THESAURUS LINGUAE LATINAE

This file contains a part of the *Thesaurus Linguae Latinae* (ThLL), published in print in Leipzig *et al.* 1900–. Please check on our website (www.thesaurus.badw.de) whether you have the latest version of the file (the version is indicated in the last line on this page).

The **abbreviations** used in the ThLL are explained in the *Index librorum*, which has basic information on all Latin texts from Antiquity (incl. chronology and editions). It is regularly updated and can be consulted on our website: www.thesaurus.badw.de.

Navigating in this file

This file has a **bookmark for every headword**, including those in the *Addenda et Corrigenda* (in vols. VII/2, IX/2, X/1, X/2, *Onomasticon* C & D). You can use the list of bookmarks for fast navigation and to get an overview over the entries. Please note that the list of bookmarks=headwords may not (yet) be complete.

Searching in this file

You can search through the bookmarks/headwords in many pdf-readers after activating the option 'include bookmarks' (or similar) in the search menu.

The file includes an uncorrected OCR text, which may be useful for copying short phrases. **You can search through the text, but may not find what you are looking for – even if the information is contained in the printed volume.** Due to the complexity of the typeface and the age of the print the searchable text (*behind* the page on the screen) is only partially correct and thus may differ from the digital reproduction (= what you see on the screen). **The text of the print** (and its digital reproduction) **is the only authentic version of our dictionary**.

For full-text searches you can use the ThLL-database published by *De Gruyter*™ (available in research libraries).

License and limitations of use

This work is offered to you under a *Creative Commons Attribution-NonCommercial-NoDerivs CC BY-NC-ND* license (explanation here). In addition, you are not allowed to print or modify (parts of) this file or to upload it to a public website (**no file-sharing**). We kindly ask you to respect these restrictions. Instead, please refer fellow researchers to our website. Continued access to this version of the ThLL depends on your acceptance of these conditions. Please also leave this page and the watermark in the file.

Further information

We are enthusiastic about cooperation with academic researchers anywhere in the world. Please include references to the ThLL in your publications where relevant. If you have a lexicographical question about the Latin of Antiquity which cannot be answered from the published volumes of the ThLL, please contact us; contact information is on our website: www.thesaurus.badw.de.

Enjoy working with the Thesaurus Linguae Latinae!

Michael Hillen, General Editor and Project Leader
Munich, February 2019

version 1 (6 February 2019)

THESAVRVS LINGVAE LATINAE

EDITVS AVCTORITATE ET CONSILIO
ACADEMIARVM QVINQVE GERMANICARVM
BEROLINENSIS GOTTINGENSIS LIPSIENSIS
MONACENSIS VINDOBONENSIS

VOLVMEN IV

CON—CYVLVS

MDCCCCVI—MDCCCCIX
LIPSIAE IN AEDIBVS B. G. TEVBNERI

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

contrōverto, -ere *a* contra *et* vertere, *cf.* controversus. BOETH. syll. categ. 2 p. 813^A omne iustum bonum est, contravertatur et fiat: omne bonum iustum est. *Wulff.*

contrucīdo, -āvī, -ātum, -āre *a* con *et* trucidare. *i. q. concidere, conficere*: CIC. Sest. 24 ei summi imperii nomine armati totam rem publicam -erunt. 79 multis vulneribus acceptis debilitato corpore et -ato. SEN. dial. 3, 2, 3 caesas gladio contiones et plebem immisso milite -atam. benef. 5, 16, 3 *L. Sulla* duas legiones ... in angulo congestas -vit (SVET. Cal. 48). clem. 1, 12, 2. epist. 115, 5 taurorum opimis corporibus -atis (*in sacrificio*). frg. 34 se ipsi in templis -ant. SVET. Iul. 75 bestias ad munus populi comparatas. Cal. 28 Nero 43 Galba 19 Dom. 17. APVL. met. 9, 38 ipse quoque ... iugulum sibi multis ictibus -at. TERT. adv. Marc. 5, 15 prophetas. ITALA Ier. 21, 7 (Wirc.) -bunt eos (κατακόψουσι, VVLG. percutiet eos). HIER. in Is. 1, 6 p. 16 confossus et -atus Israel. NOT. Tir. 53, 9 -at.

contrūdo, -sī, -sum, -ere *a* con *et* trudere. GLOSS. συνωθῶ [V 447, 8 -sus protervus seu seditiosus *dub.*].

i. q. detrudere, inicere, cogere, coartare: LVCR. 4, 423 stantis equi *in medio flumine* corpus transversum ferre videtur vis et in adversum flumen -ere raptim. 4, 918 partimque foras eiecta recessit et partim -sa magis concessit in altum *vis animae*. 6, 211 *nubes* ventus agens -sit in unum compressitque locum cogens. 6, 510. 734. VARRO ling. 8, 31 non domum habere *volumus*, ut simus in tecto et tuto solum, quo[d] necessitas -erit. rust. 1, 54, 2 in dolia plena vinaciorum -atur. CIC. Cael. 63 qui ... eam provinciam susceperint, ut in balnea -rentur. PS. CIC. in Sall. 19 quantum potuit in naves -i. AMM. 17, 5, 13 -si (contra si *trad.*) in orientales angustias (*i. impliciti*. AVG. gen. ad litt. 11, 15 p. 347, 11 in angustias egestatemque -itur *superbia*). 22, 3, 6 -sus est in insulam Boas (*de exilio*). 27, 9, 7 latrones ... ad latebrosa montium saxa ... copiae -erunt. 29, 5, 20 omnes -sit ad infimum militiae gradum. 31, 7, 8 plebs intra saeptorum ambitum etiam tum -sa (*cf.* 31, 8, 1). 31, 15, 13 -sis per pronum saxis (*i. deiectis*). DIOM. gramm. I 370, 17 nisi forte in octavam formam -erimus id verbum (*scindo*). HIER. adv. Iovin. 1, 41 ut inter scorpios ... uxorem maritumque -erint. AVG. quant. anim. 36, 81 *anima* in mortem propter peccatum iure -sa sit. epist. 53, 1 quia te a toto praecidere et in partem -ere conaretur et alienare a promissis dei. 91, 8 cum interea -sus atque coartatus quodam loco se occultaret episcopus. conf. 6, 4, 5 quod te creatorem omnium in spatium ... undique terminatum membrorum humanorum figura -ret. mor. Manich. 16, 52 in magnas -imini cruditates. pecc. mer. 1, 36, 67. OROS. hist. 1, 20, 3 *ianua tauri aenei* quae ad -endos damnatos receptui foret. 5, 19, 7 *Marius* Minturnas deductus -susque in carcerem. comm. 2 *animam* in corpora diversa -i. PETR. CHRYS. serm. 80 p. 425^C ubi sepelistis hominem, ubi virum vestro consilio -istis. *nota*: AMM. 15, 8, 1 se in partem -ere longe remotam (*i. conferre*).

i. q. conterere, conficere: LVCR. 6, 1254 penitusque casā -sa iacebant corpora paupertate et morbo dedita morti. AMM. 21, 6, 7 Persarum rege ob difficultatem hiberni temporis aegre -so (*i. repulso*). *dub.* CORP. IV suppl. 5174 tui qui die digitos -is.

(contrullium) NOT. Tir. 101, 68 (contrulium. *seq.* situla) *a* con *et* trulla.

contrunco, -āvī, -ātum, -āre [*a* con *et* truncus *vel* truncare. *Th.*]. *i. q. conterere, conficere, devorare*: PLAVT. Bacch. 975 eos ego hodie omnes -bo duobus solis ictibus. Stich. 554 meum ne -ent cibum (APVL. met. 1, 4 offulam grandiorem in convivas aemulus -are gestio. 6, 31 avida voracitate cuncta -ant. 9, 13 moles palearum). LAMPR. Alex. 61, 6 *milites* ingressi inermes et obsistentes -arunt, ipsum plurimis ictibus confoderunt. AMM. 17, 10, 6. 19, 9, 2 ad unum omnibus -atis. 29, 5, 31. 31, 10, 19 centum leones nullo geminato vulnere -vit. NOT. Tir. 90, 80 -at. 103, 68^b. *L.*

? σύνσκηνος **contuberna** GLOSS. III 208, 68 (*nisi leg.* contuberna⟨rius⟩ *vel* -a⟨lis⟩, *sim.* CORP. VI 28635 -a suae fecit).

×**contubernālis,** -is *c.* [*a* con *et* taberna, *cf. c.* contubernium. *Th.*]. PAVL. FEST. p. 38 -es dicuntur a tabernis quae fiebant ex tabulis. *ibid.* contubernium dicitur -ium habitatio. PAVL. dig. 50, 16, 184 inde (*a* taberna) tabernacula et -es dicti sunt. *cf. infra l. 82.*

in tmesi: LVCIL. 1137 conque tubernalem. *abl. sing.* -e *pro* -i: POMPON. Atell. 73. *variae formae*: contubenalis: CORP. VI 35145. contubernialis: CORP. IX 313. contibernalis: CORP. III 10506. VI 2528. 3591. 36475. VIII 3201. 3246. IX 365. 881. 1021. 2507. 3057. 3190. 3763. 3875. X 146. 4980. XI 218. 639. cotibernalis: CORP. IX 2760. contybernalis: CORP. VI 11273. IX 2608. contivernalis: CORP. VI 19718. contab(ernalis?): CORP. V 4676. conte⟨b⟩ernalis: CORP. IX 4010. *apices*: contubernáli: CORP. X 1996. XII 4030. 4031. cóntúbernális: CORP. VI 9044, 10. *litt. gr.* κοντουβερνάλιος: PAPYR. Wessely, Wien. Stud. 24, 134 PAPYR. Lips. 40 II 22 HESYCH. GLOSS. V 350, 31 gidopta (*anglosax.*). *inde a* PLAVTO, *frequentissime in* INSCR.

I ***in re militari:*** **A** *de commilitonibus*: *cf.* PRISC. gramm. III 219, 27 commilito: -is. AVG. in psalm. 14, 1 -es milites dicuntur tamquam simul habentes tabernacula. 26 serm. 2, 6 in psalm. 131, 10. HESYCH. κοντουβερνάλιος: συστρατιώτης. GLOSS. σύνσκηνος. *cf. etiam s.* contubernium *IA.* POMPON. Atell. 73 cum -e pugnavi. CIC. Lig. 21 domi una eruditi, militiae -es, post affines. BELL. Alex. 16, 4 suum quisque -em, amicum, notum prosequens erat obtestatus. CVRT. 6, 2, 16 tumultus ... -es suos requirentium. 9, 10, 16 amicos et -es. CORP. II 2462 Sempron(ius) contu⟨bernalis eiu⟩s et frater (III 7327. XIII 7292). III 8124 -i pientissimo Crispino. 10506 contibernalis et heres eiusdem (X 5652). 12899. 12905 -i b(ene) m(erenti). VI 2528. 3591. X 533. XIII 8033 contiber⟨nalis⟩ signiferi. AFRIC. dig. 13, 6, 21 in exercitu -bus vasa utenda ... dedi. SCAEV. dig. 32, 39, 1. SPART. Sev. 2, 6 cum eum (*Severum*) quidam ... ut antiquum -em ... amplexus esset. LAMPR. Alex. 53, 7 milites Romani, vestri socii, mei -es et commilitones. 61, 4. 5. HIER. in Gal. 5, 19—21 p. 507 fratris ad fratrem, conservi ad conservum, militis ad -em. AMM. 29, 5, 22 -es devoti. VEG. mil. 1, 13 armaturae ... eruditi reliquos -es suos bellandi arte praecedant. 2, 3. 10 aegri -es. 2, 12 *al.* EVCHER. pass. Acaun. 4 sequendos admonebat (*Mauricius*) socios illos et -es suos (*syn.* commilito). COD. Theod. 11, 17, 2 (*a. 401*). 7, 4, 33 (*a. 414*) quae (*militaris annona*) intra Africam -bus erogatur. AVELL. p. 61, 21 statim ad portas tam -es quam apparitores occurrerunt qui cum ... urbem vestram ingredi prohiberent. 62, 21. 63, 1. COD. Iust. 3, 21, 2 per quae (*ratiocinia militaria*) suos -es affixisse asseritur.

B *de cohorte praetoria, comitibus proconsulis, imperatoris*: LVCIL. 1137 conque tubernalem (*cf. Marx ad h. l.: contubernalem Scipionis sese ipsum videtur appellasse Lucilius*). CIC. Cael. 73 in Africam profectus est *Caelius* Q. Pompeio proconsuli -is. Planc. 27 fuit *Plancus* in Creta ... -is Saturnini propinqui sui. Att. 13, 33, 3 in praefectis an in -bus fuerit *Antiochus*. epist. 5, 20, 6 tribunos militares et praefectos et -es. 5, 20, 7 de centurionibus ... et de tribunorum militarium -bus res est in integro. PS. FRONTIN. strat. 4, 1, 11 quamvis nulla lege impediretur quin filium -em perpetuum haberet *Q. Metellus consul*, maluit tamen eum in ordine merere. TAC. hist. 1, 23 vetustissimum quemque militum nomine vocans *Otho* ac memoria Neroniani comitatus -es appellando. SVET. Iul. 42 -is aut comes magistratus peregre proficisceretur. SCAEV. dig. 34, 2, 40 pr. medico suo -i et communium expeditionum comiti ... legaverat. CAPITOL. Alb. 14, 1 successorem misit *Commodus* Iunium Severum unum ex -bus suis. SPART. Pesc. 11, 2. *in imagine et ironice*: CAEL. or. frg. Quint. inst. 4, 2, 123 praeclaras ... -es ab omnibus spondis transversas incubare et reliquas circumiacere.

II ***de iis qui una habitant,*** *vivunt* (*cf.* GLOSS. ὁμοδίαιτος): **A** *strictiore sensu de coniugibus, praecipue de servis*: **1** *de viro*: COLVM. 12, 1, 1 foeditas fastidiosum, nimia species desidiosum faciet eius (*vilicae*) -em. 12, 3, 7. PETRON. 61 huius (*Melissae*) -is ... obiit. CORP. II 3946 ⟨co⟩ntuberna⟨li⟩ piissimo. 4570 Fideli Iuc⟨u⟩nda -i. 5968 ⟨M⟩unatia Restitut⟨a c⟩ont⟨ub⟩ernali posuit. 5989 Celerina sibi et -i ... fecit. 6166. III 9488 cons⟨ervo et c⟩ontub⟨er⟩nale (*i.* -i) a⟨mic⟩o bene m⟨ere⟩nti. 14063. V 644. 2960. VI 11273 Gnorime contybernali suo bene merenti fecit. 34321. 34403. IX 2877 ...⟩adis et Athenaidis gemellar(um) P. Celerius Probus et Ribbei (?) -es. X 422 carissimo. 2564 suo dignissimo. 4319. 7536. 7685. 7717. XII 856 pientissimo (5064). 3241. 4993 -i bene de se merito. 5138 *et saepe.* XIV 524 Aeliae Helpidi P. Aelius ... Symphorus patronus et -is (*cf. Amer. Journ. Phil. 10 [1906] 154*). 624. 735. 1183. 1245. 2779. 2832. 3933. *ironice*: PLAVT. Mil. 184 illa (*Philocomasium*) nos volt qui servi sumus propter amorem suom omnes crucibus -es dari. **2** *de femina* (*in* INSCR. *saepius quam de viro*): COLVM. 1, 8, 5 vilico -is mulier assignanda est quae contineat eum. PETRON. 57 -em meam redemi. 70 Menophilae, -i tuae. 71 Philargyro ... fundum lego et -em suam (*cf.* SCAEV. dig. 32, 41, 2. 5). 96 -is mea mihi fastum facit. PLIN. nat. 36, 82 Aesopi ... conserva quondam et -is haec fuit. APVL. met. 6, 10 difficultatis tantae laborisque miserta *formicula* -is (*Psyches*) magni dei (*Amoris*). CORP. II 2796 optimae -i Val. Quintus (V 4503. 5945. VI 3532. XIV 2822. 3920). 3599. 4567 -i fidelissimae. 5331. III 7047 Arruntiae ... cont⟨uber⟩nali (γυναικί). 12131. 14600 contu⟨b⟩e⟨rnali⟩ suae ben⟨e mere⟩n⟨ti⟩ fecit. V 3060 Axiae ... amabili -i. 5279. 5945 Antistiae Venust(ae) conlib(ertae) et contub⟨ernali⟩ optimae (*cf.* VI 12652 Claudiae Homonoeae conlibertae et -i. XII 3910). suppl. ital. 801. VI 34351 carissimae (35145. IX 989 *et saepe*). 34691^a. 34934 dulcissimae. VIII 1044 piissimae. IX 470. 762. 837. 872. 2180 *et saepius.* X 385. 1996. 3084. XII 648 pientissimae (3910. 5915). 724. 814. 2827. 3921 memoriae Socratis et Antiochi fratrum ... sorores et -es. 4009 *et persaepe* (*cf. ind. p. 963*). XIV 2348 coniugi suo carissimo Epictesis -is. 2541^a. 2780. GAIVS dig. 40, 7, 31, 1 Stichus cum rationes dederit, cum -i sua liber esto. *ibid.* -is eius libera esse possit. SCAEV. dig. 33, 7, 201 saltuariis cum -bus suis et filiis. 34, 1, 20, 1. 40, 5, 41, 15 Victorina vilica Severi -is. CALL. dig. 50, 16, 220, 1 vilico et -i eius et filiis. VLP. dig. 33, 7, 12, 33 -es ... servorum, id est uxores. PAVL. dig. 35, 1, 81 pr. -is ... libertatem accepisse videtur. AMBR. parad. 2, 9 nisi mulier domini eius (*Iosephi*) -is ignitis diaboli spiculis incitata temptasset eius affectum. **3** *de utroque coniuge*: CORP. X 6336 Gellius ... et Sextilia Gellia turales duo -es.

B *latiore sensu: de amicis, familiaribus, sociis, sodalibus qui una habitant, vivunt*: CIC. Sull. 34 ille Torquatus cum esset meus -is in consulatu (Brut. 105 L. Gellius ... se illi -em in consulatu

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

fuisse narrabat). 44 tibi (*Torquato*), meo familiari et -i. Flacc. 5 non Asiae testibus sed accusatoribus -bus traditus. 24 ne accusatoris consessoribus convivis -bus ... civem ac supplicem vestrum dederetis. 41. Att. 2, 14, 2 C. Arrius proximus est vicinus, immo ille quidem iam -is. 8, 7, 3 ad Philotimum scripsi de viatico sive a moneta — nemo enim solvit — sive ab Oppiis tuis -bus. 13, 28, 3 hunc ... Quirini -em (*ironice de statua Caesaris in aede Quirini posita*). epist. 9, 20, 1 habuisses ... non hospitem, sed -em. ad Q. fr. 2, 4, 2 spero nos ante hiemem -es fore. CATVLL. 37, 1 salax taberna vosque -es. SEN. dial. 9, 4, 3 in domibus in spectaculis in conviviis bonum -em, fidelem amicum, temperantem convivam. epist. 9, 3 et amicum ... et vicinum et -em. 47, 1 'servi sunt' immo homines. 'servi sunt' immo -es. 'servi sunt' immo humiles amici. PETRON. 24 ut -i meo melius succederet. frg. 11 -em alucitae molestabant. PLIN. epist. 1, 2, 5 et ipsum me et -es ab editione non abhorrere. 1, 12, 12. 1, 19, 1 municeps tu meus et condiscipulus et ab ineunte aetate -is (*syn.* familiaris; *cf.* 10, 4, 1 HIER. epist. 79, 5). 1, 24, 1. 2, 13, 5 ille meus in urbe, ille in secessu -is (*syn.* amicus, sodalis). 4, 4, 1 C. Calvisium, -em meum, amicum tuum. 4, 27, 5 vivit cum Spurinna, vivit cum Antonino, quorum alteri affinis, utrique -is est. 6, 33, 11. FRONTO p. 170, 4 N. equitis Romani unius -is mei Sextii Calpurnii. p. 175, 9. 187, 19 iucundissimum -em. p. 188, 15. APVL. met. 1, 6 Socratem -em meum. 1, 13. 4, 16. 8, 7 illum amicum coaetaneum -em. 9, 23 -is artissimi ... cenula. 9, 24. 25. 10, 13 asciscor ... inter duos illos fratres tertius -is. 10, 16. 23 dilecto -i. MIN. FEL. 1, 1 Octavi boni et fidelissimi -is. 4, 4 facilius esse in -bus disputare quam conserere sapientiam. TERT. ieiun. 6 deum praestet homini -em, parem revera pari. PORPH. Hor. epod. 11, 1 Pettium -em. 12, 23 inter -es (HOR. aequales). 13, 1. carm. 1, 6, 1 Varius ... Vergili -is. HIER. epist. 117, 11 habes filium et filiam et generum, immo et -em filiae tuae. 133, 9 -is vester Porphyrius. OROS. hist. 5, 15, 22 duas ... virgines Vestales eadem Aemilia ad participationem incesti sollicitatas -bus sui corruptoris exposuit. SIDON. epist. 4, 11, 5 in itineribus -em. 9, 13, 4. EVGRAPH. Ter. Eun. 290 p. 416, 29 Chaerea ... cenam -bus praeparet. VEN. FORT. vita Pat. 5, 15 cum suo -i vir heremita ingressus est. CORP. IX 2724 Ianuarius Silvester Aiac(i) Pharto -i. PAPYR. Wessely p. 5 n. 1 -es mei te salutant; tuos salutes rogo. *in imagine*: SEN. epist. 17, 4 quare hanc (*paupertatem*) recuses -em cuius mores sanus dives imitatur.

pro **adiectivo** (*cf. p. 790, 56. 79*) **contubernālis,** -e: AMBR. virg. 1, 10, 60 sine -i sexu, -i pudore provectae *virgines Bononienses* ad vicenarium et centenarium fructum relictoque parentum hospitio tendunt in tabernaculis Christi. PS. AVG. serm. 3, 2 -i colloquio inter hominem et deum familiaria verba miscentur.

syn.: commilito. conservus, conserva. coniux, concubina. amicus, familiaris, sodalis.

contubernālitās, -ātis *f. a* contubernalis. PS. CYPR. singul. cler. 10 quid illic geritur ubi libertatis sumit mulier in contubernalitate constantiam.

contubernārius, -ī *m. cf.* contubernalis. GLOSS. σύνοικος. σύνσκηνος. V 495, 34 contubernari⟨us⟩: collega. *cf. p. 789, 62.*

contubernium, -(i)ī *n.* [*a* con *et* taberna; *cf. c.* contubernalis. *Th.*]. contib- *trad.* SVET. Aug. 89 (*cod. A*). FRONTO p. 175, 6 N. (*cod. pr. m.*). ISID. orig. 9, 7, 23 -um est ad tempus coeundi conventio, unde et tabernaculum quod modo huc, modo illuc praefigitur. *inde a* CIC.

I *de duorum vel plurium in uno tabernaculo, sub uno tecto* **convictu:** GLOSS. συνοικέσιον. conversatio duorum in una domo (II 574, 44). **A** *de commilitio*: GLOSS. συνσκηνία. συνσκήνιον. συνσίτιον στρατιωτῶν. PAVL. FEST. p. 38 -um dicitur contubernalium habitatio. **1** *strictiore sensu, de parte quadam centuriae in uno tentorio consistente*: FRONTIN. strat. 3, 5, 1 iussit aliquem occidi et membratim tamquam alimenti causa in -a distribui. VEG. mil. 2, 8 erant decani, denis militibus praepositi, qui nunc caput -i vocantur. 2, 13 ipsae centuriae in -a divisae sunt, ut decem militibus sub uno papilione degentibus unus quasi praeesset decanus qui caput -i nominatur. -um autem manipulus vocabatur ab eo quod coniunctis manibus pariter dimicabant. 2, 19 de omnibus centuriis et -is. 2, 21 legionarii equites cohortes suas -i affectione venerantur, cum naturaliter equites a peditibus soleant discrepare. 2, 25. MEN. dig. 49, 16, 5, 6 remansor (*miles*) aut neglegens suorum aut segnis aut extra -um agens. AMM. 19, 1, 10 viri omnes per -a et manipulos epulis indulgebant. 25, 2, 2 quidquid ad ministeria postulabatur, per -a paupertina egessit *imperator*. **2** *latiore sensu*: **a** *de consuetudine ac familiaritate militum inter se et cum aliis hominibus habita*: TAC. hist. 2, 80 provinciales sueto militum -o gaudebant. ann. 1, 41 in -o legionum eductus quem militari vocabulo Caligulam appellabant. **b** *de comitatu praetoris, imperatoris*: CIC. Planc. 27 -i necessitudo et adulescentis modestissimi pudor postulabat. SALL. Iug. 64, 4 is (*filius Metelli*) eo tempore in -o patris ibidem militabat. LIV. 42, 11, 7 a puero patris -o Romanis ... bellis ... assuetum *Persen*. PLIN. nat. praef. 3 omniaque haec rei publicae es, nobis quidem qualis in castrensi -o. PLIN. epist. 10, 94, 1 Suetonium Tranquillum ... in -um assumpsi. PS. FRONTIN. strat. 4, 1, 12 Rutilius consul cum secundum leges in -o suo habere posset filium. TAC. Agr. 5 electus *Agricola*, quem -o aestimaret *Suetonius Paulinus dux*. SVET. Iul. 2 stipendia prima in Asia fecit *Caesar* M. Thermi praetoris -o. Vesp. 4 prohibitus *Vespasianus* ... non -o *Neronis* modo, sed etiam publica salutatione. AVR. VICT. Caes. 27, 1 Gordianum qui forte -o patris ... intererat. SVLP. SEV. Mart. 3, 5 tribuni sui precibus evictus cui -um familiare praestabat. *in imagine*: CIC. Verr. 6, 104 ubi fides, ubi execrationes, ubi dexterae complexusque, ubi illud -um muliebris militiae in illo delicatissimo litore? SEN. dial. 6, 10, 4 festinandum est, instatur a tergo: iam disicietur iste comitatus, iam -a ista sublato clamore solventur.

B *de quolibet convictu, commercio, consortio, collegio, de qualibet consuetudine, familiaritate, societate*: **1** *de concubinatu*: VERG. catal. 13, 7 prostitutae turpe -um sororis. SEN. contr. 7, 6, 12 in -um deducta servi domina est. CVRT. 5, 5, 20 si quos -i liberorumque quos servitus coegisset agnoscere, amor detineret. COLVM. 12, 1, 2 nec vagum vilicum et aversum a -o suo ... nec rursus ... desidem et complexibus adiacentem feminae. PETRON. 53 liberta in balneatoris -o deprehensa. SVET. Vesp. 3 Caenidem ... libertam ..., dilectam quondam sibi revocavit in -um habuitque etiam imperator paene iustae uxoris loco. SCAEV. dig. 40, 4, 59 *Eutychia* actori in -o tradita. PAPIN. dig. 34, 9, 14 quae (*mulier*) stupro cognita in -o militis fuit. 48, 5, 12, 1 qui (*miles*) sororis filiam in -o habuit, licet non in matrimonium. VLP. dig. 21, 1, 35 personas -o sibi coniunctas. reg. 11, 27 libertae suae permittant in -o alieni servi morari. PAVL. dig. 23, 2, 3 eam quae in -o patris fuerit quasi novercam non possim ducere. sent. 2, 19, 6 inter servos et liberos matrimonium contrahi non potest, -um potest. 2, 21ª, 1 si mulier ingenua ... alieno se servo coniunxerit, si quidem invito ... domino in eodem -o perseveraverit, efficitur ancilla. 2, 21ª, 6 liberta ... servi secuta -um. 2, 21ª, 10. 11. 12. 14 quae (*mulier*) ... -o se abstinuit. 2, 21ª, 15. 18. AMBR. Abr. 1, 4, 26 contumeliam servili patientia non ferebat (*Agar*) quae sibi erilis -i vindicabat fastigium. HEGES. 1, 40, 3 frater regalis generis coniugio potiretur, ipse privatae uxoris -o degenerasset. COD. Theod. 4, 12, 1 (*a. 314*). 12, 1, 6 (*a. 319*). 10, 20, 3 (*a. 365*) -orum vilitati. 4, 6, 6 (*a. 405*) naturales filios quos ex quolibet susceperint -o. INST. Iust. 3, 1, 2 si quis mulierem in suo -o copulaverit. COD. Iust. 5, 27, 11. 9, 9, 23 servi ob violatum -um adulterii accusare non possunt. LEX Burg. Rom. 37, 5 inter ingenuum ... et ancillam sive servum et ingenuam sicut consensus -a facere possunt, ita nuptiae non vocantur. *de puerorum stupris*: SVET. Iul. 49 pudicitiae eius (*Caesaris*) famam nihil quidem praeter Nicomedis -um laesit. Cal. 36 Valerius Catullus ... iuvenis stupratum *Caligulam* a se ac latera sibi -o eius defessa ... vociferatus est (*syn.* commercium mutui stupri). *de iusto matrimonio*: AMBR. off. 3, 19, 110 dignum fuit ut qui alienum -um solverant, ipsi nuptiarum amitterent sollemnitatem. RVFIN. hist. 4, 17, 3 cum nefas esse mulier aestimaret in eius mariti -o permanere ... statuit ... repudiare iura coniugii (*syn.* commercium).

2 *de convictu, commercio*: **a** *inter homines* (*amicos, magistros, discipulos sim. cf. Lehrs, de Arist. stud. Hom.*[3] *p. 14, 1*): GLOSS. ἑταιρία. ἑταιρότης. συμμορία. φρατρία. II 442, 26 σύστημα -um. factio. collegium. SEN. contr. 10, 4, 16 non pudet vos ex hoc producere -o (*sc. mendicorum*) reum, a quo dicatis laesam rem publicam. dial. 5, 23, 5 Timagenes in -o Pollionis Asinii consenuit. 6, 24, 1 in materno -o cum vix paternum liberi ferant, perseveravit. epist. 6, 6 Metrodorum et Hermarchum ... magnos viros non schola Epicuri, sed -um fecit. 33, 4 omnia quae quisquam in illo -o locutus est, unius ductu et auspiciis dicta sunt. 95, 10 totum, inquit *philosophia*, mundum scrutor nec me intra -um mortale contineo. 104, 20 nunquam saevitiam in tortoris -o pones. PETRON. 11 quid agebas ... frater sanctissime, qui diverti (*Bücheler, trad.* quid i. verti) -um facis? 92 timui ... ne in -um recepissem Ascylti parem. TAC. dial. 5 neminem mihi coniunctiorem esse et usu amicitiae et assiduitate -i quam Saleium Bassum. PLIN. epist. 2, 29 tot tantisque dotibus villulae nostrae maxima commendatio ex tuo -o accedat. paneg. 86 paene ipso -o principis felicius ... est desiderare principem desiderantem. epist. 3, 3, 3 adhuc illum pueritiae ratio intra -um tuum (*sc. matris*) tenuit. 4, 19, 6 nec aliud decet tuis manibus educatam ... quae nihil in -o tuo viderit nisi sanctum. 5, 14, 9 ne quis, cum in urbem rediero, -o nostro dies pereat. 7, 15, 3 Prisci nostri -um iucundum tibi futurum sciebam. 7, 24, 3 vixit in -o aviae delicatae. SVET. Aug. 89 eruditione ... varia repletus per Arei philosophi filiorumque eius Dionysi et Nicanoris -um. Tib. 14 quem (*Thrasyllum*) ut sapientiae professorem -o admoverat *Tiberius*. 56 primum a -o removit *Tiberius Seleucum*. Cal. 10 reversus primum in matris, deinde ... in Liviae Augustae proaviae suae -o mansit. 22 in -um (*sc. Iovis; i. ut Iovi se vicinum faciat*) ... invitatus *Caligula* ... Palatium Capitoliumque coniunxit. Claud. 5 ex -o sordidissimorum hominum infamiam subiit *Claudius*. Nero 34 -o ... ac Palatio expulit *Nero matrem suam*. gramm. 7 institutus *Antonius Gnipho* ... Alexandriae ... in -o Dionysi Scytobrachionis. rhet. 30 receptus *C. Albucius Silus* ... in Planci oratoris -um. FRONTO p. 175, 6 N. quotienscumque Romam venit *Montanus*, in meo -o fuit, meis aedibus usus est, una nobis mensa *eqs.*

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

p. 176, 4 abstractum -o meo. p. 180, 13. 20. Apvl. Socr. 17 p. 157 par -o familiaris. apol. 53 qui (*Pontianus*) individuo -o mecum vixit. 72 arto . . . -o intime iunctus. met. 4, 26 individuo -o domusculae, immo vero cubiculi torique sanctae caritatis affectione mutuo mihi pigneratus. Spart. Hadr. 8, 1 optimos quosque de senatu in -um imperatoriae maiestatis ascivit. Lact. mort. pers. 20, 3 Licinium veteris -i amicum et . . . familiarem. Vir. ill. 9, 1 Tarquinius Collatinus . . . in -o iuvenum regiorum Ardeae erat. Heges. 2, 6, 4 insontes . . . a flagitio latrocinandi vel sicariorum -o. Hier. epist. 52, 5 tales habeto socios quorum -o non infameris. 117, 4 eorum (*fratrum*) . . . fruens -o. 117, 5 sancti viri habere -um. 119, 10 praesentia illius (*Christi*) et -o in sublimibus perfruantur. in Gal. prol. p. 367 Marcellam matris -o destitutam. Ps. Rvfin. in Os. 1, 2 *sqq.* quasi sub dei -o et societate degentes. Avg. serm. ed. Mai 2, 1 manducabat *Christus apud Pharisaeos*, ut sodalitate . . . sua, ut -o ipso, ut ipsa convivandi gratia frangeretur feritas. Cassian. inst. 7, 11 non contenti soli possidere . . . inquirunt -a feminarum quae debeant . . . male congesta . . . custodire. Marcell. chron. II p. 93, 484, 4 ex hoc fidelium -o aliquantos . . . conspexi. Petr. Chrys. serm. 6 p. 204A dominus deus est qui fuit in cunabulis nostris capax, dulcis in gremio, mitis in habitu, in nostro -o blandus. Sidon. epist. 2, 2, 2 -o nostro aventer insertus. 2, 10, 6 -o feminarum poeticum ingenium . . . obtundi. 2, 12, 3 -o nostro iure amicitiae Iustus adhibebitur. 3, 9, 2 virtute, numero, -o contumaces. 3, 13, 1 -a fugis impudicorum. Vict. Vit. 2, 11. Evgraph. Ter. Andr. 79 p. 179, 15 ne in malos mores -o duceretur. Ven. Fort. vita Pat. 4, 12 in Constantino pago se libenter elegerunt fieri peregrinus pari -o. Ps. Matth. euang. 4 Act. Archel. 43, 4. Corp. X 1195 ne privaretur magistri -o. *de collegio sacerdotum*: Apvl. met. 11, 9 deae ministeriis . . . appositus -isque sacerdotum. Corp. III 5790 deo Marti et Victoriae -um Marti cultorum posuerunt. V suppl. ital. 886, 3 f(aciendum) c(uraverunt) s(ua) p(ecunia) memorata -a. IX 2354 -um Veneris. *de collegio nautarum*: Corp. XIII 6324 -o nautarum. *fere i. q.* *convivium*: Vvlg. Marc. 6, 39 praecepit *Christus* illis ut accumbere facerent omnes secundum -a (συμπόσια) super viride faenum. *i. q.* *constipatio, caterva, turba* (*cf.* Gloss. II 447, 50 σύστημα globus, -um. caterva. factio): Lex Sal. 13 add. 5 si quis ingenuam feminam . . . -o facto seu in itinere aut quolibet loco assalierit. 14, 5. 6. 42, 1 collecto -o. 42, 3. 4. 43, 3. *metonymice*: Pavl. Nol. epist. 28, 1 redeat a te mihi Victor, commune pignus et fidele -um et sollemne solacium nobis. **b** *de bestiarum contubernio*: *inter se*: Phaedr. 2, 4, 4 tum fortuitum feles -um (*cum apro et aquila*) fraude . . . evertit. Apvl. met. 9, 13 de meo (*i. asini*) iumentario -o quid . . . memorem. *cum hominibus*: Sen. dial. 5, 8, 3 nulli . . . immani bestiae vim suam permanere, si hominis -um diu passa est. epist. 85, 41 nec asperitatem excussisse contenti usque in -um mitigant.

3 *latiore sensu fere i. q.* *consortium, communicatio, societas*: Sen. epist. 20, 10 multum est non corrumpi divitiarum -o. 70, 17 propone tibi quandoque hoc -o carendum (*de -o corporis et animae. cf.* 102, 27 veniet qui te revellat dies et ex -o foedi atque olidi ventris educat. Ambr. Isaac 6, 52 [*syn.* conexio]. bon. mort. 3, 10. 4, 14. 5, 16. Heges. 3, 17 l. 5 quis hoc animae et corporis nostri . . . -um interrumpere ac dissociare audeat. 5, 53, 1 [*syn.* consortium. societas]. Petr. Chrys. serm. 24 p. 267B erit tibi *caro* salubre -um. 81 p. 429A *anima* a corporis dulci -o cum recedit). Sen. epist. 107, 3 in hoc -o (*sc. morborum, senectutis*) vita degenda est. dial. 9, 11, 7 sciebam in quam tumultuosum me -um (*sc. morbi, captivitatis, ruinae*) natura clusisset. Ps. Qvint. decl. 14, 10 homo ab omnibus gaudiis in -um doloris adductus. Tac. dial. 13 ne fortunam quidem vatum et illud felix -um (*caeli*) comparare timuerim cum inquieta et anxia oratorum vita. Lact. inst. 1, 11, 39 Iuppiter . . . sine -o coniugis filiaeque coli non solet. Chalc. transl. p. 42B victricibus *animis* . . . ad comparis stellae -um sedemque reditum patere (εἰς τὴν τοῦ ξυννόμου πορευθεὶς οἴκησιν ἄστρον). comm. 54 naturalis . . . et rationabilis item animae -o vita hominum temperatur. Vvlg. sap. 8, 3 generositatem illius (*sapientiae*) glorificat -um habens dei (*cf.* Avg. mor. eccl. 1, 16, 28 -um . . . nonne cum ipso patre aequalitatem clamat atque asserit). Ambr. virginit. 1, 3, 13 dominus in corpus hoc veniens -um divinitatis et corporis sine ulla concretae confusionis labe sociavit. Rvfin. hist. 2, 17, 5 refugientes imparis propositi consortia et vitae dissimilis -a. Cod. Theod. 15, 7, 4 (*a. 380*) feminas liberas a -o scaenici praeiudicii durare praecipimus. 15, 7, 9 Praedest. 1, 41 p. 599C. Clavd. Mam. anim. p. 76, 22 miser est -o stultitiae, beatus complexu sapientiae. Epist. pontif. 583 Thiel Simplic. 14, 2 Gregorius . . . Mutinensem gubernet ecclesiam et -um spiritale . . . non recuset amplecti. Conc. Rom. a. 502 p. 450, 14 sit . . . accipienti vel subscribenti . . . in statuta poena -um. *consortium inter res*: Val. Max. 9, 5, 3 felicitatis et moderationis dividuum -um est. Sen. nat. 4 praef. 2 assidua sit in tam magno vitiorum -o rixa.

II *de communi **tabernaculo,** tentorio*: **A** *commilitonum* (*cf.* Isid. orig. 9, 7, 23 *p. 791, 54.* Gloss. II 529, 17 σκηνὴ στρατιωτική): Caes. civ. 3, 76, 3 depositis in -o armis vallum relinquebant. Sen. contr. 10, 2, 19 non capit idem -um fortem virum et victum. Tac. hist. 1, 54 legati *Lingonum* . . . per principia per -a . . . suas iniurias . . . conquerentes. ann. 1, 17 e -is hostem aspici. 1, 41 progrediuntur -is. 1, 48 signo inter se dato irrumpunt -a. 15, 13 illi vix -is extracti. Fronto p. 207, 13 N. non incuriose per militum -a transire. Apvl. met. 9, 41 placuit ut ipse (*miles*) . . . -o se . . . absconderet. 10, 1. **B** *latiore sensu*: *i. q.* *domicilium*: Tac. hist. 1, 43 exceptus . . . misericordia publici servi et -o eius additus. 3, 74 disiecto aeditui -o. Apvl. met. 10, 13 unico illi -o communem vitam sustinebant. *bestiarum*: Plin. nat. 11, 26 si speratur largior proventus, adiciuntur -a . . . fucis.

syn.: coniugium, conexio, consortium, familiaritas, societas, sodalitas.

contubernius, -a, -um. Corp. XIII 10017, 13a cont(u)b(e)rnius (*'videtur vocabulum castrense pro* contubernalis' *adn.*). *Poeschel.*

contueor, -uitus, -ērī (**contuor,** -uī) *a* con *et* tueri. *de formis*: contuor: Plavt. Asin. 403 Persa 208 Stat. Ach. 1, 131. -itur: Not. Tir. 25, 85. -imur: Lvcr. 4, 35 (*idem* 6, 653 -eare) Gloss. IV 221, 31. -ui: Plavt. Asin. 124. 523 Most. 838 Pompon. Atell. 4. contueor *inde ab* Acc. *et* Cic. -bant: Greg. Tvr. glor. conf. 84. *dub.* Pacvv. trag. 6 *ubi* contulit *traditur* (*v. sub* confero *p. 173, 22*). Pavl. Fest. p. 355 ⟨tuor⟩ video; tueor defendo . . . sed iam promiscue utuntur ⟨et ponitur tue⟩or pro video et contueo⟨r pro conspicio⟩. Gloss. -eor ἀτενίζω. -etur συνατενίζει. -imur conspicimus. -itus contemplatus. -iti contemplati. -entes conspicientes. *legitur inde a* Plavto (*cui. deest forma secundae coniugationis*), *in deliciis habet* Hil. (*plus 50ies*).

I ***proprie:*** **A** *i. q.* *conspicere, aspicere, spectare, perlustrare, animadvertere, cernere sim.*: **1** *omisso obiecto*: Pacvv. trag. 117 ne matri fuat cognoscendi umquam aut -endi copia. Pompon. Atell. 69 incepi -ui: conspicio coleatam cuspidem. Plin. nat. 2, 90 ut vix -eri liceat. 11, 151 *felium* in tenebris fulgent radiantque oculi, ut -eri non sit. 29, 132 -entium visum. Svet. Aug. 79 sibi acrius -enti (Rvfin. hist. 2, 17, 17). Sol. 1, 57 *feminae* non innocentibus oculis -entur. 27, 35 raro in adversum -entur angues. Hil. in Matth. 4, 7 *quibus* potestas sit -endi (*sc. deos*). Amm. 30, 1, 22 hospitali numine -ente (*i. deo praesente*). **2** *cum obiecto* (*in c. acc. v. p. 795, 1*): Plavt. Asin. 124 argentum tam paratum filio scio esse quam me hunc scipionem -ui. 403 ipsum adeo -uor. 523 *filium* colloquive aut -ui. Most. 838 volturios forte possis -ui. Persa 208 *feminam* -uor. Cic. Sull. 74 aspicite ipsum, -emini os. de orat. 3, 6 vestigium illud ipsum in quo ille postremum institisset, -remur. 3, 221. nat. deor. 3, 8 cur te duobus -ear oculis et non altero coniveam. Tusc. 1, 45 totam terram (Sol. 27, 20). Lvcr. 4, 35 saepe figuras -imur. Vitr. 4, 5, 1 simulacra videantur exorientia -eri (*bis. seq.* ad orientem spectare). 9, 5, 4 quorum *siderum* ortus et occasus possumus animadvertere et oculis -eri. Plin. nat. 2, 107 quam *caniculam* in exortu eius contra stare et -eri *orygem* tradit. 5, 45 solem (7, 22. 29, 123 Apvl. met. 2, 11). 8, 27 Indicum *elephantum* Africi pavent nec -eri audent. 8, 203 *capras* negant -eri inter sese. 11, 143 omnia (Lact. opif. 8, 3 speculatur omnia et -etur. 8, 15). 28, 82 hebetata aspectu specula recipere nitorem tradit isdem aversa rursus -entibus. Stat. Ach. 1, 131 infensos utero mihi -uor enses. Tac. hist. 3, 85 cadentes statuas . . . rostra aut Galbae occisi locum -eri. ann. 1, 43 vos quorum alia nunc ora, alia pectora -eor. 13, 55 solem suspiciens et cetera sidera vocans . . . interrogabat, vellentne -eri inane solum. Plin. paneg. 51 licebit . . . te invicem -eri. 61 illum antiquum senatum -eri (*i. mihi obversari*) videbar. Svet. Aug. 94 *Augustum* non sine admiratione -itus. Gell. 5, 14, 13 oculos ad -endum leonem refert. Itala Matth. 16, 28 (Hil. in Matth. 17, 1) donec filium hominis in regni sui gloria -rentur (Vvlg. videant). 17, 8 (Hil. in Matth. 17, 3) solum -entur (Vvlg. viderunt). Sol. 52, 25 contentis oculis orbem candentissimi sideris -entur (tuentur *S*, intuentur *A*). Paneg. 12, 2 ad -endum te. Arnob. nat. 2, 67. 6, 4 *eos* coram et comminus -eri. Lact. inst. 6, 2, 4 ut eum mortalium luminum acies non queat -eri. Ivst. 5, 4, 10 hunc quasi de caelo missum et velut ipsam Victoriam -etur. 32, 1, 8 *eundem* ut omnes -rentur. Hil. in Matth. 14, 12 in caelum dominus respexit . . . non quod carnalibus oculis -eri patrem esset necesse. 25, 8 se dominus non loco occulendum nec a singulis -endum esse profitetur. 33, 7 hanc totius naturae perturbationem -entes dei filium confitentur. Amm. 15, 7, 4 -batur acribus oculis tumultuantium vultus. 15, 8, 16 cuius oculos . . . vultumque . . . diu multumque -entis. 16, 12, 6 scutorum insignia -entes. 19, 2, 2 cuncta quae prospectus humanus potuit undique -eri. 19, 6, 3. 20, 9, 2 limibus oculis eos . . . -ens. 20, 11, 27 quantum mortalis oculus -etur (*i. -eri potest*). 22, 15, 19. 23, 1, 5. 23, 6, 53 *Abios* Iuppiter ab Idaeis montibus -etur (*cf. Hom. Il. N 5*). 28, 4, 23 notos antea obliquato -etur aspectu. 29, 1, 38 funestum spectaculum. 31, 7, 11 luminibus se -bantur obliquis. Rvfin. hist. mon. 1 *nemo* se putat . . . divinam substantiam -eri. Avg. civ. 11, 3 p. 464 manentia. 11, 27 lucem. 22, 29 incorporeum deum omnia regentem etiam per corpora -bimur. Boeth. mus. 1, 32 *numeri vel lineae* duplum oculo vel animo -eri (*nota chiasmum*). *per prosopopoeian*: Cic. dom. 146 urbis . . . maximae partes adversum illud non monumentum sed volnus patriae -entur. Mela 2, 48 Romana colonia ex summa arce . . . maria utraque -ens. Sol. 23, 12 *insula* quae Lusitaniam -etur. 35, 9 interiora

Iudaeae occidentem quae -entur. AVIEN. ora 687 nostrum in mare et occidentem -ens *Rhodanus*. **B** *i. q. conspicari, in aspectum venire*: ACC. praetext. 26 *me* resupinum in caelo -eri maximum ... facinus. NEP. Chabr. 1, 2 id novum Agesilaus -ens. PLIN. nat. 11, 142 alii -entur longinqua, alii nisi prope admota non cernunt.

II ***translate***: A *i. q. cognoscere*: HIL. in Matth. 3, 1 in temptando eo quem hominem -batur...deum in homine intellegere non posset (12, 8 -entes hominem in corpore, deum in operibus non intellegebant *al. sim.*). 12, 11 *ut* deum -retur in Christo. 15, 5. 16, 1. 7 non id quod ex carne et sanguine erat -ens sed dei filium ... conspiciens. 30, 1 *credentes* deum mentis ac fidei oculis -entes. 31, 11 gravatis ad -endam euangelii libertatem oculis. *seq. acc. c. inf.*: HIL. in psalm. 1, 16 hanc esse naturam foliorum -emur, ut. IORD. Get. 65 *quos* sic sibi fiducialiter occurrere -entes stupiscent. GREG. TVR. Franc. 10, 19 in tantis malis sacerdotem domini -entes fuisse satellitem. glor. conf. 84 sanitatis adesse beneficium -bant.

B *i. q. animo vel cogitatione contemplari, considerare, perlustrare sim.*: CIC. rep. 6, 25 igitur alte spectare si voles atque hanc sedem et aeternam domum -eri. nat. deor. 2, 153 quae -ens animus accedit ad cognitionem deorum. Tusc. 3, 35 revocatio illa ... cum a -endis nos malis avocat, nulla est. LVCR. 6, 653 quod bene propositum si plane -eare ac videas plane. PLIN. nat. 11, 6 mihi -enti semper suasit rerum natura nihil incredibile existimare. APVL. Plat. 1, 9 superiorem quidem partem mutabilem esse ...-enti, hanc autem quae mentis acie videtur et penetrabili cogitatione percipitur. HIL. trin. 4, 27 -ere sponsionis effectum. 4, 28 -ere quid ... Lot dixerit (*sequente interrogatione indirecta saepe, ex. gr.* in Matth. 10, 1. 11, 3 HIER. epist. 46, 11. *cum indicat.*: HIL. in Matth. 11, 7 quid ergo est quod diripiens est ... -endum est. 22, 3 myst. p. 6, 33. 25, 23). HIL. in Matth. 7, 10 dei filius paucitatem sequentium -ens (*potest etiam ad IA referri*). 8, 5 curationis ipsius verba sunt -enda. 10, 2 praeceptorum singulorum significantiam -eri. 11, 2. 21, 4. 9 gestorum ordo. 25, 5 proprietates verborum et locorum -endas, ut. 27, 2 dei patientiam. 30, 3. 33, 6 *hoc* diligenter -endum. hymn. 3, 31. AMM. 30, 8, 4 potuit exempla multa -eri maiorum. 31, 6, 1 otiosis animis accidentia cuncta -bantur. RVFIN. apol. Orig. praef. p. 543 hist. mon. 29 patr. 5, 2. AVG. civ. 11, 28 p. 502 in nobis autem ipsis eius imaginem -entes. 17, 17 p. 242 praesentia. BOETH. in Porph. comm. sec. 1, 11 p. 165, 14 naturam (*seq.* speculatur atque considerat). CASSIOD. art. 3 p. 1168^{C} de divinis aliquid ... contemplamur eaque mente solum mox -emur. BENED. reg. 40 -entes imbecillitatem infirmorum (*alibi* infirmitatem considerare). *seq. acc. c. inf.*: HIL. in Matth. 12, 2 principio -endum sermonem hunc ita coeptum esse. 13, 7 -endum est inventum thesaurum et absconsum fuisse. AMBROSIAST. in Rom. 5, 17 -endum est unum esse sensum. *nota*: VARRO rust. 2, 5, 16 in alimoniis armenticium pecus sic (sit *cod.*) -endum (*i. rationem habere*). COD. Theod. 12, 6, 31 (*a. 412*) quaerere qualitatem eorum, quorum ad -endum (*i. inspiciendum, sed* COD. Iust. 10, 70, 14 ad constituendum) cura commodior est.

contuibilis, -e *a* contueri. *i. q. visibilis*: CASSIOD. in psalm. 147, 2 contuibilem deum (147, 3 deitatem).

contuitio, -ōnis *f. a* contueri. *i. q. visio*: HIL. in psalm. 118 caph 2 nonne intentio ac visus oculorum contuitionis ipsius expectatione deficiet. caph 3 mentis potius est contuitio ista.

contuitus, -ūs *m. a* contueri. *inde a* CVRT., *aliae atque ablativi formae non ante* DON. *leguntur. pluralis*: AVG. gen. ad litt. 4, 34 p. 134, 25. *cf.* contutus.

i. q. conspectus, aspectus, actus contuendi: 1 *proprie*: CVRT. 5, 12, 18 omnia tutiora parricidarum -u ratus. PLIN. nat. 11, 145 -u quoque multiformes *oculi*: truces, torvi, flagrantes *eqs.* 29, 132 *gemmarum* -u (37, 63). SYMM. epist. 6, 81 (82) -us atque convictus *amici*. AMM. 16, 10, 4 omnium oculis in eo (eum *Bentley*) -u pertinaci intentis (22, 2, 4 omnium oculis in eum -u destinato defixis). 18, 8, 4 cum essent iam in -u qui sectarentur (24, 2, 5 cum essent hostes iam in -u. 29, 5, 12). AMBR. Abr. 1, 1, 2 huius viri -u. HEGES. 2, 9, 1 revocet *vos* templi -us sacratissimi. AVG. gen. ad litt. 4, 34 p. 134, 25 si ad eandem lineam -us nostri adhuc post mare terrae adiacent. 5, 16 p. 160, 1 longe sunt vel interpositis aliis ... a nostro -u. epist. 257 gratias ... quod ... ante -um misisti colloquium, ut tuo prius affatu quam aspectu frueremur. LEO M. serm. 34, 3 qui nondum viderant Iesum nec aliquid -u eius quod ... venerarentur, adverterant. ISID. orig. 12, 7, 10 aquila ab acumine oculorum vocata ... tanti enim ... -us (*i. acies*) esse dicitur, ut. 2 *translate i. q. contemplatio animi, consideratio, cogitatio*: DON. Ter. Ad. 429 hic 'speculum' non ad imaginem vultus, sed ad -um contrapositae rei rettulit. AMBR. fug. saec. 2, 9 quarta civitas propitiationis divinae -us. AVG. conf. 12, 15, 18 expectatio rerum venturarum fit -us, cum venerint, idemque -us fit memoria, cum praeterierint. civ. 11, 21 in cuius *cogitationis* incorporeo -u. in psalm. 134, 6 -um cordis. gen. ad litt. 4, 7, 13 p. 103, 6 interius numeri vim intuetur, per quem -um fidenter dicit. 12, 6, 15 p. 387, 3 tertium *genus visionum* per -um mentis (in psalm. 118 serm. 21, 2 terram -u fidelis mentis aspiciens). 12, 12, 25 p. 396, 9 totus animi -us. PS. AVG. serm. 84, 1 ecclesiae -u et consideratione te ipse commenda. MART. CAP. 8, 812 multae admodum rationis ...-u. CLAVD. MAM. anim. 3, 13 de animae sine corpore incorporali -u. -u *cum genet., i. q. respectu, quod attinet ad*: AMM. 29, 2, 17 familiaritatis -u. AMBR. in psalm. 36, 59 cum se iuvenem -u memoraret aetatis. epist. 72, 13 laboris. HEGES. 1, 3 morum eius -u. 1, 12, 4 honorum. 1, 38, 6 reconciliatoris. 1, 44, 3 eius -u matris. 5, 22, 1 patriae. *ibid.* sacramentorum. *Gudeman.*

contultum conportatum GLOSS. conlatum contultum GLOSS. V 183, 31. 32. *a praeterito* contuli *tractum, cf.* confero. *L.*

ˣ**contumācia**, -ae *f.* [*a* contumax. *Th.*]. GLOSS. καταφρόνησις, ἀπίθεια, αὐθάδ⟨ε⟩ια. pervicacia. *extat inde a* CIC., *poetis deest.*

i. q. pertinacia, obstinatio, contemptio, superbia: 1 *de hominibus*: **a** *generatim*: CIC. Verr. 4, 22 ex ea -a, quam hic in perditis rebus pertinet. Pis. 78 Torquatus praeter ceteros furebat -a responsi tui. Tusc. 1, 71 Socrates ... adhibuit ... liberam -am a magnitudine animi ductam, non a superbia (AVG. civ. 4, 4. *cf. infra l. 56*). epist. 12, 13, 3 dilectum remigum magna -a civitatium ... habuimus. ANTON. Cic. Att. 14, 13^{a}, 3 libentius deponimus inimicitias rei publicae nomine susceptas quam -ae. LIV. 9, 46, 4 -a adversus contemnentes humilitatem suam nobiles certavit. SEN. contr. 2, 1, 2 patrem amo: haec est -a mea. 2, 1, 38 incautam -am. 7, 7, 44 mansit...eadem -a. SEN. dial. 3, 9, 2 ira, cuius proprium est -a. 4, 28, 1 adicimus malefactis arrogantiam et -am. 9, 6, 2 quorundam -a non facit ad aulam. benef. 7, 26, 4 adice aestimationem sui nimiam et tumorem ... insolentem. quid -am ⟨dicam⟩ in perversa nitentium. clem. 1, 1, 3 -a, quae saepe tranquillissimis quoque pectoribus patientiam extorsit. CVRT. 10, 2, 10 professioni aeris (*sc. alieni*) pudorem, non -am obstare. PLIN. nat. 37, 82 Noni -a proscriptionem suam amantis. QVINT. decl. 305 p. 198, 21 quam -am vicisti. 309 p. 216, 20 emendaverunt -ae meae detrimentum. TAC. Agr. 42 non -a neque inani iactatione libertatis famam fatumque provocabat. ann. 1, 24 legiones ..., quamquam maestitiam imitarentur, -ae propiores. 3, 12 -a et certaminibus asperasset iuvenem. 4, 20 inter abruptam -am et deforme obsequium pergere iter. 16, 22 *Thraseae sectatores* nondum -am sententiarum sed habitum voltumque eius sectantur. 16, 28 -a inferiorum lenitatem imperitantis deminui. PLIN. paneg. 18 inertia et -a et dedignatione parendi. TRAIAN. Plin. epist. 10, 57, 2 neque enim sufficit eum poenae suae restitui, quam -a elusit. SVET. Aug. 54 libertas aut -a fraudi cuiquam fuit. Vit. 12 ob nimiam -am et ferocitatem gravatus. Vesp. 13 philosophorum -am lenissime tulit. FLOR. epit. 1, 7, 9 -a numinum. PS. QVINT. decl. 2, 5 maxima ... innocentiae -a. 17, 3. APVL. met. 11, 21 aviditati -aeque summe cavere et utramque culpam vitare ac neque vocatus morari nec non iussus festinare deberem. PORPH. Hor. carm. 2, 19, 29 vinolentia etiam protervitatem et -am adolere solet. CAPITOL. Aur. 4, 10 cum frugi esset sine -a. IVST. 8, 5, 10 ne ipsae lacrimae pro -a haberentur (OROS. hist. 3, 12, 31). AMM. 14, 1, 10 velut -ae quoddam vexillum altius erigens. 16, 5, 14 cadentes saepe incolumi -a barbaros (17, 13, 10 insuperabili -a). PANEG. 12, 37 blandam tibi faciebat iniuriam -a gaudiorum. VEG. mil. 3, 4 numquam ad -am pari consensu multitudo prorumpit. COD. Theod. 11, 36, 31 (*a. 392*) rebelli -a. OROS. hist. 7, 1, 3 in -am vertisse licentiam. SIDON. epist. 5, 4, 1 non illud -a, sed verecundia fuit. *de superbia in inferiores deterioresve*: CIC. Q. Rosc. 44 est tuae -ae, arrogantiae, vitaeque universae vox. Verr. 4, 5 oris oculorumque illa -a et superbia (4, 89 insolentia, superbia, -a. prov. 8 AVG. gen. ad litt. 8, 14 p. 252, 13. *cf.* GLOSS. IV 41, 26. 324, 49 -a gravis superbia). Lael. 54 efferuntur fere fastidio et -a (*cf.* TAC. hist. 2, 77). Att. 6, 3, 6 potentissimorum hominum -am numquam tulerim. LIV. 2, 61, 6 idem habitus oris, eadem -a in vultu (*cf.* CIC. Verr. 4, 5). APVL. Plat. 2, 28. HIL. c. Const. 8 vincere sine -a. RVFIN. symb. 15 in tyrannidis -am versi. AVG. epist. 157, 39 nec eos, qui ista non faciunt, vana -a iudicemus. MACR. sat. 3, 5, 11. *de* contumacia *in deum vel in deos*: PAVL. FEST. p. 126 maximus pontifex ... vindex ... -ae privatorum magistratuumque. TERT. nat. 1, 10 essent ... tolerabiliora eiusmodi -ae sacrilegia, nisi quod eo iam contumeliosiora quam modica. paenit. 5. PS. CYPR. Iud. incred. 1 perfidi populi -a. HIL. in Matth. 4, 24 superstitionem -ae veteris. 24, 11 in -a infidelitatis manentes. myst. p. 19, 4. ITALA deut. 31, 27 (Monac. Lugd.) novi -am tuam et duram cervicem tuam (ἐρεθισμόν, VVLG. contentionem). Eph. 5, 6 (Cypr. epist. 43, 6 *alii*) filios -ae (ἀπειθείας, VVLG. diffidentiae). Phil. 1, 17 (Mar. Victorin. in Phil. 1, 15) per -am (ἐξ ἐριθείας, VVLG. ex contentione). Hebr. 4, 6 (Lucif. non conv. 10 p. 21, 22) propter -am (ἀπείθειαν, VVLG. incredulitatem). 4, 11 (Lucif. non conv. 10 p. 22, 6) AVG. fid. et op. 27, 49. gen. ad litt. 8, 14 p. 252, 23 malum ... inoboedientiae, id est superbiae et -ae (LEO M. epist. 167 p. 1201 -ae inoboedientium). serm. ed. Mai 90, 4 -a Sodomitis vindicem effecit dominum. SVLP. SEV. chron. 1, 16, 3 impatientis populi -a. ZACCH. 2, 11 damnabilior -a, si intellecta contemnunt. *nota*: ITALA Ier. 2, 5 (Lucif. non conv. 8 p. 16, 6) quid invenerunt in me (*deo*) patres vestri -ae (πλημμέλημα, VVLG. iniquitatis).

b *speciatim, in legibus et apud iurisconsultos* (*cf. Kipp, PW. IV 1165 sqq.*): SENT. procos. Sard. (Corp. X 7852) 12 quod si in -a perseverassent. 22 se longae -ae et iam saepe denuntiatae animad-

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

versioni obnoxios futuros. IAVOL. dig. 4, 8, 39 -am litigatoris. MARCELL. dig. 48, 19, 4 -a relegati cumulat poenam (*cf.* TRAIAN. Plin. epist. 10, 57, 2 *p. 796, 37*). SCAEV. dig. 49, 1, 28, 1 per -am instrumenta non exhibuerat. PAPIN. dig. 26, 7, 38, 1. 26, 7, 40 periculo -ae vel neglegentiae non astringitur. 50, 1, 13. VLP. dig. 4, 4, 13 praesentibus adversariis vel si per -am desint (5, 1, 73. 48, 19, 5 COD. Greg. 10, 1, 1 AVELL. p. 57, 21 COD. Iust. 6, 49, 7, 1c. *cf.* APVL. met. 11, 21 *supra p. 796, 43 et* COD. Iust. 3, 1, 13, 2b propter solam absentiae -am). VLP. dig. 12, 3, 1 non crescere condemnatio potest ex -a non restituentis..., sed ex -a aestimatur ultra rei pretium. 42, 1, 2 pro ... personarum obsequio vel -a. 42, 4, 19 per nimiam -am possessoris hereditatis. 43, 5, 3, 14 PAVL. dig. 4, 3, 18. 12, 3, 2. 25, 2, 10 ex -a mulieris. 26, 7, 49 ob faenus pupillaris pecuniae per -am non exercitum. 27, 1, 35 MEN. dig. 49, 16, 6, 1. CALL. dig. 42, 1, 31 si qui ... per -am ... differant solutionem. HERMOG. dig. 42, 1, 53 -a eorum, qui ius dicenti non obtemperant, litis damno coercetur. MARCELL. dig. 12, 3, 8. CONC. Aur. a. 511 p. 7, 4 si quis per -am exteterit indevotus. a. 538 p. 77, 1. 78, 9 pro huiusmodi -a. LEX Visig. 5, 4, 17 servi -am rebellionis assumant.

iuncturae: *cum genet. obi.*: APVL. apol. 56 ob hanc divini -am. PAPIN. dig. 48, 5, 39, 1 -a iuris et sanguinis contumelia concurrant. *cum praepos.*: TAC. hist. 4, 3 discordibus municipiorum animis magis inter semet quam -a adversus principem (MEN. dig. 49, 16, 6, 1 -a omnis adversus ducem vel praesidem militis capite punienda est). AVG. civ. 4, 29 remansit contra Iovem -a, non deorum, sed daemoniorum. *legitur pluralis*: CLEM. ad Cor. 35 proicientes susurrationes et -as et contumelias et superbiam et vanam gloriam. 46 contentiones et irae et -ae, scissurae et proelium est in vobis? LEO M. epist. 167 p. 1201.

2 *de animalibus*: SEN. dial. 2, 12, 3 dolor -am *pecorum* vincat. COLVM. 6, 2, 10 *bos* undique necessitate -am deponit. 6, 2, 11 pervicax -a plerumque saevientem fatigat. PLIN. nat. 10, 57 *anseres Britannici* moriuntur -a spiritu revocato. *de herbis*: PLIN. nat. 16, 134 non omnia in omnibus locis nasci docuimus ... hoc alias fastidio, alias -a, saepius imbecillitate eorum, quae transferantur, evenit. *nota de morbo*: ARNOB. nat. 1, 50 -am canceris saevi ad subeundam cicatricem circumscriptis evaginationibus compulerunt (*antecedit* ulcera recusantia perpeti sanitatem).

contumātio, -ōnis *f.*; *cf. c.* contumacia. GLOSS. V 177, 28 cervix autem numero singulari membrum ipsum significat, nam pluraliter contumationem saepe demonstrat.

contumāx, -ācis [*utrum conferendum sit c.* tumere *an c.* contemnere, *inde ab antiquitate in controversia est. Th.*]. VEL. gramm. VII 76, 7 in -ia melius puto i servari: venit enim a contemnendo, tametsi Nisus et -em per u putat posse dici a tumore. ISID. orig. 10, 45 -x eo quod contemnat (*cf.* DON. Ter. Hec. 504 MACR. sat. 3, 5, 10). PRISC. gramm. III 525, 30 -x syllaba terminata omnia corripiuntur ut -x pertinax pervicax et in obliquis casibus producuntur ut -is *eqs. cf.* GRAMM. suppl. 74, 23. 119, 2. GLOSS. καταφρονητής. αὐθάδης. ἀπειθής ὁ αὐθάδης. ἀπιθής, καταφρονητής. contemnens alios. superbus vel contemptor. superbus, contemnens contradictor. pervicax. *extat inde a* RHET. Her. (*sed* percontumax TER.), *e poetis habent*: SEN. trag. PHAEDR. MART. COMM. SIDON. *compar.*: CIC. Verr. 3, 192 SEN. dial. 5, 24, 2 epist. 13, 2 QVINT. decl. 301 p. 198, 17. *superl.*: SEN. dial. 1, 3, 4. 6, 8, 1 epist. 83, 22 MART. 12 praef.

i. q. pertinax, obstinatus: 1 *de hominibus*: a *generatim*: RHET. Her. 4, 40, 52 infestus cognatis, in superiores -x, in aequos et pares fastidiosus, in inferiores crudelis, denique in omnes intolerabilis (CIC. Att. 15, 15, 2 IVST. 32, 3, 1 PS. RVFIN. in Am. 8, 11). CIC. Verr. 3, 192. Pis. 66 iste ... nunc vero etiam rapax, quod sordidus, quod -x, quod superbus esse videtur. SEN. contr. 1, 1, 4 componite ... bonos quidem, sed -es viros. 1, 1, 9 ad praestandum calamitosis misericordiam -x est (*cf.* SEN. benef. 3, 38, 2. COLVM. 8, 28 insigne -x ad concubitum). 4, 4 praef. natura -em. 9, 4, 14 *tyrannum* dolorem -bus ex servitute ... quaesisse. VAL. MAX. 6, 2, 12 periculose -x. SEN. Herc. f. 964 -is ianuam mundi (*i. Tartari*) traho? Thy. 644 -em regibus populum suis (*c. dat.*: nat. 3, 30, 6 COLVM. 6, 37, 4 PLIN. nat. 12, 50. 16, 43 IVST. 34, 1, 4 PANEG. 3, 11 HIL. in Matth. 21, 13 BREV. fid. adv. Arrian. p. 664[B] ITALA act. 7, 51 [Brev. fid. adv. Arrian. p. 664[B]] PROB. Verg. georg. 2, 385 SIDON. carm. 9, 217). SEN. Tro. 589. dial. 1, 3, 4 fortuna ... -issimum quemque et rectissimum aggreditur. epist. 13, 2 quotiens cecidit, -ior resurrexit. 73, 1 errare mihi videntur, qui aestimant philosophiae fideliter deditos -es esse ac refractarios, contemptores magistratuum aut regum eorumve, per quos publica administrantur. 83, 22 publica ebrietas ... -issimos et iugum recusantes in alienum egit arbitrium. MART. 2, 58, 3 QVINT. inst. 6, 1, 14. decl. 298 p. 176, 5 quem *filium* ego ... tam obstinate non praeceptis solum meis, sed etiam precibus resistentem, utinam possem dicere -em (*cf.* 328 p. 291, 17. 375 p. 415, 13 PS. QVINT. decl. 9, 4 COD. Theod. 8, 14, 1 [*a. 367*]. VVLG. deut. 21, 18 filium -em et protervum [ἀπειθὴς καὶ ἐρεθιστής. 21, 10]). QVINT. decl. 301 p. 189, 17 virgo -ior *in stuprum*. PS. QVINT. decl. 9, 3 hic irascendo pertinax erat, ille in cedendo -x. FRONTIN. aq 128 -bus *legi*. SVET. Tib. 2 *Claudios* adversus plebem adeo violentos et -es *semper fuisse ut eqs.* FRONTO p. 206 N. milites seditiosi -es. FLOR. epit. 2, 6, 35 gens. APVL. Plat. 2, 21 *philosophus* nihil indigens erit et omnium -x. PAVL. dig. 11, 3, 2. 23, 2, 68 VLP. dig. 9, 4, 21, 4 HERMOG. dig. 4, 4, 8. COMM. apol. 353 -x non sum ... neque contradico nocenti, dorsum quoque meum posui ad flagellum caedendum. IVST. 1, 5, 2 per lasciviam -es. 22, 5, 8 urbes. AMM. 22, 14, 2 obtrectatores et -es. 29, 5, 3 perniciosus et -x condemnatus. VVLG. prov. 29, 21. I Macc. 3, 20 veniunt ad nos in multitudine -i et superbia (ἐν πλήθει ὕβρεως καὶ ἀνομίας). *cf.* SIDON. epist. 3, 9, 2 virtute, numero, contubernio -es. PS. RVFIN. in Os. 14, 4. AVELL. p. 54, 15 -is pronuntiatio. CASSIOD. var. 6, 13, 2. GREG. TVR. Franc. 8, 30 satius ... est, ut parvi -es pereant quam ira dei super omnem regionem dependat innoxiam. Mart. 2, 5 de supplice dolor excitat -em. INST. Iust. 4, 6, 23. BENED. reg. 23 siquis frater -x aut inoboediens aut superbus ... et praeceptis seniorum suorum contemptor repertus fuerit. 71 qui contempserit facere ..., si -x fuerit, de monasterio expellatur. CORP. II 2959. *nota*: SACR. Leon. p. 323 -x tuus et vindictam sensit et gratiam. *apud christianos adversus deum* contumax, *incredulus*: ITALA Is. 50, 5 (Cypr. testim. 2, 13) non sum -x neque contradico (οὐκ ἀπειθῶ οὐδὲ ἀντιλέγω, VVLG. ego autem non contradico). *cf.* 65, 2 (Cypr. testim. 2, 20). 63, 10 (Tycon. 2 p. 10, 3) -es fuerunt (ἠπείθησαν, HIER. in Is. 63, 10 p. 752 increduli). 66, 14 (Aug. civ. 20, 21. 21, 18) comminabitur -bus (τοῖς ἀπειθοῦσιν, VVLG. inimicis. *cf.* HIER. in Is. 66, 14 p. 810). Hab. 2, 5 (Cypr. epist. 59, 3. 68, 4) ille vero, qui praesumit et -x est, vir sui iactans, nihil omnino proficiet. act. 7, 51 (Brev. fid. adv. Arrian. p. 664[B]) vos semper restitistis spiritui sancto et semper ei -es fuistis. Hebr. 3, 18 (Lucif. non conv. 10 p. 21, 10) quibus autem iuravit non intraturos in requiem suam nisi -bus? (τοῖς ἀπειθοῦσιν, VVLG. illis, qui increduli fuerunt). TERT. paenit. 5 in dominum non modo -x, sed etiam ingratus apparet. HIL. in Matth. 11, 9 munus suum ad fideles et obsequentes a -bus infidelibusque transtulerit. 20, 7. 21, 6 HIER. hom. Orig. in Ier. 2 p. 769 AVG. serm. ed. Mai 7, 3 in psalm. 110, 2 ZACCH. 1, 20. OROS. hist. 1, 1, 9 *homo* convertibilitate naturae et libertate licentiae et infirmus et -x est. 1, 10, 8. 15. 6, 1, 26 deus vel ingratos vel incredulos vel etiam -es variis correptionibus arguit. 7, 41, 6 qui autem non crediderunt euangelio dei quasi -es vel si etiam non audierunt dupliciter -es, non dederunt locum irae. POMER. 1, 22, 1 CASSIOD. in psalm. 7, 13 *bis*. 17, 49. *cf.* IVST. 13, 7, 4. *de bestiis*: COLVM. 6, 2, 10. SEN. dial. 4, 26, 5 equi obsequentes alteri equiti, alteri -es sunt. 5, 34, 1 clem. 1, 16, 4 HIL. in Matth. 21, 1.

b *speciatim apud iurisconsultos*: HERMOG. dig. 42, 1, 53, 1 -x est, qui tribus edictis propositis vel uno pro tribus, quod vulgo peremptorium appellatur, litteris evocatus praesentiam sui facere contemnit. COD. Theod. 2, 18, 2 (*a. 322*) eum qui sciens iudicio adesse neglexerit, ut -em iudex poena multabit. PAVL. sent. 5, 5[a], 7 dig. 43, 1, 54, 1 VLP. dig. 3, 1, 1, 3. 9, 4, 21, 4. 11, 1, 11, 4. 48, 19, 5 NOVELL. Valent. 34, 15 AVELL. p. 54, 17 COD. Iust. 3, 1, 13, 3. *cf.* 9, 44, 1 si ... accusationem coeptam persequi supersederit vel, quod est -ius, ultimo die abesse neglexerit.

2 *de rebus*: a *de rebus incorporeis*: SEN. contr. 1, 3, 7 -x est innocentia. 10, 1, 6 -x adversus fastidium divitiarum innocentia (SEN. dial. 11, 17, 1 *dolor* ferox enim et adversus omne remedium -x est. TAC. hist. 1, 3 SVET. Tib. 2 PS. QVINT. decl. 9, 4 AVG. in psalm. 147, 24 INST. Iust. 4, 6, 23). SEN. dial. 4, 4, 1 cum voluntate non -i. 5, 24, 2 voltus (CVRT. 4, 6, 27). 6, 8, 1 dolorem ... -issimum, cotidie insurgentem et contra remedia effervescentem. 10, 17, 6 exilium. 11, 1, 4. clem. 1, 24, 2 natura -x est humanus animus. nat. 3 pr. 13 animus contra calamitates fortis et -x (PASS. Petr. Paul. brev. 13). epist. 26, 5 quicquid contra fortunam iactavi verborum -ium. 89, 18 -ia dona. 119, 2. MART. 12 praef. me patrocinium debere -issimae trienni desidiae. TAC. dial. 40 eloquentia. hist. 1, 85 silentium. ann. 2, 57 preces. 4, 60 voces. 5, 3 arrogantiam oris et -em animum incusavit. APVL. met. 4, 31 pulchritudinem -em (*Psyches in Venerem*). IVST. 22, 5, 8. HIL. in psalm. 65, 24 -i naturae pecora. SVLP. SEV. chron. 2, 92. b *de rebus corporeis*: PHAEDR. 4, 8, 5 *vipera* limam momordit, illa contra -x. SEN. nat. 2, 52, 1 quicquid *fulmen* in tigno solidum invenit et -x. 3, 30, 6 nihil est tam violentum, tam incontinens sui, tam -x infestumque retinentibus quam magna vis undae. PETRON. 132 *mentula*. PLIN. nat. 12, 50 cardamomum ... viridissimum ac pingue, acutis angulis -x frianti. 16, 43. 19, 42 laserpicium ..., rem feram ac -em et, si coleretur, in deserta fugientem. SVET. Claud. 35 contumeliosa et minaci et -i epistula. CLAVD. MAM. anim. p. 56, 17. *nota*: MART. 9, 11, 12 tu syllaba -x repugnas (*sc. ut versu includi non possis*). 10, 65, 7 Hispanis ego -x capillis (*i. hirsutus*). SIDON. carm. 9, 217 Mantua -x Homero (*i. gloriam detrectans*).

adv. **contumāciter**. *compar.* NEP. Cim. 2, 5 CVRT. 4, 7, 31 SEN. dial. 5, 16, 1 PLIN. nat. 16, 209. 19, 117 TAC. ann. 4, 29 QVINT. inst. 6 prooem. 15 SVET. Aug. 24 COD. Theod. 4, 22, 3 (*a. 389*) GRAMM. suppl. 55, 7. 1 *de animalibus*: CIC. div. 2, 71 patrius mos tam -r non repudiandus. Att. 6, 1, 7 -r, arroganter, ἀκοινωνήτως solet scribere. 16, 4, 1. ad Q. fr. 2, 1, 3 furebat ... se -r ⟨in⟩urbaneque vexatum. NEP. Cim. 2, 5 -ius se gesserant (SEN. epist. 78, 1). LIV. 2, 58, 7 segniter, otiose, neglegenter, -r omnia agere (QVINT. decl. 371 p. 408, 10.

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

cf. GREG. TVR. glor. mart. 12). SEN. contr. 10, 3, 73. SEN. dial. 5, 16, 1 pati (epist. 94, 7). benef. 2, 18, 4 -r parent (epist. 16, 5 SVET. Aug. 24). 5, 6, 6 maluit ... nasute negare quam -r aut superbe. epist. 45, 4 sic lege, tamquam verum quaeram adhuc, non sciam et -r quaeram. 74, 32. 103, 5 multis fuit *philosophia* periculi causa insolenter tractata et -r. 108, 7 -r dicere (PORPH. Hor. sat. 1, 3, 82 AMM. 14, 7, 11). CVRT. 4, 7, 31 adversari. COLVM. 9, 11, 2 imperia validiorum -r spernendo. QVINT. inst. 9, 3, 11 non -r consentio, primas partes esse naturae. decl. 305 p. 196, 3 PS. QVINT. decl. 17, 2 TAC. ann. 4, 29. PLIN. paneg. 41 utilitatibus fisci -r adessent. APVL. apol. 2 DON. Ter. Andr. 184. AMM. 17, 3, 5 stabant -r. AMBR. c. Aux. 18. AVG. civ. 18, 51 resistere. COD. Theod. 4, 22, 3 (*a. 389*) punientes -ius. COD. Iust. 6, 49, 7, 1^b cum ... aliquis ... sese -r celaverit. COD. Iust. 3, 1, 13, 4 qui -r abesse noscitur. *cf. p. 798, 41.* **2** *de rebus*: PLIN. nat. 16, 209 aquatica ... quorum plaga ... -ius tramittit ferrum. 19, 117. 37, 104. SOL. 52, 60 *lychnites* -r scalpturis resistens. COD. Theod. 7, 20, 2 (*a. 320*) munera, quae vos -r gravant.

ˣ**contumēlia**, -ae *f.* [*cf. c.* contumia, *fortasse c.* contemnere. *Th.*]. SEN. dial. 2, 11, 2 -a a contemptu dicta est, quia nemo nisi quem contempsit, tali iniuria notat (VLP. dig. 47, 10, 1. COD. Iust. 4, 4 -a ... a contemnendo dicta est, quam Graeci ὕβριν appellant. *cf.* TERT. nat. 1, 10). *iocose syllabas interpretatur per* contus *et* μῆλον PETRON. 56. *de vocali secundae syllabae*: CASSIOD. gramm. VII 150, 16. NOT. Tir. 43, 96 contumilia. contumelium *v. p. 804, 53.* GLOSS. ὕβρις, ἀτιμία, ὕβρις διὰ λόγων (*cf. p. 801, 44*) iniuria vel grave convicium. iniuria cum clamoribus. -is iniuriis, inlusionibus. *legitur inde a* PLAVTO, *de* -am facere *v. p. 802, 73.* *cf. etiam* Contumelia *nom. propr.*

actio aut verbum, quo quis violatur aut dehonestatur aut comminuitur sensu tam activo quam passivo, syn. dedecus, dehonestamentum, ignominia, convicium, maledicta. *cf.* flagitium. **I** *contumelia illata per res actionesve*: *coniungitur cum* iniuria: PLAVT. Merc. 30 amori accedunt etiam haec *vitia* ... iniuria, inopia, -a et dispendium. TER. Hec. 165 incommoda atque iniurias viri omnes ferre et tegere -as. CAECIL. com. 4 facile aerumnam ferre possum, si inde abest iniuria: etiam iniuriam, nisi contra constat -a. PACVV. trag. 279 patior facile iniuriam, si est vacua a -a. MET. NVM. or. frg. Gell. 12, 9, 4. CIC. inv. 1, 105 tertius decimus locus est, si cum iniuria -a iuncta demonstratur, per quem locum in superbiam et arrogantiam odium concitatur. Quinct. 98 multis vexatus -is, plurimis iactatus iniuriis. Verr. 2, 86. 4, 63. 64. 102 *v. l. 70.* 4, 105. 228. 5, 20 epist. 12, 25, 2 CAES. Gall. 1, 14, 3. 1, 28, 1 Brundisini Pompeianorum militum iniuriis atque ipsius Pompei -is permoti. SALL. Catil. 35, 3 LIV. 8, 23, 7. 26, 29, 8 quanto maiorem iniuriam, immo -am esse. PHAEDR. 5, 3, 5 SEN. dial. 2, 1, 1 *sqq.* 2, 5, 1 dividamus ... iniuriam a -a. prior illa natura gravior est, haec levior et tantum delicatis gravis, qua non laeduntur homines, sed offenduntur. 2, 16, 3 contemnere iniurias et quas iniuriarum umbras ac suspiciones dixerim, -as. ... et quid est illud quod -a dicitur? in capitis mei levitatem iocatus est et in oculorum valetudinem et in crurum gracilitatem et in staturam: quae -a est, quod apparet, audire *eqs.* 2, 19, 3. 5, 5, 8. clem. 1, 10, 3 -as ..., quae acerbiores principibus solent esse quam iniuriae. epist. 71, 7. QVINT. decl. 298 p. 178, 15 hoc ... inauditum, -as in quaestu habere et iniuria pasci. APVL. apol. 99 PAVL. dig. 2, 14, 27, 2 TERT. idol. 14 VLP. dig. 9, 2, 5, 1. 47, 10, 1. 47, 10, 15, 48. 47, 10, 15, 24 spectat ad -am eius iniuria. PORPH. Hor. sat. 1, 2, 65 ARNOB. nat. 3, 16. NON. p. 430, 10 iniuria a -a hoc distat: iniuria levior res est. HIL. in Matth. 10, 15 omnia iniuriarum et -arum genera. PANEG. 11, 4 nemo ab iniuria liber, nemo intactus a -a. VVLG. Sirach 10, 8. EVGRAPH. Ter. Haut. 564 p. 519, 28 est enim iniuria, quasi cum violentia aliquid in corpus efficitur: -a vero, cum praeter violationem corporis est. DIFF. gramm. VII 531, 14. *cf.* CAES. Gall. 1, 14, 3 VLP. dig. 47, 10, 15, 24 ITIN. Alex. 4 HIL. in Matth. 4, 25. 10, 15. TER. Andr. 237 quid est, si haec non -ast (*cf.* GLOSS. V 531, 41 ⟨quod⟩ pater inique fecit). 577 dumque eius lubido occlusast -is. Haut. 566 istaec quidem -ast, hominem amicum recipere ad te atque eius amicam subigitare. Eun. 48 non perpeti meretricum -as. 771 hancine ego ut -am tam insignem in me accipiam? (*cf.* DON. *ad l.* '-am' vero proprie et ut miles). 877. Ad. 606 ad -am omnia accipiunt magis. CATO or. frg. 9 per dedecus atque maximam -am (CIC. Verr. 4, 102 per summam iniuriam, per acerbissimas -as. Phil. 2, 60 per tuas -as. CAES. Gall. 1, 9, 2 LIV. 3, 64, 2. VAL. MAX. 9, 5, 2 per summam -am vexata est). or. frg. 16 nostrae -ae causa. GRACCH. or. frg. Char. gramm. I 202, 9 iniuriose nobis -am imponi sinatis. MET. NVM. or. frg. Gell. 7, 11, 3 maiore honore quam -a afficias. CIC. div. in Caec. 3 quas res ... superbia in -is efficere potuisset (*cf.* VITR. 1, 1, 6 SEN. dial. 2, 11, 1. 7, 10, 2. VVLG. prov. 11, 2 ubi fuerit superbia [ὕβρις], ibi erit et -a [ἀτιμία]. II Macc. 1, 28). Verr. 3, 139 quis enim umquam tanta ... -a, quis tanta ignominia affectus est? 4, 95 habet enim quendam aculeum -a (*cf.* de orat. 2, 222 AVG. doctr. christ. 3, 19, 29). 4, 96 hoc amplissimum nomen senatorium ... ad -am improborum natum esse videatur (CAES. civ. 2, 32, 14 ne ad -am honorem dedisse videamini. LIV. 4, 35, 10 praebere ad -am os. 6, 18, 4 ignominia recens in animo ad -am inexperto. 26, 13, 5 praesidium ... per cruciatum et ad -am necarimus. SEN. dial. 4, 26, 3. epist. 92, 35 proiecti ad -am cadaveris laceratio). 4, 111 non vim, non -as, quibus vexati oppressique erant, conquerebantur. Phil. 2, 107. 11, 9 sine Treboni maxima -a (Att. 6, 6, 3. 13, 38, 1 sine maxima -a. 16, 11, 1 BELL. Afr. 44, 2 LIV. 29, 8, 9. 32, 38, 8 sine -a et laceratione corporum. SEN. dial. 6, 2, 5 TERT. nat. 1, 10. CORP. VI 36726 ⟨cum qua vixit⟩ annis LIII sine ulla -a. *nota*: HIST. Apoll. rec. A 19 sine -a hos codicellos perfer discipulae tuae). CIC. leg. agr. 2, 54 -a, quae vehementer et insignis est et nova *eqs.* Pis. 86 *civitates* nefarias libidinum -as turpitudinesque subierunt. Lig. 26 quem de suscepta causa ... nulla -a ... possit depellere. rep. 1, 9 -arum verbera subire (*cf.* PETRON. 132 manifestis matrona -is verberata). Lael. 48 inimicitias ..., ex quibus iurgia, maledicta, -ae gignuntur. part. 91 quis ... honorem ... tam umquam expetivit, quam ignominiam infamiam -am dedecus fugit *eqs.* Att. 14, 14, 5 homines benevolos ... grave est insequi -a. 15, 11, 1 egone ut beneficium accepissem -am? Brut. 1, 17, 4 si quicquam in extrema et miserrima -a potest honorificum esse. LENT. Cic. epist. 12, 15, 3 iniurias perpeti et cum -a etiam nostra omnia ... experiri malui (*cf.* VITR. 10, 16, 6). CAES. Gall. 2, 14, 3 Haeduos a Caesare in servitutem redactos omnes indignitates -asque perferre. 7, 54, 4 obsidibus summa cum -a extortis. civ. 1, 8, 3 ne ea, quae rei publicae causa egerit, in suam -am vertat (TAC. hist. 4, 8. *cf. p. 802, 2*). 1, 23, 3 hos omnes productos a -is militum conviciisque prohibet. BELL. Alex. 66, 1. PVBLIL. J 15 in miseria vita etiam -a est. M 45 meretrix est instrumentum -ae (PASS. Petr. 10 vasa -ae, *i. meretrices*). SALL. or. Lep. 19 scelerum et -arum omnium finis est. 23. NEP. Epam. 2 nullam adhibuit memoriam -ae. VERR. FLACC. frg. Gell. 17, 6, 3 dolor maior et -a gravior viro fieret. POMP. TROG. Iust. 38, 4, 12 novo -ae more. LIV. 2, 38, 2 hodiernam hanc -am ..., qua per nostram ignominiam ludos commisere. 3, 11, 3. 3, 50, 6 morte amitti melius ratum quam -a liberos. 4, 4, 12 in -am ignominiamque nostram certare iuvat (*cf.* 22, 26, 5 POMP. TROG. Iust. 38, 5, 9 SEN. contr. 1, 7, 9 VAL. MAX. 7, 7, 4. PHAEDR. 3, 8, 8 accipiens ... cuncta in -am. SEN. contr. 1, 7, 9 SEN. benef. 6, 32, 4 CVRT. 5, 2, 19 PLIN. nat. 33, 34. QVINT. decl. 255 p. 47, 4 in ludibrium atque -am eorum, qui se a scelere maximo ulcisci velint. TAC. hist. 5, 4 PLIN. paneg. 11 TERT. nat. 1, 10 VLP. dig. 11, 7, 10. 47, 10, 15, 48 IREN. praef. 2. 2, 7, 1 IVST. 24, 2, 9 HIL. in Matth. 4, 24 VVLG. Sirach 22, 4. Rom. 9, 21 habet potestatem figulus ... facere aliud quidem vas in honorem, aliud vero in -am. *cf.* II Tim. 2, 20 AVG. civ. 4, 1. 15, 1. 21. VVLG. sap. 4, 19 erunt ... in -a inter mortuos [εἰς ὕβριν]). LIV. 6, 18, 4 iram accenderat ignominia ... in animo ad -am inexperto. 28, 1, 2 ad libidinem et -am animum accenderunt. 10, 35, 13. 22, 50, 6 ex tua -a et miseria alteri honos quaeratur (SEN. clem. 1, 16, 5). 26, 13, 14 cruciatus -asque, quas parat hostis. 29, 8, 9 in coniuges infandae -ae editae. 35, 33, 9. 38, 59, 9. RVT. LVP. 1, 10 maiorem partem ex illis doloris et -ae capimus. SEN. contr. 10 praef. 10 natus ad -as omnium ingeniis inurendas. suas. 7, 10 non esse illam condicionem, sed -am. VAL. MAX. 3, 2, 7 in omne -ae genus. 7, 8, 9 Oppius ... morientis ... plenum -ae ludibrium. PHAEDR. 4, 18, 3 canes legatos ... misere ad Iovem, ... ut sese eriperet hominum -is. 4, 18, 34 numquam carebunt hominis -a. SEN. dial. 2, 1, 3 voces improbas et sputa et omnes alias insanae multitudinis -as (*cf.* HIL. in Matth. 32, 3). 2, 13, 3 nec -am iudicabit, si illi homo plebis ultimae salutanti mutuam salutationem non reddiderit. 2, 14, 1 tanta quosdam dementia tenet, ut sibi -am fieri putent posse a muliere *eqs.* 2, 19, 3 -as et verba probrosa et ignominias et cetera dehonestamenta velut clamorem hostium ferat. 5, 22, 2 -arum patientia, ingens instrumentum ad tutelam regni. 7, 19, 3. 11, 17, 7 hoc fuit -am ipsi -ae facere. 11, 19, 6 in -as praefectorum ingeniosa provincia. nat. 1, 16, 7. 7, 31, 1 invenit impudicitia novam -am sibi. epist. 70, 20. PLIN. nat. 2, 157. QVINT. decl. 252 p. 34, 14 non est istud propter longae servitutis officia, non ⟨...⟩ illarum, quibus gratiam meruit parasitus, -arum (*cf.* TERT. apol. 39). 318 p. 249, 25 hac -a, qua mecum consistunt. TAC. Agr. 15 vim et -as miscere. hist. 1, 37 supplicia et -as vestras disciplinam appellat. 2, 88 non tulit ludibrium insolens -ae animus (3, 66 ann. 16, 26). 3, 31 praeberi ora -is (3, 85). ann. 15, 34 Vatinius in -as assumptus. 13, 36 milites tendere extra vallum iussit inque ea -a detenti ... precibus ... exsoluti sunt. 12, 51 morte honesta -is captivitatis eximeretur. PLIN. epist. 3, 14, 5 vides quot periculis, quot -is, quot ludibriis simus obnoxii. 3, 14, 6 balineum illi ... -ae locus ... fuit. 6, 8, 8 non feret ... liberum ingenium cum -a damnum. 9, 13, 20. paneg. 47 nulli obices, nulli -arum gradus. SVET. Claud. 36 indignitate -arum. Nero 49 se impendentibus -is eriperet. APVL. met. 9, 25 inflammatus ... indignatione -ae. 9, 29 -a quamvis iusta. apol. 75. 99 mulierem filii -is infestam. flor. 7 p. 27 viliter semet ipsum colere sui contemptus est, barbare alios insectari audientium -a est. TERT. idol. 1 fraudi etiam -am coniungat. nat. 1, 10 eos *deos*, quos non colitis, utique contemnitis. praelatio alterius sine alterius -a non potest ... non suffecerat vectigalium deorum -a, de contemptu scilicet aestimanda ... derisus vero quanto lascivior, tanto denotatior ad -ae morsum. ITALA I Cor. 15, 43 (Aug. civ. 13, 23) seminatur in -a, surget in gloria (ἀτιμίᾳ, VVLG. ignobilitate. *cf.* GAVDENT. serm. 10). VLP. dig. 37, 14, 1 si -am fecit aut convicium eis dixit. MOD. dig. 48, 39, 1 contumacia iuris et

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

sanguinis -a IVST. 5,4,16 explent -as honoribus. 11,43 stupris -isque ita vexatum esse. 12,12,6. ARNOB. nat. 2,1 nullam esse ducitis -am respondere aliquid interrogatos. 3,15 impietatis et -ae plenum. 5,40 cum ignominia . . . -aque divorum. LACT. inst. 4, 30, 6 ut hominibus derisui, -ae, ludibrio esset. PANEG. 8, 14. 10, 12 o quam acres dolorum aculeos habes, -a. *cf. p. 799, 80.* HIL. trin. 2,25 humilitas eius nostra nobilitas est, -a eius honor noster est. in Matth. 23, 2 omnia inter contemptum saeculi et -am laedendi Caesaris temperavit. 24,6 reverentiam humanarum observationum et -am propheticae traditionis exprobrat. PRISCILL. tract. 4, 79 conceptione partu vagitibus cunis omnes naturae nostrae -as transcurrerit *deus.* PROB. Verg. ecl. 6,74. AMBR. in psalm. 45,17 quod sub aliis -a, sub Christo gloria est. RVFIN. Adamant. 1,1 -am magis . . . quam cultum venerationemque offerunt deo. HIER. in Is. 23, 12 p. 325 traditur in -as ignominiae, ut polluat corpus voluptatibus et turpitudine. epist. 48, 2 arboris aut segetis -a est, si radici . . . poma praeferantur? 105, 3. VVLG. I par. 19, 5 grandem . . . -am sustinuerant (ἠτιμημένοι σφόδρα). prov. 17,14. 22,10 cessabunt causae et -ae. sap. 2,19 -a et tormento (ὕβρει καὶ βασάνῳ) interrogemus eum. 17, 7 sapientiae gloriae correptio cum -a (ἔλεγχος ἐφύβριστος). Sirach 5,17 susurratori *est* inimicitia et -a. 26,11 -a et turpitudo (ἀσχημοσύνη) *mulieris ebriosae* non tegetur. II Macc. 1, 28 -am facientes in superbia (ἐξυβρίζοντας ἐν ὑπερηφανίᾳ). *cf.* II Cor. 12,10 placeo mihi in infirmitatibus meis, in -is (ἐν ὕβρεσιν). PS. RVFIN. in Os. 1, 2 illum . . . -arum aggerem. AVG. in psalm. 127, 2 quanta mala passi sunt martyres . . . aculeos -arum. civ. 4, 23 Felicitas . . . non ad honorem, sed ad -am potius invitata est. SVLP. SEV. dial. 2, 12, 5 quis illam repulsam non ad -am suam duxit. SIDON. epist. 1, 7, 13 post tot notas iniustas -asque. GREG. TVR. Franc. 5, 20 relinquentes episcopum in grandi -a. COD. Iust. 1, 2, 5 illius usurpationis -a depellenda est. 2, 12, 21 ne feminae . . . in -am pudoris irreverenter irruant. CORP. XIII 1897 mihi nullam -am nec animi laesionem fecit. *nota:* HIST. Apoll. rec. A 19 praeter tui -am (*cf. p. 802, 30*). *de rebus:* CAES. Gall. 3,13,3 naves totae factae ex robore ad quamvis vim et -am perferendam (*i. incommodum grave*). PHAEDR. 1, 2, 21 lignum *canes* . . . inquinassent omni -a. SEN. epist. 123, 3 magna pars libertatis est bene moratus venter et -ae patiens. *cf.* TAC. hist. 3, 31. 85. *nota:* PVBLIL. M 66 mala mors necessitatis -a est. *i. q. superbia, contumacia* (*transfert gr.* ὕβριν, *quod ambiguum est, non recte*): ITALA Ier 13,9 (Wirc.) dispergam -am Hierusalem ⟨mul⟩tam istam (VVLG. superbiam). Esth. 13, 12 non pro superbia et -a . . . fecerim hoc (οὐκ ἐν ὕβρει οὐδ᾽ ἐν ὑπερηφανείᾳ). IV Esdr. 11, 43 ascendit -a tua usque ad altissimum et superbia tua ad fortem. *cf. p. 804, 23. 50.*

II *contumelia verborum:* PLAVT. Bacch. 267 quotque innocenti ei dixit -as (Curc. 478 Pseud. 1173 Truc. 299 CATO or. inc. frg. 18 TER. Phorm. 376. CIC. Att. 6, 3, 6 Gavius . . . multa et dixit et fecit cum quadam mea -a. LIV. 25, 22, 13. 26, 31, 5 TAC. ann. 4, 42. 14, 49 APVL. apol. 100. *cf.* 22 ad -am diceretis rem familiarem mihi peram et baculum fuisse. SEN. dial. 5, 8, 4 offendet se superbus contemptu, dicax -a, petulans iniuria *eqs.*). PLAVT. Men. 520 omnes in te istaec recident -ae. AFRAN. com. 374. CIC. Verr. 1, 18 C. Curio, quem ego hominem honoris potius quam -ae causa nominatum volo. leg. agr. 2, 63 a me sine -a nominarentur ii, qui se decemviros sperant futuros (Planc. 17 Phil. 2, 113. 8, 17 de orat. 3, 64 Att. 8, 2, 1 epist. 1, 9, 20 SEN. dial. 10, 15, 2 SVET. Aug. 13). Catil. 1,16 vocis -am (HIER. epist. 21, 2 -as vocum, alapas et flagella). Sull. 25 verbi invidiam -amque maledicti (*cf.* SEN. contr. 9, 5, 9 SEN. dial. 5, 10, 3 TAC. hist. 4, 68). Cael. 6 maledictio . . . nihil habet propositi praeter -am; quae, si petulantius iactatur, convicium, si facetius, urbanitas nominatur. Pis. 31 meum discessum . . . ⟨in⟩ maledicti et -ae loco ponere, qui . . . misericordia dignior quam -a. Planc. 9 dignitatem tuam ego ulla -a coner attingere. 34 quae . . . umquam fuit Planci vox -ae potius quam doloris? Phil. 1, 27 si quid in vitam eius . . . cum -a dixero. 3, 16 Bambalio quidam . . . qui cognomen ex -a traxerit. Phil. 8, 13 sine verborum -a (11, 5 CAES. Gall. 5, 58, 2 civ. 3, 71, 4. 3, 83, 1 LIV. 1, 46, 7 SEN. contr. 1, 1, 11. 7, 6, 17 contr. exc. 7, 6 SEN. dial. 2, 15, 1. 4, 14, 4 unius verbi -a. 5, 10, 4 alium verborum, alium rerum -ae movent. SVET. Aug. 13. Nero 33 omnibus rerum verborumque -is. LACT. epit. 47, 3 SVLP. SEV. chron. 1, 51, 1). CIC. Phil. 13, 4 quas -as fore censetis minasque verborum. Lael. 89 obiurgatio -a careat (*cf.* off. 1, 88. 137). ad Q. fr. 1, 1, 39. 2, 2, 1. CAES. civ. 2, 28, 3 cum -a perfugae appellarentur. LIV. 3, 66, 5 vastationem agrorum per -am urbi ostentantes (*cf.* 3, 62, 1 per -as hostem insultare. SEN. dial. 2, 17, 2 petulantibus et per -am urbanis. QVINT. inst. 4, 1, 11 SVET. Iul. 22 Aug. 7 Nero 41 Vesp. 2 LAMPR. Comm. 3, 3). LIV. 7, 13, 6 omnibus -is eludunt. 41, 10, 10 fatigatus . . . -is singulorum et multitudinis . . . ludibriis. SEN. contr. 2, 4, 11 indignor hanc fratri meo -am. SEN. dial. 2, 11, 3. 2, 15, 1. 2, 16, 4 quae -a est, quod apparet, audire. 2, 17, 4 fructus -ae in sensu et indignatione patientis est. 11, 19, 6 loquax et in -as praefectorum ingeniosa provincia. QVINT. inst. 8, 3, 89. decl. 345 p. 364, 18 reponamus hanc -am. TAC. Agr. 31 corpora . . . inter verbera ac -as conteruntur. hist. 2, 48 libellos . . . -is insignes. 2, 76. 4, 45 cum -is ac probris. ann. 1, 20 manipuli . . . retinentes centuriones irrisu et -is, postremo verberibus insectantur. 3, 57 ex -a consulatus honorem principibus petivit. 6, 46 ne nomen Caesarum in ludibria et -as verterent. 15, 20 una vox eius usque ad -am senatus penetraverat. SVET. Aug. 68 populus . . . accepit in -am eius . . . versum (Dom. 18 in -am suam traheret). POMPON. dig. 1, 2, 2, 43 ea velut -a Servius tactus. LAMPR. Alex. 51 gravissimis -is subiciebatur. ARNOB. nat. 5, 31 tot et tanta conflata sunt deorum in -as crimina. LACT. inst. 5, 23 quibus dei nomen -ae ac ludibrio fuit. HIL. in Matth. 13, 15 inexpiabilis convicii -a. 19, 23. 26, 5 eandem (*sc. unitatem patris et filii*) plurimis -is haereticorum falsitas impugnabit. AVSON. 422 Thersites . . . in heroum -as verborum licentia promptus. VVLG. Ier. 20, 10 audivi -as multorum (ψόγον). Sirach 6, 1 improperium et -am (ὄνειδος) malus hereditabit. 22, 30 maledicta et -ae et minae. prov. 10, 18. 20, 3 (λοιδορίαις). *cf.* AVG. c. Iul. 3, 18. civ. 7, 9 Iovem populi . . . tantis -is tanquam scelestis criminationibus colunt. MACR. sat. 7, 3, 2 loedoriam exprobrationem esse ac directam -am. 7, 3, 6 scomma -am esse celatam. 7, 3, 9 fetum -ae.

iuncturae: *adiectiva:* insignis: TER. Eun. 771 CIC. agr. 54 LIV. 4, 4, 5 APVL. apol. 98. digna (indigna): TER. Phorm. 376 LABER. mim. 65 (*cf.* ANTON. or. frg. Cic. Phil. 3, 22). acerbissima: CIC. Verr. 4, 102. nefaria: CIC. Pis. 40. 86. miserruma: PS. BRVT. Cic. ad Brut. 1, 17, 5. insanabilis: CIC. orat. 89. turpis: BELL. Alex. 11, 2. FLOR. epit. 1, 18, 5 per obscaenam turpemque dictu -am. gravis: CIC. Tusc. 4, 77 HOR. epod. 11, 26 CAES. civ. 3, 83, 1 VITR. 1, 1, 5 VAL. MAX. 3, 2, 12 PHAEDR. 1, 29, 2 TAC. ann. 2, 69. 14, 49 ARNOB. nat. 4, 22 LAMPR. Alex. 51. vetus: CAES. Gall. 2, 14, 3. urbanissima: PORPH. Hor. sat. 1, 5, 60 epod. 17, 20. honorifica: HIER. epist. 84, 1. directa: MACR. sat. 7, 3, 2. celata: MACR. sat. 7, 3, 6 (*cf.* HIL. in Matth. 20, 12).

c. genet. obi. (*addidi* mea, tua, sua, aliena -a): *alicuius:* CIC. Verr. 6, 84 Phil. 11, 9 Att. 5, 17, 6. 6, 1, 2. 8, 2, 1 epist. 12, 25, 2. 16, 11, 1 LIV. 3, 64, 2. 32, 38, 8. 38, 59, 9 POMP. TROG. Iust. 38, 5, 9 SEN. contr. 2, 7, 5 VAL MAX. 7, 7, 4 SEN. dial. 6, 2, 5. 11, 19, 6 benef. 6, 32, 4 CVRT. 5, 2, 19 PLIN. nat. 13, 46. 33, 34 LAVD. Murdiae (Corp. VI 10230) 10 QVINT. inst. 5, 2, 2 decl. 298 p. 177, 25 PS. QVINT. decl. 3, 14 TAC. ann. 2, 58. 3, 57. 73. 4, 34. 14, 1. 15, 20 hist. 4, 8. 5, 4. PLIN. epist. 8, 18, 9 (debilitatis) 8, 24, 6 paneg. 11 SVET. Iul. 79 Aug. 68 GAIVS inst. 3, 222 APVL. met. 1, 25 apol. 12 TERT. nat. 1, 10 (*saepius*) PAVL. sent. 5, 4, 17 VLP. dig. 11, 7, 10. 47, 10, 13. 47, 10, 15, 24 PANEG. 5, 8 ARNOB. nat. 5, 31 IVST. 24, 2, 9 HIL. trin. 2, 25 in Matth. 4, 17. 24. 20, 11. 23, 2 in psalm. 68, 10 PRISCILL. tract. 6, 107 AVSON. 419, 58. 421. 422 HIER. epist. 82, 6 VVLG. Sirach 3, 12. 22, 4 HIST. Apoll. rec. A 19 NICET. spir. 8. *alicuius rei:* VAL. MAX. 6, 8, 7 SEN. epist. 95, 24 PLIN. nat. 7, 146. 33, 50 PLIN. epist. 8, 18, 9. APVL. met. 8, 22 tori sui -am (*cf.* apol. 75). TERT. pudic. 10 PORPH. Hor. epist. 1, 6, 28 MOD. dig. 48, 39, 1 HIL. in psalm. 118 vau 1 trin. 2, 24 in Matth. 24, 6 AVSON. 446, 2 AVG. civ. 4, 1 COD. Iust. 2, 12, 21 PASS. Petr. 1. *pro genetivo praepositio* in *ponitur, ex. gr.:* CIC. Verr. 2, 86 Pis. 40 SALL. Iug. 65, 3 VELL. 1, 12, 1 TAC. hist. 1, 90. 2, 48. 3, 9. *c. genet. subi.:* TER. Eun. 48 CIC. Verr. 4, 96 leg. agr. 2, 24 Catil. 1, 16 (*cf.* HIER. epist. 21, 2) har. resp. 17. 42 Pis. 86 Phil. 13, 40 off. 1, 113 epist. 5, 3, 1. PVBLIL. M 66. CAES. civ. 1, 22, 5. 1, 23, 5. 1, 28, 1 LIV. 41, 10, 10 PHAEDR. 4, 18, 33 SEN. contr. 7 praef. 8 suas. 6, 10 SEN. dial. 2, 1, 3. 6, 11, 3 QVINT. inst. 11, 3, 182 decl. 246 p. 9, 7. 255 p. 47, 4 APVL. apol. 99 PORPH. Hor. carm. 3, 14, 25 IVST. 15, 3, 10 HIL. in Matth. 4, 17 VVLG. Ier. 20, 10. *genet. explicativus* (-a vocis *p. 801, 55*, verbi *p. 801, 65*): VAL. MAX. 6, 3, 3 carceris. SEN. dial. 5, 10, 4. TAC. ann. 12, 51 captivitatis. APVL. met. 8, 2 repulsae. POMPON. dig. 1, 2, 24. TERT. spect. 23 alaparum (*cf.* TAC. hist. 3, 31. 85). apol. 39 saginandi. PORPH. Hor. sat. 1, 2, 133 ad adulterii (*codd.* ab adultero) referendam -am. VLP. dig. 26, 2, 17, 2 satisdationis. HIL. trin. 10, 31 crucis. PANEG. 8, 14 amoris. PROB. Verg. georg. 3, 1 serviendi. COD. Iust. 1, 2, 5 usurpationis.

verba: **1** *accusativus:* accipere: TER. Eun. 771 CIC. Verr. 3, 58 Att. 15, 11, 1 PVBLIL. Q 3 CAES. Gall. 5, 29, 4. 7, 10, 2 BELL. Alex. 11, 2 SEN. dial. 2, 1. 2, 2, 1 *sq.* benef. 3, 28, 6 PETRON. 106 AVG. civ. 7, 4. 13, 20. *cf. p. 803, 34.* arcere: LIV. 1, 40, 4. augere: QVINT. inst. 12, 9, 11. concinnare: NICET. fid. 5. defendere: CIC. inv. 2, 66 (*cf.* CAES. civ. 1, 22, 5). demere: LIV. 8, 23, 7 -am iniuriamque. depellere: LIV. 8, 23, 7 COD. Iust. 1, 2, 5. deplorare: CVRT. 8, 3, 11. detrahere: SEN. epist. 47, 14. dicere: *cf. p. 801, 44.* edere: LIV. 2, 53, 6. 29, 8, 8. effundere: TAC. hist. 4, 68. experiri: PHAEDR. 1, 3, 15. **facere:** PLAVT. Asin. 489 CATO or. frg. 54 TER. Hec. 470 Phorm. 972 PACVV. trag. 182 MET. NVM. or. frg. Gell. 12, 9, 4 ANTON. or. frg. Cic. Phil. 3, 22 LIV. 8, 23, 7 SEN. dial. 2, 13, 5. 2, 14, 1. 2, 17, 4. 2, 18, 4. 2, 19, 2. 5, 37, 5. 11, 13, 7. *cf.* 2, 11, 1 epist. 70, 20. 71, 7 benef. 3, 28, 6 PS. QVINT. decl. 9, 18 HYG. astr. 44, 18 VLP. dig. 4, 8, 11. 37, 14, 1. 47, 10, 3 ARNOB. nat. 1, 39. 6, 6 HIER. epist. 82, 10 VVLG. Ier. 14, 21 Mich. 7, 6 II Macc. 1, 28 Luc. 11, 45 Hebr. 10, 29 CORP. XIII 1897. *deest apud* CIC., *nota:* Phil. 3, 22 quid est porro 'facere -am'. quis sic loquitur? QVINT. inst. 9, 3, 13 iam evaluit . . . '-am fecit', quod a Cicerone reprehendi notum est: 'affici enim -a' dicebant. ferre: PLAVT. Merc. 704 CATO or. frg. 9 CIC. agr. 2, 61 Phil. 13, 40 epist. 12, 20 LIV. 2, 38, 2. 35, 19, 2 SEN. contr. 2, 4, 8. 7 praef. 7. 7, 6. 7.

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

10 praef. 7 SEN. dial. 2, 18, 2 *sqq.* 2, 19, 3. 4, 14, 4 QVINT. decl. 296 p. 171, 1 APVL. met. 1, 12. IVST. 15, 3, 10 (magno animo). PS. RVFIN. in Os. 1, 2. iacere: CIC. Sull. 23 TAC. hist. 4, 45 ann. 2, 55. imponere: GRACCH. or. frg. Char. gramm. I 202, 9 CIC. Verr. 5, 20 SALL. Catil. 48, 9 APVL. flor. 7 p. 27. inferre: VELL. 2, 90, 2 PORPH. Hor. epist. 1, 6, 28. DIFF. gramm. VII 531, 14 -am inferunt, iniuriam patiuntur. HIL. in Matth. 4, 25 VVLG. II Macc. 8, 17. infligere: ARNOB. nat. 7, 30. ingerere: TAC. ann. 1, 39. inserere: SEN. benef. 2, 6, 2. intorquere: CIC. Tusc. 4, 77. *cf.* PAVL. FEST. p. 111 intrahere est -am intorquere. inurere: SEN. contr. 10 praef. 11. lenire: MET. NEP. Cic. epist. 5, 3, 1. mereri: VITR. 1, 1, 6 VELL. 2, 45, 4 PETRON. 105. parare: LIV. 26, 13, 14 TAC. ann. 11, 6. pati: BRVT. Cic. ad Brut. 1, 16, 6 PVBLIL. C 15 LIV. 2, 45, 11 SEN. contr. 9, 1, 2 contr. exc. 9, 1 HIER. epist. 82, 10 VVLG. prov. 17, 14 act. 5, 41. perferre: CIC. off. 1, 113 CAES. Gall. 2, 14, 3. 3, 13, 3 SEN. dial. 2, 1, 3 PS. RVFIN. in Os. 1, 2. perpeti: TER. Eun. 48 CIC. har. resp. 42 RVT. LVP. 1, 2 SEN. epist. 29, 7 CVRT. 4, 10, 29 QVINT. inst. 11, 3, 182. propulsare: CIC. Lig. 18. recipere: PVBLIL. J 11. reddere: VVLG. Sirach 29, 9. respuere: SEN dial. 5, 5, 8. subire: CIC. Pis. 86 SVET. Nero 45. sustinere: HIL. ad Const. 1, 1 VVLG. I par. 19, 5. tegere: TER. Hec. 166 VVLG. Sirach 26, 11. **2** *dativus:* -ae abnuere: APVL. apol. 75. addicere: TERT. anim. 34. eripere: PHAEDR. 4, 18, 3. obicere: SEN. epist. 14, 2 TERT. spect. 23. subicere: LAMPR. Alex. 51. **3** *ablativus:* -ā **afficere** (*cf. p. 802, 82*): CIC. Verr. 3, 139 epist. 12, 15, 4 SEN. contr. 7, 2, 13 VAL. MAX. 3, 2, 12 SEN. dial. 2, 2, 3. 2, 10, 3 VLP. dig. 5, 1, 2, 5. 37, 15, 1, 2 PAPIN. dig. 18, 7, 6. 48, 5, 23, 3 ARNOB. nat. 1, 39 HYG. fab. 25 p. 55 HIER. epist. 84, 1 VVLG. Ezech. 22, 7 Nah. 3, 6 Matth. 22, 6 Marc. 12, 4 Luc. 20, 11 act. 14, 5 Rom. 1, 24 I Thess. 2, 2. affligere: ACT. Petr. 14. aspergere: VAL. MAX. 9, 14, 3. dehonestare: HIL. trin. 10, 33. destringere: PHAEDR. 1, 29, 2. gravari: VVLG. Sirach 21, 27. lacerare: CIC. Phil. 11, 5. offendere: CIC. Att. 6, 3, 3 onerare: CIC. Phil. 2, 99 MET. NEP. Cic. epist. 5, 3, 1. prohibere a: CAES. civ. 1, 23, 3. vexare: CIC. Quinct. 98 Verr. 4, 111 Phil. 2, 107 IVST. 11, 4, 3 (*cf.* VAL. MAX. 9, 5, 2). **4** in -am: accipere: CVRT. 5, 2, 19 SVET. Aug. 68 (accipere ad -am: TER. Ad. 606). recidere: PORPH. Hor. serm. 1, 2, 65. trahere: SVET. Dom. 18. vertere *v. p. 800, 22.*

contumēlio, -āvī, -ātum, -āre [*a* contumelia. *Th.*]. *i. q. iniuriare, opprobrare, conviciari*: CORP. X 3030, 5 (*Puteolis*) rogo vos superi, ne me -etis. ACT. Petr. 7 praeter hunc contemptum et -atum a Iudaeis. 16 convertentur ... in me -atum, derisum, consputum. contumēlior, -ārī: GLOSS. ἀτιμάζω. -atur ἀτιμάζει, ὑβρίζει. PETR. CHRYS. serm. 11 non criminentur naturam, non -entur auctori.

×contumēliōsus, -a, -um *a* contumelia. ISID. orig. 10, 46 -us, quia velox est, tumet verbis iniuriae. *cf.* PELAG. in Rom. 1 p. 652^C^. *compar.*: CIC. Att. 6, 6, 4 TERT. nat 1, 10 VLP. dig. 47, 10, 7, 7. *superlat.*: SEN. dial. 4, 32, 3 epist. 47, 11 QVINT. inst. 2, 12, 11 decl. 296 p. 172, 8 SVET. Dom. 23 TERT. nat. 1, 10. contumiliosus: NOT. Tir. 43, 97. GLOSS. ὑβριστής. ἀτιμαστής. *cf. p. 804, 23.* *legitur inde a* CIC. (*sed adv. inde a* TER.).

1 *de rebus* (*syn.* flagitiosus, maledicus): CIC. prov. 38 multari imperatorem deminutione provinciae -um est. Balb. 24 in socios vero ipsos ... iniuriosum et -um est his praemiis ... exclusos esse (SALL. Iug 65, 2 LIV. 28, 44, 11 SEN. contr. 1, 5, 6 QVINT. inst. 11, 3, 132 ARNOB. nat. 4, 6. 6, 9). Phil. 1, 20 o -um honorem eis, quos ad iudicandum ... vocatis. Att. 15, 12, 1 beneficio. LIV. 4, 4, 9 conubium tolli patrum ac plebis id demum -um plebi est (*cf.* SEN. contr. 1, 5, 6 TAC. hist. 2, 27. 4, 64). VELL. 2, 1, 3 triste deinde et -um bellum (2, 90, 3). VAL. MAX. 2, 7, 5 virgarum -a verbera. 7, 8, 4 non solum flagitiosum silentium, sed etiam praelatio -a videri posset. 9, 12, 5 mortis. SEN. dial. 4, 32, 3 ultionis -issimum genus. clem. 2, 6, 2 sapiens dabit ... egenti stipem, non hanc -am (*cf.* epist. 4, 10 humanitatem. PS. SEN. mon. 40 venia). SEN. benef. 2, 12, 1 quid hic -um est, si vir consularis aurum ... osculatus est? (*cf.* QVINT. inst. 12, 5, 6 decl. 296 p. 172, 8 HIL. trin 10, 33 AVSON. 466, 3). epist. 22, 8 sordido ... et -o labore 77, 14 servili ... et -o ministerio. TAC. hist. 4, 4 id vero erga rem publicam superbum, erga principem -um, quod ... iactabat. PLIN. nat. 7, 149 secessus (SOL. 1, 49). PS. QVINT. decl. 13, 7. 14 defensione. TERT. nat. 1, 10 utique enim impiissimum, immo -issimum admissum est .... *ibid.* sacrilegia. scorp. 8 caede. VLP. dig. 47, 10, 7, 7 atrocem iniuriam quasi -iorem et maiorem accipimus. ARNOB. nat. 6, 8 opinationibus. 6, 9 quid fieri potis est iniuriosius, -ius, durius? HIL. trin. 10, 33 -a ei esse crux dicitur ... quidquid -um est, semper inhonorum est. 11, 30. *de verbis*: CIC. Cael. 30 voces sunt -ae (*cf.* CAES. civ. 1, 69, 1 PANEG. 9, 31. VAL. MAX. 9, 5, 3 iacentem reliquit -a voce proculcatum). epist. 1, 10 partim te superbum esse dicunt, quod nihil respondeas, partim -um, quod male respondeas. 5, 2, 3 orationem meam non solum in te honorificam, sed etiam in collegas tuos -am fuisse (Planc. 6 TAC. hist. 2, 65). 11, 3, 1 litteras tuas ... -as, minaces (*cf.* ad Q. fr. 1, 2, 9. SVET. Claud. 35 -a et minaci et contumaci epistula). SALL. Iug. 20, 5 -a dicta (LIV. 24, 5, 5 VAL. MAX. 1, 8 ext. 8). SEN. suas. 1, 6 libelli. SEN. dial. 2, 5, 1 verba (PETRON 109. QVINT. inst. 2, 12, 11 verbum -issimum. AVG. civ. 22, 8. HIL. in Matth. 4, 17 -a ... verborum facilitate). 5, 20, 2 libera responsa ..., quae -a reges vocant. benef. 2, 7, 2 admonitione. QVINT. inst. 6, 3, 27 id ridiculum porro, quod dicitur, aut est lascivum et hilare ..., aut -um. 6, 3, 108. SVET. Nero 41 edictis. Dom. 23 -issimo atque acerbissimo acclamationum genere. EVGRAPH. Ter. Andr. 322 p. 189, 47. *cf.* LAVD. [Turiae] (Corp. VI 1527) 2, 17.

2 *de hominibus*: **a** *activo sensu*: CIC. Phil. 3, 15 quam -us in edictis. 5, 24 qui illum ... ferre potuissent, impotentem, iracundum, -um. PS. SALL. in Tull. 3, 5 supplex inimicis, amicis -us (*cf.* LVCIF. non parc. 2 [*ex edicto Constantii imperatoris*] -us imperatori extiteris. VVLG. Rom. 1, 30 deo odibiles, -os, superbos). SEN. suas. 4, 4 in vos -us fuero (SEN. epist. 39, 5. 47, 11 in quos superbissimi, crudelissimi, -issimi sumus. QVINT. inst. 4, 1, 10 vitandum ..., ne -i, maligni, superbi, maledici in quemquam hominem ... videamur. 10, 7, 21 ARNOB. nat. 3, 16). SEN. dial. 2, 18, 1 C. Caesar ... -us mira libidine ferebatur omnes aliqua nota feriendi. 9, 14, 4. MART. 10, 7, 4 bubulci. QVINT. inst. 2, 2, 7 in emendando ... non acerbus minimeque -us (VLP. dig. 22, 1, 33). 2, 15, 20 -us est adversus artem orandi. decl. 265 p. 82, 11 VLP. dig. 1, 12, 1, 10 AMM. 17, 9, 7. 23, 2, 3 Antiochensibus amaris et -is. AMBR. patr. 2, 9 tam durus et tam temerarius et -us. HEGES. 3, 17, 11. VVLG. Sirach 8, 14 (ὑβριστῆς). 19, 28 I Tim. 1, 13. SIDON. carm. 9, 338 turgida -i lectoris ... ora. POMER. 2, 8 -i hominis et superbi. *cf.* VAL. MAX. 7, 5, 2 -am eius urbanitatem. SEN. dial. 2, 11, 2. *nota*: ITALA prov. 6, 17 (Lucif. Athan. 1, 26 p. 111, 15) oculus -us (ὀφθαλμὸς ὑβριστοῦ, VVLG. oculos sublimes). *cf. p. 803, 48 et p. 801, 38.* **b** *passive*: SEN. benef. 4, 27, 5 male filiae suae consulet, qui illam -o et saepe repudiato collocav⟨er⟩it.

adv. **contumēliōsē.** *comp.*: TER. Phorm. 348 CIC. or. frg. B 33 de orat. 2, 304 LIV. 32, 37, 4 SEN. epist. 15, 4 TERT. nat. 1, 10. FACVND. defens. 2, 4. *superl.*: CIC. nat. deor. 1, 93 VELL. 1, 7, 1 AVG. civ. 7, 12. TER. Phorm. 348 cuiquam -ius audistis factam iniuriam (CIC. or. frg. B 33. SEN. benef. 6, 4, 3 superbe, -e, crudeliter *fecit.* GAIVS inst. 1, 141). CIC. epist. 8, 10, 2 RVT. LVP. 2, 7 SEN. contr. exc. 4, 3. SEN. dial. 5, 10, 6 corporibus nostris impotenter, -e, crudeliter abutetur. 7, 11, 3 tam -e tractata virtus est (TERT. nat. 1, 10 IREN. 2, 7, 1 DARES 3. 4. 5. 6. 8. 17. 38. FACVND. defens. 2, 4 p. 571^B^ qui multo vehementius et -ius eum ... tractavit). benef. 1, 1, 8. GRAN. LIC. p. 16 legatos -e submovit. VLP. dig. 7, 1, 27, 1 -e iniurioseve. IVST. 5, 4, 13 AMM. 26, 5, 7. *de verbis*: CIC. Att. 1, 14, 5 -e laedebat. de orat. 2, 77. 286. 304 acerbius et -ius invehare. nat. deor. 1, 93 vexarit -issime. off. 1, 134 studiose de absentibus detrahendi causam ... severe maledice -eque dicitur (SEN. contr. 1, 3, 10. 9, 1, 12 contr. exc. 9, 1 SEN. epist. 15, 4. 100, 10. QVINT. inst. 6, 3, 28 -e et aspere. LEX colleg. salut. Dian. et Antin. [Corp. XIV 2112] 2, 28 DON. Ter. Eun. 810 SCHOL. Iuv. 2, 65 PS. ASCON. Verr. p. 140). LIV. 32, 37, 4 Philippum non -ius quam verius compedes eas Graeciae appellare (GELL. 3, 17, 5). SEN. contr. 9, 3, 13 VELL. 1, 7, 1 VAL. MAX. 6, 2, 3. ASCON. tog. cand. p. 95 -e responderunt (HIER. epist. 36, 2). QVINT. inst. 2, 12, 7 -e ... laudari. 6, 1, 17. APVL. apol. 86 epistulam ... nimis irreverenter, nimis -e et turpiter ... scriptam. PS. ASCON. div. in Caec. p. 114 HIER. epist. 12. 54, 15 -e locutus est. ASSVMPT. Moys. 8, 5 blasfemare verbum -e. *i. q. superbe* (*cf. l. 22 et p. 801, 38*): ITALA Iob 15, 26 (Aug. in Iob p. 841, 39) cucurrit contra *deum* -e (ὕβρει, VVLG. erecto collo).

contumēlium, -ī *n.*; *cf. c.* contumelia. LEX Visig. 8, 1, 3 qui seditionem alteri, unde -um corporis sentiat, fecerit (*syn.* iniuria).

(**contumeo**). EVTYCH. gramm. V 454, 1 tumeo tumax contumeo contumax.

contumēsco, -ere *a* con *et* tumescere. CASSIAN. conl. 18, 16, 13 quibus *vulnerum vestigiis* quamvis terrenum corpus perniciosissime -at. CAEL. AVR. chron. 2, 4, 71 fiunt dolores dentium ... cum sibi vicinantibus gingivis, ut etiam -ant.

contumia, -ae *f.* [*cf. c.* contumelia. *Th.*]. GLOSS. V 595, 1 -a contumelia. 448, 55 contimiae contumeliae. 14, 17 (= 58, 34) -as contumelias. MART. CAP. 4, 424 (vers.) populum Cecropidarum bene quo palliatarum Bromius conciperet -as nosse dolere. *Jacobsohn.*

contumulo, -āre [*a* con *et* tumulus *vel* tumulare. *Th.*]. *i. q. sepelire*: OV. trist. 3, 3, 32 ut saltem patria -rer humo. Ib. 462 saucius ingesta -eris humo. MART. 8, 57, 4 aggesta -vit humo *dentes.* APVL. met. 1, 13 qui miselli huius corpus parvo -et humo. *i. q. contegere*: PLIN. nat. 10, 100 *perdices* ovis stragulum molle pulvere -ant. *L.*

×contundo, -tudī, -tūsum, -ere. *a* con *et* tundere. *in perfecto paenultimam productam ab* ENN. ann. 449 viresque valentes contūdit crudelis hiems, *ab eodem* (ann. 395) *correptam testatur* PRISC. gramm. II 518, 19 *sq.* *part. perf. pass.* contūnsus: PLIN. nat. 24, 46. 82. 28, 221 SPART. Sept. Sev. 18, 3 AMM. 14, 8, 13. *cf.* contunsio *p. 810, 3.* GLOSS. θραύω, καταθλῶ, συνθλῶ, συγκόπτω, συντρίβω, ὑποτάσσω. debello, demolio, domo, edomo, frango, inprimo, lenio mores, quasso, vexo. II 115, 24 -sas olivas θλαστὰς ἐλαίας. *inde ab* ENN., *deest* TER. RHET. Her. CATVLL. NEP. VELL. CVRT. QVINT. SVET.

A *aliquid pila -ere, conterere, in pulverem redigere*: CATO agr. 7, 4 eae *oleae* optime conduntur vel virides in muria vel in lentisco -sae. 105, 2 schoenum et calamum in pila -ito (114, 1 veratri ⟨atri⟩ radices -ito in pila. VARRO rust. 3, 16, 14 VITR. 7, 9, 1

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

glaebae minii -untur pilis ferreis. COLVM. 7, 7, 2. VVLG. exod. 27, 20 oleum ... piloque -sum [κεκομμένον]. *cf.* VVLG. prov. 27, 22 si -eris stultum in pila quasi ptisanas feriente desuper pilo [*proverb.?*]). 117. 122. 125. 156, 3 *al.* VARRO rust. 2, 9, 10 o s s a -sa (GELL. 10, 18, 3 ossa cineremque eius mixta odoribus -saque in faciem pulveris. CARM. epigr. 1405, 11 quam misera -is ossa sepulchri). CAES. civ. 3, 58, 3 teneris harundinum radicibus -sis. VERG. ecl. 2, 11 fessis messoribus aestu alia serpullumque herbas -it olentes. VITR. 2, 5, 2 saxa ... -sa minute mixta harenae. 7, 6 quae *glaebae marmoris* -sae et molitae praestant operibus utilitatem. *ibid.* manu -sa et subcreta. CELS. 2, 33 verbenarum -sa cum teneris caulibus folia. 3, 21 ficum pinguem -sam. 4, 6 piper cum ficu -sum. 4, 24. 26. 29. 5, 2 -sae cum testis suis cochleae. 5, 18, 3 e x vino leni -untur, tum eo miscentur (5, 18, 14. PLIN. nat. 21, 72 remedium sorba -sa e melle praebere his. 24, 46 radix -sa e vino). 5, 18, 4. 5, 18, 36. 5, 27, 12 panaces cum lacte -sa *al.* COLVM. 2, 10, 13 *fasciculos* baculis furcisve -ant. 6, 17, 2. 7, 5, 8. 9, 14, 15. 10, 89 cum glaebis vivacem caespitis herbam -at marrae vel fracti dente ligonis. 11, 3, 40. 12, 20, 4 aromata -sa et cribrata (12, 53, 1 aromata non cribrata, sed ne minute quidem -sa verum leviter confracta). 12, 20, 6 longo tempore durior facta, cum est -sa, in pulverem redigitur (VVLG. exod. 30, 36 cumque in tenuissimum pulverem universa -eris [συγκόψεις]). 12, 49, 3 sive -erint, sive insecuerint olivas. 12, 49, 5 mentam minute concidunt et -sis olivis miscent *al.* SCRIB. LARG. 10. 56. 60. 61. 70 haec omnia sive -sa sive creta (CAEL. AVR. chron. 2, 7, 104 plantaginis aridae -sae atque cretae pulvere). 75. 78. 85. 88. 90 *et persaepe.* MELA 2, 97 caro magnorum piscium sole siccata et i n pollinem u s q u e -sa pro farre est. PLIN. nat. 13, 124. 15, 26 ex amaris nucibus arefactis et in offam -sis. 16, 158. 16, 176 mirumque -so ligno alicui maiores ad vincula esse vires. 17, 44 lapis -itur in ipso campo. 20, 58. 21, 174. 23, 109. 24, 116. 119. 25, 104. 26, 47 *al.* 28, 40 -si dentis humani farina (30, 72). PELAGON. 112 in unum -sa et cribrata. CHIRON 46. 48 VEG. mulom. 2, 74, 2. 2, 82, 7. 3, 22, 1.

B *latiore sensu*: **1** *proprie i. q. caedere, comprimere, frangere, verberare sim.*: PLAVT. Amph. 407 hic homo modo me p u g n i s -udit (624 Bacch. 450. *cf.* APVL. met. 7, 25 pugnisque pulsatus et calcibus -sus). Aul. 409 me miserum et meos discipulos fustibus male -erunt. CIC. Flacc. 73 manus, quas -udit, digitos, quos confregit, nervos, quos concidit, restituere non potest (PETRON. 54 bracchium domini -sum). Tusc. 2, 40 pugiles c a e s t i b u s -si (ARNOB. nat. 7, 33 -ere se ... et crudis mutilare de caestibus). LVCR. 4, 958 corpora ... magno -sa labore. HOR. epod. 5, 98 vos turba vicatim hinc et hinc saxis petens -et obscaenas anus. sat. 2, 7, 16 postquam illi iusta cheragra -udit articulos (*cf.* MACR. sat. 2, 4, 16 -sus ille podagra). epist. 1, 8, 5 quia grando -erit vites oleamque momorderit aestus. 2, 1, 10 diram qui -udit h y d r a m (AVSON. 366, 2 Lernaeam ferro et face -udit hydram. *cf.* HIER. in Mich. 2 praef. p. 480 renascentia hydrae capita *ῥοπάλῳ* -ere prophetali). OV. am. 1, 2, 15 asper equus duris -itur o r a l u p a t i s (VAL. MAX. 3, 2, 23 saxique pondere ora -sus. *cf.* VAL. FL. 1, 424 oraque Thessalico ... -ere freno). met. 12, 85 *hasta* hebeti p e c t u s tantummodo -udit ictu (SEN. Thy. 1046 pectora illiso sonent -sa planctu. LVCAN. 2, 38. 2, 335 effusas laniata comas -saque pectus. DRAC. laud. dei 1, 752). 14, 96 naresque a fronte resimas -udit. LIV. 21, 40, 9 umbrae hominum ... -si ac debilitati inter saxa rupesque. VITR. 8, 6, 7 ut si quando vitium aliqui locus fecerit, non totum omneque opus -atur. SEN. contr. 1 praef. 17 oculorum aciem -erat (PETRON. 124, 273 -saque lumina flebant). 10, 4, 2 femina (PLIN. epist. 3, 14, 2 verenda. APVL. met. 9, 9 assiduis lapsibus iam -sis cruribus meis). CELS. 5, 18, 24 si facie -sa livor subcruentus est (IVV. 13, 128 plana faciem -ere palma). COLVM. 6, 2, 8 neve adhuc tenera colla dura proscissione -ant (6, 14, 3 PLIN. nat. 18, 177). LVCAN. 7, 575 adversosque iubet ferro -ere voltus. CALP. ecl. 1, 59 insanos Clementia -udit e n s e s (SIL. 9, 324 ensis -itur ense, pes pede, virque viro teritur). SIL. 17, 368 stent etiam -sa malis mea moenia. MART. 9, 101, 17 cornua Sarmatici ter perfida -udit Histri (*cf.* CLAVD. 26, 603 tanta nec clade superbum -udimus Tanain vel cornua fregimus Histri). VLP. dig. 18, 6, 1 pr. vasis -sis (QVEROL. p. 38, 4 urceolum -sum et infractum). HIL. in psalm. 2, 6 ut ... harundine caput *dei* -erint. OPTAT. 3, 4 p. 84, 6 qui missi fuerant cum equis suis -si sunt (*cf.* p. 84, 9 vexati milites). CHIRON 286 pedibus terram -it (330 pedibus -et). 712 curationem non facile recipiet, nisi -erit aut vulserit *lumbos.* CLAVD. rapt. Pros. 3, 427 uterus crebro -itur ictu. SVLP. SEV. Mart. 19, 4 salubri unguedine -si corporis superlinire livores. COD. Theod. 16, 5, 53 (*a. 412*) -sum plumbo . . . exilio coerceri. MARCELL. chron. II p. 101, 519, 2 in carcere saxis -sus ingentibus. DRAC. Romul. 9, 41 planctu laniata genas, -sa lacertos *virgo* (CLAVD. 15, 135 -sa genas mediis apparet in astris Africa). *technice apud medicos, i. q. collidere, consauciare*: CATO agr. 157, 4 luxatum si quid est, bis in die aqua calida foveto . . et si quid -sum est, erumpet. VARRO Plin. nat. 36, 202 convolsa interiora viscera aut -sa. CELS. 2, 10 si ex superiore parte aliquis decidit, si -sus est. PLIN. nat. 21, 129 *narcissus* in polenta tritus oleoque - s i s medetur et lapide percussis (20, 230 -sis, luxatis, tumentibus. 22, 37 medetur cum mica salis -sis incussisque. 25, 98 convulsis, -sis, ex alto praecipitatis. 27, 42 luxatis imponitur et -sis. 27, 129 -sis, ex sublimi devolutis. 29, 30). 23, 6 -sas partes. 24, 110 articulos -sos. 28, 192 ungues -sos. 28, 221 si *pedes* subtriti sint -sive offensatione. 28, 237 quadrigas agentes tractos rotave vulneratos et quoquo modo sanguine -so. 29, 125 -sis oculis. 29, 139 auribus ... -sis (CHIRON 61 si quod iumentum a radice auricula⟨m⟩ aliqua vi -erit). 30, 112 caput -sum. *inde part. subst. n.* **contūsum,** -ī *i. q. contusio*: CELS. 5, 28, 14 *clavus* nascitur praecipue ex -o. SCRIB. LARG. 209 emplastrum ... facit ad omne recens vulnus ... ad -um, luxum, praecipue ad ossa fracta. 207. 210. 266. PLIN. nat. 24, 91 medici rhoicis *foliis* utuntur ad -a. 29, 141 -a et cacoëthe.

2 *translate i. q. affligere, conficere, opprimere, reprimere sim.*: **a** *animantia*: ENN. ann. 395 cives, quae me fortuna ferocem -udit indigne, bello confecit acerbo. VERG. Aen. 1, 264 populosque feroces -et. LYGD. 6, 14 *Amor* ferocem -udit et dominae misit in arbitrium. EPICED. Drusi 18 indomitosque Sicambros -udit inque fugam barbara terga dedit. LIV. 27, 2, 2 qui post Cannensem pugnam ferocem victoria Hannibalem -erit (SIL. 12, 421 *Hannibal* Marcello fractus et acri -sus pugna). SIL. 4, 706 astus inopem -ere gentem. 9, 545 Tyrios. STAT. silv. 1, 6, 24 qualis per cuneos hiems Latinos plebem grandine -udit serena. TAC. hist. 4, 28 -sis Vbiis (ann. 4, 46. 12, 31). CAPITOL. Pius 5, 4 Iudaeos rebellantes -udit per praesides ac legatos. VOPISC. Aurelian. 31, 1 Palmyreni, qui iam victi atque -si fuerant. 32, 1 omnes, qui vagabantur, hostes ... -udit. quatt. tyr. 13, 1 qui ab Aureliano graviter -si videbantur. RVF. FEST. 22 Parthi ingentibus proeliis -si sunt (SVLP. SEV. chron. 1, 50, 4 Allophylos frequentibus proeliis -udit). EXVP. 3 CLAVD. 21, 191 non Marte Suebos -udimus. *animum*: ACC. trag. 201 qui illius acerbum cor -am et comprimam. CIC. Att. 12, 44, 3 -udi a n i m u m et fortasse vici (VERG. georg. 4, 240 -sosque animos et res miserabere fractas. OV. ars 1, 12 animos placida -udit arte feros. VAL. MAX. 2, 7, 11. 3, 7, 1 c. 7, 3 ext. 10 TAC. hist. 2, 19. PLIN. paneg. 44 rectosque ac vividos animos non -is ac deprimis. SPART. Carac. 11, 3). OV. trist. 5, 12, 31 -udit i n g e n i u m patientia longa malorum (PLIN. epist. 8, 14, 9 ingenia nostra ... hebetata fracta -sa sunt). VAL. MAX. 2, 7, 1 ut insolentissimos Numantinae urbis s p i r i t u s superiorum ducum culpa nutritos -ret (VAL. MAX. 6, 4, 1 sic -sus et aeger Romani imperii spiritus erat). SEN. clem. 2, 5, 5 maeror -it mentes. **b** *res*: PLAVT. Stich. 305 -am facta Talthubi contemnamque omnes nuntios. TAB. triumph. Aemil. 5 classis regis Antiochi ... victa fusa -sa fugataque est. CIC. Caecin. 18 calumniam stultitiamque eius obtrivit ac -udit. Phil. 13, 29 -udi et fregi adiuvantibus vobis exultantis praedonis audaciam. rep. 1, 1 nec id *incendium belli* excitatum maioribus copiis aut Q. Maximus enervavisset aut M. Marcellus -isset. 6, 1 qui -erit eius vim et ecfrenatam illam ferociam (LIV. 27, 12, 11 ut ... -rent ferociam hostis. FRONTIN. strat. 1, 1, 8). SALL. Iug. 43, 5 nostrae o p e s -sae hostiumque auctae erant (VAL. MAX. 3, 8 ext. 6 excellentissimis opibus Darei -sis. 4, 4, 6 cum in Africa insolentissimae Carthaginis opes crebris victoriis -ret). HOR. carm. 3, 6, 10 iam bis Monaeses et Pacori manus non auspicatos -udit impetus nostros. 4, 3, 8 quod regum tumidas -erit minas. PROP. 1, 1, 10 saevitiam durae -udit Iasidos (*cf.* TERT. spect. 29 perfidiam caesam a fide, saevitiam a misericordia -sam). 4, 2, 52 atque Sabina feri -udit a r m a Tati (OV. fast. 4, 380. 6, 361. Pont. 1, 3, 69). MANIL. 4, 659 ignibus Alpinas cum -udit Hannibal arces. VAL. MAX. 2, 7, 7 imperiosissimi XII fasces (*i. consules*) ... -usi atque fracti dictatoriae se animadversioni substraverunt. 3, 2, 11 quo *proelio* Hannibal magis v i r e s Romanorum -udit quam animos fregit (4, 2, 2 Punicas vires -erunt). 3, 2 ext. 5 cum vetustam eius urbis gloriam invictamque ad id tempus publicam virtutem apud Leuctram et Mantineam secundis proeliis -isset. 5, 3, 2ᵇ -sam et confractam belli Punici armis rem publicam. 6, 5, 1 civitas ... adversis -sa proeliis. 9, 1 ext. 1 fracta et -sa Punica feritas est. SEN. dial. 6, 12, 6 nec ea res aut malitiam eius et acerrimam virtutem in hostes civesque -udit. 10, 10, 1 *affectus* -i debere, non vellicari. 12, 14, 2 omnem vim doloris tui divina eius -at auctoritas. benef. 3, 29, 1 ad -endam insolentiam hominum. COLVM. 6, 2, 4 simulatque *iuvenci* iras -erint. SIL. 1, 34 c o n a m i n e primae -so pugnae (*cf.* HIL. in Matth. 3, 4 diaboli conatus et temptamenta -ens. CLAVD. 8, 627 conamina classis ... -udit annus). DECL. in Catil. 73 -ite genus istud inauditi furoris. PANEG. 10, 37 armis vestris -sa barbaria. AVR. VICT. Caes. 4, 2 Britanniae partes -sae. HIL. in Matth. 12, 16 -sam a se in temptatione prima omnem diaboli indicat potestatem. 33, 9 -so mortis aculeo. trin. 12, 20 -endae sunt insolentes adversum deum disputationes. AMM. 14, 8, 13 incolarum tumore saepe -so. EVSTATH. Bas. hex. 3, 3 p. 893ᴮ assiduis ictibus operantium -sus hebescit auditus. POMER. 1, 16 quae *ecclesia* velut navis ... diversis temptationum fluctibus in hac vita -itur. 1, 21, 1 minaciter superbiam nostram divinus sermo -it. CORIPP. Ioh. 2, 360 his monitis nostris aures -e superbas. PALLAD. hist. mon. I 1 p. 252ᴮ ad -enda atque frangenda illicitamenta.

synonyma: caedere, comprimere, concidere, confringere, conterere, debilitare, deprimere, frangere, hebetare, molere, mutilare, obterere, terere, verberare, vexare.

derivata: contusio. *Spelthahn.*

contūnsio *v.* contusio. **contūnsus** *v. p. 804, 74.*

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

contuo(r) *v.* contueor. **contuoli** *v.* conivolus.

conturbātio, -ōnis *f. a* conturbare. *inde a* CIC.

1 *i.q. perturbatio corporea*: CIC. Tusc. 4, 30 cum curatione medicorum -o mentis (*i. insania*) aufertur. SCRIB. LARG. 19^{a} -es et epiphoras oculorum (21). 2 *sensu spiritali, i.q. confusio, perturbatio animi, metus*: CIC. Tusc. 4, 19 -em metum excutientem cogitata *definiunt*. CIC. top. 52 pallor, rubor, titubatio, si qua alia signa -is et conscientiae. Tusc. 4, 16 sub metum ... subiecta sunt pigritia, terror ... exanimatio, -o, formido. 4, 23 pravarum opinionum -o. FRONTIN. strat. 1, 12, 10 Pericles, cum fulmen terruisset milites ..., sedavit -em. ITALA Os. 5, 12 (Wirc.) ego ero sicut -o Ephrem, sicut stimulus domui Iuda (ὡς ταραχὴ τῷ Ἐφραΐμ, VVLG. quasi tinea Ephraim et quasi putredo domui Iuda. *cf.* HIER. in Os. 2, 5 p. 57). PS. HIL. libell. 21 vitam suam recte dispositam et sine -e conservat. NOVAT. p. 69^{A} si vos dilexeritis invicem nulla erit -o. VVLG. Esth. 11, 5 apparuerunt voces ... et -o super terram. psalm. 30, 21 -e hominum. prov. 15, 6 Is. 65, 23. Ezech. 7, 26 -o super -em veniet. 12, 18. 21, 15 AVG. gen. ad litt. 11, 32 p. 366, 19. 23. PASS. Thom. p. 1, 1 cum facta fuisset -o. Petr. Paul. long. 2 *et* 5 (*v. l.* contentio). ISID. in exod. 11, 4 -o magna consurgit. *adde*: VAL. CEM. hom. 9, 3 -e sermonum (*dubium* APVL. Plat. 2, 28).

conturbātor, -ōris *m. a* conturbare. *i. q. turbator* (*cf. p. 808, 6*): MART. 7, 27, 10 -r aper (*i. tantas impensas exigit, ut corruat emptor*). 10, 96, 9 pretiosa fames -rque macellus (*i. cuius cara merces rem decoquit*). PS. QVINT. decl. 3^{b}, 6 -em absolves exercitus. HEGES. 4, 4, 1 -r in otio, desertor in periculo. EPIST. pontif. 612 Thiel 2, 4 adversus diabolum -em verae pacis.

×**conturbo,** -āvī, -ātum, -āre *a* con *et* turbare. *inde a* PLAVTO. *praeter* PLAVT. DRAC. *binos*, TER. LVCIL. CATVLL. SEN. MART. IVV. CORIPP. *singulos*, LVCR. *octo locos vox deest poetis, adamata* VVLG. (*94^ies*). GLOSS. -o συνταράσσω. -atus τεταραγμένος. -atum sollicitum.

I *generatim*: *de rebus corporeis et incorporeis, i. q. turbare, perturbare, confundere, miscere, concutere, sim.*: PLAVT. Cas. 465 hodie hercle, opinor, hi -bunt pedes (*i. implicare, sensu obscaeno*). Most. 510 perii, illisce hodie hanc -bunt fabulam. RHET. Her. 3, 19, 31 frequentia et obambulatio hominum -at et infirmat imaginum notas, solitudo conservat integras ... figuras. CIC. ac. 2, 45 *errores* videntur -are veri cognitionem. Tusc. 3, 15 quemadmodum oculus -atus non est ... sic -atus animus non est (SEN. dial. 12, 5, 3 si oculos tuos ... sine ullo flendi fine et -at idem et exhaurit. VVLG. psalm. 30, 10. CORIPP. Ioh. 4, 248 lumina -ans lacrimis). Att. 8, 9, 2 signa. epist. 13, 5, 1 non committo, ut ambitione mea -em officium tuum. CATVLL. 5, 11 cum milia multa (*basia*) fecerimus, -bimus illa, ne sciamus (*sc. quot fuerint*). LVCR. 3, 484 quaecunque queunt -ari inque pediri. 4, 559 confundi verba necessest et -ari vocem. 4, 943 -antur enim positurae principiorum corporis et animi. 4, 958 plurima corpora -ant magno contusa labore. 4, 1070 si non prima novis -es volnera plagis. 6, 1122 *aer* omne qua graditur -at et immutare coactat. SEN. nat. 7, 13, 3 ut interiora -ent *ignes*. TERT. anim. 6 haec Platonici subtilitate potius quam veritate -ant (*i. quibus rebus difficultatem afferunt*). ITALA Is. 3, 12 (Cypr. testim. 3, 115 Pacian. paraen. 5 p. 110) semitam pedum vestrorum -ant (τὸν τρίβον τῶν ποδῶν ὑμῶν ταράσσουσιν, VVLG. viam gressuum tuorum dissipant). SYMM. epist. 9, 133 si quis -are temptaverit mandatum paternum, comminatione infamiae terreatur. VEG. mil. 4, 39 tempestatibus navigia -at Vergiliarum hiemalis occasus. VVLG. psalm. 17, 8 fundamenta montium -ata sunt. 59, 4 commovisti terram et -asti eam (I reg. 14, 15 Is. 9, 19. 14, 16 Ier. 51, 29). 64, 8 -as profundum maris, sonum fluctuum eius (*cf.* HIER. epist. 106, 39 -as profundum maris et -as sonum fluctuum eius. VVLG. Is. 51, 15 -o mare). Ezech. 32, 2 aquas pedibus tuis. RVFIN. Orig. in cant. 1 p. 96^{B} -bitur ... iudicium mentis. PS. RVFIN. in Am. 1, 2 -atis fontium venis. ASSVMPT. Moys. 10, 5 orbis stellarum -bitur. *huc pertinere videtur*: LACT. inst. 6, 23, 6 in intimis visceribus stimulos omnes -at et commovet.

II *speciatim* *de rebus et personis i. q. dissipare, e statu deicere, perrumpere, movere*: 1 *in re militari* (*opp.* conservare, restituere, ordinare): QVADRIG. hist. 16 statum Galli -vit. SALL. Iug. 50, 4 Romanorum ordines -are. 98, 1 imperare -atis omnibus (*militibus*) non poterat (*fort. ad IIIa pertinet*). 98, 4 hostibus -atis. VEG. mil. 3, 19 in imparatos -atosque facilius hostis incumbit. 3, 22. 3, 24 *elephanti* homines equosque -ant. *adde*: AMM. 29, 5, 19 ut nihil hostile metuentem exercitum in modum tempestatis subitae -ret. 2 *de rebus privatis vel publicis i. q. turbare, concitare, perdere sim.*: CIC. har. resp. 39 cum sacra ludosque -as. CAEL. Cic. epist. 8, 16, 2 (= Att. 10, 9^{A}, 2) quorum fortunam non debes velle -are. SALL. Catil. 37, 10 -ari rem publicam (48, 9). Iug. 79, 7 rem. SEN. dial. 5, 42, 4 quid tumultuamur et vitam seditiosi -amus? epist. 14, 14 publicos mores. SVET. Aug. 31 annum a divo Iulio ordinatum, sed postea neglegentia -atum atque confusum, rursus ad pristinam rationem redegit. AMM. 21, 4, 6 provinciarum statum aegre compositum licentius -ret. 31, 13, 6 atra cruoris facie omnia -ante. HEGES. 2, 8, 3 armis omnia -ans. VVLG. prov. 11, 29 qui -at domum suam, possidebit ventos (15, 27). Is. 23, 11 regna. act. 16, 20 hi homines -ant civitatem nostram. PS. RVFIN. in Os. 13, 14/15 profanitas non solum leges, sed etiam naturae iura -verit (INST. Iust. 2, 10, 10). PASS. Thom. 110, 2 -at regionem et populum nostrum. AVG. civ. 19, 12 p. 375 -vit carnis pacem ista perversitas. IOH. BICL. chron. II p. 214, 576 (?), 3 Leovegildus rex ... Suevorum fines -at. II p. 215; 579 (?), 3 adversariorum securitatem domestica rixa -at. 3 *in sermone mercatorum i. q. rem, rationes perdere, decoquere, solutionem impedire, desinere solvendo esse sim.* (*opp.* nomen dissolvere): **a** *cum obiecto*: TER. Eun. 868 ita -asti mihi rationes omnes, ut eam non possim suis ... tradere (*in imagine, sed potest aequo iure ad I referri*) **b** *absolute*: CIC. Planc. 68 fac me multis debere et in iis Plancio: utrum igitur me -are oportet an ceteris cum cuiusque dies venerit, huic nomen ... dissolvere. Att. 4, 7, 1 homini Graeco qui -at et idem putat sibi licere quod equitibus Romanis. ad Q. fr. 2, 10, 5 nihil esse, quod posthac arcae nostrae fiducia -ret. PETRON. 38 ne creditores illum -are existimarent. 81 postquam -vit. MART. 9, 3, 5 -bit Atlans et non erit uncia tota. QVINT. decl. 273 p. 117, 23 bonitate labitur, humanitate -at. IVV. 7, 129 sic Pedo -at. ALF. dig. 15, 3, 16 nummos venditori non solverat, postea -erat. VLP. dig. 14, 3, 5, 9 si quis pistor ... pecunia accepta praesenti ... -verit.

III *de animo* *i. q. perturbare, consternere, concutere, concitare, vexare, timefacere sim., saepe et praecipue quidem in* VVLG. *i. q. perturbatum pessumdare*: **a** *cum obiecto vel passive, frequenter metonymice pro persona vel in imagine*: LVCIL. 120 animum (CIC. Font. 48 -ato animo pertimescit. ac. 2, 135 animum sapientis commoveri et -ari. Tusc. 3, 15 *v. p. 807, 39*. 4, 8. 4, 22 omnem animi statum inflammat, -at, incitat. off. 3, 40. LVCR. 3, 483 vemens violentia vini -are animam consuevit. 3, 500 vis animi atque animai -atur. SEN. epist. 82, 11 FILASTR. 99, 2 CAEL. AVR. acut. 3, 14, 112. PALLAD. hist. mon. I 6 [θλίβουσι]. ORIG. in Matth. 18, 102). RHET. Her. 3, 19, 31 -bitur similitudine (CIC. top. 31). 4, 10, 14 -atus est adulescens. 4, 50; 63 homo. VARRO rust. 2, 4, 13 si -ati sunt in fetura. CIC. Quinct. 32 -atus discedit. Verr. 3, 74 pertimuit et -atus est (*sic saepe cum verbo timendi coniunctum, ex. gr.* VVLG. Ruth 3, 8 Is. 32, 11. 44, 8 Luc. 24, 37 I Petr. 3, 14 *al.* PALLAD. hist. mon. II 10. PASS. Andr. long. 9 de tuo interitu timeo, non de mea passione -or). *cum pronomine*: CIC. Verr. 5, 32 me -atum vident (Planc. 4 Phil. 2, 32 de orat. 3, 191 vos. ac. 2, 10 nat. deor. 1, 98 Att. 7, 1, 1. 7, 2, 2 valetudo tua me valde -at. 12, 5, 3. 14, 18, 1. 15, 19, 2 ad Brut. 2, 1 [9, 1], 1 epist. 5, 14, 3. 7, 3, 1. 8, 12, 4 AVR. Fronto p. 231, 15 N. VVLG. *25^ies*, *ex. gr.* Ios. 10, 10 II par. 15, 6 Iob 22, 10 psalm. 2, 5 AVG. mus. 6, 4, 7 *al.*). CIC. Deiot. 2 Phil. 2, 36 nat. deor. 2, 1 *neque* flumine -or inanium verborum. 2, 90 si forte eos (*philosophos*) primus aspectus mundi -erat. div. 1, 42 quo *somnio* Priamus est -atus. fin. 5, 63 -ato errantique regi (VVLG. exod. 15, 15 principes). Att. 2, 15, 2 -vi Graecam nationem. 3, 8, 2. 6, 3, 8 mirifice -atum (16, 4, 1). 15, 19, 2. 16, 3, 5 -or nec me ulla res magis angit. SEN. Herc. O. 1575 ne tuo vultu tremefacta leges astra -ent trepidetque Titan. CVRT. 7, 2, 4 inter equites tormentis Philotae -atos. ITALA Mich. 7, 17 (Cypr. testim. 3, 20) -buntur in conclusione sua (VVLG. perturbabuntur). SYMM. epist. 7, 78 (79). PORPH. Hor. carm. 3, 3, 3/4 sapientem virum non quatit, id est non -at minax vultus tyranni (VVLG. eccles. 7, 8 calumnia -at sapientem. SEVERIN. doctr. p. 128 SALON. in eccles. p. 1104^{C}). sat. 1, 4, 127 'exanimat' autem non 'occidit' significat, sed '-at ac timefacit'. ARNOB. nat. 4, 14 haesitet religio -ata (*per prosopopoeian*). FIRM. math. 2, 30, 6 nolo eum truci ... responsione -es. FILASTR. 155, 1. HIER. epist. 38, 2 infremuit Iesus et -atus in spiritu clamavit. 112, 1 fortissimos quoque milites subita bella -ant. PELAG. in II Thess. 2 p. 872^{C} gentes (psalm. 45, 7 -atae sunt gentes et inclinata sunt regna. Esth. 11, 9. PASS. Theclae C a b 30 populus). VVLG. IV reg. 6, 11 -atumque est cor regis (Iudith 8, 17 Esth. 15, 16 psalm. 37, 11. 54, 5. 108, 22 RVFIN. hist. mon. 1 p. 396^{C} apol. adv. Hier. 1, 19 PASS. Thom. 108, 19). IV reg. 8, 11 -atus est usque ad suffusionem vultus (psalm. 6, 11 erubescant et -entur vehementer. 82, 18). psalm. 6, 3 sana me, domine, quoniam -ata sunt ossa (*metonymice*. 30, 11). 45, 4 -ati sunt montes in fortitudine eius (*in imagine*. Is. 5, 25 [*cf. Hier. ad l.*] Ier. 4, 24). 47, 6 -ati sunt, commoti sunt. 87, 16 humiliatus sum et -atus. Sirach 51, 29 venter meus -atus est quaerendo (*metonymice*. Hab. 3, 16 thren. 1, 20). Ier. 31, 20 -ata sunt viscera mea (*metonymice*. thren. 2, 11). Ezech. 7, 27 manus populi terrae -buntur. 27, 28 a sonitu clamoris gubernatorum tuorum -buntur classes. Os. 11, 8 -ata est paenitudo mea. Ioel 2, 1 -entur omnes habitatores terrae. I Macc. 3, 5. 6 Marc. 6, 50 RVFIN. hist. mon. 28 p. 452^{A} per multam loquendi artem ... -ret haereticus fratres. AVG. gen. ad litt. imperf. p. 471, 18 ne carnalis imago subrepat in animum et intellectum pium ... -et. SVLP. SEV. chron. 2, 11, 2 totis sensibus -atus (*i. confusus*) cum gemitu ... orasse ad deum traditur. CAEL. AVR. acut. 2, 24, 135 -ans corpora requie indigentia. VAL. CEM. hom. 4, 7 nemo -et aspero ore mendicum. 5, 1. OP. imperf. in Matth. 20 p. 747 silentium et gravitatem populi -are (*i. gravem populum*). DRAC. Orest. 559 mentem -at pietas. 739 -ata parens. EVGRAPH. Ter. Andr. 850 p. 210, 17 -atus servus ... a domino constringitur. Eun. 95 p. 410, 32 meretrix -ata oratione servi. BOETH. mus. 4, 5 nec lectorem res illa -et. HIST. Apoll. rec. B 3 *ut* imaginem mortis intuentes, -rentur. PASS. Thom. 147, 7 spiritus malus -vit mulieres et vexabantur ve-

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

hementer. *nota de insania* (*cf. p. 807, 4*): ARNOB. nat. 5, 9 -atis per insaniam mentibus. **b** *absolute*: CIC. top. 60 *hoc* saepe -at. Tusc. 3, 53 hostium repens adventus magis aliquanto -at quam expectatus. nat. deor. 1, 61 *multa* occurrunt quae -ent. off. 3, 81.

part. pro adi. **conturbātus,** -a, -um, *i. q. perturbatus, commotus*: RHET. Her. 3, 15, 27 maesto et -o vultu. CIC. Verr. 5, 32 se sane tristem et -um domum revertisse. har. resp. 25 quid magis inquinatum, defamatum, perversum, -um dici potest quam. Att. 1, 12, 4 eram in scribendo -ior. LACT. inst. 2, 9, 5 -ae illi pravaeque menti (BOETH. mus. 1, 2). HIST. Apoll. rec. A *et* B 5 iuvenis -um habebat animum. *nota*: ISID. diff. 2, 66 ex -o (*i. confuso*) sanguine videtur esse concreta. *Gudeman.*

conturmālis, -is *m.* [*a* con *et* turmalis *vel* turma. *Th.*]. *qui eiusdem turmae est*: AMM. 16, 12, 45 opitulatum -bus suis... Batavi venere. 23, 5, 19. 24, 6, 11. 26, 6, 13. *nota*: AMM. 17, 1, 2 amor *milites* sequi libenter hortatus est omnis operae -em (*i. socium*), auctoritate magnificum ducem (*sc. Iulianum*).

conturmo, -āre [*a* con *et* turma. *Th.*]. AMM. 16, 12, 37 cumque in ipso proeliorum articulo eques se fortiter -ret (*i. conglobaret*).

contus, -ī *m.* [*gr.* κοντός. *Th.*]. ISID. orig. 18, 7, 2 -us autem quasi 'conitus', est enim 'conus' acuta rotunditas. *nom.* contum: VICT. TONN. chron. II p. 187, 467, 21. *abl.* contu: GREG. TVR. Franc. 2, 8. 5, 25. GLOSS. κόντος. spreutum (*anglosax.*) [II 115, 22 -us λεπτοκάρυον (λεπτοκάρυον *e*, *i. corylus*, δοκάριον *cd*)].

1 *hasta longissima, equitum potissimum et barbarorum*: NON. p. 555 -i hastae longiores et robustae. ISID orig. 18, 7, 2 -us ferrum non habet. *cf.* GLOSS. V 628, 60 ferratas trudes -os ferro praefixos *et* VERG. *l. 30.* *v. Fiebiger, P W. IV 1170.* VARRO frg. Serv. Aen. 7, 664 dolo est ... ingens -us cum ferro brevissimo (GLOSS. V 551, 34). VERG. Aen. 5, 208 acuta cuspide -os expediunt. 9, 508 duris detrudere -is *hostes* (LVCAN. 6, 174 nunc sude, nunc duro contraria pectora -o detrudit muris). GRATT. 117 Macetum immensos ... -os (*i. sarisas, cf.* VEG. mil. 3, 24 sarisas, hoc est longissimos -os). PLIN. nat. 25, 78 ut e longinquo sucus excipiatur incisa *herba Euphorbea* -o. VAL. FL. 6, 162 ingentis frenator Sarmata -i (SIL. 15, 684 pondera -i Sarmatici. STAT. Ach. 2, 132 didici... quo turbine -um Sauromates... tenderet. TAC. hist. 1, 79 neque -i neque gladii, quos praelongos utraque manu regunt *Sarmatae*. ann. 6, 35. CLAVD. 21, 111 non Sarmata -o te pepulere). VAL. FL. 6, 256 SIL. 6, 277. 9, 329 -orum longo et procerae cuspidis ictu. IVV. 10, 20 gladium -umque timebis. TAC. hist. 1, 44 praefixa -is capita gestabantur (CAPITOL. Pert. 14, 7 caput eius -o fixum. Maximin. 23, 6). 3, 27 lanceis -isque. FLOR. epit. 3, 3, 16 cum *uxores* desuper securibus -isque pugnarent. LAMPR. Comm. 13, 3. RVF. FEST. 28 -o per ilia ictus (IORD. Rom. 305 -o ilia percussus). AMM. 25, 1, 13 pars -is dimicatura. 25, 3, 4. 31, 7, 6 VEG. mil. 1, 18. 2, 14 -o scienter uti. HEGES. 3, 25, 1. VVLG. Iudith 9, 9 qui confidunt ... in -is (γαισῷ). Ezech. 39, 9. Am. 4, 2 dies venient super vos et levabunt vos in -is (ὅπλοις. *cf.* HIER. *ad l.* p. 266. PS. RVFIN. *ad l.* -os ... posuit pro verubus). PRVD. psych. 116 -o petit. CLAVD. 7, 137 pars nobilis arcu, pars longe iaculis, pars comminus horrida -is. 8, 540 quis tendere -um acrior? 26, 484. 28, 270 OROS. hist. 7, 33, 14 ORIENT. comm. 1, 506 SIDON. carm. 2, 142. 5, 413 hunc -i rotat ictus. DRAC. Romul. 5, 120. BOETH. cons. 2, 5, 96 qui nunc -um gladiumque sollicitus pertimescis. IORD. Get. 261 -is pugnantem Gothum, ense furentem Gepida. GREG. TVR. Franc. 2, 8 sagittarum iactu peritus, -u impiger. 2, 37. 5, 25 elevato -u. NOVELL. Iust. 85, 4 CORIPP. Ioh. 4, 197. VICT. TONN. chron. II p. 187, 467, 21 signum in caelo ex nube velut -um apparuit per dies XL.

2 *pertica ad naves propellendas*: VERG. Aen. 6, 302 ipse *Charon* ratem -o subigit (SEN. Herc. f. 768 regit ipse longo portitor -o ratem. 774. *cf.* IVV. 2, 150). PROP. 3, 11, 44 baridos et -is rostra Liburna sequi. LIV. 37, 11, 13 -is enim binis a prora prominentibus. FEST. p. 214 *nautae* a -o pertemptant cognoscuntque navigantes aquae altitudinem (NON. p. 44). SEN. Oed. 169 assiduo bracchia *nautae* -o lassata. CVRT. 9, 9, 12 -is navigia pellebant. PLIN. nat. 2, 209. TAC. ann. 14, 5 -is et remis et quae fors obtulerat navalibus telis conficitur *Acerronia*. PLIN. epist. 8, 8, 3 ut ... aegerrime remis -isque superetur adversus *Clitumnus*. SVET. Tib. 62 Cal. 32. ANTH. 21, 109 -us, seta (*instrumenta piscatoris*). SERV. Aen. 3, 520 pandimus alas: -os intendimus. RVT. NAM. 1, 348 parvula subiectis facimus tentoria remis, transversus subito culmine -us erat. GREG. TVR. Mart. 2, 16 acceptis -is ... fluctus secare coepi. *in proverbio*: AMM. 18, 5, 6 non -is nec remulco, ut aiunt, id est non flexiloquis ambagibus vel obscuris, sed velificatione plena in rem publicam ferebatur. *translate*: PRIAP. 11, 3 traiectus -o ... pedali (*de veretro*).

3 *de quavis pertica*: PETRON. 56 -us cum malo (*sc. ut significetur* contumelia). PLIN. nat. 16, 23 accensa strue -is pungitur durescens calyx. VAL. FL. 6, 72 *cerva* ante aciem celsi vehitur gestamine -i. SCHOL. Hor. epod. 2, 33 amites dicuntur -i, in quibus ligantur retia, quibus aves maxime capiuntur. VEG. mil. 2, 25 falces ferreas confixas longissimis -is (OROS. hist. 6, 8, 13 falces acutissimas ... -is praefixas [*ex* CAES. Gall. 3, 14, 5 *qui habet* longuriis]). 4, 46. AVG. serm. ed. Mai 71, 3 *botruorum* unum homines duo vix -o traverso humeris sustinerent.

derivata: contarius, contatus. percontare (FEST. p. 214). *L.*

contūsio, -ōnis *f.* *a* contundere. GLOSS. θλάσμα. plagarum afflictio. III 599, 9 conbatuta. IV 324, 53 contunsio famis (*i. famix*) farucae (*vel* fraucae. faucis *Hildebrand*). *i. q. concussio*: COLVM. 12, 49, 3 quae *oliva* ex -e livorem contrahit. HIER. epist. 22, 9 electos cibos et carnes -e mutatas. 100, 6. PLIN. nat. 17, 227 est et quaedam -o falcis hebetioris. CHIRON 988 *iumentum* tremit totus ex -e itineris. PS. AVG. serm. 214, 6 cesset -o petrarum ne deficiat in me fortitudo membrorum. CASSIAN. conl. 20, 7, 1 adhuc agentibus paenitentiam ut cum iugi pectoris sui -e proclament (RVRIC. epist. 2, 15 p. 307, 16 pectoris -e, lacrimarum profusione). *apud medicos, i. q. elisio*: SCRIB. LARG. 101 -e, quae frequenter gladiatoribus accidere solet in luctationibus. 165 ad -es et ad convulsiones interiorum partium. 208. 265. PELAGON. 227 ad -em pedum (VEG. mulom. 2, 57, 3 suffusio). MARCELL. med. 25, 15 membrorum. 36, 72. ANON. med. ed. Piechotta 130 ad omnem -em, qui in corpore est. CAEL. AVR. chron. 1, 4, 61. *Spelthahn.*

contūsum *v. p. 806, 7.*

1. ˣcontūtor, -ōris *m.* *a* con *et* tutor. *i. qui una cum alio tutor est*: VLP. dig. 26, 2, 17, 2 duplex igitur causae cognitio est, ... alia -um. 26, 7, 7, 2. 26, 7, 7, 14 si tutor pro -e condemnetur. 27, 3, 1, 7 si ... fuerit datus tutor eique alimenta statuerint -es. FRG. Vat. 228. INST. Iust. 1, 24, 1 potest unus *tutor* ... -i vel concuratori praeferri *et passim apud iurisconsultos.*

2. contūtor, -ātus sum, -ārī *a* con *et* tutari. *i. q. custodire*: VVLG. II Macc. 1, 19 in eo *puteo* -ati sunt (κατησφαλίσαντο) eum. CASSIAN. conl. 10, 11, 3 se ab insidiantium praeda desiderat -ari. IVST. VRGELL. in cant. 183 meque -ante integra perseveres. *passive*: GLOSS. Plac. V 81, 13 libitina lectus mortuorum vel locus, in quo mortui -antur.

contūtus, *abl.* -ū *m.* *a* contueri, *cf.* contuitus. PLAVT. Trin. 261 fugit forum, fugitat suos cognatos, fugat ipsus se ab suo contutu.

contyrannus, -ī *m.* *a* con *et* tyrannus. *i. q. propter tyrannidem similis*: LVCIF. non conv. 1, 13 p. 27, 4 conservos nostros segregatos fuisse ab illis, qui iuxta edictum -i tui (*sc. Constantii*) Antiochi idolis supplicaverant. Athan. 1, 33 p. 123, 26 non poteris itaque negare te omnium esse -orum tuorum principem. *ibid. saepius.*

παρεδ⟨ρε⟩ύ⟨ει⟩ν σχολάζειν **convacāre** GLOSS. II 561, 46. *a* con *et* vacare.

convador, -ātus sum, -ārī *a* con *et* vadari. *i. q. ad vadimonium trahere, postulare*: PLAVT. Curc. 162 (*per iocum*) ubi tu es, qui me convadatu's Veneriis vadimoniis? *L.*

convaleo, -ēre *a* con *et* valere. COD. Iust. 8, 53 (54), 34, 3 si quis multas facit liberalitates ... non videatur ... oportere introducere modos per quos non -ant et in irritum devocentur. *traditum est etiam* APVL. Plat. 2, 27 *v. p. 812, 4.*

convalēscentia, -ae *f.* *a* convalescere. *i. q. sanitas restituta*: SYMM. epist. 3, 11, 4 de mea aegritudine nequaquam te rumor fefellit, sed iam ... convalescentiae portus aperitur.

ˣconvalēsco, -uī, -ere *a* con *et* valere *vel* valescere. -iscente: VEN. FORT. vita Germ. 45, 127. *inde a* CATONE. *praeter* OV. (*5ies*) *et* MART. (*bis*) *vox deest poetis. adamata* COLVM. (*51ies*). GLOSS. κατισχύω. -it ἀναρρώννυται. ἀναρραΐζει.

I *proprie*: **A** *generatim, i. q. firmum, robustum esse coepisse, vigescere, crescere, augescere sim.*: **1** *de animantibus*: VARRO rust. 2, 1, 15 nata recentia ... quoad -erunt. COLVM. 7, 3, 11 agnus (7, 3, 19). 7, 5, 4 particulatim facilius quam universus *grex* -it. SOL. 2, 33 quem anguem ad immensam molem ferunt -ere. IVST. 3, 2, 7 dum infans -it. **2** *de herbis, praecipue de propaginibus, malleolis, viviradicibus i. q. provenire* (*opp.* deficere): VARRO rust. 1, 23, 6 arbores (COLVM. 5, 6, 14. 5, 10, 9 PANEG. 4, 18). VITR. 6, 6, 4 frumenta. SEN. nat. 2, 6, 5 parvula admodum semina ... in tantum -unt, ut ingentia saxa deturbent. epist. 2, 3 non -it planta. 121, 15 *herba* cum -uit. COLVM. 2, 8, 3 *radices* frumentorum (5, 9, 5 *persaepe*). 2, 10, 3 si *lupinum* non ante hiemem -erit, frigoribus affligitur. *de vineis, vitibus*: COLVM. 3, 3, 4 ut ante -ant ac prosiliant quam retorrescant. 3, 13, 5. 4, 4, 3. 4, 6, 4 *ut* potius crassitudine -ant quam ... longitudine attenuentur. 4, 8, 1. 4, 22, 4 cum -uit et quasi bracchium fecit. 4, 22, 7 deficient ante quam -ant. arb. 3, 7. 5, 6 si vitis recte -erit, *persaepe.* COLVM. 5, 6, 14 ramuli, *saepe.* 5, 8, 7 etsi non emoritur ... numquam tamen -it. 5, 9, 3 cum validius -erit. 11, 3, 48 ubi -ere coeperint (*vi verbi incohativa neglecta*). arb. 1, 3 difficilius -it. 3, 3 tardius -unt, sed tardius deficiunt (7, 1). 7, 3 celeriter (21, 1). 8, 4 facillime. 11, 11 melius (16, 2). PLIN. nat. 21, 60. 27, 69. SVET. vita Verg. p. 55 virga populea ... brevi -uit (*Gronov*, evaluit *codd.*). *nota in imagine*: ENNOD. epist. 3, 16 p. 84, 9 quod *silentium* duriter in quadam radice -uit. 5, 14 p. 137, 17 vomeribus tuis ecclesiasticae fecunditatis planta -uit. **3** *de igne, i. q. exardescere*: OV. met. 8, 478 pestifer ignis -uit (PETRON. 136 ignemque modo -entem restinguit). QVINT. inst. 5, 13, 12 illa flamma, quae magna congerie -erat, diductis quibus alebatur, concidet. ZACCH. 2, 15 in quendam ignem favilla deficiens -at. **4** *de flumine accrescente*: SOL. 37, 1 receptis in se aliquot amnibus -it *Euphrates*. GREG. TVR. Franc. 8, 23 amnesque in tantum -erunt, ut plerumque naufragia evenirent.

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

B *speciatim*: 1 *de animantibus, i. q. valetudine liberari, a morbo recreari, salubriorem, firmiorem esse incipere, vires corporis recuperare, sim.*: CATO orig. 83 eum *defetigatum volneribus* sustulere isque -uit. VARRO Men. 18 aeger medicos...convocabat, ut -ret. CIC. Cluent. 37 ilico -it. 175. fat. 28 sive tu adhibueris medicum sive non adhibueris, -es (29. 30 *tam* est fatale medicum adhibere quam -ere). Tusc. 3, 5 *cum* nec omnes qui curari se passi sint, continuo -ant. 4, 74 loci... mutatione tamquam aegroti non -entes saepe curandus est. div. 1, 53 (*bis*). nat. deor. 2, 12 ne aegri quidem, quia non omnes -unt, idcirco ars nulla medicinae est. Att. 12, 4, 2. epist. 12, 22, 2 tardius -it (CVRT. 3, 5, 13 vel mori strenue quam tarde -ere). 14, 21. 16, 1, 1. 16, 9, 3. 16, 11, 1 ut quam commodissime -as. DOLAB. Cic. epist. 9, 9, 1. LIV. 5, 5, 12 extemplo. 23, 34, 14. 35, 16, 1. 39, 9, 4. VITR. 1, 2, 7 corpora aegra... celerius -ent. SEN. contr. 2, 4, 11 (*opp.* morietur). CELS. 2, 6 deserti a medicis -ant. 2, 8. 3, 21 ex toto -at (4, 32). 6, 11. SEN. epist. 78, 3. 6. COLVM. 12, 1, 6 (*praecedit* adversa valetudine affici). PLIN. nat. 28, 154 optime. 28, 231 deploratum pthisicum -isse certus auctor affirmat. 30, 86. STAT. silv. 1 praef. libellus Rutilio Gallico -enti (est valescenti *M*, est valenti *cett.*) dedicatus. MART. 10, 97, 4 heredem scripsit me Numa: -uit. PLIN. epist. 7, 16, 2. 8, 11, 2 (*praecedit* incipit refici). SVET. Cal 6 repente. Claud. 25 GRAN. LIC. 35 p. 22. IVLIAN. dig. 39, 6, 18, 2 donator, *quod est plerumque subiectum* (*opp.* si decessisset). AFRIC. dig. 39, 6, 24 GAIVS dig. 39, 6, 31, 3 MARCELL. dig. 39, 6, 13, 1. SCAEV. dig. 23, 2, 32, 6 donec mentis compos fiat et -at. 24, 1, 56 TRYPH. dig. 23, 3, 76 VLP. dig. 34, 3, 3, 2. 39, 6, 8, 1. 39, 6, 37, 1. PAVL. dig. 12, 4, 12 *al.* GELL. 17, 12, 3 *qui* -erit vicesque integras recuperaverit. IREN. 2, 18, 2. LAMPR. Alex. 47, 3 sive -issent illi, sive perissent. ARNOB. nat. 7, 44 male habens sese recreatus -uit populus (*in imagine*). VIR. ill. 7, 4 SCHOL. Hor. sat. 1, 1, 80. HIER. epist. 52, 5 quosdam -isse corpore et animo aegrotare coepisse. VVLG. I reg. 28, 22 ut comedens -as. Is. 39, 1 quod aegrotasset et -isset. RVFIN. hist. 5, 1, 28 -ere (*seq.* corporis robur recuperare, ἀναρρωννύμενοι). PS. RVFIN. in psalm. 38, 12 AVG. in psalm. 34 serm. 1, 4. 278, 2 (*saep.*, *opp.* aegrotare). OROS. hist. 3, 13, 8. 9. SALV. gub. 3, 2 cur probi iaceant, improbi -ant. CAES. AREL. reg. mon. 17 citius. SIDON. epist. 4, 24, 5 facultatem -endi. e x *aliqua re*: CIC. epist. 13, 29, 4 ex quo *morbo* non -uit (CELS. 4, 32 SVET. Aug. 59). IVST. 9, 3, 4 ex vulnere. PS. RVFIN. in psalm. 47, 3 quando ex desperatione -it aegrotus (*in imagine*). ORIBAS. syn. 4, 14 imbecillis et ex aegritudine -entibus. d e: OV. epist. 20, 211 -ui nondum de vulnere tali. VVLG. Is. 38, 9 cum aegrotasset et -isset de infirmitate (Hebr. 11, 34). ORIBAS. syn. 1, 19 de longa infirmitate -entes. a b: PS. AVR. VICT. epit. 21, 3 a quo post furore -uit *Caracalla*. *cum abl. instr. vel modi*: SEN. contr. exc. 6, 7 alter lenocinio curavit, alter parricidio -uit. SEN. dial. 9, 19, 2 illius pio... nutricio per longum tempus aeger -ui. benef. 5, 8, 2 cura tua. epist. 91, 14 loci opportunitate. MART. 1, 101, 8 munere dignus erat -isse meo. *cum dat.*: PLANC. Cic. epist. 10, 17, 2 non magis sibi quam rei publicae se -isse existimans. *nota*: GREG. TVR. Franc. 6, 6 cum febre -isset. 2 *de partibus corporis*: ITALA Is. 35, 3 (Tert. adv. Marc. 4, 10) -ite manus dimissae (Hil. in psalm. 65, 11 invalescite m. invalidae) et genua dissoluta... -ite (Hil. *l. c.* sensu -ite) (*de paralytico*. VVLG. confortate manus dissolutas et genua debilia roborate, ἰσχύσατε χεῖρες ἀνειμέναι καὶ γόνατα παραλελυμένα). PELAGON. 205 dum -it pulmo. ZACCH. 1, 12 -entis uteri moras tulerat. *adde*: VEN. FORT. vita Hil. 3, 6 *cum* spem -endae infantiae mors invida parentibus subripere festinaret. *nota de herbis*: OBSEQ. 43 ulmus vento eversa erecta in radicem -uit. SVET. Aug. 92 veterrimae ilicis demissos iam ad terram languentesque ramos -isse adventu suo.

II ***translate*****:** **A** *generatim i. q. valere, vires assumere, vim perficiendi habere, corroborari, firmari, augeri, crescere auctoritate, postestate, fiducia sim.*: 1 *de personis vel rebus personatis*: CIC. Sull. 76 ut ea vi confecta et eiecta -ere aliquando... c i v i t a s posset (IVST. 3, 4, 1 his moribus brevi... civitas -uit). Mil. 25 quanto ille plura miscebat, tanto hic magis in dies -bat. or. frg. B VI 26 qua lege suffragiorum vis potestasque -uit. leg. 3, 17 vis multitudinis. Att. 7, 3, 4 his ille rebus ita -uit, ut. BRVT. Cic. epist. 11, 9, 1 *ne* consulibus sublatis sperent se -ere posse. CAES. Gall. 6, 36, 3 hoc spatio dierum -erant. BELL. Afr. 25, 1 dare spatium -endi augendarumque eius opum. PETRON. 114 postquam manifesta (maris ira infesta *Bücheler*) -uit. SEN. benef. 4, 11, 2 ut spes ei nulla sit -endi, non dabo ipse deficiens. TAC. hist. 2, 93 adventu eius partes -erant. ITALA exod. 1, 7 (Lugd.) -bant vehementer (κατίσχυσαν σφόδρα σφόδρα, VVLG. roborati nimis). deut. 31, 6 (Lugd. Wirc.) viriliter age et -e (ἴσχυε, VVLG. confortamini). PANEG. 6, 2 ut Romana res... perpetuis radicibus -at. VOPISC. Tac. 19, 2 fac igitur, ut -as (*i. animum cape*) curiae interfuturus antiquae. FIRM. math. 1, 10, 12 in finibus Galliarum populus sapientiae prudentia -it. IVST. 18, 4, 1 Tyrii Alexandri auspiciis conditi parsimonia et labore quaerendi cito -uere. OPTAT. 3, 4 p. 83, 5 multitudo. VVLG. I Macc. 1, 36 -erunt in ea. II Macc. 11, 9 -erunt animis. act. 9, 22 multo magis -bat. AVG. civ. 18, 53 sectam sibi adversariam tam prolixo tempore -ere. SIDON. epist. 4, 13, 3 viribus... resurgentis innocentiae -at. APRING. in apoc. 20, 3 ut non -at ultra. LIB. iubil. 42, 4 -uit autem famis in terra (*i. crevit.* 42, 13 famis ibat et -bat). *nota*: AVG. in psalm. 121, 14 haec, fratres, prolixiora et necessaria carpite, manducate, bibite; -ite (*i. valete?*), currite, apprehendite. c o n t r a, a d, i n: SEN. epist. 113, 27 nullum animal felix esse sine fortitudine, nisi contra fortuita -uit. APVL. Plat. 2, 27 nec temere multitudo -et (*corr. Goldb.*, convalet, convellet *codd.*) ad eiusmodi rerum publicarum status. ZACCH. 3, 7 in legem iterum catholicam -ant. *seq. inf.*: APRING. in apoc. 3, 4 ut propter exiguitatem virium tuarum nullus claudere quae aperta -at. *metonymice*: OV. trist. 1, 3, 14 tandem sensus -uere mei (*i. ego ex consternatione me refeci*). 2 *de rebus incorporeis*: OV. epist. 15, 73 m e n s mea -uit (SEN. epist. 28, 6 bonae quoque menti necdum adhuc perfectae et -enti), subitoque audacia venit. rem. 92 cum mala per longas -uere moras. LIV. 1, 14, 4 nimis vicinas prope se -ere opes rati. SEN. dial. 9, 1, 3 dignitatem... eloquentiae famam ... mora -ere. epist. 14, 11 numquam in tantum -et nequitia. 38, 2 illa *quae dicuntur*, si animus bene excepit, -unt et exurgunt. frg. 42 gentis c o n s u e t u d o (CHAR. gramm. I 51, 7 *consuetudo dicendi* multorum consensione -uit [DIOM. gramm. I 439, 23]. VVLG. sap. 14, 16 -ente iniqua consuetudine). QVINT. decl. 322 p. 266, 23 omnes impetus in hac aetate facilius -unt. SVET. Aug. 42 ut tandem annona -uit (*i. ex vili crevit*). DIOM. gramm. I 501, 1 *qualitas metri* aut diversis versibus et metris constructa a tertio versu vel quarto -uit (*i. incrementum cepit*). PAVL. dig. 50, 17, 29 quod initio vitiosum est, non potest tractu temporis -ere. PS. APVL. Ascl. 22 vitia (ISID. eccl. off. 2, 16, 6). LAMPR. Alex. 68, 3 amicitia ista sancta -uit. CAPITOL. Max. Balb. 6. 5 quam *praefecturam* videbat *populus* posse in imperio vehementius -ere (*potest etiam ad II A 1 referri*). FIRM. math. 4 praef. 2 imperitorum... hominum -ente consensu. SYMM. epist. 8, 9 ut incohata per me amicitia -at. 8, 43 *ut* inter nos promptius -at familiae tuae propagata coniunctio. AMM. 26, 2, 8 per quam *concordiam* res quoque minimae -unt. AMBR. hex. 3, 6, 27 ne error hominum -at. HEGES. 1, 43, 8 si primum *venenum* non -isset (*i. efficax esset*). PELAG. in I Tim. 6 p. 885[D] nec adversitatis scientia -it, sed... languet. VVLG. IV Esdr. 7, 34 veritas stabit et fides -et. RVFIN. hist. 2, 25, 1 regni sibi potestate -ente (κραταιουμένης... ἀρχῆς). PS. RVFIN. in Os. 1, 8 captivitatis quasi -isse s e n t e n t i a m (ZACCH. 1, 15 mortis -ente sententia). SVLP. SEV. Mart. 11, 3 ne superstitio -at. PAVL. MED. vita Ambr. 20 tanto magis amor... -bat. MACR. sat. 1, 17, 53 -ente paulatim aetherio calore. somn. 1, 19, 7 persuasio ista -uit. PETR. CHRYS. serm. 9 p. 214[B] furit avaritia, ne misericordia -at. LEX Visig. 8, 2, 3 incendium. VEN. FORT. vita Germ. 45, 127 -iscenti medella. in, contra, ad, adversus: PS. CIC. exil. 14 ne rei crudelitas experta in me, i n vos -at. PS. QVINT. decl. 14, 8 ut in furorem caritas aliqua -at. SOL. 26, 8 ne malum in perniciem -at (HEGES. 1, 45, 3 paene in mulieris perniciem fraus -erat *i. adeo valuit, ut perderet*). AVG. civ. 16, 30 stupra in masculos in tantam consuetudinem -erant. SEN. dial. 11, 2, 2 quaecumque usque eo perniciosa sunt, ut c o n t r a remedium -erint. PS. RVFIN. in psalm. 56, 7 contra hanc *animam* illorum perversitas nullatenus -it. POMER. 3, 8, 1 quidquid..., quod vitiis posset obniti ne contra se (*sc. superbiam*) -at, interimit. PANEG. 4, 8 a d omnia officia... et ad ipsa... militiae... munia -unt *continentia vigilantia*. ENNOD. epist. 9, 30 p. 253, 18 *ut* substantiae ...mediocres ad supremam opulentiam -ant. ITALA Matth. 16, 18 (Pacian. epist. 3, 11) portae inferorum non -ent adversus eam *ecclesiam* (οὐ κατισχύσουσιν αὐτῆς, VVLG. praevalebunt). *cum abl. instr. vel modi*: CIC. rep. 2, 26 quibus facillime iustitia et fides -it. ANON. de mach. bell. praef. ut divina consilia divinis successibus -ant. RVFIN. hist. 3, 6, 9 ut crudelitas exercitio -ret. AVG. de gen. ad litt. 10, 13 p. 312, 2 quibus *annis* ratio -at. *i. q. increbrescere*: SEN. contr. 1 praef. 20 falsam opinionem de illo in animis hominum -isse. CVRT. 9, 6, 1 cum audisset -isse apud barbaros famam mortis suae. COLVM. 3, 7, 2 de Amineis inveterata *opinio* longo iam tempore -uit. GELL. 4, 11, 1 opinio vetus falsa occupavit et -uit, *seq. acc. c. inf.* SVLP. SEV. Mart. 13, 9 quod *nomen Christi* adeo virtutibus (*i. miraculis*) illius -uit. RVFIN. apol Orig. 5 p. 571 ut cum omni potestate et persuasione sermo Iesu Christi apud omnium mentes ...-at. PALLAD. hist. mon. I 22 de quo apud omnes grandis semper fama -uit.

B *speciatim et technice apud iurisconsultos, i. q. ratum esse, valere coepisse, confirmari* (*opp.* rumpere, revocare, irritum facere): LAB. dig. 28, 7, 20, 1 libertas servo data secundum voluntatem testatoris -it. AFRIC. dig. 20, 4, 9, 3 p i g n u s (*seq.* confirmatur pignus. MARCIAN. dig. 20, 6, 11 MOD. dig. 20, 1, 22). GAIVS inst. 2, 218 extraneo legatum... ne ex ⟨senatus⟩ consulto Neroniano posse -ere. TERT. dig. 28, 1, 33, 2 nec -et ruptum *testamentum* (VLP. dig. 28, 3, 6, 12). VLP. dig. 15, 3, 10, 9 an renascatur de in rem verso actio, an vero ex post facto non -at. 19, 2, 14 *contractus* nudo consensu -unt. 24, 1, 33, 2 d o n a t i o n e m (PAVL. dig. 24, 1, 59 sent. 2, 23, 6. 3, 7, 2. 5, 11, 3). 28, 6, 2, 2 ex secundis tabulis fideicommissum. 29, 1, 13, 2 institutio incipit -ere. PAVL. dig. 8, 4, 7, 1 *servitus*. 23, 3, 22 non -it stipulatio. COD. Iust. 7, 43, 9 tres denuntiationes ad peremptorii edicti vicem adversus contumaces -ere salubriter statutum est.

part. pro adi. **convalēscēns,** -entis, *i. q. accrescens*: ZACCH. 2, 17 discordia -s. *substant. vice, i. q. ex morbo recreatus*: SEN. dial. 4, 19, 4 ut aegri et -es. PLIN. nat. 14, 64 -bus maxime probata. 20, 34

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

cordi convenire -ium. 20,35 utile -bus ad vinum transeuntibus. 23,54. 31,102.

στερεοποιῶ consolido **convalido** GLOSS. II 437, 22.

convallātio, -ōnis *f. a* convallare. *i. q. munitio vallis facta*: ITALA Dan. 9,25 (Tert. adv. Iud. 8) in altitudinem et convallationem (*τεῖχος*, VVLG. muri).

ˣ**convallis,** -is *f. a* con *et* vallis. *abl. sing.* -i: VARRO rust. 1,12,3 APVL. met. 1,7. *de originatione*: VARRO ling. 5,20 ut a cavo cavea et caullae(?) et -is, cavata vallis (CASSIOD. in psalm. 59,6 -is enim dicta est quasi cavata vallis). *de significatu*: PAVL. FEST. p. 42 -is est planities ex omni parte comprehensa montibus collibusve. valles duobus lateribus inclusa planities. RVFIN. Orig. in cant. 3 p. 149ᴮ campus planities terrae dicitur . . . -es vero saxosa magis et inculta indicant loca. ISID. diff. 1, 596 valles sunt depressa loca camporum, -es montium intervalla. orig. 14, 8, 22 valles sunt humilia loca quasi vulsa, hinc et -es depressa loca terrarum inter montes. DIFF. ed. Beck p. 87, 1 vallis est locus in monte depressus, -is inter montes eminens. *quae differentiae usu non probari videntur.* GLOSS. *μεσοφαράγγιον. φάραγξ. ἡ νάπη τὸ νάπος. κοιλάς.* una vallis. *κοῖλα* convalli. -es *φάραγγες.* montium intervalla. humilia loca. -bus depressis locis. *primum legitur* SENT. Minuc. (Corp. V 7749 = I 199 *a. 117 a. Chr.*) 8 *et* QVADRIG. hist. 29, *deest ex. gr.* PROP. TIB. MART. (vallis 5*ies*) TAC. (vallis *bis*); *singulis locis* CIC. (vallis *bis*) LVCR. OV. (vallis 40*ies*) COLVM. VAL. FL. STAT. (vallis 27*ies*) SIL. (vallis 17*ies*) IVV., *frequentant* PLIN. 22*ies* (vallis 5*ies*) VVLG. 21*ies* (vallis 127*ies*).

I *proprie*: **A** *sine epithetis*: QVADRIG. hist. 29 -es et arboreta. CIC. agr. 2, 96 in montibus...-bus (PLIN. nat. 37,179). LVCR. 5, 1375 per tumulos et -es camposque (AMM. 19,2,12). CAES. Gall. 3,20,4 in -e...collocaverant. BELL. Afr. 7, 6. 50,1. 2. 66,1 BELL. Hisp. 7,1. 28,2 in -em descendere. 39,2 -em exesumque locum. OV. fast. 4,703. LIV. 1,38,6 interiectas collibus -es. 26,10,6. 35,29,3 fugientes per -em. 38,23,7 in profundae altitudinis -es delapsa est. PAVL. FEST. p. 11 antras -es vel arborum intervalla. p. 43. SEN. nat. 7,1 *ex* -bus aut aliquo sinu feruntur. PLIN. nat. 5,71 ubi prima -ium fuit occasio. 5,106. 6,28. 144. 7,28. 12,34. 13,44. 17,231. 18,154. 31,43. 31,106 canescentibus siccitate -bus. 33,74 -es et intervalla... iunguntur. 36,100 VAL. FL. 2,515 STAT. Theb. 2,82. IVV. 16,36 -em ruris aviti. LIB. colon. I p. 219 APVL. met. 4,2. ITALA deut. 1,24 (Lugd.) venerunt usque ad -em (*φάραγγος*, VVLG. vallem). 2,24 (Lugd.) transite -em. 2,36. 4,46. Ioel 3,2 (Cassiod. in psalm. 97,10) in -em (VVLG. vallem). Mich. 7,14 (Cypr. testim. 3,20) inhabitantes -e (VVLG. habitantes...in saltu). AVIEN. Arat. 1667. AMM. 22,8,3 Diomedis...sedes et -es. 25,6,5 reperta -e (*Petschenig*, in valle *vulgo, codd. corrupti*). AMBR. Isaac 4,20 HIER. in Agg. 1,1 p. 737. epist. 78 mans. 24 PSALT. Rom. 64,14 VVLG. gen. 13,18. 14,13. 18,1. Ios. 13,19 in monte -is. 15,8 IV reg. 23,4 *saepe.* cant. 2,1 ego flos campi et lilium -ium (*v.* RVFIN. Orig. in cant. 3 p. 149. 150). RVFIN. hist. mon. epilog 2 p. 461ᴬ Orig. in num. 27,9, *saepe.* AVG. in psalm. 35,9 CASSIOD. in psalm. 35,6 -es terrarum. LIB. iubil. 29,15. **B** *cum epithetis*: SENT. Minuc. (Corp. V 7749 = I 199) 8 ad comvalem (*sic*) Caeptiemam. VARRO rust. 1,12,3 in -i cava (VERG. georg. 2,186 MANIL. 1,164 SEN. Oed. 284). CAES. Gall. 5,32,2 in magnam -em demisisset (BELL. Afr. 50,1 PLIN. nat. 7,11). BELL. Hisp. 25,2 ex humili -e. VERG. georg. 2,488 gelidis -bus. 3,276 depressas -es. Aen. 6,139 obscuris -bus. 6,679 -e virenti. LIV. 1,12,10 in media -e duorum montium (22,41,8 LVCAN. 3,380 OROS. 1,5,10. PASS. Mar. Iac. 11 *locus* media fluminis -e subsederat). LVCAN. 5,196 vasta. 7,173 abruptis mergi -bus. 10,329 alta. PLIN. nat. 4,30 nemorosa (= SOL. 8,2). 5,94 asperas. 6,19 saltuosis. 12,104 modica. 19,141 Aricina. 24,83 opacis. 36,123 aequatas. SIL. 4,524 saxosis. APVL. met. 1,7 in quadam avia et lacunosa -i (4,6). 4,2 umbrosam. 6,3 subsitae. 6,14 proximam. AVIEN. orb. terr. 869 inter chauricrepas et scruposas -es. AMM. 14,2,2 viis latebrosis sese -busque occultantes (17,12,5 inter latebrosas -es montium occultati). VVLG. gen. 12,6 illustrem. Ezech. 31,12 in cunctis -bus. RVFIN. Basil. hom. 1,4 confragosae. CLAVD. rapt. Pros. 3,85 roseis. carm. min. 53,22 Scythica fixus -e Prometheus.

II *in imagine*: PROSP. in psalm. 103,10 -es ergo humilitatem significant (= CASSIOD. in psalm. 107,7. *adde*: in psalm. 64,16 -es populos significant humiles, quia nihil his humilius quae in quadam terrae concavitate descendunt). ITALA psalm. 83,7 (Psalt. Rom. 83,7 *al.*) in -e lacrimarum (Ambr. hex. 3,1,3 Rufin. Orig. princ. 2, 8,5 *al.* in -e fletus. *εἰς τὴν κοιλάδα τοῦ κλαυθμῶνος*, VVLG. in valle lacrimarum *cf.* AVG. in psalm. 83,10 -em plorationis [serm. ed. Mai 94,5 conf. 4,12,19]. 102,4 -em plorantium). AMBR. virg. 1,9,44 in pectoris tui -e reperias. spir. 1 prol. 16 nostrarum -es mentium ... viridescant. in psalm. 118 serm. 14,3. PROSP. in psalm. 103,10, 2 de humilitatis -bus aquas veritatis emittunt (PETR. CHRYS. serm. 137 p. 568ᴮ *Iohannes* humilitatis -es erigens exaequando. *cf.* VEREC. in cant. 9,19 in -e humillima). PETR. CHRYS. serm. 2 p. 190ᴮ diabolus nos mittat in villam suam, hoc est ad huius saeculi illecebrosas -es. ORIG. in Matth. 18,86 fidelis non potest aliquando aliquid agere in -e.

plur. **convallia,** -um *n. ad I A*: GROM. p. 320. 397. HIL. in psalm. 64,19 haec -ia quae aspectui nostro subiacent. SCHOL. Hor. epist. 1,16,1. PRVD. perist. 10,331 praerupta, plana, montium -ia. *ad I B*: ENNOD. epist. 1,6,4 p. 14,11 per praerupta -ia. *ad II*: ITALA psalm. 59,8 (Priscill. tract. 10,140) -ia tabernaculorum (*κοιλάδα τῶν σκηνῶν*, VVLG. -em t.). OP. imperf. in Matth. 9 p. 679 ambulat per -ia vitae terrenae.

adi. **convallis,** -e: RVFIN. Adamant. 2,11 nisi forte -e aliquid dicatur esse in medio. EVSTATH. Bas. hex. 4,4 p. 905ᴬ loca -ia. *cf. p. 813, 84 sqq.*

convallo, -ātum, -āre [*a* con *et* vallus *vel* vallare. *Th.*]. GLOSS. *περιχαρακῶ.* **1** *proprie i. q. vallo cingere, circumdare*: GELL. 12,13,20 undarum *oceani* ambitu terris omnibus -atis. IVL. VAL. 1,34 undique fluminibus -antibus (*sc. muros?*). **2** *in imagine*: CARM. de resurr. 142 innumeri concurrunt ire ministri -antque deum cum maiestate caelesti. AMM. 30,4,20 cum commissarum orbi causarum infirmitatem rationibus validis -are (*Gruter*, convalere *V*, convelare *G*) non possunt. *Gudeman.*

convario, -āre *a* con *et* variare. *i. q. varium reddere*: APVL. apol. 50 *tabes* pectoris primorem cutim vitiligine insignit et omnimodis maculationibus -at. CAEL. AVR. chron. 1,1,7 similiter etiam sicut dimissiones atque delenimenta -ant (*videtur intrans.*).

convāso, -āvī, -ātum, -āre [*a* con *et* vas *ductum esse videtur. Th.*]. EVTYCH. gramm. V 482,23 -o, -as. NON. p. 87 -are dicitur furto omnia colligere. GLOSS. deripere, colligere. TER. Phorm. 190 aliquid -assem atque hinc me conicerem protinam in pedes (GLOSS. furassem. SCHOL. p. 129 rapuissem, furatus essem). HIER. vita Hilar. 34 -atis quae a fratribus ei missa detulerat. SIDON. epist. 1,9,8 undique omnium laudum -atis acclamationibus (*in imag.*). 7,2,8 diligenter, quae ad socerum pertinuerunt, rimatis -atisque. ACT. Archel. 63 omnibus quaecunque fuerant, -atis.

cōnūbiālis, -e *a* conubium. *quod ad matrimonium pertinet*: *per synizesin*: OV. epist. 6,41 ubi pacta fides? ubi -ia iura? STAT. Theb. 5,112 cui *mulieri* -ia vincla aut thalami secretus honos? Ach 1,101 -ia pandunt antra sinus *Thetidi*. *correpta* u *littera*: CLAVD. carm. min. 31,18 nulla avium pecudumque fuit quae ferre negaret vectigal meritae -e lyrae. *cf.* carm. 8,651 carmen | -e. MART. CAP. 1,3 cum inter deos fierent sacra coniugia...praesertimque potissimos -is bearet adiectio idque deditum mundo. SALV. gub. 7,15 meretrices foedus -e non norunt. *adi.* **cōnūbialiter:** MART. CAP. 6,576 cum... procum affatum -r allegaret.

ˣ**cōnūbium,** -(i)ī *n.* [*cf. c.* com, con *et c.* nubere. *Th.*]. MARTYR. gramm. VII 184,2 -um vel ex nubtiis vel ex nubo verbo compositum esse quis abneget? SERV. Aen. 1,73 *v. infra l. 66. de* i *correpta* CASSIOD. gramm. VII 183,8. connubium *in codd. dett.* (NOT. Tir. 80,62 conubium) *et in titulo serioris aetatis* CORP. VI 12405 vixit connubio . . . caste. conubi *genet. in titulis passim*, conubii: CONST. veteran. 95 p. 2004 (*a. 254*). *dub. plur.* conubiae: FVLG. myth. 3,6 p. 67,1 duabus *filiis* -ae venere (-a evenere *Helm*). *de prosodia*: *praeter formae* conubia *plerosque locos* (*reliquos v. l. 57*) -u- *semper in thesi ponitur.* conubi(i)s: CALV. carm. frg. 7 VERG. Aen. 3,136. 4,168 (conubii *P²RV*). 7,96. 333. 12,821 CVLEX 299 STAT. Theb. 2,109. 340 *al.* conubi(i): (VERG. Aen. 4,168? *v. l. 51*) LVCAN. 2,330. 343. STAT. silv. 1,2,195 Theb. 7,300 CARM. epigr. 1311,1 PRVD. c. Symm. 2,617 CLAVD. 21,3. *per synizesin legitur trisyllabum* conubio: VERG. Aen. 1,73. 4,126. 7,253 OV. met. 6,428 STAT. silv. 3,3,121 CARM. epigr. Corp. XIII 5954 CYPR. GALL. iud. 573 DRAC. Rom. 8,524 VEN. FORT. carm. 4,12,11. conubia ad *sim.*: LVCR. 3,776 MANIL. 2,925 (coniugia *al.*). STAT. silv. 2,3,19. 3,3,110. 5,3,241 Theb. 1,245. 3,579. 8,235. 11,216 NEMES. cyn. 27. *cf.* SEN. Oed. 800 Phaedr. 232 (*sed v.* Tro. 901). conubii et: STAT. Theb. 10,62. conubium maturo *sim.*: CATVLL. 62,57 STAT. Theb. 1,69 IVVENC. 4,16 CLAVD. 15,310 carm. min. 29,27 CYPR. GALL. gen. 830. 902 num. 735 DRAC. Rom. 8,288. 306. 463 VEN. FORT. carm. 6,1,30. *cf.* LIC. IMBR. com. 2. *ex his exemplis -u- correptam fuisse coniciebant grammatici* (*cf. L. Müller, de re metrica² p. 303, Maass, Archiv 13, 433*): SERV. Aen. 1,73 (*cf.* 4,126) 'conubio' nu brevem posuit, cum naturaliter longa sit. nubo enim, unde habet originem, longa est; sed est tropus systola, qui fit quotienscumque longa corripitur syllaba propter metri necessitatem (*cf.* CONSENT. gramm. V 389,1 poeta sic auctoritate sua utitur). *correptionis exempla certa*: PRVD. cath. 3,75 nexilis inscia -ii. MART. CAP. 1,92 illum -o rite iugarier. SIDON. carm. 14,1 prosper -o dies coruscat. *adde*: conubialis *l. 34*. DIFF. ed. Beck p. 47,39 coniugium est etiam inter servos, -um inter gentes, matrimonium inter cives. GLOSS. *ἐπιγαμία* (EXC. Bob. gramm. I 554,10), *συγγένεια, γάμος.* coniugium, matrimonium. coniugium aut coniunctio. concubinarum coniugium. *legitur inde a* LIC. IMBR. CIC. CATVLL. *e poetis bonae aetatis habent singulis locis*: LIC. IMBR. CALV. LVCR. MANIL. MART. *binis*: CVLEX LVCAN. VAL. FL. *quater*: CATVLL. *saepius*: VERG. OV. STAT.

1 ***tt. iuris publici*:** VLP. reg. 5,3 -um est uxoris iure ducendae facultas. 5,4 -um habent cives R. cum civibus R., cum Latinis autem et peregrinis ita si concessum est *eis*. SERV. Aen. 1,73 -um est ius legitimi matrimonii. *cf. Leonhard, PW. IV 1170.* CIC. rep. 2,63 quibus *tabulis* etiam quae diiunctis populis tribui so-

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

lent -a, haec illi ut ne plebei cum patribus essent, inhumanissima lege sanxerunt *xviri*. off. 1, 54 sequuntur -a et affinitates, ex quibus etiam plures propinqui (LIV. 1, 13, 3 si affinitatis inter vos, si -ii piget. *cf. infra l. 15*). OV. fast. 3, 195 extremis dantur -a gentibus, at quae Romano vellet nubere, nulla fuit. LIV. 1, 9, 2 qui societatem -umque novo populo peterent. 1, 9, 6. 14 qui -um finitimis negassent. 4, 1, 1 de -o patrum et plebis C. Canuleius tribunus pl. rogationem promulgavit. 4, 2, 6 -a promiscua habere. 4, 3, 4. 4, 4, 5 partem civitatis velut contaminatam indignam -o haberi. 4, 4, 9 -um tolli patrum ac plebis. 4, 5, 5 si -iis redditis unam hanc civitatem tandem facitis. 4, 5, 6 -ii societas. 4, 6, 2 xviros -um diremisse. 8, 14, 10 ceteris Latinis populis -a commerciaque et concilia inter se ademerunt (9, 43, 24 VLP. dig. 24, 2, 11, 2. 25, 7, 1 pr.). 23, 4, 7 -um vetustum (26, 33, 3). 31, 31, 11 ipsos foedere primum, deinde -o atque cognationibus, postremo civitate nobis coniunxissemus (CVRT. 8, 4, 25 Persas et Macedones -o iungi. *cf.* 8, 1, 9 principes Macedonum cum primoribus suae gentis -o coire. TAC. hist. 4, 65 nobiscum per -um sociatis) *al.*, TAC. hist. 3, 34 adnexu -isque gentium adolevit. GAIVS inst. 1, 57 veteranis quibusdam concedi solet ... -um cum his Latinis peregrinisve (CONST. veteran. *passim.*, *ex. gr.* 8 p. 853 *a. 71* civitatem dedit et -um cum uxoribus. 12 p. 853 *a. 76* ius tribuo -i). 1, 67 si inter patrem et matrem eius -um sit *al.* VLP. dig. 24, 2, 11 pr. detraxit ei cum alio -um. PAPIN. coll. Mos. 4, 5, 1 civis R. qui sine -o civem vel peregrinam in matrimonio habet. VVLG. gen. 34, 9 iungamus vicissim -a (ἐπιγαμβρεύσασθε). Ios. 23, 12 cum eis miscere -a (ἐπιγαμίας ποιεῖν). PRVD. c. Symm. 2, 617 nunc per genialia fulcra externi ad ius -ii *conveniunt*. COD. Iust. 5, 4, 28 pr. lex Papia inter senatores et libertas stare -a non patitur. *iuncturae*: -um est cum: CIC. top. 20 cum fuisset *mulier* nupta cum eo quicum -um non esset. LIV. 1, 9, 1 quibus ... nec cum finitimis -a essent. 4, 4, 5 ne -um patribus cum plebe esset. 43, 3, 2. SEN. benef. 4, 35, 1 non est mihi cum externo -um. GAIVS inst. 1, 59 *al.* VLP. reg. 5, 5 cum servis nullum est -um. dig. 24, 2, 11 pr. -um habere cum: GAIVS inst. 1, 56 peregrinas cum quibus -um habeant. VLP. dig. 23, 2, 45, 4 cum alio -um habet *liberta*. 23, 2, 45, 6. reg. 5, 4. COD. Iust. 5, 27, 11 pr. eam *mulierem* cum qua poterit habere -um (INST. Iust. 3, 1, 2 coniugium). FEST. p. 237 -o (convivio *cod.*) facto inter patres et plebem.

2 *latiore sensu i. q.* ***matrimonium***, *coniugium, concubitus*: LIC. IMBR. com. 2 Marti es in -um data. CATVLL. 62, 27 qui (*Hesper*) desponsa tua firmes -a flamma, quae pepigere viri, pepigerunt ante parentes. 62, 57 cum par -um maturo tempore adepta est *virgo*. 64, 141 sed -a laeta, sed optatos hymenaeos *sperare*. 64, 158 si tibi non cordi fuerant -a nostra. CALV. carm. frg. 7 et leges sanctas docuit et cara iugavit corpora -is *Ceres* (VERG. Aen. 1, 73 [= 4, 126] -o iungam stabili propriamque dicabo. APVL. met. 9, 8. AVG. civ. 15, 16 fratres sororesque -o iungebantur. CARM. epigr. Corp. XIII 5954 <co>nubio iuncti. MART. CAP. 1, 92. *cf.* CARM. epigr. 1823, 6 haec mihi ... in -o iuncta est). LVCR. 3, 776 -a ad Veneris partusque ferarum esse animas praesto deridiculum esse videtur (OV. am. 2, 7, 21 Veneris famulae -a liber inire). SALL. Iug. 18, 7 ei paulatim per -a Gaetulos secum miscuere (PLIN. nat. 12, 86 Aethiopia Trogodytis -o permixta. TAC. ann. 13, 34 Armenii similitudine morum Parthis propiores -isque permixti. *cf.* Germ. 46. IVST. 12, 12, 2 affinitatibus -orum victos victoribus miscuisse. SVLP. SEV. chron. 2, 10, 4 Iudaeos gentilium -is permixtos). Iug. 78, 4 eius civitatis lingua modo conversa -o Numidarum. VERG. Aen. 3, 136 -is arvisque novis operata iuventus. 3, 319 Hectoris Andromache Pyrrhin -a servas? (VAL. FL. 8, 421 promissaque serva usque ad Thessalicos saltem -a portus). 4, 168 fulsere ignes et conscius aether -is (-ii P^2RV). 4, 213 -a nostra reppulit *Dido*. 4, 316 per -a nostra, per inceptos hymenaeos. 4, 535. 7, 96 ne pete -is natam sociare Latinis. 7, 253 in -o natae thalamoque moratur. 7, 333. 12, 42 natam et -a nostra petentem (*i. conubia filiae nostrae*). 12, 821 CVLEX 247. 299. OV. epist. 2, 81 at mea despecti fugiunt -a Thraces (OV. met. 11, 226 Iuppiter aequoreae Thetidis -a fugit. 14, 69). 11, 99. met. 1, 480 nec quid Hymen, quid Amor, quid sint -a, curat *Daphne*. 1, 490 visaeque cupit -a Daphnes. 6, 428. 10, 618. 12, 194 aut contigerant illi -a matris, aut fuerant promissa, tuae. MANIL. 2, 925 et -a (coniugia *al.*) et thalamos taedasque gubernat *Venus*. SEN. Oed. 800 -a matris ... tremo. Phaedr. 232 -a vitat *Hippolytus*. Tro. 901 celebrate Pyrrhi, Troades, -a (CLAVD. carm. min. 29, 27). LVCAN. 2, 330 ubi -i pretium mercesque soluta est (GLOSS. -i pretium filii dicuntur). 2, 343 da tantum nomen inane -i. PLIN. nat. 6, 168 Asarri, ex Trogodytarum -iis. VAL. FL. 8, 277. STAT. silv. 1, 2, 195 taciteque inspirat honorem -i. 1, 2, 211. 2, 3, 19 sua credit -a *Pan*. 3, 3, 110 iungere festa -a (Theb. 11, 192 natae melius -a iungas. CLAVD. 22, 355 Venus ... tertia regali iungit -a nexu. *dub.* CIC. de orat. 1, 37 Sabinorum -a coniunxisse [coniugia *M*]). STAT. silv. 3, 3, 121. 3, 4, 54. 3, 5, 62 sed venient, plenis venient -a taedis. 5, 1, 59 casta. 5, 3, 241 unā tibi cognita taedā -a, unus amor. Theb. 1, 69 si lamentabile matris -um gavisus ini. 1, 245. 2, 109. 157 quantis -a nostra (*sc. filiarum nostrarum*) procorum turba petant studiis. 2, 340. 3, 271 -a caelo festa. 7, 63 foeda ... -a (*Martis et Veneris*). 10, 62 expers -i. 11, 216 te (*Iovem*) ... Cadmeia adeptum -a (*sc. Semeles*) *al.* Ach. 2, 241. 1, 533 Amazonio -a pellere ritu. MART. 6, 2, 1 sacrae -a fallere taedae (*de adulteriis*). TAC. Germ. 4 Germaniae populos nullis aliis aliarum nationum -is infectos. APVL. met. 5, 6 quam tuo isto dulcissimo -o caream. 9, 28 -a lege sociata corrumpis. Plat. 2, 25 ipsorum -orum quaeritur tempestiva coniunctio. 2, 26. CARM. epigr. 1311, 1 (*ex schedis*) -ii decus egregium. CORP. IX 5910 quae vixit ... in -o annis *tot* (*cf. p. 814, 45*). TERT. anim. 41 o beatum -um si non admiserit adulterium. adv. Val. 7 p. 185, 15 fraterna -a. LACT. inst. 4, 8, 3 ex -o ac permixtione feminae alicuius deum procreasse *filium*. NEMES. cyn. 27 impia Myrrhae -a. IVST. 43, 3, 2 FAV. EVL. p. 4, 1. VVLG. Hebr. 13, 4 honorabile -um (γάμος) in omnibus. AVG. civ. 14, 21. 15, 16 *al.* MART. CAP. 1, 1 -um divum componens Calliopea. 1, 7 *al.* COD. Theod. 12, 1, 6 (*a. 319*) ad sordida descendere -a servularum (*cf.* 4, 12, 6 *a. 366*). 9, 7, 2 (*a. 326*) foedare -a (*ibid.* matrimonia deformant). SACR. Leon. p. 445 sublimiores animae quae in viri ac mulieris copula fastidirent -um. SIDON. carm. 2, 500. 11, 39. 14, 1. DRAC. Rom. 8, 288 -um regni, thalami consortia casti scindere poscebant. 8, 306. PASS. Petr. 3 Petrus -a divortiis mancipat. *ibid.* virile -um. *nota*: ARNOB. nat. 3, 8 per coitus et -a corporum. *de herbis*: PLIN. nat. 16, 1 sive illae *pomiferae arbores* ultro ab homine didicere blandos sapores adoptione et -o — idque munus etiam feris volucribusque dedimus —. AMBR. hex. 4, 1, 1 quid prodest ... vitem adiungere ulmis et quodam -o copulare. *de bestiis*: STAT. Theb. 12, 601 ut modo -iis taurus saltuque recepto. SOL. 7, 30 *perdices* dimicantur circa -um. EVSTATH. Bas. hex. 7, 5 p. 942^C^ vipera ... pergit ad -um muraenae. 8, 6 p. 951^D^ *de avibus*. *translate*: STAT. silv. 1, 2, 185 ipsa in -a terrae aethera, cum pluviis rarescunt nubila, solvo (*sc. Venus*). OPTAT. 4, 8 p. 114, 10 *apud haereticos* sunt sacramentorum falsa -a. AVG. civ. 17, 16 ecclesiam tanto viro suo spiritali -o et divino amore coniunctam. *metonymice*: *de uxore*: VERG. Aen. 9, 597 en qui nostra sibi bello -a poscunt (*i. sponsam*). STAT. Theb. 3, 579 liquere domos dilectaque laeti -a et ... natos (8, 385 aboletque domos, -a, natos. 10, 768 at Tyriis ... domos, -a, natos reddite morte mea. DRAC. laud. dei 3, 93 -a [convivia *trad.*] natos postponat mens pura deo). STAT. Theb. 8, 62 Siculo rapui -a (*sc. Proserpinam*) campo. Ach. 2, 69 facilique trahi -a raptu. IVVENC. 4, 16 si quis -um properata morte relinquet. CLAVD. 10, 165 novis onerant -a (*i. sponsam*) donis. 15, 441 -a mille (*i. concubinae*). DRAC. Rom. 8, 463. 524. *de marito*: PLIN. nat. 6, 19 Sauromatae Gynaecocratumenoe, Amazonum -a. STAT. Theb. 8, 626 -a vidi nocte, soror; sponsum (unde?) mihi sopor attulit amens. *nota*: CLAVD. 18, 72 femina cum senuit, retinet -a (*i. fidem mariti*) partu.

cōnūbs, -is *cf. c.* conubium. GRAMM. suppl. 123, 23 in -ubs, ut haec nubs, huius nubis et conubs conubis. *cf.* GLOSS. II 439, 43 σύγγαμος connubis.

conucla *etc. v.* coluc(u)la.

[**convecticulum**] NOT. Tir. 96, 69 *pro* convent-.

convectio, -ōnis *f. a* convehere. GLOSS. comportatio. AMM. 14, 10, 4 quam ob causam annonae -o sit impedita.

convecto, -ātus, -āre [*cf. c.* convehere, convectus *et c.* vectare. *Th.*]. GLOSS. comportare. -antes comportantes. -ant portant. VERG. Aen. 7, 749 semperque recentes -are iuvat praedas (IVL. VAL. 3, 23 praeda -ata. EVSTATH. Bas. hex. 8, 2 p. 948^A^). SIL. 15, 389 -ant silvis ingentia robora. STAT. Theb. 1, 162 quid si Phrygiae Tyriaeque sub unum -entur opes? TAC. hist. 3, 27 ex proximis agris ligones dolabras, et alii falces scalasque -ant. AMM. 29, 5, 13. PS. AMBR. serm. 48, 5 vestes, praedia pretiosa -at *iuvenis puellae*. HEGES. 4, 13, 2 in castella frumentum. 4, 27 l. 52. COD. Theod. 7, 4, 9 (*a. 364*) milites paleas -are. 13, 5, 10 (*a. 364*). CORIPP. Ioh. 7, 238 per latos -ant horrea campos. Iust. 4, 105 rutilum aurum. 4, 148 qualia fecundi -ant munera campi agricolae. *de bestiis*: VERG. Aen. 4, 405 it nigrum campis agmen *formicarum* praedamque per herbas -ant calle angusto (*cf.* AMBR. hex. 6, 4, 16 nigro -atur agmine praeda per campos *a formicis*). EVSTATH. Bas. hex. 8, 5 p. 951^A^ alimoniam ... -ant *aves*. *nota*: VEREC. in cant. 4, 17 ut invicem se ... -ent (*i. portent*) *cervi, dum mare transeunt*.

convector, -ōris *m.* 1 *a* con *et* vector, *i. socius itineris*. CIC. Att. 10, 17, 1 quin etiam navi eius me et ipso -e usurum puto. APVL. met. 1, 15 -e illo tuo, cum quo sero devorteras. 2 *a* convehere, *i. is qui comportat, v. nom. prop.*

convectū comportatu GLOSS. IV 496, 23. *a* convehere.

convegeto *v.* convigeto.

conveho, -vēxī, -vectum, -ere [*i. q. umbr.* kuveitu *imperat.* 'convehito', *a* con *et* vehere. *Th.*]. GLOSS. συμβαστάζω. συνοχοῦμαι. II 115, 46 convenit (*coni.* convehit *vel* conbennit) συνβαστάζει. -cti congregati. V 280, 60 -cti coadunati conveste(?).

1 *i. q. comportare, colligere, conferre*: VARRO rust. 1, 20, 4 ad molas et ad ea, si quae sunt, quae in fundo -untur. LVCR. 2, 101 quaecumque magis condenso conciliatu exiguis intervallis -cta resultant, indupedita suis perplexis ipsa figuris *corpora prima*. *cf.* 2, 1061 (coniecta *trad.*). 5, 429 (conventa *trad.*). CAES. Gall. 7, 74, 2 dierum xxx pabulum frumentumque habere omnes -ctum iubet (civ. 1, 48, 5. 1, 49, 1 *syn.* comportare. LIV. 4, 22, 3 frumentum ... copiae quoque abunde ex ante -cto sufficiebat. 5, 26, 9. 10, 11, 9. 23, 27, 2 frumen-

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

tum commeatusque alios. 24, 36, 10. 24, 41, 4. 28, 4, 2. 29, 36, 1 praeter -ctum undique . . . frumentum commeatusque ex Sicilia . . . advectos. 30, 39, 4. 42, 56, 8. 42, 64, 2). CAES. civ. 2, 15, 1 omnibus arboribus longe lateque in finibus Massiliensium excisis et -ctis. LIV. 2, 14, 3 -cto ex propinquis . . . arvis c o m m e a t u (25, 37, 7 muniendis castris -endisque commeatibus. DARES 22). 5, 13, 2 annona ex ante -cta copia nihil mutavit. 23, 19, 8 farre ex agris circa undique -cto. 23, 20, 9. 30, 9, 4. 34, 26, 8. 38, 19, 3. 44, 40, 2 quod in novis castris non ligna, non p a b u l u m -ctum erat (COD. Theod. 11, 1, 9 *a. 365. cf. infra l. 32*). SEN. dial. 11, 10, 3 undique -unt omnia, nota ⟨ignota⟩, fastidienti gulae. COLVM. 4, 30, 2. 8, 16, 2 *lacus* -ctis marinis seminibus replebant. PLIN. nat. 8, 38. 223. 12, 66. 16, 35 messibus -endis vindemiisque. 18, 265 rapiendi -endique fructus alios atque alios tempus. 36, 116. VLP. dig. 11, 8, 1, 8 eam materiam -i. AMM. 15, 11, 5 merces adventiciae -untur. 25, 8, 3 navigia ultro citroque discurrere statuit, dum omnes -remus. RVFIN. hist. mon. 2 p. 407^A lateres. SVLP. SEV. chron. 1, 23, 1 ligna et aquam. dial. 1, 19, 3. SIDON. epist. 3, 3, 3 plaustris -cta *corpora*. *nota*: SYMM. or. 2, 21 neque . . . terrigenas . . . iuvenes Pelion atque Ossam -isse credibile est. *accedit* q u o: VARRO ling. 5, 35 q u o [d] fructus -bant, villae *dictae sunt* (LIV. 38, 37, 8). rust. 1, 2, 14 vilicus . . . appellatus a villa, quod ab eo i n eam -untur fructus et evehuntur, cum veneunt. CIC. Mil. 74 repente lintribus in eam insulam materiem, calcem, caementa, arma -xit. CAES. civ. 1, 34, 5 frumentum ex finitimis regionibus atque ex omnibus castellis in urbem -erant. BELL. Alex. 2, 1. LIV. 3, 23, 3 praedam ex castris raptim A n t i u m (25, 13, 2 frumentum ex propinquis locis Capuam. 25, 20, 2 Casilinum. 27, 8, 19 ut *frumentum* et Romam mitteret et Catinam -ret. PLIN. nat. 6, 105 ex qua *regione* piper monoxylis lintribus Becaren -unt [SOL. 54, 8]. 12, 63 tus collectum Sabotam). LIV. 4, 61, 7. 22, 40, 8. 23, 32, 14. 23, 35, 12. 23, 46, 9 frumento ab Nola Neapolique in ea castra -cto. 23, 48, 1. 24, 39, 11. 25, 20, 3. PLIN. nat. 8, 132 pabulo ante in specus -cto. 34, 84. TAC. hist. 4, 22 ut copiae in castra -rentur. SVET. Cal. 15. RVFIN. hist. 3, 6, 22 facultates, quas domo in urbem -erat (μετήνεγκεν). LIV. 1, 51, 6 gladiorum ingentem esse numerum a d eum -ctum. 4, 60, 6 aes grave plaustris quidam ad aerarium -entes. *nota*: BOETH. arithm. praef. p. 3, 11 ea, quae ex Graecorum opulentia litterarum in Romanae orationis thesaurum sumpta -ximus. *de bestiis*: *de apibus*: PLIN. nat. 11, 17 praeter haec -itur erithace. 11, 21. 41. 58 maxime rixa in -endis floribus exerta *apibus*. 11, 64. *de formicis*: PLIN. nat. 11, 109. *de avibus*: LACT. opif. 3, 7 *aves* cibos -unt fetibus suis.

2 *i. q. devehere, transportare*: MANIL. 5, 377 unde (*sc. ex Colchide*) aurata novo -cta (confecta *vel* effecta *al.*) est aequore pellis *arietis*. DARES 3 Telamon Hesionam secum -xit. AMM. 17, 4, 13 quo *obelisco* -cto per alveum Nili. CASSIOD. var. 3, 42, 3 quae non potuerunt -i. 5, 16, 2 qui *dromones* frumenta publica possint -ere. *nota*: CONC. Rom. a. 501 p. 429, 5 quod s e unde egressus fuerat, ad beati Petri apostoli saepta -erit (*i. se contulerit, si lectio vera est*).

derivata: convectio, convecto, convector, convectus. convexus? *L.*

^x **convello,** -vellī (-vulsī), -vulsum (-volsum), -ere *a* con- *et* vellere. comvulsae GLOSS. IV 36, 31 (Verg. Aen. 1, 383). CORNVT. Cassiod. gramm. VII 149 olim ita per o, hodie per e . . . convollere convellere. *perf.* -velli: CIC. dom. 54 har. resp. 41 leg. 1, 54 Att. 8, 15, 2 VERG. Aen. 2, 464. -erit: PANEG. 5, 6. -vulsi: HIER. epist. 3, 3 GLOSS. IV 37, 25. -isset: OROS. hist. 5, 12, 5. -erit: CHIRON 45. 713. GLOSS. ἀνασπᾷ, ἀνατέλλει (ἀνατίλλει h). -unt diruunt. -ere confingere (confringere?). avellere sive abstrahere. -sit excitavit. -itur movet (?). -i φθαρῆναι. labescit movet, -itur (*sim.*). -sus simul evulsus vel percussus. eradicata. eruta, praesens (percussa?). dissoluta vel percussa. divulsa, dissipata, disrupta, eversa. dissipata, disrupta, eversa. separata, confracta. *inde ab* ENNIO *et* CATONE.

I *i. q. carpere*: **A** *proprie*: *i. q. vellere*: VAL. MAX. 7, 3, 6 validi *equi* caudam . . . paulatim carpi, infirmi . . . universam -i iussit (*cf.* FRONTIN. strat. 1, 10, 1). PLIN. nat. 19, 109 sarculo leviter -untur radices. **B** *translate*: *i. q. minuere, cf.* ISID. *p. 819, 10*: LVCR. 3, 340 umor aquae dimittit saepe vaporem, qui datus est, neque ea causa -itur ipse. HIRT. Gall. 8, 50, 2 Antonii repulsa Caesaris discedentis gratiam -ere cupiebant. CELS. 3, 4 ut aegri vires -antur. *ibid.* -endas enim vires aegri putavit. PLIN. paneg. 36 nihilque ex publica utilitate -sum. MART. CAP. 9, 890 ne quid nuptialibus derogaret ornatibus aut tantae eruditionis examen deliciosa festinatione -ret. *i. q. rodere*: CIC. Phil. 2, 83 ne acta Dolabellae videar -ere. ARNOB. nat. 2, 60 verecundiam -itis et dilaceratis nostram. HIL. syn. 83 cur hodie -atur, quod tum pie susceptum est. HIER. epist. 50, 1 libros . . . canino dente rodere, lacerare, -ere.

II *i. q. sede sua depellere, removere*: *i. q. evellere, extrahere*: CIC. div. 1, 77 signa -i et se sequi iussit (LIV. 3, 7, 3. 3, 54, 10. 5, 37, 4. 7, 39, 16. 22, 3, 11. 22, 33, 12. 25, 21, 1. VAL. MAX. 1, 6, 5. 1, 6, 11 aquilarum altera vix -i a primo pilo potuit. 3, 2, 20 -sum signum dextra retinens. SIL. 3, 220. 13, 82. TAC. ann. 1, 20 manipuli . . . vexilla -unt. SVET. Claud. 13 neque aquila ornari neque signa -i moverique potuerunt. *cf.* OROS. hist. 7, 6, 7). CATVLL. 62, 40 flos . . . ignotus pecori, nullo -sus aratro. VERG. georg. 2, 294 non hiemes illam *arborem*, non flabra neque imbres -unt, immota manet (Aen. 3, 24 viridemque ab humo -ere silvam [*i. arborem*] conatus. 3, 31 lentum -ere vimen. OV. met. 7, 204 vivaque saxa sua -saque robora terra et silvas moveo. COLVM. 2, 2, 13 intra biennium saepius -sa moritur *filix* [*ibid.* filicis extirpatio]. GELL. 19, 12, 9 frutecta atque virgulta . . . cum sentibus et rubis purificandi agri causa -it. PALLAD. 11, 8, 2 omnem subolem -i Columella praecepit. PRISC. Anast. 18 domuit penitus -ens semina belli). VERG. Aen. 12, 774 voluitque manu -ere ferrum (*i. hastam in arbore defixam*. SIL. 5, 451 *telum* -ere temptat, qua nasci ferrum . . . cernit). OV. am. 2, 14, 5 quae prima instituit teneros -ere fetus. met. 9, 351 haeserunt radice pedes: -ere pugnat, nec quicquam nisi summa movet (SIL. 4, 577 -ere limo mersa pedum penitus vestigia). VAL. MAX. 2, 2, 5 (*in imag.*) in⟨si⟩tusque pectoribus . . . respectus . . . -i non potuit. LVCAN. 3, 699 nimis affixos unci (*i. ancorae*) -ere morsus. PETRON. 109 alius exultantes quaerebat fuscina pisces, alius hamis blandientibus -bat praedam repugnantem. GELL. 12, 5, 8 affectiones istas . . . -ere ab stirpe atque extinguere vix potest. 19, 12, 5 sensus istos motusque animi . . . -amus. IVVENC. 1, 524 auctorem miserae properans -ito labis (*i. oculum*). 3, 369 mentisque . . . -sa venena daemonis . . . fugavit. *i. q. defringere*: CIC. Verr. 5, 94 -sis r e p a g u l i s effractisque valvis (FEST. p. 281. VAL. MAX. 2, 8 praef. Alpium Taurique mortis -sa claustra tradidit. 6, 8, 6 -sa ianuae claustra. 9, 7, 1 claustris carceris -sis. SEN. nat. 6, 18, 2 quae [*montis claustra*] diu pulsata -it ac iactat. STAT. Theb. 11, 296. PANEG. 5, 6 cum oceanus . . . nequaquam tua . . . claustra perfregerit neque omnino -erit. FIRM. err. 24, 4 immortalia claustra -ite. PS. RVFIN. in Am. 8, 1—3 cardines templi -endos dixit. *cf.* TAC. hist. 3, 84 -sis portis reliquus globus obtulit se victoribus). CIC. Verr. 6, 186 Hercules, quem iste . . . -ere ex suis sedibus . . . conatus est (6, 187 simulacrum Cereris . . . e sacrario Catina -endum auferendumque curavit. dom. 54 gradus Castoris -isti ac removisti. LIV. 22, 3, 13 effodiant signum, si ad -endum manus . . . obtorpuerunt. 38, 43, 5 simulacra deum, deos immo ipsos, -sos ex sedibus suis ablatos esse. VAL. MAX. 8, 14, 6 clipeo Minervae effigiem suam inclusit, qua -sa tota operis colligatio solveretur. ARNOB. nat. 6, 22. ZACCH. 3, 7 primum idolorum vestigia -urus est). LVCR. 3, 343 penitus pereunt -si *artus* conque putrescunt (*ibid.* discidium). CAES. civ. 2, 11, 3 milites vectibus infima s a x a turris . . . -unt (CVRT. 5, 3, 20. PANEG. 9, 9 amni, quem abruptae radicitus silvae et -sa funditus saxa sequerentur. *cf.* COLVM. 2, 4, 6 non minute diffundit humum sed vastos caespites -it). VERG. Aen. 6, 148 aliter non . . . vincere nec duro poteris -ere ferro *ramum* (*ibid.* carpe manu). OV. met. 12, 254 pede -so mensae. SEN. Herc. O. 1734 -sam solo . . . Ossam. COLVM. 4, 7, 1 palmites . . . aut maiore nisu -endi sunt aut falce deputandi. 5, 6, 7 ne . . . radiculae ulmorum -antur (PLIN. nat. 18, 177). LVCAN. 2, 667 -so vertice Gaurus decidat. PLIN. nat. 23, 73 dentibus carne mandenda attritis aut -sis. VAL. FL. 5, 158 aspera . . . -ens . . . vincula prensa manu saxis abduxerat. STAT. Theb. 9, 108 -sae cuspide longe diffugere iubae. SIL. 9, 466 -sam . . . partem vicini montis. 14, 547 nautarum interdum -sa sedilia torquens. AVSON. 35, 7 truncatis -sa iacent elementa figuris. CLAVD. carm. min. 53, 128 en iterum -sa feror *Delos*. COD. Theod. 15, 1, 19 (*a. 376*) non marmorum frustis spoliatarum aedium deformatione -sis. *i. q. avellere, abripere, detrahere*: CATO agr. 40, 2 cum praecides, caveto ne librum -as. CIC. leg. 1, 54 qui me ex nostris paene -it hortulis. Att. 5, 20, 10 quod . . . puer habet, cures ne qua ratione -atur. 8, 15, 2 quae me -erunt de pristino statu. VERG. georg. 1, 457 non . . . me . . . per altum ire neque a terra moveat -ere funem. VAL. MAX. 7, 6, 1 spolia hostium affixa templis . . . -rentur. SEN. epist. 58, 35 si coeperit *senectus* concutere mentem, si partes eius -ere. SIL. 14, 17 pelagus . . . cum populis pariter -sis transtulit urbes. TAC. hist. 2, 94 robora tamen legionibus . . . subtracta, -sum castrorum decus. APVL. apol. 71 ab obstinata viduitate -sam (*al.* compulsam). ARNOB. nat. 5, 7 scatens ira -si a se pueri et uxoris. HIER. epist. 3, 3 me a tuo latere subitus turbo -sit. *adde*: MANIL. 5, 69 Heniochus clivoque rotas -it ab imo (*i. emittit*). *i. q. tollere*: ENN. ann. 462 rex deinde citatus -it sese. *cf.* SERV. Aen. 11, 19 alii vellere movere accipiunt: Ennius . . ., et in sacris -itur mensa dicitur, cum tollitur. *i. q. evertere*: CIC. Pis. 52 ipsa Roma prope -sa sedibus suis. HIRT. Gall. 8, 26, 4 nullam partem munitionum -ere potuisset. ALF. dig. 39, 2, 43 ut quamvis firma aedificia -ret *ventus*. VERG. Aen. 2, 446 turris ac tecta domorum culmina -unt. 2, 464 turrim . . . -imus altis sedibus impulimusque. 2, 507 urbis . . . casum -saque vidit limina tectorum. VAL. MAX. 5, 1, 5 partem muri, quae sola -i poterat. SEN. Thy. 1010 non tota ab imo tecta -ens solo vertis Mycenas? SIL. 1, 490 aggere -so. 3, 213 eruta -sis prosternis oppida muris. 14, 638. TAC. ann. 4, 62 conferta mole *theatri*, dein -sa dum ruit . . . effunditur. PLIN. epist. 7, 19, 8 domus ipsa nutare -saque sedibus suis ruitura supra videtur. OBSEQ. 45 domicilia ruinis prostrata, quaedam -sa sede sua inclinata manserunt. ARNOB. nat. 4, 9 limina . . . -i et subrui. 6, 23 AVSON. 432, 3 HEGES. 4, 1, 3. AMM. 21, 12, 9 aedificii parte -sa. CYPR. GALL. exod. 17 quantasque ruinas sublimes facient -sis moenibus urbes. iud. 22. 60 patrium gaudens -ere vallum proditor. 383. *adde*: PRISCILL. tract. 1, 28 tabernaculum Christi dei et templum, quod est in nobis, nemo -et. *nota i. q. obruere, opprimere*: AMM. 14, 11, 1 tamquam nodum et codicem difficillimum Caesarem -ere . . .

cogitabat. 31, 3, 8 ut turbo montibus celsis . . . apposita quaeque -it et corrumpit *populus Hunorum*. 31, 8, 5 ne subita multitudo uti amnis . . . -ret . . . cunctos suspecta loca . . . observantes. 31, 15, 7 cum sterni et sauciari cernerent fortiores et particulatim vires suas -i.

III *i. q. concutere, lacerare, labefactare*: **A** *proprie*: *i. q. quassare*: *dub.* ENN. ann. 225 mulserat huc navim -sam (*Müller*, compulsam *codd.*) fluctibus pontus. LVCR. 4, 505 -ere tota fundamenta, quibus nixatur vita salusque (COLVM. 1, 4, 10 ne . . . torrens . . . fundamenta -at). VERG. Aen. 1, 383 vix septem -sae *naves* undis euroque supersunt (*cf.* ISID. orig. 10, 62 -sus dicitur cui sua vi aliqua adimuntur. unde et -sa navis, cuius eminentia vi tempestatis adimuntur, unde Vergilius . . . , quasi mutilatae, fluctibus laceratae. *cf. l. 6.* SEN. Ag. 501 illa -sum latus submittit undis. LVCAN. 3, 528 crebraque sublimes -unt verbera puppes. STAT. Theb. 2, 194). VERG. Aen. 3, 414 haec loca vi quondam et vasta -sa ruina (SEN. nat. 6, 30, 1). SEN. suas. 1, 4 tanta -si funditus maris insania est. SEN. epist. 40, 2 solet magno cursu verba -ere, quae non effundit una, sed premit et urguet. PLIN. nat. 34, 40 *statuae* manu . . . mobilis ea ratio libramenti est, ut nullis -atur procellis. SIL. 5, 615 immugit penitus -sis ima cavernis dissiliens tellus. TAC. ann. 12, 57 -sis ulterioribus aut fragore et sonitu exterritis. IVV. 1, 12 Frontonis platani -saque marmora clamant (*agitur de recitantibus*). *de corpore eiusque partibus*: *i. q. contundere*: OV. epist. 16, 111 desine . . . verbis -ere pectus. SEN. contr. 2, 5, 5 scissum corpus flagellis, ⟨igne⟩ exustum, -sum tormentis. TAC. ann. 1, 32 *centuriones* prostratos verberibus mulcant, tum -sos laniatosque et partim exanimos . . . in amnem Rhenum proiciunt. TERT. adv. Marc. 3, 7. VAL. MAX. 9, 3, 8 -so pectore spiritum cruore ac minis mixtum evomuit. PETRON. 131 ne frater latus meum -ret. PLIN. nat. 36, 202 -sa interiora viscera aut contusa. SVET. Tib. 72 latere -so et . . . afflatus aura in graviorem recidit morbum. RVFIN. hist. 1, 8, 9 tortuosi spiritus et suspiria -sis admodum producta visceribus (σπασμοὶ πάντων τῶν μελῶν). PS. RVFIN. in Ioel 1, 15—18 quasi -si visceribus collabamur. CARM. epigr. 1233, 1 si dolor infractum potuit -ere pectus (*in imag.*). SEN. contr. 2, 5, 6 -sis laceratisque membris. 10, 4, 2 huic -si pedum articuli sunt et ⟨ex⟩torti tali. COLVM. 6, 16, 1 *armentum* -it armos. PLIN. nat. 21, 160 -sis lumbis. STAT. Theb. 1, 357 cum tua . . . iacuit -sa cruentis ictibus . . . cervix. CHIRON 45 iumentum coxam si eiecerit aut -erit, sic curato. 713. *adde*: QVINT. inst. 11, 3, 20 fauces tumentes strangulant vocem, obtusae obscurant, rasae exasperant, -sae fractis sunt organis similes. *i. q. arare, secare*: CATVLL. 64, 41 non glaebam prono -it vomere taurus (STAT. Theb. 4, 502 laevaque -sae dedimus carchesia terrae. *cf.* 4, 451 tellure cavata). VERG. Aen. 5, 143 -sum remis rostrisque tridentibus aequor (5, 142 infindunt pariter sulcos). 8, 690. ANTH. 388A, 15 -sum remis spumet aequor. *adde*: OV. met. 11, 123 dapes avido -ere dente parabat.

B *translate*: **1** *i. q. affligere, vexare, exagitare*: SIL. 6, 431 inhibens -ere vulnera quaestu. TAC. ann. 4, 40 erumpere aemulationem feminarum eaque discordia nepotes suos -i. 6, 40 sacerdotia integra eorum domo destinata -sa distulerat. 6, 48 cum Tiberius post tantam rerum experientiam -sus et mutatus sit. 12, 1 caede Messalinae -sa principis domus. 12, 58 tributum Apamensibus terrae motu -sis . . . remissum. 12, 65 novercae insidiis domum omnem -i. HIER. epist. 22, 23 frequentibus bellis Iudaea -sa. VVLG. Is. 18, 2 ad gentem -sam et dilaceratam. 54, 11 paupercula tempestate -sa absque ulla consolatione (ἀκατάστατος). *adde*: TERT. patient. 12 nemo -sus animum in fratrem suum munus apud altare perficiet. VEREC. in cant. 4, 4 non se per inquietudinem -ret (convolveret; *corr. prima manus aut fere aequalis*) tangere quod . . . fuerat interdictum.

2 *i. q. infirmare*: CIC. Cluent. 6 si eam *opinionem* ratio -et. Rab. perd. 3 cum cuncta auxilia rei publicae labefactari -ique videat. Balb. 61 cur ea, quae mutare non possumus, -ere malumus quam tueri. de orat. 2, 205 si . . . -ere adoriamur ea, quae non possunt commoveri (*ibid.* agamus in nugis). leg. 1, 42 si . . . *iustitia* utilitate illa -itur. ac. 1, 41 sin ita erat comprensum, ut -i ratione non posset. div. 1, 117 quae mihi quidem non videntur posse -i. epist. 5, 13, 2 cogitatio . . . vi tamen tempestatum et concursu calamitatum erat aliquantum labefactata atque -sa. VAL. MAX. 7, 8, 2 testamentum . . . iudicio -ere. TAC. hist. 4, 30 nuntiis et promissis fidem legionum -ens. ITALA Dan. 11, 4 (Wirc.) -etur regnum eius (συντριβήσεται, VVLG. lacerabitur). ARNOB. nat. 3, 40 labant sententiae alteraque opinione ab altera -itur. HIL. syn. 80 me expositiones has . . . fidei vestrae velle -ere. trin. 3, 21 naturam veritatis -imus. 9, 24 unius dei fidem non -ens. AVG. serm. 88, 15, 14 divinitas stat, non mutatur, non -itur, non recedit. civ. 3, 24 vetustam iniquitatem audere -ere periculosissimum. 5, 26 quae potius exagitari quam -i possint garrulitate. 22, 28 argumenta -it et destruit. COD. Theod. 4, 4, 3, 1 (*a. 396*) nec patimur fidem conditi arbitrii . . . -i. SIDON. epist. 5, 7, 2 iudicanda dictant, dictata -unt. IVL. SEV. rhet. 11 p. 361 sin . . . suis argumentis confutare nequiveris, aliis rationibus quod posuerit -ito. BOETH. in top. Cic. 5 p. 372, 42 ipsius M. Tullii voluntatem iudiciumque -ere. EVGIPP. Sev. 40, 2 mansuetudinem regiam tu saepe -is. COD. Iust. 4, 21, 11 actorum interitu veritas -i non solet. 8, 26, 8 (*a. 290*) fiscalis hastae fides facile -i non debet. *quod sanctum vel pactum est*: CIC. Verr. 4, 15 instituta omnium . . . ius societatis -ere et commutare ausus est. Caecin. 51. Cluent. 161 non ita fixum esse deberet, *quod statuissent*, ut -i non liceret. Pis. 10 quas leges . . . potuit quidem nemo -ere. OV. epist. 15, 41 sic placuit fatis, quae ne -ere temptes (AMM. 15, 3, 3 quasi praescriptum fatorum ordinem -urus). VAL. MAX. 3, 8, 6 priscae consuetudinis auctoritas -itur. PAPIN. dig. 2, 14, 42 formam iuris fiscalis -i non placuit. ARNOB. nat. 2, 10 alter alterius labefactant, destruunt -untque decreta. 2, 45 germanitatis -unt atque abrumperent iura. HIL. in Matth. 4, 19 intellegentiae continuationem oportere -i. syn. 86 quid bene constituta -imus (*ibid.* statuerunt). VVLG. II Macc. 8, 17 veterum instituta -sa (πολιτείας κατάλυσιν). OROS. hist. 5, 12, 5 cum . . . Gracchi statuta -isset legesque abrogasset. VINCENT. LER. 4 dum rescinduntur scita patrum, dum -untur definita maiorum. CONSVLT. 2, 6 (*a. 290*) an divisio . . . -i debeat. COD. Iust. 6, 22, 2 (*a. 290*) eius iudicium (*i. testamentum*) -i non debet. 6, 22, 4. 6, 23, 20. 11, 30, 11 (*a. 321*) ut -i labefactarique iubeamus, quae . . . sanximus. NOT. Gall. 1 chron. I p. 584 ut antiquitas nulla possit -i condicione. *statum sim.*: CIC. har. resp. 41 Gracchus -it statum civitatis. Pis. 4. Brut. 115 quo iudicio -sam penitus scimus esse rem publicam. VAL. MAX. 6, 3, 1. TAC. hist. 4, 74 compages haec *imperii Romani* -i sine exitio -entium non possunt. HIL. trin. 12, 49 cum fundationis firmitas -endi status non reciperet perturbationem (*agitur de sapientia*). *cf.* AVG. in Iob p. 546, 8 et -sae sunt compages cordis mei (VVLG. Iob 17, 11 cogitationes meae dissipatae sunt).

part. pro subst. **convulsa,** -ōrum *n.* (*cf. p. 819, 34 sqq.*), *i. q. convulsio*: PLIN. nat. 20, 66 -a et luxata . . . leniunt. 20, 157 -is et tominibus, podagris mire prodest. 22, 79 ad . . . rupta, -a sananda. 24, 137. 28, 140 rupta et -a et spasmata et luxata sanat (*passim*). PLIN. nat. 20, 38 tussi et -is et inflationibus . . . medetur. 20, 104 dantur ad -a intus. 20, 197 prodest laterum et pectoris doloribus, -is, tussibus vetustis. 22, 70 (*saepius*). **convulsus,** -ī *m.*: PLIN. nat. 20, 257 prodest et hydropicis . . . item -is. 21, 133 radicem decoctam bibere spasticis eversis, -is, suspiriosis salutare est. PLIN. nat. 23, 124 percussis, praecipitatis, ruptis, -is. 25, 98 -is, contusis, ex alto praecipitatis . . . utilissima esse traditur.

iuncturae: *indicatur unde -atur aliquid*: *ablativo*: CIC. Pis. 52 VERG. Aen. 2, 465 OV. met. 7, 204 SEN. Herc. O. 1734 SIL. 4, 577 OBSEQ. 45 PLIN. epist. 7, 19, 8. *praepositione*: ab: VERG. georg. 1, 457 Aen. 3, 24 MANIL. 5, 69 SEN. Thy. 1010 (?) APVL. apol. 71 ARNOB. nat. 5, 7 HIER. epist. 3, 3. ex: CIC. Verr. 6, 186 leg. 1, 54 LIV. 38, 43, 5. de: CIC. Att. 8, 15, 2 statu.

syn.: carpere, rodere. subtrahere, removere, iactare, extorquere, frangere, perscindere, abrumpere, corrumpere. contundere, laniare, lacerare, dilacerare, mutilare, exagitare. labefactare, subruere, destruere, infirmare, commutare. *opp.*: tueri. decutere. deputare.

deriv.: convulsio. *Wulff.*

convēlo, -ātus, -āre *a* con *et* velare. *i. q. velare*: GELL. 19, 9, 10 capite -ato. PS. FVLG. RVSP. serm. 1 quam susceperat sub tentorio -ante. *transl.*: GELL. 6, 3, 44 Cato non nudam nec solitariam nec improtectam hanc ἐπαγωγὴν facit sed multis eam modis praefulcit multisque validis argumentis -at. SVLP. SEV. epist. app. 6, 3 idem generis quaestionem (*sc. quod filius non genuinus credebatur*) militia -bat. [PLIN. nat. 17, 192 *leg.* conlevata.]

convena, -ae *adi. et subst.* [*cf. c.* convenire *et c.* advena. *Th.*]. PRISC. gramm. II 121, 6 convenio -a.

1 *generatim, qui conveniunt*: PLAVT. Mil. 139 qui amantes una inter se facerem -as (convenias *codd.*). SOL. 37, 1 stipatis -is aquis *Euphrates* (AMM. 23, 3, 8 aquis adulescentibus undique -is. 23, 6, 57 Ochus et Dargomanes iuncti -is aquis. *cf.* SYMM. orat. 2, 23 nec Rhenus ut ita dixerim, Romana pace gauderet, nisi amnem -am [*sc. Nigrum*] velut obsidem tradidisset). 47, 2 serpentes undique gentium -ae. AMM. 15, 5, 25 -ā undique multitudine. ENNOD. carm. 2, 24, 5 quid faciat rumpens naturam -a (*i. advena*) discors? *nota*: ENNOD. opusc. 3 p. 353, 15 ut reductis ad fidem mentibus terrae sibi -ae dilectionis iure socientur. **2** *speciatim de peregrinis, adventiciis casu, non per ius et leges, congregatis*: SERV. Aen. 8, 328 indigenae sunt inde geniti . . . , advenae de uno loco venientes . . . , -ae de diversis (ISID. diff. 1, 34). GLOSS. νέηλυς. aliunde veniens. -ae συνήλυδες. IV 4, 21 aborigines -ae originis (*cf. vol. I p. 125, 19*). CATO orig. 20 eodem -ae complures ex agro accessitavere. CIC. de orat. 1, 37 pastores et -as congregasse (LIV. 2, 1, 4 illa pastorum -arumque plebs, transfuga ex suis populis. 5, 53, 9). Tusc. 5, 58 quibusdam -is et feris barbaris corporis custodiam committebat *Dionysius*. BELL. Alex. 24, 1 contra -arum ac fugitivorum manum. SALL. epist. Mithr. 17 -as olim sine patria parentibus, peste conditos orbis terrarum. LIV. 28, 20, 8 urbem non Hispani modo -ae, sed Punici etiam exercitus . . . tutabantur. POMP. TROG. Iust. 38, 7, 1 illa colluvie -arum. PLIN. nat. 5, 73. TAC. hist. 5, 2 Assyrios -as, indigum agrorum populum, parte Aegypti potitos. FRONTO p. 58, 21 N. diversis nationibus -ae variis moribus imbuti. APVL. Plat. 2, 26. CYPR. unit. eccl. 10 apud temerarios -as. AMM. 18, 8, 13 multitudo -arum agrestium. *nota*: PANEG. 7, 19 Graecos Italosque illuc (*i. Massiliam*) -as. SERV. auct. Aen.

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

7, 738 quosdam Pelasgos aliosque e x Peloponneso -as ad eum locum Italiae venisse dicit. *v. etiam nom. propr.*

convēndo, -ere *a* con *et* vendere. TIBERIAN. carm. 2, 17 palmam -it adulter (*sc. pro Helena Veneri dat praemium Paris*).

conveneror, -ārī *a* con *et* venerari. EPIST. pontif. Damas. 2 Migne 13, 353C *spiritum sanctum* cum patre -amur et filio. *L.*

conveniēns, convenienter *v. sub* convenio.

convenientia, -ae *f. a* convenire. *vox a* CIC. *ficta.* convenentia: GREG. TVR. Franc. 6, 34 (convenientiam *D* 5). Andr. 11. *legitur* NOT. Tir. 91, 81. GLOSS. συμφωνία.

1 *i. q. cohaerentia, coniunctio, concordia:* **a** *absolute:* CIC. fin. 3, 21 quod ὁμολογίαν Stoici, nos appellamus -am, si placet. 3, 45 recta effectio, item -a, denique ipsum bonum ... crescendi accessionem nullam habet. 3, 46 quorum omne bonum -a atque opportunitate finitur. VITR. 5, 4, 9 -ae ex natura vocis congruentis habent finitiones. SEN. epist. 74, 30 virtus enim -a constat. SIC. FLACC. grom. p. 141, 21 omnes ex -a terminos ponebant. TERT. adv. Marc. 4, 34 ex -a voluntarium *matrimonium* (*opp.* ex violentia coactum). praescr. 23 signum concordiae et -ae. CENS. 10, 11 primam et secundam (*tibias*) reddere eam -am (*i.* ἁρμονίαν), quam reddit diatessaron symphonia. ARNOB. nat. 5, 4 si fuit ratio et quaedam -a naturalis. SCHOL. Hor. ars 3 poetam -am servare debere. AVG. mus. 1, 9, 15 in his ... videmus ... nullam -am. civ. 2, 11. 12, 4 per -am salubriter vivere (*opp.* per inconvenientiam). c. adv. leg. 1, 6, 9 dissimili potestate, sociali -a. MACR. somn. 1, 6, 38 illud ... quod est inter aquam et aerem harmonia dicitur, id est apta et consonans -a. OROS. hist. 2, 3, 4 -ae totius ordo. CLAVD. MAM. anim. 2, 7 p. 120, 17 immortalem eandemque incorporalem -am. SEDVL. op. pasch. 2, 13 'complacui' -ae verbum est. BOETH. herm. sec. 3, 9 p. 242, 5 quandam -am et cognationem. arithm. 2, 1 p. 79, 22 si quis ... animum tendat, eandem -am intitubanter inveniet. 2, 2 p. 82, 31 de multiplicibus eandem -am pernotabis. 2, 33 p. 128, 1 secundum eandem -am. mus. 1, 1 mundi animam musica -a fuisse coniunctam. CASSIOD. in psalm. 80, 3. 150, 5 harmonia est ... diversarum rerum in unam -am redacta copulatio. *technice:* BEDA rhet. p. 611, 4 hirmos (*i.* εἱρμός), id est -a, quando series orationis tenorem suum usque ad ultimum servat. **b** *seq. genetivus:* CIC. nat. deor. 2, 54 hanc tantam tam variis cursibus in omni aeternitate -am t e m p o r u m (AVG. doctr. christ. 3, 20, 29. OROS. hist. 2, 2, 10 sub una eademque -a temporum. 3, 15, 1 pro -a temporum). 3, 18 cum totius mundi -am consensumque afferebas. 3, 28 de -a consensuque n a t u r a e (div. 2, 124 ex quadam -a et coniunctione naturae quam vocant συμπάθειαν. off. 1, 100 ad -am conservationemque naturae). Lael. 100 in ea (*virtute*) est ... -a rerum, in ea stabilitas, in ea constantia. off. 1, 14 eorum ipsorum ... nullum aliud animal pulchritudinem, venustatem, -am partium sentit. VITR. 5, 6, 1 ex musica -a astrorum. APVL. Plat. 2, 6 -ae eorum, quae natura recta parvaque sunt in homine. TERT. adv. Marc. 4, 16 ad -am v o l u n t a t i s e t f a c t i (*ibid. iterum*). test. anim. 6 suspectam habes -am praedicationis in tanta disconvenientia conversationis. HIL. ad Const. 1, 6 extorquere -am (*aliquot codd.*, conniventiam *al.*) plebium nec cogendi iure potuerunt. SCHOL. Hor. ars 1 primum praeceptum est de dispositione et -a carminis (PORPH. περὶ ἀκολουθίας). PAVL. NOL. epist. 11, 2 qui de voluntate carnis et -a somni ... nati sunt. AVG. civ. 2, 9 Graeci ... antiquiores vitiosae suae opinionis quando -am servarunt. 5, 11 nec herbae flosculum nec arboris folium sine suarum partium -a et quadam veluti pace dereliquit. 15, 13 voluit credibiles facere idonearum generandae prolis -as aetatum. retract. 1, 7, 2 -am scripturarum veterum et novarum. c. Faust. 22, 64 propter -am humanitatis. epist. 187, 31 non tamen per huiusmodi -am maris et feminae venire voluit carnem suam Christus. BOETH. divis. 885B quoniam genus una quodammodo multarum specierum similitudo est, quae earum omnium -am substantialem monstret. COD. Iust. 1, 12, 6, 10 ut aequitatis -am diligentius exsequantur. GROM. p. 273, 5 -am trium centuriarum ibidem esse signaverit. p. 349, 10. 394, 4. **c** *seq.* c u m: CIC. div. 2, 34 si ullam esse -am naturae cum extis concessero.

2 *i. q. pactio, conventio:* SIC. FLACC. grom. p. 142, 3 -a ... possessorum terminos consecrat. TERT. patient. 12 negotium -a solvet. DON. Ter. Phorm. 474 -am suam et Phormionis dicit. CANON. Migne 56, 630A quam cum suis successoribus per -am (conventionem *nonnulli codd.*, conniventiam *al.*) synodalem susceperat auctor erroris. GREG. TVR. Franc. 4, 16 *v. p. 320, 31.* 6, 34 ut filiam suam secundum -am anteriorem ... tradere deberet. Andr. 11 obligaverunt hanc -am per arrabone(m). ISID. orig. 5, 24, 23 emptio et venditio est rerum commutatio atque contractus ex -a veniens.

compos.: dis-, inconvenientia.

×convenio, -vēnī, -ventum, -īre [*i. q. osc.* kůmbened '*convēnit, placuit*', *a* con *et* venire. *Th.*]. coveniatis: CATO or. frg. 40, 1. covenumis *errore fabrili pro* covenimus: IVS hosp. Fund. (Corp. I 532 = X 6231) 4. *coniunctivum* c o n v e n a m *versus commendat:* PLAVT. Bacch. 348 (-iam *codd.*). c o n v e n a t: Trin. 583 (-iat *codd.*), *aliis locis forma* -iam *per metrum certa.* conbeni⟨at⟩: EDICT. imp. Constant. de accus. (Corp. III 12043) 27. convenibo: PLAVT. Cas. 548 (*aliis locis* conveniam). *in tmesi:* CARM. de resurr. 167 con variae gentes veniunt de sedibus imis. *passivum activi sensu v. p. 825, 36 et p. 840, 6.* DIFF. gramm. VII 587, 14 -ire et coire: -it in unum, coit in acta (in-actat *N*, coit in ≂, coit in multos *Fabricius*, in actu *fortasse legendum*). GLOSS. IV 36, 39 -unt: respondent, agitant. *legitur inde ab* ENNIO *et* PLAVTO. *deest apud* PERS. *frequentant* PLAVT. (*109ies*) RHET. Her. (*64ies*) CIC. (*387ies*: orat. *139ies*, phil. *77ies*, rhet. *77ies*, epist. *93ies*, carm. *semel*) CAES. (*91ies*) LIV. (*257ies*) CELS. (*62ies*) SEN. (*76ies*: phil. *74ies*, trag. *bis*) COLVM. (*132ies*) PLIN. nat. (*160ies*) QVINT. (inst. *114ies*, decl. *27ies*). [*val.* cuvenir, *it.* convenire, *francog.* convenir, *hisp.* convenir. *M.-L.*]

I ***in unum venire:*** VLP. dig. 2, 14, 1, 3 -ire dicuntur, qui ex diversis locis in unum locum colliguntur et veniunt. NON. p. 271 -ire colligi, coire. PRISC. gramm. II 394, 26 coeo ... pro -o accipitur. CASSIOD. in psalm. 46, 9 -ire ... est ad unum multos venire. GLOSS. συνέρχομαι, συνιέναι, coeo, συνοδεύω, concurrunt. *i. q. pervenire:* PVBLIL. *p. 823, 15.*

A ***proprie:*** **1** *de animantibus:* **a** *generaliter:* **α** *absolute:* PLAVT. Most. 312 euge ... -unt manuplares eccos. Pseud. 204 quin -unt? ARGVM. Plaut. Mil. 1, 7 licere ut quiret -ire amantibus. CATO or. frg. 40, 1 quod si non -atis, cum convocari iubet. TER. Eun. 467 dare huic quae volumus -ire et colloqui. QVADRIG. hist. 45 senatus autem de nocte -ire, noctu multa dimitti. VARRO rust. 3, 16, 30 quae primum exierunt, in conspectu volitant reliquas, quae nondum congregatae sunt, respectantes, dum -ant. CIC. Caecin. 59 ipsi -erint sua sponte. *ibid.* si non modo convocati sunt, sed ne -erunt quidem. Sest. 129 qui ex tota Italia salutis meae c a u s a -erant (CAES. Gall. 5, 53, 6 magnas Gallorum copias oppugnandi sui causa -isse. civ. 3, 102, 2 PAVL. FEST. p. 171 LIV. 29, 26, 7 *v. p. 824, 48* TAC. ann. 11, 27 PLIN. epist. 8, 21, 5 S. C. de nund. salt. Beg. [Corp. VIII 11451] 24. *cf. p. 823, 12 et 824, 22*). Phil. 3, 5 nunc ... primum ita -imus, ut ... possemus ea, quae sentiremus libere dicere. off. 1, 144 cum ... ii d e communi officio -issent (TAC. ann. 2, 38 cum aliis de rebus -erint patres. *cf. p. 823, 44*). Att. 9, 11, 4 quorum creditores -ire dicuntur. epist. 10, 12, 3 senatus est continuo convocatus frequensque -it propter famam. 11, 6, 3 frequentissimi senatores -erunt. PLANC. Cic. epist. 10, 23, 6 quicquid aliquando futurum fuit in castris perditorum contra patriam, hoc omne iam -it. LVCR. 3, 725 cur milia multa animarum -ant, unde una recesserit. CAES. civ. 2, 17, 3 magna auxilia -isse. Gall. 3, 14, 2 quae classis ubi -it. 5, 58, 7 omnes Eburonum et Nerviorum quae -erant copiae discedunt. HIRT. Gall. 8, 6, 1 cum satis haberet -entes manus dissipare. SALL. Catil. 18, 8 quia nondum frequentes armati -erant. 20, 1 ubi eos ... -isse videt. hist. frg. 1, 65 magna vis hominum -erat. NEP. Eum. 9, 1 -unt duces. VERG. Aen. 1, 708 nec non et Tyrii per limina laeta frequentes -ere. 5, 490 -ere viri. 11, 236 olli -ere fluuntque ad regia plenis tecta viis. ACT. lud. saec. Aug. (Corp. VI 32323) 36 omnes -rent. OV. epist. 13, 35 -unt matres Phylaceides et mihi clamant. fast. 2, 657. 5, 217 -unt pictis incinctae vestibus Horae. 5, 327 -ere patres. LIV. 1, 9, 8 multi mortales -ere studio etiam videndae novae urbis. 3, 20, 3 -uros se iussu consulis nec iniussu abituros (*cf.* 22, 38, 3). 3, 38, 13 qui (*senatus*) aliquanto spe ipsorum frequentior -it. 7, 35, 11 signo secundae vigiliae -istis. 8, 7, 15 quae (*contio*) ubi frequens -it. 10, 38, 3. 34, 26, 11 navales quoque magnae copiae -bant. PAVL. FEST. p. 39 quod initio in vicis iuvenes cantare soliti essent crebro -entes. SEN. contr. 1, 2, 10 -it omnis libidinosorum turba et concurrit ad meretricem novam. SEN. Thy. 369 reges -ant licet. CVRT. 4, 9, 2 Bactriani Scythaeque et Indi -erant. 5, 2, 4. LVCAN. 7, 832 volucres civilia castra secutae -unt. CALP. ecl. 1, 12 -it umbrosa quicumque sub ilice lentus pascit oves. PLIN. nat. 9, 33 VAL. FL. 5, 467. SIL. 4, 503 en omnes Latiae Dauni que nepotum -ere manus. STAT. Theb. 12, 614 -unt utroque ducis vexilla sequuntur. CAVTIO Phaonis (Corp. X 444) 16 -rentque ii. PLIN. epist. 3, 18, 4 *amici* per biduum -erunt. 10, 96, 7 quod *christiani* essent soliti stato die ante lucem -ire. CARM. epigr. 29, 6 ovantés -íte pilicrepí. GAIVS inst. 3, 79 per dies XV postea iubet -ire creditores. LEX colleg. salut. Dian. et Antin. (Corp. XIV 2112) 1, 11 quibus coire -ire collegiumque habere liceat. S. C. de nund. salt. Beg. (Corp. VIII 11451) 24 *cf. p. 823, 13.* APVL. flor. 18 p. 64 maximo studio ingens hominum frequentia -ere. HIL. syn. 61 damnatio eius haeresis, p r o p t e r quam -ntum erat (MAXIMIN. c. Ambr. 9 qui superius non -isse orientales propter consuetudinem dixerat, *syn.* venisse). ITALA Ios. 7, 14 (Lugd.) -ite (συναχθήσεσθε, VVLG. accedetis) omnes mane per tribus. iud. 9, 6 (Lugd.) -erunt (συνήχθησαν, VVLG. congregati sunt) omnes principes ... et omnis domus. 9, 47 (Lugd.) -erunt (VVLG. conglobatos) omnes viri turris Sicimorum. VVLG. Sirach 40, 23 amicus et sodalis in tempore -entes. Soph. 2, 1 -ite, congregamini gens non amabilis. Luc. 5, 15 -bant (συνήρχοντο) turbae multae ut audirent. I Cor. 11, 17 quod non in melius, sed in deterius -itis. 11, 34 ut non in iudicium -atis (συνέρχεσθε; *i. ne iudicio digni fiatis conveniendo*). RVFIN. Adamant. 2, 8 -entes (κοινῶς γενόμενοι) creator et bonus deus fecerunt hominem. CLAVD. 5, 107 numquam tantae dicione sub una -ere manus nec tot discrimina vocum.

β *seq. quo:* PLAVT. Men. 30 mortales multi, ut ad ludos, -erant. Poen. 340 eo. Trin. 551 quo. TVRPIL. com. 186 forte eo die meretrices ad me ... Atticae ut -erant. IVS hosp. Fund. (Corp. I 532 = X 6231) 4 ⟨i⟩n eius fidem om⟨nes nos tradimus et⟩ covenumis. VARRO ling. 6, 17 ad aedem Minervae. 6, 28 in urbem ⟨ex⟩ agris ad regem -bat populus. rust. 1, 63 eo -unt ... curculiones. CIC. S. Rosc. 11 quanta

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

multitudo hominum -erit ad hoc iudicium vides. Verr. 2, 67 ad aedes noctu. 2, 68 postridie homines in contionem -unt (SEN. contr. exc. 10, 6). 3, 71 cum in consilium frequentes -issent eidem (LIV. 23, 22, 2 paucitatem ... -entium ad publicum consilium). 4, 14 tum aratores Centuripini ... unum in locum -erunt (S. Rosc. 62 Att. 8, 6, 1 HIRT. Gall. 8, 7, 4. 8, 18, 4). 4, 45 qui (*Siculi*) Romam frequentissimi -erant. or. frg. A IX 1 superiore nocte cuiusdam hominis nobilis ... domum Catilinam et Antonium cum sequestribus -isse. Att. 1, 16, 9 ut idibus Mais in senatum -imus. 4, 1, 4 ut undique ad me cum gratulatione legati -erint. CAES. Gall. 5, 1, 6 civitatibus milites imperat certumque in locum -ire iubet. 5, 21, 3 quo incursionis hostium vitandae causa -ire consuerunt (7, 48, 1. 7, 55, 5. S. C. de nund. salt. Beg. [Corp. VIII 11451] 24 eoque vicinis advenisque nundinandi dumtaxat causa coire -ire ... liceat). 7, 33, 3 cum prope omnis civitas eo -isset. PVBLIL. J 57 inimici ad animum nullae -unt preces. SALL. Catil. 6, 2 hi postquam in una moenia -ere. Iug. 11, 2 reguli in unum -erunt (LIV. 32, 12, 9 SEN. dial. 6, 5, 2 VLP. dig. 2, 14, 7, 19 TERT. anim 25 HIL. op. hist. frg. 2, 7 OPTAT. 3, 1 p. 68 DICT. 1, 12 AMM. 21, 13, 9 ITALA Ios. 8, 29 [Lugd., VVLG. 9, 2 congregati sunt pariter]. VVLG. Ios. 11, 5 [ἐπὶ τὸ αὐτό]. iud. 11, 40 [ἐπορεύοντο]. II reg. 2, 13 [συναντῶσιν]. psalm. 47, 5 reges terrae congregati sunt, -erunt [ἤλθοσαν] in unum. 101, 23 Matth. 22, 34 act. 4, 26 I Cor. 11, 20 RVFIN. hist. 5, 25. CLAVD. 8, 578 -it in unum quidquid in urbe fuit procerum. AVG. adv. Don. 1, 1 *al.* AVELL. p. 3, 22. 10, 16. 63, 22. 134, 18). NEP. Dat. 11, 1 locus ... quo -retur. Eum. 7, 3 cum non ad Eumenis principia, sed ad regia -retur (VAL. MAX. 1, 6, 11). OV. met. 1, 576 illuc. 4, 88 ad busta Nini. 9, 797 cum Venus et Iuno sociosque Hymenaeus ad ignes -unt. fast. 3, 205 -unt nuptae dictam Iunonis in aedem. 6, 672 ad festas -it ille dapes. met. 7, 101 Mavortis in arvum. ACT. lud. saec. Aug. (Corp. VI 32323) 18 in Capitolium. 79. *cf. p. 824, 57.* LEX de flam. Narbon. (Corp. XII 6038) 23 qui in concilium provinciae -erint Narbonem. LIV. 5, 46, 4 nec Romanis solum eo -entibus ex agris (*syn.* confluentibus). 9, 2, 15 ad consules maestos ... sua sponte legati ac tribuni -unt. 10, 18, 2 ad castra Samnitium. 21, 33, 2 ex castellis ad stationem solitam. 23, 35, 13 Campani eo frequentes ex composito -erant. 24, 22, 1 in Achradinam ad curiam -it. 26, 41, 2 eodem. 29, 33, 6 in quem (*locum*) ex dissipata -rent fuga. 31, 33, 8 hae duae ex diverso ... in unum iter -erunt. 33, 17, 1 eoque in concilium omnes populi -bant. 37, 18, 10 tot classes in unum -isse portum. VELL. 2, 8, 12 singillatim decurrentes et ad coetus -entes. SEN. contr. 3, 8 non quotiens -erunt in aliquem locum plures, coetus et concursus est, sed quotiens convocati, quotiens parati quasi ad ducem suum concurrerunt. *ibid.* qui non ad me -erunt, sed ad incendium. VAL. MAX. 3, 1, 2 *cum* ad eum tribunum pl. Latini de civitate impetranda -issent (*cf. p. 822, 29*). 4, 8, 5 cum ad Isthmicum spectaculum tota Graecia -isset. CVRT. 4, 6, 2 Babyloniam. PETRON. 23 huc, huc -ite nunc. CALP. ecl. 2, 1 ad gelidos fontes et easdem forte sub umbras -unt. PLIN. nat. 20, 120 -ire ad id scorpiones ex proximo omnes. ACT. Arv. a. 80, 12 in aedem Opis sacerdotes -erunt. STAT. Theb. 1, 198 Iovis imperio rapidi super atria caeli lectus concilio divum -erat ordo. 12, 509 huc. silv. 5, 14. QVINT. inst. 2, 2, 4 -entium *discipulorum* ad se mores. 2, 9, 2 in ipsos ... coetus scholarum laeti alacresque -ent (AVSON. 467, 3 in coetum ... -unt). decl. 306 p 200, 21. IVV. 9, 132 undique ad illos -ent (-unt pς). TAC. hist. 4, 55 Poetovionem in hiberna tertiae decumae legionis. ann. 1, 60 simul pedes eques classis apud praedictum amnem -ere (HIL. c. Const. 27 anathema tibi trecenti decem et octo -entes apud Nicaeam episcopi sunt). PLIN. epist. 2, 17, 28 illuc e pascuis pecora -unt. 4, 2, 4 -itur ad eum mira celebritate. 4, 13, 10. IVS colleg. eborar. (Corp. VI 33885) 2 quo -retur a negotiantibus. HYG. mun. castr. 39 disciplina militari ad suum quisque numerum coniuncti -ent. SVET. gramm. 25 ad quos iuventus in ludum -at. APVL. flor. 6 p. 22 omnes adulescentes ex diversis locis et officiis ad dapem -unt. TERT. nat. 1, 2 quanto ... studio in caveam -retur ...? SOL. 40, 19 aves undiqueversum ad regiam Memnonis -ire. PANEG. 10, 38 ut illo non minus cupide -atur loci gratia quam spectaculi voluptate. ITIN. Silv. 37, 8 de hora nona, qua ad Martyrium -itur (*cf. p. 824, 8*). DICT. 2, 13 supplices et cum pace ad Graecos -unt. HYG. fab. 274 p. 150, 18 feminae ... ad iudicium -erunt (CASSIOD. var. 3, 15). COD. Theod. 16, 5, 10 (*a. 383*) ad nullam ... ecclesiam haereticae superstitionis turba -at. VVLG. gen. 14, 3 omnes hi -erunt (συνεφώνησαν) in vallem silvestrem. Ios. 22, 12 -erunt (συνηθροίσθησαν) omnes in Silo. iud. 20, 11 ad civitatem. I reg. 4, 1 -erunt (συναθροίζονται) Philisthiim in pugnam. Sirach 27, 10 volatilia ad sibi similia -unt. Ioh. 18, 2 frequenter Iesus -erat illuc cum discipulis. SVLP. SEV. chron. 1, 50, 3 ad sollemne sacrum. AVELL. p. 4, 22 cum ad sanctam Agnem (*i. in basilicam S. Agnetis*) multi -issent. SIDON. epist. 4, 11, 2 ad eum ... -bamus. SEDVL. carm. pasch. 4, 174 ad quam (*domum*) tunc ... -erat. CASSIOD. hist. 5, 42 in Antiochiam -erunt.

γ *seq.* ubi: CIC. div. 2, 52 uno in loco omnes adversariorum copiae -issent. PAVL. FEST. p. 38 in comitio. PLIN. nat. 6, 157 oppidum, in quo omnis negotiatio -it. ACT. Arv. a. 120, 10 in Capitolio. ACT. lud. saec. Sept. Sev. 2, 3 -ite in Palatio in aede Apollinis ad sortiendum (2, 7). ACT. Arv. a. 224, 4 in luc(o) d(eae) D(iae). DECRET. fabr. Pisaur. (Corp. XI 6335) 5 colonia Iulia Felicae Pisauro in schola deae Minerve Aug(ustae) col(legii) fab(rum) collegae universi -erunt. DECRET. fabr. Sentin. (Corp. XI 5748) 4 Sentini cum in scola sua freque(n)s numerus coll(egi) fabr(um) Sentinatium -isset. HIL. in psalm. 67, 33 illic ... etiam ex Aegypto -isse scribuntur. DICT. 1, 1 -ere Cymenae et Naupli Palamedes et Oeax. OPTAT. 3, 2 p. 70 septem synagogae, ubi Iudaeorum populus -ens legem per Moysen datam discere potuisset. AMM. 20, 5, 1 ut futura luce cuncti -rent in campo. ITIN. Silv. 30, 2 omnes ad Martyrium -amus, id est in ecclesia maiore. 35, 1. 36, 5 necesse habemus hic omnes -ire in isto loco, id est ante Crucem. EPIST. conc. Aquil. a. 381 Migne 13, 587^B concilium quod -it Aquileiae. MAXIMIN. c. Ambr. 89 in quo secretario -ntum est. VVLG. Matth. 26, 57 ad Caipham ... ubi scribae et seniores -erant. act. 4, 27 -erunt ... vere in civitate ista. LEO M. epist. 44 synodus quae in urbe Romae -it. APRING. in apoc. 1, 15 ibi omnes sancti -uri sunt. CASSIOD. hist. 5, 9 Sirmio -erunt. 5, 20 Arimino. 5, 34 in Tarso Ciliciae. *ibid.* ambo in una parte -issent. VITA Caes. Arel. 1, 35 -unt inibi virginum multitudines. 1, 60 in Valentina civitate. CORP. III 7584 estote memores iterum Elysiis -uri. VI 541 decuriones in hac curia qui -unt. *nota*: COMM. instr. 2, 1, 19 -unt iterum propter mysteria castris (*opp.* dispersi sunt). *cf. p. 825, 12.*

δ *seq.* unde: CIC. Verr. 1, 54 quae (*frequentia*) -it uno tempore undique comitiorum causa (LIV. 28, 38, 8). 6, 66 ut non modo ex oppidis ... sed etiam ex finitimis visendi causa -rent. CAES. Gall. 1, 8, 1 militibusque, qui ex provincia -erant. 3, 17, 4 undique ex Gallia. 5, 17, 5. 6, 34, 9 magnus undique numerus celeriter -it. VERG. Aen. 2, 799 undique -ere. 5, 293 undique -unt Teucri. 9, 717 CIRIS 452. PANEG. in Mess. 35 -entque tuas cupidi componere laudes undique. LIV. 29, 23, 3 cum ex Hispania forte in idem tempus Scipio atque Hasdrubal -erunt. 36, 42, 1 Neapolim, quo ab sociis eius orae -ire iusserat apertas naves (42, 56, 6). 45, 17, 6 undique Romam gratulatum. SIL. 12, 485 undique -unt. AMM. 20, 11, 4 agmina undique -entium militum. VVLG. Ezech. 39, 17 -ite, properate, concurrite undique.

ε *seq.* ad *sensu non locali usurpatum*: *significat ad quem finem conveniatur*: CIC. Quinct. 50 quo non amici -unt ad exequias cohonestandas, sed bonorum emptores ad reliquias vitae lacerandas. Verr. 1, 15 quae (*multitudo*) ad audiendum -it (APVL. apol. 28 undique. flor. 18 p. 83). 4, 149 quod undique ad emendas decumas solent eo -ire. Rab. perd. 8 cum ... ad eius propulsandum periculum non modo homines, sed prope regiones ipsae -erint. Mur. 37 L. Luculli exercitus, qui ad triumphum -erat. CAES. Gall. 2, 10, 4 ad eos defendendos undique -rent. 4, 30, 1 principes Britanniae, qui ... ad ea quae iusserat Caesar facienda (β, ad Caesarem α) -erant. 7, 80, 4 qui ad auxilium -erant (VLP. dig. 29, 5, 1, 35 si quis clamavit, ut ad auxilium -retur). NEP. Tim. 4, 2 non solum amici privatique hospites ad eum defendendum -erunt. LIV. 22, 38, 3 ubi ad decuriatum aut centuriatum -issent. 28, 25, 10. 29, 25, 7 in forum ... ad imperia accipienda (CVRT. 4, 13, 17 ad accipienda imperia -erant). 29, 26, 7 legationum omnium ex Sicilia, quae et ad prosequendum officii causa -erant. 42, 44, 4. VAL. MAX. 8, 11, 2 cum forte mane uterque in domum Calvini Domiti ad officium -issent. SEN. epist. 110, 15 ad discendam avaritiam. TAC. hist. 2, 68 qui ad spectandum -erant. PLIN. paneg. 54 ad usum munusque iustitiae -imus. EPIST. procur. de aq. Sald. (Corp. VIII 2728) 53 et sic ad compertusionem montis -erunt. VLP. dig. 48, 5, 10, 2 si in domum aliquam soliti fuerint -ire ad tractandum de adulterio. ACT. lud. saec. Sept. Sev. 2, 37 ad sortiendum. ACT. Arv. a. 213, 11 in domum Aeli Coerani fratres Arvales ad consummandum sacrum Deae Diae -erunt (*cf.* ACT. Commod. A 3). AVELL. p. 4, 28 nos ad natale -imus, non ut inauditum damnemus. SVLP. SEV. chron. 1, 26, 5 ad libertatem armis vindicandam. CORP. XI 6035 ad cuius me⟨moriam honor⟩emque certatim pleb⟨s et ordo⟩ -ant. *significat causam cur conveniatur*: VARRO rust. 2, 4, 20 ad bucinam (duodecim *cod.*) -ire dicuntur (3, 12, 1 vidisti ad bucinam inflatam certo tempore agros et capreas -ire ad pabulum). CAES. Gall. 4, 37, 2 celeriter ad clamorem hominum circiter milia sex -erunt. civ. 2, 43, 3 pauci lenunculi ad officium imperiumque -bant. LIV. 6, 28, 4 iuniores Romani ad edictum sine retractatione -ere (8, 34, 10 neque -atur ad edictum. 10, 38, 3. 21, 21, 8. 24, 8, 19). 23, 35, 16 ad signum. 28, 5, 3 undique ab sociis legationes Demetriadem ad famam regis -erunt. CVRT. 5, 10, 2 ad nomen quoque barbari -unt. PLIN. nat. 10, 194 -untque ex alto etiam ad quosdam odores.

ζ *seq. aliae praepositiones*: de (*cf. p. 823, 45*). adversus: VLP. dig. 48, 4, 1, 1 quo armati homines -ant ... adversus rem publicam. HIL. syn. 32 non adversum haeresim ... in Antiochia fuisse -ntum, sed adversus eam. 50 Photinus, adversus quem tum -ntum erat. VVLG. num. 20, 2 -erunt adversum Moysen et Aaron. Ios. 10, 6 -erunt ... adversum nos omnes reges. Ezech. 19, 8 -erunt adversum eum gentes undique. I Macc. 3, 52 ecce nationes -erunt adversum nos. 5, 15 dicentes -isse (*impersonaliter.* ἐπισυνῆχθαι) adversum se a Ptolemaida et Tyro et Sidone. 10, 61 -erunt adversus eum viri pestilentes. RVFIN. Adamant. 1, 248 (*in imag.*) omnes adversum Christum -erunt (παρεγένοντο). cum: APVL. met. 6, 11 ne cum sua cupita -ret. LVCIF. non parc. 6 p. 220, 13 non licet tibi ... Arriano cum dei

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

-ire populo. p. 221, 7 quia non sit licitum haereticum -ire cum catholicis, insanum cum sanis. VVLG. I Macc. 9, 14 -erunt cum ipso omnes constantes corde. PSALT. Rom. 46, 10 principes populi -erunt (συνήχθησαν, VVLG. congregati sunt) cum deo Abraham. AVG. adv. Don. 1,1 in unum locum nobiscum collationis gratia -ire. AVELL. p. 11, 29 qui nolunt cum talibus episcopis -ire. p. 13, 17. 29, 15. 39, 23 quod cum catholicae fidei episcopo Lucifero -rent. p. 41, 7 cum infidelibus. inter se: CIC. leg. agr. 2, 12 clam inter se -ire. SVLP. SEV. chron. 1, 9, 6 pridie quam inter se fratres -rent. PHYSIOGN. 30 cum ... pravi sunt oculi, si inter se -unt et iuxta nares utrique sibimet occurrunt. *cf. l. 45.*

η seq. dat. (*cf. l. 58. 59*): COMM. instr. 2, 1, 19 *cf. p. 824, 19.* CORIPP. Ioh. 6, 197 nec solus Ilaguas aut gentes tantum ... -ere sibi. CORP. II 2156 cui ordo munic(ipii) Epor(ensis) ob merita cenis publicis inter decur(iones) -ire per⟨misit⟩.

ϑ seq. infinitivus: VVLG. I Macc. 5, 16 -it (ἐπισυνήχθη) ecclesia magna cogitare quid facerem. act. 13, 44 universa civitas -it (συνήχθη) audire verbum dei.

ι de singulis: LEX Cic. Cluent. 148 qui eorum coiit, coierit, -it, -erit (CIC. Cluent. 157 '-erit' aeque incertum et infinitum est. LIV. 39, 14, 8 ne quis ... coisse aut -isse sacrorum causa velit). CIC. Sull. 52 cum *Cornelius* inter falcarios ad M. Laecam nocte ea ... -it. CAES. Gall. 5, 56, 2 qui ex iis novissimus -it in conspectu multitudinis, necatur. 6, 37, 6 neque quam in partem quisque -at provident. 7, 39, 1. civ. 2, 19, 2 non civis Romanus paulo notior *fuit*, quin ad diem -ret. OV. trist. 2, 286 ut amator eodem -at. TERT. spect. 15 et est reus iam ille vanitatis eo -ens. SYMPH. 440, 482 non est nuda domus, sed nudus -it hospes *in balneum.* ARNOB. nat. 1, 52 nunc veniat ... Zoroastres ... Bactrianus et ille -at ... Armenius. POTAM. epist. ad Athan. p. 1418B quia necdum patris substantia apud Christum in carne -erat (*i. apparuerat*). ORIGO Const. 5, 27 chron. I p. 10, 7 victoriam ... Crispo -ente cognoscens. SVLP. SEV. chron. 1, 43, 6 qui cum propere -isset. SEDVL. carm. pasch. 4, 174 ad quam tunc facili -erat ille precatu. AVIAN. fab. 9, 6 in mediam praeceps -it ursa viam. CASSIOD. hist. 6, 1.

nota passivum sensu activo usurpatum: ITALA act. 21, 18 (cod. d) erant cum eo presbyteri -nti (παρεγένοντο, cod. g convenerunt, VVLG. collecti sunt). MAXIMIN. c. Ambr. 18. 20 Palladius interrogavit: -nti sunt orientales? respondit imperator: -nti sunt; et adiecit: numquid si orientales non fuissent -nti, nos -issemus? AVELL. p. 66, 21 statim -ntis proceribus sacra iussio publicata et ad religiosos viros ... missa conventio est. CORP. IX 5140 hi duo -nti una fata secuti uno lectui compositi una favilla iacent.

b *speciatim de congressu venereo*: LVCR. 2, 922 ut nequeant homines armenta feraeque inter sese ullam rem gignere -undo. PLIN. nat. 11, 85 aranei -unt clunibus, pariunt vermiculos ovis similes. CORP. IV suppl. 5358 Secundus cum Primigenia -unt. APVL. met. 4, 27 in voluptatem veneriam -ire. ARNOB. nat. 7, 9 amant suos fetus et gignendis -unt liberis. PS. HIL. libell. 11 tunc -ire, quando vel generationis est contemplatio aut orationis non revocat tempus. COD. Theod. 9, 9, 1, 6 (*a. 326*) qui clam denuo -erint, congressus vetitos renovantes. AMBR. Tob. 12, 42 diversa quoque serpentibus sunt -endi et parturiendi tempora. AVG. gen. ad litt. 9, 3 p. 271, 21 iam emissi de paradiso -isse et genuisse *primi homines* commemorantur. PS. AVG. serm. 195, 3 si cum illo non -ero, unde erit, quod generabo? COD. Iust. 5, 5, 8 (*a. 475*) cum corpore non -erint, nuptias re non videri contractas. DIDASC. apost. 62, 12 itaque cum naturalia profluunt uxoribus vestris, nolite -ire illis. BOETH. in Porph. comm. sec. p. 327, 15 equus simpliciter asino numquam -ens perficiet mulum (*ibid.* permisceri).

2 *de non animantibus*: ENN. ann. 401 undique -unt velut imber tela tribuno. PLAVT. Pseud. 177 ut mihi munera multa huc ab amatoribus -ant. 178 nisi mihi penus annuos hodie -it (*AP*, congeritur *Prisc. gramm. II 170. 260*, datur *Serv. Aen. 1, 703*), cras populo prostituam vos. LVCR. 2, 687 dissimiles igitur formae glomeramen in unum -unt. 4, 741 ubi equi atque hominis casu -it imago. 4, 1043 *semen* in loca -ens nervorum certa. 5, 271 *materies umoris* ad caput omnibus omnis -it. 5, 429 uti magnum volgata per aevom ... tandem -ant ea quae convecta repente magnarum rerum fiunt exordia saepe. 5, 600 quia sic elementa vaporis undique -unt. 5, 660 quia -unt ignes et semina multa confluere ardoris consuerunt tempore certo. 5, 1256 -ens argenti rivus et auri, aeris item et plumbi. 6, 480 *nebulae* altas sufficiunt nubes paulatim -undo. 6, 508 quo cum bene semina aquarum multa modis multis -ere undique adaucta. 6, 733 ad mediam regionem eiecta diei cum -erunt *nubila*. 6, 897 quae (*semina*) cum -unt. MANIL. 1, 160 -itque vagis permixtus limus harenis. 1, 724 an coeat mundus, duplicisque extrema cavernae -ant. 2, 467 propriis inter se legibus astra -unt. SEN. nat. 3, 29, 1 quandoque omnia sidera, quae nunc diversos agunt cursus, in Cancrum -erint. *ibid.* cum eadem siderum turba in Capricornum -erit. 6, 1, 1 in quam (*urbem*) ab altera parte Surrentinum Stabianumque litus, ab altera Herculanense -unt. 6, 25, 3 in laxos specus ... spiritum -ire. 7, 15, 2 quot ergo -isse debent erraticae *stellae*? (*ibid.* coire). rem. fort. 3, 1 multi in te gladii -ent. PLIN. nat. 6, 144 huc -it utrumque bivium. TERT. bapt. 3 de terra materia -it. SOL. 5, 16 -unt fons (*Arethusa*) et amnis (*Alpheus*). 32, 22 morsus eius (*crocodili*) horribili tenacitate -unt. IVL. VAL. 2, 28 cum *Strangae* (*fluminis*) mobilitas naturalis ad glaciem -isset (*i. concrevisset*). HIL. in psalm. 68, 4 quia ea quae natura dissident, ad quandam conexionis suae soliditatem non generis ipsius propinquitate -unt, sed potiore vi tamquam confixa sociantur. PS. HIL. libell. 5 post haec aquas in unum congregari et -ire praecepit, ut arida monstraretur. SYMM. epist. 2, 32, 2 in cicatricem vulnus meum -it (AMM. 22, 15, 23 quamdiu in cicatrices -ant plagae). AMM. 20, 3, 3 utriusque sideris conversiones et motus in unum eundemque finem -unt. PROB. Verg. ecl. 10, 1 Alpheus Pisae fluvius per mare defluens in eam (*Arethusam*) -it. HYG. fab. 14 p. 44, 16 quo loco duo flumina ... separatim proiecta in unum -unt. SCHOL. Germ. Bas. p. 57, 12 -ire omnes vias eo confertas. CLAVD. carm. min. 30, 65 fruges aeraria miles undique -unt totoque ex orbe leguntur. AVG. in psalm. 39, 1 tantum autem valet iunctura caritatis ut quamvis multi lapides vivi in structura templi -ant, unus lapis ex omnibus fiat. ZACCH. 1, 18 ictum ... per Moysen rursum in me -it mare (*syn.* confluo). RVT. NAM. 2, 20 Italiam ... inveniet quernae similem procedere frondi, artatam laterum -ente sinu. BOETH. mus. 1, 2 quattuor elementorum diversitates contrariasque potentias nisi quaedam harmonia coniungeret, qui fieri posset, ut in unum corpus ac machinam -rent.

B ***translate***: **1** *generaliter*: *i. q. venire, colligi, coniungi, una esse*: CIC. S. Rosc. 62 cum multae causae -isse unum in locum atque inter se congruere videntur. ad Q. fr. 1, 4, 4 multa -erunt quae mentem exturbarent meam. 4, 43, 11 quae si in unum -ant. BOETH. in Porph. comm. sec. p. 181, 11 cum ... plura in unum -erint. PAVL. FEST. p. 41 consilium vel a consulendo dicitur vel quod in unam sententiam plurium mentes consiliant et -ant. ARNOB. nat. 3, 37 in eiusdem sententiae finem cunctorum pergeret et -ret assensio. AVG. civ. 22, 28 si opiniones eorum in unam sententiam -issent. LVCAN. 1, 651 extremi multorum tempus in unum -ere dies (DRAC. laud. dei 3, 593 hei mihi, quod facinus non uno tempore gestum, ut mea facta luam, tempus -it in unum [*syn.* concurrunt]). APVL. Plat. 1, 2 in viro harum incrementa virtutum et ceterarum -isse. TERT. anim. 15 esse principale in anima, quo intentio divina -at. TER. MAVR. 616 trans mare atque insignis auster si in pedem -erint. HIL. in Matth. 11, 3 quia in domino haec passionum universitas -ret. myst. p. 26, 12 quod utrumque in passione -it. OPTAT. 1, 15 p. 17 quae -erint causae. 1, 18 p. 20 tribus -entibus causis et personis. SYMM. epist. 8, 16 quo nomine amicitia nostra in artiora fidei iura -it. AVR. VICT. Caes. 11, 10 in gratiam optimatum -ere. HIER epist. 100, 10 *dies et nox* ad eandem mensuram bis in anno -entes. VVLG. sap. 7, 2 delectamento somni -ente. RVFIN. hist. mon. prol. in illis (*monachis*) utrumque -isse, ut et numero immensi sint et virtutibus incomparabiles (CLAVD. MAM. anim. 3, 13 p. 181, 1 duo haec in victoriam nempe -unt, ut auctori probo causae probitas compos sit). CLAVD. 10, 314 quod semper dissilit ($EP^2 \Pi^1 A$, dissidet $VP^1 B \Pi^2$), in te -it ingenio robur, prudentia forti. AVG. civ. 16, 11 ideo non potuerunt ad idem tempus -ire vivendo. MAR. VICTORIN. defin. p. 24, 26 exclusis omnibus per differentias quae poterant -ire. MACR. exc. gramm. V 614, 1 ε et ο in ου familiarem sibi dipthongum -erunt. sat. praef. 1, 3 ut quae indistincte atque promiscue ... annotaveramus, in ordinem instar membrorum cohaerentia -rent. PHYSIOGN. 10 ubi multa compugnantia signa -erint. 132 ut et equi et simiae signa -ant. MART. CAP. 1, 27 tum vero conspiceres totius mundi gaudia -ire. VINCENT. LER. 12, 17 in unum Christum duas perhibet -isse personas. VAL. CEM. hom. 12, 6 ut ... in unius dei laudem omnium populorum vota -ant. 20, 1 quod ... istud vulnus sit, in quo infirmitates diversae -unt et mortiferos dolores operantur. BOETH. in Porph. comm. pr. p. 114, 15 ubi illa -ant.

2 *speciatim*: **a** in manum, *potestatem viri venire, de mulieribus*: CIC. Flacc. 84 in manum ... -erat. top. 3, 14 si ea in manum non -erat. 4, 23 cum mulier viro in manum -it. FEST. p. 277 cui in manum -erit. QVINT. inst. 5, 10, 62 quae in manum non -erit. TAC. ann. 4, 16 quae in manum flaminis -ret. GAIVS inst. 1, 109 in potestate quidem et masculi et feminae esse solent; in manum autem feminae tantum -unt. 1, 110 olim itaque tribus modis in manum -bant, usu, farreo, coemptione. 1, 111 *sqq.* 2, 139 si cui post factum testamentum uxor in manum -at. 3, 83. 84. APVL. met. 6, 24 sic rite Psyche -it in manum Cupidinis. 8, 8 ne in Thrasylli manum sacrilegam -as. PAPIN. coll. Mos. 4, 7, 1 quae eo auctore in manum -it. PAVL. coll. Mos. 4, 2, 2 quae (*eo*) auctore ... viro in manum -erit. AVR. VICT. Caes. 5, 5 eo progressus est *Nero*, uti ... in manum -ret lecto ex omnibus prodigiosis. PAPIN. dig. 23, 2, 15 in matrimonium -ire novercam eius. 45, 1, 121, 1 in cuius matrimonium -bat. VLP. dig. 25, 2, 17 pr. quae tutori suo nupsit vel contra mandata -it (*sc. in matrimonium*). ARNOB. nat. 2, 67 in matrimonia -itis. SVLP. SEV. chron. 1, 27, 3 quae cum absente viro in alterius matrimonium -isset. COD. Theod. 8, 13, 4 (*a. 358*) matres ... quae in secundas -erint nuptias. 3, 7, 1 pr. (*a. 371*) viduae intra vicensimum et quintum annum degentes ... in secundas nuptias non sine patris sententia -unt. **b** *i. q. pacisci, consentire* (GLOSS. συμφωνῶ):

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

VLP. dig. 2,14,1,3 sicuti -ire dicuntur, qui ex diversis locis in unum locum colliguntur et veniunt, ita et qui ex diversis animi motibus in unum consentiunt, id est in unam sententiam decurrunt. PLAVT. Pseud. 543 si sumus compecti seu consilium umquam iniimus [de istac re] aut si de ea re umquam inter nos -imus. VARRO ling. 9, 111 quod ... aut inter se non -ant aut in quibus -ant ea cum consuetudinis discrepent verbis (LACT. inst. 6, 10, 7 numquam -uros inter se fuisse. HYG. astr. 2, 4 p. 38, 8 quos negant inter se -isse. nam Plutum, qui ditior fuerit, nihil fratri suo de bonis concessisse). VARRO ling. 9,111 in quibus -unt scriptis *scriptores* (*opp.* discrepant). LVCR. 5, 898 nec simili Venere ardescunt nec moribus unis -unt. LIV. 2, 39, 8 id modo non -bat, quod senatus consulesque ... ponebant, plebes ... malebat. OV. met. 2, 846 non bene -unt nec in una sede morantur maiestas et amor. SEN. contr. 1, 1, 4 nec secum nec cum fortuna bene -it *uterque*. SEN. epist. 115, 11 totus populus in alia discors in hoc -it. POMPON. dig. 1, 2, 2, 9 difficile plebs -ire coepit. AFRIC. dig. 20, 4, 9, 2 si heres ob ea legata ... de pignore rei suae -isset (20, 1, 4 res obligata erit de qua -unt. GAIVS dig. 20, 1, 15 pr. PAVL. sent. 1, 1, 5 dig. 20, 3, 3 MARCIAN. dig. 20, 4, 12, 7. 10 *ibid. si* nihil vero de venditione -erit, posterior vero de hypotheca vendenda -erit) GAIVS dig. 20, 4, 11, 2 si colonus -it, ut (PAPIN. dig. 23, 4, 27 si ... mulier veluti venali concordio ne dotata sit -at. VLP. dig. 43, 24, 11, 5 PAVL. dig. 2, 14, 27, 1. 20, 1, 29, 3. MARCIAN. dig. 20, 1, 11, 3 igitur nec -ire possunt [-iri (possunt *del.*) *Mommsen*], ut hypothecae sint. COD. Iust. 1, 17, 2, 9 [*a. 533*] cum omnes in unum -erunt, ut). VLP. dig. 2, 14, 7, 8 ex mente -entium. 2, 15, 9, 1 de quibus inter -entes placuit. 9, 2, 27, 29 plerumque artifices -ire solent ... non periculo suo se facere. 13, 6, 5, 10 si quis ita -it. PAVL. dig. 2, 14, 9 pr. si -erit. 22, 4, 3 cum inter praesentes et -entes res actitata sit. 26, 5, 19 pr. dummodo maior pars -at. 50, 1, 28 inter -entes ... agetur. MARCIAN. dig. 20, 1, 11, 2 sive dominus proprietatis -erit sive ille qui solum usum fructum habet. TERT. anim. 10 mors et vita -ant. ARNOB. nat. 3, 37 in eiusdem sententiae finem cunctorum pergeret et -ret assensio. HERM. vulg. vis. 3, 5 semper cum illis -erunt (συνεφώνησαν, Pal. consentientes) *viri illi sancti* et in se pacem habuerunt. PANEG. 6, 1 sentimus ita -isse vos, ita non dexteras tantum, sed etiam sensus vestros iunxisse, ut ... transire invicem in pectora vestra cupiatis. 10, 9 extorques animo tuo et -endi studium et concordiae voluntatem. LVCIF. non conv. 2 p. 4, 30 quomodo possumus vobiscum -ire. p. 5, 10 cum apostaticis non potueramus -ire christiani. p. 6, 21 quomodo potueramus cum pseudoepiscopis sectae tuae -ire Arrianis. AMM. 14, 6, 3 foedere pacis aeterna Virtus -it atque Fortuna. RVFIN. Adamant. 1, 3 toti tres in unum -entes (*syn.* concordes) inter se sunt et unanimes, aut nihil commune ad se invicem habent? 3, 4 simul -entes in unum consensum (ὁμοῦ γενόμενοι ἐκ μιᾶς συμφωνίας) bonus et malus lucem et tenebras creaverunt. VVLG. Matth. 20, 13 nonne ex denario -isti mecum? GREG. M. epist. 3, 38 quod hi ... modo cum eodem episcopo in amicitiam -issent. LEX Sal. 24, 2 spontanea voluntate ambis -entibus. 55, 2 ille cum parentibus ipsius defuncti -at. CORP. IX 3473 duo fratres -entes in uno hunc titulum nobis posuimus vivi. *seq. acc. c. inf.*: VLP. dig. 44, 4, 2, 6 *videtur creditor* tacite -isse interim se nos petiturum.

c *i. q. compositum esse*: HIL. in psalm. 118 praef. 1 cum ex viginti duabus litteris omnis hebraeus sermo -at. PROB. Verg. ecl. 6, 31 quaeritur an poeta quattuor solis et his an omnibus principia rerum -ire confirmet. BOETH. mus. 2, 6 is numerus, qui ex utrorumque lateribus -it. **d** *i. q. effici*: MANIL. 2, 781 hinc artes, hinc omnis -it usus. HIL. trin. 7, 8 neque sub indiscretae naturae demonstratione deorum diversitas -ret. **e** *i. q. promoveri*: AMM. 26, 1, 1 qui ad urbani praetoris officium -ere. **f** *i. q. evenire*: ASSVMPT. Moys. 2, 13 ecce ea -erunt usque nos duci captivos in partem orientis. AVG. serm. ed. Mai 120, 3 cotidie -it, cotidie ipsis periculis inquietaris, ut de re aliena migres nec eius ruina magna premat.

g *i. q. pertinere ad aliquam dioecesin*: PLIN. nat. 3, 25 Carthaginem -unt populi LXV. 5, 95 hos includit Lycaonia, in Asiaticam iurisdictionem versa, cum qua -unt Philomelienses, Tymbriani, Leucolithi, Pelteni, Tyrienses. 5, 105 -unt eo XXV civitates. 5, 11 Sardinia nunc appellatur ea iurisdictio, -untque in eam ... Cadieni, Philadelphini. 5, 120 Ephesum ... remotiores -unt Caesarienses. 5, 126 Pergamena vocatur eius tractus iurisdictio. ad eam -unt Thyatireni, Morsyni, Mygdones. **h** *i. q. contrahi*: SEDVL. carm. pasch. 4, 180 inque uteri spatium totus -erat hydrops.

II ***i. q. deprehendere aliquem, occurrere alicui*:** NON. p. 270 -ire significat obviam fieri. *ibid.* -ire videre. p. 271 -ire interpellare. SCHOL. Ter. p. 84, 10 -i: allocutus sum vel obviavi. p. 99, 2 obviavi vel allocutus sum. p. 136, 27 -at hanc: alloquatur puellam Antiphonis atque persuadeat. GLOSS. μεθοδεύω, groetu (*'ich grüsse'*) vel adiero (V 351, 5 *Bücheler*, adiuro *cod.*), videbo, συμβάλλω. **A** ***proprie*:** ENN. scaen. 422 quicquam quisquam, quemque quisque -at, neget? PLAVT. Amph. 767 nisi tu dudum hanc -isti. 1009 Naucratem quem -ire volui. Capt. 748 ut mi eius facias -undi copiam (Merc. 850). Cas. 502 mihi viciuo hoc etiam -nto est opus (Curc. 302 celeriter mihi hoc homine -nto est opus). Cist. 704 sunt qui volunt te -ntam. 304 qui te -ntum cupit. 322 illis -ntis sane opus est meis dentibus. 468 si quem -ntum velit. Epid. 70 quia patrem prius -ire se non volt neque conspicari. 80 numquam hominem quemquam -i, unde abierim lubentius. 196 utinam -am domi Periphanem. Men. 557 ibo et -am servom ... meum. Mil. 171 multos homines ... nunc videre et -ire quam te mavellem. 931 ego ad forum illum -am. 1010 ⟨eius⟩ -undi mihi potestas evenat (CIC. Phil. 8, 21 NEP. Alc. 9, 5). 1138 hunc quem volumus -ntum. 1219 tute ipsum -isti. Poen. 1119 est qui illam -ntam esse volt. Stich. 127 quodque esse ambas -ntas volo. Trin. 1175 quod eum -ntum volo. TER. Ad. 154 hominem -ire. Andr. 368 puerum inde abiens -i. Eun. 234 -i hodie adveniens quendam mei loci hinc atque ordinis. Hec. 191 rure huc advenit, patrem continuo -it Philumenae. 727 quod Laches me nunc -ntam esse expetit. Phorm. 719 ut -at hanc prius quam hinc abit. 828 quod tempus -undi patris me capere iubeat. AFRAN. com. 397 pauxillo prius me -it. POMPON. Atell. 15 postquam -i omnes convivas meos. LVCIL. 856 haec tum -ntus (*sc. a meretrice*) tela insidiasque locavi. RHET. Her. 2, 5, 8 quem -erit. CIC. S. Rosc. 50 profecto illum Atilium ... -erunt. Verr. 2, 126 si ipse Verrem -isset. Tusc. 1, 98 cum Palamedem, cum Aiacem, cum alios iudicio iniquo circumventos -rem. Att. 8, 9, 3 nisi erit -ntus. 10, 4, 11 opus fuit Hirtio -nto. CAES. Gall. 1, 27, 2 cum eum in itinere -issent. civ. 1, 8, 1 tribunos plebis ... -it. 2, 39, 2 equites -it. BELL. Hisp. 35, 3 Caecilium Nigrum ... ad Lennium -it. SALL. Iug. 25, 10 priusquam legatos -ret. NEP. Dion 8, 3 ad eum interficiundum socios anquirit, adversarios eius -it. PROP. 4, 4, 81 hoc Tarpeia suum tempus rata -it hostem. OV. ars 2, 394 non unost omnis -enda loco. 3, 586 -unt illas ... viri. LIV. 1, 58, 6 ab nuntio uxoris erat -ntus. 7, 5, 3 domino eius -nto. 29, 24, 1 Syracusis eum -erunt. 33, 35, 7 ad Tempe Thessalica Philippus est -ntus. 39, 11, 5 opus esse sibi ea -nta. 42, 26, 7 Ptolomaeum Alexandriae sese -isse. PAVL. FEST. p. 41 quemlibet hominem ab aliquo -ntum esse dicimus. SEN. contr. 7, 7, 3 imperatorem nostrum -erunt. VAL. MAX. 4, 1 ext. 3 cum ... principem eius urbis domi -ire vellet. SEN. dial. 7, 7, 3 virtutem in templo -es. 9, 12, 6 neminem ex omnibus difficilibus domi quam se -it. 10, 14, 5 nocte -iri et interdiu ab omnibus mortalibus possunt. CORP. IV 138 -ito Primum. 3864 equa siquei aberavit cum semuncis honerata a. d. VII k⟨a⟩l. S⟨ept⟩embres -ito Q. Deciu(m) Q. l. Hilarum. MART. 2, 67, 3 si me decies una -eris hora. 7, 26, 1 (*et* 10) Apollinarem -i meum. PLIN. epist. 1, 5, 11 paucos post dies ipse me Regulus -it in praetoris officio. 2, 14, 4 manceps -itur. 7, 33, 4 Senecio ... -it me. APVL. met. 7, 4 se quoque iam dudum pro sua parte quendam -isse hominem. 10, 9 furcifer iste ... me non olim -erat. 10, 25 uxor ... medicum -it quendam notae perfidiae. 11, 27 nec moratus -i protinus eum. EPIST. procur. de aq. Sald. (Corp. VIII 2728) 16 Clementem procuratorem -i. ITALA Marc. 14, 13 (Tert. bapt. 19) -etis ... hominem (ἀπαντήσει ὑμῖν, VVLG. occurret vobis) aquam baiulantem. TERT. ieiun. 13 -o vos et praeter pascha ieiunantes. CHALC. comm. 159 -ntus debitor. DICT. 2, 9 Diomedes ... universos duces -it. HEGES. 5, 27 l. 83 adversum pectus in hostem referentes si mors -erit sequatur gloria. MACR. sat. 1, 2, 15 domi -ire se gestientibus. 1, 7, 1 dominum -ire. MART. CAP. 1, 11 tamen Cirrhaeos tunc recessus et sacrati specus loquacia antra -unt. CEREAL. 20 p. 768B Maximinum ... cum -ret. DRAC. Romul. 8, 226 et Telamona ducem -ntum exposce sororem. EVGRAPH. Ter. Phorm. 852 p. 521, 11 congredere actutum: id est, cito me -i. *omittitur obiectum*: PLAVT. Asin. 395 -i. Bacch. 348 ego hinc ad illum *eo*, ut -am quantum potest. 848 si -ero. Cas. 545 post -ero. Merc. 562 si -ero. Mil. 1106 -it. Pseud. 1059 si -ero. MART. 7, 73, 5 ubi -am. QVINT. decl. 335 p. 321, 2 cum -issem, uxorem adulteram occidissem, postea ... viderem. AVIAN. fab. 17, 15 nulla quidem medio -it in aggere forma.

B ***translate*:** **1** *adire, admonere, commovere, rogare*: GLOSS. admonuit, adfuit, ὑπομιμνήσκει. **a** *aliquem*: APVL. met. 8, 8 Thrasyllus ... *Chariten* adhuc capillos distrahentem non dubitavit de nuptiis -ire. 11, 21 summisque precibus primarium sacerdotem saepissime -eram. PS. QVINT. decl. 5, 2 hunc ante omnia ... secreti doloris indignatione -o. 15, 14 toto licet infelicem terrore -as, non exosculabitur manus. 17, 19 licet nova me reatus mole -as. 17, 20 vos vero ... quo iam ambitu, quibus possem -ire precibus. PS. CYPR. singul. cler. 1 *dominus* me pro vestra neglegentia cum severitate -ens mandare praecepit. 37 vos ... non tantum persuasione, sed etiam potestate -o. PANEG. 12, 11 quae (*respublica*) tali ... te ... voce -it. VOPISC. Tac. 6, 8 teque, Tacite Auguste, -o petens, obsecrans ac ... deposcens. LAMPR. Diad. 8, 4 his litteris -isse patrem dicitur. IVL. VAL. 1, 23 his verbis deum -it. FIRM. err. 8, 2 salutari persuasione -nti. 8, 4 perditos homines religioso sermone -o. 28, 2 sapientia nos divina voce -it. 28, 4 hac populum oratione -it. 28, 12 errores vestros sacra -it voce. HIL. in psalm. 118 vau 4, 4 eum, a quo quid postulet, tamquam ex officii debito -ire. op. hist. frg. 2, 10 -nti per presbyteros tuos et per epistolam ad synodum. LVCIF. non parc. 13 -ntus a me ipsius clementiae servo. PRISCILL. tract. 2, 48 hinc nos -nti. 2, 54 Hydatium facias -iri. SYMM. epist. 9, 21 senatoriis editionibus -imur. 9, 46 ut te de solutione -am. AMM. 20, 4, 3 super auxiliariis Lupicinus -ntus est solus (HIER. c. Ioh. 9). CLAVD. DON. Aen. 1, 65 cum subtiliter -ntus audisset habere se in ventos ... potestatem. AMBR. virginit. 1, 1 *Salomo* eventu -ntus ambiguo. *ibid.* nullo affectu -nta materno (HEGES. 4, 23, 3 qui nullius affectu -retur [commoveretur *vulg.*, τὸν δὲ οὐκ εἴσεισιν *Iosephus*]). Abr. 1, 7, 60 Pharao ille -ntus a Moyse.

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

Iac. 2, 6, 27 eius (*Iacob*) contemplatione -ntus Esau. HEGES. 3, 18, 1 alium ducis revocabat auctoritate, alium severo optutu -bat. 5, 15 l. 92 indomitos ... scripturarum testimoniis -endos arbitrabatur. 5, 16 l. 71. 5, 16 l. 105 Sedecias per Hieremiam -ntus prophetam. 5, 27 l. 30 usitati operis adhortatio non solum -ntis, sed etiam -entibus affert pudorem. RVFIN. Orig. princ. praef. 3 omnem qui hos libros vel descripturus est vel lecturus, in conspectu dei ... contestor atque -o per futuri regni fidem (apol. adv. Hier. 1, 16). HIER. adv. Rufin. 1, 31 ego te verius strictiusque -am. CLAVD. 28, 387 tua te benefacta morantem -unt. PAVL. NOL. carm. 15, 287 multa Christum prece -enti. AVG. civ. 2, 4 per vates ... -ire atque arguere precantes. grat. 2, 4 tam multa mandata, quae ipsam quodammodo nominatim -unt voluntatem. 3, 5 voluntas -itur humana, ubi dicitur. serm. 179, 1 verbi dei assiduos auditores ... -it dicens. PAVL. MED. vita Ambr. 22 qua *epistula* illum -it. 27 epistulam ..., in qua -it c o n s c i e n t i a m illius (CASSIAN. conl. 22, 5, 2. ENNOD. epist. 1, 26, 3 p. 34, 16 ut conscientiam vestram obsequio paginae -rem). LEO M. epist. 10, 6 obtestor et obsecro et sub dei vos convocatione -o. CANON. Migne 56, 403B PROSP. epist. 2, 4 *ne* aliquibus scriptis eum ... -ant. in psalm. 1, 8 nemo est, quem non aut euangelica praedicatio aut ... ipsa etiam natura -at. SERM. Corp. Vind. 21 p. 310, 14 qui (*Ioseph*) cum ab uxore domini -retur. ENNOD. epist. 1, 12, 1 p. 22, 7 ego te ... illa, quae in familia tua domestica est, sinceritate -o. dict. 1, 14 p. 427, 9 tu paterna -ntus pietate sustinebas tormenta multorum. 7, 3 p. 444, 17 quibus paterna -ntus affectione vocem debeo commonentis. 8, 4 p. 447, 7 peritiam tuam Firminus et Licerius ... hac voce -unt. opusc. 1, 24 p. 268, 10 quotiens praelatos -it conscientia stirpis ultimae. CASSIOD. var. 11, 16, 3. CONC. Aurel. a. 549 p. 103, 10 -ntus ab instituto pontifice. EVGIPP. Sev. 40, 5 infimus vos attestatione -o. BENED. reg. 13 -nti per orationis sponsionem. PASS. Lucian. 8 hortati a nobis et -nti. PASS. Thom. p. 120, 16 ergo cum magicis suis operibus -ire (*sc. te*) non potuit, nihil horum circa te fecit. **b** *seq.* u t, n e: CYPR. epist. 47 litteras ..., quibus eos ... -rem, ut ad ... ecclesiam catholicam revertantur. FIRM. math. 4, 25, 4 unde iterum te atque iterum iisdem commonitionibus -imus, ut. HIL. ad Const. 1, 8. in Matth. 18, 7 testibus ... istis, ut peccare desineret -ntus est. LVCIF. non parc. 13 p. 237, 10 te in nomine domini -ire, ut temet corrigas. SYMM. epist. 1, 16, 1 saepe unanimitatis tuae sermone -or, ut ... rescribam. 1, 44, 2 animum religio -it, ut ... obirem munus. 1, 90, 1 amare -or, ne sim circa te avarus officii. 4, 22. 9, 30 tua admonitione -or, ut. AMBR. c. Aux. 1 per tribunos me vidistis ... imperiali m a n d a t o esse -ntum, ut quo vellem abirem hinc (HEGES. 4, 28, 1 -nto mandato tamen Tiberio Alexandro). MACR. sat. 1, 24, 25 ex placita iam vos lege -o, ut. 7, 6, 14. LEO M. epist. 10, 6 qui vos, ne permittatis ... -imus. 117, 5. AVELL. p. 51, 9 per tres consacerdotes fuerat ex multorum auctoritate -ntus, ne. p. 65, 22 utrumque instantia digna -et ut. p. 66, 28 singulos admonitione missa -i, ne. p. 110, 24 me licet sermone -it, ut. ENNOD. dict. 8, 11 p. 449, 6 paternam -it ore pietatem, ut ... commendet. epist. 9, 22 p. 244, 14 memores ut depositum servent, sine cessatione -o. COD. Iust. 9, 47, 24 (*a. 416*) rectores provinciarum -iri praecipimus, ut. 11, 10, 7, 1 (*a. 467—472*) ut continuo super praebendis angariis ... praeceptione sua ... provinciae moderatores -at, ut ... angariae praebeantur.
c *seq. acc. c. inf.*: LVCIF. non parc. 26 p. 265, 28 tu qui -ntus piaculum te facere ab eius (*dei*) servis non solum paenitueris, sed et magis in contumaciam creveris. ENNOD. epist. 84, 2 p. 203, 6 promissi te memorem debere esse -o. **d** *seq. infinitivus*: HIER. c. Ioh. 39 a papa Epiphanio -ntus tam sermone quam litteris respondere respondit. ARATOR act. 2, 141 -or (compellor *nonnulli codd.*) ratione loci ... historiae pulsare fidem. EPIST. pontif. Thiel 636 necessaria rerum dispositione constringimur et apostolicae sedis moderamine -imur ... librare. **e** *seq.* a d: LVCIF. moriend. 4 p. 292, 2 -nti a te ad negandum unicum dei filium.

2 *i. q. sensibus, animo deprehendere, comprehendere, animadvertere, videre*: TERT. nat. 1, 12 quantoque genus censetur origine, tanto origo -itur in genere. adv. Hermog. 45 apparere coepit et ubique -iri deus. test. anim. 6 cum ... times fieri christianus, eam (*animam*) -i. *ibid.* alibi vindicem -it *anima*. anim. 6 corporalium aiunt rerum qualitates ... corporalibus sensibus renuntiari ..., incorporalium vero intellectualibus -iri. 18 quae sensu -antur in imaginibus constituta. resurr. 18 ipsa (*verba*) -am, ipsa discutiam. adv. Marc. 2, 17 cum utrumque -eris in creatore, invenies in eo et illud. 4, 6 haec -emus (*i. de his*), haec amplectemur. PANEG. 12, 18 cotidie in beneficia tua quaerimus et memoriam -imus. 12, 41 praeteritas cogitationes et verba -i. AVG. civ. 1, 26 nos per aurem conscientiam -imus, occultorum nobis iudicium non usurpamus.

3 *i. q. compellare, significare*: TYCON. 1 p. 2, 1 alias una persona -itur quam duplicem esse diversa duorum officia edocent. 4 p. 40, 1 in parte ... quae intus est, -itur omne corpus adversum. p. 40, 12 in alienigenis ... civitatibus ecclesiam -iri apertum est in Ezechiele. p. 50, 12 Babylon civitas adversa Hierusalem totus mundus est, qui in parte sua ... -itur. p. 53, 7 multas alias civitates alienigenarum in ecclesiae figuram -it (*syn.* significat). p. 54, 19 manifestum est et omnes gentes illic ubi Hieremias loquitur -iri in principali eorum parte. 7 p. 75, 1 in Hieremia legimus peccatores Israhel in Aquilone -iri. p. 77, 3 iterum (in *add. ceteri codd., om. V*) corpus ipsius diaboli -it dicens p. 77, 12 quo ipse qui -itur genitus est.

4 *evocare, compellere, interpellare, accusare, praecipue apud iurisconsultos*: **a** *aliquem*: CELS. dig. 17, 1, 48 pr. si ... reus in iudicio -ntus eum recusare vellet. IVLIAN. dig. 2, 11, 13 quia servus -iri vel -ire non potest. VENVL. dig. 42, 8, 25, 1 reddiderit filiae dotem iudicio dotis n o m i n e -ntus (SCAEV. dig. 2, 14, 47, 1. 26, 9, 8 PAVL. dig. 10, 3, 15. 35, 2, 18 pr.). VENVL. dig. 46, 8, 8, 2 ne impune saepius pro suo statu -retur. GAIVS dig. 6, 1, 36, 1 qui in rem -itur. SCAEV. dig. 2, 14, 47 pr. debitor a d eorum s o l u t i o n e m -ntus (26, 7, 57 pr. ad solvendam pecuniam). 46, 7, 21 si unus ex fideiussoribus o b rem non defensam -ntus est (PAPIN. dig. 16, 2, 18, 1). 14, 5, 7 utrum filium, cui credidisset, i n s o l i d u m, an heredes, pro qua parte quisque successisset, mallet -ire (VLP. dig. 9, 1, 1, 15 dominus in hoc non -etur, ut noxae dedat, sed etiam in solidum. PAVL. dig. 10, 3, 84 si unus in solidum de pecunia -ntus et damnatus sit). SCAEV. dig. 17, 1, 60, 2 unumquemque p r o solido -iri debere (*cf.* 14, 5, 7). 18, 3, 8 t e s t a t o -ntum emptorem (VLP. dig. 17, 1, 8, 8. 26, 7, 5, 10. PAVL. dig. 4, 8, 32, 14 testationibus etiam -ntus, n e sententiam diceret). SCAEV. dig. 32, 37, 4 si d e tota dote -atur a filio (VLP. dig. 37, 3, 19 de eo). PAPIN. dig. 3, 5, 31 pr. ob eas res iudicio mandati frustra -etur et ipse debitorem frustra -et. 12, 6, 5, 71 procurator indebiti causa -etur. 20, 5, 1 nec furti (*sc. actione*) rerum gratia recte -etur (VLP. dig. 11, 1, 11, 2 in assem instituta actione -etur. 17, 1, 6, 2. 29, 3, 1, 20 non posse me aquae pluviae arcendae [*sc. actione*] -iri. 47, 8, 2, 21 utique [*sc. actione*] vi bonorum raptorum -iri poterit. PAVL. dig. 5, 3, 19, 3 propria actione non -etur). PAPIN. dig. 22, 1, 1, 3 si tutelae iudicio nolentem experiri tutor ultro -erit. 22, 1, 9, 1. 35, 2, 11, 6 ultra vires portionis -endum alterum substitutum. 38, 1, 41 cum inopia patroni per invidiam libertum -it. 40, 7, 34, 1. 44, 3, 11 quamvis ... precarium heredem ignorantem non teneat n e c i n t e r d i c t o recte -atur (VLP. dig. 39, 3, 4, 3 ipse autem interdicto 'quod vi aut clam' -iri poterit). 45, 2, 11 pr. poterit eundem ... in partes -ire. 50, 1, 11, 1 fidei ratione -itur. 50, 1, 17, 2 ante filium e x persona sua res publica debet -ire quam patiens ex persona filii (VLP. dig. 17, 2, 55 si ex hoc -ntus fuerit. 22, 1, 17, 7). TRYPH. dig. 49, 15, 12, 9 si nec -endi eius sit facultas. VLP. dig. 2, 8, 2 pr. ex -endi facultate. 2, 15, 7, 1 si fideiussor -ntus et condemnatus fuisset. 2, 15, 8, 9 minutatim singulos -ire. 3, 2, 13, 7 ex furto non manifesto in duplum -iri debuit. 3, 3, 1, 2 ut per alios possint vel agere vel -iri. 9, 4, 5 pr. 12, 2, 13, 2 condictione si -atur. 12, 2, 13, 5 eum etiam in decem ex iureiurando suo posse -iri. 17, 1, 10, 12 facultatem rei -endi desiderandique. 46, 1, 3 quia obligari potest et -iri. 47, 10, 15, 23 nec omnem ... hoc edicto -iri posse. 48, 13, 1 is qui -itur tutus est veluti pacti exceptione, is qui -it, si arbitro non parcatur, habet stipulationem. 49, 1, 10, 2 quia uno titulo comprobatarum rationum omnes -bantur. PAVL. sent. 2, 17, 4. 2, 21a, 13 eius denuntiatione -ntam ancillam fieri non placuit. 2, 21a, 18. dig. 9, 4, 26, 5 ut sine noxae deditione -atur. 17, 1, 58, 1. 19, 1, 47 etiam heredem venditoris in poenam -iri posse. *ibid.* ut poena -atur (committatur *coni. Mommsen*). 21, 2, 11, 1. 26, 2, 32, 1 eum ... in omnibus et administrationis et accessionis iure -iri posse. 36, 1, 37 quibus *iudiciis* -ntus est. 44, 7, 45 priusquam super eo promissor -retur. MOD. dig. 50, 12, 11 non oportere heredes eius -iri in pecuniam. APVL. met. 6, 23 in poenam decem milium nummum -ntum iri. TERT. apol. 10 maiestatis rei -imur. 31 de quorum maiestate -imur in crimen. 35 in religione secundae maiestatis, de qua in secundum sacrilegium -imur. *ibid.* ipsam vernaculam septem collium plebem -o. test. anim. 6 eam (*animam*) -i. *ibid.* cur alibi servit, alibi vindicem -it? anim. 40 ea (*anima*) per quam delinquitur, -itur. carn. 11 aliam argumentationem eorum -imus. adv. Marc. 2, 8 si ... eum definitione mortis -isset. COD. Iust. 3, 1, 1 (*a. 205*) ut debitorem eius temporis ... -ire possis. 7, 43, 7 (*a. 290*) adversus absentes non per contumaciam, scilicet denuntiationibus nequaquam ex more -ntos. 12, 46, 1, 2 (*a. 320*). 12, 46, 1, 3 (*a. 320*). VOPISC. Aurelian. 41, 12 vel deos ipsos iure -o. OPTAT. 1, 17 p. 19, 9 -ntus non leves patiebatur angustias. LVCIF. Athan. 2, 7 p. 160, 14 ecclesiam ... -isti dicens. SYMM. epist. 34, 4 quod -endus luce frueretur. AMBR. in psalm. 118 serm. 1, 10 ipsum te fugere tui accusatorem non potes, quem -it propria conscientia. hex. 5, 16, 55 aves non scripta, sed nata lex stringit, aves ad hoc munus nulla praecepta -unt, sed gratiae naturalis officia. inst. virg. 4, 27 Adam -ntus quod contra divina ... praecepta gustasset. HEGES. 1, 8 l. 12 digno -or parricidii mei pretio. HIER. epist. 39, 5 in haec te verba -o. PAVL. NOL. epist. 24, 1 quae (*verecundia*) te apud te ipsum, cur audeas, -at. carm. 29, 2 *Pharisaeus* praedicator sui, accusator alieni, qui -ret magis deum quam rogaret. SALV. gub. 1, 29 cum post facinus admissum dei sermone -ntus *Cain* nihil se de caede fratris scire responderit. FAVST. REI. grat. 1, 12 p. 40, 22 quae (*eloquia veteris testamenti*) omnia ipsam specialiter constringunt et -unt voluntatem. VICT. VIT. 1, 19 cogitavit rex, ut ... Sebastianum taliter -ret. 1, 48. DRAC. Romul. 2, 160 quae pignora reddam, cum -ntus ero? CASSIOD. var. 1, 37, 5 nostra iussione -ntus. 2, 13, 2. 2, 21, 4 devotio tua praefatum Domitium moderata executione -at. 4, 32, 2. 5, 31, 1 devotio tua ... Marcum presbyterum ... servata in omnibus civilitate -at.

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

9, 14, 4 si nostra -unt decreta pulsatos. GREG. TVR. glor. conf. 70 dicto citius -itur episcopus. GREG. M. epist. 1, 66 memoratum Hebreum ... per iudicem provinciae faciat -iri. 9, 204 quos apud vos habitus sui magis officium -it quam excuset. CONC. Matisc. a. 585 p. 169, 24 ut iudices non prius viduas et pupillos -ant. *nota in lusu verborum*: LYGD. 6, 19 -it ex aequo nec torvus Liber in illis, qui ... colunt; -it (non venit *codd.*) iratus nimium nimiumque severos (severus *codd., corr. Lachmann*). **b** *aliquid*: PAPIR. dig. 29, 4, 7 pr. in vectigalibus ipsa praedia, non personas -iri. PAPIN. dig. 26, 7, 39, 7 dolum aut culpam eorum in ea quoque parte recte iudex -et. 49, 14, 19 quoniam res, non persona -itur. VLP. dig. 11, 6, 1, 1 si dolus malus solus -atur eius hominis. 27, 9, 5, 1 quae (*nomina*) -iri possunt. 42, 1, 15, 10 ipsi iudices -ent nomen. TERT. nat. 1, 1 scio plane qua responsione soletis redundantiae nostrae testimonium -ire. 1, 17 vanitatis sacrilegia -am. anim. 25 vestrae passionis fides -itur. COD. Theod. 8, 8, 10 (*a. 422*) nullam possessionem alterius pro alienis debitis publicis sive privatis praecipimus -iri. ENNOD. epist. 1, 23, 2 p. 35, 3 ne de amoris ... testimonio animorum iudices epistulas -rem.

5 *i. q. attingere, affligere, afficere*: PS. QVINT. decl. 19, 2 p. 337, 23 unde vos lacrimae gemitusque -unt. SYMM. epist. 5, 30 quasi iam inveterato tui desiderio -rer. HEGES. 3, 18, 2 ut se nemo subtrahat, cum sors -at universos. IORD. Get. 206 victuros nulla tela -unt.

6 se -ire inter *i. se immiscere, se inserere*: PASS. Petr. Paul. long. 25 ego me inter vos non -o.

III *i. q.* ***aptum esse, congruere, congruum esse***: **A** ***proprie***: **1** *personaliter*: PLAVT. Pseud. 1181 -batne in vaginam tuam machaera militis? CATO agr. 19, 2 ut *lingula* inter arbores bene -at. 21, 1 *cupa* media inter orbes quae -at. *ibid.* quae (*fistula*) in columellam -at. 21, 2 quae (*tabula ferrea*) in columellam -at. 42 facitoque uti *liber* -at. VARVS Cic. de orat. 2, 250 noli mirari ... si *corona* non -it; caput enim magnum est. CIC. fin. 3, 46 si cothurni laus illa esset ad pedem apte -ire. HOR. epist. 2, 1, 56 (*in imag.*) dicitur Afrani toga -isse Menandro. OV. am. 2, 3, 8 bellica non dextrae -it hasta tuae (CVRT. 8, 10, 22 pila quoque muralia et excussas tormentis praegraves hastas negabant -ire mortalibus). am. 2, 15, 5 tam bene -as, *anule*, quam mecum -it illi. 3, 8, 15 laeva manus, cui nunc serum male -it aurum. VITR. 3, 4, 5 uti quadrae spirae trunci coronae lysis ad ipsum stylobatam ... -ant. 8, 6, 8 ut alius *tubulus* in alium inire -ireque possint. 9, 8, 6 ut alia *meta* in aliam inire -ireque possit. 10, 2, 2 ut vectes in ea -ire possint. 10, 9, 3 -entibus dentibus denticulo (10, 9, 5. 16). COLVM. 5, 11, 10 in eam partem ... praeparatum emplastrum aptato, ita ut alterae delibratae parti -at. LVCAN. 2, 173. STAT. Theb. 6, 673 quod latus in digitos, mediae quod certius ulnae -at. HERM. vulg. mand. 11, 13 (*in imag.*) vacuis ... vasis compositum non frangitur, sed -unt (συμφωνοῦσιν) alius ad alium. Pal. vis. 3, 5, 2 *lapides* -unt (συμφωνοῦντες) in iuncturis eorum cum aliis lapidibus. 3, 7, 5 *lapides* in ista turre non possunt -ire (ἁρμόσαι), in alio autem loco poterunt -ire (*ibid.* apti). Pal. sim. 9, 7, 4 de lapidibus istis maiorem partem circumcidam et adiciam in structuram turris et -ent (ἁρμόσουσιν) cum ceteris lapidibus. AMM. 25, 1, 12 ut iuncturae rigentes compagibus artuum -rent. PALLAD. 1, 5, 3 scrobe effossa et repleta, si superaverit terra, pinguis est, si defuerit exilis, si -erit aequata, mediocris. VVLG. Luc. 5, 36 veteri *vestimento* non -it commissura a novo. PHYSIOGN. 53 cum ... inter coniunctionem scapularum et cervicis originem verticulus eminet nec ceteri leniter sibimet -unt, sed per intervalla cohaerent. **2** *impersonaliter*: HIL. in Matth. 19, 11 non -it camelo cum acus foramine.

B ***translate***: **1** *aptum esse, congruere, decere, consentaneum esse, congruum esse*: PAVL. FEST. p. 38 concinere ... -ire est. p. 97 congruere, hoc est -ire. FRONTO p. 159, 13 N. -ire et decere et aptum esse et congruere Graeci ἡρμόσθαι appellant. NON. p. 271 -ire constare ... -ire similem esse. GLOSS. συμβαίνει, ἁρμόζει, προσήκει, συμφέρει, similes sunt, congruere, συμφωνεῖ, concordat, respondent. non -unt: dissimilia sunt. **a** *personaliter*: **α** *absolute*: PLAVT. Men. 1110 optime usque adhuc -unt signa. Truc. 794 -unt adhuc utriusque verba. TER. Andr. 696 -unt mores. 942 nomen non -it. Phorm. 53 -et numerus (SEN. Oed. 783 -it numerus, locus. HYG. mun. castr. 40 quotiens reliquus numerus -it). VARRO ling. 5, 170 reliqua -unt. 8, 74 cum haec -rent in obliquis casibus. 10, 18 si non (*del. Spengel*) -unt *verba*. CIC. Verr. 3, 164 eadem opinor omnia -ire. Flacc. 44 quod minime -it. inv. 2, 90 ex concessionis partibus, quae -ent, assumere. CAEL. Cic. epist. 8, 3, 3 quod maxime -it (-at *al.* CELS. 1 prooem. 4, 16. 19, 138 QVINT. inst. 6, 2, 19). SALL. Iug. 83, 2 si eadem illi copia fieret, omnia -ura. LYGD. 6, 19 *v. supra l. 6*. MANIL. 1, 148 sed facies quacunque tamen sub origine rerum -it (*opp.* dubiumque manebit). 2, 336 sic -it ordo. 3, 155 si bene -ent stellae per signa sequentes. VITR. 6, 7, 5 nec enim graece nec latine potest id -ire. CELS. 5, 28, 11 p. 213, 10 -unt quae in vulneribus exposita sunt. SEN. contr. 1, 2, 2 captura et. SCRIB. LARG. 115 potio ... sic -it in noctem. QVINT. inst. 10, 1, 10 ut, ubicumque erunt posita, *verba* -ant. 10, 2, 26 quo quidque loco -at. 11, 3, 126 -et etiam (convinientiam et *B*) ambulatio quaedam. decl. 388 p. 437, 29 aetas ... -bat. FRONTIN. grom. p. 47, 18 -ent quidem mille iugera et ad lucum Feroniae esse -et, sed specie disconveniente inter peritos manifeste falsum apparebit. -ire autem omnino in restitutione formarum omnia debent. GELL. 2, 16, 2 videbantur haec nequaquam -ire. APVL. met. 2, 26 quae cuncta -erant. SER. SAMM. 517 prunaque -unt. SOL. 1, 93 mensurae ratio bifariam -it. IVST. 1, 5, 4 cum et vultus similitudo et expositionis tempora et pastoris confessio -rent. HIL. in psalm. 68, 19 cum ... de adventu eius omnium prophetarum dicta -unt (AVELL. p. 18, 3 si quis hoc scriptum et de Potamio -ire consideret). VVLG. Rom. 1, 28 ut faciant ea, quae non -unt. AVG. civ. 15, 13 ubi superantibus viginti quattuor annis summa non -it. *ibid. saepius*. SVLP. SEV. chron. 1, 40, 1 quod nequaquam -it. PHYSIOGN. 53 si alia signa -ant. MART. CAP. 6, 718 ῥητόν autem dicitur, quidquid -it. 9, 977 unus semper (*epitritus*), cum sibi fuerit aptatus, ut aequalis -ret. CAEL. AVR. chron. 3, 6, 88 -it etiam psychrolusia. 4, 3, 68 mala cydonia ... -unt. 4, 7, 101 -unt ea, quae fortificare valent corpus. acut. 2, 12, 85 sorbiles interea cibi -unt. DRAC. laud. dei 3, 37 contraria vota duorum -unt. BOETH. arithm. 2, 50 p. 161, 5 omnesque proprietates, quas supra diximus in proprietate arithmetica -ire. in Porph. comm. pr. p. 45, 21 in specie hominis eadem quoque -ire necesse est. p. 75, 1. 100, 21 in his talis definitio videtur -ire non posse. p. 156, 16 *syn.* congruere. in Porph. comm. sec. p. 343, 15 in aliis quidem substantiis de numero accidentium idem -it. herm. sec. 6, 13 p. 457, 26 in utrisque significationibus una praedicatio poterit -ire. **β** *seq. dativus*: PLAVT. Bacch. 129 non omnis aetas ... ludo -it. Mil. 895 peioribus -unt *mulieres*. Stich. 298 si hoc videtur mihi magis meo -ire huic nuntio (TER. Phorm. 726 CIC. fin. 1, 52 CAES. civ. 3, 107, 2 Cic. Att. 10, 8^{b}, 2 BELL. Alex. 24, 1 SEN. dial. 6, 8, 3 epist. 40, 11. 51, 2. 76, 3 SCRIB. LARG. praef. p. 6, 11 MART. 4, 41, 2 QVINT. inst. 3, 8, 66. 5, 10, 25. 8, 3, 17. 9, 4, 131. 11, 1, 93 decl. 301 p. 189, 30 POMPON. dig. 50, 16, 180, 1 PAVL. dig. 1, 15, 3 pr.). TER. Andr. 366 num videntur -ire haec nuptiis. AFRAN. com. 26 -ret quod mihi. RHET. Her. 2, 4, 7 quid reo, quid accusatori -at. VARRO Men. 317 quod hic (*Iunius*, huic *codd.*) comedonibus -it usu. CIC. Caecin. 16 quae (*praedia*) mulieri maxime -rent (Cael. 3 de orat. 2, 175 epist. 15, 2 CELS. 5, 19, 7 PLIN. nat. 17, 118. 19, 148. 21, 70. 24, 106 QVINT. inst. 2, 15, 34. 7, 2, 28. 10, 3, 22). Flacc. 2 quae (*accusatio*) sceleratorum civium potius odio et furori quam ipsius virtuti atque institutae adulescentiae -ret. prov. 41. Balb. 61 neque me dissensioni meae pristinae putavi potius assentiri quam praesentibus rei publicae temporibus et concordiae -ire. inv. 1, 49 quid cuique -at. 1, 70 quod suae causae -it. Brut. 209 ut sibi ipse non -at. *ibid.* quod non -at eius orationi orat. 92 huic omnia dicendi ornamenta -unt. fin. 3, 74. 5, 84 ut hoc praeclarum quasi decretum beatae vitae possit omnium sententiis et disciplinis -ire. Att. 1, 5, 7 quae tu intelleges -ire nostro Tusculano. 8, 9, 1. LVCR. 4, 1259 ut semina possint seminibus commisceri genitaliter apta: crassane -ant liquidis et liquida crassis. CAES. civ. 1, 85, 1 nulli omnium has partes vel querimoniae vel miserationis minus -isse (SEN. epist. 40, 11. 49, 12 QVINT. inst. 9, 4, 18. 11, 3, 57 SVET. Aug. 25). SALL. Iug. 85, 40 munditias mulieribus, laborem viris -ire. NEP. praef. 2 quod ipsorum moribus -at. Ages. 5, 3 Eum. 11, 3. HOR. carm. 3, 3, 69 non hoc iocosae -et lyrae. sat. 2, 4, 71 venucula *uva* -it ollis (*i. aptius ollis conditur*). PROP. 2, 1, 41 nec mea -unt duro praecordia versu. OV. am. 1, 1, 2 materia -ente modis. 1, 9, 3 Veneri quoque -it aetas. epist. 7, 187 quam bene -unt fato tua munera nostro. ars 1, 79 et fora -unt ... Amori. 1, 765 nec tibi -et cunctos modus unus ad annos. 2, 617. 3, 26 -unt cumbae vela minora meae. rem. 656 exitus ingeniis -it iste feris. trist. 3, 1, 10 carmine temporibus -ente suis. 5, 1, 6 materiae scripto -ente suae. 5, 1, 48 tibia funeribus -it ista meis. LIV. 34, 6, 2 haec adversus luxuriam *oratio* severissimis moribus -bat. 35, 16, 2 facta vestra orationi non -unt. MANIL. 3, 531 non annis anni, nec menses mensibus usque -unt. SEN. contr. 2, 1, 28 non est, quod putes omnibus divitias -ire. contr. exc. 6, 6 verbis signa, signis tormenta -unt. CELS. 2, 12, 1 sunt ... valetudinis genera, quibus ex lacte purgatio -it. 2, 15 lenia quidem genera exercitationis infirmis -unt. 3, 1. 5, 26, 1 sed ut haec prudenti viro -unt, sic rursus histrionis est parvam rem attollere. PHAEDR. 3 prol. 7 quod occupatis auribus non -it. SEN. dial. 3, 6, 5 bono ergo poena non -it. *ibid.* poena irae -it. clem. 1, 10, 3 bene illi parentis nomen -isse. epist. 5, 2 intus omnia dissimilia sint, frons populo nostro -at. 120, 15 quam male nobis -at hoc corpus. OCTAVIA 799 verba -unt feris. COLVM. 1 praef. 22 quid cuique plagae -at, quid repugnet. SCRIB. LARG. 101 nervorum tensionibus mirifice -it hoc medicamentum. 105 lienosis ... mulsa satis -it. PLIN. nat. 14, 45 Apamenum mulso praecipue -ire dicitur (QVINT. inst. 9, 2, 16. 10, 1, 45). 17, 48. 20, 34 *siser erraticum* cordi -ire convalescentium aut post multas vomitiones perquam utile. 36, 144 oculis cruore suffusis mire -it *haematites*. MART. 14, 47, 1 ite procul, iuvenes; mitis mihi -it aetas; folle decet pueros ludere, folle senes. QVINT. inst. 1, 11, 7 quod minime sermoni puro -at (6, 3, 29). 9, 4, 74 initia initiis non -unt. 11, 1, 6 quid conciliando, docendo, movendo iudici -at. 11, 3, 161. PLIN. epist. 6, 27, 4 non omnibus eadem placent nec -unt quidem. FRONTIN. grom. p. 47, 15 quando nihil amplius demonstrationi quam locus -at et specie disconveniente ... modus item disconveniat. IVV. 10, 348 numinibus quid -at, nobis rebusque sit utile nostris. TAC. hist. 3, 20 militibus cupidinem pugnandi -ire. ann. 3, 6. GAIVS inst. 4, 114 quid officio iudicis -at. APVL. met. 10, 2

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

iam cetera salutis vultusque detrimenta et aegris et amantibus examussim -ire nemo qui nesciat. Plat. 2, 13 aequalitas *inter amicos* ista non aliter provenit, nisi similitudo utroque (*dat.*) parili caritate -at. ITALA Tit. 2, 1 (Ps. Cypr. singul. cler. 37) tu autem loquere quae -unt (πρέπει, VVLG. decent) sanae doctrinae. TERT. idol. 10 quis haec competere christiano existimabit, nisi qui putabit -ire etiam non magistro. pudic. 5 aut nec illis (illi *Kellner*) aut etiam nobis paenitentiae subsidia -ent. 21 secundum ... Petri personam spiritalibus potestas ista -et aut apostolo aut prophetae. TER. MAVR. 874 secunda paene solis -it vocalibus. IVST. 9, 5, 3 servitutem, non pacem rati, quae non ipsis civitatibus -ret, sed a victore ferretur. PORPH. Hor. carm. 2, 12, 1 non -ire historias et graves res lyrico carmini. COMM. apol. 70 si decet hoc rudibus, non -it aevo maturis. LACT. inst. 2, 5, 21 ut diversorum temporum vis ac potestas vel generandis vel maturandis frugibus -ret. ITIN. Silv. 43, 5. HIL. in Matth. 14, 8 contrarium videlicet est tunc eum voluisse, nunc nolle; et praesens molestia anteriori non -it voluntati. in psalm. 1, 21 quoniam -ire sibi in hoc ... existimabitur. AMM. 23, 2, 3 Antiochensibus ... huiusmodi iudicem -ire. HYG. astr. 2, 1 p. 31, 21 reliqua ... superioribus -unt. HIER. prol. gal. hic prologus ... omnibus libris ... -ire potest. PELAG. in Rom. 7 p. 678^A legi dei spirituali atque bonae -o. CLAVD. 15, 467 omina -unt dicto. AVG. mus. 3, 8, 18 etiam sic choriambus dividi potest, ut simplo et duplo levatio sibi positioque -ant. in psalm. 87, 1. civ. 12, 4 cui particulae, quae nos offendunt, satis apte decenterque -unt. 12, 14. 17, 8 quae omnino ei -ire non possunt, domino autem Christo aptissima perspicuitate -unt. 20, 16 *syn.* congruere. epist. 254 ut *puella* ... nulli in nuptiis -ret. BARNAB. 4, 10 inquirite, quod communiter dilectis -at (συμφέροντος) et prosit. PHYSIOGN. 54 interdum et stultis hoc signum -it. AVIAN. fab. 23, 13 -it hoc illis. SACR. Leon. p. 351 quos tuis perspexeris -ire mandatis. BOETH. in Porph. comm. pr. p. 15, 7 omnibus ... Porphyrii libris stilus hic -it. PS. BOETH. geom. p. 378, 7 quae sibimet ipsis -unt, aequalia sunt. VEREC. in cant. 2, 5 quod etiam potest haereticis -ire. CASSIOD. art. 3 p. 1180^D omnibus quae -unt syllogismi praepositionibus. NICET. psalm. p. 68, 8 sola nautis -it cantilena (*syn.* aptissima). BENED. reg. 5 haec -it his, qui nihil sibi a Christo carius aliquid existimant. METROL. p. 136, 10 quidam quinque grana ordei transversa tam iudici quam impudico sive medio -ire (*i. paria esse, congruere*) iudicantes.

γ *seq. acc.*: [PLAVT. Merc. 984 itidem ut tempus anni, aetatem aliam aliud factum -it (*codd.*, condecet *Lachm.*)] ENNOD. dict. 9, 10 p. 453, 6 exerce in studiorum solo quicquid optimum -it aratorem. GREG. M. epist. 10 sicut christianos -it et prudentes. *cf. p. 835, 77.* δ *seq.* in *cum acc.*: CATO agr. 6, 4 ceterae vites ... in quemvis agrum -unt (VARRO rust. 1, 25, 1 ceteras vites ... in omne genus agri -ire. PLIN. nat. 14, 46). TER. Haut. 876 in me quidvis harum rerum -it. Andr. 13 quae -ere in Andriam ex Perinthia (EVGRAPH. Ter. Andr. 9 p. 174, 24 licet duae sint numero *comoediae*, in unam tamen rationem -unt). RHET. Her. 2, 7, 11 ut ostendamus nihilo magis in nos eam quam in alium quempiam -ire. 2, 25, 39 vitiosum est, quod vel in alium vel in eum ipsum ... potest -ire. 4, 7, 10 uti *exempla* in artis formam -ire possint. CIC. S. Rosc. 65 in quem ea suspicio -ret. 122 non in omnes arbitror omnia -ire. Verr. 2, 128 quae vitia videntur in quemvis potius quam in istum -ire. 4, 26 omnia in istum hominem -ire. 4, 206 quae in nullum hominem alium dici neque -ire possint. Deiot. 28 hoc maledictum minime in illam aetatem -ret. Phil. 9, 8 quid enim minus in hunc ordinem -it? inv. 1, 26 commune, quod nihilo minus in hanc ... potest -ire. 1, 49 quae in quamque *constitutionem* argumentationes -ant. 2, 16. 38. 87. 143. 144 de orat. 2, 246 top. 88. NEP. Alc. 3, 4 hoc maxime -ire in Alcibiadem videbatur. OV. fast. 5, 188 -it in laudes ille *mensis* vel ille tuas. QVINT. inst. 5, 10, 13 si quid in utramque partem -it. 6, 3, 32 in iudicem. 6, 3, 34 in plures. 7, 2, 35 si quid in reum -it accusatoris. GELL. 15, 19, 1 in quos potest -ire id quod Varro dicit. TERT. pudic. 7 ut neges in ethnicum competere, quae in christianum existimas -ire. 9. 14. anim. 6 ad ea quae in animam non -unt. HERM. Pal. sim. 9, 16, 7 *lapides* -erunt (συνηρμόσθησαν) in structuram turris (*cf. p. 831, 46*). PANEG. 12, 2 dum in eundem hominem non puto -ire gaudium et silentium. LACT. inst. 1, 12, 4 quae ratio in Vestam potuit -ire. HIL. in Matth. 25, 2 in apostolorum tempora. in psalm. 51, 6 absolute intellegitur in Doec personam rationem querellae huius non -ire. myst. p. 10, 18 haec ... in eum Noe ... ad perfectum -ire non possunt. TYCON. 1 p. 2, 7 in dominum. p. 3, 27. 4, 14. 2 p. 8, 15 numquid licet unum corpus alloquatur, in unam mentem -it 'thesauros ...'. *et saepe.* HIER. epist. 21, 22 nomen patris in sanctos tantummodo -ire. 21, 28 in Iudaeos ... cum livor in fratris salute -at. PHYSIOGN. 45 quae minuta sunt et parvula in unam speciem -unt. APIC. 9, 436 -it et in sarda *idem ius.* RVT. NAM. 1, 70 -it in mores numen utrumque tuos. VINCENT. LER. 1, 1 propositi nostri ratio in id -it. BOETH. in Porph. comm. sec. p. 195, 16 dicitur individuum, cuius praedicatio in reliqua similia non -it, ut Socrates, nam cum illi sint ceteri homines similes, non -it proprietas et praedicatio Socratis in ceteris. p. 225, 7 definitio generis -ret in species. ε *seq.* ad: VARRO Men. 245 si ad hunc χαρακτῆρα Κλεάνθους -et, cave attigeris hominem. ling. 9, 73 quaedam in caelo signa, quae ... ad aliquem usum culturae tempus designandum -ire animadvertebantur. 9, 76 cum utrumque -at ad analogian. 9, 79 membra -ant ad rationem. 9, 106 ad 'lavant' 'lavari' non -it. rust. 1, 19, 1 ego neutrum modum horum omnem ad agrum -ire puto. CIC. Sull. 23 quae (*contumelia*) non ad maximam partem civium -ret. inv. 2, 172 ut id quaeras, quod -at ad usum civitatis. fin. 3, 35 poteram ego ... πάθη morbos appellare, sed non -ret (-et *al.*) ad omnia. LVCR. 4, 668 fit prius ad sensum quae corpora -bant, nunc non -ant, et cetera sint magis apta. 4, 708 atque colores non ita -unt ad sensus omnibus omnes. OV. Ib. 438 ad formam tauri -ente sono. LIV. 1, 43, 12 hunc ordinem ... ad institutam ab Servio Tullio summam non -ire. VITR. 10, 4, 3 ut *rota* ad altitudinem, quae opus fuerit, -ire possit. SEN. contr. 10, 5, 24 nondum vultus ad fabulam -it. contr. exc. 6, 6 ad vocem tuam facta -unt. SCRIB. LARG. 43 ad parotidas -it noctuae cerebellum. 97 non utique. 103 evidenter. 206 ad luxatum omne ... bene facit et ad podagram praeter quodvis aliud medicamentum satis -it et huic mirifice prodest. 233. QVINT. inst. 3, 4, 6 unum quod ad delectationem -at. FRONTIN. aq. 72. LACT. epit. 1, 3 ut universa non modo ad pulchritudinem ornatumque mirabilem, sed ad usum quoque hominum ceterorumque viventium commoditatem aptissime -rent. MAR. VICTORIN. defin. p. 24, 21 quae -ire poterant ad superiora in oratione posita. FAV. EVL. p. 18, 8 quorum divisio ad dupli -it rationem. AVG. mus. 5, 10, 20 illos pedes, quorum partes ad sesqua -unt. *ibid.* eos (*pedes*) quibus ad tantundem, ut spondeus est, aut eos quibus ad duplum, ut iambus, aut eos, quibus ad utrumque partes -unt, ut choriambus. CASSIOD. in psalm. 7, 16 quod verbum (*fovea*) et ad lacum et ad sepulcrum potest aptissime -ire.

ζ *seq.* secundum: FRONTIN. grom. p. 47, 6 dinoscere an secundum formam regio -at praesens. PASS. coron. 1 non -bat ars sculpturae secundum praeceptum Diocletiani. η *seq.* cum: CATO agr. 6, 4 -it harundinetum cum corruda. RHET. Her. 4, 3, 6 oportet testimonium cum re -ire. *ibid.* id, quod illi faciunt, cum re non -it. CIC. Verr. 3, 186 illa tempora ... cum societatis tabulis non solum consulibus, verum etiam mensibus -ire. fin. 2, 35 extrema cum initiis. 3, 73 natura hominis cum universa. div. 2, 34 qua ex coniunctione naturae et quasi concentu atque consensu ... -ire potest aut fissum iecoris cum lucello meo aut .... epist. 6, 8, 2 haec tua deliberatio non mihi -ire visa est cum oratione Largi. CAES. civ. 2, 39, 2 captivorum orationem cum perfugis -ire. OV. Pont. 2, 1, 28 cum populi vultu -ente die. SEN. epist. 113, 16 nullius magnitudo cum altero -it, utique aliquid interest. COLVM. 5, 9, 10 quod si cum sua terra planta non -it. QVINT. inst. 6, 3, 20 quod -it cum illo Horatiano. FRONTIN. aq. 31 -it et cum eis modulis *ratio fistularum.* GELL. 1, 4, 7 verbum 'habet' cum proposita comparatione non satis -it. 1, 15, 18 quod 'loquentia' novatori verborum Sallustio maxime congrueret, 'eloquentia' cum insipientia minime -ret. 12, 5, 5 me ... cum Stoicis non bene -ire (*opp.* incongruens est). APVL. Plat. 2, 9 quasi ea, quae agit, cum morborum medela -ant. mund. 25 talis quippe humilitas deiecti et minus sublimis officii ne cum homine quidem -it. TERT. anim. 38 pubertatem quoque animalem cum carnali dicimus -ire. EVTR. 10, 16, 3 ut latina eruditio nequaquam cum graeca -ret. HIL. psalm. instr. 15 ut *libri XXII testamenti veteris* cum litterarum numero *Hebraico* -rent. myst. p. 18, 14 PS. HIL. libell. 22. AVSON. 350, 6 -ire ut possit ... penthemimeris cum reliquo anapaesto. MACR. sat. 1, 4, 3 futura, quod nomen est, non potest cum adverbio -ire. EVGRAPH. Ter. Hec. 63 p. 343, 3 nisi *meretricis* forma cum blandimentis -at. ϑ *seq.* inter se: VARRO ling. 6, 57 ubi inter se -unt partes. 9, 105 haec ... inter se non -unt. RHET. Her. 4, 20, 28 haec duo genera ... inter se vehementer -unt. 4, 41, 53 ut omnia inter se a primo ad postremum -ant maleficia necesse est. APVL. Plat. 1, 18 cum anima et corpus copulantur et inter se -unt. AVG. civ. 19, 23 quam sibi constet *Porphyrius* vel ipsa oracula inter se faciat -ire. EVGRAPH. Ter. Andr. 9 p. 174, 19 *duae comoediae* inter se ... quadam cognatione -ant.

b *seq. infinitivus*: GLOSS. ἁρμόζει, προσήκει, ἐνδέχεται, χρή, δεῖ. fieri -at: facto opus sit. PLAVT. Merc. 551 rei tuae quaerundae -it operam dare. CATO agr. 7, 1 fundum suburbanum arbustum maxime -it habere. MAT. carm. frg. 10 quapropter edulcare -it vitam curasque acerbas sensibus gubernare. VARRO ling. 10, 54 quin a multitudinis aliquo casu ordiri -at. frg. Char. gramm. I 241, 27 ἤθη nullis aliis servare -it. RHET. Her. 1, 16, 26 hac ratione iudicationem reperire -it. 2, 2, 2 quemadmodum quamque causam tractare -at. 2, 7, 11. 4, 56, 69 (*syn.* oporteat) *et saepe.* CIC. Quinct. 48 ilicone ad praetorem ire -it? Verr. 3, 159 Font. 27 Sull. 93. inv. 1, 31 utroque genere partitionis quemadmodum -at uti. rep. 1, 11 fin. 2, 32. 3, 66 minime. Tusc. 3, 21. 46. 4, 43 nat. deor. 2, 79. 87 off. 2, 64. BRVT. et CASS. Cic. epist. 11, 3, 3 neque enim decet aut -it nobis periculo ulli submittere animum nostrum. LVCR. 2, 780 -bat ... cernere. 3, 56. 6, 707. BELL. Afr. 73, 2 quid sequi, quid vitare -ret. SALL. Catil. 51, 24 qui -it in minore negotio legem timere ...? VERG. georg. 1, 255 quando infidum remis impellere marmor -at. HOR. ars 226 ita risores, ita commendare dicaces -et satyros. OV. fast. 4, 812 moenia ponere utrique -it. LIV. 26, 21, 3 utrum minus -ret ... ei praesenti negare triumphum. 26, 41, 17. CELS. 1 prooem. p. 3, 17 quomodo morbos curare -at. 1, 3. 2, 14. S. C. de aedif. (Corp. X 1401) 7 -retque felicitati saeculi instantis pro portione publicorum operum etiam privatorum custodire. SEN. dial. 3,

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

16,6 si bono viro ob mala facinora irasci -it. 12,9,1. COLVM. 6,27,1 MELA 2,124. CALP. ecl. 5,89. 102 has tibi -et tepidis fenilibus olim promere. SENT. procos. Sard. (Corp. X 7852) 5 cum pro utilitate publica rebus iudicatis stare -at. PLIN. nat. 13,16 in hoc genere -et meminisse herbarum. 13,122 ferulam inter externas dixisse -at. 14,120. 16,156. 18,126. 31,43. 36,101. ACT. Arv. a. 87 I 9 -ire collegio priora (*vota*) solvere et nova nuncupare. a. 90 I 9. QVINT. inst. 1,5,59 parum. 2,16,19 defendere amicos ... quam sit utile -atque bono viro. 9,2,98 parum. 12,8,14 quos ut circumspectare in agendo et attemptare singulos minime -it ... ita in discendo rimari necessarium. decl. 313 p. 228,15. IVV. 7,136 -it illi et strepitu et facie maioris vivere census. PLIN. epist. 1,7,2. 2,6,6 -it ... amori in te meo ... sub exemplo praemonere. 5,1,3 non -ire moribus meis aliud palam aliud agere secreto. VLP. dig. 45,1,38,17 poenam stipulari -et. HIL. in psalm. 1,17 -erat dixisse. DON. Ter. Hec. 880 non -it servo scientem recte facere. PALLAD. 1,6,4 de locis deterrimis sicut arbores ita vites -it ad meliora transferre. AVIEN. Arat. 1616 nascente die venturos -it imbres noscere. 1755 -it hiberna praenoscere dura procellae. SCHOL. Verg. Veron. ecl. 3,40 de Hesiodo ⟨cogitare impri⟩mis -it. CARM. c. pag. 23 -it his ducibus ... sperare salutem Socratis? CLAVD. carm. min. 41,4 me timidum vel te potius dixisse superbum -it. PS. AVG. categ. 18 inter haec meminisse non -it. ANON. de mach. bell. 19 -et ducum spatia ternis agminibus ordinare. AVG. civ. 16,6 quibus potius -it venire ad deum motibus sanctis. BOETH. in Porph. comm. sec. p. 218,4 qui -it dicere? LEX Sal. 8,2 legem superius comprehensam -it observare. *nota*: NEMES. cyn. 176 tunc rursus miscere sero Cerealia dona -et fortemque dari de frugibus escam.

c *seq. acc. c. inf.*: PLAVT. Bacch. 658 vorsipellem frugi -it esse hominem. Rud. 703 ignoscere bis te -it. Trin. 681 non -it me ... porro in ditiis esse agrumque habere. TER. Eun. 494 haud -it una ire cum amico imperatorem in via. Haut. 165 non -it ... nunc me ipsum fugere. ACC. trag. 193 cuius sit vita indecoris, mortem fugere turpem haut -it. SCAVR. or. frg. Ascon. Scaur. p. 20 utri vos, Quirites, -it credere? VARRO Men. 334 nam multos esse non -it. ling. 9,15 ut sciant qua ratione -at dici. 10,1 cur potius dissimilitudinem -ret dici. rust. 1,5,3 quo quicque tempore in eo fundo fieri -at. 1,37,3 siquae senescente fieri -ret. RHET. Her. 1,2,2 quo modo has causas tractari -at. 1,2,3. 1,4,6. 1,8,12. 13. 1,9,14 *et saepe*. CIC. Quinct. 53 cum officii rationem ... duci -ret. 64. 86 S. Rosc. 34. 79. Caecin. 7 qui igitur -it ... eandem moram esse ad iudicandum (Cluent. 128 quod idem facere censores ... qui -it? Rab. Post. 31 LIV. 29,20,2). Catil. 1,4. inv. 1,6 quid confici -at. 1,10. 23. Att. 11,18,1 hic esse me minime -it (epist. 13,5,2 MET. CEL. Cic. epist. 5,1,1 LIV. 5,11,16. 28,11,8. 41,15,7 HYG. astr. 3,11 p. 86,8 AVR. VICT. Caes. 20,6). CIC. Arat. 31 at non interiisse putari -it unam. PLANC. Cic. epist. 10,8,5 LVCR. 2,822 CAES. Gall. 7,85,2 RVT. LVP. 1,15. VERG. Aen. 12,184 -it Euandri victos discedere ad urbem. ALF. dig. 44,7,20 non -it praetorem ... de ea re liberum iudicium dare. HOR. epist. 1,3,31 sit tibi curae, quantae (*eum esse*) -at Munatius. LIV. 9,16,1. 34,32,3 quid minus -ret quam eos ... cum tyranno instituere amicitiam (SEN. contr. 1,6,11). VELL. 1,3,1 VAL. MAX. 1,1 extr. 3. 2,6,17. 4,6 pr. 4,7 ext. 2 ne parum -at mihi Pompeium meum instar esse Alexandri. 8,9 pr. CELS. 1 prooem. p. 13,4 quemadmodum sanos agere -at. 6,27,1 quibus cordi est educatio generis equini, maxime -it providere auctorem industrium et pabuli copiam (PLIN. nat. 18,136). COLVM. 4,6,4 magis (S. C. de aedif. [Corp. X 1401] 43 MART. 7,10,10 QVINT. inst. 8 pr. 1). PLIN. nat. 12,51. 16,213. 17,43. 106 ante omnia gemmantes nitere -it. QVINT. inst. 1,10,8 optimum quidem hoc esse -et. decl. 317 p. 246,22. HYG. astr. 4,8 p. 105,22 -it nobis mundum ab exortu ad occasum verti. 4,11 p. 108,18 -it nobis sidera vertente mundo occidere et exoriri. TER. MAVR. 783 de novem tres, ut vacantes, separandas -it. GELL. 5,13,1. TERT. pudic. 8 christianum enim de restitutione Iudaei gaudere et non dolere -et (*Gelenius*, non veniet *cod.*). 14. ACT lud. saec. Sept. Sev. (Corp. VI 32326) 1,53 fieri -ret. NEMES. cyn. 176 *v. supra l. 26*. ITIN. Alex. 20 ubi solum describi -ret. EDICT. imp. Diocl. 1,8 -it prospicientibus nobis arbitram rebus intervenire iustitiam. EPIST. imp. inc. de Tymand. (Corp. III 6866) 30 PANEG. 2,2. EDICT. imp. Constant. de accus. (Corp. V 2781) 15 eos pro tanti sceleris audacia -at subiugari. EPIT. Alex. 83 PALLAD. 1,17,2. 3,27. 6,2,2. HIL. myst. p. 5,15 ceterum intelligi iam non -it *al.* CLAVD. DON. Aen. 11,62 debitum hoc et mortuo fuerat debitum et infelici patri -erat exhiberi. VEG. mulom. 1,14,5 quam mensuram triduo custodire te -it. HYG. astr. 1 pr. p. 21,24 rerum multitudinem peritos -it spectare. AVG. civ. 3,17. 7,24. 22,24. SIDON. epist. 4,10,1 -it humiliatos humilia sectari. BENED. reg. 3. 6 loqui et docere magistrum condecet, tacere et audire discipulum -it.

d id, illud ut: TAC. hist. 3,64 id Sabino -ire, ut imperium fratri reservaret, id Vespasiano, ut ceteri post Sabinum haberentur. AFRIC. dig. 23,3,50 pr. illud ... negotio contracto -it, ut fundus ... condicatur. *seq.* ut *solum*: SEN. epist. 90,4 quomodo ...-it, ut et Diogenem mireris et Daedalum. IVLIAN. dig. 10,3,24 pr. quia fidei bonae -it, ut unusquisque praecipuum habeat (= GAIVS dig. 41,1,45). AFRIC. dig. 30,109,1 praetoris officio -ire existimo, ut ... inhibeat fundi persecutionem. 2,14,47 pr. venditor cavit sibi -isse, ut contentus esset tredecim. VLP. dig. 24,3,24,2 iudicis ... officio -it, ut ... absolvat maritum. 26,7,5,6 fidei ac verecundiae curatorum -it, ut consilio suo coeptam litem perficiant. 26,7,9,1 officio tutoris -it, ut ... creditori debitum solvat. TERT. apol. 25 non potest fidei -ire, ut religionis meritis excrevisse videantur ii. HIL. ad Const. 2,7 incautis adulescentibus -it, ut ... solus illis ad paternam consuetudinem necessarius ... recursus sit. HIER. epist. 21,1 iusto non poterit -ire, ut de salute alterius ... contristetur. AVG. civ. 12,1 eius naturae, ut deo adhaereat, -ire (*syn.* ad ... naturam pertinere). CASSIOD. in psalm. 12 praef. -it, ut de continentia magis psalmi aliquid dicere debeamus.

e *impersonaliter*: PLAVT. Amph. 853 -it. Bacch. 185 ut -it peregre advenienti. 1085 si -it. Capt. 648 -it. Men. 1131 -it. Cas. 272 -it. Stich. 686. POMPON. Atell. 48 quin ergo, quando -it, complectite. CIC. Mil. 54 qui -it? (fin. 2,79). Att. 5,21,12 ad nummum -it. 16,14,2 praeclare -it (*syn.* quadret). epist. 2,16,2 ad bellum quidem qui -it? 9,12,1 si tibi ita -at. OV. rem. 471 bene -it illis. LIV. 4,4,10 ut in quam cuique feminae -isset domum nuberet. VAL. MAX. 9,14 ext. 3 audacius quam virgis et securibus subiecto -bat. SEN. dial. 6,18 vive ergo, ut -it. PLIN. nat. 2,118 scrupulosius quam instituto fortassis -at operi. QVINT. inst. 4,2,12 nulla narratio est, -it. 8,6,63 loco quo -it. TAC. hist. 3,70 ita privato ... -isse. VEG. mil. 3,8 p. 83,3 ultra quam -it, latiora diffundunt. QVEROL. p. 24,21 -it. VVLG. gen. 48,18 non ita -it, pater.

2 *i. q. pactione constitui, placere, constare*: NON p. 270 -ire placere, constitui. p. 271 -ire placere, certum fieri. a *personaliter*: α *absolute*: RHET. Her. 1,13,23 cum factum -it, sed iure an iniuria factum sit, quaeritur. CIC. inv. 1,31 quid -at aut quid non -at. *ibid.* illud quod -it. *ibid.* id, quod -bat (*opp.* quid controversiae sit). de orat. 2,335 controversia ... inter hominum sententias aut in illo est utrum sit utilius, aut etiam, quom id -it, certatur, utrum. leg. 1,53 quodsi *philosophi* essent eo animo, ut nollent aetatem in litibus conterere, posse rem -ire (Att. 16,7,1 LIV. 24,27,6). Att. 9,10,3 ut aliquid -ret. CAES. civ. 1,28,3 eo signo, quod -erat, revocantur (LIV. 7,15,4. 9,23,15. 40,47,9 CVRT. 7,11,19 SVET. Otho 6). 3,10,8 condiciones pacis, quoniam antea -ire non potuissent, Romae ab senatu ... peti debere (LIV. 30,40,14. 38,11,1). Gall. 1,36,5 si in eo manerent quod -isset (-issent A^1Q^2f). SALL. Iug. 39,1 pax -it (LIV. 1,3,5. 24,29,12. 29,12,9. 14. 30,31,9 in quae tum pax -ura videbatur. 30,43,8 IVST. 30,3,10 EVTR. 7,4). hist. frg. 2,87 deditionem cunctis praesentibus facilius -uram. NEP. Hann. 6,2 inde colloquium -it, condiciones non -erunt. LIV. 1,24,2 tempus et locus -it. 4,13,9 cetera iam -isse. 23,19,15 septunces auri in singulos pretium -it. 25,8,9 haec. 26,17,12 minusque ac minus cum timore simul fide decrescente -bat. 26,24,14. 27,15,12 ubi et ratio agendae rei et tempus -erat (34,29,10). 44,27,2 ecquid ipsis quinque milibus, quod -isset, numeraret. MELA 1,38 postquam in eo, quod -erat, non manebatur. PETRON. 22 ut putares hoc -isse. QVINT. inst. 1,3,14 quia deforme atque servile est et certe, quod -it (*i. inter omnes constat*), si aetatem mutes, iniuria. TAC. hist. 1,8 an imperare noluisset, dubium; delatum ei a milite imperium -bat (*i. inter omnes constabat*). 3,81 si moram interiecissent, facilius omnia -ura. MAECIAN. distrib. 43 sive una (*centesima*) -erat ... sive plures. NERAT. dig. 20,2,4 pr. quasi id tacite -erit. POMPON. dig. 20,2,7 pr. etiamsi nominatim id non -erit (VLP. dig. 8,5,4,5 nisi nominatim id -it. 13,6,5,14. 16,3,1,35. 19,1,13,11. 50,17,23 PAVL. dig. 2,14,4 pr.). APVL. Plat. 2,22 qua (*potestate*) mores eorum sectaeque -unt. LACT. ira 3,5 quod quia -it. HIL. c. Aux. 7 quo (*libello*) quid -isset. VVLG. II Macc. 14,28 si ea quae -erant, irrita facerent. MART. CAP. 5,430 de uno ... haec fama -erat, quod acerrimus idem et procellis indignantis oceani ... violentior. CORP. VI 34002 hoc ita -it s(ine) d(olo) m(alo). IX 2689 (*Aeserniae*) -it. ... et hoc -it.

β *seq. praepositiones*: inter: PLAVT. Most. 304 bene igitur ratio accepti atque expensi inter nos -it. Pseud. 1001 quae (*imago*) inter nos duo -it olim. 1093 qui (*symbolus*) inter me atque illum militem -erat. Trin. 623 nescio quid non satis inter eos -it. RHET. Her. 2,13,20 si quid inter nos -it. CIC. Quinct. 65 nisi quid inter ipsum Alfenum et Naevium -ret. Cluent. 120 nisi qui *iudex* inter adversarios -isset (VAL. MAX. 2,8,2 QVINT. decl. 342 p. 349,22). inv. 2,68 pactum est quod inter quos -it ita iustum putatur, ut iure praestare dicatur. 2,162. leg. 1,53 si posset inter eos aliquid -ire. 3,7 quod inter omnes nisi admodum impios -it. Att. 8,11,2 an censes nihil inter eos -ire, nullam pactionem fieri potuisse. CAES. Gall. 2,19,6 quod tempus inter eos committendi proelii -erat. SALL. hist. frg. 4,45 si nihil ante adventum suum inter plebem et patres -isset. NEP. Paus. 4,2 quae inter regem Pausaniamque -erant. HOR. sat. 1,7,10 postquam nihil inter utrumque -it. LIV. 4,26,11 nam ne id quidem inter collegas -erat. 6,12,6 quod inter omnes auctores -at (-ant *M*, -it *cod. Einsiedl.*). 44,24,11 quidve inter reges -isset. 45,12,7 inter quos vixdum -erat pax. FEST. p. 274 cum inter populum et reges nationesque et civitates peregrinas lex -it. SEN. nat. 1,6,3 illud unum inter nos non

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

-it. dial. 7, 3, 3 quod inter omnes Stoicos -it. PROC. dig. 2, 14, 36 si tua causa id inter nos -isset. QVINT. decl. 309 p. 217, 3 haec sunt, quae inter utramque partem necessario -unt. ROMAN. Char. gramm. I 236, 18 qui numerus inter omnes criticos grammaticos profecto -it (*i. constat*). GAIVS inst. 1, 84 quod inter eam et dominum istius servi -erit. VLP. dig. 18, 4, 2, 13 si vero nihil expressim inter eos -it. 3, 150 si de partibus lucri et damni nihil inter eos -erit. AVG. civ. 18, 41 inter quos cuncta quae sensere -ant. cum: CIC. inv. 1, 31 quid cum adversariis -at et quid in controversia relinquatur. LIV. 34, 43, 2 pax quae cum T. Quinctio -isset. 38, 11, 8 nihil ex eo, quod cum consule -erat. cum *et dat.*: PLAVT. Pseud. 1112 cum his mihi nec locus nec sermo -it neque is umquam nobilis fui. TER. Ad. 59 haec fratri mecum non -unt neque placent. RHET. Her. 1, 10, 17 quid nobis -at cum adversariis. CIC. fin. 5, 87 hoc mihi cum tuo fratre -it. Tusc. 5, 39 hoc ... mihi cum Bruto -it. epist. 13, 6, 2 quae *nota* mihi tecum -it. NEP. Alc. 10, 2 quae regi cum Lacedaemoniis -issent (*Freudenberg*, essent *C*). LIV. 23, 39, 2 quae cum Hannibale legatis suis -issent. 32, 2, 5. 32, 39, 2 sibi omnia cum eo -ura. 34, 31, 8 societas mihi vobiscum -it. SEN. contr. exc. 2, 3, 17 dic, quid tibi cum socero -it. QVINT. inst. 7, 1, 29 mihi cum adversario. de *et* cum: PLAVT. Trin. 569 de dote mecum -ire nil potest.

γ *seq. acc. c. inf.*: SISENNA hist. 62 signum nanctus a Papio, quod inter eos tolli -erat (LIV. 29, 6, 10 ex eo loco, unde -erat [*sc. signum dari*], signum dedere. SVET. Iul. 9 signum, quod ab eo dari -erat). CIC. S. Rosc. 79 -at mihi tecum necesse est ipsum sua manu fecisse. Tull. 23 damnum passum esse M. Tullium -it mihi cum adversario. leg. agr. 2, 42 eum ... neque genere neque animo regio esse inter omnes fere video -ire. inv. 1, 31 interfectam matrem esse a filio -it mihi cum adversariis. *ibid.* interfectum esse a Clytaemestra Agamemnonem -it. Tusc. 3, 46 revocari ... oportere a maerore ad cogitationem bonorum -ret mihi cum Epicuro, si quid esset bonum -ret. 4, 61 inter omnes (*philosophos*) -ire oportet commotiones ... esse vitiosas. CATVLL. 50, 3 ut -erat *nos* esse delicatos. LIV. 2, 50, 11 trecentos sex perisse satis -it. 8, 10, 8 ut facile -erit inter Romanos Latinosque ... eius futuram haud dubie fuisse victoriam (44, 42, 7). 38, 57, 3 huic Graccho minorem ex duabus filiis ... nuptam fuisse -it. VITR. 3, 1, 9 si -it ex articulis hominum numerum inventum esse. CELS. 3, 11 illud satis -it ... cotidie cibum dandum. 3, 21. 6, 6, 31 de basilico ... collyrio -it ... id esse idoneum. SEN. dial. 7, 25, 1 quoniam inter utrosque -it. 10, 7, 3 inter omnes -it nullam rem bene exerceri posse ab homine occupato. nat. 1, 6, 3 inter me teque -it (epist. 92, 1). 2, 12, 2 -it de illis omnia ista in nubibus et e nubibus fieri, etiamnunc -it et fulgurationes et fulminationes aut igneas esse aut ignea specie. COLVM. 1, 3, 9 Poenos dixisse -it. 2, 4, 4 -it inter peritos rei rusticae non esse arandum. 5, 6, 2 ulmorum duo esse genera -it. 8, 11, 16 satis ... -it inter auctores. PLIN. nat. 2, 57. 5, 13 hoc enim Atlanti nomen esse eorum lingua -it. 6, 196 in totum autem ab oceano ad Meroen DCXXV p. esse inter auctores fere -it. 9, 1. 10, 211 a vino et a cibis proxima atque in redormitione vana esse visa prope -it. 12, 53. 13, 88 inter omnes vero -it. 15, 87 caryon a capitis gravedine propter odoris gravitatem -it dictum. 16, 190 inter omnes. 16, 241 inter auctores. 18, 202 inter diligentissimos (*auctores*). 18, 72 de lactis usu -it dulcissimum esse mollissimumque. 28, 85 id quoque -it ... irritas fieri magorum artes. 29, 93 -it tantum pinnas earum auxiliari (*syn.* constat inter auctores). 31, 89 *al.* QVINT. inst. 3, 5, 5 item -it quaestiones esse aut infinitas aut finitas. 3, 6, 91 hoc inter omnes -it. decl. 270 p. 105, 17 illud utique inter me et partem diversam -at necesse est. 276 p. 126, 20 *syn.* constat, non negatur. 309 p. 216, 24 illud quoque aeque -at necesse est (*syn.* non negamus, si hoc in confesso fuerit). 321 p. 258, 11 cum eum ... constet veneno perisse, idque inter duos litigantes -at alterutriusque eum veneno perisse. PLIN. epist. 4, 10, 2. SVET. Claud. 44 et veneno quidem occisum -it; ubi autem et per quem dato, discrepat. Vesp 25 -it inter omnes tam certum eum ... fuisse. NERAT. dig. 41, 3, 41 quamvis ... apisci nos iam fere -at. VENVL. dig. 46, 2, 31, 1 fere autem -it et uni recte solvi. GAIVS inst. 3, 143 quanti inter nos -erit *dari*. VLP. dig. 2, 8, 12 inter omnes -it heredem cavere debere de cupiditate. 19, 1, 11, 1 quod praestari -it. 19, 3, 1 pr. quotiens ... de nomine contractus alicuius ambigeretur, -ret tamen aliquam actionem dari. SOL. 1, 62 inter omnes. 2, 13 inter omnes perspicue -it. LACT. inst. 2, 8, 48 divina providentia effectum esse mundum etiam inter philosophos paene universos -it. SCHOL. Germ. Bas. p. 65, 23 cum inter mortales -ret. SVLP. SEV. chron. 1, 53, 3 -erat (*inter nos*) Iudaeos ad Babylonem pertinere. CARM. epigr. 621 -it viginti argenti libras fisco esse dandas. *nota*: AVELL. p. 235, 8 quae fieri vestra dispositione -erant. *seq. inf.*: FLOR. epit. 4, 7, 14 ita enim non superesse bello -erat (*inter Brutum et Cassium*). VVLG. act. 5, 9 quid utique -it (συνεφωνήθη) vobis temptare spiritum? 23, 20 Iudaeis -it (συνέθεντο) rogare te.

δ *seq. interrogatio obliqua*: CIC. Verr. 2, 132 cum eo sine ullo detrimento -erat iam, quem ad modum *aedes* traderetur. rep. 1, 38 ut eius rei, de qua quaereretur, si nomen quod sit, -at, explicetur, quid declaretur eo nomine. Tusc. 3, 46 *v. l. 30.* fin. 2, 3 ut, inter quos disseritur, -at, quid sit id, de quo disseratur. 2, 4 sine quo fieri interdum non potest, ut inter eos, qui ambigunt, -at, quid sit, de quo agatur. off. 3, 62 si, quid esset prodesse, mihi cum Ennio -ret. inv. 1, 12 cum et quid factum sit, -it et quo id factum nomine appellari oporteat. NEP. Hann. 13, 1 quibus consulibus interierit, non -it. LIV. 2, 33, 3 de duobus, qui fuerint, minus -it. 30, 16, 12 pecuniae summam quantam imperaverit, parum -it (37, 12, 2). 38, 56, 2 *v. p. 839, 41.* SEN. epist. 113, 23 inter Cleanthem et discipulum eius Chrysippum non -it, quid sit ambulatio. QVINT. inst. 1, 5, 38 per quot autem et quas accidat species, non satis -it. 3, 6, 22 *opp.* summa dissensio est. IVLIAN. dig. 43, 20, 4 si inter eos ... non -it, quemadmodum utantur. AVG. civ. 18, 8 Ogygus ipse quando fuerit, ... inter scriptores historiae non -it.

ε *seq.* ut, ne: NAEV. carm. frg. 47 -it regnum simul atque locos ut haberent. PLAVT. Amph. 225 -it ... aras focos seque uti dederent. Aul. 258 -isse, ut ne quid dotis mea ad te afferret filia. Capt. 378 nunc ita -it inter me atque hunc ... ut te aestumatum in Alidem mittam ad patrem (LIV. 22, 23, 6. 27, 6, 9. 28, 5, 18. 28, 9, 4. 10. 38, 1, 8 VAL. MAX. 1, 7, 3 SEN. nat. 1, 1, 2 QVINT. decl. 267 p. 90, 6. 336 p. 322, 29 PROC. dig. 19, 5, 12 GAIVS inst. 3, 140. 4, 119). Poen. 1340 nam omnibus amicis meis idem unum -it, ut me suspendam. CIC. Phil. 13, 37 ita sibi -isse cum Dolabella, ut ille Trebonium ... necaret. Att. 6, 1, 14 mihi tamen cum Deiotaro -it, ut ille in meis castris esset cum suis copiis omnibus. LIV. 5, 17, 5 donec -isset prius, ut maior pars tribunorum militum ex plebe crearetur. 7, 1, 6. 10, 27, 2 ita -it, ne unis castris miscerentur omnes. 24, 6, 7 -it, ut ... Himera amnis ... finis regni Syracusani ac Punici imperii esset. 25, 9, 9. 27, 15, 12 quaeque ut agerentur, -erat. 32, 39, 6 in eo loco ut congrederentur -it. 33, 13, 14 cum Philippo ita -it, ut ... daret. 38, 25, 6. 44, 25, 8. SEN. clem. 1, 9, 9 -erat, ne interloquereris. epist. 9, 6 si illud mihi tecum -erit, ut statim tibi solvam. 118, 1 -erat quidem, ut tua priora essent. CVRT. 10, 9, 9 ad ultimum -it, ut comprehenderentur tam seditiosae vocis auctores. MART. 6, 65, 1 -at nobis, ut fas epigrammata longa sit transire tibi, scribere, Tucca, mihi. QVINT. decl. 336 p. 322, 5. p. 323, 30 cum fratre meo -it mihi, ut ille solveret. IVV. 6, 281 olim -erat ..., ut faceres tu quod velles, nec non ego possem indulgere mihi. FLOR. epit. 2, 14, 1 quasi ita -isset inter Poenos et Macedonas, ut tertio quoque vincerentur. SVET. Iul. 9 -isse autem Curio ait, ut togam de umero deiceret. ARGVM. Plaut. Truc. 10 utque illam ducat, qui vitiarat, -it. IAVOL dig. 19, 2, 51 pr. videtur ... id silentio -isse, ne. GAIVS dig. 20, 1, 4 sine scriptura si -it, ut hypotheca sit. inst. 3, 146 si cum aurifice mihi -erit, ut. 4, 126. PAPIN. dig. 20, 1, 1, 2 nominatim, ut fructus quoque pignori essent, -it. 23, 3, 69 pr. -isse tacite videtur, ne. FRG. Vat. 98 ut ... de dote sua ... mulieri testari liceat, inutiliter -isse videri. QVEROL. p. 60, 6 placuit -itque, ut. LEX Sal. 53, 1. 3. 53, 3 add. 2.

b *impersonaliter*: α *absolute*: PLAVT. Capt. 381 recte -isse sentio. Curc. 435 scis, ut -erit (Pseud. 1060 verum in pistrino credo, ut -it, fore. HIRT. Gall. 8, 23, 5 ut -erat. SALL. Iug. 39, 4 LIV. 4, 27, 12. 24, 7, 4. 24, 39, 3. 25, 30, 8 FRONTIN. aq. 24 SVLP. SEV. chron. 1, 12, 3). TER. Haut. 863 dic -isse. RHET. Her. 1, 3, 4 quid -at, quid in controversia est. CIC. Phil. 13, 2 si -isset. LIV. 1, 25, 1 sicut -erat (29, 30, 3). 30, 40, 12 ita enim -erat. SEN. contr. 1, 1, 3 cum in cetera odium sit, tantum in meam notam -it (AVSON. 364, 18 non -it istuc). CVRT. 8, 14, 1 et ita -erat. QVINT. inst. 7, 1, 6 ubi primum coeperat non -ire. *ibid.* -it (*syn. et opp.* id aut confessum erat aut controversum). PLIN. epist. 6, 5, 7 tamquam -isset. FLOR. epit. 4, 2, 80 quasi -isset. POMPON. dig. 19, 5, 26 si quid in hisce ministeriis aliter fiat quam -it. VLP. dig. 20, 2, 6 ac si specialiter -isset. 23, 4, 2 si -isset. PAVL. dig. 17, 2, 65, 9 nisi in coeunda societate aliter -erit. MARCIAN. dig. 20, 1, 16, 1 ad illud tempus, quo -it. VAL. CEM. hom. 12, 6 cum in unum -erit.

β *seq. casus et praepositiones*: αα *seq. dat.*: CATVLL. 57, 1 pulcre -it improbis cinaedis, Mamurrae pathicoque Caesari. 57, 10. SEN. contr. 2, 6, 1 potest nobis -ire. 1, 1, 24. PETRON. 10 nobis -ire non posse. 94, 5 vide, quam non -at his moribus. 98, 9 si perirem, -ret inimicis. SEN. epist. 81, 30 in hoc bonis malisque -et. 112, 4 illis male -it (*cf.* 112, 3 cito cum illa [*luxuria*] redibit in gratiam). MART. 8, 35, 3 miror non bene -ire vobis. QVINT. decl. 383 p. 428, 11 optime ipsis -et. 388 p. 439, 6 'colludit ... cum avia'. ... '-it, inquit, illis'. proba -isse. PS. QVINT. decl. 8, 14 nostrae querellae sufficit non -isse medicis. PLIN. epist. 9, 10, 1 ut Minervae et Dianae ... -ire non possit. GELL. 1, 11, 18 diffidentiae ... timori cum ingressione huiuscemodi minime -it. APVL. met. 9, 27 ut sine ulla controversia vel dissensione tribus nobis in uno -at lectulo. ITALA Matth. 18, 19 (Cypr. testim. 3, 3 unit. eccl. 12) si duobus ex vobis -erit (συμφωνήσωσιν, VVLG. si duo ... consenserint) in terra. TERT. idol. 19 non -it sacramento divino et humano, signo Christi et signo diaboli. spect. 10 Veneri et Libero -it. CYPR. sent. episc. 43 si potest luci et tenebris -ire, potest nobis et haereticis aliquid -ire. unit. eccl. 12 ut -at nobis. epist. 11, 3 quod si duo unanimes tantum possunt ...? quod si ... universis fratribus -ret. TRACT. c. Arrian. 11, 2 cum nobis inde -erit, tunc recte de illa, quae suscepta est, siquid inter nos discrepaverit, retractandum. LVCIF. non conv. 6 p. 14, 26 -ire nobis et vobis quomodo potuerat. VVLG. Am. 3, 3 numquid ambulabunt duo pariter, nisi -erit eis? AVELL. p. 574, 20 laudi non -it et quieti (οὐ συμβαίνουσιν ἔπαινος καὶ ῥᾳθυμία). *dat. et* cum: CIC. Verr. 5, 147 quicum optime ei -isset. Lig. 18

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

idne agebas, ut tibi cum sceleratis, an ut cum bonis -ret. Phil. 5, 13 ut ei cum Curio possessore ... facillime posset -ire. BRVT. Cic. epist. 11, 3, 3 sibi cum M. Lepido -isse. PVBLIL. D 23 difficile est dolori -ire cum patientia. NEP. Ages. 2, 3 ut Lacedaemoniis cum rege -ret. OV. am. 2, 15, 5 tam bene -as quam mecum -it illi (SEN. contr. 9, 5, 9 SEN. nat. 4 pr. 1. epist. 4, 11 cui cum paupertate bene -it, dives est. PLIN. paneg. 47 quam bene cum titulo isto moribus tuis -at). OV. fast. 3, 96 et tibi cum proavis . . . Sabinis -it. SEN. contr. 5, 5, 1 tibi cum matre non -it. 7, 5, 4 nec cum matre illi nec cum tutore -et. contr. exc. 9, 5. QVINT. decl. 306 p. 202, 18 tibi cum hac quomodo potest -ire, cuius matrimonium non peteres, nisi cum ea litigasses? 351 p. 382, 3 cum sceleratis mihi -it. PS. QVINT decl. 2, 10 nec invenias debilitatem, cui magis cum paupertate -at. TAC. hist. 2, 100 sic sibi cum Caecina -isse. FLOR. epit. 3, 22, 3 viro cum viris facile -it. ITALA Matth. 20, 2 (cod. e) -it (*συμφωνήσας*, VVLG. conventione ... facta) illi cum operariis denario diurno. TERT. spect. 15 huic quomodo cum spectaculis poterit -ire? CYPR. unit. eccl. 12 quomodo ... potest ei cum aliquo -ire, cui cum corpore ipsius ecclesiae ... non -it? CAPITOL. Alb. 11, 5 cum suis ei numquam -it. HIL. c. Const. 24 non enim cum his tibi -it. LVCIF. non conv. 2 quomodo cum pseudoepiscopis sectae tuae Arrianae nobis potest -ire? 4. DICT. 1, 10 neque sibi cum Menelai matrimonio -ire. LEX Sal. 40, 2 si ... ei (*om. l. s. E.*) cum domino servi -erit. *dat. et* de: COLVM. 2, 9, 1 quamvis de mensura minus auctoribus -it. FLOR. epit. 4, 2, 11 omnibus ... de invadenda re publica facile -it. IVST. 21, 2, 6 cum quibus sibi de pace -it. LVCIF. non conv. 7 p. 15, 28 qua de re nobis ac vobis non -it. *dat.*, cum, de: PLAVT. Capt. 395 quo pacto mihi cum hoc -erit de huius filio. LIV. 6, 15, 4 mihi patribusque Romanis ita de ceteris rebus cum plebe -at, quemadmodum quod ad te attinet ... -uram satis confido. SEN. contr. 1, 5, 4 in hac controversia de prima quaestione nulli cum altero -it. *dat. et* inter: IVV. 15, 164 saevis inter se -it ursis. *dat. et* super *c. abl.*: CLAVD. MAM. anim. 3, 12 p. 177, 14 quoniam igitur super hac nobis quaestionis parte -it.

ββ seq. de (*cf. supra l. 23*): VAL. ANT. hist. 21 si de praemio -ret. CIC. inv. 1, 11 cum de facto -it et quaeritur, id quod factum est quo nomine appelletur. quo in genere necesse est ideo nominis esse controversiam, quod de re ipsa non -at. fin. 4, 72 de re. LIV. 3, 31, 8 cum de legibus -ret, de latore tantum discreparet. 26, 49, 3 ne de ducibus quidem -it (*opp.* alia inter auctores discrepant). 26, 49, 6 de numero navium captarum. 38, 56, 2 non de accusatore -it ..., non de tempore, quo dicta dies sit, non de anno ..., non ubi mortuus aut elatus sit. 42, 25, 11 -ire prius de condicionibus debere. SEN. clem. 2, 7, 4 de verbo ... controversia est, de re quidem -it. PLIN. nat. 27, 45 de usu eius -it. 37, 85 hactenus de principatu -it mulierum maxime senatus consulto. QVINT. inst. 1, 4, 17 quamquam de numero parum -it. 4, 2, 41 de pretio -it. 4, 5, 28 quid sit de quo -at, quid, de quo ambigatur. 5, 10, 2 quamquam de hoc parum -it. decl. 252 p. 29, 16 ubi de inscripto constat, quaeri solet de maleficio; si de maleficio -it, in controversiam venit, an inscriptum sit. FLOR. epit. 2, 6, 60 ubi de pace non -it. 4, 8, 4 cum ... de reditu eius et bonorum restitutione -it. IVST. 15, 4, 23 cum de praeda non -ret (-rent $E^2 T$, -unt Π), iterum in duas factiones diducuntur. GAIVS inst. 3, 139 cum de pretio -erit. dig. 20, 1, 15, 2 si simpliciter -erit de eo quod excedit. VLP. dig. 19, 3, 1, 1 aestimationem, de qua -it. GELL. 3, 8, 1 si de praemio -ret. PS. ASCON. Verr. p. 138 et -ire: quasi de promissorum debito.

de *et* inter: CIC. nat. deor. 3, 9 de quo inter omnes -at. LIV. 26, 15, 1 de supplicio Campani senatus haudquaquam inter Fulvium Claudiumque -bat. 28, 12, 14 de equestribus copiis ferme inter auctores -it. CELS. 1 pr. p. 5, 25 cum de ista re neque inter sapientiae professores, neque inter ipsos medicos -at. 6, 6, 8 neque de ullo magis inter omnes auctores -it. SEN nat. 2, 12, 2 quaedam sunt, de quibus inter omnes -it, quaedam, in quibus diversae sententiae sunt. 6, 15, 4 cum de pretio inter ementem vendentemque -erit (PLIN. paneg. 29). 7, 11, 3. epist. 92, 2 si de hoc inter nos -it, sequitur, ut de illo quoque -at. COLVM. 2, 11, 1 de qua non -it inter auctores. 5, 5, 6 de qualitate . . . seminum inter auctores non -it. 5, 5, 19 de pampinatione talis vineae parum inter autores -it. QVINT. inst. 3, 1, 13 de praeceptore eius inter auctores non -it. 7, 3, 35 de qua inter utramque partem -it. TERT. anim. 35 -it inter vos de isto. SVLP. SEV. chron. 2, 40, 6 necdum tamen de fide inter episcopos -ret.

γγ seq. inter (*cf. supra l. 32*): TER. Hec. 178 primos dies complusculos bene -bat sane inter eas. interim miris modis odisse coepit Sostratam. 659 nec -urum inter nos posthac esse arbitror. CIC. fin. 4, 32 ut -ire debet inter vos. QVADRIG. hist. 57 quod inter eos sciebant maxima concordia -ire. LIV. 2, 23, 14 ne inter consules quidem ipsos satis -bat. PAVL. FEST. p. 339 ut inter eos -erit. SEN. apocol. 2 facilius inter philosophos quam inter horologia -et. nat. 2, 12, 3 ne inter illos quidem ... -it. epist. 89, 14 ut inter impetum tuum actionemque -at, ut in omnibus istis tibi ipse consentias. PLIN. nat. 30, 3 ut inter auctores -it. QVINT. inst. 8 pr. 13 ut inter omnes oratores -it. decl. 280 p. 143, 18 -at inter vos fortasse. VLP. dig. 5, 1, 2, 1 -ire ... utrum inter privatos sufficit an vero etiam ipsius praetoris consensus necessarius est? PAVL. dig. 2, 14, 2 pr. Labeo ait -ire posse vel re: vel per epistulam vel per nuntium inter absentes quoque posse. sed etiam tacite consensu -ire intellegitur: et ideo si debitori meo reddiderim cautionem, videtur inter nos -isse ne peterem. *seq.* cum (*cf. p. 838, 84*): LVCIF. non conv. 10 p. 23, 6 unde enim vobiscum poterat -ire?

nota passivum sensu activo usurpatum: 1 *personaliter*: SALL. Iug. 112, 2 saepe antea cum imperatoribus Romanis pacem -ntam frustra fuisse. LIV. 30, 43, 7 quibus -ntis. FRONTO p. 140, 6 N. hic illud ... scite a nobis -ntum, quibus rationibus verba quaerantur. 2 *impersonaliter*: TVRPIL. com. 141 ita -ntum. ALF. dig. 23, 4, 19 si . . . interveniente ea pactum -ntum fuerit. DRAC. Romul. 10, 479 -ntum pactumque; ... signate tabellas (*cf. sub* conventum *2 b p. 843, 68*). IVLIAN. dig. 23, 4, 18 non possit inter virum et uxorem -iri (-ire $F^a P^a$), ut. 23, 4, 21 constat posse inter uxorem et virum -iri, ut. VLP. dig. 2, 11, 4, 4 quaesitum est an possit -iri (-ire $F^2 PVU$), ne. 12, 4, 6 quia de his casibus solummodo fuit -ntum. 20, 2, 6 tacite solet -ntum accipi, ut. COD. Iust. 5, 3, 7 (*impp. Car. Carin. Numerian.*) si ... ita -ntum est atque huiusmodi conscripta pactio est, ut . . . remanerent. 8, 33, 1 (*a. 530*) pro quibus inter creditorem et debitorem -ntum est. LEX Sal. 45 add. antequam -ntum fuerit.

[*loco corrupto*: VARRO ling. 7, 107 in Technico (*Naevii*) confictant a conficto convenire (confingere *Ribbeck*) dictum.]

derivata: convenientia, conventicius, conventiculum, conventio, convento, conventor, conventus. contio. *compos.*: disconvenio.

part. praes. pro adi. ×**conveniēns**, -tis. *legitur inde ab* AFRAN. *abl.* conveniente *traditur*: NIGID. Gell. 10, 4, 4 OV. epist. 15, 12 VAL. MAX. 8, 10 pr. *abl.* convenienti: LVCR. 4, 791 RVT. LVP. 1, 14 COD. Iust. 10, 11, 2 (*a. 238*) AVG. civ. 19, 12 BOETH. herm. pr. 1, 4 p. 68, 5 *al.* CASSIOD. art. 3 p. 1187^A. convenientior (plus conveniens CASSIOD. var. 7, 40, 1 p. 222, 9): PAVL. FEST. p. 171 VELL. 1, 13, 5 VAL. MAX. 3, 3, 1 PLIN. nat. 34, 35 SVET. Aug. 10 LACT. epit. 63, 4 AVG. civ. 12, 21. 17, 12 BOETH. anal. pr. 1, 28 *al.* convenientissimus (maxime conveniens COLVM. 1 pr. 7): VITR. 3, 1, 3 VELL. 1, 6, 3. 2, 14, 2 COLVM. 7, 9, 6 PLIN. epist. 3, 18, 1. 10, 3, 2. 10, 41, 1 paneg. 87 VLP. dig. 50, 13, 2 ARNOB. nat. 7, 37 *al.* GLOSS. *ἁρμόζων, ἐνδεχόμενος. ἁρμόζον, σύμφωνον, ἀκόλουθον, προσῆκον καὶ συνερχόμενος, συμφωνεῖ*(?), aptum, congruum. *cf. nom. propr.*

I *proprie, corporaliter i. q. aptus, congruus*: OV. ars 1, 514 sit bene -s et sine labe toga (POMPON. dig. 34, 2, 33 veste, quae etiam mulieribus -s est. ACT. Petr. 17 sume vestem -em tibi). VITR. 10, 9, 2 denticuli . . . -es denticulo tympani inferioris. COLVM. 12, 3, 1 calciamenta utrique sexui -ia. FRONTO p. 159, 3 N. oculos -es dixisti. p. 159, 17 straboni oculi dispares sunt: potuisse te pares aut impares dicere, disconcinnos illos, hos concinnos dici potuisse; -es multo melius. HERM. vulg. sim. 9, 6, 4 quidam *lapides* asperi nec cum ceteris lapidibus -es (*συμφωνοῦντες*). CASSIOD. in psalm. 150, 4 tympanum est quasi duobus modiis solis capitibus -bus supra eos tensi corii sonora resultatio.

II *translate*: **A** *i. q. aptus, congruus, consentaneus*: 1 *absolute*: CIC. fin. 3, 24 quod genus -s consentaneumque dicimus. 3, 55 quia sapientia est -s actio. Tusc. 4, 34 quando . . . virtus est affectio animi constans -sque. nat. deor. 2, 54 quarum (*stellarum*) est cotidiana -s constansque conversio. div. 2, 82 quae ... est inter augures -s et coniuncta constantia? off. 3, 35 recta et -ia et constantia natura desiderat aspernaturque contraria. top. 90 institutio . . . aequitatis tripertita est; una pars legitima est, altera -s, tertia moris vetustate firmata. CASS. Cic. epist. 12, 13, 1 haec novissima nostra facta non subita nec -ia (*M*, inconvenientia *vel* disconvenientia *al. codd.*), sed similia illis cogitationibus . . . fuisse. LVCR. 1, 1030 ut semel in motus coniectast -es *summa rerum* (2, 712). RVT. LVP. 1, 14 cum sententiae multorum articulorum -i copia continentur. OV. Pont. 3, 1, 160 lux etiam coeptis facito bona talibus adsit horaque -s auspiciumque favens. VITR. 1, 2, 2. 6 cum aedificiis interioribus magnificis item vestibula -ia et elegantia erunt facta. 3, 1, 3 sacrarum aedium membra ad universam totius magnitudinis summam ex partibus singulis -issimum debent habere commensus responsum. 3, 1, 9 ut -es efficerentur eorum distributiones. 3, 3, 13 forma et ratio eius (*ἐντάσεως*) quemadmodum mollis et -s efficiatur. 9, 1, 16 Iovis *stella* a refrigeratione caloreque earum (*sc. Martis et Saturni*) medio -es temperatissimosque habere videtur effectus. VAL. MAX. 8, 10 pr. eloquentiae ... ornamenta in pronuntiatione apta et -e motu corporis consistunt. COLVM. 7, 9, 6 nemora sunt -issima, quae vestiuntur quercu subere fago. 12, 19, 4 -es odores. QVINT. inst. 5, 10, 123 quod sit aptum atque -s. ITALA deut. 33, 14 (Lugd.) a -bus mensibus (*ἀπὸ συνόδων μηνῶν*, VVLG. *aliter*). VLP. dig. 50, 13, 2 ut is secundum rei aequitatem et iurisdictionis ordinem -issimam formam rei det. COD. Iust. 10, 11, 2 (*a. 238*) -i diligentia. PORPH. Hor. carm. 1, 12, 43—44 apto lare: et -s et gratus fundus intellegendus. ARNOB. nat. 2, 15 unum -sque sentimus. 6, 20 sacrilegos poenis -bus figant (7, 41). RHET. min. p. 592, 16. FILASTR. 148, 8 duorum ... populorum ... erat tunc in unum societatis coniunctio, praeputii quippe et circumcisionis -s ratio. PS. APVL. Ascl. 37 cui *arti* inventae adiunxerunt virtutem de mundi natura -em. SCHOL. Verg. Veron.

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

Aen. 2, 472 -s comparatio. VVLG. Marc. 14, 56 -ia (ἴσα) testimonia. 14, 59. AVG. fid. et symb. 8, 15 -issimo tempore (RVRIC. epist. 1, 5 p. 358, 26). civ. 17, 12. 19, 12 -i ac per hoc pacato loco. CAPREOL. epist. 1, 1 p. 845^C synodum cogere volui -em (συνάδουσαν). MART. CAP. 9, 935 -s aptaque responsio. CLAVD. MAM. anim. 2, 2 p. 105, 9 (*opp.* contraria). CAEL. AVR. acut. 1, 17, 176 cibos consuetos atque qualitate -es. 2, 19, 117. DRAC. Orest. 186 opus. BOETH. herm. pr. 1, 1 p. 44, 17 -issimo exemplo. 1, 4 p. 68, 5. herm. sec. 3, 9 p. 204, 12 -i ordine. in Porph. comm. sec. 1, 9 p. 157, 12 fit . . . demonstratio . . . ex -bus. p. 158, 5 eius rei -ia principia. 2, 5 p. 184, 24 quae sub -i specie collocantur. arithm. 1, 28 p. 59, 7. 1, 30 p. 64, 10. mus. 1, 1 p. 179, 6 *al.* ENNOD. epist. 9, 9, 1 p. 234, 5 ante iudicii -is tempora. EMPOR. rhet. p. 571, 10 si quidem in suadendo vel dissuadendo duodecim veluti elementa . . . consideranda esse dixerunt: legitimum, iustum, . . . -s, honestum, . . . necessarium. CASSIOD. art. 3 p. 1182^D per -es et congruas praepositiones. p. 1187^A idcirco ex transsumptione locus is -i vocabulo nuncupatus est. PASS. coron. 2 omnia quaecunque faciebat non erant -ia. *nota:* CARM. epigr. 1609 qui vixit annis noviens denis, prope -bus annis. bene -s *i. q. concors:* AFRAN. com. 53 adulescentes optumas bene -es, ⟨bene⟩ concordes cum viris. CIC. S. Rosc. 96 cum Ameriae . . . tot propinqui cognatique optime -es *essent.* off. 1, 58 bene -es propinqui. SVET. Tib. 7 *uxorem* bene -em. PROP. 3, 24, 28 tu bene -s non sinis ire iugum (*i. bene -es iugales*). **2** *seq.* d a t.: CIC. fin. 2, 99 nihil in hac praeclara epistula scriptum ab Epicuro congruens et -s decretis eius reperietis. 5, 85 quin et Stoici -ia sibi dicant et vos repugnantia (HOR. ars 119 QVINT. inst. 11, 1, 11 AMM. 31, 3, 8 COD. Iust. 10, 35, 2, 3 BOETH. mus. 1, 2 p. 188, 19 totum sibi sit consentaneum atque -s). div. 2, 35 -em hostiam rebus suis. Att. 9, 10, 7 multa disputas huic sententiae -ia. LVCR. 4, 791 oculis . . . pede -i. HIRT. Gall. 8, 53, 1 magnum hoc testimonium senatus erat universi -sque superiori facto. HOR. ars 316 ille . . . reddere personae scit -ia cuique. PRIAP. 1, 2 -s Latio pone supercilium. OV. am. 2, 10, 38 -s vitae mors fuit ista tuae. epist. 15, 12 nec vultu cetera duro perlege sed formae -e tuae. ars 3, 188 nam non -s omnibus omnis erit *sucus lanae.* rem. 312. met. 9, 553 -s venus est annis temeraria nostris. fast. 6, 409 nondum -s diversis iste figuris. Pont. 2, 8, 43 -s ingenti nupta marito. 3, 1, 24. 3, 3, 99. 3, 9, 36. 4, 9, 103 trist. 1, 1, 6. LIV. 2, 30, 6 edictum . . . Servili fere consulis auctoritati -s. 9, 38, 13 orationem -em mandatis. 10, 9, 13. 24, 31, 14. 29, 33, 10. 30, 16, 5 -s oratio tam humili adulationi fuit. 33, 12, 5. 34, 48, 5 id minime -s liberanti Graeciam videbatur (SEN. dial. 10, 1, 2 minime -s sapienti viro lis. epist. 15, 2 PS. IVL. RVF. schem. lex. 2 p. 48). 35, 36, 4. 37, 53, 5 vos modo id decere et -s esse ante factis dicent *al.* VITR. 3, 1, 5 partitiones eorum rationibus sex numero -es. SEN. contr. 2, 5, 18 colorem non magis bono viro -em . . . quam oratori callido. VELL. 1, 6, 3 disciplinae -issimae viris. 1, 13, 5 VAL. MAX. 1 ext. 2 factum magis Masinissae animo quam Punico sanguini -s. 1, 7 ext. 1. 7, 6, 1. 7, 7, 6 -s Mamerco, -s principi senatus decretum. CELS. 2, 3 mollia figurata atque . . . -ia iis quae assumuntur. 2, 8. PHAEDR. 1, 27, 1 haec res avaris esse -s potest. 4, 20, 7. SEN. dial. 7, 3, 3 vita -s naturae suae. epist. 66, 5 -s prudenti viro gestus. 92, 11. CVRT. 5, 9, 12 -em praesenti fortunae sententiam. COLVM. 1 praef. 7 res corporibus nostris vitaeque utilitati maxime -s. 7, 13, 2. 11, 1, 18. PETRON. 38 proprium -emque materiae structor imposuerat cibum. PLIN. nat. 16, 55 -s medicis. 18, 85. 25, 97. QVINT. inst. 3, 11, 20 neque enim aliud eorum rationi -s fuisset. 7, 3, 28 ut sit causae nostrae -s finitio. 11, 1, 11 cum *defensionem* bonam quidem, sed parum sibi -em iudicavisset (11, 3, 180). 11, 3, 100 est admirationi -s ille gestus. decl. 264 p. 80, 4 quid in his iustum, quid aequum, quid -s sit civitati. SVET. Tib. 50 maioribus nec feminae -bus negotiis abstineret. GELL. 2, 23, 13 Caecilius vero hoc in loco ridiculus magis quam personae isti . . . aptus atque -s videri maluit (ITIN. Silv. 47, 5). APVL. mund. 24 at haec composita est potestati dei -s ratio. CAPITOL. Pert. 8, 7 cetera vitiis eius -ia. Gord. 32, 3 ARNOB. nat. 1, 51. 7, 37 opiniones diis dignas et eorum -issimas nomini. LACT. ira 16, 3 (*opp.* alienum). EMPOR. rhet. p. 571, 15 honestati . . . subiacet religiosum et pium, utilitati -s et civili. DON. Ter. Eun. 851 est -s error festinanti. PLIN. med. 2, 4 compositionem operi -em. HIL. in psalm. 52, 1 praesens psalmus XIII psalmo paene -s est. AMM. 27, 5, 9 componendae paci -s locus. PROB. Verg. georg. 1, 12 planities eis (*equis*) -s sit, quae aquis accidit. MAXIMIN. c. Ambr. 98. HIER. epist. 64, 15 *ephod* solis -s pontificibus. 79, 8 AVG. civ. 18, 45. 19, 13. 21, 2 suae . . . naturae -bus vegetantur illis, non cruciantur elementis. 22, 11. MACR. somn. 1, 14, 7 ut a divinis recedunt, ita -ia sunt caducis. CAEL. AVR. chron. 2, 7, 104 cibi ordinandi supradictis iamdudum temporibus -es. 3, 16, 135. EVSTATH. Bas. hex. 9, 3 p. 958^C -sque animi sui motibus habet corpus *pardus.* SIDON. epist. 3, 7, 3 fidesque misso mittentique -s. 5, 1, 1 SEDVL. op. pasch. 5, 12 BOETH. anal. pr. 1, 28. arithm. 1, 29 p. 60, 13 -iaque his nomina haec sunt. 2, 49 p. 158, 22. herm. pr. 1, 4 p. 71, 15 rhetoricae enim vel poeticae -ior oratio est (herm. sec. 2, 4 p. 95, 6) *al.* ORIG. in Matth. 18, 77 quosdam sermones mysteriorum intellectibus -es et consonos. ISID. orig. 2, 10, 6 erit . . . lex honesta, iusta . . . loco temporique -s.
3 *seq.* a d: CIC. Lael. 17 nihil est . . . tam naturae aptum, tam -s ad res vel secundas vel adversas. VITR. 1, 2, 3 cum membra operis -is (*Rose,* -ia *GH*) sunt altitudinis ad latitudinem, latitudinis ad longitudinem. 3, 4, 5 ut scamilli ad id -es fiant. 5, 4, 4 ad concentus -es eorum perfectiones. 10, 6, 1 lineae . . . perducantur ad libellam -es. CELS. 5, 18, 28 ad articulos et ad omnem dolorem . . . -s. PLIN. nat. 36, 63 Thebaicus lapis . . . coticulis ad terenda collyria quadam utilitate -s. ARNOB. nat. 7, 19 ad generandos fetus -ium membrorum dispositione *deos esse* formatos. AMM. 26, 1, 5 aptus ad id . . . atque -s Valentinianus. 28, 1, 44 ad haec fortiter exequenda parum -s. AVG. civ. 22, 24 mira mobilitas . . . ad loquendum et scribendum apta atque -s et ad opera . . . complenda. MARCELL. med. 20, 31 CASS. FEL. 33. 34. CASSIOD. inst. div. 15 p. 1130^C siquid . . . in eis ad scripturas divinas exponendas -s invenitur. **4** *seq.* i n *c. acc.:* VELL. 2, 29, 2 *dignitas constantiaque* in illam -s amplitudinem fortunamque. *nota:* AVELL. p. 717, 14 (*a. 521*) -ia (*i. consentientia*) in unum synodica decreta.
5 *seq.* i n *c. abl.:* LIV. 45, 19, 3 gratulatio -s in ea victoria, quam ipse *Attalus* adiuvisset. VITR. 1, 1, 9 uti vox scaenici sonitus -s in dispositionibus tactu cum offenderit, . . . clarior et suavior ad spectatorum perveniat aures. PAVL. FEST. p. 171 quod etiam in votis nuncupandis esse -ius. **6** *seq.* c u m: NIGID. Gell. 10, 4, 4 motu quodam oris -e cum ipsius verbi demonstratione utimur. APVL. Plat. 2, 8 *una rhetoricae pars* est disciplina . . . iusti tenax apta et -s cum secta eius. 2, 14. ENNOD. opusc. 5, 16 p. 397, 24 hoc cum promissionis suo chirographo et casta sponsione -s poposci. **7** *seq.* i n t e r: VARRO ling. 9, 26 motus . . . alios inter se -es. CIC. off. 1, 144 ut, quem ad modum in oratione constanti, sic in vita omnia sint apta inter se et -ia. LVCR. 5, 445 motus inter sese dare -es. LIV. 32, 21, 12 mihi quidem minime -s inter se oratio Cleomedontis visa est. 38, 32, 6 minime inter se -es orationes. **8** *seq.* i n f i n i t i v u s: OV. Pont 2, 9, 39 -s homini est hominem servare voluptas. 3, 2, 110 lapso succurrere amico -s istis moribus esse puta. VAL. MAX. 2, 9, 8 Romano sanguini fidem praestare -s erat. PLIN. epist. 3, 18, 1 bono civi -issimum credidi . . . amplecti. 10, 3, 2 -issimum esse tranquillitati saeculi tui putavi . . . non repugnare. paneg. 87 civile hoc erat et parenti publico -issimum nihil cogere. SVET. Aug. 10 nihil -ius ducens quam. GAIVS dig. 10, 2, 17 -s est d i c e r e (VLP. dig. 46, 6, 4, 4. NICET. p. 55, 2 dignum est . . . aptumque prorsus satisque -s . . . dicere). 29, 1, 17, 1 cui -s videtur respondisse. VLP. dig. 23, 2, 43, 10 non -s esse ulli senatori uxorem ducere. MARCIAN. dig. 40, 2, 14 pr. ARNOB. nat. 1, 23 puerile, pusillum est et exile, vix et illis -s . . . non nosse caelestia. 7, 43 nonne fuerat pronius et deo -s mentem hominis vertere. AMM. 21, 12, 4 RVFIN. Adamant. 1, 11 apol. Orig. 1 p. 557. AVG. civ. 12, 21 quid restat -ius pietati quam credere. MART. CAP. 7, 725 poscenda Dione est -sque tibi potius celebrare Priapum. **9** *seq. acc. c. inf.:* LIV. 8, 33, 20 quam -s esse . . . civitatem in laetitia . . . esse. 34, 26, 7 quid minus -s esse quam omisso hoste Argos oppugnari. 45, 11, 8 his cum laetari Antiochum -s esset. PLIN. nat. 34, 35 dici -ius erit. 10, 41, 1 mihi . . . -issimum videtur demonstrari opera. IVLIAN. dig. 46, 1, 7. GAIVS dig. 34, 5, 7, 2 -s videri esse . . . restitui oportere. 41, 1, 7, 13. 41, 1, 9, 2. 41, 1, 9, 3 nihil . . . tam -s est naturali aequitati quam voluntatem . . . ratam haberi. inst. 3, 8 -s esse visum est . . . hereditatem dividi. **10** i l l u d, u t: PROC. dig. 17, 2, 80 illud potest -s esse viri boni arbitrio, ut non utique ex aequis partibus socii simus. GAIVS inst. 1, 189 id naturali rationi -s est, ut is . . . alterius tutela regatur. u t: GAIVS inst. 2, 96 -s est scilicet, ut nihil suum esse in iure vindicare possint. dig. 4, 3, 28. ARNOB. nat. 7, 42 nonne fuerat rectum Iovique -s, ut humanis ignosceret lapsibus . . . ? LACT. epit. 63, 4 est -ius, ut deus omnia fecerit potius quam nihil. HIL. syn. 9 et quidem rectum ac -s existimo, ut. in psalm. 2, 23 non -s et consonans esse intellegitur, ut. RVFIN. Orig. in cant. 2 p. 117^C super omnia . . . congruum videbitur et -s, ut. *seq. coniunctivus omisso* ut: ORIG. in Matth. 18, 77 quia -s erat super caput Christi infunderetur sancta et decenti infusione. **11** *seq.* q u o d: SEDVL. op. pasch. 5, 17 quod . . . Iudaeorum regem eum specialiter pronuntiat . . . , tam saeculari causae quam rationi -s est divinae.

B *i. q.* e f f e c t u m ex: VITR. 1, 2, 4 symmetria est ex ipsius operis membris -s consensus.

compos.: inconveniens.

adv. ×**convenienter.** *legitur inde a* CIC., *frequentatur inde a saeculo quarto. usurpantur compar. et superl.* GLOSS. συμφώνως. ἀκολούθως. consequenter.

i. q. a p t e, c o n g r u e n t e r, d e c e n t e r, c o n s e q u e n t e r: *absolute:* CIC. ac. 2, 109 non . . . potest -r dici nihil comprendi posse. SEN. contr. 7 pr. 6 apte et -r et decenter hoc genere utebatur (AVG. civ. 19, 13 apte. BOETH. mus. 1, 1 p. 180, 7. AVG. gen. ad litt. imperf. p. 472, 23 ipsi significantur hac luce brevissime quidem sed tamen -issime ac decentissime). PAVL. FEST. p. 18 aptus is qui -r alicui iunctus est. VAL. MAX. 5, 5, 3 his scio equidem nullum aliud . . . -r adici posse. GAIVS inst. 2, 87 et -r scilicet acquiritur. 3, 37. 4, 166^a dig. 38, 10, 1, 5. 6. 7. 38, 10, 3 pr. PORPH. Hor. ars 119 debet -r novum inducere. epod. 8, 9—10. ARNOB. nat. 5, 13 -r et recte. AQVILA rhet. 3 p. 23, 29 liberius dici et -ius poterunt. DON. Ter. Hec. 104 Ad. 174. DIOM. gramm. I 449, 12 acyrologia est dictio minus -r elata. 503, 27 qui -r, prout ratio postulaverit, inter se variantur. SCHOL. Germ. Bas. p. 57, 3 videtur -r dixisse. AMBR. Noe 14, 49 vim diluvii scriptura -r expressit. Iac. 2, 7, 34. RVFIN. hist. mon. 16 p. 437^D

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

bene haec et -r implesti. Orig. in cant. prol. p. 69[B] 3 p. 156[A] caritas ... suo ordine et -r aptata (Orig. in gen. 17, 5 multo -ius aptabitur huic loco mystica expositio. Basil. hom. 8, 2 huic historiae soli invenimus aptari posse -r attitulationem psalmi huius. patr. 1, 2. *ibid.* valde -r adaptabit Christo. symb. 21 BOETH. in Porph. comm. pr. p. 15, 20. 89, 16. 176, 5. mus. 1, 1 p. 180, 6 quod in nobis est iunctum -rque aptatum. CASSIOD. inst. div. 1 p. 1112[A] in psalm. 17, 34). RVFIN. Basil. hom. 1, 3 quae *fundamenta* -r possint ... ferre. Adamant. 1, 15 optime et -r (ἁρμοδίως) se habet legislatio. PS. RVFIN. in psalm. 7, 13 -issime significari. PAVL. NOL. epist. 12, 8 -r ... et humiliter dictum est. in psalm. 82, 7 -issime. AVG. civ. 2, 9 -ius licere voluerunt. 4, 9. 11, 15 quae si aliter -ius intellegi nequeunt. 11, 22 ut venena ipsa, quae per inconvenientiam perniciosa sunt, -r adhibita in salubria medicamenta vertantur (*syn.* congruenter atque scienter) *al.* fid. et symb. 3, 3 gen. ad litt. imperf. p. 472, 26 quid ... -ius de deo dicitur. gen. ad litt. 10, 1 p. 296, 16 -ius creditur. nupt. et concup. 1, 6, 7. quaest. euang. 1, 28 (*syn.* consequenter). in psalm. 7, 8 -issime sequitur. 71, 6. 77, 30. 89, 3 retract. 2, 14. serm. ed. Mai 94, 6 ultimus versus ... -r accipitur. epist. 137, 1. OROS. hist. 7, 2, 1 multa -r conscripsi. MART. CAP. 6, 715. SACR. Leon. p. 317 suum cuique -r attribuis. AVELL. p. 364, 24 quae poena nisi malo non -r illata probaretur. p. 378, 2 -r atque legitime *al.* PROSP. in psalm. 108, 23 iam hoc in membris eius -ius intellegimus. CLAVD. MAM. anim. p. 63, 17 quia scilicet res aeria -r alitur aere. SEDVL. op. pasch. 3, 7 p. 237, 10. BOETH. arithm. 2, 49 p. 160, 3 proprie atque -r *al.* syll. hyp. 1 p. 832[B] omnis syllogismus certis et -r positis propositionibus continetur. INST. Iust. 2, 5, 2. VEREC. in cant. 6, 12 ut -ius edicatur. CASSIOD. in psalm. 118, 97 si somnum -r capiat. GREG. TVR. Franc. 5, 32 ut ... -r sociarentur communioni. 9, 42 quam (*regulam*) -r collegit. EPIST. pontif. 611 Thiel Gelas. 1, 40 Acacium -r absolves. VEN. FORT. vita Marcell. 2, 5 cum ipse sterilis scientiae -r accuser. *seq. dat*: CIC. fin. 2, 84 quid *Epicurus* -r possit rationi et sententiae suae dicere. 3, 26 congruenter naturae -rque vivere (3, 31 congruenter. 3, 61. 73. 4, 14. 41 id est -r naturae vivere, a natura discedere. off. 3, 13 HOR. epist 1, 10, 12). CIC. Tusc. 5, 26 quam sibi constanter -rque dicat, non laborat (INST. Iust. 3, 25, 2). OV. ars 3, 546 studio moris -r eunt. GAIVS inst. 1, 81 his -r (dig. 41, 1, 10, 1). DIVI FRATR. Vlp. dig. 50, 4, 6 pr. qui -r ei et suae fortunae et splendori publico possint creari PORPH. Hor. carm. 1, 25, 19 -r superiori allegoriae (*Petschenig*, -s allegoria [allegorice *P*] *codd.*) dixit. LACT. inst. 1, 19, 10 celebrantur illi ludi -r memoriae meretricis cum omni lascivia. EPIST. conc. Arimin. II Migne 13, 571[A] quae sint a nobis -r (ἀκολούθως) ... institutis ... decisa. SACR. Leon. p. 366. AVELL. p. 372, 10 quibus -r. CLAVD. MAM. anim. p. 75, 1 si ipsum corpus -r elementis analogice concinentibus probe valeat. p. 75, 22. SEDVL. op. pasch. 2, 7 p. 203, 18 -r scripturarum sanctioni concordans. *seq.* cum: CIC. Tusc. 5, 82 congruere naturae cumque ea -r vivere. *seq.* ad: LIV. 23, 5, 4 quam -r ad praesentem fortunae nostrae statum locuti estis.

compos.: inconvenienter.

part. perf. pass. pro subst. ˣ**conventum**, -ī *n.* GLOSS. σύμφωνον. σύμφωνον ἤτοι συνθήκη. συμπεφωνημένον. compositum, concinnatum. molitum, machinatum. pactum. consonum vel concilium. *legitur inde a* RHET. Her. *frequentissime apud iurisconsultos.* [*val.* cuvînt '*sermo*', *it.* convento. *M.-L.*]

i. q. pactum: 1 conventum *ponitur solum*: RHET. Her. 2, 13, 20 sunt item pacta quae sine legibus observantur ex -o (conventu *EC*[2]). CIC. part. 130 ea aut consuetudine aut -is hominum et quasi consensu obtinentur. off. 1, 23 dictorum -orumque constantia et veritas. 1, 32 potest ... accidere promissum aliquod et -um. 3, 95 facere promissa, stare -is. LIV. 29, 24, 3 arbitros -orum. SIL. 1, 9 iuratumque Iovi foedus -aque patrum Sidonii fregere duces. GRAN. LIC. p. 26, 8 se de -is nihil novaturum. GELL. 17, 9, 3 erat autem -um inter eos clandestinum de commutando situ litterarum. HEGES. 1, 12, 1 secundumque utriusque partis -um. 1, 13, 3 -um fratrum huiusmodi fuit, ut. 4, 4, 5 iuxta -um. COD. Iust. 2, 55, 5, 3 (*a. 530*) generaliter definimus -um. 2 *additur* pactum (*cf. p. 840, 11*): a pactum et conventum: CIC. Caecin. 51 pacti et -i formula. PAVL. sent. 1, 1 rubr. de pactis et -is. b pactum conventum: CIC. de orat. 2, 100 tabulae testimonia pacta -a stipulationes ... decreta responsa (*cf.* 2, 116). part. 130 publicum *scriptum* lex ... privatum tabulae pactum -um stipulatio. LABEO dig. 20, 1, 35 ex pacto -o. FORMVLA Baet. (Corp. II 5406) 6 pactum -um factum est inter Damam et ... L. Baianium (SEN. contr. 9, 3 thema: pacta -a legibus facta rata sint. contr. exc. 9, 3 POMPON. dig. 23, 3, 18 GAIVS inst. 4, 119 PAPIN. dig. 18, 1, 72 pr. VLP. dig. 2, 14, 7, 7 *al.*). PROC. dig. 23, 4, 17 id pactum -um. *ibid. bis.* 46, 3, 82 cum pactum -um nullum intercessisset (PAVL. dig. 2, 14, 27, 2). IAVOL. dig. 23, 4, 32 pr. *uxor* cum viro pactum -um fecerat (POMPON. dig. 23, 4, 7). *ibid.* neque ei pactum -um remitti oportere. 23, 4, 32, 1 pacto -o (GAIVS inst. 4, 116[b]). IVLIAN. dig. 23, 4, 21 stari pacto -o oportebit. 39, 6, 18, 2 pacti -i exceptione (45, 1, 56, 4 *bis.* POMPON. dig. 50, 17, 27 GAIVS inst. 3, 179. 4, 116[b] 121. 122. 126 dig. 2, 14, 28, 1. 2. 20, 6, 7, 2. 44, 1, 3 *bis.* MARCELL. dig. 23, 3, 44, 1 *et saepe*). POMPON. dig. 23, 4, 7. GAIVS dig. 2, 14, 28 pr. pacta -a rata non habentur (2, 14, 28, 2 EVGRAPH. Ter. Ad. 787 p. 185, 20. *cf.* SEN. contr. 9, 3 *l. 73*). 20, 1, 4 per pactum -um. SCAEV. dig. 18, 7, 10 venditioni inseruit pactum -um, uti ne ... paterentur. VLP. dig. 2, 14, 7, 5 solemus ... dicere pacta -a inesse bonae fidei iudiciis. 44, 4, 2, 4 de pacto -o excipi posse. PAVL. sent. 1, 1, 3 pacto -o Aquiliana stipulatio subici solet. dig. 2, 14, 13, 1 ideo servandum erit pactum -um (COD. Iust. 5, 3, 20, 5 [*a. 531—533*]). 2, 14, 27, 2 *sqq.* 2, 14, 59 pactis -is (COD. Iust. 8, 40, 28, 3 [*a. 531*]). 12, 2, 35, 1 sive pro pacto -o sive pro solutione sive pro iudicio hoc iusiurandum cedit. 23, 4, 3 pacta -a, quae in divortii tempus collata sunt. 23, 4, 12, 1 ex pactis -is, quae ante nuptias ... interponi solent. MARCIAN. dig. 20, 1, 13, 3 sive tantum pactum -um de hypotheca intervenerit *al.* COD. Iust. 2, 3, 29, 1 (*a. 531*) si ... pacta -a, quae ... inita sunt, ... observanda sunt. c pacta conventaque: SEN. benef. 3, 15, 1 nec pacta -aque impressis signis custodirentur. d conventum et pactum: IVV. 6, 25 -um tamen et pactum et sponsalia nostra tempestate paras.

part. perf. pass. pro subst. **conventa**, -ae *f.* PAVL. FEST. p. 62 conventae (*sc. coniugis*) condicio dicebatur, cum primus sermo de nuptiis et earum condicione habebatur. SERV. Aen. 10, 722 pactae coniugis hic ordo est: conciliata primo, dein -a, dein pacta, dein sponsa. *cf. sub* conventio *p. 845, 83.* *v. etiam nom. propr.*

conventīcius, -a, -um *a* convenire, conventus. PLAVT. Cist. 40 illa te, ego hanc mihi educavi ex patribus -is (*interpr. dubia*: *aut 'qui nos convenerunt' aut 'quos nos convenimus'*). *subst. n.* **conventīcium**, -ī. *i. q.* ἐκκλησιαστικόν. CIC. rep. 3, 48 utrobique ... -um accipiebant. CORP. III 14195[9], 12 (*Ephesi, a. 104*) ut ex usuris paedonomi et paedeute omnib(us) ann(is) convintic(ium) accipiant. NOT. Tir. 20, 66. 91, 67.

conventiculum, -ī *n.* [*cf. c.* convenire conventus. *Th.*]. *legitur inde a* CIC. GLOSS. συναγωγή, -a αἱ συνάξεις. σύμφωνον ἤτοι συνθήκη. panegyrin -um. -um perditorum δοχεῖον καὶ καταγώγιον ἀπολλυμένων. NOT. Tir. 96, 69 *v. p. 816, 47.*

1 *i. q. coetus, conventus, concilium, societas; saepe cum contemptu dictum, apud ecclesiasticos praecipue de haereticis*: CIC. dom. 74 plebi quoque urbanae maiores nostri -a et quasi concilia quaedam esse voluerunt. Sest. 91 tum -a hominum, quae postea civitates nominatae sunt, ... invento et divino iure et humano ut moenibus saepserunt. APVL. met. 9, 19 fuit in illo -o matrona. TERT. apol. 3 etiam a locis -orum et stationum suarum Academici et Stoici *nuncupantur*. CYPR. unit. eccl. 12 -a sibi diversa constituunt. epist. 59, 14 contra ecclesiam constituisse -um perditae factionis (AMBROSIAST. in Eph. 4, 12). PS. CYPR. epist. 3 p. 273, 4 vos adunatos atque in -a restituit. DIOM. gramm. I 488, 6 κῶμαι ... appellantur pagi, id est -a rusticorum. OPTAT. 2, 4 p. 39, 6 speluncam quandam foris a civitate cratibus saepserunt, ubi ipso tempore -um habere potuissent. LVCIF. non conv. 5 p. 11, 18 quomodo esset vobis et nobis unius loci -um? EDICT. imp. Maximin. (Lact. mort. pers. 34, 4) ut denuo sint christiani et -a sua componant. EPIST. imp. Licin. (Lact. mort. pers. 48, 9) ea omnia ... christianis id est corpori et -is eorum reddi. AMBR. apol. Dav. I 17, 83 Hierusalem muri ecclesiarum -a (*syn.* conventus). MAXIMIN. c. Ambr. 53 unum conventum esse christianorum, cetera vero omnia -a non esse ecclesias dei, sed synagogas esse satanae. PS. AMBR. trin. 8. HIER. tract. p. 406, 9 haeretici et omnia -a dogmatum perversorum. VVLG. psalm. 15, 4 non congregabo -a (συναγωγάς) eorum de sanguinibus. RVFIN. Basil. hom. 7 p. 1786[B] ut virginum adnumerata sis choris et -is sis admista sanctorum. hist. 2, 17, 9 honestorum -um. symb. 48. AVG. civ. 2, 6 loca talibus -is consecrata. c. epist. fund. 3 non -a celebrem (COD. Theod. 16, 2, 37 [*a. 404*] tumultuosa -a extra ecclesiam celebrantes. COD. Iust. 1, 3, 15 -a illicita [-am illicitam *codd.*] extra ecclesiam in privatis aedibus celebrari. *ibid.*) AVG. in psalm. 32 serm. 2, 9 -a nostra, celebrationes, sollemnitates. haer. 86. c. Iul. op. imperf. 4, 44 sic in -is publicis obscoenior nuditas, nihil habet turpitudinis in lavacris. epist. 118, 32. COD. Theod. 16, 4, 4 (*a. 404*) a tumultuosis se -is abstinere. OROS. hist. 7, 12, 3 honesta -a. VINCENT. LER. 26 in ecclesia id est in communionis suae -o. CASSIAN. c. Nest. 6, 5, 2 non hoc te in -o illo paterni dogmatis ... audisse. inst. 2, 3, 1. 2, 6 tam in vespertinis quam in nocturnis -is. 3, 7, 2. 4, 1. LEO M. epist. 68, 1 per omnium ecclesiarum -a. CANON. Migne 56, 551[A] nec -a colligere super religione certantes (COD. Iust. 1, 5, 8, 5 [*a. 455*] si -a interdicta collegerint). VICT. VIT. 2, 1 ut etiam -a concurrerent populorum. CASSIOD. var. 8, 31, 3 quia rapaces insidiae innoxia -a non requirunt. IVST. VRGELL. in cant. 14 iniustos homines oblectans traditionibus vel -is hominum. GREG. M. epist. 9, 15 quod humana -a cavetis.

2 *i. q. locus quo convenitur; apud christianos praecipue de templis et christianorum et haereticorum dicitur*: TAC. ann. 14, 15 extructaque apud nemus ... -a et cauponae. ARNOB. nat. 4, 36 cur immaniter -a dirui *meruerunt*. IVL. VAL. 1, 24 *locum* frequentem commanentium -is. LACT. inst. 5, 11, 10 universum populum cum ipso pariter -o concremavit. mort. pers. 15, 7. 36, 3 ne ... christianis -a extruere liceret. 48, 13 ut -a in statum pristinum redderentur. IVVENC. 2, 583 -a ipsorum ingreditur. AMM. 15, 5, 31 ad -um ritus christiani tendentem. 27, 3, 13. 28, 4, 29 per fora et compita et -a. AMBR. epist. 41, 1 synagogam Iudaeorum incensam a christianis ... et Valentinianorum -um (*syn.* aedificium). HIER. reg. Pachom. 3 usque ad ostium -i. c. Lucif. 3 si Asianorum -a castra sunt diaboli. COD. Theod. 16,

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

5, 10 (*a. 383*) ad nullam ... ecclesiam haereticae superstitionis turba conveniat, aut, si forte convenerit, a -is suis sine aliqua mora propulsetur. 16, 5, 20 (*a. 391*). PS. RVFIN. in psalm. 6, 9. AVG. quaest. euang. 1, 38 unumquodque ... schisma et unaquaeque haeresis aut locum suum habet in orbe terrarum ... aut obscuris atque occultis -is curiositatem hominum decipit. SIDON. epist. 7, 6, 8 urbanarum ecclesiarum -a. CASSIOD. in psalm. 34, 20 haereticorum -a. vera relig. 6, 11.

ˣ**conventio,** -ōnis *f. a* convenire; *cf.* contio. *paucis locis exceptis (v. l. 16 sq.) non legitur ante* SALL., *frequentatur inde a saec. III p. Chr. n.* coventionid: S. C. de Bacch. (Corp. X 104) 22. comventione: CORP. III 9832. DON. Ter. Eun. 466 pax, datio, deditio, -o, colloquium militiae verba sunt. *cf. Leist, PW. IV 1172—1173.*

I *proprie*: **A** *strictiore sensu*: *i. q. contio*: PAVL. FEST. p. 113 in -e: in contione. GLOSS. συνουσία, συνέλευσις, σύνοδος, συναγωγή. S. C. de Bacch. 22 *v. p. 729, 60.* TAB. cens. Varro ling. 6, 87 ubi templum factum est, post tum -em habet. COMMENT. cons. Varro ling. 6, 88 voca ad -em omnes Quirites huc ad me. *ibid.* ite ad -em huc ad iudices. **B** *laxiore sensu*: **1** *i. q. coniunctio, copulatio*: MAR. MERC. Cyr. resp. p. 284 cui ... non sit perspicuum, quod coniunctio et -o nihil differant? nam et -o eorum est quae erant ante separata et coniunctio eorum quae erant ante divisa. *ibid.* non enim oportet ... coniungere coniunctione substantias, sed complexione et -e naturae. ZENO 2, 18, 2 turbari urbem funesta -e cognovit ac singulos quosque ad funestum illud spectaculum trahi. LIB. gener. a. 334 chron. I p. 90, 21 cognoscant ... civitatem -es. IREN. 1, 30, 2 quae fuerit appellatio et -o et adunatio patris ... et filii ... et Christi. ENNOD. opusc. 2, 78 p. 311, 23 fuerunt ... corporis tantum -e separati, ... animarum tamen praesentiam non vitarunt si eos putas a consortio mutuo dissociatos. PS. THEOD. PRISC. add. p. 302, 17 mitte quantum inter -em positum fuerit. **2** *i. q. congressus venereus*: ARNOB. nat. 5, 10 -is huiusmodi coeptum genus vitat atque execratur humanum. 7, 35 ex masculorum feminarumque seminibus -um progenitos lege. PS. HIL. libell. 11 nosse ... debet *maritus* tempora -is et abstinere a coniunctione, cum tempus est orationis. CLAVD. DON. Aen. 3, 324 non ad honestam, sed ad ludibriosam -em etiam invita perducta. 4, 316 quae duorum tantum -e nullo teste perficiuntur. 4, 338 non ... semper mulieris ac viri -o matrimonium facit. 10, 91 honestos nexus et vincula turpi -e dissolvere. AVG. c. Faust. 22, 50 unam nuptialis -is honestatem. 22, 87 incohata cum illa primae -is notitia post ... recidit eamque sibi perpetuo conubio copulavit. EVOD. fid. 22 quod virilem nescierit -em. BOETH. top. Arist. 6, 3 p. 979^C si amor concupiscentia -is est. *ibid.* magis amans non magis concupiscit -em. **3** *i. q. positio*: CAEL. AVR. chron. 5, 1, 3 ut neque in lecto suam -em ferre valeant aegrotantes.

II *translate*: **A** *i. q. pactio*: SALL. hist. frg. 24 quae pacta in -e non praestitissent. LIV. 27, 30, 12 questi sunt quaedam parva contra fidem -is. 34, 57, 8 reddi ... per -em res. FEST. p. 297 ex -e Tulli Hostili regis et Metti Fufetii (p. 372 ex -e et pacto. SEN. clem. 1, 9, 10 nec ex -e iam, sed ex conscientia tacentem. SIC. FLACC. grom. p. 143, 20. TERT. anim. 35 ex fidei -e. SYMM. epist. 5, 92 CORP. III 9832. 15053). SEN. dial. 1, 2, 10 fortis et egregia fati -o. 5, 26, 4 mutuae facilitatis -o. QVINT. decl. 336 p. 322, 9 si hoc sine ulla -e fecissem. p. 322, 17 stari voce mea sit aequum -e pactorum. p. 324, 4. TAC. hist. 3, 70 si -is paeniteat. PLIN. epist. 5, 1, 2 eandem tacita -e salvam mihi pollicebantur. HYG. grom. p. 109, 20 si -is causa eas partes inter se custodiendas censuerunt. SCAEV. dig. 45, 1, 122, 3 ut secundum -em aut emant aut vendant. PAPIN. dig. 20, 1, 1, 1 creditor citra -em specialiter super eo conceptam frustra distrahit. VLP. dig. 50, 12, 3 pr. pactum est duorum consensus atque -o (*cf. Fritzsche, Untersuchung über die Bedeutung von consensus und consentire in den Digesten p. 60 sqq.*). ITALA lev. 6, 2 (Wirc.) anima si deliquerit in -em (ἐντολάς) et -o fu⟨...⟩. IS. 30, 1 (Cypr. epist. 59, 5) fecistis -em (συνθήκας) non per spiritum meum. CHALC. comm. 16 ratio est duorum finium iuxta semet ipsos habitus et quasi quaedam -o. AMBR. Tob. 12, 42 a die initae -is. HEGES. 1, 15, 2 pacti -e. 1, 21, 1 dilapsis plerisque per Antipatri -em. 1, 22, 2 secundum -es pacis. 5, 55, 1 tam frequentem desistendi -em. VVLG. sap. 12, 21 -es (συνθήκας) dedisti bonarum promissionum. II Macc. 13, 25 graviter ferebant ... amicitiae -em (συνθηκῶν) indignantes, ne forte foedus irrumperent. 14, 26. 27. Matth. 20, 2 -e ... facta (συμφωνήσας) cum operariis. II Cor. 6, 15 *v. p. 482, 17.* SVLP. SEV. epist. app. 6, 2 -e neglecta. ENNOD. epist. 3, 10, 4 p. 78, 21. opusc. 2, 32 p. 297, 13 cur ad iudicium districta -e productus est? FVLG. myth. 1 praef. p. 5, 1 tributaria in dies -o compulsantium pedibus limen proprium triverat. COD. Iust. 8, 21, 2 pr. (*a. 530*) quod ex -bus et pactis hominum noscitur. NOVELL. Iust. 111, 1 iudicialis sententia aut transactionum -o (σύμφωνον). 112 epil. vel iudiciali sententia vel amicali -e (σύμβασιν). MART. BRAC. form. vit. 5, 1 iustitia est naturae tacita -o in adiutorium multorum inventa. CORP. X 1579 qui nihil adversus legem et -em eius corporis facere perseveraverunt. **B** *in manum conventio*: SERV. Aen. 4, 103 omnis iste mos coemptionis et citra nominis nuncupationem dotis datae taxatione expediretur, quae res in manum -o dicitur. *ibid.* quid est ... aliud '⟨permittere⟩ dextrae' quam in manum convenire? quae -o eo ritu perficitur, ut aqua et igni adhibitis ... natura coniuncta habeatur. *ibid.* in hac -e. GAIVS inst. 3, 14 per in manus -em (3, 24. 33^a). VLP. reg. 11, 13 quod fit adoptione et in manum -e. 26, 7 sine in manum -e. coll. Mos. 16, 6, 1. PAVL. frg. Vat. 115 argumento esse in manum -em. DON. Ter. Andr. 297 confirmatae sunt legitimae nuptiae per manuum -em (*A T C*, manum -em *V*, in manuum -em *Steph.*; — conventorem *I*, coniunctionem *V*).

C *technice apud iurisconsultos*: *i. q. interpellatio, compulsio, exactio, litis contestatio, libellus actionis, obligatio*: GLOSS. μεθοδεία, μεθοδία. VLP. dig. 6, 1, 45 qui (*homo*) post -em restituitur. 43, 24, 15, 2 alterius -o alterum liberat. COD. Iust. 1, 3, 2 pr. (*a. 357*) omnis ... indebitae -is iniuria. 7, 51, 2 (*a. 369*) qui post -em rei incubavit alienae. 1, 3, 12 (*a. 398*) -e praemissa. 10, 32, 62, 1 nec ... patimur -em eiusmodi praetermisso filio. 7, 39, 4, 2 (*a. 491*) sine ulla ... illata iudiciaria -e. 4, 66, 2 (*a. 529*) cum neminem oportet -em vel admonitionem expectare. SYMM. epist. 9, 11, 2 ut Vrsum ... ab omni publica -e secernas. 10, 23, 2 cum ego ... civilem -em matri eius ... super sui nepotis munere detulissem. 10, 30, 1. 10, 34, 11 ignaros negotii et paternae hereditatis alienos pulsari incongrua -e patiaris. AMBR. in psalm. 35, 8 unde praeclare David exprimens -em gravissimam conscientiae peccatricis ait. Tob. 6, 24 dissimulatur -o, quando potest solutio sustineri. 7, 28 quos (*laqueos*) deformitati tam dedecoris -is plerique ... praetulerunt. COD. Theod. 11, 31, 5 (*a. 373?*) homini ... -em tradat ad adversarium perferendum. 8, 8, 3 (*a. 386*). IVST. inst. 4, 6, 24 in libello -is NOVELL. Iust. 96, 2 in -em fecit (ἐν αἰτίαις ἐποιήσατο) obligatum sibi apud quendam ... iudicum. 112, 1 per iudiciariam -em (ὑπομνήσεως). 112, 2, 1 ex hac -e (μεθοδείας) praeter tenorem nostrae legis facta. 112, 3 pr. per iudiciariam -em (μεθοδείας). 128, 23 -es (ἐναγωγάς) aliquas contra se moventibus respondere. AVELL. p. 15, 18 ex -e Osii ... Gregorium ... iussit exhiberi. p. 46, 1 nullis insidiis -busque pulsari. p. 46, 10 non -o aliquid, non appetitio, non fraus attemptet. CASSIOD. var. 9, 14, 4 -bus se gravari omnimodis. **D** *i. q. admonitio, expostulatio*: HIL. in Matth. 17, 11 Petrum post -em silentem. syn. 1 post primam atque iteratam -em. SYMM. epist. 7, 83 in civili negotio auget eius infirmitatem crebra -o. 9, 70 ne tibi perpetua -o spontanei gratiam decerpat officii. 9, 117 a verecundia ad pecuniam translata -o. RVFIN. Orig. in lev. 3, 2 duos vel tres testes in secunda -e iussit adhiberi (*syn.* correptio). CASSIAN. conl. 5, 21, 1 ab omnis -is eorum molestia liberatus sum. 5, 21, 3 necesse est me perpetuis eius -bus perurgueri. AVELL. p. 62, 14 (*a. 419*) qui -e contempta processit (*syn.* admonui). p. 66, 23 (*a. 419*). LEX Burg. lib. const. 89, 3 vacca ... post tertiam -em si in vinea inventa fuerit, occidatur. *i. q. compellatio*: CLAVD. DON. Aen. 10, 18 officiis praeeuntibus invidiose -em patrem dixit.

conventiōnālis, -e *a* conventio. GLOSS. iurispr. cod. Paris. gr. 1357^A κονβεντιοναλίαε: συναινετικαί. *i. q. ad conventionem pertinens*: POMPON. dig. 45, 1, 5 pr. stipulationum aliae iudiciales sunt, aliae praetoriae, aliae -es. *ibid.* -es *stipulationes* sunt, quae ex conventione reorum fiunt. VLP. dig. 45, 1, 52 pr. in -bus stipulationibus contractui formam contrahentes dant. INST. Iust. 3, 18, 3 -es *stipulationes* sunt, quae ex conventione utriusque partis concipiuntur (*cf.* THEOPHIL. inst. Iust. 3, 18, 3 κονβεντιονάλιαι [*syn.* ἐκ κοινῆς συναινέσεως]). COD. Iust. 8, 21, 2, 1 (*a. 530*) in -bus pignoribus vel hypothecis. NOVELL. Iust. 112, 2 pr. ut non aliter -es (τὰ τῶν αἰτιάσεων βιβλία) libelli pulsatis porrigantur. 112, 3, 1 -i libello (διὰ βιβλίου ὑπομνήσεως) quicumque pulsatus est. CASSIOD. var. 7, 39, 2 tuitionem tibi ... contra inciviles impetus et -ia detrimenta nostra concedit auctoritas. conventiōnālius *v. l. 47 et 53.*

convento, -āre [*cf. c.* convenire. *Th.*]. TERT. anim. 54 qua ratione discipulae ad magistras -bunt tanto discrimine invicem absentes? SOL. 27, 7 externos in ea *plaga* plurimos conventasse (convenisse *M*) argumentum de urbibus et locis dabimus.

? **conventor,** -ōris *m. a* convenire. COD. Iust. 2, 55, 6 adversus iustos eorum conventores (*P^b*, contemptores *codd. dett.*, reorum conventores *Mommsen*).

ˣ**conventus,** -ūs *m. a* convenire. *leguntur omnes casus, genet. sing.* conventuus: CORP. II 2416 (*litt. optimis*). *graece*: MALALAS p. 438, 23 κομβέντου (p. 102, 6). p. 183, 22 κομβεντίῳ. p. 494, 12 κομβέντον (LYD. mens. 1, 30). *legitur inde a* LIV. ANDR. *deest apud* PLAVT. VARRONEM PVBLIL. RVT. LVP. TIB. PROP. OV. GRATT. MANIL. GERM. VELL. CELS. PHAEDR. SCRIB. LARG. MELAM LVCAN. PERS. PETRON. VAL. FL. SIL. STAT. [*it.* convento, *francog.* couvent. *M.-L.*]

I *concursus, congregatio, constipatio, consociatio, societas*: **A** *de animantibus*: **1** *generaliter*: PAVL. FEST. p. 38 contio significat -um. p. 41 -us quattuor modis intellegitur: uno, cum quemlibet hominem ab aliquo conventum esse dicimus. altero, cum significatur multitudo ex compluribus generibus hominum contracta in unum locum. tertio, cum a magistratibus iudicii causa populus congregatur. quarto, cum aliquem in locum frequentia hominum supplicationis aut gratulationis causa colligitur. p. 66 contio, -us dicta quasi convocatio. p. 107 in comitium hoc est in -um venire. ISID. orig. 6, 16, 13 coetus vero -us est vel congregatio a coeundo id est conveniendo in unum. unde et conventum nuncupatum, sicut -us,

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

coetus vel concilium a societate multorum in unum. DIFF. ed. Beck p. 47, 43 inter concilium et -um et coetum et coitum: concilium est convocata multitudo, -us ex diversis locis populum in unum contrahit, coetus fortuito congregatur, coitus duorum corporum inter se iunctio. GLOSS. *σύνοδος, ἡ πολλῶν ἀνθρώπων συνέλευσις. συνοδία, ἀγορᾶς συνέλευσις, ἄθροισις. ἀγοραῖος σύνοδος, ὀχλαγωγία. συντυχία, ἡ ἔντευξις.* frequentia. navium commeatus. *de senatus conventibus:* LYD. mens. 1, 30 *τὴν δὲ τοιαύτην σύνοδον κομβέντον ἔθος Ῥωμαίους καλεῖν ἀντὶ τοῦ συνέλευσιν.* TER. Hec. 35 comitum -us, strepitus, clamor mulierum. AFRAN. com. 189 nostrum in -um ... ludum lapsumque petulcum. RHET. Her. 4, 18, 25 qui in sermonibus et -u amicorum verum dixerit numquam, eum sibi in contionibus a mendacio temperaturum. 4, 47, 60 ex omni -u bonorum eicietur. CIC. S. Rosc. 59 ut vestro consessu et hoc -u pro summa solitudine abuteretur. Verr. 1, 18 non tanto in -u tam aperte palamque. 2, 94 cur prudentissimas lectissimasque feminas in tantum virorum -um ... prodire cogis? 2, 137 domus erat non meretricio -u, sed praetoria turba referta. 3, 58 in -u maximo (4, 132. 149. 5, 67. 6, 140). 3, 74 erat hominum -us maximus. 3, 188 clamare omnes ex -u. 4, 45 quorum quanti -us ad Marcellos ..., quanti ad Cn. Pompeium ... fieri soliti sint (5, 77 quem -um mulierum factum esse arbitramini? RVFIN. hist. mon. 7 -um quendam magnificum fecerunt apud eum. VICT. VIT. 2, 1 spiritales -us). CIC. Verr. 4, 73 quae tu palam egisti, in -u imperasti (*cf.* 5, 86 haec ... agebantur in -u, palam). 4, 132 Romae querimoniae de tuis iniuriis -usque habebantur (LEX colleg. salut. Dian. et Antin. [Corp. XIV 2112] 1, 2 in quo *templo* ... -um haberi iusserat. EPIT. Alex. 97 CASSIOD. var. 8, 31, 1). CIC. Verr. 4, 204 magno -u acta res est (ASCON. Corn. p. 61). 5, 26 nec prius ... quam Romam atque in horum -um adiretis (6, 31 in -um suum mimi Isidori filiam venisse). 5, 107 celeberrimo virorum mulierumque -u. 5, 110 contio -usque civium. 5, 138 non esse vitandum illum nobis -um et locum. 6, 16 concursu magno frequentiaque -us. 6, 28 lucem -umque vitabant. 6, 101 agi nihil in foro et -u toto die. Cluent. 66 quod non dignum hoc -u et silentio ... esse videatur. Catil. 2, 13 in nocturno -u ad M. Laecam fuisset necne (SVET. Iul. 75 coniurationes -usque nocturnos). Mur. 61 in aliquo -u agrestium. Arch. 3 tanto -u hominum ac frequentia (Deiot. 5 dico extra -um et eam frequentiam, in quo oratorum studia niti solent). Flacc. 95 sepulcrum L. Catilinae ... hostium -u epulisque celebratum est. Sest. 28 si ... in creditorum -um incidisset. 119 quid ille -us ... postulet. Vatin. 12 tibi in -u Puteolis manus esse allatas. de orat. 2, 129 isque princeps ex omnibus ausus est in -u poscere qua de re quisque vellet audire (fin. 2, 1 VAL. MAX. 8, 15 ext. 2). Brut. 223 ex eodem genere complures minime dignos elegantis -us auribus aptissimos cognovi turbulentis contionibus. rep. 3, 45 est tam tyrannus iste -us quam si esset unus. parad. 27 quae est ... civitas? omnisne -us etiam ferorum et immanium? (SEN. suas. 1, 4 SEN. dial. 4, 8, 3). Tusc. 4, 80 cum multa in -u vitia collegisset in eum Zopyrus. Att. 1, 19, 8 itaque -us, qui initio celebrabantur, iam diu fieri desierunt (VICT. VIT. 2, 39. SACR. Leon. p. 400 quorum [*sanctorum*] celebrat -um ecclesia. GREG. M. epist. 9, 24 -us illicitos celebrare). 15, 3, 1 novi -us habitatores sane movent. epist. 4, 1, 1 te frustra in senatum sive potius in -um senatorum esse venturum. Q. CIC. pet. 54 civitas ex nationum -u constituta. CATVLL. 64, 32 domum -u tota frequentat Thessalia. LVCR. 4, 784 -us hominum pompam convivia pugnas. CAES. Gall. 1, 18, 12 quae in -u dixerat. civ. 1, 19, 2 concilia -usque hominum. LEX Vrson. (Corp. II 5439) 106, 32 coetum -um coniurationem. SALL. Iug. 12, 1 primo -u, quem ab regulis factum supra memoravi. 30, 1 per omnes locos et -us. hist. frg. 4, 40 mulieres -um vitantes. NEP. Dion 9, 1 cum a -u se remotum Dion domi teneret. Epam. 6, 4 coram frequentissimo -u (SVLP. SEV. chron. 1, 50, 3). VERG. Aen. 6, 753 natumque unaque Sibyllam -us trahit in medios. HOR. sat. 1, 7, 23 ridetur ab omni -u. LIV. 45, 33, 3 in illo -u Europae Asiaeque undique ... contracta multitudine. VITR. 7 praef. 5 -u ludorum. 2, 1, 2 cum propter ignis inventionem -us initio apud homines et concilium et convictus esset natus. 6, 5, 2 spatiosiora ad -us excipiundos *aedificia*. SEN. benef. 5, 15, 3 ex medio -u. CVRT. 4, 5, 11 ludicrum Isthmiorum, quod -u totius Graeciae celebratur. COLVM. 1 praef. 18 nundinarum ... -us. PLIN. nat. 10, 15 donec impleantur hominum -u fora. 21, 9 *Athenis* comissabundi iuvenes ante meridiem -us sapientium quoque doctrinae frequentabant. MART. 8, 4, 1 quantus, io, Latias mundi -us ad aras ... solvit ... vota. QVINT. inst. 1, 2, 3 lumen ... illud -us honestissimi tenebris ac solitudini praetulissem. 3, 8, 9 qui primi tales instituerint -us. 12, 2, 8 in -us scholarum recesserunt (PANEG. 4, 6 huic -ui iuventutis. COD. Theod. 14, 9, 1 [*a. 370*]. CASSIOD. var. 8, 31, 6 pueri liberalium scholarum -um quaerunt). LEX colleg. salut. Dian. et Antin. (Corp. XIV 2112) 2, 24 in -u referat (APVL. Plat. 1, 1 cum hoc Socrates in -u hominum referret). GELL. 1, 8, 3 -us ... ad eam (*Laidem*) ditiorum hominum ex omni Graecia celebres erant. APVL. mund. 31 qui nunc populorum otiosis -bus frequentantur. VLP. dig 48, 4, 1, 1 coetus -usve. TERT. spect. 3 tantum -um ethnici populi (*syn.* concilium). 7 in qua *urbe* daemoniorum -us consedit. 27 odisse debemus istos -us et coetus ethnicorum. nat. 1, 7 dies -uum nostrorum. ieiun. 13 -us (*i. ii qui convenerunt*) ... illi stationibus prius et ieiunationibus operati. ITALA psalm. 21, 17 (Barnab. 5, 13) nequissimorum -us (*συναγωγή*, VVLG. concilium). Am. 7, 10 (Lucif. non parc. 8) -um facit (*συστροφάς*, VVLG. rebellavit. *cf.* VVLG. II Macc. 14, 15 audito ... Nicanoris adventu et -u [*ἐπίθεσιν*] nationum). I Macc. 2, 42 (Lucif. non conv. 9, 1) tunc congregati sunt ad eos -us (*συναγωγή*, VVLG. synagoga). PORPH. Hor. epist. 1, 20, 4 communia: -us publicos. LAMPR. Heliog. 10, 7 nec ullus in -u et audiente populo esset pudor. CAPITOL. Aur. 25, 9 quibus et spectacula et -us publicos tulerat et omnium contionum genus. HIL. in Matth. 9, 5 turbae in domo -us. 11, 8 in medio synagogae, tamquam in publico fori -u, populum coarguant. ad Const. 2, 5 conscii ... nobis invicem sumus, post Nicaeni -us synodum nihil aliud quam fidem scribi. PRISCILL. tract. 2 p. 35, 15 in -u episcopali. AVSON. 460, 3 Penelope ... in -um procorum ... egreditur. MAXIMIN. c. Ambr. 90 ne -ui quem quietum esse oportuit pacificus locus ad sermonem daretur. HEGES. 1, 39 -um dimisit. HIER. epist. 2, 1 quam vellem nunc vestro interesse -ui. VVLG. I Macc. 3, 44 congregatus est -us (*συναγωγή*) ut essent parati (EPIST. pontif. Hil. Thiel 556, 9, 2 in synodali -u, qui ... est congregandus. NICET. psalm. 1 p. 68, 9). 14, 28 in -u magno sacerdotum et populi. 14, 44 convocare -um (*συστροφήν*) in regione (RVFIN. hist. 5, 13, 21 -us [*σύνοδοι*] episcoporum et concilia convocantur). PSALT. Rom. 61, 9 sperate in eo, omnis -us (*συναγωγή*, VVLG. congregatio) plebis. RVFIN. hist. mon. 5 in quibus (*ecclesiis*) publicus agitur populi -us (hist. 4, 15, 44 sollemnes agimus celebresque -us. SVLP. SEV. chron. 2, 50, 8 nocturnos ... turpium feminarum egisse -us). hist. mon. 10 coetus iustorum congregationesque martyrum, monachorum -us. hist. 2, 17, 21 de -bus (*συνόδους*) eorum. 5, 23, 3 Gallorum quoque sacerdotalis -us (COD. Theod. 16, 2, 45 [*a. 421*]). SVLP. SEV. chron. 1, 50, 3 cum dies festus adesset, ... -us diem edixit. ZACCH. 2, 17 ut ... -us extra ecclesiam contrahant Novatiani. CHROMAT. beat. 1 -us hic populi et mercatus frequentia. MACR. sat. 1, 5, 13 qui se dignum hoc -u meminerit. 1, 6, 2 quos ad -us nostri societatem rogari placuit. MART. CAP. 5, 436 ipsum -um superae consessionis attestor. COD. Theod. 14, 10, 1 (*a. 382*) cum ... -us ordinis candidati coeperit agitari. 16, 10, 8 (*a. 382*) -u urbis et frequenti coetu. 16, 10, 17 (*a. 399*) festos -us civium et communem omnium laetitiam non patimur submoveri. 6, 20, 21 (*a. 413*) frequentare senatum aliosque huiuscemodi -us. 16, 5, 54 *Donatistas* a coetibus honestis et a -u publico segregandos. OROS. apol. 3, 2. 4, 1. CASSIAN. inst. 2, 3, 1 in vespertinis -bus seu nocturnis vigiliis. 2, 17 cui religiosi -us commonitio vel synaxeos cura committitur. PETR. CHRYS. serm. 83 p. 433c nec convivii erat chorus ille, doloris erat ille -us. ALC. AVIT. epist. 54 p. 83, 9 ut semper -bus (*i. iis qui eum conveniunt*) mitissimo pareat auditu. VICT. VIT. 3, 8 nullibi liceret aliis aut convictus agere aut exercere -us. CASSIOD. var. 1, 31, 1 ut -us vester non sit seditionis strepitus. 2, 6, 2 in -u doctorum. 4, 33, 1 ut -us multorum disciplinabilium sit adunatio voluntatum. in psalm. 1, 2 convenerunt in unum, in unam voluntatem, non in unum -um (*syn.* conciliabulum). 68, 13 qui -bus hominum sedula curiositate miscentur. CONC. Rom. a. 501 p. 420, 3 secundo -u (*syn.* concilium). a. 502 p. 448, 9 in synhodali -u (*cf. l. 18*). NICET. vigil. 9 p. 67, 2 absint hoc -u tales vigiliae. EPIST. pontif. Hil. Thiel 8, 2, 4 in ea ... celebritate -us.

2 *speciatim:* a *de conciliis in provinciis habitis* (*κοινά*); *cf. Humbert, Daremberg-Saglio II p. 1433; E. Saglio, ibid. p. 1496:* LVCIL. 409 -us pulcher. NEP. Epam. 6, 1 cum in -um venisset Arcadum. LIV. 28, 5, 14 hunc -um ut turbaret (*ibid.* concilium Aetolis Heracleam indictum). 33, 34, 5 -us civitatum gentiumque est haberi coeptus (26, 19, 12. 34, 51, 2. COD. Theod. 12, 12, 7 *a. 380*). 33, 35, 1 dimisso -u. 33, 35, 8 ubi frequens Graeciae statis diebus esse solet -us. 34, 22, 6 Quinctius -um Corinthum sociarum civitatium legationibus ... edicit (34, 48, 3). 34, 50, 8 nondum -us dimissus erat (frg. 22). 34, 51, 5 nec comitia nec -um nec concilium. 38, 30, 2 Aegium a principio Achaici concilii semper -us gentis indicti sunt. 38, 30, 3 ut in omnibus civitatibus, quae Achaici concilii essent, invicem -us agerentur (45, 34, 9 -u reliquorum Epirotarum Acarnanumque acto. frg. 22 -um sociarum civitatium in oppido agebat. IVST. 12, 13, 5 velut -um orbis terrarum acturo). 38, 30, 4. 42, 6, 1. 45, 26, 11. 45, 30, 11. TAC. Agr. 12 rarus duabus tribusque civitatibus ad propulsandum commune periculum -us. SVET. Nero 28 circa -us mercatusque Graeciae. RVFIN. hist. 4, 13, 7 in -u (*κοινῷ*) Asiae. COD. Theod. 12, 12, 13 (*a. 392*) ut ipse -us in una opulentiore ... urbe celebretur (*syn.* provinciale concilium). 11, 20, 43 (*a. 423*) in -u provincialium. DRAC. Romul. 6, 23, 1 ut ... -us nobilium occursione celebri colligatur. CASSIOD. var. 7, 37 ut sententiam tuam in -bus publicis spectandam esse cognoscas. 9, 20, 2. b *i. q. collegium, corpus:* LIV. 3, 10, 7 pericula a -u alienigenarum praedicta. SVET. Galba 5 in -u matronarum (LAMPR. Heliog. 4, 3 -us matronalis. *ibid.* mulierum senatus). RVFIN. hist. 5, 16, 10 ab ecclesiae -u et societate depulsi sunt. MAXIMIN. c. Ambr. 53 unam vineam, unam domum, unum templum, unum -um esse christianorum. VVLG. psalm. 63, 3 protexisti me a -u (*συστροφῆς*) malignantium: a multitudine operantium iniquitatem. COD. Theod. 6, 22, 8, 1 (*a. 425*) ut omnibus -bus, officiis atque consessibus legem executioni tradi tua celsitudo provideat. ZACCH. 2, 11 Sabellius perinde appellari ex se -us sui exigit partem (*syn.* plebs, grex).

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

c conventus civium Romanorum (*cf. Kornemann, PW. IV 1179—1200; E. Saglio, Daremberg-Saglio II p. 1496 sq.*): CIC. Verr. 3, 32 ceterarum rerum selecti iudices ex -u civium Romanorum proponi solent. 2, 34 selecti ex -u aut ex negotiatoribus propositi iudices nulli. *ibid.* de -u ac negotiatoribus nulli iudices. 3, 44 hanc solam tu illo -u reperiere sortitus. 3, 70 homines honestos e -u Syracusano. 3, 189 adhibentur in scribendo ex -u viri primarii. 4, 28. 32 -us Syracusani. 4, 136 -us honestus Syracusis. 4, 137. 139. 5, 55 e -u Syracusano. 5, 67. 70. 137. 6, 10 maximus ... -us civium Romanorum. 6, 65. 71. 94 is est -us Syracusis civium Romanorum. 6, 113 in -u civium Romanorum. 6, 140. 155. Sest. 9. Lig. 24 -us firmi atque magni. CAES. civ. 1, 14, 5 -us Campaniae. 2, 19, 3. 2, 20, 5. 2, 36, 1. 3, 9, 2. 3, 21, 5. 3, 29, 1 -us civium Romanorum. 3, 32, 6 civibus Romanis eius provinciae, sed in singulos -us singulasque civitates certae pecuniae imperabantur. 3, 40, 6. BELL. Alex. 56, 4 quos ex omnibus -bus coloniisque conscriptos. 57, 5 -um Cordubensem. 58, 4. 59 *bis*. BELL. Afr. 68, 4 de -u Vticensi. 97, 2 *bis*. CORP. V 3376 curator -us civium Romanorum. XII 94. 2618 c(urator) c(ivium) R(omanorum) con(ventus) He⟨lvetici⟩. XIII 5013. 5026.

B *de non animantibus*: LIV. ANDR. trag. 18 *v. p. 242, 65*. LVCR. 1, 611 non ex illarum (*partium*) -u conciliata. SEN. nat. 7, 12, 4 si duarum stellarum -u gignerentur *cometae*. APVL. mund. 21 sic totius mundi substantiam initiorum inter se impares -us pari nec discordante consensu natura veluti musicam temperavit. VLP. dig. 47, 10, 15, 4 convicium ... dicitur vel a concitatione vel a -u, hoc est a collatione vocum. SOL. 13, 2 *fiber* animal morsu potentissimum, adeo ut cum hominem invaserit, -um dentium non prius laxet (PLIN. nat. 8, 109 morsus resolvit) quam concrepuisse persenserit fracta ossa. CAEL. AVR. chron. 2, 9, 117 sunt ..., quae -um sive glutinationem vulnerum impediant, plurimae vel innumerabiles causae. FAVST. REI. epist. 7 p. 204, 25 sub duarum naturarum -u suscipi non debere, ut dei pater (*Engelbrecht*, deus *codd.*) pater hominis sit. ORIG. in Matth. 18, 134 defectio solis ... non in alio tempore fit nisi in -u solis et lunae. CLAVD. MAM. anim. 1, 6 ex quorum metrico pro portione -u.

II *i. q. concubitus*: ARNOB. nat. 2, 70 ex -u Iovis inseminati et nati sunt. QVEROL. p. 13, 3 -us et dibacchationes. AMBROSIAST. in I Tim. 3, 13 omnes a -u feminae abstinere debere ..., ut post -um legitime purificarentur. AVG. c. Iul. 4, 8, 49 utrum in coniugibus christianis -uum voluptatem pudicitiam an impudicitiam nominem. epist. 161, 1 neque enim quis -us viri et feminae vel cuiuslibet conceptionis aliquando ... ratione poterit exponi. ZACCH. 2, 9 p. 1122[C] habere in coniugio -uque plures licuit. 3, 5 p. 1156[A] a iustis -bus abstinentes. p. 1156[B] tribulos spinasque passuri praevios adiecere -us. p. 1157[B] qui contaminati mulierum -bus non fuerunt. PELAG. in Gal. 4 p. 815[A] ex -u viri et feminae.

III *i. q. iudicium in provinciis habitum* (*cf. Kornemann, PW. IV 1173—1174; E. Saglio, Daremberg-Saglio II p. 1496*): GLOSS. iurispr. cod. Paris. gr. 1357[A] κονβέντος· ῥητὸς χρόνος ἢ καιρὸς τοῦ δικαστηρίου· παρὰ τὸ κονβένερε τὸ συνιέναι. *cf.* THEOPHIL. inst. 1, 6, 4. 3, 12 pr. CIC. Verr. 6, 28 in quibus (*oppidis*) consistere praetores et -um a g e r e solebant (CAES. Gall. 1, 54, 3. 6, 44, 3. 7, 1, 1 LIV. 31, 29, 8 SVET. Galba 9 FLOR. epit. 4, 12, 31. VVLG. act. 19, 38 -us forenses aguntur). epist. 3, 8, 6 quod eisdem diebus meus -us erat Apameae. CAES. Gall. 5, 1, 5 -bus Galliae citerioris p e r a c t i s (5, 2, 1 his confectis rebus -busque [conventis *A Q*] peractis. SVET. Iul. 30. 56). HIRT. Gall. 8, 46, 5 cum celeriter omnes -us percucurrisset. PLIN. nat. 8, 142 ab alio (*cane*) ... in -u percussorem domini laniatuque et latratu coactum fateri scelus. TAC. Agr. 9 ubi -us ac iudicia poscerent. PLIN. epist. 58, 1 -um incohaturus. SVET. Iul. 7 ubi cum ... iure dicundo -us circumiret. GAIVS inst. 1, 20 ultimo die -us. COD. Theod. 6, 7, 1 (*a. 372*) intra secretaria extraordinariosque -us.

IV *de locis quo vel unde homines conveniunt*: **A** *generatim*: SCHOL. Germ. Bas p. 57, 4 omnis hominum -us. **B** *speciatim*: **1** *de loco, ubi iudicatur*: SCHOL. Hor. epod. 2, 7 forum proprie vocatur publicus -us, ubi diiudicantur lites. **2** *i. q. regio quae ad unum iudicium pertinet*, διοίκησις (*cf. Kornemann, PW. IV 1174—1179*): ISID. orig. 14, 5, 21 regiones partes sunt provinciarum, quas vulgus -us vocat, sicut in Gallaecia, Cantabria. CIC. Verr. 3, 160 *quod est* commune -us illius ac prope totius provinciae. PLIN. nat. 3, 7 i u r i d i c i -us ei quattuor, Gaditanus, Cordubensis, Astigitanus, Hispalensis (MART. CAP. 6, 630). 3, 11 *sqq.* 139 *bis*. 142. 4, 111. 112. 117. 5, 105 *sqq.* 12, 10. IVV. 8, 129 nec per -us et cuncta per oppida curvis unguibus ire parat ... Celaeno. HEGES. 1, 19, 4 Gabinius in quinque -us Iudaeam divisit. *ibid.* totius regionis -us. HIER. vir. ill. 17 scripsit ad Philippenses valde utilem epistulam, quae usque hodie in Asiae -u legitur. VVLG. Sirach 10, 16 exhonoravit dominus -us (χώρας) malorum. OROS. hist. 1, 2, 91 Zeugis non unius -us, sed totius provinciae generale nomen fuisse. MART. CAP. 6, 632 universa provincia habet -us septem. HYD. chron. II p. 31, 194 maritima -us Lucensis loca. p. 31, 201. 32, 202. 35, 249. 250. CORP. II 4072 -us Asturicensis. 4215 -us Bracaraugustanus. XII 1855. **3** *i. q. mercatus*: SERV. Aen. 5, 758 indicitque forum: id est tempus et locum designat agendorum negotiorum, qui -us dicitur. CASSIOD. var. 8, 33, 1 Lucaniae -u, qui prisca superstitione Leucothea nomen accepit. 8, 33, 3 est . . . -us iste et nimia celebritate festivus et circumiectis provinciis valde proficiens.

V *i. q. pactum, conventum*: CIC. Caecin. 22 in quo (*fundo*) ex -u vim fieri oportebat. Att. 6, 3, 1 ex pacto et -u. NOVELL. Iust. 119, 11 (*a. 544*) qui nondum iudiciali decreto aut per amicalem -um (σύμβασιν) ... decisi sunt. *Burger.*

convenusto, -āvī, -ātum, -āre *a* con *et* venustare. GLOSS. -at adornat. CHALC. comm. 320 silva formata qualitatibus, quantitatibus etiam figurisque et omni cultu -ata 354. IVL. VICT. rhet. 20 p. 433, 31 est ille ornatus eloquii, si vel dictionum vel verborum figuris compositiones -emus. 26 p. 446, 42. MART. CAP. 1, 28 ubi sol flammanti mundum lumine -at. 2, 219 (vers.) ac ni rosetis purpuraret culmina Aurora primo -ans halitu. SIDON. epist. 6, 12, 3. 8, 6, 6. PS. HIER. epist. 6 p. 80[D] paradisum ... velut amoenissimum praedium et urbanis -atum et rusticis consitum.

converbero, -ātus, -āre *a* con *et* verberare. *i. q. valde verberare*: SEN. dial. 5, 19, 5 sed gentes totas lancinat, sed urbes et flumina et tuta ab omni sensu doloris -at. epist. 121, 4 virtutes exhortabor et vitia -bo. CVRT. 7, 2, 5 flere coepit et os suum -are. PLIN. nat. 13, 126 nocturnis grassationibus -ata facie. SVET. Nero 42 capite -ato. APVL. met. 8, 9 bracchia saevientibus palmulis -at. 9, 40. CHIRON 766.

convergo, -ere *a* con *et* vergere. ISID. orig. 3, 12, 1 in medio *circuli* punctus est, quo cuncta convergunt. 19, 19, 10.

converritor, -ōris *m. a* converrere. APVL. carm. frg. 2, 6 misi . . . pulvisculum complanatorem tumidulae gingivulae converritorem pridianae reliquiae (*de dentifricio*).

converro, -ī, -versum (CATO agr. 143, 2), -ere *a* con *et* verrere. convorram *trad. A* PLAVT. Stich. 375.

1 *i. q. verrendo colligere*: *proprie*: PLAVT. Bacch. frg. 3 -ite ⟨istuc⟩ scopis. Stich. 351 cape illas scopas :: capiam :: hoc egomet, tu hoc -e. 375 capiam scopas atque hoc -am lubens. 389 revorram hercle quod -i modo. VITR. 7, 8, 2 *guttae* in vas aquae -untur. CVRT. 7, 4, 27 cum vero venti a Pontico mari spirant, quidquid sabuli in campis iacet, -unt. COLVM. 8, 5, 3. APVL. apol. 58 qui *puer* pinnas -ret et foras abiceret. *translate*: CIC. off. 3, 78 quem paulo ante fingebam digitorum percussione hereditates omnium posse -ere. GELL. praef. 11 multa et varia lectitantes ... sine cura discriminis solam copiam sectati -bant (*trad.* convertebant). PANEG. 12, 26 pirata quidquid undecumque -erat, id ... congerebat. AMM. 31, 10, 1 haec . . . funesti per Thracias turbines -bant (*i. conciebant*). CYPR. GALL. exod. 350 quod pecora et totum vellet -ere census *Moyses* (*i. secum abducere*).

2 *i. q. verrendo purgare*: *proprie*: CATO agr. 143, 2 villam -versam mundeque habeat. PVBLIL. mim. 1 cellas servorum -i. COLVM. 7, 6, 6 diligensque pastor cotidie stabulum -it. 7, 9, 14. 8, 8, 6. 8, 11, 4. ARNOB. nat. 1, 49 cum deorum ante ora prostrati limina ipsa -rent osculis. *translate*: PLAVT. Rud. 845 -et iam hic me totum cum pulvisculo (*iocose, i. ad nihilum rediget*). AVIEN. Arat. 1458 turbida certantes -ent (*i. concutient*) aequora chauri (1584 flamina crebra salis quatient vada, flamina terras -ent omnes). AVSON. Mos. 281 aequoream solitus -ere Tethyn (*de piscatore*).

1. conversātio, -ōnis *f. a* 1. conversare. *i. q. conversio*: *proprie et in imag.*: PS. AVR. VICT. epit. 18, 3 vir ad humanae -is exemplum per laboris genera universa ad summa provectus. HIL. in Matth. 17, 8 ad -em gentium et saeculi (*allegorice*). VVLG. Sirach 18, 24 tempus retributionis in -e faciei (ἀποστροφῇ). CAEL. AVR. acut. 2, 27, 143 et magis cum alterna -e aspiciunt aegrotantes (*oculi*). 2, 37, 194 lecti latitudo atque spatium tantum probatur, quantum sufficiat aegro alterna -e alterius loci frigus accipere. *translate de paenitentia*: TERT. paenit. 9 exomologesis prosternendi ... hominis disciplina est, -em iniungens misericordiae illicem. VVLG. Sirach 18, 21 ostende -em tuam (ἐπιστροφήν). ACT. Petr. 26 in -e peccatorum suorum. PASS. Petr. 14 conversione videlicet et -e atque cum fide paenitentia hominis (*ibid.* immutatio). *de introitu in vitam monachorum* (*cf. p. 855, 84*): CONC. Aurel. a. 524 p. 36, 20 ante praemissa -e (*ibid.* p. 37, 3 conversio). a. 538 p. 75, 4 ante annualem -em (*cf.* a. 549 p. 103, 14). p. 76, 16 pro novitate -is. *huc pertinet* GLOSS. IV 325, 4 -o continentia (*cf. p. 858, 44*).

***2. conversātio**, -ōnis *f. a* conversari. GLOSS. ἀναστροφή, διαγωγή, βίος, συναναστροφή. *legitur inde a* PAVL. FEST. SEN. rhet. VELL. [*corrupta*: VITR. 9, 1, 4 APVL. mund. 27.]

1 *i. q. commoratio, convictus, societas conversantium, familiaritas*: **a** *proprie*: PAVL. FEST. p. 368 vicinia vicinorum -o. VELL. 2, 102, 3 nec defuit -o hominum vitia eius assentatione alentium (*cf.* SEN. dial. 10, 3, 3 quantum ... blanda -o abstulerit). SEN. dial. 9, 3, 7 si omnem -em tollimus et generi humano renuntiamus vivimusque in nos tantum conversi. 9, 17, 3 -o enim dissimilium bene composita disturbat. 11, 15, 2 (*ibid.* convictus). benef. 3, 2, 3 illa, quae ad oculos non revocantur, sed extra -em ut supervacua iacuerunt. 6, 29, 2 assidua -o. nat. 2, 32, 5 ob nimium remotam -em (*de avibus*). epist. 99, 19. 100, 12 haeretque mihi color eorum (*scriptorum Fabiani*) non ex recenti -e familiariter, sed summatim ut solet

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

ex vetere notitia. Ps. SEN. mon. 82. PLIN. nat. 10,100 ne cui frequentior -o (*perdicum*) suspecta sit (SOL. 7,29). QVINT. decl. 291 p. 160,24 cuius *mulieris* -o continua etiam invitos ad se oculos poterat deflectere. Ps. QVINT. decl. 15,4 mutata -e. 18,7. CALL. dig. 1,18,19 pr. ex -e aequali contemptio dignitatis nascitur (*cf.* APVL. Socr. 4 p. 129 parit enim -o contemptum, raritas conciliat admirationem). APVL. met. 8,2 sermonibus assiduis et -e frequenti. 9,6. TERT. idol. 14 non utique eas habenas -is (*sc. cum idololatris sim.*) immittit. 20 *nomina deorum* nobis ut dicamus -o extorquet. nat. 1,7 p. 69,16 (*ibid.* conventus). 2,5. adv. Val. 26 ut erudiri cum eo et exerceri in -bus possit. ITALA gen. 49,3 (Lugd. Ottob.) durus in -e (σκληρὸς φέρεσθαι, VVLG. *aliter*). HIL. in Matth. 3, 2 post XL dierum -em. AMBR. Noe 18, 64 quae *aves* in aquis -em habere consuerunt. HIER. in Ezech. 43,18 p. 533. PAVL. NOL. epist. 5,13 *zelus* vicinia aemulae -is accenditur. SVLP. SEV. chron. 2,5,5 ab omni -e remotus. EVSTATH. Bas. hex. 9,3 p. 958$^{B.C}$ solitudo -is similiumque vitatio (*leonis*). FAVST. REI. grat. 2,6 p. 73,13. MACR. sat. 1,21,27 quorum *animalium* -o aquis mersa velut a conspectu solis exulat. CASSIOD. Ios. c. Ap. 1,189 habitationem suam et -em. 2,260 neque -is neque cohabitationis suae. in psalm. 24,3 in quo *vitae ordine* ambulat et doctorum -o et simplicium multitudo.

cum praepos.: cum: SEN. contr. exc. 6,8 non cultus in illa luxuriosior, non -o cum viris licentiosior. IREN. 5,35,1 cum sanctis angelis -em et communionem. VVLG. Dan. 2,11 quorum (*deorum*) non est cum hominibus -o (κατοικία μετά). RVFIN. hist. 5,20,6 (συναναστροφῇ).

inter: QVINT. inst. 1,2,4 nec tutior inter servos malos ... -o est. HERM. vulg. sim. 9,25 inter angelos -em habent. *cum genetivo, i. q. cum*: SEN. dial. 9,1,3 tam malorum quam bonorum longa -o amorem induit. 11 (12),7,9 totus sermo *Hispanorum in Corsica* -e Graecorum Ligurumque a patrio descivit. 12,17,4 C. Caesar ... conspectum -emque civium suorum profugit (epist. 35,3 conspectus et praesentia et -o). nat. 3 praef. 11 a divinorum -e quotiens ad humana recideris. epist. 7,1 inimica est multorum -o (*ibid.* turba). 94,40. 41. PLIN. nat. 9,26 caruit hominum -e (*cf.* SOL. 12,9. PASS. Barth. p. 146,14 ut vadas, ubi nulla -o hominum est). QVINT. inst. 6,3,17 sumptam ex -e doctorum tacitam eruditionem. Ps. QVINT. decl. 1,15 nihil est quod te sollicitet -e nostri. TAC. dial. 9 amicorum. Germ. 40. ann. 12,49 scurrarum. ITALA Matth. 13,49 (Lucif. Athan. 2,17) separabunt malos a iustorum -e (ἐκ μέσου, VVLG. de medio). ITALA (codd. d. g. Tert. adv. Marc. 5,17) *et* VVLG. Eph. 2,12 alienati a -e Israhel (τῆς πολιτείας τοῦ Ἰ.). HERM. Pal. mand. 4,1,9 abstinebit a -e eius *mulieris*. *al.* IVST. 44,4,8. NOVELL. Valent. 18,1,3 ne quis innocens talium (*Manichaeorum*) -e aut societate capiatur. AVG. civ. 9,7 procul a -e mortalium. 16,24 se a negotiosis -bus hominum se removeant, sicut turtur, sive inter illas degant, sicut columba. SVLP. SEV. dial. 1,24,3 in medio coetu et -e populorum ... stetit. EVGIPP. epist. 3 virtutes suggeruntur -e docentium. *nota*: IVST. 39,1,3 superbiam regis, quae -e Parthicae crudelitatis intolerabilis facta erat. *cum adiectivo*: SEN. dial. 6,23,1 animis cito ab humana -e dimissis (APVL. met. 5,1. 5,5 humanae -is colloquio viduata. TERT. nat. 1,10 p. 74,22. orat. 13 ob aliquod -is humanae inquinamentum. HIL. in psalm. 63,9 HEGES. 2,9,1 l. 177. MAR. VICTORIN. gramm. VI 51,7 in usu vitae et humana -e. AVG. gen. c. Manich. 1,23,40 SVLP. SEV. dial. 1,11,7. 1,17,3. AVELL. p. 428,27 humanis -bus usitatam similitudinem. PHYSIOGN. 11 *al.* GREG. M. mortal. 1,17 vetustam ... humanae -is vitam deseruit *Christus. cf. p. 852,18*). SEN. epist. 47,15 si quid enim in illis ex sordida -e servile est, honestiorum convictus excutiet. QVINT. decl. 266 p. 87,9 dignum -e vestra. Ps. HIL. libell. 19 a familiari -e discedere. ITALA psalm. 9^{a},9 (Lucif. Athan. 1,23) donec adducat eum in -e sua (in -e sua *om.* LXX *et* VVLG). *accedit indicatio loci*: FRONTIN. strat. 2,4,10 -o pristina castrorum (*i. in castris*). TERT. mart. 2 -em saeculi et carceris comparemus. FIRM. math. 4,24,3 facit eas *matres* in templorum -e detineri. COD. Theod. 16,5,34 (*a. 398*) *haeretici* consortio vel -e civitatum universarum atque urbium expellantur. SVLP. SEV. dial. 1,15,3 in monasterii -e. AVELL. p. 76,27 a sacratissimae urbis -e seiunctus. FAVST. REI. epist. 3 p. 179,5 de aeris istius -e. PAVL. sent. 3,6,70 *servi* ex -e urbana (*i. in urbe*. FIRM. err. 16,1 quam *Minervam* ex agrestibus locis ad urbanae -is ordinem rustica turba comitata est). FIRM. err. 19,2 ut in hac terrena -e opus nostrum per dies singulos luceat (math. praef. 4 praef. 3. PAVL. NOL. epist. 12,10 nulla -is terrenae et carneae labe pollutus. CASSIAN. inst. 1,2,4 PROSP. in psalm. 118,25. CASSIOD. in psalm. 24,1. *cf.* SERM. Corp. Vind. 21 p. 295,12 ut de terra nostra, id est de -e carnali possimus exire. ALC. AVIT. hom. 5 p. 107,21 VEREC. in cant. 1,11). RVFIN. Basil. hom. 8,2 qui neque corporalis -is eundem quem prius ordinem tenent, neque eosdem quos ante animos gerunt (AVG. epist. 147,42 infirmitati humanae animae corporalem -em introrsus vel mittere vel admittere). AVG. in psalm. 21,1,30 qui caelestem -em deserentes in terra eligunt beati apparere (*cf. p. 852,72*). CAEL. AVR. chron. 3,1,10 utilis denique maritima et plurima mare tenus -o. ALC. AVIT. hom. 7 p. 117,34 mundanae -is felicitatem (CASSIOD. in psalm. 24,20 nullis mundanis -bus polluuntur). *nota de concubitu*: ITALA exod. 21,10 (AVG. quaest. hept. 2,78) quae opus sunt et vestem et -em eius non fraudabit (VVLG. pretium pudicitiae non negabit. *cf.* AVG. *ad l.* p. 145,1 quod autem nos diximus '-em non fraudabit', graecus habet ὁμιλίαν, id est 'locutionem', quo nomine intellegitur scriptura honestius appellare concubitum). *i. q. colloquium (cf. p. 851, 7. 84)*: BACHIAR. fid. 7 p. 1035^{A} non solum de usu consuetudinarii, verum etiam a -e, fabulis, salutationibus, quae fabulas interserunt, ieiunare. VICT. VIT. 1,36 coeperunt praedicatione et -e sua (*nisi potius pertinet ad II, cf. l. 42 sq.*) ... barbaros invitare. Ps. IGNAT. ad Tars. 6 elaborate unusquisque omnem malitiam deponere et ... malam -em (εὐτραπελίαν), susurrationem. *adde*: MEROB. pros. frg. 1 A 20 ⟨cena⟩ non apparatus (*i. luxuria*), sed -o (*i. animi voluptas*). AVG. fid. et op. 17,31 'bonos et malos' dictum est secundum quandam humanam -em (*i. sermonis usum*). PALLAD. hist. mon. I 2 p. 259^{A} exponet eidem castitatis ... -em (τὸν περὶ ... ἁγνείας λόγον).

b *i. q. commercium, usus*: QVINT. decl. 298 p. 175,26 non a forensi contentione solum, sed ab universa civitatis -e longe remotus. EDICT. imp. Diocl. 1,19 in venalibus rebus quae vel in mercimoniis aguntur, vel diurna urbium -e tractantur. PAVL. dig. 11,7,12,1 ne sepulcrum ali⟨en⟩ae -is usum accipiat. *cf.* sent. 1,21,12 attactu -is humanae piaculum admittitur. COD. Theod. 14,4,2 (*a. 326*) quae *pretia* usus publicae -is attulerit (9,23,2 *a. 395* centenionalem tantum nummum in -e publica tractari praecipimus. *cf.* SIDON. epist. 6,5 per imperitiam novitatemque publicae -is. ENNOD. epist. 1,3 p. 7,5). 11,21,1 (*a. 371*) *aes* de usu penitus et -e tollatur. 13,1,11 (*a. 379*) immunem usum -is exerceant. 16,5,48 (*a. 410*) ut ab omni contractu eos et propemodum Romana -e submoverit. *nota*: COD. Iust. 1,5,21,2 his *haereticis* omne testimonium sicut et alias legitimas -es sancimus esse interdictum.

2 *i. q. ratio agendi, vivendi, mores, consuetudo, condicio, status (seq. inf. l. 66. 81)*: VLP. dig. 42,5,31,1 fraudulenta in rebus pupillaribus et callida -o. TERT. paenit. 1 universam vitae -em sine gubernaculo rationis transfretantes (PRISCILL. tract. 4,75 inter inexploratas humanae vitae -es. VEG. mulom. 1 praef. 9 in humanae vitae -e. VVLG. sap. 13,11. 15,12. RVFIN. Orig. in exod. 4,8 si reliquae vitae -o emendatiorem dirigat cursum. apol. Orig. 9 p. 605 aequas vitae -es tribuat omnibus. SVLP. SEV. Mart. 22,4. SALON. in prov. p. 968^{C} disciplina ... est sanctae et purae vitae -o. COD. Iust. 1,5,19,3 quae ad cotidianam vitae -em sufficiunt. vita et -o: TERT. adv. Marc. 2,19 in ipsis commerciis vitae et -is humanae. CYPR. zel. 18 -is ac vitae nostrae curricula decurrere. FILASTR. 35,3 vita integra et -e. HIER. vita Hilar. 1 mihi tanti viri -o vitaque dicenda est. RVFIN. apol. Orig. 1 p. 555 praemia bonae -is et vitae. *cf.* CORP. VIII 9520 cum qua vita iucunda, -o religiosa, frugalitas honesta ... exacta est).

TERT. idol. 6 suspectam habes convenientiam praedicationis in tanta disconvenientia -is (*cf.* adv. Marc. 4,3. 5,12 p. 617,20 -is, non praedicationis adulteratae reos taxat *pseudapostolos Christus. cf. l. 6*). patient. 1 constantiam commonendi propriae -is auctoritate dirigere. uxor. 2,5 margaritae vestrae sunt etiam cotidianae -is insignia. coron. 3 quacunque nos -o exercet. 8 quae nec in dei rebus nec in -bus Christi recognosci est. adv. Marc. 1,20. 21. 5,2 p. 572,19 ex -e aliud, non ex religione, ex disciplina, non ex divinitate. 5,3 p. 576,19 -is ambiguae. 5,4 p. 584,4. 5,11 p. 614,14 sine -e et testamentis *al.* resurr. 49 fug. 9. ITALA I Tim. 2,10 (Cypr. testim. 3,36 hab. virg. 8 Ps. Hil. libell. 11) per bonam -em (ἔργων, VVLG. opera. IREN. 1,6,2 necessariam esse bonam -em [πρᾶξιν]. Ps. ORIG. tract. 10 p. 108,13. 22. VVLG. II Macc. 6,23 optimae -is. Iac. 3,13 I Petr. 2,12). HERM. Pal. sim. 9,27,2 castam. CYPR. zel. 10 qui ... tenebras nocturnae -is evasimus, in factis atque in operibus luminis ambulemus. 14. epist. 11,7 *al.* FILASTR. 110,1 *al.* SCHOL. Hor. sat. 1,6,62 placui tibi ... propter meritum -is meae. SCHOL. Pers. 1,67 comoediae mores hominum exprimunt -emque (COD. Theod. 15,7,2 [*a. 371*] vulgarem vitam -e et moribus exercere. CORP. XIII 2472 [*a. 487*] vir ... humanetate et bonitate, moribus et -e clarus. *cf.* CASSIOD. var. 7,2,2 -is tuae moribus invitati). AMBR. Noe 13,46 *bis*. 19,67 gerendae paenitentiae et sequendae -is cupiditatem inicit peccatori. MAXIMIN. c. Ambr. 115 HIER. vita Hilar. 14 *al.* adv. Iovin. 1,13 figura et -o huius mundi praeterit quasi nubes. in Is. 17,1 p. 278 pristinae -is esse desistent. tract. in Marc. p. 321,2 felix ista -o despicere homines, angelos quaerere. epist. 29,1. 112,12 non docentis imperio, sed -is exemplo. VVLG. deut. 1,13 Tob. 14,17. II Macc. 4,13 profectus gentilis et alienigenae -is (ἀλλοφυλισμοῦ). Gal. 1,13 (ἀναστροφήν). Eph. 4,22. Phil. 3,20 nostra autem -o (πολίτευμα) in caelis est (*cf.* AMBR. virginit. 10,59 AVG. serm. ed. Mai 24,2. *cf.* Ps. AMBR. serm. Sess. 3,7 haec apostolica doctrina est, ... haec -o caelestis, haec professio spiritalis. GREG. TVR. glor. mart. 107 quantum distat inter -em caelestem et opolentiam saecularem). RVFIN. hist. 3,28,2 homines in carne iterum concupiscentiis subiectam -em habituros (*cf.* AVG. epist. 262,1 agere te, *o uxor*, -e subdita *marito* oportuit). hist. mon. 1 p. 398^{C} -o solitaria *al.* PAVL. NOL. epist. 23,30 tota spiritalis istius mercaturae -o. 43,7 (*ibid.* mores). epist. app. 2,8 aliud professione, aliud -e testantur (*cf.* SALV. gub. 5,52 non -e, sed professione nomen tantum demutare, non vitam). MEROB. pros. frg. 1 A 6 ⟨nec enim⟩ bonae -is est nimis pet⟨ere conspectum⟩. AVG. catech. rud. 7,11 praecepta ... christianae atque honestae -is. doctr. christ. 3,14,22 c. Iul. 1,5,16 *al.* OROS hist. 3,12,11 *Graecorum* insanas -es. AVELL. p. 34,8 *al.* SIDON. epist. 3,10,1 modestissimae -is opinione. EVGRAPH. Ter. Ad. 994

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

p. 190, 2 -e mollior. ENNOD. epist. 5, 13 p. 136, 17 saeculi -o legum metu retinetur *al.* CASSIOD. art. 3 p. 1167^{D} -e disciplinabili. in psalm. 1, 1 immaculata *ibid.* actus vitiosae -is *al.* COD. Iust. 1, 3, 54, 2 a saeculari -e recedere (1, 3, 54, 7). 1, 3, 54, 6 ex sanctimoniali -e. 5, 1, 5, 3 propter turpem vel impudicam -em. INST. Iust. 4, 8, 7 nova autem hominum -o huiusmodi asperitatem recte respuendam esse existimavit. GREG. M. moral. 1, 21. PALLAD. hist. mon. II 7 hanc exercuit -em (μέθοδον). VITA Fulg. 15 ambo meliores proposito, -e aequales. CONC. Paris a. 614 p. 189, 22 si quis monachorum aut monacha ... religiosam -em elegerint. Latun. a. 673—675 p. 217, 23 sub sanctae -is studio canonice vivant. *notabilia*: **a** *de re publica*: RVFIN. hist. 4, 7, 14 sanctae -is (τῆς ἐνθέου πολιτείας, *de ecclesia. cf.* GREG. M. moral. 1, 20 tres distinctiones fidelium in ecclesiae -e secutae sunt). 4, 26, 2 de optima -e liber unus (περὶ πολιτείας). CASSIOD. Ios. c. Ap. 1, 220. 1, 250 -em et leges eis composuit *Moyses.* 1, 265. 2, 264. NOVELL. Iust. 45, 1 (πολίτευμα). *cf.* DIONYS. EXIG. Procl. fid. p. 410^{C} prudentiam, quae in -e civili optata continet instituta. *adde*: PALLAD. hist. mon. I 6 p. 272^{D} grandem vitae -em (μεγάλην πολιτείαν) Tabennensiotas habere. *cf. p. 851, 39.* **b** *i. q. professio*: SIDON. epist. 7, 9, 17 illustris in utraque -e prosapia aut episcopis floruit aut praefectis. PALLAD. hist. mon. 24 p. 306^{C} -e monachus. **c** *condicio civilis*: COD. Iust. 11, 48 (47), 22, 3 ipse *coloni filius* in libera -e morabatur.

3 *i. q. observatio, studium, exercitatio, disciplina*: TERT. idol. 20 -o divinae disciplinae (*cf.* test. anim. 2 quod ... inter nos summum sit disciplinae et -is sacramentum. virg. vel. 1). pudic. 9 p. 238, 33 non est levior transgressio in interpretatione quam in -e (*sc. sensus domini*). praescr. 41 -is haereticae descriptionem. OPTAT. 3, 9 p. 93, 20 nobis et vobis ecclesiastica una est -o. 5, 1 p. 121, 16. PRISCILL. tract. 1, 15 cum adhuc in -e mundialis stultitiae delectaremur. VICT. VIT. 2, 6 per -em operum bonorum (*cf. p. 852, 52*). CASSIAN. c. Nest. 5, 1, 1 per bonorum actuum -em (CASSIOD. hist. 1, 11). ZACCH. 3 praef. -is catholicae formam loquemur (*ibid.* observantia). CASSIOD. in psalm. 33, 18 qui re humillimis -bus subdiderunt. hist. 6, 15 p. 1040^{A} mulierum virginitatis -e pollentium. NOVELL. Iust. 62, 1 pr. hoc summam putavit iniuriam et non curiosae -is remedium.

conversātor ὁμοδίαιτος GLOSS. II 383, 13. *a* conversari. *L.*

conversē *v. sub* converto.

conversia, -ae *f. a* conversus. GRAMM. suppl. 68, 22 alia *appellativa nomina* in 'sia' *desinentia*, ut conversus, conversi, conversia.

conversibilis, -e [*a* convertere, conversus, *cf. c.* convertibilis. *Th.*]. *quod converti potest*: **1** *proprie*: CHALC. comm. 308 omnibus ... placet silvam esse mutabilem totam et -em. MAR. VICTORIN. gen. div. verb. 10 quodam modo μὴ ὄντα iuxta id quod -em ὕλην habent et qualitates versibiles. **2** *translate*: ACT. Archel. 18, 2 quod si *naturae* -es sunt, scilicet provenire potest et bonum effici malum et malum bonum. PS. APVL. herm. p. 270 -es propositiones dicuntur *eqs.* p. 271. AVG. mus. 5, 4, 8 neque ipsa aequalitas membrorum -em, ut ita dicam, faciat partitionem. 5, 13, 27 duobus membris sibimet concinnatis aut totidem semipedibus, sed non -bus, terminatis.

ˣ**conversim** *adv.* [*cf. c.* convertere, conversus. *Th.*]. *i. q.* ἀνεστραμμένως (*cf.* converto *p. 869, 69*): MAR. VICTORIN. defin. p. 45, 18 -m ... nomen et definitio se invicem collata declarent. AVG. serm. 112, 7 numquid -m potes dicere *eqs.* MART. CAP. 5, 491. CONSENT. gramm. V 345, 9 sono masculinum, intellectu neutrum ... nam -m sono neutrum et intellectu masculinum nullum invenitur. BOETH. herm. pr. 2, 13 p. 182, 3 impossibile et non impossibile illud quod est contingens et possibile et non contingens et non possibile sequitur quidem contradictorie, sed -m (herm. sec. 6, 13 p. 437, 30). herm. sec. 6, 13 p. 431, 10 -m et contrarie. Porph. isag. p. 44, 2 proprium -m praedicatur de eo cuius est proprium. arithm. 2, 40 p. 138, 14. mus. 2, 7 p. 233, 28 *et persaepe.* CASSIOD. art. 6 p. 1216^{A} -m sumere est sic se habere consequens ad praecedens, sicut est praecedens ad consequens.

ˣ**conversio**, -ōnis *f. a* convertere. *v.* GRAMM. suppl. 110, 34. convorsio *traditur* CIC. de orat. 3, 186. 207. *extat inde a* RHET. Her.

I *versio, directio, flexio*: **A** *proprie*: PLIN. nat. 7, 176 -e vulvae (20, 238). 8, 166 vesicae -o. GELL. 9, 7 lemma: de -e foliorum in arbore olea. APVL. mund. 27 machinatores fabricarum astutia unius -is multa ... administrant. ITALA Ezech. 47, 7 (Weing.) in -e mea (ἐν τῇ ἐπιστροφῇ μου, VVLG. cum me convertissem). IVL. VAL. 3, 8 ex repentina -e Pori (*in certamine*). ARNOB. nat. 4, 5 oriens laevus immutata corporis -e dicatur. CHALC. transl. p. 54^{C} cuius speculi ... si ... facta erit -o (comm. 239). comm. 258 ob nimiam repentinamque -em *oculi* omnia videri ... putant (PHYSIOGN. 54 CAEL. AVR. acut. 2, 10, 72 chron. 2, 5, 89). SORAN. p. 110, 6 radices ... artifex sarcolabo convertat qua -e retentus ... sanguis non plurimus ... effunditur. CAEL. AVR. chron. 1, 4, 124 quippe cum levi -e corpus affectum epilepticos in vertiginem mittat. 2, 1, 28 spinae contortio vel -o ex aliqua causa effecta. acut. 2, 16, 100. 2, 17, 102 laterum ... veluti -em sentiunt. 4, 8, 107 in pueris vero lumbricorum -o sive conexio saepe occurrit. *nota*: CAEL. AVR. chron. 4, 7, 111 quod nulla querela tormentorum vel -is ... afficiantur (*i. q.* στρόφος). **B** *translate*: ITALA gen. 3, 16 (Tert. cult. fem. 1, 1 *et saepe*) ad virum tuum -o tua (ἀποστροφή, VVLG. sub viri potestate eris. *cf.* AVG. gen. c. Manich. 2, 29 gen. ad litt. 11, 37 p. 372, 12). ITALA gen. 4, 7 (Filastr. 131, 1) ad te -o tua et tu eius dominaberis (VVLG. sub te erit appetitus eius). ARNOB. nat. 2, 60 in *Christum* traducere suspensas pectoris -es. CHALC. comm. 176 propter indefessam ad deum -em. HIL. in psalm. 53, 11 dehinc rursum fit ad personam dei ... -o. OPTAT. 5, 5 p. 132, 22. VVLG. cant. 7, 10. AVG. civ. 12, 6 efficitur mala *voluntas*, non quia malum est, quo se convertit, sed quia perversa est ipsa -o. mus. 6, 16, 51 quo sese attollit *anima* per temperantiam, id est -em amoris in deum. immort. 12, 19 sapientiam ..., quia -e habet ad id ex quo est, aversione illam potest amittere. -i ... aversio contraria est. lib. arb. 2, 19, 53 -o ad mutabilia ... est voluntaria. psalm. 6, 13 -em ad confusionem habeant. PS. SORAN. quaest. med. 187 -o corporis ad peius. GREG. M. epist. 2, 3 illuc spiritus -e redeunt, unde nulla mentis aversione discedunt. *i. q.* ἀποστροφή (*cf.* GLOSS. IV 435, 31): PS. IVL. RVF. schem. lex. 26 p. 54 ἀποστροφή latine -o dicitur. AVG. quaest. hept. 2, 150 tamquam ad ipsum Moysen adhuc loquatur occulta -e, quae graece ἀποστροφή dicitur. civ. 20, 24 deinde -o sermonis ad angelos facta est (gen. ad litt. 9, 1 p. 269^{B}). PRISC. gramm. III 143, 23. 202, 20 MART. CAP. 5, 523. CASSIOD. in psalm. 19, 6 quae figura dicitur apostrophe, id est -o, quotiens ad diversas personas crebro verba convertimus. *sed* 45, 11 quae figura dicitur apostrophe, latine -o, quando ad aliam subita permutatione convertimur.

II *circuitus, circumactus, versatio, inversio* (*cf.* GLOSS. II 369, 41 μεταστροφή): **A** *proprie*: CIC. de orat. 1, 187 caeli -o (nat. 2, 19. div. 2, 89 caeli -es commutationesque. FLOR. epit. 4, 3, 8 in annua caeli -e. AVG. civ. 10, 11 MACR. sat. 1, 8, 7. somn. 1, 1, 3 de stellarum motu, de caeli -e. 18, 2 caeli diurna -e). CIC. rep. 1, 22 quod *Archimedes* excogitasset, quem ad modum in dissimillimis motibus inaequabiles et varios cursus servaret una -o ... soli luna totidem -bus succederet. 6, 18 summus ille caeli stellifer cursus, cuius -o est concitatior (AMBR. hex. 2, 2, 7). 6, 19 totius mundi incitatissima -e (nat. deor. 1, 21 sine mundi -e. SEN. nat. 7, 2, 2. 7, 9, 4. APVL. mund. 29 inter haec una mundi -o unusque reversionis est orbis. CHALC. comm. 81). CIC. leg. 1, 24 perpetuis cursibus -busque caelestibus. Tim. 19 motus caeli una -e atque eadem ipse circum se torquetur et vertitur. 36. 37. 49 -e luminum. 52 mensum annorumque -es (PLIN. nat. 10, 5 magni -em anni. FIRM. math. 1 prooem. 5 SOL. 33, 13 AVG. util. cred. 16, 34). Tusc. 1, 62 *astrorum* -es omnesque motus (5, 69. nat. deor. 2, 15. AMM. 20, 3, 3 utriusque sideris -es et motus). 1, 63 dissimillimos motus una regeret -o. nat. deor. 2, 52. 2, 54 quarum *stellarum* est cotidiana conveniens constansque -o. 2, 84 -e rotunda circum medium feruntur. 2, 88 sphaerae singulae -es. PLIN. nat. 2, 33 assidua -e immensae celeritatis. 2, 40 *sidera Saturnii, Martis, Iovis* maiores ... habent ... plenae -is ambitus. APVL. Plat. 1, 10 mensuras mundanae -is. PS. APVL. Ascl. 30 reversionibus siderum ad eadem loca temporaria -e currentium. IVL. VAL. 1, 6 in summo culmine -is. CHALC. transl. p. 38^{A} ex uniformi eiusdem naturae -e. comm. 75 dinumerationem -esque temporum. 77 -es et aequinoctii processusque et regradationes ... siderum vices temporum mutant. 292 tam crebrae tamque vehementis universae rei -is. HIL. in psalm. 118 lamed 2 astrorum ... aut -es aut demutationes. 120, 12. VEG. mil. 3, 4 noceat solis mutata -o. AMBR. hex. 2, 2, 3 orbis illius caelestis -e. AVG. epist. 55, 13 siderum ordinatissima -o (gen. ad litt. imperf. p. 487, 11). MACR. somn. 1, 6, 58 tres ... -es lucis aetheriae. 1, 20, 27 unius ... hemispherii -e. MART. CAP. 5, 593 Arctoa -o supra verticem volvatur Hesperiae. ORIG. in Matth. 18, 133 -em aëris. *nota*: CHALC. comm. 78 sol ... facere videtur aestivam -em, ... hiemalem -em (*i. solstitium*) ... ab autumnali ... aequinoctio pergens ad brumalem -em. AMBR. hex. 4, 5, 21 ad aestivas -es in septentrionem *sol* se subrigit.

B *translate*: CIC. inv. 1, 83 comprehensio ... si falsa *est*, duobus modis *reprehendetur*, aut -e aut alterius partis infirmatione *eqs.* PS. APVL. herm. p. 270 de -e *conclusionum.* p. 271 in simplici -e. MAR. VICTORIN. defin. p. 46, 5. gen. div. verb. 11 per -em ... complexionem horum nominum. VVLG. Sirach 38, 22 neque enim est -o (ἐπάνοδος). Ier. 30, 3 convertam -em populi mei Israel et Iuda (30, 18. 33, 7). 33, 26 reducam ... -em eorum. Ezech. 16, 53 convertam restituens eas -e Sodomorum ... et -e Samariae. MART. CAP. 4, 375 eosdem casus in -e custodiant *eqs.* POMP. gramm. V 270, 19 dicimus 'transtra per et remos' et fit hysterologia, id est -o sermonis, hoc est 'per transtra et remos'. PRISC. gramm. III 135, 4. MART. CAP. 4, 375 (*de relativo agens*) haec ita sibi respondent, ut eosdem casus in -e custodiant (*velut* '*servus domini*' '*dominus servi*'). 4, 376 *sqq.* PETR. CHRYS. serm. 24 p. 268^{B} en terribilis correptio dominationis, en pavenda -o servitutis. BOETH. herm. sec. 5, 12 p. 387, 19. 6, 13 p. 433, 10 superius propositionum facta -o est. Porph. isag. p. 337, 12. p. 347, 1. *cf.* GLOSS. II 444, 9 συναναστροφή. *apud rhetores*: *i. q.* περίοδος: CIC. de orat. 3, 186 instringitur ille quasi verborum ambitus; sic enim has conversiones Graeci nominant. 3, 190 neque semper utendumst perpetuitate et quasi -e verborum, sed saepe carpenda membris minutioribus oratio est. IVL. VICT. rhet. 22 p. 439 periodos ... longo ambitu et pleno circuitu orationis circumacta -o. *i. q.* ἀντιστροφή, ἐπιφορά: RHET. Her. 4, 13, 19 -o est, per quam non ... pri-

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

mum repetimus verbum, sed ad postremum continenter revertimur. CIC. de orat. 3, 206 in extremum -o *verborum* (QVINT. inst. 9, 1, 33). AVG. catech. rud. 11 MART. CAP. 5, 534. *nota i. q. turbo*: ITALA Os. 4, 19 (Wirc.) haec -o spiritus tu es in pinnis eius (*συστροφὴν πνεύματος reddit*).

III *commutatio, transfiguratio*: **A** *proprie de forma*: CIC. Flacc. 3 defendendi facilis est cautio ... tempestatum -e et moderatione. Tim. 45 illam sequi ... -em, quam habebat in se ipse eiusdem et similis innatam et insitam. COLVM. 6, 17, 6 si antequam tumor discutiatur, in suppurationem convertitur, optimum est ignea lamina -em resecare. FLOR. epit. 4, 3, 8. APVL. mund. 34 terrena omnia mutationes et -es, postremo interitus habent (*cf.* Plat. 1, 14 CHALC. comm. 308. 309. 325. 353 AVG. civ. 4, 2. CANDID. gen. div. 1 per -em et per mutationem). PS. APVL. Ascl. 36 ignis facit -es plurimas atque divinas (*cf.* ARNOB. nat. 2, 10). TER. MAVR. 664. TERT. adv. Hermog. 15 ex -e processerit materiae contra denegatam aeterni -em. ARNOB. nat. 1, 50 PANEG. 9, 13. CHALC. comm. 197 iuxta sexus silvestrem -em. 317 ex elementorum in se -e mutua. 322 de alio in aliud elementorum -e (*cf.* 325 ob inconstantem eorum mutuamque ex alio in aliud -em. transl. p. 67[C] intra gremium eius -e ad aliud ex alio formae transfigurantur). comm. 323 silva contrariam naturam ... suscipiens fit ex -e terra. 324 gyris genituram *elementorum* -emque procedere admonet ... cetera in terram convertentur, ipsa autem in nihilum eorum habebit -em. 326. CANDID. gen. div. 7 -o prioris in id quod secundum est. HIL. myst. p. 17, 21 *demutatio* ista ad fidei confirmationem est, non ad naturae -em (*cf.* psalm. instr. 23). in psalm. 2, 13 demutabiles fiant -e naturae. HEGES. 4, 18 l. 14 lucernam ferunt supernatare *aquis* sine ulla -e. RVFIN. Adamant. 4, 8 ⟨non⟩ videtur mihi immutatio quaedam *substantiarum* facta esse, sed ... -o aliqua qualitatum. AVG. serm. ed. Mai 48, 3 o mira rerum et naturae -o (VINCENT. LER. 6, 11). *de declinatione verborum*: POMP. gramm. V 179, 33 et immobiliter licet nobis declinare et mobiliter, id est cum -e (*sc. patres familias et p. familiae*). CONSENT. gramm. V 374, 12 *modus*, -o scilicet et transfiguratio eius syllabae, quae ultima in verbo est.

B *translate de ratione, mente, animo*: **1** *hominum*: PLIN. epist. 9, 13, 18 quibus clamoribus omnia exceperint, qui modo reclamabant. tanta -o vel negotii dignitatem vel proventum orationis ... subsecuta est. TERT. adv. Marc. 2, 24 simplex -o sententiae prioris. HIL. myst. p. 15, 12 -o voluntatis. in psalm. 2, 13 ex eo, quod fuimus, in id, quod sumus, -o nos repentina demutet (PANEG. 12, 43. HEGES. 1, 9, 4 repentina -o ad paenitentiam). MAXIMIN. c. Ambr. 128 iudicii -em. PS. AMBR. laps. virg. 2, 7 quae ista subitanea -o, quae ista repentina mutatio? HEGES. 1, 41, 1 -o facta in laetitiam. CAEL. AVR. acut. 3, 5, 51 parva -e mentis. LEO M. serm. 72, 2 quae *natura* ... nec usquam -em mutabilitatis incurrit. GREG. M. epist. 1, 11 huic nos sollerti decet -is cautela subducere. *nota*: HIL. in psalm. 66, 4 interiectio diapsalmi, etsi -em personae attulit, sensum tamen non demutabit. *sensu ecclesiastico i. q. amplexus fidei aut reversio in paenitentiam*: TERT. adv. Marc. 5, 2 p. 573, 21 -is suae de persecutore in apostolum. PRISCILL. tract. 3, 57 futuram -em ad deum post peccata non crederet (*cf.* RVFIN. Orig. in Ios. 14, 2 est ... -o, qua quis ad deum convertitur ... est autem et alia -o, qua diabolus ad se animas convertit. AVG. civ. 7, 33. 8, 24 quod instituit a cultu divinae religionis aversio, abstulit ad unum verum deum sanctumque -o. 10, 32. 40, 19 haec in unum deum ab huiusce mundi amore -o). HIL. in psalm. 125, 6 -em nostram ex vitiis in virtutes ... effectam. in Matth. 4, 10 -i homo subiacet ..., qui usque ad finem in omnibus dei operibus permanserit. FILASTR. 102, 3 -is causa. AMBR. hex. 1, 4, 12 principium et -is et depravationis. 3, 13, 56 de sui -e desperet. HIER. epist. 77, 2 celata virtus ... de -is ac paenitentiae incunabulis assumenda. 101, 2 numquam est sera -o (*cf.* c. Pelag. 3, 6). 122, 3 vetera crimina novella -e mutentur. VVLG. act. 15, 3 -em gentium (PAVL. NOL. epist. 23, 33). RVFIN. hist. mon. 1 p. 395[D] in ... initiis -is suae. hist. 4, 8, 5 de -e sua, quam habuit a gentili philosophia ad verae religionis fidem. AVG. bapt. 4, 25, 32 aliud esse sacramentum baptismi, aliud -em cordis. conf. 13, 2, 3 quod adeptus est -e, aversione lumen amittat. civ. 8, 24 -o corrigit aversionem. c. Faust. 15, 9 bonam -em a fabulis ad veritatem. in psalm. 144, 11 deus -i tuae indulgentiam promisit. gen. ad litt. 8, 12 p. 250, 9 in ea -e, quae ad *deum* est, permanentes. GAVDENT. serm. 4 -em paenitentis amplectitur. 7 a prima die vel regenerationis nostrae vel -is. SEV. MINOR. p. 739[A]. BACHIAR. repar. laps. 4 velox -o in paenitentiae celeritate laudatur. OROS. hist. 7, 41, 9 cui desperata -o est? LEO M. epist. 108 p. 1813 vera -o. PROSP. c. coll. 3, 1. 12, 3. PETR. CHRYS. serm. 46 p. 328[C] ubi non locorum mutatio, sed -o sensuum adversa depellit. 61 p. 369[A] Pauli subita et inopinata -o (CONC. Epaon. a. 517 p. 23, 2). SIDON. epist. 4, 15, 2 -e manifesta. ALC. AVIT. epist. 7 p. 38, 19 -is studio. VEREC. in cant. 4, 11 exhortatorem -is. CASSIOD. in psalm. 146, 9 nec aliquo splendore -is elucescunt. IORD. Get. 266. MART. BRAC. sent. patr. 108 ut det illi dominus -em in patientia. PAPYR. Marini 2 -is meae primordia. PASS. Petr. 14 ipsa ... disciplinae clavis in medio astricta est, -e ... et conversatione atque cum fide paenitentia hominis. *i. q. vita ac consuetudo monachi aut introitus in vitam clericorum vel monachorum*: CONC. Arelat. a. 524 p. 37, 3 praemissa -o (p. 36, 20 conversatio). CONC. Aurel. a. 538 p. 75, 3. a. 549 p. 103, 14. GREG. M. epist. 3, 39 cum magnis lacrimis ... habitum -is appetit. 3, 64 non poterant ea ipsa monasteria ... ad -em homines tantummodo habere. 5, 33[a] -is gratiam distuli. 6, 47. 8, 10 earum -em suscipit. 9, 144. 11, 15 ex monachicae -is statu. 11, 30. 14, 2. CASSIOD. gramm. VII p. 144, 1 -is meae tempore. CAES. AREL. reg. mon. 1 si quis ad -em venerit. GREG. M. epist. 8, 4 ne forte onus regiminis -is novitas non ferat. *nota*: SIRIC. epist. 14 p. 1143[A] qui vero iam aetate grandaevus, melioris propositi -e ex laico ad sacram militiam pervenire festinat.

2 *rerum*: CIC. Flacc. 94 quanta in -e rerum ac perturbatione versemur (Phil. 11, 27 AMM. 26, 6, 1). dom. 46 praeter -em status. Sest. 99 qui ... novos motus -esque reipublicae quaerant. rep. 1, 69 non est ... causa -is, ubi in suo quisque est gradu firmiter collocatus. div. 2, 6 naturales esse quasdam -es rerum publicarum. PLIN. nat. 26, 15 ne quis levibus momentis tantam -em factam existimet. PLIN. epist. 3, 24, 2 tantas -es aut fragilitas mortalitatis aut fortunae mobilitas facit. ARNOB. nat. 5, 38 id -em non potest in allegoricam duci. 5, 39. 5, 40 quae fiat interpretatione -o. HIL. in Matth. 8, 2 nominum -e (*sc.* 'homines' ait pro 'discipulos'). RVFIN. Orig. in cant. 3 p. 174[C] vicissitudinum permutationes et temporum -es, anni circulos. HEGES. 2, 18 modus et mora belli *erat* et plerumque desperatis rebus -o. 5, 1, 5 spes -is. *i. q. translatio verborum*: QVINT. inst. 10, 5, 4 illa ex latinis -o (*sc. in graeca*) multum ... contulerit. *apud rhetores*: *i. q. ἀντιμεταβολή*: CIC. de orat. 3, 207 est etiam gradatio quaedam et -o et verborum concinna tragressio *eqs.* (QVINT. inst. 9, 1, 34). ISID. orig. 2, 21, 11 antimetabole est -o verborum, quae ordine mutato contrarium efficit sensum. *i. q. μεταβολή*: MART. CAP. 9, 969 rhythmice est ars omnis in numeris, quae numeros quosdam propriae -is accipiat flexusque legitimos sortiatur. 9, 970. *i. q. ἀναστροφή praepositionis*: SCHOL. Hor. ars 72.

conversiuncula, -ae *a* conversio *deminutive*. *cf.* conversio *p. 855, 49*. SALV. epist. 4, 6 esto, conversiunculam nostram paganus quondam non aequanimiter acceperis. *Jacobsohn.*

1. converso, -ātum, -āre *a* convertere. *i. q. vehementer convertere, circumagere, volvere*: CIC. Tim. 27 *animus* se ipse -ans (*Plato p. 37[A] ἀνακυκλουμένη*). HERM. vulg. sim. 5, 6 fatigatum corpus illud serviliter -atum est (*ἀναστραφεῖσαν*). APIC. 5, 194 (*dub.*). *translate*: SEN. epist. 62, 1 cogitationes meas tracto et aliquid in animo salutare -o. HIPPOCR. aer. 14 tempore procedente *lex* in natura(m) -ata est (*ἐν φύσει ἐγένετο*). PASS. Petr. 14 quae auditis, ad perfectionem convertendo et -ando ducentes. *deriv.* 1. conversatio. *L*

2. converso, -āre *v.* 2. conversor.

1. conversor, -ōris *m. a* convertere. TRACT. in Luc. 1, 17 Helias dicitur dei et domini; tesbites, conversor (*cf.* HIER. nom. hebr. 53, 5 Thesbites captivans. 44, 1 Thesbi captivans sive convertens). *Jacobsohn.*

*****2. conversor,** -ātus sum, -ārī *a* con *et* versari. conversor: GLOSS. II 445, 7 -o. III 113, 45 -are. IORD. Get. 69 -are. TAB. devot. Audollent 233, 28 (*v. infra l. 79*). GLOSS. *συνδιαιτῶμαι, συνδιατρίβω. συναναστρέφομαι, σύνειμι.* -atur *ἀναστρέφει, διάγει.* -ari *σπαταλῆσαι.* *legitur inde a* SEN. rhet.

1 *i. q. simul versari, commorari, commeare*: *absolute*: SEN. dial. 5, 8, 1 sumuntur a -antibus mores. 7, 4, 2. epist. 108, 4 ea philosophiae vis est, ut non studentes, sed etiam -antes iuvet. PS. SEN. mon. 169 COLVM. 9, 11, 1. HYG. mun. castr. 1 reliqui pedes XII qui -antibus spatio sufficient. TERT. adv. Prax. 15 p. 256, 1 filius ergo visus est semper et filius -atus est semper et filius operatus est semper. adv. Marc. 2, 27 p. 373, 12. HEGES. 5, 16 l. 167 execratus -antium iniquitates. *nota*: VEN. FORT. Mart. 1, 10 quae -atus dederat miracula terris *Christus*. GREG. M. epist. 1, 14[a] in eo *monasterio* monachicum habitum et -andi sumpsi ... principium. *additur ubi?*: PAVL. FEST. p. 6 in quo *oppido* qui -ati assidue sint. CVRT. 8, 6, 16 mulier attonitae, ut creditum est, mentis -ari in regia solita. PLIN. nat. 10, 7 -atur autem *melanaetus* in montibus, secundi generis pygargus in oppidis et in campis. 31, 14 in Lusis Arcadiae quodam fonte mures terrestres *fuscos* vivere et -ari. VLP. dig. 47, 10, 13, 7 qui in publicum lavare vel in cavea publica sedere vel in quo alio loco agere sedere -ari non patiatur. APVL. met. 4, 28 in mediis populi coetibus. Socr. 11 p. 145 Iuturna quae mediis mil⟨it⟩ibus auxiliabunda -atur. TERT. adv. Marc. 5, 17 p. 635, 6 in Iudaismo. COMM. apol. 372. FIRM. math. 3, 11, 4 in templis. VVLG. I reg. 25, 15 cum eis in deserto (*ἦμεν*). sap. 13, 7 (*ἀναστρεφόμενοι*). Bar. 3, 38. Dan. 4, 9 in ramis eius *arboris* -bantur (*κατῴκουν*) volucres. Matth. 17, 21 in Galilaea. AVG. in psalm. 88 serm. 1, 8 voluit *Christus* carnem in uno loco nasci in una gente -ari. ACT. Petr. 15 in qua *ianua* sanctorum vestigia -antur. TERT. bapt. 1 istic. VVLG. act. 11, 26 ibi in ecclesia. TAB. devot. Audollent 233, 28 excito⟨t⟩e demon, qui (h)ic -ans (*pro* -as). ITALA Tob. 12, 15 (Cypr. domin. orat. 33) unus e septem angelis iustis, qui assistimus et -amur ante claritatem dei (*εἰσπορεύονται*, VVLG. astamus ante dominum). CASSIOD. Ios. c. Ap. 2, 210 sub nostras -ari leges. *c. dativo*: SEN. contr. 1, 2, 9 -ata es[t] cruentis et humano sanguine delibutis. 1, 2, 15. SEN. epist. 32, 2 hoc est salutare,

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

non -ari dissimilibus. 99, 23 nemo enim libenter tristi -atur, nedum tristitiae. 104, 20. COLVM. 6, 37, 8 *admissarius* a tenero -atus equis. SCHOL. Germ. Bas. p. 90, 11 -atum Musis (cum M. *Strozz.*). HERM. Pal. sim. 6, 2, 2 voluptatibus deliciisque vanis -antur. APRING. in apoc. 2, 1 qui ... miraculis spatiatur, virtutibus graditur et potestatis magnitudini -atur. *c. praep.*: cum: SEN. epist. 41, 5 animus ... -atur quidem nobiscum, sed haeret origini suae. 55, 9 -ari cum amicis absentibus licet (*sc. per cogitationes*). COLVM. 9, 11, 1 ut multitudo *apium* sine discordia cum parentibus suis -etur. APVL. apol. 87. TERT. idol. 14. anim. 9 cum angelis, aliquando etiam cum domino *al.* ITALA iud. 11, 3 (Lugd.) -bantur cum illo (συνεστράφησαν πρός, VVLG. congregati sunt ad). DOCTR. apost. 3, 9 non iunges te animo cum altioribus, sed cum iustis humilibusque -beris (ἀναστραφήσῃ). HIL. in Matth. 9, 6 *fimbriam vestis* cum apostolis -ata contingere *festinat mulier.* SCHOL. Germ. Bas. p. 65, 16 RVFIN. hist. 4, 14, 3 *al.* inter: TERT. nat. 2, 9 inter viros. adv. Marc. 3, 9 p. 391, 28 inter homines (HIL. trin. 4, 42 myst. p. 26, 10). AVG. civ. 9, 17 *al.* in: ITALA Eph. 2, 3 (omnes codd. Tert. pudic. 17 adv. Marc. 5, 17 *et* VVLG.) in quibus *filiis diffidentiae* et nos omnes -ati sumus aliquando (ἀνεστράφημεν). coram: VVLG. I reg. 12, 2 -atus (διελήλυθα) coram vobis ab adolescentia mea usque ad hanc diem, ecce praesto sum. AVG. civ. 17, 5 (*disputans de* ITALA I reg. 2, 35 transibit coram Christo meo omnibus diebus [διελεύσεται, VVLG. ambulabit]) 'transibit' dixit 'bitur'. circa: SALV. eccl. 2, 4 hominum circa se -antium foetidam commorationem.

2 *translate*: **a** *i. q. se gerere, agere*: VLP. dig. 1, 16, 9, 3 qui *filius* non ut oportet -ari dicatur. 26, 7, 3, 2 qualiter. 26, 7, 3, 2 *et* 3 male. 27, 6, 11, 4 dolo malo. TERT. patient. 4 si probos quosque servos ... pro ingenio domini -ari videmus. adv. Marc. 2, 27 p. 374, 9 -batur deus ⟨humane⟩, ut homo divine agere doceretur. ITALA prov. 20, 7 (Cypr. testim. 3, 1) qui -atur sine vituperatione in iustitia (ἀναστρέφεται, VVLG. ambulat). ITALA (omnes codd.) *et* VVLG. Phil. 1, 27 digne euangelio Christi -amini (πολιτεύεσθε). 3, 6 (cod. g *et* VVLG.) secundum iustitiam quae in lege est, -atus sine querela (γενόμενος ἄμεμπτος. CLEM. ad Cor. 63 qui ... sine querela -ati sunt inter nos). apoc. 18, 9 (Cypr. testim. 3, 34 Primas.) qui cum ea fornicati sunt et in deliciis -ati (στρηνιάσαντες, vixerunt cod. g. VVLG.). CLEM. ad Cor. 6 sancte. 21. VVLG. act. 23, 1 omni conscientia bona -atus sum (πεπολίτευμαι) ante deum. I Tim. 3, 15 *al.* AVG. epist. 140, 77 laudabiliter in conspectu hominum. op. monach. 6, 7. PS. VICT. VIT. pass. 12 cum ipsis sum in timore dei -atus. PALLAD. hist. mon. II 13 p. 366^{C} qui contemptibiliter -antur (ἐν καταφρονήσει βεβιωκότας) *et saepius.* *nota*: VITA Fulg. 7 sub ipsa adhuc professione laica plenus iam monachus -batur. *adde*: CYPR. domin. orat. 11 -emur quasi dei templa, ut dominum in nobis constet habitare. **b** *i. q. operam dare, vacare*: TERT. coron. 11 licebit in gladio -ari. adv. Marc. 5, 1 p. 569, 18 adhuc ego in persona discipuli et inquisitoris -or. VVLG. Sirach 8, 9 in proverbiis eorum -are (ἀναστρέφου). 39, 3. RVFIN. Adamant. 5, 22. hist. 2, 17, 17 in eruditionibus sapientiae et in profundiore intellegentia sacrorum voluminum. 5, 24, 8 in disciplina Christi semper -ati sumus (πεπολίτευμαι) *al.* PARTHEN. epist. quia -ari in tuis laudibus volui, modum epistulae praeterivi. MONTAN. epist. 2, 1 in actis mundialibus -antem valde.

deriv.: 2. conversatio, conversator. *L.*

conversum, -ī *v. p. 869, 69.*

1. conversus, -a, -um *v. p. 869, 66*

2. conversus, *abl.* -ū *m.* *a* convertere. *cum nominibus eiusdem terminationis enumerat* PROB. app. gramm. IV 193, 7. *i. q. circumactus*: MACR. sat. 7, 9, 4 septimus *motus*, qui gyros efficit, crebro -u turbat. *i. q. motus*: CAEL. AVR. diaet. pass. 46 ex nimia pudendorum tensione sive -u. 47. *i. q. concursus*: MARCIAN. dig. 48, 6, 5 qui coetu, -u, turba seditione incendium fecerit. COD. Theod. 12, 12, 13 (*a. 392*) in aliqua fori parte, ad quam omnium possit esse -us. PASS. Paul. frg. 1 -us multitudinis de domo Caesaris. *i. q. conversatio, mos*: PS. CYPR. mont. 12 de huius mundi -u. 14 invenimus ... in -u huius mundi in similitudinem spiritalem figuraliter esse vineam habentem dominum et possessorem suum. 15 hic -us saecularis similatus gratiae spiritali.

convertentia, -ae *f. a* convertere. BOETH. categ. 2 p. 224^{C} aiunt enim non esse solius relationis ad -am diei ... recipiunt haec quoque conversionem, quae confessae a relativorum definitione segregatae sunt. non igitur in relativis ... cadit ista conversio.

convertibilis, -e [*a* convertere, *cf. c.* conversibilis. *Th.*]. *legitur apud ecclesiasticos.* *qui converti potest*: TERT. adv. Hermog. 39 *materia* sit et comprehensibilis ... et dispartibilis, quia et -is et demutabilis. anim. 21 *Valentiniani* -em negant naturam. ... ceterorum omnium natorum et factorum -em et demutabilem esse naturam (VINCENT. LER. 13, 18. DIONYS. EXIG. Greg. Nyss. creat. 1 immobilem ... naturam -em fecit, mobilem vero inconvertibilem. ACT. Archel. 17 duae istae naturae inconvertibiles sunt an -es aut una earum convertitur *eqs.*). carn. 3 natura -ium. HIL. trin. 4, 13 compositus erit pater et divisibilis et -is (syn. 84 dicentes -em et demutabilem deum. FAVSTIN. trin. 1, 14 PS. PHOEBAD. prol. 1 AMBR. fid. 1, 18, 120. 1, 19, 131 PRVD. apoth. 276 AVG. epist. 169, 9 MAR. MERC. Cypr. epist. syn. 7). HIL. in psalm. 118 koph 12 qui clausum vitae lignum Cherubim flammeo gladio -i legerit. HIER. Didym. spir. 5 -em et mutabilem omnem creaturarum substantiam *eqs.* 13 si unus angelus -is apparuerit, omnes -es erunt, licet non sint conversi in beatitudine perseverantes. RVFIN. Adamant. 4, 16 AVG. serm. 214, 2. BOETH. anal. post. 1, 18 si ... non contingit infinita huiuscemodi esse in uno neque in sursum erunt infinita, at vero necesse est omnia inesse primo, ut numero, et in illis numerum, quare -ia erunt, sed non excedentia. VIGIL. THAPS. c. Eutych. 1, 8 *syn.* mutabilis. CASSIOD. anim. 2 p. 1283^{A} anima autem hominis ... est ... rationabilis quidem et immortalis, sed in bonum malumque -is. *adv.* **convertibiliter:** AVG. epist. 169, 7 non verbum in hominem -r accessit. GLOSS. V 584, 4 campse -r. 657, 7.

compos. inconvertibilis.

convertibilitās, -ātis *f. a* convertibilis. RVFIN. Orig. princ. 1, 7, 2 videamus quid ipsa ratio de sole et luna ... inveniat, si rectum est quod quidam putant -is eos esse alienos. AVG. epist. 169, 11 creatoris, hoc est summae atque ineffabilis trinitatis invisibilem incommutabilemque naturam ... et ab omni -e sive in melius sive in deterius ... remotam atque discretam. OROS. hist. 1, 1, 9 -e naturae *hominis*. AVELL. p. 249, 4 sine ulla divinae naturae suae -e. ACT. Archel. 17 qui ... recipit -em, hic extra propria effectus, devenit in aliena. 18.

[**converticula** perditorum GLOSS. V 661, 22 *leg.* conventicula].

convertilitāte conversione GLOSS. V 185, 14.

✱**converto**, -tī, -rsum, -ere [*i. q. umbr.* covertu '*convertito*', couortus, courtust '*converterit*', *a* con *et* vertere. *Th.*]. *formae*: convertiuntur: BENED. reg. 63, 14. *perf.* convertuit: ORAT. imp. Hadr. ad exerc. (Corp. VIII 18042) frg. D b 1. *inf. fut. pass.* conversuiri GLOSS. IV 37, 39 V 185, 15. convort- *traditur* PLAVT. Stich. 402. 414 (*A P*), *praeterea* LVCR. 5, 654. *cf.* GLOSS. V 281, 12. converti *et* se convertere *passim mutantur*, *cf. ex. gr.* SALL. Catil. 52, 27 ne ista vobis mansuetudo ... in miseriam -at (*pars codd.* -atur). ITALA act. 13, 46 (Cypr. testim. 1, 21) ecce -imus nos ad gentes: VVLG. -imur. Ezech. 18, 30 (Ps. Cypr. ad Novat. 18) -ite vos: VVLG. -imini. *activum pro reflexivo inveni*: PLAVT. Stich. 414 SISENNA frg. inc. 56 CIC. inv. 1, 108 LVCR. 4, 334. 5, 1422 BELL. Afr. 9, 1 SALL. Iug. 20, 4. 101, 6 RVT. LVP. 2, 1. 6 LIV. 7, 19, 6 CELS. 2, 6 VAL. MAX. 3, 7, 3 VAL. FL. 7, 625 HOMER. 680 SIL. 9, 645 QVINT. inst. 10, 2, 49 TAC. ann. 3, 55. 4, 3. 12, 18 FRONTO p. 105, 27 N. 230, 9 *etc.* converti *pro* convertere *traditur* (*sed falso*) PLAVT. Amph. 238 *cf. p. 864, 28, v.* NON. p. 480, 15. *sequitur infinit.*: Ps. CYPR. singul. cler. 24; ITALA Matth. 24, 18 (Cypr. Fort. 11). VVLG. psalm. 103, 9 *al.* ut: VVLG. Os. 11, 9. BOETH. herm. sec. 1 p. 6, 13. GLOSS. μεταστρέφω. συνστρέφω. συνανστρέφω. ἐπιστρέφω. -antur ἀποστραφέτωσαν. -i addici, mutari. IV 325, 5 -rsus continens. *inde a* PLAVTO.

I *vertere, flectere, dirigere*: **A** *proprie*: **1** *de animantibus*: **a** se convertere *vel* converti, convertere *i. q. se vertere*: ad *vel* in *aliquem*: CIC. Att. 3, 22, 4 inde cum ad te me -am, faciam, ut scias. ac. frg. 20 rursus te ad illum -e. LIV. 4, 42, 5 ad eum conversus (22, 3, 13. 24, 22, 16. VAL. MAX. 3, 2, 20 CVRT. 3, 2, 10. 7, 5, 88. 8, 1, 28. 8, 11, 11 PETRON. 36. 98 STAT. Theb. 7, 146. 12, 195 silv. 2, 3, 23 MART. 7, 6, 1 PLIN. epist. 6, 31, 12 SVET. Iul. 31 Aug. 51. 98 Nero 34 Dom. 16 FLOR. epit. 3, 5, 21 TAC. hist. 3, 20. 24 ann. 4, 3 ad uxorem ... Liviam -ere. 15, 62. APVL. met. 1, 20. 2, 10. 9, 7 PORPH. Hor. carm. 1, 2, 30. 3, 3, 69 HIL. in Matth. 17, 1 DON. Ter. Phorm. 358 VVLG. Dan. 13, 47). QVINT. inst. 11, 3, 157 cum ad iudicem nos -erimus. TAC. ann. 12, 18 ad Eunonem -it. GELL. 1, 26, 3. 13, 25, 7 ITALA deut. 3, 1 (Lugd.) -entes ascendentes viam in Basan (VVLG. deut. 3, 1 -rsi ascendimus per iter Basan). iud. 11, 7 (Lugd.) -rsi estis ad me (ἤλθατε πρός με, VVLG. venistis ad me). 7, 20 (Lugd.) -untur ad eos duae acies. VVLG. Ezech. 36, 9 act. 13, 46 AVG. civ. 5, 14. TAC. dial. 6 tacentes et in unum -rsos. HIL. in Matth. 16, 10 in eum ... -rsus adiecit. *sensu hostili*: BELL. Alex. 40, 3 regiae copiae -erunt se ad ... legionem. BELL. Afr. 27, 1 elephanti perterriti se ad suos -issent. VERG. Aen. 12, 377 clipeo obiecto -rsus in hostem. LIV. 22, 29, 5 -rsi in hostem. 27, 15, 19 omnes undique in se -erunt. LVCAN. 1, 3 populum ... in sua victrici -rsum viscera dextra. VAL. FL. 7, 470 SIL. 2, 297. SVET. Iul. 62 contortis faucibus -ens in hostem. FLOR. epit. 1, 7, 4. 1, 14, 1 -rsus a Gallis in Latinos. VVLG. I Macc. 7, 46 -bantur iterum ad eos. DICT. 2, 3. ad *rem*: VERG. Aen. 11, 601 sonipes ... huc -rsus et huc. OV. met. 7, 189 ad quae ... ter se -it. 14, 386. fast. 4, 777 -rsus ad ortus. LIV. 8, 5, 8 -rsus ad simulacrum Iovis. 8, 24, 7 ad ipsius obsidionem omnes -rsi. MELA 3, 98 catoblepas non grandis fera, ... in terram plurimum ore -rsa. SEN. Tro. 1152. PETRON. 41 ad quem sonum -rsus. 98. PLIN. nat. 2, 145. VAL. FL. 5, 128 comitum -rsus ad ora novorum. SIL. 8, 93 tota repente ad vultus -rsa tuos. IVV. 4, 120. TAC. Agr. 25 ad manus et arma -rsa. hist. 3, 10. FRONTO p. 70 N. p. 101 sive me ad dexteram sive ad laevam -issem. FRONTIN strat. 2, 3, 22 cohortes -rsas ad obliquum (*cf.* VAL. FL. 1, 618). AMM. 20, 6, 6 ad quam *urbem* plebe -rsa. PELAGON. 130 *equus* -it se (ἐπικλίνηται ἐπί) ad ventrem suum. VVLG. gen. 47, 31 -rsus ad lectuli caput. Sirach 12, 12 I Macc. 2, 63 sap. 16, 7 eccles. 2, 11 act. 9, 40. SIDON. epist. 1, 11, 13 ad me cervice -rsa. PALLAD. hist. mon. 1, 37. *i. q. se conferre, proficisci, petere alium*

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

locum: PLAVT. Persa 608 praedati pulchre ad castra -amini (SISENNA hist. 56. CIC. carm. frg. 19 seque obitu a solis nitidos -it ad ortus. CAES. civ. 3, 36, 2 subito se Scipio ad Cassium Longinum in Thessaliam -it. 3, 36, 5. SALL. Iug. 101, 6 clam cum paucis ad pedites -it. LIV. 7, 19, 6 DICT. 2, 27). PLAVT. Stich. 402 salvos -or domum (*cum accusativo urbis*: BELL. Afr. 9, 1 LIV. 35, 50, 11. FLOR. epit. 2, 6, 42 inde totis viribus Romam -retur. AMM. 22, 9, 5 dextrorsus itinere declinato Pessinunta -it. *cf. p. 864, 34*). CIC. Att. 3, 14, 2 hinc ... nos in Asiam -emus (SALL. Iug. 26, 4 NEP. Ages. 3, 2. FLOR. epit. 2, 6, 55 in ipsam Africam tota mole -rsus. SVLP. SEV. chron. 1, 21, 5). SEN. benef. 1, 3, 1. AMM. 31, 10, 16 -rsus illuc cum exercitu imperator. PANEG. 5, 13. VVLG. gen. 18, 22 -erunt ... se inde et abierunt (ἀποστρέψαντες). *nota in utero*: VARRO frg. Gell. 16, 16, 4 contra naturam forte -rsi in pedes. CELS. 4, 1 p. 122, 34. 7, 29 p. 317, 24. *cf.* SORAN. p. 36, 14 *infantem* ... leviter fomentare, primo dorsum, deinde supinum -rsum.

b *vertuntur alia animantia*: VAL. MAX. 3, 2 ext. 9 interfectores ... in caedem suam -it. LVCAN. 9, 903 *pullos* solis -it ad ortus. SIL. 12, 173 -e cohortes ad laevam patrias. IVV. 3, 320 me quoque ad Helvinam Cererem ... -e a Cumis. VVLG. psalm. 9, 18 -antur peccatores in infernum. Ezech. 44, 1 -it me ad viam portae sanctuarii. 47, 2. *nota de exercitu*: GELL. 5, 5, 2 *Antiochus* -bat ... exercitum insignibus argenteis et aureis florentem *ante Hannibalem*. *sim.* VEG. mil. 2, 2 omnes milites unius praecepti significatione -i. *sensu hostili*: in: LIV. 8, 13, 7 in quos parte exercitus -rsa. 31, 37, 7 -it in effusum hostem equos. SEN. benef. 5, 15, 4. CVRT. 7, 11, 11 hostem in nos a vobis -am. FRONTIN. strat. 2, 5, 2 omnes hostium copias in se -it. IVST. 20, 4, 15. HIL. c. Const. 11 exercitus tuos -isti in oves Christi. VVLG. II Macc. 4, 22 in Phoenicen exercitum -it. ad: CAES. Gall. 5, 49, 3 hostes ab se discessisse omnemque ad eum multitudinem -isse. HIRT. Gall. 8, 26, 3 copiis omnibus ad legiones -rsis. VERG. Aen. 12, 548 totae adeo -rsae acies.

c *vertuntur res*: α *corporeae*: in: VERG. Aen. 12, 716 duo -rsis inimica in proelia tauri frontibus incurrunt. AVIEN. orb. terr. 384 inque procellosos lembum -ere fluctus. VVLG. psalm. 118, 59 -i pedes meos (*in imag.*) in testimonia tua. Matth. 26, 52 -e gladium tuum in locum suum. PASS. Thom. 103, 18 febre accensus -it caput in lectulum. ad: CIC. off. 3, 38 palam eius anuli ad palmam -erat. BELL. Afr. 23, 3 classem ... ad insulas Baleares versus -it. BELL. Hisp. 32, 2. OV. met. 15, 516 colla ... ad freta -unt. LIV. 24, 7, 9 adversus Syracusana consilia ad provinciae fines omnia -it praesidia. SIL. 4, 115 victrix *aquila* laetos signa ad Romana volatus -it. *cf. p. 860, 40.* HYG. astr. 3, 19 aries ... caput habens ad exortum -rsum. ITALA Ier. 2, 27 (Cypr. testim. 3, 59) -erunt ad me dorsum et non faciem suam (VVLG. verterunt). VVLG. I reg. 14, 27 -it manum suam ad os suum. CAES. Gall. 7, 67, 4 eo signa inferri Caesar aciemque -i iubebat (AVG. civ. 22, 8) *cf. l. 70.* MANIL. 4, 282 huc ... -ere clavem (PETRON. 80 manus. 114 ratem. SIL. 2, 643 ferrum). PLIN. nat. 2, 261 homines -rsis ... inter se pedibus stare. SIL. 2, 116 fatiferos -i prospicit arcus. 9, 392 -it ... tela Nealcae fulminei gliscens iuvenis furor. ITALA Matth. 5, 39 (cod. k) qui te expalmaverit in maxillam tuam, -e (VVLG. praebe) illi et alteram. *sensu hostili*: in: LVCR. 5, 1316 perterrita equorum pectora mulcere ... et frenis -ere in hostes. VERG. Aen. 9, 425 in me -ite ferrum (OV. met. 8, 768). LIV. 28, 30, 7. VAL. MAX. 1, 5, 7 in eum tela -it. 4, 7, 2 -rso in se gladio celeri. ALC. AVIT. carm. fr. 1 in me ... -e manus. OPTAT. 1, 10 p. 13, 16 HEGES. 3, 17 l. 145 VVLG. thren. 3, 3 I par. 21, 27. ad: CAES. Gall. 3, 29, 1 materiam, quae erat caesa, -rsam ad hostem collocabat. LIV. 5, 38, 3 ad subsidiarios signa -it. *cf. supra l. 45.* VVLG. Zach. 13, 7 -am manum meam ad parvulos. contra: CAES. Gall. 4, 17, 5 tigna ab inferiore parte contra vim ... fluminis -rsa statuebat. super: VVLG. Am. 1, 8 -am manum meam super Accaron (ἐπάξω ἐπί). *in re militari*: SISENNA hist. 51 castra de planitie -it in montes (VVLG. I Macc. 6, 51). CIC. Catil. 2, 14 iter ad fugam atque in consilium -erat (Att. 3, 3. CAES. Gall. 1, 23, 3. 7, 56, 2 iter in provinciam. LIV. 21, 61, 1 ad mare. 38, 5, 1. VAL. MAX. 1, 6, 7 LVCAN. 3, 373 SVET. Iul. 34 DICT. 2, 18. *cf.* VVLG. I Macc. 5, 28 -it Iudas ... viam in desertum Bosor). CAES. Gall. 1, 25, 7 Romani -rsa signa bipertito intulerunt (2, 26, 1. 6, 8, 5. BELL. Afr. 18, 3 LIV. 2, 14, 7. 5, 38, 3. 8, 11, 4. 10, 18, 12 extemplo -rsis signis abiturum. 31, 27, 7. 41, 43, 1 CVRT. 4, 16, 19. FLOR. epit. 2, 6, 51. *cf. infra l. 74*). LIV. 24, 13, 6 Puteolos repente agmen -it ad opprimendum praesidium Romanum (25, 24, 10 retro in Achradinam agmen -it. 27, 16, 11. 27, 29, 3. 27, 40, 13. CVRT. 5, 4, 16 ad propius periculum -urum agmen. TAC. ann. 1, 57). TAC. ann. 15, 17 -rent aquilas et iuncti invaderent Armeniam. VEG. mil. 3, 21 cum *hostes* victi ... arma -erint. ora, oculos *sim.*: ora: VARRO rust. 2, 1, 11 cum -issent in eum ora omnes. CIC. Catil. 4, 1 video ... in me omnium vestrum ora atque oculos esse -rsos. LVCR. 6, 643 flammea tempestas ... ad se -it ... ora. CAES. Gall. 6, 39, 2. SALL. Iug. 85, 5 omnium ora in me -rsa esse. HOR. epist. 2, 1, 196 elephas albus vulgi -ret ora. VERG. Aen. 11, 121 -rsique oculos inter se atque ora tenebant. LIV. 27, 37, 8. 40, 5, 10. SEN. dial. 4, 34, 1 mures formicaeque, si manum admoveris, ora -unt. 12, 6, 3 SIL. 3, 245. 6, 691. IVST. 5, 4, 10 in hunc oculos civitas universa, in hunc ora suspensa -it. APVL. met. 2, 22 deterrimae versipelles in quodvis animal ore -rso latenter arrepant. PANEG. 12, 3 divinis rebus operantes in eam caeli plagam ora -imus. oculos (*v. p. 859, 77. 80. 83*): NEP. Alc. 3, 5 omnium oculos ... ad se -ret. VERG. Aen. 11, 746. 12, 705. LIV. 26, 50, 1 quacumque incedebat, -ret omnium oculos. 33, 23, 6. 40, 54, 3 -rsique in eum omnium oculi. 42, 49, 2 praecipue tamen -it oculos animosque (45, 19, 1). SEN. contr. 2, 7, 3 VAL. MAX. 2, 5, 4. 3, 2, 1. SEN. clem. 1, 8, 4 omnium in istam -rsi oculi sunt. CVRT. 5, 1, 24. 8, 4, 24. PETRON. 38 novitas tamen omnium -it oculos. STAT. Theb. 8, 685 SVET. Cal. 35. FLOR. Verg. p. 184 qui in se rapit atque -it omnium oculos hominum ac deorum. GELL. 5, 14, 9 AVIEN. orb. terr. 419 PASS. Mar. Iac. 9. CORP. VI 1218, 1 huc oculos paulum -e, viator. *cf.* PS. QVINT. decl. 17, 2 totus oculis animoque -rsus haerebam miser in opere moriendi. PANEG. 10, 4 in ipsum oculis ac mente -rsi. *in imagine*: PASS. Paul. 10 -ite mentis oculos ad aeternam et veram lucem. vultus: OV. trist. 4, 3, 9 inque meam nitidos dominam -ite vultus. SEN. Herc. O. 1290 -e vultus ad meas clades. dial. 1, 2, 8 quae possunt deorum in se vultum -ere. VAL. FL. 3, 343 PETRON. 33. 91. 110 -rsis ... omnium in se vultibus. HOMER. 568 -it timidos materna ad pectora vultus. 861 in clipeum vultus -it atroces. VVLG. num. 6, 26. INSCR. christ. Leblant 425, 6 huc vultus -e tuos. *cf.* SIL. 11, 542 torvo -rsus in ora Hannonis vultu. STAT. Theb. 364 maesto -rsus ad aethera vultu. aspectum: CIC. nat. deor. 2, 142 aspectum quo vellent, facile -rent. AVG. civ. 22, 8. lumina: VERG. 12, 172 illi ad surgentem -rsi lumina solem. visus: MANIL. 2, 508. SIL. 17, 212 omnis in altum Sidonius visus -erat undique mites. optutum: APVL. met. 2, 2. intuitum: APRING. in apoc. 1, 17 (*in imagine*) intuitum fidei suae ad amorem Christi -ret. *absolute pro* ora -ere (*plerumque apud* LIV.): CAES. civ. 2, 34, 3 huc tota Vari -rsa acies suos fugere et concidi videbat. LIV. 1, 40, 5 specie rixae in se omnes apparitores regios -unt. 3, 50, 3 respersus ... cruore tota in se castra -it. 5, 46, 1 iuvenis Romanus admiratione in se cives hostesque -it. 10, 13, 5 terror ... omnes in Q. Fabium Maximum ... -it. 21, 3, 4. 21, 4, 2. 22, 51, 9. 25, 30, 9. 26, 5, 16 sublatum alte signum -erat ad spectaculum cives hostesque. 40, 20, 4 Rhodiorum maxime legati civitatem -erunt. VELL. 2, 31, 1 -erat Cn. Pompei persona totum in se terrarum orbem. COLVM. 3, 21, 3 illinc arcela⟨cae⟩, rursus illinc spioniae basilicaeve -ant, quibus alma tellus annua vice ... distenta musto dem⟨itt⟩it ubera. PLIN. nat. 10, 27 nitidus *pullus coccygis* in se nutricem -it. STAT. Theb. 2, 262. 10, 761. SVET. Galba 5 Vesp. 4. *cf. p. 861, 38. 61.* gradum: HOMER. 818 huc ... -e gradum. faciem: VVLG. IV reg. 20, 2 Ezech. 4, 7 Tob. 3, 14.

β *incorporeae*: LIV. 4, 61, 9 omnis ... vis Romana Veios -rsa est. 8, 20, 5. VAL. MAX. 3, 2, 8 omnis Volscorum -rsus impetus legionibus ... ad confirmandos animos salutare laxamentum daret. VVLG. IV reg. 16, 18 ingressum regis exterius -it in templum. *sensu hostili*: OV. met. 7, 140 a se depulsum Martem -it in ipsos. SEN. dial. 10, 18, 1 quot tempestates ... publicas in te -eris. AVG. serm. ed. Mai 4, 3 ut in dominum meum quasi canis dentium venena -am. IORD. Get. 273 expeditionem in Hunnos -unt.

2 *de rebus*: CIC. Catil. 3, 20 simulacrum Iovis ... contra atque antea fuerat, ad orientem -ere (3, 21 signo collocato atque ad vos senatumque -rso. *cf.* TAC. hist. 1, 86 statuam ... ab occidente in orientem -sam. *cf. l. 55*). nat. deor. 2, 115 quae *natura* ... ad medium rapit et -it extrema. LVCR. 4, 341. 5, 706 luna potest lumen -ere nobis ad speciem. CAES. civ. 3, 105, 2 simulacrum Victoriae ... ad valvas se templi limenque -isse. VITR. 9, 2, 1. 2 *lunam* dimidiam candentiae -rsam habere ad terram. CELS. 4, 1. 7, 7, 8. 10. 8, 8, 1. 8, 17. SVET. Vesp. 5. AMM. 20, 3, 10 radiis *solis* ad *lunam* -rsis. BOETH. arithm. 2, 21 p. 105 si ... lineae ... ad unum punctum -antur). LVCR. 5, 814 omnis impetus in mammas -itur ille alimenti (CAES. Gall. 3, 15, 3 iam -rsis in eam partem navibus, quo ventus ferebat. civ. 3, 63, 2 alter -rsus in contrariam partem erat vallus. MANIL. 1, 291 circa *medium* ... cuncta moventur usque adeo tenue, ut verti non possit in ipsum nec iam inclinari nec se -ere in orbem. 2, 469. VAL. MAX. 8, 13 ext. 1 *eqs.* SEN. nat. 1, 4, 4. PETRON. 115 inviolatum os *Lichae* fluctus -it in terram. VAL. FL. 1, 618. GAIVS dig. 41, 1, 7, 4 novus iste rivus in veterem se -it. HYG. fab. 68 p. 75. AVIEN. orb. terr. 438 *flumen* in eoos ... -itur axes. 1159 at matutinos iterum -rsus in axes. PHYSIOGN. 70. VVLG. Esth. 10, 6 parvus fons, qui crevit in fluvium, ... et in lucem solemque -rsus est. EVSTATH. Bas. hex. 6, 11 p. 934^{B} euripi ... in utramque partem soliti sunt propria leniter fluenta -ere). LIV. 3, 7, 3 eo vis omnis tempestasque belli -rsa est. CELS. 7, 5, 3 Διοκλεῖον κυαθίσκον ... ab altero capite duos utrimque deorsum -rsos uncos habet. COLVM. 4, 17, 1 inter se -rsis cacuminibus. PLIN. nat. 19, 16 -rsis superne pedibus. SVET. Nero 31. PHYSIOGN. 85 qui ... pedibus ... forinsecus -rsis incedunt. LVCAN. 6, 443 impia tot populis, tot surdas gentibus aures caelicolum dirae -unt carmina gentis. QVINT. inst. 9, 3, 66 tertium est genus figurarum, quod aut similitudine aliqua vocum ... -it in se aures et animos excitat. *cf. p. 861, 65.* *contra aliquem aut aliquam rem* (*cf. p. 859, 89*): CIC. Mil. 37 haec sica ... longo intervallo -rsa rursus est in me. LIV. 2, 29, 4 -rsus in patres impetus esset. 7, 20, 9 in Faliscos ... vis belli -rsa est. SEN. nat. 2, 23, 2 aer mutabilis in ignem his maximis viribus id est suis, cum in ventum -rsus est, atteratur. dial. 5, 30, 5 haec res sua in reges arma -it. *de situ*

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

locorum urbiumve: CIC. Verr. 5, 107 spelunca quaedam -rsa ad aquilonem infinita altitudine (carm. frg. 3 [de consul.] 59 solis ad ortum -rsa inde patrum sedes populique videret. VERG. georg. 3, 302 stabula a ventis hiberno opponere soli ad medium -rsa diem. VITR. 5, 11, 1. 6, 1, 2. SEN. contr. exc. 5, 5 domus ad caelum omne -rsae brumales aestus habeant. GERM. 381. SEN. Thy. 642 pars est domus -rsa ad austros. CVRT. 6, 4, 17 COLVM. 1, 5, 5. MELA 2, 47 ad meridiem terra -itur. 3, 12 deinde ad septentriones toto latere terra -itur a Celtico promunturio ad Scythicum usque. 16. 42 PLIN. nat. 5, 87. 6, 53 ARNOB. nat. 7, 40). MELA 2, 85 Pyrenaeus ... in terras fronte -rsus Hispaniam irrumpit (AVIEN. orb. terr. 90).

nota i. q. avertere: VITR. 1, 6, 8 -endae sunt ab regionibus ventorum directiones vicorum. CELS. 6, 16 impetu morbi -rso. LVCAN. 9, 689 zephyro -itur ales. FLOR. epit. 1, 13, 5 -rsis igitur a Clusio Romamque venientibus. PALLAD. 1, 33, 1 a praetorii -atur aspectu. AMM. 18, 7, 11 agmina cuncta ab instituto itinere -rsa. AVIEN. Arat. 2, 510. *nota i. q. congregare*: SEN. nat. 5, 12, 3 cum ... plures *torrentes* in se aquas -erunt. PSALT. Rom. 101, 23 in -endo populos in unum (VVLG. in conveniendo). *cf.* conversus.

B ***translate***: **1** *de animantibus*: **a** *vertuntur animantia*: *α* in *vel* ad *aliquam rem (faciendam)*; in c. *abl. cf. p. 862, 2. 6. 863, 18. 53*: PLAVT. Rud. 1151 te ad verum -i (FRONTO p. 51, 18 N. ut a fabula ad vera -ar. p. 230, 9). Stich. 414 in amicitiam atque in gratiam -imus (VVLG. Sirach 6, 9 est amicus, qui -itur ad inimicitiam). CIC. inv. 1, 108 septimus *locus*, per quem ad ipsos, qui audiunt, -imus et petimus. Quinct. 33 ea ingenia -i ad perniciem, quae ante versabantur in salute atque auxilio ferendo. Sull. 40 vos me ab omnibus ceteris cogitationibus ad unam salutem reipublicae -istis. Catil. 4, 15. Sest. 121 cum se -isset *actor (sc. ad haec verba)* 'haec omnia vidi inflammari'. 130. Tusc. 4, 73 mundum totum se ad amorem suum sublevandum -urum putat. div. 2, 5 ut omnes adulescentes se ad haec studia -ant (AMM. 30, 10, 18). Att. 1, 20, 2 hominis ... sententiam ... a spe malorum ad mearum rerum laudem -issem. epist. 3, 10, 10 totum ... me ad eius viri ... voluntatem nutumque -rem. 3, 12, 1 deinde ad me -ar. ad Q. fr. 3, 5, 6 valde me ad otium pacemque -o (VELL. 2, 1, 1 SEN. dial. 9, 1, 11). BELL. Afr. 40, 2 subito in terrorem -rso equitatu Numidarum. OV. am. 2, 6, 58 psittacus ... -it volucres in sua verba pias (*i. animos. cf.* PLIN. epist. 2, 13, 3 -ere [*imperat.*] ad nostros neque hos multos). met. 10, 683 subitam -ar in iram (VAL. FL. 7, 160). LIV. 1, 21, 1 ad haec consultanda ... multitudine omni a vi et armis -rsa. 3, 5, 7 consul nuntio circumventi fratris -rsus ad pugnam. 5, 29, 3 omni civitate in unam eam curam -rsa. 24, 4, 9 in se unum omnium *tutorum* vires -it (*i. contulit*). 25, 24, 7 -it ... omnes ad arma capienda (*cf.* TAC. Agr. 25 FLOR. epit. 2, 18, 4). VELL. 2, 112, 7 Agrippa ... in praecipitia -rsus patris. VAL. MAX. 3, 7, 2 in quamcumque memorabilium partem exemplorum -i. SEN. dial. 9, 3, 7 vivimus ... in nos tantum -rsi. 10, 4, 5 exercitus ad externa bella -it *Augustus*. 12, 7, 1. 12, 10, 10 civitatem in luxuriam suam -ret. benef. 3, 1, 4 *pars ingratorum* ad referendam gratiam -i *potest*. epist. 14, 14 nec populum in se vitae novitate -et *sapiens*. 94, 67 hoc est ... sapientia, in naturam -i. PETRON. 88 ut ad plastas -ar. PLIN. nat. 26, 12 Asclepiades ... huc se repente -it. VAL. FL. 7, 625 ad socias -ere Colchidos artes. QVINT. inst. 9, 2, 38 ad invocationem aliquam -imur. 11, 1, 81 in odium eorum, in quibus erraverat, ipse -rsus est. decl. 258 p. 54, 26 acta iam causa ad preces -antur (VVLG. II Macc. 12, 42). TRAIAN. Plin. epist. 10, 20 ad continendas custodias plures commilitones -i. ORAT. imp. Hadr. ad exerc. (Corp. VIII 18042) frg. D b 1 laudo *legatum*, quod -uit vos ad hanc exercita⟨tionem⟩. SVET. Cal. 47 -rsus hinc ad curam triumphi. Claud. 13, 2 legionibus ... in paenitentiam religione -rsis. Galba 9 in desidiam segnitiamque -rsus est. Dom. 16 *Domitianum* Parthenius ... -it (*i. in se -it. cf.* TERT. nat. 1, 1 bonum ... plerosque -at et sibi rapiat). FLOR. epit. 2, 2, 23 -rsis ad externa auxilia hostibus (*i. refugere. cf.* TERT. spect. 4 MAXIMIN. c. Ambr. 11 CASSIOD. inst. div. 32). 4, 12, 65 hinc -rsus ad pacem. TAC. hist. 1, 40 attoniti vultus et -rsae ad omnia aures (HIL. trin. 10, 3 alienatis ab auditu veritatis et -rsis ad fabulas auribus. *cf. p. 860, 79*). ann. 13, 9 -rsum regem ad offerendos obsides. FRONTO p. 74 N. -ar ad serium. p. 129. p. 138. PS. APVL. Ascl. 41 -imus nos ad puram ... cenam. FRG. Vat. 242 ad excusationem se -erat. TERT. spect. 3 -amur magis ad nostrorum detractatus. idol. 19 an fidelis ad militiam -i possit. anim. 18 -ar ad intellectualium partem, quemadmodum illam Plato ... commendaverit. 34 -rsus ad veritatis expugnationem. adv. Marc. 2, 17. 3, 6. PS. TERT. haer. 2 istum in indignationem -rsum. AMM. 16, 11, 11 -rsus hinc Iulianus ad reparandas tres Tabernas. 19, 2, 4 populos ... in nostrum -rsos exitium. 20, 4, 14. 31, 16, 1. PELAGON. 54 ne ⟨in⟩ insaniam -atur *iumentum*. ITALA Dan. 9, 25 (Ps. Cypr. pasch. 13) -etur (ἐπιστρέψει, VVLG. rursum) et aedificabitur platea et murus. VVLG. IV reg. 21, 3. Ier. 8, 6 omnes -rsi sunt ad cursum suum. Ezech. 8, 17 -rsi sunt ad irritandum me. Os. 11, 9 non -ar, ut disperdam Ephraim. prov. 1, 23 -imini ad correptionem meam. II Tim. 4, 4 a veritate quidem auditum avertent, ad fabulas autem -entur. POMER. 3, 16, 2. RVFIN. hist. mon. 1 dei miseratione compunctus ad paenitentiam -itur. AVG. civ. 10, 11 adversantes ... ad ea cogitanda -ere. 15, 6 -itur ad mentem non sibi ad mala ... consentientem. 18, 45 ad *dei* cultum vera pietate -rsus. 21, 24. SVLP. SEV. Mart. 2, 4 totus in opere dei -rsus. BOETH. mus. 1, 2 p. 187. 3, 12. p. 287 nunc ad sequentia -amus. PRISC. Anast. 312 deus in propriam cladem -erat illos. PALLAD. hist. mon. I 24 p. 305[D] -rsi sunt ad castam vitam. PASS. Theclae B a 35 omnibus feris in somnum -rsis (*cf.* ACT. Petr. 22 Marcellus ... breviter in somno -rsus). *β de favore i. q. partibus alicuius adiungere*: CIC. Planc. 50 omnis ad te se -ura fuerit multitudo (*cf.* CAES. Gall. 5, 44, 10. VVLG. Is. 60, 5 multitudo maris). rep. 6, 12 in te unum atque in tuum nomen se tota -et civitas. fin. 5, 7 ad Peripateticos igitur -e te. CAES. civ. 1, 4, 5 *duas legiones* ab itinere Asiae ... ad suam potentiam dominatumque -erat. NEP. Att. 8, 1. LIV. 4, 14, 1 -rsa ... in eum plebs novitate rei ac miraculo esset. SEN. clem. 1, 4, 2 in quem se res publica -it. TAC. hist. 1, 76 -rsam ad Vitellium Hispaniam. 3, 44. 3, 53 FLOR. epit. 2, 15, 12. *cf.* TERT. adv. Marc. 4, 15 *Christus* -ens discipulos eorum sibi. *γ in dictione, de* ἀποστροφῇ: PORPH. Hor. carm. 1, 2, 30 -rsus est ad Apollinem. 4, 2, 29 ad ipsum triumphum -rsus. *cf.* conversio *et infra l. 44 et p. 863, 22.*

b *vertuntur res*: *α generatim i. q. vertere*: AEM. PAVL. or. frg. Val. Max. 5, 10, 2 si quid adversi populo Romano immineret, totum in meam domum -retur. CIC. inv. 2, 142 ex ipsa scriptura aliquid ad suam causam -ere. S. Rosc. 112 mandatum ... ad tuum commodum -urus es? Cluent. 150 -e ... ad equestrem ordinem atque in ceteros ordines easdem vitae condiciones. Sull. 69 revocandi estis eo, quo vos ipsa causa ... cogit animos mentesque -ere (de orat. 1, 8. 2, 200 iudicum animos ... odio proprio in Caepionem ad causam nostram -eram. orat. 138. Mil. 34 -ite animos ... vicissim ad Milonem. Brut. 321. nat. deor. 1, 77 animos imperitorum ad deorum cultum a vitae pravitate -rent. VERG. Aen. 11, 800 LIV. 1, 55, 1. 3, 44, 4 postquam omnia pudore saepta animadverterat, ad crudelem superbamque vim animum -it. 24, 4, 4 liberare animum et -ere ad publicam ⟨a⟩ privata curam. 24, 5, 8 studiis ... in se -bant animum adulescentis. 24, 9, 7. 26, 5, 2. 26, 40, 15. 29, 26, 5. 30, 4, 11. 42, 29, 1. 42, 49, 2. 44, 19, 1 VAL. MAX. 6, 9, 3 CELS. 3, 18. SEN. Herc. O. 264 hanc animam ... -e in aliquod. dial. 1, 2, 9 epist. 108, 27. CVRT. 8, 2, 28 VAL. FL. 4, 539 QVINT. inst. 9, 1, 44 SVET. Tib. 49 Cal. 38 TAC. hist. 1, 79 PLIN. med. 3, 38 VEG. mil. 3, 11 SVLP. SEV. dial. 1, 50, 2 BOETH. arithm. 1, 32 p. 71 PASS. Petr. 17. *cf.* CIC. de orat. 1, 6 quocumque te animo et cogitatione -eris. HIER. epist. 3, 4 in praesentiam rei totus animo ac mente -ere. *cf. p. 863, 74*). CIC. Flacc. 86 eodem ... M. Lurcio ... -it aculeum testimonii sui. Sest. 70 omnem spem melioris status in eorum fidem -issent. har. resp. 41 non illa tanta ornamenta ad meliorem mentem voluntatemque esse -rsa. Deiot. 18 omnium in se gentium non solum odia, sed etiam arma -isset. de orat. 2, 199 orationem traduxi et -i in increpandam Caepionis fugam (Tusc. 4, 59 QVINT. inst. 4, 5, 20. *cf.* PORPH. Hor. carm. 1, 28, 23 ad nautas ... sermonem Archytam -isse. SCHOL. Hor. sat. 1, 2, 80 *ubi* sermonem -ere *reddit graece* ἀποστροφήν, *cf. supra l. 16 et praeterea* HIL. psalm. 51, 7 in ... populum Israel sermo -itur. in Matth. 31, 9). CIC. de orat. 2, 245 omnis est risus in iudicem -rsus. rep. 1, 44 populi potestatem ... ad furorem multitudinis licentiamque -rsam. orat. 106 ad huius generis dicendi audiendi incredibilia studia -imus (off. 3, 4 ad hanc scribendi operam omne studium curamque -imus. QVINT. inst. 3, 1, 16 TAC. dial. 14 AVSON. 470, 15). fin. 3, 24 sola ... sapientia in se tota -rsa est. off. 2, 51 eloquentiam ... ad bonorum pestem perniciemque -ere. epist. 10, 8, 6 omnem impetum belli in me -ere. BRVT. Cic. epist. 11, 13[a], 5 copias ... ad patriae periculum -erunt. LVCR. 4, 1064 alio -ere mentem (*cf. supra l. 25* BELL. Hisp. 25, 5 VAL. MAX. 8, 15, 12 SEN. epist. 53, 11 PETRON. 117 FLOR. epit. 2, 17, 14 PRISCILL. tract. 10, 132. *cf.* HIL. trin. 12, 53 in terras mente -or. PANEG. 10, 4 in ipsum oculis ac mente -rsi). SALL. or. Macri 5 vim cunctam ... gratia aut spe aut praemiis in vos -ere VERG. Aen. 2, 131. 2, 190 magnum exitium, quod di prius omen in ipsum -ant. LIV. 33, 44, 5 omnes curae ... in Antiochum regem -rsae (AMM. 24, 5, 11 ad eruendum castellum operam -it et curam). 33, 3, 1 omnibus ... cogitationibus in Philippum ... -rsis. 45, 5, 10 iram Samothracum in se -ret. MANIL. 1, 67. VAL. MAX. 3, 7, 10 saevientem fortunam in adiutorium sui ... -ere. SEN. benef. 6, 7, 2 illo cogitationem nostram -erimus. epist. 119, 11 in se -unt opes. CVRT. 4, 11, 1 omnia in bellum consilia -erat. 10, 5, 7. PLIN. nat. 9, 92 -it in se custodum indignationem. 34, 4 summa gloriae nunc in Marianum -rsa. QVINT. inst. 4, 1, 67 cetera -at ad iudicem (*sc. verba*). 10, 7, 1 solam scribendi facultatem ... ad alia opera -et. PS. QVINT. decl. 11, 3 totam orbitatem meam in bella -i. TAC. ann. 4, 8 preces ad vos -o. 13, 25 ludicram quoque licentiam et fautores histrionum velut in proelia -it. FRONTIN. aq. 117 ex compluribus regionibus ... -i possit praesidium aquarum abundantium. GAIVS inst. 4, 35 -it condemnationem in suam personam. IVST. 36, 2, 15 quod ex causa factum paulatim in disciplinam religionemque -it. PLIN. med. 1, 2 pthiriasis porriginesque plerumque in perniciem solent -ere. CLAVD. 7, 104 ultrices in se -erat iras tandem iusta manus. FAV. EVL. p. 22 ad alia ... operam stilumque -am (RVFIN. in psalm. argum. p. 643[D] ad ipsam psalmorum expositionem stilum -ere). ITALA Ier. 23, 22 (Cypr. unit. eccl. 11) -issem eos a malis cogitationibus eorum (VVLG. avertissem). VVLG. deut. 28, 60 -et in te omnes afflictiones Aegypti. psalm. 104, 25 -it cor eorum

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

(I Esdr. 6, 22 Sirach 8, 3 Mal. 4, 6 AVG. civ. 20, 29. CASSIOD. in psalm. 104, 25 GREG. M. moral. praef. 20). RVFIN. apol. 1, 22 ad te -enda responsio est. AVG. civ. 8, 27 deum probra in eorum sacra -imus. in psalm. 139, 1 sicut radix spinarum etiam dulcem pluviam ad punctiones -it. SVLP. SEV. dial. 1, 14, 1 querelis in caelum -rsis. BOETH. categ. 1 p. 184^{B} nunc expositionis cursum ad sequentia -amus (arithm. 1, 27 p. 57). in Porph. isag. p. 98, 5 navigare in substantiam hominis non -itur. ENNOD. epist. 4, 25 p. 116, 15 desiderii impatientiam ad verba -i. NICET. spir. 8 solent ii ... argute spiritus vocabulum et personam ad filium -ere. CASSIOD. in psalm. 31, 11. PASS. Paul. 3 dominus Iesus Christus ... eius nequitiam -et ad suam gloriam. *nota i. q. avertere praepositione a non adiuncta*: FLOR. epit. 3, 5, 17 clade -rsa. *β sensu hostili*: in *aliquem*: CIC. dom. 66 de orat. 2, 200. *cf. p. 862, 26*. Att. 2, 22, 1. SEN. benef. 4, 12, 2 hominum potentium factionem in me -o. ASCON. Mil. p. 43 PETRON. 132 QVINT. inst. 12, 9, 12 GELL. 5, 10, 3. HIL. in Matth. 6, 1 -rsis ... in nos contradictionum aculeis. COMM. instr. 2, 29, 3 in me solo volo odia -ere vestra. VVLG. Ioel 3, 7 Abd. 15 AVG. civ. 8, 3 MART. CAP. 5, 523. ad *aliquem*: LVCAN. 2, 629 ad duros Martem -ere Hiberos. AMM. 22, 4, 1. super: VVLG. deut. 30, 7 omnes ... maledictiones has -et super inimicos tuos. II Esdr. 4, 4 Esth. 14, 11. *γ de ἀποστροφῇ. cf. p. 862, 17. 46*: QVINT. inst. 4, 1, 66 Demosthenes ... ad Aeschinen orationem in prooemio -it. CASSIOD. in psalm. 61, 3 ad persecutores christianorum verba -it. *δ i. q. consumere*: CIC. S. Rosc. 114 si ex eo negotio tantulum in rem suam -isset (115. 144 off. 1, 13 SCAEV. dig. 22, 3, 27 VLP. dig. 15, 3, 1). Verr. 3, 21 Verres ... haec non commutaret, sed everteret eaque ... ad suos improbissimos quaestus -ret (*cf.* prov. 5 portorium Dyrrhachinorum ... in huius unius quaestum esse -rsum). 4, 176 publicam pecuniam *te* domum tuam -isse (VIR. ill. 33, 8 nihil amplius de praeda sua domum -isse). LVCR. 5, 1422 *pellem ferinam* non in fructum -ere quisse. SEN. benef. 6, 14, 3 non computat, cui, sed quanti daturus sit, quod undique in se -rsum est. epist. 48, 2 omnia ad utilitates suas -it (FRONTIN. strat. 1, 1, 6 AVG. civ. 13, 7). QVINT. inst. 9, 3, 29 quae ... figura nonnumquam per ironiam ad elevandum -itur. 10, 3, 26 tempora ... ad quietem ... nobis data in acerrimum laborem -imus. decl. 273 p. 101, 21 *pecuniam* non accepimus, non consumpsimus, non in ullum rerum nostrarum usum -imus (TAC. hist. 1, 89 NERAT. dig. 39, 2, 47 SCAEV. dig. 33, 2, 17 praedia in aliam speciem aut alios usus -ere. EPIST. Secundi [Corp. XII 4393] 13 neque ea summa in ullum alium usum -atur. PAPIN. dig. 16, 3, 25, 1. 22, 1, 1, 1 VLP. dig. 14, 1, 1, 9. 33, 7, 12, 30 PAVL. dig. 22, 6, 9, 5. 46, 3, 98, 8 ARNOB. nat. 2, 64 AVG. civ. 9, 5. CORP. X 107 neque in alios usus -atis). QVINT. decl. 312 p. 227, 14 alienam pecuniam -e in tuas cupiditates (PAPIN. dig. 12, 7, 5 pecunia ... in dotem -i nequiret. 26, 7, 39, 8 VLP. dig. 27, 9, 13). TAC. hist. 1, 90 reliquias Neronianarum sectionum ... in fiscum -rsas. FRONTIN. aq. 118 quem reditum ... in Domitiani loculos -rsum. CORP. V 875 (*a. 105*) it omne ad au⟨gendam et ornandam patria⟩m suam -isse. APVL. Plat. 2, 12 *bonorum* usum -erit ad malas artes. VAL. dig. 50, 8, 6. GAIVS inst. 2, 30 *ususfructus* a se discedat et -atur in proprietatem (*i. accedat ad pr.*). MARCELL. dig. 34, 2, 6, 1 hyacinthos in aliam speciem ornamenti. SCAEV. dig. 15, 3, 21. 31, 88 id, quod exegisset, in nomen filii -isset. 40, 5, 41, 9 ex reliquiis in peculio aliquid -erit. VLP. dig. 5, 3, 25, 1. 14, 4, 5, 11. 37, 7, 3. FORTVN. rhet. 2, 27 p. 117 cum adversarii propositionem in nostram partem -imus, quam περιστροφήν vocamus. LAMPR. Comm. 9, 1 sumptum ... in convivia et aleam -it. BOETH. in Porph. isag. 1, 3 p. 7, 24 quae res in ipsius philosophiae divisionem sectionemque -itur. *absolute*: TERT. adv. Marc. 5, 4 Marcionem novissimam Abrahae mentionem dereliquisse, nullā magis auferenda, etsi ex parte -it.

2 *de rebus*: CIC. inv. 1, 3 dicendi sapientia ... homines a consuetudine subito -ret et ad diversas rationes vitae traduceret. Planc. 93 eam deligere partem, ad quam nos illius utilitas salusque -erit (*cf.* ad Brut. 2, 1, 3). de orat. 2, 120 quae *orationes* ... a privata et a singulari controversia se ad universi generis vim explicandam conferunt et -unt. rep. 6, 12 cum aetas tua septenos octiens solis anfractus reditusque -erit. fin. 5, 3 me ipsum huc modo venientem -bat ad sese Coloneus ille locus. nat. deor. 2, 64 Iuppiter ... quem -rsis casibus appellamus a iuvando Iovem (*i. casus obliqui. cf.* MART. CAP. 3, 296 comparabuntur his Latinis, quae -rsis casibus correpta efferuntur ut virgo, turbo). CIC. off. 2, 37 cumque aliqua iis ... honesta res obiecta est, totos ad se -it et rapit. epist. 16, 11, 1 in quartanam -rsa vis est morbi. LIV. 3, 38, 8. 29, 30, 7 fama huius ... rei ... prospere actae -it ad Masinissam Numidas. 34, 34, 7 oratio ... animos omnium ad respicienda ⟨sua⟩ cuiusque domestica mala -it (TAC. hist. 4, 72. *cf.* TERT. pudic. 5 lex domini invituperabilis, -ens animas. *cf. p. 862, 25*). VAL. MAX. 9, 3 ext. 2 nutrimenta ... in exitium patriae suae ... -rentur. CELS. 3, 18. SEN. dial. 4, 11, 3 versus ... totum in se populum -it. 11, 18, 5 quem non in se -et et abducet infixum cogitationibus illa ... garrulitas. SIL. 11, 304 Tyrio resoluta in gaudia coetu -rso. QVINT. inst. 9, 3, 27 haec schemata ... -unt in se auditorem. 11, 3, 128 pedis supplosio ... desinit iudicem in se -ere. TERT. anim. 21 *libera arbitrii potestas* cum sit et ipsa naturalis atque mutabilis, quoquo vertitur, natura -itur. ARNOB. nat. 5, 27. AMM. 19, 6, 9 unum *in locum* totam periculi molem -rsam (26, 10, 4). CHIRON 145. VVLG. III reg. 12, 27 -etur cor populi huius ad dominum suum Roboam (*cf. p. 862, 84*). psalm. 93, 15 iustitia -atur in iudicium. 114, 7 -ere, anima mea, in requiem tuam. Sirach 39, 32. act. 26, 24 multae te litterae ad insaniam -unt. AVG. civ. 12, 6 se voluntas relicto superiore ad inferiora -it *eqs.* 18, 35 lex veritatis ... multos -it ab iniquitate. CASSIOD. inst. div. 21. GREG. M. moral. 2, 33 ad indaganda allegoriae mysteria expositionis se sermo -at. *sensu hostili*: *coniungitur cum* in: CIC. Catil. 3, 28 omnis impetus domesticorum hostium ... se in me unum -it (har. resp. 46). dom. 125 iura ..., quibus in te -rsis recusares, alios everteres. 126 Att. 11, 8, 2. FRONTIN. strat. 1, 5, 24 locorum iniquitate ... in illos -rsa. MAXIMIN. c. Ambr. 75. VVLG. psalm. 7, 17 -etur dolor eius in caput eius. Dan. 11, 18. ad: FRONTIN. strat. 3, 11, 5 idem consilium -it ad Mantinienses. converti *i. q. spectare ad aliquid, respondere alicui*: CIC. har. resp. 37 verba, quae nunc ex Etruscis libris in te -rsa atque interpretata dicuntur (*cf.* QVINT. decl. 313 p. 229, 25). MAECIAN. distrib. 43 BOETH. in Porph. comm. pr. 2, 16 p. 115, 3 possunt enim propria et species sibi ipsa -i et conversim ad se invicem praedicari. Porph. isag. p. 290, 7 -i autem ad totum accidens potest. arithm. 1, 9 p. 18 quae super ipsas sunt, sibi invicem -antur. 1, 32 p. 67. herm. pr. 1, 9 p. 110, 18 falsitas vero rei quae non est et res quae non est falsitati -itur. p. 112, 15 veritas rerum necessitati -itur. cons. 5, 4, 36 esse enim atque unum -itur et quodcumque unum est, *et saepe apud* BOETH. CASSIOD. art. 3 p. 1170^{B} partes, quae secundum aliquem communem terminum ad invicem -untur.

II *i. q.* ***retrovertere****, medium saepe i. q. reverti, redire* (*cf.* GLOSS. V 532, 29 -am me rediam): **A** *proprie*: 1 *de animantibus*: *α vertuntur animantia*: PLAVT. Amph. 238 sed fugam in se tamen nemo -itur (*non recte traditum; cf.* AVIEN. orb. terr. 1219 inque fugam propere -itur exul. ITALA [Lucif. non conv. 4 p. 11, 2] *et* VVLG. II par. 25, 8 VVLG. psalm. 88, 24 Sirach 33, 32 PALLAD. hist. mon. II 9. *cf.* STAT. Theb. 8, 494 -rsum ... fuga Damasum *et* CAES. Gall. 1, 52, 6). TER. Ad. 286 -am me domum cum obsonio. *cf. p. 859, 5*. CIC. Cael. 35 verear, ne se idem Appius repente -at. rep. 1, 18 Scipio -it se in porticu et coniecit in medium Laelium. CAES. Gall. 1, 64, 2 cernebatur ... nostros propelli, dein rursus -rsos insequi (*i. in fugam -rsos. cf.* CAES. civ. 1, 46, 1. 3, 93, 5. VELL. 2, 112, 5 fugatae alae, -rsae cohortes sunt. LVCAN. 2, 465 HOMER. 680 ITALA num. 14, 45 Lugd.). HIRT. Gall. 8, 48, 3 -rso ... equo (8, 48, 6 BELL. Afr. 18, 1. 52, 3 -rsis equis in Numidas cupide insequentes. 70, 4 rursus ad aciem passim -rsis equis. 75, 5 SALL. Iug. 58, 4 Ov. trist. 1, 8, 2. SEN. Herc. O. 1131 -e, Titan clare, anhelantes equos. TAC. hist. 2, 15 improvide secutos -rsi equites circumvenere. FRONTIN. strat. 2, 5, 31 IVL. VAL. 1, 12). BELL. Afr. 70, 4 vetera ... se -issent. 83, 2 bestiae stridore fundarum ... perterritae sese -ere. 84, 4 elephas ... cursu ... -rsus ad reliquas bestias se recepit. VERG. Aen. 12, 368 Turno ... agmina cedunt -rsaeque ruunt acies. LIV. 25, 18, 8 -rsus ... abibat. 40, 49, 2 -it inde agmen retro, unde venerat (MANIL. 3, 18 STAT. Theb. 9, 128. 10, 405 TAC. ann. 11, 4. 14, 32 AVG. in psalm. 31, 2, 6 HYMN. Ambros. 2, 5, 7. *cf.* VVLG. Ies. 44, 25 -ens sapientes retrorsum. 59, 14 psalm. 39, 15. 55, 10. 113, 3 Ioh. 20, 14. SIDON. epist. 1, 11, 14 se ... -uros aciem. *de* agmen -ere *cf.* SIL. 15, 743 FRONTIN. strat. 1, 5, 13). VAL. MAX. 3, 2, 19 aquiliferum iucundae fugae gratia iam -rsum. CELS. 2, 3 si facile ... -itur (*aegrotus in lecto, cf.* FRONTO p. 167 N. vix inclinare me vel erigere vel -ere possim). PLIN. nat. 9, 20 *delphini* nisi resupini atque -rsi non corripiunt. LVCAN. 4, 779 vix impune suos inter -itur enses. PLIN. epist. 3, 14, 6. APVL. met. 8, 19 -rsus longe recessit. apol. 51 VEG. mil. 3, 19. ITALA deut. 30, 2 (Lugd.) -eris ad dominum (VVLG. reversus fueris, *id. locis sequentibus*). 30, 8 (Lugd.) Ios. 2, 23 (Lugd.). 11, 10 (Lugd.) iud. 18, 21 (Lugd.). I reg. 26, 21 (Lucif. Athan. 1, 15) -e. Ies. 30, 15 (Cypr. laps. 36). Ier. 8, 4 (Cypr. testim. 3, 114) numquid ... qui avertitur, non -etur? eccles. 1, 6 (Mar. Victorin. verb. script. 5) in circuitum suum -itur. prov. 26, 11 (Lucif. Athan. 1, 29) canis qui -itur ad vomitum suum. Am. 4, 8 (Cypr. Demetr. 6) non -imini ad me (VVLG. redistis). VVLG. I reg. 15, 27 -rsus est Samuel, ut abiret. 22, 17. II reg. 1, 7 -rsus post tergum suum. 22, 38. Ies. 21, 12 -imini, venite. 52, 8. 63, 17. Ier. 23, 3 -am eos ad rura sua. 31, 18 -e me et -ar. Ezech. 8, 6. Mich. 5, 3 reliquiae fratrum eius -entur ad filios Israel. psalm. 17, 38. Zach. 5, 1. II Esdr. 9, 17 -rentur ad servitutem suam. I Macc. 1, 21 -it Antiochus *eqs.* PSALT. Rom. 67, 23 ex Basan -ar, -ar in profundum maris (VVLG. -am). 77, 34 inquirebant eum et -bantur. CASSIOD. in psalm. 70, 21 '-rsus vivificasti me'. si naturam verbi consideres, semper inconvertibilis ... probatur; sed '-rsus' dicit per tropologiam, id est -i me fecisti, quia distortus fueram lege peccati. *β vertuntur res*: CIC. Verr. 6, 142 -rso baculo oculos misero tundere vehementissime. rep. 1, 56 *rex* nutu, ut ait Homerus, totum Olympum -ret (*i. concutere*). Arat. 456 hic ille exoritur -rso corpore Nixus. LVCR. 2, 1097. CAES. civ. 1, 80, 5 pugnatur acriter ..., adeo ut paene terga -ant (Ov. met. 13, 879 terga fugae dederat -rsa Symaethius heros. VAL. FL. 3, 256 SIL. 9, 413. 13, 577. 14, 560 terga fuga celeri Libyae -it ad oras. 17, 473 STAT. Theb. 9, 486 APVL. met. 7, 16. *in imagine*: RVFIN. Orig. in gen. 10, 1 lectionibus divinis terga -itis. *cf.* HOMER. 401 -rsi dant terga Phryges).

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

CAES. civ. 2, 20, 6 itinere -rso sese Italicam venturum. BELL. Afr. 63, 2 -rsis navibus. ALF. dig. 8, 2, 52, 2 muliones -rsum plostrum sublevabant. VERG. Aen. 1, 81 cavum -rsa cuspide montem impulit in latus. 5, 582 rursus . . . vocati -ere vias (*cf.* ARATOR act. 2, 801 cum leti -it iter). 9, 721 portam vi magna -rso cardine torquet. 11, 654 spicula -rso fugientia dirigit arcu. 12, 252 cunctae . . . volucres -unt clamore fugam (*i. fugere desistunt, aliter v. infra l. 23*). DIRAE 59 atrum -ens aestum maris undique ventis. HOR. epod. 16, 27 neu -rsa domum pigeat dare lintea. OV. met. 14, 300 percutimurque caput -rsae verbere virgae. LIV. 26, 6, 6 -ere agmen peditum (35, 11, 3). MANIL. 4, 262 Aquarius . . . -rsis *aspergit* fluctibus astra. CELS. 8, 3. COLVM. 1, 6, 22 quidquid ovilibus stabulisque -rsum progesserunt. 2, 1, 6. 2, 15, 6 faenum . . . -emus. 3, 5, 3 in duos pedes et semissem -itur humus. 4, 26, 2 pedamenta . . . alia -enda, quae proceritatem habent. 8, 5, 14 *gallinae* ova . . . pedibus ipsae -ant. 8, 11. 12. 9, 15, 11 castratae . . . alvi si quae transversos favos in aditu habebunt, -endae erunt. 11, 3, 11 *agrum* mense Maio -emus. 11, 3, 56 cepina magis frequenter subactam postulat terram quam altius -rsam. 12, 18, 6 vasa . . . in labra -untur. LVCAN. 5, 574 desperare viam et vetitos -ere currus. 7, 577 verbere -rsae cessantes excitat hastae. VAL. FL. 6, 698 -rsas . . . sagittas. 7, 633 -rsae protinus hastae. SIL. 2, 24 -rso Tyrios petierunt remige patres (TAC. ann. 2, 6 -rso . . . repente remigio). 2, 213 fugam . . . ad muros trepido -unt agmina cursu (*cf. supra l. 7*). 3, 414 *Nereides* sueto certamine nandi candida perspicuo -unt bracchia ponto. 9, 489 -unt signa (16, 641 FLOR. epit. 2, 17, 12). 10, 55 -rsis habenis (16, 406). 13, 280 -unt gressus. 17, 446 -it proelia dextra. 17, 554 frena . . . citati -it furibundus equi. STAT. Theb. 6, 694 cervix. 10, 473. HYG. mun. castr. 2 -imus pedaturam. TERT. pudic. 7 quod expulsum est, non -istis. ITALA Ios. 7, 8 (Lugd.) -it Istrahel dorsum contra inimicum (VVLG. hostibus suis terga vertentem). Ier. 2, 27 (Cypr. testim. 3, 59) -erunt (VVLG. vert-) ad me dorsum et non faciem suam. Matth. 24, 18 (Cypr. Fort. 11) non -atur retro (VVLG. rev-) auferre vestimentum suum. VVLG. III reg. 8, 14 -it . . . faciem suam. IV reg. 9, 23 -it . . . manum suam (II par. 18, 33. prov. 26, 15 ad os suum *manum* -erit. BARNAB. 13, 5). PRVD. c. Symm. 190 -rso pollice. SVLP. SEV. chron. 1, 46, 4 multam praedam in regnum suum -it (*i. reportavit*). PASS. Thom. 128, 7 -it igitur vestigium rex. *nota i. q.* *v e r s a r e*: VVLG. Sirach 38, 32 figulus . . . -ens pedibus suis rotam. BOETH. mus. 1, 4 p. 190 si quis conum, quem turbinem vocant, . . . qua potest celeritate -at.

2 *d e r e b u s*: VARRO rust. 1, 46, 1 *salicis* f o l i a . . . -erunt se (GELL. 9, 7, 1). CIC. Arat. 134 sic -rsa vetus super aethera vertitur Argo. 264 in *Cancro* consistens -it curriculum sol aestivos (*cf.* LVCR. 5, 654 sub terras cursum -ere cogit vis eadem). Arat. frg. 7 *Cynosura* cursu interiore brevi -itur orbe. Tim. 34. Att. 13, 21, 3 inhibitio . . . remigum motum habet . . . remigationis navem -entis ad puppim. LVCR. 4, 295. 4, 334 imago . . . inde retro rursum redit et -it eodem. 4, 441 quae (*sc. partes remorum*) demersa liquorem obeunt, refracta videntur omnia -i sursumque supina reverti. 4, 900. 5, 811 -bat . . . natura foramina terrae. HOR. epist. 1, 17, 26 vitae via si -rsa decebit. LIV. 1, 7, 7 reddita inclusarum . . . boum vox Herculem -it. 10, 2, 2 Volumnium . . . fama de Samnitium exercitu . . . ad tuendos socios -it. MANIL. 2, 929 *tropica* totum . . . emittunt -rso cardine mundum. 3, 18 -rsa . . . sidera retro. VAL. MAX. 1, 6, 11 *aquila* (*sc. signum*) aegerrime extracta in contrariam ac ferebatur partem se ipse -it. 1, 6, 12 in delubris deum sua sponte signa -rsa (*cf.* TAC. ann. 14, 32 delapsum Camuloduni simulacrum Victoriae ac retro -rsum. *cf. p. 860, 53*). CELS. 2, 6. SEN. nat. 5, 13, 2 quid . . . amnes magnitudinis notae -at introrsum. PLIN. nat. 2, 34. 74 ratio motuum -rsa. 20, 136 vulvas . . . corrigit . . . -rsas. SIL. 8, 97 si qui te referant -rso flamine venti. QVINT. inst. 11, 3, 101. TAC. hist. 2, 14. ann. 11, 4 spicis retro -rsis. VEL. gramm. VII 53, 9 C -rsum, quo Gaia significatur (*cf.* BOETH. mus. 4, 3 p. 309). VVLG. psalm. 113, 3 Iordanis -rsus est retrorsum (*cf.* HYMN. Ambros. 2, 5, 7). SORAN. p. 66, 20. p. 110, 6. OBSEQ. 7 terrae motu deorum capita se -erunt. *in imagine*: CIC. Att. 2, 9, 1 minore sonitu quam putaram, orbis hic in re publica est -rsus (2, 21, 2). *c i r c u m f e r r i, m o v e r i*: CIC. Arat. 269 hunc octo in partes divisum noscere circum si potes, invenies supero -ier orbe. 272. rep. 6, 17 in infimo . . . orbe luna radiis solis accensa -itur. ac. 2, 123 terra . . . circum axem se summa celeritate -at et torqueat. HYG. astr. 4, 8 videmus stellas ex oriente ad occidentem -i. AVIEN. Arat. 133. orb. terr. 518 Aesarus hic amnis salsa -itur unda. FAV. EVL. p. 8 septem stellas cardo maximus aquilonius in occiduo fulgore -it. BOETH. mus. 2, 4 p. 229 sphaera mundi et quicquid in eo rata celeritate -itur.

B *t r a n s l a t e*: RHET. Her. 2, 24, 38 quae hoc modo concludentur, aut ex contrario -entur *eqs.* 4, 28, 39 contrariae sententiae relatione verba quoque -antur. CIC. carm. frg. 34 fortuna mutata impetum -at. Tusc. 2, 73 ad eos impetum suum fortuna -erit. DIRAE 6 -rsa retro rerum discordia gliscet. LVCAN. 4, 163 raptum . . . fuga -ite bellum. QVINT. inst. 4, 2, 87 quaedam *partes narrationis* . . . turpiter -untur. 7, 2, 15. 9, 3, 185. 10, 1, 29. TAC. hist. 4, 81 statim -rsa ad usum manus (*i. usus rediit manui*). PLIN. paneg. 72 hunc *ordinem* votorum -ere (GELL. 2, 8, 9. 10, 24, 8 -rso compositionis ordine. HIL. psalm. instr. 17). FRONTO p. 151, 5 N. cola synonymorum ratione -res. GELL. 5, 11, 3. 4. 6. ROMAN. Char. gramm. I 236, 22 'quos inter maxume' praepositio est, quia per anastropham dicimus posse -i. HIL. in Matth. 27, 1 depravata -at. VVLG. II par. 11, 1 ut . . . et -ret ad se regnum suum. psalm. 34, 13 oratio mea in sinu meo -etur. 77, 9 -rsi sunt in die belli. Os. 8, 13 ipsi in Aegyptum -entur. MART. CAP. 1, 76 licet duodecim non nullis formas -ere crederetur. POMP. gramm. V 181, 25 ipsa compositio -it nomen. BOETH. herm. sec. 1, 20 p. 61, 2 si quis dicat hominem esse animal, non poterit -ere animal esse hominem (ἀντιστρέφειν). 2, 14 p. 225, 12 is profecto -urus est, si omnia necessitate non contingunt, omnia deum scire non posse. CASSIOD. art. 4 p. 1208ᴬ circularis numerus est, qui dum similiter multiplicatus fuerit, a se incohans ad se -itur. CHIRON 139 in impetu eius -untur *iumenta* (*i. in morbum recidunt*). *i. q.* *a v e r t e r e, v. p. 861, 12. 863, 12. 868, 59. 869, 31.* *nota* -rsum genus *i. q.* λέξις κατεστραμμένη: AQVILA rhet. 18 p. 27, 20 FORTVN. rhet. 2, 18 p. 111, 30. *i. q.* *v o l v e r e*: COLVM. 10, 160 nulloque sono -itur annus. CLAVD. 17, 104 variisne meatibus idem arbiter an geminae -ant aethera mentes. VVLG. psalm. 31, 4 -rsus sum in aerumna mea, dum configitur spina. *nota*: CIC. rep. 6, 24 cuius quidem anni nondum vicesimam partem . . . esse -rsam. *i. q.* *c o n v e r s a r i*: PS. CYPR. ad Novat. 2 apud temerarios illos schismatum duces . . . -i non trepidat. *cf.* GLOSS. II 251, 2 -o ἀθλίζομαι ἐπὶ ἀνθρώπου (?). IV 40, 27 -rsi mutati aut versati. 501, 5.

III ***m u t a r e***: A *in alium statum transferre* (*in c. abl. v. l. 37. 70. 73. 77*): 1 *d e f o r m a*; *saepe de metamorphosi*: **a** *de hominibus* (*cf.* GLOSS. IV 40, 27. 222, 40 -rsa mutata. V 532, 9 -i adduci, mutari): PLAVT. Epid. 187 iam ego me -am in hirudinem. Rud. 999 tu hercle, opino, in vidulum te bis -es. TER. Eun. 588 *Iovem* sese in hominem -isse. VARRO rust. 2, 5, 5. CIC. Tusc. 3, 63 Hecubam . . . in canem esse -rsam. div. 2, 30 si omnium pecudum exta eodem tempore in eundem habitum se coloremque -rent. VERG. Aen. 12, 623. HOR. carm. 3, 16, 8 -rso in pretium deo. OV. met. 4, 781 hominum simulacra ferarumque in silicem ex ipsis visa -rsa Medusa. SIL. 4, 725 Iuno in stagni numen -rsa propinqui. HYG. astr. 2, 1 Callisto in ursae speciem est -rsa. *et saepe.* AMPEL. 2, 10 Pan se in caprae figuram -it. APVL. met. 1, 1 figuras fortunasque hominum in alias imagines -rsas et in se rursum mutuo nexu refectas. TERT. pudic. 20 -rsum . . . hominem de pristino carnis habitu in candorem fidei. COMM. instr. 2, 4, 6 in u n a f l a m m a -it⟨ur⟩ tota natura. FIRM. err. 20, 6 *diabolo* in cinerem favillasque -rso. AVSON. 454, 3 socii in ferarum ora -erint. VVLG. psalm. 77, 57 -rsi sunt in arcum pravum. IV Esdr. 8, 22 *angelorum* servatio in vento et igni -itur. RVFIN. Orig. in exod. 1, 5 -it *diabolus* se sicut angelus lucis. AVG. civ. 19, 12 mortuorum carnes . . . in res quaslibet -antur et commutentur. serm. 187, 3 dei filium -rsum et commutatum esse in hominis filium. *nota*: ITALA lev. 13, 12 (Tert. pudic. 20) sacerdos cum viderit, emundabit eum, quoniam -it in album (VVLG. versa). **b** *d e r e b u s*: CIC. nat. deor. 3, 21 omnia haec intereunt, cum in naturam aliam -untur, quod fit, cum terra in aquam se vertit *eqs.* 3, 92 materiam . . . rerum . . . totam esse flexibilem . . ., ut nihil sit, quod non ex ea quamvis subito fingi -ique possit. LVCR. 2, 1005 res ita -ant formas mutentque colores. CAES. civ. 1, 81, 3 munitiones proferunt castraque castris -unt. VERG. Aen. 10, 83 potes in totidem classem -ere nymphas. OV. met. 1, 88. 4, 267 partem . . . coloris luridus exangues pallor -it in herbas. VAL. MAX. 3, 3 ext. 7 acceptam a maioribus lucem in tenebras -ant (*in imag. cf. l. 73. p. 868, 29*). 4, 6 ext. 2 formae suae decorem in habitum virilem -ere voluptatis loco habuit. CELS. 3, 25 rubor *macularum* paulatim in atrum colorem -itur. 5, 28 sub *inflammatione ulcera* in pus -untur. SEN. dial. 4, 20, 2 naturam . . . m u t a r e difficile est, nec licet semel mixta nascentium elementa -ere (*cf.* TERT. scorp. 13 gladium stilo mutans et -ens machaeram in aratrum. AVG. civ. 22, 20 nihil . . . in eius carnem mutatum atque -rsum). SEN. dial. 11, 7, 5 nova gentium nomina extinctis prioribus aut in accessionem validioris -rsis oriuntur. nat. 3, 13, 1 *ignis* in se cuncta -at. 6, 3, 1 nec ira numinum aut caelum -i aut terram. epist. 90, 33 decoctus calculus in zmaragdum -retur. COLVM. 2, 9, 13 omne triticum solo uliginoso . . . -itur in siliginem. 6, 17, 6. PETRON. 39 caelus hic, in quo duodecim di habitant, in totidem se figuras -it. 102 numquid *possumus* crines calamistro -ere? SVET. Iul. 56 *epistulas* primus videtur ad paginas et formam memorialis libelli -isse. Dom. 1. FLOR. epit. 2, 2, 7 -rsae in naves atque mutatae arbores. APVL. met. 1, 1. CENS. 9, 3 caro in hominis figuram -itur. CORP. III 11676 templum . . . conlabsum et i n r u i n a -rsum. CALL. dig. 47, 21, 3, 2 faciem locorum -unt. TERT. orat. 22 crinem exinde transfigurat et omnem habitum ad mulieris -it. adv. Hermog. 37. ITALA act. 2, 20 (cod. d. Priscill. tract. 1, 39) sol -etur in t e n e b r i s (VVLG. in tenebras) et luna in sanguine (-em Priscill.). ITIN. Silv. 12, 6 subversio ruinarum, quemadmodum in cinerem -rsae sunt. AMM. 21, 1, 10. FILASTR. 70, 1 -rsum verbum in carnem. ITIN. Anton. Plac. rec. A 41 omnia arma in m a r m o r e -rsa. AMM. 26, 8, 2 hordeo vel frumento in liquorem -rsis. CHAR. gramm. I 149, 7 e littera . . . in i -rsa (*cf.* PRISC. gramm. II 108, 4. 126, 19 *eqs.*). PRISC. gramm. III 132, 12 praeposita . . . acutum in gravem -unt. VVLG. Bar. 2, 29 multitudo haec magna -etur in minimam inter gentes. Sirach 17, 2 iterum -it *hominem* in *terram.* sap. 16, 21 *manna* ad quos quisque volebat, -batur. AVG. gen. ad litt. 10, 9 p. 306, 7 -rso pulvere, id est humano corpore, in terram suam. HIPPOCR. progn. 15 *dolores* in saniem -i. MART. CAP.

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

2,136 illa nausea ... in omnigenum copias -itur litterarum. BOETH. categ. 3 p. 244ᴬ vinum ... ex dulci atque suavi in acidum gustum ... -itur. *nota*: ITALA lev. 13, 3 (Aug. loc. hept. 3, 28 p. 576, 5) pilus, qui est in tactu, -atur albus (VVLG. pilos in album mutatos colorem). lev. 13, 7 (Aug. loc. hept. 3, 30 p. 576, 13) -rsa fuerit significatio in cute.

2 *de modo, ratione, mente, animo*: a *generatim, interdum fere i. q. evertere*: PLAVT. Poen. 1321 siquid per iocum dixi, nolito in serium -ere. TER. Andr. 672 non posse ... ad salutem -i hoc malum. CIC. inv. 2, 56 accusatorem sui periculi causa non res solum -ere, verum etiam verba commutare (*cf.* CIC. Att. 8, 13, 2 epist. 1, 9, 21 PS. SALL. in Tull. 2 TRYPH. dig. 49, 15, 12, 12). 2, 83 qui *loci* ... refelli et contrariam in partem -i possint (*cf.* CIC. rep. 1, 68 sic omnia nimia ... in contraria fere -untur. QVINT. decl. 333 p. 311, 19). inv. 2, 100 -rsis omnibus his partibus. Verr. 5, 132 mystagogi -rsam ... habent demonstrationem suam. 6, 115 illam clementiam mansuetudinemque nostri imperii tantam in crudelitatem inhumanitatemque esse -rsam. Cluent. 199 *mater* vitiis animi in deterrimas partes iura hominum -it omnia. leg. agr. 2, 68 -rsa ratio (nat. deor. 3, 78 rationem bono consilio a dis ... datam in fraudem malitiamque -unt). Sull. 69 neque *potest* cuiusquam repente ... natura -i. Flacc. 70 quod crimen esse voluisti, id totum vides in laudem esse -rsum (*cf.* VAL. MAX. 4, 5, 3). Flacc. 94 non putant satis -rsam rem publicam nisi in eandem impiorum poenam optime meritos cives detruserint. dom. 105 istius ... poena omnis oculorum ad caecitatem mentis est -rsa. Pis. 19 alterum *auxilium* etiam ad perniciem meam erat a vobis consulibus -rsum. Rab. Post. 29 nolite igitur fortunam -ere in culpam. rep. 1, 69 illa prima genera *rerum publicarum* facile in contraria vitia -untur (*cf.* de orat. 3, 114). 2, 47 genus rei publicae ex bono in deterrimum -rsum est. de orat. 1, 31 populi motus, iudicum religiones, senatus gravitatem unius oratione -i. orat. 20 ad permovendos et -endos animos (SALL. Iug. 29, 1 VERG. Aen. 2, 73 VELL. 2, 14, 1 PORPH. Hor. epist. 2, 1, 213 *p. 868, 17. cf.* GLOSS. IV 37, 28 -rsi animi mutati animi *et* TAC. hist. 1, 85 animum vultumque -rsi. *cf. p. 862, 25*). CIC. part. 23 dicas de -rsa oratione et mutata. est quidem id genus totum in commutatione verborum *eqs.* (24 in coniunctis autem verbis triplex adhiberi commutatio potest ..., ut cum semel dictum sit directe, ... invertatur ordo ... eloquendi autem exercitatio maxime in hoc toto -endi genere versatur. *cf.* inv. 2, 56. fat. 17 nec magis commutari ex veris in falsa posse ea ... tamen ut id non possint -ere in falsum. epist. 1, 9, 21 -rsis rebus ac bonorum voluntatibus mutatis. LVCR. 1, 678 TAC. ann. 14, 43 FRONTO p. 157, 8 N. PS. APVL. Ascl. 35 APVL. Plat. 1, 6 PORPH. Hor. carm. 1, 35, 4 GLOSS. IV 37, 28 *supra l. 33. cf.* MANIL. 3, 265). CIC. part. 126 sermonis verbique vim ex contrario repetit quasi -rso accusatore. top. 23 licet idem exemplum -ere. 82 possitne eloquentia commutatione aliqua -i in infantiam. Lael. 78 ne in graves inimicitias -ant se amicitiae. fat. 14 vera in praeteritis sunt immutabilia nec *in falsum e vero* praeterita possunt -ere (37). ad Brut. 1, 16, 7 ne -atur a laude maximi animi ad opinionem formidinis. CAES. Gall. 1, 41, 1 mirum in modum -rsae sunt omnium mentes (*cf.* civ. 1, 76, 5 nova religio iuris iurandi spem praesentis deditionis sustulit mentesque militum -it. PROP. 1, 1, 21). SALL. Catil. 6, 7 regium imperium ... in superbiam dominationemque se -it. Iug. 70, 5 praemia in pestem -ret. 78, 4 eius civitatis lingua modo -rsa conubio Numidarum. NEP. Att. 10, 1 -rsa ... fortuna est. VERG. Aen. 5, 466 non vires alias -rsaque numina sentis. HOR. epod. 5, 88 venena ... non valent -ere humanam vicem. ars 105 -rsis studiis. PROP. 1, 15, 23 nulla tuos potuit -ere mores (APVL. Plat. 2, 27 mores perniciosos ... ad meliora -erit. PAVL. sent. 4, 9, 3). 1, 17, 9 in melius saevas -e querellas. MANIL. 3, 435 -rsa ... omnia lege accipiunt. 3, 649 -it ... vices. VITR. 4, 5, 2 -endae sunt earum regionum constitutiones. SEN. contr. 7, 6, 7 felicitatem nostram in calamitatem -it. suas. 6, 10 usque eo ... omnia cum fortuna populi Romani -rsa sunt. VAL. MAX. 1, 6, 5 mugitu *bovis* in sermonem humanum -rso. 3, 2, 7 victores illam admirationem mox in risum et in omne contumeliae genus -uri essent (*cf.* 5, 1 ext. 3). 4, 7 ext. 1 odium in amorem -ere. 5, 3, 3 accusatorem ... fortuna publica in supplicis nomen -rsum. 9, 1 ext. 1 sopita gloria in infamiam -itur. CELS. 2, 6 quae ... medendi causa reperta sunt, nonnumquam in peius alieni -unt. SEN. Phaedr. 408 -e tristes omnium in melius minas. dial. 6, 21, 7 infantiam in se pueritia -it. 9, 9, 1 possit paupertas in divitias se advocata frugalitate -ere. epist. 78, 9 dolor ... in alienationem soporemque -itur. 90, 6 in tyrannidem regna -rsa sunt. LVCAN. 2, 704 urbis cum fato -rsa fides. 4, 267 -rsus in iram praecipitem timor est. 9, 875 exiguane via legem -imus anni. SIL. 10, 623 -rsa repente pectora. PETRON. 108 quis furor ... pacem -it in arma. 119, 43 sparsis ... opibus -rsa potestas. QVINT. inst. 2, 13, 3 res in oratore praecipua consilium est, quia varie et ad rerum momenta -itur. 6, 3, 47 -rsa in maledictum fere ambiguitate. 7, 2, 32 dignitas ... nonnumquam ipsa in argumentum facti -itur. decl. 268 p. 96, 7 civitatium status ... ab oratoribus esse -rsos. 338 p. 332, 12 in solitudinem -rsa sunt, quae praesidia fuerunt. TAC. hist. 1, 85. 4, 70 cuncta ... in turbas et exitium -urus. ann. 1, 45 nec paenitentia -rsi iras retinebant. 3, 27 -rsis legibus. 3, 33 inesse mulierum comitatui, quae ... Romanum agmen ad similitudinem barbari incessus -ant. 4, 33 -rso statu *reipublicae*. 13, 25. FRONTIN. strat. 2, 2, 11 fortunam Punici belli -it. PLIN. epist. 8, 23, 7 tot gaudia dies unus in adversa -it. paneg. 31 -rso ... munere maris. 40 -rsa est iniquitas in gratulationem. SVET. Cal. 22 speciem ... principatus in regni formam -ret. FLOR. epit. 1, 18, 8 -rso in spectaculum bello. APVL. mund. 3 huius saepe mutabilis -itur species, cum sit natura vitiabili. flor. 2 p. 6 hunc versum ... ad examinandos homines -ret. PS. APVL. herm. p. 268 non itidem, ubi impares partes, -ere vices possis ... -rso ordine. p. 275 utramque propositionem -imus, *et saepe.* VLP. dig. 13, 6, 17, 3. 24, 1, 57 ex donatione in pecuniam creditam *pecunia* -rsa est. 28, 6, 2, 14 non -ere ordinem scripturae. 29, 1, 19 in causam fideicommissi ... vim prioris testamenti -isse. FORTVN. rhet. 1, 3 p. 83 actionem suam -unt litigantes. CARM. de fig. 16 permutatio fit, vice cum -imus verba. CARM. epigr. 569, 2 ⟨inq. acr⟩es luctus -it vota parentum (*cf.* VVLG. Tob. 2, 6 dies festi ... -entur in lamentationes et luctum. RVFIN. hist. 2, 19, 1. *cf.* VVLG. Esth. 9, 22 luctus atque tristitia in hilaritatem gaudiumque -rsa sunt). PORPH. Hor. epist. 2, 1, 213 magi ... carmine -ant sensus animosque (*cf. p. 867, 33*). TERT. spect. 2. test. anim. 2 in maledictum -is ⟨bene⟩dictionem dei (*cf.* ITALA deut. 23, 5 [Lugd. VVLG. vertit] VVLG. II Esdr. 13, 2). resurr. 55 Saul⟨us⟩ in alium virum -rsus ... ita et in resurrectionis eventu mutari -i reformari licebit cum salute substantiae. IREN. 1, 3, 6 -entes interpretationem (*παρατρέποντες*). 2, 8, 2 in caliginem -etur paternum lumen. ARNOB. nat. 5, 37 in aliud subito -retur historia. HIL. in Matth. 27, 1 depravata -at. AMM. 14, 1, 4 civili iustoque imperio ad voluntatem -rso cruentam. DICT. 4, 14 spes omnes barbaris in melius -erat. FAV. EVL. p. 12 octavus hic numerus dierum noctiumque incrementa -it. SERV. Aen. 4, 180 -it rerum epitheta. AMBR. Iob 1, 8, 27 amici in inimicos -rsi sint. ITALA Is. 5, 20 (Tert. scorp. 1) dulce in amarum et lumen in tenebras -unt (VVLG. *ex* LXX ponentes). VVLG. Is. 6, 13. 12, 1 -rsus est furor tuus. Ier. 30, 3 -am conversionem populi mei (30, 18). 31, 23 -ero captivitatem eorum (48, 47 Am. 9, 14 psalm. 52, 7. 125, 1). Am. 5, 7 -itis in absinthium iudicium. Esth. 15, 11 -it ... deus spiritum regis in mansuetudinem. Gal. 1, 7 -ere euangelium Christi. RVFIN. Orig. princ. 1, 5, 5 gloria eius -retur in pulverem. AVG. civ. 13, 4 in usus iustitiae peccati poena -rsa est. 13, 21 nonnulli ... arbores *paradisi* et ligna fructifera in virtutes vitae moresque -unt. dialect. 10 a -rsa vice (CASSIOD. in psalm. praef. 4). PRISC. gramm. III 427, 2 Pindarus teste Heliodoro *ἀνέστρεψεν*, hoc est -it rhythmum iambicum. VICT. VIT. 2, 55 -rsique nostri Cyrilae dixerunt (*i. animum -rsi*). EXPLAN. in Don. gramm. IV 508, 19 e contrario -e sensum. BOETH. in Porph. comm. pr. 1, 20 p. 61, 5 paria ... praedicamenta semper sibi ipsa invicem -untur ... quascumque definitiones -ere potes, illae verae atque pares sunt. c. Eut. 6, 77 e -rso (*i. e contrario. cf.* in Porph. comm. sec. 5, 7 p. 306, 1. 5, 9 p. 310, 6. herm. sec. 4, 10 p. 279, 12 CASSIOD. art. 3 p. 1185ᴬ). in Porph. comm. pr. 1, 7 p. 18, 5. comm. sec. 3, 7 p. 224, 9. 3, 10 p. 232, 25. 5, 2 p. 290, 17 -rsa locutione. APRING. in apoc. 1, 12 humana fragilitas divinis eruditionibus roborata -it faciem suam. ACT. Archel. 18, 5 p. 29, 17 conclusus sermonem -is. CARM. epigr. 1394, 11 (*christ.*) *v. p. 869, 17.* *nota i. q. regere*: VVLG. psalm. 22, 3 animam meam -it. ZENO 1, 2, 9 trinitatis potentiam sola, caritas, -is.

b *sensu ecclesiastico*: α *de deo*: *i. q. in gratiam reducere, ignoscere, propitium esse*: ITALA Is. 49, 6 (Tert. adv. Prax. 11) -endam dispersionem Israhelis (*διασποράν*, VVLG. faeces Israel -endas). VVLG. Ezech. 16, 53 -am restituens eas conversione Sodomorum ... et -am reversionem tuam in medio earum. Ioel 2, 14 quis scit, si -atur et ignoscat. Zach. 10, 6 -am eos, quia miserebor eorum. psalm. 6, 5 -ere, domine, et eripe animam meam. 70, 20 -rsus vivificasti me (84, 7 deus, tu -rsus vivificabis nos). 79, 4 -e nos et ostende faciem tuam. Iob 42, 10 -rsus est ad paenitentiam Iob. *i. q. avertere*: VVLG. Ios. 24, 20 deus ... -et se et affliget vos atque subvertet. Am. 1, 3 super tribus sceleribus Damasci ... non -am eum. act. 7, 42.

β *de hominibus*: -i *i. q. in paenitentiam reverti et fidem amplecti*: TERT. praescr. 42 negotium *haereticis* non ethnicos -endi, sed nostros evertendi. ITALA Ier. 25, 5 (Cypr. testim. 1, 2) -atur unusquisque a via sua mala (VVLG. revertimini). Ezech. 18, 21 (Ps. Cypr. ad Novat. 14) si -rsus fuerit facinorosus ab omnibus facinoribus (VVLG. egerit paenitentiam). 18, 30 (Ps. Cypr. ad Novat. 18) -ite (VVLG. -imini) vos et redite ab impietatibus vestris. HERM. vulg. vis. 2, 3 prope est dominus -entibus (Pal. qui -untur ad ipsum). PS. CYPR. Iud. incred. 6 e tenebris vitae ... ad divina monita ... tota mentis credulitate -at. LACT. inst. 7, 17, 1 ad dei agnitionem. 7, 27, 9 se ad deum tota mente -at. HIL. in Matth. 12, 11 ad -endum Israel. PS. HIL. libell. 1 tanta est differentia Iudaeorum -entium et gentilium credentium. OPTAT. 3, 11 p. 98, 18 qui ad deum se -rsum esse professus est. 5, 10 p. 141, 2 renuntiaveras diabolo et ad me -rsus fueras. PRISCILL. tract. 10, 128 -rsis ad fidem. DAMAS. epigr. 8, 5 -rsi fugiunt, ducis impia castra relinquunt. ALTERC. Heracl. p. 136 ad ecclesiam nostram. AMBR. in psalm. 1, 30 lex domini ... -ens animam (*cf.* VVLG. psalm. 18, 8), nemo autem -itur, nisi qui voluntate -itur. HEGES. 5, 16 l. 178 -imini aliquando, aliquando resipiscite. VVLG. III reg. 18, 37 -isti (*ἔστρεψας*) cor eorum iterum (AVG. civ. 20, 29). II par. 6, 24 -rsi egerint paenitentiam. 6, 37 -rsi in corde suo (Ioel 2, 12). Ier. 3, 14 -imini filii revertentes. 15, 19 si -eris, -am te ... -entur ipsi ad te, et tu non -eris ad eos. 35, 15 -imini unusquisque a via sua pessima. thren.

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

5, 21 -e nos, domine, ad te, et -emur. psalm. 84, 9 -untur a d c o r (Bar. 2, 30 Sirach 21, 7). Sirach 17, 28 magna . . . propitiatio illius -entibus ad se. act. 14, 14 ab his vanis -i ad deum vivum. 26, 18 a tenebris ad lucem. 28, 6. RVFIN. hist. 4, 14, 5 multos . . . ad ecclesiam dei -it. PAVL. NOL. epist. 32, 23 ut -rsos ad se reficit lumine, ita aversos afficit caecitate (*cf.* AVG. soliloq. 1, 1 PROSP. in psalm. 103, 32. 117, 14). AVG. civ. 18, 54 hominum milia in Christi nomen mirabili alacritate -rsa. 21, 24 ex inimicis -entur in filios. 22, 8 ad solum deum se orando -erat. 22, 25 ord. 1, 8, 23. CASSIOD. in psalm. 4, 6 crux -rsorum via. 30, 31 qui se celeri emendatione -unt. 70, 21 *cf. p. 864, 73.* CONC. Aurel. a. 511 p. 5, 10 clerici fideliter -untur et fidem catholicam integre confitentur. GREG. M. epist. 6, 58 -i ad se errantium animas. VEN. FORT. carm. 4, 23, 3 mercator quondam, -rsus fine beato. PS. VEN. FORT. vita Med. 3, 8 animo -rsus et habito. ARATOR act. 2, 623 Ephesi -erat urbem Paulus. PASS. Petr. 14 ad perfectionem -endo et conversando ducentes. PASS. Barth. 148, 3 ego non everti eum, sed -i. CARM. epigr. 1394, 11 (*saec. VII*) barbaricam rabiem nomen et inde suum -rsus -it ovans. INSCR. christ. Rossi II p. 52, 11 ad Christum Anglos -it. p. 274, 2. *nota aetate postrema i. q. monachum fieri* (*cf. p. 856, 1. 858, 44*): CONC. Aurel. a. 511 p. 7, 12 monachus si in monasterio -rsus vel pallium comprobatus fuerit accepisse. ITIN. Theod. 11. GREG. M. epist. 3, 61 ei in monasterio -i non liceat. 6, 47 quisquis . . . ad deum -i festinat, ita . . . cum caritate suscipiendus est . . . , ut in ea . . . delectetur . . . conversatione persistere. quia igitur Agatho . . . in monasterio dilectionis tuae -i desiderat *eqs.* 7, 20. 9, 7 ingredientibus monasterium -endi gratia. 10, 1. 9. 24 *et saepe.* VEN. FORT. vita Pat. 3, 11 -rso infantulo. CONC. Turon. a. 567 p. 126, 7. BENED. reg. 2, 38 non -enti ex servitio praeponatur ingenuus. 63, 14. *nota*: CONC. Aurel. a. 549 p. 107, 7 illae, quae in domibus propriis, tam puellae quam viduae, commutatis vestibus -untur. *a deo avertere*: LVCIF. moriend. 9 p. 302, 27 placuerat cordi tuo . . . nos omnes per tuam haeresem a deo -ere. Athan. 1, 21 p. 103, 31 in apostasiam -rsus rex. ITALA deut. 31, 18 (Monac.) aversione avertam faciem meam ab eis . . . quia -rsi sunt (ἀπέστρεψαν, VVLG. secutus est) post deos alienos. 31, 18 *et* 20 (Lugd.) -entur ad deos aliorum (ἐπιστραφήσονται, VVLG. avertentur). VVLG. Ezech. 3, 20 si -rsus (ἀποστρέφειν) iustus a iustitia sua fuerit. psalm. 77, 41 I Esdr. 9, 14. I Tim. 1, 6 aberrantes -rsi sunt in vaniloquium. 5, 15 quaedam *viduae* -rsae sunt retro Satanam. Gal. 4, 9. AVG. civ. 12, 6 ab illo, qui summe est, aversi ad se ipsos -rsi sunt (14, 11). BARNAB. 4, 8 -rsi in idola.

B *in aliam linguam*: RHET. Her. 4, 7, 10 nomina rerum graeca . . . -imus. CIC. carm. frg. 16 qui solus lecto sermone, Terenti, -rsum expressumque latina voce Menandrum . . . effers. opt. gen. 14 -i . . . ex Attica duorum eloquentissimorum nobilissimas orationes . . . nec -i ut interpres, sed ut orator. 18. 23. Tim. 38 quos Graeci δαίμονας appellant, nostri . . . Lares, si modo hoc recte -rsum videri potest. fin. 1, 5 male -rsam Atilii *Electram Sophoclis* mihi legendam putem. 1, 6 quae . . . sint -rsa de graecis. Tusc. 3, 29 in latinum illa -ere. nat. deor. 2, 104 carmina Aratea a te . . . -rsa. off. 2, 87 quem *librum* nos . . . e graeco in latinum -imus. SEN. suas. 7, 12 a quo graecae fabulae eleganter in sermonem latinum -rsae sunt. COLVM. 1, 1, 13. SVET. Iul. 30 Euripidis versus . . . sic . . . -it. gramm. 25. QVINT. inst. 1, 5, 58 maxima ex parte *ex graeco sermone* romanus *sermo* -rsus est. FRONTO p. 48, 16 N. gnomas egregie -isti. p. 48, 23 longiores *gnomas* . . . -e naviter, audacter. AVSON. 217 quae antiqua . . . latino sermone -i (BOETH. in Porph. comm. sec. 5, 24 p. 348, 1 huius libri seriem . . . latina oratione -rsam. CASSIOD. inst. div. 31 Hippocratem atque Galenum latina lingua -rsos). AVG. civ. 13, 24. 18, 43 CASSIOD. inst. div. 11 DIONYS. EXIG. epist. ad Eugipp. *aliquid verbis efferre*: CIC. leg. 2, 17 quid enim negotii est, eadem prope verbis isdem -rsa dicere. CAES. anal. frg. Gell. 19, 8, 8 neque harenam multitudinis appellatione -ere possimus. SERV. Verg. georg. 3, 150 poetice -it. *i. q. interpretari*: QVINT. decl. 313 p. 229, 25 transeo, quod perniciosum sit interpretari legem et ad ingenia utriusque -i.

adi. **conversus,** -a, -um: PLIN. nat. 11, 125 *cornua* aliis ad incursum robusta, aliis adunca, aliis redunca, . . . supina, convexa, -a, omnia in mucronem migrantia. *cf.* SERV. auct. georg. 3, 55 GLOSS. V 549, 54 *et s. v.* camurus. *subst. n.* **conversum,** -ī. *i. q.* ἀντιστροφή: AQVILA rhet. 35 p. 33; *cf.* conversio *p. 854, 83*, converto *p. 866, 13.* *adv.* **conversē,** *cf.* conversim. *i. q. contrarie*: AVG. gen. ad litt. imperf. p. 476, 11 ita dictum est 'vocavit deus lucem diem' ut indifferenter etiam dici -e potest 'vocavit deus diem lucem'. BOETH. herm. pr. 2, 13 p. 183, 2 hae propositiones se invicem sequuntur, sed -e. p. 190, 2 -e idem potest impossibile, quod necessarium.

deriv.: conversia, conversibilis, conversim, conversio, 1. converso, 1. conversor. convertibilis, converti(bi)litas. *comp.*: reconverto. *Jacobsohn.*

convescor, -vescī *a* con *et* vesci. GLOSS. -itur pariter comedit. συναλίζεται (*v. p. 870, 9*). c o n v e s c e r e comedere. AVG. in psalm. 100, 8 quid est 'non -bar'? non cum illo manducabam. . . . si non -batur cum illo, non manducabat; vesci enim manducare est. *c. dat.*: ITALA psalm. 100, 5 (Veron. Aug. in psalm. 100, 8. 9) huic (*sc. superbo*) non -bar (τούτῳ οὐ συνήσθιον, VVLG. cum hoc non edebam). NOVATIAN. cib. Iud. 5 quisquis sic pascitur, Christo -itur. HIER. in Matth. 13, 17 -imini ei. AVG. in psalm. 100, 9 ALC. AVIT. c. Eutych. 2 p. 28, 29. *c. praep.* c u m: ITALA Gal. 2, 12 (cod. r, *cf.* IREN. 4, 31, 2 AVG. epist. 82, 11) cum gentibus -batur (μετὰ τῶν ἐθνῶν συνήσθιεν, cod. g comedebat, VVLG. edebat). AVG. in psalm. 100, 8 *cf. p. 869, 81.* LEO M. serm. 73, 1 *Iesus* non solum loquens cum eis *apostolis*, sed etiam habitans atque -ens. AVELL. p. 512, 9 APRING. in apoc. 3, 20. *absolute*: VVLG. act. 1, 4 et -ens (συναλιζόμενος) praecepit eis. EVCHER. pass. Acaun. 6 ab his ad -endum invitatus. PETR. CHRYS. serm. 30 p. 285E ut reficeret -endo defessos. LEO M. serm. 73, 2. ISID. orig. 20, 1, 3 convivium a multitudine -entium *vocatur.* reg. monach. 9, 2 *bis.*

convestio, -īvī, -ītum, -īre *a* con *et* vestire. *proprie, i. q. induere*: ENN. scaen. 131 neque terram inicere (*sc. mortuo*) neque cruenta -ire corpora mihi licuit. LVCIL. 129 cernuus (*i. genus socci*) extemplo plantas -it honestas. PS. RVFIN. in Am. 8, 10 corpora nobilium . . . cilicium pannique -ent. *translate et in imagine, i. q. obtegere*: TRAG. inc. 137 (= ENN. scaen. 155) herbis prata -irier. CIC. dom. 101 eius domum eversam duobus lucis -itam videtis. ad Q. fr. 3, 1, 5 topicarium laudavi; ita omnia -vit hedera. Arat. 262 totum spatium -et orbis magnus Leo. 332 haec (*sc. signa zodiaci*) sol aeterno -it l u m i n e lustrans (*i. illustrare, cf.* LVCR. 2, 148 quam subito soleat sol ortus tempore tali [*sc. aurorae*] -ire sua perfundens omnia luce). 366 haec obscura tenens -it sidera tellus. 423 Chius, †brachia (Bacchica *Lambin.*) quam viridi -it tegmine vitis. 440 infera lumborum *Cephei* numquam -et umbra. SEN. contr. 2, 7 (15), 6 totiens sollicitata *ab adultero* non istam faciem, qua placere poteras, -vestisti (convertisti *codd., corr. Kiessl.*). IVL. VAL. 3, 24 radices *arborum* -itas tergis ac pellibus sacris. 3, 33 omnia nubibus -ita. ARNOB. nat. 5, 41 honestissimis sensibus obumbrare res turpes et foeda prolatu honestorum -irier (convectirier *cod.*) dignitate. HIL. in psalm. 1, 16. HIER. epist. 22, 38 turpitudinem vitae falso nominis honore -unt. PS. RVFIN. in Os. 2, 3 p. 972B frontem impudentia exutam pudore -at. 4, 6 p. 983D (*syn.* operire). 10, 7 p. 1012D aras eorum dumeta -ent. AVG. c. Faust. 15, 5. MACR. sat. 7, 16, 33 quibus ante palpebrae nudatae fuerant, illic (*in metallo aeris*) -untur. ISID. orig. 8, 11, 83. [*dub.* ENN. scaen. 338 †cedo et caveo -itus (*Fest. p. 329 Ribb.*, cum vestitus *Non. p. 537 Vahlen*) squalida saeptus stola].

***conveterānus,** -ī *m. a* con *et* veteranus. CORP. VI 3884 convet(erano) suo e⟨t fr⟩atri. III 1172 (*Apuli, a. 191*) Quintianus ⟨con⟩tir(onibus) con⟨vet⟩eranis suis columnam d. d. 7500. 11189 (*Carnunti*) in honorem col(legii) conveter(anorum). VIII 3228. XIII 1837 (*Luguduni*) missus honesta missione castris inter ceteros -os suos revocitus *al.* COD. Iust. 5, 65, 2 (*a. 239*) -i filiorum. COD. Theod. 7, 20, 2 pr. (*a. 320*) -is meis beatitudinem augere.

convexio, -ōnis *f. a* convexus. *i. q. convexitas*: GELL. 14, 1, 8 quanta . . . partium caeli ex devergentia et -bus mundi varietas sit. ARNOB. nat. 1, 12 cuius rei causa sub hac caeli -e versemini. 1, 55 gentes regionibus dissitae, ventis caeli (caelo *trad.*) -busque dimotae. 4, 5 quidquid enim teres est atque ex omni parte rotunditatis solidae -e conclusum, nullum habet initium, nullum finem. AVG. gen. ad litt. 2, 9 p. 46, 22 quid enim tam diversum . . . quam plana pellis extensio et camerae curva -o?

convexitās, -ātis *f. a* convexus. *i. q. curvatio, globositas*: PLIN. nat. 2, 56 globo terrae obstante -bus m u n d i (2, 80 inflexos mundi -e eos *solis radios.* 6, 211 quibus *regionibus* inter se pares umbrae et aequa mundi -s. 18, 210 mundi -is terrarumque globi differentia. 18, 335). 2, 160 in illo (*caelo*) cava in se -s vergit et cardini suo, hoc est terrae, undique incumbit (37, 200 in toto orbe, quacumque caeli -s vergit. BOETH. categ. 2 p. 212C quidquid in extremo caeli -is est, illud sursum esse dicet. p. 212D). PLIN. nat. 6, 202 vocari *insulas Fortunatas* Invallem -e et Planasiam a specie. 18, 217 ergo ex iis terris . . . sumpta -e circuli pertinentis ad quas quisque quaeret terras, iidem erunt siderum exortus (*cf.* 18, 283). 31, 43 reperiuntur *aquae* in convallibus maxime et quodam -is cardine aut montium radicibus. MACR. somn. 1, 16, 4 sphaeralis -s australem nobis verticem in ima demergit.

convexo, -āvī, -ātum, -āre *a* con *et* vexare. *i. q. valde vexare*: GELL. 10, 6, 2 quae *multitudo* me nunc male miseram -vit. PS. ORIG. tract. 10 p. 111, 2 vitiis carnalibus -ata (*ibid.* vexatus). VEREC. in cant. 3, 12 ecclesiasticos principes . . . tormento, morte, contumeliisque -ant *persecutores.* EVG. TOLET. carm. 11, 2 quem . . . -ans aut valetudo quatit. GEST. Pilat. 1, 1 -atos (*B*, et lunaticos *A*, et vesatos *C*) curat *Iesus* (*i. daemoniacos*). PASS. Desid. 22 quacunque fuerit quispiam aegritudine -atus.

***1. convexus,** -a, -um [*cf. c.* devexus, subvexus, *fortasse c.* convehere, vexare. *Th.*]. PAVL. FEST. p. 58 -um est ex omni parte declinatum, qualis est natura caeli, quod ex omni parte ad terram versus declinatum est. ISID. orig. 3, 38 (= 13, 5, 6) -um enim curvum est, quasi conversum, seu inclinatum et ad modum circuli flexum (*cf.* GLOSS. V 58, 35. 550, 51 SERV. *p. 871, 29*). GLOSS. περιφερής. -um κατωφερές, περιφερές. medius circulus, concavum. decursum (?) vel inclinatum. -o rotundo. incurvato, depresso, concavo. -a declivis.

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

declivia vel declinata. pendentia, suspensa (*cf.* SERV. *infra l. 32*). incurva. curva, aspera. declinata et comportata (*i.* convecta). -ae [hi] rotundo, vergenti. GLOSS. Bruxell. mél. Nicole (1905) p. 540 -a curvata decliva vel in rotundum vergentia. *legitur inde a* CIC. Arat. *apud solos fere poetas praeter* SEN. phil. (*ter*) PLIN. nat. (*8ies*) APVL. (*bis*) *et recentiores quosdam.* [*corrupt.* CIC. Arat. 127. 130 (*utroque loco leg.* conversa). VAL. MAX. 2, 2, 5 LVCAN. 5, 96 SIL. 2, 221 (*leg.* conex-)]. [*sard.* combessu. *M.-L.*]

1 *i. q. curvatus, flexus, rotundus*: CIC. Arat. 42 inde Fides posita est — leviter -a videtur — (*Arat. 268 καὶ δὲ χέλυς ὀλίγη cf. Haupt, Ovidi hal. p. XIX*). 217 -oque sinu subiens inferna Leonis *Hydra*. OV. met. 14, 154 -um per iter. PLIN. nat. 11, 125 aliis *sunt cornua* supina, -a, conversa (PANEG. 4, 21 -a Rheni cornua). APVL. met. 6, 12 quod (*aurum*) passim stirpibus -is obhaerescit. AVSON. Mos. 248 -a cacumina virgae. *adde*: PLIN. nat. 12, 107 discessimus a terris oceanum spectantibus ad -as in nostra maria. 25, 124 *folia* angustiora et magis laciniosa -aque in terram (25, 161). GLOSS. -o litore: rotundo. *translate*: GELL. 17, 20, 4 ἐνθύμημα crebrum et coruscum et -um.

2 *in rotundum vergens, acclivis, in orbem flexus* (*opp.* planus): VERG. Aen. 1, 310 classem in -o nemorum ... occulit (SERV. *ad l.* -o autem curvo, unde et -um dicitur caelum; sane subaudimus 'loco'). CLAVD. carm. min. 37, 1 clauditur immunis -o tegmine (*de crystallo*) rivus. CARM. epigr. 299, 4 quibus *arcubus* superum ponitur camera curva -aque. MAR. VICTORIN. gramm. VI 34, 14 n vero, sub -o palati lingua inhaerente, gemino naris et oris spiritu explicabitur. OROS. hist. 4, 8, 13 non solum plana perlabitur, sed etiam -a conscendit *serpens*. *de montibus*: VERG. Aen. 1, 608 dum montibus umbrae lustrabunt -a (*sc. montium. cf.* SERV. *ad l.* alii hoc loco distinguunt et dicunt: quamdiu inclinata in montibus latera umbrae pro solis flexu circumibunt ...; alii tamen '-a sidera' volunt, id est pendentia *vel* suspensa planetasque intellegunt *eqs.*). PLIN. nat. 4, 31 ultra visum hominis attollentibus se dextra laevaque leniter -is iugis (*in valle Tempe*). RVFIN. Basil. hom. 2, 6 animantium genus, quae per -a montium vel praerupta rupium vel opaca silvarum feruntur. PRVD. c. Symm. 1, 121 templum collis Aventini -a in sede frequentat. *de caelo, mundo, terra*: CIC. Arat. 314 -um caeli ... orbem. VERG. ecl. 4, 50 aspice -o nutantem pondere mundum. OV. met. 1, 26 ignea -i vis et sine pondere caeli emicuit (IVVENC. 3, 224. PRVD. c. Symm. 2, 126 -i regia caeli. CORIPP. Iust. 3, 182. 197. CASSIOD. in psalm. 100 concl. caelum innumeris auctoribus legimus esse -um). OV. fast. 6, 275 ni -a foret *terra*. Pont. 4, 9, 129 inter -a locatus sidera *Caesar* (*cf. l. 31*). MANIL. 1, 539 ipse autem quantum -o (connexo *al.*) mundus Olympo obtineat spatium. 2, 117. 375. 3, 325 per -a ... vestigia terrae. PLIN. nat. 2, 5 quod -us mediusque quacumque cernatur *orbis*. CALP. decl. 2 ex altera parte qua -us et deficiens mundus vicinum mittit orientem. APVL. mund. 21 ex quibus *elementis* huius sphaerae -a et disparibus qualitatibus naturae conflata (*cf.* AVG. gen. ad litt. 2, 9 p. 47, 1 caelum sphaerae figura undique esse -um). CORIPP. Ioh. 4, 462 -o margine caeli. convexum, -ī: SEN. epist. 102, 21 patria est illi (*sc. humano animo*) quodcumque suprema et universa circuitu suo cingit, hoc omne -um, intra quod iacent maria cum terris *eqs.* convexa, -ōrum: VERG. Aen. 4, 451 taedet caeli -a tueri (7, 543 [*dub.*, conversa *M m. pr.*, *cf.* SERV. *ad l.*]. SEN. Thy. 993 magis magisque concussi labant -a caeli. IVL. VAL. 3, 56 ad caeli -a. CHALC. comm. 266 AVG. civ. 16, 9 p. 138 CASSIOD. inst. div. 32 p. 1148^{A} PS. VEN. FORT. vita Med. 10, 27 ISID. orig. 3, 38 [= 13, 5, 6 *cf.* nat. 12, 3] -a caeli extrema eius sunt, a curvitate dicta [GLOSS. IV 38, 17] *cf.* CHALC. transl. p. 41^{A} in -is caelestibus. comm. 55. 56). VERG. Aen. 6, 241 talis sese halitus ... super (supera *F M^2 P^2*) ad -a ferebat. 6, 750. 10, 251 supera (super *PV*) aspectans -a precatur (SEN. Phaedr. 220 non umquam amplius -a tetigit supera *mortuus*. STAT. Theb. 10, 916 TIBERIAN. carm. 4, 12 AVIEN. Arat. 1276. SYMM. epist. 1, 52 ne ego digito ... supera -a tetigissem. *cf.* LVCAN. 5, 632 tunc superum -a tremunt. STAT. Theb. 12, 76 AVIEN. Arat. 689). MANIL. 1, 217 sic mundus et ipse in -a volans teretes facit esse figuras stellarum. LVCAN. 7, 478 extremique fragor -a irrumpit Olympi. 9, 4 *umbra Pompei* sequitur -a Tonantis. STAT. Theb. 1, 208 mixtā -a deorum maiestate tremunt. 10, 501 nitidi moriens -a magistri (*i. Pollucis*) respicis. CHALC. comm. 77 per altiora -a signiferi orbis. 252 pervolitare -a mundi. AVIEN. Arat. 54 -a deorum. 190 si lumen ... in -a feras oculosque in proxima mundi declines, qua parte globo tumet altior orbis. 336 alite procursu sese in -a ferebat *Virgo*. 438. 523. 590 non numquam Oceani tamen istam surgere ab undis in -a poli (CLAVD. 15, 2 subiectaque rursus alterius -a poli [*i. altera pars mundi*]. ENNOD. opusc. 1 p. 263, 15 Alpium iuga -is poli sublimitate sociata). Arat. 1195 et si quid pistris reliquum -a vehebant. 1564 si tranquillo -a cucurrerit astro *sol. al.* orb. terr. 126 aurea Phoebi qua rota purpureo repetit -a sub ortu. 470 -a per aethrae. 1121 -aque pura tetendit festa dies. ora 232 nebulosa iuge his incolis -a sunt. 656 *solem* animare terras, alere lucis pabulo -a cuncta (*i. terram*). PRVD. ham. 832 ad -a reverti (*opp.* abyssus). CLAVD. 5, 454 senserunt -a necem (*opp.* tellus). 24, 190. 28, 542 *al.* DRAC. laud. dei 1, 138 altera quippe dies caelo (caeli EVGEN.) -a meretur. ENNOD. opusc. 3 p. 364, 4 tibi -a pluvias pro voto fuderunt.

3 *devexus, concavus, depressus*: VERG. Aen. 11, 515 furta paro belli -o in tramite silvae. PLIN. nat. 5, 38 vallis repente -a (IVST. 2, 10, 24 -a vallium. AVG. lib. arb. 2, 9, 27 -a vallium [*opp.* campi planitiem]). 32, 39 latitudo his *testudinibus* et in dorso pectori similis nec -o curvatā calice. GARG. MART. pom. 3, 2 ad scrobes transferuntur *germina*, ut pars aliqua fossurae -a relinquatur: hanc paulatim obruunt. DIONYS. EXIG. Greg. Nyss. creat. 1 p. 350^{C} cuncta quoque dorsa montium atque cacumina et quidquid -um atque supinum vel in convallibus planum atque substratum. *nota*: OV. met. 6, 697 idem ego (*Boreas*) cum subii -a foramina terrae.

subst. n. **convexum**, -ī *v. p. 871, 21. 26. 50 sqq.* **convexa**, -ōrum *v. p. 871, 28. 29. 35. 53 sqq. 872, 5.*

2. **convexus**, -ūs *m.* GLOSS. περιφέρεια.

conviātor, -ōris *m. a* con *et* viator. GLOSS. V 418, 65 pedissequis -r gegenta (*anglosax.*). 427, 36. PETR. CHRYS. serm. 131 p. 558^{B} si Iacob vivanti -r occurrit. IGNAT. ad Eph. 9, 2 estis igitur -es (σύνοδοι) deiferi. GREG. M. dial. 2. 13 ad horam -r tacuit.

convibro, -āvī, -āre *a* con *et* vibrare. *intransitive, i. q. tremere, micare*: COM. pall. inc. 35 exilivit quasi petulcus quidam, pedibus -vit. APVL. mund. 15 ignes (*fulminis*) pernicitate sui claricantes dicto citius nostrae visioni -ant. MART. CAP. 1, 62 elementorum praesules ... in aulam caelitum -antibus venere sideribus. *transitive, i. q. vibrando commovere*: APVL. flor. 12 p. 44 discit autem statim pullus (*psittacus*) usque ad duos aetatis suae annos *sermonem nostrum*, dum facile os, uti conformetur, dum tenera lingua (*sc. est*), uti -etur. AMM. 17, 7, 11 *venti* eas partes soli -ant, quas subrepserint umidi.

convīcāneus, -ī *m., cf.* convicanus. GLOSS. V 495, 40 -um vicinum. CASSIOD. hist. 1, 11 p. 898^{B} donavit agros -is suis.

convīcānus, -ī *m.* [*a* con *et* vicus *vel* vicanus. *Th.*]. *qui in eodem vico habitat*: CORP. III 12336 (*aet. Gord.*) dat(um) per Aur. Purrum ... Proculi con⟨vi⟩canu⟨m⟩ et con⟨p⟩ossess⟨o⟩rem. VI 2732 amico et -o. CARM. epigr. 1596 (*Genavae*) officio inter -os suos functo aedil(itatis). INSCR. Notiz. degli scavi 1890 p. 340 (*Concordiae*) -i fecerunt de prop(rio). COD. Theod. 11, 24, 6, 1 (*a. 415*) exceptis -is.

convīciāria iniuriosa calumniosa GLOSS. V 495, 41. *a* convicium. *L.*

convīciātor, -ōris *m. a* conviciari. GLOSS. IV 325, 9 vociferator. CIC. Mur. 13 maledictum est ... maledici -is. PS. CIC. in Sall. 1, 1. SEN. dial. 5, 24, 1 contentus fuit a -e suo secedere. SVET. Tib. 11 PRVD. perist. 5, 102 AVG. c. Faust. 22, 66 MAR. MERC. Cyr. incarn. 13 EVGRAPH. Ter. Ad. 647 p. 183, 20.

convīcīnor, -ārī *a* con *et* vicinari. ITALA Bar. 4, 14 (Rem. Vallic.) venite -antes (coniveinantes *cod.*) Syon (πάροικοι, Leg. incolae, VVLG. confines).

convīciolum, -ī *n. a* convicium *deminutive.* LAMPR. Alex. 28, 7 (*loco interpolato*) quod quodam tempore festo, ut solent, Antiochenses, Aegyptii, Alexandrini lacessiverant (lacessitus erat *trad.*) conviciolis (convinciolis *trad.*).

convīcior, -ātus sum, -ārī [*a* convicium. *Th.*]. GLOSS. ἐνοχλῶ, καταβοῶ, ὑβρίζω. *i. q. exprobrare, reprehendere*: VARRO rust. 2, 5, 1 cum alius eum salutasset, alius -atus esset, qui tam sero venisset ad constitutum. LIV. 42, 41, 3 ut accusare potius vere quam -ari videantur. PAVL. FEST. p. 30 bovinatur -atur. p. 107 increpitare, arguere, -ari. CASS. SEV. or. frg. Quint. inst. 6, 3, 78 nescio qui -ati sint et puto Stoicos fuisse. SEN. dial. 7, 26, 4 non -ari vos putabo sed vagire. benef. 7, 28, 3 QVINT. inst. 6, 4, 13. 11, 1, 65. decl. 316 p. 243, 25 luxuriosum non abdicavit, non -atus est. 364 p. 395, 23. PS. QVINT. decl. 14, 11 SVET. Tib. 53. APVL. flor. 12 p. 45 -bitur diebus ac noctibus perstrepens maledictis. TERT. adv. Marc. 4, 23 p. 497, 25 -ari poterat, ne dicam blasphemare. ARNOB. nat. 1, 64. 3, 10 maledicere, -ari atque alia ingerere diis probra. AMM. 30, 4, 16 ad effrenatam deflectunt -andi licentiam. AMBR. Iob 2, 2, 4. 5. HEGES. 1, 31, 2 ille -atus iacentem *Antigonum*. AVG. civ. 21, 27 in psalm. 34 serm. 2, 13. 96, 12 anim. 1, 1, 2. CLAVD. MAM. anim. p. 94, 12 non -emur deum nostrum. FACVND. defens. 3, 2 p. 588^{B} COD. Iust. 2, 6, 6. *c. dat.*: PETRON. 94 quod seniori -rer. QVINT. inst. 3, 8, 69 contra sentientibus inhumane -antur. 5, 13, 40 decl. 296 p. 170, 20 DIOM. gramm. I 313, 21 VLP. dig. 49, 1, 8 SERV. Aen. 3, 6 LACT. inst. 1, 21, 35 AMBR. Iob 2, 2, 6 HEGES. 1, 30, 9. VVLG. Sirach 22, 25 qui -atur (ὀνειδίζων) amico, dissolvit amicitiam. Marc. 15, 32 SIDON. epist. 7, 1, 3 PALLAD. hist. mon. I 53 p. 336^{A}. convīcio, -āre: BELL. Hisp. 33, 2 cum eo ventum esset, -are coeperunt nos ex proelio paucos superesse. ORIG. in Matth. 18, 125 regnum illud contrarium -at et verberat deum patrem.

convīciōsus, -a, -um *a* convicium. GLOSS. inpudens, protervus. RVFIN. Orig. in psalm. 38 hom. 2, 2 adulter et -us. AVG. in psalm. 21, 1, 7 pro -o maledicto. c. Iul. op. imperf. 1, 11. 6, 24 tua -a loquacitas. *adv.* **convīciōsē**: SCHOL. Hor. sat. 1, 5, 65 hoc quasi in servum -e *dicitur*. AVG. serm. 125, 8 -e clamat. epist. 126, 9 ut episcopo non quasi -e obiceretis. c. Petil. 3, 15, 18 neminem relicta causa -e alienari permittite.

×**convīcium**, -(i)ī *n.* [*orig. inc. sunt qui conferant c.* vocare, vox.

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

v. Corssen, Krit. Beitr. z. lat. Formenlehre p. 12 sqq. Th.]. PAVL. FEST. p. 41 -um a vicis, in quibus prius habitatum est, videtur dictum vel immutata littera quasi convocium. p. 181 occentassint antiqui dicebant, quod nunc -um fecerint, dicimus, quod id clare et cum quodam canore fit. VLP. dig. 47,10,15,4 -um dicitur vel a concitatione vel a conventu, hoc est a collatione vocum. cum in unum complures voces conferuntur, -um appellatur quasi convocium. NON. p. 64 -um dictum est quasi e vicis logi, in quîs (*Onions*, locum qui *codd.*) secundum ignobilitatem loci maledictis et dictis turpibus cavilletur. BOETH. top. Arist. 6,3 p. 976[D] qui -um iniuriam cum irrisione definivit. *in codd. scribitur etiam* convitium *cf. Haupt, opusc. III 456.* *apud dactylicos legitur forma* convicia *ante pedem hexametri sextum, sed* OV. met. 6,362. 13,306. 14,522. LVCAN. 2,369 *ante quintum.* GLOSS. κακολογία, καταβόησις, ὀχλαγωγία, ὕβρις. sermo iniuriae aut inproperii. -a clamores exprobrationes.

inde a PLAVTO, *deest* CATVLL. LVCR. NEP. VERG. TIB. CVRT. VAL. FL. FLOR.

i. q. exprobratio cum clamore facta, maledictum, opprobrium, acris vituperatio, sim.: **1** *generatim:* PLAVT. Bacch. 874 ut ne clamorem hic facias neu -um (CIC. Verr. 2,158 hominum clamore atque -o. 5,141. 6,28 erant convivia ... cum maximo clamore atque -o. or. frg. A 6,1 fit clamor, fit -um mulierum. Att. 2,18,1 Fufium clamoribus et -is et sibilis consectantur. epist. 10,16,1 cum ei magnum -um fieret cuncto a senatu *al.*). VARRO ling. 7,103 'pipulo ...' id est -o. RHET. Her. 2,26,41 iniuriam esse nullam, nisi quae ex pulsatione aut -o constet (4,25,35). CIC. Quinct. 62 qui posset scurrae divitis cotidianum -um sustinere (dom. 16). Cluent. 39 ad quam *columnam* multorum saepe -is perductus erat, tum suffragiis populi pervenerat (TERT. spect. 16 -a sine iustitia odii, etiam suffragia sine merito amoris). Mur. 13. Arch. 12 ubi et animus ex hoc forensi strepitu reficiatur et aures -o defessae conquiescant. dom. 3 respondebo hominis furiosi non orationi ... sed -o. Sest. 118 qui antea cantorum -o contiones celebrare suas solebat (*cf.* SEN. epist. 51,12 ut audiret canentium nocturna -a). Cael. 6 maledictio nihil habet propositi praeter contumeliam; quae si petulantius iactatur, -um, si facetius, urbanitas nominatur (ad Q. fr. 2,3,2 non modo ut acclamatione sed ut -o et maledictis impediretur. SEN. dial. 3, 19,1 adiectis -is maledictisque. 4,25,4 QVINT. decl. 328 p. 288,20. VLP. dig. 47,10,15,11 non omne maledictum -um esse, sed id solum, quod cum vociferatione dictum est. TERT. idol. 2 *et saepe*). CIC. Cael. 30 adulter, impudicus, sequester -um est, non accusatio. fin. 1,69. off. 3,83 obiurgatione aut potius -o. epist. 12,25,2 possessione deturbatus est meo iustissimo honestissimoque -o. 15,18,1 facio me alias res agere, ne -um Platonis audiam. OV. rem. 507 nec dic blanditias nec fac -a posti. met. 14,522 addidit obscenis -a rustica dictis. 14,710 LIV. 3,48,1. 38,52,11 praebere aures adulescentium -is. SEN. contr. 2 praef. 2 quotiens inciderat aliqua materia, quae -um saeculi reciperet. 2,1,24 qui sibi abstinentiam -orum imperaverant. SEN. Med. 113 festa dicax fundat -a fescenninus, solvat turba iocos (LVCAN. 2,369 nec more Sabino excepit tristis -a festa maritus. MART. 7,8,7 festa coronatus ludet -a miles). dial. 2,11,3 rem ab amico dictam maledictum vocare, a servulo ioculare -um. 2,13,2 nec per furorem saevientium excipere -a. 2,18,4 Caligulam -um et probrum iudicabat. 7,20,6. benef. 7,25,2 non est ista admonitio, -um est. frg. 18 *philosophi* diserti in -um suum. ASCON. Corn. p. 58 gravi -o a populo exceptus est. PETRON. 132 si dolorem meum naturali -o exoneravi. PLIN. nat. 15,52 peculiare improbae iis *malis* acerbitatis -um. SIL. 11,242 necdum finem -a norant. STAT. silv. 5,5,67 doctumque sui -a Nili infantem. QVINT. inst. praef. 1 efflagitasti cotidiano -o. TAC. Agr. 22 apud quosdam acerbior in -is narrabatur. Germ. 22 rixae raro -is, saepius caede et vulneribus transiguntur (*cf.* LACT. epit. 58,8 ut non modo in -a, sed etiam in rixas et proelia et contentiones saepe consurgant). hist. 1,47 abolere -a ac probra (1,85 providentissimus quisque vulgaribus -is, quidam vera probra iacere. 2,52. 3,10 a -is ac probris ad tela et manus transibant. ann. 16,26. AMM. 20,4,17 maximo contentionis fragore probro ⟨et⟩ -is mixto). SVET. Iul. 49 gravi et perenni opprobrio et ad omnium -a exposito. Nero 34 per -a et iocos. PAVL. sent. 5,4,19 -um publice factum ad iniuriae vindictam revocatur. TERT. ieiun. 15 in honorem, non in -um creatoris. resurr. 4 adv. Val. 1 p. 177,18. ARNOB. nat. 4,34 ne vestras aures -o aliquis petulantiore pulsaret (*cf.* AVSON. 405,3 ad aurium -um concurrerunt). 7,30 luxuriosi et perditi -um infamiamque merearis. HIL. in Matth. 13,15 inexpiabilis -i contumelia. c. Aux. 2 ne maledicis verborum in eos uti -is arguamur. HIER. epist. 147,8 -orum sagittas iacis (*cf.* CLAVD. MAM. anim. p. 107,4 percellis quietos mucrone -i). VVLG. Sirach 22,27 excepto -o et improperio et superbia. 29,9. RVFIN. Basil. reg. 145 *raca* provincialis id est gentilis illius sermo est velut -ii levioris, quod domesticis ... dici solet. *in proverbio:* CAPITOL. Ver. 5,1 notissimum dictum de numero convivarum: septem convivium, novem vero -um. AVSON. 155,6 sex enim convivium cum rege iustum, si super, -um est.

2 *speciatim:* **a** *de bestiis:* CVLEX 209 effigies ad eum culicis devenit et illi tristis ab eventu cecinit -a mortis. OV. met. 6,378 ipsaque dilatant patulos -a rictus (*de ranis*, PHAEDR. 1,6,5. COLVM. 10,12 perpetitur querulae semper -a ranae. HIER. epist. 38,5 loquacium ranarum audire -a). GRATT. 188 sive illa metus -a (*i. latratus*) rupit seu frustra nimius properat favor (*de cane*). PHAEDR. 3,16,3 cicada acerbum noctuae -um faciebat (LAVS Pis. 80 stridula cum rapido faciunt -a soli). STAT. silv. 2,4,15 augusti nusquam -a tecti *sunt* (*de psittaco*). IVV. 3,237 stantis -a mandrae. SYMPH. 96 non irascens ultro -a dico (*cornix*). **b** *de rebus, plerumque personatis:* CIC. orat. 160 -o aurium cum extorta mihi esset veritas (PLIN. epist. 5,10,2 cave ne eosdem istos libellos, quos tibi hendecasyllabi nostri blanditiis elicere non possunt, -o scazontes extorqueant). ac. 2,34 cum -o veritatis coacti perspicua a perceptis volunt distinguere. ad Q. fr. 2,9,1 epistulam hanc -o efflagitarunt codicilli tui. QVINT. Cic. epist. 16,26,1 verberavi te cogitationis tacito dumtaxat -o. OV. am. 1,7,21 taciti fecere tamen -a vultus (*cf.* VAL. MAX. 4,3,14 tam misericors continentia plebis tacitum crudelium victorum -um fuit). *metonymice:* PLAVT. Merc. 59 -um (convirium *codd.*) tot me annos iam se pascere (*de filio nequam*). OV. met. 5,676 nemorum -a picae.

3 *iuncturae: verbales:* -um (-a): canere: CVLEX 209. dicere: MORET. 108 VLP. dig. 37,14,1. 47,10,3,2 SYMPH. 96 RVFIN. hist. 4,15,20 SVLP. SEV. chron. 1,18,2 *al.* diluere: CIC. nat. deor. 2,20. facere: PLAVT. Merc. 235 Most. 617 TER. Ad. 180 CASS. SEV. or. frg. Quint. inst. 6,3,78 RHET. Her. 4,11,16 CIC. Cluent. 74 Att. 16,8,2 PROP. 1,6,15 OV. am. 3,3,41 epist. 20,79 Pont. 2,6,7 SEN. contr. 1 praef. 9. 10,1,9 contra bonos mores. MART. 3,46,9 *et passim.* ferre: OV. met. 4,548. SEN. dial. 4,25,4 SVET. Nero 39 (perferre: CASSIOD. in psalm. 68,8. sufferre: HOMER. 61). flectere in: PETRON. 58. fundere: OV. met. 13,306 SEN. Med. 113 (effundere: SEN. contr. 3 praef. 17). habere: PETRON. 66. iacere: OV. met. 5, 664 (iactare: PROP. 3,8,11 CYPR. GALL. deut. 122 OPTAT. 6,3 p. 146,15. iaculari: AVG. civ. 2,12). ingerere: HOR. sat. 1,5,11 PAVL. sent. 5,4,20 (congerere: AMM. 29,5,46). pati: OV. Pont. 4,14,39 HOMER. 105 VLP. dig. 1,12,1,10 TERT. adv. Marc. 4,23 p. 497,22. prorumpere in: SIDON. epist. 1,7,7. purgare: VLP. dig. 3,3,25. reddere: VVLG. Sirach 29,9 (referre: CLAVD. MAM. anim. p. 189,6 neque -um rettuli neque rependi maledictum. regerere: HOR. sat. 1,7,29 tum Praenestinus salso multoque fluenti expressa arbusto regerit -a). refellere: SVET. Nero 41. retorquere in: LACT. inst. 5,9,13. venire in: QVINT. decl. 300 p. 183,14. volvere: SIL. 16,544. vomere: OPTAT. 2,7 p. 43,18 vomuisti de pectore tuo -um. AVIEN. Arat. 325 (evomere: SVLP. SEV. dial. 3, 15,2). -o (-is): abstinere se: QVINT. inst. 7,2,34 TAC. ann. 4,68. agere: IVST. 12,11,6. agitare: IVST. 14,3,8. altercari: APVL. met. 10, 15. compellare: AMM. 21,4,6. consectari: CIC. Att. 2,18,1 (insectari: PAVL. FEST. p. 108 LACT. inst. 3,25,16 AMM. 23,6,44. insequi: VAL. MAX. 5,5,4. prosequi: ARNOB. nat. 4,34). corripere: CAES. civ. 1, 2,5. detrectare: FRONTO p. 74,14 N. explodere: CIC. Q. Rosc. 30. incessere: SVET. Tib. 11 Nero 35 AMM. 16,11,8. 24,2,11. increpare: SVLP. SEV. Mart. 22,2. infestare: SVET. Claud. 18. insimulare: HIL. in Matth. 4,17. iocari: APVL. met. 4,8. lacerare: VAL. MAX. 4,4,11. 4,7,3. 5,1 ext. 2 AMM. 30,1,16. 31,6,3 HIER. epist. 96,14. lacessere: SPART. Did. 4,2. prohibere a: CAES. civ. 1,23,3 QVINT. decl. 301 p. 185,19. proscindere: PLIN. nat. 33,6 SVET. Aug. 13. protelare: FRONTO p. 42,1 N. urgere: CIC. ac. 2,125 SVLP. SEV. Mart. 21,2. verberare: CIC. Pis. 63 os tuum ferreum senatus -o verberari noluisti. QVINT. Cic. epist. 16,26,1. SEN. dial. 6,19,6 ne -is quidem ullis verecundae aures verberantur. *adduntur adiectiva:* altum: QVINT. decl. 325 p. 281,16. atrox: AMM. 31,2,22. deforme: QVINT. inst. 6,4,10. festum: SEN. Med. 113 LVCAN. 2,369 MART. 7,8,7. foedum: SVET. Aug. 13. grave: CIC. Att. 16,8,2. honestum: CIC. epist. 12,25,2. indignum: AVG. civ. 2,23. inexpiabile: HIL. in Matth. 13,15. ioculare: SEN. dial. 2, 11,3. iustum: CIC. epist. 12,25,2. magnum: CIC. Att. 4,3,4. maledicum: HIL. c. Aux. 2. malum: AMPEL. 32,6. naturale: PETRON. 132. nocturnum: SEN. epist. 51,12. petulans: VELL. 2,28,3 ARNOB. nat 4,34. probrosum: AMM. 30,1,16 AVG. civ. 2,14. rusticum: OV. met. 14,522. stridulum: LAVS Pis. 80. turpe: CIC. Att. 4,3,4. vagum: CLAVD. carm. min. 22,10. vanum: APVL. apol. 25. vulgare: TAC. hist. 1,85.

synonyma: clamor, contumelia, detestatio, improperium, infamia, iniuria, insectatio, lis, maledictum, obiurgatio, opprobrium, pipulum, probrum, rixa, sibilus, strepitus, vellicatio, vociferatio. *opposita:* accusatio, admonitio, blanditiae, honos, oratio, suffragium.

derivata: conviciaria, conviciator, conviciolum, convicior, conviciosus. *Spelthahn.*

1. convictio, -ōnis *f. a* convincere. HIER. in Os. 1,3 p. 31 ἐλεγμοῦ, id est -is. GLOSS. ἔλεγχος (convinctio *trad.* GLOSS. II 552,45 IDIOM. gen. gramm. IV 576,55). *i. q. persuasio, probatio, demonstratio, refutatio:* ITALA Hebr. 11,1 (cod. r. Aug. trin. 13,1,3 in euang. Ioh. 95,2) est autem fides ... -o rerum quae non videntur (ἔλεγχος, VVLG. argumentum). IREN. 1,22,1 cum sit ... adversus omnes haereticos detectio atque -o varia et multifaria (*cf.* FACVND. defens. 1,5 p. 549[C] in defensione magnae synodi Chalcedonensis et -e Eutychianae vecordiae). AVG. epist. 221,3 si quis aliquam obiectionem aut -em uberius ... nosse voluerit. c. Iul. op. imperf. 5,27 ut non ver-

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

borum meorum -e, sed multitudine librorum tuorum glorieris. CANON. Migne 56, 658^A adducitur adhuc aliud quod ad cumulum vestrae -is accedat. CONC. Chalc. Leo M. epist. 98, 3 semet ipso inscriptam -em conscientiae habens.

2. convīctio, -ōnis *f. a* convivere. *i. q. continua consuetudo, contubernium*: CIC. epist. 16, 21, 4 cuius cum frugi severaque est vita, tum etiam iucundissima -o. *metonymice de ipsis personis quibus familiariter utimur*: CIC. ad Q. fr. 1, 1, 12 quos vero aut ex domesticis -bus aut ex necessariis apparitionibus tecum esse voluisti.

convictīvus, -a, -um *a* convincere. PRISC. gramm. III 431, 12 (= rhet. 1, 2, 6 p. 552) exercitationem variis proferre modis solemus, per rectum indicativum ... per -um (*sc. modum*) ... -a vero figura est, qua arguentes utimur, ut 'quid enim non fecit Medea malum' *eqs.*

convīctor, -ōris *m. a* convivere. SERV. Aen. 1, 214 unde (*sc. a* victu) et -es dicimus. GLOSS. συμβιωτής. συνεστιάτωρ. communiter conversans. *qui cotidie cum aliquo vivit, conviva, contubernalis, familiaris*: CIC. epist. 16, 21, 5 utor familiaribus et cotidianis -bus. HOR. sat. 1, 4, 96 me . . . -e usus amicoque. 1, 6, 47 quia sim tibi, Maecenas, -r. IMP. AVG. Suet. vita Hor. p. 45 tamquam si -r mihi fueris. OV. Pont. 4, 3, 15 ille ego -r densoque domesticus usu. SEN. apocol. 3 contentus erit his interim -bus. 14 vetus -r eius. dial. 5, 8, 2 ebriosus -es in amorem meri traxit. epist. 7, 7 -r delicatus paulatim enervat et emollit. PLIN. epist. 2, 6, 4 -es etiam tunc, non libertos puto. SVET. Tib. 56 -es Graeculos quibus vel maxime acquiescebat. AVSON. 205, 14 sodalis et -r, hospes iugiter. SYMM. epist. 6, 1, 2 -um similes. CORP. II 5500 amici et -es. III 1825 vir -r concordiae. VI 10169 conv(i)ctori. †31950 omnibus amicus, omnibus -r bonus. IX 5383, 5 XI 1070. 6244 loc(us) sep(ulturae) convictor(um) qui una epulo vesci solent.

convīctus, -ūs *m. a* convivere. *dat. sing. non legitur.* GLOSS. συμβίωσις. [*locus dubius*: VAL. MAX. 4, 3, 3.]

1 *generatim, i. q. actus convivendi, societas, contubernium, familiaris usus sim.*: CIC. fin. 4, 18 *animal* appetens ... -um hominum ac societatem (off. 3, 21 tollit -um humanum et societatem. VAL. MAX. 2, 1, 2 quae consuetudo ex hominum -u ad divina penetravit. 2, 7, 9 interdixit ei -um hominum. GELL. 20, 4, 3 a sodalitatibus -uque hominum scaenicorum abducere volens. APVL. Plat. 2, 24 civitatem esse -um inter se hominum plurimorum). LVCC. Cic. epist. 5, 14, 3 ad -um nostrum redeas ... ad consuetudinem vel nostram communem vel tuam solius. NEP. Att. 8, 2 neque solum eum principem consilii haberet, sed etiam in -u. OV. trist. 1, 8, 28 -u ... iunctus. 4, 10, 48 dulcia -ūs membra fuere mei. Pont. 2, 10, 9 *curam* longi debes -bus aevi. VITR. 2, 1, 2 cum propter ignis inventionem conventus initio apud homines et concilium et -us esset natus. 8, 3, 25 cotidiano -u necesse fuerat de philologia disputare. PAVL. FEST. p. 41 quibus in locis alii alios -us causa invitabant. SEN. benef. 6, 29, 2 -ūs ... familiaritas. dial. 5, 8, 3 feras quoque -u nostro mansuescere. 6, 5, 4 non convertis te ad -us filii occursusque iucundos. 11, 15, 2 loca ipsa gratulationum et -uum. epist. 6, 5 plus tamen tibi et viva vox et -us quam oratio proderit. 47, 13 *servum* admitte et in consilium et in -um. 47, 15 honestiorum -us. mon. 83 -um potius quam convivium sequere. COLVM. 1, 8, 5 nec -um cum domestico ... habeat (11, 1, 13 -um domestici ... vitet). QVINT. inst. 6, 3, 27 in -bus et cotidiano sermone. decl. 301 p. 190, 1 cum quo mihi par -us. PS. QVINT. decl. 14, 10 appetere amicitias, sperare -us. TAC. ann. 6, 9 ob id -u principis prohibitus (*i. amicorum cohorte*). PLIN. paneg. 49 non ex -u nostro mutua voluptas? ... aegreque perpessus superbam illam -us (*i. affabilitatis*) simulationem. MART. 10, 47, 8 -us facilis, sine arte mensa. APVL. apol. 73 assiduo -u. MIN. FEL. 1, 5 per universam -us nostri . . . aetatem. TERT. adv. Marc. 1, 20 (*ibid.* conversatio). 3, 8 congressus, contactus, -us. 4, 3 p. 477, 26 *apostoli* videbantur variare -um (*i. rationem vitae degendae*). p. 428, 9 de sola -us inaequalitate reprehensi *apostoli*. LACT. inst. 2, 2, 15 ne in -um quidem admittere. OPTAT. 4, 5 p. 109, 14 salutatio et -us. HIER. epist. 107, 2 beluarum in eremo -um. VVLG. sap. 8, 16 nec taedium *habet* -us illius, sed laetitiam et gaudium. VICT. VIT. 3, 8 nulli liceret aliis aut -us agere aut exercere conventus. IVNIL. 2, 15 ad Abraham . . . dei frequens allocutio et quasi -us. *nota metonymice pro convictoribus*: CORP. III 3166^b (*in Delmatia*) -us p(osuit).

2 *convivium, cena, comissatio, συσσίτιον*: DECRET. decur. Pis. de C. Caesare (Corp. XI 1421) 24 tabernís omnibus clausís co⟨nv⟩ictibus sese apstinere. VELL. 2, 33, 4 profusae ... -busque et apparatibus luxuriae primus auctor. CELS. 1, 1 interdum in -u esse *prodest* (PETRON. 61 solebas ... suavius esse in -u. PLIN. nat. 14, 95), interdum ab eo se retrahere. PHAEDR. 4, 24, 10 est gloriosus sane -us deûm, sed illi qui invitatur, non qui invisus est. SEN. dial. 5, 37, 1 vitare vulgares -us memento ... solutior est post vinum licentia. 9, 17, 8 -usque et liberalior potio. PLIN. nat. 24, 165. 25, 85 laetiore -u (25, 107). MART. 12 praef. bibliothecas, theatra, -us in quibus studere se voluptates non sentiunt. QVINT. decl. 289 p. 157, 7 ipsi -us infamabuntur, in quibus cruditas et interitus. PS. QVINT. decl. 4, 19 expetere -us. 5, 13 -bus semper comitatibusque lactatus. 17, 11 est enim mihi ad -us tuos facilis accessus. IVV. 11, 4 omnes -us, thermae, stationes, omne theatrum. TAC. Germ. 21 -bus et hospitiis non alia gens effusius indulget. ann. 2, 28 Libonem ... -bus adhibet (LACT. 6, 12, 3 eos in -um adhibeamus). 13, 15 sobrios -us. 14, 4 tracto in longum -u. PLIN. epist. 6, 31, 14 suavitas simplicitasque -us. SVET. Cal. 5 exercitatione venandi et -u megistanum abstinuisse. HERM. vulg. mand. 5, 2 pro -u (περὶ ἐδεσμάτων). VOPISC. Car. 14, 2 *cum* Diocletianus rationem -us sui (*i. impensarum hospitii*) cotidiani faceret. SYMM. epist. 5, 85 (83) tibi -um paramus. MACR. sat. 1, 5, 13 invitandos ad congressum -umque. *nota lusum verborum*: SYMM. epist. 6, 81 (82) unum defuit *plenae festivitati meae* quod non vobiscum potius cuncta consumpsimus, quorum contuitus atque -us commendare nonnumquam solet etiam parca convivia. *Gudeman.*

convideo, -ēre *a* con *et* videre. PS. AVG. categ. 10 neque magis in quanto (*i.* ποσόν) contrarietas quam in circulo -eri potest.

convidua, -ae *f. a* con *et* vidua. DIDASC. apost. 34, 20 vides conviduas tuas aut fratres in infirmitatibus positos.

convigetātio, -ōnis *f. a* convigetare. CHALC. comm. 93 mundi partium diversa interstities ... motu tamen et spirabili proditur convigetatione ut corpus animalque formatum.

convigeto, -āvī, -āre *a* con *et* vegetare. *i. q. vivificare*: CHALC. transl. p. 40^A undique ineffabilis pulchritudinis ornamentis stipans eum et -ans ad aeternitatem. comm. 104 cum *ratio* in isdem spectaculis perspicacem mentis contemplationem -verit. 297 quae (*silva*) ... vivat et anima -etur necesse est. *L.*

convincibilis, -e *a* convincere. *t. t. rhetorum*: GLOSS. -e est quod evidenti ratione convincitur (= PS. CASSIOD. rhet. 13 p. 499 ISID. orig. 2, 9, 10). PS. CASSIOD. rhet. 11 p. 498 sicut Fortunatianus dicit quinque generibus *enthymematum* explicatur *rhetorica argumentatio*, -i, ostentabili, sententiali, exemplabili, collectivo (*cf.* FORTVN. rhet. 2, 29 p. 118 ἐλεγκτικόν, δεικτικόν, γνωμικόν, παραδειγματικόν, συλλογιστικόν).

convincio, -nxī, -nctum, -īre *a* con *et* vincire. GLOSS. convinxit et convincit συμπλέκεται, συνζευγνύει. convinctus συνδέσμιος. AVG. in Iob p. 588, 19 convincientur longis consuetudinibus delectationum. *deriv.*: convinctio.

***convinco**, -vīcī, -ctum, -ere *a* con *et* vincere. convinctus *legitur* EDICT. imp. Constant. de accus. (Corp. III 12133, 12, *sed* convictus *in gemino loco* 12043). LEX Sal. 9 add. 2. convinxerit: LEX Sal. 56 add. *vox semper in usu, sed praeter* CIC. (*51^ies*) *et* AVG. (*plus 40^ies*) *frequens apud neminem. deest omnino* CATVLL. NEP. VERG. HOR. TIB. PROP. VELL. CELS. LVCAN. PERS. PETRON. VAL. FL. SIL. STAT. IVV. CLAVD. *al.* HIER. in Soph. 2 p. 712^A εὐθύνων enim coarguens dicitur atque -ens. GLOSS. ἐκνικῶ. ἐλέγχω. -it ἀπελέγχει. νικᾷ. ἐκνικᾷ. redarguit, arguit, coarguit. -ctus ἐλεγχθείς. -cta oberstaelid (*anglosax.*). -ens oberstaelendi (*anglosax.*). -cti confutati. [*it.* convincere, *francog.* convaincre, *hisp.* convencer. *M.-L.*]

1 *de personis i. q. evincere, coarguere aliquem erroris, criminis, refellere, confutare sim.* (*opp.* absolvere): **a** *absolute*: CIC. Catil. 1, 8 quid taces? -am, si negas. Mur. 73 -e. VLP. dig. 50, 16, 197 arguisse *est* accusasse et -isse. AVG. civ. 12, 21 -ente veritate. CORP. XIV 1246, 5 qui -erunt (*i. obtinuerunt litem*) et titul(um) restituerunt.

b *cum acc. personae vel passive* (convinci *aliquid v. p. 877, 68 cf. 879, 3*): PLAVT. Amph. 779 quem ego iam hic -am palam. CIC. inv. 2, 101 se -i non posse, quod absit a culpa. Verr. 2, 10 *reus* tam -ctus (3, 27). Flacc. 22 *testem* -it et elinguem reddidit. 41 -ctus fractusque discessit (leg. 1, 38 fractam et -ctam sectam secuti sunt). Sull. 71 Autronium ... non ... sua vita ac natura -it? ... eum mores ipsius ac vita -rent. dom. 50 repudiatus -ctusque discessit. fin. 1, 13 *verum* invenire volumus, non tamquam adversarium aliquem -ere. div. 1, 111 ut obiurgatores suos -ret. SALL. Catil. 52, 36 indicio T. Volturci ... -cti confessique sint caedem . . . paravisse (*cf. p. 878, 4* TERT. bapt. 17 AMM. 26, 3, 3. 29, 2, 17). LIV. 40, 14, 7 *cum* pro -ctis haberentur. SEN. contr. 2, 1, 17. contr. exc. 7, 8 raptore -cto. *ibid.* -ctus est (QVINT. decl. 245 p. 4, 16 *saep.*). VAL. MAX. 2, 6, 6 -ctus a patrono libertus ingratus. CVRT. 8, 8, 6 -ctum per triennium tamen distuli. PLIN. nat. 11, 255 hominem qui existimarunt habere *talos*, facile -cti. MART. 10, 89, 4 iudice -ctas non dubitante deas. QVINT. inst. 1, 6, 10 -ctos a me qui reprehenderant. 5, 12, 3 non tam grave argumentum, si fatetur, quam, si -itur. 7, 1, 20 finge nos ... remittere vel etiam -i. decl. 277 p. 129, 8. TAC. Germ. 12 -cti multantur. hist. 4, 45 in -ctos vindicatum. ann. 3, 36 accitam -ctamque attineri ... iussit. 6, 23 antequam coram -rentur. 12, 65 -ctam Messalinam. 13, 47. 14, 24 -cti et puniti sunt. 14, 50. 15, 66. 15, 71 infamatis magis quam -ctis. SVET. Dom. 8 *virginem* absolutam olim, dein . . . repetitam atque -ctam. FLOR. epit. 4, 1, 9 palam praetor in senatu -itur. VAL. dig. 49, 14, 42, 1. GAIVS dig. 29, 5, 25 servos. 29, 5, 25, 1. PAPIR. dig. 48, 5, 12 (11), 11 adulter. PAVL. sent. 5, 16, 13 reus. MARCIAN. dig. 48, 13, 12 (10), 1. 48, 21, 3, 3. MOD. dig. 48, 14, 1, 2 si alium -erit *al.* APVL. apol. 3. ITALA Col. 2, 18 (Lucif. non conv. 10) nemo vos -at (καταβραβευέτω, VVLG. seducat). ANTH. 194, 8 -cti spoliis victor amicus ovat. EDICT. imp. Constant. de accus. (Corp. III 12043) 12 in eum qui -ctus fuerit (*cf. p. 877, 75*). LAMPR. Alex. 20, 2 sin minus bene factum esset aliquid, etiam ipse -ret. HIL. op. hist. frg. 2, 5 ad hoc -ctus confiteri coepit. OPTAT. 6, 3 p. 147 quis eum accusavit? quis eum -it? (PRISCILL. tract. 2, 42). AVSON. 406, 29 -it Ascraeum senem (*i. coarguit He-*

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

siodum). AMM. 14, 7, 7 aperte -ctus (21, 6, 2). 16, 5, 12 -ctum relegari iussit. 16, 7, 2 eum si quid finxerit -urus. ORIGO Const. 5, 15 -ctus et stratus est. MAXIMIN. c. Ambr. 11. 21. 36 VVLG. Dan. 13, 61. I Cor. 14, 24 -itur ab omnibus. AVG. civ. 2, 8 negantes -it historia. 2, 23 produntur, -untur. 3, 7. 45, 26 confutati atque -cti. 18, 47. 21, 2. 4. SVLP. SEV. chron. 1, 1, 4 ut et imperitos docerem et litteratos -rem. 2, 51, 5. MARCELL. chron. II p. 99, 516, 3 Anastasium ... pro fide catholica saepe -ens. SIDON. epist. 4, 23, 1 ad cuncta -ctum, cum redarguerem *al.* DRAC. Romul. 8, 108 -ctusque pater *Paridis Priamus*. COD. Iust. 9, 13, 1, 1 -cti interficiantur. LEX Sal. 56 add. si quis in mallum alterum per lege convinxerit. ACT. Petr. 1. PASS. Petr. Paul. long. 2 illum ego -am. c *aliquem aliqua re*: CIC. Quinct. 49 iudicio turpi -ctus. Verr. 2, 1 tam nefariis criminibus (2, 26. 6, 41 Flacc. 98 VAL. MAX. 3, 7, 7 SVLP. SEV. chron. 2, 45, 6). 4, 135 omnibus iudiciis. 4, 169 tanta auctoritate litterarum, tot testibus publicanis -are (6, 103). Font. 34 magistratibus ... -ctis virorum bonorum testimoniis (Verr. 6, 41 Flacc. 98 APVL. apol. 70 OPTAT. 1, 5 p. 8). Catil. 2, 13 conscientia. Phil. 2, 8 quo me teste -as? (VOPISC. Aurelian. 2, 1 in quo Livius ... Tacitus ... manifestis testibus -rentur. HIL. ad Const. 1, 5). LIV. 26, 12, 17 -ctus veris. SEN. Oed. 916 se scelere -ctum (SVET. Nero 31 [in sc. *Bentley*] LACT. ira 17). FRONTIN. aq. 127 cuius opera ... -ctus esset (GAIVS dig. 29, 5, 25, 2). PLIN. epist. 3, 9, 19 non satis -i probationibus visa est (LEX Visig. 3, 4, 9 manifesta probatione. 8, 1, 11). HIL. in Matth. 21, 10 veritate. AMM. 18, 3, 4 documento -cta non levi (AVG. civ. 1, 36). 21, 3, 6 re ipsa -ctus abstinuit. AVG. civ. 2, 14 legibus suis vincunt atque -unt (10, 11 quibus *legibus* -antur et redarguantur). CAPREOL. epist. 2, 12 intellectu. CLAVD. MAM. anim. p. 141, 12 prophetae testificatione. CASSIOD. in psalm. 112, 6 se ipsos accepta ratione -ant. inst. div. 15 p. 1128^A priscorum codicum auctoritate. d *aliquem alicuius rei*: CIC. Verr. 6, 139 maleficii (SVLP. SEV. chron. 2, 50, 8). Phil. 2, 9 *te* in isto ipso -o non inhumanitatis solum, sed etiam amentiae. Lael. 64 haec duo levitatis et infirmitatis plerosque -unt. SALL. Catil. 51, 23 tanti facinoris -ctos. PLIN. nat. 7, 102 Romilio ... -cto male imperatae rei militaris. TAC. ann. 4, 31 probrosi in se carminis -ctum. 4, 71 neptem Augustus -ctam adulterii damnaverat (PAVL. sent. 2, 26, 14). SVET. Iul. 43 repetundarum. Tib. 1 caedis. PAVL. sent. 5, 4, 20 iniuriarum. APVL. apol. 44 omnium rerum -ctum me fatebor. ARNOB. nat. 3, 7 erroris -ite Ciceronem, refellitote, redarguite. LACT. inst. 3, 4, 10 stultitiae. VVLG. exod. 21, 16 noxae. lev. 6, 4 delicti. COD. Iust. 1, 3, 53 (54), 1 criminis. *aliquem alicuius rei aliqua re*: RHET. Her. 4, 16, 23 simplici iudicio multorum maleficiorum -ctam putabant. CIC. Sull. 44 te summae neglegentiae tuo iudicio -ctum esse. p. red. ad Quir. 1 eius devotionis me esse -ctum iudicio deorum immortalium ... laetor. SALL. Catil. 14, 3 sacrilegi -cti iudiciis. e *aliquem* in *aliqua re*: CIC. inv. 2, 32 si quo in pari ante peccato -ctus sit. Verr. 5, 104 omnibus in rebus ... -itur. Sull. 83 in hoc scelere -ctus (SEN. epist. 86, 10). PLIN. nat. 18, 12 in homicidio. TAC. ann. 15, 44 haud perinde in crimine incendii quam odio humani generis -cti sunt. SVET. Claud. 14 in maiore fraude -ctos. Tit. 9 in affectatione imperii. VENVL. dig. 47, 15, 5 in praevaricatione. GAIVS inst. 1, 13 in ea noxa. GELL. 14, 2, 16 in mendaciis. VOPISC. Aurelian. 2, 1 (*v. supra l. 18*). ZACCH. 2, 20 in stultitia tua. LEO M. epist. 169, 2 mens in impietate -itur. EVGRAPH. Ter. Phorm. 303 p. 508, 26 in omnibus. PALLAD. hist. mon. 1, 2 in peccato. *nota* in *aliquid*: COD. Iust. 9, 47, 16 in adulterii ... crimen ... in unum conspirantem concordantemque rei finem -ctus sit? f de *aliqua re*: PLAVT. Truc. 486 -cti et condemnati falsis de pugnis sient. QVINT. inst. 5, 12, 2 de adulterio. decl. 247 p. 12, 3 de nuptiis. VOPISC. quatt. tyr. 2, 1 de Graecis ... libris -it. HIL. op. hist. frg. 2, 4 ut eos ... -rent de iis quae ... falsa confinxerant. RVFIN. hist. 1, 11, 9 de falsitate gestorum ... apertissime -ant. AVG. civ. 15, 9 de corporum magnitudine. SVLP. SEV. chron. 2, 3, 8 non credentium de futuris, cum de praeteritis -antur. OROS. hist. 6, 1, 3 quos iam veritas de contumacia magis quam de ignorantia -it. CONC. Rom. a. 502 p. 428, 16 de errore. LEX Burg. lib. const. 39, 5 si servus ... de mancipii ... retentatione -itur. *adde de personis*: LACT. inst. 1, 11, 39 de uno deo. AVG. civ. 18, 47 facillime -untur de sancto ... viro Iob. *nota*: CIC. Verr. 4, 149 quod sive fateris sive -eris. super: AMBR. epist. 9, 2 super impietate -cti. g *seq. inf. vel acc. c. inf.*: SALL. Catil. 52, 36 (*v. p. 876, 59*). OV. am. 2, 17, 2 illo -ar iudice turpis ego. trist. 5, 13, 23 immemorem quam te quisquam -at amici. LIV. 45, 10, 14 ut qui pro Perseo adversus Romanos dixisse quid aut fecisse -rentur, capitis condemnarentur. CVRT. 9, 8, 9 multaque avare ... fecisse -ctum interfici iussit. LEX met. Vipasc. (Corp. II 5181) 44 qui -ctus fuerit adversus ea qui⟨d fecisse⟩. PLIN. epist. 5, 13, 4 nihilque dignum animadversione admisisse -ret. TAC. ann. 4, 31 -ctus pecuniam ... cepisse (CALL. dig. 22, 5, 3, 5 pecuniam accepisse iudicatus vel -ctus erit. PAVL. dig. 22, 3, 25). 13, 44 mansitasse una -batur. SVET. Cal. 40 si quis composuisse vel donasse negotium -retur. Vesp. 4 -ctus quoque dicitur ducenta sestertia expressisse. GAIVS inst. 1, 13 VLP. dig. 47, 3, 1, 1 PAVL. dig. 48, 20, 7, 4 MARCIAN. dig. 39, 2, 48. QVEROL. p. 10, 7 criminosum me esse -eris. AMM. 21, 12, 20 -cti in studia saeviisse discordiarum. 22, 11, 2 agitasse -cti quaedam suis viribus altiora. 25, 1, 8 proelium deseruisse -batur. 27, 3, 2 falsum admisisse -ctus (28, 1, 28). 28, 1, 26 -ctus codicem noxiarum artium descripsisse. 28, 3, 8. AVG. civ. 2, 11 facere -antur iniuriam. LEX Visig. 3, 4, 15 miscuisse *adulteris se* -itur *saep.*
seq. quod: AMM. 29, 2, 17 -ctum confessumque, quod de permutatione imperii consulere ausus est. ALC. AVIT. epist. 14 p. 47, 4 conatur in se -ere, quod peccare non potuit. MAXIMIN. c. Ambr. 18 -erimus, quod non recte fecissetis. *seq.* ut: MAXIMIN. c. Ambr. 115 eos -ere, ut.

2 ***de rebus*** *i. q. aliquid verum vel falsum esse manifeste demonstrare, comprobare, persuadere, confirmare, redarguere*: a *cum acc. vel passive*: CIC. S. Rosc. 69 *hoc* eo magis est, si -itur, vindicandum. 118 quod ita promptum ... est, ut ... ex hoc etiam -atur. Cluent. 7 quae *causa* ... ipsa opinione hominum tacita prope -cta atque damnata sit. Flacc. 79 mitto quod *haec praedia* -cta ab Apollonidiensibus. dom. 145 hanc ego devotionem capitis mei ..., tum denique -ctam esse et commissam putabo. nat. deor. 1, 91 utinam tam facile vera invenire possem quam falsa -ere (RVFIN. Adamant. 2, 15. AVG. civ. 8, 27 falsis fictisque -ctis). 2, 3 -ctis Epicuri erroribus (AVG. civ. 2, 1 vanae opinationis errorem. BOETH. mus. 5, 15 Aristoxeni error sine dubitatione -itur). Tim. 8 quae *oratio* neque redargui neque -i potest. Tusc. 1, 11 poetarum et pictorum portenta -ere. fin. 3, 1 *voluptatem* concessuram arbitror -ctam superiore libro dignitati. LVCR. 4, 496 necesse est non possint alios alii -ere sensus. 5, 728 astrologorum artem contra -ere tendit (*praecedit* refutans). CAES. Gall. 1, 40, 12 aut male re gesta fortunam defuisse aut aliquo facinore comperto avaritiam esse -ctam. FAST. ann. Iul. Amitern. Sept. 15 (Corp. I² p. 244) nefaria consilia ... in senatu -cta sunt. OV. met. 13, 58 quem male -cti nimium memor iste furoris. VITR. 7, 5, 4 novi mores coegerunt, ut inertiae mali iudices -rent artium virtutes. COLVM. 4, 3, 6 quod quid -it? QVINT. inst. 5, 10, 35 causae porro non ad -endum modo quod obicitur, sed ad defendendum quoque excuti solent. 12, 1, 10 -amus huius quoque amentiam. decl. 247 p. 10, 23 at -enda nimis plena. TAC. ann. 3, 13 quod neque -ctum noxae reo ... neque defensum absolutioni erat. 14, 5 noctem sideribus illustrem ... quasi -endum ad scelus di praebuere. *nota* ann. 14, 40 quod apud patres -ctum (VAL. dig. 49, 14, 42, 1 si possessoris quoque fraus apud praefectum -cta fuisset). PAVL. dig. 48, 18, 2 ut id quod intendat comprobet atque -at. 48, 18, 3 testes torquendi non sunt -endi mendacii aut veritatis gratia. APVL. apol. 28 argumenta eorum -am ac refutabo. LACT. inst. 2, 1, 2 -ctis inanibus (*neutr. plur.*) et hominum impia vanitate detecta. FORTVN. rhet. 2, 18 p. 111 directum, conversum, -ens, solutum, comparativum *genus narrationum* ... cum aliquid approbandum est, directo utemur et -enti. HIL. op. hist. frg. 2, 2 haec praesentes parati sunt -ere. 2, 3. HIER. epist. 41, 4 aperta est -enda blasphemia. RVFIN. hist. 4, 7, 14 -it et arguit falsitatem. 4, 7, 15 obscena haereticorum commenta. PS. RVFIN. in Am. 5, 21/24 cunctis solaciis -ctis atque depulsis. AVG. civ. 1, 11 quod mentis ratio diligenter ... -it. 2, 26 -enda malitia spirituum noxiorum. 5, 4 vaniloquia. 13, 19 opinionem. 15, 12 hanc asseverationem ... redarguere atque -ere. 20, 26 unde -at puniatque conscientiam. gen. ad litt. 11, 30 p. 363, 18 praesumptio ... -enda et humilianda. in psalm. 140, 10 *saep.* CAEL. AVR. chron. 1, 5, 170 solutam vel -ctam passionem (4, 8, 119). VAL. CEM. hom. 15, 3 CLAVD. MAM. anim. p. 157, 3. 177, 20. ORIG. in Matth. 17, 13 verbum ... veritatis nemo potest ... tenere, i. e. -ere.
b *aliquid aliqua re*: PLAVT. Capt. 570 tu inventu's, verā vanitudine qui -as. CIC. Quinct. 79 volo inauditum facinus ipsius, qui id commisit, voce -i. Verr. 1, 10 quae *dicendi copia* istius vitam tot vitiis flagitiisque -ctam ... possit defendere. part. 116 argumentis peccata -i. fin. 2, 99 -untur ... scripta eius (*Epicuri*) probitate ipsius ac moribus. LVCR. 3, 525 refutatu -ere falsum. 4, 764 falsum veris -ere rebus. 5, 1178 non temere ulla vi -i posse putabant. COLVM. 2, 2, 16 est manifestior hic antiquorum error, quam ut pluribus argumentis -endus sit. 4, 1, 6 ista ... ratio -itur exemplo arbustivae positionis. QVINT. inst. 5, 7, 18 congregatione deinde eorum *argumentorum* factum -imus. decl. 316 p. 244, 3 non uno facto dementiam esse -endam. 322 p. 268, 11 non enim tyrannis -enda vestigiis (*t. t. i. q.* σημείοις) erat. PLIN. epist. 2, 19, 8 *leges* aliarum collatione -ere. MAR. VICTORIN. rhet. 1, 9 p. 184 id triplici argumentatione -it. CASSIOD. inst. div. 1 pravitatem *Fausti* manifesta ratione -it. c *seq. inf. vel acc. c. inf.*: TER. Haut. 1017 metuis, ne non, cum velis, -as esse illum tuom? 1020 -es facile ex te natum. CIC. de orat. 1, 42 *nihil te* de ratione vitae didicisse ... nihil scire -rent (LACT. inst. 3, 5, 7 RVFIN. hist. 4, 16, 5 AVG. civ. 9, 4). OV. am. 1, 12, 16 illum ... -am puras non habuisse manus. Pont. 2, 9, 69 nec mea subiecta -ctā est gemmā tabella mendacem linis imposuisse notam. QVINT. inst. 2, 15, 14 cum persuadere non tantum oratoris esse -imus. 12, 1, 41 nisi ea non esse facta -erimus. PAVL. dig. 48, 19, 38, 8 si quis instrumentum litis suae ... proditum esse -erit (= sent. 5, 25, 8). MACER dig. 35, 2, 68, 1 si quis ex heredibus rem propriam esse contendat, deinde hereditariam esse -atur. ANTHIAN. dig. 6, 1, 80 si possit adversarius -ere rem ab adversario possideri. PORPH. Hor. carm. 1, 13, 6/8 lacrimae -unt interiora pectoris mei amore flagrare. PANEG. 9, 3 quominus redarguerem atque -rem eas ... in te odii causas. LACT. inst. 2, 6, 11 quod falsum esse -iceris (opif. 14, 8). HIL. in Matth. 23, 6. OPTAT. 1, 5 p. 8 peccatores vos esse -imus (5, 5 p. 132). 6, 3 p. 147 HIER. epist. 98, 7. 120, 10. 143, 2 RVFIN. hist. 5, 13, 5 Adamant.

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

1, 5 AVG. civ. 2, 25. 6, 8. 11. 12. 7, 28. 9, 4. 14, 2. 21, 3. 22, 1 *al.* CLAVD. MAM. anim. p. 29, 2. 91, 11. 108, 3. 122, 20. 130, 16. 133, 20. 148, 7. LEO M. serm. 35, 3 omnis homo quid divinae iustitiae placeat scire -itur *al.* *nota impersonalem usum*: AVG. civ. 8, 6 ubi mutabilis esse -itur. 21, 26 non praeposuisse Christum . . . -itur. mus. 6, 17, 57 *al.* BOETH. in Porph. comm. sec. p. 141, 19. 223, 25.

derivata: 1. convictio, convictivus.

convinctio, -ōnis *f.* *a* convincire. *i. q.* σύνδεσμος: QVINT. inst. 1, 4, 18 Aristoteles atque Theodectes verba modo et nomina et -es (*P*, coniunctiones *AB*) tradiderunt. ...in -bus autem complexus eorum esse iudicaverunt quas coniunctiones a plerisque dici scio, sed haec videtur ex συνδέσμῳ magis propria translatio . . . a philosophis . . . primum -bus articuli adiecti, post praepositiones [SERV. Aen. 2, 37 *optimi codd. praebent* coniunctio]. *cf. p. 874, 76.* *Gudeman.*

convinna *v.* covinnus.

conviolātio, -ōnis *f.* *a* conviolare. ITALA Iudith 4, 10 (Sangerm. 4. 15) ne darentur . . . sancta in -em (βεβήλωσιν, VVLG. pollutionem).

conviolo, -āvī, -ātum, -āre *a* con *et* violare. [TERT. apol. 39 *v.* convivari]. HERM. vulg. vis. 1, 3 dimisisti illos *filios* -ari saeve (καταφθαρῆναι, Pal. corrumperentur). 3, 9 *quidam* -ant (λυμαίνονται, Pal. fatigant) carnem suam. PRVD. perist. 6, 56 numquam -bo ius dicatum (*de ieiunio*). psych. 398 paenituit Ionathan ieiunia sobria dulci -asse favo. AVG. civ. 7, 21 p. 300 ut *Saturnus* sese spurcorum daemonum turbis -andum polluendumque praeberet. OROS. apol. 23, 1.

convīperīnus, -ī *m.* *a* con *et* viperinus. *i. q. socius viperarum*: LVCIF. Athan. 1, 43 p. 142, 30 non despicis re vera conviperinos tuos Arrianos. non conv. 12 p. 26, 14.

convirēsco, -ere *a* con *et* virescere. IVL. VAL. 3, 36 litus et margines arboribus convirescunt.

convirginius *a* con *et* virginius. CORP. III 13529 (*in Norico*) o quit tribuat genesis, qui separat convirginios dulcis (*i. coniuges*). *cf.* CORP. V suppl. ital. 344 sunbirgino (*i. synvirginio*).

convīscero, -āre [*a* con *et* viscera. *Th.*]. *i. q. penitus coniungere*: TERT. carn. 20 cum quid agglutinatur, ita concarnatur et convisceratur cum eo, cui agglutinatur.

convīso, -ere *a* con *et* visere. *i. q. perlustrare, contueri*: ACC. trag. 598 obit nunc vestra moenia, omnes saucios -it, ut curentur diligentius. CIC. Arat. 245 at si nocturno -ens tempore caelum . . . vidisti. 352. 459 sagittipotens superas -ere luces instituit. LVCR. 1, 145 res quibus *luminibus* occultas penitus -ere possis. 2, 357. CARM. epigr. 1061, 11 (*Romae, saec. I*) an superas -vísit luminis auras innocua aeternís condita sideribus? *de sideribus i. q. illustrare*: LVCR. 5, 779 cum quasi conivent *sol et luna* et aperto lumine rursum omnia -unt clarā loca candida luce.

? **convitat** συνεϱεται GLOSS. II 116, 1 (*ubi* conbitat συνέϱχεται *Vulc.*, comitat *Bücheler*).

convitio, -ātum, -āre *a* con *et* vitiare. CAEL. AVR. chron. 1, 4, 122 si etiam sternutamento fuerint convitiati (*i. simul vexati*). *L.*

×**convīva**, -ae *c.* [*a* con *et* vivere, *cf. c.* convivium. *Th.*]. SERV. Aen. 1, 214 -ae a convivio dicuntur. *forma*: CARM. epigr. 483, 5 covvíva (*'scalpri potius quam linguae vitio' Bücheler*). CORP. III 9672 (c)onbives (*i.* -is) meis. *de communi genere*: CHAR. gramm. I 52, 9 PRISC. gramm. II 121, 6. 144, 5 DON. gramm. VI 276, 13. *certa feminini generis exempla praebent* POMPON. Atell. 16 PHAEDR. 1, 26, 9. *inde a* PLAVTO, *frequentant* PLAVT. (*21^ies*) HOR. (*18^ies*) SEN. phil. (*16^ies*) PETRON. (*10^ies*) MART. (*33^ies*). *deest praeter alios* COLVM. LVCAN. VAL. FL. SIL., *singulis habent locis ex. gr.* CATVLL. LVCR. TAC. ICTI. GLOSS. συμβιωτής. συμπότης. σύνδειπνος. συνέστιος. V 610, 42 symbolator -a. 579, 15 symbolones -ae.

i. q. convictor, qui convivio interest, hospes: PLAVT. Men. 280 ubi -ae ceteri? Mil. 644. Most. 379 aedes plenas -arum et mulierum. 933 -arum sonitust. Pseud. 881 Rud. 592 VARRO rust. 3, 5, 15. CIC. Cluent. 36 etiam -a et adiutore Oppiano. Flacc. 24. de orat. 2, 233 collectam (*i.* συμβολήν) a -a (*i.* ἐϱανιστῇ) . . . exigis. Att. 16, 3, 1 HOR. carm. 1, 28, 7 -a deorum (PRVD. psych. 531 -a dei). epod. 12, 23 sat. 1, 10, 80. 2, 2, 69 epist. 1, 13, 15. OV. am. 1, 4, 4 Pont. 1, 2, 132. trist. 2, 359 Accius esset atrox, -a (*i. ganeo, heluo*) Terentius esset. RVT. LVP. 2, 7 LIV. 40, 7, 4 FEST. p. 344 SEN. contr. 2, 6 (14), 3. 9, 2 (25), 8. 11. 20 VAL. MAX. 1, 8 ext. 7 SEN. dial. 2, 11, 3. 5, 23, 1. 7, 25, 2. 9, 1, 7 *saepe.* CVRT. 5, 7, 5 -ae et ministri pelicesque. 8, 2, 3 PETRON. 33. 41. 72. CARM. epigr. 33, 1 perna . . . -ae apponitur. PLIN. nat. 9, 122. 12, 10. 14, 91. 28, 26. 33, 136 STAT. silv. 1, 6, 50 MART. 2, 1, 9. 3, 12, 2. 3, 82, 1 *saepe.* QVINT. inst. 11, 2, 13 decl. 321 p. 264, 1 IVV. 3, 251. 5, 25. 161 PLIN. paneg. 49 SVET. Iul. 48 Tib. 39 Cal. 37 Nero 33. VLP. dig. 7, 8, 12, 1 -is et hospitibus. GELL. 13, 11 *tit.* 13, 11, 1 *al.* *ibidem* APVL. met. 1, 4. 10, 17 sodalem -amque. 10, 18 -am et vectorem. TERT. adv. Marc. 4, 31 p. 527, 3. 25 spiritus sanctus, admonitor -arum. PORPH. Hor. carm. 1, 4, 18 magisteria -arum *saepe.* CAPITOL. Pert. 12, 5 Ver. 5, 1 LAMPR. Comm. 11, 2 Alex. 34, 8 Heliog. 23, 6. 27, 1. 29, 4 IVST. 9, 6, 6. 12, 6, 2 MAR. VICTORIN. adv. Arrium 1, 28 AMM. 16, 8, 3. 29, 2, 4. 30, 1, 22 SERV. Aen. 1, 214 HIER. epist. 52, 5. 96, 2 VVLG. II reg. 19, 28 Sirach 9, 22 Dan. 14, 1. RVFIN. epist. Clement. 1 -a domini et comes. SIDON. epist. 1, 2, 9 *saep.* DRAC. Romul. 10, 522. LEX Sal. 41, 5 -a regis *al.* CORP. III 9672 (c)onbives meis. X 7039. XII 3861. *sensus dubius*: LEX Sal. capit. 1, 6 raptores vel -as conciliatores fuerint. *cum epithetis*: PLAVT. Mil. 642 commodus (Poen. 615). 666 hilarissimum -am (*Camerarius*, convivium *codd.* PETRON. 39). Pseud. 821 vivis. AFRAN. com. 368 cotidianum et lautum. VARRO Men. 336 loquaces . . . mutos. CIC. Brut. 75 singulis (SVET. Aug. 71). CATVLL. 44, 10 Sestianus dum volo esse -a. HOR. sat. 1, 5, 75 avidos. 2, 2, 119 gratus. 2, 4, 39 languidus. 2, 6, 111 laetum. 2, 8, 76 comis. epist. 1, 7, 75 certus. PROP. 3, 7, 45 dulcis. CARM. epigr. 483, 5 hic covvíva fuit dulcis. LIV. 40, 9, 11 inermes. SEN. contr. 1, 2, 10 ebriorum (SEN. dial. 5, 11, 4 MART. 3, 58, 44. 9, 22, 11 madidus. AVG. gen. ad litt. 6, 13 p. 188, 18). SEN. dial. 9, 4, 3 bonum contubernalem, fidelem amicum, temperantem -am agat. PETRON. 33 veterem. STAT. silv. 2, 4, 31 levis . . . facilis. MART. 7, 59, 2 bellum. 8, 39, 5 serus -a Tonantis. 9, 97, 10 frequens. IVV. 5, 74 audax. 6, 424 miseri. 9, 10 facetus. 11, 130 superbum. PORPH. Hor. epist. 2, 2, 214 ut e convivio pastum saturumque -am. AVSON. 398, 42 vagus. MACR. sat. 7, 1, 19 praesentium. DRAC. laud. dei 3, 77 sibi dives erat dapibus -a repletus. NICET. p. 79 boni. *cum verbis*: PLAVT. Asin. 768 vocet -am (SEN. benef. 3, 26, 2 AVSON. 398, 48 TERT. adv. Marc. 4, 31 p. 529, 4). Men. 244 elocuta sum -as. 276 -ae ambulant. 281 -as quaeris (Stich. 478 HOR. sat. 2, 8, 2 MART. 12, 48, 15). Bacch. 141 -ae accubent (MART. 2, 19, 3 recumbere. 3, 30, 1. 10, 27, 1 natali *die*...tuo -a senatus accubat. TAC. ann. 11, 27 discubitum inter -as. SVET. Aug. 70 discubuisse -as. AVSON. 157, 21 fumosis -a [*i. compotator*] accumbo popinis). PLAVT. Mil. 666 expromam tibi. Pseud. 812 boves qui -as faciunt. 885 priusquam quoiquam -ae dabis (quicquam convivi *P nescio an recte*). 891 -as cedo. Stich. 594 ubi -ae abierint. 661 fero -am . . . mihique et tibi. POMPON. Atell. 16 conveni omnes -as meas. TER. Eun. 407 abducebat sibi. Haut. 172 moror. VARRO Men. 336 legere. rust. 3, 5, 14 circumire. CIC. Verr. 4, 62 ridere -ae. 5, 49 -is spectantibus. 5, 143 -ae...verbum facere audent. Scaur. 5 hospiti aut -ae . . . cenanti. Tusc. 1, 3 in epulis canere -as ad tibicinem. Att. 4, 8^b, 4 istum -am tuum degustes. 12, 4, 2 quod tui -ae . . . libenter legere possint. LVCR. 3, 938 plenus vitae -a recedis (HOR. sat. 1, 1, 119 cedat uti -a satur). NEP. Att. 14, 1 *ut* -ae delectarentur (FRONTO p. 156, 15 N. NICET. p. 79). HOR. sat. 2, 4, 39 in cubitum iam se -a reponet. 2, 6, 66 -a solutus legibus insanis. 2, 6, 111 excussit. 2, 7, 34 serum . . . venire (SEN. Thy. 63 MART. 1, 49, 30. 8, 67, 2). 2, 8, 41 imi -ae lecti nihilum nocuere lagoenis. epist. 1, 5, 1 -a recumbere lectis. 2, 2, 41 dissentire. PROP. 2, 34, 51 ut regnem mixtas inter -a puellas. OV. am. 2, 5, 21 frequens ierat mensā -a relicta (ars 1, 603 discedet mensa -a remota). fast. 5, 337 saltat. 6, 407 rediens -a . . . cantat et . . . ebria verba iacit. 6, 677 membra movent. met. 9, 237 quam si -a iaceres (SEN. Thy. 398 dial. 4, 33, 4) inter plena meri . . . pocula. LIV. 40, 7, 8 -am suum audierat. 40, 9, 12 -am me tibi committere ausus non sum. 40, 10, 7 quod illis defuit interdiu, -ae fratris noctu sumpserunt. PHAEDR. 1, 26, 9 satiatur ipsa et torquet -am fame (MART. 11, 56, 12 -as roseo torserat ore puer). SEN. dial. 4, 33, 6 si carnifici (*Caligulae*) -a non placuisset (MART. 6, 44, 4). epist. 19, 11 habebis -as (MART. 7, 59, 2 RVFIN. hist. 5, 18, 6 [ᾧ συνεστιᾶται]). 27, 6 inquietare. CVRT. 9, 10, 26 ipsum -asque currus vehebat (STAT. Theb. 6, 282 magni vehitur -a Tonantis). PERS. 1, 38 laudant -ae. PETRON. 54 conclamavit familia, nec minus -ae. 60 reliqui -ae mirantes (CLAVD. 22, 167) erexere vultus. 64 respersit. 73 currebant et gingilipho ingenti clamore sonabant. PLIN. nat. 28, 26 bibente -a (MART. 12, 74, 7 potat). 35, 164 interisse (MART. 1, 18, 7 perire. CLAVD. 15, 171 accitus perit. DRAC. Romul. 5, 79 cum gaudet -a, perit *veneno*). MART. 1, 23, 2 dant -am balnea sola tibi. 8, 59, 5 hunc tu -am cautus servare (*i. observare*) memento. 9, 2, 4 -am pascit nigra farina tuum. 9, 22, 11 aestuet. 9, 25, 9 si non vis . . . spectet -a ministros. 9, 85, 2 non se -as abstinet ille suos. 9, 91, 5 fieri -a Tonantis. 10, 48, 23 de prasino -a...loquatur. QVINT. decl. 301 p. 186, 14 -a serus accessi. IVV. 11, 60 cum sis -a mihi promissus. 11, 130 caveo. SVET. Aug. 71 accesserunt. 74 cenare. Claud. 32 -ae . . . revocato. TERT. spect. 28 saginentur. IVVENC. 3, 620 subibit. HIER. epist. 48, 19 me -a utere. 98, 17 invitare. CLAVD. carm. min. 50, 11 moriens tibi dat triumpham. SVLP. SEV. Mart. 20, 4. CASSIOD. in psalm. 63, 3 -am ad proditionem . . . corruptum.

convīvālis, -e [*a* conviva. *Th.*]. *de formis* -s *et* convivialis *cf. Wölfflin, Archiv 9 (1896) 574.* *i. q. ad convivium pertinens*: LIV. 39, 6, 8 -a alia (*M*, alia *om. codd. rec., fort. recte*) ludorum oblectamenta. FEST. p. 363 Tapullam legem -em. SEN. contr. 9, 2 (25), 10 iocos. 9, 2 (25), 14 -i veste. VAL. MAX. 6, 9 ext. 1 oris -is hilaritatem deposuit. CVRT. 5, 1, 37 ludi (6, 2, 6. 8, 4, 29. 8, 6, 14). 8, 12, 16 -ia ex auro et argento vasa. TAC. ann. 6, 5 -ium fabularum (MACR. sat. 7, 1, 14) simplicitas. 14, 9 lectus. ACT. Arv. a. 241 (Corp. VI 2114) 20 coron(as) convival(es). VOPISC. Car. 4, 9 in toro -i. LAMPR. Heliog. 22, 1 sortes. PRVD. ham. 316 -e calentis carmen nequitiae. MACR. sat. 1, 1, 2 sermones -es agitant (*sic recte P¹, ut docet* 2, 3, 14 *et Macr. alibi*, conviviales *P*). 2, 1, 1 -is laetitia (7, 1, 13). 7, 1, 6 officiis. 7, 3, 23 quaestiones. CARM. epigr. 346, 2 dis -bus.

convīvātio, -ōnis *f.* [*cf. c.* convivari. *Th.*]. GLOSS. -o et convivium συμπόσιον. CASSIOD. in psalm. 22, 6 ecclesiae vero mensa

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

est beata -o, epulatio felix, saturitas fidei, esca caelestis. 136, 7 vitulum saginatum in eius -e mactavit.

convīvātor, -ōris *m.* [*cf. c.* convivari. *Th.*]. GLOSS. convictor. *i. q. hospes*: HOR. sat. 2, 8, 73 -is, uti ducis, ingenium res adversae nudare solent. LIV. 35, 49, 6 res simillima cenae Chalcidensis hospitis mei et hominis boni et sciti -is. SEN. dial. 5, 37, 4 irasci coepisti -i, vocatori. PS. ORIG. tract. 18 p. 193 laetitiae et voluptatis -em. QVEROL. p. 41, 6 vivat ... -r iudicum.

ὁμόβιος **convīvāx** GLOSS. II 383, 10. *a* convivere.

convīviālis, -e [*cf. c.* convivium. *Th.*]. SIDON. epist. 9, 13, 3 formulas ... convivialium quaestionum (*sed v. p. 880, 82*). ISID. orig. 3, 16, 3 accubantibus singulis ordinabatur conviviale genus canticorum.

***convīvifico,** -āvī, -ātum, -āre *a* con *et* vivificare. *i. q. aliquem una cum alio vivum facere*: ITALA Ephes. 2, 5 (codd. d. e *cf.* AVG. c. Fort. 16 c. Faust. 11, 8 *al.*) -vit nos Christo (*συνεζωοποίησεν*, cod. g cum vel in Chr., VVLG. in Chr.). AMBR. in psalm. prol. 2 -ati domino Iesu resurreximus. ITALA (codd. d. e) *et* VVLG. Col. 2, 13 vos -vit cum illo (cod. g vivificavit, Fuld. cumvivificavit). AVG. serm. 214, 11 -etur anima Christo.

[**conviviones**] *v.* combibiones.

convīviolum, -ī *n. a* convivium *deminutive*. PS. AVG. serm. 141, 5 non eum pigeat in -o suo aliquid de divinis scripturis relegere. 173, 3 -a nobis ... quadragesimali ordine praeparemus (*seq.* spirituales epulas).

***convīvium,** -(i)ī *n.* [*cf. c.* conviva. *Th.*]. *de significatu et origine*: CIC. Cato 45 *bene* maiores accubitionem epularem amicorum, quia vitae coniunctionem haberet, -um nominaverunt. epist. 9, 24, 3 sapientius nostri quam Graeci: illi *συμπόσια* aut *σύνδειπνα*, id est compotationes aut concenationes, nos -a, quod tum maxime vivitur. HIER. in Is. 1, 22 p. 26 *συμπόσιον*, id est -um ... quod apud Graecos *ἀπὸ τοῦ πότου*, apud nos a convictu rectius appellatur. SEDVL. gramm. suppl. 31, 25 a conviva convivor, ex quo -um. ISID. orig. 20, 1, 3 -um apud Graecos a compotatione *συμπόσιον*, apud nos vero a convictu rectius vocatur vel quia vitae collocutionem habet. item -um a multitudine convescentium: nam privata mensa victus est, -um non est. *de formis*: *genet.* convivi: PLAVT. Bacch. 1181 Most. 316 Stich. 710. -ii: CORP. IX 4215 (*a. 338*). *apud dactylicos non legitur nisi forma* convivia. convibium: CORP. III 14250[1]. IX 452 (*traditur* convipium). comvivia: INSCR. coc. Falisc. (Carm. epigr. 2) 4 CARM. epigr. 1186, 8 (*saec. II*). *inde a* PLAVTO *semper in usu; deest* CAES. CELS. LVCAN. PERS. ARNOB. LACT. *al., singulis locis habent*: CATVLL. MANIL. VELL., *binis*: LVCR. TIB., *ternis*: PETRON. VAL. FL. PLIN. epist.; *frequentant* PLAVT. (*18ies*) VARRO (*21ies*) OV. (*18ies*) LIV. (*31ies*) SEN. rhet. (*34ies*) CVRT. (*30ies*) SVET. (*27ies*) SCRIPT. hist. Aug. (*75ies*) *et prae aliis* CIC. (*112ies*). GLOSS. *συμπόσιον* (*cf.* V 657, 12). *συμβίωσις. ἀλογία* (*v.* alogia) a conbibendo (*i.* convivendo?), a convivando. *de re cf. Mau, PW. IV 1201 sqq.; suppl. I 327; Daremberg-Saglio, 2, 1269 sqq.; Marquardt-Mau, Privatleben p. 299 sqq.*

[*dubia lectio*: AFRAN. com. 368.]

I *i. q.* ***συμπόσιον,*** *rarius epulae complurium, convictus, concenatio, comissatio*: PLAVT. Bacch. 1181 satis iam vostrist -i (Stich. 710). Capt. 72 Stich. 663. 689. 702 strategum te facio huic -o. TER. Eun. 422. VAL. ANT. hist. 2 *quoniam* filius suus pocula in -o regi ministraret. VARRO Men. 339 dominum -ii (374 dominum ... -i. AMM. 30, 1, 20). ling. 5, 124. 167 -ii causa (rust. 1, 59, 2). rust. 3, 16, 5 principia -i. frg. Non. p. 142, 5 modimperatores in -iis qui sunt instituti potandi magistri. p. 544, 4. CIC. Verr. 4, 58 ornamentis -ii. 6, 26 diei brevitas -iis continebatur. 6, 28. 30 digni vita illa -iisque (Cluent. 41 de orat. 2, 252 off. 1, 144 PORPH. Hor. carm. 4, 9, 9). p. red. in sen. 15 conditores instructoresque -ii. Vatin. 32 de orat. 1, 27. Cato 45 -orum delectatio. Att. 2, 12, 2 expectationem ... -ii *ἀσελγοῦς*. 13, 37, 2 ad Q. fr. 2, 5, 1 epist. 3, 8, 2. 9, 26, 2 SALL. Iug. 85, 41. hist. frg. 86 pocula ... -o mercantur. PROP. 3, 24, 21 risus (*substantiv.*) eram positis inter -a mensis (OV. epist. 20, 219 am. 3, 11, 23 MANIL. 5, 332. LAVS Pis. 127 exercere sales inter -a. TAC. hist. 3, 76). VITR. 3 pr. 3 gratia -orum. 7, 4, 5. SEN. contr. 9, 2 (25), 6 -ii eius apparatum (TAC. hist. 1, 88. 2, 62 FLOR. epit. 3, 12, 12. *cf.* PORPH Hor. serm. 2, 2, 67 -orum apparator) *al.* 9, 2 (25), 27 VAL. MAX. 2, 6, 1. 2, 8, 6. 2, 9, 5 -orum sumptibus. 7, 5, 1 -ii numerum. SEN. dial. 2, 18, 2 huic in -o, id est in contione, clarissima voce ... obiecit. 5, 37, 1. benef. 1, 10, 2 -orum vigebit furor. epist. 64, 2. 114, 11 -orum luxuria. 122, 4. CVRT. 8, 6, 17 -ii tempus extraxit. 9, 7, 15. COLVM. 12, 57, 2 usum -orum (SPART. Hadr. 37, 3). PLIN. nat. 34, 12. 35, 175 SIL. 13, 360 QVINT. inst. 1, 10, 19. 1, 12, 18 -orum mora. decl. 296 p. 169, 22 causa -ii. p. 170, 26 IVV. 11, 150. TAC. Agr. 21 -orum elegantia. Germ. 19 nullis -orum irritationibus corruptae. hist. 1, 24 per speciem -ii. 2, 57 inter secreta -ii. ann. 13, 20 vigilatam -o noctem. PLIN. epist. 5, 6, 30 SVET. Tib. 42 Claud. 32. GELL. 13, 11, 1 de ipsius -ii habitu cultuque. 15, 2, 4 arbitris et magistris -orum sobriis (APVL. apol. 98). 15, 2, 7 libentiae gratiaeque omnes -orum. APVL. apol. 29. met. 3, 12 -ii ... appropinquatio. mund. 35 ad -ii repotia. PORPH. Hor. carm. 1, 18, 7 in -o *saepe*. epod. 13, 3/4 -a de die. epist. 1, 19, 15. TERT. adv. Marc. 1, 1 p. 291, 7 parentum cadavera cum pecudibus caesa -o. ITALA Matth. 23, 6 (Hil. in Matth. 24, 1) accubitus in -iis (*δείπνοις*, VVLG. cenis). CAPITOL. Ver. 5, 1 septem -um, novem vero convicium *al.* 5, 7. Alb. 5, 8 hora -ii. LAMPR. Alex. 34, 1. 61, 3. SPART. Hadr. 22, 5 sumptus -i. Pesc. 3, 10 mensuras -orum. 37, 4 ministris -ii (VOPISC. Tac. 10, 6 ministeriis -orum). VOPISC. Aurelian. 49, 9 -um (*i. victus*) de assaturis maxime fuit. TREB. trig. tyr. 30, 19 *al.* OPTAT. 5, 7 -ii dominium. AVSON. 335, 4. QVEROL. p. 59, 13. 14 a rege -ii (p. 60, 11). AMM. 18, 6, 7 -ii strepitum. 23, 6, 76 munditias -orum. HIER. epist. 58, 1 ultimam partem -ii occupas. 98, 17 -ii dignitas. VVLG. iud. 14, 12 dies -ii (14, 17 Esth. 1, 5 Iob 1, 5). I reg. 25, 36 Is. 5, 12. Ier. 16, 5 ne ingrediaris domum -ii (16, 8 Dan. 5, 10). Luc. 20, 46. RVFIN. hist. 3, 23, 9 -orum illecebris. AVG. gen. ad litt. 11, 41 p. 376, 17 -ii celebritas (*de nuptiis*). SVLP. SEV. chron. 2, 4, 1 dial. 2, 7, 6. MART. CAP. 5, 538 -ii locus VAL. CEM. hom. 19, 3 -orum luxum. *nota*: CORP. IX 4215 (*a. 338*) dedit plebi urbane ad aepulum -ii panem et vinum. *cf. p. 885, 57.* *addito genet. subi.*: CIC. Verr. 6, 28 in magistratuum -iis. LIV. 40, 7, 1 sodalium. VAL. MAX. 2, 6, 7 necessariorum. MART. 4, 55, 17 Carduarum. IVV. 13, 42 caelicolarum. FRONTO p. 154, 15 N. hominum. GELL. 15, 2, 3 iuvenum. PORPH. Hor. epist. 1, 18, 10/11 dominorum in -iis. 1, 18, 110 alieni -o. CAPITOL. Aur. 4, 6 Hadriani. AMM. 15, 3, 7 in -o Africani. HIER. epist. 29, 1 confabulationis tale -um. 52, 11 saecularium. 107, 8 in parentium -o. VVLG. I reg. 25, 36 regis (II par. 9, 20). Sirach 31, 41 in -o vini (32, 7. 49, 2). Nah. 1, 10 pariter potantium. PALLAD. hist. mon. 1, 1 p. 251[C] fratrum. *iuxta posita*: PLAVT. Most. 316 me ... male -i sermonisque taesumst (QVINT. inst. 6, 3, 14). TER. Ad. 863 in otio, in -iis. CIC. inv. 1, 40 nuptiae, sacrificium, funus, -um, somnus. Verr. 6, 83 -orum mulierumque occupatio. Cluent. 36 -iis ... flagitiis. Mur. 77 fructus ludorum, gladiatorum, -orum (LVCR. 4, 1131). Cael. 44 -orum ac lustrorum libido. Pis. 70 cenarum -orumque genera (HIL. in Matth. 20, 12 APRING. in apoc. 19, 9). rep. frg. 8 epulis et -iis et sumptibus (SEN. dial. 9, 1, 8 SIL. 11, 42. TAC. ann. 3, 9 -umque et epulae. VVLG. Esth. 8, 17 epulae atque -ia et festus dies. 9, 17 epulis, gaudio atque -iis. AVG. civ. 17, 19). CIC. Att. 2, 18, 2 in circulis ... et in -iis (LIV. 32, 20, 3. 34, 61, 5. QVINT. inst. 6, 3, 105 in sermonibus, circulis, -iis, item in contionibus). LVCR. 4, 784 conventus hominum, pompam, -a, pugnas. SALL. Catil. 7, 5 in scortis atque -iis. LIV. 1, 57, 5 -iis comissationibusque (40, 15, 11). 1, 57, 9 in -o luxuque (SEN. epist. 59, 15 ex -iis et luxuria. VVLG. deut. 21, 20). 36, 11, 2 in -iis et ... voluptatibus (*cf.* VVLG. Esth. 9, 19 -orum et gaudii). 40, 13, 3 lusus, -ii, comissationis. SEN. dial. 9, 4, 3 in domibus, in spectaculis, in -iis. epist. 88, 5 inter -a cantusque. VAL. MAX. 9, 1 ext. 2 -a coetusque. QVINT. inst. 5, 10, 42 in pestilentia, in bello, in -o. 10, 3, 30 in turba, itinere, -iis. MART. 2, 6, 8 per -a ... theatra (SVET. Cal. 46). GELL. 2, 24, 11 prandiorum ⟨-orum⟩-que (*add. Hertz*) gurgitibus. PORPH. Hor. carm. 4, 9, 9 iocis et -iis digna. AVG. civ. 2, 11 p. 66 ludi -a, lectisternia. SVLP. SEV. dial. 2, 5, 10 colloquio ... -o. VAL. CEM. hom. 19, 1 -a et ieiunia. *nota*: MART. 2, 51, 5 infelix venter spectat -a culi, et semper miser hic esurit, ille vorat.

iuncturae: **1** *adi.*: annuum: PROP. 4, 4, 75 INSCR. Röm. Mitt. 1904 p. 148 (*saec. IV*). nimis artum: HOR. epist. 1, 5, 29. caeleste: TERT. adv. Marc. 4, 31 p. 529, 7 CASSIOD. inst. div. 30 p. 1145[D]. candidum: PROP. 4, 6, 71. celebre (*i. frequens*): LIV. 33, 27, 3 TAC. hist. 1, 81 ann. 14, 48 AVSON. 50, 2. copiosum: VAL. CEM. hom. 19, 1. cotidianum: AMBR. in psalm. 36, 61 PAVL. MED. vita Ambr. 1. cuncta: MART. 2, 6, 8. delicatum: CIC. Att. 2, 14, 1 SEN. suas. 6, 7. domesticum: SVET. Claud. 44 HIER. epist. 146, 2. dulce: PROP. 3, 10, 25 OV. fast. 1, 401 ACT. Achat. 2. elegans: ZACCH. 3, 4. eximium: LVCR. 4, 1131. famelicum: APVL. met. 1, 26. familiare: SVET. Tib. 13 GELL. 2, 22, 1. festum: MART. 4, 55, 17. flagitiosum: CIC. Verr. 6, 86. 94 VAL. MAX. 9, 1, 8. foedum: OV. Ib. 431. frequens: SVET. Iul. 31 Tib. 61. grande: QVINT. inst. 11, 2, 12 VVLG. gen. 21, 8. 40, 20 III reg. 3, 15 Esth. 1, 3 Dan. 5, 1. gratum: CIC. Verr. 5, 63 CLAVD. rapt. Pros. 2, 328. hilare: PHAEDR. 4, 25, 20. honestum: CIC. S. Rosc. 134 Mur. 13. incestum: MIN. FEL. 28, 2. impium: PANEG. in Mess. 144. impurum: CIC. Verr. 4, 23. innocens: QVINT. decl. 321 p. 264, 17. iucundum: CIC. Verr. 5, 63 SVET. Tit. 7. laetum: TIB. 2, 3, 47 SIL. 11, 368 DRAC. Romul. 6, 119. 8, 363. lascivum: PS. HIL. libell. 10. lautum: CATVLL. 47, 5 COLVM. 12, 46, 1 PLIN. nat. 14, 96 MART. 13, 88 SVET. Cal. 32 AMM. 16, 8, 8. longum: AMM. 14, 6, 16. loquax: APVL. met. 1, 26. luxuriosum: QVINT. inst. 8, 3, 66 AVG. civ. 14, 8. magnum: AMBR. virg. 1, 1, 1 VVLG. I Macc. 16, 15 Luc. 5, 29. permagnificum: VVLG. Esth. 2, 18. matutinum: EVSTATH Bas. hex. 8, 8 p. 956[B]. moderatum: CIC. Mur. 13. modicum: CIC. Cato 44. molestum: APVL. apol. 88. muliebre: CIC. Verr. 6, 31. 81. mutuum: VERG. georg. 1, 301. nequiora: MART. 2, 41, 16. nocturnum: CIC. S. Rosc. 134. noxium: AMM. 14, 6, 14. nuptiale: APVL. met. 6, 11 PORPH. Hor. carm. 2, 12, 5/6 SOL. 8, 4 RVFIN. Orig. in cant. 1 p. 88[D] hist. 5, 1, 55 ORIG. in Matth. 17, 23. occultum: AMM. 27, 6, 1. opipare: CIC. off. 3, 58 AVG. civ. 2, 20 p. 78. opulentum: HIER. epist. 100, 4 virtutum -um (*in imag.* RVFIN. Orig. in gen. 16, 4 pascit te lex ... exhibet tibi ... opulenta -a). paratum: ZACCH. 3, 4. perturbatum: FRONTO p. 139, 7 N. placidum: APVL. met. 9, 1. plenum: SEN. contr. 4 pr. 5 SVET. Iul. 49 AVG. 51. 76 Cal. 24 PASS.

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

Mar. Iac. 11 p. 60, 4 (*pleraque loca possunt etiam ad II referri*). praeclarum: CIC. Verr. 6, 92. praesens: PORPH. Hor. carm. 3, 19 pr. postmeridianum: QVEROL. p. 17, 19. principale: ALC. AVIT. epist. 86 p. 95, 17 CASSIOD. var. 12, 4, 1. privatum: HEMINA hist. 13. profanum: VVLG. gen. 43, 32. proprium: VARRO frg. Non. p. 94, 13. publicum: HEMINA hist. 13 CIC. Pis. 65 LEX Iul. munic. (Corp. I 206) 139 VARRO ling. 5, 122 DECRET. decur. Pis. de C. Caesare (Corp. XI 1421) 25 LIV. 22, 1, 19 MIN. FEL. 12, 15 SVLP. SEV. chron. 2, 12, 3. pudicum: CIC. Verr. 4, 160 MIN. FEL. 31, 5. regale: QVINT. inst. 1, 10, 10 SVLP. SEV. chron. 2, 6, 3. regium: STAT. silv. 4, 2, 1 FRONTO p. 224, 16 N. sacrum: AMBR. fid. 1, 15, 98 (*de eucharistia*). salubre: SERM. Caspari anecd. p. 315, 11. sanctum: SVLP. SEV. Mart. 25, 3 CAES. AREL. sugg. p. 294. sobrium: CIC. Verr. 4, 160 MIN. FEL. 31, 5 RVFIN. hist. 2, 16, 2 MACR. sat. 2, 1, 1. sollemne: VAL. MAX. 2, 1, 8 CVRT. 8, 1, 22 SVET. Vit. 11. spirituale: PELAG. in Rom. 13 p. 706^C sumptuosum: MART. 1, 99, 11 SVLP. SEV. dial. 2, 12, 10. supremum: TAC. ann. 1, 55. taetrum: VAL. MAX. 9, 5, 4. tempestivum: CIC. Verr. 4, 61 Mur. 13 Cato 46 Att. 9, 1, 3 SEN. dial. 4, 28, 3 CVRT. 6, 2, 2. 5. 8, 1, 22 QVINT. decl. 260 p. 66, 12. 331 p. 305, 11 PS. QVINT. decl. 9, 10 TAC. hist. 2, 68 SVET. Cal. 45 APVL. apol. 47. temulentum: FRONTO p. 139, 7 N. tumultuosum: MACR. sat. 2, 1, 1. turpe: CIC. Mur. 13 SEN. contr. 2, 1, 15. ultimum: QVINT. decl. 321 p. 265, 23. virile: VITR. 6, 7, 4. 5.

2 *verba per litteras digesta, sed composita sub simplicibus collata*: **a** *subiect.*: adimant somnos: PROP. 3, 10, 25. constat ex: VARRO Men. 335. dare: OV. ars 1, 229 dant et . . . positis aditum -a mensis (*cf. p. 881, 64*). delectare: CIC. Cael. 39. eveniant: OV. epist. 15, 217. horret: VAL. CEM. hom. 19, 3. iuvaret: DRAC. laud. dei 3, 81. occupant: SEN. dial. 10, 7, 2. patet: CORP. XI 6222, 6. patitur: TERT. anim. 33. placet: PLAVT. Amph. 805. VVLG. Esth. 14, 17. praecedere: QVINT. inst. 7, 2, 14. premere: HOR. epist. 1, 5, 29 (*fortasse ad II referendum*). sordere: FAV. or. frg. Gell. 15, 8, 2. splendebat: PHAEDR. 4, 25, 20. strepit: QVINT. inst. 1, 2, 8. subeant: PROP. 4, 6, 71 molli subeant -a luco. superare: AMM. 27, 3, 14 ut eorum -a regales superent mensas. virent: COLVM. 10, 281.

b *obiect. vel in passivo*: accusare: PROP. 2, 30, 13. adhibere: VAL. MAX. 2, 6, 7. adicere: TAC. ann. 2, 65. agitare: PLAVT. Asin. 834 Mil. 165 TER. Hec. 93 OV. met. 7, 431 SIL. 15, 273 SVET. Claud. 32 FRONTO p. 224, 16 N. GELL. 15, 2, 3 APVL. apol. 98. agere: VERG. catal. 13, 13 PS. QVINT. decl. 9, 10 RVFIN. hist. mon. 16 p. 437^B apposuit mensam agitque -um (*cf. supra l. 27*). peragere: CLAVD. rapt. Pros. 2, 328. transigere: SEN. epist. 95, 24 PANEG. 3, 12. aptare: POMPON. Atell. 54. assimulare: OV. met. 5, 5 inque repentinos -a versa tumultus assimilare freto possis. canere: STAT. silv. 1, 6, 94. cantare: HOR. carm. 1, 6, 17. capere: MART. 8, 39, 1 qui Palatinae caperet -a mensae. castigare: SEN. dial. 4, 28, 3. celebrare: CIC. Verr. 2, 66 PANEG. in Mess. 144 LIV. 1, 22, 5. 40, 14, 2 VAL. MAX. 9, 1, 5. SIL. 11, 271 extructis celebrant -a mensis. TAC. ann. 4, 59. 15, 69 SVET. Cal. 45 APVL. apol. 47 TERT. nat. 1, 2 AMBR. fid. 1, 15, 98 VVLG. Esth. 3, 15 AVG. civ. 2, 4 p. 57 DRAC. Rom. 6, 119 PASS. Mar. Iac. 11 p. 60, 4 ACT. Achat. 2. concelebrare: Q. CIC. pet. 44. coepere: PLAVT. Persa 121. colere: MIN. FEL. 31, 5. commemorare: CIC. Verr. 6, 94. complere: CIC. Cato 46. concedere: AMM. 22, 12, 6. condecorare: INSCR. coc. Falisc. (Carm. epigr. 2) 4 gondecorant sai⟨pi⟩ sume comvivia loidosque. condire: HIER. epist. 29, 1 *licet* confabulationis tale -um doctrinae quoque sale condiatur (*in imag.*). constituere: CIC. top. 52. instituere: VAL. MAX. 2, 1, 8 SVET. Tit. 7 IVST. 12, 13, 6. continere: VARRO Men. 111 hoc (*sc. vinum*) continet coagulum -um. cruciare: TERT. ieiun. 16. curare: VERG. georg. 1, 301. dare: IVV. 11, 179 CARM. c. pag. 41 SVLP. SEV. dial. 1, 25, 6. deprehendere: SIL. 11, 42. deserere: SVET. Cal. 45. dissipare: APVL. met. 9, 1. ducere: TIB. 1, 9, 61 -a Baccho. MIN. FEL. 31, 5. perducere: LIV. 33, 48, 6. producere: CIC. Cato 46 PANEG. 12, 39. eripere: HOR. epist. 2, 2, 56. exercere: VVLG. Tob. 9, 12. exhibere: VVLG. II reg. 12, 4 INSCR. Röm. Mitt. 1904 p. 148. expedire: VAL. FL. 2, 341. exponere: VAL. CEM. 19, 3. evadere: APVL. met. 1, 26. facere, fieri: CIC. Verr. 2, 66 LEX Vrson. (Corp. II 5439) 18. 27. CATVLL. 47, 5 PROP. 2, 16, 5 VITR. 6, 7, 4 VAL. MAX. 9, 1 ext. 2 VVLG. *17^ies, ex. gr.*: gen. 19, 3 II reg. 3, 20 PETR. CHRYS. serm. 27 p. 277^B. ferre: CIC. Pis. 22. OV. fast. 6, 779 ferte coronatae iuvenum -a lintres. finire: VVLG III reg. 1, 41. foedare: QVINT. decl. 321 p. 263, 12. frequentare: AVG. civ. 2, 20 p. 78. fugere: LYGD. 6, 59 nostrae -a mensae. HIER. epist. 58, 6. gerere: RVFIN. Orig. in cant. prol. p. 64^B non ciborum sed verborum -um gerebatur. habere: PLAVT. Cas. 787 LEX Vrson. (Corp. II 5439) 19. 21. 24. 28 LIV. 40, 7, 1 SEN. contr. 9, 2 (25), 9 PLIN. nat. 7, 185. hilarare: VERG. ecl. 5, 69. exhilarare: SIL. 11, 51. iactare: CIC. Cael. 35. illustrare (*de lucerna*): MART. 14, 41. imperare: LIV. 22, 1, 19. implere dictis: OV. met. 13, 675. ingredi: RVFIN. Orig. in gen. 14, 4 p. 239^C -um sapientiae. inire: CIC. S. Rosc. 52 Pis. 65 LEX Iul. munic. (Corp. I 206) 139 OV. am. 3, 4, 47 met. 4, 763 fast. 4, 353 LIV. 4, 4, 11 SEN. clem. 1, 26, 2 CVRT. 5, 1, 38. 5, 7, 2. 8, 5, 12 VAL. FL. 4, 760 QVINT. decl. 260 p. 66, 12 TAC. ann. 4, 10. 15, 54. 58 SVET. Aug. 74 Claud. 35 HIER. epist. 74, 3 VVLG. gen. 24, 54 SVLP. SEV. chron. 2, 16, 3. ministrare: AMBR. in psalm. 36, 61. mittere: LIV. 26, 14, 4. dimittere: LIV. 36, 29, 5 TAC. ann. 15, 30. praetermittere: SVET. Tib. 72. miscere: MIN. FEL. 28, 2. morari: VAL. MAX. 9, 5, 3. offerre: SOL. 8, 4. ornare: CIC. Quinct. 93 Verr. 5, 44 STAT. silv. 4, 6, 86. exornare: SALL. Iug. 85, 39 CVRT. 8, 5, 9. 9, 7, 15. ostendere: CIC. Mur. 13. parare: CIC. Verr. 4, 65. 5, 62 LVCR. 4, 1131 VERG. Aen. 1, 638 IVVENC. 3, 743 IVST. 12, 14, 8 VVLG. Tob. 7, 9 Esth. 5, 4. 8. apparare: TER. Ad. 965 CIC. Verr. 2, 65. 5, 44 Catil. 2, 20 off. 3, 58 LIV. 24, 16, 17 CVRT. 8, 3, 8 MART. 1, 99, 11. comparare: HEMINA hist. 13. praeparare: HIL. in Matth. 9, 2 VVLG. Esth. 1, 5. 2, 18 II Macc. 2, 28. participare: SVLP. SEV. dial. 2, 7, 4. pati: VAL. FL. 5, 570. personare: APVL. met. 10, 16. ponere: SEN. dial. 10, 12, 5 -a . . . horum non posuerim inter vacantia tempora. STAT. Theb. 2, 81 per Rhodopen rabido -a coetu. disponere: SVLP. SEV. dial. 2, 12, 10. SERM. Caspari anecd. p. 315, 11 ad animarum pastum (*in imag.*). praebere: SVLP. SEV. dial. 2, 6, 4. praetervehere: CIC. Verr. 6, 86 quam diu *classis* -um eius praetervecta est. quaerere: VERG. Aen. 4, 77. reducere: SIL. 8, 136 diem et -a mente reduxit. referre: SVLP. SEV. dial. 1, 5, 2. reficere: PETRON. 23. relinquere: CIC. Cael. 46 LIV. 40, 24, 6 SVET. Aug. 74. renuere: CIC. Cael. 27. repetere: OV. Ib. 431 CVRT. 8, 5, 21. separare: VVLG. Os. 4, 18. sequi: CIC. off. 1, 132 sermo . . . sequatur etiam -a. SEN. mon. 83 convictum potius quam -um sequere. solvere: OV. fast. 6, 675 LIV. 40, 14, 11 SEN. dial. 5, 14, 4 CVRT. 8, 5, 24. 8, 6, 16. SIL. 11, 368. struere: TAC. ann. 15, 37. extruere: SEN. contr. 9, 2 (25), 6. instruere: CIC. Verr. 5, 62 LIV. 45, 32, 11. SEN. contr. 2, 1, 11 suas. 6, 7 CVRT. 8, 4, 22 COLVM. 12, 46, 1 HIL. in Matth. 9, 1 VVLG. Tob. 8, 21. temptare: PLAVT. Stich. 684. tollere: PLAVT. Men. 464 sublatum est -um. trahere: TIB. 2, 3, 47 QVINT. inst. 12, 11, 18 PLIN. epist. 3, 1, 9. extrahere: CVRT. 8, 6, 14. protrahere: SVET. Iul. 52 Nero 34. turbare: OV. met. 12, 222 eversae turbant -a mensae. videre: PLAVT. Bacch. 834 CIC. Verr. 4, 160. 6, 28 PLIN. nat. 14, 96. visere: PRIAP. 68, 29. vitare: MART. 2, 41, 16 HIER. epist. 21, 2. 52, 11.

c *seq. genet.*: HOR. epod. 11, 8 -orum et paenitet. PLAVT. Most. 316 male -i . . . taesumst.

d *seq. dativ.*: adesse: SVET. Tib. 61. interesse: LIV. 33, 28, 2 SEN. contr. exc. 4, 1 VAL. MAX. 2, 1, 9 CVRT. 3, 12, 2. 5, 7, 2. 6, 9, 26. 6, 10, 11 CASSIOD. var. 6, 9, 7 CONC. Epaon. a. 517 p. 22, 11. adhibere: LIV. 23, 8, 5 -o neminem Campanum . . . adhibiturus erat CVRT. 8, 1, 22 FLOR. epit. 2, 12, 11 AVSON. 445, 4 ORIGO Const. 5, 28 AVG. civ. 2, 5 SVLP. SEV. Mart. 25, 3. asciscere: SVLP. SEV. dial. 2, 5, 10. 2, 7, 5. convenire: MACR. sat. 7, 1, 17. se dare: SVET. Iul. 31. indulgere: AMM. 22, 12, 6. se ingerere: AMM. 30, 1, 19. impendere: SEN. contr. 2, 1, 15. interponere: SVET. Cal. 39. se reddere: LIV. 23, 9, 13. se subtrahere: VAL. MAX. 51 ext. 2. supersedere: APVL. apol. 88. superstes esse: SEN. epist. 83, 24. vacare: VVLG. deut. 21, 20 Esth. 9, 17.

e *seq. abl.*: abstinere: PS. FRONTIN. strat. 4, 1, 26 FRONTO p. 74, 11 N. carere: CIC. Att. 12, 13, 2. contineri: CIC. Verr. 6, 26. sibi conciliare: CIC. rep. frg. 8. corrumpere: CIC. Verr. 4, 158. delectari: CIC. Catil. 2, 20 Tusc. 5, 100 Cato 44. 46 epist. 9, 26, 2. dissipare: CIC. Flacc. 90. egredi: VAL. MAX. 9, 8, 2 CVRT. 8, 6, 13. excedere: CVRT. 8, 1, 38. 9, 7, 25. se gerere: CIC. Cael. 49. gratiam quaerere: SALL. Iug. 4, 3. gaudere: TAC. hist. 1, 81. militare: PANEG. 12, 14. prosilire: CVRT. 7, 4, 19. uti: CIC. Verr. 4, 23 Cael. 49.

f *cum praepos.*: *α* a -o: abstinere: PAVL. inst. 1, 21, 14 SVLP. SEV. Mart. 20, 2. deducere: GELL. 2, 15, 2. discedere: SEN. dial. 4, 33, 6. prohibere: CONC. Epaon. a. 517 p. 22, 13. reverti: AVR. Fronto p. 87, 17 N. *β* ad -um: accedere: VVLG. Tob. 9, 12. accire: AVSON. 452, 3. adhibere: CIC. Verr. 6, 137 AVG. civ. 6, 7 p. 258. se applicare: CATO mor. frg. 2. invitare: PORPH. Hor. epist. 1, 5 pr. AMM. 25, 8, 18 AMBR. virg. 1, 1, 1 (*in imag.*). ire: VVLG. Esth. 5, 14. parari: AMM. 21, 9, 2. pergere: PORPH. Hor. epist. 1, 13, 15 VVLG. Esth. 6, 14 PASS. Mar. Iac. 11. procedere: TAC. Germ. 22. rogare: AMM. 16, 8, 8. 28, 4, 17. corrogare: AMM. 18, 2, 13. 20, 4, 13. 29, 6, 5. 31, 5, 5 MART. CAP. 1, 7. ruere: TAC. hist. 2, 68. tenere: CIC. Verr. 4, 65. venire: AMM. 21, 4, 3 VVLG. Esth. 5, 4. 5 SVLP. SEV. Mart. 20, 3. pervenire: CASSIOD. in psalm. 101, 10. vocare: VVLG. Esth. 5, 12. *γ* de -o: abducere: VARRO Men. 11. abripere: CIC. Verr. 5, 24. auferre: CIC. fin. 2, 23. cogitare: SEN. contr. 9, 2 (25), 5. discedere: CIC. Verr. 5, 49. exire: PS. SEN. mon. 181 CVRT. 8, 1, 51 proicere: AVG. civ. 18, 48 p. 332. rapere: TERT. ieiun. 9. surgere: SALV. gub. 6, 77. *δ* ex -o: abducere: SVET. Cal. 25. abire: TAC. hist. 1, 81 PORPH. Hor. epist. 2, 2, 214. auferre: CIC. Verr. 6, 28 SEN. dial. 5, 13, 6. egredi: LIV. 23, 8, 8 SVET. Tib. 72 HIL. c. Const. 10. fugere: LIV. 41, 4, 7. prospectare: TAC. hist. 3, 38. rapere: LIV. 40, 15, 11 SEN. dial. 5, 40, 4. reducere: CIC. Verr. 6, 92. remeare: APVL. met. 6, 11. subrectitare: CATO or. frg. 57, 2 in cubiculum e -o (subreptitavit *edd. vett., Mommsen*). surgere: VAL. MAX. 6, 9 ext. 1. consurgere: TAC. ann. 13, 46. venire: SEN. epist. 83, 15.

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

ε extra -um: abducere: SEN. contr. 4, 2 (25), 4. ζ in -um: accersere: TER. Eun. 626 LIV. 39, 43, 2. adhibere: NEP. praef. 7 TERT. pud. 7. cogere: TERT. adv. Marc. 4, 31 p. 527, 9 invitans *dominus* iam in -um cogens. convocare: IVST. 12, 6, 1. distribuere: PLIN. nat. 14, 97. ducere: NEP. praef. 6 OV. ars 3, 749. inducere: AVG. civ. 3, 21 p. 132. reducere: SVET. Aug. 69. extrahere: SEN. contr. 9, 2 (25), 9. protrahere: CIC. Verr. 5, 24. intrare: VVLG. I Macc. 16, 16. recipere: VVLG. iud. 19, 21. redire: LIV. 40, 7, 9. referre gressum: SIL. 11, 353. reverti: PETRON. 41. secedere: PORPH. Hor. epod. 13 pr. venire: SEN. contr. exc. 4, 1 QVINT. decl. 362 p. 394, 16 SIDON. epist. 1, 2, 6 *al.* TERT. adv. Marc. 4, 31 p. 529, 7 qui cenae istius vocationem in caeleste -um interpretaris spiritalis saturitatis. η in -o: male accipere: VLP. coll. Mos. 1, 11, 2. accubare: CIC. Catil. 2, 10 NEP. Pel. 3, 2 PAVL. FEST. p. 185. accumbere: SCIP. min. or. frg. Gell. 6, 12, 5 CIC. Verr. 2, 66 GELL. 10, 15, 21. discumbere: TAC. ann. 3, 14. recumbere: SEN. dial. 2, 15, 1. adhibere: CIC. Verr. 4, 23. audire: NEP. Att. 14, 1 VAL. MAX. 5, 1 ext. 3 TAC. ann. 2, 57. bibere: CATO agr. 156 VARRO rust. 1, 2, 28. caedere: CIC. Phil. 8, 24. canere: CIC. Verr. 4, 105. cantare: VARRO frg. Non. p. 77. cenare: CATO agr. 156 SEN. benef. 3, 26, 1. collocare: ASCON. Mil. p. 47. comprimi: VVLG. Sirach 31, 17. consultare: TAC. Germ. 22. dare mulsum: VARRO rust. 3, 16, 2. disputare: SEN. contr. 10 praef. 15. esse: PLAVT. Capt. 70. GRACCH. or. frg. Gell. 15, 12, 1 modestius erant. VARRO Men. 336 CIC. Deiot. 19 Cael. 67 LEX Iul. munic. (Corp. I 206) 134 LIV. 37, 7, 12. 39, 42, 10. 44, 22, 8 SEN. contr. 9, 2, 3 *al.* CVRT. 7, 4, 8 VVLG. prov. 23, 20. interesse: CIC. S. Rosc. 39. exigere: SEN. epist. 83, 14. exorare: CIC. Cato 42. exoriri discidium: PLAVT. Mil. 654. exprobrare: CVRT. 9, 7, 17 TERT. test. anim. 4. facere: CIC. off. 1, 144. furari: TAC. hist. 1, 48. iacere: CIC. Verr. 6, 137 SEN. epist. 71, 21 SALV. gub. 6, 74. impendere: AMM. 28, 4, 13. incusare: TAC. ann. 3, 54. 6, 7. lascivire: SALV. gub. 6, 78. legere: CIC. Att. 16, 2, 6. locum habere: OPTAT. 5, 10 p. 141, 9. loqui: SEN. epist. 47, 4. ludere: LIV. 39, 43, 5. mentionem facere de: PETRON. 85. morari: SEN. contr. exc. 4, 1. natare: SEN. nat. 3, 18, 3. nominare: CIC. Tusc. 1, 96. obloqui: PLAVT. Mil. 643. obtineri: CIC. Tusc. 5, 118. occidere: SEN. contr. 9, 2, 1 *saepe.* CVRT. 9, 7, 4. palpitare: SEN. nat. 3, 18, 3. pangere: VAL. MAX. 2, 1, 9. pascere: PS. AVG. serm. 314, 1 in -o cordis sui ... Christum ... pascit. periclitari: CIC. Verr. 6, 132. perire: QVINT. inst. 11, 2, 15 SEN. contr. 9, 2, 1. philosophari: SEN. benef. 4, 2, 1. ponere aliquid: VARRO frg. Char. gramm. I 106, 18 PAVL. dig. 11, 5, 4, 1. poscere: AMM. 28, 4, 13. potare: SEN. epist. 19, 11. rixari: PORPH. Hor. carm. 3, 21, 10. rodere: CIC. Balb. 57. saltare: CIC. Verr. 4, 23 Catil. 2, 23 Mur. 13 Pis. 22 Deiot. 26 VELL. 2, 83, 2. sermo est: SEN. contr. 9, 2 (25), 20. statuere: CIC. Verr. 4, 61. 62. constituere: CIC. Verr. 5, 71. destituere: CIC. Verr. 4, 66. subigere: PLAVT. Mil. 652. tangere: TER. Eun. 420. trucidare: AVG. civ. 3, 22 p. 134. picturas venditare: SVET. Aug. 75. versari: CIC. Quinct. 59 Verr. 6, 28. 31. vesci: HIER. epist. 107, 8. ϑ per -um: currere: MART. 3, 63, 11. diripere: MART. 7, 76, 2. necare: SVET. Nero 43. trahere: MART. 8, 79, 4. ι IVV. 1, 141 *aprum* propter -a natum.

II ***metonymice,*** *i. q. convivae, convictores, sodales*: OV. am. 3, 1, 17 nequitiam vinosa tuam -a narrant. CVRT. 8, 5, 17 credisne illos unius -ii decreto deos factos? COLVM. 8, 12 ut cibus ad satietatem praebeatur quo sint *gallinae* -orum epulis aptiores (12, 50, 1 -orum epulis praeparantur. GREG. M. moral. 1, 10 diluendae sunt epulae -orum. *cf. p. 882, 14*). PLIN. nat. 22, 96 familias nuper interemere et tota -a. 28, 27 repente conticescere -um. STAT. silv. 3, 1, 77 nec *est* quo -a migrent. MART. 7, 97, 11 te -a, te forum (*i. oratores*) sonabit, aedes, compita, porticus, tabernae. 8, 50, 5 tanta tuas celebrant, Caesar, -a laurus. IVV. 5, 82 qua despiciat -a caudā *squilla.* SVET. Aug. 76 post dimissum -um solus cenitabat, cum pleno -o nihil tangeret. APVL. met. 2, 20 -um totum in ... cachinnos effunditur. MIN. FEL. 9, 6 post multas epulas, ubi -um caluit (SVLP. SEV. chron. 2, 13, 7 *cum* -um calere coepisset). TERT. idol. 14 -a constrepunt. CYPR. ad Donat. 16 sonet psalmos -um sobrium (= NICET. p. 81). PANEG. 6, 6 *imago* ad ipsum -ii posita aspectum. AMM. 22, 4, 5 gurgites crevere praerupti -orum. RVST. HELP. hist. testam. 41 pauci saturant -a pisces. *i. q. triclinium, conclave*: CVRT. 8, 5, 9 paulisper epulatus -o egreditur *rex.* PLIN. nat. 19, 19 ardentesque in focis -orum ex eo vidimus mappas. TAC. hist. 1, 82 -um irrumpunt *milites.* ann. 12, 57 -um effluvio lacus appositum. 15, 37 fabricatus est ratem cui superpositum -um navium aliarum tractu moveretur. *i. q. colloquia convivalia*: APVL. met. 11, 24 celebravi natalem sacrorum et suaves epulas et faceta -a. *fortasse huc pertinet* MACR. sat. tit. lib. I -orum primi diei Saturnalium liber primus. *i. q. gaudia convivalia*: LAVS Pis. 153 Ganymedeae repetens -a mensae. CARM. epigr. 1186, 8 -a rapuit dum gloria vitae.

1. convīvo, -āvī, -ātum, -āre *et* **convīvor,** -ātus sum, -ārī. *a* conviva. *cf.* GRAMM. suppl. 31, 25. *inde ab* ENN.; *deponens praeter* TER. Haut. 206 -arier *non ante* CIC. *legitur, et post* SVET., *excepto* AVG., *certa exempla sunt admodum pauca* (*utraque forma p. 886, 17*). NON. p. 474 -ant pro -antur. PRISC. gramm. II 392, 9 apud vetustissimos . . . contra consuetudinem . . . -o pro -or. GLOSS. -o συνευωχοῦμαι, συνεστιῶμαι. -or συνεστιῶμαι.

i. q. una cum aliis cenare, convivium facere, convivio adesse, comissari: ENN. sat. 1 malo hercle magno suo -at sine modo. TITIN. com. 89 gravique obsonio -as. TER. Haut. 206 nolunt crebro -arier. POMPON. Atell. 85 si kalendis ⟨domi⟩ -ant, idibus cenant foris. CIC. Verr. 4, 105 cotidie solitum esse non modo in publico (TREB. Gall. 16, 5), sed etiam de publico -ari. FEST. p. 344 cum proxime eam *fornacem* -atus, super modum potus, somno esset oppressus. SEN. contr. 9, 2 (25), 11 qui sic -atur, quomodo irascitur? SEN. epist. 122, 3 non -antur, sed iusta sibi faciunt (*i. feralia celebrant*). PETRON. 57 -are melius soles. MART. 6, 51, 1 quod -aris sine me. PLIN. epist. 6, 19, 1 candidati ne -entur. SVET. Iul. 48 -atum assidue (Aug. 74 -batur. Vesp. 19). Claud. 32 -atus est. Dom. 21 -batur frequenter (PAVL. MED. vita Ambr. 30 frequentes cum illo -ari solitum) ac large, sed paene raptim. CARM. epigr. 484 vivet et -at ... vivet et -atur. ITALA Matth. 8, 11 (Hil. in Matth. 24, 1) -antibus potius cum Abraham gentibus (ἀνακλιθήσονται μετά, VVLG. recumbent cum). TERT. ieiun. 17 nisi -andi frequentior, nisi obsonandi pollucibilior. apol. 39 quid mirum si tanta caritas -atur (*Fuld.,* conviolatur *cett.*). PORPH. Hor. sat. 1, 6, 47 quod -at cum Maecenate. carm. 3, 19, 18/19 -antes saltare. ITIN. Alex. 53 cum forte apud Medium -rent. LAMPR. Alex. 34, 6 cum inter suos -retur. 34, 7 cum privatim -retur. CAPITOL. Ver. 8, 9 -ante fratre aut convivia comparante. 9, 8 *cum* venatus -atusque esset. TREB. trig. tyr. 30, 14 regum more Persarum -ata est. IVL. VAL. 1, 4 tempus -andi. 2, 27 unus ex -antibus. 3, 42 sacrificatus -atusque. ARNOB. nat. 5, 7 -antibus cunctis. IVST. 3, 3, 4 -ari omnes publice iussit. HIL. in Matth. 22, 7 ex consuetudine -antium. VVLG. Iudas 12 -antes. PS. RVFIN. in Am. 4, 1/3 -antibus militibus. AVG. civ. 22, 4 cum apud eum -retur. in psalm. 37, 16 ad hoc paremus in eodem -ari. 58 serm. 1, 7 -batur cum infimis. 100, 8 -atum esse cum superbis fid. et op. 17, 31 -antibus admiscentur. serm. ed. Mai 2, 1 -andi gratia. MACR. sat. 7, 1, 8 modum dispensationis, quem das philosophiae -anti. PS. LEO M. serm. app. 15, 4 -are cum peccatoribus. GREG. TVR. Franc. 10, 6 cum illis ullatenus -asse. VEREC. comm. 9, 11 -ati sunt cum Absalon. GREG. M. moral. 1, 10 filii -antes. 2, 48. PS. THOM. euang. 47 benedicebat -antes. *nota singularia i. q. consumere*: CAEL. AVR. chron. 2, 1, 8 quo perfecto accepta -antes. *fortasse i. q. convivere, cohaerere*: CAEL. AVR. chron. 4, 1, 4 non stricturam considerans potius quam -antem causam sanguinis detrahendam (*leg.* detrahendi*?*)

2. convīvo, -īxī, -īctum, -ere *a* con *et* vivere. *primum legitur apud* SEN. rhet., *deest poetis praeter* MART. 1, 86, 8 *et* CARM. adv. Marc. 3, 231. *frequens in titulis sepulcralibus de coniugibus. de formis*: CORP. III 2225 convixxit. XI 2657 cunvixit. INSCR. christ. Rossi I 650 (*a. 406*) cun bixi. GLOSS. συνζῶ. συμβιῶ. -it συνζῇ, συνεστιᾶται [*lectio dubia*: LAMPR. Comm. 2, 9].

i. q. una cum alio vel aliis vivere: *absolute*: SEN. contr. 9, 6 (29), 15 novercae -enti. SEN. epist. 123, 15 aeque conbibendi et -endi sapiens est peritissimus. MART. 1, 86, 8 non -ere, nec videre saltim, non audire licet. PELAG. in Phil. 3 p. 849[B] *si* compatimus (*sic*) et -emus. VVLG. sap. 8, 9 hanc adducere mihi ad -endum. II Cor. 7, 3 ad commoriendum et ad -endum (II Tim. 2, 11 si commortui sumus et -emus). AVG. gen. ad litt. 9, 5, 9 p. 273, 13 ad -endum et colloquendum. CAEL. AVR. chron. 1, 6, 181 cum . . . odio -entium. *nota*: ARATOR act. 1, 257 hospite gressu -xere pedes *claudi* (*i. revixere, convaluere*). *c. dat.*: SEN. benef. 1, 12, 2 consumi munus meum nolo; extet, haereat amico meo, -at (*in imag.*). epist. 104, 20 quamdiu avaro ... -xeris. 104, 21 si -ere etiam Graecis iuvat. PS. SEN. mon. 150 regibus -unt (-ant *cod. Salm.*). TERT. resurr. 47 commortui Christo ... -emus illi (scorp. 13. CHROMAT. in Matth. 1, 2 Christo -imus. RVFIN. Orig. in num. 12, 3). PETR. CHRYS. serm. 1 p. 186[C] neque -it porcis qui vivit porcis. *nota*: CAEL. AVR. acut. 3, 15, 120 Democritus qui Hippocrati -xit (*i. aequalis fuit*). *cum aliquo*: ITALA Rom. 6, 8 (cod. Göttweih. [*Archiv 12, 131*]. Tert. pudic. 17) -emus cum illo (συζήσομεν, cod. g simul vel -emus, VVLG. vivemus). HERM. vulg. mand. 4, 1 numquid peccat vir, si -at cum illa (*sc. adultera*). TERT. idol. 14 cum peccatoribus ... cum ethnicis. IVST. 36, 2, 15 cum peregrinis. AVELL. p. 512, 8 domini cum hominibus -entis et convescentis. CASSIOD. var. 12, 24, 5 paupertas . . . cum divitibus sub aequalitate -it. GREG. M. epist. 1, 45 fratres . . . debeatis consolandos -endosque (*i. ut -ant*) vobiscum. INSCR. christ. Rossi I 14 (*a. 279*) cum Aurelio Sabutio annis (I 313 [*a. 382*]. CORP. III 2225 qui convixxit mecum annis quinque. 6988 cum quo -xi. VI 13346. 34706. 35591. X 4536, 4/5. 5986, 7/8. 7167, 5 [*a. 356*]. XI 2657 cun quem [*sic*] cunvixit. 4483 [*Ameriae*]. 6417 [*Pisauri*]. 6574 [*Sassinae*]. XIV 3458). *i. q. convivari* (*cf. l. 47*): QVINT. inst. 1, 6, 44 lavamur et tondemur et -imus ex consuetudine. 5, 9, 14 -ere cum adulescentibus. 7, 3, 31 iuvenes qui -ere solebant. SPART. Pesc. 10, 6 simul furto -erant. NOVELL. Iust. 117, 8, 4 si cum viris . . . extraneis -it (συμποσιάζῃ) aut cum eis lavatur. CARM. adv. Marc. 3, 231 -xere apostoli Christo cibo assidue.

convīvus, -a, -um *a* con *et* vivus. TERT. Scap. 3 *cum Claudius* vastatus peste -is vermibus ebullisset [CORP. III 5246 con | vivi fec. sibi *est* con(iuges) vivi. *sim.* 10603 con(iugi) | vive]. *Gudeman.*

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

conula, -ae *f.* *nomen herbae*: Ps. APVL. herb 58 Latini -am *vocant herbam polion.* *cf.* cunila. *L.*

cōnum, -ī *n. v.* conus.

convocātio, -ōnis *f. a* convocare. GLOSS. σύγκλητος. PAVL. FEST. p. 66 'contio' conventus, dicta quasi -o. AVG. in psalm. 77, 3 congregatio magis pecorum, -o vero magis hominum intellegi solet. CIC. p. red. in sen. 38 nulla ad rem publicam defendendam populi Romani -o *extitit.* TERT. uxor. 2, 4 quis nocturnis -bus, si ita oportuerit, a latere suo adimi libenter feret? ITALA deut. 18, 16 (Aug. loc. hept. 5, 50 p. 609, 2) quae petisti a domino deo tuo in Coreb in die -is dicentes (τῇ ἡμέρᾳ τῆς ἐκκλησίας, VVLG. quando contio congregata est). AVG. in psalm. 81, 1 quod inter congregationem, unde synagoga et -em, unde ecclesia nomen accepit, distet aliquid (CASSIOD. in psalm. 81 praef. ISID. orig. 8, 1, 8).

convocātor, -ōris *m. a* convocare. *is qui convocat*: AVG. serm. 95, 6 sponsus ipse convivii convocator.

convocātus, -ūs *m. a* convocare. GLOSS. IV 325, 16 contio, conventus. MARCIAN. dig. 48, 6, 3, 2 qui . . . convocatu seditione villas expugnaverint.

(**convōcium,** -ī *n.*) PAVL. FEST. p. 41 convicium . . . immutata littera quasi convocium. VLP. dig. 47, 10, 15, 4. *v. p. 873, 5.*

***convoco,** -āvī, -ātum, -āre *a* con *et* vocare. GLOSS. συγκαλῶ, multos in unum colligo. MAR. VICTORIN. gramm. VI 18, 22 comvoco. *inde a* PLAVTO, *deest* TER. RHET. Her. LVCR. VERG. HOR. PROP. VAL. FL. MART. IVV. TAC. FLOR.

i. q. cogere, congregare, corrogare sim.: PLAVT. Most. 1049 capio consilium, ut s e n a t u m congerronum -em (CIC. Verr. 2, 129 in aede Castoris . . ., quo saepe numero senatus -atur. Catil. 2, 12 in aedem. Sull. 65 SALL. Catil. 50, 3 OV. met. 15, 591 LIV. 3, 18, 2 VELL. 2, 58, 2 *al.* *in imagine*: PLAVT. Epid. 159 de re argentaria iam senatum -bo in corde consiliarium. Most. 688 dum mihi senatum consili in cor -o). PLAVT. Stich. 503 amicos. TRAG. inc. 41 Graios omnes. SCAVR. or. frg. Ascon. Scaur. p. 22 Q. Varius M. Scaurum principem senatus socios in arma ait -asse. VARRO Men. 18. ling. 6, 93 exercitum urbanum. CIC. Verr. 5, 54 artifices omnes. 5, 73. Caecin. 2. 59 qui c o n g r e g a t homines et -at (Tusc. 1, 62 dissipatos homines congregavit et ad societatem vitae -vit. *cf.* AVG. in psalm. 81, 1 congregari et pecora solent . . . -ari autem magis est utentium ratione, sicut sunt homines). CIC. Cluent. 22 propinquos. p. red. in sen. 25 vos frequentissimos in Capitolium. Sest. 128 cuncta ex Italia omnes qui rempublicam salvam vellent. Vatin. 18 concilium (*cf. p. 48, 19 sqq.* consilium *p. 460, 50 sqq.*). Brut. 191 -atis auditoribus. leg. 1, 53 in locum unum. 3, 44 populus . . . fuse in tribus -atus (*cf.* QVINT. decl. 254 p. 40, 17 -ari tribus, contrahi populum). off. 3, 58 piscatores ad se (CAES. Gall. 5, 4, 3 principibus Treverorum ad se -atis) *et saepe.* CATVLL. 41, 6 CAES. Gall. 3, 5, 3. 4, 23, 5. 6, 7, 8 *al.* SALL. Catil. 17, 2 in unum omnes -at. NEP. Hann. 10, 5. OV. met. 1, 276 -at hic (*Neptunus*) amnes (*sc. deos*). fast. 2, 589 *al.* LIV. 3, 45, 7. 7, 36, 9 classico ad contionem. 25, 14, 2. 26, 48, 3 *al.* FAST. Praen. Ian. 3 (Corp. I² p. 231) ⟨cum popul⟩us coire, -are (*leg.* -ari), cógi potest. VAL. MAX. 3, 2, 17 PHAEDR. 2, 8, 26. ACT. Arv. a. 37 (?) 2 consulum collegas -vit. SEN. epist. 77, 5 *al.* CVRT. 5, 4, 2. 5, 6, 1 *al.* LVCAN. 1, 296 PETRON. 132. PLIN. nat. 11, 68 *apes.* SIL. 16, 287 HOMER. 51. 131 PLIN. epist. 4, 11, 6 SVET. Iul. 29 Cal. 60. Claud. 18 auxilio plebem per magistratus ex omnibus vicis -vit (*cf.* APVL. met. 7, 7 omnem viciniam suppetiatum -ans). VLP. dig. 48, 4, 1, 1. FLORENT. dig. 29, 1, 24 -atis ad hoc hominibus, ut voluntatem suam testaretur. TERT. adv. Marc. 3, 13 p. 396, 14 vagitu ad arma esset -urus infans. ITALA deut. 31, 12 (Lugd.) -ans viros (ἐκκλησιάσας, VVLG. congregato). 31, 28. Ios. 23, 2 (Lugd.; συνεκάλεσεν, VVLG. vocavit). num. 16, 2 (Lugd.) -ati curiae (σύγκλητοι βουλῆς, VVLG. qui tempore concilii per nomina vocabantur). SPART. Did. 8, 2. CAPITOL. Max. Balb. 3, 3 ad rostra. SPART. Carac. 6, 2 in gymnasium. IVST. 12, 6, 1 in convivium. AMM. 18, 2, 3 ad expeditionem undique milite -ato. 21, 5, 1 *al.* VVLG. gen. 35, 2 exod. 19, 7. num. 8, 9 (συνάξεις). Ier. 1, 15 omnes cognationes. I Macc. 14, 44 conventum. Matth. 10, 1. Marc. 8, 1 *et saepe.* RVFIN. hist. 2, 23, 22 consessum iudicum -at (καθίζει συνέδριον). MART. CAP. 1, 3 in testimonium. COD. Iust. 6, 23, 29, 6. -ant *b e s t i a e*: PLIN. nat. 10, 155 *gallinae* incerti singultus sollicite -antis. APVL. met. 6, 10 *formicula* -at corrogatque cunctam formicarum accolarum classem. -antur *r e s*: TIB. 1, 2, 50 aestivo -at orbe nives *saga.* SEN. Phoen. 569 -atus vocis et citharae sono per se ipse summas venit in turres lapis. STAT. Theb. 2, 414 *serpens* -at in fauces et squamea colla venenum. VVLG. Ezech. 38, 21 -bo (καλέσω) adversus eum in cunctis montibus meis gladium. *de s i n g u l i s, i. q. vocare, citare*: LVCIF. Athan. 1, 2 p. 68, 11 numquid non licuerat deo, priusquam Cain -ret atque interrogaret, punire? MART. CAP. 1, 47 de eadem regione solus Pluton . . . -atur. 2, 143 in quam rem implendam alumnum suum . . . -vit. 2, 192 *vers.* sic vario cunctus te nomine -at orbis. 4, 328 quae introgressa est Delio -ante . . . femina. DIONYS. EXIG. Greg. Nyss. creat. 2 p. 351ᴮ ad praeparatas iam delicias -atum invitat. GEST. Pilat. 1, 3 -ans Pilatus cursorem dicit ei (advocans *cod. D*; μετακαλεσάμενος *vel* προσκαλεσάμενος).

d e r i v a t a: convocatio, convocator, convocatus.

convolātus, -ūs *m. a* convolare. GILD. Brit. 17 chron. III p. 34, 14 pupilli persaepe licet palpebrarum -bus innovati.

convolo, -āvī, -āre *a* con *et* volare. GLOSS. καθίπταμαι. *inde a* TER.

i. q. c o n c u r r e r e sim. (*de avibus* SOL. *l. 15*): *g e n e r a t i m*: TER. Hec. 40 populus -at, tumultuantur clamant. RHET. Her. 4, 55, 67 ex aliis alii partibus -ant. CIC. dom. 57 qui cuncta ex Italia ad me revocandum -erunt. Sest. 109 in qua *causa* furiae concitatae tamquam ad funus rei publicae -ant. Rab. Post. 18 si lex ⟨de ea⟩ re ferretur, -retis ad rostra. Tusc. 3, 50 statim. Att. 10, 15, 2. PRIAP. 51, 27 apertam -atis ad poenam. OV. fast. 6, 343. LIV. 2, 27, 8 undique. 2, 28, 9 ad sellas consulum propere -vere. SEN. apocol. 13 PLIN. nat. 7, 143. APVL. met. 3, 28 auxiliis hinc inde -antibus. 4, 18 prompte. apol. 88 ne cives denuo ad sportulas -rent. SOL. 10, 12 in septentrionalem plagam hieme grues frequentissimas -are. PANEG. 8, 8 omnes ex agris omnium aetatum homines -erunt. TREB. Gall. 7, 4 Romam cursu rapido -vit. 10, 7. trig. tyr. 1, 2 qui ex diversis orbis partibus ad imperium -bant. CAPITOL. Maximin. 25, 5. IVST. 33, 2, 3 cum ad unum opprimendum undique hostes -rent. SYMM. rel. 37, 2 AMM. 17, 13, 22 HEGES. 3, 23, 1 VVLG. II Macc. 5, 5 AVG. c. Emer. 1 agon. 12, 13 alii neglectis temporalibus bonis -ant ad divina. COD. Theod. 3, 12, 1 (*a. 342*) si quis . . . in eius amplexum . . . -erit. 8, 4, 25 (*a. 412*) ad militiam. MARCELL. chron. II auct. p. 104, 536, 1 PETR. CHRYS. serm. 115 p. 516ᴬ EPIST. pontif. Cassiod. var. p. 391. CASSIOD. in psalm. 31, 10. 61, 9 ad spem criminum -are. IORD. Get. 24 ad Theodorici Gothorum regis gremio -vit. LEX Burg. Rom. 2, 6 si servus . . . ad ecclesiam -erit. CAES. AREL. epist. de hum. 1 ad portum monasterii feliciter -asse. *d e r e b u s*: AMM. 14, 10, 6 ritu grandinis undique -antibus telis (19, 1, 8). 16, 12, 43 iaculorum stridentium crebritate hinc indeque -ante (20, 11, 21 utrimque -ante missilium crebritate). 20, 6, 6 faces cum taedis ardentibus et malleolis . . . undique -bant. 23, 5, 14 flammas suapte natura ad sublimia -are. *l a t i o r e s e n s u, i. q. advolare, confugere*: PAVL. dig. 30, 33 ad secundum legatum testatorem -asse. Ps. RVFIN. in Os. 4, 1 ad . . . paenitentiam -ate. AVG. c. Iul. op. imperf. 2, 22 ad hanc apostoli sententiam -vit. SVLP. SEV. Mart. 3, 5 ad baptismum. SEV. MINOR. p. 745ᴮ ad orationis praesidium -vimus. COD. Theod. 1, 5, 14 (*a. 405*) si qui posthac velut indebitis oneribus gravati ad preces crediderint -andum. 4, 4, 7, 1 (*a. 424*) ad fideicommissi subsidium -are (COD. Iust. 6, 36, 8, 2). SALV. gub. 6, 95 ad ludos curritur, ad insanias -atur. FAVST. REI. grat. 1, 10 p. 36, 10 ad pythonissae . . . responsa fallentia -vit *Saul.* CASSIOD. var. 3, 27, 1 ad pietatis nostrae remedia haud irrite -asti. EPIST. pontif. Cassiod. var. p. 390 ut . . . ad iudicia publica -rent. COD. Iust. 1, 4, 2 frustratoriae dilationis causa ad appellationis a u x i l i u m -erit (6, 30, 22, 14a ad deliberationis auxilium. 7, 62, 39 pr. ad provocationis auxilium. *cf.* PETR. CHRYS. serm. 45 p. 326ᴬ *propheta* ad auxilium misericordiae -vit). COD. Iust. 3, 1, 14, 4 ad alterius advocati patrocinium -are. 4, 1, 11 pr. 5, 17, 9 licebit mulieri . . . ad secundas nuptias -are. PASS. Mar. Iac. 4 p. 50, 19 quasi ad famosam sedem fidei -arat. PASS. Rogat. 2 ad catholicae fidei gratiam. PASS. Felicit. p. 63, 89 martyres . . . ad aeterna praemia -erunt in caelis.

convolsio *sim. v.* convulsio.

convolvo, -volvī, -volūtum, -ere *a* con *et* volvere. *inde a* VARRONE *et* CIC.

1 *i. q. c o m p l i c a r e, c o n g l o m e r a r e, c o l l i g e r e*: VARRO ling. 7, 44 crines -utos ad verticem capitis. VERG. georg. 3, 426 *a n g u i s* squamea -ens (GLOSS. IV 46, 7 involvens) sublato pectore terga (Aen. 2, 474 *coluber* lubrica -it sublato pectore terga. MANIL. 1, 433 Cetus -ens squamea terga. VAL. MAX. 1, 8, 2 inque multiplicem orbem per summam quietem est -utus. PLIN. nat. 10, 197 *serpentes* in semet -uti. 24, 142 draconis -uti. CAEL. AVR. chron. 5, 1, 3). FEST. p. 330 funis nauticus in orbem -utus. SEN. apocol. 4 turpi -ens stamina fuso. epist. 28, 3 *onera* inaequaliter -uta. 65, 19 quis omnia in uno mersa et materia inerti -uta discreverit. PLIN. nat. 2, 33 -utus aer eandem in partem aeterna mundi vertigine. 2, 104. 9, 2 nunc flatu, nunc fluctu -utis seminibus atque principiis. 11, 124 cornua -uta in anfractum arietum generi. 12, 35 nigrum et in offas -utum hadrobolon (12, 75 tractis funiculis herbam eam -i atque ita offas fieri). 12, 129 arborem f o l i o -uto (21, 18 -utis foliorum paniculis. 21, 183). 13, 2 *odores* cedri tantum et citri suorum fruticum et in sacris fumo -utum nidorem verius quam odorem noverant. 16, 29 pumices gignit et e foliis -utas pilulas. 16, 141 meta *cupressi* in fastigium -uta. 18, 300 *culmus* siccatus in manipulos -itur atque ita pro faeno bubus datur. 24, 182 hos dactylos -utos naribus inserunt. 29, 52. 36, 55 *marmor* Augusteum undatim crispum in vertices, Tibereum sparsa, non -uta, canitie. 37, 94 *carbunculos* Aethiopicos pingues lucemque non fundentes -uto igne flagrare. *nota de v o l u m i n i b u s*: SEN. contr. 10 praef. 8 cum recitaret historiam, magnam partem illum libri -isse (*i. transisse*). ITALA Is. 34, 4 (Tert. adv. Herm. 34 p. 163, 11) caelum -etur ut liber (ἑλιγήσεται, VVLG. complicabuntur). *r e f l e x i v e*: PLIN. nat. 8, 133 *erinacei* -untur in formam pilae. 12, 49 ut *amomum* cohaereat -atque se in uvae modum. 16, 185 in iis *arboribus* nec vena nec pulpa, quodam callo carnis in se -uto. 16, 198 *arboris* spiras, ubi -ēre se venae atque nodi. 17, 89 *cupressi* umbra minima et in se -uta. *in imagine*: APVL. flor.

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

18 p. 89 videntur haec sophistarum argumenta... vice spinarum, quas ventus -erit, inter se cohaerere. CYPR. GALL. iud. 564 varia -it verba figura (HIER. epist. 74, 6 quidquid in buccam venerit celeri sermone -imus. *cf.* CORIPP. Ioh. 6, 747 rictuque tremendo murmura -it saevus *leo*). AMM. 14, 11, 26 *Adrastia* multiplices actus permutando -it. VVLG. thren. 1, 14 vigilavit iugum iniquitatum mearum; in manu eius -utae sunt (συνεπλάκησαν) et impositae collo meo.

2 *i. q. circumvolvere, circumdare*: CAES. civ. 2, 2, 4 antecedebat testudo...-uta omnibus rebus, quibus ignis iactus et lapides defendi possent. SEN. Thy. 1079 nubibus totum horridis -e mundum. PLIN. nat. 15, 60 cetera mala et foliis ficulnis... singula -i. 19, 27 ocreatis cruribus manuque textis manicis -uta. 25, 48 caule palmi, ferulaceo bulborum tunicis -uto. 32, 40 *aegri* -uti calidam aquam bibant. APVL. met. 4, 11 corpus reliquum veste lintea diligenter -utum (LACT. inst. 2, 4, 9 defunctorum corpora odoribus ac vestibus pretiosis illita et -uta. 4, 19, 7). AVIEN. Arat. 1484 *si* deae (*Lunae*) -at circulus oras suffusus rutilo. VEG. mil. 4, 18 *falarica* sulphure resina bitumine stuppisque -itur infusa oleo. mulom. 2, 7, 1 cerebellare de lanata pelle -is. HIER. epist. 46, 5 ad caput sudarium -utum. SALV. eccl. 1, 45 nisi tota penitus luto membra -ant *sues*. DIONYS. EXIG. Greg Nyss. creat. 31 p. 403B cor pulmone -utum atque circumdatum. *in imagine*: ARNOB. nat. 5, 33 mysteria illa -ere tenebrosa obscuritate. LACT. inst. 5, 17, 2 iustitiam stultitiae specie -utam. IVVENC. 1, 527 perpetuis animam...-ere poenis.

3 *i. q. volvere*: LVCR. 6, 201 quaerentesque viam circum versantur et ignis semina -unt ⟨e⟩ nubibus *venti*. SEN. Ag. 478 turbo -it mare (epist. 94, 67 turbinum more, qui rapta -unt, sed ipsi ante volvuntur. *cf.* CORIPP. Ioh. 1, 360 *venti* ab extremo -unt aequora fundo. 7, 447 *ventus* flatu -it harenas). SEN. nat. 2, 6, 4 *aer* arbusta silvasque -it. epist. 14, 8 Charybdis maria -it. LVCAN. 5, 622 mare -it gentes (*i. inundando involvit*). PLIN. nat. 2, 132 defert hic *typhon* secum aliquid abruptum e nube gelida -ens versansque. 33, 107 *materia* in ipsa flamma -uta vericulo. AMM. 22, 8, 42 eodem carpenta quo libuerit -entes. VVLG. Is. 38, 12 generatio mea ablata est et -uta est a me quasi tabernaculum pastorum (ἐξῆλθε καὶ ἀπῆλθεν). LACT. opif. 11, 16 intestinorum multiplices spirae ac longitudo in se -uta et uno tamen substricta vinculo. *reflexive*: CIC. Arat. 85 quam (*Sagittam*) propter nitens pinna -itur Ales. div. 1, 46 cum se -ens sol elaberetur. AVIEN. Arat. 87. 366 permixta simul vulgi vice -untur. 611. 933 *al.* FAV. EVL. p. 5, 23 mundani cursus tempora solis moderatione -i. *in imagine*: SEN. dial. 6, 21, 1 de nostris aetatibus loquor, quas incredibili celeritate constat -i. ZENO 2, 45 -utae (*i. iam transactae*) hiemis tristitudine. *i. q. conterere, delere*: FLOR. epit. 2, 11, 1 Gallograeciam quoque Syriaci belli ruina -it (IORD. Rom. 224 Galatiam Syriaci belli ruina -it). VVLG. Is. 9, 18 succendetur in densitate saltus et -etur (συγκαταφάγεται) superbia fumi. CORIPP. Ioh. 1, 330 *flamma* omnia -ens succensae robora terrae. AMM. 31, 7, 10 quo per proclive rotarum modo obvios impetu -rent acriore. MAR. VICTOR aleth. 2, 379 causaque nocentum criminis expertes animas -ere mallet. 2, 393 implicitosque homines et quicquid vivere iussi causa hominum tumidi -at labe profundi. CORIPP. Ioh. 4, 711 Mars furit et media permistos caede virorum exanimes -it equos.

compos. inconvolutus.

convolūtātio, -ōnis *f. a* convolutari. ITALA II Petr. 2, 10 (Cassiod. compl. in II Petr. 2, 10) qui post carnem in desideria convolutationis eunt (μιασμοῦ. VVLG. in concupiscentia immunditiae).

convolūtor, -ātus, -āri [*a* con *et* volutari. *Th.*]. SEN. nat. 7, 9, 2 cum vagus et incertus spiritus -atus est. epist. 114, 25 cum omni exoletorum feminarumque turba -atur. *Spelthahn.*

convolvulus, -ī *m.* [*cf. c.* convolvere. *Th.*]. **1** *nomen bestiolae*: CATO agr. 95, 2 convolvolus in vinia ne siet. *ibid.* -us non nascetur. *inde* PLIN. nat. 17, 264 *bis*. *cf.* involvulus. **2** *nomen herbae*: PLIN. nat. 21, 23 *describitur*.

convomo, -ere *a* con *et* vomere. *i. q. vomendo conspurcare*: CIC. Phil. 2, 76 cum tu Narbone mensas hospitum convŏmeres. IVV. 6, 101 illa maritum -it.

convoro, -āre *a* con *et* vorare. *i. q. simul devorare*: TERT. adv. Marc. 1, 1 p. 291, 7 parentum cadavera cum pecudibus caesa convivio convorant.

convorro *v.* converro. **convorto** *v.* converto.

convoveo, -vōtus, -ēre *a* con *et* vovere. *i. q. coniurare*: S. C. de Bacch. (Corp. X 104) 13 neve posthac inter sed conioura⟨se nev⟩e comvovisse neve conspondise neve conpromesise velet. PAVL. FEST. p. 42 convoti isdem votis obligati.

cōnus, -ī *m.* [*gr.* κῶνος. *Th.*]. VARRO ling. 5, 115 conum quod cogitur in cacumen versus. *rectius* SERV. auct. Aen. 3, 468 -i tamen appellationem sciendum a graeco tractam. cōnum *n.*: VARRO *l. 75* SVLP. SEV. *p. 890, 5* GLOSS. cōna *f.*: GLOSS. *inde a* CIC. *et* LVCR.

1 ***figura mathematica***: CIC. nat. deor. 1, 24 mihi vel cylindri vel quadrati vel -i vel pyramidis *forma* videtur esse formosior quam *sphaera*. 2, 47. LVCR. 4, 429 porticus...longa tamen parte ab summa cum tota videtur, paulatim trahit angusti fastigia -i..., donec in obscurum -i conduxit acumen. AVIEN. Arat. 473 summo qua fax in vertice vibrat Virginis inque auras -i vice surgit acuti *Equus*. AVSON. Mos. 312 Dinochares, quadro cui in fastigia -o surgit... pyramis (AMM. 22, 15, 29 *pyramis* ideo sic appellatur, quod ad ignis speciem... extenuatur in -um). PRVD. psych. 871 *columnarum* tegit edita calculus albens in -um caesus capita. SVLP. SEV. dial. 3, 8, 4 moles turrita quae in -um sublime procedens superstitionem loci... servabat (*cf.* PAVL. PETRIC. Mart. 5, 536 in -um surgens turritae molis in altum mirificum tendebat opus *templi*). MACR. somn. 1, 12, 5 anima descendens a tereti, quae sola forma divina est, in -um defluendo producitur. CARM. de pond. 105 MART. CAP. 6, 721. 722. SIDON. epist. 2, 2, 5 tecti apice in -um cacuminato. *cf.* carm. 18, 3 aemula Baiano tolluntur culmina -o parque cothurnato vertice fulget apex. *de umbra*: LVCR. 5, 764 menstrua dum rigidas -i perlabitur umbras *terra*. CHALC. comm. 90 circuli umbra...nascitur in modum -i desinens in acumen. 91 AMM. 20, 3, 8 MACR. somn. 1, 15, 11. *de visu*: CHALC. comm. 237 Stoici vero videndi causa in nativi spiritus intentione constituunt cuius effigiem -i similem volunt *eqs.* *de fluminibus confluentibus*: RVT. NAM. 1, 567 -um pyramidis coeuntia flumina *Arnus et Ausur* ducunt. *in scribendo abracadabra*: SER. SAMM. 939 donec in angustum redigatur littera -um.

2 ***translate***: **a** *pars galeae*: SERV. Aen. 3, 468 -us est curvatura quae in galea prominet, super quam cristae sunt (12, 492 ISID. orig. 18, 14, 2 GLOSS. V 550, 52). GLOSS. summa pars galeae. crista, iuba, crepitaculum. κύμβαλον καὶ τὸ ἄκρον τῆς περικεφαλαίας. VERG. Aen. 3, 468 -um insignis galeae. OV. met. 3, 108 tegmina mox capitum picto nutantia -o. PLIN. nat. 10, 2 -osque bellicos et galeas adornantes pinnae *struthocameli* (*cf.* 37, 204). VAL. FL. 1, 385 in summo laurus Peneia -o. 3, 51. 6, 605 ora sub excelso iamdudum vertice -i saeva micant (SIL. 2, 398 vibrant cui *galeae* vertice -i albentis niveae... pennae. 10, 179. *cf.* STAT. Theb. 8, 402 pulcher adhuc belli vultus: stant vertice -i. 12, 401). SIL. 1, 628 Ligurum horrentes -i. 4, 14. 119. 8, 419 -ique implumes. 10, 102. 16, 556 crista nitenti insurgens -o. STAT. Theb. 4, 21 amplexuque truces deducere -os. 4, 236 chlamys horrida pendet, et -o Ledaeus apex (*cf.* SERV. Aen. 10, 270 apex: -i altitudo hoc). 7, 351 omnibus immixtas -o super aspice laurus. 8, 568. 706. 9, 697. Ach. 1, 437 galeasque attollere -is. AMM. 20, 11, 21. CLAVD. 7, 194 altum fulminea crispare in casside -um festinat Steropes. SIDON. carm. 7, 266. *nota*: AVSON. 290, 17 *Capua*, Roma altera quondam, comere quae paribus potuit fastigia -is. *de ipsa galea*: FRONTO p. 158, 7 N. loricas et -os et enses et balteos et omnem armorum suppellectilem. CORIPP. Ioh. 2, 280 -os pellibus aptant suppositis. 4, 1006. *de corona turrita*: RVT. NAM. 1, 117 aurea turrigero radient diademata -o, *tibi o Roma*. *de crista avium*: SOL. 33, 11 phoenix avis... capite honorato in -um plumis extantibus (PLIN. nat. 10, 3 plumeo apice). *de cacumine arborum*: CYPR. GALL. exod. 574 *palmae* vertice celso motabant septem denos per nubila -os (cunos *vel* chunos *trad.*). *adde*: gen. 1132 atque sŭum (*Iosephi maniplum*) recto sublimem surgere -o.

b *fructus cupressi*: SERV. Aen. 3, 680 -us dicitur fructus cupressi, et ipse κωνοειδής est; nam a rotunditate in acumen levatur (ISID. orig. 17, 7, 34). GLOSS. fructus cypressi seu rotunditas. cona fructus cypressi; -a dicitur eo quod conum imitetur. conum hasta cypressi seu rotunditas. COLVM. 6, 7, 2 cupressini XV -i. CAEL. AVR. chron. 3, 8, 143 -o (*sc. cypressi*), et foliis hederae *utitur*. ORIBAS. eup. 2, 1 C 35.

c *crepundia*: *i. q. turbo*: BOETH. mus. 1, 3 si -um, quem turbinem vocant, quis diligenter extornet. *i. q. crepitaculum v. l. 23.*

d *genus horologii*: VITR. 9, 8, 1 Dionysodorum -um *dicitur invenisse*.

derivata: conifer, coniger. conoides.

[**conuto** consuto GLOSS. V 520, 30. consulto consulo *Götz.*]

convulnero, -āvī, -ātum, -āre *a* con *et* vulnerare. *legitur inde a* BELL. Afr. *et* SEN. rhet. *proprie, i. q. vehementer vulnerare*: BELL. Afr. 5 neque primo adventu -ari exercitum volebat. 7, 5 multos iaculis -arunt (69, 5). 15, 2. 17, 2. 39, 3. 41, 1. 52, 3. 61, 3. CELS. 7, 26, 2 p. 309 ne *calculus* in oram vulneris incidat eamque -et. p. 310 *bis*. CVRT. 5, 13, 17 iumenta quoque, ne longius prosequi possent, -ant. PLIN. nat. 8, 129. 11, 185 FRONTIN. strat. 2, 5, 31. APVL. met. 6, 22 licet tu, *Cupido*, istud pectus meum (*Iovis*)...-aris (*in imag.*) assiduis ictibus crebrisque terrenae libidinis foedaveris. 7, 18. 8, 13 acu crinali... Thrasylli -at tota lumina. TERT. resurr. 51. IVST. 2, 6, 20 quem falce astu -verat. VVLG. Iob 16, 14 -vit lumbos meos (*aliter gr.*). *i. q. laedere*: COLVM. 4, 24, 18 pressius enim si adnodes applicito ferro, aut tota tollitur aut -atur *gemma*. FRONTIN. aq. 27 ne rivus saepius -etur (*sc. laesa fistula*. 115). TERT. apol. 22 si fruges nescio quod latens vitium... in pubertate -at. ARNOB. nat. 6, 16 quemadmodum *signa deorum* robigine -entur exesa. *nota de stigmate*: PLIN. paneg. 35 neque... ferream frontem nequiquam -andam praebeant notis et notas suas rideant. *translate*: SEN. contr. 2, 1, 6 -atum libidinibus. SEN. dial. 2, 17, 1 maledicta mores et vitam -antia. 9, 11, 5 eo magis -beris et confodieris, quia nescis praebere iugulum (*Fortuna loquitur*). SYMM. epist. 1, 16, 2 fratris mei Hesperii honore exulto, taciturnitate -or. HEGES. 1, 45, 5 crebro quoque maerore animi afflictum gerebat *Herodes* tot parricidiis -atus (conulceratus *aliquot codd. dett.*). CHRON. Gall. chron. I p. 658, 93 -atum multis cladibus

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

reliquit imperium. SALV. gub. 5, 7 ceterae nationes aut non habent legem dei aut debilem et -atam habent. *L.*

convulsio, -ōnis *f. a* convellere. GLOSS. IV 500, 41 -e separatione.

1 *generatim*: *i. q. actio convellendi vel status eius qui convellitur*: PANEG. 9, 1 imperioque Romano tandem ex diuturna -e solidato. HIER. in eccles. 10 p. 472 saepis ... maceriaeque -o (VVLG. eccles. 10, 8 qui dissipat saepem). PS. RVFIN. in Am. 1, 1 illam terrarum commotionem ad significandam imperii -em valere. AVELL. p. 88, 21 catholicae legis turbatio atque -o. LEO M. epist. 164, 5 ad -em sacratissimi concilii Nicaeni.

2 *speciatim*: *vitium corporis, fere i. q. contusio vel spasmus vel sanguinis execratio*: SCRIB. LARG. 165 prodest et ad contusiones et ad -es interiorum partium laterisque ... et pectoris dolores. PLIN. nat. 20, 168 stomacho utile est, item -bus, inflationibus. 27, 130 lassitudinum dolores et -es. 28, 62 silentium sibi imperavisse a -e reddito sanguine. 29, 55 utilissimum ad perfrictiones, -es, caecos aut subitos dolores. RVFIN. hist. 1, 8, 14 tussis -e distendebatur *Herodes* (βηχὶ σπασμώδει διετείνετο). CASSIAN. conl. 21, 22, 4 *ieiuniorum victimas* nobis violenta viscerum -e inconsiderate extorquentes domino recte offerre nos credimus. PASS. Mar. Iac. 5 viscerum -e. *Wulff.*

convulsus *v.* convello.

conyza, -ae *f.* *nomen herbae*, κόνυζα: PLIN. nat. 1, 21, 32. 19, 165 Crateuas apud Graecos cunilam bubulam eo nomine (*panace*) appellat, ceteri fere -am, id est cunilaginem (21, 53 ergo in coronamenta folio venere ... quod cunilaginem *Hyginus vocat*, -a). 21, 58 et -ae duo genera in coronamentis, mas ac femina *eqs.* 21, 70. 26, 160 acoron quoque utile est interioribus feminarum morbis et -a utraque et crethmos. PALLAD. 1, 19, 3 herba -a sicca. CHIRON 621 conuzam fricabis. HIER. in Is. 55, 13 p. 652 Septuaginta: pro -a (VVLG. urtica) ascendet myrtus. p. 653 est autem κονύζη herba vilissima et amara odorisque pessimi *eqs.* CAEL. AVR. acut. 2, 9, 37. 40 chron. 3, 2, 29 DIOSC. 3, 131 de coniza. *ibid.* conizie. *cf.* DIOSC. 3, 121 W. GLOSS. III 555, 5 galla coniza (619, 33). 573, 36 polemonia conita. II 119, 12 cunebula (?) κόνυζα βοτάνη. *deriv.* **conyzēticus,** -a, -um (κονυζίτης): DIOSC. 5, 75 de binu conizeticu (*i. de vino c.*).

conzus *v.* congius.

coobaudio, -īre *a* co *et* obaudire. IREN. 2, 13, 9 appellatione enim dei -entur sensus et verbum *eqs.* (*i. simul intellegentur*).

coodibilis, -e *a* co *et* odibilis. *qui simul odio dignus est*: TERT. adv. Marc. 4, 9 p. 440, 25 apud illum suum nescio quem συνταλαίπωρον ⟨i.⟩ commiseronem et συμμισούμενον ⟨i.⟩ -em. 4, 36 p. 544, 24 age, Marcion, omnesque iam commiserones et -es eius haeretici, quid audebitis dicere? VICTRIC. 28 *fides* per odia saeculi exhibet domino -es.

coolēsco *v.* coalesco.

coomnipotēns, -ntis *a* co *et* omnipotens. PS. AMBR. trin. 1 deus pater qui coaeternum sibi et -s verbum et spiritum habet. PAVL. NOL. epist. 21, 3 -em ... patri filium. 37, 6 deus -s et cooperator patris. CANON. Migne 56, 879^B deitatem coessentialem et consubstantialem et coaeternalem et -em.

coonero, -ātus, -āre *a* co *et* onerare. ITALA Phil. 3, 10 (codd. d e g. Lucif. Athan. 2, 34 p. 207, 23) -atus morti (morte Lucif.) ipsius (*sed gr. nunc* συμμορφιζόμενος, *unde* VVLG. configuratus morti eius).

coonusto, -āre *a* co *et* onustare. OROS. apol. 26, 5 laboribus ac doloribus homo ipse coonustatur.

cooperārius, -iī *m.* [*cf. c.* operarius *et c.* cooperari. *Th.*]. ITALA I Cor. 3, 9 (Ambr. fid. 5, 1, 8. Aug. civ. 16, 5) dei enim sumus -ii (συνεργοί, VVLG. adiutores). Phil. 2, 25 (Theod. Mops. *ad l.*) Epaphroditum fratrem et -um (συνεργόν, VVLG. cooperatorem) et commilitonem meum. Philem. 1 (Theod. Mops. *ad l.*) -o nostro (*cf. p. 892, 7*). IREN. 3, 14, 1 *Lucas* inseparabilis fuit a Paulo et -us eius in euangelio (AMBROSIAST. in Rom. 16, 3/6). *ibid.* quoniam non solum prosecutor, sed et -us fuerit apostolorum. MAXIMIN. c. Ambr. 129 tres omnipotentes deos ... tres veros, tres -os. 134. HEGES. 1, 42, 9 -um factionum suarum. AVG. civ. 4, 10 p. 159 filio Iunonis et -o Minervae *Vulcano*. serm. 49, 2. 4. 81, 7 dicit tibi hoc minister tuus, -us tuus. MAR. MERC. Nest. serm. 7, 24. PS. IGNAT. ad Philad. 4 diligite *patres* tamquam -os dei ad vestram generationem (συνεργοὺς θεοῦ εἰς). NICET. spir. 7 p. 25, 22 -us (*Burn*, cooperius *et* cooperatus *trad.*). *fem.* **cooperāria,** -ae: THEOD. MOPS. in Phil. 2, 13 sic enim alacritas vestra -am invenerit sibi dei gratiam.

cooperātio, -ōnis *f. a* cooperari. *i. operis consociatio*: HIL. trin. 4, 21 non ergo in fabricatione mundi solitarius pater sibi loquitur, sapientia sua secum et cooperante et consummata -e gaudente. AMBR. fid. 5, 11, 134 sed arbitrium indissociabile -is declaratur. AVG. gen. ad litt. imperf. p. 481, 8 (*v. l.* operatio). serm. 156, 12 si subtraxerit se -o dei et adiutorium dei. 249, 3. OROS. apol. 33, 2 haec sit eius in opere dei -o. CASSIAN. conl. 3, 16, 4 sine sua inspiratione vel -e. Nest. 2, 2, 6 -o trinitatis. 7, 17, 4. 7. AVELL. p. 123, 19. 240, 16 *sq. al.* LEO M. serm. 77, 2. FAVST. REI. grat. 1, 11 p. 36, 22 ut acceptus honor divina -e servetur. FVLG. RVSP. c. Fab. frg. 31 absque ulla patris -e. ALC. AVIT. hom. 12, 1. CASSIOD. in psalm. 138, 9. 13. compl. in Tit. 1, 1. NICET. p. 17, 21. *dub.* PS. QVINT. decl. 16, 11.

cooperātīvus, -a, -um; *cf. c.* cooperari. BOETH. top. Arist. 3, 3 p. 936^A in quibus altero quidem appositorum utitur commune vel alio quolibet modo cooperativum est.

cooperātor, -ōris *m. a* cooperari. *i. q. socius operis*: TERT. idol. 1 quis enim immundis spiritibus -r non conspurcatus et constupratus incedit. ITALA Rom. 16, 9 (cod. g) -em nostrum (συνεργόν, VVLG. adiutorem. *sim.* 16, 21 Phil. 4, 3 Col. 4, 11. Philem. 1 *cf.* HIER. *ad l. et p. 891, 61*). I Thess. 3, 2 (cod. g) -em dei (διάκονον, VVLG. ministrum). MAR. VICTORIN. adv. Arrium 1, 20 p. 1053^C AMBR. hex. 2, 3, 8. 3, 7, 32. spir. 3, 18, 140 qui patri et filio -r est omnium. HIER. epist. 143, 1 -bus et auctoribus vobis haeresis Caelestiana iugulata est. in Ier. 10, 11 p. 913 in Matth. 15, 13 hom. Orig. in Luc. 12 vir. ill. 15 adv. Rufin. 3, 28. VVLG. Phil. 2, 25 *v. p. 891, 59.* III Ioh. 8 ut -es simus veritatis (συνεργοί). PELAG. in I Cor. 1 p. 717^B apostolicae praedicationis. GENNAD. dogm. 32. PAVL. NOL. epist. 37, 6 deus omnipotens et -r patris. AVG. civ. 16, 5 p. 132 -es dei. quaest. hept. 5, 15 -r est adiuvantis dei. serm. 156, 11. 13 PS. AVG. serm. 235, 1 SACR. Leon. p. 425. CANON. Migne 56, 613 tenebrarum -r. LEO M. serm. 26, 4. 35, 3. 60, 3 PS. LEO M. humil. 15 AVELL. p. 366, 9. MAX. TAVR. serm. 53 -r dei nisi deus esse non poterat. FVLG. RVSP. ad Monim. 1, 30 ad Tras. 3, 35 trin. 1, 6 CASSIOD. hist. 1, 3 p. 887^A. 1, 6 p. 889^C. 9, 4 p. 1126^A nequissimis cultoribus fuit -r. 10, 34 p. 1187^C socius atque -r. GREG. M. epist. 9, 161 tui sequax bonique -r studii. *fem.* **cooperātrīx,** -īcis: RVFIN. Clement. 3, 11. PS. IGNAT. ad Philad. 4 uxores ... socias vitae et -es ad filiorum procreationem. FVLG. RVSP. epist. 15, 11. 17, 60. IVNIL. 1, 17 personam spiritus sancti aut -em aut consubstantialem. *L.*

coperculum (cōperculum), -ī *n.* [*cf. c.* cooperire *et c.* operculum. *Th.*]. *in alterutra forma scribenda saepe vel idem codex sibi non constat.* GLOSS. πῶμα. πωμάτιον. opertorium vasis. [*it.* coperchio, *francog.* couvercle, *hisp.* cobijo. *M.-L.*]

i. q. tegumentum, velamentum, amictus sim.: PLIN. nat. 23, 109 -o illito. APVL. met. 6, 21 *somnus* -o revelatus invadit eam. 10, 12 -o capuli remoto. ITIN. [Silv.] 16, 6 quem lapidem cum perdiscoperuissent, invenerunt sculptum in -o ipsius Iob. PALLAD. 7, 7, 9 erosis -is (*de apibus ad nascendum maturis*). AVG. loc. hept. 2, 8 p. 212, 11 ut super arcae -um iaceret velamen (2, 119 p. 562, 10 arcae -um). gen. ad litt. imperf. p. 492, 24 quod marinarum aquarum decoctarum vapor insinuato -o exceptus humorem ... exhibet. SORAN. p. 70, 7 spongiam ... madefacis et ... argilla -um inclinis. CASS. FEL. 30 p. 61 addito -o ex argilla. IORD. Get. 419, 258 cadaver terra reconditum -a primum auro, secundum argento ... communiunt. GREG. TVR. glor. conf. 17 ablatumque de hoc sepulchro -um.

cooperīmentum (cōperīmentum), -ī *n. a* cooperire. *i. q. tegumentum, stragula vestis, velamen sim.* (GLOSS. operculum -um vasis): ITALA exod. 26, 7 (Lugd.) facies vela capillacia -um tabernaculo (σκέπην, VVLG. ad operiendum tectum). num. 4, 8 (Lugd.) operient eam -o pellicio. 4, 10 in -um pellicium. 4, 11. 14 superinicient -um ... pellicium (κάλυμμα, VVLG. velamentum, operimentum, velamen). 4, 31 (Monac.) -um et bases (κατακάλυμμα, Lugd. operimentum. VVLG. *om.*). 31, 20 (Monac. Lugd. corimentum) omne -um (περίβλημα, VVLG. vestimentum). psalm. 101, 27 (Iren. 4, 3, 1) sicut -um mutabis eos (περιβόλαιον, VVLG. opertorium). IREN. praef. 2 *suasorio* (*i. errore*) ... -o subdole adornatus (*in imag.*) ... veriorem semetipsum praefert. FILASTR. 117 linum et alia utensilia ad honorem templi atque -um (*Oehler*, quod perimentum *traditur*). CHIRON 417 bene operito iumentum -is, ut insudet. CAEL. AVR. acut. 1, 3, 37 raptus ... vel attractio -orum a pedibus ad superiora. 2, 37, 193 -a ... atque stramenta tenera ... probamus. *cum genet.*: BASS. Gell. 5, 7, 2 caput et os -o personae tectum. ITALA exod. 22, 27 (Wirc.) -um eius, vestimentum turpitudinis eius (περιβόλαιον, VVLG. quo operitur, indumentum). 40, 5 (Lugd. Wirc.) pones -um veli (κάλυμμα, VVLG. tentorium). PORPH. Hor. carm. 3, 8, 10 -um amphorae. AVG. gen. c. Manich. 1, 22, 23 velamen enim aufertur, quando similitudinis et allegoriae -o ablato veritas nudatur (*in imag.*). 2, 16, 24 *primi*^v *homines* habebant -a mendacii (*in imag.*).

×cooperio (cōperio), -uī, -rtum, -īre *a* co *et* operire. *de contracta forma*: GELL. 2, 17, 7 neque vero 'con' particula tum solum producitur cum ea littera de qua Cicero dixit (*orat. 159*) insequitur, nam et Cato et Sallustius 'faenoribus' inquiunt 'copertus est'. *exempla per metrum confirmata*: LVCR. 5, 342. 6, 491 (*anceps* cooperta 6, 1269 *et saepe.* PAVL. NOL. carm. 24, 388. *cf.* TVRPIL. com. 23 *p. 893, 66*). *nota*: CARM. epigr. Corp. VIII 20277 (*a. 299*), 6 *in versu malo* cŏpertae (*sim.* CARM. adv. Marc. 1, 136. 2, 11. 91. 4, 13. 5, 213). CARM. adv. Marc. 3, 116 mente cŏpervit (*sim.* 5, 174 nox atra cŏpervit). CONSENT. gramm. V 387, 36 (*de prothesi*) gnato pro nato. sed si dicat 'coperit' pro 'operit' faciet barbarismum (392, 1). *inde a* PLAVTO, *frequens apud* ECCL. GLOSS. ἐπισκεπάζω. ἐπικαλύπτω. καλύπτω. σκεπάζω. περικαλύπτω. συνσκέπω. -or περιβάλλω ἱματίῳ. -it περικαλύπτει. amictat. tegit. -i περικάλυψον. [*it.* coprire, *francog.* couvrir, *hisp.* cobrir. *M.-L.*]

I *proprie* *i. q. undique tegere, circumtegere, circumdare, amicire, vestire, induere, sim.*: **A** *de animantibus*: **1** *aliquem*: APVL. met. 1, 11 -it ac tegit. 2, 6 *te* amanter -uit (*sc. in lecto*). ITALA deut. 22, 12 (Lugd.) copertoriis ... -eris in ipsis (ἃ ἐὰν περιβάλῃ ἐν αὐτοῖς,

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

VVLG. operieris). 33, 27 (Lugd.) -et te (σκεπάσει, VVLG. *aliter*). iud. 4, 18 (Lugd. Aug. loc. hept. 7, 20 p. 623, 19 *cf. ibid.* p. 542, 53) -uit illum de (in) pelle (περιέβαλον αὐτὸν ἐπιβολαίῳ, *sed* ἐν τῇ δέρρει αὐτῆς AVG. p. 542, 53, VVLG. opertus ab ea pallio). PELAGON. 151 equum (CHIRON 133. 136. 138 concalfacientes et -entes. 410). VVLG. Dan. 13, 32 iusserunt ut discooperiretur; erat enim -rta *Susanna.* Matth. 6, 29 nec Salomon in omni gloria sua sic -rtus est (*i. vestitus*). 25, 36 nudus *eram* et -istis me (25, 38. 43). LIB. iubil. 47, 10 -isti eum in harenam. CARM. adv. Marc. 2, 91 cŏperit nudos Christus. PASS. Theclae A 40 -uit se. **2** *aliquem aliquam rem*: ITALA gen. 28, 20 (Lugd.) vestimentum quod -ar (VVLG. induendum). num. 4, 11 (Lugd.) -ent illam cooperimentum pellicium (καλύψουσιν αὐτὸ καλύμματι, VVLG. extendent . . . operimentum). Iob 29, 14 (Lucif. Athan. 1, 40) iustitia enim eram vestitus et -rtus iudicium (ἠμφιασάμην δὲ κρίμα ἴσα διπλοΐδι, VVLG. vestivi me, sicut vestimento . . . iudicio meo). Zach. 3, 5 (Lact. inst. 4, 14, 8) -erunt eum vestimenta (περιέβαλον αὐτὸν ἱμάτια, VVLG. induerunt eum vestibus). apoc. 19, 8 (Apring. *ad loc.*) datum est illi, ut -at se byssinum (περιβάληται βύσσινον, VVLG. se byssino). 19, 13 (Cypr. testim. 2, 3) -rtus vestem (περιβεβλημένος ἱμάτιον, VVLG. vestitus erat veste. DIDASC. apost 60, 18 vestes de similibus lanis -iris). **3** *aliquem aliqua re*: CIC. Verr. 2, 119 lapidibus -rtus . . . in foro (*i. obrutus est.* LIV. 4, 50, 5 SVET. vita Verg. p. 58 [*syn.* tegere] OROS. hist. 4, 8, 4). LIV. 8, 10, 10 telis. VAL. MAX. 1, 7 ext. 10 stercore. COLVM. 5, 6, 36 se multa fronde -it. TAC. hist. 5, 22 suismet tentoriis -rtos trucidabant. FLOR. epit. 3, 16, 6 fustibus saxisque. APVL. met. 2, 24 *corpus* linteis -rtum. ITALA gen. 38, 14 (Cypr. testim. 3, 36) se pallio (Lugd. induit, VVLG. assumpsit theristrum. VVLG. III reg. 11, 30. HYG. fab. 14 p. 48). PANEG. 12, 21 -rti virorum armorumque testudine. VOPISC. Car. 6, 4 *equum* sagis . . . -rtum (PELAGON. 269). FILASTR. 155, 3 -rti tenebris. AMM. 14, 5, 9 -rtos paene catenis. ANON. Vales. 10, 46 vilissimis pellibus -rtus (= EVGIPP. Sev. 7). VVLG. Iudith 5, 13 aquis (AVG. civ. 10, 8 -rti et oppressi sunt *undis*). Hab. 2, 19 auro et argento. SCHOL. Iuv. 6, 118 indumentis se -bat. 6, 225. CHIRON 318 epitogis -ito (463). CARM. adv. Marc. 5, 213 hostibus implicitis fluctuque fretoque -rtis. FVLG. aet. mund. p. 149 -rtus velamento. PAVL. NOL. carm. 24, 388 Martinianum . . . veste cŏperit sua. PALLAD. hist. mon. I 6 p. 272^A puella . . . linteo -rta. 21 p. 299^C virgines tonsae cucullis -untur. PASS. Matth. 240, 26 -ite eum papyro. **4** *aliquid*: PLIN. nat. 17, 246 afflari radices *arborum* aut -iri. FILASTR. 26, 1. 75, 1. PALLAD. 1, 29, 2 quindecim fasianina ova nutrix una -at. CHIRON 292 -es ei oculum. 335 totum corpus (550). 353 -ito caput. VVLG. exod. 16, 13 coturnix -uit castra. Iudith 2, 11 faciem terrae sicut locustae. 16, 5 equi eorum -erunt valles. SVLP. SEV. chron. 1, 18, 5. CASSIOD. inst. div. 30 p. 1145^D in codicibus -endis. NICET. 54, 12 cervicem. PASS. Thom. p. 102, 23. INSCR. christ. Leblant 194 dum Pallas -it signa. *aliquid aliqua re*: COLVM. 5, 6, 6 stramentis areas -emus. SERM. Arrian. frg. I 13 p. 638^A -erunt tenebris oculos eius. *nota* de *aliqua re i. q. aliqua re*: ITALA exod. 26, 24 (Wirc. Aug. quaest. hept. 2, 177) -es de velamine arcam testimonii (κατακαλύψεις τῷ καταπετάσματι τὴν κιβωτόν, VVLG. *aliter*). CHIRON 288 -ito caput illius de vestimento. *cf. l. 82.*

B *de rebus*: *i. q. velare, contegere, obtegere, obruere*: **1** *aliquam rem*: LVCR. 5, 342 exisse . . . amnes atque oppida coperuisse (cooperuisse *codd.*). 6, 491 tenebrae cŏperiant maria ac terras. IREN. praef. 2 *nihil* est -rtum, quod non manifestabitur (κεκαλυμμένον). PALLAD. 1, 15 tria coria . . . -antur ad trullam. ITIN. [Silv.] 12, 7 quod (*sc. columnam*) nunc totum -it aqua. Anton. Plac. rec. A 18 monumentum . . . -rtus (*sic*) ex argento. SCHOL. Pers. 6, 26 quod -at semina. PAVL. MED. vita Ambr. 42 ignis caput eius -uit. PS. SORAN. quaest. med. 54 capilli -entes et ornantes. **2** *aliquem*: ITALA Is. 28, 20 (Hier. in Is. 28, 16 *sqq.* p. 382) pallium breve maritum et moechum -ire non praevalet (VVLG. utrumque operire). VVLG. psalm. 43, 20 -uit nos umbra mortis. Sirach 23, 26 parietes -iunt me. PASS Theclae C a 34 nubes ignea -uit Theclam. **3** *aliquam rem aliqua re*: PLAVT. frg. inc. 55 (80) linna cooperta est textrino Gallia (*structura dubia*). TVRPIL. com. 23 in acta (*i. litore*) coperta (*Leid., cett. codd. Noni* cooperta) alga inoras ostreas. CIC. or. frg. A VI 1 humus erat . . . coronis . . . spinis -rta piscium. VARRO rust. 1, 2, 7 Phrygia vitibus -rta. LVCR. 6, 1269 membra . . . -rta pannis. LIV. 42, 2, 5 Pomptinum . . . velut nubibus locustarum -rtum esse. SCRIB. LARG. 56 medicamento dens -itur. LVCAN. 7, 161 -rta examine signa. PLIN. nat. 8, 130 manibus -rto *capite* (17, 123). 8, 197. 9, 37 *ova* -a terrā (10, 153. 17, 253. 19, 122). 31, 46. 33, 123. TAC. ann. 13, 41 quod moenibus cingebatur, repente ita atra nube -rtum *ut*. IVL. dig. 18, 1, 41, 1 mensa argento -rta. CYPR. GALL. Ios. 366 *urbs* -rta ruinis (ARNOB. nat. 1, 4 urbes . . . -rtae sunt fluctibus). ARNOB. nat. 5, 12 vis . . . telluris -rta est gremio. ITIN. [Silv.] 12, 7 *columna* mari mortuo . . . -rta. PS. HIL. dedic. eccl. p. 881^A pavimenta erant -rta *auro.* OPTAT. 6, 1 p. 145, 10 FILASTR. 155, 6. AVG. civ. 7, 19 manibus hominum semen gleba -rtum est. CORIPP. Ioh. 7, 443 campus -rtus harenis. PASS. Barth. 131, 6 aures -rtae crine capitis. Matth. 245, 18 corpus eius totum -rtum erat de papiro (*i. papyro, cf. l. 48*).

II ***translate*** *i. q. operire, obruere, cumulare, opprimere*: **A** *de animantibus*: CATO inc. libr. frg. 50 faenoribus -rtus est (SALL. hist. frg. 4, 52). CIC. Phil. 12, 15 omni scelere -rtos. SALL. Catil. 23, 1 flagitiis atque facinoribus -rtus (HIER. epist. 55, 3 flagitiis omnibus -rtus). Iug. 14, 11 -rtum miseriis. HOR. sat. 2, 1, 68 Lupo -rto versibus. LIV. 39, 15, 14 -rti stupris suis. ITALA Mich. 7, 10 (Ps. Cypr. ad Novat. 12) -et se confusione (VVLG. operietur). Iac. 5, 20 (Clem. ad Cor. 49 Cassiod. in psalm. 50, 14) -it multitudinem peccatorum (VVLG. operiet. *cf.* PETR. CHRYS. serm. 2 p. 188^B pater viso filio -it mox reatum). HIER. epist. 120, 1 p. 820 mendicitate et squalore -rtus est. PSALT. Rom. 68, 11 -ui in ieiunio animam meam (VVLG. operui). 139, 10 labor labiorum ipsorum -et eos (VVLG. operiet). VVLG. Iob 6, 20 pudore -rti sunt. Sirach 37, 3 unde creata es *praesumptio* -ire aridam malitia (*per prosopopoeian*). AVG. civ. 15, 1 posteriore -it vocabulum prius. 15, 15 silentio -rtis omnium nominibus. *nota*: ITALA Ios. 18, 1 (Lugd.) terra -rta est ab illis (ἐκρατήθη, VVLG. subiecta). **B** *de rebus*: LIV. 4, 23, 2 cetera vetustate -rta. PS. QVINT. decl. 1, 6 vultus ille perpetua nocte -rtus. HIL. in Matth. 13, 5 legis . . . aequalitate -rtum. OPTAT. 7, 1 p. 159, 14 -rto crimine. HIER. epist. 74, 4 tenebrarum errore -rta. VVLG. psalm. 43, 16 confusio faciei meae -uit me (CASSIOD. *ad l.* quodam pallio confusionis vultum suum dicit -rtum). Sirach 38, 19 *mors* -it virtutem. CARM. adv. Marc. 2, 11 roseis sertis hastae mucrone -rto. 3, 116 peccati votum . . . -uit . . . timor. 4, 13 plagam sanctis aperire -rtum. 5, 174 *diem* nox atra -uit.

part. adi. **coopertus** (cōpertus), -a, -um, *i. q. tectus*: PLIN. nat. 31, 72 siccandis corporibus -is. EPIT. Alex. 144 capitibus -is (FVLG. myth. 1, 18) terram intuentes. CHIRON 304 pectus. *nota subst. f.*: CARM. epigr. Corp. VIII 20277, 6 (*a. 299*) dum cibi ponuntur calicesq(ue) e⟨t⟩ copertae (*fort. i. q. coopertoria*). HIER. nom. hebr. 43, 26 Thaphnes, -ae (*i. velatae mulieris*) signum, quod significantius graece σύσσημος dicitur. *n. plur.*: IVVENC. 4, 637 haec quondam -a canens vox vera prophetae eventum rerum patefecit.

deriv.: cooperculum, cooperimentum, coopertio, coopertorium, coopertura. *comp.*: de-, dis-, per-, perdiscooperio. *Gudeman.*

***cooperor**, -ātus sum, -ārī *a* co *et* operari. GLOSS. συνεργάζομαι. *coniungitur cum dativo passim et cum praepos.* cum (*l. 40. 45*). HERM. vulg. vis. 2, 3 memoria enim malorum mortem operatur, oblivio enim malorum vitam aeternam -atur. HEGES. 4, 9, 2 -atus est illis caeli fragor. VVLG. Marc. 16, 20 domino -ante (συνεργοῦντος). I Cor. 16, 16 et omni -anti et laboranti. Iac. 2, 22 fides -batur operibus illis. III Esdr. 7, 2 insistebant sacrosanctis operibus diligentissime -antes cum senioribus Iudaeorum. GENNAD. dogm. 50. RVFIN. Adamant. 5, 21. symb. 9 -antem sibi invicem trinitatem. PAVL. NOL. epist. 5, 16. 9, 4 *al.* AVG. civ. 4, 15 multum enim ad istam latitudinem imperii eam (*iniquitatem*) -atam videmus. 6, 9. 12. 22, 10. quaest. hept. 5, 15 operatur ergo ille, -amur nos. soliloq. 2, 3, 3. c. Iul. op. imperf. 1, 95. grat. 17, 33 nobiscum -atur (*opp.* sine nobis operatur). serm. 49, 4 CASSIAN. inst. 12, 18 conl. 3, 12, 2. 13, 13, 1 gratia dei nostro in bonam partem -atur arbitrio. CAPREOL. epist. 1, 2 p. 845^C spiritu sancto -ante (ἐνεργοῦντος). FAVST. REI. grat. 1, 10 p. 33, 24. CASSIOD. hist. 1, 7 p. 890^D *al.* INSCR. christ. Hisp. 115 cohoperantib(us) s(an)c(t)is. *passive ut videtur*: ITALA (Aug. epist. 131. 149, 21 [civ. 1, 10. 18, 51 *pars codd.* -atur]) *et* VVLG. Rom. 8, 28 diligentibus deum omnia -antur in bonum (πάντα συνεργεῖ ὁ θεός).

deriv.: cooperatio, cooperativus, cooperator. *L.*

coopertio, -ōnis *f. a* cooperire *i. q. velamentum*: HIL. in Matth. 5, 11 -o autem velamentum est corporis, non corpus ipsum. IREN. 1, 4, 5 dicunt primo . . . -em (κάλυμμα) imposuisse propter reverentiam. *translate*: FILASTR. 155, 3 -o et incredulitas Iudaeorum.

coopertōrium (cōpertōrium), -iī *n. a* coopertus. GLOSS. σκέπασμα τὸ περιβόλαιον. ἀναβόλαιον. περίβλημα. πῶμα. indumentum. teges, amictum. -a ἀναβόλαια. *i. q. tegumen, operculum, velamen, amictus, tectorium sim.*: SCAEV. dig. 34, 2, 38, 1 -a Taviana et tunicas tres. ITALA exod. 22, 27 (Ambros. Tob. 14) est enim hoc -um eius (περιβόλαιον, VVLG. quo operitur). num. 4, 13. 14 (Lugd.) -um inponent super aram (τὸν καλυπτῆρα ἐπιθήσει, VVLG. extendent desuper operimentum — operient . . . simul velamine). deut. 22, 12 (Lugd.) *v. p. 892, 84.* SCHOL. Hor. carm. 3, 8, 10 -um *amphorae.* PELAGON. 151 ut usque ad terram -a demittantur. AVG. haer. 46 cui globo . . . adhaesurum quasi -um atque tectorium ex animabus (*in imag.*). in psalm. 101 serm. 2, 14 vestem audis, -um audis. SORAN. p. 39, 16 *ne* plurimis -is gravatus sit *infans.* p. 39, 18. 72, 22. GREG. TVR. Mart. 2, 43 ubi primum huius *pueri* vestimenta -um tumuli attigit. GREG. M. epist. 8, 5 -um super altare unum. LIB. iubil. 33, 7 quousque decooperuit -um meum. *nota adi.* coopertōrius: VEG. mulom. 2, 141, 5 calidis sagis -iis involutum deambulet (*cf.* CHIRON 517). [*it.* copertoio, *hisp.* cobertero. *M.-L.*]

coopertūra, -ae, *f. a* cooperire. RVFIN. Orig. princ. 4, 1 superpositum litterae eius *legis* velamen abstraxit et omnia, quae -a (*i. coopertione*) verbi bona tegebantur, . . . reseravit. [*it.* copertura, *hisp.* cobertura. *M.-L.*]

coopifex, -ficis *m. a* co *et* opifex. *i. q. concreator*: PAVL. NOL. epist. 21, 3 coaeternum et . . . coomnipotentem et -em patri filium nuntiavit. MAR. MERC. Nest. exc. 19 -em dei.

cooptātio, -ōnis *f. a* cooptare. *de re cf. Wissowa, PW. IV 1208—1211; Relig. u. Kultus der Röm. 417 sq.; Henzen, Acta Arval.*

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

p. 150—157. i. q. actus cooptandi, electio, assumptio in aliquod collegium: CIC. leg. 3, 27 populare est sane neminem in summum locum nisi per populum venire sublata -e censoria. Lael. 96 -o ... collegiorum ad populi beneficium transferebatur. LIV. 4, 4, 7 nobilitatem non genere nec sanguine, sed per -em in patres habetis. 5, 12, 2 -is tribunorum ... memoriam. ACT. ARV. a. 43, 2 post ⟨c⟩ooptati⟨onem⟩. a. 218 ⟨pr⟩ecatio -is. nota i. q. adoptatio: FLOR. epit. 4, 4, 2 cunctis artibus -em Iuliae gentis inhibere.

×**coopto** (cōpto), -āvī, -ātum, -āre a co et optare. copto scribitur: LEX Iul. munic. (Corp. I 206) 106 coptato (86 mero errore scriptum coaptato). IVS hosp. Gurz. I (Corp. VIII 68). hosp. Apis. (Corp. V 4921) 9 (periit). CORP. X 5914. 5916. primum legitur apud CIC. de re p. p. 894, 83 [lectio dubia: IVL. VAL. 1, 43].

1 technice i. q. aliquem eligere, asciscere, assumere in collegium aliquod, praecipue sacerdotale (GLOSS. συνεύχομαι. -at εἰσποιεῖ. -arunt εἰσεποιήσαντο): a absolute: CIC. Verr. 3, 120 in eis omnibus senatoribus -andis (3, 122 bis. 123. 124. 125. div. 2, 23 senatum maiore ex parte ipse [Caesar] -asset. LIV. 23, 3, 5 novum senatum. CORP. X 5914 sen(ator) cop(tatus)). 5916 aidi⟨les⟩ sen⟨atores⟩ cop⟨tati⟩. CIC. leg. agr. 2, 18 is a collegio -retur. or. frg. A VIII 6 collegiis eripuit -andorum sacerdotum potestatem (epist. 3, 10, 9. SVET. Claud. 22 in -andis per collegia sacerdotibus). rep. 2, 16 ex singulis tribubus singulos -vit augures. LIV. 3, 64, 9 collegas (de tribunis 3, 64, 10. 3, 65, 1. 4, 16, 5 SVET. Aug. 27 ACT. ARV. a. 218 B 26). 3, 65, 3 in -andis tribunis (4, 16, 3. 5, 10, 3. 11. 5, 11, 2. 4). 6, 38, 4 magistrum equitum ... -at dictator. SVET. Galba 8 inter quindecimviros -atus. CYPR. epist. 59, 10 Fortunatum sibi pseudoepiscopum -arunt. PANEG. 12, 15 ut et illi meruerint et isti debuerint -ari. LAMPR. Comm. 2, 1 -atus est inter trossulos principes iuventutis, cum togam sumpsit. AVSON. 419, 48 ut in -ando fratre fecisti (de collega imperii). nota laxiorem sensum: IVL. VAL. 1, 30 deum auxiliatorem tibi religionibus -asses. EPIT. Alex. 115 Macedones sibi regem -ent (SERV. auct. Aen. 3, 209 Phineum ob divinitatem a Thracibus regem -atum). b additur in quod collegium: CIC. Verr. 3, 120 in eum ordinem (Cael. 5). Brut. 1 in collegium augurum (101 ad Brut. 1, 5 [9, 14], 3 SEN. dial. 5, 31, 2 ASCON. Scaur. p. 21. LEX Vrson. [Corp. II 5439] 18, 21 sublegito -ato. QVINT. inst. 7, 9, 12). LEX Iul. munic. (Corp. I 206) 86 ⟨in add. Momms.⟩ senatum decuriones ... legito neve sublegito neve -ato (106 CORP. X 3736. 4649). MART. CAP. 1, 94 in deorum numerum. PASS. Saturnin. 6 in summum sacerdotium. SCHOL. Bob. Cic. Arch. 5 in civium numerum. c additur in cuius locum: CIC. Phil. 13, 12 in quem auguratus locum ego eum ... mea nominatione -bo. LIV. 5, 10, 11 in loca vacua ut patricii -rentur. 39, 46, 1 in cuius locum ... pontifex est -atus. 40, 42, 7 in locum eius triumvir -atus. 40, 42, 11. 12. ACT. Arv. a. 14, 10 in locum L. ⟨Aemili⟩ Paulli Drusum ... fratrem Arvalem -vit. a. 69 I 65. a. 78, 23. 30. a. 86, 48. PLIN. epist. 4, 8, 3 tamquam in suum locum. SVET. Nero 2 in patris sui locum.

2 i. q. adoptare: IVS hosp. Gurz. I (Corp. VIII 68 a. 12 a. Chr.) patronum (hosp. Themetr. [Corp. V 4919 a. 27 p. Chr.] 7 hosp. Thimilig. [Corp. V 4920 eodem anno] 8 hosp. Apis. [Corp. V 4921 eodem anno] 9 hosp. Gurz. II [Corp. VIII 69 a. 65 p. Chr.]. LEX Malac. [Corp. II 1964 a. 86 p. Chr.] 43. 46. 52. 56 PLIN. epist. 4, 1, 4 CORP. X 5393 [saec. I]. XI 6335 [a. 250] 12. 20. IX 1681 [a. 257] 6. 10/11. XI 5746 [a. 261]. IX 259 [a. 395] 5/6. X 7518 patrono municipi ... -ato et adlecto in quinque decurias. XIII 5063 saep.). SVET. Tib. 1 gens Claudia in patricias -ata. APVL. met. 4, 26 quem filium publicum omnis sibi civitas -vit. AMM. 30, 10, 4 Valentinianus puer ... vocaretur in imperium -andus.

3 fere i. q. valde optare: AVR. VICT. Caes. 35, 5 veniam ... -vit. PS. HIL. libell. 10 caelestes sibi divitias -et et comparet (praecedit optavit). Gudeman.

coōrdinātio, -ōnis f. a co et ordinatio. BOETH. anal. post. 1, 11 manifestum est ex coordinationibus, quaecunque non commutantur ad invicem.

coorior, -ortus sum, -īrī a co et oriri. coh- GLOSS. II 103, 4. V 278, 63. cf. VARRO p. 896, 61. cōritur AETNA 408. legitur fere ubique perf., nisi quod -or GLOSS.; -itur AETNA 408 PLIN. nat. 8, 50 GLOSS.; -untur PLAVT. Persa 313; -atur PLIN. nat. 11, 24; -antur PLIN. nat. 2, 100 GELL. 13, 25, 11; -rerentur TAC. hist. 2, 24; -entur SEN. benef. 6, 31, 7; -endo VEL. gramm. VII 69, 1; -iri PS. RVFIN. in Am. 6, 3 p. 1086B. GLOSS. διεγείρομαι. -itur simul nascitur. -rta ἐξηγέρθη, commota est. nata est. -rtis natis. V 448, 33 crocitur (l. cooritur) renascitur. vox praeter LVCR. (32ies) et LIV. (49ies) admodum rara; habent singulis locis: PLAVT. VARRO CIC. SALL. NEP. AETNA VAL. MAX. CVRT. FLOR., binis: OV. APVL., ternis: VERG. SIL., quater: SEN. phil., quinis: PLIN. nat., TAC., 7ies: CAES.

1 i. q. oriri, nasci, effici: PLAVT. Persa 313 nam ubiqui mala tangit manu, dolores -untur (LVCR. 4, 664 cui febris ...-rta est [6, 656]. LIV. 40, 24, 6 -rtis doloribus. APVL. flor. 16 p. 68 acerbus dolor intestinorum). CIC. Verr. 2, 46 tum subito tempestates -rtae sunt maximae (LVCR. 5, 436 nova tempestas quaedam molesque -rta. cf. 5, 1002 hic temere incassum frustra mare saepe -rtum saevibat. 6, 196 speluncas venti cum tempestate -rta complerunt. 6, 458. 641 flammea tempestas. CAES. Gall. 4, 28, 2 tanta tempestas subito -rta est. 5, 10, 2. 7, 61, 1 civ. 1, 48, 1. VERG. georg. 3, 478 miseranda -rta est tempestas. LIV. 1, 16, 1. 31, 45, 14. 38, 10, 6. 39, 46, 3. 40, 2, 1. POLLIO Sen. suas. 6, 24 inde sunt invidiae tempestates -rtae graves in eum. CVRT. 10, 1, 44 SCHOL. Cic. Bob. p. 27, 7 Hild. PLIN. nat. 11, 24 procella). LVCR. 1, 900 donec cacumina arborum flammai fulserunt flore -rto (cf. LIV. 26, 27, 5 quod pluribus simul locis ... ignes -rti essent). 2, 306 unde -rta queat nova vis irrumpere. 2, 552 naufragiis magnis multisque -rtis. 3, 15 ratio tua ... divina mente -rta. 3, 582 quin ex imo penitusque -rta emanarit uti fumus diffusa animae vis (OV. trist. 5, 5, 29). 4, 94 (ibid. ortae). 4, 172 taetra nimborum nocte -rta (6, 213). 4, 530. 625. 5, 367 corpora ex infinito ... forte -rta (coperta codd. 5, 408. 414). 5, 411 umor ... -rtus. 5, 792 mortalia saecla (i. animalia). 5, 799. 5, 838 portenta ... mirā facie membrisque -rta. 6, 465 uti turbā maiore -rta et condensa queant apparere nubila (6, 1100 ut nubes nebulaeque ... saepe -rta⟨e⟩ de terra surgunt). 6, 579 ventus ubi atque animae subito vis maxima quaedam aut extrinsecus aut ipsa tellure -rtă ... se coniecit (CAES. Gall. 5, 43, 1 maximo -rto vento. SALL. Iug. 79, 6. VERG. Aen. 10, 404 ventis aestate -rtis. OV. met. 11, 512. LIV. 21, 37, 2 cum et vis venti apta faciendo igni -rta esset. 22, 46, 9 ventus ... adversus Romanis -rtus. 29, 27, 12 PLIN. nat. 2, 100. FLOR. epit. 2, 6, 45 tanta ventorum violentia). LVCR. 6, 956 morbida vis (6, 1091). 6, 1096 semina rerum. 6, 1186. CAES. Gall. 3, 7, 1 subitum bellum in Gallia -rtum est (LIV. 2, 58, 3. 21, 8, 2 acrius de integro. 29, 1, 19. 33, 21, 6. 40, 30, 1). 7, 27, 1 magno -rto imbre (LIV. 24, 46, 4 VAL. MAX. 8, 1 absol. 4 APVL. flor. 16 p. 64). NEP. Epam. 8, 5 risus omnium cum hilaritate -rtus est. VERG. Aen. 1, 148 magno in populo cum saepe -rta est seditio (LIV. 5, 12, 7. 6, 33, 1 inter Antiates Latinosque). LIV. 1, 6, 4 avitum malum ... -rtum a satis miti principio. 2, 20, 7 alia inter proceres pugna (22, 47, 4. 24, 17, 3 proelium). 3, 11, 1 statim vis -rta. 4, 24, 9 populi certe tanta indignatio -rta dicitur. 4, 52, 2 pestilentia. 5, 14, 3 priore anno intolerabilem hiemem ... -rtam. 40, 45, 2 nix subito -rta. SEN. Phaedr. 887 lacrimas genis subito -rtas (SIL. 6, 415 lacrimisque -rtis. 7, 547). nat. 3 praef. 9 regna ex infimo -rta. AVR. Fronto p. 49, 10 N. mihi plus gaudii in animo -rtum esse illis tuis prioribus litteris. GELL. 13, 25, 11 quamquam eadem fere sint et ex una sententia -antur, plura tamen esse existimantur. PS. RVFIN. in Am. 6, 3 p. 1086B compassionem ... in pectoribus ... miserantium noverat solere -iri. nota: LVCR. 6, 1013 corpora ... e ferro plura -rta.

2 i. q. consurgere, coniti, insurgere, adoriri, saepe animo hostili: LIV. 2, 17, 2 in quos Aurunci ... -rti (2, 43, 4. 2, 56, 14 ni et contio omnis atrox -rta pro tribuno in consulem esset. 4, 3, 2 quod adeo atroces in has rogationes nostras -rti sunt. 7, 3, 9. TAC. hist. 1, 2 -rtae in nos Sarmatarum ac Sueborum gentes). LIV. 2, 30, 12 tum -rtos tota vi gladiis rem gerere. 2, 35, 3 adeo infensa erat -rta plebs. 3, 41, 1 ferocioresque iterum -rti Valerius Horatiusque vociferari, ut. 4, 9, 8 adversus quos infestior -rta optumatium acies. 4, 56, 4 Volscos ... summa vi ad bellum -rtos (5, 29, 3 ferociter ... -rtis ad perferendam legem tribunis plebis. 10, 1, 8. 21, 32, 8 ad pugnam. 25, 10, 2 ad diripiendam urbem. SEN. dial. 4, 9, 2 undique velut signo dato ad fas nefasque miscendum -rti sunt). LIV. 6, 18, 3 cum pars utraque acrior aliquanto -rta esset. 7, 24, 7. 8, 9, 13. 9, 37, 11. 21, 34, 6 undique ex insidiis barbari a fronte ab tergo -rti ... petunt. 25, 11, 5. 25, 15, 13 -rti cum clamore equites ... averterunt. SEN. benef. 6, 31, 7 hinc atque illinc -entur et tuis te viribus prement (sc. Xerxen Lacedaemonii). SIL. 10, 185 has inter strages rapido terrore -rti invadunt terga ... viri. FRONTIN. strat. 2, 5, 37 -rta a latere acie. 3, 10, 1. TAC. hist. 2, 24 donec insidiae -rerentur (coercerentur cod.). 2, 70. 4, 60 ann. 2, 11. AMM. 31, 3, 8 invisitatum antehac hominum genus ... ex abdito sinu -rtum apposita quaeque convellit. de bestiis: VARRO ling. 5, 88 cohors quae in villa, quod circa eum locum pecus -reretur (coereretur F. cf. VEL. gramm. VII 69, 1 cohortes aeque a -endo ex eodem loco dictae sunt). PLIN. nat. 8, 34 -rtosque (Mayh., coartatosque vel mortusque codd.) illigata manu elephanti in aurem morsum defigere dracones. 8, 50 -iturque leo non tamquam periculo coactus, sed tamquam amentia iratus. 11, 105 Italiam ex Africa maxime -rtae locustae infestant. nota de vocibus: LIV. 8, 7, 21 libero conquestu -rtae voces sunt, ut. c. dat.: AETNA 408 metuens natura mali est, ubi coritur igni (quasi συνίσταται).

deriv.: coortus, -ūs.

coōrno, -āvī, -ātum, -āre a co et ornare. TERT. resurr. 61 p. 122, 14 cur non potius accepisti dentes ad omnem hiatum et rictum tuum -andum (c, coronandum al.). MART. CAP. 9, 892 puellas opulentis -ura (conlocatura β) muneribus. PS. ARNOB. confl. 2, 14 p. 291A Athanasius Alexandrinae ecclesiae episcopatum annis quadraginta et sex -vit. BOETH. top. Arist. 8, 2 p. 996B unumquodque talium -at ... orationem.

coortus, -ūs m. a cooriri. LVCR. 2, 1106 post mundi tempus genitale diemque primigenum maris et terrae solisque coortum. 6, 671 tempestates pluviae graviore coortu sunt. [2, 271 cortus corrupt.]

1. cōpa, -ae f. [cf. c. caupo, caupona. Th.]. COPA 1 -a Surisca (cf. CHAR. gramm. I 63, 11 quamvis Vergilius librum suum

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

Cupam inscripserit). SVET. Nero 27 matronarum institorio -as imitantium. [PLIN. nat. 34, 90 *ex coni. pro* scopas.]

2. cōpa *v.* cupa.

copadium, -iī *n.* GLOSS. τέμαχος, κοπτόν, particulam carnis. -a κοπάδια, τεμάχια, κοπτά. particulae carnis quod Graeci κοπάδια dicunt. APIC. 2, 59 pinguedinem concides et -a pulpae. 7, 280—286. 8, 359 -a haedina sive agnina. exc. 37 -a porcina sive pullina. exc. 146 cupadiola.

copē, κοπή. EPIPHAN. de mensur. 20 (= ISID. orig. 16, 26, 5) cope (per *trad.*, cote *Isid.*) graeco sermone incisio nominatur.

cōperio *sim. v.* coop-. **copeum** *v.* galbeum.

coph, *nomen litterae hebraicae* קף. AMBR. in psalm. 118 serm. 19, 1 coph cuius interpretatio est 'conclusio', et sicut alibi invenimus 'aspice'. HIER. epist. 30, 5 coph 'vocatio' *interpretatur.* 30, 12.

cophinus, -ī *m.*, κόφινος. ISID. orig. 20, 9, 9 -us vas ex virgultis (virgulis *al.*) aptum mundare stercora et terram portare... dictus autem -us quasi 'covus', quasi 'cavus'. GLOSS. κόφινος. corbis (EVCHER. instr. 2 p. 148, 4). qualus. [*it.* cofano, *francog.* coffre, *hisp.* cuebano. *M.-L.*]

LABER. mim. tit. -us. *cf. Com. frg. Ribb.*³ *p. 345.* *in usu est ad portandum* stercus, terram (*cf.* AVG. in psalm. 80, 9 mundare, stercorare, terram portare -o fit. *cf.* ISID. *supra l. 15.* CASSIOD. in psalm. 80, 6 -os autem dicimus, per quos sordium purgamenta proiicimus, ut loci puritas elucescat): COLVM. 11, 3, 51 stercoratam terram inditam -is (ITALA Luc. 13, 8 [Ambr. Iac. 1, 1, 2] dum ... mittam -um stercoris [κόπρια, VVLG. stercora]. PS. AMBR. paenit. 20. RVFIN. Orig. in lev. 2, 3 -us ille stercoris qui ad radices succidendae ficulneae mittitur. PAVL. NOL. epist. 40, 7 AVG. in psalm. 49, 7. ENNOD. carm. 1, 9, 159 -um ... stercoris immundi). VEG. mil. 2, 25 alveos, -os quibus terra portetur. HIER. in Ezech. 29, 17 p. 352 gestantium -os terrae. *cf.* VVLG. psalm. 80, 7 manus eius in -o (κοφίνῳ) servierunt (HEGES. 1, 16, 4. AVG. in psalm. 80, 9 per -um significantur opera servilia. ZACCH. 2, 10 p. 1125ᴬ cui ex Aegypto gravissimae liberatio servitutis, absolutae a -o manus. EVCHER. form. 7 p. 44, 10 in -o id est in servitute vel tribulatione quam Aegyptii intulerunt. ALC. AVIT. carm. 5, 43 servitii longo lassatam pondere plebem, oppressos -is umeros attritaque colla. *huc pertinet* SIDON. epist. 7, 6, 4 ordinis res est, ut ... Pharao incedat cum diademate, Israelita cum -o). *ad cibum, panem*: IVV. 3, 14 Iudaeis quorum -us faenumque suppellex (6, 542 -o faenoque relicto ... Iudaea. SCHOL. *ad. l.* quod his pulmentaria sua et calidam aquam die sabbati servare consuerunt) IREN. 2, 22, 3 satiavit omnem ... multitudinem et superaverunt XII -i fragmentorum (PS. CYPR. rebapt. 8 LACT. inst. 4, 15, 17. IVVENC. 3, 90 bis senoque sinus -orum fragminis implent. 3, 249 HIL. trin. 3, 6 in Matth. 15, 7 HIER. tract. in Marc. p. 342, 28 epist. 108, 13. VVLG. Matth. 14, 20. 16, 9 Marc. 6, 43. 8, 19 [*ibid.* sporta] Luc. 9, 17 Ioh. 6, 13 RVFIN. Orig. in gen. 12, 5 p. 229ᴬ PRVD. apoth. 719. AVG. in psalm. 80, 9 XII -os buccellarum implevit. SEDVL. carm. pasch. 3, 216. ALC. AVIT. epist. 27 p. 58, 6 plures reduviarum -os reportabis. *allegorice interpretatur* EVCHER. form. 7 p. 44, 8 -i: apostoli). GREG. TVR. Franc. 5, 48 amotus a pistillo, promovetur ad -um. PALLAD. hist. mon. II 8 asinum portantem panes in -is (σαργάνῃ). *ad* fructus, fruges: PS. ORIG. tract. 11 p. 124, 15 -us pessimarum ficorum (HIER. in Ier. 24, 1 p. 1009/10 'ecce duo calathi' [*sic* VVLG.] — sive 'cophini' — pleni ficis. *cf.* ISID. praef. test. 49 aspicit et duos -os ficorum in praefiguratione duorum populorum. ORIG. in Matth. 18, 53 *ficus* congregatae in -is bonorum ficorum). CASSIOD. var. 12, 14, 2 vix possit aliquos -os de summa ubertate complere *segetis.* CHIRON 545 ordei farinam mixtam ei in -o subtili offeras (VEG. mulom. 2, 33, 2). INSCR. Ephem. epigr. VIII p. 175 (*in Sardinia, a. 582*) c d 5 intromitt⟨ent⟩ib(us) olera pro cofin(o) un(o). 6. *varia*: VEG. mulom. 1, 56, 38 plenis -is digeritur per ordines creta. VVLG. IV reg. 10, 7 et posuerunt capita eorum in -is (καρτάλλοις). EVSTATH. Bas. hex. 7, 3 p. 939ᴬ hamus aut rete vel -us *piscatorum.* *nota de communi arca*: VEG. mil. 2, 20 haec ratio apud signiferos, ut nunc dicunt, in -o servabatur (*antea* folles). *L.*

ˣcōpia, -ae *f.* [*a* copis *vel* cops, *cf.* inopia. *Th.*]. PLIN. dub. serm. frg. Char. gramm. I 118, 19 quod si manus veterum licentiae porrigemus, potest et copies et observanties ... dici. *abl. plur.* copis: CORP. X 6662 (-ís). XIV 2840 (*saec. I*). VI 8537. 8539 (-ís). copiís: ELOG. Corp. I² p. 196 n. 21, 7 CORP. VI 8538. 8540. cupiam: IORD. Get. 3, 21. *cf. p. 912, 19. 49.* GLOSS. abundantia vel facultas. exuberantia, utilitas. -a aliarum rerum et -as exercitus. -ae πλήθη, πολυπληθία. pluraliter πλῆθος. *dub.* 397, 2 παρατοῦρα ⟨cop⟩ia (*suppl. Heraeus*). *vox semper in usu, sed pluralis, sensu potissimum militari, a poetis praeter* PLAVT. (*10ⁱᵉˢ*) *paene evitatus est. omnino nunc deest* GERM. PERS. PETRON. GROM., *singulis locis legitur apud* LVCIL. (*plur.*), PVBLIL. TIB. MANIL. SCRIB. LARG. MELAM, *binis*: PACVV. (*plur. semel*) CATVLL. VAL. FL. MART. (*plur. semel*), IVV. PS. QVINT. decl., *ternis*: ACC. (*plur. bis*) CATONEM CELS. PHAEDR., *quaternis*: PROP. SEN. rhet. LVCAN. *apud historicos longe usitatior pluralis, apud alios omnes sing.* *frequentissime occurrit vox apud* PLAVT. (*69ⁱᵉˢ*), CIC. (*470ⁱᵉˢ*), CAES. (*300ⁱᵉˢ*, BELL. Alex. *35ⁱᵉˢ*, Afr. *91ⁱᵉˢ*, *sed* Hisp. *tantum 15ⁱᵉˢ*). SALL. (*58ⁱᵉˢ*), NEP. (*49ⁱᵉˢ*, *deest sing.*), LIV. (*530ⁱᵉˢ*), OV. (*36ⁱᵉˢ*, *deest plur.*), CVRT. (*93ⁱᵉˢ*, *sing. 9ⁱᵉˢ*), SEN. phil. (*36ⁱᵉˢ*, *plur. ter*), PLIN. nat. (*49ⁱᵉˢ*, *plur. semel*), QVINT. inst. (*59ⁱᵉˢ*, *plur. 8ⁱᵉˢ*), TAC. (*130ⁱᵉˢ*), SVET. (*36ⁱᵉˢ*). [*dubia*: LIV. 25, 24, 1 frg. 22.] *cf. nom. propr.*

I proprie: **A** *de* **rebus corporeis** *i. q.* abundantia, amplitudo, saturitas, satietas *sim.* (*opp.* egestas, inopia, penuria): CIC. parad. 47 divitiarum est fructus in -a, -am autem declarat satietas rerum atque abundantia. CASSIOD. in psalm. 87, 9 inopia enim dicitur e contrario, ubi nulla est -a. GLOSS. εὐπορία. ἀφθονία. εὐθηνία. περιουσία. πλῆθος. -as abundantes divitias. **1** *generatim*: **a** *singularis*: **α** *cum genet.*: PLAVT. Asin. 75 oravit ... ut sibi amanti facerem argenti -am (Curc. 330. *v. etiam p. 911, 19* Persa 415 FEST. p. 213 PLIN. nat. 33, 147 VVLG. deut. 8, 13 II par. 9, 27). VARRO ling. 5, 146 olerum. rust. 2, 9, 12 lactis (VERG. ecl. 1, 81 pressi -a lactis. georg. 3, 308 COLVM. 10 praef. 1 PLIN. nat. 13, 130. 19, 126. 20, 27. 30, 131. 32, 129 AMM. 14, 4, 6. 31, 2, 18). CIC. Verr. 4, 171 frumenti (6, 29 dom. 16. CAES. Gall. 1, 3, 1 ut -am frumenti suppeteret. 1, 28, 3 ut iis frumenti -am facerent. 7, 32, 1 summam ... -am frumenti et reliqui commeatus nactus. 7, 56, 5 civ. 1, 52, 4. 1, 78, 1. 3, 49, 1. HIRT. Gall. 8, 3, 2 pabuli frumentique. 8, 17, 1. 8, 35, 1. 8, 40, 1 BELL. Afr. 34, 3 *al.* HOR. epist. 1, 15, 14. LIV. 22, 3, 3 frumenti ac pecoris et omnium -a rerum opulenti. 25, 13, 3. 35, 44, 7. 43, 18, 9. 44, 7, 4. 44, 26, 5 *al.* IVST. 44, 1, 5). CIC. leg. agr. 1, 18 -am rerum (2, 42 Tusc. 5, 102 nat. deor. 3, 16 off. 2, 74. Cato 56 saturitate -aque. Lael. 87 abundantiam et -am. LVCR. 1, 674 de niloque renata vigescat -a rerum [1, 757]. 4, 744. 799. 5, 1008 CAES. Gall. 7, 14, 6. civ. 1, 49, 1 abundabat [3, 47, 3 LIV. 29, 25, 12 CVRT. 5, 1, 4 PLIN. nat. 26, 18 SVET. Iul. 10]. 2, 25, 7. 3, 47, 7. 3, 58, 4 LIV. 7, 16, 3. 9, 36, 14. 21, 31, 8 commeatu -aque rerum omnium, maxime vestis. 22, 11, 5 ne cuius res -a esset. 25, 27, 3. 32, 15, 7. 38, 15, 3. 8. 38, 17, 17. 38, 18, 13. 39, 1, 3 -a terrestrium maritimarumque rerum. 41, 2, 12. 44, 26, 9 omnium [*sc. rerum*] ... -am. 45, 33, 4 ea -a rerum, ea vilitas annonae. VELL. 2, 106, 3 SEN. benef. 7, 3, 3 epist. 82, 15. 113, 16 *al.* CVRT. 4, 10, 13. 5, 2, 2. 9, 10, 18 SIL. 8, 313. APVL. apol. 20 quarum [*rerum extranearum*] neque laus in -a neque culpa in penuria consistit. PS. HIL. libell. 12 EDICT. imp. Diocl. 1, 16. 2, 12 AVSON. 289, 1. AMM. 25, 1, 10 attenuata rerum omnium -a. 27, 3, 11 VVLG. Dan. 8, 25 SVLP. SEV. chron. 1, 45, 4. *cf. p. 902, 27 sqq.*). CIC. dom. 17 ubertas agrorum, frugum -a (p. red. ad Quir. 18 frugum ubertate, -a. LIV. 22, 9, 3). inv. 2, 115 utrum -ane sit agri, vectigalium, pecuniae, an penuria, consideratur (LIV. 35, 9, 7). nat. deor. 2, 151 cibi ... varietas invenitur et -a (VITR. 1, 4, 9 aquae cibique. SEN. epist. 15, 3 AMM. 23, 3, 4 AVG. civ. 22, 24). fin. 3, 8 librorum (Att. 2, 6, 1. CATVLL. 68, 33 scriptorum non magna est -a apud me. HOR. epist. 1, 18, 110 bona librorum et provisae frugis in annum -a. OV. trist. 3, 14, 38. QVINT. inst. 10, 1, 83 scriptorum). Att. 5, 20, 5 parad. 38. epist. 15, 2, 1 quae cum essent a me cura magis et diligentia quam facultate et -a constituta. LVCR. 1, 986 materiai (1, 1006. 1018. 1036. 2, 267 conquiri debet. 2, 281 cogitur. 2, 295 stipata. 3, 194 haeret. AETNA 426). 2, 338 formarum. 3, 536 animai. 4, 776 particularum. 5, 359 quia nulla loci fit -a circum. 6, 511 nimborum. CAES. Gall. 1, 16, 2 ne pabuli quidem satis magna -a suppetebat (2, 2, 2 civ. 1, 49, 1. 3, 58, 4. BELL. Alex. 1, 5 quarum [*aquae pabulique*] alterius rei -am exiguam, alterius nullam omnino facultatem habebat. LIV. 27, 12, 7. 35, 28, 6 pabuli lignorumque. COLVM. 6, 27, 1 AMM. 18, 7, 4 VEG. mil. 1, 22). CAES. Gall. 4, 16, 8 navium (SALL. hist. frg. 3, 5 LIV. 26, 7, 10 SVLP. SEV. chron. 1, 22, 3). 5, 12, 5 ferri. 5, 42, 3 ferramentorum. 6, 31, 5. 7, 14, 9 commeatus (7, 32, 1 BELL. Alex. 35, 3 CVRT. 4, 10, 15. 6, 4, 21 AMM. 18, 2, 4). CAES. civ. 2, 37, 5 aquae (3, 49, 6. HOR. epist. 2, 2, 146 lymphae. LIV. 42, 54, 11. VITR. 2, 10, 1 umoris [SEN. dial. 3, 20, 1 nat. 2, 26, 3 QVINT. inst. 1, 2, 28 EVSTATH. Bas. hex. 3, 5 p. 896ᴬ]. VITR. 8, 6, 4 SEN. nat. 3, 11, 3. 3, 12, 1 COLVM. 11, 3, 27. 48 PLIN. nat. 37, 201 FRONTIN. aq. 64. 74. 87 FLOR. epit. 3, 3, 8 SOL. 32, 14 AMM. 23, 6, 4 VEG. mil. 1, 22 SVLP. SEV. chron. 1, 17, 1 HYG. astr. 2, 20 CORP. VIII 7034). CAES. civ. 3, 48, 2 charae. HIRT. Gall. 8, 15, 5 virgultorum. BELL. Afr. 31, 7 telorum (LIV. 26, 45, 1. 38, 21, 4 VAL. MAX. 1, 7 ext. 4). VERG. georg. 4, 31 thymbrae. OV. Pont. 4, 10, 59 laticum. LIV. 5, 25, 8 pecuniae (VITR. 1, 2, 9 IMP. HADR. Paul. dig. 48, 20, 7, 3). 21, 26, 9 materiae (*i. ligni ad aedificandum idonei.* 38, 3, 11 PHAEDR. 3 epil. 1 COLVM. 9, 1, 4). 27, 43, 10 ut vehiculorum fessis -a esset (*potest etiam ad II 2, p. 909, 60 referri*). 31, 26, 11 marmoris (VITR. 1, 2, 8. 4, 3, 1 PALLAD. 1, 39, 2). 36, 16, 2 lapidum (SOL. 37, 11 AMM. 22, 8, 31 HYG. astr. 2, 6). VITR. 2, 8, 2. 7, 3, 2. 7, 7, 2 PAVL. FEST. p. 3. SEN. nat. 1, 1, 8 corpusculorum. 4, 13, 6. 6, 27, 4 aëris. epist. 76, 12 COLVM. 2, 15, 3. 2, 16, 1. 5, 6, 29 *al.* 12, 20, 8 lignorum (12, 39, 4. 12, 52, 8 VEG. mil. 1, 22 OPTAT. 6, 1 p. 143). SEN. dial. 6, 11, 3 *alimentorum* modo inopia deficit, ⟨modo -a⟩ rumpitur. SCRIB. LARG. praef. p. 6, 8 *compositionum.* PLIN. nat. 6, 205 pomorum et avium. *ibid.* mellis (11, 33). 9, 64. 13, 26. 15, 15. 17, 212. 19, 118. 21, 181. 27, 1. 34, 83. QVINT. decl. 246 p. 7, 24 veneni. TAC. ann. 6, 13 quanto maiorem ... rei frumentariae -am advectaret. PLIN. epist. 8, 8, 3 ipsa sui -a et quasi pondere impellitur *fons.* GELL. 5, 14, 25 ignis. SOL. 19, 4. 22, 11. 23, 1. 18. 28, 1. 52, 17. IVST. 2, 10, 22 divitiarum. AMM. 15, 11, 16. 18, 4, 4. 22, 16, 7. 24, 2, 22. 28, 1, 17. 28, 5, 14. 29, 5, 13 rei

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

cibariae. 30, 1, 9 VEG. mil. 1, 2. 3 auri (VVLG. deut. 8, 13). 1, 22. 3, 2 vestium (EVGIPP. Sev. 17, 4). 4, 9 AVG. civ. 10, 19. 14, 12 SVLP. SEV. chron. 1, 20, 4 dial. 3, 3, 4. 3, 14, 8 SIDON. epist. 3, 2, 3 *al.* DRAC. laud. dei 2, 142 panis. CASSIOD. art. praef. 1151^B chartarum. *nota genet. possessivum*: HOR. carm. 2, 15, 6 tum violaria et myrtus et omnis -a narium (*sc. odoriferarum herbarum*) spargent ... odorem. *β genet. ex sententiarum nexu supplendus vel multo rarius inest in adi.* (cornu -ae *v. s. v.* cornu, *nota singulariter* LACT. inst. 3, 29, 7 simulacrum eius *Fortunae* cum -a [*i. cornu -ae*]): PLAVT. Bacch. 393 techinam de auro fecit, ut mihi amanti -a esset. Cas. 499 ex -a piscaria. Pseud. 736 non Charinus (*iocular iter originem a* carendo *trahens*) mihi hic quidem, sed Copiast (*cf. etiam nom. propr.*). NOVIVS Atell. 6 quod editis, nihil est: si vultis quod cacetis, -a est. CIC. leg. agr. 2, 95 ex hac -a atque omnium rerum affluentia primum illa nata est arrogantia. 2, 96. 97 ex summa egestate in eandem rerum abundantiam non solum -a, verum etiam insolentia commovebuntur. Sest. 77 ut omnes tantam illam -am et tam magnificum apparatum ... patricium et praetorium esse arbitrarentur. Tusc. 5, 99 quam multa ex terra ... gignuntur cum -a facili tum suavitate praestanti. nat. deor. 2, 131 off. 3, 51. 52. 62. CAES. Gall. 1, 30, 3 locumque domicilio ex magna -a (*sc. locorum*) deligerent. 6, 24, 5 Gallis ... transmarinarum rerum notitia multa ad -am atque usus (usum *β*) largitur. BELL. Alex. 13, 2 aliud naturalis sollertia, aliud urbis -a (*asserum*) subministrabat. LVCR. 2, 1070 *seminum*. 5, 1288 *aeris*. VERG. Aen. 5, 100 *donorum*. AETNA 438 in breve mortales flammas quod -a (*i. densa lapidis molaris materia*) nutrit. HOR. sat. 2, 2, 42 mala -a *ciborum* aegrum sollicitat stomachum (PLIN. nat. 11, 35 inopia cibi desperant ... -a ignaviam affert. APVL. met. 4, 22 equus meus tanta -a *cibi* ... potitus, ut saliares se cenasse ⟨cenas⟩ crederet. HIL. in Matth. 9, 2). PRIAP. 21, 1 -a *pomorum surreptorum* me perdit. OV. fast. 3, 672. Pont. 1, 10, 32 *epularum*. LIV. 2, 52, 2 *frumenti* (SVET. Iul. 26. TERT. nat. 2, 8 *praecedunt* ubertatem ... inopiam. SVLP. SEV. chron. 1, 11, 8 *al.*). 3, 1, 7 *agrorum*. 5, 13, 2 annona ex ante convecta -a nihil mutavit. 22, 15, 2 ea regio praesentis erat -ae non perpetuae. 25, 20, 3 ut exercitui per hiemem -a esset. 44, 16, 3 nec *vestimentorum et equorum* sibi in his locis ullam -am esse. VITR. 2 praef. 3 nec sine abundantia cibi frequentiam habere populumque sine -a tueri. 2, 1, 7 profusos naturae ad materiam et abundantem -am ad aedificationes ab ea comparatam. 8, 1, 2 non alta est -a *aquae* (8, 1, 5 SEN. nat. 3, 8 FRONTIN. aq. 23. 89. 93. 98). CELS. 2, 10 p. 52 si vel -a (*sc. sanguinis venarum*) sui male habet. 2, 14 p. 59 digerendum *corpus* in eo quod -a (*sc. corporis*) nocet. 5, 19, 11 in -a *emplastorum* (*i. si multa sunt*) reicienda sunt (*opp.* si singula habenda sunt). SEN. epist. 19, 7 utrum autem mavis ex inopia saturitatem, an in -a famem? 32, 4 COLVM. 2, 9, 19. 8, 15, 6. 9, 8, 14. 12, 50, 3. PLIN. nat. 11, 42 *florum* (11, 48). 12, 101. 13, 44 ut -a (*terrae*) ibi atque fertilitas, ita nobilitas *palmarum* in Iudaea. 13, 50 *frugum*. 13, 64 corpus ipsum *pomi* natura et -a messium instar incolis est. 14, 26 fecundae tamen bonitatis vice -am praestant *vites* (14, 30 capiti inimica, -a larga. 14, 62 -ae potius quam bonitati studentium. 14, 71). 15, 6 *olei* (15, 14 *al.*). 15, 82 *ficorum*. 16, 60 *picis*. 29, 55 potum quantalibet -a non nocet. 35, 50 *colorum*. 37, 45 tanta -a *sucini* invecta. APVL. met. 4, 19. TERT. resurr. 52 *granum* exurgit autem -a feneratum, compagine aedificatum *eqs.* adv. Marc. 4, 24 penuriam et -am *ciborum*. SOL. 2, 37. PANEG. 12, 25 nec -am satietas sequebatur. VVLG. gen. 41, 49 I par. 12, 40. 29, 16 omnis haec -a *rerum* quam paravimus, ut aedificaretur domus. II par. 31, 10. AVG. serm. ed. Mai 72, 1 illic semper -a *rerum*, ubi quod cupias non est (*nota lusum verborum*). SVLP. SEV. chron. 1, 20, 5 dial. 1, 13, 4. 3, 3, 3. SIDON. epist. 2, 9, 9 puteali aut fluviali -a. IORD. Get. 3, 21 carnibus ferarum atque ovis avium vivunt, ubi tanta paludibus fetura ponitur, ut augmentum praestent generi et satietatem ad cupiam genti. *huc pertinere videtur fere i. q. auxilium* (*cf. p. 905, 42*): PLAVT. Epid. 325 scivi ... nullam tibi esse in illo -am. 330 nec sodali tuo in te -ast? *nota i. q. fertilitas* (*cf. l. 46*): COLVM. 6, 3, 5 si regionis -a permittit, glans adicitur.

b *pluralis i. q. opes, facultates, auxilium, apparatus, vires sim., speciali quoque notione divitiarum hic illic praevalente*: EXC. Bob. gramm. I 549, 4 hae -ae ἐπιτήδεια. GLOSS. ἐπιτήδεια τὰ ἀναγκαῖα. hae -ae. singularia non habet. PLAVT. Asin. 655 thensaurus -arum. Bacch. 551 inconciliaret -as omnes meas. 647 regias -as aureasque optuli. Persa 253 opes, spes bonas, -as commodanti (CIC. Catil. 3, 16 omnes Catilinae -as, omnes spes atque opes ... concidisse). Rud. 664 omnium -arum atque opum, auxili, praesidi viduitas nos tenet. AFRAN. com. 375 tumultuose et cunctis -iis. RHET. Her. 4, 33, 44 ostentas mihi divitias et locupletes -as iactas (4, 47, 60). CIC. Q. Rosc. 44 -iis rei familiaris (Balb. 18. TAC. ann. 15, 43 *pro* rei familiaris -iis) locupletes et pecuniosos. Verr. 2, 64 honore, -iis ... facile principem. 2, 74 cum haec omnia tanta contentione, tantis -iis agerentur. 2, 127 hominem ornatissimum loco, ordine, nomine, virtute, ingenio, -iis poscere pecuniam non dubitavit. 3, 135 facultates et -as *perspicere* (off. 3, 63 singulorum enim facultates et -ae divitiae sunt civitatis). 4, 9 dignitatem nostram ... non -iis, sed virtute tueamur. 4, 170 nullam *civitatem* aut -iis locupletiorem aut auctoritate graviorem. 4, 185 virum ... excellentem virtute, auctoritate, -iis. 5, 44 posse domesticis -iis ornare et apparare convivium (Cluent. 195. LIV. 2, 10, 13 in magna inopia pro domesticis -iis unusquisque ei aliquid fraudans se ipse victu suo contulit). Verr. 5, 46 cum Sicilia florebat opibus et -iis (Cluent. 18 leg. agr. 2, 32. 82 Mur. 33 Flacc. 14 Balb. 39 Phil. 11, 31 de orat. 2, 242 part. 86. 119 rep. 3, 27 Tusc. 5, 61 off. 1, 9. 2, 1 -as, opes, facultates [2, 9 Lael. 55]. Cato 8 Lael. 51 Att. 14, 4, 2 epist. 15, 3, 2). CIC. Verr. 5, 62 exponit suas -as omnes, multum argentum ... pocula ex auro ..., vas vinarium. 6, 50 minuisti -as maiorum virtute atque sapientia comparatas. 6, 135 animum illis non -as defuisse (p. red. ad Quir. 15 excellenti animo, praesidio, -iis. CAEL. Cic. epist. 8, 14, 4 uterque et animo et -iis est paratus. *possunt etiam ad I C 2 referri*). Font. 13 populi Romani -iis atque praemiis. leg. agr. 2, 74 populi Romani vectigalibus atque omnibus -iis. 2, 97 homo privatus ... vix facile sese regionibus officii magnis in fortunis et -iis continet. Mur. 32 ad confirmandas rationes et -as belli. dom. 119 consularibus -iis instructus. p. red. in sen. 20 *cuius* familia, -iis, litteris ... sum sustentatus. Cael. 36. Scaur. 45 -iis inops. Pis. 18 quaerebat ... cur non meis inimicis meis -iis restitissem. Planc. 73 cum me ... animo, corpore, -iis prosecutus esses. Marcell. 8 *gentis* omni -arum genere abundantis (off. 3, 25 AVG. civ. 1, 30). Phil. 2, 65 in eius ... viri -as cum se subito ingurgitasset ... modo egens, repente dives *al.* inv. 2, 1 cum florerent omnibus -iis. 2, 166 amplitudo potentiae ... aliquarum -arum magna abundantia. Tusc. 5, 61 *cum* commemoraret -as eius [opes] (*del. Seyffert*), maiestatem dominatus, rerum abundantiam. 5, 89 *ut* amori, ut ambitioni, ut cotidianis sumptibus -ae suppetant. nat. deor. 2, 158. Lael. 52 circumfluere omnibus -iis. off. 1, 44. parad. 44 maximas -as exhaurire. Att. 1, 20, 2. 4, 2, 7 studiis ... et -iis. 4, 16, 6. 7, 8, 4 rei publicae -iis confidebat. 7, 14, 1 *saepe.* ad Q. fr. 1, 3, 6. 2, 14, 2 epist. 2, 3, 1 *al.* CAES. Gall. 6, 15, 2 eorum ut quisque est genere -iisque amplissimus. SALL. Catil. 35, 3 suis filiaeque -iis. 48, 2. 53, 3 parvis -iis bella gesta cum opulentibus regibus. Iug. 14, 7 -iis potens. 103, 7 -as fidem magnitudinem regis ... extollunt. NEP. Pel. 2, 3 magnae saepe res non ita magnis -iis sunt gestae. RVT. LVP. 2, 5 locupletes -as dederit *Fortuna* ei qui odisset uti. LIV. 2, 16, 7 -iis familiaribus adeo exiguis, ut funeri sumptus deesset. 25, 2, 8 pro temporis illius -iis. frg. 22 arma ut fierent pro -iis cuiusque populi (*cf. infra l. 66 sqq.*). TAC. hist. 3, 8 coloniam -iis validam auferre Vitellio. ann. 13, 13 suarum opum -as tradebat *filio Agrippina.* PLIN. paneg. 82 *quem* non -ae principales ad segnitiem luxumque detorqueant. SVET. Otho 9 desperatione ... aut diffidentia -arum. APVL. met. 5, 8 caelestium divitiarum -iis affluentibus. IVST. 13, 6, 2 cum omnibus -iis incenderunt. TERT. adv. Marc. 1, 14 ad -as (*i. locupletes fructus*) eius *maris.* PS. HIL. libell. 10 fluxu enim rerum et ubertate -arum animus solvitur (AVG. civ. 18, 32 ubertatem -arum spiritalium perdituram). AMM. 14, 8, 8 advecticiis ... affluere -iis et internis *Antiochiam.* 24, 3, 4 Persae circumfluentes rerum omnium -iis. 31, 16, 4 -arum cumulis inhiantes amplissimis. HEGES. 1, 13, 2 *thesaurorum* -iis. VVLG. II Macc. 3, 6 communes -as immensas esse. AVG. civ. 2, 20. SVLP. SEV. chron. 1, 15, 2 -iis suis dives. MART. CAP. 3, 263 senticosae -ae. PALLAD. hist. mon. I 25 p. 311^C inter -as magnas atque delicias. *nota pluralem cum genet. rei corporeae i. q. magnitudo, amplitudo, abundantia* (*cf. sub I A 1 a*): CIC. Flacc. 89 non amplissimis patrimonii -iis. de orat. 2, 171 si aerarii -iis ... utimur. CAES. Gall. 2, 10, 4 ut domesticis -iis **rei frumentariae** uterentur. VITR. 2, 5, 1 de harenae -iis ... explicatum. 2, 7, 1 caementorum. 2, 9, 16 arborum. 6, 6, 1 magnitudines *villarum* ad modum agri -asque (*i. proventum*) fructuum comparentur. 8, 1, 2 stabiliores sunt -ae *aquarum* (8, 1, 7. 8, 6, 14 AMM. 15, 4, 2). TAC. ann. 2, 60 -as frumenti (HEGES. 1, 33). AMM. 14, 2, 19 alimentorum -iis affluebat. 18, 5, 1 armorum et commeatuum -ae. 20, 11, 4 rei cibariae abundantes -as opperitur (21, 6, 6 exhibens multiplices rei cibariae -as). PAVL. MED. vita Ambr. 1 ferculorum cotidiani convivii -as ructare. PETR. CHRYS. serm. 40 p. 313^A dominici vobis cibi ... vitales -as apponentes.

2 *speciatim*: **a** *sing. i. q. opes, divitiae, fortunae, res familiaris, magna pecunia sim.*: pro -a, *subauditur plerumque 'mediocri'*: PLAVT. Aul. 541 pro re nitorem et gloriam pro -a qui habent. Truc. 148. CATO agr. 4 villam urbanam pro -a aedificato. 143, 2. SVLP. RVF. Cic. epist. 4, 12, 3 pro ea -a quae Athenis erat. SALL. Iug. 90, 1 pro rei -a. LIV. 26, 11, 9. 27, 6, 19 pro tempore eius -a magnifici apparatus fecerunt. 28, 21, 10 pro -a provinciali et castrensi apparatu. PAVL. FEST. p. 23 stipe data pro cuiusque -a. CVRT. 9, 10, 26. *cf. etiam p. 909, 37 sqq.* PLAVT. Asin. 245 experiar opibus, omni -a. Bacch. 393 ut mi amanti -a esset. Cist. 29/30 suarum opum nos volunt esse indigentes, nostra -a nil volunt nos potesse. Epid. 323/4 per illam tibi -am, -am parare aliam licet (Poen. 362 neque ego aliam mihi paravi -am). Rud. 288 quidquid est, comiter fiet a me quo nunc -a valebit. 557 tibi -ast, dum lingua vivet, qui rem solvas omnibus. TER. Andr. 10 -a ac fortuna. Phorm. 167 quid ego ex hac inopia nunc capiam et quid tu ex ista -a. CIC. Verr. 5, 65 ut ars certare cum -a videretur. Catil. 2, 25 -a cum egestate ... confligit. Cael. 45 animus libidini deditus ... saepe nimia -a, inopia etiam nonnumquam impeditus. Cato 8 nec insipienti etiam in summa -a non gravis *senectus esse potest.* off. 1, 25 delectant etiam magni-

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

fici apparatus vitaeque cultus cum elegantia et -a. PVBLIL. M 69 mala est inopia, ex -a quae nascitur. SALL. Catil. 11, 3 neque -ā neque inopiā minuitur *avaritia*. HOR. carm. 1, 17, 14 tibi -a manabit ad plenum (*i. affatim*) benigno ruris honorum opulenta cornu. 3, 29, 9 fastidiosam desere -am. sat. 1, 1, 57 plenior ut si quos delectet -a iusto. epist. 1, 12, 2 non est, ut -a maior ab Iove donari possit tibi. RVT. LVP. 2, 9 ut huic ipsi ambitioni -a suppeditare possit. OV. met. 3, 466 inopem me -a fecit (SYMPH. 294). 6, 194 tutam me -a fecit. 11, 129 -a nulla famem relevat. rem. 541 dum bene te cumules et -a tollat amorem. LIV. 21, 39, 2 -a ex inopia, cultus ex illuvie ... corpora varie movebat. 39, 22, 2 prope huius saeculi -a ac varietate ludicrum celebratum est. MANIL. 3, 123 in sexta dives numeratur -a sede. SEN. Med. 65 cornu retinet divite -am *Pax*. SIL. 16, 204 nostris quae -a regnis. TRAIAN. Plin. epist. 10, 55 modum eius ex -a eorum qui mutuabuntur tu constitues. SVET. Otho 11 divisit et pecunias domesticis ex -a praesenti. Vit. 1 quam *coloniam* gentili -a adversus Aequiculos tutandam olim depoposcissent *Vitellii*. AMPEL. 15, 12 vir genere, -a, opibus illustris. APVL. apol. 19 quod habent irritam -am, noxiam nimietatem (*ibid.* immodicae divitiae). TERT. adv. Val. 1 ex divinae -ae occasione. PAVL. NOL. epist. 6, 3 ex tua -a locupletaretur inopia nostra. *saepe.* AVG. civ. 22, 30 salus et victus et -a et gloria ... et omnia bona. *nota technice* bonam -am iurare *i. q. iurare se esse solvendo*: VARRO ling. 7, 105 omnes qui bonam -am iurarunt, ne essent nexi. CIC. epist. 9, 16, 7 quod mihi bonam -am eiures, nihil est. LEX Iul. munic. (Corp. I 206) 113 (*a. 45*) queive iniure ⟨bonam -am abiuravit *add. Mommsen*⟩ abiuraverit, bonamve -am iuravit iuraverit.

b *pluralis*: *α i. q. cibaria, frumentum, penus, victus, alimenta, annona, saepe de commeatu militum* (*cf.* GLOSS. *p. 899, 68*): CIC. Deiot. 14 exercitum ... suis tectis et -iis sustentavit. Att. 7, 9, 2 commeatu et reliquis -iis intercludendus. 7, 13ᵃ, 1 *urbs* nuda praesidio, referta -iis. epist. 11, 7, 3 exercitu novo et -iis comparatis (*potest etiam, ut saepius in hac iunctura, ad I C 2 b referri*). CAES. Gall. 1, 31, 5 posteaquam agros et cultum et -as Gallorum ... adamassent. 4, 4, 7 se eorum -iis aluerunt. 7, 54, 4 multatos agris, omnibus ereptis -iis. civ. 3, 78, 3 abductum illum a mari atque ab iis -iis quas Dyrrachii comparaverat [frumento ac commeatu *add. S π, del. Schneider*]. BELL. Afr. 36, 2 quo facilius et frumentum et -ae suae conserventur. 37, 1 -as suas ex secundo commeatu auxerat *al.* LIV. 3, 7, 3 agrum opimum -iis. 5, 26, 9 cum frumentum -aeque aliae ex ante convecto largius obsessis quam obsidentibus suppeterent. 34, 37, 5 sibi ad obsidionem sustinendam -arum affatim esse. PAVL. FEST. p. 40 copona taberna a -iis dicta. PHAEDR. app. 20, 1 si quando in silvis urso desunt -ae. VITR. 2, 8, 12 tabernam omnibus -iis instruxit. 8 praef. 3 terrenus fructus escarum praestans -iis supervacuis desiderationes alit. VAL. MAX. 4, 3 ext. 3 *quos* modico apparatu et admodum parvulis -iis excepit. 5, 1, 1ᵉ *ut* -ae ... comitibus eius publice praeberentur. SEN. benef. 6, 7, 3 *quamvis* ad subvehendas -as largo ... alveo currant flumina (TAC. ann. 13, 53 -ae per mare ... subvectae. PANEG. 9, 18). dial. 11, 6, 5 quid ad -as respicienti ieiunius *Corsica*? COLVM. 8, 16, 2 *villatica* nulla parte -arum defici. MART. 3, 47, 6 omnes beati -as trahens ruris. FRONTIN. strat. 3, 15, 6 persuasit hosti superesse ipsis -as. TAC. Agr. 22 *castella* annuis -iis firmabantur. 25 mixti -iis et laetitia. Germ. 30 *peditem* super arma ferramentis quoque et -iis onerant. hist. 1, 66 privatis et promiscuis -iis iuvere militem. 2, 32 non frumentum usquam exercitui, nec exercitum sine -iis retineri posse. 2, 87 municipia congestu -arum ... vastabantur. 3, 15 specie parandarum -arum. 3, 20 *equites* -as ceteraque usui allaturos. 3, 60 *locus* tuto -arum adgestu. 4, 22 parum provisum, ut -ae in castra conveherentur. 4, 35 *exercitus* egestas -arum fatigabat. ann. 1, 68 vim sanitatem -as, cuncta in victoria habuere (*praecedit* ciborum egestas). 2, 6 *insula* accipiendis -iis ... opportuna. 3, 54 nisi provinciarum -ae et dominis et servitiis et agris subvenirent. 15, 5 tutus manu et -iis Tigranes. 15, 16 inopes -arum et pabulo attrito. PLIN. epist. 1, 4, 1 quantum -arum in Ocriculano, in Narniensi. 2, 17, 26 ceteras -as (*i. necessitates vitae*) Ostiensis colonia ministrat. 2, 17, 28 *villa* mediterraneas -as praestat, lac in primis. 5, 2, 1 parem calculum ponere (*de ἀντιδώρῳ*) nec urbis -iis ... nec maris (TERT. adv. Marc. 1, 14) ... possum. 6, 28, 1 tantum mihi -arum qua urbanarum, qua rusticarum nomine tuo oblatum est. paneg. 29 inde -ae, inde annona ... inde hic satietas nec fames usquam. 31 refudimus Nilo suas -as, recepit frumenta. SVET. Galba 6 inter innumeras contractasque ex omnibus provinciis -as. Vit. 7 provincialibus -iis profundam gulam eius expleri. FLOR. epit. 3, 19, 11 interclusum hostem commeatibus ad extrema compulit comminutasque -as fame armis facile delevit. PAPIN. dig. 16, 2, 20 negotium -arum expeditionis tempore mandatum. APVL. Plat. 1, 14 ad explendam victus necessitatem inferendasque ventri -as comparatum est. 2, 11 si egestatem rerum victui necessariarum -iis praeferas. TERT. adv. Marc. 4, 24 quod populum ... inhospitaliter -iis defraudassent. 5, 7 de -iis adversariorum vivere. bapt. 20 illic cum divinis -iis aleretur. ieiun. 5 recordatu Aegyptiarum -arum. CORP. VIII 1322 (= 14854, *saec. III*) praeposito ... bastagis -arum devehendar(um) *centurione*. IVST. 5, 8, 2 ex advectis -iis. 24, 7, 7 vini ceterarumque -arum abundantia. 38, 10, 8 gravari se -arum praebitione. VVLG. I Macc. 10, 36 dabuntur illis -ae, ut oportet omnibus exercitibus regis. ZACCH. 3, 4 elegantis paratiorisque convivii -as non requirens. CASSIOD. inst. div. 23 p. 1138ᴮ (*ibid.* epulae). *nota de publico munere*: CORP. V 2155 dispensator rationis -arum felicium II et III Germanicarum. X 6662 praef. vehic. a -ís Aug(usti) per viam Flaminiam. XIV 2840 ⟨Epictet⟩us ab epistulis ⟨a⟩ -is militaribus. II 4114 (*saec. III*) praeposito -arum expeditionis Germanicae secundae *al. v. Mommsen, Staatsrecht II³ 1031, 2.* *β i. materia ad aedificandum idonea, sensu* VITR. *peculiari*: VITR. 1, 2, 8 distributio autem est -arum. 1, 3, 2 quaque e materia -arum ... diligens electio. 1, 5, 8. 2, 1, 9 de -iis quae aptae sunt aedificiorum perfectionibus. 2, 2, 2 aptas ad usum -as aedificiis comparent. 2, 7, 5. 2, 8, 20. 2, 10, 3 de -iis quae sunt necessariae in aedificiorum comparationibus. 5, 3, 2 lapideis et marmoreis -iis. 5, 6, 7 si qua exiguitas -arum, id est marmoris, materiae reliquarumque rerum quae parantur in opere defuerit. 6, 8, 9 quibus autem -arum generibus oporteat uti (*bis ibid.*). 7, 6. 7, 10, 3. *quasi pleonastice additur* materiae: VITR. 1, 7, 2 de materiae -iis quae in aedificiis sunt parandae. 2 praef. 5. 4 praef. 1 secundo *libro* de -iis materiae, e quibus aedificia constituuntur, disputavi.

B *de* ***rebus incorporeis*** *i. q.* ***ubertas****, abundantia, satietas. pluralis semel tantum legitur, v. p. 903, 12.* **1** *generatim*: PLAVT. Cas. 624 nescio, unde auxili, praesidi, perfugi mi aut opum (opis *Leo*) -am comparem aut expetam. Epid. 385 perspicere ut possent cordis -am (*in versu, ut videtur, interpolato*). Persa 255 meo amico amiciter hanc commoditatis -am danunt. 633 ubi rerum omnium bonarum -ast (CIC. inv. 2, 40 in facultate, -a et potestas earum rerum propter quas aliquid facilius fit. Tusc. 5, 102. fin. 4, 12 materiam rerum et -am. nat. deor. 3, 16 *al.* NIGID. Gell. 4, 9, 2 -am quandam immodicam rei. SALL. Catil. 2, 9 in magna -a rerum aliud alii natura iter ostendit. OV. met. 8, 792 SEN. benef. 2, 34, 2 TREB. trig. tyr. 11, 7 AMM. 27, 3, 11 AVG. civ. 14, 15 MART. CAP. 5, 556). PLAVT. Poen. 1178 -a venustatum aderat. Trin. 671 quom inopiast (*sc. amoris*), cupias, quando eius *amoris* -ast, tum non velis (*loco verborum lusus pleno, cf. p. 899, 58*). VARRO ling. 10, 19 (18) similium nominatuum. RHET. Her. 3, 23, 38 ex infinita verborum -a (CIC. Caecin. 51 verborum tanta -a in nostra lingua. ac. 1, 26 *si cives* non modo -a rerum auxeris, ... sed etiam verborum. nat. deor. 1, 8 ut a Graecis ne verborum quidem -a vinceremur. fin. 3, 5 non vinci a Graecis verborum -a, sed esse ... superiores. OV. epist. 2, 49 blandorum verborum tibi -a. QVINT. inst. 2, 7, 4 -a verborum optimorum. 10, 1, 5. 61 beatissima rerum verborumque -a. MACR. sat. 1, 4, 16 veteres indulsisse -ae *verborum* per varietatem, ut dicerent exanimos et exanimes. 5, 15, 16. *cf. p. 903, 43 sqq.*). CIC. Q. Rosc. 2 -a et facultate causae confisus (dom. 146 quorum *munerum fortunae et temporum* ego non tam facultatem umquam et -am expetendam putavi *eqs.* Cluent. 126 exemplorum (Sest. 101 div. 2, 27 inv. 2, 5 de orat. 1, 90 orat. 220 part. 96. 140 *al.* QVINT. inst. 12, 4, 1 HIL. in Matth. 12, 12). CIC. inv. 1, 16 argumentorum (2, 16 de orat. 2, 117. 141 top. 65. Brut. 143 argumentorum et similitudinum. 145 argumentorum exemplorumque. LVCR. 1, 417 QVINT. inst. 5, 10, 100. 125 varietas argumentorum et -a). CIC. inv. 1, 49. de orat. 1, 162 ornamentorum. 1, 219 -am magnitudinemque cognitionis atque artis ... non contemno. 2, 312 si habet eam causa dignitatem atque -am (*fere i. gravitatem*). 2, 323 principiorum. 2, 341 orationum genera et graviora et maioris -ae. 3, 130 oratorisque nomen apud antiquos in Graecia maiore quadam vel -a (*i. auctoritate*) vel gloria floruisse. orat. 116 cuius (*naturae rerum*) cognitio magnam orationis suppeditat -am. 47 -a *locorum*. Cato 71 bonorum (Tusc. 3, 40 SEN. clem. 1, 19, 8 APVL. met. 5, 9 TERT. adv. Marc. 3, 24). Tusc. 5, 94 voluptatum (phil. frg. V 74 LIV. 23, 4, 4. SEN. dial. 7, 14, 1 cuius *voluptatis* aut inopia torquentur aut -a strangulantur. PLIN. paneg. 48 APVL. met. 5, 26 AVG. civ. 19, 14). nat. deor. 1, 76 rationum. 2, 13 commoditatum *al.* LVCR. 6, 829 magna mali fit -a circum. RVT. LVP. 1, 13 ex scientia -a et facultas ingenii nascitur. OV. fast. 1, 686 praedae. 5, 6 *causarum*. 5, 213 volui numerare colores, nec potui: numero -a maior erat. PAVL. FEST. p. 11 affatim dicitur a -a fatendi sive abundanter. VITR. 6 praef. 4 disciplinarum. VAL. MAX. 6, 4 pr. 1 quorum (*graviter dictorum et factorum*) ex abundanti -a. 8, 7 ext. 3 litterarum. SEN. dial. 9, 11, 8 *malorum* ingens cotidie -a. 10, 12, 8 vitiorum. benef. 4, 5, 1 *beneficiorum* (5, 14, 3). nat. 6, 19, 1. epist. 88, 35 quamcumque partem rerum humanarum divinarumque comprenderis, ingenti -a quaerendorum ac discendorum fatigaberis. PLIN. nat. 7, 186 odorum. 8, 109 parĕre furto cupiunt gaudentque -a libidinis. 28, 2 *rituum*. 30, 103 spei. QVINT. inst. 10, 1, 69 inveniendi -a et eloquendi facultas. 11, 3, 56 inventionis. 12, 2, 12 *numerorum*. 12, 5, 1 verborum figurarumque facili -a (QVINT. inst. 9, 3, 5 PLIN. epist. 7, 9, 2). 12, 10, 34 linguarum. IVV. 1, 87 uberior vitiorum -a. TAC. ann. 4, 69 praeteritaque et instantia quorum affatim -a. 6, 7 *poenarum*. 12, 40 multa -a honorum. SVET. Iul. 22 provinciarum. 44 legum. Aug. 41 nummariae rei. gramm. 10 *commentariorum*. S. C. de sumpt. lud. glad. (Corp. II 6278) 36 lanista dimidiam -am universi numeri promisque multitudinis praebeat. GELL. 3, 15, 4 anus repente filio viso -a atque turba et quasi ruina incidentis inopinati gaudii oppressa exani-

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

mataque est. APVL. met. 4, 8 fortunae. 8, 29 quaesticuli. TERT. adv. Marc. 2, 7 potentiae -a. PANEG. 7, 1 laudum (12, 32 AVSON. 176, 5). 10, 15 auxilii. HIL. in Matth. 10, 2 *spiritus sancti muneris* -a. 14, 11 divinae virtutis. 15, 10 multiplicata septiformis spiritus -a. trin. 6, 33 naturae. AVSON. 152, 10 rei divinae. AMM. 26, 3, 6 -a necessariorum exuberavit. AVG. civ. 22, 24 diversorum carminum -am. *ibid.* lucis. epist. 411, 26 ubertatis. SVLP. SEV. chron. 1, 36, 6 erroris. MART. 1, 8 ne *legentibus* pareret -a *rerum gestarum* congesta fastidium. SACR. Leon. p. 416 omnipotentiae tuae -a. PETR. CHRYS. serm. 112 p. 509A delictorum. CLAVD. MAM. anim. p. 129, 19 -a tepentium naeniarum. SEDVL. op. pasch. 4, 17 -a oculatae . . . claritatis. CASSIOD inst. div. 16 gloriae. *nota pluralem*: GILD. Brit. 21 chron. III p. 36, 20 tantis abundantiarum -iis insula affluebat.

2 *speciatim*: **a** *i. q. summa litterarum, artium scientia, eruditio, doctrina, reconditae artes. pluralis bis tantum legitur (cf. infra l. 35)*: CIC. de orat. 1, 9 in qua *philosophia* difficile est numerare quot viri, quanta scientia, quantaque in suis studiis varietate et -a fuerint. 1, 85 omni abundans doctrina . . . varietate rerum, -a. 1, 165 omnem scientiam et -am rerum in tua prudentia sciebam inesse (1, 250 cuius eloquentia -ā rerum debeat esse ornata. 2, 58 eruditissimus et rerum -a et sententiarum varietate abundantissimus. 3, 121 rerum suavitate, -a, varietate. 3, 125 rerum enim -a verborum -am gignit. ac. 2, 60 *nisi* in Carneade et -a rerum et dicendi vis fuisset *al.* QVINT. inst. 7 prooem. 1. 10, 5, 3 rerum -a Graeci auctores abundant. PLIN. epist. 6, 33, 7. AVG. civ. 17, 15 -a *rerum* quam inopia magis impedior. MACR. sat. 1, 24, 12 nec his Vergilii verbis -a rerum dissonat). CIC. de orat. 2, 362 admiramur istam scientiam et -am. 3, 60 eloquentia varietate, -a . . . facile princeps. orat. 5 Aristoteles admirabili quadam scientia et -a ceterorum studia restinxit. Brut. 51 Asiatici oratores non contemnendi quidem nec celeritate *ingenii* nec -a *litterarum*, sed parum pressi *eqs.* 250 omni -a *litterarum.* Tusc. 1, 7 Aristoteles, vir summo ingenio, scientia, -a. AMM. 22, 16, 16 *Didymus* multiplicis scientiae -a memorabilis (AVG. civ. 18, 38). MART. CAP. 2, 139 bibliothecalem -am . . . diffudit. CASSIOD. inst. div. 12 lectionis. 16 sapientiae. *nota pluralem i. q. magna materia rerum*: VITR. 7 praef. 10 egregiis ingeniorum sollertiis ex aevo collatis abundantes alius alio genere -as praeparaverunt. MART. CAP. 2, 136 illa nausea . . . in omnigenum -as convertitur litterarum. **b** *de ubertate dicendi, abundantia orationis sim.* (*opp.* exilitas, inopia, modus, brevitas; *fort. huc pertinet* GLOSS. II 116, 26 -a παρρησία [*sed cf.* coram]): SCHOL. Cic. Gron. p. 390 facultas ad celeritatem, -a ad longitudinem sermonis. VARRO ling. 8, 20 verborum (CIC. Caecin. 51. Cael. 45 sententiarum et verborum [Tusc. 2, 3]. inv. 2, 50 de orat. 2, 98. 3, 31 gravitate et -a. 3, 151. 159 orat. 37. Brut. 216 splendore et -a. 234. 242 Tusc. 2, 30 LVCR. 4, 511 SEN. contr. 4 praef. 7 PHAEDR. app. 28, 1 QVINT. inst. 1, 8, 8. 10, 2, 1. 11, 3, 85. 12, 5, 1. 12, 10, 64 FRONTO p. 96, 17 N. PANEG. 11, 8 SCHOL. Hor. ars 309. *cf. p. 902, 37 sqq.*). RHET. Her. 1, 1, 1 -a dicendi (CIC. Quinct. 8 summam -am facultatemque dicendi. Verr. 1, 10 quae *est* tanta facultas dicendi aut -a. Manil. 3 dicendi gravitate et -a. 42 Flacc. 9 p. red. in sen. 1 Sest. 107. Marcell. 4 dicendi aut scribendi . . . -a. inv. 1, 1. 3. de orat. 1, 167 dicendi ratio aut -a [3, 107]. 1, 170 nisi dicendi -am assumpsisset. 1, 215. 230. 2, 6. 38. 109. 3, 55. 67 -a . . . varietate dicendi. 3, 68. 82 dicendi vel vim vel suavitatem vel -am. Brut. 26 vis atque -a. 138 cum Graecorum gloria latine dicendi -am aequatam. orat. 97. 120 -a . . . suavitate [top. 3]. 224. 255 ac. 1, 46 Tusc. 4, 10 fin. 4, 6. 10 parad. 2 QVINT. inst. 1 prooem. 12. 10, 6, 6 IVV. 10, 9 PLIN. epist. 1, 20, 18. AVSON. 191, 17 dicendi torrens tibi -a. CLAVD. MAM. anim. p. 21, 12. 182, 15. *cf.* CIC. Balb. 2 quae Pompei gravitas in dicendo, quae -a). CIC. Arch. 25 *huius* virtutem in scribendo et -am non expetisset? de orat. 1, 38 orationis -a (2, 151. 3, 142 -am . . . rerum orationisque. Brut. 282 QVINT. inst. 4, 2, 117 HIL. in Matth. 4, 28). 1, 50 in dicendo ubertatem et -am. orat. 46 ad -am rhetorum in utramque partem, ut ornatius et uberius dici posset exercuit adulescentes. 102 ornandi. RVT. LVP. 1, 14 *polysyndeton* efficitur cum sententiae multorum articulorum convenienti -a continentur. PLIN. nat. 17, 35 sermonis (QVINT. inst. 2, 14, 1. 8, 6, 5. 10, 7, 7). QVINT. inst. 12, 2, 25 -am nitoremque eloquentiae (= CASSIOD. gramm. VII 213, 18). GELL. 14, 1, 32 facundiae (APVL. met. 11, 3 elocutilis facundiae). SERV. Aen. 4, 73 loquendi. CLAVD. carm. min. 40, 6 tantas oris -a vincit opes. *nota pluralem*: QVINT. inst. 12, 10, 78 locuples circumfluentibus undique eloquentiae -iis imperat (FRONTO p. 121, 7 N.). FRONTO p. 150, 18 N. oratorum -as sectabere. AMM. 30, 4, 5 ingenio, fide, -iis ornamentisque dicendi pluribus eminebat. MACR. sat. 5, 15, 16 has -as (*i. varietatem dicendi*) simplicitati praeferendas. *genetivus ex sententiarum nexu est supplendus*: CIC. Balb 3 quae enim in L. Crasso potuit . . . maior esse ubertas, varietas, -a *eqs.* de orat. 1, 70 quominus ei liceat eadem illa facultate et -a vagari qua velit (orat. 231 hoc vitium compensant vel facultate vel -a. epist. 5, 12, 3 materies digna facultate et -a tua. QVINT. inst. 5, 10, 51. PLIN. epist. 2, 3, 1 summa est facultas, -a, ubertas). de orat. 3, 126 quantam rerum varietatem . . . vim . . . -am, Crasse, complexus es. orat. 99. Brut. 44 huius ubertatem et -am admiratae (*seq.* vim dicendi). 115 *dixit pro Rutilio* Q. Mucius enucleate . . . et polite . . . nequaquam autem ea vi atque -a quam genus illud iudici . . . postulabat. 240 in hac enim *oratione* satis erat -ae. 304 vim accusatoris habebat et -am. leg. 1, 7 illa erudita Graecorum -a. 3, 40 ut opus sit oratoris -a *dicendi.* div. 2, 4 excellentes viri cum subtilitate tum -a. fin. 5, 64 *nec* sum -am quam potui . . . persecutus. CAES. anal. frg. Cic. Brut. 253 *Ciceronem* paene principem -ae atque inventorem. QVINT. inst. 1, 8, 17 ubi -a probabilis, ubi modus. 2, 4, 4 peius tamen illud *vitium* quod ex inopia quam quod ex -a venit. 2, 12, 6. 3, 8, 67 brevitas . . . aut -a non materia genere, sed modo constat (PLIN. epist. 1, 20, 11 nec brevitatem dicentibus, sed -am . . . suadent). 5, 14, 30 ex -a satietatem. 8, 3, 87 alia -a locuples, alia floribus laeta. 8, 6, 16 -a quoque modum egressa vitiosa est. 9, 3, 74 nisi -ā redundet (12, 10, 48). 10, 1, 8 -a cum iudicio paranda est. 10, 1, 46 tum -a, tum brevitate admirabilis *Homerus.* 10, 1, 108 vim Demosthenis, -am Platonis. 10, 5, 1 proximum est, ut dicamus . . . unde -a ac facilitas maxime veniat. 10, 3, 86. 10, 5, 8 sua brevitati gratia, sua -ae. 12, 10, 11 -am Senecae. 12, 10, 35 det mihi in loquendo . . . parem -am. 12, 10, 36 -a vincamus *Graecos.* 12, 10, 78 et -a habet modum. PLIN. epist. 5, 20, 4 est plerisque Graecorum . . . pro -a volubilitas. 9, 18, 2 ne istam memoriam . . . assiduitate et -a turbem. 9, 33, 1 haec tu . . . qua -a deflebis, ornabis, attolles. SOL. praef. 2 *liber* ita moderate repressus, ut nec prodiga sit in eo -a, nec damnosa concinnitas. PANEG. 10, 3 cuius -a tam larga quam felix. FORTVN. rhet. 3, 3 p. 122. DON. Ter. Eun. prol. 1 poetae -a *dicendi.* HIL. trin. 6, 32 neque legentium onerandus est sensus coacervatis ad -am dictis. 7, 8. PRVD. apoth. 379 Hebraeus pangit *Christum* stilus, Attica -a pangit. *huc referendum* PROP. 1, 9, 15 quid si non esset facilis tibi -a (*i. indoles poetica*).

C *de* ***animantibus*** *i. q. multitudo, frequentia, magnus numerus*: **1** *generatim*: **a** *singularis*: **α** *absolute*: VARRO rust. 1, 16, 4 quam partem latifundi divites domesticae -ae (*sc. artificum*) mandare solent. frg. Prob. Verg. ecl. p. 336 in tres partes divisa -a in populos duodecim Salentini dicti. CIC. Verr. 4, 32 ex omni -a. 4, 136 Cael. 21 Mur. 78 Phil. 11, 14. Brut. 36 haec enim aetas effudit hanc -am (*sc. oratorum*). rep. 2, 67 est tibi ex eis ipsis, qui adsunt, bella -a. Q. CIC. pet. 34 ex ea ipsa -a coniectura fieri poterit. CAES. Gall. 1, 48, 4 quos ex omni -a delegerant. VERG. Aen. 2, 564 quae sit me circum -a lustro. OV. epist. 15, 353 nec minor est Asiae quam vestrae -a terrae (*sc. virorum et equorum*). OV. ars 1, 98 sic ruit in celebres cultissima femina ludos: -a iudicium saepe morata meumst. TAC. ann. 4, 16 neque adesse ut olim eam -am (*sc. patriciorum*). AVG. civ. 3, 22 *Romanos* innumerabili -a suis negotiis intentos uno die occidi iussit. 15, 16 fieri ergo debuit quando potuit, ut existente -a inde ducerentur uxores quae non erant iam sorores. **β** *cum genet.*: PLAVT. Bacch. 563 meretricum. CATO agr. 1, 3 operariorum. ACC. trag. 371 socium in portu est -a. CIC. Verr. 2, 97 testium . . . magna -a (Cluent. 18 PAVL. dig. 47, 2, 32, 1). 3, 34 iudicum (Sest. 95). 3, 107 ex amicorum atque hostium -a (Mur. 70 Sull. 7 Balb. 63 *al.* FRONTO p. 169, 8. 14. 187, 11 N.). 4, 76 cum illa sua praedonum -a manuque. Font. 16 hominum (43 SALL. hist. frg. 1, 3 VITR. 5, 1, 2. 5, 10, 4 PLIN. epist. 10, 41, 2 SOL. 52, 4). Font. 42 virorum (Manil. 27 SEN. dial. 6, 15, 3 CALL. dig. 50, 2, 12). Cluent. 109 patronorum. Mur. 83 imperatorum. Vatin. 26 in summa -a optimorum adulescentium. Phil. 11, 14 latronum manu et -a (SALL. Catil. 28, 4). de orat. 1, 11 poetarum. 1, 16 magistrorum. ac. 2, 63 *tribunorum plebis.* epist. 3, 11, 3 fortium civium. 5, 21, 1 maior et virorum et civium bonorum et iucundorum hominum et amantium mei -a. Q. CIC. pet. 37 assidua assectatorum -a. CASS. Cic. epist. 12, 13, 2. LVCR. 3, 720 animantum. 6, 1261 agricolarum. CAES. Gall. 1, 16, 5 *principum* magnam -am in castris habebat. 6, 16, 5 cum eius generis (*sc. noxiorum*) -a defecit. 7, 56, 5 pecus (7, 71, 7 civ. 3, 47, 7 PLIN. nat. 17, 53 QVINT. inst. 5, 10, 55). civ. 2, 4, 1 remigum et gubernatorum. SALL. Catil. 52, 20 armorum atque equorum. Iug. 93, 8 tubicinum. 103, 2 ex omni -a necessariorum quinque delegit. OV. met. 10, 356 procorum. LIV. 5, 31, 9 magistratuum. 25, 5, 6 ingenuorum. 27, 19, 7 captorum. 41, 20, 10 Graecorum artificum. FEST. p. 269 cum magna graece loquentium -a. PHAEDR. app. 30, 7 locustarum. CVRT. 4, 2, 12 quorum *opificum* -a urbs abundabat. PLIN. nat. 11, 95 penuriam earum *cicadarum* et -am. TAC. ann. 3, 63 quorum (*sc. legatorum*) -a fessi patres. 14, 33 negotiatorum. 15, 4 urbs -a defensorum . . . valida. PLIN. epist. 4, 13, 10 studiosorum. SVET. Aug. 46 honestorum. 98 epheborum. gramm. 25 professorum ac doctorum profluxit -a. FRONTO p. 161, 9 N. iuniorum. APVL. met. 8, 3 custodientium. Socr. 155 daemonum. NEMES. cyn. 46 vatum. SOL. 5, 6 thynnorum. 30, 15 draconum. 40, 27 serpentium immanis -a. 52, 34 *bestiarum* e multitudine et -a (*om. P*). 56, 18 avium. IVST. 31, 2, 5 servorum. HIL. in Matth. 10, 2. AMM. 15, 9, 7 oppida auctā virium -ā instituere non pauca. 19, 11, 14 ardens -a nostrorum erupit. HIER. epist. 143, 2 *si* notariorum habuerimus -am. AVG. civ. 3, 2. 18 morientium. 5, 12 sociorum atque civium . . . armorum et equorum maior -a nobis quam illis est. 19, 7 interpretum. EPIST. imp. inc. de Tymand. (Corp. III 6866) 14 *quod* decurionum sufficiens futura sit -a. 36 ut aucti⟨s e⟩orum viribus adque numero mai⟨or e⟩orum

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

haberi -a possit. **b** *pluralis*: *α absolute*: CIC. Catil. 2, 4. Mur. 44 magnis -iis (*i. comitatu*). Caecin. 22. Sest. 2 quos vi, manu, -iis delere non potuerunt. 86 Rab. Post. 47. dom. 6 veni ... sine ullis -iis ac manu *al.* SALL. Catil. 56, 4 sperabat ... magnas -as sese habiturum. TAC. ann. 4, 65 magnas eas -as per plana ... habitasse. SVLP. SEV. chron. 1, 22, 3 per siccum -ae (*i. agmen Israelitarum*) traductae. *β cum genet.*: LVCIL. 665 magnis conbibonum ex -iis. QVADRIG. hist. 87 cum partim -iis hominum (CIC. leg. agr. 2, 87 VITR. 5, 11, 4) adulescentium. CIC. Quinct. 2 exiguae amicorum -ae (Catil. 1, 11). Verr. 4, 125 fugitivorum (6, 5 Att. 4, 3, 4). Catil. 2, 24. dom. 58 coniuratorum (Sest. 42). 61 illa manus -aeque Catilinae (dom. 6). 66. Mil. 71 illis publicorum praesidiorum -iis circumfusus. dom. 131 perditorum *al.* SALL. Catil. 56, 5 cuius (*sc. servitii*) ad eum magnae -ae concurrebant. PS. SALL. rep. 2, 1, 1 cum illis consultorum -ae adsint. TAC. ann. 14, 35 si -as armatorum, si causas belli secum expenderent. AMM. 19, 2, 15 curantium. 28, 3, 9 qui equorum -as tuebatur (*i. comes stabuli*).

2 *speciatim de militibus i. q. manus, exercitus*: **a** *singularis*: PAVL. FEST. p. 81 exercitus et militum -a dicitur. PLAVT. Amph. 219 postquam utrimque exitum est maximā -ā ... instruximus legiones. CAEL. hist. 57 cum cetera -a pedetemptim sequitur. RHET. Her. 4, 9, 13 quibuscum bellum gerimus ... videtis ... se et opes suas et -am necessario norunt. CIC. Verr. 5, 103 quae *bella* ... navali copia gesta ... sunt (TAC. ann. 4, 56). Att. 13, 52, 2 armatorum -a. POMP. Cic. Att. 8, 12ᵃ, 1 cum omni -a ad nos veniret. 8, 12ᵃ, 3. 8, 12ᵃ, 4 quam -*am* Capuae ... comparastis. 8, 12ᶜ, 1. 2. 3. BELL. Alex. 44, 4 magnam -am habebat (SVET. Aug. 21). BELL. Afr. 10, 3. 12, 2. 38, 3 pedestremque -am ... constituunt (SIL. 11, 265). 80, 4 cum expedita -a. SALL. Catil. 56, 1 quam -*am* ... adduxerat et Manlius habebat. 56, 3 ex omni -a (61, 5). Iug. 44, 2 ex -a militum (LIV. 3, 57, 9. 9, 17, 3. 35, 30, 9. 36, 23, 5). hist. frg. 1, 99 erumpere tam levi -a (TAC. ann. 2, 52), navibus. VERG. Aen. 11, 834 omnis -a Teucrûm. CVLEX 339 illa vices hominum testata est -a. 353 laeta -a. LIV. 4, 22, 3 -ae quoque abunde ... sufficiebat *frumentum*. 10, 14, 2 -ae satis. 21, 29, 1. 35, 50, 7. STAT. Theb. 7, 620 premit indigesta ruentes -a. SIL. 7, 245 iam -a (*sc. Hannibalis*) quanto artior. TAC. ann. 4, 4 Romana -a in armis. 4, 27 disposita classiariorum -a. 4, 47. 13, 55 validior gens sua -a. SVET. Tib. 16 per XV legiones paremque auxiliorum -am. FLOR. epit. 4, 2, 47 equitum -a. EPIT. Alex. 35. 59. DARES 3 cum equestri -a *al.* VEG. mil. 3, 17 si bellatorum tibi -a non abundat. *nota ioculariter de singulis in allusione*: PLAVT. Bacch. 639 tuam -am eccam (*i. auxilium*) Chrysalum video.

b *pluralis* (DON. Ter. Eun. 755 proprie dixit -as, nam sic dicuntur legiones in unum collectae. GLOSS. -as exercitus): *α absolute*: ENN. frg. var. 13 Hannibalis. PLAVT. Amph. 246 hostium -as (CATO or. frg. 1, 20 QVADRIG. hist. 43 CIC. Manil. 9. 15 Catil. 2, 19 Mur. 22 Phil. 14, 37 leg. 2, 10 epist. 15, 4, 15 *al.* BELL. Alex. 13, 6 BELL. Afr. 12, 1 *saepe* SALL. Catil. 7, 6. 57, 5 LIV. 21, 46, 3. 34, 9, 11 *al.* VELL. 2, 55, 1 VAL. MAX. 1, 7, 3. 9, 3, 5 *al.* CVRT. 5, 5, 1 QVINT. inst. 9, 3, 33 VEG. mil. 3, 1). PLAVT. Asin. 554 legiones, -ae, exercitusque (CIC. ad Brut. 2, 2 [9, 2], 11. 2, 9 [9, 6], 2 RHET. Her. 4, 9, 13). CIC. Verr. 2, 79 manu, -iis (rep. 2, 5). 4, 125 cum -iis (Caecin. 22 Manil. 16 *persaepe* CAES. Gall. 2, 29, 1 *saepe* HIRT. Gall. 8, 27, 4 BELL. Alex. 3, 3 *al.* BELL. Afr. 9, 1 *saepissime* BELL. Hisp. 40, 5 NEP. Ages. 2, 2 *al.* LIV. 10, 18, 9 *persaepe, sed abl. instr. vel toties vel omnino promiscue usurpatur*). CIC. leg. agr. 2, 54 exercitu, -iis (Sest. 133 CAES. Gall. 1, 3, 7 VAL. MAX. 6, 1 ext. 2). Catil. 2, 5. Flacc. 13 de armis, de -iis. dom. 67 a robore -arum suarum relictus. Sest. 100 Phil. 10, 9. 26. 11, 33 dux -arum (rep. 2, 4 CVRT. 4, 6, 2 [*13ies*]). 13, 13. 16 div. 1, 81 fin. 2, 112 Att. 7, 16, 2. 15, 9, 2 ita circumsedemur -iis omnibus (*in imag.*). epist. 12, 12, 5. ad Brut. 1, 2 (9, 8), 1 -iis abundat (*cf.* NEP. Eum. 5, 2) *saepe.* epist. 10, 14, 1. 12, 7, 2 opes -asque. CAEL. Cic. epist. 8, 5, 1 pro viribus -arum tuarum. 8, 10, 1. PLANC. Cic. epist. 10, 8, 6 equitatus ... -as (CAES. Gall. 5, 47, 5 equitatus peditatusque [6, 7, 1. 7, 5, 3. 7, 56, 5]). 10, 13, 2 LEP. Cic. epist. 10, 34, 1. POMP. Cic. epist. 8, 12ᶜ, 1 equitum et peditum (CAES. Gall. 2, 40, 3 BELL. Afr. 25, 1 LIV. 2, 19, 3. 5, 34, 5. 22, 36, 1 *saepe* CVRT. 9, 2, 17 TAC. ann. 2, 65). CAES. Gall. 1, 12, 2. 1, 50, 2 partem suarum -arum (2, 9, 4 *saepe* HIRT. Gall. 8, 1, 2. 8, 34, 1 *al.* BELL. Alex. 37, 5 LIV. 1, 37, 1 *persaepe* VAL. MAX. 7, 4 ext. 2 CVRT. 3, 8, 27. 4, 12, 8. 9, 1, 19 cum expedita manu missa partem -arum Eumeni tradidit *saepe.* TAC. hist. 2, 82 SVET. Aug. 16 SVLP. SEV. chron. 2, 30, 2). CAES. Gall. 5, 3, 1 peditum (LIV. 31, 38, 4. 40, 44, 3 MEROB. pros. frg. 2 B 20). 5, 56, 1 voluntariorum. 6, 1, 4 *passim.* civ. 2, 40, 3 *saepe.* HIRT. Gall. 8, 28, 5. 8, 32, 2. 8, 37, 2 BELL. Alex. 26, 2. BELL. Afr. 1, 4 adversariorum *al.* 13, 1 equitum (BELL. Hisp. 25, 2 LIV. 31, 36, 1 AMM. 24, 1, 2). 26, 5 -arum paucitatem. 49, 1 magnitudine -arum (NEP. Timoth 4, 6). SALL. Catil. 59, 1 ipse pedes exercitum pro loco atque -iis instruit. NEP. Con. 4, 3 quem neque consilio neque -iis superare possent (HOR. carm. 4, 14, 33 te -as, te consilium et tuos praebente divos. LIV. 9, 39, 5 simul -iis, simul animis dimicarunt). Dat. 8, 4 inferior -iis. Them. 5, 1 reliquias -arum. LIV. 3, 4, 7 imparem -iis exercitum temere pugnae commisit. 10, 26, 3 -arum satis. 21, 17, 7. 23, 25, 5 suarum -arum summam exposuit (37, 39, 12). 23, 32, 7 cum classe -iisque (32, 8, 11. 12). 25, 37, 9 ducibus et -iis freti (27, 30, 2 SVET. Vit. 6. 15). 34, 60, 4 viribus et -iis. 35, 44, 2 *quod* -iis venisset (35, 47, 1. CVRT. 4, 1, 11 cum ... -iis venit). VELL. 2, 51, 1 legionibus, equitum ac peditum auxiliis, regumque ... -iis immanem exercitum confecerat. 2, 78, 1. 2, 111, 4 inopsque -arum. VAL. MAX. 1, 8, 6. 6, 5 ext. 2. 9, 2 ext. 2 CVRT. 3, 1, 19 (*opp.* classis). 3, 1, 22 numero -arum inito (3, 2, 2). 4, 5, 18 in supplementum -arum suarum. 6, 2, 18 praefectos -arum. 7, 11, 7. 8, 12, 6 MELA 2, 28 PLIN. nat. 33, 137. QVINT. inst. 3, 8, 14 suasuris de pace, bello, -iis, operibus, vectigalibus. 11, 2, 1 exemplorum, legum, responsorum ... velut quasdam -as, quibus abundare ... debet orator (*in imag.*). TAC. Agr. 24 hist. 2, 11. 32. 36. 3, 9. 50. 4, 66 ann. 12, 13 SVET. Vesp. 4. FLOR. epit. 2, 8, 16 auxiliis ... -iis. 4, 2, 65 AMM. 19, 5, 5. 19, 8, 4. 21, 5, 5. 26, 8, 5. *huc pertinere videtur* PACVV. trag. 156 quo consilio consternatur, qua vi, cuius -iis?

β cum epithetis: ambitiosae: AMM. 24, 5, 7. ampliores, amplissimae: CIC. Font. 8 CAES. Gall. 5, 19, 1. 5, 50, 2. armatae: CIC. parad. 12 CAES. Gall. 4, 23, 2. consulares: CIC. dom. 119. cunctae: CIC. Att. 5, 18, 1 BELL. Afr. 26, 3 AMM. 23, 6, 8. equestres: BELL. Afr. 33, 5 LIV. 22, 6, 11. 28, 12, 13. 35, 48, 3 CVRT. 6, 6, 21 SEN. benef. 6, 31, 3 TAC. ann. 13, 40 PANEG. 5, 13 AMM. 16, 12, 21. exercitatiores: NEP. Iph. 2, 1. exiguae: CIC. Deiot. 22 epist. 3, 3, 2 CAES. civ. 2, 39, 3 NEP. Milt. 4, 5 LIV. 21, 32, 5. expeditae: CAES. civ. 3, 85, 4. familiares: SALL. hist. frg. 1, 34. firmae: CIC. Att. 16, 9 PLANC. Cic. epist. 10, 9, 3. 10, 23, 6 NEP. Eum. 3, 3. hostiles: VAL. MAX. 1, 8, 1 SVET. Iul. 66 FLOR. epit. 4, 11, 7 AMM. 24, 5, 9. imbelles: TAC. ann. 6, 41. immanes: VELL. 2, 46, 4. immensae: VELL. 2, 120, 4. impiae: AVG. civ. 5, 23. inaestimabiles: AMM. 19, 2, 12. incolumes: CAES. Gall. 5, 21, 1 civ. 3, 47, 3 VAL. MAX. 9, 9, 2. infrequentiores: CAES. civ. 3, 2, 3. ingentes: LIV. 24, 49, 5. 26, 13, 10. 31, 38, 7. 33, 19, 9 *saep.* VAL. MAX. 3, 2, 23 SVET. Tib. 2 FLOR. epit. 1, 10, 1. 4, 2, 31. 4, 7, 6 ORIG. Const. 3, 6 AVG. civ. 5, 23. innumerabiles: CIC. Arch. 21 Rab. perd. 29 CVRT. 3, 8, 2. innumerae: SVET. Iul. 68. integrae: CAES. civ. 3, 47, 3 LIV. 31, 38, 5. 36, 16, 10 AVSON. 440, 3. leves: TAC. ann. 4, 23. magnae, maiores, maximae: INSCR. column. rostr. (Corp. I² 2 n. 25 = VI 1300) 10 CATO or. frg. 1, 20 CORP. I² p. 198 n. 26 (= VI 1304, *a. 45 a. Chr.*) CIC. Manil. 16. 20. 30. 45 Catil. 2, 19 Mur. 20 Deiot. 22 Phil. 11, 35 Tusc. 1, 98 inv. 1, 17 Att. 8, 3, 7. 10, 9, 1. 14, 9, 3 *al.* ad Brut. 2, 6, 1 epist. 6, 4, 1. 7, 3, 2. 15, 3, 1 POMP. Cic. Att. 8, 12ᵃ, 3 *al.* CAES. Gall. 3, 17, 2 *saepe* civ. 2, 36, 3. 3, 103, 2 HIRT. Gall. 8, 7, 8 BELL. Alex. 26, 1 2 *al.* BELL. Afr. 20, 1. 31, 5 BELL. Hisp. 1, 5 SALL. Catil. 43, 1 Iug. 13, 2. 48, 2 NEP. Cim. 2, 2 Dion 5, 4 *al.* LIV. 24, 36, 8. 27, 45, 3. 32, 21, 16. 41, 5, 11. 44, 1, 12. 44, 4, 4 *al.* SEN. contr. exc. 6, 5 CVRT. 6, 8, 18 TAC. Agr. 8 hist. 4, 34 ann. 2, 25. 6, 33. 11, 17. 12, 45. 13, 36 AMM. 27, 2, 11 SVLP. SEV. chron. 2, 21, 2. maritimae: LIV. 21, 17, 6 VAL. MAX. 7, 3 ext. 7 *cf. infra l. 69. 80.* mediocres: LIV. 2, 11, 7. militares: VAL. MAX. 7, 4 pr. 1 TAC. ann. 15, 25 SVET. Aug. 49 AMM. 14, 2, 20. 26, 7, 5. 28, 6, 5 DICT. 3, 25 HEGES. 3, 5, 1. modicae: LIV. 34, 30, 6. multiformes: AMM. 27, 10, 5. multiplices: LIV. 35, 48, 5 AMM. 31, 12, 1. navales: LIV. 31, 33, 1. 32, 17, 3. 35, 48, 6. 44, 18, 3. 45, 23, 5 *al.* AMPEL. 46, 1. ORIGO Const. 5, 23. *saepius cum* terrestres *coniunctum, v. infra, semel cum* pedestres: LIV. 23, 28, 3. novae: LIV. 5, 53, 6. 9, 43, 20 CVRT. 7, 4, 21 TAC. ann. 2, 65. omnes: CIC. leg. agr. 1, 22 Phil. 10, 12 parad. 12 leg. 2, 10 Att. 5, 18, 2. 5, 21, 2. 6, 1, 14 *al.* epist. 2, 10, 3. 15, 1, 1. 15, 4, 5 *al.* BRVT. Cic. epist. 11, 13, 4 LENT. Cic. epist. 12, 15, 7 POMP. Cic. Att. 8, 6, 1 *al.* CAES. Gall. 1, 2, 1 (*32ies*) civ. 1, 19, 4 (*20ies*) HIRT. Gall. 8, 13, 4. 8, 26, 3 BELL. Alex. 30, 3. 41, 1. 69, 1. 72, 2 *al.* BELL. Afr. 67, 1 *al.* SALL. Iug. 91, 3 hist. frg. 1, 84. 111. 2, 21 NEP. Ages. 3, 1 Iph. 2, 3 LIV. 1, 33, 5 (*60ies*) SEN. suas. 5, 8 VELL. 2, 37, 2. 2, 114, 5 SEN. epist. 59, 7 CVRT. 3, 1, 10. 3, 4, 1. 4, 5, 10. 4, 9, 2 TAC. hist. 1, 51. 2, 14 FLOR. epit. 4, 2, 38 *al.* AMM. 23, 2, 7. pares: CIC. epist. 12, 19, 2 CAES. civ. 2, 39, 3 TAC. hist. 3, 9. parvae, minores: HIRT. Gall. 8, 10, 1 LIV. 28, 42, 19 IVST. 38, 1, 8 AVG. civ. 5, 12. pauciores: TAC. ann. 11, 17. pedestres: CIC. Catil. 3, 9 Phil. 11, 34 Tusc. 5, 20 CAES. Gall. 2, 17, 4. 3, 11, 5. 3, 20, 4. 7, 67, 5. 7, 79, 2 BELL. Alex. 44, 1. 61, 1 BELL. Afr. 13, 1. 2 BELL. Hisp. 6, 3 SALL. Iug. 49, 1. 52, 5 NEP. Ages. 3, 6 Alc. 8, 2 Chabr. 2, 3 Hann. 11, 7 LIV. 25, 35, 9. 26, 51, 3. 28, 33, 15. *persaepe* pedestribus navalibusque -iis: CVRT. 4, 7, 3. 5, 5, 3 PANEG. 5, 13 IVST. 2, 3, 11 AMM. 16, 12, 7. 24, 4, 9 VEG. mil. 3, 6 *al.* peregrinae: LIV. 3, 5, 8. praesentes: SVET. Dom. 1. primae: PLANC. Cic. epist. 10, 17, 1. regiae: BELL. Alex. 40, 3 BELL. Afr. 48, 3. 92, 3 NEP. Them. 7, 5 LIV. 33, 14, 7. 38, 40, 3. 44, 3, 6. 45, 2, 4 *saepe.* reliquae: CAES. Gall. 1, 13, 1 *al.* civ. 1, 18, 4. 2, 37, 6. 2, 40, 2. 2, 44, 1 BELL. Alex. 19, 3. 43, 3 BELL. Afr. 31, 9. 80, 2 POMP. Cic. epist. 8, 12ᵃ, 3 LIV. 21, 24, 1. 27, 40, 14. 44, 2, 12 CVRT. 3, 8, 12 FLOR. epit. 4, 10, 5. seditiosae: VAL. MAX. 2, 8, 7. sociales: TAC. ann. 6, 44. 12, 31. summae: CAES. Gall. 5, 17, 5. 7, 41, 2. terrestres: LIV. 22, 20, 12. 27, 17, 6. 33, 38, 14. 33, 41, 4. 35, 13, 5. 36, 7, 19. 37, 26, 2. *cum* navales *coniunctum*: LIV. 31, 33, 3. 33, 38, 10 (*20ies*). *cf. etiam* LIV. 21, 17, 6 terrestribus maritimisque -iis. totae: CAES. civ. 3, 44, 6 LIV. 7, 11, 8. 8, 38, 6 TERT. bapt. 9. universae: CAES. civ. 1, 81, 4 BELL. Afr. 30, 2. 67, 3. 75, 1 *al.* LIV. 44, 3, 3 TAC. hist. 4, 33 IVST. 2, 3, 4. validae: SVET.

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

Iul. 34 AMM. 23, 2, 2. veteranae: GALBA Cic. epist. 10, 30, 5. veteres: CAES. Gall. 1, 37, 4 LIV. 9, 43, 20.

γ delectus ***verbalium*** *iuncturarum*: *subiect.*: abesse: CIC. Manil. 15 CAES. Gall. 1, 41, 5. 5, 53, 6 civ. 2, 37, 3. accedere: CIC. Phil. 14, 37 epist. 15, 4, 7 LIV. 41, 3, 8. adesse: QVADRIG. hist. 38 CAES. civ. 2, 43, 2 AMM. 25, 1, 1. advenire: TAC. hist. 4, 33. affluere: LIV. 39, 31, 12 FLOR. epit. 3, 20, 6. agere: LIV. 27, 42, 2 TAC. hist. 1, 74. 2, 39. algere: CAEL. Cic. epist. 8, 17, 2. apparere: TAC. ann. 3, 45. appropinquare: LIV. 35, 37, 9 SVET. Otho 8. assequi: LIV. 25, 35, 9. 32, 9, 8. cedere: CAES. civ. 2, 40, 3. cessare: SVET. Iul. 88. locum complere: CAES. Gall. 7, 69, 5. concedere: TAC. hist. 2, 51. considere: CAES. Gall. 5, 9, 1. 5, 47, 5. contendere: CAES. civ. 1, 69, 4. convenire: CIC. Att. 8, 11^{d}, 3 POMP. Cic. Att. 8, 6, 2. 8, 12^{d}, 2 CAES. Gall. 5, 11, 8. 5, 47, 4. 5, 53, 6. 7. 5, 58, 7. 7, 7, 5. 7, 57, 2. 7, 66, 1 BELL. Alex. 34, 5 BELL. Hisp. 24, 1 LIV. 25, 38, 20. 34, 26, 11. 42, 51, 1. decurrere: LIV. 40, 47, 8. se dedere: CAES. civ. 2, 44, 1. deesse: CIC. Catil. 3, 9 CAES. Gall. 5, 56, 1. deficere: LIV. 36, 9, 12 (*potest ad I A 2 b referri*) DICT. 3, 25. depugnare: CAEL. Cic. epist. 8, 17, 2. dilabi: NEP. Eum. 3, 4. discedere: CAES. Gall. 5, 53, 7. 5, 58, 7 BELL. Afr. 73, 3. egredi: CAES. Gall. 7, 35, 4 LIV. 8, 38, 5. se eicere: BELL. Alex. 19, 5. eruptionem facere: BELL. Hisp. 16, 2. esurire: CAEL. Cic. epist. 8, 17, 2. exire: CAES. civ. 1, 69, 4 CVRT. 4, 13, 26. exsultare: TAC. ann. 14, 34. evadere: LIV. 26, 17, 12 TAC. ann. 1, 51. frequentare: BELL. Afr. 20, 1. implere: CVRT. 3, 9, 6. marcescere: LIV. 35, 35, 9. occurrere: BELL. Afr. 68, 3. opperiri: TAC. ann. 13, 36. oppugnare: CAES. Gall. 1, 50, 2. 5, 53, 6. sese ostendere: CAES. Gall. 7, 83, 8. petere: BELL. Hisp. 24, 3. praecurrere: BELL. Afr. 70, 2. progredi: CAES. Gall. 7, 73, 1. pedem referre: CAES. civ. 2, 40, 3. secedere: CVRT. 5, 9, 11. sedere: CATO or. frg. 1, 20 hostium -ae magnae contra me sedebant. sequi: CVRT. 8, 12, 2 TAC. ann. 11, 17. stationem habere: BELL. Alex. 19, 3. succurrere: BELL. Afr. 5. sufficere: TAC. hist. 2, 82. terrere: CAES. Gall. 1, 49, 3. transire: CIC. epist. 15, 1, 2 CAES. civ. 2, 34, 1. venire: CAES. Gall. 2, 5, 4 AMM. 24, 5, 9.

obiect.: abducere: CAES. Gall. 7, 79, 2 (*Paul*, additas α, abditas *Aβ edd.*) LIV. 9, 44, 8. 25, 32, 10. 39, 28, 3. abstrahere: PLANC. Cic. epist. 10, 18, 3. accersere: LIV. 35, 45, 7. 36, 7, 17. 36, 8, 1. accīdere (accisae): HIRT. Gall. 8, 31, 1 -as esse accisas (*i. debilitatas*). LIV. 8, 11, 8. accipere: CAES. Gall. 3, 17, 1 LIV. 38, 12, 2 TAC. ann. 13, 8. accire: BELL. Afr. 26, 3 LIV. 10, 42, 3 TAC. hist. 2, 39. addere: CAEL. Cic. epist. 8, 10, 3 LIV. 22, 36, 1. 27, 42, 16 TAC. hist. 3, 46. adducere: TER. Eun. 755 CIC. Att. 9, 10, 3 PLANC. Cic. epist. 10, 9, 3. 10, 11, 2. 10, 23, 2 HIRT. Gall. 8, 7, 8 BELL. Afr. 33, 5. 55, 2 BELL. Hisp. 10, 3 SALL. Iug. 97, 1 LIV. 27, 17, 17. 34, 25, 3. 43, 9, 7. adiungere: LIV. 22, 45, 6 TAC. hist. 1, 59. admovere: BELL. Afr. 25, 2. 51, 3 LIV. 4, 29, 2 (*12^{ies}*) VITR. 2, 9, 15 CVRT. 3, 7, 8. 7, 11, 11. 9, 1, 27 SVLP. SEV. chron. 1, 23, 2. advehere: BELL. Afr. 11, 3 LIV. 27, 38, 11. affligere: VOPISC. Aurelian. 30, 4. alere: CIC. Deiot. 22. amittere: CAES. civ. 3, 79, 4 BELL. Alex. 56, 1 LIV. 37, 53, 21 POMP. TROG. prol. 17. 22. arcere: CIC. Mur. 22. armare: CIC. parad. 12 CAES. Gall. 4, 23, 2 SALL. Iug. 13, 2 LIV. 24, 49, 5. 40, 47, 8. atterere: CVRT. 4, 6, 31 FLOR. epit. 3, 22, 6. augere: CIC. inv. 1, 44 CAES. Gall. 4, 13, 2. 7, 49, 1 civ. 1, 45, 7. 2, 41, 7 BELL. Hisp. 1, 4 SALL. hist. frg. 2, 35 LIV. 1, 37, 1 (*10^{ies}*) VELL. 2, 54, 3 TAC. hist. 4, 70 ann. 3, 43. 6, 37. 14, 38 FLOR. epit. 3, 1, 13. 3, 5, 14. 3, 10, 18 SVLP. SEV. chron. 2, 23, 5. avertere: CIC. epist. 15, 4, 7. caedere: CIC. ad Brut. 1, 10 (9, 19), 2 MON. Ancyr. 5, 20 FLOR. epit. 4, 9, 5. cernere: CAES. Gall. 7, 76, 5. circumducere: LIV. 5, 13, 10. 6, 9, 9. 32, 6, 3. 34, 20, 5. cogere: CAES. Gall. 2, 5, 4 (*13^{ies}*) civ. 1, 24, 2 HIRT. Gall. 8, 7, 1 BELL. Alex. 69, 1 POMP. Cic. Att. 8, 12^{a}, 3. 8, 12^{c}, 1 LIV. 44, 7, 8 AMM. 15, 5, 25. 21, 7, 6. *nota in imag.*: TER. Haut. 669 hac re in angustum oppido nunc meae coguntur -ae (*cf.* EVGRAPH. *ad l.* p. 522, 30 translatio facta est ab illo, cum periclitatur exercitus, in angustum coactus). colligere: CIC. Phil. 6, 7 BELL. Afr. 31, 9 LIV. 9, 43, 17. 33, 15, 9 AMM. 23, 2, 2. collocare: CAES. Gall. 3, 20, 4. 7, 36, 2. 7, 68, 1. 7, 71, 8 civ. 3, 30, 5. communire: TAC. ann. 1, 51. comparare (*i. parare*): L. CRASS. or. frg. Cic. orat. 222 CIC. Phil. 4, 12. 10, 24 epist. 12, 5, 2 BRVT. Cic. epist. 11, 13^{a}, 5 CAES. civ. 3, 3, 1. 3, 102, 1 NEP. Ages. 2, 3 LIV. 31, 33, 3. 33, 19, 9. 36, 43, 9. 40, 39, 2 FLOR. epit. 4, 7, 6. compellere: BELL. Afr. 15, 3. 40, 5. componere: TAC. ann. 3, 74. concatervare: AMM. 29, 5, 38. concire: AMM. 27, 12, 11 conducere: CAES. Gall. 6, 31, 1 civ. 3, 13, 6 POMP. Cic. Att. 8, 12^{d}, 1 BELL. Afr. 67, 1 TAC. hist. 4, 71. confodere: AMM. 18, 5, 7. coniungere: CIC. Mur. 32 Att. 7, 23, 3 POMP. Cic. Att. 8, 12^{d}, 1 PLANC. Cic. epist. 10, 11, 2. 10, 15, 2 CAES. civ. 2, 17, 3 BELL. Alex. 42, 4 LIV. 3, 6, 4. 25, 32, 1. 25, 35, 6. 29, 36, 6. 34, 46, 6. 36, 13, 2. 44, 3, 6. 44, 5, 11 TAC. hist. 2, 31. constituere: CAES. Gall. 1, 51, 2. 7, 79, 2 civ. 1, 41, 2. consumere: QVINT. decl. 323 p. 271, 4 AMM. 23, 6, 8. contemnere: CAES. civ. 3, 110, 1 LIV. 29, 4, 9. continere: CAES. civ. 1, 66, 2. 3, 47, 3. 3, 51, 8 GALBA Cic. epist. 10, 30, 2 LIV. 3, 60, 3. 33, 20, 2. 34, 27, 10. 34, 60, 6. 35, 24, 7. contrahere: CIC. Att. 8, 1, 2 POMP. Cic. Att. 8, 12^{b}, 1. 2. 8, 12^{c}, 1. 2 NEP. Ages. 3, 1 Dat. 7, 3 Eum. 7, 1. 9, 1. 2. 5 LIV. 23, 28, 9 (*8^{ies}*) CVRT. 3, 1, 10. 7, 4, 21 QVINT. inst. 12, 3, 5 TAC. hist. 4, 75. 5, 20 SVET. Aug. 96 FLOR. epit. 4, 2, 38 AMM. 14, 2, 20. 23, 2, 7. convertere: HIRT. Gall. 8, 26, 3. dare: TAC. ann. 6, 33 SVLP. SEV. chron. 2, 30, 2. debellare: FLOR. epit. 3, 21, 23. deducere: CAES. civ. 2, 40, 4 NEP. Milt. 4, 2 LIV. 31, 18, 9. deicere: BELL. Hisp. 24, 3. delere: CIC. Manil. 21 GALBA Cic. epist. 10, 30, 4 CAES. Gall. 6, 41, 3. 7, 88, 6 BELL. Afr. 93, 3 ELOG. Corp. I^{2} p. 194 n. 15 LIV. 22, 54, 7. 37, 48, 3. 42, 60, 6. 44, 42, 9 VELL. 1, 9, 4 FLOR. epit. 4, 10, 6. deminuere: CAES. Gall. 7, 31, 4. 7, 73, 1 LIV. 39, 20, 9. despicere: CIC. Font. 46 CAES. civ. 2, 23, 1. 3, 87, 1 BELL. Afr. 48, 3. devincere: NEP. Con. 1, 2. diducere: CAES. Gall. 3, 23, 7 (deducere X). civ. 3, 111, 2. dimittere: CAES. Gall. 2, 14, 1. 5, 19, 1 civ. 3, 10, 10 HIRT. Gall. 8, 15, 1 LIV. 32, 11, 10. disicere: NEP. Milt. 2, 1. dispergere: TAC. hist. 4, 71. dispertire: BELL. Afr. 67, 3. disponere: LIV. 26, 44, 1. 34, 46, 8 SEN. epist. 59, 7. dissipare: FLOR. epit. 3, 5, 11. dissociare: TAC. ann. 12, 55. distinere: CAES. civ. 3, 44, 2. distribuere: CAES. Gall. 6, 32, 3. 7, 61, 4 HIRT. Gall. 8, 15, 1 SALL. Iug. 101, 3 CVRT. 5, 2, 3. 8, 10, 21. distringere: LIV. 44, 35, 3. dividere: CAES. civ. 3, 97, 3 NEP. Eum. 8, 1 LIV. 21, 17, 5. 22, 44, 1 (*16^{ies}*) CVRT. 3, 8, 2. 9. 4, 3, 1. 5, 3, 16. 7, 9, 22. 8, 10, 20 TAC. hist. 2, 14 ann. 13, 8 FLOR. epit. 3, 21, 13 PANEG. 12, 32 AMM. 30, 1, 12 VEG. mil. 3, 15. ducere: CIC. Tusc. 1, 98. CAES. Gall. 4, 14, 2 (educere β). 7, 61, 6 civ. 2, 40, 4 LIV. 25, 39, 2 (*9^{ies}*) CVRT. 3, 8, 12. 9, 8, 3 TAC. hist. 2, 27 ann. 12, 31. 13, 37 PANEG. 9, 5 AMM. 28, 6, 5. 31, 12, 1. duplicare: LIV. 7, 7, 3 TAC. hist. 5, 14. educere: QVADRIG. hist. frg. 81 CAES. Gall. 1, 50, 1. 1, 51, 2. 2, 8, 5. 4, 13, 6 civ. 1, 41, 2. 1, 66, 1. 1, 68, 1. 1, 81, 4. 3, 41, 1. 3, 85, 4 BELL. Afr. 31, 1. 41, 2. 58, 1. 77, 4 BELL. Hisp. 28, 2 NEP. Cim. 2, 3 Milt. 5, 2. 7, 2 LIV. 1, 2, 5 (*30^{ies} plerumque* in aciem) CVRT. 6, 6, 21. 8, 10, 10 AMM. 16, 12, 7. excipere: CIC. Verr. 3, 159. excire: AMM. 19, 2, 12. 27, 9, 7. exercere: CAES. Gall. 5, 55, 3 SVET. Aug. 16. expectare: CAES. Gall. 2, 16, 4. 5, 20, 2 civ. 1, 18, 4. 2, 37, 6. expedire: LIV. 22, 3, 2 TAC. ann. 13, 7. explicare: LIV. 4, 21, 9 SEN. benef. 6, 31, 3 CVRT. 4, 9, 10. exponere: CAES. Gall. 4, 23, 2 civ. 1, 6, 1. 3, 29, 2 LIV. 22, 31, 2 (*13^{ies}*) CVRT. 9, 3, 24. extrahere: NEP. Ages. 3, 4. exturbare: BELL. Afr. 40, 5. firmare: TAC. hist. 4, 70. foedare: PLAVT. Amph. 246. fugare: GALBA Cic. epist. 10, 30, 4 NEP. Cim. 2, 2 Iph. 2, 2 Timol. 2, 4. fundere: ACC. trag. 125 CIC. Rab. perd. 29 Mur. 20 Arch. 21 Phil. 11, 35 CAES. Gall. 1, 44, 3. 3, 6, 3 SALL. Catil. 7, 7. 60, 6 LIV. 24, 41, 1 VAL. MAX. 1, 8, 1 CVRT. 5, 5, 1 TAC. ann. 3, 21 SVET. Vesp. 7 FLOR. epit. 2, 6, 56. 3, 18, 12 SOL. 46, 1 SPART. Sept. Sev. 8, 17 SVLP. SEV. chron. 2, 21, 7. habere: CIC. Deiot. 22 Phil. 3, 4. 4, 12. 5, 42 Att. 9, 13, 4 epist. 12, 5, 1. 12, 19, 2 POMP. Cic. Att. 8, 12^{c}, 1 MAT. et TREB. Cic. Att. 9, 15, 6 PLANC. Cic. epist. 10, 23, 6 CAES. Gall. 5, 3, 1. 7, 66, 6 Cic. Att. 9, 14, 1 BELL. Afr. 73, 2. 5 NEP. Eum. 3, 3 Them. 2, 4 LIV. 23, 39, 8. 24, 35, 10. 26, 9, 10. 35, 35, 9. 41, 17, 9. illigare: TAC. ann. 13, 40. imponere: CAES. civ. 3, 2, 3. LIV. 30, 19, 5 in naves. inclinare: NEP. Pel. 5, 4 VELL. 2, 55, 1 AMM. 25, 1, 18. inhibere: SVET. Dom. 6. instituere: POMP. Cic. Att. 8, 12^{b}, 2. instruere: CIC. Manil. 20 CAES. Gall. 2, 8, 5. 5, 18, 2. 7, 18, 3 civ. 1, 64, 7. 2, 27, 4. 2, 40, 3. 3, 37, 1 HIRT. Gall. 8, 9, 1. 8, 14, 2. 8, 19, 4 BELL. Alex. 74 (*bis*) BELL. Afr. 41, 1. LIV. 10, 43, 2 partem -arum revocare instructam intentamque ad oppugnandum coegit. 33, 15, 9. 34, 28, 7. 40, 39, 8. 40, 48, 3 QVINT. inst. 12, 3, 5. intendere: LIV. 10, 43, 2. introducere: CAES. Gall. 2, 5, 3. invadere: SVET. Iul. 34. invenire: LIV. 45, 34, 8. iungere: LIV. 21, 35, 1. 23, 28, 7. 27, 20, 2. 30, 7, 13 VAL. MAX. 7, 4, 4 CVRT. 4, 12, 7. minuere: LEP. Cic. epist. 10, 34, 2 LIV. 23, 12, 4. 34, 12, 3. 37, 51, 10 SVLP. SEV. chron. 2, 24, 4. mittere: CAES. Gall. 1, 50, 2. 7, 5, 3. 7, 35, 3 civ. 2, 39, 3 BELL. Alex. 27, 2 TAC. ann. 6, 44. morari: CAES. civ. 1, 70, 1. movere: LIV. 25, 40, 9 CVRT. 4, 7, 2. 4, 9, 6. 7, 4, 40 TAC. ann. 12, 62. multiplicare: LIV. 35, 42, 5. noscere: CAEL. Cic. epist. 8, 17, 2 PLANC. Cic. epist. 10, 24, 3 CVRT. 3, 8, 15. numerare: CVRT. 3, 11, 17. occidere: CIC. Phil. 14, 36. occupare: QVADRIG. hist. 43 TAC. ann. 1, 10. opprimere: FLOR. epit. 3, 21, 19. ornare: LIV. 40, 47, 8. ostendere: CAES. Gall. 3, 20, 4. parare: PLAVT. Pseud. 579 (*in imagine*) CIC. Caecin. 33 Phil. 11, 30 CAES. Gall. 3, 23, 2 SALL. Iug. 21, 1. 39, 4. 48, 2 NEP. Dat. 6, 1. 10, 2 LIV. 36, 42, 6 CVRT. 3, 7, 9 SVLP. SEV. chron. 2, 21, 8. partiri: CAES. Gall. 6, 6, 1 BELL. Afr. 43 LIV. 9, 14, 9. 23, 26, 2. 26, 5, 7 SVLP. SEV. chron. 2, 21, 5. pellere: CIC. Caecin. 43 CAES. Gall. 1, 44, 3 VAL. MAX. 6, 5 ext. 2. percellere: PLANC. Cic. epist. 10, 18, 3. perdere: SEN. suas. 5, 8. perducere: SEN. suas. 5, 8 SVET. Vit. 9. persequi: VAL. MAX. 9, 3, 5. perturbare: HIRT. Gall. 8, 13, 4. pessum dare: VAL. MAX. 4, 4, 5. ponere: LIV. 36, 18, 5. QVINT. inst. 7, 10, 15 si -as eloquentiae ponit in medio (*in imagine*). praebere: LIV. 35, 12, 16. praemittere: SVET. Iul. 63 Vit. 9 Vesp. 7 producere (in aciem): GALBA Cic. epist. 10, 30, 3 CAES. Gall. 1, 48, 3. 3, 17, 5. 3, 24, 1. 4. 7, 79, 4 civ. 1, 42, 2. 2, 33, 5 BELL. Afr. 48, 5. 58, 2. 73, 4. profligare: BELL. Alex. 76, 1. prohibere: BELL. Hisp. 24, 3 SALL. hist. frg. 3, 5. promovere: CVRT. 4, 1, 30. prosternere: BELL. Afr. 85, 3. recipere: CAES. Gall. 7, 71, 8 LIV. 10, 42, 3. 22, 45, 2. 27, 18, 5. 33, 8, 10. 42, 67, 1. redintegrare: CAES. Gall. 7, 31, 4. reducere: QVADRIG. hist. 81 CAES. Gall. 1, 50, 3. 5, 53, 2. 7, 68, 1. 7, 88, 5 civ. 1, 42, 4. 2, 28, 4 BELL. Alex. 60, 3 BELL. Afr. 32, 1 (*7^{ies}*) LIV. 1, 36, 2. 27, 42, 13 (*18^{ies}*) CVRT. 4, 16, 20. relinquere: CAES. Gall. 5, 11, 7. 7, 20, 1 LIV. 37, 18, 12. 44, 5, 10 CVRT. 5, 5, 3 TAC. ann. 15, 12. remittere: LIV.

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

29, 32, 3. reparare: CVRT. 4, 9, 11. reprimere: CIC. Sull. 51 prov. 32. retinere: QVINT. inst. 7, 10, 13 TAC. hist. 4, 33. retrahere: TAC. ann. 3, 74. revocare: CAES. Gall. 7, 35, 5 LIV. 10, 43, 2. sternere: LIV. 28, 33, 15. subducere: CAES. Gall. 1, 22, 3. 1, 24, 1 LIV. 23, 26, 10. 26, 17, 2 CVRT. 10, 9, 14. summovere: CVRT. 7, 7, 1. superare: ELOG. Corp. I² p. 196 n. 21 CIC. Catil. 2, 29 CAES. Gall. 1, 44, 3. 5, 27, 4 SVET. Iul. 68. supplere: LIV. 23, 49, 12 TAC. hist. 1, 61. sustinere: CAES. Gall. 5, 28, 4. 7, 5, 2. tenere: LIV. 23, 43, 8. tradere: TAC. ann. 12, 45. traducere: CAES. Gall. 1, 11, 1. 1, 12, 2. 1, 48, 2. 2, 9, 4. 5, 51, 1. 6, 9, 5. 7, 35, 1. 7, 45, 6 civ. 1, 65, 4 HIRT. Gall. 8, 27, 2 BELL. Hisp. 5, 1. 6, 1 NEP. Hann. 3, 4 Milt. 3, 1 LIV. 22, 54, 6. 23, 30, 5. 28, 5, 12. 40, 6, 2. 42, 60, 4. 43, 21, 9. trahere: VAL. MAX. 7, 3 ext. 7 PANEG. 5, 16. traicere: CAES. Cic. Att. 9, 14, 1 PLANC. Cic. epist. 10, 11, 2 (*bis*). 10, 23, 3 NEP. Ages. 4, 4 LIV. 21, 23, 1 (*14ies*) IVST. 1, 8, 3. transportare: LIV. 34, 52, 2 SOL. 12, 2. transvehere: LIV. 29, 4, 3 PLIN. nat. 4, 76. turbare: FLOR. epit. 4, 2, 49. vertere: TAC. hist. 2, 14. vincere: CIC. epist. 15, 4, 15 CAES. Gall. 1, 31, 12 *cf.* INSCR. Colum. rostr. (Corp. I² 2 n. 25 = VI 1300) 10. visere: TAC. ann. 15, 10.

II ***translate,*** *i. q. potestas, facultas, opportunitas; hic illic copiosa facultas* (*pluralis hoc sensu non legitur*): GLOSS. utilitas. -am facultatem (SCHOL. Ter. Haut. prol. 28), oportunitatem.

1 *absolute vel cum genet., plerumque gerundii*: RHET. Her. 3, 19, 32 licebit, si hac prompta -a contenti non erimus … cogitatione nostra regionem constituere. PROP. 2, 33, 44 semper in absentes felicior aestus amantes: elevat (*i. parvi facit*) assiduos -a longa (*sc. amandi*) viros. LIV. 30, 3, 4 si forte iam satias amoris in uxore ex multa -a eum cepisset. TAC. ann. 6, 17 -am vendendi secuta vilitate. PAVL. dig. 50, 16, 215 praesentis corporis -am facultatemque significamus. GELL. 16, 10, 13 subolis … gignendae -a. TERT. adv. Hermog. 8 quae *materia* illi (*sc. deo*) -am operandi subministravit. PANEG. 4, 12 ad sumendi -am pervenire. 12, 12 ius summum facultate et -a commodandi non securitate peccandi experiris. PACIAN. epist. 2, 4 p. 31 secundum -am domini. AMM. 17, 2, 3 ut nullus ad erumpendi -am facile perveniret (20, 4, 14). 27, 7, 3 nanctus -am (*i. aditum*) principis (29, 2, 2). CLAVD. 5, 297 facilis -a regni. FAVST. REI. grat. 1, 15 p. 48, 10 etiam infideles -am fidei accepisse (*i. credere potuisse*). pro -a, *i. pro viribus vel rei condicione*: PLAVT. Cist. 377 pro -a, pro recula. Merc. 506 pro -a et sapientia. FRONTO p. 235, 21 N. PANEG. 12, 15 non pro -a sumpti, sed ex -a optati. AMM. 18, 6, 17 pro temporis -a (25, 5, 1. 27, 2, 5). 24, 3, 9 pro -a rei praesentis. 28, 4, 6 pro locorum -a. 30, 1, 16 pro virium -a. 31, 11, 4 VEG. mil. 3, 3. *cf. etiam p. 900, 66 sqq. eodem sensu* ex -a: SALL. Iug. 39, 5 ex -a rerum statuit. 54, 9 ex -a quod optimum videbatur consilium capit. 76, 3 duobus locis ex -a maxume idoneis. 98, 3 ex -a rerum consilium trahit.

2 *locutiones verbales*: ***subiect.***: -a adest: OV. Pont. 3, 1, 102 meque viro (*i. cum maritus tuus sim*) flendi -a dives adest. LVCAN. 7, 251 adest totiens optatae -a pugnae. AVSON. 97, 2 tibi amoris adest -a. AMM. 19, 8, 8 neque descendendi … neque restium. contingit: TAC. dial. 30 quorum *doctorum* ei -a in urbe contigerat. dat: AMM. 14, 3, 1 incursare Mesopotamiam, quotiens -a dedisset. deest: LVCR. 6, 814 nonne vides … quam vitai -a desit quos … cohibet vis magna necessis? OV. Ib. 123 desit tibi -a mortis. MART. 7, 74, 1 sic tibi lascivi non desit -a furti. **-a est:** **a** *absolute*: PLAVT. Aul. 254 neque, si cupiam, -a est (*in lusu verborum v. p. 902, 35*). Capt. 218 quom quae volumus nos -a est ea (?) facitis nos compotes. 529 neque iam Salus servare si volt me potest, nec -a est. Rud. 781. CATVLL. 68, 40 quod tibi non utriusque petenti -a (*i. possessio librorum*) praesto est, ultro ego deferrem, -a siqua foret. TAC. ann. 1, 63 ubi primum -a fuit. **b** *seq. dat. personae*: PLAVT. Mil. 1041 multae aliae idem istuc cupiunt quibus -a non est. SALL. Catil. 8, 5 populo Romano numquam ea -a fuit. **c** *seq. genet. subiect.*: PLAVT. Rud. 392 ne -a esset eius (ei *Luchs*) qui suos parentes nosceret. TITIN. com. 44 rusticae togai (*i. tecti*) ne sit -a. **d** *seq. genet. obiect., plerumque gerundii vel gerundivi*: PLAVT. Mil. 1226 vix fuit -a adeundi (VLP. dig. 49, 4, 1, 10 APVL. met. 6, 15) atque impetrandi. Rud. 765 in capite tuo conflandi -ast. Trin. 1131 repetundi. Truc. 370 tui videndi (TIB. 2, 3, 77 si -a rara videndi). TER. Eun. 638 si non tangendi -ast … ne videndi quidem erit? (*syn.* licet). SALL. Iug. 18, 5 emendi aut mutandi. 22, 4 Adherbalis appellandi -a non fuit (*i. appellari non potuit*). 50, 4 feriendi aut conserendi manum -a erat. VERG. Aen. 11, 378 larga … tibi -a fandi. OV. epist. 19, 74 -a placandi sit modo parva tui. met. 13, 208 nec aperti -a Martis ulla fuit (SIL. 8, 4). LIV. 3, 2, 9 erit -a pugnandi (9, 4, 9). 8, 38, 8 neque eundi neque manendi -am esse videt. 22, 13, 3 Capuae potiendae. 25, 23, 5 colloqui. 31, 39, 2 conveniendi (33, 28, 13). 38, 47, 12 redimendi captivos. CVRT. 4, 5, 20 Pharnabazi -am fore (*i. cum eo colloquendi*). COLVM. 11, 3, 11 rigandi. LVCAN. 6, 619 cum tanta novae sit -a mortis (STAT. Theb. 9, 491). PLIN. nat. 11, 52 ecce in re parva villisque nostris annexa, cuius assidua -a est (*sc. visendae*), non constat …. SIL. 10, 411 ut rerum est -a. 13, 270 noctis. TAC. ann. 1, 58 ubi primum -a tui (*sc. erat*). VLP. dig. 4, 6, 26, 4 magistratus. 24, 3, 22, 10 curatoris. GELL. 1, 23, 2 si libri *Catonis* -a fuisset id temporis quo haec dictavi. PORPH. Hor. sat. 1, 2, 105 meretrices autem fastidiri quia -a earum sit in promptu (*de sensu v. l. 7. p. 911, 10*). IVST. 2, 12, 2 colloquendi. AVSON. 419, 1 privatorum -a est (*sc. remunerandi vices*). VEG. mil. 3, 18 *si* insidiarum nulla sit -a. **e** *seqq. genet., ut supra, et dat. pers.*: PLAVT. Bacch. 487 ut … illius inspectandi mi esset maior -a. Capt. 851 nominandi istorum tibi erit magis quam edundi -a. Epid. 162 tibi dormitandi … -a est. 356 ut cum rediisses ne tibi eius -a esset (*sensu venereo*. Mil. 1229 ut eius mihi sit -a quem amo. OV. met. 3, 391 ante … emoriar quam sit tibi -a nostri *bis*). TER. Eun. 21 sibi ut inspiciundi esset -a. Phorm. 176 ut neque mihi eius sit amittendi … -a. PACVV. trag. 117 ne matri fuat cognoscendi … aut contuendi -a. SALL. Catil. 51, 4 magna mihi -a est (*i. licet*) memorandi. Iug. 61, 4 quod ei … maxima -a fallendi erat. OV. Pont. 4, 5, 15 -a nec vobis … videndi consulis. trist. 1, 2, 68 est illi nostri non invidiosa cruoris -a. LIV. 2, 64, 11 ut somni quoque Romanis -a esset. 9, 45, 8 quibus legendi quid mallent -a non fuerit. 26, 15, 14 mihi ne mortis quidem -a eadem est. 43, 10, 8 fessos consectandi hostibus -a fuit. SEN. nat. 6, 16, 3 *nec* esset … illi -a suffecturi in tot caelestia spiritus. VAL. FL. 6, 337 ubi -a leti tanta viris. STAT. silv. 3, 2, 46 soli Zephyro sit -a caeli. 5, 5, 49 -a fandi nulla mihi (AVSON. 146, 4. 207, 4). S. C. de sumpt. lud. glad. (Corp. II 6278) 37 sibi -am dimidiae partis praebendae negantes esse. PAVL. dig. 10, 4, 2 ut ei qui agat experiundi sit -a. RVFIN. hist. mon. 17 introeundi nobis … -a (*i. libertas*) nulla fuit. **f** *seq.* ut: PLAVT. Bacch. 422 nego tibi … fuisse … -ae … pedem ut efferres aedibus. *cf.* Cas. 810 illo morbo quo dirrumpi cupio non est -a (*sc. ut dirrumpar*). Merc. 990 ut aliter facias non est -a. TER. Haut. 328 nam apud patrem tua amica tecum sine metu ut sit -ast (*v. supra l. 1*).
g *seq. inf.*: SALL. Catil. 17, 6 in otio vel magnifice vel molliter vivere -a erat. PANEG. 10, 30 neque pro dignitate exequi -a est. RVFIN. hist. 5, 1, 61 neque muneribus suadere custodes neque precibus … -a erat (*ibid.* opportunitas). ANON. de mach. bell. 19 ut sit -a in dubiis rebus vel lassitudini vel casibus subvenire. manet: STAT. Theb. 6, 914 manet ingens -a leti. obtingere: APVL. apol. 1 quod mihi -a et facultas … optigit purgandae … philosophiae. patet: AMM. 14, 11, 8. 21, 13, 1. superest: VEG. mil. 3, 6 nec fugiendi sibi -am superesse. suppeditat: APVL. met. 7, 26 loquendi -a.

obiect.: adimere: AMM. 31, 13, 3 evadendi. adipisci: AMM. 31, 4, 5 transeundi Danubii -am. admittere: AMM. 29, 6, 4 admissa -a rogandi. amittere: AMM. 17, 13, 2 -am nostra vexandi. 31, 13, 15 populandi. -am **dare:** **a** *absolute*: OV. met. 6, 545 si -a detur. 8, 838. 13, 863. 14, 70 SIL. 7, 533 STAT. Theb. 1, 287. AMM. 15, 10, 10 si -am fors dedisset (16, 2, 2. 16, 9, 3. 27, 8, 6. 29, 5, 32. 30, 5, 2).
seq. genet.: TER. Haut. 28 date crescendi -am. 382 ea res dedit tum existimandi -am. VERG. Aen. 1, 520 data -a fandi (11, 248. GLOSS. IV 437, 6 data facultate loquendi). 11, 717 pugnae. OV. met. 6, 447 soceri. 11, 786 optatae non est data -a mortis (LVCAN. 4, 283 nulla data est miscendae -a mortis). 12, 265 teli. LVCAN. 3, 693 rara datur si -a ferri, utuntur pelago. VAL. FL. 1, 102 necdum data -a rerum (*sc. gerendarum*). STAT. silv. 1, 2, 31 tantae noctis. Theb. 3, 58 regis. Ach. 1, 792 tantae data -a famae. TAC. ann. 11, 2 neque data senatus -a. 12, 62 dicendi (AMM. 20, 7, 8. 25, 5, 8). AMM. 14, 11, 5 -a rei vehiculariae data. 19, 9, 5 evadendi. 25, 6, 14 cum latendi -am nocturna quies daret (= 29, 5, 34). 27, 4, 9 cum hostium (*sc. impugnandorum*) -a non daretur. SVLP. SEV. chron. 2, 9, 2 restituendae urbis. 2, 30, 3 neque pacis neque deditionis -a dabatur. 2, 42, 2 evectionis (*i. itineris*). **b** *seq. dativ.*: AMM. 28, 1, 22 data sibi -a. ALC. AVIT. epist. 9 p. 44 redeuntibus. PRISC. gramm. III 464, 7 quamvis igitur regula det nobis -am. **c** *seqq. dativ. et genet.*: PLAVT. Capt. 1008 mi … lucis das tuendi -am. Cas. 842 huius cum -am mihi dedisti. Merc. 850 date … conveniundi mi eius celerem -am. PROP. 3, 8, 39 cui nunc si qua data est furandae -a noctis. OV. epist. 18, 75 ut similis detur tibi -a cursus. SIL. 2, 30 dabitur tibi -a nostri. STAT. Theb. 4, 4 miseris data -a belli. TERT. idol. 23 det fratribus operandi -am. SOL. 9, 17 Perdiccae primo data -a amplissimae potestatis indupiscendae. AMM. 19, 6, 3 conferendae cum hostibus manus -am sibi dari. 21, 9, 8 adorandae purpureae datam sibi -am. 24, 2, 20 -am sibi dari conferendi sermonis. 25, 6, 11 dari sibi -am transeundi Tigridis. 29, 5, 35 invadendi eius castra nostris -am dedit. VVLG. Iudith 12, 5 petiit … ut daretur ei -a nocte … egrediendi foras … et deprecandi dominum. COD. Iust. 6, 22, 8, 2 tabulariorum -a non in omnibus locis datur quaerentibus. **d** *seq. infinit.*: CATVLL. 64, 366 simulac fessis dederit fors -am Achivis urbis Dardaniae Neptunia solvere vincla. VERG. Aen. 9, 482 affari extremum miserae data -a matri.

deferre: AMM. 18, 4, 6 cum fors -am detulisset. denegare: AMM. 24, 4, 10 accessus … adeundi -am denegabat. AMBR. exc. Sat. 1, 72 *noctes* quod mutui conspectus -am denegarent. PAVL. MED vita Ambr. 24 -am imperatoris ingrediendi ecclesiam denegavit.

-am **facere:** **a** *absolute*: PLAVT. Trin. 135 nec quī deterior esset, faceres -am. SALL. Iug. 102, 15 -a facta. LIV. 44, 31, 12 ut sibi appellandi praetoris potestas fieret, -a facta in castra venit. HYG. astr. 2, 16. **b** *seq. genet.*: ENN. ann. 407 nec respirandi fit -a. PLAVT. Merc. 908 orato, ut eius faciant -am. SALL. Iug. 52, 3 neque ab hoste -am pugnandi fieri (56, 1. 82, 1. LIV. 3, 60, 8 -a pugnae [4, 18, 3. 40, 30, 8 TAC. ann. 3, 20]. 4, 21, 2. 22, 12, 3. 22, 44, 4. 37, 39, 2

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

VELL. 2, 112, 3). PROP. 2, 20, 24 lecti -a facta tui. OV. epist. 17, 147 fiat modo -a nandi. met. 2, 157 immensi -a caeli. 11, 278 adeundi ... tyranni (Pont. 3, 1, 137). LIV. 22, 57, 12 redimendi captivos. 23, 18, 1 colloqui. 29, 27, 3 inimicorum . . . ulciscendorum -am faxitis. TAC. ann. 4, 74 visendi sui. 6, 17 mutuandi. 11, 34 veri. PLIN. paneg. 24 -am tui (*sc. alloquendi*) . . . facis. PAPIN. dig. 40, 5, 22, 2 -am sui (VLP. dig. 26, 10, 3, 14 *saep.*). VLP. dig. 2, 13, 1, 1 describendi. 28, 8, 5 instrumentorum inspiciendorum. 43, 5, 3, 9 materiae apprehendendae. MOD. dig. 49, 16, 3, 7 docendi. HYG. fab. 93 p. 88, 15 corporis -am non fecit (*de concubitu, v. p. 910, 1*). **c** *seq. dativ.*: PLAVT. Capt. 374 quom -am istam mi et potestatem facis (Mil. 971). Vid. 87 quom mibi quī vivam -am inopi facis. SALL. Iug. 83, 2 si eadem illi -a (*sc. pacis componendae*) fieret, omnia conventura. SEN. contr. 7, 7 (22), 13 utriusque populo -am feci. QVINT. inst. 3, 1, 22 electuris quae volent facienda -a fuit. PLIN. epist. 6, 16, 7 mihi, si venire una vellem, facit -am. SVET. Nero 21 se -am volentibus facturum. HYG. astr. 2, 16 cum ei -a (*sc. Veneris*) non fieret (2, 18 ut sibi -am faceret. 2, 20 *v. supra l. 10*). **d** *seqq. genet. et dativ.*: PLAVT. Asin. 848 amanti argenti feci -am (*praecedit* tibi potestatem dedi, *potest etiam ad I A 1 a α referri, p. 898, 12*). Capt. 748 ut mi eius facias conveniundi -am. Cas. 450 quod...cupiebas eius -am feci tibi. Cist. 138 feci eius ei quod me oravit -am. Mil. 971 ut eam -am sibi potestatemque facias. Persa 538 ut tibi recte conciliandi primo facerem -am. TER. Phorm. 113 obsecrat, ut sibi eius faciat -am. CIC. Verr. 2, 158 cuius *decuriae* mibi -am . . . factam oportebat. de orat. 3, 133 facere civibus suis omnibus consilii sui -am (PLIN. epist. 5, 12, 2 inveni qui mihi -am consilii sui facerent). OV. met. 13, 332 sic fiat tibi -a nostri. Pont. 2, 3, 95 pro quibus optandi si nobis -a fiat. LIV. 3, 13, 5 *ut* de eo supplicii sumendi -a populo Romano fiat. 7, 13, 10 ut nobis pugnandi -am facias (IVST. 34, 2, 1). 22, 58, 4 redimendi se captivis -am facere. 31, 13, 6. 33, 29, 12 Boeotis -a adeundi alloquendique Romanum facta est. 38, 14, 8 veniendique ad eum tyranno potestatem et -am loquendi . . . faceret. SEN. benef. 6, 1, 1 omnium tibi -am faciam. epist. 39, 1 utriusque rei tibi -am faciam. 118, 4 non facio mei tibi -am. TAC. ann. 2, 7 neque Caesari -am pugnae . . . fecere. 15, 14 -a Vologesi fieret mittendi...legatos. PLIN. epist. 7, 27, 15 indignus cui -am scientiae tuae facias. paneg. 76 -am iudicii sui rei publicae facere. SVET. Cal. 39 quod principalium rerum privatis -am faceret. GELL. 1, 8, 5 ut sibi -am sui faceret petit. CLAVD. MAM. anim. p. 107, 26. MACR. sat. 1, 2, 15 cum domi convenire se gestientibus -am faceret (*sc. conveniendi*). **e** *seq.* ut: PLAVT. Mil. 769 huic amanti ac Philocomasio hanc ecficiamus -am, ut hic eam abducat habeatque. INST. Iust. 1, 26, 9 si quis tutor -am sui non faciat, ut alimenta pupillo decernantur. -am **habere:** TER. Andr. 320 neque pol consili locum habeo neque ad auxilium (*Eugraphius*, ad auxiliandū D^1, auxilii *rell. codd.*) -am. CIC. de orat. 2, 346 haec habent uberrimam -am ad laudandum (*i. laudandi materiam praebent*). SALL. Iug. 83, 1 habere tum magnam -am societatis...coniungendae. 111, 1 quoniam -am Iugurthae (*sc. capiendi*) haberet. FRONTIN. strat. 1, 5, 4 *cum* neque navium aut pontis faciendi -am haberet. TAC. dial. 34 habebant ipsius populi diversissimarum aurium -am. ann. 16, 24 si notitiam criminum et -am diluendi habuisset. VLP. dig. 10, 4, 9, 5 rei. 25, 3, 1, 2 nullius eorum. 30, 10 legatae (PAVL. dig. 11, 3, 14, 9). 38, 17, 2, 43 praetoris (44, 3, 1). 42, 4, 2, 1 sui. 49, 4, 1, 7 eius qui pronuntiavit. 49, 4, 1, 10 eius quem appellabit. PAVL. dig. 9, 4, 22 reciperandi hominis. 22, 6, 9, 3 iurisconsulti. 37, 1, 10 eorum quos consuleret. GELL. 12, 13, 4 si haberem tui -am. PANEG. 7, 20 quem, si prima -am habuisset irruptio, eripere ferro nemo potuisset. FAVST. REI. grat. 2, 12 p. 94, 29 si mali -am ac licentiam non habuerit.

indulgere: RVFIN. Orig. in gen. 5, 4 pecora...sciunt, cum conceperint, ultra non indulgere maribus -am sui (*de congressu venereo*). VEG. mulom. 1, 55, 1 somnique indulgebitur -a. laxare (*i. dare*): AMM. 22, 15, 22 laxata -a ad segetes depascendas egreditur. 27, 9, 7 cum eis nec quiescendi -a laxaretur. linquere: LVCR. 1, 875 linquitur hic quaedam latitandi -a tenvis. nancisci: SYMM. epist. 3, 61 nanctus Eugenii . . . -am (*sc. epistulae mittendae*). AMM. 27, 7, 3. 29, 2, 2. negare: FILASTR. 142, 8. orare: PS. AVR. VICT. epit. 5, 9 orantes -am (*i. permissionem*) construendi monumenti. parare: PLAVT. Poen. 362 neque ego usquam aliam mihi paravi -am (*sc. libertatis*). permittere: STAT. Theb. 8, 163 gemendi. AMM. 14, 4, 5 quiescendi. poscere: SVLP. SEV. chron. 1, 21, 4 transeundi. 2, 10, 1 restituendae urbis. praebere: TAC. ann. 6, 50 consilii. PLIN. paneg. 50 nec vero emendi tantum civibus tuis -am praebes. AMM. 23, 2, 2 cum primam consultae rationes -am praebuissent. 29, 5, 52 ad praebendam sibi -am agendi quae vellet. *seq.* ut: AVG. civ. 18, 40 ipsa historicorum inter se dissonantia -am nobis praebet, ut ei potius credere debeamus *eqs.* praestare: MARCIAN. dig. 48, 17, 1 -am sui praestat. SYMM. epist. 3, 60 cum mihi sui -am (*sc. epistulae mittendae*) praestitisset. SVLP. SEV. dial. 2, 3, 9 abeundi. prolatare: LVCR. 1, 983 fiet, uti nusquam possit consistere finis effugiumque fugae prolatet -a semper. quaerere: TER. Haut. 927 poscere, ne quam aliam quaerat -am (*sc. amandi*) ac te deserat. recipere: HIL. myst. p. 11, 19 sui postea unumquemque coniugii -am recepturum. reperire: AMM. 16, 12, 34 discedendi (16, 12, 58). EPIST. pontif. Thiel Gelas. 19, 1. servare: AMM. 31, 14, 3 contradictori -a servata. tribuere: PANEG. 3, 5 mihi auditionis tuae divina dignatio -am tribuit. AMM. 18, 2, 1 cum primum ratio -am tribuisset.

iuxta posita et synonyma: ad I A: abundantia, affluentia, amplitudo, fertilitas, materia, satietas, saturitas, ubertas. apparatus, facultates, fortunae, divitiae, opes, opulentia, magna pecunia, res familiaris. alimentum, annona, cibaria, commeatus, frumentum, penus, res cibaria, res frumentaria, victus. materia aedificandi. *ad I B*: gravitas, materia, multitudo, satietas, ubertas. artes, doctrina, eruditio, litterae, scientia. indoles, ubertas dicendi. *ad I C*: frequentia, multitudo, magnus numerus. auxilia, exercitus, legio, manus, milites. *ad II*: condicio rei, facultas, occasio, opportunitas, potestas, status rei, vis, licet.

opp.: brevitas, egestas, exiguitas, exilitas, inopia, modus, paupertas, penuria, viduitas.

derivata: copiarius, copiolae, copior, copiosus.

cōpiārius, -iī *m. a* copia. *i. q. praebitor, parochus*: PORPH. Hor. sat. 1, 5, 46 parochi autem cupiarii (*sic*) dicuntur, *ἀπὸ τοῦ παρέχειν* hodieque autem a -is praestantur haec iis qui rei publicae causa iter faciunt. *? fem.* **cōpiāria,** -ae: GLOSS. cociatri (*in serie* cop-, copiaria *e*, cociatrina *Scal.*, cociatrix *Nettlesh.*) *μεταβλητική*.

copiāta, -ae *m.* *i. q. κοπιάτης, vispillo*: COD. Theod. 13, 1, 1 (*a. 357*) clericos excipi tantum qui -ae appellantur. 16, 2, 15, 1 (*a. 360*) clerici vel hi quos -as recens usus instituit nuncupari (*syn.* 7, 20, 12 infaustis defunctorum obsequiis occupati).

copidermus, *κοπίδερμος, a κόπτειν et δέρμα, de servis circumcisis.* GLOSS. II 353, 20 *κοπίδερμος*. *falso vertitur* V 457, 2 flagello -os. 501, 10 flagello -os verbero. *cf.* 444, 60.

(**cōpiēs**) *v.* copia *p. 897, 69.*

cōpiolae, -ārum *f. a* copiae *deminutive.* *i. q. exigua militum manus*: *finxit* D. BRVT. Cic. epist. 11, 13, 2 recurri ad meas -as, sic enim vere eas appellare possum: sunt extenuatissimae.

cōpior, -ārī [*a* copia. *Th.*]. GELL. 17, 2, 9 '-antur' verbum castrense est nec facile id reperias apud civilium causarum oratores, ex eademque figura est qua 'lignantur' et 'pabulantur' et 'aquantur'. NON. p. 87 -antur a copia, honeste positum, ut lignantur et pabulantur et aquantur. GLOSS. II 319, 5 ⟨c⟩opio⟨r⟩ *εὐπορῶ*. V 639, 21 -atur copiis utitur. QVADRIG. hist. 25 Romani multis armis et magno commeatu praedaque ingenti -antur (*Nonius Gellium exscribens pro Claudio Caelium laudat*).

cōpiōsē *v. sub* copiosus.

cōpiōsitās, -ātis *f. a* copiosus. *i. q. amplitudo, ubertas*: BACHIAR. repar. laps. 17 aggregata de scripturis -e verborum. OROS. hist. 5, 2, 3 latitudo orientis, septentrionis -s. ORIBAS. syn. 8, 22 si *cefalea* cum tensione sine pondere et pulsu esse videatur, indigestae ventositatis -em esse significat.

×**cōpiōsus,** -a, -um [*a* copia. *Th.*]. quopiosa *scribitur* CARM. epigr. 747, 6 (*christ.*). cup-: IORD. Get. 2, 13. VARRO ling. 5, 92 opulentus ab ope...ab eadem inops...ex eodem fonte copis (*Turnebus*, copiis *libri*) ac -us. DIFF. ed. Beck p. 42, 5 beatus dicitur aut sapiens aut proximus immortali; opulentus qui opes suo labore quaesitas habet; -us qui adquisitas multa cum industria habet; dives *eqs.* GLOSS. *εὔπορος. εὐγενής.* dives. locuples. -a ingens. *vox legitur inde ab* RHET. Her. *et* VARRONE, *deest poetis praeter* PHAEDR. (*ter*). *frequentant* CIC. (*58ies*), PLIN. nat. (*51ies*).

1 *de animantibus*: **a** *i. q. dives, locuples, opulentus, liberaliter instructus, abundans*: *absolute et saepe substantivi vice*: CIC. div. in Caec. 55 mulier . . . -a plane et locuples fuit. Verr. 2, 65 ornate, ut erat in primis inter suos -us, comparavit convivium. 4, 75 civitas honesta et antea -a (AMM. 15, 11, 7 civitatibus amplis et -is). 5, 1 tot familiis tam -is (VVLG. Iudith 8, 7 divitias multas et familiam -am). rep. 1, 51 opulentos homines et -os (nat. deor. 3, 87 PRISC. gramm. II 321, 25). fin. 2, 63 cupidus voluptatum et eius generis intellegens et -us. 4, 62. parad. 52 non modo non -i ac divites, sed etiam inopes ac pauperes. off. 2, 76 L. Mummius numquid -ior, cum -issimam urbem funditus sustulisset. Att. 12, 42, 2 -a est *Clodia*. Q. CIC. pet. 24 diligentes et -i. PLIN. epist. 8, 18, 11 fuit enim tam -us, ut *eqs.* SVET. Iul. 35 intra moenia -issimi (*sc. commeatu*) ac sollertissimi hostis, inops ipse omnium rerum atque imparatus. AMM. 23, 6, 15 per populos pagosque amplos diffusa quondam et -os. 24, 4, 11 lecta *manus* et -a. 28, 4, 22 subsident aliqui -os homines senes. VEG. mil. 3, 9 nudari incipit qui -us advenerat. VVLG. IV Esdr. 2, 27 hilaris et -a eris. AVG. epist. 28, 6 ut ego . . . egentior sim, ille -ior. in psalm. 67, 31 qui sibi videntur -i, cum sint famelici. CASSIOD. inst. div. 21 p. 1136B (*opp.* pauper). *aliqua re* (*alicuius rei cf. l. 64 et p. 914, 19*): CIC. Catil. 2, 18 tu agris, tu aedificiis, tu argento . . . rebus omnibus ornatus et -us sis. VITR. 3 praef. 1 si non pecunia -i sint (6 praef. 4. GELL. 16, 19, 7 grandi pecunia et re bona multa -us *Arion*). FEST. p. 186 opulenti dicuntur terrestribus rebus -i. PETRON. 29, 6 Fortuna cornu abundanti -a (*dub.*, conspicua *prop. Bücheler*). FLOR. epist. 2, 8, 4 nec sane viris opibus armis quicquam -us Syria. SOL. 52, 24 *gens* proventibus -issima. AMM. 23, 6, 49 sunt civitates victu et cultu perquam -ae. *nota singularia*: *aliquo*: SOL. 17, 4 *gens* a immanibus feris. cum

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

aliqua re: GREG. TVR. Franc. 1, 48 cum magnis laudibus . . . -o. in *aliqua re*: PSALT. Rom. 85, 5 suavis ac mitis es et -us in misericordia (VVLG. mitis et multae misericordiae). VVLG. I Macc. 6, 1 civitatem . . . -am in argento et auro. **b** *i. q.* *n u m e r o s u s, magnus*: CIC. Quinct. 47 nihil tam advocatione (*i. advocatis*) -a uterer. APVL. met. 4, 20 *canes* satis feri satisque -i. 4, 28 multi denique civium et advenae -i. 8, 17 canes -os. ITALA deut. 9, 2 (Monac.) p o p u l u m magnum et -um (πολύν, VVLG. sublimem. VVLG. I Macc. 5, 6). HERM. Pal. sim. 6, 1, 6 pascentem pecora -a (πολλά). EVTR. 9, 24 cum -issimo h o s t e commisit (VEG. mil. 2, 4). AMM. 28, 2, 2 -a militis manu. ORIGO Const. 6, 34 *Gothorum* -issimas gentes . . . delevit. VEG. mil. 2, 3 -us exhauritur e x e r c i t u s (3, 1. VVLG. I Macc. 10, 2 congregavit exercitum -um valde. 13, 1. 16, 5. HYD. chron. II p. 34, 234 cum ingenti multitudine exercitus -i). VEG. mil. 3, 24 hos *elephantos* -os habuerunt. VVLG. I Macc. 16, 7 equitatus . . . -us nimis. Luc. 7, 11 ibant cum eo discipuli eius et turba -a (PASS. Theclae A 15 B c 15 a C 15). AVIAN. fab. prol. armentum regere -um. MACR. sat. 1, 6, 22 ad senatum -ae matrum familias catervae confluunt. CASSIOD. in psalm. 64, 15 -os martyres. **c** *de oratore et in verbis et in sententiis i. q.* *e f f u s u s, verbosus, gravis* (*opp.* brevis, densus, pressus, exilis, concinnus, ieiunus): *cf.* SCHOL. Cic. Gronov. p. 396, 22/3 -ior: ad varietatem dicendi rettulit (*codd.* CIC. Verr. 1, 32 compositior). CIC. Verr. 3, 88 i n d i c e n d o -us est (de orat. 1, 45 hominum omnium in dicendo . . . acerrumum et -issimum. Brut. 180. PLIN. epist. 2, 9, 7 vir in dicendo -us ornatus). CIC. Caecin. 64 mihi non -o homini ad dicendum. Mur. 48 ab homine ingeniosissimo et -issimo, Hortensio. 2, 75 homo -us. 2, 98 -us . . . sapiens orator (3, 129). orat. 20 vehementes, varii, -i, graves. 97 ille amplus, -us gravis, ornatus. 99. opt. gen. 2 grandes aut graves aut -os, alios tenues aut subtiles aut breves. Tusc. 2, 26 etsi tum nemo erat admodum -us. div. 2, 83 -um et disertum (rep. 1, 4). Att. 1, 17, 8 admodum gravis et -us fui. 13, 16, 2 quem *Catonem* saepissime legendo se dicit -iorem factum, Bruti Catone lecto se sibi visum disertum. LIV. 45, 25, 3 simulacrum viri -i (*sc. Catonis*). QVINT. inst. 2, 12, 4 effusus pro -o accipitur. 9, 3, 74 -us aetate utique prima Isocrates fuit. 10, 1, 106 densior ille, hic -ior. NOT. Suet. gramm. VII 535, 14 in quibus -us est *Homerus, ponebat diplen aperistikton Aristarchus*. FRONTO p. 46, 4 N. in qua oratione locupletissimum et -issimum te esse oportet. CLEM. ad Cor. 30 ne -us sis in verbis. LEO M. serm. 38, 3 -issimus fidelium cohortator. CASSIOD. hist. 5, 26 p. 1004[D] *virum* ad loquendum valde -um (*i. disertum*). *cum ablat.*: CIC. Brut. 303 facultate (*i. verborum supellectile*) -us. FRONTO p. 156, 2 N. -um sententiis et redundantem hominem. **d** *i. q. doctus, scientiarum et artium peritus, summo ingenio praeditus sim.*: CIC. ac. 1, 17 *Plato* varius et multiplex et -us fuit. off. 2, 16 *Dicaearchi* Peripatetici magni et -i. QVINT. inst. 12, 5, 5 habuit oratores aetas nostra -iores, sed cum diceret, eminere.. Trachalus videbatur. TAC. ann. 3, 66 Bruttedius artibus honestis -us. AMM. 29, 1, 42 a d scientiam -us Iulianus.

2 ***de rebus corporeis*:** **a** *i. q.* *d i v e s, abundans, opimus, a m p l u s, l a r g u s, u b e r, l a u t u s*: *absolute*: VARRO rust. 1, 16, 3 divitum -i a g r i (HIRT. Gall. 8, 2, 2). CIC. S. Rosc. 6 patrimonium . . . tam amplum et -um (Rab. Post. 38 lauta et -a patrimonia). o p p i d u m, u r b s: CIC. Verr. 5, 50 oppidum locuples, honestum, -um. Manil. 65 *urbes* iam locupletes et -ae. leg. agr. 2, 43 urbis -issimae . . . iudex. Arch. 4 celebri quondam urbe et -a. off. 2, 76. epist. 2, 12, 2 omnia nec benigna nec -a. 12, 19, 2 oppido munitissimo et -issimo. CAES. Gall. 1, 23, 2 oppido . . . longe maximo et -issimo. BELL. Alex. 3, 1 urbs fertilissima et -issima. AMM. 21, 10, 5. CIC. Att. 5, 18, 2 tuto consedimus, -o a (*i. quod attinet ad*) frumento . . . loco. BELL. Alex. 43, 1 -iorem provinciam. NEP. Eum. 8, 5 quarum *viarum* brevior per loca deserta . . . illa autem qua omnes commeabant, . . . erat -a omniumque rerum abundans (9, 6). LIV. 9, 44, 9 stativa tuta -aque (*seq.* omni apparatu rerum utilium instruxit). VITR. 8, 1, 2 a q u a e et -ae et bonae (8, 1, 6 suaviores et salubriores et -iores. CELS. 3, 7, 2. 3, 21, 1 PLIN. nat. 21, 182. 23, 38 PLIN. epist. 10, 90, 1 CASSIOD. var. 7, 17, 1). VITR. 8, 3, 5 fontes. CELS. 3, 22 p. 111 cibis (COLVM. 8, 8, 11 APVL. met. 9, 12). 5, 26, 20 melicera melior quae et tenuior et minus -a est. 5, 28, 12 pus. 5, 28, 17 resina. 6, 6, 1 pituitae cursus . . . -ior vel acrior . . . moderatior (PLIN. nat. 16, 39). 8, 3 p. 331. PHAEDR. 4, 9, 7 esset an dulcis liquor et -us. 4, 24, 20 d o m u s (PLIN. epist. 4, 15, 4 -am . . . numerosam domum. APVL. flor. 23 p. 103). COLVM. 3, 2, 27. 3, 12, 43. 3, 50, 2. SCRIB. LARG. 12 -a in crapula. PETRON. 71 amphoras. PLIN. nat. 11, 58 mel. 11, 222 s a n g u i s (27. 64 sanguinem per nares pellit -um [*i. superfluum*] crassumque. CHIRON 143. 322. 608 CASSIOD. in psalm. 15, 4). PS. AVR. VICT. epit. 1, 5 *Aegyptum* ut annonae urbis -am efficeret (*cf.* SVET. Aug. 18). APVL. met. 4, 9 -ae pecuniae dominus (4, 18 argentum). 7, 10 -um instruunt i g n e m (9, 34 GREG. TVR. glor. mart. 51). 8, 23 annonae. 10, 20 satis -is pulvillis, aliis nimis modicis. 10, 21 vino (COMM. instr. 2, 22, 5 PASS. Theclae B b C a b 13). ITALA Matth. 13, 5 (cod. e) ubi non erat -a terra (γῆν πολλήν, VVLG. terram multam. PSALT. Rom. 109, 6 [VVLG. multorum]). Zach. 7, 7 (Comput. Carth. 1, 7) cum fuit Hierusalem habitata et -a (VVLG. cum habitaretur et esset opulenta). CARM. epigr. 747, 6 quopiosa munera (CASSIOD. in psalm. 32, 22). HERM. Pal. sim. 2, 3 fructus (HIL. in Matth. 10, 2 SIDON. epist. 2, 10, 1). EVTR. 9, 25 gazam Persicam -issimam. AMM. 23, 6, 47 licet abundet campis -is et vallibus. CHIRON 851 cum aceto non nimis -o. VVLG. I Macc. 9, 35. 15, 32 apparatum. act. 22, 6 circumfulsit me lux -a (RVFIN. Orig. in cant. 2 p. 120[B] -ius mundo lumen infunditur). IV Esdr. 15, 35 sidus -um. HIER. tract. in psalm. 66 p. 34, 23 seges. RVFIN. hist. 2, 17, 17 -is d a p i b u s inhiantes (EVSTATH. Bas. hex. 9, 6 p. 966[B]). SVLP. SEV. chron. 1, 44, 4 praeda. MACR. sat. 3, 18, 6 nuci nomen ex loco, in quo nascitur -ior. ZACCH. 1, 37 non -ae cruor hostiae. EVSTATH. Bas. hex. 3, 1 p. 891[A] thesauros (5, 4 p. 912[D]). 8, 8 p. 956[A] -as creaturae divitias. 9, 4 p. 960[C] *ubera* -a et referta. CASSIOD. in psalm. praef. 11[A] apotheca valde -a (*i. amplissima*). 24, 16. 72, 14 flamma. 118, 136 lacrimas. *ibid.* -o imbre lacrimarum. *cum ablat.*: PLIN. nat. 16, 122 *nux Avellana* melior et -ior fructu. 17, 166 compluviata *vitis* -ior vino. 19, 82. 21, 61. 22, 84 *sium* -um semine (26, 71). SOL. 23, 12 *Baliares* cuniculis animalibus quondam -ae. AMM. 22, 8, 40 Borysthenes primigeniis fontibus -us. PROB. Verg. georg. 1, 56/59 -issimam . . . palmis Epirum. SVLP. SEV. dial. 1, 13, 2 *hortus* multis holeribus -us. MART. CAP. 9, 956 *diatonon* tonis -um. IORD. Get. 2, 13 Britanniam metallis plurimis cupiosam. *cum genet.*: PRISC. gramm. III 218, 3 genetivo adiunguntur . . . dives, -us, opulentus, capax, tenax. SOL. 5, 3 piscium -us est *lacus*. 11, 11 ager Creticus, silvestrium caprarum -us est. *seq.* a d: BELL. Alex. 42, 2 provincia minime -a ad exercitus alendos. VITR. 1, 5, 1 *regiones* ad alendam civitatem -ae.

b *i. q.* *f r e q u e n s, permultus, creberrimus, celeberrimus, numerosus sim., primum et saepissime apud* PLIN. nat. *ex. gr.*: 13, 39 palmae -ae. 13, 116. 14, 38. 15, 9 *oliva* siccitatibus (*i. sicca tempestate*) minima, riguis -a. 15, 25 *al.* 16, 59. 117. 127 *radices* -ae fico, robori, platano *al.* 17, 122. 18, 81. 19, 46. 65 *cucumeres* -issimi Africae, grandissimi Moesiae. 19, 80 *folia* breviora ac rotunda, -ioraque ac fruticosa. 20, 64 *alvum* -iores (*i. si lactucae large eduntur*) solvant, modicae sistunt. 20, 199 si -ior hauriatur. 21, 93 semen omnibus -um *al.* (MART. CAP. 5, 461 multae rationes infirmationes numerosae . . . iudicationum semina -a. *in imag.*). 22, 88 *soncus* fractus -o lacte (*i. large fluente*) manet (SVLP. SEV. dial. 2, 2, 6). 23, 37 vino modico nervi iuvantur, -iore laeduntur. 25, 74 floris -i. 31, 85. 107. 32, 69. 36, 169 *al.* APVL. met. 2, 19 fercula (5, 3). SOL. 24, 9 in eo latere herba euphorbea -a. PROB. Verg. georg. 2, 84 *cyparissi* -ae sunt in nemore Matris Magnae. 4, 63 quae *herba* -issima est in Euboea. HIER. hom. Orig. in Ezech. 11 p. 978[C] -is vel plumis sive unguibus. RVFIN. Orig. in gen. 13, 1 puteis. VVLG. Sirach 51, 36 aurum (PASS. Petr. 17). I Macc. 10, 21 arma. 15, 26 vasa. Matth. 28, 12 pecuniam. act. 20, 8 lampades. PETR. CHRYS. serm. 40 p. 312[B] germina. CASSIOD. in psalm. 136, 9 coronas. VEN. FORT. vita Pat. 7, 23 intulit xenia -a et multiplicavit cibaria. DIONYS. EXIG. Greg. Nyss. creat. 26 quam -issimas et amarissimas super eum lacrimas fudit. INSCR. christ. Rossi II p. 69, 38 res -as dispersit indigentibus.

3 ***de rebus incorporeis*:** **a** *speciatim de genere dicendi i. q. verbosus, gravis sententiis sim.*: RHET. Her. 4, 35, 47 ornatio -a (CIC. orat. 91 illud ornatum -umque summissius). CIC. Sull. 12 -issima atque ornatissima o r a t i o (Balb. 59 -a oratione et gravi. de orat. 2, 214 multa et varia et -a oratione. fin. 1, 10. div. 1, 80 vehemens et gravis et -a. parad. 41 -a magis quam sapiens. FIRM. math. 1, 5, 3 -ae orationis illecebris affluentiaque sermonis. AVG. civ. 8, 19 p. 349 -issima et disertissima oratio). CIC. inv. 1, 58 -issimis v e r b i s (HIL. syn. 62). ac. 2, 30 disputatio. div. 1, 80 *actio* vehemens et gravis et -a. VAL. MAX. 9, 14 ext. 2 -ae atque concitatae facundiae oratorem. QVINT. inst. 8, 2, 17 -a loquacitate. PLIN. epist. 1, 10, 5 sermo est -us et varius (5, 3, 1 de versiculis meis multum -umque sermonem). 8, 6, 2 *senatus consultum* -um et effusum. DIOM. gramm. I 440, 23 Aeolis ultra modum -a est et amat per circuitum verba protendere *eqs.* RVFIN. Orig. in cant. 3 p. 171[C] crebris sensibus et -is. SVLP. SEV. chron. 1, 17, 6 lex lata multiplex et -a dei verbis. MACR. sat. 5, 1, 7 genus dicendi -um, in quo Cicero dominatur. CASSIOD. inst. div. 1 p. 1112[C] -a laude. 3 p. 1114[B] -as atque plenissimas expositiones (7 -a et insigni expositione). 21 -as epistulas fecit Hieronymus. *huc pertinere videtur* SEDVL. op. pasch. 4, 11 dicta definiens numquam desideriis -a (*i. nimis magna, molesta*). *nota subst. neutr. sing.*: QVINT. inst. 8, 3, 49 primum acuto . . . tertium (*scil.* ieiunum) -o diversum est (*de virtutibus et vitiis orationis*). *plur.*: CASSIOD. in psalm. 132, 2 de hac igitur veste patres nostri spiritualiter et -a dixerunt (*nisi* copiose *legendum*).

b *g e n e r a t i m i. q. uber, plenus sim.*: *d e l i n g u a*: CIC. Tusc. 2, 35 *Graecorum* -ior est lingua quam nostra. fin. 3, 51 (*opp.* inops). CIC. Tull. 28 addito 'dolo malo' actoris et petitoris fit causa -ior. de orat. 1, 222 multas -as variasque rationes. Tusc. 3, 49 tenuem victum antefert *Epicurus* -o. off. 1, 151 *mercatura* si tenuis est, sordida putanda est, sin magna et -a *eqs.* BELL. Hisp. 8, 2 non minus -am aquationem. VAL. MAX. 5, 5 praef. quam -ae enim s u a v i t a t i s illa recordatio est (CASSIOD. Didym. in I Ioh. p. 1803[B]). PHAEDR. 4 epil. 2 -a abundat rerum varietas. COLVM. 6 praef. 2 -a stercoratione. 12, 38, 8 -ior facultas (ZACCH. 1, 15). PLIN. nat. 25, 54 -ius periculum infert. QVINT. inst. 2, 1, 4 *cum* -am prope omnium maximarum artium scientiam amplexa sit *grammatice*. 8 prooem. 28 -am sibi verborum supellectilem comparavit. 10, 1, 28 *Senecae* ingenium facile et -um (*i. laetae indolis*. PLIN. epist.

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

9, 2, 2 illi enim et -issimum ingenium). TAC. ann. 13, 43 ferebatur -a (*i. liberaliter instructa*) et molli vita secretum illud toleravisse. PLIN. epist. 8, 4, 1 tam -a, tam lata ... m a t e r i a (HIL. in Matth. 27, 4 indefessi luminis -a materies. FILASTR. 129, 4 quasi ex fontibus atque materiis -is). 9, 16, 1 -issimo genere venandi. FRONTO p. 135, 2 N. nostrae res haud -ae et huius paupertas artior me compulerunt. MAR. VICTORIN. gramm. VI 95, 2 tetrametrum autem catalecticum -um est (*i.* πυκνόν) apud Phrynichum. GELL. 10, 3, 4 multa -aque invidia *dicere*. APVL. met. 1, 21 faenus. 4, 13 numerum. TERT. adv. Marc. 4, 9 de -a indagine piscium. ITALA num. 32, 1 (Aug. loc. hept. 4, 108 p. 598, 17) m u l t i t u d o -a valde (πλῆθος σφόδρα, VVLG. in iumentis infinita substantia. VVLG. I Macc. 1, 18 -a navium multitudine. Luc. 5, 6 piscium multitudinem -am. 6, 17 multitudo -a plebis. act. 14, 1. ZACCH. 2, 15 -a exemplorum multitudine). ITALA Ioh. 5, 6 (cod. r) -um iam tempus habet (πολὺν ἤδη χρόνον, VVLG. iam multum tempus). Tob. 4, 9 (Cypr. testim. 3, 1) si tibi fuerit -a substantia (VVLG. si multum tibi fuerit). HERM. Pal. sim. 7, 2 -a (*i. multa*) delicta. MAR. VICTORIN. in Gal. 4, 4 plena et -a perfectio rerum plenitudoque Christus est. FILASTR. 93, 8 -a clementia ac liberalitas (132, 2 *al.*). AMM. 22, 13, 4 fontes antehac aquarum -is pulsibus abundantes. SCHOL. Germ. Bas. p. 63, 17 hospitio dapsili -oque affectu praeditos. VVLG. psalm. 129, 7 -a apud eum redemptio. Matth. 5, 12 m e r c e s vestra -a est in caelis (CHROMAT. beat. 10 BENED. reg. 36, 8). RVFIN. apol. adv. Hier. 1, 27 testimoniis. AVG. conf. 1, 12, 19 -a inopia. MART. CAP. 6, 614 barbaries. 6, 694 reges gentiumque diversitas tam exercitibus quam elephantis -a. SACR. Leon. p. 308 subsidia -a iustorum (p. 309 satisfactio -a iustorum. p. 402 patrocinia -a iustorum). p. 316 -a propitiatione nos praeveni. p. 347 martyrum ... -a victoria. PETR. CHRYS. serm. 71 p. 403[C] senectutis honores -issimos. 113 p. 510[C] gratia -a. VAL. CEM. hom. 19, 1 convivia et ieiunia -a. EVSTATH. Bas. hex. 5, 6 p. 916[D] fructificationem. CASSIOD. in psalm. 24, 10 dum '-um' dicitur peccatum, abundantissimum esse monstratur. 30, 27 miseratione. 64, 12 convivium. 87, 17 inundatione. 130 praef. comestione. 136, 2 irrigatione. 150, 4 vox -issima (*i. sonora*). inst. div. 3 p. 1115[A] doctrinam. 12 lectio (15 p. 1130[C] *opp.* parva). 27 fontes -issimos litterarum. FACVND. defens. 4, 2 p. 615[B] cuius fecundum pectus -iore spei satoris ubertate respondit.

deriv.: copiositas. *comp.*: in- percopiosus.

n. pro adv. **cōpiōsum:** CHIRON 143 -um sternutat. *cf.* 187 sanguinis detractionem fieri oportet de cervice -um.

adv. **cōpiōsē.** *frequentat solus* CIC. (*93ies*). **1** *i. q. p l e n e, l a r g i t e r, abundanter, affluenter, ample sim.*: **a** *de a n i m a n t i b u s*: CIC. Verr. 5, 62 istum -e ornatum. fin. 5, 56 cum *bestiae* -ius alantur quam si essent liberae. Att. 13, 52, 2 tribus tricliniis accepti οἱ περὶ αὐτὸν valde -e. 14, 7, 2 ut illum quam honestissime -issimeque tueamur. LAMPR. Alex. 37, 11 ipse cibo plurimo referciebatur, vino neque parce neque -e. HIER. epist. 143, 2 -issime pascitur. CHROMAT. beat. 10 ut -ius saginemur (*in imagine*). SIDON. epist. 2, 9, 6 prandebamus breviter, -e. **b** *de r e b u s*: CIC. Verr. 5, 69 *ut* Capitolium -ius ornatum sit quam fuit. nat. deor. 2, 121 *pastum* animantibus large et -e natura ... comparavit. Att. 14, 11, 2 ut ei suppeditetur ad usum et cultum -e. CELS. 3, 15 vinum -ius bibere (4, 5 vino meraco -ius utendum). 4, 11 *sanguis exit* -e. SCRIB. LARG. 46 frigida aqua -e superposito. PLIN. nat. 20, 8 *cucumis* -ius necat. 20, 57 *alium* stomachum laedit -ius sumptum (22, 102). FILASTR. 96, 4 -e exhibet terra alimenta humano generi. 100, 4 possidet universa anima -e. VVLG. Iudith 2, 8 quae exercitibus sufficerent -e. RVFIN. hist. mon. 7 p. 417[A] dare singulis -e (*de cibis*). SACR. Leon. p. 363 *dona* -ius augeantur.

2 *praevalet notio magni numeri, i. q. f r e q u e n t e r, s a e p i s s i m e, acervatim*: CIC. ad Q. fr. 2, 4, 6 senatorum enim urna -e (*i. permultis sententiis*) absolvit *reum*. epist. 5, 13, 3 ad consolandum autem cum illa valent quae eleganter -eque collegisti. VITR. 7, 7, 2 rubricae -e (*i. acervatim*) multis locis eximuntur. PLIN. nat. 18, 298 triticum, quo serius metitur, -ius invenitur. RVFIN. hist. 3, 36, 4 *haeretici* qui tunc primum -ius coeperant pullulare. CASSIOD. in psalm. 30, 31 qui -e delinquunt. inst. div. 15 p. 1127[A] similia reperire -issime. 64, 11 ebrietas ... satietas, quae quanto -ius sumitur, tanto *eqs.*

3 *de g r a d u, fere i. q. a s s i d u e, pertinaciter, summe sim.*: RVFIN. hist. mon. 9 p. 423[D] tam -e te induam, donec dicas, sufficit. AVG. civ. 15, 16 -ius (*i. artius*) se socialis dilectio colligaret. EVSTATH. Bas. hex. 9, 1 p. 955[C] -e desiderans. SIDON. epist. 9, 11, 10 -ius hilarere. CLAVD. MAM. epist. p. 199, 9 doctrinam ceteris -ius infundis. p. 205, 20 coque -ius te adniti oportere scientiae. RVRIC. epist. 2, 35 p. 421, 16 dum vos diutius legimus, -ius (*i. altius*) imbuamur. FAVST. REI. grat. 1, 12 p. 44, 21 si bene intendas animum, aperte -eque (*i. bene, clare*) cognosces. CASSIOD. in psalm. 34, 19 res aliqua -issime ... impleta. 118, 66 quanto amplius per arida ligna cucurrerit, tanto -ius aestuabit *incendium*. inst. div. 17 -e amantissimus. ISID. vir. ill. 14 in scripturis divinis -issime eruditus.

4 *de oratione i. q. verbose, graviter*: **a** *de h o m i n i b u s*: VARRO ling. 6, 57 -e l o q u i t u r (CIC. de orat. 1, 48. 2, 151 -e et abundanter. Brut. 108 part. 79 AVSON. 419, 2). CIC. Quinct. 87 -issime d e f e n s u m esse (S. Rosc. 148 Verr. 3, 191. Caecin. 53 ornate et -e. Cluent. 145 Rab. perd. 18. Brut. 21 ornatissime et -e. Att. 13, 25, 3). S. Rosc. 89 d i c e r e (Verr. 4, 11. 204 Tull. 2. 6 Cluent. 29 Phil. 9, 3 de orat. 1, 21. 2, 120 o r n a t e -e varieque dicere [Brut. 295. opt. gen. 12 ample et ornate et -e. top. 67 Tusc. 1, 7 nat. deor. 1, 58 QVINT. inst. 2, 21, 5. 10, 7, 12 disposite, ornate, -e. TAC. dial. 31 -e et varie et ornate. MART. CAP. 5, 508]. CIC. orat. 14 latius atque -ius. 29 graviter et -e [off. 1, 4 QVINT. inst. 12, 2, 28]. 118 graviter, ample, -e. Brut. 271 accurate dicebat et satis -e. part. 139. *saep. in rhet.* ac. 2, 134 diserte -eque. Tusc. 1, 47. off. 2, 48 -e sapienter. Att. 2, 25, 1. VAL. MAX. 3, 7 ext. 6 si verba numeres, breviter et abscise, si sensum aestimes, -e et valenter. QVINT. inst. 1, 4, 5 proprie et -e. 12, 10, 71 dicet idem graviter, severe, acriter, vehementer, concitate, -e, amare, comiter, remisse, subtiliter, blande, leniter, dulciter, breviter, urbane. AVG. civ. 2, 1. MACR. sat. 5, 1, 9 -issime. CASSIOD. gramm. VII 143, 11 breviter et -e dicta). CIC. Verr. 4, 155 l a u d a t u r (de orat. 2, 39. 349 Cato 59). Flacc. 41 d i s s e r u i t subtiliter et -e (de orat. 3, 107 Tusc. 5, 8 EVTYCH. gramm. V 456, 31. GELL. 1, 26, 3 graviter, -e. 3, 10. POMER. 3, 14, 1 ornate -eque). CIC. Flacc. 83 ne -e accusares (Tusc. 3, 73). Vatin. 40 quam -e mihi ... respondeas. fin. 3, 31. Phil. 2, 79 i n v e c t u s est -ius multo in istum et paratius (Tusc. 3, 63 quam rhetorice, quam -e *invehitur*). de orat. 1, 41 in omnis sermonis disputatione -issime versari posse (2, 365). 1, 240 alludens varie et -e. 3, 78 -ius ... tutari ... vel refellere. Brut. 198 -e ... varie ... explicans (leg. 2, 69 VEN. FORT. vita Marc. 1, 2). top. 66 d i s p u t a r e (Tusc. 1, 83. 2, 61 graviter et -e. div. 1, 7 acute et -e. off. 1, 4 accurate -eque. TYCON. 2 p. 11, 14. AVG. contin. 6, 16 -ius ... et subtilius. retract. 1, 13, 1 multipliciter et -issime. MART. CAP. 4, 393. VINCENT. LER. 11, 16 -e et graviter. CLAVD. MAM. anim. p. 120, 5). CIC. Tusc. 5, 11 quem morem cum Carneades acutissime -issimeque tenuisset. 5, 85 quod facere eloquenter homines -e solent. fin. 3, 26 potest id quidem fuse et -e et omnibus electissimis verbis gravissimisque sententiis rhetorice et augeri et ornari. nat. deor. 1, 91 enumerasti memoriter et -e. off. 1, 156 eloqui -e. BRVT. Cic. ad Brut. 1, 17, 5 quae pro libertate patriae ... s c r i p s i t -issime (GELL. 15, 2, 3). QVINT. inst. 10, 5, 12 qui haec (*sc. quaestiones infinitas*) ... -e t r a c t a v e r i t (AVG. civ. 1, 3 diligenter -eque). TAC. dial. 24 quam -e ac varie vexavit antiquos. GELL. 10, 3, 14 haec M. Tullius atrociter, graviter, apte -eque miseratus est. 19, 7, 1 *nos* satis comiter -eque invitabat. SPART. Geta 2, 1 de cuius vita ... Marius Maximus ... satis -e rettulit. RVFIN. hist. 2, 18, 1 -e inveniens et -ius eloquens. AVG. civ. 6, 10 p. 267 multo -ius atque vehementius reprehendit. 8, 14 p. 342 -issime asserit. *ibid.* diligenter -eque discernit *Apuleius*. 9, 5 p. 374 -e ac diligenter ostendere. 10, 2 -issime mandaverunt. epist. 108, 9 -ius dilatare. CLAVD. MAM. anim. p. 121, 20 easdem *sententias* -e aggerando. CASSIOD. inst. div. 8 p. 1121[A] adhuc -e transtulit. NICET. p. 64, 1 quam plene idem quamque -e ... adhortatus. **b** *de r e b u s*: CIC. div. in Caec. 39 *causa* graviter -eque agenda est (Planc. 37 causa est ... disputata ... -issime a Q. Hortensio). Cael. 29 *res* -e et graviter accusari potest. ac. 1, 16 qui *sermones* ... perscripti varie -eque sunt. 2, 63 quae *oratio* est habita memoriter, accurate, -e. fin. 4, 5 a veteribus Peripateticis ... eum l o c u m ... graviter et -e esse t r a c t a t u m (QVINT. inst. 2, 4, 24 locus in causa Murenae -issime a Cicerone tractatur). off. 2, 63 *quod* in oratione Crassi scriptum -e (epist. 15, 21, 4 *epistulae* -e et suaviter scriptae). QVINT. inst. 4, 5, 25 quo subtilius et -ius (*i. accuratius*) divisisse videantur. 9, 3, 89 haec omnia -ius sunt executi. FRONTO p. 63, 10 N. genera verborum -issime uberrimeque tractasse. FORTVN. rhet. 2, 27 p. 117 in hypophoris quae cavenda sunt? ne plene et -e ponantur (= MART. CAP. 5, 563). RVFIN. apol. adv. Hier. 2, 23 in quibus *libris* eadem prorsus omnia, sed latius et -ius ... continentur.

1. cōpis (cōps) *adi.* [*a* co-, com *et* ops; *cf.* inops. *Th.*]. VARRO ling. 5, 92 (*v. p. 912, 49*). PRISC. gramm. II 321, 25 (*ex Capro*) vetustissimi tamen etiam ... 'hoc ops' et 'cops' pro 'opulentus' et 'copiosus' proferebant (*sine exemplo*). NON. p. 84 -i pro copioso (GLOSS. V 638, 76). GLOSS. -is copiosus, dives. -e copiosa. cops est copia. copsus (*sic*) copiosus. PLAVT. Bacch. 351 ut amantem erilem -em (quopem *codd.*) facerem filium. Pseud. 674 ut gloriosum faciam et -i pectore. PACVV. trag. 307 prosperum -em diem. TVRPIL. com. 61 te quidem omnium pater iam -em causarum (*Bothe*, causa rem *Nonius*) facit.

2. copis, -idis *f.*, κοπίς; *cf. Daremberg-Saglio II 1498.* CVRT. 8, 14, 29 -as vocabant gladios leviter curvatos, falcibus similes quis appetebant beluarum manus. *v.* eccopis. *Gudeman.*

cōpla *sim. v.* copula. **cōpo** *sim. v.* caupo.

copōdēs, κοπώδης. *i. q. lassitudinis sensum invehens*: ORIBAS. syn. 6, 26 si ... timor fuerit copodis (cupidis *trad.*) sensibilita⟨ti⟩s (ἐπειδὰν ... φόβος ᾖ κοπώδους συναισθήσεως).

coppa *indecl.* *littera graeca*: QVINT. inst. 1, 4, 9 q, cuius similis effectus speciesque, nisi quod paulum a nostris obliquatur, -a apud Graecos nunc tantum in numero manet. SCAVR. gramm. VII 16, 3. *cf.* PRISC. gramm. II 12, 22 *adn. crit.*

coppēdinārius *v.* cupp-.

coprea (-ia), -ae *m.* [*gr.* κοπρίας; *cf.* incopriare. *Th.*]. *i. q. scurra* (*cf.* DIO 50, 28, 5 πρὸς τοὺς καλοὺς αὐτῶν ἑταίρους καὶ τραπεζεῖς, οὓς καὶ αὐτοὶ ἐκεῖνοι κοπρείας [κοπρίας *Xiph. et exc. Val.*] ἀποκαλοῦσιν. 73, 6, 2 κοπρίας τινὰς καὶ γελωτοποιούς): SVET. Tib. 61

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

a quodam nano astante mensae inter -eas. Claud. 8 ferula ... velut per ludum excitabatur a -eis. COMM. apol. 612 qui deum sequitur, -ia iudicatur ab ipsis. *f.* ἡ κοπρία: *dub.* VVLG. Sirach 27, 5 sicut in percussura cribri remanebit pulvis, sic -ia (aporia *codd., gr.* σκύβαλα, *unde Nestle, Archiv 11, 502* copria) hominis in cogitatu illius. *κόπρος graece legitur* VARRO Men. 70. *κοπρῶν restituit Leo* PLAVT. Most. 41 (capran B^1, capran CDB^2).

derivata: incopriare. Coprianus (LACT. inst. 5, 1, 27 *maligne pro* Cyprianus).

cōps, copsus *v.* 1. copis.

copta, -ae *f.* [κοπτή. *Th.*]. GLOSS. κοπτή. *genus placentae durissimae*: MART. 14, 69 clara Rhodos -am quam tibi misit edat *poenae causa servus peccans.* *cf. vol. III p. 380, 38.*

cōpto *sim. v.* coopto.

coptoplacenta, -ae *f.* [*a gr.* κοπτοπλακοῦς; *cf.* placenta *et* copta. *Th.*]. *genus placentae*: PETRON. 40 minores porcelli ex -is facti. VESPA 47 nos (*sc. coqui*) facimus -as. *L.*

×**cōpula,** -ae *f.* [*cf. c.* co- com *et c.* apio apere, aptus. *Th.*]. *de formis*: cŏpla: OPTAT. app. 1 p. 187, 10. LICENT. carm. ad Aug. 103 copulamque tenet *metrum postulat o brevem, ideo Reinhartus correxit contra codd.* coplam. cuplae: ISID. orig. 19, 19, 6. cōpulum: OPTAT. app. 4 p. 207, 1. *cf. infra l. 81.* *de significatu cf.* DIFF. ed. Beck p. 46, 29 -a coniungit vel sociat, ut in matrimoniis, catena nectit vel ligat, ut reos. ISID. orig. 19, 19, 6 cuplae vocatae, quod copulent in se luctantes. GLOSS. συναφή. coniunctio. *legitur singulis locis*: PLAVT. ACC. CAES. HOR. PHAEDR. QVINT. GELL., *binis*: NEP. OV. SEN. phil., *ter*: APVL., *quater*: VARRO ling., *saepius apud* ECCL. *deest apud* CIC. [*it.* coppia, *francog.* couple, *hisp.* cobla. *M.-L.*]

I *proprie id quod efficit, ut duae res cohaereant, vinculum, funis sim.* *i. q. vinculum* (GLOSS. χειρόδεσμος. χειροάλυσις. χειροαλυσίδιον): PLAVT. Epid. 617 per urbem duo defloccati senes quaeritant me, in manibus gestant -as secum simul. NEP. Dat. 3, 2 *Datames* gerens ... dextra manu clavam, sinistra -am, ita vinctum ante se Thuynen agebat, ut si feram bestiam captam duceret. OV. met. 7, 769 -a detrahitur canibus (trist. 5, 9, 28 canem ... frustra -a dura tenet. *cf.* GRAMM. suppl. 264 '-ae' vero feminini generis sunt ligamenta canum). *incert.*: OPTAT. app. 1 p. 187, 10 coplas rusticanas XVIIII *inter res christianorum.* *in imagine*: VICTRIC. 3 nec sane mihi iam circa eos laborandum est, qui absolute disciplinae -a exciderunt. *i. q. funis navis*: ACC. trag. 575 obtorque prorem ac suppa tortas -as. *i. q. harpago, corvus*: CAES. Gall. 3, 13, 6 eadem de causa *naves* minus commode -is continebantur. *i. q. capistrum, frenum*: APVL. met. 9, 13 pectora *muli* -ae sparteae tritura continua exulcerati. *i. q. cingulum*: SCHOL. Stat. Theb. 5, 62 ceston zonam Veneris debemus accipere ... ceston ... vocatur, quia -ae ex matrimonio vis est. *i. q. nervus vel artus* (GLOSS. μέλος, ἄρθρον χειρός): APVL. Plat. 1, 16 illa ... quae iuncturis et -is nexa sunt, ad celeritatem facilius se movendi haud multis sunt impedita visceribus.

II *translate, i. q. coniunctio, sociatio*: A *rerum*: APVL. mund. 5 elementorum inter se mutui nexus artis affinitatibus implicantur et quinque coniuges -ae his ordinatae vicibus attinentur (AMBR. hex. 3, 1, 5 hanc distantium inter se elementorum -am *spectare*). PANEG. 10, 10 nec ulla tam fidelis est -a, quae in diversum tendentia nexu suo teneat. AMBROSIAST. in Rom. 7, 5 solutam animam a -a carnis (PS. AMBR. prec. 2, 12 ab ipso pubertatis tempore a complexu carnalis -ae alienum me esse voluisti. HIER. vita Malchi 6 magis animae -am amato [*imperat.*] quam corporis. PRVD. cath. 10, 6 tibi -a iungitur horum [*sc. spiritus et carnis*]. AVG. c. Faust. 21, 7 illam membrorum compagem -amque carnis et spiritus a concordi iunctura disicere). VICTRIC. 15 facessat ... distinctionis iniuria, cum sit eadem claritatis -a *trinitati et sanctis.* PETR. CHRYS. serm. 103 p. 488^B diei ac noctis -a sic divisa est, ut ex quiete labor, requies ex labore constaret. 146 p. 592^B virginitas iuncta Christo -a est perfecta virtutis. COD. Iust. 12, 33, 5, 4 si qui simili stipendiorum iunguntur -a.

B *hominum*: 1 *de amicitia*: NEP. Att. 5, 4 id quod erat difficillimum efficiebat ut ... esset talium virorum -a. SEN. dial. 5, 8, 6 difficile erat illi in -am coniecto rixam eius cum quo cohaerebat effugere (7, 7, 1 non video quomodo ista tam diversa in eandem -am coiciantur). AMBR. exc. Sat. 1, 74 amari dies, qui interruptam -am prodītis. off. 2, 20, 98 quod *Iesum Nave* ... erudivit ad legis scientiam Moysi -a. *adde*: PRVD. c. Symm. 2, 591 nec enim fit -a *gentium* Christo digna, nisi implicitas societ mens unica gentes. 2 *de amore*: HOR. carm. 1, 13, 18 felices ter et amplius, quos irrupta tenet -a. PHAEDR. app. 13, 24 mox artiore vinxit *vidua* animum *militis* -a. HIER. epist. 3, 1 -a amoris. 3 *de matrimonio*: GRAMM. suppl. 264 'haec -a' generis feminini in singularitate significat matrimonium et nuptias, ubi duo iunguntur; similiter 'haec -a' in pluralitate neutrius generis, unde Martianus '-a sacra' dixit, i. nuptias (*fort. falso*; *cf. p. 918, 77*). SCHOL Hor. carm. 1, 13, 18 *v. p. 918, 78. cf. l. 46.* AMBR. fug. saec. 4, 22 his igitur patientiae instructus et perseverantiae disciplinis profectus Iacob -am sibi acquisivit de sapientia consorte propositi opimam dote prudentiae. Noe 21, 76 inde ... filii iusti petebant -am coniugalem (*ibid.* ut ... permissa ... virilis et feminea legitima sorte coniugii -a videretur. GENNAD. dogm. 14 per coniugii -am. AVG. civ. 14, 22 *lemma* de -a coniugali a deo primitus instituta atque benedicta. 21, 26 propter coniugalem quidem -am non damnabiles. CASSIAN. conl. 22, 6, 8 in coniugiorum -a permanentes. ENNOD. epist. 9, 1 p. 228, 13 coniugalis -ae vitans remedium. *cf.* TERT. adv. Val. 8 sermo et vita, homo et ecclesia ... alios ebulliunt fetus, proinde coniugales per -am utriusque naturae). AMBR. patr. 4, 22 huic (*sc. Christo*) deferentes -am gratiae nuptialis calciamentum suum solverunt prophetae. virg. 1, 7, 34 qui enim -am damnat. in psalm. 1, 14 virum igitur scriptura dicendo consortem -ae non praetermisit. PS. AMBR. laps. virg. 5, 20 facta -a spiritalis per adulterium solvitur. HEGES. 1, 38, 3 ius -ae nuptialis (HIER. adv. Iovin. 1, 16 imago creatoris non habet -am nuptiarum. c. Iul. 3, 23, 53 non enim -a nuptialis propter carnis concupiscentiam ... instituta est. MART. CAP. 2, 109 sic ... rata inter eos sociatio -am nuptialem vera ratione constrinxit. CASSIAN. conl. 21, 32, 2 expeti -am nuptiarum. ENNOD. epist. 8, 11 p. 208, 6 quando ad nuptialem -am perductus homo est. GREG. TVR. vit. patr. 16, 1 per -am nuptialem contagio involvi mundano). HEGES. 1, 40, 5 nisi regalis puellae -am declinavisset. 1, 42, 6 quod ... nepotibus invideret dispositas -arum societates. HIER. epist. 54, 6 et -am carnis solvisset interitus (CASSIAN. conl. 12, 7, 4 carnalem -am, *syn.* feminea commixtio). 117, 3. vita Malchi 2 -a matrimonii, sanguinis an spiritus. PELAG. in I Cor. 7 p. 737^a in tali -a constitutus. AVG. civ. 13, 3 illa coniugum -a. 15, 16 cum ... genus humanum post primam -am viri ... et coniugis eius ... marium feminarumque coniunctione opus haberet, ut gignendo multiplicaretur (SACR. Leon. p. 445 sublimiores animae, quae in viri ac mulieris -a fastidirent conubium). serm. ed. Mai 118, 1 qui (*sc. Christus*) in primordio -ae novellae concesserat nasci ex homine hominem.... MART. CAP. 1, 25 certum quippe est quod *Iuppiter* ... cum Stilbonte incedens conubiorum -is allubescat. 1, 40 *Pallas* expers totius -ae *eqs.* COD. Theod. 3, 16, 2 pr. (*a. 421*) non solum secundi viri -am, verum etiam postliminii ius negamus *mulieri, quae sine causa a marito discessit.* CASSIAN. conl. 24, 26, 2 societas -ae (copulat *cod. Paris. 2170*) seu consanguinitatis necessitudo coniungit. PETR. CHRYS. serm. 61 p. 370^B spiritus et virgo (*in symbolo*) -a terrena non est, caeleste sed est secretum. 130 p. 557^A tales generat perpetuae virginitatis -a. SIDON. epist. 3, 11, 2 in *generi et filiae tuae* -a. ENNOD. epist. 9, 11 p. 237, 2 in alterius servi tui -a serenus aspira. opusc. 9 p. 418, 11 ne dum -arum nexibus occupantur, laborandi tempus effugiat. dict. 24 p. 498, 8 uxor ad alterius transierat -am. CARM. epigr. 739, 4 erit hic (*in sepulcro*) quoque -a nobis coniugio nostro nec mors divortia ponet. *nota de bestiis*: CASSIOD. var. 7, 40, 2 cum spontanea -a animantia cuncta consociet. *de spiritali coniunctione hominis cum Christo*: PROSP. in psalm. 127, 3 sacramentum ... istius -ae multis nominibus significatur.

C *t. t. in rebus rhetoricis, grammaticis, metricis*: 1 *i. q. compositio*: NIGID. frg. Gell. 10, 5, 1 avarus appellatur, qui avidus aeris est. sed in ea -a 'e' littera detrita est. GELL. 1, 5, 16 ex his quibus dixi vocibus (inde, uti, iam) quasi per quendam coitum et -am nomen indutiarum conexum est. CASSIAN. conl. 10, 8, 3 quemadmodum pronuntiare puerorum quispiam simplices poterit -as syllabarum, nisi prius elementorum characteres diligenter agnoverit? 2 *i. q. conexio duorum numerorum in re metrica*: MART. CAP. 9, 979 at vero eorum *numerorum*, qui compositi esse dicuntur, alii per -as, alii vero per periodum colligantur. et enim συζυγία, id est -a, duorum pedum in unum est ascripta conexio ... periodos sane est pedum compositio plurimorum. 9, 983 per -am vero duplices accedunt numeri, quorum alter ex maiore erit ionicus, alter ex minore. 9, 985 *sqq.* 3 *pars orationis qua verba vel sententiae inter se coniunguntur*: VARRO ling. 8, 10 in his rebus, quae -ae sunt ac iungunt verba. *in analogia*: VARRO ling. 9, 4 prius de trinis -is discernendum ... primum de -is naturae et usuis ... secundum de -is multitudinis ac finis ... tertium de -is personarum. 10, 33 accedunt ad has species a -is divisionum quadrinis, ab infecti et perfecti ... emo edo, emi edi, ab semel et saepius ... faciendi ... et patiendi ... a singulari et multitudinis. *de dispositione orationis*: QVINT. inst. 7, 10, 17 ita res non diversae distantibus ex locis quasi invicem ignotae collidentur, sed aliqua societate cum prioribus ac sequentibus se -a tenebunt, ac videbitur non solum composita oratio, sed etiam continua.

III *metonymice de persona*: A *is qui coniungit*: PS. MAR. VICTORIN. hymn. 1 p. 1139^d adesto, sancte spiritus, patris et filii -a. MART. CAP. 1, 1 tu quem psallentem thalamis, quem matre Camena progenitum perhibent, -a sacra deum (*videtur esse vocativus, sed cf. p. 917, 80*), ... o Hymenaee decens. B *ii qui coniunguntur*: SCHOL. Hor. carm. 1, 13, 18 '-a' proprie dicitur cuiuslibet rei duplex numerus, unde tractum est, ut et matrimonii -a diceretur. 1 *par rerum*: SCHOL. ζυγός. AVSON. 224, 1 consiliis belloque bonus *Antilochus*, quae -a rara est. 2 *par bestiarum, speciatim canum in venatione*: SIDON. epist. 8, 6, 12 *lepusculos* ... -is palam ductis inquietari. 3 *par hominum*: AVG. civ. 14, 11 *coluber in paradiso* a parte scilicet inferiore illius humanae -ae incipiens. SIDON.

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

carm. 2,488 circumspice taedas antiquas: par nulla tibi sic -a praesto est *veluti Augusti filia et Ricimer.* 4 *de uxore*: VVLG. gen. 29,27 imple hebdomadam dierum huius -ae, *sc. Liae* (συντέλεσον οὖν τὰ ἕβδομα ταύτης). PAVL. NOL. carm. 24,558 hac parte Samso nolo sit noster puer, ne misceatur -ae. *ut videtur de marito*: CASSIOD. var. 2,10,2 ab eo tempore quo iugalem -am animo vitiata dereliquit. *de bestiarum feminis*: CASSIOD. var. 1,37,2 feris insitum est -am suam extrema concertatione defendere. 5,33,2 turturum castissimum genus, ... si a -a sua fuerit casu intercedente divisum, perpetua se abstinentiae lege constringit.

cōpulābilis, -e *a* copulare. *quod cum aliis coniungi potest*: AVG. mus. 2,14,26 spondeum et dactylum et anapaestum et proceleusmaticum amicos inter se atque -es video. 3,4,10 palimbacchius ... congruos et -es habet paeones omnes praeter secundum. 4,16,32 cum sibi copulantur, qui inter se sunt -es pedes....

cōpulātē *v. sub* copulo.

cōpulātim *adv. a* copulare; *cf.* copulate. GLOSS. εἱρμῷ. contexte. conflatim. DIOM. gramm. I 407,4 *sunt* alia *adverbia* in -im: ut...-m....

cōpulātio, -ōnis *f. a* copulare. GLOSS. δεσμός. δέσις. συναφία. coniunctio.

i. q. coniunctio: **1** *rerum*: CIC. fin. 1,19 ita effici complexiones et -es et adhaesiones atomorum inter se. nat. deor. 2,119 quae -o rerum ... quem non movet. ARNOB. nat. 6,1 *alia series* his rebus (*sc. templis deorum paganorum, simulacris etc.*) adnexa est et vicina -e coniuncta. CASSIOD. in psalm. 150,5 harmonia est ... diversarum rerum in unam convenientiam redacta -o. *i. q. mixtio*: BOETH. c. Eut. 6,85 veluti cum mel aquae confunditur, neutrum manet, sed alterum alterius -e corruptum quiddam tertium fecit.
2 *hominum*: **a** *de amicitia*: FIRM. math. 2,30,9 amicitiae fidem fortibus -bus stringe. **b** *de cognatione*: COD. Theod. 9,42,2 (*a. 356*) usque ad tertium gradum generis -is eiusdem successio deferatur. **c** *de matrimonio et de coitu*: AVG. in psalm. 74,4 has duas quodammodo esse personas et rursus unam -e coniugii (GREG. M. epist. 11,30 -e coniugii viri atque mulieris unum corpus efficitur). CASSIOD. var. 7,46,1 in consobrinis nuptiali -e iungendis (VEN. FORT. vita Albin. 18,49 incestarum nuptiarum execrabiles -es). COD. Iust. 5,4,26,1 nihil legibus contrarium in tali -e (*sc. domini et alumnae*) spectamus. 11,48,21 pr. ascripticia proles ex tali -e procreata. VEN. FORT. vit. Maur. 6,23 matrona quaedam pernobilis nexa tamen vinculo coniugali ex tempore suae -is sterilis permanebat. CONC. Aurel. a. 533 p. 63,3 nullus novercae suae, id est uxore patris sui, ulla -e iungatur. CIC. fin. 1,69 primos congressus -esque et consuetudinum instituendarum voluntates fieri propter voluptatem. LACT. epit. 6,2 sexus et corporum -o (57,4 ex feminei corporis -e. ira 15,10 femina, cuius possit -e gaudere). FIRM. math. 3,6,25 alii publicas meretrices genialis sibi tori -e consociant. AVG. civ. 15,16,3 -o ... maris et feminae (nupt. et concup. 1,4 -o maris et feminae generandi causa. gen. c. Manich. 1,25,43 masculus et femina, i. e. intellectus et actio, quorum -e *eqs.*). gen. c. Manich. 2,11,15 et facta dicitur *mulier* in adiutorium viri, ut -e spirituali spirituales fetus ederet. serm. 341,10,12 secundum naturalem -em corporalemque iuncturam. CONC. Matisc. a. 585 p. 171,14 incestam -em, in qua nec coniux nec nuptiae recte appellare legis sanxerunt. *de bestiis*: EVSTATH. Bas. hex. 8,6 p. 951^d *de turturibus.* **d** *de congregatione hominum*: VVLG. Tob. 6,20 in -e sanctorum patriarcharum. **3** *de coniunctione corporis et animi*: CIC. Tim. 22 naturamque illam, quam alterius diximus, vi cum eadem *deus* coniunxit fugientem et eius -is alienam (*de materia dividua et individua dictum*). APVL. Socr. 15 p. 152 *corporis atque animi* communio et -o sumus (IREN. 5,3,2 sanguis -o animae et corporis). MAR. VICTORIN. adv. Arrium 4,11 propter -em hylicam (*sc. de coniunctione animi cum corporis materia*). BOETH. Porph. isag. p. 256,16 *rationabilitas atque irrationabilitas, mortalitas atque immortalitas* informant species earumque substantiam convenienti -e constituunt. **4** *de rebus religiosis fidei christianae*: *de spiritu sancto*: TERT. adv. Val. 11 novam -em, Christum et spiritum sanctum. *de Iesu Christo e dei et hominis natura contaminato*: BOETH. c. Eut. 4,62 atque ita ex distantibus naturis una fieret -e persona. 4,47 cum nihil simile, nihil habeant ex -e coniunctum. *de conubio inter deum et ecclesiam*: CASSIOD. in psalm. 44,12 decebat enim vel secundo gradu illaudatam non relinquere, quae tali ac tanta meruit -e gaudere. *de cognatione, quae existit inter Christum et Abraham*: THEOD. MOPS. in Gal. 3,29 sicut enim ad illum, qui ex eo est, -em accepistis. **5** *de rebus grammaticis et metricis sive musicis*: AQVILA rhet. 28 p. 31 πλοκή -o, ea figura elocutionis, in qua idem verbum aut nomen continuo positum diversa significat (*cf.* MART. CAP. 5,532). QVINT. inst. 1,10,23 in carminibus ... et in canticis exigitur structura quaedam et inoffensa -o vocum (9,4,45 omnis structura ac dimensio et -o vocum constat aut numeris ... aut μέτροις). 7,10,8 praeceptoris est ostendere ... quis ordo sit rerum et quae -o (11,2,3 omnis rerum -o). 8,3,16 et quod facit syllabarum, idem verborum quoque inter se -o (MAR. VICTORIN. rhet. p. 205,27 ...-o rationabilis verborum plurimorum unam rem continet). DIOM. gramm. I 427 fit ... syllaba ex -e vocalium consonantiumque (MAR. VICTORIN. gramm. VI 35,12 positio id est duarum consonantium -o). MART. CAP. 5,509 huius rei duplex ratio est: ... altera ut dignitas eloquendi -is ipsius decore servetur. BOETH. herm. pr. 1,3 p. 66,1 per ipsius verbi compositionem -emque (herm. sec. 1,3 p. 77,25 compositionem aliquam -emque). MACR. somn. 1,6,18 haec de prima septenarii -e libata sint. **6** *de rebus arithmeticis et geometricis*: BOETH. arithm. 2,23 p. 107 pyramides quae sunt ab hexagono vel heptagono non nisi hexagonorum vel heptagonorum -e nascentur. *ibid.* si denarium iunxero ... in cunctis aliis eadem ratio -is est. 2,37 p. 133 quod longiores ex -e parium procreantur. 2,50 p. 163 utraque extremitas coniungenda quodque ex ea -e colligitur, dividendum (*si arithmeticam medietatem constituere oportebit*). PS. BOETH. geometr. p. 413 ex *catheti et basis orthogonii* summae -e si hypotenusae exceperis quantitatem, diametrum efficies.

***cōpulātīvus**, -a, -um *a* copulare, copulatus. GLOSS. συμπλεκτικός. συναπτικός. συνζευκτικός.
t. t. grammaticorum de coniunctionibus: PRISC. gramm. III 93,17 -a est, quae copulat tam verba quam sensum, ut: et, que, ac, atque, quidem, quoque quando pro 'que' ponitur, at, ast, sed autem, vero quando pro 'autem' accipitur (*cf.* GRAMM. suppl. 156,30). GRAMM. suppl. 169,14 -ae coniunctiones ideo dicuntur quod vim orationis in contextu loquendi coniungendo copulant. 264,10. ISID. orig. 1,12,2 -ae ... coniunctiones dictae eo, quod sensum vel personas coniungant. COMINIAN. Char. gramm. I 224,29 coniunctiones -ae, disiunctivae, expletivae, causales, rationales. -ae: et, que, at, ast, ac, atque (*cf.* DIOM. gramm. I 415,28. 29 PROB. gramm. IV 143,27 DON. gramm. IV 364,35. 388,30 EXPLAN. in Don. gramm. IV 516,5 AVG. gramm. V 495,27. 520,38. DOSITH. gramm. VII 418,1 potestas coniunctionum in sex species dividitur, sunt enim -ae causales, ratiocinativae, repletivae, disiunctivae, dubitandi. -ae, συμπλεκτικοί, coniunctiones sunt hae: et, ac, καί; que τέ; atque καί; porro, ἤδη; quidem, μέν; quoque προσέτι δέ; etiam καί; at sed ἀλλά; autem δέ; vero δέ; porro τοῦτο δέ; equidem ἔγωγε. *persaepe*). PALAEM. Char. gramm. I 225,16 sunt hae -ae: que, et, porro, quidem, quoque, atque, etiam, ac, item, autem, vero. DIOM. gramm. I 433,19 coniunctio complexiva sive -a. PRISC. gramm. III 50,23 'cum' ... est -a, ut 'cum ducibus pugno'. 93,13 species sunt: -a, continuativa *eqs. saepius.* VIRG. gramm. epit. 2 p. 9 'c' sane in -is receptanda est. FIN. METR. gramm. VI 238,18 -ae [et], disiunctivae [aut] et expletivae [equidem] coniunctiones breves sunt (*cf.* MART. CAP. 3,286). COD. Iust. 6,38,4,1a coniunctionem 'aut' pro 'et' accipi, ut videatur -o modo prolata. SERV. Aen. 2,37 'que' -a coniunctio est, 'aut' disiunctiva. AVG. quaest. hept. 4,16 illa -a coniunctio (*sc.* et; *cf.* in psalm. 118 *et saepius apud* AVG.). BOETH. Porph. isag. p. 172,15 videtur autem secuisse hanc generis significationem in duas partes, cum -am coniunctionem admiscuit dicens.
adv. **cōpulātīvē** *v. p. 924, 40.*

cōpulātor, -ōris *m. a* copulare. *is qui copulat*: IVL. VAL. 1,15 filius sim parentibus -r. AVG. c. Iul. op. imperf. 3,138 coniugum -em deum. *fem.* **cōpulātrix**, -īcis. AVG. trin. 11,7,12 *corporalium specierum ... et visionis animi* ... copulationi tertia coniungitur -x voluntas. 11,9 ubique tamen voluntas non apparet, nisi -x quasi parentis et prolis. PS. LEO M. humil. 6 apparet -em quandam esse virtutem. ANTH. 200,5 amorum -x ... Dione.

cōpulātōrius, -a, -um *a* copulare, copulator. *significat rem aptam, qua duae res coniungantur*: AMBR. hex. 5,14,47 his ... avibus nihil est -um praeter iugale consortium.

cōpulātus, -ūs *m. a* copulare. GLOSS. συναφή. ARNOB. nat. 1,2 rationum consequentium -u. MART. CAP. 7,731 *cupido* ... expers totius elationis aut -us (β, copulae *al.*) in se proprios detorquet ardores.

cōpulo, -āvī, -ātum, -āre [*a* copula. *Th.*]. cŏplata: LVCR. 6,1086. cŏpuletur *traditur* DRAC. Romul. 7,36. PRISC. gramm. II 393,12 passivas quoque pro activis ... antiquissimi ... proferebant ... copulor pro -o, *exempla desunt.* GLOSS. ζευγνύω. συνάπτω. coniungo. -a σύναψον. σύνπλεξον. -etur iungatur. -atus coniunctus. sociatus. κοινῶν. -atum συνημμένον. *legitur singulis locis*: VELL. CVRT. COLVM. MART. TAC., *binis*: LVCR. VAL. MAX. PLIN. epist., *ternis*: PLAVT. LIV., *quaternis*: VARRO ling. SEN. phil. PLIN. nat. FRONTO, *deest apud* TER. *saepe legitur apud* GRAMM., ICTOS, ECCL. *coniungitur cum dat.* (*inde a* PLAVTO *p. 923, 24 et* LVCR., *non apud* CIC.) *et cum praep.* cum (*inde a* CIC. *et* VARRONE).

I ***proprie***, *i. q. vincire, colligare* (*cf.* GLOSS. -atus in vinculis missus): LIV. 21,8 altera ratis aeque lata ... *alteri* -ata est. SEN. epist. 5,7 eadem catena et custodiam et militem -at (PANEG. 5,9 vinculis -atos pueros). PLIN. epist. 8,20,6 *insulae natantes* interdum iunctae -ataeque et continenti similes sunt, interdum discordantibus ventis digeruntur. LACT. mort. pers. 36,2 foedus fit ac dexterae -antur. AMM. 23,4,5 summitati *stili* unci ferrei -antur. HIER. monogr. p. 196,16 haec ergo nota est, qua sibi invicem supradictae virgulae (*sc. monogrammatis Christi*) -antur. epist. 64,16 anulus veniat contra anulum et mutuo sibi vittis -entur hyacinthinis. in Ephes.

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

4,16 unumquodque membrum suo loco restituere et compagem -are compagi (RVFIN. apol. adv. Hier. 1,42). VVLG. exod. 26,4 ansulas hyacinthinas in lateribus ac summitatibus facies cortinarum, ut possint invicem -ari (*de arca foederis.* 36,10). 26,9 et sex *saga* sibi mutuo -bis (26,10 quinquaginta ansas in ora sagi alterius ut cum altero -etur). 28,25 catenarum extrema duobus -bis uncinis. 39,4 duasque oras sibi invicem -atas. 39,19 stricta ad balteum et anulis fortius -ata. BACHIAR. repar. laps. 7 cum pro custodia sui membris illius membra tua fuerint -a (*in imagine*). CASSIOD. hist. 6,3 p. 1083^A deposita fundamenta *templi* terrae -ari non poterant. in psalm. 80,2 duas metas sibi ab acuta parte -atas. HIER. epist. 4,2 epistulam meam huic epistulae tuae -atam. 52,4 libellum hunc libello illius -ato. AVG. civ. 17,20 in eis libris, qui scriptis ipsius -antur. PLIN. nat. 17,137 nova inserendi ratio, . . . qua vel diversae insociabilesque arborum naturae -entur ut fici atque oleae. PLIN. epist. 5,6,32 hedera truncum et ramos pererrat vicinasque platanos transitu suo -at. CIC. Tim. 15 cum . . . solida . . . omnia uno medio numquam, duobus semper -entur (AVG. civ. 8,11 illa duo media, quibus interpositis sibimet haec extrema -rentur, aquam dicit et aerem. 22,11). CIC. Tim. 47 eas . . . *particulas* inter se -bant haud isdem vinclis. LVCR. 6,1078 denique non auro res aurum -at una aerique aes plumbo fit uti iungatur ab albo? 6,1088 quasi ut anellis hamisque plicata inter se quaedam possint coplata teneri. *in imagine*: ITALA psalm. 19,9 (Cypr. Fort. 10) illi -ati sunt pedes et ceciderunt (συνεποδίσθησαν, VVLG. obligati). AVG. serm. ed. Mai 26,2 gentes ex diversitate quidem venerunt (*ut parietes duo*), sed in uno lapide (*i. angulari, qui est Christus*) -atae sunt. VVLG. Is. 5,8 vae, qui coniungitis domum ad domum et agrum agro -atis (*i. continuatis*) usque ad terminum loci. *nota* cōpulārī *i. q. finitimum esse*: PLIN. nat. 6,41 Armeniae maiori . . . Cephenia . . . -atur eique Adiabene.

II *translate*: *i. q. coniungere*: **A** *res i. q. unire, complecti*: VARRO ling. 5,88 cohors quod ut in villa ex pluribus tectis coniungitur ac quiddam fit unum, sic hic ex manipulis pluribus -atur (populatur *cod.*). COLVM. 2,2,2 genera, quae possunt et cogitatione mentis et ambitu verborum facile -ari. IREN. 2,9,2 omnem malitiam -antes *homines deo*. ARNOB. nat. 1,34 dissimilia -are atque in unam speciem cogere. TAC. dial. 17 ne dividatis saeculum et antiquos ac recentes vocitetis oratores, quos eorundem hominum aures agnoscere ac velut coniungere et -are potuerunt. APVL. Plat. 1,3 ut primus tripertitam philosophiam -ret. HIER. epist. 82,9 -ata discerpere. tract. in Marc. p. 328,14 scriptura . . . sancta haeret sibi tota et uno spiritu -ata est. *de corpore et animo*: CIC. Tim. 26 ita *deus* medio (*animo*) medium (*sc. corporeum*) accommodans -bat. phil. frg. V 95 sic nostros animos cum corporibus -atos ut vivos cum mortuis esse coniunctos (APVL. Plat. 1,18 cum anima et corpus aequaliter -antur et inter se conveniunt. HIER. epist. 98,8 nec animum . . . suo corpori -vit [*ibid.* sociare]. AVG. civ. 13,2 cum anima corpori sic fuerit -ata). LACT. inst. 4,25,6 *caro* -atum sibi spiritum trahit. AVG. civ. 8,23 hos ergo spiritus invisibiles per artem quandam visibilibus rebus corporalis materiae -are. 13,18 cum multo mirabilius incorporea corporeis quam quaecumque corpora quibuscumque corporibus -entur. 22,4 mirabilioris esse divini operis reperitur incorporalibus corporalia quodam modo attexere quam licet diversa, . . . tamen corpora et corpora -are. *de genio et homine*: MART. CAP. 2,152 ideoque dicitur genius, quoniam cum quis hominum genitus fuerit, mox eidem -atur. *virtutes in animo suo* -are *vel virtutem voluptati sim.*: CIC. fin. 1,50 ut . . . sapientiam, temperantiam, fortitudinem -atas esse docui cum voluptate (ac. 2,139 honestatem cum voluptate tamquam hominem cum belua -bis. off. 3,119 cum honestate voluptatem tamquam cum homine pecudem -issent. de orat. 1,222 summum illud bonum . . . virtute an voluptate definiatur, an haec inter se iungi -arique possint. Tusc. 5,85 voluptatem cum honestate Dinomachus et Callipho -vit). CIC. fin. 5,67 cum *virtutes* ita -atae conexaeque sint. QVINT. inst. 1 pr. 13 fuerunt haec, . . . officio quoque -ata, ut idem sapientes atque eloquentes haberentur. APVL. Plat. 2,7 iustitia . . . quae cum religiositate, id est ὁσιότητι, -atur. LACT. epit. 28,10 Aristoteles honestatem virtuti -vit. HIER. epist. 74,4 gratiae euangelii iugum Mosaicae doctrinae -at. PS. RVFIN. in Am. 1,1 impietati impudentiam -antes. HIER. epist. 22,13 ebrietati sacrilegium -antes (EVGIPP. Sev. 44,1 sceleri sacrilegium -ans). AVELL. 22,13 ne quis . . . pacem . . . saeculi impietatibus -ret.

B *de hominum coniunctione*: **1** *de amicitia vel societate*: CIC. Verr. 4,148 -ati in ius pervenimus. Sest. 133 ille se sic cum inimico meo -arat. Phil. 2,19 qui (*ordo equestris*) tum cum senatu -atus fuit. epist. 3,4,2 ad voluntates nostras -andas. 11,8,2 *Hirtium et Caesarem* spero brevi tempore societate victoriae tecum -atos fore. VELL. 2,12,1 C. Marius L. Sullam . . . -atum sibi quaestorem habuit. CVRT. 5,11,6 secundae adversaeque res tuae -vere nos tecum. QVINT. decl. 257 p. 50,15 -atos iam diu diducis animos. FRONTO p. 7,2 N. nec omnino mihi amor videtur, qui ratione oritur et iustis certis de causis -atur. p. 59,4 siquis ingenio tantum valuit, ut amicos ac sectatores suos amore inter se mutuo -ret. p. 59,11 omnes amicos tuos concordia -as. p. 173,21 neque forte aut temere necessitudine ista sumus -ati. p. 180,4 nullum pulchrius amicitiae -andae reperire potui quam adulescentis optimi conciliandi tibi occasionem (p. 180,9 cupidissimus amicitiarum -andarum). IVL. Val. 2,2 pacatis his partibus et ad auxilium exercitus mei commilitio -atis. HEGES. 1,28,7 fratribus hospitalitatis -atus necessitudine. 1,33,1 Antonio quem sibi amicitia -arat. VVLG. Ios. 23,12 cum eis miscere conubia atque amicitias -are. iud. 3,13 -vit ei filios Ammon et Amalec. Sirach 37,1 et ego amicitiam -vi. Esth. 9,27 qui religioni eorum voluerunt -ari. MAR. VICTORIN. rhet. p. 164,22 possunt tamen hic amicitia -ari. SCHOL. Cic. Bob. p. 126,7. 150,23. 158,19 Hild. PS. ASCON. div. in Caec. p. 97 M. Tullium . . . iam pridem *Siculis* necessitudine -atum. AVG. civ. 3,20 Romanae rei publicae interiecto foedere -ata est *Saguntum*. in psalm. 131,4 unum cor est omnium in caritate -atorum. CASSIAN. conl. 24,26,2 sive societas -at seu consanguinitatis necessitudo coniungit. EVGRAPH. Ter. Phorm. 580 p. 514,20 familiaritas -etur. IORD. Get. 10,65 cum Gothis amicitias -ans. PASS. Paul. 1 institutor imperatoris adeo illi est amicitia -atus (in amicitia *R*). PASS. Petr. 3 mittensque ad Agrippam praefectum sibi amicitia -atum. **2** *de matrimonio* (*cf.* GLOSS. II 116,21 -at συνζευγνύει, συνάπτει γάμον): SEN. Herc. f. 493 sin -ari pertinax taedis negat. . . . QVINT. decl. 280 p. 145,2 tuere nuptias, quas iunxisti, tuere matrimonium, quod -asti (MOD. dig. 38,10,4,7 matrimonio inter se. VLP. dig. 24,1,32,16 -atos matrimonio in potestate habent. 24,1,32,21 -atos emancipare. 24,1,32,28 matrimonium -are prohibentur. 12,4,6 matrimonio non -ato. PAPIN. coll. Mos. 6,6,1. ARNOB. nat. 1,2 non matrimonia -ant. 5,27 *dii* matrimonia -ant. PS. HIL. libell. 11 non enim ad impudicitiam matrimonium -vit deus. HIER. epist. 69,4. MART. CAP. 9,898 regulariter matrimonio -ato. IORD. Rom. 338 -ata nepte sua in matrimonio. Get. 31,160 captivam suo matrimonio legitime -vit. COD. Iust. 5,4,23,6 istam quoque posse . . . in matrimonio illis -ari. 5,11,3 quae tibi matrimonio -ata est. 10,35,3,3. INST. Iust. 1,10 pr. filium . . . posse . . . matrimonium sibi -are. PS. MATTH. euang. 8,4 non enim poteris alii in matrimonium -ari. MARCELL. chron. II p. 79,21. PASS. Thom. 98,11 rex . . . noster unicam filiam hodie -at matrimonio). VLP. dig. 1,9,8 feminae plebeii nuptiis -atae (PAVL. frg. Vat. 110 etiam post nuptias -atas dotem promitti vel dari posse. APVL. Plat. 2,25 magistratibus curantibus, ne dispares sui vel inter se dissimiles -entur *nuptiis*. ANTH. 200,59 cum primus Aether -vit nuptias. PS. HIL. libell. 19 cum frequentius etiam, quos legitimae -vere nuptiae, leve iurgium separet. HEGES. 1,28,5 Mariammen secundis nuptiis sibi -verat. HIER. hom. Orig. in Luc. 6 p. 230 qui nuptiis -ati sunt. in Matth. 14,4 p. 97 filiam Herodis inimici nuptiis -asse. RVFIN. epist. Clement. 8 iuniores . . . viduas nuptiis -ate). IVL. VAL. 3,39 filiam . . . coniugio -atam (ARNOB. nat. 2,8 coniugalia -atis consortia. FIRM. math. 3,6,9 qui se nunquam velint coniugalibus affectibus -are. HEGES. 5,16,88 *David* cum Bersabeam suo coniugio -isset. BACHIAR. fid. 6 p. 1034^B in coniugio -etur. repar. laps. 20 ubi cum crimine -antur *coniugio*. *ibid.* ei in coniugium -ata est. IORD. Get. 59 sororis Priami coniugio -atus. 249 Vadamercam sibi in coniugio -ans. 297. LEX Sal. 13,10 si quis sponsam alienam tulerit et eam sibi in coniugio -verit. 25,9 LEX Visig. 9,1,14 sibi mulierem ingenuam in coniugio). SYMM. epist. 3,24,1 tibi comperi iugales deos matrem familias -asse. AMM. 15,8,18 Helenā Caesari iugali foedere -atā. 20,11,3 Olympiada ei -verat coniugem. 21,15,6 edita postuma matrimonii iure -ata est Gratiano (COD. Iust. 5,27,5,1 mulieres sibi . . . iure matrimonii -are). AMBR. Abr. 2,8,49 quia non solet parere quae viro non fuerat -ata. in I Cor. 7,14 immundi essent filii eorum, si dimitterent volentes habitare secum et aliis se rent. 7,15 ne accusetur alii -atus. 7,33 mulier viro -ata (HIER. hom. Orig. in Luc. 6 p. 230 viro -ata Elizabeth. PELAG. in Rom. 7 p. 675^a cum . . . alio viro mulier fuerit -ata. PS. RVFIN. in Ioel 1,6 quibus fuerant . . . -atae. AVG. civ. 12,22 ne ipsam quidem feminam -andam viro. quaest. hept. 2,78 viro non Hebraeo. *bis.* SIDON. epist. 1,5,10 cui filia . . . Augusti . . . -batur. COD. Iust. 5,4,23,5a nec iam prohibeantur illis -ari, quibus . . . . PASS. Thom. 111,1 nunc -bitur mihi uxor mea. 112,22 revoca illam ab hac via pessima, ut -etur viro suo). AMBR. vid. 13,81 dominatui viri sola subditur -ata. virg. 1,6,24 hoc est praeceptum -atis. 1,6,26 quid recenseam . . . molestias . . . -andi. HEGES. 1,40,2 feminas, quae regi . . . -bantur. VVLG. III reg. 11,2 his itaque -atus est Salomon. AVG. gen. ad litt. 11,41 p. 376,11 ante mixtos esse concubitu *primos homines* quam eos qui creaverat -asset. OROS. hist. 3,14,4 nuptias in -ando ei filiam celebrare decrevit. MART. CAP. 2,101 primo conducatne conubium atque aetherii verticis pinnata rapiditas apto sibi foedere -etur . . . conquirit. SACR. Leon. p. 446 consortio maritali . . . -atam. MARCELL. chron. II add. p. 105,1 Vitigis Matesuintham . . . sibi sociam in regno plus vi -at quam amore. CASSIOD. var. 1,37,2 uno tempore duabus nemo -etur uxoribus. IORD. Get. 81. INST. Iust. 3,1,2^a si quis mulierem in suo contubernio -verit. LEX Sal. 44,1 qui *viduam* voluerit accipere, antequam sibi -et . . . debet. *in imagine*: BACHIAR. repar. laps. 12 Salomon, . . . qui meruit assistrici dei, hoc est Sapientiae, -ari, in alienigenarum mulierum incurrit amplexus. *de bestiis*: SOL.

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

26, 3 *ursi* apti amplexibus mutuis velut humanis coniugationibus -antur. AVG. civ. 19, 12 quis milvus . . . non coniugium -at, nidum congerit. EVSTATH. Bas. hex. 7, 2 p. 943ᴬ anguillae...potius serpentibus quam piscibus. -antur. 7, 5 p. 943ᴬ *muraena* mox oboediens -atur *viperae.* CASSIOD. var. 1, 37, 2 *bestiae* pro -atis sibi animas ponunt. *de matrimonio cum deo, Christo, ecclesia*: CYPR. epist. 45, 1 ut christianae caritatis vinculum -rent. HIER. epist. 22, 36 Christo -ata mulier. 71, 2 illos...parentes, fratres, affines atque cognatos, qui tibi in Christo -ati sunt. PELAG. in I Cor. 6 p. 733ᴮ dominus corpori -bitur. AVG. agon. 16, 18 sanctitatem, qua generator et generatus sibi -antur. civ. 9, 15 homo . . . mortalis et miser longe seiunctus ab immortalibus et beatis quid eligat medium, per quod immortalitati et beatitudini -etur? retract. 2, 27 si quis eorum correctus ecclesiae fuerit -atus. AVELL. p. 19, 13 divina sacramenta non -ant. p. 21, 17 cum episcopis pax ecclesiastica -atur. p. 39, 3 se integrae fidei -are. p. 39, 10 qui nobiscum sacrae communionis consortio -antur (p. 42, 16 contraria sentientibus ecclesiasticae communionis consortio -ari). PALLAD. hist. mon. I 33 aeterno sponso meruit -ari. VITA Radeg. 2, 4 quia iam regi caelesti -batur amplexu. PASS. Thom. 111, 7 nam beatus erit, qui se vitae perpetuae -verit. *nota*: PALLAD. hist. mon. I 44 filiam propriam doctrinae suae virginitatis ordine -atam praemisit ad Christum (*gr. p. 150, 16 Butl.* κατηχήσασα εἰς τὸν τῆς παρθενίας κλῆρον προέπεμψε πρὸς Χρ.). *de amore et rebus venereis*: PLAVT. Poen. 343 quando illi apud me mecum caput et corpus -as? (*lectio non certa.* ARNOB. nat. 4, 21 ambo se sexus in obscenas dissolverent -atis corporibus voluptates). MART. 12, 43, 8 praestent et taceant quid exoleti, quo symplegmate quinque -entur. APVL. Plat. 2, 14 est amoris tertia species...nexu et consortio parili -atus. ARNOB. nat. 6, 22 -arier amplexibus atque ore. AMM. 31, 9, 5 nefandi concubitus foedere -entur maribus puberes. AMBROSIAST. in II Cor. 13, 11 oscula . . . spiritalia . . . quae complexu corporum animos -ant non desiderio carnis, sed spiritus. HIER. epist. 7, 1 quos amor mutuus -vit. 65, 20 sponsi -ari amplexibus. 75, 5 amore spiritus -entur. 82, 11 dilectionis vinculo -amur. in Is. 28, 16 p. 382 Ierusalem, ...si vis meis complexibus -ari, abice idola. VVLG. gen. 29, 34 nunc quoque -bitur mihi maritus meus (πρὸς ἐμοῦ ἔσται). AVG. fid. et op. 21, 37 erant utique aliqui alienis uxoribus -ati vel feminae alienis maritis. MART. CAP. 1, 6 Apollini fuerat -ata. GREG. TVR. Franc. 3, 22 amore *mulieris* capitur suoque eam -vit stratu. DRAC. Romul. 7, 36 et Bacchis -etur Amor per castra Dionae. 3 *de cognatione*: VAL. MAX. 2, 7, 5 -atae societati generis. GAIVS inst. 3, 30 personae quae per feminini sexus personas -atae sunt. MOD. dig. 38, 10, 4, 2 -atur cognatio. ARNOB. nat. 4, 36 cum omnibus . . . solidae germanitatis necessitudine -atos. HIER. reg. Pachom. 49 fratribus -etur. epist. 53, 1 illa necessitudo est et Christi glutino -ata. INST. Iust. 1, 11, 2 manet stabile ius patris adoptivi et naturali vinculo -atum et legitimo adoptionis modo constrictum (3, 1, 14). COD. Iust. 8, 47, 10 pr. iura patris naturalis nexu divino -ata. *de similitudine*: PLIN. nat. 2, 27 ut facetis quoque argumentis societas haec (*sc. non omnia posse*) cum deo -etur. *adde de trinitate*: HIER. epist. 41, 3 non patrem et filium et spiritum sanctum in sua unumque persona ponimus, licet substantia -emus. 4 *de coniunctione naturarum in Christo*: AVG. civ. 22, 24 ipse incorpoream corpoream que naturam . . . miris modis -ans et conectens. serm. ed. Mai 84, 2 divinitati de caelo, humanitas de terra -ata est *in Christo.*

C *de iuncturis grammaticis, sermone*: VARRO ling. 10, 36 verbum -atum singulare cum multitudine. 10, 48 et debeant sui cuiusque generis in coniungendo -ari. 10, 54 cum duplex natura -ata ac declinatu⟨u⟩m, bini fiant ordines. CIC. orat. 154 -ando verba iungebant. part. 21 constructio verborum tum coniunctionibus -etur, tum dissolutionibus quasi relaxetur. DIOM. gramm. I 371, 9 siqua eorum praepositionibus -antur. 388, 11 tempora -ata. 397, 34 *verba* . . . dativo casui -antur (409, 30). 415, 13 coniunctio est pars orationis indeclinabilis -ans sermonem. 425, 14 'o' vocalis δίχρονος tam producitur quam corripitur et singularis et cum aliis -ata. 499, 3 iniuges sunt, qui nulla coniunctionis syllaba -antur, quos Graeci ἀσυνδέτους nuncupant. PRISC. gramm. II 393, 12. III 161, 15. GRAMM. suppl. 197, 28 coniunctivus modus praecedenti indicativo -atur. GELL. 7, 12, 6 quis ignorat 'sacellum' et simplex verbum esse et non ex 'sacro' et 'cella' -atum, sed ex 'sacro' deminutum (16, 5, 6 'vescum' . . . quod ex 've' particula et 'esca' -atum est. 17, 13, 10 nisi si quis didicerit compositam -atamque esse *particulam* 'quin'). APVL. Plat. 1, 7 neque ad instar syllabarum nexu mutuo -ari. PS. APVL. herm. p. 271 coniugatio ...propositionum dicatur ipsa conexio earum per aliam communem particulam, qua inter se -antur. TER. MAVR. 308. 498. 818 modo aut p -are subditam t sic solent. . . . 2954 semelque metrum tale -vit. *persaepe.* FORTVN. rhet 3, 5 *verba*, . . . quae -ata facilius claritatem suam ostendunt ut: quadriremem, ... HIER. in Is. 26, 5, 6 p. 346 'conculcabit eam pes' repetitque et -at 'pedes pauperis'. epist. 65, 8 hunc versiculum superioribus -ant. MART. CAP. 3, 233 *vocales* . . . utrimque poterunt -ari. 3, 236 o autem litterae -atur in nomine 'Iovis' *i littera.* 3, 266 historica illa coniunctio est, cum ex litteris, quae inter se poterunt -ari . . . . 9, 949 et composita sunt quae per ordinem currunt, incomposita, quae ex diversis sibi invicem -antur. 9, 972 sed eorum temporum, quae ad numeros -antur, alia sunt, quae eurhythma tempora nominantur, alia, quae arrhythma. 9, 989 ἐπιβατός...quia membris veluti utens quattuor et duabus diversitatibus -atur. *de conexione sententiarum*: CIC. fat. 30 quaedam... sunt in rebus simplicia, quaedam -ata (*i. condicionalia*) *eqs.* QVINT. inst. 2, 4, 30 communis locus...cum causa . . . aliquo propriae quaestionis vinculo -atus. 9, 3, 50 βραχυλογία . . . potest esse -ata dissolutio. 10, 6, 2 *cogitatio* verba etiam -at totamque ita contexit orationem, ut *eqs.* 10, 7, 5. GELL. 16, 8, 10 quod illi συμπεπλεγμένον (ἀξίωμα) nos vel 'coniunctum' vel '-atum' dicimus. MART. CAP. 5, 537 hae sunt elocutionis figurae, quas quidem non oportet velut studiose -atas in unius conceptionis sententiam conglobari. *de serie librorum*: RVFIN. hist. 3, 25, 1 his actus apostolorum -entur (*syn.* socientur). *de cantu*: PLIN. nat. 10, 82 modulatus editur sonus *a luscinia*, . . . nunc distinguitur conciso, nunc -atur intorto *spiritu.* *in re musica*: MART. CAP. 9, 935 item conveniens aptaque responsio inter ὑποφρύγιον et ὑπολύδιον, qui tamquam duplices -antur. *de numeris*: BOETH. arithm. 1, 10 p. 24 senarius cum denario -atus. 1, 25 p. 52. 2, 15 p. 98 ex numeris, qui uno intermisso -bantur. 2, 23 p. 107 ad eas, quae sunt a pentagono, pentagoni -andi sunt. 2, 28 p. 119 huic si -es septem, sedecim quadrati forma se suggerit.

part. perf. pass. pro adi. **cōpulātus,** -a, -um. *i. q. coniunctus.* 1 *de verbo, i. q. compositum*: CIC. orat. 115 genera verborum et simplicium et -orum. QVINT. inst. 11, 2, 26 quo modo poterunt -a fluere, si propter singula verba ad singulas formas respiciendum erit? GELL. 10, 5, 1 avarus non simplex verbum, sed iunctum -umque esse P. Nigidius dicit (*p. 918, 49*). 2 *de oratione, i. q. numeris astricta*: GRAMM. suppl. 161, 12 orationis genera sunt quinque, est enim -a et ligata in metris, absoluta in prosa, allocutiva in epistolis, disputativa in dialogis, relativa in historiis. 3 *de amicitia*: CORP. XIII 2027 ab ineunte aeta⟨te⟩ condiscipulatu et omnib(us) bonis artibus -issimus amicus. SIDON. epist. 1, 10, 1 quippe qui noverim, nostram quoque gratiam hoc obsequio meo fore -iorem. *nota*: CIC. off. 1, 56 nihil autem est amabilius nec -ius quam morum similitudo bonorum.

adv. **cōpulātē,** *cf.* copulatim. *i. q. coniuncte*: GELL. 6, 10 *lemma* ut ususcapio -e recto vocabuli casu dicitur, ita pignoriscapio coniuncte eadem vocabuli forma dictum esse. 10, 24, 1 'diequinte' enim et 'diequinti' pro adverbio -e dictum est (*cf.* MACR. sat. 1, 4, 20 *ubi cod. Par. 6371 praebet* copulative). 17, 7, 8 si vero -e permixteque dictum intellegas, ut 'subruptum erit' non duo, sed unum verbum sit. BOETH. trin. 4, 25 divise quidem, in ceteris, in deo vero coniuncte atque -e. *Lambertz.*

cōpulum, -ī *n. v. p. 917, 21.* **coqua,** -ae *v.* coquus.
coquēla, -ae *v.* cocula. **coques** *v.* coquus.
coquester. GLOSS. fulinarius: coquus coquester *cf. Thes. gloss. s. v.*
coquibilis *v.* cocibilis. **coquimēla** *v.* coccymela.
coquīna, -ae *v.* coquinus.

coquīnāris, -e [*cf. c.* coquinarius. *Th.*]. VARRO Men. 197 cultro -i se traiecit.

coquīnārius, -a, -um *a* coquina. [*it.* cucinajo, *francog.* cuisinier. *M.-L.*] *quod ad coquinam pertinet*: PLIN. nat. 33, 140 vasa -a (ISID. orig. 28, 8 [lemma] de vasis -is) ex argento fieri. CAPER gramm. VII 109, 2 cocinaria non cocinatoria. GLOSS. V 513, 24 sartaginem -am patellam. *v. etiam Thes. Gloss. s. v.* coctarius.

coquīnātor, -ōris *m. a* coquinare. GLOSS. II 574, 11 coquinator coquus. 574, 6 co[a]ctuarus quoquinator.

coquīnātōrius (coc-), -a, -um *a* coquinator. CAPER gramm. VII 109, 3 cocinaria, non cocinatoria. VLP. dig. 33, 9, 6 universa vasa cocinatoria. 34, 2, 19, 12 haec magis cocinatorii instrumenti sunt. *subst.* **cocinātōrium,** -iī *n.* (coquinaturium GLOSS. III 91, 63). GLOSS. μαγειρεῖον. ITALA Ezech. 46, 23 (Weing.) -a facta (μαγειρεῖα, VVLG. culinae). CORP. VI 2273 porticum et -um constitui.

coquīno (cocino), -āvī, -ātum, -āre [*cf. c.* coquere, coquus. *Th.*]. NON. p. 85 -atum (*sup.*): ad coquendum. GLOSS. -atum a coquendo. [*it.* cucinare, *francog.* cuisiner. *M.-L.*] *absolute*: PLAVT. Aul. 408 ad Bacchas veni in Bacchanal -atum. Pseud. 853 -atum (*P*, quoquinatum *A*) te ire quoquam (*AB*, coquam *CD*) postulas. ITALA thren. 2, 21 (Wirc.) in die irae tuae coci[n]nasti (ἐμαγείρευσας, VVLG. percussisti). *aliquem*: PLAVT. Pseud. 874 quanti istuc unum me -are perdoces. LEX Sal. 64, 1 ubi strias (*i. magas*) coccinant (*variant codd.*).

coquīnus (coc-), -a, -um *adi.* [*a* coquus. *Th.*]. PLAVT. Pseud. 790 forum -um qui vocant, stulte vocant, nam non -um est, verum furinum est forum. *subst.* **coquīna** (cocīna), -ae *f.* [*cf.* popina. *Th.*]. *de paenultima producta* PRISC. gramm. II 120, 19 GRAMM. suppl. 68, 17. *de re cf. Daremberg-Saglio II 1580.* [*it.* cucina, *francog.* cuisine, *hisp.* cozina. *M.-L.*] GLOSS. cocina, cucina, coquina: μαγειρεῖον. II 571, 8 carnificina -a. *i. q. culina*: TEST. porcelli p. 243 affer mihi de cocina cultrum. VESPA 29 *nil* tua iura valent, ingrate, -a (cumina *trad.*). ARNOB. nat. 4, 6 per humani generis -as currit inspiciens et explorans (*in imag.*). NOVAT. p. 69ᴬ AMM. 14, 6, 17. SCHOL. Hor. sat. 2, 5, 80 (gloss. Γ app.) epist. 1, 14, 3 (gloss. r app.) popinae: -ae. SCHOL. Iuv. 5, 162 odore suae cocinae. 11, 137 PELAGON. 457 AMBR. Hel. 8, 25 HIER. reg. Pachom. 41. AVG. civ. 22, 8 ad -am

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

conditariam. serm. ed. Mai 2, 1 quod erat *mensa Pharisaeorum* ... -a malitiae (*in imag.*). CASSIAN. inst. 4, 22 -ae cura. MARCELL. chron. II p. 102, 526, 21 flammas -arum. PETR. CHRYS. serm. 161 p. 625^{C} inter peccatorum -as et gentium focos cenam domini ... praeparārunt (*in imag.*). ENNOD. carm. 2, 42 ante -am (*in titulo carminis*). 2, 42, 1 non mihi diffusae dant prandia celsa -ae. ORIBAS. syn. 4, 14. VEN. FORT. vita Radeg. 24, 58. 59 purgans nitide -am. PALLAD. hist. mon. 1, 2. 21 *bis* (τὸ μαγειρεῖον). ISID. orig. 20, 1, 1 -ae apparatum primus Apicius composuit. BENED. reg. 35 (*titulus*) 35 -ae officio. 38. 46. 53 *bis*. PASS. Thom. p. 140, 11 -am (coccinam *Q*, quoquinam *G R*). *metonymice i. q. coqui*: HIER. reg. Pachom. 80 praeter monasterii -am nullus coquendi cibos potestatem habeat. *i. q. ars culinaria*: APVL. Plat. 2, 9 harum imitatrices esse -am et unguentariam. *ibid.* sophisticam -ae coniungit.

coquitātio, -ōnis *f. a* coquitare. APVL. met. 4, 22 diutina coquitatione (*Salm.*, cogitatione *codd.*).

coquito, -āre, *cf. c.* coquere. *verb. freq.*: PLAVT. frg. inc. 68 (41). *cf.* PAVL. FEST. p. 61 -are pro coctitare, id est frequenter coquere, Plautus posuit. *versus deest.*

×coquo, -xī, -ctum, -ere [*i. q. ind.* pácati '*coquit*', *slavon.* peką '*coquo*', *alban.* piék '*asso, coquo*'; *cf. c. cambr.* pobi '*torrere, assare*', *gr.* πέσσειν; coctus = *cambr.* poeth '*fervidus*', *gr.* πεπτός. *Th.*]. *de originatione*: PAVL. FEST. p. 39 -ctum a cogendo dicitur, quia -endo (*Müller*, cogendo *boni codd.*) coartatur (*vulgo*, coarcetur *codd.*), ut ad utilitatem vescendi perducatur. ISID. orig. 20, 2, 21 -ctum quasi coactum dicitur, id est ab aqua vel igne violento modo actum usuique comestionis aptum. sed et multi temporis aliquid vocatur -ctum (*cf.* SERV. Aen. 11, 553). *de varietate scribendi*: VEL. gramm. VII 79, 7 cocum nonnulli in utraque syllaba per 'q' scribunt, nonnulli et inserta ⟨u⟩. in verbo etiam 'quoquere' per 'quo'. Nisus censet ubique 'c' litteram ponendam tam in nomine quam in verbo, quod mihi nimium videtur exile, nam sicut non est prima syllaba oneranda, sic sequens videtur explenda. PAPIRIAN. Cassiod. gramm. VII 164, 20 coqui †Gratus artigraphus per 'c' primam syllabam, secundam per 'q' scribendam putant. non enim dicimus cocere, sed coquere. PRISC. gramm. II 504, 1 -o vel, ut alii, 'coco, coxi'. EVTYCH. gramm. V 468, 28 coco, cocis. PS. PROB. inst. gramm. IV 182, 21 quaeritur qua de causa '-o' et non 'coco' dicatur. app. gramm. IV 197, 30 -ens, non cocens. *in libris, quibus nimirum in talibus rebus paene nulla habenda est fides, per duo* 'c' *verbum scriptum legimus apud* CATO agr. 76, 2. 86 VARRO frg. Non. p. 531, 27 PLIN. nat. 29, 80 MART. 13, 115, 1 TARR. PAT. dig. 50, 6, 7 (6), *identidem in* ITALAE *et* GLOSS. *codd., apud posteriores passim, semel in titulis*: CORP. IV 2095 (*ante 79 p. Chr.*) coco (*si huc pertinet*). *per duo* 'q': PLAVT. Men. 214 (*A P*) Pseud. 854 (*B*) LVCR. 5, 1102 (*A*). *cf. etiam Gröber, Archiv 1 (1884) 548.* *deest vox* CAES. TIB. SEN. rhet. VELL. FRONTIN. TAC. PLIN. iun. MIN. FEL., *singulis locis legitur apud* TER. CATVLL. LVCR. SALL. VAL. MAX. PHAEDR. VAL. FL. FLOR., *binis*: NEP. CVRT. LVCAN. QVINT. inst. AMM., *ternis*: OV. MANIL. PETRON. STAT. IVV. SVET., *quaternis*: HOR. (sat. ars) PROP. APVL., *quinquies*: CIC. (phil. *et* Att. 13, 52, 2). *frequentant*: PLAVT. (48^{ies}), CATO (47^{ies}), CELS. (92^{ies}), COLVM. (36^{ies}), SCRIB. LARG. (51^{ies}), VVLG. (50^{ies}, *sed deest nov. test.*), *prae aliis*: PLIN. nat. (277^{ies}). GLOSS. ἕψω. -ctus ἑφθός. ἑψητός. -ctum ἑφθόν. ἑψημένον. *de re cf. Blümner, Technologie 1, 66. 85. 2, 19. 44. 347. 351. 3, 103. 4, 109; Ruggiero, diz. epigr. II 315.* [*dubia vel corrupta*: CATO agr. 23 SEN. contr. 2, 1 *cf. Köhler, Archiv 10 (1898) 289 sq.* PLIN. nat. 1, 16, 22. 13, 19. 20, 136. 22, 76. 23, 154. 24, 23. 25, 39. 27, 109. 30, 118 *al.*] [*val.* coacere, *it.* cuocere, *francog.* cuire, *hisp.* cocer. *M.-L.*]

I ***proprie*:** **A** *transitive*: **1** *i. q. aliquid igne, calore ad edendum vel bibendum praeparare*: **a** *absolute*: PLAVT. Aul. 325 ire -ctum (Pseud. 845). 429 venimus -ctum. 453. 457 -ctum ... conductus fui. Cas. 148 neque hodie -itur. Men. 214 dum -etur. 225 -cta sunt. 389. Merc. 416 molet, -et, conficiet pensum. TER. Ad. 847 -endo sit faxo et molendo. CATO agr. 38, 1. 2. 74. 75 leniter (CELS. 6, 18, 2). 76. 107. 121. PAVL. FEST. p. 156 in -endo (PLIN. nat. 13, 13. 18, 105. 19, 143. 20, 90. 22, 99. 24, 33 *saepe*. VLP. dig. 34, 2, 19, 12 vas ad -endum. APVL. met. 7, 11 verrit, sternit, -it. VVLG. deut. 16, 7 Ezech. 46, 20. *nota*: AVG. civ. 12, 4 p. 517 quid calfaciente curante -ente *igne* utilius? DIOSC. *persaepe*. SALV. gub. 1, 10. **b** *cibos, potiones, herbas, fruges, medicamenta sim.*: PLAVT. Asin. 935 cena -itur (Aul. 365. 431. 435. 458 Cas. 743. 766. 781 Merc. 742 Pseud. 796. 819. 854. 890 Rud. 1264 Stich. 439. 533. 598. 602. 609. 654. 662. 680 CATO or. frg. 86 NEP. Cim. 4, 3 APVL. met. 6, 24 TERT. ieiun. 2). PLAVT. Bacch. 716 prandium (Rud. 342). Men. 141 quis id -xit coquos? (quocus *codd.*). Merc. 398 cibum (frg. inc. 1 CATO agr. 143, 2 VARRO ling. 5, 127 rust. 2, 10, 7 LVCR. 5, 1102 SALL. Iug. 45, 2 LIV. 34, 12, 6 VITR. 5, 9, 8 PLIN. nat. 12, 81. 36, 159 SPART. Pesc. 10, 6 VVLG. gen. 27, 31 SVLP. SEV. dial. 2, 6, 5 ANTHIM. praef. PALLAD. hist. mon. I 19. 25. 32). Stich. 251 exta (VARRO ling. 5, 98 HOR. ars 186 LIV. 41, 15, 2 PAVL. FEST. p. 9. 23). CATO agr. 25 vinum (HOR. sat. 2, 8, 48). 76. 77. 79. 81. 82. 84. 85. 86. 90. 95 igni leni (CELS. 6, 10 PLIN. nat. 21, 122). 106 ovum (CELS. 6, 18, 7 PLIN. nat. 29, 46). 156, 7. 157, 9. 158, 1. VARRO ling. 5, 106 libum. 108 rust. 3, 4, 3. 3, 14, 3. 3, 16, 28. Men. 401 carnes (PLIN. nat. 27, 91. 28, 156 *saepe*. VVLG. lev. 6, 28. 8, 31 I reg. 2, 13. 15 III reg. 19, 21 Is. 44, 19 AVG. civ. 21, 4). VARRO frg. Non. p 531, 27 panem (PAVL. FEST. p. 99. 263 CELS. 2, 30 PLIN. nat. 18, 108. 22, 130 VLP. dig. 33, 7, 12, 5 VVLG. gen. 27, 17 lev. 23, 17. 26, 26 iud. 6, 19 Is. 44, 19 SVLP. SEV. dial. 1, 18, 4 PLIN. VAL. 5, 34 PETR. CHRYS. serm. 67 p. 392^{B}). VARRO Prisc. gramm. II 204, 5. HOR. sat. 2, 2, 28 -cto pavoni. 2, 2, 41 obsonia. OV. fast. 6, 532 liba. LIV. 3, 27, 3 cibariis (3, 27, 4. 21, 49, 7. 24, 11, 9. 29, 25, 6. COLVM. 12, 3, 3 ad cibaria -enda et conficienda). 8, 18, 6 venena (IVV. 6, 133 SVET. Nero 33 SIDON. carm. 5, 128 DRAC. laud. dei 1, 463 *in imag.*). 8, 18, 7 medicamenta (SCRIB. LARG. 220). VITR. 7, 10, 4 si faex vini arefacta et -cta in fornace fuerit. IMP. Aug. Suet. Aug. 87 asparagi. CARM. epigr. 33 perna (*ante 79 p. Chr.*). CELS. 4, 8 mel. 5, 20, 1. 5, 6, 39 *persaepe*. COLVM. 6, 6, 1 brassicae caules modice -cti. 7, 12, 10 *saepe* SCRIB. LARG. 76 *saepe* PERS. 6, 69. PETRON. 47 vitulos aeno -ctos (VVLG. gen. 18, 8). 74 CALP. ecl. 3, 83 PLIN. nat. (52^{ies}) 11, 62. 20, 51 -ctum, aliqui crudum id *alium* dedere (*sic saepe coniunctum, ex. gr.* 20, 32. 75. 22, 71. 23, 100. 28, 199). PLIN. nat. 20, 71 *beta* validius -cta. POMPON. dig. 41, 2, 27, 1 -ctis odoribus. VLP. dig. 33, 7, 12, 10 sapam. APVL. apol. 31 pisces. 41. SOL. 23, 4 sales. ARNOB. nat. 2, 42 in -endis altilibus. EDICT. imp. Diocl. 1, 20 CHIRON *persaepe* PELAGON. 121. HYG. fab. 108 *pecus*. 125. AMBR. Cain et Ab. 1, 9, 35 conspersum (VVLG. gen. 19, 3 azyma. I reg. 28, 24). VVLG. gen. 25, 29 exod. 12, 39. lev 2, 4 sacrificium (7, 9 Ezech. 46, 20). num. 6, 19. II reg. 13, 8 sorbitiunculas. 13, 9 IV reg. 4, 38 II par. 35, 13 Is. 44, 16 Ezech. 24, 10 Dan. 14, 32 Zach. 14, 21 *al.* RVFIN. hist. min. 9 p. 427^{C} EVGRAPH. Ter. Eun. 381 p. 420, 28 PALLAD. hist. mon. I 25 CASSIOD. var. 6, 18, 6. *nota de personis*: AMPEL. 8, 5 olla aerea in qua Pelias -ctus dicitur. VVLG. IV reg. 6, 29 -ximus filium meum et comedimus. thren. 4, 10. *in imag.*: VVLG. Os. 7, 6 -ens eos, mane ipse succensus quasi ignis (*deest hebr.*). **c** *ad quem gradum, plerumque* 'usque — dum, donec': CATO agr. 107 usque -ito, dum dimidium excoquas. 156 -ito usque, donec commadebit bene. CELS. 4, 26. 5, 19, 28. 5, 25, 17. 6, 11 ad mellis crassitudinem (SCRIB. LARG. 73 donec mellis habeat spissitudinem. 228 PLIN. nat. 23, 74. 108 -itur mellis crassitudine. 23, 139. 24, 129. 27, 47). CELS. 6, 15 COLVM. 12, 26, 1. 12, 39, 4 ad tertias. SCRIB. LARG. 66. 213. 214 *al.* **d** *additur una cum qua materia aliquid coquitur*: *seq.* cum: CATO rust. 87 cum lacte. CELS. 3, 7, 2. 4, 10. 13. 14. 26 COLVM. 8, 5, 23. 12, 20, 2 odores cum defruto. SCRIB. LARG. 81 cum oleo (PLIN. nat. 20, 140. 23, 152. 32, 100). PLIN. nat. 10, 157. 20, 71. 86 *brassicam* bis -ctam cum sale. 20, 96 cum pingui carne (22, 99. 32, 94). 20, 180 cum aceto (20, 183). 22, 35 *saepissime* SER. SAMM. 422 ORIBAS. syn. 1, 17. *seq.* in: CELS. 4, 31 in vino (5, 22, 2 in mulso [5, 28, 13]. 5, 28, 4. 6, 9. 7, 19. PLIN. nat. 20, 104. 23, 63. 101. 123). 5, 12 in aqua (5, 28, 6. 12. 14. 7, 3 PLIN. nat. 15, 25. 20, 167. 229. 259 *saepe* LAMPR. Heliog. 24 PLIN. med. 2, 12). CELS. 6, 7, 1 in oleo (PLIN. nat. 12, 109. 20, 99. 101. 23, 16. 32, 83). 6, 18, 10 in aceto (PLIN. nat. 21, 127. 22, 155. 23, 129. 34, 122 *al.*). COLVM. 12, 30, 2 panes facito et in sole arefacito et -ito in igne. SCRIB. LARG. 268 PLIN. nat. 12, 118. 14, 104 ramis *vitis* ... cum suis foliis in salso musto -ctis, tunsis. 20, 31 in lacte (20, 225. VVLG. exod. 23, 19 non -es haedum in lacte matris suae [34, 26 deut. 14, 21]). PLIN. nat. 20, 39 in cinere. 20, 96 in cibo. 21, 102. 23, 101 in melle. 26, 39 in farre. 27, 82 in sorbitione similaginis. 32, 132 *cancri* in iure -cti cum lapatho et apio. *seq.* ex: CELS. 4, 29 ex vino (14^{ies}. SCRIB. LARG. 179. 225. 233 PLIN. nat. 15, 58. 23, 108. 24, 147. 28, 214 *al.*). 5, 17, 2 ex oleo (5, 19, 1 COLVM. 6, 9, 1 SCRIB. LARG. 156. 160 PLIN. nat. 20, 12. 22, 104 *al.*). 5, 27, 9 ex aceto (COLVM. 12, 48, 1 SCRIB. LARG. 104. 115 *al.* PLIN. nat. 20, 4. 22, 120 *saepe*). 5, 28, 11 ex aqua (SCRIB. LARG. 80. 160. 234 PLIN. nat. 20, 115). 6, 19 ex melle (7, 19). SCRIB. LARG. 44. 252 PLIN. nat. 22, 145. *nota i. q. excoquere, decoquere*: COLVM. 8, 11, 14 ex quolibet frumento -cta pulticula. PLIN. nat. 16, 52 pix liquida ... e taeda -itur. 28, 97 aliquid ex corde -ctum. VVLG. lev. 24, 5 -es ex ea (*simila*) ... panes. *seq. ablat.*: OV. met. 4, 505 quae (*sc.* monstra veneni ... erroresque vagos ... et scelus ... et caedis amorem) sanguine mixta recenti -erat aere cavo. 9, 171 ipse cruor ... stridit -iturque ardente veneno. SCRIB. LARG. 118 id aqua bene -ere (PLIN. nat. 20, 49). 130 aceto. 215. PLIN. nat. 26, 157 sale et oleo. **e** *i. q. cibos concoquere, digerere, conficere*: CIC. nat. deor. 2, 136 calore ... et terendo cibo et praeterea spiritu omnia -cta atque confecta in reliquum corpus dividantur. 2, 137 *per* eam *venam* ad cor confectus iam -ctusque *cibus* perlabitur. fin. 2, 64 cibus facillimus ad -endum (*B, alii cum Madvigio* concoquendum). PLIN. nat. 10, 115 *platea* cum devoratis se implevit conchis, calore ventris -ctas evomit. 29, 26 balineae ardentes quibus persuasere in corporibus cibos -i, ut nemo non minus validus exiret. CHIRON 116 omnis esca viridis et aqua plena in partem cruditatis se convertit et difficiliter -itur. VEG. mulom. 2, 119, 3 quod stomachus ... nec -ere potest nec epati aliquid propinare. 3, 53, 1 animalia quae propter dolorem non -unt cibum. HIER. epist. 120, 12 *si* dentes cibos molant, stomachus -at, alvus digerat. MACR. sat. 7, 4, 12 non omnia simul -untur, sed alia celerius, tardius alia.

2 *alias res calore ignis vel solis torrefacere, macerare, liquescere, resolvere, conflare, urere sim.*: **a** *de calce et metallis molliendis, lateribus, vasis, ligno durandis sim.*: CATO agr. 16 cal-

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

cem (38, 4 VITR. 2, 5, 1. 2, 9, 14 TARR. PAT. dig. 50, 6 (7) VLP. dig. 7, 1, 12. 8, 3, 1, 1. *al.* PAVL. dig. 8, 3, 6, 1 PORPH. Hor. sat. 1, 5, 26). CATO agr. 38, 4 lapides (PLIN. nat. 34, 136 in fornacibus globos lapidis qui -atur ferruminari. 36, 182 *al.* AVG. civ. 21, 4. 7). 39, 2 laterculos. VERG. Aen. 11, 553 *telum* solidum nodis et robore -cto (*i. igni durato. altera interpretatio Servii* 'multi temporis' *est spernenda*). PROP. 4, 5, 26 murreaque in Parthis pocula -cta focis. MANIL. 5, 532 argenti glebas (VITR. 7, 11, 2. 8, 2, 1). VITR. 2, 5, 2 saxa. 2, 8, 19 testa. 6, 1, 8 calices duo in una fornace aeque -cti. 7, 12, 2 cerussa (CELS. 5, 19, 23 SCRIB. LARG. 217. 219 cum oleo, donec cocant. PLIN. nat. 33, 161 *al.*). VITR. 7, 1, 5 vas ex creta factum, non -ctum in ea fossione. 10, 16, 10 arenae -ctae candentis. PAVL. FEST. p. 344 cum fornax plena vasorum -retur. CELS. 5, 9 chalcitis. COLVM. 7, 5, 10 picis liquidae modus aequalis igne lento -ctus. 9, 16, 1 cera (PLIN. nat. 21, 83. 22, 129). 12, 42, 1 musti *urna.* arb. 14 bitumen (SIL. 12, 134). SCRIB. LARG. 40 pix (157. 210. 211. 266). 58. 64. 225. LVCAN. 6, 405 aera (PLIN. nat. 34, 95. 110 lapidi ex quo -itur aes. *saepe*). 10, 124 Tyrio quorum (*stratorum*) pars maxima fuco -cta diu virus non uno duxit aeno. PERS. 2, 65 -xit vitiato murice vellus. 3, 22 viridi non -cta fidelia limo. 5, 10 -itur dum massa (*i. ferrum*) camino (CALP. ecl. 5, 82). PLIN. nat. 16, 136 sorbentes sucum omnem ex iis soles -entesve lacrimam (*i. resinam*). 28, 79 lina. 31, 111 nitrum (31, 121). 34, 157 plumbum (34, 167. 176 teritur et cribratur et -itur *al.*). 33, 60 *aurum* (33, 76 *al.* CORIPP. Iust. 2, 114). 33, 108 spuma (*sc. argenti vel plumbi.* 33, 109 *saepius*). 34, 173 molybdaena. 35, 150. 186 alumen. 37, 145 *gemma* ut -atur in lacte. STAT. silv. 4, 3, 53 -cto pulvere. MART. 3, 82, 23 -cta fumis (*i. suffita, fumigata*) musta. LEX met. Vipasc. 1 venam (*aeris*). IVV. 15, 167 rastra et sarcula tantum assueti -ere. GROM. p. 306, 21 terminus -ctus testatius ullageris dicitur. VLP. dig. 32, 55, 7 carbones -endae et conficiendae. 32, 55, 7 titiones et alia ligna -cta, ne fumum faciant (= 50, 16, 167). FIRM. err. 28, 6 deos istos (*i. statuas*) aut monetae ignis aut metallorum -at flamma. VVLG. gen. 11, 3 -amus eos (*lateres*) igni. CLAVD. carm. min. 26, 20 silex. AVIAN. fab. 41, 6 *lutum* admoto rectius igne -i. ORIENT. comm. 1, 152 igne metalla -is. CORP. XII 4756 hic ossa igne -cta quiescit. **b** *i. q.* *herbas, fruges, messem sim. maturare, nonnumquam siccare, arefacere*: PLAVT. Trin. 526 vinum priusquam -ctumst pendet putidum (CATO agr. 112, 2 VARRO rust. 1, 7, 4. 1, 54, 1. frg. Non. p. 551, 22 uvam diutius -ctam. VERG. georg. 2, 522 mitis in apricis -itur vindemia saxis. PLIN. nat. 12, 131. 14, 60. 17, 31. 49. 165 *vitis* assiduo sole -itur. MART. 2, 40, 5 Caecuba saccentur quaeque annus -xit Opimi. 13, 115, 1). VARRO rust. 1, 7, 4 *arbores* sol ac luna -unt. VERG. catal. 2, 9 oliva duro -cta frigore. PROP. 4, 5, 62 *rosaria* sub matutino -cta (*i. calido vento marcida*) iacere Noto. SEN. Phaedr. 970 nunc aestivi colla leonis Cererem magno fervore -ant. epist. 124, 11 cum frumentum aestas et debita maturitas -xit. PERS. 1, 97 ut ramale vetus vegrandi subere -ctum (*i. arefactum et enecatum*). 3, 6 siccas insana canicula messes iam dudum -it (MART. 10, 62, 7 tostamque fervens Iulius -it messem. AVIEN. Arat. 400. AVSON. 332, 15 Iulius et segetes -at). PLIN. nat. 10, 32 antequam fici -antur autumno (12, 23 solibus *fructus fici* -ctus. HYG. astr. 2, 40 *bis*). 15, 98 fructus anno maturescit pariterque floret subnascens et prior -itur. 31, 73 ubi largius -itur *sal.* AMBR. hex. 2, 3, 12 *unde* orta -rentur nisi ea interior quoque ignis animaret? DRAC. laud. dei 1, 200 poma -antur *vere.* *nota*: CHIRON 195 os totum asperum vel (*i. velut*) -ctum erit. AVG. serm. ed. Mai 37, 1 surrexit de suo funere caro nova recidiva (*i. rediviva*) phoenicis quam ultimus sol et cinnamae -erant pietatis (*quippe qui ex cinnami surculis rogum struxerit*). **c** *i. q.* *regiones calefacere, fervefacere, torrere, exurere, plerumque sole, calore aestatis, etiam fervidis ventis sim.*: VARRO rust. 3, 14, 2 locus is melior quem et non -it sol et tangit ros. VERG. georg. 1, 66 glebas ... pulverulenta -at maturis solibus aestas (PLIN. nat. 18, 242 ut glebas sol -at. DRAC. laud. dei 3, 300 solverat in cineres -ctas plaga fervida glebas). MANIL. 3, 316 nec refert tunc, quo Phoebus decurrat in astro litoreumque -at Cancrum. SIL. 1, 258 medius -it aethera fervor. 12, 374 arva -it nimium, Cancro fumantibus Austris (AVIEN. orb. terr. 71 aestu radiorum Phoebus anhelo arva -it). STAT. silv. 3, 1, 120 -itur pars umida terrae. AVIEN. orb. terr. 1307 primam -it hanc *Indiam* radiis sol. Arat. 671 cum tela extrema -untur (*i. si sol in Sagittario consistit*). 729 *Canis* immodici terras -it (*i. extorret*) ignibus astri. 790 astra vorax ignis, flammae sola cuncta -bant. 999 cum summa aestas -it agri viscera hiantis. SIDON. carm. 7, 145 -xit quod torridus Auster. DRAC. laud. dei 2, 421 sucoso caespite -cto (*sc. ignibus aetheriis*). **d** *de aqua fervefacienda, plerumque solis calore*: VERG. georg. 4, 428 arebant herbae et cava flumina siccis faucibus ad limum radii tepefacta -bant. MANIL. 5, 683 pontum -ere. COLVM. 12, 21, 4 si malo -cta sit aqua. PLIN. nat. 16, 54 ferventi aqua, donec -atur, perfunditur. VAL. FL. 2, 333 fumant saxa iugis, -iturque vaporibus aer. SIDON. epist. 2, 2, 1 non solum calet unda, sed -it (*i. aestuat*). **e** *nota singularia*: TERT. adv. Marc. 1, 27 p. 328, 14 cui nullus ignis -itur (*i. flagrat*) in gehenna. SEDVL. carm. pasch. 3, 36 immensusque calor (*i. febris*) frigus letale -bat (*i. aestuando effecit*). VEN. FORT. Mart. 3, 232 inde flagella -unt (*i. calefaciunt*), hinc regem incendia caedunt.

3 *de personis i. q. calore ita imbuere, ut sudant, tabescant, extorrescant sim.*: SEN. Herc. O. 1396 non virus artus, nate, femineum -it. PLIN. nat. 14, 139 cautissimos ex iis (*sc. vinolentis*) in balineis -i (*i. extorreri*) videmus exanimesque efferri. LACT. mort. pers. 13, 3 non modo extortus, sed etiam legitime -ctus (*de carnificina, i. in craticula assare*) ... postremo exustus est. RVFIN. hist. mon. 1 p. 402^D cum rapidissimo (*malim* rabidissimo) aestu -retur et fatigaretur in eremo. Clement. 1, 35. *nota in imag.*: *i. q. coquendo conficere, liquescere, tabescere*: AVG. serm. 229 accedente fervore spiritus sancti -cti estis et panis dominicus facti estis. 272 quando spiritus sancti ignem accepistis, quasi -cti estis. PETR. CHRYS. serm. 28 p. 280^B *Matthaeum* divitiae ... fornace avaritiae -bant. 71 p. 402^D qui *Christus*, ut divinitatis suae calore -retur, ipse clibanum decoxit inferni.

B ***intransitive***: PLIN. nat. 18, 34 omnis creta -et (*i. fervet*). CHIRON 888 haec omnia contundito, donec bene -at. HIER. vita Pauli 7 iam media dies -ente (*i. calido*) desuper sole fervebat. MARCELL. med. 8, 127 cum aliquantulum -erit. 25, 15 ficus quae tam diu -ant, donec. 27, 32 in quo myrti bacae -erint. APIC. 7, 275 atteritur in clibano quousque -atur.

II ***translate***: **A** *de consilio i. q. excogitare, machinari*: PLAVT. Mil. 208 quidquid est, incoctum non expromet, bene -ctum dabit. LIV. 3, 36, 2 quae secreto ab aliis -bant. 8, 3, 2 inter se principes occulte Romanum -bant bellum. 40, 11, 2 illic ante (*i. antea*) omnia clandestina -cta (*Duker*, concocta *M*, concreta vel coacta *rell. codd.*) sunt consilia. SIL. 2, 327 -bat ... immites iras. 2, 540 poenarum quidquid et irae pectore fecundo -itur tibi. 7, 403 iras cum fraude -entem. 10, 429 ubi turpe malum Latioque extrema -bant coepta viri. 16, 3 in tempus posita ad renovandum bella -bat. STAT. Theb. 2, 300 secreta -bat. AMM. 28, 6, 27 cogitans quas criminum -erit moles. SIDON. epist. 1, 11, 6 *cumque* coniuratio Marcelliana -retur. *huc pertinet*: AVG. conf. 4, 4, 7 *amicitia* -cta (*i. conciliata*) fervore parilium studiorum. **B** *de affectibus excitandis, maxime de dolore cogitando accepto i. q. urere, macerare, opprimere, affligere sim.*: ENN. ann. 336 quae *cura* te -it et versat in pectore fixa (*cf. Arist. Lysist. 839* ὀπτᾶν καὶ στρέφειν) PLAVT. Trin. 225 egomet me -o et macero et defetigo. CATVLL. 83, 6 irata est: hoc est, uritur et -itur. VERG. Aen. 7, 345 quam ... curaeque iraeque -bant (SIL. 4, 538 ira -it *consulem.* 14, 103 quos ira metusque -bat). SEN. epist. 70, 4 alios maceravit et -xit *vita.* SIL. 2, 462 sedet acta medullis iam dudum atque inopes penitus -it intima pestis. QVINT. inst. 12, 10, 77 nec *sollicitudo* oratorem macerat et -it aegre verba vertentem. CYPR. GALL. exod. 79 *gens Ebraea* se maesta -bat. FIRM. err. 7, 1 cum praeposteri amoris -retur incendiis. HEGES. 1, 7, 2 -bantur aegra praecordia. AVG. serm. ed. Mai 2, 1 -batur in mensa Pharisaeorum (*seq. paulo post* ut ... sedaretur ira). POMER. 3, 14, 4 ardentis invidiae facibus -i (*in imag.*). CARM. epigr. 1847, 4 (*a. 420*) funere de tamto quos -it ipse dolor. BOETH. herm. sec. 2, 4 p. 80, 9 quos nulla -it invidia. ENNOD. dict. 1, 22 p. 429, 10 -itur lamentationis aestibus qui ante cruda obstinatione descivit.

part. pro adi. **×coctus**, -a, -um. *compar. l. 76.* **1** *proprie*: **a** *i. q. calore ignis paratus, de cibariis, carnibus sim.*: CATO agr. 28 (*titulus*) uva -a ut servetur. 90 fabam -am tostam primum dato. 127 mel (CELS. 2, 30. 5, 2. 5, 23, 2. 5, 28, 12 *bis*. 6, 18, 5). 156 brassicam vel -am vel crudam (157). VARRO rust. 2, 9, 6 ut ranam obiciat -am. NEP. Eum. 8, 7 cibaria (LIV. 44, 32, 11. 44, 35, 13 CVRT. 8, 4, 20. 9, 10, 17). PROP. 2, 4, 18 gramina. LIV. 3, 23, 3 cibi (VAL. MAX. 2, 7, 2 SPART. Pesc. 10, 6 HIER. epist. 66, 11 PALLAD. hist. mon. 6 p. 270^B [ἄπυρον]). CELS. 2, 33 mala. *ibid.* aqua. 3, 21 scilla (5, 28, 12 SCRIB. LARG. 126 *al.*). 5, 15 cochlea. 5, 21, 4 vitellos. 6, 6, 12 stibis. 6, 7, 2 misy *saepius.* SEN. nat. 3, 18, 2 piscem. COLVM. 2, 10, 1 boves per hiemem -um maceratumque *lupinum* probe alit. 7, 9, 13 hordeo. 12, 8, 3 salem (*13^ies*). SCRIB. LARG. 23 stibii (24). PETRON. 45 porcos. PLIN. nat. 8, 128 carnes (32, 55 FLOR. epit. 3, 3, 13. ITALA exod. 12, 9 [Cypr. testim. 2, 15] non edetis de eis crudam neque -am [*carnem*] in aqua nisi assatas igni [ὠμὸν οὐδὲ ἡψημένον ἐν ὕδατι ἀλλ' ἢ ὀπτὰ πυρί, VVLG. crudum quid nec coctum aqua sed tantum assum igni]. VVLG. I reg. 2, 15). PLIN. nat. 19, 105 *cepa* rufa acrior quam candida et sicca quam viridis et cruda quam -a. 24, 145 pane. 28, 166 oleo. 28, 202 lac. 29, 71 iecur. 32, 107 salsamenta. SIL. 1, 212 veneno. QVINT. inst. 8, 6, 57 exta -a numerabimus (*proverbialiter dictum, cf.* CHAR. gramm. I 276, 23 [= DIOM. gramm. I 462, 32] parhoemia est vulgaris proverbi usurpatio cum aliqua diversitate ut '-a numerabimus exta', cum significet, ex eventu sciemus). IVV. 6, 472 siliginis. LAMPR. Comm. 11, 4 leguminum (AMBR. Cain et Ab. 1, 9, 37 si -iora gustaret spiritalis cibi perciperet suavitatem. *ibid.* sunt ... plurima quae cruda displiceant, -a delectant. HIER. epist. 52, 11 frugibus. VVLG. I reg. 25, 18 arietes. APIC. 4, 147 vinum (ἑφθὸς οἶνος, ἕψημα οἴνου). **b** *i. q. tostus, ustus, calefactus, praecipue de lateribus*: PROP. 3, 11, 22 ut solidum -o tolleret aggere opus (*de Babylonis muris*). VITR. 1, 5, 8 -us later sive crudus (PLIN. nat. 1, 2, 57. 2, 147. MART. 9, 75, 2 nec latere -o quo Semiramis longam Babylona cinxit. IVST. 1, 2, 7 HYG. fab. 223 p. 131 VVLG. Is. 16, 7. 11 RVFIN. hist. mon. 23 p. 446^B). CELS. 5, 19, 15

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

atramenti sutorii. 5, 22, 6 marmoris. COLVM. 7, 13, 1 -am picem liquidam. 12, 45, 3 male -as ollas emat. AMPEL. 8, 22 lapide -o et sulfure. PRVD. psych. 140 metallo [*dubium*: AVIEN. Arat. 736 marcebunt sata -a (*Winterfeld*, cuncta *codd.*)]. **c** *i. q. maturus*: AMBR. hex. 3, 12, 52 nec potest nisi matura iam et -a dulcescere.

2 *translate, i. q. doctus*: PLAVT. Poen. 586 hodie iuris -iores non sunt qui lites creant (*spectat ad ambiguam vocis 'ius' notionem*). *substantivi vice* **coctum,** -ī *n. i. q. cibus*: PLAVT Aul. 430 utrum crudum an -um edim. LVCIL. 1123 bene -o et condito, sermone bono. SVET. Claud. 38 contra vetitum -a vendentes. Nero 16 ne quid in popinis -i praeter legumina . . . veniret. HIER. epist. 22, 7 -um aliquid accepisse. *i. q. res tosta, durata*: PLIN. nat. 34, 136 id quod ex -o supersit diphryga vocari. *nota eodem sensu* **cocta,** -ae *f.*: MART. 2, 85, 1 vimine clusa levi niveae custodia -ae. NEPOTIAN. 15, 17 capillum rutilum sibi -a (cotta *trad.*) faciebant Spartani. **coquēns,** -entis *m., i. q. coquus*: SEN. epist. 90, 19 odores -entium. PLIN. nat. 14, 122 resina . . . difficilis -enti. VVLG. Os. 7, 4 quasi clibanus succensus a -ente.

deriv.: cocibilis, cocitatorius, coctarius, coctilis, coctimentum, coctio, coctito, coctivus, coctor, coctura, coculum. coquito. ?coquino. *compos.*: con-, de-, dis-, ex-, in-, per-, prae-, re-, subcoquo.

coquulus *v.* coculus.

***coquus** (coquos, cocus), -ī *m.* [*cf. c.* coquere. *Th.*]. *de re: Marquardt-Mau, Privatleben 146; Ruggiero, Diz. epigr. II 315; Daremberg-Saglio, Dict. des antiq. II p. 1499. de scriptura, ut coquere, de quo v. p. 925,28 sqq., iam olim ambigitur. cf.* PRISC. gramm. II 36, 14 apud antiquissimos frequentissime loco 'cu' syllabae 'quu' ponebatur . . . ut coquus . . . pro cocus. DON. Ter. Ad. 423 apud veteres coquus non per 'c' litteram, sed per 'q' scribebatur. PS. PROB. inst. gramm. IV 126, 29 *sqq.* (= IV 182, 21 *sqq.*) quaeritur qua de causa coqus per 'q' et non per 'c' litteram scribatur. app. gramm. IV 195, 2. 197, 30 coqus non cocus (197, 31). *in titulis multo saepius 'cocus', in libris utraque forma prorsus promiscue habetur. leguntur etiam*: quoqui: PLAVT. Aul. 346 (*codd. omnes*) Pseud. 893 (*A*). quocus: PLAVT. Men. 141 (*codd. omnes*). quoquom: PLAVT. Men. 219 (*A P*). coqus: PLAVT. Pseud. 800 (*codd. omnes*). ququei: INSCR. coc. Falisc. (Carm. epigr. 2) 5. *nom. plur.* coques: CORP. XIV 2875 (*Praeneste*). coco: CORP. IV suppl. 6853 XVI K. Feb. coco venit (*nisi voluit scriptor* copo). *cf.* 2095. *ille Ciceronis lusus verborum (v. infra l. 53) ex simili potius pronuntiatione quam ex eadem scriptura oritur.* [*it.* cuoco, *francog.* queux. *M.-L.*]

i. qui cibos praeparat, artis culinariae peritus, idemque apud priores pistor, furnarius (*cf.* PAVL. FEST. p. 58 -um et pistorem apud antiquos eundem fuisse accepimus). GLOSS. μάγειρος. δαιτρός. *cf.* GLOSS. V 462, 39. 505, 25. NAEV. com. 121 -us ēdit Neptunum (*i. pisces*), Cererem (*i. panem*) et Venerem (*i. holera*) expertam Volcanum (*i. ignem*). PLAVT. Aul. 280 (*14ies*) Bacch. 131 Capt. 917 Cas. 219. 511. 764. 772 Men. 141. 218. 357 Merc. 578. 695. 697. 748. 782 Most. 277 Pseud. 157 (*13ies*) Trin. 407. INSCR. coc. Falisc. (Carm. epigr. 2) 5 ququei huc dederu⟨nt⟩ ⟨i⟩mperatoribus summeis (*sc. diis*). CATO mor. frg. 3 TER. Eun. 257 LVCIL. 716 TITIN. com. 128 VARRO Men. 55 ling. 7, 38 rust. 3, 14, 3. 3, 17, 4 LABER. mim. 143 CIC. S. Rosc. 134 Vatin. 32 Pis. 67 fin. 2, 23 epist. 9, 20, 2. 9, 23. 16, 15, 2. facet. dict. 9 ego quoque tibi favebo (*i. vocativ. 'coque' vel 'etiam' v.* QVINT. inst. 6, 3, 47). SALL. Iug. 85, 39 ALF. dig. 50, 16, 203 LIV. 39, 6, 9 PAVL. FEST. p. 134. 173 SEN. contr. 10, 5, 22 VAL. MAX. 9, 14, 2 SEN. dial. 10, 12, 5 epist. 78, 23 (*11ies*) PS. SEN. mon. 147. COLVM. 12, 4, 2 studium fuit pistoris et -i (PETRON. 38 MART. 13, 10, 2 SVET. Vit. 16. VESPA). 12, 46, 1 SCRIB. LARG. 111. 113 PETRON. 47 (*13ies*) PLIN. nat. 7, 54 (*10ies*) CORP. IV suppl. 5223 cocu(s?). MART. 1, 50, 1. 3, 94, 2 mavis, Rufe, -um scindere (*sensu ambiguo*) quam leporem (*23ies*). QVINT. inst. 2, 15, 25. 2, 21, 11 TEST. Dasum. (Corp. VI 10229) 43 GAIVS dig. 21, 1, 18, 1. 35, 1, 17 *al.* PAVL. sent. 3, 6, 72 dig. 32, 99, 4 APVL. apol. 41 met. 8, 31. 9, 2. 10, 10 ARGVM. Plaut. Aul. 2, 5. TERT. anim. 33 -os pretiosissimos. ieiun. 16 nat. 1, 2. TEST. porcelli p. 243 Magirus -us dixit (*5ies*). PORPH. Hor. sat. 1, 1, 102 LAMPR. Heliog. 12, 2. 27, 3 -i . . . vel structores vel pomarii. Alex. 42, 2. 4 TREB. Claud. 14, 7 ARNOB. nat. 2, 38 FIRM. err. 14, 3 IVST. 38, 10, 2 QVEROL. p. 22, 17 AMM. 22, 4, 10 CHIRON 199 AMBR. Abr. 1, 3, 13. HIER. epist. 100, 6 magni pretii -os. VVLG. I reg. 9, 23. 24 CLAVD. 20, 351 AVG. civ. 22, 8. 24 serm. 36, 8 c. Iul. 2, 10, 37. BACHIAR. repar. laps. 18 princeps -orum (LIB. iubil. 39, 14 ISID. sent. 2, 42, 10). CASSIOD. hist. 6, 11 p. 1087A -os publicos. ANTHIM. 35 PALLAD. hist. mon. I 22 p. 303A CORP. V 2544, 3. VI 6246 *sqq.* 7602. 8750 *sqq.* 9261 *sqq.* IX 3938. X 5210. XII 4468 CARM. epigr. 1798. *f.* **coqua,** -ae: PLAVT. Poen. 248 -a est haec quidem.

deriv.: coquinus. Gudeman.

***1. cor,** cordis *n.* [*i. q. gr.* κῆρ; *cf. c. hibern.* cride *gr.* καρδία *got.* hairtō *armen.* sirt *lituan.* szirdis 'cor'. *Th.*]. ISID. orig. 11, 1, 118 -r a graeca appellatione derivatur, quod illi καρδίαν dicunt, sive a cura. *de formis*: *graecis litteris*: TAB. devot. Audollent 270, 11 χορ, *cf.* ORIBAS. syn. 4, 12 chor. DIFF. Suet. 310 -r an cors: omnia quae consuetudo vitiosa fecit, antiquitas emendavit. -r assuevimus dicere; an recte dicamus ex composito intellegimus et his quae mutari non poterunt; dicimus enim excors et vecors, non excor et vecor; et si esset -r, -ris faceret (*sed v. l. 33*) nunc cum -r -dis faciat, existimo ita posse dici. PROB. cath. gramm. IV 13 -r terminatum unum monosyllabum repperi tertiae decl. -dis faciens genetivum (15 SERV. Aen. 4, 402 PRISC. gramm. II 237). *abl. sing.* -i LVCIL. 190, *quem imitatus est* MANIL. 2, 638. *gen. plur.* -ium *passim, licet* -um *postulet* FRG. Bob. gramm. V 559, 34. *de genere*: *Caesellium Vindicem* (*et* NON. p. 195) ENN. ann. 382 -r *masculinum esse arbitrantem recte refutat* GELL. 6, 2, 3 *sqq.* *utrumque genus*: VEN. FORT. carm. 3, 1, 2 non est illud -r carneum . . . sed est marmore durior. *de prosodia: monosyllabon pro longa syllaba ponebant veteres* (PLAVT. Persa 802 Poen. 390a Mil. 1088 [?], *cf. Bücheler, Rhein. Mus. 46, 238; ceteri loci ambigui*) *corripuerunt posteriores*: LVCIL. 488 CIC. carm. frg. 23 OV. met. 5, 384 trist. 5, 8, 28 Pont. 1, 3, 32 SEN. Ag. 132 MART. 10, 15, 1 AVSON. 49, 2 PAVL. NOL. carm. 31, 381; *rursus producit* ARATOR act. 1, 383 (EPIST. Sapph. 79 *libri plerique*; ARATOR act. 1, 681?). CAEL. AVR. chron. 2, 34, 180 *καρδίαν* Graeci -r vocaverunt (acut. exc. 13 p. 710). GLOSS. καρδία. animos. ἀκάρδιος (sine -r *sive* -e). *vox per totam latinitatem legitur; etiam notiones translatae (imprimis III A et B; cf. Crusius, Jahrb. f. Phil. 139, 654) ab antiquissimis temporibus occurrunt, plerumque apud poetas et in lingua volgari* (PLAVT. CIC. Phil. PETRON.); *scriptores enim has notiones quam maxime evitant* (CIC. *ter*, VAL. MAX. *bis*, SEN. phil. *quater, reliqui nusquam usque ad* FRONTONEM) *praeter iuncturam* -i est (CIC. *5ies*, CAES. *semel*, LIV. *13ies*, CVRT. *7ies*, SEN. phil. *bis*, COLVM. *11ies*, TAC. *ter etc.*). *ex usu scripturae sacrae notio translata apud ecclesiasticos fit tritissima. pluralem pro singulari primus adhibet* LVCR. 6, 14 (*sed cf. Maass, Archiv 12 [1902] 538*), *deinde* VERG. Aen. 1, 722 (*quinquies*); OV. *quater*; VAL. FL. *5ies*; STAT. SIL. *saepius; postea etiam* VVLG. *et poetae christiani*, AMBR. obit. Valent. 36 *etc.* *sing. pro plur. iam* ENN. ann. 532 PLAVT. Truc. 180 LVCR. 6, 1152 VERG. Aen. 1, 562 *al. postea* -r nostrum *et* vestrum VVLG. *et* ECCL. *passim* (*praeterea etiam* -a nostra *et* vestra). [*loci dubii vel corrupti*: PLAVT. Bacch. 1099 Cist. 65 ACC. trag. 512 PAVL. FEST. p. 170 SEN. Herc. O. 1221 COLVM. 5, 9, 5]. -r, -ris (*masc.*) *vocem recentiorem fuisse conicit W. Meyer, Schicksale d. lat. Ntr. im Roman. p. 98* (*cf. etiam* PS. ASPER gramm. suppl. 42, *ubi* -r *declinatur ut* murmur *sim.*). [*it.* cuore, *francog.* cœur, *hisp. vet.* cuer. *M.-L.*]

I ***proprie*: A** *generatim pars corporis*: **1** *humani*: CATO agr. 157, 7 et si bilis atra est et si lienes turgent et si -r dolet . . . uno verbo omnia sana faciet. VARRO frg. Lact. opif. 17, 5 anima est aer conceptus ore, defervefactus in pulmone, temperatus in -e. CIC. Tusc. 1, 41 ne tam vegeta mens aut in -e cerebrove aut in Empedocleo sanguine demersa iaceat (1, 60). 2, 137 cibus . . . ad -r confectus iam coctusque perlabitur, a -e autem in totum corpus distribuitur. 2, 139 *nervi* sicut venae et arteriae a -e tracti et profecti in corpus omne ducuntur. LVCR. 6, 1152 morbida vis in -r maestum confluxerat aegris (*paene sensu translato*. 6, 1233). HOR. sat. 2, 3, 28 in -r traiecto lateris miseri capitisve dolore. LIV. 1, 58, 11 *Lucretia* cultrum . . . in -e defigit. OV. met. 6, 266 minimo tamen occidit ille vulnere, non alte percusso -e sagitta. 12, 421 parvo -r vulnere laesum . . . post tela educta refrixit. Ib. 170 scindent avidi perfida -a canes (*paene sensu translato*). VAL. MAX. 1, 8 ext. 15 Aristomenis Messeni -r, quod Athenienses ob eximiam calliditatem exectum pilis refertum invenerunt (*cf.* PLIN. nat. 11, 185 hirto -e gigni quosdam . . . neque alios fortioris esse industriae sicut *eqs.*). 2, 6, 8 cum iam visceribus *rigorem* et -i imminere esset elocuta *femina insulae Ceae*. CELS. 4, 1 *pulmoni* -r adnexum est, natura musculosum, in pectore sub sinisteriore mamma situm . . . at sub -e et pulmone transversum ex valida membrana saeptum est. 5, 26, 13 morientesque eadem quae -e vulnerato patiuntur. SCRIB. LARG. 188 potum *aconitum* . . . mordet autem stomachum et -r afficit. SEN. Oed. 369 mutatus ordo est . . . non laeva -is regio. dial. 4, 19, 3 iram in pectore moveri effervescente circa -r sanguine. 5, 14, 2 -r adulescentis . . . figit rescissoque pectore haerens in ipso -e spiculum ostendit (SIL. 4, 568). PLIN. nat. 1, 11, 69/70. 11, 135 *in cerebrum* venarum omnis a -e vis tendit. 11, 181 *sqq. fusius.* 11, 186. 192. 197. 208. 216. 225. 20, 34 -i convenire convalescentium. 22, 33. 37, 105 *surdae* haerentes in saxo -is modo reperiuntur. 37, 159 *de lapide encardia.* 37, 184 *de thelycardio.* MART. 10, 15, 1 dotatae uxori -r harundine fixit acuta *Aper.* STAT. Theb. 1, 611 ferratique ungues tenero sub -e tepescunt. 11, 567 ensem . . . fraterno in -e reliquit. SVET. Cal. 1 -r inter ossa incorruptum repertum est. APVL. Plat. 1, 15 pulmones loco ac sui genere -i plurimum consulunt. 1, 16 *bis.* IREN. 2, 24, 4 CENS. 17, 14 (*de sententia cf.* PLIN. nat. 11, 184) VVLG. II reg. 18, 14. HYG. fab. 31 p. 65 aquilam, quae Prometheo -r exedebat. 167 p. 20 *Liberi* -r contritum Iovis Semelae dedit in potionem. AVG. anim. 4, 6, 7 -r ubi cogitamus nescimus in qua parte corporis habeamus. DRAC. laud. dei 2, 575 viscera fusa iacent, hinc -r crudele patescit *Iudae.* ORIBAS. syn. 4, 12 ISID. orig. 11, 1, 118. *de -is figura*: LVCR. 4, 119 quid -is globus aut oculi? *sc. animalium minimorum* (LACT. opif. 14, 4). SOL. 10, 20 quae *urbs* quod in -is faciem sita sit, dicta Cardia est. MACR. sat. 1, 6, 17 ut -is figuram in bulla ante pectus adnecterent. *nota paene i. q. intestina*: LVCAN. 5, 217 nec fessa quiescunt -a *vatis.* 8, 60 omnia nervis membra relicta labant,

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

riguerunt -a *Pompei*. STAT. Theb. 11, 93 longo sudore fatiscunt -a, soror, tardaeque manus *Tisiphones*. *cf.* COMM. apol. 882. MAR. VICTOR aleth. 1, 362 -a viri tanto dissolvit languida somno (3, 86 *sim.* ALC. AVIT. carm. 1, 148). ITALA iud. 19, 5 (Lugd.) conforta -r tuum in fragmento panis (τὴν καρδίαν σου, VVLG. stomachum).

2 *animalium*: SEN. Med. 733 maestique -r bubonis (PLIN. nat. 29, 81). PLIN. nat. *saepe, ex. gr.* 8, 122 sanguis in -e et circa oculos tantum chamaeleontis defuncti (28, 114). 8, 128 *ursorum* 10, 24 accipitres avium non edunt -a (10, 148). 11, 183. 28, 90 *leonis* (VVLG. II reg. 17, 10 *in imagine*). 28, 97 *hyaenae* (28, 102). 28, 111 *crocodili*. 28, 181 equorum (CAEL. AVR. chron. 1, 4, 118). 28, 225 *asini* (CASSIOD. in psalm. 103, 11). 29, 99 caninum. 30, 23 anguinum (30, 100). 32, 81 ranarum (32, 101. 114). 37, 150 bucardia bubulo -i similis (MART. 14, 219). TERT. anim. 15. VVLG. Tob. 6, 5 *piscis*. CAEL. AVR. chron. 4, 1, 129 leporis et cameli. CASS. FEL. 40 *haedi et agni*. *imprimis de hostiis*: CIC. div. 1, 119. 2, 29. 36 *sq. fusius*. OV. fast. 6, 161 -r pro -e, precor, pro fibris sumite fibras *noctis aves*. PAVL. FEST. p. 244 pestifera auspicia esse dicebant, cum -r in extis aut caput in iocinere non fuisset (VAL. MAX. 1, 6, 13. PLIN. nat. 11, 186 in -e summo. 28, 11 SVET. Iul. 77). SEN. Oed. 356 -r marcet aegrum penitus ac mersum latet. LVCAN. 1, 624. STAT. Theb. 3, 458 maculosa bidentum -a. CAPITOL. Pert. 11, 2 *et* 14, 3. *adde*: DRAC. Orest. 881 sanguine -a carent *Orestis sacrificandi*. *cf. praeterea p. 935, 43 et 936, 81*. *nota i. q. viscera*: AVG. epist. 102, 30 transvoratum cum veste hominem fuisse in -e piscis.

B ***speciatim*:** 1 *sedes animae sive vitae*: LVCIL. 488 credunt signis -r inesse in ahenis (*i. vivere deorum signa*). CIC. Tusc. 1, 18 aliis -r ipsum animus videtur. *sim.* 19 *et* 24. LVCR. 2, 269 ut videas initum motus a -e creari ex animique voluntate id procedere primum. MANIL. 4, 929 animi sedes tenui sub -e locata. VAL. MAX. 1, 6, 13 pertinere id signum (*-r in extis non repertum*) ad vitam et consilium tuum, quod utraque haec -e continerentur. CELS. 5, 26, 2 servari non potest, cui ... -r ... cui in spina medulla percussa est (5, 26, 9). SEN. dial. 5, 15, 4 vides iugulum tuum, guttur tuum, -r tuum? effugia servitutis sunt. epist. 95, 64 -r illud, quo manus vivunt, ex quo impetum sumunt, quo moventur, latet. PLIN. nat. 11, 138 pars animi ... in -e nascitur, huc subit (*sc. in faciem s. frontem*). 11, 181 *sq. fusius*. QVINT. inst. 5, 9, 5 eum mori, cuius -r est vulneratum. *cf.* 5, 9, 7. TERT. resurr. 15 in carne et cum carne et per carnem agitur ab anima quod agitur in -e. CENS. 6, 1 Empedocles, ... ante omnia -r iudicavit increscere, quod hominis vitam maxime contineat (*cf.* SOL. 1, 62 LACT. opif. 12, 6 VINDIC. med. 17. 41). CHALC. comm. 100. HIER. epist. 64, 1 Plato in cerebro, Christus monstrat in -e *esse animae principale*. CAEL. AVR. chron. 2, 30, 162 dominium vitae continens -r. *nota*: CLAVD. 1, 155 animum sortita senilem ignea longaevo frenatur -e iuventus. 2 *de pulsu cordis*: PLAVT. Aul. 626 continuo meum -r coepit artem facere ludicram atque in pectus emicare. Capt. 636 quin quiescis? ⟨i⟩ (*add. Gulielmius*) dierectum -r meum, ac suspende te. tu sussultas, ego miser vix asto prae formidine. Cas. 414 perii, -r lienosum opinor habeo, iam dudum salit, de labore pectus tundit (Cist. 551 Mil. 1088 SEN. Herc. O. 708 Thy. 756 PERS. 3, 111 TERT. nat. 2, 1. CAEL. AVR. chron. 1, 5, 148 -is saltus). CIC. nat. deor. 2, 24 cum -r animantis alicuius evolsum ita mobiliter palpitaret, ut imitaretur igneam celeritatem (SEN. Herc. f. 1299 dial. 5, 14, 3 PLIN. nat. 11, 181. 28, 97. 32, 49). VERG. georg. 3, 106 (= Aen. 5, 138) exultantiaque haurit -a pavor pulsans? (SIL. 16, 479). TIB. 1, 10, 12 nec audissem -e micante tubam (OV. ars 722 fast. 3, 36. 331 -a micant regis. 6, 338 MANIL. 5, 224 APVL. met. 11, 13). VELL. 2, 70, 5 cum mucronem ... sinistrae admovisset mamillae ad eum ipsum locum, quo -r emicat. SEN. Med. 943 haut aliter meum -r fluctuatur. dial. 4, 3, 3 imperatori ... -r exiluit. STAT. Theb. 2, 411 *Eteocli* tacito sub pectore dudum ignea -a fremunt. 4, 727 aspera pulsu -a *Argivorum sunt*. SIL. 1, 471 frigida nautis -a tremunt (2, 339). 12, 592 vagitusque incita pulsant -a virum. AVG. epist. 137, 8. MACR. somn. 1, 20, 7 -r, cuius ista natura est, ne umquam cesset a motu. MART. CAP. 2, 135 dextra -is eius pulsum pectusque pertractat (BOETH. mus. 1, 1 ISID. orig. 3, 22, 6). 3 *partes cordis*: CIC. nat. deor. 2, 138 *animae* pars concipitur -is parte quadam, quem ventriculum -is appellant, cui similis alter adiunctus est, in quem sanguis a iecore per venam illam cavam influit (CELS. 4, 1 -r ... duosque quasi ventriculos habet. AMBR. Noe 6, 14 duo sunt enim eius [*sc. cordis*] uteri). PLIN. nat. 11, 181 -r ... homini tantum infra laevam papillam, turbinato mucrone in priora eminens. 11, 182 *fusius*. LACT. opif. 10, 11 -r ... licet sit unum, duos tamen intrinsecus sinus habet, quibus fontes vivi sanguinis continentur saepto intercedente divisi (*cf. praeterea p. 937, 1*). ISID. orig. 11, 1, 118 *-is* duae arteriae sunt, e quibus sinistra plus sanguinem habet, dextra plus spiritum. 4 *in incantamentis*: PLAVT. Bacch. 27 nam credo cuivis excantare -r potes. PETRON. 63 non -r habebat, non intestina ... puerum strigae involaverant. APVL. met. 1, 13 -r miseri contubernalis mei Meroe bona scrutata protulit. *cf.* 1, 18 -r ipsum mihi avelli putavi. TAB. devot. Minturn. (Corp. X 8249) 9 dii i(n)feri, vobis come(n)do ilius mem(b)ra ... iocur umeros -r pulmones *eqs.* Audollent 250ᵃ, 24 apsumatis ... -r membra viscera. 270, 11 χορ οὐραθουρ (*sim.* 270, 19. *et l. 28. p. 934, 32*). *nota morbos cordis*: PLIN. nat. 19, 86 φθειρίασιν -i intus inhaerentem. 22, 21 -is vitiis (25, 168. 26, 35). CLAVD. 26, 120 ingentes morbos et proxima -i ulcera.

II ***in imagine*** *ita ut notio translata iam subsit*: **A** ***generatim*:** ENN. ann. 400 succincti -a machaeris. 562 non si ... ferro -r sit pectusque revinctum (*cf.* CLAVD. 26, 303). scaen. 139 lapideo sunt -e multi, quos non miseret neminis. PLAVT. Bacch. 213 non res sed actor mihi -r odio sauciat. 251 heu, -r meum et cerebrum, Nicobule, finditur, istius hominis ubi fit quomque mentio. 405 nunc experiar, sitne aceto tibi -r acre in pectore. 1159 tactus sum vehementer visco. -r stimulo foditur (Truc. 853. *sim.* STAT. Theb. 8, 93 stimulataque -a *Plutonis*). Cas. 622 tota occidi, -r metu mortuomst (VVLG. I reg. 25, 37 emortuum est -r *Nabal* intrinsecus et factus est quasi lapis [ἐναπέθανεν ἡ καρδία]). Men. 971 tergum quam gulam, crura quam ventrem oportet potiora esse, cui -r modeste situmst. Merc. 204 edepol -r miserum meum quod guttatim contabescit, quasi in aquam indideris salem (COMM. apol. 919 VVLG. Is. 13, 7. *cf.* PETRON. 42 -r nostrum cotidie liquescit. PS. AMBR. laps. virg. 8, 35 -r ... liquescens tamquam cera). Mil. 202 pectus digitis pulsat, -r credo evocaturust foras. 617 at hoc me facinus miserum macerat meumque -r corpusque cruciat (Trin. 1169 VVLG. prov. 25, 20 AVG. civ. 18, 51). Most. 143 amor ... usque in pectus permanavit, permadefecit -r meum. Persa 25 sagitta Cupido -r meum transfixit (OV. am. 1, 2, 7 CLAVD. rapt. Pros. 1, 228 INSCR. christ. Rossi II p. 90, 51, 5). Persa 801 *sq.* uritur -r mi :: da illi cantharum, extingue ignem, si -r uritur caput ne ardescat (*cf.* SEN. Ag. 132 MART. 12, 49, 9 PS. AMBR. apol. Dav. II 3, 13. AVG. civ. 19, 8 -r nostrum flagris uratur. *v. p. 931, 84*). Truc. 179 in melle sunt linguae ... facta atque -a in felle sunt sita atque acerbo aceto. 855 si alia membra vino madeant, -r sit saltem sobrium. ACC. trag. 201 qui illius acerbum -r contundam et comprimam. CIC. carm. frg. 23 ipse suum -r edens (ὃν θυμὸν κατέδων), hominum vestigia vitans *Bellerophon* (HIER. adv. Rufin. 3, 39 [*praecepta Pythagorica*] -r non comedendum id est maerorem de animo proiciendum). TIB. 1, 1, 64 non tua sunt duro praecordia ferro vincta, nec in tenero stat tibi -e silex. LIV. epit. Oxyrh. 5, 115 (perioch. 50 *dictum Catonis*) ⟨cum nec caput⟩ nec pedes nec -r haberent *legati* (*cf. p. 937, 5*. SEN. apocol. 8. AVSON. 48, 2 -r ergo versus, immo Rufus non habet [*sc. scripserat* reminisco *pro* -cor. *cf.* 49, 2]. *Otto, Sprichw. p. 74*). OV. am. 2, 9, 2 o in -e meo desidiose puer. rem. 806 stupeant multo -a sepulta mero. met. 5, 384 inque -r hamata percussit harundine Ditem *Cupido*. 7, 33 tum me de tigride natam, tum ferrum et scopulos gestare in -e fatebor. Pont. 1, 3, 22 sanabit nulla vulnera -is ope (trist. 4, 1, 97 AVG. serm. 237, 3, 3). trist. 4, 10, 66 molle Cupidineis nec inexpugnabile telis -r mihi quodque levis causa moveret, erat (EPIST. Sapph. 79). MANIL. 4, 241 et nervos tribuit membris et acumina -i, et celeres motus, nec delassabile pectus *spicula*. SEN. Phoen. 159 effringe pectus -rque tot scelerum capax evelle. Thy. 99 flagrat incensum siti -r et perustis flamma visceribus micat. dial. 5, 14, 5 cum aeque -r suum quam fili transfixum *dolore* videret. nat. 4, 13, 11 sitim istam esse putas? febris est et eo quidem acrior, quod ... -r ipsum excoquit luxuria. epist. 51, 13 proice quaecumque -r tuum laniant, quae si aliter extrahi nequirent, -r ipsum cum illis revellendum erat. PERS. 2, 54 pectore laevo excutiat guttas laetari praetrepidum -r. LVCAN. 7, 339 Pompeius stat -e gelato attonitus (*cf.* STAT. Theb. 2, 544 horrere comae sanguisque in -e gelari. 10, 622 alto -a *Creontis* metu glaciante). 9, 750 totisque furens exquireret arvis, quas poscebat aquas sitiens in -e venenum. STAT. Theb. 10, 673 *virtus* pectora dextra *Menoecei* permulsit tacite seseque in -e reliquit. *cf.* silv. 3, 1, 90 deus dilectaque Polli -a subit (SIL. 13, 319). silv. 5, 3, 12 quis sterili mea -a situ *obduxit*. SIL. 16, 541 multoque cruore exsatiata simul portantes -a sub umbras occubuere. TERT. idol. 4 quod cinis sit -r eorum et terra (resurr. 3 *cf.* VVLG. sap. 15, 10). adv. Marc. 4, 40 peponem, quem Marcion -is loco habuit. ITALA Ezech. 11, 19 *et* 36, 26 (Filastr. 151, 5 *et* VVLG.) aufer ab eis -r lapideum ... da illi -r carneum (καρδίαν τὴν λιθίνην . . . σαρκίνην). Dan. 7, 4 (Priscill. tract. 1, 8 *et* VVLG.) -r hominis datum est *leaenae*. II Cor. 3, 15 (Tert. adv. Marc. 5, 11, *qui fusius de imagine disserit*) velamen id ipsum in -e eorum (κάλυμμα ἐπὶ τὴν καρδίαν αὐτῶν, VVLG. super -r eorum. *cf.* PS. AMBR. apol. Dav. II 9, 46). IREN. 5, 13, 4 si ergo nunc -a carnalia capacia spiritus fiunt. ZENO 2, 43, 2 *diabolus* variis atque igneis sagittis armatus, totius humani generis omni momento -a perstringens. HIER. in Ier. 31, 21 p. 1068 (*ex* LXX) da -r tuum in umeros (καρδίαν σου εἰς τοὺς ὤμους, VVLG. dirige -r tuum in viam rectam), illud significat, quod cogitationes debeat operibus iungere sive umeros contemplari portantium se. PSALT. Rom. 36, 15 gladius eorum intret in -r ipsorum (καρδίαν, VVLG. -a). VVLG. III reg. 8, 38 si quis cognoverit plagam -is sui. psalm. 118, 32 cum dilatasti -r meum. 118, 70 coagulatum est sicut lac -r eorum. Bar. 6, 19 -a vero eorum dicunt elingere serpentes. Ioel 2, 13 scindite -a vestra et non vestimenta vestra. AVG. civ. 5, 4 quid hic agit rota illa figuli, nisi ut homines luteum -r habentes in gyrum mittantur. 21, 6 inspirando eorum -bus virus occultum. *nota iocosa*: PLAVT. Epid. 159 iam senatum convocabo in -e con-

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

siliarium (Most. 688). Pseud. 572 dum concenturio in -e sycophantias (Trin. 1003 metum). 742 murrinam passum defrutum, mellam, mel quoivis modi;. qui in -e instruere quondam coepit pantopolium. PARTHEN. carm. 5 intuemur -isque amplexu tenemus et fruimur mutuis tacito sic ore loquellis.

B ***speciatim:*** *partes cordis*: PLAVT. Curc. 238 lien enecat, renes dolent, pulmones distrahuntur, cruciatur iecur, radices -is pereunt, hirae omnes dolent. Most. 165 amor et cupido in pectus perpluit meum ... madent iam in -e parietes. Pseud. 1033 -r colligatis vasis expectat meum, ... ut exulatum ex pectore aufugiat meo. APVL. Plat. 1, 15 cum exardescit ira trepidansque celerioribus motibus vertex -is ipsius madens sanguine pulmonum excipitur mollitia, siti, frigore. TERT. adv. Prax. 7 solus ex deo genitus, proprie de vulva -is ipsius (PS. PHOEBAD. fid. 2 de utero -is dei). adv. Marc. 4, 19 non enim audiebant ultro qui aures habebant, sed ostendebant aures -is necessarias (ZENO 2, 69 AVG. conf. 1, 5, 5 epist. 203 BENED. reg. prol. l. 2 PASS. Petr. 14. *cf.* AVG. epist. 43, 22 non -e surdus audiret). 4, 30 hominem accipientem semen regni et seminantem in horto -is sui (*cf.* VVLG. Luc. 13, 19). ITALA (Tert. adv. Marc. 1, 20 *al.*) *et* VVLG. Ier. 4, 4 circumcidimini praeputia -is vestri. *cf.* ITALA (Tert. adv. Marc. 5, 13) *et* VVLG. Rom. 2, 29 (LACT. inst. 4, 17, 16 FILASTR. 112, 5 VVLG. *sim. saepe*). Eph. 1, 18 (Tert. adv. Marc. 5, 17) illuminatos -is oculos (ὀφθαλμοὺς τῆς καρδίας. *cf.* LACT. inst. 4, 26, 4 ZENO 1, 10, 4 HILARIAN. curs. temp. p. 155, 5 AVG. doctr. christ. 4, 5, 7 in psalm. 84, 1 quaest. hept. 5, 50 *al.* CHROMAT. beat. 6 EVGIPP. Sev. 43, 4. DRAC. laud. dei 1, 473 lumina -is. *sed cf.* Orest. 911 sapientes, lumina -is). PS. AMBR. serm. 58, 3 spinae -is, quae verbum·dei etiam vulnerare consueverunt. HIER. epist. 22, 26 -is tui ostia clausa sint sponso (CASSIOD. in psalm. 145 praef. pulsat . . . alleluia ianuas -is). VVLG. or. Man. nunc flecto genu -is mei (γόνυ καρδίας). AVG. civ. 10, 3 *deo* sacrificamus . . . in ara -is igne fervidae caritatis. ORIENT. comm. 1, 399 accipe tela, quibus -is pia moenia serves. EVGIPP. Sev. 45, 1 in -is cubiculo supplicare. PAVL. PETRIC. Mart. 4, 6 non ut de misero melius clāresceret ore, quod tam perspicui signasset pagina -is. GREG. M. moral. 2, 75 intus magnis clamoribus in -is foro litigatur. in Ezech. 1, 2, 3 ut vomer linguae nostrae proscindere non audeat terram -is alieni. *cf.* 1, 3, 16. *nota*: RVFIN. hist. mon. 1 p. 400[B] quodammodo mugitum -is gemitumque edebat. GREG. M. in Ezech. 1, 7, 8 *animal visionis* per gressum -is inveniat quemadmodum gressum boni operis ponat.

III ***translate*** (*cf. p. 930, 18*): ISID. orig. 11, 1, 118 in -e omnis sollicitudo et scientiae causa manet. **A** ***sedes affectuum:*** **1** *generatim* (*cf.* HIER. epist. 64, 1 sensus in -e est, habitaculum -is in pectore): PLAVT. Amph. 1054 neque ullast confidentia iam in -e quin amiserim. Cist. 240 ei me ⟨tot tam⟩ acerba facere in -e. Epid. 146 facile tu istuc sine periclo et cura, -e libero fabulare. Merc. 363 nec . . . mi ulla spes in -e certast. Mil. 786 (*cf. p. 937, 5*) Most. 86 (*cf. p. 936, 1*). Pseud. 235 crucior. :: -r dura. Truc. 180 eo dicta lingua dulcia datis, -e amara facitis. CAECIL. com. 218 tantan huic invasit in -r †dain dulcitas? CATVLL. 64, 94 exagitans immiti -e furores Cupido. LVCR. 1, 923 acri percussit thyrso laudis spes magna meum -r. 3, 874 subesse caecum aliquem -i stimulum *post mortem*. VERG. Aen. 10, 464 audiit Alcides iuvenem magnumque sub imo -e premit gemitum (Ov. met. 2, 622. 11, 709 attonito gemitus e -e trahuntur. HOMER. 975). 10, 870 aestuat ingens uno in -e pudor mixtoque insania luctu. 12, 18 olli sedato respondit -e Latinus. 12, 269 omnes turbati cunei calefactaque -a tumultu. CVLEX 161 stratus humi dulcem capiebat -e quietem. HOR. ars 98 si curat -r spectantis tetigisse querella. PROP. 2, 12, 6 fecit et humano -e volare deum. Ov. fast. 4, 160 inde Venus verso nomina -e tenet (*sc. Verticordia*). Pont. 1, 3, 32 confiteor misero molle -r esse mihi. trist. 3, 3, 57 quod potes extenua forti mala -e ferendo. FEST. p. 372 vecors est turbati et mali -is. PHAEDR. 2 epil. 18 fatale vitium -e durato feram (COMM. apol. 243. 400). SEN. Ag. 958 animos viriles -e tumefacto geris. Med. 442 etsi ferox est -e nec patiens iugi. nat. 1 praef. 6 non est tibi frons ficta . . . nec -r involutum nec avaritia. PETRON. 132 non et Vlixes cum -e litigat suo? frg. 25 *voltur Promethei* non est quem lepidi vocant poetae, sed -is ⟨mala⟩ livor atque luxus. PLIN. nat. 37, 203 Hispania vincit . . . vehementia -is. VAL. FL. 2, 187 evictaque matrum -a sacer Veneris gemitus rapit. 2, 647 *vestra* mitia cultu his etiam mihi (*Cyzico*) -a locis. 4, 158 diversaque regi -a gerens. 5, 290 scio perfida regis -a quidem. STAT. Theb. 3, 281 scopulos et aena precando flectere -a paro (*Martis*). 3, 679 gemitus Argia viri non amplius aequo -e ferens (7, 2). 7, 215 *Argivorum* -a levavit exhaustus sermone dolor. 11, 606 estne sub hoc hominis clementia -e? silv. 3, 3, 14 si cui -e nefas tacitum. 3, 5, 14 certe lascivia -e nulla. 4, 4, 102 vatis honorem -e exire veta. SIL. 1, 32 *Iuno* bellandi -a furore Phoenicum extimulat. 1, 63 Iuno . . . laudum spe -a fatigat *Hannibalis* (AVIEN. orb. terr. 548). 3, 246 Sychaeus . . . cui vano -a tumore maternum implebat genus. 3, 649 Bostar . . . stimulabat -a. 4, 49 inania -a ac fluxam morum gentem fovet. 4, 706 -e levem atque astus inopem contundere gentem. 7, 552 non aequavisse minorem solventur culpa, si sunt mihi (*sc. Fabio*) talia -a? (12, 306). 11, 387 tempus Poenorum . . . luxu -a importuna domandi. 11, 556 *Hannibal* tumet ingenio, fraternaque -a non tarde agnoscas et virus futile linguae. 11, 573 atrocia novi -a *Romanorum*. 13, 282 Fides agitatque virum fallacia -a. 15, 458 *Laelius* ut cantu ducebat -a senatus. 16, 121 barbarico tot discordantia ritu -a virum. 17, 292 scitusque accendere -a laudibus. MART. 2, 8, 6 te credam -is habere nihil. 3, 27, 4. 7, 78, 4. ITALA (Filastr. 128, 6) *et* VVLG. exod. 4, 21 indurabo -r Faraonis (σκληρυνῶ τὴν καρδίαν). *et saepius similiter. cf.* COMM. instr. 1, 40, 11 sed vos indurato -e subsannitis *deum* (apol. 867 *cf.* AVG. civ. 4, 25). HEGES. 2, 121 duritiam -is. ITALA deut. 8, 14 (Tert. ieiun. 6 *al.*) extollatur -r tuum. *cf.* VVLG. deut. 17 20. ITALA deut. 15, 7 (Tert. adv. Marc. 4, 16 *et* VVLG.) non avertes -r tuum nec constringes manum tuam a fratre tuo (VVLG. deut. 29, 18. 30, 17). psalm. 18, 9 (Tert. pudic. 5 *et* VVLG.). PS. CATO dist. 1, 26 simulat verbis nec -e est fidus amicus. AVIEN. orb. terr. 279 inhospita semper -a rigent *Maurorum*. VVLG. exod. 4, 14 laetabitur -e (ἐν ἑαυτῷ). Luc. 24, 32 nonne -r nostrum ardens erat in nobis? PHYSIOGN. 82 superbos et -e rigidos. OPTAT. 3, 3 p. 76, 19 exaltavit -r suum, non sicut -r hominis sed sicut -r dei (*cf.* AVG. civ. 20, 29). AMM. 28, 3, 6 -e celso ad vindictam compertorum erectus. CLAVD. 1, 248 nunc solvere multo nectare -a libet. AVG. civ. 1, 28 ex isto castitatis bono -r inflatum extulisse. 6, 4 qui -e obstinato sibi non fuerit inimicus. 9, 5 quid est autem misericordia nisi alienae miseriae quaedam in nostro -e compassio (in psalm. 125, 5 unde autem procedit eleemosyna? de -e). OROS. hist. 4, 6, 36 captum -r obliquat invidia, ut rectum natura non videat. SACR. Leon. p. 309 prostrato -e poscentes. DRAC. Romul. 10, 328 mulcentur iam -a ducis. EVGIPP. Sev. 11, 5 invisibilis *lux* -a fatentum solvebat in lacrimas. CASSIOD. inst. div. 32 omnes voluptates -is abicimus. *nota paene i. q. misericordia*: PAVL. NOL. carm. 31, 541 -e inopum vestrae pretium concludite vitae.

2 *speciatim*: **a** *sedes curae* (cordi est *v. p. 940, 3*): *cf.* VARRO ling. 6, 46 cura quod -r urat (PAVL. FEST. p. 50). ENN. ann. 51 aegro cum -e meo me somnus reliquit. PLAVT. Truc. 773 una cura -r meum movit modo. TER. Hec. 347 animus mihi redit et cura ex -e excessit. PACVV. trag. 276 lapit (*i. obdurefacit*) -r cura, aerumna corpus conficit. LVCR. 3, 116 est aliud . . . quod . . . omnis accipit in se . . . curas -is inanes. VERG. Aen. 4, 332 *Aeneas* obnixus curam sub -e premebat. 9, 223 (= 4, 528) lenibant curas et -a oblita laborum. CVLEX 91 haec cura est subdita -i. LYGD. 5, 12 nec -r sollicitant facta nefanda meum. MANIL. 5, 63 *Orion finget* curasque per omnes indelassato properantia -a vigore (*v. l.* -e videre). PHAEDR. 3 prol. 21 quamvis . . . curamque habendi penitus -e eraserim. SEN. epist. 80, 6 inter aerumnas -r ipsum excedentes necesse est agere felicem (PERS. 1, 78 *ex* PACVV.? AMM. 29, 5, 15 fessus aerumnis . . . imoque aestuans -e, nequid ultimae rationis omitteret). STAT. Theb. 1, 400 in -e sedens aegrescit cura parenti. SIL. 7, 285 at non Sidonium curis flagrantia -a ductorem vigilesque metus haurire sinebant dona soporiferae noctis. 12. 496 curasque ita -e fatigat *Hannibal*. AMBR. obit. Valent. 36 *Valentinianus* fessa curis -a (*sc. sua*) mulcebat. HIER. epist. 64, 2 curis huius vitae praegraventur -a eorum. **b** *timoris vel terroris*: LACT. opif. 14, 4 affectum iracundiae in felle constitutum putant, pavoris in -e. LIV. ANDR. carm. frg. 17 igitur demum Vlixi -r frixit prae pavore. ENN. ann. 548 at Romanus homo . . . -e suo trepidat. PLAVT. Pseud. 576 nam ea stultitiast, facinus magnum timido -i credere. 1215 mihi quoque edepol iam dudum ille Surus -r perfrigefacit. PACVV. trag. 292 ecfare quae -r tuum timiditas territet. TVRPIL. com. 47 bracchia autem procera horrorem mihi ex -e exsuscitabant. CATVLL. 64, 99 quantos illa (*Ariadna*) tulit languenti -e timores. LVCR. 6, 14 nec minus esse domi cuiquam tamen anxia -a (-i *codd.*) atque animi ingratis vitam vexare querelis. VERG. georg. 3, 106 *v. p. 931, 56*. Aen. 1, 562 solvite -e metum Teucri (SIL. 12, 324). 12, 453 miseris heu praescia longe horrescunt -a agricolis. HOR. carm. 1, 23, 8 et -e et genibus tremit (*luditur notione propria*). Ov. epist. 5, 68 femineas vidi -e tremente genas. 14, 17 -r pavet admonitu temeratae sanguine noctis (met. 15, 514. VAL. FL. 3, 237 -a pavent *Cyzici*). met. 3, 690 excute -e metum (fast. 1, 16). SEN. Med. 926 -r pepulit horror. OCTAVIA 106 trepidante semper -e non mortis metu, sed sceleris (STAT. Theb. 3, 423). VAL. FL. 1, 734 talesque prementem -e metus . . . Aesona. 1, 799 sacer effera raptet -a pavor. STAT. Theb. 3, 310 ne mihi -e supremos concipe, cara, metus. 5, 32 redit ecce nefas et frigida -i Eumenis. Ach. 1, 42 seri materno in -e timores. SIL. 6, 381 claudebam sub -e metus. 9, 263 Paulo . . . cui femineo stant -e timores. 10, 545 tacitusque pererrat intima -a pavor. 15, 587 fremit amens -e sub imo ordo patrum. VVLG. lev. 26, 36 dabo pavorem in -bus eorum. deut. 1, 28 nuntii terruerunt -r nostrum. AMM. 26, 6, 8 intrepido -e crudissimus (*Haupt*. in rapido -e rudissimus *codd.*).
c *doloris vel tristitiae*: ENN. ann. 482 haud temerest, quod tu tristi cum -e gubernas. *v. p. 941, 52*. PLAVT. Amph. 922 ego illud (ς, illum *Pal.*) scio quam doluerit -i meo. Truc. 454 quantum -e sapio dolorem. CAECIL. com. 79 hi sunt inimici pessimi, fronte hilaro, -e tristi. Most. 149 -r dolet cum scio ut nunc sum atque ut fui (Ov. epist. 6, 76). VERG. Aen. 1, 209 *Aeneas* premit altum -e dolorem. Ov. met. 11, 329 patrisque dolorem -e tuli. trist. 4, 6, 16 hoc . . . maesta-

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

que -a levat. VAL. FL. 3, 693 multusque viri cunctantia -a fert dolor. STAT. Theb. 1, 249 flammato versans inopinum -e dolorem. 2, 191 omnis -e resedit tristitia. 5, 60 movet et caelestia quondam -a dolor. 9, 824 pressum tacito sub -e dolorem. silv. 5, 1, 201 mersum in -e dolorem saevus agit. 5, 1, 248 quid nunc immodicos... fletus -e foves longumque vetas exire dolorem. SIL. 6, 86 *dolorem* non Sidonia tecta expulerint eversa meo de -e. 6, 379 -a moveri posse *Reguli*. TERT. scorp. 15 *Paulus* quid fletis, inquit, et contristatis -r meum? ITALA psalm. 50, 19 (Filastr. 110, 6) sacrificium deo -r contribulatum (πνεῦμα, VVLG. spiritus). Is. 65, 14 (Tert. adv. Marc. 4, 14 *et* VVLG.) vos clamabitis prae dolore -is (*saepius*). COMM. instr. 2, 32, 1 dolum (*i. dolorem*) -is relinquat *mors*. ZENO 2, 17, 1 clamat *propheta* non voce, sed corde (*sc. de profundis. cf.* VVLG. thren. 2, 18). VVLG. psalm. 50, 19 -r contritum et humiliatum. *sim.* AVG. civ. 5, 18 in eius -e orbitatis dolorem gloriae cupiditas vicerat. 14, 9 magnam tristitiam et continuum dolorem -is de Israelitis habentem. 19, 8 luctus quoddam non inhumani -is. CARM. epigr. 629, 8 mater abet in -e dolorem. **d** *irae, rabiei, insaniae* (*cf.* APVL. Plat. 1, 13 irascentiam verum procul a ratione ad domicilium -is deductam esse. CLAVD. 8, 241 iram sanguinis regio sub pectore -is protegit): CAECIL. com. 230 nunc... mi animus ardet, nunc meum -r cumulatur ira. ACC. trag. 450 -r ira fervit caecum. CIC. carm. frg. 27 -rque meum penitus turgescit tristibus iris. LVCR. 3, 294 *aeris* calidi plus est illis quibus acria -a iracundaque mens facile effervescit in ira. VERG. Aen. 1, 303 ponuntque ferocia Poeni -a. 6, 407 tumida ex ira tum -a residunt *Charontis* (HOR. sat. 2, 3, 213). VAL. FL. 5, 654 excidat iste ni tibi -e tumor. 6, 2 *Mars* acri -e tumet (*cf.* STAT. Theb. 3, 600 Capaneus ... longam pridem indignantia pacem -a tumens). SIL. 10, 490 mansuescere -a nescia (17, 463). 13, 344 *Pan* permulsit -a furentum. 15, 560 *Nero* rumpit flammato turbatus -e soporem. 15, 689 non tulit hanc iram tantosque in -e tumores barbarico *Livius*. ZENO 2, 15, 1 praedonum -a face furiali succensa. CLAVD. 3, 43 -e sub imo inclusam rabidis patefecit vocibus iram. DRAC. Romul. 8, 349 regis iam -a tepescunt. CIC. Arat. 424 *Orion* feras vecors amenti -e necabat. VERG. Aen. 6, 49 sed pectus anhelum et rabie fera -a tument *Sibyllae* (6, 80. *cf.* SEN. Ag. 713 anhela -a murmure incluso fremunt *Phoebadis* [Herc. O. 1339 Oed. 38]). VERG. Aen. 10, 870 aestuat ingens uno in -e pudor mixtoque insania luctu (= 12, 667). LIV. 30, 44, 6 non laeti, sed prope amentis malis -is hunc... risum esse. AMM. 21, 1, 11 aperiunt... ventura cum aestuant hominum -a. SVLP. SEV. dial. 3, 15, 5 per Martini orationes fugatis ab illius -e daemonibus. SEDVL. carm. pasch. 4, 84 *Christum* cum vidisset iniquus humano sub -e latens. *nota de animalibus*: SIL. 13, 142 spumantis equi fera -a fatigans. NEMES. cyn. 212 *rabies* imas agitat sub -e medullas *canis*. **e** *cupidinis*: ENN. scaen. 279 utinam ne umquam Mede Colchis (cordis *trad.*) cupido -e (*Eurip. Med.* μαινομένᾳ καρδίᾳ) pedem extulisses (LVCR. 4, 1138). OV. trist. 3, 11, 58 quantaque vis avido gaudia -e feras. SIL. 14, 531 ad caedes Cyclopia -e libido. TERT. idol. 23 concupiscentia vel malitia in -r hominis ascenderit. ITALA Ier. 7, 24 (Tert. adv. Marc. 4, 31) abierunt in his quae concupiverunt -e suo malo (VVLG. in voluntatibus et in pravitate -is sui mali). VVLG. Sirach 5, 2 ne sequaris... concupiscentiam -is tui. AVG. civ. 2, 2 cum funestioribus eorum -a cupiditatibus quam ignibus tecta illius urbis arderent. 5, 14 si maior in -e sit cupiditas gloriae (5, 18). 19, 5 vastet -a mortalium ... libido ipsa dominandi. *sim.* OROS. hist. 3, 1, 3 per -a cunctorum aegra belli tabuisset intentio. **f** *amoris*: PLAVT. Epid. 133 quia meo neque cara est -i neque placet *ancilla* (Men. 246 TER. Eun. 201). Merc. 590 ita mi in pectore atque in -e facit amor incendium. Poen. 196 quamquam Cupido in -e vorsatur. [Mil. 997 *A in marg.* ⟨er⟩a mea cuius propter amorem -r nunc miser⟨ae⟩ co⟨ntremit?⟩. TER. Andr. 307 dare operam, qui istum amorem ex animo amoveas (ex -e eicias DON.)]. TVRPIL. com. 76 eius aspectus repens -r torporavit homini amore. AEDIT. epigr. 1, 1 dicere cum conor curam tibi, Pamphila, -is. CATVLL. 64, 54 indomitos in -e gerens Ariadna furores. 64, 124 *eandem* ardenti -e furentem. LVCR. 4, 1059 Veneris dulcedinis in -r stillavit gutta. VERG. Aen. 1, 722 *Cupido* vivo temptat praevertere amore iam pridem resides animos desuetaque -a *Didonis*. LYDIA 79 †tanta meae vitae -is fecere rapinam. OV. epist. 11, 26 nescio quem sensi -e tepente deum. met. 9, 502 nostro vetitus de -e fugabitur ardor. CORP. IV 2457 -e sit utreisque Venus Pompeiana propitia. STAT. Ach. 1, 667 in -e manebat ille diu deceptus amor. 2, 29 occultus sub -e renascitur ardor. FRONTO p. 95 N. Antonine, meo -i dulcissime. ITALA cant. 4, 9 (Ambr. epist. 29, 20) -e nos cepisti (ἐκαρδίωσας, VVLG. vulnerasti -r meum). MART. CAP. 9, 917 (vers.) -a mulcent amor et canor iugati. CARM. epigr. 480, 9 dum vita manet, toto est in -e maritus. *nota de bestiis*: LVCR. 1, 13 volucres ... perculsae -a tua vi (*sc. Veneris*).

B *sedes cogitationis et cognitionis*: **1** *generatim*: ENN. ann. 175 tum cum -e suo divum pater atque hominum rex effatur. scaen. 34 sed mihi neutiquam -r consentit cum oculorum aspectu. PLAVT. Aul. 382 festo die si quid prodegeris, profesto egere liceat, nisi peperceris. postquam hanc rationem ventri -ique edidi. Cist. 509 satin istuc tibi in -e certumst? Mil. 196 quod volutas tute tecum in -e (Most. 86 ego atque in meo -e, si est quod mihi -r, eam rem volutavi et diu disputavi. LVCIL. 1017 LAEV. carm. frg. 3. VERG. Aen. 1, 50 flammato secum dea -e volutans. 4, 533. 6, 185 ipse suo tristi cum -e volutat [GLOSS. V 545, 44 cum animo suo]. SEN. Herc. f. 1083 VAL. FL. 2, 568 SIL. 8, 177. 12, 556 *sim.* AVSON. 422, 3 SEDVL. op. pasch. 5, 38 PASS. sept. dorm. 8). PLAVT. Pseud. 760 quidquid incerti mi in animo prius... fuit, nunc liquet, nunc defaecatumst -r mihi. Trin. 223 multas res simitu in meo -e vorso (CAECIL. com. 41 non haec in -e versantur tibi?). 660 te haec dicta -e (*del. Camerarius*) spernere perpeti nequeo. Truc. 450 cumque eam rem in -e agito. BIBAC. carm. frg. 2 en -r Zenodoti, en iecur Cratetis (*de Valerio Catone*). CIC. Phil. 3, 16 *Balbus* qui propter haesitantiam linguae stuporemque -is cognomen ex contumelia traxerat. LVCR. 1, 737 ex adyto tamquam -is responsa dedere sanctius... quam Pythia. 4, 44 quamvis hebeti cognoscere -e (5, 882 HIER. epist. 27, 1. *cf.* VAL. MAX. 6, 9, 1 hebetis atque obtusi -is. 7, 3, 2 LACT. inst. 2, 5, 4 HIER. epist. 82, 9. HIL. ad Const. 1, 7 quae obtusio intelligentiae est? quae -is hebetudo? [PHOEBAD. c. Arrian. 15]. CLAVD. 20, 48 retusi quisquam -is erit). LVCR. 6, 5 genuere virum tali cum -e repertum. VARRO ling. 7, 9 *cortumio* dicitur a -is visu, -r enim cortumionis origo. 7, 49 *cortina* a -e, quod inde sortes primae existimatae. VERG. Aen. 12, 223 Iuturna... vidit... volgi variare labantia (-entia *R*) -a. LABEO dig. 50, 16, 242, 3 vidua sic dicta est quasi vecors, vesanus, qui sine -e aut sanitate esset. MANIL. 3, 203 forsitan et quaeras agili rem -e notandam. 4, 528 nec triste ingenium, sed dulci tincta lepore -a creat. PAVL. FEST. p. 61 corculum a -e dicebant antiqui sollertem et acutum. p. 292 secordiam quidam pro ignavia posuerunt; Cato pro stultitia posuit. compositum ... ex se quod est sine et -e. PHAEDR. 4 prol. 3 consilium tacito -e damnavi ⟨meum⟩. 4, 15, 11 Prometheus ... semisomno -e et errore ebrio applicuit virginale generi masculo. PETRON. 59 tu cum esses capo, cocococo, atque -r non habebas (*cf. l. 82. p. 932, 37*). PLIN. nat. 2, 87 mirum quo procedat improbitas -is humani. 17, 29 sunt quaedam in alto secreta et suo cuique -e pervidenda. 18, 36 *vilicum* quam proximum domino -e esse debere et tamen sibimet ipsi non videri. MART. 6, 64, 16 tibi -r limante Minerva. 14, 219 accipe -r *bubulum*, quod habes (*ludit notione propria. cf.* IVV. 16, 23 dignumque erit ergo declamatoris mulino -e Vagelli [SCHOL. *ad l.* ignavus]. HYG. fab. 191 p. 122 quale -r in iudicando habuisti, tales et auriculas [*sc. asini*] habebis). STAT. Theb. 4, 490 *Tiresias et filia* formidine nulla *erant*; quippe in -e deus (*cf.* 10, 221 omnibus idem -e deus. *et p. 938, 74*). 10, 232 nutritor equorum ... vacuo sub -e movet. silv. 5, 1, 79 digna evolvere tantas sobria -a *iuvenis* vices. SIL. 13, 803 *Vlixen* -e aequantem Peleia facta. 15, 129 iuvenis... ingentia -e molitur. TERT. anim. 15 dominus ipse recogitatus -is in populo praevenit. adv. Marc. 4, 28 *al.* occulta -is (AMBR. in psalm. 118 serm. 21, 24. *cf.* HIER. epist. 54, 13 -is arcana). ITALA prov. 18, 4 (Ambr. virginit. 19, 121) aqua alta consilium in -e viri (καρδίᾳ, VVLG. ore). Is. 44, 25 (Tert. adv. Marc. 4, 25) divinationes ex -e (ἀπὸ καρδίας, Tert. adv. Prax. 19 a -e. VVLG. *aliter*). Matth. 6, 25 (Hil. in Matth. 5, 6) ne cogitetis in -e vestro (τῇ ψυχῇ, VVLG. animae vestrae). CYPR. domin. orat. 31 sacerdos *dicit* 'susum -a' ut ... plebs ... admoneatur nihil aliud se quam dominum cogitare debere (COMM. instr. 2, 35, 14 AVG. civ. 14, 13). COMM. instr. 1, 16, 5 lusus puerilis cessit: sic et -a recedant. 19, 15 si -e viges. 27, 13 si -e retractes. ARNOB. nat. 2, 60 quamvis mille per -a suspicio se porrigat atque intendat humana. 5, 4 -is Numae vivacitas. *ibid.* te captum argutia -is humani (PRISCILL. tract. 8, 119). 6, 26 adeone mortales ... -e fuerant vacui, rationis sensusque nullius. LACT. inst. 3, 15, 19 quae doctrina ... non in -e philosophi, sed in sinu meretricis est nata. 3, 20, 9 aliquid ergo Socrates habuit -is humani. MAR. VICTORIN. adv. Arrium 2, 10 concordia ὁμονοίᾳ, eodem -e eadem ἐννοίᾳ. HIL. ad Const. 2, 6 fides scribenda est, quasi in -e non sit. c. Const. 25 quod -r non ad damnationem anterioris sententiae demutasti. ZENO 1, 7, 1 sapientes ... -r suum ... argumentis insolentibus extulerunt. FILASTR. 131, 3 proiciat de -e suo malam cogitationem. VVLG. gen. 6, 5 cogitatio -is *al.* deut. 29, 4 non dedit vobis dominus -r intellegens. prov. 10, 13 virga in dorso eius qui indiget -e (ἄνδρα ἀκάρδιον) AMM. 16, 12, 55 celeri -e futura providens Caesar (20, 4, 19). 24, 3, 8 sublimitatemque -is extollebat in caelum. CLAVD. 5, 284 proderet incautis qui -a minantia verbis. rapt. Pros. 2, 12 Venus et raptus metitur -e futuros. AVG. civ. 7, 27 possidendis etiam stultis -bus. 21, 5 deficiat ratio -is et sermonis humani. 22, 6 cogitatio firmissimi ac patientissimi -is. c. Iul. op. imperf. 1, 24 si christiano -e cogitares (gen. ad litt. 10, 25 p. 328, 23). SEDVL. carm. pasch. 2, 138 -e videbatur senior *Iesus* (op. pasch. 2, 11 seniorem esse prudentia). 5, 380 dubiamque fidem *Thomas* sub -e gerebat. EVSTATH. Bas. hex. 1, 1 p. 868[B] altitudinem -is historici non valeamus attingere. COMPVT. Carth. 1, 8 si somnulentia -is ... non oppresserit sensum. PAVL. PELL. 83. DRAC. laud. dei 1, 360 viderat omnipotens haec illum -e moventem. GREG. M. moral. 1, 28 si ignorantiae obscuritas sine dubitatione nox -is est. CARM. epigr. 709, 13 -e lustrans abdita cuncta fastigia poli. *nota de animali*: MART. 11, 84, 17 unus de cunctis animalibus hircus habet -r. *cf. l. 32.* AVG. epist. 98, 4 quod miraculo divino non -i asinino tribuendum est.

2 *speciatim*: *sedes*: **a** *sapientiae*: LACT. opif. 10, 11

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

-r, quod sapientiae domicilium videtur (*cf. etiam p. 931,76*). SCHOL. Pers. 1,12 *physici dicunt* homines -e sapere. PLAVT. Epid. 384 sed qui perspicere possent -r sapientiae [igitur perspicere ut possent -is copiam]. Mil. 336 neque te quicquam sapere -e neque oculis uti? 786 cuique *mulieri* sapiat pectus; nam -r non potest, quod nulla habet. Persa 623 di istam perdant ... ut sapiens habet -r. PACVV. trag. 300 sive adeo -r sapientia imbutum foret. CIC. fin. 2,24 nec enim sequitur, ut, cui -r sapiat, ei non sapiat palatus (*lusus verborum.* 2,91). MANIL. 2,898 sub -e sagaci conde locum numenque dei (SIL. 8,464). ARNOB. nat. 2,12 dum vestris fiditis -bus et quod typ⟨h⟩us est sapientiam vocatis. VVLG. exod. 28,3 sapientibus -e (τῇ διανοίᾳ). *sim.* VVLG. Rom. 1,21 insipiens -r eorum (ἀσύνετος αὐτῶν καρδία). AVG. civ. 6,1 itane desipit -r humanum.

b *cognitionis, intellegentiae*: GRAMM. suppl. 174,26 'anima' vivit, 'animus' et 'ratio' sapit, '-r' intellegit. CASSIOD. in psalm. 103,15 -r pro rationabili intellectu poni frequens scriptura testatur. ENN. ann. 43 errare videbar ... et quaerere te neque posse -e capessere. PLAVT. Cas. 188 hau satis meo -e accepi querelas tuas. Pseud. 769 quantum ego nunc -e conspicio meo. LVCR. 5,1456 alid ex alio clarescere -e (*Polle*, -is *codd.*) videbant. VERG. georg. 1,123 pater ... movit agros curis acuens mortalia -a. STAT. Theb. 8,261 Adrastus laetificos tenui captabat -e tumultus. Ach. 1,896 -a parumper huc adverte libens atque has bonus accipe voces. GRAN. LIC. p. 8,3 opus fuit nostro -e noscere quantum memoriae tradere. APVL. met. 1,3 tu vero crassis auribus et obstinato -e respuis, quae forsitan vere perhibeantur. Plat. 1,14 ut quae prudentia -e conceperit, ea sensa promat oratio. TERT. spect. 30 quae nec oculus vidit nec auris audivit nec in -r ascenderunt (*cf.* ITALA [Tert. resurr. 26] *et* VVLG. I Cor. 2,9 *et postea saepius*). adv. Marc. 4,19 videte ... ne aure audiatis et non audiatis, non -e scilicet audientes, sed aure. 5,11 *deus* infidelium huius aevi excaecat -r, quod Christum eius non ultro recognoverint (*bis. cf.* AVG. civ. 18,35. 20,8 in quorum cotidie ... caecis et profundis -bus includatur *diabolus*). ITALA deut. 32,46 (Lugd.) attendite -e ad (ab *cod.*) omnia haec verba (προσέχετε τῇ καρδίᾳ, VVLG. ponite -a vestra). Is. 6,10 (Tert. adv. Marc. 3,6) -e coniciant (καρδίᾳ συνῶσι, VVLG. -e suo intellegat. TERT. ieiun. 6). Luc. 24,25 (Tert. adv. Marc. 4,73 *cf.* Filastr. 156,3) insensati et tardi -e in non credendo (VVLG. tardi -e ad credendum) *al.* COMM. instr. 2,36,5 optima mihi ⟨sunt⟩ bibere et -a sopire (apol. 16 -e sopiti nil sibi proponunt cognoscere). LACT. inst. 5,3,18 disce igitur, si quid tibi -is est. mort. pers. 2,2 *Christus* aperuit -a eorum et scripturas interpretatus est. ZENO 2,65 quamdiu bruti -is ... nec probando cognoscis. 2,74 credulo percipe -e. AMBR. in psalm. 118 serm. 10,45 grande enim -r est a domino creatum, quod recipiat verbum de caelestibus virtutibus. HIER. epist. 98,1 pleno -is intuitu radios *sermonis divini* quiverint sustinere. VVLG. exod. 7,23 *Pharao* nec apposuit -r etiam hac vice (ἐπέστησε τὸν νοῦν αὐτοῦ). deut. 29,4 non dedit vobis dominus -r intellegens. CLAVD. 4,14 nostrae patiens -a remitte lyrae. 24,132 nec -a decorem *Romae capiunt*. AVG. civ. 18,39 *litteras* introducant quodam modo in -a discentium. serm. 153,2,3 clausum -r habes et clavem accusas? ALC. AVIT. carm. 4,647 istum -e vide (*sc. vitalem arcum*). ARATOR ad Vigil. 22 res si qua mihi mystica -e datur. INSCR. christ. Hisp. suppl. 361,9 hic timor hic doctrina datur, hic -a docentur. c *memoriae*: VARRO ling. 6,46 recordare rursus in -r revocare. PLAVT. Poen. 578 iam tenes praecepta in -e? LVCIL. 190 scriptoris quam vera manet sententia -i (MANIL. 2,638). CATVLL. 64,231 ut memori tibi condita -e haec vigeant mandata. STAT. Ach. 1,953 hunc (*sc. memoriam pueri*) saltem sub -e tene. silv. 3,5,55 sic nunquam -e recedit nata tuo, fixamque animi penetralibus imis ... tenes. SIL. 7,57 spes heu fallaces oblitaque -a caducum (*sc. Fabiorum*). TERT. idol. 23 Zacharias ... cum manibus suis a -e dictat. VVLG. psalm. 30,13 oblivioni datus sum tamquam mortuus a -e (ἀπὸ καρδίας). prov. 3,3 describe in tabulis -is tui (πλάτος τῆς καρδίας σου. 7,3). *sim.* II Cor. 3,2 (HIER. epist. 9). INSCR. christ. Rossi I 518,9 (*a. 403*) legenti simul redeat sub -e figura. AMM. 19,3,2 clam altissimo -e retinens (20,5,10 id retineto imo -e. NICET. p. 52,5). CLAVD. 28,581 illumque diem sub -e referres. NICET. p. 8,9 brevitatem symboli in -e memoriter teneat. BENED. reg. 9 lectio apostoli ex -e recitanda. *cf.* 12. *nota fere i. q. conscientia*: TERT. anim. 15 Iohannes -e ait suo unumquemque reprehendi. *cf.* VVLG. I Ioh. 3,20. Iob 27,6 neque enim reprehendit me -r meum (σύνοιδα ἐμαυτῷ). IVVENC. 4,620 se libera sanguinis huius -a tenere sibi. AVG. in epist. Ioh. 8,9 si -r vestrum non vos accusat.

C *sedes voluntatis sim.*: AVG. c. Iul. op. imperf. 2,230 non ergo ex -e, hoc est ex voluntate. PLAVT. Capt. 530 nisi si aliquam -e machinor astutiam. Merc. 346 nec quid -e nunc consili capere possim scio. TER. Phorm. 321 cedo senem: iam instructa sunt mihi in -e consilia omnia. CATVLL. 64,294 consequitur sollerti -e Prometheus. VERG. Aen. 6,675 vos, si fert ita -e voluntas, hoc superate iugum. VAL. MAX. 1,6,13 *v. p. 931, 30.* SIL. 11,45 collidens dissona -a seditio. STAT. Theb. 5,37 vos arma vocant magnique in -e paratus. silv. 1,2,58 nec -i fixa voluntas. TERT. adv. Prax. 23 diabolus in -r Iudae non filii traditionem, sed patris ipsius immiserit. TREB. Gall. 9,3 nec tamen Gallienus ad talia movebatur obstupefacto voluptatibus -e. AMBROSIAST. in Rom. 12,7 hoc sequitur unumquemque, quod conatur ex -e. VVLG. I par. 12,33 venerunt in auxilium, non in -e duplici (οὐ χεροχένως. AVG. de serm. dom. 2,22,75). AVG. civ. 15,3 non amor propriae ac privatae ... voluntatis, sed ... ex multis unum -r faciens. in euang. Ioh. 18,8 cum scribimus litteras, facit eas primo -r nostrum, et deinde manus nostra. de mend. 16,31 *os in scriptura* conceptaculum ipsum -is significat, ubi placet et decernitur, quidquid ... enuntiatur. CYPR. GALL. Ios. 425 duci coniuncta Chalebus -a gerens. ALC. AVIT. carm. 5,325 nequam si forte velint ex -e morari. *fere i. q. inclinatio*: MART. 12,44,2 qui geris et studio -a propinqua meo. APVL. Socr. 19 p. 164 qui ... non suopte -e, sed alterius verbo reguntur. TERT. scorp. 3 illic -r habentes, ubi et thesaurum (anim. 57 *cf.* VVLG. Luc. 12,34 *sim.* psalm. 61,11 HIER. epist. 22,30). HIST. Apoll. rec. A 51 donavit ei ... vestes et unguentum secundum -r suum. *sedes audaciae*: PRIAP. 2,6 nam sensus mihi -rque defuisset castas ... sorores auso ducere mentulam ad Priapi. SIL. 3,505 languida maestis -a virum fovet hortando. 7,405 sed si compescere -a *Minucio* non datur oranti *Fabio*. 14,494 fervida -a. HIER. epist. 98,8 tota -is audacia praedicemus. CLAVD. 20,233 pavor postquam resoluto -e quievit.

D ***mens, animus*** (*opp.* corpus, caro): *cf.* TERT. resurr. 40 (*ad* ITALAM Eph. 3,17) in -bus autem dicens, quae substantiva sunt carnis, iam et ipsum interiorem hominem deputavit, quem in -e constituit. CASSIOD. in psalm. 137,1 -r significat mentis arcanum, unde taciti clamamus ad dominum, et preces nostrae multo efficacius audiuntur quam si magnis clamoribus personemus. ENN. ann. 532 pandite sultis genas et -e relinquite somnum. VARRO ling. 5,74 concordia a -e congruente. GELL. 17,17,1 Ennius tria -a habere sese dicebat, quod loqui graece et osce et latine sciret. COMM. apol. 584 Vergilius legitur, Cicero aut Terentius item; nil nisi -r faciunt, ceterum de vita siletur. AVIEN. orb. terr. 1087 claris -r studiis acuit. MACR. sat. 1,6,17 si -e praestarent *pueri*. EVGRAPH. Ter. Eun. 399 p. 421,21 ex alieno labore gloriam praeparatam solo sermone in se transferre potest, quicumque instructus est -e. CARM. epigr. 473,6 usus et arsque mihi fuerat studioso -e reperta. *imprimis apud scriptores ecclesiasticos ex usu scripturae sacrae fere i. q. anima*: *cf.* AVG. gen. ad litt. 10,6 p. 302,18 si nomine -ium voluerimus animas intellegere (*de* VVLG. psalm. 32,15). TERT. orat. 17 deus autem non vocis sed -is auditor est. ieiun. 6 incrassatum erat -r populi (*cf.* ITALA Is. 6,10 [Tert. adv. Marc. 3,6]. VVLG. excaeca -r populi [COMM. instr. 1,38,2. apol. 401 *sed* 460 -e caecati]). TERT. orat. 17 cui -r erectum potius inveniebatur quam impinguatum. anim. 9 soror ... quorundam -a dinoscit. adv. Marc. 2,19 innocens autem et purus -e. 3,14 traductiones -is, compungentes et transfigentes conscientiam quamque. 4,26 in cuius manu etiam -a sunt regum. 4,38 an ut ex ore ipsorum iudicaret illos vel ex -e? ITALA Matth. 5,28 (Tert. anim. 15 *al.*) adulteravit in -e (ἐμοίχευσεν αὐτὴν ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ, Tert. pudic. 5 *et* VVLG. moechatus est eam in -e suo). 19,8 (Tert. adv. Marc. 4,34 *et* VVLG.) propter duritiam -is vestri. Luc. 21,34 (Tert. adv. Marc. 4,39) ne graventur -a eorum crapula et ebrietate. COMM. instr. 1,30,19 tollite -a fraudis divites et sumite pacis (*i. fraudulenta, pacata*). 1,34,10 levia vos -a perducunt poenali barathro. 2,15,6 malitia⟨m⟩ nullus dimittit [ita] aeque de -e. 2,15,12 *dei* filios rectos -e bonos (*cf.* VVLG. psalm. 7,11. 10,3). 2,18,9 penetrat qui singula -a *deus.* 2,19,21 sancta dei mulier divitias -e demonstrat. apol. 580 sufficiunt ista rudibus bono -e tuenda (718 PS. HIL. dedic. eccl. p. 880D VVLG. Luc. 8,15). 679 aqua lavat sordes non intima -is iniqua. LACT. ira 24,14 sit nobis deus non in templis sed in -e nostro consecratus. HIL. c. Const. 5 *Constantius antichristus* non latera vexat, sed -r occupat. PS. HIL. dedic. eccl. p. 879D penetralia -ium nostrorum semper necessariis bonorum operum decoremus ornatibus (ZENO 1,1,5. 1,2,7). AVIEN. Arat. 298 nullique obnoxia culpae -a. 1176 furor sceleris penetraverat oestro impia -a viri (PROSP. carm. de ingrat. 75 SEDVL. op. pasch. 5,25). PRISCILL. tract. 3,68 spiritum sanctum -r electi hominis intrasse (HIER. in Matth. 18,2 p. 137). AMBR. in psalm. 1,24 etsi dormis, -r tuum vigilet, -r tuum non ferietur (inst. virg. 17,111 VVLG. cant. 5,2). 37,39 -r salutis signa demonstrat, quando causas suae perturbationis agnoscit. 118 serm. 19,3 clamat ergo -r nostrum non sono corporis, sed cogitationum sublimitate, concentuque virtutum *al.* off. 3,1,1 David propheta docuit nos tamquam in ampla domo deambulare in -e nostro et conversari cum eo tamquam cum bono contubernali. epist. 8,14 dat tibi deus in spiritu, et in -e tuo seminat dominus. virginit. 19,123 in -e amat esse Christus. AMBROSIAST. in Rom. 2,28 -is enim meritum est, quod respicit deus, non carnis. HIER. epist. 15,4 sacrilegium tantum religiosa populorum -a non hauriant. 143,1 *haeresis* infecit -a multorum. 147,1 secundum duritiam autem tuam et -r impaenitens (AVG. civ. 21,24 *al.*). PSALT. Rom. 21,27 vivet -r eorum in saeculum saeculi (καρδίαι, VVLG. vivent -a). 31,5 impietatem -is mei (τῆς καρδίας, VVLG. peccati mei). VVLG. gen. 20,6 quod simplici -e feceris. I Petr. 3,4 *mulierum* non sit extrinsecus capillatura ... aut indumenti vestimentorum cultus, sed qui absconditus est -is homo (τῆς καρδίας ἄνθρωπος). *cf.* AMBR. epist. 38,2 nemo

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

ante Petrum tali expressione usus est. RVFIN. hist. mon. 1 p. 393^{C}. AVG. civ. 1, 1 *Christi* nomini resistunt -e perverso (15, 7 *al.*). 1, 28 nec audio quod vobis interrogata vestra -a respondent. 2, 26 multo minus audebant sacra *deae* . . . casto -e damnare. 4, 30 in -bus religiosis. epist. 33, 1 me sincero -e agere. in psalm. 62, 15 qui *mala* publice operantur, sunt quidem in luce solis, sed in tenebris -is. SVLP. SEV. Mart. 10, 2 eadem in -e *Martini* humilitas, eadem in vestitu eius vilitas erat (EVGIPP. Sev. 25, 3). VITAL. CONST. epist. 1 p. 848^{C} de bono thesauro -is tui nostris visceribus irrigari iubeas (PARTHEN. epist.). ALC. AVIT. carm. 6, 548 praemia servati -is sic percipit *Ioseph.* ENNOD. epist. 3, 26 p. 90, 21 caritatem nesciunt pia -a deserere. CORP. XIII 2200 vixsit . . . integro -e. *nota translationem*: ITALA (Firm. err. 23, 2) *et* PSALT. Rom. 44, 6 sagittae tuae acutae, populi infra te decident (VVLG. sub te cadent), in -e inimicorum regis (ἐν καρδίᾳ τῶν ἐχθρῶν τοῦ βασιλέως, VVLG. in -a).

E *de ipsa* ***persona***: **1** *sing., i. q. ego, tu, ille*: ENN. ann. 382 quem (*Hannibalem*) credidit esse meum -r (*Antiochus loquitur*) suasorem summum . . . belli. PLAVT. Capt. 636 *cf. p. 931, 48.* TVRPIL. com. 87 satine ut ⟨se?⟩ meum -r voluptatibus dat? FRONTO p. 228, 18 N. *Iovem* cum -e suo agitasse. ITALA (Tert. adv. Prax. 7 *al.*) *et* VVLG. psalm. 44, 2 eructavit -r meum sermonem optimum (ZENO 2, 5, 1) *al.* VVLG. num. 16, 28 ex proprio ea -e protulerim (ἀπ' ἐμαυτοῦ). *et passim.* HIER. epist. 36, 16. OPTAT. 3, 3 p. 78, 16 extulit -r suum. CLAVD. 22, 31 fides . . . -e tuo delubra tenens. AVG. civ. 1, 10. DRAC. satisf. 210 qui sua -a domat. PERS. 6, 10 -r iubet hoc Enni, postquam destertuit esse Maeonides. VAL. FL. 3, 722 maerent Poeantia -a. SIL. 15, 329 magnis muliebria vincere -a pollicitis (*i. sororem*). *nota de homine amato*: PLAVT. Bacch. 17 -r meum, spes mea, mel meum, suavitudo, cibus gaudium (Poen. 367. *v. etiam* 383. 388 [390^{a}]). PAVL. NOL. carm. 31, 381 mei fratres, mea cura, meum -r. AVIEN. ora 51 pars mei -is Probe.

2 *i. q. homines*: VERG. Aen. 5, 729 lectos iuvenes, fortissima -a. 8, 265 nequeunt expleri -a *Herculis* tuendo terribilis oculos, vultum villosaque saetis pectora *Caci.* 10, 87 quid gravidam bellis urbem et -a aspera temptas? (*sc. Venus*). 9, 54 *hostes* Teucrum mirantur inertia -a non aequo dare se campo . . . sed castra fovere. PROP. 4, 1, 12 curia . . . pellitos habuit rustica -a patres. OV. met. 10, 351 sorores, quas facibus saevis oculos atque ora petentes noxia -a vident. MANIL. 5, 135 hinc fidae mentes tremebundaque -a creantur. 5, 144 Bacchi Venerisque sequaces, perque dapes mensasque super petulantia -a. VAL FL. 3, 375 an sibi (tibi *v. l.*) nectunt -a moras? MART. 14, 191 ut perhibent doctorum -a virorum. STAT. Theb. 7, 533 flexa Pelasgum -a labant. silv. 1, 2, 183 quas ego non gentes, quas non face -a iugavi? 5, 3, 191 non tibi certassent iuvenilia fingere -a Nestor et . . . Phoenix. SIL. 1, 615 exiguo faciles et opum non indiga -a. 7, 124 domat exultantia corda *Poenorum* sollers cunctandi Fabius. 12, 737 fraudem insidiasque putant et Punica -a. FRONTO p. 229, 9 N. sucos, quibus -a hominum somnus sopiret (*cf.* APVL. met. 4, 18). TERT. adv. Marc. 2, 2 ⟨Esaias⟩ . . . prospiciens haeretica -a. ITALA prov. 21, 1 (Tert. orat. 5) in manu *dei* -r omnium regum est (καρδία βασιλέως, VVLG. regis). Is. 66, 14 (Tert. resurr. 31 *et* VVLG.) gaudebit -r vestrum *et saepius* VVLG. COMM. instr. 1 praef. 3 discredunt inscia -a *bonum aeternum fieri.* VVLG. psalm. 103, 15 vinum laetificet -r hominis (καρδίαν). *et sim. passim.* CLAVD. 20, 116 si -a parumper respirare sinas. rapt. Pros. pr. 10. MART. CAP. 1, 91 (vers.) infanda premit sensa silentium, ne vulgata ciant -a doloribus. MAR. VICTOR aleth. 3, 701 -a profana vile putant quodcumque licet (FERRAND. epist. 3, 5). SIDON. epist. 3, 7, 4 mage differunt quam relinquant semel radicatam -a formidinem. PRISC. periheg. 221 *Nilum* iuxta habitant sapientum -a virorum. VVLG. Is. 40, 2 loquimini ad -r Ierusalem (εἰς τὴν καρδίαν Ἰ., Ier. 4, 14. *cf.* HIER. in Is. *l. l.* p. 479 idioma scripturarum est. qui enim maerenti loquitur et blandiens consolator est, ad -r loqui dicitur). Ezech. 14, 5 ut capiatur domus Israel in -e suo (κατὰ τὰς καρδίας αὐτῶν). ENNOD. carm. 1, 13, 14 sermone mundi praepotens et -a mundi contulit *apostolis.* CASSIOD. var. 1, 3, 3 cum adhuc fluctuantibus rebus provinciarum -a vagarentur. *nota de inferis*: VERG. georg. 4, 470 *Orpheus* adiit . . . nesciaque humanis precibus mansuescere -a. *de animalibus*: LVCR. 5, 864 at levisomna canum fido cum pectore -a. STAT. silv. 3, 3, 74 qui metuenda ferarum -a domant.

F ***de rebus non animatis***: TERT. anim. 55 in -e terrae . . . id est in recessu intimo et interno *eqs.* (HIER. in Is. 7, 10 p. 106 RVFIN. Orig. in gen. 17, 5 patr. 1, 2). VVLG. psalm. 45, 3 transferentur montes in -r maris (ἐν καρδίαις θαλασσῶν. *cf.* Ezech. 27, 4 *et* 25 *sqq.* Ion. 2, 4 IV Esdr. 4, 7. 13, 25. OPTAT. 3, 3 p. 79, 14 in -e maris, id est in amore saeculi). CLAVD. 26, 577 visceribus mediis ipsoque in -e (*i. patria*) videtis bella geri. AVG. doctr. christ. 4, 5, 7 -r *scripturarum* sui -is oculis vident. MACR. somn. 1, 20, 6 *mentem mundi* physici -r caeli vocaverunt. AVELL. p. 746, 14 *carbunculus* inventus est . . . in -e lapidis. DRAC. laud. dei 1, 156 arida materies rapitur de -e fluenti. CASSIOD. var. 2, 39, 11 -a illa, ut ita dixerim montium. *nota audaciora*: PAVL. NOL. epist. 12, 5 ut qui exaltationis spiritu cadere merueramus -e humilitatis resurgere disceremus. GREG. M. moral. praef. 16 haeretici nisi vetustatis -r traherent in novae vitae intelligentia non errarent. *cf.* -r sapientiae (PLAVT.) *p. 937, 2. et* -a fraudis (COMM.) *p. 938, 52.*

iuncturae: **cordi est** (*haud raro* -i *solum. cf. p. 930, 23*), *accedit subst. vel inf.*: NON. p. 88 -i est: honeste dictum, animo sedet. PRISC. gramm. II 121 quidam enim figurate 'frugi' dativum . . . cum aliis omnibus coniungi casibus non irrationabiliter dicunt, sicut 'mancipi' et '-i' et 'huiusmodi'. 564 si dicam '-i homo est mihi' '-i hominis' hoc est 'hominis qui mihi est -i', '-i homini', '-i hominem' et possum cum omnibus casibus figurate iungere dativum. III 224 dativum quoque solent Romani acquisitivorum vel effectivorum cum omni casu consociare, ut 'curae mihi est ista res, -i lucro damno'. possumus enim dicere '-i homo' . . . pro 'iucundus'. GLOSS. πρόθυμός ἐστιν. καταθύμιον. καταθύμιοι. placet. voluntati est. curae est. PLAVT. Cist. 109 nolito acriter eum (*Alcesimarchum*) inclamare: utut erga me est meritus, mihi (in *codd., corr. Camerarius*) -i est tamen. Most. 323 si tibi -i (-e *codd.*) est facere licet. CATO orig. 12. TER. Andr. 328 nuptiae . . . sunt -i (GLOSS. placent). Phorm. 800 LVCIL. 625. 629 AFRAN. com. 328. VARRO rust. 2, 10, 3 greges . . . quibus rupes ac silvae ad pabulandum -i. CIC. orat. 53 Quinct. 93 Verr. 2, 112 Att. 5, 3, 2 Lael. 15 CATVLL. 44, 3 *bis.* 64, 158. 81, 5. 95, 9 LVCR. 4, 783. 5, 1391 CAES. Gall. 6, 19, 4 VERG. Aen. 7, 326. 9, 612. 773. 10, 252. 11, 369 CIRIS 261 HOR. carm. 1, 17, 14 LIV. 1, 39, 4. 6, 9, 3. 6, 20, 16. 8, 7, 6 *al.* OV. medic. 32 SEN. contr. 2, 1, 36 CVRT. 4, 3, 23. 5, 1, 37. 5, 2, 19. 6, 9, 36 *al.* SEN. benef. 1, 15, 1 clem. 1, 12, 1 COLVM. 1, 1, 3. 18. 3, 4, 1. 10, 381 arb. 2, 1. 4, 3 *al.* PETRON. 121, 109 PLIN. nat. 18, 273 STAT. Theb. 1, 653. 5, 473. 6, 394. 12, 113 silv. 1, 4, 4. 3, 3, 108. 4, 4, 46. 4, 5, 53 SIL. 5, 97. 7, 320. 9, 204. 13, 271. 503. 734. 15, 350. 16, 648 TAC. hist. 3, 53. 4, 58. 81 SVET. Iul. 49 (-e *A m. pr.*) CARM. epigr. 227, 2 *a. 136.* GELL. 11, 13, 4 *al.* APVL. Plat. 2, 22 TER. MAVR. 2154 ARNOB. nat. 5, 20 COD. Theod. 12, 1, 66 (*a. 365*) PRISCILL. tract. 2, 50. 52 AMBR. Iob 1, 9, 30 obit. Valent. 1 HIER. epist. 52, 5 ANON. de mach. bell. 19. PACIAN. epist. 1, 2 p. 7 si animo tuo -i est. DICT. 2, 33 AMM. 17, 5, 5 CLAVD. carm. min. 25, 49 MACR. sat. 3, 5, 10. 3, 7, 8. ZACCH. 1, 31 -i semper et gaudio est. SALV. gub. 6, 94 SIDON. epist. 1, 2, 7. AVIEN. ora 20 talium iugem sitim tuo esse -i. ENNOD. epist. 4, 2 p. 98, 21 *al.* CASSIOD. var. 1, 8, 1 *al.* COD. Iust. de emend. cod. pr. 1, 2, 23, 2. 6, 4, 3, 2 NOVELL. Iust. 35, 4. 37, 7. *nota*: ENNOD. epist. 1, 5 p. 13, 7 si vobis -i sum (5, 11 p. 135, 6). cordis est: COD. Iust. 3, 1, 16 sine suspicione omnes lites procedere nobis -is est. VEN. FORT. carm. 2, 16, 28 lux tibi -is erat. corde est: STAT. Theb. 6, 829 -e labores ante alios erat uncta pale. silv. 3, 3, 14. 3, 5, 24. cordi habere: GELL. praef. 12. 2, 29, 20. 17, 19, 6 ENNOD. epist. 2, 4 p. 43, 15. cordi dare: AVIEN. orb. terr. 1046.

corde *abl. modi*, ex -e, in -e *sim. sententiae apponitur augendae*: GLOSS. Plac. V 58, 37 -e ex animo. ENN. ann. 48 nec sese dedit in conspectum -e cupitus pater. 367 omnes mortales victores -bus vivis laetantes. 470 omnes -e patrem debent animoque benigno circum sum. PLAVT. Capt. 420 videas -e amare inter se (Trin. 677 Truc. 177). CARM. epigr. 52, 4 suom mareitum -e deilexit sovo. OV. epist. 18, 156 o penitus toto -e recepte mihi. TERT. orat. 28 *hostiam* de toto -e devotam. ITALA (Tert. scorp 2 *al.*) *et* VVLG. deut. 6, 5 diliges dominum . . . ex toto -e tuo et ex tota anima tua (διανοίας) *et alibi* VVLG. *saepe; etiam* in toto -e *et* toto -e (CORP. X 1396 ex toto -e). ITALA deut. 28, 47 (Lugd.) servisti domino deo tuo in iucunditate et bono -e (ἐν εὐφροσύνῃ καὶ ἀγαθῇ διανοίᾳ, VVLG. in gaudio -isque laetitia). COD. Theod. 9, 38, 3 (*a. 367*) diem paschae, quem intimo -e celebramus. VVLG. Ios. 22, 5 serviatis in omni -e (ἐξ ὅλης τῆς διανοίας). 24, 14 perfecto -e atque verissimo (ἐν εὐθύτητι καὶ δικαιοσύνῃ). *et passim.* III reg. 8, 48 in universo -e suo (ἐν ὅλῃ καρδίᾳ). COMM. instr. 2, 18, 13 ex -e qui credit (*sc. maritus*). TYCON. 6 p. 69, 11. VVLG. Rom 6, 17 oboedistis autem ex -e (ἐκ καρδίας). *cf.* PELAG. *ad l.* p. 673^{D} ex -e . . . hoc est fideliter. AVG. civ. 21, 22 ut, quando ab eis veniam petunt . . . ex -e dimittant. ALC. AVIT. epist. 26 si ex -e convertitur. VVLG. Matth. 11, 29 mitis sum et humilis -e (ταπεινὸς τῇ καρδίᾳ).

iuxta ponuntur (*coniunguntur aut opponuntur*): anima: ITALA Ios. 23, 14 (Lugd.) (καρδίᾳ . . . ψυχῇ, VVLG. *aliter*). ZENO 1, 7, 5 HIER. epist. 140, 21 VVLG. deut. 11, 18 I reg. 2, 35 *al.* CASSIOD. in psalm. 31, 3 TAB. devot. Audollent 270, 11. animus: PLAVT. Capt. 387 Pseud. 44. 1272^{a} suo -i (-e *codd.*) et animo opsequentes. 1321 Trin. 650 Truc. 177. 455 CAECIL. com. 230. CIC. Tusc. 4, 21 (animo *Lambinus*, odio *trad.*). VERG. Aen. 1, 722 CVRT. 5, 9, 1 FILASTR. 134, 4 HIER. epist. 98, 13 SEDVL. op. pasch. 1, 2 RVST. HELP. benef. 27. *de apibus*: VERG. georg. 4, 70. *in aenigmate de vulpe*: SYMPHOS. 115. aures: APVL. met. 1, 3 TERT. adv. Marc. 4, 19 AVG. civ. 22, 7 in psalm. 146, 15 HIL. c. Aux. 6. caput: BACHIAR. fid. 7. *v. etiam vol. III 386, 54.* caro: TERT. resurr. 15. 40 PRAEF. bibl. monarch. Matth. VVLG. psalm. 72, 26 AMBROSIAST. in Rom. 2, 28 AVG. in psalm. 39, 1. 141, 15 FAVST. REI. grat. 1, 8 p. 26, 13 DRAC. Romul. 10, 223 CASSIOD. inst. div. 5. cerebrum: PLAVT. Bacch. 251 (CIC. Tusc. 1, 41 nat. deor. 1, 99) TERT. adv. Marc. 4, 10 anim. 15. corpus: PLAVT. Cist. 551 Mil. 617 PACVV. trag. 276 AFRAN. com. 76 LVCR. 5, 864 APVL. apol. 52 HIER. epist. 98, 13 AVG. civ. 18, 51. 22, 29 serm. 62, 11, 17 CHROMAT. beat. 10 OROS. hist. 3, 1, 4 SERM. Corp. Vind. 21 p. 287, 8 EVGIPP. Sev. 35, 2 GREG. M. moral. 1, 6 BENED. reg. prol.

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

79ᵇ PASS. Petr. 1 INSCR. christ. Leblant II 594. *cf. sub* corpus. facies: VVLG. II Cor. 5, 12. frons: CAECIL. com. 79 AVG. civ. 3, 30. iecur: *cf.* PORPH. Hor. carm. 1, 13, 4 iecur: pro -e ἀφελῶς. BIBAC. carm. frg. 2 CIC. nat. deor. 1, 92. 99 PLIN. nat. 11, 5. 25, 168 TERT. anim. 53 MACR. sat. 7, 9, 24. ingenium: ACC. trag. 683 AFRAN. com. 15 LVCR. 5, 1107 SEN. contr. praef. 8 MART. 3, 26, 4 SIL. 7, 219 AVG. civ. 18, 53. labia: ITALA (Tert. adv. Marc. 3, 6 *al.*) *et* VVLG. Is. 29, 13 (= Matth. 15, 8) HIER. epist. 45, 2 VVLG. prov. 26, 23. 24 AVG. in psalm. 141, 2 BACHIAR. fid. 7 NICET. p. 67, 4. lingua: PLAVT. Truc. 226 CIC. de orat. 3, 61 OV. fast. 2, 732 TERT. resurr. 45 LACT. inst. 3, 12, 5 VVLG. Iac. 1, 26 AVG. civ. 7, 31 conf. 6, 7, 12 *al.* SEDVL. op. pasch. 3, 10 DRAC. laud. dei 2, 602. 3, 683 *lingua* -is imago. medullae: SIDON. epist. 1, 5, 8. membra: MAXIMIN. c. Ambr. 118. mens: VERG. Aen. 5, 643 MANIL. 5, 135 SIL. 2, 28. 3, 5. 8, 118. 13, 90 APVL. Socr. 12 p. 146 TERT. ieiun. 6 HIL. c. Const. 10 AVIEN. Arat. 46 OPTAT. 7, 1 p. 162, 29. p. 163, 13 VVLG. Hebr. 10, 16 OROS. hist. 3, 20, 5. oculi: VVLG. II par. 7, 16 psalm. 100, 5 Ier. 22, 17 SEDVL. carm. pasch. 5, 14 PETR. CHRYS. serm. 79 p. 424ᴬ NICET. p. 66, 4. os: STAT. Theb. 12, 222 SVET. Nero 2 ITALA (Tert. adv. Marc. 4, 35) *et* VVLG. deut. 30, 14 Is. 29, 13 FILASTR. 155, 7 *cf.* HIER. epist. 78 mans. 35/6 AVG. in psalm. 30 serm. 3, 11 *al.* SVLP. SEV. Mart. 27, 2 CASSIOD. inst. div. 8 CAES. AREL. epist. de hum. 5. pectus: ENN. ann. 562 PLAVT. Men. 761 Merc. 590 Mil. 783 (*Dziatzko*) Pseud. 44 PORPH. Hor. carm. 1, 3, 10 ANON. med. ed. Piechotta 123 (*proprie*). pulmones: CIC. nat. deor. 1, 92. 99. 2, 136 PLIN. nat. 11, 170. 176. 192 APVL. Plat. 1, 10. renes: ITALA (Tert. adv. Marc. 5, 7) *et* VVLG. psalm. 7, 10 *al.* BENED. reg. 4 PASS. Felicit. p. 62, 66. sensus: ALC. AVIT. epist. 42 p. 72, 19. venter: PLAVT. Aul. 382. PETR. CHRYS. serm. 2 p. 188ᴬ oneratus venter ad vitia -r deponit. vox: AVG. serm. 82, 12, 15. vultus: HIL. c. Const. 10 QVEROL. p. 19, 15. *per allitterationem*: cogitatio: CLEM. ad Cor. 21 AVG. persev. 19, 49 *sq.* consideratio: AVG. gen. ad litt. 5, 22 p. 166, 17. consuetudo: FAVST. REI. grat. 1, 14 p. 47, 23.

epitheta notabiliora: *ad IIIA1*: altum: OV. met. 2, 622 STAT. Theb. 6, 705. 9, 713 alta Dianae -a. 11, 397 silv. 5, 3, 221 VVLG. psalm. 63, 7 AMM. 19, 3, 2. asperum: VERG. Aen. 10, 87 MART. 10, 103, 12 STAT. Theb. 1, 478. 5, 445 silv. 1, 2, 200. barbarum: OV. Pont. 3, 2, 100 SIL. 13, 90 CORIPP. Ioh. 1, 503. durum: OV. epist. 4, 156 PORPH. Hor. carm. 1, 3, 9 AMBR. in psalm. 37, 39 HIER. epist. 64, 21 VVLG. Sirach 3, 27 Is. 46, 12 *al.* AVG. civ. 5, 14. 10, 8 EVGIPP. Sev. 30, 5 VEN. FORT. carm. 3, 1, 2. *v. etiam p. 933, 64. 934, 8.* ferum: ACC. trag. 683 CATVLL. 60, 5 OV. met. 9, 178 [6, 282] OCTAVIA 88 STAT. Theb. 11, 264 COMM. instr. 1, 33, 4. forte: OV. trist. 3, 3, 57 LYGD. 2, 6 VAL. FL. 1, 316 SIL. 10, 519 AVG. civ. 22, 22. mite: AVG. epist. 48, 2 PRISC. Anast. 290 INSCR. christ. Leblant I 170, 6. immite: CATVLL. 64, 94 SIL. 4, 807. 6, 392. molle: OV. trist. 5, 8, 28 Pont. 1, 3, 32 LYGD. 6, 16 IVV. 15, 131 IREN. 4, 39, 2. *ad 2a*: aegrum: ENN. ann. 51. 349 OV. trist. 3, 2, 16 VAL. FL. 3, 75. 5; 132. 264 SIL. 8, 288 IVV. 7, 52. *ad 2b*: anxium: LVCR. 6, 14 STAT. Theb. 4, 378 PETR. CHRYS. serm. 4 p. 195ᴮ DRAC. Orest. 119. *ad 2c*: triste: ENN. ann. 482 CAECIL. com. 79 VERG. Aen. 6, 185. 383 OV. Pont. 1, 6, 2 SIL. 1, 147. *ad B1*: hebes: *cf. p. 936, 15.* *ad D*: bonum: COMM. apol. 580. 788 PS. HIL. dedic. eccl. p. 880ᴰ VVLG. Luc. 8, 15. mundum: ITALA (Tert. anim. 15) *et* VVLG. psalm. 50, 12 *et saepius.* AMBR. off. 1, 2, 6 *al.* HIER. epist. 21, 10. purum: HOR. sat. 2, 3, 213 TERT. adv. Marc. 2, 22 CLEM. ad Cor. 21 VVLG. I Tim. 1, 5 *al.* PROSP. epigr. 52, 5 CORP. V 6286 (*a. 487*). VIII 9585 CARM. epigr. 795, 14. rectum: VVLG. IV reg. 10, 15 *al.* AVG. *passim.* *ad E2*: mortalia: VERG. georg. 1, 123. 330 GERM. frg. 4, 68 MANIL. 1, 79. 2, 452 VAL. FL. 3, 94 STAT. Theb. 2, 93 CLAVD. carm. min. 32, 10. *praeterea*: alacre: VVLG. III reg. 8, 66 SEDVL. carm. pasch. 5, 432. *sim.* EVGIPP. Sev. 11, 3. *cf.* celere: AMM. 16, 12, 55. humanum: PROP. 2, 12, 6 PLIN. nat. 2, 87 AVG. civ. 6, 1 SEDVL. carm. pasch. 4, 84. intimum (imum): VERG. Aen. 10, 464 SIL. 10, 545. 13, 319. 15, 587 COD. Theod. 9, 38, 3 CLAVD. 3, 43 AVSON. 146, 25. 205, 12. totum: *v. p. 940, 49.*

derivata: bicors, concors, discors, duricors, excors, misericors, mundicors, pravicors, socors, tardicors, vecors. praecordia. corculum [cortina (VARRO ling. 7, 48), cortumio (VARRO ling. 7, 9)]. recordari (VARRO ling. 6, 46), cordatus, 2. cordax. cordolium. *Reisch.*

2. cōr *v.* corus.

1. cora, -ae *f.*, κόρη; *v. etiam nom. propr.* *pupilla oculi; cf.* CHIRON 68 pupilla, chore quae dicitur. VEG. mulom. 2, 16, 1 graece ⟨enim core⟩ pupilla dicitur. AVSON. 406, 60 libelle felix . . . cui nigellae luminum vacare dignabunt -ae. *deriv.*: bicoris. coramble.

2. cora *vox hebr. v. sub* corus.

coracēsia, -ae *f.* [*vox graeca non tradita. Th.*]. *nomen herbae*: PLIN. nat. 1, 24, 99. 24, 156 -ā et caliciā Pythagoras aquam glaciari tradit, quarum mentionem apud alios non reperio. *fort. huc pertinet* DIOSC. 4, 88 W. ἀείζων τὸ μέγα . . . Ῥωμαῖοι κεριακούσια.

coracicus *v.* hierocoracicus.

coracino, -āre [*a* corax. *Th.*]. ISID. orig. 12, 7, 43 corax nomen a sono gutturis habet, quod voce -et.

1. coracinus, -a, -um [κοράκινος. *Th.*]. *i. q. niger*: VITR. 8, 3, 14 *pecora ex eo potu* quamvis sint alba, procreant aliis locis leucophaea, aliis locis pulla, aliis -o colore. coracinum, -ī *n. species lanae nigrae*: PAVL. dig. 32, 78, 5 -um aut hysginum aut melinum. *a corace, gradu initiationis Mithriacae, appellantur sacra*: AMBROSIAST. in Rom. 1, 23 vaccas instruens (*Hieroboam ad adorandum*) in Samaria, quibus sacrificarent Iudaei, et volucres quia -a sacra habent pagani. [*corrupt.* DIOSC. 1, 59 *v.* styracinus.]

2. coracīnus, -ī *m.*, κορακῖνος. *nomen piscis*: PLIN. nat. 1, 32, 19. 24. 5, 51 *in lacu Nilide* pisces reperiuntur alabetae, -i, siluri. 32, 56 -i pisces Nilo quidem peculiares sunt (9, 68. *cf.* MART. 13, 85 princeps Niliaci raperis, -e, macelli. HEGES. 3, 26, 2 *fontem Capharnaum* Nili fluminis venam aestimaverunt, quia huiusmodi creat piscem, ut -um putes qui in Alexandrino lacu ex Nilo infusione reperitur). PLIN. nat. 9, 57. 32, 70 -i fel excitat visum. 32, 106. 127. 145. POL. SILV. nom. anim. chron. I p. 544, 11 corocacinus. [*neap.* guarracino. *M.-L.*]

corāgus *sim. v.* chor-.

corallachātes, -ae *m.* [*κοραλλαχάτης, *cf.* corallum, corallium *et* achates. *Th.*]. *genus lapidis*: PLIN. nat. 1, 37, 55 coralloachates. 37, 139 -es guttis aureis sappiri modo sparsa (*sc. gemma*). 37, 153 -es curalio *similis*, aureis guttis distincta. SOL. 5, 26 dat creta, quem curalliachaten vocant curallio similem.

corallicus, -a, -um *a* corallium. *quod corallia habet*: CASSIOD. var. 9, 6, 6 cedat corallici pelagi laudata semper opinio.

corallis, -idis *f.* [*κοραλλίς, *cf.* corallium, curalium. *Th.*]. *gemma*: PLIN. nat. 1, 37, 55. 37, 153 -is minio *similis.* *translate*: GREG. TVR. Franc. 5, 34 rusticiores vero coralis hoc puscolas (*i. pustulas*) nominabant. *dub.* GLOSS. III 608, 30. 31 altercus . . . sive simphoniaca sive gali coralem. MISC. Tir. p. 50, 23 ad fico corale (p. 59, 20).

coralliticus, -ī *m.* *fort. a* corallium, *cf. l. 46.* *lapis*: PLIN. nat. 1, 36, 13. 36, 62 corollitico in Asia reperto, mensurae non ultra bina cubita, candore proximo ebori et quadam similitudine. ISID. orig. 16, 5, 9 coraliticus in Asia repertus. *adiect. i. e lapide -o factus*: CORP. XIV 2853 (*Praeneste*) simulacra duo Spei corolitica. INSCR. comptes rendus de l'acad. des inscr. 1906 p. 562 (*a. 196*) templum Dianae corolliticae . . . perfecit.

corallium (cūralium), -iī *n.* [*gr.* κουράλιον κωράλιον κοράλλιον, *quasi* κούρη ἁλός? *v. Schrader, Reallexikon d. indogerm. Altertumskunde s. v. vocabulum ligusticum vel gallicum esse putat Sal. Reinach, Revue celtique 20, 126. Th.*]. *forma in codd. usitata* corallium (*etiam* AVSON. CLAVD.) [*bonon.* kurai. *M.-L.*], *sed forma antiquior poetarum usu probata* cūralium (LVCR. OV. GRATT. PLIN. nat. *cf.* PRISC. *l. 64*) *praeterea apud poetas*: corallum: AVIEN. SIDON. [*it.* corallo. *M.-L.*]; cōralium: SER. SAMM. *cf. l. 49. 51.* *dub. an huc pertineat* PAPYR. Wessely Wien. Stud. 24, 1902, 134 κοραλλίου.

LVCR. 2, 805 fit uti videatur *pluma columbarum* inter curalium (caeruleum *codd.*) virides miscere zmaragdos. CIRIS 434 regia dives, ⟨dives⟩ curalio (corallo *codd.*) fragili et lacrimoso electro. OV. met. 4, 750 nunc quoque curaliis eadem natura remansit *eqs.* 15, 416 sic et curalium (coraliis *codd. pleriq.*), quo primum contigit auras tempore, durescit. GRATT. 405 circa Melitesia nectunt curalia. CELS. 5, 8 p. 163 -um. PLIN. nat. 1, 32, 11 de curalio medicinae et observationes. 13, 142 fruticem . . . curalio similem. 32, 21. 22 acri ferramento praecidi, qua de causa curalium (*sc. a* κουρά) vocitatum interpretantur. 37, 153. 164 curalium (curalitium *B*, corallium *cett.*). SER. SAMM. 942 coraliumve utero sicco conectere felis. SOL. 2, 43 curallium (*v. l.* curalium, corallium). 5, 26. AVIEN. orb. terr. 1302 fulvo . . . corallo. AVSON. Mos. 69 rubra -a. AMBR. hex. 5, 11, 33. CLAVD. 10, 169 mergit se subito vellitque -a Doto. THEOD. PRISC. eup. faen. 47 coralli pulverem (CAEL. AVR. chron. 2, 4, 85). AVELL. p. 755, 21 *beryllus* coralli speciem exhibens. CASS. FEL. 32 p. 66 limatura corali. *ibid.* corali dragmas II . . . tundes (*utroque loco* coralli *alter cod.*). SIDON. carm. 11, 110 puniceo . . . corallo. PRISC. periheg. 1008 curalli lapidem . . . rubrum. ISID. orig. 16, 8, 1. LIB. pontif. p. 53, 24 scifum . . . corallo ornatum. DIOSC. 5, 147 de corallo. corallu, quem multi litodend⟨r⟩um dicunt *eqs.* 5, 148. lapis corallius: DAMIG. lapid. 7. EVSTATH. Bas. hex. 7, 6 p. 943ᴮ lapis qui corallius nominatur. dia coraliu *medicamentum*: CASS. FEL. 48 p. 123, 16. *L.*

ˣcōram [*a* co-, cum *et* ōs *ductum esse videtur, cf.* clam, palam. *v. Brugmann, kurze vgl. Gramm. d. idg. Spr. p. 451. Th.*]. *cf.* PRISC. gramm. III 74 in -am primitiva ʽclam -mʼ. *scribitur* quoram APRING. in apoc. 2, 14. 3, 14. CONC. Matisc. a. 585 p. 168, 17. GLOSS. ἐνώπιον, παρρησίᾳ, praesens (praesentibus), evidenter, ante eum, prae conspectu. φανερῶς, palam, manifeste. *de ratione quae inter* -m *et* palam *intercedat, agunt* VARRO frg. Serv. Aen. 1, 595 -m de praesentibus nobis, palam etiam de absentibus. DIFF. Suet. 317 palam omnium praesentiam notat, -m personam accipere desiderat. VLP. dig. 50, 16, 33 palam est -m pluribus. DON. Ter. Andr. 490 -m ad certos personas refertur, ʽpalamʼ ad omnes (Ad. 608). *cf.* SERV. Aen. 2, 538 PRISC. gramm. III 52 AVDAX gramm. VII 354 ISID. diff. 1, 91 DIFF. ed. Beck p. 48, 52. *de adverbio et praepositione cf.* PRISC. gramm. III 52 -m quoque et palam apud Graecos adverbia sunt quae . . . nostri etiam inter praepositiones assumpserunt. sed mihi videtur . . . adverbia ea dicere,

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

quae praepositiva possunt esse etiam casualium. 197 quaedam *adverbia* ablativo adiunguntur ut '-m iudicibus'. *ibid.* 'pone' et '-m' possunt etiam sine casualibus proferri, quia adverbia sunt.

adv. per totam latinitatem inde a PLAVTO (*ter*) *et* TER. (*septies*) *et apud poetas et apud scriptores legitur, praep. ex illo orta primum* LEX repetund. *et inde a* CIC., *sed raro prae adv. (99 a. : 4 p.)* LVCR. *ter et* CAES. *quater adv.* SALL. *1 : 2.* VERG. *septies adv.* HOR. *3 : 4,* OV. *9 : 3,* LIV. *21 : 11. postea adv. magis in abusu est, praep. in usu* (SEN. rhet. *0 : 5*; phil. *0 : 21, contra* TAC. *17 : 18.* PLIN. *6 : 2*; SVET. *12 : 6*; APVL. *15 : 3*). VVLG. *bis adv., sed paene 600ies praep. deest* CATVLL. PROP. LVCAN. PERS. VAL. FLACC. *al. postponitur praep.* (*saepe* me -m *sim.*): HOR. sat. 1, 4, 95 TIB. 1, 2, 21 OV. epist. 8, 59. 11, 89 SEN. Herc. f. 1264 STAT. Theb. 9, 97 MART. 7, 91, 5. 10, 14, 10 TAC. *decies* SVET. *ter* VLP. dig. 47, 8, 4, 14 APVL. apol. 44 TERT. anim. 1 PORPH. Hor. sat. 1, 5, 98 AVSON. 419, 53 CYPR. GALL. *bis* AVELL. p. 66, 10 DRAC. satisf. 105. *interponitur*: PLIN. nat. 35, 63 STAT. Theb. 5, 673 TAC. ann. 3, 49 CYPR. GALL. num. 291. *ante relat.* LIV. 35, 49, 1. TAC. dial. 28 TERT. scorp. 1 (*interrog.*). *post relat.* VLP. dig. 16, 3, 1, 36 LACT. inst. 5, 9, 8. [*loci corrupti*: TAC. dial. 6 ANTH. 458, 8. *per coniecturam restituti*: LIV. 31, 17, 6 (*Madvig*). FEST. p. 352 (*O. Müller*).]

I ***adverbium***: **A** *sensu proprio, saepe i. q. praesens, ipse*: PLAVT. Merc. 278 istos rastros vilico Pisto ipsi facito -m ut tradas in manum (TAC. ann. 4, 75). Pseud. 1142 quia . . . te ipsus -m (*P*, q<uia tute ip>sus ipsum *A*) praesens praesentem vides (CIC. leg. agr. 3, 1 Lael. 3 TAC. dial. 36). Trin. 580 ut -m (*i. praesente sorore*) nuptiis dies constituatur. TER. Andr. 490 non imperabat -m, quid opus facto esset puerperae, sed postquam egressast. 900 sine . . . illum huc -m adducam. Phorm. 914 quae tute dudum -m me incusaveras. Eun. 794 quae mihi ante oculos -m amatorem adduxti tuom (TAC. ann. 2, 35 nihil satis illustre . . . nisi -m et sub oculis Caesaris). Ad. 269 vereor -m in os te laudare amplius. 484 -m ipsum cedo. 608 te ipsum purgare ipsi -m placabilius est. SENT. Minuc. (Corp. V 7749) 2 -m inter eos controvosias composeiverunt. 4 Romam -m venire iusserunt. Romae -m sententiam . . . dixerunt. RHET. Her. 4, 6, 9 Chares . . . omnia -m magistrum facientem videbat. CIC. Brut. 208 magni interest -m videre me, quemadmodum adversarius . . . adseveret (Att. 12, 19, 1. 12, 34, 2 OV. Pont. 2, 8, 58 GELL. 15, 18, 12 HIER. epist. 53, 1 RVFIN. hist. mon. prol. SVLP. SEV. dial. 3, 5, 1). CIC. orat. 95 nisi -m erit comparatus ille fortior. Verr. 3, 101 facit -m esse delatum (3, 104). Manil. 66 libenter haec -m cum Q. Catulo . . . disputarem. Cluent. 39 index Avillius ex altera parte -m tenetur. leg. agr. 2, 78 -m mecum . . . disputet (Att. 3, 9, 2. 8, 3, 1. 11, 3, 1. 15, 21, 2 ut mecum -m. epist. 1, 10. 2, 9, 2. 3, 5, 4. 5, 12, 1 *et* 9. 6, 8, 3. 7, 3, 6 [*abs.*]. 12, 30, 1). CIC. leg. agr. 3, 16 veniant -m. Flacc. 35 tamen aliquid fortasse -m producti dicent. Sest. 41 suspicionem . . . alii nuntiis, alii -m ipsi excitaverunt. 118 cui . . . ne histriones quidem -m sedenti pepercerunt. prov. 22 intueor -m haec lumina . . . rei publicae (ARNOB. nat. 6, 4 ut eos possimus -m et comminus intueri). Phil. 12, 11 verecundioremne -m putamus . . . quam fuerit tum? 13, 33 *Galba* -m aderit (Att. 5, 18, 3. 15, 16, 1 CAES. Gall. 1, 32, 4 VERG. Aen. 1, 595 CVRT. 8, 10, 2 SVLP. SEV. dial. 2, 12, 1). Att. 1, 19, 11 haec nobis -m summa cura . . . sunt agenda (3, 5. 3, 9, 2. 4, 4a. 14, 13b, 1. 15, 3, 2. epist. 13, 57, 2 ad Q. fr. 2, 5, 2. 3, 1, 18 ANTON. Cic. Att. 14, 13a, 1. LIV. 24, 27, 6). CIC. Att. 1, 20, 1 -m inter nos conferemus. 5, 8, 3 ego ei -m dixeram. 7, 15, 1 ut loquerer tecum absens, quo mihi, cum -m id non licet, nihil est iucundius. 12, 1, 2 cum -m sumus (epist. 15, 14, 3 ad Q. fr. 2, 9, 1 LVCR. 4, 362 PAVL. dig. 28, 5, 59). 15, 19, 1 fugiamus igitur, et, ut ais, -m. epist. 2, 3, 1 aut scribam . . . aut . . . imparatum te offendam -mque . . . dicam. 9, 25, 2 sed iocabimur alias -m . . . brevi tempore. 13, 3 Fufium . . . velim ita tractes, ut mihi -m recepisti. 15, 14, 4 ut id, quod . . . -m communicassemus inter nos, conficiamus idem litteris. ad Brut. 1, 18, 5 sed et haec et multa alia -m cupio. *et saepius. cf. etiam p. 944, 68.* ac. 1, 13 quod -m etiam ex ipso audiebamus (LVCR. 1, 134 HOR. epist. 1, 7, 38 LIV. 26, 31, 11. 29, 18, 19. 31, 48, 5 CARM. epigr. 28 AVSON. 153, 6). SVLP. RVF. Cic. epist. 4, 5, 1 -mque meum dolorem tibi declarassem. CAEL. Cic. epist. 8, 15, 1 quae tibi exponere nisi -m non possum. LENT. Cic. epist. 12, 14, 5 mihi promiserunt Hirtius et Pansa -m (horam *v. l.*) et absenti mihi scripserunt. LVCR. 1, 134 cernere uti videamur eos audireque -m *mortuos* (CAES. Gall. 6, 8, 4 VERG. Aen. 2, 538. HOMER. 721 dubios casus, -m quos cernitis ipsi. AVSON. 153, 6). 4, 1102 nec satiare queunt spectando corpora -m. CAES. Gall. 5, 11, 2 eadem fere, quae ex nuntiis litterisque cognoverat, -m perspicit. civ. 1, 24, 6 si -m de omnibus condicionibus disceptetur (LIV. 43, 8, 2). BELL. Afr. 31, 4 haec non ipse per se -m . . . sed . . . per speculatores et nuntios imperabat. SALL. hist. frg. 4, 45 si nihil ante adventum suum . . . convenisset, -m se daturum operam. NEP. Epam. 4, 2 ille Diomedonti (-e *deter.*) -m . . . inquit. VERG. Aen. 1, 520. 3, 173 -m agnoscere vultus velatasque comas praesentiaque ora videbar. 6, 716 *animas* equidem memorare tibi atque ostendere -m . . . cupio (APVL. met. 4, 30). 8, 122 -mque parentem alloquere (TAC. hist. 4, 65 -m adire alloquique Veledam. SVLP. SEV. chron. 1, 19, 7). HOR. sat. 1, 6, 56 ut veni -m. OV. epist. 15, 223 oscula cum vero -m non dura daretis. 15, 281 -m ut plura

loquamur (TERT. adv. Prax. 14 *ib.* si forte -m ad faciem loquebatur). LIV. 27, 12, 2 et collegam -m obtestatus et per litteras Marcellum. 28, 17, 8 fidem nec dare nec accipere nisi cum ipso -m duce Romano. 28, 18, 7 mirabilioremque sibi eum virum congresso -m visum prae se ferebat. 35, 8, 7 praesens diceret et arguere -m . . . posset (43, 5, 6 AMM. 16, 6, 1). 36, 3, 9 nihil referre, ipsi -m an ad praesidium nuntiaretur. 36, 11, 1 cum patrem primo allegando, deinde -m ipse *filiam* rogando fatigasset. 42, 11, 4 *causa veniendi* ut -m moneret senatum. 44, 26, 9 se -m cognituros respondent (TERT. adv. Prax. 6. 31). VITR. 9 praef. 17 cum Lucretio videbuntur quasi -m de rerum natura disputare. SIL. 9, 60 alter tibi . . . -m fata cano vates. TAC. ann. 3, 53 magis expediat me -m interrogari. 4, 42 voces . . . verae et graves -m ingerebantur. 4, 54 nec tamen Tiberii vox -m secuta, sed obversus ad matrem . . . ait. 6, 3 Gallionem . . . increpuit velut -m rogitans. 6, 23 *Tiberius* incusare casus, qui reum abstulissent, antequam -m convinceretur. 12, 47 visui tamen consuluit, ne -m interficeret. 13, 55 sidera vocans quasi -m interrogabat. 14, 13 venerationem sui -m experiretur. 15, 36 in incerto erant, procul an -m atrocior haberetur. PLIN. epist. 6, 17, 1 quia non contingit -m, per epistulam effundam *indignatiunculam*. 6, 27, 1 scribam tamen vel . . . -m indicabo. 9, 26, 13 destines diem, quo . . . -m exigere possimus (SVET. Claud. 34). paneg. 1, 1 ab Iove ipso -m ac palam repertus est princeps (SIDON. epist. 4, 21, 3). SVET. Aug. 13 *Antonium* foedissimo convicio -m prosciderunt. 69. Tib. 66 nullo non damnatorum omne probri genus -m vel per libellos . . . ingerente. FRONTO p. 99 N. vel scribemus ad te vel -m colloquemur (HIER. epist. 67, 5). VLP. dig. 3, 3, 1, 1 procurator . . . constitutus -m vel per nuntium vel per epistulam. *cf.* 23, 1, 18. 4, 8, 27, 5 -m dicere sententiam (*ibid. bis seq. praepos.*). APVL. met. 3, 19 -m magiae noscendae ardentissimus cupitor. 6, 29 nos . . . -m deprehendunt ipsi latrones. 8, 29 iuvenes -m rem invasuri suam. 9, 21 non quidem -m noxae prehensus. 10, 9 en ecce perlatam *pecuniam* -m exhibeo. 10, 10 cum fidem suam -m lacerari videret. 10, 16 proxime consistens -m arbitratur. 11, 23 deos inferos et deos superos accessi -m. 11, 30 Osiris . . . [in] -m suo illo venerando me dignatus affamine. Socr. 16 p. 156 qui tibi queat tum insomniis, tum signis, tum etiam fortasse -m . . . mala averruncare. apol. 95 quas mihi aut -m aut denique in testamento gratias egisset. 100 tibi . . . contumelias dixit -m. TERT. adv. Hermog. 29 sed materia quidem nusquam, terra vero id est haec, -m. anim. 2 *medicina* plurimum sorori (*philosophiae*) refragatur, quod animam quasi -m in domicilio suo tractando magis novit. 18 vires animae, intellectum operantes eius veritatis, cuius res non sint -m nec subiaceant corporalibus sensibus. adv. Marc. 3, 21 haec aut prophetata nega, cum -m videntur, aut adimpleta, cum leguntur. PANEG. 5, 9 etiamsi -m voluisset affari. 6, 5 idque ipsum -m gaudeas praedicari. 12, 24 non auribus modo quarum sensus est levior, sed -m oculis ferre compulsa victoriam. 12, 31 an sustinere te -m et solum oculorum tuorum ferre coniectum . . . potuisset? AMM. 21, 6, 9 cum ei -m innoscentem quendam torquere Constantius praecepisset. SYMM. epist. 3, 3, 2 spondeo multa eximietatem tuam -m in eo reperire posse. 7, 2 ut tamquam -m locatus . . . alloquiis principum fruerer (10, 7. 6, 9 *v. l.*). VVLG. exod. 40, 21 ordinatis -m propositionis panibus (ἔναντι κυρίου). Sirach 45, 6 dedit illi -m praecepta (κατὰ πρόσωπον). CYPR. GALL. exod. 63 *Moysen* -mque locantes materno efficiunt sensu gaudere puellam. RVFIN. hist. 5, 16 multos . . . -m disputando correxerit. AVG. civ. 14, 24 qui rem mirabilem -m scire cupiebant. ZACCH. 3, 8 *diabolus* -m continuo congressurus. OROS. apol. 3, 6 ut Pelagius -m intromitteretur expetiit. AVELL. p. 65, 15 multis -m censentibus approbari. p. 66, 7 quod -m non audeat defensare. EVSTATH. Bas. hex. 6, 11 p. 935A nisi -m luna videretur. CLAVD. MAM. anim. p. 135, 13 Eucherium . . . praesentaneis -m disputationibus cognitum. *nota* -m *positus i. q. praesens*: SVLP. SEV. chron. 2, 36, 7 Vrsatus et Valens . . . -m positi . . . veniam poposcerunt. AVELL. p. 95, 18 SIDON. epist. 3, 9, 2. 5, 7, 1 CLAVD. MAM. anim. p. 83, 2 ALC. AVIT. epist. 30 p. 60, 4 COD. Iust. 5, 4, 20, 1 LEX Burg. praef. A. GREG. M. epist. 10, 50 (*opp.* absentibus). 11, 9 PASS. Andr. long. 1. ALC. AVIT. epist. 50 p. 78, 32 qui viderit -m positam iucunditatem, laudet praeteritam festinationem. *cf. etiam* -m locare *supra l. 50 et 54.* -m *omisso verbo*: CIC. Att. 2, 9, 3 sed haec -m commodius. 2, 17, 2. 3, 4. 4, 19, 2 -m, opinor, reliqua. 6, 1, 19. 7, 3, 12. 7, 5, 4 sed haec propediem -m (14, 17a, 8 epist. 9, 14, 8 12, 1, 2). 7, 8, 5. 11, 4, 1. 12, 11. 12, 21, 3. 12, 51, 3. 13, 18. 13, 19, 5. 13, 21, 7 -m igitur et quidem propenso animo ad probandum. 13, 22, 1. 13, 40, 2. 13, 41, 2. 13, 51, 1. 14, 17, 1 his de rebus ex tempore et -m. 15, 1b, 2. 15, 4, 4. 15, 8, 2 velim possis -m. 15, 22. 16, 7, 6. 16, 12. epist. 5, 21, 2 sed haec et multa alia -m brevi tempore licebit. 9, 8, 2 sed haec -m et saepius. 13, 47. 16, 17, 1 ad Q. fr. 2, 6, 2 POLLIO Cic. epist. 10, 32, 3 PLIN. epist. 6, 2, 9. 8, 22, 4. TAC. ann. 6, 42 multis -m et approbantibus Surena . . . Tiridaten insigni regio evinxit. *de tempore*: APVL. met. 10, 26 mulier . . . -m detento calice inquit. CYPR. GALL. num. 709 se -m somno lapso explicat *leo* (*ibid.* confestim).

B *sensu latiore i. q. palam*: *cf.* CAPER gramm. VII 97 -m illo dicendum, non palam illo. nam palam ad multos refertur . . . etiamsi hoc veteres variaverint. GLOSS. *p. 942, 75.* VERG. Aen.

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

1,520 postquam introgressi et -m data copia fandi (= 11, 248). HOR. carm. 3, 6, 26 iussa -m non sine conscio surgit marito (*cf.* IVV. 6, 140 -m licet innuat atque rescribat). OV. am. 3, 14, 16 nec pudeat -m verba modesta loqui. epist. 3, 79 neve meos -m scindi patiare capillos. ars 3, 215 *sq.* nec -m mixtas cervae sumpsisse medullas nec -m dentes defricuisse probem. 3, 235 non pectendos -m praebere capillos. met. 9, 560 et damus amplexus et iungimus oscula -m (cara *v. l.*). LIV. 2, 47, 4 Manlius quoque ad restituendam aciem se ipse -m offert. 3, 10, 10 tribuni -m in foro personare fabulam. 4, 40, 6 advocata contione ... C. Iunius ... equitem vocari iussit -mque ei ... inquit. 26, 27, 9 ut -m coarguebantur et quaestio ... foro medio haberi coepta est. 29, 19, 7 Locrensibus -m senatum respondere. 31, 15, 1 in contionem extemplo populus vocatus, ut rex, quae vellet, -m ageret. VITR. 7 praef. 9 quorum responsum, quid senserint scribentes non potest -m indicari. STAT. Ach. 1, 153 queruntur centauri raptasque domos abstractaque -m armenta. TAC. hist. 2, 76 Mucianus post multos secretosque sermones iam et -m (coronam *M*) ita locutus. ann. 6, 8 spectamus porro quae -m habentur. 13, 25 ipse occultus et plerumque -m prospectans. SVET. Aug. 27 Pinarium equitem ... -m confodi imperavit. 39 lenissimum genus admonitionis fuit traditio -m pugillarium, quos taciti et ibidem statim legerent. Claud. 16 essedum argenteum ... redimi concidique -m imperavit. Nero 7 amitam autem Lepidam ream testimonio -m afflixit. 41 aut senatu aut populo -m appellato. 49 scrobem -m fieri imperavit. Vit. 14 quendam ... -m interfici iussit. Dom. 23 clipeosque et imagines eius -m detrahi ... iuberet. GELL. 13, 12, 9 iniuria, quae -m fieret, arceretur. 16, 19, 11 ut iam statim -m desiliret praeceps in mare. APVL. met. 3, 3 habetis ... reum -m deprensum. flor. 24 p. 49 -m, luce clarissima, accubuit -mque virginem imminuisset. TERT. adv. Prax. 24 patre -m de caelis filium profitente. PANEG. 8, 1 Flavia ... tota profecto -m de tuis ... beneficiis ... loqueretur. 8, 2 omnes homines -m non indigentes iuvare boni sit principis. IVVENC. 4, 620 -mque a crimine palmas abluit *Pilatus*. MAXIMIN. c. Ambr. 137 *Ioannes* qui -m ostendit. ARATOR act. 1, 82 surgit et ... -m sic venerandus ait.

II ***praepositio*:** **A** *c. ablat.*: **1** *de personis*: **a** *sensu proprio*: LEX repetund. (Corp. I 198) 40 utei is ad sese veniat aut adferatur -m eo. CIC. Brut. 88 plurumis audientibus, -m ipso Laelio sic illam causam ... dixisse Galbam. Pis. 12 mihi vero ipsi -m genero meo ... quae dicere ausus es? epist. 13, 6, 1 credo te memoria tenere me et -m P. Cuspio tecum locutum esse. rep. 1, 34 te cum Panaetio disserere solitum -m Polybio. CAEL. Cic. epist. 8, 4, 4 ut -m eo (*Pompeio*) de successione provinciarum ageretur (LIV. 27, 25, 1. 29, 17, 4. 30, 21, 11. 30, 23, 1. AVG. civ. 2, 4). SALL. Iug. 9, 4 -m amicis et cognatis ... dicitur ... verba cum Iugurtha habuisse. 109, 1 Sulla respondit pauca se -m Aspare locuturum. NEP. Epam. 6, 4 -m frequentissimo [legationum] conventu ... tyrannidem coarguit. HOR. sat. 1, 4, 74 non recito cuiquam ... non ubivis -mve quibuslibet. 1, 4, 95 mentio si quae ... iniecta ... te -m fuerit (*cf.* PORPH. Hor. sat. 2, 5, 98 quod tamen se -m non evenisse nosset). epist. 1, 17, 43 -m rege suo (sua *Bentley*) de paupertate tacentes. ars 185 ne pueros -m populo Medea trucidet. TIB. 1, 2, 21 *Venus docet* viro -m nutus conferre loquaces. OV. epist. 8, 59 Hermione -m quisquamne obiecit Oresti. 11, 89 cum mea me -m ... viscera (*sc. infantem*) montanis ferret edenda lupis. fast. 5, 69 verba quis auderet -m sene digna rubore dicere. RVT. LVP. 2, 18 audacter -m eo reprehendendum. DECRET. Pis. de C. Caesare (Corp. XI 1421) 58 -m proquaestoribus. EPIST. imp. Aug. Suet. vita Hor. p. 45 ut illo -m fieret a me tui mentio. LIV. 3, 48, 4 sinas hic -m virgine nutricem percontari. 5, 36, 4 responsum -m Romanis accipere velle. *bis.* 26, 30, 12 maneant ... ut -m iis respondeam. 26, 33, 4 ⟨ut⟩ -m imperatore disceptaretur (SVLP. SEV. chron. 2, 41, 7). 35, 48, 1 -m T. Quinctio datum est concilium. 35, 49, 1 -m quibus magis, quam apud quos verba faceret ... rationem habuisse. 37, 10, 7 -m nuntio ... sua manu scripsit. 45, 10, 15 iudicia ex decreto -m his facto Rhodii exercebant. PAVL. FEST. p. 57 cognitor est, qui litem alterius suscipit -m [ab]eo, cui datus est. SEN. contr. 1, 2, 7 -m sacerdote obsceni⟨s⟩ homines abstinent. 1, 4, 5 matrem -m patre occidere (1, 4, 9. 10, 2, 6 AMBR. Isaac 7, 58). 9, 4 (27), 22 patrem -m tyranno caedi. SEN. Herc. f. 1264 occidam :: genitore -m? apocol. 1 -m pluribus nunquam verbum faciet (epist. 11, 4). dial. 2, 16, 4 -m uno aliquid dictum videmus, -m pluribus indignamur. 5, 35, 2 -m domino? inquis: immo -m patre familiae (epist. 47, 4 IVV. 11, 47). 5, 40, 3 crustallina ... -m se frangi iussit. 6, 5, 1 loquantur aliquid -m te (6, 5, 2). 6, 20, 6 -m Catone peccare (epist. 97, 1). benef. 2, 11, 3 si quis -m nobis narrabit. 6, 27, 3 -m eo, cui prodesse vis, opta. 6, 38, 5 quae facere -m teste possimus (nat. 4 praef. 18 MOD. dig. 24, 3, 58 COD. Iust. 6, 23, 28, 2. 4. 6, 23, 29, 3 BENED. reg. 59). nat. 3, 18, 3 huc afferatur, -m me animam agat. epist. 3, 3 ulla verba -m amico meo retraham? PS. SEN. mon. 8 iucundissimus amicus, -m quo te solum non putes esse ... fidelissimus, -m quo te solum putes esse. 146 -m quo te peccare pudeat. CVRT. 8, 8, 19 ut -m his probra ... referantur. ASCON. Mil. p. 40 -m accusatore ac reo pilae ... aequarentur. PLIN. nat. 25, 98 radicem ... -mque nobis contusam ... in mare sparsere. 35, 63 dracones duos strangulans Alcmena matre -m pavente et Amphitryone. STAT. Theb. 5, 673 ingratis -m tot milibus ausus. MART. 6, 21, 3 haec -m domina; sed nequius illud in aure. 7, 88, 4 me legit ... -m tetrico casta puella viro (ANON. Vales. 10, 48). 7, 92, 5 pensio te -m petitur. 10, 14, 10 me -m pedere. 11, 16, 10 posuitque meum Lucretia librum, sed -m Bruto; Brute, recede legat. 12, 93, 2 qua moechum ratione basiaret -m coniuge. QVINT. inst. 6, 3, 47 qui coqui filius habebatur, -m eo suffragium ... peteret. IVV. 8, 9 si -m Lepidis male vivitur. 10, 22 cantabit vacuus -m latrone viator. 11, 59 pultes -m aliis dictem puero, sed in aure placentas. TAC. dial. 28 -m qua neque dicere fas erat quod turpe dictu. 29 quid -m infante domino dicat. Germ. 19 nudatam -m propinquis expellit (ann. 13, 32 propinquis -m). ann. 1, 19 seque -m mandata darent (6, 4). 1, 75 multa eo -m ... constituta. 3, 14 ipso Germanico -m id ausum. 3, 18 senatu -m percontatus est (PLIN. epist. 8, 6, 12). 3, 24 patribus -m respondit. 3, 49 socru eius Vitellia -m multisque illustribus feminis. 11, 2 intra cubiculum auditur, Messalina -m, et Suillio ... obiectante. 13, 21 Burrus ... Seneca -m fungebatur. 13, 38 totis exercitibus -m (SCHOL. Verg. Veron. Aen. 10, 241). 14, 59 eum centurio trucidavit -m Pelagone spadone. 15, 24 legionibus -m regnum auspicaretur. 15, 61 haec ... relata sunt Poppaea et Tigellino -m. PLIN. epist. 2, 18, 2 -m multis ordinis nostri clare iocabantur. HYG. fab. 35 p. 67 parentes *Ioles* -m ea interficere. SVET. Tib. 43 invicem incestarent -m ipso. 62 damnatos ... praecipitari -m se in mare iubebat (Nero 33 se -m. Otho 1. VOPISC. Aurelian. 49, 3 peccantes -m se caedi iubebat). Tit. 10 populo -m ubertim fleverat (TERT. nat. 1, 10 manifeste -m populo non peieraret. ITALA psalm. 67, 8 [Cypr. testim. 2, 28, VVLG. in conspectu] Luc. 1, 17 [Tert. anim. 35, VVLG. ante]. ALTERC. Heracl. p. 133 -m omni populo *ter*. VVLG. exod. 13, 22 *et saepe*. num. 16, 9 -m frequentia populi. act. 19, 9 -m multitudine. AVG. civ. 10, 13). TAB. cer. Dac. (Corp. III p. 948) 9 scripsi ... -m ipso praesenti L. Vlpio Valerio. FRONTO p. 74 N. te -m paucissimis ac familiarissimis meis ... absentem insectatus sum. APVL. apol. 44 forte me -m semel decidit. VLP. dig. 4, 8, 27, 5 -m furioso vel demente non videtur dici (IVLIAN. dig. 4, 8, 49 pr.). 16, 3, 1, 36 ab his quibus -m signacula remota sunt. 29, 2, 25, 10 -m Titio iussit adire (FLORENT. dig. 50, 16, 209). 47, 8, 4, 14 ut turba -m servum verberaret. GAIVS inst. 4, 83 cognitor ... in litem -m adversario substituitur (SVLP. SEV. chron. 2, 45, 3). TERT. orat. 24 *Paulus* -m omnibus eucharistiam fecit. scorp. 1 ubi et quando et -m quibus confitendum. adv. Marc. 3, 22 revelaverat dominus ... sanctum ... -m nationibus *al.* ITALA deut. 25, 2 (Lugd.) constitues eum -m iudicibus (ἔναντι, VVLG. -m se). 28, 25 (Lugd.) -m inimicis tuis (ἐναντίον, VVLG. ante). Ios. 10, 8 (Lugd.) non resistet ex illis quisquam -m vobis (ἐνώπιον, VVLG. tibi). Matth. 10, 32 (Tert. scorp. 10 *et* VVLG.) qui in me confessus fuerit -m hominibus ... in illo confitebor -m patre (ἔμπροσθεν) *al.* LACT. inst. 2, 15, 3 quod plerumque *daemones* -m cultoribus suis faciunt. 5, 9, 8 quibus -m male vivere pudet (LVCIF. moriend. 3 p. 289, 16). AVSON. 419, 53 te -m promi iubes. 439, 2 muneribus -m contione ditatur. PS. AMBR. laps. virg. 3, 10 quid facies -m castis apostolis? *et saepius*. HIER. epist. 92, 3 -m episcopis et omni clero negotium dicere. VVLG. gen. 18, 8 tulit quoque butyrum et lac et vitulum ... et posuit -m eis (αὐτοῖς) *et sim. passim.* OPTAT. 5, 8 p. 138 ne causam suam -m masculis indicaret. CYPR. GALL. gen. 655 eduxit natas -m genetrice sequentes. Ios. 212. RVFIN. epist. Clement. 19 in medio -m omnibus manum mihi imposuit. SVLP. SEV. chron. 2, 45, 3 ut de fide -m adversariis disceptaret. ZACCH. 1, 22 -m tribunali astabimus. AVELL. p. 66, 10 ut rem ... absolvat nobis -m disceptatio plurimorum. SIDON. epist. 1, 11, 3 plurimis -m ... sciscitarentur. 7, 9, 6 deque -mque metropolitano verba facturus. GENNAD. dogm. 74 hoc martyr -m persecutore facit. DRAC. satisf. 105 te -m ... paenitet. HIST. Apoll. 46 puellis -m se praesentatis (48). CONC. Matisc. a. 585 p. 168, 17 quoram sacerdote. BENED. reg. 23 obiurgetur publice -m omnibus. *coni. c. verbis movendi*: GREG. TVR. Franc. 2, 6 clamor ascendit -m deo. 5, 20 accedentes -m papa (*sed cf. etiam* LEX repetund. *p. 945, 36*). *nota de animalibus*: PHAEDR. 2, 3, 4 noli -m pluribus hoc facere canibus. ITALA apoc. 14, 10 (cod. g) -m agno (ἐνώπιον, Primas. sub oculis. VVLG. ante conspectum *sed cf.* 5, 8). *de diis*: STAT. Theb. 9, 97 funera dis -m et caelo inspectante tueri. MART. 5, 2, 8 *librum* -m Cecropia legat puella. TAC. ann. 4, 8 disque et patria -m obtestor. ITALA exod. 33, 13 (Tert. adv. Marc. 4, 22 *al.*) si ergo inveni gratiam -m te (ἐναντίον σου). -m me *et sim.* VVLG. *passim.* ITALA deut. 26, 5 (Lugd.) dices -m domino deo tuo (ἔναντι, VVLG. in conspectu). *al. sim.* (VVLG. gen. 6, 8 *et sim. passim.* RVFIN. hist. mon. 10). HIL. myst. p. 27, 4 -m deo esse ⟨curam⟩ innocentium.

b *latiore sensu ex translatione*: PRISC. gramm. III 311 Attici ἐναντίον τοῦδε pro -m illo. *de hac re cf.* AVG. quaest. hept. 2, 66: 'venit autem et Aaron ... manducare panem ... ante deum' (VVLG. exod. 18, 12); vel sicut alii codices habent '-m deo'; quod graece scriptum est 'ἐναντίον τοῦ θεοῦ'. ITALA deut. 12, 8 (Lugd.) quod placitum sibi -m eo (ἐνώπιον, VVLG. *aliter*). ITALA deut. 15, 18 (Lugd.) non erit durum -m te (ἐναντίον σου, VVLG. *aliter*). iud. 14, 7 (Lugd.) placuit -m Samson (ἐνώπιον *Alex.*, VVLG. *aliter*). Eph. 1, 4 (Mar. Victorin. *ad l.*) -m ipso in caritate praedestinans nos (κατενώπιον αὐτοῦ, VVLG. in conspectu). apoc. 2, 14 (cod. g *et* VVLG.) mittere scanda-

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

lum -m filiis Israel (ἐνώπιον, Primas. sub oculis). 15, 4 (Primas.) omnes gentes... adorabunt -m te (ἐνώπιον, cod. g ante, VVLG. in conspectu). PSALT. Rom. 50,5 delictum meum -m me est (ἐνώπιον, VVLG. contra). 76,3 deum exquisivi manibus...-m eo (ipso *trad.*, ἐναντίον, VVLG. contra). VVLG. gen. 20, 15 terra -m vobis est (ἐναντίον σου). *et alia.* EXC. barb. chron. I p. 92, 3 tempus omnium rerum venit -m me.

2 *de partibus corporis*: VVLG. Iob 4,16 imago -m oculis meis (πρό; psalm. 78, 10 Is. 49, 16 Ioel 1, 16 Soph. 3, 20 AVG. civ. 1, 19 conf. 2, 1, 1. trin. 2, 5, 9 illa quae -m corporeis oculis foris geruntur, ab interiore apparatu naturae spiritualis existunt). Is. 66, 23 adoret -m facie mea (ἐνώπιον; Ezech. 1, 12. 30, 24 Os. 7, 2). GREG. TVR. Franc. 5, 18 prosternitur -m pedibus sacerdotum. *de rebus non animatis*: ITALA Ios. 24, 25 (Lugd.) -m tabernaculo domini dei (ἐνώπιον, *om.* VVLG.; VVLG. exod. 29, 10. num. 3, 7. 8, 9 I par. 6, 32 *al.*). VVLG. exod. 30, 6 -m propitiatorio (ἀπέναντι; lev. 16, 2). 40, 5 -m arca testimonii (ἐναντίον; Ios. 7, 6 *al.*). num. 17, 4 -m testimonio (κατέναντι). III reg. 8, 31 -m altari tuo (κατὰ πρόσωπον; IV reg. 11, 18 *et al.*). GREG. TVR. Franc. 3, 15 -m sterpe spineo restiterunt. *de sideribus*: MANIL. 5, 318 non illo (*sc. haedo*) -m digitos quaesiverit hasta. TERT. anim. 1 palmas gestit infringere ipsa morte -m. VITA Vedasti 9 -m praesentia fidelium suorum.

B *cum aliis casibus*: **1** *c. accus.*: ITALA deut. 22, 17 (Lugd.) replicabit vestimenta -m seniores (ἐναντίον τῆς γερουσίας, VVLG. -m senioribus). Is. 53, 7 (Tert. adv. Marc. 4, 42 Cypr. testim. 2, 15 [tondentem *A, sed* m *erasum*] Firm. err. 27, 5) agnus -m tondentem (ante Tert. *cod. M*, ἐναντίον τοῦ, VVLG. *abl.*). Ier. 15, 9 (Wirc.) -m inimicos (ἐναντίον τῶν, VVLG. *aliter*). act. 6, 8 (cod. h) signa -m plebem (ἐν τῷ λαῷ, VVLG. in populo). 7, 10 (cod. g) -m Farao regem Aegypti (cod. d regae; VVLG. in conspectu). I Thess. 3, 9 (cod. d) -m deum nostrum (ἔμπροσθεν τοῦ, VVLG. ante). CLEM. ad Cor. 60 facere bona -m te et -m principes nostros. CYPR. GALL. gen. 828 *odores* dominum -m laetis cum flatibus halant. exod. 228 cumque pedes -m sancti se prona dedisset. num. 291 ille meos -m potis est consistere vultus. 508 domini imperio, cui credere -m Iudaeas acies decuit. GREG. TVR. Franc. 4, 28 lychnus -m sepulcrum eius ardebat. VISIO Pauli 29 studium rectum habentes -m dominum deum.
2 *c. genet.*: ITALA I Thess. 2, 19 (Theod. Mops. *l. l.*) -m domini nostri Iesu Christi (ἔμπροσθεν τοῦ, VVLG. ante). LIB. iubil. 15, 27 -m angelorum vultus et angelorum sanctificationis sanctificavit Istrahel.

synonyma: comminus, ante, contra (VVLG.). *opposita*: per litteras, absens, procul, clam *sim.*

derivatum: incoram (APVL.). *Reisch.*

coramblē *f.* [*vox graeca non tradita, cf. esse videtur c.* κόρη *et c.* ἀμβλύς, ἀμβλύνειν. *Th.*]. *nomen herbae*: COLVM. 10, 178 nunc veniat quamvis oculis inimica -e.

corārius *v.* coriarius.

corax, -is *m.*, κόραξ. ISID. orig. 12, 7, 43 corvus sive -x nomen a sono gutturis habet, quod voce coracinet. GLOSS. corvus. hraebn (*anglosax.*). corvus et mons altissimus inter Calli[o]polim et Naupactum. NON. p. 82 -em nove positum pro corvo (GLOSS. V 638, 65), Cicero de oratore III (*3, 81*): quare -em istum vestrum patiamur nos quidem pullos suos excludere (*ludit nomine rhetoris celeberrimi, sim.* MART. CAP. 5, 433 in eiusdem virgae culmine -x oris aurati venientis feminae [*sc. rhetoricae*] auspicio praevolabat). *v. etiam nom. propr.*
1 *avis, i. q. corvus*: PS. CYPR. ad Novat. 2 ex illa igitur arca *Noe* remittuntur duae aves, -x (VVLG. gen. 8, 6 corvus) et columba. SOL. 40, 24 (PLIN. nat. 8, 101 corvus). ITALA cant. 5, 11 (Paul. Nol. epist. 23, 28) crines eius abietes, nigrae sicut -x (VVLG. corvus. PAVL. NOL. *l. c.* id est corvus . . . nunc -x iste non noctis sed luminis corvus est). **2** *machina*: VITR. 10, 13, 8 de -e nihil putavit scribendum, quod animadverteret eam machinam nullam habere virtutem (*syn.* 10, 13, 3 corvum demolitorem, quem nonnulli gruem appellant).

deriv.: coracinare, coracinus *et* -īnus. *compos.*: nycti-, phalacro-, pyrrho-, rhinocorax.

corbān, corbanās *v.* corbona.

[**corbet** sentit GLOSS. V 495, 47. *fort.* cor habet *Götz.*]

corbēs *v.* corbis.

corbicula, -ae *f. a* corbis *deminutive.* PALLAD. 3, 10, 6 fit ex vimine parva -a. [*francog.* corbeille. *M.-L.*]

corbio, -ōnis *m. cf. c.* corbis. GLOSS. V 296, 10 formiones corbes -es.

corbis, -is *m. et f.* [*fortasse cf. c. theodisc.* ref *island.* hrip '*instrumentum gestatorium quod umeris sustinetur*'; *v. Kluge, Etymol. Wörterb. d. deutschen Spr.*[6] *s. v. Reff. Th.*]. VARRO ling. 5, 139 -es ab eo *dictae*, quod eo spicas aliudve quid corruebant. ISID. orig. 20, 9, 10 -es dicti, quod curvatis virgis conteguntur. *de formis*: *nom. sing.* corbēs: CHAR. gramm. I 40, 2 add. p. 607 -es κόφινος corbis. GLOSS. corbs: FRG. Bob. gramm. V 561, 35. *abl.* corbi: CATO agr. 136. -e: CIC. Sest. 82 OV. met. 14, 644 PETRON. 33. *acc. plur.* corbeis *refutat cum Varrone* PLIN. dub. serm. frg. Char. gramm. I 129. *de genere*: *masc.*: BELL. Hisp. 5, 1 COLVM. PETRON. 33 (*v. p. 948, 27*) EVGRAPH. Ter. Andr. 769 PRVD. ditt. 147 ISID. orig. 20, 9, 10 *testanturque* PRISC. gramm. II 160, 3 PHOC. gramm. V 418, 29 CAPER gramm. VII 101, 14 (*sed* 109, 1 -es hae, non hi). ARS Bern. gramm. suppl. 117, 16. *cf.* NON. p. 197. *fem.*: VARRO ling. 5, 139 CIC. Sest. 82 AMM. 20, 11, 18. SERV. georg. 1, 165 'haec -is' dicendum est secundum Tullium (*Sest. 82*). DVB. NOM. gramm. V 574, 11 -es generis feminini ut Cato (*?, fort. Cicero v. l. 19*) '-es messorias'. CAPER *v. l. 2.* GLOSS. εἶδος κοφίνου. κόφινος. -em fiscina⟨m⟩, cophinum graece. fiscinam cophinum. couel, mond (*anglosax.*). V 350, 39 corben (?) mondi (*anglosax. instr. sing.*). II 591, 1 qualus cofinus -is. V 296, 10 formiones -es corbiones. *legitur inde a* PLAVTO *et* CATONE; *apud poetas non nisi* PLAVT. PROP. OV. PERS. IVV. *singulis locis.* [*it.* corba. *M.-L.*]

VARRO rust. 1, 22, 1 quae ex viminibus et materia rustica fiunt, ut -es, fiscinae *eqs.* (*cf.* COLVM. 11, 2, 90. VLP. dig. 33, 7, 8 pr. [*cf.* PAVL. sent. 3, 6, 36] in instrumento fundi ea esse, quae fructus quaerendi cogendi conservandi gratia parata sunt . . . cogendi, quemadmodum torcularia, -es *eqs.* SERV. georg. 1, 165 vasa de vimine . . . ut qualos, -es et cetera). VARRO rust. 1, 50, 2 spicas coiciunt in -em atque in aream mittunt (1, 50, 3. *cf.* CIC. Sest. 82 messoria se -e contexit. PROP. 4, 2, 28 -is in imposito pondere messor eram. OV. met. 14, 644 quotiens habitu duri messoris aristas -e tulit *Vertumnus.* LIV. 2, 5, 3. 22, 1, 10 Antii metentibus cruentas in -em spicas cecidisse [VAL. MAX. 1, 6, 5 OROS. hist. 4, 15, 1]). VARRO rust. 1, 52, 2 frumentum, quod est ponderosum, purum veniat ad -em. BELL. Hisp. 5, 1 lapidibus -es plenos demisit *in flumen.* PAVL. FEST. p. 37 *v. l. 46.* PERS. 1, 71 ubi (*i. ruri*) -es et focus et porci et fumosa Palilia faeno. PETRON. 33 repositorium allatum est cum -e, in quo (*H*, qua *L*) gallina erat lignea. PLIN. nat. 16, 35. 75 *betulla* circulis flexilis, item -ium costis. 16, 174. 17, 86 cum ob id Cato in -bus (agr. 28, 1 corbula) transferri iubeat. 18, 73. IVV. 11, 73 de -bus isdem *adsunt in cena* aemula Picenis et odoris mala recentis. LAMPR. Heliog. 11, 2 cum ad vindemias vocasset amicos nobiles et ad -es sedisset. AMM. 20, 11, 18 iaciebantur -es in materias ferreae plenae flammarum. EVGRAPH. Ter. Andr. 769 p. 207, 6 -em supponendo puero repletum. PRVD. ditt. 147 implentur nimio micarum fragmine -es bis seni. *nota in proverbio*: PLAVT. Bacch. 712 si id *oppidum* capso, geritote amicis vostris aurum -bus. *est pro certa mensura*: CATO agr. 136 politionem quo pacto ⟨partiario⟩ dari oporteat. in agro Casinate et Venafro in loco bono parti octava -i dividat . . . in Venafro ager optimus nona parti -i dividat. COLVM. 6, 3, 5 si grano abstinemus, frondis aridae -is pabulatori[b]us modiorum XX sufficit (11, 2, 99. 101). VLP. dig. 18, 6, 1, 4 per -em venditorem *vini doliaris* mensuram facere et effundere.

deriv.: corbicula, corbio, corbita, ? corbitor, corbula, corbulo.

corbīta, -ae *f.* [*ab antiquis recte c.* corbis *conferri videtur. Th.*]. PAVL. FEST. p. 37 -ae dicuntur naves onerariae, quod in malo earum summo pro signo corbes solerent suspendi. NON. p. 533 -a est genus navigii tardum et grande. PLAVT. Poen. 507 homines . . . tardiores quam -ae sunt in tranquillo mari. 543 operam celocem (NON. p. 533, velocem *codd.*) hanc mihi, ne -am date. Cas. 778 -am cibi (*sc. plenam*) comesse possunt. CIC. Att. 16, 6, 1 -ane Patras an actuariolis ad Leucopetram Tarentinorum (*sc. navigaremus*). GELL. 10, 25, 5 *inter navium nomina* gauli, -ae *eqs.* *nota pro adiect.*: LVCIL. 483 (NON. p. 533. INSCR. Gauckler monum. de la fond. Piot XII [1905] p. 113 *in opere musivo*) *Cyclopi* maius bacillum quam mālus navi in (e *inscr.*) -a maximus ulla (ullast *inscr.*).

corbitor, -is *m. orig. inc., fort. cf. c.* corbis. FEST. p. 334 simpludiarea funera sunt quibus adhibentur d(um)t(axat) ludi⟨i⟩ -esque.

corbona, -ae *f.?* [*gr.* κορβανᾶς, *vox hebraica* קָרְבָּן. *Th.*]. *forma* corbam *l. 62. 68.* corbān (κορβᾶν): GLOSS. custodia divitiarum. CYPR. eleem. 15 locuples et dives dominicum celebrare te credis, quae corban omnino non respicis. VVLG. Marc. 7, 11 -n (corbam ITALA codd. ff[2] l q), quod est donum (HIER. epist. 123, 5 p. 904. ALC. AVIT. c. Arr. 30 p. 12 -n, id est hebraica lingua munus, illud specialius quod obsequio devotae oblationis offertur). CASSIOD. Ios. c. Ap. 1, 167 ius iurandum quod -n appellatur. *forma* corbona (*v. l. 76*): VVLG. Matth. 27, 6 non licet eos *argenteos* mittere in -am (κορβανᾶν, ITALA codd. a h d corbam, codd. r l Fuld. Amiat. corbanan. HIER. *ad l.* hoc est in gazophylacium et dona dei. in Zach. 3, 11 p. 891). HIER. in Eph. 6, 4 p. 666 quod in -am pro peccato virgo vel vidua . . . obtulerat. *forma* corbanās (κορβανᾶς): RVFIN. hist. 2, 6, 6 sacrum aerarium, quod apud eos patria lingua -s appellatur. *hinc* corbanān *acc. sing.*, κορβανᾶν (*cf. l. 68*): HIL. in Matth. 32, 6 neque in -an, id est in oblationum pecunia admisceri liceret. HIER. tract. in psalm. I p. 60, 21 nec mittere in -an. p. 190, 18 (*v. l.* chorban, corbonam). *cf.* EVCHER. instr. 2 p. 148, 13 corbana: gazophylacium. corbona interpretatur oblatio. HIER. nom. hebr. p. 61, 2 corbana oblatio. GLOSS. V 495, 49 corbana oblata.

corbs *v.* corbis *p. 947, 80.*

corbula, -ae *f. a* corbis *deminutive.* VARRO ling. 5, 139 hinc (*sc. a corbe*) minores -ae dictae. GLOSS. κόφινος. PLAVT. Aul. 366 inde coctam *cenam* sursum subducemus -is. CAECIL. com. 141 panis soli⟨di?⟩ -am. CATO agr. 11, 5 -as Amerinas XX. 23, 1 vasa laventur, -ae sarciantur *ad vindemiam.* 26. 28, 1 in alveo aut in -a

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

ferri iubeto (*cf. p. 948, 29*). 31, 1. 33, 5 vimina, unde -ae fiant. 68. VARRO rust. 1, 15, 1 aliquot -as uvarum. 1, 22, 1. 6. 1, 54, 2 COLVM. 12, 52, 8. SVET. Nero 19 primus rastello humum effodit et -ae congestam umeris extulit. SERV. auct. georg. 1, 266 fiscina genus est vasis, id est -ae brevis *eqs.*

corbulo *v. nom. propr.* **corcholopis** *v.* cercolopis.

corchorus, -ī *f.* [*gr.* κόρχορος κόρκορος. *Th.*]. *nomen herbae*: PLIN. nat. 1, 21, 106. 21, 89 reliqua volgarium in cibis apud eos (*Aegyptios*) herbarum nomina: chondrylla . . . -us. 21, 183 -um Alexandrini cibi herba est convolutis foliis ad similitudinem mori.

corcillum, -ī *n.* [*a* cor, corculum *deminutive. Th.*]. PETRON. 75 -um est, quod homines facit.

corcinor *v.* crocinor. **corcod(r)il(l)us** *v.* crocodilus.

corcōta *sim. v.* crocota.

corculum, -ī *n.* [*a* cor *deminutive. Th.*]. PRISC. gramm. II 102, 17 ARS Bern. gramm. suppl. 70, 32. *proprie et in imagine*: PLAVT. Cas. 361 stimulus ego nunc sum tibi, fodico -um. Most. 986 amburet ei misero -um carbunculus. APVL. apol. 40 aselli piscis solius omnium in media alvo -um situm. SOL. 40, 23 nec nisi in -o *chamaeleonis* pauxillum sanguinis deprehenditur (PLIN. nat. 8, 122 corde). *metonymice*: PAVL. FEST. p. 61 -um a corde dicebant antiqui sollertem et acutum (GLOSS. ingeniosum et prudentem). PLAVT. Cas. 837 meum -um, melculum, verculum (*in blanditiis*). *cf.* CORP. IV suppl. 6813 corcu(lum?). HIER. nom. hebr. p. 62, 13 Lebbaeus, figuratum nomen habet a corde, quod nos deminutive -um possumus appellare (ISID. orig. 7, 9, 19). *cf.* EVCHER. instr. 2 p. 144, 4 Lebbaeus corculus, id est a corde (GLOSS. IV 254, 40). *v. etiam nom. propr.* [*corsic.* korču '*miser*'. *M.-L.*]

corcus, -ī *m.* [*cf. c. gr.* κορκορυγή, *fortasse inde tractum. Th.*]. MARCELL. med. 21 lemma: cordis dolori et -o . . . remedia. 21, 2 ad -um carmen. 21, 3. PS. THEOD. PRISC. add. p. 288, 15 nam et syringium et -um (carcum *trad.*) et strumas sic curas.

corda *v.* chorda.

cordăcista, -ae *m. a* 1. cordax, *κορδακιστής. MART. CAP. 9, 924 psaltas -as sambucos hydraulas per totum orbem . . . inveni.

cordăcitus *adv.* [*a* cor, *cf. aut c.* 2. cordax *aut c.* radicitus. *Th.*]. SIDON. epist. 4, 6, 1 prudentibus -us (cordicitus *pars codd.*) insitum est vitare fortuita.

cordapsus *v.* chord-.

cordātus, -a, -um [*a* cor, *cf.* recordari. *Th.*]. GLOSS. νουνεχής, φρόνιμος, εὐκάρδιος. V 400, 11 viri -i bono corde. *i. q. prudens, sapiens*: ENN. ann. 331 egregie -us homo, catus Aelius Sextus (*cf.* CIC. de orat. 1, 198 propter hanc iuris civilis scientiam sic appellatus a summo poeta est. rep. 1, 30 Tusc. 1, 18). SEN. apocol. 12 v. 3 cecidit pulchre -us homo, quo non alius fuit in toto fortior orbe. APVL. met. 5, 31 -a mulier. LACT. inst. 3, 20, 2 fuisse illum paulo -iorem quam ceteros. FIRM. math. 3, 6, 21 faciet -os disciplinae auctores. 3, 7, 6. 25 nam tales erunt, ut ab omnibus -iores esse videantur. 3, 12, 10 -os ingeniosos musicos. VVLG. Iob 34, 10 ideo, viri -i, audite me (συνετοὶ καρδίας). AVG. civ. 1, 3 p. 8 serm. 296, 11 gen. c. Manich. 2, 15, 23. gen. ad litt. 11, 2, 4 p. 336, 15 cum proprie magisque usitate in latina dumtaxat lingua sapientes laudabiliter appellentur, astuti autem male -i intellegantur. util. cred. 27. mor. eccl. 1, 29, 61 mediocriter -i homines. in psalm. 38, 11 epist. 19 vir tam bonus et egregie -us. 87, 5. 93, 20. 143, 3. 244, 1. FACVND. defens. 4, 2 p. 611ᴰ paululum -us. 9, 1 p. 739ᴮ. PASS. Paul. 10 o viri -i atque sensu bono vigentes. INSCR. christ. Hisp. 367 f⟨emina⟩ cordat⟨a⟩. *nota de oratione*: FRONTO p. 87, 14 N. et ornata fuit et -a *oratio*. *cf.* 2. cordax.

adv. **cordātē:** PLAVT. Mil. 1088 dicito docte et -e, ut cor ei saliat. Poen. 131 quas *res* tu sapienter docte et -e et cate mihi reddidisti opiparas opera tua. *dub.* AFRAN. com. 220 te non amare me adorate (cordate *Ribb.*) ac saniter.

1. cordāx, -ācis *m.*, κόρδαξ. *genus saltationis lascivae*: PETRON. 52 -em nemo melius ducit. *pro adiect.*: *de trochaeo*: CIC. orat. 193 trochaeum autem, qui est eodem spatio quo choreus, -em appellat *Aristoteles*, quia contractio et brevitas dignitatem non habeat (*Aristot. rhet. 3, 8* ὁ δὲ τροχαῖος κορδακικώτερος). QVINT. inst. 9, 4, 88 *licet Aristoteles* trochaeum ut nimis currentem damnet eique -is nomen imponat. PS. BASS. gramm. VI 307, 7. *de sententia*: FRONTO p. 156, 9 N. sed non modulatas aeque *sententias Senecae*: fateor; neque ita -es: ita est; neque ita tinnulas: non nego. *deriv.*: cordacista.

2. cordāx, -ācis *a* cor. *i. q. cordatus*: CLAVD. MAM. anim. 3, 10 p. 171, 22 -x quippe iudex rite victum censet. *deriv.*: cordacitus.

cordiacus, cordialus, cordiatus *v.* cardiacus.

cordicitus *v.* cordacitus. **cordifex** *v.* chordifex.

cordipugis versibus litteris corda pungenti⟨bu⟩s GLOSS. Plac. V 58, 39 (*fort. e Lucilio*).

cordolēns, -ntis *cf. c.* cordolium. SCHOL. Iuv. 5, 32 cardiaco: unde numquam amico vel -nti modicum dabit.

cordolium, -iī *n.* [*a* cor *et* dolere. *Th.*]. *dolor cordis*: PLAVT. Cist. 65 at mihi -um est. :: quid? id unde est tibi cor? (cordolium *codd.*) commemora, obsecro. Poen. 299 ibi tibi erit -um, si quam ornatam melius forte aspexeris. APVL. met. 9, 21 non uxori, non ulli familiarium -o patefacto. [*it.* cordoglio, *francog. vet.* cordueil, *hisp.* cordojo. *M.-L.*]

cordolus *v.* coredulus. **cordūla** *v.* cordyla.

1. cordus, -a, -um [*orig. inc. Th.*]. **1** *de frumento*: PAVL. FEST. p. 65 -a frumenta quae sero maturescunt, ut faenum -um. GLOSS. V 58, 40 -um serotinum.' ideo uvae quae tarde nascuntur, -ae appellantur. CATO agr. 5, 8 item faenum -um, sicilimenta de prato, ea (*sc. fronde*) arida condito (COLVM. 7, 3, 21 autumnali faeno quod -um vocatur; nam id mollius et ob hoc iucundius est quam maturum. 7, 4, 2. 8, 7, 2 PLIN. nat. 18, 262). COLVM. 12, 13, 2 holus -um, quod quidam sativam battim vocant. [*berg.* kord '*faenum*'. *M.-L.*] **2** *de agnis*: VARRO rust. 2, 1, 19 dicuntur agni -i, qui post tempus nascuntur ac remanserunt in volvis intimis *** vocant chorion, a quo -i appellati. PLIN. nat. 8, 187 -os vocabant antiqui post id tempus (*sc. dies* CL) natos *partus* (GLOSS. V 14, 1 = 58, 38). VARRO rust. 2, 1, 19 quae nata sunt matura et -a, ut pure et molliter stent videndum et ne obterantur. 2, 2, 5 ut agni -i duo pro una ove adnumerentur. *nota iocose de homine*: VARRO rust. 2, 3, 1 accipe a me nunc Homerico Melanthio -o (*i. postumo*).

2. cordus. POL. SILV. nom. anim. chron. I p. 543, 27 *inter nomina volucrum.*

cordȳla, -ae *f.* [*gr.* κορδύλη, σκορδύλη. *Th.*]. *piscis, thynni pullus*: PLIN. nat. 1, 9, 18. 9, 47 -a appellatur partus, qui fetas *thynnos* redeuntes in mare autumno comitatur. 32, 146 -a — et haec pelamys pusilla; cum in Pontum a Maeotide exit, hoc nomen habet. MART. 3, 2, 4 ne . . . -as madidas tegas papyro, *o libelle.* 11, 52, 7 vetus et tenui maior -a lacerto *ponitur in gustatione.* 13, 1, 1 ne toga -is et paenula desit olivis. CAEL. AVR. chron. 1, 1, 27 nunc . . . dantes piscem, nunc sardam, nunc cordulam. APIC. 9, 435 ius in cordula assa.

corē *v.* cora. **1. corea** *v.* chorea. **2. corea** *v.* corus.

(coreda). PAVL. FEST. p. 50 cura dicta est quasi -a (*sc. a* cor *et* edere), vel quia cor urat.

coredulus, -ī *m.* [*fortasse mutatum pro* corydalus *q. v. Th.*]. ISID. orig. 12, 7, 34 -us genus volatile quasi 'cor edens' (GLOSS. Plac. V 11, 22. 59, 1). *cf.* POL. SILV. nom. anim. chron. I p. 543, 26 cordolus *inter nomina volucrum.*

corgo *adv.* [*fortasse cf. c.* corrigere correctus *et c.* ergo; *v. Corssen, Aussprache, Vokalism. u. Betonung d. lat. Spr. I² 449. Th.*]. PAVL. FEST. p. 37 -o apud antiquos pro adverbio, quod est 'profecto', ponebatur. GLOSS. Plac. V 24, 22 (= 72, 11. 106, 32) gorgo adverbialis interpositio, ut porro, prorsus, nimirum. GLOSS. V 569, 44 adverbium est: idem porro, prorsus, nimirum. II 36, 51 goreo ἀναμφιβόλως (34, 47 ἀναμφίβολος). *cf.* 34, 48 gorgi ἀναμφίβολοι.

? **corgus** *inter nomina insectorum sive reptantium* POL. SILV. nom. anim. chron. I p. 544, 2. *L.*

cori *v.* corydalus.

coriāceus, -a, -um [*a* 2. corium. *Th.*]. *i. q. ex corio factus*: AMM. 24, 3, 11 constratis ponticulis multis ex utribus et coriaceis (*Valesius*, procia *codd.*) navibus. PLAC. med. 17, 20 in panno -o. [*it.* corazza, *francog.* cuirasse, *hisp.* coraza. *M.-L.*]

coriāginōsus, -a, -um *a* coriago. *ad coriaginem pertinens, coriagine laborans*: PELAGON. 26 quod genus passionis mulomedici -um appellant. CHIRON 151. 155 ex qua re fiunt -i. 225. 255 quas *valetudines* ciclo curare oportet: insani . . . -i. 716 fiunt ex ustura . . . -i facile. VEG. mulom. 1, 38, 2. 1, 44, 1. 2, 6, 12.

coriāgo, -inis *f.* [*a* 2. corium. *Th.*]. *morbus cutis pecoris; cf.* COLVM. 6, 13, 2 est . . . infesta pestis bubulo pecori, -em rustici appellant, cum pellis ita tergori adhaeret, ut apprehensa manibus deduci a costis non possit (VEG. mulom. 4, 12, 1). CHIRON 404 *ecedermiam* (*i.* ἐχεδερμίαν) latine -em appellant (VEG. mulom. 2, 118, 1).

deriv.: coriaginosus. *Hoppe.*

coriandrātus, -a, -um. *i. coriandro conditus*: APIC. exc. 113 porcellum -um. *subst. n.*: APIC. 9, 410 infunditur eis (*locustis*) piperatum, -um (*sc. ius*).

×coriandrum, -ī *n.* [*a gr.* κορίανδρον, κορίαννον *tractum; cf.* κόριον. *Th.*]. ISID. orig. 17, 11, 7 -um ex graeco nomine sumptum, quod illi κόριον vocant. PS. APVL. herb. 102 (*cf.* 9) Graeci coriannon, alii corion, Latini -um, Aegyptii ochion nominant (ORIBAS. eup. 2, 20 *cf.* DIOSC. 1, 63 W.). *formae*: coriandrus, -ī *f.*: CATO agr. 157, 6. 7 VEG. mulom. 2, 35 ORIBAS. syn. 1, 17. 4, 1 GLOSS. coliandrum: PELAGON. 307 GARG. MART. med. 4 *al.* PLIN. med. praef. p. 8 *al.* ORIBAS. syn. 2 add. p. 843. DIOSC. 2, 162 *genet.* coliandru. GLOSS. III 359, 80 coliandrum κολίανδρον. coriannon: *v. l. 68. cf.* GLOSS. III 537, 55 coriani id est agreste. corion: *v. l. 69.* GLOSS. κορίανδρον. κορίαννον. κόριον. χοῦριν (*i.* κόριν). adiantus. -um agreste (*vel* -us agrestis) polytrichon. [*hisp.* culantro. *M.-L.*]

generatim: PLIN. nat. 19, 123 singula genera sunt . . . -o. 20, 216 -um inter silvestria non invenitur; praecipuum esse constat Aegyptium. *de satione*: COLVM. 10, 244 famosaque tunc -a nascuntur. 11, 3, 14 autumno et vere (PLIN. nat. 19, 170). 11, 3, 29 sinapi atque -um, nec minus eruca et ocimum ita uti sata sunt, sua sede immota permanent. PLIN. nat. 19, 117 contumacius (*i. tardius erumpit*) -um. 19, 118. *de natura*: PLIN. nat. 19, 119 nudum semen est -i. 19, 181

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

quod ad permutationem seminum attinet, quibusdam ex his firmitas maior est, ut -o. DIOSC. 3, 67 PS. APVL. herb. 102. *de usu*: *in cena*: PLAVT. Pseud. 814 indunt -um, feniculum, alium, atrum holus *coci*. CATO agr. 119 addito oleum, acetum, -um. 157, 6 -um sectam (157, 7). MORET. 89 exiguo -a trementia filo (*cf.* COLVM. 12, 59, 1 addito in mortarium ... -um *ad moretum faciendum*). COLVM. 12, 8, 1 *ad oxygalam faciendam*. PLIN. nat. 32, 94 APIC. 1, 32. 3, 69. 74. exc. 6. 115. *in medicina*: CELS. 2, 27 refrigerant...-um, cucumis *eqs.* (*cf.* PLIN. nat. 23, 43). 2, 31 *urinam movet*. 2, 33 p. 73 -i folia (PALLAD. 1, 19, 2. PELAGON. 13 folia et radices). 5, 18, 1 -i seminis (COLVM. 12, 8, 3 PLIN. nat. 18, 73. 20, 255 THEOD. PRISC. eup. faen. 10 CAEL. AVR. chron. 3, 2, 35). CELS. 5, 28, 15 epinyctis ... viridi -o curatur (COLVM. 6, 33, 2 viridis -i suco. PLIN. nat. 20, 57 PELAGON. 192. 307 VEG. mulom. 2, 35 THEOD. PRISC. eup. faen. 76). SCRIB. LARG. 185. 244 ad ignem sacrum -um per se tritum bene facit, est enim res virosa. PLIN. nat. 1, 20, 82 *ex* -o *medicinae* XXI. 20, 52. 80 *al.* 23, 15 farina cumini aut -i. 26, 114. 29, 60. 30, 90. 32, 78. 94. SER. SAMM. 570 vis -i. 742 mollis odorato faba iungetur -o. CHIRON 226 *al.* VEG. mulom. 1, 44, 3 *al.* MARCELL. med. 8, 12 *al.* ORIBAS. syn. 1, 17. 4, 1 -us. *comparantur aliae herbae*: PLIN. nat. 12, 109 cypros in Aegypto est arbor, ziziphi foliis, semine -i. 25, 34 siderion ... foliis -i. *cf.* 25, 111. 151. 156. 172. 26, 133 *equisaeti* semen rotundum, simile -o. 27, 138. *de manna*: ITALA exod. 16, 14 (Monac. Aug. loc. hept. 2, 84 p. 556, 17) minutum tamquam semen -i (tamquam -um Aug. ὥσπερ κόριον, VVLG. minutum et quasi pilo tusum). VVLG. exod. 16, 31 quasi semen -i album. num. 11, 7. HIER. epist. 78, 1 manna -o simile. CYPR. GALL. exod. 620 quae (*manna*) farre minuto sunt -a velut. SVLP. SEV. chron. 1, 16, 5. *cf.* ARNOB. in psalm. 77 p. 436^{D} cum ergo semen -i pluerent caeli.

deriv.: coriandratus. *L.*

coriannon *v.* coriandrum. **coriārium** *v.* coriarius.

coriārius, -a, -um *a* 2. corium. *i. q. ad corium pertinens*: corārius: REG. urb. p. 21, 2 coraria (coriariam *BD*) Septimiana (CVRIOS. urb. reg. 14 p. 20, 1). CORP. III 9525 Sigeo cora(rio). VI 1117. 1118. 1682, 8. 9281. VVLG. act. 9, 43. 10, 6 (*cod. Fuld.*). 10, 32 (*cod. S*). curārius: 9, 43. 10, 6 (*codd. DS*). 10, 32 (*cod. U*). curiārius: 10, 32 (*cod. D*). *de re v. Blümner, Technol. 1, 260 sqq.; Mau, PW. IV 1227 sqq.* [*it.* cuoiaio. *M.-L.*]

PLIN. nat. 24, 91 *rhus* frutex -us appellatur. MARCELL. med. 7, 15 roris -i. 27, 26 ex rhus -o. CORP. VIII 4508, 17 lex -a. *subst.* coriārius, -ī *m. i. qui coria perficit*: GLOSS. βυρσεύς, βυρσοδέψης, σκυτεύς. confector coriorum. NOT. Tir. 99, 52. PAVL. FEST. p. 166 *nautea* -i utuntur (SCRIB. LARG. 41. 47. 85. 142 MARCELL. med. 10, 7. 27, 25). PLIN. nat. 17, 51 in cori⟨ari⟩orum officinis. 16, 258 e -orum sordibus. 24, 175 -orum officinis. FIRM. math. 4, 14, 13. 20. HIER. epist. 51, 5 numquid -us aut scordiscarius erat deus? adv. Rufin. 3, 26 fullo et -us. ITALA (codd. e g) *et* VVLG. act. 9, 43 apud Simonem quendam -um (βυρσεῖ. 10, 6. 32). RVFIN. hist. 5, 28, 6 Victorem Theodotum -um (τὸν σκυτέα. 5, 28, 9). CASS. FEL. 73 p. 177, 11. LAVRENT. Chan. p. 117^{D} hesterno -us *convivium adornavit*, hodie publicanus. CORP. III 14492 Titi -i. VI 1117 (*in fronte et in latere. a. 287*) corpus corariorum, magnariorum, solatariorum (1118. 1682, 8. *contra*: 1682, 13 corpus coriariorum. INSCR. Rostowzew, sylloge 1903 n. 1611 col(legium) cor(iariorum)). VI 9279 Cleomenes -us subactarius. 9280 Victori cori(ario). 9667 negotia(n)s -orum. X 1916 Cleomenes -us ⟨co⟩actarius. *nom. propr.* XIV 3106 (*Praeneste*). coriārium, -ī *n.*: GLOSS. III 511, 48 byrcion -um. 306, 68 βύρσιον curiariarium. *cf. l. 33 et Hülsen, PW. IV 1227.*

[**coricus** *v.* conchatus.]

[**coriet** ῥάπτει GLOSS. II 116, 35.] *cf.* consuo. *Hoppe.*

corigia *v.* corrigia. **corimentum** *v. p. 892, 51.*

? **corineos** acervos quos rustici ex congerie lapidum faciunt GLOSS. Plac. V 14, 21. 59, 4 (cormeos). *v. Thes. gloss. em. s. v.*

corinthiārius *v. sub* Corinthus *nom. propr.*

coriola, -ae *f.* GLOSS. III 571, 70 polygonos proserpinaca sive -a. *v. etiam sub* cariola. *L.*

coriolum, -ī *n. a* 2. corium *deminutive. i. q. parvum corium*: FEST. p. 205 Veranius *offendices* coriola existimat, quae sint in loris apicis, quibus apex retineatur et remittatur. *Hoppe.*

corion *v. sub* cichorium, coriandrum, corissum, 2. corium.

corissum, -ī *n. nomen herbae*: PLIN. nat. 1, 26, 53 hypericon sive chamaepitys sive corisson. 26, 85 hypericon — alii chamaepityn, alii -um appellant. 26, 129. 164. GLOSS. III 558, 22 corissus i. ippericus. *cf. etiam* caros. *eadem* corion: DIOSC. 3, 164. 167 corium. GLOSS. -on id est ippericus. *cf.* DIOSC. 3, 154 W. κόρ⟨ι⟩ον. 3, 157 W. κόρις. *L.*

1. corium *i. q.* corion.

*2. **corium**, -iī *n.* [*a gr.* χόριον *tractum esse videtur. Th.*]. GLOSS. βύρσα, δορά, σκῦτος, κώδιον. *cf.* II 576, 9 cutis pellis dura -um. III 598, 24 cutis corio (!) carnis. 564, 75 gifas (?) -um serpentis. IV 159, 25 quorsum inqua partem sive tegumenta (*i. corsum = corium*). *nom.* corius: PLAVT. Poen. 139 frg. inc. 5 VARRO Men. 135 (*cf.* PAVL. FEST. p. 60 -us ab antiquis masculino genere dicebatur. NON. p. 199). CHIRON 466 *iumentum* naturalem habens tenuem -um. corion: PS. SORAN. epit. 48. 49. 53. chorion: VARRO *p. 950, 13.* corio: GLOSS. III 598, 24. curium: EDICT. imp. Diocl. 8, 6. 9. coreum: APIC. 7, 293. *de significatione v.* SERV. Aen. 1, 211 quidam mox detracta -a pelles dici, subacta autem et iam medicata -a appellanda tradunt. ISID. orig. 11, 7, 79 -um . . . per derivationem caro appellatur, quod eo tegatur, sed hoc in brutis animalibus proprium. *legitur inde a* PLAVTO. [*it.* cuojo, *francog.* cuir, *hisp.* cuero. *M.-L.*]

A ***proprie*** *i. q. pellis vel cutis animantium*:

1 *bestiarum pellis tam detracta et subacta quam non detracta*: **a** *additur, cuius bestiae pellis sit*: *quadrupedum*: PLAVT. Mil. 29 per -um ... elephanti (235 erus meus elephanti -o circumtentust. OROS. hist. 5, 15, 17 elephanti -o extento atque durato). CIC. nat. deor. 2, 121 *animantium* aliae -is tectae sunt (*cf.* LVCR. 4, 935 res omnes aut -o sunt aut etiam conchis aut callo aut cortice tectae. PLIN. nat. 7, 2). VITR. 10, 13, 2 arietem -is ... bubulis (*cf. infra l. 53*) texit (PLIN. nat. 28, 242 -i bubuli cinis. AMM. 23, 4, 11 EDICT. imp. Diocl. 8, 6. 6a. 9). PAVL. FEST. p. 56 -um bovis (IVV. 13, 155 mercatoremque veneni et deducendum -o bovis in mare. *cf. p. 953, 15.* PLIN. nat. 11, 231. 33, 7 TAC. ann. 4, 72 IVLIAN. dig. 13, 14, 2. PAVL. dig. 31, 49 pr. *bovis mortui*. IVST. 18, 5, 9 SERV. Aen. 1, 367). FEST. p. 161 mortuae pecudis -o calceos ... fieri (MELA 3, 28 in ipsis pecudum ferarumque -is. *cf.* PLIN. nat. 32, 139 pecoris. GAIVS dig. 7, 4, 29, 3 mortui pecoris). SCRIB. LARG. 172 hyaenae -i particulam esse panno illigatam (PLIN. nat. 28, 93. 99 cum adhaerente -o *hyaenae*. 28, 101. 105 -um *hyaenae* substratum). PLIN. nat. 6, 173 hippopotamiorum -a (9, 40 alia *aquatilia* -o et pilo integuntur, ut vituli et hippopotami. 11, 227 hippopotami -o crassitudo talis, ut. 28, 121). 12, 96 recentibus -is quadripedum. 28, 110 *crocodili*. 28, 117 ex -o chamaeleonis. 28, 122 cum -o *lyncis*. 28, 202 -um caprinum cum suo pilo decoctum (28, 223). 28, 265 *caprae* (LACT. inst. 1, 21, 39 capellae -o usum esse pro scuto Iovem). 29, 68 cervino -o. 29, 107 -um *irenacei* combustum. APVL. met. 3, 24 cutis tenella duratur in -um *asini* (3, 29 caedentes ... miserum -um. 6, 26 -um non asini crassum, sed hirundinis tenue membranulum. 7, 15. 17 dissipato -o. 7, 22 -um affirmatum cineris inspersu. 8, 25. 10, 15 -um arvina suculenta molliveram. 11, 6 beluae istius -o te ... exue). APVL. met. 4, 14 nudatum carnibus -um *ursae* (4, 15 habili -o *ursae* et mollitie tractabili ... sese recondit. flor. 3 p. 16 *Marsyam* velut ursum bipedem -o execto ... reliquerunt). met. 8, 4 pilis inhorrentibus -o squalidus *aper*. 9, 13 totum ... -um veterno atque scabiosa macie exasperati *muli*. TERT. coron. 7 subiecto pedibus *Iunonis* -o leonino. VLP. dig. 37, 11, 1 pr. -o alicuius animalis. ITALA lev. 4, 11 (Lugd.) -um (δέρμα, VVLG. pellem) vituli (VVLG. exod. 29, 14). 7, 8 holocausti. exod. 35, 23 (Aug. loc. hept. 2, 148 p. 568, 8) -a arietum rubricata. AMM. 25, 6, 15 utribus ⟨e⟩ caesorum animalium -is. 31, 2, 6 coriis (*A*, coris *V*) ... haedinis. PELAGON. 204 -um *equi* male olet (269 ne pix multa -um laedat. CHIRON 40 *iumentum* naturale habens tenue -um. 466. VEG. mulom. 1, 12, 1 inter -um et viscera. 1, 12, 3 perforato -o). CHIRON 833 bestiae veterinae -um contusum. HYG. fab. 40 p. 69, 13 verae vaccae -um induxit *vaccae ligneae*. 195 p. 125, 12 Mercurius de tauro ... -um protulit (SCHOL. Germ. Bas. p. 63, 18. 20). AVG. c. Faust. 13, 18 *encausti munditia* -o inhaesit agnino. *nota de flagro e -o facto*: PLAVT. Poen. 139 in tergo meo tris ... -os contrivisti bubulos (*cf. supra l. 15*). *serpentium*: VAL. MAX. 1, 8 ext. 19 GELL. 2, 6, 20. 7 (6), 3. TERT. pall. 3 *serpens* quod sortitus est convertit -um et aevum. EPIT. Alex. 120. ARNOB. nat. 7, 46 macularum -um *anguis* suffectionibus varium. SERV. Aen. 2, 473 -um, quo serpens exuitur. MACR. sat. 6, 7, 17. OROS. hist. 4, 8, 15 -um *serpentis* Romam devectum. *piscium*: PLIN. nat. 6, 109 *Chelonophagi* -is ... piscium vestiti. 9, 40. 32, 73 *icthyocollae* glutinosum est -um. GELL. 2, 6, 20 *squamae* in serpentium pisciumve -is visuntur (MACR. sat. 6, 7, 17). SOL. 54, 11. **b** *non additur, cuius bestiae pellis sit, plerumque de -o subacto* (*cf.* SERV. *supra l. 3*): CATO agr. 13, 1. CARM. frg. Non. p. 21 pastores ludos faciunt -is (*cf. ibid.* pelles bubulas ... percurrebant). VARRO ling. 5, 116 cingulum e -o habebant (rust. 2, 9, 15. PAVL. FEST. p. 60 *culleus* est ... genus tormenti e -o. VEG. mil. 3, 14 funda de -o). ling. 7, 84 *scortea* e -o ac pellibus sunt facta (CAES. civ. 3, 44, 7 milites ... ex -is tunicas aut tegimenta fecerant. SALL. Iug. 91, 1. 94, 1 PAVL. FEST. p. 151 PLIN. nat. 16, 174. AVG. in psalm. 80, 4 tympanum ... de -o fit). LEX vic. Furf. (Corp. I 603 = IX 3513) 16 pelleis -a fanei sunto. CIC. Verr. 2, 95 cum iste civitatibus ... -a ... imperaret. 3, 5 -is ... exercitus nostros vestivit (VEG. mil. 4, 14 *testudo* -is ... vestitur). LVCR. 6, 967 *ignis* -a et carnem trahit et conducit in unum. 6, 969 umor aquae ... -a et carnem mollit. CAES. Gall. 7, 22, 3 *turres* -is intexerant (civ. 1, 54, 2 corpus navium ... -is integebatur). civ. 2, 10, 6 -a ... ne ... igni ac lapidibus corrumpantur, centonibus conteguntur (*cf.* AMM. 23, 4, 11). 2, 10, 6 super lateres -a inducuntur. VERG. georg. 3, 559 neque erat -is usus. LIV. 23, 30, 3 -is ... vixere (*cf.* PS. FRONTIN. strat. 4, 5, 18 -is madefactis et igne siccatis ... vitam trahentes). VITR. 10, 13, 5 tegebat *turrem* ... -is crudis (10, 13, 6. 10, 14, 3. FRONTIN. strat. 1, 7, 6 *scuta* -is tegebantur. IVST. 2, 2, 4 *plaustris* -is tectis. VEG. mil. 3, 4 *portae* -is ... tegendae. *cf.* GLOSS. portarum indumenta -a quibus portae sunt indutae). VITR. 10, 15, 1 *testudo* -is firmiter fixis continetur. PHAEDR. 1, 20, 3 -um depressum in fluvio viderunt canes (*cf. p. 953, 18*). CVRT. 4, 2, 23 mu-

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

nientibus -a velaque ... obtendi. IVV. 14, 204 ponendum aliquid discriminis inter unguenta et -um. QVINT. inst. 11, 2, 20 (*in imag.*) singula conexa quodam -o (-a *codd.*). PLIN. nat. 4, 104 navigiis -o circumsutis (7, 206 *rates* -o circumsutae. 34, 156). 5, 128 tubo -is facto. 23, 140 folia mori ... pilum -is detrahunt. 28, 222 -um combustum. FRONTO p. 158, 3 N. de Aiacis scuto -um. ARNOB. nat. 7, 16 putor qui ex -is tollitur atque expirat ardentibus. FIRM. math. 3, 8, 7 confectores -orum (3, 10, 8 EVSTATH. Bas. hex. 9, 6 p. 964^B. GLOSS. II 573, 45 [coriarum *codd.*]). 3, 11, 18 -orum infectores. NON. p. 8 nautea est aqua de -is. AMM. 24, 6, 8 *scuta* texta vimine et -is crudis. SERV. Aen. 8, 652 in *ara* ... -a et sola vetera concremaverunt. VEG. mil. 4, 15 *machina* -is ... operitur. *ibid. plutei* -is proteguntur. 4, 17 *machinamenta* ex crudis -is ... communita. 4, 18 dereptis -is de lignis. *ibid.* perruptis -is. PALLAD. hist. mon. I 19 p. 298^C -orum confectione (βυρσεῖον). *metonymice de culleo e -o facto*: RHET. Her. 1, 13, 23 obvolutus et obligatus -o. AVIEN. ora 107 -o ... vastum saepe percurrunt salum (*syn.* iunctis pellibus). *proverbialiter*: HOR. sat. 2, 5, 83 canis a -o nunquam absterrebitur uncto (*cf. p. 952, 84*).

***epitheta** selecta*: ampullaceum: COLVM. 8, 2, 15 impedienda est ... procacitas *galli* ampullaceo -o. asperum: VARRO rust. 2, 5, 8 -um (torium *cod.*) tactu non asperum. crudum: VARRO ling. 5, 116 VITR. 10, 13, 5. 6. 7 *arcus* sustinerent -um crudum, quo ea machina erat involuta. 10, 15, 6 (*bis*). 10, 16, 4 *helepolim* -is crudis confirmavit. PAVL. FEST. p. 231 plutei crates -o crudo intentae. AMM. 24, 6, 8. VEG. mil. 3, 9. 4, 15. 17. VITR. 10, 14, 3 percrudis -is. durum: VARRO rust. 2, 5, 8. TAC. hist. 1, 79 praeduro -o. firmum: VARRO rust. 2, 9, 15 cingulum ... ex -o firmo. hyacinthinum: ITALA num. 4, 6 (Monac.) imponent super *arcam* -um (δέρμα, VVLG. pallium) hiacintinum desuper. infectum: EDICT. imp. Diocl. 8, 6 a. 9. pilosum: ITALA gen. 25, 25 (Ps. Cypr. mont. 6) -um (δορά, VVLG. pellis) pilosum. CORP. VIII 4508, 18. puniceum: PLAVT. Rud. 998 sunt alii *viduli pisces* puniceo -o (*cf.* 1000 Pseud. 229). recens: CATO agr. 135, 3 VITR. 10, 14, 3 PLIN. nat. 32, 139 VEG. mil. 4, 15. umectum: AMM. 20, 11, 13 umectis -is (*Petsch.*, cortis *V*, scortis *GA*) ... erant opertae materiae. ***iuncturae** verbales ad fabricam -i pertinentes*: depsere (*cf. Blümner, Technol. I 260*): CATO agr. 135, 3. detrahere: SALL. hist. frg. 3, 103 -a recens detracta. extendere: PS. RVFIN. in psalm. 67, 26. fricare: SERV. Aen. 8, 652 -is ... frictis. madefacere: PS. FRONTIN. strat. 4, 5, 18. SERV. Aen. 8, 652 ut -is madefactis ... vescerentur. medicare: SERV. Aen. 1, 211. mollire: LVCR. 6, 969. SEN. dial. 5, 20, 3 -a igne mollita. percutere: SEN. benef. 5, 14, 4 -um forma publica percussum. perficere (*cf. Blümner, Technol. I 260*): PLIN. nat. 13, 63. 113. 14, 98. 16, 26. 23, 22. 107. 24, 91. 109. 35, 190. CORP. VIII 4508, 17 -um perfectum. siccare: PS. FRONTIN. strat. 4, 5, 18 -is ... igne siccatis. PS. RVFIN. in psalm. 67, 26. subigere: SERV. Aen. 1, 211. tendere: CASSIOD. in psalm. 80, 2 tenso -o *tympani* (150, 4). tinguere: PLIN. nat. 19, 47. 34, 124. unguere: CATO agr. 97 HOR. sat. 2, 5, 83 PLIN. nat. 15, 34.

2 *hominum*: **a** *i. q. cutis*: PLAVT. Amph. 85 eius ... -um uti conciderent. Bacch. 434 fieret -um tam maculosum quam est nutricis pallium. Cist. 703 periit meum -um. Epid. 65 detegetur -um de tergo meo (*proverbialiter cf. Otto, Sprichw. p. 92 adn.*). 91^a -um perdidi (*i. actum est de tergo meo*). 625 meum futurum -um pulchrum praedicas. Mil. 235. Most. 868 mihi -um esse oportet sincerum (Rud. 757 optimum esse operi faciundo -um et sincerissimum). 1067 cuius ego hodie ludificabor -um. Poen. 855 ut ... ubi mihi vapulandum sit, tu -um sufferas. Pseud. 229 poeniceo -o invises pergulam (Rud. 1000). frg. inc. 5 iam tibi tuis meritis crassus -us redditust. VARRO rust. 2, 5, 1 afferam meum -um et flagra. Men. 135 -us ulmum ... tuus depavit. CIC. Tull. 54 -um peti (SEN. dial. 2, 14, 2 ad dominum accessit et petiit -um). SEN. contr. 10 praef. 10 (*proverbialiter cf. Otto l. c.*) debuit de -o eius nobis satis fieri (suas. 7, 13 Ciceroni ... de -o Cestii satisfecit). MELA 3, 93 detracta occisis *feminis* -a. ITALA lev. 13, 2 (Lugd.) in -o (δέρματι, VVLG. cute) corporis eius (13, 3. 4 *al.*). Iob 16, 16 (Aug. in Iob p. 543, 25) cilicium assuerunt -o (βύρσης, VVLG. cutem) meo. AMM. 23, 6, 82 supersidere -o damnati. AMBR. obit. Valent. 8 (*in imag.*) *apostolos et prophetas* uno velut -o ecclesia sancta complectitur. GREG. TVR. Mart. 2, 25 disrupto post infirmi poplitae -o. PASS. Thom. p. 153, 14 expoliavit eum -o quasi tunica corporali. *proverbialiter* (*cf. l. 52. 61*): LVCIL. 326 ipsa suo (sis *codd.*) e -o omnia lora. MART. 3, 16, 4 ut velles -o ludere, cerdo, tuo. lusisti -o. APVL. met. 7, 11 revera ludis de alieno -o. TERT. pall. 3 de -o suo ludere. HIER. epist. 54, 5 cave nutrices et gerulas et istius modi venenata animalia, quae de -o tuo saturari ventrem suum cupiunt. **b** *speciatim pars matricis muliebris*: SORAN. 48 quid est ... -um? membranum sine orificio, quod infantem et quae cum ipso sunt continet, fundo matricis inhaerens. 49 *dictum est -um* ab eo, quod infantem spatio suo teneat, aut ... ab eo, quod ex multis rebus constet, sicut constantium chorus (*cf.* PS. SORAN. epit. 49 *corion dicitur* quod ex multis membraneis confiet, sicuti corus non ex uno nomine, sed ex pluribus nomen accepit). 53 *constat -um* ex nervis, venis, arteriis et pulpis. est autem colore purpureo (PS. SORAN. epit. 53 purpurizante) *al. cf.* VARRO *p. 950, 13.*

B ***translate** de superficie vel crusta* ***rerum***: **1** *herbarum, arborum, fructuum*: **a** *i. q. cutis vel cortex* (*cf.* GLOSS. V 185, 40 corticem -um arboris): MORET. 93 *capita herbarum* summis spoliat -is. VLP. dig. 32, 52 pr. si in philyra aut in tilia ... aut in quo alio -o *sunt volumina*. PALLAD. 4, 10, 30 arboris (*sc. fici*) -um saepe proscindunt. DIOSC. 1, 5 -a radicum lauri. 1, 22. 75 *cupressi*. 3, 159. 4, 57 *stragulos* -o nigro et duro *est. et saepius*. ANON. med. ed. Piechotta 192 -um oleastri masculi. **b** *i. q. fructuum operimentum, putamen, membrana*: SCRIB. LARG. 111 malorum -a percoquantur (CHIRON 898 mali -um. 938. MARCELL. med. 27, 2). 234 mali granati -um ex aqua coctum et tritum (VEG. mulom. 2, 56, 2 -um mali granati. 2, 74, 2 CHIRON 471 SORAN. 136. 137. 2, 10 p. 68, 20 ANON. med. ed. Piechotta 152. PS. ORIG. tract. 12 p. 137, 2 -um granatae). PLIN. nat. 13, 60 pomum ... inclusum amygdalae putamine et -o. 15, 71 *scrotinae fici* a -o appellatae duro. 15, 112 putamine clauduntur nuces, -o castaneae. *ibid.* crusta teguntur glandes, cute uvae, -o et membrana Punica (CHIRON 197. MARCELL. med. 4, 29 mali Punici -um. 19, 57. LACT. Phoen. 126 quod -um [quae croceo *codd.*] Punica grana tegit [legunt *codd.*]). PLIN. nat. 18, 304 in ipsius grani -o. GARG. MART. pom. 3, 8 *amygdalae* -o liberatae. PALLAD. 4, 10, 35 ut ficorum -a siccentur et pulpae. VEG. mulom. 2, 57, 2 -um fabae ... combures. 4, 14, 1 ervum sine -o maceratum. AVG. civ. 21, 5 -o *pomorum* fatiscente. SALON. in eccles. p. 1009^D nux amygdali constat ex -o, osse et nucleo. VEREC. in cant. 2, 14 *tritici* exterius -um (*opp.* similago; *bis*. ORIBAS. syn. 4, 4 sub -o *tritici*). *in imagine*: CASSIOD. in psalm. 113 concl. luxerunt nobis quasi granati mali minuta pulcherrima, quae historiae -o revelata dulcissima mella sudaverunt.

2 *aliarum rerum* (*cf.* VARRO ling. 5, 107 crusta pultis, cuius ea, quod ut -um exu[r]itur, crusta dicta): VITR. 8, 6, 8 tubuli crasso -o. PLIN. nat. 2, 135 aer nubium crassiore -o spissatur. 9, 16 inter -a cerasque *alvi apium*. 17, 26 tenuissimo caespitum -o. AVG. epist. 102, 31 sicut ovo -um ita illi vestem detrahi. APIC. 7, 293 farinam oleo subactam contexes et *pernae* -um reddes. 8, 331. *speciatim t. t. i. q. terrae vel pavimenti vel cuiusvis rei planae tabulatum vel strues* (*cf. Blümner, Technol. II 17. III 161*): CATO agr. 18, 7 caementis minutis et calce harenato semipedem unum quodque -um struito. *ibid.* de glarea et calce harenato primum -um facito, id pilis subigito, idem alterum -um facito. VITR. 2, 3, 2 summum -um *laterum* sol acriter ... praecoquit. 2, 3, 4 alternis -is (choriis *GH*) parietes alligantur (PALLAD. 1, 17, 2 parietes simili -o velentur obducti. *cf.* 1, 15). 2, 4, 2 parietes ... remittentes salsuginem -um dissolvunt (eorum dissolvuntur *GH*). 2, 8, 5 uti latericia struentes *Graeci* alligant eorum alternis -is coagmenta. 2, 8, 6 isodomum dicitur, cum omnia -a aequa crassitudine fuerint structa, pseudisodomum, cum impares et inaequales ordines -orum diriguntur (PLIN. nat. 36, 171). 7, 3, 6 cum ab harena ... non minus tribus -is fuerit deformatum. *ibid.* alterum -um mediocre dirigatur. *ibid.* tribus -is harenae et item marmoris solidati parietes. 7, 3, 8 unum -um harenae *et* unum minuti marmoris erit inductum. PLIN. nat. 8, 88 *ichneumon* pluribus ... se -is *limi* loricavit. 13, 79 e secundo -o *papyri* statumina facta sunt, e primo subtemina. 17, 160 substrato pinguiore -o *terrae* (31, 47 -a terrae observantes. 34, 164 summo terrae -o. *item* ISID. orig. 16, 22, 3). PALLAD. 1, 19, 3 hoc velut corrupto -o *acervi frumenti*. APIC. 4, 134 ut per singula -a substernas diploidem.

syn.: *ad A*: pellis, cutis. *ad B*: cortex, putamen (PLIN. nat. 13, 60), membrana (PLIN. nat. 15, 112). tabulatum.

deriv.: coriaceus, coriago, coriarius, coriolum. *compos.*: de-, dis-, excorio. duri-, testi-, tricorius. *Hoppe.*

corius *v.* corium. **cormeos** *v.* corineos.

cornārius *v.* cornuarius.

[**corneliatim**]. PS. ASPER gramm. V 552, 15 sensim, -m, tractim (*pro* -m 'tornatim' *in codd.* ς. contemptim *vel* centuriatim *proponit Keil*).

1. corneolus, -a, -um *a* 1. corneus *deminutive*. CIC. nat. deor. 2, 144 *aures* duros et quasi -os habent introitus multisque cum flexibus.

2. corneolus, -a, -um *a* 2. corneus *deminutive*. AFRAN. com. 225 baccillum deligatum -um poscit. PETRON. 43 *senex aliqui* -us fuit, aetatem bene ferebat.

cornēsco, -ere *a* cornu. *i. q. durum fieri ut cornu*: PLIN. nat. 11, 261 urso quoque simulatque expiraverit *genitalia* -ere aiunt.

cornētum, -ī *n. a* cornus. *i. q. consitio cornorum, tum nomen loci alicuius Romae urbis*: VARRO ling. 5, 146 ubi variae res venduntur, ad -a, forum Cuppedinis. 5, 152 Lauretum ... ab silva laurea quod ea ibi excisa et aedificatus vicus, ut inter sacram viam et macellum editum -a (a cornis *add. Spengel*), quae abscisae loco reliquerunt nomen, ut Esculetum ab esculo dictum et Fagutal a fago. GLOSS. -a locus quem nunc ex parte magna templum Pacis occupavit.

1. corneus, -a, -um *a* cornu. *locus dubius*: SCHOL. Germ. Bas. p. 84, 16.

I *i. q. e cornu constans*: **A** *de cervorum cornibus*: GREG. TVR. glor. conf. 86 cuius (*sc. cornus*) voce ... illa -orum arboreorum armenta effugare consueverat. **B** *de unguibus et ungulis*: VARRO rust. 2, 9, 4 *canes sint* digitis discretis, unguibus duris ac

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

curvis, solo ne ut -o ne nimium duro, sed ut fermentato ac molli. LVCAN. 6, 83 ungula frondentem discussit -a campum. SIL. 6, 217 -a gramineum persultans ungula campum. DRAC. satisf. 313 si -a palpans ungula concutiat quadrupedantis equi. C *de testudine*: PHAEDR. 2, 6, 5 quae cum abdidisset -a corpus domo. D *de rostris*: CIC. nat. deor. 1, 101 cum *ibes* sint aves excelsae, cruribus rigidis, -o proceroque rostro. PRIAP. 83 (Tib. 2), 13 graculus sacrum feriret ore -o caput. Ov. met. 8, 546 -aque ora facit. PLIN. nat. 11, 159 -a et acuta volucribus rostra. E *de rebus e cornu factis*: 1 *de tubis*: CYPR. GALL. iud. 302 dat -a bucina signum. ITALA Ios. 6, 20 (Lugd.) tubis -is cecinerunt. iud. 3, 27 (Lugd.) turba cecinit in tuba -a (ἐν κερατίνῃ). 6, 34 (Aug. loc. hept. 7, 32 p. 625, 7) et cecinit in -a (in tuba -a Lugd. VVLG. clangens bucina). 7, 8 (Lugd.) tubas -as (τὰς κερατίνας). AMBR. patr. 11, 56 merito . . . tuba -a dicitur virtus sermonis mirabilis. HIER. in Is. 58, 1 p. 684 bucinam, . . . quam κερατίνην, id est -am interpretati sunt (*cf.* GLOSS. II 348, 5 -a κερατίνη). VVLG. psalm. 97, 6 in tubis ductilibus, et voce tubae -ae (κερατίνης. AVG. serm. ed. Mai 119, 7). *cf.* HIER. tract. in psalm. I p. 147, 10 unum genus esse tubarum ductile ex argento et aliud esse genus tubarum -arum. RVFIN. Orig. in iud. 9, 2 portant . . . lampadas et bucinas -as in manibus suis. AVG. in psalm. 97, 7 qui vult esse tuba -a, superet carnem. CASSIOD. in psalm. 150, 3 tuba est -is partibus adunatis aut aliquo metallo productus tubulus. 2 *de vasis quibusdam*: CASS. FEL. 78 in uno commixtis et tepefactis *materiis* encolpizabis per -um metrenchyten appellatum id est supino schemate iacentis in sinum mulieris infundes. MART. 14, 52 guttus -us. MART. 12, 32, 12 et cum lucerna -oque cratere (*fortasse ad* 2. corneus). PLIN. nat. 21, 137 crocum . . . asservatur -a pyxide (29, 124 fimum . . . in oleo vetere -isque pyxidibus asservant. 29, 142 servandum . . . in -a pyxide. 30, 121). CELS. 2, 11 cucurbitularum vero duo genera sunt; aeneum et -um. . . . -a altera parte aeque patens, altera foramen habet exiguum . . . -a per se corpori imponitur. 3 *de lanternis*: MART. 14, 61 lanterna -a. 14, 62 lanterna de vesica. -a si non sum . . . . 4 *de arcu*: Ov. met. 1, 697 si non -us huic arcus (*sc. nymphae*), si non foret aureus illi (*sc. Dianae*). 5 *de fenestra*: TERT. anim. 53 velut per -um specular obsoletior lux rerum est. 6 *de anulis*: SVET. Aug. 80 ut *digitum* torpentem contractumque frigore vix -i circuli supplemento scripturae admoveret. 7 *de cavo instrumentorum musicalium resono*: VITR. 5, 3, 8 uti enim organa in aeneis lamminis aut -is ἤχεσι ad chordarum sonitum claritatem perficiunt. 8 *de aliis rebus e cornu factis*: VAL. MAX. 4, 4, 3 Fabricius . . . patellam suam -o peduculo sustineri voluit. PRISCILL. tract. 1 p. 24, 10 saxeum, -um, lapideum deum putent. 9 *de porta Somniorum* (*opponitur portae eburneae*): VERG. Aen. 6, 894 sunt geminae Somni portae: quarum altera fertur -a, qua veris facilis datur exitus umbris, altera candenti perfecta nitens elephanto. STAT. silv. 5, 3, 289 melior qua porta malignum -a vincit ebur. TERT. anim. 46 Homerus duas portas divisit somniis, -am veritatis, fallaciae eburneam. AVSON. 157, 26 geminas numero portas: quae fornice eburno semper fallaces glomerat super aëra formas. MYTHOGR. 1, 228 *v. l. 63.* PHOC. carm. de Verg. 42 o sopor indicium veri! nil certius unquam -a porta tulit.

II *de rebus, quibus qualitates quaedam cum cornu communia sunt*: 1 *durum ut cornu*: Ov. am. 1, 8, 48 Penelope iuvenum vires temptabat in arcu: qui latus argueret, -us arcus erat (*sensu obsceno*). PERS. 1, 47 neque enim mihi -a fibra est (CYPR. GALL. exod. 297 -a fibra quae fuerat in rege redit. SIDON. epist. 8, 11, 20 -asque fibras). PLIN. nat. 7, 81 quibus natura concreta sunt ossa, qui sunt rari admodum, -i vocantur. 31, 102 -a videmus corpora piscatorum. TERT. ieiun. 12 -us contra ungulas. CAEL. AVR. acut. 2, 37, 209 item si friabilis fuerit caro assata, tamquam -a efficitur. SIDON. epist 1, 2, 3 -um femur. 3, 13, 9 crura -a. 4, 1, 4 corda -a. MYTHOGR. 1, 228 physiologia hoc habet, quod per portam -am oculi significantur, qui et -i sunt coloris et duriores ceteris membris, nam frigus non sentiunt. 2 *eodem colore praeditum*: PLIN. nat. 36, 61 vitia in *alabastritibus* -us colos aut candidus et quidquid simile vitro est. 37, 89 *sardonychis substratum* in Indicis caeruleum aut -um invenitur. 37, 90 Indicam onychem plures habere varietates, igneam, nigram, -am . . . . MYTHOGR. 1, 228 oculi, qui et -i sunt coloris.

2. corneus, -a, -um *a* cornus. EVSTATH. Bas. hex. 5, 8 p. 919[B] in quernis vero vel in -is pomis stipticus et durus efficitur humor. VERG. Aen. 3, 22 forte fuit iuxta tumulus, quo -a summo virgulta et densis hastilibus horrida myrtus. *de rebus e corni ligno factis*: CATO agr. 18, 9 eas ubi confixeris, clavis -is occludito. VERG. Aen. 5, 557 -a bina ferunt praefixa hastilia ferro. Ov. epist. 4, 83 sive tenes lato venabula -a ferro. LIV. 1, 56, 9 Brutus ab Tarquiniis ductus Delphos, ludibrium verius quam comes, aureum baculum inclusum -o cavato . . . tulisse donum Apollini dicitur.

corniātus, -a, -um *pro* cornuatus: VIRG. gramm. epist. 3 p. 134 Terrentius contra quos tauri ceu fronte -a boans ac resistens dicebat verbum nonnisi unam solam orationis tenere partem.

***corniceu,** -inis *m.* [*a* cornu *et* canere. *Th.*]. PAVL. FEST. p. 20 aeneatores -es dicuntur, id est cornu canentes. *cf.* SEN. apocol. 12. CHAR. gramm. I 17, 4 composita ex integro et imperfecto, ut est cornucen, ut intellegatur cornu canens. *cf.* DIOM. gramm. I 436, 16. GRAMM. suppl. 15, 3 terminationes . . . ʻen' ut cano -n. 74, 27 cornucen id est cornu canens. *cf.* VEG. mil. 2, 7. *de formis*: CHAR. gramm. I 38, 6 omnia nomina quae in ʻen' terminantur in nominativo casu, ea in genetivo efferuntur per ʻis' mutata praecedente syllaba in i . . . -n ex cornu cornicinis. GRAMM. suppl. 15, 3 terminationes . . . ʻen' ut cano -n. 74, 27 in ʻcen' ut cano cornucen. *legitur* cornucen *apud* CHAR. gramm. I 17, 4 DIOM. gramm. I 436, 16 GRAMM. suppl. 74, 27. *nominativus scribitur* cornis: CORP. III 15160. cornice: CORP. VI 2627. XIII 6572. cornicem: CORP. III 7449, 7. *nom. plur.* cornices *traditur* PETRON. 53, 12. 78, 6 GLOSS. III 299, 23 *al.* NOT. Tir. 107, 29 *cf. Heraeus, Spr. des Petron p. 48. acc. sing.* cornicem VARRO ling. 6, 91. *nota dat.* cornici: CORP. X 217. 3416. *de genere*: CHAR. gramm. I 28, 14 masculinum . . . -n cornicinis. 38, 6 *saepe*. 87, 20 sunt quaedam et communia ut -n liticen. PROB. cath. gramm. IV 9, 8 composita generis omnis hic et haec et hoc tibicen -n fidicen, tibicinis -is, fidicinis. *cf.* SACERD. gramm. VI 474, 11. GLOSS. κερατᾶύλης. cornu cantans. qui cum (in) cornu canit. ceratopolus. -es καμπυλοσαλπισταί. aeneatores, qui de cornu tubas habent. cornices κεραταῦλαι.

is qui cornu canit, tam in exercitu Romano quam in urbe ad comitia convocanda: COMMENT. cons. Varro ling. 6, 91 -em (cornicem *cod.*) ad privati ianuam et in arcem mittas, ubi canet (LIV. 24, 46, 6 -es in via paribus intervallis dispositos canere iubent. FRONTIN. 3, 9, 6 -es canere iussit. VEG. mil. 2, 22 -es quotiens canunt, non milites sed signa ad eorum obtemperant nutum. *ibid.* quotiens movenda sunt signa, -es canunt. *saepius*). CIC. rep. 2, 40 quin etiam accensis velatis, liticinibus, -bus, proletariis (VOPISC. Aurelian. 31, 7 aquiliferi legionis tertiae cum vexilliferis et draconario et -bus atque liticinibus diripuerunt). SALL. hist. frg. 1, 135 iussu Metelli Celeris -es occanuere tubis. Iug. 93, 8 ex copia tubicinum et -um numero quinque quam velocissimos delegit (LIV. 1, 43, 7 in his accensi, -es tubicinesque in tres centurias distributi. 2, 64, 10 -es tubicinesque in equos impositos canere ante vallum iubet. SEN. apocol. 12 tubicinum, -um, omnis generis aeneatorum tanta turba, tantus concentus, ut. IVV. 10, 214 quid refert, magni sedeat qua parte theatri qui vix -es exaudiet atque tubarum concentus? VEG. mil. 2, 7 tubicines, -es et bucinatores qui tuba vel aere curvo vel bucina committere proelium solent. 2, 22 habet . . . legio tubicines, -es, bucinatores). PETRON. 53, 12 duo esse in rebus humanis, quae libentissime spectaret, petauristarios et -es (cornices *cod.*). 78 consonuere -es funebri strepitu. *ibid.* Trimalchio . . . novum acroama, -es, in triclinium iussit adduci. IVV. 2, 118 quadringenta dedit Gracchus sestertia dotem -i. 3, 34 quondam hi -es et municipalis harenae perpetui comites notaeque per oppida buccae munera nunc edunt. 10, 44 da nunc et volucrem, sceptro quae surgit eburno, illinc -es, hinc praecedentia longi agminis officia. CORP. III 7449, 7 tub(icen) Aurelius Postumus, cornicem Valerius Rufus. GELL. 15, 27, 2 curiata *comitia* per lictorem curiatum calari, id est convocari, centuriata per -em. AMM. 31, 10, 8 signo per -es dato. VEG. mil. 3, 8 a tubicine omnes vigiliae committuntur et finitis horis a -e revocantur. HYG. fab. 274 p. 151, 7 -es autem classica invenerunt. PRVD. psych. 636 -um curva aera silent. CORP. III 14409 *quinquies.* 15159 Aur. Bito corn. leg. II. 15160 Aur. Bitus cornis (*sic*) leg. II. VI 2627 M. Antonius M. f. Ianuarius domo Laudicia ex Suria cornice ex coh. VII. 2752 M. Simplicinio Superino cornicini mil. coh. X. 33999 M. Iulius Victor ex collegio liticinum -um. VIII 2564 b 8. 9 cor(nicen) *bis.* 2568, 48 cor(nicen?). 2898 C. Iulius Emeritus cor. 2950 cor. leg. III. 2965 M. Ptolomeo Victori cornic. v. f. t. 2961 L. Pomp. Max. fil. ex cornic. fecit. X 217 P. Titio P. l. Ampliato cornici cor. I. 3416 C. Arrio Montano vetrano cornici dupliciario ex classe Misen. XIII 7779.

cornicinium, -iī *n. a* cornicen. GLOSS. V 494, 55 clas⟨s⟩icum cornici⟨ni⟩um tubicin⟨i⟩um.

cornīcla *v.* cornicula. **cornīclārius** *v.* cornicul-.

cornīcor, -ātus sum, -ārī [*a* cornix. *Th.*]. PRISC. gramm. II 433, 10 a cornice -or, a frutice fruticor. EVTYCH. gramm. V 459, 4 cornix, -or, -aris. SCHOL. Pers. 5, 12 -aris novum a poeta verbum compositum: -aris submurmuras et quasi cornicis voces profers, id est et summe scribis et pronuntias, praeterea murmure loqueris et in modum cornicis murmuras vel certe iratus, ut cornices clamas superfluo et tumido gutture vel succinis homerice. GLOSS. inepte loquor. PERS. 5, 12 nescio quid tecum grave -aris inepte. HIER. epist. 125, 16 intra se nescio quid -antes. MAR. MERC. subnot. praef. 1 qui de ea re (*sc. quaestione contra catholicam fidem*) -antur (fornicantur *Baluz.*).

cornīcula, -ae *f.* [*a* cornix *deminutive. Th.*]. GLOSS. II 574, 16 inde (*a* cornix) -a diminutive. GLOSS. cornicla *quater.* DAMIG. *p. 957, 19.* GLOSS. κορώνη. genus avis, crae (*anglosax.*). *cf. p. 960, 76.* *nomen fabulae Plautinae*: VARRO ling. 5, 153. 7, 52 DIOM. gramm. I 383, 15 (*eadem* cornicularia NON. p. 63. 134). [*francog.* corneille, *hisp.* corneja, *cf. it.* cornacchia. *M.-L.*]

parva cornix, avis: *in fabula*: HOR. epist. 1, 3, 19 ne si

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

forte suas repetitum venerit olim grex avium plumas, moveat -a risum furtivis nudata coloribus (*cf.* SCHOL. *ad l.* fabula Aesopi et est abusive -a pro graculo. alii dicunt -am sine plumis natam postea a singulis avibus plumas accepisse). RVFIN. apol. adv. Hier. 2, 25 audistis, quomodo quem ante corvum dixerat et totum tenebrosum nunc iterum -am dicat alienis se pennis vel coloribus depingentem. *de cornice ut ave gracula*: HIER. epist. 40, 2 volo -ae detrahere garrienti. AVG. epist. 118, 9 facilius quippe -as in Africa audieris, quam in illis partibus hoc genus vocis (*sc. translate de rhetoribus graculis*) *de cornicibus ut avibus auspiciorum*: AVG. civ. 4, 30 Cicero augur irridet auguria et reprehendit homines corvi et -ae vocibus vitae consilia moderantes. CASSIOD. hist. 5, 27 p. 1005B sermo ... fertur, eo, quod aliquando *Athanasio* procedente per civitatem contigerit avolantem -am clamitare. quo facto astans multitudo paganorum velut mago derogantes petebant, ut eis aperiret quid -a illa significaret .... *de imbecillitate cornicis*: ITALA (Legion.) *et* VVLG. Baruch 6, 53 sicut -ae inter medium caeli et terrae (κορῶναι). *nota*: DAMIG. lapid. 35 sculpis in eo (*sc. lapide berillo*) locustam marinam et sub pedibus eius -clam.

corniculāns, -antis [*a* corniculum, *cf.* corniculatus. *Th.*]. *de forma lunae*: SOL. 32, 17 macula, quae dextero lateri eius (*sc. Apis*) ingenita -is (PLIN. nat. 8, 184 cornibus lunae crescere incipientis) lunae refert faciem (AMM. 22, 14, 7 *Apis* -is lunae specie latere dextro insignis). AMM. 20, 3, 1 *solem* primo attenuatum in lunae -is effigiem.

? **corniculāria** *v. p. 956, 82.*

×**corniculārius,** -iī *m.* [*a* corniculum. *Th.*]. COD. Theod. 8, 15, 5, 1 (*a. 365*) qui gerunt corniculum. *non recte* CASSIOD. var. 11, 36, 4 -ii est perfunctus officio ... praefuit enim cornibus secretarii praetoriani, unde ei nomen est derivatum. *de formis*: corniclarius: CORP. V 7897. cornuclarius: CORP. III 644. 3323. XIII 1869. 6622. INSCR. Graecae ad res Rom. pert. 3, 207 κορνουκλάριος. excornuclarius 3, 143. 3536. 13, 1832. 1860. κορνοκλάριος: INSCR. Graecae ad res Rom. pert. 3, 59. κολλικλαρίῳ: PAPYR. Wessely, Wiener Stud. 24, 1902, p. 151. *de notis*: c.: CORP. II 4166. III 4412. cor.: CORP. III 887. 7651. 11208. VIII 2554 b, 24. exscor.: CORP. III 10316. XIII 6543 PAPYR. Berol. 610. corn.: CORP. III 2610. 3275. 3573. 5974. VI 1059, 11. 2560. IX 5735. XIV 160. 2255. excorn.: CORP. III 6178, 1, 31. XIII 6542. 6803. 6542. cornic.: CORP. II 4159. III 385. 1099. 4452. 8738. 11079. VI 2724. excornic.: CORP. III 3526. 8752. XIII 6598 INSCR. Notiz. degli scavi 1901 p. 497. corni.: CORP. III 11027. *tituli Graeci*: INSCR. Graecae ad res Rom. pert. 3, 59. 189. 207. 1008. 1264 INSCR. Arch.-epigr. Mitt. aus Österr. 9, 126, 89 Dessau 8880 PAPYR. mus. Brit. (*ca. a. 346*) 232, 8. *cf. l. 62 et 82.* LYD. de mag. 3, 3 κορνικουλάριος ... ἀντὶ τοῦ κεράστης (καιραίτης *cod.*) ἢ πρόμαχος. 3, 22 περὶ τοῦ κορνικουλαρίου τῆς μεγίστης τάξεως. *saepius.* GLOSS. capiclarius. *cf. Cauer, Ephem. epigr. IV 412 sqq.; Fiebiger, PW. IV 1603; v. Domaszewski, Bonner Jahrb. 117 (1908) 7 sqq. passim.*

1 *cornicularius nominatur sine iunctura*: **a** *de officio militari*: NOT. dign. *passim.* CORP. III 4412 c. 7651 cor. VIII 2554 b, 24 cor. III 7741 corn. IX 5735 corn. II 4159. III 385 cornic. al. (?) VII 739 cornicul. XIII 1869 cornucl. 7751 cornicu⟨l⟩. VIII 2739 -us. 2750 cor⟨...⟩. III 2887 co⟨...⟩. XII 4369 cornicula⟨..⟩. V 7897 miles corniclarius. VIII 2930 cornicul. laticl. (III 4558 [*a. 249 p. Chr.*] cornicul. la.). **b** *de officio civili*: SVET. Dom. 17 Clodianus -us et Maximus Partheni libertus. PASS. coron. 9 -ii compellebantur ad sacrificandum. CASSIOD. var. 11, 18 de -o qui egreditur. 11, 19 qui accedit. 11, 36, 4 *v. l. 28.* **2** *beneficiarii cum cornicularis iunguntur*: CORP. III 6754 bb. et -i eius *sc.* leg(ati) Aug(usti) pr. pr. VIII 2551 -us et bf. trib(uni) laticlavi. 2586 -i, comment(arienses), speculatores, beneficiari cos., quaestionarii, beneficiarii trib. sexmestr., haruspex. INSCR. Graecae ad res Rom. pert. 3, 1264 β(ενε)-φ(ικιάριος) καὶ ἀκομενταρήσιος καὶ κορνικουλάριος καὶ ἑκατόνταρχος γενόμενος τῆς ἡγεμονίας. **3** *commentarienses cum cornicularis iunguntur*: COD. Theod. 8, 15, 3 (*a. 364*) princeps, -us, commentariensis, numerarius et ordinarii (*de principibus cf.* COD. Theod. 8, 4, 10 [*a. 365*] principes seu -os stationes ... non aliis vendere *iubemus et* COD. Iust. 1, 48, 3 scient principes et -ii et primates officiorum). FIRM. math. 3, 5, 26. PS. ASCON. Verr. 2, 1 p. 179 accensus nomen est ordinis aut promotionis in militia, ut nunc dicitur princeps vel commentariensis aut -us. CORP. II 4122 cornicula⟨rii⟩ eius et com⟨mentar(ienses)⟩ et specul⟨atores⟩ *sc. legati.* III 4452 cornic. comm. specul. 7794 cornic⟨ul⟩. comm⟨entar.⟩ et ⟨speculatores⟩. VIII 702 specul⟨a⟩t(or) et cornicul⟨ari⟩u⟨s⟩ legionis. CARM. epigr. 522, 3 Germaniae meruit specula⟨t⟩or et cornicul⟨ar⟩ius.
4 *officium -orum*: CORP. III 894. 1099. 1471. 3543. 10437 Minervae Aug. officium -orum. VIII 1875. TARR. PAT. dig. 50, 6, 7. CORP. III 894 adiutor offici -orum. 1099 coadiutor off(icii) rat(ionum) ... co⟨r⟩nic. prae⟨f.⟩ kastr. leg. XIII g. 1471 adiut. offic. cornicul. 2052 adi. corn. cos. 3543 adiutori offici -orum cos. VIII 1875 adiutor ofici -orum. INSCR. Revue archéol. 4, sér. III, 1904, p. 295 actarius coh. VIII vol. ex adiutore -orum cos. INSCR. Graecae ad res Rom. pert. 3, 1008 βοηθῷ κορνικουλαρίων ὑπατικοῦ (*Syria, a. 195 p. Chr.*). **5** ex corniculario: CORP. III 2664 excorni⟨culario praef. pr⟩aet⟨orii⟩ (*a. 234 p. Chr.*). 3526 vet. ex cornic. leg. II adi. Antoniniane. 3536 ex cornuc⟨lario⟩. 3846 ex cornicular. pr. pr. 6178, 1, 31 Ant. Silvan. ex corn. 6178, 3, 29 P. Mai. Seve. ex c. †8752 vet. ex cornic. cos. leg. I. 9513 depositio Fl. Thalassi ex -o (*a. 414 p. Chr.*). 9535 ex cornicular. 10316 ⟨e⟩xs⟨c⟩or. trib. coh. 14370[9] vet. ex cornucl. trib. VIII 2962 vet. ex -o. 4325 ex -o. 4642 veter. ex cornicular. trib. leg. III Aug. IX 5358 ex cornicular. praef. praet. XIII 1832 ex cornucl. 1860 ex cornuc. praesidis provinciae Lugdunesis. 6542 ex corn. 6543. 6575. 6576 ex cornic. 6598. 6803 ex corn. INSCR. Notiz. degli scavi 1901 p. 497 ex cornic. praeff. PAPYR. Berol. 610 (*a. 140 p. Chr.*) excor. **6** *cornicularius cohortis vel legionis*: CORP. III 8196 cornicula[...] leg. VII (*a. 200 p. Chr.*). 10568 cornicul. leg. II adi. 10855 cornicul. leg. XIIII. 10987 cornicul. leg. II adi. 11172 cornicul. leg. XIIII gem. VI 2724 cornic. coh. VIIII pr. XIII 7395 cornicul. coh. I Fl. XIV 2255 corn. leg.
7 *de cornicularis tribunorum militum*: FRONTIN. strat. 3, 14, 1 tamquam Caesarianus tribuni -us vigiles quosdam excitavit. CORP. III 1681 T. Cl. Valerianus cornicul. trib. 2610 corn. trib. 5974 corn. trib. leg. III Ital. 7334 cornicul. trib. 11027 corni. trib. VI 1059, 11 corn. tr. 2440 cornicular. tribuni. 2560 corn. trib. coh. V pr. 2869 -us Iuli Proculi trib. coh. X. 2984 -o trib. 3573 corn. trib. IX 1617 cornicul. trib. XIII 7743 c. trib. INSCR. Notiz. degli scavi 1889 p. 39 (*Ostiae, a. 239*) -o trib. **8** *de cornicularis legatorum*: CORP. II 4166 c(orniculario) i(mmuni) leg. Aug. pr(ovinciae) H(ispaniae) c(iterioris). III 7394 corniculari leg. Aug. pr. pr. (7542. 9908. XII 2602). 887 cor. leg. (4405 cornicul. legati. VIII 2793). 11018 ⟨cornicu⟩l. leg. leg. (11079 corni⟨c.⟩ leg. leg. I adi. XIII 8634. 6962).
9 *de cornicularis consularibus*: *cf. supra sub 4 et* CORP. III 1106 cornicul⟨...⟩ cos. 4155. 8738 ⟨corni⟩c. cos. 8750. **10** *de cornicularis praefecturae*: COD. Theod 8, 7, 8 (*a. 365*) praefecturae -os ... post transactos corniculos nostram adorare purpuram *volumus.* 1, 15, 11 (*a. 380*) peracto -o agentium in rebus numero conectantur. virorum illustrium praefectorum praetorio -os. CORP. X 1763 ⟨co⟩rnicul. ⟨praef⟩ec. praet. 3415 cornicul. praef. ACT. Tarach. Prob. 3. 6. *de praefectis castrorum*: CORP. III 644 ⟨cor⟩nuc(larius) praef. c⟨astrorum⟩. 1099 cornic(ularius) prae⟨f(ecti)⟩ kastr. leg. XIII g. 3365 cornicular. praef. leg. II adiutricis. 6608 -o ... praef(ecti) castror. *de praefecto annonae*: CORP. XI 20 -us praefecti annonae (*cf.* XIV 160 corn. proc. annonae Aug. Ostis).
11 *de cornicularis procuratoris*: CORP. III 3275 corn. proc. 3323 cornuc⟨...⟩ proc. 11208 cor. ⟨...⟩ prov. Acha⟨..⟩. X 1679 -o proc. provinciae Belgicae. **12** *de cornicularis tribuni plebis*: VAL. MAX. 6, 1, 11. *nota*: CORP. XIII 6622 cornuclarius Britonum. *compos.*: excornicularius.

corniculātus, -a, -um [*a* cornu. *Th.*]. *de forma lunae*: APVL. Socr. 1 p. 117 lunam ... seu -a seu dividua seu protumida seu plena sit. FVLG. myth. 1 praef. 14, 10 -a lunae sinuatio. AVG. epist. 55, 6 -o lumine fulgeat (ISID. nat. 18, 1 *luna* quasi -o lumine fulget). gen. ad litt. 57, 6 etiam cum lumine -o sive incipiens ad terras lucere sive desinens fulget. in psalm. 10, 3 ideo prius quasi -am apparere *lunam.* MART. CAP. 7, 738 nam primo est -a, quam μηνοειδῆ Graeci vocant. *i. q. cornibus praeditus*: IVL. VAL. 1, 9 vocabatur enim equus ... *Bucephalae* nomine non eo modo, quod -a fronte terribilis foret, sed quod inustio etiam fortuita quaedam eius coxae veluti taurini capitis imitamen insederat.

corniculum, -ī *n. a* cornu. GLOSS. V 278, 37 -um diminutive cornu. *de quantitate*: GRAMM. suppl. 70, 34 cornu, -iculum: paenultima et antepaenultima corripiuntur.

i. q. parvum cornu: **1** *de bestiarum cornibus*: SOL. 45, 8 quod de fronte eius (*sc. Bucephalae*) quaedam -orum minae protuberabant. **2** *de parvis rebus e cornu factis*: **a** *de vasis ad liquores perfundendos*: COLVM. 7, 5, 15 humanae veteris urinae tepefactae trium heminarum instar per sinistram narem -o infundere. 7, 5, 21 *lac caprinum* per -um infunditur faucibus. **b** *de instrumentis, quibus agrimensores utuntur*: FRONTIN. grom. p. 32, 19 ex omnibus -is †extensa ... fila. NIPS. grom. p. 288, 5 aliis -is tenebis alium limitem. **c** *in tibiis*: EXPLAN. in Don. gramm. IV 532, 2 ut -o aut bamborio addito gravior reddatur vox tibiae.
3 *de parvis rebus cornibus similibus*: **a** *de membris, quibus bestiae quaedam res attrectant*: *de cocleis*: PLIN. nat. 9, 101 oculis carent, itaque -is praetemptant iter. 11, 140 cocleis oculorum vicem -a bina praetemptatu implent. 30, 136 inveniuntur in -is coclearum harenaceae duritiae. *de ranis*: PLIN. nat. 9, 143 eminentia sub oculis -a turbato limo *rana* exerit. *de insectis*: PLIN. nat. 11, 100 aliis *aculeatis insectis* -a ante oculos praetenduntur ignava, ut papilionibus. 30, 39 tauri vocantur scarabaei terrestres ricino similes — nomen — a dedere (30, 100 *scarabaeo* sunt -a reflexa). *de serpentibus*: PLIN. nat. 8, 85 cerastis corpore eminere -a saepe quadrigemina, quorum motu, reliquo corpore occultato, sollicitent ad se aves. ISID. orig. 12, 4, 18 sunt ... *cerastae serpenti* quadrigemina -a. **b** *de plumarum crista in capitibus avium*: PLIN. nat. 11, 121 in capite paucis animalium nec nisi volucribus apices, diversi quidem generis ... phasianae e -is. **c** *de summis galeis*: PLIN. nat. 10, 124 corvos ... devehebat in silvas ... in-

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

sidentes -is (corniculi *codd.*) umerisque. **d** *de siliquis, quae cornuum forma praeditae sunt*: PLIN. nat. 20, 205 silvestrium unum genus ceratitim vocant . . . calyculo inflexo ut -o (cornicula *codd.*) folia minora. 24, 184 -is semen est simile. 27, 30 semen in -is non brevibus gignit. 27, 60 circaea . . . parvo semine milii nascente in quibusdam -is. 27, 121 semen in siliquis fert (*sc. pelecinon*) -orum modo aduncis. **e** *de luna*: ISID. nat. 38, 2 Nigidius ait...luna si summo in -o maculas nigras habuerit...
f *de signo, quo milites honorantur*: LIV. 10, 44, 5 equites omnes ob insignem multis locis operam -is armillisque argenteis donat. SVET. gramm. 9 deinde in Macedonia -o, mox equo meruit. FRONTO p. 128, 20 N. -a consecta. p. 205, 19. VIR. ill. 72, 3 in Hispania -um meruit, in Sardinia stipendia fecit. CARM. epigr. 744, 3. *hinc*

corniculus, -ī *m.* *i. q. munus cornicularii*: COD. Theod. 8, 7, 8 (*a. 365*) post transactos -os (COD. Iust. 12, 52 [53], 1). *incertum, utrum de munere dictum sit an de signo*: SYMM. rel. 42 (*a. 384*) miles ad -orum gradum (corniculariorum Γ) inculpati laboris diuturnitate provectus. COD. Theod. 8, 15, 5, 1 (*a. 365*) qui gerunt -um.

cornifer *v. l. 49.*

cornificium, -iī *n. cf.* cornificus. GLOSS. V 278, 39 ubi cornua fiunt.

cornificus, -ī *m. a* cornu *et* facere. GLOSS. II 348, 6 κερατοποιός.

cornifrōns, -ntis *adi. a* cornu *et* frons. *is, qui cornua in fronte gerit*: PACVV. trag. 349 tu -es pascere armentas soles.

corniger, -a, -um *a* cornu *et* gerere. GRAMM. suppl. 15, 4 'er' ut fero gero lucifer -er. 101, 7 -er -eri. *inde a* CIC. *et* LVCR.
qui cornua fert: **1** *de bestiis*: **a** *generatim et de bubus*: SEN. Oed. 810 illo sequebar monte -os greges. PLIN. nat. 11, 164 camelus una ex iis, quae non sunt -a. 11, 208 costae homini octonae, subus denae, -is XIII. 11, 212 -a una parte dentata et quae in pedibus talos habent, sebo pinguescunt, bisulca scissisve in digitos pedibus et non -a adipe. 11, 214 est autem pinguis *medulla* iis, quibus adips, sebosa -is. 11, 233 eodem loci (*sc. in feminibus*) bisulca et -a habent mammas, boves quaternas, oves et caprae binas. 11, 254 solidas habent ungulas, quae non sunt -a. 11, 255 -a fere bisulca. CYPR. GALL. num. 120 *plaustra* -is bobus parilem divisit in usum.
de tauris: OV. am. 3, 5, 20 *taurus* visus erat...-um terra deposuisse caput. met. 15, 511 -er hinc taurus ruptis expellitur undis (*de Hippolyto agitur*). SEN. Phaedr. 1081 nam toto obvius incurrit ore -er ponti horridus. *de Minotauro*: SEN. Phaedr. 1172 taurus biformis ore -o ferox. *de Api*: OV. am. 2, 13, 14 et comes in pompa -er Apis eat. *de Tauro sidere*: CIC. Arat. frg. 28 -er est valido conixus corpore Taurus. GERM. 536 AVIEN. Arat. 422. *de Iove in taurum mutato*: FLOR. Verg. p. 186 quippe si vetera templa respicias, hic ille colitur -er praedo, qui Tyriam virginem portans . . . lascivit. *de iuvencis*: OV. met. 13, 926 quas neque -ae morsu laesere iuvencae. DRAC. Romul. 5, 316 -os . . . iuvencos. **b** *de hircis*: PETRON. 133 vers. hircus, pecoris pater, ibit ad aras -er.
de capellis: LVCR. 2, 368 haedi -as norunt matres (corniferas MACR. sat. 6, 5, 3). **c** *de arietibus*: VERG. catal. 14, 7 -er hos aries humilis et maxima taurus victima sacratos sparget honore focos. PROP. 3, 13, 39 -er . . . dux aries saturas ipse reduxit oves. INSCR. christ. Rossi II p. 245, 4 *in aenigmate, fortasse de ariete Phrixi* ca⟨c⟩umen cuius (*sc. arboris*) conscendit -er hosp⟨e⟩s. *de Ariete sidere*: MANIL. 5, 39 sed cum prima suos puppis consurgit in ignes, quattuor in partes cum -er extulit ora.... AVIEN. orb. terr. 1184 aut qui -i ductor gregis arva pererrat. *de Capricorno*: AVIEN. Arat. 662 -i sidus . . . capricorni. *de Ammone*: OV. ars 3, 788 neque Phoebei tripodes nec -er Ammon. Ib. 298 qui -o de Iove natus erat (*sc. Alexander Magnus*). met. 5, 17 -er Ammon. 15, 309. LVCAN. 3, 292 -er Hammon. *cf.* 9, 512 stat -er (sortiger *pars codd.*) illis Iuppiter. 9, 545 -ique Iovis monitu nova fata petebant. VAL. FL. 2, 482 SIL. 3, 10. 667 ubi defessi lucos nemorosaque regna -i Iovis et fulgentia templa subimus. 14, 439 Hammon...-aque sedens spectabat caerula fronte. 14, 572. 16, 261 -umque Iovem Tarpeiumque ore vocemus. STAT. Theb. 8, 201 quin et -i vatis nemus... tacebit. CLAVD. 8, 143 tibi -er Hammon et dudum taciti rupere silentia Delphi. CORIPP. Ioh. 2, 110. 6, 147. 556. 8, 252. 304. CARM. epigr. 253, 1 ⟨Pan⟩-thea -i sacris adiuncta Tonantis, quae Libycis Maurisque simul venerabilis oris... quam Iuppiter Hammon . . . tegit. *dub.* SIL. 3, 14 exin -i (*codd.*, clavigeri *vulg.*) veneratus numinis (*sc. Herculis Gaditani*) aras. **d** *de cervis et capreis*: LVCR. 3, 751 effugeret canis Hyrcano de semine saepe -i incursum cervi. OV. met. 7, 701 me -is tendentem retia cervis. MEROB. carm. 2, 6 fictās . . . metallis . . . -as... feras. *nota*: CARM. epigr. 1800, 2 -am (*absolute, i. cervam*) cepi virtute et laude potitus. *de Actaeone*: ARNOB. nat. 3, 34 *Dianam* -er ille venator inspexit.
2 *de diis*: **a** *de Baccho*: OV. am. 3, 15, 17 -er increpuit thyrso graviore Lyaeus. SEN. Phaedr. 756 et tu thyrsigera Liber ab India, ... ac mitra cohibens -um caput. IVL. VAL. 3, 56 *versus* -o genitus sub honore Lyaei. CARM. poet. min. V 118, 39 -er hos (*sc. Faunos et Satyros*) stimulis implet puer. SYMM. epist. 1, 8 -er Lyaeus.
b *de Faunis, Satyris, Pane*: OV. epist. 5, 137 -umque caput pinu praecinctus acuta Faunus. CALP. ecl. 1, 15 Fauni. SIL. 3, 105 lascivo genitus Satyro nymphaque Myrice Milichus indigenis late regnarat in oris -am attollens genitoris imagine frontem. DRAC. Romul. 7, 37 Pan -er. **c** *de fluviis*: VERG. Aen. 8, 77 -er Hesperidum fluvius regnator aquarum (*sc. Thybris. cf.* PRVD. c. Symm. 2, 606 Romanos omnes fieri, quos Rhenus et Ister, . . . -er Hesperidum quos interlabitur et quos Ganges alit...). OV. fast. 3, 647 -er ... Numicius (met. 14, 602). STAT. Theb. 4, 830 aeternae largitor -er undae (*Langia fluvius*). 7, 66 -er Hister. AVSON. Mos. 469 -er . . . Mosella. SIDON. carm. 22, 41 Ganges.
3 *de vermibus*: AMBR. hex. 5, 23, 77 fertur hic -er vermis . . . converti in speciem caulis. EVSTATH. Bas. hex. 8, 8 p. 954c Indicum vermem, qui est -er. *de testudine*: PLIN. nat. 9, 38 Trogodytae -as *testudines* habent.
4 *de luna*: SEDVL. op. pasch. 1, 2 p. 179, 8 solis radiantis aspectus et -ae lunae vultus.
5 *de galea, cuius summa pars cornu appellatur* (*v. sub* cornu): SIL. 15, 579 casside -a dependens infula sacros . . . terrores . . . ferebat. *nota*: MART. CAP. 2, 170 quae (*sc. triformis vertigo*) licet -a et aspera crederetur, aggestionibus opportuna tamen et felem et cervam . . . praeferebat.

cornipes (-ē-?), -edis *adi. et subst. a* cornu *et* pes. *nom. sing. pro dactylo habetur a* DRAC. *l. 61, creticus nusquam probatus.* cornipedus: DRAC. Romul. 7, 81 cornipedo . . . volatu. *abl.* cornipide: CASSIOD. or. frg. p. 475, 6 vulnerato . . . -ide. cornipex GLOSS. GLOSS. κερατόπους. sonipes, alipes, equus. -des caballi cum pedibus sonantes. *inde a* VERG. *de bestiis adhibetur, quorum in pedibus ungulae cornuae sunt.*
1 *adiectivum*: *de capella*: PRIAP. 86, 16 arma barbatus linit hirculus -pesque capella. *de Fauno*: OV. fast. 2, 361 -i Fauno caesa de more capella. *de equo*: VERG. Aen. 6, 591 demens, qui nimbos et non imitabile fulmen aere et -um pulsu simularet equorum. 7, 779 -es arcentur equi. OV. ars 1, 280 femina -i semper adhinnit equo. ENNOD. carm. 1, 9, 104 -um pernix cursus imitatus equorum.
2 *substantivum masc.* (*fem. v. l. 51. 65. 68*): *i. q. equus* (*cf. Archiv 7, 329*): SEN. Phaedr. 809 si dorso libeat -is vehi. LVCAN. 4, 762 nec profuit illi -is rupisse moras. 8, 3 -em exhaustum cursu. VAL. FL. 2, 488 candentes votivo in gramine pascit -es genitor. SIL. 1, 223 hinc iuga -es erecti bellica raptant. 1, 436 -um afflatu. 2, 72 impellere planta -em. 3, 361 -is fusa satiaris . . . vena. 3, 704. 4, 19 domitat pars verbere anhelum -em in gyros. 4, 145. 231. 265 -em alloquitur. 4, 339 ope -is. 6, 259. 7, 655. 684. 8, 353 agmine -um concussa est Itala tellus. 8, 587 difficili gaudebat equo roburque iuventae flexi -is duro exercebat in ore. 9, 280 -um hinnitu. 9, 646 convertit Varro manuque -em inflectens. 10, 252. 274 cape -em. 10, 318. 13, 170. 338. 14, 25. 15, 683. 726. 16, 166. 200 -um frena atque arcus. 16, 327 -umque vias aurigarumque labores. 16, 386. 17, 65. 133. 137. 530. 541. 556 STAT. Theb. 4, 271. 696. 6, 438. 472. 7, 590. 760. 8, 157. 391. 539. 9, 693. 874. 10, 155. 478. 11, 440. 518. 12, 597. CYPR. GALL. gen. 744 -em Abraham ducens famulis natoque vadentem. num. 601 -em terret, celeri quae concita saltu in partem conisa fugit. Ios. 398 -umque pedes gladio truncantur acuto. NEMES. cyn. 240 -es igitur lectos det Graecia nobis. 252 Calpes -um late fecunda proborum. 284 pasce . . . -es. 323 -es latos agitare per agros. CARM. poet. min. V 65, 134 -um sulcant fulti gestamine flabra, passibus aligeris lustra ferina legunt. CLAVD. 1, 82. 3, 311. 11, 11. 21, 357. 26, 217. 28, 183. 570 rapt. Pros. 2, 224. 3, 236. SIDON. carm. 2, 265 -um tergo. 22, 160 corpora -um. 23, 403 -es citat flagello. PAVL. PETRIC. Mart. 4, 502 -es properi multo sudore madebant. 4, 508 ut mora -um tardaret vota sedentum. DRAC. Orest. 297 -em si quisque levem frenabat habenis. laud. dei 1, 57 quid sit post tempora certa futurum -pes et fatur pecudes volucresque loquuntur. ENNOD. carm. 2, 109, 6 exhibe -em nunc, Pegasea, mihi. 2, 128, 10 -em scandi, qualem vix Cyllarus aequat. 2, 136, 1 -es cuncti, quos gignunt bellica rura. opusc. 1, 33 p. 267, 13 ieiunae -is sessor. 1, 67 p. 279, 21 tellus tremuit concussione -um. CORIPP. Ioh. 1, 545. 2, 39. 4, 544. 657. 1141. 6, 360. 717. 7, 341. 444. 8, 545. 599. 624. GREG. TVR. Franc. 4, 13 ambis urguens calcaneis -em. ANTH. 148, 2 causidicus . . . -is voluit terga fricare suae.
de Pegaso: AVSON. 413, 9 Hippocrene, quam pedis pulsu citatam -pes fudit fremens. *de Centauris*: AVIEN. Arat. 475 sub absciso . . . ventre -is. 843 qua se vestigia prima -is simulant. 883 qua -em media vir fundit ab alvo. 1265 -is species. CLAVD. 5, 180 antra docti -is (*Chironis*).

cornipeta *v.* cornupeta. **corniscae** *v. nom. propr.*

***cornīx**, -īcis *f.* [*cf. c. umbr.* curnaco *acc.* 'cornicem', *gr.* κορώνη *et c.* corvus κόραξ. *Th.*]. GLOSS. κορώνη. corvus inde cornicula diminutive. crava (*anglosax.*). -es id est corniculae, aves lascivae, iocosae. ISID. orig. 12, 7, 44 -x annosa avis apud Latinos graeco nomine appellatur quam aiunt augures hominum curas significationibus augere, insidiarum vias monstrare, futura praedicere. magnum nefas haec credere ut deus consilia sua -bus mandet. huic inter multa auspicia tribuunt etiam pluvias portendere vocibus.
I *nomen avis*: **A** *generaliter*: PLAVT. Most. 832 viden pictum ubi ludificat -x una volturios duos. 834. 835. 836. 837. OV.

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

am. 3, 5, 39 pectora quod rostro -x fodiebat acuto. PHAEDR. 2, 6, 7 venit per auras -x. COLVM. 12, 46, 2 sparteis retibus arborem cludunt, ne aut corvis aut -bus aliisve avibus pomum laceretur. PLIN. nat. 1, 29, 39 remedia ex . . . corvo, -e, accipitre. 1, 30. 10, 30 -es et alio pabulo *vescuntur*. 10, 32 -x . . . corripitur morbo. 10, 38 *Hylas* tradit noctuam, bubonem . . . -em a cauda de ovo exire. 10, 111 ambulant aliquae ut -es. 10, 165. 203. 204. 207. 11, 201. 29, 113 -is cerebrum coctum. 30, 103 -is carnes ēsse . . . utilissimum. HIER. in Os. 2, 7 p. 77 cum ad nidum suum accipitrem, colubrum, corvum sive -em accedere viderint . . . . POL. SILV. nom. anim. chron. I p. 543, 23 corvus. pica. -x. bubo. EVSTATH. Bas. hex. 8, 5 p. 950^C suffragantur . . . *ciconiis* -es.

B *speciatim*: 1 *rerum futurarum perita*: PLAVT. Asin. 260 quovis admittunt aves: picus et -x ab laeva, corvos parra ab dextera consuadent (*cf.* CIC. div. 1, 12 Iuppiterne -em a laeva, corvum a dextera canere iussisset. 1, 85 quid *habet* augur, cur a dextra corvus, a sinistra -x faciat ratum? PHAEDR. 3, 18, 12 augurium corvo, laeva -i omina. PROB. Verg. ecl. 9, 15). CIC. ac. 2, 128 cum -x cecinerit, tum aliquid eam aut iubere aut vetare. div. 2, 78 nec . . . *Deiotaro* -x canere potuit recte eum facere. nat. deor. 3, 14 quis -is cantum notavit, quis sortis? VERG. ecl. 9, 15 quod nisi me quacumque novas incidere lites ante sinistra cava monuisset ab ilice -x. HOR. carm. 3, 27, 16 teque nec laevus vetet ire picus nec vaga -x. PROP. 4, 16, 105 hoc neque arenosum Libyae Iovis explicat antrum, aut sibi commissos fibra locuta deos aut si quis motas -is senserit alas. Ov. am. 3, 5, 21 huc levibus -x pinnis delapsa per auras venit. PAVL. FEST. p. 197 oscinum tripudium est, quod oris cantu significat quid portendi; cum cecinit corvus, -x, noctua, parra, picus. *ibid.* oscines aves Ap. Claudius esse ait, quae ore canentes faciant auspicium, ut corvus, -x, noctua. PLIN. nat. 1, 10, 13 de inauspicatis avibus. -es quibus mensibus non sint inauspicatae. SVET. Dom. 23 ante paucos, quam occideretur, menses, -x in Capitolio elocuta est: ἔσται πάντα καλῶς *eqs.* PRVD. c. Symm. 2, 571 cur Cremerae in campis -e vel oscine parra nemo deum monuit, perituros Marte sinistro tercentum Fabios. apoth. 298 *v. infra l. 57.* 2 *praescia imbris et tempestatis*: CIC. progn. frg. 6 fusca . . . non nunquam cursans per litora -x demersit caput et fluctum cervice recepit. VERG. georg. 1, 388 tum -x plena pluviam vocat improba voce et sola in sicca secum spatiatur arena (*cf.* QVINT. inst. 5, 9, 14 *et* 16 sunt autem signa etiam parva magnorum, ut vel haec ipsa -x. PORPH. Hor. carm. 3, 17, 12. SERV. *ad l.* et notandum -em et rauca voce et solam pluviam praedicere). HOR. carm. 3, 17, 13 alga litus . . . tempestas . . . sternet, aquae nisi fallit augur annosa -x (PORPH. *ad l.* -x antequam repetat paludem, quam imbrium imminentum divinam ait, quia pluviam futuram significare soleat, quod etiam Vergilius ostendit). LVCAN. 5, 556 velut occupet imbrem, instabili gressu metitur litora -x. PLIN. nat. 18, 363 sed maxime -x *praesagiet tempestatem.* AVIEN. Arat. 1704 improba si -x caput altis inserit undis . . . si saevit gutture rauco, plurimus abruptis fundetur nubibus imber. 1759 si nocturna tibi -x canit, . . . mox tempestates et nubila taetra cientur. AMBR. hex. 5, 12, 39 -x plena voce pluviam vocat. CLAVD. carm. min. 15, 493 si revolant mergi, graditur si litore -x, *tempestas venit.* 3 *humanae linguae imitatrix et loquax*: VARRO ling. 6, 56 in corvis, -bus, pueris primitus incipientibus fari verba, non esse verba, quod non loqu[eb]antur. Ov. am. 3, 5, 21 huc levibus -x pinnis . . . venit et in viridi garrula sedit humo (met. 2, 548 *corvum* garrula motis consequitur pennis, scitetur ut omnia, -x. AVSON. 365, 3. PRVD. apoth. 298 *Mosem* . . . nec sago clangore loquax et stridula -x rem docuere dei. EVG. TOLET. carm. 49, 1 de avibus loquacibus. psittacus et corvus, -x et garrula pica, graculus et sturni verba referre solent). Ov. fast. 2, 89 et sine lite loquax cum Palladis alite -x sedit. PLIN. nat. 10, 124 erat . . . equitis . . . -x e Baetica, primum colore mira admodum nigro, deinde plura contexta verba exprimens et alia atque alia crebro addiscens. HYG. fab. 166 p. 20, 10 *Cecropis filiae* cum cistulam aperuissent, -x *Minervae* indicavit. 4 *rauca*: LVCR. 6, 752 Palladis ad templum Tritonidis almae, quo numquam pennis appellunt corpora raucae -es (*cf.* LVCR. 5, 1084 raucisonos cantus, -um ut saecla vetusta). CALP. ecl. 6, 7 si vincat acanthida -x, vocalem superet si dirus aedona bubo. FRONTO p. 113, 8 N. an tu cycnum coges in ultima cantione -um voculas aemulari? HIER. epist. 40, 2 raucidulam se intellegat -x. *cf. l. 41. 48.* 5 *annosa* (*cf. p. 960, 78 et Otto, Sprichw. p. 93*): CIC. Tusc. 1, 77 Stoici . . . usuram nobis largiuntur tamquam -bus; diu mansuros aiunt animos, semper negant. 3, 69 quod *natura* cervis et -bus vitam diuturnam, quorum id nihil interesset, dedisset. LVCR. 5, 1084 -um ut saecla vetusta corvorumque greges. HOR. carm. 3, 17, 13 annosa -x. 4, 13, 25 sed Cinarae breves annos fata dederunt, servatura diu parem -is vetulae temporibus Lycen. PRIAP. 61, 11 non sturnus mihi graculusve raptor aut -x anus aut aquosus anser aut corvus nocuit siticulosus. ELEG. in Maecen. 1, 117 vivere -es multos dicuntur in annos. Ov. am. 2, 6, 35 vivit et armiferae -x invisa Minervae, illa quidem saeclis vix moritura novem. met. 7, 274 quibus insuper addit ora caputque novem -is saecula passae. PHAEDR. app. 24, 1 odiosa -x super ovem consederat . . . ideo senectam mille in annos prorogo. 2, 6 elephanti vires et leonis impetum, -is aevum. PLIN. nat. 7, 153 Hesiodus . . . -i novem nostras attribuit aetates. MART. 10, 67, 5 iam -bus omnibus superstes. IVV. 10, 247 rex Pylius . . . exemplum vitae fuit a -e secundae. SYMPH. 94 *tit.* -x. vivo novem vitas, si me non Graecia fallit. AVIEN. Arat. 1742 -x longaeva. AVSON. 336, 12 et totiens terno -x vivacior aevo. 365, 3 hos novies superat vivendo garrula -x. 410, 8 -x non ideo ante cycnum (*sc. propter aetatem suam*). MACR. sat. 7, 5, 11 quae de corvis atque -bus fabulosa dicuntur. *translate de vetula muliere*: PRIAP. 57, 1 -x et caries vetusque bustum. 6 *pullorum suorum amatrix*: AMBR. hex. 5, 18, 58 discant homines amare filios ex usu et pietate -um, quae etiam volantes filios comitatu sedulo prosequuntur. EVSTATH. Bas. hex. 8, 6 p. 952^B laudatur . . . circa natos -is affectio. 7 *in proverbiis* (*v. Otto, Sprichw. p. 93*): CIC. Mur. 25 inventus est scriba, . . . qui -um oculos confixerit (*cf.* QVINT. inst. 8, 3, 22 Flavius, qui -um oculos confixit). Flacc. 46 hic hercule -i oculum, ut dicitur (SCHOL. Cic. Bob. *ad l.* p. 49 Hild. proverbio celeberrimo usus est, . . . -x autem avis genus est, quod esse fertur acutissima visione et, quando aliquod ad cadaver offendit, praecipue invadere in oculos dicitur. volens ergo significare Hermippum hominem callidissimum ab hoc eodem Heraclida esse deceptum, ait non aliter iam accidisse, quam si -i oculos effodias, cum ipsa vesci soleat alienis). PROP. 4, 5, 16 posset ut intentos astu caecare maritos -um immeritas eruit ungue genas. AMBR. epist. 32, 6 p. 1071^A quod aiunt -i oculum, habent enim et volatilia suas artes. MACR. sat. 7, 5, 2 tamquam -x -i oculos effodiat. *alienarum avium plumis se exornat*: PORPH. Hor. epist. 1, 3, 15 cui sub convenientis -is fabella dicit, ut aliena sibi non vindicet, ne, si unusquisque sua tollat, ille suum nihil inveniat. SCHOL. Hor. epist. 1, 3, 15 -x quodam tempore considerans nigredinem suam . . . (*fabula Aesopi*). HIER. epist. 108, 15 -em Aesopi alienis coloribus adornare. *derivata*: cornicari, cornicula. *fort.* Corniscae, Coronicei *nom. pr.* *Lambertz.*

cornocerasium, -ii *n.* SERV. georg. 2, 18 arbor cerasus, pomum cerasium dicitur. hoc autem ante Lucullum erat in Italia, sed durum, et cornum appellabatur: quod postea mixto nomine -um dictum est. *L.*

ˣ**cornū**, -ūs *n.* [*cf. c. got.* haurn *'cornu', gall.* κάρνον (τὴν σάλπιγγα *Hesych.*), *cambr.* carn *'ungula', 'congeries lapidum', hibern.* cró *'ungula', med.* srū-, srvā- *'cornu, unguis', gr.* κέρας, *ind.* śṛ́ngam *'cornu' et c.* cervus. *Th.*]. VARRO ling. 7, 25 -ua a curvore dicta, quod pleraque curva. PRISC. gramm. II 11 in u derivativa pauca invenio cornus, -u. *de* u *producta et correpta doctrina* DIOM. gramm. I 308, 14 bipertita est, quae alterna casuum productione et correptione variatur, ut genu, -u, gelu, . . . in nominativo, accusativo, vocativo correpta u proferuntur, in genetivo, dativo, ablativo producta (*cf.* PROB. cath. gramm. IV 32, 31) *nullo probatur versu, nam* ū *producta servatur*: *nom.*: CIC. Arat. frg. 30. *acc.*: VERG. Aen. 11, 859 Ov. met. 2, 874 (*codd.*, cornum *Prisc.*). 9, 97. 11, 324 fast. 3, 869. *ceteri loci poetarum sunt ancipites.* *de genere*: CHAR. gramm. I 36, 1 neutralia. 65, 30 u littera neutra tantum terminantur ut . . . -u. MART. CAP. 3, 293. *de declinatione*: CHAR. gramm. I 36, 1 neutralia singulariter tantum monoptota, quae pluralibus casibus naturalem declinationem admittunt et appellantur heteroclita, velut . . . -u. *cf.* EXC. Bob. gramm. I 547, 4. DIOM. gramm. I 303, 22 huius modi nomina neutra numero singulari tantum monoptota sunt. EXPLAN. in Don. gramm. IV 541, 23. *cf.* GLOSS. II 347, 63 -u . . . pluraliter tantum declinabitur. FRG. Bob. gramm. V 564, 24 haec antiqui etiam singulari numero sic ut masculina et feminina declinabant, dicentes huius genus et huius -us et huic genui, huic -ui. *cf.* PRISC. gramm. II 262, 4 omnia enim masculina, quae neutra quoque in u desinentia inveniuntur, eiusdem sunt declinationis, ut . . . hic -us, hoc -u. GRAMM. suppl. 43, 9 nominativo hoc -u, genet. huius -u, dat. huic -u, acc. hoc -u, voc. o -u, abl. ab hoc -u, et pluraliter nom. haec -ua, genet. horum -uum, dat. his -bus, acc. haec -ua, voc. o -ua, abl. ab his -bus. 89, 36 pluralia triptota. *saepius.* MART. CAP. 3, 293 quaeritur autem de genetivo singulari . . . nec non dativo, quem alii in i agunt ut 'genui, -ui', quidam veteres secuti ablativo similem faciunt 'huic genu, -u', quoniam pluraliter 'genubus' et '-ubus' amissaque ultima syllaba relinquitur dativus singularis . . . et quomodo 'genibus' et '-bus' dicimus, i littera in locum u litterae transit. sunt aliqui, qui genetivo casu 'genuis' et '-uis' dicant, sed non debet genetivus plus habere syllabas quam dativus et ablativus. *de formis* (*cf.* PROB. inst. gramm. IV 125, 12 quaeritur, ab eo quod dixit Vergilius 'lapidosaque corna dant rami' nominativo casu numeri singularis hoc cornu an hoc cornum facere debeat): *nomin.*: cornus: VARRO Men. 131 PLAC. med. 16, 1. 5. cornum: VARRO rust. 3, 9, 14 GELL. 1, 8, 2 HIL. in psalm. 131, 19. 27 ITALA *v. p. 973, 44 sq.* AMBR. patr. 3, 13. 11, 56 MARCELL. med. 7, 2. 12, 8. 13, 17 GLOSS. III 368, 49. *acc.*: cornum: TER. Eun. 775 LVCR. 2, 388 BELL. Hisp. 30, 7. 31, 4 Ov. met. 2, 874 *v. l. 47.* 5, 383. 8, 408 LIV. 36, 44, 11 (*cod. B*) COLVM. 6, 2, 7 PETRON. 39 SIL. 2, 124 GELL. 14, 6, 2. 18, 6 lemma. SOL. 27, 46 LVCIF. non conv. 9 non parc. 14 PRISCILL. tract. 1, 32, 19 AVIEN. Arat. 437 CHIRON *saepe* PELAGON. 37. 41. 256 VEG. mil. 3, 19 *al.* MARCELL. med. 23, 23. *genet.*: cornūs *passim inde a* CAES. civ. 3, 68, 2 GERM. 178. -cornu *saepe inde a* CELS. 5, 22, 2. cornuis: MART. CAP. 3, 293. corni: MARCELL. med. 1, 87. 13, 12. 28, 31. 34. 35.

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

dat.: cornui: MART. CAP. 3,293. cornu: CAES. civ. 3,89,2 BELL. Afr. 13,2 LIV. 8,9,3. 10,40,7. 42,58,6.11. *ablat.*: cornuo: GLOSS. III 46,45 CORP. VIII 16566 *cf.* VARRO ling. 5,91. corno: CHIRON 994 MARCELL. med. 19,63 GLOSS. III 538,6. *genet. plur.*: cornorum: SCRIB. LARG. 60. cornuorum: GLOSS. III 40,18 SCHOL. Germ. Bas. p. 84,6. *acc. plur.*: cornos: CHIRON 968. *abl. plur.*: cornuis: TREB. Gall. 8,2. cornubus: MART. CAP. 3,293 ARNOB. in psalm. 64 GELL. 14,6,2. cornibus *passim.*

de significatione: PROB. app. gramm. IV 200,20 inter -ua et corna hoc interest, quod -ua animalium vel antemnarum significat, at vero corna pomorum genus esse demonstrat. CAPER gramm. VII 109,1 -u bovis, -us arbor. DIFF. Suet. 310,10 cornum pomum significat, facit enim corna, -u telum significat ... cornus autem est arbor. ISID. diff. 1,128 DIFF. ed. Beck p. 48,53. GLOSS. κέρας. κέρας ζῴου. -u cervinum ceratus. ceratum (*i.* κεράτιον?). *invenitur saepissime inde a* PLAVTO, *collective sing. pro plur. inde a* PLAVT. Persa 316 HOR. sat. 2,1,52 carm. 2,19,30. [*val.* corn, *it.* cornu, *francog.* cor, *hisp.* cuerno. *M.-L.*]

I ***proprie,*** *cornua animalium*: **A** ***generaliter*** *et de bestiis raris*: PLIN. nat. 11,123 -ua multis quidem et aquatilium et marinorum et serpentium variis data sunt modis, sed quae iure -ua intellegantur, quadripedum tantum generi. CIC. nat. deor. 2,121 alias *animantes* esse -bus armatas, alias habere effugia pinnarum (*cf.* Tusc. 1,87 nos, qui sumus, num aut -bus caremus aut pinnis). CAES. Gall. 6,26,1 est bos cervi figura, cuius a media fronte inter aures unum -u existit excelsius magisque derectum his, quae nobis nota sunt, -bus. 6,26,3. MELA 1,45 directa in humum -ua *armentorum in Garamantibus.* PLIN. nat. 6,173 rhinocerotum -ua (MART. epigr. 22,5 SOL. 30,21 VVLG. deut. 33,17 [ITALA Tert. adv. Marc. 3,18 unicornis]). 8,71. 8,40 tradunt in Paeonia feram, quae bonasus vocetur, ... -bus ita in se flexis, ut non sint utilia pugnae. 8,72 Aethiopia generat ... pinnatos equos et -bus armatos. 8,73 *monocerotis* (8,76 SOL. 52,35. 40). *saepius de diversis quadrupedibus.* 10,136 tragopana, ... -ua in temporibus curvata habentem. SOL. 30,29 tragopan ... avis ... -bus arietinis praeferens armatum caput. APVL. met. 6,12. 8,4 PORPH. Hor. carm. 4,2,57 *v. p. 970, 23.* SOL. 19,13 numerosiora non possunt fieri -ua. LAMPR. Comm. 13,3 ut ... orygis -u basto transmiserit. CLAVD. 18,352 profert iam -ua vultur. 24,318 quodcumque tremendum dentibus aut insigne iubis aut nobile -u aut rigidum saetis. SIDON. epist. 7,14,3 -u, dens, unguis arma ... sunt. CASSIOD. in psalm. 17,3 -ua enim sunt arma beluarum, quibus salutem suam sollerti concertatione defendunt. ORIG. in I reg. 10 p. 1007B κερατίσωμεν ... quod est -u petemus vel ventilabimus. CORP. XIII 5708 stellas omnes ex -bus alcinis. *cf. p. 973, 59 sqq.*

B ***speciatim,*** *de certis bestiis*: **1** *de tauris, bubus sim.*: VARRO rust. 2,9,2 tauros solere ... -bus facile propulsare lupos. CIC. nat. deor. 2,127 ut ... se ... defendant -bus tauri, apri dentibus, morsu leones. Tusc. 4,50 an etiam Theseus Marathonii tauri -ua comprehendit iratus? LVCR. 5,1325 tauri ... et latera ac ventres hauribant supter equorum -bus. VERG. ecl. 3,87 *v. p. 964, 33.* georg. 3,87. 218. 222. 232 irasci in -ua discit (Aen. 12,104). Aen. 5,382 laevā taurum -u tenet. 12,721 *tauri* inter sese multa vi vulnera miscent -uaque obnixi infigunt. HOR. sat. 2,1,52 dente lupus, -u taurus petit. PANEG. in Mess. 15 nec illis semper inaurato taurus cadit hostia -u. PROP. 2,5,19 non solum taurus ferit uncis -bus hostem. 2,34,48 sed non ante gravi taurus succumbit aratro -ua quam validis haeserit in laqueis. OV. ars 1,291 taurus ... signatus tenui media inter -ua nigro. epist. 12,44 Martis erant tauri plus quam per -ua saevi. met. 7,112 praefixaque -ua ferro *taurorum Iasoni domandorum.* 7,594 fundit purum inter -ua vinum. 8,734 modo te, *Proteu,* faciebant -ua taurum. 9,186 vosne, manus, validi pressistis -ua tauri. 12,103 taurus ... sua terribili petit irritamina -u. fast. 3,499 ceperunt matrem formosi -ua tauri. PHAEDR. 1,21,7 infestis taurus mox confodit -bus hosti corpus. 5,9,1. SEN. Oed. 137 aureo taurus rutilante -u labitur segnis. 380. 610 ferocem -bus taurum. Tro. 538 primisque nondum -bus findens cutem. dial. 3,1,6 taurorum -ua iactantur in vacuum. COLVM. 6,20,1 breviora -ua *tauri castrati.* LVCAN. 2,603 taurus ... explorat -ua. PLIN. nat. 8,131 *saepius.* VAL. FL. 1,776. 787. 3,266. 4,685 invito detorquet in ilia -u *tauros.* 7,588. 592 SIL. 5,311. 13,223. 16,9 irato rabidus -u. STAT. Ach. 1,314 Theb. 1,720 indignata sequi torquentem -ua Mithram. 2,329 *saepius.* MART. 2,43,5. 5,31,2 SVET. Claud. 21. SOL. 20,5 istis porro quos uros dicimus taurina -ua in tantum modum protenduntur, ut .... 26,9. 29,8. 40,10. 52,36 *Indici tauri* circumferunt -ua flexibilitate qua volunt. CAPITOL. Pius 3,5 taurus marmoreus -bus ramis arboris accrescentibus appensus est. *de uris*: CAES. Gall. 6,28,6 *-ua urorum* studiose conquisita ab labris argento circumcludunt atque ... pro poculis utuntur (*cf.* 6,28,3). SEN. Phaedr. 65 latisque feri -bus uri. Tro. 538. *de bubus*: PLAVT. Aul. 234 boves incursent -bus. Persa 316 abi atque cave a -u ... quia boves bini hic sunt. VARRO rust. 1,20,1 amplis -bus ... *boves* sint. 2,1,14 potius bovem emunt -bus nigrantibus quam albis. CIC. fin. 5,42 -bus uti boves videmus, nepas aculeis. CAES. Gall. 6,28,5 amplitudo -uum et figura et species multum nostrorum boum -bus differt. VERG. georg. 3,55 camuris hirtae sub -bus *bovis* aures. 3,57 interdumque aspera -u *bos.* OV. met. 3,20 bos stetit et tollens speciosam -bus altis ad caelum frontem. 7,429 colla boum vinctorum -ua vittis. 11,32 -uque minaces divulsere boves. 12,382 -ua vara boum. LIV. 1,45,4. 7,37,1 consul ... P. Decium ... *bove* eximio uno albo opimo auratis -bus donat. 22,16,7 fasces ... praeligantur -bus boum. 22,17,2 accensis -bus (*i. sarmentis in -bus religatis. cf.* SIL. 7,313 *sq.*). PAVL. FEST. p. 221 patulum bovem Plautus appellat, cuius -ua diversa sunt ac late pateant (p. 229). COLVM. 2,2,22 genus iuncturae *boum* ... ut -bus illigetur iugum. *saepius.* 5,5,12 ut aut crure aut -bus boum ramuli vitium defringantur (6,2,8 calce aut -u quemquam contingere). 6,1,3 boves ... -bus proceris ac nigrantibus et robustis. 6,15,2 cum oleo vel axungiā -ua *bovis vulnerati* linuntur. 6,16,2 praefractis -bus. 6,19,2. PLIN. nat. 8,176 *et saepius.* QVINT. inst. 2,17,19 VLP. dig. 9,1, 1,4 PAVL. dig. 21,1,43 pr. CAPITOL. Alb. 5,3 bos albus purpureis ad plenum -bus natus est. TREB. Gall. 8,2 centeni albi boves -uis auro iugatis. VVLG. exod. 21,28 si bos -u percusserit virum aut mulierem. *saepius.* SVLP. SEV. Mart. 21,2.4. INST. Iust. 4,9 pr. si bos -u petere solitus petierit. *de vaccis*: VERG. Aen. 4,61 Dido candentis vaccae media inter -ua fundit *pateram.* COLVM. 6,20,1 vaccae probantur ... -bus venustis. STAT. Theb. 9,117 mater ... iuvenes ancipiti circumfert -ua gyro. MART. epigr. 1,4 dissimulet Delon -bus ara frequens. *de vitulis*: LVCR. 5,1034 -ua nata prius vitulo quam frontibus extent. VERG. ecl. 6,51 quamvis collo timuisset aratrum et saepe in lēvi quaesisset -ua fronte. georg. 4,299 tum vitulus bima curvans iam -ua fronte quaeritur. OV. hal. 3 vitulus ..., qui nondum gerit in tenera iam -ua fronte. IVV. 4, 12,9 vitulus vexat nascenti robora -u. CLAVD. 8,384 necdum firmatis -bus audax ... vitulus. EVSTATH. Bas. hex. 9,4 p. 961a VVLG. psalm. 68,32. *de iuvencis*: NEP. Hann. 5,2 sarmenta in -bus iuvencorum deligata (*cf.* SIL. 12,504 sparsos per arva iuvencos iactare accensis stimulavi -bus ignes). VERG. Aen. 5,479 reductā libravit dextrā media inter -ua *iuvenci* caestūs. 6,245 summas carpens *sacerdos* media inter -ua *iuvenci* saetas. 9,626 statuam ante aras *Iovis* ... iuvencum ..., iam -u petat et pedibus qui spargat harenam (*cf.* ecl. 3,87 pascite taurum, iam -u *eqs.*). OV. met. 10, 271 pandis inductae -bus aurum ... iuvencae. PHAEDR. app. 10,11 iuvencum, qui calce et -u multos reddit debiles. COLVM. 6,2,3 cannabinis funibus -ua iuvencorum ligato. *saepius.* VAL. FL. 1,36 ambobus iam -ua fracta iuvencis. MART. 9,42,10 -bus aureis iuvencum. DRAC. laud. dei 1,273 -bus ... armata fronte iuvenci. *de Pasiphae sub vaccae effigie latente*: PROP. 3,19,12 testis, Cretaei fastus quae passa iuvenci induit abiegnae -ua falsa bovis. *cf.* OV. ars 1,308 quam cuperes fronti -ua nata tuae. *de Iove in taurum mutato*: OV. am. 1,3,24. met. 2,855 -ua parva quidem .... 2,874 *saepius.* fast. 5,606 Iuppiter et falsa -ua fronte tulit. 5,615 litoribus tactis stabat sine -bus ullis Iuppiter. OCTAVIA 206 *Iuppiter* modo Sidonii -ua tauri sumpsit. SEN. dial. 7,26,6 Iuppiter ... ineptias poetarum, quorum ... alius *illi* -ua *imposuit.* PETRON. 126. SIL. 14,569 *Europa* prenso tramittens aequora -u. 15,62 verti superūm ... parentem ... torvi in -ua tauri. STAT. silv. 1,2,135 falsus ... -ua sumeret aethrae rector. Theb. 8,230. 9,335. *de tauro sidere*: CIC. Arat. frg. 30 iam Tauri laevum -u dexterque simul pes. Q. CIC. carm. frg. 1,3 -ua quem condunt florum praenuntia Tauri. VERG. georg. 1,217 candidus auratis aperit cum -bus annum Taurus. OV. met. 2,80 per tamen adversi gradieris -ua Tauri (*cf.* SEN. dial. 1,5,11). fast. 6,197 Hyadas, taurinae -ua frontis. MANIL. 2,490. 4,144. VITR. 9,4,2 auriga stat in summo -u Tauri. GERM. 175 *sq.* frg. 4,8. 37 proni ... -ua Tauri. 4,49 ubi *Mercurius* se Tauri sinuatis -bus effert. 4,145 Agenorei stellantia -ua Tauri. SEN. Thy. 832 nitido Taurus -u. COLVM. 11,2,38 AVIEN. Arat. 435. AVSON. 371,14 Agenorei ... -ua Tauri. 382,5 PROB. Verg. georg. 1,138 Hyades existimantur esse in -bus Tauri. HYG. astr. 3,20. fab. 192 p. 122. *de Minotauro*: CATVLL. 64,111 domito saevum *Minotaurum* prostravit corpore Theseus nequicquam vanis iactantem -ua ventis. PROP. 4,4,42 prodita quid mirum fraterni -ua monstri (*Minotauri*). OV. epist. 10,107 non poterant figi praecordia ferrea -u. STAT. Theb. 12,671. *de Io in vaccam mutata*: VERG. Aen. 7,789 lēvem clipeum sublatis -bus Io auro insignibat. PROP. 1,3,20 sic intentis haerebam fixus ocellis Argus ut ignotis -bus Inachidos. 2,33,1 cum te iussit habere puellam -ua Iuno. 2,33,18. 3,22,35 -ua nec valuit curvare in pelice Iuno. OV. am. 1,3,21 carmine nomen habet exterrita -bus Io. 2,19,29 dum servat Iuno mutatam -bus Ion. epist. 14,90. met. 1,641 novaque ut conspexit in unda -ua, pertimuit. 1,652. 740 -ua decrescunt. 3,139 alienaque -ua fronti addita. 9,689 inerant *Inachidi* lunaria fronti -ua cum spicis nitido flaventibus auro. VAL. FL. 4,406 celsis procul ipsa refulget -bus. *adde*: OV. met. 7,363 Coae -ua matres gesserunt (*sc. in vaccas mutatae*).

2 *de arietibus et pecudibus*: ACC. praetext. 23 visum est in somnis ... alterum arietem immolare me, deinde eius germanum -bus conitier. VARRO rust. 2,2,4 si arietes sint ... tortis -bus. OV. am. 3, 13,17 duxque gregis -u per tempora dura recurvo. met. 7,313 laniger ... attrahitur flexo circum cava tempora -u. 7,318 -uaque *arietis* exurunt nec non cum -bus annos. fast. 3,869 dicitur *Helle* infirmā -u tenuisse sinistrā femina (VAL. FL. 1,282). 4,101 cum mare trux aries -u decertat. VITR. 10,2,15 unus *aries* -bus percussit saxum. COLVM. 7,3,3 *aries* maxime probatur ... intortis -bus ... minime nocent intorta potius, quam surrecta et patula -ua. *ibid.* amplissimis

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

-bus. 7, 3, 5 *saepius*. PLIN. nat. 8, 188 -u *arietis*, iuxta aurem terebrato. *saepius*. 19, 151. AMPEL. 8, 13 scyphus ... cuius capita foras quattuor arietina magna -bus mirae magnitudinis contortis. VVLG. gen. 22, 13 viditque post tergum arietem inter vepres haerentem -bus. (*cf.* AVG. civ. 16, 32 *aries* -bus in frutice tenebatur: quis ergo illo figurabatur, nisi Iesus ... spinis Iudaicis coronatus?). *saepius*. ARNOB. in psalm. 64 p. 414^{A} induentur enim arietes mansuetudine ovium, non ventilabunt -ubus. COLVM. 2, 5, 7 ut sint *pecudes* ... nigrantibus -bus. 7, 5, 6 pecudes ... aut -u vel ungula tundunt. *de Ammone deo*: Ov. met. 5, 328 recurvis nunc quoque formatus Libys est cum -bus Ammon. PAVL. FEST. p. 102 Hammo, ... cui -ua affinguntur arietis. LVCAN. 9, 514 tortis -bus Hammon. SIL. 3, 686 lanigeri capitis media inter -ua perstans marmaricis ales populis responsa canebat. 9, 298 patrius flexis per tempora -bus Hammon. *de lapide qui nominatur Ammonis cornu*: PLIN. nat. 1, 37, 59 Hammonis -u. 37, 167 SOL. 27, 46. *de ariete sidere*: CIC. Arat. frg. 32 exin contortis Aries cum -bus haeret. GAETVL. carm. frg. 3 non Aries illum verno ferit aere -u, Cnosia nec geminos praecidunt -ua. MANIL. 2, 246 Ariesque in -ua tortus. 4, 506. GERM. 228 -u properat contingere metas. 703. CLAVD. 22, 463 Aries roseo -u ver producat. *de ariete machina*: PROP. 4, 10, 33 dumque aries murum -u pulsabat aheno.

3 *de capris et hostiis*: VARRO rust. 2, 3, 8 quod caprae inter se -bus pugnant. VERG. ecl. 9, 25 -u ferit ille *caper*. georg. 2, 395 ductus -u stabit sacer hircus ad aram. 2, 526 inter se adversis luctantur -bus haedi. HOR. carm. 3, 13, 4 cras donaberis haedo, cui frons turgida -bus. Ov. fast. 1, 358 in tua, *caper*, quod spargi -ua possit, erit. 360 hostis (*i. caper*) spargitur affuso -ua, Bacche, mero. GRATT. 489 teneraque extrudens -ua fronte haedus. PAVL. FEST. p. 48 caperratum rugosum a -uum caprinorum similitudine. PHAEDR. 4, 9, 11 vulpecula evasit puteo, nixa celsis -bus *hirci*. app. 22, 1 capellae -u. PLIN. nat. 8, 214 *de capris*. CLAVD. carm. min. 9, 36. *de capella sidere*: STAT. Theb. 6, 423 nec Oleniis manant tot -bus imbres. *de hostiis*: VARRO ling. 5, 98 in hostiis eam dicunt arvigam, quae -ua habeat. Ov. met. 7, 161 inductaque -bus aurum victima vota cadit. 15, 133 victima ... audit ignara precantem imponique suae videt inter -ua fronti ... fruges. LVCAN. 1, 612 *de victima* -ua ... torva. PLIN. nat. 33, 39 auratis -bus hostiae. VAL. FL. 1, 89 dabit auratis et -bus igni colla pater. SIL. 14, 461 cruorem ... large sacra inter -ua fundit. *cf. etiam p. 963, 52 al.*

4 *de cervis*: VARRO ling. 5, 101 cervi, quod magna -ua gerunt. PAVL. FEST. p. 54 cervus quod κέρατα, id est, -ua, gerat, dictus. VARRO ling. 5, 117 cervi (*i. stipites*) *dicuntur* ab similitudine -uum cervi. VERG. ecl. 7, 30 ramosa ... vivacis -ua cervi (Ov. medic. 59 quae prima cadent vivaci -ua cervo. met. 3, 194 dat sparso capiti vivacis -ua cervi. PHAEDR. 1, 12, 5 *cervus* dum ramosa mirans laudat -uā. SEN. Oed. 732 vivacis -ua cervi. 761). georg. 3, 370 cervi ... summis vix -bus extant. Aen. 1, 190 ductoresque ipsos *cervorum*, ... capita alta ferentes -bus arboreis (GLOSS. IV 435, 50 ramosis cervorum -bus) sternit (DRAC. laud. dei 1, 639 frontibus arboreis amittunt -ua cervi). 7, 483 cervus erat forma praestanti et -bus ingens. 7, 488 mollibus intexens ornabat -ua sertis. 10, 724 conspexit capream aut surgentem in -ua cervum (Ov. met. 10, 538 celsum in -ua cervum. VAL. FL. 3, 546 cervum sublimem -bus offert). ELEG. in Maecen. 1, 116 *cervorum* in torvā -ua fronte rigent? PROP. 2, 19, 20 incipiam captare feras et reddere pinu *Dianae sacrae* -ua *cervorum*. Ov. epist. 20, 99 miror et innumeris structam de -bus aram. ars 3, 78 nec faciunt cervos -ua iacta senes. met. 10, 111 cervus ... late patentibus altas ipse suo capiti praebebat -bus umbras. *saepius*. 12, 267 telique habet instar in alta quae fuerant pinu votivi -ua cervi. 12, 269. PHAEDR. 1, 12, 10 retentis impeditus -bus. 2, 8, 25 cervi ... alta ... -ua (VAL. FL. 6, 421 cervos haerentes -bus altis). VAL. FL. 6, 71 *cerva* comes, saetis fulgens et -bus aureis. SIL. 3, 39 altos aeripedis ramos superantia -ua cervi (AVSON. 366, 4 aeripedis quarto tulit aurea -ua cervi *Hercules*. HYG. fab. 30 p. 64). 10, 413. STAT. Theb. 6, 601 longum dant -ua mixta *cervorum fugientium* fragorem. 9, 590 ingentes aequantia -ua silvas. MART. 13, 94 defendunt -ua cervum. CARM. epigr. 1526^{c}, 1 cervom altifrontum -ua dicat Dianae Tullius. APVL. flor. 1 p. 4 quercus -bus onerata. CLAVD. 22, 353 cervos tollentes aurea -ua. 24, 291 -ua ramoso surgunt procera metallo *in cervis*. *saepius*. DRAC. laud. dei 1, 275 cervus ... palmatis -bus. *de Actaeone in cervum mutato*: Ov. met. 3, 200 -ua vidit in unda. STAT. Theb. 4, 573 frons *Actaeonis* aspera -u. CLAVD. 5, 419 subito mutatum Actaeona -u.

5 *de variis bestiis*: *de cancris*: SCHOL. Germ. Bas. p. 71, 15 cancer (*sc. sidus*) ... habet ... in dextro -u (χηλῆς) ... stellas. *cf.* PLIN. nat. 9, 99 dimicant inter se ut arietes adversis -bus incursantes. AVIEN. Arat. 251 falcata Chii ... -ua monstri (*chelae Scorpii*). SCHOL. Germ. Bas. p. 64, 7 scorpios ... habet (*sc. sidus*) in singulo -u (ἐφ' ἑκατέρας χηλῆς) binas stellas. *de insectis*: PLIN. nat. 1, 11, 35 -uum genera. 9, 95 *locustae* -bus, quae sunt propria rotunditate praepilata, ad latera porrectis ... -bus inter se dimicant. 11, 97 in quodam genere eorum grandi -ua praelonga, bisulcis dentata forficibus in cacumine. 11, 111 Indicae formicae -ua Erythris in aede Herculis fixa miraculo fuere. 30, 138 scarabaeorum -ua grandia denticulata adalligata iis amuleti naturam obtinent. *de cocleis*: PLIN. nat. 9, 101 cocleae aquatiles terrestresque ... binaque ceu -ua protendentes contrahentesque ... oculis carent, itaque corniculis praetemptant iter. 30, 24 harenulae, quae inveniuntur in -bus coclearum. *de piscibus*: PLIN. nat. 9, 82 subit in summa maria piscis, ex argumento appellatus lucerna, linguaque ignea per os exerta tranquillis noctibus relucet. attollit e mari sesquipedanea fere -ua, quae ab his nomen traxit. *de vermibus*: PLIN. nat. 11, 76 ex grandiore vermiculo gemina protendens sui generis -uum urica fit. *de ranis*: PLIN. nat. 32, 51 ranae rubetae ... geminis veluti -bus.

6 *in syllogismo*: SEN. epist. 49, 8 -ua ... non perdidisti, -ua ergo habes (*cf.* 45, 8). GELL. 16, 2, 10. MART. CAP. 4, 327 licet ... Stoica circumeant ludantque sophismata sensus perdita neque umquam -ua fronte ferant. *in comparationibus et imaginibus*: PLIN. nat. 13, 140 arbusculae colore bubuli -ūs. 27, 11 *radices aconiti* siccae nigrescunt indurescuntque, ut -ua videri possint. SVET. Dom. 19 ita quarundam *ferarum* capita figentem, ut duobus ictibus quasi -ua efficeret. AMM. 20, 1, 2 supercilia erigentem ut -ua et de tragico quod aiunt cothurno strepentem. PHOEBAD. c. Arrian. 12 *mali doctores* habentes -ua ut agni et loquentes tamquam dracones. VARRO rust. 1, 48, 2 *aristae* enim quasi -ua sunt spicarum. LIV. 37, 41, 6 cuspides ... velut -ua habebant, quibus, quidquid obvium daretur, transfigerent. NEMES. ecl. 4, 34 vitulos vidi sub matribus istos, qui nunc pro nivea coiere in -ua (*i. in pugnam*) vacca. PETRON. 39 in capricorno aerumnosi nascuntur, quibus prae mala sua -ua nascuntur.

C *de bestiarum cornibus, quae* **ad medicamenta** *adhibentur*: *boum*: CELS. 5, 22, 2 -u bubuli combusti (5, 24, 4). PLIN. nat. 8, 202 taurini -us cinis. 28, 194 -us bubuli cinis (28, 230 bubulive -us mucronem exustum). CHIRON 534 -um bubalum. VEG. mulom. 3, 27, 6 MARCELL. med. 7. 2, 23, 23 PLAC. med. 9, 1 *cf.* GLOSS. III 620, 46. *caprarum*: PLIN. nat. 28, 149 fugari serpentes nidore -us *caprorum*, si uratur. 28, 152. 176. 230. 260. PELAGON. 180 -u caprinum combustum ... superpone (VEG. mulom. 2, 66, 2). PLAC. med. 16, 1 caprae -us. 16, 5 caprinus -us ustus. PS. THEOD. PRISC. add. p. 294. 308. *cervorum*: VARRO rust. 3, 9, 14 circum caveas *pullorum* incendendum -um cervinum, ne quae serpens accedat. CELS. 3, 20 -u cervinum. 5, 5. 6, 6, 16. 6, 9. COLVM. 7, 4, 6 muliebres capillos aut cervina saepius ure -ua *ad serpentes e stabulo repellendos*. 8, 5, 18 CALP. ecl. 6, 38. 42 PLIN. nat. 8, 115 *saepius*. 10, 17. 195 -us cervini odore. 28, 163 -us cervini cinis. *saepius*. SCRIB. LARG. 60 -orum cervi ustorum in olla nova ad cinerem redactorum ..., 122 constat ... medicamentum ex his rebus: cervi -ua sumuntur, dum tenera sunt. *saepius*. LVCAN. 9, 921 nascentis -ua cervi. PLIN. nat. 8, 115. 28, 163. 177 dentes mobiles confirmat cervini -us cinis (28, 178 crudi -us farinam). 28, 187. 194. 196 *saepius*. GARG. MART. cur. boum 21 hoc per triduum facito et -u cervino suffumigato. VEG. mulom. 1, 20, 1. 1, 44, 5 scobis -us cervini. 2, 141, 3. 3, 10, 2 -u cervinum. 3, 12, 3 rasurae -u cervini. CHIRON 441 -u cervinum irradito. 517 (*cf.* 509). 980 -u cervini combusti pulvere. PLAC. med. 1, 11 -u cervini combusti cinis. 1, 13 MARCELL. med. 12, 8. 13, 17 *saepe*. *cf.* GLOSS. III 538, 6 cirinen (?) id est farragine de cervino -o. 557, 6 rasura -u cervini.

D *de diis*: 1 *de Baccho*: PAVL. FEST. p. 37 -ua Liberi patris simulacro adiciuntur, quem inventorem vini dicunt, eo, quod homines nimio vino truces fiunt. PORPH. Hor. carm. 2, 19, 30 Libero patri et -ua a nonnullis assignantur, quoniam scilicet vinolentia etiam protervitatem et contumaciam addere solet, quae per -ua significantur. HOR. carm. 2, 19, 30 te vidit insons Cerberus aureo -u decorum. TIB. 2, 1, 3 Bacche, veni, dulcisque tuis e -bus uva pendeat. PROP. 3, 17, 19 quod superest vitae, per te et tua -ua vivam, virtutisque tuae, Bacche, poeta ferar. Ov. ars 1, 232 purpureus Bacchi -ua pressit Amor. 2, 380 in ferrum flammasque ruit ... ut Aonii -bus icta dei. 3, 348 insignis -u, Bacche. met. 4, 19 tibi, cum sine -bus astas, virgineum caput est. fast. 3, 789 mite caput, pater, huc placataque -ua vertas. EPIST. Sapph. 24 accedant capiti -ua: Bacchus eris. VAL. FL. 1, 726 Bistonas ad meritos cum -ua saeva Thyoneus torsit. 2, 271 nivea tumeant ut -ua mitra. 5, 79 udaque pampinea nectentem -ua vitta *Bacchum*. 7, 302 STAT. silv. 3, 3, 62. Theb. 7, 150 intactae ciciderunt -bus uvae. 9, 435 Bacchea -ua. NEMES. ecl. 3, 36 flavaque maturo tumuerunt tempora -u.

2 *de geniis fluminum*: FEST. p. 363 taurorum specie simulacra fluminum, id est cum -bus, formantur, quod sunt atrocia ut tauri. PORPH. Hor. carm. 4, 14, 25 sic tauriformis volvitur Aufidus: omnium fluminum genii taurino vultu, etiam cum -bus, pinguntur propter impetus et fremitus ipsarum aquarum (*cf.* SCHOL. Hor. *ad l.*). VERG. georg. 4, 371 gemina auratus taurino -ua voltu Eridanus. Ov. am. 3, 6, 35 -ua si tua nunc ubi sint, Acheloe, requiram. epist. 9, 139 -ua flens legit ripis Achelous in udis. 15, 265 ut ferus Alcides Acheloia -ua fregit. met. 8, 882 *Achelous* armenti modo dux vires in -ua sumo, -ua, dum potui. 9, 84 *Hercules Acheloi* -ua figit humo meque alta sternit arena ... rigidum fere dextera -u dum tenet, infregit ... Naides hoc ... sacrarunt, divesque meo Bona Copia -u est. *saepius* (*cf. p. 968, 71 sq.*). 13, 894 incinctus iuvenis flexis nova -ua cannis ... Acis in amnem versus. trist. 4, 41 -bus hic fractis, ... decolor ipse suo sanguine Rhenus erat. SEN. Herc. O. 498 Achelous ... unoque turpe

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

subdidit -u caput. VAL. FL. 1, 106 elatis -bus Amnes. 5, 485 tot vigili pulcherrima flumina -u. STAT. Theb. 7, 417 Acheloon utroque deformem -u. 9, 420 stetit *Ismenus* arduus alto amne manuque genas et nexa virentibus ulvis -ua concutiens. 9, 424. MART. 7, 7, 3 tractusque -u iam ter improbo Rhenus. 9, 101, 17 -ua Sarmatici ter perfida contudit Histri. 10, 7, 6 (*de Rheno*) sic et -bus aureis receptis et Romanus (*i. in dicionem populi R. redactus*) eas utrāque ripā. CLAVD. 1, 221 taurina levantur -ua temporibus raucos sudantia rivos (*de Tiberi*). carm. min. 30, 176 saucia truncato pallebant flumina -u *Acheloi*. 8, 652 tempus erit, cum tu trans Rheni -ua victor (*fort. pertinet ad p. 971, 41*). 20, 164 -ua cana gelu mirantibus extulit undis Hebrus. 21, 221 Rhenumque minacem -bus infractis adeo mitescere cogis. 24, 24 hinc Libyci fractis lugerent -bus amnes. 26, 603 contudimus Tanain vel -ua fregimus Histri. *de sidere*: GERM. 603 -ua et Eridanus liquido feret utraque caelo.

3 *de Pane, Faunis, Satyris*: OV. met. 14, 638 pinu praecincti -ua Panes. fast. 3, 312 sic quatiens -ua Faunus ait. VAL. FL. 6, 532 Armes, fraude novā stabula et furtis assuetus inultis depopulare greges, frontem cum -bus auxit hispidus inque dei latuit terrore Lycaei. STAT. silv. 2, 3, 11 Pholoe nunc hirtos gressus, nunc improba -ua *Panis* vitat.

4 *de Cerastis et aliis hominibus -bus praeditis*: OV. met. 10, 222 gemino quondam quibus aspera -u frons erat. 10, 235 ad -ua vultum flexit. 15, 566 *sqq. de Cipo* (VAL. MAX. 5, 6, 3).

E *de elephantorum et aprorum* **dentibus**: VARRO ling. 7, 39 nam quos dentes *elephantorum* multi dicunt, sunt -ua. PLIN. nat. 8, 7. 18, 2 -ua elephanti et uri. MART. 1, 72, 4 sic dentata sibi videtur Aegle emptis ossibus Indicoque -u. EPIST. Alex. p. 206 detractis -bus seu dentibus insignibus *elephantorum*. CALP. ecl. 7, 58 non sine -bus apros.

II **metonymice: 1** ***de materia*** *cornus* (*de medicamentis v. p. 966, 26*): CATVLL. 23, 12 atqui corpora sicciora -u aut siquid magis aridum est habetis. LVCR. 2, 388 lumen per -um transit, at imber respuitur (CELS. 7, 18 tamquam in vitro -uve ... apparet. PLIN. nat. 11, 49 alvis -u lanternae tralucido factis. TERT. anim. 46 perspicere est enim ... per -u. MACR. somn. 1, 3, 20 de -u ... cuius ista natura est, ut tenuatum visui pervium sit. *cf. p. 969, 38*). OV. fast. 2, 346 et tumidum -u durius inguen erat (PETRON. 134 nisi illud tam rigidum reddidero quam -u). PLIN. nat. 13, 142 chariton blepharon ... sentire ... se capi durarique -us modo et hebetare aciem ferre. 16, 232 coeperunt tingui animalium -ua. 21, 5 ramento e -bus tincto. 27, 11 *radices aconiti* siccae nigrescunt indurescuntque, ut -ua videri possint. AMM. 17, 12, 2 loricae ex -bus rasis et levigatis. VEG. mil. 4, 9 -ua quoque vel cruda coria proficit colligi ad catafractas texendas aliaque machinamenta.

2 ***de rebus, quae e cornea natura constant***: **a** *de avium rostris*: OV. met. 14, 502 oraque -u indurata rigent. STAT. silv. 2, 4, 13 argutumque tuo (*psittaci*) stridentia limina -u. LACT. Phoen. 136 et puro -u gemmea cuspis hiat. **b** *de ungulis equorum, boum, Panis*: VERG. georg. 3, 88 solido graviter sonat ungula -u (*cf.* SEDAT. ad Ruric. epist. 8 p. 450, 13 equum ... concussurum solido -u campos). OV. met. 2, 671 quinos alligat ungues perpetuo -u levis ungula. CALP. ecl. 6, 54 tornata brevi substringitur ungula -u (*equi*). PLIN. nat. 11, 127 boum attritis ungulis -ua unguendo arvina medentur agricolae. 28, 266 non subteri pedes boum, si prius -ua ima pice liquida perunguantur. VAL. FL. 5, 153 litora, quae -u pepulit Saturnus equino. SIL. 3, 550 dumque premit sonipes duro vestigia -u. 4, 96 propius propiusque sonoro quadrupedum -u tellus gemit. 13, 328 pendenti similis Pan semper et imo vix ulla inscribens terrae vestigia -u. 16, 318 toto prima emicuit vix ungula -u. AVIEN. Arat. 495 Pegasum illisisse pedem -uque ... Camenalem fudit procul Hippocrenem. PELAGON. 256 -um ungulae purgato. CHIRON 618 -um scalpello subinde tollito *al.* CLAVD. 10, 146 *Tritonis* tendebant bifido vestigia -u.

3 ***de rebus, quae e cornu** arte **efficiuntur***: **a** *instrumenta canendi, bucina, rarius tibiae* (*cf.* VARRO ling. 5, 117 -ua, quod ea quae nunc sunt ex aere, tunc fiebant bubulo e -u): LVCIL. 605 rauco contionem sonitu et curvis cogant -bus (VERG. Aen. 7, 513 pastorale canit signum -uque recurvo Tartaream intendit vocem *Tyrrhus*. HIER. in Os. 5, 8 p. 53/54 bucina pastoralis est et -u recurvo efficitur). VARRO Men. 131 Phrygius per ossa -us liquida canit anima. ling. 5, 99 tuba ac -ua. CIC. nat. deor. 2, 144 in fidibus testudine resonatur aut -u. 2, 149 plectri similem linguam nostri solent dicere, chordarum dentes, nares -bus iis, qui ad nervos resonant in cantibus. Sull. 17 ille arma misit, -ua, tubas. CATVLL. 64, 263 multis *maenadibus* raucisonos efflabant -ua bombos (*cf. l. 66*. LVCR. 2, 619 raucisonoque minantur -ua cantu. VERG. Aen. 7, 615 sequitur tum cetera pubes aereaque assensu conspirant -ua rauco. 8, 2 ut belli signum Laurenti Turnus ab arce extulit et rauco strepuerunt -ua cantu. PROP. 3, 3, 41 nil tibi sit rauco praeconia classica -u flare. LVCAN. 1, 238. VAL. FL. 6, 92 proelia rauco curant incendere -u. SIL. 12, 183 simul litui raucoque tumultu -ua. CLAVD. 5, 58). HOR. carm. 1, 18, 14 saeva tene cum Berecyntio -u tympana. 2, 1, 17 iam nunc minaci murmure -uum perstringis aures, iam litui strepunt. sat. 1, 6, 44 magna sonabit -ua quod vincatque tubas. OV. met. 1, 98 non tuba directi,

non aeris -ua flexi. 3, 533 adunco tibia -u (4, 392 adunco tibia -u tinnulaque aera sonant. Pont. 1, 1, 39 ante deum matrem -u tibicen adunco cum canit. STAT. Theb. 6, 120 cum -u grave mugit adunco tibia. BOETH. mus. 1, 1 p. 186, 22. *cf. l. 10*). OV. met. 11, 16 infracto Berecyntia tibia -u (fast. 4, 181 inflexo B. t. -u). 15, 784 terribilesque tubas auditaque -ua caelo praemonuisse nefas. LIV. 9, 41, 17 ante concentum tubarum ac -uum. 24, 46, 3 -u signum dare. 30, 33, 12 tubae -uaque ab Romanis cecinerunt. PAVL. FEST. p. 20 aeneatores cornicines dicuntur, id est -u canentes. SEN. Oed. 733 sonuit reflexo classicum -u lituusque adunco (Tro. 781 reboante flexo concitos -u modos. SIL. 4, 174 sonus ... flexa pererravit ... -ua). nat. 2, 6, 5 -ua et tubae. LVCAN. 7, 476 stridulus aer elisus lituis conceptaque classica -u. NERO carm. frg. 4 torva Mimalloneis implerunt -ua bombis. VAL. FL. 3, 238 audit fremitus irasque leonum -uaque et motas ... turres. 7, 611 Martius ... fusus ... clangor et ex omni sonuerunt -ua sulco. SIL. 4, 169 dum stimulas -u atque in proelia mentes accendis. STAT. Theb. 8, 343 iam Mavortia contra -ua, iam saevos fragor aereus excitat enses. 11, 410 siluere tubae stupefactaque Martis -ua. QVINT. inst. 1, 10, 14 -ua ac tubae. IVV. 2, 90 nullo gemit hic tibicina -u. 6, 315 -u pariter vinoque feruntur attonitae ... maenades. 14, 199 si ... trepidum solvunt tibi -ua ventrem. TAC. ann. 1, 28 aeris sono, tubarum -uumque concentu strepere. 1, 68 -ua ac tubae concinuere. 2, 81 occanere -ua tubasque iussit. PLIN. epist. 9, 2, 4 cum ... -ua, tubas, sudorem, pulverem, soles cogitamus. GELL. 1, 11, 1 -uum tubarumve signis. *ibid.* -ua et litui. APVL. met. 8, 26 -u canens. VEG. mil. 2, 22 classicum ... appellatur, quod bucinatores per -u dicunt. 3, 5 semivocalia sunt, quae per tubam aut -u aut bucinam dantur. DRAC. Orest. 633 indice -u classica ... quatient ... auras. GREG. TVR. glor. conf. 86 rex -u, cuius voce vel Molosos collegere ... consueverat, furto ablatum perdidit.

b *de vasis*: SCHOL. Hor sat. 2, 2, 61 sunt enim in venalibus -ua, quae hanc olei habeant quantitatem, sextarii mensura. CIC. or. frg. A XIV 22 tum habuisti quasdam formidines, quae quasi -ua quaedam exciderunt impleta. VERG. georg. 3, 509 profuit inserto latices infundere -u Lenaeos *iumentis aegrotis* (HOR. sat. 2, 2, 61 -u ipse bilibri caulibus instillat, veteris non parcus aceti. COLVM. 6, 2, 7 vini singulos sextarios per -u faucibus *boum domandarum* infundito. 6, 10, 2 aqua hyssopi per -u infunditur. 6, 18, 2. 6, 27, 11. 6, 30, 7 *saepius*. SCRIB. LARG. 7 per nares ... purgatur caput hic rebus infusis per -u, quod rhinenchytes vocatur. 8. PLIN. nat. 22, 161 haec trita et -u cum vino infusa podagras iumentorum dicitur sanare. NEMES. cyn. 221 PELAGON. 27 *al.*). COLVM. 7, 10, 3 per -u singulis (*sc. suibus aegrotis*) ternos cyathos gari demittere. arb. 9, 1 *in insitione* quattuor ... virgas ... in tubulum fictilem vel -u arte inserito. PLIN. nat. 11, 126 urorum -bus barbari septentrionales potant urnisque bina capitis unius -ua implent. 12, 116 *opobalsamum* lanis parva colligitur in -ua, ex iis novo fictili conditur. 18, 261 -u propter oleum ad crus ligato faenisex incedebat. 36, 41 alii *Cupidines leaenam* -u cogerent bibere. 37, 4 sardonychem ... -u aureo Augustae dono inclusam. PELAGON. 20 misces vini veteris albi ad -ua duo. *et saepe*. AMBR. Hel. 13, 46 -u vini plenum. VVLG. I reg. 16, 1 imple -u tuum oleo. 16, 13 tulit ergo Samuel -u olei et unxit eum. III reg. 1, 39 sumpsitque Sadoc sacerdos -u olei. *cf.* TERT. bapt. 7 ungi oleo de -u in sacerdotio. adv. Iud. 13 -u de quo reges ungebantur. ITIN. [Silv.] 37, 3 tenet anulum Salomonis et -u illud, de quo reges unguebantur. osculantur et -u (*cf.* ITIN. Anton. Plac. rec. B 22). HIL. in psalm. 131, 27 -um regni insignium est: per hoc enim unguentum regium regnaturis infundebatur. *de cornu Somni*: VAL. FL. 8, 72 quae freta saepe tuo (*sc. Somni*) domui, quae nubila -u fulminaque et toto quicquid micat aethere. SIL. 10, 352 *Somnus* per tenebras portat medicata papavera -u. STAT. Theb. 2, 144 illos ... -u perfuderat omni Somnus. 5, 199 Somnus ... implacido fundit gravia otia -u. 6, 27 et Nox et -u fugiebat Somnus inani. 10, 111 manus haec fusos a tempore laevo sustentat crines, haec -u *Somni* oblita remisit. *de cornu Amaltheae*: OV. fast. 5, 119 *sq.* 5, 127 nutricis fertile -u fecit *Iuppiter*, quod dominae nunc quoque nomen habet (*cf. l. 81 sqq.*). *de cornu Copiae*: PLAVT. Pseud. 671 nam haec allata -u copiaest, ubi inest quidquid volo. HOR. carm. 1, 17, 16 hic tibi copia manabit ad plenum benigno ruris honorum opulenta -u (PORPH. *ad l.* videlicet copioso et divite. nam -u videtur significare Fortunae, quod Hercules detractum Acheloo victo dicitur donasse Fortunae, idque etiam vulgo Cornucopia dicitur. *cf.* HYG. fab. 31 p. 65 *Achelous* in taurum se convertit, cui Hercules -u detraxit. quod -u Hesperidibus ... donavit, quod eae pomis replerunt et -u copiae appellarunt). HOR. carm. saec. 60 apparetque beata pleno Copia -u. epist. 1, 12, 29 aurea fruges Italiae pleno defundit Copia -u. OV. met. 9, 88 Naides *-u meum (Acheloi) fractum* pomis et odoro flore repletum sacrarunt, divesque meo Bona Copia -u est. 9, 91 nymphe ... totum tulit praedivite -u autumnum et mensas, felicia poma, secundas. *saepius*. SEN. Med. 65 *Pax* -u retinet divite copiam. PLIN. nat. praef. 24 κέρας Ἀμαλθείας quod copiae -u (GELL. 1, 8, 2 ea vox [κέρας Ἀμαλθείας] hoc ferme valet, tamquam si dicas '-um copiae' [-um *PRTY*, -u *V*]). GELL. 14, 6, 2 copiae -um nactus essem. 18, 6 lemma. MARCELL. chron. II p. 97, 510, 1 simulacrum aeneum in foro Strategii

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

... residens et ... -u copiae Fortunae retinens. *hinc compositum* cornucopia: PORPH. Hor. carm. 1, 17, 16 *v. p. 968, 72.* AMM. 22, 9, 1 mundanam cornucopiam Fortuna gestans propitia. 25, 2, 3 velata cum capite cornucopia. GLOSS. II 117, 14 cornicupia *κέρας Ἀμαλθέας eqs. cf.* LYD. mag. 2, 4 *ἡμεῖς μὲν φίβουλαν ὡς Ἰταλοὶ καλοῦμεν, κορνοκόπιον δὲ ἰδίᾳ πως ἐν τοῖς βασιλείοις ἔτι καὶ νῦν λέγουσιν.* *de cornu Fortunae*: PETRON. 29 praesto erat Fortuna -u abundanti copiosa (*cf. supra l. 1. 3*). *de cornu salutis*: ITALA Luc. 1, 69 (Cypr. testim. 2, 7) suscitavit (VVLG. erexit) nobis -u salutis. IVVENC. 1, 120 -uque salutis erecto (*cf. p. 973, 49*). VVLG. psalm. 17, 3 protector meus et -u salutis meae. *adde*: SACR. Leon. p. 422 inclinato super hos famulos tuos -u (-um *cod.*) gratiae sacerdotalis.

c *de arcubus, qui primum e cornu efficiebantur* (*cf.* CLAVD. carm. min. 9, 36 *sq.*): VERG. ecl. 10, 59 libet Partho torquere Cydonia -u spicula (*cf.* SCHOL. Hor. carm. 4, 9, 17). Aen. 7, 497 Ascanius curvo direxit spicula -u. 9, 603 spicula tendere -u. 11, 773 spicula torquebat Lycio Gortynia -u. 11, 859 volucrem Threissa sagittam deprompsit pharetra -uque infensa tetendit. CIRIS 299 Gnosia neu Partho contendens spicula -u venatūs esses virgo sectata virorum. Ov. met. 1, 455 adducto flectentem -ua nervo. 5, 56 lenta manu flectentem -ua. 5, 383 oppositoque genu curvavit flexile -um. 11, 324. MANIL. 4, 240 intenta gerit curvato spicula -u. LAVS Pis. 143 exempto sed laxat -ua nervo. CARM. Suet. Nero 39 dum tendit citharam noster, dum -ua Parthus. VAL. FL. 6, 376 prima levi ducentem -ua nervo. SIL. 2, 109 crebra Cydoneo fundebat spicula -u. 7, 659 labitur intento -u transfossus. HOMER. 439 horrida contento direxit spicula -u. STAT. Theb. 3, 588 alii Gortynia lentant -ua. 4, 250. 325 ni curvato torsissem spicula -u. 6, 927 fundat vel Lycia -u tela rogant. 6, 931 pone leves portat pharetras et -ua iussus armiger. 9, 744. 866 -ua contingit mucrone et pectora nervo. 9, 870 vana supinato ceciderunt spicula -u. AMM. 22, 8, 37. 24, 2, 13 panda utrimque surgentia -ua ita lentius flectebantur. CLAVD. 7, 49 spicula -u tendere. 8, 325. 10, 75 *Amor* deos caelumque et sidera -u temperat. rapt. Pros. 1, 230. 2, 206. 9, 37. SIDON. carm. 2, 140 in -ua trudere nervos. DRAC. Romul. 10, 221 flammea -ua *arcus Amoris*. *de arcu in sidere*: GERM. 315 est etiam, incertum quo -u missa, Sagitta. frg. 4, 103 cum *Venus* per sinuosa feretur -ua Centauri rapida distenta sagitta. *cf. p. 970, 59.*

d *de lanternis et lucernis*: PLAVT. Amph. 341 qui Volcanum in -u conclusum geris. PRIAP. 32, 14 ductor ferreus insulariusque lanternae videor fricare -u. PLIN. nat. 9, 82 *v. p. 966, 5.* SYMPH. 216 -bus apta cavis. *cf. p. 967, 37.*

III *metaphorice de rebus, quarum forma cornibus animalium similis est*: **1** *de vitio capitis humani, i. q. morbus Campanus*: HOR. sat. 1, 5, 58 o, tua -u ni foret exsecto frons, inquit, quid faceres, cum sic mutilus minitares?

2 *de crinium formatione*: IVV. 13, 165 quis stupuit Germani ... caesariem et madido torquentem -ua cirro? (SERV. *v. l. 51*).

3 *de decore galeae, i. q. corniculum*: VERG. Aen. 12, 89 aptat ... rubrae -ua cristae (*falso* SERV. *ad l.* i. e. comas, quas Graeci *κέρατα* nominabant. unde et *κείρειν* dicunt tondere. -ua autem sunt proprie cincinni, *sed v. l. 47*). LIV. 27, 33, 2 ad eminentem ramum *arboris* -u alterum galeae praefregit. PHAEDR. 4, 6, 5 duces *murium*, qui capitibus -ua suis ligarant, ut conspicuum in proelio haberent signum, quod sequerentur milites. SIL. 1, 415 insignis flexo galeam per tempora -u.

4 *de luna*: CIC. ac. frg. 6 *lunae* et nascentis et senescentis alias hebetiora, alias acutiora videntur -ua. VERG. georg. 1, 428 luna, revertentes quom primum colligit ignes si nigrum obscuro comprenderit aëra -u. Aen. 3, 645 tertia iam lunae se -ua lumine complent. PROP. 3, 5, 28 unde coactis -bus in plenum menstrua luna redit. Ov. am. 2, 1, 23 carmina sanguineae deducunt -ua lunae (met. 12, 264 Mycale, quam deduxisse canendo saepe reluctanti constabat -ua lunae). epist. 2, 3 -ua cum lunae pleno semel orbe coissent. met. 1, 11 nec nova crescendo reparabat -ua Phoebe. 2, 117 vidit *Titan* -ua extremae velut evanescere lunae. 2, 344 luna quater iunctis implerat -bus orbem (7, 530). 2, 453 orbe resurgebant lunaria -ua nono (8, 11 sexta resurgebant orientis -ua lunae). 3, 682 dimidiae sinuantur -ua lunae. 7, 179. 9, 784 imitataque lunam -ua fulserunt. 10, 296 coactis -bus in plenum noviens lunaribus orbem. 10, 479. fast. 2, 175 luna novum decies implerat -bus orbem. 2, 447 luna resumebat decimo nova -ua motu. LIV. 44, 37, 7 exiguo -u fulgere lunam. MANIL. 2, 103 corporaque ad lunae nascentis -ua lustrant. SEN. suas. 3, 1 splendens *luna* pariter assurgit in -ua. SEN. Med. 98 cum Phoebe solidum lumine non suo orbem circuitis -bus alligat. Phaedr. 419 nube rupta -bus puris eas. 745 cum suos ignes coeunte -u iunxit ... rubicunda Phoebe. CVRT. 6, 4, 16 sinum ... lunae maxime similem, cum eminent -ua nondum totum orbem sidere implente. 8, 9, 36 cum se curvare coepit *luna* in -ua. LVCAN. 1, 218 tertia iam gravido pluvialis Cynthia -u (VAL. FL. 2, 57 gravido surrexit Cynthia -u). 1, 537 -uque coacto iam Phoebe toto fratrem cum redderet orbe. 3, 595. 4, 60 Cynthia, quo primum -u dubitanda refulsit. 5, 546 lunaque non gracili surrexit lucida -u. PLIN. nat. 2, 58. 18, 347 -ua *lunae* obtusa, ... erecta et infesta, ... -u superius. *saepius de praesagiis tempestatum.* VAL. FL. 4, 361 primae -ua Phoebes. 8, 29 velatis -bus et iam luna venit. STAT. Ach. 1, 644 tenerae rubuerunt -ua lunae. Theb. 10, 371. 12, 2. 306 exsere ... -ua. MART. 2, 35, 1. CARM. epigr. 1535ᵃ, 1 complentem menses sextae per -ua lunae. EPIST. Alex. p. 214 ad primum lunae ortum percussa -u splendoreque accepto arbor. FIRM. math. 3, 2, 24. AVSON. 333, 14 menstrua ter decies redeunt dum -ua lunae. VEG. mil. 4, 41 si quarto ortu neque obtusis -bus rutila ... fuerit .... CLAVD. carm. min. 27, 38 rapt. Pros. 2, 54. AVG. gen. ad litt. 2, 15 p. 57, 15 lucidis -bus. MART. CAP. 8, 808 totiens variae flammantia -ua lunae. EVSTATH. Bas. hex. 6, 4 p. 925ᴮ -bus obtusis. *ibid. iterum.* SEDVL. carm. pasch. 1, 64 solem radiis et lunam -bus imples. DRAC. laud. dei 1, 214 somnigeris collustrans -bus axem. 1, 664 per ascensus et -ua colligit ignes. satisf. 241 medulla ... observat -ua lunae. ASSVMPT. Moys. 10, 5 sol non dabit lumen et in tenebris convertent se -ua lunae et confringentur. *de primis radiis solis matutini*: VVLG. Hab. 3, 4 -ua in manibus eius (*sc. dei. cf. infra l. 55*). *de rebus lunae similibus*: CELS. 7, 7, 9 infra supercilium cutis incidenda est lunata figura, -bus eius deorsum spectantibus (7, 7, 10 plagae tantum -ua ad maxillas, non ad oculum convertenda sunt. 7, 26, 2. 8, 4). PLIN. nat. 8, 62 sunt qui tradant, in armo *pantheris* similem lunae esse maculam crescentem in orbes et cavantem pari modo -ua. 8, 184 *de Apide* insigne ei in dextro latere candicans macula, -bus lunae crescere incipientis similis. PLIN. nat. 37, 184 *de forma tephritidis.* PORPH. Hor. carm. 4, 2, 57 vitulus ... fronte curvatos imitatus ignis tertium lunae referentis ortum: vitulum ... dicit -ua habere tertiae lunae comparabilia, id est: adhuc parva. *de extremis partibus umbilici in voluminibus* (*partes libri extremas esse affirmat Birt, Buchrolle p. 235, quod volumen explicitum simile sit aciei cornibus*): LYGD. 1, 13 inter geminas pingantur -ua frontes. Ov. trist. 1, 1, 3 candida nec nigra -ua fronte geras. MART. 11, 107, 1 explicitum nobis usque ad sua -ua librum et quasi perlectum refers.

5 *de extremis partibus rerum lunae vel cornui similibus*: **a** *de angulis oculorum*: PLIN. nat. 11, 148 media eorum -ua fenestravit pupilla. **b** *de antemnis velorum*: TERT. adv. Marc. 3, 18 nam et in antemna, quae crucis pars est, extremitates -ua vocantur (*cf.* SERV. Aen. 5, 832 PROB. app. gramm. IV 200, 20. SCHOL. Hor. epod. 16, 59 capita velorum). ISID. orig. 19, 2, 7 -ua extremae partes antennarum, dicta per tropum. GLOSS. antemna *κέρας* id est -u. VERG. Aen. 3, 549 -ua velatarum obvertimus antemnarum. 5, 832 una ... solvēre sinus, una ardua torquent -ua detorquentque. HOR. epod. 16, 59 non huc Sidonii torserunt -ua nautae. Ov. met. 11, 476 -uaque in summa locat arbore *navita* totaque malo carbasa deducit. 11, 482 ardua ... demittite -ua. GERM. 405 mihi siccentur substricto -ua velo. LVCAN. 5, 427 flexo navita -u. 8, 193 vela ... pendentia -bus aequis. VAL. FL. 1, 312 hi celso -ua malo expediunt. 1, 624. 8, 294 ultimaque agnoscunt Argoi -ua mali. SIL. 14, 389 *navis* cum rapidum hauriret Borean et -bus omnes colligeret flatus. STAT. silv. 3, 2, 9 antemnae gemino considite -u, Oebalii fratres. CLAVD. 15, 482 vela legunt et -ua summis associant malis. rapt. Pros. 3, 367. MACR. sat. 5, 21, 5 diffundi in utrumque veli latus ea, quae -ua vocantur. **c** *de crucis partibus directis*: TERT. adv. Marc. 3, 18 salvator, cuius -ua essent crucis extima. *cf. supra l. 34.* FIRM. err. 21, 4 -ua nihil aliud nisi venerandum signum crucis monstrant; huius signi uno extenso ac directo -u mundus sustentatur. 21, 5. 6 *et saepius.* PRVD. ditt. 80 -u crucis. psych. 410. AVG. civ. 18, 32 *ad* Hab. 3, 4 -ua in manibus eius sunt (*cf. l. 15*): quid est nisi tropaeum crucis? SERM. Corp. Vind. 21 p. 297, 20 ad crucis -ua clavorum confixione pendebat. **d** *de extremis partibus litterae*: ISID. orig. 16, 27, 5 cappa Graecum circa finem -uum adiuncta Latina significat cyatum. **e** *de curvatis partibus*: *arcuum*: Ov. met. 2, 603 arma assueta rapit flexumque a -bus arcum tendit. SEN. Herc. f. 992 vastum coactis flexit arcum -bus. Herc. O. 549 intende et arcum -bus iunctis para. VAL. FL. 6, 376 Harpen vixdum prima levi ducentem -ua nervo. SIL. 2, 126 iunctis iam -bus arcus. STAT. silv. 2, 3, 28 depromit *Diana* pharetra telum breve, quod neque flexis -bus aut solito torquet stridore. AMM. 24, 2, 13 panda utrimque surgentia -ua ita lentius flectebantur. *cf.* PLIN. nat. 4, 76 Pontus Euxinus longe refugientes occupat terras magnoque litorum flexu retro curvatus in -ua ab iis utrimque porrigitur, ut sit plane arcus Scythici forma. *lyrae*: CIC. nat. deor. 2, 144. 149 *v. p. 967, 71.* MANIL. 1, 324 lyra deductis per caelum -bus inter sidera conspicitur. 5, 338 quae -ua ducit ad astra. PLIN. nat. 9, 38 Trogodytae cornigeras *testudines* habent ut in lyra annexis -bus latis sed mobilibus. SCHOL. Germ. Bas. p. 84, 16 in cacumine -uorum lyrae Liberi singulas stellas. *capuli ensis*: GREG. TVR. Franc. 4, 39 -uaque ensis pedibus calcans acumen ad pectus erexit. **f** *de extremis ramorum partibus*: COLVM. 5, 5, 10 ex brachiis quasi quaedam -ua relinqui oportet, atque ita totam vitem omni parte in orbem diffundi. **g** *i. q. latus vel angulus*: *portus*: CIC. Att. 9, 14, 1 ab utroque portus -u molis iacimus. *comitii*: LIV. 25, 3, 17 in -u primus sedebat Casca. PLIN. nat. 34, 26 invenio et Pythagorae et Alcibiadi in -bus comitii positas *statuas*. *tribunalis*: VAL. MAX. 5, 7 ext. 2 postquam Seleucus filium in -u scribae humiliorem fortunā suā locum obtinentem conspexisset. TAC. ann. 1, 75 iudiciis assidebat in -u tribunalis. *theatri*: VITR. 5, 5, 2 in cellis quae

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

sunt in -bus extremis. 5, 5, 4. 5. 5, 6, 5. 5, 7, 1 *bis*. PLIN. nat. 36, 117 -bus in se coeuntibus faciebat C. Curio amphitheatrum. *triclinii*: IVVENC. 3, 615 -bus in summis *convivii* ponere membra. 3, 617. SCHOL. Hor. sat. 2, 8, 20 in summa parte lecti ... in -u. SIDON. epist. 1, 11, 10 primus iacebat -u sinistro consul. *porticus*: PLIN. epist. 5, 6, 23 in -u porticūs ... cubiculum occurrit. *viae*: AVG. c. acad. 3, 15, 34 ex alio viae -u. *altaris*: HIER. adv. Pelag. 1, 34 super -ua altaris. VVLG. exod. 27, 2. 29, 12 lev. 4, 7 III reg. 1, 50 psalm. 117, 27. Am. 3, 14. *et persaepe*. *metae*: CORP. VIII 16566 metae sum -uo lapsus. *metonymice de officiis*: CASSIOD. var. 11, 36, 4 praefuit enim -bus secretarii praetoriani, unde ei (*sc. corniculario*) nomen est derivatum.

h *de parte terrae vel litoris prominente, i. q. promunturium sim.*: OV. epist. 2, 132 est sinus ... ultima praeruptā -ua mole rigent. MELA 1, 9 *Asia* altero -u pergit ad Nilum, altero ad Tanain. 2, 58 ubi Italia longe abit, in duo -ua finditur, respicitque altero Siculum pelagus, altero Ionium. 2, 67. 3, 46. PLIN. nat. 3, 43 Italia ... per sinus lunatos duo -ua emittens (SOL. 2, 21 *Italia* in -ua duo scinditur). 6, 38 mare Caspium ... lunatis obliquatur -bus. HEGES. 3, 20, 2 litus -bus utrimque leviter inflexum. OV. met. 5, 410 est medium ... quod coit angustis inclusum -bus aequor. LVCAN. 2, 615 lingua, Adriacas flexis claudit quae -bus undas. 2, 706 flexi per -ua portus. OV. fast. 4, 480 Peloriaden Lilybaeaque iamque Pachynon ... terrae -ua trina suae. CVRT. 3, 4, 6 altero -u in diversum litus excurrit. MELA 1, 84 Cnidus in -u paene insulae. PLIN. nat. 4, 113 excurrit deinde in altum vasto -u promunturium *Hispania*. 5, 31 Berenice in Syrtes extimo -u est (SOL. 27, 54 MART. CAP. 6, 672). 5, 126 Aeantiona Rhodiis conditum in altero -u (SOL. 40, 18). FLOR. epit. 4, 11, 4 Ambracii sinus -ua infesta classe succinxerat. 4, 11, 9 utraque Aegypti -ua, Paraetonium atque Pelusium, profuere.
LIV. 35, 18, 5 in duobus velut -bus Graeciae Nabim a Peloponneso ..., a Macedonia Philippum. PLIN. nat. 9, 50 *saxi miri candoris* aspectu *thynni* territi ... adversum Byzantii promunturium ex ea causa appellatum Aurei Cornus (*sc.* Χρυσόκερας) praecipiti petunt agmine. **i** *de summo monte*: ACC. trag. 660 hinc †colomenale geminis aptum -bus (*fort. de Parnasso*). CVLEX 16 Parnasia rupes hinc atque hinc patulā praepandit -ua fronte. VITR. 2, 8, 11 in -u autem summo dextro Veneris et Mercurii fanum. 2, 8, 13 in sinistro -u regia domus. VAL. FL. 4, 96 eoi -ua montis. STAT. Theb. 5, 532 sacri spiris intorta movebat -ua Parnasi. VVLG. Is. 5, 1 vinea facta est dilecto meo in -u (ἐν κέρατι). CLAVD. carm. min. 2, 3 ducentia portum -ua pacatas removent Aquilonibus undas. **k** *de fluminis ostio vel parte*: OV. met. 9, 774 septem digestum in -ua Nilum. VAL. FL. 8, 186 exitus Histri, fundere non uno tantum quem flumina -u accipimus. SIL. 3, 405 genuit quos ubere ripā Palladio Baetis umbratus -ua ramo. PANEG. 4, 21 convexa Rheni -ua. 7, 13 ubi iam ... in duo -ua gestit excedere *Rhenus*. *de Oceano*: AVIEN. Arat. 1074 *Oceani* indicium praebebunt -ua semper.

6 *de exercitus vel classis parte*: ISID. orig. 9, 3, 63 -ua vocantur extremitas exercitus, quod intorta sit. *cf. p. 970, 26*. CIC. epist. 10, 30, 3 dexterius -u, in quo ego eram. 10, 30, 4. CAES. civ. 3, 69, 3 dextrum -u ... sese recipiebat. 3, 86, 3 persuasi ... ut dextrum Caesaris -u ab latere aperto aggrederentur. 3, 88, 3 reliquas inter aciem mediam et -ua interiecerat. BELL. Afr. 39, 4 prope totum dextrum -u avertit. 41, 3 dextrum sinistrumque -u ... constituit. 58, 4 -u erat oppositum. 60, 1 Caesaris ... acies hoc modo fuit collocata, ut ab sinistro eius -u ordiar et ad dextrum perveniam. *saepius*. LIV. 9, 40, 11 dextrum -u ... partem maximam victoriae trahet. 10, 41, 11 diversa -ua, dextrum ad castra, ... laevum ad urbem tendit. 28, 15, 4 signa -bus incucurrerunt. 30, 8, 8 nudata utrimque -bus acies. 30, 33, 7 equitatum et ipse circumdedit -bus (33, 18, 9). 32, 30, 9 neutrum iis -u committere ausi (VELL. 2, 85, 2). 42, 58, 8 proximi -bus constiterant. 42, 58, 14 parvo intervallo super laevum -u locati. VAL. MAX. 1, 7, 3 cuius -u prius laborare coepisset (*cf.* LIV. 8, 6, 8 ab utra parte cedere Romanus exercitus coepisset). CVRT. 4, 12, 12 haec sinistri -us facies fuit (4, 13, 29. 30 frons laevi -us haec erat). 4, 16, 19 de laevo -u sollicitus. LVCAN. 3, 529 -ua Romanae classis. 7, 217 -us tibi cura sinistri. IVST. 5, 11, 10. 20, 3, 8. 31, 8, 6 VVLG. I Macc. 9, 12. 16 *saepius*. HIER. in Matth. 2, 12, 33 syllogismus ... qui hinc inde concludit et interrogatos utroque -u premit (*in imag.*).
abl. instrumenti: BELL. Afr. 17, 1 coronam hostium dextro sinistroque -u mediam dividit. LIV. 27, 18, 19 qui laevo -u in dextrum incucurrerat. 37, 30, 6 laevo -u circumventae naves. VAL. FL. 6, 160 ibant et geminis aequantes -bus alas Balloniti. SIL. 7, 588 gemino complexus proelia -u. 14, 367 -bus ambierat. *abl. loci*: CAES. civ. 3, 88, 5 sinistro -u. BELL. Afr. 13, 2 dextro sinistroque -u. 59, 3 elephantos dextro sinistroque -u collocaverat. 81, 1. BELL. Alex. 76, 1 sinistro -u mediaque acie. NEP. Hann. 8, 4 ipse quo -u rem gessit, fuit superior. LIV. 4, 18, 5 dextro -u adversus Faliscos, sinistro contra Veientem Capitolinum intulit signa. 9, 40, 7 dextro ipse -u consistit. 37, 43, 7 utroque -u victores Romani. SIL. 9, 220 barbaricus laevo stetit ad certamina -u. 9, 274 cetera Paulus habet dextro certamina -u. TAC. hist. 4, 77 dextro -u *erant* cohortes Batavorum, sinistro Bructeri. VEG. mil. 2, 15 ponebatur. *saepius*. SIDON. epist. 1, 11, 10 primus iacebat -u sinistro consul. a b -u: BELL. Afr. 83, 2 a dextro -u ... tela ... coniciunt. LIV. 1, 37, 3 utrimque ab -bus positos. 2, 64, 6. 3, 70, 3 ab dextro -u ... pugnavere. 5, 38, 10 ab dextro -u ... Romam omnes petiere. 8, 9, 3 ab laevo -u hastati ... se ad principes recepere. 9, 40, 10 ab laevone -u victoria incipiet? (10, 28, 8). 9, 40, 12 ab laevo -u ... ad equites ... evehuntur. 10, 47, 4 instare Romanus a -u utroque. 21, 55, 2 ab -bus in utramque partem divisos elephantos statuit. 21, 55, 7 elephanti eminentes ab extremis -bus. 27, 14, 3 legio ... ab dextro -u instructa. 27, 48, 4 Claudius dextro in -u, Livius ab sinistro pugnam instituit. 29, 2, 11 indicat tuta ab laevo -u esse. 29, 25, 10. 30, 8, 5 opposuit (30, 33, 2). 31, 21, 11 circuire a -bus. 31, 21, 13. 34, 14, 6 primos ab utroque -u in pugnam induxit. 34, 14, 10 urgebantur. 35, 35, 18 veniebat. 36, 18, 3 posuit. 36, 45, 1 ab laevo -u fuga coepit. 37, 23, 6. 37, 28, 8. 37, 40, 10. 37, 42, 7. 37, 43, 5. 38, 26, 3. 42, 59, 4 a laevo -u ... diiunctus. 44, 37, 2 ab dextro primum -u ... milites subtrahens. CVRT. 3, 9, 8 equites ab utroque -u locati. FLOR. epit. 4, 2, 48 VEG. mil. 3, 18 *saepius*.
ex -u: CAES. civ. 3, 91, 3 primus ex dextro -u procucurrit. *saepius*. LIV. 27, 48, 13 cohortis ... subductas e dextro -u. 28, 14, 15 mittere. 28, 15, 5 e -bus in mediam aciem sese intulerant. VEG. mil. 3, 20 *saepius*. OROS. hist. 5, 23, 11 ex alio -u vincente Pompeio. in -u (*abl.*): CAEL. hist. 30 in sinistro -u removeantur. CIC. *v. p. 971, 49*. CAES. Gall. 7, 62, 6. civ. 1, 44, 5 legio, quae in eo -u constiterat. BELL. Afr. 42, 1. 81, 1. 82, 3 *saepius*. BELL. Alex. 11, 1 *de navibus*. 14, 1. SALL. Iug. 49, 6 equitatum omnem in -bus locat. LIV. 2, 47, 2 altero in -u. 3, 70, 12 in ... -u esse (21, 46, 7 qui in -bus erant. 35, 35, 12. 37, 40, 12. 37, 41, 1. 38, 27, 5. 42, 58, 6 CVRT. 4, 14, 8. 4, 15, 20 TAC. hist. 3, 21). 9, 27, 8 consistere (9, 40, 3). 9, 27, 11 hortator affuerat. 9, 40, 12 ad equites in -bus positos. 10, 28, 1 haudquaquam similis pugna in dextro laevoque -u erat (23, 29, 10. CVRT. 4, 15, 20 rarior acies erat. 4, 16, 1 res gerebatur). 10, 29, 7. 21, 55, 2 in -bus circumfudit decem milia equitum. 22, 45, 6 locare equites (22, 46, 2. 23, 29, 4. 5. 29, 2, 9. 33, 8, 12. 37, 40, 14. 38, 48, 8 CVRT. 4, 13, 26 TAC. ann. 2, 52. 3, 45 AMM. 16, 12, 21 VEG. mil. 1, 20 *saepius*). LIV. 25, 41, 7 stare (38, 27, 4 CVRT. 3, 11, 26). 27, 84, 4 pugnam instruere. 29, 2, 17 maxime in laevo -u ceciderunt. 33, 9, 6. 37, 23, 11 pugnabatur. 37, 24, 4 vicerant. VAL. MAX. 1, 8, 5 CVRT. 3, 9, 3. 4 regem in eodem -u dimicaturum. 4, 12, 6 in laevo -u Bactriani ibant (TAC. ann. 13, 40 in -bus pedes sagittarius ibat). 4, 16, 6 quaenam in dextro -u fortuna regis esset. TAC. ann. 3, 45 statuerat ... in -bus cohortes. VEG. mil. 2, 15 ordinari *saepius*. OROS. hist. 6, 15, 23.
in -u (*acc.*): TER. Eun. 775 in medium huc agmen cum vecti, Donax; tu, Simalio in sinistrum -um, tu ... in dexterum .... LIV. 3, 62, 8 in sinistrum -u ... impressionem facere. 4, 33, 3 in sinistrum -u accurrit. 5, 38, 1 aciem diductam in -ua (21, 55, 5 diducta propere in -ua levis armatura est). 6, 8, 6 advectus. 7, 15, 4 signa in laevum -u conferre. 7, 33, 11 equites discurrunt in -ua (28, 14, 19 CVRT. 3, 2, 14. 8, 12, 8 discedere). 9, 27, 7 equitibus in -ua divisis (CVRT. 4, 3, 11 navigia in duo dividit -ua. 4, 9, 17 pedes divisus in -ua. 4, 12, 3 in duo -ua diviserat peditem. 8, 14, 1. PANEG. 12, 35 p. 303, 5 divisi in -ua equites). LIV. 23, 16, 13 in -ua hostium ... erupere. 30, 33, 13. 30, 34, 8 densare ordines in -ua (38, 41, 13 in -ua equitibus dispositis). 30, 34, 11 inducere (34, 41, 3). 35, 35, 14 in dextrum -u ... adequitandi. 42, 59, 2 incurrere. SEN. dial. 7, 4, 1 exercitus ... in -ua sinuatā mediā parte curvatur. CVRT. 3, 11, 1 invecti sunt (4, 15, 1. 8, 14, 18). 3, 11, 13 in illud -u omnes fuga abstulerat. 4, 12, 23 phalangem ... in duo -ua extenderat. 4, 13, 16 aciem in dextrum Persarum -u demittere. 8, 14, 5 emisit. 8, 14, 15 impetum fecere. SIL. 4, 318 laevos sinuant in -ua gyros. ***iuncturae verbales selectae***: abrumpere: LIV. 28, 15, 1 -ua a cetera acie. agere: STAT. Theb. 10, 740. admovere: LIV. 32, 12, 1 castris. aequare: LIV. 37, 29, 9. 41, 26, 4. ambire: IORD. Get. 38, 198 -ua *Hunnorum* ... multiplices populi ambiebant. amplecti: LIV. 28, 22, 15. 37, 29, 8 amplecti et circuire. anteponere: AMM. 31, 12, 11. cingere: LIV. 23, 29, 4 equites -ua cinxere. circumducere: LIV. 23, 40, 11 *Poenos* circumducto -u, quo pepulerat Sardos, inclusit Romanus. circumire: CIC. epist. 10, 31, 3 cum equites nostrum -um circumire vellent. CVRT. 3, 11, 1 VEG. mil. 3, 18 *saepius*. claudere: LIV. 37, 40, 9 extremum -u claudebant IV milia. commovere: LIV. 9, 40, 9 laevo dextrum -u commovit. complere: TAC. hist. 3, 22 primanos laevum -u complesse. dare: LIV. 9, 40, 3 his dextrum -u datum. 22, 46, 3 dextrum -u Numidis equitibus datum. CVRT. 4, 13, 35 laevum -u ... Parmenioni tuendum datum. deserere: LIV. 23, 29, 14 nuda -ua. diducere: LIV. 28, 14, 17. 31, 21, 14 LVCAN. 7, 506. dimovere: LIV. 23, 29, 11 ad dimovenda hostium -ua. erigere: LIV. 27, 2, 5 in collem. explicare: LIV. 36, 34, 1. replicare: VEG. mil. 3, 19 replicare et rotundare extendere: LIV. 22, 47, 8. 28, 14, 15. 36, 44, 1 CVRT. 4, 13, 34. 4, 14, 8. 14. LVCAN. 3, 547 et iam diductis extendunt -ua proris. AMM. 31, 12, 12 dum idem -u extenditur. VEG. mil. 3, 18. facere: LIV. 22, 47, 8 Afri circa iam -ua fecerant. firmare: BELL. Afr. 13, 1 -u magnis equitum copiis. BELL. Alex. 37, 4 -ua trinis ... subsidiis. flectere: LIV. 27, 18, 16 -ua et obvertere ordines. *cf.* CLAVD. 20, 420 -ua se flectunt. infundere: AMM. 27, 10, 13 latius sese pandens exercitus infusis utrimque -bus. inclinare: LIV. 3, 63, 2 inclinatur etiam Sabinis -u. 33, 18, 16. 37, 24, 3. 37, 42, 3 SIL. 10, 31

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

FLOR. epit. 4, 7, 12 AMM. 25, 3, 4. nudare: TAC. hist. 4, 18. obicere: LIV. 37, 11, 8. 37, 23, 7. obtinere: VEG. mil. 2, 15. onerare: LIV. 2, 65, 4 sic prope oneratum est sinistrum Romanis -u. pandere: LIV. 2, 31, 2 se -ua latius pandunt. possidere: VEG. mil. 2, 6. praecidere: CLAVD. 26, 595. producere: LIV. 37, 40, 7 paulum producto -u. promovere: QVINT. inst. 2, 13, 3. superare: LIV. 2, 6, 10 dextera utrimque -ua vicere, laeva superata. superfundere: LVCAN. 7, 365 VEG. mil. 3, 16. suscipere: VEG. mil. 2, 15. tegere: CVRT. 3, 8, 27 -u mari. 4, 12, 23 -u equites tegebant. tenere: BELL. Hisp. 30, 7 decumani ... -um dextrum tenebant. NEP. Pel. 4, 3 alterum tenuit -u. LIV. 1, 27, 5 hi in acie prope flumen tenuere dextrum -u. 3, 70, 2. 4, 18, 4. 22, 45, 7. 8. 28, 14, 4. 29, 2, 5. 35, 48, 6. 37, 39, 8 AMM. 16, 12, 37 IORD. Get. 38, 197. tueri: OV. met. 8, 361 Eupalamon Pelagonaque dextra tuentes -ua. CVRT. 3, 9, 1 equitatu. 3, 9, 7. 4, 13, 35 laevum -u ... Parmenioni tuendum datum. 4, 15, 1. 4, 16, 1. turbare: LIV. 36, 44, 11 VEG. mil. 3, 16. *c. dat.*: praeesse: LIV. 8, 9, 3 Decius laevo -u praeerat. 22, 46, 7. 27, 14, 4. 42, 58, 6 VELL. 20, 70, 1 CVRT. 4, 13, 34 APVL. mund. 30 OROS. hist. 3, 9, 3. praeficere: LIV. 9, 40, 7 sinistro -*u* praefecit magistrum equitum. 10, 40, 7. praeponere: CAES. civ. 3, 89, 2 LIV. 42, 58, 11.

IV *translate, i. q. animus, ferocitas, potentia, pertinacia* (GLOSS. fortia vel potentia significans. summa potestas. PORPH. Hor. carm. 2, 19, 30 *cf. p. 966, 54*): PLAVT. Pseud. 1021 formido ... ne in re secunda nunc mi obvertat -ua. CIC. div. 2, 26 experiamur, si possimus -ua commovere disputationis tuae. HOR. carm. 3, 21, 18 tu *Lyaee* addis -ua pauperi (PORPH. *ad l.* per -ua ergo violentiam cerebri intellegi vult). epod. 6, 12 cave, namque in malos asperrimus parata tollo -ua. *in proverbio* HOR. sat. 1, 4, 34 faenum habet in -u, longe fuge. OV. am. 3, 11, 6 venerunt capiti -ua sera meo. ars 1, 239 tunc veniunt risus, tum pauper -ua sumit. trist. 4, 9, 27 iam feror in pugnas et nondum -ua sumpsi. PETRON. 39, 5 habet ... caput praeterea durum, frontem expudoratum, -um acutum. APVL. apol. 81 pars epistulae, quae ... in memet ipsum vertit -ua. LACT. mort. pers. 32, 3 *at Maximinus* tollit audacius -ua. AMM. 21, 16, 1 numquam erigens -ua militarium. HIER. epist. 96, 16 qua ratione impulsus Origenes -ua sibi ferrea fecerit. ENNOD. carm. 2, 51, 4 fames -bus insultat. *dub. an huc pertineat* SIL. 15, 761 femineis laesum vana inter -ua (*i. pugnas? cf. p. 966, 24*; carmina *Gronov.*) corpus unguibus aut palmis credas puerilibus ictum. *sensu mystico*: HIER. in Is. 4, 1 p. 69 -u ... regnum significare et potentiam saepe legimus. EVCHER. form. 9 p. 52, 16 -u fortitudo vel regnum. APRING. in apoc. 1, 11 -ua enim aut potestas aut tumor est. 5, 6. CASSIOD. in psalm. 111, 9 -u pro potestate poni. ITALA psalm. 88, 25 (Hil. in psalm. 131, 19) in nomine meo exaltabitur -um eius (κέρας, VVLG. -u). thren. 2, 17 (Wirc.) exaltavit -um confligentium te (ὕψωσε κέρας θλίβοντός σε, VVLG. -u hostium tuorum). I Macc. 2, 48 (Lucif. non conv. 9 non parc. 14) et non dederunt -um (κέρας, VVLG. -u) peccatori. Luc. 1, 69 (Palat. Cypr. testim. 2, 7 Priscill. tract. 1, 32, 19) erexit -um (VVLG. -u) in domo David (*cf. p. 969, 9*). VVLG. I reg. 2, 1 exaltatum est -u meum in deo meo (κέρας). psalm. 43, 6 in te inimicos nostros ventilabimus -u. 74, 5 nolite exaltare -u. 74, 6 nolite extollere in altum -u vestrum. 74, 11 -ua peccatorum. -ua iusti (*cf.* AVG. in psalm. 74, 11). 88, 18. Ier. 48, 25 *saepissime*. PSALT. Rom. 75, 4 ibi confregit -ua arcuum (VVLG. potentias arcuum). AVG. civ. 17, 4 -u Christi. *saepius*. serm. ed. Mai 85, 1 Christus ... -ua peccati manibus mundis obtrivit. conf. 3, 8, 16 -ua falsae libertatis. PAVL. MED. bened. 6, 2 in -bus demonstratur furor illius. PROSP. in psalm. 131, 17. 148, 13. 14 carm. de ingrat. 103. EVG. TOLET. carm. 15, 2 regni pax -ua firmat. *in visionibus*: PS. ORIG. tract. 18 p. 195, 12 devictis decem regibus qui in decem -bus Danieli sunt revelati. VVLG. Dan. 7, 7 *bestia* habebat -ua decem. 7, 8 *saepissime* (*cf.* RVFIN. Orig. in num. 16, 6. AVG. civ. 20, 23 *saepius*). VVLG. Zach. 1, 18 et vidi et ecce quatuor -ua. 1, 19. 21 *saepius*. VVLG. apoc. 12, 3 habens capita septem et -ua decem. 13, 1. 11. 17, 3 *saepius*.

derivata: cornesco, 1. corneus, corniculum (corniculans), cornualis, cornuarius, cornulum, cornutus, cornuum. *comp.*: cornicen, cornifer, cornificium (cornificus), cornifrons, corniger, cornipes, cornucopia, cornupeta (cornupeto).

cornuālis, -e *a* cornu. CASSIOD. var. 1, 37, 2 videmus tauros feminas suas -i concertatione (*i. quae cornibus fit*) defendere. BALB. grom. p. 103 flexuosa autem linea aut ... -is (*i. cornu similis*).

cornuārius, -iī *m. a* cornu. GLOSS. cornarius κεραξόος. TARR. PAT. dig. 50, 6, 6 quibusdam aliquam vacationem munerum graviorum condicio tribuit, ut sunt ... tubarii, -ii, arcuarii ....

cornuātus, -a, -um *v.* cornutus *p. 975, 27*.

cornucen *v.* cornicen. **cornucōpia** *v.* cornu *p. 969, 2*.

cornulaca, -ae *f.* *nomen herbae*: DIOSC. 4, 49 W. τράγος ... Ῥωμαῖοι κορνούλακαμ.

cornulum, -ī *n. a* cornu *deminutive. de cornibus boum*: PORPH. Hor. serm. 1, 4, 34 Romae autem vidimus hodieque faenum velut ansulam factum in -o bovi poni quo signum datur transeuntibus ut eum vitent. *de vase per quod liquor funditur*: APIC. 8, 339 per articulum pernae palum mittis, ita ut cutem a carne separes, ut possit condimentum accipere per -um.

1. cornum *v.* cornu.

2. cornum, -ī *n.* [*gr.* κράνον, *cf. c.* 2. cornus. *Th.*]. PROB. app. gramm. IV 200, 20 inter cornua et -a ..., -a pomorum genus esse demonstrat. inst. gramm. IV 125, 12 *v. p. 962, 71. cf. l. 56. p. 963, 8 sq.* GLOSS. -a κρανῆ ὀπώρα. poma silvestria (cana, cuma, cornua *codd.*). [*val.* coarnă, *francog.* corne. *M.-L.*]

baca ceraso similis: SERV. georg. 2, 18 *cerasium* etiam ante Lucullum erat in Italia, sed durum et -um appellabatur: quod postea mixto nomine cornocerasium dictum est. VERG. georg. 2, 34 videmus ... prunis lapidosa rubescere -a (Aen. 3, 649 victum infelicem, bacas lapidosaque -a, dant rami. *cf.* GLOSS. V 185, 31 cornua genus arboris, Vergilius [*georg. 2, 34*]). HOR. sat. 2, 2, 57 Avidienus ... quinquennis oleas est et silvestria -a. epist. 1, 16, 9 quid, si rubicunda benigni -a vepres et pruna ferant? (CALP. ecl. 4, 24 potius glandes rubicundaque collige -a). OV. met. 1, 105 montanaque fraga legebant -aque et in duris haerentia mora rubetis. 8, 665 ponitur hic bicolor sincerae baca Minervae conditaque in liquidā -a autumnalia faece (13, 816 mollia fraga leges, ipsa autumnalia -a prunaque). COLVM. 12, 10, 2 -a et pruna onychina et pruna silvestria ... condiuntur. PLIN. nat. 1, 15, 31 -a, lentisci. 14, 103 vinum fit et e ... -is, mespilis, sorbis, moris siccis .... 15, 101 pomum ... mox aliis virescit ut olivae, lauri, rubet vero moris, cerasis, -is. 15, 105. 15, 109 magna differentia et in colore suci: sanguineus moris, cerasis, -is, uvis nigris. 32, 22 bacae ... exemptae confestim durantur et rubescunt qua -a sativa specie atque magnitudine. AVG. epist. 7, 6 sapor fragorum et -orum. *significat etiam fruticem, et metonymice hastam*: OV. met. 8, 408 aerata torsit grave cuspide -um. *ambigue* 12, 451 fixit in adverso -um sine cuspide vultu.

cornupeta, -ae *m.* [*a* cornu petere. *Th.*]. GLOSS. cornu appetens. cornipeta bos ferus. cornu petet quemquam. *de tauro, qui cornu petit*: ITALA (Aug. loc. hept. 2 p. 511, 25) *et* VVLG. exod. 21, 29 quod si bos (taurus Aug.) -a (Lugd. VVLG. Tolet. cornipeta) fuerit (κερατιστής). 21, 36 sciebat quod bos -a esset. HIER. in Ezech. 11, 34 p. 412 nescientes in lege taurum -am debere puniri. RVFIN. Orig. princ. 1, 8, 4 quod taurus -a lapidari nihilominus praecipitur. AVG. c. Iul. op. imperf. 5, 47 prohibet lex homicidium fieri, prohibet etiam neglegentiae per quam in pericula ruitur occasionem dari ut in tauro -a. in psalm. 54, 22 congregatio taurorum id est superborum -arum. AVIAN. fab. apol. 28 tauro -ae nec aratra patienti dominus suus cornua fecit abscindi.

cornupeto, -īvī, -ere [*cf. c.* cornupeta. *Th.*]. GLOSS. κερατίζω. -at (*ad* VERG. *ecl. 3, 87 v. p. 964, 33*) κορύπτει. *cf.* V 448, 17 cornutet cornu invadit. VVLG. exod. 21, 28 si bos cornipetierit virum ac mulierem (*cod. Tolet.*, cornu percusserit *cett. et* ITALA Lugd., κερατίσῃ).

1. cornus *v.* cornu.

2. cornus, -ī (-us, -ūs) *f.* [*gr.* κράνος, *cf. c.* κράνεια, κράνον, *et c.* 2. cornum. *Th.*]. *arbor, cuius fructus* cornum *appellatur, q. v.* CAPER gramm. VII 109, 1 cornu bovis, -us arbor. *cf. p. 963, 7 sqq.* GLOSS. -us arbor: κρανέα. εἶδος δένδρου. -us: κρανέα τὸ δένδρον. κράνεια. cornua: arbor ingens. arboris genus. *de formis*: PRISC. gramm. II 185, 4 huius -us et huius -i ... eadem significatio. 267, 4 -ūs ... quae tam secundae quam quartae *declinationis* inveniuntur (*cf.* III 445, 20. 498, 14 *saepius*). DVB. NOM. gramm. V 574, 13 -u bovis generis neutri, sed est arbor -us, de qua Vergilius (*georg. 2, 447*), cuius fructum -um ut pomum et -a ut idem Vergilius (*Aen. 3, 649*). SERV. Aen. 3, 22 -us autem declinatur ut ficus, si arbor sit. 3, 649 ipsa arbor -us dicitur, pomum vero -um. *declinatur* cornus, -ī *inde a* PAVL. FEST. *et* COLVM. *genet.* cornūs: VARRO rust. 3, 16, 22. *abl.* cornū: PLIN. nat. 1, 16, 43. 1, 23, 79. 16, 228. 17, 201 STAT. Theb. 7, 647 SIL. 10, 37. 121? SERV. Aen. 9, 695. *cf. p. 962, 60*. *nom. plur.* cornūs: SIL. 4, 550. [*val.* corn. *M.-L.*]

de arbore: VARRO rust. 3, 16, 22 cum sint apes morbidae propter primoris vernos pastus, qui ex floribus nucis graecae et -ūs fiunt. VERG. georg. 2, 448 fecundae frondibus ulmi, at myrtus validis hastilibus et bona bello -us. OV. met. 7, 678 qua tamen e silva teneas hastile recisum, iamdudum dubito: certe si fraxinus esset, fulva colore foret; si -us, nodus inesset. PAVL. FEST. p. 37 colurna hastilia ex -o arbore facta. COLVM. 5, 7, 1 ea est arbor -o similis. quin etiam -us et carpinus et ornus non numquam ... in hoc ipsum disponitur. 7, 9, 6 iuniperus, lotus, pinus, -us, arbutus, prunus .... PLIN. nat. 1, 23, 79. 16, 74 montes et valles diligit abies, robur, castaneae, tilia, ilex, -us. *ibid.* descendunt et in plana -us, corylus, quercus. 16, 97 *germinat* primo favonio -us, proxime laurus. 16, 103 cui nulla *medulla*, -us mascula. 16, 105 -us enim circa solstitia reddit *fructum* primo candidum, postea sanguineum. 16, 183. 186 fulva -us in venabulis nitet incisuris nodata propter decorem. 16, 206 proxima est -us, quamquam non potest videri materies propter exilitatem, sed lignum non alio paene quam ad radios rotarum utile. 16, 228 fraxinus ... hastis corylo melior, -ū levior. 16, 226 -um maxime odit sorbus, carpinus, buxus. 16, 211. 17, 201 Transpadana Italia ... -u, opulo, tilia ... arbustat agros. 21, 72 -um quoque arborem caveri oportet. 23, 151 sudor virgae -i arboris. 24, 150 tertia demonstratio fuit folio maiore quam -us (*E*, cornu *V*, cornis *alii codd.*). GRATT. cyn. 129 plurima Threicii nutritur vallibus Hebri -us. SER. SAMM.

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

14 vel -o ex arbore sertum. MACR. sat. 3, 20, 2 arbores felices prunus, -us, lotus ... esse putantur. *per synecdochen hasta e corni ligno facta*: VERG. Aen. 9, 695 volat Itala -us aëra per tenerum (SERV. *ad l.* telum de Itala -u factum). 12, 267 sonitum dat stridula -us et auras certa secat (STAT. Theb. 8, 680 stridula -us in hostem it referens mandata ducis). OV. met. 12, 446*? v. p. 974, 28.* SEN. Phaedr. 547 non erat gracili levis armata ferro -us. VAL. FL. 3, 156 fixamque videt decrescere -um. SIL. 2, 124 letalem ... -um. 4, 142 petitum invenit vulnus caedemque accepit ab hoste -us et oblatae stetit inter tempora frontis. 4, 550 hinc pila, hinc Libycae certant subtexere -ūs densa nube polum. 7, 615 haeret humi -us motu tremefacta iacentis *Idmonis.* 8, 549 gestabant tela, ambustas sine cuspide -os. 10, 37 Labienus obit penetrante per ilia -o (cornu *OV*). 10, 118 vix prima momordit tegmina Callaici -us tremebunda metalli. 10, 121 sic propriā miseri transfigit pectora -o (cornu *Sang.*). 13, 204 validam torquebat tertia *dextra Geryonis* -um. 13, 235 effudit lacrimas pariter -umque sonantem Scipio. 14, 442. 15, 441 audax Scipiadae stridentem Sabura -um excepit. STAT. Theb. 2, 624 subit ore cavo Teumesia -us. 7, 647 -u deprensus Achiva *Abas.* CLAVD. 1, 122 immensaque -us in hastam porrigitur. 3, 353 largo saturatur vulnere -us. 8, 520 iam -us avita temptatur vibranda tibi. 15, 212 et levis excussa micuit rubigine -us. rapt. Pros. 2, 107 bellis accommoda -us.

derivata: 2. corneus (corneolus), cornetum. *comp.*: cornocerasium.

? **cornūto** *v. p. 974, 42.*

cornūtus, -a, -um [*a* cornu. *Th.*]. VARRO ling. 7, 25 dicere apparet -am a cornibus, *antecedit* TRAG. inc. 221 cornua taurum umbram iaci (*corrupt.*, in cornuatam tauram umbram iacit *O. Müller; sed* cornutam *sese legisse testatur Varro*). GLOSS. κεράστης. [*it.* cornuto, *francog.* cornu, *hisp.* cornudo. *M.-L.*]

i. q. cornibus praeditus. 1 *de bubus*: ACC. trag. 494 cum e somno in segetem agrestes -os cient *radii solis.* VARRO Men. 457 aspicio Triptolemum ... bigas sequi -as. *translate de se ipso*: HIER. adv. Rufin. 1, 31 -am bestiam petis. 2 *de capris*: COLVM. 1 praef. 26 caprinum ... aliter curatur mutilum et raripilum, aliter -um et saetosum. 7, 3, 4 quoniam est illud incommodum in -o, quod cum sentiat se ... armatum, frequenter in pugnam procurrit. 7, 6, 4 procelloso atque imbrifero *caeli statu* -a semper *pecus esse debet. ibid.* quia -i *capri* fere perniciosi sunt propter petulantiam. ARNOB. nat. 7, 18 quae est enim causa ... ut capris ille deus -is honoretur. *de bubus et capris et ovibus generatim*: HYG. fab. 201 p. 127, 18 ut quicquid *Autolycus* surripuisset, in quamcumque effigiem vellet, transmutaretur, ex albo in nigrum ... in -um ex mutilo, in mutilum ex -o. 3 *de elephantis* (*cf.* cornu *p. 967, 25*): VARRO ling. 7, 39 cum ... in Lucanis Pyrrhi bello primum vidissent elephantos, item quadripedes -as *appellaverunt*; nam quos dentes multi dicunt, sunt cornua. MART. epigr. 19, 3 occubuit tandem *taurus in harena* -o ut ab ore petitus (*Friedl.*, cornuto adore *codd.*) dum facilem tolli sic elephanta putat. ANTH. 195, 1 horrida -o procedit belua rostro (*sc. elephantus*). 4 *nomen piscis*: PLIN. nat. 1, 9, 43 de pisce qui noctibus lucet. de -o. de dracone marino. POL. SILV. nom. anim. chron. I p. 544, 16 *inter nomina natantium* sargus. scarus. -us. eppoe ... (*cf. p. 966, 4*). 5 *de serpentibus*: PAVL. MED. bened. 6, 1 *Dan* more colubri serpentisque terribilis fuit. ... -us describitur propter eximiam potestatem atque fortitudinem. 6, 2 serpens iste -us describitur (*ad gen. 49, 17* fiat Dan coluber in via, cerastes in semita. *cf. p. 976, 14*). 6 *de avibus*: MELA 3, 88 aves -ae tragopanes. 7 *de diis* (*cf. p. 966, 52*): TERT. nat. 3, 1, 14 sunt penes vos et de bove et de ariete et hirco -i dii, caprigenae vel anguini. apol. 16. 21. ANTH. 682, 1 -e, o Pan. HYG. astr. 2, 20 qui simulacra faciunt Ammonis, capite -o instituunt (PRVD. c. Symm. 2, 356 quasdam domitis Ammonis harenis Syrtica -as facies habuere tropaea). *ibid.* simulacra Libero -a fecerunt. SCHOL. Stat. Theb. 9, 423 falsa fronte, quia sunt -i Satyri. FVLG. myth. 1 praef. p. 10, 20 (*de Iove*) non mihi -us adulter arripitur. 8 *de luna*: SOL. 27, 57 simiae tristes sunt -o et cavo sidere. AMM. 14, 2, 2 lunā etiamtum -ā. 20, 3, 10 abunde nitens *luna* -ae habitu μηνοειδής est appellata. 27, 4, 5 loca formata in -i sideris modum. *de moenibus lunatis*: AMM. 20, 7, 17 muris velut sinuosis circumdatum et -is *munimentum.* 9 *in rebus Iudaicis et christianis*: a *de Mose*: VVLG. exod. 34, 29 et ignorabat, quod -a esset facies sua (ὅτι δεδόξασται ἡ ὄψις τοῦ χρώματος τοῦ προσώπου αὐτοῦ, ITALA Lugd. glorificata est). 34, 30 videntes autem ... -am Moysi faciem. 34, 35 qui videbant faciem egredientis Moysi esse -am. GILD. Brit. 69 chron. III p. 65 quis ... duas tabulas -amque faciem aspectu incredulis inhabilem et horrendam tropico sensu, ut Moyses, advexit. ALC. AVIT. hom. 5, 2 p. 107, 31 donec quiddam in levi fronte -um non asperitas videretur produxisse, sed claritas vati legifero Moysi. *cf. l. 79.* b *de Christo*: TERT. adv. Marc. 3, 18 p. 406, 25 hac denique virtute crucis et hoc more -us *Christus.* c *de nimbo sanctorum*: HIER. in Is. 9 pr. p. 369, 70 et cum Moyse ingrediamur nubem et caliginem, ut clarificetur vultus noster et iuxta Hebraicum -a sit facies. VEN. FORT. vita Germ. 7, 23 ecce beatus Germanus -a facie mihi videtur incedere. sanctum virum novo more cornibus radiantem. *in visione Danielis*: VVLG. Dan. 8, 6 et venit usque ad arietem illum -um. 10 *de syllogismo* (*cf.* cornu *p. 966, 11*): HIER. epist. 69, 2 sustinui Romae a viro eloquentissimo -um, ut dicitur, syllogismum. in Matth. 19, 1 ut quasi -o teneant cum syllogismo. virg. Mar. 16 ad calcem venio et te -a interrogatione concludo.

subst. **cornūtus,** -ī *m., numerus militum in exercitu Romano*: AMM. 16, 12, 43 -i et bracchiati. 16, 12, 63 Bainobaudes -orum tribunus. 31, 8, 9 tribunum scutariorum cum suis, -is et aliis peditum numeris. NOT. dign. occ. 5, 14 -i. 5, 24. 158 -i seniores. 5, 169 -i iuniores. 6, 48 equites -i seniores. or. 6, 9 -i. 6, 50. CORP. VI 32963 *Honorio et Theodosio cos.* ⟨de numer⟩o -orum seniorum.

cornūta, -ae *f.* a *quodvis animal domesticum cornutum*: VARRO rust. 2, 7, 2 aetas cognoscitur et equorum ⟨et⟩ fere omnium qui ungulas indivisas habent, et etiam -arum. b *genus piscis*: PLIN. nat. 32, 145 iam caniculae, -ae, gladii, serrae. APIC. 10, 454 iūs in -am (carnutam *codd.*). c *genus anguis* (GLOSS. κεράστης. genus serpentis): ITALA prov. 23, 32 (Ambr. hex. 5, 7, 19) tamquam a colubri ictu extenditur et tamquam a -a diffunditur venenum (ὑπὸ κεράστου, VVLG. regulus). RVFIN. hist. mon. 8 multos ... dracones et angues et -as manibus nostris peremimus. 24 cerastas, id est bestias, quas -as vocant, et angues. *v. etiam nom. propr.*

cornuum, -iī *n. a* cornu. ISID. orig. 16, 25, 10 ceratum oboli pars media est, ... hunc latinitas semiobolum vocat, ceratum autem graece, latine -um interpretatur. *Lambertz.*

cōro *v.* curo. **corocacīnus** *v.* coracīnus.

c(o)rocottās, -ae *m.*, κοροκόττας. *nomen bestiae, hyaena*: PLIN. nat. 1, 8, 30 de crocottis. 1, 8, 45 de -is. 8, 72 crocotas velut ex cane lupoque conceptos *Aethiopia generat*, omnia dentibus frangentes protinusque devorata conficientes ventre. 8, 107 huius generis (*sc. hyaenae*) coitu leaena Aethiopica parit -am. SOL. 27, 26. CAPITOL. Pius 10, 9 in quibus *muneribus* elephantos et -as et tigrides ... exhibuit. POL. SILV. nom. anim. chron. I p. 543, 6 corocatta. *cognomen suis*: TEST. porcelli M. Grunnius -a.

tetmalon (*i. tithymalus*) id est **corodian** id est lactuca agrestis GLOSS. III 577, 54. *latetne* caryites?

corofis *nomen herbae batrachii apud Tuscos*: GLOSS. (*v. l.* chorifis, clorisis. PS. APVL. herb. 9 ciorophis). *L.*

corolliticus *sim. v.* corall-.

corŏlla, -ae *f.* [*a* corona *deminutive. Th.*]. PAVL. FEST. p. 63 -a deminutivum est a corona. *de re cf. Mau, PW. IV 1636; Daremberg-Saglio II 1522.* [*it. dial.* corolla. *M.-L.*]

i. q. parva corona e floribus foliisve, sed vi deminutiva plerumque evanida: 1 *insigne laetitiae, comissationis, convivii sim., nec non in cultu deorum*: ENN. frg. var. 25 ibant malaci (*i. molles*) viere (*i. iungere*) veneriam -am. PLAVT. Bacch. 70 *v. infra l. 61.* Pseud. 1265 -as dare dapsiles. 1299 cum -a ebrium incedere. CATVLL. 63, 66 mihi floridis -is redimita domus erat. 64, 283 hos in distinctis plexos tulit -is. VERG. catal. 2, 6 mihi (*Priapo*) -a picta vere ponitur (3, 10 florido mihi ponitur picta vere -a). COPA 13 croceo violae de flore -ae sertaque purpurea lutea mixta rosa. PROP. 1, 3, 21 solvebam nostra de fronte -as. 1, 16, 7 mihi non desunt turpes pendere -as. 2, 15, 51 veluti folia arentes liquere -as. 2, 34, 59 me iuvet hesternis positum languere -is. PAVL. FEST. p. 63 -am nova nupta de floribus verbenis herbisque a se lectis sub amiculo ferebat. PETRON. 70 cum ante crura talosque -is vinxissent. PLIN. nat. 1, 21, 3 *et* 21, 5 *v. l. 71 sqq.* 8, 13 quandam in Aegypto -as vendentem. APVL. met. 2, 16 me pressim deosculato et -is revincto ac flore persperso. 3, 25 utinam vesperi de more nobis parassem -as. 3, 27 -is roseis ... ornatum. 11, 17 thallos, verbenas, -as ferentes. MART. CAP. 2, 119 virens -is. SIDON. epist. 9, 13, 5 vers. 62 iuvat ire per -as alabastra ventilantes. 2 *secundum* ISID. orig. 19, 30, 1 *Lucilius (1143) vocabulo, ut Homerus* στεφάνη, *pro insigni victoriae vel signo regii honoris usus est.* *per iocum* PLAVT. Bacch. 70 pro galea scaphium, pro insigni sit -a plectilis, pro hasta talos, pro lorica malacum capiam pallium. 3 *i. q. praemium histrionale*: *cf.* VARRO ling. 5, 178 *infra l. 79.* [*dubia*: PRIAP. 50, 7. CARM. epigr. 1109 haec dona unguentis et sunt potiora c⟨orollis⟩ *an* c⟨oronis?⟩.]

corŏllāria (*sc. fabula*), -ae *f. a* corolla. *nomen fabulae Naevianae*: VARRO ling. 7, 59 CHAR. gramm. I 196, 6 (9^ies^) DIOM. gramm. I 401, 1. [*titulus falsus* CORP. VI 3486*.]

corŏllārium, -iī *n. a* corolla *de re cf. Mau, PW. IV 1636.* GLOSS. -um ἐπιστεφάνωμα. εὐχάρισμα. εὐχαριστία.

1 *i. q. corolla e naturalibus vel metallicis floribus*: PLIN. nat. 1, 21, 3 quando primum corollae appellatae, quare -a dicta. 21, 5 paulatimque et Romae subrepsit appellatio corollis inter initia propter gracilitatem nominatis, mox et -iis, postquam e lamina tenui aera inaurata aut inargentata dabantur. GELL. 4, 14, 6 eum venire cum -o (*sc. comissabundum*) non decuisset. 2 *i. q. donum, auctarium, aliquid supra constitutum adiectum, praecipue de praemiis histrionum*: VARRO ling. 5, 175 *sqq.* eadem pecunia vocabulum mutat; nam potest item dici dos, arrabo, merces, -um. 5, 178 -um si additum praeter quam quod debitum, eius vocabulum fictum a corollis, quod eae, cum placuerant actores, in scaena dari solitae. DIOM. gramm. I 488, 1 alii a vino arbitrantur (*sc. τρυγῳδίαν tractam esse*) propterea quod olim τρύξ dictitabatur..., quia Liberalibus apud Atticos vinum cantoribus pro -o dabatur, cuius rei testis est Lucilius in

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

duodecimo (*437*). CIC. Verr. 4,118 unde Apronio ad illos fructus arationum hoc -um nummorum adderetur. 4,184 de nummulis corrogatis, de nepotum bonis ac de scaenicorum -is. 5,49 ne sine -o de convivio decederet. SEN. benef. 6,17,1 gubernatori et opifici vilissimae mercis et in diem se locanti -um aspersimus. PETRON. 74 -um accipiet (PLIN. epist. 7,24,2 theatralis operae -um ab herede). SVET. Aug. 45 -a et praemia in alienis quoque muneribus ac ludis et crebra et grandia offerebat. APVL. met. 2,23 'sine cura sis' inquam 'modo -um idoneum compara'. 3,20 mihi iam fatigato de propria liberalitate Fotis puerile obtulit -um (*sensu obsceno, i. voluptatis auctarium*). AVSON. 412,6 ne sine -o poetico tabellarius tuus rediret. AVG. c. Iul. op. imperf. 4,35 ad quod tamen quasi -um peculiaris sceleris adiunxit. SIDON. epist. 7,2,8 non parvo etiam -o ... emungens. *nota*: PLIN. nat. 9,120 at illa (*Cleopatra*) -um id (*sc. cenam magnificam Antonio appositam*) esse et consumpturam eam cenam taxationem confirmans. **3** *technice, apud mathematicos i. q. consectarium*: BOETH. cons. 3,10 veluti geometrae solent demonstratis propositis aliquid inferre, quae porismata ipsi vocant, ita ego quoque tibi veluti -um dabo . . . sive porisma sive -um vocari mavis. 4,3 memento etenim -ii illius, quod paulo ante praecipuum dedi ac sic collige. *huc pertinet* AVG. epist. 121,1 ne sine -o mihi rescribas.

corolliticus, corollium *v.* corall-.

?lapacio **coromegen** GLOSS. II 544,61 (*κόρον μέγα Schmidt, Hermes 18, 534*). *v.* lapathum.

***corōna**, -ae *f.* [*a gr. κορώνη tractum esse videtur. cf. κορωνίς· στέφανος ap. Stesichorum, χορωνός eodem sensu ap. Simonidem. Th.*].
de originatione: PAVL. FEST. p. 37 -a cum videatur a choro dici, caret tamen aspiratione sive -ae dicuntur quod honorent eos quibus imponuntur. ISID. orig. 19,30,2 nomen -ae ex hac causa vocatum, quod initio circum aras curreretur atque ad imaginem circuitus vel chori est formata et nominata -a. *cf. etiam* PLVT. symp. 8,6,5 *τὸν . . . στέφανον 'κορῶναν' λέγεσθαι ἀπὸ τῆς κεφαλῆς, ὡς Ὅμηρος τὸ κράνος εἴκασέ που (H 12. K 30) στεφάνη.* ATHEN. 15,680^D^ *Ἀπίων ἐν τῷ περὶ τῆς Ῥωμαϊκῆς διαλέκτου φησὶν τὸν στέφανον πάλαι 'χορωνόν' καλούμενον ἀπὸ τοῦ χορευτὰς ἐν τοῖς θεάτροις αὐτῷ χρῆσθαι.*
de scriptura: CIC. orat. 160 Orcivios tamen et Matones ... sepulcra, -as, lacrimas dicimus (*sc. sine aspiratione contra communem loquendi usum*), quia per aurium iudicium licet. PAVL. FEST. *v. l. 28.* QVINT. inst. 1,5,20 erupit brevi tempore nimius usus, ut choronae, chenturiones, praechones adhuc quibusdam inscriptionibus maneant (*nunc desunt, sed cf. p. 989, 35*), qua de re Catulli nobile epigramma (*84*) est. SCAVR. gramm. VII 14,11 quidam -am, nonnulli choronam dixerunt. CHAR. gramm. I 265,22 (*de barbarismo*) hoc vitium in scripto invenitur, cum aut choronam pro -a . . . legimus. DIOM. gramm. I 452,13 ut cum dicimus choronam cum aspiratione, cum debeant leviter (*an leniter?*) pronuntiari. MAR. VICTORIN. gramm. VI 21,23 has voces sine 'h' secundum consuetudinem nostri saeculi scribite, item -a.
per notam Ɔ *vel* ◌ *scriptum*: CORP. XII 3324. 3331. *apex*: ACT. Arv. a. 105 II 15 corónis. CORP. V 7003. XII 3167. *κορονα v. p. 988, 14.* *de re fuse apud Romanos egerunt Varro, fons primarius, ut videtur, posteriorum, Verrius, Masurius Sabinus (apud Gell. 5,6,1—27), Plin. nat. 16. 18. 21. 22 passim, Claudius Saturninus nescio quis, quem laudat Tert. coron. cf. etiam Marquardt, Staatsverw. II² p. 576 sqq.; Marquardt-Mau, Privatleben p. 168. 173; Blümner, Technologie II 143. 148; praecipue Fiebiger, PW. IV 1636—1643 et P. Steiner, Bonn. Jahrb. 114 (1906) p. 31—77 (de coronis militaribus adiecta titulorum collectione).* *in hexametris vox ultimam occupat sedem his paucis locis exceptis*: CATVLL. 66,61 (*secunda sede*), LVCR. 4,1132 (*tertia*), OV. am. 1,6,67 MART. 9,60,5 (*quinta*), *in pentametris semper ante extremum iambum. apud* HOR. (*15^ies^*) *ubique finit versum.* *omnino nunc deest* TER. LVCIL. CELS. MELAE ASCON. PERS., *singulis locis legitur apud*: SALL. SEN. rhet. CALP., *binis*: RHET. Her. CATVLL. CAES. TIB. PHAEDR., *ternis*: VAL. FL. *frequentant* CIC. (*56^ies^*) VITR. (*46^ies^*) LIV. (*87^ies^*) OV. (*54^ies^*) PLIN. nat. (*107^ies^*). [*dubia lectio*: STAT. Theb. 11,559. *caret sensu* VVLG. I par. 2,54, *prorsus aliter hebr. et gr.*] [*val.* cunună, *it.* corona, *francog.* couronne, *hisp.* corona. *M.-L.*]

I ***proprie*** *i. q. sertum sive e floribus foliis ramisve arborum plexus, sive ex metallo, gemmis sim. factus*: PLIN. nat. 21,3 tenuioribus -is utebantur antiqui, stroppos appellantes, unde nata strophiola. quin et vocabulum ipsum tarde communicatum est inter sacra tantum et bellicos honores (*v. p. 980, 16 sqq.*) -is suum nomen vindicantibus. cum vero e floribus fierent serta a serendo serieve appellabantur quod apud Graecos quoque non adeo antiquitus placuit. GLOSS. -a *στέφανος*. serta. -ae *στέφανοι. στέμματα.*

A ***generatim***: VARRO ling. 6,22 in fontes -as iaciunt (PLIN. nat. 31,29 in Eurymenis deiectae -ae in fontem lapideae fiunt). CIC. nat. deor. 1,28 commenticium quiddam -ae simile efficit, *στεφάνην* appellat (div. 2,68 quidquid in capite est, id -ae simile videri potest. COLVM. 5,6,8. SCHOL. Hor. ars 381 in similitudinem -ae. VVLG. IV Esdr. 5,42 -ae assimilabo iudicium meum. GLOSS. V 424,4). CIC. epist. 16, 18,2 abutor -is. OV. fast. 1,345 factis prati de flore -is (6,792 ubi fit doctā multa -a manu. PAVL. FEST. p. 220 -ae ex vario genere florum factae. PLIN. nat. 21,47 hibernas -as facit. 21,53 -as ... factitatas. 24,81). COLVM. 5,5,13 *palmites* velut in -am religantur. 5,6,22 coles in modum -ae contortos (PLIN. nat. 21,98 VVLG. I reg. 23,26. RVFIN. Basil. reg. 1 in modum circuli vel -ae. IORD. Get. 6). VELL. 2,59,6 velut -am . . . capiti imponens. PETRON. 60 cuius *circuli* per totum orbem -ae aureae cum alabastris unguenti pendebant. 135 vers. inter odoratas pendebant texta -as. PLIN. nat. 13,62 flos et -is iucundus. 20,247 *quod* inseritur -is. 21,2 in orbem, in oblicum, in ambitum quaedam -ae per -as currant. 21,13 -as nectemus. 21,14. 18 in -as addi (21,30). 21,33. 51 in -as admittitur. 35,125 inventricem -arum. *saep.* MART. 9,60,5 pulchrior ut nostro videare -a Sabino. 11,89,1 intactas quare mittis mihi, Polla, -as et te vexatas malo tenere rosas. 13,127 dat festinatas, Caesar, tibi bruma -as: quondam veris erat, nunc tua facta rosa est. APVL. met. 6,1 videt spicas frumentarias in acervo et alias flexiles in -a. 11,13 ob os ipsum meum -am exhibuit . . . -am, quae rosis amoenis intexta fulgurabat . . . devoravi. NEMES. ecl. 1,69 pictas dat Flora -as. HIER. adv. Rufin. 3,39 -am minime carpendam, id est leges urbium conservandas (*de praeceptis Pythagoricis aenigmatice dictis*). RVFIN. hist. 5,1,36 velut -am quandam variis floribus compositam (*in imagine de martyrio. cf. p. 985, 36 sqq.*). OP. imperf. in Matth. 34 p. 822 in -a cum sit rotunda, nihil invenies quod videatur esse initium aut finis. IORD. Get. 34 ad -ae speciem (CASSIOD. var. 8,32. 11,14). CASSIOD. or. frg. p. 481,11 margaritarum -ae . . . lacteae flexis auro circulis pulcherrima rotunditate clauduntur. GREG. M. epist. 1,68. *nota*: PLIN. nat. 21,12 invitavit Antonium, ut -as biberet (*i. vinum una cum foliis coronarum in scyphum iniectis*).

B ***speciatim** in rebus **divinis, publicis privatisque** adhibita*: **1** *rebus **corporeis**, praecipue templis, aris, simulacris deorum, statuis hominum, navibus, calicibus sim. imposita*: PLIN. nat. 21,11 iam tunc -ae deorum honos erant et Larum publicorum privatorumque ac sepulcrorum et manium summaque auctoritas pactili -ae. FEST. p. 363 (*e Quinctii tabula triumphali a. 380*) trientem tertium pondo -am auream dedisse se Iovi donum. PLAVT. Asin. 803 si -as, serta, unguenta iusserit ancillam ferre Veneri aut Cupidini (PROP. 4,7,43 tulit ad monumenta -as. OV. met. 9,337 nymphis latura -as). Aul. 25 dat mihi *Lari familiari* -as (PRIAP. 53,4 in Cereris crines una -a datur). 385 -*as floreas* imponentur ... Lari (VERG. georg. 1,304 [= Aen. 4,418] puppibus et laeti nautae imposuere -as. TIB. 2,1,59 de flore -am fecit et ... imposuit Laribus).
PLAVT. Men. 941 te sacram -am surripuisse Iovi scio (Trin. 84 Iovi -am de capite ex Capitolio. PORPH. Hor. sat. 1,4,94 -ae subreptae de Capitolio). Trin. 39 Larem -a nostrum decorari volo. CATO agr. 143,2 festus dies cum erit -am in focum indat. VARRO ling. 5,62 ideo haec *Victoria* cum -a et palma. frg. Non. p. 163,26 Delphos Apollini munera missa -a aurea pondo ducentum. CIC. Verr. 5,77 *Dianam* complesse -is et floribus. nat. deor. 3,84 Victoriolas aureas . . . -asque quae simulacrorum porrectis manibus sustinebantur . . . tollebat (= VAL. MAX. 1,1 ext. 3). div. 1,75 *in Lysandri statua* in capite -a subito extitit ex asperis herbis et agrestibus (2,68). HOR. carm. 3,27,30 debitae nymphis opifex -ae. PROP. 2,10,22 ponitur hic imos ante -a pedes (VITR. 9 praef. 9 *Hiero* auream -am votivam . . . in quodam fano constituisset ponendam *al.* PETRON. 71. IVV. 13,149 positas a rege -as. HIST. Apoll. rec. A 31. CORP. V 5907 rosae -as ternas ponerentur *in sepulcro*). PROP. 4,2,17 insitor hic solvit pomosā vota -ā. PRIAP. 40,3 cingit inauratā penem tibi ... -a (50,7 AVG. civ. 7,21 p. 299). OV. am. 3,11,29 mea votivā puppis redimita -ā (CVRT. 4,4,5 SVET. Vit. 10). met. 14,315 signum ... iuvenale . . . aede sacra positum multisque insigne -is. 14,733 postes ornatas saepe -is (VVLG. I Macc. 4,57. DRAC. Orest. 233 *puppis* ornata -is. Romul. 5,145 *moenia* ornata -is). fast. 1,614 protegat et vestras querna -a fores (fast. 4,738 [= rem. 32] tegat ornatas multa -a fores). 2,537 tegula porrectis satis est velata -is. trist. 3,1,35 Iovis haec . . . domus est? quod ut esse putarem augurium menti querna -a dabat. 3,13,15 fumida cingatur florentibus ara -is. 5,5,10 ara velet tepidos nexa -a focos. LIV. 27,11,3 Fortis Fortunae de capite signum quod in -a erat ... prolapsum. CVRT. 5,1,20 iter floribus -isque constraverat (9,10,25 *vicos* floribus -isque sterni iubet). PLIN. nat. 12,94 -as ex cinnamo interrasili auro inclusos primus omnium in templis Capitolii et Pacis dicavit *Vespasianus*. SIL. 7,85 omnis in auro pressa tibi (*Iunoni*) varia fulgebit gemma -a. IVV. 6,51 necte -am postibus (FRONTO p. 154, 19 N. ut necterentur ex eis Libero thyrsi, -a Sileno). 9,85 foribus suspende -as. 9,138 Lares quos tenui soleo exorare -a. 12,87 graciles ubi parva -as accipiunt fragili simulacra nitentia cera (VVLG. I Macc. 1,23 accepit . . . velum et -as). TAC. hist. 4,53 spatium omne quod templo dicabatur, evinctum vittis -isque. SVET. Vesp. 7 verbenas -asque . . . obtulisse ei (*sc. Serapidi*) visus est. CORP. V 5272 -ae myr(teae) ... micatae (*sensu prorsus dubio*) de (l)iliis . . . profundantur. CARM. epigr. 249,15 votorum more suorum centenas adicit numero crescente -as (*in templo Fortunae*). TERT. anim. 46 -am auream cum ex arce Athenae perdidissent, Sophocles . . . redinvenit. resurr. 16 *calix* -is quoque potatoris sui inornabitur. CAPITOL. Pius 3,4 ad statuam eius dei -a translata est. SPART. Carac. 5,7 -as imaginibus eius detraxerunt. PRVD. c. Symm. 2,727 quos spar-

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

gam flores, quibus insertabo -is atria? HIST. Apoll. rec. A 30 ut ferens ampullam inveheret (innecteret *coni. Ziehen*) -as.

2 ***ornamentum*** *circulare ab* ***hominibus*** *gestatum*: **a** *insigne* ***sollemnitatis,*** *plerumque* ***laetitiae,*** *raro maeroris*: VARRO ling. 5, 62 -a vinclum capitis. HYG. astr. 2, 15 p. 54 *Promethea* -am habuisse dixerunt, ut se victorem impune peccasse diceret: itaque homines in maxima laetitia victoriisque -as habere instituerunt, id exercitationibus et conviviis perspicere licet. LEX XII tab. (Cic. leg. 2, 60) ne sumptuosa respersio, ne longae -ae nec acerrae (*in funere*). PLAVT. Amph. 999 capiam -am mi in caput, assimulabo me esse ebrium (HOR. sat. 2, 3, 256 ex collo . . . carpsisse -as. OV. met. 15, 610 dempta . . . -a. fast. 2, 105 capit ille -am quae possit crines, Phoebe, decere tuos). Asin. 879 Cas. 767. 796 progreditur cum -a (Men. 463 cum -a exit foras). Men. 555. 563. 565. 629. 632 ante aedes cum -a florea vidi astare. Pseud. 1287. CATO orig. 112 mulieres opertae auro purpuraque diadema, -as aureas. COM. pall. inc. 32 (*fortasse Naevii*) sibi cum tetulit -am ob colligandas nuptias. TVRPIL. com. 201 -am, mensam, talos, vinum. VARRO Men. 121 -am ex auro et gemmis fulgentem gerit. 307 capitis -a. 413 populum *ἀσύμβολον* cum -a laurea demitteret cubitum. CIC. Verr. 6, 27 -am habebat unam in capite, alteram in collo. or. frg. A VI 1 humus erat . . . -is languidulis et spinis cooperta piscium. *ibid.* unguentis oblatus, redimitus -a (rep. 4, 5 Homerum redimitum -is et delibatum unguentis. LVCR. 5, 1399 caput atque umeros plexis redimire -is. OV. fast. 3, 269 frontem redimita -is. SEN. Ag. 375 tibi nexilibus turba -is redimita venit. CVRT. 9, 10, 26 ibant amici et cohors regia [*sc. comissabundi*] variis redimita floribus -isque). CIC. de orat. 2, 250 *Scipione* -am sibi in convivio ad caput accomodante. Tusc. 5, 62 iam ipsae defluebant -ae. Att. 14, 19, 3 de coronatis (*ludis Parilibus; cf.* 14, 14, 1) . . . rescripsit se -am habuisse honoris Caesaris causa, posuisse luctus gratia (*i. deposuisse.* VAL. MAX. 5, 10 ext. 2 nec ideo *Xenophon* institutum deorum cultum omittendum putavit, sed tantum modo -am deponere contentus fuit. SIDON. epist. 1, 5, 11 -am [*sc. coniugalem*] sponsus . . . deponit). LVCR. 3, 913 ubi discubuere tenentque pocula saepe homines et inumbrant ora -is. 4, 1132 pocula crebra, unguenta, -ae, serta parantur. NEP. Ages. 8, 4 unguenta, -as . . . dispertiit. VERG. Aen. 1, 655 *dant* duplicem gemmis auroque -am (OV. ars 1, 582 huic detur capiti missa -a tuo. 3, 68. met. 13, 704 dant . . . auro gemmisque -am). HOR. carm. 1, 7, 23 uda Lyaeo tempora populeā fertur *Teucer* vinxisse -ā (*i. quasi sacrificabundus, non recte* PORPH. *ad l.* OV. met. 11, 91 vinctumque -is. CLAVD. 10, 336 vincire -a [*in nuptiis celebrandis*]). HOR. carm. 1, 17, 27 scindat haerentem -am crinibus. 1, 26, 8 apricos necte flores, necte meo Lamiae -am (1, 38, 2 displicent nexae philyrā -ae. 4, 11, 3 nectendis apium -is. CLAVD. 10, 203 geminas . . . necte -as. 13, 2 *comas* molli necte -a). 2, 7, 24 quis udo deproperare apio -as, curatve myrto? 3, 14, 17 pete unguentum . . . et -as. PROP. 4, 2, 29 cum est imposta -a, clamabis capiti vina subisse meo (OV. met. 15, 615 festam imposuere -am. HYG. fab. 78 p. 80 ut cui vellet nubere -am imponeret. *cf.* VVLG. Ezech. 23, 42 posuerunt -as speciosas in capitibus). DECRET. decur. Pis. de L. Caesare (Corp. XI 1420) 24 sí quí prívatim velint manibus eius inferias mitter⟨e nive quis⟩ amplius uno cereo unave face -ave mittat. OV. epist. 20, 165 proicit ipsa suas deducta fronte -as (VAL. MAX. 6, 9 ext. 1 -am capite detractam proiecit. *cf.* PORPH. Hor. sat. 2, 3, 254 -as abicere [*in convivio*]). OV. am. 1, 6, 38 madidis lapsa -a comis (MART. 11, 8, 10 quod modo divitibus lapsa -a comis). ars 2, 269 missaque -a te memorem dominae testificere tuae. met. 2, 27 Verque novum stabat cinctum florente -a (fast. 5, 335 tempora sutilibus cinguntur pota -is. Pont. 3, 1, 11 neque ver sentis cinctum florente -a. CALP. ecl. 3, 80 tu cingebare -is). met. 3, 555 madidi murra crines mollesque -ae. 14, 708 madidas lacrimarum rore -as postibus intendit. fast. 1, 403 vina dabat Liber, tulerat sibi quisque -am. 2, 739 fusis per colla -is. 5, 261 forsitan in teneris tantum mea regna -is esse putes. Ib. 603 ut nova Phasiaca comprensa est nupta -a. PAVL. FEST. p. 68 quas *aves* Aegyptii inter potandum cum -is devincire soliti sunt. VAL. MAX. 2, 6, 1 unguenti -arumque in convivio dandarum . . . consuetudinem. 9, 1, 5 convivia celebrabat demissasque lacunaribus aureas -as veluti caelesti capiti recipiebat. SEN. dial. 4, 33, 4 unguentum et -as misit. 4, 33, 5. 6, 13, 1 *pater Xenophon* in ipso sacrificio nuntiata filii morte -am capiti detraxit (VAL. MAX. 6, 9 ext. 1 *l. 54.* MART. 1, 6, 67 non laetis detracta -a capillis. AVG. c. Iul. 1, 7, 35 luxuriae -is capite detractis [*de Polemone temulento scholam Xenocratis intrante; cf.* c. Iul. 1, 4, 12]). LVCAN. 10, 164 accipiunt sertas nardo florente -as (ACT. Arv. a. 241, 20 ⟨unguenta⟩ acc⟨eperunt⟩ et coron⟨as⟩ conviva⟨les⟩). LVCAN. 2, 358 *v. p. 984, 67.* PETRON. 65 oneratusque aliquot -is et unguento. PLIN. nat. 2, 235 postquam sacrificatura ad aras accesserat, -a igne rapto. 7, 185 -am e capite suo in eam transtulit. 10, 122. 16, 154. 21, 7. 8 cum -a rosacea interdiu e pergula sua in forum prospexisse dictus (ACT. Arv. a. 87 II 23 post epulas magister . . . cum -a pactili rosacea. a. 105 II 20. a. 219, 10). 35, 70. VAL. FL. 5, 447 pallam et gemmiferae donum exitiale -ae apparat. 8, 235 ipse suam duplicem Cytherea -am donat. MART. 3, 65, 8 quod madidas nardo passa -a comas. 9, 61, 17 hesternisque rubens deiecta (*i. deflexa*) est herba -is (*de Baccho Faunisque comissantibus*). 9, 90, 6 frontem sutilibus ruber -is. SVET. Galba 18 sacrificanti -am de capite excidisse. APVL. met. 4, 27 unguentis madidum, -is floridum. TERT. idol. 8 -as quoque magis luxuria quam sollemnitas erogat. LAMPR. Alex. 41, 1 -a cum qua sacrificium faceret. SPART. Sept. Sev. 22, 4. IVST. 9, 4, 1 non -as aut unguenta sumpsit. VVLG. Iudith 3, 10 excipientes eum cum -is et lampadibus. Esth. 8, 15 -am auream portans in capite. Is. 61, 10 quasi sponsum decoratum -a. thren. 5, 16 cecidit -a capitis nostri. CLAVD. 15, 183 mixtis redolens unguenta -is. 21, 88 roseis evincta -is . . . Europa. carm. min. 25, 96 marcentes cupio quassare -as. 30, 184 iugalem promeruit . . . -am. rapt. Pros. 2, 150 libertatemque comarum iniectā . . . frenare -ā. 3, 247 caligantes marcebant fronte -ae. HIST. Apoll. rec. A 16 -a caput coronavit (rec. B decoravit) et . . . introivit triclinium. PASS. Petr. 12 angelos stantes cum -is de floribus rosarum et liliorum.

b *insigne* ***virtutis,*** *primitus ex floribus, mox ex auro factum*: α *dona militaria*: AMM. 25, 3, 13 Sicinium Dentatum ornatum militarium multitudine -arum. ISID. orig. 19, 30, 1 primum ornamentum -a insigne victoriae. *cf.* GELL. 5, 6, 1—27 *et P. Steiner l. c. de re fuse agentes.* -a *muralis, στέφανος πυργωτός. est antiquissima -arum bellicarum, sed epitheton ipsum militari sensu non ante* LIV. *nunc legitur*: LIV. 26, 48, 5 praecipuum muralis -ae decus eius esse qui primus murum ascendisset. GELL. 5, 6, 16 muralis est -a, qua donatur ab imperatore qui primus murum subiit inque oppidum hostium per vim ascendit. idcirco quasi muri pinnis decorata est. SERV. Aen. 6, 772 muralis dabatur ei qui prior murum ascendisset. GLOSS. -a muralis quam accipiunt illi qui muros ascendunt. CATO or. frg. 14, 1 iam principio quis vidit -a donari quemquam cum oppidum captum non esset aut castra hostium non incensa essent? CIC. Verr. 4, 185 Rubrium . . . -a et phaleris et torque donasti. 6, 110 eum tu ob virtutem -a ante donaras. CORP. I 624 (= X 3886 [*a. 46 a. Chr.*]) donat(us), torq(uibus) armil(lis) paler(is) -a. LIV. 23, 18, 7 -a aurea muralis proposita est. SEN. benef. 1, 5. CORP. III 6809. VI 3539. III 5334. SIL. 13, 366 tempora murali cinctus turrita -a. 15, 257 CORP. V 546. IX 4753. X 1202. 5829. VI 1598. III 1193 VOPISC. Aurelian. 13, 3. *vallaris, τειχωτός (cf. Athen. Mitth. 22 [1897] 39)*: GLOSS. -a vallaris quam accipiunt illi qui ob seditiones vallaverunt civitatem. CORP. IX 1614 don(ato) hasta pura -a vallari (*Augusti aetate*). VAL. MAX. 1, 8, 6 cum consul *C. Fabricius* . . . vallarem -am ei se servare dixisset a quo castra erant oppressa nec inveniretur qui id praemium peteret. CORP. XI 390 (*Vespas. aetate*). III 10224. XI 5992. VI 798 (*Domit. aetate*). II 4461. VI 3584 (*Traiani aetate*) *al.* VOPISC. Aurelian. 13, 2 Prob. 5, 1. *huc pertinere videtur* CARM. poet. min. V 81, 14, 6 textum pampineae gessi (*sc. Scaeva*) sublime -ae. *vallaris et muralis* -a: LIV. 30, 28, 6 CORP. XIV 3612. X 135 (*sub Domit.*). SVET. Aug. 25. CORP. VIII 9990 (*sub Traiano*). XI 6339 (*sub Hadriano*). VIII 217. *castrensis fere i. q. vallaris*: PAVL. FEST. p. 57 castrensi -a donabatur qui primus hostium castra pugnando introisset, cui insigne erat ex auro vallum. GELL. 5, 6, 17 castrensis est -a qua donat imperator eum qui primus hostium castra pugnans introivit, ea -a insigne valli habet. AMM. 24, 6, 16 navalibus donavit -is et civicis et castrensibus. *navalis, classica, rostrata, in titulis uno loco excepto* (CORP. X 8291) *semper* classica *legitur, sed numquam sola laudatur* (*v. p. 981, 1 sqq.*): PAVL. FEST. p. 163 navali -a solet donari qui primus in hostium navem armatus transilierit. PLIN. nat. 16, 7 rostratae (*v. p. 981, 9*). GELL. 5, 6, 18 navalis est qua donari solet maritimo proelio qui primus in hostium navem vi armatus transiluit. ea quasi navium rostris insignita est . . . fieri ex auro solent. VARRO frg. Char. gramm. I 138, 5 -a navali. VERG. Aen. 8, 684 cui (*Agrippae*) belli insigne superbum, tempora navali fulgent rostrata -a (VELL. 2, 81, 3 insigne -ae classicae quo nemo umquam Romanorum donatus erat, hoc bello Agrippa singulari virtute meruit. SEN. benef. 3, 32, 4 Agrippa navali -a insignis, unicum adeptus inter dona militaria decus. PLIN. nat. 16, 9, *sed* 7, 115 *per errorem idem honor attribuitur Varroni*). SVET. Claud. 17 inter hostilia spolia navalem -am fastigio Palatinae domus iuxta civicam fixit. CORP. X 8291 -a mur(ali) vallari, navali (*sub Traiano*). VOPISC. Aurelian. 13, 2 -as navales. *post Vespasianum saepe pro qualibet re bene gesta donabatur.* *aurea, quod epitheton saepe subaudiendum*: LEX reg. Macr. sat. 3, 11, 6 ornamenta vero clipei -ae et huiusmodi donaria. LIV. 7, 37, 1 praeter militaria alia dona aurea -a et centum bubus . . . donat. 10, 44, 3. 26, 21, 9 *al.* CORP. X 4862. III 2018 (*sub Augusto*). VAL. MAX. 3, 1, 1 -am mereri (5, 4, 2). CVRT. 9, 1, 6 CORP. XI 395. XIII 5093. V 7003 (*sub Claudio*) *persaepe in titulis usque ad Sept. Sev.* *huc referri possunt* SIL. 16, 299 pulchrae certent de laude -ae. TREB. Claud. 3, 7 statuis, vexillis, -is . . . principem honoraverit. IVST. 9, 7, 10 capiti . . . -am auream imposuit (*quasi victori*). 18, 7, 13 *quid* in purpura ista -isque aliud quam victoriarum mearum titulos geris. AVG. civ. 2, 24 cui -a aurea ipsius victoriae illustrissimum signum in vitulino iecore apparuit (*bis*). VAL. CEM. hom. 15, 5 voluntarium . . . militem . . . cito protegit -a victoriae. *nota singulare*: CORP. VI 1441 (*sub Traiano*) donato hastis puris VIII vexillis VIII -is muralib. II vallarib. II classicis II auratis II. *muralis, vallaris, aurea*: CORP. XI 6163. V 7165 (*sub Claudio*). 7003 (*sub Nerone*). X 6659. XI 5211 *saepe usque ad Sept. Sev.* *muralis, vallaris,*

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

classica, aurea: CORP. V 7165 (*sub Claudio*). V 531. VIII 12536 (*sub Vespasiano*). III 4013 (*sub Domitiano*). TAC. ann. 2, 9 torquem et -am aliaque militaria dona memorat. CORP. V 6976 (6977. 6978. 6980). XII 3169 (*sub Traiano*). VI 1497. III 1457. VI 1377. 1540 (*sub Hadriano*). *civica (primitus quernea, iliginea)*: PAVL. FEST. p. 42 civicam -am civis salutis suae causa servatus in proelio dabat quae erat ilignea. PLIN. nat. 1, 16, 3. 16, 7 civicae -ae militum virtutis insigne clarissimum ... cedunt his murales vallaresque et aureae ... cedunt et rostratae. 16, 11—13 civica iligna primo fuit *eqs.* GELL. 5, 6, 12—15 civica -a appellatur quam civis civi, a quo in proelio servatus est ... ea fit e fronde quernea ... fuit etiam ex ilice ... Masurius autem Sabinus ... civicam -am tum dari solitam dicit, cum is qui civem servaverat, eodem tempore etiam civem occiderat neque locum in ea pugna reliquerat, aliter ius civicae -ae negat concessum *eqs.* SERV. Aen. 6, 772 civica debuit dicere ... querceam autem -am accipiebant qui in bello civem liberassent *eqs.* CLAVD. 24,75 mos erat in veterum castris, ut tempora quercu velaret, validis fuso qui viribus hoste casurum potuit morti subducere civem. at tibi quae poterit pro tantis civica (*sc. corona*) reddi moenibus? aut quantae pensabunt facta -ae? GLOSS. -a civica quam accipiunt illi qui civem (vicem *cod.*) in bello servaverunt. *perraro in titulis.* CAECIL. com. 269 advehitur cum iligna -a et chlamyde. CIC. Planc. 72 ut -am dent civicam. Pis. 6 mihi ... civicam -am deberi a re publica. FAST. Praen. Ian. 14 (Corp. I² 1 p. 231) -a quern⟨a uti super ianuam domus imp. Caesaris⟩ Augusti poner⟨etur senatus decrevit quod rem publicam⟩ P. R. restitui⟨t⟩. *cf.* MON. Ancyr. 6, 17 ⟨corona⟩que cívica super iánuam meam fíxa est (*de eodem senatus consulto*). LIV. 23, 23, 6 civicam -am accepissent. 42, 34, 11. VAL. MAX. 2, 8, 7 ob cives servatos -a danda est (SEN. clem. 1, 26, 5). PHAEDR. app. 8, 30 hostis abscidit caput victorque rediit ... -a, miles, equidem te dono libens. PLIN. nat. 7, 106. 16, 14. TAC. ann. 2, 83 querceae -ae. 3, 21 gregarius miles servati civis decus rettulit ... Caesar addidit civicam -am. 15, 12 praecipua servati civis -a imperatoria manu tribueretur. 16, 15 civicam -am apud Britanniam meritus. SVET. Iul. 3 -a civica donatus est. Tib. 26 civicam in vestibulo -am recusavit. Cal. 19 phalerato equo insignisque quercea -a. SOL. 1, 105 solus accepit -am ... -as civicas rettulit. VOPISC. Aurelian. 13, 2 Prob. 5, 2; 3 CAPITOL. Aur. 12, 8 PRVD. perist. 2, 556 CASSIOD. var. 2, 28, 1 INSCR. Revue archéol. 1900, 2 p. 365 n. 95. *confunditur cum -a obsidionali apud* SCHOL. Cic. Bob. p. 144, 8 Hild. -am civicam dando quam traditur de gramine fieri solitam. *nota*: CORP. VIII 6981 Iovis (*nomin.*) victor *argenteus* in Kapitolio habens in capite -am argenteam querceam foliorum XXX (VIII 6982). *murales, civicae*: LIV. 6, 20, 7 SEN. benef. 1, 5, 6 PLIN. nat. 7, 103 *al.* *civicae, vallares, murales*: LIV. 10, 46, 3. *nota*: CLAVD. carm. min. 30, 181 saepe duces meritis bello tribuere -as: hunc cingit muralis honos, hunc civica quercus nexuit, hunc domitis ambit rostrata carinis. *obsidionalis (primitus graminea)*: PAVL. FEST. p. 97 -a graminea in re militari maximae est honorationis. p. 190 obsidionalis -a est quae datur imperatori ei qui obsidione liberavit ab hostibus obsessos. ea fit ex gramine viridi fere ex eo loco decerpto, in quo erant inclusi. herbam autem victoriae ... quae -a magnae auctoritatis fuit (*fere idem* GELL. 5, 6, 8 *sq.*). p. 193 inter obsidionalem et civicam hoc interesse, altera singularis salutis signum est, altera diversorum civium servatorum. *fusius de hac -a egit* PLIN. nat. 22, 6—13 *ex quo loco afferri sufficiat* 22, 6 -a quidem nulla fuit graminea nobilior. 22, 7 graminea numquam nisi in desperatione summa contigit ... ceteras *-as* imperatores dedere, hanc solam miles imperatori. *usque ad Plinii aetatem octies tantum donata, postremum Augusto* (22, 13 adeo civica non satis videbatur). LIV. 7, 37, 2 legiones gramineam -am obsidionalem clamore donum approbantes Decio imponunt. FEST. p. 190 fertur *Dentatus* ... -is donatus XXVI, in his aureis VIII, civicis XIV, muralibus tribus, obsidionali una (= GELL. 2, 11, 2). VELL. 1, 12, 4 in Hispania murali -a, in Africa obsidionali donatus est. VAL. MAX. 3, 2, 24 praeferebantur enim aureae -ae ... civicae ... murales ... obsidionalis ... torques ... armillae ... hastae (*sc. purae*) ... phalerae. *nota*: AMM. 24, 4, 24 qui fecere fortissime, obsidionalibus -is donati (*haec corona ab Iuliano restituebatur quidem, sed non amplius ex more antiquo donabatur*).

β triumphalis (primitus laurea, oleaginea), ovalis (myrtea), postea utraque aurea: PAVL. FEST. p. 192 oleagineis -is ministri triumphantium utebantur, quod Minerva dea belli putabatur. p. 367 triumphales -ae sunt quae imperatori victori aureae praeferuntur quae temporibus antiquis propter paupertatem laureae fuerunt. GELL. 5, 6, 5 *sqq.* triumphales -ae sunt aureae quae imperatoribus ob honorem triumphi mittuntur. id vulgo dicitur aurum coronarium. haec antiquitus e lauru erant, post fieri ex auro coeptae. PAVL. FEST. p. 195 ovalis -a est murtea quam habebant qui ovantes introibant, cum bella non erant indicta aut sine sanguine confecta (PLIN. nat. 15, 125 Postumius Tubertus ... qui primus omnium ovans ingressus urbem est, quoniam rem leniter sine cruore gesserat, myrto Veneris Victricis coronatus incessit ... haec postea ovantium fuit -a). GELL. 5, 6, 20 *sq.* ovalis -a murtea est; ea utebantur imperatores qui ovantes urbem introibant. DIFF. Suet. 283 ovare et triumphare hoc differt, quod triumphans ... coronatus laurea -a subsequitur pompam, qui autem ovat ... murtea -a cinctus pompam praecedit. LIV. 10, 7, 9 quos ... -a triumphali laureaque honoraritis. 23, 11, 5 sicut coronatus laurea -a. 38, 47, 4 currum triumphalem me conscendere prohibent, -am insignem capiti detrahunt. VELL. 2, 40, 4 ut is (*Pompeius*) ... -a aurea et omni cultu triumphantium uteretur (VAL. MAX. 3, 6, 5 proque laurea -a ... myrtea usus est *Papirius.* PAVL. FEST. p. 144 murtea -a Papirius usus est, quod Sardos in campis Murteis superasset. PLIN. nat. 15, 126 triumphantes myrtea usos ... duabus -is utebatur, laurea et myrtea [*auctore Sabino*]). VAL. MAX. 3, 7, 1ᵉ capitique suo -a triumphali imposita. 5, 1, 10 eius caput tribus -is triumphalibus spoliatum. 5, 1 ext. 6 -a donatum laurea. PLIN. nat. 33, 11 vulgoque sic triumphabant et cum -a ex auro Etrusca sustineretur a tergo. CORP. V 3348 ⟨c⟩orona vallari, triumphali (*incertae aetatis*).

c *insigne* ***honoris***: *α rei cuiuslibet bene gestae causa summis viris publice decretum vel a civitatibus al. documentum deditionis, fidei sim. missum*: LEX XII tab. (Cic. leg. 2, 60) '-am virtute partam' ... ei qui peperisset ... lex impositam iubet (CIC. Flacc. 75 imponeretur aurea -a mortuo [*ex publico decreto*]. LIV. 7, 37, 2. SVET. Iul. 79 statuae eius -am lauream ... imposuisset. Aug. 18). CIC. Pis. 58 quid est quod -am illam lauream tibi tantopere decerni volueris a senatu (LIV. 45, 25, 7 *al.*). opt. gen. 19 ut -a aurea donaretur (*de Demosthene cuius oratio de -a persaepe a* GRAMM. *laudatur.* NEP. Hann. 7, 2 LIV. 26, 48, 14. 30, 15, 13 *al.* PLIN. nat. 34, 32 *al.*). CIC. Att. 14, 16, 2 -am auream per forum ferre posse (*de Bruto*). BELL. Alex. 70, 8 miserat ei Pharnaces -am auream (LIV. 2, 22, 6 -am auream Iovi donum in Capitolium mittunt. IVST. 11, 10, 10. 18, 2, 9). NEP. Pel. 5, 5. Thras. 4, 1 huic pro tantis meritis honoris causa -a a populo data est. 4, 3. LIV. 3, 29, 3 ut exercitus -am auream dictatori libram pondo decreverit. 3, 57, 7 *donum* Iovi O. M. -am auream in Capitolium tulere parvi ponderis (28, 39, 15. 37, 46, 4 *tulit* -as aureas, dona sociarum civitatium *praelata in triumpho.* 39, 7, 1 *saepe*). 4, 20, 4 -am auream libram pondo ex publica pecunia populi iussu in Capitolio Iovi donum posuit (7, 38, 2. 32, 27, 1. 36, 35, 13. 43, 6, 6). 7, 10, 14 dictator -am auream addidit donum. 7, 26, 10 aureaque -a donat (30, 15, 11. 31, 15, 6 *al.*). 30, 2, 9. 37, 58, 4 in eo triumpho undequinquaginta -ae aureae translatae sunt. VITR. 9 praef. 3 PAVL. FEST. p. 363 VAL. MAX. 2, 6, 5. 4, 3, 10 *filium suum* titulo trium librarum aureae -ae decoravit *eqs.* (PLIN. nat. 33, 38). CVRT. 4, 2, 2. 4, 5, 11. 8, 12, 15. PETRON. 50 cocus potione honoratus est et argentea -a. PLIN. nat. 15, 137 triumphans postea Caesar (*Augustus*) laurum in manu tenuit -amque capite gessit. 33, 38 -as ex auro dedere et civibus. 33, 54. 37, 14 -as ex margaritis XXXIV (*in triumpho Pompei*). SVET. Iul. 45 ius laureae -ae perpetuo gestandae (Tib. 69 numquam non -am lauream capite gestavit. APVL. met. 9, 16 dignus solus -am auream capiti gestare. PS. PROB. Verg. ecl. 6, 42 Iuppiter -am et anulum gestanda *Prometheo* tradidit, ut ... in -a vinculorum forma remaneret). SVET. Galba 12 quodque oblatam a Tarraconensibus e vetere templo Iovis -am auream ... conflasset (AMM. 23, 3, 8 oblata ex auro -a. VVLG. II Macc. 14, 4 offerens ei -am auream et palmam). FLOR. epit. 4, 2, 91 in theatro distincta radiis -a (*de Caesare*). IVV. 10, 39 ferentem ... magnaeque -ae tantum orbem quanto cervix non sufficit ulla (*cf. Friedl. ad l.*). APVL. met. 11, 12. VOPISC. Aurelian. 34, 3 praeferebantur -ae omnium civitatium aureae. Prob. 15, 14 CAPITOL. Max. Balb. 12, 4. VVLG. I Macc. 13, 39 remittimus ... -am quam debebatis (*pacis causa*). act. 14, 12 *al.* *huc pertinere videtur* CIC. inv. 2, 118 meretrix -am auream ne habeto; si habuerit, publica esto.

β corona agonalis, donatica, victrix (lemniscata, laurea, oleaginea, apiaca, pinea) necnon a curatore ludorum praesideve certaminum gestata: PLIN. nat. 16, 65 -arum lemniscis celebres antiquorum honore. 21, 6 Crassus Dives primus argento auroque folia imitatus ludis suis -as dedit, accesseruntque et lemnisci quos adici ipsarum -arum honor erat, propter Etruscas, quibus iungi nisi aurei non debebant. SERV. Aen. 5, 269 puniceis taeniis: vittis roseis et significat lemniscatas -as quae sunt de frondibus et discoloribus fasciis et, sicut Varro dicit, magni honoris sunt. 6, 772 *-ae* agonales i. e. lemniscatae (GLOSS. V 553, 56). PAVL. FEST. p. 69 donaticae -ae dictae quod his victores in ludis donabantur quae postea magnificentiae causa institutae sunt super modum aptarum capitibus quali amplitudine fiunt, cum Lares ornantur. p. 115. ENN. scaen. 52 is habet -am vitulans (*i.* παιανίζων) victoriā. ACC. trag. 445 pro se quisque cum -a clarum conestat caput. 446 cuius (*sc. apri*) exuvias et -am huic muneravit virgini. RHET. Her. 3, 22, 37 si aliquas *imagines* exornabimus, ut si -is aut veste purpurea. 4, 47, 60 uti citharoedus cum prodierit ... cum clamyde purpurea ... cum -a aurea (*om. codd. mutili*) magnis fulgentibus gemmis illuminata. CIC. Tusc. 5, 9 ut illic alii corporibus exercitatis gloriam et nobilitatem -ae peterent (opt. gen. 8 non ab Olympiis -am petant). epist. 5, 12, 8 qui (*praecones ludorum*) cum ceteris -as imposuerint (AMM. 14, 11, 12 capiti Thoracis aurigae -am imposuit, ut victoris) victoribus ... cum ipsi ante ludorum missionem -a donentur *eqs.* NEP. Alc. 6, 3 quod numquam antea usu venerat, nisi Olympiae victoribus, -is laureis ... donabatur (HOR. ars 250 GELL. 18, 2, 4). VERG. Aen. 2, 66 Herculeaeque arbos um-

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

brosa -ae. 5, 110 locantur ... viridesque -ae et palmae pretium victoribus. 5, 355 primam merui qui laude -am (Ov. hal. 68. Ivv. 8, 226 Graiaeque apium meruisse -ae). 5, 556 omnibus in morem (*sc. ludi*) tonsā coma pressa -ā (*perperam de galea* Serv. *ad l.*). Ov. ars 1, 727 Palladiae petitur cui palma -ae (*i. oleaginea -a qua olympionicae coronantur*). met. 10, 598 tegitur festa victrix Atalanta -a. Pont. 3, 4, 102. Liv. 33, 33, 2 -as lemniscosque iacientium (*praecedit* ludis dimissis). Gratt. 229 primae spes ambitiosa -ae. Vitr. 9 praef. 1 cum palma et -a ferant laudes (*de athletis*). Vell. 2, 40, 4 *Pompeius* scaenicis *ludis* autem praetexta -aque aurea uteretur (Plin. nat. 16, 147 cuius *hederae* -is poetae utuntur. Ivst. 16, 5, 10 veste purpurea et cothurnis regum tragicorum et aurea -a utebatur). Phaedr. 5, 7, 34 rogare populus hunc -am existimat. Sen. Tro. 849 -is Elida claram. dial. 1, 4, 2 descendisti ad Olympia ... -am habes, victoriam non habes. epist. 78, 16 quorum praemium non -a nec palma nec tubicen est *eqs.* Petron. 83 poeta sum et, ut spero, non humillimi spiritus, si modo -is aliquid credendum est, quas etiam ad imperitos (*i. versifices*; immeritos *Bücheler*) deferre gratia solet. Plin. nat. 8, 161. 15, 36 pinea -a victores apud Isthmum coronantur. 34, 94 in -is histrionum. Sil. 14, 54 sacrae portantem signa -ae (*de ludis Olympiacis.* Tac. ann. 15, 33 insignesque et antiquitus sacras -as adeptus *Nero.* Svet. Nero 25). Sil. 16, 434 veluti delapsa -a victoris capiti foret. 16, 505 prima -ae spes. 16, 525 viridi redimita -a (Mart. 12, 52, 1 tempora Pieria solitus redimire -a). Stat. silv. 3, 1, 153 parva suae simulacra -ae. 5, 3, 224 prensā vovet expirare -ā. 5, 3, 226 Chalcidicae Ceralia dona -ae ... tuli. Mart. 8, 33, 1 de praetoricia folium mihi, Paulle, -a mittis (*i. aurea ludis Apollinaribus a curatore gestata*). 9, 23, 4 venit ad has ultro nostra -a comas (*i. victor -am suam capiti statuae principis imposuit*). 9, 24, 5 non solam tribuit Pallas tibi, Care, -am. 9, 40, 1 Tarpeias Diodorus ad -as Romam cum peteret (*i. de agone Capitolino; cf.* Flor. Verg. p. 183 ne Africa -am magni Iovis attingeret. p. 184 -am ereptam manibus et capiti meo vidi). 9, 72, 1 Amyclaea frontem vittate -a (*de pugillatu*). Ivv. 6, 320 posita -a. Tac. ann. 16, 4 *senatus* offert imperatori victoriam cantus adicitque facundiae -am. Svet. Cal. 45 participes victoriae novo genere ac nomine -arum donavit, quas distinctas solis ac lunae siderumque specie exploratorias appellavit. Nero 12 orationis quidem carminisque latini -am ... concessam sibi recepit. 21. 22 citharoedorum -as ad ipsum mittere. 25 -amque capite gerens Olympiacam *eqs.* (Avson. 195, 7 sertum -ae praeferens Olympiae. 388, 1 primus *Iuppiter* Olympiacae sacravit festa -ae). 32 revocavit et praemia -arum quae umquam sibi civitates in certaminibus detulissent. 53 post scaenicas -as ... descensurum eum ad Olympia inter athletas (Heges. 3, 1, 1). Vesp. 19 *citharoedis* -as aureas dedit. Dom. 4 certamini praesedit crepidatus purpureaque amictus toga Graecanica, capite gestans -am auream cum effigie Iovis ac Iunonis Minervaeque. Avr. Fronto p. 26, 19 N. cape -am. Papin. dig. 42, 1, 40 quae *commoda* propter -as sacras praestantur (*in ludis sacris*). Gell. 18, 2, 3 -am e lauro plexam *al.* Tert. nat. 2, 5 non tibias aut citharas -am ad praemium adiudicatis. scorp. 6 *bis.* spect. 7. 11 si vel apparatus agonum idololatria conspurcat de -is profanis. 12. 18. Itala I Cor. 9, 24 (Cypr. testim. 3, 26) nescitis, quia qui in stadio currunt ... unus tamen accipit -am? (τὸ βραβεῖον, Vvlg. bravium. Hyg. fab. 74 p. 79 in quibus *ludis* victores apiacam -am accipiunt. Vvlg. I Cor. 9, 25 ut corruptibilem -am [στέφανον] accipiant). Sol. 1, 74 ex Olympico certamine pancratii -am reportavit. 1, 97. Papyr. Lips. 44 ii 6 (*saec. IV in.*) ne sub specie -arum declinandi munera civilia potestas omnibus detur (*cf.* Inst. Iust. 10, 54, 1). Paneg. 4, 13 -ae testimonium petunt (*in sacris certaminibus*). 7, 21 Apollinem tuum comitante Victoria -as tibi laureas offerentem. Treb. Gall. 12, 3 -am venatori misit. Arnob. nat. 4, 36 irrisoribus numinum (*i. histrionibus*) dona instituuntur ... immunitas et vacatio cum -is. Ps. Prob. Verg. georg. 3, 19 sumpta apiacea -a. Ambr. psalm. 118 serm. he 27 de viridi luctantes -a. Vvlg. apoc. 6, 2 data est ei -a et exivit vincens. Clavd. 17, 288 *Calliope* Palaemoniis manus explorata -is adsit et Eleo pubes laudata Tonanti. Cassiod. var. 8, 22, 1 certantes in stadio numerosior -a glorificat. Corp. XII 3324 Ↄ (*i. -arum*) xxxvii (*de essedario victore*). 3331 L(*iberatus*) Ↄ (*-arum*) ix (*de gladiatore*). *fortasse huc pertinet*: Varro Men. 206 (*in imagine*) non subsilies ac plaudes et ab Arato posces astricam -am? quid enim hoc mirius?

d *insigne cuiuslibet* **dignitatis,** *officii, -a regalis, sacerdotalis, diadema; cf.* Gell. 7, 7, 8 cuius sacerdotii (*sc. fratrum Arvalium*) insigne est spicea -a et albae infulae. Verg. Aen. 7, 75 accensa -am insignem gemmis. 8, 505 ipse oratores ad me regnique -am cum sceptro misit. Cvrt. 10, 1, 32 -a aurea imposita amiculo cui adsueverat ipse, solium ... velavit (Amm. 31, 10, 21 ambigenti super -a capiti imponenda Iuliano Caesari. Vvlg. psalm. 20, 4 posuisti in capite eius -am de lapide pretioso. Zach. 6, 11 facies -as et pones in capite Iesu ... sacerdotis magni. *cf. etiam p. 984, 24*). Plin. nat. 18, 6 spicea -a ... sacerdotio ei pro religiosissimo insigni data (*ibid.* quae spicea prima apud Romanos fuit -a honosque is nonnisi vita finitur. Act. Arv. a. 87, 2, 24 fratres Arvales ... -is spiceis vittatis lucum Deae Diae ad summotum escenderunt. 2, 29 *saepe. cf. supra l. 74. p. 984, 49*). Svet. Dom. 4 capite gestans -am auream ..., assidentibus Diali sacerdote et collegio Flavialium pari habitu nisi quod illorum -is inerat et ipsius (*Domitiani*) imago. Fronto p. 19, 1 N. idem evenit floribus et -is. alia dignitate sunt quam a coronariis veneunt, alia quam a sacerdotibus porriguntur. Apvl. met. 11, 6 sacerdos ... roseam manu dextera ... gestabit -am. 11, 24 caput decore -a cinxerat ... sic ad instar Solis exornato *eqs.* Tert. idol. 18 -ae aureae sacerdotum provincialium. Act. lud. saec. Sept. Sev. 3, 79 pilum de fron⟨te⟩ hos⟨tiae⟩ secavit ⟨et ac⟩cita -a (3, 80). 4, 4 praetextis sumptis et -is ... rem divinam fece⟨runt⟩. Act. Arv. a. 219, 5. Epist. quindecimvir. (Corp. X 3698 [*a. 289*]) 24 occavo et -a dumtaxat intra fines coloniae vestrae uti *sacerdotes.* Paneg. 9, 25 *tibi* Italia scutum et -am, cuncta aurea dedicarunt ... debetur virtuti scutum et -a pietati (*cf. p. 992, 53*). Capitol. Aur. 4, 3 -as omnibus in pulvinari ex more iacientibus (*sc. Saliis*) huius (*Aurelii*) velut manu capiti Martis aptata est. Treb. trig. tyr. 25, 4 accipiens ab his sceptrum, -am. Amm. 21, 1, 4 inter exordia principatus vili -a circumdatus erat (26, 2, 3 principali habitu circumdatus et -a). 25, 9, 4 oblatam ei -am aliquamdiu recusans. 27, 6, 11 -a (*sc. principali*) indumentisque supremae fortunae ornatum filium. 29, 5, 16 -am sacerdotalem cum ceteris quae interceperat. Vvlg. Iob 19, 9 abstulit -am de capite meo. 31, 36 prov. 27, 24. Sirach 32, 3 ornamentum gratiae accipias -am (*alii aliter interpretantur*). 40, 4. 45, 14. 47, 7 in offerendo illi -am gloriae (*i. insigne regium*). Ezech. 16, 12 dedi -am decoris in capite tuo. 24, 17 -a tua circumligata sit tibi. 24, 23 I Macc. 10, 20 apoc. 4, 4. 10. 14, 14. Clavd. 22, 92 lapidum distinctas igne -as dividis ex aequo (*i. insigne regium*). Vincent. Ler. 5, 7 *ut* deiectas sacerdotum -as reponeret. *nota*: Sidon. epist. 2, 13, 3 potestatis immensae vertiginem sub -a patiebatur *Maximus imperator* (*ibid.* principalis apex).

-a spinea Christo diadematis loco per ludibrium imposita: Lact. inst. 4, 26, 21 -a spinea capiti eius imposita (Hil. in Matth. 33, 3 Vvlg. Marc. 15, 17 Ioh. 19, 2). Hier. epist. 54, 14 pro -a spinea. *saepe.* *nota metonymice in allocutione papae, episcoporum, i. q. sanctitas tua*: Priscill. tract. 2 p. 38, 6 haec ideo apud venerabilem -am tuam (*i. Damasi.* p. 39, 21 ut sciat -a venerabilitatis tuae. p. 42, 13). Hier. epist. 142 precor -am tuam. Pavl. Nol. epist. 3, 3 ad venerabilem socium -ae tuae. 14, 4 tota illa benedictio super caput tuum et in -ae tuae cumulum supertexta florescat. Avg. epist. 33, 5 per -am nostram nos adiurant. Epist. pontif. Thiel 14. 1 Leo M. epist. 3, 1. 65, 1. 4 obsecramus -am sanctimoniae vestrae. 99, 5 -am vestram venerans saluto *al.* Avell. p. 72, 3. 667, 26 a vestra venerabili -a directus est. p. 673, 19. 674, 9 a sancta -a vestra. Sidon. epist. 6, 3, 2 auctoritas -ae tuae *al.* Ennod. epist. 3, 17 p. 85, 3. 6, 17 p. 159, 9. 9, 27 p. 248, 25 *persaepe.*

3 *ornamentum capitale* **deis** *attributum, plerumque e floribus, velut -a laurea Apollinis, hederacea Bacchi, oleaginea Minervae, spicea Demetris* (*cf.* Arnob. nat. 7, 3, 2 dei sertis, -is afficiuntur et floribus): Enn. scaen. 51 volans de caelo cum -a et taeniis (*sc. Paris quasi deus*). Hor. carm. saec. 30 tellus spicea donet Cererem -a (Tib. 1, 1, 15 *tibi Cereri* -a spicea quae templi pendeat ante fores. Germ. frg. 4, 16 spicea pendet ante Larem ... perfecta messa -a. *possunt etiam ad I B 1 referri*). Ov. fast. 4, 945 venit variis florum dea nexa -is. 5, 219 accedunt Charites nectuntque -as sertaque caelestes implicitura comas. Vell. 2, 82, 4 redimitus hederis -aque velatus ... Liber pater (Mart. 12, 98, 1 Baetis [*deus Amnis*] olivifera crinem redimite -a). Bass. gramm. VI 255, 3 hedera te -is hasta viridis armet. Stat. silv. 1, 2, 228 hic enthea lauro tempora (*sc. Apollo*), Minoa crinem premit illa -a. Apvl. met. 10, 30 irrupit alia quam putares Minervam caput contecta fulgenti galea et oleaginea -a tegebatur ipsa galea (*praecedit* diadema candida Iunonis). 11, 3 -a multiformis variis floribus sublimem distinxerat verticem (*sc. Lunae*). 11, 4. 27 magno deo (*Osiridi*) -as exaptat. *nota alia deorum ornamenta in modum -ae conformata* (*cf. etiam p. 981, 41*): *Cybeles*: Lvcr. 2, 606 muralique caput summum cinxere -a eximiis munita locis quia sustinet urbes. Ov. fast. 4, 219 cur turrifera caput est onerata -a (6, 321 turrigera frontem Cybele redimita -a. Lvcan. 2, 358 turritaque premens frontem matrona -a *in nuptiis*). *radiata -a, plerumque Solis*: Stat. Theb. 3, 411 auratae textum sublime -ae deripiunt *Horae.* 6, 366 textumque illustre -ae subligat. Lact. Phoen. 139 arquata est ... radiata -a Phoebi referens verticis alta decus. Mart. Cap. 1, 75 erat illi in circulum ducta fulgens -a. *Iovis*: Svet. Aug. 94, 6 videre visus est filium cum sceptro exuviisque Iovis O. M. ac radiata -a. Drac. Orest. 243 Iuppiter fronte -am fundebat. *Minervae*: Mart. Cap. 1, 40 septem radiorum -am solivaga virginitas renudavit. *huc referri potest*: Vvlg. apoc. 12, 1 in capite eius (*mulieris*) -a stellarum duodecim. *Isidis*: Corp. X 2215, 11 -am analempsiacam (XIV 21, 4 add.). *de sensu ambiguo cf. vol. II p. 15, 64 et Mau, PW. I 2055.*

C *quasi* **technice:** **1** *-a herbarum in arte medica adhibita*: Scrib. Larg. 271 sertulae Campanae -as decem. Plin. nat. 20, 152 dignior e puleio -a Varroni quam e rosa ... nam et capitis dolores imposita dicitur levare (21, 130 crapulam et gravedines capitis impositis -is ... discutiunt. 21, 138. 22, 64. 24, 108. 176. 27, 117). Ser. Samm. 92 tempora languentis medica redimire -a. **2** *sub*

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

-a vēnire, vendere, venumdare, emere (*praeter has locutiones* sub -a *non legitur nisi* SIDON. *p. 984, 28*): CAEL. SAB. Gell. 6 (7), 4, 3 sicuti antiquitus mancipia iure belli capta -is induta veniebant et idcirco dicebantur ʻsub -aʼ venire. ... ea -a signum erat captivorum venalium. PAVL. FEST. p. 306 sub -a venire dicuntur, quia captivi coronati solent venire. GELL. 6 (7), 4, 4 est autem alia rationis opinio (*sc. atque Sabini*) cur dici solitum sit captivos ʻsub -aʼ venumdari quod milites custodiae causa captivorum venalium greges circumstarent eaque circumstatio militum -a appellata sit (*v. p. 986, 58*). PLAVT. Hort. frg. 1 praeco ibi adsit cum -a quique liceat veneat (LIV. 2, 17, 6. 8, 37, 11. 9, 42, 8. 21, 51, 2. 34, 16, 10. 35, 36, 10. 38, 29, 11. 41, 11, 7. 42, 63, 10. 43, 4, 10 VAL. MAX. 9, 10, 1 CVRT. 9, 8, 15 GRAN. LIC. p. 26, 2). VARRO rust. 2, 10, 4 sub -a emit. CAES. Gall. 3, 16, 4 omni senatu necato reliquos sub -a vendidit (LIV. 5, 22, 1. 24, 42, 11. 42, 63, 12 FRONTO p. 220, 21 N. VOPISC. Aurelian. 7, 1 IVST. 8, 3, 3. 11, 4, 8. 34, 2, 6 OROS. hist. 3, 12, 17. 3, 16, 2. 4, 7, 6 *saepe*). LIV. 4, 34, 5 aliis sub -a venumdatis (TAC. hist. 1, 68 ann. 13, 69 FLOR. epit. 4, 12, 52).

II ***in imagine*:** A *de laude poetica*: LVCR. 1, 118 Ennius . . . qui primus amoeno detulit ex Helicone perenni fronde -am. 1, 929 (= 4, 4) iuvatque novos decerpere flores insignemque meo capiti petere inde -am. 6, 95 te (*Calliope*) duce ut insigni capiam cum laude -am. HOR. sat. 1, 10, 49 neque ego illi (*Lucilio*) detrahere ausim haerentem capiti cum multa laude -am. epist. 2, 2, 95 audi, quid ferat et qua re sibi nectat uterque -am. PROP. 3, 1, 20 mollia, Pegasides, date vestro serta poetae, non faciet capiti dura -a meo. 4, 1, 61 Ennius hirsuta cingat sua dicta -a, mi folia ex hedera porrige, Bacche, tua. 4, 10, 4 dat mihi gloria vires, non iuvat e facili lecta -a iugo. OV. Pont. 3, 4, 64 quid mirum, lectis exhausto floribus horto, si duce non facta est digna -a suo? 4, 14, 55 tempora sacrata mea sunt velata -a, publicus invito quam favor imposuit. trist. 1, 7, 4 ista *serta* decent laetos felicia signa poetas, temporibus non est apta -a meis. STAT. silv. 2, 1, 116 crinemque decorum fregisset (pressisset *alii*) rosea lasciva Thalia -a. MART. 8, 70, 5 Pieriam tenui frontem redimire -a.

B *merces, praemium, summum decus, cacumen, gloria sim., plerumque cum genet. rei incorporeae, apud* ECCL. *saepe de martyrio*: EVCHER. form. 9 p. 59, 1 -a: aeternae gloria pro iustitia merces. VAL. MAX. 2, 1, 3 quae uno contentae matrimonio fuerant -a pudicitiae honorabantur. TERT. mart. 3 in quo *agone* -a aeternitatis bravium angelicae substantiae est. DOCTR. apost. 6, 5 per haec sancta certamina pervenies ad -am. LACT. inst. 4, 25, 10 virtus perfecta -am vincentibus et mercedem immortalitatis impertit. 6, 4, 11 dabitur ei -a virtutis (HIER. epist. 3, 5 fruatur ille virtutis -a. 96, 20 super omnia quasi culmen et -a virtutum. PETR. CHRYS. serm. 147 p. 595^A VAL. CEM. hom. 12, 7). LACT. epit. 68 (73), 5 -am fidei vel praemium immortalitatis adipisci. mort. pers. 1 sempiternam sibi -am pro fidei meritis quaesierunt. 16 cum tibi parata esset victrix -a. FIRM. err. 29, 4 vobis caelestis victoriae -a collata est (HIL. in Matth. 33, 3 ex quibus *spinis* Christo victoriae -a contexitur). PS. HIL. libell. 14 martyrii -am (HIER. epist. 7, 6 RVFIN. apol. Orig. 8 p. 603 hist. 5, 1, 34. 55. 6, 5, 7 -as martyrii impetratas. CLAVD. carm. min. 30, 189 magnisque -is coniugium fit causa tuum. AVG. civ. 20, 13 serm. ed. Mai 19, 1. 56, 1 martyrialem sortitus est ... -am. VICT. VIT. 3, 27 PAVL. MED. vita Ambr. 52 VAL. CEM. hom. 16, 1 FAVST. REI. serm. 13 p. 275, 24 OROS. hist. 7, 32, 9). PRISCILL. tract. 2 p. 42, 25 -am aeterni sacerdotii non omittat. VEG. mulom. 1, 56, 38 difficultatem -am (*i. laudem*) velocitatis optantibus ingerit. AMBR. virg. 2, 4, 23 venit -ae dies. inst. virg. 16, 98 -am capiti eius aeternae pietatis imposuit. obit. Valent. 70 tamquam rex, peccati victor et caelesti -a redimitus ascendit. AMBROSIAST. in Philem. 1, 22 ut animae suae et corpori -as immortalitatis acquireret. *sim. saepe*. HIER. epist. 22, 5 virginitatis -am et nuptiarum perdidit voluptatem. 23, 2 -am iam securitatis accepit. 54, 1 viduitatis -am ... conservare. 92, 5 -am iustitiae praestolemur (VVLG. II Tim. 4, 8 reposita est mihi -a iustitiae. PAVL. NOL. epist. app. 1, 7 extr. ut accipies -am iustitiae et diadema gloriae demum domini. SVLP. SEV. epist. 2, 7 cui ... reddita est -a iustitiae). HIER. epist. 98, 1 ubi (*in angelorum choris*) -ae et praemia et certa victoria est. 100, 5 -am ... victores lubricae voluptatis ... possident. VVLG. prov. 4, 9 dabit capiti tuo augmenta gratiarum et -a inclyta proteget te. 12, 4 mulier diligens, -a est viro suo (*i. decus.* CARM. epigr. 92, 3 vere -am te [*uxorem*] accepi). prov. 14, 24 -a sapientium, divitiae eorum. 16, 31 -a dignitatis senectus. 17, 6 -a senum filii filiorum. psalm. 64, 12 benedices -ae anni benignitatis tuae (*v.* HIL. *ad l., sed potest etiam de anno absoluto intellegi*). Sirach 1, 11 timor dei ... laetitia et -a exultationis. 1, 22 -a sapientiae timor domini. 6, 32 -am gratulationis superpones tibi. 25, 8 -a senum multa peritia. Is. 28, 1 vae -ae superbiae, ebriis Ephraim (28, 3 pedibus conculcabitur -a superbiae). 28, 5 erit dominus exercituum -a gloriae (62, 3 Ier. 13, 18 I Thess. 2, 19. I Petr. 5, 4 percipietis immarcescibilem [VICT. VIT. 3, 41. CARM. epigr. 1617, 3 meruit immarcibile(m) -am] gloriae -am. RVFIN. hist. 8, 9, 6 -a splendoris gloriae Christi [*deest gr.*]. VAL. CEM. hom. 16, 4 FACVND. defens. 2, 3 p. 571^A). VVLG. Zach. 6, 14 -ae erunt Helem et Tobiae. Phil. 4, 1 fratres mei ... gaudium meum et -a mea. Iac. 1, 12 accipiet -am vitae (apoc. 2, 10 dabo tibi -am vitae). apoc. 3, 11 ut nemo accipiat -am tuam. AVG. civ. 8, 27 p. 366 nos ad imitationem talium -arum atque palmarum ... adhortemur? SVLP. SEV. dial. 1, 12, 3 ubi durior pugna, ibi gloriosior est -a. OROS. hist. 7, 21, 2 plurimos sanctorum ad -as Christi ... misit. ZACCH. 3, 9 sublimium -arum honore fulgebunt. SACR. Leon. p. 344 *apostolos Petrum et Paulum* una dies in aeternum et una -a (*fortasse i. martyrium*) sociavit. VAL. CEM. hom. 17, 4 discite quae sit pompa vulnerum, quae -a lacrimarum. VICT. VIT. 1, 50 confortatur Saturus ad -am. 2, 30 festinant hilares ad -as [*v. l.* -am] (2, 34 pergitis ad -as [*v. l.* -am]). ALC. AVIT. carm. 6, 84 -as miserit in caelum. 6, 202 matris gemina gaudere -a. 6, 513 quod famam violare cupit, dedit inde -am. CASSIOD. inst. div. 32 in agone sanguinis ... positae ... -ae. DAMAS. epigr. 47 sanguine quod proprio Christi meruere -as (CARM. epigr. 317). PASS. Mar. Iac. 1 gloriam -ae suae. 2 -ae locum (*i. symbolum martyrii.* 11) gloriam -ae suae. 7 -am divinae dignationis. CARM. epigr. 749, 3 -am pacis habes. INSCR. christ. Rossi II p. 71, 42. 101, 23. 127, 6. 257, 1 *al.* (*de martyrio*). INSCR. Revue archéol. 1906 p. 209 perpetuitatis -a accept(a).

III ***translate*** *de qualibet re in speciem -ae, anuli, orbis, circuli conformata*: A *i. q.* ***circulus hominum*** *qui aliquid vel aliquem circumdant*: 1 *generatim i. q. coetus, caterva, turba sim.*: LACT. inst. 4, 26, 21 -a dicitur circumstans in orbem populus. CIC. Verr. 4, 49 populo se ac -ae daturum. Flacc. 69 vox in -am turbamque effunditur. Mil. 1 non enim -a consessus vester cinctus est, ut solebat (LVCAN. 1, 321 iudicium insolita trepidum cinxere -a. STAT. Theb. 2, 227 casta matrem cinxere -a). Brut. 192 si a -a relictus sim (289). 290 -a multiplex ... -a silentium. orat. 21. nat. deor. 2, 1 -a tibi et iudices defuerunt. Tusc. 1, 10 tibi ipsi pro te erit maxima -a causa dicenda. fin. 2, 74 si -am times. 4, 74 aliquid etiam -ae datum. Att. 9, 8, 1. CATVLL. 53, 1 risi nescio quem modo e -a. VERG. Aen. 9, 548 *fera* densā venantum saepta -ā. HOR. ars 381 ne spissae risum tollant impune -ae. OV. met. 13, 1 vulgi stante -a. LIV. 28, 29, 10 exercitus -a contionem circumdederat. SEN. contr. 9, 4 (27), 18 tristem circa -am iudicii. VAL. MAX. 6, 8, 1 stabat in -a. 8, 10, 2 *Aesopum* illo causas agente in -a frequenter astitisse. SEN. dial. 3, 12, 3 ad -am (*i. plebem*) venis. 4, 7, 3 -a ... corrupta. 10, 20, 2 imperitae -ae assensiones (epist. 20, 2). epist. 114, 12 corrupta excipi non tantum ⟨a⟩ -a sordidiore, sed ab hac quoque turba cultiore. LVCAN. 2, 120 innumeras inter carpentis membra -ae. PLIN. nat. 8, 145 magna populi Romani -a. MART. 1, 41, 6 vendit qui madidum cicer -ae. 6, 38, 5 densumque -a vulgus. 7, 72, 10 unctae det favor arbiter -ae. QVINT. inst. 12, 10, 74 vulgi -a. PLIN. epist. 2, 14, 6 ingens -a collegitur. 6, 33, 3 densa circumstantium -a latissimum iudicium (SVET. Aug. 93 APVL. met. 2, 13 flor. 14 p. 49). 7, 17, 9 si latior scaena et -a diffusior. LAMPR. Heliog. 10, 1 per -as iacere sermones. Alex. 9, 4 per populi et honestorum -as una vox. AMM. 23, 5, 15 -a celsarum circumdatus potestatum. VVLG. Sirach 50, 13 circa illum -a fratrum. CLAVD. 5, 393 ensiferae stupuit rumore -ae. 27, 16 circumfusi sacra -a chori. rapt. Pros. 2, 56 socia stipant utrimque -a (caterva *alii codd.*). CYPR. GALL. exod. 390 si rara -a omnia non carpsit, vicinum adiungere fas est. SIDON. carm. 23, 216 raucae acclamatio sibilans -ae. OROS. apol. 3, 4 exposui vestrae -ae breviter. 7, 7 a vestra -a corrogati. CASSIOD. var. 1, 4, 1 -am vestram (*i. senatum*). *nota de bestiis*: CORIPP. Ioh. 2, 94 pecus varium densa vallante -a ponit.

2 *speciatim de manu militum urbem, hostes al. circumvallante, cingente vel de acie in modum -ae instructa, cf.* GELL. 6, 4, 4 (*v. p. 985, 6*): CIC. Phil. 2, 112 cur armatorum -a senatus saeptus est. CAES. Gall. 7, 72, 2 totum opus -a militum cingeretur (VERG. Aen. 10, 122 [= 11, 475] rara muros cinxere -a. LIV. 7, 27, 7. 10, 43, 1. 23, 27, 7. 24, 2, 10 SIL. 7, 589 TAC. hist. 3, 27. AMM. 19, 2, 5 urbem ... terribili -a cinxerunt). BELL. Afr. 17, 1 -am hostium ... dividit. 70, 2. Hisp. 13, 7 -a circumdata (LIV. 4, 47, 5. 23, 18, 5. 23, 44, 3 CVRT. 4, 6, 10. 7, 6, 19 TREB. Gall. 7, 2. AMM. 24, 2, 9 armatorum triplici -a circumdatis muris). VERG. Aen. 9, 506 qua rara est acies, interlucetque -a non tam spissa viris. 12, 744 densa Teucri inclusere -a. HOR. epist. 1, 18, 53 scis, quo clamore -ae proelia sustineas campestria. LIV. 4, 19, 8 -a primum vallum defendit (4, 27, 7. LVCAN. 3, 374 moenia clausa ... et densa iuvenum vallata -a [SIL. 13, 140]. *non alibi de defensione*). 26, 45, 5 scalis et -a capi urbem non posse (43, 18, 7 CVRT. 7, 6, 16. 9, 1, 14. 9, 4, 4 HIER. in Ier. 21, 3). LIV. 34, 38, 3 -a oppugnandum ratus omnibus copiis (37, 5, 5). 37, 4, 10 -a moenia est aggressus. 42, 63, 5. LVCAN. 6, 289 ut parva disponeret arma -a. SIL. 5, 200 circumfundente -a (7, 308 FRONTIN. strat. 3, 17, 4). STAT. Theb. 1, 612 virûm stipante -a. 5, 17 simili procerum vallante -a. 11, 422 FRONTIN. strat. 1, 5, 23 HIER. in Ier. 6, 6.

B ***de rebus*:** 1 *t. t. agrimensorum, i. q. summus agrorum margo*: CATO agr. 6, 3 circum -as et circum vias ulmos serito. PLIN. nat. 12, 9 saxea intus crepidinis -a muscosos complexa pumices. LIB. col. I p. 217, 1 vias cavas, itinera, -as. 218, 3 riparum et -arum natura. TRACT. de agr. insp. grom. p. 282, 12 sunt etiam et -ae plerumque vepribus quas in limitibus serunt. *adde*: VVLG. Ezech. 43, 17 -a in circuitu eius dimidii cubiti (43, 20 pones ... et super -am in circuitu).

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

2 *de -is caelestibus*: **a** *de sole, luna, arcu, circulo sidereo al., saepe etiam i. q.* ἅλως: SEN. nat. 1, 2, 1 hunc *circulum* Graeci halo vocant, nos dicere -am aptissime possumus. VARRO frg. Plin. nat. 18, 348 nisi si -am circa se habebit *luna.* MANIL. 1, 755 an maior densā stellarum turba -a contexit flammas (*de orbe lacteo*). SEN. nat. 1, 2, 3. 5. 6. 7 -ae cum delapsae sunt. 1, 2, 10. 1, 9, 10 (*ter*). 1, 14, 1. 1, 15, 6. 7. 7, 12, 8 -ae quae solem lunamve cingunt. PLIN. nat. 2, 98 circa solis orbem ceu spiceae -ae et versicolores circuli ... existunt eaedem -ae circa lunam et circa nobilia astra caeloque inhaerentem. APVL. mund. 16 -a non discolora. AVSON. 372, 6 proxima fraternae succedit Luna -ae (*de sole*). HYG. astr. 2, 27 ante huius (*sc. Sagittarii*) pedes stellae sunt paucae in rotundo deformatae, quas -am eius (*sc. Croti*) ... nonnulli dixerunt (3, 26). 3, 26 -a autem Centauri est stellarum VII. AVSON. 369, 30 toto fovet igne -ae (*de zodiaco.* MART. CAP. 1, 66 *Iuppiter* apponit primum vertici regalis serti flammantem -am). **b** *de Ariadnes sidere*: OV. fast. 5, 345 Bacchus amat flores, Baccho placuisse -am ex Ariadneo sidere nosse potes. PORPH. Hor. carm. 2, 19, 13/14 Ariadnes -am significat quam Liber pater inter sidera collocavit. GLOSS. -a duodecim signis proxima, in qua Ariadne (mariane *cod.*) Liberi uxor figurata est. HYG. astr. 2, 5 -a: haec existimatur Ariadnes fuisse a Libero patre inter sidera collocata ... alii dicunt hanc -am Thesei esse. SCHOL. Germ. Bas. p. 61, 17 -a dicitur esse Ariadnes. p. 62, 10. CIC. Arat. 351 cedit delapsa -a. 409. 448. frg. 12^b. CATVLL. 66, 61 ex Ariadneis aurea temporibus fixa -a foret. VERG. georg. 1, 222 Cnosiaque ardentis decedat stella -ae. PROP. 3, 20, 18 testis sidereae torta -a deae (*alii cum Passeratio tota scribentes de nocte intellegunt*). OV. epist. 6, 115 Bacchi coniunx redimitā -ā. 17, 151 spectet claramque -am. ars 1, 558 reget dubiam Cressā -a ratem (fast. 3, 459 -am Gnosida [STAT. silv. 1, 6, 88 Gnosiacae facem -ae]. GERM. 590 Minoae serta -ae [692 AVIEN. Arat. 1080]). OV. fast. 3, 513 sintque tuae tecum faciam monumenta -ae ... aurea per stellas nunc micat illa novem. *sed cf.* fast. 5, 345 *supra l. 16.* met. 8, 178 sumptam de fronte -am immisit *Liber* caelo. 8, 181 specie remanente -ae. trist. 5, 42 vicinaque sidera vincat coniugis in caelo clara -a tuae. MANIL. 1, 319 claro volat orbe -a. 5, 269 Virginis hoc anni poscunt floresque -ae. 5, 21 Ariadneae caelestia dona -ae. 5, 253 cara Ariadneae quondam monumenta -ae. VITR. 9, 4, 4 -am tangit. 9, 4, 5. GERM. 71 clara Ariadnaeo sacratast igne -a. 87 stella sub aetheria lucet crinita (clinata *coni. Maass*) -a. 391. 636. 667 totius serta -ae. COLVM. 11, 2, 51. 73. 74 PETRON. 39 PLIN. nat. 18, 224. 269. 312. 313 CARM. poet. min. V 58, 4. 68, 8 AVIEN. Arat. 199. 247. 1083. 1150. 1211. AVSON. 325, 33 vanae simulacra -ae. 370, 2 HYG. astr. 2 praef. 3, 4. 4, 12 *al.*

3 *t. t. architect. i. q. cornix, antepagmentum,* κυμάτιον: VITR. 1, 1, 5 insuper mutulos et -as collocaverit. 1, 2, 6. 2, 8, 18 proiecturas -arum (3, 5, 11). 3, 4, 5. 3, 5, 11 -a cum suo cymatio. 3, 5, 12 frons -ae. 7, 3, 5 -is explicatis. *42^ies*. PLIN. nat. 36, 183. PALLAD. 1, 11 structura testacea cum -is prominentibus. *huc referendum fere i. q. crepido*: CVRT. 9, 4, 30 angusta muri -a. VLP. dig. 34, 2, 19, 14 in -is mensarum gemmae cedent et hae mensis (*bis*). ITALA deut. 22, 8 (Lugd.) si ... feceris -am tecto (*ποιήσεις στεφάνην τῷ δώματί σου*, VVLG. facies murum tecti per circuitum). VVLG. exod. 25, 11 *faciesque* supra (*sc. arcam foederis*) -am auream per circuitum (25, 25 *facies* ipsi labio -am interrasilem. 25, 27. 30, 3. 37, 2 *al.*).

4 *de montibus, arboribus sim. quasi in modum circuli vel semicirculi sitis*: LVCAN. 2, 411 populea fluvium ripas umbrasse -a. PLIN. nat. 6, 73 hos Indus includit montium -a circumdatos et solitudinibus (IORD. Get. 74 *quae patria* -a montium cingitur). STAT. Theb. 6, 255 collibus incurvis viridique obsessa -a vallis in amplexu nemorum sedet. SIDON. epist. 2, 2, 18 silvarum -a. *de fluviis circuitum efficientibus*: IVL. HON. cosmogr. A 8 ex se duo effecti *fluvii* in -am occupant montem. B 8 ad eandem -am revertitur. B 10 ad unum redacti magnam faciunt -am *al*

5 *i. q. semicirculus hirsutus super pedem equi*: COLVM. 6, 15, 2. 6, 29, 3 -ae mediocres superposita sunt (PELAGON. 2). PELAGON. 129 (*gr.* κύκλον). 256 si equus -am torserit. CHIRON 20. 21. 52. 163 *saepe.* VEG. mulom. 1, 13, 1. 1, 38, 12 *persaepe.*

6 *de variis rebus rotundis*: LIV. 38, 29, 7 -as modici circuli magno ex intervallo loci assueti traicere non capita solum hostium vulnerabant *funditores eqs.* MANIL. 4, 595 ipsa natat tellus pelagi lustrata -a (MACR. somn. 2, 9, 2 prior eius *Oceani* -a per zonam terrae calidam meat ... flexum circi aequinoctialis imitata).
STAT. Theb. 4, 168 squalet triplici ramosā -a (*i. flexu*) hydra recens obitu. MART. 3, 47, 10 illic -am pinguibus gravem turdis (*fere i. turdos in orbem quendam deinceps iungere* 13, 51, 2). *similiter* 12, 32, 19 a pulei. 13, 35, 2 filia Picenae venio Lucanica porcae: pultibus hinc niveis grata -a datur. MART. 11, 18, 7 clusae cui folium rosae -a est (*i. rotunda florum area*). VOPISC. Aurelian. 35, 1 bilibres -as populo promisisse et cum aureas populus speraret ... -as eum fecisse de panibus qui nunc siliginei vocantur. *cf.* GREG. M. dial. 4, 55 p. 417^B presbyter duas secum oblationum -as detulit (*i.* προσφοράς, *cf.* GLOSS. V 424, 4 duas -as: duo panes pertussos similes -ae). SERV. georg. 1, 304 aut revera -as aut spiras funium accipimus. *i. q. contextus, florilegium*: HIER. vir. ill. praef. illi potuerunt quasi de ingenti prato non parvam opusculi sui -am contexere. epist. 122, 4 p. 898 de speciosissimis floribus (*i. locis sacrae scripturae*) -am tibi texere paenitentiae. 123, 1 varios testimoniorum flores in unam pudicitiae -am texuimus. CASSIOD. gramm. VII 145, 15 erit itaque propositum nostrum quae ... ab antiquis tradita sunt quasi in unam -am redigere. NICET. p. 52 de totis enim scripturis haec sub brevitate collectae sunt tamquam gemmae pretiosae in una -a compositae.
VVLG. I Macc. 10, 29 -as remitto et tertias seminis (*de tributo*). 11, 35. 13, 37. CHIRON 511 planta -ae bubulae (*i. cunila bubula* 524. 950. 953 *al.* APIC. 4, 144. 145). MVTIAN. Chrysost. hom. 6, 4 clara est omnis eius (*sc. caeli*) -a. ISID. orig. 11, 1, 38 circulus quo a pupilla partes albae oculi separantur discreta nigredine -a dicitur. TAB. devot. Audollent 247, 6 in ampiteatri -a (250 B 7 desub ampiteatri -a. 252, 12 κορονα αμπιθεατρι. 254 A 7). ENNOD. opusc. 1, 57 p. 276, 23 -am curiae (*i. senatum*) innumero flore velasti. *cf.* CASSIOD. var. 1, 4. 19. *nota*: CASSIOD. in psalm. 100 extr. ut merito hunc numerum (*sc. centum*) obtinuisse videatur qui speciem desiderabilis -ae digitorum dexterae manus inflexione designat (*mystico sensu*). *de crinibus*: DRAC. laud. dei 3, 699 scaena capillorum fundens a fronte -am.

iuncturae verbales selectae: subiect.: circumdat, defendit, delabitur, disponit, excidit, labitur, marcent, protegit, sociat, stat, tegit, volat. *obiect. vel in passivo*: accipere, accomodare, adipisci, bibere, capere, carpere, circumligare, collocare, concedere, conservare, contexere, corrumpere, dare, decernere, deicere, demere, demittere, deponere, detrahere, devorare, dispertire, exaptare, explicare, facere, factitare, ferre, fundere, gerere, gestare, habere, iacere, indere, impertire, imponere, intendere, locare, mereri, mittere, nectere, obsecrare, offerre, pati, petere, plectere, ponere (*i. deponere*), porrigere, portare, praestolari, proicere, promittere, proponere, protegere, quaerere, quassare, recipere, reddere, referre, remittere, reportare, sacrare, scindere, serere, servare, sociare, sumere, superponere, surripere, suspendere, tangere, texere, tollere, torquere, traicere, tribuere, transferre, venerare. *cum abl.*: abuti, cingere, circumdare, consternere, decorare, donare, ornare, redimire, sternere, uti, velare, se vincire.

epitheta selecta: aetheria, agonalis, analempsiaca, angusta, apiaca, argentea, aurata, aurea, bilibris, caelestis, civica, classica, corruptibilis, Cressa, densa, diffusa, discolor, donatica, ensifera, florea, frequens, fulgens, gemmifera, Gnosiaca, gracilis, graminea, hederacea, hesterna, hiberna, iliginea, immarcessibilis (immarcibilis?), inaurata, insignis, interrasilis, lactea, languidula, laurea, lemniscata, martyrialis, maxima, mediocris, Minoa, mollis, multiplex, muralis, myrtea, navalis, nexilis, obsidionalis, odorata, oleaginea, olivifera, Olympiaca, ovalis, pactilis, pampinea, parva, patria, pinea, pomona, populea, praetoricia, profana, prominens, pulchra, quercea, (querna, quernea), radiata, rauca, rosacea (rosea), rostrata, sacerdotalis, sacra, sancta, scaenica, sempiterna, socia, sordida, speciosa, spicea, spinea, spissa, stipans, sutilis, tenuis, turrifera, turrita, tristis, triumphalis, uncta, vallans (vallata), vana, venerabilis, victrix, vilis, viridis, votiva.

deriv.: corolla, coronalis, coronarius, coroniola, coronula.

corōnālis, -e *a* corona. APVL. met. 1, 10 flammis -bus (*i. quae ex corona erumpunt*). IVL. VAL. 1, 7 -ia (*T*, coronaria *P*) obsequia eidem (*Alexandro*) undique confluebant (*fere i. favoris documenta quae ex -is constant*). CHIRON 657 sed si evenerit, ut eisdem locis super venas -es (*v. p. 987, 64*) duritias habeat ... sanguinis detractionem facies. PS. APVL. herb. 79 libanotis alia est -is a Sorano appellata ... quam Latini rosmarinum appellant.
CASSIOD. in psalm. 14 concl. hic vere numerus -is (*i. quasi perfectus, mystico sensu cf. p. 988, 16*). CASSIOD. in psalm. 93, 14 propter -e praemium. CASSIOD. in psalm. 110 concl. denarius quoniam -is (*i. rotundus*) est; unus, quia finem penitus non habebit *dominus.*

corōnāmen, -inis *n.* [*cf.* coronamentum. *Th.*]. *i. q. coronatio*: APVL. met. 11, 9 verno florentes -e *mulieres.*

corōnāmentum, -ī *n.* [*a* coronare; *cf.* στεφάνωμα. *Th.*]. *de re cf. Blümner, Technolog. I 305. i. q. flores coronales, nonnumquam de semine florum*: CATO agr. 8, 2 hortum omne genus, -a omne genus ... facito uti serantur (PLIN. nat. 21, 1 in hortis seri et -a iussit Cato). PLIN. nat. 1, 21, 1 naturae florum et -orum (22, 119). 1, 22, 7 medicinae ex reliquis -is. 18, 244. 21, 14. 40. 53. 55. 58. 70. 22, 53. ITALA Matth. 27, 29 (cod. δ) flectentes -um vel coronam (στέφανον, VVLG. coronam). *i. q. corona ipsa vel coronatio*: TERT. coron. 1 -o in manu otioso (*i. inutili, inepto*). [*dubia lectio* PLIN. nat. 21, 52.]

corōnāria, corōnārium *v. infra s.* coronarius.

corōnārius, -a, -um. **1** aurum -um *i. q. donum honorificum coronae aureae vice donatum, postea tributum impositum*: GELL. 5, 6, 6 id (*sc. corona triumphalis*) vulgo dicitur aurum -um. SERV. Aen. 8, 721 aurum -um dicit, quod triumphantibus hodieque a victis gentibus datur. imponebant autem hoc imperatores propter concessam immunitatem *eqs.* GLOSS. V 562, 8 aurum -um, quia imperatoribus coronatis offerebatur. *cf. etiam Marquardt, Staatsverw. II² 285.*
LEX Cic. leg. agr. 1, 12 *quod* pervenerit ... ex auro -o. CIC. leg. agr. 2, 59. Pis. 90 mitto aurum -um quod te ... torsit. MON. Ancyr. 4, 26

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

auri -i pondo triginta et quinque millia ... conferentibus (*ubi vide Mommsenum*). 4,29 aurum -um non accepi. SPART. Hadr. 6,5 aurum -um remisit (LAMPR. Alex. 32,5). CAPITOL. Pius 4,10 aurum -um quod ... oblatum fuerat, Italicis totum reddidit (COD. Theod. 12, 13,6 [*a. 387*] aurum -um his reddi restituique). COD. Theod. 12,13,3 (*a. 365*) curialibus quos pro substantia sua aurum -um offerre convenit. 16,8,29 (*a. 429*) quam *formam* patriarchae quondam -ii auri nomine postulabant (= COD. Iust. 1,9,17). COD. Iust. tit. 10,76 (14) de auro -o. **2** *i. q.* *ad coronam pertinens, coronae faciendae idoneum*: VITR. 9 praef. 16 dempto auro tantundem argenti in id -um (*i. -ae faciendae*) opus (PLIN. nat. 15,131) admixtum esse. PLIN. nat. 1,21,39 anemone -a (*i. ad coronam plectendam adhibita.* 21,164 anemonas -as tantum diximus). 14,42 -o naturae lusu stephanitis (*i. de natura quasi per lusum herbas coronae similes gignente*). 33,131 miscentur argento tertiae aeris Cyprii tenuissimi quod -um (*sc. aes*) vocant (34,94 in Cyprio -um [*sc. aes*] et regulare est utrumque ductile coronarum tenuatur in lamnas. *cf.* ISID. orig. 16,20,5 -um *aes* ex ductili aere tenuatur in lamminas). TERT. coron. 10 causas iam ipsas -as inspici superest (*i. quibus effectum, ut coronentur*). IVL. VAL. 1,28 -as opificinas. **3** *t. t. architect.* (*v. p. 987, 44 sqq.*): VITR. 7,4,4 nec camerarum -o opere subtilis ornatus.

substantiva: **corōnārium,** -iī *n.* GLOSS. -um ἐπιστεφάνωμα. στεφανοπλόκιον. CORP. VI 30707 (*Tiburti*) Forte F⟨ortunai⟩ violaries rosaries -ies (*abl. plur. de festis diebus, non recte vulgo pro nom. plur. habetur*). AMM. 25,4,15 inter quae (*sc. liberalitatis testimonia*) indicta sunt tributorum admodum levia, -um indultum (*v. p. 988,76 sqq.*). EVSTATH. Bas. hex. 5,6 p. 915^A quin etiam quae -a (στεφανωματικά) vocitantur, roseta dico et myrteta et laureta.

corōnārius, -iī (-a, -ae). *de re Blümner, Technol. I 305; Daremberg-Saglio II 1521. 1537; Mau, PW. IV 1643.* GLOSS. -us στεφανοπλόκος. coronas faciens. *artifex coronarum, is qui vendit vel facit coronas*: PLIN. nat. 21,4 Glycerae -ae. 21,54. 68. 177. 34,111. FRONTO p. 19,2 N. cum a -iis veneunt. TERT. coron. 7 CORP. I 1193 (= X 6125). VI 4414, 15 sociorum -o(rum). 7009 ser(vus) coronar(ius). 9227. 9282. 9283 coronar(ius) de sacra v(ia). IX 2688. X 1917. 5372 choronarius (*sic etiam* XI 1450). 6125. XI 1554 (*Faesulis*) Reminiae ... -ae.

corōnātio, -ōnis *f.* *a* coronare. *i. q. actus coronandi, impositio coronae.* GLOSS. -o παστὸς ἐπὶ νύμφης πα⟨σ⟩τός. AVG. civ. 7,27 p. 309 -e virilium pudendorum.

corōnātor, -ōris *m.* *a* coronare. *is qui coronat*: AVG. in psalm. 134,11 intus testis est, iudex, approbator, adiutor, -r. serm. 64,4 *dominus* -r noster (PS. FVLG. RVSP. serm. 18. 70). 116,7 ubi Stephani -r? (*in lusu verborum.* 318,3). 165,4 ipsum deum adiutorem ... ipsum -em. 300,6 ut simul sonet et nomen persecutoris et memoria -is. 324 ut habeam eum ante conspectum -is tui. PS. AVG. serm. 222,1 se *dominus* promisit victoriae -em. PS. FVLG. RVSP. serm. 18 donec suum cerneret -em. 70 aderat ... patientiae -r.

coronea *v.* corylus.

corōniola, -ae [*a* corona *ductum esse videtur. Th.*]. *genus rosaceum*: PLIN. nat. 21,19 inter has *rosas* media magnitudine autumnalis quam -am appellant.

corōnis, -idis *f.*, κορωνίς. *i. q. linea brevis ab inferiore parte flexa quae in librorum calce apponebatur*: NOT. Suet. gramm. VII 535, 22 -is tantum in fine libri apponitur (= ISID. orig. 1,21,26). *pro ipso libri fine*: MART. 10,1,1 si nimius videor seraque -e longus esse liber, legito pauca: libellus ero. AVSON. 215 *in titulo.* [*it.* cornice. *M.-L.*]

***corōno,** -āvī, -ātum, -āre *a* corona. *inde a* PLAVTO, *frequentant* PLIN. nat. (*31^ies*) *et* AVG. ARNOB. nat. 5,7 -ier (*infinit.*). *saepissime legitur part. perf. pass.* corōnata: INSCR. christ. Rossi II p. 70 n. 40^a, 6. GLOSS. στεφανῶ. στέφω. -atur redimitur. -amus velamus. -atus στεφανηφόρος. [*dubia*: PLIN. nat. 21, 49. 52. 25, 104.] [*val.* cununá, *it.* coronare, *francog.* couronner, *hisp.* coronar. *M.-L.*]

I ***proprie*** *i. q. coronam capiti imponere, corona ornare, decorare*: **A** ***de rebus*****: 1** *aliquid*: VARRO ling. 6,22 puteos -ant. VERG. georg. 2,528 socii cratera -ant (*in imag.*: ARATOR act. 1,609 quo surgat vinea Christi, calicem domini convivia festa [*i. convivae*] -ant). Aen. 1,724 (= 7,148) crateras magnos statuunt et vina (*i. pateras*) -ant (*varias explicationes dat* SERV. Aen. 1,724; *locutio ex Homericis A 470* κρητῆρας ἐπεστέψαντο ποτοῖο. *K 232* κρητῆρας ἐπιστεφέας οἴνοιο *male, ut videtur, intellectis orta est.* STAT. Theb. 8,225 ubique serta -atumque merum). COPA 36 -ato vis lapide ista legi (MIN. FEL. 3,1 in lapides ... effigiatos et unctos et -atos). TIB. 2, 1,8 -ato stare boves capite (VAL. MAX. 5,10 ext. 1. SEN. Ag. 312 tibi *Phoebo* festa caput turba -at. MIN. FEL. 38,2. HIST. Apoll. rec. A 16 corona caput -vit. POTAM. epist. ad Athan. p. 1417^A. 1418^D). PROP. 3,10,19 -atas ubi ture piaveris aras (OV. met. 8,264 templa. SIL. 12,743 delubra. 15,420 -atis ... signis. STAT. Theb. 10,604 -atos ... amplectitur ignes [*i. altaria*]. MIN. FEL. 24,3 sacra. CARM. epigr. 1559,8 aram). PROP. 3,24,15 -atae portum tetigere carinae (4,7,59 -ato ... phaselo. OV. met. 15,696 -atae ... navis. fast. 4,335 puppem. 6,779 lintres. VAL. FL. 1,301 carinae). OV. epist. 20,161 -atis ... capillis (MART. 10,50,4 mitte -atas ... comas). met. 2,713 -atis ... canistris. fast. 5,341 -ata ... fronte. LVCAN. 2,354 festa -ato non pendent limine serta. PLIN. nat. 13,71 ad deos (*i. signa*) -andos (21,168 QVINT. decl. 321 p. 263,7). STAT. silv. 3,4,2 -ato ... auro. TAC. dial. 13 statuar tumulo non maestus et atrox, sed hilaris et -atus (CORP. V 7906 statuam tergerent et -rent. VIII 9052 statuam ... tergeat et unguat et -at *bis*). APVL. apol. 56 lapidem unctum aut ramum -atum. TERT. idol. 10 Florae scholae -andae. 15 ianuam. ANTH. 941,2 thalamum. PANEG. 12,37 portas virentibus sertis -atas. ARNOB. nat. 5,7 sacras velarier et -arier pinos. AVG. civ. 7,24 pudenda virilia -bat. DRAC. Romul. 10,337 *postes* serta -ant. HIST. Apoll. rec. A 49 plateae. FAST. Philocali (Corp. I² p. 266) Colossus -atur. **2** *aliquid aliqua re*: VERG. Aen. 4,506 locum sertis et fronde -at. HOR. carm. 3,23,15 -antem marino rore deos fragilique myrto. VITR. 2 praef. 1 oleo corpus perunxit caputque -vit populea fronde. SEN. apocol. 4 Lachesis redimita comas, ornata capillos Pieria crinem lauro frontemque -ans. PLIN. nat. 1,21,27 qui frutices flore -ent ... qui folio. QVINT. inst. 8,6,32 'laureati postes' pro illo 'lauru -ati'. APVL. flor. 1 p. 4 ara floribus redimita aut spelunca frondibus inumbrata aut quercus cornibus onerata aut fagus pellibus -ata. mund. 7 hunc terrarum orbem ... continuatione ut quibusdam sertis -ent.

B ***de animantibus*****: 1** *generatim i. q. corona redimire, ornare festa qualibet occasione*: **a** *aliquem*: CATO ad fil. frg. 16,2 ut populus sua opera potius ob rem bene gestam -atus supplicatum est, quam ne male gesta -atus veneat (*in lusu verborum. v. infra l. 77.* LIV. 25,12,15. 43,13,8. FAST. Praenest. 6 Mart. [Corp. I 1² p. 233] populus -atus feriatus). CIC. Phil. 2,85 sedebat in rostris ... -atus. leg. 2,63 quas *epulas* inibant propinqui -ati. Att. 14,14,1 -atus Quintus noster Parilibus? FAST. Caeret. April 21 *a. 9 a. Chr.* (Corp. I 1² p. 213) Roma cond(ita) fer(iae) -atis omn(ibus) *celebrandae.* PROP. 3,1,10 nata -atis Musa triumphat equis (OV. fast. 5,52 -atis alta triumphat equis. Pont. 2,1,58 trist. 2,178. 4,2,22). 3,3,47 -atos alienum ad limen amantes. 4,1,21 -atis pauper gaudebat asellis (OV. fast. 6,311 IVV. 11,97). OV. fast. 1,663 state -ati plenum ad praesepe iuvenci (AMM. 24,1,9 bovem). 2,643 te ... -ant. LIV. 23,11,5 -atum navem ascendere. 34,55,4 -ati ad omnia pulvinaria supplicaverunt (36,37,5. 40,37,3). FEST. p. 313 -ati ambulent (COMM. apol. 876 -ati procedant. IVST. 24,3,6 filios ... -atos occurrere iubet. HIER. epist. 14,3 vir fortis -atus incedas). CVRT. 9,7,20 oleo nitens et -atus. ACT. Arv. a. 58,1 recinatus -atus (a. 69 II 9 *et persaepe*). PLIN. nat. 9,64 -atis ministris. 16,9 victimis simul -atis. 21,9. 36,98. 35,111 Satyrus cum scypho -atus. STAT. silv. 3,1,57 -at emeritos Diana canes. Theb. 10,315 Echecli ... -ati. IVV. 5,36 -ati ... bibebant. 6,297 -atum (*sc. in comissatione*) et petulans madidumque Tarentum (*i. Tarentini, per metonymian*). 13,63 -ata ... agna. SVET. Aug. 98 candidati -atique et tura libantes. MIN. FEL. 38,3 nec mortuos -amus. TERT. spect. 23 sacerdos -atus. PORPH. Hor. carm. 3,13,2/3. 4,11,16. 17. SCHOL. Iuv. 6,297 -atum in conviviis. HIER. epist. 60,5 -atus in contione disseruit. PALLAD. hist. mon. I 2 p. 258^D in nuptiis iussus est -ari. BARNAB. 7,9 quare is qui maledictus -atus? (ἐστεφανωμένον). *nota*: *res personata*: INSCR. christ. Rossi II p. 70, 40^a, 6 dives multiplici laetatur silva colore arboribus mixtis fert -ata comas. *metonymice*: STAT. Theb. 4,233 -ato contenta est funere (*i. filio mortuo*) mater. **b** *aliquem aliqua re*: PRISC. gramm. III 359,1 Attici στέφεται τῶδε καὶ τόδε et Romani '-atur illam rem' et 'illa re'. VARRO ling. 6,14 anus hedera -atae (HIER. in Os. 1,1 p. 5 II Macc. 6,7). LIV. 23,11,5 -atus laurea corona (27,37,13 PAVL. FEST. p. 110 SVET. Tib. 17 PASS. Petr. Paul. long. 54). PETRON. 66 porcum poculo (botulo *Gronov.*) -atum. PLIN. nat. 1,21,7 quem floribus -verit populus (PS. PROB. Verg. ecl. 2,48 CORP. VI 9024). 16,155. 21,66. TERT. adv. Marc. 3,23 p. 417 ex quibus *spinis* dominum -erat (LACT. inst. 4,18,7 HIL. in Matth. 33,3. HIER. tract. p. 384,29 *Christum* sentibus -atum. AVG. civ. 16,32. 18,23 corona spinea -atur. 20,30 *al.*). TERT. patient. 3 foedis vestitur, foedioribus -atur. CYPR. GALL. gen. 1289 anulo digitum vatis fulgente -at. PORPH. Hor. carm. 1,38,5 myrto -eris. FIRM. math. 3, 6,10 -ari infulis et coronis. VIGIL. ad Ioh. 3 p. 553^D luctuosis ornatibus -ati. SCHOL. Germ. Bas. p. 62,2 qua *corona* nova nupta -ata est. VVLG. cant. 3,11 quo *diademate* -vit illum mater. sap. 2,8 -emus nos rosis, antequam marcescant. *cum acc. graeco*: HOR. carm. 2,7,7 -atus nitentes malabathro Syrio capillos. **c** *ex vel de pro abl.*: PLIN. nat. 16,240 ex quo *oleastro* ... -atus est. MART. CAP. 2,141 ex herba quadam rurestri ... virginem -vit. *cf. l. 60.* AVG. serm. ed. Mai 11,2 *Iudaei* de spinis deum -erunt. *saepe.* **d** -ari *i. q.* se -are: PLIN. nat. 15,135 Tiberium ... tonante caelo -ari ea *laurea* solitum ferunt. 27,28 -antur illa Cappadoces. MACR. sat. 1,18,2 hedera -antur Bacchico ritu. *nota technice* (*cf. p. 985,1 sqq.*): CATO ad fil. frg. 16,2 ne *re* male gesta -atus *populus* veneat (*i. sub corona veneat*). **2** *speciatim*: **a** *de victoribus corona redimiendis*: *aliquem*: HOR. epist. 1,1,50 magna -ari contemnat Olympia (*ex graeco* τὰ μεγάλα Ὀλύμπια στεφανοῦσθαι). VAL. MAX. 2,8,5 -atos intueri senatus cupiebat, iustiori tamen reservandos laureae putavit. PLIN. nat. 16,10 in quibus *certaminibus* hodieque non victori dantur *coronae*, sed patriam ab eo -ari pronuntiatur (*cf. p. 991,43*). 16,144 -ato exercitu. 19,158 -are victores sacri certaminis Ne-

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

meae (CASSIOD. in psalm. 33,1 quae *laurea* solebat -are victores). MART. 5,10,9 rara -ato plausere theatra Menandro. 7,8,7 -atus ... miles. QVINT. inst. 2,8,14 utroque certamine ... -batur *Nicostratus*. 10,1,66 multi *poetae* -ati sunt. 11,2,11 pugili -ato. CORP. IX 2860 (= 5252, *a. 106*) claritate ingenii -atus est inter poetas Latinos. PLIN. epist. 10,118,1 athletae ... -ati (VLP. dig. 27,1,6,13 GELL. 15,26,1). SVET. Claud. 11 comoediam (*i. auctorem comoediae*) de sententia iudicum -vit. Nero 24 Olympiis ... -atus est *Nero*. Dom. 13 de oratoribus -atum. GELL. 15,20,3 Theseo certamine pugnavit et -atus est. CORP. X 3716 (= XIV 2977, *M. Aurelii aetate*) *Apolausto* pantomimo sui temporis primo solo in urbe -ato. MIN. FEL. 23,2 Plato ... Homerum illum inclytum ... -atum de civitate eiecit (TERT. nat. 2,7 Plato censuit ... Homerum sane -atum civitate pellendum. *cf. Plat. rep. 3 p. 398A* ἐρίῳ στέψαντες Ὅμηρον). TERT. scorp. 6 exultemus etiam -ati (*seq.* certamina Graecorum). 29 in quibus *agonibus* ipsi -amur. ITALA I Cor. 9,24 (Ps. Cypr. laud. mart. 28) sic currite, ut omnes -emini (καταλάβητε, VVLG. ut comprehendatis). TREB. Gall. 12,4 homo ineptissimus -etur. VVLG. II Tim. 2,5 non -atur (στεφανοῦται) nisi legitime certaverit. CORP. VI 33992 gymnico agone saepius -atus. VIII 10627. IX 1663 poeta Latinus -atus in munere patriae suae. XI 5283 (*non ante Constantinum*) C. Matrinio Aurelio ... v(iro) p(erfectissimo) -ato. *aliquem aliqua re*: HOR. epist. 1,18,64 alterutrum velox Victoria fronde -et. VAL. MAX. 2,2,3 gemina lauru -atam senectutem tuam (*i. te senem*). PLIN. nat. 15,19 Athenae quoque victores olea -ant (15,36 pinea corona victores apud Isthmum -antur. 15,46. 125 myrto Veneris victricis -atus ... laurea -atus. 15,126. 127). 16,11 frondea -vit Hostum Hostilium. 21,4 arborum enim ramis -ari in sacris certaminibus mos erat. DIFF. Suet. 317 triumphans ... -atus laurea corona. PORPH. Hor. carm. 1,1,29 his *hederis* poetae -antur. *nota metonymice*: STAT. silv. 4,2,62 saepe -atis iteres quinquennia lustris. **b** *fere i. q. insigne regium imponere*: AMM. 20,4,18 ut -atus speciem superioris praetenderet potestatis. 25,9,4 ita, imperator, a civitatibus residuis -eris. LIB. pontif. p. 135,9 -atus est Iustinus Augustus. CHRON. min. I p. 296,3 Gratianus -atus est in imperio (ἐστεφάνη ἐν βασιλείᾳ). MARCELL. chron. II p. 61,25, 383,2 Arcadius ... -atus est. IORD. Rom. 340 Zenonem -ans imperatoremque constituens. GREG. M. epist. 13,1 Theodosio iam -ato. *adde de mitra pontificali*: INSCR. christ. Rossi II p. 54,6 quem (*Iohannem*) rite -at urbis Romanae pontificalis apex.

II ***in imagine*** *i. q. exornare, honorare, laude cumulare sim. perraro ante* ECCL. *apud quos saepissime de palma virtutis merenda, de martyrii laude*: PLIN. nat. 7,97 neque enim ipsi -antur, sed patrias suas -ant (*cf. p. 990, 83*). 22,10 tunc satius fuit nomine novo -ari appellatum patrem. CARM. epigr. 1519,14 (*saec. II med. vel ex.*) munere, honore mactum (*i. magis auctum*) -atumque. TERT. anim. 45 non enim ob stupri visionem damnabimur quam ob martyrii -bimur (*idem oppositum ex. gr.* resurr. 56 AVG. corept. 13,41 PROSP. in psalm. 144,8. 145,7). adv. Marc. 5,18 p. 641 servabit illam *imaginem sponsae* et honorabit et -bit. orat. 28 *hostiam* castitate mundam, agape -atam. resurr. 61 cur non potius ad omnem hiatum et rictum tuum -andum (*i. exornandum, de dentibus*). scorp. 1 atrocitas fidem martyrum -vit. ITALA (Tert. adv. Marc. 3,7 *al.*) *et* VVLG. psalm. 8,6 gloria et honore -asti eum (Hebr. 2,9). HERM. Pal. mand. 12,2,5 accepta victoria et -atus de illa *malarum rerum voluntate*. COMM. instr. 2,20,3 nullum in agone -ari (*i. in certamine palmam martyrii mereri*). IVL. VAL. 3,46 -are se eum annuis talentis sex. LACT. epit. 24 (29),11 ut in nobis constituerat *deus* agonem, in quo victores immortalitatis praemio -ret. PS. DAMAS. epigr. 79 Christi quem palma -at. PACIAN. epist. 2,7 gloriosissime -atum. *ibid.* etiamsi occisus, non tamen ⟨et⟩ -atus (ALC. AVIT. hom. 1,1 p. 104,4 CASSIOD. hist. 6,12 p. 1038D). MAXIMIN. c. Ambr. 58 qui persecutionem patiebantur -rentur. HIER. epist. 58,10 martyrio -atus (82,10 ecclesia ... martyriis -ata est. 108,31 in Ier. 26,20 p. 1030 *al.* RVFIN. hist. 2,22,5. 4,15,48 *al.* AVG. civ. 18,52. 21,26 c. Iul. 1,4,13 *al.* OROS. hist. 7,15,4. 7,17,4 SALON. in eccles. p. 1006A VICT. VIT. 3,41 *al.* PALLAD. hist. mon. I 53 p. 336D *saep.*). HIER. epist. 64,18 *lamina aurea ut* pontificis pulchritudinem dei vocabulum -et et protegat. 69,4 libido meretricia -atur (*ironice*). 118,5 testimonio futuri iudicis -antur. VVLG. Tob. 3,21 vita eius ... -bitur. psalm. 102,4 qui -at te in misericordia. sap. 4,2 in perpetuum -ata triumphat *casta generatio*. Sirach 45,9 -vit eum in vasis virtutis. Is. 22,18 -ans -bit te tribulatione. cant. 4,8 veni, -beris (διελεύσῃ) de capite, Amana (*caret sensu*). *fortasse huc pertinet* Is. 23,8 quis cogitavit hoc super Tyrum quondam -atam? (*fere i. divitiis cumulatam*). RVFIN. hist. 4,15,8 non temeritas, sed fides et modestia -atur (ARATOR act. 1,369). AVG. serm. ed. Mai 19,1 *Christus* -bat vincentes (*sc. Petrum et Paulum*. 50,1 sub Caesare Nerone agonizantes -ati sunt. PAPYR. Marini 1 p. VI pro Christi fide legitime decertantes gloriose -ati sunt). gen. ad litt. 11,8 p. 340,29 qui alterius malo bene utendo misericorditer -retur. grat. 6,15 dona sua -at (*i. praemio afficit*) deus, non merita tua (PS. PROSP. vocat. gent. 2,36). corrept. 13,40 cum convertuntur sive cum proelientur sive cum -antur *sancti*. in psalm. 124,9 in omnibus eum (*deum*) bonum inveniunt, sive emendantem ... sive -antem. *saep.* ZACCH. 3,10 martyrum exercitus -atos. CASSIAN. conl. 8,16,3 laudibus elevatus magnisque praeconiis -atus. SACR. Leon. p. 329 *ut* passionibus martyrum ... urbis istius ambitum -res (SALV. gub. 7,79). PROSP. in psalm. 144,4 laudatur ergo in hoc saeculo et multo magis in futuro. nam si nunc hoc faciunt compediti, quomodo non amplius facient -ati. IVNIL. 2,12 *gratia* adiuvat, corroborat et -at. NICET. p. 58,12 alios enim effectus -at, alios pia voluntas laetificat. PALLAD. hist. mon. I 9 p. 282B. HIST. Apoll. rec. A 49a -atur civitas. PASS. Mar. Iac. 2 p. 49,5 etsi nondum sanguine, mente iam ... martyras ferox praesidis amentia -arat. INSCR. christ. Rossi II p. 252,2,5 gloria vos maior gestorum laude -at.

III ***translate*** *i. q. circumdare, cingere*: **A** *res aliquid*: LVCR. 2,802 *pluma* quae sita cervices circum collumque -at (NINN. carm. frg. 1 collum marmoreum torques gemmata -at). OV. met. 5,388 silva -at aquas cingens latus omne. 9,335 summum myrteta -ant. VITR. 9,1,6 circa solis radios uti [per] centrum eum (*sc. solem*) -antes (*sc. radios*) itineribus regressus retrorsus ... faciunt *stellae*. SEN. nat. 1,2,3 quamvis cingere ea (*sidera*) et -are videantur. PLIN. nat. 21,54 folio -at et trifolium. 37,129 *nitor gemmae paederos* purpurā -atus. STAT. silv. 3,1,148 quae *silva* fixam pelago Nesida -at. 4,3,100 *arcus* nitens metallis quantus nubila qui -at imbri. Theb. 7,653 clipei penetrabile textum pallentes hederae Nisaeaque serta -ant. MART. 10,78,11 secta -bunt rutatos ova lacertos. 12,18,21 multa vilica quem (*focum*) -at olla. APVL. Socr. 2 p. 120 *radiantibus deis* caeli chorum comptum et -atum suda tempestate visimus. 10,142 gravatae nubes caput editi montis seu quibusdam curvis -rent. flor. 12 p. 43 cervicula eius circulo mineo ... cingitur et -atur. mund. 2 simplex aetheris dorsum ... amoenitate lucis -ant *stellae*. EXPOS. mundi 34 p. 112,3 omnem Aegypti regionem -atam fluvio (fluvius *cod.*, *rec. alt. post Bedam scripta* circumdatur). ITIN. Alex. 12 Cydnum amnem videt ... coetu civium -atum. PANEG. 12,4 *Hispania* Tyrrheni maris litoribus -ata. LAMPR. Alex. 13,5 sol circa domum patris eius fulgido ambitu -atus. IVVENC. 3,551 *fundum* vineta -ant. LACT. opif. 10,27 *papillae* fusciolibus ac parvis orbibus -atae. FIRM. err. 7,1 floribus -atus *lacus Percus*. AVIEN. orb. terr. 704 Cyclades accedunt Asiam Delumque -ant. CLAVD. 12,20 aurea septemgeminas Roma -et arces. carm. min. 26,45 viva -atos astringit scaena vapores (*i. in coronae modum circa terrae hiatum cadunt*). SIDON. epist. 1,2,2 geminos orbes ... superciliorum -at arcus. 8,1,2 opus *explicitum* marginis sui limbo -ura. DIONYS. EXIG. Greg. Nyss. creat. 1 p. 350C cuncta dorsa montium atque cacumina ... herbarum nova specie ... -bantur (*i. cingebantur, sed potest etiam de ornando intellegi*). PASS. Mar. Iac. 6 p. 54,1 *locum* lucis virentibus -atum. **B** *aliquis*: **1** *aliquid*: VERG. Aen. 9,378 omnemque abitum custode -ant (*cf.* SERV. *ad l.*). PROP. 4,4,8 suggestā castra -at humo. SIL. 8,596 sollers arva -antem nutrire Faventia pinum. HOMER. 683 muros flammisque -ant. STAT. Theb. 2,526 densaque nemus statione -ant. 10,531 caput omne -ant murorum. CASSIOD. in psalm. 50,19 meliori (*sic*) murorum circulo -vit *Ierusalem*. *nota in imagine*: STAT. silv. 4,3,10 qui limina bellicosa Iani iustis legibus et foro -ant. **2** *aliquem*: STAT. Theb. 4,112 pubes delecta -ant Oeniden. MART. 10,62,5 nec notarius velox maiore quisquam circulo -etur. LACT. inst. 4,26,23 regem illum mundi et omnium viventium dominum -amus (*i. ut corona hominum illum circumstamus*). VVLG. psalm. 5,13 scuto bonae voluntatis tuae -asti nos (*in imagine*). CLAVD. rapt. Pros. 1,108 te felix natorum turba -at (*cf.* DRAC. Romul. 8,86 reginam interea natarum turba -at). *per prosopopoeian*: CLAVD. 1,115 dominum gavisa -at terra suum surguntque toris maioribus herbae.

substantivi vice **corōnātus,** -ī: CIC. Att. 14,19,3 de -is ... rescripsit. LIV. 10,47,3 eodem anno -i primum ob res bene gestas ludos Romanos spectarunt. SEN. dial. 7,2,2 volgum autem tam chlamydatos quam -os voco. SVET. Dom. 4 instituit et ... musicum equestre gymnicum et aliquanto plurium quam nunc est -orum (coronarum *Stephanus*). COD. Theod. 16,2,38 (*a. 407*) quaecunque ad ecclesiam tantum pertinentia specialiter fuerint impetrata non per -os (*de clericali corona, ut videtur, i. tonsuram ferentes, sed potest etiam de honoratis intellegi*), sed per advocatos. *i. q. martyres*: SACR. Leon. p. 455 *tit.* in natale sanctorum quattuor -orum (PASS. coron.). *Gudeman.*

corōnopūs, -podis, *acc.* -pum *f.* κορωνόπους. *nomen herbae*: PLIN. nat. 1,21,59 -us. 1,22,22 *medicinae de* -pode. 21,99 aculeatarum caules aliquarum per terram serpunt, ut eius, quam -um vocant. 22,48 -us oblonga herba est cum fissuris. DIOSC. 2,114 de coronepodo. coronopos herba est minor. 4,11 -podi. 4,65. 126 folia ... similia ... coronodopodo. *cf. Thes. gloss. s. v.* Cydonia mala. corōnopodium, κορωνοπόδιον: ORIBAS. syn. 8,53 caucalidae herbae sucus, camedria, coronopodiu aequaliter solvis. GLOSS. III 558,34. 581,32. *L.*

corōnula, -ae *f. a* corona *deminutive*. *pro ornamentis*: VITR. 4,2,3 e cantheriorum proiecturis mutulorum sub -is ratio est inventa. VVLG. exod. 39,26 *fecerunt* mitras cum -is suis. III reg. 7,29. *de fluminis circuitu*: IVL. HON. cosmogr. A 45 Nilus ... demittens illam -am quae Meroë appellatur. *pars ungulae* (*v. p. 987, 64 sqq.*): VEG. mulom. 2,55,2 ne *apostemata* eruptionem super -as faciant (CHIRON 701 corona). *Gudeman.*

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

?**corpodicina** μακελλίτης GLOSS. II 116, 32 (*μακελλῖτις Bücheler, corporicida vel corpocidina Scal. a* corpus *et* caedere).

×corporālis, -e *a* corpus. ARS Bern. gramm. suppl. 67, 25 corpus -is. *comp.*: ORIG. in Matth. 18, 49. GLOSS. σωματικός. *legitur inde a* SEN. epist., *apud* ECCL. *passim.* [ITALA Eph. 3, 6 (Hil. myst. p. 6, 10) *pro* -es *lege* concorporales *q. v.*]

1 *quod ad corpus pertinet, corporis, quod corpus afficit vel corpore fit*: SEN. epist. 53, 5 quanta nos vitiorum nostrorum sequeretur oblivio, etiam -ium (SVET. frg. p. 272 de vitiis -bus. VLP. dig. 21, 1, 9 interdum . . . vitium -e usque ad animum pervenire. 21, 1, 10 MOD. dig. 1, 7, 40, 2 SCHOL. Pers. 2, 64). epist. 78, 22 -es *voluptates* morbus inhibet, non tamen tollit (AVG. civ. 5, 20). PS. QVINT. decl. 19, 2 in qua *aetate* -bus bonis iuventus insolenter exultat (LACT. inst. 4, 1, 3 *al.* AVG. civ. 1, 28). CHAR. dig. 50, 4, 18, 1 animi provisione et -is laboris intentione. 50, 4, 18, 26 -e ministerium gerunt (*cf.* SEDVL. op. pasch. 4, 8 per humanae vocis ministerium -e). PAPIN. dig. 50, 5, 8, 4 philosophis . . . munera sordida -ia remitti placuit (VLP. dig. 50, 4, 3, 3). IAVOL. dig. 41, 2, 24 -em possessionem (*cf.* POMPON. dig. 41, 2, 25, 2 PAPIN. dig. 13, 7, 40, 2). VLP. dig. 43, 16, 1, 29 vim sine -i vi locum non habere (SCHOL. Bob. Cic. Mil. 30 vis plerumque -is est et saepe grassatoribus congruentior). APVL. Plat. 2, 14 aegritudine -i morboque (ARNOB. nat. 7, 34. MAR. VICTORIN. rhet. p. 263, 10 aegritudinem . . . morbum animi posuit, non -em. RVFIN. hist. 2, 1, 7). PS. APVL. Ascl. 11 quaecunque terrenă -i cupiditate possidentur. 12 in hac -i vita (LACT. inst. 3, 12, 14 haec vita praesens et -is. 6, 4, 13 *al.* AMBR. virginit. 10, 55 -is vitae amictus est exuendus). 27 corporis dissolutio et -is sensus interitus (TERT. anim. 6 *opp.* intellectualis. 18). 28 quae sunt -i ratione viventia et a vivendo eadem corporum ratione deficientia. TERT. bapt. 5 medicinae -is (*opp.* spiritalis, *syn.* carnalis). pudic. 5 integritas. anim. 5 igitur anima *est* corpus ex -ium passionum communione (HIL. myst. 17. syn. 44 contrahi et dilatari -is est passio). 9 sed nos -es quoque illi (*animae*) inscribimus lineas, non tantum ex fiducia corporalitatis *eqs.* (adv. Marc. 2, 5 p. 340, 1. ARNOB. nat. 3, 19 deo -ia lineamenta tribuamus). 45 si caret *anima* opera membrorum -ium, suis utitur. 53 medicis . . ., propriis arbitriis omnium letalium rerum sive causarum et ipsarum -ium condicionum (resurr. 62). patient. 13 gradus -is patientiae. resurr. 1 recidivatum animae -em. adv. Marc. 5, 4 stigmăta -ia *al.* ARNOB. nat. 1, 31 quem nulla deliniat forma -is. 2, 16 *homines* edunt per uteros fetus et -bus conciliis procreant. LACT. inst. 1, 18, 3 hanc -em *virtutem* quae dicitur fortitudo. 2, 3, 9 acies. CHALC. comm. 101 animam in semet convertere non utique -i conversione facta intellegendum, sed cogitationis . . . gyris. COD. Theod. 8, 12, 1, 2 (*a. 316*) -is traditio. 12, 1, 39 (*a. 349*) omni -is contumeliae timore sublato. HIL. syn. 17 dei filius non -is partitudinis est genitus exemplo. 22 non conceptu et partu -i corporaliter incohata *nativitas.* 44 -is naturae. in Matth. 5, 12 aeternitas. trin. 1, 13 -i praeceptorum observatione (RVFIN. hist. 3, 27, 3 -em . . . legis observationem custodiunt. SACR. Leon. p. 380 observantiam -em . . . mentium puritatem). 5, 20 -is contemplatio. 5, 37 deum . . . confiteri, non -bus modis, sed divinis virtutibus *al.* PRISCILL. tract. 5 p. 63, 20 concupiscentiis. AMBR. hex. 1, 9, 33 oculis (HEGES. 5, 31, 1 l. 31. AVG. civ. 12, 7. 22, 29. POMER. 1, 4, 1 -bus oculis subiacent facies -es. BOETH. arithm. 1, 1. *cf.* PRVD. perist. 10, 434 nec -es per fenestras emicans *lumen,* puris sed intus quod relucet mentibus). HIER. epist. 119, 7 iuxta -em mortem (AVG. civ. 13, 4 *al.*). 130, 2 faciem -em. VVLG. I Tim. 4, 8 -is exercitatio (σωματικὴ γυμνασία). RVFIN. apol. Orig. 9 p. 606 secundum -em successionem. Basil. hom. 8, 2 -is conversationis. 5, 4 ad -ia gesta immobilis. PAVL. NOL. epist. 4, 3 *al.* AVG. civ. 8, 6 pulchritudo -is. 9, 18 p. 393 -ium locorum intervalla (11, 10 p. 476 *al.*). *ibid.* via. 10, 32 -ia mala. 22, 14 perfectio magnitudinis -is. c. Iul. op. imperf. 1, 62 nuptiae -es (*cf.* ALC. AVIT. c. Arrian. 22 si ex duobus dicitur unum facere copula -is). util. cred. 1 hominum, qui nimis in haec -ia progressi . . . nihil aliud putant esse, quam quod *sensibus* sentiunt. c. Secundin. 20 in condicione -is servitutis (*opp.* libertas animi). OP. imperf. in Matth. 22 p. 752 medico -i necessarium est. PARTHEN. epist. ex die qua te -i notione didicimus. IORD. Rom. 257 *tot* annos -i praesentia in pace regnans. PHYSIOGN. p. 21, 3 *sanguis tenuis* -ia omnia extenuat. BOETH. mus. 1, 34 p. 224, 3 artificium -e quasi serviens famulatur, ratio quasi domina imperat. ENNOD. epist. 4, 19, 1 absentiam -em (7, 7, 1). EVGIPP. Sev. 38, 1 imminet tibi -e periculum. GREG. M. epist. 9, 155 si ei de criminibus -bus nihil obviat. CASSIOD. var. 10, 28, 4 -i supplicio poenam luat (COD. Iust. 3, 2, 3 pr. poenas luant -es. 3, 2, 3, 1 -es maculas executoribus imponere. 7, 71, 8 pr. -i cruciatu. 11, 14, 2, 1 huic collegio iniuriis -bus . . . notam atterere. BENED. reg. 23 vindictae -i subdatur. 71). in psalm. 34, 16 potest etiam et ieiunium -e domino convenire. 36, 4 delectatio et -is dicitur et spiritualis. PASS. Thom. p. 153, 14 expoliavit eum corio quasi tunica -i, sicut qui excoriat vitulum. PRISCILL. tract. 5 p. 65, 24 hospitium -e (*i. caro*). PRVD. perist. 5, 358 *mors* -i ergastulo mentem resolvit liberam. MACR. somn. 1, 14, 4 *anima* vincītur custodia -i. ACT. Petr. 8 tu priorem hominem . . . -i vinculo obligasti. *notabilia*: HYG. mun. castr. 2 ut . . . exercitum . . . suo numero -i ut muro teneant (*i. qui e corporibus constat*). SERM. Arrian. frg. I 5 patrem -em (*i. naturalem*). *cf.* POL. SILV. fast. Dec. 24 natalis domini -is. SALV. gub. 7, 97 legitimum usum calor -is acciperet (*de amore*). PALLAD. hist. mon. I 10 p. 284^C etiam cum necessitas -is urgeret (*ibid.* n. naturae). DIONYS. EXIG. Greg. Nyss. creat. 12 p. 364^A -is enim haec opinio est (*opp.* intellectualis). CORP. V 8741 (*christ.*) arcam -e(m), *i. sarcophagum.* *de personis*: BOETH. mus. 1, 34 p. 224, 15 ceteri, ut ita dicam, -es artifices . . . ex ipsis potius instrumentis cepere vocabula. *subst. m.* corporālis *i. voluptatibus deditus*: CLAVD. MAM. anim. p. 133, 15 ab istis -bus nostri saeculi Epicureis aut Cynicis. p. 141, 14 quod eatenus dissertavimus adversum -es pro spiritalibus. *cf.* ORIG. in Matth. 18, 49 eos quidem qui -iores et mundialiores fuerunt, dicere mulieres.

2 *quod corpus est, corpore constat*: SEN. epist. 58, 11 dicimus enim quaedam -ia esse, quaedam incorporalia. (*bis.*) 58, 14. 89, 16. 106, 5 bonum hominis necesse est corpus sit, cum ipse sit -is. 106, 10 bonum corporis -e est, bonum hominis et corporis bonum est: itaque -e est. 117, 2. 13 cum dicimus sapientiam, -e quiddam intellegimus. CHAR. gramm. I 152, 17 significans rem -em aut incorporalem (DIOM. gramm. I 320, 12 PS. PROB. inst. art. gramm. IV 119, 21 *al.* GAIVS inst. 2, 12 quaedam praeterea res -es sunt, quaedam incorporales: -es hae ⟨sunt⟩, quae tangi possunt, velut fundus homo *eqs.* 2, 14. 19. 38. 3, 83 omnes eius res incorporales et -es. 3, 85. 4, 3 IAVOL. dig. 12, 6, 46 VENVL. dig. 34, 4, 32 pr. *al.* TERT. anim. 6 adv. Hermog. 35 p. 165, 1. AVG. civ. 9, 22 -ium temporaliumque rerum scientia *al.*). GAIVS inst. 2, 14 fructus qui ex fundo percipiuntur, -es sunt. PAVL. dig. 41, 2, 3 pr. possideri autem possunt quae sunt -ia (*cf.* IAVOL. dig. 3, 4, 8 si . . . nec quicquam est -e rei publicae, quod possideatur). VLP. dig. 37, 1, 3, 1 etsi nihil -e est in hereditate (*cf.* GAIVS inst. 2, 54). 42, 1, 15, 9. 10 -ium pignorum. APVL. Plat. 1, 6 ideas vero . . . aeternas esse nec -es tamen. PS. APVL. Ascl. 34 mundum . . . esse incorporalem nec eius naturae misceri aliquid posse -e, id est quod possit qualitate quantitate numerisque dinosci. TERT. nat. 2, 12. bapt. 4 *materia* (*opp* spiritalis. adv. Hermog. 35. 36 -e enim materiae vult esse, de quo corpora edantur. adv. Marc. 1, 24. AVG. gen. ad litt. 1, 5 p. 9, 20 aquae nomine appellare voluit totam -em materiam). anim. 5 qui eam (*animam*) de manifestis -bus effingunt. 6 *saepe.* 7 in quantum enim omne -e passibile est, in tantum, quod passibile est, -e est. 8 *al.* resurr. 2 substantia (adv. Marc. 3, 8 *al.* ARNOB. nat. 7, 28 LACT. inst. 1, 8, 5 AVG. civ. 11, 10. PASS. Petr. 14 venit in mundum per -em substantiam). 17 *al.* adv. Hermog. 35 post -e et incorporale nihil tertium. 36 *al.* adv. Valent. 15 -i⟨a⟩ elementa (LACT. inst. 2, 9, 26 aqua . . . elementum -e atque terrenum. *cf.* AVG. civ. 8, 5 -ia naturae principia). 16 *al.* PORPH. Hor. carm. saec. 59 quasi -em deam hic accipe Copiam (epod. 2, 17. *cf.* VEG. mil. 2, 5 *Augusto* tamquam praesenti et -i deo). LACT. inst. 2, 8, 38 expers corporis de -i nunquam potest oriri (*cf.* 7, 6, 6). 7, 20, 11 nobis qui sumus -es. PRISC. gramm. II 59, 11 sunt enim quaedam -ia in appellativis ut 'homo' *eqs.* DON. gramm. IV 373, 12. SERV. gramm. IV 406, 29 -e autem nomen . . . grammatici ita definierunt, ut -e sit quidquid videtur et tangitur (429, 16 EXPLAN. in Don. gramm. IV 490, 12 EVTYCH. gramm. V 457, 6 POMP. gramm. V 143, 12 ISID. orig. 1, 7, 3). CONSENT. gramm. V 338, 12 sed ea ipsa quae significantur vel -ia sunt vel incorporalia. AVDAX gramm. VII 323, 11 vox -is est an incorporalis? secundum Stoicos -is. HIL. syn. 20. OPTAT. 3, 2 p. 71, 13 -is montis. HIER. vir. ill. 69 mille annorum -e regnum suis scriptis asserebat. VVLG. Luc. 3, 22 descendit spiritus sanctus -i specie sicut columba (σωματικῷ εἴδει. AVG. civ. 10, 18). RVFIN. apol. Orig. 2 p. 558 mens vero . . . non indiget loco corporeo neque sensibili magnitudine vel -i habitu aut colore. 5 p. 579 quod historias -es . . . penitus deneget (ORIG. in Matth. 18, 15 *opp.* fabula). Orig. in gen. 1, 2 -e caelum (*syn.* corporeus). Orig. in cant. 1 p. 96^B. hist. mon. 2 p. 406^B -em cibum sumere (*opp.* spiritalis communio. VEREC. in cant. 2, 18). AVG. civ. 3, 18 -ia visibiliaque *sacra.* 6, 1 omnem spiritalem -emque creaturam. 8, 21 animorum indicia -ia, qualia sunt locutio, vultus, motus. 13, 20 *al.* 21, 10 ignis . . . -is, tactu noxius. gen. ad litt. 1, 2 p. 5, 23 -is lux facta est ista, quam corporeis oculis cernimus. APRING. in apoc. 4, 2 nihil . . . de deo suo -e, nihil terrenum excepit. CASSIOD. in psalm. 101, 4 nec substantia *fumi* manet, quamvis ex -i incendio generatus esse videatur *al.* BOETH. herm. sec. 6, 13 p. 454, 23 *al.* ORIG. in Matth. 17, 27 habentia imaginem principis corporum -em, hoc est escas.

adv. **×corporāliter.** PETRON. 61 non mehercules -r ⟨illam⟩ aut propter res venerias curavi. IAVOL. dig. 41, 2, 23 pr. -r tamen possessionem amittunt. PAVL. dig. 41, 2, 1, 14 servum -r pignori datum *al.* TERT. resurr. 23 cum ita nos mortuos faciat spiritaliter, ut tamen et -r quandoque morituros agnoscat. adv. Marc. 3, 8 p. 389, 17 quod -r actum est, non potest vere actum credi sine corporis ipsius veritate *al.* CYPR. epist. 34, 2 -r . . . aegri et infirmi. LACT. inst. 4, 14, 1 *Christus* ex genere David -r natus. MAR. VICTORIN. adv. Arrium 3, 15 *opp.* animaliter. HIL. myst. p. 23, 10 quod dicitur in propheta, -r gerebatur, id est coniugium atque generatio. OPTAT. 1, 8 p. 9, 23 omne quod -r natum est. AMBR. hex. 3, 4, 16 comprehendere . . . sensibiliter et -r. parad. 13, 66 dum legis spiritalis verba -r interpre-

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

tantur (*cf.* AVG. gen. ad litt. 8, 1 p. 229, 5 -r paradisum intellegi volunt). VVLG. Col. 2, 9 in ipso inhabitat omnis plenitudo divinitatis -r (σωματικῶς. PELAG. *in loc.* p. 854^C -r quasi si dicas summaliter. *cf.* AVG. epist. 149, 25). PS. RVFIN. in Os. 1, 2 meretrici prophetam -r non fuisse commixtum. PAVL. NOL. epist. 5, 1 ne -r quidem penitus afueris. AVG. epist. 31, 5 vos istis terris etiam -r adesse. civ. 9, 16. 10, 15 *al.* SACR. Leon. p. 296 *eucharistiam* -r sumpsimus, spiritaliter sentiamus. CLAVD. MAM. anim. p. 110, 3 -r metiri ... animus non potest et pendi potest. MAX. TAVR. serm. 43. 104 qui -r saltat. OP. imperf. in Matth. 4 p. 659. ALC. AVIT. hom. 16 p. 125, 8 nec istud -r accipiendum est. epist. 46 p. 75, 25. 78 p. 93, 2. CASSIOD. in psalm. 131, 7 ubi (*in cruce*) -r stetit, quando in ea confixus apparuit. 132, 2. 135, 7 -r lucent *al.* var. 2, 40, 4 incorpoream animam -r mulcet *citharoedus.* COD. Iust. 2, 27, 1 iureiurando -r praestito. 6, 50, 18, 1 *quae pecunia* -r quidem data est, lege autem in patrimonio testatoris permansit. 7, 32, 12 pr. -r nactam possessionem. GREG. M. epist. 3, 37 p. 195, 10 -r ... vindicare. 3, 40 p. 198, 4 -r castigatum *al.* FERRAND. epist. 8 absentem vel -r sentio, quem praesentem cotidie fideliter scio. *nota:* HIER. in Is. 2, 15 p. 40 -r dicunt impleta, quae scripta sunt (*fere i. q. verbo tenus*).

syn.: carnalis, corporeus, temporalis, terrenus, visibilis. *opp.*: incorporalis, intellectualis, spiritualis. expers corporis.
deriv.: corporalitas. *comp.*: incorporalis.

corporālitās, -ātis *f. a* corporalis. *condicio corporalis, incarnatio*: TERT. resurr. 33 p. 73, 9 ne -s animae occasionem subministrans figurarum -em carnis excludat. 47 adv. Hermog. 36. anim. 7 -s animae in ipso euangelio relucebit (*opp.* incorporalitas). 9 *bis.* 24. HIL. myst. p. 23, 28 significatio vero et divinitatis in caelo et -is in terra. in Matth. 4, 14 -s *Iesu Christi.* psalm. instr. 6 ALC. AVIT. c. Eutych. 1 p. 17, 13. BOETH. in Porph. comm. sec. 3, 4 p. 211, 1 ut sit corpus substantia, cum -e coniungitur et est substantia corporea corpus. CASSIOD. anim. 2 p. 1283^C.

corporāsco, -ere [*cf. c.* corpus, corporari. *Th.*]. *i. q. corporeum fieri*: AVG. gen. ad litt. 2, 13 p. 52, 21 exhalationibus quippe humidis -it *globus turbulentioris aëris* (*cf. infra l. 64*). c. Secundin. 11 non enim *animus* corpus efficitur, sed tamen defectivo appetitu quodam modo -it. CLAVD. MAM. anim. 1, 14 p. 59, 12. *cf.* corporesco.

corporātio, -ōnis *f. a* corporare. *i. q. corporalitas*: TERT. carn. 4 periculosam deo -em. HIL. syn. 43 de -is suae ac passionis sacramentis locutus est. myst. p. 5, 32. 26, 12. trin. 5, 33 mysterium -is ex virgine. 8, 42. 11, 15 psalm. instr. 5. 6. 1, 14. 2, 3. 63, 10. AVG. gen. ad litt. imperf. p. 9, 30 et ipsa -o in illa materia, ut corpus caeli fieret, significatur? MART. CAP. 7, 732 ab hac (*dyade*) numerus auspicatur et est opinabilis -o motusque primi probamentum. APRING. in apoc. 5, 1. ISID. lib. num. 8 binarius numerus ... prima est forma, parilitatis -o. *nota*: *i. q. recorporatio*: CAEL. AVR. chron. 3, 4, 54 quo possit calida spiratione ac naturali -o fieri patientium partium. *i. q. collegium*: NOVELL. Sev. 2, 1 sub specie publicae -is, procreatos liberos conantur iugo servitutis absolvere.

corporātīvus, -a, -um [*a* corporare. *Th.*]. *quod corpus facit*: CAEL. AVR. chron. 1, 6, 183 exterius localia adiutoria atque mitigativa sive -a magis ori ventris atque inter scapulas sunt adhibenda (*sc. medicamenta*). *compos.*: recorporativus.

corporātūra, -ae *f. a* corporare. GLOSS. σωμασία. *i. q. corpulentia, corpus*: VITR. 6, 1, 3 ex caelo roscidus aër in corpora fundens umorem efficit ampliores -as vocisque sonitus graviores. COLVM. 6, 2, 15 habilis enim et modica -a pecoris operarii debet esse. MART. BRAC. pasch. 2 qui creavit omnia terrenae -ae. NOT. TIR. 22, 25.

corporātus *v. sub* corporo.

corporeālis, -e. *cf.* corporalis *et* corporeus. AVG. anth. 489, 18 vivit *homo*, cum -is et ipse est. 489, 39 -em ... massam.

corpore custos *v. sub* corpus.

corporēsco, -ere. *cf.* corporasco. ISID. orig. 13, 7, 1 *aer* turbulentior, qui exhalationibus humidis -it, terrae deputatur (*cf. supra l. 35*).

***corporeus,** -a, -um *a* corpus. GLOSS. V 617, 32 -um est, quod habet corpus, ut animal, homo, corporatum quod sine corpore est, sed reperitur in corpore, ut albedo, nigredo; incorporatum quod caret corpore. *legitur inde a* VARRONE CIC. LVCR.

1 *quod ad corpus pertinet, corporis; quod corpus afficit*: VARRO Men. 547 anima -um corticem facile reliquit. CIC. nat. deor. 2, 41 ille -us *ignis* vitalis et salutaris omnia conservat. fin. 3, 45 omnis ista rerum -arum aestimatio (*i. voluptatis, doloris sim.*). VERG. Aen. 6, 737 non tamen omne malum miseris nec funditus omnes -ae excedunt pestes (AVG. civ. 14, 5. *cf.* TER. MAVR. 10 ne -am repens labem arcesseret otium. CASSIOD. in psalm. 118, 158 usque ad tabem dolere -am. *aliter* FAV. EVL. p. 19, 3 purgatos animos faciat labe -a). MANIL. 1, 458 tu modo -is similes ne quaere figuras (CLAVD. carm. min. 32, 5). APVL. Plat. 1, 8 *mundus* hinc et tangitur et videtur sensibusque -is est obvius (FAV. EVL. p. 8, 20 AVG. civ. 14, 2 epist. 120, 11 *al.*). 1, 14 tactum etiam terrenum atque -um solidiora ... sentire (ARNOB. nat. 2, 39 *animae* -i tactus et terrariae circumscriptionis expertes. AVG. civ. 11, 27). 2, 20 vinculis liberata -is sapientis anima. mund. 24 -i laboris officio (DON. Ter. Ad. 261 CASSIOD. inst. div. 30). PS. APVL. Ascl. 8 texit eum -a domo. PS. ALEX. c. Dind. coll. p. 188, 26 moles -a (*i. corpus.* AVSON. 341, 9). ARNOB. nat. 2, 25 *homo* nunquam nodis -is eximatur. 2, 70. 3, 12 naturam omnem divinam ... liniamentis carere -is. CHALC. comm. 38 -a incrementa. 182 est inter homines bestiasque ... societas ... -orum proventuum ...: nasci, nutrire, crescere. 136 daemonas putant animas -o munere liberatas *al.* HIL. myst. p. 5, 32 -ae resurrectionis fides. p. 25, 21 adventu -o (in Matth. 20, 6 *al.*). trin. 6, 25 assumptionem -ae humilitatis (in Matth. 14, 18 *al.*). in Matth. 23, 4 opinionem -ae illecebrae recidisse et ... inania haec corporum gaudia sustulisse (GAVDENT. serm. 15 MACR. somn. 1, 13, 6). 27, 10 -ae passionis (VICTRIC. 18). AMM. 14, 11, 18 solutus -is nexibus animus (RVFIN. apol. adv. Hier. 1, 40 AVG. civ. 13, 19 CARM. epigr. 668 [*a. 381*]. 743, 3). AMBR. hex. 1, 7, 26 *terra* visibilis -is oculis esse non poterat (*cf.* RVFIN. symb. 4 aspectui -o invisibilia. Adamant. 2, 11 -i oculi, *opp.* oculi animae. PAVL. NOL. carm. 31, 207 *al.*). virg. 1, 3, 12 nullis -i coitus fuisse permistus cupiditatibus invenitur. HIER. epist. 96, 17 natura -a vana est et futilis. 108, 14 oblitus sexus et fragilitatis -ae (PAVL. NOL. epist. 16, 8). CLAVD. rapt. Pros. 1, 62 -os animae mittuntur in artus (ortus *pars codd.*). PAVL. NOL. carm. 15, 213 doloris -i (*opp.* mentis dolor. CASSIOD. in psalm. 65, 11). 18, 78 post -os obitus (*i. corporis*). 19, 654 *Christus* -um statuit caelesti in sede tropaeum (*i. crucem*). epist. 44, 6 -ae vel saecularis alicuius cupiditatis ignem ... accendens. *et saepe.* AVG. civ. 12, 8 animae perverse amantis -as voluptates (MART. CAP. 2, 148 Cupido -ae voluptatis illex. PS. PROSP. vocat. gent. 1, 4). de duab. anim. 20 etiam si sunt animae -is officiis non peccato sed natura deditae. SVLP. SEV. epist. 3, 13 gravis quidem -a pugna militiae. CYPR. GALL. lev. 185 stigmata membris indere -is. num. 69 luxus -us. 764 maculas. SVLP. SEV. epist. 1, 6 Petrum ... instabiles aquas -o pressisse vestigio. epist. app. 2, 2 grande est ... et paene ultra naturam -am. MART. CAP. 2, 149 cum nihil contagionis -ae sexu intemerata pertulerim (BOETH. cons. 3, 12, 3). 9, 926 perturbationibus animorum -isque morbis (BOETH. cons. 4, 6, 136). SACR. Leon. p. 358 quae gustu -o dulci veneratione contingimus. PROSP. in psalm. 150, 5 non -os sonos, sed affectus animi. chron. I p. 386, 30 circumcisio -um fuit signum. CAEL. AVR. chron. 3, 2, 40 convenit etiam sicca fricatio cum aspergine -a facta. ENNOD. opusc. 3 p. 338, 5 -us appetitus. 4 p. 391, 21 -us carcer (*mentis, i. corpus cf.* INSCR. Röm. Mitt. 1904 p. 148 cum ... -o carcere liberaretur. PRVD. perist. 13, 63 CARM. epigr. 783, 3). DRAC. Orest. 793 verbere -o ... quatiebat harenas *moribunda.* CASSIOD. in psalm. 118, 73 manus habere -um est. NOVELL. Iust. 8 iusiur. pr. prius eis plagis -is infligendis. ARATOR ad Vigil. 7 -um ... periclum. *notabilia*: EVSTATH. Bas. hex. 9, 5 p. 962^C velut quaedam -ae turres ... locantur ante aciem *elephanti.* HIER. tract. in Marc. p. 331, 35 patrem -um (*syn.* carnalis). ALC. AVIT. epist. 30 p. 61, 2 -os parentes domini. HIER. Didym. spir. 57 humili et -a verborum simplicitate contempta ad spiritualem legis notitiam pervenerunt. ORIENT. comm. 1, 608 sic ... -um frenat pacis amor populum (*i. corpori deditum, peccatorem. cf. supra l. 22*).

2 *quod corpus est, corpore indutum est*: CIC. Tim. 13 -um ... et aspectabile itemque tractabile omne necesse est esse, quod natum est. 26. LVCR. 1, 302 -a ... natura (1, 329. 2, 20. 3, 162 naturam animi atque animai -am ... esse. 3, 175 AVG. civ. 7, 27). 2, 186 nullam rem posse sua vi -am sursum ferri (EXC. Bob. gramm. I 533, 7 CARM. de pond. 3 CHALC. comm. 283 *al.* HIL. trin. 3, 19). 3, 176 -is quoniam telis ictuque laborat *animus.* 4, 526 vocem (4, 540). 4, 534 -is e principiis. APVL. Plat. 1, 5 *materiam* (*opp.* incorporalis, sine corpore). 1, 9 animam ... non esse -am. TERT. resurr. 2 carneum enim atque -um probantes eum (*Christum.* adv. Marc. 3, 15 vere -us *Christus.* PAVL. NOL. carm. 31, 397 -um remeare ad sidera Christum cernimus). 4, 43. NOVATIAN. trin. 5 est enim simplex et sine ulla -a concretione *deus.* CHALC. comm. 56 ut omne caelestis convexi -um ... circumferatur. 145 naturalia ... et -a. 227 duplex est essentia, altera -a, altera carens corpore. 278 terra erat invisibilis et informis hoc est silva -a. 289 *et saepe.* MAR. VICTORIN. homous. 3 indigne saepe profertis quasi corpus sit deus aut -us aut hyle. HIL. syn. 43 antequam -us nascitur *filius dei* (*cf.* myst. p. 7, 17. 26, 9). myst. p. 18, 14 -ae veritatis imitatio spiritualis. trin. 1, 4 creaturarum -as conspicabilesque formas (PRISCILL. tract. p. 76, 21 -as creaturae conspicabilesque formas). 3, 20 in Matth. 24, 11 *al.* RVFIN. apol. Orig. 2 p. 558 mens ... non indiget loco -o neque sensibili magnitudine vel corporali habitu aut colore. Basil. hom. 6, 3 -ae naturae et materialis. Orig. in gen. 1, 2 p. 147^A firmamentum ... id est -um caelum. PAVL. NOL. epist. 8, 1 te adultum aetate a in spiritalibus adhuc cunabulis vagientem videt (SVLP. SEV. epist. app. 2, 19 ALC. AVIT. epist. 22 p. 54, 33). 16, 2 mundum istum -um vi incorporea gubernari (AVG. civ. 4, 10 *al.*). AVG. civ. 9, 17 qui cuncta -a et sensibilia prae incorporalibus et intellegibilibus postponenda iudicaverunt. 10, 11. 11, 7 aliqua lux -a est. 13, 24 *al.* PROSP. in psalm. 135, 5 per -am creaturam incorporeus creator agnoscitur. FAVST. REI. epist. 3 p. 173, 20 *syn.* comprehensibile. BOETH. in Porph. comm. pr. 1, 10 p. 26, 19 *al.* CASSIOD. in psalm. 82, 14 *ventum* -um in hoc tantum sentimus, quod eius impetu et transcursionibus verberamur. *nota i. q. carneus*: OV. met. 6, 407 concolor hic

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

umerus *Pelopis* nascendi tempore dextro -usque fuit. 15, 105 -as dapes. PLIN. nat. 11, 122 spectatissimum insigne gallinaceis, -um, serratum. 11, 125 -a haec *cornua cochlearum.* 11, 132 succedente -a cicatrice.

syn.: carnalis, conspicabilis, corporalis, comprehensibilis, materialis, sensibilis, saecularis (*p. 996, 22*). *opp.*: incorporeus, incorporalis. spiritualis, intellegibilis. carens (sine) corpore.

comp.: incorporeus. *deriv.*: corporealis.

(**corporicīda**) *v.* corpodicina.

corporīnum σωμάτινον GLOSS. III 369, 25. *a* corpus.

corporo, -āvī, -ātum, -āre [*a* corpus. *Th.*]. *legitur peculiari sensu apud priscos (v. sub I), novo rursus sensu (sub II) participium inde a* CIC., *verbum inde a* PLIN. nat.

I *i. q. corpus mortuum facere, interficere*: NON. p. 20 -are est interficere et quasi corpus solum sine anima relinquere. GLOSS. sauciat, ferit. -ato vulnerato (*sed* V 649, 33 concorporare interficere). ENN. scaen. 114 corpus contemplatur, unde -ret vulnere. ACC. trag. 604 -are abs tergo es ausus.

II *i. q. corporeum facere, corpore induere*: **a** *proprie*: GLOSS. -antur solidantur, in corpus religantur. PLIN. nat. 7, 66 quod *germen* deinde tempore ipso animatur -aturque. 10, 148 ipsum animal ex albo liquore ovi -atur. TERT. carn. 3 ut et nasceretur *Christus* et carne -retur (LACT. inst. 4, 26, 26 *Christus* -atus est et veste carnis indutus). 6 angelorum -andorum. EPIST. Paul. et Cor. II rec. A 26 simul corrupta *semina* deorsum surgunt in voluntate dei -ata et vestita. CYPR. adv. Iud. 7 in visceribus -atus et Iordane tinctus. IVL. VAL. 3, 51 homines absque capitibus -atos. LACT. inst. 2, 9, 21. 22. epit. 45, 5. FIRM. math. 1, 10, 11 quod in illa unitate coloris dissimilium formarum varietatibus -antur *homines.* PRISCILL. tract. 5 p. 62, 4. 65, 23. HIL. in psalm. 1, 5 sacramentum dei -ati (HIER. in Is. 55, 10 p. 651). in Matth. 4, 14 *Christum* in hominem -atum. AMBR. serm. 46, 6 virgam ... quae in similitudinem est -ata serpentis. HIER. c. Ioh. 22 terra receptum *semen* confovet, confotum -at, -atum in membra distinguit. in Eph. 4, 4 p. 608. AVG. civ. 15, 23 aliqui spiritus elemento aerio -ati (*cf.* CLAVD. MAM. anim. 1, 12 p. 54, 14). serm. ed. Mai 102, 2 videte qualem partum Gabrihelis angeli sermo nuntiaverit, quem sola iussio -vit. CASSIAN. c. Nest. 7, 2, 5 aquae ... -ari, si deus iubeat, in visceribus et gigni possunt. CLAVD. MAM. anim. 1, 23 p. 82, 21 animae -atae. 2, 3 p. 106, 3 si auctor rerum quae fecit omnia non -vit. *nota*: *in pictura*: NON. p. 37 *pictura* priusquam coloribus -atur, umbrā fingitur. *i. q. constringere, consolidare*: SOL. 15, 31 glaciem coire et in crystallum -ari. 47, 1 qui (*umor*) constrictus vi caloris velut in aestivam glaciem -atur.

b *translate, i. q. congregare, colligere, concorporare*: APVL. mund. 19 in urbe ex diversis et contrariis -ata rerum inaequalium multitudo concordat. TERT. pall. 2 mundus omnis qui ex diversitatibus -atus et vicibus temperatus. NOVATIAN. trin. 12 p. 906[C] per istos ... Sabelliana haeresis sacrilega -atur. CHALC. comm. 257 duum luminum coetum ... in speculo -ari. ENNOD. opusc. 2 p. 326, 11 sacerdotes dei quasi obsoleta -atos communione culpatis.

part. perf. pass. pro adi. **corporātus,** -a, -um. **1** *i. q. corporeus* (*cf.* GLOSS. *p. 995, 66*): CIC. Tim. 5 ortus est *mundus*, quandoquidem cernitur et tangitur et est undique -us (*Plato p. 28*[D] σῶμα ἔχων, CHALC. corporeus). NOVATIAN. trin. 9 p. 900[C] de praesentia -ae veritatis. PAVL. NOL. epist. 16, 4 antiqui cassa nomina (*velut Spes*) ... in speciem -am fingunt. 49, 8 cuius (*draconis Epidaurii*) -um phantasma vexerunt. AVG. civ. 13, 19 ne diis -is religionis obsequio subderentur. 18, 18 phantasticum autem illud veluti -um in alicuius animalis effigie appareat sensibus alienis. Ps. AVG. categ. 15 haec -a esse (*opp.* sine corporibus). *i. q. corpulentus*: FIRM. math. 4, 19, 34 facit *luna* magnos corpore, ... -os, sed quos honesta corporis pulchritudo condecoret.

***2** *i. q. collegii socius, collegiatus*: SYMM. epist. 9, 103 totis viribus adiuvandi sunt communis patriae -i, praecipue mancipes salinarum. rel. 14, 1 -os negotiatores ... vocare dubitavi. AMBR. off. 3, 7, 50 quantis -orum subsidiis dudum Roma fraudata est. AVELL. p. 59, 17. 79, 9. 12 irrumpentibus pluribus -is et maioribus regionum. COD. Theod. 6, 37, 1 (*a. 364*). 1, 10, 4 (*a. 391*) -orum genera quae in Cpolitana urbe versantur. 10, 3, 5 (*a. 400*). 14, 7, 2 (*a. 412*) collegiatos et ... singularum urbium -os. 1, 6, 11 (*a. 423*) aliquem sacratissimae urbis -um. 14, 2 tit. de privilegiis -orum urbis Romae. NOVELL. Maior. 7, 1, 8 COD. Iust. 1, 2, 4. 1, 28, 4 omnia -orum genera. 11, 2, 6 una cum municipibus et -is eiusdem loci. LEX Burg. Rom. 46. *saepissime in titulis*: CORP. X 1869. 1880 in praediis Au⟨g⟩ustalium corporat(orum) (XII 181. 400. 409 sevir. August. -i. 1005. 3197. 3236 seviri -ăt⟨i⟩ *al.*). 1881 ingenuis et veterăn(is) corp(oratis). 1890. XII 410 centon(arii) corp(orati) Massil(ienses) pa⟨trono⟩. 411. 722. 726 tignarior. corp. 728. 729 -o utriclariorum (4107). 731. 733. 736. 738. 982. 1189. 1898 sagariu⟨s cor⟩poratus. 4255 corpor. Baeterre⟨nses⟩. XIV 44 Carpus ⟨f(ilius)⟩ corp(oratus). 161 ex decreto corporat(orum). 246, 3 ordo corporator(um) qui pecuniam ... contuler(unt). 247, 2. 250—252. 257, 12. 363. 438 -a⟨to corporis⟩ mensorum frumentarior. Ost(iensium).

deriv.: corporatio, corporativus, corporatura. *comp.*: ac-, con-, in-, recorporare. incorporatus (*p. 995, 67*).

corporōsus, -a, -um *a* corpus. GLOSS. εὔσωμος. *i. q. corpulentus*: CAEL. AVR. acut. 3, 17, 148 sicut fit, cum grave quisquam cataplasma apponendum putarit, ex plurima atque -a inductura.

? **corps.** PRISC. gramm. II 321, 25 vetustissimi tamen etiam hic et haec et hoc ops ⟨et corps⟩ (*add. D*) et cops (corps *K*) pro: opulentus et corpulentus (et c. *om. H*) et copiosus proferebant.

corpulēns, -ntis [*cf. c.* corpulentus. *Th.*]. GLOSS. V 185, 37 pinguis. NOT. Tir. 22, 21. corpulentior *v. sub* corpulentus.

corpulentia, -ae *f. a* corpulentus. *inde a* PLIN. nat.

1 *i. q. corporis amplitudo*: PLIN. nat. 1, 11, 118 quemadmodum -a contingat, quemadmodum minuatur. 11, 283 somno concoquere -ae quam firmitati utilius. SOL. 27, 32 prester *serpens* quem percussit, distenditur enormique -a necatur extuberatus. HIER. in Dan. 1, 12 p. 626 sibi -am polliceri esu vilioris cibi. SIDON. epist. 2, 2, 17 *de piscibus saginatis.* 3, 13, 9 lumborum -am cluniumque (*syn.* crassitudo). 5, 13, 1 ballaenarum -am (*i. ballaenas corpulentissimas*). 7, 14, 3 (*syn.* moles). CLAVD. MAM. anim. 1, 21 p. 70, 7 cum ingentis -ae pusillanimos plerumque dicamus.

2 *i. q. corporalitas, corpus*: TERT. anim. 5 ad auferendam animae -am. *ibid.* si et atomi -as de coitu suo cogunt. 9 *ter.* 20. 24 et pro locis et pro institutionibus et pro -is ac valetudinibus ... constant *ingenia et affectus.* 28. resurr. 17 quae *anima* habet -am propriam (*ibid.* proprium genus soliditatis). 45. 55. 60 adv. Val. 16. adv. Marc. 3, 11 praestigias putativae in Christo -ae. carn. 3 angelis conversis in -am humanam. CHALC. comm. 21 quod enim est acumen adversum obtunsitatem, hoc subtilitas iuxta -am et quod subtilitas iuxta -am, hoc mobilitas iuxta immobilitatem. 22 sumemus duas quidem terrae virtutes, id est obtunsitatem et -am. FAVSTIN. trin. 3, 3 *Iesum* nostram gestasse -am. AVG. epist. 120, 12. civ. 21, 4 aliquantum -ae siccioris et contractioris fuit *caro avis.* gen. ad litt. 1, 12 p. 17, 23 propter crassiorem -am, quam lux penetrare non poterat. 6, 6 p. 177, 25. 7, 15 p. 213, 25 unde (*ex umore et terra*) carnis -a solidatur. 7, 19 p. 215, 27. 10, 20 p. 323, 12 (*opp.* ratio). 10, 21 p. 325, 4 -a quae visu tactuque sentitur. quaest. hept. 3, 57. 5, 5. conf. 13, 32, 47 aëris -a. trin. 11, 2, 5 enchir. 59. serm. 214, 2 quidquid solā -ā locum occupat, sicut lapis. VICTRIC. 12. CLAVD. MAM. anim. 2, 12 p. 149, 16 aëris corpora non utique eiusdem -ae, cuius est terra. CASSIOD. in psalm. 67, 3 quae (*cera*) sic ignis calore resolvitur, ut eius -a penitus absumatur. VIGIL. THAPS. c. Eutych. 2, 9 flammae -am ... posse quidem gladio secari, non posse tamen dirimi.

corpulentīvus, -a, -um *a* corpulentia. PHOEBAD. c. Arrian. 20 res substantiva ac per substantiam -a.

corpulentus, -a, -um [*a* corpus. *Th.*]. *legitur apud* ENN. *et* PLAVT., *rursus inde a* COLVM.

1 *i. q. crassus, pinguis*: PAVL. FEST. p. 62 -is Ennius (*inc. 34*) pro magnis dixit; nos -um dicimus corporis obesi hominem. ISID. orig. 10, 58 -us quod sit corpore validus et lentis carnibus (GLOSS. IV 38, 17). GLOSS. εὔσωμος. χειροπληθής. corpore plenus, validus. pinguis, crassus. *de animantibus*: PLAVT. Epid. 10 -ior videre atque habitior. COLVM. 6, 3, 5 nitidumque et hilare et -um pecus faciunt *vinacia.* QVINT. inst. 6, 1, 47 -o litigatori. GELL. 6 (7), 22 *bis* (*syn.* pinguis, praepinguis). APVL. met. 7, 23 longe crassior atque -ior. 8, 26 iuvenis satis -us. SCHOL. Cic. Bob. p. 115, 3 Hild. *cervices* immodicum fuisse -as. HIER. epist. 50, 4 belle -us est. VVLG. Dan. 1, 15 apparuerunt vultus eorum meliores et -iores (κρείσσων). MART. CAP. 1, 71. SIDON. epist. 8, 6, 11 bestiis. EVGRAPH. Ter. Eun. 315 si est aliqua -ior (*opp.* gracilis). *de rebus*: CHALC. transl. p. 49[C] extinctus ignis aëra -ior factus (συγκριθέν, *syn.* crassior factus) instituit. CAEL. AVR. acut. 1, 9, 60 stramenta ... -a atque calida *conveniunt* strictura affectis (*opp.* tenuia). 2, 38, 223 illa vero, quae *bulborum* -a videntur, recorporativae virtutis esse noscuntur. chron. 4, 6, 84 cum naturalis intestinorum defluit -a soliditas. CASSIAN. inst. 5, 7 escis -ioribus (GLOSS. V 424, 46 crassioribus. *cf.* CASS. FEL. 33 p. 69 *ciborum qualitas* oportet esse sicca vel solida aut -a, quam Graeci sterean vocant). CASSIOD. in psalm. 39, 2 ut exprimeret delictorum crassitudinem -am, lutum addidit, qui lacu continetur.

2 *i. q. corporalis*: Ps. APVL. Ascl. 27 locus sine stellis ab omnibus rebus -is alienus. TERT. adv. Hermog. 19 principium ... aliquid volunt fuisse quasi substantivum et -um, quod in materiam interpretari possit. CHALC. transl. p. 31[B] quia -us (σωματοειδής) visibilisque et contiguus erat futurus *mundus.* p. 46[B] (συμπηγνύμενον). comm. 21 quod est retunsa *terra*, quod -a, quod semper immobilis. 236 -ior simulacri moles (*opp.* delicatior). 289 esse quasdam magis, alias minus silvestres materias, aliasque aliis -iores. 297 AVG. epist. 190, 14 conf. 10, 10, 17. gen. ad litt. 3, 4 p. 66, 16 gustatum vero istis flexibilius et -is umoribus *attribuunt.* 3, 5 p. 67, 25. 5, 21 p. 165, 10. 12, 16 p. 401, 17. c. Iul. 4, 14, 66 ceteri tres sensus (*gustandi, olfaciendi, tangendi*) -iores et quodam modo grossiores sunt. mus. 6, 5, 12 MACR. somn. 1, 6, 35. 1, 22, 5. MART. CAP. 2, 154 nec tamen ita sunt -i *daemones*, ut hominum capiantur obtutu. 8, 815 CLAVD. MAM. anim. 1, 21 p. 76, 18. 3, 11 p. 174, 7 (*opp.* absque cor-

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

pore). ALC. AVIT. c. Arrian. 26 p. 10, 29 -um ... vestigium. DIONYS. EXIG. Greg. Nyss. creat. 8 p. 357^C -iorem quidem efficaciam cor appellans.

adv. **corpulentē:** AVG. gen. ad litt. 2, 4 p. 37, 14 istas aquas, quae -ius in terris fluitant.

×corpus, -oris *n.* [*i. q. theodisc.* ref, *anglosax.* hrif *'corpus', cf. c. hibern.* crī *'corpus', med.* kerefš *'corpus, species, forma'. Th.*]. ISID. diff. 1, 116 dictum autem -us a corruptione. *cf.* orig. 11, 1, 14.

de formis: ⟨co⟩rporebus: CORP. III 9566 (*ut vid.*). qurpus: CORP. VI 6244. corpuris: FRONTO p. 136, 23 N. *m*¹. curpure: CORP. XIII 2484. corpura: CORP. III 9567. *graecis litteris:* TAB. devot. Audollent 270, 20 ϑοϑιους χορποϱις. *notatur* k: CORP. V 1634. corpore *pro locativo:* LVCR. 1, 590 maculas ... -e inesse (1, 634). 3, 382 adhaesum -e (VERG. Aen. 10, 844 inhaeret). VERG. Aen. 4, 181 quot sunt -e plumae. 12, 911 non -e notae sufficiunt vires. HOR. sat. 1, 6, 67 inspersos -e naevos *al. cf.* CORP. IX 4696 *p. 1022, 42.* corpori *pro abl.:* LEX Iul. munic. 122 CORP. XIV 497 CHIRON 363. 406. corpore *pro genet. in composito* -e custos *v. p. 1015, 47.* *de genere:* DVB. NOM. gramm. V 577, 10 -us generis neutri. *sed masc.:* APRING. in apoc. 21, 15 lucidior metallo ... -us. VICT. VIT. 3, 43 senilem -us. SERM. Arrian. frg. II 9 -us exteriorem. CORP. III 9508 (*a. 382*) super hunc -us alium -us ponere. V 121. 6186. 6244. IX 984. VI 2160 *al. v. Konjetzny, Archiv 15, 301.* *definitiones:* VARRO ling. 5, 11 duo status et motus: quod stat aut agitatur, -us ... -us est, ut cursor *eqs.* SEN. epist. 58, 14 -us quomodo divido? ut dicam: aut animantia sunt aut inanima. 102, 6 quaedam continua -a esse, ut hominem; quaedam esse composita, ut navem, domum. ... quaedam ex distantibus ... tanquam exercitus, populus, senatus: illi enim, per quos ista -a efficiuntur, iure aut officio cohaerent, natura diducti et singuli sunt. POMPON. dig. 41, 3, 30 pr. tria autem genera sunt -um, unum quod continetur uno spiritu et graece ἡνωμένον vocatur, ut homo, tignum, lapis et similia: alterum ex contingentibus hoc est pluribus inter se cohaerentibus constat, quod συνημμένον vocatur, ut aedificium navis armarium: tertium quod ex distantibus constat, ut -a plura non soluta, sed uni nomini subiecta, veluti populus legio grex. GELL. 5, 15, 3 -us autem est, quod aut efficiens est aut patiens; id graece definitur τὸ ἤτοι ποιοῦν ἢ πάσχον. 5, 15, 5 -us esse Graeci dicunt τὸ τριχῇ διάστατον (*cf.* CHALC. comm. 8 perfecta porro -a sunt solida, quae ex tribus constant: longitudine latitudine crassitudine. PS. AGENN. grom. p. 3, 18. FAV. EVL. p. 4, 29 longitudo latitudo altitudo. AVG. gen. ad litt. 7, 21 p. 217, 18 BOETH. arithm. 2, 4 p. 88, 29). CHALC. comm. 222 -a partim dicuntur mathematica ut sphaera et cubus, partim artificiosa ut navis et statua, pleraque naturalia, quae motus originem intra se habent, vitā scil. utentia. SERV. Aen. 6, 303 omne quod potest videri, -us dicitur (*cf.* AVG. epist. 147, 48 -a consuetudine loquendi visibilia nominantur). PELAG. in I Cor. 7 p. 735^A -us dicitur omne quod tangitur (*cf.* MACR. somn. 1, 6, 35 omnia -a aut mathematica sunt ... aut talia quae visum tactumque patiantur *eqs.*). ISID. diff. 1, 116 (inter -us et carnem). 2, 92 (inter animam et -us). GLOSS. σῶμα. σωμάτιον. δέμας (*cf. p. 1000, 29*). natura vel cadaver. -a materia quaelibet. membra tabularum. *legitur per totam latinitatem; pluralis more poetico pro sing.:* ENN. scaen. 131 (?) VARRO Men. 401. CIC. Arat. 91 capricorni -a propter. 103. 435 Orion fugiens commendat -a terris. CVLEX 92. 206. 368 AETNA 99 HOR. epod. 5, 36 (*gnomice*) TIB. 1, 9, 73 SVLPICIA Tib. 3, 17, 2 OV. am. 2, 10, 24 *et saepe.* *singularis collective ponitur:* ACC. trag. 323 CIC. Sest. 143 Rab. perd. 11. 12. 16 Pis. 42 *al.* Arat. 143 squamoso -e pisces. 393 LVCR. 1, 590 *al.* CAES. civ. 1, 54 reliquum -us navium. HOR. epist. 2, 1, 141 OV. met. 3, 40. 9, 381 VITR. 2, 34 *etc. nota* NEMES. ecl. 1, 36 *p. 1017, 81.* [*loci dubii vel corrupti:* ENN. ann. 155 PLAVT. Asin. 656 CAES. Gall. 7, 72, 2 (opus *pars codd.*) OV. met. 7, 429 (cornua *vulgo cum M*²) 15, 464 (guttura *vulgo*) Ib. 292 (compede *vulgo*) MANIL. 2, 112 LVCAN. 7, 785 (Tartara *v. l.*) HOMER. 456 (viscera *v. l.*) COMM. instr. 2, 2, 17. *saepius confunditur in codicibus* pectus *et* corpus: PACVV. trag. 402 TER. Eun. 314 VERG. georg. 3, 426 OV. met. 15, 636 MANIL. 2, 254 GERM. 638 LVCAN. 4, 246 HYGIN. fab. 82 p. 82, 18.] [*val.* corp, *it.* corpo, *francog.* corps, *hisp.* cuerpo. *M.-L.*]

dispositio materiae: I corpus vivum (A proprie tam hominum [1] quam bestiarum [2], adnectitur iuncturarum delectus. B latiore sensu de persona). II corpus mortuum. III corpus rerum. IV quaevis unitas vel totum (A de voluminibus. B de societate. C res corporea).

I *corpus vivum:* **A** *proprie tam de tota facie quam de trunco sine membris (nota:* OV. met. 15, 383 apes sine membris -a nasci): **1** *hominum, cf.* TERT. resurr. 35 p. 76, 9 ego -us hominis non aliud intellego quam omnem istam struem carnis *eqs.* AVG. c. Iul. 4, 14, 72 de parte hominis inferiore, hoc est de -e. *fusius explicat* PS. SORAN. quaest. med. p. 364, 17. **a** *generatim:* ENN. scaen. 351 tanta vis sceleris (*sc. contagio*) in -e haeret. ann. 13 terra⟨que⟩ -us quae dedit, ipsa capit. 404 -us discerpere ferro. 406. 418. 571. PLAVT. Amph. 251 vertentibus Telebois telis complebantur -a. Bacch. 482. Capt. 595 illi maculari -us totum maculis luridis. 841 iam ego ex -e exigam omnes maculas maerorum tibi. 1001. Men. 757 consitus sum senectute, onustum gero -us. Mil. 640 Most. 358 Truc. 292. 520 frg. inc. 45 PACVV. trag. 274. 340. CATO agr. 157, 6 mali nihil sinet in -e consistere. 157, 7. 12 ACC. trag. 56. 461. LVCIL. 646 ne omnibus distento -e expiret viis *venter* eluviem. 935. 1067. 1296 si ⟨facie⟩ facies praestat, si -e corpus. VARRO Men. 199. 405 *al.* ling. 5, 21. 102 *al.* rust. 1, 12, 2. 1, 55, 4 *olea* ut eliquescat ac non solum -us intus unguat (*sc. per cibos*), sed etiam extrinsecus. 2, 1, 4. RHET. Her. 3, 15, 26 paululum -us a cervicibus demittemus *al.* CIC. inv. 1, 9 pronuntiatio est ex rerum et verborum dignitate vocis et -is moderatio. 2, 3. de orat. 1, 226 *virtus* etiamsi -a capta sint armis ..., tamen ... libertatem tenere debeat. S. Rosc. 19. Q. Rosc. 28 quid erat enim Fannii? -us *Panurgi.* quid Roscii? disciplina (*ibid.* nemo enim illum ex trunco -is spectabat, sed ex artificio aestimabat). Verr. 6, 140 iam consuetudine ad -a civium R. ... ferebatur manus ipsa lictoris (*cf.* Rab. perd. 12. 16 nomen ipsius crucis absit non modo a -e civium R., sed etiam a cogitatione oculis auribus). Tull. 49 eius magistratus (*tribuni*) -us legibus vallatum esse voluerunt (p. red. in sen. 7). Caecin. 43 non solum impulsu scutorum neque conflictu -um ..., sed saepe clamore ipso militum ... magnas copias pulsas esse. Catil. 1, 13 quae libido ab oculis, ... quod flagitium a toto -e afuit? p. red. in sen. 5 ut -us abesset meum, dignitas iam in patriam revertisset. Sest. 143 -us virorum fortium ... esse mortale, ... gloriam sempiternam (*cf.* Mil. 98. rep. 6, 26 non esse te mortalem, sed -us hoc). Marcell. 32 laterum nostrorum oppositus et -um pollicemur. Phil. 10, 8 -us aberat liberatoris, libertatis memoria aderat. nat. deor. 1, 30 sine -e ullo deum vult esse *Plato*, ut Graeci dicunt, ἀσώματον (1, 33). 1, 68 non -us esse in deo, sed quasi -us, nec sanguinem, sed tamquam sanguinem (1, 49. 71. 74). fat. 10 hominum mores ... ex -e, oculis, vultu, fronte pernoscere. off. 2, 86 valetudo sustentatur notitia sui -is et observatione, quae res ... prodesse soleant. carm. frg. 33, 10 sic -us (*Soph. Trach. 1056* δέμας) clade horribili absumptum extabuit. PS. CIC. exil. 2 (*in imag.*) qui a vestro -e iugum acerbissimum reppulit servitutis. LVCR. 2, 34 nec calidae citius decedunt -e febres. 2, 271 per totum -us et artus. 3, 129 *al.* 3, 987 immani proiectu -is (*de Tityo. cf.* VERG. Aen. 6, 596 per tota novem cui iugera -us porrigitur). VERG. Aen. 2, 214 parva duorum -a natorum serpens amplexus uterque implicat. 4, 600 abreptum divellere -us *Aeneae* et undis spargere. 5, 396 frigentque effetae in -e vires. 8, 153 ille os oculosque loquentis iamdudum et totum lustrabat lumine -us. 8, 634 *lupam* mulcere alternos *geminos* et -a fingere (lingere *M man. pr.*) linguā. 10, 330 stringentia -us *tela* (*cf.* 10, 447 magno strinxit de -e Turni *hasta*). 10, 333. 743 eduxit -e telum. 773. CVLEX 206 cuius (*pastoris*) ut intravit levior per -a somnus. 368 devota dedit qui -a flammae. AETNA 99 animanti per tota errantes percurrunt -a venae. HOR. epod. 5, 36 cum promineret ore, quantum extant aquā suspensa mento -a. sat. 2, 7, 109 illusique pedes vitiosum ferre recusant -us (*sc. ebrii*). epist. 1, 4, 6 non tu -us eras sine pectore: di tibi formam, di tibi divitias dederunt. OV. am. 3, 7, 16 et non exactum, -us an umbra forem. 3, 9, 65 si qua est modo -is umbra (Pont. 3, 3, 3 seu -is umbra, seu veri species. *cf.* TAC. hist. 3, 23). met. 1, 408 *pars lapidum* versa est in -is usum. 2, 235 sanguine tum credunt in -a summa (*i. in cutem*) vocato Aethiopum populos nigrum traxisse colorem (8, 382 summum destrinxit harundo -us). 4, 443 errant exangues sine -e et ossibus umbrae. 7, 830 metuit sine -e nomen. 7, 847 -usque meo mihi carius. 8, 871 habere suam *filiam* transformia -a. 10, 255 an sit -us an illud ebur (*sc. signum virginis. cf.* 10, 289 -us erat). 10, 578 ut faciem et posito -us velamine vidit *Hippomenes.* 11, 776 dente pedem strinxit virusque in -e liquit. 12, 463 membris et -e Latreus maximus. 14, 64 *Scylla in monstrum mutata* -us quaerens femorum crurumque pedumque (*i. eas partes -is*), Cerbereos rictus pro partibus invenit illis. trist. 2, 8, 58 qui non simulacra, sed ipsos, quique deum coram -a vera vident. 5, 13, 14 nullus in egregio -e naevus erit. Pont. 4, 4, 13 respicio: nec erat -us, quod cernere possem, verba tamen *audivi.* LIV. 2, 12, 13 quam vile -us sit iis, qui magnam gloriam vident. 7, 10, 10 *cum* insinuasset se inter -us armaque (21, 8, 9). 26, 41, 24 quemadmodum noscitis in me patris patruique similitudinem oris vultusque et lineamenta -is. 26, 46, 1 ut latera infestiora subeuntibus quam adversa -a essent. 27, 13, 6 non equidem mihi ... loqui videor cum Romanis militibus: -a tantum atque arma eadem sunt. *cf.* 28, 27, 4. MANIL. 1, 429 discordes vultu permixtaque -a partu[s] *Gigantes* (AVSON. 100, 2 nominis ut mixti, sic -is Hermaphroditus). VITR. 1, 2, 4 uti in hominis -e e cubito pede palma digito ceterisque particulis symmetros est eurythmiae qualitas (*fusius* 3, 1, 2 *sqq.*). SEN. contr. 1, 1, 16 non in ministerium sustinendi -is suffecerunt pedes. 1, 2, 11 inquirit in maiores, in -us, in vitam. 2, 5, 4 flagellis caeduntur artus, verberibus -us abrumpitur. VAL. MAX. 5, 1, 10 abscisum a -e *caput* (*cf.* 5, 1 ext. 4). 9, 2 ext. 10 vivorum -a cadaveribus adversa adversis alligata atque constricta (*cf. p. 1009, 29. 1019, 15* CELS. 1 praef. p. 12, 35). CELS. 1, 1 si quidem ignavia -us hebetat. 1, 3 p. 21 aestate vero et potione et cibo saepius -us eget. 2, 1 p. 28 -us autem habilissimum quadratum est neque gracile neque obesum. 7 praef. p. 262 potest dubitari, secunda valetudo medicinae an -is beneficio contigerit. *al.* SEN. benef. 4, 6, 6 ad constitutum temporum sua -i officia respondent. dial. 4, 1, 2 in -e nostro ossa nervique et articuli, firmamenta totius et vitalia ... prius ordinantur ..., color ultimus perfecto iam -e affunditur. 4, 19, 3 in toto -e

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

calidissimum pectus est. 5, 3, 6 *opp.* cadavera. epist. 49, 12 de pudicitia utraque, et illa cui alieni -is abstinentia est, et hac cui sui cura. 108, 23 quae (*culcita*) resisteret -i. apocol. 11 videte -us eius (*Claudii*) dis iratis natum. PLIN. nat. 7, 74 Homerus non cessavit minora -a mortalium quam prisca conqueri. 11, 139 oculi, pars -is pretiosissima. *et saepe.* SIL. 4, 191 statque omne in -e ferrum. STAT. Theb. 8, 5 *manes* Stygiis mirantur in oris tela et equos -usque novum (*sc. Amphiarai vivi ad inferos delapsi*). 8, 392 -a ceu mixti dominis irasque sedentum induerint *equi*: sic frena terunt. QVINT. inst. 3, 6, 84 in XII tabulis debitoris -us inter creditores dividi licuit (*cf.* GELL. 20, 1, 48). 5, 9, 14 -us vulsum, fractum incessum, vestem muliebrem. 9, 2, 31 in quibus (προσωποποιίαις) et -a et verba fingimus. 11, 3, 55 -a, quae aspectui integra nervis parum sustinentur *al.* PS. QVINT. decl. 7, 6 in quaestionibus (*sc. per tormenta*) tantum -a sumus. TAC. dial. 21. TERT. adv. Marc. 3, 15 p. 401, 24 si enim Christus unctus est, ungui ⟨autem⟩ utique -is passio est, qui -us non habuit ungui omnino non potuit. 4, 10 p. 448, 29 si natus ex homine est *Christus*, ut filius hominis, -us ex -e est. ITALA psalm. 39, 7 (Aug. civ. 17, 20 PSALT. Rom.) -us autem perfecisti mihi (σῶμα, VVLG. aures *ex hebr.*). PAVL. sent. 5, 4, 1 iniuriam patimur aut in -us aut extra -us *eqs.* ARNOB. nat. 1, 38 unum Christum fuisse de nobis, mentis animae -is fragilitatis et condicionis unius (*i. eiusdem*). SERM. Arrian. frg. I 13 post tertiam autem diem resumpsit iterum ... -us. *et passim apud ecclesiasticos de Christo homine.* PRISCILL. tract. 6, 108 acceptum in victoria a nobis -us non appelletur iam terra saeculi sed domus dei. HIER. epist. 100, 3 habitantes in Babylone -bus, sed sensu et fide cum angelis in caelesti Ierusalem morantes. VVLG. Luc. 11, 34 lucerna -is tui est oculus tuus *eqs.* I Cor. 7, 4 mulier sui -is potestatem non habet, sed vir; similiter autem et vir sui -is potestatem non habet, sed mulier (*cf.* AVG. c. Iul. 5, 5, 19 secundum apostolum etiam solum genitale membrum nomine -is nuncupavi [*sc.* nupt. et concup. 1, 6, 7 inoboedienti homini poenam inoboedientiam sui -is redditam]). CLAVD. 3, 326 turpes habitus obscenaque visu -a *Hunnorum.* *accedit adiectivum pro genet.*: PLAVT. Merc. 73 postquam recessit vita patrio -e (LVCR. 4, 1214. MANIL. 2, 17 iterum patrio nascentem -e Bacchum. SIL. 9, 171 tela dirigis in patrium -us). ACC. trag. 323 -e hostico (*i. hostium*). CIC. inv. 2, 1 muliebri in -e pingendo (VITR. 2, 9, 1 -a muliebria cum conceperint. CELS. 7, 26, 4 TAC. ann. 15, 57). Cluent. 31 liberos ne materni quidem -is custodiae tegere potuissent (*de infante nondum in lucem edito.* LVCR. 4, 1228 maternoque mares existunt -e creti. AVG. civ. 5, 2 p. 192). MART. 8, 68, 7 femineum lucet sic per bombycina -us. PS. QVINT. decl. 18, 11 vernilium -um patientia *in tormentis.* PRISCILL. tract. 6, 97 caro Christi consors virginalis -is facta (AVIEN. Arat. 1282 virginei ... -is). AVSON. 345, 10 Prometheo de -e. GREG. M. in Ezech. 1, 2, 21 erunt ergo tunc electorum -a claritati dominici -is configurata. *additur* corporis *ad subst. explicative*: CIC. rep. 6, 15 nisi enim deus ... istis te -is custodiis liberavit (Lael. 14 e custodia vinclisque -is). Tusc. 1, 75 in compedibus -is (*cf.* TERT. anim. 35 *anima* detrusa identidem in carcerem -is *al.*). SEN. Oed. 185 tum vapor ipsam -is arcem flammeus urit. TERT. test. anim. 4 Platonica *opinio* quae tibi etiam dotem -is reddit. anim. 51 cum totam -is scaenam tempus aboleverit. resurr. 22 p. 56, 18 exiit plane iam de -is sepulcro. ITALA II Cor. 5, 4 (Tert. adv. Marc. 5, 12) qui sumus in isto tabernaculo -is (-is *om.* Tert. resurr. 42 VVLG. *cum gr.*). VVLG. Ioh. 2, 21 ille autem dicebat de templo -is sui.

opponuntur: -us et anima: ENN. ann. 210 certando prudens anima⟨m⟩ de -e mitto. PACVV. trag. 93 *terra* parit -us, animam aether adiugat. ACC. trag. 605 hoc anima -us liquerit. LVCIL. 635 constare hominem ex anima et -e (*cf.* 695. 696 γῆ -us, anima est πνεῦμα. SALL. Iug. 2, 1 genus hominum compositum ex -e et anima est, sic ... studia omnia nostra -is alia, alia animi naturam sequuntur. PS. QVINT. decl. 10, 17 TERT. adv. Marc. 4, 37 p. 548, 17 HIER. epist. 120, 12 AVG. civ. 5, 11 p. 210. 13, 12 *al. sed* CIC. fin. 4, 25 ex animo constamus et -e. 5, 34 Tusc. 3, 1 *al.* AVG. civ. 7, 6. 8, 8). VARRO Men. 32 ling. 5, 59 *sq.* 9, 3. 29 frg. Lact. opif. 17. LVCR. 1, 122 quo neque permaneant animae neque -a nostra. 2, 950 materies ... vitalis animae nodos a -e solvit. 3, 118. 281 *al.* 440 -us quod vas quasi constitit eius (*animae.* 3, 554 *de animo*). 3, 1033 animam moribundo -e fudit. 5, 557 *sq.* SALL. Catil. 2, 8 quibus ... -us voluptati, anima oneri fuit. 61, 2 eum *locum* amissa anima -e tegebat. VERG. Aen. 6, 714 animae, quibus altera fato -a debentur. *cf.* 6, 721. 751 OV. met. 13, 488. 15, 156 *sq.* 456 *sq.* 840. trist. 3, 3, 59 utinam pereant animae cum -e nostrae. MANIL. 1, 759 animae dignataque numina caelo -bus resoluta suis. PHAEDR. app. 29, 2 dum vivebant -a, quorum ex reliquiis animam nos accepimus. SEN. Tro. 401 mors individua est, noxia -i nec parcens animae. dial. 1, 6, 9 epist. 108, 20 CVRT. 7, 7, 36. PETRON. 117. 132 alligata mutuo ambitu -a animarum quoque mixturam fecerant. PLIN. nat. 7, 174 animam relicto -e errare. 188. VAL. FL. 7, 277 hoc (*i. meum*) saeva -us de morte receptum, hanc animam sciat esse suam. SIL. 5, 110 quas ego (*sc. Flaminius*) tunc animas dextra, quae -a fudi (*sc. Gallorum*). 13, 559 STAT. Theb. 9, 264. 10, 750 sociûm coiisse animas et -e in uno *Capanei* stare omnes. QVINT. inst. 5, 14, 13 soluta -e anima. PS. QVINT. decl. 4, 16. IVV. 14, 16 animas servorum et -a nostra materiā constare putat paribusque elementis. TAC. Agr. 46 si ... non cum -e extinguuntur magnae animae. ann. 1, 17 denis in diem assibus animam et -us aestimari. 16, 34. HADR. carm. frg. 3 animula vagula blandula, hospes comesque -is. FLOR. epit. 4, 1, 12 FRONTO p. 233, 25 N. APVL. Plat. 1, 9. 13 esse animam -is dominam (AVG. civ. 10, 6 p. 410). 1, 18. met. 8, 8 *Charite* corruit -us et obnubilavit animam *al.* PS. APVL. Ascl. 6. CARM. epigr. 1207 terra tenet -us, nomen lapis atque animam aer. TERT. spect. 22 nat. 2, 5 anim. 5 *al.* resurr. 18 *al.* ITALA (Tert. scorp. 9) *et* VVLG. Matth. 10, 28 qui solum -us occidant, animam autem interficere non valeant. PORPH. Hor. carm. 2, 17, 5 amicitiam animam esse et duo -a. FILASTR. 97, 1 *al.* AVIEN. Arat. 11. 51 SERV. Aen. 6, 362. 724 SCHOL. Bob. Cic. Planc. 23 Sest. 47. VVLG. II Macc. 7, 37 animam et -us meum trado pro patriis legibus (14, 38). I Thess. 5, 23 AVG. civ. 7, 29 *saepius. in imag.* CLAVD. MAM. anim. 1 p. 21, 13 rationis animam spernunt et verborum -a diligunt (*cf.* p. 30, 3). -us et animus (*cf. p. 1001, 65*): TER. Ad. 957 nunc tu [mi] es germanus pariter [et] animo et -e. LVCIL. 638. 639 tam doloribus confectum -us animo obsistere. VARRO ling. 8, 15 ut aliae declinationes *nominum* ab animo, aliae a -e. RHET. Her. 2, 30, 48. 3, 6, 10 laus igitur potest esse rerum externarum, -is, animi (4, 31, 42 et in laudando et in laedendo in -e aut animo aut extraneis rebus dicere. CIC. inv. 2, 177 top. 89 de orat. 3, 115 part. 38 QVINT. inst. 3, 7, 12 CHAR. gramm. I 274, 4 DIOM. gramm. I 458, 34 *al*). RHET. Her. 4, 16, 23 cuius mulieris animus esset corruptus, eius -us castum esse non putaverunt. 4, 29, 39 solum mihi superest animus et -us. CIC. inv. 1, 35 *al.* top. 74. de orat. 1, 222 summum illud bonum in animone sit an in -e. 3, 24 tanquam ab animo -us, sic a sententiis verba seiungunt. orat. 44 Caecin. 42 Mil. 104 Rab. perd. 21. Arch. 30 statuas ... non animorum simulacra, sed -um. Phil. 7, 12 *al. saepe.* Tusc. 1, 42 -a nostra terreno principiorum genere confecta ardore animi concalescunt. 1, 52. 3, 15. 50 mihi summum in animo bonum videtur, illi (*Epicuro*) autem in -e, mihi in virtute, illi in voluptate. ac. 1, 19 *sq.* fin. 2, 33 4, 36. 5, 34 *sq.* div. 1, 63 cum ergo est somno sevocatus animus a societate et a contagione -is. rep. 3, 36 *sq.* Tim. 21. 44 parad. 16. Att. 2, 21, 3 deformatus -e, fractus animo *Pompeius.* carm. frg. 33, 2 quae -e exanclata atque animo pertuli (*sed Soph. Trach. 1047* χερσὶ καὶ νώτοισιν). LVCR. 2, 946 ictus ... omnes -is atque animi pergit confundere sensus. 3, 98 *sqq.* 5, 138 *sq.* CAES. civ. 1, 84, 4. BELL. Alex. 44, 1 vix -is viribus animum sequebatur. SALL. Catil. 1, 2 nostra omnis vis in animo et -e sita est: animi imperio, -is servitio magis utimur (*cf.* AVG. civ. 9, 9). 1, 5. 5, 1 fuit magna vi et animi et -is, sed ingenio malo pravoque. 11, 3 *al.* Iug. 2, 1 *v. p. 1001, 61.* 28, 5 hist. frg. 4, 21 NEP. Ages. 8, 1. AETNA 266 leves cruciant animos et -a causae. HOR. sat. 2, 2, 77 quin -us onustum hesternis vitiis (*i. cena*) animum quoque praegravat una. epist. 1, 6, 14 defixis oculis animoque et -e torpet. 1, 12, 13. 1, 17, 40 *onus* parvis animis et parvo -e maius. OV. am. 1, 10, 13 animum cum -e amavi. epist. 7, 5 et famam -usque animumque pudicum cum male perdiderim. met. 10, 351 cum -e non es passa nefas, animo ne concipe. 12, 365 tu tantum -e prodes, nos animo. 15, 317 fast. 5, 274 trist. 3, 2, 13. 3, 4, 56 sic tamen haec adsunt, ut quae contingere non est -e: sunt animo cuncta videnda meo. Pont. 2, 7, 71. LIV. 1, 4, 9 robore -bus animisque sumpto. 1, 9, 15. 1, 58, 7. 2, 20, 6 integris -bus animisque (27, 2, 8). 4, 30, 8 nec -a modo affecta tabo, sed animos quoque multiplex religio ... invasit. 4, 40, 3. 5, 6, 5 *al.* MANIL. 5, 61 *Orion* sollertes animos velocia -a finget atque agilem officio mentem *et* ... corda. VELL. 2, 23, 5 *Athenienses* animos extra moenia, -a necessitati servientes intra muros habebant. VAL. MAX. 5, 10 ext. 2. 6, 1, 1 *al.* PHAEDR. 3 prol. 13. SEN. Thy. 420 animus haeret ac retro cupit -us referre. dial. 7, 5, 4 deserto animo -i operam dare. 11, 11, 5. clem. 1, 5, 1 tu animus rei publicae tuae es, illa -us tuum (*in imag. cf.* 2, 2, 1). epist. 15, 2 maiore -is sarcina animus eliditur. 65, 16 -us hoc animi pondus ac poena est. 90, 19. 92, 1 *al.* PS. SEN. mon. 127 animum tamquam ducem cura, -us tamquam militem exerce. CVRT. 3, 6, 16. 7, 1, 20 dicimus causam liberis -bus animisque *al.* PETRON. 130 forsitan animus antecessit -is moram. 131 sine offensa -is animique. PLIN. nat. 35, 5. SIL. 16, 495 animique vigore -a agunt *pueri.* STAT. Theb. 6, 846. 7, 645 QVINT. inst. 3, 6, 25. 6, 3, 37 *al.* CARM. epigr. 850, 1 -is adque animi dírós sufferre labóres. IVV. 2, 139 nil animis in -a iuris natura indulget. 9, 19 TAC. Agr. 46 hist. 1, 31 *al.* PLIN. epist. 1, 12, 8. 1, 20, 3 *al.* FRONTO p. 5, 15 N. *al.* PAVL. dig. 41, 2, 41 quia non eo animo ingressus est, ut possideat, licet -e in fundo sit. VLP. dig. 21, 1, 4, 3 *al.* APVL. Socr. 15 p. 152. 23 p. 173 equum ipsum nudum et solum, -us eius et animum contemplamur. met. 4, 32 aegra -is, animi saucia. PS. APVL. Ascl. 8 hominem confirmat ex animi et -is, id est ex aeterna atque mortali natura. VOPISC. Tac. 5, 2. AMM. 25, 4, 10 -is munus a milite, ab imperatore vero animi poscitur. VVLG. II Macc. 15, 30 -e et animo mori ... paratus erat. AVG. civ. 4, 12 si mundi animus deus est eique animo mundus ut -us est, ut *mundus* sit unum animal constans ex animo et -e *al.* -us et caput: PLAVT. Poen. 343 CIC. Mil. 30 TIB. 1, 9, 22 OV. met. 11, 141 LIV. 5, 46, 5 CELS. 1, 3 PLIN. epist. 4, 22, 7. -us et consilium: LIV. 2, 19, 5. 28, 9, 13 itaque unum consulem pro utraque parte Italiae ... hinc consilium suum, hinc -us opposuisse. -us et cor: PLAVT. Cist. 551 iam horret

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

-us, cor salit. Mil. 617 at hoc me facinus miserum macerat meumque cor -usque cruciat. *cf.* 783. PACVV. trag. 276 lapit cor cura, aerumna -us conficit. AFRAN. com. 77 sollicito corde -us non potitur nunc quie. LVCIL. 189 CIC. Tusc. 2, 137. 139. APVL. apol. 52 neque enim gravius est -e quam corde collabi, pede potius quam mente corruere. GREG. M. moral. 1, 6. *cf. p. 940, 81. nota*: ITALA Phil. 4, 7 (Mar. Victorin. in Phil. p. 1230^A) custodiat corda vestra, item -a vestra in Iesu Christo (*sed gr.* νοήματα, *unde* VVLG. intellegentias). -us et ingenium: CIC. Tusc. 1, 79 quae (*similitudo*) etiam in ingeniis, non solum in -bus appareat. SALL. Catil. 2, 1 reges . . . divorsi pars ingenium, alii -us exercebant. 5, 1 *v. p. 1002, 41.* 6, 6. 8, 5 ingenium nemo sine -e exercebat. *cf.* or. Cottae 9 ingenio -is. NEP. Alc. 11, 3. HOR. sat. 1, 3, 34 ingenium ingens inculto latet hoc sub -e. PRIAP. 80, 6 *Tydeus* ingenio pugnax, -e parvus erat. OV. ars 2, 112 ingenii dotes -is adde bonis. MANIL. 2, 615 nec minus ingenio molli quam -e constans. SEN. contr. 3 praef. 9 suas. 7, 7. VAL. MAX. 1, 7 ext. 4 et ingenii agilitate et -is dotibus praestantiorem *filium.* SEN. dial. 6, 23, 2 nec umquam magnis ingeniis cara in -e mora est. COLVM. 6, 36, 2. QVINT. inst. 12, 10, 10 in oratione vero si species intueri velis, totidem paene reperias ingeniorum quot -um formas. TAC. Agr 3 APVL. Socr. 3 p. 123. *nota*: VELL. 1, 18, 1 ut -a gentis illius (*sc. Graecorum*) separata sint in alias civitates, ingenia vero solis Atheniensium muris clausa existimes. -us et mens: ENN. frg. var. 51 terra -us est, at mentis (*pro* mens) ignis est. CIC. Verr. 3, 74 versabat se in utramque partem non solum mente, verum etiam -e. Cluent. 146 ut -a nostra sine mente, sic civitas sine lege suis partibus . . . uti non potest (*cf.* QVINT. inst. 5, 11, 25). har. resp. 39 Sest. 47. Cato 36 nec vero -i solum subveniendum est, sed menti atque animo multo magis. nat. deor. 1, 25 si ipsa mens constare potest vacans -e. Tusc. 1, 80. LVCR. 3, 445 gigni pariter cum -e et una crescere sentimus pariterque senescere mentem. 3, 510. 920. VERG. Aen. 6, 727 mens (*i.* λόγος) agitat molem et magno se -e miscet. HOR. sat. 2, 2, 109 qui pluribus assuerit mentem -usque superbum. epist. 1, 8, 7 mente minus validus quam -e toto. PROP. 3, 5, 9 -a disponens mentem non vidit in arte *Prometheus, dum homines fingit.* OV. am. 3, 4, 5. epist. 14, 37 sanguis abit, mentemque calor -usque relinquit. 17, 30 quo non possum -e, mente feror. 18, 7 met. 13, 958. trist. 3, 8, 33 nec melius valeo quam -e mente. 4, 4, 72 qui duo -bus, mentibus unus erant (*Orestes et Pylades*). 4, 6, 43. 4, 10, 37 Ib. 115 Pont. 1, 5, 52. LIV. 1, 58, 9 mentem peccare, non -us. 28, 29, 3. MANIL. 3, 150 laudis amor, tacitae mentes et -a tarda mole valent. CELS. 3, 26 p. 117 *attonitorum* et -us et mens stupet. SEN. benef. 3, 20, 1 -a *servorum* obnoxia sunt et ascripta dominis, mens quidem sui iuris. epist. 71, 14 mens hebes et quae se -i addixerit. SIL. 13, 220 nec -e magno mens erat inferior. QVINT. inst. 1, 2, 6. 8 prooem. 20 *al.* IVV. 10, 356 orandum est, ut sit mens sana in -e sano. GELL. 4, 13, 4 PS. APVL. Ascl. 7 FLORENT. dig. 49, 15, 26. PANEG. 7, 17 magnis mentibus domicila -um digna metari. 12, 29. AMM. 18, 2, 12 mentis agilitate et -um. GREG. M. moral. 3, 57. -us et spiritus: CIC. Marcell. 28 *vita* -e et spiritu continetur. DOM. MARS. carm. frg. 1, 4 -bus geminis spiritus unus erat. HOR. sat. 2, 3, 310 -e maiorem . . . spiritum et incessum. PROP. 2, 29, 37. VAL. MAX. 4, 5, 6 quo *tempore* divinus spiritus mortali discernebatur a -e *Caesaris.* 5, 5, 3. 6, 3, 3 SEN. Thy. 906. epist. 101, 12 dum spiritus in -e fracto et inutili maneat. CVRT. 10, 6, 8 militarem sine duce turbam -us esse sine spiritu. PETRON. 141 TAC. ann. 16, 34. FLOR. epit. 3, 10, 21 -e armis spirituque terribilis. APVL. met. 6, 17. TERT. spect. 2 *homo* et -e et spiritu desciit a suo institutore. anim. 53 auriga -is spiritus. ITALA (Tert. adv. Marc. 5, 14) *et* VVLG. Rom. 8, 10 I Petr. 3, 18 *v. p. 1006, 38* PRISCILL. tract. 6, 95 HIER. epist. 62, 1. VVLG. I Cor. 5, 3 ego quidem absens -e, praesens autem spiritu. 7, 34. Iac. 2, 26 -us sine spiritu mortuum est. AVG. civ. 14, 15 *homo* mortuus spiritu volens et -e moriturus invitus. CARM. epigr. Corp. XIII 8371^b. CORP. XIV 497 -i et spiritu inconpa⟨ra⟩bili. INSCR. christ. Hisp. 65 sp(iritu)s astra petit, -us in urna iacet. -us et vita: ENN. scaen. 364. ann. 38 vires vitaque -us meum nunc deserit omne. PLAVT. Merc. 73 Rud. 220 CIC. Verr. 4, 23 ut ipse non solum vita, sed -e atque ore significat. Caecin. 42. 61 vim vitae aut -i afferre. p. red. ad Quir. 20 cum *C. Marius* -us ac vitam suam conservasset. Mil. 100 ego meum saepe -us et vitam obieci armis inimicorum tuorum. Pis. 16 meum -us atque omnium bonorum vitam. 27 cruentare -us suum leve est: maior haec est vitae . . . vulneratio. Sest. 76. 143 *Herculis* -e ambusto vitam eius et virtutem immortalitas excepisse dicatur. Phil. 13, 6. off. 1, 11 ut se vitam -usque tueatur. LVCR. 1, 810 amisso iam -e vita quoque omnis omnibus e nervis atque ossibus exsoluatur. 3, 119. VERG. Aen. 6, 292 tenues sine -e vitas . . . volitare. 10, 819 tum vita . . . concessit maesta ad manes -usque reliquit. HOR. sat. 2, 7, 67 dominoque furenti committes (*sc. adulter*) rem omnem et vitam et cum -e famam. LIV. 22, 59, 19 scio in discrimine esse vitam -usque meum. TAC. Germ. 19 sic unum accipiunt maritum quo modo unum -us unamque vitam. APVL. Plat. 2, 23. AVG. civ. 8, 6 p. 330 quidquid est, vel -us esse vel vitam meliusque aliquid vitam esse quam -us *eqs.* *nota*: PROP. 2, 34, 15 te socium vitae, te -is esse licebit. -us et voluntas: PVBLIL. V 11 voluntas impudicum, non -us facit.

b *speciatim*: *α de stupro, concubitu* (*cf. p. 1001, 30*): PLAVT. Amph. 108 usuramque eius (*Alcumenae*) -is cepit sibi *Iuppiter* (1135). 833 ut mi . . . nemo -us corpore contigit (TIB. 1, 8, 25 -us tetigisse nocet). 1016 quem propter *uxor* -us suom stupri compleverit. Amph. frg. 10 (16) quae me absente -us volgavit suom (Bacch. 863 quae -us publicat volgo suom. OV. met. 10, 240 sua . . . -a cum forma primae vulgasse feruntur *Propoetides.* LIV. 1, 4, 7. 39, 53, 3 ex vulgato -e genitum. SEN. Phaedr. 911 CVRT. 5, 1, 38. GELL. 7, 7, 5 -us in volgus dabat. *cf.* APVL. apol. 75 olim sollers suo, nunc coniugis -e vulgo meret). PLAVT. Asin. 512 lingua poscit, -us quaerit (*cf.* Cist. 563 tute tibi indigne dotem quaeras -e. Poen. 1140. CATO or. frg. 57, 1 qui palam -e pecuniam quaereret. LEX Iul. munic. [Corp. I 206] 122 LEX Iul. de vi [coll. Mos. 9, 2]. OV. am. 1, 10, 22 miseras iusso -e quaerit opes. LIV. 26, 33, 8 quae quondam quaestum -e fecisset. VAL. MAX. 2, 6, 15 procedentes ad quaestum dotes -is iniuriā contrahebant. 6, 1, 6. 10 TAC. ann. 2, 85 MAEC. dig. 36, 1, 5 *al.* VLP. dig. 23, 2, 43, 6 quaestum exercere. *adde*: SALL. Catil. 24, 3 sumptus stupro -is toleraverant. CORP. IV 1948 Lucilla ex -e lucrum faciebat). PLAVT. Mil. 785 quae sit quaestuosa, quae alat corpus -e. 997 quae huius (*militis*) cupiens -ist. Pseud. 66 compressiones artae amantum -um (*cf.* CIC. Tusc. 3, 46 -um complexum. APVL. carm. frg. 4 [apol. 9], 9 pro implexis sertis complexum -is redde). PLAVT. Pseud. 1265 ubi -a conduplicant *amantes.* RHET. Her 4, 16, 23 quae suum -us addixerit turpissimae cupiditati. CIC. nat. deor. 2, 128 et in mare et in femina commiscendorum -um mirae libidines (div. 1, 60 aut cum matre -us miscere aut cum quovis alio vel homine vel deo. PAVL. dig. 50, 16, 144 quae cum eo . . . -us misceat. *cf.* VERG. georg. 2, 327 omnes magnus alit magno commixtus -e fetus *Iuppiter*). CIC. nat. deor. 2, 146 -um lenocinia (*cf.* SEN. benef. 5, 7, 4 tam alieni -is leno male audit quam sui). CATVLL. 66, 80 non prius unanimis -a coniugibus tradite, *virgines.* 110, 8 quae sese toto -e prostituit (*cf.* SEN. contr. 1, 2, 14 uti -e prostituto. SEN. benef. 2, 21, 1 homo prostituti -is. *cf.* nat. 1, 16, 6). LVCR. 4, 1048 *sqq.* 5, 962 Venus in silvis iungebat -a amantum (CARM. epigr. 950, 8 Venus ut subito coniunxit -a amantum. OV. am. 3, 14, 9 ignoto meretrix -us iunctura Quiriti. epist. 9, 134 met. 9, 471. 10, 464. *cf.* LVCR. 4, 1193 quae complexa viri -us cum -e iungit. OV. am. 2, 8, 5 quis fuit inter nos sociati -is [*i. concubitus*] index. ARNOB. nat. 4, 21 copulatis -bus. *cf. p. 1016, 50*). RVT. LVP. 2, 6 muliebri ritu esse suo -e abusum (SVLP. SEV. chron. 2, 16, 3). VERG. georg. 4, 198 neque concubitu indulgent nec -a segnes in Venerem solvunt. HOR. sat. 1, 2, 135 haec ubi supposuit dextro -us mihi laevum. TIB. 1, 9, 73 -a foeda podagrā et senis amplexus culta puella fugit. LIV. 38, 24, 3 -i . . . vim fecit. 38, 24, 10 iniuriam -is (*cf. supra l. 14*). SEN. contr. exc. 6, 8 *virginis* violatum -us est (SIL. 17, 39 si nostrum nullo violatum est crimine -us. HYG. fab. 100 p. 93, 19). CVRT. 3, 11, 21 ne -bus quidem *feminarum* vis ac libido parcebat. 5, 6, 8 -bus et cultu feminarum abstinere. 6, 7, 2 obsequio uni sibi dediti -is vinctus (10, 1, 25). 10, 1, 3 -um ludibria. PETRON. 85 praedator -is *ephebi.* HOMER. 336 amplexu per mutua -a iuncto. TAC. Germ. 12 -e infames (ann. 1, 73). ann. 11, 29 duas paelices quarum is -i maxime insueverat. 12, 34 intemerata coniugum aut liberorum -a. 12, 65 decus pudorem -us, cuncta regno viliora habere *Agrippinam.* 14, 35. SVET. vita Ter. 27 quibus (*Scipioni et Laelio*) etiam -is gratia conciliatus existimatur *Terentius* (*cf.* Vit. 4). APVL. Plat. 2, 13 amatores -um. 2, 14. met. 9, 14 continuo stupro -us manciparat. PAVL. sent. 1, 13^a, 5 qui mores eius *servi* -usve corruperit (AMM. 31, 8, 6 liberorum -um corruptelis). VLP. dig. 3, 1, 1, 6 qui -e suo muliebria passus est. ARNOB. nat. 3, 8 per coitus et conubia -um. SERM. Arrian. frg. II 9 -us exteriorem a fornicatione conservat. AMM. 28, 4, 9 meritorii -is veterem lupam. HYG. fab. 93 p. 88, 14 -is copiam non fecit. HIER. epist. 75, 3 secreta -um voluptate amorem sui concilians. SVLP. SEV. chron. 1, 29, 3. *nota de testiculis*: HOR. sat. 1, 2, 43 dedit hic pro -e nummos (*sc. ne castraretur*). PHAEDR. 3, 11, 3 damnum . . . amissi -is (*in eunucho*).

β de qualitatibus -is: *i. q.* forma, facies -is (*cf.* APVL. met. 3, 19 *p. 1008, 34*): CIC. inv. 1, 49 imago est, demonstrans -um aut naturarum similitudinem. LVCR. 5, 879 nec . . . esse queunt duplici natura et -e bino ex alienigenis membris compacta. VERG. georg. 4, 413 mutato -e (CIRIS 198 humanos mutatae -is artus *Progne et Philomele.* 527 reddidit optatam mutato -e vitam fecitque in terris haliaeetos ales ut esset. OV. met. 1, 2 in nova . . . mutatas dicere formas -a. 1, 650. 7, 233. 9, 393 trist. 1, 1, 120. *cf.* COLVM. 6, 29, 4 annorum notae cum -e mutantur [= PELAGON. 1 VEG. mulom. 3, 5, 2]. *nota*: SALV. gub. 2, 19 cultu et -e mutatur *David*). VERG. Aen. 12, 472 *Iuturna* cuncta gerens, vocemque et -us et arma Metisci. HOR. sat. 1, 2, 90 ne -is optima Lyncei contemplere oculis (*ibid.* facies decora). PROP. 3, 17, 25 curvaque Tyrrhenos delphinum -a nautas . . . desiluisse. OV. met. 2, 663 in equam cognataque -a vertor (*i. parentis, Chironis.* 12, 581 in volucrem -us nati . . . versum. trist. 2, 64. 556 in facies -a versa novas. AMM. 30, 1, 17 HYG. astr. 2, 66 p. 55, 24 *al.*). OV. met. 11, 404 -us praeterque colorem omnia servavit *lupus in lapidem versus.* 14, 298 sociorum -a poscit *Vlixes a Circe.* STAT. silv. 2, 7, 78 qui -a prima transfigurat (*de poeta*). 4, 6, 21 locuturas (*i. simillimas*) mentito -e ceras edidici. Theb. 3, 486. ENNOD. opusc. 10, 9 *redemptor* innocui -us suscepit incendii (*sc. rubi ardentis*). *i. q.* valetudo -is: CIC. Att. 11, 22, 2 iam enim -e vix sustineo gravitatem huius caeli. epist. 9, 20, 3 inde -i

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

omne tempus datur. 16, 4, 4 omnia depone, -i servi. LVCR. 2, 37 nil nostro in -e gazae proficiunt. HOR. carm. 2, 14, 16 frustra per autumnos nocentem -bus metuemus austrum. OV. rem. 229 ut -us redimas (*i. sanitatem recuperes*). Ib. 141 abiit -usque colorque. trist. 4, 9, 36 nostroque a -e quantum auguror, accedunt tempora parva malis. SEN. contr. 1 praef. 17 rem inimicissimam -i (CELS. 1 pr. p. 2, 6). VAL. MAX. 5, 7 ext. 1 affectūs ... ad ultimam tabem -us eius redegerunt. CELS. 1, 1 cum autem *concubitus* frequens non numero sit, sed ratione aetatis et -is. SEN. epist. 84, 1 neglegentem -is. IVV. 13, 92 decernat, quodcumque volet, de -e nostro Isis. TAC. ann. 6, 46 ad internoscenda -i suo utilia vel noxia. 14, 6 medicamina vulneri et fomenta -i adhibet *al.* PLIN. epist. 1, 9, 4 -i vaco, cuius fulturis animus sustinetur. *i. q. vires, robur* -is: RHET. Her. 4, 49, 62 inibat in proelium -e tauri validissimi, impetu leonis acerrimi similis. CAES. civ. 1, 78, 1 *auxiliarium* erant et facultates ad parandum *frumentum* exiguae et -a insueta ad onera portanda. SALL. Catil. 5, 3 -us patiens inediae algoris vigiliae (OV. trist. 1, 5, 71 illi -us erat durum patiensque laborum. TAC. ann. 4, 1 laborum tolerans). VERG. Aen. 10, 344 fidens primaevo -e Clausus. OV. epist. 16, 253 apta magis Veneri, quam sunt tua (*sc. Paridis*) -a Marti. LIV. 10, 28, 4 Gallorum quidem etiam -a intolerantissima laboris atque aestus fluere (27, 48, 16). 27, 2, 8 *v. p. 1008, 74.* LVCAN. 4, 632 Herculeosque novo laxavit -e (robore *V*) nodos (*nota*: VAL. FL. 4, 283 iam ecce ruunt *Pollux et Amycus* ..., nova vis iterum, nova -a surgunt). TAC. hist. 2, 32 -a militum aut Italia sueta aut aestibus. IVST. praef. 1 prorsum magni et animi et -is (roboris *Madvig. fort. ad IVA pertinet*) aggressus. *i. q. actus, labor corporalis*: OV. am. 3, 8, 20 quaesitumst illi -e quidquid habet. VLP. dig. 50, 4, 4, 2 -i indicta obsequia (50, 5, 2, 7ª quae *munera* tantum -e implenda sunt. *cf.* LIV. 6, 8, 2 Camillum iam ad munera -is senectā invalidum). COD. Iust. 5, 62, 24 excusationem naviculariis tutelae ... tribuimus, ut in huiusmodi officiis minoribus sui tantum -is obligentur. 10, 35, 3 pr. non solum -bus, sed etiam substantiis laborantes. *cf.* 8, 17, 12, 2. *v. p. 1014, 75.* *i. q. pulchritudo* -is: VERG. Aen. 7, 650 *v. p. 1015, 60.* CIRIS 431. 435. OV. epist. 16, 123 non est tanta mihi fiducia -is. ars 1, 252 consule de facie -busque diem. 1, 384. 2, 144 (*ibid.* figura). 3, 771 modos a -e certos sumite. met. 5, 584 ego rusticā dote -is erubui (*sc. quod formosa dicebar*). SEN. epist. 119, 11 si familia aut -bus electa aut spectabilis cultu[s] est. VAL. FL. 6, 52 Iuppiter ... semifero ... captus -e. HOMER. 693 *non Achillem* intacta suo Briseis -e movit. STAT. silv. 2, 1, 156 manesque subivit *puer decorus* integer et nullo temeratus -a damno. PORPH. Hor. sat. 1, 2, 35 -is sui diligentissimus. HYG. astr. 2, 20 p. 60, 12 hanc ... Phrixi ... -e inductam in amorem incidisse. CARM. epigr. 1370, 6 (*a. 525*) te natura parens omni depincxerat arte, moribus ingenio -e mente fide. DAMAS. epigr. 61, 1 *al.* *i. q. voluptas* -is (*cf.* CIC. Tusc. 1, 75 cum a voluptate, id est a -e, ... sevocamus animum): CIC. leg. 1, 39 sibi autem indulgentes et -i *deservientes* (SEN. epist. 14, 1 multis enim serviet, qui -i servit. 92, 33 nemo liber est qui -i servit). CIC. Tusc. 1, 44 cum ... -is facilius inflammari soleamus ad omnes fere cupiditates eoque magis incendi *eqs.* nat. deor. 1, 111. SEN. contr. 2, 6 (14), 2 quidam summum bonum dixerunt voluptatem et omnia ad -us rettulerunt. SEN. dial. 2, 16, 1 *Epicurus* -i plurimum indulsit (epist. 8, 5 ut -i tantum indulgeatis, quantum bonae valetudini satis est). 7, 8, 2. 7, 11, 4 mollibus lenibusque fomentis totum lacessitur eorum (*Nomentani et Apicii*) -us. 9, 2, 12 sunt enim quaedam, quae -us quoque nostrum cum quodam dolore delectent. epist. 14, 2 propter -us vivere. AVG. civ. 8, 5 philosophi, qui corporalia naturae principia -i deditis mentibus opinati sunt. CLAVD. 22, 133 *luxuries* dedita semper -is arbitriis hebetat caligine sensus. *i. q. motus* -is: CIC. Catil. 1, 15 quot ego tuas petitiones ... parva quadam declinatione et, ut aiunt, -e effugi! VERG. Aen. 5, 438 stat ... immotus, -e tela modo atque oculis vigilantibus exit. 5, 445 ille ictum ... praevidit celerique elapsus -e cessit. CVRT. 6, 1, 4 alia tela clipeo excipiebat, -e alia vitabat. *i. q. amplitudo* -is: CIC. epist. 7, 26, 2 et vires et -us amisi (*cf.* LVCR. 1, 1039 privata cibo natura animantum diffluit amittens -us). OV. am. 1, 6, 6 longus amor tales -us tenuavit in usus aptaque subducto -e membra dedit. MANIL. 2, 94 ad lunae motum variant animalia -us. CELS. 7, 3 p. 266 cibi potionesque -i faciundo aptae (*cf.* PHAEDR. 3, 7, 5 quo cibo fecisti tantum -is?). SEN. epist. 2, 3 non prodest cibus nec -i accedit, qui statim sumptus emittitur (90, 22). 46, 1 levis mihi visus est *liber tuus*, cum est nec mei nec tui -is. COLVM. 8, 8, 12 hac quasi exercitatione -i nihil adiciunt. 8, 9, 3 -i detrahunt (*cf.* LVCR. 3, 119 uti detracto -e multo [*i. magna parte -is*] saepe tamen nobis in membris vita moretur). PLIN. nat. 23, 118 *al.* *v. p. 1011, 56 sqq.* STAT. Theb. 8, 577 solo -e mensus Tydea non timuit (*sc. quia parvus erat*). TAC. ann. 14, 8 quantum -us sinebat, vadere in mare. *nota* Germ. 20 in nos artus, in haec -a ... excrescunt (*i. in tam valida -a*). QVINT. inst. 2, 10, 5 numquam haec supra fidem ... themata iuvenibus tractare permittamus, ut expatientur et gaudeant materia et quasi in -us eant.

γ *i. q. venter, alvus*: LVCIL. 646 *v. p. 1000, 2.* HOR. epist. 1, 7, 31 vulpecula ... rursus ire foras pleno tendebat -e frustra (OV. rem. 401 pleno si -e sumes *gaudia*). CELS. 1 pr. p. 10, 1 si -us astrictum est, digerendum esse (5, 26, 34. 6, 6, 17. 7, 26, 5 PLIN. nat. 25, 77. 31, 98). 3, 6 p. 88 si -us profluet. 3, 12 p. 94 id quoque exonerato -e prodest (SEN. epist. 70, 20 secessit ad exonerandum -us). COLVM. 2, 14, 8 ea purgamenta, quae ipsi -bus edunt. PLIN. nat. 32, 47 -a clysteribus exinanita. *nota*: PLIN. nat. 26, 43 pessimum -um vas (*i. alvus*) instat ut creditor et saepius die appellat.

δ *i. q. caro*: CIC. nat. deor. 2, 139 *ossa* subiecta -i mirabiles commissuras habent et ad stabilitatem aptas ... et ad omnem -is actionem. OV. met. 1, 190 immedicabile -us ense recidendum est, ne pars sincera trahatur. 7, 291 adiectoque cavae supplentur -e rugae. SEN. contr. exc. 3, 3 malum cum ipso -e execetur. CELS. 7, 9 p. 284 neque enim creatur ibi -us, sed ex vicino adducitur. SEN. Thy. 771 -a (*i. frusta carnis*) an flammae magis gemuere. PLIN. nat. 11, 72 omnes *vespae* -e vescuntur, contra quam apes, quae nullum -us attingunt. QVINT. inst. 1 prooem. 24 *ossa* ut esse et astringi nervis suis debent, sic -e operienda sunt. *adde i. q. pinguedo*: PLIN. nat. 10, 139 aves et suopte -e unctas devorandi.

ε *de vita*: CIC. Tusc. 1, 44 cum -bus relictis ... aemulationum erimus expertes (APVL. Plat. 2, 23 cum -us relinquit *sapiens* [*opp.* dum vitam colit]). 1, 75 disiungamus nos a -bus, id est consuescamus mori. fin. 4, 26 quonam modo aut quo loco -us subito deseruerit. SIL. 10, 493 nondum compleret primaevi -is annos (*cf.* CORP. V 6739, 5 septies hic quinos transegit -is annos). APVL. Socr. 16 p. 154 qui (*daemones*) quondam in -e (*i. homines*) fuere (ITIN. [Silv.] 20, 13 qui adhuc in -e sunt [*i. vivunt, opp.* qui iam recesserant]. 23, 10 sive in -e sive extra -us fuero [FILASTR. 79, 7. 8 AVELL. p. 406, 11]. LVCIF. non parc. 17 p. 245, 6 si hodie fuissent in -bus. Athan. 1, 22 p. 104, 1 *al.* VVLG. II Cor. 5, 6 dum sumus in -e, peregrinamur a domino [ἐνδημοῦντες ἐν τῷ σώματι ἐκδημοῦμεν]. AVELL. p. 24, 17 CORP. V 6257, 1. 7. INSCR. christ. Hisp. 86, 4 ter denis fuit annis vegetans in -e mundo. *et saepius. cf.* FILASTR. 124, 2 in hoc -e quae gessit. RVFIN. hist. mon. prol. qui non viderunt eos *monachos* in -e. AVG. civ. 20, 15 p. 441 quos hic inveniet Christus in -e constitutos [*ibid.* in homine vivente atque in hoc -e constituto. 22, 9 p. 582]. 20, 20 p. 454 quos in -e inventurus est Christus. AVELL. p. 110, 12 etiam nunc in -e siti. *nota*: PAVL. NOL. carm. 19, 285 paucis quos -e viveret annis). ITALA II Cor. 5, 1 (Ps. Cypr. epist. 4 p. 277, 5) si terrena domus nostra huius -is resolvatur (τοῦ σκήνους, VVLG. huius habitationis). I Petr. 3, 18 (Filastr. 92, 5) mortuus quidem est -e (σαρκί, VVLG. carne), vivificatus autem spiritu. *cf.* HIER. epist. 84, 5 -us ponunt *haeretici in confessione fidei*, non carnem (*sc. resurrecturam*), ut orthodoxus -us audiens carnem putet, haereticum spiritum recognoscat. ITIN. Anton. Plac. rec. A 10 ubi Moyses de -e exivit (FILASTR. 119, 1 cum exiret de -e Moses. CORP. III 9551 exiit de -e. INSCR. christ. Rossi I 572 *a. 407* exsivi ... de -e. *cf.* 512 *a. 402.* CORP. XIII 2484 ad veram remeans e curpure vita⟨m⟩. *cf.* FILASTR. 26, 5 post -is exitum. INSCR. christ. Rossi I 282 *a. 379* abso⟨lutus⟩ de -e idibus Iul. ITIN. Anton. Plac. rec. A 17 in qua et de -e sublatam fuisse *Mariam*).

c -us **statuarum,** *in picturis*: CIC. epist. 1, 9, 15. 5, 12, 7 -is simulacra. PROP. 4, 2, 1 quid mirare meas tot in uno -e formas (*sc. Vertumni*). OV. met. 10, 516 qualia namque -a nudorum tabula pinguntur Amorum. PLIN. nat. 34, 58 et ipse *Myron* -um tenus curiosus, animi sensus non expressisse. 34, 65 capita minora faciendo quam antiqui, -a graciliora siccioraque (*de Lysippo*). 35, 67 -a enim pingere et mediă rerum est quidem magni operis, sed in quo multi gloriam tulerint; extrema -um facere *eqs.* 35, 68 minor ... in mediis -bus *Parrhasius*. QVINT. inst. 5, 12, 21. 8, 5, 26.

d *in* **imagine** *et* **comparatione** *de rebus personatis*: RHET. Her. 4, 45, 58 quod hic locus non est a tota causa separatus sicuti membrum aliquod, sed tamquam sanguis perfusus est per totum -us orationis (*cf.* CIC. de orat. 2, 325 conexum autem ita sit principium consequenti orationi, ut ... cohaerens cum omni -e membrum esse videatur. 3, 96. orat. 126 αὔξησις aequaliter toto -e orationis fusa esse debet. *cf. p. 1020, 42 sq.*). CIC. inv. 2, 168 ut in re publica quaedam sunt, quae, ut sic dicam, ad -us pertinent civitatis (*cf.* Mur. 51 duo -a esse rei publicae, unum debile, infirmo capite; alterum firmum sine capite *eqs.* [*cf. p. 1023, 38*]. Phil. 8, 15 in -e ... id uri secarique patimur, ut membrum aliquod potius quam totum -us intereat: sic in re publica, ut totum salvum sit, quidquid est pestiferum, amputetur. off. 1, 85 ut totum -us rei p. curent. 3, 32. VAL. MAX. 8, 9, 1 a capite *rei p.* cetera parte -is pestifera seditione divisa. SEN. dial. 5, 18, 2 indigna res p., quae in -us suum pariter et hostium et vindicum gladios reciperet. TAC. ann. 1, 12 unum esse rei p. -us atque unius animo regendum. *cf.* VERG. Aen. 11, 313 regni *p. 1015, 24* [CLAVD. 22, 202 te sospite fas est vexatum laceri -us iuvenescere regni]. TAC. hist. 1, 16 immensum imperii -us [FLOR. epit. 4, 3, 5 *al. cf.* OV. trist. 2, 232 ut in tanto, quantum non extitit umquam, -e pars nulla est quae labet imperii]. FLOR. epit. 1, 1, 9 *v. p. 1021, 70*). CIC. nat. deor. 1, 26 cingatur igitur *mens quasi animal* -e externo. carm. frg. 3 (de consul.) 25 cum se gravido tremefecit -e tellus. OV. met. 1, 393 magna parens (*in oraculo*) terra est, lapides in -e terrae ossa reor dici. NVX 171 -a praebemus (*sc. vulneribus*). LIV. 5, 46, 5 sed -i valido caput deerat. 24, 29, 3 ceterum levaverunt modo in praesentia velut -us aegrum, quo mox in graviorem morbum recideret. *cf.* 30, 44, 8. MANIL. 2, 753

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

tu cum perceptis steterit fiducia membris, sic totum -us facili ratione notetur. 3, 51 cum *natura* ... diversa membra ordinibus certis sociaret -us in unum. VITR. 1, 1, 12 encyclios enim disciplina uti -us unum ex his membris est composita. SEN. contr. 7 praef. 2 nullum habile membrum, si -i par est. SEN. epist. 89, 1 dividi philosophiam et ingens -us eius in membra disponi (*cf.* APVL. Plat. 1, 3). 95, 52 membra sumus -is magni. CVRT. 10, 9, 2 (*de regno Macedonum post Alexandri mortem*) cum pluribus -us, quam capiebat, ⟨capitibus⟩ onerassent, cetera membra deficere coeperunt. LVCAN. 7, 293 spectare ... sparsumque senatus -us. SIL. 12, 318 -e sic toto ac membris Roma omnibus usa ... tollebat ad aethera vultus. STAT. Ach. 1, 458 tunc sparsa ac dissona moles (*Graeciae*) in -us vultumque coit et rege sub uno deposita est. QVINT. inst. 7, 10, 16 -us sit, non membra. 9, 4, 123. TERT. adv. Prax. 8 p. 238, 12 sermo autem spiritu structus est et, ut ita dixerim, sermonis -us est spiritus. AMBR. spir. 1, 6, 76 ut per aquam moriatur -us peccati, quae quasi quodam tumulo -us includit. MACR. sat. 1 praef. 3 variarum rerum disparilitas ... ita in quoddam digesta -us est, ut quae indistincte ... adnotaveramus, in ordinem instar membrorum cohaerentia convenerint. PHOEBAD. c. Arrian. 2 incipientes ... ab ipso capite perfidiae ac deinceps per totum -us decurrentes. INSCR. christ. Rossi II p. 130 n. 15, 5 sanasti patriae laceratum scismate -us, restituens propriis membra revulsa locis. *de ecclesia corpore Christi v. p. 1022, 56.*

2 ***bestiarum*** (*cf. p. 1017, 58*): ENN. scaen. 114 *apri.* CATO agr. 103 ita boves et -e curatiores erunt. VARRO rust. 2, 1, 14 sues procero -e, capitibus ut sint parvo. 2, 8, 6 hinnus ... minor quam mulus -e *al.* CIC. nat. deor. 2, 123 elephanti (BELL. Afr. 72, 4 CVRT. 8, 9, 29. 8, 13, 6 *al. cf.* LVCR. 5, 1302 boves lucas turrito -e). 2, 126 caprarum. 2, 161 beluarum. CATVLL. 64, 110 sic domito saevum prostravit -e Theseus (*sc. Minotaurum*). LVCR. 1, 590 variae volucres ut ... ostendant maculas generales -e inesse. 3, 658 micanti serpentis cauda procero -e (5, 33 immani -e serpens. VERG. Aen. 5, 276. CVLEX 164 immanis vario maculatus -e serpens. 180. HOR. carm. 3, 4, 61 non hydra secto -e firmior ... crevit. OV. met. 3, 33 SEN. Med. 686 HIL. trin. 6, 7). LVCR. 4, 422 stantis equi -us (GRATT. 500 sunt quos imbellia fallant -a *equorum.* TAC. Agr. 36). 4, 714 gallorum. 5, 789 quadripedum membris et -e pennipotentum. 5, 901 -a fulva leonum. VERG. georg. 3, 69 quarum *iuvencarum* mutari -a malis. 3, 205. 251. 444 *ovium.* 3, 448. 472 nec singula morbi -a corripiunt. 4, 95 ut binae regum facies, ita -a plebis (*de apibus. cf.* PHAEDR. 3, 13, 6). OV. hal. 31 scopulis crinali -e signis polypus haeret *al.* SEN. Med. 61 nivei femina -is (*i. vacca*). dial. 1, 6, 8 -a opima taurorum. nat. 3, 19, 2 *piscium.* COLVM. 2, 3, 1. 5, 9, 11 *et saepius, nota* 6, 17, 5 mus perniciem, quam intulit, suo -e luit (*sc. necatus conteritur pro medicamine*). PLIN. nat. 2, 109 concharum omnium -a augeri ac rursus minui. 8, 75 *al., nota* nat. 11, 120 -us parientibus *animalibus* (*i. quae corpora iam perfecta edunt*). SIL. 5, 148 virgato -e tigrim. TAC. Germ. 46 ferarum. SOL. 52, 39 monoceros ... equino -e (PLIN. nat. 8, 76 equo similem). *nota:* APVL. apol. 12 *Venerem vulgariam* vi immodica trucique perculsorum animalium serva -a complexu vincientem. *de sideribus*: VARRO Men. 203 candens -e Taurus trivio lumine Lunae. CIC. nat. deor. 2, 108 reliquum autem -us Draconis totis noctibus cernimus. 2, 114 *Hydrae* longe -us est fusum. Arat. 21 defixus -e Perseus. 51. 54 fortis Equi propter pinnati -is alam. 59 -e semifero magno Capricornus in orbe. 78. 81 *et saepe.* 143 squamoso -e Pisces. MANIL. 1, 332. 2, 170 ex diverso commissis -e membris ut Capricornus. 2, 240 Capricornus -e mixto. 2, 580. 663 duo Centauri licet uno -a textu. 2, 715 ipsa suo retinent primas in -e partes sidera. 3, 230 in bifero Centauri -e. VITR. 9, 5, 1. GERM. 681 Canis abscondit totius -is ignes. AVIEN. Arat. 546 *al.* HYG. astr. 4, 5 p. 104, 18 *al.*

iuncturae: epitheta (*cf. p. 1014, 41. 81*): *de valetudine*: aegrum: VARRO rust. 2, 2, 8 CIC. p. red. ad Quir. 4. or. frg. B 12 infirmo -e atque aegro. fin. 5, 47 si autem aegrum -us est aut dolet aut caret viribus. Tusc. 3, 22. 23. VERG. Aen. 3, 141 aegra trahebant -a. LIV. 1, 31, 7 VITR. 1, 2, 7 *al.* aegrotus: HOR. epist. 1, 2, 48. affectum: LIV. 9, 3, 5. 22, 8, 3 (*opp.* validum). PLIN. nat. 31, 131. alsium: LVCR. 5, 1015. debile: LVCR. 4, 951. defectum: TAC. ann. 4, 29. firmum: ENN. ann. 450 CIC. epist. 11, 27, 1. infirmum: CIC. Brut. 236 Cato 15 Tusc. 5, 3 LVCR. 3, 448 SALL. Catil. 6, 6 OV. epist. 19, 241 LIV. 25, 26, 15 CELS. 2, 12. grave: HOR. epod. 2, 58 gravi malvae salubres -i. illaesum: TAC. ann. 6, 26. infestum: FEST. p. 270. integrum: CIC. Tusc. 2, 54. FEST. p. 293 quod omnes eae *hostiae* solidi integrique sint -is. CELS. 1, 2 SEN. dial. 1, 5, 3. languidum: VARRO Men. 139 SEN. epist. 66, 24. prosperum: SEN. epist. 92, 19. putre: SEN. contr. exc. 6, 6. salubre: SALL. Iug. 17, 6 LIV. 1, 31, 5. 3, 8, 1 COLVM. 6, 4, 1 MART. 10, 47, 6 TAC. dial. 12 hist. 5, 6. sanum: CELS. 1 prooem. p. 1, 3 (*opp.* aegrum). saucium: PROP. 3, 3, 46. semanimum: LVCR. 6, 1268 languida semanimo cum -e membra. SALL. hist. frg. 3, 98 C 7. valens: VITR. 1, 6, 3. 8, 4, 1. validum: TAC. ann. 2, 14. 6, 21. invalidum: OV. epist. 20, 207 TAC. hist. 1, 31. vitiosum: VITR. 1, 6, 3 CELS. 5, 26, 34. vividum: PLIN. epist. 3, 1, 10 agile et vividum -us. *de forma, colore, cultu, habitu*: aequale: DARES 13. album: PLAVT. Capt. 647 HOR. carm. 2, 2, 15 (PORPH. 'pro pallido'). DARES 13. anile: OV. am. 1, 8, 14. aquilum: PLAVT. Poen. 1112 *cf.* Rud. 421. aquilinum: DARES 12. 13. calidum: VARRO rust. 2, 1, 22. candidum: PLAVT. Vid. 35 OV. ars 1, 728. LIV. 38, 21, 9 sunt fusa et candida -a *Gallorum.* APVL. met. 10, 31 DARES 13. cicatricosum: SEN. dial. 11, 2, 2. corneum: PLIN. nat. 31, 103 utique cornea videmus -a piscatorum. cultum: LVCR. 4, 1281 munde -e culto. incultum: CIC. leg. agr. 2, 13 HOR. sat. 1, 3, 34. decorum: QVINT. inst. 5, 12, 21 TAC. ann. 2, 73. 6, 1. 15, 72. delicatum: PLIN. epist. 3, 7, 9 delicato magis -e quam infirmo. CORP. X 2804 hoc est puella, quam delicato -i rure morari destinas. NICET. p. 58, 15 -is corporibus. detortum: TAC. ann. 15, 34. durum: LVCIL. 174 SEN. nat. 5, 18, 8 TAC. Germ. 30. *cf. infra l. 78.* egregium: HOR. sat. 1, 6, 67 OV. trist. 5, 13, 14 IVV. 10, 296. expeditum: VAL. MAX. 2, 3, 3. foedum: OV. Ib. 222. foetidum: SVET. Nero 51. formosum: SEN. Phaedr. 772. glabrum: PELAGON. 176. hirtum: PLIN. nat. 7, 24. honestum: DARES 13. impurum: CIC. Sest. 117. insigne: TAC. ann. 11, 36. iuvenale: VERG. Aen. 5, 475. 12, 221 OV. met. 2, 150. *cf. p. 1016, 72.* lĕve: VARRO rust. 2, 3, 2 LIV. 28, 20, 3. luculentum: ARNOB. nat. 5, 21 (*i. speciosum*). maculosum: SVET. Aug. 80 Nero 51 SCHOL. Bob. Cic. Sest. 135. nitidum: LYGD. 4, 36. niveum: OV. am. 3, 2, 42 LYGD. 4, 30 SEN. Med. 61. nudum: CIC. Sest. 24. CAES. Gall. 1, 25, 4 nudo -e pugnare. OV. fast. 4, 148. Pont. 3, 1, 12 messorum nuda -a. EPICED. Drusi 280. LIV. 5, 45, 3 nuda -a et soluta somno. 35, 35, 19 TAC. hist. 2, 22 *al.* prodigiosum: QVINT. inst. 1, 1, 2 prodigiosa -a et monstris insignia. 2, 5, 11. 8, 3, 84 *Cyclopis.* pulchrum: LVCR. 5, 1116. VERG. Aen. 5, 344 gratior et pulchro veniens in -e virtus. DARES 13. rectum: QVINT. inst. 2, 13, 9 recti quidem -is vel minima gratia est. rotundum: DARES 13. rugosum: PAVL. FEST. p. 41 Cossi ab antiquis dicebantur natura rugosi -is homines. senectum: SALL. hist. frg. 4, 21 quibus senecto -e animus militaris erat. senile: CIC. Sest. 50 CELS. 2, 8 PLIN. nat. 34, 174 TAC. ann. 1, 63 VICT. VIT. 3, 43. *cf.* PERS. 2, 41 poscis opem nervis -usque fidele senectae. siccum: CATVLL. 23, 12 -a sicciora cornu aut siquid magis aridum est. CELS. 1 prooem. p. 9, 21. speciosum: QVINT. inst. 5, 12, 21. trigeminum: APVL. met. 3, 19 trigemino -i Geryonis vel triplici formae Cerberi. truncum: LIV. 41, 9, 5 puerum trunci -is in agro Romano natum. LVCAN. 3, 760 (*i. lacerum*). SIL. 10, 393 trunca atque aegra metu ... -a debilibus nituntur sistere membris. IVV. 13, 178 TAC. ann. 14, 17. *cf.* 1, 17. virgineum: OV. fast. 5, 156 virgineo nullum -e passa virum. CORP. VI 11731 quorum -a virginia hic condita sunt. virile: SEN. epist. 95, 20. *de moribus*: castum: RHET. Her. 4, 16, 23. CIC. leg. 2, 24 ut casta -a adhibeantur *ad deos.* CARM. epigr. 959, 9 -e casto coniunxs. SEN. Phaedr. 704 epist. 108, 14 INSCR. christ. Leblant 31 (*a. 506*). pigrum: STAT. Theb. 10, 108. *de magnitudine, viribus*: amplum: VARRO rust. 2, 2, 3. 2, 6, 2. 2, 7, 4. PAVL. FEST. p. 124 -is amplissimi. arduum: PLIN. paneg. 61, 2 ut -a quamlibet ardua et excelsa proceribus admota decrescant. breve: VITR. 6, 1, 3. compactum: PLIN. epist. 7, 24, 1 *Vmmidia* ultra matronalem modum compacto -e et robusto. bene constitutum: CIC. fin. 2, 92 cum -us bene constitutum sit et sit exploratum ita futurum (Tusc. 2, 17). contractum: MART. CAP. 4, 329 ipsa autem femina contractioris videbatur -is habitusque furvi. bene costatum: VARRO rust. 2, 5, 8. deductum: DARES 12. effetum: CIC. Cato 29. exiguum: HOR. epist. 1, 20, 24. ferreum: LIV. 39, 40, 11 *Cato* in patientia laboris et periculi ferrei prope -is animique. fessum (*cf. p. 1016, 46*): TIB. 3, 10, 10 SVLPICIA Tib. 3, 17, 2. lassum: OV. epist. 13, 148 rem. 414 EPIST. Sapph. 50. fortis: VITR. 9 praef. 1. fragile: CIC. rep. 6, 26 Cato 65. LIV. 28, 28, 11 fragili huic et mortali -i. *cf.* SEN. suas. 6, 6 -us fragilitatis caducae. fusum: LIV. 38, 21, 9 (*i. carnosum*). gracile: TVRPIL. com. 13 OV. Pont. 1, 10, 21 SVET. vita Ter. p. 33. grande: OV. fast. 1, 553. grave: CIC. Caecin. 27 non tam auctoritate gravi quam -e. ignavum: OV. Pont. 1, 5, 5. imbecillum: VITR. 1, 4, 4 SEN. dial. 6, 11, 3. imbelle: SEN. nat. 2, 59, 4. immane: VITR. 6, 1, 3. immensum: SEN. nat. 7, 1, 2 TAC. hist. 5, 18. infatigabile: VAL. MAX. 4, 6 ext. 2. ingens: SALL. hist. frg. 2, 77 VERG. Aen. 10, 445 LIV. 26, 5, 16. magnum: CATVLL. 86, 4 NEP. Dat. 3, 1 TAC. Germ. 4. *nota in proverbio*: SEN. Ag. 97 feriunt celsos fulmina colles, -a morbis maiora patent. mirificum: BELL. Afr. 40, 5. molle: LIV. 34, 47, 5. 38, 17, 7 CELS. 2, 1. PLIN. nat. 25, 61 mollis ac feminei -is animive. obesus: PAVL. FEST. p. 62 nos corpulentum dicimus -is obesi hominem. PLIN. nat. 24, 46. pingue: OV. Pont. 1, 4, 51 amplectique meis -us non pingue lacertis (*ibid.* gracile). procerum: LIV. 38, 17, 3 TAC. ann. 15, 48 CALP. ecl. 1, 27. prolixum: SVET. Claud. 30. puerile: SEN. Oed. 859. recens: LIV. 27, 2, 8 proelium ex iam segni repente exarsit recentibus animis -busque. robustus: AETNA 209 CELS. 3, 18 QVINT. inst. 5, 10, 82. solidum: TER. Eun. 318 color verus, -us solidum et suci plenum. LVCIL. 859. SEN. contr. 1 praef. 16 -us *Latroni* erat et natura solidum et multa exercitatione duratum. spatiosum: OV. met. 3, 56. sufflatum: VARRO frg. Non. p. 395. tenerum: AFRAN. com. 380 LVCIL. 174 LVCR. 3, 447. 765 OV. met. 4, 345 CELS. 2, 1 p. 31. 2, 7 p. 39 PLIN. nat. 34, 174. tremulum: CATVLL. 64, 307. vastum: PHAEDR. 1, 5, 5 cervum vasti -is. app. 8, 1 miles. CELS. 3, 19. 8, 15 CVRT. 4, 13, 5. *de substantia, qualitate, origine*: aëreum: HIER. epist. 124, 1, 4 daemones ... aereo -e esse vestitos. aethereum: AVG.

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

fid. et symb. 10, 24. facticium: Tert. spect. 18 nec *placet tibi* cura facticii -is (*i. saginatio athletarum*), ut plasticum dei supergressa. humanum: Cic. nat. deor. 1,78 *Triton* natantibus invehens beluis adiunctis humano -i. div. 1,67 deus inclusus -e humano iam, non Cassandra loquitur. Tusc. 1,72 Cato 77. Lvcr. 3,760 animas hominum ... in -a semper ire humana. Sall. Catil. 22,1. Ov. met. 11,143 vis aurea ... humano de -e *Midae* cessit in amnem *Pactolum.* 15, 167. Liv. 23, 5, 12 vesci -bus humanis. 30, 30, 20. Flor. epit. 2, 4, 1 Gallis ... -a plus quam humana erant. luteum: Avg. civ. 11,23 p. 493. terrenum: Qvint. inst. 12, 2, 21 nec voluptatibus terreni -is serviendum. Arnob. nat. 2,37 *homines credantur* terreni esse -is inquilini. Avg. civ. 5,7. 8,22. 11,23. 13,17 (*ibid.* terrestria. 13,23 -us quod de terra factum est. *cf. p. 1023,62. 1025,15*). virile: Vitr. 4,1,6 virilis -is proportio. *nota*: Flor. epit. 2,4,2 Alpina -a umenti caelo educata *Gallorum* habent quiddam simile nivibus suis. *de condicione, statu*: animale: Lvcr. 2,728 intervalla ... quae non animalia solum -a seiungunt, sed terras ac mare totum secernunt. Avg. civ. 13,23 (*opp.* spiritale). exanimum: Lvcr. 3,714. inane: Ov. Pont. 1,10,22 (*i. eius qui nihil edit*). insipiens: Cic. Cato 80 nec vero tum animum esse insipientem, cum ex insipienti -e evasisset. mortalis: Cic. div. 1,47 Tim. 46 Cato 80 Lvcr. 5,6. Ov. Pont. 4,13,26 patris Augusti docui mortale fuisse -us, in aetherias numen abisse domos. Liv. 36,30,3 Val. Max. 1,8,9. *cf. p. 1016, 58. adde*: Vvlg. Rom. 7,24 quis me liberabit de -e mortis huius? rude: Ov. ars 2,474 rude -us erat (*genus humanum priscum*). sacrum: Sen. contr. 1,2,18 *sacerdotis.* sanctissimum: Cic. p. red. in sen. 7. tenebrosum: Arnob. nat. 2,37 *animae* tenebrosis ... -bus involutae. vivum: Cic. phil. frg. V 95 *captivorum* -a viva cum mortuis adversa adversis accommodata quam aptissime colligabantur (*cf. p. 1000, 76*). Tusc. 1,21. Lvcr. 2,153 permixtaque viva sepultis -a. 2,206 viva graves elidunt -a trunci. 2,703. 879 omnes natura cibos in -a viva vertit. 6,102. Verg. Aen. 6,391 -a viva nefas Stygia vectare carina. *nota*: caecum *p. 1013, 81.*

substantiva: *de valetudine, doloribus, morbis*: aegritudo: Vlp. dig. 50,9,1. aegrotatio: Cic. Tusc. 3,4 quod minus noceant animi aegrotationes quam -is. affectio: Cic. Tusc. 5,27 firma -is affectione (off. 3,117 constitutione). fin. 5,36 moderati aequabilesque habitus, affectiones ususque -is apti esse ad naturam videntur. ardor: Ov. epist. 20,44 immodicus pariter -is ardor adest. collectio: Plin. nat. 35,176 discutit *sulpur* collectiones -um. collisio: Vvlg. II Macc. 9,7 gravi -is collisione membra vexari. corruptio: Cic. Tusc. 4,28 morbum appellant totius -is corruptionem. cruciatus: Cic. Cluent. 32 Catil. 4,10 Arch. 14 fin. 5,77 Sall. Iug. 24,10 Pavl. Fest. p. 8 Sen. suas. 6,10 Vlp. dig. 4,6,3. damnum: Sen. suas. 7,3. debilitas: Val. Max. 1,7,4 Vlp. dig. 50,5,2,7ª. difficultas: Cels. 2,2. dolor: Cic. Verr. 6,112 Catil. 4,8 har. resp. 39 fin. 1,41 Tusc. 2,16 epist. 7,1,1 *et saepius.* Lvcr. 4,1080. duritia: Plin. nat. 28,234 duritias -um omnes mollit optime adips. fluctuatio: Sen. dial. 4,35,3 tum artus trepidi, inquietae manus, totius -is fluctuatio. fricatio: Plin. nat. 26,13. gravitas: Sen. contr. 9,4(27),9 patrem sopitum et subita -is gravitate collapsum. illuvies: Pacvv. trag. 20ª Sen. dial. 5,17,3. imbecillitas: Cic. Att. 11,6,4 Val. Max. 9,15,2 Cels. 2,14 Vlp. dig. 50,5,2,7 Mod. dig. 50,16,101,2. integritas: Cic. fin. 2,34. 5,40. 84. labes: Lvcr. 5,930. languor: Cic. div. 2,128. 139 Cels. 1,1 Plin. nat. 7,30. macies: Plin. nat. 31,66. mala: Plin. nat. 20,93 compescere mala -is quae serpant; nomas vocant. marcor: Sen. epist. 104,6. medicina: Cic. Tusc. 3,5 Plin. nat. 22,111. miseria: Cic. Att. 11,25,1 iis erroribus et miseriis et animi et -is. molestia: Cic. Att. 11,5,3. morbus: Cic. Cluent. 57 Mur. 86 fin. 1,59 Tusc. 3,5 *al.* Lvcr. 3,463. 824 Plin. nat. 7,149 Tac. hist. 2,99 *al.* noxa: Sen. epist. 9,19 quae per medios ignes sine noxa -um transeant *animalia.* periculum: Avg. civ. 1,18 p. 30. perturbatio: Cic. or. frg. A VI 4. *cf.* fin. 3,35. pruritus: Plin. nat. 28,122. rigor: Plin. nat. 31,120. salubritas: Tac. ann. 2,33. salus: Sen. epist. 114,24. sanitas: Apvl. Plat. 2,11. 12 Labeo dig. 28,1,2 Vlp. dig. 21,1,1,7 *al.* scabies: Sen. dial. 9,2,11. sinceritas: Val. Max. 2,6,8 cum summa et animi et -is sinceritate. valetudo: Cic. inv. 2,177 Tusc. 4,29 Sen. epist. 10,4 Tac. ann. 3,35 Pavl. sent. 3,4ª,11 Tryph. dig. 27,1,45,4 *al.* vexatio: Cic. Tusc. 4,18 afflictatio *est* aegritudo cum vexatione -is. Cvrt. 7,9,13 Call. dig. 50,6,6 pr. vulnus: Cic. Caecin. 43 p. red. in sen. 30 har. resp. 39 Caes. civ. 2,31,6. *de vestimento*: fomentum: Sen. epist. 90,18 tecta tegimentaque et fomenta -um et cibi. munimentum: Cvrt. 4,13,25 munimento -is sumpto (*ibid.* thorace). tegimentum: Cic. nat. deor. 2,150 Liv. 1,43,2 Sen. dial. 3,11,3. 6,25,1. tutela: Plin. nat. 8,187 ut boves victum hominum excolunt, ita -um tutela pecori debetur. velamentum: Cvrt. 5,1,38. 7,5,36.

de moribus: castimonia: Cic. leg. 2,24. facilitas: Sen. epist. 11,5 naturali in hoc (*sc. rubendum*) facilitate -is pronos. mollitia: Tac. ann. 11,2. 15,24. probra -is: Tac. ann. 6,24 (*i. impudicitia*). *de habitu, forma, cultu*: candor: Plavt. Men. 181 satin ut occaecatus⟨t⟩ *sol* prae huius -is candoribus. Liv. 38,21,9. *cf.* Rhet. Her. 4,33,44 -e niveum candorem ... assequebatur. color: Vitr. 8,6,11 Scrib. Larg. 125. cultus: Cic. nat. deor. 1,94 omnis cultus et curatio -is erit eadem adhibenda deo, quae adhibetur homini. off. 1,106. Lael. 49 vestitu cultuque -is. Caes. Gall. 6,24,4 Sall. Catil. 48,2 hist. frg. 3,18 Ov. am. 1,8,26 Manil. 5,516 Sen. benef. 1,10,2 epist. 114,9 *al.* cura: Ov. Pont. 3,1,142 Sen. dial. 4,18,1. Svet. Iul. 45 circa -is curam morosior. Qvint. inst. 1,12,7 *al.* curatio: Cic. *v. p. 1009,83* Liv. 33,2,8 Cels. 1,2. curatura: Avg. civ. 22,12 p. 589. deformatio: Cic. phil. frg. V 81. deformitas: Cic. off. 3,105. Vell. 2,69,4 in quo deformitas -is cum turpitudine certabat ingenii. dehonestamentum: Sall. hist. frg. 1,88. differentia: Avg. civ. 5,6 (*sc. generis*). dignitas: Laber. mim. 120 decorem formae an dignitatem -is. Nep. Dion 1,2 Liv. 45,40,4 Vitr. 2 praef. 4. dos: Svet. Tit. 3 in puero statim -is animique dotes explenduerunt. figura: Cic. Q. Rosc. 20 si quam coniecturam *de natura viri* affert hominibus tacita -is figura. fin. 2,41. 3,62. 5,35 Tusc. 1,19 *al.* Vitr. 6,1,12 ut etiam naturae gentium disparibus animis et -um figuris qualitatibusque nascerentur. Hyg. astr. 2,1 p. 30,14. forma: Rhet. Her. 4,49,63 Nep. reg. 1,4 Priap. 36,1 Tac. hist. 1,7 *al.* Apvl. apol. 12. conformatio: Cic. de orat. 1,114 conformatio quaedam et figura totius oris et -is. fortuna: Qvint. inst. 7,9,2 ut 'gallus', avem an gentem an nomen an fortunam -is significet, incertum est. gracilitas: Cic. *l. 21* Varro frg. Char. gramm. I 82,7. gratia: Apvl. apol. 4. habitus: Varro ling. 10,5. Cic. Brut. 64 non tam habitus -is opimos quam gracilitates. 316. Lvcr. 3,99 habitum quendam vitalem -is esse *animum.* Liv. 2,23,3. 10,4,10. 28,35,6 Sen. contr. 10 praef. 2 Colvm. 1,9,1 Tac. dial. 8 *al.* Gaivs inst. 1,196. habitudo: Ter. Eun. 242 Rhet. Her. 4,10,15. instrumenta: Colvm. 4,3,2 liberos ... nec disciplinis aut ceteris -is excolunt instrumentis. lēvitas: Sen. nat. 7,31,2 levitate et polituras -um muliebres munditias antecessimus. lineamenta: Liv. 26,41,24. Petron. 105 confusis omnibus -is orisque lineamentis. Tert. anim. 5. Arnob. nat. 2,7 lineamenta haec -is atque oris. 6,10. mollitudo: Pacvv. trag. 247. mollitia: Sen. contr. 1 praef. 8. natura: Cic. de orat. 4,186 part. 50. Lvcr. 4,858 -is ipsa quod natura cibum quaerit cuiusque animantis. Cels. 1,2. 3 p. 18. nidor: Apvl. met. 8,22. nitor: Cic. Cato 59. nota: Vell. 2,24,3. Val. Max. 9,11,5 patris ... aetatem notasque -is, quibus agnosci posset, centurionibus edidit. *cf.* Pavl. Fest. p. 96 Gnaeus et -is insigne esse. Sen. dial. 7,27,4 pulcherrimorum -um naevos aut verrucas. ornatus: Cic. de orat. 3,155. pravitas: Cic. leg. 1,51 -is pravitates (*opp.* animi deformitas). proportio: Vitr. 4,1,6 ita Dorica columna virilis -is proportionem et firmitatem et venustatem in aedificiis praestare coepit. pulchritudo: Cic. off. 1,95. 98 Liv. 4,19,1 Vell. 2,97,3 Petron. 132 *al.* siccitas: Varro frg. Non. p. 395 Cic. Cato 34. similitudo: Val. Max. 9,14. species: Bell. Afr. 40,6 Ov. am. 2,4,46 Liv. 10,38,13. 27,46,3. 28,35,5. statura: Cic. inv. 1,41 Colvm. 1,9,1. 3,10,11. vitium: Plavt. Most. 275 Cic. de orat. 2,239. 266 in deformitatem aut in aliquod vitium -is. fin. 5,46 off. 3,26. Ov. ars 3,262 occule mendas, quaque potes, vitium -is abde tui. Cels. 6,2 p. 222 Sen. dial. 5,8,1 Venvl. dig. 21,1,65 pr. *al.*

de partibus: artus: Hor. carm. saec. 64. extremitates: Plin. nat. 25,151. 28,61. fila: Apvl. Socr. 11 p. 144 fila -um possident rara et splendida et tenuia *daemones.* membrum: Cic. top. 30 Tusc. 4,31 rep. 3,37 fin. 3,62 nat. deor. 1,95. ossa: Ov. am. 1,2,4. pars: Cic. de orat. 3,179. 221 Cluent. 173 p. red. in sen. 11. 14 *al.* fin. 2,113. 3,17. 18 membrorum, id est partium -is. Tusc. 4,29 nat. deor. 2,137. 141 *al.* Caes. Gall. 4,1,10. 5,14,3 sunt ... omni parte -is rasa praeter caput et labrum superius. 6,21,5. 7,46,5. torus: Plin. nat. 18,78 maiores [esse] vires torosque -is fieri. *nota*: Ov. epist. 17,215 remis ego -is utar (*i. lacertis*). *de actione, motu, contentione*: actio: Cic. fin. 5,85 nat. deor. 2,139 div. 1,70 Cels. 1 prooem. p. 4,9. *cf.* Cic. de orat. 3,222 est enim actio quasi sermo -is. orat. 55. ars: Tert. scorp. 6 artes -um et vocum de praestantia expendere. asseveratio: Sen. contr. 2 praef. 2 vocis nulla contentio, nulla -is asseveratio. certatio: Cic. leg. 2,22. 38. circumactus: Plin. nat. 5,80. 8,105 *hyaena* flecti nisi circumactu totius -is non quit. contentio: Cic. de orat. 3,31 summa contentione -is et dignitate motus. Brut. 313. declinatio: Cvrt. 4,6,16 exigua -is declinatione evitato ictu. 8,7,21. inclinatio: Sen. epist. 22,1 Qvint. inst. 1,11,16. exercitamentum: Apvl. flor. 15 p. 57. exercitatio: Cic. fin. 1,32 off. 1,130 Cels. 2,9 Sen. dial. 9,3,1 epist. 83,3 Cvrt. 3,6,19. flexus: Tert. spect. 10 de gestu et -is flexu. functio: Cic. Tusc. 2,35 labor est functio quaedam vel animi vel -is gravioris operis et muneris. gestus: Cic. nat. deor. 2,145. habilitas: Cic. leg. 1,27 opportunitates habilitatesque reliqui -is. iactatio: Cic. Brut. 158 orat. 86. Liv. 39,13,12 cum iactatione fanatica -is vaticinari. Sen. dial. 3,19,1. labor: Cic. Cael. 13. 39 off. 1,122. 123 epist. 14,1,1 Liv. 9,16,14. lassitudo: Sen. dial. 5,9,3 epist. 120,10. moderatio: Cic. inv. 1,9 vocis et -is. motus: Rhet. Her. 3,11,19. 3,15,25 *sq.* 4,47,60 Cic. de orat. 1,18. 115. 132. 156. 2,88 Brut. 203. 235 part. 25 fin. 1,18 *al.* Nep. Eum. 5,4 Liv. 1,25,5. 25,17,5 Val. Max. 8,10 Qvint. inst. 1,10,26 *al.* motio: Cic. nat. deor. 2,145. nisus: Qvint. inst. 2,12,2 totius -is nisu. Tac. ann. 2,17. opus: Cic. off. 2,46 ut ... in reliquis rebus multo maiora opera sunt animi quam -is, sic. otium: Cvrt. 9,6,19. patientia: Sen. contr. 2,5,6. Plin. nat. 7,87 patientia -is, ut est crebra sors calamitatium. requies: Cic. Arch. 13 ad ipsam requiem animi et -is. tutela: Cvrt.

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

3, 11, 12 quae *arma* paulo ante ad tutelam -um sumpserant. *aliter v. p. 1009, 76.* velocitas: Liv. 22, 18, 3. 25, 9, 1 Sen. benef. 2, 29, 2 Tac. ann. 2, 21. *nota subst. agentis:* Colvm. 1 praef. 3 vocis et cantus modulatorem nec minus -is gesticulatorem (*de magistro*).
de magnitudine, viribus: amplitudo: Pavl. Fest. p. 126 Liv. 38, 21, 4. captus: Sen. clem. 1, 19, 3 pro -is captu pugnacissimae sunt apes. celsitudo: Vell. 2, 94, 2. duritia: Cic. dom. 97 -is *duritia*, quod cum uritur, non sentit. Plin. paneg. 82, 6 nec vero laudaverim per se magnopere duritiam -is ac lacertorum. *aliter v. p. 1009, 46.* firmitas: Cic. Phil. 2, 63 ista gladiatoria totius -is firmitate (Sen. suas. 6, 3). Tusc. 5, 40 Nep. Alc. 11, 3 Epam. 3, 1 Sen. dial. 5, 5, 1 Qvint. inst. 11, 3, 19. infirmitas: Cic. Brut. 313 Rab. perd. 21 Sull. 34 har. resp. 39 Phil. 7, 12 Att. 11, 4, 2 Liv. 42, 56, 2. 45, 19, 15 Tac. dial. 16 *al.* lĕvitas: Liv. 26, 4, 4 iuvenes maxime vigore ac levitate -um veloces. Cvrt. 7, 11, 8. magnitudo: Caes. Gall. 1, 39, 1. 2, 30, 4. 4, 1, 9 Liv. 3, 11, 6. 25, 19, 9 Sen. contr. 3 praef. 3. moles: Flor. epit. 1, 13, 4 Apvl. flor. 2 p. 8. obesitas: Colvm. 6, 24, 3 nimia -is obesitas. pinguedo: Pavl. Fest. p. 20. 27. pondus: Val. Max. 3, 2 ext. 2 Tac. ann. 15, 57. proceritas: Plin. epist. 1, 10, 6 Tac. hist. 5, 14. robur: Liv. 38, 49, 4 Val. Max. 3, 2, 24 Sen. dial. 6, 24, 1 Tac. ann. 1, 3. 15, 66. vastitas: Colvm. 1 praef. 21. vigor: Plin. epist. 2, 19, 2. vires: Rhet. Her. 4, 27, 37 Cic. inv. 1, 2. 2, 2 Phil. 11, 9 rep. 2, 4 off. 1, 79 Cato 17 *al.* Nep. Alc. 11, 3 Ov. fast. 6, 442 Liv. 4, 32, 3 *al.* vis: Cic. fin. 5, 44 Sall. Iug. 2, 2 Qvint. decl. 317 p. 247, 22 Tac. ann. 12, 44. alimenta -is: Cic. Tim. 18. *de compositione, substantia:* coagmentatio: Cic. Tim. 17. compages: Cic. Cato 77 dum sumus inclusi in his compagibus -is. Vell. 2, 127, 3 sufficiente etiam vigori animi compage -is. Cels. 4, 14. substantia: Tert. anim. 51 si et ipsius -is substantia exsucior *est.* temperatio: Cic. Tusc. 4, 30 ut enim -is temperatio, cum ea congruunt inter se, e quibus constamus, sanitas ... dicitur. Avg. civ. 5, 2. 5 (*ibid.* temperamentum). temperatura: Sen. epist. 11, 6.
de voluptate, commodo: bona: Varro Men. 483 Cic. part. 74. 87 ac. 1, 21. fin. 3, 43 eo beatior quisque sit, quo sit -is aut externis bonis plenior. 4, 16 *sqq.* 5, 81. Tusc. 5, 85 tria genera bonorum, maxuma animi, secunda -is, externa tertia. *et saepius.* commodum: Rhet. Her. 3, 6, 10 Cic. inv. 2, 168 fin. 3, 43. 5, 45. 72. commoditas: Cic. fin. 4, 29 tantae commoditates -is. incommodum: Cic. fin. 3, 39 quod ea non ad -is incommoda referuntur, sed ad turpes actiones. Tusc. 3, 78 off. 3, 28. dulcedo: Cic. fin. 3, 1 pluris esse dulcedinem -is ex eave natam laetitiam, quam gravitatem animi atque constantiam. gaudium: Sall. Iug. 2, 4 dediti -is gaudiis. mala: Cic. ac. 2, 134 Tusc. 5, 22 fin. 5, 75 nat. deor. 3, 79. titillatio: Sen. epist. 92, 6. voluptas: Cic. de orat. 1, 226 Pis. 60. 69 fin. 1, 57 *al.* nat. deor. 3, 38 rep. 6, 29 off. 1, 106 *al.* Sall. Iug. 1, 4 Qvint. inst. 12, 2, 21 Avg. civ. 14, 2. 18, 41. *adde:* Tert. ieiun. 17 saginentur pugiles ...; illis ambitio -is competit, quibus et vires necessaria. *de affectu, sensibus:* horror: Plin. paneg. 76 cum totius -is horrore. Vvlg. II Macc. 3, 17. sensus: Cic. Tusc. 5, 95 quamquam *iucunda* sensu -is indicentur. div. 1, 129 Lvcr. 2, 433. 435 Sen. epist. 71, 29. stupor: Sen. contr. 1, 4, 7. tactus: Qvint. inst. 6, 3, 7 interdum *risus* quodam etiam -is tactu lacessitur. verbera: Tac. ann. 4, 6. *de vestigiis, umbris:* vestigia: Cic. Verr. 5, 53 *Verrem* in luto volutatum totius -is vestigiis invenimus. Ov. ars 3, 721 vidit ut oppressā vestigia -is herbā. umbra: Cic. top. 52.
verba: *alere, firmare, augere, sanare:* alere: Lvcr. 1, 859 cibus auget -us alitque. 1, 873. 4, 630 Varro rust. 2, 2, 19. Ov. Pont. 1, 4, 21 otia -us alunt. Pavl. Fest. p. 7 Sen. benef. 7, 31, 3 Cels. 2, 8 Iavol. dig. 34, 1, 6. augere: Lvcr. *l. 56* Plin. nat. 22, 113. 127 pulte -us augetur. 28, 53 (*opp.* adimere). claudere: Tac. ann. 15, 64 cluso -e adversus vim veneni. densare: Plin. nat. 25, 80 mira vis in siccando densandoque -e. durare: Val. Max. 3, 3 ext. 6 gelido rigore -a sua durantes. Sen. epist. 95, 18. Pavl. dig. 48, 18, 18, 1 in tormenta animum -usque. explere: Plin. nat. 22, 116 *cera* mollit, calefacit, explet -a. firmare: Cic. Tusc. 2, 36. confirmare: Cic. epist. 16, 1, 1. levare: Tib. 3, 10, 10 cantus -a fessa levant. allevare: Cic. Att. 7, 1, 1. nutrire: Cels. 3, 6 p. 87 Ps. Sen. mon. 180. reficere: Colvm. 12, 33, 1. roborare: Val. Max. 2, 1, 9. sanare: Ov. rem. 527. *adde:* Vell. 2, 25, 4 aquas salubritate medendisque -bus nobiles. siccare: *v. l. 61.* spissare: Cels. 2, 1 p. 29. tepefacere: Plin. nat. 15, 19. *exercere, movere:* exercere: Liv. 35, 35, 9 ut *copiarum* simul animos acueret et -a exerceret. incurvare: Sen. epist. 90, 13. intendere: Cic. Tusc. 2, 56 profundenda voce omne -us intenditur. movere: Tib. 1, 9, 66 cum tibi non solita -us ab arte movet. Liv. 25, 26, 7 Cels. 1, 2 p. 14, 35. *ornare, colere, curare, mundare:* colere: Ov. ars 3, 107. curare: Cic. Tusc. 3, 4. 82 off. 1, 85. erugare: Plin. nat. 21, 127. fovere: Cvlex 152 Sen. benef. 6, 24, 1. fricare: Scrib. Larg. 133. fuscare: Ov. ars 1, 513. infuscare: Manil. 4, 727. lēvare: Cic. or. frg. A XIII 22. illinere: Plin. nat. 33, 111. maculare: Plavt. Capt. 595. pertergere: Val. Max. 2, 4, 5 spongeā -a sua pertergeri. pilare: Afran. com. 32. purgare: Plin. nat. 31, 12. 64. perpurgare: Varro rust. 2, 11, 2. persignare: Mela 1, 106 notis -us omne. tingere: Tib. 1, 8, 52 nimius luto -a tingit amor. Tac. Germ. 43. intingere: Plavt. Truc. 294. vellere: Qvint. inst. 5, 9, 14 Svet. Otho 12. unguere: Varro rust. 1, 55, 4. *nudare, vestire:* nudare: Catvll. 64, 17 nudato -e nymphas. Ov. met. 1, 527 nudabant -a *Daphnes* venti. spoliare: Val. Max. 2, 7, 8. tegere: Sall. Catil. 58, 16 arma quîs -us tegitur. Nep. Iph. 1, 4 Ov. Ib. 102. Sen. contr. 1, 6, 2 tectum pannis -us. Vitr. 10, 1, 5. velare: Cvrt. 8, 9, 21. vestire: Cic. Tusc. 1, 69. *tangere:* polluere: Catvll. 62, 46 cum castum amisit polluto -e florem *virgo.* tangere: Ov. ars 2, 633 -a si nequeunt, quae possunt, nomina tangunt. epist. 8, 113 Petron. 126. attingere: Val. Max. 2, 1, 5. *affligere, debilitare, vexare, agitare, vulnerare:* afficere: Liv. 28, 15, 4. affligere: Cels. 1 praef. p. 1, 24 *desidia et luxuria* ... -a, prius in Graecia, deinde apud nos afflixerunt. 1, 1 p. 13, 23. agitare: Sall. hist. frg. 1, 98 cum pavor -a agitaverat. Ov. ars 3, 731 Cels. 3, 6 p. 88. carpere: Colvm. 6, 7, 2 alvus -us ac vires carpit. 7, 12, 11. corripere: Manil. 1, 880 lentā -a tabe corripit ... flamma. Sen. dial. 9, 7, 4 correptis iam -bus et morbo flagrantibus. corrumpere: Varro Men. 137 tibi vino -us corrumpis mero. Lvcr. 3, 503 acer corrupti -is umor. Sen. dial. 4, 25, 3 Cels. 2, 10. conturbare: Lvcr. 4, 958. perturbare: Lvcr. 4, 666 Cic. off. 1, 102. convertere: Cels. 7, 18 -us huc illucve conversum. debilitare: Cic. Sest. 79. off. 3, 22 debilitari et interire totum -us. effeminare: Liv. 5, 6, 4. elidere: Sen. contr. 1, 3, 3. evirare: Catvll. 63, 17. excitare: Cels. 1, 1 p. 13, 27 rarus *concubitus* -us excitat, frequens solvit. fatigare: Liv. 21, 4, 5 Val. Max. 2, 7, 10. foedare: Tac. hist. 5, 3. hebetare: Sen. suas. 2, 1 hebetataque senio aut vulneribus -a. Cels. 1, 1 Svet. Claud. 2. incendere: Germ. frg. 4, 89 non ulli -a soles pestiferi incendunt. Cels. 1, 3 p. 21. infirmare: Cels. 2, 14 p. 60. inflare: Pers. 5, 187 deos inflantes -a (*sc. tumore morboso*). laedere: Ov. epist. 20, 154 met. 12, 172 Gaivs dig. 9, 3, 7 Char. dig. 50, 4, 18, 11. lassare: Ov. epist. 19, 241 longior infirmum ne lasset epistula -us. luxare: Plin. nat. 31, 71 luxata -a et hominum et quadrupedum. quatere: Catvll. 64, 305. quassare: Lvcr. 3, 451 Svet. Aug. 81. concutere: Sen. epist. 55, 2. solvere: Germ. 477 solventes -a morbos. Cels. *l. 23.* resolvere: Ov. met. 7, 328. tenuare: Ov. am. 1, 6, 5. extenuare: Sen. epist. 70, 16 Cels. 2, 8 p. 49. violare: Liv. 29, 9, 6 Sen. contr. 9, 4 (27), 15. vitiare: Ov. fast. 6, 136 Pont. 1, 10, 3 Vitr. 1, 4, 2. urere: Colvm. 12, 24, 1 Calp. ecl. 5, 118. adurere: Plin. nat. 29, 95. vulnerare: Varro rust. 2, 3, 8 Cic. p. red. in sen. 7 Tib. 1, 2, 26 Val. Max. 5, 6 ext. 1. *cf.* Rhet. Her. 4, 19, 26 crebro et celeri -us vulnere consauciari.
pro reflexivo ponitur -us (*plerisque locis adduntur epitheta*): abdere: Cvlex 49 iam vallibus abdunt -a *capellae.* Phaedr. 2, 6, 5 *testudo* cum abdidisset cornea -us domo. *cf.* Homer. 708. affigere: Sil. 1, 674 affigunt proni squalentia -a terrae. agitare: Plin. epist. 4, 23, 1 nunc terra nunc mari -us agitare. circumagere: Plin. nat. 28, 25 totum -us. exigere: Sil. 16, 233 e stratis -us. alere: Plavt. Mil. 785 quae alat -us corpore. appellere: Lvcr. 6, 751 quo nunquam pennis appellant -a raucae cornices. astringere: Mart. 1, 49, 11 remissum -us. calefacere: Cic. nat. deor. 2, 151. circumsaepire: Liv. 1, 49, 2 armatis -us. colligere: Sil. 10, 254. complere: Apvl. met. 10, 15. implere: Sen. benef. 7, 2, 3 Petron. 125. replere: Ov. met. 12, 155. corripere: Lvcr. 4, 998 -us de terra. Verg. Aen. 3, 176 e stratis. 4, 572 e somno. Cypr. Gall. Ios. 304. credere: Manil. 5, 356 *medico* -us. Stat. silv. 2, 3, 36 altis credere -us aquis. curare: Lvcil. 115 spatium curando -i (-e *trad.*) honestum sumemus. Lvcr. 2, 31. 5, 939. Verg. georg. 4, 187 *apes* -a curant. Aen. 3, 511. 8, 607. Liv. 3, 2, 10 -a cibo somnoque. 3, 60, 7. 4, 9, 13. 5, 28, 10 *et saepe, nota* 21, 31, 1 -a curare atque ad iter se parare iubet. Cvrt. 3, 8, 22 *al.* Petron. 130 noxiosissimum -us. Homer. 109. 687 Tac. ann. 3, 15 Plin. epist. 6, 20, 19 Avr. Fronto p. 48, 6 N. procurare: Verg. Aen. 9, 155 laeti bene gestis -a rebus procurate, viri. recurare: Apvl. met. 8, 18. dare: Acc. praetext. 17 quieti (Liv. 9, 37, 7. *cf.* Lvcr. 4, 848 fessum -us mandare quieti. Ov. met. 6, 489 placido dantur sua -a somno. fast. 2, 327. 4, 332 Sil. 16, 227. Homer. 634 tradunt). Ov. fast. 2, 366 solibus et campo -a nuda dabant. Sen. dial. 3, 7, 4 in praeceps (Avson. Mos. 272). *cf. p. 1013, 25.* Sil. 14, 190 pronoque immobile -us dat fluvio *olor.* decoquere: Sen. epist. 108, 16 decoquere -us atque exinanire. devovere: Liv. 9, 17, 13. edere: Paneg. in Mess. 114 celerem super ... equum. exercere: Sall. Catil. 2, 1 Iug. 71, 1 Vell. 1, 13, 3 Sen. epist. 80, 2. 108, 27. exercitare: Cic. Tusc. 5, 9 Tac. ann. 14, 59. exhaurire: Sen. epist. 68, 7. ferre: Ov. ars 3, 298 discite femineo -a ferre gradu. fast. 2, 284 nuda ... -a. Vvlg. Esth. 15, 6. inferre: Liv. 8, 27, 6 -a nuda in civium coetum. referre: Liv. 5, 10, 9. firmare: Liv. 27, 13, 13 cibo. 28, 15, 2. fovere: Ov. met. 15, 532 lacerum ... -us. Sen. Phaedr. 504 niveo -us Iliso. epist. 51, 7. refovere: Apvl. met. 10, 35 lassum -us. gerere: Ov. fast. 2, 298 -a nuda gerebant. habere: Lvcr. 5, 1394 non magnis opibus iucunde -a habebant. Hor. sat. 2, 1, 9 irriguum mero (*i. probe bibere*). iacĕre: Lvcr. 5, 1318 saltu (*cf.* Verg. Aen. 12, 287 -a saltu subiciunt in equos). 6, 1173 in fluvios ... membra dabant, nudum iacientes -us in undas. Prop. 2, 17, 13 iacere e duro -us ... saxo. Sil. 2, 630 Tac. ann. 6, 49. abicere: Cvrt. 10, 5, 19 humi -us abiecit. inicere: Liv. 38, 46, 3. obicere: Cic. Phil. 12, 9 *Gallia* crudelitati M. Antonii suum totum -us obiecit *al.* Liv.

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

7,36,7 sua -a pro salute omnium. 25,14,9. 35,49,13. VAL. MAX. 4,7,6 -us suum trucidandum equitibus *al.* obiectare: VERG. georg. 4,217 *apes* -a (pectora *P*) bello obiectant. proicere: CATVLL. 64,81. iactare: OV. met. 3,686 lascivaque iactant -a *delphini*. 10,721 inque suo iactantem sanguine -us *Adonin*. LVCAN. 5,812 in toto -us iactare cubili. impellere: SEN. epist. 123,14 hic impellamus -us, illic refrenemus. PLIN. nat. 8,78 nec flexu multiplici, ut reliquae, -us impellit *basiliscus*. implicare: SEN. Phaedr. 1086 laqueo tenaci. lassare: SIL. 16,341. laniare: OV. fast. 4,237 saxo -us laniavit acuto *Attis*. lavare: LIV. 5,22,4 iuvenes pure lautis -bus. PLIN. nat. 23,65 TAC. ann. 11,3. 14,22. ITALA deut. 23,11 (Lugd.) lavabit -us suum (λούσεται τὸ σῶμα αὐτοῦ, VVLG. lavetur). VVLG. lev. 15,16 Iudith 10,3. abluere: SEN. epist. 86,5 CVRT. 3,5,2. 4,1,22 HYG. astr. 2,16 p. 56,10. levare: VERG. Aen. 10,833 -usque levabat (lavabat *codd.*) arboris acclinis trunco. HOR. epist. 2,1,141 agricolae ... levantes tempore festo -us et ipsum animum. CVRT. 3,6,9. 4,12,16. relevare: OV. met. 9,318. lēvare: PLIN. nat. 36,154. librare: OV. ars 2,68 perque novum timide -a librat iter Daedalus. *cf.* met. 8,202 fast. 1,429. CVRT. 9,5,3 ita libraverat -us, ut se pedibus exciperet. SIL. 12,94. 13,337 librans -us similisque volanti. ligare: CVLEX 92 iucundoque liget languentia -a somno *pastor*. locare: LACT. Phoen. 89. lustrare: MANIL. 2,103. mergere: OV. fast. 2,596 ne sua flumineā -a mergat aquā. MANIL. 5,432 -a qui mergunt undis. emergere: DIRAE 57 cum subito emersere furenti -a ponto *monstra*. immergere: VAL. MAX. 3,8 ext. 6. mittere: VERG. Aen. 2,565 -a saltu ad terram misere aut ignibus aegra dedere. OV. met. 8,40. 11,790 Pont. 3,1,112. committere: PANEG. in Mess. 196 parvum Aetnaeae committere flammae. demittere: SEN. epist. 86,6. CVRT. 8,14,39 in terram. immittere: VERG. catal. 9,49 densos ... in hostes. OV. epist. 2,133. summittere: LVCR. 5,1072 cum *canes* plorantes fugiunt summisso -e plagas. BVC. Eins. 2,13 tenero -us summittere prato. moliri: LIV. 36,24,3 ex somno. movere: OV. fast. 1,144. SEN. benef. 5,8,2 nemo se portat, quamvis -us suum moveat et transferat. dial. 9,17,4. nitidare: ENN. scaen. 130 (*i. lavare*). nudare: ENN. scaen. 395 nudare inter cives -a. VERG. georg. 2,531 LIV. 38,26,7. 44,9,9 TAC. ann. 1,35. 3,12. 14,20. nutrire: LIV. 4,52,3. occultare: SIL. 2,419. offerre: CIC. Phil. 2,118 VAL. MAX. 3,2,7. CVRT. 4,10,33 quaestioni. 9,6,8 manifestis periculis. 10,4,3 irae. onerare: LIV. 41,2,13 vino ciboque. pascere: LVCR. 2,996. *cf.* AETNA 225 grave pascere -us. perfundere: MANIL. 5,612 liquido in marmore (*i. mari*). MART. 11,47,5 luteum ceromate -us. ponere: OV. epist. 4,44 in graminea ponere -us humo. *cf.* am. 3,11,10 ingenuum dura ponere -us humo. ars 2,524 met. 1,300. 10,128. 14,427. 15,693 fast. 4,659. 5,24 trist. 1,2,54. SEN. Phaedr. 371 attolli iubet iterumque poni -us. deponere: LVCR. 1,258 per pabula laeta. VERG. Aen. 7,108. opponere: CIC. dom. 63 Att. 7,23,1 SEN. contr. 1,4,1. SEN. dial. 2,6,7 strictis gladiis nuda pro pecunia -a opponunt. LIV. 21,8,8. 23,9,7 CVRT. 4,14,11. praebere: LIV. 23,19,5. TAC. ann. 14,30 immobile -us vulneribus. praestare: SEN. dial. 6,20,4. purgare: AMM. 14,6,23 lavacro. recipere: PHAEDR. 1,18,4 -us lecto reciperet *mulier*. reclinare: SEN. dial. 1,3,9 fatigatum -us. recludere: MANIL. 4,916 vultusque suos -usque recludit semper volvendo seque ipsum inculcat et offert. recreare: HOR. sat. 2,2,84 seu recreare volet tenuatum -us. SEN. epist. 58,5 dial. 12,6,4. reficere: LIV. 37,5,2 cibo et quiete. VVLG. iud. 19,22 AVG. civ. 13,22 p. 587. remittere: LIV. 32,5,1 simul animos -aque. restituere: VAL. FL. 2,70 parco -a Baccho. resupinare: SEN. epist. 123,14 qui per pronum eunt, resupinant -a, qui in arduum, incumbunt. satullare: VARRO Men. 401. scabere: PLIN. nat. 11,125. servare: LVCAN. 8,620 servatque immobile -us. STAT. Theb. 9,114 -us servans circumque supraque vertitur. SIL. 9,225 -a ab immodico servans nigrantia Phoebo. siccare: LVCIL. 641 cum ... in duplici -us siccassem pilā. sinuare: OV. met. 9,64 flexos sinuavi -us in orbes. spargere: VERG. Aen. 4,635. 6,635. sternere: LIV. 22,2,8. 27,47,9 somno. CVRT. 7,3,13 HOMER. 684. prosternere: CVLEX 69. LIV. 9,6,4 humi (38,21,11 VAL. MAX. 7,3 ext. 3. 9,2,1 CVRT. 8,2,5. 8,4,6. 8,5,6. 12). CVRT. 4,16,12 passim omnibus rivis. 8,10,17 AVIEN. Arat. 1848. subducere: PETRON. 98 ab ictu. sustinere: SALL. hist. frg. 3,40 sustinere -us plerique nequeuntes. sustentare: LVCAN. 4,307 nec languida fessi -a sustentant epulis. tangere: OV. fast. 4,790 ignibus et sparsa ... aqua. tegere: SALL. Iug. 101,4 ab iaculis. hist. frg. 3,10. TIB. 2,3,76 horrida villosā -a veste. OV. fast. 3,214 LIV. 32,10,11 VAL. MAX. 5,4 ext. 6. SEN. Phoen. 360 latebo ... aut saepe densa -us abstrusum tegam. integere: SEN. Oed. 552. protegere: LIV. 2,6,9 CVRT. 6,1,14. temerare: OV. met. 15,76 dapibus temerare nefandis -a. tingere: OV. met. 2,459 nuda ... -a lymphis. 12,413 bisque die ... ora lavat, bis flumine -a tingat. tollere: OV. epist. 17,51 in auras. met. 8,256. attollere: SEN. *l. 44.* SIL. 6,225. 10,258 aegrum ... -us. tradere: CIC. Deiot. 41 -a sua pro salute regum suorum hi legati tibi regii tradunt. velare: PLIN. nat. 18,20. vertere: SALL. Iug. 107,1 nudum et caecum -us (*i. tergum*) ad hostes. versare: OV. met. 8,416 -a versat in orbem *aper*. convertere: VAL. MAX. 8,13 ext. 1. obvertere: CVRT. 8,4,5. vestire: LVCR. 5,954 spoliis -us vestire ferarum. unguere: VARRO rust. 1,2,26. CIC. Tusc. 1,13 oleo. CAES. carm. frg. Isid. orig. 4,12,7. perunguere: VITR. 2 praef. 1. *accus. q. d. graecus cum passivo*: VERG. georg. 3,383 gens pecudum fulvis velatur -a saetis. Aen. 8,662 *Galli* scutis protecti -a longis. OV. epist. 13,32 nec libet auratā -a veste tegi. medic. 18 met. 4,313. 5,461. 10,432. 14,97. 15,357 fast. 2,298. 4,659 trist. 5,10,32. SEN. Ag. 786 ista vates -us effusa. MELA 2,10 totum bracati -us et nisi qua vident etiam ora vestiti. 3,51 SIL. 8,187. 267 adustus -a Maurus. 12,750 -a nunc vivā sparguntur gurgitis unda, nunc ... statuunt altaria *Romani*. 15,284. STAT. Theb. 6,750 suspensi -a plantis.

-us *est pro subiecto*: cohorrescit -us: EPIST. imp. Aug. Suet. Tib. 21 VAL. MAX. 5,7 ext. 2. concalescit: TERT. anim. 43. condoluit: HOR. sat. 1,1,80. fervet (*febri*): AMM. 21,15,2. hebet: VAL. FL. 4,41. induruit: SEN. contr. 1,3,11. languescit: LVCR. 4,930. languet: LVCR. 6,1157. VERG. georg. 4,252 languebant -a morbo. OV. am. 3,7,28. *adde*: ENN. ann. 450 neque -a firma longiscunt quicquam. marcet: LVCR. 3,946. obstupescit: PLIN. nat. 36,56. pallet: OV. met. 9,582 palles ... Bybli, et pallet obsessum glaciali frigore -us. riget: LIV. 21,54,9. SEN. Thy. 634 metu -us rigens. rubet: PLIN. nat. 24,53. tabet: OV. met. 7,541. torpet: LIV. 21,55,8. tremit: OV. met. 3,688.

ablativus (*cf. p. 999,12 sq.*): **1** *qualitatis*: **a** -e *nude ponitur*: APVL. Socr. 13 p. 148 -e aëria *animalia sunt daemones*. LIV. 30,32,11 celsus haec -e vultuque ita laeta dicebat. *cf.* VELL. 2,107,1 aetate senior, -e excellens. CIC. epist. 14,4,3 mulierem aegram et -e et animo confectam. CIC. Caecin. 42 -e debilitari. VELL. 2,76,1 gravis iam aetate -e (LIV. 44,4,10 praegravis -e). OV. met. 3,222 hirsutaque -e Lachne *canis*. VELL. 2,106,1 omnis eorum multitudo infinita numero, immensa -bus. VERG. Aen. 11,641 ingentem -e et armis (SIL. 6,708 TAC. ann. 13,8). CIC. fin. 4,65 -e alius languescit. ITALA I Petr. 3,18 (Filastr. 92,5) mortuus quidem est -e (σαρκί, VVLG. carne), vivificatus autem spiritu (VVLG. II Macc. 15,30 *cf.* INSCR. christ. Brit. 197 hic in sepulcro requiescit -e). OV. met. 3,672 nigrescere coepit -e. EPIST. Sapph. 33 si sim tibi -e parva. SALL. hist. frg. 2,25 -e et lingua percitum. NEP. Dat. 9,3 -e ac statura simillimum (IVV. 14,51 similem ... non -e tantum nec vultu). TAC. hist. 2,74 *milites* truces -e, horridi sermone. CIC. Brut. 77 si -e valuisset (epist. 16,14,2 te animo valere, ut -e possis. QVEROL. p. 19,9). *cf.* VELL. 2,108,2 -e praevalens. SEN. contr. 10,4,16 -e invalidos (TAC. hist. 4,24). TAC. hist. 1,57 ut quisque -e opibus ingenio validus. ann. 3,32. LIV. 2,30,14 vigentes -e. **b** *accedit adiect.*: CIRIS 435 florentes aequali -e nymphae. SIL. 13,191 tres claustra aequaevo servabant -e fratres. VERG. Aen. 9,560 candenti -e cygnum. OV. am. 2,10,28 utilis et forti -e mane fui. STAT. silv. 3,2,35 gemino ... -e Triton. VERG. Aen. 3,427 postrema *Scylla* immani -e pistrix (5,372. 8,330). SALL. hist. frg. 3,9 immutilato -e ... affigebatur. OV. epist. 12,93 iungis ... inadusto -e tauros. LIV. 24,26,13 integro -e evaserunt. VERG. Aen. 8,711 magno ... -e Nilum. VERG. georg. 4,538 praestanti -e tauros (4,550. Aen. 1,71 nymphae. 7,783 Turnus. 8,207 tauros. GLOSS. IV 459,18 praestanti -e eximio pulchro. 553,22 pulchrae). OV. met. 12,138 impulsum resupino -e Cycnum. OV. met. 3,681 truncoque repandus in undas -e desiluit. HOR. carm. 3,4,17 ut tuto ab atris -e viperis dormirem (OV. am. 1,14,16 ornatrix tuto -e semper erat). APVL. met. 2,32 tres quidam vegetis et vastulis -bus. **2** *instrumenti*: APVL. apol. 52 neque enim gravius est -e quam corde collabi, pede potius quam mente corruere. HOR. carm. 1,37,28 ut atrum -e combiberet venenum. VERG. Aen. 12,835 utque est, nomen erit *Ausoniorum*: commixti -e tantum subsident Teucri. OV. met. 11,103 quidquid -e contigero. PETRON. 70 ita crescam patrimonio, non -e. CIC. fin. 1,55 -e dolemus. APVL. met. 7,5 libentius vulnera -e excipientem quam aurum manu suscipientem. PROP. 3,14,3 non infames exercet -e ludos ... puella *Spartana*. OV. ars 3,172 census -e ferre suos (epist. 13,58. *cf.* SEN. Ag. 880 Priami superbas -e exuvias gerens). OV. met. 5,629 nullosque audet dare -e motus. SALL. Iug. 60,4 niti -bus (TAC. hist. 2,42 -bus et umbonibus). CIC. fin. 2,98 memoriam -e perceptarum voluptatum. 2,106 *al.* COLVM. 1,8,1 servorum, qui -e placuerint (TAC. hist. 4,55 -e atque adulterio). SEN. Herc. O. 162 muros Oechaliae -e propulit. *cf.* TAC. ann. 6,35 ut conserta acies -bus et pulsu armorum pellerent pellerentur. NEP. Eum. 4,2 animoque magis etiam pugnasse quam -e (OV. trist. 2,173 per quem *Tiberium* bella geris, cuius nunc -e pugnas, *Auguste*. *cf.* LIV. 2,19,5 suismet ipsi -bus dimicantes *duces*). *nota*: TAC. hist. 1,36 non contenti *Othonem circumdedisse* agmine et -bus (*i. agmine suis -bus facto*). *saepe apud* ICTOS *de possessione corporali*: IAVOL. dig. 41,2,51 an, etiamsi -e acervus aut amphorae apprehensae non sunt, nihilo minus traditae videntur. PAVL. dig. 41,2,3,1 apiscimur possessionem -e et animo. PAPIN. dig. 41,2,44,2 nam eius quidem, quod -e nostro teneremus, possessionem amitti vel animo vel etiam -e, si modo eo animo inde digressi fuissemus, ne possideremus. *sim. saepius.* *accedit adiect.*: CIC. Verr. 6,3 cicatrices ... adverso -e exceptas (rep. 1,5 quae *vulnera* -e adverso ... accepisset. SALL. Iug. 85,29 ostentare ... cicatrices adverso -e. LIV. 45,39,17 VAL. MAX. 7,7,1 CVRT. 3,11,9. 9,5,16 PLIN. nat. 7,101 TAC. ann. 12,30). OV.

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

am. 2, 16, 30 -e nos facili dulce feremus onus. Ov. met. 4, 631 hominum cunctis ingenti -e praestans. HOMER. 149 ipsam invalido pugnantem -e contra ... matrem. CIC. dom. 63 vim improborum ... excepi meo -e (76). LIV. 2, 10, 4 quantum -e uno posset obsisti.

toto -e: CIC. Brut. 216 eo in utramque partem toto -e vacillante. div. in Caec. 41 toto -e perhorresco (CAECIN. Cic. epist. 6, 7, 4 contremesco. SEN. contr. exc. 1, 4 stupui. LVCAN. 3, 734 riguit). Tusc. 2, 56 toto -e atque omnibus ungulis, ut dicitur, contentioni vocis asserviunt. 5, 26 fin. 2, 63 *al.* Arat. 289 Aries sublucet -e toto. 408. LVCR. 3, 109 miser ex animo laetatur -e toto (CARM. de mens. 3, 9 laetus toto iam -e Maius. Ov. Pont. 1, 8, 63). 3, 155. 4, 1021. 6, 1008 *ut* anulus ipse sequatur eatque ita -e toto *al.* VERG. Aen. 3, 175 toto manabat -e sudor (7, 459. 9, 809). 4, 259 toto praeceps se -e ... misit. 6, 494. 9, 408 toto conixus -e (10, 127 *cf.* 12, 728. 920. QVINT. inst. 5, 13, 11 obnitendum est). 11, 87 toto proiectus -e terrae. 11, 829. PROP. 1, 5, 22 aut cur sim toto -e nullus ego. 2, 2, 6 maxima toto -e *est puella* (*cf.* Ov. met. 6, 142 toto quoque -e parva est). Ov. met. 4, 74 toto nos -e iungi. 4, 369. 6, 298 quam toto -e mater, tota veste tegens. 11, 460 collapsa. 13, 958. fast. 5, 404. MANIL. 5, 597 toto sublimis -e fertur. PAVL. FEST. p. 42 concutimur. p. 220 oscitantes. GERM. 330. 670 SEN. epist. 78, 16 frg. 124. PETRON. 86 me ingurgitavi. 133 vers. facinus non toto -e feci. PLIN. nat. 2, 211 (*opp.* uno digito). SIL. 6, 164 STAT. Theb. 4, 90. QVINT. inst. 8 prooem. 22 valet. *nota in imag.*: VERG. Aen. 11, 313 toto certatum est -e regni. totis -bus: SEN. epist. 7, 3 nihil habent quo tegantur; ad ictum totis -bus expositi numquam frustra manum mittunt. PLIN. nat. 26, 107 quae *mala* totis -bus grassantur (*opp.* membratim). TAC. hist. 5, 15. toto cum -e: CIC. Arat. 462 Canis toto cum -e cedit. in toto -e: PETRON. 47 anathymiasis ... in toto -e fluctum facit. PLIN. nat. 7, 18 gignere etiam in toto -e et in quorundam oculis quoque venena. cuncto -e: CATVLL. 64, 92 cuncto accepit -e flammam *amoris.* omni -e: CIC. Brut. 313 quoniam totum me non naevo aliquo aut crepundiis, sed -e omni videris velle cognoscere. LVCR. 3, 149 non omni -e concruciamur. SALL. hist. frg. 3, 37. SIL. 13, 164 omni -e perlustrat. HOMER. 917 pugnat. in omni -e: CLAVD. 17, 48 non te parte sui, sed in omni -e sumpsit imperium.

B *latiore sensu de* **persona**, *subinde i. q. vita, libertas*: 1 *de hominibus*: PLAVT. Bacch. 601 illius (*militis*) sum integimentum -is. CIC. dom. 41 -bus civium trucidatis. Sest. 76 se servorum et libertorum -bus obtexit. nat. deor. 3, 80 cur Poenorum crudelitate Reguli -us est praebitum? Tusc. 5, 58 quibusdam convenis ... -is custodiam committebat *Dionysius* (LIV. 1, 15, 8 CVRT. 3, 9, 4 SVET. Galba 12. NEP. Dat. 9, 3 inter -is custodes [Eum. 7, 1 LIV. 24, 7, 4. 34, 30, 6 *al.* PAVL. FEST. p. 315. 351 CVRT. 4, 13, 19 *al.* SVET. Cal. 55 *al.* TAC. ann. 6, 36 qui externorum -i custodes aderant. *cf.* CIC. dom. 13 stipator tui -is. leg. agr. 2, 32. CAPITOL. Maximin. 3, 5 stipatores -is. *in titulis*: -is custos: CORP. VI 8803. 4. -e custos: CORP. VI 4340. 4342. 4343. 8810. *cf.* 8802. 8806—8809. VIII 21068 decurio corpor(e) c(ustodum)]. *cf. p. 1016, 37 sq.*). CIC. ad Q. fr. 3, 2, 2 consurrexit senatus ... sic ut ad -us eius (*Gabini*) accederet. CATVLL. 64, 355 Troiugenum infesto prosternit -a ferro. LVCR. 1, 1015 nec mortale genus nec divum -a sancta. VERG. Aen. 1, 70 submersasque obrue puppes aut age diversos et disice -a ponto (SERV. *ad l.* tam virorum quam navium). 2, 18 delecta virum sortiti -a (SERV. *ad l.* delectorum virorum. 7, 535 -a multa virum circa seniorque Galaesus *sternuntur.* 10, 661. 12, 328. Ov. trist. 2, 522 ut prisca virorum artificis fulgent -a picta manu. SIL. 3, 475. 10, 133. 13, 353 virum de -e vestes femineae). VERG. Aen. 6, 22 pendere poenas ... septena quotannis -a natorum (*aliter* SERV. *ad l.* bene '-a', quae adempta vita consumebantur). 6, 58 Paridis direxit tela ... -us in Aeacidae. 7, 650 *Lauso* pulchrior alter non fuit, excepto Laurentis -e Turni. 9, 271 bis sex genitor lectissima matrum -a captivosque dabit. 11, 691 duo maxima Teucrum -a. 12, 271 novem pulcherrima fratrum -a. 12, 900 vix illud *saxum* lecti bis sex cervice subirent, qualia nunc hominum producit -a tellus. CVLEX 255 truculenta ferunt infestaque lumina -us alter in alterius *Eteocles et Polynices.* HOR. epist. 1, 1, 31 nec ... nodosa -us nolis prohibere cheragra. PROP. 1, 22, 48 tum sonitum rapto -e fecit Hylas. Ov. am. 3, 4, 34 hic metus externae -a gentis agat. met. 8, 594 pater ... inque profundum propulit e scopulo periturae -a natae. fast. 5, 627. LIV. 2, 23, 6 id cumulatum usuris primo se agro exuisse ..., postremo velut tabem pervenisse ad -us. 3, 50, 9 ab alia violentia eius (*Appi*) eodem se animo suum -us vindicaturum, quo vindicaverit filiae. 4, 60, 2 quo *tempore* -us addictum atque operatum rei p. esset (PETRON. 117 tanquam legitimi gladiatores domino -a animasque religiosissime addicimus. *cf. p. 1016, 42*). 5, 47, 8 cum se quisque victu suo fraudans detractum -i atque usibus necessariis ad honorem unius viri conferret. 6, 14, 8 illi devovere -is vitaeque ac sanguinis quod supersit. 6, 34, 2 fama et -e, iudicati atque addicti, creditoribus satis faciebant. 6, 36, 12 -us in nervum ac supplicia dare. 8, 19, 12 agros urbem -a ipsorum coniugumque ac liberorum suorum in potestate populi R. esse futuraque (*cf.* 21, 13, 7 -a vestra, coniugum ac liberorum vestrorum servat inviolata. 21, 41, 16. 29, 8, 8. 45, 24, 12). 8, 28, 8 pecuniae creditae bona debitoris, non -us obnoxium esset (9, 5, 8 inermes futuras dextras obnoxiaque -a hosti). 29, 36, 12 -bus subtractis (*sc. per exilium*) bona tantum ... pignoranda poenae praebebant. 37, 7, 2. 38, 59, 9 quod ex bonis redigi non possit, ex -e et tergo per vexationem et contumeliam L. Scipionis petituros (41, 6, 9 coniuges liberosque vexari, in -us in tergum saeviri). PAVL. FEST. p. 315 stipati enim ferro circumdant -a regum. SEN. contr. 9, 1 thema: Cimon ... vicarium se pro -e patris dedit (*cf.* QVINT. decl. 302 p. 191, 30 patris -us vicario -e redemit. Ps. QVINT. decl. 16, 3 rex desideravit vicarium -us. 7). SEN. benef. 3, 33, 1 *Scipio* ad primam pugnam exiturus tiro per veteranorum -a cucurrit. CVRT. 5, 6, 6 vilia captivorum -a trucidabant. PETRON. 119, 53 nulla est certa domus, nullum sine pignore -us. SIL. 4, 575 haurit subsidens fugientum -a tellus. 10, 647 primaeva suorum -a (*i. pueros. p. 1017, 9*). 14, 106 insontum rapta sororum -a prosternunt ferro. HOMER. 12 Danaorum -a. 528. STAT. Theb. 1, 609 lateri duo -a parvum (*i. infantium*) dependent. QVINT. decl. 322 p. 269, 8 ullius hic parcet -i, qui patrem trucidavit? TAC. Germ. 24 de libertate ac de -e contendunt *aleatores.* hist. 2, 11 speculatorum lecta -a (*p. 1017, 10*). ann. 4, 72 -a coniugum aut liberorum servitio tradebant (*cf.* VVLG. Dan. 3, 95 tradiderunt -a sua [*sc. in ignem*], ne servirent. I Cor. 13, 3 et si tradidero -us meum ita, ut ardeam. *cf. p. 1013, 79*). PLIN. paneg. 33 in servorum ... -bus amor laudis ... cerneretur. VLP. dig. 48, 13, 11, 6 *pecuniam exigere* -us retinendo (*cf.* 48, 19, 6, 2 -is coercitionem, *i. carcerem*). PAPIN. dig. 47, 2, 81, 1 aestimationem -is *servi surrepti* (VLP. dig. 9, 2, 22, 2. 9, 3, 1, 5 in homine libero nulla -is aestimatio fieri potest. PAVL. dig. 14, 2, 2, 2 GAIVS inst. 3, 212). VLP. dig. 28, 1, 21, 1 erraverat in nomine, ... cum in -e non errasset. *sim. saepius.* COD. Theod. 7, 13, 2 (*a. 368/70*) ad exhibenda tironum -a *al.* VVLG. gen. 47, 18 quod absque -bus (τὸ ἴδιον σῶμα) et terra nihil habeamus. *nota*: TRAIAN. Plin. epist. 10, 117 quae (*invitatio*) et in numero modum excedit et quasi per -a, non viritim singulos ex notitia, ad sollemnes sportulas contrahit (*cf.* ITALA gen. 47, 12 [Aug. loc. hept. 1, 196] triticum secundum -us [κατὰ σῶμα, Lugd. -a, VVLG. singulis]. AVG. *l. c.* id est secundum numerum -um; per -us enim numerum -um, per numerum -um numerum hominum significat). OPTAT. 3, 10 p. 94, 22 persuasionibus vestris divisa sunt et -a et nomina pietatis (*velut parentes et filii sim.*). *cum adiectivo*: NAEV. trag. 21 vos qui regalis -is custodias agitatis. ENN. scaen. 255 antiqua erilis fida custos -is (*Eurip. Med. 49 δεσποίνης ἐμῆς*). 282 salvete, optima -a. ann. 521 -e Tartarino prognata Paluda virago. CATO or. frg. 57, 1 vim in -us liberum ... afferri (SALL. Catil. 33, 1 neque *licuit* amisso patrimonio liberum -us habere. LIV. 3, 56, 8 qui liberum -us in servitutem addixisset. 5, 22, 1 libera -a dictator sub corona vendidit. 6, 11, 8. 6, 13, 6 *al.* TAC. ann. 12, 17 veniam liberis -bus orantes. GAIVS dig. 9, 1, 3 cum liberum -us aestimationem non recipiat *al.* AMM. 29, 2, 20 AVG. civ. 1, 6). CIC. Arat. 68 fessum tremulo quatietur frigore -us (*Arat. 294 ναύτῃ μαλκιόωντι.* CATVLL. 64, 189 nec prius a fesso secedent -e sensus. LVCR. 6, 1179 defessa iacebant -a. VERG. Aen. 4, 523 placidum carpebant fessa soporem -a per terras. Ov. met. 11, 624). CATVLL. 66, 32 amantes non longe a caro -e abesse volunt (CALV. carm. frg. 6 cara iugavit -a conubiis *Ceres.* Ov. Ib. 311 inque pyram tecum carissima -a mittas. *cf.* LIV. 28, 22, 7 ut ... praesidium eo loco fortunarum suarum -umque, quae cariora fortunis essent, servarent. VAL. FL. 2, 221 invadunt aditus et quondam cara suorum -a). VERG. Aen. 5, 318 primus abit longeque ante omnia -a Nisus emicat. 6, 583 Aloidas geminos, immania vidi -a. 10, 430 sternuntur Etrusci et vos, o Grais imperdita -a, Teucri. HOR. epod. 5, 13 puer, impube -us. carm. 1, 35, 3 imo tollere de gradu mortale -us (*i. homines.* Ov. met. 2, 644 tibi, *Aesculapi*, se mortalia saepe -a debebunt. 3, 308 -us mortale tumultus non tulit aetherios. 6, 88. 7, 393. LIV. 6, 23, 7 quid attinere cum mortali -e uno civitatis, quam immortalem esse deceat, pati consenescere vires). Ov. epist. 3, 36 Lesbides, eversā -a capta domo (ars 2, 588 captiva resolvit -a *Vulcanus.* trist. 4, 2, 36 mactata ... -a capta deo [*i. captivi*]. LIV. 31, 46, 16 urbs regi, captiva -a Romanis cessere. CVRT. 3, 12, 22 ne quis captivo -i illuderet. VAL. FL. 4, 108 -a regi capta trahant. SIL. 11, 375 STAT. Theb. 8, 531. 10, 450. 12, 69 FLOR. epit. 3, 7, 3). Ov. epist. 5, 144 turpiter ingenuum munera -us emunt (PANEG. 11, 4 ⟨afficiebantur⟩ ingenua indignis cruciatibus -a. HIER. epist. 60, 16 quot ... ingenua nobiliaque -a his bellis fuere ludibria). 12, 30 et premitis pictos, -a Graia, toros. met. 3, 58 ultor vestrae, fidissima -a, mortis ... ero. 4, 24 Tyrrhena -a (*i. Tyrrhenos*). 4, 50 ut ... verterit in tacitos iuvenalia -a pisces (8, 537). 4, 694 vinctoque in -e *Andromedae* adhaerent *parentes.* 9, 452 praestanti -a (-e *pars codd.*) forma, Byblida cum Cauno, prolem enixa est gemellam. 12, 605 sternentem Troica ferro -a Peliden. 13, 663 consortia -a (*i. sorores*). fast. 2, 404 nata simul, moritura simul, simul ite sub undas -a. trist. 2, 311 -a Vestales oculi meretricia cernunt. Ib. 412 Ceres vidit laeto pereuntia vultu -a Theseā Cercyoneā manu. LIV. 22, 22, 7 transfugam ... nihil aliud quam unum vile (*l. 10*) atque infame -us esse. MANIL. 2, 604 in multis quoniam discordia signis -a nascuntur. *cf.* 2, 653. 3, 617 immatura trahet natalis -a morbus (MART. 9, 8, 5 immatura dabant infandas -a poenas). 4, 9, 10 cognatumque sequens -us se quaerit in astris *homo* (5, 439). 5, 630 innoxia. VAL. MAX. 5, 1 ext. 1 -us *militis* frigore conduplicatum in suam sedem

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

imposuit. 5, 4 ext. 1 in illis mutis membrorum liniamentis (*sc. pictis*) viva ac spirantia -a intueri (*l. 56*). 7, 6, 1 cellis servilibus extracta -a... exercitui suo adiecit (*cf.* Ps. Qvint. decl. 7, 4 iura quae nos a servilium -um condicione secernunt). Phaedr. 1, 21, 8 hostile -us. app. 28, 12. Sen. Herc. O. 1418 -usque vires reparet Herculeum suas. dial. 4, 36, 6 transfoderunt *irati* itaque amata -a. 6, 11, 1 putre ipsa fluidumque -us... sperasti tam imbecilla materia solida et aeterna gestasse? Lvcan. 3, 463 maior Graio Romana in -a ferro vis inerat. Val. Fl. 2, 484 sortitaque Lethen -a. 2, 653 centumque pares primaeva ministri -a. Stat. Theb. 2, 484 iuvenum fidos, lectissima bello -a. Mart. 2, 75, 5 duo... puerilia -a. Ivv. 3, 48 mancus et extinctae, -us non utile, dextrae. 12, 117 mactare vovebit de grege servorum magna aut pulcherrima quaeque -a. Vlp. dig. 23, 2, 43, 9 si qua... in ea *caupona* -a quaestuaria habeat (*syn.* mulieres prostitutas). Cod. Iust. 1, 27, 2, 8 idonea -a. 10, 32, 67, 6 curialia -a. Ivvenc. 4, 20 septem germana fuerunt -a. *nota*: Verg. Aen. 11, 276 cum ferro caelestia -a demens appetii (*Diomedes*) et Veneris violavi volnere dextram. Ov. epist. 16, 119 caelestia -a (*i. deas*)... arbitrio formam supposuisse tuo (*sc. Paridis*). met. 15, 662. *cum numerali*: Cic. Cluent. 32 qui in uno -e plures necaret (Tib. 3, 10, 20 in uno -e servato restituisse duos. *cf.* Ov. epist. 11, 60 nec unius -e perde duos. Cels. 2, 10 p. 52 quod in una muliere *praegnanti* duo -a simul sustineat. Amm. 22, 12, 3 unius -is [*i. imperatoris*] permutatione tot cieri turbas. Cod. Iust. 6, 51, 1, 10e coniuncti quidem *heredes* propter unitatem sermonis quasi in unum -us redacti sunt). Verg. Aen. 3, 623 duo de numero cum -a nostro... frangeret *Cyclops* (Stat. Theb. 8, 5, 38 una duo -a pinu, cornipedemque equitemque, ferit). Ov. met. 5, 209 bis centum. fast. 2, 664 -a non leto missa trecenta forent. Sen. contr. 1, 4 thema: dum utrumque -us interficiat (9, 1 thema). Cels. 2, 6 p. 38 si quid itaque vix in millesimo -e aliquando decipit (*opp.* innumerabiles homines). Cvrt. 4, 11, 6 pro tribus -bus xxx milia talentum auri precatur accipias. *adde*: Manil. 2, 86 *ut signa aetheria* ministrent ... proprios per singula -a mores (Sen. epist. 89, 21 cum multa aedificaveritis, cum ingentia, tamen et singula -a estis et parvola). Sil. 15, 669 -a tot dantem leto, quot spicula torsit. *cum pronom. person.*: Cic. Cluent. 32 illa, cum suo -i vim attulisset, se ipsa cruciavit (parad. 12. Cato 75 iter Poenis vel -bus suis obstruere. Liv. 24, 22, 15 quin et -us suum et cetera omnia ... patriae restitueret. Cvrt. 8, 12, 10. 9, 1, 7). dom. 58 -i meo pepercissent (Liv. 23, 9, 7. Ov. am. 1, 5, 24 nudam pressi -us ad usque meum. Sen. Oed. 814 quis fuerit ille qui meum -us dono dedit, requiro. Homer. 1039 pater esse meo mitis de -e disce). Cic. Mil. 67 quae *iuventus* tuum -us domumque custodit (Prop. 2, 26, 57 quod mihi si ponenda tuo sit -e [*i. iuxta te*] vita. Ov. epist. 12, 47 qui peterent... tua -a. 13, 159 per reditus -usque tuum... iuro). Lvcr. 1, 1063 neque... magis quam -a nostra sponte sua possint in caeli templa volare (2, 599. 876 *cf. p. 1019, 25.* Sall. Catil. 33, 1 uti -a nostra ab iniuria tuta forent. epist. Mithr. 16 per -a nostra bellum conficere. Liv. 9, 8, 5 nec quicquam ex ea *sponsione* praeterquam -a nostra debentur). *nota*: Pvblil. H 2 homo extra -us est suum, cum irascitur. *cum pronom. demonstr.*: Ciris 431 non equidem ex isto speravi -e (*i. ex Minoe*) posse tale malum nasci (Ov. met. 3, 612 quod numen in isto -e sit dubito: sed -e numen in isto est). Ov. met. 13, 842 non est hoc -e (*i. me*) maior Iuppiter in caelo (Val. Fl. 8, 349 *v. p. 1019, 24.* Petron. 138 forsitan rediret hoc -us ad vires. Lvcan. 1, 363 dum movet haec calidus spirantia -a [*i. nos milites*] sanguis).

2 *de bestiis*: Enn. ann. 93 ter quattuor -a sancta avium. Acc. trag. 548 pinnigero, non armigero in -e (*i. in avibus, non hostibus occidendis*) tela exercentur haec. Lvcr. 2, 877 *v. p. 1019, 27.* 2, 1083 sic hominum genitam prolem, sic denique *pisces* et -a cuncta volantum. Verg. georg. 3, 51 -a praecipue matrum (*sc. boum, equarum*) legat. 3, 369 stant circumfusa pruinis -a magna boum (Aen. 11, 197 multa boum circa mactantur -a Marti. Val. Fl. 6, 559 centum lecta boum bellator -a, centum pactus equos. Sil. 7, 358 -a anhela boum). Verg. Aen. 1, 193 septem ingentia victor -a *cervorum* fundat humo. Ciris 451 aequoreae pristes, immania -a ponti. Ov. met. 3, 325 duo magnorum viridi coeuntia silva -a serpentum ... violaverat. 3, 669 quem circa tigres simulacraque inania lyncum pictarumque iacent fera -a pantherarum. 8, 152 taurorum -a centum (Pont. 1, 4, 12 ut in duris... arvis fortia taurorum -a frangat opus. Sen. epist. 115, 5 taurorum opimis -bus contrucidatis). Ov. trist. 3, 5, 33 -a magnanimo satis est prostrasse leoni. Manil. 5, 664 luctantur -a *thynnorum* nodis *retium*. Sen. dial. 11 (12), 11, 3 iumentorum -a differta et coacta pinguescere. epist. 90, 4 mutis quidem gregibus aut maxima -a praesunt aut vehementissima. Val. Fl. 8, 108 fusum (*sc. somno*) ecce draconis -us habes. Sil. 4, 161 collisaque quadrupedantum pectoribus toto volvuntur -a campo. 13, 433 -a lanigerum procumbent lecta bidentum. Homer. 417 derepta sui cum -a nati accipitrem laniare videt *avis*. Apvl. apol. 56 lana, segnissimi -is excrementum.

nota -us *i q. quodvis animans* (*opp.* res): Nemes. ecl. 1, 36 aether et... liquores, -is et genetrix tellus, vitalis et aer. Alc. Avit. carm. 4, 321 rebus instare supremum discrimen norunt, -us quo concidat omne bacchatamque diu consumant saecula carnem. Conc. Aurel. a. 538 p. 74, 20 in quibuslibet rebus adque -bus. a. 549 p. 105, 7 Greg. M. epist. 9, 74.

II *corpus mortuum*: A ***hominum***: Tert. adv. Marc. 5, 9 p. 601, 23 -us est quod amittit animam et amittendo fit mortuum: ita mortui vocabulum -i competit *eqs.* 5, 10 p. 605, 22 pro 'mortuis' tingi pro '-bus' est tingi. Gloss. cadavera -a. cadaver -us mortuum. *v. p. 999, 50.* Enn. scaen. 73 cum tuo lacerato -e, *o Hector*. 131 neque cruenta convestire -a. ann. 619 spoliantur eos et -a nuda relinquunt. Acc. trag. 655 video sepulcra duo duorum -um (Cic. Mil. 104). 667 immo enim vero -us Priamo reddidi, Hectorem abstuli (*cf.* Cic. Tusc. 1, 105 non igitur Hectora traxisti sed -us quod fuerat Hectoris). Trag. inc. 168 perque agros passim dispergit -us. Varro ling. 5, 148. Rhet. Her. 1, 11, 18 -e telum cruentum educit. 2, 5, 8 -us mortui (*cf.* 2, 27, 44. Cic. Verr. 6, 130 exsanguia -a mortuorum. Cluent. 30 in illius mortuae -e. Tusc. 1, 108 leg. 2, 67 off. 3, 38 Nep. Paus. 5, 5 Vell. 2, 21, 4 Cels. 1 pr. p. 4, 35 Mela 2, 19 Itin. [Silv.] 19, 17 Vvlg. IV reg. 19, 35). Cic. inv. 1, 109 sui -is sepeliendi (Manil. 3, 54 ut -us sepeliret naufragus ignis. Sen. benef. 5, 20, 4 Cvrt. 3, 12, 11). S. Rosc. 71 feris -us obicere (Verr. 6, 119). Catil. 3, 24 acervis -um (Sest. 77 Catvll. 64, 359. Liv. 22, 48, 4 inter acervos caesorum -um. 22, 59, 8 *al.* Paneg. 10, 30). Cic. Sull. 89. Arch. 24 idem tumulus qui -us eius (*Achillis*) contexerat, nomen etiam obruisset (*cf.* Pis. 42 an ego ... maiore afficerer laetitia ex -is vestri laceratione, quam afficior ex famae?). Sest. 85 Phil. 2, 7. 11, 5 caput abscidit, ... reliquum -us abiecit in mare. 11, 8 *al.* Tusc. 1, 36. 37 -a cremata (div. 1, 47 leg. 2, 57 Cato 84 Tac. Germ. 27 *al. cf.* Manil. 1, 890 coacervatis ardebant -a membris. Val. Fl. 5, 36 geminis flagrantia cernens -a cara rogis). Cic. Tusc. 1, 108 humare -a (leg. 2, 63. Verg. Aen. 6, 161 quod -us humandum diceret. *cf.* 10, 902 -us humo patiare tegi. Prop. 2, 13, 49 Tac. ann. 4, 73 *al. adde*: Lvcr. 6, 1215 multaque humi cum inhumata iacerent -a supra -bus. Verg. Aen. 11, 22 socios inhumataque -a terrae mandemus [*i. -a sociorum*]). Cic. leg. 2, 56 redditur enim terrae -us et ita locatum ac situm quasi operimento matris obducitur *eqs.* Catvll. 64, 370 *Polyxena occisa* proiciet truncum summisso poplite -us. Mat. carm. frg. 1 Lvcr. 3, 773. 871 post mortem fore ut aut putescat -e posto *homo* (Verg. Aen. 2, 644 sic positum affati discedite -us. *cf.* Serv. *ad l.*). 3, 880 *sq.* 6, 705 -us exanimum... hominis (6, 1257 exanimata parentum -a. 6, 1273 Hirt. Gall. 8, 38, 5 Verg. Aen. 1, 484. 6, 149. 11, 30 Ov. met. 14, 728 Liv. 8, 24, 13. 8, 39, 14 *al.* Sen. Herc. O. 1461 Thy. 1059 Phaedr. 585 Plin. nat. 10, 38 *al.* Sil. 13, 472 Qvint. inst. 4, 2, 13 Tac. ann. 1, 70 *al.* Comm. instr. 2, 33, 3 exanim⟨at⟩um -us ornari funestum. *adde*: Stat. Theb. 9, 47 egregii vacuum iam -us amici). Lvcr. 6, 1254. 1265. Caes. Gall. 2, 10, 3. 2, 27, 3 civ. 3, 69, 3 Sall. Iug. 94, 6. Carm. epigr. 14 (= Corp. I 1016) quoius -is reliquiae (55, 4 ubei se reliquiae conlocarent -is). Verg. ecl. 5, 22 complexa sui -us miserabile nati. Aen. 1, 486. 2, 365 inertia -a. 2, 542 -us exangue... Hectoreum (*cf. l. 15. p. 1019, 16* Ov. met. 2, 647. 4, 244. 5, 136 Pont. 3, 2, 31 Liv. 3, 48, 7 Flor. epit. 3, 11, 11 *al.*). Aen. 2, 558 iacet ingens litore truncus avolsumque umeris caput et sine nomine -us *Priami*. 6, 219. 303. 9, 453. 719 fuso germanum -e cernit (11, 102. Sil. 12, 471 per -a fusa iacentum. 15, 767 Paneg. 5, 16). 10, 341 *al.* Lygd. 2, 17 pars quae sola mei superabit -is ossa (Prop. 2, 9, 13 tanti -us Achilli maximaque in parva sustulit ossa manu Briseis. *cf.* Carm. epigr. 67, 5 ossa dedí Terrae, -us Volchano dedi[di]). Prop. 3, 7, 25. 3, 18, 32 -us inane (Ov. am. 3, 9, 6 Tibullus ardet in extructo, -us inane, rogo. met. 2, 611. 13, 488 -us... animae tam fortis inane. Ib. 152 Epist. Sapph. 116 Epiced. Drusi 315 Mart. 8, 75, 12. *cf. p. 1019, 39*). Ov. met. 2, 326. 3, 55. 4, 277 -bus gelidis incumbit. 11, 429 in tumulis sine -e nomina legi (*i. in cenotaphiis*). fast. 3, 598 quaecunque aliquam -e pressit humum (*i. mortua est*). trist. 1, 6, 11 *al.* Liv. 1, 48, 7. 1, 59, 3 *et saepe.* Pavl. Fest. p. 149 *al.* Sen. contr. 2, 1, 10 contr. exc. 6, 6 (*ibid.* cadaver) *al.* suas. 6, 21 vitam depositi in rostris -is contio audivit (*cf. infra l. 79*). Germ. 173 sparsaque per saevos morientum -a fluctus. Vell. 2, 4, 6. 2, 124, 3 -us *patris* humanis honoribus, numen divinis honoratum a *Tiberio*. Val. Max. 1, 1, 12. 1, 6, 11 (*ibid.* cadaver. *cf.* Sen. benef. 5, 20, 5) *al.* Phaedr. app. 13, 2 *al.* Sen. Phaedr. 1110 explere -us (*i. colligere frusta -is Hippolyti. cf.* 1265). Ag. 447 *al.* epist. 99, 18. 24 memoriam cum -bus efferre *al.* Lvcan. 2, 211 (*syn.* cadavera) *al.* Petron. 115 tanquam intersit periturum -us quae ratio consumat. Plin. nat. 7, 73 *al.* Sil. 10, 506 *al.* Tac. Agr. 37 *et saepe.* Vlp. dig. 48, 24, 1 -a eorum qui capite damnantur, cognatis ipsorum non sunt *al.* Ps. Apvl. Ascl. 37 in quo *templo* eius iacet mundanus homo id est -us. Tert. spect. 21 anim. 8 resurr. 27. 30 -um resurrectio (Hier. epist. 84, 5 *et saepe*) *al.* Itala gen. 15, 11 (Aug. civ. 16, 24. Vvlg. cadavera). Ios. 8, 29 (Lugd.) deposuerunt -us eius de ligno (Vvlg. cadaver. *sim.* III reg. 13, 22 *sq.* [Lucif. non conv. 3 p. 8, 15]). Vir. ill. 10, 7 *Bruti* -us in foro positum, a collega laudatum (27, 5). Amm. 31, 7, 14 *al.* Vvlg. Luc. 17, 37 ubicumque fuerit -us (τὸ σῶμα) illuc congregabuntur et aquilae. Avg. civ. 1, 13 *passim.* Corp. V 1014 locum requietionis -is. 1962 Olimpus Leonicus sibi et -i Vrsae Iuliae. XII †972 extructor templi quo -is artos orna sepulcralis retinet. Inscr. christ. Leblant 335 -is hospitium (*de sepulcro.* Inscr. christ. Kraus I 77. *cf.* Carm. epigr.

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

1488 hospitium est illud [*sc. aedes*] -is, hic [*in sepulcro*] domus est). *nota*: ITIN. Anton. Plac. rec. A 16 ubi ... iacet sancta Pelagia in -e. 27. 28. 29. 32. *cf.* CARM. epigr. 1385 (*a. 565*) ⟨es f⟩el⟨i⟩x parvo sociatus -e nato. *accedit* a d i e c t i v u m *pro genet.*: ACC. trag. 323 acervos alta in amni -e explevi hostico. VERG. georg. 3, 541 *pisces* litore in extremo ceu n a u f r a g a -a (*i. -a naufragorum*) fluctus proluit (VAL. CEM. hom. 20, 7). 4, 475 d e f u n c t a que -a vitā magnanimum heroum (Aen. 6, 306. OV. epist. 14, 126 defunctaque vitā -a ... adde rogis. CVRT. 4, 10, 20 mater ... defuncto assidens -i. LVCAN. 6, 631 [*ibid.* cadaver]. PLIN. nat. 7, 77. 11, 231. 24, 17 SIL. 9, 259. *cf.* STAT. Theb. 12, 137 functa ducum refovendi -a curam). VERG. Aen. 1, 101 f o r t i a -a (SERV. *ad l.* hoc est virorum fortium -a, nulla enim est in mortuis fortitudo. VERG. Aen. 8, 539. HOMER. 648 fortia tradiderunt sociorum -a flammis). VERG. Aen. 8, 485 m o r t u a quin etiam iungebat -a vivis (*cf. p. 1000, 76* SEN. nat. 6, 16, 1 PLIN. nat. 11, 18. VERG. Aen. 11, 665 morientia. OV. ars 3, 743). CVLEX 324 Hectoreo victor lustravit -e Troiam *Achilles* (*p. 1018, 48*). OV. met. 4, 139 -us amatum (*i. amati*). SEN. Phaedr. 1247 reliquias c a r i -is (VAL. FL. 5, 36 STAT. Theb. 9, 79). nat. 2, 31, 2 in venenatis -bus vermis non nascitur: fulmine icta intra paucos dies verminant. LVCAN. 4, 809 n o b i l e -us (8, 756). 6, 562 *maga* genae florem primaevo -e volsit. PETRON. 115 -us humanum. VAL. FL. 6, 351 Graio poenam de -e poscens. AVG. civ. 2, 25 p. 90 se ipsum ibi perimens fraterno -i adiunxit. *nota pronom.*: VAL. FL. 8, 349 vos modo vel solum hoc, fluctus, expellite -us (*i. me mortuum*). *de e s c a* (*cf. p. 1006, 14*): LVCR. 2, 876 vertunt pecudes in -a nostra naturam (*sc. cum comeduntur*), et nostro de -e saepe ferarum augescunt vires et -a pennipotentum. CAES. Gall. 7, 77, 12 eorum -bus ... vitam toleraverunt. SALL. hist. frg. 1, 107 -bus hominum v e s c i (LIV. 23, 5, 12 -bus humanis. VAL. MAX. 9, 2 ext. 4 PLIN. nat. 6, 53). MELA 2, 9 consumere. PETRON. 141 *al. nota*: OV. met. 15, 89 in viscera viscera condi congestoque avidum pinguescere -e corpus alteriusque animantem animantis vivere leto. *adde* -us *d o r m i e n t i s*: CIC. div. 1, 63 iacet enim -us dormientis ut mortui (*cf.* 1, 115). LAEV. carm. frg. 15 complexa somno -a operiuntur ac suavi quie dicantur. VERG. Aen. 9, 315 somno vinoque per herbam -a fusa vident. OV. met. 14, 779 -a victa sopore (fast. 1, 422. LIV. 7, 35, 11 -a sopita). trist. 1, 11, 38 nec, consuete, meum, lectule, -us habes. CELS. 2, 2 p. 32 -us dormientis. *cf. p. 1016, 46 sqq.*

B ***bestiarum***: CIC. leg. 2, 45 ebur ex i n a n i -e extractum (*Plato leg. p. 956*[A] *ἀπὸ λελοιπότος ψυχὴν σώματος*). VARRO rust. 2, 14, 18. 3, 16, 4 apes nascuntur ... ex bubulo -e putrefacto. VERG. georg. 4, 255 -a luce carentum *apium*. 4, 543. OV. met. 2, 267 -a phocarum ... exanimata. 7, 548 fast. 1, 377. MANIL. 5, 191 sternere litoreis monstrorum -a arenis. COLVM. 9, 13, 4. 7 TAC. ann. 2, 24 *al.*

C *de -e Christi in* ***eucharistia*** (*cf.* VVLG. Matth. 26, 26 Marc. 14, 22 Luc. 22, 19 I Cor. 10, 16 *sq.* 11, 24 *sq.*): TERT. orat. 19 accepto -e domini. pudic. 9 opimitate dominici -is vescitur, eucharistia scilicet. resurr. 8 p. 37, 3 caro -e et sanguine Christi vescitur, ut et anima de deo saginetur. *cf.* adv. Marc. 1, 14 p. 308, 22 panem quo ipsum -us suum repraesentat (3, 19 p. 408, 19. *cf.* 4, 40 id est 'figura -is'). IREN. 5, 2, 2. HIER. epist. 14, 8 Christi -us sacro ore conficiunt *clerici*. 125, 20 qui -us domini canistro vimineo, sanguinem portat in vitro. RVFIN. hist. mon. 29 p. 455[A]. AVG. civ. 16, 37 p. 184 in s a c r a m e n t o -is eius et sanguinis (21, 20 p. 525. 21, 25 *al.*). 20, 9 p. 430 in communicatione -is Christi. 21, 19 p. 524 qui participes fiunt -is eius (21, 25). 21, 20 p. 525 manducaverunt -us Christi. 22, 8 p. 572 obtulit ibi sacrificium -is Christi. 22, 10 p. 584 SACR. Leon. p. 331 *al.* PS. PROSP. prom. 4, 6, 3. CONC. Tur. a. 567 p. 123, 17 ut -us domini in altari non imaginario ordine, sed sub crucis titulo componatur. p. 128, 13. 133, 22.

III ***corpus rerum***: **A** ***corporearum***: **1** *g e n e r a t i m*: ENN. ann. 9 quae cava -e caeruleo cortina (*i. caelum*) receptat. CIC. Tim. 20 *animum deus* circumdedit -e et vestivit extrinsecus (*cf.* CHALC. transl. p. 34[B]). LVCR. 4, 394 cum permensa suo sunt caelum -e claro *sidera*. CAES. civ. 1, 54, 2 carinae ... ex levi materia fiebant; reliquum -us n a v i u m ... integebatur (VERG. Aen. 5, 683 lentusque carinas est vapor et toto descendit -e pestis. CVRT. 10, 1, 2 magnarum navium -a aequantes *beluae*. *cf. p. 1015, 53*). OV. met. 9, 222 nivibus quoque molle rotatis astringi et spissa glomerari grandine -us. MANIL. 1, 209 solisque orbem lunaeque rotundum aspicimus tumido quaerentes -e (*i. globo*) lumen. 1, 285 nec vero e solido stant robora -is ei (*sc. axi*). VITR. 2, 3, 4 nec patiantur penetrare in -us umidam potestatem *lateres*. 2, 5, 2 liquor qui est in eius lapidis -e. *ibid.* ex calcis -e. 4, 4, 2 quod detrahitur de -e scapi (*cf.* 4, 4, 3. 5, 1, 9). SEN. nat. 6, 10, 2 in hoc universo terrae -e evenit, ut partes eius vetustate solvantur. 6, 14, 1 hoc totum terrarum omnium -us. 7, 26, 2 cometarum -us ipsum corrotundatur. PLIN. nat. 35, 127 umbrae -us. 36, 82 umbram metiendo, qua hora par esse -i (*sc. pyramidis*) solet. HYG. grom. p. 109, 17 (= LIB. col. I p. 221, 6) ripas ... quae intra -us agri nascuntur. TERT. adv. Marc. 5, 10 p. 606, 11 exempla grani tritici vel alicuius eiusmodi, quibus det -us deus prout volet *eqs.* CHALC. transl. p. 45[B] domesticum et familiare -us oculorum. OPT. PORF. schol. carm. 5 de minio scriptum est in medio -e paginae (*cf.* HIER. epist. 106, 46 miror quomodo e latere adnotationem nostram nescio quis temerarius scribendam in -e putaverit *eqs.*). VVLG. Ezech. 10, 12 et omne -us earum *rotarum* et colla et manus ... plena erant oculis in circuitu quattuor rotarum. ENNOD. opusc. 9, 10 p. 418, 14 in huius cerei luminis -e te postulamus. GREG. TVR. Franc. 4, 14 rursum Saxones obtulerunt vestimenta, pecora vel omne -us facultatis suae (*antea* medietatem facultatis suae, *opp.* uxores et parvulos).

2 *s p e c i a t i m*: **a** *de t r u n c o a r b o r u m* (*cf.* PLIN. nat. 16, 181 -i arborum, ut reliquorum animalium, cutis sanguis caro nervi venae ossa medulla): ENN. ann. 263 longique cupressi stant rectis foliis et amaro -e buxum. CATVLL. 62, 51 *vitis* tenerum prono deflectens pondere -us (*cf.* COLVM. 4, 2, 2 *vitis* quae toto est prostrata -e). LVCR. 1, 774 non anima⟨n⟩s, non exanimo cum -e, ut arbos. VERG. georg. 2, 23 hic plantas tenero abscindens de -e matrum deposuit sulcis (*cf.* COLVM. 4, 7, 2). VITR. 2, 9, 8 *quercus* propter spissitatem non potest in -us recipere liquorem. 2, 9, 10 *de alno*. 2, 9, 12. SEN. epist. 76, 9 -us habet *ille*: et arbores (*sc. habent -us*). 86, 20 COLVM. 4, 29, 15 *al.* PLIN. nat. 1, 16, 53—56 differentiae arborum per -a et ramos. 12, 23. 131. 16, 127 aesculus quantum -e eminet, tantum radice descendit. 16, 145 maior traditur mas *hedera* et -e et folio. 16, 157 cavo -e intus, superne tenui inarescit ligno *harundo*. 16, 162. 17, 67 *al.* AVIAN. fab. 19, 5 surgens in nubila -us *abietis*. *nota de ipso ligno trunci*: COLVM. 4, 24, 6 cortex quoque ... per summa trunci dependens, -e tenus delibrandus. PLIN. nat. 16, 57 nec -i ipsi parcitur (*opp.* cortex). *adde de h e r b i s*: PLIN. nat. 16, 29 gignunt et alae ramorum eius (*roboris*) pilulas, -e non pediculo adhaerentes. 22, 93 increscente *boleto tunica* in pediculi -us absumitur. 22, 94 -us *boleti* membranae simile. **b** *de c a r n e p o m i sim.*: PLIN. nat. 13, 33 aliis tunicis -i (*pomi palmae*) adhaerentibus. *ibid.* nec ut devoretur -us, verum ut expuatur suco modo expresso. 13, 47. 66. 110 radicem lotos habet ... opertam nigro cortice ..., interius candidum -us. 15, 10 cum sucus omnis in -us abeat lignumque intus grandescat. *ibid.* serenitas -us extenuat. 15, 39 his (*malis granatis*) acinus sub -e intus, illis (*Persicis*) lignum in -e. 15, 92. 98. 109 lacteus *sucus* in capite ficis, in -e non item. 15, 112 aliorum intus -us et foris lignum, ut nucum; aliis foris -us, intus lignum, ut Persicis et prunis. 18, 113 *creta* transit in -us *alicae* coloremque et teneritatem affert *al.* SER. SAMM. 1066 tereti tot -e ficus. *nota in u n g u e n t o*: PLIN. nat. 13, 7 ratio faciendi *unguenti* duplex, sucus et -us: ille olei generibus fere constat, hoc odorum. *ibid.* ad continendum odorem in -e.

B ***incorporearum***, *per imaginem* (*cf. p. 1006, 58*): CIC. Brut. 208 cum unum -us debeat esse defensionis. SEN. epist. 113, 13 iustitiae quod est -us? animus *eqs.* PETRON. 2 ut -us o r a t i o n i s enervaretur et caderet (118 ne sententiae emineant extra -us orationis expressae. QVINT. inst. 2, 11, 6. 3, 11, 23. 9, 4, 61 et in omni quidem -e totoque, ut ita dixerim, tractu *orationis* numerus insertus est. MART. CAP. 5, 556). QVINT. inst. 3, 9, 2. 10, 1, 87 ut phrasin, id est -us e l o q u e n t i a e faciant (12, 2, 9). FRONTIN. strat. 1 praef. longum est singula et sparsa per immensum -us h i s t o r i a r u m persequi (ARNOB. nat. 5, 36 -us historiae. ZACCH. 2, 3 doctrinae ordinem, non historiae -us inquiro). TER. MAVR. 1889 negant hoc -e metri (*i. hoc genus metro*) Romanos aliquid veteres scripsisse poetas. TERT. apol. 26 qui ante omne tempus fuit et saeculum -us temporum fecit (*i. summam annorum*). MAR. VICTORIN. rhet. 2, 13 p. 269, 5 cum coniectura omne negotii -us intraverit. VVLG. Rom. 6, 6 crucifixus est, ut destruatur -us peccati. PROSP. c. coll. 21, 4 de prostrati dudum dogmatis -e. BOETH. mus. 1, 2 ut unum anni -us efficiat. 4, 15 constitutio est plenum veluti modulationis -us ex consonantiarum coniunctione consistens. *nota*: IVV. 16, 53 *peculium castrense* non esse in -e census. PAPIN. dig. 31, 72 quoad in -e patrimonii retinetur *al.* PAVL. NOL. carm. 19, 677 hanc *coronam* ille sui toto de -e furti (*i. de rebus surreptis*) intactam ... liquit.

IV ***quaevis unitas vel totum***: **A** *de l i b r i s, argumento scribendi* (*cf. p. 1007, 17*): CIC. ad Q. fr. 2, 11, 4 utros eius (*Philisti*) habueris libros — duo enim sunt -a — an utrosque, nescio. epist. 5, 12, 4 a principio enim coniurationis usque ad reditum nostrum videtur mihi modicum quoddam -us confici posse. OV. trist. 2, 535 nec legitur pars ulla magis de -e toto (*sc. Aeneide*) quam *liber IV*. LIV. 3, 34, 7 quibus *tabulis* adiectis absolvi posse velut -us omnis Romani i u r i s (COD. Iust. 5, 13, 1 pr. rem ... in omni paene -e iuris effusam. *cf.* de emend. cod. 2 extra -us eiusdem codicis. COD. Clipp. a. 626 p. 197, 7). VITR. 2, 1, 8 cum -us a r c h i t e c t u r a e scriberem, primo volumine putavi ... exponere (6 praef. 7 -us architecturae rationesque eius putavi diligentissime conscribendas. 9, 8, 15 ut -us emendatum architecturae perficiatur. *cf.* 10, 16, 12 uti totum -us omnia architecturae membra in decem voluminibus haberet explicata). 4 praef. 1 antea ⟨dissolutum⟩ d i s c i p l i n a e -us ad perfectam ordinationem perducere (COLVM. 1, 1, 14 Cornelius totum -us disciplinae quinque libris complexus est. *cf.* TERT. scorp. 4 de reliquo -e haereticae cuiusque doctrinae nunc in unam speciem congressionis certas praeducimus lineas). 5 praef. 5 *ut ea* e -e uno et in singulis voluminibus generum haberent explicationes. 7 praef. 10. 14 collecta in unum coegi -us. 10 praef. 4 in hoc *volumine*, quod finitionem summam -is habet constitutam, ... explicare. SEN. dial. 9, 9, 6 -a conquirenti aut ignotorum auctorum aut improbatorum et inter tot

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

milia librorum oscitanti. epist. 84, 2 ut, quidquid lectione collectum est, stilus redigat in -us (CASSIOD. var. praef. 1 dicta mea . . . in unum -us redigere suadebant). QVINT. inst. 4 prooem. 7 de quibus partibus singulis *orationis* quidam separatim scribere maluerunt, velut onus totius -is veriti. 4, 1, 77 *Ovidium* res diversissimas in speciem unius -is colligentem (*de libris metamorphoseon*). FRONTIN. aq. 2 ea . . . in ordinem et velut [in hunc] -us diducta in hunc commentarium contuli. PLIN. epist. 2, 10, 3 hos *versus* nisi retrahis in -us (*i. collectos edis*). SVET. gramm. 6 ex quibus *voluminibus* novem unius -is . . . non absurde et fecisse et ⟨in⟩scripsisse se ait ex numero *Musarum* et appellatione. IVST. praef. 1? *v. p. 1005, 25* TERT. adv. Marc. 4, 2 p. 426, 21. DIOM. gramm. I 473, 19 poesis *est* contextus et -us totius operis effecti, ut Ilias. 518, 26 Horatii -us quod carminum inscribitur (SACERD. gramm. VII 512, 29 de omni -e Vergilii. VLP. dig. 32, 52, 2 Homeri -us. *cf.* AVSON. 408, 29 sacri lacerum collegit -us Homeri). ANTH. 783, 11. PS. HIL. libell. 1 -us scripturae (PROSP. vocat. gent. 1, 21 quo mysterio toto scripturarum -e dilatato). AMM. 15, 8, 16 *librorum* lectio per -um signa (*i. titulos*) pandit animarum interna. PROB. Verg. georg. 1, 14 traditur haec historia de Aristaeo in -e Argonautarum a Varrone Atacino. COD. Theod. 8, 6, 2 (*a. 392*) in tractoriarum -e. 10, 1, 15 (*a. 396*). 1, 4, 3 (*a. 426*) ex omni eius (*Gai*) -e. gest. in sen. 7 ut hic codex . . . per tria -a transcribatur. 8 confectionem quoque memorati -is. RVFIN. apol. Orig. 1 p. 552 in reliquo -e librorum (apol. adv. Hier. 1, 20). Orig. in gen. 17, 1 in ipso . . . -e et serie verborum. hist. 3, 24, 4 parvum epistularum . . . -us. 4, 14, 2 -i huic nostrae narrationis. ZACCH. 1 praef. clarius quidem, sed sparsim dicta in -e quodam credulitatis aperire. PROSP. resp. ad Gen. 1—3 p. 243 in his tribus capitulis licet divisa sint a disputationis -e (praef. p. 241 de contextu disputationis. HIER. epist. 106, 46 *v. p. 1019, 84*). VAL. CEM. hom. 13, 2 praesentis ac veteris testamenti praecepta unum -us esse voluit *Christus*. CLAVD. MAM. anim. 2, 11 p. 143, 11 ex omni fere authenticorum voluminum -e. VEREC. in cant. 7, 1 ex -bus multorum prophetarum . . . duo -a Regnorum et Paralipomenon concinnavit. BOETH. in Porph. comm. pr. 1, 3 p. 7, 6 in hoc -e (*ibid.* liber). CONSVLT. 3, 7 item alia ex eodem libro et -e (3, 8. 9. 7, 6). CASSIOD. in psalm. praef. ut . . . desiderio legentium fratrum numerosi codicis -a praestarentur. inst. div. 4 psalmorum -us universum. 5 p. 1116^{C} -is grandioris. 17 p. 1133^{D}. 1134^{C} *al.* GREG. M. moral. 10, 55.

B *de collegio, societate, factione, concilio* (*cf. p. 1006, 65*): ANTON. epist. Cic. Phil. 13, 40 ne videret unius -is (*i. civitatis tamquam ludi gladiatorii*) duas acies lanista Cicerone dimicantes. OV. met. 1, 186 illud ab uno -e (*sc. Gigantum*) et ex una pendebat origine bellum. fast. 3, 130 totidem princeps, totidem pilanus (*i. triarius*) habebat -a (*i. manipulos. cf. p. 1022, 27*). LIV. 1, 8, 1 quae *multitudo* coalescere in populi unius -us nulla re praeterquam legibus poterat. 1, 17, 2 oriundi a Sabinis *patres* sui -is creari regem volebant. 4, 9, 4 qui et ipsi eiusdem -is (*sc. plebei*) erant. 6, 34, 5 potentis viri cum inter sui -is (*i. ordinis senatorum*) homines tum etiam ad plebem. 26, 16, 9 -us nullum civitatis nec senatum nec plebis consilium nec magistratus esse *Capuae*. 26, 24, 6 Acarnanes quos aegre ferrent Aetoli a -e suo diremptos (38, 9, 12 avelli). 26, 48, 6 studia excitaverant uterque sui -is hominum. 34, 9, 3 nunc in -us unum (*i. unum oppidum*) confusi omnes, Hispanis prius, postremo et Graecis . . . ascitis. 38, 34, 3 ita unius eos -is fore. 39, 37, 7 ut unum -us et concilium totius Peloponnesi esset. FEST. p. 158 in suum -us communionemque agrorum invitarunt *Messanenses* eos (*sc. Mamertinos*). SEN. clem. 1, 12, 3 si in hostile nomen cives et ex eodem -e abrupti transierint (TAC. hist. 4, 64 redisse vos in -us nomenque Germaniae). CVRT. 10, 3, 10 vos meorum militum -i immiscui. PLIN. nat. 33, 34 ab illo tempore *Ciceronis* plane hoc tertium -us (*sc. ordo equester*) in re p. factum est. HOMER. 90 ulciscere meque meumque -us (*i. meos*) ab Atrida. STAT. Theb. 6, 262 illic conferti . . . sedere cohors; ibi -e mixto metiri numerum . . . suorum dulce viris. QVINT. decl. 365 p. 398, 28 numquid ex quattuor sententiis *iudicum* unum -us efficeres. PS. FRONTIN. strat. 4, 2, 8 reditus sui cura uni ex -e suo . . . demandata *a militibus*. TAC. Germ. 39 centum pagis habitant *Semnones* magnoque -e efficitur, ut se Sueborum caput credant. ann. 13, 27 late fusum id -us (*libertorum, cf. p. 1022, 44*). FLOR. epit. 1, 1, 9 ex variis quasi elementis congregavit -us unum, populumque R. ipse fecit rex. 1, 3, 9. 3, 18, 1. CALL. dig. 50, 6, 6, 12 eis collegiis vel -bus, in quibus artificii causa unusquisque assumitur, ut fabrorum -us est (*cf.* 50, 6, 6, 6 in -e naviculariorum. DIG. 47, 22 de collegiis et -bus. GAIVS dig. 3, 4, 1 pr. neque societas neque collegium neque huiusmodi -us passim omnibus habere conceditur. collegia Romae certa sunt, quorum -us senatus consultis . . . confirmatum est veluti pistorum et quorundam aliorum et naviculariorum, qui et in provinciis sunt. VLP. dig. 4, 2, 9, 1 persona . . . vel populus vel curia vel collegium vel -us. 50, 16, 195, 3 -us quoddam servorum . . . paratum . . . vectigalis causa). POMPON. dig. 1, 2, 2, 25. 26 coeperunt ex utroque -e (*i. patribus et plebe*) constitui *consules*. VLP. dig. 50, 16, 195, 2 familiae appellatio refertur et ad -is cuiusdam significationem, quod . . . communi universae cognationis *iure* continetur. LAMPR. Alex. 33, 2 -a omnium constituit vinariorum . . . et omnino omnium artium. CAPITOL. Maximin. 8, 1 primum e -e militari et nondum senator sine decreto senatus Augustus appellatus est (EVTROP. 9, 1). SOL. 9, 1 partitiones . . . Macedonum nomini contributae factae sunt -us unum. ARNOB. nat. 1, 16 cur ibidem *dii* . . . non tantum -is non nostri (*i. gentiles*) verum etiam christianos ditiores . . . reddiderunt (EDICT. imp. Licin. Lact. mort. pers. 48, 8 -i christianorum. 48, 9 alia . . . ad ius -is eorum id est ecclesiarum, non hominum singulorum pertinentia. *ibid.* isdem christianis id est -i et conventiculis eorum). LACT. inst. 6, 10, 25 qui se ipse dissociat ac secernit a -e. IVST. 3, 2, 2 fiunt igitur *in Graecia* de uno populo duo -a. 5, 10, 10 per multa membra civitas dissipata in unum tandem -us redigitur. 7, 1, 12. 7, 6, 9 unumque -us equitum pedestriumque copiarum invicti exercitus fecit. 18, 3, 9 regem ex -e suo (*i. servorum*) creari. 34, 1, 2. 5 -us Achaeorum. VEG. mil. 2, 21 ut omnium *cohortium* unum -us, una videatur esse coniunctio. RVFIN. Basil. reg. 6 priusquam -i fraternitatis inseratur (CASSIOD. inst. 1, 2, 2 *al.*). AVG. civ. 3, 1 cum iam ad eius (*Romanae*) quasi -us rei publicae pertinerent *gentes* (*ibid.* ad ipsam proprie civitatem *Romanam* et quaecumque illi terrarum . . . subiectae sunt). CLAVD. 5, 238 non dissociabile -us coniunctumque sumus. NOT. urb. Const. 1, 18 -um eidem (*urbi*) inservientium. 2, 25 collegiatos XXV, qui e diversis -bus ordinati incendiorum solent casibus subvenire. NOT. dign. occ. 13, 67 *al.* (*ibid.* officium). CASSIOD. var. 1, 43, 1 vestri -is (*sc. senatus.* 2, 32, 4. 9, 23, 2 sicut idem curiae -us est vobis. 9, 25, 3). 2, 30, 3 ab universo -e *negotiatorum*. COD. Iust. 2, 58, 2, 5 pro aliquo -e vel vico vel alia universitate (*opp.* una persona). 10, 35 (34), 2 pr. curiarum . . . -bus. 11, 48, 22, 4. CORIPP. Iust. 4, 68 divisum in turmas atque in sua -a vulgus. BENED. reg. 61, 14 non debet sociari -i monasterii. *saepissime in titulis, ex. gr.*: CORP. XI 5054 (*Mevaniae*) omnium corpor(um) patr(ono) (XIII 1695 patrónó splendidissimí -is n(autarum). INSCR. christ. Rossi I 687 *a. 435* patroni -is pastillariorum). S. C. de Cyzic. (Corp. III 7060) 2 -us quod appellatur Neon (*i. νέων, iuvenum*). TEST. Leon. I (Corp. X 114) 38 -i Augustalium. LEX colleg. salut. Dian. et Antin. (Corp. XIV 2112) 1, 24 quisquis ex hoc -e n(ostro) pariatu⟨s⟩ decesserit. 1, 27 delecti ex -e n(ostro) homines tres. CORP. VI 31371 tribul(es) trib(us) Pal(atinae) corp(oris) Aug(ustalis) clientium. 32668 curator -is ipsius (XII 730). 33875 ex corporae subaedianorum, item ex corporae perseveran⟨tium⟩. 33876. 33885 (*act. Hadr.*) ⟨quod supere⟩sset in arca -is. XII 1929 scaenici Asiaticiani et qui in eodem -e sunt. *cf.* XIV 2408 tragico, comico et omnibus corporib(us) ad scaenam honor(ato). XIII 1734 genio splendidissimi -is fabrorum. 5154. V 5081 Marti Augusto conservatori -is sui. IX 4696 (*dub.*) quae fuit -e iuv(enum). 4881 -us pontificum. X 1579 in cultu -is Heliopolitanorum. 1786 *al.* XIV 32 -us familiae publicae libertorum et servorum. 44 *et saepe.* INSCR. Röm. Mitt. 1904, 148 (*Praeneste*) ut . . . *fundus* in eorum (*collegiorum*) iura -usque successerit. *ibid.* quae eorum iuri adque -i . . . traderetur. *collective cum plurali iunctum*: CORP. VI 1118, 5 -us coriariorum . . . devoti. 7458 -i qui sunt in hac stationem. *nota*: LVCAN. 10, 416 Latium sic scindere -us. OROS. hist. 3, 12, 33 gloriosissimum illud . . . Graeciae -us. SALV. gub. 7, 50 arsit regio Belgarum . . . et post haec -us omnium Galliarum. *de bestiis*: VELL. 1, 16, 2 clausa . . . diversi generis animalia nihilo minus separata alienis in unum quaeque -us congregantur. *cf.* PAVL. dig. 6, 1, 23, 5 in his -bus, quae ex distantibus -bus essent, constat singulas partes retinere suam propriam speciem, ut . . . singulae oves (*ibid.* grex. *cf. p. 999, 35*). *de ecclesia* (*saepe mystice de -e Christi*): TERT. apol. 39, 1 -us sumus de conscientia religionis et disciplinae unitate et spei foedere (*ibid.* christiana factio). virg. vel. 2 ceterum dividis -us (*i. discordare facis ecclesiam nostram*). praescr. 22. bapt. 6 ubi tres, id est pater et filius et spiritus sanctus, ibi ecclesia, quae trium -us est. OPTAT. 2, 15 p. 50, 10 -us ecclesiae. PRISCILL. tract. 1, 38 venerabilis ecclesiae dei per symbolum -us ingressi. VVLG. Rom. 12, 4—5 sicut enim in uno -e multa membra habemus, . . . ita multi unum -us sumus in Christo. *cf.* I Cor. 12, 12 *sq.* Eph. 4, 4 *sq.* Col. 1, 18 et ipse est caput -is ecclesiae. 1, 24 pro -e eius quod est ecclesia (*cf.* TERT. adv. Marc. 5, 19 p. 644, 18 *sqq.*). RVFIN. Orig. in gen. 17, 9. hist. 5, 28, 12 vix . . . in communionem ecclesiastici -is revocatus est. PAVL. NOL. epist. 23, 16 populus gentium qui credidit, -us feritatis erat ante, nunc Christi est. AVG. in psalm. 85, 5 civ. 15, 18 tit. 17, 9 p. 228 in *Christi* -e ac membris quod populus eius est. 18, 45 p. 325. 21, 21 haeresis . . . a -is eius unitate praecisa. 21, 25 in eius -is unitate, id est in christianorum compage membrorum (*cf.* in psalm. 121, 4). 22, 18 *et saepius.* PROSP. in psalm. 101, 29 ecclesiae, quae -us est Christi. SVLP. SEV. chron. 2, 42, 5. FACVND. defens. 8, 3 p. 715^{D} in multas partes -us ecclesiae discindentes. 12, 4 p. 848^{A} si integrum ecclesiae -us impugnet. GREG. M. epist. 9, 196 ab unitate ecclesiastici -is. *adde* -us diaboli: AVG. gen. ad litt. 11, 22 p. 354, 22 tali enim generi hominum (*peccatoribus*), quod iam factum est -us diaboli. *cf.* 11, 22 p. 354, 22 mali homines, vasa eiusdem diaboli et tamquam capitis -us. *cf. l. 68.*

C *res corporea* (*cf. p. 999, 35 sq.*): 1 *generatim*: LVCR. 1, 304 tangere enim et tangi nisi -us nulla potest res (*cf.* SEN. epist. 106, 8. FRG. Bob. gramm. VII 544, 43 Epicurei definiunt quidquid visu aut tactu subiacet, hoc -us esse. GRAMM. suppl. 73, 21) CIC. de orat. 2, 358 et

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

enim -us intellegi sine loco non potest. ac. 1, 24 quod utroque (*vi et materia*) *efficeretur*, id iam -us et quasi qualitatem quandam nominabant. 1, 28 extra quem (*mundum*) nulla materiae pars sit nullumque -us. 1, 39 nullo modo . . . quidquam effici posse ab ea *natura*, quae expers esset -is . . ., nec vero aut quod efficeret aliquid, aut quod efficeretur, posse esse non -us. 2, 34. fin. 4, 36 cum praesertim ipse quoque animus non inane nescio quid sit, . . . sed in quodam genere -is. Tusc. 1, 47 *foramina illa* terrenis concretisque -bus sunt intersaepta quodam modo. nat. deor. 1, 65. 2, 115 haec omnis discriptio siderum . . . ex -bus huc et illuc casu et temere cursantibus potuisse effici . . . videri potest? 3, 29. 30 omne -us aut aqua aut aer aut ignis aut terra est aut id quod est concretum ex his aut ex aliqua parte eorum (*cf.* Tusc. 1, 40). div. 2, 137 a -bus enim solidis et a certis figuris vult fluere imagines *Democritus* (*cf. p. 1025, 26*). LVCR. 1, 336 officium quod -is extat, officere atque obstare. *cf.* 1, 361. 606 partes agmine condenso naturam -is explent. 1, 662. 747 omnino finem non esse secandis -bus (1, 844). 2, 117 multa minuta -a. 2, 460 pungere uti possint -us penetrareque saxa. 2, 495 formarum novitatem -is augmen subsequitur. 2, 742 cognoscant -a tactu *caeci*. 5, 717 -us enim licet esse aliud *eqs.* 5, 757 *al.* AETNA 216. 347. OV. trist. 3, 8, 35 ante oculos veluti spectabile -us, astat fortunae forma legenda meae. VITR. 2, 1, 9 nulla materiarum genera neque -a neque res sine principiorum coetu nasci neque subici intellectui possunt nisi . . . . 5 praef. 4 cybus autem est -us *eqs.* GERM. 260 deficiente oculo distinguere -a parva (*sc. Pleiades*). SEN. dial. 8, 4, 2 unum sit hoc . . . an multa eiusmodi -a deus sparserit. nat. *saepe, ex. gr.* 1, 1, 15 *aer* coire tamen et facere -a quaedam similia nubibus potest. 1, 3, 13 cum duae res sint, sol et nubes, id est -us et speculum. 1, 4, 2. 1, 5, 3. 1, 6, 4 non est ergo propria in ista nube substantia nec -us est, sed mendacium, sine re similitudo. 2, 30, 1 concursu aridorum -um (*sc. harenae, pulveris. cf.* SCRIB. LARG. 21 -a quasi pulverulenta). 3, 29, 2 sive animal est mundus sive -us naturā gubernabile. 7, 14, 1 tam solida -a. 7, 15, 1 quot ergo coire stellas oportet, ut tantum -us (*sc. cometen*) efficiant. epist. 88, 34 utrum animus -us sit an non sit. 90, 29 a -bus se ad incorporalia transtulit *sapientia*. 106, 3 bonum an -us sit *eqs.* 117, 2 *sq.* QVINT. inst. 1, 4, 20 ut esset 'vocabulum' -us visu tactuque manifestum, 'domus' 'hortus' (*cf.* SVET. Iul. 77 [*dictum Caesaris*] nihil esse rem publicam, appellationem modo sine -e ac specie). 1, 5, 66 *composita* e duobus quasi -bus coalescunt ut 'maleficus'. 3, 6, 6 sonus est duorum inter se -um conflictio. PAVL. dig. 50, 16, 5, 1 id opus quod Graeci ἀποτέλεσμα vocant, . . . id est ex opere facto -us aliquod perfectum. VLP. dig. 50, 16, 178 pr. *al.* GELL. 5, 15, 1 -usne sit vox an incorporeum. APVL. Plat. 1, 5 idem autem non putat -us (*sc. Plato materiam*), quod omne -us specie qualicumque non careat. 1, 11. mund. 1 quod quidem (*caelum*) divinis -bus onustum videmus (*i. sideribus*). 25 -a illa caelestia. met. 11, 1. PS. APVL. Ascl. 5 -a enim impossibile est conformari sine nutu divino, species figurari sine adiutorio daemonum . . . non possunt. 35. TERT. anim. 6 omne -us aut animale sit necesse est aut inanimale *eqs.* (resurr. 53 ecquid tibi videtur -us animale et -us spiritale in eadem carne distinguere. *sim. saepius*). Prax. 7 quis enim negabit deum -us esse, etsi deus spiritus est? spiritus enim -us sui generis in sua effigie. *sim. passim.* adv. Marc. 3, 9 p. 391, 7 *deus* etiam mundum ex nihilo in tot ac talia -a, et quidem verbo, aedificavit. IVST. 4, 1, 1 Siciliam . . . Italiae adhaesisse diruptamque velut a -e maiore impetu superi maris. CHALC. transl. p. 46^{A} levigati -is (*i. speculi*). p. 46^{C} cum astringitur *aqua* in glaciem, certe saxum terrenaeque soliditatis -us (γῆν) . . . apparet. AVSON. 368, 2 ingentia mundi -a. AMM. 15, 4, 5 confusum misceri non potest -us (*sc. Rheni et lacus Brigantini*). 25, 10, 3 splendore infuso -i crasso (*de nube densiore*). HYG. astr. 1 praef. p. 20, 7 eorum -um (*sc. siderum*) deformationes. *sim.* HIER. epist. 84, 5 -a sunt caelestia et terrestria et aer iste et aura tenuis iuxta naturam suam -a nominantur (AVG. serm. ed. Mai 126, 5 gyros siderum et caelestium terrenorumve -um). CLAVD. 22, 451 pretioso -e (*auro*). AVG. civ. 5, 9 p. 206 quoniam -us est *ventus*, non est spiritus vitae. doctr. christ. 2, 29, 45 animalium, lignorum, herbarum, lapidum aliorumve -um. gen. ad litt. 1, 9 p. 12, 20 aliquod vocale -us. 2, 1 p. 33, 1 caelesti -i, in quo sunt sidera superfusa. MACR. somn. 1, 5, 3 metallicis -bus. 1, 6, 22 geometrici. EVSTATH. Bas. hex. 3, 4 p. 894^{A} mathematici. EVGRAPH. Ter. Eun. 269 *nebula* neque aliquod -us vel ulla soliditas *est.* *de re in iure:* GAIVS dig. 18, 1, 35, 5 si pro numero -um pretium fuerit statutum. 41, 1, 7, 8 voluntas duorum dominorum miscentium materias commune totum -us efficit. inst. 2, 35 -a vero eius hereditatis proinde transeunt ad eum, cui cessa est hereditas (SYMM. rel. 16, 1. 19, 5 materna -a *i. ex hereditate matris.* 19, 9 peregrinis -bus aestimandis). 4, 48 si -us aliquod petamus, velut fundum, hominem, vestem. PAVL. dig. 18, 2, 14, 4 emptorem . . . praeter -us nihil sequitur, quod venierit. PAPIN. dig. 5, 3, 50 pr. hereditas sine ullo -e iuris intellectum habet. 31, 66, 2 neque plures in uno fundo dominium iuris intellectu non divisione -is obtinent. IVLIAN. dig. 4, 2, 18 ac si -a ipsa in eadem specie mansissent. 21, 2, 43 *opp.* ius (VLP. dig. 39, 2, 13, 2 sive -is dominus sive is qui ius habet. *cf.* CELS. dig. 7, 1, 2 est usus fructus ius in -e). VLP. dig. 8, 5, 4 pr. loci -us non est dominii ipsius, cui servitus debetur, sed ius eundi habet. 37, 1, 3 pr. sive in -bus bona sunt sive in actionibus. *et saepe. adde:* GELL. 13, 25, 26 'praeda' dicitur -a ipsa rerum quae capta sunt (13, 25, 28). GREG. M. epist. 9, 96 ex -e massae Gratilianae. COD. Iust. 4, 59, 2 pr. ut species diversorum -um negotiationis non minoris . . . venumdentur. ITALA gen. 34, 29 (Aug. loc. hept. 1, 130) et omnia -a eorum . . . captivaverunt (*ex LXX, om.* VVLG. *cum hebr.*). AVG. *l. c. adnotat haec:* neque enim suspicandum est, quod -a abstulerunt peremptorum, sed rerum intellegenda sunt, quae corporaliter possidentur, ut eorum sit executio . . . sicut in iure dicitur traditio -um *eqs. cf. etiam p. 1020, 6. 58.*

2 *speciatim:* a *de atomis, elementis* (*cf. Diels, Elementum p. 7*): CIC. fin. 1, 17 atomos . . . id est -a individua propter soliditatem (1, 18 Tusc. 1, 42 nat. deor. 1, 110 *al.* VITR. 2, 2, 1 atomos quas nostri insecabilia -a, nonnulli individua vocitaverunt. BOETH. in Porph. comm. pr. 1, 7 p. 19, 4 primas substantias dicit *Aristoteles* esse individuorum -um et singulorum. *cf.* 1, 23). nat. deor. 2, 84 cum quattuor genera sint -um, vicissitudine eorum mundi continuata natura est. ac. 2, 121 asperis et lēvibus et hamatis uncinatisque -bus concreta haec esse dicat interiecto inani. 2, 125. Tim. 50 ignis anima aqua terra -a sunt (CHALC. transl. p. 46^{D} ignis et aqua ceteraeque materiae visibilia sunt -a [σώματα]. OV. fast. 1, 105 aer et quae tria -a restant, ignis aquae tellus). LVCR. 1, 58 rerum primordia . . . quae nos materiem et genitalia -a rebus . . . vocare et semina rerum appellare suemus et haec eadem usurpare -a prima (1, 167. 2, 63 genitalia materiai -a. 2, 96. 548. OV. met. 15, 239 quattuor aeternus genitalia -a mundus continet. *cf.* fast. 5, 11 post chaos ut primum data sunt tria -a mundo [*sc. caelum, aqua, terra*]. prima: LVCR. 1, 171. 510. 2, 91. 589 *al.*). LVCR. 1, 196 multis communia -a rebus multa putes esse, ut verbis elementa videmus. 1, 215 uti quidque in sua -a rursum dissolvat natura. 1, 249 omnes *res* discidio redeunt in -a materiai (1, 552. 566. 952. 997. 2, 143. 736. 899. 964 *al.*). 1, 269. 277 sunt igitur venti nimirum -a caeca (1, 295 *opp.* aperto -e qui sunt. 1, 328. 2, 715). 1, 483 -a sunt porro partim primordia rerum, partim concilio qua⟨e⟩ constant principiorum. 1, 993 principiorum -bus (2, 970). 3, 180 minutis perquam -bus factum constare *animum* (3, 280. 426 *al.* 6, 227 minutis mobilibusque). 2, 1107 *syn.* semina. 3, 121 -a pauca caloris. 3, 195 non tam lēvibus extat -bus neque tam subtilibus atque rotundis (4, 622 ubi lēvia sunt manantis -a suci). 3, 278. 4, 872 glomerataque multa vaporis -a. 5, 277. 449 terrai -a . . . gravia et perplexa. 5, 499 -bus liquidis. 6, 302 *sq.* 350 cum -a fulminis ipsis -bus rerum inciderunt. 6, 451 *al.* AETNA 292 pulsataque -a denset *aura*. 303. 325. 352 pulsataque -a nostris (*sc. corporibus*) incursant. 540 densissima -a. OV. met. 14, 137 quot haberet -a pulvis (trist. 1, 5, 48). MANIL. 1, 171. 4, 888 utque sit ex omni constructus -e mundus, aetheris atque ignis summi terraeque marisque . . ., sic esse in nobis terrenae -a sortis. VITR. 2, 6, 4 communibus -bus. 2, 7, 2. SEN. nat. 5, 2 cum exiguum locum multa -a impleverint (*ibid.* corpuscula, quae ille *Democritus* atomos vocat). 5, 3. 5, 12, 1 magna inaequalitas ac dissimilitudo -um, quae vapor terrenus emittit. 7, 8, 1 discordia -um. QVINT. inst. 3, 3, 13 ut mundi *initia* vel umor vel ignis vel materia vel -a insecabilia (*cf.* 2, 17, 38. *l. 14*). PS. APVL. Ascl. 3 caelum . . . administrator est omnium -um *eqs.* TERT. adv. Val. 23 p. 200, 20 his omnibus elementis atque -bus ignis inflabellatus est. adv. Marc. 3, 10 p. 392, 27 elementorum -bus in repraesentationibus sui usus est *deus* (*cf.* SOL. 23, 20. AMM. 21, 1, 8 elementorum spiritus, utpote perennium -um. AVG. civ. 8, 5 p. 329 quattuor -bus, quae dicuntur quattuor elementa, mundum corporeum videmus esse compactum). CHALC. comm. 84 sphaeras esse quasdam quinti illius -is (στοιχεῖον) naturae congruentes. AVG. civ. 8, 5 p. 328 sive simplicia sive coniuncta -a, sive vita carentia sive viventia, sed tamen -a, causam principiumque rerum esse dixerunt.

b *i. q. forma, substantia, massa, natura* (*cf.* TERT. resurr. 35 p. 76, 13 parietis -us non aliud admittam, quam caementa, quam saxa, quam lateres. GLOSS. natura): CIC. Tim. 14 universi -us (τὸ τοῦ παντὸς σῶμα. HIL. trin. 12, 40 neque partibus cogitationum universitatis huius -us effectum est). 15 ex iis rebus quattuor mundi est -us effectum (*cf.* 20 *sq.* AETNA 102 diviso -e mundi in maria ac terras et sidera. MANIL. 1, 134. 148 certo digestum est ordine -us *mundi*. 1, 247. 807. 2, 705. PLIN. nat. 2, 31 relicto mundi ipsius -e reliqua inter caelum terrasque tractentur. APVL. Plat. 1, 8 alterius mundi -us. CHALC. transl. p. 31^{B} ignem terramque . . . -is mundani fundamentum iecit deus. AVG. civ. 7, 9 p. 286 mundi -us non est deus . . ., sed anima mundi ac partes eius. *cf. p. 1019, 75*). Tim. 27 et -us quidem caeli aspectabile est. 47. top. 27 non esse rursus ea dico, quae tangi demonstrarive non possunt, cerni tamen animo atque intellegi possunt, ut . . . si gentem, si agnationem definias, quarum rerum nullum subest quasi -us, est tamen quaedam conformatio insignita . . ., quam notionem voco (Tusc. 1, 20 Xenocrates animi figuram et quasi -us negavit esse). LVCR. 1, 232 mortali -e quae sunt (1, 242 *opp.* aeterno. 1, 545 immortali. 2, 906. 5, 65 mortali primum consistere -e mundum nativomque simul . . . esse. 5, 238. 321. 377). 1, 246 incolumi remanent res -e. 1, 359 si tantundemst in lanae glomere quantum -is in plumbo, tantundem pendere par est (*cf.* VITR. 9 praef. 12 quanto

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

minus magno -e eodem pondere auri massa esset quam argenti. PALLAD. 3, 25, 66 alii ... vini et defruti ad servanda cydonea aequum -us efficiunt). 1, 443 *al.* 482 eventa ... -is atque loci (1, 505 duplex natura duarum dissimilis rerum ... -is atque loci). 1, 486 s o l i d o vincunt ea (*sc. rerum primordia*) -e demum (1, 488. 500 quae solido atque aeterno -e constent. 1, 518. 5, 352 neque . . . solido cum -e mundi natura est *al.* MANIL. 1, 823 non solidum est -us, sed rara vagantur principia. VITR. 5, 8, 1 offensa superioribus solidis -bus repulsaque vox. SEN. nat. 3, 25, 9 ipsius insulae materia vectabilis, quae non est -is solidi. 4, 9. DIFF. Suet. 284 prodigium *est*, quod solidis -bus conspicitur ut *cometes*). LVCR. 1, 591 immutabilis materiae quoque -us habere debent *res.* 1, 666 mutareque -us. 1, 771 sin ita forte putas ignis t e r r a e q u e coire -us (5, 235 terrai -us et umor aurarumque leves animae calidique vapores. 5,487. *cf. p. 1019, 75*). 1,1085 quasi t e r r e n o quae -e contineantur, umorem ponti *et* undas (SEN. dial. 11, 6, 7 non est ex terreno et gravi concreta -e *mens*, ex illo caelesti spiritu descendit). 2, 104 fera ferri -a constituunt *corpora prima condensa.* 2, 187 flammarum -a (5, 525 flammea. *cf.* SEN. nat. 7, 1, 6 an non sint flammei orbes, sed solida quaedam terrenaque -a). 2, 232 -us a q u a e naturaque tenvis aëris (6, 854. 863. *cf.* 2, 472 Neptuni -us acerbum, *i. mare*). 2, 390 luminis -a. 2, 452 fluvido quae -e liquida constant. 2, 542 quamlubet esto unica res quaedam n a t i v o -e sola (5, 60 animi natura reperta est nativo primum consistere -e creta. 5, 238. 241. 321. 6, 44). 2, 860 molli lenta, fragosa putri, cava -e raro *constare.* 3, 177 animus quali sit -e et unde constiterit. 4, 43 rerum effigias tenuesque figuras mittier ab rebus, s u m m o de -e rerum (4, 64. 84 lintea de summo cum -e fucum mittunt. 4, 157). 4, 901 ventus subtili -e tenvis trudit agens ... navem. 5, 93 quorum (*maris, terrae, caeli*) naturam triplicem, tria -a ... tres species tam dissimiles, tria talia texta. 5, 116 -e divino. 5,154 tenues pro -e eorum. 5,466 -e c o n c r e t o (5,495). 5,502 liquidum -us *aetheris.* 6,102 condenso -e nubes (6, 361). 6, 439 lento cum -e nubem. 6, 631 r a r o cum -e tellus est (6, 936. 1035. PALLAD. 1,5,4 si coloris et -is rari aliquatenus atque resoluti est *terra. cf. l. 25*). 6, 857 crasso. 6, 897 in taedai -e adhaerent *semina.* 6, 1075 *color* iungitur uno -e cum lanae *al.* VERG. Aen. 6, 731 caelestis origo *est* seminibus, quantum non noxia -a tardant. AETNA 392 illius -is Aetna est. DIRAE 100 prius ... migrabunt casus aliena in -a rerum. OV. met. 1, 18 -e in uno frigida pugnabant calidis. 13, 604. MANIL. 2, 66 cum spiritus unus .. irriget orbem omnia pervolitans -usque animale figuret. GERM. 558 *capricornus*, Auguste, tuum genitali -e numen ... in caelum tulit. VELL. 2, 66, 5 hoc vel forte vel providentia vel utcumque constitutum rerum naturae -us. CELS. 6, 6, 22 deinde cum passi tribus heminis decoquuntur *species*, donec -us unum sit (*cf.* SOL. 5, 16 non coibunt in -us unum latex vineus et latex aquae. PLIN. VAL. 2, 18 *al.*). SEN. nat. 1, 2, 4 formae crassis demum spississque -bus imprimi solent. 1, 15, 7. 2, 13, 4 in aethere nulli incerto -i locus est. 7, 13, 2 summa caeli ora est ... alti crassique -is. COLVM. 10 praef. 4 paene viduatam -e materiam. PETRON. 69 quidquid videtis hic positum, de uno -e est factum. PLIN. nat. 2, 7 *nec esse mundo* lēvitate continua lubricum -us. 2, 111 densitas earum (*nubium*) -usque haud dubio coniectatur argumento. PS. QVINT. decl. 10, 5 quemadmodum tenues rerum imagines solent cogitationibus accipere -us. VLP. dig. 50, 16, 13, 1 quarum *rerum* -us manet, forma mutata est (*cf.* AVG. civ. 22, 11 p. 585 quam multa gravia terrena sint -a, sicut plumbum, et formam tamen ab artifice accipiant). 30, 34, 4 certum -us nummorum (*i. summa*). GELL. 14, 1, 10 ipsum quidem -us et habitum tam profundi aëris . . . non eundem manere. APVL. Socr. 1 p. 117 *luna* denso -e. TERT. nat. 2, 3 nemo autem negabit ⟨elementis⟩ -us esse, cum et contingamus ea et contingamur ab eis, certaque -a ex illis decidere videamus. adv. Hermog. 30 quid sit illud -us confusionis. 35 cum ipsa substantia -us sit rei cuiusque. 38 -e infinita, non tempore est *materia.* CHALC. comm. 74 obiectu aërii -is impediente aspectum (AMM. 25, 2, 6 *stella cadens* in aërium solvitur -us ad substantiam migrans, cuius attritu incaluit nimio). AVG. civ. 11, 10 p. 476 illuminatur aëris -us luce corporea. CYPR. GALL. gen. 395 bitumen ... lento constringit -e cautes. CASS. FEL. 51 p. 133 inicies ... medicaminis dragmas II cum olei -e dragmis IIII.

derivata: corporalis, corporealis, corporeus, corporinus, corporosus, corpulentus. corporare, corporascere, corporescere. corpusculum. *compos.*: bicorpor, tricorpor.

ˣ**corpusculum,** -ī *n. a* corpus *deminutive.* GLOSS. breve corpus. *legitur apud* PLAVT. (*semel*) *et rursus inde ab* AMAFIN. (*p. 1026, 47*) CIC. LVCR.

1 *proprie, i. q. corpus animantis parvum*: PLAVT. Cas. 843 o -um malaculum, mea uxorcula (*blandienter in allocutione*). EPIST. imp. Aug. Suet. vita Hor. p. 47 sed tibi statura deest, -um non deest (*i. corpulentia*). CELS. 7, 29 p. 318 uncus iniectus facile hebeti -o *partus emortui* elabitur. SOL. 1, 63 si -um (*i. fetus*) in marem figuretur. *cf.* HIL. trin. 2, 25 deus in -i humani formam sanctae virginis utero insertus accrescit. *saepe cum contemptu atque irrisione i. q. corpus infirmum, imbecillum*: SEN. dial. 7, 4, 4 cum minutis et frivolis et non perseverantibus -i motibus. 11, 11, 7 -um hoc, custodia et vinculum animi. nat. 1 praef. 10 quid illis (*formicis*) et nobis interest nisi exigui mensura -i? 6, 2, 3 iam intellegetis nugatoria esse nos et imbecilla -a. 6, 32, 8 ego de uno -o (*sc. meo*) timeam? epist. 23, 6 -um quoque ... magis necessariam rem crede quam magnam. 24, 16. 41, 4. 58, 29. 65, 22. 66, 1 *Claranum* viridem animo ac vigentem et cum -o suo colluctantem. 66, 3. 124, 10. IVV. 10, 173 quantula sint hominum -a. PLIN. epist. 6, 4, 2 quid viribus, quid -o appar ares. TRAIAN. Plin. epist. 10, 18, 1 sine q u e r e l l a -i tui et tuorum pervenire in Bithyniam (AVR. Fronto p. 91, 27 N.). AVR. Fronto p. 90, 17 N. eum motum in praesentia ratio -i desiderabat. GELL. 18, 10, 4 cum iam me sinceriore -o factum diceret (*de convalescente*). TERT. ieiun. 9 ne qui de specie quoque -i metuat. resurr. 5 futile et frivolum istud -um. adv. Marc. 3, 17. IVL. VAL. 1, 14 confirmato -o ... animum curaveris. LACT. opif. 19, 9 hoc -um quo induti sumus. PALLAD. 1, 3 aëris . . . salubritatem . . . declarant habitatorum considerata -a. HIL. in Matth. 4, 11 de p a r v i s eorum *apostolorum* -is (HIER. epist. 54, 13 cerneres in parvulo -o ingentes animos. *cf.* 59, 5 -i parvitate. *l. 31*). SYMM. epist. 2, 22, 1 -i mei valetudinem. *cf.* 3, 16. AMBR. epist. 1, 8 ad mensuram -i eius aptum erat indumentum. HIER. epist. 3, 1 invalidum -um. 22, 37 *opp.* anima. 108, 2. 7. 20 *al.* tract. p. 402, 10 si comedero paululum et -um robustum fuerit. in Dan. 13, 8 p. 732 in Zach. 12, 1 p. 896. praef. Vulg. Dan. quamdiu in hoc -o sum. RVFIN. hist. mon. 11 p. 430A r e f i c i e n d i -i tempus (CASSIAN. conl. 24, 20, 3 ENNOD. opusc. 3 p. 338, 10 MART. BRAC. corr. 18. SVLP. SEV. epist. 3, 15 relevare. CASSIOD. in psalm. 10, 6 reparare). PRVD. perist. 10, 803. AVG. civ. 19, 12 *opp.* animulae. ZACCH. 3, 3 p. 1154A sine fulcris humo -a decubant. FAVST. REI. serm. 2 p. 228, 18 *Christus* qui terra mari caeloque non capitur, intra unus -i (*sc. Mariae*) membra suscipitur. VEREC. in cant. 9, 21 -um salvatoris in quo divina fortitudo permansit. PALLAD. hist. mon. I 1 p. 251B tam lauti -i fuit (*σωμάτιον*). *de b e s t i o l i s*: PLIN. nat. 10, 81 tanta vox tam parvo in -o *lusciniae.* TERT. anim. 10 capere tam minuta -a (*velut culices*) dei ingenium. HIER. tract. in psalm. I p. 122, 15 vide culicem quomodo quasi punctum cuiusdam -i est, et tamen vide in ipso puncto -i omnia esse membra divisa. in Ezech. 47, 6 p. 593 quorum *animalium* magis -a possumus nosse quam nomina. OROS. hist. 4, 8, 13 *vermis.* *de c o r p o r e m o r t u i* (*notio parvitatis evanuit*): ANON. Vales. 15, 93 euntes populi ante -um eius. HIER. epist. 22, 27 EVGIPP. Sev. 40, 6 *al.* CONC. Aurel. a. 533 p. 62, 17 ARV. a. 535 p. 67, 3 VEN. FORT. vita Radeg. 37, 85 (*syn.* cadaver) vita Albin. 15, 41 PASS. Andr. brev. 7. VITA Vedasti 9 suum beatum corpusculum ... in pacem requiescit. VITA Caes. Arel. 2, 44. CARM. epigr. 616, 1 ⟨hic tria c⟩arorum sita sunt ⟨co⟩rpuscula fratrum. PAPYR. Marini 84 II 13 (*a. 491*). *nota de h e r b a*: PLIN. nat. 23, 111 ipsa -a *cytinorum* trita.

2 *t r a n s l a t e*: **a** *r e s c o r p o r e a m i n u t a, plerumque de atomis*: CIC. ac. 1, 6 quid est enim magnum ... de -orum — ita enim appellat atomos *A m a f i n i u s* — concursione fortuita loqui? Tusc. 1, 22 l ē v i b u s et rotundis -is efficientem animum concursu quodam fortuito (EVSTATH. Bas. hex. 1, 2 p. 869C). nat. deor. 1, 66. 67 i n d i v i d u i s -bus (LACT. ira 10, 12 AMM. 26, 1, 1). 2, 94. LVCR. 2, 153 nec singillatim -a quaeque vaporis, sed complexa meant inter se conque globata. 2, 529 -a materiai. 4, 199 -a r e r u m (PLIN. nat. 22, 111). 4, 899. 6, 1063 aeris ... quaedam -a. CELS. 1 praef. p. 3, 27 alia *curatione opus est*, si manantia -a, per invisibilia foramina subsistendo, iter claudunt. SEN. nat. 1, 1, 8. 2, 6, 2 *aerem* quidam ex distantibus -is ut pulverem struunt. 5, 1, 2. 5, 2, 2 cum in angusto inani multa sint -a, quae ille (*Democritus*) atomos vocat. 5, 4, 3. 5, 9, 2 LACT. inst. 3, 17, 23. CHALC. comm. 203 minorum -orum coacervationem. 217. 279. AVG. civ. 8, 5 in atomis, id est in minutissimis -is. VINDIC. med. 8. CAEL. AVR. acut. 1 praef. 6 phrenitis ... est -orum statio sive obtrusio in cerebri membranis *al.* POMPON. dig. 34, 2, 34 pr. ut non tamen ex eo auro fieret aliquod -um, sed ex alio. HIER. epist. 22, 8 quid oleum flammae adicimus, quid ardenti -o fomenta ignium ministramus. AVG. gen. ad litt. 2, 4 p. 38, 10 nullum esse quamlibet exiguum -um, in quo divisio finiatur. 4, 7 p. 103, 3 quamvis enim se obiectent mentis aspectui quasi -orum quaedam simulacra (= CLAVD. MAM. anim. 1, 21 p. 76, 10). epist. 137, 4 quantumque sit corpus seu quantulumcumque -um, loci occupet spatium. **b** *de volumine*: MAR. VICTORIN. gramm. VI 68, 13 Homerum in duobus -is Iliados et Odysseae his versibus teliambis frequenter usum. PS. SOL. app. p. 217, 14 -um sententia mea digestum ut nosceres, misi (*ibid.* liber). *cf.* IVST. praef. 4 *ex voluminibus amplis* breve veluti florum -um feci. **c** *de societate*: IGNAT. ad Smyrn. 11, 2 restitutum est ipsis proprium -um (*σωμάτιον. de ecclesia civitatis*).

corrādo, -sī, -sum, -ere *a* con *et* radere. GLOSS. *συνξύω.* -sis congregatis. *inde a* PLAVTO *et* TER.

1 *radendo colligere*: *proprie*: VARRO ling. 5, 136 homo in pratis per fenisecia eo festucas -it, qua ab rasu 'rastelli' dicti. LVCR. 6, 304 alia ex ipso -ens *ventus* aëre portat parvola *corpora.* 6, 444. *pecuniam sim. sibi comparare*: VLP. dig. 26, 7, 5 si ea summa -i, id est colligi possit. *cf.* EVGRAPH. Ter. Haut. 141 p. 507, 18. Phorm. 40 p. 500, 37 -itur: magno labore et inopia colligitur. *sim.* Ad. 239 p. 175, 2. PLAVT. Poen. 1363 verum obsecro te ... trecentos Philippos; credo -i potest: cras auctionem faciam. TER. Haut. 141 nihil

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

relinquo in aedibus, nec vas nec vestimentum: -si omnia. Phorm. 40 ei (*filio*) credo munus hoc -itur. Ad. 242 minas decem -et alicunde. APVL. met. 7, 8 viaticulum. 8, 28 avidis animis -entes omnia. 9, 9 -erant non parvas pecunias. 10, 19 non parvas summulas diurnas. 11, 28. VLP. dig. 40, 7, 3, 9 si argento subtracto ... nummos -sos dederit. 48, 20, 6 pecunias. LACT. inst. 5, 6, 2 omnia cupiditatis et avaritiae instrumenta. mort. pers. 31, 6 opes. *in imagine i. q. congregare*: LVCR. 1, 401 multa ... commemorando argumenta fidem dictis -ere nostris. OROS. hist. 2, 5, 4 -sis undique copiis. *nota in pronuntiando*: MART. CAP. 3, 261 H *litteram* -sis (*codd.*, contractis *vulg.*) paulum faucibus ventus exhalat. *ibid.* R spiritum linguā crispante -itur.

2 *abradere*: CELS. dig. 6, 1, 38 tectorium ... picturasque -ere. CAEL. AVR. acut. 3, 4, 27 dehinc caput -i et iugiter vaporari iubet spongiis. chron. 1, 4, 126 iugis atque acerrima clysteris iniectio intestina -it. *i. q. expoliare, depopulari*: OROS. hist. 7, 22, 7 Parthi Mesopotamiam auferunt Lyciamque -unt (*syn.* abradere). MARCELL. chron. II p. 82, 447, 2 ingens bellum ... paene totam Europam ... -sit.

corrāgo, -inis *f.* PS. APVL. herb. 42 buglosson ... Lucani -o dicunt. *cf.* DIOSC. 4, 127 W. GLOSS. III 557, 31 lingua bubula (621, 52 corriga). 558, 42 corago i. buglosa (622, 39).

corratiōnālitās, -ātis *f. a* con *et* ratio *vel* rationalis. AVG. mus. 6, 17, 57 -as quaedam: ita enim malui analogiam vocare.

corratiōnāliter *adv. cf. c.* corrationalitas. *i. secundum rationem*: MAR. VICTORIN. adv. Arr. 1, 13 p. 1048^A duo ergo et isti, ex alio alius, ex filio spiritus sanctus, sicuti ex deo filius -r et spiritus sanctus ex patre. *L.*

×**corrēctio**, -ōnis *f. a* corrigere. *in codd. saepius confunditur cum* correptio *v. l. 78. p. 1028, 8. 20. 57.* GLOSS. διόρθωσις. ἐπανόρθωσις. κατόρθωσις (*cf. l. 47. p. 1028, 73*). *legitur t. t. rhetoricus inde a* RHET. Her., *cf. p. 1028, 25. praeterea utuntur voce*: CIC. *septies*, ASCON. *semel*, SVET. *et* APVL. *binis locis*, AMM. *ter; apud* ECCL. *et* ICTOS *haud raro invenitur. a poetis vitatur exceptis* VEN. FORT. *et* EVG. TOLET.

I *proprie*: APVL. Socr. 108 sine regulae -e et mensurae parilitate et perpendiculi sollertia (*in imagine ex maceria sumpta*).

II *translate*: A *i. q. emendatio*: 1 *de hominibus*: *in verbis sententiisque i. q. conversio, in moribus i. q. admonitio tam alterius quam sui ipsius*: CIC. Lael. 90 contra oportebat delicto dolere, -e gaudere (AMM. 22, 10, 3). LACT. epit. 62, 1 confugiamus ad paenitentiam ... quia tui -o est. PANEG. 12, 14 exasperat homines imperata -o, blandissime iubetur exemplo. PRISCILL. tract. 10, 141 sicut unitis malitiae viis fallimur, ita unita fide et -e salvamur. MAXIMIN. c. Ambr. 115 ut per assiduum monitum interveniente -e nullus abscedat. HIER. epist. 121, 8 significet ... transitum ad -em atque virtutes. in Agg. 1, 3 p. 743 Stoici ... tempus dixerunt esse -is ... quod significantius graece dicitur χρόνον εἶναι κατορθώσεως. adv. Pelag. 1, 30 non in maledictum et condemnationem sed in -em et paenitudinem *carbones ignis congregabis.* PS. RVFIN. in Os. 1, 2, 14 17 -em quae esset plena signavit. in Am. 4, 4 ut in eis (*sc. peccantibus*) -em formido generaret. AVG. nat. bon. 12 sufficit ... ad eorum *qui naturam inducunt a deo non factam* -em. civ. 1, 35 de -e autem quorundam. 2, 24 nihilque de ipsius Sullae -e curabant. 5, 24 veniam non ad impunitatem iniquitatis, sed ad spem -is indulgent *imperatores christiani.* 10, 31 nec post talem ... magistrum *Platonem* refugit -em, sed homini praeposuit veritatem. 18, 51 de -bus eorum, quae piorum animas tanta iucunditate perfundunt. corrept. 14, 45 *deus* facit ut salubris sit correptio et fiat in correpti corde -o (in psalm. 102, 16 *dominus* vocat undique ad -em, vocat undique ad paenitentiam ... per intimam cogitationem, vocat per flagellum correptionis, vocat per misericordiam consolationis. serm. 82, 9, 12 non dico, tu, adulter, corrige te; sed quisquis in hoc populo adulter es, corrige te. publica est correptio, sed secreta -o. 88, 18, 20 in ipsa -e vel coercitione ... cavendum est, ne se extollat qui alterum corripit). AVG. in psalm. 51, 13 cum venerit iudicii tempus, -is locus non erit, sed tantum damnationis (PAVL. MED. adv. Cael. 3). de serm. dom. 1, 20, 63 ut illum in quem vindicat non poena miserum, sed -e beatum velit. serm. 22, 3, 3 omnia ... quae in hac vita infliguntur a domino, admonitiones sunt et stimuli -is nostrae. epist. 67, 2 aut de -e mea aut de ipsa tua benevolentia gavisurus *Hieronymus.* 138, 11 ad operandam in eo -em atque concordiam. serm. ed. Mai 13, 1 fructus enim timoris -o est. 13, 4 ista vita est -is, ista vita est auxilii et opitulationis. 135, 1 non divina -o a proposito sceleris potuit revocare *Cain. et saepius.* EPIST. pontif. Hil. (a. 464) Thiel p. 150 si nullum -is *Mamerti episcopi* indicium sumpserimus. SACR. Leon. p. 357 illis -em suppliciter exorando subvenire. p. 375 -e[m] magis cupiant quam ultione gaudere. AVELL. p. 24, 20 quod quasi sub -e (correptione *cod.*) episcopi esse perseverant? non enim -o est ista sed illusio prout sunt imperatorum tempora, fidem vertere. p. 711, 28 Epiphanium virtutibus et -bus et meditatione divinarum florentem scripturarum. p. 713, 15 vestris deo ama⟨bi⟩libus -bus. CONC. Rom. a. 502 p. 449, 3. SIDON. epist. 4, 23, 1 ut secuturae -i fidem fecerint *lacrimae manantes.* ALC. AVIT. epist. 4 p. 30, 11. epist. 17. 18. 41 fervor scismatum ... digna fuerit -e restinctus. hom. 7 p. 115, 30 per paenitentiam et -em. p. 116, 18 occurrat ei -o ad paenitendum. EVGRAPH. Ter. Ad. 821 p. 186, 12. ENNOD. opusc. 2, 139 p. 330, 4 concordiam ecclesiae aut absentia aut -e praestate. CASSIOD. in psalm. 49, 17 ad -es iustas iniqua praesumptione remurmurat et non vult dominum in se vindicare quod peccet. 72, 5 tribulatio ... fidelibus votiva -o est. 72, 14 pessima reputatio, sed vicina -o. MART. BRAC. ira 2 honestior illi in male coeptis pertinacia quam -o aestimatur. VEN. FORT. vita Hil. 8, 31 ipsum ... servatum testificor pro -e (correptione *VA*) cunctorum. THEOD. MOPS. in Col. 1, 23 quoniam omnis eius (*sc. apostoli*) -o in promissionibus posita est. *metonymice de persona*: PETR. CHRYS. serm. 91 p. 457^B *Ioannes* Iudaeorum -o, vocatio gentium. VEN. FORT. carm. 3, 8, 17 *Felix* -o plebis (3, 15, 17).
i. q. poena: PAPIN. dig. 48, 5, 39, 7 incestum ... excusari solet ... etiam puniendi -e, quae bona fide intervenit. COD. Theod. 9, 13, 1 (*a. 365—373*) ut, quos ad vitae decora domesticae laudis exempla non provocant, saltem -is medicina compellat. AVELL. p. 52, 4 ut mansuetudinem de -bus singulorum aestimes consulendum. p. 52, 13 spe emendationis futurae mitiorem esse velimus -is iniuriam (p. 53, 18). HEGES. 1, 40, 4 *Herodes* veniam tribuens superioribus, denuntians -em futuris (-ptionem *Cassell.*). AMM. 25, 1, 9 -is (*sc. tribunos abiciendi*) moderamine leniori ... contentus est *Iulianus.* BENED. reg. 48 si non emendaverit (*intrans.*), -i regulari subiaceat taliter, ut ceteri timeant.

2 *de rebus*: a *conversio in melius*: *t. t. artis rhetoricae*: RHET. Her. 4, 26, 36 -o est, quae tollit id, quod dictum est, et pro eo id, quod magis idoneum videtur, reponit. CIC. de orat. 3, 204 tum -o vel ante vel post quam dixeris vel cum aliquid a te ipso reicias. QVINT. inst. 9, 1, 30 *et* 34. 9, 3, 88. AQVILA rhet. praef. 1 p. 23 προδιόρθωσις, praecedens -o. haec figura ubi aliquid necessarium dictu, sed insuave audientibus aut odiosum nobis dicturi sumus, praemunit. PS. IVL. RVF. schem. lex. 17 p. 52 ἐπανόρθωσις est, cum supra dictum verbum verbo sequenti corrigitur ... latine dicitur -o. CARM. de fig. 151 ἐπιτίμησις. est -o, cum in quodam me corrigo dicto. SCHEM. dian. 2 p. 71 διόρθωσις, quae latine -o nominatur, cum dicturi aliquid, quod arrogans aut iniuriosum esse videatur, praemissa praefatione mollimus. 3 p. 72 ἐπιδιόρθωσις, latine superioris rei -o (CASSIOD. in psalm. 61, 2). RHET. Her. 4, 26, 36 *res* post ... -em magis idonea fit pronuntiatione. CIC. de orat. 3, 207. SCHOL. Cic. Bob. p. 88, 23 Hild. intercurrens ergo -o sanat obtrectationem. p. 153, 14 sub eadem figura ⟨τῆς ἐπανορθώσεως⟩ verbum retraxit per quandam -em. EVGRAPH. Ter. Hec. 674 p. 356, 23 iungitur cum castigatione -o. SCHOL. Stat. Theb. 1, 659 insignemque animam: artificiosa concessio, quae habet quandam -em. si insignis est, non meretur, ut pereat. *dogmatum, sententiarum emendatio*: CIC. fin. 4, 21 haec videlicet est -o philosophiae veteris et emendatio (*per ironiam*). APVL. mund. 36 lex illa vergens ad aequitatis tenorem sit deus nulla indigens -e mutabili. PANEG. 11, 4 sed emendatio morum iudiciorumque -o ... periculi plenum negotium fuit. SIDON. epist. 8, 16, 1 ut illum -is labor, te honor editionis aspiceret. COD. Iust. 1, 3, 54, 5 hoc etiam cognitum nobis -e nostra dignum esse iudicamus. NOVELL. Iust. 111 praef. privilegium ... indultum necessaria -e distinguimus. CASSIOD. inst. div. 15 unde ad nos venit salutaris translatio, inde iterum redeat decora -o. *ibid.* commentaria ... librosque ... emendator sic legat, ut -es eorum magistris consociet. *aliarum rerum*: CIC. Att. 2, 15, 2 Bibuli ... magnitudo animi ... quid habet nisi ipsius iudicium sine ulla -e rei publicae? SVET. Tib. 42 in ipsa publicorum morum -e (Dom. 8 [correptione *codd. pleriq.*] BACHIAR. fid. 6 EVG. TOLET. carm. 1, 4). HEGES. 2, 9 l. 57 cum etiam sine querellis vestris propera -o sit. VVLG. Hebr. 9, 10 variis baptismatibus et iustitiis carnis usque ad tempus -is impositis (διορθώσεως). IVL. Aug. c. Iul. op. imperf. 2, 92 ut per -em naturae, expulsa lege peccati, tam possibile confitereris esse mortalibus nitere splendore virtutum, quam sordibus horrere vitiorum. 2, 226 in meliorem vitam actuum -e proficiat. b *i. q. abolitio*: CIC. Tusc. 5, 5 huius culpae et ceterorum vitiorum peccatorumque nostrorum omnis a philosophia petenda -o est. PS. ASCON. Verr. p. 176 aliquando coepisse -o erroris in melius. *i. q. sanatio*: CAEL. AVR. chron. 5, 4, 63 -em demonstramus cuiusdam in corpore morbi.
c *i. q. restitutio*: IREN. 2, 2, 3 quemadmodum in regem -o belli refertur, qui praeparavit ea quae sunt causa victoriae. HEGES. 4, 4, 5 saepe enim reum corrigit metus, poena autem innocentis sine ullo remedio -is est (*Ios. 4, 119* ἀδιόρθωτον εἶναι). VVLG. psalm. 96, 2 iustitia et iudicium -o sedis (κατόρθωσις, *quasi fundamentum*) *dei.* AMM. 19, 11, 3 Arctoae provinciae bonis omnibus floruerunt -e titubantium benevola et sollerti. *fere i. q. gubernatio* (*cf.* corrigere *p. 1038, 51*): GREG. TVR. Franc. 10, 29 omnis cura domus, id est sive -o familiae sive exercitio agrorum.

B *i. q. mutatio*: CIC. ac. 1, 35 Zeno ... corrigere conatus est disciplinam. eam ... -em explicabo. 1, 43 Stoicorum ... -em veteris Academiae potius quam novam aliquam disciplinam putandam. off. 3, 7 Panaetius ... quem nos -e quadam adhibita potissimum secuti sumus. ASCON. Corn. p. 72 haec est illa quam appellat *Cicero legis* -o. *nota translationem vocis* ὀρθόπνοια: CAEL. AVR. chron. 3, 1, 1 sese praefocari sentiunt cum iacuerint aegrotantes, atque

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

erecti facilius spirent. item, ut alii dicunt, contrario vocabulo suae virtuti nomen accepit: nam cum sui ratione convertat ac depravet, tamquam corrigat, orthopnoea nuncupatur, quam nos spirandi dicere -em poterimus.

synonyma: emendatio, coercitio, correptio (*cf.* AVG. *p. 1027,58*), exhortatio, paenitentia. *opposita*: damnatio, perversitas, poena, venia, ultio.

corrēctīvus, -a, -um *a* corrigere, correctus. NOVELL. Iust. 8,1 *administrationes* quas consularias et -as vocant (*gr.* κονσουλαρίας καὶ κορρεκτορίας). 8 Notit. ante 22 quascumque administrationes praesidiales sive -ae sunt (ἡγεμονικαὶ ἤτοι correctoriαι).

?**corrēcto,** -āre *a* corrigere. GLOSS. Plac. V 60,8 cumrectaverat (cum recta verus *al.* V 15,19 coniectaverat) correxerat contorserat (conrectaverat *Deuerling*, coniectaverat coniecerat *Götz*).

×**corrēctor,** -ōris *m. a* corrigere, correctus. GLOSS. διορθωτής, ἐπανορθωτής. *legitur apud* TER. *et* HOR. *singulis locis, apud scriptores inde a* CIC.

1 *generatim is qui corrigit, emendat*: TER. Ad. 741 quod cecidit forte, id arte ut corrigas. :: -r! CIC. orat. 190 hic -r in eo ipso loco quo reprehendit . . ., immittit imprudens ipse senarium. Balb. 20 o praeclarum . . . -em atque emendatorem nostrae civitatis. Phil. 2,43 de ipso emendatore et -e nostro quaedam dicenda sunt (*utroque loco per ironiam*). LIV. 45,32,7 *leges*, quas ne usus quidem longo tempore, qui unus est legum -r, experiendo argueret. SEN. dial. 4,10,7 aequus erroribus, non hostis, sed -r peccantium. PLIN. paneg. 6,2 corrupta est disciplina castrorum, ut tu -r emendatorque contingeres. EVTR. 9,14 *Aurelianus* disciplinae militaris et morum dissolutorum magna ex parte -r. AMM. 31,4,9 cum difficiles necessitatum articuli -es rei militaris poscerent aliquos claritudine gestarum rerum notissimos. 31,14,2 Valens . . . severus militaris et civilis disciplinae -r. AVG. c. Secundin. 10 ut *deus* liberatore, -e, emendatore, praeceptore indigeret. in psalm. 66,7 quid timeant venturum iudicem, qui primo agnoverunt -em? trin. 3 pr. 2 cum in omnibus litteris meis non solum pium lectorem, sed etiam liberum -em desiderem. CARM. adv. Marc. 3,136 Ezechias populi -r inertis. EPIST. pontif. Gelas. a. 488 Thiel p. 298 etiamsi correctus esset, -bus suis subdi debuit, non praeponi. ENNOD. carm. 2,95,5 tranquillus patiens -r providus acer. GREG. M. epist. 11,9 itaque boni te (*Cononem abbatem*) dulcem, pravi sentiant -em. *is qui castigat mala*: HOR. epist. 2,1,129 asperitatis et invidiae -r et irae. LACT. inst. 1,4,4 *propheta* ut et praecones essent maiestatis eius et -es pravitatis humanae. EXVP. 8 ut aemulum ac vehementem neglegentiae -em *Sertorium* ab oculis removerent. HIER. praef. vulg. Iob 2 -r vitiorum falsarius dicor. CORIPP. Iust. 4,5 iusti vindex, -r iniqui.

2 *nomen magistratus inde a Traiano* (*cf. v. Premerstein, PW. IV 1646 sqq. Daremberg-Saglio II 1538.* GLOSS. ἀρχῆς ὄνομα): PAPIN. dig. 1,18,20 legatus Caesaris, id est praeses vel -r provinciae. HERMOG. dig. 1,18,10 ex omnibus causis, de quibus vel praefectus urbi vel praefectus praetorio itemque consules et praetores ceterique Romae cognoscunt, -um et praesidum provinciarum est notio. TREB. trig. tyr. 24,5 *Aurelianus Tetricum* -em totius Italiae fecit (-r Lucaniae: VOPISC. Aurelian. 39,1 EVTR. 9,13). FIRM. math. 3,13,5 sacerdotes aut publicarum ⟨pecuniarum⟩ dispositores vel -es (correptores *v. l.*). COD. Theod. 8,4,8 pr. (*a. 364*) in proconsulum, consularium, -um vel praesidum officiis stipendia merentur *al.* AMM. 15,5,14 Dynamius . . . cum -is dignitate regere iussus est Tuscos. 27,3,2 Terentius . . . provinciam -is administraverat potestate. NOT. dign. or. 1,126 *al.* COD. Iust. 9,22,1 A. Maecilio Hilariano -i *Lucaniae et Brittiorum* (CASSIOD. var. 3,8. 3,47,1 CORP. X 4. 517 *al.*). 12,59,4 Silvano duci et -i limitis Tripolitani. NOVELL. Iust. 17 ante praef. CORP. III 6103 corr. prov. Achaiae. V 2817 -r Italiae. 2818. 4327 comes et -r Ven. et Hist. (4328. X 1700 [*a. 343*] -i Venetiarum et Histriae *et saepius*). VIII 5348 -i Flaminiae (*fere a. 340.* XIV 3594 -r Flaminiae et Piceni *al.*). IX 318 Antiochus v. p. -r. 1576 -i regionum duarum memorabili. XIII 10027,69 Septimius Theodulus -r Venetiae et Istriae exac(tor) *et passim in titulis* (*graece* ἐπανορθωτής).

synonyma: emendator, praesul.

derivatum: correctorius.

corrēctōrius *v. s.* correctivus.

corrēctūra, -ae *f. a* corrigere, correctus. *i. q. munus correctoris*: CORP. X 5061 (*s. IV*) quod in -a eius quae sevissimam tyrannidem incurrerat nullam iniuriam sustinuerit. AVR. VICT. Caes. 35,5 *Tetricus* . . . in triumphum ductus Lucaniae -am filioque veniam . . . cooptavit. 39,10 *Iulianus* cum Venetos -a ageret. AVSON. 183,11 nam -ae tibi Tarraco Hibera tribunal praebuit. *Reisch.*

corrēctus *v. s.* corrigo.

correcumbo, -ere *a* con *et* recumbere. *i. q. simul discumbere*: TERT. test. anim. 4 in convivio eorum (*mortuorum*) quasi praesentibus et -entibus sortem suam exprobrare non possis. ITALA Matth. 14,9 (codd. d k) propter -entes (συνανακειμένους, VVLG. eos qui pariter recumbebant). Marc. 6,26 (cod. i) simul -entes (ἀνακειμένους, VVLG. simul discumbentes). Luc. 14,15 (cod. e) quidam ex -entibus (συνανακειμένων, VVLG. de simul discumbentibus). AVG. serm. 307,1.

correfero, -ferre *a* con *et* referre. *i. q. simul referre*: MAR. MERC. Theod. expos. 6 is, qui pro nostra salute assumptus est, -rtur tam nuncupatione quam honore et filii et domini.

corregia *v.* corrigia.

?**corregio,** -ōnis *f. i. q. regionum per lituum descriptio*: COMMENT. augur. Varro ling. 7,8 inter ea -e (concretione F^1) conspicione cortumione utique ea erectissime sensi. PAVL. FEST. p. 66 -e e regione.

corregiōnālis, -is *adi. et subst.* [*a* con *et* regio, *cf.* regionalis. *Th.*]. GLOSS. ex una eademque regione. AVG. civ. 2,17 quae *gens* filias suas ad matrimonium -bus et confinalibus suis negasset petitas. epist. 60,2. MAR. MERC. subnot. 4,2 Ampsanctinae scaturriginis -is tuae taeterrimus fetor. CANON. Migne 56,446 presbyteri qui -es non sunt.

corrēgno, -āvī, -ātūrus, -āre *a* con *et* regnare. *i. q. simul regnare*: ITALA II Tim. 2,11 (Tert. scorp. 13 Victric. 28 *et* VVLG.) si enim commortui sumus Christo, et convivemus: si sufferimus, et -bimus (συμβασιλεύσομεν. *cf.* HIL. c. Const. 1 et commoriamur Christo, ut Christo -emus. PELAG. in I Cor. 1 p. 718[D] PAVL. NOL. epist. 31,2). ITALA I Cor. 4,8 (Hil. in psalm. 2,42. 67,14) ut et nos vobiscum -remus (συμβασιλεύσωμεν, VVLG. regnemus). TERT. adv. Iud. 8 (= HIER. in Dan. 9,24 p. 692) Cleopatra -vit Augusto annis XIII. HIL. in psalm. 51,4. 17. 67,14 in habitu, quo cum sanctis -urus esset. in Matth. 10,4 ut sancti omnes . . . domino -ent. PAVL. NOL. carm. 28,227 deo -urus. AVG. c. Iul. op. imperf. 6,34 si natura in nobis dissimilis et spe -andi et vi careret imitandi. serm. ed. Mai 31,2 -antem una sibi deitate Christum. MAR. MERC. Theod. refut. 12 (*syn.* condominantem). Nest. serm. 13,9. SVLP. SEV. chron. 2,33,5 *Helena* Augusta cum filio -bat (*cf.* PAVL. NOL. epist. 31,4). POLYCARP. ad Phil. 5,2 CANON. Migne 56,602. PETR. CHRYS. serm. 59 p. 364[B] patri diuinitate una, aequa potestate -et. OP. imperf. in Matth. 54 p. 943 CASSIOD. hist. 9,14 p. 1131[A] ORIG. in Matth. 17,17. *nota i. q. regnare*: VEREC. in cant. 1,15 audiverunt *gentes* dominum -asse.

corrēpo, -rēpsī, -ere *a* con *et* repere. GLOSS. συνέρπω. Plac. V 12,24 (= 59,2) -erunt correpte ingressi sunt ab eo quod dicimus repo. PLAVT. Rud. 872 te in nervom -ere. Trin. 424 in porta est locus, nisi forte in ventrem filio -erit *pater*. VARRO rust. 2 praef. 3 nunc intra murum fere patres familiae -erunt relictis falce et aratro (= COLVM. 1 praef. 15). CIC. or. frg. A VII 12 -psit in scalas. nat. deor. 1,68 quod cum efficere vultis, in dumeta -itis (*in imag.*). Att. 10,12,2 occulte in aliquam onerariam *navem* -endum. SEN. nat. 6,2,6 ad tonitrua succidere et sub terram -ere (corripere *trad.*) fulminum metu. LVCAN. 4,778 si quis metuens medium -psit in agmen. 8,39 exiguam vector pavidus *Pompeius* -psit in alnum (*i. ratem*). APVL. apol. 57 non invitus de die in ganeas -at. ITIN. Alex. 35 ad montium celsiora. ARNOB. nat. 5,9 ad furta illa flagitiosa -ens ibat *Iuppiter*. NOT. Tir. 83,37. 40. *nota*: LVCR. 5,1219 cui non animus formidine divum contrahitur, cui non -unt membra pavore.

deriv.: correptare. *L.*

correptē *v. s.* corripio.

×**correptio,** -ōnis *f. a* corripere. *legitur inde a* VITR., *saepissime adhibetur a* GRAMM. *et* ECCL. *cf.* correctio *p. 1027,29.*

1 *proprie, i. q. contractio*: DON. Ter. Andr. 184 hem quasi -o totius corporis. *de imminuendo tempore*: VITR. 9,8,7 -es dierum aut crescentiae. *de contractione syllabarum et litterarum* (*opp.* productio. GLOSS. συστολή): QVINT. inst. 7,9,13 productio . . . in scripto et -o in dubio relicta causa est ambiguitatis (*sc. syllabae*). 9,3,69 voces . . . aut productione tantum vel -e mutatae. CHAR. gramm. I 177,22 tertiae coniugationis correptae verba infinito modo adiecta ad imperativum modum 're' syllaba manente -e terminantur. DIOM. gramm. I 434,7 productionis vel -is ratio. 442,5 systole est -o contraria ectasi. VLT. SYLL. gramm. IV 259,3 *lemma* de productione vel -e syllabarum. POMP. gramm. V 296,28 non omnis metaplasmus habet contrarietatem; puta ille fit per productionem, ille fit per -em, iste fit per additionem, ille fit per contractionem. SACERD. gramm. VI 451,6 VEL. gramm. VII 47,20 CASSIOD. gramm. VII 163,7. 164,2. TER. MAVR. 126 productio longis daret ut tempora bina, -o plus tempore non valeret uno. MART. CAP. 3,319 octavus (*sc. est modus*) qui simili -e per unum s praeeunte vocali producta declinatur ut 'trudo trusi truseram'. *nota*: DON. Ter. Hec. 60 'vel' . . . alias coniunctio disiunctiva est, alias -em significat (*sc. pro 'veluti'*), ut apud Ciceronem (*Verr. 5,3*) 'vel optima Messanae'.

2 *translate*: **a** *de morbis*: SCRIB. LARG. 171 in ipsa autem -e uti oportet *medicamento*. CAEL. AVR. chron. 1,4,64 quibus tarda fuerit -o. **b** *de iudicio, actus comprehendendi rei*: GELL. 20,10,8 -o manus in re atque in loco praesenti apud praetorem ex XII tabulis fiebat. RVFIN. hist. 10,18 Arsenius . . . ob culpam -em veritus. COD. Iust. 1,54,6,3 ut in unius -e personae, si ad id continuatio peccati impulerit, trinae tantummodo in anno condemnationis severitas exerceatur. **c** *actus vituperandi ac castigandi* (AMBR. in psalm. 37,19 -o auditio est, ipsa graece dicitur παίδευσις. GLOSS. νουθεσία. a -e ab increpatione): TERT. praescr. 6 *Paulus* Tito suggerit hominem haereticum post primam -em recusandum. pudic. 14 sic . . . exegerant schismata et . . . contentiones, ut et invidia onerarentur et -e retunderentur et superbia elimarentur et austeritate de-

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

terrerentur. Itala prov. 15, 10 (Cypr. epist. 4, 4) qui autem oderunt -es (ἐλέγχους, Vvlg. increpationes), consumentur turpiter. Sirach 23, 2 (Rufin. Orig. in psalm. 38 hom. 2, 7) quis dabit in cogitatu meo flagella et in corde meo -em sapientiae (παιδείαν σοφίας, Vvlg. doctrinam sapientiae). 32, 21 (Ps. Cypr. singul. cler. 20 *et* Vvlg.) peccator homo ... evitat -em (ἐλεγμόν). Ier. 30, 14 (Rufin. Orig. in lev. 8, 5) -e valida (παιδείαν στερεάν, Vvlg. castigatione crudeli). Ephes. 6, 4 (Tert. adv. Marc. 5, 18 *et* Vvlg.) enutrite filios in disciplina et -e (νουθεσίᾳ) domini. Tit. 3, 10 (Tert. praescr. 6 *et* Vvlg.) haereticum hominem post unam et secundam -em devita (νουθεσίαν. *cf.* Hier. epist. 26). Frg. Mur. 55 Corinthiis et Thessalonicensibus licet pro -e iteretur (*sc. epistula*). Herm. Pal. vis. 2, 3, 1 corripientur autem -e iusta, si tu memor non fueris malorum illorum. Iren. 2, 32, 2 quoniam enim desunt eis, quae praedicta sunt, omnia, ad -em ignis adibunt. 4, 27, 1 quae sunt non secundum eius placitum facta, his inferebat congruam -em. 4, 27, 2 in nostram ... -em conscriptos esse actus *apostolorum*. 4, 33, 7 nulla ... ab eis tanta potest fieri -o, quanta est schismatis pernicies. Cypr. laps. 7 id egimus per nostra peccata, ut ... ad -em delicti ... remediis severioribus veniremus. testim. 3, 102. Optat. 1, 16 p. 18, 16 cum -em ... ferre non posset. Lvcif. non parc. 8 facta ... ab eo, qui veritatem et -em populo suo erranti voluerat nuntiari. 32 haec est -o mea, haec obiurgatio. Gavdent. serm. 5 p. 876B baculi -um. 18 p. 977B ob -em generis humani. Avell. p. 24, 20 sub -e episcopi esse. Pacian. epist. 1, 2 p. 6 post unam -em contentiosus omittitur. Ambr. Abr. 1, 4, 28. 2, 7, 42 iustitia ... sollers -is est et arguendo revocat peccatores. 2, 7, 43 cervice tumida recusans iugum -is. hex. 6, 6, 38 nata sunt ... haec ad -em nostram, non ad deformationem. off. 3, 22, 127 bonae -es. in Luc. 8, 21 plus proficit amica o quam accusatio turbulenta. in psalm. 37, 56 medicina Christi -o est. 118, 7. 10 omnis disciplina seu -o. 118, 32 ordo -is fraternae. Heges. 5, 7, 2 animadversio ... procedere debeat ... usque ad -em (*opp.* poena). Hier. epist. 24, 1 cum ... in arguendis malis sit -o ceterorum. 98, 19 in -em et sanitatem sui medicamenta contemnunt. 100, 6 non possunt suscipere -em qui luxuriae oblectatione capiuntur. 108, 19 eam -e aggrediebatur. 117, 1 nec privata -o generalem facit doctrinam. adv. Pelag. 3, 17. Pelag. in Rom. 2 p. 654A cum ... homines soleant multo tempore -em sperare peccantium. Vvlg. lev. 26, 18 Tob. 3, 21 Iudith 11, 5. Iob 13, 6 audite ergo -em meam (ἔλεγχον τοῦ στόματός μου). prov. 1, 23. 30. 17, 10 plus proficit -o apud prudentem. 27, 5 melior est manifesta -o. 29, 15 virga atque -o tribuit sapientiam (πληγαὶ καὶ ἔλεγχοι). 20 sap. 1, 9 *al.* Sirach 8, 6. 16, 13 *saepius* Is. 37, 3 Os. 5, 9 I Macc. 14, 34 II Macc. 6, 12. 7, 33 propter increpationem et -em. I Cor. 10, 11 II Petr. 2, 16. Rvfin. Orig. in psalm. 37 hom. 1, 1 per -em delinquentium. *ibid. saepius.* Orig. in exod. 4, 7 vide temperamentum divinae -is, non cum silentio verberat, sed dat voces. Orig. in gen. 17, 1 morum -o et obiurgatio moralem dirigat stilum. Adamant. 1, 24 sermo -is. hist. 9, 8, 15 haec est ... -is *dei* emendationisque mensura, ut non in perpetuum indignetur. hist. mon. 1 p. 393C plaga aliqua et -o. p. 394C blandamque eius -em aequanimiter tulit. 15 p. 435A quid vero illi -is immineret a domino pro ignavia praedicabat (*opp.* meritum). Avg. civ. 17, 9 plagas -is. *ibid.* humanis -bus. 18, 51 sine ulla -e. contin. 11, 25 -bus Christus ecclesiam reprimit. corrept. 5, 7 -is aculeum *saepius.* 6, 9 ut -o prosit 14, 43 iusta -o. c. Cresc. 1, 6, 8. 4, 42, 49. doctr. christ. 2, 23, 35 feminam illius daemonii -e atque exclusione mundavit. epist. 160, 4 *persaepe.* fid. et op. 16, 30 illam -em ad fructum pervenisse cognovit. grat. 17, 34 satis ostendit etiam ipsas -es, quas asperas et amaras sentiunt, qui corripiuntur, cum caritate esse faciendas. in Iob p. 870, 54. serm. ed. Mai 5, 2 irascitur ... pater filio, servo dominus, discipulo magister, -is studio, non furoris. 7, 1. 22, 3 *saepius.* serm. 83, 9 publica est -o, sed secreta correctio. in psalm. 144, 8 si non blandiretur deus, nulla esset exhortatio, si non minaretur, nulla esset -o. Bachiar. repar. laps. 4 ad -em legislatoris. 5 virgam -is. Oros. hist. 5, 4, 10 expleta -e. 6, 1, 26. 6, 26, 4. 7, 4, 12. 7, 27, 4. 8. 12. 7, 39, 18. Cassian. conl. 2, 13, 4 ita suis ... -bus vulneravit. 7, 26, 4. 7, 31, 1 nec ullum flagellum -is infertur. inst. 4, 16 *lemma* de regulis diversarum -um. Sacr. Leon. p. 360 ut -o tua non sit neglegentibus maior causa poenarum, sed fiat eruditio paterna correctis. Leo M. serm. 84, 1 de -e compungi. Avell. p. 96, 15 haereticorum -es. Ps. Prosp. vocat. gent. 2, 10 benignis -bus aversionem desidiamque male utentium castigavit *deus.* Petr. Chrys. serm. 24 p. 268B en terribilis -o dominationis, en pavenda conversio servitutis. Sidon. epist. 4, 9, 2 -o non cruentans. 6, 9, 2 -is orbitam non reliquit Rvric. epist. 2, 22 ne infirmitas nostra in manus suae -e defecerit. Sedvl. op. pasch. 5, 10 in ipso iudicio, ubi -is tempus et spatia non habet infructuosa formido. Ennod. epist. 9, 6 p. 232, 25 longa -e. Apring. in apoc. 3, 20 et post hanc -em, quod bonis actibus promittit et dicit. Verec. in cant. 4, 3 non ... explevit *deus* virtutem -is, quam promiserat per prophetam. Fvlg. Rvsp. incarn. 40. 43 quae tamen -o pertinet ad iudicium, sed paternum. praedest. 2, 13, 20 -is atque sanitatis beneficium. serm. 3, 4. Theoderic. praecept. p. 421, 6 si quae displicent secuta cura -is emendet. Cassiod. compl. in Rom. 15, 4 quaecumque libris sacris sunt indita ad -em nostram (διδασκαλίαν). Cod. Iust. 1, 54, 6, 3 (*Arcadius*) ut in unius -e personae, si ad id continuatio peccati impulerit ... Lex Visig. 8, 2, 1 ita, ut pro -e qui domum incenderat, c flagella suscipiat. Greg. M. epist. 3, 44 medicina -is (4, 35). 4, 7 ecclesiastica -o (*bis*). 5, 55 religiosarum personarum -o. 5, 62 sit cum discretione -o. 5, 19 -is aculei. moral. 3, 64 sancta mens spiritali -e comprimat, quidquid apud se carnale insolenter immurmurat. 5, 44 si in mea -e despicior, restat, ut ecclesiam debeam adhibere. Evgipp. Sev. 8, 3 velox secuta -o prostravit animos arrogantis. Pallad. hist. mon. 31 p. 317A pro criminis sui -e cruciatur. Lib. iubil. 23, 13 (corruptione *codd.*). Bened. reg. 28, 4 *al.* Dionys. Exig. inv. cap. Ioh. p. 421A desisse iam propheticae linguae -es existimem. Act. Mont. et Luc. 11 post -em, quam in eum congesserat.

correptīvus, -a, -um *a* corripere, correptus. *i. q. vituperans*: Don. Ter. Ad. 267 omitte vero: 'vero' abundat aut -um est iamdudum non omittentis. 631 legitur et '[et]iam', quod est -um interdum. 943 per ἀσύνδετον et ἔλλειψιν 'age' -um. *i. q. contractus*: Gloss. -um συνεσταλμένον. Schol. Iuv. 3, 11 porta Capena vocabatur per -um, i. e. Capuena. Gloss. V 436, 7 accentus ratio metrica -a id est vox. *adv.* **correptīvē**. Don. Ter. Ad. 573 quidni norim: -e 'quidni' pro 'quid nisi'.

corrēpto, -āre *a* correpere. Ivvenc. 2, 191 an rursus senior correptet in alvum.

correptor, -ōris *m. a* corripere. *is qui castigat*: Itala Hebr. 12, 9 (Vigil. Thaps. 3, 5) homines quidem nostrae carnis habebamus -es (παιδευτάς, Vvlg. eruditores). Avg. in psalm. 72, 12 praeceptoribus et -bus suis inimicitias indicunt. serm. 82, 7, 10 si solus nosti, qui peccavit in te, et eum vis coram omnibus arguere, non es -r sed proditor. Ps. Hier. epist. 6, 9 p. 90D tanquam -es suorum. Dionys. Exig. inv. cap. Ioh. p. 423C -em impietatis et legis vindicem.

correptōrius, -a, -um *a* corripere, correptor. Iren. 4, 16, 3 propter quod non fuit necesse admoneri eos -is litteris.

συνστολή **conreptus** correptio Gloss. II 447, 54. *Lambertz.*

correquiēsco, -ere *a* con *et* requiescere. Avg. quaest. euang. 1, 8 cum non invenerit, in quibus delectationibus -at, avidius redit *cupiditas carnis.*

corresupīno, -ātus, -āre *a* con *et* resupinare. Tert. anim. 48 si neque resupina neque dextero latere decumbat neque -atis internis quasi refusis loculis statio sensuum fluitet.

corresurgo, -rēxī, -ere *a* con *et* resurgere. *i. q. simul resurgere*: Itala Col. 3, 1 (Gaudent. serm. 18) si -istis Christo (*cf. p. 620, 57*). Hil. in Matth. 10, 25 in qua (*cruce*) compatimur commorimur consepelimur -imus. in psalm. 61, 8 neque nobiscum ... -unt de inferno. Rvfin. patr. 1, 6 qui Christo ... -xit. Theod. Mops. in Col. 2, 12 commortui in baptismate et -entes ei. Ps. Primas. in Rom. p. 444D si complantati non sumus, nec -emus.

corresuscito, -āvī, -āre *a* con *et* resuscitare. *i. q. simul resuscitare*: Tert. resurr. 23 consepultos Christo in baptismate et -atos in eo per fidem (*respicit* Vvlg. Col. 2, 12 *ubi* resurrexistis, συνηγέρθητε). Vvlg. Eph. 2, 6 (*cf.* Hier. adv. Iovin. 1, 38) et -vit *nos* et consedere fecit in caelestibus in Christo Iesu (συνήγειρεν. coexcitavit Itala cod. d. *cf. p. 623, 5*). Leo M. serm. 50, 1 in cuius sumus resurrectione -ati. 63, 7. 139, 4. Max. Tavr. serm. 30 omnem hactenus quasi mortuam rerum naturam resurgenti suo domino -at.

correus, -ī *m. a* con *et* reus. *qui simul reus factus est*: Vlp. dig. 34, 3, 3, 3.

corriculae *v.* carriculi.

corrīdeo, -ēre *a* con *et* ridere. conridet *comprobat* Gramm. suppl. 175, 1. Gloss. συγγελῶ. *i. q. simul ridere, congaudere*: Lvcr. 4, 83 tam magis haec ... omnia -ent correpta luce diei (*in imagine, i. lucent*). Vvlg. gen. 21, 6 quicumque audierit, -bit (συγχαρεῖται) mihi. Sirach 30, 10 non -as illi (συγγελάσῃς), ne doleas. Avg. conf. 4, 8, 13 colloqui et -ere et vicissim benevole obloqui.

corrigia, -ae *f.* [*cf. c. hibern.* con-rig '*adligat*', cuimrech '*vinculum*', *theodisc.* ric '*ligamen*'. *Th.*]. Isid. orig. 19, 34, 13 -ae a coriis vocantur vel a colligatione, quasi colligiae (Gloss. Plac. V 10, 2. 59, 3). *formae*: corigia: Edict. imp. Diocl. 10, 19. corregia: Itala Marc. 1, 7 Luc. 3, 16 (cod. d. Vvlg. codd. D. E). corrigium: Marcell. med. 10, 47. 15, 71 *cf.* 10, 73 Plin. med. 1, 11. 16. Gloss. ἱμάς. V 621, 6 lingula est -a. -ae ἱμανταρία. ἱμαντῆρες.

i. q. lorum calceamenti: Varro Men. 180 domo exeo, intro et pedes -is compedio. 267. Cic. div. 2, 84 abruptio -ae. Itala gen. 14, 23 (Aug. loc. hept. p. 490, 31) a sparto usque ad -am calceamenti (σφυρωτῆρος, Vvlg. usque ad -am caligae). exod. 3, 5 (Cassian. inst. 1, 9, 2 Rufin. Orig. in Ios. 6, 3 Itin. [Silv.] 4, 8. 5, 2) solve -am calceamenti tui (τὸ ὑπόδημα, Vvlg. solve calceamentum). Vvlg. Is. 5, 27 nec rumpetur -a calceamenti eius (ἱμάντες). Marc. 1, 7 cuius non sum dignus procumbens solvere -am calceamentorum eius (Luc. 3, 16 Ioh. 1, 27). Arator act. 2, 81 solvere summam quae ligat excelsas humilis -a plantas. Greg. M. dial. 3, 20 Isid. orig. 19, 34, 4. 8. *latiore sensu de quovis loro*: Plin. nat. 30, 35 -am caninam ter collo circumdatam *remedio esse* (Marcell. med. 10, 73 [-o canino *pr. m.*]. 28, 39 -a canina medius cingatur qui dolebit ventrem. 15, 71 caninae cutis -um. Plin. med. 1, 11 caninum -um numquam unctum cuilibet digito in manu circumligatur. 1, 16). Edict. imp. Diocl. 10, 19 corigiam aurigalem. Grom. p. 321, 16 usque in iugalem -am. Serv. auct.

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

Aen. 1, 367 ostendit -am de corio factam. PROB. schol. Iuv. 5, 165 -am ... Parthicam. HIER. in Is. 5, 18 p. 80 pro 'vinculo plaustri' (*sic* VVLG.) '-am iugi vitulae' vel 'vaccae' LXX transtulerunt (ζυγοῦ ἱμάντι δαμάλεως). CHIRON 617 -am ei constringito (*syn.* lorum). 618. 633. 659. MARCELL. med. 29, 26 pelle caprina et caprina -a ligare (10, 47 mamillae eius vinciantur -o caprino). GREG. TVR. glor. mart. 6 -as textiles faciunt eamque *columnam* circumdant. Mart. 2, 36. 4, 16. GREG. M. dial. 3, 13 episcopo ... a vertice usque ad calcaneum -am tolle. *ibid.* eius cutem iam mortui a vertice usque ad calcaneum incidit, ut ex eius corpore -a sublata videretur. GLOSS. V 611, 53 sutela: -a quae tenditur sub cauda equi. *L.*

×**corrigo,** -rēxī, -rēctum, -ere [*a con et regere. Th.*]. *in codd. confunditur cum* corripio *l. 37. p. 1035, 22. 1036, 74. 1038, 10. 38. de coniugatione cum simplici* rego *concinente*: PRISC. gramm. II 523, 10. conr- *in titulis*: LEX Iul. munic. 163 SORT. Praenest. (Corp. I 1438). *nota adnominationem*: CIC. de orat. 2, 362 conrexisse ... comprobasse. SEN. clem. 7, 1 consulet et conriget. AMM. 27, 2, 1 conperta conrecturus. corregere: ITALA prov. 29, 19 (Bened. reg. 2, 63). CONC. Aurel. a. 561 p. 90, 18 CONC. Turon. a. 567 p. 122, 6. 128, 22 CONC. Paris. a. 556—573 p. 143, 18. GLOSS. κατορθῶ, ἐπανορθῶ, διορθοῦμαι. -it ἐπανορθοῦται. *de usu intransitivo cf. 1035, 1 et 1038, 52. verbum inde a* PLAVTO *in usu est* (LIV. ANDR. *v. l. 27*), *sed a poetis bonae aetatis vitatur praeter* PLAVT. *duos,* TER. *7,* HOR. *tres* (carm. *semel,* epist. *bis*), OV. *11 locos. e scriptoribus habent singulis locis*: VELL. PETRON., *ternis*: RHET. Her. SALL., *quattuor*: COLVM., *sex*: TAC., *septenis*: VAL. MAX. PLIN. epist.; *deest*: CAES. HIRT. BELL. Alex. *etc.* CELS. CVRT. MELAE ASCON. FLOR. [*loci corrupti vel dubii*: LIV. ANDR. trag. 22 SEN. nat. 2, 59, 5 LVCAN. 8, 86. CIC. Tull. 15 ACT. lud. saec. Sept. Sev. 38.]

I ***proprie,*** *i. q. curva vel obliqua recta reddere*: CATO agr. 18, 9 catenas cum orbi clavis ferreis -ito. 33, 4 pampinos teneros alligato leniter -itoque. SCIP. min. or. frg. Gell. 2, 20, 6 excelsissimo loco grumam statuere aiebat, inde -ere viam, aliis per vineas medias, aliis per roborarium ... aliis per villam (*i. recta regione dirigere*). SORT. Praenest. (Corp. I 1438) conrigi vix tandem, quod curvom est factum ⟨c⟩rede (SEN. apocol. 8 PLIN. epist. 5, 9, 6 *cf. Otto, Sprichw. p. 103*). VARRO ling. 9, 10 *vatiam vel eum imitantes* -i. 9, 11 ut eorum depravata -ant crura. LIV. 29, 27, 14 aegre -ctum (correptum *P*) cursum exponit. SEN. dial. 3, 6, 1 hastilia detorta ut -amus (*v. p. 1036, 13*). COLVM. 4, 26, 2 declinata -enda. 5, 6, 12 ad quam ductus ... ramus alligetur, et -ctus cacumen arbori praebeat. PETRON. 51 martiolum ... protulit et phialam ... -xit. PLIN. nat. 3, 16 torsere se fluminum aut -xere flexus. 7, 83 malum tenenti nemo digitum -bat. 7, 175 conversione volvae, quae si -atur (20, 30 ut vulvas -at. 20, 136 vulvas aperit -itque conversas. *et saepius.* THEOD PRISC. gyn. 17 nullo etenim remedio meliore ... -i matrix poterit). PLIN. nat. 36, 97 pondere ipso -ctus videbatur *lapis liminis in templo Dianae.* SVET. Aug. 99 *moriens* malas labantes -i praecepit. frg. 195 p. 345 cum ... gladius curvatus fuisset ex acie recta, pro⟨cu⟩currit unus ad id (*codd.,* eum *vulgo*) -endum. FILASTR. 31, 4 misit scintillam, quae -xit hominem et suscitavit. VVLG. I reg. 13, 21 usque ad stimulum -endum (*ex hebr.,* LXX *aliter*). eccles. 1, 15 (*in imag.*) perversi difficile -untur (*ex hebr.,* LXX διεστραμμένον ... ἐπικοσμηθῆναι). 7, 14 quod nemo possit -ere, quem ille despexerit (κοσμῆσαι). CAEL. AVR. chron. 4, 74 -i etiam ea, quae forti raptu torquentur. *ibid.* tum quodam laxamento captato -enda. 4, 75 mentum -ere vel coaequare. *in proverbio*: QVINT. inst. 1, 3, 12 frangas enim citius quam -as quae in pravum induruerint. *luditur notione duplici* (*cf. p. 1034, 19*): MACR. sat. 2, 4, 8 dicenti *Galbae gibbero* '-e in me si quid reprehendis' respondit 'ego te monere possum, -ere non possum'.

II ***translate*:** *statum commutare* (*seq.* a ex, in *c. acc. et abl.*): **A** *in melius mutare, emendare*: **1** *aliquem*: **a** *de re familiari*: PLAVT. Trin. 653 istum agrum tibi relinqui ob eam rem enixe expeto, ut tibi sit, qui te -ere possis.

b *de verbis*: CIC. Brut. 310 nisi graece dicerem, neque -i possem neque doceri. orat. 176 non modo superiores sed etiam se ipse -erat. off. 1, 146 facillume -untur in discendo, quorum vitia imitantur emendandi causa magistri. VARRO ling. 9, 5 si perperam est consuetus, -ere se ipsum. 9, 14 cum quis perperam consuerit quid facere in civitate ... poena[m] afficiemus, idem si quis perperam consuerit dicere verbum, non -emus? rust. 1, 2, 1 ab 'aeditumo' ..., ut -imur a recentibus urbanis, ab 'aedituo'. QVINT. inst. 2, 3, 11 discipuli ... si quid erraverint, statim -entur (2, 5, 16). FRONTO p. 65 N. ad quaerenda sollertius verba, quod -ctus sis meminisse, quam quod deprehensus. *de sententiis i.q. docere, persuadere* (*cf. p. 1035, 40 sqq.*): CIC. inv. 1, 84 accusatione tua -ctus ab errato recedet. de orat. 1, 158 scriptores legendi ... laudandi, interpretandi -endi vituperandi refellendi. orat. 135 -imus nosmet ipsos quasi reprehendentes (= QVINT. inst. 9, 1, 39. *cf.* correctio *p. 1028, 24*). SALL. Catil. 52, 35 vos ipsa re -i, quoniam verba contemnitis. PLIN. nat. 18, 212 Sosigenes ... non cessavit tamen addubitare ipse semet -endo. ITALA prov. 29, 19 (Bened. reg. 2, 63) stultus verbis non -egitur (*S T,* -igitur *O.* παιδευθήσεται, VVLG. *aliter*). PORPH. Hor. epist. 2, 1, 135 et bene 'redacti' quia non voluntate -cti sed edocti malo. VITA Cypr. 4 eum ad agnitionem verae divinitatis a saeculari errore -erat. PANEG. 10, 22 remedia quae ad usum -endi nostri ex aliena calamitate nascuntur. HIER. epist. 84, 3 libentius mihi erranti creditur quam -cto. 96, 19 nolunt esse discipuli, ne, postquam -cti fuerint, prius errasse videantur. vir. ill. 56 Ambrosius, primum Marcionites, dein ab Origene -ctus (60). CHROMAT. beat. 7 pacificatio ... qua rebelles haeretici -untur. AVG. civ. 10, 29 ipse potius ista sentiens -endus fuit. 10, 30 -ctus est in hac opinione Porphyrius. 13, 21 -ctusque iam dicat *psalmista.* c. Iul. 1, 6, 23 ipse se -et ab errore Pelagii. 3, 1, 2 ab eis (*neutr.*) vos -ctos noverint. epist. 179, 10 utrum illa perversa et impia numquam senserit, an se ab eis aliquando -erit. SVLP. SEV. dial. 2, 11, 5 se ... secundum personam militis comparatione -ctum *esse.* MAR. MERC. Cael. 3, 1 resipientes et a praedicto errore -cti.

c *de moribus*: α *i.q. monendo vel reprehendendo aliisve modis meliorem reddere sive operam dare, ut melior fiat* (GLOSS. -entes ἐπιτιμῶντας. -it increpat vel munit [monet?]): PLAVT. Trin. 118 quin eum *corruptum* restituis, quin ad frugem -is? TER. Andr. 596 -ere mihi gnatum porro enitere (GLOSS. V 532, 5 emendare). CIC. inv. 1, 86 si aliquando peccavit, numquam -etur. Mur. 60 peccare te nihil ..., ut -endus potius quam leniter inflectendus esse videare (*ludit notione propria*). Att. 1, 18, 2 spe -endae et sanandae civitatis. leg. 3, 30 ut enim cupiditatibus ... infici solet tota civitas, sic emendari et -i continentia. Tusc. 4, 65 alia ratione malevolus ... alia timidus -endus. PLANC. Cic. epist. 10, 15, 3 exercitus Lepidi eam partem, quae corrupta est ... et -ere et coercere. PVBLIL. N 15 non -it, sed laedit qui invitum regit. S 3 suadere primum, dein -ere benevoli est. LIV. 42, 42, 8 si quid fecerim imprudentia lapsus, -i me et emendari castigatione hac posse. SEN. dial. 3, 15, 1 -endus est itaque, qui peccat, et admonitione et vi, et molliter et aspere meliorque ... faciendus, non sine castigatione, sed sine ira (*v. p. 1037, 53*) ... at -i nequeunt. benef. 5, 22, 4 admonitione ..., qua et pater filium aliquando -xit. 7, 8, 2 nec illum a nobis corrumpi nec nos ab ullo -i posse (*Rubenius,* illo corripi *N*). clem. 2, 7, 2 parcet enim sapiens, consulet et -et. epist. 27, 1 iam enim te ipse monuisti, iam -isti? 28, 9 qui peccare se nescit, -i non vult. 29, 3 quos posset minus obsolefacta *auctoritas* -ere. 114, 12 dabo inquam maximae famae et inter admiranda propositos, quos si quis -it delet: sic enim vitia virtutibus immissa sunt, ut *eqs.* QVINT. inst. 1, 3, 14 si cui tam est mens illiberalis, ut obiurgatione non -atur (*cf.* HIER. epist. 108, 19). PS. FRONTIN. strat. 4, 1, 1 corruptum ... exercitum -xit dimisso ingenti lixarum numero. CYPR. epist. 55, 23 *filium* ad ... bonos mores ... -ctum. COMM. apol. 216 deus misit alumnos, ut illos -rent depravatos. VOPISC. Aurelian. 31, 6 tam paucos tam multorum suppliciis esse -ctos. LAMPR. Alex. 65, 5 si quidem unus malus potest a plurimis bonis -i. CAPITOL. Gord. 25, 5 adulescentem soceri consiliis emendatum atque -ctum. FIRM. err. 28, 11 misericordia eius (*dei*) errantes homines -ere frequenti comminatione festinat. AMBR. in psalm. 118 serm. 16, 45 qui omnem viam iniquitatis odit, ad universa -itur et emendatur. AMBROSIAST. in II Cor. 13, 10 non enim destruuntur, qui arguuntur, ut -antur. HIER. epist. 59, 4 cum potuerit -i primum quasi incredula et postea non repelli. 63, 3 incubantes tua posse -i lenitate. 98, 23. 100, 3 observantiam legis, quae iacentes suscitat malosque puniens, alios -it. VVLG. psalm. 17, 36 disciplina tua -xit me in finem (ἀνώρθωσε). sap. 12, 26 qui autem ludibriis et increpationibus non sunt -cti, dignum dei iudicium experti sunt (νουθετηθέντες). eccles. 7, 4 per tristitiam vultus -itur animus delinquentis (ἀγαθυνθήσεται). MAXIMIN. c. Ambr. 56 sacerdos ... ut regeret et -ret ... gentem Gothorum. VEG. mil. 3, 26 milites timor et poena in sedibus -it, in expeditione spes ac pecunia faciunt meliores. OPTAT. 3, 4 p. 82, 17 AMM. 16, 7, 6. CLAVD. 17, 221 sontes expulsa -is ira. RVFIN. hist. mon. 1 quomodo alios -o, qui me ipsum non emendo? PS. RVFIN. in Os. 2, 10 *nationem,* quam nec consilia direxerint nec pericula -erint. AVG. civ. 1, 8 paenitendo ab impietate se -ant (*cf.* 1, 34. 21, 18 *ter* CONC. Aurel. a. 541 p. 90, 18 CONC. Tur. a. 567 p. 128, 22 INSCR. christ. Hisp. 214). AVG. civ. 1, 9 possint aliquos corripiendo -ere. *ibid.* ut illi correpti atque -cti consequerentur aeternam *vitam.* 1, 33 quos patriae non -xit eversio. *ibid.* depravati rebus prosperis nec -i potuistis adversis. 2, 24 Sullam monendo -ere. *ibid.* magis enim timebant ne -retur, quam ne vinceretur. 2, 26. 9, 5. 10, 29. 19, 16 qui plectitur -atur experimento (*cf.* 21, 13). 20, 30 puniendi iam, non adhuc -endi (*cf.* DRAC. laud. dei 1, 97. 2, 704). 21, 13 *poenae* illis sunt purgatoriae, qui eis coerciti -untur. epist. 60, 2 a superbiae perversitate -ctus est. 82, 22 *laudabilius* libenter accipere -entem, quam audacter -ere deviantem. 259, 3 ab hoc te vitio ... -eras. serm. ed. Mai 13, 4 nunc ... -amur (*i. nos -amus*). *ibid.* subvenitur unicuique, cum -itur. fid. et op. 3, 4 non perdendos sed -endos curandosque. psalm. 51, 13 ut ambulantem hominem in via mala et errantem -as ad viam bonam. in euang. Ioh. 33, 7 *et saepius.* EPIST. pontif. Innoc. Migne 20, 588A ab hac aliquantulum labe -cti. SVLP. SEV. dial. 1, 22, 5 ipse -ctus et aliis futurus exemplo. 2, 8, 2 ALC. AVIT. epist. 42. EVGIPP. Sev. 11 cereis divinitus accensis ... declarati sunt atque -cti. CASSIOD. var. 3, 16, 2 quando ad illos populos mitteris -endos. in psalm. 32, 4. BENED. reg. 21 -ctus semel et iterum atque tertio si emendare (*intrans.*) noluerit. *nota pleonasmum*: HIER. epist. 124, 14 cum illa depravatione lapsuum se a d m e l i o r a -erint. CASSIAN. conl. 4, 13, 1 in meliorem statum ... -amur (*cf. p. 1036, 8*). *usus me-*

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

dialis vel intransitivus (*aetatis recentioris*): ZENO 1,8,2 *timor dei* ad omnia genera virtutum -it; praeceptis omnibus fideliter obtemperat. AVELL. p. 23, 26 illa forte fiducia, qua ... de impietate -isse videbatur. AMBR. inst. virg. 4, 31 qui secutus es errantem, sequere -entem. AMBROSIAST. in II Cor. 7, 9 qui enim reprehensus pudorem patitur, -ere se promittit; qui vero irascitur, peiorem se futurum ostendit. SIRIC. epist. 10, 14 si vero -erit, aboleatur. AVG. serm. ed. Mai 13, 4 tunc enim non est locus subveniendi, quia non locus est -endi. PS. AVG. quaest. test. I 102 ut de cetero -entes emendarentur. AVELL. p. 222, 10 non tam ipsi -ere quam sinceritatem catholicam inficere nitantur. p. 486, 14. 545, 9. 549, 20 odit iustitia pertinaces, fovet clementia -entes. p. 558, 16. EPIST. pontif. Gelas. Thiel p. 342 ab ... salvatore veniam nisi -entibus ⟨se *add. vulg.*⟩ fuisse concessam. p. 348. 564 etiamsi resipiscat et -at *al.* ENNOD. opusc. 5, 24 p. 399, 22 sed quia homo non -it ex iniusto (-itur *unus codex et edd., sed cf. Vogel, Archiv 3 [1886] 442*). CONC. Aurel. a. 511 p. 4, 16 quodsi nec sub tali confusione -erit, donec emendet errorem. BENED. reg. 23. 28. 62. 65. CONC. Paris. a. 556—573 p. 143, 18 districtione feriat vindicta, dum -egit. PALLAD. hist. mon. II 10 p. 363^C cessa a malis tuis et -e de cetero. *β i. q. punire (cf. p. 1037, 51), inprimis apud iurisconsultos*: SEN. contr. 2, 1, 28 non ille tuum filium concupiscit: suos -it. cum illos -ctos (*Kiessling, Müller,* -ptos *VD, om. AB*) putaverit, me satis minatum abdicabit. QVINT. inst. 7, 4, 27 mavult enim pater -ere quam abdicare (*om. AG, suppl. a*). CALL. dig. 48, 19, 28, 3 quodsi ita -cti in eisdem deprehendantur. VLP. dig. 1, 12, 1, 10 praefectus urbi adiri solet et pro modo querellae -ere eum. 9, 3, 1, 8 sed ego puto impunitum servum esse non oportere, sed extra ordinem officio iudicis -endum. 47, 10, 15, 38 qui adversus bonos mores verberavit, teneatur: ceterum si quis -endi animo aut si quis emendandi, non tenetur. COD. Theod. 9, 13 (*a. 365/373*) in -endis minoribus. AMM. 29, 5, 23 hos vero subsignanos milites debuisse lenius -i, ad unum prolapsos errorem. 30, 5, 3 eo videlicet more quo erat severus in gregariis -endis. CONC. Aurel. a. 511 p 7, 2 si quid extra regolam fecerint, ab episcopis -antur. APRING. in apoc. 19, 15/16 virga ferrea disciplina est potestatis, in qua universa -et gentes mendat pariter ac decernit. COD. Iust. 7, 24, 1, 1 servum ... castigatione competenti -ere et abstrahere a tali muliere (11, 48, 24, 1). *adde*: ITALA Ios. 10, 36 (Lugd.) -xit (περιεκάθισεν, VVLG. pugnavit contra) illam *gentem*.

2 *res*: **a** *mutare, ut meliores fiant*: *verba et sententias*: TER. Eun. 737 nesci[e]bam id dicere illam, nisi quia -xit miles, quod intellexi minus. CIC. Att. 6, 1, 10 -cta vero epistula Memmiana (16, 5, 5 *epistulas meas* ego oportet perspiciam, -am). 6, 2, 3 sed primo me ἀναλογία deceperat ... sed hoc continuo -ximus. 13, 48, 2 laudationem Porciae tibi misi -ctam. 15, 1^b, 2 ut eam *orationem* ne ambitiose -rem ante quam ederet (FRONTO p. 184, 8 N.). 16, 11, 2 libenter ea -am, quae a te animadversa sunt. fin. 1, 17 Democritea dicit perpauca mutans, sed ita, ut ea, quae -ere vult, mihi quidem depravare videtur (1, 26). 4, 52 vitam nostram, consilia, voluntates, non verba -i. CAECIN. Cic. epist. 6, 7, 4 librum ... si reciperes te -urum (6, 7, 8. Ov. Pont. 4, 12, 25 saepe ego -xi sub te censore libellos. GELL. 13, 21, 4). VARRO ling. 9, 16 verba ... quae ... sine offensione commutari possunt, statim ad rationem -i oportet *sim.* 10, 58 si multitudinis rectus casus forte figura corrupta erit, id quod accidit raro, prius id -emus quam inde ordiemur. HOR. ars 438 Quintilio siquid recitares, '-e, sodes, hoc'. LIV. 3, 34, 6 cum *leges* ad rumores hominum ... satis -ctae viderentur (APVL. Plat. 2, 27). Ov. Pont. 3, 9, 20 saepe piget ... *verbum* -ere et longi ferre laboris onus (*cf.* 3, 9, 23. 32). SEN. epist. 89, 5 studium -endae mentis (PRISCILL. can. praef. p. 112, 9). PLIN. nat. 18, 211 ratio postea comperta errore -cta est. QVINT. inst. 1, 1, 11 qui si qua erunt ab his ... dicta vitiose, -at protinus. 2, 2, 7 in emendando, quae -enda erunt non acerbus. 2, 4, 14 pro modo virium et exigendum et -endum opus. 9, 4, 15 *Cicero* -it, quae a Graccho composita durius putat. 10, 1, 66 -ctas eius (*Aeschyli*) fabulas in certamen deferre. PLIN. epist. 3, 13, 5 adnota, quae putaveris -enda. CELS. dig. 34, 4, 17 priorem scripturam posteriore -ere, commutare, rescindere. SVET. Iul. 56 *Caesarem gesta* rescripturum et -urum fuisse (GELL. 10, 16, 1. 11). vita Lucani p. 52 codicillos ad patrem ⟨de⟩ (*add. Salmas.*) -endis quibusdam versibus suis exaravit. vita Verg. p. 65 etiam primi libri -isse principium his versibus demptis. FRONTO p. 141 N. Caesarum est ... ius iniustum -ere (PAPIN. dig. 1, 1, 7, 1 adiuvandi vel supplendi vel -endi iuris civilis gratia). p. 153. 190. 191. GAIVS dig. 4, 8, 20 quia arbiter, etsi erraverit in sententia dicenda, -ere eam non potest (VLP. dig. 42, 1, 55 PAVL. dig. 48, 2, 2). PAVL. dig. 17, 2, 79 si Nervae arbitrium pravum est ... -i potest per iudicium bonae fidei. TERT. adv. Marc. 4, 11 quodsi illi quidem creatorem glorificabant, Christus vero et audiens et sciens non -bat. LAMPR. Alex. 20, 1 cum audisset, ita ut res poscebat emendaret atque -ret. DON. Ter. Andr. 428 hic (*adv.*) -itur a poeta quod per iracundiam dixit Pamphilus. AVSON. 40, 4 una potest ambos littera -ere (*i. congrua moribus nomina imponere*). 299, 15 et -cta magis quam condemnata vocabo. SCHOL. Cic. Bob. p. 77, 1 Hild. vi victa vis vel potius oppressa virtute audacia est: cautius multo -xit ἐπανορθώσει. AVG. civ. 5, 1 sententiam teneat, linguam -at. 10, 30 quanta Platonici dogmatis Porphyrius refutaverit et dissentiendo -erit. epist. 47, 4 neque enim non licet -ere cogitationes a falsitate in veritatem. MACR. sat. 2, 4, 8 *v. p. 1033, 57.* PROSP. in psalm. 118, 9 quia ab erroris veteris via verbum fidei custodiendo -itur. AVELL. p. 204, 11 mandavi, ut -res et rescinderes hoc impium dogma (ἐπανορθώσασθαι). INST. Iust. 2, 10, 10 nos eandem observationem -entes. 3, 1, 14. 3, 2, 3^a asperitatem iuris civilis -entes. 3, 9, 4. CASSIOD. inst. div. 14 latini codices ... graecorum auctoritate -endi sunt. *nota pleonasmum (cf. p. 1034, 82)*: AMM. 22, 10, 7 etiam iura quaedam -xit in melius. *cf.* INST. Iust. 2, 8 pr. legem Iuliam -entes in meliorem statum deduximus. *mores sim.*: CIC. Verr. 4, 2 qui hoc sibi sumpsit, ut -at mores aliorum. leg. 3, 32 pauci ... vel corrumpere mores civitatis vel -ere possunt. VITR. 9 praef. 15 ad mores -endos. SEN. dial. 3, 6, 1 quemadmodum quaedam hastilia detorta ut -amus ... sic ingenia vitio prava dolore corporis animique -imus (*v. p. 1033, 38*). clem. 1, 22, 2 civitatis autem mores magis -it parcitas animadversionum. epist. 121, 2 QVINT. inst. 12, 7, 2. TAC. ann. 2, 33 nec si quid in moribus labaret, defuturum -endi auctorem. 3, 28 PLIN. paneg. 53 SVET. Aug. 44 Tib. 59 LAMPR. Heliog. 26, 2 GALLICAN. Avid. 6, 2 CHAR. dig. 50, 4, 18, 7 AVG. civ. 2, 14. 23. 8, 3. 21, 27 enchir. 75. HERM. Pal. vis. 2, 2, 6 dic ergo prioribus ecclesiae, ut -ant vias suas ad iustitiam (κατορθώσωνται. ITALA psalm. 118, 9 [Hil. in psalm. 118 beth 1] in quo -it iunior [VVLG. adulescentior] viam suam?). CAPITOL. Aur. 27, 5 civilia multa -xit. Maximin. 8, 7 cum videretur disciplinam velle regere militarem, cuius exemplo civilia etiam -ere voluit (AMM. 22, 7, 7). PS. AMBR. epist. 4, 5 cura -ere vitam (VVLG. prov. 21, 29 *ex hebr.*; συνιεῖ. AVG. enchir. 75 *cf. s.*). VVLG. sap. 9, 18 sic -ctae sint semitae eorum, qui sunt in terris (διωρθώθησαν) et quae tibi placent, didicerint homines. AVG. civ. 4, 3 si nostra intentio -atur *regula aequitatis.* in psalm. 31, 26 voluntas tua -atur ad voluntatem dei (in psalm. 32 serm. 1, 1. 103 serm. 4, 8). 48, 1 suum cor ad eorum (*divinorum*) rectitudinem -ere. *varia*: RHET. Her. 2, 30, 48 alias res posse aut vetustate sedari aut consilio -i, huius rei (*sc. errati iudicis v. l. 83*) aut leniendae aut -endae nullam rem adiumento futuram (CIC. inv. 1, 102). CIC. de orat. 1, 115 quae non optima, aliquo modo acui tamen et -i posse. 2, 362 te ista attigisse arbitrabar, quae ... usu doctum partim -isse video partim comprobasse. Att. 2, 3, 2 si quid erit eiusmodi quod sine sumptu -i possit. 11, 16, 2 mora Alexandrina causam illorum -xit. nat. deor. 2, 87 si quis -ere aliquid volet, aut deterius faciet aut .... off. 1, 147 ut, si quid reprehensum sit a pluribus id -atur ... sic ... permulta nobis ... et mutanda et -enda sunt. LEX Iul. munic. (Corp. I 206) 163 sei eai res ... ad eas leges additae commutatae conrectae essent. VARRO ling. 9, 6 suam quisque consuetudinem, si mala est, -ere debet. VITR. 7, 5, 7 *scaenam* ad rationem veritatis commutatam postea -ctam approbavit. LIV. 30, 30, 7 sed praeterita magis reprehendi possunt quam -i (36, 29, 9). Ov. fast. 1, 675 consortes operis, per quas -cta vetustas. trist. 5, 13, 13 quod si -xeris unum, nullus in egregio corpore naevus erit. VAL. MAX. 3, 7, 1 nullo ... ad -endam rem proficisci audente. 5, 6, 6 labantes perditasque vires urbis nostrae -xit. PLIN. nat. 15, 124 ad -enda vina. 17, 116 nostra aetas -xit (*sc. insitionem vitium*), ut Gallica uteretur terebra. TAC. hist. 1, 37 quae usquam provincia, quae castra sunt nisi cruenta et maculata aut ut ipse praedicat, emendata et -cta? ann. 16, 28 censeret, quid -i aut mutari vellet. TRAIAN. Plin. epist. 10, 32, 1 erit autem hoc vel maxime -endum, quod. PLIN. epist. 10, 39, 6 quae videntur emendanda -ere. SVET. Iul. 40 fastos -xit. FRONTO p. 53 N. VERVS Fronto p. 129 N. TERT. ieiun. 10 donec *quae ex traditione observantur* aliquo caelesti charismate aut confirmentur aut -antur. ITALA prov. 9, 6 (Cypr. testim. 2, 2) -ite scientia intellegentiam (κατορθώσατε, VVLG. *aliter*). IREN. 5, 30, 2 post deinde ... -ere sua negotia et augere suum regnum *antichristum*. PORPH. Hor. epist. 2, 1, 126 poeticis enim lectionibus os infantis adhuc debile balbumque -itur. SPART. Pesc. 12, 3 si rerum potitus fuisset, omnia -urus fuerit, quae Severus vel non potuit emendare vel noluit. PS. HIL. libell. 22 -cta reformare et supplere. AMM. 16, 5, 9 quaeve ... *Iulianus* in re civili magnanimitate -erit et liberalitate. 20, 10, 3 *Iulianus* praesidia limitis explorans diligenter et -ens. 28, 3, 7. 29, 2, 18. 30, 7, 7. VVLG. act. 24, 2 cum ... multa -antur per tuam providentiam (διορθωμάτων γινομένων). INST. Iust. 1, 5, 3 COD. Iust. de cod. confirm. pr. NOVELL. Iust. 114 praef. *et saepius.* CONC. Matisc. a. 585 p. 167, 1 CONC. Cabil. a. 639—654 p. 212, 12. *nota fere i. q. vituperare*: QVINT. inst. 1, 2, 21 audiet multa cotidie probari, multa -i. TAC. ann. 13, 49 Thrasea ... respondebat eiusmodi consulta -ere. SVET. Cal. 54 gestum histrionis quasi laudans vel -ens. Nero 34 matrem facta dictaque sua exquirentem acerbius et -entem (corripientem *Bentley*). *arte* -ere: TER. Ad. 741 quod cecidit forte, id arte ut -as. PS. CATO monost. 69 quidquid inoptatum cadit, hoc homo -at arte. *cf. Otto, Sprichw. p. 38.*

b *tollere res malas*: *in verbis, sententiis, actionibus errores*: TER. Hec. 254 si quid est peccatum a nobis profer: aut ea refellendo aut purgando vobis -emus (Ad. 593 quod peccatum a nobis ortumst -o. CIC. Att. 3, 14, 1. 11, 15, 2 epist. 5, 20, 8 PVBLIL. P 40. V 32 VOPISC. Aurelian. 7, 3 FIRM. err. 12, 3 HIER. epist. 98, 25. *cf. p. 1038, 9*). RHET. Her. 2, 30, 48 erratum iudicum (-cium *codd.*) -ere (CIC. fin. 1, 28 VARRO ling. 9, 9 VEG. mil. 1, 13). CIC. Verr. 3, 104 quod mendum ista litura

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

-xit? (Att. 2, 7, 5). Sull. 63 non iudicum sententia, sed legis vitium -batur (QVINT. inst. 10, 3, 32 CASSIOD. inst. div. 14 *bis*. 15). ad Q. fr. 1, 1, 3 ut hoc minus sapienter a me provisum diligentia tua -atur. CAECIN. Cic. epist. 6, 7, 1 meus error exilio -itur (VAL. MAX. 5, 2, 4 PHAEDR. 2 prol. 3 COLVM. 3, 7, 3 PLIN. nat. 6, 40. 21, 30 SVET. Iul. 28 APVL. apol. 94 MACER dig. 49, 8, 1, 1 AMBR. obit. Valent. 10 AVG. civ. 16, 42 CAEL. AVR. chron. 1, 5, 156). VITR. 7, 5, 7 uti Licymnius ... -ret hanc amentiam tectoriorumque errantia instituta. LIV. 42, 38, 3 quae *Acarnanes* ... adversus populum Romanum commisissent, ea -endi occasionem illis oblatam *esse*. 44, 4, 8 audacter commissum pertinaci audacia ... -ere. VAL. MAX. 3, 2, 19 legionum trepidationem -xit. SEN. epist. 98, 3 rectus atque integer -it prava fortunae. COLVM. 11, 1, 9 ut *vilicus* in unoquoque -ere queat perperam factum (IVST. 14, 2, 12). QVINT. inst. 1, 5, 34 quin tamen *soloecismus* unius emendatione verbi -i possit. PLIN. epist. 10, 96, 6 superstitionis *christianae* contagio ... videtur sisti et -i posse. FRONTO p. 24 N. si quis inerit barbarismus, tu ... -e. HIER. epist. 61, 2 si igitur quae bona sunt, transtuli et mala vel amputavi vel -xi vel tacui. 84, 7 omnia, quae vitiata fuerant, -xi. AVG. civ. 8, 24 conversio -it aversionem. 22, 19 nulla erit deformitas ... ubi et quae prava sunt -entur (bapt. 2, 7, 12). un. bapt. 75, 7 eorum perversitate -cta. BACHIAR. fid. 7 hominibus, quorum suspiciones nostra confessione -imus. CAEL. AVR. chron. 1, 5, 157 vana -ant recta demonstrantes. COD. Iust. 1, 14, 12, 2 eorum quidem vanam scrupulositatem tam visimus quam -endam esse censuimus. 2, 55, 4, 7 multa vitia stipulationum multasque ambages scrupulososque circuitus -ximus. 6, 28, 4 pr. maximum vitium antiquae subtilitatis praesentis lege -imus. 8, 47, 10 pr. talem dubitationem et tale vitium -entes sancimus. *in moribus vitia*: TER. Ad. 994 quae vos propter adulescentiam minus videtis, magis impense cupitis, consulitis parum, haec reprehendere et -ere me (*sc. Demeam*). CIC. ac. frg. 16 quod si liceret ... vitam deviam secutos -ere errorem paenitendo (HIER. epist. 92, 5 AVG. civ. 1, 1). epist. 3, 6, 6 de tuo in me *tibi amicissimum* animo iniquis secus existimandi videris non nihil loci dedisse. id si -xeris, mihi valde gratum erit. SALL. Iug. 3, 2 si quidem regere patriam ... quamquam et possis et delicta -as, tamen importunum est (FRONTO p. 208, 1 N.). LIV. 7, 13, 4 ut nos virtute culpam nostram -ere ... patereris (AVG. epist. 153, 3). SEN. epist. 11, 10 opus est, inquam, aliquo ad quem mores nostri se ipsi exigant: nisi ad regulam prava non -es (AVG. in psalm. 31, 26). 94, 30 ingenii vis praeceptis alitur ... et depravata -it. SVET. Tib. 33 si qua in publicis moribus desidia aut mala consuetudine labarent, -enda suscepit. FRONTO p. 143, 23 N. placeo mihi, itaque eloquentiam fugio: quin tu potius illud -is ac mederis ne placeas tibi? ARNOB. nat. 2, 50 animarum ingenitas -ere pravitates. PRISCILL. tract. 6, 104 daemoniis sacrificant et non deo, ut his scilicet in homine -ctis post ipse ... suum sanguinem in redemptionem ... offerret. HIER. epist. 50, 5 dignetur ... garrulitatem nostram -ere. PANEG. 12, 13 non contentus ipse citra vitia recessisse aliorum vitiis -endis curam adiecisti (AMM. 25, 10, 15). AMM. 28, 4, 3 -isset enim ex parte licet exigua irritamenta gulae et ganeas taetras. AVG. civ. 14, 11 ea *parte* quae vitiata ac depravata fuerat, sanata atque -cta. *nota*: *i. q. punire* (*cf. p. 1035, 20*): OV. fast. 5, 311 longa referre mora est -cta oblivia *deorum* damnis. SEN. dial. 3, 16, 1 ad coercitionem errantium sceleratorumque irato castigatore non opus est. nam ... non oportet peccata -ere peccantem. IVST. 21, 4, 5 modum nuptiarum sumptibus statuunt idque observari ... ab universis iubent, ne persona designata, non vitia -cta viderentur. COD. Theod. 9, 13 (*a. 365/73*) iure patrio auctoritas -at propinqui iuvenis erratum (*sim.* EVGRAPH. Ter. Ad. 52 p. 171, 41 GREG. M. moral. 1, 13). DRAC. satisf. 315 verbere -itur culpa plectente flagello. COD. Iust. 1, 3, 48, 8 non gravissima poena et interminatione quod perperam factum est studeant -ere. NOVELL. Iust. 143, 1 nefarios huiusmodi coitus poenis -i. *de morbis sim. i. q. sanare*: CIC. div. 2, 96 quin multi, cum ita nati essent, ut quaedam contra naturam depravata haberent, restituerentur et -rentur ab natura ... aut arte atque medicina? PLIN. nat. 22, 88 oris graveolentiam commanducato *sonco* -i. 22, 152 urinae difficultates, inflationem ... *ervom* -it. 22, 156 *lupina* lentigines et cutem foventium -unt. 23, 144 amygdalae amarae radicum decoctum cutem in facie -it. 28, 117 felle glaucomata et suffusiones -i prope creditur. 30, 136 coclearum saliva illita infantium oculis palpebras -it gignitque. 31, 66 mammas sororientes, praecordia maciemque corporis piscinae maris -unt. ARNOB. nat. 1, 47 si solus haec (*sc. morbos sim.*) Christus -xit restituit sanavit. VINDIC. med. 24 venas ... naturaliter materiosas -it *purgatio*. THEOD. PRISC. eup. faen. 53 raucos vero sic -es. log. 53 propriis curis -endus erit *cynicos spasmos*. CAEL. AVR. chron. 4, 9, 133 nemo enim pruriens corpus feminando -xit.

c *aliquid in pristinum vel aequum statum reducere, fere i. q. restituere, exaequare*: TER. Andr. 569 incommoditas denique huc omnis redit, si eveniat ... discessio. at si -itur, quot commoditates, vide. CIC. Quinct. 83 hic ... de fundo expulsus, iam a ... penatibus praeceps eiectus, iam ... imperio tuo violatus esset. -res haec scilicet tu postea. Verr. 3, 42 multo etiam rem turpiorem [fore] et iniquiorem visum iri intellegebant. itaque hoc dum -ere volt, apertior eius cupiditas ... facta est. ad Q. fr. 2, 13, 2 cursu -am tarditatem. VARRO ling. 9, 9 si quem lectum de tribus unum imparem posuerunt ... una -imus et ad consuetudinem communem et ad ... analogias. 10, 61 a natura libido humana -etur, non a libidine natura. SALL. Iug. 94, 7 sic forte -cta Mari temeritas gloriam ex culpa invenit. LIV. 5, 28, 8 conclamat universus exercitus ... et fateri admissum flagitium, sed eosdem -uros esse. 43, 21, 4 Ap. Claudius acceptam in Illyrico ignominiam -ere cupiens. OV. epist. 15, 295 nunc ea peccemus, quae -et hora iugalis. 19, 114 inde fit, ut quotiens existere perfida temptas, peccatum totiens -at illa tuum. met. 9, 529 visum est delere sororem verbaque -ctis (correptis *M*) incidere talia ceris. 10, 670 *Atalanta* moram celeri cessataque tempora cursu -it. VELL. 2, 79, 5 ancipitis fortuna temporis mature virtute -cta. VAL. MAX. 2, 7, 15 ad statum totius civitatis -endum (CORP. X 5178. 5398. *cf.* corrector *p. 1029, 45*). 6, 5, 2 aciem ... a Volscis inclinatam cum ceteris equitibus -erant. PLIN. nat. 28, 36 hoc saepe delumbata quadrupede approbatur statim a tali remedio -cto animalis ingressu. PS. FRONTIN. strat. 4, 2, 3 disciplina -cta (SVET. Vesp. 4. 8 GALLICAN. Avid. 6, 5). TAC. ann. 15, 2 si cunctatione deliqui, virtute -am. APVL. Socr. 16 p. 156 obscura clarare, secunda regere, adversa -ere. ITALA Ier. 51, 16 (Cypr. testim. 3, 59) dominus ... -xit (ἑτοιμάζων, VVLG. praeparavit) orbem in sua prudentia (VVLG. psalm. 95, 10 -xit orbem terrae, κατώρθωσε). VLP. dig. 4, 6, 1 laesum enim ius per id tempus quo quis rei p. operam dabat ... -itur. IVST. 35, 2, 3 Antiochenses quoque veterem patris offensam novis meritis -uri. ARNOB. nat. 1, 15 *bella* victoriis postmodum successibusque -cta. SPART. Hadr. 11, 2 Britanniam petit, in qua multa -xit. VVLG. Esth. 8, 5 ut novis epistulis veteres Aman litterae ... -antur (ἀποστραφῆναι). Tit. 1, 5 ut ea quae desunt -as (ἐπιδιορθώσῃ). AMM. 15, 5, 2 cum ... Galliae caedes acerbas rapinasque et incendia ... perferrent, Silvanus ... ut efficax ad haec -enda. 16, 1, 2 res magnas quas per Gallias virtute felicitateque -xit *Iulianus*. 17, 13, 26 quae ... et ante proelia et in ipso -ximus fervore pugnarum. 18, 1, 2 idque ea re levi labore -xit *Iulianus*. 18, 3, 1 haec dum in Gallia caelestis -it cura. 19, 13, 2 Lauricius, qui minis potius quam acerbitate pleraque -xit. 21, 3, 2 Libinonem ... misit ... negotium ut poscebat ratio -urum. 21, 12, 2 Iovinum ... ad id, quod exarserat, quoquo modo -endum redire citius imperavit *Iulianus*. 25, 4, 25 cuncta paene mira dictu celeritate -xit. 26, 1, 13 Augustus ... hanc inconstantiam -cta (correpta *VP*) turbatione composuit. 27, 2, 1 -urus secius gesta Dagalaifus a Parisiis mittitur (27, 8, 2). 27, 3, 12 Damasus et Vrsinus ... conflictabantur ad usque mortis vulnerumque discrimina ..., quae nec -ere sufficiens Viventius nec mollire. 27, 7, 1. 27, 12, 18 quod contra foederum textum iuvarentur Armenii, et evanuit legatio, quam super hoc miserat -endo *Sapor*. SIDON. carm. 5, 364 princeps haec omnia noster -it. EVGRAPH. Ter. Eun. 329 p. 418, 37 infelicitas perversa fortuna contingit; quod *malum* consilio et virtute -i et sustineri potest. THEOD. MOPS. in Coloss. 1, 14 comprobare properat *Paulus* illorum magnitudinem, quae ab eo (*sc. Christo*) -cta sunt. BENED. reg. 45 quippe qui noluit humilitate -ere quod neglegentia deliquit. CONC. Tur. a. 567 p. 122, 6 possint admissa -i et non admittenda damnari. GREG. TVR. vit. patr. 7, 1 S. Gregorius ... regionem illam per XL annos iustitia comitante -xit (*fere i. q. regere*). *nota usum intransitivum* (*cf. p. 1035, 1*): ITALA prov. 4, 18 (Lucif. non conv. 6) viae iustorum similiter ut lux fulgebunt ... donec -at dies (κατορθώσῃ, VVLG. usque ad perfectam diem).

B *generatim ita ut nihil referat utrum in melius an in peius mutetur*: CIC. inv. 1, 56 litteris -i neque ab illo neque a vobis scriptoris voluntas potest. 2, 134 non hunc locum esse ... legum -endarum (2, 146 Verr. 2, 143. 4, 19 or. frg. A VII 31 POMPON. dig. 1, 2, 2, 4). Verr. 2, 111 *Verres*, cui non satis fuerit -ere testamenta vivorum, nisi etiam rescinderes mortuorum. 2, 115 hoc opinor iure ... usi sumus. videte, ut hoc iste -erit. 4, 16 scio te edicta superiorum omnium -isse. Phil. 8, 32 in eodem (*sc. legato*) excipiendo sententiam meam -bant *consulares quidam*. Att. 3, 2 non habebam locum, ubi pro meo iure diutius esse possem ... nondum rogatione -cta. 3, 4 rogatio de pernicie mea, in qua quod -ctum esse audieramus, erat eiusmodi. 12, 21, 1 tantum rogat *Brutus*, de senatus consulto ut -as. epist. 5, 20, 6 si quid est ... quod ego in rationibus referendis etiam nunc -ere possim. ac. 1, 35 Zeno ... -ere conatus est disciplinam (*opp.* tueri). HOR. carm. 1, 24, 20 levius fit patientia, quidquid -ere est nefas (SEN. dial. 9, 15, 3 stulte deflet quae -i posse desperat; *cf. Otto, Sprichw. p. 134*). LIV. 3, 36, 6 cum priores Xviri appellatione collegae -i reddita ab se iura tulissent. OV. met. 2, 89 dum resque sinit, tua -e vota (*sc. Phaethon*). VAL. MAX. 9, 7. mil. Rom. 1 quis ferat militem scita plebis exitio legati -entem? PLIN. epist. 6, 2, 9 soles emendari cupere quae iam -ere difficile est (ARNOB. nat. 2, 50). SVET. Claud. 22 quaedam circa caerimonias civilemque et militarem morem ... aut -xit aut exoleta revocavit, aut etiam nova instituit. SPART. Hadr. 10, 7 delicata omnia undique summoveret, arma postremo eorum supellectilemque -ret. *nota de persona*: CIC. Catil. 1, 22 te ut ulla res frangat, tu ut umquam te -as, tu ut ullam fugam meditere. *de opere statuarii*: FIRM. err. 22, 3 tu deum tuum liberas, tu iacentia lapidis membra componis, tu insensibile -is saxum.

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

part. pro adi. **corrēctus,** -a, -um, *compar. v. l. 6 sqq.* *i. q. emendatus, politus, rectus, purus* (*opp.* perversus): Cic. ac. 1, 13 certe enim recentissima quaeque sunt -a et emendata maxime. Hor. epist. 1, 15, 37 scilicet ut ventres lamna candente nepotum diceret urendos -us Bestius (*i. Maenius*). Gell. 7, 14, 2 ut is qui fortuito deliquit, attentior fiat -iorque. Don. Ter. Hec. 691 reliquit enim quandam veniam, ut velit esse -ior *filius*. Ambrosiast. in I Cor. 10, 10 ad -iorem nos vitam provocat (Hier. vita Hilar. 12). in II Cor. 13, 10 ut -iores illos inveniat. Rvfin. Orig. in Ios. 20, 1 -iores et emendatiores redditi. Avg. serm. 82, 7 quem vis facere -iorem, facis peiorem (82, 14). c. Iul. op. imperf. 6, 10 nec fieret post experimenta -ior. civ. 5, 19 ita diligat *bonus*, ut suos osores vel detractores velit -os habere consortes. 17, 18 resurrexit et reddidit eis interim temporariam disciplinam, excepto quod non -is servat, quando vivos et mortuos iudicabit. c. Petil. 2, 84, 186. in euang. Ioh. 33, 7 negare non possumus, quod -is atque conversis indulgentiam deus promisit. in psalm. 118 serm. 5, 1 neque ullo modo dicenda est via -a, quamdiu est vita perversa. serm. ed. Mai 17, 2 esto -us et incipe contradicere tibi. Sacr. Leon. p. 360 correptio tua ... fiat eruditio paterna -is. Favst. Rei. grat. 1, 12 p. 42, 30 nisi in bono potuissent stare -i, non arguerentur ad deteriora prolapsi *Galatae*. Cassiod. gramm. VII 145 lectio decora nimis et -a reddatur. Evg. Tolet. hex. praef. poet. 7 errorum quod nube carens -us haberis.

synonyma: commutare, emendare, mutare. *ad I*: coaequare. *ad II A 1*: docere, edocere, resipere, resipiscere, corripere (*cf.* Avg. civ. 1, 9 serm. 82, 4 *sqq.*), meliores facere. *ad II A 2*: componere, rescindere, in meliorem statum deducere. tollere, redarguere, sanare. restituere, sustinere.

opposita: *ad I*: curvare, torquere, declinare, depravare, avertere, convertere. *ad II*: perdere, depravare. *ad A 1*: errare, deviare. confirmare. suadere. punire. corrumpere. nocere (Avg. serm. 82, 4). *ad A 2*: laudare, probare, comprobare, tenere. frangere.

deriv.: correctio, correctivus, ? correcto, corrector, correctura.

compos.: recorrigo, supercorrigo. incorrectus. *Reisch.*

***corripio,** -ripuī, -reptum, -ere *a* con *et* rapere. *de formis*: *v.* Gramm. suppl. 174, 31 quando 'con' loquellaris praepositio per compositionem praeponitur l vel r sequentibus, si verbum ipsum talem habet sensum, ut indifferenter nunc unius hominis, nunc plurium significet actum, dubio procul in supradictas litteras n ipsum convertitur, ut ... corripit. 297, 20 corripiens ... per duas r scribitur. conripere *tamen subinde traditur in codicibus.* Gloss. *συναρπάζω. συστέλλω.* -it *παραχρᾶται.* erudit. -es *ἐπιτιμήσειας.* -uit rapuit conprehendit. *vox semper in usu. deest apud* Enn. Lvcil. Catonem Bell. Afr. Hisp. Tib. Gratt. Germ. Melam Ascon., *singulis locis legitur apud* Plavt. Catvll. Sall., *binis*: Varronem (ling.) Bell. Alex. Nep. Hor. Sen contr. Vell. Phaedr. Frontin. Ivv. Ictos, *ternis*: Ter. Caes. Manil. Cels. Mart., *quaternis*: Prop. Liv. Colvm. Petron.; *saepissime apud* Eccl. *et* Gramm. [*dubia vel corrupta*: Caes. Gall. 1, 2, 3. 3, 64, 2 Ov. met. 9, 529 Sen. nat. 6, 2, 6 Lvcan. 10, 57 Apvl. Socr. 24 p. 178 Hil. trin. 1, 25 Drac. laud. dei 2, 136.]

I ***proprie*:** **A** *i. q. simul rapere*: **1** *de compluribus*: Cic. carm. frg. 22, 14 draco -uit pullos. Ov. met. 12, 17 volucres simul et matrem ... -uit serpens. Phaedr. 1, 2, 25 hydrus dente aspero -ere coepit singulas ranas. Plin. nat. 10, 115 platea capita *avium* morsu -ens. 8, 62 *pantherae* occultato capite reliqua dulcedine invitatas *quadripedes* -unt. 9, 143 torpedo piscium qui securi supernatantes obtorpuere -ens. Caes. Gall. 1, 66, 1 iis, qui aquandi causa longius processerant, ab equitibus -ptis. 3, 109, 5 quos ille ... -i atque interfici iussit. Liv. 34, 61, 12 mali rem exempli esse, de nihilo hospites -i. Val. Max. 8, 1 ext. 19 multis militibus ingenti ore *anguis* -ptis. Cvrt. 8, 14, 27 terribilis illa facies erat, cum *elephanti* manu arma virosque -rent. 10, 2, 30 singulos *Alexander* manu -uit *et* custodibus corporis tradidit (Ivst. 12, 11, 8 ad -endos seditionis auctores e tribunali ... desiluit et ... tredecim -ptos manu sua ipse ad supplicium duxit). Sil. 7, 311 latos -pta per agros armenta assueto belli de more secuntur (*cf.* Tac. hist. 3, 21 equites vagos ex Cremonensibus -unt). 14, 552 nec desunt, qui -ptos complexibus artis immergant pelago. Tac. hist. 4, 33 captivos prima acie -erant. Svet. Cal. 41 cum ... duos equites Romanos locupletes sine mora -i confiscarique iussisset. Otho 11 eos, qui discedere ... coeptabant, -i quasi desertores detinerique sensit. Ivst. 1, 9, 22 coniurati -untur a pluribus. 3, 1, 8 tum et filios -i iubet. *nota i. q. de medio tollere*: Tac. ann. 4, 3 vi tot simul -ere intutum *erat*. Bell. Alex. 64, 2 ipse omnibus suis rebus celeriter -ptis Malacam contendit. Verg. Aen. 1, 363 naves, quae forte paratae, -unt onerantque auro (Val. Max. 7, 3, 9 summa cum licentia -ptis navibus. Clavd. 20, 469 -ptis ratibus). Prop. 4, 8, 11 *anguis* sibi admotas a virgine -it escas. Ov. met. 2, 145 -e lora manu (Sil. 1, 261 -ptis sternacem ad proelia frenis frangere equum). Plin. nat. 9, 100 tradunt *echinos* saevitiam maris praesagire -ptisque opperiri lapillis. 14, 139 ingentia vasa -ere velut ad ostentationem virium. Val. Fl. 6, 189 Caspius Aeaeum -pto crine Monesen abstulit (Stat. Theb. 6, 616 -pto crine reductum occupat). Sil. 14, 254 -ptas puppes (*a Charybde*). 15, 696 iam -pta miser geminis velamina palmis carpebat. Tac. hist. 2, 18 miles ... -ptis signis vexillisque ruere (Cypr. Gall. Ios. 324 -ptis dimittit Galgala signis). Apvl. met. 2, 14 Cerdo ... -ptis nummulis suis ... aufugit. Nemes. ecl. 3, 47 Satyri ... sibi pocula quisque obvia -unt. Vell. 2, 110, 2 Delmatia ... arma -uit (Sen. Herc. O. 873 -ite tela. Petron. 119, 32 omniaque orbis praemia -ptis [*conicitur* corruptis] miles vagus esurit armis. Sil. 4, 414 hinc laeva frenos, hinc dextra -it arma. Tac. ann. 3, 46 miles -ptis securibus et dolabris. Flor. epit. 1, 9, 6 populus Romanus prima adversus exteros arma pro libertate -uit. 1, 10, 1. 4, 12, 32 Hier. epist. 112, 1. 114, 1. in Is. 10, 28 p. 152 confortamini, id est arma -ite. 23, 13 p. 325 in psalm. 3. Rvfin. hist. 3, 32, 8 -entes arma mendacii oppugnare apostolicam veritatem nituntur [*in imagine, cf.* Pomer. 3, 16, 2 contra diabolum]. 3, 16, 3 contra diabolicas impugnationes victricia arma -at. Ps. Rvfin. in Ioel 3, 9—12 omnis ... cultor agrorum arma -uit. *cf. infra l. 54*). Cvlex 351 iam maris unda ... superne -ere et soles et sidera cuncta minatur. Petron. 67 Habinnas ... pedes Fortunatae -ptos super lectum immisit.

2 *de singulis*: **a** *quod comprehenditur a multis*: Ov. met. 14, 497 numeri maioris amici Acmona -imus.

b *quod vehementer arripitur*: *α generatim, cf.* Serv. Aen. 9, 502 -unt non iniuriae est, ut raptores distrahunt, sed celeritatis, i. e. raptim tollunt (Gloss. V 550, 32). *de hominibus*: Cic. Verr. 4, 57 hominem -i ac suspendi iussit. Bell. Alex. 52, 2 sinistra eum -it. Verg. georg. 4, 405 verum ubi -ptum *Protea* manibus vinclisque tenebis (Non. p. 254 -ere comprehendere. Schol. Verg. Veron. georg. 4, 445 minaciter -ptus irascitur). Verg. Aen. 2, 217 *Laocoontem* auxilio subeuntem ... -unt *angues*. 8, 260 Cacum ... -it in nodum complexus et angit inhaerens. 9, 500 *matrem Euryali* Idaeus et Actor ... -unt interque manus sub tecta reponunt. 12, 302 caesariem laeva turbati it hostis. Prop. 3, 24, 13 -ptus saevo Veneris torrebar aheno. Ov. met. 9, 217 *Licham* -it Alcides et terque quaterque rotatum mittit in Euboicas tormento fortius undas. 13, 560 -pto *Odrysarum rege* captivarum agmina matrum invocat *Hecuba*. Cvrt. 6, 15 dum -itur, dum obligantur oculi. Lvcan. 5, 127 Phemonoen errore vagam ... -uit *Appius* cogitque fores irrumpere templi. Petron. 26 -ptum Gitona in cubiculum traxit. Plin. nat. 7, 81 -ptum uno digito in castra tralatum. 8, 51 *venatorem leo* -ptum rotatumque sternit nec vulnerat. Stat. Theb. 7, 588 aurigam ... -unt. 11, 203 -ptum iniecit equo. Sil. 5, 17. 6, 198 trepidum ac socios extrema voce cientem -it *draco* atque ... sorbens ... condidit alvo. 10, 179. 17, 140. Tac. ann. 15, 66 a Cassio milite -itur vinciturque. 16, 9 a centurione ad caedem misso -itur. Svet. Otho 2 invalidum quemque obviorum vel potulentum -ere ac distento sago impositum in sublime iactare. Amm. 14, 11, 17. 15, 3, 10 missus ad eos -endos. 15, 17, 2. 16, 11, 8. 17, 10, 5. 18, 2, 13 nec interficere nec -ere ullo genere potuerunt. 26, 7, 11. 26, 8, 12 a militibus subito -endus incursu. 29, 1, 7. 29, 5, 6. Mart. Cap. 1, 7 *Psychen* Virtus ... nuntiavit in potentiam pharetrati ... -ptam captivamque detineri. Pallad. hist. mon. I 40 in Sabam leo impetum fecit eumque ... -uit (*καταλαβών*) atque deiecit. *in rebus veneriis*: Sen. Med. 105 felix Aeoliam -e virginem. *de bestiis*: Phaedr. 1, 1, 13 ita -ptum *agnum* lacerat *lupus* iniusta nece. Plin. nat. 10, 27. 28, 86 *formicam* -ptam subnecti collo *aegrorum*. Val. Fl. 6, 264. Sol. 27, 56 *al.* *de armis* (*cf. supra l. 15*): Verg. Aen. 1, 188 arcum manu celeresque sagittas -uit (Serv. *ad l.*: aut de pharetra -uit, ut est [*6, 290*], '-it hic subita trepidus formidine ferrum' aut ab Achate ...). 2, 479 -pta ... bipenni (Petron. 132 ter -ui terribilem manu bipennem. Sil. 5, 499 -it aeratam iam dudum in bella bipennem). 10, 334 magnam -it hastam (12, 93 validam vi -it hastam). 12, 261 me duce ferrum -ite (12, 279 pars missile ferrum -unt). Ov. ars 3, 734 *Cephalus* ... arcus -it (Sil. 2, 139). Val. Fl. 6, 292 -it ensem turbidus (7, 148. Sil. 1, 166 clam -it ensem. 8, 52). Sil. 1, 489 -it ingens ... saxum. 2, 323 tela ... -pta e vulnere. 4, 629 -ptum e gurgite pilum. 4, 695 ter -pta dei (*sc. Vulcani*) ... harundo. Apvl. met. 9, 40 de via lapide -pto totam faciem manusque eius et latera converberat. *de aliis rebus*: Verg. Aen. 2, 167 -uēre sacram effigiem (*sc. Palladium*). 5, 641 prima infensum vi -it ignem. 6, 210 -it Aeneas extemplo avidusque refringit cunctantem *ramum*. 6, 422 *Cerberus* -it obiectam *offam*. 12, 299 obvius ambustum torrem Corynaeus ab ara -it. Prop. 4, 11, 24 fallax, Tantaleo -ere (*imperat.*) ore, liquor. Ov. epist. 20, 160 *Hymenaeus* vix moto -it igne faces (Sen. Herc. f. 103 Megaera vastam rogo flagrante -at trabem. Herc. O. 1718 -e Oetaeam facem). Vitr. 10, 16, 3 helepolim ad moenia accedentem -uit *Callias architectus*. Val. Max. 3, 3 ext. 3 *philosophus* aurem *Nearchi* morsu -uit (arripuit *Par.*). Lvcan. 9, 502 unda ..., quam vix e pulvere miles -ens patulum galeae confudit in orbem. Plin. nat. 9, 20 *delphini* nisi resupini atque conversi non -unt (*sc. praedam*). Val. Fl. 4, 654 -it abiecti remumque locumque Phaleri. 7, 460 *Iason* manu subit et vim -it omnem (*i. medicaminum copiam*). 8, 117 -it optatum decus extremumque laborem Aesonides. Cypr. Gall. deut. 133 neve *femina* inguina -at (apprehenderit Vvlg. deut. 25, 11) alieni obscaena mariti. Mart. Cap. 2, 169 portitores divae -pta lectica. Greg. Tvr. Thom. p. 99, 17 dexteram a cane ... -ptam (p. 99, 13 apprehensam. p. 99, 36 arrepta). *β specia-*

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

tim: *i. q. furari aliquid* (*cf. p. 1042, 49 sqq.*): *cf.* VARRO ling. 7, 94 clepere id est -ere. PAVL. FEST. p. 62 concipilavisti dictum a Naevio pro -isti et involasti. PLIN. epist. 9, 30, 2 hos (*sc. qui iis potissimum donant, qui donare maxime possunt*) ego viscatis hamatisque muneribus non sua promere puto, sed aliena -ere. *i. q. avellere, dictum de fluminibus rapidis, procellis, motibus, qui in caelo fiunt*: LVCR. 1, 294 trudunt res ante ruuntque impetibus crebris, interdum vertice torto -unt. VERG. georg. 3, 254 non scopuli rupesque cavae atque obiecta retardant flumina -ptosque unda torquentia montes. Aen. 1, 100 ubi tot *Simois* -pta (SERV. *ad l.* rapta) sub undis scuta virum galeasque et fortia corpora volvit. CVRT. 5, 1, 28 ubi appositae crepidinis fastigium excessit *impetus fluminis* urbis tecta -ret, nisi essent specus lacusque, qui exciperent. SIL. 3, 474 imbre recens fuso -pta sub armis corpora multa virum spumanti vertice torquens immersit *Druentia*. LVCR. 5, 1232 quoniam violento turbine saepe -ptus nilo fertur minus ad vada leti (6, 395. VERG. Aen. 1, 45 *Pallas Aiacem* turbine -uit [NON. p. 254 *ad l.* contorquere]. SEN. nat. 7, 5, 1 turbo ... solum nudat silvas interim et tecta -ens). SEN. dial. 5, 3, 3 sanum hunc aliquis vocat, qui velut tempestate -ptus non it, sed agitur? nat. 2, 6, 4 *spiritus aëris* cum vehementer concitatus ipse se torsit arbusta silvasque convolvit et aedificia tota -ens in alto frangit. PLIN. nat. 2, 132 typhon ... -pta secum in caelum refert sorbetque in excelsum. SIL. 17, 247 Auster nudavit Syrtim -pta nubilus unda. *nota*: PS. CYPR. rebapt. 9 ut Iesus Christus et regnum Israel et totius orbis in perpetuum quod non -retur, possideret (*i. quod non die novissimo interiret.* corrumperetur *Baluz. cf. p. 1044, 10*). MART. CAP. 8, 872 sol ab ortu aut cum mundo -itur (*i. se movet. cf. p. 1044, 26*). *i. q. diripere vel depopulari*: VERG. Aen. 11, 900 ingruere infensos hostes et Marte secundo omnia -isse. LIV. perioch. 43 P. Licinius Crassus complures in Graecia urbes expugnavit et crudeliter -uit. LVCAN. 2, 100 moenia (STAT. Theb. 3, 248 ipse manu Thebas -ptaque moenia fundo excutiam). *adde*: VAL. MAX. 2, 9 praef. expugnentur licet urbes, -antur gentes.

3 *reflexive*: se *vel* corpus -ere *i. q. coniti ad surgendum et abeundum, deinde i. q. celeriter se conferre vel raptim aliquo discedere*: PLAVT. Merc. 661 ut -uit repente se atque abiit (VERG. Aen. 6, 472 *Dido* tandem -uit sese atque inimica refugit. 11, 462 nec plura locutus -uit sese et tectis citus extulit altis. ARNOB. nat. 5, 6 -it se impetu). TER. Hec. 365 nam modo intro ut me -ui timidus. 376 -ui ilico me inde lacrimans. 518 ita -uit derepente tacitus sese ad filiam (SCHOL. Ter. p. 144 me -ui: inieci subito me. p. 146 -uit sese: intravit subito). LVCR. 3, 925 -ptus homo ex somno se colligit ipse (VERG. Aen. 4, 572 Aeneas subitis exterritus umbris -it e somno corpus. CYPR. GALL. Ios. 204 -it e somno corpus. *aliter* LVCR. 3, 163 propellere membra, -ere ex somno corpus *videtur animus*). LVCR. 4, 998 catulorum blanda propago discutere et corpus de terra -ere instant. VERG. Aen. 3, 176 -o e stratis corpus (NON. p. 254 *ad l.* excutere). *nota*: STAT. Theb. 4, 314 -pta sinus et vertice flavum crinem sparsa noto *Atalante*.

4 *i. q. materiam in se recipere vel attrahere*: VITR. 2, 5, 3 cum patent foramina eorum et raritates, arenae mixtionem in se -unt. 7, 3, 7 calx ieiunitate coacta -it in se quae res forte contigerunt. 7, 8, 4 argentum vivum omnes micas auri -it in se et cogit secum coire. 8, 2, 4 caelum ex praefurniis ab ignis vapore percalefactum -it ex pavimentis aquam et aufert secum in camerarum curvaturas. PLIN. nat. 31, 39 si *aqua* ... -at aëra.

B *i. q. contrahere*: 1 *i. q. constringere*: *corporis membra*: LVCR. 5, 1223 non populi gentesque tremunt regesque superbi -unt divum percussi membra timore? 6, 1161 singultusque frequens noctem per saepe diemque -ere assidue nervos et membra coactans dissolvebat eos. *nubes*: INSCR. christ. Rossi II p. 89, 43 fontibus e niveis credas ad astra subire -ptas (*i. concretas*) nubes roribus arva rigans. *nota*: LVCR. 4, 83 -pta luce diei (*sc. in theatro velis tecto*).

2 *i. q. brevius reddere, minuere*: a *impensas*: SVET. Tib. 34 ludorum ac munerum impensas -uit, mercedibus scaenicorum recisis. *cf.* SCHOL. Hor. epist. 1, 15, 37 gloss. app. p. 397 -ptus (correctus *Hor. cod. A*), i. e. parcus. b *tempus imminuere, actionem cohibere*: OV. met. 6, 611 fletumque sororis -ens ... inquit. 9, 282 faveant tibi numina saltem, -antque moras, tum cum matura vocabis praepositam timidis parientibus Ilithyiam. SEN. epist. 74, 27 honestam vitam ex centum annorum numero in quantum voles -e et in unum diem coge. ARNOB. nat. 3, 21 ut difficiles puerperiorum tricas Iuno mulceat -atque Lucina. *adde*: SVET. Dom. 4 quo facilius centum missus peragerentur, singulos a septenis spatiis ad quina -uit. *de morbo*: DRAC. laud. dei 2, 136 -it *Christus* febres (*i. cohibet.* corrigit *Vollmer*). c *viam vel spatium eundo brevius reddere, deinde i. q. velociter ire*: VERG. georg. 3, 104 praecipiti certamine campum -uere ruuntque effusi carcere currus (Aen. 5, 145 praecipites biiugo certamine campum -uere ruuntque effusi carcere currus). Aen. 1, 418 -uere viam interea qua semita monstrat (SERV. *ad l.* officium eundi celeriter arripuerunt; nec enim via -itur. OV. met. 2, 158 -uere viam. VAL. FL. 3, 501 -e prima vias. SIL. 15, 208 celeratque vias et -it. PLIN. epist. 4, 6 viam). Aen. 5, 316 locum capiunt signoque repente -unt spatia audito limenque relinquunt (6, 634 -unt spatium medium foribusque propinquant [SERV. *ad l.* raptim peragunt]. VITR. 9, 8, 14 *de clepsydra* revertendo et gradatim -endo spatia contrahit horas. 9, 8, 13 vas excipiens aquam cum brevi spatio impletur, -it et contrahit dierum minora spatia. STAT. Theb. 6, 594 -uere ... spatium. SIL. 16, 395). HOR. carm. 1, 3, 33 semotique prius tarda necessitas leti -uit gradum (STAT. Theb. 2, 143 Dircaeusque gradum pariterque Acheloius heros -uere toris). VAL. MAX. 5, 5, 3 iter ... quam rapidum et praeceps velut uno spiritu -erit, eo patet ... (FRONTIN. strat. 3, 1, 2 cum quadridui iter biduo -erint. CORIPP. Iust. 1, 96 -uit festinus iter). VAL. FL. 1, 132 aequora delphin -it. STAT. Theb. 2, 583 orbem ... -uit. SIL. 12, 383 media intervalla patentis -unt campi properatis eminus hastis. d *t. t. grammaticorum et rhetorum, i. q. syllabam brevem reddere vel vocalem* (*opp.* producere, extendere, intendere, tendere): VARRO ling. 7, 33 trabes ... cuius verbi singularis casus -ptus ac facta trabs. PAVL. FEST. p. 82. 113. 140. 225 SEN. nat. 2, 56, 2. QVINT. inst. 1, 5, 18. 1, 6, 32 aut -ptis aut porrectis aut adiectis aut detractis aut permutatis litteris syllabisve (1, 7, 2). 4, 2, 44 cavenda erit, quae nimium -entes omnia sequitur, obscuritas. 9, 4, 89. 10, 1, 29 nec mutare quaedam modo verba, sed extendere, -ere, convertere, dividere. GELL. 2, 17, 6. 4, 6, 6. 4, 17, 11. 12, 3, 4. 13, 23, 18 CHAR. gramm. I 29, 6. 47, 12 *al.* 278, 25 ectasis est, cum -pta syllaba contra rationem producitur, systole est, cum producta syllaba contra rationem -itur. DIOM. gramm. I 305, 9. 306, 15 *al.* PRISC. gramm. II 518, 3. 13. 539, 10. III 466, 22 verbum est tertiae -ptae coniugationis. 477, 5. 488, 36 PS. PRISC. gramm. III 521, 5. 525, 30. 28 VLT. SYLL. gramm. IV 259. 263, 19 DON. Ter. Andr. 17 gramm. IV 367, 20 SERV. gramm. IV 452, 9. 15 Aen. 1, 73. 575 eodem: o naturaliter longa est, sed si -atur, metri est. 4, 213 MAR. VICTORIN. gramm. VI 29, 20. 27 syllabae aut natura longae sunt aut positione fiunt, natura cum vocalis producitur, positione cum -pta vocalis sequentes habet duas consonantes. FRG. Bob. gramm. VI 626, 1 ipsius unius et totius et producuntur et -untur. 626, 19. 427, 12 *et saepe* GRAMM. correptus *et part. et adi. invenitur apud gramm. saepissime cf.* AVDAX gramm. VII 358, 16 brevibus syllabis correptior *accentus* convenit. AVSON. 115, 3 pars te Fūrippum vocitat, pars vero Fŭrippum, altera producens, altera -ens, ... aut tende, aut -e nomen. AVG. in euang. Ioh. 115, 4 doctr. christ. 3, 3, 7 mus. 2, 1. MART. CAP. 3, 235 nam cum -itur ε graecum est, ... cum producitur η est. 3, 325 'bonus' et 'malus' cur -it in adverbio e: 'bene' et 'male'? 9, 984 *ionicus* habet duas longas duasque -ptas. ZACCH. 2, 16 altioris ... sensus ex verbis Salomonis scripta -unt. *adde*: VERVS Fronto p. 132, 11 N. an igitur debeas, ... illa omnia -ere (*i. summatim exponere*) an vero paulo altius dicere.

II *translate i. q. rapere*: A *generatim*: 1 *de personis, quae rapiunt*: a *raptim et cupide aliquid colligere*: *materiam libri*: LVCR. 5, 247 illud in his rebus ne -isse rearis me mihi. *adde*: MART. CAP. 1, 89 *Tyche* licentiore quadam fiducia quae conspexerat, inopinata descriptione -uit (*i. raptim conscripsit*). CIC. Verr. 1, 5 apertus in -endis pecuniis (3, 30 Balb. 56. VAL. MAX. 4, 8 ext. 2 Acragantinus Gillias semper in eroganda potius quam in -enda pecunia occupatus erat. TAC. ann. 13, 18 undique pecunias quasi in subsidium -ens. 13, 31 non minus tali largitione quam -endis pecuniis subiectos affligere). LENT. Cic. epist. 12, 15, 1 -ptis vectigalibus. *ibid.* quidquid ex pecunia -ptum esset. CATVLL. 110, 6 data -ere fraudando officio (*de meretrice*). NEP. Eum. 2, 3 *Perdiccas* cogitabat ... omnium partes -ere atque complecti. VAL. MAX 9, 4 ext. 1 cum Ptolomaeus anxiis sordibus magnas opes -isset. TAC. ann. 11, 8 neque cunctatur, quin proximas praefecturas -at. SVET. Nero 6 -ptis per coheredem Gaium universis bonis (Dom. 12 bona vivorum ac mortuorum usquequaque quolibet et accusatore et crimine -bantur). MART. CAP. 2, 138 in suum una quaeque illarum *puellarum* necessarium usum facultatemque -ens. *arbores caesas*: SEN. Herc. O. 1484 caedatur omnis silva et Oetaeum nemus -ite. 1618 ut omnis Oeten maesta -uit manus. b *sibi arrogare*: SALL. Catil. 18, 5 fascibus -ptis. VELL. 2, 58, 3 cum iam Dolabella ... fasces atque insignia -isset consulis. VIR. ill. 70, 2 -ptis imperii insignibus provinciam ingressus. VAL. MAX. 3, 2, 3 Romulus suā potissimum dextera omen victoriae -uit. VAL. FL. 4, 654 locum *v. p. 1040, 78.* TAC. ann. 16, 27 *verba Caesaris* velut telum -uere accusatores. IVST. 15, 1, 9 indignatum quod Antigonus ... solus communis victoriae praemia -isset. *adde*: LVCR. 4, 1209 commiscendo quom semine forte virilem femina vim vicit subita vi -uitque.

2 *de cupiditatibus, morbis, morte, igne*: a *i. q. in affectus dare*: *de timore sim.*: CAES. civ. 3, 64, 2 quodcumque addebatur subsidio, id -ptum (corruptum *al.*) timore fugientium terrorem et periculum augebat. SIL. 4, 456 trementem -uit pallor. FLOR. epit. 1, 40, 6 Asia inde pari terrore -pta est. APVL. met. 10, 10 ingens exinde verberonem -it trepidatio. HIL. in Matth. 18, 7 *dominus* populum Iudaicum maiestatis suae adventu et toto praesentis potestatis terrore -uit. VVLG. act. 10, 4 timore -ptus (ἔμφοβος γενόμενος. GEST. Pilat. 2, 1). MIRAC. Theclae 1 p. 170, 6 formidine pavoris -pti. PASS. Paul. 17 nimio pavore -pti. *de furore, ira sim.*: CIRIS 130 ni Scylla novo -pta (concepta *codd.*) furore. PROP. 1, 3, 13 et quamvis duplici -ptum ardore iuberent, hac Amor hac Liber. SEN. dial 5, 2, 2

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

denique cetera singulos -unt, hic unus affectus est (*sc. ira*), qui interdum publice concipitur. HOMER. 143 cunctos pugnandi -it ardor. GELL. 1, 26, 8 -ptum esse me ira intellegis? PASS. Theclae Cc 27 p. 73, 18 -ptus furia obtulit eam praesidi (*aliae versiones*: incensus, sumptus, rubore ductus). HIER. epist. 39, 2 ut saepe bimuli trimulique ... a daemonio -antur, repleantur lepra, morbo regio devorentur? (SVLP. SEV. Mart. 17, 1 servus daemonio -ptus vi febrium laborabat. PASS. Thom. p. 106, 13 uxor et filia ... a daemonio -ptae graviter cruciantur. p. 131, 8 cum Misdei filius -ptus esset a daemone. ACT. Archel. p. 117 si exierit anima, quae non cognoverit veritatem, traditur daemonibus, ut eam doment in gehenna ignis et postea-quam -pta fuerit, transfunditur in alia corpora). DRAC. Orest. 136 ipsa Clytaemestrae saevo -pta furore. MVTIAN. Chrysost. hom. 22, 3 *cupiditas mala* -it, consumit, comburit. *nota*: VERG. Aen. 11, 584 vellem haud -pta fuisset militiā tali (*i. cupidine talis pugnae*) conata lacessere Teucros *Camilla*. *absolute*: STAT. Theb. 4, 378 sparsis subito -pta canistris silvestris regina chori decurrit in aequum. *de amore, desiderio al.*: OV. met. 3, 416 visae -ptus imagine formae. 4, 676. 9, 455 Byblis Apollinei -pta cupidine fratris. 9, 734 interque animalia cuncta femina femineo -pta cupidine nulla est. fast. 3, 575 magno -ptus cupidine regis. 3, 681 armifer armiferae -ptus amore Minervae. VAL. MAX. 5, 7 ext. 1 Antiochus novercae Stratonices infinito amore -ptus. 8, 1 damn. 8 quidam pueruli sui nimio amore -ptus (*Par.*, corruptus *codd.*). 9, 1, 9 vesano amore. SEN. dial. 2, 2, 1 caeca cupiditate -pti non intellegebant .... epist. 24, 25 est ... etiam ad moriendum inconsulta animi inclinatio, quae saepe generosos atque acerrimae indolis viros -it. SVET. Cal. 12 misericordia -ptum. FRONTO p. 254 N. nisi confestim tuo amore -itur. ARNOB. nat. 2, 5 omnium virtutum amore -pti. 6, 22 adulescentem ... -ptum amoribus Veneris. SVLP. SEV. dial. 1, 1, 3 tanto tui desiderio subito -ptus sum. VERG. georg. 2, 510 hunc plausus hiantem per cuneos ... -uit. MANIL. 4, 540 tanta fames animumque cibi tam dira cupido -it. SEN. Phaedr. 116 infando malo -pta pecoris efferum saevi ducem audax amasti. PASS. Mar. Iac. 7 alto sopore -ptus. *nota*: SVLP. SEV. chron. 1, 28, 1 allophyli uxorem eius (*Samsonis*) pecuniā -unt. **b** *i. q. morbo implicare*: LVCR. 6, 822 *ales* impediatur ibi (*sc. in Avernis locis*) caeco -pta veneno. VERG. georg. 3, 472 nec singula morbi corpora -unt, sed tota aestiva .... MANIL. 1, 881 gravibus morbis et lenta corpora tabe -it exustis letalis flamma medullis. VAL. MAX. 1, 7, 4 subita vi morbi -ptus interiit. 5, 1, 3 adversa valetudine -ptum. 8, 2, 2 gravi morbo -ptus. CELS. 6, 18, 9 subitis et gravissimis morbis -pti. SEN. epist. 77, 5 morbo et non insanabili -ptus. COLVM. 7, 5, 16 pecus, quae tali malo -pta est. SCRIB. LARG. 176 facit ad pectoris et lateris dolorem et tussim et omnia interanea inflatione aliove quovis dolore -pta. PLIN. nat. 10, 32 cornix ... -itur morbo. TAC. ann. 12, 66 valetudine adversa -itur. 16, 5 morbo exitiabili -ptos. SVET. Iul. 72 -pto subita valetudine. Aug. 43 -ptus valetudine. Dom. 2 gravi valetudine. APVL. mund. 17 animalia et in alvum prona atque proiecta venenati spiritus contagione -unt *Ditis spiracula*. CYPR. mort. 8 quod ... nostros morbi istius valetudo -at. IVST. 28, 3, 2 infirmitate -ptus. PALLAD. hist. mon. I 1 valida infirmitate -ptus [ἀρρωστίᾳ περιπεσών]. DRAC. laud. dei 2, 435 tot gens nostra malis non est -pta. *nota in imagine*: FLOR. epit. 1, 9, 8 quasi contagio quodam per singulos itum est et proximis quibusque -ptis totam Italiam sub se redegerunt. CELS. 3, 7, 1 quo celerius eiusmodi tempestates (*sc. febris*) -unt, eo maturius auxilia rapienda sunt (SCRIB. LARG. praef. 28 febricitantibus vitiisque praecipitibus -ptis. PLIN. nat. 7, 172 Sidonius ... omnibus annis uno die tantum natali -batur febre. IVLIAN. dig. 42, 1, 60 levissima febre -ptus. PALLAD. hist. mon. I 25 febrium igne -uit *virum* [ἐνέβαλεν αὐτὸν εἰς περίστασιν πυρετοῦ]). SEN. dial. 5, 10, 3 qui comitiali vitio solent -i (SCRIB. LARG. 6 comitiali morbo -ptos et caligine impeditos ... levat. 16 vitio -ptum. 99. 107. PLIN. nat. 20, 192 Pythagoras negat, -i vitio comitiali in manu habentes *anesum*. 21, 156 datur et comitialibus, quos -ptos olfactu excitat thymum. 32, 112. SVET. Iul. 45 comitiali quoque morbo bis inter res agendas -ptus est. Nero 33. THEOD. PRISC. phys. 5 acaciae pulvere cum aqua calida accepto continuo -pti si fuerint, insanabiles erunt). SEN. Oed. 69 non vota, non ars ulla -ptos *lue* levant. dial. 9, 7, 4 ut in pestilentia curandum est, ne -ptis iam corporibus ... assideamus (APVL. met. 4, 14 repentina -ptae pestilentia). COLVM. 7, 10, 1 *sues* vertigine -ptae concidunt. *cf.* SCRIB. LARG. 99 diutino -ptis capitis dolore. *ibid.* et si frequenter ... -untur (*sc. capitis dolore*). APVL. apol. 45 etiam orbis a figulo circumactus non difficile eiusdem valetudinis hominem vertigine sui -it. met. 10, 28 repente mentis nubilo turbine -pta (-pto *trad.*). COLVM. 7, 10, 5 pecudes nausea -ptae vomitant. SCRIB. LARG. 62 cancer os -it. 100 dandum erit medicamentum proximo die eius noctis, qua -pti sunt (*sc. ab incubone*). 101 ad παράλυσιν, cum -pti sunt, prodest ... (*cf.* CELS. 3, 27, 1. SVET. Vit. 3 decessit paralysi altero die, quam -ptus est). 107 podagra -ptis (PLIN. nat. 22, 120 princeps ... -ptus dolore podagrae. PLIN. epist. 1, 12, 4 pedum dolore -ptus est). 170 spasmo -ptis (PLIN. nat. 32, 36 iis, qui modice -antur spasmo). 206 angina -ptis faucibus. PLIN. nat. 29, 93 lichene -ptus. 31, 97 si nome intestina -at. SVET. Claud. 31 valetudine ... princeps prospera usus est, excepto stomachi dolore, quo se -ptum etiam de consciscenda morte cogitasse dixit. AVR. Fronto p. 79, 17 N. soror dolore muliebrium partium ita -pta est. FRONTO p. 81, 2 N. cervicum dolore gravi sum -ptus. p. 107, 6 dolore membrorum omnium. p. 176, 5 pectoris valetudine. SER. SAMM. 72 gravi scabie -ptos asperat artus *copia escae*. CAPITOL. Ver. 9, 11 morbo, quem apoplexim vocant, -ptus. SVLP. SEV. Mart. 7, 1 languore -ptus vi febrium laborabat. *nota*: PLIN. nat. 29, 118 *medicamentum aliquod* solatis, id est sole -ptis, *prodest*. **c** *de robigine*: PLIN. nat. 7, 64 aes etiam ac ferrum robigo protinus -it. SOL. 1, 55 ferrum robigo -et. **d** *de morte et de senectute* (*adde p. 1041, 27*): CVRT. 6, 6, 18 subita morte -ptus (FLOR. epit. 2, 5, 2). SEN. epist. 120, 18 carpit nos illa (*sc. mors*), non -it. nat. 6, 27 oves ... -ptas esse non miror. Phaedr. 665 domus sorores una -uit duas. Tro. 385 omnia aetas Pegaseo -et gradu. COLVM. 6, 34, 2 ut intra paucos dies equae subita macie et deinde morte -antur. VAL. FL. 6, 277 extremus cum lumina -it error (*de morte*). 6, 284 quae vos subito tam foeda senectus -uit fugitque animos? SIL. 13, 80 haec (*sc. Minerva*) ausos Celtas irrumpere moenia Romae -uit leto. PS. QVINT. decl. 17, 11 et virus praesentaneum paro, quod statim, quod subito -at. TAC. ann. 1, 73 exitium cuncta -it. **e** *de igne, fulmine, tempestatibus*: LVCR. 6, 395 turbine caelesti subito -ptus et igni. VERG. ecl. 8, 105 -uit tremulis altaria flammis cinis ipse. Aen. 9, 534 *flamma* plurima vento -uit tabulas. 10, 406 -ptis subito mediis *silvis* extenditur una horrida per latos acies Vulcania campos. VITR. 2, 5, 2 vehementi fervore -pta. 2, 6, 4 dissimilibus et disparibus rebus -ptis *igne* et in unam potestatem collatis. 9, 2, 1 *lunam* radiis et impetu caloris -i convertique (*cf. p. 1041, 28*). LIV. 28, 23, 4 -pti alii flamma sunt, alii .... OV. met. 1, 257 tempus, quo mare, quo tellus -ptaque regia caeli ardeat. 2, 210 -itur flammis ut quaeque altissima tellus. 8, 514 invitis -ptus ab ignibus arsit. 12, 274 -pti rapida veluti seges arida flamma arserunt crines. fast. 2, 524 nunc ipsas ignes -uere casas. MANIL. 1, 821 apta alimenta sibi dimissus -it ignis. VAL. MAX. 1, 8, 12 postquam corpus Acilii Aviolae ignis -uit. SEN. epist. 18, 15 arida et -i facilia scintillam quoque fovent usque in incendium. nat. 1, 15, 1 cum late fusus sit ignis, inferiora aliquando, si sunt idonea accendi, -it. Herc. O. 1742 *Hercules in rogo moriens* in neutrum latus -pta torquens membra. Phoen. 563 quae -i igne, quae meti gladio iubes. Tro. 565 vastus an patriae vapor -uit artus. LVCAN. 1, 494 credas aut tecta nefandas -isse faces. PLIN. nat. 2, 148 maiore igni nubibus -ptis. VAL. FL. 5, 450 *Creusa* rutilis -pta venenis implicat igne domos. SIL. 12, 626 summa liquefacta est cuspis in hasta, et fluxit, ceu -ptus fornacibus, ensis. 14, 315 ceu fulminis ictu -ptae rapido in cineres abiere ruinae. 14, 448. 17, 103 fluit undique victor Mulciber et rapidis amplexibus arma virosque -it. TAC. ann. 13, 57 ignes terra editi villas arva vicos passim -bant. 15, 38 *bis*. FLOR. epit. 2, 13, 3 Caesaris furor atque Pompei urbem ... totum denique qua patebat imperium quodam quasi diluvio et inflammatione -uit. GELL. 15, 1, 4 ut ne ulla tua aedificatio e ligno -pta atque insinuata flammis arderet. ARNOB. nat. 6, 23 cum Capitolium totiens edax ignis absumeret Iovemque ipsum ... -isset. SERV. Aen. 1, 43 fulminum genera quattuor ... disiciens, ... transfigens, ... -ens, ... infigens. HIER. in Is. 43, 16—21 p. 520 linum ... necdum -ptum. AVG. civ. 3, 18. 10, 18 cuius igne intellegibili -ptus ardebat. *adde*: OV. met. 5, 483 primis segetes moriuntur in herbis et modo sol nimius, nimius modo -it imber.

B *speciatim i. q. aliquem ad iudicium trahere, punire sive monendo sive verberando ac supplicio, denique educare aliquem* (*cf.* ISID. diff. 1, 96 -imus verberibus, obiurgamus verbo, castigamus verbis, caedibus et verberibus): **1** *in iudicio*: **a** *aliquem reum facere, accusare apud iudicem*: TAC. hist. 2, 84 passim delationes et locupletissimus quisque in praedam -pti. ann. 2, 28 statim -it reum, adit consules, cognitionem senatus poscit. 3, 28 custodes Papiae Poppaeae altius penetrabant urbemque et Italiam et quod usquam civium -erant (*sc. accusationibus*). 3, 49. 66. 4, 19 hos -i ... placitum. 4, 66. 6, 40 post a delatoribus -itur ob servum adulterum. 15, 44 primum -pti qui fatebantur, deinde indicio eorum multitudo ingens ... convicti sunt. 12, 42 Vitellius accusatione -itur. PANEG. 11, 10 ut ... pertinaciae suae merita sentirent, -i eos vincirique iussisti. RVFIN. hist. mon. 19 -ptum etiam Apollonium gravioribus subdidit tormentis. COD. Theod. 8, 5, 1 (*a. 315*) debito vigore -ptus aut iudici offeratur. 7, 18, 4, 3 (*a. 380*) *desertor* ubicumque -ptus severitati iudicis offeratur. 16, 5, 53 (*a. 412*) Iovinianum -i praecepimus quod ... agit. SIDON. epist. 1, 7, 5 Arvandi scriba -ptus dominum litteras dictasse profitebatur. *nota i. q. convincere*: AMBROSIAST. in I Cor. 5, 3 -ptus stupri admissi. **b** *punire, corrigere*: *de iudice*: ITALA deut. 22, 18 (Lugd.) -ent (VVLG. verberabunt) eum (παιδεύσουσιν). HEGES. 5, 44 l. 47 -i flagellis hominem iubens. HIER. epist. 96, 20 cum alius fuerit pro errore -ptus, illius emendatio nostra sit cautio. AVG. serm. ed. Mai 97, 6 laetetur obiurgator in emendatione -pti. fid. et op. 2, 3 ut severitate ecclesiae mali excommunicationibus -antur. OP. imperf. in Matth. 1 p. 622 nam vere iusti iudicis est, bene agentem remunerare et neglegentem -ere. EVGIPP. Sev. 12, 7 -ptus homo pauperrimus ... didicit *a Severino*. 36, 1 oravit, ut eos dominus paterno dignaretur flagello -ere. LEX Visig. 8, 2, 2 a iudice -ptus c flagella suscipiat. 9, 3, 3. *de deo*: ITALA Is. 2, 4 (Ps. Cypr.

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

adv. Iud. 9) et iudicabit in medio gentium et -et plebem multam (ἐξελέγξει, VVLG. arguet). HIER. epist. 147, 2 cum hominibus, qui non sunt ut tu irrationabilia iumenta, -i non mereris (*cf.* VVLG. psalm. 72, 5 flagellabuntur). AVG. civ. 1, 8 misericordia dei fovendos amplectitur bonos, sicut severitas dei puniendos -it malos. serm. ed. Mai 22, 3 fuge sub flagellum -entis *te* (*sc. dei*). c. Faust. 22, 14 cum iudicamur autem, a deo -imur. SALON. in eccles. p. 1006^{D} peccator humilis et per paenitentiam -ptus.

2 *de moribus, i. q. aliquem vituperare, cohortari, educare*: CAEL. Cic. epist. 8, 2, 1 clamoribus scilicet maximis iudices -erunt. 8, 9, 1 expectationem -it (*ibid.* obiurgat). CAES. civ. 1, 2, 5 hi omnes convicio L. Lentuli consulis -pti. HOR. sat. 2, 3, 257 impransi -ptus voce magistri (*cf.* FRONTO p. 24, 4 N.). CIRIS 223 -it extemplo fessam languore puellam. OV. epist. 18, 22 -o verbis aequora paene tuis. fast. 1, 625 -isse patres ausas immitia nuptas. 6, 606 tunc tali -it illa sono. met. 3, 565 hunc . . . -unt dictis frustraque inhibere laborant. 13, 69 Tydides, qui nomine saepe vocatum *Vlixem* -uit trepidoque fugam exprobravit amico. Pont. 2, 6, 5 -is, ut debes, stulti peccata sodalis. LIV. 2, 28, 5 -pti consules. VAL. MAX. 4, 1, 3 Marcius Rutilius . . . populum quam potuit gravissima oratione -uit, quod . . . detulisset. 5, 1 ext. 4 -pto iuvene, quod . . . insultaret. 6, 2, 3 universus populus ab uno iterum contumeliose -ptus erat. SEN. contr. 1, 3, 11 Cestius Aietium -uit et dixit. 9, 1, 13 do . . . operam, ut cum optimis sententiis certem, nec illas -ere (*trad.* corrumpere) conor, sed vincere. SEN. benef. 2, 6, 2 -ere eum, cui cum maxime aliquid praestes, dementia est, et inserere contumeliam meritis . . . etiam si quid erit, de quo velis admonere. nat. 6, 20, 5 Epicurus . . . illos qui . . . affirmaverunt, -it. epist. 40, 5 inhibenda luxuria, -enda avaritia. LVCAN. 7, 191 animum dolentem -it. 8, 86 vocibus his -pta viri. 10, 470 ut saevos absentis voce tyranni -ret. PLIN. nat. 37, 17 ius videmur perdidisse -endi gemmata potoria. HOMER. 140 *Thersitem* -ptum dictis sceptro percussit eburno *Vlixes*. MART. 11, 39, 9 -is, observas, quereris, suspiria ducis. 11, 43, 2 tetricis me vocibus, uxor, -is. epigr. 23, 6 i nunc et lentas -e turba moras. STAT. Theb. 9, 211 equum . . . -it affaturque. QVINT. inst. 9, 2, 104 Celsus . . . adulari, ignoscere, fastidire, admonere, satisfacere, precari, -ere, figuras putat. 11, 1, 68 utitur hac moderatione Cicero pro Caelio . . ., ut eum non inimice -ere, sed paene patrie monere videatur. PS. QVINT. decl. 10, 11 nolo -ias. TAC. ann. 4, 52 -ptam admonuit. PLIN. epist. 3, 5, 16 repeto me -ptum ab eo, cur ambularem. 6, 20, 5 illius patientiam, securitatem meam -it. 9, 12, 1 numquamne fecisti, quod a patre -i posset? 9, 13, 10 me quidam . . . secreto curatoque sermone . . . -it, revocat, monet, ut desistam. 9, 21, 4 quanto ipsum acrius severiusque -ui, destricte minatus numquam me postea rogaturum. IVV. 10, 292. 14, 54 -es nimirum et castigabis acerbo clamore. SVET. Aug. 53 manu vultuque indecoras adulationes repressit et . . . gravissimo -uit edicto (*inde* OROS. hist. 6, 22, 4). *ibid.* ut quendam ioco -erit. Tib. 32. Cal. 45 timiditatem et ignaviam -uit. Claud. 38 Ostiensibus, quia . . . non miserint, graviter -ptis . . . veniam dedit. 41 Nero 35. 39 clara voce. Galba 5 *Agrippina* -pta iurgio atque etiam manu pulsata. Dom. 2 ob haec -ptus. CAPER gramm. VII 104, 3 'castigavit me', uti dicas, non '-uit me'. TERT. adv. Marc. 4, 35 p. 539, 5 peccantem fratrem iubet -i. ITALA lev. 19, 17 (Lucif. Athan. 1, 4) non odies fratrem tuum sensu tuo, -ens -es proximum tuum (TERT. adv. Marc. 4, 35 p. 539, 8 traductione traduces, ἐλεγμῷ ἐλέγξεις; VVLG. publice argue). prov. 9, 8 (Cypr. testim. 3, 102) qui -it impium, odietur ab eo, -e sapientem et diliget te (VVLG. arguere). Marc. 10, 13 (cod. k) et offerebant illi infantes ut tangeret illos; discipuli autem -bant eos (ἐπετίμων, VVLG. comminabantur). 10, 48 (cod. k) et -bant (comperiebant *cod.*) illum, u t taceret (ἐπετίμων αὐτῷ πολλοὶ ἵνα, VVLG. et comminabantur ei multi, ut taceret). Tit. 2, 12 (Lucif. Athan. 2, 28) gratia dei . . . -ens nos, ut . . . vivamus (παιδεύουσα, VVLG. erudiens). HERM. Pal. mand. 8, 10 peccantes -ere (νουθετεῖν, vulg. monere). Pal. vis. 2, 3, 1 -entur autem correptione iusta si tu memor non fueris malorum illorum (παιδευθήσονται, vulg. erudientur enim doctrina iusta). 3, 9, 10 quomodo vos vultis -ere electos, ipsi non habentes disciplinam. -ite ergo alterutros (vulg. quomodo vos e r u d i r e . . . c o m m o n e t e). BARNAB. 12, 5 voluit illos -ere (ἵνα ἐλέγξῃ αὐτούς). PORPH. Hor. epod. 12, 13 me quasi per blanditiam -it, q u o d fastidio cum ea concumbam. carm. 2, 14, 25 haec cum invectione dicuntur, -entia eum, quod. 2, 18, 20 hic . . . -it eos, qui in Campania affectent. . . . 3, 12, 3 videntur patrui adulescentibus -endis austeriores esse. 3, 19, 1 Telephum sodalem alloquitur, iocose eum -ens, quod . . . loquitur . . . deinde conversus ad puerum hortatur, ut . . . faciat. sat. 2, 3, 1 in hac introducit *poeta* Damasippum -entem se (*sc. Horatium*). PANEG. 9, 10 te . . . comites et tribuni -uere. SCHOL. Germ. Bas. p. 93 cum Orion . . . a Diana et Latona -retur. LACT. epit. 33, 10 multi . . . -pti possent esse meliores. PALLAD. hist. mon. 9 p. 356^{D}. HIL. in Matth. 16, 7 iubet enim peccantem fratrem ab eo solo, in quem peccaverit, -i atque obiurgari (*sc. dominus*). LVCIF. Athan. 1, 29 quia te arguamus mortis iter tenentem, quia te -amus. non parc. 1. 19 si fuisses prudens, primo numquam sacrilegus fuisses repertus, deinde -ptus . . . temperantem te iam hominem praebuisses. 32 (*ibid.* arguere, hortari). HIER. epist. 77, 4 cum propter sanguinem Nabuthae -ptus fuisset ab Elia. 98, 4 ne protinus illo percutiatur elogio, quo propheta -it delinquentem. 100, 3 spem salutis largitur paenitentibus, dum monet, ut prosit, -it, ut emendet. in psalm. 140 -uit me iustus in misericordia et arguet me . . . melius est a iusto -i quam a peccatore laudari. in Is. 63, 18/19 p. 756 nunc laudat eos, nunc -it. OPTAT. 1, 16 p. 18, 20 Lucilla, cum correptionem archidiaconi . . . ferre non posset, . . . -pta cum confusione irata discessit. AVG. civ. 1, 9 nolunt plerumque -ere, cum fortasse possint aliquos -endo corrigere (*ibid.* ut illi -pti atque correcti consequerentur aeternam *vitam*). 17, 23 ad -enda peccata. 18, 51. 19, 60 *bis*. 19, 12 indignatur, -it, vindicat. corrept. 7, 5. epist. 210 nec timet displicere hominibus, quia -itur, sed timet displicere deo, quia non corrigitur. serm. 387, 1 quando -imus, ille quem -imus, si malus est, attendit, a quo -atur et facilius in correptore suo quam in se libenter agnoscit quod corrigat. *saepius.* VVLG. *saepe, ex. gr.*: lev. 26, 28 (παιδεύσω). Ruth 2, 16 (ἐπιτιμήσετε). I reg. 3, 13 (ἐνουθέτει). III reg. 1, 6 (ἀπεκώλυσεν). IV Esdr. 8, 12 enutristi eum tua iustitia et erudisti eum in lege tua et -isti eum tuo intellectu. 14, 13 dispone domum tuam et -e populum tuum. Iudith 8, 27 (μαστιγοῖ). Iob 5, 17 beatus homo, qui -itur a deo (ἤλεγξεν). 36, 10. psalm. 6, 2 (ἐλέγξῃς). 89, 10 supervenit mansuetudo et -emur (παιδευθησόμεθα). eccles. 7, 6 (ἀκοῦσαι ἐπιτίμησιν). sap. 1, 3. Sirach 10, 28 vir prudens et disciplinatus non murmurabit -ptus. 11, 17 -e proximum, antequam commineris. 20, 4. Is. 38, 16 -es me et vivificabis me (παρακληθεὶς ἔζησα). Ier. 10, 24 (παίδευσον). Am. 5, 10 odio habuerunt -entem in porta (ἐλέγχοντα). II Macc. 6, 16 -ens vero in adversis populum suum non derelinquit (παιδεύων μετὰ συμφορᾶς). 10, 4 rogabant . . . ut ab ipso mitius -rentur (παιδεύεσθαι). Matth. 18, 15 (ἔλεγξον). Luc. 3, 19 cum -retur ab illo (ἐλεγχόμενος). 23, 22 -am ergo illum et dimittam (παιδεύσας). I Cor. 11, 32 a domino -imur (παιδευόμεθα), ut non . . . damnemur (κατακριθῶμεν). Col. 1, 28 (νουθετοῦντες). II Thess. 3, 15 nolite quasi inimicum existimare, sed -ite (νουθετεῖτε) ut fratrem. Hebr. 12, 7 quis enim filius, quem non -it pater? (παιδεύει). RVFIN. hist. mon. 1 secretius -ens arguebat. OROS. hist. 2, 10, 2 desides apta increpatione -ens. 6, 22, 11 omnes ad peccandum generaliter proni sunt atque ideo singillatim -untur. SIDON. epist. 4, 23, 1 -ui latitabundum verbis amaris. ENNOD. carm. 2, 13, 5 crimina -uit vultu. epist. 3, 28 p. 92, 7 reprehensione. 8, 3 p. 202, 15 -ptum te suggestionibus meis resigna munus litterarum. opusc. 3 p. 335, 10 ad -endos singulos auctoritate plenus. APRING. in apoc. 3, 2 -it desides. GREG. M. moral. 2, 28 si disciplinae asperitate -pti ictus verberum doloresque non sentiant *philosophi*. 2, 39. 40 (*ibid.* increpatur). BENED. reg. 28 *al.* *nota c. inf.*: CARM. ad senat. 5 properavi scribere versus, ut te -rem tenebras praeponere luci. NOVELL. Iust. 22, 21 pr. ut etiam alios -amus (παιδεύσωμεν) parentes honorare.

part. perf. pass. pro adi. **correptus** *v. p. 1042, 32.* *adv.* **correptē**, *t. t. grammaticorum, dictum de syllabis litterisve* (*opp.* producte): GLOSS. εὐστρόφως ευαντολως (?). OV. Pont. 4, 12, 13 aut producatur quae non -ius exit *syllaba* et sit porrectā longa secunda morā. GELL. 2, 17, 1 animadvertit M. Tullius 'in' et 'con' praepositiones verbis aut vocabulis praepositas tunc produci atque protendi cum . . ., in aliis autem omnibus -e pronuntiari. 9, 6, 3 CHAR. gramm. I 71, 22 -e. 146, 5. 175, 37 tertiae coniugationis verba indicativo modo tempore praesenti persona secunda is litteris interdum -e, interdum producte terminantur. 452, 16. EXC. Bob. gramm. I 551, 12. PROB. app. gramm. IV 203, 31 inter concidit et concīdit hoc interest, quod concidit -e 'cecidit' significat, concidit autem producte 'scidit' esse demonstrat. EXPLAN. in Don. gramm. IV 505, 33. 512, 23 CAPER gramm. VII 102, 5 AVDAX gramm. VII 362, 10. DON. Ter. Andr. 1, 1, 54 *opp.* producte. 5, 4, 43 Hec. 5, 2, 5. AVG. in psalm. 138, 20 non possumus hic putare os esse ab eo, quod sunt ora, non os -e, ab eo, quod sunt ossa. PAVL. STEPH. reg. 7 ut nec nimium protracte nec supra modum -e, sed temperata semper modulatione dicatur (*sc. psallendi modus*).

syn.: cogere, contrahere admonere, hortari, arguere, docere, obiurgari, castigare, reprehendere. corrigere (*v. l. 7. p. 1033, 13. 1039, 25. 1041, 65*). *opp.*: carpere, monere, remunerare (OP. imperf. in Matth. 1 p. 623), producere, intendere. *Lambertz.*

conrīvālem aemulum GLOSS. IV 42, 30. *a* con *et* rivalis.

corrīvātio, -ōnis *f. a* corrivare. PLIN. nat. 31, 44 -e aquae pluviae in locum humiliorem e superioribus defluentis. 33, 74 corrugos vocant *ea flumina*, a -e credo. 36, 124 -o aquarum.

corrīvium, -iī *n.* [*cf. c.* corrivare. *Th.*]. *i. q. corrivatio, confluxio*: ITIN. Alex. 8 Granicus ab Idaeis -is recens.

corrīvo, -ātus, -āre [*a* con *et* rivus. *Th.*]. *facere, ut liquor confluat*: SEN. nat. 3, 19, 4 ex quibus *venis aquarum* -atis flumina effici possint. PLIN. nat. 3, 53 *Tiberis* primo nec nisi piscinis -atus emissusque navigabilis. 6, 43 -atus salis e cautibus liquor atque eādem *via* emissus. 6, 47 *Margus* -atur in Zothale. 31, 53 plerumque vero damnosi torrentes -antur detractā collibus silvā. 34, 125 pluviā aquā -ato l i m o gelante (35, 184). 36, 105 -ati septem amnes. 36, 121. VLP. dig. 39, 3, 1, 4 fossas . . . fundi colendi causa fieri, non tamen oportere -andae aquae causa fieri (39, 3, 1, 22. 39, 3, 3 pr.). *in imagine*: DIG. de conc. dig. 2, 2 institutiones . . . ab omnibus turbidis fontibus in unum liquidum stagnum -atas.

corrixor, -ārī *a* con *et* rixari. PS. VARRO sent. 47 -andi materiam saepius dant definitiones. *L.*

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

corrōborāmentum, -ī *n.* *a* corroborare. *i. q. confirmatio*: LACT. inst. 3, 12, 35 in omnibus miseriis laboribusque..., quae sunt exercitia et -a virtutis.

? **corrōborāsco**, -āvī, -ēre. COLVM. 5, 5, 6 ubi vero iam *semina* -verint (*R*, conprobaverunt *SA*, corroborata fuerint *vulgo, potest etiam* se -verint, *nisi est a* corroborare *intrans.*).

corrōborātio, -ōnis *f.* *a* corroborare. *i. q. confirmatio* (*cf.* GLOSS. II 333, 43 conroboratio: ἰσχυροποίησις): CYPR. eleem. 16 ad -em fidei. PS. AMBR. paenit. 3 nec desperas adiutorium profuturum, cum adhuc non sentias -is effectum. CHIRON 14 post hanc -em (*corporum*) ... cursui et labori committuntur *equi*. 31 nervorum. *i. q. firmitas*: ITALA II Petr. 3, 17 (Aug. fid. et op. 14, 22) ne infaustorum errore seducti decidatis a -e vestra (στηριγμοῦ, VVLG. firmitate).

ˣ**corrōboro**, -āvī, -ātum, -āre [*a* con *et* robur *vel* roborare. *Th.*]. GLOSS. ἰσχυροποιῶ, στερροποιῶ. -at στερεοῖ, βεβαιοῖ. -are firmare. *sermonis pedestris vox; legitur inde a* RHET. Her. *et* CIC., *cf. l. 5.*

i. q. confirmare: **1** *aliquem*: **a** *de confirmatione corporis*: CIC. fin. 5, 58 ad quorum et cognitionem et usum iam -ati natura...deducimur. Q. CIC. pet. 9 Antonius...-atus in caede civium. SVET. Tib. 11 -atis his et secundum locum facile tutantibus. Galba 6 veteranum ac tironem militem opere assiduo -vit. TERT. ieiun. 4 remissum itaque illum (*hominem*) libertate (*sc. ciborum*) ipsa -andum. HIER. in Eph. 6, 15 -ati paschali cibo. *de bestiis*: COLVM. 7, 12, 2 dum -entur *catuli*. 8, 5, 18. CHIRON 13 ut corpora eorum (*equorum*) thermasiam passa a perfrictione -entur. **b** *de confirmatione animi, mentis sim.*: CIC. Cael. 11 cum is iam se -isset (epist. 13, 10, 2 AMM. 21, 2, 3). PLANC. Cic. epist. 10, 21, 5 prius quam hostes magis -entur et nostri perturbentur. TERT. bapt. 18 donec aut nubant aut continentiae -entur *virgines*. AVELL. p. 23, 3 si negatores filii dei recte in honore -antur. VVLG. deut. 3, 28 -a (κατίσχυσον) eum atque conforta. II par. 26, 15 *al.* RVFIN. hist. 5, 1, 35 incredibiliter -ati sunt. Orig. in gen. 15, 5 ad ... agones proficiscentem -ans et cohortans. IGNAT. ad Philad. 5, 1 superexultans -o vos (ἀσφαλίζομαι). APRING. in apoc. 1, 17 fidelem non incredulitate, sed admiratione perterritum -at. EVGIPP. Sev. 43, 1 quos (*fratres*) ... commonens paterna informatione -ans. SEN. contr. 5 praef. 5 *isti e scholis* nec ante in oratorem -antur. VEG. mil. 1, 28 ut ... ad antiquae virtutis imitationem facile -are possit exercitum. HIER. in Eph. 6, 11 adiuvans eum et -ans adversus alium. POMER. 3, 20, 2 ita nos contra omnia vitia invicta protectione -at *fortitudo*. **2** *aliquid*: RHET. Her. 2, 18, 28 rationis confirmatio est ea, quae pluribus argumentis -at breviter expositam rationem. CIC. Catil. 1, 30 coniurationem ... nascentem non credendo -erunt. 3, 26 res nostrae ... litterarum monumentis inveterascent et -buntur. Flacc. 63 virtus ... natura -ata. Sest. 10 puerilis tua vox ... cum se -arit (SEN. dial. 6, 1, 7). 89 vi sceleratorum hominum -ata. Cael. 41 *aetatem* (*cf.* Lael. 74). Mil. 32 frangere hominis ... -atam iam vetustate audaciam. ac. 2, 31 usque eo *mens* philosophiam ipsam -at, ut. de orat. 3, 93 -ari impudentiam. epist. 12, 1, 1 manabat enim illud malum urbanum et ita -batur cotidie. SEN. epist. 80, 3 quanto facilius animus -ari possit. 88, 29 liberalia studia. 94, 36 sententiam. COLVM. 4, 12, 2 dum se vinea -et (conprobaret *Sang., Ambros.*; *cf.* 5, 5, 6). 11, 3, 7. PLIN. nat. 11, 134 uni homini ... nec -atur *cerebrum* ante primum sermonis exordium. 20, 213 stomachum *al.* 24, 13 torpentes membrorum partes. FRONTIN. aq. 123 ut ... in unitatem -etur *structura*. TAC. dial. 34 ibi fidelius -ari *eloquentiae famam*. APVL. apol. 84 calumnias, ne -rentur tempore, praecipitasti. TERT. nat. 2, 1 quae omnia adulterinam istam divinitatem -erunt. 2, 13 libidine ab incesto -ata. resurr. 39 p. 82, 23 fidem (LACT. inst. 5, 22, 17 AVG. civ. 10, 8). ITALA iud. 9, 24 (Lugd.) -erunt manus eius (ἐνίσχυσαν, VVLG. qui eum adiuverant). *cf.* psalm. 79, 16 (Tycon. 1 p. 6, 17) quam (*vineam*) plantavit dextera tua et in filium -asti tibi (ἐκραταίωσας, VVLG. super filium..., quem confirmasti tibi). Ezech. 34, 4 (Cypr. epist. 37, 4) quod male habuit, non -astis (VVLG. non sanastis). PORPH. Hor. carm. 3, 4, 41/42 per musas ... ad sapientiam -ari mentem. 4, 4, 57 ilex ... -atur magis ac revirescit. MAR. VICTORIN. rhet. 1, 25 p. 218, 32 usu -ata et plena perfectio. VVLG. II par. 15, 12 ad -andum foedus. Iudith 10, 8 consilium ... -et (τελειῶσαι; *cf.* COD. Iust. 6, 35, 11 pr. senatus consultum). psalm. 102, 11 -vit (ἐκραταίωσε) misericordiam suam super timentes se. HIER. in Is. 50, 11 flammamque. in Am. 2, 4 p. 267 qui per multiplices libros ab aliis male inventa -ant. PS. RVFIN. in psalm. 8, 1 cuius ... virtute constituta et -ata est ... ecclesia. CAPREOL. epist. 1, 2 p. 847ᴬ patrum iudicio sententiam suam -are (βεβαιωθῆσαι). *cf.* COD. Iust. 4, 1, 11, 2. CASSIOD. var. 8, 25, 3 donationis effectum praesenti auctoritate -amus. *nota i. q. affirmare*: PS. HIL. libell. 10 per prophetam spiritus -at.

syn.: confirmo, conforto. *opp.*: consumo (SEN. contr. 1, 8, 6), dissolvo (AMBR. Cain et Ab. 2, 6, 20), perturbo. *Probst.*

corroco *m.* [*orig. inc., fort. vox gallica. Th.*]. *nomen piscis*: AVSON. 393, 60 (*v. l.* corrocho, corrhoco). *L.*

corrōdo, -sī, -sum, -ere *a* con *et* rodere. GRAMM. suppl. 175 *postulat* conrodit. [*locus lacunosus*: CHIRON 225. CALP. ecl. 5, 77 corrodit *codd. dett.*, arr- *cett.*] **1** *proprie*: **a** *de muribus aliisve bestiis*: CIC. div. 2, 59 si mures -erint aliquid. *ibid.* Platonis Politian nuper apud me mures -erunt. OPTAT. 7, 1 p. 166 *libros* mures ita -erint, ut legi non possent. RVFIN. hist. mon. 1 p. 402ᴰ panem ... quasi a muribus ... undique -sum. CHIRON 53 sibi iumenta pedes -ant. 301 praesepium -et (280 porrodet, *ubi* corrodet *Heraeus, Archiv 14 [1906] 121*). VVLG. exod. 10, 5 *locusta* -et enim omnia ligna quae germinant (κατέδεται) in agris. OROS. hist. 5, 12, 2 cum stipites ... a lupis revulsos mordicus -sosque repperissent. EVG. TOLET. carm. 14, 49 -unt omnia vermes. *in imagine*: ALC. AVIT. hom. 7 p. 115, 3 ovis ab isto leone -sa. **b** *de hominibus*: VAL. MAX. 3, 2, 11 os naribus et auribus -sis deforme reddidit. MART. 4, 27, 5 nigros -it lividus ungues (*cf.* SIDON. epist. 9, 9, 14 digitis ... -sis). IVV. 15, 80 totum -sis ossibus edit victrix turba (FACVND. defens. 9, 5 p. 766ᴮ ossa -ere mortuorum). TERT. resurr. 61 accepisti dentes ad macellum -endum. *de furore amantis*: ANTH. 430, 5 si qua tuum -it femina collum. **c** *de lima*: PHAEDR. 4, 8, 7 omne assuevi ferrum quae -ere. *de rubigine*: EVG. TOLET. hex. 386 rubigo latens quae viscera ferri -at (exedat DRAC.).

2 *sensu latiore*: ITALA Ios. 9, 5 (Lugd.) panes ... -si (εὐρωτιῶν καὶ βεβρωμένος, VVLG. in frusta comminuti). HERM. Pal. vis. 1, 1, 3 rupibus et scissuris delabentibus -sa *via*. HIER. praef. Vulg. Iob 1 decurtatus et laceratus -susque liber foeditatem ... praebeat. RVFIN. apol. Orig. epil. p. 627ᴬ apostolorum vel actus vel epistulas qualiter polluerint qualiter -erint. PAVL. MED. bened. 6, 1 -sis plantis atque consumptis viribus stabilitatis. EVG. TOLET. carm. app. 12, 3 *thesaurum in caelo* tinea nec maculans valeat -ere mordax.

derivatum: corrosio. *Reisch.*

corrogātio, -ōnis *f.* *a* corrogare. GLOSS. ἐρανισμός. VVLG. Sirach 32, 3 ut ... dignationem consequaris -is (*om.* LXX).

corrogo, -āvī, -ātum, -āre *a* con *et* rogare. GLOSS. συμπαρακαλῶ. -vit congregavit. NOT. Tir. 31, 21 conrogat. *i. q. rogando, precibus sibi comparare, mendicare*: **1** *res*: RHET. Her. 4, 6, 9 a vicinis cum testo ambulans carbunculos -ret. 4, 51, 64 vasa, vestimenta, pueros. CIC. Verr. 4, 184 nummulis -atis de nepotum bonis ac de scaenicorum corollariis. CAES. civ. 3, 102, 4 pecunia ad necessarios sumptus -ata. AETNA 371 non est divinis tam parva rebus egestas nec parvas mendicat opes nec -at auras. LIV. 33, 48, 5 vela cum antemnis ex navibus. 43, 9, 7 auxilia ab sociis. APVL. met. 6, 1 omnium *deorum* benevolam misericordiam -are. Socr. 7 p. 136 ut eorum (*deorum*) quisquam ... Flaminio hostiam -et. SIRIC. epist. 10, 4 Migne 13, 1183ᴮ sacerdotum testimonio -ato. CYPR. GALL. deut. 199 cuius (*plebis Iacobi*) cretio -atur ipsi *plebi*. **2** *homines, plerumque auditores, convivas sim.*: CIC. Quinct. 25 ipse suos necessarios ab atriis Liciniis et a faucibus macelli -at. Phil. 3, 20 convenerunt -ati et quidem ampli quidam homines. QVINT. inst. 10, 1, 18 cum ... a -atis *auditoribus* laudentur etiam quae non placent. PLIN. epist. 2, 14, 9 ut auditores -ret. 6, 2, 3 audituros. DECRET. decur. Caeret. (Corp. XI 3614 [*a. 114*]) 10 decuriones in templo divor(um). APVL. met. 9, 35 amicos plurimos. SOL. 15, 13 proximorum -atis coetibus *ad convivium*. AMM. 18, 2, 13 ad convivium -atos. 20, 4, 13. 29, 6, 5. 30, 6, 4. 31, 5, 5. SERV. auct. Aen. 10, 272 puellam -atam in nuptias. MIRAC. Steph. 2, 2, 3 archiatrum quendam -vit ad se ipsam. MART. CAP. 1, 7. 46. 47 ad sacras nuptias. 2, 131. 215. PAPYR. Marini 75, 2 (*a. 575*) testes ut subscriberent -vi (80 I 3. 84 II 4. 85, 18). *de bestiis*: APVL. met. 6, 10 *formica* naviter convocat -atque cunctam formicarum accolarum classem. *nota*: ITALA deut. 32, 36 (Lugd.) *dominus* super servos suos -bitur (παρακληθήσεται, VVLG. miserebitur).

corrōsio, -ōnis *f.* *a* corrodere. PS. RVFIN. in psalm. 34, 17 frenduerunt bestiali ferocitate super me dentibus, id est -bus, suis. 36, 12 fera et bestiali -e verborum.

corrotundo, -āvī, -ātum, -āre [*a* con *et* rotundus *vel* rotundare. *Th.*]. -rut-: SEN. epist. 113, 22 *cod. B pr.* GLOSS. II 112, 2. GLOSS. στρογγυλίζω. -at στρογγυλοῖ. *i. q. rotundum reddere*: SEN. nat. 4, 3, 5 potest etiamsi non fuit grando talis, dum defertur, -ari et ... aequabiliter atque in orbem teri. 7, 26, 2 cometarum *corpus* ipsum -atur. epist. 113, 22 si has quoque (*sc. avaritiam luxuriam etc.*) -verint (*syn.* rotundam figuram dare). PETRON. 39 terra mater ... quasi ovum -ata. QVINT. inst. 11, 3, 102 quotiens enthymemata sua gestu -ant (*in imag.*). VEG. mil. 1, 11 scuta de vimine in modum cratium -ata texebant. NOT. Tir. 45, 48 conrotundat. *nota i. q. summam complere*: PETRON. 76 uno cursu centies sestertium -vi.

conructat NOT. Tir. 95, 13. *a* con *et* ructare.

corrūda, -ae *f.* [*orig. inc. Th.*]. *nomen herbae*: GLOSS. genus herbae. III 538, 10 ceruda id est radices ⟨as⟩fa⟨ra⟩gi. CATO agr. 6, 4 ibi -am serito, unde asparagi fiant; nam convenit arundinetum cum -a (*cf.* PLIN. nat. 16, 173). VARRO rust. 1, 23, 5 ut umbrosis locis alia seras, ut -am, quod ita petit asparagus. COLVM. 10, 375 asparagi -a simillima filo. 11, 3, 43 sativi asparagi et quam -am rustici vocant, semina fere biennio praeparantur. PLIN. nat. 1, 20, 43. 19, 54 silvestres fecerat natura -as, ut passim quisque demeteret. 19, 145 de origine eorum (*sc. asparagorum*) ⟨e⟩ silvestribus -is abunde dictum. 19, 151 -am — hunc enim intellego silvestrem asparagum quem Graeci ὄρμινον aut μυάκανθον vocant aliisque nominibus — invenio nasci et arietis cornibus tunsis atque defossis. PS. APVL. herb. 84.

(**conrudis**) NOT. Tir. 75, 69. *a* con *et* rudis.

corrūgis, -e [*cf. c.* corrugare. *Th.*]. *i. q. corrugatus*: NEMES. cyn. 92 -esque sinus *chlamydis* gemmatis balteus artet nexibus *tibi, Apollo*.

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

corrūgo, -āvī, -ātum, -āre [*a* con *et* rugare *vel* ruga. *Th.*]. *inde ab* HOR. *i. q. rugosum reddere*: COLVM. 12, 39, 3 ubi satis -ata erunt acina. 12, 52, 19 ait enim *Cato* (*sed is* agr. 64, 2 *aliis verbis*) in tabulato -ari olivam. AMM. 31, 2, 2 ut pilorum vigor tempestivus emergens -atis cicatricibus hebetetur. *speciatim nares, frontem sim. corrugare, signum taedii*: HOR. epist. 1, 5, 23 ne turpe toral, ne sordida mappa -et nares (QVINT. inst. 11, 3, 80. SCHOL. Hor. *ad l.* moveat fastidium; nam quotiens horret aliquid, nares contractae rugam faciunt). SYMM. epist. 6, 2 -vit frontem mihi adiecta subscriptio. AMM. 30, 4, 19 -atis hinc inde frontibus. SEV. MINOR. p. 739ᴰ naribus -atis. MACR. sat. 1, 7, 2 -ato . . . vultu. *nota*: MART. CAP. 8, 809 Paeligni de cetero iuvenis versiculo (*cf. Mart. 2, 41*) resipisce, et ni tragicum -aris, ride *eqs.*

corrūgus, -ī *m.* [*cf. c.* arrugia, *fort. c.* ruga. *Th.*]. *cuniculus quidam in metallis*: PLIN. nat. 33, 74 flumina ad lavandam hanc ruinam iugis montium obiter duxere a centesimo plerumque lapide; -os vocant, a corrivatione credo.

corrūmo, -āre [*cf. c.* adrumare, *fort. c.* rumor *vel c.* ruma. *Th.*]. GLOSS. II 470, 44 φημίζω vulgo, adrumo, conrumo. IV 36, 22 conrumant [contio ubi vo]? *cf.* ANTH. 19, 10 conrumo sensu. *L.*

×corrumpo, -ūpī, -uptum, -ere [*a* con *et* rumpere. *Th.*]. conr- *saepe scribitur*, conrumpit: NOT. Tir. 46, 63. corrumpta: PLAVT. Amph. 1058 (-a atque absumpta sum). cŏrumptum: LVCR. *l. 50. cf. p. 1055, 22 et* LVCIL. *p. 1059, 10.* corrumpo *intransit. i. q.* corrumpor *p. 1056, 9.* GLOSS. φθείρω. ὑποφθείρω. διαφθείρω (*cf.* HIL. in psalm. 56, 1 HIER. epist. 106, 50). διαρήσσω. φθειρίζω. *legitur per totam latinitatem.*

I **proprie:** A *aliquid frangendo delere, inutile reddere*: **1** *causa non additur*: **a** *de personis, fere i. q. occidere* (*cf. p. 1054, 60*): LVCIL. 512 vilicum Aristocraten mediastrinum atque bubulcum commanducatus -upit. LVCAN. 9, 819 non tam veloci -unt pocula leto. PRISC. Anast. 99 quos non valuit robur -ere Martis, deicit hos summi genitoris dextera flagrans. *adde*: IREN. 2, 7, 3 in mundo . . . altera quidam *sunt* non nocentia, quaedam nocentia et reliquorum -entia. TERT. adv. Marc. 5, 11 p. 615, 14 hominem nostrum -i (*i. interire*) dicens. resurr. 40 p. 83, 1 homo noster exterior -itur. *saepius. cf.* AVG. civ. 14, 3. **b** *de herbis*: COLVM. 3, 2, 8 maior *vitis* celeriter in flore -itur. 12, 39, 3 uvam Apianam integram legito, acina -pta purgato et secernito. 12, 44, 8. 12, 47, 4 sed ratio, quam docui, adeo quidem certa est, ut etiam, si vermiculus inest, non amplius tamen -antur mala. PLIN. nat. 18, 306 est et Olynthi ac Cerinthi Euboeae terra, quae *triticum* -i non sinat. 19, 106 semen *caeparum* gignitur, caput ipsum -itur. PS. APVL. Ascl. 25 fructus terrae -entur (*sc. senectute mundi*). *in imagine*: TERT. pudic. 1 bona iam nec nasci licet, ita -pta sunt semina. HIER. epist. 79, 8 pudicitia quasi flos pulcherrimus cito ad levem marcescit auram levique flatu -itur. **c** *de caelo, aëre*: LVCR. 6, 1124 fit quoque, ut, in nostrum cum venit denique caelum *aër inimicus*, -at reddatque sui simile atque alienum. 6, 1135 nec refert utrum nos in loca deveniamus nobis adversa et caeli mutemus amictum, an caelum nobis ultro natura -umptum (*sic trad.*) deferat. VERG. Aen. 3, 138 subito cum tabida membris, -pto caeli tractu, miserandaque venit arboribusque satisque lues et letifer annus. SEN. nat. 6, 27, 2 aër . . . -ptus internorum ignium vitio. COLVM. 1, 4, 9 circumfusus aër -ptus. TAC. hist. 5, 7 halitu lacus infici terram, -i superfusum spiritum. SOL. 27, 51 basiliscus ipsas etiam -it auras. ARNOB. nat. 1, 2 *numquid sol* in contrarios habitus moderaminis soliti temperamenta -upit. 4, 37 *deos* contagione pestilentiae -isse auras zephyrorum. NEMES. cyn. 204 est etiam canibus rabies, letale periclum, quod seu caelesti -pto sidere manat. VEG. mil. 3, 2 aëre -pto perniciosissimus nascitur morbus. AMM. 23, 6, 18 emergens noxius spiritus odore quicquid prope venerat, -bat. CLAVD. 15, 40 crebras -pto sidere mortes . . . quid referam? VVLG. deut. 28, 22 percutiat te aëre -pto ac rubigine (ἀνεμοφθορίᾳ). DRAC. satisf. 76 quae -pta *temperies aëris* dies -upit atque animas. Romul. 9, 95 -itur aër mortibus. **d** *varia*: CIC. Att. 9, 9, 2 recte non credis de numero militum . . . falsum etiam de -ptis navibus. QVINT. decl. 260 p. 62, 20 eversa vel -pta navalia. SVET. Nero 34 in locum -pti navigii machinosum illud optulit. TERT. resurr. 57 p. 117, 5 et mortui . . . resurgent incorrupti. quomodo, nisi integri, qui retro -pti tam vitio valetudinis quam et senio sepulturae. AVG. civ. 17, 18 ne *anima* -retur, sicut cadavera -i solent. TERT. test. anim. 2 quod patitur quodque -itur, etiam interitum potest capere. adv. Marc. 2, 16 p. 356, 20 si deus irascitur et aemulatur et extollitur et exacerbatur, ergo et -etur, ergo et morietur. VVLG. Dan. 7, 14 regnum eius, quod non -etur (διαφθαρήσεται). PRVD. c. Symm. 2, 116 si -ptum -endumve deus quid praestat, . . . inanis numinis umbra est. *de praeda et frumento*: CAES. Gall. 7, 64, 3 aequo . . . animo sua ipsi frumenta -ant. BELL. Afr. 43 frumento . . . incenso, vino, oleo ceterisque rebus, quae ad victum parari solent, -ptis Acyllam . . . deseruit. 47, 6 rebus, quae ad victum pertinent, omnibus -ptis per castra passim vagabantur. SALL. Iug. 55, 8 pabulum et aquarum fontes, quorum penuria erat, -ere. LIV. 22, 11, 5 tectis prius incensis ac frugibus -ptis. 25, 15, 18 consules . . . legiones ducunt non ad frumenta modo, quae iam in herbis erant, -enda. 33, 6, 8 Romanus ut praegressus -ret hosti frumenta. 34, 26, 8 viride, ne hostes mox haberent, protritum et -ptum. CVRT. 4, 13, 23 alimenta. TAC. ann. 15, 8 -pto qui captus erat commeatu. SALL. Iug. 76, 6 praeda omnis ab perfugis -pta (LIV. 9, 13, 5 ibi plus quam in acie sanguinis ac caedis factum praedaeque pars maior ira -pta. 21, 15, 1 captum oppidum est cum ingenti praeda, quamquam pleraque ab dominis de industria -pta erant). 32, 33, 11 vincentium praemia . . . -ere. SEN. nat. 7, 8, 4 turbo, qui quo maior est, maturius -itur. DRAC. Romul. 10, 567 fuscare diem, -ere ventos Medeam volitantem. laud. dei 1, 212 lunam . . . ire . . . nigra tenebrarum -ere tempora noctis. *de sapore*: VITR. 8, 3, 2 *fontium* sapore, odore coloreque -pto. COLVM. 1, 6, 11 a cisternis aquisve salientibus, quibus extrahitur umor, qui vinum -it. 2, 15, 5 nam idem negabat stercus vitibus ingerendum, quod saporem vini -ret. 3, 1, 9 umorem subministret solum eumque nec amarum nec salsum, ne saporem vini -at. 12, 52, 4 amurca . . . saporem olei -it. PLIN. nat. 17, 120 capacissima insitorum omnium ducitur platanus, postea robur, verum utraque sapores -it. 19, 135 cum brassica -atur in dolio vini sapor. *nota i. q. vastare*: GLOSS. -upere invasere. SEN. epist. 91, 12 sive gravitas caeli egesserit, populos et situs deserta -erit. CVRT. 3, 4, 3 quidquid usui potest esse, -it, sterile ac nudum solum relicturus. 4, 14, 2 quod agros suos urerent, quidquid non -issent, hostium esse confessi. FLOR. epit. 1, 43, 2 Baleares per id tempus insulae piratica rabie maria -erant. ITALA iud. 6, 4 (Lugd. Lucif. reg. apost. 1) -bant fines terrae (διέφθειρον τοὺς καρποὺς, VVLG. vastabant). 6, 5 (Lugd. Lucif. *l. c.*) et adveniebant super terram -ere eam (VVLG. devastantes). AMM. 18, 2, 9 ne pacatorum terrae -rentur. VVLG. exod. 8, 24 -ptaque est terra ab . . . muscis (ἐξωλοθρεύθη). Os. 2, 12 -am vineam eius et ficum eius (ἀφανιῶ).

2 *causa additur*: **a** *ignis* (*cf. p. 1052, 26*): CAES. Gall. 7, 55, 8 *frumentum* flumine atque incendio. civ. 2, 10, 6 coria autem, ne rursus igni ac lapidibus -antur, centonibus conteguntur. SALL. Iug. 76, 6 vino et epulis onerati illaque (*sc aurum argentum al.*) et domum et semet igni -unt. 92, 3 consul . . . plura deserta propter Capsensium miserias igni -upit. 92, 8 vineae . . . igni aut lapidibus -bantur. LIV. 25, 11, 11 alia *opera hostium* disiecerunt, alia igni -erunt. PAVL. FEST. p. 317. PLIN. nat. 13, 119 arborem leonem appellavit, ex qua facta esse Argo, similem robori viscum ferenti, quae neque aqua neque igni possit -i. 34, 149 ferrum accensum igni -itur, nisi duretur . . . . FLOR. epit. 1, 22, 6 desuper se suosque cum omnibus opibus suis ferro et igne -unt. SIL. 12, 523 -ptas igne carinas. AVG. civ. 3, 20 quamquam se ipse *populus Saguntinorum* nec ferro nec ignibus -isset. 22, 11 nec tamen iste ignis -it montes. **b** *umor*: CATO agr. 112, 2 si pluvia erit, in tecto in cratibus componito, et siqua acina -pta erunt, depurgato. VARRO rust. 2, 2, 7 non enim solum uligo lanam -it ovium. CIC. Verr. 3, 36 imbri frumentum -i in area patiebatur. VERG. Aen. 1, 177 Cererem -ptam undis. SEN. nat. 3, 27, 4 -ptis quae seruntur manu, palustris omnibus campis herba succrescit. COLVM. 1, 5, 6 situs atque umor instrumentum rusticum supellectilemque et inconditos conditosque fructus -it. 2, 9, 8 solet . . . falsam . . . et amaram uliginem vomere terra, quae quamvis matura iam sata manante noxio umore -it. 2, 10, 15 lentis in flore facile luxuria et umore -itur. 2, 10, 34 ervum . . . laetatur loco macro nec umido, quia luxuria plerumque -itur. 12, 15, 2 ficum a rore et . . . a pluvia defendant. nam utraque res praedictum fructum -it. *saepius.* arb. 10, 1 aqua . . . -it vitem. PLIN. nat. 16, 218 robur marina aqua -itur. 16, 221 abietem aquis non -i. 18, 203 custodiri enim semen, -ente umore. FLOR. epit. 1, 24, 17 imber subito superfusus mira felicitate Persicos arcus -erat. PANEG. 8, 6 p. 184, 26 quidquid fuit tolerabilis soli, -ptum est paludibus. AVG. civ. 21, 4 in carbonibus nonne miranda est . . . tanta firmitas, ut nullo umore -antur. SCHOL. Hor. carm. 3, 30, 3 quod non imber edax, non aquilo: -ens vi tempestatis. INSCR. Notiz. degli scavi 1892 p. 480 (*a. 202*) molem novam ad defensionem viae adluvione maris -ptae fecerunt. VITR. 6, 4, 1 venti umidi . . . pallore volumina -unt. **c** *vetustas*: CAES. civ. 2, 22, 1 panico . . . vetere atque hordeo -pto omnes alebantur. COLVM. 9, 13, 9 apibus vetustate -ptis. PLIN. nat. 30, 144 caseos . . . negant -i vetustate. FRONTIN. aq. 120 aut impotentia possessorum quid -itur aut vetustate aut vi tempestatium aut culpa male facti operis. TAC. ann. 15, 18 Nero frumentum plebis vetustate -ptum in Tiberim iecit. AMM. 20, 11, 6 instaurata esse loca, quae incuria -erat vetustatis. LEX met. Vipasc. (Corp. II 5181) 25 nisi si qua vetustate -pta erunt. CORP. III 3724 (*a. 217*) vias . . . ⟨vet⟩usta⟨te⟩ -ptas re⟨stituerunt⟩. 3726 (*a. 217*) vias et pontes vetustate -ptas restitu⟨erunt⟩. 8485 templum . . . vetustate -ptum . . . restituit. 10629 pontes vetustate -ptos. 11323 vias et ponte⟨s⟩ -pt⟨os⟩. *saepius.* VI 34561 monimentum sui iuris vetustate -ptum . . . reficiendum curavit. VII 106. VIII 20429 (*a. 244*). 22056 *saepius.* X 5348, 10 opera thermarum estivalium vetustate -pta. XI 4582 aquaeductum vetustate -ptum. 6040. XIII 5614 proscaenium vetustate -ptum. XIV 2088 statuam ex donis aureis et argenteis vetustate -ptis. **d** *situs*: PLAVT. Truc. 915 -or situ. COLVM. 1, 5, 6 *l. 47 sqq.* 2, 6, 15 *genus horrei umidum* quamvis granum robustissimum -it situ. **e** *robigo*: VARRO rust. 1, 1, 6 robigo frumenta atque arbores -it. HIER. epist. 53, 8 terram . . . robigine vastante -ptam. **f** *neglegentia*: PAVL. FEST. p. 202 pecora multaticia incuria -bantur (CORP. VIII 22020 [*a. 237*]

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

⟨viam a⟩ Karthagine ⟨usque ad⟩ fines Numidiae provinciae ⟨longa⟩ incuria -ptam adque dilapsam). VAL. MAX. 4, 1 ext. 1 postquam in patriam revertit ac rura sua revisere coepit, animadvertit neglegentia vilici -pta et perdita. COLVM. 12, 3, 5 fruges aliave utensilia neglegentia desidiaque sua -antur. **g** *diversae bestiae*: VARRO rust. 1, 2, 19 quaedam ... pecudes culturae sunt inimicae ac veneno, ut ... caprae. eae enim omnia novella sata carpendo -unt, non minimum vites atque oleas. 3, 16, 18 nigrum *ducem apium* ... esse seditiosum et -ere alvom. PAVL. FEST. p. 237 quia rostro *sus* semen fodiendo -ret. COLVM. 9, 14, 1 araneis, qui favos -unt, detractis. arb. 18, 1 si saepius cacumina manu praefracta aut a pecore praerosa fuerint, in perpetuum -untur. HIER. in Am. 3, 7 p. 334 ficus, si non vellicentur, amarissimas cariculas faciunt et a culicibus -untur. COLVM. 12, 47, 4 *cf. p. 1049, 38.* ITALA Matth. 6, 20 (Aug. civ. 1, 10) thesaurizate vobis thesauros in caelo, quo fur non accedit neque tinea -it (ἀφανίζει, VVLG. demolitur, *sed* Luc. 12, 33 -it. *cf. p. 1056, 18*). **h** *aër*: VERG. georg. 3, 481 *tempestas* genus omne neci pecudum dedit, omne ferarum, -upitque lacus, infecit pabula tabe. HIER. epist. 107, 9 cito violas et lilium et crocum pestilens aura -it. CLAVD. rapt. Pros. 2, 202 -it spiritus auras letifer. **i** *varia*: COLVM. 1, 6, 18 fumo et fuligine sapor olei -itur. 8, 15, 3 ora lacus ne -antur violentia restagnantis undae. PLIN. nat. 35, 149 pictura navibus nec sole nec sale ventisve -itur.

B *i. q. peius vel turpius aliquid reddere, depravare, vitiare*: **1** *de pulchritudine corporis*: CVRT. 10, 10, 12 corpus exanimum ... ne minimo quidem livore -ptum. PLIN. nat. 8, 134 alias -pto tergore *irenacei*, fragili, putribus spinis (*sc. exinanitā urinā*). GELL. 12, 1, 17 quae ... ratio est, nobilitatem istam nati modo hominis corpusque et animum ... insitivo degenerique alimento lactis alieni -ere. SOL. 15, 24 ne offensum decus *smaragdi* imaginum lacunis -retur. CYPR. hab. virg. 15 quolibet ... liniamenta nativa -ente medicamine. ITALA lev. 19, 27 (Cypr. testim. 3, 84) non -etis effigiem barbae vestrae (φθερεῖτε, VVLG. nec radetis barbam). VVLG. lev. 22, 25 quia -pta et maculata sunt omnia (φθάρματα). AVG. vera relig. 40, 74 quae tamen -pta id est amittentia formam suam in membrorum istorum fabricam migrant. CELS. 8, 4 membrana ... nigra vel livida vel aliter coloris -pti. SCRIB. LARG. 125 colorem corporis restituit (*sc. compositio*), qui propter vitia dictarum partium -itur pallidusque conspicitur. *in imag.*: SVLP. SEV. chron. 2, 40, 1 quam (*synodum Nicaenam*) unius litterae adiectione -erant. **2** *de valetudine*: LVCIL. 919 deleniat, -at prorsus ac nervos omnes eligat. VARRO Men. 137 tu non insanis, quom tibi vino corpus -is mero? LVCR. 3, 503 inde ubi iam morbi reflexit causa reditque in latebras acer -pti corporis umor. CIC. Tusc. 4, 23. OV. epist. 1, 5, 5 cernis ut ignavum -ant otia corpus. 19, 117 parce, precor, teneros -ere febribus artus. CELS. 2, 10 -ptum corpus sit an integrum. *ibid. saepius.* 2, 11 -pta materia *saepius.* 2, 12, 2 si -ptum est, quod excernitur. 2, 17 evocari -ptum umorem. 3, 21 stomachus -ptus est. 5, 26 morbus, cum quid intra seipsum -ptum est, ut in cancro. *ibid.* facilius sanescit *aliquis* ... integri habitus quam -pti. *ibid.* cancer non solum id -it, quod occupavit, sed etiam serpit. *ibid.* carunculae -ptae. *ibid.* -pti vitiosique corporis. 5, 28, 1 -pta aliqua corporum parte. *ibid.* medicamentum protinus a viva -ptam partem resolvit. 5, 28, 8 pars carnis in pus versa, pars -pta, subalbida, subrubra. 5, 28, 9 omnis -pta caro in pus vertitur. 6, 2 summam cutem potius subinde -i. 6, 18, 3 quidquid -ptum est, excidendum sic, ut ex integro quoque paulum dematur. 7, 2 quidquid ... malae -ptaeque materiae. 7, 4, 1 -ptum ulcus. SEN. dial. 4, 25, 3 ubi animum simul et corpus voluptates -upēre. nat. 3, 15, 2 multa genera umoris, alia necessarii, alia -pti ac paulo pinguioris. 3, 15, 4 aut ictus aut quassatio aliqua aut loci senium aut frigus aut aestus -upēre naturam. 6, 32, 3 umoris in nobis -pti abundantia. epist. 78, 8 -ptus umor. SCRIB. LARG. 137 hoc medicamentum stomachum non -it. PLIN. nat. 11, 183 ceteris -ptis vitalitas in corde durat. QVINT. inst. 2, 10, 6 quidquid umoris -pti. SVET. Tib. 51 complurium dierum mora -pto demum et tabido corpore. TERT. resurr. 40 p. 84, 10 caro patiendo -itur. 51 p. 105, 20 mors, quae carnem et sanguinem non modo -it, verum etiam consumit. CYPR. epist. 2, 2 per -pti atque enervati corporis delicta. RVFIN. hist. 3, 6, 17 qui ... famis inedia -bantur. PS. RVFIN. in psalm. 6, 3 corpus mortalitate -itur. ITALA sap. 9, 15 (Priscill. tract. p. 63, 23 *et* VVLG.) corpus, quod -itur, aggravat animam (*cf. supra l. 41*). PRISCILL. tract. p. 83, 24 -ptae carnis astutia. VVLG. psalm. 37, 6 putruerunt et -ptae sunt cicatrices meae (ἐσάπησαν). AVG. civ. 13, 15 corpus ... aetate -ptum et senectute confectum. 19, 17 corpus animale ... dum -itur. *nota de bestiis*: CAES. civ. 3, 58, 5 -ptis equis macie. LIV. 28, 35, 2 -i equos inclusos in insula. PHAEDR. 2, 8, 14 quia -ptos viderat nuper boves. PLIN. nat. 10, 158 si prior fetus *palumborum* -ptus est. APVL. Plat. 1, 17 permixtio ... animal celeri exitio -it. *fort. huc pertinet*: LVCIL. 982 tristem et -ptum scabie et porriginis plenum (*leonem?*). **3** *de diversis corporis partibus*: PLAVT. Amph. 530 lacrimantem ex abitu concinnas tu tuam uxorem. :: tace, ne -e oculos (Merc. 501 ne plora: nimis stulte facis, oculos -is tales. OV. am. 3, 6, 57 quid fles et madidos lacrimis -is ocellos. ars 1, 129 quid teneros lacrimis -is ocellos? CELS. 6, 6, 15 exulceratisque vehementer oculis, aciem quoque ipsam -it. ITALA deut. 34, 7 [Lugd.] neque -pti [ἐφθάρησαν, VVLG. moti sunt dentes] sunt *oculi Moysis*). PROP. 2, 4, 13 et saepe immeritos -as dentibus ungues. 3, 15, 20 -it dura catena manus. CELS. 6, 13 aut -pto dente aut fracto vel aliter vitiato osse. 8, 3 in osse -pto. PLIN. nat. 11, 80 -pta alvi natura. SEN. Ag. 767 ossa vasti corporis -pta longinquo situ. nat. 1, 5, 14 -pta facie. 4, 13, 6 luxu -pta praecordia. SER. SAMM. 493 -pti iecoris vitio ... acerbus crescit hydrops. VARRO rust. 2, 2, 14 commutatio *aquae* et lanam facit variam et -it uterum. OV. trist. 2, 415 nec qui descripsit -i semina matrum Eubius. LVCR. 6, 1203 multus capitis cum saepe dolore -ptus sanguis expletis naribus ibat. VITR. 1, 4, 6 si umor occupavit corporum venas ... cetera principia ut a liquido -pta diluuntur. PLIN. nat. 7, 67 idem lac feminae non -i alenti partum ... arbitratur. 22, 61 sanguinem -ptum. *in imagine*: VINCENT. LER. 3, 4 ut pestifero -ptoque membro sanitatem universi corporis anteponat. *i. q. vulnerare*: LVCR. 3, 410 lacerato oculo circum si pupula mansit incolumis, stat cernundi vivata potestas, dummodo ne totum -as luminis orbem. EPIST. Paul. et Cor. 2 rec. A 30 et nihil illius *Ionae* -ptum est (rec. B consumptum). ITALA (cod. d) *et* VVLG. II Cor. 7, 2 neminem laesimus, neminem -upimus, neminem circumvenimus (ἐφθείραμεν). *nota*: MAXIM. eleg. 1, 243 ros laedit modicoque etiam -imur imbre. **4** *de aedificiis et sim.*: VITR. 5, 10, 3 non enim a vapore umor -ere poterit materiem contignationis (*cf.* 2, 9, 3). 6, 3, 2 fistulae ... restagnant et parietes in eis generibus aedificiorum -unt. 7, 4, 4 tricliniis hibernis non est utilis subtilis ornatus, quod ea et ab ignis fumo et ab luminum crebris fuliginibus -untur. PAVL. FEST. p. 317 ne lapides igne -rentur. SEN. nat. 6, 9, 3 cum exustae trabes sunt aut -pta, quae superioribus firmamentum dabant. COLVM. 1, 6, 5 omnia stabula sic ordinentur, ne quis umor ... influere possit, ut nec fundamenta parietum -antur nec ungulae pecudum. **5** *de liquoribus inquinatis*: CIC. nat. deor. 2, 20 conclusa ... aqua facile -itur. MANIL. 5, 692 pelagique venenum, quo perit usus aquae suco -ptus amaro. SEN. nat. 3, 20, 1 quarta *causa saporis varii aquarum* ex vitio, quod saepe concipiunt -ptae *aquae* per iniuriam. *saepius.* CVRT. 9, 6 ad aquam amaram quae -ret dulcem. COLVM. 3, 21, 6 melioris vitis gustus ab deteriore -itur. PLIN. nat. 6, 166 ne immisso mari -retur aqua Nili. QVINT. inst. 7, 2, 3 -ptis aquis. SOL. 35, 1 Iordanis amnis ... in lacum mersus stagno -itur (*cf.* PLIN. nat. 5, 71 Iordanis aquas laudatas perdit, pestilentibus mixtas). PS. APVL. Ascl. 24 undae divinae non solum polluentur sanguine, sed totae -entur. PAVL. sent. 5, 4, 13 fimo -pto. VLP. dig. 43, 20, 1, 27 aqua inquinetur, vitietur, -atur deteriorve fiat. *saepius.* VVLG. prov. 25, 26 fons turbatus pede et vena -pta (λυμαίνοιτο). OPTAT. 7, 4 p. 174 quia nos sumus muscae moriturae suavitatem olei -entes. *nota de cervisa*: TAC. Germ. 23 potui *est* umor ex hordeo aut frumento, in quandam similitudinem vini -ptus. **6** *de cibis, i. q. putrefacere*: PLAVT. Pseud. 892 quin tu is accubitum et convivat cedo, -itur iam cena. TER. Ad. 421 pisces ex sententia nactus sum: ei mihi ne -antur, cautiost. 588 prandium -itur. CATO agr. 3, 2 olea ubi lecta siet, oleum fiat continuo, ne -atur. CELS. 1, 3 sive plus est quam quod concoqui possit, periclitari ne -atur, non oportet; sive -ptum est, nihil commodius est, quam ... eicere. 2, 19 aliae *res* non facile intus (*sc. in stomacho*) -untur. 2, 28 facile autem intus -untur panis fermentatus ... lac, mel .... 3, 4 minus enim -itur, quod integro corpori infertur. 3, 22 omnia alimenta -untur. *ibid.* cibis ... opus est ... qui ... minus facile -antur. 4, 19 caro ... quae non facile -atur. SEN. epist. 95, 15 cibo nec per artem voluptatemque -pto. COLVM. 9, 13, 11 -pto melle (9, 15, 13. PLIN. nat. 11, 31 liquor melleus ... suco florum -ptus). 12, 10, 5 alterum *genus pomorum* ab altero genere -itur. PETRON. 115 cibis naufragio -ptis. MART. 6, 93, 6 amphora -pto nec vitiata garo. HIL. myst. p. 20, 20 die sexta duplum reconditur nec -itur, die septimo manna abstinetur. p. 21, 26 quod de sexto die superest, non -itur: cum quod extra mensuram ceterorum dierum sit, feteat. CLAVD. 20, 328 dapes -ere. AVG. vera relig. 40, 74 -entem, quod in bonum suum convertit, alimenta scilicet corporis. THEOD. PRISC. eup. faen. 29 -entur ... faciliusve putrefient choerades. *nota i. q. vitiare vel adulterare aliquid*: PLIN. nat. 33, 128 lamnas duci in speciem vitri non nisi ex optimo posse creditum: fuerat id integrum, sed id quoque iam fraude -itur.

C *notio depravationis minus respicitur* (*cf.* TAC. Germ. 23 *l. 44*): **1** *miscere*: VERG. georg. 2, 466 nec casia liquidi -itur usus olivi. PROP. 2, 33, 28 a pereat, quicumque meracas repperit uvas, -upitque bonas nectare primus aquas. PLIN. nat. 31, 64 aliqui decoctam, omnes ex alto haustam nullaque dulcium mixtura -ptam *aquam marinam* dederunt. FRONTIN. strat. 3, 7, 6 aquam elleboro -ptam. QVEROL. p. 38, 9 vinum -ptum tenuatumque lymphis. DRAC. Romul. 5, 78 pocula ... mortifero -ens blanda veneno. CARM. de pond. 156 haec eadem puro deprendere possumus auro si par -pti pondus pars altera gestet. **2** *coquere*: PERS. 2, 64 *pulpa* sibi -pto casiam dissolvit olivo. PETRON. 141 neque enim ulla caro per se placet, sed arte quadam -itur et stomacho conciliatur averso. VVLG. I Cor. 5, 6 modicum fermentum totam massam -it (μικρὰ ζύμη ὅλον τὸ φύραμα ζυμοῖ. *cf.* Gal. 5, 9). **3** *tinguere*: STAT. Ach. 1, 308 pocula fucant sanguine puniceo vel ebur -itur ostro.

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

II ***translate:*** *delere, perdere, mutare in deterius* (GLOSS. -i deteriorem fieri vel perire. -itur deterior fit. *cf.* PLIN. epist. 5, 3, 6 Neronem enim transeo, quamvis sciam, non -i in deterius, quae aliquando etiam a malis fiunt): **A** *res*: PLAVT. Men. 596 hunc hodie -upit diem (597 diem -upi optimum). Most. 28 ut eri sui -at et rem et filium (Trin. 114. SALL. Iug. 64, 6 diuturnitate belli res familiaris -erant. 79, 7 ob rem -ptam. COLVM. 11, 1, 6 rem dominorum -unt). CATO ad fil. frg. 1 hoc puta vatem dixisse, quandoque ista gens suas litteras dabit, omnia -et (LVCR. 6, 18 omnia ... -ier intus. LIV. 23, 2, 1 indulgentia fortunae ... inter -pta omnia licentia plebis sine modo libertatem exercentis. TAC. hist. 3, 78 cuncta festinatione, deinde ignavia Sabini -pta). CIC. Verr. 1, 29 quod *consilium* conemur aliqua ratione -ere (SALL. or. Phil. 6 patrocinia quaerundo consilium publicum -erunt. VELL. 2, 57, 3 fatorum vis ... consilia -it. 2, 118, 4 ut plerumque cuius fortunam mutaturus est deus, consilia -at efficiatque ...). Verr. 2, 60 Epicratem litteras publicas -isse (2, 90 ab eo litteras publicas esse -ptas. *ibid.* cum secum sui cives agant de litteris publicis -ptis. Flacc. 39). Arch. 8 *tabulas* ... dicis -i (*i. adulterari.* Cluent. 41. 125 Flacc. 21 leg. agr. 2, 37 S. Rosc. 128 Verr. 2, 104 QVINT. inst. 9, 3, 38). Deiot. 32 ut huius urbis iura et exempla -res. epist. 1, 2, 3 totam rem istam iam pridem a certis hominibus non invito rege ipso consiliariisque eius esse -ptam (orat. 232 -atur enim tota res). Flacc. 5 si neque Asiae luxuries infirmissimum tempus aetatis potuit voluptate -ere (SALL. Catil. 53, 5 Iug. 6, 1 hist. frg. 1, 16. VAL. MAX. 9, 1, 5 non in Graecia neque in Asia, quarum luxuriā Severitas ipsa -i poterat. CVRT. 9, 7, 15 quidquid aut apud Persas vetere luxu aut apud Macedonas nova immutatione -ptum erat. TAC. hist. 2, 29 vires luxu -ere. PORPH. Hor. carm. 3, 24). Flacc. 26. leg. 3, 32 pauci honore et gloria amplificati vel -ere mores civitatis vel corrigere possunt (off. 2, 71 -pti mores depravatique sunt admiratione divitiarum. SALL. Catil. 11, 8 ne illi -ptis moribus victoriae temperarent. NEP. Att. 6, 2. SEN. epist. 97, 7 -ptis illis moribus. QVINT. inst. 1, 2, 4 decl. 290 p. 158, 21. TAC. ann. 6, 3 ad -endum militiae morem. PLIN. paneg. 53 quam longa consuetudine -ptos depravatosque mores. APVL. Plat. 2, 27 mores perniciosos et disciplinas -entes. ITALA [Cypr. testim. 3, 95] *et* VVLG. I Cor. 15, 33 -unt mores bonos colloquia mala. PORPH. Hor. sat. 1, 2, 4, 7 in eandem infamiam -ptorum morum incidere. DON. Ter. Eun. 232 -ptos mores ... ostendit. CLAVD. 3, 47. 18, 416. AVG. civ. 2, 15 mores -rentur humani. 2, 22. 23 -endis moribus. 2, 25. 5, 12 quanto minus se voluptatibus dabant et enervationi animi et corporis in concupiscendis augendis divitiis et per illas moribus -endis. EVGRAPH. Ter. Ad. 807 p. 186, 3 -ptis moribus vivit). CIC. Tusc. 3, 4 illa ... vitiorum laudatrix, fama popularis, simulatione honestatis formam eius (*gloriae*) -it. 5, 87 nec eam *virtutem* minis aut minimis blandimentis -pta beata vita deseret. SALL. Catil. 43, 3 illos dubitando et dies prolatando magnas opportunitates -ere (LIV. 27, 39, 11 quod celeritate itineris profectum erat, id mora ... -upit. FLOR. epit. 1, 3 ne potestas solitudine vel mora -retur). Iug. 33, 4 se suasque spes -urum (OV. epist. 20, 127 more bonis solito spem non -ere fraude). 85, 25 nobilitatem certe peperisse melius est, quam acceptam -isse. hist. frg. 2, 15 fortunam in temeritatem declinando -bant. CVLEX 291 nec divae -upit munera linguā *Eurydice* (SEN. contr. 10, 5, 5 -isti duo maxima Promethei munera. VELL. 2, 52, 6 munus misericordiae -upit pertinacia. QVINT. decl. 343 p. 356, 25 perferre volui ad patrem integrum munus nec -ere quod praestarem. PLIN. epist. 4, 13, 6 timerem ne hoc munus meum quandoque ambitu -retur). HOR. sat. 1, 2, 39 multo -pta dolore voluptas (OV. am. 2, 19, 58 -it vitio gaudia nostra suo). PROP. 2, 15, 11 non iuvat in caeco Venerem -ere motu. 2, 33, 33 vino -itur aetas (OV. trist. 5, 5, 26 sed ne contagia fati *annos* -ant timeo). OV. fast. 5, 319 dotes -ere noli ipsa tuas. met. 6, 461 comitum -ere curam. LIV. 7, 20, 5 ut sua vetera beneficia ... novis -rent maleficiis (30, 14, 11 cave ... meritorum gratiam maiore culpa ... -as. PHAEDR. 4, 25, 18 ne male dissimulans gratiam -ret. SEN. benef. 1, 1, 5 gratiam omnem -imus. 2, 3, 1. 2, 13, 2. 3, 7, 3 *passim.* nat. 5, 18, 13. APVL. met. 5, 19 incuria sequens prioris providentiae beneficia -it). LIV. 1, 27, 1 vanum ingenium dictatoris -upit (QVINT. inst. 1 prooem. 27 adiumenta nonnumquam ita desunt, ut bona etiam ingenii studiique -ant. TAC. hist. 2, 92 iura libertorum ... omni modo servilia ingenia -bant. APVL. Plat. 1, 8 nihil praeterea extrinsecus est relictum, quod -ere posset ingenium eius. MIN. FEL. 23, 8 -untur ingenia puerorum). LIV. 29, 19, 3 ad -endam disciplinam militarem (TAC. hist 2, 27 -pta iurgiis aut rixis disciplina. 3, 49 PLIN. paneg. 6 CAPITOL. Maximin. 2, 6 GALLICAN. Avid. 4, 7). 38, 49, 5 -ere honores ac praemia earum. 39, 26, 13 male utendo libertatem -uri (TAC. ann. 1, 75 dum veritati consulitur, libertas -batur). SEN. contr. 2, 1, 11 quid tandem est, quod in vitio -erint. 10, 5, 13 opinio Athenarum -itur. *ibid.* publica fama -itur. contr. exc. 4, 6 ille ... mixtus color utrumque -it et ignorantis fidem et non iudicantis fiduciam (SIL. 12, 303 iurata foedera Poeno -upēre. QVINT. inst. 12, 1, 24 non est opus fide, quam neque cupiditas -at .... ARNOB. nat. 1, 56 ut et prudentium tardarent fidem et gestorum -rent auctoritatem. HIL. trin. 1, 16 euangelicae fidei -unt sacramentum. in Matth. 20, 10 sed non possumus veritatis fidem ... sensus nostri opinione -ere. *saepius.* SVLP. SEV. chron. 2, 24, 2 neque Alexander datam fidem -upit). GERM. 664 -ptāque cadit formā (PHAEDR. 3, 8, 15 tu formam ne -as nequitiae malis. CVRT. 3, 11, 24 *coniux Darei* formae pulchritudine ne illa quidem sorte -ptae). VELL. 2, 60, 4 -pti commentarii. VAL. MAX. 9, 2, 3 Damasippus nihil laudis habuit, quod -ret. 9, 3, 7 magnifice gestarum rerum gloriam -upit (SEN. epist. 114, 7 hanc ipsam laudem suam -upit. CVRT. 4, 7, 30 rerum gestarum famam, dum augere vult ... -upit. LVCAN. 8, 617 aeternam fletu -ere famam. QVINT. decl. 369 p. 405, 9 non -am gloriam meam). SEN. epist. 102, 16 laudatio -it artes (CVRT. 8, 5, 7 *Graeci* professionem honestarum artium malis -erant moribus. PLIN. nat. 35, 119 fuit et Arellius Romae celeber, ni flagitio insigni -isset artem. TAC. ann. 6, 22 ita -i fidem artis). PS. SEN. epist. Paul. 13 sensus -ere. CVRT. 3, 2, 17 erat Dareo mite ac tractabile ingenium, nisi etiam naturam plerumque fortuna -ret. PETRON. 2 semel -ptā regulā eloquentia stetit et obmutuit (*cf.* QVINT. *liber* de causis -ptae eloquentiae [inst. 6 prooem. 2]. inst. 2, 10, 3. 8, 6, 76). PLIN. nat. 2, 136 vere ... et autumno crebriora fulmina, -ptis in utroque tempore aestatis hiemisque causis (TAC. hist. 2, 101 -ptas in adulationem causas. FLOR. epit 2, 9 nisi causam suam saevitia -ret). 10, 161 -itur salacitate fecunditas. 25, 37 quippe etiam foliis constat mentem -i, si plura quam quattuor bibant. SIL. 5, 35 lacus densam caligine caeca exhalans nebulam late -erat omnem prospectum miseris. QVINT. inst. 3, 7, 19 bona vitiis -pta odium attulerunt. 8, 4, 23 continentia ... -i speciosissimi hominis tam obvia voluntate non posset. decl. 252 p. 35, 20 -i sacra vetate. PS. QVINT. decl. 2, 5 persuasionem senis nulla voluit excusatione -ere. 2, 8 facilius haec (*mulieris*) pectora metus, odium, ira -unt. TAC. hist. 1, 60 foedis legatorum certaminibus modestia exercitus -pta. 4, 34 -pta totiens victoria non falso suspectus bellum malle. ann. 2, 23 miles pavidus ... officia prudentium -bat. 4, 11 in miraculum -ere. 6, 42 civitas potens saepta muris neque in barbarum -pta. 13, 3 C. Caesaris turbata mens vim dicendi non -upit. 15, 71 veniam, quam ab imperatore acceperat, vanitate exitus -upit. PLIN. epist. 3, 20, 7 quae nunc immodico favore -pta ad tacita suffragia quasi ad remedium decucurrerunt. GELL. 16, 6, 13 tum longo usu loquendi -ptam vocem esse. 16, 11, 2 familiae cum externis cognationibus nondum etiam permixtae -ptaeque sunt. APVL. met. 11, 22 nec impatientia -batur obsequium meum. PS. APVL. Ascl. 30 mundus ... non -etur sempiternitate vivendi. TERT. nat. 2, 6 divinitatem ... non -i debere. spect. 1, 1 conscientiam -at in dissimulationem. ITALA Is. 45, 1 (Barnab. 12, 11) virtutem regum -am. CYPR. epist. 59, 13 miserorum paenitentiam mendaciorum suorum fraude -unt. IVST. 2, 15, 13 vires otio -ere. SOL. 54, 14 ne polluti ... avaritia -ant aequitatem. ARNOB. nat. 1, 59 ne -rent gravitatis rigorem. 3, 19 quicquid de deo dixeris, in humanum transilit et -itur sensum. 7, 17 vitiare et -ere statum caeli. PANEG. 12, 2 pii laboris officium impia taciturnitate -ere. HIL. trin. 8, 5 impietatis suae mendacio neganda -unt. ad Const. 1, 3 non cessant ore impio et sacrilego animo euangeliorum sinceritatem -ere et rectam apostolorum regulam depravare. *saepius.* OPTAT. 2, 25 p. 65 -entes omnium felicitatem. 4, 5 p. 108 -rent fidei sanitatem. 4, 8 p. 114 *apud* haereticos in exterminium fidei -pta sunt semina. 6, 5 p. 153 -isti diligentiam tuam. AVG. civ. 1, 30 -pta disruptaque concordia (19, 34 quibus moribus populus ... concordiam ... ruperit atque -erit). PS. SORAN. quaest. med. praef. p. 244, 23 culpa ... morum artem perfectum -ere atque improbare potest. DRAC. laud. dei 1, 211 lunam iubet ... nigra tenebrarum -ere tempora noctis (*sc. illuminare*). BOETH. mus. 1, 9 ipse sensus aeque maximis minimisque -itur. SVLP. SEV. chron. 1, 40, 2 non dubito librariorum potius neglegentia ... veritatem fuisse -ptam.

B *homines*: **1** *generatim*: PLAVT. Amph. 1058 -mpta sum atque absumpta sum (*i. perii*). Epid. 95 plane hoc -ptumst caput (*i. ego*). *adde*: OV. ars 1, 714 -upit (*i. spe destituit*, corripuit *vulgo*) magnum nulla puella Iovem. *i. q. pellicere ad malum facinus*: CIC. Q. Rosc. 1 egone talem virum -ere potui, ut mea causa falsum in codicem referret? Sull. 78 flectit libido, -it spes, infirmat metus. TERT. adv. Marc. 2, 10 p. 348 tam institutione bonum angelum illum quam sponte -ptum. PORPH. Hor. epist. 1, 18, 31 cuicumque nocere volebat, quemcumque -ere voluisset. SVLP. SEV. chron. 1, 24, 4 rursum -i longae pacis malo. 1, 32, 5 homines mente -pti. 2, 17, 5. *nota i. q. commovere*: PLIN. nat. 11, 92 *Parthi* ante coitum mares praeferunt (*sc. cicadas ad cenam*), a coitu feminas ovis earum -pti. PLIN. epist. 7, 4, 17 addidi alios *versus* facilitate -ptus. *cf. p. 1058, 28.*

2 *speciatim* (*sequitur* ad, in *c. acc. passim*; a *v. p. 1056, 20.* ex *v. l. 77.* ut *l. 64.* quin *p. 1055, 53. inf. p. 1058, 8*): **a** *de moribus* (mores -ere *v. p. 1053, 29 sqq*): PLAVT. Asin. 875 is etiam -ptus porro suom -it filium (Bacch. 419. 1190 Most. 28. 83 erilem filium video -ptum ex adulescente optumo. 1138 Pseud. 446 Trin. 114. 1165). 883 me ex amore huius -ptum oppido. Bacch. 419 neque equidem illum me vivo -i sinam. 1040 dem potius aurum quam illum -i sinam. 1078 ne is pereat neu -atur. Cist. 317 haec herclest, meum quae -it filium. Epid. 268 fidicina ... illum -it tibi. Merc. 544 impetravi ut egomet me -rem. Most. 21 -e erilem adulescentem optumum (Trin. 116. CIC. S. Rosc. 39 qui homo? adulescentulus -ptus. SEN. benef. 6, 38, 3 iuventus -pta. QVINT. inst. 4, 4, 5 Socrates accusatus

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

est, quod -ret iuventutem. AVG. civ. 2, 19 iuventus luxu atque avaritia -pta est). Most. 29 ego illum -ptum duco. 213 illa hanc -it mulierem malesuada. TER. Ad. 97 tu illum -i sinis. Andr. 396 inveniet inopem potius, quam te -i sinat. Hec. 248 ut mea facilitas -at illorum animos (LABER. mim. 166. RHET. Her. 4, 16, 23 cuius mulieris animus esset -ptus. 4, 20, 28 neglegentia -it animum. leg. 1, 47 quoius voluptatis blanditiis *animi* -pti, quae natura bona sunt, . . . non cernunt satis. SALL. Iug. 31, 3 ut vobis animus ab ignavia atque socordia -ptus sit. SEN. epist. 51, 10. 87, 32. 94, 13). CIC. div. in Caec. 70 hoc remedium est . . . iudiciis -ptis et contaminatis paucorum vitio ac turpitudine. Verr. 3, 39 non istum ut non neminem provincia -upit. 4, 158 cohortem autem Metelli . . . quid erat, quod -ret. Catil. 2, 7 quis -ptus inveniri potest, qui . . . . leg. agr. 1, 20 Hannibalem ipsum Capua -upit. 3, 32 neque solum *vitiosi principes* obsunt, quod ipsi -untur, sed etiam quod -unt. Deiot. 30 servum ... spe promissisque -ere (31 ille incorruptum servum audire noluit, tu -isti. COLVM. 1, 1, 20 *servi* tam longa dominorum distantia -untur et -pti . . . rapinis . . . student. QVINT. decl. 353 p. 384, 25 servum . . . esse et licentia sua et securitate domini . . . in vitia a multis -ptum. TAC. ann. 13, 21 servos vel libertos ad scelus -ptos. PAVL. dig. 11, 3, 15 -itur animus servi. *saepe.* GLOSS. iurispr. cod. Paris. gr. 1357^A σέρβι κορούπτι· ἀγωγὴ κατὰ τοῦ τὸν ἀλλότριον οἰκέτην ὑπονοθεύσαντος). CIC. fin. 1, 33 qui blanditiis praesentium voluptatum deleniti atque -pti non provident. 1, 34 nec me laudandis maioribus meis -isti. Att. 10, 4, 6 *natura* Curionem ..., non patrum culpa -upit. CAES. civ. 3, 64, 2 quodcumque addebatur subsidio, id -ptum timore fugientium terrorem et periculum augebat. SALL. Iug. 39, 5 milites praeter fugam soluto imperio licentia atque lascivia -erat (LIV. 2, 58, 9 a centurionibus -ptum exercitum dicere. 5, 6, 16 apud milites agant et exercitus -ant. 26, 2, 8 legiones suas. 29, 19, 13 exercitum licentia -ptum. POMP. TROG. prol. 30 non amici tantum praefectique verum etiam omnis exercitus depositis militiae studiis otio ac desidia -pti marcebant. VELL. 2. 78, 2 ne . . . otium -ret militem. VAL. MAX. 2, 7, 2 exercitum in Africa . . . *imperatoris* indulgentiā -ptum. LVCAN. 10, 404 tanta oblivio mentis cepit in externos -pto milite mores. FRONTIN. strat. 1, 11, 2 legionem a se -ptam ad proditionem. 3, 16, 1 ad defectionem. Ps. FRONTIN. strat. 4, 1, 1 -ptum superiorum ducum socordia exercitum. 4, 1, 15 ne desidia miles -retur. TAC. hist. 2, 76 legiones integrae, nulla acie exhaustae, non discordia -ptae. 2, 87 sexaginta milia armatorum sequebantur licentia -pta. 4, 18 ala, quae iam pridem -pta fidem simulabat. 4, 70 -ptis spe aut metu subactis legionariis. ann. 1, 10 -ptas consulis legiones. 3, 13 Pisonem vulgus militum per licentiam et sociorum iniurias eo usque -isse, ut parens legionum a deterrimis appellaretur. 3, 42 pauci equitum -pti, plures in officio mansere. FLOR. epit. 1, 36, 9 frater ita -upit exercitum. FRONTO p. 109, 16 N. milites deinde -pti. p. 128, 13 exercitus tibi traditus erat luxuria et lascivia et otio diutino -ptus. VOPISC. Aurelian. 28, 2 alas Saracenas Armeniasque -upit atque ad se . . . transtulit. AMM. 22, 12, 6 milites potus aviditate -pti. OROS. hist. 3, 23, 55 -ptus exercitus). SALL. Iug. 85, 19 homines -pti superbia. hist. frg. 1, 12 bonique et mali cives appellati non ob merita in rem publicam omnibus pariter -ptis. 1, 13 omnium partium decus in mercedem -ptum erat. PROP. 1, 8, 21 nam me non ullae poterunt -ere taedae (*i. uxores*), quin . . . querar. Ov. trist. 2, 301 omnia perversas possunt -ere mentes. LIV. 3, 17, 2 tam felix vobis -endis. 9, 46, 11 humilibus per omnes tribus divisis forum et campum -upit. 39, 6, 5 successorem ipsum omni genere licentiae -isse fama attulerat. 42, 30, 3 pars ita in Romanos effusi erant, ut auctoritatem immodico favore -rent. SEN. contr. 2 praef. 4 est et hoc ipsum melioris ingenii pignus, non -i bonitate eius. LVCAN. 2, 257 quid tot durare per annos profuit immunem -pti moribus aevi. SEN. benef. 1, 3, 10 aut necessitate coacti aut decore -pti. 7, 8, 2 ut ostenderet nec illum a nobis -i. clem. 1, 11, 2 non priorum principum exemplis -ptum. dial. 11, 7, 4 quosdam fertilis orae et in maius laudatae fama -upit. epist. 20, 10 multum est non -i divitiarum contubernio. 53, 2 aequalitas illa, quae me -erat, periit. 104, 8 sollicitant, -unt, territant. 108, 12 adhuc docibilibus leviterque -ptis inicit manum veritas. rem. fort. 16, 6 hanc facile ad mores tuos rediges, quam nondum -erunt publici *mores*. LVCAN. 4, 508 foederibus turpique volent -ere vita 9, 201 casta domus luxuque carens -ptaque numquam fortuna domini. 10, 404. PETRON. 111, 10 ancilla...odore vini -pta. BVC. Eins. 1, 17 et me sidereo -it Cynthius ore. PLIN. nat. 7, 186 adversis studiis copiā odorum -ptum criminantibus. STAT. silv. 5, 2, 68 quem non -upit pubes effrena novaeque libertas properata togae. MART. 12, 66, 3 arte sed emptorem vafra -is. IVV. 5, 14, 32 nos -unt vitiorum exempla domestica. TAC. Agr. 6 quorum neutro -ptus est *Agricola.* hist. 1, 15 miseriae tolerantur, felicitate -imur. 1, 46 egestate ac licentia -ptus. 1, 72 -pto ad omne facinus Nerone. 2, 12 Clemens . . . adversus modestiam disciplinae -ptus. 3, 9 nihil prorsus *scriptum erat* quod aut -ret hostem aut terreret. 3, 47 -pto in spem rapinarum egentissimo quoque. 3, 62 Capitonem -ptum, seu quia -ere nequiverat, interfecit. ann. 2, 62 -ptis primoribus ad societatem. 3, 27 -pti spe. 4, 10 -pta ad scelus Livia. 4, 70 -ptos quosdam libertorum. 14, 63 praefectum in spem sociandae classis -ptum. 15, 56 diu abnuere, post promissa impunitate -pti . . . nominavere. PLIN. epist. 7, 31, 3 nulla occasione -ptus ab insito abstinentiae amore deflexit. IVV. 6, 180 huius enim rari summique voluptas nulla boni, quotiens animo -pta superbo plus aloes quam mellis habet. FLOR. epit. 1, 47, 7 Syria prima nos victa -upit. GELL. 3, 1, 5 hominem avaritia -i. 3, 1, 9 avaritia mentem tenuit et -upit (*ibid.* effeminare). APVL. apol. 98 eum indulgentia -is. Plat. 2, 16 *pessimi* hominis amor omni tenore -ptus. ITALA iud. 2, 19 (Aug. loc. hept. 7, 7 p. 621, 17) et factum est, cum moreretur iudex, et revertebantur et iterum -bant super patres suos (διέφθειραν, VVLG. multo faciebant peiora quam fecerant patres eorum). Eph. 4, 22 (Tert. resurr. 45 p. 91 *et* VVLG.) deponere nos veterem hominem, qui -itur per concupiscentiam seductionis. PORPH. Hor. epist. 1, 18, 31 -endorum hominum callidus. CYPR. epist. 34, 1 non adulatione -pta sed sincera fide. ANTH. 794 sufficit exemplis totum -ere mundum. PANEG. 3, 3 non enim in otiosa aliqua deliciisque -pta parte terrarum nati institutique estis. HIL. ad Const. 1, 7 turbent omnia omnesque ex potestate et ambitione -ant. in psalm. 120, 15 ne *fidelem animam* diaboli tinea -at (*paulo post* consumere). FILASTR. 155, 2 -pti sensibus. RVFIN. Basil. hom. 7 non solum sensus tam a simplicitate, sed et corpus a virginitate -ptum est (LVCIF. non parc. 26 quos alio modo -ere non potueris a veritate. AVG. c. Iul. 2, 10, 37 ne . . . sic et mens eius -retur a castitate. in psalm. 90 serm. 2, 9 ne ab illis -retur ecclesia a virginitate fidei. epist. 850, 37 timeo, ne vestrae mentes -antur a castitate). VVLG. psalm. 13, 1 -pti sunt et abominabiles facti sunt in studiis suis. Sirach 46, 13 et iudices... quorum non est -ptum cor. I Tim. 6, 5 conflictationes hominum mente -ptorum. *passim.* AVG. civ. 1, 8 malus . . . felicitate -itur. 1, 24 meliorem, quem neque felicitas -erit. 1, 33 rebus prosperis vos facile -i atque everti posse cernebat. 2, 14 fucari -ique figmentis animos civium noluit. 11, 22 animam vero, quae voluntate mutari in deterius et peccato -i potuit. 12, 3 vitium . . . -it in eis naturae bonum. 19, 25 mens vitiosissimis daemonibus -entibus prostituta. *adde*: PROP. 2, 6, 29 illa puellarum ingenuos -upit ocellos.

b *de stupro, amore* (GLOSS. devirginat. vitiet): TER. Haut. 231 ne mulier me absente hic -pta sit. PROP. 2, 19, 9 illic te nulli poterunt -ere ludi. 2, 32, 33 ipsa Venus, quamvis -pta libidine Martis. 2, 32, 58 uxorem quondam magni Minois...-upit torvi candida forma bovis (LIV. 5, 33, 3 ira -ptae uxoris. SEN. contr. 1, 7, 4 -upit frater uxorem meam. 7, 5, 4 cuius uxorem -upi? contr. exc. 3, 8 hic meum filium, hic meam -upit uxorem. PHAEDR. app. 25, 2 uxorem domini. SEN. Thy. 239 -pta coniunx. PETRON. 106. MART. 3, 5, 5 nec potes uxorem cari -ere amici QVINT. decl. 291 p. 160, 21. 379 p. 424, 7 TAC. ann. 4, 7 ORIGO Const. 5, 22). PROP. 2, 34, 69 utque decem possint -ere mala puellas. Ov. am. 2, 4, 35 haec habilis brevitate suast; -or utraque. 3, 8, 30 Iuppiter... -ptae pretium virginis ipse fuit (VAL. MAX. 8, 1 abs. 8 carmen, quo puerum praetextatum et ingenuam virginem a se -ptam [-ptos PARIS] poetico ioco significaverat. FIRM. err. 12, 2 probat, imitatur et laudat quod deus suus inclusam regiam virginem auro largiter fluente -erit. EVTR. 1, 18 Verginii...filiam virginem -ere voluit. HIER. epist. 117, 3 si virgo es..., si -pta. BACHIAR. repar. laps. 20 virgo non est, quia -pta est. SVLP. SEV. chron. 1, 18, 7 si quis virginem nondum desponsatam -erit. PALLAD. hist. mon. I 56 virgo . . . a quodam cautore sollicitata atque -pta est). Ov. ars 1, 355 hanc (*ancillam*) tu pollicitis, hanc tu -e rogando. epist. 4, 165 flecte feros animos, *Hippolyte*: potuit -ere taurum mater. fast. 2, 765 verba placent et vox *Lucretiae* et quod -ere non est. SEN. contr. 1, 2, 20 potest aliquam -ere prolapsi in vitia saeculi prava consuetudo. 2, 5, 7 si talis esset, facile illam -isset tyrannus. 2, 7, 3 spem -endi *matronam* (9, 2, 13 puta, matronam -it). 2, 7, 7 heres esto . . . quia -i non potuit. *passim.* VAL. MAX. 4, 3 ext. 3 Phryne . . . iuxta *Xenocratem* accubuit pignore . . . posito, an temperantiam eius -ere posset. 6, 1, 2 pudicae interemptor quam -ptae pater esse maluit. PHAEDR. app. 13, 18 vidit egregiam et facie pulchram feminam. -ptus animus ilico succenditur. SEN. dial. 6, 24, 3 magna feminarum turba viros -entium. PETRON. 113 nec . . . sciebam, utrum magis puero irascerer, quod amicam mihi auferret, an amicae, quod puerum -ret. PLIN. nat. 10, 109 est enim ars illis (*sc. columbis*) inter se blandiri et -ere alias furtoque comitatiores reverti. MART. 12, 63, 10 -it sine talione caelebs. QVINT. decl. 379 p. 424, 10 quasi tantum pretiis mulieres -antur. TAC. Germ. 19 saepta pudicitia agunt *feminae*, nullis spectaculorum illecebris, nullis conviviorum irritationibus -ptae (*ibid.* nec -ere et -i saeculum vocatur. SVET. Iul. 50 illustres feminas -isse). ann. 13, 42 -ere cubicula principum feminarum. 14, 20 ut quod usquam -i et -ere queat, in urbe visatur. SVET. Otho 3 Nero Poppaeam Sabinam non -isse contentus adeo dilexit, ut . . . . Dom. 1 nec defuerunt qui affirmarent, -ptum Domitianum et a Nerva successore mox suo. 22 fratris filiam. APVL. met. 28 conubia lege sociata -is. 4, 30 omnium matrimonia -ens (EVTR. 9, 9 matrimonia aliena -ere. TREB. trig. tyr. 6, 3 matrimoniis militum et militarium -endis. COD. Iust. 9, 9, 23, 2 -pti matrimonii velut mercedem ad captandam impunitatem solutam esse. APVL. met. 11, 28 ipse cum puero cubans gratissima -ptarum nuptiarum vindicta perfruebatur). MIN. FEL. 22, 2 subreptam et -ptam Liberam. 23, 8 his atque huiusmodi figmentis...-untur ingenia pue-

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

rorum. FIRM. err. 2, 2 Isidem uxorem incestis fratris cupiditatibus esse -ptam. 12, 3 quis Amymonen, quis Alopen . . . -erit. math. 4, 6, 3 concubinas patrum latenti cupiditate -unt. VIR. ill. 21, 2 quam (*filiam Virginii*) cum -ere non posset. HIL. ad Const. 1, 2 (*in imag.*) melius mihi in hoc saeculo mori quam alicuius privati potentia dominante castam veritatis virginitatem -ere. PS. HIL. libell. 12 observandum ne in ceteris aetatibus -antur *pueri*. PROB. Verg. ecl. 6, 78. SCHOL. IUV. 2, 58 ut simul dormiret is, qui et illum -ret et illi misceretur. 2, 164 *Armenius quidam* a tribuno militum -batur. 4, 105 iste Rubrius Iuliam in pueritia -erat. VVLG. cant. 8, 5 ibi -pta est mater tua (ὠδίνησε). CLAVD. 17, 305 leaenae nobiliorem uterum viridis -upit adulter (*i. pardalis*). AVG. civ. 12, 6 vitiabat eam et -bat. PASS. Theclae Cc 26 p. 71, 17 noli vim facere peregrinae, noli -ere dei ancillam. PALLAD. hist. mon. I 31 p. 316^{D} quod presbyteri . . . filiam -isset (ἁμαρτήσαντος πρός).

c *de pecunia*: SCAVR. or. frg. Val. Max. 3, 7, 8 Varius Severus Lucronensis Aemilium Scaurum regia mercede -ptum imperium populi Romani prodidisse ait. RHET. Her. 2, 7, 11 testes -i posse vel pretio vel gratia vel metu vel simultate (CIC. Verr. 3, 158 Apronius ipsum Metellum non pretio, non convivio, non muliere, non sermone impuro . . . posset -ere. Caecin. 72 ne pretio quidem -i iudex in eiusmodi causa potest. Font. 25 quid pretio -ptum . . . videretur. rep. 5, 11 qui pretio iudicem -upit. LIV. 29, 22, 10 quos pretio -erat. VAL. MAX. 8, 1 damn. 1. TAC. ann. 14, 18 dilectum militarem pretio et ambitione -ptum. PORPH. Hor. sat. 2, 2, 9 -ptus iudex. *bis*). CIC. Verr. 3, 134 hunc investigare, adire, appellare, -ere. 4, 157 quibus rebus ac muneribus . . . Volteium -at (HOR. sat. 1, 9, 57 haud mihi dero, muneribus servos -am. FIRM. err. 6, 2 Iuno . . . custodes primum regalibus praemiis muneribusque -upit. CLAVD. 22, 330 -i munere. *cf.* 7, 187 dona sensus -entia). CIC. Cluent. 4 negem fuisse illam infamiam iudicii -pti (div. in Caec. 25 *al.* PALLAD. hist. mon. I 51 p. 334^{D}). 9. 23. 25. 30. 49. 62 num etiam illa iudicia pecunia -pta esse dicas (Verr. 4, 156 qui Volteium -i pecunia putet posse. off. 2, 53 quos pecunia -isses. Phil. 2, 56 pecunia iudicium esse -ptum. rep. 5, 11 qui ea [*suffragia*] pecunia -erit. NEP. Epam. 4, 1 Epaminondam pecunia -endum. LIV. 45, 5, 12 -pto pecunia *Theonda*. SEN. contr. 2, 6, 2. VAL. MAX. 3, 8 ext. 6 perinde ac pecunia -pti. 4, 3, 5. TAC. hist. 3, 54 pecunia -ptum. IVST. 5, 9, 3 aliquem -ere pecunia. 11, 8, 6. 14, 1, 13 VLP. dig. 4, 8, 3. 31. OROS. hist. 5, 15, 4 -ere pecunia. PALLAD. hist. mon. I 25 p. 310^{C} -ptus pecuniis iudex [διαφθαρείς]. SCHOL. Hor. carm. 3, 16, 1 ut monstraretur nihil non posse pecunia atque auro -i). CIC. Cluent. 63. 64. 73. 75. 87 sedecim dico iudices . . . -endos fuisse (HOR. sat. 2, 2, 9 male verum examinat omnis -ptus iudex. VAL. MAX. 6, 3 ext. 3. ASCON. Mil. p. 51 Lucium quendam de plebe ad -endum iudicem venisse. LVCAN. 10, 106 exigit infandam -pto iudice noctem). 125 qui . . . pecuniam iudici dederit ad sententias iudicum -endas. 127. *saepius*. Flacc. 81 is a Flacco -ptus est. 82. har. resp. 5 quid enim hunc persequar pecudem ac beluam pabulo inimicorum meorum et glande -ptum. Rab. Post. 6 senatum -ptum esse dicunt. Mil. 46 servum etiam . . . -erit. Deiot. 2 servum -ptum praemiis (SEN. epist. 88, 29 nullo -itur praemio. PANEG. 9, 15). 17 Phidippum medicum, servum regum ab isto adulescente esse -ptum. Phil. 13, 35. *passim*. div. 2, 118 ut *Pythiam* a Philippo -ptam diceret. fin. 2, 72 quamquam te non possum, ut ais, -ere. leg. 3, 39 ut omittam largitione -pta suffragia (Planc. 37. 39. BRVT. Cic. epist. 1, 4, 3 ad mala consilia -ptum largitionibus animum. PS. SALL. in Tull. 1, 1 qui ita largitionibus -ptus est. NEP. Milt. 6, 4. QVINT. inst. 5, 13, 17 exercitum largiendo -ere. FLOR. epit. 1, 17, 6 custos libertatis . . . nulla in pretium eius potuit largitione -i). SALL. Iug. 32, 3 fuere, qui auro -pti elephantos Iugurthae traderent (OV. fast. 2, 661 nulla tibi ambitio est, nullo -eris auro. LIV. 1, 11, 6 virginem auro -it Tatius. 1, 51, 2 servum Turni. PETRON. 119, 44 ipsaque maiestas auro -pta iacebat. MART. 5, 69, 5 impius infando miles -itur auro. IVST. 16, 2, 3). Iug. 97, 2 proxumos eius donis -upit (102, 15. TIB. 1, 9, 53 puerum donis -ere. CVRT. 6, 10, 22 ecquis e vobis -ptus est donis). NEP. Alc. 7, 2. Epam. 4, 3 sed egredere propere, ne alios -as. Hann. 2, 2 Lys. 3, 2. Milt. 7, 5 accusatus ergo est proditionis, quod . . . a rege -ptus . . . discessisset. CIRIS 365 quin etiam castos ausa est -ere vates *Scylla*. HOR. sat. 2, 2, 25 -ptus vanis rerum. OV. fast. 3, 857 hic quoque (*sc. sacerdos Delphicus*) -ptus, cum semine nuntiat Helles . . . funera . . . peti. LIV. 3, 37, 8 hac mercede iuventus nobilis -pta (PLIN. nat. 13, 23 hac mercede -ptae orbem terrarum devicere aquilae. PLIN. epist. 1, 7, 5 ut videar mihi hac sola mercede posse -i. AMM. 16, 10, 19 obstetrix -pta mercede. SVLP. SEV. chron. 1, 23, 6 sedentes munera accipiunt atque omne vitae decus mercede -ptum habent). LIV. 21, 48, 9 nec sane magno pretio, nummis aureis quadringentis Dasio Brundisino praefecto praesidi -pto, traditur Hannibali Clastidium. 25, 7, 13 -ptis aedituis custodibusque. 27, 32, 9 -pto arcis praesidiique praefecto. 40, 24, 1 -pti quidam, ut comites itineris essent. SEN. contr. 2, 1, 21 dixit se posse divitiis -i, quibus -i possent exercitus. 2, 6, 2 *pecunia* est quae senes -it? VELL. 2, 20, 4 -ptis primo centurionibus ac tribunis. VAL. MAX. 1, 1, 13 quod *M. Atilius* . . . -ptus Petronio Sabino librum describendum dedisset. 9, 6, 1 filiam virginem . . . Tatius ut armatos Sabinos in arcem secum reciperet, -upit. 9, 7 mil. Rom. 2 ambitiosi ducis illecebris -pti milites. PHAEDR. 4, 12, 8 simulque obiecto cuncta -it lucro. SEN. benef. 3, 19, 3 nulla tyranni pollicitatione -ptum (4, 1, 2 neminem spe ac pollicitatione -at. TAC. hist. 2, 8 adiunctis desertoribus quos inopia vagos ingentibus promissis -erat). 4, 21, 1 vis scire hoc ita esse nec illum utilitate -i. 7, 11, 2 di deaeque, quam pusillo animo illum aut honorare voluit aut -ere. 7, 20, 1. epist. 120, 6 Fabricium non posse -i. CVRT. 3, 6, 4 mille talentis a Dareo et spe nuptiarum sororis eius esse -ptum. LVCAN. 10, 57 se parva Cleopatra biremi -pto custode Phari laxare catenas intulit. QVINT. decl. 266 p. 88, 12 aliquando testis -itur. 353 p. 384, 10 dispensatorem suum dicat ab adversario -ptum. inst. 4, 2, 70 occasione et absentia custodum -ptus et pecunia . . . victus est. 5, 2, 3 testes. 5, 10, 68. 5, 13, 32. 6, 5, 9. 9, 2, 52. MART. 3, 75, 5 coepisti puras opibus -ere buccas. TAC. hist. 1, 2 -pti in dominos servi, in patronos liberti. 4, 39 Scribonianus . . . ne paratis quidem -i facilis. ann. 2, 68 -ptis custodibus effugere. 16, 18 -pto ad iudicium servo. PLIN. epist. 6, 22, 4 -pto enim scribae servo. IVV. 6, 541 tenui popano -ptus Osiris. SVET. Nero 23. FLOR. epit. 1, 36, 6 -ptae nefas legationis erupit. GRAN. LIC. p. 27, 9 quos -erat, accipit. APVL. met. 10, 33 agitatum iudicium -erit gratia. CAPITOL. Gord. 29, 5 -upit . . . principes. TREB. trig. tyr. 11, 2 aliquos -ptos fidei suae addixit. LAMPR. Alex. 23, 2 omnes praeda -i posse. SPART. Hadr. 4, 5 Traiani libertos. PORPH. Hor. carm. 3, 16, 11 *Amphiaraum* Erifyle uxor -pta monili aureo prodidit. AQVILA rhet. 24 p. 30 neque gratia et divitiis locupletum -ptus. HIL. c. Const. 11 mutati praefecti, electi duces, -pti populi, ... SVLP. SEV. chron. 2, 48, 5 -pto Macedone, magistro officiorum, rescriptum eliciunt. 2, 49, 1 haeretici -pto Volventio proconsule . . . vires suas confirmaverant. *in imag.*: TAC. dial. 20 *iudex* nitore et cultu descriptionum invitatus et -ptus. PLIN. epist. 1, 20, 25 num -upi te (*sc. ut mihi assentias*), qui tibi . . . brevis epistulae necessitatem imposui? PELAG. in Rom. 2 p. 653^{C} humanum . . . iudicium multis modis -itur. *cf. p. 1057, 56. 72.*

C *de rebus grammaticis* (*cf.* DIOM. gramm. I 384, 20 -pta dicimus quoniam dum proprio more declinantur ceterorum -unt analogiam): VARRO ling. 10, 58 si multitudinis rectus casus forte figura -pta erit. SALL. Iug. 18, 10 nomen eorum paulatim Libyes -upere, barbara lingua Mauros pro Medis appellantes. OV. fast. 5, 195 Chloris eram, quae Flora vocor: -pta latino nominis est nostri littera graeca sono. MELA 3, 96 Nuchul ab incolis dicitur et videri potest non alio nomine appellari, sed a barbaro ore -ptus. QVINT. inst. 1, 1, 13 hoc enim accidunt et oris plurima vitia in peregrinum sonum -pti et sermonis. 1, 5, 69 frequenter autem praepositiones quoque compositio ista -it. 3, 3, 3 haec cuncta -it ac propemodum perdit indecora vel voce vel gestu pronuntiatio. SERV. Aen. 1, 451 accentum suum retinet sermo -ptus (*velut* Mercúri). 2, 12 quae -pta sunt naturaliter, ut odi novi memini. CHAR. gramm. I 40, 5 -untur haec tria spes spei ἐλπίς (40, 6 -untur haec duo lues luis, strues structionis. 42, 17). 54, 10 dativus et ablativus per 'is' exeunt, ut ab docto doctorum doctis, nisi quod nonnumquam ratio ista auctoritate vel necessitate -itur. 57, 6. 78, 8. 116, 26 haec sola -unt regulam comparationis . . . magnus maior maximus. 187, 10 ex omnibus nominibus, quae 'us' terminantur, veniunt comparationes et superlationes praeterquam ex bene et male quae -pta sunt. 256, 19 -untur haec tria velut facio fac, dico dic. *passim*. COMINIAN. Char. gramm. I 265, 6 barbarismus est una pars orationis -pta. DIOM. gramm. I 386, 9 est et volo -ptum. 409, 13 praepositiones aut ipsae verba -unt (POMP. gramm. V 277, 31). EXC. Bob. gramm. I 538, 33 pelagus virus vulgus quae -pta sunt. PRISC. gramm. II 437, 9 quaeritur in compositis verbis, cur, cum saepe in praesenti -pta sit aliqua pars compositionis. 456, 8 optativus . . . -it regulam. CONSENT. gramm. V 400, 14 nisi ipsi poetae -erint dictionem. *saepius*. MACR. exc. gramm. V 636, 35 apud Graecos quaecumque cum praepositionibus componuntur numquam -untur. 637, 2 apud Latinos modo integra permanent, modo -untur. SCAVR. gramm. VII 24, 21 adde, quod maximus -ptum sit ex magnissimo. 25, 8 quodsi distinctionis causa ratio -itur. AGROEC. gramm. VII 123, 11 ad praepositio accusativi casus -itur. CASSIOD. gramm. VII 153, 13 (*ex Cornuto*) at in nostris *libris* -i non debet scriptura *quaedam*. *saepius*.

de sententia, in rhetorica (eloquentiam -ere *v. p. 1054, 15*): CIC. fin. 1, 21 ita quae *Epicurus* mutat *a Democrito*, ea -it. Mur. 27 cum permulta praeclare legibus essent constituta, ea iureconsultorum ingeniis pleraque -pta ac depravata sunt. Sest. 115 comitiorum et contionum significationes sunt non numquam vitiatae atque -ptae (*i. abusive usurpatae*). SEN. contr. 2, 6, 8 Cestius hoc aiebat dulcius quidem esse, sed -it et unam sententiam (9, 1, 13 do . . . operam, ut cum optimis sententiis certem, nec illas -ere conor, sed vincere. 9, 5, 17 sententias suas repetendo -it). 7, 4, 10 hoc quibusdam -ptum videbatur. QVINT. inst. 8 prooem. 17 Asiani aut quocunque alio genere -pti. 8, 3, 18 a sermone tenui sublime nitidumque discordat fitque -ptum, quia in plano tumet. 8, 3, 45. 57 -pta oratio. 8, 3, 58. 8, 5, 14 minuti -ptique sensiculi et extra rem petiti. 8, 5, 25 si singulas -ptorum persequar formas. 9, 4, 17. 10, 1, 125 -ptum et omnibus vitiis fractum dicendi genus. 10, 1, 129. GELL. 2, 23, 13 sic enim haec -upit (*sc. Caecilius exemplar Graecum*). ARNOB. nat. 5, 43 pro rebus subditis verborum invertitis -itisque naturas. CHALC. comm.

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

284. TERT. resurr. 63 p. 124, 25 ipsum sermonem dei ... vel stilo vel interpretatione -ens (ITIN. [Silv.] 13, 4). HIER. epist. 112, 19 septuaginta libros ... ab Origine emendatos sive -ptos per obelos et asteriscos (*opp.* puros). RVFIN. hist. 5, 28, 13 scripturas ... divinas absque ulla timoris dei reverentia -erunt (ῥεραδιουργήκασιν). PETR. CHRYS. serm. 113 p. 510^B. CASSIOD. inst. div. 15 p. 1127^C -i ... nequeunt, quae inspirante domino dicta noscuntur. *adde de metro*: OV. Pont. 4, 12, 15 his ego si vitiis ausim -ere nomen '*Tuditanus*'.

part. perf. pass. pro adi. **corruptus,** -a, -um. GRAMM. suppl. 297, 21 -us per duas r *scribitur, Lucilium tamen (1243) una r scripsisse* ore corupto *ait* CONSENT. gramm. V 400, 8. *cf. p. 1049, 23. leguntur compar. et superlat.* **1 *proprie*:** *de rebus laesis*: HOR. sat. 1, 5, 95 iter ... factum -ius imbri. CET. FAV. 10 p. 292 merito ergo latericiam habere non potuit, ne pondere cito -a fabrica laberetur. CELS. 1 pr. cum per vulnus alicuius viscera patefacta sunt, eum ... nescire, quid integrum, quid -um sit; ita ne succurrere quidem posse -is. PLIN. nat. 35, 91 *statuae Veneris* inferiorem partem -am qui reficeret, non potuit reperiri. 15, 62 demptis forfice -ioribus acinis (corruptoribus *M*). APVL. Plat. 1, 14 conversiones autem mutationesque odoratus causas dare easque de -is vel adustis vel mitescentibus aut madefactis sentiri. MIN. FEL. 34, 11 semina nonnisi -a revirescunt. PAVL. dig. 50, 16, 14 *pr.* si vestimentum scissum reddatur vel res -a reddita sit VLP. dig. 9, 3, 1, 6. MARCIAN. dig. 47, 12, 7 -um et lapsum monumentum reficere (*cf.* corrumpo *p. 1050, 64*). AVG. nat. bon. 5 fieri potest, ut quaedam natura etiam -a melior sit adhuc quam est incorrupta altera, melius est utique aurum -um quam argentum incorruptum et melior et quilibet spiritus etiam -us quam corpus quodlibet incorruptum. ORIBAS. syn. 1, 9 oportet ... sanguinem ... attendere ... si spissum est aut tenuis vel putridus aut si -us est.
SALL. or. Lep. 20 opibus *eius*, quae futiles et -ae sunt. PS. APVL. Ascl. 22 deus ... cum ... homines efficeret ex parte -iore mundi et ex divina pari lance componderans. VLP. dig. 9, 2, 29, 7 res tritas -asque reddere. TERT. resurr. 4 p. 30, 11 quod se receptura quandoque sit in integrum de -o, in solidum de casso, in plenum de inanito, in aliquid omnino de nihilo. 51 p. 106, 9 mortui resurgent incorrupti: qui hi, nisi qui ante -i, id est corpora, id est caro et sanguis? (adv. Marc. 5, 10 p. 609, 15 illi scilicet, qui fuerant -i dilapsis corporibus in interitum). adv. Marc. 2, 2 p. 334, 14 unicus sol est ... optimus et utilis et cum tibi acrior et infestior vel etiam sordidior atque -ior, rationi tamen suae par est. HIL. in Matth. 5, 15 ipsi in tenebris -i luminis constituti. PRISCILL. tract. 7 -ae carnis astutia, et polluti corporis officina.
de aqua: BELL. Alex. 6, 3 *aqua* propior bibi omnino non poterat, illa inferior -ior iam salsiorque reperiebatur. TAC. hist. 5, 6 lacus ... sapore -ior. PLIN. epist. 2, 17, 25 umor ... ne leviter quidem tanta maris vicinitate -us. *de caelo* (*cf. I p. 1050, 81*): HIL. ad Const. 1, 5 novella nunc et taeterrima lues, non -i aëris, sed execrandorum blasphemorum. VEG. mulom. 1, 19, 2 cum ipsa tabes ex -i aëris foetore nascatur. AVG. civ. 3, 31 aëre -o tantam ortam pestilentiam. *cf.* ITALA Ier. 51, 25 (Rufin. Orig. in num. 15, 1) ecce ego ad te, mons -e (διεφθαρμένον, VVLG. pestifer). *in imagine*: HIL. in Matth. 7, 4 omnibus undique artubus fluidis et ad consistendi officium ingrediendique -is. ad Const. 1, 2 qui non cessant adulterinae doctrinae -a semina aspergere. AVG. civ. 13, 14 humanum genus origine depravata, velut radice -a. BARNAB. 16, 7 antequam crederemus deo, erat habitatio nostra -a et infirma (φθαρτόν).

2 *translate*, *de moribus*: SALL. Catil. 3, 4 aetas ambitione -a tenebatur (LVCAN. 10, 111 vix -ior aetas). 5, 8 -i civitatis mores (CVRT. 5, 1, 36 nihil urbis eius -ius moribus. TAC. ann. 4, 17. 6, 16. 6, 27. 14, 15 AVG. civ. 1, 1. 3, 21. 3, 2 -issimis moribus). SALL. Catil. 14, 1 in tanta tamque -a civitate (AVG. civ. 3, 2). or. Phil. 7 homines omnium ordinum -issimi. PROP. 1, 11, 27 -as desere Baias. VAL. MAX. 5, 1 ext. 3 *Pyrrhus rex* secundarum rerum proventu non -us. SEN. dial. 4, 7, 3 corona pro mala causa patroni voce -a. 4, 21, 6 ideo unicis quo plus indulgetur, pupillisque quo plus licet, -ior animus est (epist. 114, 20 non sunt indicia luxuriae nec animi -i). 8, 3, 3 si respublica -ior est quam ut adiuvari possit (TAC. ann. 3, 27 -issima re publica). OCTAVIA 835 exultat ingens saeculi nostri bonis -a turba (TAC. hist. 2, 37 -issimo saeculo). PLIN. nat. 13, 21 quando etiam -issimo in genere (*sc. luxuriae*) magis tamen iuvat quaedam ipsius vitii severitas. QVINT. inst. 7, 1, 32 -o iudicio ... -um iudicium (TAC. ann. 2, 34). 10, 2, 14 sunt plurimi qui similitudinem pessimi cuiusque et -issimi (TAC. hist. 2, 62 -issimum quemque. 4, 59) concupierint. TAC. Agr. 43 tam caeca et -a mens *Domitiani* assiduis adulationibus erat (AVG. civ. 1, 18 femina mente -a violatoque proposito). hist. 2, 11 nec illi segne aut -um luxu iter (2, 71 quantoque magis propinquabat, tanto -ius iter immixtis histrionibus). 2, 21 segnem et desidem et circo ac theatris -um militem (*cf.* 1, 53 inter paganos -ior miles. 3, 33 calonum lixarumque amplior numerus et in libidinem ac saevitiam -ior. FRONTO p. 206, 2 N. milites ... molli militia -i. p. 206, 17 -issimi vero omnium Syriatici milites, seditiosi, contumaces, apud signa infrequentes ...). TAC. ann. 15, 37 ipse *Nero* ... nihil flagitii reliquerat, quo -ior ageret. GAIVS dig. 11, 3, 14, 1 de servo -o (*cf.* corrumpere *p. 1055, 16*). APVL. Plat. 2, 14 *amor* alter degeneris animi et -issimae voluptatis. TERT. nat. 1, 10 per omnia vitae ac disciplinae -am, immo deletam in vobis antiquitatem recognosco. LACT. inst. 6, 20, 31 adhaerentibus vitiis -iores ad cubicula revertuntur. IVST. 1, 31 vir muliere -ior. HIL. in Matth. 5, 8 -us circa futurorum curam infidelium sensus est. 12, 18 indissolubili -ae de se opinionis iudicio relinquamur. 33, 6 ex corporibus gentium vitia -ae aeternitatis accepit. PS. HIL. libell. 9 in quibus alii et -i et perditi iudicantur. AVG. civ. 6, 7 homines infeliciter ac turpiter enervatos atque -os (*syn.* abscisos et molles).
de stupro: FIRM. err. 12, 3 sed ex isto -arum mulierum grege una puella amatorem deum et vitavit et vicit (*sc. Daphne*). 12, 6 si stupri praemia corruptor inquirit, si viam optat sollicitationis addiscere, in sinu -ae mulieris aurum Iovis videat. *in rebus grammaticis et rhetoricis*: EVTYCH. gramm. V 465, 12 absque -is, quae regulis analogiae carent, ut sum es est, possum, prosum, edo et similia. MACR. exc. gramm. V 633, 19 οἶδα multipliciter -um docetur, nam praeter hoc nullum perfectum tempus ab oi dipthongo incipit. *cf.* BEDA gramm. VII 279, 17 memini ... et praesenti tempore et praeterito perfecto uno eodemque modo declinatur ... ideo -um sive defectivum vocatur. QVINT. inst. 1, 5, 68 quamquam ex integris an composita sint, quaeritur, aut ex integro et -o ut malevolus, aut ex -o et integro ut noctivagus aut ex duobus -is ut pedisequus (CHAR. gramm. I 153, 23 ex duobus -is ut opifex artifex, ex integro et -o ut ineptus, ex -o et integro ut omnipotens. DIOM. gramm. I 335, 12 ex duabus -is ut efficio. PRISC. gramm. II 226, 1. 437, 15. 469, 32. 505, 21. 508, 28 *saepius.* PROB. inst. gramm. IV 53, 26 componitur autem nominum figura ex integro vel integris et -o. DON. gramm. IV 355, 22). DIOM. gramm. I 360, 5 verbi -i alia declinatio (362, 1 aliud -um edo es est. 384, 29 haec sunt quasi -a verba). PRISC. gramm. II 455, 19 quippe -a secunda persona indicativi. 457, 14 -am invenies regulam coniugationis. CONSENT. gramm. V 400, 5 poetae faciunt metaplasmos, cum ipsi iam scripturam relinquunt -am. CASSIOD. gramm. VII 200, 3 (*ex Eutyche*) exceptis paucis -is, quae excludunt penitus spiritum ut postumus 'post humatum'. GELL. 17, 2, 17 'sermonari' rusticius videtur, sed rectius est, 'sermocinari' rectius, sed -ius est. CIC. Brut. 202 inflatum et -um orationis genus (SEN. epist. 114, 1 -i generis oratio. 114, 11 orationem -am. 114, 14. QVINT. inst. 12, 10, 73 -um dicendi genus. 12, 10, 76). CIC. Brut. 261 Caesar ... consuetudinem vitiosam et -am pura et incorrupta consuetudine emendat. SEN. contr. 7, 1, 25 sententia dicebatur ex graeco translata, sed graeca -ior est (9, 2, 27 omnia ... genera -arum quoque sententiarum. contr. exc. 9, 1 sententiam et tamquam translatam et tamquam -am. contr. 9, 4, 21. 10, 5, 23 Sparsi sententia ... habet aliquid -i. suas. 1, 13 multo -iorem sententiam Menestrati). contr. 10, 4, 23 quod non -um tantum sed contrarium dicebat esse Montanus. suas. 1, 12 -issimam rem omnium quae umquam dictae sunt. *ibid.* haec quomodo ex -is eo perveniant, ut et magna et tamen sana sint. QVINT. inst. 2, 5, 10 -as et vitiosas orationes. 6, 5, 2 ne quid in eloquendo -um, obscurum sit. 8 pr. 25 a -issimo quoque poetarum figuras seu translationes mutuamur.
de oratoribus: QVINT. inst. 2, 8, 9 an si quis ingenio -us ac tumidus, ut plerique sunt, inciderit, in hoc eum ire patiemur? (2, 3, 9 tumidos et -os et tinnulos et, quocumque alio cacozeliae genere peccantes. 8, 3, 7. 10, 2, 16 fiunt pro grandibus tumidi, pressis exiles, fortibus temerarii, laetis -i). *i. q. falsus*: EPIST. Paul. et Cor. I rec. B 2 fidem subvertunt -is verbis (rec. A 2 verbis adulteris).

subst. n. **corruptum,** -ī. *i. q. sanies*: CELS. 5, 28, 13 si divisum est *ulcus*, multo plus intus -i quam in furunculo apparet altiusque descendit.

adv. **corruptē**: SEN. contr. 2, 1, 26 multa facunde explicuit, -ius quam Fabianus sed dulcius. contr. exc. 3, 7 hunc Cestius, quasi -e dixisset, obiurgans .... contr. 9, 2, 21 multa bene dicta sunt, multa -e. 10, 4, 18 multa ab illis pulchre dicta sunt ... multa -e. 10, 4, 23. 10, 5, 21 Damas -issime *dixit.* 10, 5, 28 inter illos, qui de Prometheo -e aliquid dixerunt. suas. 1, 16 sed non minus multa magnifice dixit quam -e. CONSENT. gramm. V 400, 16 modi, in quibus poeta -e quidem legit ipse. GELL. 13, 31, 9 et sententias intercidebat et verba -e pronuntiabat. TERT. nat. 3, 1, 3 etiam cum -e a vobis Chrestiani pronuntiamur. VIB. SEQ. geogr. p. 148, 15 Fabaris Sabinorum; is Faber -e dicitur (HIER. epist. 20, 3 quod nos -e propter ignorantiam dicimus 'osanna'. 57, 10 Hebron, quae -e dicitur Arboch). LACT. inst. 2, 10, 5 de hac hominis fictione poetae quoque quamvis -e, tamen non aliter tradiderunt. SCAVR. gramm. VII 24, 22 secundum analogiam magnus superlativo magnissimus facit: inde -e maximus figuratum. CIC. fin. 1, 71 de quibus (*sc. voluptate, dolore*) neque depravate iudicant, neque -e (SEN. contr. 3 praef. 15 non illi peius dicunt, sed hi -ius iudicant). EXVP. 1 de Metelli rebus loquendo -ius. TAC. hist. 1, 22 *servi* -ius quam in privata domo habiti.

deriv.: corruptela, corruptibilis, corruptilis, corruptio, corruptivus, corruptor, corruptus. *comp.*: Corrupticola, incorruptus. [*Lambertz.*

corrumptor, corrumptus *v.* corrupt-.

×corruo, -uī, -uitūrus, -ere *a* con *et* ruere. GRAMM. suppl. 297, 22 corruit per duas r, *sed* conruit CARM. epigr. 1059 (*Ostiae*). NOT. Tir. 75, 75. corruiturus *legitur*: HIER. in Dan. 12, 11 p. 729 in Mich. 3, 9 p. 469. GLOSS. συμπίπτω. -it cadit. *legitur inde a* LIV. ANDR. *et* PLAVTO, *singulis locis*: PLAVT. CVRT. LVCAN.; *binis*: VARRO CATVLL. LVCR. VERG. PLIN. epist. SVET.; *ternis*: SEN. rhet. PLIN. nat.

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

SIL. STAT.; *quaternis*: PROP. QVINT.; *quinis*: OV. VAL. MAX. *saepius* CIC. LIV. SEN. phil. APVL.; *saepissime* VVLG. vet. test., *sed* nov. test. *semel* (Hebr. 11, 30 *idque ex* Ios. 6, 20 *expressum*).

I ***transitive*:** *i. q. raptim colligere, converrere*: PLAVT. Rud. 542 ibi me -ere posse aiebas ditias. VARRO ling. 5, 139 corbes ab eo *dictae*, quod eo spicas aliudve quid -bant. LVCR. 5, 368 ex infinito quae (*sc. corpora*) possint forte coorta -ere hanc rerum violento turbine summam. PS. RVFIN. in Os. 6, 8—9 in sacrilegio -endo (*ibid.* eo plus sacrilegii collegerunt). *i. q. facere ut corruas, concutere*: CATVLL. 68, 52 in quo me *Venus* -erit (torruerit *vulg.*) genere. APVL. met. 8, 8 velut gravi tonitru ... percussa *Charite* -it corpus et obnubilavit animam. *nota*: HIER. epist. 78 mans. 1 errorum idola -ant et omnis perversarum doctrinarum cultura -atur.

II ***intransitive*:** **A** *i. q.* **concidere:** **1** *proprie*: **a** *animantia*: LIV. ANDR. com. 2 -it quasi ictus scenā (LIV. 1, 26, 14 LVCAN. 7, 622). CIC. Cato 64 ii mihi videntur fabulam aetatis peregisse nec tamquam inexercitati histriones in extremo actu -isse. ad Q. fr. 2, 8, 2 paene ille timore, ego risu -i. VERG. Aen. 10, 487 -it in vulnus. PROP. 2, 8, 22. 2, 19, 14 haedus ubi agrestes -et ante focos. 4, 10, 15 haec hodie tibi victima -et Acron. 4, 10, 16 OV. met. 5, 126. LIV. 1, 25, 5 duo Romani ... expirantes -erunt. 8, 9, 12 ubi vero -it obrutus telis (VAL. MAX. 5, 6, 5). 21, 36, 7. 22, 3, 11 equus repente -it. 24, 26, 14 exanimes -erunt (APVL. met. 10, 28). 27, 14, 13. 30, 18, 11. 44, 15, 2 SEN. contr. 10, 4, 4. VAL. MAX. 3, 2, 23 pugnans super ingentem stragem. 3, 7 ext. 1 (*de re personata*) alterius enim *poetae* fecundi cursūs scripta intra primas memoriae metas -erunt. SEN. dial. 1, 6, 8 tanta illa moles -it (*de tauro*). CVRT. 8, 5, 24 cum is pronus -isset. PLIN. nat. 8, 32. 28, 63 -ens morbo comitiali (APVL. apol. 43. 44. 48). SIL. 10, 223. 13, 248. 17, 136 STAT. Theb. 3, 90. 5, 728. Ach. 1, 537 tremefactus -it. PLIN. epist. 3, 16, 12. DIFF. Suet. 319, 9 cruor cum funditur, dictus ab eo quod nos -ere cogat. APVL. met. 2, 17. 8, 14. 9, 38 super mensam cernulus -ens. apol. 27. 42 AMM. 19, 1, 5 VVLG. iud. 19, 26 Esth. 15, 10 *al.* RVFIN. hist. mon. 11 p. 430^D *crocodilus* -ens expiravit. CASSIOD. in psalm. 23, 9 teste Ioanne euangelista retrorsum protinus -erunt (VVLG. Ioh. 18, 6 abierunt retrorsum et ceciderunt in terram). ORIG. in I reg. 6 p. 1002^C retrorsum -ens expiravit. *nota i. q. cadere in pugna* (*cf. p. 1062, 11. 18*): AMM. 22, 8, 18 *Amazones* omnes -ēre. VVLG. Ios. 7, 5 -erunt ex eis triginta sex homines. 8, 24 (*syn.* interfectis). 22, 17 II reg. 1, 4 *al. adde*: CARM. epigr. 1059 (*Ostiae*) parvolus ... dum ludit, fati -uit invidiā (*sc. rota vehiculi laesus*). *accedit quo*: LVCR. 6, 835 quo (*sc. in lacum Avernum*) cum -it *avis*. HIER. epist. 36, 15 ad pedes eius (VVLG. IV reg. 4, 37). 46, 2 in faciem (VVLG. II reg. 9, 6 Dan. 8, 17). 96, 10 (*in imag.*) in quam profundum impietatis -at barathrum. VVLG. gen. 44, 14 omnesque ante eum pariter in terram -erunt (ἔπεσον. num. 20, 6 proni in terram. II par. 7, 3 Iob 1, 20 GREG. M. moral. 2, 29. 58). RVFIN. Adamant. 5, 28 derelictā viā ... in praecipitia ipsi ex animi praesumptione -unt. *accedit unde*: HIER. epist. 100, 12 de caelo animae -entes. 147, 10 episcopus ... de solio suo -ens ... pereat *tanquam Heli*. CASSIOD. in psalm. 88, 10 de caelo in hanc aëris crassitatem. ORIG. in Matth. 15, 27 fulgur -it de caelo. ENNOD. opusc. 3 p. 357, 17 ab ipso templi tholo artifices ... -erunt. **b** *res*: *aedificia, urbes sim.* (*saepe de terrae motu*): VARRO frg. Non. p. 77, 10 quod arci (*pro* arcus) ... fessi pondere, diffracti celeriter -issent. CIC. top. 15 si aedes eae -erunt (QVINT. inst. 5, 11, 32 AFRIC. dig. 39, 2, 44 pr. VLP. dig. 7, 4, 5, 2. 19, 1, 13 pr. 39, 2, 7, 2). CIC. div. 1, 26 conclave illud ... -it (2, 20). 1, 78 ut multa oppida -erint (1, 112 urbs tota. SEN. nat. 6, 26, 5 Paphos. epist. 91, 9 PLIN. nat. 2, 191. COMM. apol. 859 decima pars urbis. HIER. epist. 46, 5. 6. in Ezech. 3 p. 79/80 Roma [*in imag.*]. in Mich. 3, 9 p. 469 Ierusalem velut acervus lapidum -ura). CIC. Att. 14, 9, 1 tabernae mihi duae -erunt reliquaeque rimas agunt. OV. met. 2, 403. trist. 2, 121 (*in imag.*) -it haec igitur ... domus (ITALA Matth. 7, 27 [cod. k] -it *domus illa* et facta est ruina eius magna [ἔπεσεν, VVLG. cecidit]. VVLG. Iob 1, 19). SEN. epist. 103, 2 crepant aedificia, antequam -ant (IAVOL. dig. 19, 2, 57). QVINT. inst. 1, 4, 5 (*in imag.*) *eloquentia* nisi oratoris futuri fundamenta fideliter iecit, quidquid superstruxeris, -et. 11, 2, 13 triclinium supra convivas -it (*cf.* MART. CAP. 5, 538). AFRIC. dig. 19, 2, 33 solum. VLP. dig. 3, 5, 16 insula. 7, 1, 7, 2 si qua vetustate -issent. 19, 2, 15, 2 si ager terrae motu ita -erit, ut nusquam sit. 39, 2, 24 pr. opus. PANEG. 7, 22. 8, 4. VEG. mil. 4, 24 muro subito -ente (VVLG. Ios. 6, 5 *al.* Hebr. 11, 30). CATVLL. 66, 93 sidera -erint (cur iterent *codd.*) utinam! OV. met. 8, 776 labefactaque tandem ... arbor -uit (SVET. Dom. 15. SVLP. SEV. Mart. 13, 5 quam in partem succisa *pinus* -ret). 13, 601 rogus. SEN. nat. 6, 9, 2. SVET. Vit. 9 statuae equestres (LAMPR. Alex. 22, 3. HIER. epist. 78 mans. 1 *supra l. 12.* VVLG. Ezech. 26, 11 statuae tuae nobiles in terram -ent. SVLP. SEV. chron. 1, 31, 2). CLAVD. 20, 278 propugnacula. MIRAC. Steph. 1, 9 subito de manibus eius -ēre catenae. *nota*: CASSIOD. in psalm. 102, 15 sed quamvis pulcherrimum videatur esse faenum dum pubet, multum fugitivum cernitur esse dum -it (*i. arescit*).

2 *translate*: **a** *homines, i. q. mente vel fortuna perturbari* (*cf.* APVL. apol. 52 neque enim gravius est corpore quam corde collabi, pede potius quam mente -ere [GREG. M. moral. 2, 28 mente inter flagella -unt]. HIER. epist. 147, 6 te voluntate tantam et animo -isse. VVLG. I Macc. 6, 10 et concidi et -i corde prae sollicitudine): CIC. Catil. 2, 21 qui homines ⟨quam⟩ primum, si stare non possunt -ant. Rab. Post. 43 labentem excepit ... nec amicum ruentem -ere patitur. Att. 4, 17, 2 -erat alter *consul* et plane, inquam, iacebat. 10, 8, 7 -at iste necesse est aut per adversarios aut ipse per se. ad Q. fr. 1, 4, 1. VERG. catal. 3, 8 cum subito in medio rerum certamine praeceps -it *Alexander*. LIV. 30, 30, 23 quanto altius elatus erat *Regulus*, eo foedius -it. SEN. contr. 2, 1, 4. 8 SEN. dial. 6, 9, 2. PLIN. epist. 3, 9, 34 quod accusator eius praevaricationis crimine -isset. TERT. ieiun. 7 *allophyli* confusi sunt et -erunt in conspectu Israelis. SER. SAMM. 62 tali languore peresus -it *Sulla* (*i. mortuus est*). AVSON. 290, 14 in occasum vitiis communibus acti -erunt Poeni luxu. AMM. 26, 7, 7 a culminibus summis ad usque mortes et exilia -bant. AMBR. Iob 2, 1, 2 ex summis in ultima. HIER. epist. 22, 39. 40 angeli -erunt. 96, 20. 124, 1, 3 alios ob culpam ... de sanctimonia -entes in tantam neglegentiam -isse, ut. in Dan. 12, 11 p. 729 *antichristus* sanctos persecuturus est et postea -urus in monte inclito et sancto. tract. in Marc. p. 358, 6. VVLG. lev. 26, 7 *inimici* -ent coram vobis (πεσοῦνται φόνῳ. 26, 37 num. 14, 42. *cf.* II reg. 3, 34 sicut solent cadere coram filiis iniquitatis, sic -isti. 10, 15. II par. 25, 22 -itque Iuda coram Israel. *et saepe*). deut. 28, 7 dabit dominus inimicos tuos, qui consurgunt adversum te, -entes in conspectu tuo (συντετριμμένους). 28, 25 tradat te dominus -entem (ἐπὶ κοπήν) ante hostes tuos. psalm. 144, 14 allevat dominus omnes qui -unt (τοὺς καταπίπτοντας) et erigit omnes elisos. prov. 11, 14 ubi non est gubernator, populus -et. 24, 16. Is. 21, 3 (*syn.* conturbatus sum). thren. 5, 13 pueri in ligno -erunt (ἠσθένησαν). Ezech. 4, 17 Dan. 11, 14 *al.* PELAG. in Rom. 9 p. 691^D ad populum liberandum, qui -isset. AVG. civ. 13, 23. PETR. CHRYS. serm. 41 p. 314^C stetisse inter saevientes gladios et inter enervata lenocinia -isse. FAVST. REI. grat. 1, 16 p. 51, 3. APRING. in apoc. 2, 5 dum enim meminisse nos vult casus, quibus male -imus, admonet ne denuo -amus *al.* CASSIOD. var. 1, 16, 1 surgant, qui fortunae suae acerbitate -erant. *accedit quo*: AVG. civ. 1, 27 in peccatum. 20, 28 in illa murmura -erunt, ut dicere auderent. CASSIAN. conl. 21, 14, 1 in malum. *nota*: GREG. M. moral. 5, 16 se in eis (*vitiis*) -isse altius erubescunt. *unde, i. q. deficere*: HIER. in Is. 1, 7 p. 16 *peccatores* de sanctitate pristina -erunt. CASSIAN. conl. 5, 6, 6 complures alios ... de caelestibus meminerat -isse (POMER. 3, 2, 1). GREG. M. in Ezech. 1, 5, 12 ab activa vita ... ad iniquitates non -unt. **b** *res, i. q. ad irritum cadere, evanescere, deleri*: CIC. de orat. 3, 7 quae (*spes, fortuna, contentiones*) medio in spatio saepe franguntur et -unt aut ante in ipso cursu obruuntur, quam portum conspicere potuerunt. ac. 2, 98 Antiochea ista -ent universa. off. 1, 84 Lacedaemoniorum opes. VAL. MAX. 3, 2, 17 ut cum omnibus legibus Romanum imperium -at (PANEG. 6, 10. *cf.* LACT. inst. 1, 3, 19 in hoc rerum naturae imperio ... universa solventur et -ent). VAL. MAX. 8, 9, 1 spes tanti imperii in ipso paene ortu suo -isset. SEN. epist. 74, 19 quidquid virtute partum erat, intemperantiā -it. CALP. decl. 2 ubi semel pudor -it. TERT. patient. 10 nihil impetu actum non aut offendit aut -it aut praeceps abiit. LACT. inst. 1, 18, 4 cum *vires* uno morbo saepe frangantur vel senectute ipsa minuantur et -ant. HIER. epist. 92, 2 in quod mens vesana -ret. VVLG. Is. 59, 14 -it in platea veritas (κατηναλώθη). AVG. civ. 3, 25 *concordia*. *nota*: QVINT. decl. 301 p. 203, 25 non eundem (*i. aeque celerem*) gradum ultima aetas facit, nec decedit suprema vita, sed -it (*i. celerrime aufugit*).

B *i. q. in unum locum ruere,* ***confluere,*** *congregari*: SEN. nat. 2, 18 aëris diducentis se -entisque iactatio. AVG. gen. ad litt. 1, 12 p. 19, 19 quibus (*sc. partibus concavis*) confluentes et -entes aquae reciperentur. CASSIOD. var. 1, 8, 1 in vituperationem nostram -unt (*i. concurrunt*). *nota*: ITALA Dan. 10, 7 (Weing.) timor magnus -it supra eos (ἐνέπεσεν, VVLG. irruit). *cf.* GREG. M. moral. 2, 51 a praepositorum cordibus flamma invidiae -uit (*i. cecidit, venit*) et quidquid boni in plebibus oriebatur incendit. CLAVD. 18, 111 sulcisque genarum -erat (*i. se contraxerat*) passā facies rugosior uvā. *L.*

×corruptēla, -ae *f.* [*a* corrumpo. *Th.*]. corruptila *v. p. 1063, 2. 66.* GLOSS. φθορά. corruptio. -arum διαφθορῶν. DIFF. gramm. VII 527 -a ipsa res est, corruptio corrumpentis administratio. *legitur inde a* PLAVTO.

1 *proprie, i. q. actus corrumpendi*: TERT. resurr. 58 p. 119, 5 vestimenta et calciamenta filiorum Israhelis quadraginta illis annis indetrita et inobsoleta manserunt, quod et in ipsis corporibus unguium et capillorum facilia crementa et habilitatis et dignitatis iustitia defixit, ne etiam enormitas -a deputaretur. anim. 6 solet et sententias suas non intellegendo valetudinis -am suspicari. 45 ex -a bonae valetudinis. SOL. 8, 6 omnibus tempestatibus a -is aurarum vindicatur, quidquid ibi semel est deo consecratum. CHALC. transl. p. 33^C -a partium inter se senescentium (φθίσις, CIC. Tim. 18 consumptio). CET. FAV. 15 p. 295 de vaporatis enim regionibus -ae nascuntur. RVFIN. apol. adv. Hier. 1, 7 -a membrorum. CHROMAT. in Matth. 4, 2 sal -am non admittit. THEOD. PRISC. log. 26 stomachi gravedo cum -a ciborum. 84 vomitus ex -a. PLIN. VAL. 2, 28 trociscus ad eos qui sanguinem faciunt cum conatione vel rosura vel -a. PS. SORAN. quaest. med. 363, 1 penuria aut -a. EVSTATH. Bas. hex. 5, 5 p. 914^C non ignavia culpanda cultorum, non aërum intemperantia, non ullius causae

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

querela -am frugibus apportantis. ANTHIM. praef. p. 7, 16 ventris corruptilla (*sic codd.*) ex ipsa indigerie fit. p. 7, 25. 25 p. 13, 22. 66 p. 18, 29. *in imag.* OPTAT. 1, 12 p. 14, 12 -a malae digestionis in perniciem miserorum disputationibus impiis venena mortifera *haeretici* vomuerunt.

2 *translate*: **a** *i. q. interitus*: ITALA I Cor. 15, 42 (Cypr. testim 3, 58 *cf.* TERT. adv. Marc. 5, 10 p. 607, 8) seminatur corpus in corruptione, surgit sine -a (ἐν ἀφθαρσίᾳ, VVLG. surget in incorruptione). 15, 50 (Tert. resurr. 51 p. 105, 19) ita nec -a (VVLG. corruptio) incorruptelam hereditati habebit. TERT. resurr. 31 p. 70, 1 herba de dissolutione et -a seminis reformatur. 40 p. 83, 22 -am carnis. 51 p. 105, 20 non ut carnem et sanguinem existimes -am, quando ipsa sint potius obnoxia -ae per mortem scilicet, siquidem mors est, quae carnem et sanguinem non modo corrumpit, verum etiam consumit. *ibid.* -ae, id est morti. 51 p. 106, 3 (*ad I Cor. 15, 55*) 'aculeus autem mortis delinquentia' haec erit -a. p. 106, 23 aliud autem erit corruptivum, aliud -a et aliud mortale et aliud mortalitas. 53 p. 110, 2 proponant -am eius et dedecorationem et infirmitatem, ut ipsius sit etiam consurgere in incorruptelam et in gloriam et in virtutem. *saepius.* CARM. adv. Marc. 2, 219 -a potens liquefactum solvere corpus. IREN. 1, 5, 4 omnibus iis inesse mortem et -am (φθοράν). SERM. Arrian. frg. I 13 in carne -am sustinuit incorruptibilis deus. AMBR. paenit. 2, 7, 56 etiamsi -ae corporeae fetor gravis sit. RVFIN. hist. 2, 17, 19 posteritas ... -ae mortalitatis obnoxia. PRVD. apoth. 816 -a putris nascentem turbida carnis concipit *animam.* EVSTATH. Bas. hex. 1, 3 p. 871^B singula membra solutioni -aeque subiecta sunt. **b** *de moribus*: PLAVT. Asin. 867 is apud scortum -ae est liberis. Poen. 830 quae illic hominum -ae fiunt. CIC. Cael. 29 de -is, de adulteriis ... immensa oratio est (div. 1, 121 si puella nata biceps esset, seditionem in populo fore, -am et adulterium domi. Tusc. 4, 75 stupra dico et -as et adulteria. SVET. Claud. 16 alium -is adulteriisque famosum. APVL. met. 6, 23 sat est, cotidianis eum fabulis ob adulteria cunctasque -as infamatum. IREN. 1, 29, 1 nuptiarum ... -as et fornicationes ... dicens. LACT. inst. 6, 19, 10 hinc stupra, hinc adulteria, hinc -ae omnes extiterunt. HIL. in Matth. 19, 5 non moechari; hic -am fidei et legi adulterium intulerat *populus Iudaicus.* HIER. in Dan. 11, 37 p. 719 in tantum dedecus per stupra et -as venisse regiae dignitatis). CIC. Catil. 1, 13 quem -arum illecebris irretisses (PRISCILL. tract. 7, 114 imago et similitudo dei, quod estis vos, -ae illecebras et blandimenta non quaerit). CIC. Deiot. 30 ista -a servi si non modo impunita fuerit, sed etiam a tanta auctoritate approbata (SALV. gub 7, 19 quantam servorum -am, ubi dominorum tanta corruptio). leg. 1, 33 tantam ... esse -am malae consuetudinis, ut ab ea tamquam igniculi extinguantur a natura dati. 2, 38 aut hac dulcedine -arum depravati *mores.* rep. 2, 7 est ... maritimis urbibus etiam quaedam -a ac demutatio morum. LIV. 39, 8, 6 -ae primum omnis generis fieri coeptae (39, 10, 5 -arum omnis generis eam officinam esse. VAL. MAX. 9, 1, 7 qui istud -ae genus excogitavit). LIV. 39, 9, 3 via una -ae Bacchanalia erant. SEN. epist. 104, 28 religionum violatio et iuventutis -a. PS. APVL. Ascl. 26 vitiis resistens et -ae. TERT. ieiun. 6 praeposuit -ae divitiarum edacitatis enormitatem. spect. 2 multum interest inter -am et integritatem, quia multum est inter institutorem et interpolatorem. LACT. inst. 5, 22, 13 maxime gratias agimus indulgentissimo patri, quod -am nostram non patitur longius procedere, sed plagis ac verberibus emendat. ira 18, 11 libidine utuntur ad -as et ad voluptatem. HIL. in Matth. 12, 19 omnem autem ita sentiendi -am, ex naturae vitio proficisci docuit. PRISCILL. tract. 7, 114 haec est enim modulatio cupiditatis, irae ictus, pollicitatio insanabilis, arma serpentis, calliditas inimici, adulatio extrarii, subiugatio nostri, -a sui. 10, 140 -ae causa ... concupiscentiae carnalis natura. HEGES. 1, 37, 6 fugiens -ae turpis contagia. 1, 41, 3 cum vilissimae -ae pignore illi consortium. VVLG. IV Esdr. 6, 28 florebit ... fides et vincetur -a. RVFIN. Orig. in num. 18, 3 a daemonibus -as quasdam sapientiae dei admiscentibus. COD. Theod. 13, 5, 38 (*a. 414*) dissimulationi et -a urbani ... officii ... prospexit. AVG. epist. 167, 7 Catilina ... -is ... turpissimis foedabatur. serm. ed. Mai 1, 2 novum corruptile (*i. corruptilae*) genus, nova proditio. in psalm. 50, 24 in tanta morum diversitate et tam detestabili -a. BACHIAR. repar. laps. 21 quam habuisti in -ae vitio collegam. PASS. Theclae A 17 p. 42, 4 deus ... ad salutem hominum misit me, ut a -a et ab immunditiis homines repellerem. *saepius.* *nota i. q. malus usus*: PAPYR. Lips. 44 II 10 immunitatem iure competere, qui per omne tempus aetatis suae certaminibus adfuisse non nova -a et suscript[i]o interveniente. *metonymice*: *is qui mores corrumpit*: TER. Ad. 793 ecce adest communis -a nostrum liberum. *locus corruptionis*: PLAVT. Truc. 671 nisi si clanculum collapsus est hic in -am suam. FRONTIN. aq. 76 tabernas, cenacula etiam, -as denique omnes perpetuis salientibus instructas.
c *de stupro*: GLOSS. stuprum -a. turturilla ita dictus locus in quo -ae fiebant, quod ibi turturi opera daretur, id est peni. RVT. LVP. 1, 18 omnes corporis partes ad nequitiam sunt appositissimae ... virilis naturae membra ... ad omne genus -ae. APVL. flor. 16 p. 63 rarae apud illum (*Philemonem*) -ae et, uti errores, concessi amores. AMM. 31, 8, 6 liberorum corporum -is. RVFIN. hist. 4, 22, 6 (*in imag.*) per -am doctrinae castrum ecclesiae cubile macularunt (φθοριμαίοις λόγοις). PRVD. c. Symm. 1, 161 furtivus amor iuvenum et deprensa iugalis -a tori. AVG. civ. 7, 26 *Iuppiter* inter femineas -as uno Ganymede caelum infamavit. *cf. p. 1063, 28 sqq.* **d** *de pecunia*: CIC. part. 124 omnem iudicii -am ab reo ..., accusatoris -am ab reo (leg. 2, 43 vidimus ... iudicia perrupta ab isdem -a. parad. 46 nocentes et pecuniosos reos eodem te actore -am iudicii molientes. HIL. op. hist. frg. 1, 3 si modo iudicii -am excusatione alieni arbitrii defenderem). CIC. off. 2, 53 melius etiam, quod largitionem -am dixit esse. VLP. dig. 49, 14, 29 delatoris. HIL. in Matth. 21, 4 neque emi aliquid per -am sacerdotis aut vendi libertas doni debebat admittere. ad Const. 1, 3 ut inclusam perniciosam -am inquisitorum verborum velamine contegant. COD. Iust. 7, 49, 1 qui ... in pecuniae -a spem negotii reposuerit. **e** *de metro*: SERV. gramm. IV 425, 37 nothi *dicuntur pedes metri,* qui per -am solutionis accedunt, ut est dactylus in versu heroico vel trochaeus.

comp. incorruptela.

***corruptibilis,** -e [*a* corrumpere. *Th.*]. GLOSS. εὐκατάφθορος. *legitur apud* ECCL.

1 *quod corrumpi potest*: **a** *proprie*: ITALA sap. 9, 15 (Veron., Ambr. virginit. 15, 95. Aug. civ. 12, 16) -e (φθαρτόν, VVLG. quod corrumpitur) enim corpus aggravat animam (IREN. 1, 21, 4 -e est corpus. 1, 24, 4. HIL. in Matth. 5, 12 haec recte perfecteque viventium merces est, ut in novam caelestemque substantiam ex hac -is corporis materie transferantur. PRISCILL. tract. 5 p. 67, 17. HIER. epist. 96, 15 -e et mortale corpus. in Ezech. 3, 10 p. 102^C quamdiu fragili et -i et mortali circumdamur corpore. AVG. civ. 10, 30. 13, 16 -e corpus onerosum. 13, 17 corpora -ia, molesta, gravia, moribunda. 13, 18 -bus atque mortalibus. 14, 3 *saepius.* 20, 18 virorum trium -ia corpora atque mortalia. 22, 26. 27 serm. 277, 4. 6. 8 *saepius.* c. Iul. op. imperf. 4, 56 -e corpus est et asini et hominis. LEO M. serm. 90, 1. AVELL. p. 431, 28 cur -e corpus semina tum perhibetur incorruptibile rediturum. PROSP. in psalm. 118, 25. 145, 2. CLAVD. MAM. anim. 1, 21 p. 74, 19 est ergo in pecude -e corpus et mortalis anima. MAX. TAVR. hom. 69 p. 397^B. FVLG. RVSP. epist. 18, 1, 1 -e ante passionem *corpus Christi.* GREG. M. moral. 3, 15. ACT. Archel. 21 p. 33, 9 -e ac vetustum atque deterrimum). IREN. 1, 21, 4 non oportere inenarrabilis et invisibilis virtutis mysterium per visibiles et -es perfici creaturas (CASSIOD. compl. in Rom. 1, 18). 4, 31, 3 uxor remansit in Sodomis, iam non caro -is, sed statua salis semper manens (HIER. adv. Pelag. 2, 28 in mortali carne et -i constitutus. AVG. civ. 14, 3 nec caro -is animam peccatricem, sed anima peccatrix fecit esse -em carnem. 14, 24 lib. arb. 3, 9, 27 serm. 277, 4. 159, 1 sumus onerati sarcina -is carnis. *saepius.* CASSIAN. inst. 5, 21, 5 LEO M. serm. 71, 5. OP. imperf. in Matth. 24 p. 759 -is ... dilectio carnis. FVLG. RVSP. rem. pecc. 2, 12 caro, quam -em atque mortalem habuerit. GREG. M. dial. 4, 34. 37). PS. ORIG. tract. 1 p. 10, 12 qui de limo consistit, terrenus, -is, gravis, caducus, rursus in terram ... est reversurus. VVLG. sap. 19, 20 flammae e contrario -ium animalium (εὐφθάρτων. *cf.* AVG. civ. 21, 2 animalia profecto -ia). Sirach 14, 20 omne opus -e in fine deficiet (σηπόμενον). II Macc. 6, 25 et propter modicum -is vitae tempus decipiantur (διὰ τὸ μικρὸν καὶ ἀκαριαῖον ζῆν). 7, 16. Rom. 1, 23 mutaverunt gloriam incorruptibilis dei in similitudinem imaginis -is hominis (φθαρτός). I Cor. 9, 25 ut -em coronam accipiant. 15, 53 oportet enim -e hoc induere incorruptionem et mortale hoc induere immortalitatem. I Petr. 1, 18 quod non -bus auro vel argento redempti estis (*cf.* PRISCILL. tract. 1 p. 16, 1 HIER. in Zach. 2, 10 p. 876^C). 1, 23. RVFIN. Basil. hom. 3, 3 dispensationes indigentium, in quibus cibi -is pretio incorruptibilem regni caelorum gloriam ... merearis (AVG. gen. ad litt. 6, 26, 37 ubi cibo -i non egeret). 3, 6 ut homo animam suam carnalibus et -bus escis aestimet esse pascendum. hist. mon. 1 p. 404^C terrenos habent artus et erga materias -es arguuntur. Clement. 2, 14 non nobis indigneris hominibus -bus incorruptibilis deus. AVG. civ. 10, 15 substantia dei, quae semper -bus oculis invisibilis permanet. 22, 11 ille ... ignis est tranquillus, purus, innoxius, sempiternus; iste autem turbidus, fumeus, -is atque corruptor. ARNOB. nat. 2, 36 deos dicit et mundum -es esse natura neque esse omnino dissolutionis expertes. 2, 63 potestis ... scire ... -es *sint homines* an contra. LACT. inst. 2, 8, 68 -e incorrupto propinquare non potest (*cf.* PELAG. in Rom. 1 p. 651^A nullam similitudinem habere ... -e sempiterni. Adamant. 3, 11 est ... aliud incorruptibile, aliud -e). HIL. in Matth. 7, 4 iacebat enim puer dissolutus in domo humili, -i. PRISCILL. tract. 7 p. 85, 12 quos non -is habitaculi voluptarium tempus eduxit. AMBR. hex. 1, 3, 9 qui ... -ia mundi sequitur (HIER. in Zach. 2, 10 p. 876^C). 1, 3, 29 ex -bus elementis (AVG. civ. 20, 16 elementorum -ium qualitates, quae corporibus nostris -bus congruebant. *cf.* LACT. inst. 2, 3, 14 in rebus -bus atque terrenis. 7, 12, 3 corpus fictum ex ponderoso et -i elemento. MAR. VICTORIN. in Eph. 1, 4 p. 1241^A quidquid materiale est, et temporale est et caducum et -e. AVG. civ. 10, 5 re -i atque terrena. 13, 17). AMBR. Abr. 1, 2, 4 deseramus -ia (2, 1, 3 haec ... -ia, quod autem vere bonum hoc incorruptibile. *saepe.* PS. BOETH. fid. cath. p. 185, 254 omnia -ia transitura. PASS. Theclae C 17 p. 43, 25 ut a -bus et voluptatibus abstineant). PS. AMBR. serm. 47, 3 -em terram. 51, 7 ille -is uteri sinibus effusus est. VVLG. IV Esdr. 7, 15 *syn.* mortalis. AVG. lib. arb. 3, 9, 28 orbis terrenus rebus -bus deputatus (serm.

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

142, 5 ista pompa rerum labentium -iumque. gen. ad litt. 69, 19 in ista rerum parte -iore atque pigriore). conf. 7, 1, 1. 7, 2, 3 -es fores. 7, 4, 6. 7, 12, 18 substantia -is esset, quae nisi bona esset, -is non esset. *saepius.* epist. 206, 4 *et persaepe.* ZACCH. 1, 15 sub hoc -i aëre victuris. 3, 9. VICTRIC. 17 quod divinis -ia collidimus. CASSIAN. inst. praef. 2 nec temporale et -e, sed aeternum atque inexpugnabile aedificare disponens (LEO M. serm. 15, 1 quamdiu infirmitati carnis -ia et temporalia blandiuntur). LEO M. serm. 74, 5 *diabolus* animas ... -ium bonorum delectationibus obligare ... gaudet. AVELL. p. 432, 12 ut sit de -i incorruptibile, de mortali immortale, de animali spiritale. FRG. liturg. 2 p. 263 ut ... per depositionem -em incorruptionis limen aperires ... deus. CAEL. AVR. acut. 3, 8, 95 omne genus (*sc. alimentorum*) -e atque inflabile complexus est. 2, 9, 55 viscello innutribili atque -i. PAVL. NOL. epist. 13, 26 hoc -e nostrum incorruptio superna perfuderit. 33, 3. OP. imperf. in Matth. 1 p. 617 relinquit post se ... universum mundum hunc -em. ALC. AVIT. hom. 1, 2 p. 104, 6 ut animal -e, id est agnum, cum veneratione comedant *Iudaei.* BOETH. herm. sec. 5, 12 p. 411, 13 -bus et permutabilibus. 6, 13 p. 455, 3 -ium et corporalium. elench. soph. 2, 2 utrum -is vel immortalis sit anima animalium.

b *translate*: TERT. test. anim. 4, 2 si deus ... irascitur, -is et passionalis est (*cf.* ARNOB. nat. 2, 26 quod ... est promptum atque expositum passioni, -e esse ipsa passibilitate interveniente denuntiatur. AVELL. p. 360, 3 principes nostrae substantiae semet ipsos passibiles et -es reddiderunt). AVG. c. Secundin. 20 fatebimini -em et violabilem deum. *ibid. saepius.* VINCENT. LER. 13, 19 p. 20 *Christus* unus ... non -i nescio qua divinitatis et humanitatis confusione. CANON. Migne 56, 533^A separabilem ac -em unici filii naturam dicere temptaverunt (PS. PROSP. vocat. gent. 1, 4 relapsi ... ab incommutabili atque aeterno bono ad mutabilem -emque naturam. EVSTATH. Bas. hex. 3, 5 p. 895^B intuentes ad -em hanc fluxamque naturam). PASS. Petr. 15 vox ... quae non a natura -i percipitur. CASSIOD. var. 2, 40, 5 ad saltationes -e saeculum flectens. LVCIF. non parc. 21 p. 255, 31 cum -i gloria tua. moriend. 1 p. 284, 18 te cum temporali, caduco, fragili, -i regno tuo transiturum. AVG. vera relig. 41, 77. *de rebus grammaticis*: VIRG. gramm. epit. 13 p. 78 sicut in verbis invenimus vel adiectionem superfluam vel diminutionem -em.

2 *sensu activo, quod corrumpere potest*: PS. SORAN. quaest. med. prooem. p. 245, 18 ut ... se abstineat ... a venereo et -i actu medicus. VEREC. in cant. 8, 7 libera ... -i tactu ... perseverat *anima.* CASSIOD. hist. 1, 14 -em doctrinam. ALC. AVIT. hom. 1, 4 p. 104, 28 non autem iuxta terrenum morem hereditas ista dividitur nec -i distributione in plures dispersa tenuatur.

adv. **corruptibiliter**: *i. q. perniciose, ad perniciem*: POMER. 3, 6, 2 quando *pulchrorum corporum formae animum* -r movent, non corrumpunt sanum, sed ostendunt propria voluntate corruptum. 3, 6, 4 odor male suavis -r fragrat. POMER. 3, 29, 2 ex ipsa condicione mortalitatis accidere *infirmitates* -r natis intellegant.

syn.: carnalis, corporalis, mortalis, mutabilis, temporalis, terrenus, violabilis. *opp.*: aeternus, divinus, immortalis.

deriv.: corruptibilitas. *comp.*: incorruptibilis.

corruptibilitās, -ātis *f.* [*a* corruptibilis. *Th.*]. *i. q. condicio rerum, quae corrumpi possunt*: TERT. adv. Marc. 2, 16 p. 357, 4 -s substantiae humanae (*opp.* incorruptibilitas substantiae divinae). NOVAT. trin. 5 p. 895^B quae in hominibus vitiosa sunt et corrumpentia, dum ex corporis ipsius et materiae -e nascuntur, in deo -is vim exercere non possunt (AVG. c. Iul. op. imperf. 1, 54 tanta -s corporis. 1, 70 corpus ... cuius -e anima gravaretur). AMBR. fid. 2, 13, 115 fac me incorruptibilem ... quomodo te incorruptibilem facere possum, quem tu creaturam dicendo capacem -is esse voluisti? HIER. vir. ill. 34 ut solus -i non subiaceat. RVFIN. Orig. princ. 2, 3, 7 omni -e decussa atque purgata. Orig. in cant. 2 p. 114^C. PS. RVFIN. in psalm. 65, 13 omni -e consumpta. AVG. civ. 13, 20 omni -e et tarditate detracta. 13, 24 natura quidem manente carnis, sed nulla omnino carnali -e vel tarditate remanente (in psalm. 48. 68. serm. 1, 5 per -em carnis. 2, 18 mortalitas, -s carnis compedes sunt, quibus ligati sumus. OP. imperf. in Matth. 54 p. 946 tunc hominum peccatorum -s carnis mortua erit). AVG. epist. 147, 22, 51 p. 620, 10 si dixerimus corpus non solum mortalitatem et -em, verum etiam ... spiritum fieri. 205, 2, 5 p. 944, 2. c. Faust. 21, 14 et ipsa -s ... non vobis in deo vestro videtur malum? c. Secundin. 19 p. 933, 17. 23 sed quaero, unde -s, etiam antequam corruptor accederet. VICTRIC. 19 sol et sidera, tellus et residua nomina vanitatum recipiunt -em. PS. SORAN. quaest. med. 227 quid est teredon? -s et asperitas ossium *eqs.* CLAVD. MAM. anim. 1, 3 p. 32, 12 vulnerari ergo potuit, etsi sentire non potuit, unumque fuit insensibilitatis, aliud -is. FVLG. RVSP. epist. 18, 3, 6 infirmitatem non aliud dicit quam -em. 18, 4, 9 ut -s esse negetur.

corrupticola *v. nom. propr.* **corruptil(l)a** *v. p. 1062, 65.*

corruptilis, -e [*a* corrumpere. *Th.*]. *i. q. corruptibilis*: [AVG. serm. ed. Mai 1, 2 *v. p. 1063, 66*]. PS. PRIMAS. in I Cor. 15 p. 551^B sicut de grano resurgit fecundior cum granis arista, et corpus -e in gloriae resurget augmentum. NOT. Tir. 46, 72.

*****corruptio**, -ōnis *f.* [*a* corrumpere. *Th.*]. DIFF. gramm. VII 527, 1 corruptela ipsa res est, -o corrumpentis administratio. PS. AVG. categ. 21 interitus vel -o, quam φθορὰν Graeci dixerunt. GLOSS. διαφθορά. φθορά. *legitur inde a* CIC., *imprimis apud* ECCL.

1 *proprie, i. q. depravatio, detrimentum, damnum alicuius rei*: CIC. Tusc. 4, 28 morbum appellant totius corporis -em (*aliter v. infra l. 40*). 4, 29 ita fit, ut in altera -e opinionum morbus efficiatur et aegrotatio, in altera inconstantia et repugnantia. ARNOB. nat. 1, 17 ubi dolor et aegritudo est, imminutioni et -i iam locus est. PALLAD. 1, 11 ut tectorium *parietes* sine -e suscipiant. HIL. in psalm. 67, 16 sicuti ... lac ... quadam sui -e coacescit. COD. Theod. 11, 14, 1 (*a. 364*) si forte vetustate species ita corrupta est, ... eidem ex nova portione misceatur, cuius adiectione -o velata damnum fisco non faciat. VEG. mulom. 1, 17, 5 maleus autem morbus ex aëris praecipue -e descendit (3, 12, 2 desperatos ac periculosissimos morbos ... non ex pabuli aut aquarum vitio sed ex aëris -e descendere. CASSIOD. Ios. c. Ap. 1, 9 aëris -i subiaceant *loca* [φθορά]). RVFIN. Clement. 8, 52 rori placido rubiginis est sociata -o. AVG. gen. ad litt. 3, 14 p. 79, 29 quaedam ... etiam de -e lignorum et herbarum, quaedam de -e fructuum. CAEL. AVR. acut. 2, 9, 47 -o ... cibi (3, 11, 102 chron. 1, 4, 85. 5, 10, 98. 4, 5, 81. CASS. FEL. 48 p. 122 *dysenteria* efficitur aliquando ... ex -e acriorum ciborum). CAEL. AVR. chron. 1, 4, 86 si quicquam -is ex indigestione superare viderimus. *ibid.* ac si nulla -o fuerit. 4, 1, 4 sanguinis -is causae. EVSTATH. Bas. hex. 5, 5 p. 914^A ex tritici -e. 6, 1 p. 921^C -i sol obnoxius. ORIBAS. syn. 4, 14 si *caricae* ... diu resideant in ventre, cacocyma fiunt et -em generant. PALLAD. hist. mon. 1, 36 p. 323^B *spicae* ventorum -e vitiatae. BOETH. herm. pr. 2, 13 p. 202, 28 mobilia vocat, quaecumque sunt naturalia in generatione et -e. c. Eut. 6 p. 208, 48. in Porph. comm. sec. 3, 8 p. 227, 2 in generatione et -e. 4, 6 p. 257, 11 quicquid enim irrationabile est -i subiacens et generationi. 4, 17 p. 280, 14 accidens vero est, quod adest et abest praeter subiecti -em. *saepius.* CASSIOD. art. 3 p. 1169^C accidens est, quod accidit et recedit praeter subiecti -em. 3 p. 1184^D ab effectibus vero et -bus et usibus hoc modo. in psalm. praef. 11^A dulcedo mirabilis, quae saeculi -bus non acescit. *i. q. status putrescendi*: ARNOB. nat. 2, 71 *deis* tauros atque alias hostias cum periculo -is suggeritis. CASSIOD. in psalm. 15, 11 hic enim -em, id est putrefactionem iuste negat fieri, quae generaliter carnem vastat humanam.

2 *translate*: a *generatim, i. q. debilitas, infirmitas, interitus*: TERT. anim. 41 naturae -o alia natura est. *ibid.* detracto -is pristinae aulaeo totam lucem suam conspicit. adv. Marc. 2, 9 p. 345, 24 -o portionis. 5, 11 p. 615, 21 et corporis -em ex vexatione temptationum et animi renovationem (HIL. in Matth. 26, 1 ex -e corporum. c. Const. 2 in -em totius corporis. hymn. 2, 29 nullumque in illo [*sc. corpore*] ius habet -o. AVG. civ. 14, 3 *corporis* -em scientes nolumus corpore spoliari, sed eius immortalitate vestiri. *ibid.* -o corporis, quae aggravat animam. 14, 26 nihil -is in corpore vel ex corpore. 20, 17 corpora ad incorruptionem atque immortalitatem novam ex vetere -e ac mortalitate transibunt. 22, 12 de ipsis etiam -bus et dilapsionibus corporum mortuorum. gen. c. Manich. 2, 7, 8 corpus ... quod -i non subiaceret ... quod nulla -e tabesceret. doctr. christ. 1, 24, 24 non enim corpus suum, sed -es eius et pondus oderunt. VAL. CEM. hom. 20, 8 ad -em corporis pecunia studiose pensatur. CLAVD. MAM. anim. p. 80, 15 cuius [*corporis*] -e, debilitate atque indigentia a patria, hoc est a deo, separatur *anima.* CONC. Araus. a. 529 p. 47, 1). TERT. resurr. 40 p. 84, 11 non illa est -o, quam in perpetuum carnis interitum ad resurrectionem expellendam exteriori homini ascribunt (45 p. 91, 22 -em perpetuam veteri defendant, id est carni. 53 p. 110, 7 caro interim putuit in -em. PRAEF. bibl. monarch. in Ioh. Iohannes ... tam extraneus a dolore mortis quam a -e carnis invenitur alienus. HIL. trin. 3, 7 carnem ... ex -e transtulerit. 4, 42 -em carnis humanae. in Matth. 5, 4. FILASTR. 69, 6 non vidit caro Christi -em [VVLG. act. 2, 31]. CLAVD. DON. Aen. 8, 197 -o carnis. AVG. civ. 13, 18 ut de carne hominis, cui donat immortalitatem, -em auferat. 13, 19 ut nec eorum carni aliquid -is vel difficultatis nec earum beatitudini aliquid doloris et infelicitatis possit accidere. 13, 23 nullam tarditatem -emque carnalem. 22, 24 sine ulla carnali -e *al.* GREG. M. moral. 1, 43 pressa carnalis -is nebula). ARNOB. nat. 2, 64 si aut deos nos fecerit aut ad nihilum redigi -is dissolutione permiserit. HIL. syn. 38 quis ... dealitatem eius (*filii dei*) -em vel passibilitatem ... sustinuisse dicat, anathema sit. 48. trin. 11, 35 interitus -e cessante vivae iam caelestisque naturae constituatur aeternitas. in Matth. 5, 12 -o terrena (*opp.* caelestis incorruptio). 27, 4 nuptiae immortalitatis assumptio est et inter -em atque incorruptionem ex nova societate coniunctio. 31, 2 *aeternitas,* si ad metum tristis est, si ad dolorem infirma, si ad mortem trepida, iam et -i subdita erit. c. Const. 9 emendas deum homo, vitam moderaris -o et nox lucem illuminas. op. hist. frg. 1, 1 -e enim nostra in aeternitatis gloriam transformata hoc, quod nunc aliquid esse creditur, non erit. AMBR. hex. 1, 3, 11 cuius partes -i et mutabilitati subiacent. PS. AMBR. laps. virg. 2, 7 de dei virgine facta est -o satanae. HIER. epist. 96, 15 -em et infirmitatem et ignobilitatem amovet a corporibus suscitatis deus. 96, 13 mortem -emque (AVG. c. Iul. op. imperf. 4, 43). 106, 50 διαφθερεῖ non perditionem sonare sed -em. 124, 2, 5 p. 921 absorbebitur ... -o in incorruptionem. VVLG. IV Esdr. 10, 28 factus est finis meus in -em et oratio mea in improperium. Iob 33, 18 eruens animam eius a -e (θανάτου. *cf.* Ion. 2, 7).

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

33, 22. 24. 30. psalm. 15, 10 nec dabis sanctum tuum videre -em (*διαφθοράν*). 29, 10. sap. 14, 12 adinventio illorum -o vitae est (*φθορὰ ζωῆς*). I Cor. 15, 42 *opp.* incorruptio. 15, 50 neque -o incorruptelam possidebit. Gal. 6, 8 qui seminat ... et metet -em. II Petr. 1, 4 fugientes ... concupiscentiae -em. 2, 12 blasphemantes in -e sua peribunt. 2, 19 cum ipsi servi sint -is (*φθορᾶ*). Rvfin. apol. Orig. 1 p. 550 quod mundus iste sit factus et a certo tempore coeperit, et sit pro ipsa sui -e solvendus. hist. 4, 29, 3. Avg. civ. 12, 5 tanta -o, quanta usque ad interitum naturas mutabiles mortalesque perducit. 14, 3 *et saepius.* nat. bon. 4 p. 857, 4 *malum* nihil aliud est quam -o vel modi vel speciei vel ordinis naturalis. gen. ad litt. 3, 14 p. 79, 16. Vincent. Ler. 38 praeferant portionis -i universitatis integritatem. Boeth. cons. 3, 11, 42 ad interitum -emque. Greg. M. in Ezech. 1, 6, 18 quando iam mortalis vitae omnis -o subiugatur. Tert. adv. Marc. 4 p. 429, 1 -o ... veri. 5, 4 p. 584, 1 ab eodem erit et -is messis et vitae. Itala Is. 30, 3 (Wirc.) erit enim vobis protectio Pharaonis in -em (*εἰς αἰσχύνην*, Vvlg. in confusionem). Hil. in Matth. 33, 6 *Christus* dixit 'consummatum est' quia omne vitium humanae -is hausisset. trin. 8, 1 doctrinae pestiferae -em. op. hist. frg. 1, 5 -o euangeliorum, depravatio fidei et simulata Christi nominis blasphema confessio. in psalm. 52, 3 legem dei excedentes primum -i subditi sunt, dehinc abominationi: quia iniquitas -em afferat, -o autem abominationem meretur. **b** *specialim*: *de moribus* (*cf.* Avg. enchir. 14, 4 nihil est aliud -o quam boni exterminatio): Rvfin. hist. mon. 30 p. 456ᴬ quia -o ... invenit -em. Avg. civ. 2, 19 de -e Romanae rei publicae. 2, 21 inducit enim Scipionem ... de re publica disputantem, quando praesentiebatur ea -e, quam describit Sallustius, iam iamque peritura. 12, 5. Cassiod. Ios. c. Ap. 1, 10 Graecorum vero regionem innumerae -es invaserunt rerum memoriam delentes. *de stupro*: Heges. 1, 37, 6 indubiam -em *mulieris.* Rvfin. hist. 10, 8, 13 ipse ... adulteriis et -e virginum delectari. Avg. civ. 10, 16 virgo Vestalis, de cuius -e quaestio vertebatur. c. Faust. 15, 3 p. 420, 18 sine -e fecunda virgo mater. gen. ad litt. 3, 21 p. 88, 11 ut solo societatis affectu nulla -is concupiscentia filii nascerentur. Cassiod. Ios. c. Ap. 2, 276 in -e autem etiam nuptias sancientes. *de pecunia*: Sall. hist. frg. 1, 91 colloquio militibus permisso -o facta paucorum et exercitus Sullae datus est. Tac. ann. 2, 55 *Piso* largitione, ambitu ... eo usque -is provectus est, ut ... parens legionum haberetur. 11, 2 Suillio -em militum quos pecunia et stupro ... obstrictos arguebat, ... obiectante. 12, 46 occulta -e impellit milites. Arnob. nat. 2, 53 *deo soli* potestas est, talia -e exclusa largiri. 7, 8 munerum -e mitescere. Vvlg. sap. 14, 25 omnia commista sunt, ... -o et infidelitas (*φθορά*). Mart. Cap. 5, 504 iudicum -o. Oros. hist. 2, 11, 3 aurum Persicum prima Graeciae virtutis -o fuit. *de re grammatica*: Diom. gramm. I 453, 25 soloecismus ... id est integri sermonis -o. Prisc. gramm. II 456, 9 causa est -is -o secundae personae indicativi. Consent. gramm. V 400, 20 in scriptura non apparebit ista -o *quantitatis.* Serv. Aen. 1, 32 in fine accentum ponimus contra morem Latinum: sed -o hoc facit.
syn.: depravatio, dilapsio, mutabilitas. *opp.*: immortalitas, integritas. *comp.*: incorruptio.

corruptīvus, -a, -um [*a* corrumpere. *Th.*]. *i. q. corruptibilis*: Itala I Cor. 15, 53 (Tert. resurr. 42 p. 86, 18. 50 p. 104, 13 *al.* Cypr. testim. 3, 58 mort. 8 Hil. trin. 11, 35 Ambr. trin. 20) oportet enim -um (*φθαρτόν*, Vvlg. corruptibile) istud induere incorruptelam et mortale istud induere immortalitatem (*cf.* Hier. epist. 14, 11 veniet illa dies, quo -um hoc et mortale incorruptionem induat et immortalitatem. 75, 2 in Is. 24, 1 p. 330 c. Ioh. 36 adv. Rufin. 1, 28 *saepius*). Tert. resurr. 50 p. 104, 13 -um ... id est caro. 51 p. 106, 17 quid -um nisi sanguis? p. 106, 4 aliud autem erit -um, aliud corruptela. pudic. 8, 14 cadaver -um. Hil. trin. 5, 23 -am vultus sui speciem lux intolerabilis vicinae maiestatis implevit. Hier. epist. 59, 3 inglorium et -um et mortale. 119, 5 p. 803 quicquid autem mortale est, et -um est; sed non quod -um, statim et mortale *eqs.* *i. quod corrumpere potest*: Vindic. med. 4 *fervens in liquido seminis spiritus* in complexum venereum prosiliens fit cum liquore, qui *liquor* sit similis igni terreno, est enim -us. Cael. Avr. chron. 2, 1, 55 purgativa medicamina ... cum sint haec -ae virtutis. Boeth. top. Arist. 2, 3 p. 932ᴮ in generationibus et corruptionibus et effectivis et -is. Dionys. Exig. Greg. Nyss. creat. 31 p. 402ᴰ quod avaritia quaedam -a sit passio. *adv.* **corruptīvē**: Boeth. top. Arist. 7, 2 p. 721 si corruptio est dissolutio substantiae et corrumpere est dissolvere substantiam et -e dissolutive, si -um est dissolutivum substantiae.

corruptor, -ōris *m.* [*a* corrumpere. *Th.*]. corrumptor *v. p. 1068, 11. 37.* Gloss. *φθορεύς. ὑποφθορεύς.* adulter. libidinosus. incestuosus. contaminator. criminosus. luxuriosus. *legitur inde a* Plavto, *imprimis apud* Eccl.

1 *proprie*: *qui res corrumpit*: Avg. civ. 21, 4 quis *carbones* in terra umida infossos, ubi ligna putescerent, tamdiu durare incorruptibiliter posse nisi rerum ille -r ignis effecit? 22, 11 ille ... ignis est tranquillus, purus, innoxius, sempiternus; iste autem turbidus, fumeus, corruptibilis atque -r. *i. q. falsarius*: Avg. retract. 1, 9, 6 a -bus scripturarum. mor. eccl. 1, 9, 14 haec a -bus scripturarum immissa esse. mor. Manich. 2, 17, 55 ea nunquam a -bus immissa esse dixistis. de duab. anim. 18 p. 74, 24 quod scripturis divinis hoc quispiam -r inseruerit. c. Adim. 3 p. 119, 25 hoc capitulum falsum esse et a -bus scripturarum esse additum. 15 p. 155, 8.

2 *translate*: Ps. Sall. rep. 1, 3, 4 -em victoriae tuae. Tac. hist. 4, 10 Celer ... proditor -rque amicitiae. Cod. Theod. 16, 5, 9 pr. (*a. 382*) profanator atque -r catholicae disciplinae. Avr. Vict. Caes. 17, 1 quasi -es generis. Cypr. epist. 60, 3 veritatis (Rvfin. hist. 5, 16, 10. Act. Petr. 12 -r viae veritatis Christi). Facvnd. defens. 4, 2 p. 621ᴮ -em legum et rationum et mysticorum paganorum. *nota*: Plavt. Persa 780 perii, interii: pessimus hic mi dies hodie illuxit -r.
de moribus: Plavt. Poen. 816 impetravimus ut perderemus -em civium. Trin. 240 latebricolarum hominum -r (corrumptor *A*). Rhet. Her. 2, 3, 5 si *accusator reum* non poterit avarum demonstrare, demonstret -em, perfidiosum (*opp.* castus). Sen. dial. 11, 10, 8 in ea urbe, ex qua aliquando philosophi velut -es iuventutis abire iussi sunt. Tac. ann. 3, 54 corruptus simul et -r, aeger et flagrans animus. Vlp. dig. 11, 3, 9, 3 Neratius ait tanti condemnandum -em, quanti servus ob id, quod subpertus sit, minoris sit. Apvl. met. 10, 33 *Socrates* circumventus velut -r adulescentiae. Avg. serm. 361, 7, 8 p. 1603 quid dixerat ille -r, corrumpens bonos mores per colloquia mala? c. Secundin. 13 p. 933, 19 non enim quaero, unde corruptio, respondebis enim a -e eundemque -em nescio quem principem gentis tenebrarum esse contendes *eqs.* c. epist. fund. 39 p. 245, 10 accusantes quasi -em deum. Ignat. ad Eph. 16, 1 domus -es (*οἰκοφθόροι*) regnum dei non hereditabunt. Cassiod. hist. 1, 13 p. 905ᴰ animarum -es. Inst. Iust. 4, 1, 8 consilium -is ad perniciem probitatis servi introductum est. Act. Petr. 14 -r animae meae et domus meae. *i. q. stuprator, adulter*: Cic. Verr. 3, 4 -em, adulterum. Hor. sat. 2, 7, 63 estne marito matronae peccantis in ambo iusta potestas, in -em vel iustior? Prop. 2, 19, 3 nullus erit castis iuvenis -r in agris. Sen. contr. 2, 1, 35 maritum indignatum prosiluisse quasi in -em. contr. exc. 2, 1 quae malam faciem habent, saepe pudicae sunt; non animus illis deest, sed -r. 2, 7 plus credetis ... marito quam adultero. ipsum elogium scripsit -is animo. Val. Max. 6, 1, 11 sanctitatis -r. Sen. epist. 94, 26 alienarum -r uxorum. 104, 21 avarus, -r, saevus, fraudulentus. Plin. nat. 22, 4 ut inveniat, per quod facilius matrona adultero placeat, -r insidietur nuptae. Qvint. inst. 2, 15, 11 meretrices, adulatores, -es. Ps. Qvint. decl. 3, 9 si -em (corrumptorem *B*) non licet feriri, feret ... mementote -r armatus est ... si libido ad votum obscaeni -is processerit, duo occidendi erunt. 14, 8 non ego alicuius matrimonii -r invigilo. Ivv. 1, 77 nurus -r avarae. 4, 8 -r et idem incestus (*cf.* Schol. *ad l.* omnis malus, qui felix est, -r sit necesse est). 6, 233 missis a -e tabellis. 10, 304 prodiga -is improbitas. Svet. Dom. 8 Apvl. met. 5, 29. Min. Fel. 38, 5 quos (*sc. philosophos*) -es et adulteros novimus. Cypr. epist. 59, 1 matrimoniorum multorum depopulator atque -r. Comm. instr. 1, 6, 22 unde bene meruit -r ascendere caelum? Vopisc. Car. 16, 1 adulter, frequens -r iuventutis. Lact. inst. 1, 10, 13 a -bus, ab adulteris, ab incestis. 1, 20, 15 ubi nuda corpora -um luminibus patent. Firm. err. 12, 4 *Iuppiter* filiam quoque animo -is aggressus est. 12, 6 si stupri praemia -r inquirit, ... in sinu corruptae mulieris aurum Iovis videat. Hyg. fab. 274 p. 150, 14 eum glabrum esse et -em *feminarum.* Hier. epist. 57, 2 ut incassum -r nititur persuadere. Rvfin. Orig. in cant. prol. p. 67ᶜ (*ibid.* adulter). hist. 3, 32, 7 (*ibid.* temerator). Avg. civ. 4, 26 -em pudicitiae Iovem. c. Faust. 15, 1 p. 416, 15 amator denique ille vester et pudoris -r. in psalm. 145, 15 scelerati, malefici, effractores, adulteri, -es. Barnab. 10, 6 -r puerorum (*παιδοφθόρος*). 10, 7 (*φθορεύς*). Oros. hist. 4, 5, 9 -r eius *virginis.* 5, 15, 22 contubernalibus sui (*virginis*) -is. Op. imperf. in Matth. 42 p. 868 deus ... -es imaginis suae morti tradit perpetuae. Ivlian. epit. novell. 6, 2, 9. Pallad. hist. mon. I 56 p. 339ᴬ in tantum prorupit odium -is *virgo.* Act. Achat. 3 -em sexus virilis. *de pecunia*: Cic. Planc. 38 cuius tu tribus venditorem et -em et sequestrem Plancium fuisse clamitas. Rab. Post. 6. Liv. 24, 32, 5 ne proderent patriam tyranni ante satellitibus et tum -bus exercitus. Tac. hist. 1, 24 Otho ... adeo animosus -r. 1, 51 paratis utrimque -bus. ann. 2, 79 monet ne castra -bus ... temptet. 6, 33 reperti -es ministros Arsacis multo auro ad scelus cogunt. 12, 14 missis -bus exuendam ad fidem hostes emercari. Vlp. dig. 49, 14, 29.

fem. **corruptrīx,** -īcis. *adiect.*: Cic. ad Q. fr. 1, 1, 19 quae cum honesta sint in his privatis nostris cotidianisque rationibus, in tanto imperio, tam depravatis moribus, tam -e provincia, divina videantur necesse est. Tert. anim. 51 quid, si et genus mortis ante iam -es materias erogarat? *subst.*: Amm. 25, 3, 18 licentiam, rerum -em et morum. Avg. in psalm. 83, 5 quomodo ergo cavenda et timenda est illa -x, ne te blandiendo seducat. Op. imperf. in Matth. 31 p. 795 pax ipsa -x est pietatis.

corruptōrius, -a, -um *a* corruptor, corrumpere. *i. q. corruptibilis*: Tert. adv. Marc. 2, 16 *sensus* tam -os efficit in homine corruptibilitas substantiae humanae quam incorruptorios in deo efficit incorruptibilitas substantiae divinae. 2, 25 ut quoniam in homine -ae condicionis habentur huiusmodi passiones, idcirco et in deo eiusdem status existimentur.
comp. incorruptorius.

διαφθορά **corruptus** (*subst.*) corruptio interitus Gloss. II 275, 37.

corruscus *sim. v.* coruscus. [*Lambertz.*

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

corruspārī conquirere. Plautus (frg. inc. 9 [23]): -are tua consilia in pectore PAVL. FEST. p. 62. *a* con *et* ruspari.

1. cōrs *v.* cohors. **2. cors** *v.* cor.

corsa, -ae *f.*, κόρση. *t. t. architecturae, pars postis*: VITR. 4, 6, 3. 6.

[**corsalon**]. DIOSC. 3, 33 W. ἐλελίσφακον ... Ῥωμαῖοι σάλβια, οἱ δὲ κόρσαλον. PS. APVL. herb. 101 corsalvium (*Ackerm., om. codd.*). *videtur corruptum, cf.* GLOSS. III 26, 9 κορμός lelisfacos.

corsoīdēs *f.* [*κορσοειδής. *Th.*]. *nomen gemmae*: PLIN. nat. 1, 37, 56. 37, 153 -es canitiae capitis *similis est.* L.

corsum, corsus *v.* quors-.

×**cortex,** -icis *c.* [*cf. esse videtur c. theodisc.* herdo 'vellus', *ind.* kṛttih 'pellis', kṛntáti 'secat', *armen.* k'ert'em 'deglubo', *lituan.* kertu 'caedo'. *Th.*]. ISID. orig. 17, 6, 15 -em veteres corucem vocabant. dictus autem -x, quod corio lignum tegat. *cf.* GRAMM. suppl. p. 237, 19 GLOSS. V 185, 39. *de genere*: QVINT. inst. 1, 5, 35 in verbo esse vitium, non in sermone contendunt, cum, sive 'amarae -is' (*Verg. ecl. 6, 63*) seu 'medio -e' (*Verg. georg. 2, 74*) per genus fecit soloecismum, quorum neutrum quidem reprehendo, cum sit utriusque Vergilius auctor *eqs. cf.* DON. gramm. IV 393, 31 DIOM. gramm. I 453, 36. SERV. gramm. IV 446, 36 soloecismus ... per genera fit, ut 'amarae -es', cum omnes fere et frequenter -em genere masculino dicamus (*cf.* NON. p. 199 -x utriusque est generis. DIOM. gramm. I 327, 12 PROB. nom. gramm. IV 209, 19. PRISC. gramm. II 141, 17 dubia autem sunt genera, quae nulla ratione cogente auctoritas veterum diverso genere protulit, ut ... -x. DVB. NOM. gramm. V 576, 7 -em priores genere feminino dixerunt; sed nunc masculino genere dici debet. GLOSS. V 185, 40 genus [*sic*] masculini). *legitur masc.*: VARRO Men. 424. 547 VERG. georg. 2, 74 Aen. 7, 742. 9, 743 (*fem.*: ecl. 6, 63) MORET. 94 NVX 38. 67 HOR. carm. 3, 8, 10 OV. epist. 5, 28 am. 1, 14, 12 ars 1, 286 met. 9^{ies} fast. 2, 649. 4, 128. 608 Pont. 1, 2, 34 (*fem.*: met. 8, 762. 10, 512. 14, 630) GRATT. cyn. 119 *al.* *fem.*: LVCR. 4, 51 CVLEX 282 PHAEDR. 2, 6, 12 MART. 13, 86, 2. 14, 209 *et frequentissime apud medicos serioris aetatis.* *forma* cortix: HIER. tract. in psalm. I p. 121, 26 GLOSS. III 434, 28 *al.* GLOSS. φλοιός, δένδρου φλοιός, φελλός (III 191, 35 ellos. 563, 37 fellex. 582, 58 feui [φελλῷ? *Götz*]), λεπίς, λέπυρον, λέπος δένδρου, φλούδιον. fleu, flea, scolempus (σκόλυμος? *Götz, cf. III p. 447, 48 sqq.*). -x mediana: interruscus. IV 436, 23 crustas -es pelliculas. *adde*: SERV. georg. 2, 75 graece -es arborum χιτῶνας dicunt (*cf. l. 43*). *vocabulum inde a* CATONE *usurpatum frequentant* OV., CELS. *omnesque medici,* COLVM., PLIN. nat. (*plus quam* 250^{ies}).

I ***proprie*** *i. q. corium, cutis cf.* PLIN. nat. 16, 181 corpori arborum ... pro cute -x. HIER. tract. in psalm. I p. 121, 26 considero quomodo cortix est arboris, quasi tunica vestiatur. GLOSS. V 185, 40 corium arboris (*opp.* liber *cf.* SEN. nat. 2, 52, 2 SERV. georg. 2, 75): **A** *de arboribus, fructibus etc.*: **1** *absolute*: CIC. Arat. 119 denudat *Canis sidus* foliis ramos et -e truncos (*cf.* nat. deor. 2, 120). fin. 5, 33 quae terra gignit, -bus et radicibus valida servari. VERG. georg. 2, 74 se medio trudunt de -e gemmae. Aen. 9, 740 rudem nodis et -e crudo ... hastam. CVLEX 282 silvaeque sonorae sponte sua cantus rapiebant -e avara. OV. ars 2, 649 dum novus in viridi coalescit -e ramus. met. 9, 659 secto piceae de ... -e guttae. PLIN. nat. 17, 99 translato *semine* in aliquas -um rimas. 17, 102 inter -em lignumque. *passim.* 17, 135 faciles -um esse complexus. 17, 220 cavi -is sono. AVIAN. fab. 16, 10 illam (*harundinem*) tenui -e ferre minas. **2** *additur genet. vel adiect. sim., quibus arbor sim., cuius -x est, significatur*: VARRO Men. 424 si subernus -x (*cf.* SER. SAMM. 642) aut cacumina morientum in querqueto arborum aritudine. rust. 1, 40, 6 *surculi* (1, 41, 2 COLVM. 5, 11, 1 *al.* arb. 8, 2 *al.*). CATVLL. 64, 106 conigeram sudanti -e pinum. VERG. ecl. 6, 63 Phaethontiadas musco circumdat amarae -is atque solo proceras erigit alvos (*cf.* OV. Pont. 1, 2, 34 quarum ... -e velavit populus ora novo). 8, 54 pinguia -bus sudent electra myricae (*cf.* OV. fast. 1, 339 lacrimatas -e murras. SOL. 33, 9 elicitus -is vulnere *sudor myrrhae.* CLAVD. carm. min. 25, 123 *balsama* Niliacus pingui desudat vulnere -x). VERG. Aen. 3, 33 ater et alterius (*viminis*) sequitur de -e sanguis. *cf.* OV. met. 8, 762 fluxit discusso -e sanguis (*at codd. opt.* discusso sanguine -x). ars 1, 286 Myrrha ... nunc obducto -e pressa latet (rem. 100 met. 10, 494 *sqq.*). OV. met. 1, 554 trepidare novo sub -e pectus *Daphnes* (*cf.* AVSON. 103, 1 invide cur properas -x operire puellam?). 5, 537 sumptaque pallenti septem de -e grana (10, 736 quae lento celant sub -e granum. fast. 4, 608 Pont. 4, 15, 8). 9, 353 lentus premit inguina *Dryopes* -x. fast. 4, 128 tumido gemmas -e palmes agit. NVX 156 -e contactas inficiente manus. COLVM. 4, 24, 5 ut a viridi -e (*SAR*, corte *vulg.*) ducat cicatricem *eqs.* (*cf.* 12, 7, 4 -em omnem coliculorum detrahito). 6, 16, 2 -e pineo *al.* 10, 364 tectae -e glandis. PLIN. nat. 12, 32 macir ... -x rubens radicis magnae. 12, 95 casia est ... tenui cute verius quam -e. 13, 54 *terebinthi lentor* ex -e erumpit. 16, 100 *robur et abies* squamas -um spargunt. 16, 199 -e ambiente *oleastri* (*cf.* STAT. Theb. 2, 709 *quercum* plurimus ambit ... crudo robore -x). 16, 248 amissis -bus interiore carne lentescunt *acini* 19, 33 -e etiam includuntur *tubera.* 21, 121 in capite *rosae* aliud -x. VVLG. cant. 6, 6 sicut -x mali punici, sic genae tuae. PRVD. apoth. 341 revirescit nunc oleastro truncus et externi vestitur -e libri. VICT. VIT. pass. 4 *frumenti genus* manente furfuris -e loricatum. PALLAD. hist. mon. I 6 p. 273^{D} de arboribus dactylorum -es tenens infusos ac copiosos (10 p. 285^{A}, θαλλούς). GLOSS. -x cardamomi: flus (φλοῦς? *Götz*). -x mediana sabuci (III 610, 10 -x sambuci). **3** *de usu corticum* (*cf.* PLIN. nat. 1, 16, 14 quarum arborum -es in usu. 16, 35 *fuse*): VARRO rust. 3, 16, 15 alii faciunt ... e ligno ac -bus *alvarium* (*cf.* VERG. georg. 2, 453 apes examina condunt -busque cavis. 4, 33 -bus tibi suta cavatis ... alvaria. OV. fast. 3, 750 applicat hunc ulmo -busque cavis. *cf. l. 53.* SIL. 2, 219 ad dulces ceras et odori -is antra ... apes ... properant). CAES. Gall. 2, 33, 2 scutis ex -e factis. civ. 3, 49, 2 prius se -e ex arboribus victuros, quam (LIV. 23, 30, 3 coriis herbisque et radicibus et -bus teneris ... vixere. VVLG. Iob 30, 4 mandebant herbas et arborum -es). VERG. ecl. 5, 13 in viridi nuper quae -e fagi carmina descripsi (*cf.* PROP. 1, 18, 22 scribitur et vestris Cynthia -bus. OV. epist. 5, 28 popule ... hoc in rugoso -e carmen habes. CALP. ecl. 3, 43 cerasi tua -e verba notabo. MART. 14, 209 lēvis ab aequorea -x Mareotica concha fiat *eqs.* HIER. epist. 8 *prisci* in -bus arborum mutuo epistularum alloquia missitabant. MART. CAP. 2, 136 rari vero in philyrae -e subnotati *libri*). VERG. georg. 2, 387 oraque -bus sumunt horrenda cavatis (*sc. personis*). TIB. 1, 8, 44 ut annos dissimulet viridi -e tincta nucis. OV. met. 8, 642 ignes suscitat hesternos foliisque et -e sicco nutrit (fast. 2, 649 sicco primas irritat -e flammas). PAVL. FEST. p. 50 culliola: -es nucum viridum ..., quibus vinum sive oleum continetur. SEN. epist. 90, 16 non -bus arborum pleraeque gentes tegunt corpora? (*cf.* ARNOB. nat. 2, 66 -bus contegi et amiciri). MELA 1, 41 vasa ligno fiunt aut -e. PLIN. nat. 12, 102 unguentarii ... -es *myrobalani* premunt. 15, 26 folio et -i (*sic M*, -e *rell. codd.*) bacarum. 15, 87 tinguntur -e *earum* (*nucum*) lanae (*cf.* 16, 124). 15, 95 in siliquis ipse manditur -x (ANTHIM. 90). 16, 174 pariuntque *salices* balteo -is vincula *eqs.* 19, 60 in hortis nascentium ... commendantur ... alia -e aut cute et cartilagine, alia tunicis carnosis. FRONTIN. strat. 1, 7, 5 -es pro scutis militibus suis dedit. AMM. 22, 8, 42 plaustris ... -bus tectis (31, 2, 18). *frequentissime apud medicos, ex. gr.*: OV. medic. 63 narcissi ... sine -e bulbos. CELS. 4, 16 p. 142 -em eius (*capparis*) ... imponere (4, 29 capparis -x concisus; *cf. III p. 355, 11 sqq.*). 4, 24 p. 149 in qua (*aqua*) -x mori decoctus sit. 4, 26 *punicorum malorum* (6, 7, 2 SCRIB. LARG. 248 PLIN. nat. 23, 168 *al.* MARCELL. med. 12, 9. GLOSS. III 541, 1/2 mamira i. e. macir i. e. -x mali punici). CELS. 4, 31 papaveris -es in vino coquendi (SCRIB. LARG. 220). 5, 5 turis -x (SCRIB. LARG. 28). 5, 18, 3 casiae. 5, 18, 4 glandis ... -x ... contunditur. 5, 18, 29 hyoscyami. 5, 20, 3 halicaccabi. 6, 9 ex populo quoque alba -x radicis ... coquitur. *ibid. portio* et gallae et pinei -is. *ibid.* piperis semen -e liberatum *passim.* SCRIB. LARG. 60 ad dentium dolorem ... bene facit radicis edulis -x. 62 mali granati (PLIN. nat. 13, 9 *al.* GLOSS. *saepius*). 131 myrobalani. SER. SAMM. 131 cedri de -e sucus. 1058 querno cum -e. *speciatim de subere* (*fuse*: PLIN. nat. 16, 32 *sqq.*): CATO agr. 120 in amphoram mustum indito et -em oppicato. HOR. carm. 3, 8, 10 -em astrictum pice dimovebit amphorae. VERG. Aen. 7, 742 tegmina quis capitum raptus de subere -x. LIV. 5, 46, 8 incubans -i secundo Tiberi ad urbem defertur. OV. trist. 3, 4, 11 aspicis, ut summa -x levis innatet unda, cum grave ... retia mergat onus (SIDON. epist. 2, 2, 12 suberinis -bus extendat retia. *cf.* CLAVD. carm. min. 26, 46 levis exili -e terra natat). COLVM. 9, 6, 1 sive illa (*regio*) ferax est suberis, ... alvos faciemus ex -bus *eqs.* PLIN. nat. 24, 13 suberis -x tritus. TER. MAVR. 1845 Graio cum -e phello. *proverbialiter*: HOR. sat. 1, 4, 120 nabis sine -e. carm. 3, 9, 22 tu levior -e.

B *de rebus variis et animalibus*: LVCR. 4, 51 quae (*rerum effigies*) quasi membranae vel -x nominitandast, quod speciem ac formam similem gerit eius imago. 4, 936 fere res omnes aut corio sunt aut etiam conchis aut callo aut -e tectae. VITR. 8, 3, 18 -x eius (*ovi*) mollescet et dissolvetur (*cf.* SER. SAMM. 546 torridus ... -x ovi). PELAGON. 437 -x vetustae taurinae (φλοιὸν παλαιᾶς βύρσης). *cf.* CHIRON 873. 936 -em pellis. SORAN. 78 *umbilicum* -e panis secabant. PHAEDR. 2, 6, 12 ut ... scopulum super ... duram illidat -em *testudinis.* PLIN. nat. 7, 2 ceteris [sua] varie tegumenta tribuit *natura*, testas, -es, spinas, coria. 9, 35 ut solis vapore siccato -e non queant mergi *testudines* (9, 40. 11, 228. 37, 204). 11, 93 cuius (*tettigometrae*) -e rupto ... evolant *cicadae* (11, 112). MART. 10, 37, 10 quosque (*mitulos*) tegit lēvi -e concha brevis. 13, 86, 2 -e deposita mollis echinus erit. *i. q. crusta*: CHIRON 171. 195. VEG. mulom. 1, 5, 1 ulcera -em ducent. 1, 9, 2 *uredo* squamas similes -bus facit. CASS. FEL. 7 p. 14, 9 unguibus leviter -es abstrahere *a papillis.*

II *in imagine et translate, i. q. tegumentum*: VARRO Men. 547 anima corporeum -em facile reliquit. AMBR. obit. Valent. 7 isti sunt ... qui velut -es malorum punicorum decorem foris praeferant. in psalm. 1, 25 qui fidei spem velut quodam -e amari laboris involvit. HIER. epist. 58, 9 totum quod legimus ... fulget etiam in -e, sed dulcius in medulla est. 78 mans. 16 ecclesia ... omnem turbam credentium suo -e tegit. PASS. Thom. 153, 1 universa eius (*elephantiosi*) compago membrorum sub uno -e vulnerum plena putoribus scaturrit.

epitheta *notabiliora (omisi quae ad colorem pertinent), plerumque ex* PLIN. nat. (*fuse* EVSTATH. Bas. hex. 5, 7 p. 917^{A}): aculeatus: PLIN. nat. 18, 156. amarus: OROS. hist. 5, 11, 2. aridus: CELS. 6, 9 COLVM. 4, 24, 6 PLIN. nat. 27, 136. caducus: PLIN. nat. 17, 121.

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

crassus: PLIN. nat. 12, 102 *al.* crudus: VERG. Aen. 9, 740 VAL. FL. 6, 97. durus: SEN. epist. 86, 19 PLIN. nat. 11, 112. granosus: PLIN. nat. 21, 14. hiulcus: SOL. 52, 52. inextricabilis: PLIN. nat. 16, 188. iucundus: PLIN. nat. 16, 124. lapideus: PLIN. nat. 2, 226. lentus: OV. met. 9, 353 PLIN. nat. 15, 92. lēvis: PLIN. nat. 12, 67 *al.* nodosus: MORET. 92. pinguis: VERG. georg. 2, 304 PERS. 1, 96. reticulatus: SOL. 52, 52. rimosus: PLIN. nat. 17, 121 *al.* robustus: COLVM. 5, 11, 9. rugosus: OV. epist. 5, 28 met. 7, 626 PLIN. nat. 16, 126. scaber: PLIN. nat. 13, 120 *al.* (*cf.* 21, 17 scabritia). siccus: OV. met. 8, 642 fast. 2, 649 MARCELL. med. 31, 49. tener: GRATT. 119 LIV. 23, 30, 3 PLIN. nat. 19, 71. tenuis: PLIN. nat. 12, 58 *al.* AVIAN. fab. 16, 10. tumidus: OV. fast. 4, 128. turgidus: PLIN. nat. 17, 253 (*cf.* DRAC. mens. 4 turgidulus). virgineus: AVG. serm. ed. Mai 72, 1.

deriv.: corticatus, corticeus, corticosus, corticulus. *compos.*: decorticare, excorticare.

corticātus, -a, -um [*a* cortex. *Th.*]. *cui cortex adhaeret; at* GLOSS. III 370, 24 -um: φιλυρινόν (*cf.* 93, 28 forticatum: φίλυρα. 22, 19 *de colore vestium* porticatum: φυλιρον). COLVM. 12, 23, 1 pix -a. PALLAD. 4, 1, 2 aliqui ... leviter radunt *sarmentum*, ut ... -a (excorticata *p*) pars cortici novae matris aptetur.

corticeus, -a, -um *a* cortex. *i. q. ad corticem (subereum) pertinens, e cortice factus*: VARRO rust. 1, 40, 1 galbuli ... i. e. tamquam pilae parvae -ae. 3, 16, 17 optimae fiunt -ae *alvi*. AVSON. Mos. 246 ducit -is fluitantia retia signis. PRVD. cath. 3, 43 illita glutine -o vimina. NOT. Tir. 98, 92 -um. [*it.* corteccia, *hisp.* corteza. *M.-L.*]

corticōsus, -a, -um *a* cortex. *i. q. cortice abundans*: PLIN. nat. 12, 58 quod in arbore haesit *tus*, ferro depectitur, ideo -um. 20, 205 *ceratitis* radice crassa et -a. SOL. 20, 12 rude primum nascitur *sucinum* et -um. AVG. in psalm. 30, 2 serm. 2, 6 *lignum* nodosum et curvum et -um. *i. q. crustatus* (*cf. p. 1070, 70*): CASS. FEL. 2 p. 10 ulcera -a. 15 p. 21 -as squamulas in cute.

corticulus, -ī *m. a* cortex *deminutive.* COLVM. 12, 49, 10 resolutis -is eximimus eam (*bacam*). 12, 52, 10 resolutis -is (torculis *SA*) et emollitis.

ˣ**1. cortīna,** -ae *f.* [*orig. inc., nisi forte cf. est c. hibern.* coire *theodisc.* wer *anglosax.* hwer *ind.* carúh *'ahenum, cortina ahena'. Th.*]. curtina: DVB. NOM. gramm. V 575, 7 -a per o dicendum, non curtina (*quae forma saepius in codd. occurrit*). *cf. p. 1072, 22. legitur inde ab* ENNIO *et* PLAVTO. *de re cf. Mau, PW. IV 1660 sq.*

a *speciatim*: GLOSS. Δελφικὸς τρίπους Ἀπόλλωνος, tripes (*vel* tripus) Apollinis, τρίποντος, ἔμβασις. VARRO ling. 7, 48 *v. l. 51.* SERV. Aen. 3, 92 -a: locus, unde oraculum datur. dicitur autem -a vel quod Apollinis tripos corio Pythonis tectus est vel quod certa illinc responsa funduntur, quasi certina, vel, quod est verius, quia cor illic vatis tenetur (*cf.* 6, 347 GLOSS. V 550, 29); nam caverna quaedam in templo Apollinis fuit, ad quam Phoebas rapta vaticinabatur .... alii -am quasi ortinam tradunt, quod inde vox oritur. 6, 347 -a dicta est ... certe secundum Graecam etymologiam ὅτι τὴν κόρην τείνει ἤτοι τινάσσει i. e. quod extendit puellam ut 'maiorque videri' (*6, 49*). VARRO ling. 7, 48 apud Ennium (*v. l. 78 sq.*) ... cava -a dicta, quod est inter terram et caelum ad similitudinem -ae Apollinis. ea a corde, quod inde sortes primae existimatae. VERG. Aen. 3, 92 mugire adytis -a reclusis (*cf.* OV. met. 15, 635 -aque reddidit imo hanc adyto vocem. CLAVD. carm. min. 3, 2 quidquid fatidico -a mugit recessu [DRAC. Orest. 273 si ... Delphica fatidicos quateret -a recessus]. CARM. c. pag. 7 quis numquam verum Phoebi -a locuta est). PAVL. FEST. p. 22 quia patente -a responsa ab eo (*Apolline*) dentur. VAL. MAX. 1, 8, 10 antistitem Delphicae -ae. 8, 15 ext. 3 idem honoris ... quod Pythicae -ae, quod aheno Dodonae. AMM. 29, 1, 29 construximus ... ad -ae similitudinem Delphicae ... de laureis virgulis ... mensulam. MART. CAP. 9, 894 oeonistice tertia est, per quam tripus illa ventura denuntiat atque omnis eminuit nostra -a. SIDON. epist. 8, 9, 5 vers. 9 -am tripodas, chelyn pharetras ... agam. *cf.* ENNOD. carm. 1, 9, 14 laurus tripodas -am tympana plectrum narrabant. *hinc transfertur ad insigne* XVVIRORUM: VAL. FL. 1, 6 Phoebe, mone, si Cymaeae mihi conscia vatis stat casta -a domo. SERV. Aen. 3, 332 hodieque XVVIRORUM -is delphinus in summo ponitur et ... circumfertur. *vas donarium*: PLIN. nat. 34, 14 ex aere factitavere et -as tripodum, nomine et (*sic Mayh.*) Delphicas, quoniam donis maxime Apollini (Apollinis *codd.*) Delphico dicabantur (Delphici dicebantur *V*). SVET. Aug. 52 aureas -as Apollini Palatino dedicavit. SERV. Aen. 3, 332 sortes et -am consecravit. INSCR. Notiz. degli scavi 1896 p. 446 (*Mediolani*) adiectis ornament(is) ⟨e⟩t -a. *metonymice i. q. oraculi responsum* (GLOSS. IV 224, 27 curtina: responsum): VERG. Aen. 6, 347 neque te Phoebi -a fefellit. PROP. 4, 1, 49 si modo Avernalis tremulae -a Sibyllae dixit. SOL. 1, 127 solum certe beatum -a Aglaum iudicavit. *i. q. caeli concavitas*: ENN. ann. 9 quae cava corpore caeruleo -a receptat (*v. l. 51. p. 1072, 41*). **b** *vas ad res varias, imprimis fluidas, excipiendum* (*de materia cf. l. 84 et p. 1072, 2*): PLAVT. Poen. 1291 ita replebo *illam* atritate, atrior ut siet quam Aegyptini, qui -am ludis per circum ferunt (*cf.* AETNA 296 carmineque irriguo magnis -a theatris imparibus numerosa modis canit arte regentis). CATO agr. 66 -am plumbeam in lacum imponito (PLIN. nat. 16, 22). *ibid.* cum oleum sustuleris de -a. COLVM. 12, 26, 1 mustum in -am defundas. PLIN. nat. 16, 53 haec (*pix*) rursus in -as aereas coniecta (35, 43). 23, 60 coquebant ... defervescente -a. 35, 150 in -is pigmenti ferventis *eqs.* (*cf.* 37, 142 in ferventes -as additae *achates.* 36, 191 nec esset -is attollendis lapidum occasio. HYG. fab. 140 p. 18, 12 *Apollo* ossaque eius (*Pythonis*) in -am coniecit et in templo suo posuit (*cf. p. 1071, 42 sqq.*). *metonymice i. ea quae cortina continet, imprimis de pigmento*: PLIN. nat. 9, 133 liquata -a vellus elutriatum. 9, 135 Tyrius (*color*) ... satiatur immatura viridique -a. 35, 46 alterum genus eius (*Indici*) est in purpurariis officinis innatans -is et est purpurae spuma. [TAC. dial. 19 pervulgatis iam omnibus, cum vix in -a (corona *recte ut videtur Vrsinus*) quisquam assistat, quin elementis studiorum ... imbutus sit.]

deriv.: cortinale, cortinula. *comp.*: cortinipotens.

2. cortīna, -ae *f.* [*a* cors *vel* cohors *ductum esse videtur ad exemplum vocabuli graeci* αὐλαία, *quod derivatum fuerat ab* αὐλή; *cf.* aulaeum. *Th.*]. ISID. orig. 19, 26, 9 -ae sunt aulaea i. vela de pellibus ... dictae ... a coriis. GLOSS. *et syn. sub voce* aulaeum (*vol. II p. 1460, 9 sqq.*) *allatis adde*: SCHOL. Hor. sat. 2, 8, 54 aulaea: cortina vel vela. SCHOL. Hor. Vind. ars 156 aulaea sunt -ae *eqs.* (*cf.* SERV. Aen. 1, 697). SVID. κρρτασινοί· κορτῖναι. *cf. et* contila (*vol. IV p. 699, 17*). *de forma* curtina: GREG. TVR. Franc. 2, 29 *al.* GLOSS. *saepius* (*ex. gr.* V 338, 21); *cf. et p. 1071, 39.* [*it.* cortina, *francog.* courtine, *hisp.* cortina. *M.-L.*]

i. q. aulaeum: **a** *proprie*: AMBR. epist. 20, 20 -as regias esse collectas. 20, 24 scissae ... ab illudentibus pueris -ae regiae (*cf.* GLOSS. IV 23, 33). VVLG. exod. 26, 1 decem -as (αὐλαίας) de bysso retorta (*cf.* PS. RVFIN. Ios. bell. Iud. 3, 7 -a byssina). 26, 2 *sqq.* 26, 5 quinquagenas ansulas -a habebit. 26, 6 -arum vela. 35, 17 -as atrii (num. 3, 26). 36, 11 fecit et ansas hyacinthinas in ora -ae. 36, 13 -arum ansas. num. 4, 25 ut portent -as tabernaculi. Iudith 14, 13 stetit ante -am *eqs.* ITIN. [Silv.] 25, 8. PRVD. apoth. 439 non tripodas -a tegit. PS. FVLG. RVSP. serm. 5 gratum est spectaculum contuentibus -ae umbratam picturam *eqs. ibid.* specta ergo istius lectionis pendentem -am (*cf.* GREG. TVR. vita Mart. 2, 23 intuetur -am siricam de cancello pendere). GREG. TVR. Franc. 2, 29 adornare ecclesiam velis ... atque curtinis. 2, 31 ecclesiae -is albentibus. *i. q. rete*: PS. AVG. serm. 205, 1 distendebat Petrus sinuoso lini volumine vacuam -am. **b** *in imagine*: AVG. serm. ed. Mai 43, 1 -ae hodie nubium per aethera tenduntur. 72, 1 o artifex, qui primo (*prius?*) tectum quam fundamentum extendens caeli -am (*cf. p. 1071, 78 sq.*) latumque orbem velari praecepit.

cortīnāle, -is *n. a* 1. cortina. *i. q. cortinarum cella*: COLVM. 1, 6, 19 -e, ubi defructum fiat, nec angustum nec obscurum sit.

cortīnālius *v. s.* cohortalinus.

cortīnipotēns, -entis *a* 1. cortina *et* potens. LVCIL. 276 huncin ego umquam Hyacintho hominem, -is (*i. Apollinis*) deliciis, contendi?

cortīnula, -ae *f. a* 1. cortina *deminutive.* AMM. 29, 1, 31 -ae s⟨acerdos⟩ (*Gardth.*; cortinulis *Vales.*; cortinules *et tum lac. 9 litt. V*) pensilem anulum librans. *Probst.*

cōrtis *v.* cohors.

? **cortizonēs,** -um *m. orig. inc., fort. cf. c.* cortex. CASS. FEL. 20 p. 30 *fistulae* in orificio aliquando -es (*Rose,* certidiones *vel* -res *codd., cf. hisp.* cortezones *'crustas'*) ostendunt, quos Graeci efelcidas vocant.

cortumio, -ōnis *f.* [*recte a Varrone conecti videtur c.* cor; *fort. cf. c.* aes-tumare aestimia. *Th.*]. COMMENT. augur. Varro ling. 7, 8 inter ea conregione conspicione -e utique ea erectissime sensi. VARRO ling. 7, 9 quod, cum dicunt conspicionem, addunt -em, dicitur a cordis visu; cor enim -is origo. *L.*

corva *v.* corvus. **corucem** *v. p. 1069, 13.*

corvīnus, -a, -um *a* corvus. GLOSS. II 116, 48 κοραχῖνος. *i. q. ad corvum pertinens*: PLIN. nat. 10, 32 si ederint -um ovum *gravidae* (MARCELL. med. 7, 7 ovi -i quae sunt interiora. ANTIDOT. Brux. 28). APVL. met. 2, 9 -a nigredine (GILD. Brit. 95 chron. III p. 78, 25 -o assimilati nigrori). VVLG. lev. 11, 15 (deut. 14, 14) omne -i generis. AVG. in psalm. 102, 16 non ... dilationem in voce -a, sed confessionem in gemitu columbino. serm. ed. Mai 61, 4 cras, cras vox -a est. *ibid.* pereat ... strepitus -us et adsit gemitus columbinus. serm. 82, 14 cum voce -a ..., cras, cras vox corvi est. 224, 4 cum facis vocem -am. *Wulff.*

corulus *v.* corylus.

1. cōrus *v.* caurus. **2. corus** *v.* chorus. **3. corus** *v.* cirus.

ˣ**4. corus,** -ī *m. mensura hebraica,* כֹּר, κόρος, χόρ: HIER. in Ezech. 45, 10 p. 563 -us triginta habet modios (*cf.* in Os. 3, 2 p. 29 in Is. 5, 10 p. 75 EVCHER. instr. 2 p. 159, 2 ISID. orig. 16, 26, 17 GLOSS. IV 436, 5. V 351, 51) et in utraque mensura, hoc est tam aridarum quam liquentium, tenet principium; decima pars -i in his quae modio mensurantur, appellatur epha ... et decima pars -i in speciebus liquidis vocatur batus. ISID. orig. 16, 26, 17 -us (chorus *BC²*) ... ex hebraico sermone descendit, qui vocatur cor a (cora a *BC*) similitudine collis: corea (choria *C*) enim hebraice colles appellantur; coacervati enim modii triginta instar collis videntur et onus cameli efficiunt (*cf. metrolog. script. I 273, 5 H.* EPIPHAN. de mensur. 1 cho-

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

rus dicitur a similitudine collis *eqs.*). METROL. p. 133, 11 gomor duo chorum faciunt. VVLG. *saepe, ex. gr.* num. 11, 32 congregavit coturnicum, qui parum, decem -os. III reg. 4, 22 XXX -i similae et LX -i farinae. 5, 11. II par. 2, 10 tritici, olei, hordei. Ezech. 45, 11 *eqs.* Luc. 16, 7 quantum debes? qui ait: centum -os tritici. GREG. TVR. Franc. 4, 34 ut expellentes monachi de horrea annonas quasi choros tres ad solem siccare ponerent. stell. 6. PS. MATTH. euang. 34 collegit fructus ex eo tres choros.

compos.: hemicorus. *L.*

coruscābilis, -e *a* coruscare. *i. q. splendens*: CASSIOD. in psalm. 118, 18 sacerdos veste pulcherrima et -i tegebatur. *transl.*: CASSIOD. in psalm. 52 concl. divini eloquii -em dignitatem.

coruscālis, -e [*cf. c.* coruscus. *Th.*]. DRAC. Orest. 244 coruscales (coruscantes *coni. Rothmaler*) fundebat vertice flammas.

coruscāmen, -inis *n. a* coruscare. *i. q. splendor*: APVL. Socr. 124 interdum velut in altissimis tenebris rapidissimo -e lumen candidum intermicare (= AVG. civ. 9, 16). FVLG. myth. 1 pr. p. 13, 23 intermicanti quodam sui vultus -e. AVG. c. acad. 2, 1, 2 (*in imag.*) sub uno fremitu rationis et quodam -e temperantiae.

coruscātio, -ōnis *f. a* coruscare. *scribitur* corruscatio: GREG. TVR. Iul. 27 tit. GLOSS. IV 325, 45. scoriscatio: ITALA Matth. 24, 27 (cod. d). scoruscatio: GLOSS. III 347, 16. 393, 19. 418, 11. NON. p. 28 fulgura dicuntur -es, a fulgore. RVFIN. Orig. in iud. 5, 5 Barach interpretatur -o. -o vero est quae habet quidem lucem, sed non manentem. ad modicum . . . temporis resplendet et desinit. Orig. in cant. prol. p. 78C interpretatur Barach -o (= ISID. in iud. 2, 3). GLOSS. ἀστραπή, fulgor, splendor; vibramine: -e. [IV 325, 45 = V 594, 59 coruscatio vibrat hiems.] *legitur inde ab* ITALA.

I *proprie*: A *i. q. splendor*: 1 *generaliter*: ITALA Hab. 3, 11 (Tert. adv. Marc. 4, 3 Aug. civ. 18, 32) sol et luna constitit in suo ordine, in lucem -es (iacula Aug., VVLG. sagittarum, βολίδες, חִצֶּיךָ) tuae ibunt, in fulgorem fulgur scutum tuum (in splendorem -is armorum tuorum Aug., VVLG. fulgurantis hastae, ἀστραπῆς, בְּרַק). *cf.* HIER. in Hab. 2, 3 p. 653. SOL. 53, 25 si repente micaverit -o, intempestivo metu comprimuntur *conchae*. FIRM. math. 1, 4, 7 Mars . . ., quem vides ignitis fulgorum ardoribus sanguinolentum et minaci luminis -e terribilem. MART. CAP. 5, 426 arma in manibus, quibus se vel communire solita vel adversarios vulnerare fulminea quadam -e renidebant. CASSIAN. inst. 3, 3, 6 Tartari tenebras -e sui splendoris extinxit. ARNOB. in psalm. 131 p. 534B tantam -em regiae eius dignitatis aspeximus. GREG. M. moral. 2, 36 cum ad lucis se -em verterit *oculus*, tenebrarum umbra discedit. ALC. AVIT. hom. 5, 1 p. 107, 12 post lucidae nubis -em sic patris externi super filium dulcis terribilisque vox intonat. 2 *speciatim de fulgure*: IVL. VAL. 1, 6 motus . . . terrae insequitur et tonitruum crepor ventorumque conflictus, tum etiam fulgurum -o.

B *i. q. fulgur*: ITALA psalm. 17, 15 (Aug. in psalm. 17, 15) -es (ἀστραπάς, VVLG. fulgura) multiplicavit. 143, 6 (Veron. PSALT. Rom.) corusca -es (ἄστραψον ἀστραπήν, VVLG. fulgura -em). Matth. 24, 27 (cod. d) sicut enim -o (ἀστραπή, VVLG. fulgur) exit ab oriente. 28, 3 (cod. e) erat . . . figura eius velut -o (ἀστραπή, cod. d *et* VVLG. fulgur). apoc. 4, 5 (Primas.) -es (ἀστραπαί, VVLG. fulgura) et voces et tonitrua. IREN. 2, 28, 2 pluviae et -es et tonitrua. VOPISC. Car. 8, 3 ingenti exorta tempestate immani -e, immaniore . . . tonitru exanimatus est. 8, 5 -um deinde ac tonitruum in modum fulgurum igniti sideris continuata vibratio. HIL. in psalm. 143, 11, 12 *v. p. 1074, 41. 68.* SERV. Aen. 12, 200 qui foedera fulmine sancit: confirmat sancta esse facit, quia cum fiunt foedera, si -o fuerit, confirmantur. SCHOL. Hor. carm. 1, 2, 1—4 omnes manubiae albae et nigrae pallida -e esse dicuntur, Iovis rubra et sanguinea. COMMENT. Lucan. 4, 68. 5, 631 nec fulgura currunt clara: et -o erat obscura. SCHOL. Stat. Theb. 1, 353 nec non abrupta tremescunt fulgura: -es enim quasi ruptis nubibus tremunt. CLAVD. DON. Aen. 3, 199. 208. AMBR. bon. mort. 12, 53 ubi nullae nubes, nulla tonitrua, nullae -es. epist. 1, 15 tantae -es tantaque fulgura et tonitrua extiterunt. AMBROSIAST. in I Thess. 5, 2 sicut -o apparet ab oriente in occidentem (*cf.* ITALA Matth. 24, 27 *l. 50*). ACT. Sebast. 13 fulgura et -es numquam paruerunt. HEGES. 4, 9, 1 terribiles -es tonitrua immania. SERM. Migne 13, 649B qui in praesenti vita -em aut tonitruum illius vix prae pavore tolerare possumus. VVLG. psalm. 76, 19 illuxerunt -es (ἀστραπαί) tuae orbi terrae. Sirach 32, 14 ante grandinem praeibit -o. 43, 14 accelerat -es emittere iudicii sui. IV Esdr. 6, 2 antequam splenderent nitores -um. AVG. civ. 22, 22 tempestatibus imbribus alluvionibus, -e tonitru, grandine fulmine. gen. ad litt. 1, 12 p. 18, 12 non omnis lux dies appellatur, nam et lunae lux est et siderum et lucernarum et -um et quarundam rerum ita fulgentium. in psalm. 96, 8 forma humana nubes erat, splendor miraculi -o erat. 148, 9. PROSP. in psalm. 148, 7, 8 quidquid . . . in -bus apparet ignitum. VICT. TONN. chron. II p. 193, 502 ingens terrae motus cum -bus et tonitruis magnis . . . factus est. p. 196, 518, 1 tonitruorum terrore fugatus, -is iaculo percussus. GREG. TVR. Franc. 4, 16. Iul. 27 de tonitruo in basilica facto cum -e. Mart. 2, 15 circa se tamquam -o resplenderet. GREG. M. dial. 3, 12 PASS. Matth. 24. HYD. chron. II p. 33, 217A -e villae exustae.

II *in imagine*: EVCHER. form. 2 p. 9, 16 -es: splendores euangelii. HIER. in Ier. 2, 10—12 cum imber de caelo venerit doctrinarum et arentia hominum corda satiarit, tunc -es invenies et clara fulgura sapientiae. in Matth. 14, 17 ante passionem salvatoris et -em euangelii fulgurantis. AVG. in psalm. 34 serm. 1, 2 anima . . . luce sapientiae et -e vibrata. LEO M. serm. 5, 2 p. 250 tres magi -e euangelii fulgoris acciti. epist. 38 p. 813 ad -em lucis atque rationis. PROSP. in psalm. 143, 5—7 (= PS. AVG. serm. 119, 2) innotescit mundo -o euangelii et fulgura miraculorum illustrant corda credentium. CASSIOD. in psalm. 11, 8 per quae verbum divinum tanquam in succensis fornacibus manens veritatis rutila -e resplendet. MVTIAN. Chrysost. hom. 6, 4 cuius (*gloriae caelestis*) candorem et -es oculus humanus non potest inspicere.

coruscifer, -a, -um *a* coruscus *et* fero. MART. CAP. 8, 808 video splendescere pulsu icta corusciferi subito laquearia caeli.

corusco, -āvī, -ātum, -āre [*orig. inc., nisi mutatum est pro gr.* κορύσσεσθαι, κορύπτειν (κυρίσσειν) *cf.* coruscus *v. Götting. gel. Anzeig. 1907, 806. conferendum esse c. gr.* σκαίρειν, ἀσκαρίζειν, σκιρτᾶν *censet Vsener, Rhein. Mus. 49 (1894) 463. Th.*]. *scribitur* chorusco: TIBERIAN. carm. 4, 19 SERM. Caspari anecd. p. 338, 4. corrusco: INSCR. christ. Rossi II p. 78, 1, 2 SISEBVT. vita Desid. (Script. Merov. III) 2. scorusco: ITALA Luc. 9, 29. 17, 24. 24, 4 (cod. d) ACT. Petr. 21. coriscabat: GLOSS. V 171, 21 *coni. Goetz* (caristabat *codd.*). MART. CAP. 3, 325 item *similia sunt* -a et tona: -vi facit, tonavi non facit. ARVS. gramm. VII 459, 22 -at hac re . . . -at hanc rem. GLOSS. vibro: -o sagitto resplendeo. *legitur inde a* PACVV., *saepius apud* VERG. (*8ies*) *et* APVL. (*8ies*).

I ***transitive*:** A *proprie i. q. versare, rotare, agitare, vibrare, fulgurare*: DOSITH. gramm. VII 435, 26 -o: κραδαίνω (GLOSS.). VERG. Aen. 5, 642 infensum vi corripit ignem sublataque procul dextra conixa -at et iacit. 8, 661 duo quisque Alpina -ant (-at *P*) gaesa manu. 10, 650 strictumque -at mucronem (SIL. 17, 458. 533). 12, 431 hastamque -at (HOMER. 393). 12, 887 telumque -at (12, 919 SIL. 1, 434. 10, 298). VAL. FL. 2, 228 ferrumve super Bellona -et. SIL. 4, 783 saevamque -ans lampada. STAT. Theb. 4, 222 clipeo victum Pythona -at (*i. Pythonem in clipeo pictum*). 12, 432 alternosque apices abrupta luce -ant. Ach. 1, 470 septemque Aiax umbone -et (*i. concutiat*) armenti reges atque aequum moenibus orbem. IVV. 12, 6 quatit hostia funem Tarpeio servata Iovi frontemque -at. APVL. Socr. 134 vel fulminibus iaculandis vel nubibus -andis. AVIEN. Arat. 638 *Cycnus* os flagrans et guttura longa -ans. 1466 acumina tenta -ans. HIL. in psalm. 143, 12 dissipabuntur etiam per -atas coruscationes (PSALT. Rom. 143, 6 -a coruscationes tuas [ἄστραψον, VVLG. fulgura coruscationem]). CLAVD. carm. min. 53, 67 hic iuga conixus manibus Pangaea -at. B *in imagine*: PS. RVFIN. in psalm. 7, 13 terrores impiis -bit. AVG. in psalm. 121, 9 deus -vit miracula, tonabat terrores, pluebat consolationes. DRAC. laud. dei 2, 219 te, *o deus*, nubila crassa -ant (*i. laudant te fulmine*). SISEBVT. vita Desid. (Script. Merov. III) 2 opera luminis a vero lumine condonata multis in regionibus corruscavit.

II ***intransitive*:** A *generaliter i. q. vibrare*: 1 *proprie*: LVCR. 2, 320 satiati agni ludunt blandeque -ant (*i.* κερατίζουσιν). VERG. georg. 4, 73 *apes* tum trepidae inter se coeunt pennisque -ant. OV. met. 4, 494 linguisque -ant *colubrae*. IVV. 3, 255 longa -at (*male* SCHOL. apparet) serraco veniente abies. TERT. pudic. 14 p. 249, 2 virga, quam minabatur, sententia quam exequebatur *apostolus*: illam adhuc -antem, hanc statim fulminantem. 2 *in imagine*: CIC. or. frg. B 21 caput opponis cum eo -ans (*Guil. Freund*, cornificans *Bonnell*, conificans *codd.*). *cf.* LVCR. 2, 320 *l. 51.*

B *speciatim*: 1 *proprie*: a *i. q. fulgurare*: α *personaliter*: GLOSS. Iovis -ans: Ζεὺς ἀστράπτων. PACVV. trag. 413 flamma inter nubes -at, caelum tonitru contremit. PLIN. nat. 2, 112 esse tonitrua impactorum ignium plagas, ideoque protinus -are igneas nubium rimas. VAL. FL. 5, 304 ex alta cum Iuppiter arce -at. APVL. mund. 15 ita prius -are caelum creditur et mox tonare. HIL. in psalm. 134, 12 -are . . . fulgura (134, 13. HIER. in Matth. 12, 38 mugire tonitrua, -are fulgura. PELAG. in II Thess. 2 p. 873A VVLG. Ezech. 1, 14. Luc. 17, 24 sicut fulgur -ans [ἀστράπτουσα] de sub caelo). HIL. in psalm. 143, 11 cum -antibus coruscationibus dissipantur potius quam illucescunt. SCHOL. Hor. carm. 1, 34, 6 qui nubilo caelo tonare vel -are consuevit. VVLG. IV Esdr. 16, 10 *deus* -bit et quis non timebit? tonabit et quis non pavebit? CYPR. GALL. Ios. 341 et licet hinc enses, hinc fulmina clara -ent. DRAC. Romul. 2, 25 *Iuppiter* mucrone -et et clipeo rutilante tonet. CASSIOD. in psalm. 127, 1 timendum . . . dominum cum tonat, cum -at, cum terras tremore concutiat. β *impersonaliter*: GLOSS -at: ἀστράπτει. APVL. mund. 15 quando illa (*procella*) perfracta nubecula patefecerit caelum, ignescunt penetrabiles spiritus emicatque lux clara; hoc dicitur -are. et ordine quidem tonare prius oportet, postea -are. AVIEN. Arat. 1695 de Bistonio mundi procul axe -at. b *i. q. vibrando splendere, micare*: GLOSS. coriscabat (*Goetz*, caristabat *codd.*) cassidatus aut galeatus fulgebat. VERG. georg. 4, 98 elucent aliae *apes* et fulgore -ant. GRATT. 78 haec clara luce -ant. PLIN. nat. 18, 352 si -bunt (*Mayhoff*, cura stabunt *codd.*, cursitabunt *Gelen.*) *stellae* (37, 134 APVL. met. 11, 4). VAL. FL. 1, 703 fremit obice ponti clausa cohors

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

telisque salum facibusque -at. 4,670 prima -anti signum dedit aegide virgo fulmineam iaculata facem. APVL. met. 2,9 aurum -ans (MART. CAP. 9,909). 3,28 -at in modum ortivi solis ignis et mucro. 4,26 nudis et infestis mucronibus -ans (CORIPP. Ioh. 6,656). 5,1 totique parietes solidati massis aureis splendore proprio -ant. 11,23 nocte media vidi solem candido -antem lumine. TERT. anim. 9 et cerauniis gemmis non ideo substantia ignita est, quod -ent rutilato rubore. cult. fem. 1,1 si margaritae canderent et ceraunia -rent. SOL. 15,28 cyaneus *smaragdus* e Scythia est, optimus si caerulo -bit. 37,24 anthracias -at vel scintillantibus stellis. IVL. VAL. 3,35 ut... splendor... sudo quodam et ignoto lumine -ret. 3,42 coronam auream adamantibus -antem. LACT. inst. 6,1,8 dummodo auro -ent, argento gemmis vestibus fulgeant. AMM. 19,1,2 cuncta armis stellantibus -bant. AMBR. in psalm. 118 serm. 17,29 *terrae* gemmarum quoque monilia -antia transfundunt finitimis, quod ipsa radiaverint. AVIEN. Arat. 162 stella subit, dextri quae temporis igne -ans aemula vicinis accendit lumina flammis. 388 dispar chelarum flamma -at (DRAC. laud. dei 2,497 plusque -antes flammas quam fulmina vibrat. MART. CAP. 1,14 auratus ac fulgidus et flammis -antibus rutilans *amnis*). AVIEN. Arat. 460 ingenti ... luce -ans. 745 neque multa luce -ant. 805 summa qua lux pistrice -at desuper. 834 sic hyades tauri toto procul ore -ant. 1435 flammigero Phoebus temone -ans. AVSON. 151,11 nec -antis oculos lacessunt fulgura lucis. 369,21 fulgor tetragono aspectu vitale -at, clarum et bene micans. SCHOL. Hor. carm. 1,7,19 fulgentia: splendentia aut luce -antia. VVLG. sap. 16,22 ignis ardens in grandine et pluvia -ans (διαστράπτον). CLAVD. 1,99 Mavors adamante -at. CYPR. GALL. deut. 232 ignis e domini -at ore. iud. 349 agmina flammarum laevis protenta -ant. Ios. 242 ferrumque -at. HIL. gen. 74 regia summi picta parens varia stellarum luce -at. PRVD. apoth. 579 ipsa -antis monitum sacra virgo ministri credidit. AVG. mor. Manich. 2,16,42 quosdam vermiculos atque muscas, quae omnia, etiam in tenebris, luce propria -ant. serm. ed. Mai 37,2 surrexit hodie Christus et post supplicia multa illaeso corpore -vit. 56,1 inter lanigeros confessores ... sanctus Laurentius variati decoris fulgore -at. AVELL. p. 43,18 basilicas auro -antes. PROSP. sent. 273 saeviat et fremat mundus, increpet linguis, -et armis. SIDON. epist. 8,4,1 domicilium thermis ... late -ans. DRAC. laud. dei 2,155 te monente pluunt nubes et ab imbre -ant. Romul. 6,58 subito venit aliger ignis ore micans ac fronte minax et crine -ans. Orest. 51 pepla -bant variis gemmata lapillis. EVG. TOLET. carm. 8,16 hic (*in bibliotheca*) Pauli monita doctrinae flore -ant. MART. CAP. 1,75 inter quarum (*flammarum*) virorem feta mari lumina -ans (coruscatus β) fronti quaedam integrior suavitas resplendebat. 1,77 sinistra... manu clipeum -antem, dextera ardentem facem praeferebat. CORIPP. Ioh. 2,427 flammis hinc terra -at, inde polus stellis. 4,459 cassisque novo splendore -ans. 4,528 ipse licet medius cristis et casside fulgens emineat, ferrique novo splendore -ans. ANNIAN. Chrysost. hom. 1,1 -ante fulgore. 2,2 fulgorem urbis procul -antis. SERM. Caspari anecd. p. 323,1 unus ... ignis -at. PASS. Theclae A 34 p. 94,7 vituli marini videntes ignem fulgoris -antem mortui supernatabant. INSCR. christ. Leblant 165,17 brachia nobilium lapidum fulgore -ant. INSCR. christ. Rossi I p. 139,29,5 praesulis eximii votis pictura -at.

2 *in imagine*: TERT. anim. 49 in omnem terram et in terminos orbis euangelio -ante (AMBR. serm. 4,3 HIER. epist. 39,3a. 46,9 de quibus *locis* primum euangelium de patibulo -verat. in Is. 2,7 p. 36 virg. Mar. 22 praef. Vulg. Esdr. Iob I. PS. RVFIN. in Am. 8,11 -antis euangelii fulgore. CASSIAN. conl. 8,23,3. 17,18,2 MARCELL. chron. II p. 98,512,6). TERT. apol. 33 et utique *imperator* hoc magis gaudet tanta se gloria -are. PS. ORIG. tract. 6 p. 69,22 donec Christus ... -ret. ANTH. 376,30 Carthago -at. AMBR. serm. 4,2 novus iustitiae sol -at. PS. AMBR. prec. 2,16 etiam qui miraculis -erunt, similiter lamentabuntur repulsi (PS. RVFIN. in psalm. 35,6. 56,11 deus tonat praeceptis et -at miraculis. LEO M. epist. 28,4 unum horum -at [διαλάμπει] miraculis. SALON. in eccles. p. 1010^A VEN. FORT. vita Leob. 27,88. 4,6 p. 329^D GREG. M. epist. 4,30. 8,29 moral. 3,28. *cf. p. 1076, 25*). HIER. in Matth. 16,18 p. 124 quorum martyria videat -are. in Is. 9,1 p. 130 adveniente Christo et praedicatione illius -ante. VVLG. exod. 40,33 maiestate domini -ante. RVFIN. Orig. in psalm. 36 hom. 2,8 miles dei in galea salutis -at. in Ios. 11,1 in quibus gestorum lumen -at. PS. RVFIN. in psalm. 34,2 arma ... luce sapientiae -antia. PRVD. perist. 10,440 natura fervens sola ferventissimae divinitatis vim -antem capit. AVG. in psalm. 18,2,3 deum putantes, praeceptis tonantes, sapientia -antes. lib. arb. 2,16,41 in hoc tenebroso itinere -antibus *bonis*. PS. AVG. serm. 121,2 in eximio partu virginea viscera -bant. CASSIAN. conl. 3,1,1 Pafnutium vice luminaris magni claritate scientiae -antem. LEO M. serm. 28,1 nativitatis dominicae sacramento nobis clarius -ante. 31,3 ad -antem gratiam luminis sempiterni (GREG. M. moral. 4,19 SERM. Casp. anecd. p. 338,4). 60,2 et festivitas ... nobis -et in lucem. 66,2 sed in id ipsum -antibus ... legis testimoniis. 67,5 licet in ipso ortu -rent in eo signa deitatis. epist. 10,1 divinae religionis cultum, quem in omnes gentes ... dei voluit gratia -are. SACR. Leon. p. 337 luminaria multiplicis beatique martyrii -are tribuisti. PROSP. epist. ad Aug. 5 nec ulla eis aut legis aut euangelii illuminatio -vit. sent. 273 saeviat et fremat mundus, increpet linguis, -et armis. PS. PROSP. vocat. gent. 1,15 quibus (*populis*) per tot saecula nulla caelestis doctrinae adnuntiatio -vit. SALON. in eccles. p. 995^D sancti praedicatores doctrinis -ant (*syn.* emicare). SIDON. epist. 7,12 consulis iste -at annis. carm. 14,1 prosper consulis dies -at. CASSIOD. in psalm. 61 lampat fides, -at veritas. ENNOD. opusc. 4 p. 385,4 -antem germinis sui lampadem actuum serenitate transcendit. NOVELL. Iust. 47 pr. (*a. 537*) ex quo pure Romanorum nomen apud homines -vit. VEN. FORT. vita Albin. 3,6 qui sunt ... carmine -antes. 8,22 -bat inter fratres oboedientiae radius. carm. 1,4,3 cui (*Martino*) vitae merito fiducia tanta -at. 1,6,7 Martini meritis et nomine fulta -ant *delubra*. 1,15,43 *templa* flore iuventutis senio fugiente -ant. 1,15,105 moribus ingenio meritorum luce -ans. GREG. M. epist. 6,6 sicut ... magnae lampadis splendor in taetrae noctis obscuritate luminis sui claritate fulgescit, ita fidei vestrae claritas inter aliarum gentium obscuram perfidiam rutilat atque -at. 7,34 quantisque virtutibus sacerdotes ... -arunt. VIGIL. THAPS. c. Arrian. 2,49 divinarum -ant miracula virtutum. CORIPP. Iust. 4,99 clara -antem lux auxerat altera lucem, cum terris gaudente polo prodibat uterque, sol radians et consul ovans. ARATOR act. 1,854 voce -ans nuntius aeternis fixit mandata lavacris. ISID. reg. monach. 3,2 tanto humilitate clarescat, quanto plus ceteris culmine virtutum -at. INSCR. christ. Leblant 194,11 virtutum flamma -at. INSCR. christ. Rossi II p. 78,1,2 atque -antis splendida imago patris ad nos descendit. p. 129,12,3 fulguris in specimen mentis splendore -at. PAPYR. Marini 55 (*a. 368*) ad basilicam..., ubi ipsi (*martyres*) corpore requiescunt et in virtutum miraculis -ant.

coruscus, -a, -um [*cf. c.* coruscare. *Th.*]. *legitur* corruscus: SYMPH. 221 *cod. S* GREG. TVR. Mart. 2,29. coriscae: GLOSS. IV 37,31. *cf. l. 37.* scoruscus: ITALA Luc. 17,24 (cod. d). ARVS. gramm. VII 459,22 -us hac re (*Verg. Aen. 2,470*). PROB. app. gramm. IV 198,32 -us non scoriscus. SERV. Verg. Aen. 2,172 -um alias fulgens, alias tremulum est. DVB. nom. gramm. V 573 -um et vibratum et crispum: Vergilius pro tremulo (*Aen. 1,164*) item pro rutilo (*georg. 1,233*) item pro vibrato (*Aen. 12,887. 919*) telum coruscat. GLOSS. -ae: crispae aut resplendentes. *legitur inde a* PLAVTO, *frequentant* VERG. (*11ies*) VAL. FL. (*9ies*) SIL. (*22ies*) STAT. (*11ies*); *ante* GELL. *non invenitur in oratione soluta.* [*portug.* corisco. *M.-L.*]

I *i. q. vibrans, tremulus, crispus*: A *proprie*: GLOSS. crispum. VERG. Aen. 1,164 silvis scaena -is (SERV. *ad l.* hoc est silvarum -arum id est crispantium ... alii -is tremulis vel vibrantibus accipiunt) desuper horrentique atrum nemus imminet umbra (MAR. VICTOR aleth. 1,255). 8,391 tonitru cum rupta -o ignea rima micans percurrit lumine nimbos. 9,675 armati ferro et cristis capita alta -i (coruscant *M*). 12,701 -is cum fremit ilicibus. VAL. FL. 3,458 quas *dapes* protinus angues . . . linguis rapuere -is (*cf. l. 74*). B *translate*: PLAVT. Rud. 526 nam omnia -a prae tremore fabulor. GELL. 17,20,4 videsne ἐνθύμημα crebrum et -um et convexum.

II *i. q. splendidus, rutilus, fulgidus*: A *proprie*: GLOSS. ἀστραποειδής, splendidus. -o micanti aut relucenti. -ae fulgentes; fulminis coruscantis. -um ἀστραπή. VARRO Men. 557 nec -us imber alto nubilo cadens multus. CIC. Arat. 96 illae quae fulgent luces ex ore -o (COLVM. 10,290). carm. frg. 33,31 iace ... in me vim -am fulminis. LVCR. 5,295 -is fulguribus (PETRON. 122,122). 6,203 *venti*. 6,237 fervore -o. 6,283 luminibus. VERG. georg. 1,233 sole (2,482 SIL. 8,434. FIRM. math. 1,10,4 -i solis incensa luminibus ... ignito colore perpetui ruboris inficitur. DRAC. Romul. 8,195). 1,328 ipse pater media nimborum in nocte -ā fulmina molitur dextrā (PRVD. perist. 4,9 dextram quatiens -am. SEN. Oed. 1029 -a saeva tela iaculetur manu [Phaedr. 156]). Aen. 2,172 arsere -ae luminibus flammae arrectis (AETNA 54 MANIL. 1,860). 2,333 stat ferri acies mucrone -o stricta (SIL. 2,242 HOMER. 296 STAT. Theb. 1,614. 9,542. 10,774 CLAVD. 20,446 GILD. Brit. 71 chron. III p. 66,21). 2,470 vestibulum ante ipsum primoque in limine Pyrrhus exultat, telis et luce -us aena. 2,553 -um ... ensem. 9,161 purpurei cristis iuvenes auroque -i. CIRIS 529 quippe aquilis semper gaudet deus ille -is. HOR. carm. 1,34,6 igni -o (OV. fast. 6,635 SIL. 11,338 STAT. silv. 1,5,6 ARNOB. nat. 5,23). OV. met. 1,768 radiis insigne -is. 12,247 lampadibus ... -is. EPICED. Drusi 321 -is fulminibus (VAL. FL. 6,555 SIL. 6,605. 15,143. 712 STAT. Theb. 1,216 DICT. 1,21 AVIEN. Arat. 6. AVSON. 413,5 flammis -i fulminis vibratior). SEN. Phaedr. 898 -um lucis aetheriae iubar. LVCAN. 2,270 imaque telluris ventos tractusque -os flammarum accipiunt. 3,498 -as ... faces (VAL. FL. 1,622 SIL. 8,650 APVL. met. 10,32). PETRON. 89,44 angues -i (*cf.* 6,185 -um extulit ... caput *serpens*. 12,9 STAT. Theb. 5,572. *cf. l. 45*). VAL. FL. 1,486 Acastum horrentem iaculis et parmae luce -um. 1,805 sed reduces iam iamque viros auroque -um cernat iter. 3,129 late fumanti nube -us. 5,182 aethere ... -o. 6,517 Absyrtus clipei radiis curruque -us Solis avi. 7,567 -i ira Iovis. SIL. 1,463 saeva luce -um scintillat sidus. 2,353 -os Apenninus agat scopulos. 2,397 -is . . . cristis (17,524). 4,118 -ae ... galeae (5,307. 16,523). 5,238 alacres arma agglomerant geminaque -i fronte micant, paribus fulgent capita ardua cristis. 8,636 crine -o. 10,102 cum subitus galeae fulgor conoque -ae maiore intremuere iubae. 12,435 arce -a (STAT. Theb.

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

4,175). 13,640 luce -ā (STAT. silv. 1,1,71 Ach. 2,2. PANEG. 10,29 fulget nobilis galea et -a luce gemmarum divisum verticem monstrat. CORIPP. Ioh. 4,256 CARM. epigr. 787,40). STAT. Theb. 4,9 ferroque auroque -is . . . viris. 9,644 cum fratrem in nube -a aspicit (PRVD. cath. 11,102 peccator intueberis celsum -is nubibus). MART. 10,6,1 -um solibus Arctois sideribusque ducem. SYMPH. 221 *in speculo* fulgor inest intus radianti luce -us (-ans *βγ Riese*; IVL. VAL. 3,36 CYPR. GALL. deut. 271). PANEG. 10,14 flagrabant verendum nescio quid umbones -i et caelestium armorum lux terribilis ardebat. IVL. VAL. 1,31 *versus* vides sereno vel -o lumine (AMM. 16, 10,8). CHALC. comm. 71 cum . . . sol consecutus primum eam (*stellam*) -o splendore condit. AMM. 19,2,2 -i globi turmarum impleverunt cuncta. 24,2,5 -i galeis. 24,6,10 cristatis galeis -i. 24,7,8 quem adesse -us nitor indicabat armorum. 25,1,1 -i thoraces longe prospecti adesse regis copias indicabant. AVIEN. Arat. 525 ultima Chelarum qua bracchia quaque -o circulus axe means rutilum secat Oriona. 899 Cratera -um. 1101 splendens ense -o. 1242 -i verticis. 1471 cornibus. HIER. epist. 3,6 -a . . . metalla radient. HIL. euang. 51 faciemque -am. MACR. sat. 5,11,29 heroos describit luce cristarum -os. CYPR. GALL. exod. 1094 gemmae. CLAVD. 1,264 ostro -o. 3,373 nec forti genitore minor nec fratre -o (*i. Arcadio purpurato*). 10,99 -o . . . solio. 11,1 princeps -o sidere pulchrior. 22,276 tremit orbe (*clipei*) -o iam domus et summae tangunt laquearia cristae. PHYSIOGN. 35 p. 52,5 lumen autem non ita bonum est, si -i sint oculi (p. 52,6 oculi enim -i, si quidem glauci sunt et sanguinolenti, temeritatem indicant. p. 52,9 nigri -i taeterrimi oculi). MART. CAP. 1,39 de quodam purgatioris vibratiorisque loco allapsa sensim Pallas -a descendit. 1,42 licet numquam ille de sede -a descenderet. 9,914 Phoebus -us. RVT. NAM. 2,64 nominis est auctor sole -a soror. MAR. VICTOR aleth. praef. 54 terrasque simul sedemque -am angelico praebere gregi (CASSIOD. or. frg. p. 481,5). 2,130 raptimque -am vertitur in glaebam siccus liquor. SIDON. epist. 9,13,5 laquearibus -is. SEDVL. carm. pasch. 1,231 -is in caelum transvexit equis. DRAC. Orest. 306 diadema -um. 713 mucrone -us. BOETH. cons. 4,1 carm. 12 -i sideris. CORIPP. Ioh. 4,475 auroque -us. 6,631 capulumque -um. Iust. 1,278 gemmisque -a. 3,181 sic omnia clara, sic numeris bene compta suis, ita luce -a. 3,227 luce -us. 4,371 luce -us. GREG. M. dial. 4,36 p. 381^C angelum -i (ἀστραπτούσης) habitus apparuisse fatebatur. *nota acc. neutr. sing. pro adverbio*: SIL. 16,119 rutilante -um vertice fulsit apex. **B** *in imagine et translate*: OPT. PORF. carm. 5,5 hos rupes Cirraea sonet videatque -os Ponti nobilitas, altera Roma, duces. 20a,17 *Roma* dat munera et coronas, auro ferens -as victorias triumphis. TRACT. in Luc. 5,8 non fero solem -um iustitiae sustinere. AMBROSIAST. in I Cor. 12,8 datur illi prudentia non ex litteris sed -o spiritus sancti igne. CLAVD. 28,359 vultusque palam confessa -os Roma (DRAC. Romul. 2,6). PS. AVG. serm. 119,2 adest exoptatissimus dies, . . . candore consueti hominis illustratus . . . radiantis uteri fulgore -us. MART. CAP. 6,568 quod dux sanguineo praesulque -a duello. RVST. HELP. benef. 61 et cui terra iacet, pelagus silet atque -is obsequiis servire minor vix sufficit aether. BOETH. cons. 4,1 carm. 22 rerum -us arbiter. CASSIOD. in psalm. praef. vere -us liber, sermo lampabilis (*sc. psalterium*). 129,2 *deus* de se et per se -us. INSCR. christ. Hisp. 213 -o fruitur caelitus gaudio. 218 vita rigidus et fine sole -us.

subst. **coruscus, -ī** *m.* *genet. sing.* coruscūs *v. l. 60. genet. plur:* coruscuum *v. l. 59.* *nom.* coruscum *l. 63.* *i. q. fulgor*: **1** *proprie*: ITALA Luc. 17,24 (cod. d) sicut scoruscus (ἀστραπή, VVLG. fulgor coruscans) qui scoruscat desub caelu scoruscat. IV Esdr. 6,2 (Sangerm. 4) antequam sonarent voces tonitruum, et antequam splenderent nitores coruscuum (VVLG. coruscationum). 10,25 (Sangerm. 4) facies eius fulgebat valde subito et species -us fiebat vultus eius. CASSIOD. in psalm. 71,6 papae Leonis -o similis sermo resplenduit. 118,101 quando se ipsa -o similis declarat auctoritas. GREG. TVR. Franc. 8,17 nubes ceu -um valide fulgorantes. Mart. 2,29 splendor -o similis. GREG. M. dial. 2,33 inter -os et tonitruos. epist. 11,36 p. 306,27 inter -os et tonitruos. PASS. Thom. 144,20 venit -us (curciscus *P*; o *ex* u, u *ex* ci *p*; choruscus *Q*, choruscatio tam splendida *G*) super eos. MAR. VICTOR aleth. 2,268 sensim sublustri intexta -o linea caeruleae sine fine intermicat umbrae. **2** *in imagine*: RVFIN. Basil. reg. 2 si fulgura, si -um adhibeat vel comparet sermo, non patietur, non recipiet auditus. PS. AVG. quaest. test. I 112 corda eorum illuminata sunt spiritali -o. PETR. CHRYS. serm. 37 p. 506^A cum toto resurrectionis -o ad fidem non veniunt. 146 p. 591^C virginei partus fulgor toto orbe diffunditur flammeo -o. GILD. Brit. 8 chron. III p. 30,23 sol (*i. Christus*) universo urbi praefulgidum sui -um ostendens. VEN. FORT. epist. (carm. 3,4) 2 oculos, quos mihi aperuistis tonitruo, clausistis -o: tantus enim exercitati claritate colloquii vestrae linguae iubar effulsit. 10,6,131 virtutis merito fidei radiante -o nec tacet extingui nec latet umbra rei. GREG. M. in Ezech. 1,5,8 *sanctus spiritus* ex se ipso flammas amoris proicit, ut -i more per terrorem feriat. *Burger*

corvus, -ī *c.* [*cf. c. ind.* kāravah, karaṭah *'cornix'*, *gr.* κόραξ *et c.* cornix. *Th.*]. ISID. orig. 12,6,13 -i a cordis voce dicti, quia grunniunt pectore. *de o correpta v. Gröber, Archiv 6 (1889) 383 et cf.* DIONYS. ant. 15,1 κόρβους . . . οἱ Ῥωμαῖοι καλοῦσι τοὺς κόρακας. *formae*: *nom. sing.*: *cf.* MAR. VICTORIN. gramm. VII 14 voces, quas alii numero singulari et plurali indifferenter per u et o scripserunt ut . . . -os. *traditur ex. gr.* PLAVT. Asin. 260 Aul. 624. 669. 670. VARRO ling. 9,55 dici -um, turdum, non dici corvam, turdam. 9,56 in usu . . . horum discrimina, -us et corva non *dicitur*, quod sine usu id, quod dissimilis natura⟨e⟩. MARTYR. gramm. VII 191 -us promiscue hic et haec. GRAMM. suppl. 96 alia . . . *nomina* promiscua masculino articulo manifestant ut hic -us. 103 promiscua ut hic et haec -us. 145. GLOSS. V 185,25 -os femini generis dicit esse Donatus. *generis feminini exempla desunt.* PAVL. NOL. epist. 25,28 corax id est -us. GLOSS. κόραξ. III 621,16 calvus (*cf. p. 1080,4*) κόραξ. 556,41 κόραξ calvus vel corvus. 369,4 κορακίσκος. *legitur inde a* PLAVTO. *loci dubii*: CAES. Gall. 3,13,6 OV. met. 5,329. [*val.* corb, *it.* corvo, *francog. vet.* corp, *hisp.* cuervo. *M.-L.*]

I *nomen avis, quae graece* κόραξ *dicitur*: *v.* PLIN. nat. 10, 31—33. **A** *generatim*: CIC. nat. deor. 2,125 miluo est quoddam bellum quasi naturale cum -o; ergo alter alterius ubicumque nanctus est ova frangit (PLIN. nat. 10,20,3 dissident . . . -us et chloreus noctu invicem ova exquirentes, simili modo -us et miluus. *cf.* 10,205 aesalon . . . ova -i frangens, cuius pulli infestantur a vulpibus). HOR. sat. 1,8,38 merdis caput inquines albis -orum. epist. 1,17,50 tacitus pasci si posset -us (PORPH. *ad l.* -us cum accedit ad cibum strepitu vocis alias aves arcessit . . . ut solus pasci non possit. *ibid.* ita divitem peti ab amicis, ut a -is cadavera. alii putant a -o et vulpe hoc translatum, sed male). PRIAP. 61,12 non . . . mihi . . . -us nocuit siticulosus (*cf. p. 1079,67*). CELS. 2,18 (*de carne*) teneriores, tamen duri sunt . . . -us. PERS. 3,61 sequeris -os testaque lutoque securus. PLIN. nat. 1,10,15. 1,29,14—40. 1,30,8—53. 7,174 *animam* visam evolantem ex ore . . . -i effigie. 8,102 -us occiso chamaeleone . . . lauro infestum virus extinguit. 10,8 perenopterus . . . imbellis et degener, ut quam verberet -us. 10,124 Crateri . . . -orum opera venantis. 10,165 -us aliquando et quinos *parit*. incubant . . . *tricenis* diebus. 11,194 renibus et parte tantum altera intestino iungitur *fel* in -is. 11,201 carent eo (*gutture*), sed gula patentiore utuntur . . . -i. 29,56 anser -usque ab aestate in autumnum morbo conflictari dicuntur. 29,109 -i ovum . . . nigritiam capilli affert. 30,130 ovum -i . . . gravidis . . . abortum per os faciat (*cf.* 10,32 ore eos parere aut coire vulgus arbitratur. RVFIN. Clement. 8,25 per os conciperet -us). 30,137 fimum -i lana adalligatum infantium tussi medetur (30,26). 30,147 porcos sequi eum, a quo cerebrum -i acceperint in offa. 35,23. TERT. idol. 24 si . . . -us et miluus et lupus . . . in ecclesia erit. VVLG. gen. 8,6 Noe . . . dimisit -um. Iob 38,41 quis praeparat -o escam suam? (DRAC. laud. dei 1,721). psalm. 146,9 pullis -orum invocantibus eum. Is. 34,11 ibis et -us habitabunt in *Edom*. Soph. 2,14. Luc. 12,24 considerate -os, quia non seminant (TERT. adv. Marc. 4,21. 29). PHYSIOGN. 83 quibus origo narium tenuis est impudentes esse: referri ad speciem -orum. CLAVD. 18,349 nigrantibus alis audiretur olor, -o certante ligustris. SERV. georg. 1,414 Plinius (?) in naturali historia dicit -os esse obliviosos. SVLP. SEV. chron. 1,3,3. MART. CAP. 5,434 Tisias . . . superpositum -um commune pignus filiamque memorabat (*ibid.* corax). EVSTATH. Bas. hex. 8,7 p. 954^B aquarium genus *avium* . . . pedes . . . non habet fissos, ut -us. POL. SILV. nom. anim. chron. I p. 543,23.

B *speciatim*: **1** *de proprietatibus corvorum, quae in proverbium venerunt (cf. Weyman, Archiv 13 [1904] 269. Otto, Sprichwörter p. 95)*: *longitudo vitae*: PRIAP. 83,12 tibi senexve -us . . . feriret . . . caput. SEN. benef. 2,29,1 vincant . . . spatio aetatis -i. PLIN. nat. 7,153 Hesiodus . . . cornici novem nostras attribuit aetates, quadruplum eius cervis, id triplicatum -is. AVSON. 365,5. MACR. sat. 7,5,11 non minus edacitatis habent, quam de longaevitate eorum opinio fabulatur. *de rapacitate et esca*: VARRO rust. 3,7,6 redeunt *columbae* nisi a -o occisae. CATVLL. 108,5 effossos oculos voret atro gutture -us (VVLG. prov. 30,17 effodiant eum [*oculum*] -i de torrentibus. *cf.* GREG. TVR. Franc. 5,18 impletur in te proverbium illud, quod -us oculum -i non eruit). HOR. epist. 1,16,48 non pasces in cruce -os (PETRON. 58 crucis offa, -orum cibaria). COLVM. 12,46,2 ne aut -is . . . pomum laceretur. PETRON. 116 cadavera quae lacerantur aut -i qui lacerant (*in imag. de heredipetis*). PLIN. nat. 17,37 alites vomerem comitantes -ique aratoris vestigia ipsa rodentes. IVV. 8,252 numquam attigerant maiora cadavera -i. HIER. epist. 78 mansio 24 abactis -is, qui hominum frumenta vastabant. tract. in psalm. I p. 297,24 puto -os . . ., qui semper persequuntur cadavera mortuorum, . . . daemones esse. p. 298,1 pulli . . . -orum dicuntur de rore vivere (CASSIOD. in psalm. 146,9 pulli . . . -orum . . . caelesti rore vescuntur et . . . cadaverum fetores beneficio aetatis ignorant). AVG. serm. ed. Mai 137,2 -us . . . immundum est animal; quod tangit immundum facit (PRVD. c. Symm. 2,1034 grana . . . immundisque iacent foeda ad ludibria -is). MACR. sat. 7,5,11 omnibus inhiare cadaveribus, . . . seminibus insidiari, fructus arborum persequi; . . . non minus edacitatis habent, quam . . . . PROSP. in psalm. 146,9 patres . . . idola venerantes -orum habuerunt figuram mortua et immunda sectantes. PS. PROSP. prom. 1,7,11. *opponitur columbae*: IVV. 2,63 dat veniam -is, vexat censura columbas. AVG. in euang. Ioh. 6,2 -i sunt, non columbae. SEDVL. hymn. 1,104 discedant -i, sola columba redit. ANTH.

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

390,30 iunctaque cum -o pulchra columba cubat. *cf. p. 1078,62.* *color*: PETRON. 43 niger tamquam -us. MART. 1,53,8. 3,43,2 *opp.* cygnus. IVV. 7,202 -o quoque rarior albo. APVL. Socr. 4 p. 110 *opp.* olor. HIER. tract. in psalm. I p. 159,23 -us niger est et nihil in se habet album. VVLG. cant. 5,11 comae eius ... nigrae quasi -us. RVFIN. apol. adv. Hier. 2,25 quem ante -um dixerat et totum tenebrosum. EVCHER. form. 4 p. 23,6 -us nigredo peccatoris vel daemonis (HIER. tract. in psalm. I p. 297,24 puto -os nigri coloris ... daemones esse. CASSIOD. in psalm. 146,9 -i sunt irreligiosi viri, qui peccatorum nigredine ... vestiuntur). BOETH. in Porph. comm. sec. p. 280,18 nigrum ... esse inseparabiliter -o et Aethiopi accidit, potest autem subintellegi et -us albus et .... *adde*: ISID. sent. 3,43,5 -us dum suos pullos viderit albi coloris, nullis eos cibis alit sed ... attendit donec ... nigrescant. *vox et loquacitas* (*cf. etiam l. 31 sqq.*): VARRO ling. 5,75 ab suis vocibus *nomen acceperunt* ... -us. VERG. georg. 1,423 ovantes gutture -i (AVSON. 76,5 AVIEN. Arat. 1743). OV. met. 2,535 loquax (*v. infra l. 64*). SVET. frg. p. 250 -orum *est* crocitare (ISID. diff. 1,607. PAVL. FEST. p. 53 crocatio -orum vocis appellatio). AVG. in euang. Ioh. 6,2 habet vocem -i; vox enim -i clamosa est, non gemebunda. *nota*: PHAEDR. app 21,9 (*narratur fabula*) -us ... supervolans ʻave' usque ingessit (MART. 3,95,2 quod [*have*] prior et -us dicere saepe solet. *cf.* 14,74,1 -e salutator). AVG. serm. 82,14 cras cras -i vox est. 224,4 dicis cras cras, factus es -us (*cf.* serm. ed. Mai 61,4 cras cras vox corvina est). *cf.* cra. *discit humanam vocem imitari*: VARRO ling. 6,56 in -is ... verba non esse verba, quod non loqu[eb]antur. PERS. prol. 13. APVL. flor. 13 p. 45 -us et psittacus nihil aliud quam quod didicerunt pronuntiant. EVG. TOLET. carm. 49,1 -us ... verba referre solent. *narrantur fabulae de corvis loquentibus*: PLIN. nat. 10,121 (1,10,60 propter -um loquentem seditio populi Romani). MACR. sat. 2,4,29—30.

2 *de praesagiis corvorum*: *praedicit tempestatum mutationes*: LVCR. 5,1085 mutant cum tempestatibus una raucisonos cantus ... -orum ... greges. VERG. georg. 1,382 numquam imprudentibus imber obfuit: ... -orum increpuit ... exercitus. 1,410 ex imbri soles ... prospicere ... poteris: ... tum liquidas -i presso ter gutture voces aut quater ingeminant (SERV. georg. 1,388 cornicem rauca voce et solam pluviam praedicere, -os vero et plures et voce tenui et purissima contra naturam suam). PLIN. nat. 8,102. 18,362 (*describitur*). AVIEN. Arat. 1715 tenui cum stridunt gutture -i ... instantes praenoscere protinus imbres. 1743. DRAC. laud. dei 1,527 -us hirundo praedicunt pluvias nec clam praesagia fallunt. *auguria*: PROB. Verg. ecl. 9,13 bonum augurium erat, si -us dextra, cornix sinistra volaret. PLAVT. Asin. 260 -os parra ab dextera consuadent. Aul. 624 non temere est quod -os cantat mihi nunc ab laeva manu. 669 ni subvenisset -os, periissem miser. nimis hercle ego illum -om ad me veniat velim, qui .... CIC. div. 1,12 Iuppiterne cornicem a laeva, -um ab dextera canere iussisset. 1,85 quid *habet* augur, cura dextra -us, a sinistra cornix faciat ratum. 2,16 quam haec signa nulla sint ... -i cantus (*cf.* AVG. civ. 4,30). HOR. carm. 3,27,11 oscinem -um prece suscitabo. LIV. 10,40,14 ante consulem haec dicentem -us voce clara occinuit. FEST. p. 197 oscinum tripudium est ... cum cecinit -us. *ibid.* oscines aves ... esse ... quae ore canentes faciant augurium ut -os. PHAEDR. 3,18,12 partes sunt vobis datae: ... augurium -o. SEN. nat. 2,32,5 cur ... hic honor datus est, ut magnarum rerum faceret auspicia; ... -o. AMBR. Noe 17,62 plerique quasi annuntium futurorum -um aestimant. MART. CAP. 9,894 in argumentum praescientiae mihi (*Phoebo*) -us alludit. SIDON. epist. 2,2,14 oscines -os voce triplicata ... Aurorae facem consalutantes. *prodigia*: LIV. 21,62,4 -um in aedem Iunonis devolasse atque in ipso pulvinari consedisse. 24,10,6 in aede ... -os nidum fecisse. 30,2,9 aurum in Capitolio -i ... crediti ... edisse. CVRT. 4,6,11 praetervolans -us glebam ... amisit. SVET. Aug. 96 aquila ... duos -os ... afflixit et ad terram dedit.

3 *fabulae de corvo*: *de corvo albo in nigrum mutato*: *narratur fabula* OV. met. 2,531 *sqq.* HYG. astr. 2,40 fab. 202 p. 128 SERV. Aen. 7,761. LVCR. 2,822 -os ... ex albis album pinnis iactare colorem et nigros fieri. *de corvi ad sidera translatione*: *narratur fabula* HYG. astr. 2,40 SCHOL. Germ. Bas. p. 100. *de corvis Alexandro in deserto viam monstrantibus*: CVRT. 4,7,15 ITIN. Alex. 21. *de M. Valerio Corvo vel Corvino et corvo*: *narratur fabula* LIV. 7,26 GELL. 9,11. PROP. 3,11,64 cui cognomen -us habere dedit. OV. fast. 1,602 -i titulos auxiliaris habent. VAL. MAX. 8,15,5. QVINT. inst. 2,4,18 an sit credibile super caput Valeri pugnantis sedisse -um, qui .... AMPEL. 22,2 Valerius Corvinus ... -us galeam eius insedit. PRVD. c. Symm. 2,567 Corvinum -us Apollineus penna vel gutture iuvit. OROS. hist. 3,6,5 confecit hanc pugnam M. Valerius auxiliante -o, unde postea Corvinus est dictus. *cf.* PALLAD. hist. mon. I 6 circa oculos eius ac vultum -orum more volantes *daemones*. *de corvo a vulpe decepto*: *narratur fabula* PHAEDR. 1,13 APVL. Socr. 4 p. 108. HOR. sat. 2,5,56 -um deludet hiantem (PORPH. *ad l.* hoc allegorice posuit ex fabula Aesopi [*narratur*]). PORPH. Hor. epist. 1,17,50 *v. p. 1078,25.* SCHOL. Hor. ars 437 quasi vulpes in Aesopi fabulis contra -um. *de corvis Heliae cibum portantibus*: VVLG. III reg. 17,1 *sqq.* (TERT. ieiun. 9 ITIN. [Silv.] 16,3 FILASTR. 154,1 SVLP. SEV. chron. 1,43,3 ITIN. Anton. Plac. rec. A 9). *de corvo furtum detegente*: PALLAD. hist. mon. I 31.

II *nomen* ***aliarum avium***: A *avis marina*: PLIN. nat. 11,130 quaedam animalium naturaliter calvent sicut ... -i aquatici, quibus apud Graecos nomen inde (10,133 phalacrocoraces. *cf.* GLOSS. *p. 1078,11.* SERV. georg. 1,360 *cod. R* mergi ... sunt quos nonnulli -os aquaticos vocant). GLOSS. mergi -i marini vel fustis cerrae. mergus -us marinus. merguli -i marini. -us maritimus ebius (? *cf.* αἴθυια. -us maritimus mercoris pullos. *cf.* -us agrestis ebius). B *i. q. nycticorax*: EVCHER. instr. 2 p. 157,12 nycticorax ... sunt qui asserunt esse orientalem avem, quae nocturnus -us appelletur. CASSIOD. in psalm. 101,7 nycticorax graeco vocabulo dicitur noctis -us, quem quidam bubonem, quidam noctuam esse dixerunt. alii magis -o magnitudine et colore consimilem. GLOSS. nocturnus -us νυκτικόραξ.

III *nomen* ***piscis***: PLIN. nat. 32,145 peculiares ... maris ... -us. AVSON. 393,62 duraturi post bina trihoria -i. PLIN. VAL. 5,43 omnem aspratilem piscem, videlicet ut sunt lupi, -i. POL. SILV. chron. I p. 544,8 nomina natantium .. -us. GLOSS. κορακῖνος.

IV *nomen* ***sideris*** (*de quo v.* SCHOL. Germ. Bas. p. 101 *et Haebler, PW. IV 1665*): CIC. Arat. 220 extrema *hydra* nitens plumato corpore -us rostro tundit. 292 hydra tenet flexu crateram, -us adhaeret. VITR. 9,5,1 in qua (*angue*) inest -us. OV. fast. 2,243 tria sidera, -us et anguis et medius crater. GERM. 430 huic (*hydro*) ... ulteriores *tortus* vocali rostro -us forat. omnia lucent, et -us et .... 505. HYG. astr. 3,24 virgo ... inferiorem corporis partem supra -um ... habere perspicitur. 3,39 *hydrae* cauda ... sustinet -um rostro corpus eius tundentem et toto corpore ad cratera tendentem (*enumerantur stellae*). 4,3 crater cum -o velut fixus esse circulo conspicitur. AVIEN. Arat. 900. 1005. SERV. georg. 1,205 *anguis* australis in quo sunt crater et -us.

V *i. q.* ***machina bellica***: VITR. 10,13,3 -um demolitorem, quem nonnulli gruem appellant. CVRT. 4,2,12 ferreae ... manus ... -ique et alia tuendis urbibus excogitata. 4,3,26 -i ... et ferreae manus ... plerosque rapiebant (*v. Fiebiger, PW. IV 1665*).

VI *in re medica i. q.* ***scapelli genus***: CELS. 7,19 *tunicam* ferramento, quod a similitudine -um vocant, incidere.

deriv.: corvinus. *Wulff.*

? **corux** *v.* corucem.

cōrycēum, -ī *n.* [*κωρυκεῖον, *cf.* corycus. *Th.*]. VITR. 5,11,2 sub dextra *porticu* coryceum *collocetur i. exedra, ubi coryco corpus exerceant ephebi.*

cōrycomachĭa, -ae *f.*, κωρυκομαχία. CAEL. AVR. chron. 5,11,133 volutatione in palaestra varia quam Graeci celadian atque corycomachian vocaverunt.

cōrycus, -ī *m.*, κώρυκος. *follis, quo athletae vires exercent, hinc in imag.* CIC. Phil. 13,26 -us laterum et vocis meae, Bestia. *cf. p. 1082,19.*

corydalus, -ī *m.*, κορυδαλλός. *nomen avis*: SERV. ecl. 2,1 Corydona a Vergilio ficto nomine nuncupari ex eo genere avis, quae corydalis (coridalis *codd.*) dicitur, dulce canens. MARCELL. med. 29,30 -us avis, id est quae alauda vocatur, quae animos hominum dulcedine vocis oblectat. GREG. TVR. Franc. 4,35 avis coredallus, quam alaudam vocamus. DIOSC. 2,33 de cori id est pugione (2,54 W. κορυδαλλός). *cf. etiam* coredulus.

corylētum, -ī *n.* [*a* corylus. *Th.*]. OV. fast. 2,587 in silvis inter -a iacebat *Iuturna*. PRISC. gramm. II 123,25 GRAMM. suppl. 69,23. [*francog.* coudraie. *M.-L.*]

corylus, -ī *f.* [*i. q. hibern.* coll *theodisc.* hasal *anglosax.* hæsel ʻ*corylus*'. *Th.*]. PRISC. gramm. II 36,22 -us et lympha ex ipsa scriptura a Graecis sumpta non est dubium, cum per y scribantur ἀπὸ τοῦ ʻκαρύον' (κορυον, καρυλον, κορυνος *v. l.*) καὶ τοῦ ʻνύμφη'. GLOSS. λεπτοκάρυον id est nucleus. arbor abellanus. ποντικέα (*cf.* GLOSS. II 116,54 coronea ποντικέα. κάρυα ποντικά). ποντικέον. haesl (*anglosax.*). -os avellanas. avellanas vel nuces. [*francog.* coudre, *it. septentr.* coler. *M.-L.*]

nomen fruticis: CATO agr. 18,9 orbem ex ulmo aut ex -o facito. VERG. ecl. 1,14 inter densas -os (corulos *codd. praeter P*). 5,3 hic -is mixtas inter consedimus ulmos. 5,21. 7,63. georg. 2,65 durae -i (*cf.* SERV. *ad l.*). 2,299 neve inter vites -um sere (corulum *R.* SERV. auct. *ad l.* -os antipharmacon esse aiunt). VERAN. Macr. sat. 3,20,2 felices arbores putantur esse quercus ... -us. OV. met. 10,93 -i fragiles. COLVM. 7,9,6 nemora sunt convenientissima, quae vestiuntur quercu ... -is. PLIN. nat. 16,74 descendunt et in plana cornus, -us *etc.* 16,75 facibus carpinus, -us familiarissimae. 16,176. 228 *fraxinus* hastis -o melior. 17,67. 151. 240. 31,83. NEMES. ecl. 2,87 inter pinus -um frondescere fas est. [PS. SOL. add. p. 221,2 *dub.*] MACR. sat. 3,18,5 nux haec Avellana seu Praenestina, quae est eadem, ex arbore est quae dicitur -us. SIDON. epist. 2,9,8 antro ... -is flexibilibus intexto. VEN. FORT. carm. 3,9,23. *nota in proverbio*: PAVL. NOL. carm. 11,37 si confers ... castaneis -os, ... me compone tibi.

derivata: colurnus (SCHOL. Hor. sat. 1,8,1). coryletum.

corymbāta navis GLOSS. (*fort. deest interpretatio* corymbo ornata). *a* corymbus *p. 1081,68.*

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

corymbiās, -ae *f.* [κορυμβίας. *Th.*]. *genus ferulae*: PLIN. nat. 19, 175 duo ⟨ex⟩ ea (*ferula*) genera *olerum*, caules et racemi: -an hanc vocant corymbosque quos condiunt.

corymbiātus, -a, -um *a* corymbion, *cf.* corymbatus. TREB. Claud. 17, 5 discum corymbiatum argenteum librarum XX (*i. corymbis ornatum*).

corymbifer *a* corymbus *et* ferre. OV. fast. 1, 393 festa corymbiferi celebrabas, Graecia, Bacchi.

corymbion, -iī *n.* [*κορυμβίον, *cf.* κόρυμβος. *Th.*]. *i. q. capillamentum*: PETRON. 110, 1 -oque dominae pueri adornat caput. 110, 5 commendatior vultus enituit, quia flavum -on erat (*syn.* capillamentum). *deriv.*: corymbiatus.

corymbītēs *adi.* *κορυμβίτης. PLIN. nat. 1, 26, 44 tithymalos platyphyllos sive corymbites sive amygdalites. 26, 70.

corymbus, -ī *m.*, κόρυμβος. GLOSS. ἀκρεμών, καρφίον. cacumen leactrocas (*anglosax.*). III 434, 12 ὅρμος culimbos. *legitur inde a* VERG. *dub.* QVEROL. p. 32, 5 quos illic sannas, quos -os (colymbos *i.* κυβιστεύματα *Scal.*) videas, si nummos asperseris? [*it. med.* bolumbra. *M.-L.*]

1 *proprie*: **a** *de fructu herbarum in formam orbis vel uvae disposito*: *praecipue de hedera*: PLIN. nat. 16, 146 fructum quoque candidum ferentium *hederarum* aliis densus acinus et grandior, racemis in orbem circumactis qui vocantur -i *eqs.* SERV. ecl. 3, 39 -os uvas hederarum. SCHOL. Verg. Veron. ecl. 3, 39 -i sunt hed⟨erae⟩ fructus granis in ⟨orbem⟩ inter se coeunt⟨ibus⟩. GLOSS. -i bacae hederae. hederarum bacae. bacae in hedera. hederae poma. VERG. ecl. 3, 39 lenta ... vitis diffusos hedera vestit pallente -os. CVLEX 144 *hederae* excedunt ad summa cacumina lentae pinguntque aureolos viridi pallore -os. 405 hederaeque nitor pallente -o (CALP. ecl. 7, 9 cur ... solus Stimicon caneret pallente -o). TIB. 1, 7, 45 frons redimita -is (*cf.* SEN. Oed. 403 effusam redimite comam nutante -o. STAT. silv. 1, 5, 16 vitreum teneris crinem redimite -is, *deae*). PROP. 2, 30, 39. 3, 17, 29 candida laxatis onerato *Baccho* colla -is. 4, 6, 3 cera Phileteis (Philippeis *codd.*) certet Romana -is (*in imag. de laude poetica. cf.* CALP. ecl. 4, 56 modo te Baccheis Musa -is munerat. ENNOD. dict. 11, 2 p. 459, 8 poetarum hederas nobilioribus -is ... nutrix ingenii comit assiduitas). PROP. 4, 7, 79 OV. met. 3, 665. NERO carm. frg. 4, 3 lyncem Maenas flexura -is. PLIN. nat. 21, 52. 55. 24, 76 -i quoque *hederae* poti vel illiti lienem sanant *eqs.* 24, 78 candidioris *hederae* -i poti steriles etiam viros faciunt. 24, 79. SIL. 7, 195 frontem *Bacchi* cinxere -i. STAT. Theb. 7, 570. CARM. epigr. 1109, 35 si libeat thyrsum gravidis aptare co⟨rymbis⟩ (NEMES. ecl. 3, 18 gravidis hederata fronte -is). IVV. 6, 52 necte coronam postibus et densos per limina tende -os. VERS. metr. Caes. gramm. VI 256, 2 crine nitidus apto luteis -is *Bacchus.* PRVD. perist. 10, 274. MARCELL. med. 28, 30 acini sive -i hederae tres contriti. CASS. FEL. 1 p. 4 SIDON. epist. 8, 9, 5 vers. 11 carm. 22, 72. DRAC. Romul. 3, 9 contortusque fluat nodo viridante -us. 6, 67. laud. dei 1, 171 torta per obliquos it vitis in orbe -os. PRISC. perieg. 587 ENNOD. carm. 2, 66, 7. VEN. FORT. carm. 11, 11, 11 enituit paries viridi pendente -o. epist. (carm. 10, 3) 3. *de aliis herbis*: COLVM. 10, 237 haec (*cinara*) modo purpureo surgit glomerata -o. 10, 301 fer calathis violam ..., balsama cum casia nectens croceosque -os. PLIN. nat. 19, 175 *ferula v. supra l. 2.* 21, 50 comantibus fulgore auri -is *chrysocomes.* 21, 168 heliochrysum ... ad solis repercussum aureae lucis in orbem velut -is dependentibus, qui nunquam marcescunt. 22, 79 *de elaphobosco.* 24, 83 *de milace.* 25, 64 *de polemonia.* 26, 148 *de polycnemone.* ORIBAS. syn. 5, 40 rutae semen et magis silvaticae cum ipsis -is. VEN. FORT. epist. (carm. 5, 1) 1 (*in imag.*) ipse vir factus paradisus inter perspicui cordis zmaragdinas plateas et vernantes operis inumbrantes -os — non quod ficus tegeret, sed fructus ornaret — *domini* vestigia ... coercet fide figente.

b *de pampinis*: ISID. orig. 17, 5, 12 -i sunt anuli, qui proxima quaeque ligant ... ne longius laxati palmites ventorum flatibus dissipentur. 17, 9, 92 viticella ... sicut vitis quicquid proximum habuerit, apprehendat -is, quos anulos appellamus. GLOSS. ἕλιξ ἀμπέλου. ἕλιξ. -us est quae in vite nascitur.

2 *translate*: **a** *i. q. aplustre navis*: VAL. FL. 1, 273 auratis Argo reditura -is. 4, 691. 8, 194 non totis Argo redit ecce -is. *cf.* GLOSS. V 353, 60 -is navibus. **b** *i. q. calyx rosae*: HIER. epist. 66, 1 quis parturientem rosam et papillatum -um, antequam in calathum fundatur orbis, ... aequis oculis marcescere videat? *cf.* ANTH. 84, 3 prima *rosa* papillatos ducebat ⟨tecta⟩ -os. *hinc de papilla*: SER. SAMM. 352 turgentes ungue -os (schol. marg. cod. A: capita mammarum). **c** *i. q. fimbria vestis*: ITALA exod. 28, 4 (Aug. quaest. hept. 2, 114) *stolas* ... pectoralem, humeralem et tunicam talarem et tunicam cum -is (κοσυμβωτόν [*i. fimbriatam*], VVLG. lineam strictam). *cf.* AVG. *l. c.* 'tunicam cum -is' honestius putarunt latini interpretes dici, quam si dicerent 'cum cirris', qui bene dispositi ornamento esse vestibus solent. **d** *fort. i. q. vinculum, lorum iugi, sed cf. supra l. 35 sq.*: NEMES. cyn. 7 Castalius ... alumnus ... imponitque iugum vati retinetque -is implicitum.

deriv.: corymbatus. *gr.*: corymbion, corymbites. *comp.*: corymbifer.

coryphaeus, -ī *m.*, κορυφαῖος. *i. q. dux chori*: CIC. nat. deor. 1, 59 quem (*Zenonem*) Philo noster -um appellare Epicureorum solebat. EPIST. pontif. Thiel 702 Gelas. 43, 4 tu haeretice, ... novam doctrinam invehis abiecta -i confessione.

coryphia, -ōrum *n.* [*vocabulum a graecis non traditum. Th.*]. PLIN. nat. 1, 32, 27. 32, 84 muricum generis sunt, quae vocant Graeci coluthia, alii -a, turbinata aeque, sed minora, multo efficaciora *quam conchylia.* 32, 147 coluthia sive -a, concharum genera.

cōrȳtus, -ī *m.* [*a graecis tractum, cf.* γωρυτός, χωρυτός (Hesych.). *Th.*]. cŏrȳt- SIDON. *l. 26.* *traditur in parte codicum* gor-: VERG. Aen. 10, 169 SIL. 7, 443. 15, 773 GLOSS. *nom. sing.* -os (*praeter l. 25. 27*), *acc.* -on. SERV. Aen. 10, 169 -i proprie dicuntur arcuum thecae; dicuntur tamen etiam sagittarum, quas et pharetras nominamus. *sim.* SCHOL. Stat. Theb. 4, 269. 9, 730 ISID. orig. 18, 9, 2. GLOSS. goruthus (*vel* grostus) pharetra. domus sagittarum. βελοθήκη. *ex falsa Vergili interpretatione*: NON. p. 556 -i leve missile in modum sagittarum. GLOSS. V 639, 2 iacula brevia in modum sagittarum quae pharetris aut inserta scuto gestantur vel gladius. VERG. Aen. 10, 169 quis (*Cosanis*) tela sagittae -ique (corici *Non.*, *cf.* κωρυκός?) leves umeris et letifer arcus (STAT. Theb. 12, 527). OV. trist. 5, 7, 15 in quibus (*Sarmatis et Getis*) est nemo, qui non -on et arcum telaque ... gerat. SEN. Herc. f. 1127 telum Scythicis leve -is missum. SIL. 2, 106 -i fratrum ex humeris calamique paterni pendebant. 7, 443 parvulus ex humero -os. 15, 773 striduntque sagittiferi -i. STAT. Theb. 4, 269 -os ... electro pallens et iaspide clarus Eoa. 7, 660 velox -us et arcus. 9, 730 caelestibus implet -on telis. SIDON. carm. 11, 56 cui (*Amori*) fax arcus -us pendebat. [*hisp.* goldre. *M.-L.*]

coryza, -ae *f.*, κόρυζα. ISID. orig. 4, 7, 12 -a est quotiens infusio capitis in os venerit narium et praefocationem fecerit cum sternutatione, unde et -a nomen accepit. *graece* CELS. 4, 5 p. 126. HIPPOCR. aer. 10 purgari -a et brancho cerebrum. THEOD. PRISC. log. 57 fit in naribus *catarrhus*, cui nomen est -a. CAEL. AVR. acut. 2, 17, 101. chron. 1, 1, 41 capitis motu vexatos in catarrhum atque -am venire videamus. 2, 7, 94 fit influxio ... ad nares, quae appellatur -a. ORIBAS. syn. 5, 46 PLIN. VAL. 1, 2. *L.*

cōs, cōtis *f.* [*cf. c. gr.* κῶνος, *ind.* śiśāti '*acuit*', *armen.* sur '*acutus*', *island.* hein '*cos*' *et c.* catus. *v. etiam quae s. v.* cautes *dicta sunt. Th.*]. ISID. orig. 16, 3, 6 -s nomen accepit, quod ferrum ad incidendum acuat. cotis (*cf.* 16, 26, 5 *v. p. 897, 9*) enim graeco sermone incisio nominatur. *formae*: *legitur* cautibus: LVCAN. 7, 139 (cotibus *B U*). OPT. PORF. carm. 26, 7 caute (*cf. III p. 710, 83*). *nom. sing.* cotis: CASSIOD. var. 5, 1, 2 hoc vestra -is diligenter emundavit. VEN. FORT. carm. 2, 9, 9 vix dabit in veteri ferrugine -is acumen. GLOSS. II 102, 42 III 29, 58. 92, 43. cutis: GLOSS. III 198, 8. 321, 60. 506, 25. cox: GLOSS. V 354, 37. cotio: GLOSS. V 186, 4. *non inveni genet. plur.* [QVINT. inst. 1, 4, 10 *scribitur* quos ut -s (*A B P, recte* tuos *Ritschl*)] PRISC. gramm. II 161, 22 in 'os' terminata feminina tria inveniuntur -s -is .... 253. GRAMM. suppl. 117, 35. PROB. Verg. georg. 2, 152 aconita ... graece a -is nomine dicuntur. illa enim ἀκόνη appellatur. PAVL. FEST. p. 24 ἀκόνη quam latine dicimus -em. IDIOM. gen. gramm. IV 574. GLOSS. ἀκόνη. ὑποδερμίς. acuendi petra. II 102, 42 -is ὀργή (*cf. p. 1083, 10. 13. 1086, 15*), ἀκόνη, ὑποδερμίς. V 354, 27 cox huetistan (*AS*). III 549, 3 -e Cretica ἀκόνης Κρητικῆς. V 186, 4 cotio ad acuminandum. *legitur inde a* CIC. [*val.* cute, *it.* cote. *M.-L.*]

1 *proprie*: *i. q. lapis quo ferramenta acuuntur, gemmae, pavimenta sim. poliuntur*: CIC. div. 1, 32 -em novacula posse praecidi (1, 33. 2, 80 contemne -em Atti Navii. LIV. 1, 36, 4. 5 FLOR. epit. 1, 1, 3. APVL. Socr. 7 p. 135 Attio Navio auguria miraculum -is addicant. LACT. inst. 2, 7, 8. AVG. civ. 10, 16 -em Tarquinius novacula secuit. PAVL. FEST. p. 169). ALF. dig. 39, 4, 15 navis onusta -bus. *ibid.* ex insula Creta -es exisse. *ibid.* quod ... evectae -es viderentur. VITR. 7, 4, 5 summo libramento -e despumato redditur species nigri pavimenti (PLIN. nat. 36, 187. 188 si ... -e depolitum est). PLIN. nat. 1, 36, 47. 24, 89 lignoque ad -em trito. 36, 136 quidam *molares lapides* ... molliores qui et -e lēvantur. QVINT. inst. 2, 12, 8 detrahere doctrinam aliquid ut limam rudibus et -es hebetibus (*cf. l. 82*). VERG. Aen. 7, 627 subiguntque in -e secures. HOR. carm. 2, 8, 16 ardentes acuens sagittas -e cruenta. ars 304 fungar vice -is, acutum reddere quae ferrum valet exsors ipsa secandi. LVCAN. 7, 139 cautibus (cotibus *B U*) asper exarsit mucro. PLIN. nat. 18, 261 Creticis tantum transmarinisque -bus notis ... oleo aciem falcis excitantibus. *ibid.* Italia aquarias -es dedit limae vice imperantes ferro. 27, 10 vis eadem esset in morte quae -bus in ferri acie deterenda. 28, 47 -em, qua ferramenta saepe exacuta sint, ... de veneficio ... evocare indicium. 34, 145 cum exacuendo oleariae -es aquariaeque differant et oleo delicatior fiat acies. 36, 164 -es ferro acuendo (*ibid.* operarias lapides). APVL. met. 7, 22 gladium -is attritu parabat. PAVL. dig. 39, 4, 11 -em ferro subigendo necessariam hostibus venundari. CLAVD. carm. 22, 194 -e novat nigras rubigine falces. DRAC. Romul. 2, 72 fricuisset -e sagittas Amor. OP. imperf. in Matth. 43 p. 880 doctrina ... -is habet officium; sicut enim -s non facit ferrum sed acuit. PLIN. VAL. 1, 20 mittes oleum ... super securim eversam et teres de -e aut aquaria aut olearia. ISID. orig. 16, 3, 6 ex his (*-bus*) aliae

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

aquariae sunt, aliae oleo indigent in acuendo, sed oleum lenem, aquae aciem acerrimam reddunt. PLIN. nat. 36, 54 Naxium ... ita vocantur -es in Cypro ... genitae. 36, 147 experimentum eius (*haematitae*) esse in -e ex lapide basanite. *ibid.* reddentis sucum ad -em aquariam. 36, 148 attritum aquariis -bus. 37, 98 -e deprehenduntur. *ibid.* centrosas -e deprehendunt. 37, 109 ceterae *gemmae* Naxio et -bus poliuntur. AVELL. p. 746, 22 in -e medicinali teritur topazium. *nota*: DAMIG. lapid. 3 hunc lapidem (*adamantem*) adeptus include in -e argentea et consecratum porta.

2 *translate et in imagine*: *i. q. stimulus*: CIC. ac. 2, 135 iracundiam fortitudinis quasi -em esse dicebant. Tusc. 4, 43. 48 ardores animorum -esque virtutum. FLOR. epit. 1, 19, 3 quasi -e quadam ... ferrum suae virtutis acuebat. LACT. inst. 6, 19, 2 iram -em dicunt esse virtutis. HIER. in Nah. 3, 1 p. 565 sermonis gladium exacutum -e dialecticae. OPTAT. 2, 25 p. 63, 10 in -e livoris acuistis novaculas linguae. OROS. hist. 4, 23, 10 -em ... splendoris et acuminis sui Carthaginem perdiderunt. 7, 25, 10 hac contumelia quasi -e ad virtutem usus est. SIDON. epist. 2, 10, 6 oris tui limam ... studiorum -bus expolitam quereris obtundi. 8, 1, 2 linguas -e livoris naturalibus acuminatas. DRAC. Romul. 5, 109 pereat Carthago ... -em virtutis habendam. CASSIOD. var. 1, 22, 2 polisti ... forensi -e ... ingenium. 3, 6, 3 ut -e magnarum artium detersus mentis penetralibus plus luceret. 6, 17, 4 in vicem -is ingenia splendida reddimus, quae causarum assiduitate polimus. in psalm. 139, 3 verba ... nequitiae -bus expolita vulnerare contendunt corda simplicium. NOT. Tir. 16, 79.

deriv.: ?coteus. cotiarius. coticula. cotoria. 2. cotula. *Wulff.*

? κέφαλος **cosanas** GLOSS. III 318, 45. 526, 60 *inter pisces.*

cōsentio, cōservus *sim. v. sub* cons-.

cosmētēs, -ae *m.*, κοσμητής. IVV. 6, 477 ponunt -ae tunicas. SCHOL. *ad l.* eos dicit qui ornamentis praesunt, non tamen ornatrices.

cosmētōrium, -iī *n.* [*cf.* κοσμητήριον. *Th.*]. *i. q. medicamen faciei*: PLAC. med. 31, 11 muliebre praebet -um haec ovi subtilitas.

cosmicus, -a, -um, κοσμικός. *i. q. mundanus*: MART. 7, 41 -os esse tibi, Semproni Tucca videris: -a, Semproni, tam mala quam bona sunt. FIRM. math. 2, 29, 13 in exilium mitti fecerunt ob hoc, quod Saturni et Solis antiscia in -is constituta sideribus de diametro se viderunt.

cosmis *v.* comis. **cosmitto** *v.* committo.

cosmocratōr, -is *m.*, κοσμοκράτωρ. IREN. 1, 5, 4 diabolum ... quem et cosmocratorem vocant.

cosmoe, -ōrum *m.*, κόσμοι. CIC. rep. 2, 58 in Creta ... decem, qui cosmoe vocantur, ut contra consulare imperium tribuni plebei, sic illi contra vim regiam constituti sunt.

cosmographia, -ae *f.*, κοσμογραφία. SCHOL. Stat. Theb. 2, 32 -a dicitur mundi descriptio. EVSTATH. Bas. hex. 4, 4 p. 906[B] historicorum -am. 4, 5 p. 907[A] in multis -ae codicibus. 9, 1 p. 956[D] scriptores -ae. CASSIOD. inst. div. 25. ISID. orig. 6, 2, 1 Moyses divinae historiae -am in quinque voluminibus edidit. *titulus librorum*: GEOGR. latini min. p. 54 Iuli Caesaris. p. 71.

cosmopoeia, -ae *f.*, κοσμοποιία. BOETH. arithm. 2, 46 p. 149, 22 in Timaei *Platonici* cosmopoeia.

cosmos, -ī, *acc.* -on *m.*, κόσμος. AVG. civ. 7, 6 dicit ... Varro ... deum se arbitrari esse animam mundi, quem Graeci vocant κόσμον. APVL. mund. 22 unde (*ab ornatu*) -os graece nomen accepit. PAVL. NOL. 32, 195 *sq.* *mundum* etiam Graeci -on dixere priores; hinc ita compositum distinguens utraque lingua -on ab ornatu, mundum de lumine dixit. EVSTATH. Bas. hex. 8, 1 p. 945[A] recepit terra proprium -um (cursum *codd., sed Basil.* κόσμον). INSCR. christ. Rossi II p. 274 poena gravis fueram, nunc sum victoria -i (*sc. crux*). *dub.* GLOSS. V 566, 21 -us calcarium feminis Romanis. *cf. nom. propr.* *compos. graec.* VARRO Men. *tit.* κοσμοτορύνη περὶ φθορᾶς κόσμου.

cōsol, cōsolo *v.* consul, consulo. **cōspisso** *v.* conspisso.

cossam *v.* Cosan *nom. propr.*

[cossigerare] *traditur* ACC. carm. frg. 22 bene proscissas cossigerare ordine. *nondum sanatum.*

cossim *adv.* [*cf. esse videtur* c. con-, ocquiniscere; *v. Solmsen, Studien zur lat. Lautgeschichte 31 sqq. Th.*]. NON. p. 40 -m dictum quasi coxim. *i. q. subsidens*: POMPON. Atell. 129 qui -m cacant. APVL. met. 3, 1 grabattum -m insidens. *i. q. claudicans*: VARRO Men. 471 quom domum ab Ilio -m venero (*sc. Vlixes*).

cossipis *v.* capsipis. **cossis** *v.* cossus.

? τόξον **cossum** GLOSS. III 299, 15. *L.*

cossus, -ī *m.* [*orig. inc. Th.*]. *legitur* cossus: PAVL. FEST. p. 41 PLIN. nat. 11, 113 CHIRON 237. PELAGON. 33 *index.* VEG. PRISC. gramm. II 50 ISID. GLOSS. cossis: PLIN. nat. 13, 134. 17, 220 PLIN. med. 3, 4, *gen. masc.*: PLIN. nat. 30, 115. *gen. fem.*: CHIRON 718. cusus: GLOSS. II 119, 32. GLOSS. V 566, 22 vermis. 654, 3 -i vermes in ligno quos teredones vocant. 186, 1 quos vulgo teredonem vocant. 185, 41 (278, 66) vermes in ligno. 14, 3 (59, 12) -os vermiculos qui in materia nascuntur. ξύλον σκώληξ. *cf.* PAVL. FEST. p. 41 -i ab antiquis dicebantur natura rugosi corporis homines a similitudine vermium ligno editorum, qui -i appellantur. GLOSS. -um rugosum et contractum et curvum. *cf. nom. propr.* [*it. sept.* cöss. *M.-L.*]

1 *uruca papilionis cuiusdam*: PLIN. nat. 11, 113 nec ... -i tantum in eo (*ligno*), sed etiam tabani ex eo nascuntur. 13, 134 ne -ium (hostium *codd.*) quidem *iniuriam expavescit cytisum.* 17, 220 praegrandesque roborum *vermiculi* delicatiore sunt in cibo — -es vocant — atque etiam farina saginati hi quoque altiles fiunt. 30, 115 -es, qui in ligno nascuntur, sanant ulcera. PLIN. med. 3, 4 vermes, qui in ligno nascuntur, vocantur -es (tosses *codd.*).

2 *vermiculorum genus in intestinis*: PELAGON. 33 *index* de vermibus et de -is (costis *trad.*). CHIRON 237 vermes, quas -os (coscos *cod.*) appellamus et tineolas ... cum stercora ... purgabis. 718 qui in longaone -es (coxas *cod.*), id ist vermes rubros et rotundos, habuerit ... easdem -es ... (coxas *cod.*). VEG. mulom. 1, 44 de lumbricis, -is, tineis, pediculis. 1, 44, 5 alia potio ad lumbricos tineolas et -os. 1, 45, 4 ad -os specialis potio. 1, 52 -i (cosulis *A*, coxis *F*) et lumbrici qua cura tollantur. 1, 52, 2 omnes vermes, quos -os appellamus et tineolas, purgabis. 3, 10 ad -os, vermes vel tineas. 3, 10, 1 -os, vermes vel tineas ceteraque animalia ventris extinguit. 4, 28 ad lumbricos, -os (coscos *L*) et tineas. ISID. orig. 12, 5, 12 vermes carnium: ... -i. 12, 5, 13 (costi *codd.*). *Wulff.*

cossūtio *v.* consutio.

cossyphus, -ī *m.*, κόσσυφος, *nomen avis i. q. merula.* *inter pisces*: PLIN. VAL. 5, 26 de piscibus dandi sunt merula, cossifus. *L.*

×**costa,** -ae *f.* [*fortasse cf. c. slavon.* kostĭ ʻŏsʼ. *Th.*]. ISID. orig. 11, 1, 89 -as appellari ... quod ab ipsis interiora custodiantur, ut tota mollities ventris vallata salvetur. GLOSS. σπάθη ἡ τοῦ ἀνθρώπου. σπάθη. σπάθη, ὀστοῦν ἀνθρώπου. -ā σπάθης. -ae σπάθαι. κερκίδες. *legitur inde a* PLAVTO. *huc pertinere quidam putant* EDICT. imp. Diocl. 15, 19 κόστα εἰργασμένα β΄. 20 ἀνέργαστα (*rubr.* περὶ ξύλων τῶν (ε)ἰς τὰ ὀχήματα). [*val.* coastă, *it.* costa, *francog.* côte, *hisp.* cuesta. *M.-L.*]

1 *i. q. unum ex ossibus, quibus cavum pectoris continetur*: **a** *proprie, hominum et bestiarum*: VERG. Aen. 1, 211 tergora deripiunt -is et viscera nudant. 10, 381 discrimina -is ... qua spina dabat. 11, 817 ossa sed inter ferreus ad -as alto stat vulnere mucro. 12, 276. 508 transadigit -as et crates pectoris ensem (AVSON. 359, 27). LIV. 8, 7, 11 ut per -as ferrum emineret. OV. met. 4, 726 laterum -as. PRIAP. 6, 6 ad -am ... septimam. GERM. 417. CELS. 4, 1 renes ... qui lumbis sub imis -is inhaerent. 7, 4, 2. 8, 1 infra cervicem ... summa -a contra umerum sita est. *ibid.* sub -is ... prioribus quinque, quas νόθας Graeci nominant breves tenuioresque. 8, 2 sive pectoris os sive -a cariosa est. 8, 7. 8, 8, 2. 8, 9, 1 si tota -a perfracta est. SEN. Herc. O. 1226 excedit artus penitus et -as malum. COLVM. 6, 37, 6 cervice valida, robustis ac latis -is. PLIN. nat. 1, 11, 82. 9, 11 altitudine -arum Indicos elephantos excedente. 11, 181 animal ... munitum -arum et pectoris muro. 11, 207 -ae homini octonae, subus denae .... 28, 104. 227 -is ... fractis. CARM. epigr. 947, 1 (*Pompeis*) Veneri volo frangere -as fustibus et lumbos debilitare deae. MART. 9, 48, 10 nec -a data est caudave *apri* missa mihi (10, 45, 3 hoc pingue putas et -am rodere mavis. *cf.* VARRO rust. 2, 4, 11 offulam cum duabus -is [coctis *trad.*]). STAT. Theb. 2, 636 curvas perfringit lancea -as. 11, 512 cuspis in obliquis invenit vulnera -is. AMPEL. 8, 8 Corinthi balaenae -a est magna. APVL. met. 4, 12 diffissaque crate -arum. TERT. pudic. 5 talibus lateribus inclusam, talibus -is circumfultam. SOL. 34, 3 -arum longitudo excesserit pedes quadraginta. NEMES. cyn. 110 multamque trahat sub pectore lato -arum sub fine ... carinam. ARNOB. nat. 3, 13 sub -is earumque sub cratibus. LACT. opif. 5, 5 in eius (*spinae*) parte -as id est transversa et plana ossa porrexit in diversum. SPART. Hadr. 26, 3 iugulum et -am fregit. FILASTR. 97, 5 de -a Adae accepisse deum et fecisse mulierem (117, 1 VVLG. gen. 2, 21. 22 PELAG. in I Cor. 7 p. 734[D] AVG. civ. 22, 17 DRAC. laud. dei 1, 375 *et saepius. cf. l. 78*). POTAM. tract. 1 p. 1412[A] inter ieiunas et numerabiles -as pellis taetra distenditur. PELAGON. 214 in latere sinistro proxime -am novissimam. AMM. 28, 6, 14 unde (*ex puteo*) -a diffracta levatus ... interiit. OROS. hist. 4, 8, 12 ut serpens ... -is quasi cruribus innitatur. 4, 8, 13. 14 spinam per quam -arum pedes et motus corporis agebantur. BACHIAR. repar. laps. 16 -arum compago. SORAN. p. 91, 12 inter -as melius infigi potest *manus.* PS. SORAN. quaest. med. p. 367, 20 dextra laevaque omnia ossa -ae vocantur. SIDON. epist. 1, 2, 3 aream dorsi humilior inter excrementa -arum spina discriminat. 3, 13, 9 arcam pectoris texat curvatura -arum. DRAC. laud. dei 3, 711 curvis spina latus complectitur aspera -is, pectora circumdant crates iugulisque ligantur. CORIPP. Ioh. 4, 722 pectora ferro transfodiens fractis rupit vitalia -is. IORD. Get. 75 Danubius ... suscipiens flumina in modum spinae, quem -as ut cratem intexunt. PAVL. FEST. p. 65 frustum carnis cum septem -is demptum. *adde*: VERG. Aen. 2, 16 intexunt abiete -as (*de equo ligneo*). *nota in proverbio*: PETRON. 43 recorrexit -as illius prima vindemia. *i. q. coniunx* (*v. l. 59*): TERT. adv. Marc. 4, 34 ut a fratre ipsius et ex -a ipsius suppararetur semen illi. AVG. serm. ed. Mai 28, 2 iudicis (*i. Pilati*) conscientia cuius sic torquebatur -a. INSCR. christ. Rossi I 151 (*a. 362*) Viscilius Niceni -ae suae. **b** *translate*: *navium*: OV. epist. 15, 112 texitur et -is panda carina suis. PERS. 6, 31 -a ratis lacerae. PLIN. nat. 13, 62 *spina* utilissima navium -is. *corbium*: PLIN. nat. 16, 75 haec arbor ... circulis flexilis,

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

item corbium -is. *v. Blümner, Technologie I 304, 6.* *carri? v. p. 1084, 28.*

2 *sensu latiore i. q. latus, lumbus*: PERS. 1, 95 (*ex Nerone imp.?*) -am longo subduximus Appennino. AVR. Fronto p. 79 N. mater ... imprudens angulo parietis -am inflixit. *saepius plur.*: PLAVT. Pseud. 136 ita plagis -ae callent. LVCIL. 333 scaberat ut porcus contritis arbore -is (VERG. georg. 3, 256 sus ... fricat arbore -as. PLIN. nat. 8, 212 *apri* inter se dimicant indurantes attritu arborum -as). 1207 mantica cantheri -as gravitate premebat (*cf.* HOR. sat. 1, 6, 106 mulus ... mantica cui lumbos onere ulceret. LVCR. 5, 1296 in equi conscendere -as. VERG. georg. 1, 273 oleo ... -as agitator aselli ... onerat). VARRO Men. 521 esurigo findebat -as (VVLG. Iob 18, 12 inedia invadat -as illius). VERG. georg. 4, 303 ramea -is *vituli* subiciunt fragmenta. 4, 556 apes utero et ruptis effervēre -is. Aen. 9, 430 ensis ... transabiit -as et candida pectora rupit. 10, 681 per -as exigat ensem. Ov. epist. 9, 111 -is exuta leonis ... vellera (COLVM. 6, 13, 2 ut *pellis* ... deduci a -is non possit). met. 5, 78 obstitit ensis alterius -is, iugulo Phorbantis adactus. 12, 330 lancea ... -is immissa Petraei pectora cum ... robore fixit. 12, 347 opposuitque genu -is. GERM. 70 Fessi (*nomen sideris*) supter -as atque ardua terga. CALP. ecl. 5, 72 cum vacuas ... -as denudavit ovis. STAT. Theb. 5, 214. SIL. 5, 450 tegmine nudas irrupit -as *iaculum*. 5, 548. 12, 240. APVL. met. 9, 13 -as perpetua castigatione ossium tenus renudati. TERT. anim. 33. FIRM. math. 1, 7, 3 mucronis aciem -is ... condidit. POTAM. tract. 2 p. 1415C. AMM. 25, 3, 6 hasta ... -is perfossis haesit in ima iecoris fibra. CLAVD. carm. min. 26, 255. PS. AVR. VICT. epit. 39, 4 acto per -as pugione. *nota de vase*: VERG. Aen. 7, 463 flamma ... virgea suggeritur -is undantis aëni. *cf.* SERV. *ad l.* -is autem lateribus. ... ollas non suspendebant.

deriv.: costalis. costatus (costatilis). costula. *cf.* 2. coticula.

costālis, -e *a* costa. VEG. mulom. 3, 1, 2 (*inter ossa iumenti*) a malaribus usque ad vertebras II, -es II.

costamōmum, -ī *n.* [**κοστάμωμον, cf. c. κόστος et ἄμωμον. Th.*]. MARCIAN. dig. 39, 4, 16, 7 species *unguenti* pertinentes ad vectigal ... -um (*v. Marquardt-Mau, Privatleben p. 783*).

costātilis, -e *cf.* 1. costatus. CASSIOD. var. 3, 48, 4 echini, qui sunt mella carnalia, -is (constatilis *MONX*) teneritudo, croceae deliciae divitis maris.

1. costātus, -a, -um [*a* costa. *Th.*]. VARRO rust. 2, 5, 8 *boves sint* corpore bene -o, latis umeris, bonis clunibus. [*it.* costato, *francog.* côté, *hisp.* costado. *M.-L.*]

2. costātus, -a, -um *a* costum. *i. q. costo conditus*: PS. GARG. MART. p. 209 de vino -o faciendo: accipe costum et purga illud.

costilātus, -a, -um *cf.* costula. TREB. Gall. 20, 3 auratos -osque (bullatos *conicitur*) balteos rapuisse perhibetur.

cōstituo *v.* constituo. **costos**, -on *v.* costum.

costrus, -ī *m.*, *κόστρος a graecis non traditur.* *apium species*: PALLAD. 6, 10 in extremis favorum partibus maiores creantur apiculae, quas aliqui reges putant; sed Graeci eos -os appellant (*ubi edd.* oestros *sicut* COLVM. 9, 14, *at in codd. PLQVGS* eostros, *E* costros, *al.* necros). ISID. orig. 12, 8, 3 -os Graeci appellant ... dicti quod castra ducant.

costula, -ae *f. a* costa *deminutive.* CAPITOL. Maximin. 27, 8 dextrocherium cum -a de hyacinthis quattuor (*Haupt, opusc. III p. 423 interpretatur: hyacinthorum series eminens in dextrocherio,* copula *Casaub.*). *deriv.*: costilatus?

***costum**, -ī *n.* [*gr. κόστος, ind.* kúṣṭhaḥ. *Th.*]. coston: AVSON. 123, 5 dum custon -onque putas communis odoris. costus: PRISC. gramm. II 162, 4 arborum nomina feminina sunt ... appellativa graeca os in us convertentes ... -us. ENNOD. carm. 1, 9, 150 tunc pingit *campus* -os. costos: LVCAN. 9, 917 ORIBAS. syn. 6, 13. *abl. sing.*: DIOSC. 1, 14 de costu. GLOSS. III 195, 6 -u κόστο⟨ς⟩. 273, 58 -um κόστον. 628, 69 storace id est isauria id est -um. 631, 59 damasonium (damasoma *cod.*) costo ortenso.

i. q. herba odorifera, aromata ex ea facta; de qua v. DIOSC. 1, 14 ISID. orig. 17, 9, 4 (*Marquardt-Mau, Privatleben p. 783. 785*): HOR. carm. 3, 1, 44 Achaemeniumque -um (PLIN. nat. 12, 50 hoc et apud Medos nascitur. *cf.* Ov. fast. 1, 341 tura nec Euphrates, nec miserat India -um. LVCAN. 9, 917 eoaque -os. PLIN. nat. 12, 41. SIDON. carm. 2, 415 est locus ... proximus Indis, ... -um ... parturiunt campi). PROP. 4, 6, 5 -um molle date (*in sacrificio*: LVCAN. 9, 917. PLIN. nat. 22, 118 ture supplicamus et -o. MARCIAN. dig. 39, 4, 16, 7 species pertinentes ad vectigal ... -um. LIB. iubil. 16, 24 *Abraham* incendens incensum compositionis, libanum et galbanum ... et -um). Ov. met. 10, 308 sit dives amomo, cinnamaque -umque suum ... ferat floresque alios Panchaia tellus. COLVM. 12, 20, 5 ad praedictum ... modum musti adici debent ii odores ... -um (PS. GARG. MART. p. 209 *l. 43*). PLIN. nat. 1, 12, 25. 12, 42 radix -i gustu fervens, odore eximia, frutice alias mutili ... duo eius genera, nigrum et, quod melius, candicans. 13, 18 regale unguentum ... constat ... -o. 14, 107. 21, 76 feminarum cutem nullo *mulso* melius emendari cum -o. 27, 128 radix -o nigro similis. 37, 204 maximum est pretium ... e terra ... exeuntibus ... in radicibus -o. CLAVD. 10, 95 nec sicco frondescunt vimina -o. ANTH. 467, 1 semper idem capiti suffundere -um. *adhibetur in re medica*: CELS. 3, 21. 5, 3 concoquunt et movent pus ... -um. 5, 5. 5, 18, 3. 5, 20, 6. 5, 23, 1. 2. 5, 24, 1. 5, 25, 10. 16. 5, 27, 7 -umque et casia et cinnamomum recte per potionem assumuntur. 6, 6, 24 SCRIB. LARG. 70. 121. 125. 126. 129. 144. 173. 176. 177 -i albi. 269 PLIN. nat. 13, 15. 16 omnia *unguenta* ... acutiora fiunt -o. PELAGON. 78 pastillos facies -i unciis II *et passim.* CHIRON 144. 370. 371. 381. 440. 816. 819 VEG. mulom. 1, 60. 2, 109, 6. 2, 113, 2. 2, 132, 2. 3, 13, 2. 4. 3, 14, 2. 3, 28, 30. APIC. 1, 3. 31 THEOD. PRISC. gyn. 22. CASS. FEL. 44 ad epaticam passionem -um ieiunis masticandum dabis, ut ipsum umorem inglutiant. ORIBAS. syn. 6, 13 -os aut peretrus hoc modo adhibitus iuvat *in periodicis febribus.*

deriv.: costamomum. 2. costatus.

cōsul, cōsulo, cōsumo *v.* cons-. **cotana** *v.* cottana.

cote *v.* cope. **cōtēs** *v.* cautes. **cōtis** *v.* cos.

? **coteī** iracundi GLOSS. lib. gloss. *cf.* GLOSS. cotis *ὀργή p. 1082, 52 et gr. κότος.*

cōtho(n), -ōnis *m.* (*f. v. l. 30*), **cōthōnum**, -ī *n.* *vocabulum semiticum.* GLOSS. Plac. V 59, 13 coton cubiculum graece κοιτών est. ⟨cotonem⟩ (*add. Deuerling*) ergo quod Carthago habet, in quo naves clauduntur, recte cubiculum dicimus. PAVL. FEST. p. 37 -es appellantur portus in mari interiores arte et manu facti. SERV. Aen. 1, 427 -a sunt portus in mari non naturales, sed arte et manu facti, est autem masculini et neutri generis; nam et hic cothon huius -is facit et hoc cothonum huius -i. BELL. Afr. 62, 5 Hadrumeto ex -e (cottione, coitione *codd.*) egressus ... naves onerarias, quae longius a portu in salo stabant, incendit. 63, 4 naves ... Hadrumetum in -em (chotonem *ϱ*, chothonem *πSW*) se universae contulerunt. 63, 5 navibus onerariis, quae erant extra -em incensis omnibusque reliquis ... in -em compulsis. SERV. Aen. 1, 427 portus effodiunt id est -a faciunt. Carthaginienses -e (cotthona *C²*) fossa utuntur, non naturali portu. *cf. nom. propr.*

cothurnātio, -ōnis *f. a* cothurnus. *i. q. repraesentatio tragica*: TERT. adv. Val. 15 prima tragoediae scaena, alia autem trans siparium -o est.

cothurnātus, -a, -um [*a* cothurnus. *Th.*]. *inde ab* Ov.

1 *proprie i. q. cothurnis calceatus*: SEN. dial. 2, 18, 4 Caligulam convicium et probrum iudicabat -us (*em. Pinc.*, conturbatus *A*). VOPISC. Car. 19, 2 neurobaten, qui velut in ventis -us ferretur, exhibuit. ALC. AVIT. carm. 3, 222 *dives* -us gemmis et fulgidus auro. *de histrionibus*: SEN. epist. 8, 8 quam multa Publilii non excalceatis, sed -is dicenda sunt. 76, 31 *histriones* cum ... lati incesserunt et -i, simul exierunt excalceantur et ad staturam suam redeunt. *adde*: LACT. inst. 6, 20, 28 tragicae historiae ... -a scelera demonstrant. *in imagine*: SIDON. carm. 18, 4 (*descriptio villae*) aemula Baiano tolluntur culmina cono parque -o vertice fulget apex.

2 *translate*: **a** *de hominibus: i. q. elate loquens, turgidus*: Ov. am. 2, 18, 18 deque -o vate triumphat Amor (Ib. 595. 531 -um cecidisse Lycophrona narrant. MART. 5, 5, 8 grande -i ... Maronis opus. 7, 63, 5 sacra -i non attigit ante Maronis ... quam .... *cf.* Ov. fast. 5, 348 non est illa [*Flora*] -as inter habenda deas). AMM. 28, 4, 27 ita -os et turgidos, ut Heraclidas illos ... putes. VEN. FORT. carm. praef. 1 *scriptores* tropis ... coronati pariter et -i. 3, 18, 2 -o verba rotata sofo. *i. q. superbus*: FVLG. aet. mund. p. 154 solita callositatis duritia -a Iudaea asperatas in protervitatem cervices erigit. **b** *de sermone sim.*: *i. q. elatus, tumidus*: MAR. VICTORIN. gramm. VI 159 sublime -um canorum et tragici ponderis carmen. HIER. epist. 66, 9 simplices epistulae tuae ..., non -am affectas eloquentiam. MACR. sat. 7, 5, 28 censura -i sermonis. VLT. SYLL. gramm. IV 255 quod numquam possit tumidioribus -isque verbis ornari. SEDVL. op. pasch. 1, 1 sive clamoribus -ae tragoediae seu ... comica foeditate. MART. CAP. 2, 121 (vers.) *Melpomene* sueta -os scaenis depromere cantus soccumque ferre comicum. SIDON. epist. 8, 11, 5 faciebat ... hexametros crepantes et -os. ENNOD. opusc. 1, 78 p. 282, 17 -is relationibus Alexandrum iactet antiquitas. PHOC. carm. de Verg. 123 -o Teucrorum proelia versu ... tonuit. VEN. FORT. vita Hil. 14, 50 scripturam Davitici carminis sermone -o (coturnano *V*) ... reseravit.

adv. comparat. **cothurnātius**: AMM. 28, 1, 4 cum -ius stilus procederet lacrimosus.

syn.: tumidus. turgidus. *opp.*: excalceatus.

cothurnosus, -a, -um *a* cothurnus. *i. q. superbus, ferus*: GREG. TVR. Iul. 31 vidimus cuturnosos tauros, qui ... funibus ducebantur (*opp.* mansuetos). vit. patr. 1, 3 viri cotornosi atque elati.

cothurnus, -ī *m.*, *κόθορνος.* coturnus: CARM. epigr. 1510, 1 fluxa aut syrmata Bacchici coturni. *et saepissime in codicibus.* cuturnis: GLOSS. V 278, 64. GLOSS. superbia aut calciamenti genus. -um vel cotursum superbum, compositum, calciamentum. -o genus calciamenti vel spiritu[s] grandi. crince (*anglosax.*). *legitur inde a* LIV. ANDR. [*tarant.* cuturno. *M.-L.*]

1 *proprie*: **a** *i. q. calceamenti genus, fere i. q. ἐνδρομίς* (*de quo v. Pottier, Daremberg-Saglio II p. 1544*): SERV. Aen. 1, 337 -i sunt calciamenta etiam venatoria crura quoque vincientia, quorum quivis utrique aptus est pedi (*cf.* ecl. 7, 32 GLOSS. V 106, 7, *ubi additur*: unde si quis duobus discordantibus fuerit amicus, -us dicitur [*Theramenes, Xenoph. Hell. 2, 3, 31*]). PROB. Verg. georg. 2, 8 vena-

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

torum, quibus crura etiam muniuntur; cuius calceamenti effigies est in simulacris Liberi et Dianae. ISID. *v. infra l. 28.* GLOSS. altum calciamentum, quo venatores utuntur. genus calciamenti rustici. genus calciamenti. calciamentum. ὑπόδημα. ὑπόδημα συγκλητικόν. LIV. ANDR. ap. Ter. Maur. 1935 (Ribb. trag.³ p. 5) purpureo suras include -o (VERG. Aen. 1, 337 virginibus Tyriis mos est ... purpureo alte suras vincire -o. CORIPP. Iust. 2, 104 purpureo terrae resonant fulgente -o). CIC. fin. 3, 46 si -i laus illa esset ad pedem apte convenire neque multi -i paucis anteponerentur nec maiores minoribus. Phil. 3, 16 Tuditanus ... ille, qui cum palla et -is nummos populo de rostris spargere solebat. VERG. ecl. 7, 32 puniceo stabis suras evincta -o (VAL. FL. 1, 384 puniceo cui circumfusa -o palla ... ferit ... pedes. NEMES. cyn. 90 candida puniceis aptentur crura -is). VERG. georg. 2, 8 (*de Baccho*) nudataque musto tingue novo mecum dereptis crura -is (VELL. 2, 82, 4 thyrsum tenens -isque succinctus curru velut Liber pater vectus). PLIN. nat. 7, 83 (*de athleta*) -isque quingentum pondo calciatum. TAC. ann. 11, 31 Silius hedera vinctus, gerere -os. SVET. Cal. 52 modo in crepidis vel -is, modo in speculatoria caliga, nonnumquam socco muliebri. MACR. sat. 4, 4, 13 Demosthenes ... invidiam Midiae facit, se pulsatum -o. QVEROL. p. 17, 13 sume laneos -os semper refluos. SIDON. carm. 2, 401 retinacula bina -is mittit in adversum vincti de fomite pollex. ENNOD. epist. 1, 5 p. 9, 18 hactenus trabealis -i pompam familiae nostrae peregrina ornamenta tribuebant. CORIPP. Iust. 3, 169 ense latus cincti, praecincti crura -is. ANTH. 941, 18 purpureas croceo suras evincta -o *Voluptas*.

b *calceamentum quo utebantur tragoedi (cf. A. Körte, Festschr. Basel 1907 p. 198; K. Smith, Harvard studies XVI 123):* ISID. orig. 19, 34, 5 (= GLOSS. Plac. V 11, 12. 59, 14) -i sunt quibus calciabantur tragoedi, qui in theatro dicturi erant, et alta intonantique voce carmina cantaturi; est etiam (enim ISID.) calciamentum in modum crepidarum, quo heroes (ISID., lertes GLOSS., mulieres *Bücheler*) utebantur, sed tale est, ut in dextro et in laevo conveniat pede. *cf.* SERV. ecl. 8, 10 -us ... calciamentum tragicum, cuius usum quidam Sophoclem primum scaenae intulisse volunt (*sed cf. l. 41. 48*). GLOSS. -i ἐμβάται τραγῳδοῦ. HOR. sat. 1, 5, 64 nil illi larva aut tragicis opus esse -is (OV. rem. 375 tragicos decet ira -os. trist. 2, 393 nec tragicos tetigisset Scylla -os. Pont. 4, 16, 29 Musaque Turrani tragicis innixa -is. *proverbialiter*: AMM. 20, 1, 2 de tragico, quod aiunt, -o strepentem. 27, 11, 2 ut videretur ... de -o strepere tragico. *cf. infra l. 55. 77*). HOR. ars 280 Aeschylus ... docuit magnumque loqui nitique -o. OV. am. 2, 18, 15 risit Amor pallamque meam pictosque -os (3, 1, 31 movit pictis innixa -is). 3, 1, 14 Lydius alta pedum vincla -us erat *Tragoediae*. 3, 1, 45 quam (*Elegiam*) tu non poteris duro reserare -o. 3, 1, 63 me sceptro decoras altoque -o. STAT. silv. 5, 3, 97 aversaque caelo sidera terrifico super intonuere -o. QVINT. inst. 6, 1, 36 si personam Herculis et -os aptare infantibus velis. TERT. spect. 23 tragoedos -is extulit. PORPH. Hor. ars 278 Aeschylus primus tragoedis -os et syrma et personam dedit. IVST. 16, 5, 10 -is regum tragicorum ... utebatur. *adde*: PLIN. epist. 9, 7, 3 illam *villam* quod quasi -is, hanc quod quasi socculis sustinetur. FRONTIN. strat. 1, 11, 10 hominem altissimis -is et veste purpurea ac coma venerabilem. IVV. 6, 506 breviorque videtur virgine pygmaea nullis adiuta -is. CARM. epigr. 1510, 1 syrmata Bacchici -i. *in imagine*: PHAEDR. 4, 7, 5 in -is prodit Aesopus novis. MART. 8, 3, 13 iuvat ad tragicos soccum transferre -os. QVINT. inst. 10, 2, 22 nec comoedia in -os assurgit nec ... tragoedia socco ingreditur. APVL. flor. 9 p. 37 poemata ... apta virgae, lyrae, socco, -o. met. 10, 2 te tragoediam, non fabulam legere et a socco ad -um ascendere. TER. MAVR. 2205 qui -is regios actus levant. CONSTANT. epist. ad Opt. Porf. 3 illigavit alter -is affectus hominum, comoediis et prope cotidianis ... verbis locutus est alter. SYMM. epist. 1, 89, 1 quos -us altior vehit et structurarum pigmenta delectant. CLAVD. 17, 315 qui pulpita socco personat aut alte graditur maiore -o. DRAC. Romul. 10, 20 longis sublata -is ... Melpomene tragicis cum surgit iambis. Orest. 13 Melpomene tragicis descende -is et pede dactylico resonante quiescat iambus. *adde*: APVL. flor. 9 p. 29 *mea verba* ad limam et lineam certam redigitis, cum torno et -o ⟨ad⟩ verum comparatis. *metonym. i. q. tragoedia*: VERG. ecl. 8, 10 sola Sophocleo tua carmina digna -o (OV. am. 1, 15, 15 nulla Sophocleo veniet iactura -o. MART. 3, 20, 7 in -is horridus Sophocleis. 5, 30, 1 Varro, Sophocleo non infitiande -o. *cf.* PLIN. nat. 7, 109 Sophoclem tragici -i principem). HOR. carm. 2, 1, 12 grande munus Cecropio repetes -o (SCHOL. *ad l.* -um autem tragoediam a frequenti dixit usu -orum. *cf.* ENNOD. carm. 1, 7, 11 lubrica Cecropio confidens lingua -o). ars 80 hunc socci cepere pedem (*iambum*) grandesque -i (SCHOL. Hor. *ad l.* soccis comoediam intellegimus, -is tragoediam. *et* grandes -i tragoediae). OV. trist. 2, 533 dedimus tragicis scriptum regale -is, quaeque gravis debet verba -us habet (MANIL. 5, 458 tragico praestabunt verba -o. MART. 12, 94, 3 transtulit ad tragicos se nostra Thalia -os). SEN. dial. 9, 11, 8 inter multa alia -o, non tantum sipario, fortiora. MART. 8, 18, 7 Vario cessit Romani laude -i (11, 9, 1 Romani fama -i). IVV. 7, 72 sit non minor antiquo Rubrenus Lappa -o. 15, 29 vulgi scelus et cunctis graviora -is. APVL. flor. 10 p. 63 ioca non infra soccum, seria non usque ad -um. PORPH. Hor. epist. 2, 1, 250 si heroo -o par habuisset ingenium. HIL. gen. 5 rauca ... stridens et nullis digna *lingua* -is. AVSON. 399, 38 socci et -i musicam. MALL. THEOD. gramm. VI 594 hoc (*iambo*) ... tragoediarum scriptores ... -um extulerunt. CLAVD. 18, 299 exempla ... quae socci superent risus luctusque -i. *nota*: AMM. 28, 6, 29 ne quid -i terribilis fabulae relinquerent intemptatum.

2 *translate*: **a** *i. q. elatio, altitudo vel etiam tumor orationis*: VARRO Men. 570 tantis -is accipit Critonia caliandrum. PROP. 3, 17, 39 haec ego non humili referam memoranda -o, qualis Pindarico spiritus ore tonat. 2, 34, 41 Aeschyleo componere verba -o. PLIN. nat. 35, 111 -us et gravitas artis. 37, 40 cum tanta gravitas ei (*Sophoclis*) -i sit. QVINT. inst. 10, 1, 68 quibus gravitas et -us et sonus Sophocli videtur esse sublimior. TAC. dial. 10 -um vestrum aut heroici carminis sonum ... lyricorum ... iucunditatem et ... quamcumque aliam speciem eloquentia habeat. IVV. 6, 634 fingimus haec altum satura sumente -um. APVL. apol. 37 argumenti sollertiam et -um facundiae. CYPR. ad Donat. 8 -us est tragicus prisca carmine facinora recensere. SYMM. or. 2, 26 ne in poeticos flatus rerum ingentium -us erumpat. AMBR. Abr. 2, 10, 70 quae simplicibus verbis scriptura sacra exprimit magno quodam -o ... personant. PS. AMBR. apol. Dav. IV 1, 1. HIER. epist. 37, 3 sermo compositus et Gallicano -o fluens (58, 10 Hilarius Gallicano -o attollitur. VEN. FORT. vita Marcell. 2, 7 cur ... inter Gallicanos -os Itala Patavinitas plano pede ire praesumat? *cf.* SVLP. SEV. dial. 1, 27, 2 audietis me ... nihil cum fuco aut -o loquentem. ENNOD. epist. 1, 15 p. 26, 11 grandis -us *est* in eloquentia simulare formidinem. *v. Norden, Antike Kunstprosa p. 635*). RVFIN. Orig. princ. 4, 6 divino ... -o libros esse conscriptos. AVG. mor. eccl. 1, 31, 68 super narrationis simplicitatem -um etiam laudatoris addendum. epist. 187, 21 a cuius sacrificii humilitate longe abest typhus et -us illorum. c. Iul. 5, 3, 8 inoboedientiam ... tamquam ... bonum -o sermonis enarras (FACVND. defens. 4, 2 oratione simplex et sine ullo sermonis -o). *cf.* SIDON. epist. 2, 9, 4 -o Latiaris eloquii nobilitabantur. VIGIL. THAPS. c. Arrian. 2, 1 narratio veritate magis quam -o tumentis adornetur eloquii. c. Eutych. 1, 15 hoc opus -o tumentis eloquii inflari non debuit. MART. CAP. 8, 809 deridebas vatum tumores ..., poetarum rhetorumque -os. ENNOD. epist. 3, 24 p. 89, 25 abiectionem a nobis diligi pro -o. carm. 1, 8, 51 ne mea grandisono flammentur corda -o. ARATOR act. 2, 756 *triumphos* quos pomposo reboant tua (*Troiae*) bella -o. VEN. FORT. carm. 9, 7, 34 codicem farsum tumido -o. SCHOL. Hor. ars 138 quid dignum tanto ... hiatu: id est hoc -o, quid dignum tanto prooemio. *dub.* VARRO Men. 465 (*cf. Stowasser, Archiv 1 [1884] 294*).

b *i. q. superbia, tumor* (GLOSS. superbia, gloria. supercilium. -o supercilio, fastu. -um superbum): AMM. 21, 16, 1 imperatoriae auctoritatis -um ... custodiens popularitatem ... contemnebat. ALC. AVIT. prol. ad Apollin. p. 201, 4 in -um petulantioris audaciae ... procedo. ENNOD. dict. 21, 3 p. 484, 5 ne -us ille sublimior oris facultate ... in possessione sua credat esse victoriam. CASSIOD. var. 1, 4, 7 in -um se magnae potestatis erexit. GREG. TVR. Franc. 4, 6 -o vanae conflatus gloriae ait .... 4, 11 vanitatis -o elatus. 10, 15 Basinam altiore -o dispiceret. vit. patr. 17 prol. non -o iactantiae tumescebat. VEN. FORT. Mart. 4, 539 tumido gliscente -o. MONTAN. epist. 1, 3 potestativo elatus -o.

syn.: fucus, hiatus, gravitas, tumor, typhus. *opp.*: soccus. abiectio. simplicia verba.

deriv.: cothurnatio, cothurnatus, cothurnosus.

cōtiārius, -iī *m. a* cos. GLOSS. II 117, 22 -us et samiator ἀκονητής. 223, 12 ἀκονητής samiator -us acutiator. *cf.* III 25, 57 ἀκονητής cociarius samniator (*v. Blümner, Technologie IV p. 353, 7*).

1. cōticula, -ae *f. a* cos *deminutive.* GLOSS. ἀκόνιον. ἀκόνη. III 207, 62 cuticla ἀκόνη. *cf.* II 575, 47 cuticula cutis diminutivum (*nisi ad* cutis *spectat*).

i. q. lapidis genus, quo aurum vel argentum ad obrussam exigitur, lapis Lydius vel Heraclius, βάσανος (*de quo v.* PLIN. nat. 33, 126): PLIN. nat. 1, 33, 43 de -is aurariis. *i. q. mortariolum ex hoc lapide factum, quo medici utuntur*: ISID. orig. 4, 11, 8 -a est in qua circumducta (circumdata *Otto*) collyria resolvuntur; est enim lenis. nam aspera frangi potius quam resolvi collyrium facit. PLIN. nat. 31, 100 *sal* cum lacte in -is teritur. 34, 105 Aegyptii collyrii id (*aes*) modo terunt in -is. 36, 63 Thebaicus lapis ... -is ad terenda collyria quadam utilitate naturali conveniens. 37, 140 inde (*ex achata gemma*) medicis -as (coteculas *B*) faciunt. DAMIG. lapid. 21 lapis *Medius* tritus super -am medicinalem (*v. Blümner, Technologie IV p. 137; Jacobs, Daremberg-Saglio II p. 1548*).

? **2. coticula**, -ae *f.* APIC. 7, 259 callum, libelli, -ae, ungellae (*fort. i. q.* costiculae *vel* codiculae). *Wulff.*

cotīdiē *sim. v.* cottidie. **cotil(l)a** *v.* 1. cotula.

cotinus, -ī *m.* [κότινος. *Th.*]. PLIN. nat. 16, 73 est in Appennino et frutex, qui vocatur -us, ad linamenta modo conchylii colore insignis. DIOSC. 1, 114 de agrielea, id est oleastru, quem multi cothinon dicunt.

cotio *v.* cos. cocio. coitio. **cotis** *v.* cos *et* cutis.

cotonea, -ae *f.* *nomen herbae*: PLIN. nat. 1, 26, 26. 26, 42 alus autem, quam Galli sic vocant, Veneti -am, medetur lateri.

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

cotōneus *v.* Cydonius *nom. propr.* *L.*

cōtōria, -ae *f. a* cos *mira formatione.* *i. q. locus ubi cotes fodiuntur:* ALF. dig. 39, 4, 15 Caesar cum insulae Cretae -as locaret (*v. Blümner, Technologie IV p. 354; Humbert, Daremberg-Saglio II p. 1549*). *Wulff.*

? **cottabius.** APIC. 4, 116 sala -a (cattabia *cod.*, salacaccabia *Humelb.*). 4, 117 aliter sala -a. 4, 118.

cottabus, -ī *m.*, κότταβος. *nomen ludi.* *per iocum:* PLAVT. Trin. 1011 cave sis tibi, ne bubuli in te -i crebri crepent (*sc. verbera tamquam in Manen cottabi*).

cottana, -ōrum *n.* [κόττανα, *cf. hebr.* קָטָן *'parvus'. Th.*]. GLOSS. V 654, 4 -ae nuces vel caricae parvae. PLIN. nat. 1, 13, 10. 13, 51 in ficorum autem *genere habet Syria* caricas et minores eiusdem generis, quas -a vocant. 15, 83. STAT. silv. 4, 9, 28 nusquam turbine conditus ruenti prunorum globus atque -orum. MART. 4, 88, 6 quae *testa* -a parva gerit. 7, 53, 7 parvaque cum cānis venerunt -a prunis. 13, 28. IVV. 3, 83 advectus Romam *Graeculus* quo pruna et cottona vento. NOT. Tir. 105, 33. *L.*

cottīdiānārius, -a, -um *a* cottidianus. *i. q. cottidianus:* CASS. FEL. 58 p. 147 praecordia eorum cataplasmabis, sicut in -is (*sc. febribus*). ORIBAS. syn. 2 add. 842 clyster -is. -is febribus nitru amplius est mittendus. MISC. Tir. p. 48, 9 febribus perseverantibus, -is, tertianariis, quartanariis. *quasi substantivum:* GLOSS. IV 388, 31 salaria: diaria, cottidianaria (dianaria *ab*, cibaria *rell.*).

cottīdiānitās, -ātis *f. a* cottidianus. GLOSS. IV 38, 35. V 186, 2 -s assiduitas.

***cottīdiānus,** -a, -um *a* cottidie. *legitur inde a* PLAVTO. *de scriptura v. sub* cottidie. *in titulis:* DECRET. decur. Caeret. (Corp. XI 3614) 8 cottidianum. CARM. epigr. 1424, 10 cottidiana. CORP. IX 1973 cotidiana. GLOSS. II 574, 47 contidianum: -um. *cf. Loewe, Gl. N. 35; Keller, Volksetym. 136.* *prima syllaba corripitur:* MART. 10, 65, 8. 11, 1, 2 (*producit idem* 4, 37, 9). [*apul.* tutišana '*Wochentag*'. *M.-L.*]

1 GLOSS. καθημερινός, ἀμφημερινός; -is: ephemeris. *cf.* CASS. FEL. 59 p. 147 typus -us graeco vocabulo amfemerinos sive cathemerinos appellatur. *i. quod cottidie fit* (*de personis l. 48. 79. p. 1090, 15. 16. 39*): PLAVT. Merc. 398 quae habeat -um familiae coctum cibum. TER. Haut. 755 tantos sibi sumptus domi -os fieri (CIC. S. Rosc. 134 Cael. 57 Tusc. 5, 89 NEP. Dion 7, 2). Hec. 357 febris -a (CELS. 3, 3 *al. saepe.* SER. SAMM. 923 tit. PS. APVL. herb. 1, 19 ORIBAS. syn. 6, 9). Phorm. 160 fuisset tum illos mi aegre aliquot dies, at non -a cura haec augeret animum. AFRAN. com. 261 quae festis facere nos solemus, die -o opere promisce omnia aeque profesto concelebras focum (CHALC. comm. 1150 -is diebus. CHIRON 13. 66. 139. 183. 222. 224. 225. 367. 402. 497 -o die. 594 cottidie curabis, sic tamen ut -is diebus locum grossa radas. 634 ANON. med. ed. Piechotta 97 CASSIAN. inst. 4, 24, 3 conl. 4, 12, 4 CASSIOD. hist. 1, 7 p. 890B MVTIAN. Chrysost. hom. 4, 4 GREG. TVR. Mart. 1, 7. ACT. Petr. 4 -is diebus [sermonibus *coniecit Vsener*] Paulum magum vocantes). AFRAN. com. 368 verum amicum aequalem atque hospitem -um et lautum convivam domi. VARRO Men. 212 in omnibus rebus bonis -is. rust. 3, 2, 16 epulum -um est intra ianuas Romae (CIC. Verr. 4, 160 FIRM. err. 14, 1. 2). frg. Non. 108 balneum non -um. RHET. Her. 4, 34, 45 cuius mater -is nuptiis delectetur. CIC. S. Rosc. 11 manifestis maleficiis -oque sanguine (FIRM. err. 16, 3 -o victimarum sanguine). 77 victus -i administer (de orat. 1, 232 BELL. Alex. 2, 2 NEP. Eum. 12, 3 VITR. 8, 6, 11 PAVL. FEST. p. 211 CHAR. dig. 50, 4, 18, 7 VLP. dig. 1, 16, 6, 3. 5, 3, 25, 16. VVLG. Iac. 2, 15 [ἐφημέρου]). CIC. Verr. 2, 129 quid ego de -o sermone querimoniaque populi Romani loquar? (Sest. 24 ex his assiduis eius -isque sermonibus. de orat. 1, 197. 2, 16 epist. 1, 1, 2. 6, 4, 5 -us congressus et sermo. 13, 19, 3). Cluent. 93 quia tum in causa nihil erat praeter . . . contiones -as. p. red. ad Quir. 7 fratris . . . optimi -ae lacrimae. Tusc. 5, 72 e -o cultu atque victu. nat. deor. 2, 96 assiduitate -a et consuetudine oculorum assuescunt animi (ad Q. fr. 1, 3, 8 summaque assiduitate -a. Q. CIC. pet. 3 -am amicorum assiduitatem et frequentiam). orat. 1, 154 in -is . . . commentationibus (Brut. 249). 1, 192 omnia sunt enim posita ante oculos, collocata in usu -o, in congressione hominum atque in foro (3, 177 BELL. Alex. 12, 4. SALL. Catil. 14, 4. 48, 2 quippe cui omnes copiae in usu -o et cultu corporis. VITR. 8 praef. 4. SEN. contr. 4 praef. 9 si qua [*verba*] sordidiora sunt aut ex -o usu repetita. SEN. epist. 9, 15 SCRIB. LARG. 214 PLIN. nat. 36, 115 QVINT. inst. 2, 10, 9. 6, 3, 14. 8, 5, 1 FRONTO p. 170, 10 N. GELL. 4, 1, 6. 13, 29, 2 FIRM. err. 14, 3. VEG. mil. 3, 10 -o usu et iugi exercitatione). CIC. Att. 2, 12, 2 de ruminatione -a. 3, 8 cum meus me maeror -us lacerat. 13, 38, 1 Bruti nostri -is assiduisque laudibus. epist. 3, 10, 2 in consuetudine -a (13, 9, 1. 13, 33. 13, 43, 1. 13, 45 PHAEDR. app. 13, 22 SEN. dial. 3, 6, 2 epist. 18, 2 QVINT. decl. 354 p. 385, 22 MARCELL. dig. 50, 16, 87 ITIN. [Silv.] 25, 4. 11 HIER. epist. 36, 3). CIC. epist. 16, 21, 4 non est enim seiunctus iocus a philologia et -a συζητήσει. 16, 21, 5 utor familiaribus et -is convictoribus. 16, 21, 6 in -a declamatione. BRVT. Cic. ad Brut. 1, 16, 1 non solum enim usitatum, sed etiam -um est aliquid audire de te. BELL. Hisp. 40, 3 ex castello propter eorum crebras excursiones eliciebatur et prope -is pugnis . . . insidias ponunt. NEP. Att. 14, 2 nihil de -o cultu mutavit (SALL. Catil. 48, 2 *v. l. 68*). VITR. 8, 3, 25 -o convictu necesse fuerat de philologia disputare. 10, 1, 6 rationes machinationum, de quibus non necesse videtur disputare, quod sunt ad manum -ae. SEN. contr. 2, 7, 2 assidua satietate -ae per diem noctemque libidinis. 6, 1 si -am rogavero stipem (SEN. epist. 14, 17 QVINT. decl. 230 p. 298, 29). 10, 4, 24 ad -um diurnum. CELS. 1, 3 hoc (*vomere*) -um habeat. 3, 21 si inflatio et ex ea dolor creber est, utilis -us aut altero quoque die post cibum vomitus est. SEN. dial. 5, 29, 1 inter -a pervigilia. epist. 103, 1 ab homine homini -um periculum. PS. SEN. mon. 116 cum somnus -a (mor. 113 assidua) sit mortis imitatio. COLVM. 12, 3, 2 quae ad mensam -am atque epulationem pertinent. MART. 4, 37, 9 -am refice nauseam nummis (*syn.* totis diebus). 10, 65, 8 lĕvis dropace tu -o. QVINT. inst. praef. 1 efflagitasti -o convicio, ut libros . . . iam emittere inciperem. DECRET. decur. Caeret. (Corp. XI 3614) 8 commentarium -um municipi Caeritum inde pagina XXVII kapite VI. FLOR. epit. 1, 5 pervicacissimi tamen Latinorum Aequi et Volsci fuere et -i, ut sic dixerim, hostes. 1, 19, 3 utrique -i et quasi domestici hostes. FRONTO p. 181, 7 N. -ae lites et iurgia. GELL. 1, 26, 2 post -as lectiones. 13, 28, 3 negotia periculaque ex improviso assidua et prope -a fert. APVL. apol. 75 quod ei uxor sua -is dotibus quaesivit. met. 9, 33 quae . . . -is nos partubus saginasti. 11, 15 quid metus mortis -ae nefariae Fortunae profuit. ITALA num. 4, 16 (Lugd.) hostia -a (καθ' ἡμέραν, VVLG. quod semper offertur). deut. 24, 15 -am (αὐθημερόν, VVLG. eadem die) reddes mercedem ipsius. Matth. 6, 11 (Cypr. domin. orat. 7) panem nostrum -um (ἐπιούσιον, VVLG. supersubstantialem, *sed* Luc. 11, 3 -um) da nobis hodie (TERT. adv. Marc. 4, 26 quis mihi dabit panem -um? *ibid.* panem angelorum -um). PAVL. dig. 4, 9, 4, 2 penoris -i. COMM. instr. 2, 22 tit. bellum -um. SPART. Sept. Sev. 23, 2 ita ut -a septuaginta quinque milia modium expendi possent. IVST. 2, 13, 11 -o labore. FIRM. err. 16, 2 ut -is sacrificiis vestris discat ardere. ITIN. [Silv.] 36, 2 de vigiliis et ieiuniis -is lassi. PRISCILL. tract. 10, 126 -orum . . . peccaminum. FILASTR. 107, 6 -orum delictorum. SCHOL. Hor. epist. 1, 14, 40 diaria sunt certa stipendia -a quae et salaria. PELAGON. 76 ad tussem -am (καθημερινήν). HIER. epist. 13 in -a prece. 35 -o cibo. 50, 1 -a in lege, prophetis, euangeliis apostolisque meditatio. 82, 7 assidua confabulatione et -o Latinorum consortio. VVLG. Ezech. 30, 16 et in Memphis angustiae -ae. act. 6, 1 in ministerio -o (καθημερινῇ). II Cor. 11, 28 instantia mea -a (καθ' ἡμέραν). AVG. civ. 21, 27 -a parva peccata. *ibid.* oratio -a. epist. 36, 21 non plane sabbatarius aut dominicus, sed -us est ille temptator. PAVL. MED. vita Ambr. 1 ferculorum -i convivii copias. APIC. 4, 121. 135 patina -a (*codd.*, catillana *vel* castellana *conicit Schuch*). SIDON. epist. 1, 2, 2 -a succisio. 8, 11, 3 v. 19. GREG. M. epist. 6, 31 letanias sollemnes, quas non erubescit dicere -as. NICET. psalm. p. 76, 14 cessaverunt plane et illuerunt -a baptismata nomen operosa. CARM. epigr. 1424, 10 -a tibi lucra fuere d(eu)s. CORP. IX 1973 parentes infelicissimi amissione eius perpetuis tenebris et -a miserabili ululatione damnati.

2 *i. q. usitatus, tritus, vulgaris:* PLAVT. Capt. 855 proin tu tui -i victi ventrem ad me afferas. Trin. 890 Pax, id est nomen mihi. hoc -umst. TER. Eun. 297 taedet -arum harum formarum (EVGRAPH. *ad l.* mulieres -as et assueta forma). Haut. 283 -ae vitae consuetudinem (CIC. S. Rosc. 47 ut . . . imaginem vitae -ae videremus. Caecin. 14 Pis. 64. ad Q. fr. 1, 1, 37 in hac privata -aque vita. epist. 3, 13, 2 SEN. epist. 90, 7 FRONTO p. 52, 14 N. LAMPR. Alex. 29, 1 de vita -a et domestica. SCHOL. Hor. ars 317 AVG. serm. ed. Mai 21, 2. SVLP. SEV. Mart. 26, 2 interiorem vitam illius et conversationem). RHET. Her. 3, 13, 23 sermo est oratio remissa et finitima -ae locutioni. 3, 22, 35 si quas res in vita videmus parvas, usitatas, -as. 4, 10, 14 ad infimum et -um sermonem (4, 32, 43 quod plena consuetudo est non modo poetarum et oratorum, sed etiam -i sermonis huiusmodi denominationem. CIC. inv. 2, 140. 153. orat. 67. 124 narrationes credibiles nec historico sed prope -o sermone explicatae dilucide. 186. CAES. anal. frg. Cic. Brut. 253 hunc facilem et -um novisse sermonem. QVINT. inst. 2, 4, 9. 4, 2, 37. 6, 3, 4. 27. 8, 3, 81. 8, 6, 21. 51. 9, 3, 3. 12, 10, 40 TAC. dial. 32 SVET. Aug. 87. GELL. 1, 10, 1 in -is communibusque sermonibus. PORPH. Hor. serm. 1, 4, 39 AVG. civ. 13, 24). RHET. Her. 4, 12, 17 usitata sunt ea quae versantur in consuetudine -a (CIC. Verr. 4, 109 SERV. Aen. 1, 637). CIC. or. frg. A VII 37 non Cn. Dolabella C. Volcatium . . . communi et -o iure privasset (SEN. benef. 7, 8, 1). nat. deor. 3, 74 haec -a, sicae veneni . . . quaestiones. div. 2, 62 quia sunt haec -a, angues non item. fat. 2 quae erant -a et quasi legitima nobis. de orat. 1, 105 qui non Graeci -am loquacitatem sine usu neque ex scholis cantilenam requirunt. 3, 188 si aut me aut horum quemquam putas a te haec opera -a et pervagata expectare (TERT. adv. Marc. 2, 21 *opera* humana et -a. *ibid.* neque -um opus videri potest neque humanum, sed et rarum et sacrosanctum. AVG. civ. 12, 24 ex his usitatis et -is operibus). CIC. orat. 109 ad -um genus sermonis (QVINT. inst. 11, 1, 6). ad Q. fr. 1, 1, 19 in his privatis nostris -isque rationibus (AMM. 26, 2, 9. 31, 14, 6). epist. 9, 21, 1 epistulas vero -is verbis texere solemus (SEN. contr. 1, 2, 23. 7, 5, 9. QVINT decl. 383 p. 428, 26 quam familiare, quam -um verbum est. ARNOB. nat. 1, 45 Christi vocem popularibus et -is verbis missam). LIV. 34, 61, 14 super sedem -am magistratuum. VITR. 6, 7, 2 -a cubicula. CELS. 1, 3 fatigato -um cubile

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

tutissimum est. insolitum contra lassat, quod enim contra consuetudinem est, nocet. SEN. dial. 5, 19, 3 quod tanto opere admiraris, isti beluae -um est. 11, 1, 3 quid quod novis verbis nec ex volgari et -a sumptis allocutione opus erat. nat. 4, 13, 1 -um istud et sine effectu iurgium est. 6, 32, 3 -o et vulgari exitu. epist. 81, 21 illi enim vulgaris et -a res contigit. ASCON. Scaur. p. 25 haec ipsa -a res. PLIN. nat. 9, 120 magnificam . . . cenam . . ., sed -am Antonio apposuit. 19, 59 iam in fenestris suis plebs urbana imagine hortorum -a oculis rura praebebant. MART. 11, 1, 2 cultus Sidone (sindone *pars codd.*) non -a *liber*. QVINT. inst. 12, 9, 21 in rebus -is ac domesticis. decl. 260 p. 66, 29 non redibunt ad opus -um, non sufficient assiduo labori. GELL. 1, 6, 5 quae (*res*) -a intellegentia et communi pervolgatoque vitae usu comprenderetur. PAVL. dig. 34, 3, 25 -a enim sunt. PAPIN. dig. 41, 3, 44 pr. propter assiduam et -am comparationem servorum. TERT. adv. Marc. 3, 13 res -a, iuvenculae scilicet praegnatus et partus. TREB. Claud. 14, 12 ligni -i pondo mille. GAVDENT. serm. 11 -is et usitatis exemplis. SERV. Aen. 3, 270 iuxta morem -um. HIER. epist. 36, 14 pedestris et -ae similis et nullam lucubrationem redolens oratio. AVG. civ. 1, 11 sub -is vitae huius casibus. gen. ad litt. 5, 2 p. 139, 26 sol . . ., cuius praesentia dies iste -us usitatusque peragitur. SVLP. SEV. epist. 2, 13 praeter illa -a illius adversum vim humanae spiritalisque nequitiae diversa certamina. MARTYR. gramm. VII 167 quae nusquam nisi in diversis -is glossematibus repperi.

quasi substantivum: LYD. mag. 3, 20 ἐπὶ τῶν λεγομένων δεγέστων ἢ κοττιδιανῶν ἀντὶ τῶν ἐφημέρων. 3, 27. 68. CIC. ad Q. fr. 2, 13, 3 hoc enim est eius -um se ne tribunum militum quidem facere. SEN. nat. 7, 1, 1 ut nos -a . . . transeant, contra minimarum quoque rerum, si insolitae prodierunt, spectaculum dulce fiat. 7, 16, 1 si per -a duceretur. *cf. p. 1090, 70.* QVINT. decl. 247 p. 11, 27 id ex -is et in frontem incurrentibus approbari potest. SVET. Claud. 40 illa eius -a et plane omnium horarum et momentorum erant. VOPISC. Aurelian. 1, 7 in quibus (*libris*) ipse -a sua scribi praeceperat. QVEROL. p. 11, 8 tu nunc requiris -a et iocularia. SVLP. SEV. dial. 2, 5, 3 etiam minima illius et -a animus festinat agnoscere. GREG. M. epist. 9, 240 in -a militum praefecturae sunt mutuati. CHIRON 856 hoc habebis in -o.

adv. **cottīdīanō.** *i. q. cottidie*: ROMAN. Char. gramm. I 193, 13 cum -o, non cottidiane disserimus. PLAVT. Capt. 725 nisi -o sesquiopus confeceris. AFRAN. com. 369 -o in rebus maximis qui propositis non potest quin meo sit nixus nomine. CIC. Verr. 5, 18 res illum divinas apud eos deos in suo sacrario prope -o (*RS*, cotidie *VHpδ*) facere vidisti. rep. 6, 2 ut . . . -o in forum mille hominum cum palliis conchylio tinctis descenderent. RVT. LVP. 1, 2 quae -o vehementer eius animum excruciant. PLIN. nat. 11, 154 palpebrae in genis homini utrimque, mulieribus vero etiam infectae -o. FRONTO frg. Char. gramm. I 197, 3 satis abundeque honorum est quos mihi -o tribuis. SIDON. epist. 8, 11, 3 v. 19 Orpheum . . ., qui -o (*Luetjohann*, cotidiana *codd.*) saxa et robora corneasque fibras mollit dulciloqua canorus arte. **cottīdīānē** *v. l. 38.*

***cottīdiē.** [*praeter* diei *vocabulum aut vocem* quot *continere videtur (cf.* δσημέραι *'quot diebus') aut casum locativum vocabuli, quod apud Indos est* katithâh *'quotus', ita ut primo 'quotocunque die' significaverit (cf.* postridie). *v. Wackernagel, Zeitschr. f. vergl. Sprachf. 29, 147; Joh. Schmidt, ibid. 25, 94. Th.*]. *de etymologia et scriptura*: QVINT. inst. 1, 7, 6 frigidiora his alia ut . . . quotidie non cotidie, ut sit 'quot diebus' (*idem postulat* ISID. orig. 1, 26, 22. 5, 30, 18): verum haec iam etiam inter ipsas ineptias evanuerunt. VEL. gramm. VII 79, 17 vitiose et dicere et scribere, qui per 'quo' quotidie dicunt, quam per 'co' -e, . . . non enim est a quoto die quotidie dictum, sed a continenti die -e tractum. MAR. VICTORIN. gramm. VI 13, 22 concussus quamvis a quatio habeat originem et cocus a coquendo et -e a quoto die . . . attamen per c quam per q scribendum. CONSENT. gramm. V 392, 1 *barbarismus* per adiectionem litterae sic fit, ut siquis dicat . . . cottidie pro cotidie. PRISC. gramm. III 334, 9 illi 'ὁσημέραι' καὶ 'ὅσαι ἡμέραι' . . . hinc Romani '-e' vel 'quotidie' pro 'quot dies' et 'quotannis' pro 'quotquot eunt anni' CASSIOD. gramm. VII 149, 7 (*ex Cornuto*) 'quotidie' sunt qui per co '-e' scribant, quibus peccasse licet desinere, si scient quotidie tractum esse a quot diebus, hoc est omnibus diebus. VII 158, 18 (*ex Curtio Valesiano*) -e per c et dicitur et scribitur non per q, quod non a quoto die, sed a continenti die dictum est. *in codd. saepissime legitur et* cottidie *et* cotidie; *raro atque praecipue apud auctores recentiores* quotidie; *ex. gr. apud* FRONTONEM cotidie *13ies*, cottidie *6ies*, quotidie *semel. in titulis*: cottidie: LEX Iul. munic. (Corp. I 206) 16 EDICT. imp. Diocl. 1, 15 CORP. VI 1783, 32 (*a. 431*) CARM. epigr. 186, 11. 231 (*Pompeis*). 629, 9. 708, 3. 4 cottidiae. cotidie: DECRET. decur. Tergest. (Corp. V 532) 1, 18. quottidie: CORP. III 10716. *cf. Bücheler ad* CARM. epigr. 231, 2. cotīdiō: CHAR. gramm. I 196, 7 cotidio ut falso pro cotidie C. Caepio in M. Aemilium Scaurum lege Varia: cum ab isto viderem cotidio consiliis hosteis adiuvari. DIFF. ed. Beck p. 39, 104 assidue sedulitatis est, -e perseverantiae est, saepe frequentiae est vel temporis spatii. *legitur inde a* PLAVTO. *deest apud* LVCIL. CATVLL. HOR. ASCON. STAT. FRONTIN. *omnesque poetas dactylicos, praeter*: CARM. epigr. 629, 9 -e fletus dat et in pectore palmas. COMM. instr. 2, 12, 8 ut tuo praeposito -e praesto sis ante. 2, 24, 2 unde tu largiris, alter -e plorat. [*port.* cutio. *M.-L.*]

GLOSS. δσημέραι, καθ' ἡμέραν, καθημερινός. *i. q. omnibus diebus*: PLAVT. Cist. 43 haec quidem ecastor -e viro nubit, nupsitque hodie. Rud. 16 -e ille scit quis hic quaerat malum. Stich. 121 ut -e pridie caveat, ne faciat quod pigeat postridie. 165 uteri dolores mihi oboriuntur -e. CARM. Nelei Fest. p. 317 foede stupreque castigor -e. CATO agr. 23 ubi indideris defrutum aut marmor aut resinam, dies XX permisceto crebro, tribulato -e. 25 vinaceos -e recentes succernito lecto. 88 id aliquotiens in die -e facito. SCIP. min. or. frg. Gell. 6, 12, 5 qui -e unguentatus adversum speculum ornetur. AFRAN. com. 4 iste, ut tum rem narras, bona comest -e. VARRO Men. 325 ut venalem tuniculam poneret -e. ling. 9, 26 -e quater. rust. 1, 31, 5 -e vesperi. 3, 16, 2 paene -e in convivio omnibus daretur mulsum. 3, 17, 9 bis -e (CAES. civ. 3, 61, 2 QVINT. inst. 2, 5, 14 APVL. apol. 53). RHET. Her. 4, 49, 62 qui -e per forum medium tamquam . . . draco serpit. CIC. Quinct. 40 cum tibi -e potestas hominis fuisset admonendi. dom. 113 cum mihi summa et -e maiora praemia in re publica fore putabas. Marcell. 12 -e magis (Phil. 1, 5 cum . . . -e magis magisque perditi homines . . . tectis ac templis urbis minarentur. Brut. 308 Att. 1, 20, 7. 5, 7. 7, 5, 4. 11, 12, 3. 12, 9. 14, 18, 4. 16, 2, 4 ad Q. fr. 1, 2, 5. 3, 9, 6 Brut. 1, 18, 5 epist. 2, 18, 2. 5, 19, 1. 6, 4, 2. 6, 6, 13. 6, 10, 2. 13, 5, 7 PLANC. Cic. epist. 10, 23, 7 LIV. 3, 12, 7 QVINT. inst. 2, 1, 1. 9, 4, 142 SPART. Did. 6, 1 EPIT. Alex. 5). CIC. de orat. 1, 200 quod in eius infirmissima valetudine . . . maxima -e frequentia civium . . . celebratur. Brut. 305 -eque fere a nobis in contionibus audiebantur (*ibid. iterum*. Att. 12, 42, 1 epist. 6, 5, 1. 9, 16, 4. 15, 2, 1 BELL. Afr. 30, 1). Tusc. 3, 75 erat illa opinio -e recens. Att. 5, 7 -e vel potius in dies singulos breviores litteras ad te mitto. 5, 9, 3 Dionysium semper equidem . . . dilexi, sed -e pluris facio (epist. 3, 4, 2). 14, 11, 2 quam video -e faciliorem. ad Q. fr. 3, 1, 9 te a Caesare -e plus diligi. 3, 3, 2 comitiorum -e singuli dies tolluntur. epist. 1, 9, 22 -e vehementius. 6, 5, 1 quae quidem -e faciliores mihi et meliores videntur. 6, 6, 1 -e melius. PVBLIL. C 13 -e damnatur, qui semper timet. C 20 -e est deterior posterior dies (*cf.* PETRON. 44, 12 heu heu, -e peius). CAES. Gall. 5, 57, 3 prope -e . . . Indutiomarus sub castris eius vagabatur (LIV. 27, 25, 14 QVINT. inst. 2, 13, 17 PLIN. epist. 6, 6, 3 AMM. 15, 4, 9 VEG. mil. 2, 2). LIV. 44, 16, 5 Philippus institutum usque ad ultimum vitae diem servarat -e. VITR. 9, 8, 13 capricorni -e singula puncta tangens. SEN. contr. 1 praef. 6 in quantum -e ingenia decrescant. VELL. 2, 84, 1 ad Caesarem -e aliquis transfugiebat. VAL. MAX. 1, 8 ext. 18 pecora haustu aquae -e recreentur. CELS. 3, 21 -e ter quaterve opus est uti frictione vehementi. 3, 22 sed paulatim, -eque pluribus diebus . . . serventur. 4, 14 bis -e. 4, 31 neque -e neque diu. 6, 6, 15 diuque -e ieiunis perfricandum. PHAEDR. 2, 4, 8 nam fodere terram quod vides -e. 3 epil. 10 vita morti propior est -e (CARM. epigr. 186, 11 vita morti propior fit -ae). SEN. dial. 4, 9, 1 maior -e peccandi cupiditas. epist. 58, 23 ne semel fiat, quod -e fit. Ps. SEN. mon. 120 -e evenit dies, raro occasio. COLVM. 2, 14, 7 quaedam -e, . . ., quaedam pluviis diebus. CVRT. 3, 8, 6 ipsos -e a se advocari in consilium. SCRIB. LARG. 186. MELA 36 ubi sol non -e ut nobis, sed primum verno aequinoctio exortus autumnali demum occidit. PETRON. 42 non -e lavor. *ibid.* cor nostrum -e liquescit. PLIN. nat. 10, 146 aliquae -e, aliquae bis die. 14, 142 cum priorem diem -e perdant. 21, 111 gladiolum . . . Iulio mense toto secari iubet, ad radicem tertioque die in sole siccari, donec candidus fiat, -e autem ante solem occidentem in tectum referri. 23, 23 -e anno toto. 28, 37 lippitudines matutina -e velut inunctione *arceri*. MART. 12 praef. quod difficile est habere -e bonum stomachum. QVINT. inst. 12, 6, 3 -e metus crescit maiusque fit semper quod ausuri sumus. TAC. dial. 35 quidquid in schola -e agitur, in foro vel raro vel numquam. Agr. 31 nata servituti mancipia semel veneunt, atque ultro a dominis aluntur: Britannia servitutem suam -e emit, -e pascit. hist. 1, 37 quod vobis numquam datur et -e exprobratur. PLIN. epist. 1, 9, 3 haec quo die feceris necessaria, eadem, si -e te fecisse reputes, inania videntur, multo magis cum secesseris. SVET. Vit. 2 ne clam quidem aut raro, sed -e ac palam. FRONTO p. 50, 15—19 N. quom tu -e ultro scripsisti mihi, sed quid dico -e? ergo iam hic mihi ὀνοματοποιίας opus est. nam -e foret, si singulas epistulas per dies singulos scripsisses; quom vero plures epistulae sint quam dies, verbum istud -e minus significat. AVR. Fronto p. 76, 3 N. obsequium scribendi -e in diem posterum protuli. GELL. 15, 1, 1 non eiusdem tamen -e felicitatis. APVL. met. 9, 15 anus quaedam . . . adulterorum internuntia de die -e inseparabilis aderat. PAVL. dig. 8, 6, 7 si alternis horis vel una hora -e servitutem habeat. TERT. anim. 6 quae (*praegnantes*) non singula -e corpora, sed et bina et terna in unius uteri ambitus perferunt. ITALA prov. 8, 30 (Cypr. testim. 2, 1) -e (καθ' ἡμέραν, VVLG. per singulos dies) . . . iucundabar ante faciem eius in omni tempore. COMM. instr. 2, 12, 8. 2, 24, 2 *v. supra l. 1.* VOPISC. Aurelian. 35, 1 ut siligineum suum -e toto aevo suo unusquisque . . . acciperet. LAMPR. Heliog. 21, 3 exhibuit et sumina apruna per dies decem tricena -e. IVST. 3, 1, 2 deficiente -e regis maiestate. ITIN. [Silv.] 24, 1 quae operatio singulis diebus -e in locis sanctis habeatur. 24, 7 -e per dies sex. 25, 12 per totos octo dies -e. 39, 3 ipsis

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

. . . octo diebus paschalibus -e. OPTAT. 5, 4 p. 127, 10 haec omnia huius corporis membra et semper et semel secum sunt et mutari non possunt, operari vero -e mutantur. FILASTR. 121, 7 hos (*Romanos*) orbem terrarum sui sub dicione tenere -e (*i. continuo*) atque ante saepius tenuisse. 129, 10 quae (*sapientia Graecorum*) cum paulatim cognoscitur a suis, sine dubio spernitur, calcatur atque -e condemnatur. CHIRON 594 *al.* (*syn.* cottidianis diebus, cottidiano die, omnibus diebus, singulis diebus, singulos dies *al. v. Oderi index p. 348 —349*). HIER. epist. 60, 19 -e morimur, -e commutamur, et tamen aeternos nos esse credimus. VVLG. exod. 5, 13 complete opus vestrum -e (καθ' ἡμέραν). 36, 3 -e mane vota populus offerebat. num. 28, 3 agnos anniculos immaculatos duos -e (τὴν ἡμέραν). II par. 36, 15 de nocte consurgens et -e commonens. Esth. 2, 11 (καθ' ἑκάστην ἡμέραν). psalm. 67, 20 benedictus dominus die -e (ἡμέραν καθ' ἡμέραν). Ier. 37, 20 daretur ei torta panis -e (τῆς ἡμέρας). Luc. 19, 47 erat docens -e (τὸ καθ' ἡμέραν) in templo. AVG. civ. 13, 10 -e fit minus minusque quod restat. 21, 22 omnia -e peccata dimitto, sicut ipsa -e frequentatur oratio. SVLP. SEV. chron. 1, 43, 5 siquidem diurnis incrementum tantum accresceret, quantum -e detrahebat. 2, 30, 5 templi eversio et Iudaeorum captivitas . . . -e mundo testimonio sunt. THEOD. PRISC. eup. faen. 1, 9 similiter -e agitabis diebus VIII. CASS. FEL. 20 p. 32, 9 -e curabis ter in die. 21 p. 35, 6 -e aliquantis diebus immutabis. SIDON. epist. 1, 6, 2 qui -e . . . ingeritur. NICET. p. 8, 10 quod -e dicat apud semet ipsum. ACT. Petr. 5. 7. 31. CARM. epigr. 231 quod tu factitas -e in manu penem tenes. 708, 3 aliam quidem futuram (*vitam*) -ae optabas bona⟨m?⟩. 708, 4. *nota adiectivi loco positum*: AVR. Fronto p. 37, 8 N. illa -e tua Lorium ventio. *cf.* GLOSS. III 296, 36/37 πυρετὸς καθημερινός febris cottidie.

i. q. per totum diem: CHIRON 451 cum iumentum in opere aut in cursu -e (VEG. magna parte diei. *Apsyrtus* δι' ὅλης ἡμέρας. PELAGON. per totum diem) cogetur.

1. cottīdio, -āre *a* cottidie. GLOSS. V 186, 3 cottidiantes: assiduantes. **2. cottīdīō** *adv. v. p. 1091, 78.* *Burger.*

? **cottilātor.** GLOSS. V 438, 32 aleo κοττιστής id est -r. *cf. Landgraf, Archiv 9, 363. fort. scrib.* cottizator.

cottista, -ae *m.*, κοττιστής. GLOSS. V 264, 42 aleualea (*i.* aleo alea. *cf. Landgraf, Archiv 9, 363. Stowasser ibid. 565*) -a et locus ubi tablizant.

cottizātor *v. l. 35.*

cottizo, -āre. GLOSS. V 264, 39 aleatur cotizat graece (*i.* κοττίζει). 349, 56 cotizat teblith (*anglosax.*). [*val.* cutezare '*audere*'. *M.-L.*]

cottona *v.* cottana.

***1. cotula,** -ae *f.*, κοτύλη. *forma* cotyla *apud recentiores usitata.* cotyle *v. l. 53.* cotil(l)a *v. l. 50.* cutula *trad.* PELAGON. 214. ISID. orig. 16, 26, 5 -a emina est habens cyathos sex. quae idcirco -a vocatur, quia cote (*leg.* cope, *cf. Metrol. I p. 263, 19. II p. XV*) graeco sermone incisio dicitur et emina sextarii in duo aequa inciditur (*cf.* EPIPHAN. de mensur. 20). 16, 27, 5 si vero *cappa* o latinum habuerit adiunctum (*sc.* Kᵒ), eminam demonstrat quam Graeci cotilam vocant (*cf.* METROL. p. 134, 18). METROL. p. 128, 20 LS cotilla id est emina, ciatus XXVII. *cf.* p. 128, 21. EVCHER. instr. 2 p. 159, 15 -a hemina est (*v. l. 60*). *cf.* CARM. de pond. 67 at -as, quas, si placeat, dixisse licebit eminas, recipit geminas sextarius unus. 73 at cotyle cyathos bis ternos una receptat. EXC. metrol. chron. I p. 550 emina vel -a oxibafia sive acetabula IV. CAEL. AVR. chron. 4, 3, 68 heminas sex, quas -as Graeci appellant. 2, 7, 105 ad modum -ae unius vel duorum, quod est pondus unciarum decem vel viginti. GLOSS. κύαθος. κοτύλη τὸ μέτρον. *mensura*: CATO agr. 146 †iri pri primae -as duas. ITALA lev. 14, 10. 12. 15. 21. 24 (Lugd.) -am olei unam (κοτύλην, VVLG. sextarium). Ezech. 45, 14 (Wirc. *cf.* Eucher. instr. 2 p. 159, 15) -am unam olei, quia decem -ae sunt gomor (κοτύλη, VVLG. batus olei, decima pars cori est; decem bati corum faciunt). PELAGON. 204. 205 *al.* CHIRON 129 sanguinem mittito -am unam de crura. MARCELL. med. 1, 101 *al.* DIOSC. 1, 29 *al.* *de vasculo*: MART. 8, 71, 8 in -a rasa selibra *argenti* data est. *de coxa* (*q. v.*): GLOSS. IV 325, 47 -a coxa.

2. cōtula, -ae *f. a* cos *deminutive.* ANTHIM. 75 illis -is sublatis (*syn.* petrae. *i. q.* κόχλακες διάπυροι). [*an* cotulus? *sard.* codulu, *prov.* codol, *ven.* cuogolo. *M.-L.*] *L.*

coturnīx, -īcis *f.* [*orig. inc., sunt qui formam* quocturnix *pro vetustissima habentes conferant c. theodisc.* wahtala quahtela *anglosax.* wyhtel '*coturnix*'; *v. Havet, Mém. de la soc. de linguistique VI 234. Th.*]. PAVL. FEST. p. 37 -x appellatur a sono vocis. *de forma* cocturnix (LVCR. 4, 641 cocturnicibus *A*) *v.* DVB. NOM. gramm. V 573, 13 -em antiqui dixerunt, nunc cocturnix (coturnix *codd.*). CAPER gramm. VII 108, 17 -es, non cocturnices. cotornix: VARRO rust. 3, 5, 2 cotornices (*A*). FRONTO p. 146, 16 N. cotornicum. *gen. plur. ubique* -um *ex. gr.*: QVINT. inst. 5, 9, 13 FRONTO p. 146, 16 N. SERV. Aen. 3, 73 AMBR. in psalm. 118 serm. 18, 26 hex. 3, 9, 39 HIER. epist. 54, 4 in Ier. 2, 19 p. 849 VVLG. num. 11, 32 SVLP. SEV. chron. 1, 16, 4. 1, 20, 4 PAVL. STEPH. reg. 18. o *producitur*: PLAVT. Asin. 666 Capt. 1003 LVCR. 4, 641. *corripitur*: OV. am. 2, 6, 27 MART. 10, 3, 7 IVV. 12, 97 CYPR. GALL. exod. 616 num. 349 deut. 40. GLOSS. ὄρτυξ, ὁ ὀψήρ (?). SOL. 11, 20 -es aves . . . ortygas Graeci vocant (SCHOL. Verg. Veron. Aen. 3, 693 georg. 3, 6 SCHOL. Stat. Ach. 1, 206 p. 496, 22 [*cf.* Theb. 4, 795 *avem ortygiam* nos -em dicimus]. HYG. fab. 53 p. 59, 1 ISID orig. 12, 7, 64 MYTHOGR. 1, 37). AVG. quaest. hept. 2, 62 illis ortygometra data est, id est aves, quas -es multi latine interpretati sunt, cum sit aliud genus avium ortygometra, quamvis -bus non usquequaque dissimile. NOT. Tir. 106, 92ᴬ. 119, 95ᴬ. [*val.* potîrnic, *it.* codornice, *hisp.* codorniz. *M.-L.*]

PLAVT. Asin. 666 (*pro blanda voce*) dic me . . . tuom passerculum, gallinam, -em. Capt. 1003 aut anites aut -es dantur. VARRO rust. 3, 5, 2 pingues veneunt care . . . -es. 3, 5, 7 LVCR. 4, 641. OV. am. 2, 6, 27 -es inter sua proelia vivunt. PLIN. nat. 1, 10, 33. 10, 65. 10, 69 -bus *ellebori* semen gratissimus cibus, quam ob causam eas damnavere mensae (AMBR. hex. 3, 9, 39 elleborum . . . escam esse et alimonium -um. EVSTATH. Bas. hex. 5, 4 p. 913ᴮ). PLIN. nat. 10, 101. 134. 197. 11, 194. 268. MART. 10, 3, 7 voce ut loquatur psittacus -is. QVINT. inst. 5, 9, 13 puerum -um oculos eruentem. IVV. 12, 97 -x nulla unquam pro patre cadet. TERT. anim. 32 *si anima* transierit . . . in -em. EDICT. imp. Diocl. 4, 41. LACT. inst. 4, 10, 10 -es in castra *Hebraeorum* ventus invexit. ITIN. [Silv.] 5, 8 eis pluit manna et -es. SERV. Aen. 3, 73 mare transfretare, quod est -um (MYTHOGR. 1, 37). AMBR. in psalm. 118 serm. 18, 26 non iam -um pluvias mihi opto descendere. HIER. adv. Iovin. 1, 18 populo -es . . . ingestas. epist. 78 mans. 13. 54, 4 -um carnibus . . . saturata es. in Ier. 2, 19 p. 849 postquam *praevaricatio* instar -um usque ad nauseam venerit (*cf.* PAVL. STEPH. reg. 18 manducantibus . . . -um carnes usque ad nauseam). VVLG. exod. 16, 13 (*sensu plurali*) ascendens -x (ὀρτυγομήτρα) cooperuit castra (*cf.* psalm. 104, 40 petierunt et venit -x. CYPR. GALL. exod. 616 crebra nivis ritu caelo delapsa -x. num. 349. deut. 40 per noctem lapsa -x. ISID. in exod. 23, 1 aspexit populus -em). VVLG. num. 11, 31 -es detulit et demisit in castra. 11, 32 congregavit -um . . . decem coros. AVG. in psalm. 104, 31 et -x caro est. SVLP. SEV. chron. 1, 16, 4 grex -um superne missus castra opplevit. 1, 20, 4 POL. SILV. nom. anim. chron. I p. 543, 21. SALV. gub. 1, 45 -es humanis se manibus ingerentes.

cotyla *v.* 1. cotula.

cotylēdōn, -ōnis *f.*, κοτυληδών. *nomen herbae*: *cf.* PS. APVL. herb. 44 Graeci cotyledon, alii cepon Aphrodites (GLOSS. III 557, 32), alii ges omphalon (GLOSS. III 573, 44 pales *idem esse censet Stadler*), alii stergethron (*cf.* PLIN. nat. 25, 160. GLOSS. III 566, 4 integeton), Itali umbilicum Veneris, alii cimbalarem (GLOSS. III 556, 45 *al.*) appellant. SCRIB. LARG. 55 b radicem -is (*M*, κοτυληδόνος *R*), quae herba similia folia cymbalis habet nasciturque fere in parietibus humidis. PLIN. nat. 1, 25, 101. 25, 159 -n parvula herba est, in cauliculo tenero, pusillo ⟨folio⟩ pingui, concavo ut coxendices. 25, 164. 26, 32 -n trita cum polenta. 26, 80 depellit calculos et herba et radix -is. 26, 91 -n condylomata et haemorrhoidas mire curat. 26, 106. 119. 121. 126 -n . . . calefacta et imposita. 28, 241. THEOD. PRISC. log. 111 -n (cotilidon *rBg cod. Cas. 97*, cotulidon *V*) herba in vino cocta potui datur. DIOSC. 4, 84 de cotilidona (4, 85 de alia cotilidona).

covenio *v.* convenio. **coventio** *v.* contio.

? **covenum** indigestio GLOSS. V 186, 9 (*contam.?*).

covinnārius, -iī *m. a* covinnus. *qui covinnum regit*: TAC. Agr. 35 media campi -us (covinarius *B*, convinnarius *ATAes.*) eques . . . complebat. 36 fugere . . . -i.

covinnus, -ī *m.* [*vocabulum gallicum. Th.*]. GLOSS. II 117, 27 -us κάρριον καθεδρωτόν. *cf.* III 321, 69 (527, 13) κοιβῖνος coinus (κουβῖνος covinus *Boucherie*). IV 42, 36 convinna genus vehiculi (498, 38. V 185, 17. COMMENT. Lucan. 1, 426 quovenna genus vehiculi, cuius usum Galli primum invenerunt. *cf. l. 61*). *essedum Britannorum et Belgarum*: MELA 3, 52 *dimicant Britanni* bigis et curribus Gallice armatis: -os vocant, quorum falcatis axibus utuntur. LVCAN. 1, 426 docilis rector monstrati Belga -i (COMMENT. Lucan. *ad l.* quovenni). SIL. 17, 417 incola Thyles agmina falcigero circumvenit arta -o. MART. 12, 24, 1 o iucunda, -e, solitudo, carruca magis essedoque gratum facundi mihi munus Aeliani! SIDON. carm. 23, 351 pectora prona de -o extensi. *v. Holder, Altcelt. Sprachschatz I p. 1152; Mau, PW IV 1679 sq. deriv.*: covinnarius.

(**coūneus**). AVG. ord. 2, 18, 48 ipsa coitio in unum cuneus nominatus est, quasi couneus.

1. coūnio, -ītum, -īre *a* co *et* unire, *cf.* counare. *i. q. unire, coniungere*: IREN. 3, 18, 7 nisi homo -itus fuisset (συνηνώθη) deo. MAR. VICTORIN. adv. Arrium 1, 53 ὁμοούσια ista secundum identitatem -ita alternitate. AVELL. p. 228, 1 *Christum* non -itum habuisse corpus. VIGIL. THAPS. c. Eutych. 5, 15 *Christus mediator* qui de caelestibus veniens -retur terrenis. c. Arrian. 2, 25 id quod per species nominum partita fuerat, in unam iterum recolligit et -it appellationis virtutem. 2, 41 quos nescio qua coagulatione permixtos et -itos in unum deum redegerat (*opp.* separatos).

2. coūnio, -ōnis *f. a* co *et* unio. *i. q. unio, coniunctio*: VIGIL. THAPS. c. Eutych. 4, 18 *Christus* retinens et non amittens proprietatem naturae suae in -e carnis suae. 5, 7 naturae in *Christo* quoniam in illa mirabili -e non sunt in eo abolitae.

coūnītio, -ōnis *f. a* counire. *i. q. unitio, coniunctio*: MAR. VICTORIN. adv. Arrium 1, 32 unum non -e, sed simplicitate. 1, 50 indiscernibilis spiritus -o (*ter*). 1, 57 potentificata -e.

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

coŭno, -ātum, -āre *a* co *et* unare, *cf.* counire. *i. q. unire, coniungere*: MARCELL. med. 29, 52 ipsa fila in se -ata torquebis. CAEL. AVR. acut. 3, 5, 60 servandus (*i. vitandus*) . . . magis est supradictorum -atus atque coacervatus usus. CASS. FEL. 29 p. 56 teres, ut sibi bene -entur.

couro *v.* curo. **cous** *v.* cohus.

couterīnus, -ī *m. a* co *et* uterinus. *qui ex eodem utero natus est,* ἀδελφός: RVFIN. Orig. in psalm. 49, 16 et couterinis suis, scilicet fidelibus de circumcisione, scandala ponunt.

coūtor, -ūsus sum, -ūtī *a* co *et* uti. *i. q. uti,* GLOSS. συγχρῶμαι, συγκέχρημαι: ITALA (codd. c f q) *et* VVLG. Ioh. 4, 9 non enim coutuntur (συγχρῶνται) Iudaei Samaritanis (Samaritis q, cum S. δ ff², *cf.* GRAMM. suppl. p. CII hic 'Samaritanis' dativus, ut 'coutor tibi'). IGNAT. ad Magn. 3, 1 vos decet non -uti (συγχρᾶσθαι) aetate episcopi.

covus *v.* cavus.

×coxa, -ae *f.* [*i. q. hibern.* coss *'pes', cf. c. theodisc.* hahsa *'suffrago' ind.* kákṣaḥ *'ala, cavum sub umero'. v. etiam quae s. v.* conquinisco *dicta sunt et cf.* cossim, coxendix. *Th.*]. ISID. orig. 11, 1, 107 -ae quasi coniunctae axes. *de re cf.* NIGID. Isid. orig. 11, 1, 72 truncus sustinetur -is et genibus cruribusque (*cf. p. 1096, 13*). PAVL. FEST. p. 31 ab umeris [ad] manus breviores sint, quam a -is plantae. CELS. 4, 1 ilia inter -as et pubem imo ventre posita sunt. 8, 1 ima . . . spina in -arum osse desidit. *ibid. -arum os* a lateribus, id est in ipsis -is, sinus rotundos habet. *ibid.* superiora *femina* in sinus -ae . . . conciciuntur. 8, 8, 2 *immobile* -arum os. AVG. gen. ad litt. 8, 21 p. 260, 20 *articulus* cruris in genu et totius pedis in -a *est.* SORAN. 7 vulva *iacet* intra duas -as intus. PS. SORAN. quaest. med. 52 *crurum* partes concavae, in quibus femora moventur -ae vocantur. 367, 15 coxa[s] . . . voca[n]tur . . . totum, quod a iugulo est usque ad inguina tam inante quam retro. GLOSS. γλουτός, κοτύλη ἀνθρώπου, μηρός, ἰσχίον (CAEL. AVR. chron. 4, 3, 38 *-arum summitates* Graeci ἰσχία vocant), ὀσφύς. theoch (*anglosax.*) -ae pernae. II 102, 18 clunes (IV 216, 44). III 601, 28 femora -as. V 639, 72 coxendices. *dub. interpr.* III 584, 55 SVID. *s. v.* κόξα. τὸ ὀπίσω τοῦ γονατίου μέρος. [*val.* coapsă, *it.* coscia, *francog.* cuisse. *M.-L.*]

1 *proprie animantium os vel corporis pars in imo ventre, aliquotiens etiam femur* (*ex. gr.* CELS. 4, 27 -as et poplites. 4, 30 -is proxima genua sunt. GLOSS. *supra l. 32*): **a** *hominum*: CELS. 1, 9 frigus inimicum est . . . -is. 2, 1 -ae dolores (2, 7. 8 [*bis*] PLIN. nat. 31, 102. PS. APVL. herb. 1, 44 ad lumborum et -arum [*BV,* costarum *vulgo*] dolorem. PLAC. med. 23, 2 *cf.* PELAGON. 225). CELS. 2, 2 *corpus insudat circa* -as (2, 6). 2, 7 dolor in . . . -is est (2, 12, 2. 5, 26, 13). 2, 7 dolent . . . -ae (4, 11. 5, 18, 7. *cf.* 5, 25, 3 -a . . . torquet). 2, 7 a -is . . . dolor in pectus transit. 2, 8 -a si sine torpore est, si leviter friget (*cf. ibid.* frigescit . . . crus et -a), quamvis magnos dolores habet, tamen et facile et mature sanatur. 4, 1 e regione dexterioris -ae (*ibid.* ad dexteriorem -am). 4, 19 cucurbitulas . . . -is admovere (4, 27. 7, 26, 5 agglutinanda cucurbitula est . . . -is). 4, 27 perfricare -as et poplites (*cf.* 4, 29 *frictio* -is . . . adhibenda est). 4, 29 *inulae radix* super -am imposita. *ibid.* quattuor locis super -am . . . exulcerare. 7, 16 resupinandus . . . homo est -is erectioribus. 7, 26, 2 (*bis*). 7, 26, 5 -ae paulum excitentur. *ibid.* hapsus lanae . . . -as . . . protegat. 7, 27 -ae durae sunt. 8, 20 -am propellere. PLIN. nat. 28, 54 equitatio stomacho et -is utilissima. SIL. 10, 181 qua . . . -ae . . . sedet munimen utrique. IVV. 6, 321 tollit pendentis praemia -ae (*i. pendulae Veneris*). 10, 227 hic -ā debilis est. 15, 66 quo Tydides percussit pondere -am Aeneae. PLIN. epist. 2, 1, 5 cecidit -amque fregit. HYG. fab. 57 p. 60, 12 *Bellerophon* -as eiecisse dicitur. SCHOL. Germ. Bas. p. 77, 13 *Cepheus habet* in dextera -a duas *stellas* (*cf.* p. 79, 12 HYG. fab. 177 p. 31, 7). AVELL. p. 29, 11 ut in -a eius perniciosum vulnus fieret. CYPR. GALL. gen. 1467 supposta . . . dextera -ae. ORIBAS. syn. 2 add. p. 847 cataplasma superponenda est . . . -is. 5, 18. 37 lavare . . . -as aqua frigida. 6, 27. 45. GREG. M. dial. 4, 36 p. 385C *Stephanus* per -as deorsum, per bracchia trahebatur sursum (*bis*). GLOSS. V 494, 6 catax claudus a -a *al. cf. Thes. gloss. s. v.* catax. **b** *bestiarum*: COLVM. 5, 9, 11 ⟨ne in⟩ arando -am bos . . . offendat. MART. 7, 20, 5 (*de carne*) poscit . . . utramque -am leporis. APVL. met. 7, 17 -ae . . . dexterae (*asini*) semper ictus incutiens *puer.* NEMES. cyn. 112 *canis* diducta . . . -as. PELAGON. 6 inter -as deplendus est *equus.* 50 -am . . . contrahit *equus.* 130 caudam intra -as mittit. 218 si -am laeserit. 347 sanguinabis *equum* de -is. CHIRON 1 de -a misera (48 si quod iumentum -a misera habuerit). *ibid.* de -a eiecta aut convolsa. VEG. mulom. 2, 82, 5 iuncturam -ae diutissime confricant. PLAC. med. 15, 1 lanam . . . a -is *arietis* . . . sumpseris. CORIPP. Ioh. 4, 1069 geminas secuit conciso robore -as *cameli.*

2 *translate t. t. gromaticorum i. q. versura, angulus internus*: SIC. FLACC. grom. p. 139, 16 alii *terminos ponunt* tantummodo in -is. 142, 5 *termini* omnibus angulis -isque positi esse debent. 151, 14. HYG. mun. castr. 54 *anguli castrorum* -as efficiunt. 58 tribunalia extruere circum portas, in -is, in loco turrium.

deriv.: coxale, coxarius, coxendix, coxigo, coxo, coxosus, coxus.

coxāle, -is *n.* [*a* coxa. *Th.*]. EDICT. imp. Diocl. gr. 27, 2 κοξαλίων ἤτοι περι⟨ζ⟩ωμάτων. *i. q. vestimentum quod coxas tegit cf.* GLOSS. lumbatorium -e. HIER. in Zach. 3, 11 p. 892 ut *virga secunda* in Ieremia perizoma et cinctorium atque lumbare, sive ut consueto verbo utar, -e sit appellata. [*it.* cosciale. *M.-L.*]

coxārius, -a, -um *a* coxa. *i. q. ex coxa laborans*: PELAGON. 496 καυστικὸν πρὸς κοξαρίους (εἰς κόξας *M*) Ἀψύρτου.

coxendicus, -a, -um *a* coxendix. *i. q. ex coxendice laborans*: PLAC. med. 5, 13 hemina vini picati potata -os emendat.

coxendix, -īcis *f.* [*cf. c.* coxa. *Th.*]. GLOSS. ἱερὸν ὀστοῦν. vertebrae in coxa. -es coxas (NON. p. 94). *gen. plur.* -um: PLIN. nat. 20, 15. 90. 238. 240. 23, 19. -ium: PLIN. nat. 22, 156 (-um *d vulgo*). i *casuum obliquorum producitur*: PLAVT. Bacch. 1159 -em. LVCIL. 949. *corripitur*: SER. SAMM. 695 -e. 991 -is. *loco mutilo*: AFRAN. com. 424 ⟨co⟩xendice. *de re v.* LVCIL. 949 truncus sustinetur [a] -bus (*cf. p. 1095, 20*). PLIN. nat. 25, 159 *cotyledon folio* concavo *est* ut -es. 28, 179 ossa ex acetabulis pernarum, circa quae -es vertuntur.

1 *hominum*: PLAVT. Bacch. 1159 cor stimulo foditur. :: pol tibi multo aequius est -em. CATO agr. 160 *arundinem* duo homines teneant ad -es. CELS. 7, 30, 3 -es ac femina liquido cerato perungenda sunt. PLIN. nat. 20, 15 lumborum ac -um dolores (20, 90. 238. 27, 36 prodest *aster* -is dolori adalligata. 27, 77). 20, 130 *nasturcium* -bus et lumbis . . . illinitur (21, 141. 22, 105). 20, 240 ad . . . rigores . . . -um. 21, 157 -bus imponitur *thymum.* 22, 141 fabalium . . . cinis ad -es . . . prodest (31, 6 *aquae* prosunt . . . -bus). 22, 156 contra -ium et lumborum debilitatem. 23, 19 -um . . . vitiis. 24, 82 *cissos erythranos* -bus utilis (25, 88). SVET. Aug. 80 *Augustus* -e (coxaindice *codd.*) et femore et crure sinistro non perinde valebat. SER. SAMM. 695 saepius occultus victa -e (coxendrice *A,* consendice *B*) morbus perfurit. ARNOB. nat. 2, 42 clunibus et -bus (consendicibus *cod.*) sublevatis.

2 *bestiarum*: VARRO ling. 7, 67 strebula, ut Opilius scribit, circum -es (coxa indices *F*) sunt bovis (FEST. p. 313 strebula Vmbrico nomine Plautus appellat -es hostiarum, quas G⟨raeci μηρία dicunt⟩. ARNOB. nat. 7, 24 *strebula* taurorum ex -bus [condicibus *cod.*] demitur). VARRO rust. 1, 20, 1 *boves* crassis -bus. PLIN. nat. 10, 168 *vespertilioni* -x una traditur ⟨esse⟩. SER. SAMM. 991 glomeramina, quae gerit intus clausa aries inter geminae -is umbras.

coxigo, -āre [*cf. c.* coxa. *Th.*]. *i. q. e coxa laborare, claudicare*: GLOSS. III 468, 36 coxigat χωλαίνει.

coxilīna *v. s.* culina. **coxim** *v.* cossim.

coxo, -ōnis *m.* [*a* coxa. *Th.*]. *i. q. claudus*: NON. p. 25 catax dicitur, quem nunc -em vocant. GLOSS. V 649, 41 catax -o, quod quasi gressu cadat.

coxōsus, -a, -um [*a* coxa. *Th.*]. GLOSS. ἐκκότυλος. sciaticus (*i. ischiadicus*).

coxus, -a, -um [*cf.* coxo. *Th.*]. *i. q. claudus*: GLOSS. χωλός. V 595, 32 (633, 11) catax claudus, -us. MAECEN. carm. frg. 31 debilem pede -o (*sic cod. Bamb. Senecae,* coxa *cett.*). *cf. Bücheler, Rhein. Mus. 48 (1893) p. 88.* [*hisp.* cojo. *M.-L.*] *Hoppe.*

cra. PRISC. gramm. II 5, 15 aliae autem sunt *voces,* quae quamvis scribantur, tamen inarticulatae dicuntur, cum nihil significent, ut 'coax' 'cra' (*add. Scoti*: eas enim voces quamquam intellegimus de quo sint volucre profectae *egs*). GRAMM. suppl. 221, 7 vox ranarum et corvorum ut 'coax' 'cra'. *cf.* cras *p. 1100, 69.*

crabattus *v.* grabatus.

ξυρὸν κουρέως **craber** GLOSS. II 378, 39. *cf.* II 576, 16 daber (claber?) tonsor. *cf.* glaber. *L.*

crābro, -ōnis *m.* [*fortasse cf. c. hibern.* crebar *cambr.* crëyr *'tabanus', secundum alios c. lituan.* szirszů szirszlys *slavon.* srša sršenĭ *'vespa'. v. Bezzenberger, Beitr. 6, 237. Th.*]. ISID. orig. 12, 8, 4 -es vocati a cabo, id est caballo, quod ex his creentur. *formae*: crabo: PLAVT. Amph. 707 *codd. BE* (*D et Non.* -br-). ISID. orig. 12, 8, 2. 4 *cod. G1.* cabro: POL. SILV. chron. min. I p. 543, 36 GLOSS. scrabro: SERV. georg. 4, 286 *codd. PHVM.* scrabo: OV. met. 11, 335 *opt. codd. renuente versu.* scabro: VERG. georg. 4, 245 crabro (sca *suprascr. M*). PLIN. nat. 21, 171 *cod. R.* SERV. georg. 4, 286 *cod. A.* ISID. orig. 12, 8, 2. 4 *cod. G2.* GLOSS. *cf.* ISID. orig. 12, 8, 4 ex his (*crabronibus*) iterum saepe nascuntur scarabaei, unde et cognominati sunt. scabrio, carabro, gabro, grabra GLOSS. GLOSS. σφήξ. V 579, 37 sphex (*cod.* spix) graece, latine scrabro. vespa longa. IV 167, 24 vespae longa (*vel* longiora) crura habentes (V 243, 4). hirnitu (*anglosax., i. germ. Hornisse*). grabra crabro σφήξ. κάνθαρος. grabre isfis (*i.* σφήξ). sfinx gabro. uaeps (*anglosax.* wæsp). cabrones girgalos, vespas maiores arboribus. vespa, stryx (*i.* σφήξ?). III 436, 20 σκνιφης scabrio (*i.* σφήξ. *contam.?*). *legitur inde a* PLAVTO. [*it.* calabrone, *francog.* gravlon. *M.-L.*]

nomen insecti (*de quo v.* PLIN. nat. 11, 70—74): PLAVT. Amph. 707 (*proverbialiter*) irritabis -es. VERG. georg. 4, 245 asper -o imparibus se immiscuit armis (COLVM. 9, 14, 10 ne apes intercipiantur violentia -um, qui ante alvearia . . . obsidiantur prodeuntibus. PLIN. nat. 11, 61 impugnant *apes* . . . -es). MACER carm. frg. 17 maior ape, -e minor *fucus.* OV. met. 11, 335 iuvenco spicula -um pressa cervice gerenti. 15, 368 pressus humo bellator equus -is origo est (SERV. georg. 4, 166. 286 de bubus apes, de equis -es, de mulis fucos, de asinis vespas creari. Aen. 1, 435. ISID. orig. 12, 8, 2. 4 -es nascuntur de equorum carnibus putridis). fast. 3, 753 milia -um coeunt et vertice nudo spicula defigunt. COLVM. 9, 2, 3 -bus et sole genitas apes. PLIN. nat.

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

1, 11, 24. 20, 29 -um ictibus ... medentur (20, 133. 247 efficax adversus aculeata animalia ut -es. 21, 171. 23, 43. 118. 152. 31, 99. PLAC. med. 17, 2 si quis ... a -e punctus fuerit ... remediat). 28, 32 a scorpione aliquando percussi numquam postea a -bus ... feriuntur. 29, 86. 92 noctua apibus contraria et vespis -busque. AVIEN. Arat. 1790 -um rauca agmina si volitare ... conspexeris ... dices instare procellas. VVLG. exod. 23, 28 emittens -es (τὰς σφηκίας) prius, qui fugabunt Hevaeum. deut. 7, 20 -es mittet dominus tuus in eos, donec deleat omnes. Ios. 24, 12. PALLAD. hist. mon. I 6 culices -bus similes. CANON. Migne 56 p. 676[A] qui amant ... vituperare et velut -es agrestes circumstrepere. NOT. Tir. 109, 11. *Wulff.*

cracatius, -ī *m.* *nomen piscis*: ANTHIM. 46 de pisce -o caro fortior est (*traditur etiam* cacratio creatio. *nomen gallicum* créac *i. q. sturio affert Rose*). [*cf. lat. med.* cragocus, *francog. mer.* créac *'Stöhr'? v. Schuchardt, Zeitschr. f. roman. Philol. XXXI 653. M.-L.*]

cracca, -ae *f.* [*orig. inc. Th.*]. PLIN. nat. 18, 142 omnia haec pabularia degeneransque ex leguminibus quae vocatur -a, in tantum columbis grata, ut pastas eā negent fugitivas illius loci fieri.

cracēns, -ntis [*fort. cf. c.* kŕ̥śyati *'macrescit', lituan.* karszti *'consenescere' et c.* gracilis. *Th.*]. PAVL. FEST. p. 53 -es graciles. Ennius (*ann. 505*): succincti gladiis medii regione -es. *cf.* GLOSS. -es graciles, tabidos. graciles (gragentes).

cracere, -āre. *vox corvi.* GLOSS. -at cracat.

craclī *v.* clatri. **craco**, -āre *v.* cracerare. **crāma** *v.* cramum.

crambē, -ēs *f.*, κράμβη. GLOSS. coliculus. *cf.* V 448, 42 (= 566, 36) cumbre holeris genus. PLIN. nat. 20, 79 tertia *brassica* est proprie appellata c[a]rambe, tenuioribus foliis et simplicibus densissimisque, amarior, sed efficacissima. ORIBAS. eup. 2 C 23 crambi i. e. brassica. *cf.* Ps. APVL. herb. 127. *in proverbio de declamatione*: IVV. 7, 154 occidit miseros -e repetita magistros.

crambion *n.* DIOSC. 4, 160 pytias (*i.* πτύουσα) aut clema aut crabrion (DIOSC. 4, 165 W. κραμβίον) ... dixerunt.

crāmum, -ī *n.* [*orig. inc., cf. francog.* craime, crème. *Th.*] *i. q. pinguedo lactis*: VEN. FORT. carm. 11, 14, 2 aspexi digitos per lactea munera fixos, et stat picta manus hic ubi -a rapis. *cf.* GLOSS. pinguido vel -a liquor ex quo buterum conficitur.

crancus *v.* cancer.

cranea, -ae *f.* κρανία, *cornus*: DIOSC. 1, 131 -a semen habet olivae similem.

? **craniocolla** *n. pl.* DIOSC. 1, 144 ibi (*in arbore persaia*) inveniuntur phalangia qui dicuntur -a (DIOSC. 1, 129 W. τὰ λεγόμενα κρανοκόλαπτα). *L.*

***crāpula**, -ae *f.* [*a gr.* κραιπάλη *tractum. Th.*]. ISID. orig. 20, 2, 9 -a quasi cruda epula. GLOSS. κραιπάλη. aplestia (*cf.* VVLG. Sirach 37, 34 propter -am: δι' ἀπληστίαν). cruditas l⟨i⟩enis. vini cibique indigestio vel cruditas. NOT. Tir. 96, 59. *legitur inde a* PLAVTO.

1 *status eius qui nimio vino se complevit, subinde i. q. nausea*: GLOSS. nausia post potum. nausia vel comesatio. ebrietas, molestia capitis et corporis post ebrietatem. ingluvies vel vomitum. **a** *proprie*: PLAVT. Most. 1122 somno sepelivi omnem atque edormivi -am (Rud. 586 ut edormiscam hanc -am. CIC. Phil. 2, 30 edormi -am. AMBR. in psalm. 48, 23 -am mundi istius edormire). PLAVT. Pseud. 1282 -am dum amoverem. CIC. Verr. 4, 28 qui nondum ... convivii -am exhalassent (Phil. 2, 30 SEN. epist. 95, 25. *in imag.* AMBR. fid. 1, 20, 135 vinum quod ... -am fidei et verae religionis exhalat, -am castitatis infudit). LIV. 9, 30, 9 plenos -ae eos lux oppressit (33, 48, 8. RVT. LVP. 2, 7 plenus -a est experrectus). 40, 14, 3 miseria haec et metus -am facile excusserunt (VAL. MAX. 6, 2 ext. 1). VAL. MAX. 5, 1 ext. 3 tam urbana -ae excusatio. SEN. dial. 10, 14, 4 hesterna -a semisomnes et graves (epist. 122, 2 CVRT. 9, 10, 27). SCRIB. LARG. 12 *herba nervalis* ebrio data copiosa in -a vinum discutit. PLIN. nat. 20, 84 sumpta *brassica* -am discuti (21, 130. 142. 26, 112 APVL. met. 8, 13). 20, 136 *ruta bibitur ad* -ae gravedines. 21, 138 qui crocum prius biberint, -am non sentient. 22, 22 -am praesumpta *erynge* arcet. 24, 78 acini *hederae* ... praesumpti potu a -a tutos praestant. FLOR. epit. 2, 10, 3 *cum rex* -a et capitis errore lapsaret. APVL. apol. 59 ex -a helluo attemptatur. met. 1, 18 cibo et -a distentos saeva et gravia somniare (2, 31). 3, 18 -ā madens (7, 12 sauciis illis et -a vinolentiaque madidis. *cf.* Ps. RVFIN. in Am. 6, 3—6 ebrietate -aque ... madetis). 9, 41 *miles* velut emersus gravi -a. TERT. apol. 17 *cum anima* resipiscit ut ex -a. SYMM. orat. 2, 10 desudata in diem -a. FVLG. Virg. cont. p. 86, 17 quae *urnula* tibi -ae plenitudine nauseam movere non possit. HIER. epist. 69, 2 oscitabat ... et quasi per mentis -am ructans et nauseans evomebat (adv. Iovin. 1, 1 hesternam -am ructans). 109, 1 ut ... Dormitianus somniaret, immo eructaret immundissimam -am (NICET. psalm. 9 p. 66, 9 cruditates eructantes et -am). RVFIN. Clement. 4, 30 daemones -is tanquam vehiculis illati. Ps. AVG. serm. 144, 3 voracitatem et -am vini devitate (CASSIAN. inst. 5, 6 non vini -a, sed saturitas ... panis). HIPPOCR. aer. 3 -a eos maxime vexat. MARCELL. med. 22, 11 quod remedium ... ad -am deponendam facit. 27, 7 -am ... non patitur vino nigro potum subsistere. PHYSIOGN. 105 eum ⟨crapula⟩ vel somno (ἐξ ὕπνου καὶ κραιπάλης) pressum esse. OROS. apol. 16, 9 (*in imag.*) post multam -am novissime expergefactus. MART. CAP. 8, 804 umentis -ae exudatione conspecta. SALV. eccl. 4, 33 -a est illorum frugalitas mea. *nota*: VVLG. Zach. 12, 2 ponam Ierusalem superliminare -ae (ὡς πρόθυρα σαλευόμενα) omnibus populis in circuitu. **b** *metonymice res crapulam efficiens. i. q. resina vino addita* (*cf.* PLIN. nat. 23, 46 *resinatum vinum* capitis dolorem et vertigines facit. ab hoc dicta -a est): PLIN. nat. 14, 124 crudo flore resinae excitari lenitatem vini, e diverso -a compesci feritatem nimiam ... aut ... virus addi. 14, 125 pugnacibus mustis -a plus inditur, lenibus parcius. 16, 54 alia temperies *resinae* ad -am est.

2 *status eius, qui nimium cibariis se complevit, immoderata voracitas* (ISID. orig. 20, 2, 9), *edacitas, cunctarum escarum nimietas* (*cf.* CASSIAN. inst. 5, 6 non sola -a vini mentem inebriare consuevit: cunctarum escarum nimietas vacillantem eam ac nutabundam reddit), *indigeries* (BENED. reg. 39), *satietas* (*cf.* ISID. sent. 2, 43, 1 esca -am, potus ebrietatem generat): ITALA Luc. 21, 34 (Tert. adv. Marc. 4, 39 p. 558) ne quando graventur corda *vestra* -a (ἐν κραιπάλῃ, VVLG. in -a *cf. infra l. 58*) et ebrietate (AVG. serm. 361, 22, 21. CASSIAN. inst. 6, 7, 1 ebrietate omnique -a ... abstinere. SALON. in eccles. p. 1008[C]. MVTIAN. Chrysost. hom. 20, 2 per -am, per ebrietatem. EXPOS. fid. Caspari anecd. p. 288, 11. MART. BRAC. iact. 1 comessationibus, -ae, ebrietati deservit). SER. SAMM. 318 male digestis si -a saeviet escis. PRVD. cath. 4, 28 ne -a ferveat cavendum est, quae sedem fidei cibis refertam usque ad congeriem coartet intus. AVG. conf. 10, 31, 45 ebrietas longe est a me ..., -a autem nonnunquam subrepsit servo tuo. c. Iul. 4, 14, 70. 73 nec vinum ebrietas nec cibum condemnet -a. c. Iul. op. imperf. 2, 134. serm. ed. Denis 13, 8 p. 860 cum non manducat assumit ieiunium, ut mortem, quam factura erat -a, repellat a se (*saepius*). serm. ed. Mai 2, 1 (*in imag.*) *stabat ante dominum* sitis ebria, esuriens -a *pharisaeici hydropis.* CASSIAN. conl. 20, 17, 1 illicentium ciborum -am ... castiget. PETR. CHRYS. serm. 12 p. 224[A] *diabolus* cibum nostrum deducit in -am, potum nostrum in ebrietatem diffundit. SIDON. epist. 4, 7, 2 apud crudos caeparumque -is esculentos (*cf. Engelbrecht. Wiener Stud. 20 (1898) 305*). carm. 5, 339 quem -a vexat. BENED. reg. 39 (*ter*). EVG. TOLET. carm. 7 *tit.* contra -am. *in imagine*: VICTRIC. 6 incedunt nitidae flagrantes -am castitatis. CASSIAN. conl. 9, 5, 2 est alia quoque -a non minus noxia et ebrietas spiritalis difficilius evitanda. 14, 17, 3 eos ... salutaris verbi -a refovete (CASSIOD. in psalm. 118, 171 cum intus dominus sensum inopem saginaverit, provenit ut hymnus eius salutari -a proferatur). CAES. AREL. suggest. p. 304 non est iustum, ut ancilla multis deliciis interdum usque ad -am satietur.

syn.: *ad 1*: ebrietas (PLIN. nat. 20, 84. 21, 138 *al.*), gravedo capitis (PLIN. nat. 21, 130), error capitis (FLOR. epit. 2, 10, 3), vinolentia (APVL. met. 7, 12), temulentia (RVFIN. Clement. 4, 30 Ps. RVFIN. in Os. 4, 9/10 p. 986[A]). *ad 2*: edacitas, voracitas, nimietas, saturitas (GLOSS. IV 207, 11), indigeries (BENED. reg. 39). *opp.*: abstinentia (AVG. serm. ed. Denis 13, 8 p. 861 PETR. CHRYS. serm. 13 p. 226[B]), continentia (RVFIN. Clement. 4, 30. CASSIAN. conl. 9, 5, 2 epularum cunctarum continentia), frugalitas (SALV. eccl. 4, 33), sobrietas (AMBR. in psalm. 48, 23 RVFIN. Clement. 4, 30).

deriv.: crapulanus, crapularius, crapulentus, crapulosus, crapulari.

crāpulānus, -a, -um *a* crapula. *i. q. crapulam depellens*: PLIN. nat. 14, 120 lenitatem *vini* excitat Italiae pars aliqua crapulana pice.

crāpulārius, -a, -um *a* crapula. *i. q. ad crapulam pertinens*: PLAVT. Stich. 226 vel unctiones (veliunctiones *A*) Graecas sudatorias vendo vel alias malacas, -as.

crāpulātio, -ōnis *f. a* crapulari. *i. q. crapula*: ITALA Luc. 21, 34 (cod. a) ne quando graventur corda vestra -e (gratulatione *trad.*, ἐν κραιπάλῃ, VVLG. in crapula *cf. supra l. 16*) et ebrietatibus. PETR. CHRYS. serm. 13 p. 227[B] -i deditis ... et ebriis. CASSIOD. anim. 11 p. 1301[B] dum nulla -e distenditur, in odores non exudat acerrimos.

crāpulentus, -a, -um *a* crapula. *i. q. crapula gravatus, ebrius*: AMM. 29, 5, 54 vino ... consulto distentis et crapulentis.

crāpulor, -ātus, -ārī *a* crapula, κραιπαλᾶν. *i. q. crapula gravari, inebriari*: ITALA Is. 29, 9 (Wirc. Aug. spec. 133 p. 681, 3. 14) -amini (κραιπαλήσατε, VVLG. inebriamini) non a sicera neque a vino. CASSIAN. inst. 8, 3 -atur vino. *plerumque part. perf.* crapulatus: GLOSS. ebrius, vino obrutus. subito inebriatus. SCHOL. Hor. Gloss. Γ sat. 2, 2, 43 aegrum -um. AMBR. fid. 1, 20, 136 vino tuo -us (Hel. 15, 53 CONC. Matisc. 6 [*a. 585*]). epist. 55, 2 -us a vino (VVLG. psalm. 77, 65 potens -us [κεκραιπαληκώς] a vino. GREG. TVR. Franc. 2, 7). HEGES. 4, 29, 2 Vitellius quasi -us et somno demersus. RVFIN. Orig. in lev. 16, 2 ne -o et ebrio verbum dei ingerant. in Os. 7, 13—16 a -is fusa supplicatio. Ps. ORIG. tract. 13 p. 142, 9 animus insania -us. SALV. gub. 7, 70 quasi in morem -arum turbarum catervatim in se ruentes. GREG. TVR. Franc. 7, 22 cum iam -us aspiceretur. *in imagine*: FVLG. RVSP. c. Fastid. 1 sermonem veneno impietatis -us evomat. praedest. 2, 13, 21 qui dudum iniustitiae crudelitatem indigesta -us perversitate ructavit. Ps. FVLG. RVSP. serm. 75 p. 946[C] Absalon fraterna caede -us et cognato sanguine ebriatus.

crāpulōsus, -a, -um *a* crapula. *i. q. crapulae deditus, crapulam efficiens*: FIRM. math. 8, 20 gulae -is libidinibus servientes. MAX. TAVR. hom. 90 p. 459[A] abiectis -is epulis. *Hoppe.*

***crās** *adv.* [*i. q. falisc.* cra *'cras'. rectene conferatur a quibusdam c. ind.* śvaḥ *'cras', med.* sūrəm *'mane', valde dubium est. v. Na-*

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

zari, Riv. di filol. 28 (1900), 251; Pedersen, Danske Vidensk. Selsk. Skr. 6. Række, hist.-fil. Afd. VI 3 (1905) p. 314. Th.]. VARRO ling. 8, 9 duo ... genera verborum, unum fecundum ... alterum ... sterile, quod ex se parit nihil, ut est: etiam, vix, -s, magis, cur. PRISC. gramm. II 434, 17 ab adverbiis etiam et praepositionibus inveniuntur derivativa verba, ut ... -s, ex quo crastinus, et procrastino, procrastinas. III 65, 15 primitiva quidem uniformia sunt nec regulam aliquam a similitudine vel collatione aliorum possunt accipere ut: -s, cur, heus, sic, nempe. GRAMM. suppl. 53, 25 adverbia ... temporis ut: heri, nuper, hodie, mane, -s. MART. CAP. 4, 382 'quando' enim dicimus ut 'heri, -s'. *cf. p. 1079, 22. 1100, 69.* *de significatione*: SCHOL. Hor. epist. 1, 5, 9 -s nihil significat nisi diem proximum; crastinus dies et superiore et praeterito anno fuit et erit sequentibus. *cf. p. 1106, 3* (*cf.* ISID. diff. 1, 83 -s ad tempus pertinet, crastinum ad opus eiusdem temporis. *cf. p. 1106, 6*). CASSIOD. hist. 5, 27 aperiret, quid cornicula illa significaret. ille vero fertur ... dixisse ...: '-s latina lingua dies ventura significatur'. GLOSS. αὔριον. postero die. *de iuncturis*: PRISC. gramm. III 198, 1 sunt adverbia, quae proprie diversis temporibus adiungi non possunt ut: heri feci, nunc facio, -s faciam. SERV. gramm. IV 414, 11 item qui dicunt, '-s lego lectionem', vitiose loquuntur: nam cum 'lego' temporis praesentis sit, '-s' vero adverbium futurum, utique haec locutio non cohaeret. tractandum etiam illud, an sana esset locutio haec '-s legam', an '-s lego'. '-s lego' ut diximus, vitiosum est. '-s autem legam' ideo nonnulli vitiosum iudicant, quoniam duo futura quasi in aliud futurum nos differunt. EXPLAN. in Don. gramm. IV 508, 23 soloecismus, si dixero, '-s ad te venio et lego tibi' ... dicendum est '-s ad te veniam et legam tibi'. *-s coniungitur cum tempore futuro verbi saepissime. cum praesenti*: PLAVT. Aul. 156 Cas. 251 Most. 654. 1178 Pseud. 60 Stich. 496 Trin. 1188 TER. Eun. 338 ATTA com. 9 VARRO Men. *tit.* CIC. Phil. 14, 2 epist. 16, 23, 2 HOR. epist. 1, 5, 9 OV. fast. 6, 797 FRONTO p. 88, 8 N. VVLG. exod. 32, 5 I reg. 20, 18 Sirach 20, 16. *cum futuro exacto*: PLAVT. Cas. 786 Cist. 525 Merc. 586 Most. 68. 1006 VARRO frg. Non. p. 144. *cum* posse: PLAVT. Cas. 474. *cum* necesse est: PLAVT. Pseud. 995 CIC. ac. 2, 97. *cum infin. praes.*: TER. Phorm. 531 OV. fast. 5, 417 CARM. epigr. 949, 2. *cum imperfecto*: CIC. Att. 13, 21, 2. *cum imperativo praes.*: HOR. sat. 2, 3, 232 OV. am. 1, 4, 70 SEN. contr. 7 praef. 8 VVLG. num. 14, 25. 16, 7 IV reg. 10, 6. *cum imperativo fut.*: PLAVT. Curc. 526 (iubeto) Merc. 375. 770 Most. 654 HOR. carm. 3, 29, 43. *cum coniunctivo optativo, hortativo, potentiali*: PLAVT. Persa 447 (*praes.*). 710 (*imperf.*) CIC. Tusc. 1, 119 HOR. sat. 2, 6, 35 (*imperf.*) PERVIG. Ven. *passim* VVLG. Ios. 22, 27 Tob. 8, 4 Esth. 9, 13. *cum coniug. periphr. act.*: PLAVT. Pseud. 82 HOR. carm. 1, 7, 13 AVR. Fronto p. 60, 18 N. PORPH. Hor. carm. 4, 7, 17 sat. 2, 4, 51 AVG. bapt. 4, 3, 4 catech. rud. 27, 55 civ. 19, 5 VVLG. Esth. 5, 12. *cum coniug. periphr. pass.*: PLAVT. Pseud. 782 HOR. sat. 1, 6, 119 IVV. sat. 2, 132 FRONTO p. 89, 23 N. *verbum omissum v. p. 1100, 51. legitur per totam latinitatem inde a* PLAVTO; *de* GREG. TVR. *v. Bonnet, latin de Gr. d. T. p. 203, 1. locus dubius*: CIC. Att. 10, 17, 3 id si -s erit (transierit *Ziehen*). [*it.* crai, *hisp. vet.* cras. *M.-L.*]

1 *proprie i. die postero*: *opponuntur*: -s *et* hodie: PLAVT. Cas. 474 at non opinor fieri hoc posse hodie. :: potest, siquidem -s censes te posse emitti manu. Curc. 661 tu ut hodie adveniens cenam des sororiam, hic nuptialem -s dabit. Epid. 272 sicut -s hic aderit, hodie non venit. Most. 1006 hodie adveni peregre ... verum -s, nisi quis prius vocaverit me, vel apud te cenavero. Persa 710 -s ires potius, hodie hic cenares. Pseud. 86. 178. 199. 229. 778. 782 nunc nisi lenoni munus hodie misero, -s mihi potandus fructus est fullonius. 995 necessest hodie Sicyoni me esse aut -s mortem exequi. VARRO Men. *tit.* frg. Non. p. 144 si hodie noenum venis, -s quidem, sis, veneris meridie. CIC. Att. 10, 13, 2. 13, 21, 2 expectabam hodie aut summum -s ab eo tabellarios. 13, 31, 1 aut hodie aut -s. 13, 47ᵇ, 1. 14, 2, 4. 14, 13, 6 Varronem hodie aut -s venturum putabant. 15, 22 hodie quidem ... aut -s. HOR. epist. 1, 16, 33 qui dedit hoc hodie, -s si volet, auferet. OV. rem. 94 qui non est hodie, -s minus aptus erit. PETRON. 10. 24. 45. MART. 11, 65, 6 sescentis hodie, -s mihi natus eris. 12, 48, 5. VVLG. exod. 19, 10 sanctifica illos hodie et -s (σήμερον καὶ αὔριον). Tob. 8, 4 deprecemur ... hodie et -s. Esth. 9, 13 sicut fecerunt hodie ... sic et -s faciant. Is. 56, 12 et erit sicut hodie, sic et -s et multo amplius. I Macc. 2, 63 hodie extollitur et -s non invenietur. Luc. 13, 32 sanitates perficio hodie et -s et tertia die consummor (σήμερον καὶ αὔριον καὶ τῇ ἐχομένῃ). Matth. 6, 30 faenum agri, quod hodie est et -s in clibanum mittitur. AVG. civ. 13, 10 nemo quippe est, qui non *morti* post annum sit, quam ante annum fuit, et -s quam hodie, et hodie quam heri et paulo post quam nunc et nunc quam paulo ante propinquior. 19, 5 si hodie nosse possemus, qualia -s futura essent. bapt. 4, 3, 4. catech. rud. 27, 55 nescis quid -s futurus sit, qui hodie malus est. MART. CAP. 4, 365 nec ipse unus homo magis -s erit homo quam hodie fuit. 4, 373. CORP. VIII 8424 bene laves oze (*i.* hodie), ades -s gratis. *cf. p. 1100, 63 sqq.* -s *et* perendie: PLAVT. Aul 156 quae -s veniat, perendie foras feratur. Merc. 375 -s agito, perendie agito. CIC. Att. 12, 44, 3 scies igitur fortasse -s, summum perendie. TAB. devot. Audollent 295, 23 ne currere possint *equi* -s et perendie. -s *et* nunc: PLAVT. Merc. 770 -s petito, dabitur, nunc abi. 949. Stich. 515 nunc ... nil desidero: -s apud me eritis. HOR. sat. 2, 3, 232 vel nunc pete vel -s. carm. 1, 7, 32 nunc vino pellite curas, -s ingens iterabimus aequor. OV. fast. 6, 787 zona latet tua nunc et -s fortasse latebit. *cf.* AVG. conf. 8, 12, 28 usquequo deus? quamdiu -s et -s? quare non modo, quare non hac hora finis turpitudinis meae? -s *et* mox: PLAVT. Merc. 781 haec vasa aut mox aut -s iubebo abs te peti. -s *et* hodie *et* heri: IVV. 3, 23 res hodie minor est, here quam fuit, atque eadem -s deteret exiguis aliquid. AVG. serm. 123, 1 nec heri nec hodie nec -s. ord. 2, 19, 50 mundus iste nec heri habuit, nec -s habebit, quod habet hodie. *loci selecti*: PLAVT. Amph. prol. 156 inde -s quasi e promptaria cella depromar ad flagrum. Asin. 915 poste demum huc -s adducam ad lenam (Cas. 487 hinc tu ante lucem rus -s duces postea. Cist. 525 poste autem cum primo luci -s nisi ambo occidero ...). Cas. 786 ego -s hic ero. -s habuero ... convivium. Curc. 526 dabuntur, -s peti iubeto. Most. 68 ervom tibi aliquis -s faxo ad villam afferat. 654 petito -s. :: abeo: sat habeo, si -s fero. 1178 quasi non -s iam commeream aliam noxiam. Persa 447 supplicatum -s eat. Poen. 800. Pseud. 82 ille abducturus est mulierem -s *al.* TER. Ad. 840 ego rus -s cum filio cum primo luci ibo hinc (*cf.* PLAVT. Cas. 487 Cist. 525 *l. 15.* IVV. 2, 132 officium -s primo sole mihi peragendum). Phorm. 531 -s mane argentum mihi miles dare se dixit (CIC. Att. 13, 30, 2. 13, 40, 2 τὰ ὅλα, -s si perspici potuerint, mane statim ut sciam. 14, 11, 2 -s mane vadit. HOR. sat. 1, 6, 119 quod -s surgendum sit mane. FRONTO p. 80, 7 N. -s tamen mane domum ad te veniam. *v.* POMP. gramm. V 136, 3). VARRO frg. Non. p. 144 -s ... veneris meridie (CIC. Att. 13, 47, 1 itaque hodie Antii, -s ante meridiem domi). CIC. Att. 8, 1, 1 -s igitur mittam (10, 10, 3 -s igitur ad me fortasse veniet. 10, 13, 2 -s igitur nos mature videbit. 12, 29, 1. 12, 34, 1. 12, 44, 3. 13, 2, 3 -s igitur auctio Peducaei. 13, 41, 2. VVLG. III reg. 20, 6 -s igitur hac eadem hora mittam servos). VERG. ecl. 3, 71 aurea mala decem misi, -s altera mittam. HOR. carm. 3, 29, 43 ille potens sui laetusque deget, cui licet in diem dixisse 'vixi': -s vel atra nube polum pater occupato. epist. 1, 5, 9 -s nato Caesare festus dat veniam somnumque dies. OV. am. 1, 4, 70 sed quaecumque tamen noctem fortuna sequetur, -s mihi constanti voce dedisse nega. rem. 104 -s quoque fiet idem? (VVLG. Esth. 5, 12 apud quam etiam -s cum rege pransurus sum [καὶ εἰς τὴν αὔριον]). met. 15, 216 nec, quod fuimusve sumusve, -s erimus. fast. 6, 797 tempus Iuleis -s est natale Kalendis. CARM. epigr. 949, 2 (*Pompeis*) cur gaudia differs spemque foves et -s usque redire iubes? SVET. Dom. 11 (*dictum Domitiani*) vis ... hunc nequissimum servum -s audiamus? PERVIG. Ven. 1 -s amet qui numquam amavit quique amavit, -s amet (*versus intercalaris*). GALLICAN. Avid. 9, 11 ipsa in Albanum -s, ut iubes, mox veniam. AVSON. 4, 4. VVLG. IV reg. 10, 6 venite ad me hac eadem hora -s (ὡς ἡ ὥρα αὔριον). *nota*: MART. 2, 37, 11 -s te, Caeciliane, non vocavi (*i. q.* in -s). SYMM. epist. 3, 13, 1 in -s es mihi attrahendus. AMBROSIAST. in Gal. 4, 10 hodie veris initium est ... post -s Vulcanalia sunt. *verbum omissum*: PLAVT. Merc. 949 -s apud te, nunc domi. CIC. Tusc. 2, 67 -s ergo ad clepsydram. Att. 9, 1, 3 Lepidus ... -s cogitabat (*sc. eos venturos esse*). 12, 36, 2 tu ad villam fortasse -s. 13, 2, 3 -s igitur auctio Peducaei. 13, 28, 1 hortos quoniam hodie eras inspecturus, quid visum tibi sit, -s scilicet. 13, 29, 3 -s aut te aut causam. 13, 30, 2 -s mane putat. 13, 41, 2 -s igitur, nisi quid a te commeat vesperi. 13, 47ᵇ, 1. 13, 51, 2 Quintus -s, sed ad me, an ad te nescio. 14, 2, 4 in Tusculanum hodie, Lanuvii -s, inde Asturae cogitabam. 16, 1, 3 ad te -s. epist. 9, 23 here veni in Cumanum, -s ad te fortasse. epist. frg. VIII 12 -s inquit tabellarii. VVLG. exod. 8, 10 qui respondit: -s (εἰς αὔριον). *in proverbiis*: ATTA com. 9 -s est communis dies (*cf.* MACR. sat. 1, 16, 3). VARRO Men. *tit.* -s credo, hodie nihil. HOR. carm. 1, 9, 13 quid sit futurum -s, fuge quaerere. TIB. 2, 6, 19 sed credula vitam Spes fovet et fore -s semper ait melius (MART. 9, 87, 6 -s melius, Luperce, fiet). PS. SEN. mon. 59 hodie crudelis es, cum -s misericors esse non possis. PETRON. 45 quod hodie non est, -s erit. VVLG. Sirach 20, 16 hodie faeneratur quis, et -s expetit (σήμερον δανειεῖ καὶ αὔριον ἀπαιτήσει). AVG. serm. ed. Mai 61, 4 respondes -s, o vox corvina! ... iam senuit et dicit -s, -s. serm. 82, 14 -s, -s corvi vox. 224, 4 -s inquis, ecce quoties dicis -s, -s, factus es corvus. *cf.* CASSIOD. hist. 5, 27 *p. 1099, 15 et* AVG. in psalm. 102, 16. *pro substantivo*: PRISC. gramm. II 552, 9 adverbium loco nominis ut mane novum et sponte sua et euge tuum et ... -s alterum. POMP. gramm. V 136, 3 adverbia ponis pro nominibus ... si dicas -s mane ... item quo modo dicit Persius, 'aliud -s'. aliud -s si habet genus, sine dubio nomen est. ATTA com. 9. *cf. l. 50. 62.* PERS. 5, 66 '-s hoc fiet'; idem -s fiet. ... iam -s hesternum consumpsimus, ecce aliud -s egerit hos annos. MART. 5, 58, 1 -s te victurum, -s dicis, Postume, semper. dic mihi, -s istud, Postume, quando venit? quam longe -s istud, ubi est? aut unde petendum? *et saepius ibid.* VVLG. Tob. 8, 4 deprecemur ... hodie et -s et secundum -s. PRVD. psych. 617 nonne vides, ut nulla avium -s cogitet. AVG. serm. 61, 2 transibit hodie, transit et -s et aliud -s addes ad crastinum et alterum crastinum. 22, 5, 5 ab hodierno die

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

te muta, -s te alterum inveniet. PROSP. epigr. 76, 6 cur dubium expectat -s hodierna salus. PS. PROSP. carm. de prov. 804 una dies *ante oculos domini*, cui semper adest -s atque here nostrum.

2 *latiore sensu i. q. tempore futuro*: ITALA (Aug. loc. hept. 5, 20) *et* VVLG. deut. 6, 20 et erit, cum interrogaverit te filius tuus, -s dicens. *cf.* AVG. *l. c.* -s posuit pro futuro quocumque tempore. *v. etiam in proverb. p. 1100, 62 sqq.*

deriv.: crastinus. crastinare. *Lambertz.*

crāsis, -is *f.*, κρᾶσις. *apud grammaticos*: MAR. VICTORIN. gramm. VI 67, 5 quam *speciem* Graeci dicunt -in, id est cum unius litterae vocalis in duas syllabas fit communio. *apud medicos*: CASS. FEL. 39 p. 87, 10 temperantiam corporis quam Graeci -in appellant. *de potione*: GLOSS. III 555, 71 (*cf.* III 255, 30) crassin i. pozionis. *L.*

crassāmen, -inis *n.* [*a* crassari, *cf.* crassamentum. *Th.*]. VIRG. gramm. epit. 5 p. 39, 13 multa nomina neutra duas declinationes habent ut ... -n crassamentum et cetera, quae in n declinantur. *fere i. q. crassa faex*: COLVM. 12, 25, 2 in requieta aqua -n aliquod in imo reperitur. 12, 42, 2 donec -n in modum faecis existat. CHIRON 489 -a palearum aut ervi aut ordei infunde. 859 -n nardi. NOT. Tir. 71, 60.

crassāmentum, -ī *n.* [*a* crassari, *cf.* crassamen. *Th.*]. VIRG. gramm. epit. 5 p. 39, 13 *v. l. 15.* *i. q. crassitudo*: *de faece*: COLVM. 12, 12, 1 aliquod -um in imo (*aquae*) simile faeci reperitur. 12, 48, 3 -um vini faeculenti. *generatim*: GELL. 17, 9, 7 surculi duo erant teretes, oblonguli, pari -o eiusdemque longitudinis.

crassantus, -ī *m.* [*mutatum esse e vocabulo gr.* *χρύσανθος *putat Keller, Lat. Volksetymologie 303*, χρυσάνθεμον *conferens plantae nomen, quae etiam* βατράχιον *dicitur. Th.*]. ANTH. 390, 17 auratam -us (craxantus *P*, crassantos *G*) amet, saxatilis anguem.

crassātio, -ōnis *f. a* crassare. PELAGON. 262 *medicamen* ad nervorum -em (*Hipp.* παχύτητα).

crassātor *v. sub* grassator. **crassē** *v.* crassus.

crassēdo, -inis *f.* [*a* crassus, *cf.* pinguedo. *Th.*]. *i. q. crassitudo*: *transl.*: FVLG. Virg. cont. p. 86, 14 adipata grassedo (cr- ω) ingenii. *proprie*: ISID. orig. 19, 27, 5 -o serici.

***crassēsco**, -uī (*v. l. 48*), -ere [*a* crassus. *Th.*]. *vox praeter* PLIN. nat. (*15 ies*) *raro legitur.* *i. q. crassum fieri, pinguescere*: **a** *proprie*: SEN. nat. 3, 9, 3 haec quoque quicquid efflavit ... -it protinus et in humorem convertitur. COLVM. 8, 9, 2 quia tritico vel aliis frumentis minus -ant *turtures*. PLIN. nat. 2, 114 *flatus gigni* posse et aquis aera expirantibus, qui neque in nebulam densetur nec -at in nubes (*cf.* 9, 151 nubem quandam -ere super capita). 9, 109 -unt etiam in senecta *margaritae*. 11, 32 *mel* -it. 11, 231 quadripedibus senectute -unt *pili* (*cf.* CAEL. AVR. acut. 1, 15, 117 capilli post tonsuram -unt). 13, 110 purgamentis eius (*loti radicis*) sues -unt. 17, 234 -ens *suber*. 19, 104 satis capita -unt. 23, 40 vinum ... vetustate -it *al.* OROS. comm. 3 de corpore vero domini sic tradiderunt quia ... usque ad palpabilitatem carnis assumptionis specie crassuisse. VINDIC. med. 6 cur fervore nostro -it *semen*? CAEL. AVR. acut. 1, 15, 152 cum caseus ex lacte -at. 2, 3, 17 respiratio -it. CASS. FEL. 8 p. 15 addes iterum ex ipso suco modicum, ut bene -at. *nota transitivum usum*: CASS. FEL. 48 p. 124 hoc adiutorii genus reuma -it. **b** *translate et in imagine*: RVFIN. Orig. in psalm. 38 hom. 2, 8 quod ... -at et, ut ita dicam, carnea efficiatur anima peccatoris, indicatur ex eo quod *eqs.* PS. AVG. serm. 128, 2 incorporeus carne vestitur, sermo -it. PETR. CHRYS. serm. 87 p. 444B subito ipso fidei splendore magis perfidiae -it caligo. GREG. M. hom. Ezech. 1, 11, 28 propter exteriores causas proximorum, ut ita dicam, subito in cogitatione -ere.

compos.: incrassesco.

crassificātio, -ōnis *f. a* crassificare. CAEL. AVR. acut. 1, 14, 115 somnum ... fieri spiritus sensibilis -e. chron. 5, 3, 56 in vini transiens qualitatem viscosae -is causa.

crassifico, -āvī, -ātum, -āre *a* crassus *et* facere. *i. q. crassum reddere*: CAEL. AVR. acut. 1, 15, 119 detracta ... materie ... -ari contingit *sanguinem*. chron. 2, 13, 180 si celeriter aegros -ari videmus. 2, 14, 208 quae cum fuerint coctione -ata (4, 3, 68 mala cydonia ... siccata atque -ata). 4, 3, 55 fluores -ando cohibet *lac.* 5, 2, 39 vacatio -at corpora. 5, 11, 140 (*opp.* tenuo). CASS. FEL. 46 p. 119 sorbile, quod humorem acrem ... valeat obdulcare et -are et lenire.

crassis *v.* crasis.

crassitās, -ātis *f. a* crassus. *i. q. crassitudo*: APVL. mund. 17 aeris noxii -e densa. *cf.* CASSIOD. in psalm. 88, 10 in hanc aeris -em. var. 12, 25, 5 aer ... in assumpta -e perdurans. PHYSIOGN. 48 os ... rotundum cum -e labiorum (χείλη ... παχέα). RVRIC. epist. 1, 3 acies sensuum ignorantiae nubilo quasi -e scabrosae rubiginis obsessa.

crassitiēs, -ēī *f. a* crassus. *i. q. crassitudo*: APVL. met. 7, 5 inter quos (*centunculos*) pectus et venter crustata -e reluctabant. CAEL. AVR. chron. 5, 10, 123 ob -em liquidorum *eqs.* ORIBAS. syn. 5, 43 in tenuetate et crossicie (παχύτης) medius.

***crassitūdo**, -inis *f. a* crassus. GRAMM. suppl. 111, 10 omnia nomina in 'tudo' desinentia derivativa sunt et femina et tertiae declinationis u paenultimam longam habentia genetivo secundae declinationis adiecta tudo, ut rectus recti rectitudo, sic ... -o ... i antepaenultima correpta. GLOSS. πάχος, παχύτης. *vocem inde a* PLAVTO *usurpatam frequentant* VITR. CELS. COLVM. PLIN. nat.; *perraro occurrit verbi plur.* (*ex. gr.* VITR. 1, 2, 4. 3, 4, 4 *al.* PLIN. nat. 32, 98 ITALA num. 24, 8 *v. l. 40*). *saepius in codd. scribitur* grassitudo.

1 *proprie*: **a** *de rebus solidis* (*iuncturas, quae cum exemplis sub* altitudo *allatis plerumque congruunt, v. I p. 1765, 6 sqq.*): PLAVT. Most. 819 specta postes ... quanta -e *sint*. CAES. civ. 2, 8, 2 parietum -o pedes V (VITR. 1, 5, 1. 3 parietes murali -e. 2, 8, 6 perpetua parietum -e *al.*). LIV. 44, 11, 5 *fornices* non ad eandem -em, qua veterem murum ... structos esse (VITR. 1, 5, 3). VITR. 1, 2, 4 e columnarum -bus (*sim. passim*). 2, 1, 4 propter -em materiae. 2, 8, 6 cum omnia coria aequa -e fuerint. 2, 8, 7 in -em instruentes (*cf.* COLVM. 2, 2, 10 informabitur in eam -em. PLIN. nat. 13, 58 cum in -em adolevere *rami*. SOL. 30, 30 quod *cinnamum* in -em extuberatur). VITR. 2, 9, 3 arboris. 3, 3, 11 adaugendae sunt -es scaporum. 3, 4, 4 -es ... graduum ita finiendas censeo. 3, 5, 5 abaci (4, 1, 12 dempta abaci -e). 3, 5, 7 capituli autem -o sic est facienda, ut. 4, 6, 2 supercilii. 6, 8, 6 structurae. 7, 3, 9 quae (*specula*) autem ... sunt -e spissa. 8, 6, 15 solum calcetur ad -em, quae constituta fuerit (10, 15, 1 ad eam -em inducatur). CELS. 7, 26, 2 ferramentum ... -is modicae. SEN. benef. 3, 29, 5 aspice ... -em spatiumque ramorum. epist. 64, 8 hoc *medicamento* palpebrarum -o tenuatur. COLVM. 4, 6, 4 cacumina ... ut potius -e convalescant. 4, 17, 1 aequalis -o totius iugi. 4, 29, 17 si ... mediocris est -o trunci. 8, 5, 14 propter -em putaminum. 11, 3, 46 ut ... stilus ... plenioris -is fiat (PLIN. nat. 25, 96). PLIN. nat. 8, 103 gelus. 11, 227 hippopotami corio -o talis, ut. 19, 78 corticis. 19, 114 porri -em capite efficit. 19, 141 *foliorum* (*cf.* AMBR. hex. 3, 14, 61 in ficulneae folio -o validior *eqs.*). 32, 60 -e potius spectanda *ostrea* quam latitudine. 32, 98 ad genarum -es. 36, 65 *obeliscum* posuit ... prodigiosa -e. 37, 63 visum admittentes *smaragdi* ad -em sui facilitate tralucida. 37, 79 castrata (*Jan, codd. aliter*) perspicuitati -e *beryllorum*. APVL. apol. 61 ex tabellis compacta -e Merculum expediri. Plat. 1, 16 ne -e *viscerum* sensus hebetentur. LACT. inst. 3, 3, 4 terrae -o (VVLG. psalm. 140, 7. CLAVD. MAM. anim. p. 72, 14 est illi [*arbori*] terra in -e *al.*). opif. 5, 4 corporis (MAR. VICTORIN. rhet. 1, 2 p. 160, 16). ITIN. Alex. 54 terebrata -e auri. VEG. mil. 4, 22 onager ... pro nervorum -e et magnitudine saxorum pondera iaculatur. MACR. sat. 7, 5, 14 cibi. ANON. med. ed. Piechotta 157 linguae -em extenuat. MART. CAP. 7, 754 *numerorum*. *nota*: *i. q. pinguedo*: CATO agr. 35, 2 locus restibilis -e (*i. fertilitate. cf.* METROL. p. 136, 1 iuxta -em terrarum). *i. q. os*: ITALA num. 24, 8 (Cypr. testim. 2, 10 Rufin. Orig. in num. 17, 16) -es eorum emedullabit (πάχη, VVLG. ossa). *additur mensura, plerumque genetivo* (*cf. infra l. 65 sqq.*): CAES. Gall. 3, 13, 4 transtra ... confixa clavis ferreis digiti pollicis -e (LIV. 42, 65, 9 VITR. 7, 1, 3 *al.* CELS. 8, 15. COLVM. 5, 11, 3 -e digiti minimi. PLIN. nat. 9, 80 *al. cf.* PLIN. nat. 13, 128 pollicari -e. 20, 13 digitali -e). CAES. Gall. 7, 73, 6 stipites feminis -e (*cf.* CVRT. 5, 1, 33 ut stipites earum VIII cubitorum spatium -e aequent). civ. 2, 8, 2 *v. l. 6.* 2, 15, 1 aggerem ... ex ... muris senum pedum -e (grossitudine *O*) facere. VITR. 2, 8, 17 maiores -es quam sesquipedales (PLIN. nat. 9, 11 *al. cf.* VITR. 7, 4, 5 materies -e semipedali. PLIN. nat. 16, 200. bipedali -e. 17, 47 pedali. 18, 301 tripedali). 4, 3, 4 -o columnarum erit duorum modulorum *eqs.* 10, 10, 2 tabulae ... fiant -e unius foraminis. 10, 10, 4 *sqq. sim. saepissime.* PAVL. FEST. p. 116 ad bracchii -em (SEN. nat. 1, 16, 2. COLVM. 5, 9, 10. arb. 20, 3 bracchii humani -e *al. cf.* PLIN. nat. 13, 71 brachiali radicis obliquae -e *al.*). COLVM. 4, 30, 4 perticae cacuminum ..., quae tamen dipondiarii orbiculi -em non excedat. 5, 9, 2 manubrii -e. PLIN. nat. 13, 93 -e quadrantali *eqs.* 15, 68 -e cubitali. 16, 125 aequali per totam duum cubitorum -e (17, 143 *al.* CVRT. 5, 1, 33 *v. l. 46*). 16, 133 Antandri platanus ... -e quattuor ulnarum (16, 202). 16, 203 -is vero ad trium hominum complexum. *cf.* 19, 63 *arbor* -is quam circumplecti nemo possit. 19, 96 aron ... caule recto ... baculi -e *al.*

b *de rebus variantibus, liquidis sim.*: CATO agr. 39, 2 uti -o fiat quasi emplastrum (*cf.* CELS. 5, 26, 36 emplastri -o). VARRO rust. 2, 7, 8 ad mellis -em (CELS. 5, 25, 17 *al. et passim apud medicos. cf.* PLIN. nat. 23, 136 ad -em mellis rediguntur. 24, 118 cogitur in -em mellis. 28, 214 fel ... ad -em mellis subactum. *cf.* PLIN. nat. 25, 118 probatur -e mellea). CIC. ac. 2, 116 *esse* extremitatem et quasi libramentum, in quo nulla omnino -o est. div. 1, 93 propter aëris -em (*cf.* VITR. 6, 1, 9 septentrionales autem gentes infusae -e caeli. SEN. nat. 7, 14, 1 *sq.* APVL. mund. 9 *aeris* -o aquarum fetu gravidatur. CAEL. AVR. acut. 1, 15, 121 -e ac frigore constringens aer). VITR. 3, 3, 13 haec ... adiciuntur -bus temperaturae. CELS. 5, 18, 3 cerati; *passim* (*cf.* PLIN. nat. 27, 71 -o cerae). 5, 18, 19 malagmatis. 5, 22, 4 strigmenti. 5, 25, 3 sordium. 6, 7, 2 passi. 6, 18, 2 visci. 7, 7, 4 si ... ei (πτερυγίῳ) -o quoque accessit. PLIN. nat. 29, 115 murini catuli triti ... ad -em acopi. *sim. passim.* FIRM. math. 1 prooem. 4 *amnis Palicus* semper -e lurida sordidus. OROS. hist. 1, 10, 12 tenebras ... -e palpabiles. CAEL. AVR. acut. 5, 3, 57 urina aquata in -em veniens. *cf.* chron. 2, 14, 205 donec ad suam veniat -em *al.* CASSIOD. in psalm. 74, 9 faeces dicuntur reliquiae vini considentes in densissimam -em. BOETH. arithm. 2, 4 p. 90, 3 nec ulla -e solidatur *superficies*. 2, 25 p. 114, 14 *cuneorum* -i profunditatis augetur. mus. 1, 11 longitudinem -emque chordarum ut examinaret.

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

ISID. nat. 11, 1 terra . . . cum aquae -e . . . colligatur. *fere i. q. caro crassa*: VVLG. Iob 15, 27 operuit faciem eius -o (ἐκάλυψε . . . ἐν στέατι αὐτοῦ). Is. 55, 2 delectabitur in -e (ἐντρυφήσει ἐν ἀγαθοῖς) anima vestra. RVFIN. Orig. in lev. 5, 4 nisi . . . ablata fuerit -o illa, quae tegit interiora tua. PLIN. VAL. 1, 22 ad caligines . . . vel ut -o abstergatur. SIDON. epist. 3, 13, 9 taceo lumborum corpulentiam cluniumque, cui -i comparata censetur alvus exilis. *cf.* FAVST. REI. spir. 2, 1 p. 132, 14 -i . . . exterioris hominis comparata anima incorporea dici potest.

2 *in imagine et translate*: SERM. Migne 13, 643A -e vitiorum fatigati (*cf.* CASSIOD. in psalm. 39, 2 ut exprimeret delictorum -em corpulentam. ORIG. in Matth. 15, 20 -em malorum . . . subtiliare). HIER. in Matth. 13, 15 p. 89 -em cordis et gravitatem aurium naturae esse, non voluntatis. RVFIN. Orig. in iud. 6, 3 ille . . . est *spiritus puri*, qui . . . nihil -is in spiritu gerit. ENNOD. opusc. 3, 190 p. 380, 10 nullum humanae mentis -e hebetatum tangebat. 9, 1 p. 416, 3 cum ceteris animalibus hebetata caligantium -o sit sensuum.

crassivĕnius, -a, -um *a* crassus *et* vena. PLIN. nat. 16, 66 e viliore genere -um (*sc.* acer) vocatur.

παχύνους **crassīvus** GLOSS. II 400, 9 (grassibus). *fortasse huc pertinet* GLOSS. II 581, 45 grasippus *sensu* gravatus.

crasso, -āvī, -ātum, -āre [*a* crassus. *Th.*]. *praeter* GLOSS. II 400, 10 παχύνω -o (grasso *cod.*) *et l. 43 ubique passivae formae leguntur.* *frequenter in codd. scribitur* gr-, *cf.* AGROEC. gramm. VII 124, 1 -ari corporis est et saginae, grassari animi et crudelitatis (*cf.* BEDA gramm. VII 269, 22 DIFF. ed. Beck p. 61, 15).

i. q. crassiorem facere, condensare (*syn. v. l. 32*): APVL. met. 3, 24 plane pili mei -antur in saetas. AMM. 19, 4, 6 terrarum halitu densiore -atum aera (20, 3, 5. 23, 5, 12. AVG. gen. ad litt. 3, 6, 8 p. 68, 20 *aer* ad sustinendas aves quodammodo -atur; *v. etiam l. 33.* EVSTATH. Bas. hex. 6, 4 p. 925A *aer* augmentis aquarum magis magisque -atus. *cf.* AMM. 19, 4, 8 disiecto concreto spiritu et -ato. AVG. gen. ad litt. 3, 4, 6 p. 66, 15 exhalationibus humidis, quibus -atur hoc spatium, in quo aves volitant; *v. etiam l. 30*). MAX. TAVR. serm. 18 mens . . . cum nulla crapula, nulla cibi ac potus satietate -atur. hom. 104 p. 493D quantos membrorum sanitate pollentes *videmus*, qui . . . pecudum sanguine -antur. PETR. CHRYS. serm. 84 p. 436C *divinitas* post resurrectionem corporis nostri -ata mysterio. SIDON. carm. 5, 406 -atur vertile tergum flatibus. BOETH. arithm. 1, 19 p. 41, 11 numerus perfectus nec -atur abundantia nec eget inopia. 2, 25 p. 112, 7 cybus pari laterum demensione -bitur (2, 54 p. 169, 18 cybum trina demensione -atum). *nota intrans. i. q. crassescere*: ZENO 1, 2, 3 apostoli multos . . . scabrosisque -antium ulcerum spoliavere verticibus.

crassundia, -ōrum *n.* [*a* crassus *ductum esse videtur. Th.*]. VARRO ling. 5, 111 quod fartum intestinum ⟨e⟩ (*add. O. Müller*) -is, Lucanam dicunt, quod milites a Lucanis didicerint, ut quod Faleriis, Faliscum ventrem.

∗**crassus**, -a, -um [*orig. inc.; sunt qui conferant c. slavon.* črstŭ, črstrŭ '*solidus*' *ind.* kṛtsnaḥ '*totus, omnis*' *et c.* cratis. *v. Fick, Zeitschr. f. vergl. Sprachf. 19, 254; Brugmann, Die Ausdrücke f. d. Begriff der Totalität 56. Th.*]. ISID. orig. 10, 58 -us a sagina corporis, a creando carnes. *vox persaepe in codd. cum* grassus (*at cf.* ISID. diff. 1, 113 *sq.*) grossus *confusa, legitur inde ab* ENNIO *et* PLAVTO. [*dub.* PLIN. nat. praef. 24, *ubi* grossiores *codd.*, crass- *vulg.*, graviores *Mayh.*] [*val.* gras, *it.* grasso, *francog.* gras, *hisp.* graso. *M.-L.*]

I *proprie* *i. q. crassitudinem habens* (GLOSS. παχύς); *opp.* tenuis: A *generatim*: 1 *de rebus solidis*: PLAVT. Capt. 722 ubi ponderosas -as capiat compedes (734 *al.*). *cf.* Persa 815 restim tu tibi cape -am. Rud. 833 quid est, quod caveam? :: em, a -o (craeso *codd.*) infortunio. frg. inc. 5 tibi . . . -us corius redditust (APVL. met. 6, 26). LVCIL. 72 si natibus natricem impressit -am et capitatam (*cf.* PRIAP. 80, 1 mentula -a). CATO agr. 61, 1 *radices* -iores fient (*cf.* PLIN. nat. 12, 42 frutex est gravi et -a radice *eqs.*). 110 testam de tegula -am puram calfacito. VARRO rust. 1, 9, 5 stramenta. 1, 20, 1 coxendicibus. 2, 5, 8 cervicibus -is ac longis (SEN. contr. 3 praef. 16). 2, 9, 4 cauda. VITR. 4, 4, 3 columnae aequae -ae. 5, 1, 3 in arboribus teretibus, abiete cupresso, pinu, e quibus nulla non -ior est ab radicibus. 6, 8, 1 fundationes. 7, 11, 1 limis -is. VERG. georg. 2, 236 glaebas cunctantes -aque terga expecta. OV. epist. 9, 77 -aque . . . fila (*cf. p. 1105, 66.* HOR. sat. 1, 3, 15 toga. FEST. p. 301 lana [PROB. Verg. georg. 3, 391]. MART. 8, 58, 1 lacernae. IVV. 9, 29 pingues lacernas . . . duri -isque coloris. POTAM. tract. 2 p. 1416A per . . . -um tegminis velamentum. HIER. epist. 22, 34 vestis). PAVL. FEST. p. 99 funis. CELS. 3, 25 summa cutis inaequaliter -a *al.* (*cf.* PLIN. nat. 11, 226 *syn.* callosus. 11, 229 *al.* APVL. met. 11, 13). 8, 1 os. SEN. nat. 4, 11, 5 quomodo est pilus pilo -ior (*cf.* PLIN. nat. 8, 191 hirtae *lanae* pilo -o. 16, 158 -iore paniculae coma. PHYSIOGN. 5 capillus. ORIBAS. syn. 5, 46). COLVM. 4, 24, 21 in retuso et -o ferramento. 5, 10, 21 *arundo* (*cf.* 12, 56, 2 vimen. 18, 64 calamus). 7, 6, 2 cruribus -is. 8, 14, 9 faenum. 12, 44, 8 -a variaque . . . acina. SCRIB. LARG. 205 *linteolum* (PLIN. nat. 28, 146 lino -o. IVV. 3, 150). LVCAN. 18, 113 aurum (DRAC. laud. dei 3, 62. *cf.* STAT. Theb. 1, 144 nondum -o laquearia fulva metallo montibus . . . nitebant. SIDON. carm. 5, 22). PLIN. nat. 9, 77 anguillis -ius *tergus*. 11, 244 pollex. 12, 102 *cortex* (*cf.* 15, 88 *putamen*. 13, 40 vestitum *folium* . . . tunicis . . . -ioribus tenuioribus. 18, 304 *triticum* furfure -o vestitur). 16, 71 buxus . . . -issima in Corsica. 16, 165 *lignum*. 28, 146 lino -o. 29, 132 *aranei* -issimum textum. 33, 61 *bratteae* -issimae . . . Praenestinae vocantur. 37, 106 -iores sunt Arabicae *gemmae*. MART. 4, 46, 14 -o figuli polita caelo septenaria synthesis Sagunti. 5, 78, 25 nec -um dominus leget volumen (*cf. l. 26*). PORPH. Hor. epod. 8, 9—10 pedes. COMM. instr. 1, 34, 2 in campis -is satiari coliclis. SOL. 19, 13 cornua. LACT. opif. 5, 8 nodis -ioribus. CASSIOD. in psalm. 62, 6 adipes . . . viscerum -a velamina. *additur mensura*: CATO agr. 18, 1 arbores -as p. II *eqs.* (*cf.* 28, 2 arbores -iores digitis V). 18, 9 orbem olearium . . . -um digitos VI facito. 22, 3 si orbes in veteres trapetos parabis, medios -os p. I digitos III. 40, 4 luto . . . stirpem (*salicis graeci*) oblinito digitos -um tres. 49, 1 bracchium -am *vineam transferre*. 123 de iunipero materiem semipedem -am concidito minutim. LEX par. fac. Put. (Corp. X 1781) 1, 13 antas duas . . . -as p. I *et al.* VITR. 3, 3, 11 angulares columnae -iores faciendae sunt ex sua diametro quinquagesima parte. 3, 4, 1 parietes . . . dimidio -iores quam columnae. 3, 5, 7 axes volutarum ne -iores sint quam oculi magnitudo. 5, 1, 6 columnae . . . habentes post se parastaticas . . . -as IS *eqs.* 7, 1, 6 pistum . . . ne minus pede sit -um. 8, 6, 8 tubuli -o corio ne minus duorum digitorum fiant; *sim. passim.* COLVM. 5, 10, 6 semina lege -a non minus quam manubrium bidentis. 12, 7, 4 caules . . . pollice -iores. PLIN. nat. 16, 22 quercus . . . -ior caudice. 36, 187 nucleo -o VI digitos. MART. 2, 6, 10 nullo -ior *liber* ut sit umbilico (*opp.* macer). ITIN. Alex. 54 tituli . . . -i per quadrum cubitis binis. 2 *de rebus non solidis, aquis* (*v. l. 69 sqq., ubi saepius i. q. luteus*) *liquidis, sim.* (*syn. et saepius iuxta posita* concretus, spissus): ENN. trag. 331 pulvis (SIL. 4, 413 STAT. Theb. 3, 210 *al.* *cf.* AMM. 16, 12, 37 -i pulveris nubes). TRAG. inc. 75 caligo (*v. III p. 161, 26 sqq.*). CIC. ac. 2, 81 aer (*v. I p. 1050, 18 sqq.*). 2, 122 tenebrae (DRAC. laud. dei 2, 491). nat. deor. 2, 17 in terra h. e. in -issima regione mundi (*cf.* LVCR. 6, 857 sup[t]er tam -o corpore terram percoquere umorem. AVG. civ. 15, 27 omnium elementorum -issimam terram). 2, 42 qui utantur -o caelo atque concreto (*v. III p. 92, 77*). LVCR. 6, 246 e -is (classis *codd.*) . . . nubibus (SEN. nat. 1, 3, 1 *al.* AMM. 20, 11, 29 SVLP. SEV. chron. 1, 17, 5. *cf.* PLIN. nat. 2, 135 densatus aer nubium -iore corio spissatur. APVL. mund. 10 in -am nubium speciem. AMM. 25, 10, 3. DRAC. laud. dei 2, 219 te nubila -a coruscant). BELL. Hisp. 6, 4 ut . . . nebula esset -issima (*cf.* APVL. met. 6, 21 -aque soporis nebula. mund. 8 nebularum agmina halitu amnium . . . -iora). VERG. georg. 2, 309 *ignis* ruit atram ad caelum picea -us caligine nubem (SEN. nat. 1, 15, 5). MANIL. 1, 756 -o lumine candet. SEN. nat. 1, 2, 4 formae -is demum spissisque corporibus imprimi solent. epist. 21, 2 *umbra* (90, 17 PLIN. nat. 17, 90). PLIN. nat. 36, 53 arena. SIL. 6, 147 -usque per auras halitus erumpens (*cf.* APVL. mund. 8 exhalatio . . . aëre -ior). STAT. Theb. 6, 471 -um rapit . . . vaporem. PANEG. 10, 14 quod -am et caligantem aciem simplex illa et inconcreta substantia natura tenuis eludat. HIL. in psalm. 67, 3 fumus . . . globosus et -us. PAVL. NOL. carm. 17, 39 tumefacta -o corpora vento. MAR. MERC. Theod. refut. 13 ex diversis . . . substantiis . . . -a et subtili. *de voce*: CENS. 14, 7 vocem -iorem et inaequabilem fieri, quod . . . antiqui nostri irquitallire *vocant*. MACR. sat. 7, 10, 13 ἀρτηρίαν . . . efficiens -iorem angustat vocis meatum. CHAR. gramm. I 15, 16 natura c litterae, quod -um quodammodo et quasi geminum sonum reddat (*sic aut sim. passim apud gramm.*). EXPLAN. in Don. gramm. IV 532, 2 (*ex Varrone*) -ior exit in aera *vox tibiae*. PLAVT. Persa 95 nisi cremore -ost ius collyricum (CATO agr. 86). CATO agr. 92 granarium totum oblinito -o luto (COLVM. 12, 46, 6). 95 dum fiat tam -um quam mel (*cf.* SCRIB. LARG. 253 dum mellis -i habeat spissitudinem. 259. PLIN. nat. 15, 32 *elaeomeli* -ius melle). *ibid.* tam -um quam viscum. or. frg. 2, 33 gelum -um excidunt (*cf.* EVGIPP. Sev. 3, 3 *rates* -a Aeni fluminis glacie fuerant colligatae). LVCR. 4, 1244 *eqs. de semine hominis.* VERG. Aen. 5, 469 -umque cruorem ore eiectantem (10, 348. GLOSS. V 186, 12 sanguinem spissum). HOR. ars 375 -um unguentum (PERS. 6, 40 faenisecae -o vitiarunt unguine pultes. PLIN. nat. 13, 15 unguentorum hoc -issimum *eqs.* *cf.* PERS. 3, 104 -isque lutatus amomis. MART. 8, 33, 17 -ior in facie . . . stat creta). OV. am. 3, 6, 8 -as . . . volvis aquas (SEN. nat. 1, 3, 8. 6, 27, 3. MART. 11, 21, 4 vetus a -a calceus udus aqua. 12, 26, 10 *v. p. 1105, 10.* PANEG. 10, 32 VVLG. II Macc. 1, 20 [παχύ] EVSTATH. Bas. hex. 8, 1 p. 945C. *cf.* COLVM. 12, 11, 1 aqua mulsa. LVCAN. 6, 364 -is oblimat Echinadas undis. STAT. Ach. 1, 87 flumina. Theb. 4, 820 -us caenoque et pulvere sordens *alveus*. NEMES. cyn. 315 quae fluminibus -isque paludibus errant). VITR. 5, 9, 5 auferens ex oculis humorem -um (APVL. apol. 50 cum caro in humorem -um et spumidum . . . colliquescit. AVG. epist. 137, 4 *opp.* subtilis). CELS. 2, 6 p. 37 urina (2, 7 *al.* PLIN. nat. 23, 165. 28, 68 *al.*). 2, 10 sanguis (*al.* LVCAN. 6, 186 -o non asper sanguine mucro. 6, 605 PLIN. nat. 11, 221 *al.* STAT. Theb. 9, 251. 12, 364. *cf.* STAT. Theb. 2, 659 -um sanguine telum). 2, 19 pituita (2, 23 *al.* PLIN. nat. 20, 65. 180 *al.*). 5, 26, 20 sanies . . . -a et glutinosa (6, 7, 6 CLAVD. rapt. Pros. 2, 212 CYPR. GALL. num. 690). 5, 26, 20 melicera. *ibid.* ἰχώρ. 6, 7, 1 ius medicamentum (SEN. nat. 1, 3, 12). SEN. nat. 6, 2, 5 quem -ior saliva suffocat. COLVM. 12, 38, 3 instar iuris -i. 12,

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

44, 6 oblini -o gypso. 12, 52, 17 gummi. SCRIB. LARG. 37 cinereo... inunguendi erunt -iore. LVCAN. 9, 702 -i gutta veneni (SIL. 13, 571). PERS. 13, 12 -us calamo quod pendeat umor. PLIN. nat. 11, 16 propolis, -ioris iam materiae..., nondum tamen cera. 11, 237 *lac* -issimum asinae (*cf.* CASSIOD. in psalm. 118, 70 *iniquitas* more lactis in -iorem substantiam fuerat... constricta). 12, 116 *oleum*. 14, 122 -iorem *resinam* vero et ad pices faciendas cedrus *habet*. 16, 53 liquor *taedae* -ior iam picem fundit. 16, 143 nata est et silva... imbre piceo -oque (*cf.* SIL. 12, 656 -usque rotante austro nimborum fervet globus. MART. 12, 26, 10 subitus -ae decidit imber aquae). 34, 131 -iore lotura. 34, 168 *plumbum*. STAT. Theb. 1, 618 -o squalentia pectora tabo (5, 310 *al.*). MART. 1, 103, 9 Veientani bibitur faex -i rubelli. LACT. opif. 11, 17 oblevit ea intrinsecus -iore suco. *potius substantive*: HOR. sat. 2, 4, 52 si quid -i est *Massicis vinis*. CELS. 5, 26, 3 iocineris -um. SEN. dial. 6, 24, 5 requies manet e confusis -isque pura et liquida visentem. CLAVD. MAM. anim. p. 70, 2 *corpus* habet in -o tantundem.

B *speciatim i. q. pinguis* (*cf.* GLOSS. IV 325, 52. III 567, 64 λιπαρός *et l. 44*), *obesus*; *opp.* macer, exesus: PLAVT. Pseud. 659 apud anum illam... -am. 1218 rufus quidam, ventriosus, -is suris. TER. Hec. 440 *homo* crispus, -us, caesius. PETRON. 67 ut Fortunata armillas suas -issimis detraheret lacertis. IVV. 11, 158 -a nec opposito pavidus tegit inguina gutto. 13, 163 quis... miratur... in Meroe -o maiorem infante mamillam. APVL. met. 7, 23 longe -ior atque corpulentior effici *asinus castratus*. PORPH. Hor. epist. 2, 1, 180 ⟨si⟩ propter palmae folia vel afflictus et macer sum, vel opimus et -us. 2, 1, 241 *v. l. 56*. HIER. epist. 45, 5 bono tuo -us sis: me macies delectat et pallor. 79, 8 -i corporis nitor. VVLG. deut. 31, 20 cumque... et saturati -ique (ἐμπλησθέντες) fuerint. iud. 3, 17 erat autem Eglon -us nimis (ἀστεῖος σφόδρα). ISID. sent. 2, 42, 6 ex -o ventre subtilem sensum gigni non posse. *nota versum popularem*: VERS. gramm. VI 461, 28 postquam Crassus carbo factus, Carbo -us factus est. MART. 2, 40, 3 tenduntur -is nunc retia turdis. HIER. epist. 119, 11 -ae sues grunniunt. VVLG. gen. 41, 2 boves pulchrae et -ae nimis (βόες... ἐκλεκταὶ ταῖς σαρξί). *cf.* psalm. 143, 14 (παχεῖς). Ezech. 34, 3 quod -um (τὸ παχύ) erat, occidebatis. *in herbae nomine*: GLOSS. -a gallina *v. s.* portulaca. PERS. 2, 42 grandes (pingues *a*) patinae tucetaque -a. HIER. hom. Orig. in Luc. 25 p. 323/24 contentus erat simplici et tenui cibo, ne corpus illius -ioribus pulmentis pinguesceret. VINDIC. med. 10 si quid *nutrimentum* fuerit -ius ac pinguius. CATO agr. 6, 1 ager -us et laetus *eqs.* (CIC. Flacc. 71 COLVM. arb. 10, 3). *cf.* 6, 2 in loco -o (*ibid. opp.* macer). 8, 1. 35, 2. 40, 1. 50, 2 PLIN. nat. 16, 129). VERG. georg. 2, 110 -isque paludibus alni nascuntur (*cf.* GLOSS. V 186, 13 pinguis). *adde*: PERS. 5, 60 -os (*i. luxuriosos*) transisse dies lucemque palustrem.

II ***translate*** *et in imagine i. q. hebes, stultus, simplex, rusticus*; *cf.* CIC. nat. deor. 2, 17. NON. p. 86, 21 -um positum pro hebeti et stulto (GLOSS. V 639, 17): LVCIL. 386?, *cf. Leo, Gött. gel. Anz. 1906, 850.* VARRO Men. 487 sensibus (senibus *codd.*) -is... quid fiat? (GENNAD. vir. ill. 15 *Commodianus* vili satis et -o, ut ita dixerim, sensu disseruit. RVFIN. Orig. in num. 26, 7 qui... -is et stolidis sensibus abundant. POMER. 2, 22, 2 *cf.* HIER. in psalm. 72 -as corporum mentes. AVG. divers. quaest. 69, 1. CASSIAN. conl. 24, 26, 1 -o intellectu). MART. 9, 22, 2 vulgus -aque turba. 12, 18, 12 Celtiberis haec sunt nomina -iora terris. APVL. met. 1, 3 -is auribus et obstinato corde respuis. PORPH. Hor. epist. 2, 1, 241 hominem ita stultum, ut eum diceres in Boeotia ⟨natum esse⟩ i. e. -os et hebetes faciente[s]. HIER. epist. 27, 1 non adeo me hebetis fuisse cordis et tam -ae rusticitatis. PAVL. NOL. epist. 2, 1 ingenio tenues, corde -i. RVFIN. Orig. in psalm. 38 hom. 2, 8 anima quae peccat -ior efficitur. VLP. dig. 22, 6, 6 neglegentia -a (COD. Iust. 6, 24, 14, 2). FIRM. math. 4 praef. 3 -a invidia. CASSIAN. conl. 23, 5, 9 -ioribus vitiis involuti. *nota*: PERS. 5, 190 -um ridet Pulfennius ingens. GELL. 13, 21, 15 erat enim -ius iam vetustiusque... dicere (*opp.* mollius teretiusque). *in proverbio* (*cf. Otto, Sprichw. d. Römer p. 224*): CIC. epist. 9, 12, 2 munusculum mittere volui... -o filo. HOR. sat. 2, 2, 3 Ofellus rusticus, abnormis sapiens -aque Minerva (PRIAP. 3, 10 MACR. sat. 1, 24, 13). QVINT. inst. 1, 10, 28 -iore, ut vocant, Musa. *v. etiam nom. propr.* (*dubitatur de* LVCIL. 413).

adv. **crassē**: **a** *proprie i. q. spisse*: COLVM. 12, 44, 5 *vasa* -e picari. 12, 46, 2 *mala* luto paleato -e linunt. SCRIB. LARG. 46 gypso... nares -e oblinere (228). 67 Syriacum *laser* aqua dilutum -ius per pinnam faucibus adhibitum. PLIN. nat. 37, 106 feminae *gemmae* pigriores et -ius nitent. EXPLAN. in Don. gramm. IV 532, 5 (*e Varrone*) chordae quae -ius sonant. **b** *translate i. q. rustice, non eleganter, stulte*: HOR. epist. 2, 1, 76 non quia -e compositum (*poema*) illepideve putetur. SEN. epist. 121, 12 constitutionem suam -e intellegit et summatim et obscure. GELL. 17, 10, 14 *Vergilius* ῥόον καπνοῦ αἴθωνα interpretari volens, -e et inmodice congessit (MACR. sat. 5, 17, 12). PRISCILL. can. 7 p. 115, 8 -e de divinitate sapere. CONSENT. gramm. V 395, 8 litteram c quidam in quibusdam dictionibus non latine efferunt, sed ita -e (*opp.* subtiliter), ut non discernas, quid dicant. *Probst.*

crāstinātio ἀναβολή. ὑπέρθεσις GLOSS. II 117, 29. *a* crastinus. *comp.* concrastinatio (GLOSS. V 281, 69).

*crāstinus, -a, -um [*a* cras. *Th.*]. PRISC. gramm. II 75, 25 quae ab adverbiis nascuntur temporalibus cras -us, horno hornotinus, diu diutinus. *de locutione* crastini *v. infra l. 32 sqq.* AVG. loc. hept. 3, 12 p. 572, 29 (*ad* ITALA lev. 7, 16, αὔριον, VVLG. *v. p. 1107, 27*) -a die, pro eo, quod est, postera die; unde alii 'altera die' interpretati sunt. SCHOL. Hor. epist. 1, 5, 9 *et* ISID. diff. 1, 83 *v. p. 1099, 11 sqq.* GLOSS. αὔριννος. -o die αὔριον (*cf.* VITR. 1, 6, 11 -usque dies propter auras matutinas αὔριον fertur esse vocitatus). *legitur per totam latinitatem.*

i. quod die proxime futuro erit vel fiet: *de temporibus*: dies -us (*omittitur* dies: PASS. Perp. 17 -us satis vobis non est? *cf. etiam p. 1107, 3 sqq.*): CIC. Att. 15, 8, 2 sed aliquid -us dies ad cogitandum nobis dare. APVL. met. 2, 31. PORPH. Hor. carm. 4, 7, 17 -us dies adiungatur. VVLG. I reg. 11, 11 et factum est cum dies -us venisset (μετὰ τὴν αὔριον). Matth. 6, 34 -us enim dies sollicitus erit sibi ipsi (ἡ γὰρ αὔριον). AVG. serm. ed. Mai 94, 6 hodiernus ille dies *aeternitatis* nec a fine incohatur hesterni nec ad principium -i terminatur, sed semper hodiernus est. PALLAD. hist. mon. I 5 -o... illucescente sabbati die (αὔριον). PASS. Petr. Paul. long. 30 -us dies vos probabit. VITA Cypr. 15 -us dies ille... vere -us esse debebat. in die -o: ITALA gen. 30, 33 (Aug. loc. hept. 1, 111 p. 523, 27) exaudiet me iustitia mea in die -o (VVLG. cras). in diem -um: PLAVT. Stich. 635 AVG. in psalm. 48 serm. 1, 2. a die -o: ITALA lev. 23, 15 (Aug. loc. hept. 3, 57 p. 580, 22) a die -o sabbati (VVLG. ab altero die). -o die: LIV. 2, 56, 9 -o die adeste. 3, 2, 9 -o die oriente sole redite in aciem. 10, 25, 2 hodierno et -o die. 44, 38, 7 hodierno aut summum -o die. 24, 38, 5. 26, 36, 5 aurum... -o die in publicum conferamus. 27, 13, 8. 36, 17, 15 PETRON. 15. AVR. Fronto p. 87, 19 N. quod tu legas die -o. *cf.* GELL. 10, 24, 8 *l. 33.* APVL. met. 1, 24 -o die scies. ITIN. [Silv.] 30, 2 die -o hora nona. HYG. fab. 126 p. 110, 9 -o die perduc me in regiam. 194 p. 125, 1. VVLG. num. 16, 16 state... seorsum... Aaron die -o separatim (αὔριον). die -i: GELL. 10, 24, 8 item simili figura 'die -i' dicebatur, id erat -o die. MACR. sat. 1, 4, 20 sed nec die -i a doctissimo viro sine veterum auctoritate prolatum est, quibus mos erat modo diequinti modo diequinte pro adverbio copulato dicere. PLAVT. Most. 881 hoc die -i quom erus resciverit. GELL. 2, 29, 7 idcirco die -i, ubi primum diluculabit, fac amicos eas (die -a *P*, die -o *C*). MACR. sat. 1, 3, 16. dies -a: PROP. 2, 15, 54 forsitan includet -a fata dies. VAL. FL. 8, 180. HOMER. 117 cum -a primum extulerit Titana dies. VVLG. Dan. 13, 27 et facta est dies -a. die -a: LIV. 3, 20, 4 -a die armati ad lacum Regillum adsitis. 3, 46, 8 ITALA exod. 10, 4. 16, 23. 32, 5 lev. 7, 16 (*v. supra l. 4*) Ios. 3, 5. 4, 6. 11, 6 (Lugd.) -a die (αὔριον, VVLG. cras). VVLG. act. 23, 20 (αὔριον). SVLP. SEV. Mart. 4, 5. HIST. Apoll. rec. A 36 iube -a die... poni scamna (*cf. p. 1107, 77*). PASS. Petr. Paul. long. 49 -a (-o *AFGNUfn*) die ad caelos vadam. NOT. Tir. 44, 86. in -a die: ITALA deut. 6, 20 (Lugd., VVLG. cras). PLAVT. Men. 175 inde usque ad diurnam stellam -am potabimus. VERG. georg. 1, 425 numquam te -a fallet hora (SEN. epist. 88, 16. 17. PASS. Barth. 140, 15 -a prima hora diei). Aen. 4, 118 ubi primos -us ortus extulerit Titan. 8, 170 lux cum primum terris se -a reddet (10, 244. LVCAN. 3, 595 nec lux est notior ulli -a. VAL. FL. 2, 566 -a lux biiuges stabulis ostendat apertis. SIL. 10, 268 quid deinde relictum, -a cur Tyrios lux non deducat ad urbem. 12, 635 non te -a nobis lux umquam eripiet. 14, 669 an nullos oriens videat lux -a muros. STAT. Theb. 10, 21 neque enim lux -a longe. SCHOL. Verg. Veron. Aen. 10, 245 cr⟨astina lux cum⟩ advener⟨it, intellegendum⟩. VVLG. iud. 6, 31 moriatur antequam lux -a veniat [ἕως πρωΐ]. CLAVD. 5, 313 opportuna meis oritur lux -a votis. rapt. Pros. 1, 222 -a puniceos cum lux detexerit ortus). VERG. Aen. 12, 76 cum primum -a caelo... Aurora rubebit (OV. epist. 3, 57 cum -a fulserit Eos. STAT. Theb. 2, 697 quisquis es... quem -a... exemptum... Aurora videbit). HOR. carm. 4, 7, 17 quis scit, an adiciant hodiernae -a summae tempora di superi. OV. fast. 3, 345 protulerit cum totum -us orbem Cynthius. LIV. 30, 32, 2 Roma an Carthago iura gentibus daret, ante -am noctem scituros. STAT. Theb. 3, 562 quid -a volveret aetas, scire nefas homini. MART. 1, 15, 12 sera nimis vita est -a: vive hodie. ITALA exod. 32, 6 (Lugd.) vigilans in -o deluculo (τῇ ἐπαύριον, VVLG. mane). PALLAD. hist. mon. II 8 -o sabbato. *de variis rebus*: LVCAN. 7, 26 -a dira quies. PLIN. nat. 13, 60 subnascente -o fructu. VAL. FL. 7, 97 seu -us ignis (*sc. taurorum*) hiatu *me hauriet*. SIL. 9, 21 qui (*Paulus*) -a iura videret amenti cessura viro (*sc. imperium altero die penes Terentium fore*). 9, 61 sistis ni -a signa. 14, 455 quid vellet -us auster. STAT. Theb. 7, 462 -a mandant funera. silv. 4, 6, 64 semper ab hoc animos in -a bella petebat (*sc. Alexander Magnus ab Hercule*). MART. 3, 10, 3 luxuriam premeret cum -a semper egestas. 3, 58, 42 nec avara servat -as dapes mensa. FRONTO p. 90, 1 N. hodierno igitur otio et quiete labori me -o praeparabo. p. 106, 16 -am opportunitatem avide prospicio. APVL. met. 6, 32 quid aliud quam meum -um deflebam cadaver (*i. mortem*). IVL. VAL. 1, 11 de secundis -is fluctuantem. CLAVD. rapt. Pros. 1, 288 -a venturae spectantes gaudia praedae. AVG. epist. 98, 8 ut pascha propinquante dicamus -am vel perendinam domini passionem. TAB. devot. Audollent 295, 17 -is et perendinis cir⟨cens⟩ibus. *nota*

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

praedicative: SIDON. carm. 24, 22 *libelle*, -us aspicis Triobrem. DRAC. Romul. 10, 447 -a cum Glauce veniet.

subst. f. **crāstina,** -ae *sc. dies*: CASSIOD. hist. 9, 10 p. 1128^A scitote -ā nos collectam celebraturos. VITA Caes. Arel. 2, 8. PASS. Barth. p. 134, 2 -a mane adducite eam. MVTIAN. Chrysost. hom. 17, 3 *opp.* nunc. PASS. Petr. 3 in -a quoque surrexerunt quidam ex senatoribus (*sic BCDEG*, in crastinum *A*, in crastino *Lf*).

subst. n. **crāstinum,** -ī. *i. q. crastinus dies et ea, quae die crastino eventura sunt* (*cf. l. 37*). HIER. epist. 55, 1 -um in scripturis sanctis futurum tempus significat): in -um (GLOSS. in -um εἰς αὔριον. τῇ ἐπαύριον): PLAVT. Cas. 679 vitam sinere in -um protolli. Pseud. 1335 vos vocabo. CIC. de orat. 2, 367 differre (rep. 2, 70. NEP. Pel. 3, 3 res serias. AVG. in psalm. 58 serm. 1, 22. VITA Cypr. 12 dilatio in -um petebatur [*cf.* 13 dilationem petit -i]. 15 dilatus in -um). SEN. epist. 45, 12 nullius non vita spectat in -um. 47, 8 quos adulatio et intemperantia aut gulae aut linguae revocet in -um. 91, 17 nemo in -um sui certior. PETRON. 18 iam parata erat in -um turba. QVINT. inst. 5, 10, 16 eum, qui recte valeat, in -um perventurum. SVET. Dom. 16 servari ... in -um. CASSIAN. conl. 2, 24, 1 quod hodie sumpturi fuerant, in -um reservare. ITALA num. 16, 41 (Lugd.) murmurarunt fili Istrahel in -um ad Moysen (τῇ ἐπαύριον, VVLG. sequenti die). iud. 6, 38 vigilavit Gedeon. 9, 42 factum est (VVLG. sequenti ... die). Ios. 3, 5 purificamini in -um, quoniam crastina die faciet dominus ... mirabilia. Matth. 27, 62 (cod. d) in -um autem, quae est ... (τῇ δὲ ἐπαύριον ἥτις, VVLG. altera autem die, quae est ...). PORPH. Hor. carm. 3, 22, 21 usque in -um mane. VVLG. lev. 7, 16 si quid in -um remanserit, vesci licitum est. Ios. 7, 13. prov. 27, 1 ne glorieris (τὰ εἰς αὔριον). Ier. 20, 3 cumque illuxisset in -um, eduxit Phassur. Ion. 4, 7 paravit deus vermem ascensu diluculi in -um. I Macc. 5, 27 in -um constituerunt admovere exercitum. Matth. 6, 34 nolite ergo solliciti esse in -um. Ioh. 1, 43 in -um voluit exire in Galilaeam. 12, 12 act. 4, 3. 5. 20, 7 Paulus disputabat cum eis profecturus in -um. AVG. civ. 22, 8 libellum in -um populo recitandum promisi. GREG. TVR. Franc. 4, 18 nocte media expiravit nec pervenit in -um. Mart. 4, 41 quod est in -um de festivitate. PASS. Petr. Paul. brev. 4 in -um facite eos ad nos venire (crastina die *F*). CLEDON. gramm. V 66, 5 post -um quotienscumque dicere voluerimus, non debemus dicere post -um diem, sed per se post -um ponere, ut subaudiamus diem. PASS. Montan. 15 post -um. *sing. plerisque locis significatur dies proxime futurus ipse*: SEN. suas. 2, 12 cenant enim, tamquam -um desperent. SEN. Thy. 620 -um ut posset sibi polliceri. dial. 10, 7, 9 nec optat -um nec timet. 10, 9, 1 maximum vivendi impedimentum est expectatio, quae pendet ex -o, perdit hodiernum. epist. 1, 2 sic fiet, ut minus ex -o pendeas, si hodierno manum inieceris. 12, 9 -um si adiecerit deus. *ibid.* qui -um sine sollicitudine expectat. 32, 4 placidusque eris et -i neglegens. 101, 4 quam stultum est aetatem disponere ne -i quidem dominum. Ps. SEN. mon. 57 tu enim de hodierno, tu de -o nihil cogitas (ITALA Matth. 6, 34 [Tert. orat. 6 Aug. c. Adim. 4 p. 122, 27] nolite de -o cogitare, quid edatis [εἰς τὴν αὔριον, VVLG. solliciti esse in -um]. HIER. in Tit. 1, 7 nec de -o cogitamus. epist. 3, 4 nec de -o cogitat nec post tergum respicit. SVLP. SEV. Mart. 2, 8 euangelii non surdus auditor de -o non cogitabat. CASSIAN. inst. 4, 5 de -o non esse sollicitus. 7, 30). HIL. in Matth. 5, 13 futuri autem temporis significantia continetur in -o (VVLG. Iac. 4, 14 qui ignoratis, quid erit in -o. AVG. serm. ed. Mai 5, 2 videat ..., qui irascitur, ... ne in -o *irascatur*. VITA Radeg. 2, 4 in -o mandavit ei [*i. postero die*]. VITA Caes. Arel. 1, 29 ultra offertur in -o sceleratissimus obsidentibus inimicis). AVG. serm. ed. Mai 61, 2 transibit hodie, transit et cras et aliud cras addes ad -um et (*sc. ad*) alterum -um. RVRIC. epist. 2, 62 p. 440, 9 si secundo -o non potueris, vel tertia feria ... venire digneris. *nota plur.*: COPA 37 pereat qui -a curat. OV. fast. 3, 352 audi -a. -um *pro adverbio*: ITALA iud. 19, 9 (Lugd.) deluculo vigilabis -um (αὔριον, VVLG. cras).

adv. **crāstinō.** *i. q. cras*: PRISC. gramm. II 406, 23 aperi nunc portam, ut -o sit aperta. GELL. 2, 29, 9 -o seges non metetur. APVL. met. 2, 11 imber aderit -o. 6, 31 hunc igitur iugulare -o placeat. 7, 26. MIN. FEL. 40, 2 etiam nunc tamen aliqua consubsidunt, ... de quibus -o. ITALA exod. 17, 9 (Rufin. Orig. hom. *ad l.*) (αὔριον, VVLG. cras). PLIN. med. 3, 15 (*incantamentum*) -o hospites mihi venturi sunt, suscipite illos. hoc ter dicat. FAVSTIN. trin. 1, 13 p. 48^A ut quod hodie voluit, -o nolit, et quod hodie noluit, -o velit. ANON. Vales. 13, 75 -o qui tibi primus intra cubiculum nuntiatus fuerit. VVLG. I reg. 20, 5 ecce calendae sunt -o (αὔριον). 20, 12 -o vel perendie. Iac. 4, 13 hodie aut -o ibimus. RVFIN. hist. 1, 13, 20 (αὔριον). RVRIC. epist. 2, 24 p. 410, 2 -o ... mihi ieiunus occurras. POMER. 2, 7, 1 quales futuri simus -o. HIST. Apoll. rec. B 36 iube -o ... scamna disponi. *cf. p. 1106, 45.* ACT. Archel. p. 77, 22 -o autem nobis ... quaestiones habeantur.

deriv.: crastinatio. *comp.*: procrastinus. *Lambertz.*

crataegis, *acc.* -in *f.* [*cf.* crataegonos. *Th.*]. *nomen herbae*: PLIN. nat. 26, 99 in totum quidem Graeci, cum concitationem hanc (*sc. veneris*) volunt significare satyrion appellant, sic et -in cognominantes et thelygonon *eqs.*

crataegōn *v.* crataegos.

crataegonon, -ī *n. et* **crataegonos** *f.* (*l. 4*) *nomen herbae*, κραταιόγονον. PLIN. nat. 1, 27, 40 -on, genera II, medicinae VIII. 27, 62 -on spicae tritici simile est *eqs.* 27, 63 et alia est -os, quae thelygonos vocetur ... sunt qui florem -i bibentes mulierum intra XL diem concipere tradant *eqs.* DIOSC. 3, 134 de crategonon. *cf.* DIOSC. 1, 124 W.

crataegos, *acc.* -on, *et* **crataegōn,** *acc.* -ona *f. nomen arboris*, κράταιγος, κραταιγών: PLIN. nat. 27, 63 Theophrastus arboris genus intellegi voluit -on (crataegonon *codd.*) sive -ona (*sc. pro crataegono*) quam Itali aquifolium vocant.

crataegum, -ī *n.* *granum ilicis*: PLIN. nat. 1, 16, 52. 16, 120 plurima vero gignunt ilices (*Mayh. ex Theophr.*, buxeis *vel* buxiis *codd.*), nam et semen suum et granum, quod -um vocant, et a septentrione viscum ... habent. *L.*

cratella *v.* clitella.

crātēr, -is *m. vel* **crātēra,** -ae *f. vel* **crēterra,** -ae *f.* κρατήρ, *ion.* κρητήρ. *de formis*: grat- ITALA exod. 24, 6 (Ottob.). 25, 31. 33. 34 (Lugd.). prov. 2, 2 (Cypr. testim. 2, 2 *codd.* $M^1 L^1$). SERV. Aen. 1, 724 -as: graecum est ab eo quod est hic -r; nam latine haec -a dicitur. PRISC. gramm. II 156, 5 in multis ... videmus commutatione terminationis genera quoque esse conversa, ut ὁ κρατήρ haec -a. 217, 1 nec non et ab accusativo *graeco factum latinum nominativum*: panthera, creterra. III 505, 34 graece enim masculinum est et latine femininum ..., quomodo ὁ κρατήρ haec -a. ISID. orig. 20, 5, 3 -a calix est duas habens ansas et est graecum nomen: declinatur autem apud eos hic -r: nam latine haec -a dicitur. unde Persius (*2, 52*) et Vergilius (*Aen. 1, 724*). fiebant autem primum a conexibus virgularum, unde et dictae -ae ἀπὸ τοῦ κρατεῖν, id est quod se invicem teneant. GLOSS. V 186, 14 -es duos: vasa vinaria, sed masculinum est. *legitur inde a* NAEV. *et* ENN. *deest ex. gr. apud* PLAVT. TER. LVCIL. CATONEM RHET. Her. CATVLL. PVBLIL. TIB. GRATT. MANIL. SEN. rhet. GERM. VELL. PHAEDR. SEN. phil. LVCAN. PETRON. *al.* crater *frequentatur apud poetas*; cratera *in sermone pedestri, apud poetas non legitur nisi*: NAEV. trag. 42 carm. frg. 7 ENN. ann. 624 *l. 72* CIC. Arat. *v. p. 1109, 82* HOR. sat. 2, 4, 80 carm. 3, 18, 7 PERS. 2, 52. *acc. sing.* crātērem: PLIN. nat. 33, 51 ITALA exod. 24, 6 (Ottob.) prov. 9, 3 (Cypr. testim. 2, 2) PAVL. dig. 33, 10, 3, 5 PORPH. Hor. ars 463 HIER. in Is. 51, 17—19 p. 596 RVFIN. Orig. in cant. 3 p. 160^B. *acc. graec. sing.* crātēra: VARRO frg. Serv. Aen. 10, 145 (καμπτῆρα *F. Schoell*). CIC. Att. 2, 8, 2 VERG. georg. 2, 528 Aen. 3, 525. 5, 536. 9, 264. 344 OV. met. 5, 82. 8, 679. 13, 681 fast. 2, 251 VITR. 9, 5, 1. 2 PLIN. nat. 35, 156 VAL. FL. 1, 337. 4, 343. 5, 615. 694. SIL. 7, 190 STAT. Theb. 2, 76. 564. 6, 531 IVV. 12, 44 ITALA prov. 9, 2 (Cypr. epist. 63, 5) NEMES. ecl. 3, 65 IVL. VAL. 3, 52 CHALC. comm. 140 AVIEN. Arat. 899. 1123 HYG. astr. 2, 40 p. 76, 14. 3, 39 p. 97 SCHOL. Germ. Bas. p. 101, 5 PRVD. ditt. 26 CLAVD. rapt. Pros. 2, 344 AVG. civ. 17, 20 MART. CAP. 1, 82. kratera: CORP. XIII 7640. *acc. graec. plur.* crātērās: ENN. ann. 511 VERG. ecl. 5, 68 Aen. 1, 724. 7, 148. 9, 163. 356. 12, 285 STAT. Theb. 5, 255. 10, 313 AVSON. 352, 12 MACR. sat. 5, 19, 19. 20 AVELL. p. 746, 24. creterra: PAVL. FEST. 53 M. creterrae vocabulum trahitur a cratere, quod vas est vini. NON. p. 547 creterra est quam nunc situlam vocant. PRISC. gramm. II 217, 1 *v. l. 23.* GLOSS. IV 33, 11 creterrae: crateres. *legitur*: NAEV. trag. 42 VARRO frg. Non. p. 547, 23 CIC. epist. 7, 1, 2 HOR. carm. 3, 18, 7 (*FL* PORPH., craterae *ABER*). sat. 2, 4, 80 (*VFvg*, craterae *aDE*). PERS. 2, 52 (*α* PRISC. gramm. II 219, 1). APVL. apol. 31 flor. 20 p. 96. 97 *bis.* ARNOB. nat. 2. 19 (*Vrsinus*, cetera *codd.*). PARIS 1, 1 ext. 4 (cod. Vat.). CYPR. GALL. exod. 1045 SIDON. epist. 2, 9, 8. cretera: VARRO frg. Non. p. 544, 7. CIC. Arat. *v. p. 1109, 82.* PARIS 1, 1 ext. 4 (*cod. α*). *de significatione* (*cf. supra l. 30*): NON. p. 545, 25 -es: vasa vini. 545, 27 vasa olearia. GLOSS. κάνθαρος, κρατήρ, ποτηροπλύτης. patena. vel obba est calix habens ansas. vas id est qui unum cadum capit, urnas tres. πατάλαι (πατάναι *coni. Goetz*), calices vinarii; vasa vinaria; fialas, scyphos, cantharos maiores; buttes vel vasa vinaria; vas vinaria quod et galleta, anappum, scalam. *cf. Marquardt-Mau, Privatleben p. 333. 651; E. Pottier, Daremberg-Saglio II p. 1152—1156.*

1 *proprie*: *vas quoddam magnum, praecipue vinarium*: NAEV. carm. frg. 7 ferunt pulchras -as (*unus cod. Plotii*, creterras *ceteri et Mar. Victorin*; pateras *codd. Caes. Bass.*), aureas lepistas. ENN. ann. 511 vertunt -as aenos (= VERG. Aen. 9, 163). 624 olli -is (*Canchius*, crateribus *trad.*) ex auratis hauserunt. VARRO frg. Non. p. 547, 23 ad Sybaritanam praedam, in qua sunt tripodes, creterrae, anancaea, opera nobilium toreutarum. CIC. Verr. 5, 131 quod ... -as ex aere pulcherrimas ... abstulit. epist. 7, 1, 2 -arum tria milia. VERG. georg. 2, 457 magno Hylaeum Lapithis -e minantem. 2, 518 ignis ubi in medio et socii -a coronant. Aen. 1, 724 -as magnos statuunt et vina coronant (7, 148 AVSON. 352, 12). 2, 765 huc ... mensae ... deorum -esque auro solidi captivaque vestis congeritur. 3, 525 tum pater Anchises magnum -a corona induit. 5, 536 -a impressum signis. 9, 264 -a antiquum. 9, 344 sed magnum metuens se post -a tegebat. 9, 356 armaque -asque simul pulchrosque tapetas. 12, 285 -asque focosque ferunt. HOR. carm. 3, 18, 7 nec desunt Veneris sodalis vina -ae (*cf.* PORPH. *et* SCHOL. Hor. *ad h. l.*). sat. 2, 4, 80 sive gravis veteri -ae limus ad-

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

haesit. PROP. 3, 17, 37 ante fores templi -r antistitis auro libatum fundens in tua sacra merum. OV. met. 5, 82 ingentem manibus tollit -a duabus. 8, 669 post haec caelatus eodem sistitur argento -r fabricataque fago pocula. 8, 679 totiens haustum -a repleri sponte sua per seque vident succrescere vina. 12, 236 signis extantibus asper antiquus -r (13, 701 hactenus antiquo signis fulgentius aere, summus inaurato -r erat asper acantho). 13, 681 dat munus ...-a Aeneae. fast. 2, 251 corvus inauratum pedibus -a recurvis tollit. 3, 537 ducunt posito duras -e choreas. 4, 779 tum licet apposita, veluti -e, camella lac niveum potes. 5, 522 terra rubens -r, pocula fagus erant. LIV. 5, 25, 10 -am a u r e a m fieri placuit (5, 28, 2 VAL. MAX. 1, 1 ext. 4 CVRT. 9, 10, 26 IVL. VAL. 2, 29. VVLG. I Esdr. 8, 27 -es [LXX χαφουρῆ *ex hebr.*] aureos viginti). CVRT. 4, 8, 16 Herculi Tyrio ex auro -am cum XXX pateris dicavit. 9, 10, 25 -as vino repletas et alia eximiae magnitudinis vasa. PERS. 2, 52 si tibi -as argenti incusaque pingui auro dona feram. PLIN. nat. 33, 51 -em Semiramidis. 35, 156 Octavio equiti Romano -a facere volenti. 36, 62 lances -asque. 36, 29 quartus *Satyrus* -e alterius sitim sedat. VAL. FL. 1, 142 -es mensaeque volant araeque deorum. 1, 337 cum signiferum -a minantem non leviore Pholum manus haec compescuit auro. 4, 343 victori geminans -a parenti. 5, 571 iuxta Aesoniden magno -e lacessit. 5, 615 occiduo libat -a parenti. 5, 694 fertque gravem Phrygius circum -a minister. SIL. 7, 190 quercu in -a cavata. STAT. Ach. 1, 114 consanguineos fracti -es in hostes. Theb. 2, 76 serta inter vacuosque mero -as. 2, 564. 5, 255 -as pronos epulasque in caede natantes. 6, 531 huic pretium palmae gemini -a ferebant Herculeum iuvenes. 6, 537 saxa, faces aliique iterum -es. 10, 313 Bacchus in altos -as paterasque redit. MART. 8, 6, 7 hoc -e ferox commisit proelia Rhoetus cum Lapithis. IVV. 2, 87 Bonam tenerae placant abdomine porcae et magno -e Deam. 12, 44 urnae -a capacem. PAVL. dig. 33, 10, 3, 5 -em argenteum non esse in supellectili. APVL. apol. 31 nec Helena -am medicavit. flor. 20 p. 96 prima...-a ad sitim pertinet, secunda ad hilaritatem, tertia ad voluptatem, quarta ad insaniam. p. 97 Musarum -a versa vice quanto crebrior quantoque meracior, tanto propior ad animi sanitatem. *ibid.* ego et alias -as Athenis bibi. ITALA exod. 25, 31 (Lugd.) scaphus et calamisci et -es (κρατῆρες, VVLG. scyphos) et licnuchi et lilia ex ipso erint. 25, 33 tres -es deformati in modum nuclioli. 25, 34 in -es deformati (ISID. in exod. 56, 11 sunt ibi et -es id est distributiones donorum). NEMES. ecl. 3, 65 lynci praebet -a bibenti. IVL. VAL. 3, 17 multis -bus. 3, 52 -a argenteum. ARNOB. nat. 2, 19 quia sibi craticulos, trulleos -asque (*Vrsinus*, ceteraque *codd.*) fecerunt. AMBR. Hel. 13, 48 tunc de integro potum instaurant suum ... tunc deferuntur fialae, tunc maximi -es quasi instrumenta bellorum. HEGES. 5, 48 vasa sacerdotalium ministeriorum ... -as phialas et omnia vasa aurea. HIER. epist. 64, 9 -as, scyphos, turibula. 123, 9 est -r ad bibendum. in Is. 51, 17—19 p. 596 κόνδυ ... quem Symmachus -em interpretatus est. VVLG. exod. 24, 6 dimidiam partem sanguinis et misit in -as (κρατῆρας). num. 4, 7 ponent...-as ad liba fundenda (σπονδεῖα). cant. 7, 2 umbilicus tuus -r tornatilis. Is. 22, 24 omne vas parvulum a vasis -arum usque ad omne vas musicorum. CYPR. exod. 1045 -ae instillans aliam *partem sanguinis iuvencorum.* RVFIN. Orig. in cant. 3 p. 160[B] -em mistum sacramentis. CLAVD. 10, 197 mediis spirent -es in armis. 26, 611 miserisque graves -as ab Argis raptaque flagranti spirantia signa Corintho ... obicit hostis. rapt. Pros. 2, 344 Eumenides -a parant et vina feroci crine bibunt. MACR. sat. 7, 1, 16 ut -r liquoris ad laetitiam nati adhibeatur non modo Nympharum, sed Musarum quoque admixtione temperies. MART. CAP. 1, 82 alter (*Bacchus*) ... laeva gestans -a somnificum ac pronus in petulantiam referebatur. AVELL. p. 746, 24 *topazium* implet ... -as plurimos. SIDON. epist. 2, 9, 8 quorum cerebris hospitales -ae nimium immersae dominabantur. ISID. in exod. 56, 9 candelabrum, altare, columnae, bases tabulae, -es, scyphi, turibula. CORP. III 1904 Nigrinus Herc(uli) Aug(usto) crater(am) f(ecit). VI 327 -am argyrocorintham cum basi sua et hypobasi...dederunt. 414 -am cum columella. 532 -am cum basi bicapite. 589 aediculam cum ara et -a. VI 30849 ⟨? crate⟩ram miscent. X 3927 -r arg(enteus). 7640 -a cum ara.

vas olearium: VERG. ecl. 5, 68 -asque duo statuam tibi pinguis olivi. Aen. 6, 225 congesta cremantur aurea dona, dapes, fuso -es olivo. MART. 12, 32, 12 cum lucerna corneoque -e matella curto rupta latere meiebat. *vas aquarium*: NAEV. trag. 42 -is sumere aquam ex fonte. *i. q. labrum*: PLIN. epist. 5, 6, 23 fonticulus in hoc, in fonte -r.

2 *in imagine*: **a** *sensu philosopho*: ITALA prov. 9, 1—3 (Cypr. testim. 2, 2) sapientia...miscuit in -e (in -e *om.* VVLG.) vinum suum ... et misit servos suos convocans cum excelsa praedicatione ad -em (RVFIN. Orig. in psalm. 36 hom. 1, 2 vineam iustitiae cuius fructus laetificat cor hominis cum in sapientiae -e miscet. in cant. p. 154[D]. 155[B]). ARNOB. nat. 2, 25 *anima*... affluens ex -bus vivis. 2, 52 Platonico ex illo -e quem conficit miscetque Timaeus (*cf. Plat. Tim. p. 41*[D]). CHALC. comm. 140 rursus ... -a proponit deus et mixturam concretionemque earum potentiam, ex quibus mundi anima concreverat. **b** *sidus*: CIC. Arat. 219 in medioque sinu fulgens cretera (*H*[1], Non. p. 547, crat- *H*[2]*D*) relucet. 292 hydra tenet flexu -am. 387 creteraque (*H*[1], crat- *H*[2]*D*) tenus lucet mortalibus hydra (*cf.* GERM. 620). VITR. 9, 5, 1 medioque corpore sustinens -a. 9, 5, 2 iuxta -a et leonem navis est. COLVM. 11, 2, 20 XVI kal. Martii vespere -r oritur. 11, 2, 65 -r matutino tempore apparet. AVIEN. Arat. 899 spirarum medio gestat -a coruscum. 1005 spira anguis levis hic -rque tenacia corvi ora inhiant. 1123. SERV. georg. 1, 205 tres sunt angues in caelo: unus qui in septentrione est, alter ophiuchi, tertius australis, in quo sunt -r et corvus. SCHOL. Germ. p. 100, 19. 101, 5. 14 HYG. astr. 2, 40 p. 76, 9. 14. 17. 77, 1. 3, 39 p. 97. 98, 6. 102, 15. 110, 27. MACR. somn. 1, 12, 8 -r Liberi patris ille sidereus in regione. MART. CAP. 8, 838 aquam, quae ex -e aquarii fluit, melius in partem signi credimus. *ibid. iterum.* **c** *terrae fauces, praecipue montium ardentium caminus*: LVCR. 6, 701 in summo sunt vertice enim -es, ut ipsi nominitant; nos quod fauces perhibemus et ora. OV. met. 5, 424 pronos currus medio -e recepit. PLIN. nat. 2, 237 iuxta gelidum fontem semper ardens Nymphaei -r. 3, 88 -r eius (*Aetnae montis*) patet ambitu stadia XX. APVL. mund. 34 ex Aetnae verticibus quondam effusis -bus (AVG. civ. 4, 2). PORPH. Hor. ars 463 qui se in -em praecipitem dedit Aetnae. SOL. 5, 9 in Aetnae vertice hiatus duo sunt -es nominati. MACR. sat. 5, 19, 19 lacus..., quos incolae -as vocant. 5, 19, 20 ab omni contagione mundi ad -as accedunt. 5, 19, 21 ut -es...implacabiles...vocarentur. MART. CAP. 6, 647 cuius -r stadiis viginti patens favilla Taurominium Catinamque respergit. **d** *libri inscriptio*: SERV. Aen. 6, 667 *Musaeus* ad ipsum (*Orpheum*) primum carmen scripsit quod appellatur -r. **e** *de sinu Baiano*: CIC. Att. 2, 8, 2 quoniam putas praetermittendum nobis esse -a illum delicatum. **f** *de campo Capuano*: VARRO frg. Serv. Aen. 10, 145 Varro dicit propter caeli temperiem et caespitis fecunditatem campum eundem Capuanum -a (καμπτῆρα *F. Schoell*) dictum quasi sinum (signum *F*) salutis et fructuum.

craterītis, -idis *f.* [*vocabulum graecum, cf.* καρτερός. *Th.*]. *cf. Blümner, Technologie III 236, 5.* *gemma*: PLIN. nat. 1, 37, 56 corallis, -is, crocallis. 37, 154 -is inter chrysolithum et electrum colorem habet. DAMIG. lapid. 34 lapis galactites c r a t e r i t e s dicitur, quoniam tenax est. nam fortitudine et potentia in iudiciis et causis litigatores vincere facit.

crātīcius, -a, -um [*a* cratis. *Th.*]. *cf. Blümner, Technologie II 313. III 151.* [*it.* graticcio. *M.-L.*] *i. q. e cratibus factus*: VITR. 2, 8, 20 *parietes* -i vero velim quidem ne inventi essent. *ibid.* compendio -orum esse in periculo. 7, 3, 11 sin autem in -is tectoria erunt facienda. FEST. p. 301 super quam (*materiam*) paries -us extruitur. VLP. dig. 17, 2, 52, 13 ut ibi -um parietem inter se aedificarent. PALLAD. 1, 19, 2 si terrae pauperes minora promittunt vel -is podiis erunt discernenda granaria. OROS. hist. 5, 12, 8 rescisso -o pariete confossi sunt.

crātīcula, -ae *f.* [*a* cratis *deminutive. Th.*]. *v.* carticula *III p. 500, 60.* grat-: ARNOB. *l. 55.* ITALA exod. 30, 3 (Lugd.). GLOSS. σχάρα, ἐσχάρα, focus (*cf. Landgraf, Archiv 9, 379*). -is: ferreis factis; *anglosax.* herst. *cf. Mau, PW. IV p. 1682; Saglio ap. Daremberg-Saglio II p. 1556.* [*francog.* grille, *sard.* cadrija. *M.-L.*]

CATO agr. 13, 1 lucernas X, corium I, -as duas (*PAR*, corium unum lucernas -as duas *v, inde quidam adiectivum* craticulus *fuisse effecerunt*). PETRON. 31 fuerunt et tomacula super -am argenteam ferventia posita, et infra -am Syriaca pruna cum granis Punici mali. 70 in -a ... argentea. MART. 14, 221 -a cum veribus. rara tibi curva -a sudet ofella. ARNOB. nat. 4, 19 -as (grat- *cod.*) trulleos creterrasque. AMBR. serm. 48, 10 Laurentium -a consumptum recolis. HYMN. Ambros. 72, 27 ensis et -ae coronam dedit passio. VVLG. exod. 27, 4 -amque (ἐσχάραν) in modum retis aeneam. 27, 5 eritque -a usque ad altaris medium. 30, 3 vestiesque ... auro purissimo -am eius (*altaris*). 35, 16 -am eius aeneam cum vectibus. 37, 26 vestivitque ... cum -a ac parietibus. 38, 4 -amque eius in modum retis fecit. 38, 30 altare aeneum cum -a. lev. 2, 7 sin autem de -a fuerit sacrificium. 7, 9 quidquid in -a vel in sartagine praeparatur. RVFIN. hist. 5, 1, 55 -is exusta *mulier.* 8, 6, 3 -a (ἐσχάρα) prunis substrata poni iubetur in medio. 8, 12, 2 quando recordabor -as prunis impositas. AVG. quaest. hept. 2, 113 quia concavum fieri iubet et -am deponi usque ad medium eius. PS. AVG. serm. 87, 2 Laurentius in -a flammarum igne torretur. MARCELL. med. 8, 101 cocleas Africanas veras super spissam -am dispositas ponito et carbones acres assidue suggerito. 33, 39 dum in -a assatur. PLAC. med. 4, 2. APIC. 7, 261 sumen elixas...et in furnum mittis vel in -am, subassas. 7, 264. 266. 292 inde assantur in clibano vel -a. AVELL. p. 680, 6 de -a beati Laurentii martyris. PETR. CHRYS. serm. 135 p. 566[B] oblata est torrenda, et ut verius dicam, assanda martyrio nobilis illa Laurentii -a. PS. FVLG. RVSP. serm. 60 *passim.* CASSIOD. hist. 6, 13 in -a superpositos ardere. ANTHIM. 21 incisum bene in -a ferrea, quae habet latas virgas, unguatur *ficatum.* GREG. M. epist. 3, 33 de beati Laurentii -a, in qua perustus est. **crāticulum,** -ī *n.* PAVL. FEST. p. 53 craticulum a graeco κρατευταί deducitur. HYG. astr. 3, 38 haec (*Ara*) habet in summo cacumine craticuli (*Dittmann, coll.* ARAT. lat. p. 264 *Maass*: habet stellas supra craticulam [ἐπὶ τῆς ἐσχαρίδος] duas; *Bunte* turibuli, *codd.* circuli). *cf. Mau, PW. IV 1682; E. Saglio, Daremberg-Saglio p. 1557.*

crāticulātim *adv.* *a* craticula. *i. in figuram craticulae*: PELA-

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

GON. 196 -m (*vel* reticulatim *Ihm*, rticulati *cod.*) subtiliter urito. CHIRON 187 decussatim ilia aut -m super renibus permixtis punctis subrenalem curabimus. 676 ures eum -m in renibus. 689 cauteris candentibus -m urito. VEG. mulom. 2, 67, 6 -m, sicut moris est, ures.

crātio, -īre [*a* cratis. *Th.*]. *i. q. occare*: PLIN. nat. 18, 258 utilissimum, si malae herbae, arare, dein -ire (gratire *codd.*), sarire, florem ... spargere, priusquam -antur (gr- *E*). *deriv.* cratitio.

crātis, -is *f.* [*i. q. theod.* hurd '*cratis*', *got.* haurds '*porta*'; *cf. c. gr.* κάρταλος, *ind.* kaṭaḥ '*storea*', cṛtáti '*figit, iungit*', *boruss.* corto '*saepimentum*'. *Th.*]. ISID. orig. 19, 10, 17 quorum (*laterum*) -es dicuntur, in quibus lutum pro eisdem lateribus crudis portare solent; sunt enim conexiones cannarum, dicti ἀπὸ τοῦ κρατεῖν, id est quod se invicem teneant. CHAR. gramm. I 33, 8 feminina semper pluralia: ...-es; et -em dixerunt. 327, 35 feminina semper pluralia: ...-es. *nom. sing.* cratis *legitur*: VARRO ling. 7, 55 (*F*, -es *a*). VEG. mulom. 1, 56, 5 mil. 1, 12 ALC. AVIT. carm. 5, 512. *acc. sing.* -im: PLAVT. Poen. 1025. *acc. plur.* -is: CATO agr. 48, 2. CAES. Gall. 7, 81, 2 (*β*). VERG. Aen. 7, 633 (*F*, -es *MR*). 12, 508 (-es *MPR*). VARRO ling. 7, 55 congerro a gerra, hoc graecum est et in latina -is (*cf. infra l. 67sqq.*). [GLOSS. V 186, 15 -es, *leg.* crateres. *dub.* FEST. p. 177]. *legitur inde a* PLAVTO. *cf. Olck, PW. IV p. 1682—1685; E. Saglio et G. Humbert, Daremberg-Saglio II p. 1556.* [*it.* grata, *hisp.* grada. *M.-L.*]

1 *proprie*: *de omni genere operis viminei ad permultos et diversos usus adhibiti*: EXC. Bob. gramm. I 549, 3 hae -es: πλέγματα ῥάβδων. GLOSS. πλέγματα ἐκ ῥάβδων. **a** *in usu privato, praecipue rei rusticae*: VEG. mulom. 1, 56, 5 -is quae occa (*Schneider*, cocta, cocca, zacca, gaza *trad.*) vocatur a vulgo. SERV. georg. 1, 95 *v. infra l. 34.* ISID. orig. 19, 10, 17 *v. supra l. 10.* CATO agr. 10, 2 -es stercorarias (11, 4 VARRO rust. 1, 22, 3). 48, 2 -is ficarias imponito (PLIN. nat. 17, 71). 112, 2 si pluvia erit, in tecto in -bus componito. VARRO rust. 1, 23, 5 ut habeas vimina, unde viendo quid facias, ut sirpeas, vallus, -es. 2, 2, 9 portant secum -es (grates *cod.*) aut retia, quibus cohortes in solitudine faciant. VERG. georg. 1, 95 qui frangit inertes vimineasque trahit -es (SERV. *ad l.* ad agrorum scilicet exaequationem -es quam rustici irpicem vocant). 1, 166 virgea praeterea Celei vilisque supellex, arbuteae -es et mystica vannus Iacchi. Aen. 11, 64 haud segnes alii -es et molle feretrum arbuteis texunt virgis et vimine querno. HOR. epod. 2, 45 claudensque textis -bus laetum pecus distenta siccet ubera. SEN. epist. 90, 17 virgeam -em texerunt. COLVM. 2, 17, 4 glaebas surculis resolvemus et inducta -e coaequabimus grumosque quos ad versuram plerumque tractae faciunt -es, dissipabimus. 4, 2, 1 quia -em factura sit *vitis* (4, 2, 2). 7, 8, 5 sub umbra -bus in hoc factis. 12, 9, 1 *caules* expressos in -bus pandere. 12, 15, 1 -es pastorales. 12, 15, 4 religatas iunco vel qualibet herba offas reponunt in -es. 12, 16, 2. 12, 45, 1. PETRON. 135 vers. -e saligna impositum Cereris vacuae nemus. CALP. ecl. 1, 39 claudere fraxinea nolit praesepia -e. PLIN. nat. 8, 35 *dracones* inter se -ium modo implexos. 10, 126 scrobes excavare rostro, inde -e consternere et operire terra. 13, 77 traversa postea -es peragit. 14, 84 uvis in sole siccatis loco cluso per dies septem in -bus. 16, 209 quae ... flexili -e constent. 18, 145 solum ... aratum et occatum integitur -e iterum ac tertium. 18, 173 -esque dentatas. 18, 180 occatio sequitur, ubi res poscit, -e vel rastro, et sato semine iteratur haec quoque, ubi consuetudo patitur, -e contenta vel tabula aratro adnexa. 18, 186 -is et hoc genus dentatae stilis ferreis. 18, 233 qualos, -es, fiscinas texere. 21, 84 iuncea -e. 35, 169 illini ...-es parietum luto et lateribus crudis extrui quis ignorat? SIL. 6, 540 praefixo paribus ligno mucronibus omnes armentur laterum -es. IVV. 11, 82 sicci terga suis rara pendentia -e moris erat quondam festis servare diebus. APVL. met. 4, 6 solidis -bus. SOL. 2, 47 *Diomedeae aves* surculis inversum superpositis imitantur texta -um. 56, 8 bubulis utribus ... contabulatas -es superponunt. PALLAD. 1, 5, 1 *gleba* ad tegendam se graminis sui -e sufficiens. OPTAT. 2, 4 p. 39, 6 sic speluncam quondam foris a civitate -bus saepserunt. AMM. 14, 2, 10 innare temere contextis -bus (25, 8, 2). CASSIOD. var. 5, 42, 8 iste consutili -e praecinctus munitior redditur fragilitate cannarum (*syn.* gestabili muro cannarum).

b *in usu militari*: PAVL. FEST. p. 40 cerrones leves et inepti a -bus dicti, quod Siculi adversus Athenienses -bus pro scutis sunt usi, quas Graeci γέρρας appellant (p. 94). p. 231 plutei -es corio crudo intentae quae solebant opponi militibus opus facientibus et appellabantur militares. nunc etiam tabulae, quibus quid praesaepitur, eodem nomine dicuntur. GLOSS. γέρρον, εἶδος ἀσπίδος Περσικῆς. *cf.* VARRO *supra l. 18.* CAES. Gall. 4, 17, 8 haec ... longuriis -busque consternebantur. 5, 40, 6 pinnae loricaeque ex -bus attexuntur. 7, 58, 1 Labienus ... -bus atque aggere paludem explere atque iter munire conabatur (7, 86, 5 civ. 1, 40, 4). 7, 79, 4 proximam fossam -bus integunt atque aggere explent. 7, 81, 2 subito clamore sublato ... -es proicere ... parant. civ. 1, 25, 9 has (*rates*) ... a fronte atque ab utroque latere -bus ac pluteis protegebat (CVRT. 5, 3, 7. TAC. hist. 2, 21 pluteos -esque et vineas. 2, 22. 3, 20 AMM. 21, 12, 6). 1, 27, 4 haec levibus -bus terraque inaequat. 2, 2, 2 per duos ordines -um. 2, 15, 2 quidquid est contignatum, -bus consternitur, -es luto integuntur. 3, 46, 1 Caesar ... -es ad extremum tumulum contra hostem proferri et adversas locari ... iussit. 3, 46, 3 -esque pro munitione obiectas propulerunt *Pompeiani.* 3, 46, 5. 3, 80, 4 Caesar ... scalas musculosque ad repentinam oppugnationem fieri et -es parari iussit. BELL. Alex. 18, 1 aut scalis aut -bus. BELL. Afr. 20, 3 ut sibi -es materiemque congererent. BELL. Hisp. 16, 2 extulerunt virgulta, -es ad fossas complendas. VERG. Aen. 7, 633 flectuntque salignas umbonum -is. LIV. 10, 38, 5 locus est consaeptus -bus pluteisque et linteis contectus. 23, 19, 12 nuces ... fusae ... -bus excipiebantur. 27, 3, 3 erant ... pleraque ex -bus ac tabulis facta. VITR. 10, 14, 3 circum tabulata collocentur -es ex tenuibus virgis creberrime textae. CVRT. 10, 2, 23 ex -bus scuta. LVCAN. 1, 241 nuda iam -e fluentes invadunt clipeos. 3, 485 perpetuam rupit defesso milite -em. 3, 495 percussae cedunt -es. VAL. FL. 3, 199 -emque trilicem. SIL. 5, 522 cui medio leviter clipeo stetit aeris in ora cuspis et oppositas vetita est tramittere -es. STAT. Theb. 4, 110 omnibus aeratae propugnant pectora -es. FRONTIN. strat. 1, 5, 5 alias *vias* operuit -bus. TAC. hist. 4, 23 -es vineasque parare. ann. 1, 68 proruunt fossas, iniciunt -es. 4, 51 virgultis et -bus et corporibus exanimis complere fossas. VEG. mil. 1, 11 scuta de vimine in modum -ium corrotundata texebant, ita ut duplum pondus -is haberet, quam scutum publicum habere consuevit. *ibid.* tiro cum -e illa et clava velut cum gladio se exercebat. 1, 12 dupli ... ponderis illa -is et clava ideo dabantur. 4, 6 ut de ligno -es facerent, quas metallas vocaverunt. 4, 15 huius tectum munitione duplici tabulatis -busque contexitur. 4, 21 in uno ... capite -bus sive tabulatis contexitur machina. AMM. 19, 7, 3 -es vimineas praetendentes. 20, 7, 6 alii opponentes vimineas -es. 20, 11, 10 vimineae -es cum procederent. 24, 4, 16 vimineas -es prae se ferentes. SIDON. epist. 7, 1, 2 putrem sudium -em. 8, 12, 5 superflexa -e paradarum.

c *in poena*: PLAVT. Poen. 1025 sub -im ut iubeas se supponi. LIV. 1, 51, 9 deiectus ad caput aquae Ferentinae -e superne iniecta. 4, 50, 4 quos necari sub -e iusserat. TAC. Germ. 12 ignaros et imbelles et corpore infames caeno ac palude, iniecta insuper -e, mergunt.

2 *translate*: **a** *de costis, pectore aliisque corporis partibus et de toto corpore*: VERG. Aen. 12, 508 -is pectoris (SOL. 1, 75. AMBR. hex. 6, 9, 70 pectoris -em ventrisque mollitiam. ENNOD. opusc. 1 p. 270, 8 GREG. TVR. Franc. 10, 14). OV. met. 8, 806 pendere putares pectus et a spinae tantummodo -e teneri. 12, 370 quae laterum -em perrupit. APVL. met. 4, 12 perfracta diffissaque -e costarum (ARNOB. nat. 3, 13 sub costis earumque sub -bus. PRVD. perist. 11, 57). TERT. resurr. 42 Gigantum cadavera ..., quorum -es adhuc vivunt. LACT. opif. 5, 5 ut illius solidae -is (*sc. costarum*) amplexu possent esse munita. PRVD. apoth. 891 angelus hospitium ... nescit adire caducum -is tabifluae. cath. 8, 59 frangit et -em luteam laboris grandior usus (SCHOL. *ad l.* corpus). perist. 3, 148 non laceratio vulnifica -e tenus nec arata cutis. VINDIC. epist. ad Valent. 9 verendum est, ne perforans cutem ac pertundens -em capitis generet in eo vitia diversa. OROS. hist. 4, 8, 11 quae (*tela*) per horrendam squamarum -em quasi per obliquam scutorum testudinem labebantur (*cf.* SIDON. carm. 22, 60 -em nativam nec tela forant). SIDON. epist. 2, 2, 8 veras dentium -es. DRAC. laud. dei 3, 696 curvis spina latus complectitur aspera costis pectora circumstant -es iugulique ligantur. IORD. Get. 75 Danubius suscipiens flumina in modum spinae quem costas ut -em intexunt.

b *de aliis rebus crati similibus*: *huc fortasse pertinet*: GLOSS. Werth. anglosax. gaerdes [cirographa]. VERG. georg. 4, 214 -es solvere favorum (AMBR. hex. 5, 21, 69 quae castra quadrata tantum possunt habere artis et gratiae, quantum habent -es favorum. *cf.* GLOSS. grates cellae *et* cellulae apium). ARNOB. nat. 6, 16 videretis deos ... lamminarum flatilium ... esse -es. *i. q.* ἐσχάρα: HIL. Macc. 49 -bus impositos subiectis urere flammis cernat *mater.* LEO M. serm. 85, 3 ut per -em ferream ... fieret cruciatus vehementior. PAVL. PETRIC. Mart. 5, 763 fluctus fracti elisa tabularum -e resultant. ALC. AVIT. carm. 5, 512 assuti -is compacta metalli (*de lorica*). *in imagine*: OROS. hist. 3, 2, 9 contexui indigestae historiae inextricabilem -em. PAVL. PETRIC. Mart. 2, 262 arcebatque omnem foliorum -e calorem arboris unius densum nemus.

deriv.: craticius, craticula (-um), craticulatim, cratio.

crātītio, -is *f. a* cratire. PLIN. nat. 1, 18, 50 de occando, runcando, sariendo. de cratitione. *Burger.*

? **crauceum** maliasis GLOSS. II 529, 27. *Hesych.* μαλεή *et* κραυγίας *confert Bücheler.*

craxo *sim. v.* charaxo.

crea stercora GLOSS. V 595, 53. *cf.* GLOSS. Plac. V 13, 22 (= 55, 11) crea stercus: unde nos ea quae ex ore abicimus excreare, dicimus, id est expuere. *sim.* V 282, 39. 596, 33. [*ab* excreare *ductum esse videtur, cf.* screa. *Th.*] *L.*

creābilis, -e *a* creare. *is qui creari potest; qui nondum creatus vel perfectus est*: PS. APVL. Ascl. 15 qualitatis materiae, quae -is est, tametsi creata non est. HIER. Didym. spir. 12 inconvertibili aeternum est consequens ... convertibili -e subsequens est. AVG. conf. 12, 17, 26 non iam perfectas atque formatas ... naturas ..., sed ... adhuc informem rerum formabilem -emque materiam. 12, 19, 28 quicquid -e atque formabile est (*opp.* creatum atque formatum). 12, 22, 31 quod factum est -e atque formabile. 12, 28, 39 alius ... -em materiam caeli et terrae ..., alius iam formatas distinctasque naturas. VIGIL. THAPS. c. Eutych. 4, 14 verbum ergo erit ... -e et con-

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

trectabile atque visibile (*opp.* increatum). *adde*: GAVDENT. serm. 7. 18 (*v. l. 15 sqq.*).

creagra, -ae *f.*, κρεάγρα. greagra: EVCHER. instr. 2 p. 147, 13 GLOSS. IV 605, 32. GLOSS. -as tridentes. -ae unci ferrei carnarii. -ae sunt fuscinulae ad carnes ex caldariis efferendas (*cf.* EVCHER. instr. 2 p. 147, 13 greagrae in Paralipomenon fuscinae ad carnes de caldariis proferendas, graecum est) GLOSS. IV 605, 32 greacre fuscinae ad carnes. *cf.* 266, 2 oreagra fuscinula graece.

nomen instrumenti de quo v. Blanchet, Daremberg-Saglio II p. 1557 s. v. harpago. VVLG. II par. 4, 11 fecit ... Hiram lebetes et -as. 4, 16 et lebetes et -as et phialas *fecit*. Ier. 52, 18 lebetes et -as et psalteria et phialas ... et omnia vasa aerea. *adde*: MART. CAP. 9, 997 (vers.) Pelasgos dum docere nititur artes -is vix amicas Atticis (*fort. corruptum*).

? **creālis,** -e *a* creare. *i. q. creabilis*: GAVDENT. serm. 7 bonum se (*i. dei filium*) iuxta conditionem -ium (*cod. Rem.*, crearum *Paris. m. 1,* creatura *m. 2,* creabilium *codd. rec.*) bonorum nuncupari. 18 ei se largiturum possessionem -ium (*cod. Rem.*) pollicetur *diabolus*.

creāmen, -inis *n. a* creare. PRVD. ham. 505 ex elementis cuncta solubilibus fluxoque -e constant (*i. natura, corpore*).

creamentum *v.* crementum.

creātio, -ōnis *f. a* creare. *si excipis* CIC. leg. 3, 10, *non legitur ante* ITALAM *et* PAPIN. [GLOSS. II 594, 50 suggurunda -o (cenatio *Heraeus*)].

1 *i. q. actus creandi*: **a** *de magistratibus sim.* (GLOSS. χειροτονία): CIC. leg. 3, 10 -o magistratuum, iudicia populi ... plebi libera sunto. PAPIN. dig. 26, 7, 39, 6 tutor datus adversus ipsam -em *tutoris* provocavit. MOD. dig. 48, 14, 1 ad curam principis magistratuum -o pertinet. HEGES. 5, 16 l. 122 nobis ... sacerdotum -em restituerunt. LEO M. epist. 167, 1 vana habenda est -o *clericorum*. NOVELL. Anth. 3, 1 divina maiestas et nostra -o ... imperii commiserit potestatem. HYD. praef. chron. II p. 14, 20 deformem ordinis statum -bus indiscretis (*v. Brassloff, PW. IV 1686*). **b** *de liberis* (GLOSS. -o filiorum τεκνογονία): VLP. dig. 1, 7, 15, 2 magis liberorum -i studere debeat. EPIST. Paul. et Cor. II rec. A 8 ut vivificetur per filii -em (rec. B adoptionem). FAVST. REI. spir. 2, 2 p. 134, 9 ante -is initia ... Mariae corpus impletur et inter initia -is filius ... concipitur.
c *de rebus a deo creatis*: HIER. in Eph. 4, 23/4 p. 626 -o apud nos generatio vel nativitas dicitur, apud Graecos vero sub nomine -is verbum facturae et conditionis accipitur; et quod apud nos conditio, hoc apud Graecos -o sonat. in magnis operibus verbum -is assumitur. *cf. l. 62.* ISID. diff. 2, 27 inter -em mundi et formationem eius haec est differentia, quod originaliter secundum materiae substantiam simul cuncta creata sunt *eqs.* MAR. VICTORIN. verb. script. 7 post aquarum -em intellegas vesperam. PS. MAR. VICTORIN. phys. 6 ventorum flatus ... nascentium -bus subministrat. HIL. in Matth. 5, 8 in substantia sua et -e corporeum. 33, 6 divinae operationis mysterium totius -is stupore sentitur. myst. p. 5, 34 in -e mulieris non iam limus apprehenditur. p. 27, 1 -o orbis. in psalm. 2, 14 caelestium et invisibilium -es. syn. 17 -em referens ad parentis indemutabilem naturam. *ibid.* est opus virtutis -o, non naturae ex natura gignente nativitas. trin. 1, 13 ut nova in se generis nostri -e constitutionem decreti anterioris abolet (HIER. epist. 124, 8. *ibid.* in alio saeculo. *cf.* PROSP. epist. 2, 19 nisi *naturam* ... secundae -is Christi gratia reformaverit, *ibid. saepe* regeneratio. resp. ad Gall. 1, 8 alia -e alioque principio renovari egemus). HIL. trin. 1, 16. 6, 18 usurpas ... nativitatem filii ad -is voluntatem. *ibid.* -is indultae sibi habeat substitutionem. 6, 33 naturae in naturam vel demutationem vel profectum vel -em. 11, 8 -o ex nihilo subsistat, generatio vero naturalem habeat nativitatis auctorem. FILASTR. 109, 3 in -e hominis. 126, 2 angelorum. HIER. epist. 98, 17. 140, 6 -o *significat* ... eius, qui prius non erat, conditionis exordium. VVLG. Hebr. 9, 11 tabernaculum non manufactum, id est non huius -is (κτίσεως). PS. RVFIN. in Am. 5, 7 solus ... dominus iure -is ostenditur. AVG. civ. 11, 4. 6 -is mundi et temporum. 11, 9. 22 causam -is rerum. 11, 32. 12, 13. 26 -em ... conditionemque omnium naturarum. epist. 166, 15. 167, 1 in origine suae -is. gen. ad litt. 7, 28 p. 227, 9 quorum -o spatiis temporalibus distat. 9, 16 p. 289, 9. PS. AVG. quaest. test. I 17 ne fructum haberent -is dei. 55. serm. 125, 2. ZACCH. 1, 32. CASSIAN. conl. 8, 7, 2 -is et opificii sui principia. 8, 7, 3. NICET. spir. 7 -o sine spiritu facta. 8 si -o et renovatio per spiritum erit. 9. LEO M. serm. 12, 1 -is nostrae ... exordium. SACR. Leon. p. 370 -is tuae (*i. dei*) circa mortalitatem nostram testificentur auxilium. FAVST. REI. spir. 1, 6 p. 108, 27. VICT. VIT. 2, 79 -is totius auctor deus. 2, 83 *bis.* ORIG. in Matth. 18, 54 a -e mundi usque ad consummationem. 18, 69 quicquid habuerit quis ex naturali -e. LIB. iubil. 15, 27. PS. PRIMAS. in Eph. p. 612[D] non de illa -e dicit *Paulus*, qua in Adam vel ex Adam nascimur, sed qua in baptismo per gratiam reformamur. ISID. orig. 5, 39, 1 prima aetas in exordio sui continet -em mundi. *nota*: AMBR. Noe 24, 86 -o hominis de luto terrae. ZACCH. 1, 31 bonam nostri -em ... egit in crimina *diabolus*.

2 *i. quod creatum est, creatura*: ITALA Hebr. 4, 13 (Lucif. non conv. 10 p. 22, 10) non est ulla -o (κτίσις, VVLG. creatura) quae non pareat ante illum. HIL. syn. 17 -o ... sumit exordium de creantis potestate potente ... creatore ex nihilo condere creaturam. 20 omnium -um ... dici deum patrem. 84. SERM. Arrian. frg. I 6 spiritus sanctus ... maior omnibus -bus. VVLG. IV Esdr. 9, 17 qualis operator talis -o. MAXIMIN. c. Ambr. 46 filium ... creatorem esse totius -is. AVG. c. Iul. op. imperf. 5, 64. HERM. vulg. mand. 8, 1 -es domini duplices sunt (κτίσματα, Pal. creatura). ZACCH. 1, 11 -o ... ex materia corruptibili effecta. CASSIAN. c. Nest. 7, 3, 2 si ad terrenas -es respicis. LEO M. serm. 30, 4 haec generatio ... supra omnem originem humanae -is excellit. VIRG. gramm. epit. 4 p. 23 ingenium de ingenuitate -is creatoris sibi insertum ac nominatum.

syn.: conditio. regeneratio. creatura.

×**creātor,** -ōris *m. a* creare. ISID. orig. 9, 5, 5 (= 11, 1, 15 GLOSS. Plac. V 18, 19. 66, 19) hinc (*a cremento*) et parentes -es dicuntur. AVG. serm. 118, 1 -r est ... qui fecit, creatura autem quod fecit. PAVL. NOL. epist. 16, 2 -r pariter et creatura, id est opifex et opus. PS. HIL. c. Arrian. 13, 23 -r ... et creatura, id est factor atque factura. GLOSS. factor. κτίστης. δημιουργός, κτίστης. γεννήτρια (? γεννήτης, γεννήτωρ *e*). *legitur inde a* CIC.

is qui creat: 1 *generatim, plerumque accedit vel subintellegitur genetivus obiectivus*: CIC. Balb. 31 princeps ille -r huius urbis Romulus. VLP. dig. 50, 8, 2, 7 -r *magistratus* nihil praestare debet (GLOSS. χειροτονητής. COD. Theod. 12, 11, 1, 3 [*a. 314*] periculo curatoris kalendari et magistratuum et -um ... pecunia collocanda est. 12, 1, 192 [*a. 436* = COD. Iust. 10, 31, 59] tam nominati quam etiam -es. COD. Iust. 6, 62, 5 pr. qui velut -es decedentium attinentur). FILASTR. 55, 5 angelos dicunt -es esse animarum nostrarum. HEGES. 2, 12 l. 13 mirabilium -em operum *Iesum*. AVG. civ. 12, 25 an ullius ... creaturae possint dici angeli -es. *ibid.* animalium. 12, 26 agricolas non dicimus fructuum quorumque -es (gen. ad litt. 9, 15 p. 287, 8. 9, 16 p. 289, 20). EVSTATH. Bas. hex. 8, 1 p. 945[B] sermo divinus nascentium ... -r est. ALC. AVIT. carm. 2, 40 se semet fecisse putans, suus ipse -r ut fuerit *diabolus*. SCHOL. Stat. Theb. 12, 622 Hymetti montis, -is mellis.
i. q. parens (*cf. supra l. 14*): CIC. carm. frg. 22, 24 nobis haec portenta deum dedit ipse -r. OV. met. 8, 309 Telamon ... magnique -r Achillis. SEN. Phaedr. 888 te, -r caelitum. CORP. III 710 (*imp. Diocl.*) diis genitis et deorum -bus. MART. CAP. 2, 197 deorum rigidissimum -em. ENNOD. dict. 17, 2 p. 474, 6 -is proprii exitium ... removere. 17, 7 p. 475, 16. 18, 8 p. 477, 26 si ille -em torvo lustrasset aspectu (*ibid.* genitore). 19, 5 p. 479, 27 quotiens -es tui sollicitis deum movere suspiriis. epist. 7, 31 p. 198, 3 -es reptantium parvulorum. 8, 32 p. 220, 18. 9, 2 p. 229, 20 -r pro filio ... supplicet. 9, 4 p. 231, 19. 9, 11 p. 236, 21 progeniem sanctis -bus ... procedentem. *de deo*: LVCAN. 10, 267 ille -r atque opifex rerum. PS. APVL. Ascl. 2 qui est unus omnia vel ipse est -r omnium. TERT. adv. Marc. 1, 10 si unius familiae deus fuisset -r. 5, 5 hominis et universitatis -em et institutorem. 5, 17 aëris huius -em. *ibid.* irae filios ad naturam rettulit, non ad -em. resurr. 2 ne -r carnis habeatur. PS. TERT. haer. 6 duos deos ... bonum superiorem, saevum hunc mundi -em. COMM. apol. 158 qui esset -r eorum. instr. 1, 13, 3 quaerendus est petrae -r. PANEG. 9, 13 deus ille mundi -r et dominus. HIL. c. Const. 4 omnipotens deus et universorum -r. trin. 1, 10 -em suum (*animi*) deum. FILASTR. 112, 7 doctrina ... suum ... agnoscens dominum recordansque -em. PRISCILL. tract. 6, 104 omnium -r in totis est. HYMN. Ambros. 1, 2, 1 deus -r omnium. MAXIMIN. c. Ambr. 46 patrem ... -em esse -is, filium vero -em esse totius creationis. HIER. in Am. 3, 7 p. 323 huius ... locustae fictor et -r est deus. VVLG. deut. 32, 18 oblitus es domini -is tui. Iudith 9, 17 -r aquarum. eccles. 12, 1. sap. 13, 5 -r horum. II Macc. 1, 24 omnium. 7, 23 mundi -r. OPTAT. 2, 1 p. 34, 22 *terra* debet laudes -i suo. 7, 2 p. 169, 12 -r unus omnium est animarum. AVG. civ. 1, 28 -is mundi atque rectoris. 4, 31 animae. 6 praef. 7, 30 qui universarum aquarum -r et gubernator est. 10, 3 Platonici quamvis -em universitatis intellexerint. 10, 14 animae -i ac domino. 11, 28 sumus ad nostri -is imaginem creati. 12, 26 quis ... alius -r est temporum nisi qui fecit ea .... 14, 4 cum sit eius (*hominis*) auctor et -r deus. quant. anim. 34, 77. epist. 144, 2 deo -e ac perfectore naturae. serm. 100, 1, 2 amandus est generator, sed praeponendus est -r. BREV. fid. adv. Arrian. p. 658[A] universitatis. OROS. hist. 3, 8, 8 -is orbis universi. NICET. symb. 2 deum ... caeli et terrae -em. LEO M. serm. 42, 3 substantiarum. CANON. Migne 56 p. 879[B] -r omnium, quae sunt, et auctor. SALV. gub. 4, 44. ALC. AVIT. carm. 3, 384 praepollens hominum rerumque -r. 4, 229 summus terrae pelagique -r. CASSIOD. var. 9, 18, 9 -em vitae ... mortis auctorem. BENED. reg. 16 nostro. 73. GREG. M. epist. 8, 24. 13, 45 -is ac redemptoris nostri. CORP. X 4525 credo me resurgere ante -em meum. INSCR. christ. Rossi II p. 109, 63, 9 *Christus* ipse sator semenque sui matrisque -r. p. 168, 19, 7 sanguine me proprio roboravit mundi -r. *cf.* CORIPP. Iust. 2, 52 virgo -is genetrix sanctissima mundi. *adde*: PAVL. FEST. p. 122 cerus manus intellegitur -r bonus.

2 *speciatim: absolute, i. q. deus Iudaeorum vel christianorum*: TERT. adv. Hermog. 10 malum a materia, non a -e deducunt. ieiun. 15 opera -is. adv. Marc. 1, 7 angeli aut homines -is. 1, 9 deum ... praelatiorem nostro -e. 1, 21 alium deum ... non fuisse ... quam -em. 1, 24 bellis et pestibus aliisque plagis -is. 1, 25 affecti-

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

bus, quos Marcionitae ... a deo suo abigunt in -em. 2, 2. 3 bonitas -is, qua se deus noluit ... latere. 2, 10 in -em dirigas culpam ut in auctorem diaboli. 3, 5 ad scripturas ... -is. 3, 11 a -is prophetis (4, 9). 3, 16 spiritus -is, qui est Christus. *ibid.* non alterius sperabatur Christus quam -is (*ibid.* commune ... alterius dei Christo cum Christo -is. 3, 18. 4, 2 ad unicum deum attinet -em et Christum eius. 4, 6 aut Marcionis Christum aut -is. 4, 29. 39). 3, 21 proselytos quaeris, qui de nationibus transeunt ad -em. 4, 7 de caelo -is (*ibid.* de suo caelo in -is descendens. 4, 22). 4, 15 magis -is ... quam eius dei, qui nec propria cuiusque castiget. 4, 20 fide -is, quae alium deum ignorabat. 4, 23 legem -is manifeste confirmavit (5, 7. AVG. civ. 19, 12 eadem lege -is). 4, 23 sectam -is exequitur (4, 27). 4, 26 nec ... in Belzebule ... sed ... in virtute -is. 4, 33 unum deum ponit *dominus* nominaturus et -em. 4, 38 deum diversum a -is exemplis. 4, 39. 5, 2. 7 -em ... inter eos posuisse, qui dei dicantur et tamen non sint. 5, 16 in hoc ... crematoris dei Christus est et in illo -is. *ibid.* -i ... ex operibus intellegendo. 5, 17 homo ... factura -is est. *passim.* PS. TERT. haer. 5 alterum deum fingunt praeter -em. HIL. syn. 17 creantis potestate, potente ... -e ex nihilo condere creaturam. HIER. epist. 64, 22 super creaturas -r insistens. 78, 2 nisi noveris -em (*ibid.* conditoris). VVLG. Rom. 1, 25 servierunt creaturae potius quam -i. AVG. de duab. anim. 5. gen. ad litt. 1, 12 spiritualis ... vita ... non conversa ad -em. civ. 13, 24. 14, 11. 21, 9 per miraculum omnipotentissimi -is. 22, 14 -i ..., qui creavit cuncta de nihilo. epist. 147, 49 utrum de -e an de creatura aliter aliquid sentiatur. in euang. Ioh. 97, 1 -e qui summus et verus et immutabilis est deus. PS. AVG. symb. 3, 3, 3 si ex operibus intellegeres artificem, ex creatura conieceris -em. ZACCH. 1, 1. SIDON. carm. 15, 116 ut pateat substantia summa -r. ALC. AVIT. 2, 23 quaecumque bonus formavit membra -r. VEREC. in cant. 2, 5. CASSIOD. inst. div. 33 -r altissime. in psalm. 50, 2 propter nos creari -em. 138, 3.

nota i. q. deus pater (*opp.* deus filius): TERT. adv. Marc. 2, 29 alienare Christum a -e. 3, 4 tepidus ... in -em et calidus in Christum. 3, 22. 4, 14. 4, 20 Christum -i adaequatum. 4, 25 non minori se tradidit omnia filio -r. 4, 26 patrem, quem etiam appellas -em. 4, 33. 34 Christus contrarium docens Moysi et -i. *saepius. cf. supra l. 5.*

pro adiectivo: TERT. ieiun. 11 unici dei -is (adv. Marc. 1, 16. 3, 20. 21. 4, 2 *et saepius.* VEG. mil. 4, 40 dei arbitrio -is. AVG. civ. 14, 27 -em atque adiutorem deum. CORIPP. Iust. 2, 187. CORP. VIII 21496 a -e deo). FILASTR. 102, 3 ad dominum salvatorem atque -em. AVG. civ. 13, 24 -em spiritum, qui proprie dicitur ... spiritus sanctus (*cf.* NICET. spir. 8 sicubi -r spiritus invenitur).

syn.: auctor, conditor, factor, perfector, fictor, generator, genitor, institutor.

fem. **creātrīx,** -īcis. CHAR. gramm. I 44 creator -x. GRAMM. suppl. 119. GLOSS. γεννήτρια. γεννήτειρα. genetrix, mater. *inde a* CATVLLO *et* LVCR.

LVCR. 1, 629 rerum natura -x (5, 1362). VAL. FL. 5, 142 illa (*i. Chalybum*) -x prima manus belli (SIL. 15, 184 bellorum dira -x evastanda tibi tellus). STAT. Theb. 10, 125 nimborum fulva -x *Iris.* NEMES. cyn. 313 Libye magnarum avium fecunda -x. AMBR. fid. 4, 3, 30 divinitas utpote -x caput est creaturae. HIER. c. Ioh. 16 credis quod universitatis trinitas sit -x. AVG. agon. 1, 1 creatura -x. *opp.* creatura quae non peccavit. c. Faust. 12, 10 creatam ... lucem a -e luce factam esse. gen. ad. litt. 2, 6, 12 in ipso vita est, et vita utique -x. civ. 12, 26 nec feminam sui puerperii -em appellare debemus. 16, 6 -is participes veritatis. c. Iul. op. imperf. 5, 63 cum ... defendi et praedicari natura possit -x. epist. 187, 14 substantia -x mundi. PS. AVG. serm. 246, 1 duas ... naturas ... -is et creatae. SERV. georg. 2, 11 terra mater est rerum omnium et seminum cunctorum -x. 4, 252 vitae longitudo morborum -x. PRVD. perist. 4, 191 turba *martyrum,* quam servat procerum -x purpureorum (*i. Caesaraugusta*). 5, 474 virtus -x omnium (EVSTATH. Bas. hex. 3, 2 p. 892^{C} vivida -x omnium virtus). PAVL. NOL. epist. 21, 4 sensum creaturis omnibus altiorem ex ipso -is omnium rerum corde sapientiae biberat. RVT. NAM. 1, 355 ferri fecunda -x. EVSTATH. Bas. hex. 5, 2 p. 911^{A} neque ... calami progenies potest olearum haberi -x. CLAVD. MAM. anim. p. 112, 4 cum ... ad ipsam -em venitur magnitudinem. p. 193, 12 ascendentes ad -em substantiam. VIGIL. THAPS. c. Arrian. 2, 37 creaturam ... -em esse non posse. 2, 44 totam trinitatem mundi -em esse. DRAC. Orest. 437 Graecia ... legum fecunda -x. FVLG. RVSP. c. Fab. frg. 36. serm. 2, 3 opus -is omnipotentiae. CASSIOD. anim. 2 p. 1283^{B} -x igitur nulla creata potest esse substantia. FERRAND. epist. 4, 12 creata ... substantia -i substantiae semper est minor. CARM. epigr. 1376, 1 (*saec. VI*) humano generi legem natura -x hanc dedit. *i. q. mater:* VERG. Aen. 6, 367 si quam *viam* tibi diva -x ostendit. 8, 534. PS. AVR. VICT. epit. 40, 17 more Olympiadis Alexandri Magni -is. EVSTATH. Bas. hex. 9, 5 p. 962^{A} congruam -i mercedem pro tali partu rependens *vipera* (*ibid.* genetrix, mater). CANON. Migne 56, 533^{A} virginem -em ausi sunt negare. 56, 535^{B} virgine divini numinis -e. MARCELL. auct. chron. II p. 104, 534 addit. Theodahadus ... reginam, -em suam, ... occidit. *adde:* CATVLL. 63, 50 patria o mei -x, patria o mea genetrix. STAT. Theb. 8, 303 hominum divumque aeterna -x *Tellus.*

syn.: genetrix, mater.

×**creātūra,** -ae *f. a* creare. criaturam: INSCR. christ. Leblant 540 A Nouv. Rec. (*aev. Merov.?*). -a- *corripitur:* COMM. apol. 636 agnovit dominum omnis -a latentem. 964 excipere sanctos ipsa -a laetatur. instr. 2, 1, 35 caelestem populum gaudet -a videre. 2, 39, 11 ira dei summi ardet -a gemendo. SIDON. carm. 15, 92 materiam cunctis -is aera. VEN. FORT. carm. 2, 15, 8 filius ut dicant quia est -a dei. PS. DAMAS. epigr. 63, 9 sic -a prior tanto pro munere gaudet. *producitur:* PRVD. ham. 506. SIDON. carm. 15, 112 quinta -as superas substantia prodat. ALC. AVIT. carm. 2, 47 ARATOR act. 1, 30 CORIPP. Iust. 2, 26. 30. VEN. FORT. carm. app. 1, 218 -ae fulgida massa novae. AVG. fid. et symb. 4, 5 hoc ... dicimus -am, quod illi κτίσμα vel κτίσιν vocant. GLOSS. χειροτονία. κτίσις. -is κτισμάτων. *legitur inde ab* ITALA *et* TERT.

1 *i. q. actus creandi:* ITALA gen. 2, 4 (Aug. gen. c. Manich. 2, 1, 1) hic est liber -ae caeli et terrae (Aug. gen. ad litt. 5, 1 p. 137, 13 liber -ae vel facturae. γενέσεως, VVLG. istae sunt generationes. *cf.* FILASTR. 79, 4 in libro geneseos, id est -ae mundi. 109, 2 in libro -ae mundi, id est in genesi). FILASTR. 36, 1 docens de generatione ... salvatoris deque -a angelorum (PAVL. NOL. epist. 45, 7 ipsa angelorum -a. LIB. iubil. 15, 27 a diebus -ae ipsorum *angelorum*). AMBR. parad. 2, 7 in hac -a mundi (spir. 2, 6, 50 MAXIMIN. c. Ambr. 134. HIER. epist. 140, 2 cuius ore -am mundi ... didicimus. RVFIN. apol. Orig. 1 p. 549 a prima -a et conditione mundi. APRING. in apoc. 5, 1 liber hic ... praesentis est mundi totius -a. *cf.* OROS. hist. 7, 1, 1 deum ... condidisse mundum -amque eius). AMBR. parad. 2, 7 -am serpentium. HIER. epist. 123, 12 primi hominis. in Is. 65, 20 p. 790 populo dei, qui exultationis et gaudii aeternam suscipiet -am. VVLG. sap. 19, 11 novissime ... viderunt novam -am avium. Sirach 38, 39 -am aevi confirmabant (κτίσμα αἰῶνος). Marc. 10, 6 ab initio ... -ae masculum et feminam fecit eos deus (*cf.* 13, 19 ab initio -ae quam condidit deus. MAXIMIN. c. Ambr. 17 in principio omnis -ae iam erat. EVCHER. instr. 1 p. 67, 21 in exordio -arum). RVFIN. Adamant. 1, 2 alienus ... est *deus* ... ab omni -a (δημιουργήματος). 2, 2 si unusquisque habet propriam virtutem, consequens est ut unusquisque habeat propriam -am (κτίσιν). AVG. c. Iul. 3, 20, 41 Sodomitas et in panis ac vini peccasse -a. *ibid.* bona est -a panis ac vini. OROS. apol. 9, 2 in omni -a caelestium et terrestrium et infernorum. hist. 1, 1, 2 mundi originem -amque hominum. NICET. spir. 3 omnia quae ... in multitudine et ordine -ae sint constituta (AVG. civ. 19, 15 quid postulet ordo -arum. EVCHER. instr. 1 p. 68, 8 in -arum ordine). VIGIL. THAPS. c. Arrian. 1, 11 si alimentorum -a multiplicati faenoris sensit augmentum. ASSVMPT. Moys. 1, 2 bis millesimus ... annus a -a orbis terrae. NOVELL. Iust. 89, 1 pr. *filii* legitimi a -a fiebant (παρὰ τῆς δημιουργίας). LIB. gener. chron. I p. 90, 22.

2 *i. quod creatum est:* PAVL. NOL. epist. 16, 2 PS. HIL. c. Arrian. 13, 23 *v. p. 1114, 17.* PS. PRIMAS. in Rom. p. 460^{D} dicitur .. secundum catholicam disciplinam -a, quidquid fecit et condidit deus pater. TERT. apol. 30 illius ... cuius et caelum est et omnis -a. orat. 29 orant ... angeli, orat omnis -a, orant pecudes et ferae. adv. Marc. 1, 11. 2, 24. ITALA (Aug. c. Adim. 1) *et* VVLG. Col. 1, 15 ipse est primogenitus totius -ae (κτίσεως. *cf.* HIL. myst. p. 7, 15. syn. 29 primum editum totius -ae. 33). PASS. Perp. 9 verba quae moverent universam -am (κτίσιν). PS. ALEX. c. Dind. coll. p. 183 dei, cuius tam pulcherrimam vituperant -am. HIL. in Matth. 18, 6 -a omnis revelationem filiorum dei expectat. syn. 10. 17 potente ... creatore ex nihilo condere -am. *ibid.* -am vel conditionem esse filium dei (AMBR. c. Aux. 25 SVLP. SEV. chron. 2, 44, 7 MVTIAN. Chrysost. hom. 3, 2). HIL. c. Const. 12. 14. in psalm. 13, 6 capti religionibus daemonum, superstitionibus temporum, officiis -ae. trin. 1, 4 -arum corporeas conspicabilesque formas (PRISCILL. tract. 6, 103). 1, 6 in cunctis originibus -arum. c. Aux. 6 Christum ... esse potentem et praestantem ceteris aliis -is -am. PS. HIL. c. Arrian. 13, 26 nihil ... -ae cum creatore, facturae cum factore commune est. 14, 3. LVCIF. Athan. 1, 33 p. 124, 27 dei ... filius non est ... -a, sed est dominus -ae. FILASTR. 66, 5 homo et angelus aut -a aliqua. 80, 2 his mutatis nova -a reformetur (AVG. c. Faust. 11, 1 siqua est in Christo nova -a. PAVL. NOL. epist. 11, 8 VEN. FORT. carm. app. 1, 218). 80, 7 homines cum hac ipsa visibili -a (AMBR. incarn. 9, 99 multae -ae invisibiles et visibiles: invisibiles ut principatus et potestates ... visibiles ut sol ... homo, terra. AVG. gen. c. Manich. 2, 6, 7 civ. 14, 11 CASSIAN. conl. 8, 7, 3). PRISCILL. tract. 6, 100 secundum intellegentiam humanae -ae (VVLG. I Petr. 2, 13 subiecti ... estote omni humanae -ae. AVG. civ. 14, 27 angelicae et humanae rationali -ae). 6, 102 totius -ae sensum ... praecedat operator. AMBR. myst. 4, 25 -a ... non potest veritas esse, sed species. AMBROSIAST. in Rom. 8, 23 post -am mundanam (AVG. civ. 7, 33 animarum vel -arum specie mundanarum). 9, 20 in potestate ... auctoris est qualem velit condere -am. MAXIMIN. c. Ambr. 46 filium ... deum esse universae -ae. HIER. epist. 60, 3 gratias tibi, Christe ..., tua agimus -a. 64, 19 pontifex dei -arum omnium typum portans. 98, 17 deum condidisse rationabiles -as (GAVDENT. serm. 19 ab omni -a rationabili caelestium, terrestrium et infernorum). in Matth. 17, 14—15 p. 125 per -as infamare creatorem. 27, 55—56 p. 214. VVLG. sap. 9, 2 constituisti hominem ut dominaretur -ae, quae a te facta est. Sirach 16, 17 quae est ... anima mea in tam immensa -a? Rom. 1, 25 servierunt -ae potius quam creatori. apoc. 5, 13 omnem -am, quae in

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

caelo est. PSALT. Rom. 103, 24 repleta est terra -a tua (VVLG. possessione). SERM. Caspari anecd. p. 323, 14 substantia olei ... -as reliquas supercrescit. GAVDENT. serm. 4 -a ... liberabitur ... a servitute corruptionis. 8 -am, quam fecerat (*i. aquam*) in *vinum* ... convertit. 12 omnia -arum genera. 14. 18. RVFIN. Adamant. 2, 20 granum sinapis malum est, id est mali dei -a. AVG. gen. c. Manich. 1, 23, 41 deus fecerit et condiderit caelum et terram et omnem -am. c. Secundin. 9 inferiora bona, quam -am vocamus (*opp.* deus). lib. arb. 2, 17, 46. agon. 1, 1 sub illo (*deo*) est omnis -a peccatrix. gen. ad litt. 1, 5 p. 8, 24 -a ... quamquam spiritalis et intellectualis vel rationalis ... potest habere informem vitam (1, 17 p. 24, 6. 4, 28 p. 126, 20 spiritali et angelica -a. trin. 6, 6, 8. 15, 13, 22 universas -as suas et spiritales et corporales. civ. 6, 1. 11, 33. PAVL. NOL. epist. 45, 6 angeli quorum simpliciter spiritalis est -a). AVG. gen. ad litt. 1, 5 p. 9, 6 principium ... -ae intellectualis est aeterna sapientia (2, 8 p. 44, 12. civ. 11, 12 ad rationalem vel intellectualem -am. 12, 1 PROSP. resp. ad Gall. 1, 8). 4, 35 p. 136, 22 angelica (civ. 11, 15 angelica -a quae omnia cetera, quae deus condidit ... praecedit. 12, 1. 14, 27. 18, 18). c. Fel. 2, 19 de nihilo *fecit* mundum et universam -am. in psalm. 135, 5. 142, 10 -a tua spectaculum mihi facta est. 144, 13 ista contextio -ae, ista ordinatissima pulchritudo. civ. 7, 30 discernatur a -is creator. 8, 24 quos sanctos angelos nos vocamus rationalesque -as (13, 20. 14, 12. 17, 11. 19, 24 non pecorum, sed rationalium -arum. 20, 1. 19. epist. 143, 6 -a ista rationalis, id est humanae animae natura in corporibus inferioribus). civ. 9, 23 immortalem beatamque -am deos appellant. 11, 2 universam -am corpoream et incorpoream, consideratam compertamque, mutabilem (16, 6 per mutabilem -am loquitur). 11, 2 non per aliquam -am loquitur corporalem (*cf. l. 13 et 26*). 11, 6 ante mundum iam aliquam fuisse -am cuius motibus tempora currerent. 22, 17. epist. 55, 11 ea caelestis -a (*i. sol, luna*. 55, 14 non solum caelestibus sed etiam terrestribus -is. PS. HIL. libell. 3 ab omni caelesti -a). 55, 13 de cetera -a, de ventis, de mari, de terra, ... de hominibus. serm. ed. Mai 126, 2 omnis -a his duobus vocabulis breviter explicatur, cum dicitur caelum et terra. EVCHER. form. 2 p. 9, 10 de supernis -is (*cf.* SIDON. carm. 15, 112 -as superas). HERM. Pal. vis. 1, 1 gratularer in omnibus -is (κτίσεις) dei. 3, 4, 1 *angelis* tradidit dominus omnem -am (κτίσιν) suam. BACHIAR. fid. 4 absque ... trinitate omne quod ... agitur, movetur -am esse credimus. SEDVL. op. pasch. 1, 20 sequitur iubentis imperium -a (carm. pasch. 1, 240 opus). MAX. TAVR. hom. 26 p. 281^C -a lucebat in caelo et creator splendebat in terris. ZACCH. 1, 1. OP. imperf. in Matth. 7 p. 675 inter caelum et terram aer ... separat -am utramque. APRING. in apoc. 20, 12. CASSIOD. var. 1, 10, 4 auctori ... suo omnis -a sub numero est. GREG. M. moral. 2, 9 -am sese in illicitis erigentem. dial. 3, 28 cervicem ... -ae inclinare contempserunt. INSCR. christ. Hisp. 333 patebunt liminum adita -e fideli. *nota*: ITALA Matth. 26, 29 (Cypr. epist. 63, 9) non bibam amodo ex ista -a vitis (γενήματος, VVLG. genimine. *cf.* CYPR. epist. 63, 9 de -a vitis novum vinum bibemus). CYPR. epist. 70, 2 sanctificare olei -am. VVLG. sap. 3, 13 maledicta -a (*i. filii*) eorum (*impiorum*).

syn.: conditio, factura, generatio, opus.

creātūrālis, -e *a* creatura. MAX. TAVR. hom. 77 p. 416^B *dei filium* verum lumen ... non cuiuscumque -is deficientisque luminis esse fulgorem.

crebello *v.* cribello. [*Wulff.*

***crēber**, -bra, -brum [*cf. esse videtur c.* crescere, concretus. *Th.*]. crebum *traditur* CATO agr. 48, 2 *v. l. 67.* GLOSS. πυκνός [*dub.* GLOSS. V 282, 13 -o pugillo]. creber *nom. sing. apud poetas non ante* VERG. Aen. 5, 199. *compar. inde a* RHET. Her.; *superl. inde a* CIC. *legitur inde a* PLAVTO (*12^ies*), *singulis locis apud* GRATT. SEN. rhet. VELL. PHAEDR. ASCON. CALP. HOMER. IVV., *binis*: PVBLIL. NEP. HOR. MANIL. MELAM MART. FLOR. epit., *tribus*: PETRON., *quaternis*: SALL. SCRIB. LARG.; *saepe apud* CAES. LIV. PLIN. nat. TAC. APVL., *saepissime* CIC. *deest* CATVLLO PERS.

A *de loco, quod copiosum, magno numero adest*: **1** *potissimum iuxta nomina collectiva i. q. spissus* (GLOSS. IV 436, 9. 10. V 282, 29), *densus* (GLOSS. V 282, 29), *confertus*: PLAVT. Aul. 675 *lucus* -o salicto oppletus. CATO agr. 48, 2 semen *cupressi* serito -um (cribo *cod.*) tamquam linum (151, 3). VARRO rust. 2, 3, 2 *capra* -o pilo (*cf.* AVIEN. Arat. 1819 -o crine rubescunt *cometae*. MART. CAP. 2, 181 -o ... capillitio vulsa *Venus*). 2, 7, 5 *equus* iuba -a. LVCR. 6, 135 -am silvam ... flamina cauri perflant. OV. met. 6, 165 comitum ... -errima (*opt. codd.*, celeberrima *vulgo*) turba. LIV. 28, 37, 7 -errimae grandinis modo (40, 58, 4 -errima grandine obruti sunt. GERM. frg. 4, 53. STAT. Theb. 6, 422 non -ior exilit arcto grando. *cf.* APVL. mund. 9 *ningor* -ior ad terram venit). VITR. 10, 13, 7 inclusi tubi -i (inclusit uti crebriter *codd.*). LVCAN. 2, 501 -o ... simillima nimbo ... tela. PLIN. nat. 8, 195 *togae* -ae papaveratae. SIL. 10, 73 ad -a suorum agmina (AVIEN. Arat. 1744). AVIEN. orb. terr. 710 Sporades -o producunt caespite sese. 998 sedet ... ripa -er olos. 1227 -o grege pascua tondent. Arat. 810 stellarum -er rutilat rubor. CYPR. GALL. exod. 616 -a ... caelo delapsa coturnix.

2 *i. q. frequens* (GLOSS. IV 325, 55 frequentissimas. 493, 44. V 282, 29), *numerosus*: **a** *animantia*: PLAVT. Amph. 236 hostes -i cadunt. Poen. 484 tam -i ad terram accidebant quam pira. CAES. Gall. 7, 65, 3 -is ad Rhodanum dispositis praesidiis (FLOR. epit. 2, 12, 7 cum maiora et -iora essent imposita praesidia. TAC. ann. 15, 9 ripam -ioribus praesidiis insedit). civ. 1, 73, 3 -as stationes disponunt equitum (PAVL. FEST. p. 83). 1, 83, 5 -as ... in ripis custodias disponit. SALL. Iug. 45, 2 vigilias. PLIN. nat. 8, 63 ex omni genere *bestiarum* -errimo in Africa. TAC. ann. 2, 13 -as pro munimentis cohortes. AMM. 31, 10, 8 -iores hinc indeque sternebantur. CLAVD. carm. min. 53, 6 erumpunt -i (-o *VG*). AVG. civ. 15, 16 latius atque numerosius propinquitatibus -is vinculum sociale diffunderet. COD. Theod. 7, 16, 1 (*a. 408*) portus -is vallaret excubiis. **b** *non animantia*: LVCIL. 144 -ae ut scintillae. CATO agr. 32, 1 *rami* ne nimium -i relinquantur (CAES. Gall. 2, 17, 4 -is ... in latitudinem ramis enatis). SISENNA hist. 61 sarraca -a disponunt. VARRO Men. 170 scuta ... -a fulgent. rust. 1, 14, 2 *saeps fit* palis statutis -is (PAVL. FEST. p. 59 vallum -is suris, id est palis. *cf.* LVCAN. 3, 494 sudibus). 1, 16, 6 iuglandes. 3, 5, 13 mutuli. 3, 7, 4 columbaria. 3, 9, 7 perticae. CIC. nat. deor. 2, 138 utraeque (*sc. venae et arteriae*) -ae multaeque toto corpore intextae (*cf.* SEN. dial. 5, 35, 5 mensam ... -is distinctam venis). Tim. 47 -is (πυκνοῖς) quasi cuneolis inliquefactis. fin. 5, 91 spicis uberibus et -is. LVCR. 4, 1132 pocula -a ... parantur. 6, 592 per -a foramina terrae (6, 1030 VITR. 10, 16, 10. VAL. MAX. 3, 2, 23 scuto -is foraminibus absumpto. CELS. 5, 28, 13. 8, 2 PLIN. nat. 11, 98). CAES. Gall. 5, 9, 5 -is arboribus succisis (BELL. Afr. 50, 1 LIV. 33, 6, 7 VITR. 8, 1, 6 PLIN. nat. 17, 93). 5, 12, 3 -errima ... aedificia (*cf.* LIV. 5, 5, 5 castella). HIRT. Gall. 8, 9, 3 turres excitari -as (LIV. 37, 37, 11. 44, 39, 8. SEN. Phaedr. 532 -a ... turre cinxerant urbes latus. SIL. 12, 162. PANEG. 7, 19 [celeberrimae *pars codd.*] VEG. mil. 4, 2). BELL. Afr. 50, 1 -is locis. 56, 1 ballistis scorpionibusque -is. SALL. Iug. 98, 6 -is ignibus factis (106, 4 hist. frg. 3, 96 VERG. Aen. 1, 90 -is micat ignibus aether. 11, 209 LIV. 8, 38, 4. 22, 1, 8. 22, 41, 8. 22, 42, 2. 27, 42, 9 MELA 3, 95 PLIN. nat. 5, 7 STAT. Theb. 12, 353 FRONTIN. strat. 3, 11, 5 AMM. 18, 6, 9. *aliter p. 1119, 32. cf.* CIRIS 176 flammis. SIL. 15, 27. LIV. 31, 24, 7 luminibus. TAC. hist. 3, 38 SVLP. SEV. Mart. 23, 6). VERG. georg. 3, 334 ilicibus -is. 4, 27 pontibus (COLVM. 9, 5, 5). Aen. 3, 127 -is ... freta concita terris. 11, 611 fundunt simul undique tela -a (LIV. 24, 34, 8 HOMER. 771. *cf.* SIL. 4, 615 iaculis -aque sagitta. AMM. 19, 2, 8 sagittarum -errima nube). AETNA 107 ut *acervus* -o ... spatio ... pendeat in sese. 390 spissus -o praebetur alumine (numine *codd.*) sucus. TIB. 1, 7, 17 -as ... per urbes (CLAVD. 17, 200. *cf.* PLIN. nat. 3, 9 oppidis. AVIEN. orb. terr. 655 arces. ora 439 civitates. AMM. 14, 8, 14 municipia). ELEG. in Maecen. 1, 75 -os ... propter ... nodos (CVRT. 6, 5, 16 -i ... nodi duraverant stipites. COLVM. 5, 11, 3 arb. 8, 1. 26, 2). OV. met. 15, 721 per ... sinus -os. Pont. 4, 10, 48 -o vertice tortus Halys. LIV. 1, 31, 2 -i cecidere caelo lapides (CVRT. 7, 9, 15 lapides erant -i [-is *codd.*] intervallis dispositi. *cf. p. 1119, 36*). 24, 34, 9 murum ... -is ... cavis aperuit. 28, 1, 6 angustiae saltibus -is. 36, 23, 3 *fornices* (PLIN. nat. 33, 70). VITR. 1, 5, 3 perpetuae taleae (tabulae *GH*) ... quam -errimae instruantur. 2, 6, 1 fontes -i (2, 6, 4. 5 VITR. 8, 2, 8 CVRT. 7, 4, 26. 8, 1, 12 COLVM. 9, 1, 4). 2, 8, 17 contignationibus. 3, 3, 1 columnis (5, 1, 1). 3, 4, 2 sublicae ... quam -errimae. 4, 4, 3 plura et -iora signa. 5, 10, 3 uncinis ferreis. 7, 4, 4 ab luminum -is fuliginibus. 7, 8, 1 *minium* -as emittit lacrimas. 8, 3, 9 lapidicinae. PAVL. FEST. p. 24 insulae (CVRT. 8, 13, 12. STAT. Theb. 5, 182 Cyclades). p. 218 -iores sulci. CELS. 2, 2 ulcera. 3, 25 summa pars corporis -as maculas -osque tumores habet (SVET. Tib. 68 in *facie* -i et subiti tumores). 5, 26, 23 *sutura vel fibula*. SEN. Phoen. 613 portibus. epist. 104, 15 Maeander ... implicatur -is anfractibus. CVRT. 3, 4, 8 rivis (3, 4, 12). 4, 4, 11 -is arietibus ... laxata munimenta (STAT. Theb. 2, 492. *cf. p. 1119, 38*). 8, 9, 10 Etymandrus -is flexibus ... curvatus. COLVM. 2, 8, 3 -os ... sulcos aquarios ... faciamus. 3, 2, 12 *vitis* -am ... materiam fundit. 3, 19, 1 *malleolus* -as gemmas habet (4, 29, 6). 4, 13, 1 per -a retinacula. 4, 20, 4 viminibus. 10, 181 *planta*. 11, 3, 58 nisi arundines ... -as (-e *SA*) disposueris. arb. 3, 2 acinis. MELA 1, 68 -is ... alveis fluminum (PLIN. nat. 5, 113 fluminibus. AMM. 23, 6, 57. 31, 2, 19 -i fluminum praetermeantium cursus). LVCAN. 3, 620 -a confixus cuspide. 10, 121 testudinis Indae terga ... -o maculas distincta zmaragdo. PLIN. nat. 2, 115 montium ... flexus -ique vertices. 2, 197 specus. *ibid.* -is ... cuniculis cavata *loca*. 3, 5 *oceanus* Europam ... recessibus -is excavans. 9, 69 squamis. 13, 104 incisurae folio *loti* -iores. 29, 53 acetabulis. 33, 129 expulsis intus -is ceu speculis. 35, 158 fastigia ... templorum. 36, 85 -is foribus inditis. SIL. 1, 314 -am fundit ... glandem. 13, 27 *calculus* multiplicat -os sinuati gurgitis orbes. STAT. silv. 4, 3, 48 -is iter alligare gomphis. ITIN. Alex. 6 -ioribus ... musculis tuberascens *Alexander*. 34 constringi *pelles ovium* in vinculis -ioribus. AVIEN. orb. terr. 185 -ā spumescunt aequora rupe. 503 ⟨s⟩crupus sola -er iniqua asperat (786). 1205.

B *de tempore: quod saepe fit deinceps i. q. continuus, assiduus, multus* (GLOSS. IV 325, 55 -as plurimas): **1** ***homines***: CAES. Gall. 6, 10, 3 ut -os exploratores ... mittant. BELL. Hisp. 1, 5 -is nuntiis in Italiam missis (NEP. Milt. 3, 3 TAC. hist. 3, 63. 4, 71. CLAVD. 20, 323 -er ... recurrit nuntius. *cf. p. 1120, 14*). HIER. epist. 60, 12 si ianitor -er in porta *esset*.

2 ***res***: **a** *corporeae*: CIC. Verr. 3, 172 -as ... litteras ...

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

mitteret (Att. 1, 16, 17. 5, 21, 14. 6, 2, 7. 11, 7, 5. 11, 10, 2 epist. 3, 5, 4. 6, 8, 2 litteris et nuntiis. 12, 5, 2. 12, 30, 1. 15, 20, 2. 16, 5, 1 CAES. Gall. 5, 45, 1 civ. 3, 25, 3 HIRT. Gall. 8, 39, 1 BELL. Alex. 44, 1 LIV. 10, 21, 11 FRONTO p. 50, 21 N. CLAVD. carm. min. 40, 21 -a ... littera *i. litterae. cf.* CIC. epist. 15, 21, 1 epistulis. TAC. hist. 1, 74. 2, 30. 3, 8 ann. 2, 26). CIC. nat. deor. 1, 106 cuius (*dei*) -a facie pellantur animi. div. 2, 85 somniis -is *iuberi*. GERM. frg. 4, 104 -o fulmine ruptis nubibus (SEN. nat. 3, 27, 10 PLIN. nat. 2, 136 VAL. FL. 2, 23 SIL. 17, 252 SVLP. SEV. chron. 1, 17, 5. *cf.* TAC. ann. 15, 47 vis fulgurum ... -ior LVCAN. 1, 530 fulgora. EPIT. Alex. 24 DRAC. laud. dei 3, 15 CASSIOD. in psalm. 17, 16. GERM. frg. 4, 33 -o ... tonitru pulsabitur aether. 4, 141. PLIN. nat. 19, 37 tonitrua -a). PHAEDR. app. 14, 26 amorem -is avocabat poculis (GELL. 15, 2, 3 -is et ingentibus poculis ingenium omne ingurgitabat. APVL. met. 7, 11. *cf.* MART. 1, 106, 8 -os ... bibas trientes. 6, 78, 7 misceri sibi ... deunces, sed -os. APVL. flor. 20 p. 97 Musarum creterra ... quanto -ior ... tanto propior ad animi sanitatem. *v. p. 1118, 20*). SEN. nat. 3, 26, 2 -ioribus ventis ostium caeditur (*cf.* GELL. 19, 1, 3 turbines. AVIEN. Arat. 1583 flamina. CLAVD. 7, 36 flamine -o. VEG. mil. 4, 39 tempestatibus). 3, 27, 1 -i sine intermissione imbres (PLIN. nat. 18, 110 FRONTIN. strat. 2, 1, 15. TAC. Agr. 12 imbribus ac nebulis. hist. 5, 23 AMM. 14, 10, 2. *cf.* VAL. FL. 8, 334 -a ruina poli). epist. 53, 2 -ior fluctus *maris erat* (CVRT. 4, 2, 7 fretum ... -os ex alto fluctus in litus evolvit. 4, 3, 6. 9, 4, 10 SIL. 8, 427. GELL. 2, 30, 2 fluctus ... maximi et -errimi). epist. 122, 6 sudorem ... potionibus -is ac ferventibus ... destringant. benef. 4, 37, 1 hominem ... -is auctoramentis accendebat. PLIN. nat. 10, 158 ut aliis *animalibus* -ior sit fetus, aliis numerosior. 11, 45 fumo -iore ... ignavia *apium* excitatur. 18, 151 nocet et sol -er ex nube. SIL. 1, 530 -er ... fumat ab ore vapor. 2, 109 -a ... fundebat spicula (AMM. 24, 4, 16 -errima spicula funditantes. *cf.* AVIEN. orb. terr. 1247). 2, 176 ingerit et -as virgo ... hastas (*cf. p. 1118, 36*). 6, 232 -os expirat ... ignes. *cf. p. 1118, 32.* TAC. ann. 6, 46 -is cum lacrimis (*cf.* PS. RVFIN. in psalm. 6, 9 post ... imbres -errimos lacrimarum). APVL. met. 9, 8 -is mercedibus suffarcinati ... sacerdotes. 9, 37 lapidibus -is in eum velitantur (AMM. 20, 7, 10 *torquentes* lapides -os. *cf. p. 1118, 46*). HIER. epist. 52, 5 munuscula. COD. Theod. 6, 28, 6 (*a. 399*) -ae a nobis leges missae su⟨nt⟩. SVLP. SEV. dial. 1, 21, 2 munera -a mittantur. *nota:* VERG. Aen. 2, 492 labat ariete -o ianua (*i. -is ictibus arietis. cf. p. 1118, 59*). *sim.* 2, 627 ornum ferro accisam -isque bipennibus. COLVM. 4, 14, 1 *fossor* -is bidentibus ... soli terga comminuat. LVCAN. 4, 760 *equi* quamvis -is iussi calcaribus. APVL. met. 9, 1 me proripio ... -is calcibus velitatus (AVIEN. orb. terr. 754 -is late sola calcibus urgent). 8, 21 nos ... pellunt -is tundentes fustibus. NEMES. ecl. 3, 44 -o pede rumpitur uva. SIDON. carm. 23, 75 te machina -a perforavit.

b *incorporeae* (*potissimum actiones*): PLAVT. Trin. 1011 ne bubuli in te cottabi (*i. verbera*) -i crepent. TER. Phorm. 1012 haecine erant itiones -ae? TVRPIL. com. 171 oblita ... es eius -as mansiones ad amicam? VARRO rust. 1, 20, 3 crepitus. 2, 1, 22 spiritu (LVCR. 6, 1186. SEN. dial. 4, 35, 3 concutietur -o spiritu pectus). 2, 4, 19 reditu. RHET. Her. 3, 8, 15 -as et breves amplificationes interponemus. 3, 14, 24 -is intervallis et divisionibus ... uti (3, 14, 25). 3, 14, 25 utemur ... commutationibus -is *vocis* (CIC. dom. 4 -a tanquam tempestatum sic sententiarum commutatio. CAES. Gall. 5, 1, 2. FRONTO p. 220, 12 N. -ae fortunarum commutationes. *cf.* CIC. Cluent. 54 -a coloris mutatio [CELS. 4, 3]. de orat. 3, 224 mutatio *vocis*. SEN. epist. 2, 3 remediorum -a mutatio. QVINT. decl. 388 p. 435, 26 TAC. hist. 2, 10 ann. 12, 11 SVET. Aug. 34 AMM. 29, 4, 2 MACR. sat. 4, 2, 3. *cf.* CIC. orat. 94 immutationes). RHET. Her. 3, 22, 36 *lunae eclipses* -iores sunt. 4, 11, 16 *exornationes*. 4, 12, 18 fugiemus -as vocalium concursiones (CIC. orat. 151). 4, 25, 35 -a repetitio verbi (CIC. de orat. 3, 206 QVINT. inst. 9, 1, 33. SCHEM. dian. p. 72, 21 repetitio -a sententiae. CASSIOD. in psalm. 12, 1. 28, 2). 4, 19, 26 -o et celeri corpus vulnere consauciari (CAES. civ. 3, 9, 3. VERG. georg. 3, 221 proelia miscent vulneribus -is. SIL. 9, 575 -o coacta vulnere *belua*. STAT. Theb. 2, 710 TAC. ann. 4, 47 APVL. met. 2, 32). CIC. S. Rosc. 62 quae (*peccata*) magis -a et iam prope cotidiana sunt (AVG. civ. 1, 9). div. 1, 109 -a animadversione. off. 1, 90 propter -as contentiones. Brut. 158 -a supplosio pedis (QVINT. inst. 11, 3, 128). 280 volvebat ... -as ... sententias (326 studium -arum venustarumque sententiarum. orat. 79. de orat. 2, 34 quam -ae acutaeque sententiae. QVINT. inst. 9, 3, 42 PLIN. epist. 1, 16, 2 FRONTO p. 121, 10 N. 211, 14). Brut. 290 -ae assensiones. de orat. 2, 96 exercitationibus. 3, 101 exclamatio. epist. 12, 25, 2 -as vel potius cotidianas compellationes. Att. 1, 4, 1 -as expectationes ... commoves. 6, 1, 16 habent ... invitationem -am. 10, 1, 3 ista -a ἐκφώνησις. Marcell. 5 sermonibus (Phil. 14, 14 TAC. hist. 1, 12. 2, 78. 3, 65. 4, 49 ann. 15, 50 HIER. epist. 3, 6 in Am. 1, 1 p. 225 CLAVD. 8, 269 SIDON. epist. 3, 6, 3). MET. NEP. Cic. epist. 5, 3, 1 quibus *contumeliis* -is contionibus me onerat (SCHOL. Cic. Bob. p. 21, 14 Hild.). CAEL. Cic. epist. 8, 1, 4 rumores (CAES. Gall. 2, 1, 1 TAC. hist. 3, 45 ann. 15, 73 AMM. 29, 5, 19 [*Eyssenh.*, curu *V*]). PVBLIL. H 21 -ae nuptiae. LVCR. 1, 293 impetibus -is (SALL. Iug. 50, 1 -o impetu). 2, 120 *corpora* conciliis et discidiis exercita -is. 4, 106 *formae* assiduo -oque repulsu reiectae. 4, 359 -is offensibus. 4, 934 *aëris* -o pulsarier ictu (4, 1284 [*proverbialiter*]. VERG. Aen. 12, 713 -os ensibus ictus congeminant. CVLEX 196 CIRIS 345 LIV. 2, 65, 4. 34, 29, 6 SEN. Thy. 556 LVCAN. 3, 628. 6, 137. 192 PETRON. 95. PLIN. nat. 8, 169 ictu pedum -o. 11, 219. 31, 63 -o ictu *sc. arteriae*. 32, 11 caudae ictibus -is *al.*). LVCR. 5, 485 verberibus (VAL. MAX. 1, 8 ext. 19 SEN. clem. 1, 16, 4 LVCAN. 2, 336. 3, 528 STAT. Theb. 5, 232. 9, 353 AVSON. 325, 91). CAES. Gall. 2, 30, 1 -as ... excursiones faciebant (BELL. Hisp. 8, 3. 40, 3 NEP. Milt. 2, 1 LIV. 23, 41, 13. 37, 14, 3 VAL. MAX. 2, 3, 3 PLIN. epist. 1, 3, 2). Gall. 6, 2, 3 -is legationibus sollicitari (HIRT. Gall. 8, 6, 1). 7, 22, 4 eruptionibus (civ. 2, 2, 6. 2, 8, 1. 2, 22, 1 LIV. 37, 5, 6 TAC. Agr. 22 SVLP. SEV. chron. 2, 22, 2). 7, 48, 1 -is nuntiis incitati (HIRT. Gall. 8, 19, 4. TAC. hist. 1, 19 -ioribus ... deflectionis nuntiis. AMM. 17, 12, 1. 20, 8, 6 nuntiis -is ... tuas aures implevi. *cf. p. 1118, 82*). 7, 88, 6 nisi -is subsidiis ... milites essent defessi. civ. 3, 45, 1 -a ... proelia fiebant (LIV. 7, 9, 7. 35, 1, 1. 43, 19, 10 TAC. Agr. 24 hist. 2, 24. 5, 11 ann. 12, 39 AVIEN. ora 134 AMM. 26, 8, 14 SVLP. SEV. chron. 1, 37, 2 *al.*). civ. 3, 49, 2 voces militum (LIV. 24, 27, 1 AMM. 14, 7, 17. 20, 8, 8. 24, 2, 15). 3, 106, 5 -ae ... concitationes fiebant. VERG. georg. 3, 554 -is mugitibus. Aen. 5, 199 -er anhelitus (VAL. MAX. 9, 12 ext. 6 -o anhelitu cachinnorum. SEN. dial. 5, 4, 2 LVCAN. 4, 622 PLIN. nat. 32, 119 QVINT. inst. 11, 3, 55 APVL. met. 8, 27. 9, 25 PANEG. 11, 6). Aen. 12, 533 pulsu (VAL. FL. 4, 285. AMM. 31, 10, 19 sagittarum pulsibus -is). COPA 27 cantu -o rumpunt arbusta cicadae. CIRIS 273 divum -os obtestor amores. MORET. 12 flatibus. HOR. carm. 1, 25, 2 iactibus (APVL. met. 9, 37). OV. met. 9, 538 -i amplexus. 10, 508 -os dat gemitus arbor (LIV. 30, 15, 3 SEN. Oed. 191 CVRT. 4, 10, 20 VAL. FL. 5, 310 AMM. 16, 12, 50). Pont. 2, 7, 40 percussu -o saxa cavantur. EPIST. Sapph. 48 mobilitas. LIV. 2, 35, 6 -ae ... nunc querellae, nunc minae percipiebantur (STAT. Theb. 9, 135 undique -ae ... minae. TAC. ann. 15, 38). 4, 21, 5 -is motibus terrae (34, 55, 1 CVRT. 4, 4, 20 PLIN. nat. 2, 195. 200 -errimus *motus terrae*. 9, 175 -o caudae motu. QVINT. inst. 11, 3, 160 -o digitorum labrorumque motu. SVET. Cal. 38 capitis motu *al.*). LIV. 4, 37, 9 clamor ... excitatior -iorque ab hoste sublatus (SIL. 4, 412). 5, 5, 8 haec tam -a Etruriae concilia (8, 3, 2). 8, 6, 1 implorationem. 24, 48, 13 transitiones. 25, 7, 13 colloquiis (30, 4, 3 TAC. ann. 15, 60). 28, 16, 5 ad -os tumultus. 30, 15, 3 cum -o suspiritu (APVL. met. 6, 29). 38, 29, 6 scutale -is suturis duratum. frg. 22 itineribus. MANIL. 5, 225 morsibus (PLIN. nat. 15, 80 morsu ... ficorum -o). VITR. 1, 6, 3 aer qui ... non habet ... -as redundantias. 7, 3, 9 politionibus. 7, 9, 1 lotionibus et cocturis. FEST. p. 371 -ior opera *viatorum*. SEN. contr. 9 praef. 2 laudationibus. VELL. 2, 78, 2 expeditionibus (TAC. hist. 1, 9 AMM. 14, 10, 16). VAL. MAX. 1, 7 ext. 4 -a cum agrestium strage (AVG. civ. 3, 14 -ae strages). 2, 6, 2 -o ictus sono (CELS. 3, 21. PLIN. nat. 10, 82 *sonus lusciniae*). 2, 7, 2 victorias (4, 4, 6 AMM. 28, 3, 9 VVLG. II par. 26, 8). 4, 8, 4 omne praeclari facti decus -a memoria ... revirescit. 7, 3 ext. 6 -is totius contionis sibilis vexatus. 7, 3 ext. 9 rebellationibus (7, 4, 1). 9, 9, 2 -os excessus viae petit. CELS. 2, 7 urinae -a cupiditas. 2, 8 sitim. 3, 21 dolor (RVFIN. hist. 1, 8, 9 CLAVD. carm. min. 53, 2). *al.* SEN. Ag. 711 tremor (PLIN. epist. 6, 16, 15 -is vastisque tremoribus tecta nutabant). Herc. f. 327 periculis ... tam -is (AMM. 26, 2, 9). Tro. 93 ad -i verbera planctus. dial. 3, 1, 3 -a et vehementius acta suspiria (COLVM. 6, 14, 2 um ... suspirium facit. SIL. 17, 215). 4, 33, 6 propinationibus. 7, 27, 3. clem. 1, 7, 2 fragoribus -is. 1, 25, 5 -is mortibus pestilentiam esse apparuit (TAC. hist. 2, 93 APVL. apol. 23 CLAVD. 15, 40). epist. 78, 1 destillationibus -is ac febriculis. 94, 55. CVRT. 4, 4, 19 -a fortunae varietate. 4, 15, 16 -a iactatione cervicum. COLVM. 4, 4, 2 fossionibus (positionibus *SA*. 4, 5 quanto -ior *fossio*. 4, 17, 3. 4, 28, 1). 6, 6, 1 -i ructus ac ventris sonitus. 8, 5, 3 singultibus (SCRIB. LARG. 191 PETRON. 91 VAL. FL. 3, 338 PLIN. epist. 4, 30, 6 APVL. met. 11, 24). SCRIB. LARG. 90 ad ... stomachi -am nauseam. 97 propter -os successus (CLAVD. 28, 441). ASCON. Corn. p. 73 -ae defectiones Italicorum. LVCAN. 1, 418 moves tam -os ... meatus. 2, 33 ululatibus. PETRON. 47 castigamus -is potiunculis risum (PLIN. nat. 8, 173 vini -iore potu. APVL. met. 8, 11 potionibus). PLIN. nat. 2, 77 Mercuri ... sidus exortus ... facere -errimos in Virgine. 7, 87 est -a sors calamitatium. 8, 49 -ior ... iracundia *est*. 8, 135 -ioribus senatusconsultis. 10, 104 -is pedum orbibus. 17, 91 iactatu (28, 133. 33, 99). 20, 124 vomitionibus. 22, 100 verrucae ... -iore *silphii* suffitu cadunt. 28, 211 tenesmos id est -a ... voluntas desurgendi. 31, 38 -o haustu *aquae* (STAT. silv. 5, 3, 223 -o dum lumina pulveris haustu obruit). 36, 195 fama -ior diu quam certior fuit (TAC. hist. 1, 41. 3, 71 ann. 11, 34. 13, 1 AMM. 26, 3, 4 AVG. civ. 15, 23) *al.* VAL. FL. 5, 550 -ior incussit mentem pavor (STAT. Theb. 4, 368 accumulat -os ... Fama pavores). SIL. 3, 160 visu. 7, 657 qua laxa monilia -o nudabant versu. STAT. Theb. 10, 742 turres saxis et turbine -o laxat. silv. 4, 8, 55 fessam aevo -isque laboribus urbem (TAC. ann. 15, 26 AMM. 15, 5, 28). QVINT. inst. 1, 6, 40 *verba a vetustate repetita*. 8, 5, 2 *lumina orationis* (12, 10, 46). 8, 5, 7 *figurae* (9, 2, 94. 9, 3, 4 SERV. Aen. 1, 104). 9, 4, 89 *pedes*. 8, 5, 29 conatibus. 11, 2, 28 continua et (continuet *codd.*) -a meditatio. 11, 2, 35 iteratione. 11, 3, 63 respiratione. IVV. 6, 584 praebebit vati -um poppysma roganti. TAC. Germ. 22 rixae. hist. 1, 90 -o fori usu. 2, 36 seditiones (AMM. 22, 11, 4). 3, 22 inter-

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

rogationibus (ann. 3, 16). 3, 61 transfugia tribunorum (AMM. 27, 3, 10). 5, 12 bella (POMPON. dig. 1, 2, 2, 18). ann. 3, 7 -o questu (14, 60 -i questus). 6, 16 *faenus* discordiarum ... -errima causa. 6, 40 criminibus (*cf.* 14, 1 criminationibus). 13, 11 orationibus (AMM. 22, 9, 2). 13, 17 diebus. 13, 18. 13, 50 flagitationibus (APVL. apol. 1). PLIN. epist. 2, 3, 3 -a ἐνθυμήματα, -i syllogismi. 8, 17, 1 diluvia. SVET. Claud. 11 iusiurandum neque sanctius sibi neque -ius instituit. Vesp. 24 -errimo frigidae aquae usu (APVL. apol. 7). VLP. dig. 1, 13, 1 pr. -ior apud veteres opinio est. GELL. 2, 6, 5 'taxare' pressius -iusque est quam 'tangere'. APVL. met. 1, 14. 6, 22 *licet pectus meum* -is ... terrenae libidinis foedaveris casibus. 11, 19 imperiis *al.* apol. 23 liberalitatibus. 51 dexterae auris -iores tinnitus. TERT. bapt. 20 orationibus -is (CASSIOD. inst. div. praef. p. 1108^{D}), ieiuniis et geniculationibus et pervigiliis orare. DECRET. centon. Sentin. (Corp. XI 5749) beneficiis (AMM. 21, 5, 11 beneficiis ... -is et multis). PANEG. 11, 29 tripudiabat -bis saltibus multitudo. 12, 37 adventum. ARNOB. nat. 2, 16 respiramus commeatibus -is (*cf.* HIER. epist. 1, 14 -er ... ad ecclesiam commeatus). FILASTR. 16, 2 captivitatibus. AMM. 14, 10, 1 excursibus (18, 2, 19). 15, 3, 5 epulis coetibusque. 15, 8, 2 necessitatibus. 17, 7, 11 impulsu -iore. 19, 3, 1 lacessitionibus (25, 6, 11). 19, 4, 7 caloribus. 21, 16, 10 insidiis. 23, 6, 11 navium -i discursus (*cf.* MART. CAP. 1, 5 palaestra -isque discursibus exercitum corpus). 23, 6, 67 asperginibus *al.* SCHOL. Cic. Bob. p. 20, 27 Hild. mentionem -errimam ... facit. HIER. epist. 3, 1 morbi. 22, 30 post noctium -as vigilias. 108, 18 in ... -a infirmitate. 126, 2 sponsionem -errimam reddere. RVFIN. Orig. in cant. 3 p. 171^{C} verbum dei -is sensibus et copiosis ... ebullit. CLAVD. 1, 117 -er ... recurrit halitus. AVG. civ. 22, 8 lectione (MACR. sat. 3, 18, 1). SVLP. SEV. chron. 1, 52, 2 impietates *al.* MART. CAP. 3, 227 supputationis. 9, 898 vestrum -ius accelerare consilium. 9, 926 -iore cantu. RVT. NAM. 1, 43 oscula. SACR. Leon. p. 338 -ior honor. CASSIOD. inst. div. 16 p. 1131^{B} importunitas. COD. Iust. 5, 70, 6, 1 (*a. 530*) creatio. 7, 7, 2, 2 (*a. 530*) indagatione.

adi. pro adv. per enallagen (*cf. infra l. 65*): VERG. georg. 3, 470 non tam -er ... ruit aequore turbo. Aen. 2, 731 -er ad aures visus adesse pedum sonitus. 5, 460 densis ictibus heros -er utraque manu pulsat versatque Dareta. 5, 436 errat ... aures et tempora circum -a manus. 5, 764 -er ... aspirans ... auster. GERM. frg. 4, 156 Scorpios ... -er agit nimbos. STAT. Theb. 12, 192 nulla animo versatur imago -ior. NEMES. cyn. 250 ungula terram -a ferit (*cf.* VERG. *infra l. 65*).

C *i. q. copiosus, refertus,* ***abundans***, *plerumque de copia sermonis*: *c. abl.*: CIC. Brut. 29 *Alcibiades, Critias, Theramenes erant* -i (-is *L*) sententiis (264. epist. frg. II 4 [Suet. Iul. 55] quis sententiis aut acutior aut -ior? QVINT. inst. 10, 1, 102). orat. 81 tralatione ... -ior *orator.* de orat. 2, 56 *Thucydides* ita -er est rerum frequentia. VARRO rust. 3, 2, 5 *villa* -a sartoris et pastoris *signis.* VERG. Aen. 1, 85 -er ... procellis Africus. PROP. 2, 32, 13 platanis -er pariter surgentibus ordo. OV. am. 3, 5, 3 -errimus ilice lucus. met. 2, 218 -errima fontibus Ide. 11, 190 -er arundinibus ... lucus. GRATT. 82 *pluma* -erruma nexu. PLIN. nat. 3, 55 *Tiberis* -er ac subitus incrementis. QVINT. inst. 12, 10, 60 *modus dicendi* translationibus -ior. PANEG. 12, 21 -er egressu expectantibus populis te fateris. OROS. hist. 1, 2, 24 sulco saxis insulisque -errimo. *cum in c. abl.*: CIC. Planc. 83 in eo -er fuisti te ... causam conicere noluisse. Brut. 69 quam sit in utroque genere *dicendi* et -er et distinctus Cato. 173 *Philippus* satis -er in reperiendis ... sententiis. Att. 1, 19, 1 in scribendo multo essem -ior quam tu. HIER. epist. 58, 8 genus eloquii ... -um est in sententiis (58, 10 Tertullianus -er est in sententiis). ENNOD. epist. 4, 16 p. 110, 17 -ior factus sum in scriptione contemptus. *absol.*: CIC. ad Q. fr. 2, 11, 4 *Callisthenes* -er, acutus, brevis. QVINT. inst. 2, 5, 8 quam subtilis et -a argumentatio. PLIN. epist. 1, 20, 22 orationem similem nivibus hibernis, id est -am et assiduam et largam.

neutr. pro adv.: *plur.*: LVCR. 2, 359 *mater vituli* -a (*an fem.? cf. supra l. 33*) revisit. VERG. georg. 3, 500 *equus* pede terram -a ferit (*cf. supra l. 39*). PLIN. nat. 10, 47 plebs (*i. q. gallinae*) ... caelum ... aspicit -a (-o *edd. vett.*). APVL. met. 2, 17 *Fotis* -a subsiliens. 3, 10 lacrimis ... rursum promicantibus -a. 3, 28 nos -a tundentes. *sing.*: PAVL. NOL. carm. 19, 421 *lychni* -um ... coruscant.

syn.: *ad A et B*: spissus, densus, confertus. assiduus (APVL. met. 9, 9), continuus (QVINT. inst. 11, 2, 28), frequens, multus (CIC. nat. deor. 2, 138 Brut. 290). *ad C*: copiosus, refertus, abundans.

opp.: rarus. infrequens (GELL. 17, 2, 18). numerosus (PLIN. nat. 10, 158). languidus (PLIN. nat. 11, 219). paucus (LIV. 5, 5, 5).

deriv.: crebratus, crebresco, crebritas, crebritudo. *compos.*: crebrinodus, crebrisurum.

adv. **crēbrē** (AVG. gramm. V 517, 12 *auctores* dixerunt -o pro -e. CAPER gramm. VII 109, 3 -o, non -e. *compar. et superlat. v. sub* crebro): 1 *i. q. spisse, dense*: VITR. 2, 9, 10 *alnus* palationibus -e fixa. 8, 3, 2 *fontes* bullientes -e. COLVM. 11, 3, 58 nisi arundines ... -e (*SA*, -as *vulgo*) disposueris. 2 *i. q. frequenter, saepe*: VITR. 5, 4, 2 id ... -e faciendo. COLVM. 4, 31, 2 -e ... foditur *salix* (11, 2, 41 -e *S*, -o *reliqui.* arb. 7, 6 -e fodito). CARM. epigr. 422, 12 (*a. 120*) quam pie quam -e venit sacra via tota. COD. Theod. 9, 21, 6 (*a. 349*) pecuniam non minus criminose quam -e ... purgare. CHIRON 146 naribus spiritum -e ducit. *ibid.* cor -e saliens. 157 *equus* spirat calidum -e. 445 naribus tensis -e (*Oder*, -is tense *trad.*) anhelant. GREG. TVR. glor. mart. 33 haec ... -e repetentibus advenit vir. ACT. Archel. 56, 2 p. 95, 14 -e insecuti sunt. VITA Vedasti 1.

adv. **crēbriter**. *i. q. frequenter*: VITR. 2, 8, 2 materia ex (*fort.* et) calce et harena -r parietes satiati. 7, 1, 3 rudus ... -r pistatione solidetur. *ibid.* asseres ... -r clavis ferreis fixi religentur. 8, 2, 1 non -r in campis confluunt imbres. 10, 13, 7 supra ... tignum ... arcus erigebantur ad canalem -r. APVL. met. 1, 21 *Milo* faenus ... -r exercens. 4, 3 calcibus iactatis in eum -r. 3, 15. 4, 26. DIOM. gramm. I 477, 5 cum -r pugnas iniret.

adv. ×**crēbrō** (*cf. p. 1121, 77 sq. comp.* crebrius *inde a* PLAVTO, *superl.* creberrime *inde a* CIC. GLOSS. συχνῶς, πυκνῶς. -ius πυκνότερον): 1 *de loco i. q. spisse*, GLOSS. spissim: PLAVT. Rud. 102 perlucet *villa* quam cribrum -ius. VARRO rust. 1, 13, 4 cohors exterior -o operta stramentis. VITR. 10, 14, 3 crates ex tenuibus virgis -errime textae (-a *GH*). HYG. mun. castr. 2 cohortes circa vallum -ius ponere. CET. FAV. 19 p. 301, 25 binis clavis -o ad contignationem confixis. AMM. 16, 11, 8 insulis sparsis -o per flumen. 20, 7, 6 sagittarum ... nimbi -ius volitantes. HIER. in Ion. 4, 6 p. 425 *arbuscula* in Palaestina -errime nascitur. 2 *de tempore i. q. saepe, frequenter* (GLOSS. IV 32, 44 *al.*), *plerumque* (GLOSS. IV 325, 56), *subinde* (GLOSS. IV 218, 16): PLAVT. Amph. 128 versari -o ... domi. Curc. 398 catapultae ad me -o commeant (Truc. 682 in urbem -o commeo. CIC. Att. 8, 9, 3). Mil. 206 -o (-os *A*) commutat status (*cf.* CATO agr. 117 -o aquam mutet. CIC. de orat. 2, 337 orat. 109 PLIN. nat. 15, 22). 850 -o capite sistebant cadi. Persa 656 si -o cades (MANIL. 2, 652 PAVL. FEST. p. 48. VVLG. Matth. 17, 14 [πολλάκις]). TER. Haut. 206 scortari -o ..., -o convivarier. Hec. 215 ruri -o esse (TAC. ann. 6, 22 -errime ... laeta apud deteriores esse). 412 clamorem ... -o [ex]audiat (HIRT. Gall. 8, 52, 3 PLIN. nat. 2, 148). TIT. Vertul. carm. epigr. 4, 5 se ⟨v⟩oti -o condemnes. NOVIVS Atell. 7 ad lupam ... -o commetant lupi. 24 -o venias (TAC. Agr. 43). CATO agr. 5, 4 rationem cum domino -o putet. 22, 2 funi circumligato miliarium arte -o. 23, 3 *fiscellam* quassato -o. 23, 4 permisceto -o. 33, 3 -o ... fodito (49, 2 COLVM. 4, 30, 6. *cf.* PLIN. nat. 21, 21 rosa -o ... circumfossa). 33, 4 *al.* VARRO Men. 365 -o flectendo *tibias.* rust. 1, 16, 5 neque *exierit vilicus* -ius. 2 praef. 6 *te* ad mercatum adducunt -o pedes. 3, 7, 5 -o ... everrere. 3, 9, 14 -o eligendi pedes. 3, 16, 29 ut olim -o Sabini factitaverunt (TAC. ann. 14, 52 carmina -ius factitare). 3, 16, 35 -ius inter se pugnabunt (TAC. hist. 1, 65 AVG. civ. 3, 17). RHET. Her. 4, 14, 20 -o ... revertamur (CIC. de orat. 2, 211 CELS. 4, 27). *ibid.* verbum -ius ponatur (CIC. de orat. 3, 206 QVINT. inst. 9, 1, 33 GELL. 16, 9 HIER. in Ezech. 11, 35 p. 415). 4, 16, 23 -o ... a nobis petimus ... explanationem. 4, 19, 26 hoc -ius ... pervenit. 4, 23, 32 -o (-e *H*) his generibus utemur (CIC. orat. 202 PLIN. nat. 21, 185 SCHOL. Cic. Bob. Flacc. 79 p. 52, 1 Hild.). CIC. Verr. 3, 74 -o se accensus demittebat ad aurem. 5, 145 quos -o commemorare soles (div. 1, 56 *somnia* -errime commemorantur. SVET. Iul. 35). Cael. 59 -o Catulum ... nominabat (AMM. 16, 5, 10). de orat. 2, 196 illum -o appellans. 3, 217 *vocis genus* -o incidens (*sc. orationem*). Mil. 18 eadem (*Appia*) nunc -o usurpatur (Vatin. 27 Phil. 2, 70 LIV. 24, 21, 3. 44, 16, 5 PLIN. nat. 3, 27). 69 qui *motus* quam -o accidat (HIRT. Gall. 8, 17, 1 quod cum -ius accideret. BELL. Alex. 62, 2 GELL. 15, 10, 2). Marcell. 25 nimis -o dicere tibi satis te vixisse (fin. 2, 6 VAL. MAX. 7, 2, 1 PLIN. nat. 10, 120. PLIN. epist. 8, 22, 3 -o dicere solebat. DIOM. gramm. I 386, 4. 400, 18 AMM. 21, 1, 11). CIC. orat. 38 ut -o conferantur pugnantia *verba.* 65 id faciunt ... -ius (div. 2, 44 Att. 13, 22, 1. ac. 2, 126 ut -o faciam mentionem sui. ad Q. fr. 1, 2, 16 faciam te -o certiorem. epist. 3, 9, 2 fiebam -o ... certior. LIV. 42, 63, 4 eruptiones ... -o faciebant *al.*). orat. 215 id -ius fieri (PLIN. nat. 37, 113. CASSIOD. inst. div. 16 p. 1132^{A} -errime fieri). Brut. 22 mihi ... -o in mentem venit. div. 1, 93 -ius hostias immolabant. 2, 49 quod -o videt (PANEG. 12, 22 SVLP. SEV. chron. 1, 16, 5). leg. 1, 15 *Plato in* spatiis silvestribus -o insistens. Att. 1, 19, 8. 4, 5, 3 domum ... -o invisis (4, 9, 2. *cf.* ad Q. fr. 3, 1, 6 -o interviso. AVIEN. Arat. 304 cum ... -o dea viseret urbes). 4, 6, 2 litteras -o ... scribi (7, 10. 7, 13^{b}, 7. 7, 26, 3. 16, 13^{b}, 1. POLLIO Cic. epist. 10, 31, 1 quam -errime potero scribam). Att. 6, 5, 1 litteras ... -o mittas (epist. 5, 6, 3. 14, 3, 4). 7, 8, 4. 10, 11, 1 quibus irascitur -ius. 10, 17, 2. 12, 45, 2 -ius tuas litteras accipiam (BELL. Alex. 43, 2 -o incommoda accipiebat). 13, 13, 3 -o regusto tuas litteras. ad Q. fr. 3, 8, 1 si -o referes animum tuum ad rationem. epist. 7, 9, 2 me ... -o ad cenam invitat. DOLAB. Cic. epist. 9, 9, 2 *clientelas* ostentare -o solebat (PLIN. nat. 17, 5 *Caecina arbores* -o ostentante. TAC. ann. 3, 9 -o se militibus ostentavisset). PVBLIL. C 45 -o ignoscendo. LVCR. 1, 1044 cudere ... -o. 2, 474 umor dulcis ... per terras -ius ... percolatur. 2, 1165 suspirat arator -ius. 4, 992. 4, 1275. 6, 449 apparet -ius idem. CAES. Gall. 7, 41, 2 cum -o integri defessis succederent. civ. 1, 40, 2 -o ... proeliis contendebant. 1, 45, 7 cohortes ... -o submittebantur. 1, 80, 1 -o ... subsistunt. 2, 33, 1 milites -o ... dicentem interpellabant. 2, 41, 7 copiae ... -o augebantur. 3, 19, 2. HIRT. Gall. 8, 10, 2 -o paucis ... procurrentibus. 8, 44, 5. BELL. Alex. 60, 5 -o ... legiones ... educit. HOR. epist. 1, 1, 7 -o qui

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

personet aurem. TIB. 1,5,72 -o prospicit ac refugit. 3,20,1 -o nostram peccare puellam. PROP. 3,8,15 timidam -o dementia somnia terrent. Ov. rem. 223 nec -o respice Romam. epist. 19,129 ad limina -o... eo. hal. 13 -o vimen . . . laxans. LIV. 22,12,6 movendo -o castra. 23,35,6 -o decurrere milites. 29,10,4 propter -ius . . . lapidatum. 38,29,8 nec tam -o . . . erumperent. PAVL. FEST. p. 39 iuvenes ... -o convenientes. p. 85 *ferctum* -ius ad sacra ferebatur. p. 94 Athenienses cum ... -o gerras poscerent (SVET. Nero 45). p. 206 *al.* GERM. frg. 3,4 fulmina ... -o iaculatur Iuppiter. 4,131 caelo deducet -ius imbres. CELS. 2,4 -o spirare. 2,7. 3,21 imponendum *in ventrem* -ius sinapi (PLIN. nat. 31,100). 7,7,1 scalpello cutis -o incidatur. 7,12,1 continendum ... ore -o vinum. SEN. nat. 6,14,2 *vena* micat -ius. 6,31,3 materias . . . -ius ... tremere. dial. 2,7,1 magna ... -o gignuntur. clem. 1,16,5 nec -o illis minatur. epist. 51,1 quod -ius evenit (HIER. in Am. 1,2 p. 241). COLVM. 6,6,3 caudam . . . -ius agere (CHIRON 121 spiritum -ius agit). 6,30,9 PLIN. nat. 2,149. 2,195 terrae -ius moventur (*cf.* SVET. Iul. 42 *expectatio* -o movebatur. AVIEN. Arat. 1399 -o quinta ... lux commovet Amphitriten). 9,54 *gladio* -o delphini magnitudinem excedenti. 9,115 *uniones* reperiri . . . -ius circa Bosporum. 10,111 *aliae aves* raro intervallo quatiunt *alas*, aliae -ius. 10,124. 19,39 *et saepe*. SIL. 11,331 pedibus -o . . . oscula figens. 12,376 -o Torquatum eludens Hostus. STAT. Theb. 11,245 *frater* nomine te -o . . . poscens. QVINT. inst. 11,3,52 *spiritus* -o receptus. 11,3,56 expuere -o. TAC. Agr. 41 -o . . . absolutus est. hist. 2,69 *militi* eadem munia . . . -ius redibant. ann. 3,55 novi homines in senatum -o assumpti. 3,67 -errime interrogabat (5,9). 4,7 *Seianus* -o querens. 12,3 -o ventitando (15,52). 12,44 -ius . . . iactabat (SVET. Aug. 25 -o . . . illa *verba* iactabat). 12,68 -o vulgabat ire in melius. SVET. Aug. 21 -ius . . . rebellantes. Cal. 49 capulum gladii -o verberans. Otho 10 referre -o. vita Verg. p. 60 *ut bucolica* -o pronuntiarentur. FRONTO p. 36,12 N. eum -o lectitas (SIDON. epist. 4,9,3). p. 225,20. DIOM. gramm. I 341,12. 384,8 veteres . . . 'amploctor' -o dictitantes. APVL. met. 2,32 *latrones* -ius insultantes. 7,4 apol. 15. LACT. epit. 66,5 cometae -o apparebunt. COD. Iust. 9,12,6 (*a. 317*) caedes . . . -o deteguntur admissae. AVIEN. orb. terr. 176 spiras -o sinuat draco. 300 classem sors -o caeca fatigat. 1328 -o praelambitur ora. Arat. 1524 -o . . . Phoebe nubibus ambiri . . . creditur. 1701 -o . . . hirundo stagna adeat. AVSON. 419,64 nemo spicula -ius iecit (AMM. 29,5,12). AMM. 14,1,10 -errime docens (29,5,2). 14,3,2 Mesopotamiae tractus -o inquietari. 14,7,9 quem -o acciverat. 18,3,6. 18,7,5. 20,11,3. 30,6,6 singultus ilia -ius pulsans (PELAGON. 140) *al.* PELAGON. 403 -ius tussientibus. CHIRON 143 venam -ius salientem. 266 -o . . . umbram . . . aspiciet. HIER. vir. ill. 2 apostolorum ... -ius acta testantur. in Os. 1,2 p. 16 epist. 22,7. 45,3 multa me virginum -o turba circumdedit. 46,12. 48,12 cum toties et -o lectorem admonuerim. 51,1. 64,23. in psalm. 2 Origenes -errime disputavit (VIGIL. THAPS. c. Arrian. 2,2 licet . . . -o ac saepius . . . disputaverim). in Ezech. 10,32 p. 392. adv. Iovin. 1,1 *commentariolos* revolvere -ius. VVLG. IV reg. 21,13 ducam -ius stylum super faciem eius. eccles. 7,23 -o maledixisti aliis. Marc. 7,3 nisi -o (πυκνά) laverint manus. AVG. civ. 3,13. 10,29 SVLP. SEV. chron. 2,28,4. ZACCH. 2,15 -errime memini. AVIAN. fab. apol. 29 calorem iterum -ius insufflavit. MART. CAP. 1,2 -ius istos . . . versiculos . . . cano. 5,441 -o assidueque colluctor. 5,467 -o . . . deliberat. 6,581 -ius commodatum *peplum*. 6,588. 9,926 *al.* CASSIOD. in psalm. 104,26 quae forma locutionis . . . -errime reperitur. inst. div. 10 p. 1123^A collocutio . . . -ius appetatur.

syn.: spisse, dense. assidue (MART. CAP. 5,441), frequenter (CANON. Migne 56,741^A), saepe (CIC. Cael. 59 SIDON. epist. 4,9,3).

opp.: raro (RHET. Her. 4,19,26), semel (PAVL. MED. bened. 10,12), semper (LIV. 44,16,5).

crēbrātus, -a, -um [*a* creber. *Th.*]. GLOSS. -um frequentatum. *i. q. densatus, spissatus*: PLIN. nat. 11,81 -ae (*i. dense textae*) pexitas telae. PS. DIOSC. herb. fem. 39 folia ... -a (πυκνά). ALC. AVIT. epist. 87 (78) p. 97,14 qualibus strui possit mensuris -i (cribrati *Peiper*) cenaculum furni.

crēbrē *v. sub* creber.

crēbrēsco, -bruī, -ere [*a* creber. *Th.*]. *forma* crebesco *aliquotiens in libris legitur (cf. Bücheler, Jahrb. f. Phil. 105, 1893, 113) ex. gr.*: VAL. FL. 3,210. HEGES. 4,17 -ere. crebuit: GLOSS. IV 493,48 SPART. Hadr. 3,11 (cre[?]uit *P*) VEG. mil. 1 pr. crebuerunt: AVG. civ. 10,8. crebriscunt: GLOSS. IV 493,41. V 186,17.

1 *de rebus i. q. frequentem fieri, augescere, increbrescere: cf.* GLOSS. -unt multiplicantur aut invalescunt vel innotescunt (IV 493,48 -buit innotuit). V 186,17 spississcunt. -ruit spissavit (spiravit *cod.*). VERG. Aen. 3,530 -unt optatae aurae (*cf.* STAT. Theb. 4,30 -ere ventos. IVVENC. 3,117 venti ... minas -ere. CORIPP. Ioh. 1,167 prospera maturis -unt flamina Coris). 12,223 -ere . . . sermonem. 12,407 magis ac magis horror -it. ASCON. Mil. 31 p. 37 cum -ret rumor (APVL. met. 10,17 rumor publice -ruerat. *cf.* AMM. 26,6,6 rumusculos colligebat tunc -entes). VAL. FL. 3,210 pugnae -it (*VP*, crudescit *cod. Carr.*) opus. QVINT. inst. 11,3,111 gestus cum ipsa orationis celeritate -et. TAC. hist. 1,39 fremitu -entis seditionis (AMM. 27,3,9 -entis seditionis in maius). 3,34 -ente invidia. 4,12 -entem ... famam (AVG. civ. 5,23. 26 epist. 43,10. 141,1. RVT. NAM. 1,415 laetior . . . nostras -it fama per aures. VEN. FORT. vita Leob. 4,14 famam longe lateque -ere). ann. 3,60 -bat . . . licentia atque impunitas. PLIN. epist. 7,27,8 -ere fragor. SPART. Hadr. 3,11 Traiani ei familiaritas -buit (*v. p. 1123,70*). LACT. inst. 7,15,8 impietas et avaritia et cupiditas -et (crebescent *S*). epit. 66,1 omnia vitiorum et fraudum genera -ent. IVVENC. 4,207 clamor -ere magnus exoritur. AMM. 21,16,21 ex usu -bant occursus. VEG. mil. 1 pr. -buit eloquentia. HEGES. 4,17 -ere generationes hominum. PS. RVFIN. in psalm. 45,2 mala potentium cotidie -unt. AVG. civ. 3,17 tam multa bella ubique -ruerunt (*aliter l. 14*). 10,8 *miracula* stupenda divinitate -buerunt. epist. 122,2 -entibus tribulationibus. OROS. hist. 5,1,1 victoriae Romanae multarum gentium . . . strage -unt. ARATOR act. 2,1069 -ente via . . . aequora findebat puppis. *nota*: *imperson. de rumore*: TAC. hist. 2,67 donec motum a Vespasiano bellum -ret. ann. 2,39 per ... socios -it vivere Agrippam. *c. abl.*: EVSTATH. Bas. hex. 5,9 p. 920^A iuga montium arboribus comantia -bant (*syn. ibid.* replebantur).

2 *de animantibus i. q. abundare*: AVG. conf. 13,1,1 praevenisti et institisti (*sc. deus*) -ens multimodis vocibus. *accedit ad notionem 'superiorem esse'*: AMBROSIAST. in I Thess. 1,3 quod -rent in opere fidei ceteris ecclesiis.

compos.: con-, in-, per- crebresco.

crēbrinōdus, -a, -um *a* creber *et* nodus. *i. q. crebris nodis*: VARRO Men. 578 ponam bisulcam et -am (crebrinodosam *codd.*) arundinem.

crēbrisūrum, *sc. vallum. a* creber *et* surus. PAVL. FEST. p. 59 crebisuro apud Ennium significat vallum crebris suris, id est palis, munitum.

crēbritās, -ātis *f. a* creber. crebitas *v. l. 35*. **1** *de loco i. q. densitas*: CIC. Brut. 327 concinnitas illa -sque sententiarum. SALL. hist. frg. 3,64 fluctuum. VITR. 2,1,1 densae -bus arbores. 2,10,2 *arbores* spissis venarum -bus solidatae. 3,3,3 aspectus abstruditur columnarum -e (3,3,11). 3,5,9 oculi species non facile persecat aëris -em. 8,1,7 propter silvarum -em. 9,8,3 pondus cum ... premeret caeli -em. GELL. 2,6,20 'squalere' ... dictum a squamarum -e (MACR. sat. 6,7,17). APVL. met. 1,19 -s (brevitas *trad.*, *i.* crebitas) ipsa commeantium metum mihi cumulabat. AMM. 16,12,29 in unum coactae multitudinis . . . -s. 22,8,14 per . . . saxorum dehiscentium concursantiumque -es (*i. Symplegades*). 24,4,10 turres -e (celebritate *V*) et altitudine formidandae. **2** *de tempore i. q. frequentia*: CIC. Att. 13,18 litterarum. epist. 3,1,1 officiorum. BELL. Alex. 69,1 bellorum (AMM. 15,9,4. 15,11,6. 21,5,5). VITR. 5,4,3 chroma ... -e modulorum suaviorem habet delectationem. 10,8,5 vehementi pulsus -e. ITIN. Alex. 25 fit ... pugna acerrima iactatuum -e. AMM. 14,11,20 iurandi -e confirmans. 16,12,43 iaculorum . . . -e hinc indeque convolante. 19,6,9 sagittarum undique volantium -e confixa *parte militum* (20,6,6. 25,3,11). 19,7,8 petitus -e (brebritate *V*) telorum. 20,11,12 lapidum -s atque fundarum plurimos consumebant. 20,11,21 missilium. 22,12,6 hostiarum . . . sanguine plurimo aras -e nimia perfundebat (22,14,3 ad -em hostiarum alludentibus multis). 23,5,12 tonitruum. 23,6,3 victoriarum (31,2,13). 25,4,10 certaminum (29,5,53). 31,4,5 imbrium. 31,11,1 sermonum (*i. allocutionum*). *nota*: AMM. 23,4,8 qua -e (*i. ictibus crebris arietis*) ... concidunt structurae (*cf.* 23,4,10 arietum meditamentis iam -e despectis).

crēbriter *v. sub* creber.

crēbritūdo, -inis *f. a* creber. *i. q. crebritas*: SISENNA frg. 122 clandestina -e (celeriter *Peter*) transigi (NON. p. 91 -em pro crebritatem. GLOSS. V 639,59 -em pro crebro).

1. crēbrō *v. sub* creber. **2. crēbro** *v.* crebratus.

?3. crebro, -nis, porca terra inter duos sulcos eminens GLOSS. V 595,58. *Hoppe.*

crēdēns *v. sub* credo.

×crēdibilis, -e [*a* credere. *Th.*]. *legitur comparativus inde a* QVINT. (*sed v. p. 1127,37*). magis -is: AVG. civ. 7,27. 15,15. *in pentametro -e est primum locum tenere solet.* CIC. inv. 1,47 omne autem . . . probabile . . . aut signum est aut -e aut iudicatum aut comparabile . . . -e est, quod sine ullo teste auditoris opinione firmatur, hoc modo: 'nemo est, qui non liberos suos incolumes et beatos esse cupiat' (*cf. ad h. l.* MAR. VICTORIN. rhet. p. 238,8 -e est, inquit, argumentum, quod per se ipsum facit fidem neque ad probandum desiderat testem, sed facile, cum prolatum fuerit, apud opinionem et sententiam iudicis persuadetur). QVINT. inst. 4,2,31 neque enim refert, an pro lucida *narratione* perspicuam, pro veri simili probabilem -emve dicamus. 5,10,16 -ium tria sunt genera, unum fortissimum, quia fere accidit, ut 'liberos a parentibus amari', alterum velut propensius, 'eum qui recte valeat, in crastinum perventurum', tertium tantum non repugnans, 'in domo furtum factum ab eo, qui domui fuit'. DIFF. ed. Beck p. 48,55 credulus qui credit aliquid, -is, cui creditur. GLOSS. πίστεως ἄξιος. -e πιστόν, εἰκός. -ia εἰκότα. *legitur inde a* PLAVTO *et in prosa oratione et in poesi, imprimis apud rhetores et ecclesiasticos.*

I *i. q.* ***aptum quod credatur*** (*de persona v. p. 1127,20*): **A** *absolute ponitur*: **1** *substantivis attribuitur*: **a** *positive*: SEN. epist. 87,33 speciem enim boni offundunt *divitiae* veri similem ac

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

plerisque -em. QVINT. inst. 4, 2, 53 est autem quidam et ductus rei -is qualis in comoediis. 4, 2, 89 prima sit curarum, ut id, quod fingimus, fieri possit, deinde ut...-em rationem et ordinem habeat (5, 12, 12 probationes, quae -em rationem subiectam habent). 4, 2, 123 multum confert adiecta veris -is rerum imago. 7, 2, 39 crimen -e. 9, 2, 90 per quandam -em suspicionem. AVG. civ. 22, 5 si rem -em crediderunt, videant, quam sint stolidi, qui non credunt (22, 8 aut certe res ita -is, ut nullis, quibus persuaderetur, miraculis indigeret...).
b *negative*: SEN. Thy. 754 o nullo scelus -e in aevo quodque posteritas neget. **c** *coniungitur cum* vix: LIV. 5, 53, 6 constat enim vix -em multitudinem esse. PLIN. nat. 8, 54 vix -i modo torpescente tanta illa feritate. 14, 50 vix -e miraculum. 16, 200 fuit... trabs ea e larice, longa pedes CXX..., quo intellegebatur vix -is reliqua altitudo fastigium ad cacumen aestimantibus. 27, 69 vix -i celeritate. HIER. epist. 108, 14 mirus ardor et vix in femina -is fortitudo (*cf. l. 49. p. 1126, 4 sqq. 74. 1127, 24*). **2** *praedicative adhibetur*: **a** *positive*: CIC. inv. 1, 80 aut ex contrario quoque -e aliquid habebit, hoc modo. top. 97 narrationes ... ut planae sint, ut breves, ut evidentes, ut -es, ut moratae, ut cum dignitate (orat. 124 narrationes -es. QVINT. inst. 2, 17, 35 non autem, si quid est altero -ius, ei contrarium est. 4, 2, 52 -is autem erit narratio ante omnia, si prius consuluerimus nostrum animum, ne quid naturae dicamus adversum.... 4, 2, 64. *cf. p. 1124, 72*). CIC. div. 2, 55 ut... in causis iudicialibus alia coniectura est accusatoris, alia defensoris et tamen utriusque -is. OV. ars 1, 467 sit tibi -is sermo consuetaque verba. epist. 20, 22 mox ubi, secreti longi causa optima, somnus -is tardā desinit esse morā.... QVINT. inst. 4, 2, 35 et -ia esse omnia oportet. 5, 8, 6 probationum...aliae sunt necessariae, aliae -es, aliae non repugnantes (*cf. p. 1124, 74*). 11, 1, 83 -is erit etiam propria quaedam in illa meretrice turpitudo. decl. 252 p. 32, 15 si -e est, quod opponitur.... 313 p. 230, 6 scimus multa vera quidem non esse, -ia tamen esse. 343 p. 354, 24 igitur ab initio propensiorem te fuisse diviti, non suspicionibus probo, non eo, quod -e est. *nota*: CAPITOL. Maximin. 12, 7 Aelius Cordus dicit hanc omnino ipsius orationem fuisse: -e est. **b** *negative*: CIC. S. Rosc. 68 haec magnitudo maleficii facit, ut, nisi paene manifestum parricidium proferatur, -e non sit. 69 hoc quo minus est -e. Verr. 3, 180 quod ... parum -ia sunt (QVINT. inst. 4, 2, 34 sunt enim plurima vera quidem, sed parum -ia). 6, 158 quod crimen... tametsi ... verissimum esse intellegebam, tamen -e fore non arbitrabar. ac. 2, 85 Stoicum istuc est, sed est quidem nec admodum -e. SALL. Catil. 13, 1 quid ea memorem, quae nisi eis, qui videre, nemini -ia sunt. QVINT. inst. 4, 2, 102 diversa cur -ia non sint, adiciamus. 7, 1, 57 non ergo -e est de advocato damnati scriptum. decl. 343 p. 355, 11 ille rapuisset puellam alii destinatam, alii pactam, nisi fiducia tui? non est -e. sed ne illud quidem -e est.... AVG. civ. 22, 5 si -is non est *resurrectio*, unde toto terrarum orbe iam creditur? *nota*: SALL. Catil. 5, 3 corpus patiens inediae ... supra quam cuiquam -e est (*cf. p. 1127, 31*).
c *coniungitur cum* vix (*cf. supra l. 16*): CIC. Att. 11, 16, 5 -e vix est, sed certe ... providendum est. Tusc. 5, 113 quod -e vix esset. SCRIB. LARG. 269 cuius oleaminis vires ad omnem contractionem nervorum tantae sunt, ut sit vix -e. QVINT. inst. 4, 2, 56 aliquando, si destituti fuerimus his, etiam fatebimur vix esse -e, sed verum, et hoc maius habendum scelus.

nota imprimis has iuncturas: -e facere *aliquid*: CIC. inv. 2, 42 nam et ex fortuna ... pleraque pertinent ad eas res, quae rem -em aut incredibilem facere possunt. LIV. 24, 5, 13 maxime animo tyranni -e iudicium Thraso nominatus fecit. QVINT. inst. 4, 2, 59 haec sunt, quae -em faciant expositionem (4, 2, 47). 4, 2, 110 ita, quod exponebat, et ratione fecit -e et affectu quoque implevit. 9, 1, 19 facit tamen -ia, quae dicimus. FRONTO p. 46, 16 N. scis εἰκόνα ei rei assumi, ut ... ex minus -i -e efficiat. IVST. 5, 5, 7 aliquid -e facere. VVLG. psalm. 92, 5 testimonia tua -ia facta sunt nimis (ἐπιστώθησαν σφόδρα). AVG. civ. 15, 13 sic quippe voluit -es facere idonearum generandae proli convenientias aetatum, ut .... *aliquid* pro -i sumere: CIC. inv. 1, 80 id quod pro -i sumptum erit, infirmabitur, si aut perspicue falsum erit, hoc modo: ... aut ex contrario quoque -e aliquid habebit.... in *aliquo aliquid* -e est: CIC. Mil. 43 quam hoc non -e in hoc! Marcell. 21 non est -is tantus in illo furor, ut.... QVINT. inst. 4, 5, 9 dicam non talem esse hunc quem tueor reum, ut in eo -e videri possit homicidium (*cf. supra l. 15. p. 1126, 7*). 5, 10, 26 neque enim idem -e est in divite ac paupere. decl. 310 p. 221, 13 ut in illo -ia haec crimina forent. 327 p. 286, 1 et hercule -e erit in ea, quae tres privignos habuit. 372 p. 410, 3 non timeo, ne istud in me crimen -e sit. *coniungitur cum* videri (*cf. etiam l. 71 et p. 1126, 12*): CIC. Verr. 5, 13 magis propter reum, quam propter rem ipsam -e videatur. Scaur. 2, 5 ne cui hoc -e videretur. QVINT. decl. 314 p. 235, 19 factum esse aliquid necesse est, ut hoc -e videretur. 330 p. 299, 2 nec enim cuiquam -e videri potest ignorasse te. PLIN. epist. 3, 9, 5 ut enim -e videbatur voluisse exire de vita.... TERT. bapt. 12 an -e videri potest in his personis viam tunc domini non praeparatam ... (*cf. p. 1126, 47*). anim. 57 quod -e videatur eas potissimum animas ad vim et iniuriam facere. CLAVD. carm. min. 9, 3 nec mihi -is ferratae fabula pinnae visa diu. AVG. civ. 20, 22 quod esse -ius videtur. *in parenthesi et adverbialiter*: PLIN. nat. 31, 79 insigne de eo proditur (*sc. sale Hammoniaco*), quod levissimus intra specus suos in lucem universam prolatus vix -e pondere ingravescat. PLIN. nat. 18, 94 misit ... divo Augusto procurator eius ex uno grano, vix -e dictu (*cf. etiam infra l. 74*), CCCC paucis minus gramina. QVINT. inst. 4, 2, 107 quae ne fecisse inobservantia quadam videatur, quamquam hoc in illo -e non est, in partitionibus praecipit. TAC. ann. 1, 35 extrema et conglobata inter se pars contionis ac, vix -e dictu, quidam singuli propius incedentes, feriret hortabantur. 6, 26 Agrippinae pernicies, quod vix -e, Plancinam traxit. SVET. Nero 30 in Tiridatem, quod vix -e videatur, *tot* milia diurna erogavit. TERT. adv. Marc. 5, 6 p. 590, 10 superest, ut — secundum me quidem -e sit — scientes virtutes ... crucifixerint. AVG. civ. 8, 3 sic autem diversas inter se Socraticidae isto fine sententias habuerunt, ut — quod vix -e est unius magistri potuisse facere sectatores — ... dicerent ... (*cf. etiam p. 1125, 82*). 11, 33 universalis est significata creatura, vel spiritalis et corporalis, quod est -ius (*cf. l. 20. 23*), vel magnae duae mundi partes. 15, 15 aut, quod magis video esse -e, non hic primogeniti filii commemorati sunt. 16, 3 quod est -ius. 16, 10 quod profecto est -ius. 16, 12 domus ... in qua unius veri dei cultus et, quantum -e est, in qua iam sola etiam Hebraea lingua remanserat. 20, 24 cum vel tropica sit locutio, quod est -ius....

B *constructiones*: **1** *acc. c. inf.*: -e est: CIC. nat. deor. 2, 133 ita fit -e ... factum esse. PRIAP. 16, 3 qualia -e est ... Nausicaam ... tulisse (OV. am. 2, 5, 27 qualia -e est non Phoebo ferre Dianam. trist. 3, 4, 38. 3, 5, 24 quod te -e est quaerere. LIV. 4, 16, 4 *al.* FEST. p. 266 quem -e est a virium magnitudine, item fratrem eius, appellatos. CELS. 8, 1 interque *ossa* venae discurrunt, quas his alimentum subministrare -e est. MELA 3, 96. QVINT. inst. 6, 2, 31 non omnia, quae in re praesenti accidisse -e est). OV. am. 1, 11, 11 -e est et te sensisse Cupidinis arcus. 3, 1, 2 -e est illi numen inesse loco. 3, 6, 83 te quoque -e est aliqua caluisse puella. fast. 1, 299. 2, 238 ipsos consuluisse deos. trist. 1, 9, 34 *al.* CELS. 5, 26, 28 nervum praecisum esse -e est. 8, 4 SEN. nat. 4, 5, 2. 5, 12, 4 idem -e est fieri et in procellis. LAVS Pis. 168 et te -e est Phoebo didicisse magistro. MART. 4, 32, 4 -e est ipsam sic voluisse mori. QVINT. inst. 2, 3, 5 quod eum ... illa quoque percepisse -e est. 3, 8, 17 quaedam et fieri posse et futura esse -e est. 7, 1, 56 -e est hoc voluisse legum latorem. 7, 2, 15. 9, 2, 82 at -e est hoc eum velle. decl. 270 p. 106, 17 quod -e erit, etiam ipsam valetudinem ex iniuria natam. 325 p. 280, 9 *al.* TAC. Agr. 11 in universum aestimanti Gallos vicinam insulam occupasse -e est. Germ. 28 eoque -e est.... PLIN. epist. 4, 28, 1 si sunt istic, ut esse -e est. 6, 18, 3 quod -e est optimos esse. 7, 2, 2. 10, 31, 5 addebat fidem, quod -e erat neminem hoc ausum sine auctore. PAVL. dig. 24, 1, 63 quamvis decemviros non sit -e de his sensisse. CELS. dig. 22, 3, 13 ex quo praecipuam fidem in ea re constare -ius videtur (*cf. p. 1125, 79 sqq.*). PS. APVL. Ascl. 31 sic et deum agitari -e est. TERT. idol. 17 si haec -e est fieri posse. anim. 2 *al.* AVG. civ. 7, 27. 22, 29 quam ob rem fieri potest valdeque -e est sic nos visuros mundana corpora. non -e est: PLAVT. Merc. 210 neque ille credet neque -e est forma eximia mulierem eam me emisse ancillam matri. OV. trist. 2, 571 nec mihi -e est quemquam insultasse iacenti. SEN. contr. 1, 2, 8 non est -e temperasse a libidine piratas. SEN. nat. 6, 22, 3. QVINT. inst. 5, 6, 2 ut eum non sit -e peieraturum. 7, 2, 36 ut nihil -e sit factum esse sine causa. decl. 262 p. 73, 18 quid si ne -e quidem est, nisi eo pacto factum hoc esse, ut.... 276 p. 128, 17 *al.* PLIN. epist. 8, 3, 2 quia non est -e utrumque falli. TAC. ann. 1, 6 neque mortem ... illatam *esse* -e erat. APVL. apol. 17 ne illud quidem -e fuisset. PS. APVL. Ascl. 8. PAVL. dig. 24, 1, 63 quamvis decemviros non sit -e de his sensisse. AVG. civ. 7, 14 non est -e ad lactandos mamma non solum pueros...Iovem descendere voluisse. 14, 11 *al.* *in interrogationibus q. d. rhetoricis*: PLAVT. Bacch. 615 -e hoc est? TER. *l. 84.* CIC. Cael. 56 -e est igitur tantum facinus ... commissum? QVINT. decl. 301 p. 188, 28 me -e est ... fecisse? 311 p. 224, 18 -e est igitur hoc eum sensisse? TERT. adv. Hermog. 44 p. 174, 6 et cui -e est ...? AVG. civ. 15, 9 an vero -e est ...? 15, 20 numquid -e est ...? *in coniunctivo potentiali*: SEN. contr. 1, 2, 14 et multa sunt, propter quae -e sit non esse. QVINT. inst. 4, 1, 52 quid iudicem sentire -e sit. 5, 6, 3 res est ea, quam -e sit notam ipsi non esse. 7, 2, 50 an -e sit. *saepius*. TERT. adv. Marc. 3, 6 p. 383, 24 quos -e fuerit errasse. LACT. ira 5, 4 quanto magis deum perditurum fuisse universa -e sit.

2 *supinum*: CVRT. 5, 13, 22 vix -e dictu, plures captivi, quam, qui caperent, erant (*cf. etiam supra l. 4 sqq.*). PLIN. nat. 18, 94. TAC. hist. 2, 73 vix -e memoratu est, quantum superbiae socordiaeque Vitellio adoleverit. ann. 1, 35 vix -e dictu. OROS. hist. 2, 6, 8 murorum eius vix -is relatu firmitas et magnitudo.

3 *sequitur interrogatio indirecta*: CIC. de orat. 2, 89 non est -e, quid interesse mihi sit visum.... Att. 2, 23, 4 -e non est, quantum ego in consiliis et prudentia tua ponam. 4, 5, 1 non est -e, quae sit perfidia in istis principibus. 13, 26, 2 equidem -e non est quantum scribam, quin etiam noctibus.

4 *sequitur* ut: TER. Andr. 625 hocine est -e aut memorabile,

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

tanta vecordia innata cuiquam ut siet. VAL. MAX. 4,1 ext. 2 adiecit non esse -e ut, quem tantopere amaret, ab eo invicem non diligeretur. CALP. ecl. 6, 7 Nyctilon ut cantu rudis exuperaverit Alcon, Astyle, -e est, si vincat acanthida cornix…. QVINT. decl. 343 p. 355, 23 non est … -e, ut aut rapuerit ille sine fiducia tua…. PS. QVINT. decl. 4, 8 -e est, ut quidquid apud hominem pro vita dici potest, ipsa sibi vita non dixerit. TERT. adv. Marc. 4, 20 p. 486, 22 et cui -e, ut mulier nullius adhuc novi dei conscia … legem irrumperet. 4, 23 p. 498, 10 at enim quanto -ius, ut eius deputetur affectio. VVLG. II par. 6, 18 ergone -e est, ut habitet deus cum hominibus super terram. OP. imperf. in Matth. 18 p. 732 nec enim -e est, ut….

5 *sequitur* quod, quia: HIER. epist. 98, 7 nec -e est, quod ad inferos caro eius descenderit. AVG. civ. 16, 29 unde multo est -ius, quod … agnoscebant. OROS. hist. 5, 7, 11 unde -e est, quia hoc spatii … incluserint. CLAVD. MAM. anim. p. 66, 9 non autem -e est, quod cum nutu animae scriptoris manus scribendum movetur, anima quoque manus agitatione moveatur.

nota: *coniungitur cum affirmationibus*: PLAVT. Poen. 1329 -e ecastor dicit. CIC. Att. 13, 26, 2 equidem -e non est quantum scribam (*cf. p. 1125, 74*). *de persona*: SEN. contr. exc. 3, 2 vitia, quae te fecerunt tam -em parricidam.

substantivum n. **crēdibile** *et* **crēdibilia,** -ium: PLAVT. Trin. 606 non -e dicis. CIC. inv. 1, 79 quod -e dicunt. HOR. sat. 1, 9, 52 magnum narras, vix -e (*cf. p. 1125, 16*). LIV. 24, 6, 5 vix -ia enim legatos Hannibalis narrare. QVINT. inst. 2, 15, 16 -ia in omni oratione. 2, 15, 17 -ia … persuasibilia…. 2, 15, 31 veris -ia praeferrent. 5, 4, 2 an -ia dixerit. 5, 7, 33 utri magis -ia dixerint. 5, 10, 16 -ium autem genera sunt tria (*cf. p. 1124, 74*). 5, 10, 19 omnia autem -ia, in quibus pars maxima consistit argumentationis, …. 5, 14, 14 epichirematis frequentior circa -ia est usus. decl. 306 p. 201, 6 utinam -ia finxisses. *nota*: OV. fast. 3, 618 ei mihi! -i fortior illa fuit. trist. 1, 5, 49 multaque -i tulimus maiora (*cf. p. 1125, 48*).

II *i. q.* ***credens*** (*de christianis*): TRACT. in Luc. 1, 17 ut … incredibiles -es fierent.

adv. **crēdibiliter**: CIC. Deiot. 17 id vos … a viro optimo cogitatum esse confingitis? at quam non modo non -r, sed ne suspiciose quidem! PAVL. FEST. p. 41 consilium … a silentio -ius dictum putatur. QVINT. inst. 2, 15, 36 scientiam bene dicendi … circa civiles quaestiones et -r. 3, 11, 1 dici -r. 4, 2, 124 neque -ius fingi neque vehementius exprobrari. 6, 2, 19 proprie, iucunde, -r dicere. 9, 2, 30 sermones … -r introducimus. DON. Ter. Ad. 583 -r addidit 'lacum'. AVG. civ. 9, 15 multo -ius et probabilius disputatur. 13, 18 quanto -ius et efficacius. 17, 14 mihi autem -ius videntur existimare. 17, 20 -ius dicere.

comp. incredibilis.

crēditārius, -iī *m.* [*a* credere. *Th.*]. *significat eum, cuius fidei res familiaris creditur.* GLOSS. -us (*sine interpr.*). -a cameraria. EPIST. pontif. Thiel, Gelas. 36 *Asellus* -us praesulis fuisse dicitur interempti. VEN. FORT. vita Radeg. 8, 20 sequenti die curam domus committens -is, ipsa se totam occupat circa viri iusti verba.

crēdito, -āvī, -āre [*a* credere *Th.*]. FVLG. myth. 1 praef. p. 4, 16 defaecatam silentio vitam agere -bam. [APVL. met. 7, 27 impune se laturum tantum scelus credit. at utcumque se praesumit, *ubi Rohde mavult* creditat.]

×**crēditor,** -ōris *m.* [*a* credere. *Th.*]. *is, qui aliquid (imprimis pecuniam) alicui credit (cf.* credere *I A 1), mutuum dat*: GAIVS dig. 50, 16, 11 -um appellatione non hi tantum accipiuntur, qui pecuniam crediderunt, sed omnes, quibus ex qualibet causa debetur. VLP. dig. 44, 7, 42, 1 -es eos accipere debemus, qui aliquam actionem vel civilem habent, sic tamen, ne exceptione submoveantur, vel honorariam actionem vel in factum. 50, 16, 54 condicionales -es dicuntur et hi, quibus nondum competit actio, est autem competitura, vel qui spem habent, ut competat. GLOSS. δανειστής. χρεοκόπος. *singulari significatione* GLOSS. II 575, 41 -r commendator. GLOSS. iurispr. cod. Paris. gr. 1357 A κρεδίτορ δανειστής. *de creditoris apud Romanos condicione forensi cf. Leonhard, PW. IV 1699.* *invenitur inde a* XII tab. (*cf.* QVINT. inst. 3, 6, 84) *et* CIC. *saepissime legitur apud* ICTOS. *ex poetis vocabulo utuntur*: BIBAC. PVBLIL. MART. IVV. AVSON. DRAC. CARM. epigr.

loci selecti: CIC. Quinct. 73 cur ceteri s p o n s o r e s e t -e s non convenerint (Phil. 6, 11 cotidie sponsores et -es … convenire. LEX Iul. munic. [Corp. I 206] 114 queive sponsoribus -busve sueis renuntiaverit se soldum solvere non posse…. QVINT. decl. 273 p. 118, 2 ad sponsorem venit -r, quam si recipere a debitore non possit. SVET. Iul. 18 retinentes -es interventu sponsorum removit). CIC. Quinct. 88 cum in tali iudicio testimonia -um existimentur ad rem maxime pertinere. Verr. 2, 73 erant non nulli togati -es Graecorum, quibus ad e x i g e n d a s pecunias improbissimi cuiusque legati plurimum prodest gratia (OPTAT. 3, 4 p. 82, 4 nullus -r illo tempore exigendi habuit libertatem). Flacc. 20 nec tabulae -is proferuntur. Att. 1, 1, 4 in c a u s a universorum -um (5, 21, 13 in -um causa). ad Q. fr. 2, 2, 3 -es vero regis aperte pecunias suppeditant contra Lentulum. BIBAC. carm. frg. 2 Catonis modo, Galle, Tusculanum tota -r urbe v e n d i t a b a t (VAL. MAX. 6, 9, 12 siquidem bona eius a -bus … venierunt. *cf.* NERAT. dig. 27, 10, 9 quamvis -es post id beneficium bona vendere mallent. POMPON. dig. 16, 1, 32, 1 si mulier -i viri fundum vendidit. GAIVS inst. 2, 167 ut liceat -bus bona defuncti vendere). CAES. civ. 3, 1, 2 fierent aestimationes possessionum et rerum … atque eae -bus traderentur. LIV. 2, 23, 6 ductum se ab -e non in servitium, sed in ergastulum et carnificinam esse. 2, 24, 7 cum r e t i n e n d i ius -i non esset (*cf.* SVET. Iul. 18 *p. 1127, 74*). 2, 27, 1 deinceps et, qui ante nexi fuerant, -bus tradebantur et nectebantur alii. 6, 14, 5 inde rem -i palam populo s o l v i t (VELL. 2, 23, 2 legis … qua -bus quadrantem solvi iusserat. VAL. MAX. 4, 8, 3 ut ne a locupletibus quidem debitae pecuniae … solvi -bus possent. SEN. benef. 7, 14, 2 epist. 87, 6 MART. 2, 13, 2 PLIN. epist. 3, 9, 17. PAVL. dig. 13, 7, 20, 2 si per -em stetit, quominus ei solvatur. *et saepissime apud* ICTOS). LIV. 6, 34, 2 itaque cum iam ex re nihil dari posset, fama et corpore, iudicati atque addicti, -bus s a t i s f a c i e b a n t (VAL. MAX. 6, 5, 4 cum -bus suis satisfacere nollet. SVET. Iul. 42. FRONTO p. 135, 8 N. ut -bus paternis aegre satisfaceret. IAVOL. dig. 40, 7, 39, 1 quando aes alienum meum solutum -busve meis satisfactum erit. GAIVS inst. 2, 154 si -bus satis non fiat. VLP. dig. 24, 1, 32, 5. *et saepissime apud* ICTOS). PAVL. FEST. p. 379 versuram facere mutuam pecuniam sumere ex eo dictum est, quod initio, qui mutuabantur ab aliis, non ut domum ferrent, sed ut aliis solverent, velut verterent -em. SEN. suas. 7, 5 qui -bus suis o p p i g n e r a v i t rem publicam (VLP. dig. 14, 4, 5, 17 tabernae … nisi fuerint -i pigneratae. GAIVS inst. 3, 200 veluti si debitor rem quam -i pignori dedit, subtraxerit). SEN. dial. 10, 3, 2 quantum ex isto tempore -r, quantum amica, quantum rex, quantum cliens abstulerit…, benef. 2, 7, 2 ut aeri alieno eius succurreret, edere illum sibi nomina -um iussit; hoc non est donare sed -es convocare. 2, 7, 2 liberavit illum a -bus, sibi non obligavit. 2, 18, 5 itaque eligendum est, a quo beneficium accipiam; et quidem diligentius quaerendus b e n e f i c i i quam pecuniae -r (3, 12, 3). 4, 12, 2 -bus eius me o b l i g a t u r u s (POMPON. dig. 16, 1, 32, 2 -r, cui me obligavi. *cf.* SCAEV. dig. 44, 7, 30 redisse dicitur in obligationem -um. *saepius*). SEN. benef. 5, 19, 5 si filius meus pecuniam mutuam sumpserit, -i n u m e r a b o (epist. 81, 17). 6, 39, 2 -r u r g u e a t (VLP. dig. 27, 9, 5, 9 si modo urgueat -r. CASSIOD. var. 2, 38, 2). 7, 14, 5 s t a t acerbus super caput -r (*cf.* TAC. ann. 15, 55 quia … instantibus -bus … diffideret). 7, 19, 3 -i statim in macellum laturo, quod acceperit, reddam. 7, 29, 2 lentus et sapiens -r. epist. 21, 11 m o l e s t u s -r (AMM. 30, 4, 21 ut -es molesti opes cuiusquemodi fortunae rimantes). 36, 5 minus autem turpe est -i quam spei bonae d e c o q u e r e (rem. fort. 2, 5 cum eo -e contraxi, cui decoquere non possum. PLIN. nat. 33, 133 decoxisse -bus suis). 81, 11 quod debet, -i suo reponere. amic. p. 28 -bus respondeamus, inimicis resistamus. QVINT. inst. 5, 10, 105 argumentum -is. 5, 10, 116 totius summae -em. 5, 12, 5 a -bus a p p e l l a b a r i s (5, 13, 12 magna pecunia appellabaris a -bus. TAC. ann. 6, 17 sed -es in solidum appellabant nec decorum appellatis minuere fidem). decl. 302 p. 191, 12 quaero an si -r post datam pecuniam operas remisisset, diceres eum gladiatorem fuisse? 336 p. 323, 22 finge esse aliquem ex -bus p e t i t o r e m (p. 323, 29 qui partem crediti sui a me petat). IVV. 7, 108 ipsi magna sonant, sed tum, cum -r audit. 11, 10 multos porro vides, quos saepe clusus ad ipsum -r introitum solet expectare macelli. TAC. hist. 4, 42 divisa inter -es bona. ann. 6, 17 paulatim privati quoque -es reperti. 11, 13 Claudius … lege lata saevitiam -um coercuit. SVET. Otho 5 nihilque referre ab hoste in acie an in foro sub -bus caderet. LEX colleg. salut. Dian. et Antin. (Corp. XIV 2112) 2, 1 neque patrono neque patronae neque d⟨omino⟩ neque dominae neque -i ex hoc collegio ulla petitio esto. AFRIC. dig. 17, 1, 37 nisi forte aut p e r p r o m i s s o r e m s t e t e r i t, q u o m i n u s sua die solveret, aut per -em (VLP. dig. 22, 2, 8 PAVL. dig. 13, 7, 20, 2 *cf. supra l. 12 saepius*). GAIVS dig. 9, 4, 30 qualis est -r et fructuarius. IVLIAN. dig. 41, 3, 33, 4 plane si -r nuda conventione hypothecam contraxerit…. *et saepius* (POMPON. dig. 46, 3, 66 nec pupillo condicere potest … nec -i, cum quo alterius iussu contraxit). 41, 3, 33, 6 apud -em res est. PAPIN. dig. 42, 6, 3 pr. sive solus sit -r hereditarius sive plures. TRYPH. dig. 3, 5, 37 qui sine usuris pecuniam debebat, -is sui gessit negotia. 46, 2, 23 -i meo stipulanti spopondit…. VLP. dig. 13, 5, 5, 2 is cui constituitur, -r est (46, 3, 1 permittitur ergo -r constituere in quod velit solutum. *et saepius apud* ICTOS). 20, 4, 7, 1 concurrit uterque -r in pignore. *et passim apud* ICTOS. APVL. apol. 75 pater eius plurimis -bus defaeneratus. AVSON. 419, 23 debere te dicis? cui? quando? quo nomine? lege syngrapham, nomina -em. AMM. 28, 4, 25 si -em suum flagitare molestius adverterit debitum. VVLG. IV reg. 4, 1 et ecce -r (ὁ δανειστής) venit ut tollat duos filios meos ad serviendum sibi. 4, 7 vende oleum et redde -i tuo (ἀποτίσεις τοὺς τόκους). prov. 29, 13 pauper et -r (δανειστοῦ) obviaverunt sibi. Is. 50, 1 quis est -r meus (*ex hebr.*, ὑπόχρεῳ LXX), cui vendidi vos? GREG. TVR. Franc. 3, 15 p. 123, 24 dictu, -r soceri mei, sic valeas *eqs.* *o p p o n i t u r* debitor, obaeratus: CIC. Sest. 94 eundem … bona -um, civium Romanorum, cum debitoribus Graecis divisisse. Pis. 86 nonne … ultro Fufidium … -em debitoribus suis addixisti? PVBLIL. Q 33 qui debet, limen -is non amat. LIV. 2, 27, 9 cum in conspectu consulis singuli a pluribus violarentur, in -es a debitoribus verterant. 35, 7, 3 pecuniae creditae, quibus debitor vellet legibus, ius -i redderetur. SEN. dial. 6, 10, 2

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

pessimi debitoris est, -i facere convicium. benef. 5, 8, 1 debitor non est sine -e, non magis quam maritus sine uxore aut sine filio pater. 6, 4, 4. 5. QVINT. inst. 3, 6, 84 ut in duodecim tabulis debitoris corpus inter -es dividi licuit, quam legem mos publicus repudiavit (*cf. p. 1127, 67*). decl. 273 p. 119, 7 partem tamquam debitor solvit, partem tamquam -r accipis. TAC. ann. 3, 60 eodem subsidio (*sc. templis*) obaerati adversum -es suspectique capitalium criminum receptabantur. SVET. Iul. 42 ut debitores -bus satisfacerent (*cf. p. 1128, 15*). VLP. dig. 12, 6, 30 qui invicem -r idemque debitor est (*l. 33*). 46, 3, 34, 9 aequissimum enim visum est ita -em rem agere debitoris, ut suam ageret. IVLIAN. dig. 16, 1, 16 GAIVS inst. 2, 60 *al.* IVST. 12, 11, 2 PAVL. NOL. epist. 13, 23. VRAN. epist. 6 p. 863ª planctus debitorum extersit et -um gaudia reparavit   *nota in imag.*: PLIN. nat. 26, 43 pessimum corporum vas instat ut -r (*cf. p. 1128, 36*) et saepius die appellat (*de ventre*). MART. 9, 3, 2 quantum iam superis, Caesar, caeloque dedisti, si repetas et si -r esse velis .... PLIN. epist. 1, 13, 6 ne videar, quorum recitationibus affui, non auditor fuisse, sed -r (*sc. ut me quoque audiant declamantem*). PALLAD. 1, 6, 8 qui agrum colit, gravem tributis (tributi *G*) -em patitur, cui sine spe absolutionis obstrictus est. DRAC. laud. dei 3, 32 p. 92 -r extorquet sub vomere faenus arator (*cf. p. 1130, 82 sqq.*).   *de deo*: AMBR. exc. Sat. 1, 3 cum pecuniae faenerator illudi possit, naturae auctor et necessitudinis -r fraudari non queat (*cf. l. 28*). OP. imperf. in Matth. 30 p. 788 ut non discussores rationis salventur, sed -es doctrinae.   *de morte*: CARM. epigr. 1001, 4 in requiem excessi; quod quaeritis, id repetitum apstulit iniustus -r ante diem.

iuncturae notabiliores: CIC. Phil. 6, 11 quae potest esse maior fides quam fraudare -es (13, 26 fraudator -um. IVLIAN. dig. 42, 8, 15. 42, 8, 17, 2 PAVL. dig. 40, 6, 1, 1 *saepius*. GAIVS inst. 1, 36 in fraudem -um. 1, 47 -um fraudandorum causa). VLP. dig. 50, 14, 3 si dolo et calliditate -em circumvenerit.   GAIVS dig. 44, 6 exceptione doli mali -r removebitur.   IVLIAN. dig. 16, 2, 1 unusquisque -em suum eundemque debitorem petentem summovet.

f. **crēditrīx**, -īcis: GLOSS. δανείστρια.   SCAEV. dig. 31, 88, 15 quaeritur cum filius defuncti mutuam pecuniam a Flavia Dionysia acceperit et ... pensiones sibi debitas -i delegaverit .... 46, 1, 63 inter -em et debitorem pactum intercesserat. *ibid.* id -i redderetur. VLP. dig. 16, 1, 8 pr. Iulianus libro duodecimo digestorum scribit redditionem pignoris, si -x mulier rem ... debitori liberaverit .... PAVL. dig. 20, 4, 16 quaerebatur utrum tertius -r etiam Turbonem superare deberet, qui primam -em an ea remota Turbo tertium excluderet. *saepius*. 42, 5, 38, 1 res publica -x omnibus chirographariis creditoribus praefertur.

?**crēditōrius**.   GREG. M. epist. 1, 42 p. 66, 32 ita ut res alienae iniuste nullo modo a -iis defraudentur (*ita legitur in plerisque codd.*, ita ut res alienas iniuste nulli crediturus sis *Vat. A et B*, ita ut rei alienae iniuste nullo creditor sis *Ewald*).

crēditum *v. sub* credo.

ˣ**crēdo**, -didī, -ditum, -ere [*i. q. hibern.* cretid *ind.* śrad dadhāti '*credit*'; *cf. e.* abdere, condere *sim. fortasse c.* cor. *Th.*].   PRISC. gramm. II 498, 17 ex *verbi do* compositis quae in tertiam transeunt coniugationem et a paenultimam simplicis supini in i convertunt, ut do dedi datum ... -o -idi -itum. EVTYCH. gramm. V 474, 1 -o ... a cretum do ... ut quidam putant.   PRISC. gramm. II 461, 5 producta si fuerit syllaba, in praeterito quoque producitur vel natura vel positione ut 'cēdo' 'cēssi' 'crēdo -idi'.   *de formis* (*cf.* PAVL. FEST. p. 60 creduas -as Plautus [*Bacch. 476*]): creduam: PLAVT. Poen. 747. creduas: PLAVT. Bacch. 476 Trin. 606 TER. Phorm. 993 (*suppl. Faernus*, credas *codd.*). creduat: PLAVT. Bacch. 504. 847. creduis: PLAVT. Amph. 672 Capt. 605. creduit: PLAVT. Truc. 307. *hae formae in fine versus iambici sive in diaeresi occurrunt, nisi quod* PLAVT. Amph. 672 *post diaeresin*.   cridimus: DECRET. decur. Paest. Nest. (Corp. X 477) 19 (*error lapicidae*, DECRET. decur. Paest. Sept. [Corp. X 476] 19 credimus).   *perfectum*: crederitis: ITALA Ioh. 8, 24 (cod. l *et* VVLG. 5 codd.). credistis: ITALA Ioh. 8, 45 (cod. l). credisse: ACT. Petr. 71, 7 dico enim me vivo et vero deo credisse.   FAST. Praen. Mart. 3 (Corp. I² p. 233) ut a⟨u⟩tem alii gre⟨du⟩nt.   *de* cesditum *et* caesditum *i. q.* creditum *cf.* GLOSS. Plac. V 14, 16 *et* 54, 12.   credin: *v. p. 1136, 8*.   *de iuncturis*: PRISC. gramm. III 345 *Attici* 'πεπίστευμαι σοί' καὶ 'ὑπὸ σοῦ' .... nos quoque '-or tibi' et '-or a te' (*cf. p. 1134, 73. 1143, 12*). 347, 11 Attici 'πιστεύω ταῦτα καὶ τούτοις' ... dativo autem et accusativo simul frequenter iungitur -o verbum (*cf. p. 1146, 37*). 357, 20 illi 'πρᾶγμα ποιεῖσθαι ἀντὶ τοῦ μέγα ἡγεῖσθαι'. Terentius in Andria (*2*): 'id sibi negotii -idit solum dari. GLOSS. πιστεύω. δοκῶ τὸ νομίζω. duco extimo. opinor. -idi ᾠήθην. non -o οὐ πείθομαι. ἀπιστῶ.   *dub.* GLOSS. Plac. V 14, 16 = 54, 12 cesditum -itum.   *legitur per totam latinitatem, imprimis apud eccles.*

[*val.* creade, *it.* credere, *francog.* croire, *hisp.* creer. *M.-L.*]

I ***proprie***, *i. q. tradere*: **A** *de mutuatione*: **1** *pecuniae*: SEN. benef. 4, 12, 1 dicitis ... beneficium -itum insolubile esse. -itum autem non est res per se expetenda. cum -itum dicimus, imagine et translatione utimur; ... ad haec verba demonstrandae rei causa descendimus; cum dico '-itum', intellegitur 'tamquam -itum' ... 'adicio insolubile, cum itum nullum non solvi aut possit aut debeat. DIFF. gramm. VII 528, 16 committimus consilia (*cf. etiam p. 1131, 80*), -imus pecuniam. GAIVS inst. 3, 124 pecuniam autem -itam dicimus, non solum eam, quam -endi causa damus, sed omnem, quam tum cum contrahitur obligatio certum est debitum iri, id est quae sine ulla condicione deducitur in obligationem. VLP. dig. 12, 1, 1, 1 nam cuicumque rei assentiamur, alienam fidem secuti, mox recepturi quid, ex hoc contractu -ere dicimur. ISID. orig. 5, 25, 14 res -ita est, quae in obligationem ita deducta est, ut ex tempore quo contrahebatur, certum sit eam deferri.   PLAVT. Asin. 439 prius quae -idi, vix anno post exegi. 462 formido miser, ne hic me tibi arbitretur suasisse, sibi ne -res. *saepius*. 493 quoi -i recte aeque putent. 494 me numquam hodie induces, ut tibi -am hoc argentum ignoto. 501 mihi talentum argenti ... adnumeravit et mihi -idit. 572. Aul. 15 mihi id aurum. Bacch. 275 Autolyco hospiti aurum. 283 adeon me fuisse fungum, ut qui illi -rem. *saepius*. Curc. 481 pone aedem Castoris ibi sunt subito, quibus -as male. 541 idem ego istuc, quom -bam, -idi (*in lusu verborum; cf. infra l. 41 et 54*). 679. Epid. 549 quod -isti reddo. Merc. 52 mutuitanti -ere. Most. 629 argenti faenus -itum audio. Persa 44. Pseud. 298 cautiores sunt, ne -ant alteri. 304 *saepius*. CATO agr. 5, 3 iniussu domini -at nemini: quod dominus -erit, exigat. LEX Rubr. (Corp. XI 1146) 2, 2 pecunia certa -ita. 2, 25. CIC. Rab. Post. 5 metuere ..., ne quod -erat, perderet, si -endi constituisset modum. 4 huic ipsi Alexandrino grandem iam ante pecuniam -idit *eqs.* 7 si qui improbe -ita pecunia usus est. *saepius*. off. 2, 78 qui ... pecunias -itas debitoribus condonandas putant. 2, 79 maxime in pecuniis -itis occultat suum gaudium. epist. 1, 7, 6. CAES. civ. 3, 1, 2 cum fides tota Italia esset angustior neque -itae pecuniae solverentur. 3, 20, 4 legem promulgavit ut ... sine usuris -itae pecuniae solvantur. NEP. Att. 9, 5 pecuniam sine faenore sineque ulla stipulatione. ALF. dig. 46, 3, 35 quod servus ex peculio suo -isset aut deposuisset, id ei ... recte solvi potest. CORP. II 5042 quam pecuniam L. ⟨Titius L.⟩ Baian⟨i⟩o dedit dederit, -idit -erit. LIV. 2, 27, 1 ius de -itis pecuniis. 2, 27, 10 quod de -ita pecunia ius non dixisset. 6, 27, 8 ob -itam pecuniam. 6, 31, 4 ius de pecunia -ita. 8, 28, 8 pecuniae -itae bona debitoris, non corpus obnoxium esse. 35, 7, 2 qui post eam diem socii civibus Romanis -issent pecunias. *ibid. saepius*. PAVL. FEST. p. 86 lex de -ita pecunia ... quod -iti nummi alios pariant. SEN. contr. exc. 6, 1 ne frater quidem tibi sine chirographo -idit. suas. 7, 5 -amus Antonio, Cicero, si bene illi pecunias -erunt faeneratores (*cum lusu verborum*). SEN. dial. 12, 10, 5 si quis pecuniam -itam solvisse se moleste ferat. benef. 3, 7, 1. 3, 10, 1 pecuniae -itae. 3, 15, 1. 4, 26, 3 non magis dabit beneficium quam decoctori pecuniam -et aut depositum committet. 4, 39, 2 pecuniae etiam male -itae exactio est ... deinde ne Zeno quidem, si maior fuisset summa, -ere perseverasset. 5, 9, 2 nemo sibi beneficium dat non magis quam hospitium, nemo sibi donat, non magis quam -it. 5, 19, 3. 6, 4, 2 tamquam pecuniam aliquis mihi -idit, sed domum meam incendit, pensatum est -itum damno. 6, 4, 5. 6, 11, 4 *al.* epist. 101, 4 emam, aedificabo, -am, exigam, honores geram. PERS. 5, 80 Marco spondente recusas -ere tu nummos? PLIN. nat. 2, 155 quam bona fide -itum faenus reddit. MART. 1, 75, 1 dimidium donare Lino quam -ere totum qui mavult. 3, 15, 1 plus -it nemo tota quam Cordus in urbe *eqs.* (*cum ambiguitate; cf. supra l. 18*). 7, 10, 8 assem ne dederis -erisve Lupo. 7, 10, 12 quadrantem nemo iam tibi -it. 8, 37, 4. 10, 18, 2 nec spondet nec vult -ere, sed nec habet. 12, 25, 3 quod mihi non -is veteri, Telesine, sodali, -is coliculis arboribusque meis. QVINT. inst. 4, 2, 6 certam -itam pecuniam peto ex stipulatione. 4, 2, 61 nam quid in plerisque iudiciis privatis de certa -ita, locato et conducto, interdictis habere loci potest supra modum se tollens oratio. 7, 2, 50 *al.* decl. 273 p. 119, 24 non debet ergo tibi is, cui pecuniam -isti. 278 p. 132, 16 decem milia a me petis: quo iure? qua causa? -isti? an deposuisti? 336 p. 324, 2 *al.* TAC. ann. 6, 16 *lex Caesaris*, qua de modo -endi (*sc. pecuniam*) possidendique (*sc. praedia*) intra Italiam cavetur. GAIVS inst. 3, 124 qua lege idem pro eodem apud eundem eodem anno vetatur in ampliorem summam obligari -itae pecuniae quam in XX milia. 4, 13. 171 ex quibusdam causis sponsionem facere permittitur, veluti de pecunia certa -ita in pecunia constituta; sed certae quidem -itae pecuniae tertiae partis, constitutae vero pecuniae partis dimidiae. MAECIAN. dig. 36, 1, 66 pr. pupilli, cui sine tutoris auctoritate pecunia -ita erat. VLP. dig. 27, 6, 11, 2 idemque iuris est, si ancillae quis tutore auctore -isset. 42, 5, 24, 1 creditor, qui ob restitutionem aedificiorum -erit, in pecunia, quae -ita erit, privilegium exigendi habebit. S. C. Maced. (dig. 14, 6, 1) pecuniam incertis nominibus. PORPH. Hor. sat. 1, 2, 16 etiam filiis familias cum periculo exigendi pecunias -ere, dummodo graves usuras -ito suo imponat. LACT. inst. 6, 18, 7 pecuniam, si quam -erit, non accipiat usuram. HIL. in Matth. 27, 11 usum -iti sibi talenti communicare. SCHOL. Cic. Bob. p. 49, 11 Hild. aliis tamen: oppositis ⟨ut⟩ sibi pecunia -retur, effecerit.   *nota part. praes.*: COD. Iust. 2, 13 (14), 2 aperta enim -entium videtur esse voracitas.

2 *aliarum rerum, in imagine*: VERG. georg. 1, 224 ante ... debita quam sulcis committas semina quamque invitae properes anni spem -ere terrae. HOR. carm. 1, 3, 5 navis, quae tibi -itum debes Ver-

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

gilium. 1, 24, 11 non ita -itum poscis Quintilium deos. TIB. 2, 6, 21 spes sulcis -it aratis semina. OV. ars 1, 401 nec semper -enda Ceres fallacibus arvis. 2, 351 requietus ager bene -ita reddit. 2, 513 -ita non semper sulci cum faenore reddunt. MANIL. 3, 152 seu Cererem plena vincentem -ita messe. SEN. suas. 3, 1 -itum sibi terra non retinet. GERM. 14 quando ratem ventis aut -at semina terris. COLVM. 2, 12, 1 in aream perducantur ea, quae terrae -idimus. PLIN. nat. 17, 28 salsaeque terrae multa melius -untur.

B *i. q.* committere, demandare (*cf.* NON. p. 275 -ere fidei committere. servandum commendare): *c. gerund. l. 36. p. 1132, 83, cum in c. acc. l. 30 cf. p. 1132, 48.* 1 personas et res corporeas (*cf. p. 1130, 82*): PLAVT. Capt. 901 mihi rem summam -idit cibariam. Cist. 760 aequom est reponi per fidem quod -itum est. Curc. 496 *lenonibus* sui nihil est nisi una lingua, qui abiurant, siquid -itum est. Mil. 837 bono suppromo et promo cellam -itam :: tu hercle idem faceres, si tibi esset -ita. Most. 437 quod -urus tibi fui, omne -idi. Pseud. 629. 644. Rud. 581 tibi ego nunquam quicquam -am, nisi si accepto pignore. Trin. 145 mihi quod -eris, sumes ubi posiveris. 621 quoi tuam quom rem -eris, sine omni cura dormias. TER. Haut. 966 abii ad proxumum tibi qui erat: ei commisi et -idi (CIC. ad Q. fr. 1, 1, 14 nihil est, quod non et iis et siquis est alius eiusmodi, et committi et -i rectissime putem. 1, 1, 27 ut eos, quos tuae fidei potestatique senatus populusque commisit et -idit, diligas. *v. l. 32 et p. 1132, 3*). TER. Eun. 831 ita ut tu iusti, soli -itast *virgo*. RHET. Her. 4, 34, 46 nam cum canes funguntur officiis luporum, quoinam praesidio pecuaria -emus? CIC. part. 78 -itis in rebus fides (off. 2, 84 quae *fides* esse nulla potest, nisi erit necessaria solutio rerum -itarum. LIV. 26, 31, 4 quibus tantam rem -rem). NEP. Hann. 9, 3 se suas fortunas illorum fidei -ere (GELL. 5, 13, 2 pupillos fidei tutelaeque nostrae -itos. APVL. Plat. 2, 25 iis, in quorum tutelam et fidem res p. illa -itur. VVLG. lev. 6, 2 depositum. EVGRAPH. Ter. Her. 108 ut tergum meum tuam in fidem committam: ...ut fidei tuae -am tergum meum). VERG. Aen. 5, 850 Aenean -am ... fallacibus auris? (*sc. Palinurus*). 10, 70 num puero summam belli, num -ere muros (*i. tutelam murorum*) *Aeneam hortati sumus?* HOR. sat. 2, 1, 53 Scaevae vivacem -e nepoti matrem. TIB. 1, 6, 23 at mihi si -as *uxorem tuam*. 1, 6, 37 at mihi servandam *uxorem tuam* -as. 1, 7, 20 prima ratem ventis -ere docta Tyros. PROP. 1, 20, 52 his, o Galle, tuos monitus servabis amores formosum nymphis -ere visus Hylan. 4, 8, 10 cum temere anguino -itur ore manus. OV. ars 2, 363 accipitri timidas -is, furiose, columbas, plenum montano -is ovile lupo. 3, 486 pignora nec puero -ite vestra novo. fast. 2, 662 legitima servas -ita rura fide. LIV. 2, 45, 10 non -i militi arma. 32, 25, 10 in praesidio -itae urbis moriturum se armatum respondit. MANIL. 4, 169 gravia annonae speculantem incendia ventis -ere opes. 5, 105 nec -e severae frontis opus signo, strictos nec -e Catones. *saepius.* PAVL. FEST. p. 112 -itum fraudare. SEN. contr. 7, 7, 4 filius tibi tuus -i rem publicam noluit. VAL. MAX. 8, 1 abs. 9 eius testimonio non -ere, cui ... bene se exercitus -isse meminerat. PHAEDR. 1, 8, 8 gulaeque *lupi* -ens colli longitudinem *grus*. SEN. Ag. 106 timidusque mari -ere cumbam (*cf.* 433 -ita est vento ratis. Herc. f. 152 carbasa ventis -it dubius navita vitae. STAT. silv. 1, 3, 97 si Maleae -enda ratis Siculosque per aestus sit via. RVT. NAM. 1, 42 -ere vela mari). SEN. Phaedr. 1091 Solique falso -itum indignans diem Phaethonta currus devio excussit polo. epist. 83, 13 sibi quisque nunc nominet eos, quibus scit et vinum male -i et sermonem bene. LVCAN. 4, 653 terrisque diu non -idit hostem (*sc. Antaeum*) *Alcides* (*cf.* 4, 647). PETRON. 123, 237 hic dat vela fugae Fortunaeque omnia -it. VAL. FL. 2, 292 talin possum te -ere puppi? STAT. silv. 7, 5, 21 sua -ite matri viscera. MART. 6, 76, 2 -ita cui summi castra fuere ducis. 12, 49, 3 -it cui Postumilla dives gemmas, aurea, vina, concubinos. QVINT. decl. 383 p. 428, 15 bene -imus illi eius patrimonium, cuius capiti pepercit. SCAEV. dig. 15, 3, 21 res familiares. TERT. resurr. 44 p. 90, 14 periturus est et ipse thesaurus? perituris enim peritura -untur, sicut veteribus utribus novum vinum (*cf.* adv. Marc. 3, 15 p. 401, 15). bapt. 18 cautius agetur in saecularibus, ut cui substantia terrena non -itur, divina -atur? IVST. 1, 10, 22 universum sibi -itum exercitum Dareo prodit. 18, 4, 6 aurumque metu regis non tectis, sed terrae -erat. LVCIF. non parc. 22 quod cunctos nobis -itos deprecemur diaboli calcare caput. HIER. epist. 51, 6 sanctum populum Christi, qui tibi -itus est. 51, 9. VVLG. gen. 39, 4 Ioseph ... gubernabat -itam sibi domum. 39, 23 nec noverat aliquid, cunctis ei -itis (πάντα γὰρ ἦν διὰ χειρὸς Ἰωσήφ). MARCELL. chron. II p. 85, 453, 2 peram sibi -itam. p. 86, 28 -itam sibi partem. BENED. reg. 3 discussionem pastoris de -itis ovibus. 27, 13 ne aliquam de ovibus sibi -itis perdat.

2 res incorporeas, *saepe i. q. communicare*: PLAVT. Persa 528 recitasti, quod erat cerae -itum (*i. scriptum*). Poen. 877 ut tibi istuc -am (*ibid.* dicere). 878 -e audacter meo periclo :: male -am et -am tamen. Pseud. 576 facinus magnum timido cordi -ere (CIC. Cael. 57 cui tantum facinus, cui se, cui salutem suam -idit?). Trin. 139 -e huic tutelam. Truc. 388 tibi mea consilia summa semper -idi (TER. Eun. 128 habeam te et mea consilia ut tibi -am omnia. 402 -ere omnem exercitum, consilia. Ad. 872 illi -unt consilia omnia). TER. Andr. 272 quae mihi suom animum atque omnem vitam -idit (VAL. MAX. 1, 7 ext. 3 quod vitam suam somnio quam navi -ere maluisset. COMM. apol. 31 brevis est nobis -ita vita). TER. Phorm. 61 cuius tu fidem in pecunia perspexeris, verere verba ei -ere? CIC. Verr. 6, 35 ut mihi illum honorem ... -itum et commissum putarem (dom. 1 ut omnis rei publicae dignitas, omnium civium salus, vita, libertas, arae ... vestrae sapientiae, fidei, potestati commissa -itaque esse videantur. CATVLL. 55, 16 dic nobis, ubi sis futurus, ede audacter, committe, -e luci. *cf. p. 1131, 23*). Cael. 57 quibus occulta -antur. Phil. 5, 15 his magnam partem reipublicae -isset, si.... 65, 17 ne tua dicta vagis nequicquam -ita ventis effluxisse ... putes. 76, 9 omnia quae ingratae perierunt -ita menti. PVBLIL. A 27 animo dolenti nihil oportet -ere. VERG. Aen. 4, 422 solam nam perfidus ille te colere, arcanos etiam tibi -ere sensus. 7, 486 Tyrrhusque pater, cui regia parent armenta et late custodia -ita campi (MOD. dig. 48, 3, 14 pr. non est facile tironi custodia -enda. IVST. 12, 12, 3 custodiam corporis sui). HOR. sat. 2, 1, 31 ille velut fidis arcana sodalibus olim -bat libris. PROP. 2, 34, 1 cur quisquam faciem dominae iam -at amico? LIV. 1, 50, 5 quod (*imperium*) si sui bene -erint cives *Tarquinio*, aut si -itum illud et non raptum parricidio sit, -ere et Latinos ... debere. 2, 7, 11 in Velia aedificent, quibus melius quam P. Valerio -itur libertas. 27, 34, 13 si noxium comperissent, quid ita, male -ito priore, consulatum alterum -rent? MANIL. 1, 77 nec ventis -ere vota audebant. 4, 275 quos gemini producunt sidera Pisces, his erit in pontum studium vitamque profundo -ent. SEN. contr. 2, 5, 18 qui tibi tyrannicidium -idi. VAL. MAX. 4, 1, 3 alter enim, ut moderate honores -rent, praecepit, alter se moderato -idit. SEN. benef. 6, 29, 2 aures, si deliberare velit, diligentes, tutae, si -ere. CVRT. 3, 8, 5 quem deinde amplius nationum exterarum salutem suam -urum sibi? LVCAN. 1, 259 vox nulla dolori -ita. 1, 520 nox una tuis non -ita muris. MOD. dig. 26, 7, 32, 3 scilicet si non perdituro servo administrationem -idit (HIL. ad Const. 1, 1 *iudicibus* provinciarum administrationes). SOL. 1, 115 iuventus dignior non fuit, cui praecipuae religionis -retur ministerium. CAPITOL. Maximin. 20, 5 denique ipsi (*Maximo*) contra Maximinum et senatus et Balbinus bellum -erunt. IVST. 44, 2, 3 saepe tormentis pro silentio rerum -itarum immortui *Hispani*. AMM. 31, 12, 15 cui tunc erat palatii cura -ita. VVLG. Esth. 16, 5 -ita sibi officia diligenter observant. sap. 14, 5 propter hoc etiam et exiguo ligno -unt homines animas suas (πιστεύουσιν ... ψυχάς. CARM. Ennod. opusc. 2, 59 festinantem animam morti non -idit uni). Gal. 2, 7 quod -itum est mihi euangelium praeputii (πεπίστευμαι τὸ εὐ.) *saepe*. RVFIN. Orig. in Ios. 9, 1 ut ipsis (*sc. lapidibus*) -i et superponi possit totius aedificii pondus. LEX Sal. 46 facultatem, quantum ei -itum est.

3 se dedere alicui (*passiv. pro reflex. v. infra l. 66, c. dupl. acc. infra l. 68*): PLAVT. Rud. 486 qui homo ... Neptuno -at sese atque aetatem suam. CIC. Att. 3, 15, 7 non me potissimum tuis tectis -rem. epist. 4, 7, 3 aut renovare bellum conati sunt ... aut victori sese -erunt (dediderunt *Bentley*). CAES. Gall. 6, 31, 4 multi ... se suaque omnia alienissimis -erunt. BELL. Alex. 63, 2 huic venienti sine dubitatione Marcellus se -it atque offert. VERG. georg. 2, 333 inque novos soles audent se gramina tuto -ere. Aen. 5, 383 si nemo audet se -ere pugnae, quae finis standi? (*cf.* 11, 153 cautius ut saevo velles te -ere Marti). 6, 15 Daedalus ... praepetibus pinnis ausus se -ere caelo (*cf.* OV. met. 2, 378 fit nova Cycnus avis nec se caeloque Iovique -it). 10, 288 multi servare recursus languentis pelagi et brevibus se -ere saltu. 11, 114 rex nostra reliquit hospitia et Turni potius se -idit armis. 11, 707 dimitte fugam et te comminus aequo mecum -e solo. HOR. carm. 3, 5, 33 qui perfidis se -idit hostibus. 3, 27, 63 age te procellae -e veloci (*cf.* SOL. 11, 21 plurimum se aquilonibus -unt *coturnices*). epist. 2, 1, 214 verum age et his, qui se lectori -ere malunt quam spectatoris fastidia ferre superbi. TIB. 1, 4, 9 o fuge te tenerae puerorum -ere turbae. PROP. 2, 32, 8 sed tibi me -ere turba vetat. OV. medic. 37 nec vos graminibus nec mixto -ite suco. met. 4, 627 veritus se -ere nocti. 13, 900 neque enim medio se -ere ponto audet. (trist. 2, 329 non ideo debet pelago se -ere, siqua audet in exiguo ludere cumba lacu. *cf.* ANTH. 440, 12 *antequam* -at dubiis se mea puppis aquis. OPTAT. 7, 1 p. 167, 2 undis. *nota*: OV. ars 1, 411 tunc si quis -itur alto [*i. se credit mari*]). ALBINOV. carm. frg. 10 seque feris -unt per inertia fata marinis. VELL. 1, 9, 4 templi se religioni supplicem -idit. 2, 102, 2 in colloquio, cui se temere -erat. VAL. MAX. 4, 1, 3 alter se moderato -idit. *v. supra l. 24.* 6, 3, 10 horum te certiori -e notitiae. SEN. Oed. 27 cuncta expavesco meque non -o mihi (*antea* parum ipse fidens mihimet. *cf.* epist. 10, 1 audeo te tibi -ere). nat. 6, 1, 5 praeceps quisque se proripit et penates suos deserit ac se publico -it. epist. 74, 5 qui huic se opinioni -idit. LVCAN. 3, 331 nostrisque velis te -ere muris. PETRON. 107 cuius se diligentiae -at. 115 cui nos regioni -remus. SIL. 4, 300 ductore amisso pedibus se -ere Celtae. QVINT. inst. 9, 4, 129 amplius compositionis genus, cum iudex non solum rem tenet, sed etiam captus est oratione et se -it actori et voluptate iam ducitur. 12 prooem. 2 multos circa velut isdem se ventis -ere ausos. PLIN. epist. 6, 22, 1 magna res acta est omnium, qui sunt provinciis praefuturi, magna omnium, qui se simpliciter -unt amicis. ANTH. 415, 33 spes Marium movit, turpi se -ere limo. SOL. 12, 7 delphina puer fragmentis panis primo illexit et in tantum consuetudo valuit, ut alendum se etiam manui ipsius -ret. IVST. 11, 8, 7 tutius tamen ratus dubiae se fidei

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

medici -ere quam indubitato morbo perire. PLIN. med. 1, 25 ego certe scio raro quemquam huic pesti ereptum qui se illis (*medicis*) -isset. VVLG. Sirach 32, 25 nec -as te viae laboriosae. SVLP. SEV. chron. 1, 9, 5 nec tamen Iacob se ultra fratri -idit. 1, 35, 4 nec ultra se David regi -idit. BACHIAR. repar. laps. 13 quid te magis consortio mundialium hominum -is? *adde*: HOR. carm. 3, 27, 26 sic et Europe niveum doloso -idit tauro latus (*cf.* PLIN. paneg. 23 quod primo statim die latus tuum -res omnibus). OV. epist. 18, 204 nec nisi tranquillo bracchia -e mari. SIL. 6, 173 trepidosque et multa paventes arcano gressus audemus -ere luco. STAT. silv. 2, 3, 36 nec altis -ere corpus aquis . . . audet.

II ***translate*: A *confidere, alicui et alicui rei*** (*cf. p. 1143, 22*): SERV. ecl. 2, 17 ne -e: non confide. PLAVT. Amph. 391 tuae fide -o? :: meae (Cas. 1007 tuaen fidei -o. Poen. 890 fide non melius -itur. TER. Eun. 898 -e hoc meae fidei, dabit hic pugnam aliquam denuo. CIC. Flacc. 46 qui tamen -idit P. Fulvii Nerati . . . fide. SALL. Iug. 74, 1 dubitare virtuti an fidei popularium minus -ret. LIV. 32, 14 neminem equidem timeo praeter deos immortales; non omnium autem -o fidei. 33, 32, 7 suarum aurium fidei minimum -entes. SEN. contr. 2, 1, 38 -e fidei meae. VAL. MAX. 3, 8 ext. 5. SEN. clem. 1, 13, 3 non amicorum fide -ens, non pietati liberorum. CVRT. 7, 2, 14 vide, quantum fidei tuae -am). PLAVT. Amph. 416 egomet mihi non -o (Aul. arg. 1 senex avarus vix sibi -ens. Mil. 331 mihi ego video, mihi ego sapio, mihi ego -o plurumum. 402 nescio quid -am egomet mihi iam; ita quod vidisse -o, me id iam non vidisse arbitror. BELL. Alex. 6, 2. OV. met. 5, 213 -ensque parum sibi proxima tangit corpora. 11, 108 vixque sibi -ens. LIV. 22, 22, 14. 39, 49, 5 MANIL. 3, 553 SEN. contr. 1, 3, 4 contr. exc. 6, 1 SEN. Ag. 393[a]. Tro. 25 victamque quamvis videat *Troiam* victor, haut -it sibi potuisse vinci. epist. 3, 4 PLIN. nat. 7, 190 MART. 14, 165. PLIN. epist. 6, 22, 7 plurimum tibi -as nec cuiquam satis fidas. QVEROL. p. 50, 6 ego mihi non -eram *rem ita se habere*). PLAVT. Aul. 196 nemini -o, qui large blandust dives pauperi. 676 Silvano potius -am quam Fide. Bacch. 318 nec mihi -ere, nec cuiquam in navi voluit. 491 satin ut quem tu habeas fidelem tibi aut cui -as nescias? (*cf.* Capt. 346 nec quemquam fideliorem neque cui plus -at potes mittere). 847 nam neque Bellona mi umquam neque Mars -uat, ni . . . . 924 tabellis consignatis -ere (Curc. 551 stultior stulto fuisti, qui tabellis -res). 1156 sed amico homini tibi quod volo -ere certumst. Capt. 387 noli uxori -ere. Persa 476 *saepius*. 490 satis -o (Poen. 764 quibus -o satis. CIC. epist. 5, 6, 1 non satis -idi homini prudenti. SALL. Catil. 31, 2 neque loco neque homini cuiquam satis -ere. Iug. 72, 2 neque loco neque mortali cuiquam aut tempori satis -ere, cives hostesque iuxta metuere). Poen. 1413 ignosco et -o tibi. Pseud. 128 ne -ant mihi. 877. Stich. 499 certumst mustelae posthac nunquam -ere, nam incertiorem nullam novi bestiam. 509 nunc quia te amicum mihi experior esse, -etur tibi. Truc. 487 non laudandust cui plus -it, qui audit, quam ille qui videt. CAECIL. com. 25 nil spei ego -o, omnes res spissas facit (BRVT. Cic. ad Brut. 1, 4, 3 nimis -ere videris spei tuae). TER. Ad. 474 ignotumst, tacitumst, -itumst. COM. pall. inc. 42 nec mulieri nec gremio -i oportere. AFRAN. com. 320 perfalsum et abs te -itum numero nimis. RHET. Her. 2, 3, 5 rumoribus -i non oportere. 2, 7, 11 plus oportere signis et argumentis -i quam testibus. CIC. inv. 2, 48 suspicionibus -i oportere et contra suspicionibus -i non oportere; testibus -i oportere et non oportere; quaestionibus -i oportere et non oportere. Verr. 2, 38 nemo umquam sapiens proditori -endum putavit. 2, 128. Mur. 50 fortunatorum promissis saucios et miseros -ere non oportere (BELL. Alex. 71, 1). dom. 29 quibus . . . ut insidiosis amicis non -rem. Brut. 187 -it eis, quae dicuntur, qui audit oratorem. part. 44 commemoranda sunt etiam exempla, quibus simili in disputatione -itum non sit. ac. 2, 25. Att. 3, 20, 1 si consilium, si fides eorum, quibus -idimus, non defuisset. 4, 3, 6 15, 12, 2 sed quid aetati -endum sit, quid nomini, quid hereditati, quid κατηχήσει, magni consilii est. epist. 3, 10, 10. ad Q. fr. 1, 3, 8 quantum Hortensio -endum sit, nescio. 1, 4, 1 nullum est meum peccatum, nisi quod iis -idi, a quibus nefas putaram esse me decipi. Q. CIC. pet. 39 quam ob rem *'Επιχάρμειον* illud teneto, nervos atque artus esse sapientiae non temere -ere (*sc.* νᾶφε καὶ μέμνασ' ἀπιστεῖν· ἄρθρα ταῦτα τῶν φρενῶν. RVT. LVP. 2, 18 temere omnibus. CAES. civ. 2, 38, 2 LIV. 21, 34, 4. QVINT. inst. 1, 1, 31 ne primae quidem memoriae temere -endum est. *cf.* VAL. MAX. 8, 4 pr. quibus aut -itum non est aut temere habita fides est. *cf. etiam p. 1135, 32*). PLANC. Cic. epist. 10, 21, 3 ipsa chirographa omnia, et quibus -idi, et ea, quibus fidem non habendam putavi. *ibid. saepius.* PVBLIL. V 12 virtuti melius quam fortunae -itur (SALL. Iug. 106, 3 hist. frg. inc. 4). LVCR. 2, 558 infidi maris insidias viresque dolumque ut vitare velint neve ullo tempore -ant, subdola cum ridet placidi pellacia ponti. 4, 508 ratio ruat omnis . . ., nisi -ere sensibus ausis. CARM. Suet. gramm. 18, 1 uni Crassicio se -ere Smyrna probavit. CAES. civ. 2, 31, 4 neque pudentes suspicari oportet sibi parum -i. BELL. Alex. 24, 2 cum ipse tantum ei -ret, ut . . . . 63, 4 cum diu dubitasset Cassius, quid sibi faciendum, quidve Lepido esset -endum. VERG. ecl. 2, 17 nimium ne -e colori. 3, 95 non bene ripae -itur. georg. 4, 48. 192. Aen. 2, 48 equo ne -ite, Teucri. 7, 97 thalamis neu -e paratis. 11, 808 nec iam amplius hastae -ere nec telis occurrere virginis audet. CIRIS 62 sed neque Maeoniae patiuntur -ere chartae. HOR. sat. 2, 2, 112 quo magis his (*sc. verbis*) -as . . . 2, 4, 21 praetensibus optima fungis natura est, aliis male -itur. 2, 7, 65 cum te formidet mulier neque -at amanti. PROP. 1, 15, 42 o nullis tutum -ere blanditiis. OV. am. 3, 2, 47 plaudite Neptuno, nimium qui -itis undis. epist. 2, 49 -idimus blandis . . . verbis, -idimus generi nominibusque tuis, -idimus lacrimis. 2, 53. 7, 54 expertae totiens tam male -is aquae. 9, 119 famae. 15, 89 -o versis ad prospera fatis. 16, 172 moribus et vitae -idit ille meae. 17, 70 neve meis -as vocibus, ipsa vide. ars 1, 245 hic tu fallaci nimium ne -e lucernae. 1, 307 speculo. 1, 387 arti. met. 12, 115 ante actis vel uti male -ret, hastam misit. 13, 263 nec vanis -ite verbis. fast. 2, 225 male -itis hosti. 2, 453 ventis. 2, 734 non opus est verbis, -ite rebus. 3, 475. LIV. 2, 30, 6 sed et homini et potestati melius rati -i . . . nomina dedere. 2, 45, 4 consules magis non confidere quam non -ere suis militibus. 3, 16, 3 terror . . ., ne suus cuique domi hostis esset, cui nec -ere nec non -endo, ne infestior fieret, fidem abrogare satis erat tutum. 6, 26, 5 quod oculis magis quam auribus -erunt. 7, 14, 17 cui plurimum vos imperatori vestro -retis. 9, 9, 11 dum vix locis, quibus vicerant, -unt. 23, 2, 8. 24, 13, 11 Hannibal tempus terebat . . . segnior ad -endum Nolanis factus. 25, 30, 11. 25, 33, 6. 27, 28, 4 ne quibus litteris -rent nomine Marcelli compositis. 28, 42, 7 an Syphaci Numidisque -is? satis sit semel -itum. 34, 49, 7 quibus -endum et a quibus cavendum sit. 39, 49, 8 nisi ipse oculis suis -isset. 42, 62, 4 *al.* MANIL. 1, 905 nescimus -ere caelo. 2, 890 fortunae -e regenti (VAL. MAX. 6, 9 ext. 6 ne quis nimis fortunae -ret. SEN. dial. 2, 5, 4 omnia in se reposuit, nihil fortunae -it. 11, 5, 4. epist. 76, 34. LVCAN. 1, 135 multum priori fortunae. APVL. Socr. 23 p. 174). GERM. frg. 4, 54 nec -e sereno. VAL. MAX. 6, 5 ext. 1 cuius (*Pittaci*) aut meritis tantum cives debuerunt aut moribus -erunt. 8, 1 abs. 9 *p. 1131, 47*. CELS. 1, 3 interdum valetudinis causa recte fieri, experimentis -o (PLIN. nat. 17, 24. QVINT. decl. 332 p. 309, 21 vitae experimentis). 3, 6 venis enim maxime -imus, fallacissimae rei. *ibid.* altera res est, cui -imus, calor, aeque fallax. PHAEDR. app. 6, 15 malos cavete, nulli nimium -ite. SEN. Phaedr. 222 ne -e Diti. Thy. 939 nunquam rebus -ere laetis (epist. 78, 29 adversis non succumbere, laetis non -ere). Tro. 607 Danaidae -ent tibi: tu cui? dial. 4, 30, 1. 7, 26, 2 nunquam imperator ita paci -it, ut non se praeparet bello. benef. 6, 33, 2 effice, ne felicitati suae -at. epist. 3, 2 si aliquem amicum existimas, cui non tantundem -is, quantum tibi. *ibid.* post amicitiam -endum est, ante amicitiam iudicandum. 3, 4 utrumque enim vitium est et omnibus -ere et nulli 6, 5 homines amplius oculis quam auribus -unt. 48, 9 qui opinioni plus quam naturae -erunt. 103, 2 istorum, tibi qui occurrunt, vultibus. CVRT. 4, 7, 29. 5, 4, 2. COLVM. 3, 4, 1 caveat, ne alienae potius curae, quam suae -ere velit. 3, 20, 6. LVCAN. 1, 227 fatis. PETRON. 82 non multum oportet consilio -ere, quia tuam habet fortuna rationem. 83 vers. qui pelago -it, magno se faenore tollit. VAL. FL. 4, 125 opibusque ultro ne -e paternis. 7, 449 heu formae ne -e tuae. SIL. 13, 175 dum vix oculis, vix -unt mentibus hostem . . . irrumpere. MART. 5, 48, 7 brevibus ne -e capillis. QVINT. inst. 2, 1, 11. 3, 5, 10 an tormentis -endum? testibus an argumentis maior fides habenda? 10, 1, 20 optimus quisque et qui -entem sibi minime fallat. 11, 3, 68 quamvis fulgor ille sinistras imagines reddat, suis demum oculis -idit, quod efficeret. 12, 8, 9. IVV. 6, 630 custodite animas et nulli -ite mensae. 8, 207 -amus tunicae, de faucibus aurea cum se porrigit. TAC. hist. 2, 33 suspecti duces et Otho, cui uni apud militem fides *erat*, dum et ipse non nisi militibus -it, imperia ducum in incerto reliquerat. 5, 3 sed sibimet et duci caelesti -rent, primo cuius auxilio praesentes miserias pepulissent. PLIN. epist. 6, 4, 2 nunc enim praecipue simul esse cupiebam, ut oculis meis -rem. paneg. 59 aequum est aliquando nos iudicio nostro, oculis nostris, non famae semper et rumoribus -ere. 64 necdum satis aut oculis meis aut auribus -o. APVL. apol. 73 mihi quoniam soli ait rerum omnium confidere sese et -ere. TERT. nat. 1, 7 nemo famae -it nisi stultus, quia sapiens non -it incerto. IVST. 12, 14, 7 praemonito filio, ne alii quam Thessalo et fratribus -ret. SCHOL. Cic. Bob. p. 56, 10 Hild. sed populum vel maxime deceptum, qui vultui magis eius quam rebus -erit, ut consulem designaret. HIER. epist. 61, 1 qui tuis auribus non -isti. VVLG. prov. 14, 15 innocens -it omni verbo (πιστεύει παντὶ λόγῳ). I Macc. 7, 7 nunc ergo mitte virum, cui -is, ut eat (ᾧ πιστεύεις). SVLP. SEV. chron. 1, 20, 7 obtestantur populum, ne exploratoribus -ant. CAPREOL. epist. 2, 1 -o atque confido. CARM. epigr. 331, 11 ⟨mendaces⟩ homines multi sunt: -ere noli. *nota*: RVF. FEST. 30 maneat modo concessa dei nutu et ab amico, cui -is et -itus es, numine indulta felicitas. *cf. p. 1143, 12.*

B *putare aliquid verum esse*: 1 *generaliter*: a *absolute ponitur*: *α verbum finitum*: PLAVT. Most. 824 multo improbiores sunt quam a primo -idi. Poen. 404 da ergo, ut -am, savium. 1264 magis qui -atis, dicam (OV. met. 3, 290 quoque magis -as). TER. Andr. 399 itan -is? haud dubium id quidemst (HOR. epist. 1, 2, 5 cur ita -erim . . . audi. LIV. 32, 11, 4). Haut. 296 si haec sunt, Clinia, vera, ita uti -o, quis te est fortunatior? EPIST. praet. ad Tiburt. (Corp. XIV 3584) 12 quonque de eieis rebus senatuei purgatei estis, -imus vosque animum vostrum indoucere oportet, item vos po-

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

pulo Romano purgatos fore. VARRO ling. 9, 3. CIC. Att. 14, 19, 2 et loquitur severe, si velis -ere. epist. 3, 8, 5 tu, si istius modi sermones ad te delati de me sunt, non debuisti -ere. 13, 77, 3 sed, cum se a me manumissum esse diceret, -erunt. NEP. Ages. 3, 4 vidit, si, quo esset iter facturus, palam pronuntiasset, hostes non -uros. Con. 3, 1 neque id erat mirandum, si non facile ad -endum adducebatur. VERG. ecl. 8, 108 -imus? an qui amant, ipsi sibi somnia fingunt? georg. 3, 391 munere sic niveo lanae, si -ere dignum est, Pan ... fefellit (Aen. 6, 173 aemulus exceptum Triton, si -ere dignum est, inter saxa virum spumosa immerserat unda. *cf.* AETNA 173 si fas est -ere. OV. ars 1, 613 nec -i labor est. 1, 699 ita -ere oportet. met. 3, 311 si -ere dignum est. 6, 561 vix ausim -ere. MELA 1, 23 si -ere libet. SIL. 3, 425 si -ere fas est [FLOR. epit. 3, 3, 19]. TAC. Germ. 40 si -ere velis). AETNA 192 res ipsae -ere cogent. HOR. sat. 1, 5, 100 -at Iudaeus Apella, non ego. carm. 2, 8, 5. epist. 1, 7, 61 non sane -ere Mena, mirari secum tacitus. TIB. 1, 6, 7 illa quidem tam multa negat, sed -ere durumst. PRIAP. 55, 1 -ere quis possit? (OV. epist. 17, 123 invitus repeto patriam: quis -ere possit? ars 1, 79 quis -ere possit? met. 6, 421 -ere quis posset? 7, 690. 15, 613 trist. 1, 2, 81 MART. 10, 85, 7). PROP. 2, 28, 28 narrabis Semelae, ... -et et illa. OV. epist. 2, 63 fallere -entem ... puellam (PLIN. paneg. 60 nihil quod -entem fallere paret). 6, 15 haec ego si possem timide -entibus ... dicere. 19, 46 retia, quae tibi quam -is plura tetendit Amor (met. 14, 677 plus quam -is, amo. LVCAN. 1, 107. *cf.* VVLG. gen. 27, 33 ultra quam -i potest, admirans ait. Dan. 8, 24 supra quam -i potest, universa vastabit). OV. ars 3, 281 quis -at? discunt etiam ridere puellae. 3, 685 nec cito -eris, quantum cito -ere laedat, exemplum vobis non leve Procris erit. met. 2, 330 si modo -imus. 8, 612 irridet -entes, utque deorum spretor erat. 8, 869 *al.* fast. 3, 689. Pont. 3, 4, 99 -e brevique fides aderit. LIV. 1, 51, 7 inclinatis ad -endum animis (TAC. hist. 2, 1). 4, 29, 6 nec libet -ere et licet in variis opinionibus. 4, 60, 3 negare tam id laetum universis nec prosperum fore quam ipsi -rent. 8, 11, 10 ad -endum temere faciliores erant (OCTAVIA 553 recedet a te — temere ne -as — amor. QVINT. decl. 306 p. 201, 1 haec quidem fabula allata est tamquam temere -urae. TAC. ann. 4, 67 manebat quippe *Tiberio* suspicionum et -endi temeritas. *cf. p. 1133, 72*). LIV. 9, 12, 8 tutiorque eis audacia fuit quam incautus ad -endum ceteris pavor. 42, 16, 7 Attalus quoque celerius, quam dignum concordia fraterna erat, -idit. SEN. contr. 1, 1, 20 non -is, qui scis, quomodo te aluerim? 1, 2, 4 quis -at? 1, 7, 3 non -is? epistulas lege. PHAEDR. 3, 10, 51 nil spernat animus nec tamen -at statim. SEN. Phoen. 82. dial. 4, 24, 2 haec enim castigatio consuetudinem efficiet non facile -endi. 4, 29, 4 quid est iniquius quam secreto -ere, palam irasci. nat. 6, 25, 2. epist. 78, 13 ad opinionem dolemus: tam miser est quisque quam -idit. MELA 2, 3 oppidum ... a Diana, si -itur, conditum. PERS. 4, 47 egregium cum me vicinia dicat, non -am? PETRON. 37 mero meridie si dixerit illi tenebras esse, -et. 43 nunquam autem recte faciet, qui cito -it, utique homo negotians. 64. 98 dum haec ego iam -enti persuadeo. STAT. Theb. 3, 62 vix -o et nuntius (*i. quamquam ipse n. sum*). MART. 3, 91, 7 mentitur, -unt. 4, 69, 4 nec puto nec -o, Papile, nec sitio. 9, 48, 3 cum ... iurares ..., -idimus. 11, 94, 8. 12, 73, 2 non -am, nisi legero. 12, 78, 1. QVINT. inst. 1, 7, 19 si quis parum -at. 4, 2, 33 *causae* per quas efficitur, quo facilius iudex intellegat, meminerit, -at. 11, 3, 5. TAC. hist. 1, 51 plurima ad fingendum -endumque materies. PLIN. epist. 6, 20, 15 aderant, qui Miseni illud ruisse, illud ardere falso, sed -entibus nuntiabant. 10, 58, 8. paneg. 62 demonstramus invicem, -imus invicem, quodque maximum amoris mutui signum est, eosdem amamus. SVET. Cal. 60 nam neque caede vulgata statim -itum est fuitque suspicio *eqs.* VLP. dig. 25, 4, 1, 8 iuste -idit. FILASTR. 108, 7 (*syn.* putare).

opponitur scire *sim.*; *cf.* AVG. c. mend. 3, 3 inter -ere atque opinari hoc distat, quod aliquando ille, qui -it, sentit se ignorare quod -it, quamvis de re, quam se ignorare novit, omnino non dubitet, si eam firmissime -it, qui autem opinatur, putat se scire, quod nescit.

PLAVT. Amph. 271 certe edepol si quicquamst aliud, quod -am aut certo sciam, -o ego hac noctu Nocturnum obdormivisse ebrium. Cas. 355 at pol ego hau -o, sed certe scio. Trin. 1073 scio et -o tibi. CIC. Att. 16, 1, 6 egit autem et pater et filius, ut tibi sponderem, sed ita, ut tum -res, cum ipse cognosses. 16, 5, 2. SEN. contr. 7, 8, 10 magis -ere de facto suo quam scire. SEN. nat. 3, 16, 4 -e infra, quicquid vides supra. MART. 11, 107, 3 omnia legisti; -o, scio, gaudeo, verum est. TAC. Germ. 34. FRONTO p. 120, 15 N. magistrum me tuum fuisse aut sciunt omnes homines aut opinantur aut vobis -unt. FILASTR. 100, 1. 127, 5 scire posse de deo et -ere (*cf. p. 1146, 20 sqq.*). QVEROL. p. 49, 19 edepol -o et scio. AVG. civ. 20, 1 id, quod falsum esse novit aut -it, contra id, quod verum esse novit aut -it. *nota*: ARNOB. nat. 3, 5 ut vultis et -itis atque ut vobis persuasum est. CAES. AREL. suggest. p. 302 ut hoc, quod vel suspicari non debemus, -ere debeamus. *coniungitur cum affirmationibus*: PLAVT. Amph. 272 certe edepol ... -o .... 282 *al.* 1074. Cas. 181 -o ecastor. 327. 355. Epid. 257 -o hercle. Men. 1032 -o hercle vobis Merc. 689 -o mecastor. Poen. 323 -o ecastor. Rud. 1186 -bam edepol turbulentam praedam eventuram mihi. 1188. Trin. 53 -o hercle. 606 at tu edepol nullus -uas. 864. Vid. 44 non edepol equidem -o mercennarium te esse. TER. Andr. 947 ita me di ament, -o. Hec. 449 non -idi edepol adeo inhumanum fore. 732. Ad. 683 -o hercle. CIC. Att. 11, 6, 2 -o equidem. ad Brut. 2, 6, 1 quo modo equidem -o. epist. 3, 6, 4. VERG. Aen. 4, 12 -o equidem, nec vana fides, genus esse deorum. 10, 29 equidem -o, mea volnera restant. OV. met. 15, 359 haud equidem -o. fast. 2, 551 vix equidem -o. 4, 793 Pont. 4, 3, 27. SVET. gramm. 7 quod equidem non temere -erim. APVL. met. 1, 20 sed ego huic et -o hercules et gratas gratias memini. 10, 22 ut hercules ... -rem. QVEROL. p. 49, 19 *p. 1135, 73*.

credin: PLAVT. Capt. 961 quod ego fatear, -in pudeat, cum autumes. Poen. 441 -in, quod ego fabuler? TER. Eun. 812 -in? :: immo certe. 852 -in te impune habiturum? *inest significatio futura praedivinandi*: PLAVT. Rud. 324 valete; -idi: factum est, quod suspicabar. VERG. Aen. 4, 501 non tamen Anna novis praetexere funera sacris germanam -it. 6, 463 nec -ere quivi hunc tantum tibi me discessu ferre dolorem. OV. trist. 5, 10, 19 cum minime -as, ut avis, densissimus hostis advolat. LIV. 32, 17, 4 et ea, qua minimum -isset. resistebant hostes. nam omnem laborem in muro -erat diruendo fore.

β verbum non finitum: *αα in responso*: PLAVT. Amph. 1074 numnam hunc percussit Iuppiter? -o edepol. Curc. 58 -am, pudor si cuiquam lenoni siet. Merc. 172 tandem indignus videor? :: immo dignus :: equidem -idi. Mil. 1283 videlicet accersit hanc iam. :: -o. 1352. Persa 320 -etur, commodabo. 617 hic homo probus est. :: -o. Trin. 1098 -o omnia istaec si ita sunt, ut praedicas. CAECIL. com. 131 -o: nimis tandem hoc fit verniliter. TER. Andr. 584 egone istuc facerem? -idi. Hec. 457 benefactum te advenisse ...: -itur. 529 ex quo censes nisi ex illo cui datast nuptum obsecro? :: -o. Haut. 211 scitumst periclum ex aliis facere, tibi quod ex usu siet. :: ita -o. 400. 581. 688 ita -o. 785 -bam. 787 Phorm. 255 Eun. 272. 1051 satis -o. nihil est Thaide hac, frater, tua dignius, quod ametur. Ad. 389 eho, an domist habiturus? :: -o, ut est dementia. 972. LVCIL. 844 -am, si te offenderit. VARRO rust. 3, 2, 18 -o, simulac ... mortui erunt anseres .... CIC. Verr. 4, 216 at uberiora cibaria facta sunt caritate. -o. Phil. 12, 4 paret senatui? -o, inquit Calenus. *saepius.* fin. 1, 39 'at, si voluptas esset bonum, *manus* desideraret'. ita -o. Att. 5, 19, 3 'non -o', inquis. 8, 16, 2 'metuunt', inquies. -o, sed mehercule illum magis. 10, 12, 2 non -o, ut est luculentus auctor. 11, 24, 3. SEN. contr. 7, 1, 4 'vivit', inquit, 'frater'; non -o. *ibid. saepius.* contr. exc. 7, 1 an non -is? ... non -o. QVINT. inst. 6, 3, 94 'semper domum tuam colui', cum posset palam negare '-o', inquit 'et verum est'. decl. 330 p. 298, 28 aluisses ergo, si scisses? -o. TERT. spect. 30 ceterum qualia illa sunt ...? -o, circo et utraque cavea et omni studio gratiora. *ββ anteponitur propositionibus*: PLAVT. Amph. 297 -o misericors est. Aul. 39 -o aurum inspicere volt. 204 -o edepol ... rebitur. 664. Bacch. 361 -o hercle adveniens nomen mutabit mihi. Capt. 963. Men. 1161 vix -o tota auctione capiet quinquagesies. Merc. 177 -o, si boni quid ad te nuntiem, instes acriter. 207 -o, non -et pater. Most. 16 Poen. 1363 Pseud. 981. Truc. 336 nescio quem praestolata est; -o, militem. TER. Andr. 313 -o impetrabo. 341. 673 nam satis -o, si advigilaveris, ... conficies. Hec. 129 si adesset, -o ibi eius commiseresceret. 855 me expectat -o. Ad. 163 -e hoc, ego meum ius persequar. TVRPIL. com. 1 -o hercle, helluo tuburcinatur. RHET. Her. 4, 24, 33 -o, inimicum ... in iudicium adduxisti? non *eqs.* CIC. Verr. 2, 31 -o, ... vererer, ne mihi crimina non suppeterent. Brut. 320 -o, quod videret ex consularibus neminem esse secum comparandum. de orat. 1, 214 iam -o huc veniat et hanc loquacitatem nostram ... conterreat. orat. 157 -o quod erat insuavius. Att. 5, 20, 4 venit interim Bibulus; -o, voluit appellatione hac inani nobis esse par. LVTAT. epigr. 1, 1 aufugit mi animus; -o, ut solet, ad Theotimum devenit. CATVLL. 84, 5 -o, sic mater, sic liber avunculus eius, sic maternus avus dixerat. HOR. sat. 2, 7, 68 -o, metues doctusque cavebis. CELS. 2, 10 CVET. 7, 8, 9. STAT. Theb. 6, 334 -o, adeo sexum indignantur. QVINT. inst. 9, 3, 19 si te, Catilina, comprehendi, si interfici iussero, -o erit verendum mihi. decl. 290 p. 159, 23 -e, pater, iam aliquas similes rerum imagines video. TAC. dial. 41 -ite, optimi ... viri, si ... deus aliquis ... tempora repente mutasset, nec vobis summa illa laus et gloria in eloquentia ... defuisset. AVR. Fronto p. 91, 2 N. quom haec scribas mihi, magister, -o intellegis sollicitissimum me vota facere pro salute tua. VLP. dig. 24, 1, 33, 1 -o uxor poterit et condicere. APVL. apol. 29 -o, si convivio vellem, gratis quaesissem. PS. APVL. Ascl. 25 sed mihi -ite, et capitale periculum constituetur. TERT. adv. Hermog. 44 p. 174, 13 adv. Marc. 1, 28 p. 329, 24. 4, 22 p. 492, 12. 4, 25 p. 508, 25 -o, negasset diligendum creatorem. nat. 2, 12 -o aut Caelum descendit ad sponsam, aut Terra ascendit ad sponsum. CORP. V 7047 -ite mortales, astro nato nihil est sperabile datum. *γγ anteponitur singulis propositionum partibus*: PLAVT. Amph. 1045 intro ... abiit, -o ad uxorem meam. CIC. Att. 3, 15, 6 -o ne. epist. 4, 4, 4 hoc studium cotidie ingravescit, -o et aetatis maturitate ad prudentiam et eis temporum vitiis. 12, 5, 1 loquebantur omnes tamen — -o, quod volebant — in Syria te esse. CATVLL. 2, 8 et solaciolum sui doloris: -o, ut tum gravis acquiescat ardor. CAES. civ. 3, 70, 1 -o quod. SALL. Catil. 52, 13 bene et composite C. Caesar paulo ante in hoc ordine de vita et morte disseruit, -o falsa existumans ea, quae de inferis memorantur. Iug. 90, 1. NEP. Att. 18, 5 attigit poeticen quoque, -imus, ne eius expers esset suavitatis. HOR. sat. 2, 2, 90 non quia

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

nasus illis nullus erat, sed, -o, hac mente, quod hospes...consumeret. 2, 5, 87. LIV. 4, 7, 11 consules . . . non in libris magistratuum inveniuntur; -o, quod ... fuerunt. 4, 57, 9 tribuni militum mentione nulla comitiorum consularium habita — -o ob iram dictatoris creati — .... 23, 46, 6. SEN. contr. 1, 2, 18 ipsis -o dis illum impellentibus. VELL. 2, 25, 3 multos alios . . . dimisit incolumes, -o, ut . . . conspiceretur. VAL. MAX. 4, 7, 2 transitum eis super cadaver suum, -o etiam post fata invitus, dedit. CELS. 7, 11. CVRT. 3, 2, 16 invicta bello manus fundis, -o, et hastis . . . repellentur. PETRON. 92 *eques iuvenem* domum abduxit, -o, ut tam magna fortuna solus uteretur. PLIN. nat. 6, 51 -o propter. 16, 141 -o, quod. QVINT. decl. 388 p. 434, 30. TAC. Agr. 10 -o, quod. PLIN. epist. 6, 16, 6 -o, quia. FRONTO p. 136, 9 N. osculum dabas, -o ita cum animo tuo reputans. APVL. met. 1, 17. apol. 10 -o, quod. LACT. inst. 1, 21, 22 -o, ne. IVST. 11, 15, 2 Dareus...compedibus catenisque...vincitur, -o ita diis immortalibus iudicantibus. CHALC. comm. praef. quamquam ipse facere posses, -o propter admirabilem verecundiam. comm. 26 -o propterea, ne. 127. AVG. civ. 5, 7 eligitur dies, ut ducatur uxor; -o propterea, quia potest in diem non bonum . . . incurri . . . . *δδ in parenthesi*: *prima persona*: ENN. trag. 152 constitit, -o, Scamander. PLAVT. Aul. 101 pol ea ipsa, -o, ne intro mittatur, cavet. 110. 306 *cf. p. 1144, 41.* 404. 568. Bacch. 47 iam hic, -o, aderit. Capt. 197 domi fuistis, -o, liberi. 889 Cas. 455 Cist. 625. Curc. 132 pluet, -o hercle, hodie. Epid. 34 Men. 178. 238. 450. 600 iratast, -o, nunc mihi Merc. 316. 541. Mil. 202 *al.* PACVV. trag. 217 usi honore, -o, adhuic sceptrum patientur poti. CAECIL. com. 151 nunc, -o, inter suas aequales et cognatas sermonem serit. 166 pudebat, -o, commemoramentum stupri. TER. Eun. 862 TITIN. com. 55 POMPON. Atell. 6. CARM. epigr. 54, 3 matrem non licitum ess⟨e uni⟩ca gnata fruei, quam nei esset, -o, nescio ⟨qui i⟩nveidit deus. VARRO ling. 7, 55 iam pol ille hic aderit, -o, congerro meus. 9, 26 CIC. S. Rosc. 59 ut...puerum vocaret, -o, cui cenam imperaret. 60 homines cursare... non destiterunt, -o, qui Chrysogono nuntiarent.... 76 litteras, -o, misit alicui sicario. Verr. 2, 153. Brut. 190. 210. 211. 287 de orat. 56. orat. 110 quod eum, -o, amares. 155 ita, -o, hoc illi nesciebant. 169. ac. 2, 77 ille, -o, nihil *sapientem* opinaturum. Tusc. 3, 50 ita, -o, de honore aut de dignitate contendimus. 3, 63, nat. deor. 1, 61 difficile est negare, -o, si in contione quaeratur. Att. 1, 20, 5 cupit, -o, triumphare. 2, 21, 4. 3, 18, 2. 5, 2, 2. 5, 5, 1. *saepe.* epist. 1, 9, 20. 3, 7, 3. 9, 2, 2 omnia, -o, vidisti. 9, 3, 1 valde id, -o, laborandum est. *saepius.* SVLP. RVF. Cic. epist. 4, 5, 2 an illius vicem, -o, doles. 4, 5, 3. LVCR. 5, 175 an, -o, in tenebris vita ac maerore iacebat. CAES. civ. 2, 31, 7 quo maiorem, -o, licentiam habeant. 2, 32, 10 at, -o, si Caesarem probatis, in me offenditis. VERG. ecl. 3, 10 tum, -o, cum .... Aen. 1, 387 quisquis es, haud, -o, invisus caelestibus auras vitalis carpis. 6, 368 neque enim, -o, sine numine divum...paras. 6, 848 -o equidem. 7, 297 at, -o, mea numina laudem fessa iacent. 10, 864. LYDIA 69 tum, -o, fuerat Mavors distentus in armis. OV. met. 9, 611 nec legit idonea, -o, tempora. Pont. 1, 7, 56. LIV. 1, 46, 5 fortuna, -o, populi Romani. 1, 54, 6. 2, 53, 5 mos, -o, non placebat. 3, 35, 2. 4, 8, 5. 4, 13, 2. 4, 17, 7. 10, 9, 6. 29, 14, 1. 40, 22, 5. SEN. contr. 9, 2, 11 fuere, -o, tribuni. VAL. MAX. 5, 3, 2 c. 6, 9, 1 in hoc, -o, fortunae nubilo. 7, 6, 3. CVRT. 3, 13, 17. 4, 15, 11. 5, 1, 27. 9, 5, 11. PETRON. 52 nisi Fortunata ad aurem accessisset et, -o, dixerit.... 68. 110. PLIN. nat. 2, 159. 8, 31 haud alia de causa, -o, quam quia. MART. 3, 72, 7 sed nihil est horum, -o, pulcherrima nuda es. 12, 40, 1. QVINT. inst. 1, 12, 10 sic animi quoque, -o, ... non similiter fatigantur. decl. 280 p. 143, 28. 344 p. 359, 4 una erat ratio, -o, illius ab eo quo flagrabat, impetu. 369 p. 406, 8. TAC. dial. 15 *id contendebas*, eo, -o, audacius, quod.... 26 neminem laudare ausus est, ... veritus -o, ne multos offenderet. PLIN. epist. 10, 18, 2 provinciales, -o, ... intellegent. paneg. 53. APVL. met. 1, 13 ne quid demutaret, -o, a victimae religione. TERT. adv. Marc. 3, 13 p. 396, 20. 4, 43 p. 567, 16. idol. 9 hoc et astrologi retulissent, -o, si qui in apostolos incidisset. LACT. inst. 1, 7, 1 Colophone residens, quo Delphis, -o, migraverat. 3, 18, 15. 3, 23, 14 *saepe.* AVG. civ. 3, 17 ubi se, -o, Aesculapius excusabat.... *secunda persona* (*p. 1138, 12. 23, plerumque* -e, -ite mihi): PLAVT. Men. 1089 neque aqua aquae, nec lacte est lactis, -e mi, usquam similius. TER. Ad. 101 non est flagitium, mihi -e, adulescentulum scortari. LVCIL. 797 omnia, -e mihi, presse res auferet omnis. CALV. or. frg. Sen. contr. 7, 4, 8 -ite mihi, non est turpe misereri. VARRO Men. 513 -e mihi, plures dominos servi comederunt quam canes. RHET. Her. 4, 39, 51 in vosmet ipsos, mihi -ite, feram et truculentam bestiam . . . immiseritis. CIC. S. Rosc. 93 mihi -e, aliquem de societate tua reperies. div. in Caec. 32 mihi -e, Caecili, non potest in accusando socios vere defendere is, qui . . . , leg. agr. 3, 16 mihi -ite. Mur. 40 mihi -e. 84 mihi -ite, iudices, in hac causa . . . feretis. Cluent. 163 mihi -ite. Flacc. 82 non est, mihi -e, corruptus. Sest. 137 haec est una via, mihi -ite, . . . laudis. Mil. 105 mihi -ite. Phil. 2, 117 certatim posthac, mihi -e, ad hoc opus curretur. 12, 15 isto tuo, mihi -e, consilio erit utendum. *saepius.* de orat. 2, 72 mihi -e. fin. 2, 69 non potes...ista tueri, Torquate, mihi -e. 2, 113. 5, 92. Tusc. 1, 103. 2, 10 div. 2, 36. 37 urbem philosophiae, mihi -e, proditis. Att. 1, 13, 5 quae laudas ex orationibus, mihi -e, valde mihi placebant. 1, 17, 11 non sunt haec ridicula, mihi -e. 1, 20, 6. *saepe.* ad. Brut. 1, 2, 6 opprimemini, mihi -e, Brute, nisi provideritis. epist. 4, 8, 2 sed mihi -e. 4, 10, 1. 10, 6, 2 -e igitur mihi, Plance, omnis...gradus dignitatis...honorum vocabula habituros.... *saepe.* ad Q. fr. 2, 13, 1. BRVT. Cic. ad Brut. 1, 7, 1 ex quanto, -e mihi, potest evadere. SVLP. RVF. Cic. epist. 4, 5, 4. HOR. carm. 2, 19, 2 Bacchum . . . vidi docentem, -ite posteri. sat. 1, 7, 35 operum hoc, mihi -e, tuorum est. 2, 3, 75. 2, 6, 93 carpe viam, mihi -e, comes. epist. 1, 17, 61 -ite, non ludo. TIB. 3, 10, 3 PRIAP. 43, 3. 48, 3. PROP. 1, 2, 7 -e mihi, non ulla tuae est medicina figurae. 2, 5, 10 si dolor afuerit, -e, redibit amor. 2, 5, 29. 2, 11, 3 -e mihi. 2, 26, 53. 2, 33, 18. 3, 9, 31. 3, 19, 2. 4, 4, 62 -ite, vestra meus molliet arma torus. OV. am. 1, 8, 62 -e mihi, res est ingeniosa dare. 1, 9, 2. 2, 2, 9. 51. 2, 11, 22 -ite. epist. 3, 130 plus ego quam Teucri, -ite. 4, 57 iam quoque, vix -es, ignotas mutor in artes. 13, 155 -e mihi. ars 1, 66. met. 14, 31 et, si spem dederis, mihi -e, rogaberis ultro. 15, 254 mihi -ite. fast. 1, 496 et tibi, -e mihi, tempora veris erunt. Pont. 1, 4, 10. LIV. 24, 22, 16 sed mihi -ite. 30, 14, 6 non est, — mihi -e, — tantum ab hostibus armatis aetati nostrae periculi. 34, 4, 4 mihi -ite. SEN. contr. 1, 1, 10 -e mihi, sacra populi lingua est. 1, 6, 5. 1, 8, 5. 2, 1, 37. 2, 5, 9 *et saepius.* SEN. Herc. O. 451 *amor* remanet et penitus sedet fixus medullis, -e. Thy. 446 mihi -e, falsis magna nominibus placent. dial. 5, 34, 1 -e mihi, levia sunt. 6, 16, 1. 10, 7, 5 benef. 3, 23, 4. nat. 4 praef. 3 sed mihi -e. epist. 20, 9. 101, 5. PETRON. 46 Primigeni, -e mihi, quidquid discis, tibi discis. 47 -ite mihi, anathymiasis in cerebrum it. 52. 63 rogo vos, oportet -atis, sunt mulieres plussciae. 69. 77. 129. LAVS Pis. 259 est mihi, -e, meis animus constantior annis. CALP. ecl. 7, 55 mihi -e, Lycota, si qua fides. SIL. 2, 338. 7, 395 interea — -e experto, non fallimur, — aegris nil movisse salus rebus. 11, 171 capiunt, mihi -ite, Cannas. STAT. Theb. 5, 139 hoc ferrum stratis, hoc, -ite, ferrum imposuit. 8, 96 nec Venerem illicitam — -e his insignibus — ausi intramus Lethen. MART. 1, 15, 11. 2, 32, 7. 4, 49, 1 nescit, -e mihi, quid sint epigrammata. 5, 52, 7 -e mihi. 5, 53, 3 mihi -e. 6, 23, 2. 6, 56, 3 extirpa, mihi -e, pilos de corpore toto. 9, 41, 3 scelus est, mihi -e, sed ingens *al.* PLIN. epist. 6, 8, 8 quam vim habeat offensus, -e ei, quam in amore habet. 7, 31, 7. AMM. 24, 3, 4 -ite. MACR. sat. 1, 11, 12 mihi -e. *ut -o, si -o, sim.*: CIC. Sest. 84 ut -o. Att. 8, 9, 4 idem aiebat nihil malle Caesarem, quam ut Pompeium assequeretur — id -o — et rediret in gratiam: id non -o et metuo.... ad Q. fr. 1, 2, 3 quod prorsus -o. VARRO rust. 2, 3 ut -idit Pythagoras Samius et Aristoteles Stagerites (*syn.* ut putavit). HOR. epist. 1, 16, 15 si -is. OV. epist. 9, 9 cui nox — sic -itur — una non tanti...fuit. LIV. 9, 5, 2 ut vulgo -unt Claudiusque etiam scribit. PAVL. FEST. p. 2 ut quondam, si -itur, manali lapide in urbem ducto. SEN. contr. 7, 3, 5 si mihi -itis, parricidium facere voluit. SEN. epist. 41, 4 ut -is. epist. 81, 19 quemadmodum iustitia non est, ut vulgo -itur, ad alios pertinens. CVRT. 3, 8, 16 ut -bat. 4, 9, 4 ingensque, ut -erat, hostium terror. 4, 10, 27 mihi et, ut -o, ipsis quoque. 5, 1, 24 ut plerique -idere. 6, 9, 21 si mihi -itis. 6, 9, 31 ut plerique -erunt. 7, 5, 23 ut -bat. 7, 7, 3. 8, 6, 16. 9, 1, 24 gens, ut barbari -unt, sapientia excellet. 10, 1, 13 rubrum mare non a colore undarum, ut plerique -rent, sed ab Erythro rege appellari. COLVM. 2, 1, 7 quemadmodum plurimi -erunt. 2, 9, 8 sicut multi -erunt. 3, 10, 1 feracissima autem semina sunt, non ut veteres auctores -erunt, extrema pars eius. ASCON. tog. cand. p. 94 ut quidam -bant. PLIN. nat. 2, 191 immortalis in eo, si -imus, divinitas perhibetur. 2, 201 Herodoto quidem si -imus, mare fuit supra Memphim. 2, 205 si Platoni -imus. 3, 57 ut -itur Homero. 4, 89 si -imus. 6, 80 ut -o. 9, 38 ut -itur. 10, 187 ut -itur vulgo. 16, 70. 18, 19. 182 artrare, id est aratrare, ut -o tunc dictum. 20, 34 ut Ophion -it. 28, 107 si -imus. 28, 166. 29, 4 ut Varro apud nos -it. 29, 21 timuit Cato, ut equidem -o. 30, 110 si magis (*dat.*) -imus. 37, 4. SIL. 1, 26 hic Iuno ante Argos — sic -idit alta vetustas — . . . optavit . . . . MART. 9, 52, 1 si -is mihi, Quinte, quod mereris, natales . . . amo . . . . QVINT. inst. 3, 3, 13 an, ut Athenaeus -it, elementa *essent.* 4, 1, 6. decl. 260 p. 69, 15 ac nihilominus quod in istos impendo, si -itis, ipse frugalius vivo. 309 p. 216, 15 ut -o. PLIN. epist. 2, 11, 9 postulavit, ut Priscus certior fieret, sive quia...sive, quod maxime -o, quia aequissimum erat.... SVET. Vit. 6 ut -itum est. vita Hor. p. 44, 4. APVL. apol. 22 Crates, inquam, si quid -is, Aemiliane, ... donavit. ANTH. 435 si -is. AMM. 16, 7, 3 ut -batur. 17, 13, 23. AVG. civ. 6, 5 ex igni sint, ut -it Heraclitus, an ex numeris, ut Pythagoras, an ex atomis, ut ait Epicurus. 18, 23 ut quidam magis -unt. MACR. sat. 3, 12, 9 idoneis, ut -o, auctoribus.

b *obiectum sequitur*: *α duo accusativi, personae et rei* (*passive duo nominativi*): PORPH. Hor. epist. 2, 1, 61 habet: -it, ducit, existimat. *cf. p. 1149, 7.* PLAVT. Asin. 842 quam ob rem me, pater, tu tristem -as nunc tibi. Epid. 598 qua re filiam -isti nostram (*sc. eam; cf.* Epid. arg. 1 emit fidicinam, filiam -ens, senex). Most. 198 ut vera haec -as mea dicta. TER. Andr. arg. 1 sororem falso -itam meretriculae . . . Glycerium vitiat Pamphilus. Eun. 1011 callidum et disertum -idi hominem. SVLLA hist. 3 nosque magis dignos -itis, quibus civibus quam hostibus utamini. PVBLIL. C 35 cave amicum -as nisi si quem probaveris. SALL. Catil. 32, 1 optumum factu -ens exercitum augere. 39, 6 quoscumque . . . idoneos -bat. 51, 36 potest . . . falsum aliquid pro vero -i. Iug. 75, 10 se locorum asperitate munitos -erant. 76, 1 rex nihil iam infectum Metello -ens. VERG. Aen. 2, 371 primus se . . . Androgeos offert nobis socia agmina -ens

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

inscius. CVLEX 271 qui mitem Cerberon umquam -idit aut ulli Ditis placabile numen. HOR. sat. 2, 3, 52. 91 quoad vixit, -idit ingens pauperiem vitium. 2, 3, 232 quidquid mihi, quidquid et horum cuique domi est, id -e tuum et vel nunc pete vel cras. epist. 1, 9, 13 scribe tui gregis hunc et fortem -e bonumque. 1, 14, 20. 2, 1, 101 ars 296. OV. ars 2, 141 quas ... fidas tibi -is ituro. 2, 287. met. 2, 90 scilicet ut nostro genitum te sanguine -as. Pont. 2, 7, 12 saepe canem longe visum fugit agna lupumque -it. 3, 6, 5. LIV. 1, 28, 9 doce humanum genus, ea sancta -ere, quae a te violata sunt. 1, 53, 7. 2, 7, 2 editam vocem; Silvani vocem eam -itam. 3, 20, 1. 4, 10, 8 ut eum et patres severum consulem et plebs satis comem -erint. 21, 39, 8 Scipionem Hannibal ... praestantem virum -bat. 23, 5, 10 itaque communem vos hanc cladem ... -ere oportet. 26, 3, 6 cum haud vanum timorem ducis -rent. 26, 18, 5. 27, 26, 7 *al.* SEN. contr. 2, 7, 7 inter mutuum eius amorem aut certe ita -itum. VAL. MAX. 2, 6, 6 ut -am urbi utilem quem domui scelestum cerno. 2, 7, 7. 3, 2, 3 *al.* SEN. Herc. O. 760 fâta nec, mater, tua privata -as. Tro. 331 iamne immolari virgines -is nefas? 1019 miserum, licet sit, nemo se -et. dial. 2, 5, 1 qui mortem ac verbera tolerabiliora -at quam contumeliosa verba. 2, 6, 6 non est quod me victum victoremque te -as. 7, 25, 2 *al.* epist. 23, 6 magis necessariam rem -e quam magnam. 89, 1. frg. 33 haec numina potius -es et caelo recipies. MELA 3, 18 ut hominem optimam et gratissimam diis victimam -rent. PERS. 1, 129 seque aliquem -ens. PETRON. 115 immo hanc poenam gravissimam -imus, ubi servis irascimur. PLIN. nat. 7, 44 qui te deum -is. SIL. 1, 149 metui demens -bat honorem. STAT. Theb. 12, 762 virgineas ne -e manus: hic cruda virorum proelia. MART. 4, 15, 5 stultus es? an stultum me -is, amice? 6, 84, 2. 10, 14, 9. QVINT. inst. 3, 8, 3 (*syn.* existimare). 6, 2, 3 quos equidem non contemno, sed hactenus utiles -o. 10, 1, 55 *al.* decl. 323 p. 274, 27. IVV. 1, 51 haec ego non -am Venusina digna lucerna? 6, 504 Andromachen a fronte videbis. post minor est, -as aliam. 8, 83 summum -e nefas, animam praeferre pudori. 14, 119 pater ergo animi felices -it avaros. 15, 119. TAC. dial. 20 si infirmiora horum temporum templa -as. ann. 14, 40. 15, 28. PLIN. epist. 1, 5, 13 nam stultissimum -o ad imitandum non optima quaeque proponere. 8, 20, 9. 10, 84 quod optimum -eritis. 10, 96, 8. paneg. 62 persta, Caesar, in ista ratione propositi, talesque nos -e qualis fama cuiusque est. SVET. Nero 43. APVL. met. 4, 12 et vera, quae dicta sunt, -ens. Plat. 2, 11. CARM. epigr. 1551 B 1 quod -is templum, quod saepe viator adoras, Pomptillae cineres ossaque parva tegit. TERT. resurr. 11 p. 40, 1 ita restitutionem carnis faciliorem -as institutione. adv. Val. 7 p. 184, 1. nat. 2, 3 Varro ultro praevenit dicens, eo animalia -ita, quod per semet ipsa moverentur. anim. 30 Plato, quem forsitan Nestorem -issemus ob mella facundiae. REPOS. 253 discite securos non unquam -ere amores. *nota*: VARRO Men. 231 eclipsis quando fit, cur luna laboret? et si hoc ridicule -unt, dicant, quod laborant. OV. am. 2, 11, 53 omnia pro veris -am, sint ficta licebit. LIV. 24, 44, 8 alia ludibria oculorum ... -ita pro veris. VAL. MAX. 8, 1 abs. 7 dum pro certo pessum datum -idit. *cf. p. 1138, 82.* SIL. 12, 557 ut iam Roma satis -at defendere muros (*cf.* QVINT. inst. 12, 2, 31). IVV. 13, 54 -bant quo *aevo* grande nefas et morte piandum, si iuvenis vetulo non assurrexerat *eqs.* *passive duo nominativi* (*vocat.*: CATVLL. 77, 1 Rufe mihi frustra ac nequicquam -ite amice): OV. epist. 4, 61 ne forte parum Minoia -ar. 5, 129 a iuvene et cupido -atur reddita virgo? 8, 81 ne non Pelopeia -ar. 9, 150 cur Herculis uxor -ar? 19, 105 Actaeon, quondam fera -itus illis *canibus.* met. 1, 696 ritu quoque cincta Dianae falleret et posset -i Latonia. 2, 39 pignora da, genitor, per quae tua vera propago -ar. 9, 625. fast. 2, 176 quae fuerat virgo -ita, mater erat. 3, 74 arbiter armorum, de cuius sanguine natus -or, et ut -ar, pignora multa dabo. 3, 182. 4, 344 Claudia ... -ita vix tandem teste pudica dea. 5, 90. trist. 4, 4, 20 quorum hic aspicitur, -itur ille deus. 5, 10, 33. LIV. 1, 39, 5 ut serva natus -retur. MANIL. 2, 557 Scorpios in totidem fecundus -itur hostis. SEN. contr. 1, 2, 18 maior res videbatur, quam ut posset -i sine deorum immortalium adiutorio gesta. 2, 7, 9 unus pudicitiae fructus est pudicam -i. 7, 3, 6 ut -atur propter hoc etiam venefica. VAL. MAX. 1, 8, 12. 4, 8 ext. 2 ut domus eius quasi quaedam munificentiae officina -retur. SEN. Herc. O. 1248 iam meus -etur Amphitryon pater. 1506. dial. 2, 14, 4 nihil ex his, quae -untur mala aut bona, ita videri sapienti ut omnibus? 5, 4, 5 et *ut* volgo -atur facillimus quisque huic obnoxius. CVRT. 6, 11, 24 non homines solum, sed etiam deos despicit, qui postulat deus -i. 8, 5, 5 Iovis filium non dici tantum se, sed etiam -i volebat. 8, 5, 15 COLVM. 8, 2, 8 PLIN. nat. 26, 120. VAL. FL. 4, 150 talis in advectos Neptuni -ita proles aeternum furit. HOMER. 824 ut quem mentitur, verus -atur Achilles. STAT. Theb. 2, 495. MART. 4, 6, 1 -i virgine castior pudica et frontis tenerae cupis videri. QVINT. inst. 2, 4, 26 quid ita -retur Cupido puer atque volucer et sagittis ac face armatus? 4, 1, 7. 6, 3, 23. 8, 4, 21. 10, 1, 72 consensu tamen omnium meruit -i secundus. 12, 10, 9 IVV. 13, 110. SVET. Cal. 23 Agrippae se nepotem neque -i neque dici ob ignobilitatem eius volebat. APVL. met. 2, 5. TERT. resurr. 18 p. 51, 4 etsi anima mortalis -retur. scorp. 6 ita ab aevo dignissimum -itum est studiorum experimentum committere. SOL. 6, 3 quo factum, ut Aeolus rex ventorum -retur. 9, 18. 11, 2 Antandrum saxum visentibus procul caprae simile -itur. 15, 5 Albani, qui posteros se Iasonis -i volunt. *nota*: PROP. 4, 11, 82 somniaque in faciem -ita saepe meam (*i. tam vera, ut ipsa uxor adesse videar*). OV. fast. 4, 204 pro magna teste vetustas -itur. OV. Pont. 3, 1, 78 non poterit -i Marcia culta tibi. MART. 4, 31, 2 et nonnullus honos -itur iste tibi. SCHOL. Stat. Theb. 2, 220 Proetides ... boves sibi sunt -itae.

β accusativus cum infinitivo (*saepe omittitur* esse; *cf. p. 1136, 12sq. 1138, 71. 1146, 72*): ENN. trag. 292 deumque de consilio hoc itiner -o conatum modo. PLAVT. Amph. 104 nam ego vos novisse -o iam, ut sit pater meus. 469 ille adeo illum mentiri sibi -et neque -et huc profectum. 913 non ... quo te esse impudicam -rem. Bacch. 500. Cas. 217 omnibus rebus ego amorem -o et nitoribus nitidis antevenire. Cist. 203. Curc. 541 *in lusu verborum cf. p. 1130, 18.* Men. 335. Merc. 252 hoc quam ad rem -am pertinere somnium, nequeo invenire. Stich. 48 nolo ego soror, me -i esse immemorem viri *al.* TER. Andr. 2 *poeta* id sibi negoti -idit solum dari. 47. 341. 409 -e ... hoc mihi, Pamphile, nunquam hodie tecum commutaturum patrem unum esse verbum. 497 -on tibi hoc nunc peperisse hanc e Pamphilo? 947 omnes nos gaudere hoc, Chremes, te -o -ere. Hec. 103 *al.* ACC. trag. 395 interruptum -as nimbum volvier. 433 -itis me amici morte imbuturum manus? AFRAN. com. 27 quodque me non posse melius facere -idi. 321 noli ex stultitia multarum -ere esse animum meum. CATO agr. 64, 1 nolito -ere oleum in tabulato posse crescere. or. frg. 40, 6 quem ego denique -o in pompa vectitatum iri ludis pro citeria atque cum spectatoribus sermocinaturum. GRACCH. or. frg. Gell. 1, 7, 7 -o ego inimicos meos hoc dicturum. LVCIL. 154 verum illud -o fore. 204. 253 *al.* VARRO Men. 125 Aiax tum -it ferro se caedere Vlixem. ling. 5, 30. PORC. LIC. carm. frg. 4, 4. RHET. Her. 4, 9, 13 quis hoc -et tantam amentiam quemquam tenuisse. CIC. Quinct. 16 Mil. 35 *et saepe.* Brut. 252 sed quamquam id quoque -o fuisse .... Att. 1, 13, 3 -o eum te audisse. 5, 2, 3. 10, 1, 3 litteras tuas vehementer expecto, quas quidem -o iam datas esse. 12, 48 domi te libenter esse facile -o. ad Brut. 1, 2, 5 -o ita videri tibi. 2, 2, 1 epist. 2, 13, 2. 11, 20, 1 veteranos vero pessime loqui volebat Labeo me -ere *al.* frg. inc. J 5 id esse optimum, quod cum te facile -eris consequi imitatione, non possis. CATVLL. 64, 55 necdum etiam sese quae visit, visere -it. 64, 245. 91, 8 non satis id causae -eram esse tibi. 104, 1. 106, 2 quid -at nisi se vendere discupere. PVBLIL. D 24 deos ridere -o, cum felix fovet. LVCR. 1, 225 quod si forte aliquis -it graviora potesse corpora ... incidere. 1, 487. 665. 1052. 5, 88. 146 illud item non est, ut possis -ere, sedes esse deum sanctas in mundi partibus ullis. *et saepe.* CAES. Gall. 2, 33, 2. 5, 28, 1. 6, 8, 6. 6, 31, 1. 6, 39, 4 civ. 2, 29, 2. SALL. Catil. 17, 7 fuere ... qui -rent. 20, 1 Catilina ... in rem fore -ens universos appellare .... 24, 4. Iug. 4, 3 atque ego -o fore qui ... imponant. NEP. Eum. 7, 2 VERG. ecl. 8, 35. Aen. 2, 43 -itis avectos hostes aut ulla putatis dona carere dolis Danaum? 4, 34. 7, 680. 8, 147 nihil afore -unt, quin .... 8, 353 Arcades ipsum -unt se vidisse Iovem. 9, 205 est hic, est animus lucis contemptor et istum qui vita bene -at emi, quo tendis, honorem. 10, 456. 547. 647. 12, 598 AETNA 117. 301 -endum est etiam ventorum existere causas. 452 manifesto ut -ere possis. 512 CIRIS 156 HOR. epod. 5, 43. carm. 2, 4, 17 -e non illam tibi de scelesta plebe dilectam ... potuisse nasci. 3, 5, 1 caelo tonantem -idimus Iovem regnare. 4, 9, 1 ne forte -as interitura quae ... loquor. epist. 1, 1, 42. 102. 1, 4, 13. 1, 8, 11. 1, 18, 13. 65. 106 me quotiens reficit gelidus Digentia rivus ... quid sentire putas? quid -is, amice, precari? 2, 1, 67 ars 6 TIB. 1, 9, 75. 2, 5, 21. PROP. 2, 24, 41 -o ego non paucos ista periisse figura, -o ego sed multos non habuisse fidem. OV. am. 2, 17, 17 -itur aequoream Pthio Nereida regi ... concubuisse. ars 1, 274 haec quoque quam potĕris -ere nolle, volet. met. 9, 203 et sunt qui -ere possint esse deos. fast. 3, 605. LIV. 1 praef. 2 certius aliquid allaturos se aut scribendi arte rudem vetustatem superaturos -unt. 4, 51, 3 satis -itum est (8, 35, 11 -itum vulgo est subveniri eis ab legato potuisse. 21, 8, 3. 27, 16, 4. VAL. MAX. 1, 1, 16 -itum est Varronem ... apud Cannas ... tam infeliciter dimicasse .... SEN. benef. 3, 37, 2 discessisse -itum est ignes. nat. 3, 25, 11 PLIN. epist. 8, 18, 1. *cf. p. 1147, 61*). LIV. 8, 26, 7 satis -batur hostes ... venisse. 44, 7, 3 vix satis -ere in tantis rebus sine causa relictis non aliquem subesse dolum. MANIL. 4, 896 an cuiquam, genitos, nisi caelo, -ere fas est esse homines? PAVL. FEST. p. 4 unde -i potest, nomen Alpium a candore nivium vocitatum. p. 114 PHAEDR. 1, 10, 10. 3 prol. 24 SEN. Ag. 229. benef. 3, 32, 5 non agnoscens bonum suum nec satis -ens, ... potuisse illum virum ... nasci. PLIN. nat. 2, 1 mundum ... numen esse -i par est. SIL. 11, 325 summum quod -is et aequas Hannibalem superis. MART. epigr. 5, 1 iunctam Pasiphaen Dictaeo -ite tauro. 4, 62, 2. QVINT. inst. 8, 6, 3 qui non alios -erunt tropos. 10, 1, 86. 12, 11, 9. IVV. 5, 152 poma ... -ere quae possis subrepta sororibus Afris. TAC. hist. 2, 8 pluribus vivere eum fingentibus -entibusque. ann. 14, 11. FRONTO p. 102, 21 N. amplius enim tanto amari te a me velim -as mihi. IVLIAN. dig. 12, 6, 32, 2 mulier si in ea opinione sit, ut -at se pro dote obligatam.... MARCELL. dig. 28, 4, 3 non et illud interdum -i potest eum ... putasse. TERT. spect. 8 ova honori Castorum ascribunt qui illos ovo editos -endo de cygno Iove non erubescunt. 12 animas defunctorum humano sanguine propitiari -itum erat. ITALA act. 15, 11 (Tert. pudic. 21) sed enim per gratiam Iesu -imus nos salutem consecuturos, sicut et illi (πιστεύομεν

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

σωθῆναι, cod. g nos salvos fieri, cod. d salvi fieri, cod. e *et* VVLG. -imus salvari). *nota*: HIL. ad Const. 2, 7 primam et solam euangelicam fidem confessam in baptismo intellectamque retinere nec demutare, quod solum acceptum atque auditum habeo bene -ere.

verbum vel subiectum in acc. c. inf. ex nexu sententiarum subaudiendum: TER. Hec. 221 sed non -idi adeo (*sc. cepisse odium tui Philumenam*), ut *eqs.* 617 -o ea gratia concordes magis, si non reducam, fore. Haut. 192 se miserum esse *narrat.* :: miserum? quem minus -res? Eun. 428 tuomne ... hoc dictum erat? vetus -idi. CIC. div. 1, 23 fingebat Carneades ... saxo diffisso caput extitisse Panisci; -o aliquam non dissimilem figuram, sed certe non talem, ut .... 2, 68 censes anto coronam herbae extitisse, quam conceptum esse semen? herbam autem asperam subito -o avium congestu, non humano satu. Tusc. 1, 38. Att. 13, 2, 3 multis verbis scripsit ad me, -o item ad te. epist. 9, 2, 1. LVCR. 1, 696 -it enim sensus ignem cognoscere vere, cetera non -it, quae nilo clara minus sunt. 6, 411 et simul in multas partes qui -ere possis mittere? (*sc. deum fulmina*). SALL. or. Macri 9 Sulla mortuo ... finem mali -batis. VERG. georg. 1, 415 haud equidem -o (*sc. corvos strepitare*) quia sit divinitus illis ingenium. HOR. epist. 1, 6, 8 quo spectanda modo, quo sensu -is et ore? OV. ars 3, 426 quo minime -is gurgite, piscis erit. LIV. 6, 1, 7 cui iudicio eum mors adeo opportuna, ut voluntariam magna pars -ret, subtraxit. 6, 13, 7 pars maxima captivorum ex Latinis ... fuit nec hominum de plebe, ut -i posset mercede militasse. 21, 38, 6. 22, 32, 7 si quam opem in sese -rent. SEN. contr. 1 praef. 9 nisi illam vocem non M. Catonis, sed oraculi -itis. 2, 7, 8 qui pudicam (*sc. eam esse*) libentissime -rem. 7, 1, 6. SEN. Ag. 244 -is aut speras tibi Agamemnonis fidele coniugium? Med. 857 quis -at exulem? dial. 7, 12, 3 quia scit se cum voluptate vivere, -it et cum virtute. benef. 6, 43, 1 qui ingentis animi -unt proferre, donare .... LVCAN. 3, 759. PLIN. nat. 7, 6 quis enim Aethiopas, antequam cerneret, -idit? 11, 149 venas ab his pertinere ad cerebrum peritissimi auctores tradunt; ego et ad stomachum -erim. IVV. 6, 275 tu -is amorem (*sc. in uxore tua inesse*). 15, 21 nam citius Scyllam ... -erim aut ... cum remigibus grunnisse Elpenora porcis. PLIN. epist. 9, 21, 1 flevit multum ... fecit mihi fidem paenitentiae: vere -o emendatum, quia deliquisse se sentit. paneg. 11. TERT. patient. 10 p. 16, 12 quid ergo -imus iudicem illum, si non ultorem? *passive nominativus c. infinitivo*: PLAVT. Stich. 48? *v. p. 1140, 14.* LVCR. 4, 388 quae *navis* manet in statione, ea praeter -itur ire. 4, 852 haec igitur possunt utendi cognita causa -ier, ex usu quae sunt vitaque reperta. 6, 763. SALL. Catil. 15, 2 *Catilina* ... pro certo -itur ... fecisse. hist. frg. 2, 87 et in eo -batur epulari diebus certis dea. HOR. epist. 2, 1, 168. OV. epist. 8, 114 et mihi pollutas.-or habere manus. 13, 34 ars 1, 14. 600 -atur nimium causa fuisse merum. 2, 220 met. 1, 749. 4, 320 puer, o dignissime -i esse deus. *et saepius.* LIV. 1, 48, 5 -itur ... admonitu Tulliae id factum. 22, 31, 11. 22, 51, 4 mora eius diei satis -itur saluti fuisse. 29, 32, 9 ipse perisse -itus. 30, 2, 9. PAVL. FEST. p. 86 fescemnoe vocabantur qui depellere fascinum -bantur. p. 129. 368. SEN. contr. 9, 6, 3 ut -retur noverca privigno dedisse. suas. 5, 2 VAL. MAX. 1, 7 ext. 2. 1, 8 ext. 12 illa nonne ludibria naturae in corporibus humanis fuisse -enda sunt. 2, 1, 7. 3, 3 ext. 6 *saepius.* SEN. Tro. 490 haec causa multos una ab interitu arcuit, -i perisse. dial. 2, 2, 2 benef. 6, 33, 3 nat. 3, 25, 12. epist. 82, 15 in quas adductura mors -itur. CVRT. 6, 5, 18 *Bucephalus* -batur sentire, quem veheret. COLVM. 6 praef. 7 Italia, quae ab hoc nuncupationem traxisse -itur, quod. 6, 5, 3. 8, 5, 12. MELA 1, 75 habitarique a diis *specus* et dignus et -itus. 2, 31. 99 duae parvae parvoque distantes spatio et aliquando -itae dictaeque concurrere et Cyaneae vocantur. 2, 117. LVCAN. 3, 99 namque ignibus atris -itur ut captae rapturus moenia Romae. LAVS Pis. 171. PLIN. nat. 2, 166 quod ita formasse artifex natura -i debet. 4, 89. 6, 82. 16, 234 vita arborum quarundam immensa -i potest. VAL. FL. 2, 345 Thressa manus, quaecumque faces timuisse iugales -ita. STAT. Theb. 6, 337 -i nec degener illo de grege. Ach. 1, 91 -ēris, *Theti*, peperisse Iovi *Achillem.* Theb. 4, 291. MART. epigr. 21, 4 quale fuisse nemus -itur Hesperidum. QVINT. inst. 1, 10, 18 ut *Plato* suppositos capiti libros *Sophronis* ... habuisse -atur. 3, 1, 11. 3, 4, 12 *al.* IVV. 3, 146. TAC. hist. 2, 52 ne ... cunctanter excepisse victoriam -rentur *senatores.* 2, 86. 3, 11. 32. PLIN. epist. 1, 8, 15 ii vero, qui benefacta sua verbis adornant, non ideo praedicare quia fecerint, sed ut praedicarent, fecisse -untur. 3, 7, 3 *al.* SVET. Tib. 52 etiam causa mortis fuisse ei per Cn. Pisonem legatum Syriae -itur. 62 plures aliquanto necaturus ac ne reliquis quidem nepotibus parsurus -itur. Cal. 50. GAIVS inst. 2, 21 provinciae, quae propriae Caesaris esse -untur. APVL. mund. 15 prius coruscare caelum -itur. TRYPH. dig. 1, 5, 15 iam libera peperisse -enda est. VLP. dig. 2, 15, 9, 1. 4, 7, 11. TERT. adv. Marc. 1, 17 p. 312, 14 quomodo ergo, quia liberasse dicetur, etiam esse -etur, cum potuerit et esse et non liberasse? SOL. 52, 4 *India* diu etiam -ita est tertia pars esse terrarum. ARNOB. nat. 1, 26 deus esse -endus est. *saepius.* IVST. 1, 2, 4 PRISCILL. tract. 6, 105. AMM. 24, 5, 7 rex propediem affore -batur. 29, 1, 38. SCHOL. Germ. Sang. p. 222, 7 luna globum suum -itur habere. RVFIN. symb. 4 -endus est ergo deus esse pater ... non discutiendus. CLAVD. 5, 150 tantis capiendi -imur armis (*sc. Rufinus*), tot signis unum petitur caput. AVG. civ. 3, 17 ita ut iam defecturum genus animalium -retur. FAVST. REI. grat. 1, 16 p. 49, 7 etiam impii ... resuscitandi esse -untur. INSCR. christ. Hisp. 165 -ĕtur (*pro* -itur, *sicut antea* tegĕtur *pro* tegitur) etheriae lucis habere diem. *infinitivus omisso pronomine personae*: PLAVT. Cas. 271 atque hoc -o impetrassere (*sc. me*). Merc. 706 vidisse -o mulierem in aedibus. Mil. 402 *cf. p. 1133, 24.* TER. Haut. 881 ut nihil -as intellegere, nisi idem dictumst centiens. VARRO Men. 277 -o ridere. rust. 3, 1, 5. CIC. Att. 13, 48, 2 quaedam enim vix mihi -o legisse. VERG. Aen. 1, 218 spemque metumque inter dubii, seu vivere -ant sive extrema pati. OV. am. 1, 8, 71 sine -at amari. rem. 540 iam quoque cum -es posse carere, mane. LIV. 24, 18, 14 nusquam eas tutius sanctiusque deponere -entibus, qui deferebant, quam in publica fide. VAL. MAX. 1, 7 ext. 8 inter somnum exaudisse vocem -idit. QVINT. inst. 2, 1, 2 hi non satis -unt excepisse. PLIN. epist. 4, 3, 4 Callimachum me vel Heroden vel si quid his melius tenere -bam. AMM. 17, 3, 1 damnis mederi posse -bat. VVLG. psalm. 26, 13 -o videre bona domini in terra viventium (πιστεύω τοῦ ἰδεῖν). CORP. X 1377 -o resurgere (1380 ego ... -o resurgere. *cf.* 4525 -o me resurgere ante creatorem meum).

γ *aliquid*: PLAVT. Amph. 773 id. 835 vera dico, sed nequiquam, quoniam non vis -ere. Asin. 202 oculatae manus sunt nostrae, -unt, quod vident. Curc. 641 qui -am ego istuc? Merc. 628 quia tibi in manu est quod -as, ego quod dicam, id mi in manust. Trin. 115 haec. 607 si hoc non -is, ego -ero. TER. Andr. 511 unde id scis? :: audivi et -o. Hec. 844 timeo ne aliud -am atque aliud nunties. Haut. 105 id. 1018. Eun. 1012 ea quae dixi. LVCIL. 889 id quod verum est. VARRO Men. tit. cras -o, hodie nihil. CIC. Catil. 1, 30 qui ... coniurationem ... nascentem non -endo corroboraverunt. de orat. 1, 175 re (*sc. nuntio de morte*) -ita. 2, 287 istorum nihil. Att. 1, 16, 12 quod ego non -o. 4, 20, 4 quid -as, videris. 7, 25 omnia facilius -ere possum quam quod scribitis. 15, 4, 1 quod quidem ita -o. BRVT. Cic. ad Brut. 1, 6, 1 nihil minus -endum est. LVCR. 1, 624 quod quoniam ratio reclamat vera negatque -ere posse animum. 2, 1027. CAES. Gall. 3, 18, 6 quod fere libenter homines id, quod volunt, -unt (civ. 2, 27, 2 nam quae volumus, et -imus libenter. QVINT. inst. 6, 2, 5). 5, 28, 1. SALL. Iug. 107, 2 ea. NEP. Dat. 9, 2 VERG. ecl. 10, 46. Aen. 2, 196 talibus insidiis periurique arte Sinonis -ita res. CIRIS 189. quis non bonus omnia malit -ere quam tanti sceleris damnare puellam? HOR. epod. 17, 27 negatum vincor ut -am miser. ars 339 ne quodcumque volet, poscat sibi fabula -i. TIB. 1, 2, 59. PROP. 1, 15, 34 ocelli, per quos saepe mihi -ita perfidia est. 3, 6, 4. OV. am. 2, 7, 13 omnia. epist. 2, 9 tarde, quae -ita laedunt, -imus. epist. 16, 89. ars 2, 638 quod non contigit esse. met. 1, 400 hoc. 7, 717 adulterium. 10, 302 nec -ite factum, vel, si -itis, facti quoque -ite poenam. 12, 360. 532. 13, 43 utinam aut verus furor ille aut -itus esset. fast. 4, 307 certa quidem sed non et -ita. trist. 2, 64 in non -endos corpora versa modos. Pont. 4, 10, 35 vix vos ea -ere dicunt ... -e tamen. EPICED. Drusi 329 si non temere haec -untur. LIV. 1, 7, 8 Euander venerabilior divinitate -ita Carmentae matris. 1, 15, 6. 1, 31, 2. 2, 7, 7 haec dicta vulgo -itaque. 5, 15, 1 prodigia ..., quorum pleraque et, quia singuli auctores erant, parum -ita spretaque. 5, 46, 10 quod magis -ere libet. 6, 37, 5. 10, 3, 4 id magis -o, quam Q. Fabium ea aetate atque eis honoribus Valerio subiectum. *ibid.* nec aspernanda res visa neque incaute -enda. 21, 62, 1 multa nuntiata et temere -ita sunt. 24, 10, 6 prodigia ..., quae quo magis -bant simplices ac religiosi homines, eo plura nuntiabantur. 25, 19, 12 id non promissum magis stolide, quam stolide -itum. 27, 50, 7. 28, 24, 15 mors Scipionis falso -ita occaecabat animos. 28, 25, 2 ut -isse potius temere quam finxisse rem talem videri posset. 28, 29, 4 quid -erint homines, quid speraverint, quid optaverint. 29, 14, 2. 33, 47, 9 id itum vulgo. 37, 10, 6. 42, 13, 1 incertis iactata rumoribus et cupidius -ita. MANIL. 2, 132 rite sequenda via est ac veris -ita causis. SEN. contr. 2, 7, 7 numquid non testamentum viri -itis? 4 praef. 2 quod magis -erim. contr. exc. 5, 2 nemo quicquam facile -it, quo -ito dolendum sit. 10, 1, 6. VELL. 1, 12, 2 magis, quia volebant Romani quidquid de Carthaginiensibus diceretur -ere, quam quia -enda afferebantur. VAL. MAX. 4, 7, 4 vani est istud narrare, stulti -ere. SEN. Herc. f. 314 quod nimis miseri volunt, hoc facile -unt. OCTAVIA 274 *fama* falso -ita (TAC. ann. 6, 35). 360 *nati tui* facinus vix posteritas, tarde semper saecula -ent. 540. dial. 2, 3, 1 magna promittitis et quae ne optari quidem, nedum -i possint. 5, 40, 1 -itumque apud plerosque robur. 11, 9, 2 per falsa et prave -ita. epist. 13, 13 vanus auctor est, vanus haec aut finxit aut -idit. 117, 13 hoc sensus ostendit, animus -idit. CVRT. 4, 3, 22 deteriora. 4, 16, 29. 10, 10, 12 traditum magis quam -itum refero. SCRIB. LARG. 19ª intelleges simplicis rei vix -endos effectus. PERS. 5, 161. PETRON. 137 vers. licebit Acrisium iubeat *dives* -ere quod Danaen. PLIN. nat. 2, 186 id quod cogit ratio -i. 5, 4 quaeque alia Cornelius Nepos avidissime -idit. 6, 80. SIL. 10, 387 dumque ea Mago fremit cauto non -ita fratri. STAT. Theb. 3, 343 omnia (7, 112). 10, 592. MART. epigr. 26, 4 -idimus remum -idimusque ratem. 3, 75, 7 mirare satis hoc quisquam vel -ere possit, quod. 10, 3, 6. QVINT. inst. 4, 2, 34 quare non minus laborandum est, ut iudex quae vere dicimus, quam quae fingimus, -at. decl. 323 p. 273, 25 cetera tamen opinione -imus et coniectura colligimus. 325 p. 282, 15 id quod accusator tibi obiecit, hodie -o.

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

TAC. hist. 4, 42 an Neronem extremum dominorum *putatis*? idem -erant qui Tiberio ... superstites fuerunt. ann. 2, 24 miracula narrabant, ... visa sive ex metu -ita. PLIN. epist. 4, 15, 7. 8, 24, 10 haec velim -as. VLP. dig. 28, 6, 24 quod vix -endum est, nisi evidenter fuerit expressum (*cf. p. 1136, 4*). TERT. scorp. 11 sed haec erit perversitas fidei, probata non -ere, non probata praesumere. IVST. 4, 1, 13 hinc igitur fabulae Scyllam et Charybdin peperere, hinc latratus auditus, hinc monstri -ita simulacra. AMM. 22, 16, 10 heptastadium vix -enda celeritate construxit. AVG. civ. 3, 3 dura vel potius non -enda condicio. 18, 10 haec Varro non -it, ne deorum naturae seu moribus -at incongrua. 21, 7 incredibilia. *nota aliquem* (*cf. p. 1129, 72. 1134, 73. aliter p. 1148, 31sqq.*): VERG. Aen. 2, 247 fatis aperit Cassandra futuris ora, dei iussu non unquam -ita Teucris. OV. epist. 16, 129 nimium mihi (*i. a me*) -itus aegre. 20, 9 utque cupis -i, memori te vindicat ira. met. 7, 98 -itus *Iason* accepit cantatas protinus herbas. 15, 74 primus quoque talibus ora docta quidem solvit, sed non et -ita, verbis. fast. 3, 351 at certe -emur, ait, si verba sequetur exitus. trist. 3, 10, 35 vix equidem -ar, sed cum sint praemia falsi nulla, ratam debet testis habere fidem. DRAC. Romul. 8, 159 provida non -or (*Cassandra*). *aliter*: SIL. 17, 34 Claudia, non aequā populi male -ita famā.

δ alicui credere (*cf. p. 1133, 12. 1137, 65sqq. 1149, 76*): PLAVT. Amph. 436 iuro tibi Iovem non -ere; nam iniurato scio plus -et mihi quam iurato tibi (*cf.* CIC. Q. Rosc. 45 utrum potius Chaereae iniurato in sua lite an Manilio et Luscio iuratis in alieno iudicio -as?). 598 neque ...-bam primo mihimet Sosiae, donec Sosia illic egomet fecit sibi uti -rem. 756 neque tu illi neque mihi viro ipsi -is? eo fit, quia mihi plurimum -o. Asin. 63. Aul. 719 tibi -ere certumst, nam esse bonum ex voltu cognosco. Curc. 714 satis -o tibi. Merc. 212 *saepius*. Poen. 643 -o hercle vobis. TER. Andr. 618 tibi ego ut -am, furcifer? TVRPIL. com. 9 nam si iceris me posthac, -as mihi velim. ACC. trag. 169 nihil -o auguribus (SEN. suas. 3, 4 auguriis). SCAVR. or. frg. Ascon. in Scaur. p. 20 (*cf.* Val. Max. 3, 7, 8) utri vos, Quirites, convenit -ere? CATO or. frg. 51 illi unde petitur, ei potius -endum esse. RHET. Her. 4, 21, 29. 4, 37, 49 nimium -itis unicuique. CIC. S. Rosc. 112 neque -it nisi ei, quem fidelem putat. Font. 21 potest igitur testibus iudex non -ere? cupidis et iratis ... non solum potest, sed etiam debet. Brut. 134. top. 74 plerumque enim -itur iis, qui experti sunt. *ibid.* dignos, quibus -atur, putant. ac. 2, 78 equidem Clitomacho plus quam Philoni aut Metrodoro -ens ... puto. 2, 108. Tusc. 1, 79 -amus ... Panaetio a Platone suo dissentienti? Att. 1, 16, 10 *iudices* iuranti ... tibi non -erunt. 2, 13, 2 -as mihi velim. 11, 6, 2 *al.* ad Brut. 1, 1, 2. 3, 6, 5. 7, 27, 1. 11, 2, 2 tibi uni. ad Q. fr. 1, 2, 16 quibus ego ita -o, ut nihil de mea comparatione deminuam *al.* CATVLL. 12, 6 non -is mihi? -e Pollioni fratri. 64, 143 nunc iam nulla viro iuranti femina -at. PVBLIL. J 32 ita -e amico, ne sit inimico locus. CAES. frg. Suet. Caes. 66 proinde desinant quidam quaerere ultra aut opinari mihique qui compertum habeo, -ant. NEP. Them. 9, 1 sed ego potissimum Thucydidi -o. VERG. Aen. 11, 283 experto -ite (OV. ars 3, 511 odimus immodicos, experto -ite, fastus. fast. 5, 674 expertis. SEN. Thy. 81 experto mihi. COLVM. 4, 3, 5 experto mihi -e. SIL. 7, 395. *cf. l. 38.* Ov. trist. 3, 4, 3 usibus edocto si quicquam -is amico). HOR. epist. 1, 1, 48 discere et audire et meliori -ere non vis? 1, 16, 19 sed vereor, ne cui de te plus quam tibi -as. 1, 19, 1 prisco si -is, Maecenas docte, Cratino.... 2, 2, 159 consultis. TIB. 1, 2, 41 nec tamen huic -et coniunx tuus. LYGD. 4, 12 sive illi vera moneri, mendaci somno -ere sive volent. PRIAP. 80, 5 si quid -is Homero. PROP. 2, 18, 37 -am ego narranti ... *famae* (LIV. 1, 49, 9. 10, 25, 12 CVRT. 4, 4, 19 LVCAN. 3, 220). 4, 2, 20 de se narranti tu modo -e deo. OV. am. 2, 2, 57 -et tamen ille neganti. epist. 6, 102. 19, 17 meus hic tibi -idit ardor. 19, 151. ars 1, 742 tibi laudanti. 3, 439 vix mihi -etis, sed -ite! 3, 457 parcite, Cecropides, iuranti -ere Theseo. fast. 3, 370 -ite dicenti. 3, 626 talia dicenti. trist. 2, 447 -ere iuranti durum putat esse Tibullus. Pont. 1, 1, 59 si quid miserorum -itur ulli. 4, 9, 101. LIV. 8, 26, 6 cum auctoribus hoc dedi, quibus dignius -i est. 8, 30, 9 Fabio auctori. 25, 12, 6. 25, 17, 6 si illis...-ere velis. 28, 16 ducibus est -itum. 28, 27, 6 negantibus (TERT. nat. 1, 2 atquin illis negantibus non -itis: nobis, si negaverimus, statim -itis). 29, 27, 13 permultis Graecis Latinisque auctoribus. 33, 10, 10 nos non minimo potissimum numero -idimus, sed Polybium secuti sumus. 39, 41, 6 Antiati Valerio. 40, 21, 2 vulgatae opinioni *al.* SEN. contr. 1, 1, 10 tu dicebas oportere, tibi -idi. contr. exc. 2, 7 puto plus -etis civi quam peregrino, marito quam adultero. 7, 8, 4 facilius me (*abl.*) puellae -istis. PHAEDR. 3, 10, 1 periculosum est -ere et non -ere. ... Hippolytus obiit, quia novercae -itum est; Cassandrae quia non -itum, ruit Ilium. SEN. Phaedr. 330 sacer est ignis: -ite laesis. Phoen. 647 si dubitas, avo patrique -e. Tro. 486 optime -am patri. dial. 3, 3, 5. 3, 20, 5 irascentium verbis. 5, 24, 3 prudentiori -amus, stultiori remittamus. nat. 1, 13, 3 Arato. 4, 2, 22 si Thaleti -is. 4, 3, 2 ergo si mihi parum -is, Posidonius tibi auctoritatem promittet. epist. 76, 3 si proverbio -imus. 88, 45 si Protagorae -o *al.* COLVM. 3, 1, 9 Vergilio dicenti. LVCAN. 1, 94 nec gentibus ullis -ite. CALP. ecl. 3, 90 -ere, pastores, levibus nolite puellis. PLIN. nat. 3, 66 urbem tres portas habentem Romulus reliquit aut — ut plurimas tradentibus -amus — quattuor. 5, 132 *al.* VAL. FL. 7, 52. CORP. IV 1635 carminibus -o. SIL. 7, 450 quis -ere salvis hoc ausit vobis? STAT. Theb. 2, 595 Geticae si fas est -ere Phlegrae. 2, 621 vix -et fama reverso. MART. 2, 41, 8 si speculo mihique -is. 7, 6, 4 -o tibi, verum dicere, Fama, soles. QVINT. inst. 1, 5, 12 reprehendenti Hortensio. 3, 1, 13 Aristoteli. 4, 1, 12 ut iudices iis, quos libentius audiunt, etiam facilius -ant. decl. 353 p. 384, 24 illi plurimum. 377 p. 421, 18 qui roganti non -idit, morienti -at *al.* IVV. 4, 53 si quid Palfurio, si -imus Armillato. TAC. hist. 3, 54 dabo *documentum*, cui -as. ann. 2, 71 fingentibus scelesta mandata aut non -ent homines aut non ignoscent. 6, 2 nimirum epistulae *Tiberii*. 14, 48 PLIN. epist. 2, 3, 10. 9, 33, 1 auctor, cui bene vel historiam scripturus -isses. paneg. 66 omnes ante te eadem ista dixerunt, nemini tamen ante te -itum est. 78 imperii hoc verbum, non adulationis esse obsequio tuo -e. FLOR. epit. 3, 11, 7 simulato transfugae cuidam Mazzarae Syro -itur. Verg. p. 185 siquid -is mihi, qui multa cognovi. FRONTO p. 41, 24 N. mihi -e, si tu vis, si minus, egomet mihi -am seniorum a te prudentiam exuperari. p. 176, 10 siquid mihi -is. CALL. dig. 48, 18, 15, 1 ut etiam sine tormentis eisdem -atur. VLP. dig. 29, 5, 3, 1 si quis moriens dixisset ... dicendum est non esse -endum domino .... 48, 18, 1, 26 quia non facile eis iudicantibus proditores suos -itur. TERT. nat. 1, 2 quamquam confessis difficile -itur. resurr. 12 p. 41, 24 quo facilius -as prophetiae discipulus naturae. adv. Hermog. 25 p. 154, 6 adv. Marc. 3, 13 p. 396, 26 *al.* ITALA (Tert. patient. 6 p. 10, 7 adv. Marc. 4, 34 p. 536, 11. 5, 3 p. 578, 16) *et* VVLG. gen. 15, 6 (*cf.* Rom. 4, 3 Gal. 3, 6 Iac. 2, 23) denique Abraham deo -idit et iustitiae deputatus ab illo est (ἐπίστευσεν τῷ θεῷ). Is. 53, 1 (Tert. adv. Prax. 11 p. 244, 21. 13 p. 247, 18) domine, quis -idit auditui nostro et brachium domini cui revelatum est? (τίς ἐπίστευσε τῇ ἀκοῇ ἡμῶν; Ioh. 12, 38 Rom. 10, 16). Ioh. 3, 18 (Tert. adv. Prax. 28 p. 283, 21) ut -amus nomini filii eius Iesu Christi (ὅτι μὴ πεπίστευκεν εἰς τὸ ὄνομα, VVLG. quia non -it in nomine). ITIN. [Silv.] 7, 3 nam mihi -at volo affectio vestra .... HIL. c. Const. 1 ne per spiritum erroris -amus mendacio. PRISCILL. tract. 1, 1 ne quis in nos -ens male alteris inveniabili errore peccaret. 1, 21 *saepius*. FILASTR. 26, 3 falsis prophetis. AMM. 22, 1, 3 coniecturis. 22, 2, 2 vaticiniis. CARM. epigr. 950, 4 -e mihi, levis est natura virorum. *nota*: PLIN. epist. 10, 2, 2 liberos concupisco, quos habere etiam illo tristissimo saeculo volui, sicut potes duobus matrimoniis meis -ere.

ε alicui alicuius rei credere: PLAVT. Amph. 672 numquam edepol tu mihi divini [quicquam] -uis. Bacch. 504 nam mihi divini numquam quisquam -uat. Truc. 307.

ζ alicui aliquid credere: PLAVT. Aul. 306 haec mihi te, ut tibi me aequom est, -o, -ere. Bacch. 697 quem si orem ut mihi nil -at, id non ausit -ere. 922 numquam edepol quicquam temere -am Chrysalo. Capt. 886 mihi nil -is, quod ego dico sedulo. Cas. 999 potius vobis -am, quod vos dicitis. Epid. 128 tibi istuc. Merc. 627. Mil. 1076 istuc tibi. Poen. 490 an mihi haec non -is? :: -o, ut mi aequomst -ier. 747. Pseud. 904 ne quis quicquam -at Pseudolo. Rud. 246 ut vix mihi -o ego hoc, te tenere. 1366 istuc facile non -o tibi. TER. Hec. 265 te hoc mihi cupio -ere. Haut. 624 vin me istuc tibi, etsi incredibilest, -ere? 926 tibi omnia. Eun. 884 nihil tibi quicquam -o. 1069 principio ego vos ambos -ere hoc mihi vehementer velim. CIC. Deiot. 18 id tibi et medico callido et servo, ut putabat, fideli non -idit. *saepius*. de orat. 2, 276 ancillae tuae -idi te domi non esse, tu mihi non -is ipse? ac. 2, 9 quod dicunt omnia se -ere ei, quem iudicent fuisse sapientem, probarem. nat. deor. 1, 72 quod *Epicuro* non praedicanti tamen facile equidem -rem. *ibid.* -o plus nemini. Att. 2, 22, 2 ei nihil. epist. 2, 16, 3 hoc mihi. 6, 17, 1 *al.* CATVLL. 31, 5 vix mi ipse -ens Thyniam atque Bithynos liquisse campos. VERG. Aen. 8, 140 auditis si quicquam -imus (-itur *P*). OV. epist. 15, 145 -is et hoc nobis? met. 1, 754 matri omnia. 13, 825. fast. 4, 857 quis tunc hoc ulli -ere posset? Pont. 1, 6, 19 non mendaci si quicquam -is amico. LIV. 22, 25, 2 cum laeta civitate dictator unus nihil nec famae nec litteris -ret. MANIL. 4, 933 ne dubites homini divinos -ere visus. VAL. MAX. 6, 3, 2 quod senatui et populo Romano -idit. SEN. nat. 6, 24, 6 idem Sidone accidisse Posidonio -e. epist. 26, 5. CVRT. 4, 14, 18 si quid mihi -itis. 10, 1, 13. PETRON. 83 si modo coronis aliquid -endum est. QVINT. inst. 11, 2, 17 idque -ere suo quisque queat experimento. decl. 296 p. 170, 24 hoc tibi in praesentia -atur. 388 p. 434, 9 quae funus suum tantum sibi -idit, gratulationem nemini -idit. IVV. 6, 643 -amus tragicis, quidquid ... dicitur. 10, 246 magno si quidquam -is Homero. PLIN. epist. 7, 27, 12 et haec quidem affirmantibus -o. FRONTO p. 96, 8 N. -e autem hoc mihi *seq. acc. c. inf.* p. 179, 4 sed -idi affirmantibus id doctissimis et honestissimis et mihi carissimis viris. APVL. apol. 67 mihi -ite, quod reapse intellegitur. *nota*: MANIL. 1, 468 media *siderum* extremis atque ultima summis -untur; satis est, si se non omnia celant (*i. ex extremis media coniciuntur eqs.*). SIL. 5, 405 ille sibi longam Clotho (*i. vitam*) turbamque nepotum -erat (*i. certo speraverat*). HIER. c. Vigil. 2 nulli caelibi -entes pudicitiam (*i. affirmanti se esse pudicum*).

η sequitur interrogatio indirecta: AETNA 343 huic *rei* igitur -is, torrens ut spiritus ille ... praesertim ipsa suo declivia pondere numquam corpora diripiat validoque absorbeat arcu. HOR. sat. 1, 2, 19 vix -ere possis, quam sibi non sit amicus. 2, 2, 72 nam variae

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

res ut noceant homini, -as. SEN. epist. 80,10. FRONTO p. 177, 21 N. GELL. 2, 28, 1 quaenam esse causa videatur, quamobrem terrae tremores fiant, ... nondum ... pro certo -itum. *nota pron. rel.*: AMM. 14,6,22 nec -i potest, qua obsequiorum diversitate coluntur homines sine liberis Romae. quod, quia, quoniam: APVL. met. 3, 14 nulli me prorsus ac ne tibi quidem ipsi asseveranti posse -ere, quod tu quicquam in meam cogitaveris perniciem. TERT. resurr. 24 p. 59,9 quod Iesus mortuus sit et resurrexerit. ITALA Is. 41, 20 (Cypr. testim. 2,4) ut videant et cognōscant et sciant et -ant simul, quia ... (VVLG. ut videant et sciant et recogitent et intellegant pariter, quia ...). Ioh. 6, 69 (Tert. adv. Prax. 21 p. 267, 12) nos -imus, quod tu sis Christus (πεπιστεύκαμεν καὶ ἐγνώκαμεν, ὅτι, Cypr. epist. 59, 7 et nos -imus et cognovimus, quoniam tu es *eqs.* VVLG. nos -idimus et cognovimus, quia tu es). 11, 41 (Tert. adv. Prax. 23 p. 271, 11) ut -ant, quod tu me miseris (VVLG. quia). 14, 10 (Tert. adv. Prax. 24 p. 275, 14, *et* VVLG. *sim.*) non -is, quia ego in patre et pater in me. HERM. Pal. vis. 4, 2, 4 -ens quia ... poteras (πιστεύσας ὅτι ... δύνῃ). COMM. instr. 1, 27, 21 et -e, quod Christus ... reddit. PARTHEN. epist. vers. 1 -o equidem quod ... misit. ITIN. Alex. 10 quod is Alexander Aëropi interfectoribus Philippi conscius heredis eius clementiam callidam suspectaret, est -itu facile quod conscientia opinatur ad sui meritum. ITIN. [Silv.] 12,7 mihi -ite, quia columna non iam paret (*i. extat*). 19, 6 -idit ei, quia esset vere filius dei. FAVSTIN. trin. 2, 10 p. 59^A quia ex patre natus est. 1, 11 p. 46^A -at, quod Christus deus ... est. 1, 13 p. 47^C quomodo tibi -am, quia sinceriter confiteris. *ibid.* si -is, quod pater et filius unum sunt voluntate. AVSON. 416, 2 -eram, quod te *nostrae querimoniae chartae* flectere posset. AMM. 19, 1, 4 -entem, quod ... venirent. ANON. Vales. 15, 88 item -ens quod eum pertimesceret Iustinus. AMBR. virg. 9, 50 -erunt, quia Iesus mortuus est. HIER. in Matth. 4, 24, 27 nolite -ere, quod filius hominis vel in deserto gentium sit vel in penetralibus haereticorum. c. Ioh. 17. adv. Rufin. 1, 5 -imus in deum salvatorem, quod servum suum, quem mihi promisit, ostendet. VVLG. Tob. 5, 27 -o enim quod angelus dei ... comitetur ei. 7, 14 et -o, quoniam ideo fecit vos venire ad me. 13, 8. Iob 9, 16 non -o, quod audierit vocem meam. 15, 22 non -it, quod ... possit. Matth. 9, 28 -itis, quia hoc possum facere vobis? Marc. 11, 24 quaecumque orantes petitis, -ite quia accipietis. Rom. 6, 8. Iac. 2, 19 tu -is quoniam unus est deus (σὺ πιστεύεις, ὅτι ...). AVG. civ. 8, 20 an -endum sit, quod dii boni libentius daemonibus quam hominibus misceantur. SVLP. SEV. dial. 3, 4, 6 -e quia non leviter apud me actum est, ut procederem. 3, 3, 8. MART. CAP. 5, 427 denique -itum, quod instar Iovis eadem posset etiam fulmina iaculari. DRAC. Orest. 129 Romul. 10, 350. ut (*aliter cf. supra l. 1. p. 1144, 82*): TERT. adv. Marc. 3, 18 p. 406, 29 argumentantes insuper non esse -endum, ut in id genus mortis exposuerit creator filium suum, quod ipse maledixerat. COMM. apol. 669 Christo qui -it, ut socius dei sit homo post funera vivens. HIER. epist. 106, 1 quis hoc -ret, ut barbara Getarum lingua hebraicam quaereret veritatem? (*cf. etiam p. 1146, 71*). 107, 1 quis hoc -ret, ut ... nasceretur? in Ezech. 3 pr. MACR. sat. 5, 18, 21 ut haec ignoraverit ... minime -erim. CASSIOD. var. 2, 40, 15 dicunt enim debere -i, ut beatitudo caelestis illis oblectationibus perfruatur .... VEN. FORT. carm. 7, 12, 67 -eram potius ... ut vestri affectus se duplicaret. 7, 15, 3 sic ego -bam, quarta satiarer ut hora (*cf.* epist. [carm. 3, 4] 3 -bam ... fluxisset oratio). *nota* ut *subaudiendum*: ACT. Petr. 78, 3 percipite communicationem Christi, -entes, in aeternum vitam consequamini. *cf. etiam l. 54.*

ϑ *constructiones praepositionales*: de: PLAVT. Men. 617 -it iam tibi de isto. CIC. leg. agr. 3, 2 nihil de me. rep. 2, 20 ut id de Romulo Proculo Iulio ... -retur, quod multis iam ante saeculis nullo alio de mortali homines -issent. Att. 8, 15^a, 2 nobis de Caesare. 9, 9, 2 recte non -is de numero militum. 16, 2, 5. epist. 3, 11, 5 quod de me cito -isses. HIRT. Gall. 8, 52, 3 tamen neque de Labieno -idit quicquam neque ... adduci potuit. SALL. Catil. 31, 7 ne quid de se temere -rent. or. Lep. 1 ne, quae ipsi nefanda aestumatis, ea parum -undo de aliis circumveniamini. NEP. Con. 5, 4 Dinon historicus, cui nos plurimum de Persicis rebus -imus. Dat. 9, 2. HOR. epist. 1, 16, 19 *v. p. 1143, 53.* TIB. 1, 2, 55 ille nihil poterit de nobis -ere cuiquam. OV. fast. 1. 469 orta prior lunā, de se si -itur ipsi, a magno tellus Arcade nomen habet. Pont. 1, 8, 13 de se si -imus ipsis. EPICED. Drusi 470 nec tu de tanto -e minora viro! LIV. 5, 34, 6 nisi de Hercule fabulis -ere libet. 6, 21, 9 ut minus -i de criminibus, quia nollent ea vera esse, appareret. 29, 18, 19. SEN. contr. 1 praef. 1 non -atis tantum de illis, sed et iudicetis (*cf.* SEN. dial. 7, 1, 4 et dum unusquisque mavult -ere quam iudicare, nunquam de vita iudicatur, semper -itur). 1, 2, 9 de sacerdotis pudicitia his sponsoribus -endum est? 2, 7, 2 *al.* VELL. 2, 60, 2 maluit avunculo et Caesari de se quam vitrico -ere. VAL. MAX. 8, 4, 1 cuius de nece -itum erat. SEN. dial. 4, 23, 3 plus sibi de amico suo -idit. 4, 29, 2 de iis, quae narrata sunt, non debemus cito -ere. 7, 2, 2 oculis de homine non -o. 11, 4, 3. benef. 7, 2, 3 ubi de dis famae -itum est. epist. 82, 16 multa enim de illa -idimus. 102, 2 iuvabat de aeternitate animarum quaerere, immo mehercules -ere. CVRT. 10, 3, 8 nec deceptus sum, quod de his -idi famae. PLIN. nat. 7, 173 uti de homine ne morti quidem debeat -i. 28, 195. VAL. FL. 1, 332 nec de te -am nostris ingrata serenis. STAT. silv. 2, 1, 199 spernit et ignota -it de stirpe nepotum. MART. 8, 15, 7 nec minor ista tuae laurea pacis erat, quod tibi de sancta -is pietate tuorum. QVINT. inst. 2, 14, 4 ne temere videamur oratori maximo de nomine artis suae -isse. 3, 3, 4. 3, 8, 13 qui sententiae suae de utilibus atque honestis -ere omnes velit. 12, 10, 26 melius de hoc nomine sentiant -antque, Attice dicere esse optime dicere. IVV. 4, 70 nihil est, quod -ere de se non possit cum laudatur dis aequa potestas. TAC. Germ. 34 sanctius ac reverentius visum de actis deorum -ere quam scire (*cf. p. 1135, 60*). hist. 1, 34 facilius de odio -itur. 2, 60. 83 maiora -i de absentibus. ann. 14, 8. 16, 2 servilia fingebant, securi de facilitate -entis (*sc. Neronis*). PLIN. epist. 4, 15, 7 mihi de absente. paneg. 19. 82 voluptates, quibus optime de cuiusque gravitate ... -itur. SVET. Dom. 21 quibus de coniuratione comperta non -retur nisi occisis. APVL. met. 9, 23 me nunc etiam meis oculis de tali muliere minus -ere. 10, 14. TERT. adv. Prax. 16 p. 258, 10 de filio dei -enda. adv. Marc. 3, 8 p. 389, 9. 4, 14 p. 461, 2 ut facilius illi et de maioribus -am, quam qui nunquam de minoribus prius fidem liberalitatis suae struxit. HIL. ad Const. 2, 6 dum evitamus de domino Christo ea -ere, quae de se docuit -enda. Ps. HIL. libell. 2 de deo. 3 FILASTR. 100, 1. 127, 5 scire posse de deo et -ere (*cf. etiam p. 1135, 60*). 66, 2. VVLG. sap. 18, 13 de omnibus enim non -entes propter veneficia (πάντα γὰρ ἀπιστοῦντες). Ioh. 9, 18 non -erunt ergo Iudaei de illo (περὶ αὐτοῦ). AVG. civ. 1, 26 sicut de Samsone aliud nobis fas non est -ere. 5, 10 male autem vivitur, si de deo non bene -itur *al.* in *cum abl.* (*cf. etiam l. 67 sq. p. 1149, 50*): SEN. contr. 7, 1, 17 puto difficulter postea in me parricidium -es. 9, 6, 3 si incredibile est parricidium, in sorore -itis? non timeo, ne quis hoc in sorore -at. contr. exc. 5, 4 crudelis in fratrem miraris, si in te parricidium -itum est? 6, 6 in cadavere illius materna verba -idimus. CELS. 4, 26 ego experimentis quemque in se -ere debere existimo. QVINT. inst. 3, 6, 21 in eo -ere statum causae, quod esset in ea potentissimum. 5, 10, 25 ut latrocinium facilius in viro, veneficium in femina -as. TERT. adv. Hermog. 11 p. 138, 6 aut si, quod aeternum est, poterit et mali capax esse, poterit hoc et in deo -i. ieiun. 12 quid ergo cessatis paracletum, quem in Montano negatis, in Apicio -ere? ITALA Marc. 9, 42 (Priscill. tract. 3, 59) his, qui -erunt in nomine meo (τῶν πιστευόντων, VVLG. -entibus in me). Ioh. 3, 36 (Tert. adv. Prax. 29 p. 265, 11) qui non -it in filio dei, non videbit deum (ὁ ἀπειθῶν τῷ υἱῷ. Priscill. tract. 2, 46 qui -it in filio habet vitam, qui non -it in filio, non habet vitam. VVLG. qui -it in filium [*cf. p. 1149, 28*] ... qui autem incredulus est filio). Eph. 1, 13 (Tert. adv. Marc. 5, 17 p. 633, 21) euangelium, in quo -istis (ἐν ᾧ καὶ πιστεύσαντες, VVLG. in quo et -entes). I Petr. 2, 6 (Priscill. tract. 5, 88) pono in Sion lapidem ... et qui crediderit in eo, non erubescet (COMM. apol. 266 crederet in quo qui) (ὁ πιστεύων ἐπ' αὐτῷ, VVLG. in eum). EPIST. Paul. et Cor. I rec. B 8 nos -entes in domino. CYPR. unit. eccl. 2 -ere se in Christo. domin. orat. 9 in nomine eius. eleem. 8 in deo. COMM. instr. 1, 25, 11 -ere in lege secunda (*i. testamento novo*). apol. 290 *al.* HIL. c. Const. 23 hoc nunc a te, Constanti, requiro, in qua tandem fide -as. in Matth. 12, 10 in nomine eius per fidem gentibus -uris. 15, 8 -ere ... in dei filio et in passione ac resurrectione eius. FILASTR. 151, 2 -entes in domino. VVLG. II par. 20, 20 -ite in domino deo vestro (ἐμπιστεύσατε ἐν). *et saepius.* PSALT. Rom. 105, 24 non -erunt in verbis eius (τῷ λόγῳ, VVLG. non -erunt verbo eius). 118, 66 in mandatis tuis -idi (ταῖς ἐντολαῖς, VVLG. mandatis tuis). DIDASC. apost. 73, 10 -is in sp(iritu) s(an)c(t)o et sanctam ecclesiam et carnis resurrectionem? *persaepe.* super: LIV. 32, 11, 4 percunctatum ad Charopum mittit, satisne -endum super tanta re agresti censeret. TERT. apol. 21 et Caesares -issent super Christo. *aliter* ex: TERT. adv. Marc. 2, 27 p. 374, 14 nescio, an ex fide -as deum crucifixum (*cf. p. 1148, 58*). 3, 2 p. 378, 28 ex agnitione debens -ere, quia posset, quae scilicet -ere didicisset ex praedicatione. 3, 3 p. 379, 24 tanto magis Christum tuum non ex solis virtutibus -endum fuisse. LACT. inst. 5, 3, 20 itaque Christum deum -imus non magis ex factis, ... quam ex illa ipsa cruce. VVLG. Sirach 32, 27 in omni opere tuo -e ex fide animae tuae (πίστευε τῇ ψυχῇ σου). ACT. Petr. 59, 16 ex toto corde -ens in Christo. 59, 19. 30 -ens ... ex totis praecordiis suis in nomine Iesu Christi. *sim.* de: PLAVT. Cist. 318 de opinione -o. *nota*: COMM. instr. 2, 18, 13 ex corde qui -it.

formae, quae habent vim irrealem vel potentialem: crederes, -as, quis -at, -ret *sim.*: ACC. trag. 321 Mavortes armis duo congressos -res. CIC. p. red. in sen. 14 nihil -res interesse. Verr. 2, 106 quis umquam -ret mulierum adversarium Verrem futurum? VERG. Aen. 3, 187 sed quis ad Hesperiae venturos litora Teucros -ret? 8, 691 pelago -as innare revolsas Cycladas. ELEG. in Maecen. 1, 81 quis fore -bat (*sc. talia*) cum iam premet impiger infans hydros ingentes. OV. ars 2, 43 quis -ret unquam aërias hominem carpere posse vias? fast. 2, 8 ecquis ad haec illinc -ret esse viam? trist. 3, 9, 1 quis -ret? EPICED. Drusi 143 quis -at? LIV. 2, 43, 9 maestique — -res victos — ... redeunt in castra. 5, 7, 1 cum subito, unde minime quis -ret, accepta calamitas. 7, 20, 5 eane meritos -ret quisquam hostes repente sine causa factos? 22, 24, 4 ipse autem quod minime quis -ret ... dimisit. 22, 46, 3. 30, 32, 11 celsus haec corpore vultuque ita laeto, ut vicisse

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

iam -res, dicebat. 31, 7, 11 nec Tarentini modo oraque illa Italiae, quam maiorem Graeciam vocant, ut linguam, ut nomen secutos -res, sed Lucanus et Bruttius et Samnis ab nobis defecerunt. 40, 50, 3 cur vicisse -res. MANIL. 4, 54 quis . . . -ret. SEN. contr. 1, 1, 3. VAL. MAX. 2, 2, 1 itaque non dicam unum, sed neminem audisse -res. 6, 9, 11. SEN. Ag. 486 ipsosque rupto -res caelo deos. Herc. O. 1731 Caucasum . . . ardere -as. epist. 40, 6 quae fieri posse non -res. CVRT. 4, 10, 23 -res Alexandrum . . . flere. 6, 2, 16. 7, 4, 35. 8, 4, 12. 9, 4, 14 findi -res undas . . . cum amni bellum fuisse -res. 9, 9, 16 *al.* PETRON. 31 pantomimi chorum, non patris familiae triclinium -res. 83 ut -res etiam animorum esse picturam. 92 ut ipsum hominem laciniam fascini -res. SIL. 2, 430 spirantem -as certamina anhela movere. 4, 85 vix -as. 9, 445 fulgent sanguinei, geminum vibrare cometem ut -as. 17, 44 ventos impellere -as. STAT. silv. 3, 1, 22 -as. Theb. 3, 253 mortalia -as pectora. 5, 338 abruptam -as radicibus ire Ortygiam. 6, 596. 7, 18. 7, 572 iamque ipsi colles, ipsa has — quis -at? — amabant, armenta. 12, 792. MART. 4, 64, 29 -as Alcinoi pios Penates aut facti modo divitis, Molorchi. 5, 44, 3 quis -at? 8, 36, 5 septenos pariter -as assurgere montes. 8, 55, 6 quis non esse gregem -ret? 8, 64, 13. 9, 48, 9. 12, 32, 10 -res. QVINT. inst. 10, 1, 119 Trachalus plerumque sublimis et satis apertus fuit et quem velle optima -res. 11, 1, 70. decl. 247 p. 12, 17 -rem igitur neque illam virginem ⟨aut viduam⟩ esse constare. 249 p. 21, 5 quis igitur -at eius condicionis esse iura ulla. 259 p. 57, 15 quis -ret *al.* PLIN. epist. 4, 7, 7 -as non de puero scriptum sed a puero. 5, 8, 1. 8, 6, 6. FLOR. epit. 1, 11, 5 quis -at? 1, 13, 15 quis -ret? 2, 6, 22. 2, 15, 16 quod minus -as. 3, 3, 11. 3, 5, 10 *al.* APVL. met. 10, 2 -res et illam fluctuare tantum vaporibus febrium. apol. 66 at hoc ego Aemiliano, . . . vix -issem. mund. 16 horum pleraque iaculari -as. TERT. adv. Val. 16 p. 195, 21 Soterem . . . emittit cum officio. . . . -as et cum duodecim fascibus. 23 p. 200, 23. 31 p. 207, 5. adv. Marc. 3, 24 p. 422, 7 ita -rem Christum sublimiora pollicentem eius esse qui . . . . PRISCILL. tract. 2, 49 quis non consacerdotibus -ret, praesertim cum in eadem synhodo vir religiosus . . . Symposius affuisset? HIER. epist. 106, 1. 107, 1 *saepius. cf. p. 1145, 47.* VVLG. gen. 21, 7 quis auditurum -ret Abraham (*τίς ἀναγγελεῖ*). CLAVD. 1, 194 -as. 5, 359. 9, 27. carm. min. 26, 49 facta manu -as. MART. CAP. 1, 75 -res. crediderim: VERG. georg. 2, 338 non alios prima crescentis origine mundi illuxisse dies . . . -erim. HOR. carm. 2, 13, 5 illum et parentis -erim sui fregisse cervicem. LYGD. 4, 83 nec tibi -erim votis contraria vota nec tantum crimen pectore inesse tuo. PROP. 1, 1, 23 tunc ego -erim vobis et sidera et amnes posse Cythalinis ducere carminibus. OV. ars 3, 178 -erim nymphas hac ego veste tegi. met. 15, 260 nil equidem durare diu sub imagine eadem -erim. LIV. 1, 55, 8 -erim quadraginta ea sola fuisse. 2, 8, 8. 2, 54, 6 si aliud quam plebem esse in re publica -erit. 7, 26, 15 *al.* VELL. 1, 7, 4 vix -erim tam mature tantam urbem crevisse. 2, 120, 4 VAL. MAX. 3, 6, 1. 6, 6 ext. 1. 6, 9, 6. 8, 1 abs. 11. 9, 12 ext. 7 SEN. dial. 1, 2, 11. 4, 33, 1. 4, 36, 3 *al.* CVRT. 4, 3, 23 *al.* PLIN. nat. 8, 35 id modo mirum, unde cristatos Iuba -erit. MART. 10, 35, 14 tales Egeriae iocos fuisse udo -erim Numae sub antro. QVINT. inst. 12, 1, 20 non maligne -erim defuisse ei summam illam. decl. 252 p. 32, 10 nunquam -erim. 254 p. 39, 7 nemo enim -erit *al.* FRONTIN. aq. 2 neque enim ullum omnis actus certius fundamentum -erim. TAC. ann. 1, 76 non -erim. 16, 6 neque enim venenum *fuisse* -erim. PLIN. paneg. 5 ita ad augendam pacis tuae gratiam illum tumultum praecessisse -erim. 31 -erim tamen. FLOR. epit. 4, 12, 16 deos audisse -erim. FRONTO p. 184, 21 N. facilius -erim beatum *sapientem* fore *in Phalaridis tauro inclusum* quam posse . . . epigrammata scribere. p. 233, 19 hoc ego ita esse facilius -erim. AVG. civ. 15, 23 dei tamen angelos sanctos nullo modo illo tempore sic labi potuisse -erim. 16, 2 nec eos defuisse -erim. 18, 18. creditum est *vi praesentis*: PLIN. nat. 3, 120 hoc ante Eridanum ostium dictum est, ab aliis Spineticum ab urbe Spina, quae fuit iuxta praevalens, ut Delphicis -itum est thesauris. 8, 52 -itum est, a moriente humum morderi lacrimamque leto dari. 13, 9 ob id -itum et id e vetustissimis esse. 23, 35 -itum est, obscuritatem visus facere. 36, 204 -itumque Laris familiaris filium ob id Compitalia ludos Laribus primum instituisse. QVINT. inst. 2, 15, 7 quem illo ipso aspectu maxime motum in hoc, ut absolveret reum, -itum est. 2, 15, 10 sive ipsius (*sc. Theodectis*) id opus est, . . . sive, ut -itum est, Aristotelis. 10, 1, 48 invocatione dearum, quas praesidere vatibus -itum est. 10, 4, 1. 11, 2, 50.

2 ***speciatim de fide religiosa***: **a** *absolute ponitur*: AVG. praedest. 2, 5 quamquam et ipsum -ere nihil aliud est quam cum assensione cogitare. serm. 161, 2 quid est -ere, nisi fide informata tendere in deum et -ere incarnatum, redemptorem, flagellatum, punitorem, dum venerit iudicare vivos et mortuos? TERT. resurr. 8 p. 36, 28 quod nulla omnino anima salutem possit adipisci, nisi, dum est in carne, -erit. 23 p. 58, 4 et utique -erat et omnia sacramenta cognoverat. 32 p. 71, 11 quis ergo discendi magis affinis quam praesumendi et -endi diligentior quam contendendi. 59 p. 120, 15 nec alia erit forma nationum -entium nisi quae et non -entium de carne, de anima. adv. Prax. 3 p. 230, 9 simplices enim quique, ne dixerim imprudentes et idiotae, quae maior semper -entium pars est. adv. Marc. 3, 24 p. 421, 5 postea ad caelestia per euangelium -endo deducitur. 4, 1 p. 423, 24 nationes . . . simul -erunt (*i. fidem christianam acceperunt*). 4, 2 p. 427, 7 Paulus . . . Hierosolymam ascendit ad cognoscendos apostolos . . . ne non secundum illos -isset et non secundum illos euangelizaret. 4, 34 p. 538, 18 qui non -bant omnino vel qui nec sic -bant. 4, 35 p. 541, 2 *al.* bapt. 1 illi, qui simpliciter -isse contenti. 10 utpote non intellegentes quia nec -entes. ITALA Is. 7, 9 (Tert. adv. Marc. 4, 20 p. 487, 17. 4, 25 p. 504, 11. 4, 27 p. 515, 21. 5, 11 p. 613, 9 *et* VVLG.) nisi -eritis, . . . non intellegetis (*ἐὰν μὴ πιστεύσητε, οὐδὲ μὴ συνῆτε*). *et saepe.* CYPR. unit. eccl. 8 nec alia ulla -entibus praeter unam ecclesiam domus est. laps. 5 quid -entes . . . sub apostolis ante fecissent. *saepius.* COMM. apol. 929 multa signa facit ut illi -ere possint. 1055 et si non -erint, in umbra mortis abibunt. ARNOB. nat. 2, 5 cum carnifices . . . impendeant -uris. HIL. in Matth. 10, 15 dominus noster . . . dux -entium. 11, 7 ex his enim iam -entes, ex his iam apostoli, ex his iam regnum caelorum. hymn. 1, 17 -ens te populus rogat. OPTAT. 10, 8 -ens in nomine Christi baptizatur. LVCIF. reg. apost. 1 nisi integre -res. non parc. 9 nos, per quos omnia praecepta sua voluit ad populorum -entium perferri notitiam. PRISCILL. tract. 1, 2 eruditio -endi. PS. DAMAS. epigr. 66, 2 ut vitam doceat -entibus esse futuram. AMBROSIAST. in Rom. 2, 9 -ens honorificentior est propter Abraham, diffidens autem peius tractandus est. 2, 16. HIER. epist. 55, 5 omnes -entes, immo omne hominum genus (*opp.* incredulus). 58, 3 singuli quique -entium. VVLG. I Macc. 2, 59 Ananias et Azarias . . . -entes liberati sunt de flamma. Matth. 8, 13 vade et sicut -isti, fiat tibi. Marc. 5, 36 noli timere, tantummodo -e *al.* PAVL. NOL. epist. 11, 6 *opp.* infidelis. AVG. civ. 5, 19 gratiae dei, quod eas volentibus, -entibus, petentibus dederit. *nota i. q. fidem suam verbis exprimere*: TERT. adv. Marc. 4, 36 p. 546, 23 ut haec fuerit caeci illius fides, qua -erit in voce: 'Iesu, fili David'.

b *sequitur obiectum*: *α accusativus*: FAVST. REI. spir. 1, 1 p. 103, 11 *cf. p. 1149, 30 et* SERM. Caspari anecd. p. 329 *v. p. 1149, 35.* SEN. epist. 95, 50 primus est deorum cultus, deos -ere. 117, 6 nec ulla gens usquam est adeo extra leges moresque proiecta, ut non aliquos deos -at. PLIN. nat. 2, 3 ut totidem rerum naturas -i oporteret. 2, 14 innumeros quidem -ere *deos.* 2, 16 matrimonia quidem inter deos -i. TERT. patient. 2 p. 3, 5 dominum. 9 p. 14, 19 -entes enim resurrectionem Christi in nostram quoque -imus, propter quos ille et obiit et resurrexit. resurr. 1 p. 25, 3 illam (*sc. resurrectionem*) -entes sumus; hoc -ere veritas cogit. 2 p. 27, 1 obducimus praescribendo nullum alium -endum deum praeter creatorem. 2 p. 27, 15 quia durius -itur resurrectio carnis quam una divinitas. 5 p. 31, 24 quantus hic sit, satis nosti, qui unicum -isti. 11 p. 39, 27 ne qui forte adhuc sciant deum nosse, qui non alia lege -endus est, quam ut omnia posse -atur. 25 p. 61, 17 aut si et agnitio sacramenti resurrectio, salva utique illa -itur, quae in ultimo praedicatur. 35 p. 76, 30 tunc et aeternas substantias -et. 39 p. 82, 15 itaque talem (*sc. resurrectionem*) praedicabat, qualem et Pharisaei susceperant et dominus ipse defenderat et Saducaei, ne talem quoque -rent, in totum esse noluerunt. 48 p. 99, 11 per haec cui nos rei -endae videtur exstruere? . . . volens eam (*sc. resurrectionem*) -i. 57 p. 116, 15 quid est -ere resurrectionem nisi integram -ere? adv. Prax. 2 p. 229, 3 unicum quidem deum -imus. 22 p. 271, 4 adeo totum hoc perseverabat inducere, ut duo tamen -rentur in una virtute, quia aliter filius -i non posset, nisi duo -rentur. adv. Marc. 1, 5 p. 296, 11 cur non plura, si duo, quando oporteret -i substantiam divinitatis. 2, 17 p. 358, 25 propter quod alterum deum -is. 2, 26 p. 372, 1. 2, 27 p. 374, 14 ex fide deum crucifixum. 3, 3 p. 380, 10 nec deum nec Christum tuum -i. 3, 7 p. 388, 15 *Christum* facile et intellegere et -ere potuerunt. 4, 1 p. 423, 6 euangelio . . . secundum antithesis -endo. nat. 2, 1. 2 Aegyptiorum plerique quattuor deos -unt, Solem et Lunam, Caelum ac Terram. *et saepe.* ITALA Ioh. 20, 31 (Tert. adv. Prax. 25 p. 277, 4) ut -atis, inquit, Iesum Christum, filium dei? (*ἵνα πιστεύητε, ὅτι Ἰησοῦς ἐστιν ὁ Χριστός*, VVLG. ut -atis, quia Iesus est Christus . . . . *cf. etiam p. 1145, 8*). act. 11, 17 (Ps. Cypr. rebapt. 2) si ergo aequale donum dedit eis sicut et nobis -entibus dominum Iesum Christum (*πιστεύσασιν ἐπὶ τὸν κύριον*, VVLG. qui -idimus in dominum . . .). CYPR. idol. 12 unum tantum (*adventum Christi*) -unt. hab. virg. 5 virgo non esse tantum, sed et intellegi debet et -i. laps. 34 promittitur salus falsa vel -itur. PS. HIL. libell. 1. LVCIF. non conv. 14 ut per doctrinam colligentes sacrorum euangeliorum dei patris et unici filii eius unam -remus deitatem. reg. apost. 9 non -o unam potentiam patris et filii. GAVDENT. serm. 2 in mysterio panis ac vini . . . vivificat -itus *Christus.* PRISCILL. tract. 1, 3 quis enim est, qui legens scripturas et unam fidem, unum baptisma, unum deum -ens haereticorum dogmata stulta non damnet . . . . 2, 41. 44 fidem vero sicut accepimus ita et tenemus et tradimus, -entes unum deum patrem omnipotentem, sicut scriptum est. PS. DAMAS. epigr. 66, 4 sic Christum -ere fas est. TYCON. 69, 11 qui Iesum dominum corde -erit, id est operibus -isse monstraverit. RVFIN. Adamant. 1, 2 similiter . . . et spiritum -o sanctum. PRVD. psych. praef. 8 deo libenter -ito. AVG. civ. 3, 2 ne gravius sit tales deos -ere quam diis talibus peierare. 22, 5 de resurrectione carnis, quam quidam mundo -ente non -unt. *ibid.* si rem credibilem -erunt, videant quam sint stolidi, qui non -unt; si autem res

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

incredibilis -ita est, etiam hoc utique incredibile est, sic -itum esse, quod incredibile est . . . . *saepissime*. Ps. AVG. serm. 242, 4 -entes . . . sanctam ecclesiam catholicam . . . -ere vos quoque in corpore resurrectionem et remissionem peccatorum oportet. *nota*: EVANG. Nicod. 1, 2, 5 duodecim isti -i debent, quoniam non est natus de fornicatione (*οἱ δώδεκα οὗτοι πιστεύονται*).

β duo accusativi: TERT. adv. Prax. 24 p. 274, 17 hoc (*sc. filium dei*) se volens -i ab illis omni hora patrem nominabat. 25 p. 276, 15 percurre adhuc et invenies, quem patrem -is vice patris dictum et patrem agricolam, uti quem in terra tu putas fuisse, hunc rursus in caelis a filio agnosci. 25 p. 277, 9 ut patrem -as Iesum Christum, sed ut filium. 27 p. 280, 29 ceterum deum immutabilem et informabilem -i necesse est. 28 p. 283, 8 at tu, si ex aliquo argumento vestitus quoque vocaretur Iesus, quomodo Christus ab unctionis sacramento, aeque Iesum filium dei diceres, vestitum vero patrem nunc de Christo -res. adv. Marc. 1, 6 p. 298, 4 nega deum, quem dicis deteriorem, nega summum magnum, quem -is minorem. 1, 11 p. 305, 1. 2, 5 p. 339, 22 quod si evenit, absolutum est e contrario, deum neque bonum -endum neque praescium neque potentem. 3, 2 p. 378, 11 ceterum nec filius agnosceter quem nunquam pater nuncupavit nec missus -etur, quem nunquam mandator designavit. 3, 11 p. 393, 29 si omni modo natus -i habebat, qui homo videbatur. 3, 13 p. 397, 6 virgo mater merito -etur. 3, 15 p. 401, 20 ne Christus creatoris -retur? FILASTR. 69, 7 Christus et homo et deus -itur. 70, 2. 92, 4. 93, 1. 136, 5. GAVDENT. serm. 3 iustum -e deum et verum. AVG. civ. 4, 20 sed cur et Fides dea -ita est. 25, 5.

γ in *c. acc.*: FAVST. REI. spir. 1, 1 p. 103, 11 '-ere illi' cuilibet potes homini, -ere vero 'in illum' soli te ⟨dei⟩ debere noveris maiestati, sed et hoc ipsum aliud est 'deum -ere', aliud 'in deum -ere'. in deum . . . -ere, nisi qui pie in eum speraverit, non probatur; in deum ergo -ere hoc est: fideliter eum quaerere et tota in eum dilectione transire (*cf. p. 1147, 73*). VEREC. in cant. 4, 18 aliud est -ere in deum, aliud confidere; multi enim -unt, sed pauci confidunt. qui vero veniunt ad eum, -unt in eum. *cf.* SERM. Caspari anecd. p. 329, 18. 330, 1 aliud est -ere deo, aliud in deum -ere. -ere et Petro et Paulo iure debemus, in Petrum vero et Paulum -ere, id est in servos conferre honorem domini, non debemus *eqs.* TERT. patient. 9 p. 14, 20 -entes enim resurrectionem Christi in nostram quoque -imus, propter quos ille et obiit et resurrexit. 16 p. 24, 9 qui in resurrectionem carnis et spiritus -imus. 59 p. 120, 9 nationes . . . -uras in nomen et in bracchium domini. adv. Prax. 2 p. 229, 13 in patrem et filium et spiritum sanctum. 21 p. 267, 4 qui viderit filium et -erit in eum. adv. Marc. 1, 12 p. 306, 10 *al.* bapt. 16 qui in sanguinem eius -rent. anim. 51 magis enim -am in testimonium ex deo factum quam ex ullis animae reliquiis. ITALA Is. 28, 16 (Tert. adv. Marc. 5, 6 p. 591, 12) qui in eum *lapidem* -erit, non confundetur (*ὁ πιστεύων οὐ μὴ καταισχυνθῇ*, VVLG. qui -erit, non festinet). Ioh. 3, 17 (Tert. adv. Prax. 21 p. 265, 6 *et* VVLG.) qui -erit in illum, non iudicatur, qui non -erit in illum, iam iudicatus est, qui non -idit in nomine unici filii dei (*cf. etiam p. 1146, 38*). *et saepe*. LVCIF. non parc. 21. Athan. 1, 33 in antichristum. 2, 25 in eius clementiam divinam. PRISCILL. tract. 2, 45 -entes in sanctam ecclesiam, sanctum spiritum, baptismum salutare, sicut scriptum est (*ibid.* -entes remissionem peccatorum *cf. p. 1148, 74 sq. postea* -entes in resurrectionem carnis). MAXIMIN. c. Ambr. 15 in unum solum verum deum auctorem omnium. AMBR. Cain et Ab. 1, 8, 30 qui -it in Christum, -it et in patrem et qui perfecte -it in patrem, -it in filium et spiritum sanctum. Abr. 1, 3, 15 qui in domini nostri Iesu Christi passionem -rent. exhort. virg. 6, 38 in lumen aeternum. VVLG. I par. 5, 20 et exaudivit eos eo quod -issent in eum (*ἤλπισαν ἐπ' αὐτόν*). II par. 16, 9 his, qui corde perfecto -unt in eum (*ἐν πάσῃ καρδίᾳ πλήρει πρὸς αὐτόν*). Ion. 3, 5 et -erunt viri Ninivitae in deum (*ἐπίστευσαν . . . τῷ θεῷ*) *al.* AVG. civ. 5, 20 qui autem vera pietate in deum, quem diligit, -it et sperat. 17, 16 Christum, quem praedicamus et in quem -imus. 18, 53 o ingenia litterata digna -ere ista de Christo, quae -ere non vultis in Christum (*cf. etiam p. 1146, 39. 41. 57*). 18, 54 nos ergo, qui sumus vocamurque christiani, non in Petrum -imus, sed in quem -idit Petrus. *δ* ad: AMBR. Abr. 2, 8, 48 quia corde -idit ad iustitiam (*cf. p. 1144, 24*. PAVL. NOL. epist. 42, 3 concordes corde -amus ad iustitiam. AVG. pecc. mer. 1, 25, 38 quia nondum possunt corde proprio -ere ad iustitiam. serm. 279, 7 quid prodest corde -isse ad iustitiam?). HIER. vir. ill. 5 cum ad praedicationem eius Sergius -isset. c. Vigil. 6 ad suum euangelium -erunt. GREG. M. moral. 1, 25 quod ad vitam -entes populos non sermo sed causa suaderet. *ε alicui vel alicui rei*: SERM. Caspari anecd. p. 329, 18 *et* p. 330, 1 *v. supra l. 35*. COMM. apol. 615 ipsa spes tota, deo -ere, qui ligno pependit. 741 Christo. 766 legi. 803. ARNOB. nat. 2, 11 nos -imus et acquiescimus Christo. FILASTR. 125, 6 patri. 137, 6 trinitati. PELAG. in I Cor. 3 p. 725c cui (*sc. Christo*) fide firmissima -istis. VVLG. Sirach 2, 6 -e deo et recuperabit te (*πίστευσον αὐτῷ*). *cf. etiam p. 1133, 12*. 2, 8 qui timetis dominum, -ite illi (*πιστεύσατε αὐτῷ*). II Macc. 8, 13 quidam formidantes et non -entes dei iustitiae in fugam vertebantur (*ἀπιστοῦντες τὴν τοῦ θεοῦ δίκην*). Matth. 21, 32 et non -istis ei (*sc. Ioanni*), publicani autem et meretrices -erunt ei. 27, 42 descendat nunc de cruce, et -imus ei (*ἐπ' αὐτόν*). Marc. 1, 15 paenitemini et -ite euangelio (*πιστεύετε ἐν τῷ εὐαγγελίῳ*). Luc. 1, 20 pro eo, quod non -isti verbis meis (*ἐπίστευσας τοῖς λόγοις*). Ioh. 8, 46 si veritatem dico vobis, quare non -itis mihi? act. 24, 14 -ens omnibus, quae in lege . . . scripta sunt. Rom. 2, 8 qui non acquiescunt veritati -unt autem iniquitati (*πειθομένοις δὲ τῇ ἀδικίᾳ*). RVFIN. Adamant. 1, 11. 3, 1 expone, quomodo -is deo (*περὶ τῆς εἰς θεὸν πίστεως*). AVG. civ. 17, 22 mente perversa non -ens deo. 17, 24 euangelio. APRING. in apoc. 19, 20 antichristo (20, 9 antichristum). PASS. Paul. 13 tunc -emus tuo regi. ACT. Petr. 52, 3 deo vivo. 56, 13 deo. 71, 17. *ζ* in *c. abl. v. p. 1146, 38 sqq.*

C *i. q. censere*: VICT. VIT. 1, 30 -idit Vandalus . . . Martinianum Maximamque coniugali consortio sociare. CORP. III 6866, 15 quod apud se decurionum sufficiens futura sit copia, -idimus adnuendum.

D *i. q. timere*: GREG. TVR. Franc. 2, 34 -entibus ne . . . urbs tota consumeretur.

opponuntur: *ad I*: reddere, solvere, debere, contrahere, deferre, donare, constituere (*cf. p. 1130, 58*). *ad II*: diffidere. scire, dubitare, negare. opinari, putare, novisse. intellegere.

part. praes. act. **crēdēns**: *pro adi. c. gen.*: ACT. Petr. 85, 3 ecce ego de -entibus Iesu Christi unus opto esse. *pro subst.*: *is, qui credit, de christianis, v. p. 1147, 81 sqq.* *i. q.* creditor *v. p. 1130, 80.* *i. q. fide dignus*: LEX Sal. capit. 5, 7 graphio cum septem rachymburgiis . . . bonis -entibus aut quis sciant accionis, ad casa illius ambulent.

part. perf. pass. pro subst. **crēditum**, -ī *n.* *i. q. pecunia credita* (*cf. p. 1129, 80 sqq.* GLOSS. *δάνειον*): *proprie*: LIV. 8, 28, 3 *L. Papirio* cum se C. Publilius ob aes alienum paternum nexum dedisset . . . *is* florem aetatis eius fructum adventicium -i ratus . . . pellicere adulescentem . . . est conatus. 27, 51, 10 ut . . . res inter se contrahere vendendo, emendo, mutuum dando argentum -umque solvendo auderent. QVINT. inst. 5, 10, 105 et illa, in qua lex est, ut argentarii dimidium ex eo, quod debebant, solverent, -um suum totum exigerent. decl. 273 p. 119, 6 ut primum -o satisfiat. p. 119, 16 omnia igitur ea, quae apparerent, in -um et in aes alienum transissent. SVET. Claud. 16 -i servandi causa. *apud* ICTOS *persaepe, ex. gr.* POMPON. dig. 13, 7, 8, 1. 20, 4, 4 -um pensare cum pretio rei venditae. GAIVS dig. 10, 2, 3 debita et -a. VLP. dig. 14, 4, 5, 18 si quidem in -um ei abit, tributio locum habebit. 34, 2, 27, 1 sine dubio non debetur id quod in -o esset. PAVL. dig. 47, 2, 15 pr. creditoris, cuius pignus subreptum est, non -o tenus interest. *opponitur* beneficium: SEN. benef. 1, 1, 3 nec facile dixerim, utrum turpius sit infitiari an repetere beneficium; id enim genus huius -i est, ex quo tantum recipiendum sit, quantum ultro refertur. 1, 2, 3 alioqui in formam -i transeunt *beneficia*. 2, 21, 2. 2, 34, 1 aliter beneficium, aliter -um solvitur. 3, 7, 1 si appello, si ad iudicem voco, incipit non beneficium esse, sed -um (3, 15, 1. 4, 26, 3). 4, 39, 2 *et saepius*. *in imag.*: PETR. CHRYS. serm. 167 p. 638B qui innocentiae -um servat, paenitentiae non solvit usuram.

deriv.: credibilis, creditarius, creditare, creditor, credulus.
comp.: ac-, con-, dis-, recredere. *Lambertz.*

ˣ**crēdulitās**, -ātis *f. a* credulus. GLOSS. *εὐπιστία*. *legitur inde a* PLANC. Cic. epist.; *singulis locis*: LIV. (*v. infra l. 74*) VAL. MAX. MART.; *binis*: PLANC. PHAEDR.; *ternis*: CVRT. PLIN. nat. APVL.; *quattuor*: QVINT. *senis*: SEN. phil. TAC. (*1 hist., 5 ann.*). *11ies*: OV. *coniungitur cum praep.* in *c. acc. p. 1151, 45*, super *p. 1151, 58*, de *p. 1151, 21. 46*; *cum genet. obi. p. 1151, 24. 67*.

1 *facilitas credendi, imprudentia, superstitio* (*cf.* AVG. util. cred. 9, 22 quod ipsa, inquis, -s, a qua creduli nominantur, vitium quoddam mihi videtur esse *eqs.*): PLANC. Cic. epist. 10, 21, 1 non licuit diutius bene de eo sperare: illud certe . . . cavebo, ne mea -e rei p. summa fallatur. 10, 23, 1 -s enim error est magis quam culpa (*ibid.* imprudentia). OV. am. 3, 3, 24 stultā populos -e movet *deus* (3, 14, 30. Pont. 2, 4, 32 *ibid.* fiducia mendax. PHAEDR. 2, 4, 26). 3, 12, 44 -s nunc mihi vestra nocet. epist. 12, 120 meritas subeamus . . . tu fraudis poenas, -is ego. 16, 39 -s damno solet esse puellis. met. 12, 59 (*de re personata*) illic (*sc. in domo Famae*) -s, illic temerarius Error . . . est. 13, 934 quos *pisces* aut in retia casus aut sua -s in aduncos egerat hamos (15, 101 nec sua -s piscem suspenderat hamo). 15, 498 Hippolytum . . . -e patris . . . occubuisse neci. Pont. 1, 1, 44 turpe nec est tali -e capi. LIV. 44, 22, 6 ⟨ru⟩mores -e vestra alatis (crudelitatis vestrae adlatis *cod.* *cf.* QVINT. inst. 5, 3). VAL. MAX. 9, 6 pr. cum -em nefariis vinculis circumdedit *perfidia*. PHAEDR. 3, 10, 33. SEN. dial. 2, 2, 2 excussa iam antiqua -e et saeculo ad summam perducto sollertiam. 4, 24, 1 plurimum mali -s facit. 4, 24, 2 (*ibid.* suspicio). 12, 11, 1 sua quemque -s decipit. epist. 15, 7. 108, 21 (crudelitatis *BA*). CVRT. 6, 10, 35 ego ipse, quotiens quae audieram detuli, cum ludibrio -is repulsus sum (*i. vituperatus ut credulus*). 7, 7, 8 (*ibid.* superstitio). 9, 5, 21 vel securitas vel, par huic vitium, -s. PLIN. nat. 7, 190. 8, 82 mirum est, quo procedat Graeca -s. 26, 20. MART. 5, 1, 10 ego te, *Caesar*, legisse putabo et tumidus Galla -e fruar. QVINT. inst. 6, 4, 8 ut nostra -e, aliena stultitia erubescamus.

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

7, 3, 34 -s senis. decl. 291 p. 162, 12. FRONTIN. strat. 2, 5, 23 ad eliciendam Semproni -em. TAC. hist. 2, 19. ann. 2, 40 inanem -em. 2, 82 iuvat -em nox. 14, 4 facili feminarum -e ad gaudia (15, 11 ENNOD. opusc. 2, 137 p. 329, 19. *cf.* SIDON. epist. 7, 2, 8 non parvo etiam corollario facilitatem -emque munificentiae socrualis emungens). ann. 16, 2. GELL. 14, 1, 33 multa -e ducente perveniunt callide ad ea quae vera sunt. 15, 22, 9 hominum barbarorum -s. APVL. met. 9, 21 PS. APVL. Ascl. 29. TERT. anim. 44 ut ... hoc quoque Hermotimi argumento -s subornetur. CENS. 4, 11 rudis antiquorum -s. VLP. dig. 15, 3, 3, 9 ne -s creditoris domino obesset. 48, 5, 30, 4. PAVL. sent. 5, 21, 1 ne humana -e publici mores ad spem alicuius rei corrumperentur. PANEG. 10, 18 facis verba, spem illorum agitas et versas -em. LAMPR. Heliog. 3, 3 vota hominum ad -em festinantium. ARNOB. nat. 3, 24 quidquid vile vel sordidum suspiciosa potuimus -e confingere. 6, 16 ipsi vos ultro -is vacuae circumscriptione traducitis. IVVENC. 4, 98 falso ... nomine capta -s. 4, 144 -s vanissima. LACT. inst. 2, 16, 2 IVST. 11, 4, 2 PLIN. med. 3, 33. AMM. 30, 1, 22 hoc figmento decepta -e (*i. rege credulo*). HEGES. 4, 4, 1 mendaciis fidem quaerere et -em compositis asciscere. HIER. epist. 3, 2 manifestus ad -em nuntii auctor impulerat. *ibid.* tota -is frena laxavi. OROS. hist. 3, 10, 2 penes omnes de corrupto aëre (*sc. causam mortis esse*) simplex -s erat. CASSIOD. or. frg. p. 466, 20 -s incerta vagabatur. var. 4, 40, 2 -s (crudelitas *L*) sublevat humiles (*sc. quod iis facile creditur*), premit invidia potiores. *c. genet. obi*: APVL. met. 2, 27 vulgus ... facti verisimilitudine ad criminis -em (crudelitatem *cod.*) impelli. SCHOL. Stat. Theb. 7, 116 ad augendam -em novarum rerum ita dicta confirmant, ut ... se vidisse confirment (CASSIOD. Ios. c. Ap. 1, 140 superba ultra -em rei [εἰς ὑπερβολήν]). CASSIOD. var. 11, 9, 1 absit a nostris temporibus vel minima -s laesionis (*i. suspicio*). *nota*: PAVL. NOL. carm. app. 3, 195 ut quod -s fallacis vinxerat anguis, posset nunc melior solvere -s (*ad 2*). *in bonam partem i. q. fiducia, fides*: ARNOB. nat. 1, 54 incredulum illud genus humanum, quod nisi aperta res esset ..., numquam rebus huiusmodi -is suae commodaret assensum (2, 6). 1, 65 cum novitas rerum ... -em faceret haesitare. 2, 10 omnia illa ... -e asseveretis duce. CHALC. transl. p. 37[B] rectae opiniones et dignae -e (δόξαι καὶ πίστεις βέβαιοι). p. 40[D]. 40[E] sit igitur nostra -s comes asseverationi priscorum virorum. comm. 127 *v. p. 1153, 4.* BOETH. mus. 1, 19 praesenti disputationi sub mediocri intellegentia -s adhibenda est. CASSIOD. anim. 8 p. 1293[D] sunt alia huius -is (*i. opinionis*) indicia.

2 *professio fidei christianae, saepe apud* ECCL.: PS. ORIG. tract. 10 p. 108, 3 timoris dei et bonae -is. 12 p. 136, 6 -em fidei. COD. Theod. 16, 11, 2 (*a. 405*) veram fidem catholicam, quam recta -s confitetur. ARNOB. nat. 2, 8 (*syn.* fides). MAR. VICTORIN. in Gal. 2, 18 p. 1165[B] post -em in Christum. PS. HIL. libell. 6 hic ordo est -is nostrae de Christo. 12 OPTAT. 5, 7 p. 137, 13 ZENO 1, 1, 1. 2. 4 *al.* LVCIF. moriend. 11. TRACT. in Luc. 1, 45 ut virginitatem -e confirmet anicula (*ibid.* fides). EPIST. syn. Arim. Migne 13, 569[A] credentibus incredulitatem, incredulis -em inducentes. FAVSTIN. trin. 2, 9. FILASTR. 153, 2 in eadem fide atque -e. 155, 7 cordis quippe hominum -s. AVSON. rhop. 39 da sensum solida stabilitum -e. RVFIN. Orig. in exod. 4, 1 quod cum stupori esse debuerit Pharaoni et ad -em proficere, in contrarium versum est. 4, 6. hist. 2, 1, 7 fideli satis -e. 4, 18, 6 ad -em verae fidei perductus. 4, 23, 2 euangelii -em. symb. 3 (*syn.* vis credendi). PRVD. apoth. 549 vis tanta novellae -is inest. PAVL. NOL. carm. 10, 280 venerabile Christi imperium docili pro -e sequentem. carm. app. 3, 195 *v. supra l. 30.* 3, 240 duret mihi semper ut ista una super trina nomina -s. AVG. civ. 20, 24. serm. ed. Mai 139, 1 quia deus non crudelitate, sed -e quaerendus est. ZACCH. 1, 1 vestrae -is secta (*de christianis*). 2, 17 a -e catholica discedentes. CASSIAN. inst. 4, 20 *al.* SEDVL. op. pasch. 1, 28 fides vera et firma -s. CASSIOD. var. 5, 40, 6 haec supernae maiestati reverentiam piae -is impendit. GREG. TVR. Franc. 9, 15 discussis utriusque partis (*sc. Arrianorum et catholicorum*) -bus quae vera sunt, cognoscamus. VEN. FORT. vita Hil. 5, 15 prava -e ecclesiam dei turbare (*de haeresi.* PASS. Rogat. 3 falsa -e persuasus). GREG. M. dial. 4, 29 p. 368[B] *opp.* rigor. *c. genet. obi.*: PS. ORIG. tract. 2 p. 14, 9 homines ad -em dei concursuri (ZACCH. 2, 9 ut ... dei primum -s fundaretur). CASSIAN. conl. 7, 5, 5 metu futuri iudicii et caelestis regni -s. *adde*: EPIST. pontif. Thiel Gelas. frg. 45 vir clarissimus Telesinus, quamvis Iudaicae -is esse videbatur (ALC. AVIT. c. Eutych. 2 p. 23, 29 Cananaea quaedam -is quidem Israeliticae, sed gentis alienae).

syn.: fiducia, imprudentia, securitas, suspicio, superstitio, fides.

compos.: incredulitas.

crēdulus, -a, -um [*a* credere. *Th.*]. PRISC. gramm. II 138, 7 credo -us. plus -us: OPT. PORF. *p. 1152, 44.* AVG. util. cred. 9, 22 -us hoc a suspicioso differt, quod ille in cognitis aliquam, iste nullam tribuit dubitationem. DIFF. ed. Beck p. 48, 55 -us qui credit aliquid. GLOSS. εὔπιστος, εὐπιθής, εὐπειθής, εὐανάπειστος. *legitur inde a* CIC. *singulis locis*: VERG. LIV. (perioch.) SEN. rhet. VAL. MAX. SIL. STAT. PLIN. epist.; *duobus*: CALP. ecl.; *ternis*: TIB. PROP. CVRT. QVINT.; *quinis*: HOR. TAC. (hist.); *7ies*: CIC.; *praeterea* SEN. phil. (*10ies*) *et* OV. (*13ies*). [*dub.* COMM. instr. 1, 22, 4 cupit audire responsa (*i. oracula*) bona crudelis (*C*, vana credulus *al.*).]

1 *qui temere credit, improvidus, incautus; hic illic i. q. superstitiosus*: **a** *de animantibus*: CIC. Font. 23 ubi discerni *possit* stultus auditor et -us ab religioso ... iudice. Phil. 1, 29 ut quidam nimis -i suspicantur (PROP. 2, 21, 6 tu, nimium -a. SEN. contr. 2, 7 [15], 1. *cf. infra l. 61*). ac. 2, 82 ab hoc -o, qui numquam sensus mentiri putat, discedamus. div. 2, 117. Cato 36 *senes* (Lael. 100 improvidorum et -orum senum). Att. 15, 16[a] in hoc me libenter praebeo -um (SEN. nat. 4, 4, 1 me usque ad mendacia haec leviora ... -um praesto). HOR. epod. 16, 32 -a nec ravos timeant armenta leones. carm. 1, 5, 9 qui nunc te fruitur -us aureā, *Pyrrha.* 3, 7, 13 Proetum ... -um. TIB. 1, 9, 38. 3, 10, 18 frustra -a turba sedet (PAVL. NOL. carm. 32, 138. *cf. l. 15. 37. 43. 50*). PROP. 2, 25, 22 OV. ars 3, 661. rem. 686 dum sibi quisque placet, -a turba sumus. epist. 5, 106. 16, 56 met. 3, 432 fast. 2, 42. 6, 117. 738 EPICED. Drusi 193. LIV. perioch. 116 cum apud -am plebem seditiones moveret. SEN. Ag. 629. nat. 6, 26, 3 philosophi ... -a natio. 7, 16, 1 quidam -i, quidam neglegentes sunt. CVRT. 6, 8, 14 cum de salute regis timeretur, -os esse debere. CALP. ecl. 6, 36 sequiturque vocantem -us *cervus.* STAT. Theb. 6, 79 *parens.* QVINT. inst. 11, 1, 71. 11, 2, 4 nec ero tam -us, ut. decl. 355 p. 387, 4. PS. QVINT. decl. 14, 3 -us iam iamque securus amator. TAC. hist. 1, 12 *Galbam* infirmum et -um. 2, 72 vulgus -um (4, 49). PLIN. epist. 2, 20, 5 illa, ut in periculo -a, poscit codicillos. VLP. dig. 2, 10, 1, 3 sibi eum imputare qui -us fuit. LAMPR. Diad. 4, 2 advocatis. ARNOB. nat. 7, 51 quamvis ille sit -us et facillimas aures quibuslibet fictionibus praebeat. IVST. 2, 8, 9 -a multitudo. LACT. inst. 3, 18, 16 infantibus. FRG. Vat. 35, 6 incautus et -us. VEG. mil. 3, 3. QVEROL. p. 47, 5 illum, quoniam est -us, mirificis ludamus modis. AVG. civ. 14, 11. 18, 4. PHOEBAD. c. Arrian. 3 decipiendos imperitos -os incautos (MACR. sat. 7, 13, 21 ne decipias -um). RVT. NAM. 1, 522. DRAC. Orest. 79 -a mater erat. 283 male -us. SIDON. epist. 6, 8, 1 creditoribus bene -is. *c. dat.* (*cf. l. 63. 81.* ARVS. gramm. VII 461, 28): VERG. ecl. 9, 34 sed non ego -us illis. HOR. carm. 1, 11, 8 carpe diem quam minimum -a postero. PROP. 1, 3, 28 obstupui vano -us auspicio. OV. met. 8, 858 sit tibi piscis in unda -us et nullos, nisi fixus, sentiat hamos. fast. 2, 716 non intellecto -a turba deo. CALP. ecl. 6, 29 erit ... arbiter inflatis non -us ... verbis. SIL. 10, 477 -us adversis. TAC. hist. 2, 23 *Otho* humillimo cuique -us. VIGIL. TRID. ad Ioh. 11 vidi, vix hodieque -us mihi: excedunt facta reverentiam relata dictorum. VVLG. gen. 39, 19 nimium -us verbis coniugis. PAVL. NOL. carm. 24, 28 fragili carinae -us. *cum in c. acc.* (ad *v. supra l. 10*): OV. fast. 4, 312 nos in vitium -a turba sumus. OPT. PORF. epist. ad Constant. 8 in mea blandimenta plus -us. *c. genet.* (*cf. l. 65. p. 1153, 2*): PAVL. NOL. carm. 27, 330 vix muneris huius -us. CAEL. AVR. acut. 2, 10, 61 de catocha passione quidam liberati ac deinde sanitatis -i (*i. certi*). de: VEN. FORT. carm. 5, 6 praef. 5 mihi de vobis -us (*i. fisus*). *c. acc. c. inf.*: PAVL. NOL. carm. 20, 408 *vitula* sibi solitos alludere tactus -a. 27, 566. *c. acc.*: DRAC. Orest. 613 quae (*acc.*) turba ministra -a dum fuerit (*i. crediderit*).

b *de rebus*: TIB. 2, 6, 19 -a vitam spes fovet (SEN. Phaedr. 634 o spes amantum -a, o fallax amor! Thy. 295 -a est spes improba. *cf. l. 66.* ANTH. 415, 3 -a res ... spes stat in extremis officiosa malis). OV. epist. 6, 21 -a res amor est (= met. 7, 826). VAL. MAX. 9, 15 ext. 2 barbarum quendam ... regnum affectantem ... paene totius orientis civitatium et gentium -a suffragatione fultum. SEN. Phaedr. 530 nondum secabant -ae pontum rates. Thy. 962 -a praesta pectora fratri (*i. confide fratri*). Tro. 3 quicumque regno fidit ... animumque rebus -um laetis dedit. Herc. O. 965 pro nimis mens -a (COD. Theod. 16, 6, 4 pr. [*a. 405*] -as mentes. HIER. epist. 60, 2). CVRT. 7, 2, 37 auribus -is (10, 1, 28). BACHIAR. fid. 6 p. 1034[B] -a ... facilitate. DRAC. laud. dei 1, 466 -a corda. *c. dat.*: AVSON. 417, 7 quae compositis male suadae -a causis concinnat ... suspicio culpas. AVELL. p. 698, 2 corda male sibi -a. *c. genet.*: HOR. carm. 4, 1, 30 me nec femina ... iam nec spes animi -a mutui ... iuvat. *nota passive, i. quod facile creditur*: TAC. hist. 1, 34 -a fama inter gaudentes et incuriosos. CARM. epigr. 1552[B], 18 (*saec. II*) cernitur et titulis -a vita suis. *adde*: IVST. 2, 10, 10 ut *fratres* iucunda inter se, non solum -a convivia habuerint (*i. fida. cf.* GLOSS. IV 342, 49 fidus fidelis, -us).

2 *apud christianos, qui in deum credit, fidelis*: TERT. anim. 17 fidelis *fuit* et tactus exinde -i Thomae. MAR. VICTORIN. in Eph. 5, 13 p. 1290[B] animi ... voluntas est commodata et -a. HIL. hymn. 1, 35 felix, qui potuit fide res tantas penitus -us assequi. ZENO 2, 13, 1 -i devotique. 2, 17, 2 salutem civitati -ae praestaturus. 2, 74 -o percipe corde (PAVL. NOL. carm. 10, 304. epist. 50, 12 corda male -a). PRVD. apoth. 576 quid renuis, quid inane caput, non -e, quassas? 580 *virgo* concepit -a Christum. AVG. serm. ed. Mai 4, 2 -a mulier *Cananaea.* BACHIAR. fid. 6 p. 1034[B]. SEDVL. op. pasch. 5, 22 ne fides defecisset in -o. carm. pasch. 5, 314 cui (*fidei*) non vis -us esse. ALC. AVIT. carm. 6, 217. 272. DRAC. laud. dei 2, 667 *syn.* fidelis. 2, 684 *opp.* non credentes. APRING. in apoc. 21, 22 -ae ... mentes. MARCELL. chron. II p. 74, 15 nationes -ae. ORIENT. carm. app. 3, 42

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

-e confessor. VRAN. epist. 8 p. 863B -us ut Isaac. CORIPP. Iust. 2,55. ARATOR act. 1,685 si -us audis. NICET. p. 46,18 gentes. *c. genet.*: ARATOR act. 2,952 non est tibi -a nostri nominis *haec urbs*.

adv. **crēdulē:** CHALC. comm. 127 -e mage quam persuadenter et probabiliter ostendit oportere credulitatem omnes doctrinas praecedere.

syn.: *ad 1*: improvidus, incautus, imperitus. *ad 2*: devotus, fidelis. *opp.*: *ad 2*: non credens.

deriv.: credulitas. *comp.*: incredulus. *L.*

crēduo *v.* credo. **crema** *v.* cramum.

cremābilis, -e [*a* cremare. *Th.*]. *qui cremari potest*: GLOSS. II 346, 60 καύσιμος. 575, 46 quod decet (*contam.?*) vel facile potest succendi.

cremaculus. GLOSS. II 145,32 (*margo*) κρέμαται pendet, unde -us [*cf. francog.* crémaillère. *M.-L.*].

cremastēr, -ēris *m.*, κρεμαστήρ. *i. q. nervus testium* (*cf.* CELS. 7,18. COLVM. 6, 26, 2 *testium nervos* Graeci κρεμαστῆρας ab eo appellant, quod ex illis genitales partes dependent): CHIRON 317 in frigore repercussi a -bus nervorum spasmum passi. 684 -em ipsum prendito iuxta saccellationem. 685 ubi praecideris venam et -em. GLOSS. III 599, 17 -is testiculorum causa.

cremātio, -ōnis *f. a* cremare. 1 *actus cremandi, combustio, exustio*: PLIN. nat. 23, 64 -o *faeci vini* multum virium adicit. ITALA lev. 6, 9 (Rufin. Orig. in lev. 7, 6) holocaustum in -e sua erit super altare (Lugd. h. incensione eius supra a., VVLG. cremabitur in a.). GAVDENT. serm. 6 p. 877B reliquiarum -o. CALL. dig. 48, 19, 28 pr. summum supplicium esse videtur ... vivi -o (PAVL. sent. 5,17, 3 summa supplicia sunt crux, -o, decollatio. *cf. Hitzig, PW. IV 1700 sqq.*).

2 *metonymice*: SERV. auct. Aen. 3, 22 -o cadaveris bustum *dici solet*. PRVD. perist. 6, 88 non calcare sacram -em ... licebat *Moysi*.

cremātor, -ōris *m. a* cremare. *qui cremat vel cremando punit*: TERT. adv. Marc. 5, 16 p. 630,13 -is dei Christus est et in illo creatoris [est] (*nota adnominationem*). *Hoppe.*

crematum *v.* cermatium.

crēmento, -āre *a* crementum. *i. q. augmentare*: SCHOL. Pers. 6,14 minorum substantiam -ari vident. FVLG. myth. 3,8 *arbores* solis caloribus -antur. VEREC. in cant. 1, 18 mons dicitur, quod in caelestibus -etur. 2, 18 herbis faenoque necesse est -etur *pinguedo*. 8,12 *martyrum* anima ... domini ... memoriā -a[n]tur.

crēmentum, -ī *n.* [*a* crescere. *Th.*]. GLOSS. προσθήκη. -a αὐξήσεις. COMMENT. Lucan. 5, 17 indole: -o (NON. p. 456 indoles autem est -um [*del. Guietus*]. *cf.* PAVL. FEST. p. 106 indoles incrementum, industria). *legitur singulis locis apud* VARRONEM *et* VAL. MAX., *rursus et saepe inde ab* ITALA *et* TERT.

i. q. status crescendi, augmentum: VARRO Men. 199 ut -o (-a *codd.*) corpora fierent maiora parvo, ut suctu candidi lactis. VAL. MAX. 9, 2 pr. cui (*crudelitati*) silentium donare (*i. praeterire*) -um est adicere. TERT. anim. 25 si alimonia inedia, -a decrementa, pavor motus tractatio est animae. 37. 51 Democritus -a unguium et comarum in sepulturis aliquanti temporis denotat (resurr. 58 p. 119,3 unguium et capillorum facilia -a. THEOD. PRISC. eup. faen. 9 capillorum -a. DIOSC. 2, 57. 137). adv. Marc. 1, 29 p. 331, 5 coniugium ... benedixit in -um generis humani. ITALA Col. 2, 19 (Cassiod. in psalm. 51,7) totum corpus ... crescit in -um (αὔξησιν, VVLG. augmentum) dei. OPTAT. 7, 2 p. 170, 2 post -a communia venturus est iudicii dies, id est messis animarum. HILARIAN. pasch. 4 dies ac nox -a et decrementa alterna vice susciperent (*cf.* COMMENT. Lucan. 10, 212 *aequinoctialis circulus* mutat horas et facit annum -o vel detrimento. FAV. EVL. p. 12, 5 dierum noctiumque -a. PS. AVG. quaest. test. I 53 quando [*sc. in bruma*] ex magna deminutione lux, quae dies est, -um incipit accipere). LVCIF. Athan. 2, 27 quomodo fructus noster augmenta -orum facere poterit? FAV. EVL. p. 5,9. 20, 5 CHIRON 215. 277 paulatim per -um (VEG. mulom. 2, 9, 5 incrementa). 367. FVLG. myth. 2, 16 p. 57, 21 in lunae -is (p. 58, 2. PS. AMBR. serm. 59b, 1 per ... lunae -a detrimentaque menses implentur. COMPVT. Carth. 1, 5 ex -is lunaribus. 1, 6. 2, 9. *cf.* DRAC. satisf. 237 luna crescente fretum -a [EVG. TOLET. incrementa] resumit). FVLG. Virg. cont. p. 104, 4 *sq.* AMBROSIAST. in Phil. 1, 24 -um ... scientiae. Col. 2, 19. RVFIN. Clement. 3, 4 -um infantis *in utero*. AVG. epist. 9, 4 -o ... fellis ... irascimur. PS. AVG. quaest. test. I 34. 117. 127 nisi -um faceret in dei perceptione. serm. 96, 3 precamini -a languoris. PS. IGNAT. Phil. 8 provectus aetatis, -um corporis. DIOSC. 5, 95 -a carnis vulnerum. HIPPOCR. aer. 12 -um competens praebere. SORAN. p. 11, 15. 53, 13 cotidie -um frictionis ipsius faciant *mulieres*. SACR. Leon. p. 479 per humanorum ... -a provectuum. CAEL. AVR. acut. 3, 6, 65 tensio recto atque inflexibili porrecta -o collorum. BOETH. in Porph. comm. sec. 4, 5 p. 252, 10 (*opp.* detrimentum. *sim.* 5, 22 p. 344, 4). p. 252,15 nec -o ampliari nec imminutione decrescere. arithm. 1, 6 p. 15, 24 (*opp.* deminutio. mus. 2, 20). 1, 9 p. 20, 13. 2, 50 p. 161, 30 -um et imminutio proportionum. FVLG. RVSP. ad Monim. 2, 8. IVNIL. 2, 22 sive in principio ipsius incarnationis sive in -o (*i. dum adolescit*) sive baptismate (*cf.* CORP. VIII 20782 *bis* -o deceptus [*i. praemature mortuus*]). CARM. de resurr. 24 germinibus variis quis det -a vigoris. CASSIOD. hist. 1,1 p. 882C ad -um quae tua sunt evehis. 1, 9 p. 892D *domus* -o altitudinis et latitudinis augebantur. var. 3, 47, 2. 4, 38, 1 compl. in II Tim. 1,1 I Petr. 1, 22. NOVELL. Iust. 29, 3 augeat *fiscum* iustis ... -is (προσθήκαις). 40 pr. (αὐξήσεσι). ARATOR act. 1, 199. 2,842 servos ... reposcet mensurae -a suae. GREG. M. epist. 6, 5 non sine laudis vestrae -o. *metonymice, i. quod auget*: DRAC. Romul. 6, 101 progenies, -a domus, Victoris. ISID. orig. 9, 5, 5 -um enim est semen masculi ..., hinc creatores dicuntur parentes (11, 1, 15 GLOSS. V 565, 18. Plac. V 18, 19. 66, 19 *ubi* creamentum *cod. Corsin.*).

syn.: augmentum. *opp.*: decrementum, detrimentum, de-, imminutio.

comp.: de-, in- crementum.

cremiālis, -e *a* cremium. VLP. dig. 24, 3, 7, 12 si arbores caeduae fuerunt vel gremiales (*i. de quibus cremia caedi possunt*). ZENO 2, 44, 1 levigata est *farina* oleo -i (THEOD. PRISC. log. 40 [grem-] ANTHIM. 67. 78 [grem-] PLIN. VAL. 3, 26).

cremio *v.* gremio.

cremium, -iī *n.* [*cf. c.* cremare. *Th.*]. gr- *v. l. 18. 23. 24. 31. cf. l. 13. 15.* GLOSS. sarmentum gremia siccamina (*cf.* IV 521, 31 *al.* gramina arida). COLVM. 12, 19, 3 tenuibus admodum lignis, quae -a rustici appellant, fornacem incendemus. FRONTIN. grom. p. 55, 4 (= AGENN. grom. p. 86, 4) sunt silvae de quibus lignorum -a ... caeduntur. HYG. grom. p. 131, 2 ex quibus *arboribus* neque lignum neque gremium caedant. VLP. dig. 32, 55, 4 et virgulae et gremia et sarmenta et superamenta continebuntur *ligni appellatione*. AMBR. epist. 44, 9 cuius stellae obitus non -orum insensibilium (*i. ossium*), sed spirantium defunctorum triumphales manipulos de tumulis resuscitavit. *cf.* VVLG. psalm. 101, 4 ossa mea sicut -um (φρύγιον) aruerunt. HIER. in Os. 10, 7/8 p. 112 (*ex* LXX) proiecit Samaria regem suum, sicut -um super faciem aquae: ... φρύγανον, id est -um, aridas scilicet herbas siccaque virgulta quae camino et incendio praeparantur. ACT. Petr. 28 statim ligna et gremia acceperunt petere, ut Petrum flammas cremarent. *cf.* gremium. [*it.* gregna. *M.-L.*]

cremnos, *acc.* -on *m.*, κρημνός? *nomen herbae*: PLIN. nat. 25, 155 -os (crethmos *edd. vett.*) agrios gremias tollit oculorum impositus. 26, 94 *radix* quam -on (crethmon *edd. vett.*) agrion appellant, orminos agrios cum polenta contritus. *L.*

***cremo,** -āvī, -ātum, -āre [*cf. c.* cremium, *fortasse c.* carbo. *Th.*]. AVG. quaest. hept. 4, 33 p. 343, 29 natura est ... ignis, ut in superna moveatur et in eum convertitur, quod -atur, nam et ipsum -are de graeco (*sc.* κρεμάννυμι) in latinum ductum verbum est a suspensione. cremĕre: *fut.*: ITALA exod. 12, 10 (Cypr. testim. 2, 15) -entur (*an coniunct. praes.?* VVLG. comburetis). *perf.*: GLOSS. V 206, 37 domus fulmine -uit (*i. arsit*). *part. praes.*: VEN. FORT. vita Radeg. 26, 63 apponit aera candentia, stridunt membra -entia (*nota similiter cadens*). *verbum est transitivum; absolute positum*: PLIN. nat. 2, 139 *fulmina* -antia. 7, 187 ipsum -are apud Romanos non fuit veteris instituti. AMM. 23, 4, 15 *malleolus* ... tenaciter -at (23, 6, 37). VICT. VIT. 2, 24 *Vandali* -antes gravi suspendio. *v. p. 1157, 14.* *intransitive supra l. 44. 45.*

dub.: ENN. scaen. 291 pueros -ari (-arier *Bothe*, crem<it>ari *Vahlen*). VEG. mulom. 1, 26, 4 *v.* stremmare. GLOSS. καίω, καίομαι, αἴθω ἀντὶ τοῦ καίω. -at φλέγει, exurit, comburit. -ato -are facito. -are incendere seu ure<re>. *legitur inde ab* ENN.; *singulis locis apud*: BELL. Afr. NEP. EPICED. Drusi MANIL. SEN. rhet. OCTAVIAM COLVM. LVCAN. PETRON. APVL.; *binis*: ENN. (*sed v. l. 50*) CAES. HOR. MELAM VAL. FL.; *ternis*: LVCR. ASCON.; *quinis*: VERG. STAT.; *septenis*: CIC. SIL. FLOR. epit.; *9ies*: CVRT.; *11ies*: VAL. MAX. SEN. phil.; *saepius*: OV. LIV. TAC. SVET.; *saepissime*: PLIN. nat.; *ceteris auctoribus bonae aetatis deest.* [*mediol.* cremá, *prov.* cremar. *M.-L.*]

I ***generatim:*** **A** ***res:*** 1 *i. q. igni delere, comburere, incendere*: **a** *ignis* -at *aliquid*: LVCR. 1, 906 *ignes* arbusta -rent. 5,1243 ignis ubi <in>gentis (-i *Brieger*) silvas ardore -arat. OV. met. 8,838 rapax ignis ... innumeras ... trabes (faces *N*ς) -at (*M*² *ex* -as). 14, 540 nec me patiente -bit ignis edax nemorum partes et membra meorum. STAT. Theb. 11, 227 ignis ... diadema -vit. OV. trist. 3, 10, 66 -at insontes hostica flamma casas. CARM. epigr. 914 (*a. 452—462*) in formam rediere suam quae flamma -arat. DRAC. satisf. 278 nec modicos salices flamma trisulca -at. PETR. CHRYS. serm. 106 p. 497B infructuosas arbores ... novissimum ... -bit incendium. LVCR. 2, 672 quaecunque igni flammata -antur. PLIN. nat. 34, 69 *Venus* (*i. signum Veneris*) aedis incendio -ata est. 36, 200 igni -ato lapide. FLOR. epit. 1, 12, 4 -atae suo igne Fidenae. COLL. Mos. 10, 3 ignis vi quaedam -ata de his quae tibi fuere commendata. ITALA exod. 3, 2 (Cypr. testim. 2, 19) rubus ... non -batur (κατεκαίετο, VVLG. combureretur). COMM. apol. 1022 aer ipse mundi ... -atur (*i. fervet*). DRAC. laud. dei 2, 420 flammis ultricibus imber adussit quinque -ans urbes. *nota*: VERG. Aen. 7, 74 *Lavinia visa* omnem ornatum (*acc. q. d. graec.*) flamma crepitante -ari. **b** *per homines* -atur *aliquid*: VERG. georg. 2, 408 devecta -ato sarmenta. OV. met. 2, 811 quae (*herbae*) neque dant flammas lenique tepore -antur (6, 457 siquis ... frondem positasque -et faenilibus herbas). 14, 85 rates Iris Iunonia paene -arat (VAL. FL. 5, 33. *cf.* LIV. 38, 39, 2 naves. CVRT. 9, 10, 4. FLOR. epit. 2, 12, 6 classem). trist. 4, 10, 63 quaedam *carmina* placitura -vi (PLIN. nat. 7, 114 Augustus carmina Vergili -ari ... vetuit. SVET.

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

vita Verg. p. 64 scrinia desideravit -urus ipse). LIV. 40, 29, 13 libros ... in comitio -andos esse (40, 29, 14 libri ... igne a victimariis facto ... -ati sunt. VAL. MAX. 1, 1, 12 PLIN. nat. 13, 88 TAC. ann. 4, 35 SVET. Aug. 31. Cal. 30 *libellos*. VIR. ill. 3, 3. *cf.* SVLP. SEV. chron. 2, 19, 8 prophetarum volumina igni -ata *sunt*. RVT. NAM. 2, 52 Sibyllinae fata -vit opis. COD. Theod. 16, 5, 34, 1 [*a. 398*] *codices* incendio mox -andos). VAL. MAX. 7, 4, 5 continuo *interiorem tunicam* -ari iubebo. SEN. Herc. f. 514 -andis trabibus accrescit rogus. 1287 lucos et Cithaeronis iuga mecum -bo. CVRT. 9, 3, 21 vetera *arma* -ari iussit (FLOR. epit. 2, 18, 17. 4, 12, 9 arma victorum non ex more belli -ata). 9, 10, 12 spolia ... -bant incendio (TERT. scorp. 2 spolia ... igni -rentur). COLVM. 12, 16, 3 *culmos fabae*. PLIN. nat. 7, 126 ne tabulam Protogenis -ret (35, 104). 16, 31 -ato ... robore (robi *codd.*; *cf.* 31, 107 quercu -ata). 20, 41 purgamenta *caeparum*. 21, 148 holochrysos ... cum faece ... vini -ata. 22, 157 fumus -atorum *lupinorum*. 23, 63 *faex vini* -atur et siccata (23, 67 *faex aceti*). 23, 97 nuclei palmarum -ati. 23, 163 foliis -atis *myrtorum* (*ibid.* cauliculi ... in fictili ... -ati). 24, 9 -atae *gallae* (24, 10. 35, 189). 24, 88 charta ... -ata. 24, 119 cinis -atorum *ruborum*. 24, 148 *radix ari*. 28, 70 capilli *mulierum* si -entur (28, 71). 28, 110 nidor -ati *corii crocodili*. 29, 108 *radix arundinis*. 29, 113 murina pellis -ata. 30, 77 *sal* una cum vipera -atus. 30, 112 fimi caballini cum putaminibus ovorum -ati cinis. 31, 117 *nitrum* -atum dentifricio (*dat.*). 33, 84 rebus una -atis in fictili vase. 34, 135 ex lapide pyrite -ato in caminis (36, 153 Arabus lapis ... -atus). 35, 38 *al.* STAT. Theb. 9, 582 simulacra ... nota -ari. FLOR. epit. 2, 16, 6 quantas opes ... -verit. ITALA exod. 12, 10 (Cypr. testim. 2, 15) quae ... relicta fuerint ... igni -entur (κατακαύσεται, Ps. Cypr. pasch. 1 -buntur. *cf. p. 1154, 42*). TERT. adv. Prax. 1 p. 228, 24 omnes adulterae fruges ... igni inextinguibili -buntur. COMM. instr. 2, 14, 7 lolium inde -atur. SOL. 33, 10 odore -ati storacis. LACT. inst. 2, 4, 5 *mortalia* frangi, ... -ari, perire possunt. AMM. 15, 10, 11 quam *rupem* -ando vi magna flammarum ... solvit *Hannibal*. 18, 7, 6 campi (*sc. pabula*) -antur. 20, 11, 23 *manipuli cannarum* conceptis incendiorum aridis nutrimentis iam -bantur. 25, 1, 10 herbis frumentisque -atis. PRVD. ham. 735 *Sodoma* mundi forma -andi est. SVLP. SEV. chron. 1, 52, 3 vasa omnia ... -vit. LEX Visig. 8, 2, 2 si quis ... arbores igne -verit. *urbes, domos sim.*: ENN. ann. 359 quae (*Pergama*) neque ... potuere perire nec, ... cum combusta, -ari. HOR. carm. 4, 4, 53 -ato ... ab Ilio (OV. met. 14, 466. PORPH. Hor. epod. 14, 13—15 quo [*igni*] Troia -ata est. LIV. 1, 1, 8 -ata patria). OV. met. 2, 136 caelestia tecta -bis (6, 614 cum facibus regalia tecta -bo. SIL. 10, 584). LIV. 28, 19, 12 -ata et diruta urbe. SEN. dial. 5, 2, 4 totae cum stirpe omni -atae domus. CVRT. 4, 10, 11 quo (*igni*) barbari -erant vicos. PLIN. nat. 29, 4 templo -ato. SIL. 10, 264 visa -ari Roma viro (*sc. Lentulo*). 17, 131 castris ... -atis (*cf.* TAC. hist. 4, 61 legionum hiberna subversa -ataque). TAC. hist. 3, 72 ea tunc aedes -batur. 4, 67 villam ... -vit. IVST. 6, 5, 10 *Athenae* a Persis -atae. AMM. 19, 8, 1 -atis operibus. 30, 5, 13 ad vastandos -andosque barbaricos pagos. 31, 13, 17 -ata turri. MARCELL. chron. II p. 93, 487 plurimaque loca igne -ata. **2** *i. q. siccare, torrere* (GLOSS. IV 436, 12): SEN. suas. 3, 1 *sidera* negatis imbribus exurunt solum et miseri -ata agricolae lugent semina. SEN. Med. 36 -ata flammis maria. PLIN. nat. 2, 172 portio media terrarum, qua solis orbita est, exusta flammis et -ata comminus vapore torretur (*paulo aliter* 2, 238 tot incendiis rerum natura terras -at). *cf. supra l. 17.*

B ***animantia*:** **1** *bestias tam vivas quam mortuas comburere*: LIV. 35, 9, 5 *vespas* igni -atas esse. SEN. Herc. O. 851 *fulmine* hydram -asses. PLIN. nat. 18, 293 cancros vivos -ari. 29, 118 *mustelas* vivas ... -are. 30, 26 passeris pullorum sarmentis -atorum cinerem (30, 94). 30, 37 cinerem ... in novo fictili ... -atorum *anguium*. 30, 59 *cochleae* vivae -atae sint (30, 74). 30, 61 ibide sine pennis -ata. 32, 67 *cinis* echini cum carnibus suis -ati. 32, 108 cinis ... -atarum *muricum* cum carnibus suis *al.* CLAVD. carm. min. 27, 57 *Phoenix* sponte -atur. **2** *homines vivos vel partes corporum hominum*: **a** *proprie i. q. comburere, exurere* (*cf. Hitzig, PW. IV 1701*): CAES. Gall. 1, 4, 1 *Orgetorigem* poenam sequi oportebat, ut igni -retur. 6, 19, 5 servi et clientes ... iustis funeribus confectis una -bantur. BELL. Afr. 91, 2 ut *Iuba* una cum liberis, coniugibus, civibus cunctaque gaza regia -retur (TAC. hist. 4, 58). VERG. Aen. 7, 295 num incensa -vit Troia viros? OV. epist. 3, 64 rutilo missi fulminis igne -er. VAL. MAX. 3, 3, 2 ardenti lucernae admotum digitum *Pompeius* -andum praebuit. 6, 3, 2 *P. Mucius omnes collegas suos* vivos -vit. SEN. Phaedr. 682 me velox -et transactus ignis. CVRT. 4, 8, 10 *Andromachum* vivum Samaritae -erant. 5, 6, 7 ut cum suis vivi -rentur. 8, 9, 32 vivos se -ari iubent. 9, 4, 6 *oppidani* se ... ac liberos coniugesque incendio -ant. PLIN. nat. 2, 235 ita (*sc. per naptham*) fertur a Medea paelicem -atam. TAC. hist. 4, 79 vino sopitos Germanos ... igne iniecto -vere. ann. 3, 46 incensa super villa omnes -vit. SVET. Cal. 27 *Caligula* Atellanae poetam ob ambigui ioci versiculum ... igni -vit. APVL. met. 6, 31 vivam -ari ... puellam. ITALA psalm. 96, 3 (Tert. adv. Marc. 4, 29 p. 523, 6) ignis ... -bit (φλογιεῖ, VVLG. inflammabit) inimicos. Ios. 7, 15 (Lugd.) quisque ostensus fuerit ... -bitur (κατακαυθήσεται, VVLG. comburetur) igni. apoc. 17, 16 (Primas.) *fornicariam* igni -bunt (VVLG. concremabunt). 18, 8 (Cypr. testim. 3, 34 Primas.) *regina* igni -bitur (VVLG. comburetur). TERT. nat. 1, 10 qui vivus -batur. adv. Marc. 4, 23 p. 498 *talis deus* homines non erat -urus. CALL. dig. 48, 19, 28, 11 igni -antur plerumque servi ..., nonnumquam etiam liberi plebei et humiles personae. COMM. instr. 1, 28 (*in telesticho*) avari -antur. 2, 2, 8 *mater* -atur. 2, 33, 11 tu iam forte -aris redactus in poenam. apol. 1053 <illi> in inferno -antur. LACT. mort. pers. 11, 8 vivos -ari ... qui sacrificio repugnassent. IVST. 5, 8, 14 *Alcibiades* vivus in cubiculo ... -atus est. 20, 4, 15. AVG. civ. 18, 23 sontes aeterna flamma -bit. DRAC. laud. dei 3, 454 Numantini pro libertate -ati. GREG. M. moral. 2, 51 malos non solum ignis per vindictam post cruciat, sed nunc etiam per livorem -at. ACT. Petr. 28 ut Petrum flammas (*i. flammis*) -rent. PASS. Theclae C 21 p. 55, 22 Theclam ... igne -ari. B 22 p. 56, 11 ut Thecla incendio -retur (combureretur *Bb*) *al.* PASS. Paul. 7 Christi milites igne -ari (concremari *Df*).

b *latiore sensu i. q. cruciare, vexare* (*cf. l. 10*): VICT. VIT. 2, 24 *p. 1154, 48*. 3, 26 dum *matrona* continuato suspendio -retur. LIB. pontif. p. 137, 1 *Theodoricus* in custodia omnes -vit. *in imag.*: CLAVD. DON. Aen. 1, 254 ne diutius anxia -retur *Venus*. GREG. M. in Ezech. 1, 5, 8 cor peccatoris uritur atque in dolore paenitentiae -atur. *de febri*: VEN. FORT. vita Radeg. 29, 68 monacha ... in die gelata frigore, per noctem -ata igne. CARM. epigr. 1521, 8 valida febre -atus.

II ***speciatim*:** **A** ***sepulturae*** *causa comburere*: **1** *corpora vel partes corporum hominum*: CIC. Tusc. 1, 37 corpora -ata (*cf. p. 1018, 26*). VERG. Aen. 11, 207 cetera *corpora* confusaeque ingentem caedis acervum nec numero nec honore -ant. LIV. 8, 7, 22 iuvenis corpus ... structo extra vallum rogo -retur. 26, 30, 3 *Pyrae* mortale corpus *Herculis* sit -atum. VAL. MAX. 4, 6, 3 utrumque (*sc. M. Plautii et uxoris*) *corpus* una -erunt. 5, 1, 11 quo ... honoratius *Bruti corpus* -retur. SEN. Oed. 64 propria flammis corpora alienis -ant. Herc. f. 1217. LVCAN. 8, 744 ignes corpus ... nullo custode -antes. PLIN. nat. 7, 174. SIL. 3, 341 *Celtis* corpus ... -ari ... nefas. 10, 543 corpora ... hostili tellure -ant. TAC. Germ. 27 hist. 1, 47. 49. 2, 45 Orfidii ... corpus honore solito -atur. 5, 5 corpora condere quam -are e more Aegyptio (GRAN. LIC. p. 33, 1. *cf.* IVST. 19, 1, 11 mortuorum ... corpora -are potius quam terra obruere) *al.* SVET. Tib. 75 *corpus Tiberii* -atum *est* publico funere. COMM. instr. 2, 2, 19 fabrica ... cum ipsa -antur *corpora*. SPART. Carac. 2, 4 FIRM. err. 2, 6. 16, 3 *al.* IVST. 9, 7, 11 corpus interfectoris super reliquias mariti -vit *Olympias*. CORP. XIV 2831 cuius corpus hic -atum est. CARM. epigr. 1168, 5 in Phrygia miserae corpus, Volcane, -asti. INSCR. christ. Rossi II p. 151, 24, 2 flamma ... martyris ... corpus nil nocitura -at. SVET. Cal. 59 cadaver *Caligulae* ... -atum sepultumque *est*. AMM. 22, 11, 10 isdem *cadaveribus* subdito igne -atis. CIC. nat. deor. 3, 12 qui semel -ati essent. leg. 2, 57 *Sulla* primus ... igni voluit -ari (OV. met. 14, 444 *me alumnus Argolico* igne -vit. *cf.* VAL. MAX. 1, 8, 9 an hac flamma Cn. Pompeius -etur). CIC. Phil. 14, 34 nec dispersis bustis humili sepultura *eos esse* -atos, sed contectos publicis operibus. NEP. Alc. 10, 6 *mulier* aedificii incendio mortuum *Alcibiadem* -vit (HOR. epod. 17, 79 -atos excitare mortuos. LIV. 34, 7, 3 ut cum eo -entur mortui. MELA 1, 57). OV. met. 8, 478 rogus iste -et mea viscera. 12, 614. 13, 696 celebri ... in parte -ari. trist. 1, 7, 17. Ib. 518 des tua succensae membra -anda pyrae (EPICED. Drusi 258 cum sunt imposito membra *Herculis* -ata deo. SIL. 13, 693 haud parvo data membra sepulcro nostra -erunt. *cf.* OCTAVIA 172 rogis artus tuos dedit -andos. LACT. inst. 1, 9, 11 artus *Herculis* ac nervos -ari ac diffluere). LIV. 26, 14, 4 ut eodem rogo -rentur. 27, 2, 9 congestos in unum locum -vere suos. CORP. VI 888 Ti. Caesar ... hic -atus est (889. 890. III 4060 M. Petronius ... hic est -atus, ossa relata domi). VAL. MAX. 2, 6, 14. 5, 1, 10 *Caesar Pompei caput* pretiosissimis odoribus -andum cura<vi>t. 5, 1 ext. 4 honoratissime. 5, 5, 4 *miles* se ... super corpus fratris prostratum communibus flammis -andum tradidit. SEN. Herc. f. 1236 vos quoque infaustas meis -bo telis, o novercales manus. Thy. 1092. Oed. 55 una fax thalamos -at (*i. coniuges*. FLOR. epit. 3, 18, 4 [*in imag.*] eadem fax, quae *Drusum* -vit, socios in arma ... accendit). CVRT. 3, 12, 14 cum victores haud pretiose -rentur. PETRON. 121, 110 -are (armare *Gronov.*) viros. PLIN. nat. 2, 145 hominem *fulminis ictu* exanimatum -ari fas non est (7, 72). 7, 20 *pollicem Pyrrhi* -ari cum reliquo corpore non potuisse tradunt (*cf.* 11, 187 non potuisse ... cor Gèrmanici ... -ari. SVET. Cal. 1). 7, 70 <ut> *dentes* nec -entur cum reliquo corpore. 7, 173 *Aviola* vivus -atus est. 7, 186. VAL. FL. 5, 275 datus ... sociis utrimque -andis ille dies. STAT. Theb. 10, 438. 12, 577 TAC. ann. 1, 8. 14, 9 *mater Neronis* -ata est nocte eadem convivali lecto et exequiis vilibus. 15, 64 sine ullo funeris sollemni. SVET. Iul. 84 Aug. 100. Nero 49 ut *Nero* quoquo modo totus -retur. TERT. anim. 44 inimici dormientem *Hermotimum* nacti pro defuncto -erunt. resurr. 1 *v. p. 1157, 15*. coron. 11 -bitur ex disciplina castrensi christianus. FIRM. err. 7, 6 -at et consecrat (*i. deum facit*) Herculem tristis Oeta. AVSON. 221, 2 crinem *Achillis* Larissa -vit. CORP. III 12287 L. Marcius ... loco publ<ice dato?> -atus. V 6022 in quo loco cr<ematus est?>. VI 35020 cuius -ati reliquiae hoc loco positae sunt. CARM. epigr. 1127, 6 summa senectutis praemia passa -or. 1405, 12 fimbria parentum altera flamma -as.

2 *res in honorem cremandorum comburere*: VERG. Aen. 6, 224 congesta -antur turea dona, dapes, fuso crateres olivo. MELA 3, 19

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

druides cum mortuis -ant ac defodiunt apta viventibus. TAC. ann. 3,2 atrata plebes, trabeati equites pro opibus loci (*sc. per quem funus ducebatur*) vestem, odores aliaque funerum sollemnia -bant. TEST. Galli (Corp. XIII 5708) 2, 23 omne instrumentum meum ... mecum -ari.

B *sacrificii causa comburere*: **1** *res*: LIV. 10, 29, 18 *Fabius* spolia hostium coniecta in acervum Iovi Victori -vit (23, 46, 5 spolia hostium Marcellus Vulcano votum -vit. *cf.* 41, 12, 6 *arma* sacrum ... Vulcano -vit. VVLG. II par. 29, 11 -etis *deo* incensum). STAT. Theb. 6, 87 *pyra* -et atra piacula belli. SIL. 10, 551 primitias pugnae et laeti libamina belli Hannibal ... -at. VVLG. lev. 5, 12 *sacerdos similae partem ephi decimam* -bit super altare (6, 22 tota [*sc. decima pars*] -bitur [ἐπιτελεσθήσεται] in altari). 6, 9 -bitur *holocaustum* in altari tota nocte usque mane. II par. 28, 25 ad -andum tus (θυμιᾶν). *hinc absolute i. q. sacrificare*: TERT. coron. 11 *christiano* -are (*sc. tus*) non licuit. resurr. 1 sacrificat an insultat *pietas* cum -atis (*sc. mortuis*) -at. **2** *animantia vel partes animantium*: OV. met. 13, 637 caesarum ... boum fibris de more -atis. fast. 4, 639 igne -at vitulos (ITALA lev. 4, 21 [Monac.] -bunt [κατακαύσουσι, VVLG. comburet] *vitulum* quomodo combusserunt priorem. VVLG. lev. 8, 17). TAC. hist. 2, 95 caesae publice victimae -ataeque. CORP. IX 1538, 13 (*a. 228*) in ara taurobolica duodena cum vitula crem⟨averunt⟩. HIER. epist. 108, 12 vacca rufa in holocaustum domino -batur. VVLG. lev. 4, 12. 35 *sacerdos adipem* -bit (ἐπιθήσει) super altare in incensum domini (9, 20 cum ... -ati essent [ἀνήνεγκε] adipes super altare. 10, 15). 9, 13 quae omnia super altare -vit igni. Hebr. 13, 11 horum *animalium* corpora -antur (κατακαίεται) extra castra. *huc fort. pertinet*: GLOSS. V 595, 39 cremutium (*l.* crematum?) holocaustum.

syn.: comburere, concremare, exurere, incendere, succendere.
deriv.: cremabilis, crematio, cremator. *comp.*: con-, de-, ex-, recremare. *Hoppe.*

***cremor,** -ōris *m.* [*orig. inc. Th.*]. *i. q. sucus crassus*: PLAVT. Persa 95 nisi -e crassost ius collyricum (CATO agr. 86 donec -r crassus erit factus). CATO agr. 87 exprimito -em in patinam novam. OV. medic. 95 hordea quem faciunt, illis affunde -em. CELS. 3, 7, 1 ducenda alvus vel aqua vel ptisanae -e (3, 19 ptisanae vel alicae. 4, 13 p. 139. 4, 20 p. 146 percolato ptisanae -e. 4, 22 p. 148. 5, 22, 9 -r vel ptisanae vel furfurum. SCRIB. LARG. 99. 100. 105 ptisanae -em sine ullo liquore dari. 184 -e ptisanae caldo largiore accepto. CHIRON 336 *et saepius*. VEG. mulom. 2, 91, 4. 2, 122, 1). CELS. 3, 7, 2 oryzae -r. 6, 6, 27 ex fici -e. 6, 10 furfurum. 6, 11 continendusque saepe ore reprimens -r est, cui paulum mellis sit adiectum. 6, 13 lenticulae. 6, 15. 6, 18, 2. CHIRON 265 *pastillus* ex aqua frigida diluitur et -em facito. 666. 984 -em cum adipe suillo ... potionabis. *L.*

crēmum *v.* cramum. **cremutium** *v.* cremo *l. 27.*

***creo,** -āvī, -ātum, -āre [*cf. esse videtur c.* crescere, creber; *v. Osthoff, Etymol. Parerga I 14. Th.*]. PRISC. gramm. II 263 participia ... per syncopam prolata ... cretus pro creatus. III 469 omnia verba in 'eo' desinentia secundae sunt coniugationis exceptis ... creo creas. MART. CAP. 3, 233 o littera in a transit ut creo, creavi. AMBR. fid. 3, 11, 82 quod factum est, idem est -atum. AVG. civ. 11, 10 -ata ..., id est facta, non genita. fid. et symb. 4, 5 idem est condere quod -are: quamquam in latinae linguae consuetudine dicatur aliquando -are pro eo quod est gignere, sed graeca discernit. hoc enim dicimus creaturam quod illi κτίσμα vel κτίσιν vocant; et cum sine ambiguitate loqui volumus, non dicimus -are, sed condere. gen. ad litt. 5, 5 p. 146, 17 -ata vel facta vel condita. in psalm. 70 serm. 2, 6 per quandam concupiscentiam carnalem generant potius quam -ant; istis enim generantibus deus -at. nam si tu -as, dic quod tua mulier paritura est. serm. 62, 5, 8 generat ... homo, -at deus. 156, 2, 2 *homo* infirmus -vit infirmos, id est infirmus genuit infirmos. CASSIOD. in psalm. 50, 11 -are dicimus novum aliquid instituere.... sed '-a' hic 'restaura unde decidit' debet intellegi. -are quippe dicimus et renovare. 148, 5 facere ... possumus etiam nos, qui -are non possumus. DIFF. ed. Beck p. 48, 54 -amus magistratus ad honores gerendos, procreamus filios vel nepotes. GLOSS. -at ordinat, statuit vel generat. γεννᾷ. *legitur inde ab* ENN. *et* PLAVTO [*corrupt.* AETNA 49 Pelion Ossa -at (gravat *Iacob*)]. [*it.* criare, *francog. vet.* crier, *hisp.* criar. *M.-L.*]

I *i. q.* **gignere**: **A** *de natura eiusque elementis*: **1** *absolute*: CIC. nat. deor. 2, 57 artis maxime esse -are et gignere. LVCR. 5, 186 ipsa dedit specimen natura -andi. 5, 191 (= 426) quaecumque *primordia rerum* inter se possent congressa -are. PROB. Verg. georg. 1, 7 Cererem a -ando dictam. **2** *accedit obiectum*: PACVV. trag. 90 caelum ... omnia animat, format, alit, auget, -at. CIC. fin. 5, 38 quas *res* et -at natura et tuetur. off. 1, 22 quae in terris gignantur, ad usum hominum omnia -ari. LVCR. 1, 169 seminibus quia certis quaeque -antur (*cf.* 2, 387 ignis ... e lignis ortus taedoque -atus. 2, 708. 3, 190 aqua ... volubilibus parvisque -ata figuris. 3, 229 naturam ... pauxillis esse -atam seminibus. 3, 708. 4, 552 levor levore -atur. 4, 698 *odorem* maioribus esse -atum principiis quam vox. *cf.* 1, 646 ex uno si sunt igni ... -atae *res*. 1, 669. 763 quattuor ex rebus si cuncta -antur. 1, 773. 784 imbrem gigni terramque -ari ex imbri. 2, 790 ex albis ... non alba -antur. 2, 902 ex sensilibus ... sensile posse -ari. 3, 34. 4, 48. 5, 796 e terra ... sunt cuncta -ata. MANIL. 1, 493. LVCR. 1, 156 [= 1, 543 *cf.* 1, 265] nil posse -ari de nilo. 3, 278 corporibus ... de parvis paucisque -ata est *anima*. PS. TERT. haer. 4. LVCR. 1, 56 unde omnes natura -et res. 1, 158 unde queat res quaeque -ari. 1, 502. 571 primordia rerum, unde queant validi silices ferrumque -ari. 1, 829. 2, 545. LVCR. 2, 180 divinitus esse -atam naturam mundi). LVCR. 1, 177 semina rerum cum confluxerunt, patefit quodcumque -atur. 1, 206. 683. 709 terramve -are omnia. 1, 781. 2, 423. 519. 572. 892. 1056 terrarum orbem caelumque -atum. 3, 238. 270 calor atque aer et venti ... potestas mixta -ant unam naturam. 4, 744. 785 omnia sub verbone -at natura paratque? 824 lumina ... oculorum clara -ata. 5, 56 quo quaeque -ata foedere sint. 5, 528 (= 1345) in variis mundis varia ratione -atis. 5, 731 nequeat semper nova luna -ari. 6, 527 quae sursum crescunt sursumque -antur. *et saepius.* VARRO ling. 6, 81 cerno a cereo, id est a -ando, dictum ab eo quod, cum quid -atum est, tunc denique videtur. OV. met. 1, 433 vapor umidus omnes res -at. 15, 92 tantis opibus, quas optima matrum terra -at. MANIL. 1, 140 per se cuncta -entur. 1, 515 omnia mortali mutantur lege -ata. 1, 867 *cometas* natura faces ... -vit (1, 866 generare. *cf.* SEN. nat. 7, 21, 1 cometas sicut faces ... -ari. 7, 30, 2). 2, 235. 4, 428 sine fruge -atur. CELS. 7, 20 plus -are carnis (COLVM. 8, 14, 11 quae res ad -andas adipes multum conferunt. *cf.* 2, 10, 28 *pabulum* multum -at sanguinem). SEN. nat. 5, 6, 1 ignis, qui omnia consumit, quaedam -at. 6, 7, 6. 7, 22, 1 quaecumque aer -at (*ibid.* nascuntur). COLVM. 6, 12, 2 sanguis ... famicem -bit (*cf.* CHIRON 687 quodcumque iumentum ab strato cancer frigidum -verit). HIL. in Matth. 5, 8 rerum -andarum efficientia omnis in verbo est. AVIEN. Arat. 1409 aeris immadidi quiddam tellure -atum spiramenta vomunt. AVSON. 153, 8 *deus* rebus causa ipse -andis. 305, 2 Thales ... aquam qui principem rebus -andis dixi. PS. APVL. Ascl. 15 materiae, quae creabilis est, tametsi -ata non est. CLAVD. 17, 109 saxa -entur grandinis. carm. min. 28, 13 fertur sine teste -atus ... Nilus (MART. CAP. 6, 640 fonte ... qui ... flumen -at. *cf.* 9, 1000 vers. ab hoc -atum Pegasaeum gurgitem). rapt. Pros. 1, 60 quicquid ubique gignit materies hoc te (*Plutone*) donante -atur. FAV. EVL. p. 9 *hebdomadem* -andis inesse corporibus. MART. CAP. 6, 693 lanugo quae sericum -at. DRAC. laud. dei 1, 402 humus cum quicquid iussa -vit. 1, 412 *syn.* protulit. 2, 76 quicquid natura -vit. *arbores, herbas, fructus sim.*: CATO agr. 162 aliud stercus herbas -at (COLVM. 2, 14, 9. 11, 3, 12. PLIN. nat. 19, 149 ovillo fimo ... uti, quoniam aliud herbas -et). CATVLL. 64, 281 quos Thessala magnis montibus ora -at ... flores. LVCR. 2, 170 frugesque -are *naturam* (2, 613 fruges coepisse -ari). VERG. georg. 2, 9 arboribus varia est natura -andis. OV. epist. 5. 153 graminibus tellus fecunda -andis. met. 1, 103 cibis nullo cogente -atis. SEN. Med. 714 quodcumque tellus vere ... -at. Oed. 601 nec vere flores Hybla tot medio -at. dial. 4, 15, 1 arbusta laeta quamvis neglecta tellus -at. epist. 73, 16 humus ... -at purgamenta pro frugibus. COLVM. 3, 18, 4 oculi *vitis* ... non materias, sed radices -ant (5, 6, 32 validiorem materiem ... -bit. arb. 4, 1 materias ampliores -ant. 6, 3 longas et firmas materias -bit). 5, 6, 2 *semen* rariorem *ulmum* ... -at. 5, 6, 36 *vitis* plures pampinos -at. 9, 4, 4 semina ... flores amicissimos apibus -ant. 10, 10. arb. 9, 1 genus insitionis quod uvas tales -at. 10, 1 adulta vitis tales uvas sine vinaceis -bit. PETRON. 109 vers. horti tubere quod -vit unda. PREC. herb. 8. MART. 5, 128, 14 quas docta Neapolis -vit ... castaneae. QVINT. inst. 5, 11, 24 terrae, quae neglecta sentes ac dumos, culta fructus -at. FRONTO p. 154 N. vitis ... suavissimum fructum ... -ret ... ilicem ... -are ... glandem. SOL. 33, 5 *Arabia* odores ... -at. 52, 48 palustria ... arundinem -ant. 52, 49. AVSON. 345, 11 dira aconita -at cos. CYPR. GALL. deut. 110 messem ... alieno in rure -atam. *nota causative*: VARRO rust. 2 praef. 4 armentum enim *pascens* id quod in agro natum non *sicut bos arator* -at sed tollit dentibus. CARM. epigr. 1552^A, 52 (*saec. II in.*) *parens* munera Bacchi multa -at. *cf. p. 1159, 18.* *animalia*: LVCR. 2, 1151 tellus vix animalia parva -at, quae cuncta -vit. 2, 1155. 5, 791 tellus ... inde loci mortalia saecla -vit. 5, 822 terra ... genus ipsa -vit humanum atque animal. 5, 837 tellus etiam portenta -are conatast (5, 845 monstra ac portenta. OV. met. 1, 437 tellus ... nova monstra -vit). VITR. 7, 13, 2 *ostrum* Rhodo etiam insula -atur. SEN. Herc. f. 30 quidquid horridum tellus -at. *cf.* Med. 681 pestes ... -at harena Libyae. 691. COLVM. 8, 7, 2 ne pediculum -et *pluma*. arb. 10, 1 aqua ... vermes ... et alia -at animalia. PLIN. nat. 11, 117 pulvis in lana et veste tineas -at. SOL. 27, 50 solitudo inaccessa, quae basiliscum -at. LACT. mort. pers. 33, 7 vermes intus -antur. *homines*: CIC. de orat. 2, 219 natura ... fingit homines et -at imitatores et narratores facetos. LVCR. 5, 926 genus humanum ... tellus quod dura -asset. OV. met. 3, 116 de populo, quem terra -erat, unus. 7, 30 tellure -atis hostibus (*cf.* LVCAN. 4, 552 Phasidos et campis insomni dente -ati terrigenae). VAL. FL. 7, 612. STAT. Theb. 4, 280 populos umbrosa -vit fraxinus. 11, 466 quid me ..., natura, -bas. SIL. 4, 225 quosque ... arva -ant Anienicolae Catilli. 5, 674 -at ... tellus ... viros. 11, 582 tellus cui similem numquam ... ductorem ... -vit. 17, 464 parcamque viro quem terra -arit. AVSON. 140, 1 nil homine terra peius ingrato -at. VERG. Aen. 10, 516 Sulmone -atos ... iuvenes. OV. met. 13, 358 Idomeneus patriaque -atus eadem Meriones. MANIL. 2, 40 Sicula ... tellure -atus. STAT. silv. 4, 5, 30 tene in remotis Syrtibus avia Leptis -vit? 5, 3, 108. SIL. 1, 4 quantosque ad

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

bella -arit et quot Roma viros. 9, 404 iuvenes Praeneste -ati. 16, 473 excelso nutritum colle -arat Saetabis *Eurytum*. MART. 10, 103, 2 Augusta mihi quos Bilbilis acri monte -at. CARM. epigr. 476, 9 me Germana -at tellus. AVSON. 308, 1 Ephyra -atus huc Periander prodeo. 347, 6 quaenam tellus -at Hippocratem? *adde*: CATVLL. 36, 11 caeruleo -ata ponto *Venus*.

B *de animantibus coeuntibus i. q. procreare*: GLOSS. τίκτω. τεκνῶ. γεννῶ. generat. -atus γεγεννημένος. τεχθείς. coortus, natus. generatus. partus, enixus. **1** *de animalibus*: **a** *absolute*: OV. fast. 3, 241 pecoris nunc hora -andi. PS. APVL. Ascl. 16 omnem rerum substantiam totamque gignentium -antiumque materiam. **b** *accedit obiectum*: LVCR. 5, 918 mixtas potuisse -ari inter se pecudes. OV. met. 10, 327 quasque -vit init pecudes caper. COLVM. 6, 16, 3 *muscae* ubi ulceribus insederunt vermes -ant. ITALA cant. 4, 2 (Aug. doctr. christ. 2, 6, 7) grex detonsarum . . . omnes geminos -ant. SOL. 26, 4 praecipitata fecunditas *ursarum* informes -et partus. 27, 13 leones, quos -ant pardi. CLAVD. carm. min. 27, 24 *phoenix* pater est prolesque sibi nulloque -ante ... artus ... reformat. *nota causative*: VERG. Aen. 7, 283 quos *equos* . . . Circe supposita de matre nothos furata -vit. OV. fast. 4, 99 quid genus omne -at volucrum nisi blanda voluptas? PALLAD. 4, 14, 1 si quem mulorum genus -are delectat. AVG. c. Iul. 3, 9, 19 -at pecora in armentis et gregibus impiorum. *cf. p. 1158, 59.* **2** *de hominibus* (*cf. p. 1158, 72*): **a** *generatim, saepe pass. i. q. nasci*: ELOG. Scip. Carm. epigr. 958, 3 ut sibei me esse -atum laetentur *maiores*. CIC. Tusc. 1, 118 nec fortuito sati et -ati sumus. Tim. 41 qui tales -buntur, ut ... (*dupl. acc., cf.* LVCR. 3, 884 indignatur se mortalem esse -atum. OV. met. 10, 18 quicquid mortale -amur. PHAEDR. 3, 15, 17 cum -rer masculus. AVSON. 313, 5 pulchrius multo parari quam -ari nobilem. CYPR. GALL. exod. 763 quae *proles* quarta -atur). CIC. carm. frg. 41 multis sunt humandi liberi, rursum -andi. LVCR. 5, 174. 180 quid obest non esse -atum. HOR. carm. 4, 4, 29 fortes -antur fortibus et bonis. PROP. 2, 22, 17 unicuique dedit vitium natura -ato. LIV. perioch. 59 ducere uxores liberorum -andorum causa (VAL. MAX. 7, 7, 4 QVINT. decl. 247 p. 11, 17. LACT. epit. 57, 3 libido ... -andis liberis serviat. SPART. Pesc. 6, 6 rei veneriae nisi ad -andos liberos . . . ignarus). OV. met. 2, 553 Ericthonium, prolem sine matre -atum (2, 756 sine matre -atam Lemnicolae stirpem. *cf.* trist. 3, 14, 13 Palladis exemplo de me sine matre -ata carmina sunt). 2, 650 nascendi lege -atus (MANIL. 2, 642 in terris geniti tali sub lege -antur). fast. 3, 409 Ampelon ... satyro nymphaque -atum (*cf.* met. 5, 145 matre Palaestina, dubio genitore -atus. HOMER. 624 Hesiona de matre vides Telamone -atum. PELAG. in Gal. 4 p. 815^B clareat generatio hominum ex viro per mulierem -ari. CORP. XIII 2000 ex qua -vit filio⟨s⟩ tres. *v. etiam p. 1160, 8. 27*). OV. fast. 5, 258 Marsque -atus erat. Ib. 534 *Pentheus* angue -atus avo (*cf.* MAXIMIN. c. Ambr. 50 ab ingenito per unigenitum in tertio gradu -atum). trist 4, 10, 9 genito sum fratre -atus (*ibid.* ortus erat). MANIL. 2, 612. 627. 834 nascentes . . . quali sint sede -ati. 4, 18. 116 in culpam poenasque -atos. 4, 370 cuius signi quis parte -atur (*cf.* 4, 518 quos prima -ant nascentis sidera Tauri). 4, 533 geminamque -atis mortem fata dabunt. 5, 40. 199. 391. SEN. Ag. 826 *Hercules* nocte non una poterat -ari. Thy. 879 nos dura sorte -atos (SIL. 13, 532 dura Gradivi sorte -atos). LAVS Pis. 6 si deesset tibi forte -ato nobilitas. SIL. 3, 590. 11, 292 unde -atus ... Dardanus. HIL. c. Const. 12. CLAVD. 1, 143 fratres ... festa quos luce -atos ipsa meo fovi gremio. 8, 122 nobilis ortu nasceris aequaeva cum maiestate -atus. AVG. civ. 15, 12. 23 coniugia ex quibus gigantes sint -ati. CYPR. GALL. exod. 115 Gersamus externa signat (*i. significat*) regione -atum. iud. 518 immundis nec commodet ora -andus. COD. Iust. 7, 4, 14, 1 sin ... plures -ati vel -atae sint. CARM. epigr. 617, 2 una die geniti eadem horaque -ati. CIC. Tim. 40 quando ... omnes *di* ... -ati sunt (γένεσιν ἔσχον), tum ad eos is deus, qui omnia genuit, fatur. COMM. apol. 91 est deus omnipotens, unus, a semet ipso -atus. MAXIMIN. c. Ambr. 16 Christum dicis esse -atum aut sempiternum esse filium dei? (*cf.* 17 increatus). 43 unigenitum deum -vit et genuit, fecit et fundavit. AVG. civ. 14, 13 dii ... -ati. *nota*: MART. 12, 67, 1 Maiae Mercurium -astis Idus. CIC. leg. agr. 2, 1 nos illorum (*maiorum*) sanguine -atos ... videtis. LVCR. 1, 733 vix humana videatur stirpe -atus (VERG. Aen. 10, 542 Vulcani stirpe -atus Caeculus. OV. met. 1, 760 si modo sum caelesti stirpe -atus. 3, 543 qua sitis stirpe -ati. APVL. carm. frg. 5, 3 [met. 4, 33] generum mortali stirpe -atum. DRAC. Romul. 8, 503 qua stirpe -atus. INSCR. christ. Rossi II p. 146, 8, 3 sacerdotum regumque est stirpe -atus). OV. met. 14, 699 humili de stirpe -atus (STAT. Theb. 1, 463 magni de stirpe -atum Oeneos. INSCR. christ. Rossi II p. 64, 11, 5 nobilis a proavis procerum de stirpe -atus. *cf.* HIL. Macc. 3 sancta de gente -ati. 341 qua sit de gente -atus). MART. 6, 64, 1 cum sis nec rigida Fabiorum gente -atus. CYPR. GALL. exod. 216 Levita -atus ille tribu. 789 cognata in gente -atus. 826 paterna in gente -atum. **b** *speciatim*: *α de patre*: CIC. rep. 1 frg. 2 patria ... est antiquior parens quam is qui -vit. Tim. 47 qui erant ab eo -ati (οἱ παῖδες). PROP. 4, 1, 77 me -at ... Babylonius Orops. LIV. 1, 3, 7 is Aeneam Silvium -at. OV. met. 6, 126 Saturnus equo geminum Chirona -arit. fast. 4, 34 Assaracon -at hic Assaracusque Capyn. PHAEDR. 1, 6, 9. STAT. Ach. 1, 732 quem tanta meliorem stirpe -vit . . . Tydeus. SOL. 1, 61 Iphicles Iolaum -at. LACT. inst. 4, 4, 11 solus pater vocandus est qui -vit. SERM. Arrian. frg. I 17 filium sibi -vit, fundavit, genuit, fecit. AVG. civ. 12, 25 ab aliis *dis* ... quos ... ipse -verit. CYPR. GALL. gen. 1094 supposita vatis genetrice -vit . . . Danem. exod. 949 quemcumque -as primo de germine nuptae. deut. 87. 126 qui . . . natosque -et. 193 populos ... quos genitor -ans Adamus. *adde*: OV. Ib. 274 subsecuit *genitales* partes *Saturnus*, unde -atus erat. *part. pass. c. ablativo: i. q. natus, filius*: TRAG. inc. 132 Erebo -ata fuscis crinibus Nox. BIBAC. carm. frg. 12 Saturno sancte -ate. MANIL. carm. frg. 2 ea (*Latonia*) est Coeo -ata Titano. OV. epist. 4, 97 Venerem Cinyraque -atum (fast. 5, 227). met. 5, 145 dubio genitore -atus. 7, 3 iuvenesque Aquilone -ati (VAL. FL. 4, 432). 7, 304 virginibus Pelia ... -atis. 7, 500 Clyton et Buten, Pallante -atos. 7, 666 Pallante -ati (*syn.* sati). 9, 23 quo te iactas, Alcmena nate, -atum. 11, 295 illo genitore -atus. 12, 624 Telamone -ato (13, 22. 346 HOMER. 610 SIDON. carm. 5, 185). 13, 616. fast. 2, 726 ex illis rege -atus ait. Ib. 565 avo genitore. SEN. Herc. O. 437 Iove. AVIEN. Arat. 576 *Pleiadas* genitore -atas longaevo. CYPR. GALL. gen. 1056 nuptae quo sint genitore -atae. deut. 148. CARM. epigr. 428, 8 genetricis fratre. *adde* (*in imag.*): CIC. de orat. 2, 123 cum hunc oratorem, quem nunc fingo ... -aro, aluero, confirmaro. *β de matre, i. q. parere*: CARM. epigr. 52, 5 (*aet. Gracch.*) gnatos duos -vit. VERG. georg. 1, 279 partu Terra nefando Coeumque Iapetumque -at. Aen. 10, 550 Fauno Dryope quem nympha -arat (12, 271 quos fida -arat ... Tyrrhena Gylippo. STAT. silv. 3, 5, 106 tellus -vit me tibi. SIL. 4, 357 quos ... Barce Xanthippo . . . -arat). HOR. epist. 1, 2, 44 quaeritur ... pueris ... beata -andis uxor. OV. met. 6, 206 ego vestra parens, vobis animosa -atis. 11, 303 Phoebus Maiaque -atus (FLOR. epit. 1, 1, 6 matre serva -atum. CYPR. GALL. gen. 1100 iam vetula fuerat genetrice -atus. LVCR. 5, 1013 prolemque ex se videre -atam. OV. fast. 6, 285 ex Ope Iunonem memorant Cereremque -atas semine Saturni. MANIL. 1, 428 e rupta matre -atos . . . partus. *cf.* STAT. silv. 1, 2, 69 non ex adamante -ati ... sumus. AVG. pecc. mer. 2, 24, 38 quam eligeret -vit, de qua -retur elegit. CYPR. GALL. lev. 121 eadem de matre. 251 de serva -atus). MANIL. 5, 519 quid potius matrona velit tractare -atos, quam . . . . VAL. FL. 5, 657. SIL. 4, 730 si te Fortuna -asset. 17, 37 caelicolum genetrix . . . numina nobis cuncta -as. CLAVD. carm. min. app. 2, 45 parens numen . . . ignara -asse. HIER. epist. 79, 5 uxor eunuchi nullos -at liberos. CYPR. GALL. gen. 790 heredem ... coniunx gravidata -ret. 967 partus utero quos Balla -vit. 1097 alios mox Zelpha -at. INSCR. christ. Rossi II p. 109, 63, 1 virgo parens ... deumque virumque -vit. *adde*: MANIL. 4, 825 (*in imag.*) arva ... negant partus effeta -ando.

II *i. q. facere, efficere, instituere*: **A** *generatim*: **1** *res corporeas i. q. extruere*: GLOSS. κτίζω. ENN. frg. var. 99 in eo monte aram -at Caelo. 138 dicitur Vesta hanc urbem -visse. LACT. inst. 1, 22, 22 *Iuppiter* iubebat sibi fanum -ari. AVG. civ. 1, 34 augere ... -andae multitudinem civitatis. 3, 14 Alba ... quam filius Aeneae -vit. **2** *res incorporeas*: PLAVT. Cas. 426 meis inimicis voluptatem -verim (*alicui aliquid cf.* Mil. 294 tuis nunc cruribus capitique fraudem capitalem hinc -as. Poen. 916 mihi commoditatem. Pseud. 393 tibi moram dictis. frg. inc. 47 ipsa sibi avis mortem -at. CIC. S. Rosc. 85 quibus periculum -batur. div. in Caec. 62. Verr. 3, 90. Flacc. 2 periculum huius fortunis atque insidias -urum. Balb. 41. har. resp. 40 patribus principibusque caedes periculaque. Att. 2, 22, 2 PS. CIC. exil. 23. MANIL. 5, 418 ambiguus terrae partus pelagoque -atur. COLVM. 7, 3, 25 pruinosa herba pecudi gravedinem -at. APVL. met. 4, 3. 5, 5 mihi quidem ... dolorem, tibi vero . . . -bis exitium. IVST. 31, 4, 8 odium sibi apud regem -ret. SVLP. SEV. chron. 2, 1, 8 innocenti *Susannae* periculum). PLAVT. Mil. 33 venter -at omnes hasce aerumnas. Poen. 586 non sunt qui lites -ant (*cf.* COD. Iust. 1, 2, 22, 1 in casibus quos futurum tempus -verit). CIC. S. Rosc. 75 in urbe luxuries -atur. de orat. 2, 208 odium (BELL. Alex. 56, 4). div. 2, 55 errorem -at similitudo. rep. 6, 27 principium extinctum . . . nec ex se aliud -bit. LVCR. 1, 903 semina . . . ardoris . . . -ant incendia silvis (COLVM. 2, 18, 1 faenum . . . ignem -at et incendium). 2, 223 nec foret offensus natus nec plaga -ata principiis. 2, 269 initium motus a corde -ari. 3, 238 *sq.* 4, 476 notitiam veri quae res falsique -ret (4, 479). 6, 1048 discordia tanta -atur. LIV. 5, 2, 8 ante tribuniciam potestatem -atam. 5, 6, 5 hanc ... potestatem ... maiores suos -asse. 21, 61, 2 ut secundae res neglegentiam -ent. MANIL. 2, 581 nihil ex semet natura -vit pectore amicitiae maius. 4, 528 dulci tincta lepore corda -at (*cf.* 5, 135 hinc fidae mentes tremebundaque corda -antur). 5, 648 dolus insidiaeque -antur. VELL. 2, 20, 1 seditione ... quam dux -erat. CELS. 1 praef. p. 3, 20 (*syn.* facere). 2, 8 torporem ... et dolorem. 2, 14 duritiem. SEN. Oed. 591 horrorque et una quicquid aeternae -ant celantque tenebrae. epist. 87, 35 insolentiam, tumorem, arrogantiam. 7, 6, 5 abortus. 7, 12, 10 rabiem. 8, 3, 7 podagram. 8, 5, 23 fici fastidium -at (PLIN. nat. 22, 109). 9, 7, 5 frigus ignaviam -at. PLIN. nat. 9, 155 *lepus marinus* vomitum dissolutionemque stomachi ... -at. QVINT. inst. 9, 4, 143 taedium ex similitudine ac satietatem -at. FRONTO p. 96 N. quanto ... ampliores sententiae -antur. p. 215 N. illecebras. COMM. apol. 87 bonum et malum est in ista natura -atum. PANEG. 10, 4 facta ... amorem -ant (GREG. M. in Ezech. 1, 8, 2 *deus* -at in sanctorum cordibus amorem). CAPITOL.

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

Maximin. 33, 5 stuporem ac miraculum. FORTVN. rhet. 3, 7 p. 125 obscuritatem vitemus, quam -at multitudo et continuatio translationum. HEGES. 1, 37, 7 tractus caeli ... pestem -vit. CLAVD. 18, 298 exempla -antur. ZACCH. 1, 23 *umor* candorem ... in floribus -ans. DRAC. laud. dei 2, 266 quodcumque malum vindex natura -vit. 2, 605 transacta magis nobis ventura -antur. 2, 813 quid peccata -ent. COD. Iust. 3, 1, 13 pr. pecuniariae causae ... materiam criminibus -are noscuntur. CASSIOD. in psalm. 43, 9 aviditas quae de ieiunio non -atur.

in re grammatica: TER. MAVR. 687 syllabam una consonans secuta quatenus longam -et. 1036 spondeon posse -ari. 1235. CHAR. gramm. I 50 verba quae ex se trium generum nomina -ant. MACR. exc. gramm. V 609 (633) passivum -at. 614 prima persona ... ἄλφα in ε mutato tertiam -at. 639 tertia singularis pluralem tertiam -bit n littera. 643 plusquamperfectum ex praeterito perfecto indicativo -atur. 653. *cf.* AVSON. 393, 88 *versus* sunt quos hexametri -ant revulsi. *in arithmetica*: FAV. EVL. p. 4 *numerus II* iunctus alteri pari parem -at ex sese. p. 9 dyas et pariter ex singulis et ex se quaternarium -at. MART. CAP. 7, 738 tetras ... et -at et -atur (*ibid.* gignere, procreare). 7, 744 a semet ... nati alios ex se -ant numeros. BOETH. arithm. 2, 43 p. 142 bis enim bini quattuor -ant *al.*

B *speciatim de deo creatore*: MANIL. 2, 657 articulos anni deus ipse -vit. ITALA prov. 8, 22 (Tert. adv. Prax. 6 Hil. trin. 12, 35) dominus -vit me initium viarum suarum (ἔκτισε, VVLG. possedit). Am. 4, 13 (Aug. civ. 18, 28) firmans tonitrum et -ans spiritum. Col. 1, 16 (Mar. Victorin. adv. Arrium 1, 24) in ipso -ata omnia (VVLG. condita). COMM. apol. 160 delere proposuit universa paene -ata. LACT. inst. 4, 8, 4 ad -andum societate alterius non indigebat *deus*. HIL. c. Const. 14 creaturam istiusmodi -are. in Matth. 5, 8 omne quod -atum est. myst. p. 6, 15 suam carnem non iam ex limo -atam (FILASTR. 137, 4 imago ... genita proprie, non ... -ata ex nihilo. VVLG. Sirach 17, 5 -vit ex ipso adiutorium simile sibi. AVG. civ. 12, 1. 2. 22 feminam ... -are ... ex *viro*. 14, 1 -atus est unus ex nullo, altera ex illo. 14, 11 PS. PRIMAS. in Hebr. p. 688[C]. *cf.* VVLG. Sirach 17, 1 deus -vit de terra hominem. AVG. civ. 14, 22 feminae quae de masculi latere -ata est. 22, 14 qui -vit cuncta de nihilo. VVLG. Sirach 33, 10 ex terra unde -atus est Adam. 37, 3). PS. HIL. c. Arrian. 14, 11. FILASTR. 67, 1 factum atque -atum spiritum (AVG. civ. 5, 9 -ati spiritus. 5, 10. 7, 27 colatur ... -atus aliquis spiritus). 69, 5 de sancto spiritu facta ... caro et -ata anima (AVG. civ. 10, 2. 31 animam ... non deo coaeternam sed -atam dicit esse. 13, 23. 24). 154, 3 PS. APVL. Ascl. 2. GAVDENT. serm. 15 generalem de -atis omnibus ... sententiam. VVLG. gen. 1, 1 in principio -vit deus caelum et terram. 5, 2 masculum et feminam -vit eos (*dupl. acc.; cf.* OPTAT. 6, 6 p. 153 aqua quae dulcis a deo -ata est. HIER. epist. 51, 6 -vit incorruptum hominem. AVG. civ. 6, 12 immortalis -ata est *anima*. 10, 16 homines ... rationales -ati sunt. 11, 13 aequalis felicitatis omnes ... -ati sunt. 11, 15. 12, 1 deum tam bonam eorum -asse naturam. 12, 9 eos cum bona voluntate ... -vit. 12, 9 qui cum boni -ati essent tamen mali sunt [RVFIN. Adamant. 1, 3 boni a creatore -ati sunt an mali?]. 12, 24. 28. 13, 14 deus ... -vit hominem rectum. 13, 24. 14, 11. 17 caeci -ati erant. 14, 27 qui rectus, hoc est bonae voluntatis, -atus fuerat. 22, 23. 22, 30. *adde*: 8, 4 homo ita -atus est, ut ... 11, 11. 13 *saepius*. 22, 24 sic ... -vit hominem deus, ut ...). VVLG. Is. 43, 7 in gloriam meam -vi eum. 45, 7 formans lucem et -ans tenebras, faciens pacem et -ans malum. Col. 3, 10. I Tim. 4, 3 cibis quos deus -vit ad percipiendum (AVG. civ. 14, 16 quae ad hoc opus -ata sunt. 22, 1 ad lumen videndum esse oculum -atum). AVG. gen. ad litt. 5, 3 p. 141, 7 -ata cuncta et consummata. civ. 1, 12 resuscitet quod -vit. 7, 30 ignem ... -vit et regit. 8, 6. 9. 9, 22. 23 facti et -ati sunt. 11, 9 quo ordine -ati sint angeli (11, 19. 12, 1. 16). 12, 1 naturae quae in tanta excellentia -ata est. 12, 16 ipsa tempora -ata esse. 14, 5 vivere secundum -atum bonum. 21, 6 sapientia ... quam -vit. 22, 24 -vit unum sine commixtione maris et feminae. *et saepe.* c. Iul. 6, 10, 32 quos ... a se ad imaginem suam -atos ... alienat (6, 10, 32). epist. 147, 44 imago ... non de illo genita sed ab illo -ata. in psalm. 142, 17. VIGIL. THAPS. c. Arrian. 1, 16. DRAC. laud. dei 1, 684 virtute dei qua cuncta -vit. 2, 59 orbem ... solo sermone -asti (*cf.* 1, 688 quod sermo -vit munus ... dei). satisf. 82 cuncta -anda parans, cuncta -ata fovens. ASSVMPT. Moys. 12, 4 omnes gentes ... deus -vit. CASSIOD. in psalm. 138, 3. GREG. M. in Ezech. 1, 6, 19 -atus quisque efficitur filius creatoris. *adde*: AVG. civ. 18, 18 nec sane daemones naturas -ant. *nota*: AVG. civ. 22, 24 bonum quod a -ante (*i. creatore*) tribuitur. ENNOD. carm. 1, 19, 21 nec minor -ante fit. ARATOR act. 2, 66 gratia plena -antis. CORIPP. Iust. 4, 338 iussu ... -antis.

III ***i. q. in munere constituere, magistratui praeficere*** (GLOSS. -are χειροτονῆσαι. -bant ἐχειροτόνουν, *cf. p. 1157, 64*): **A** *de populo, comitiis, principe sim.*: **1** *pro obiecto est is qui creatur*: LIV. 3, 35, 8 ne semet ipse -are posset. 3, 64, 9 ab iis, qui -ati essent, cooptari collegas. 4, 43, 4 ad id tempus patricii -ati erant. 4, 57, 12. 5, 13, 2 comitiis tribunorum militum plebeios -andi. 5, 26, 1 comitiis ... patres ... evicerunt, ut M. Furius Camillus -retur. 6, 4, 7. 6, 29, 10 die vicesimo, quam -atus erat, dictatura se abdicavit. 6, 40, 16 ex plebe fieri consulem iubet nec duos patricios -andi potestatem ... permittit. 7, 14, 2 quales mota -are multitudo soleret. 10, 5, 14. 22, 35, 5 praetorum comitia habita: -ati M. Pomponius Matho et ... (23, 31, 12. 24, 23, 1. 28, 10, 2 *et saepius*). 22, 35, 7 omnes absentes -ati sunt. 23, 23, 5 ut quisque eorum primus -atus erat. 29, 11, 13 absens -atus absens eum honorem gessit. 32, 7, 11 populo -andi, quem velit, potestatem fieri *al.* QVINT. decl. 314 p. 233, 1 eo modo quo -atus est. 366 p. 401, 4 -atus est, missus est. LEX Malac. (Corp. II 1964) 2 nomine ... pauciorum quam tot quod -ari oportebit. 40 quique ita -ati erunt. 65 priorem quemque -atum esse renuntiato. AMM. 25, 8, 18 post -atum Iovianum. **2** *pro obiecto est nomen magistratus*: CIC. epist. 13, 11, 3 is enim magistratus (*aedilis*) in nostro municipio ... -ari solet. LIV. 7, 1, 6 aediles curules. PAVL. FEST. p. 231 plebei aediles ... a patribus sunt -ati. TERT. idol. 10 flaminicae et aediles sacrificant -ati. VELL. 1, 8, 3 archontes ... coeperunt ... in denos annos -ari. LIV. 4, 4, 2 pontifices, augures ... ab Numa Pompilio -ati sunt. 6, 41, 9 vulgo ... augures ... -entur. CIC. epist. 3, 10, 3 efficis ut censores -entur. LIV. 6, 27, 5. 7, 22, 7 censoribus -andis indicta comitia. 24, 10, 2. 37, 50, 7. 43, 14, 1. SVET. Aug. 37 censores -ari desitos longo intervallo -vit. CIC. leg. 3, 9 qui comitiatu -are consules rite possint. LIV. 3, 37, 5 consulibus -andis comitia edicerentur. 4, 2, 7 populus consules -et. 4, 4, 3 regibus exactis -ati sunt *consules*. 22, 1, 5 duos se consules -asse, unum habere. 24, 8, 2 *al.* ASCON. Mil. p. 43 comitia consulum -andorum. SIL. 11, 105. FLOR. epit. 1, 22, 26 iuniores a senioribus consilium de -andis consulibus petierunt. LAMPR. Alex. 43, 2 consules quoscumque vel ordinarios vel suffectos -vit, ex senatus sententia nominavit. *cf. p. 565, 54.* CIC. leg. agr. 2, 17. VLP. dig. 50, 1, 2, 3 curatores operum vel cuius alterius rei publicae. 50, 10, 1 CHAR. dig. 50, 4, 18, 5. COD. Iust. 5, 37, 28, 2[a] gestis in quibus tutores vel curatores -antur. 5, 37, 28 pr. 5, 37, 28, 4. LIV. 32, 22, 2 inter magistratus gentis, — damiurgos vocant — decem ... -antur. LEX Vrson. (Corp. II 5439) 101, 21 h(ac) l(ege) in colon(ia) decurionem nominari -ari ... non liceat. FRONTO p. 196 N. antequam decurio ... -ari debuit -atus est. CORP. X 3699 ex s(enatus) c(onsulto) dendrophori -ati qui sunt. LIV. 2, 18, 4 dictatoris primum -andi mentio orta. 2, 18, 8 -ato dictatore. 2, 29, 11. 4, 26, 6. 4, 57, 9. 6, 11, 10. 7, 3, 8. 7, 9, 5. 7, 11, 4 Gallicus tumultus dictatorem -ari coegit. 8, 18, 12 *al.* VELL. 2, 28, 2. LIV. 25, 37, 5 ducem exercitus comitiis militaribus -ari placuisset. VAL. MAX. 2, 7, 15 duces a populo, non a militibus -ari solerent. VAL. MAX. 4, 1, 8 ext. ut ephori Lacedaemone -rentur. LIV. 1, 20, 2 flaminem Iovi assiduum sacerdotem -vit. TAC. ann. 3, 58 si per tot annos possit non -ari *flamen Dialis*. LIV. 42, 61, 5 inde imperatores -ant. SVET. Vesp. 6 consilium inierunt eligendi -andique imperatoris. VOPISC. Tac. 2, 5 exercitus qui -are imperatorem raptim solebat. TREB. trig. tyr. 9, 1 -atus est imperator. AMM. 25, 3, 20 super imperatore -ando caute reticeo. LIV. 4, 7, 7 patricii coiere et interregem -vere. VOPISC. Tac. 1, 4. LIV. 3, 31, 7 legum latores et ex plebe et ex patribus ... sinerent -ari. VOPISC. Car. 4, 6 in legatis -andis hac usi sunt consuetudine. CIC. dom. 38 si magistratus patricii -ati non sint. Sest. 137. Planc. 8 eius *magistratus* exilio, qui -atus sit. rep. 2, 54 ne qui magistratus sine provocatione -retur. div. 2, 74 LVCR. 5, 1143. CAES. Gall. 1, 16, 5 summo magistratui ... qui -atur annuus. 7, 32, 3 singuli magistratus antiquitus -ari ... consuessent. LEX Vrson. (Corp. II 5439) 101, 17 quicumque comitia magistrat⟨ib⟩us -andis subrogandis habebit. MESSALLA ausp. frg. Gell. 13, 15, 4 minoribus -atis magistratibus. LIV. 3, 55, 5. 5, 2, 12. 6, 35, 10 tribuni ... nullos curules magistratus -ari passi sunt. 6, 41, 5 plebeius ... magistratus nullus auspicato -atur. 6, 41, 6. 10. 45, 29, 4 Macedonas ... annuos -antes magistratus. 45, 29, 10 *al.* EPIST. imp. inc. de Tymand. (Corp. III 6866) 27. CORP. XIV 2630 censor bis ad mag(istratus) -ando⟨s⟩. LEX Vrson. (Corp. II 5439) 128, 19 mag(istris) -andis, ⟨lu⟩dis circensibus faciendis. CIC. leg. 3, 46 Graeci ... apud quos νομοφύλακες -bantur. FRONTO p. 200 N. patronos -are. FRG. Vat. 235 ab hoc ipso -atis pistoribus praestitit *imperator*. LIV. 6, 41, 9. 25, 5, 2 comitia ... pontifici maximo -ando. CIC. rep. 4, 6 *praefectus* apud Graecos -ari solet. LIV. 25, 29, 10 sex praefectos -vere *Syracusani*. FEST. p. 233. AVG. civ. 3, 17 praefectum annonae. CIC. ad Q. fr. 2, 7, 3 praetores ita -rentur, ut dies sexaginta privati essent. NEP. Milt. 4, 4 -ant decem praetores ... in eis Miltiadem. LIV. 7, 1, 6. 24, 23, 1 comitia praetoribus -andis. 25, 29, 1 praetores ... prius -ari quam legatos nominari. 32, 27, 6. 40, 59, 5. VOPISC. Tac. 18, 5 -andi principis iudicium ad senatum redit. AMM. 25, 5, 1 super -ando principe consultabant. LIV. 26, 18, 4 proconsuli -ando in Hispaniam. VOPISC. Prob. 13, 1 permisit patribus, ut proconsules -rent. ASCON. Mil. p. 39 quaesitor suffragio populi ex iis, qui consules fuerant, -retur (SALL. Iug. 40, 4). LIV. 24, 23, 3 quaestoribus ad ⟨id⟩ ipsum -atis. PAVL. FEST. p. 221. NEP. Hann. 7, 4 Karthagine quotannis annui bini reges -bantur. LIV. 1, 17, 2 sui corporis -ari regem volebant. 1, 17, 7. 10. 1, 35, 1 comitia regi -ando. 5, 1, 3. 5, 5, 10 rex -atus Veis. AMM. 17, 13, 30 barbaris regem. LIV. 2, 2, 1 regem sacrificulum -ant. 6, 41, 9. CIC. leg. agr. 2, 18. Verr. 2, 128 quo mense sacerdotem maximum -ari oporteat. 3, 127. LIV. 1, 20, 1 sacerdotibus -andis. 27, 8, 1. VELL. 2, 12, 3 ut sacerdotes ... populus -ret. QVINT. decl. 252 p. 35, 18 populus ... sacerdotem -vit. EDICT. imp. Constant. de civit. Hispell. (Corp. XI 5265) 18 a vobis ⟨a⟩dque praedictis sacerdotes

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

-entur. 34. Liv. 3, 51, 2. 6 decem numero tribunos militares -ant. 3, 51, 8. 4, 25, 1 tribuni militum consulari potestate -rentur (4, 25, 10. 4, 30, 1. 4, 42, 2. 4, 43, 5. Orat. imp. Claud. [Corp. XIII 1668] 1, 35 tribunosque mil⟨itu⟩m consulari imperio . . . seni et saepe octoni -rentur). 4, 55, 5 de tribunis militum -andis. 5, 9, 1. 5, 11, 11 populum Romanum tribunos -asse. 6, 35, 9 comitia tribunis militum -andis. 6, 37, 5. 6. 37, 36, 14 legionibus populus tribunos -vit. 44, 21, 2 parem numerum tribunorum consules et populus -rent. *et saepius.* Cic. de orat. 2, 199 neque tribunos plebis -ari. rep. 2, 59 leg. 3, 10. 24. or. frg. A VII 48 post reges exactos . . . duos tribunos -rent. *ibid.* decem tribuni plebei comitiis curiatis -ati sunt. Liv. 2, 33, 2. 2, 58, 1 tributis comitiis -ati tribuni sunt. 3, 30, 5. 3, 43, 2 invidiam decemviralem tribunorum -andorum. 6, 39, 5 tribunorum plebi -andorum comitia *al.* Val. Max. 9, 7, 3 novem iam -atis tribunis. Fest. p. 318. Ascon. Corn. p. 76 non duo tribunos plebis . . . sed quinque tradunt -atos esse. *adde*: Liv. 3, 55, 10 cum primum eam potestatem -vit. Cod. Iust. 5, 59, 5, 2 sive . . . dati sive legitimi sive simpliciter -ati sunt tutores. Liv. 1, 26, 7 hac lege duumviri -ati. 6, 20, 12 per duumviros, qui de perduellione anquirerent, -atos. Decret. decur. Pis. de C. Caesare (Corp. XI 1421) 39 coloniae duoviros -are et habere. *ibid.* duoviri, qui primi -ati erunt. Lex Salpens. (Corp. II 1963) 1, 25 isque ex h(ac) l(ege) solus IIvir i(ure) d(icundo) -atus esset. Vlp. dig. 49, 1, 12 nullo actu ex lege habito duumvirum -atum.

Cic. leg. agr. 2, 17. 2, 31 tres viros illos triginta quinque tribuum suffragio esse -atos (*cf.* 2, 17). Liv. 25, 5, 6 triumviros binos. 33, 42, 1 legem de -andis his (*triumviris epulonibus*) tulerat. Val. Max. 7, 6, 1. Cic. Att. 5, 2, 3 quattuor viros. Cic. leg. agr. 2, 17 quinqueviri . . . ecquando nisi per triginta quinque tribus -ati sint. Liv. 3, 9, 5. 7, 21, 5 quinqueviris -atis quos mensarios . . . appellarunt (*cf.* Cic. Flacc. 44). 25, 7, 5. Cic. leg. agr. 2, 17. rep. 2, 54 decemviros, qui leges scripserint, sine provocatione -atos. 2, 61. Liv. 3, 32, 6. 3, 34, 7. 3, 35, 1 comitia decemviris -andis. 3, 35, 9. 3, 40, 12 *al.* 4, 4, 3 decemviros legibus scribendis . . . -vimus. 6, 37, 12 pro duumviris sacris faciundis decemviri -entur. Sol. 1, 31 decemviri -ati anno trecentesimo secundo. Cic. leg. agr. 2, 20 habere comitia quindecimviris -andis. 2, 25 quindecimviros -retis. 2, 29. rep. 2, 54. 61. Capitol. Maximin. 32, 3 viginti viros senatus -verit, quos opponeret Maximino. Gord. 10, 2. Schol. Cic. Bob. p. 139 Hild. Cic. leg. 3, 10 qui coeret populus -ato. Liv. 22, 31, 10 a populo -retur, qui pro dictatore esset.

3 *accedunt et nomen eius qui creatur et nomen magistratus sim.*: Mod. dig. 3, 5, 25 magistratus actores bonorum . . . Titium et . . . -erunt. Liv. 31, 50, 6 aediles curules -ati sunt . . . ambo, qui . . . . Plin. nat. 33, 17. Liv. 25, 2, 2 augur -atus L. Quinctius Flamininus. 27, 36, 5 P. Aelius Paetus augur -atus inauguratusque. 39, 45, 8. Corp. XI 6167, 6 L. Octavio . . . augurí ex d(ecreto) d(ecurionum) -ato. Liv. 7, 22, 10 cum Manlio Gnaeo censor Marcius -retur. 9, 33, 9 post illos censores -atos. 9, 34, 25. 24, 11, 6. 27, 11, 7 *al.* 43, 14, 2 hos duos censores -vit populus Romanus. Val. Max. 4, 1, 3. 6, 9, 10. Amm. 20, 8, 6 me -atum Caesarem. Orig. Const. 2, 4 chron. I p. 7, 18 Constantinus omnium militum consensu Caesar -atus. Elog. Corp. I² p. 195 n. XVIII 7 C. Marius . . . tertium co(n)s(ul) absens -atus est (*cf.* p. 195 n. XVII 5). Cic. Phil. 2, 84 consul Dolabella . . . salvis auspiciis -atus. Cato 19 Caes. civ. 3, 1, 1. Hirt. Gall. 8, 50, 4 L. Lentulum et C. Marcellum consules -atos. Liv. 2, 8, 4. 2, 43, 11. 3, 19, 11. 4, 13, 6 consul sextum -atus T. Quinctius Capitolinus. *et saepe.* Val. Max. 3, 8, 3 Palicanum ⟨num⟩ suffragiis populi consulem -atum renuntiaturus esset. 6, 9, 11. 14 Ascon. Mil. p. 37. 51 Plin. paneg. 58 Svet. Iul. 19 Cal. 1. Gell. 10, 15, 4 rarenter flamen dialis consul -atus est. Sol. 1, 32 Caesar Augustus est consul -atus. Paneg. 11, 15. 19 si centuriatis comitiis consul -atus essem. Capitol. Ant. 6, 9 Avg. civ. 3, 16.

Papin. dig. 50, 8, 5, 2 patre curatore rei publicae -ato. Cod. Iust. 5, 70, 7, 10 curator furiosi . . . alius -bitur. Liv. 27, 8, 3 primus ex plebe -atus maximus curio C. Mamilius Atellus. Colvm. 12, 3, 10 custodes earum (*legum*) diligentissimos cives -assent (*ibid.* νομοφύλακας).

Vlp. dig. 27, 8, 1, 17 filius decurio -etur. Papir. dig. 50, 2, 13, 3 non recte quis sit -atus decurio. Papin. dig. 48, 10, 13, 1 *saepius.*

Liv. 1, 23, 4 dictatorem Albani Mettium Fufetium -ant. 2, 18, 4. 9. 2, 30, 2 dictator ille idem -retur. 5, 49, 2. 6, 28, 3. Avg. civ. 3, 17 dictator -retur Hortensius. Liv. 1, 23, 8 me Albani gerendo bello ducem -vere. 32, 23, 5. Val. Max. 2, 7, 15 L. Marcius . . . earum (*reliquiarum exercituum*) . . . suffragiis dux esset -atus. Qvint. decl. 337 p. 325, 21 Ivst. 4, 4, 3. Corp. XIV 3656 Ti. Claudio Salviano Herculano Aug. gratis -ato duplicario. Liv. 29, 38, 6 Ti. Veturius Philo flamen Martialis . . . -atus inauguratusque. Vell. 2, 43, 1. Vopisc. Car. 5, 1 cum primum imperator esset -atus. Capitol. Maximin. 20, 1 senatus . . . Maximum ex praefecto urbi . . . imperatores -vit. Origo Const. 3, 6 chron. I p. 7, 23. Marcell. chron. II p. 101, 519, 8. *cf.* p. 102, 527, 27 Iustinus imperator Iustinianum participem . . . regni sui successoremque -vit. Liv. 5, 31, 8 interrex -atur M. Furius Camillus. Scaev. dig. 50, 7, 6 ex quo legatus -atus est. 50, 7, 9. Amm. 28, 6, 7 Severum et Flaccianum -vere legatos. Liv. 2, 18, 5 T. Larcium dictatorem . . ., Sp. Cassium magistrum equitum -atos. 4, 46, 11 magistro equitum -ato . . . filio. 4, 57, 6 ipse ab eo (*dictatore*) magister equitum -atus. 22, 8, 6. Pavl. Fest. p. 198 qui primus magister populi -atus est. Act. Arv. a. 219, 6 sacerdotes de Saturnalibus primis Flavium Archesilaum mag(istrum) -erunt. Caes. Gall. 7, 33, 3 duo ex una familia . . . magistratus -ari. Liv. 3, 39, 9 magistratus -atos . . . plebeios. Vlp. dig. 49, 4, 1, 3 Gaium Seium -ent magistratum. Ascon. Mil. p. 34 is (*interrex*) enim magistratus curulis erat -atus. Fest. p. 189 cum quidam magistratus -antur. Flor. epit. 1, 17, 1 ut plebei quoque magistratus -rentur. Liv. 10, 9, 2 pontifices -antur . . . P. Decius Mus . . . . 23, 21, 7. 25, 5, 4 nemo . . . pontifex maximus -atus fuerat (39, 46, 2. 40, 42, 12. Vell. 2, 63, 1. Val. Max. 8, 13, 2. *cf.* Fast. cos. Cupr. a. u. c. 742 [Corp. I² p. 62]). Liv. 4, 12, 8 L. Minucius praefectus annonae -retur. Corp. XI 6955 (*a. 63*) praefectus Neronis Claudi -atus. Nep. Thras. 3, 1 qui postea praetores -ati (Liv. 24, 32, 9 Hippocraten atque Epicyden -ant praetores). Liv. 23, 24, 4. 24, 25, 5 insidiator ipse libertatis -atus esset praetor. 25, 16, 5. 27, 35, 1 praetores -ati L. Porcius Licinus . . . . 29, 38, 5. 31, 4, 7 qui ex aedilitate praetor -atus erat. 39, 39, 4 quem vellet praetorem -andi populo potestas fieret. Vell. 2, 16, 3. 2, 59, 2 Svet. Iul. 14. Vopisc. Tac. 4, 3 princeps senatus recte Augustus -atur. *cf.* Paneg. 8, 13 te principem di munificum -erunt. 12, 12 te nec ambitus nec occasio nec propinquitas principem -erunt. Liv. 4, 54, 3 tunc primum plebeis quaestoribus -atis. Fast. cos. Venus. a. u. c. 720 (Corp. I² p. 66). Avson. 322, 90 quaestor ut Augustis patri natoque -rer. Cic. rep. 2, 31 Tullum Hostilium populus regem interrege rogante comitiis curiatis -vit. 2, 35 cunctis populi suffragiis rex est -atus L. Tarquinius. Pomp. Trog. prol. 17 Liv. 1, 32, 1. 1, 47, 11. Phaedr. 1, 31, 8 regem me (*miluum*) -atis. Amm. 31, 3, 3 rex Vithimiris -atus. *adde*: Liv. 1, 47, 4 di te penates . . . regale solium et nomen Tarquiniorum -at vocatque regem. Liv. 39, 13, 8 sacerdotes in vicem matronas -ari solitas. Tac. ann. 1, 57 *Segimundus* sacerdos . . . -atus. Qvint. decl. 252 p. 29, 6. S. C. de sumpt. lud. glad. (Corp. II 6278) 16 qui deploraverat fortunas suas -atus sacerdos. 20. Corp. III 7728 sacer(dos) -atus a Pal⟨myre⟩nis.

Liv. 1, 8, 7 centum -at senatores . . . quia soli centum erant, qui -ari patres possent. Liv. 4, 6, 11 tribunos (*militum*) . . . omnes patricios -vit populus. 4, 25, 5 tribuni militum consulari potestate omnes patricii -ati sunt. 4, 31, 1. 5, 18, 1 Calvum praerogativa tribunum militum non petentem -at. 6, 22, 5 Camillum sextum tribunum militum -vere; additi collegae . . . . *saepius.* Spart. Hadr. 2, 2 tribunus secundae Adiutricis legionis -atus. Liv. 2, 56, 1 Voleronem . . . plebs proximis comitiis tribunum plebi -at. 3, 9, 11 tribunos plebis vos -atos, non hostes patribus. 3, 29, 8. 3, 54, 11. 12 quem primum tribunum plebis -atum. 4, 48, 1. 6, 35, 4 Vell. 2, 2, 2. Liv. 23, 21, 7 duumviri -ati M. et C. Atilii. 23, 31, 9. 40, 26, 8 duumviri navales -ati C. Matienus et . . . . Corp. XI 6955 (*a. 63*) duovir IIII quinq(uennalis) primus -atus. Frontin. aq. 6 ex senatus consulto duumviri aquae perducendae -ati sunt Curius . . . . Corp. X 7023 Q. Atilio . . . IIvir(o) suf(fragiis) popul(i) -ato. Liv. 32, 29, 4 tres viri deducendis *coloniis* . . . -ati M. Servilius Geminus . . . . 39, 55, 6. Flor. epit. 2, 2, 6 *Gracchus* triumvir -atus dividendis agris. Capitol. Aur. 6, 3 *Pius* sevirum turmis . . . -vit *Marcum.* Fast. ann. Iul. Praen. Ian. 7 (Corp. I² p. 231) imp(erator) Caesar August⟨us⟩ . . . VIIvir epul(o) -atus ⟨est⟩.

Liv. 3, 33, 3 decemviri -ati Ap. Claudius . . . . 9, 34, 1 qui decemvir in annum -atus altero anno se ipse -vit. 25, 2, 2 -atus . . . decemvir sacrorum L. Cornelius Lentulus. Apvl. apol. 47 servi . . . quasi quindecimviri sacris faciendis -ati. Liv. 1, 17, 5 singulis . . . -atis, qui summae rerum praeessent. 27, 6, 4 eum ipsum -ari, qui comitia haberet. Ascon. Corn. p. 79 denos . . . -bant, qui eo anno iudicarent. Mil. p. 46 Cassium -vit qui de eisdem virginibus quaereret. *cf.* Cic. Mil. 22 huic quaestioni praeesse . . . te -vit potissimum.

B *de magistratu qui comitia habet*: Cic. S. Rosc. 139 qui posteaquam magistratus -vit. leg. agr. 2, 16 iubet . . . tribunum plebis . . . -are quindecimviros per tribus XVIII. 2, 92 magistratum illo -ante ceperunt. nat. deor. 2, 10 cum Ti. Gracchus consul iterum -asset consules (Liv. 1, 60, 4 duo consules inde comitiis centuriatis a praefecto urbis . . . -ati sunt. 3, 8, 2 *interrex* consules -at L. Lucretium . . . . 3, 64, 6 se [*consules*] novos consules -uros. 4, 7, 10. 7, 25, 2 ut se ipse consulem dictator -ret. 8, 3, 5. 32, 27, 5 consul . . . -vit consules. 40, 35, 1 M. Baebius comitiorum causa Romam revocatus consules -vit. 42, 9, 8. 45, 44, 1. *et saepius.* Ascon. Mil. p. 37 Pompeius ab interrege . . . consul -atus est. Vopisc. Tac. 1, 6). Cic. Att. 9, 9, 3 non modo consules a praetore, sed ne praetores quidem -ari ius esse (Messalla ausp. frg. Gell. 13, 15, 4 praetore praetores -ante). Liv. 2, 2, 11 *consul* collegam sibi comitiis centuriatis -vit P. Valerium (2, 33, 2 tribuni plebei . . . tres collegas sibi -erunt. 41, 17, 6 Ascon. Corn. p. 76). Liv. 3, 1, 6 triumviros agro dando -at T. Quinctium . . . (8, 16, 14. 9, 28, 8 triumviros -vere . . . consules. 10, 21, 9 iuberetur . . . praetor triumviros . . . colonis deducendis -are. 32, 2, 6 tresviros -are . . . consul iussus. 37, 46, 10 praetor triumviros -ret ad eos colonos deducendos. Vell. 2, 2, 3). Liv. 3, 54, 5 pontifex maximus tribunos plebis -ret. 3, 55, 14 quique magistratum sine provocatione -asset. 5, 31, 9 ab eo (*interrege*) -ati sex tribuni militum consulari potestate (6, 1, 8. 6, 5, 7 hic . . . tribunorum militum . . . comitia habuit; L. Papirium . . . -at. 6, 27, 2). Liv. 31, 4, 3 praetor urbanus . . . decemviros agro . . . metiendo dividendoque -ret. 40, 18, 7 duumviros in eam rem consules -are iussi.

iuncturae notabiliores ad III: *iuxta ponitur* facere: Lex

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

agr. (Corp. I 200) 53 in biduo quo factus -atusve erit *duovir* (67. 76. 77. 78. 81. 96. LEX Vrson. [Corp. II 5439] 93, 19 quicumque IIvir ... factus -atusve erit). LEX Iul. munic. (Corp. I 206) 24 aed(iles) cu-r(ules) aed(iles) pl(ebei) ... queiquomque ... factei -atei erunt (LEX Vrson. [Corp. II 5439] 68, 25 IIvir(um) -are facere sufficere ... oportuit). LEX Malac. (Corp. II 1964) 56, 30 eum ... factum -atumque esse renuntiato. 57, 57. 59, 13 prius quam eum factum -atumque renuntiet. *accedunt praepositiones*: ad: LIV. 2, 42, 5 duumvir ad id ipsum -atus dedicavit *aedem*. 2, 56, 8 non consulem sed carnificem ad ... lacerandam plebem -atum esse. 3, 58, 5 ad auxilium plebis -ati *tribuni*. 4, 11, 5 triumviri ad coloniam ... deducendam -ati. 4, 44, 5 tribunorum plebis, potestatis ... ad auxilium libertatis -atae. 5, 24, 4 triumviri ... ad id -ati. 7, 28, 5 duumviros ad eam aedem ... faciendam -ari. 10, 22, 7 praetores ... ad reddenda iura -andos esse. 22, 33, 8 duumviri ad eam rem -ati. 23, 32, 15. 29, 20, 2 ad imponendum ... bello finem -verit consulem. 30, 24, 3. 31, 49, 6. *saepius*. VLP. dig. 50, 5, 1, 2 ad primos honores -ari possint. 50, 5, 2 ad munera sive honores -andi. COD. Iust. 10, 72, 2 qui ad praeposituram horreorum et pagorum -antur. *aliter*: LEX Malac. (Corp. II 1964) 56, 31 donec is numerus, ad quem -ari oportebit, expletus sit. adversus: LIV. 2, 30, 5 adversus se (*plebem*) -atum dictatorem. 6, 15, 7. 7, 28, 2 dictator velut adversus ... Latium L. Furius -atus. 8, 3, 4 consules adversus tantam molem belli -rentur. 26, 22, 12 adversus Poenos consulem -ari. 41, 1, 3. VAL. MAX. 8, 15, 1 Scipionem ducem adversus Poenos -vit. *aliter*: LEX Iul. munic. (Corp. I 206) 139 quem adversus eā -atum renuntiatum erit. contra, pro: CIC. leg. 3, 9 plebes quos pro se contra vim auxilii ergo decem -assit. de: LIV. 6, 42, 2 decemviris sacrorum ex parte de plebe -andis. LEX Malac. (Corp. II 1964) 57, 57 de pecunia communi factum -atumque. ex: CIC. Verr. 3, 127. Mil. 22 ex consularibus te -vit. LIV. 1, 8, 3 ex duodecim populis ... -ato rege. 3, 30, 7 tribuni ... -ati sunt bini ex singulis classibus (ASCON. Corn. p. 76). 3, 51, 10 *tribuni* ex suo numero duos -rent, qui ... (GAIVS inst. 3, 79 ex eo numero magistrum -ari). 4, 2, 7 seu ex patribus seu ex plebe velit, populus consules -et (4, 6, 8. 4, 30, 2. 5, 17, 5. 6, 37, 8 *et passim*). 8, 5, 5 consulem alterum Roma, alterum ex Latio -ari (POMPON. dig. 1, 2, 2, 25 plebs ... vellet ex suo quoque corpore consules -are. 1, 2, 2, 26. *cf.* VAL. MAX. 6, 4, 9 consulem alterum Capua -ari). LIV. 31, 4, 7 qui ex aedilitate praetor -atus erat (CAPITOL. Maximin. 20, 1 *v. p. 1163, 75*). LEX Malac. (Corp. II 1964) 53, 60 quaestores ex eo genere ingenuorum ... -ando⟨s⟩. SVET. Aug. 40 senatores ex equitibus Romanis -vit. CAPITOL. Aur. 7, 11 imperatores flaminem *Hadriano* ... ex affinibus et sodales ex amicissimis Aurelianos -vere. CORP. X 3680, 5. EDICT. imp. Constant. de civit. Hispell. (Corp. XI 5265) 53 -ati⟨s⟩ e Tuscia sacerdotibus. *cf.* LIV. 1, 17, 2 sui corporis -ari regem volebant. LIV. 25, 5, 9 ex hoc senatus consulto -ati triumviri. 42, 4, 4 LEX Salpens. (Corp. II 1963) 1, 25. 44 CORP. XI 6167. *v. etiam l. 76.* in *c. accus.*: LIV. 1, 17, 5 singulis ... in singulas decurias -atis. 4, 13, 7 praefectus annonae ... in incertum -atus. 4, 54, 4 tres in eum annum tribunos plebis -atos (5, 36, 10 in insequentem annum. 27, 6, 12 magistratibus in annum -atis. 27, 30, 1. 28, 9, 19 in proximum annum. 39, 45, 1. VAL. MAX. 4, 1, 4 populus eosdem tribunos in proximum annum -are conabatur). LIV. 9, 30, 3 tribuni militum seni deni in quattuor legiones a populo -rentur. 26, 18, 4 proconsuli -ando in Hispaniam. 27, 8, 1 in locum M. Aemili sacerdos -retur (27, 36, 5. 39, 45, 8 ASCON. Corn. p. 74. LEX Malac. [Corp. II 1964] 52, 40 si in alterius locum -ati sunt. TAC. ann. 2, 83 PAPIR. dig. 49, 1, 21, 2). LIV. 40, 18, 7 duumviros in eam rem consules -are. ORAT. imp. Claud. (Corp. XIII 1668) 1, 31 in auxilium plebis -atos tribunos plebei. *nota*: VELL. 2, 4, 7 priorem consulatum eius, in quem -atus est anno .... in *c. abl.*: SALL. Iug. 40, 4 ipse in eo numero -retur. LIV. 24, 9, 3 -atique in ea (*praerogativa*) consules .... inter: PLIN. epist. 2, 1, 9 ne forte inter quinqueviros -retur. VELL. 2, 59, 2 hic praetor inter nobilissimos viros -atus. per: CIC. leg. agr. 2, 16. 17 per triginta quinque tribus. Att. 9, 9, 3 per praetorem consules -antur. CAES. Gall. 7, 33, 4 Convictolitavem qui per sacerdotes ... esset -atus, potestatem obtinere iussit. LIV. 2, 64, 2 per patres clientesque patrum consules -ati. 3, 55, 1 per interregem ... consules -ati. 8, 17, 5 VAL. MAX. 7, 6, 1. *accedit ablativus*: CIC. Verr. 3, 127 suffragiis (leg. agr. 2, 31 suffragio. rep. 2, 35 LIV. 28, 27, 14. 32, 23, 5. 42, 31, 5 VAL. MAX. 2, 7, 15. 3, 8, 3 ASCON. Corn. p. 79. VLP. dig. 1, 12, 13 quaestores ... non sua voce sed populi suffragio -rent *Romulus et Numa*). CIC. nat. deor. 2, 11 vitio -atos consules esse (div. 2, 74. VARRO ling. 6, 30 magistratus vitio -atus nihilo setius magistratus. LIV. 4, 7, 3. 5, 17, 2. 6, 27, 5. 6, 38, 9. 8, 15, 6. 9, 34, 13 FEST. p. 162. *saepius*). CAES. Gall. 7, 32, 3 se uterque eorum legibus -atum esse dicat (LIV. 1, 26, 7 hac lege. 6, 40, 20 lege se, non suffragio -atum. 9, 34, 7. 40, 44, 2 lege Baebia. TAC. ann. 11, 22 lege Sullae. *cf.* CORP. VIII 21625 sacerdos decreto ordinis -atus *et l. 45*). LIV. 2, 58, 1 tributis comitiis -ati (5, 52, 16. 25, 7, 5. 27, 6, 8 PANEG. 11, 19. *cf.* CIC. leg. 3, 9 qui comitiatu -are consules rite possint). 6, 11, 4 iisdem auspiciis -atos (6, 41, 5 auspicato. 6, 41, 6. 7, 1, 6. 8, 32, 3. VAL. MAX. 1, 6, 5 inauspicato consul -atus). 9, 34, 11 optimo iure censor -atus (9, 34, 12. *cf.* QVINT. inst. 2, 4, 35 non rite -atus tribunus). 23, 31, 13 ingenti consensu (27, 21, 4 VAL. MAX. 4, 1, 5 ORIG. Const. 2, 4 chron. I p. 7, 18). *indicatur qua de causa creetur*: LIV. 3, 39, 8 legum ferendarum causa -ati (3, 51, 13. 7, 9, 5. 8, 18, 12. 8, 40, 2 belline gerendi causa -atus sit. 9, 34, 12 clavi figendi aut ludorum causa dictatorem ... -es. 23, 23, 2. POMPON. dig. 1, 2, 2, 22 quaestores ... conservandae pecuniae causa -ati. *cf.* LIV. 7, 3, 9 rei gerendae ... gratia -atus esset). LIV. 6, 21, 4 triumviros Nepete, coloniae deducendae -erunt (42, 3, 7 censorem moribus regendis -atum. *passim, v. p. 1163, 22. 1164, 44*).

part. praes. pro subst. **creāns** *i. q. creator v. p. 1161, 71.*

synonyma et iuxta posita: condo, consummo, facio, fingo, firmo, formo, fundo, gigno, inauguro, nomino, pario, procreo, profero, progigno, subrogo, voco. *pass.*: nascor, orior. *part. pass.* satus.

opp.: gigno, paro.

deriv.: creabilis, ?crealis, creamen, creatio, creator, creatrix, creatura. *comp.*: con-, pro-, recreare. increatus. *Wulff.*

creobula, -ae *f.* PS. APVL. herb. 90 *mentastrum* Hispani -a *nominant* (DIOSC. 1, 35 W. κρόβουλα).

crepa *v.* crepus.

crepāculum tabula per quam passeres terrentur GLOSS. V 282, 28. 351, 52 -a claedur (*anglosax.*) id est tabula, qua a segetibus territantur aves. *a* crepare, *cf.* crepitaculum *et* crepax.

?**crepalum** maredus madidus GLOSS. IV 326, 4 (crapulatus *Hildebr.* κραιπαλῶν *Löwe, Prodr. 353*).

creparacas sermones GLOSS. (*a* crepare *ducit Bücheler*).

crepātio, -ōnis *f. a* crepare. PS. SORAN. quaest. med. 247 *fractura est* decisio vel -o ossis [THEOD. PRISC. log. 63 *est* crepido].

crepātūra, -ae *f. a* crepare. *i. q. scissura*: ITIN. Anton. Plac. rec. A 19 ad ipsum altarium est -a (*Gildem.*, creptura *codd.*) ubi ponis aurem et audis flumina aquarum. SCHOL. Iuv. 3, 196 -as parietum calce modica perfundunt. *cf.* GLOSS. III 313, 15 ῥαγάς creptura. [*val.* crepătură, *it.* crepatura, *hisp.* quebradura. *M.-L.*]

crepāx, -ācis *adi.* [*a* crepare. *Th.*]. MAECEN. frg. Sen. epist. 114, 5 -em molam.

creper (-us?), -a, -um [*cf. c.* crepusculum. *Th.*]. *i. q. obscurus, dubius, anceps*: VARRO ling. 6, 5 (= 7, 77. frg. Serv. Aen. 2, 268) crepusculum significat dubium, ab eo res dictae dubiae -ae (PAVL. FEST. p. 52 -um dubium, unde increpitare dicimus. CENS. 24, 5 NON. p. 13 ISID. orig. 5, 31, 7 nat. 2, 2 *l. 61*. GLOSS. Plac. V 13, 27 = 60, 13 -ae res incertae dubiaeque, unde et crepusculum [*cf.* V 15, 39 = 59, 19. IV 326, 9. V 282, 22]. GLOSS. -um dubium. -ae asperae vel dubiae. -a dubia incerta. -is dubiis): ACC. trag. 601 quae ego cuncta esse fluxa in mea re -a comperi (628 nunc tu in re -a tua quid capias consili, vide. PACVV. trag. 128 animum aegritudine in re -a confici. LVCIL. 192 tristitia in summa, -a ⟨re⟩ [*add. Scal.*]. APVL. Socr. 18 p. 159 rebus -is et afflictis. SYMM. epist. 1, 1, 6 ita res -a atque anceps dubium me habet, utrum .... ENNOD. epist. 2, 20 p. 64, 13 pagina nostra res -a atque anceps est). VARRO Men. 326 oracla -a. LVCR. 5, 1296 -i certamina belli (NON. p. 13 -um bellum anceps et dubium. GLOSS. V 649, 31). SEN. benef. 5, 12, 2 quibus (*ingeniis*) modo campus, in quo vagentur, sternendus est, modo -i (*Lips.*, crbri *N*, scabri *Pinc.*) aliquid et confragosi obiciendum. ANTH. 19, 15 si haec nec -a[t] extiterint nec fracebunt. CLAVD. MAM. anim. 2, 11 p. 143, 6 estne aliquid istic -um aut fortassis obscurum. FVLG. Virg. cont. p. 86, 7 te, homuncule, -um aliquid desipere (*v. l. 58*). *nota*: PAVL. FEST. p. 71 decrepitus est desperatus -a iam vita, ut crepusculum extremum diei tempus (NON. p. 13 decrepiti dicti in dubio vitae constituti. *cf.* ISID. orig. 10, 74 GLOSS. V 649, 30). *adv.* **creperum**: MART. CAP. 1, 2 ne tu desipis admodumque perspicui operis ἐγέρσιμον noscens -m sapis. 2, 116 vers. cum -m lux alma micat. 8, 805 vers. senex reclusis -m videns ocellis.

subst. n. **creperum**, -ī; *i. crepusculum*: ISID. orig. 5, 31, 7 (= nat. 2, 2) crepusculum est dubia lux; nam -um dubium dicimus, hoc est inter lucem et tenebras. GLOSS. V 448, 27 -um matutinum. SYMM. epist. 1, 13, 1 priusquam manifestus dies -um noctis absolveret. AVSON. 392, 9 -o sub lucis eoae. [AMM. 16, 8, 9 *coni. Georges.*]

?**creperegicus**. VEN. FORT. epist. (carm. 3, 4) 9 si res exigeret, plausu -o (crepereco, creperet *v. l.*, crepens ego *ed. Veneta*, 'fort. curetico' *Leo*) Oetam Tirynthiacam Pindo respirante pulsassem.

crepeto *v.* 2. capedo. **crepiculum** *v.* crepitulum.

crepida, -ae *f.* [*mutatum pro gr.* κρηπίς, *quasi ductum sit a* crepare, *cf.* crepido, crepis. *Th.*]. *et* e *et* i *correpta, cf. poetarum locos l. 82 sq. p. 1167, 9. 21. 1168, 53.* GELL. 13, 22 (21), 7 -as et crepidulas, prima syllaba correpta, id genus calceamentum appellaverunt, quod Graeci κρηπῖδας vocant, eiusque calceamenti sutores crepidarios dixerunt. ISID. orig. 19, 34, 3 -as Graeci ante repertas usi sunt. est autem genus *calceamenti* singulari forma et idem utrique aptum pedi, vel dextro vel sinistro. -as autem dictas, quod cum sono stringantur, sive a pedum crepitu in ambulando. GLOSS. IV 436, 13 -a glareares (?). *graece*: *acc.* κρεπιδαν, κρηπιδαν: PAPYR. Wessely, Wien. Stud. 24, 135. CIC. Rab. Post. 27 L. vero Scipionis ... non solum cum chlamyde, sed etiam cum -is in Capitolio statuam videtis. CATVLL. 98, 4 ista cum lingua ... possis culos et -as lingere carpatinas. HOR. sat. 1, 3, 127 sapiens -as sibi nunquam nec soleas fecit, sutor tamen est sapiens. LIV. 29, 19, 11 cum pallio -isque inambulare

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

in gymnasio *Scipionem* (VAL. MAX. 3,6,1). VAL. MAX. 8,12 ext. 3 mirifice et ille artifex, qui in opere suo moneri se a sutore de -a et ansulis passus, de crure etiam disputare incipientem supra plantam ascendere vetuit (PLIN. nat. 35, 85 *Apellem* reprehensum a sutore, quod in -is una pauciores intus fecisset ansas, ... indignatum prospexisse denuntiantem, ne supra -am sutor iudicaret, quod et ipsum in proverbium abiit). VAL. MAX. 9,1 ext. 4 exercitus ... aureos clavos -is subiectos habuit (PLIN. nat. 33, 50 aureis clavis suffigere -as). CVRT. 4, 8, 8 astricti -is pedes *equis*. PERS. 1,127 in -as Graecorum ludere. PLIN. nat. 9,114 quin et pedibus nec -arum tantum obstragulis, sed totis socculis addunt *margaritas*. 36,127 QVINT. inst. 12,11,21. SVET. Tib. 13 redegitque se, deposito patrio habitu, ad pallium et -as *Tiberius Rhodi*. Cal. 52 in -is vel cothurnis. APVL. flor. 9 p. 33 etiam pedum tegumenta -as sibimet compegerat *Hippias*. TERT. pall. 4 p. 939 Öhl. alius et sericatus et -am aeratus incessit. TREB. trig. tyr. 22, 3 quod servus -as suas meliores esse quam militis diceret (*cf.* SERV. Aen. 8, 458 -as quas primo habuere senatores, post equites Romanos, nunc milites). HYG. fab. 13 p. 44, 8. MART. CAP. 1, 10 -asque situ murcidas. 6, 581 -as peragrandae telluris causa easdemque permenso orbe contritas viatrix infatigata gestabat. SIDON. epist. 8, 11, 3 vers. 9 -as ligare (*opp.* soccus, cothurnus). carm. 2, 403. *cf.* crepis.
deriv.: crepidarius, crepidatus, crepidula.

crepidārius, -a, -um *a* crepida. *quod ad crepidam pertinet*: ASELL. hist. 11 -um cultellum rogavit a -o sutore. *subst.* crepidārius, -iī *m.*: GELL. 13, 22 (21), 7 *v. p. 1166, 72.* CORP. VI 9284 -us de Subura. *graece* κραπι(δαριος): PAPYR. Wessely Wien. Stud. 24, 135.

crepidātus, -a, -um [*a* crepida. *Th.*]. GLOSS. V 448, 26 -us pro caligatus. *i. crepidis indutus*: CIC. Pis. 93 -us, veste servili navem conscendit. *ibid.* profugisse noctu -um imperatorem. VAL. MAX. 3, 6, 2 L. vero Scipionis statuam chlamydatam et -am in Capitolio cernimus (*cf. p. 1166, 80*). 3, 6, 3 L. quoque Sulla ... chlamydato sibi et -o Neapoli ambulare deforme non duxit. SEN. dial. 2, 18, 3 ipse perlucidus (*i. perlucida veste indutus*) -us, auratus *Caligula*. SVET. Dom. 4 certamini praesedit -us purpureaque amictus toga Graecanica.
de fabula: DON. Ter. Ad. 7 *fabula* -a. LAVR. LYD. mag. 1, 40 κρηπιδάτα (κριπιδωτη *cod.*) Ἑλληνικὰς ἔχει ὑποθέσεις.

crepīdo, -inis *f.* [*a gr.* κρηπίς *tractum, cf.* crepida, crepis. *Th.*]. GLOSS. V 424, 2 -o a crepando dicitur. MART. CAP. 3, 292 i *in obliquis casibus retinent* ... -o -inis. crepído: CORP. V 1886. 1887 (*Concordiae*). *de genere*: PROB. nom. gramm. IV 211, 33 hic an haec -o magis dici debeat, dubitant nonnulli, cum Cicero in oratore (*224*) -em dicat ut 'vertiginem', *sed exempla generis masc. desunt.*
PAVL. FEST. p. 55 -es saxa prominentia. SERV. Aen. 10, 653 -o est abrupti saxi altitudo. (auct.) -es etiam templorum dici ipsos suggestus, in quibus aedes sunt collocatae et -es viarum, id est ipsae eminentiae dextrae sinistraeque. ISID. orig. 16, 3, 3 -o extremitas saxi abrupti (*cf.* GLOSS. Plac. V 11, 21 [= 59, 20] saxi extremitas, rimata [?] et cuiuslibet rei alterius. 186, 25). GLOSS. κρηπὶς. ἐξοχή, ἄκρον. saxa constructa. gra[n]dus saxeus. *legitur inde a* VARRONE *et* CIC. [*dub. interpr.* CORP. VI 817 (= 30834).]

1 *fundamentum, substructio, basis, suggestus*: GLOSS. fundamentum. CORP. I 1231 (= IX 1138) -em de sua pequ(nia) f(aciendam) c(oeraverunt). 1307 (= IX 4875) colomnas III de suo dat Feroneae et -em ante colomnas ex lapide. *cf.* XIII 2499 aram, -es, columnas, tectum. INSCR. Notiz. degli scavi 1895 p. 416 aras crepidine(m) colu⟨mnas⟩. CORP. XI 5418 aram et -em fecit. VARRO rust. 3, 11, 2 circum totum parietem intrinsecus -o lata, in qua secundum parietem sint tecta cubilia *anatibus*. CIC. orat. 224 (*in imag.*) deinde omnia tamquam -e quadam comprehensione longiore sustinentur. PLIN. nat. 12, 9 *platanus* saxeā intus -is coronā muscosos complexa pumices. 36, 66 -es obelisci. STAT. silv. 1, 1, 58 aeterna -o *equi aenei*. 1, 3, 43 quae graminea suscepta -e fumant balnea (*cf.* AVSON. Mos. 337 quae flumineā substructa -e fumant balnea). Theb. 2, 504 importuna -o, Oedipodioniae domus alitis (*i. Sphingis*). IVV. 5, 8 nulla -o vacat? (*i. domus alicuius, ubi possis mendicare*). VVLG. lev. 1, 15 super -em altaris (βάσιν, Ezech. 43, 14 *sqq.* II Macc. 10, 26 κρηπῖδα. *cf.* HIER. in Ioel 2, 17 p. 193. nom. hebr. p. 56, 26 Azara -o. VICT. VIT. 1, 42 in medio -is altaris). RVFIN. Orig. in psalm. 38 hom. 1, 1 (*in imag.*) ascendat ab inferiori verbi -e ad summa eius ac superiora fastigia et contempletur ex iis futuri sacerdotii statum. Orig. in cant. 4 p. 190^{B} nec mireris, si apud David 'petra' haec quasi fundamentum et -o est animae, per quam pergit ad deum. Adamant. 1, 1 (*in imag.*) fundamentum ... et -o totius pietatis est .. sentire vel credere (*cf.* AVG. c. Iul. 2, 7, 20 bona continentia quaedam velut -o pietatis. PS. AVG. serm. 79, 2 in ipsa confessionis Christi -e). PAVL. PELL. 533 fundare domum summa in -e saxi. DIONYS. EXIG. Greg. Nyss. creat. 8 p. 357^{A} post exanimem materiam primum velut -em quandam hanc germinalem substantiam legislator expressit. ISID. ort. et obit. 42 durā saxorum -e copiosa fluenta manarunt.
nota: *de montibus*: AMM. 23, 6, 61 circa defectus et -es montium (VVLG. Iudith 7, 3 per -em montis). *de arboribus*: MARCELL. chron. II p. 100, 513, 13 saxa ... suis evulsa compagibus devolutaque arborum -o.

2 *margo altius extructa*: **a** *generatim*: PLIN. nat. 22, 76 acanthi ... lato longoque folio -es marginum assurgentiumque pulvinorum toros vestientis. SEN. epist. 57, 4 inhorrescet ..., si vastam altitudinem in -e eius constitutus despexerit. SCHOL. Hor. epist. 1, 1, 6 gladiatores ... de media harena conferunt se ad -em circi. VVLG. iud. 7, 23 fugientes usque ad ... -em Abelmehula (ἕως χείλους Ἀ. *cod. Alex.*). ARATOR act. 1, 524 vallante -e carcer. *nota in imag.*: GLOSS. Plac. V 28, 2 (= 76, 31) in aeternae vitae -e fundatus: in fine et propinquitate vitae aeternae constabilitus. **b** *speciatim*:
de ora, portu, ripa: GLOSS. ripa fluminis. ripa. ora ad initium. summitas riparum. CIC. Verr. 6, 97 piraticus myoparo ... usque ad forum Syracusanum et ad omnes -es urbis accessit. rep. 3, 43 portus usque in sinus oppidi et ad urbis *Syracusarum* -es infusi. VERG. Aen. 10, 652 ratis celsi coniuncta -e saxi expositis stabat scalis et ponte parato (VAL. FL. 4, 44 fluctus ab undisoni ceu forte -e saxi cum rapit halcyones). LIV. 27, 18, 6 suberat et altera ... planities, eamque quoque altera -o haud faciliori ascensu ambibat (*antea* ripa praeceps). VITR. 5, 12, 3 ab ipsa terra sive -e. SEN. contr. 1, 1, 3 quis crederet iacentem supra -em Marium ⟨aut⟩ fuisse consulem aut futurum (7, 2 [17], 6 qui in -e viderat Marium, in sella figuravit [*i. in sella curuli sibi finxit*]. MANIL. 4, 48 eque -bus cepit Carthaginis urbem *Marius*. FIRM. math. 1, 7, 37 vides ut ad -em dirutae Karthaginis fugitivus accedat *Marius*). CVRT. 4, 5, 21 dum applicant navigia -i portus. 5, 1, 28 Euphrates ... magnae molis -bus coercetur. *ibid.* ubi *flumen* appositae -is fastigium excessit. COLVM. 8, 17, 10 maris atrocitas obiectu -is frangitur. STAT. Theb. 9, 492 stabat gramineae producta -e ripae undarum ac terrae dubio ... fraxinus. Ach. 1, 448 rupibus expositis longique -e dorsi Euboicum scandens Aulis mare. TAC. ann. 15, 37 -bus stagni lupanaria astabant. CORP. V 1886 -es inter murum et pontem. 1887 -es inter duos pontes. ITALA Ios. 3, 15 (Lugd. Aug. quaest. hept. 6, 3. *cf.* PRISCILL. tract. 4 p. 61, 5) Iordanis impletus esset in totam -em (plenus erat per totam -em Aug.; κρηπίς, VVLG. ripas alvei sui) suam. 4, 18. AVSON. Mos. 322 *villa* procurrentis fundata -e ripae. VVLG. exod. 2, 5 gradiebantur per -em alvei (*Nili*. παρὰ τὸν ποταμόν, *cf.* GLOSS. V 380, 18 per -em per ascensum). PRVD. cath. 9, 112 fluminum lapsus et undae, litorum -es. SIDON. carm. 22, 130 scrupeus asprata latrare -e pumex incipit *in tempestate*. VEN. FORT. Mart. 3, 4 viridante -e ripae. *de via*: INSCR. Röm. Mitt. XXII 1907 p. 439 viam cre⟨pidines⟩ porticus. VAL. MAX. 4, 3 ext. 4 *Diogenes* quemadmodum erat in -e collocatus (HIER. adv. Iovin. 2, 14 *Diogenem* accubuisse in -e viae). PETRON. 9 vidi Gitona in -e semitae stantem. CORP. IX 442 viam et crepidin(em) ob honorem str(avit). 2854. 5047? X 4585. 4586 -es circa forum. XI 3003, 25 per -em sinisterior(em) viae publicae Feretiensis. 7123. V 2116 via cum -bus a quadruvio ad murum strata. *t. t. architecturae*: VITR. 3, 3, 7 praeter -es et proiecturas spirarum. 4, 6, 2 proiecturae sic sunt faciundae, uti -es excurrant et in ungue ipso cymatio coniungantur. *cf.* PAVL. NOL. epist. 32, 11 quo (*balteo*) parietis et camerae confinium interposita gypso -o coniungit aut dividit. *t. t. medicorum, i. q. fissura*: THEOD. PRISC. eup. faen. 89 omnes -es in calcaneis pix liquida illinita percurat. log. 63 fit primo -o, fit insequenti putredo.

1. crepidula, -ae *f. a* crepida *deminutive*. GELL. 13, 22, 5 omnia enim ferme id genus, quibus plantarum calces tantum infimae teguntur ..., soleas dixerunt, nonnumquam voce graeca -as. 13, 22, 7 *v. p. 1166, 72.* PLAVT. Persa 464 tum hanc hospitam autem -a ut graphice decet. SCHOL. Hor. ars 463 *Empedoclis* -ae quas flamma *Aetnae* eructavit.

2. crepidula, -ae *f. cf.* 2. crepis. *nomen herbae*: DIOSC. 3, 17 W. ἄκανθα ... οἱ δὲ κρεπ⟨ιδ⟩ουλα.

crepidulum *v.* crepitulum.

1. crēpis, -īdis *f. cf.* crepida. GLOSS. -es κρηπῖδες. APVL. met. 11, 8 illum succinctum chlamyde -es et venabula venatorem fecerant.

2. crepis, -idis *f.* *nomen herbae, cf.* 2. crepidula. PLIN. nat. 1, 21, 59. 21, 99 caule foliato est -s et lotos. *L.*

crepitācillum, -ī *n. cf.* crepitaculum. *i. q. instrumentum crepans, quo infantes ludunt, sistrum*: LVCR. 5, 229 at variae crescunt pecudes armenta feraeque nec -is opus est nec cuiquam adhibendast almae nutricis blanda atque infracta loquella. [MART.] 14, 54 lemma (MART. garrula sistra). TERT. adv. Marc. 3, 13 p. 396, 16 scilicet vagitu ad arma esset convocaturus infans, et signa belli non tuba, sed -o daturus.

crepitāculum, -ī *n. a* crepitare. **1** *i. q. crepitacillum* (*cf. Mau, PW. IV 1705*): **a** *de instrumento, cuius sonitu apes vel aves pelluntur*: COLVM. 9, 12, 2 -is aereis aut testarum plerumque vulgo iacentium terreatur fugiens iuventus *apium* (*de* APVL. met. 11, 4 *cf. p. 1169, 6*). PALLAD. 1, 37, 4 aves etiam pannis et (p. et *om. p*) -is terreamus. **b** *ludus puerorum*: QVINT. inst. 9, 4, 66 ne ... brevium contextu resultent *versus* ac sonum reddant paene puerilium -orum. NEMES. ecl. 3, 30 Silenus parvum ... alumnum aut gremio fovet ... aut tremulis quassat -a palmis. IVL. VAL. 1, 41 esse enim regi (*Dareo*) consilium, uti *Alexander* affectus verberibus puerilibus amictusque post veste purpurea cum talis et -is matri reddatur. ARNOB. nat. 2, 39 *ut* ... ad silentium pavidae nutricis motibus et -is adducerentur auditis *animae velut infantes* (*cf.* 4, 21 infans -is obticuit auditis. 7, 32 parvuli pusiones ab ineptis vagitibus -is exterrentur auditis). HIER. epist. 108, 26 Paulam neptem

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

suam ... audierat in cunis et -is balbutiente lingua Alleluia cantare. MART. CAP. 1, 7 tunc *Aphrodite* -a tinnitusque, quis infanti somnum induceret, adhibebat quiescenti *Psychae*. 9, 927 infantibus -a vagitus abrupere. EVGRAPH. Ter. Eun. 231 p. 412, 37 *senes decrepiti* fractis vocibus loquuntur ac sunt quasi quaedam -a. *cf. p. 1174, 42.* c *de sistro et tympano*: APVL. met. 11, 4 nam dextra quidem ferebat aereum -um *Luna dea*, cuius per angustam laminam in modum baltei recurvatam traiectae mediae paucae virgulae crispante bracchio trigeminos iactus reddebant argutum sonorem. AVIEN. Arat. 113 cum puer *Iuppiter* agrestes inter Curetas et inter Dictaeae longum latuit -a rupis (GERM. 36 cymbala).

2 *de sono crepante*: GLOSS. ποδοψόφιον. sonus pedum. -orum puerilium sonorum minutissimorum voces. MAR. MERC. subnot. 7, 1 sed vides nempe, quomodo te ipsum, in dictis tuis contrarius tibi, tamquam vipera lanies, cum verborum -is magis quam ullis declamationibus studium inane dependis. PAVL. PETRIC. Mart. 5, 277 pix resoluta trucis -a pasceret ignis.

crepitātio, -ōnis *f. a* crepitare. *i. q. sonus crepitandi*: FVLG. myth. praef. 25 *dormientem* repentina ostii -o turbavit.

crepitātus, -ūs *m. a* crepitare. *i. q. crepitatio*: PS. RVFIN. in Ioel 2, 4 p. 1043^B -ui, quem in stipula solet ignis efficere.

crepito, -āvī, -āre [*a* crepare. *Th.*]. GLOSS. ψοφῶ ἀντὶ τοῦ κτυπῶ. κτυπῶ. κροτῶ. κομπῶ. ἠχῶ. -at sonum facit. -ans resonans, sonans. leniter flans (*cf. infra l. 67*). -anti sonanti. *invenitur inde a* LIV. ANDR. (*? v. p. 1170, 21*) *et* PLAVTO *per totam latinitatem, singulis locis*: LVCR. TIB., *binis*: PLAVT. PROP., *ter*: SEN. phil., *septies*: OV., *octies*: VERG. [*loci dubii*: ACC. *p. 1174, 15* PLIN. nat. 21, 32 SIL. 9, 281.] [*it.* crettare, *hisp.* gretar. *M.-L.*]

1 *de rebus corporeis*: **a** *de partibus corporum hominum vel bestiarum*: PLAVT. Rud. 536 clare -o dentibus (PAVL. FEST. p. 128 *ad h. l.* ingentem sonitum dentibus faciens). LVCR. 5, 747 prodit hiemps, sequitur -ans (creditans *codd.*) hanc dentibus algu. MANIL. 5, 602 vani -ant sine vulnere dentes. PLAVT. Men. 926 en umquam intestina tibi crepant, quod sentias? :: ubi satur sum, nulla -ant; quando esurio, tum crepant. FVLG. aet. mund. p. 177 gravidata ranunculis viscera turgescenti dissilientia rugitu intestinis etiam -antibus. VERG. Aen. 5, 436 duro -ant sub vulnere malae. SIL. 1, 402 perque ipsum tegimen -antia dissipat ossa. PETRON. 132 iam pluribus osculis collisa labra -bant. NEMES. ecl. 3, 50 pronus at ille *Satyrus* lacu bibit et -antibus haurit musta labris. *de rostris et pennis avium; de anguium squamis sim.*: OV. met. 6, 97 ipsa sibi plaudat -ante ciconia rostro (IVV. 1, 116 quaeque salutato -at Concordia [*i. ciconia in aede Concordiae*] nido. SOL. 40, 25 aves istas [*sc. ciconias*] ferunt linguas non habere, verum sonum, quod -ant, oris potius quam vocis esse). OV. met. 11, 735 dumque volat, maesto similem ... ora dedere sonum tenui -antia rostro. AVIEN. Arat. 1743 corvi -ant et ovantes gutture rauco agmina crebra vocant. NEMES. auc. 6 praedam (*sc. avem captam*) pennis -antibus aufer. AVIEN. Arat. 1700 aequora propter si -ent volucres. 1428 compulsu aerio fragor intonat amplaque late murmura discurrunt pariter -antibus auris (*cf. infra l. 68*). DRAC. laud. dei 1, 243 volans gens plumea laeta per auras aëra concutiens pennis -ante volatu. OV. epist. 12, 101 insopor ecce vigil (*draco*) squamis -antibus horrens sibilat. met. 15, 725 Epidaurius *deus* hospitio sibi iuncti numinis usus litoream tractu squamae -antis arenam sulcat. DRAC. Orest. 837 dixit et angue rogi -anti pectora *Orestis* turbat *Clytaemestra*. CHIRON 95 cuius (*sc. iumenti vari*) commissurae in ambulandum a nervis -ant ex tensione nervorum totius corporis. **b** *de phaenomenis*: VERG. georg. 1, 449 tam multa in tectis -ans salit horrida grando. Aen. 5, 459 quam multa grandine nimbi culminibus -ant. SEN. epist. 45, 9 tela ... grandinis more dissultant, quae incussa tectis ... -at ac solvitur. MARCELL. chron. II p. 62, 389, 2 grando -ans per biduum continuum pro pluvia cecidit. *cf.* ENNOD. opusc. 1, 66 p. 279, 10 ater nimbus tectis -antibus procellarum mugire discursu. PS. VEN. FORT. vita Leob. 22, 70 propter densitatem -antium petrarum (*ibid.* lapidum imbre). VERG. Aen. 3, 70 placataque venti dant maria et lenis -ans vocat auster in altum (*cf.* GLOSS. *l. 24*). AVIEN. Arat. 1669 Riphaeis aquilo -bit ab oris (*cf.* 1428 *l. 49*). *de igni*: LVCR. 6, 155 laurus terribili sonitu flamma -ante crematur. VERG. georg. 1, 85 levem stipulam -antibus urere flammis (*cf. l. 82. p. 1170, 5. 9* MACR. sat. 6, 4, 5 quod ait *Vergilius* '-antibus urere flammis' non novum usurpavit verbum, sed prior Lucretius in sexto posuit). Aen. 7, 74 omnem ornatum flamma -ante cremari. SIL. 5, 571 stipulā -bat inani ignis iners. 10, 576 -antibus undique flammis *Libys* aetherias anima exultans evasit in auras. 4, 681 immissis -at victor Vulcanus habenis. HEGES. 2, 11, 4 -bant flammae saevo ... incendio. PS. RVFIN. in Ioel 2, 3 -antibus ... flammis. SVLP. SEV. epist. 1, 13 monachi, qui pro foribus erant, -ante et colluctante incendii sono obseratas effringunt fores. GILD. Brit. 24 chron. III p. 39, 19 mucronibus undique micantibus ac flammis -antibus. DRAC. Orest. 443 Euadnen Thebanis ignibus ustam et post fata viro flamma -ante sodalem. *de rebus ardentibus*: TIB. 2, 5, 81 ut succensa sacris -et bene laurea flammis (NEMES. ecl. 4, 65 incendens vivo -antes sulphure lauros. *cf. l. 68*). OV. fast. 4, 781 moxque per ardentes stipulae -antis acervos. PLIN. nat. 12, 76 gravi tum myrta deprehenditur -atque igni. 31, 85 in igni nec -at nec exilit Tragasaeus *sal* (SOL. 5, 18 *sali Agrigentino* si liquor aquae proximaverit, -at veluti torreatur. *de eadem re fusius*: AVG. civ. 21, 5). SIL. 14, 310 rapidusque *Volcanus* vorat -antia flammis robora. 16, 697 si templa suorum non ante audierit rutulis -antia flammis. STAT. Theb. 6, 207 -ant gemmae. ENNOD. opusc. 10, 9 p. 421, 19 *profeta* (*Moyses*) innocui corpus suscepit incendii, cum frondibus in rubo -antibus nulla frutex detrimenta sentiret. DRAC. laud. dei 2, 785 qui facit angelicas flamma -are cohortes. *de aqua*: VERG. Aen. 11, 299 vicinaeque fremunt ripae -antibus undis. PROP. 2, 32, 15 et leviter lymphis toto -antibus orbe. ENNOD. epist. 5, 8, 5 p. 132, 16 infuso -at fons sacer inde rogo. CORIPP. Ioh. 4, 396 aequora pulsa gemunt ruptis -antia ripis. OV. met. 11, 604 invitat somnos -antibus unda lapillis. SIDON. epist. 2, 9, 4 frequens -antium fritillorum tesserarumque strepitus audiebatur. *adde*: PRISC. perieg. 986 hic aëtites est, sonitum cui spiritus addit arcanum -ans. ENNOD. carm. 2, 9, 5 -antibus ... ruinis (CORIPP. Ioh. 4, 198). *de rebus aridis inter sese tangentibus*: PLIN. nat. 16, 91 tremulo *pediculo folia sunt* populis et iisdem solis inter se -antia. SIL. 13, 672 octava terebat arentem culmis messem -antibus aestas. **c** *de rebus e metallo factis*: LIV. ANDR. ap. Ter. Maur. 1935 (Ribbeck trag.[3] p. 5) pressaque iam gravida -ent tibi terga pharetra. VERG. georg. 2, 540 impositos duris -are incudibus enses. Aen. 6, 209 sic leni -bat brattea vento (SEN. Ag. 855 audivit sonitum -ante lamna. PLIN. nat. 33, 152 baltea lamnis -ent. PRVD. psych. 335 bracteolis -antia lora. *cf.* SIDON. epist. 8, 6, 6 illam Sarranis ebriam [*sc. eloquentiam*] sucis inter -antia segmenta palmatam plus picta oratione, plus aurea convenustavit). OV. met. 1, 143 -antia concutit arma (15, 783 arma ferunt inter nigras -antia nubes. MART. 9, 20, 7 Curetes texere Iovem -antibus armis. *cf.* MART. CAP. 5, 427 haec [*sc. Rhetorica*] cum arma concusserat, velut fulgoreae nubis fragore colliso bombis dissultantibus fracta diceres -are tonitrua). OV. met. 10, 684 fulvo ramis -antibus auro. SEN. dial. 2, 19, 3 saxa sine vulnere circa galeas -antia. SIL. 16, 30 agens -antibus agmina caetris. 10, 129 sustinet urgentes -antibus ictibus hastas. *de instrumentis musicis*: VERG. georg. 4, 151 *apes* canoros Curetum sonitus -antiaque aera secutae ... caeli regem pavere (*cf. p. 1169, 10*). PROP. 3, 11, 43 Romanamque tubam -anti pellere sistro (*cf. p. 1169, 6*). MELA 1, 73 terret ingredientes sonitu cymbalorum divinitus et magno fragore -antium. SYMPH. 440, 254 *in tintinnabulo* mobilis est intus linguae -antis imago. *de flagro*: PANEG. 12, 42 -antia torto angue flagra quatiebas.

2 *de rebus incorporeis, de sonitu, voce, sim.*: RVFIN. Basil. reg. 8 indecorum sit -antem cum sonitu elevare risum. MART. CAP. 1, 11 canora modulatio melico quodam -bat appulsu. DRAC. laud. dei 3, 193 *leones*, amphitheatrales qui non tremuere furores, cum -ante sono productor verberat auras. *dub. an transitive*: DOSITH. gramm. VII 427, 26 vanas querelas -are.

deriv.: crepitacillum, crepitaculum, crepitatio, crepitatus.

crepitulum, -ī *n.* PAVL. FEST. p. 52 ornamentum capitis; id enim in capitis motu crepitum facit (*cf. p. 1171, 74*). TERT. pall. 4 at nunc in semetipsas lenocinando quo planius adeantur et stolam et supparum et crepidulum et caliendrum ... eieravere (*sic codd.*; *alii scribunt* crepiculum, *alii* capidulum, *Turnebus vult* crepidulam). *cf. III p. 312, 12. 352, 9.*

crepitus, -ūs *m.* [*a* crepare. *Th.*]. *legitur inde a* NAEV. *et* PLAVTO. *pluralis*: *acc.* -us *legitur apud* VARRONEM CIC. SEN. phil. PETRON. PLIN. nat. (*ter*) IVV. AMBR. RVFIN. COMM. MART. CAP. (*bis*) PRISC. EVG. TOLET. POMER.; *nomin.* -us: VERG. *semel*; *dat.* -ibus: LIV. *semel cf. p. 1172, 1.* *i. q. sonus crepandi.* GLOSS. ψόφος ὁ ἦχος.

1 *de rebus corporeis*: **a** *de partibus corporum hominum vel bestiarum*: CIC. Tusc. 4, 19 ex quo fuit, ut pudorem rubor, terrorem pallor et tremor et dentium -us consequatur. MART. 14, 119 dum poscor (*sc. matella fictilis*) -u digitorum et verna moratur (QVINT. inst. 9, 4, 55 oratio non descendet ad -um digitorum). *de plagis*: CIC. Verr. 6, 162 cum interea ... nulla vox alia illius miseri inter dolorem -umque plagarum audiretur nisi haec. PAVL. FEST. p. 57 -u pellicularum, quem faciunt verberantes *luperci*. SEN. epist. 56, 1 audio -um illisae manus umeris, quae prout plana pervenit aut concava, ita sonum mutat. 74, 5 quemadmodum aves etiam inanis fundae sonus territat, ita nos non ad ictum tantum exagitamur, sed ad -um. dial. 5, 4, 2 adice articulorum -um, cum se ipsae manus frangunt et pulsatum saepius pectus *eqs.* (*cf. p. 1172, 35*). *de pedum sonitu*: CIC. top. 12, 52 pedum -us, strepitus hominum ..., PROP. 2, 4, 14 et -um dubio suscitet ira pede. PAVL. FEST. p. 48 caprae dictae ... a -u crurum, unde et crepas eas prisci dixerunt. *de ventre*: PLAVT. Curc. 295 exciam -um polentarium. CIC. epist. 9, 22, 5 *Stoici* etiam -us aiunt aeque liberos ac ructus esse oportere. PAVL. FEST. p. 71 decrepitus dictus, quia propter senectutem ... nec ullum facere potest -um. SEN. epist. 91, 19 Demetrius ... solet dicere eodem loco sibi esse voces imperitorum, quo ventre redditos -us (PLIN. nat. 27, 110 onopradon cum ederunt, asini -us reddere dicuntur). PETRON. 117 Giton ... singulos -us (strepitus *trad.* *cf. p. 1171, 8*) eius pari clamore prosequebatur. SVET. Claud. 32 dicitur

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

etiam meditatus edictum, quo veniam daret flatum -umque ventris in convivio emittendi (vita Lucani p. 51 adeo ut quondam in latrinis publicis clariore -u ventris emisso [emissi *codd.*] hemistichium Neronis ... pronuntiarit). HIER. in Is. 46, 1 p. 544 ut taceam de ... -u ventris inflati, quae Pelusiaca religio est (47, 1 p. 556 inflationem ventris -u digerere). RVFIN. Clement. 5, 20 -us ventris pro numinibus habendos esse docuerunt *Aegyptii* (*cf.* MIN. FEL. 28 Aegyptii nec Serapidem magis quam strepitus per pudenda corporis expressos contremescunt). LIV. 5, 47, 4 clangore eorum (*sc. anserum*) alarumque -u excitus M. Manlius. EVG. TOLET. carm. 38, 2 altera plaga (*sc. in Aegypto*) ranarum -us tabemque creavit. **b** *de phaenomenis*: PLAVT. Amph. 1062 strepitus, -us, sonitus, tonitrus. 1063 ubi quisque institerat, concidit -u (*sc. tonitrus*). VERG. Aen. 12, 923 tormento sic saxa fremunt, nec fulmine tanti dissultant -us. SEN. nat. 2, 12, 6 dissimilis autem -us fit ob dissimilitudinem nubium, quarum aliae maiorem sinum habent, aliae minorem (*Aristot. meteor. 2, 9, 7 ψόφοι*). PLIN. nat. 12, 9 imbrium ... -us. PLIN. nat. 2, 196 tremunt vero et in navibus posita aeque quam in aedificiis -uque praenuntiant (*in terrae motu*). 2, 198 tutissimum est, cum vibrat crispante aedificiorum -u *terra*. 2, 199 namque montes duo inter se concurrerunt -u maximo assultantes. 16, 45 cum eruptionis -u. COMM. apol. 1033 tot -us, tantos fragores tantasque ruinas quis poterit ferre aut naufragia tanta vitare? AVG. serm. ed. Mai 28, 4 dederunt petrae -um fragore sonigero et viscerali motu disrupta saxa crepuerunt (*sc. cum Christus cruci affigeretur*). APVL. met. 6, 12 leni -u dulcis aurae. *de igni et rebus ardentibus* (*cf.* GLOSS. -us sonus flammae): LIV. 6, 2, 11 flammis in castra tendentibus vapore etiam ac fumo -uque viridis materiae (*sc. arborum*) flagrantis ita consternavit hostes .... PLIN. nat. 2, 82 ut e flagrante ligno carbo cum -u, sic a sidere caelestis ignis expuitur. 15, 135 laurus quidem manifesto abdicat ignes -u et quadam detestatione. APVL. apol. 25 vidisti ... flammam stipula exortam claro -u, largo fulgore (*cf. p. 1169, 84*). AMM. 29, 4, 5 ignium -u. AMBR. Iac. 2, 11, 50 inter ignium -us. RVFIN. Orig. in gen. 5, 2 nimio flammarum -u. POMER. 3, 12, 3 incendii terribiles -us. PRISC. periheg. 1498 hic salis en Acragas miracula possidet unus (*cf. p. 1170, 2*), naturas in quo proprias mutare videtur ignis et unda: salem namque illum solvere flammae, unda solet -us illi coniuncta movere. GREG. TVR. Mart. 4, 47 coepit -us flammae decedere. PLIN. nat. 10, 40 Trebius auctor est clavum cuneumve adactum statim exilire cum -u arboris. 16, 223 facile pandatur iuglans; fiunt enim et ex ea trabes; frangi se praenuntiat -u. 37, 154 cyitis ... videtur intus habere partum, qui sentiatur etiam -u (*cf.* SOL. 37, 14 aetites ... alterum lapidem intrinsecus cohibens, cuius -u sonorus est). **c** *de rebus e metallo factis*: BELL. Hisp. 31, 6 cum clamor esset intermixtus gemitu gladiorumque -us auribus oblatus. LIV. 25, 6, 21 clamorem pugnantium -umque armorum exaudimus (38, 17, 4 quatientium scuta in patrium quendam modum horrendus armorum -us. SEN. dial. 4, 2, 6. PLIN. nat. 2, 148 armorum -us et tubae sonitus auditos e caelo. AMM. 24, 3, 8 armorum -u leni. HYG. fab. 96 p. 89, 22 Vlixes ... armorum ... -um et clamorem fieri iussit. AMBR. c. Aux. 4). LIV. 26, 5, 9 cum aeris -u, qualis in defectu lunae silenti nocte cieri solet (43, 10, 5 ingens strepitus e muris ortus ululantium mulierum cum -u undique aeris). 38, 46, 5 velut avium examina ad -um primum missilium avolavere. *de instrumentis musicis sim.*: PACVV. trag. 114 aula resonit -u musico. IVV. 11, 172 testarum -us. SVET. Cal. 54 magno tibiarum et scabellorum -u (ARNOB. nat. 7, 32 -us scabillorum). CYPR. GALL. exod. 746 -uque verendo terribiles sonitus iterat tuba. SOL. 11, 6 -u ac tinnitu aeris. VOPISC. Car. 19, 2 centum salpistas uno -u concinentes. AVG. civ. 7, 24 cymbalorum sonitus ferramentorum iactationem ac manuum et eius rei -um (-us *codd.*) in colendo agro qui fit significant (*ibid.* -us cymbalorum *de Bacchis*. MACR. sat. 1, 18, 5 voces propriae itemque cymbalorum -us). MART. CAP. 2, 133 magno tympani -u crotalorumque tinnitu. *ibid.* cui (*sc. lecticae*) ritu mystico -us praecinebant. 9, 927 unde enim cervi fistulis capiuntur, pisces in stagno Alexandriae -u detinentur. *varia*: NAEV. com. 114 tantum ibi molae -um faciebant, tintinnabant compedes (*cf.* FEST. p. 364). PLAVT. Curc. 158 sonitum prohibe forium et -um cardinum. 203 nam sonitum et -um claustrorum audio (PS. CENS. frg. 14, 10). VARRO rust. 1, 20, 3 creber -us (*sc. currus vel rotarum*) ... ad utilitatem adducit *iumenta*. 2, 7, 12 e motu audire -us (*currus, de equis*). LVCR. 6, 110 carbasus ... magnis intenta theatris dat -um malos inter iactata trabesque. PAVL. FEST. p. 52 crepitulum ornamentum capitis; id enim in capitis motu -um facit (*cf. p. 1170, 49*). VITR. 6, 1, 8 calices duo in una fornace aeque cocti aequoque pondere ad -umque uno sonitu sumantur. IVV. 3, 108 si trulla inverso -um dedit aurea fundo. MART. CAP. 9, 924 ipsisque me pastoralibus fistulis vel cantus avium vel arborum -us vel susurros fluminum imitantibus non negavi.

2 *de rebus incorporeis, de sonitu, voce sim.* (*cf.* SEN. epist. 56, 4 magis mihi videtur vox avocare quam -us. illa enim animum adducit, hic tantum aures implet ac verberat): RHET. Her. 2, 5, 8 num qui strepitus, clamor, -us exauditus aut denique num quid aliquo sensu perceptum sit. LIV. 39, 15, 6 Bacchanalia tota iam pridem Italia et nunc per urbem etiam multis locis esse non fama solum accepisse vos, sed -bus etiam ululatibusque nocturnis, qui personant tota urbe, certum habeo. SEN. epist. 56, 13 ad omnem -um expavescens. 123, 10 virtus et philosophia et iustitia verborum inanium -us est. PLIN. nat. 2, 54 at in luna veneficia arguente mortalitate et ob id -u dissono auxiliante. EVSTATH. Bas. hex. 3, 2 p. 891[B] per aëris -um (spiritum *cod. Colb.*) et articulati sermonis obsequium publicamus sensum corde conceptum. 3, 3 p. 893[B] erga -um illum, qui ex prima nativitate resonuit usu cotidiano oppletarum aurium sensus obsurduit. AMM. 21, 1, 11 (*de prophetis*) multa significant super his -us vocum et occurrentia signa. HIER. in Nah. 3, 18 p. 586 consono -u et vocali et, ut ita dicam, operum sono atque concentu, insultabunt tibi atque gaudebunt. *nota de risu*: ACC. trag. 573 echo -u clangente cachinnat (*cf.* NON. p. 463).

crepo, -uī, -āre [*fortasse cf. c. ind.* kṛpatē *'lamentatur, implorat', theodisc.* rabo *anglosax.* hræfn *'corvus'. Th.*]. *de formis*: EVTYCH. gramm. V 486, 22 -o, -as, et -o, -is, unde et -ere. ORIBAS. syn. 4, 35 *praes.* crepit. PRISC. gramm. II 468, 25 quae in 'ui' divisas faciunt praeteritum subtracta 'a', -o -as -ui. PS. PRISC. gramm. III 526, 29 -o -as -bam; *sed cf.* ITALA *p. 1173, 33*. PRVD. perist. 10, 760 crepasset (cremasset *Dressel cum parte codicum*). VARRO ling. 6, 67 similiter fremere, gemere, clamare, -are ab similitudine vocis sonitus dicta. NON. p. 255 -are est sonare. GLOSS. ψοφῶ. λακῶ. ψοφεῖ. κτυπεῖ. *cf. p. 1169, 22 et 1174, 2.* *legitur inde a* PLAVTO, *saepe apud comicos, singulis locis apud* CATONEM SIL., *binis*: VARRONEM PROP. LVCAN., *ternis*: VERG. PERS., *sexies*: HOR., *11ies* STAT., *15ies* SEN. phil., *saepius apud* ECCL. (VVLG. *bis*), *deest* CIC. *et* ICTIS. [*locus dubius*: LVCAN. 3, 534 crevisse (crepuisse *cod. G*).] [*val.* crepá, *it.* crepare, *francog.* crever, *hisp.* quebrar. *M.-L.*]

I ***intransitive***: **A** *i. q. sonare*: **1** *de rebus corporeis*: **a** *de partibus corporis hominum*: PLAVT. Men. 926 en umquam intestina tibi -ant, quod sentias? :: ubi satur sum, nulla crepitant; quando esurio, tum -ant (*cf. p. 1169, 33 et 1173, 17*). VERG. catal. 13, 36 fameque genuini -ant (PERS. 3, 101 dentes -uere retecti). SEN. Oed. 99 sonuit horrendum insuper, -uere malae *sphingis loquentis*. *de ictibus* (*cf.* NON. p. 255 -are est ferire): PLAVT. Mil. 445 at iam -bunt mihi manus, malae tibi (SIL. 3, 97 incusso -erunt pondere malae. *cf. etiam* SEN. Oed. 99 *l. 34*). SEN. Herc. O. 1002 verberum -uit sonus. epist. 13, 2 cuius dentes -uere sub pugno (*aliter v. l. 33*). *nota*: PLAVT. Trin. 1011 cave sis tibi, ne bubuli in te cottabi crebri -ent. MART. 1, 76, 14 circum pulpita nostra et steriles cathedras basia sola -ant (*cf. p. 1169, 38*). 3, 82, 15 digiti -antis signa novit eunuchus (*cf. p. 1170, 64*). *de ventre*: CATO or. frg. 18, 1 (*cf.* FEST. p. 234) servi, ancillae, si quis eorum sub centone -uit, quod ego non sensi, nullum mihi vitium facit. si cui ibidem servo aut ancillae dormienti evenit, quod comitia prohibere solet, ... *cf. p. 1173, 16.* MART. 12, 77, 11 et pedit deciesque viciesque *Aethon in latrinis*. sed quamvis sibi caverit -ando, compressis natibus Iovem salutat. **b** *de phaenomenis*: *de tempestate*: SEN. nat. 2, 20, 1 illa *tonitrua* spiritus *facit*, quae sine splendore -erunt. 2, 28, 2 nubes ... ita diducuntur, ut si quem habent spiritum, multifariam emittant, qui nisi universus erumpit, non -at. STAT. Theb. 7, 38 -at aurea grandine multa palla. CYPR. GALL. exod. 308 celsi murmure caeli quae domino mandante -ant. *de igne et rebus ardentibus*: PROP. 4, 3, 58 et -at ad veteres herba Sabina focos. OV. fast. 4, 742 et -et in mediis laurus adusta focis. SEN. nat. 2, 12, 5 cum flamma vitio lignorum virentium -at (STAT. Theb. 4, 469 atque ipse sonantia flammis virgulta et tristes -isse ut sensit acervos Tiresias. PRVD. perist. 3, 156 flamma -ans volat in faciem). IVV. 10, 62 -at ingens Seianus (*de statua conflanda; cf.* STAT. silv. *l. 74*). PRVD. perist. 10, 760 nec movebatur *martyr*, quotiens ... dira aut -asset (*v. l. 20*) laminarum impressio. *de rebus corruentibus*: SEN. Thy. 264 ac totis domus ut fracta tectis -uit. nat. 6, 1, 5 consternatio omnium est, ubi tecta -erunt et ruina signum dedit. epist. 96, 1 domus -uit. 103, 2 -ant aedificia, antequam corruant. *de rebus siccis*: MART. 9, 90, 11 messes area cum teret -antes. *de aqua*: HOR. epod. 16, 48 montibus altis levis -ante lympha desilit pede. CARM. Aug. doctr. christ. 3, 7, 11 tu Neptune pater, cui tempora cana -anti cincta salo resonant. **c** *de rebus e metallo factis sim.*: PLAVT. Aul. 242 quid -uit quasi ferrum modo? :: hic apud me hortum confodere iussi. SEN. epist. 9, 8 cum primum -erit catena, discedet. LVCAN. 3, 544 ut primum rostris -erunt obvia rostra *navium*. PERS. 2, 11 o si sub rastro -et argenti mihi seria dextro. STAT. Theb. 6, 62 summa -ant auro, Tyrioque attollitur ostro molle supercilium. 7, 682 arma fluunt, longisque -at singultibus aurum. silv. 3, 3, 105 quid Ausoniae scriptum -et igne Monetae. MART. 9, 22, 6 et -et in nostris aurea lamna toris. 12, 36, 3 aureolos manu -antes. AVR. Fronto p. 70, 7 N. discus -uit, id est pater meus in balneum transisse nuntiatus est. *in imagine*: PERS. 5, 25 pulsa (*imperat.*) dinoscere cautus, quid solidum -et et pictae tectoria linguae. *de armis*: SEN. Thy. 562 modo per Mycenas arma civilis -uere belli. STAT. Theb. 3, 586 tunicas chalybum squalore -antes. HYG. fab. 139 p. 17, 11 ne *Iovis* pueri vagitus exaudiretur, impuberes *Amalthea* convocavit eisque clipeola aenea et hastas dedit et iussit eos circum arborem euntes -are. *de instrumentis musicis*: VARRO ling. 10, 46 sic e septem cordis ci-

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

tharae tamen duo dicuntur habere tetracorda, quod quemadmodum -at prima ad quartam cordam, sic quarta ad septumam respondet. Ov. met. 9, 784 -uitque sonabile sistrum. MELA 3, 95 -ant cymbala et tympana audiunturque tibiae sonantes. STAT. Theb. 5, 730 tergaque et aera dei motas -uere per auras. IVL. VAL. 3, 6 ubi signa bellica -uere. VICTRIC. 27 non abiciat hastam, antequam classicum -et. *adde*: PLIN. nat. 36, 38 *Memnonem* cotidiano solis ortu contactum radiis -are tradunt. *de portis* (ψοφεῖ): PLAVT. Amph. 496 -uit f o r i s (Aul. 665 Bacch. 1057 Cas. 874. Curc. 486 fores -uere. Mil. 270 fores -erunt nostrae. 410. Poen. 741. TER. Ad. 264 quidnam foris -uit? Eun. 1029 Haut. 173. 613). PLAVT. Cas. 813 sed -uit o s t i u m, exitur foras (Pseud. 131 ostium lenonis -uit. SEN. epist. 80, 1 non -bit subinde ostium [crepuit *codd.*]. PETRON. 99 cum -uit ostium impulsum). *sic semper de exeunte, aliter*: PLAVT. Bacch. 833 forem hanc pauxillum aperi; placide, ne -a. *nota ambiguitatem*: PLAVT. Poen. 610 fores hae fecerunt magnum flagitium modo. :: quid id est flagiti? :: -erunt clare (*cf. p. 1172, 42*). *varia*: STAT. Ach. 1, 123 notaque desueto -uit senis (*sc. Chironis*) ungula campo. silv. 1, 5, 57 quid nunc strata solo referam tabulata -antes auditura pilas. CET. FAV. 20 p. 303, 14 recenter extincta et calculosa si fuerit (*calx*), dum siccescere coeperit, calculi -ant. AVSON. Mos. 258 excipit ictum spiritus ut fractis quondam per inane flagellis aura -at (*cf. p. 1172, 35*). *de veste*: VERG. Aen. 11, 775 sinusque -antes carbaseos. VICTRIC. 6 nullius hic indumentum Tyrium vomit ardorem nec -antis serici undae ambulantis arte crispantur.

2 *de voce*: CASSIOD. in psalm. 118, 21 increpare enim dicimus, quasi de taciturnitate -are et in mordacia dicta prosilire. CYPR. GALL. exod. 274 quas *ranas* voce -anti cuncta coaxantes studuit depellere vatis. DRAC. Romul. 5, 239 fora nostra -rent *accusationibus*. *adde*: AVG. conf. 4, 16, 28 cum eas (*categorias Aristotelicas*) rhetor Carthaginiensis buccis typho -antibus commemoraret.

B *i. q. cum s o n i t u i n t e r i r e, primum dirumpendo, postea etiam aliis modis* (*cf.* NON. p. 255 -are est frangi): 1 *d e h o m i n i b u s e t b e s t i i s*: ITALA (cod. g) *et* VVLG. act. 1, 18 in faciem prostratus -uit (-avit ITALA codd. d p) m e d i u s (ἐλάκησεν. AMBR. fid. 1, 19, 124 atque ita -uit medius *Arius* prostratus in faciem. RVFIN. hist. mon. 8 p. 421^D *draco* disruptus -uit medius. PASS. Petr. Paul. brev. 11). FVLG. myth. 2, 11 ad quam cum fulmine veniens *Iuppiter*, -uit *Semele*. VVLG. II par. 25, 12 praecipitaveruntque eos, ... qui universi -erunt (διερρήγνυντο). AVG. in psalm. 65, 17 cum autem te ignis -are non fecerit, et in aquam non merseris, sed enataveris .... 93, 16 aliud consilium tibi do, ne in ista extensione forte -es per superbiam (*cf.* PRVD. perist. 286 magna cadunt, inflata -ant, tumefacta premuntur). 99, 11 missi sunt in fornacem et -erunt. 120, 8 p. 1617, 14 illi non -ant in fornace, qui non habent ventum superbiae. mor. Manich. 2, 16, 52 p. 1367 distenti et prope -antes. MARCELL. chron. II p. 91, 476, 14 *Basiliscus* ... ante inflatus -uit, quam paenitens stare potuerit (*cf.* IORD. Rom. 342). DRAC. laud. dei 2, 574 vincula rumpuntur, cecidit -uitque cadaver. FVLG. RVSP. serm. 9, 3 Datianus vero arsit et -uit: si enim non ardebat, unde fumabat? MVTIAN. Chrysost. hom. 26, 5 Herodes ... -uit (διερράγη), et effusa sunt viscera eius. GREG. TVR. Franc. 4, 36 *diaconus Prisci* cecidit ad terram -uitque et mortuus est. CORP. III 15131 invidi -en(t). 2 *d e c o r p o r i s p a r t i b u s*: ANON. Vales. 14, 87 qui (*sc. Boethius*) accepta chorda in fronte diutissime tortus, ita, ut o c u l i eius -rent, sic sub tormenta ad ultimum cum fuste occiditur (CHIRON 184 aliis et oculus unus intumescit nimis et de utrisque oculis non -are vel cancerare. GREG. TVR. Franc. 9, 34 gulam eius axis inferior ita attereret, ut etiam oculi ad -andum parati essent. Mart. 2, 41 a fuste percussus, disrupto visu, unus ei -uit oculus). PRVD. perist. 5, 111 compago donec ossuum divulsa membratim -et. AVG. serm. ed. Mai 28, 1 cum flagitio suo tumefacta noxii *Iudae Iscariotae* viscera -erunt. THEOD. PRISC. eup. faen. 41 stafylomata vero, quorum in modum uvae -antis prioris tunicae tumor quidam erumpit, sic curabis. 45 *lemma* de labiis -antibus. 88 quibus vero et -erint *perniones*. log. 64 quae in subiectis venis -antibus adhibemus. VICT. VIT. 1, 43 cuius cum diu ac saepius tibias torquendo tinnientibus constringerent cordis, nervi ut fila aranearum ... -bant. VEN. FORT. vita Radeg. 28, 67 *Leubila* nova Christi curatione in scapula -ante cute et verme foras exeunte, sana est reddita.

3 *d e v a r i i s r e b u s*: VERG. Aen. 5, 206 acuto in murice remi obnixi -uere illisaque prora pependit. SEN. Herc. O. 1016 tellus labat et aula tectis -uit excussis. FVLG. myth. 3, 8 solis ardoribus -ans *arbor* ragades efficit. AMBR. virg. 3, 4, 16 emeritae aetatis vitis -at. PRVD. c. Symm. 1, 435 si lapis est, senio dissolvitur aut -at ictu percussus tenui. psych. 146 ubi truncati mucronis fragmina vidit et procul in partes ensem -isse minutas. AVG. civ. 22, 8 quam *zonam* cum omnino suis nodis firmissimis sicut fuerat comperisset astrictam, -isse atque exiluisse anulum suspicata est. APIC. 7, 289 levas *aqualicum* et pungis acu, ne -et (*antea* ne dissiliat in coctura). MAR. VICTOR aleth. 2, 169 quo tumidi -uere sinus elataque messis extitit. FVLG. RVSP. serm. 9, 3 tamquam per sui vasculi quod impleverat, -antes rimulas. GREG. TVR. glor. conf. 35 sepulchrumque medium -uit. ORIBAS. syn. 4, 35 coquitur *sorbitio* ... quamdiu hordeus -it (*cf. p. 1172, 17* ἕως ἂν ἡ κριθὴ ῥαγῇ). *in imagine*: SIDON. epist. 1, 7, 8 -antes adulationum bullas.

II ***transitive***: *i. q. l o q u i a l i q u i d v o c e t u r p i v e l v a n i l o q u a, c a n t a r e v e l m u s i c a m f a c e r e, q u e r i al.* (*cf.* NON. p. 255 -are significat rursum queri vel dolere. iterum incantare. GLOSS. -uit congemuit. ISID. orig. 10, 74 alii dicunt decrepitum, non qui senectute avulsus est, sed qui iam -are desierit, id est loqui cessaverit [*cf. p. 1170, 80*]): PLAVT. frg. inc. 41 neque ego ad mensam publicas res clamo neque leges -o. HOR. carm. 1, 18, 5 quis post vina gravem militiam aut pauperiem -at? sat. 2, 3, 33 siquid Stertinius veri -at. epist. 1, 7, 84 ex nitido fit rusticus atque sulcos et vineta -at mera. ars 250 immunda -ent ignominiosaque dicta. CLAVD. 20, 435 dum gravibus marcent epulis hostique catenas inter vina -ant. SIDON. carm. 2, 358 incertum -at ille patrem, cum serva sit illi certa parens. ALC. AVIT. carm. 5, 570 ultima namque dies defixa est crastina genti, quae nunc bella -ans sumptis confidit in armis. *corrupte* ACC. trag. 238 acri -antes melos (crepitantes *cod. Harl. Noni p. 213* melos *masculinum testati*). PROP. 4, 7, 25 nec -uit fissā me propter arundine (*sc. fistula*) custos (*i. qui corpora mortuorum custodit*). STAT. Theb. 6, 687 procul auxiliantia gentes aera -ant. LVCR. 2, 1170 laudat fortunas saepe parentis et -at, anticum genus ut pietate repletum perfacile angustis tolerarit finibus aevom. MART. 5, 19, 14 qui -et aureolos (*sc. nummos*). HOR. carm. 2, 17, 26 cum populus frequens laetum theatris ter -uit sonum. PROP. 3, 10, 4 *Camenae* ... manibus faustos ter -uere sonos.

deriv.: crepaculum, crepatio, crepatura, crepax, crepitare, crepitus, crepor, crepulus. *fort.* decrepitus, crepundia. *comp.*: con-, dis-, ex-, in-, per-, prae-, re-, sub- crepare.

crepor, -ōris *m.* [*a* crepare. *Th.*]. GLOSS. sonus. -em ferri sonos catenae. IVL. VAL. 1, 6 tonitruum -r. INSCR. christ. Hisp. 385 dumque supremus litui -r concusserit orbem. [*dub.* ORIENT. carm. app. 2, 87 cruor exit aqua *ubi Havet, rev. d. phil. 26 (1902) 136 legit* -r excit aquam.] *Lambertz.*

creppus *v.* crepus. **creptūra** *v.* crepatura.

crepulus, -a, -um *a* crepare. *i. q. crepans*: GLOSS. -um imbrem: cum sono gravi ruentem. AVIEN. Arat. 325 -a ut late vomeret convicia voce. 991 -i succedens stagna profundi. ora 571 praeter vasti gurgitis -as aquas. AVG. c. Iul. op. imperf. 1, 119 -a ruina verborum. SIDON. epist. 4, 15, 3 aures ... -o fragore circumstrepit. 9, 13, 5 vers. 80 *choraulis* antra per palati -is reflanda buccis gemit aura tibialis. *i. q. scissus* (*cf.* crepo *p. 1173, 31 sqq.*): CHIRON 664 ex qua re ... -ae ungulae fiunt.

crepundia, -ōrum *n.* [*cf. c.* crepare, *fort. c. gr.* κρέμβαλον. *Th.*]. SCHOL. Prud. apoth. 643 -a et crepitacula ideo dicuntur, quia infantibus vagientibus tinnitus aeris adhibebantur ut sonitu ipso oblectarentur. CHAR. gramm. I 33, 26 neutra semper pluralia ... -a (DIOM. gramm. I 328, 7 PHOC. gramm. V 428, 12). GLOSS. monile gutturis. τὰ περιδέραια. FVLG. serm. ant. 50 cum -iis, id est cum puerilibus ornamentis. *singulariter*: GLOSS. II 575, 39 -a rima fractura. *cf.* crepo *p. 1173, 31 sqq.*

1 *p r o p r i e*: **a** *c r e p i t a c u l a, oblectamenta qualia infantibus dari solent* (*cf. Mau, PW. IV 1706*): PLAVT. Mil. 1399 ut ea (*sc. testiculi*) iam quasi puero in collo pendeant -a. VAL. MAX. 6, 9 ext. 7 caduca nimium et fragilia puerilibusque consentanea -is sunt ista, quae vires atque opes humanae vocantur. FIRM. err. 6, 2 -is ... animos pueriles illexit. 6, 5. PRVD. perist. 3, 19 ipsa -a repulerat, ludere nescia, pusiola. ISID. orig. 17, 7, 36 ebenus -is illigatur, ut infantem visu nigra non terreant. *saepe memorantur pro indiciis infantium expositorum*: GLOSS. γνωρίσματα. insignia vel indicia quae expositis infantibus adhibentur. signa vel indicia. EXC. Bob. gramm. I 550, 1 haec -a ἀναγνωρίσματα. PLAVT. Cist. 635 hic -a insunt, quibuscum te illa olim ad me detulit ..., parentes te ut cognoscant facilius. 656 cistella ... cum -is. 664. 709. 735 age loquere [tu] quid ibi infuerit. :: -a una. 748 Rud. 1081. 1086. 1154 (*ubi singula enumerantur*). 1363 argum. 2 frg. inc. 68. CIC. Brut. 313 quoniam totum me non naevo aliquo aut -is, sed corpore omni videris velle cognoscere. SERV. Aen. 5, 370 DRAC. Romul. 8, 70. 102. *latiore sensu i. q. cunae, panni* (*cf.* DVB. NOM. gramm. V 574, 18 -a cunae ⟨recens⟩ natorum habitacula): PLIN. nat. 11, 270 semenstri⟨s⟩ locutus est Croesi filius et in -is, prodigio quo totum id concidit regnum. VOPISC. Aurelian. 4, 5 ex palliolo purpureo ... sacerdos mulier -a filio fecisse perhibetur. SALV. gub. 6, 26 involvi se pannorum -is voluit. PRVD. apoth. 643 quae porro causa aut ratio *tribus magis* submittere colla ante pedes Mariae puerique -a parvi. AVG. serm. ed. Mai 150, 1 vagit *Christus* inter -a ipsa querulus et iam formidatur ut deus.

b *c r o t a l a*: IVST. 30, 1, 9 adduntur instrumenta luxuriae, tympana, et -a. *amuletum*: APVL. apol. 56 hominem tot mysteriis deûm conscium quaedam sacrorum -a domi asservare atque ea lineo texto involvere.

2 *t r a n s l a t e i. q. infantia*: GLOSS. ἀρχαί. -is initiis. AMM. 14, 6, 17 inter ipsa oriundi -a. FVLG. Virg. cont. p. 92, 11 -orum (gloss. pro ipsis pueris) mos, dum adest inspiciendi potestas et deest loquendi facultas. HIER. epist. 108, 3 a cunabulis eius ipsisque, ut ita dicam, -is. 128, 5 inter haec -a primam carpit aetatem. ENNOD. opusc. 3, 8 p. 333, 2 dum esset in -is lactantis infantiae, fulsisse eius cunabula. CORP. VI 1724 (*a. 435*) cui a -is par virtutis et eloquentiae cura.

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

MART. CAP. 1, 93 vers. quique *deorum* -a terris recolitis vestra tenerier (*i. originem esse terrenam*).

crepus, -ī *m.* *i. q. caper*: PAVL. FEST. p. 57 -os id est lupercos dicebant a crepitu pellicularum, quem faciunt verberantes. crepa, -ae: PAVL. FEST. p. 48 caprae dictae ... a crepitu crurum, unde et -as eas prisci dixerunt (= ISID. orig. 12, 1, 15 *qui addit*: quae sunt agrestes caprae, quas Graeci ... dorcadas appellaverunt).

crepusculāris, -e *a* crepusculum. *i. q. matutinus*: PS. RVFIN. in Os. 6, 4 -is umor (VVLG. ros mane).

crepusculāsco, -ere [*a* crepusculum. *Th.*]. SIDON. epist. 8, 3, 2 -ens hora.

crepusculum, -ī *n.* [*cf. c.* creper. *conferunt quidam gr.* κνέφας, *v. Johansson, Bezzenbergers Beitr. 18, 7 sq.; alii* πρέπειν, *v. Fick, ibid. 18, 136. Th.*]. VARRO ling. 6, 5 -um a crepero. id vocabulum sumpserunt a Sabinis, unde veniunt Crepusci nominati Amiterno, qui eo tempore erant nati. 7, 77 *cf.* NON. p. 13. crepusculus: *v. infra l. 69.* *pluralis legitur apud poetas dactylicos (propter metrum) et* PS. RVFIN. in Os. 11, 1 CASSIOD. in psalm. 100, 11 GLOSS. II 267, 10. *de significatione*: VARRO ling. 6, 5 -um significat dubium ..., quod -um dies etiam nunc sit an iam nox, multis dubium (*cf.* 7, 77 frg. Serv. Aen. 2, 268 CENS. 24, 5. NON. p. 13 -um dicitur lux dubia. ISID. orig. 5, 31, 7 GLOSS. IV 326, 9. V 282, 22). PAVL. FEST. p. 71 -um extremum diei tempus. SERV. auct. Aen. 3, 587 -um quod est vesper. SCHOL. Hor. carm. 3, 27, 31 nocte sublustri: -o vel exluce. SCHOL. Stat. Theb. 1, 344 -um dicitur quod inter diei finem est et exordium noctis. ISID. nat. 2, 2 -um ... hoc est inter lucem et tenebras. GLOSS. ἑσπέρα. ἑσπερινὴ ὥρα. ὀψινὴ ὥρα (EXC. Bob. gramm. I 554, 11). ὀψινὴ ὥρα ἡ μετὰ ἡλίου δυσμάς. δείλη πρὸς ἑσπέραν. κνέφας. λυκόφως. λυκόφωτος. ἡ φάνσις καὶ δείλη, ἡ ὀψία ὥρα. initium diei vel noctis. vesperam, tenebrae. principium aurorae vel initium noctis vel mane. vespertinum tempus seu circa mane. initium aurorae vel principium noctis -o initio diei aut noctis. *cf. p. 1166, 61.* *legitur inde a* PLAVTO.

1 *generatim lux dubia, tenebrae*: OV. met. 11, 596 nebulae caligine mixtae exhalantur humo dubiaeque -a lucis. 14, 122 dumque iter horrendum per opaca -a carpit *Aeneas*. CASSIOD. in psalm. 100, 11 quando in nobis suggestiones diabolicae velut dubia -a coeperint apparere. ARATOR act. 2, 226 expavit redux inopina -a visus *caeci sanati.*

2 *speciatim de partibus diei; cf.* AVIEN. Arat. 608 alterno redeunt cum bina -a mundo (*i. matutinum et vespertinum*). SERV. *infra l. 66.* *i. q. -um vespertinum*: GLOSS. V 658, 2 septem sunt vigiliae noctis: -um, fax ...; -um circa hora⟨m⟩ undecimam quando claudunt opera. *cf.* 34, 14. 87, 13 *et supra l. 21 sqq.* PLAVT. Cas. 40 primulo -o (Paras. frg. 1. *cf.* OV. fast. 4, 735 pastor, oves saturas ad prima -a lustra. 5, 455 sub prima -a. COLVM. 9, 12, 3 primo -o). Condal. frg. 1 tam -o ... lampades accendite. OV. am. 1, 5, 5 qualia sublucent fugiente -a Phoebo. epist. 14, 21 modo facta -a terris, ultima pars lucis primaque noctis erat. met. 1, 219 traherent cum sera -a noctem (SIL. 2, 215 agit levibus per sera -a pennis *aves* vesper. ANTH. 932, 1). 15, 651 seram pepulere -a lucem (*cf.* PAVL. NOL. carm. 6, 64 quantus *orbis* ab ortu tenditur in serae finita -a lucis). fast. 5, 163 simul inducent obscura -a noctem. PHAEDR. 3, 7, 20 -o solutus ... vagor (*opp.* interdiu, luce). COLVM. 6, 23, 3. 6, 30, 5. 7, 3, 19 (*opp.* mane). 7, 12, 3. 8, 4, 3 ante -um. 11, 1, 18 ubi -um incesserit. 11, 2, 21. 55 a decima usque in -um. 12, 1, 3. CALP. ecl. 2, 93 fugit ecce dies revocatque -a vesper. PLIN. nat. 18, 219 (*opp.* mane). STAT. Theb. 1, 344 rarescentibus umbris longa repercusso nituere -a Phoebo. PS. FRONTIN. strat. 4, 3, 7. SVET. Nero 26 post -um. APVL. met. 2, 25 iam ecce -um et nox provecta et nox altior *eqs.* AVIEN. Arat. 1872 exacti iam summa (*i. extrema*) -a mensis et surgentis item primordia. AMM. 20, 11, 21 prope ipsum -um. AMBR. hex. 6, 4, 24. HYMN. Ambros. I 7, 28 (*opp.* diluculum, meridies). MART. CAP. 2, 219 vers. SIDON. epist. 2, 2, 14 ranas -o incumbente blaterantes. 2, 13, 4 ante -um (*dub.*). VEN. FORT. vita Radeg. 36, 82 obumbrante iam noctis -o. *in imagine*: FRONTO p. 197, 18 N. senectus -um est, quod longum esse non potest. *i. q. -um matutinum*: SERV. Aen. 2, 268 et licet utrique tempori (*i. tam matutino quam vespertino*) possit iungi, usus tamen ut matutino iungamus obtinuit. GLOSS. διάφαυμα. II 386, 38 ὀρθρινός matutinus -us (*trad.* crespulus) antelucanus. 117, 57 -um ὄρθρον ὑπεώρον (?). ἄαυγος (aigos). -um matutinum est inter abscessum noctis et diei adventum (= ISID. nat. 2, 3). finem noctis et initium diei. *cf. supra l. 29 sq.* PANEG. 11, 28 matutino -o palatium petimus. AVIEN. Arat. 1352 decedentis postrema -a noctis. VVLG. II reg. 2, 32 in ipso -o pervenerunt (διέφαυσεν αὐτοῖς) in Hebron. PS. RVFIN. in Os. 11, 1 matutina -a. RVT. NAM. 1, 277 roscida puniceo fulsere -a caelo. CASSIOD. in psalm. 29, 5 matutinum vero dicimus, quando discedentibus tenebris -um coeperit elucere.

deriv.: crepuscularis, crepusculasco.

crepuscus *v. supra l. 15 et nom. propr.*

? ὄμφαξ **crepusum** GLOSS. II 117, 47.

crēscentia, -ae *f.* *a* crescere. *i. q. augmentum*: VITR. 9, 8, 6 *dierum* brevitates aut -as. 9, 8, 7 correptiones dierum aut -ae. *ibid.* brevitates et -as horarum. *i. q. adulescentia*: CORP. IX 5925 (*Anconae*) decepti et orvati tanto florae -ae eius.

crēscibilis, -e *a* crescere. RVSTIC. c. aceph. p. 1172^{D} quod augetur, -e *est.* *L.*

*crēsco, -ēvī, -ētus, -ere [*cf. esse videtur c.* creber, creare. *ultra conferre solent aut* Ceres, Cerus, *gr.* κορέννυμι, *lituan.* szeriu *'pasco' armen.* serem *'gigno'*, serim *'nascor' (v. Osthoff, Etymol. Parerga I 133) aut ind.* krnóti *'facit' lituan.* kuriu *'aedifico', hibern.* cruth *'forma, modus' (v. Fick, Vergl. Wörterb. d. indogerm. Spr. II^{4} 60). Th.*]. PRISC. gramm. II 560, 10 alia ... multa inveniuntur deficientia in aliis quoque significationibus vel generibus verborum tam supina quam ex eis nascentia ut ... posco compesco -o. CHAR. gramm. I 247, 25 cerno cernis crevi et -o -is -vi. CONSENT. gramm. V 384, 29 cerno et -o faciunt -vi. *scribitur* criscit: CORP. XIII 2477. 2478 (*saec. VII*). *part.* crescins: CORP. V 6615. *legitur*: cresse: LAEV. carm. frg. 6 LVCR. 3, 681. cresciturus: PASS. Thom. p. 146, 10 (*sed cf.* GRAMM. suppl. 262, 29 studens et -ens in futuro deficiunt). PAVL. FEST. p. 5 exoletus, qui excessit olescendi id est -endi modum; et inolevit id est -vit (p. 80 exoletus qui adolescere id est -ere desiit). p. 53 -vi modo significat hereditatem adii, modo maior aetate vel censu sum, modo iudicavi, modo divisi. quae omnia a duobus verbis -o et cerno veniunt, cuius unius origo ex graeco trahitur, quod illi κραίνειν dicunt perficere. p. 98 gliscere -ere est. p. 279 reglescit apud Plautum significat -it. p. 309 suboles ab olescendo id est -endo ut adolescentes quoque et adultae et indoles dicitur. NON. p. 22 gliscit est concalescit et colligitur vel -it vel ignescit. SCHOL. Verg. Medic. ecl. 8, 65 adole⟨scit⟩ sign⟨ificat⟩ -it. 10, 75 *surgentem* ⟨significat⟩ -entem (*cf. Rhein. Mus. 45, 630. 634*). GLOSS. αὐξάνομαι, αὔξομαι, αὐξάνω, αὔξω. adolescit, glescit, pinguescit, incrementat, popiscere (pubescere *conicit Götz*). -ere cogit (coepit *Heraeus*) turgit (-it cogit turget *de Vit*). *legitur inde ab* ENN., *deest* PLAVTO LVCIL. PHAEDRO. [*val.* creaste, *it.* crescere, *francog.* croître, *hisp.* crecer. *M.-L.*]

I *i. q.* ***nasci, oriri:*** **A** *strictiore sensu*: ENN. frg. var. 31 ubi videt avenam lolium -ere inter triticum. VARRO rust. 1, 12, 2 quod -unt animalia quaedam minuta. 1, 45, 3 nam prius radices quam ex iis quod solet nasci, -unt. CATVLL. 113, 3 -erunt milia in unum singula. LVCR. 1, 185 nec porro augendis rebus spatio foret usus seminis ad coitum, si e nilo -ere possent. 1, 858 neque ... -ere de nilo testor res ante probatas. 1, 867 quaecumque e terra corpora -unt. 3, 787 (= 5, 131) certum ac depositumst ubi quidquid -at et insit (*syn.* oriri). 3, 967 materies opus est, ut -ant postera saecla. 4, 842 haud igitur potuere utendi -ere causa. 4, 1214 quos utriusque figurae esse vides ... corpore de patrio et materno sanguine -unt. 5, 139 ubi esse et -ere possit seorsum anima atque animus. 5, 228 at variae -unt pecudes armenta feraeque. 5, 808 -bant uteri terram radicibus apti. OV. met. 8, 191 ut clivo -isse putes pennas. PLIN. nat. 2, 226 in exitu paludis Reatinae saxum -it. **B** *laxiore sensu*: LVCR. 6, 527 cetera quae sursum -unt sursumque creantur et quae concrescunt in nubibus. VERG. georg. 2, 336 -entis origine mundi. PROP. 4, 1, 5 fictilibus -vere deis haec aurea templa. 4, 1, 56 qualia -erunt moenia lacte tuo. SEN. Herc. f. 843 -ere et somnos cupiens quietos *autumnus*. dial. 3, 20, 2 in ruinam prona sunt, quae sine fundamentis -vere. epist. 12, 1 haec villa inter manus meas -vit (*i. a me aedificata est*). LVCAN. 9, 842 nec culmis -vere tori. SIL. 14, 301 tabulata decem cui (*turri*) -ere Graius fecerat. 14, 309 perque altam molem et totiens -entia tecta scandit ovans. CYPR. GALL. iud. 401 cuius post obitum raptim nova idola -unt. ANTH. 459, 3 ut subito -vere, solent ex tempore multae quam scriptae melius cedere deliciae. MVTIAN. Chrysost. hom. 24, 3 ne vobis periculum -at (αὐξῆσαι). DIONYS. EXIG. Procl. fid. praef. p. 408^{C} eundem verum hominem factum, unum mansisse filium nec quartam in trinitate -isse personam. PS. PRIMAS. in I Cor. p. 513^{B} ut rectus ... et fortis paries -at. CARM. epigr. 1388, 2 *mors* invidit meritis -ere magna tuis.

II *i. q.* ***maiorem fieri,*** *αὐξάνεσθαι*: **A** *strictiore sensu, de animantibus saepe i. q. adolescere (v. p. 1177, 68)*: CATO agr. 43, 2 si voles vinea cito -at et olea. 46, 2 si voles cito semina -ant. 64, 1 nolito credere oleum in tabulato posse -ere. orig. 39 sus usque adeo pinguitudine -ere solet. CAECIL. com. 95 nunc uter -it, non potest celari (AFRAN. com. 337 ferme virgini tam -it uterus quam gravidae mulieri. QVINT. decl. 306 p. 200, 20 DRAC. laud. dei 2, 648 SCHOL. Stat. Theb. 3, 685). VARRO rust. 1, 26, 1 neque eos (*ordines*) -ere altius quam ridicas patiuntur. 1, 39, 1 ad quod tempus quaeque res facillime -at. 1, 41, 4 omnia enim minuta et arida ad -endum tarda (1, 41, 4 olea in -endo tarda. *cf.* VERG. georg. 2, 3 prolem tarde -entis olivae). 1, 45, 2 virgulta non eodem tempore aeque -unt. 1, 49, 1 cum -ere desiit herba. 2, 7, 13 *pullum* tum ... maxime -ere ac lacertosum fieri *al.* CIC. fin. 5, 26 quae ad vivendum -endumque valeant. nat. deor. 2, 23 ut omnia quae alantur et quae -ant, contineant in se vim caloris, sine qua neque ali possent nec -ere (*ibid.* quod ... alitur et -it. LVCR. 1, 804 VITR. 8 praef. 2 SEN. epist. 58, 14 AVG. civ. 7, 23). VARRO AT. carm. frg. 20 Indica non magna minor arbore -it arundo. LVCR. 1, 189 omnia quando paulatim -unt, ut par est, semine certo. 1, 190 *syn.* grandescere. 1, 253 at nitidae surgunt fruges ramique virescunt arboribus, -unt ipsae fetuque gravantur. 2, 301 quae consuerint gigni, gignentur eadem condicione et erunt et -ent vique

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

valebunt. 2, 564 ut *primordia* possint . . . -ere adaucta. 2, 709. 1078. 3, 338 corpus per se non gignitur umquam nec -it. 3, 446 gigni pariter cum corpore et una -ere sentimus pariterque senescere mentem. 3, 458. 683. LABER. mim. 7 (*in imag.*) amor tuus tam cito -it quam porrus, tam quam palma firmiter. VERG. ecl. 10, 54 -ent illae (*arbores*), -etis, amores. georg. 2, 56. 3, 206 crassa magnum farragine corpus -ere. HOR. carm. 1, 12, 45 (*in imag.*) -it occulto velut arbor aevo fama Marcelli. 2, 8, 17 adde quod pubes tibi -it omnis, servitus -it nova. 3, 23, 11 quae . . . -it Albanis in herbis victima. 3, 16, 36 nec pinguia Gallicis -unt vellera pascuis. 4, 4, 46 Romana pubes -vit. 4, 4, 62 non hydra secto corpore firmior vinci dolentem -vit in Herculem. sat. 2, 4, 15 cole suburbano, qui siccis -vit in agris. PRIAP. 65, 1 -entia lilia. OV. am. 2, 14, 23 -entibus uvis (LYGD. 5, 19). 2, 14, 25 sine -ere nata. epist. 5, 24 quantum trunci, tantum mea nomina -unt: -ite et in titulos surgite recta meos. 11, 42 ut penitus nostris . . . visceribus -ens excuteretur onus (fast. 1, 624). ars 1, 61 primis et adhuc -entibus annis (*per enallagen.* OV. met. 10, 24. STAT. Ach. 2, 96 [reptantibus *P*]. MART. 1, 88, 1). met. 1, 421 fecundaque semina rerum . . . -erunt. 2, 643 totoque salutifer orbi -e puer. 3, 110 -itque seges clipeata virorum (8, 290 fast. 1, 687). 4, 210 postquam filia -vit. 4, 376 siquis conducat cortice ramos, -endo iungi pariterque adolescere cernit. 8, 716. 10, 503 male conceptus sub robore -erat infans. fast. 3, 53 lacte quis infantes nescit -isse ferino. 4, 913 tu sata sideribus caeli nutrita secundi -ere . . . sinas. 5, 537 *Orion* -erat immensum. trist. 4, 2, 9 qui Caesareo iuvenes sub nomine -unt. VITR. 2, 9, 1 praeseminatio -ens ex omnibus cibi potestatibus detrahit alimentum in se. 5, 1, 3 *arbor* -endo procedit in altitudinem naturali contractura peraequata nascens ad cacumen. FEST. p. 329 quod *salix* ea celeritate -at, ut salire videatur. CELS. 7, 14 tumor . . . -it (7, 18). SEN. Oed. 419 qualis iratam metuens novercam -eras falsos imitatus artus. dial. 1, 4, 5 quae (*arbores*) in aprica valle -erunt. 11, 2, 4 -isti sub noverca. nat. 3, 11, 4 non enim tantum id quo vivant sed quo -ant, trahunt *arbores*. epist. 15, 2 cum tibi feliciter cesserit et tori -erint. 26, 20 tunc quoque, cum -imus, vita decrescit. 60, 1 inter execrationes parentum -vimus. 66, 9 -ere posse imperfectae rei signum est. 71, 13 certis eunt cuncta temporibus: nasci debent, -ere, extingui. CVRT. 7, 8, 14 tu ignoras arbores magnas diu -ere, una hora extirpari? COLVM. 12, 52, 18 in area frumenta -ere. arb. 3, 3 semina . . . valenter -unt. 3, 18 *arbores* nec viribus nec magnitudine sunt pares neque pariter -unt. VERS. metr. Prisc. gramm. II 256 tibi nascitur omne pecus, tibi -it herba (= TER. MAVR. 1915 *ubi* haedus). SCRIB. LARG. 239 omne ulcus luxurians et -ens. LVCAN. 9, 804 -ens fugere cadaver. PETRON. 46 iam tibi discipulus -it cicaro meus. 58 nec sursum nec deorsum non -o. *ibid.* qui de nobis -it et minor fit. PLIN. nat. 1, 11, 76 quibus -at cum luna et decrescat iecur. 1, 17, 20 quae tarde -ant, quae celeriter. 9, 76 ova eius citissime -unt. 9, 128. 158 piscium ova in mari -unt, quaedam summa celeritate . . . quaedam paulo tardius. 11, 260 solidipedum crura statim iusta nascuntur mensura, postea exporrigentia se verius quam -entia. 15, 10 quod oleum -ere olivae carne arbitrantur. 16, 27 nigra *galla* diutius viret -itque. 17, 179. 19, 73 quae (*cucurbitae*) pendendo -vere. 28, 250 eadem (*ubera*) circumlita sanguine feminae suis minus -unt. 34, 137 *opp.* decrevisse. 36, 125 marmora in lapidicinis -ere. SIL. 1, 642 quantus *iuvenis* -it in armis! 16, 353 -ere sublimem *equum* atque augeri membra putares. STAT. Theb. 2, 552 hos deire iugis, illos e vallibus imis -ere (*in imag. i. q. exurgere, ascendere*). 6, 742 socii fretum Polluce magistro norant et sacras inter -isse palaestras. 7, 655 -unt lanugine malae. silv. 4, 8, 5 procerum tibi nobile vulgus -it. 5, 3, 180 sub te . . . -vit et inde sacrum didicit puer. MART. 7, 28, 1 sic Tiburtinae -at tibi silva Dianae. 9, 76, 3 -erat hic vultus bis denis fortior annis. 14, 134, 1 fascia, -entes dominae compesce papillas. QVINT. decl. 293 p. 164, 22 sed numquid vobis videor avarus, libidinosus? aliter -vi. IVV. 6, 371 iussos -ere primum testiculos. PLIN. paneg. 26 ut *liberi* -rent de tuo, qui -rent tibi. 82 -entia laboribus membra mirabor. SVET. Otho 1 in cuius domo -erat. APVL. met. 6, 22 quod . . . inter istas meas manus -veris. 11, 25 tuo nutu spirant flamina, nutriunt nubila, germinant semina, -unt germina. ITALA gen. 25, 27 (Aug. loc. hept. 1, 94 p. 521, 13) -erunt...iuvenes (ηὐξήθησαν, VVLG. quibus adultis. *cf.* AVG. *ad l.* est talis locutio et apud auctores saeculares . . . , sic et hic '-erunt iuvenes' cum infantes essent, intellegitur: -endo facti sunt iuvenes). IAVOL. dig. 23, 5, 18 pr. si tales sunt lapidicinae, in quibus lapis -ere possit. VLP. dig. 34, 2, 20 concha apud rubrum mare et -it et decrescit. TERT. anim. 37 quod (*caro atque anima*) simul -unt, sed diversa ratione *eqs.* SOL. 1, 62 corda . . . in diem quintum et sexagesimum -ere, dein minui. 1, 92 Euthymenis filium -isse in triennio tria cubita sublimitatis. PANEG. 6, 13 favet iste -enti, adest iste seniori. 12, 16, 8 per quinquennium sub Aristotele doctore . . . -vit *Alexander.* OPTAT. 3, 9 p. 93, 14 (*in imag.*) nonne pares -vimus panni (*de diversis ecclesiis dicitur*). PROB. Verg. ecl. 10, 62 Nymphae pariter cum arboribus et -ere et decrescere traduntur. HYG. fab. 28 p. 57, 2 hi (*Otos et Ephialtes*) singulis mensibus novem digitis -bant. HIER. epist. 108, 24 corpora cotidie nostra fluant et aut -ant aut decrescant. CLAVD. 7, 79 cum -ere sensit ungue pedes et terga iubis et dentibus ora. VVLG. lev. 13, 5 si quidem lepra ultra non -erit (μένει). 13, 35 sin . . . rursus -erit macula in cute. I reg. 2, 26 Samuel proficiebat atque -bat. Iob 8, 11 numquid . . . potest . . . -ere (θάλλει) carectum sine aqua? AVG. civ. 12, 16 si enim pro viribus suis alatur infans, fiet, ut -endo plus capiat. epist. 9, 4 assiduitate irascendi fel -ere. 33, 3 (*in imag.*) in homine, quem falsae blanditiae faciunt arrogantem, recte etiam vulgo dicitur: -it caput (140, 31, 74 ut ei caput in superbiam -at). BACHIAR. repar. laps. 13 donec -ant barbae nostrae. VINDIC. epist. Pentad. p. 487 haec omnia (*quattuor umores corporis*) -unt suis temporibus. sanguis -it. MACR. somn. 1, 14, 11 quod homo et rationis compos est et sentit et -it. ORIENT. comm. 2, 213 nam quae nascuntur, -unt post atque senescunt. CEREAL. 8 unus senescit et alius -it. PRISC. periheg. 81 qua domini rerum terris -vere Latinis. PETR. CHRYS. serm. 144 p. 585^{C} (*in imagine*) ut qui nostro sensim -vit in corpore, paulatim nostro -ere dignetur in verbo (*Christus*). PALLAD. hist. mon. 10 p. 363^{D} capilli . . . capitis eius -erunt. PS. MATTH. euang. 31, 3 filium tuum statura -entem (*cf.* PS. THOM. *p. 1183, 70*). PASS. Mar. Iac. 5 p. 52, 16 Marianus . . . quantum corpore, tantum et mente -bat. CORP. XIII 10018, 58 (*pictum in ampulla*) -as. INSCR. christ. Rossi II p. 63, 7 v. 5 hic iacet a teneris Christo quae -erat annis. p. 64, 11 v. 3 integer ut infans maior sic -erat aetas. INSCR. christ. Hisp. 54^{a} necdum ter binos -ens attigerat annos. PAPYR. Marini 74, 5, 11 in cuius (*ecclesiae*) servitio -vi.

nota: *epitheton Iovis:* INSCR. numm. Cohen V^{2} p. 381 n. 380 (*Gallieni*) Iovi -enti (*i. infanti*). *i. q. accrescere* (*de heredibus*): CORP. VIII 21106 cura conlegi fabri argentar(ii) et conlegi Caesariensium -ent(ium) (*cf. adnot.*). *cf.* CARM. epigr. 833 discitis (*pro* discite) -entes pietate(m) reddere vostris. *seq.* in *c. acc.*, ad *sim.*: VERG. georg. 4, 122 -ret in ventrem cucumis. MORET. 75 -itque in acumina radix et gravis in latum demissa cucurbita ventrem. PRIAP. 51, 16 -ensve semper in suum caput porrum (OV. met. 5, 547 ille . . . in . . . caput -it. PLIN. nat. 19, 102 ut *caepae* in capita -ant potius quam in semen). OV. met. 1, 550 in frondem crines, in ramos bracchia -unt. 2, 479 curvarique manus et aduncos -ere in ungues. SEN. Tro. 738 magnos -it in luctus puer. dial. 4, 21, 9 proximis applicatur omne quod tenerum est et in eorum similitudinem -it. nat. 1, 5, 1 in tantum lacerti -unt (4, 11, 1 Appeninum et Alpes et alios notos ob eximiam altitudinem montes in tantum putant -ere, ut illorum magnitudo sentire solis viciniam possit. *cf. p. 1180, 35*). 6, 2, 4 in hanc magnitudinem -vimus. 11, 2, 9 coliculus eius (*fabae*) in quattuor digitos altitudinis -vit. COLVM. arb. 17, 3 in latitudinem. PLIN. nat. 8, 89 nec aliud animal ex minore origine in maiorem -it magnitudinem. 10, 52 in magnam amplitudinem. 11, 216 homo -it in longitudinem usque ad ter septenos, tum deinde ad plenitudinem. 18, 254 cum herba -erit in festucam. 19, 66. 84 ad magnitudinem scrobis -ere raphanos. 31, 29 in altitudinem. STAT. Theb. 11, 15 dum miserae -unt in pabula fibrae. QVINT. inst. 8, 5, 26 ut in satis omnibus fructibusque arborum nihil ad iustam magnitudinem adulescere potest, quod loco, in quem -at, caret. TERT. nat. 2, 12 longo scilicet aevo -endum illis fuit ad tantam proceritatem. SOL. 15, 7 hoc genus canes -unt ad formam amplissimam. VVLG. gen. 40, 10 *videbam vitem* . . . -ere paulatim in gemmas. CLAVD. 26, 26 in segetem -entis semina belli (*de militibus e terra nascentibus*). DRAC. Romul. 2, 82 tendit membra puer (*Amor*), longos ut -at in artus (*Naidos adultae*). PALLAD. hist. mon. I 37 p. 325^{B} in immensum -vit modum *vitis.* PHOC. carm. de Verg. 61 *populea virga* dum -it in omen (omorem *cod., corr. Tollius*). PS. SORAN. puls. p. 276, 35 puerorum . . . et -entium ad iuventutem pulsus. *seq. dat.*: PROP. 3, 13, 36 altaque nativo -erat herba toro.

B *laxiore sensu et translate i. q. augeri:* **1** *de rerum corporearum magnitudine vel multitudine:* TER. Phorm. 781 plagae -unt, nisi prospicis. VARRO ling. 9, 26 cum sex horis aestus -erunt, totidem decreverunt (VERG. Aen. 10, 291 mare inoffensum -enti allabitur aestu. SEN. nat. 3, 28, 6 *bis* CVRT. 7, 5, 7 PLIN. nat. 2, 219. AMM. 24, 4, 17 aestus in meridiem -ens). VARRO rust. 1, 37, 1 quaedam facienda in agris potius -ente luna quam senescente (1, 37, 2. 3 *bis.* CIC. nat. deor. 2, 50 lunae forma mutatur, tum -endo, tum defectibus in initia recurrendo. 2, 95 VITR. 9, 2, 3 COLVM. 2, 14, 9. 2, 17, 2. 5, 11, 2. 8, 5, 9 *bis.* arb. 26, 2. 29, 1 PLIN. nat. 2, 58. 17, 108. 215 plena aut -ente *luna.* 18, 308 -ente . . . luna frumenta grandescunt *al.* PORPH. Hor. epist. 2, 4, 30 dicuntur *conchylia* . . . -ente luna impleri, minui decrescente. FIRM. math. 4, 13, 1 luna si sit -ens vel plena luminibus. PRISCILL. tract. 6, 105. 106. SCHOL. Germ. Sang. p. 222, 11 hac [*luna*] universa gignentia -ente pubescunt, tenuescente tenuantur. EVSTATH. Bas. hex. 6, 4 p. 925^{B} -ente vel senescente luna. VEG. mil. 3, 42 diverso lunae -entis minuentisque statu. *cf.* OV. met. 1, 11. 15, 198 MANIL. 1, 527 VITR. 9, 1, 16). RHET. Her. 1, 27, 27 quoniam satis huius voluminis magnitudo -vit. CIC. Verr. 5, 28 metuisti, ne aes alienum tibi -ret (NEP. Att. 2, 5 PORPH. Hor. epist. 1, 18, 12 POMPON. dig. 28, 5, 23, 3). Manil. 45 cum . . . hostium opes animique -issent (SALL. Catil. 17, 7. NEP. Alc. 5, 3 Atheniensium . . . opes senescere, contra Lacedaemoniorum -ere. OV. fast. 1, 211 LIV. 1, 3, 4 VAL. MAX. 2, 4, 6 SEN. dial. 10, 1, 4 SIL. 13, 88 IVV. 10, 27 PAVL. NOL. carm. app. 1, 84. INSCR. christ. Rossi II p. 126, 306 sedis apostolicae -ere fecit opes. INSCR. christ. Leblant 650^{B}). CIC. Catil. 1, 5 -it in dies singulos hostium numerus (OV. fast. 3, 125 LIV. 5, 46, 4. 37,

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

38, 4. 38, 6, 6. PLIN. nat. 29, 59 numero -ente atque decrescente. IVV. 6, 229. LAMPR. Alex. 34, 8 nisi quod numerus accubitionum -bat et multitudo convivarum. PAVL. dig. 38, 10, 10, 9 FILASTR. 121, 6 FAV. EVL. p. 2, 27 AVG. civ. 12, 21 MART. CAP. 7, 749 LEX Visig. 9, 1, 13 CORP. XIV 2852, 15). CIC. div. 1, 100 cum lacus Albanus praeter modum -isset. top. 9, 38 omnem aquam oportere arceri, quae pluendo -isset (9, 39 quae [*aqua*] de caelo veniens -it imbri. POMPON. dig. 8, 3, 20, 1. VLP. dig. 39, 3, 1, 16 imbre -ere aquam, quae colorem mutat vel increscit. AVG. civ. 15, 27). CATVLL. 64, 284 vento -ente (AETNA 310). LVCR. 5, 492 -bant montibus altis ascensus. 5, 680 -ere itemque dies licet et tabescere noctes (LIV. 37, 41, 2. PLIN. nat. 2, 151 *opp.* decrescente. 18, 264 PLIN. epist. 2, 17, 18 APVL. met. 5, 12). LVCR. 6, 457 *nubes* -unt (SEN. Ag. 462). 6, 712 Nilus in aestatem -it campisque redundat (6, 736 SEN. nat. 4, 2, 3. 9 *bis.* 17. 22. 23. 25 *bis.* 26 Nilum quia nullo imbre adiuvetur, tenuari, deinde -ere per aestatem. 4, 2, 30 MELA 1, 53 LVCAN. 8, 477. 9, 163 PLIN. nat. 5, 57. 18, 168 tanto ... tardius decedit, quanto abundantius -vit. *cf. p. 1181, 2*). CAES. Gall. 7, 55, 10 Liger ex nivibus -erat. SALL. Iug. 4, 6 (*in imag.*) eam flammam egregiis viris in pectore -ere neque prius sedari (OV. epist. 15, 230 [*in imag.*]. am. 1, 2, 11 vidi ego iactatas mota face -ere flammas). CARM. epigr. 55, 6 heic viridis aetas cum floreret artibus -ente et aevo gloriam conscenderet. VERG. ecl. 2, 67 sol -entes decedens duplicat umbras (VITR. 1, 6, 6. 9, 1, 1). georg. 1, 326 cava flumina -unt (SEN. nat. 3, 1, 1 quare alia [*flumina*] hibernis aquis intumescant, alia in defectu ceterorum amnium -ant. DRAC. satisf. 239 *v. p. 1180, 52*). VERG. Aen. 11, 393 qui -ere Thybrim sanguine ... videbit. HOR. epod. 12, 8 quam malus undique ... -it odor. carm. 2, 2, 13 -it indulgens sibi dirus hydrops (SER. SAMM. 494). 3, 16, 17 -entem sequitur cura pecuniam (IVV. 14, 139). 3, 24, 63 improbae -unt divitiae. 4, 6, 38 -entem face Noctilucam. sat. 2, 5, 98 urge -entem tumidis, infla sermonibus utrem. epist. 1, 1, 80 occulto -it res faenore. 2, 1, 107 per quae -ere res posset. PRIAP. 80, 2 quam (*mentulam*) si tractes, -ere posse putes (APVL. met. 3, 24 mihi ... natura -bat). OV. epist. 7, 11 nec te -entia tangunt moenia (met. 15, 452). 15, 226 -it et invito lentus in ore cibus (SEN. epist. 82, 21 IVV. 13, 213 HYMN. Ambr. I 5, 24). met. 1, 345 -unt loca decrescentibus undis. 7, 81. 639 -ere quod (*graniferum agmen*) subito et maius maiusque videri ac se tollere humo. 12, 58 mensuraque ficti -it. 15, 434 haec (*Roma*) ... formam -endo mutat (LIV. 6, 4, 6. *cf. p. 1184, 8*). fast. 2, 1 cum carmine -it et annus. Pont. 3, 9, 22 cumque suo -ens pectore fervet opus (LIV. 25, 11, 9. 31, 1, 5 *opp.* minui. PLIN. nat. 36, 81). trist. 1, 7, 22 quod adhuc -ens et rude carmen erat. 5, 9, 4 inque libellis -isset sine te pagina nulla meis. LIV. 1, 4, 9 -ente in dies grege iuvenum. 1, 8, 4 -bat ... urbs munitionibus alia atque alia appetendo loca (1, 33, 9 nec urbs tantum hoc rege -vit, sed etiam ager finesque. 6, 4, 12. *cf. p. 1184, 1*). 1, 30, 2 ut ea quoque pars rei publicae -ret. 1, 37, 1 quod viribus -erat exercitus Romanus (28, 46, 11 VELL. 2, 25, 2). 21, 25, 14 -entem in dies multitudinem hostium (VELL. 2, 30, 5 LAMPR. Alex. 34, 8 AVG. civ. 16, 21). 32, 27, 6 -entibus iam provinciis et latius patescente imperio. MANIL. 1, 426 montibus atque aliis aggestos -ere montes. 3, 284 hora novo -it per singula signa quadrante. 3, 290 per quot -erat astrum Lanigeri stadia aut horas. PAVL. FEST. p. 17 auxiliares. ... dicti a Graeco vocabulo αὔξησις, quod nos dicimus rerum -entium auctionem. VITR. 1, 6, 12 expectanda est dum -at faciatque iterum -endo parem antemeridianae umbrae postmeridianam. 2, 6, 2 antiquitus -isse ardores et abundavisse sub Vesuvio monte. 3, 3, 11 quemadmodum ... -unt spatia inter columnas. 5, 3, 6 si in stantem aquam lapide immisso nascantur innumerabiles undarum circuli -entes a centro quam latissime possint et vagantes. 5, 4, 6 intervalla ... et distantias habent -entes. 5, 6, 4 vox. 6, 8, 5 *terrae congestio*, recipiendo ex imbribus aquae multitudinem, -ens et pondere et amplitudine. 7, 1, 5 contignationes umore -entes aut siccitate decrescentes. 9, 3, 1 *sol* magis -it supra terram et auget spatia dierum. FEST. p. 274 *quadrigae* in fornace adeo -erant, ut eximi nequirent. GERM. 120 at postquam argenti -vit deformior aetas. SEN. Thy. 643 cuius (*domus*) extremum latus aequale monti -it atque urbem premit. 986 -it pondus et dextram gravat. Tro. 1125 -it theatri more concursus frequens. 1348 ubi omnis terra decrescet pelagusque -et. dial. 1, 1, 4 cum interim illae (*undae*) portionibus -unt (nat. 6, 17, 2 omnis ... illa unda, quae a tergo supervenit et in se -it. SIL. 6, 111 vidi -entes Thrasymenni caedibus undas). SEN. dial. 2, 6, 4 aequaturum editissimas arces aggerem -ere (SIL. 1, 418). nat. 2, 9, 2 sparsio illa, quae ex fundamentis mediae harenae -ens in summam usque amphitheatri altitudinem pervenit. 3, 5 maria non -ere (3, 28, 3 epist. 79, 8 PLIN. nat. 2, 166). 3, 26 in Ponto quoque quosdam amnes -ere tempore aestivo. 3, 26, 2 qui (*amnis*) -ere videtur. 4, 1, 2 *Danubius.* 4, 2, 20. 7, 7, 1 cometes si vento fieret, cum vento caderet, et si vento inciperet, -ret vento eoque esset ardentior, quo ille incitatior (7, 18, 1). epist. 66, 12 mortalia minuuntur, cadunt, deteruntur, -unt, exhauriuntur, implentur. apocol. 2 obscuri -bant tempora somni. CVRT. 4, 2, 21 simul aggeris latitudo -bat. 7, 11, 16 -ere altitudo petrae videbatur (PLIN. nat. 8, 11). LVCAN. 4, 429 iamque relabenti -bant litora ponto. 4, 435 cursu -at dum praeda secundo. 5, 25 nec patitur noctes nec iniquos -ere soles. 5, 339 non magis ablatis umquam descenderit aequor, quam nunc -it aquis. 6, 180 ut primum cumulo -ente cadavera murum admovere solo. PETRON. 49 ex plagis ponderis inclinatione -entibus. 76 quicquid tangebam, -bat tamquam favus. PERS. 2, 49 iam -it ager, iam -it ovile. CALP. ecl. 2, 31 iam levis obliqua -at tibi fistula canna. PLIN. nat. 2, 42 sidus ... -ens semper aut senescens (2, 95 *stellae ac sidera* an -rent minuerenturque. 37, 181 -entis minuentisque sideris speciem). 2, 229 cum fontibus calidis, qui pariter cum aestu maris -unt minuunturque (3, 151. PLIN. epist. 4, 30, 2 statis auctibus ac deminutionibus -it decrescitque *fons*). 27, 89 -ente aestate. 35, 197 saxi quod -it macerando. VAL. FL. 1, 502 vias cernunt sibi -ere Parcae. 5, 31 -it donis feralis acervus. SIL. 1, 177 per artem saevitiae (*i. tormenta*) extenti ... -erunt artus. 1, 274 clementer -ente iugo *montis.* 7, 677 sublimem calamo sequitur -ente (*i. in altius elato*) volucrem (*cf.* MART. 9, 54, 3 si ... -ente levis traheretur arundine praeda. 14, 217, 2 dum tacita -it arundo manu. *cf. R. Schneider, Berl. phil. Wochenschr. 1907, 1118*). SIL. 13, 9 cui Lydia caede -erunt stagna. 15, 216 admoto -bant (*i. maiora videbantur*) culmina gressu (*cf.* STAT. Ach. 1, 679 iam raditur alta Lemnos et a tergo decrescit Bacchica Naxos, ante oculos -ente Samo). STAT. Theb. 9, 458. silv. 2, 1, 159 quod tibi purpureo tristis rogus aggere -vit. 3, 1, 38 signis -it torus asper eburnis (MART. 8, 44, 14 fartus papyro dum tibi torus -it). 3, 5, 36 cumque tuis -vit mea Thebais annis. MART. epigr. 2, 2 -unt media pegmata celsa via. 1, 108, 1 multos -atque per annos ... domus. 5, 6, 15 nigris pagina -vit umbilicis (IVV. 7, 101). 7, 61, 3 iussisti tenues ... -ere vicos. 8, 11, 3 nam stare aut -ere debent munera. 13, 47, 1 Picentina Ceres niveo sic nectare -it. FRONTIN. aq. 25 diametro per singulos adiectione singulorum quadrantum -ente. 27. IVV. 14, 116 quippe his -unt patrimonia fabris, sed -unt quocumque modo, maioraque fiunt incude assidua. PLIN. epist. 2, 5, 3 et liber -vit. 3, 19, 6 quarum (*virium*) defectione rursus reliqua -erunt. 9, 37, 2 priore lustro, quamquam post magnas remissiones, reliqua -erunt. paneg. 28 *infantium turba* augetur ... cotidie et -it. SVET. frg. p. 244 torrens fluvius qui pluvia -it, siccitate torrescit (PALLAD. hist. mon. I 7 p. 277B *v. p. 1181, 15*). FLOR. epit. 1, 34, 5 magnitudo -entis in dies imperii. 3, 10, 22 hieme -erant Alpes (*cf. p. 1178, 38*). ALF. dig. 39, 3, 24, 3 lacus cum aut -rent aut decrescerent, numquam neque accessionem neque decessionem in eos vicinis facere licet. VLP. dig. 25, 1, 5, 1 dos. PAVL. dig. 22, 1, 17 pr. usura. PANEG. 2, 7 quando non cum securitate nostra illius (*Rheni*) diluvia -erunt. PS. DAMAS. epigr. 87, 8 -vit in his templis per tua damna decus. AVSON. 300, 21 cuneata -vit haec theatri immanitas. SIRIC. epist. 17 p. 1144B per gradus singulos -ente tempore. SCHOL. Stat. Theb. 5, 116 -entibus mensibus uterus tumet. HIER. in Ier. 22, 29—30 p. 995 ἀναύξητον, id est non -entem *virum* (*qui non habet liberos*, VVLG. sterilem). epist. 114, 1 furtivis per noctem operis -bat interpretatio. VVLG. gen. 1, 22 -ite (αὐξάνεσθε) et multiplicamini. 17, 6 faciamque te -ere vehementissime. 26, 22. 28, 3. exod. 1, 7 *syn.* multiplicati. 1, 20. 23, 29 -ant (πολλὰ γένηται) contra te bestiae. CLAVD. rapt. Pros. 3, 398 -vitque favillis Aetna novis. PAVL. NOL. carm. 24, 47 navis altius decrescere -ente pletura sui. AVG. civ. 15, 8 cum illius familia tanta numerositate -ret. 18, 54 aliis atque aliis accessibus credentium -vit ecclesia. DRAC. satisf. 239 Cynthia dum -it, fontes et flumina -unt. CARM. epigr. 297, 1 (*a. 539*) una et bis senas turres -bant in ordine totas (*acc. loco nominativi*). TAB. Peut. 7, 4 salinae immensae quae cum luna -unt et decrescunt. *apud grammaticos de syllabis*: PROB. inst. gramm. IV 60, 11 qua de causa niger in genetivo casu numeri singularis per syllabam non -at et tener in genetivo casu numeri singularis per syllabam -at (60, 17. 22. 64, 29. 40. 127, 28). CHAR. gramm. I 22, 20 -unt genetivo masculina quidem hic Ligur, Liguris. 23, 30 Graeca nomina in us terminata quae apud Graecos ... -unt. 24, 23 Graeca quae genetivo -unt. 28, 24 quod genetivo -it duabus syllabis (47, 25. 48, 18. 62, 10. 66, 11. 88, 11. 24 ROMAN. Char. gramm. I 120, 15. 132, 30. 135, 2. 143, 16. 144, 14. 182, 13. 30. CHAR. gramm. I 257, 4 quare ... perfectum tempus aut syllabis -at aut minuatur aut par sit [= *fere* DIOM. gramm. I 370, 19]. PHOC. gramm. V 417, 19. 420, 17. 429, 4. 431, 22 PRISC. gramm. II 241, 20 EVTYCH. gramm. V 464, 3 EXC. Bob. gramm. I 541, 29. 545, 30. 546, 6. 564, 16 MART. CAP. 3, 279. 293). POMP. gramm. V 208, 12 aliqua pronomina quae -ant in casibus. CASSIOD. gramm. VII 177, 15. EXC. Bob. gramm. I 539, 14 -unt genetivo. *seq.* in *c. acc.*, ad *sim.*: CVLEX 396 aggere multo telluris tumulus formatum -vit in orbem. OV. met. 1, 336 cava bucina sumitur illi tortilis, in latum quae turbine -it ab imo. 15, 509 cumulusque immanis aquarum in montis speciem curvari et -ere visus. LIV. 5, 15, 2 quod lacus in Albano nemore ... in altitudinem insolitam -vit. 7, 12, 14 in contionis magnitudinem -ere turba. MANIL. 3, 282 cum cetera signa octonis -unt stadiis orientia in orbem. VITR. 3, 1, 6 cum ad superlationem -at. SEN. Phaedr. 1008 cum subito vastum tonuit ex alto mare -vitque in astra. nat. 2, 26, 5 saxum illud in magnitudinem insulae -vit. 7, 9, 2 non posse diu verticem permanere nec supra lunam aut usque in stellarum locum -ere. epist. 88, 22 in sublime. 89, 2 quicquid in maius -vit. CVRT. 4, 2, 19 a fundo maris in altitudinem modicam opus -erat. 6, 5, 21 iam in aliquantum altitudinis opus -erat. 8, 11, 6 petra non ... modicis ac mollibus clivis in sublime fastigium -it, sed in metae maxime modum erecta est.

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

LVCAN. 5, 624 tunc quoque tanta maris moles -isset in astra. 10, 219 quod -at in arva *Nilus*. PLIN. nat. 8, 62 in armo iis similem lunae esse maculam -entem in orbes et cavantem pari modo cornua. 31, 95 -eruntque genera *garorum* ad infinitum. 35, 153 -vitque res in tantum, ut nulla signa statuaeve sine argilla fierent. STAT. silv. 4, 4, 2 qua nobilis Appia -it in latus. QVINT. inst. 9, 4, 136 a brevibus in longas *syllabas* nituntur et -unt *iambi*. FLOR. epit. 2, 21 Caesaris naves a binis remigum in senos nec amplius ordines -erant. POMPON. dig. 47, 2, 9 pr. in quod -isset postea res subrepta. HIL. trin. 6, 33 satiatis omnibus in plenitudinem duodecim cophinorum fragmenta panum -erant. CLAVD. 1, 110 -unt in cumulum strages. 2, 103 planities . . . -erat in collem. VVLG. gen. 48, 16 *pueri* -ant in multitudinem super terram. Esth. 10, 6 parvus fons qui -vit in fluvium. SVLP. SEV. dial. 3, 2 ampullam vitream istiusmodi fuisse, ut rotunda in ventrem -ret. RVT. NAM. 1, 99 -isse in sidera montes. PALLAD. hist. mon. I 7 p. 277[B] in tantum fluvius ille -isset. BOETH. arithm. 1, 10 p. 23, 22 in quaternarium numerum -vit progressio. *seq. dat.*: SIL. 2, 353 polo -ant Alpes, astrisque coruscos Appeninus agat scopulos.

2 *de rebus non corporeis* (*cf. p. 1182, 75*): CATO orig. 95[a] scio solere plerisque hominibus rebus secundis... animum excellere atque superbiam atque ferociam augescere atque -ere (LIV. 25, 18, 2 ingens ferocia superbae suopte ingenio genti -vit). VARRO frg. Non. p. 532 hoc intervallo primum forensis dignitas -vit (LIV. 40, 5, 2 cum in dies magis cerneret favorem et dignitatem Demetrii fratris apud multitudinem Macedonum -ere et gratiam apud Romanos. SEN. epist. 101, 1 ASCON. tog. cand. p. 83). CIC. Catil. 3, 26 memoria vestra . . . nostrae res alentur, sermonibus -ent, litterarum monumentis inveterascent et corroborabuntur. Mur. 27 expectatio muneris, quae et rumore nonnullo et studiis sermonibusque competitorum -erat. Arch. 13 quod ex his studiis haec quoque -it oratio et facultas (QVINT. inst. 6, 1, 29. 8, 4, 8). Phil. 5, 3 cum . . . in dies malum -ret (LIV. 2, 27, 13. 39, 16, 3 -it et serpit cotidie malum. SEN. Med. 101 alitur et -it malum. epist. 85, 5 CVRT. 8, 4, 2. FIRM. err. 16, 5 si malum morbi fortius -erit). fin. 2, 88 si negabit voluptatem -ere longinquitate . . . igitur ne dolorem quidem (PVBLIL. D 7 OV. met. 8, 522 CELS. 4, 6 SEN. epist. 59, 12 QVINT. decl. 306 p. 205, 13 PLIN. epist. 8, 5, 2). CIC. fin. 3, 34 quae (*aestimatio virtutis*) genere, non -endo valet. *ibid.* hoc . . . ipsum bonum non accessione neque -endo aut cum ceteris comparando, sed propria vi sua et sentimus et appellamus bonum. 3, 45 recta . . . effectio, . . . denique ipsum bonum . . . -endi accessionem nullam habet. 3, 48 negant nec virtutes nec vitia -ere (4, 67 ne vitia quidem igitur -ere potuerunt. top. 62 VELL. 2, 112, 7 SEN. dial. 4, 18, 2 FLOR. epit. 2, 19, 1). 4, 67 quarum . . . artium summae -ere possunt. 5, 83 cum . . . nec virtus, ut placet illis, nec honestum -at (3, 48 *v. l. 42*. PVBLIL. A 43 audendo virtus -it, tardando timor. OV. Pont. 4, 2, 36. LIV. 3, 62, 4 ut in dies spes virtusque vestra -at. SEN. epist. 71, 16 quomodo illa [*veritas*] non -it, sic ne virtus quidem [*syn.* intenditur]. LVCAN. 3, 614 SIL. 13, 797 HOMER. 387 AVG. civ. 1, 31). CIC. Tusc. 3, 47 idem ait non -ere voluptatem dolore detracto (fin. 2, 88 *v. l. 35* LVCR. 5, 143 SEN. Med. 992 benef. 7, 9, 3). 4, 41 quae -entia perniciosa sunt, eadem sunt vitiosa nascentia. Cato 50 studia doctrinae prudentibus et bene institutis pariter cum aetate -unt (OV. rem. 393 studium famae mihi -vit honore). nat. deor. 3, 11 quod opinio de dis immortalibus et omnium esset et cotidie -ret. div. 2, 142 medici ex quibusdam rebus et advenientes et -entes morbos intellegunt. Att. 2, 12, 3 -it mihi quidem materies (SEN. epist. 79, 6). CAES. civ. 1, 52, 1 his . . . omnibus annona -vit. LVCR. 6, 341 quae (*mobilitas*) -it eundo. SALL. Catil. 10, 3 imperii, deinde pecuniae cupido -vit (OV. fast. 1, 211 -erunt et opes et opum furiosa cupido. OCTAVIA 426 cupido belli -at atque auri fames). 39, 1 plebis opes imminutae, paucorum potentia -vit. 51, 30 ubi paulatim licentia -vit. SALL. Iug. 55, 7 quo fuga atque formido latius -ret (PLIN. epist. 7, 27, 6). NEP. Att. 10, 3 ut ad extremam aetatem amicitia -erit. VERG. ecl. 10, 73 cuius amor tantum mihi -it in horas (OV. epist. 19, 16 am. 2, 559 rem. 776 met. 3, 395. 4, 60 fast. 1, 195 Pont. 4, 6, 24 STAT. Theb. 3, 553 IVV. 14, 139 CAPITOL. Aur. 7, 2). VERG. Aen. 12, 799 vim -ere victis (LIV. 6, 34, 1 vis patrum in dies miseriaeque plebis -bant. SEN. epist. 94, 30 QVINT. inst. 7, 1, 17 TAC. dial. 3). HOR. ars 216 sic etiam fidibus voces -vere severis. PROP. 3, 9, 52 -et . . . ingenium . . . meum (SEN. Med. 910 -vit ingenium malis). 3, 21, 3 -it . . . assidue spectando cura puellae (LIV. 2, 43, 1. 27, 24, 1. 27, 36, 1. 30, 28, 1 simul spes, simul cura in dies -bat. 35, 41, 1). OV. am. 2, 2, 39 sic tibi semper honos, sic alta peculia -ent (Pont. 4, 12, 40 PLIN. nat. 16, 18 SOL. 15, 15 INSCR. christ. Rossi II p. 64, 10 v. 11). met. 3, 415 dumque sitim sedare cupit, sitis altera -vit. 3, 567 -vit rabies. 8, 82 audacia -vit (LIV. 2, 47, 8. 2, 50, 3. 3, 26, 4. 25, 11, 4. 26, 45, 4 cum . . . ipso successu audacia atque alacritas hostium -ret. 31, 36, 7 ut -ret simul neglegentia cum audacia hosti. PLIN. nat. 9, 142 PLIN. epist. 9, 33, 6 AMM. 19, 8, 3 VEG. mil. 3, 10). OV. met. 8, 155 -erat opprobrium generis. 9, 139 fama . . . e minimo sua per mendacia -it (LIV. 4, 6, 5. 27, 20, 9. 27, 24, 1. 35, 41, 1 VELL. 27, 9, 1 CVRT. 7, 4, 4). 9, 426 -itque favore turbida seditio (IVST. 13, 3, 3 RVFIN. hist. 4, 4, 2). 10, 333 pietas. 11, 13 temeraria -unt bella (LIV. 35, 3, 1 FLOR. epit. 4, 2, 66). fast. 2, 731 studiis certamina -unt (LIV. 22, 28, 11 -ente certamine. 27, 48, 11. 34, 39, 2. 37, 38, 7). trist. 4, 6, 26 tristior est etiam praesens aerumna priore: ut sit enim sibi par, -vit et aucta mora est. LAVD. [Turiae] (Corp. VI 1527) 2, 60 ⟨. . . cum laudi⟩bus -ere tuis memoriam ⟨pas⟩sa est. LIV. 1, 40, 3 indignitas. 2, 14, 2 cuius originem moris . . . a mitiore -isse principio. 2, 27, 7 plebi -erant animi (3, 60, 6. 10, 14, 17 -vit ex eo hostium animus. 21, 9, 1. 23, 46, 2 *al.* SEN. contr. 1, 8, 9. 3 pr. 4. SEN. nat. 1, 12 animus alitur et -it. epist. 22, 7. 80, 3 animus ex se -it, se ipse alit, se exercet. CVRT. 4, 6, 13. QVINT. inst. 1, 2, 30 *animus* et laude -it et impetu augetur et aliquid magnum agere gaudet. FRONTIN. strat. 2, 4, 2 PANEG. 12, 6 LACT. mort. pers. 46, 7 IVST. 19, 1, 8). LIV. 2, 45, 9 -it ardor pugnandi (PANEG. 7, 18). 2, 45, 12 ad -entem tumultum (29, 9, 3). 3, 12, 7 consilium id in dies -ere. 4, 2, 2 cuius rei praemium sit in civitate, eam maxumis semper auctibus -ere. 5, 26, 3 Camillo . . . gloria in Faliscis -vit (28, 40, 8 SIL. 7, 112 CARM. epigr. 1170, 12). 21, 11, 12 -it inopia omnium longa obsidione et minuitur expectatio aeternae opis. 22, 12, 12 quae ars pessima nimis prosperis multorum successibus -vit. 25, 18, 4 consuetudo. 27, 42, 3 *syn.* augetur. 28, 43, 19 -retque mihi ex eo ipso fiducia. 34, 1, 5 -ente in dies privata omnium fortuna (STAT. silv. 5, 1, 119). 39, 39, 10 pertinaciam petentis -ere. 40, 5, 5 -ente in dies Philippi odio in Romanos (SEN. contr. 10, 1, 7 VELL. 2, 60, 5 SEN. clem. 1, 12, 4). 40, 43, 3 -ere sibi quaestionem indiciis. 43, 10, 5 -vit neglegentia. 44, 18, 8 magnificentia -ente. VITR. 2 pr. 3 de aedificiorum rationibus unde initia ceperint et uti -erint. 7 praef. 1 *cogitata* singulis aetatibus -entia. SEN. contr. 9 praef. 2 qui (*stupor*) -vit. CELS. 2, 10 febris si non decrescit, sed -ere desiit (3, 18). SEN. Med. 407 numquam meus cessabit in poenas furor -etque semper. Thy. 32 semper oriatur novum, nec unum in uno, dumque punitur scelus, -at. dial. 4, 4, 1 quemadmodum incipiant affectus aut -ant aut efferantur. 4, 19, 4 eorum paulatim -it ira. 4, 21, 3 -it licentia spiritus, servitute comminuitur. epist. 30, 13 qui (*animi vigor*) sic -bat illi. 38, 2 ratio in opere -it. 53, 6 cum *levis motiuncula* -vit et vera febris exarsit. 66, 45 haec bona non -unt, si plena sunt. quo enim -et, quod plenum est? 73, 2 ut cupiditates illorum, quae -unt, dum implentur, exsatiet (115, 11). 78, 27 scit tempore honesta non -ere. 83, 20 -it insolenti superbia, crudelitas saevo (*cf.* CATO *p. 1181, 20*). 88, 28 quae (*mentes*) tractatu caelestium -unt. 90, 19 luxuria . . . quae cotidie se ipsa incitat et tot saeculis -it (FAV. or. frg. Gell. 15, 8, 2 PLIN. nat. 37, 18). SEN. epist. 95, 14 quarum (*artium*) in processu subtilitas -vit. 98, 1 gaudium -it (APVL. met. 8, 7). 109, 5 ex conspectu mutuae tranquillitatis -et utriusque laetitia (PLIN. paneg. 22). 124, 6 omnis scientia atque ars (*opp.* oriri). LVCAN. 4, 205 omne futurum -vit amore nefas. PLIN. nat. 14, 3 unde nobis -vit labor (SIL. 3, 75. 529 QVINT. inst. 2, 1, 13. 12 prooem. 1). 27, 1 -it . . . tractatu ipso admiratio antiquitatis. 33, 131 -it pretium fulgoris excaecati (34, 5. AVSON. 396, 42 ut -at pretium grande periculis). VAL. FL. 7, 308 -unt in pectore voces. SIL. 11, 611 nec sinit adiutas ductoris -ere laudes (IVST. 18, 7, 19). 13, 23 signa reportandi -bat in agmine fervor. STAT. silv. 3, 4, 59 -it nova gratia Baccho (PLIN. epist. 7, 33, 3 RVFIN. hist. mon. 7 p. 140[D]). 5, 2, 97 -unt crimina matris. QVINT. inst. 3, 8, 33 -it hoc adhuc. 6, 1, 15 atrocitas -it ex his. 6, 1, 16 invidia (SVET. Tib. 75). 8, 3, 67 sic urbium captarum -it miseratio. 8, 4, 15 ut aliud -at, aliud augetur. 12, 6, 3 cotidie metus -it maiusque fit semper quod ausuri sumus. IVV. 11, 39 deficiente crumina et -ente gula. TAC. hist. 1, 33 antequam -ret invalida adhuc coniuratio paucorum. PLIN. epist. 2, 14, 6 -it in dies foeditas utraque lingua notata. 6, 16, 12 cum -ret periculum (NERAT. dig. 23, 3, 53). 10, 87, 1 -vit postea caritas ipsa mutuae vetustate amicitiae (AVG. enchir. 121, 32 minuitur . . . cupiditas caritate -ente). APVL. mund. 18 -ente violentia. VLP. dig. 5, 3, 20, 4 quaedam actio, quae infitiatione -it, utrum cum suo incremento an vero in simplum venit. PANEG. 12, 25 -bat in dies habendi fames (*cf. p. 1181, 61*). CAPITOL. Aur. 10, 2 quo magis eorum . . . auctoritas -ret (TAC. 19, 1). VOPISC. Aurelian. 13, 2 abundamus . . . his omnibus, quibus Romana felicitas -vit (DECRET. fabr. Pisaur. [Corp. XI 6335] 11). VLP. dig. 47, 10, 17, 3 -it . . . contumelia ex persona eius qui contumeliam fecit. AVSON. 390, 9 accessit titulus, tua quo reverentia -at. AMM. 18, 6, 17 curarum -ente sollicitudine. 25, 4, 4 hoc temperantiae genus -bat in maius. HIER. epist. 22, 6 nolo sinas cogitationes -ere. 52, 3 -ente sola sapientia decrescunt cetera. VVLG. Dan. 4, 19 tu es rex . . . et magnitudo tua -vit. act. 6, 7 verbum domini -bat (12, 24 *al.*). RVFIN. hist. 2, 13, 1 cum fides per omnium -ret mentes (VAL. CEM. hom. 18, 1 per quot virtutum gradus pretiosa fides -erit). 4, 2, 1 ecclesiarum . . . profectus -bat in dies. AVG. civ. 19, 33 recte dicitur anima discendo quasi -ere et contra minui dediscendo. sed translato verbo tamen illud cavendum est, ne quasi spatium loci maius occupare videatur, dum dicitur -ere; sed maiorem quandam vim peritior quam imperitior habere ad agendum. 21, 16 desiderio -ente (in psalm. 136, 22). ZACCH. 1, 15 vitiorum . . . incrementa -erunt. BOETH. in Porph. comm. sec. p. 252, 7 quae sunt secundum accidens et intentione -unt et remissione decrescunt. p. 252, 9 unicuique rei esse suum neque -ere neque deminui potest. COD. Iust. 9, 13, 1, 1 ne igitur sine vindicta talis -at insania. GREG. M. moral. 2, 22 ut . . . memorato fructu operis causa -at dolo-

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

ris. *sequitur* in *c. acc.*, ad *sim.*: Ov. trist. 2, 68 non tua carminibus maior fit gloria nec quo, ut maior fiat, -ere possit habet. SEN. dial. 2, 15, 2 in quantumcumque ista (*molesta*) vel numero vel magnitudine -erint. epist. 124, 23 in quantum potest plurimum -ere *ratio.* LACT. epit. 33, 10 audacia malis -it ad facinora maiora. AVSON. 162, 15 tenus Europam fama -ente. VVLG. exod. 19, 19 sonitus bucinae paulatim -bat in maius. AVG. civ. 4, 4 hoc malum si in tantum perditorum hominum accessibus -it. AVELL. p. 734, 18 ne taciturnitas mea, quae vobis -it ad gloriam, mihi, quod absit, vertatur in culpam. ALC. AVIT. epist. 14 p. 47, 4 confitentis humilitas -it ad meritum, non confessionis veritas ad reatum. EVGRAPH. Ter. Hec. 47 p. 342, 19 mea ad placendum -et auctoritas. GREG. M. epist. 2, 38 ut saltim eorum (*boum*) pretium ad aliquam utilitatem -at. moral. 6, 13 studioso tarditas ad praemium proficit et desidioso velocitas ad supplicium -it. INSCR. christ. Rossi II p. 104, 38 plus tamen ad meritum -it, quod morte beata martyris effuso sanguine nomen habet. p. 122, 12, 8 ad laudem -it parvula vita tibi.

3 *de hominibus qui auctoritate, potentia, virtute, gloria augentur* (*cf.* AVG. *infra l. 54*): **a** *de singulis personis*: TER. Haut. 28 date -endi copiam. VARRO rust. 3, 1, 7 quae postea -erunt pecunia (*sic trad.*, peculia *Iucundus.* PETRON. 70 ita -am patrimonio, non corpore). CIC. S. Rosc. 83 accusarem alios potius, ex quibus possem -ere. Verr. 6, 173 si videor hic ... de uno isto voluisse -ere, isto absoluto ... de multis mihi -ere licebit. Cluent. 77 ut ex invidia senatoria posset -ere. de orat. 1, 28 (*in prosopopoeia*) quae (*platanus*) mihi videtur non tam ipsa acula quae describitur quam Platonis oratione -isse. CAES. Gall. 1, 20, 2 quod *frater* ... per se -isset. SALL. Catil. 51, 32 qui malo rei publicae -erant. Iug. 6, 2 postquam hominem adulescentem ... magis magisque -ere intellegit. NEP. Alc. 7, 5 qua ex re -erat cum fama tum opibus. Cato 2, 4 quoad vixit, virtutum laude -vit (HOR. carm. 3, 30, 8). Att. 21, 1 cum ... ad extremam senectutem non minus dignitate quam gratia fortunaque -isset. VERG. ecl. 7, 25 pastores hedera -entem ornate poetam. DIRAE 81 advena civili qui semper crimine -vit (LIV. 1, 47, 7 *Tarquinius* cum de se ingentia pollicendo, tum regis criminibus omnibus locis -ere. 35, 19, 5 si quibus tuorum meis criminibus apud te -ere lubet, aliam materiam -endi ex me quaerant). HOR. epist. 2, 2, 101 optivo cognomine -et. EPIST. Sapph. 117 e nostro -it maerore Charaxus. LIV. 1, 46, 2 -endique in curia sibi occasionem datam ratus est. 23, 48, 11 ex qua (*re publica*) -issent. 27, 35, 8. 29, 37, 17. SEN. contr. 1, 1, 11 -ere ex mea proposuit invidia homo. SEN. epist. 34, 1 -o et exulto. 45, 2 quantum animo -isses. 86, 2 si plus quam tibi expedit, -vi. 94, 65 infinita ... cupido -endi. 111, 4 eo usque -isse, quo manus fortuna non porrigit. PETRON. 42 ab asse -vit. 43 -vit quidquid -vit tamquam favus. 48 de nihilo -vit. 71 ex parvo -it. STAT. Theb. 10, 181 haut laeti seque huc -isse dolentes. silv. 4, 5, 43 hinc parvus inter pignora curiae, contentus artae lumine purpurae, -is. 4, 7, 43 duret in longum generosus infans perque non multis iter expeditum -at in mores patrios avumque provocet actis. PLIN. paneg. 71 hic uno modo -ere potest. SVET. Claud. 43 ut -ret rationemque a se omnium factorum acciperet. DECRET. decur. Tergest. (Corp. V 532) 1, 8 uti in ad⟨iuva⟩nda patria sua et dignitate et el⟨o⟩quentia cres⟨c⟩eret. ITALA iud. 11, 2 (Lugd. Aug. quaest. hept. 7, 49 p. 493, 19) -erunt filii uxoris et eiecerunt Iephte (καὶ ἡδρύνθησαν οἱ υἱοὶ τῆς γυναικός, VVLG. -erant. AVG. *ibid. ad h. l.* verbum quod positum est -erunt significat in figura 'praevaluerunt'). PANEG. 7, 3 -ere militando voluisti. DON. Ter. Ad. 761 quantum -erit a superioribus. HIER. epist. 65, 9 potest humiliari et -ere. RVFIN. patr. 2 praef. 1 cum ... erga ... tui ... desiderium magis ac magis -rem. 10, 3 in tantum emicuit, ut usque ad invidiam -ret CLAVD. 3, 22 iam non ad culmina rerum iniustos -isse queror. 22, 318 titulo tunc -ere posses, nunc per te titulus. VVLG. Ioh. 3, 30 illum oportet -ere, me autem minui. Eph. 4, 15 -amus in illo per omnia, qui est caput, Christus. I Petr. 2, 2 ut in eo -atis in salutem. II Petr. 3, 18 -ite vero in gratia et in cognitione. AVG. civ. 15, 5 scelere -vit in peius. in psalm. 145, 11 nec -it deus accedente te nec decrescit discedente te. POMER. 2, 13, 2 iniquis acquisitionibus. 3, 28, 2. MVTIAN. Chrysost. hom. 28, 7 vera pulchritudine. COD. Iust. 10, 48, 11, 1 qui vero superioribus dignitatibus -erint. GREG. M. moral. p. 12 quantum de verbere -erit. PALLAD. hist. mon. I 42 p. 327B saecularibus ... honoribus -vit *iuvenis.* PS. THOM. euang. 15, 4 Iesus ... -bat in statura et sapientiae dono (*cod. Paris.*, statura et sapientia *Vatican.*; *cf.* PS. MATTH. *p. 1178, 16*). CORP. XIII 2977 et nuvilior -it ex mure parentum. 2978 novilior -it ex mure parentum. CARM. epigr. 904, 3 -vit titulis factus de consule martyr. 1351, 5 hic probitate sui -vit. INSCR. christ. Rossi II p. 127, 6, 5 gradibus meruit -ere sanctus homo. **b** *de civitatibus, urbibus, mundo*: CIC. rep. 2, 3 si nostram rem publicam vobis et nascentem et -entem et adultam et iam firmam atque robustam ostendero (SALL. Catil. 10, 1 ubi labore atque iustitia res publica -vit. VOPISC. Car. 3, 1). SALL. Catil. 7, 3 civitas ... quantum brevi -erit (51, 5 VITR. 2 pr. 3 AVG. civ. 2, 18. 5, 12. 22, 6). Iug. 10, 6 concordia parvae res -unt, discordia maximae dilabuntur (LIV. 1 praef. 4 quae *res* ab exiguis profecta initiis eo -erit). 14, 7 cuiusquam regnum per scelus -ere (LIV. 45, 19, 10 AVG. civ. 4, 15). VERG. georg. 2, 533 si fortis Etruria -vit. HOR. carm. 4, 15, 14 per quas Latinum nomen et Italae -vere vires. Ov. met. 7, 512 -at tua civibus ... urbs (LIV. 4, 4, 4 in aeternum urbe condita, in immensum -ente. 31, 29, 10 quarum ruinis -vit urbs Roma. VELL. 1, 7, 4 vix crediderim tam mature tantam urbem -isse floruisse concidisse resurrexisse. *cf. p. 1179, 45*). Ov. fast. 3, 433 o quam de tenui Romanus origine -vit. LIV. 1, 2, 3 rem Troianam -ere ratus. 1, 9, 5 tantam in medio -entem molem sibi ac posteris suis metuebant. 1, 9, 9 rem Romanam -isse (8, 13, 16. 22, 14, 14 TAC. hist. 4, 76). 1, 30, 1 Roma interim -it Albae ruinis (SIL. 15, 91 MART. 8, 56, 2 AVG. civ. 3, 10. *cf. p. 1179, 39*). 4, 3, 13 -vit imperium Romanum (34, 4, 3 quo melior laetiorque in dies fortuna rei publicae est imperiumque -vit. AVG. civ. 4, 5. 15. 23). 21, 7, 3 Saguntini in tantas brevi -erant opes seu maritimis seu terrestribus fructibus seu multitudinis incremento seu disciplinae sanctitate. 36, 34, 9 non tantum interest nostra Aetolorum opes ac vires minui quantum non supra modum Philippum -ere 45, 9, 4 *Macedonum gens* per eum -ere cum coepisset (AVG. civ. 4, 34). PETRON. 44 haec colonia retroversus -it tamquam coda vituli. SIL. 17, 188 o nihil umquam -ere nec magnas patiens exurgere laudes invidia. FLOR. epit. 3, 12, 6 eo magnitudinis -ere *populum Romanum*, ut. TERT. nat. 2, 17 non *Romani* possunt videri religionis meritis excrevisse sive -endo laesores religionis sive laedendo -erunt. HIER. epist. 82, 10 ecclesia persecutionibus -vit, martyriis coronata est. RVFIN. Adamant. 1, 9 omnem mundum incipientem a prima pueritia, tunc deinde -entem ad profectum (τελειουμένου), venientem ad mediam aetatem et inde iam ad senectutis maturitatem perfectionemque properantem. CYPR. GALL. Ios. 287 postquam successibus altis Iudaeos -isse videt.

part. pass. perf. **crētus,** -a, -um, *a poetis fictum, cf.* concretus. GLOSS. creatus, natus, generatus vel purgatus (*cf.* cerno). LVCR. 2, 906 quae cuncta videmus mollia mortali consistere corpore -a. 5, 6 nemo ... erit mortali corpore -us. 5, 60 quo genere in primis animi natura reperta est nativo primum consistere corpore -a. 5, 1116 et fortes et pulchro corpore -i. VERG. Aen. 2, 74 quo sanguine -us (3, 608. 4, 191 Ov. met. 5, 86. 13, 31 STAT. silv. 5, 2, 17 DRAC. Romul. 8, 69. 443. 509). VERG. Aen. 8, 135 Dardanus ... Electra Atlantide -us. 9, 669. Ov. met. 8, 307 -us Amyntore Phoenix. 13, 750 Acis erat Fauno nymphaque Symaethide -us. 15, 760 mortali semine -us. PAVL. FEST. p. 149 ut mulus non suo genere sed equis -us. VAL. FL. 4, 444 SIL. 17, 444. HOMER. 237 Archilochusque Acamasque ferox Antenore -i. STAT. Theb. 3, 452. 6, 699. 8, 279 sanctoque Melampode -um Thiodamanta. AVIEN. carm. ad Nort. 3 (= CARM. epigr. 1530A, 3) lare -us Vulsiniensi. PROSP. carm. de ingrat. 14 hac primos homines -os dicione ferebat. SIDON. carm. 22, 87 -us Echione. ENNOD. dict. 28 p. 506, 23 Veneris se semine -um iactat Aeneas. carm. 1, 4, 112 magno ... stemmate -am. *seq. abl. loci*: CARM. Hyg. fab. 221 p. 130, 21 Chilon Lacedaemone -us. SIL. 3, 249 affuit undosa -us Berenicide miles. SIDON. carm. 2, 157 Mileto ... -e Thales. *cf. l. 40.* *seq.* in *c. abl.*: SIDON. epist. 9, 15, 1 vers. 44 gente -us in Ligustide. *seq.* ab: Ov. met. 4, 607 solus Abantiades ab origine -us eadem Acrisius superest. *seq.* de: MANIL. 5, 305 ille pater, tali de sidere -us esse potest. CARM. epigr. 1164, 3 hic etenim puer est Vmbri de sanguine crētus. IVVENC. 4, 17 pignoribus ... nondum de germine -is (*i. liberis*). DRAC. Romul. 8, 459 -us de gente Melampi. ENNOD. carm. 2, 150 non aliter celso pueros de stemmate -os.

syn.: *ad I*: oriri. *ad II*: adolescere, augeri, augescere, gliscere, grandescere, maiorem fieri, proficere. erigi, intumescere. abundare. *opp. ad II*: gigni, nasci, oriri, incipere. decrescere, minui, senescere, tabescere, tenuescere, tenuari. cessare, deficere, sedari. humiliari.

deriv.: crescentia, crescibilis. *comp.*: ad-, con-, de-, di-, dis-, ex-, in-, ob-, pro-, re-, sub-, super-cresco. *Burger.*

crespulus *v.* crepusculum.

×**crēta,** -ae *f.* [*fortasse cf. c. hibern.* crē, *gen.* criad, *aremor.* pri *cambr.* pridd *'argilla', alii pro* terra creta *positum esse et a* cernere *ductum putant. Th.*] EXC. Bob. gramm. I 553, 19 -a κρητάριν λευκόγειον. ISID. orig. 16, 1, 6 -a ab insula Creta *vocata*, ubi melior est; -a Cimolia candida est, a Cimaea, Italiae insula, dicta (*cf. p. 1185, 19*), quarum altera vestimentorum pretiosos colores emollit (*cf. p. 1187, 2*), et contristatos sulphure quodam nitore exhilarat (*cf. p. 1186, 42*), altera gemmis nitorem praestat (*cf. p. 1187, 7*); -a argentaria (*cf. p. 1185, 12*) et ipsa candida appellata eo, quod nitorem argento reddat (*cf. p. 1187, 7*). GLOSS. χιμωλία. ges asteros *cf.* CASS. FEL. 237 (*cf. p. 1185, 71*). leucingin (*i. q.* λευκὴν γῆν). cricinarium (κρητάριον *Bücheler*). -a argentea γῆ ἀργυρῖτις. γηρατις (*?* γῆ σφραγὶς *Vulc.*) gegeoles (= γῆ γεώδης*?*) -a argenti χιμωλία. cossipis (*ex* γύψος*?*) capsipis. γῆ Σαμία (*cf. p. 1185, 29. 70*). -a Sarda χιμωλία. χιμουλία. *legitur inde a* PLAVTO, *maxime adhibetur a scriptoribus rei medicinae et architecturae.* [*it.* creta, *francog.* craie, *hisp.* crede. *M.-L.*]

1 *generatim*: VARRO ling. 8, 55 quoniam taberna, ubi venit vinum, a vino vinaria, a -a cretaria, ab unguento unguentaria dicitur. rust. 1, 9, 2 sic aliae *dicuntur terrae*, cum in hac specie non minus sint multae ... in illa enim cum sint ... partes permultae, in quis lapis, marmor, rudus, arena, sabulo, argilla, rubrica, pulvis, -a, cinis, carbunculus. LVCR. 3, 382 nam neque pulveris interdum

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

sentimus adhaesum corpore nec membris incussam sidere -am. LIV. 24, 10, 7 et Calibus -a et Romae . . . sanguine pluvisse (AVG. civ. 3, 31). VITR. 8, 1, 2 animadvertendum est quaerentibus aquam quo genere sunt loca . . . in -a tenuis et exilis et non alta est copia. PLIN. nat. 31, 47 figularis -a (*cf. l. 23. p. 1186, 7 sqq.*) semper adimit spes nec amplius puteum fodiunt. ALF. dig. 47, 2, 58 si -ae fodiundae causa specum quis fecisset et -am abstulisset, fur est. VLP. dig. 4, 3, 34 vel -am vel arenam fodere. 8, 3, 5, 1 nec -ae eximendae calcisque coquendae ius. POMPON. dig. 19, 1, 17, 6 arena -a similia. 19, 5, 16 -am eximere *quater*. PALLAD. 1, 5, 1 ne macer sit sabulo sine admixtione terreni, ne -a sola. *species cretae hae nominantur*: anularia: VITR. 7, 14, 2 PLIN. nat. 35, 46 (*cf. p. 1186, 46. 52*). argentaria: ISID. orig. 16, 1, 6. *cf.* PLIN. nat. 1, 35, 57. 17, 45 alterum genus albae -a argentaria est. petitur ex alto, in centenos pedes actis plerumque puteis . . . hac maxime Britannia utitur . . . . 35, 44. 199 THEOD. PRISC. eup. faen. 14 MARCELL. med. 32, 37. argentea: GLOSS. Asiatica: CIC. Flacc. 37. candida: ISID. orig. 16, 1, 6 VARRO rust. 1, 7, 8 PLIN. nat. 35, 195. Carica: VARRO rust. 1, 57, 2 PLIN. nat. 18, 305. Chalcidica: *ibid.* Cimolia: ISID. orig. 16, 1, 6. GLOSS. *saepius.* COLVM. 6, 17, 4 CELS. 2, 33. 3, 19. 5, 1 *et saepius* (*cf. l. 65 sqq.*). SCRIB. LARG. 244 PLIN. nat. 1, 35, 57. 21, 138. 35, 195 *et saepius.* PELAGON. 15. 316 MARCELL. med. 4, 6. 28. 10, 75. Eretria: PLIN. nat. 33, 163. 35, 37. figlina: VARRO rust. 3, 9, 3 PLIN. nat. 10, 50. 15, 64. figularis: COLVM. 6, 17, 6. 8, 2, 3. 12, 46, 5. 12, 52, 15 *et saepius.* CELS. 1, 3. 5, 1 PLIN. nat. 31, 47 PELAGON. 280 GARG. MART. pom. 1, 1. *cf.* -a figulinarum: PLIN. nat. 14, 123. 15, 61. fossicia: VARRO rust. 1, 7, 8. fullonia: PLIN. nat. 17, 45 est autem -a fullonia mixta pingui terra, pabuli quam frugum fertilior *eqs.* Rhodia: PLIN. nat. 24, 3. rubra: VITR. 7, 14, 1 PLIN. nat. 35, 152. Samia: GLOSS. SCRIB. LARG. 24. 83 *et saepius.* MARCELL. med. 8, 5. 13. 27, 1. Sarda: GLOSS. PLIN. nat. 1, 35, 57. Selinusia: VITR. 7, 14, 2 PLIN. nat. 35, 46. sutoria: SCRIB. LARG. 208. 248. *Θεοδότιον*: VITR. 7, 7, 4 hanc autem Graeci *Θεοδότιον* vocant, quod Theodotus nomine fuerat, cuius in fundo id genus -ae primum est inventum. Thessalica: PLIN. nat. 35, 196. viridis: VITR. 7, 7, 4 PLIN. nat. 35, 49. Vmbrica: PLIN. nat. 1, 35, 57.

2 *speciatim: adhibetur:* **a** *in agricultura:* CATO agr. 34 in -a et uligine et rubrica et qui ager aquosus erit, semen adoreum potissimum serito (*cf.* PLIN. nat. 18, 163). 40 argillam vel -am coaddito, arenae paululum et fimum bubulum (*de oculo arbori inserendo. cf.* PLIN. nat. 17, 111). VERG. georg. 2, 215 et totus scaber et nigris exesa chelydris -a negant alios aeque serpentibus agros dulcem ferre cibum et curvas praebere latebras. COLVM. 2, 10, 4 *lupinum* . . . exilem amat terram et rubricam praecipue. nam -am reformidat, limosoque non exit agro. PLIN. nat. 17, 25 -am in Albensium Pompeianorum agro et argillam cunctis ad vineam generibus anteponunt. 17, 147 recusat *castanea* glaream, rubricam, -am omnemque terrae fecunditatem. 18, 34 omnis -a coquet, nisi permacra, sabulumque, nisi id etiam pertenue est et multo campestribus magis quam clivosis respondent eadem. *in stercorando*: VARRO rust. 1, 7, 8 in Gallia Transalpina . . . aliquot regiones accessi, ubi nec vitis nec olea nec poma nascerentur, ubi agros stercorarent candida fossicia -a. COLVM. 2, 15, 4 si tamen nullum genus stercoris suppetet, ei . . . proderit fecisse, quod M. Columellam . . . usurpasse memoria repeto, ut sabulosis locis -am ingereret, cretosis ac nimium densis sabulum (*cf. supra l. 10*). 5, 8, 6 aptissimum genus terrae est oleis, cui glarea subest, si superposita -a sabulo admixta est . . . -a ex toto repudianda est, magis etiam scaturriginosa . . . . PLIN. nat. 17, 48 temperato alterutra, -a vel columbina, convenit. **b** *in re medicina*: PLIN. nat. 35, 195 -ae plura genera. ex iis Cimoliae duo ad medicos pertinentia, candidum et ad purpurissum inclinans. vis utrique ad discutiendos tumores, sistendas fluctiones . . . et refrigerandi quoque natura -ae est *eqs.* VARRO rust. 3, 9, 3 quod extat ulcus, oblinunt figlina -a. CELS. 1, 3 alvum astringit labor, sedile, -a figularis corpori illita . . . . 2, 33 simul *et reprimunt et refrigerant* . . . -a Cimolia, gypsum, melinum . . . . 3, 19 si sudor vincit, delinendus homo est vel gypso vel argenti spuma vel Cimolia -a. 5, 1. 26. 27. 8, 9, 1 ubi maxime pus subsit, sic intellegemus: -a Cimolia totum locum illinemus . . . . COLVM. 6, 17, 4 locum laesum . . . -a Cimolia ex aceto linas. 6, 17, 6. 8, 2, 3 ulcera . . . figulari -a linuntur. SCRIB. LARG. 24 -ae Samiae, quam vocant astera (MARCELL. med. 8, 5. *cf.* GLOSS. *p. 1184, 75*). 83 -ae Samiae p. X̶ I. 86. 112. 189. 244. 248 -ae sutoriae . . . p. X̶ II. PLIN. nat. 10, 50 ulcere oblito figlina -a. 20, 212 mammarum vitia cum melle aut Cimolia -a *sedare.* 28, 163 Cimolia et aceto . . . . 29, 111. 35, 37 in medicina eundem usum habet *melinum* quem Eretria -a *al.* PELAGON. 15. 280 (*κρητάριον*) CHIRON 25. 47. 268 *et saepius.* VEG. mulom. 1, 22, 6. 2, 29. 4, 21, 4 *et saepissime.* MARCELL. med. 4, 6. 28. 8, 13 *al.* **c** *in arte coquendi et ad poma conservanda:* PLIN. nat. 24, 3 similis vis *ac polentae* Rhodiae -ae et argillae nostrati. concordia valent, cum pix oleo extrahitur, quando utrumque pinguis naturae est. COLVM. 12, 47, 1 -am figularem cum amurca subigunt et ea linunt mala, quae cum siccata sunt, in tabulato frigido loco et sicco reponunt (*cf.* GARG. MART. pom. 1, 1). *ibid.* multi cum ramulis suis arbori detrahunt, et -a figulari cum diligenter mala obruerunt, in sole siccant; deinde, si qua rimam -a fecit, luto linunt. *et saepius.* PLIN. nat. 15, 61 cetera mala et foliis ficulnis, praeterquam cadivis, singula convolvi, cistisque vitilibus condi vel -a figulinarum illini. 15, 64 -a quidam figlina etiam uvas illinunt. . . . in usu diluentes -am. 18, 305 quidam ipsum triticum diuturnitatis gratia aspergunt amurca . . . alii Chalcidica aut Carica -a. 21, 138 flos *croci* igni sacro illinitur cum -a Cimolia. **d** *ad res fictiles conficiendas*: AETNA 515 post exustam -am quoque robora fundi (*cf. Sudhaus ad l.*). VITR. 2, 8, 19 quae *testa* non fuerit ex -a bona aut parum erit cocta, ibi se ostendet esse vitiosam gelicidiis et pruina tacta. 5, 12, 5 inter destinas -a in eronibus ex ulva palustri factis calcetur (*de molibus in mari faciendis*). 8, 1, 5 item si vas ex -a factum non coctum in ea fossione in eadem ratione opertum positum fuerit. CET. FAV. 3 p. 290 vas ex -a. 9 p. 295 in fluviatili autem arena, si tertiam partem testae -ae addideris, miram soliditatem operis praestabit. COLVM. 3, 11, 9 cretosa humus utilis habetur viti; nam per se ipsa -a, qua utuntur figuli quamque nonnulli argillam vocant, inimicissima est. 10, 59 ista (*sc. terra*) Prometheae genetrix fuit altera -ae (*sc. hominis a Prometheo e -a figulari facti*). 12, 44, 5 M. Columella patruus meus ex ea -a, qua fiunt amphorae, lata vasa in modum patinarum fieri iubebat. 12, 52, 15 sunt qui -am figularem in modum liquidae faecis aqua resolvant et cum vasa laverint, hoc quasi iure intrinsecus oblinant. DIOM. gramm. I 462, 23 *in aenigmate*: 'mare concretum in -a ligneo in campo, ubi caro humana ossibus ludebat'. cum significare vult salem in salino fictili fuisse, quod super mensam esset, in qua manus talos iactabat. *cf. Blümner, Technologie II 8 sqq.* **e** *ad scribendum, pingendum, tinguendum*: NVX 81 fit quoque *ludus* de -a, qualem caeleste figuram sidus, ut in graecis littera quarta, gerit (*sc. Δ*). PERS. 5, 108 quaeque sequenda forent, quaeque evitanda vicissim, illa prius -a, mox haec carbone notasti? PETRON. 79 omnes pilas columnasque notaverat -ā. MART. 12, 61, 9 qui carbone rudi putrique -a scribit carmina. *nota in imag.*: HOR. sat. 2, 3, 246 sani ut -a an carbone notati? (*cf. Otto, Sprichw. p. 65*). *metonymice de meta* (*cf. Pollack, PW. IV 1708*): GLOSS. *λευκή* (*καὶ αὐξηθέντα. cf.* cresco). *λευκὴ τῆς ἱπποδρομίας.* SEN. benef. 5, 3, 1 cursor -am prior contigit. epist. 108, 32 hanc quam nunc in circo -am vocamus, calcem antiqui dicebant. PLIN. nat. 8, 160 cum puderet hominum artes ab equis vinci, peracto legitimo cursu ad -am stetere. ACT. ARV. a. 143 ex pr(aedis) Allieni Procl(i) a -a. a. 213 v. 7 praesedente ad -a Aelio Coerano. a. 219 v. 12 praesid(entibus) Fl(avio) Arehesilaeo et Laenio Donato ad -am. *de coloribus e -a factis*: CATO agr. 39, 2 ubi sarseris *dolia*, qui colorem eundem facias, -ae crudae partes duas, calcis tertiam commisceto. VITR. 7, 14, 1 fiunt etiam purpurei colores infecta -a rubra radice. *ibid.* -am infundentes et eam terentes efficiunt . . . colorem. 7, 14, 2 propter inopiam coloris Indici -am Selinusiam aut anulariam . . . inficientes imitationem faciunt Indici coloris. PLIN. nat. 33, 162 pretia eius (*sc. coloris*) X̶ X in libras, caerulei X̶ VIII, usus in -a, calcis impatiens. 33, 163 fraus viola arida decocta *fit* in aqua sucoque per linteum expresso in -am Eretriam. 35, 44 -a argentaria cum purpuris pariter tinguitur bibitque eum colorem celerius lanis. 35, 46 qui adulterant, vero Indico tingunt stercora columbina aut -am Selinusiam vel anulariam vitro inficiunt. 35, 49 *viride* fit e -a viridi, aestimatum sestertiis in libras. anulare, quod vocant, candidum est, quo muliebres picturae illuminantur. fit et ipsum e -a admixtis vitreis gemmis e volgi anulis, inde et anulare dictum (*fortasse huc referendum propter colorem muliebris picturae*: AVSON. 130, 8 [*de Medea*] tui vim -a tenax zeli concipit immodicam [*graece γραφίς, Accursius* cera]). *cf.* SCRIB. LARG. 208 melanterias, quae -a sutoria dicitur, qua ligulae calceolorum denigrantur. *cf. Blümner, Technologie IV 469 sqq.* *de parietibus dealbandis*: VARRO rust. 1, 57, 2 item alius aliud affriat aut aspargit ut Chalcidicam aut Caricam -am. *de alicis colorandis* (*cf. Blümner, Technologie I 55*): PLIN. nat. 18, 113 nondum habent candorem suum, quo praecellunt, iam tamen Alexandrinae praeferuntur. postea . . . admiscetur -a, quae transit in corpus coloremque et teneritatem affert. 18, 116 ex zea pulchrius quam e tritico fit tragum, quamvis id alicae vitium sit. candorem autem ei pro -a lactis incocti mixtura confert. *de fuco*: PLAVT. Truc. 294 buccas rubrica, -a omne corpus intinxti tibi. Aul. 718 scio fures esse hic complures, qui vestitu et -a occultant sese atque sedent quasi sint frugi (*fort. ad f pertinet*). NOVIVS Atell. 84 illino -am, cerussam purpurissam (*cf.* NON. p. 218). HOR. epod. 12, 10 neque illi iam manet umida -a colorque stercore fucatus crocodili (*cf.* PORPH. *ad l.*). OV. ars 3, 199 scitis et inducta candorem quaerere -a. PETRON. 23 inter rugas malarum tantum erat -ae, ut putares detectum parietem nimbo laborare. MART. 6, 93, 9 psilothro viret aut acidā latet oblita -ā *Thais.* 8, 33, 17 crassior in facie vetulae stat -a Fabullae. SCHOL. Cic. Bob. p. 147, 27 Hild. constabat enim Laterensem fuisse in Creta provincia et solebant omnes candidati alba -a oblinire cervicem, ut populo notabiliores essent. ANTH. 436, 1 de cretata facie. cum -am sumit, faciem Sartoria sumit; perdidit ut -am, perdidit et faciem. *nota*: CELS. 6, 5 ad colorandas cicatrices potest . . . compositio . . . in ea pares portiones sunt myrobalsami magmatis, -ae Cimoliae subcaeruleae . . . . PLIN. nat.

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

14, 123 resina omnis dissolvitur oleo; quidam et -a figulinarum hoc fieri arbitrantur; pudetque confiteri, maximum iam honorem eius esse in evellendis virorum corpori pilis. **f** *ad vestes purgandas, argentum poliendum sim.*: PLAVT. Aul. 718? *v. p. 1186, 71* Poen. 969 (*in imag.*) -a est profecto horum hominum oratio, ut mi absterserunt omnem sorditudinem. TITIN. 29 -am dum compescis, vestimenta qui laves. PLIN. nat. 1, 35, 57 -ae ad vestium usus. PLIN. nat. 33, 131 nigrescit *argentum* et ovi indurati luteo, ut tamen aceto et -a deteratur. 35, 199 alia -a argentaria appellatur nitorem argento reddens. THEOD. PRISC. eup. faen. 14 -a argentaria (*cf. p. 1185, 12 et Blümner, Technologie IV 320*). *adde*: VERG. georg. 1, 179 area cum primis ingenti aequanda cylindro et vertenda manu et -a solidanda tenaci (*cf.* AVSON. *p. 1186, 58*). VITR. 7, 3, 3 cameris dispositis et intextis, imum caelum earum trullissetur, deinde arena dirigatur, postea autem -a aut marmore poliatur. **g** *in litteris signandis*: CIC. Flacc. 37 haec *laudatio* ... obsignata erat -a illa Asiatica, quae fere est omnibus nota nobis: qua utuntur omnes non modo in publicis, sed etiam in privatis litteris. *cf.* SCHOL. Cic. Bob. p. 239, 29 Hild. instrumentum laudationis *Flacci* -a obsignatum proferebatur; tabulae vero, quibus illi ad criminandum *Flaccum* utebantur, signa habebant cerae insolitae.
nota i. q. lutum: VERG. ecl. 1, 65 pars Scythiam et rapidum -ae veniemus Oaxen (*cf.* SERV. *ad l.* hoc est lutulentum, quod rapit -am. -am terram albam dixit ... est aqua cretei coloris).
deriv.: cretaceus, cretarius, cretatus, cretosus, cretula, cretulentus. *comp.*: cretifodinae.

crētāceus, -a, -um [*a* creta. *Th.*]. *i. q. cretae similis*: PLIN. nat. 18, 86 rufior illa (*sc. siligo Campana*), at Pisana candidior ponderosiorque -ā.

[**cretānus**] NOVIVS Atell. 72 -us (*sic L. Noni p. 316*, errat anus *pars codd.*, Caeretanus *Lachmannus*, Cerretanus *Bücheler*) sine diploide a recta grassatur via. *a* Creta? *cf. l. 63.*

? **cretare** NOT. Tir. 84, 85 *inter* Creta *et* Cretacaerenae, Creticus.

crētārius, -a, -um [*a* creta]. *i. quod ad cretam pertinet.* ars -a *i. ars vasa fictilia efficiendi*: CORP. III 5833 Victo⟨ri⟩o Victor⟨i⟩ano ⟨ne⟩gotiatori a⟨rti⟩s -a ⟨e et fla⟩turariae. XIII 1906 negotia⟨to⟩ri Lugdunensi artis cr⟨e⟩tariae. 1978 exserc(entis) art(em) cret(ariam). 4336. 6366 (*a. 225*). 6524. 7588. CORP. XIII 8224 negotiat⟨or⟩ ⟨cre⟩tarius. 8350 negot(iatori) cret(ario). 8793 negotiator -us Britannicianus. *cf. Blümner, Technologie II 8.*
subst. f. **crētāria**, -ae, *sc. taberna*: VARRO ling. 8, 55 quoniam taberna, ubi venit vinum, a vino vinaria, a creta -a, ab unguento unguentaria dicitur. ? CAPER gramm. VII 108, 14 cetariae (Cetheriae *BC*) tabernae, quae nunc -ae (rethariae *BC*) non recte dicuntur.

crētātus, -a, -um [*a* creta. *Th.*]. *i. q. creta oblitus, albatus*: LVCIL. 1145 -umque bovem duc[it] ad Capitolia magna (*de bove sacrificando. cf.* IVV. 10, 66 duc in Capitolia magnum -umque bovem. SCHOL. *ad l.* candidum). CIC. Att. 2, 3, 1 etenim mihi caligae eius (*Pompei*) et fasciae -ae non placebant. ISID. orig. 19, 24, 6 toga candida eademque -a, in qua candidati ... ambiebant, addita creta, quo candidior insigniorque esset. *cf.* PERS. 5, 177 ius habet ille sui, palpo quem tollit hiantem -a ambitio. PLIN. nat. 35, 201 pedes venalium trans maria advectorum denotare instituerunt maiores ... hoc est insigne venaliciis gregibus opprobriumque insolentis fortunae. quos et nos adeo potiri rerum vidimus (*sc. servos postea nobiles factos*), ut ... videremus tantum non cum laureatis fascibus remitti illo, unde -is pedibus advenissent (*de servis in catasta expositis. ad eandem rem pertinet*: PROP. 4, 5, 52 aut quorum titulus per barbara colla pependit, -i medio cum saluere foro [caelati *codd., em. Passeratius*]). MART. 2, 41, 11 -a timet Fabulla nimbum. ANTH. 436 de -a facie (*cf.* creta *p. 1186, 69*). MART. 12, 29, 9 -am praetor cum vellet mittere mappam, praetori mappam surpuit Hermogenes. *locus dubius*: PLAVT. Curc. 443 quia enim Persas, Paphlagones, Sinopes, Arabes, Cares, Cretanos (*v. l. 31.* cretatos *corr. Kiessling, i.* Λευκοσύρους) Syros (*sc. subegit*).

cretella *v.* clitella. **crēter(r)a** *v.* crater.

crēteus, -a, -um *a* creta. *i. q. e creta factus*: LVCR. 4, 297 siquis, prius arida quam sit -a persona, allidat pilaeve trabive. *de colore i. q. lutulentus*: SERV. ecl. 1, 65 *supra l. 22.*

crēthmos, -ī *m. et f. et* **crēthmon**, -ī *n.* (*l. 71*). [*gr.* κρῆθμός *vel* κρῆθμον, κρίθμος, κρίθμον. *Th.*] *nomen herbae*: PLIN. nat. 1, 26, 50 -on (*nomin.*). PLIN. nat. 1, 25, 96 -os agrios. 25, 155 -os (cremnos *trad.*) agrios gremias tollit oculorum impositus. 26, 82 eadem vis -o ab Hippocrate admodum laudatae. 26, 94 (cremnon *trad.*). 26, 158 menses ciet ... ante alia ..., ut Hippocrati videtur, -os e vino semine vel radice contritis (*Mayh.*, corticis *codd.*). 26, 160 *utilis* est interioribus feminarum morbis et conyza utraque et -os. 27, 135 datur *medicina quaedam* et ischiadicis cum -o (chretamo *E*) in vino. DIOSC. 2, 113 critimon (κρῆθμον DIOSC. 1, 129 W.).

cretiacus, cretiaticus, cretiatio *v.* crith-.

crēticus *nomen pedis versus v.* Creta *nom. propr.* **cretice** *dubiae interpretationis* CORP. IV 1364.

crētifodīnae, -arum *f.* [*a* creta *et* fodina *vel* fodere. *Th.*]. *i. q. lautumia, in qua creta effoditur*: GLOSS. -a λευκόγειος. *cf. Humbert, Daremberg-Saglio II 1568.* VLP. dig. 7, 1, 13, 5 inde est quaesitum, an lapidicinas vel -as vel arenifodinas ipse instituere possit. 24, 3, 7, 14 sed si -ae, argentifodinae vel auri vel cuius alterius materiae sunt vel arenae, utique in fructu habebuntur. 27, 9, 3, 6. GAIVS dig. 39, 4, 13 pr. sed et hi, qui salinas et -as et metalla habent, publicanorum loco sunt. PAVL. dig. 50, 16, 77.

1. cretio, -āre *v.* crithio.

*2. **crētio**, -ōnis *f.* [*a* cernere. *Th.*]. *de significatione*: GAIVS inst. 2, 164 extraneis heredibus solet -o dari, id est finis deliberandi, ut intra certum tempus vel adeant hereditatem vel si non adeant, temporis fine summoveantur. ideo autem -o appellata est, quia cernere est quasi decernere et constituere. 2, 166 *heres* debebit intra diem -is cernere, id est haec verba dicere 'quod me P. Mevius testamento suo heredem instituit, eam hereditatem adeo cernoque' *eqs.* VLP. reg. 22, 27 -o est certorum dierum spatium, quod datur instituto heredi ad deliberandum, utrum expediat ei adire hereditatem necne. ISID. orig. 5, 24, 16 -o autem appellata est, quasi discretio, id est decernere vel constituere ut puta *eqs.* GLOSS. προσέλευσις κληρονόμου. quasi discretio: unde in lege saeculari pro numero dierum ponitur. certus dierum numerus. *cf. Leonhard, PW. IV 1708.* VARRO ling. 6, 81 itaque in -e adhibere iubent testes. CIC. de orat. 1, 101 ut in -bus scribi solet. Att. 11, 12, 4 Galeonis hereditatem crevi; puto enim -em simplicem fuisse, quoniam ad me nulla missa est. 13, 46, 3 ex eo cognovi -em testibus praesentibus sexaginta diebus. PLIN. nat. 2, 95 GAIVS inst. 2, 144. 167 at is, qui sine -e heres institutus sit. 2, 168. 170 omnis autem -o certo tempore constringitur. 2, 172 quarum -um magna differentia est. nam vulgari -e data nulli dies computantur, nisi quibus scierit ... certorum vero dierum -e data ... numerantur dies continui. *saepius.* VLP. reg. 22, 31 vulgaris -o. 22, 32 *saepius.* LEX Burg. Rom. 22, 2 de maternis bonis ⟨et⟩ materni generis ⟨et⟩ de -e sublata.
sensu mystico: CYPR. GALL. deut. 199 cohaesit domino plebis Iacobi, cuius -o corrogatur ipsi; heres nam domini deique vivit sola sufficiens sibique firma. ZACCH. 2, 19 p. 1144^{D} nec rursum verae carnis assumptio patitur, ut sancti spiritus -e cessante natus ex virgine non credatur.

? **cretix** i. radix herbarum GLOSS. III 559, 24.

crētōsus, -a, -um [*a* creta. *Th.*]. *i. q. cretam continens*: CATO agr. 8, 1 ficos mariscas in loco -o et aperto serito (*cf.* PLIN. nat. 15, 72. PAVL. FEST. p. 119 Lucani appellati ... vel quod loca -a sint, id est multae lucis. COLVM. 2, 15, 4 ut sabulosis locis cretam ingereret, -is ac nimium densis sabulum. PLIN. nat. 18, 47 fossas ... -is locis apertas relinqui). CATO agr. 128 terram quam maxime -am vel rubricosam (VARRO rust. 1, 9, 3 quae proprio nomine dicitur terra, cum est admixta ex iis generibus aliqua res, dicitur aut -a .... VITR. 2, 3 *lateres* faciendi autem sunt ex terra albida -a sive de rubrica. PLIN. nat. 18, 175 ubi ... terra -a aut gracilis, utilius inter solstitium et aequinoctium aratur. PALLAD. 1, 6, 16 spissa et -a et umida terra bene far et triticum nutrit). OV. met. 7, 463 hinc humilem Myconum -aque rura Cimoli *sibi iungit Minos.* COLVM. 2, 2, 9 spissis atque -is regionibus apertae *fossae* relinquuntur. 2, 9, 3 densa -aque et uliginosa humus siliginem et far adoreum non incommode alit (3, 11, 9 -a humus utilis habetur viti). 2, 9, 5. 17 nam siccum -umque *solum* reformidant *panicum et milium* (PLIN. nat. 18, 166 far, siligo et -um et uliginosum solum patiuntur. 18, 199 in denso aut -o aut uliginoso *solo* tritici aut siliginis modios VI. 35, 170 lateres non sunt ex sabuloso neque arenoso multoque minus calculoso ducendi solo, sed e -o et albicante aut ex rubrica. PALLAD. 4, 10, 7). HYG. fab. 220 p. 130, 1 Cura cum quendam fluvium transiret, vidit -um lutum. *subst. n. plur.* **crētōsa**, -ōrum (*sc. loca*): PLIN. nat. 18, 135 -a tantum limosaque odit *lupinum* et in his non provenit.

crētula, -ae *f.* [*a* creta *deminutive. Th.*]. *cretae genus quo epistulae signantur et in quo pingitur*: CIC. Verr. 5, 58 cum ... epistula Agrigento allata esset, casu signum iste animadvertit in -a. PLIN. nat. 35, 49 ex omnibus coloribus -am amant udoque illini recusant purpurissum, Indicum, caeruleum *eqs.* *cf. Marquardt-Mau, Privatleben^{2} p. 806, 5.* *nota titulum fabulae* POMPON. Atell. Cretula vel Petitor.

crētulentum, -ī *n.* [*a* creta. *Th.*]. *i. q. ius vestimenta creta purgandi*: LEX colleg. aq. (Corp. VI 10298) 14 nive -um exegisse velit, nisi in duabus lacunis p. R. ius emet.

crētūra, -ae *f.* [*a* cernere. *Th.*]. *i. q. palea*: PALLAD. 1, 24, 3 triginta autem columbis volantibus diurni tres sextarii tritici sufficient aut -ae. *dub.*: PAVL. NOL. epist. 13, 11 non visitato more -a (*Hartel*, creatura, creature, creaturam *trad.*) cibis hominum, sed novo munere iam paratos hominibus cibos gignens (*sc. de divisione panum et piscium a Christo facta*). *Lambertz.*

1. crētus *v.* cerno. **2. crētus** *v.* cresco.

? **creubeba** *vox germanica, i. q. concrematio hominis occisi*: LEX Sal. capit. 2, 5 de -a.

? **crianosson** brevis dictio in magna GLOSS. V 352, 29. **crianus** dictum personale[m] V 565, 45 (χρείαν usum *Bücheler, cf.* comma).

cribanītēs *v.* clibanites.

***crībello**, -atum, -āre *a* cribellum. crebellare: CHIRON *sae-*

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

vius (*v. Oderi indicem*). criblare *v. sub* cribrare. *i. q. cribrare*: PALLAD. 1, 40 (41), 3 sebum liquefactum -ato cineri admixtum. CHIRON 278 haec omnia bene trita et -ata. 289 *et saepius*. SORAN. p. 52, 18 melilotum bene tunsum et -atum. MARCELL. med. 7, 19. ANON. med. ed. Piechotta 81 gallas . . . tundes et -as. THEOD. PRISC. eup. faen. 8. 10 *et saepissime*. APIC. 1, 5 DIOSC. 1, 57 *al*. CASS. FEL. 6 p. 14. *dub*. GLOSS. III 606, 19. [*it*. crivellare, *prov*. crivelar. *M.-L.*]

crībellum, -ī *n*. [*a* cribrum *deminutive. Th.*]. *i. q. cribrum*: PALLAD. 3, 24, 6 nitrum tritum -o desuper spargas. 7, 11 -o spisso cernemus *silvestres uvas*, ut grana non transeant, sed flos solus decidat. CHIRON 126 haec omnia pisabis . . . et -o cernes (VEG. mulom. 1, 32 cernesque subtiliter). MARCELL. med. 20, 38 -o medicinali criblatur (33, 9). 26, 34 -o tenuissimo cernuntur (CAEL. AVR. chron 2, 14, 204. CASS. FEL. 40 p. 91 tenui -o). PLIN. VAL. 1, 38 grosso o. GLOSS. V 177, 18 cernic(u)lu(m) -um ad polline(m). [*it*. crivello, *prov*. cruvel, *hisp*. cribillo. *M.-L.*]

criblo *v. sub* cribro.

cribrārius, -a, -um *a* cribrum. PLIN. nat. 18, 115 rursus *alica* quae *cribrum* transit, artiore cernitur et secundaria vocatur, item -a, quae simili modo in tertio remansit cribro angustissimo et tantum arenas transmittente. *subst. m*. crībrārius, -iī: GLOSS. κοσκινοποιός.

ˣ**cribro,** -ātum, -āre *a* cribrum. criblo *passim apud* MARCELL. med., *saepius apud* CHIRONEM. cribo: DIOSC. 4, 167. scribo: ITALA Luc. 22, 31 -aret (cod. a. VVLG. cribraret; *cod. G* cribaret; crebraret scribraret crabraret *alii*). GLOSS. κοσκινίζω. V 351, 11 crefrat siftid (*anglosax.*). [*francog*. cribler, *hisp*. cribar. *M.-L.*]

i. q. cribro cernere: COLVM. 12, 8, 3 salemque bene coctum -atum permiscent (12, 37). 12, 20, 4 aromata contusa et -ata. 12, 20, 6. 12, 23, 1. 12, 28, 1. 12, 42, 3 *et saepius*. SCRIB. LARG. 51. 60. 113 *illa* tunduntur, teruntur, -antur ex suco cauliculorum rubi vel ex vino Signino collyrii tritura (128). *et saepe*. PLIN. nat. 20, 264. 25, 58. 26, 47. 33, 87 tunditur *chrysocolla* in pila, dein tenui cribro cernitur, postea molitur ac deinde tenuius -atur. 34, 104. 172. 175. 176. GARG. MART. pom. 2, 5 in gastris vel qualis -ata terra. PALLAD. 10, 14, 2. PELAGON. 5 *et passim*. VVLG. Dan. 14, 13 -vit *cinerem* per totum templum (κατέσησαν). Luc. 22, 31 (*v. l. 25*) satanas expetivit vos, ut -ret sicut triticum (*cf*. HIER. epist. 22, 4 *diabolus* ad -andos apostolos expetit potestatem. ENNOD. epist. 2, 14 p. 54, 25 datam satanae potestatem, ut servos Christi -ret. 2, 19 p. 61, 12. *adde*: AVELL. p. 207, 3 -atus es canonice a praesulibus nostris. GREG. M. epist. 7, 24 p. 469, 10 maligno spiritui quaerenti animas -are). MARCELL. med. 2, 14 gallas tundes et criblabis. 2, 16. 12, 6 *et saepissime*. THEOD. PRISC. eup. faen. 7 APIC. 1, 35. PALLAD. hist. mon. I 19 p. 298ᵃ -atarum excrementa frugum. *de imbre*: VVLG. II reg. 22, 12 posuit tenebras in circuitu suo latibulum, -ans aquas de nubibus caelorum.

comp.: in-, percribrare.

ˣ**crībrum,** -ī *n*. [*cf. c. hibern*. criathar *theodisc*. rītara *anglosax*. hrīdder '*cribrum*' *et c*. cernere. *Th.*]. ISID. orig. 20, 8, 6 -um quod ibi currat frumentum, quasi 'currifrum'. criblum *traditur* MARCELL. med. 25, 2. GLOSS. III 20, 58 (toriblum). cribum: *l. 55. p. 1190, 13.* ciribrum: DIOSC. 4, 146 (ciribu *P*). *cf*. GLOSS. Plac. V 10, 6 = 59, 25 -um non ciribrum (cribrus *Deuerling*) neutro genere magis dicimus quam masculino (cribus: GLOSS. V 495, 55. 639, 32. *cf*. COLVM. *l. 73*). GLOSS. κόσκινον. -um setacium ad polline⟨m⟩. cribus qui satagit (setaciat?) farina⟨m⟩. ubi legatur aput veteres. [*sard*. kiliru, *val*. cŭir, *francog*. crible, *hisp*. cribo. *M.-L.*].

instrumentum ad frumentum sim. cernendum (*singulari usu*: PAVL. FEST. p. 106 tabulam felicis materiae tamdiu terebrare, quousque exceptum ignem -o aeneo virgo *Vestalis* in aedem ferret): PLIN. nat. 18, 108 -orum genera Galliae saetis equorum invenere, Hispaniae lino excussoria et pollinaria, Aegyptus papyro atque iunco. PLAVT. Poen. 513 (*per iocum*) iste quidem gradus (*sc. tardus*) subcretust -o pollinario (PLIN. *l. 63. cf*. GLOSS. II 265, 51 γυριστήριον κόσκινον pollinare -um. III 269, 64 γυριστήριον pollinarium -um). CATO agr. 13, 1. 18, 7 calcem -o subcretam. 18, 25. 48, 2 eo terram -o incernito. 76, 3 -um farinarium (PLIN. nat. 18, 115). 107, 1 per -um cernas. 151, 3 LVCIL. 681. CIC. div. 2, 59 quasi vero quidquam intersit, mures diem noctem aliquid rodentes scuta an -a corroserint. MORET. 39 transfert . . . fusas in -a farinas et quatit. COLVM. 5, 6, 6. 7, 8, 7 thymum contritum -oque colatum. 8, 5, 16 -o viciario vel etiam loliario qui (*sic trad.*) iam fuerit in usu. SCRIB. LARG. 10 haec contusa tenuiter forato -o transmittuntur. 61. 75. 90. 156 -um tenuissimum (PLIN. nat. 33, 87 tenui -o. PELAGON. 362 MARCELL. med. 10, 16. 25, 2). 269 percribratae grandioribus foraminibus -i. PERS. 3, 112 durum olus et populi -o decussa farina. PLIN. nat. 16, 54 *flos resinae* conciditur ad -um minuta. 17, 53. 73. 18, 105 summa laus *panis* siliginis bonitate et -i tenuitate constat. 18, 115 *v. l. 18*. 22, 145. 24, 171 -o in limite abiecto herbae intus extantes . . . partus accelerant (*cf*. 1, 24, 109 herba de -o). 28, 145. 34, 95 *aes Campanum* purgatur roboreo -o. PAVL. sent. 3, 6, 64 pistoris instrumento legato -a . . . cedunt (*cf*. VLP. dig. 33, 7, 12, 10). APVL. met. 3, 29 miserum corium *asini* nec -is iam idoneum. VESPA 43 tympana -i. ARNOB. nat. 2, 23 rota quid sit . . . trapetum vomis aut -um (cibrum *cod.*). PELAGON. 44 -o minuto cribrato (CHIRON 561). 432. VVLG. Sirach 27, 5 sicut in percussura -i (κοσκίνου) remanebit pulvis. Am. 9, 9 sicut concutitur triticum in -o (λικμῷ. *cf*. PS. RVFIN. in Am. 9, 9 instar -i, quo frumenta purgantur. OP. imperf. in Matth. 38 p. 840 si triticum . . . cernas in -o. OROS. hist. 7, 39, 13 mysterium hoc . . . tamquam magnum -um fuisse arbitror, per quod ex congregatione populi Romani tamquam ex magna massa frumenti. . . . effluxere grana viva). MARCELL. med. 11, 26. 16, 40 *al*. *metonymice in convicio*: PLAVT. Most. 55 o carnufic⟨i⟩um -um, quod credo fore, ita te forabunt patibulatum per vias stimulis ⟨carnufices⟩. APVL. met. 8, 23 cantherium istum . . . in hebeti pigritia ferocem nec quidquam amplius quam ruderarium -um (cribum *cod.*). *per imaginem*: BOETH. arithm. 1, 17 p. 33, 21 huiusmodi investigatione, quam Eratosthenes -um nominabat (*cf. Knaack, PW. VI 364*). *in proverbio* (*cf. Otto, Sprichw. s. v.*): PLAVT. Pseud. 102 non pluris refert quam si imbrem in -um geras (*cf. historiam de Tuccia virgine Vestali, quae aquam in -o tulit*: VAL. MAX. 8, 1 absol. 5 PLIN. nat. 28, 12 AVG. civ. 10, 16. 22, 11. *adde*: SEN. benef. 7, 19, 1 si cui vinum debeas et hoc ille te infundere reticulo iubeat aut -o, reddidisse te dices?). PLAVT. Rud. 102 villam integundam intellego totam mihi, nam nunc perlucet ea quam -um crebrius (*nota paronomasiam*). VARRO Men. 69 ut novum -um novo paxillo pendeat.

? **cricinarium** *v.* creta *p. 1184, 72.*

cricōtē, κρικωτή. MART. CAP. 8, 815 sphaera aenea, quae -e (circote β) dicitur.

cricus anus GLOSS. V 495, 57 (criscus *trad.*). κρίκος.

quisquilias pal[l]eas vel **crientas** GLOSS. IV 559, 55. *v. Ducange s. v.* L.

ˣ**crīmen,** -is *n*. [*segregandum esse a gr*. κρῖμα, κρίμα *et a* cernere, discrimen *censet Brugmann, Indogerm. Forsch. 9, 353 sq. cum aliis, sed vide ne errent. cf. Corssen, Beitr. zur ital. Sprachkunde 229 sq. Th.*]. ISID. orig. 5, 26, 1 -n a carendo nominatur, ut furtum, falsitas etc., quae non occidunt, sed infamant. CORP. III 10190 Susanna de falso cremine. *gener. masc.*: PS. CYPR. aleat. 6 duplicem ac geminum -n admittunt (*sed* 11 -n mortale). *legitur inde a* PLAVTO. *frequentant* CIC. (*in orationibus*) OV. LIV. QVINT. TAC. ICTI. *deest apud* ENN. LVCIL. CAES. VITR. FRONTIN. AMPEL. *cf. Hitzig, PW. IV 1712—1718; R. Leonhard, ibid. 1718.*

I *proprie*: A *i. q. obiectum, exprobratio, convicium* (GLOSS. διαβολή, ἔγκλημα, ἔλεγχος. obiectum. sine -e ἀνέγκλητος, ἄμεμπτος. maiestatis -n: καθοσιώσεως ἔγκλημα): PLAVT. Bacch. 629 criminin me habuisse fidem? Pseud. 427 homines qui gestant quique auscultant -a. Trin. 739 ne istaec pollicitatio te in -n populo ponat atque infamiam. TER. Hec. 335 era in -n veniet, ego vero in magnum malum (MET. NVM. or. frg. Gell. 15, 14, 2 LACT. inst. 5, 16, 13. 5, 18, 8 HIL. syn. 83). 755 teque hoc -e expedi. 779 nam si compererit -i tua se uxor [falso] credidisse (DON. *ad l.* -n proprie dicitur id quod fictum est; -n pro falsa suspicione posuit). Phorm. 322 nisi ut maneat Phanium atque ex -e hoc Antiphonem eripiam. ACC. trag. 1 quare alia ex -e inimicorum effugere possis (CIC. fin. 5, 88 inconstantiae -n ille effugit, nos effugere non possumus. de orat. 3, 187). AFRAN. com. tit. COM. pall. inc. 57 obicitur -n capitis (CIC. Q. Rosc. 25 div. in Caec. 31 Cluent. 97 Rab. perd. 7 Cael. 56. 72 LIV. 34, 32, 9. 39, 26, 3 SEN. contr. 2, 1, 15 contr. exc. 6, 6 contr. 7, 2, 9. 7, 7, 4 *bis*. 9, 4, 7. 10, 1, 8 VAL. MAX. 6, 2, 4 SEN. Med. 237. 497 dial. 9, 17, 9 CVRT. 3, 6, 11. 10, 1, 6 ASCON. tog. cand. p. 84. 92 PLIN. nat. 34, 13 QVINT. inst. 6, 3, 69. 75. 100. 8, 5, 16 decl. 316 p. 245, 13 *al*. TAC. ann. 2, 30. 3, 12 ne . . . obiecta -a pro approbatis accipiatis. 3, 13 PLIN. epist. 10, 60 SVET. Aug. 51 gramm. 16 PAVL. sent. 1, 6b, 3 APVL. apol. 101 TERT. nat. 1, 3 HIL. op. hist. frg. 2, 8 PRISCILL. tract. 2, 42. 53 AMM. 15, 5, 20 HIER. epist. 81, 1 AVG. civ. 1, 16. 3, 21. 8, 19 cum eis pro -e obiceretur christiana religio. in psalm. 30 serm. 3, 7 cum tibi pro -e obiciatur, quia christianus es. 68 serm. 2, 4 EVGRAPH. Ter. Eun. 1). VARRO ling. 9, 7 *dicam* secundo de singulis -bus, quibus rebus possint, quae dicta sunt contra, solvi. 9, 36 singula -a, quae dicunt contra analogias, solvemus. 9, 77. RHET. Her. 1, 14, 24 assumptivae partes sunt quattuor: concessio, remotio -is (CIC. inv. 2, 71. 86. 124), translatio -is, comparatio (1, 15, 25. 2, 15, 22. TIRO Gell. 6, 3, 15 ea . . . confessionem faciunt, non defensionem neque propulsationem translationemve -is habent. *cf. p. 1191, 6*). 1, 15, 25 Orestes cum se defendit in matrem conferens -n (CIC. inv. 2, 80. 82. ASCON. in Pis. p. 8 invidiam et -n restitutorum confert in Pisonem). *ibid.* ex remotione -is causa constat, cum a nobis non -n, sed culpam ipsam amovemus, et vel in hominem transferimus vel in rem quampiam conferimus (2, 15, 22 CIC. inv. 2, 28. 79. 82 SEN. contr. 7, 5, 7 QVINT. inst. 4, 2, 26. 6, 3, 77. 6, 5, 9. 7, 2, 9. 7, 4, 13 decl. 252 p. 31, 2. 343 p. 354, 18. 356, 26). RHET. Her. 2, 3, 5 vituperatio eorum quae extra id -n erunt. *ibid.* de -bus adversariorum. 2, 17, 26 cum ab nobis -n removere volemus. 2, 30, 47 adaugendi -is causa. 4, 35, 47 accusatoris officium est inferre -a (CIC. inv. 1, 22. 55 Lael. 65); defensoris diluere et propulsare. 4, 36, 48 non apertissimae res erant -i datae? (CIC. inv. 2, 74. 91 Brut. 277 div. in Caec. 31. 33. 35 Verr. 2, 12. 6, 73. 74. 131 dom. 95 NEP. Epam. 8, 2

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

LIV. 1, 5, 4. 6, 21, 7. 7, 4, 4. 7, 20, 6 ASCON. in Scaur. p. 21 PLIN. nat. 18, 39 QVINT. decl. 323 p. 269, 28 TAC. ann. 13, 10 APVL. apol. 71 TERT. nat. 1, 11. PORPH. Hor. carm. 3, 25, 42 ex quo coepit ... paupertas probrosa esse et -i dari. CAPITOL. Aur. 29, 1. 7 IVST. 8, 1, 5. 43, 2, 9 SCHOL. Cic. Bob. p. 44, 15. 82, 25. 143, 14 Hild. AVG. civ. 1, 17 SVLP. SEV. dial. 3, 11, 2). CIC. inv. 1, 15 *defensionis* partes sunt quattuor, concessio, remotio -is, relatio -is (2, 70. 71. 78. 87. 124. 137), comparatio. 2, 59 -bus defendendis (Verr. 3, 177. 4, 118. 212. 213. 224. 6, 131 Sull. 12. 13 Ov. trist. 1, 2, 96 SEN. contr. 7, 5, 8 VAL. MAX. 3, 8 ext. 1 ASCON. in Mil. p. 42 QVINT. inst. 3, 6, 83. 4, 5, 8. 6, 3, 69. 7, 2, 31 SVET. vita Verg. p. 66). inv. 2, 83 in quem referet -n. de orat. 2, 329 illa quae suspicionem et -n efficient. Brut. 135 quoi fortuna belli -i, invidia populi calamitati fuit (S. Rosc. 48 quam [*vitam rusticam*] tu probro et -i putas esse oportere. 49. 81 Verr. 6, 19. Mur. 73 non ... id erit eius vitrico fraudi aut -i. LIV. 40, 15, 8 neutra res mihi nec gloriae nec -i sit. VELL. 2, 116, 5 QVINT. inst. 7, 2, 28 TAC. ann. 2, 50). Brut. 278 ad diluendum -n (*cf.* RHET. Her. 4, 35, 47 *p. 1190, 82.* CIC. S. Rosc. 36. 78 Verr. 1, 33. 3, 191. 5, 43. 6, 77 Cluent. 8. 166 Mil. 72 LIV. 33, 16, 9 CVRT. 7, 1, 30 QVINT. inst. 9, 2, 48 TAC. ann. 3, 14. 11, 34 PLIN. epist. 4, 9, 7 APVL. apol. 101 AMM. 30, 8, 5 CLAVD. 26, 593). CIC. orat. 132 nec in veritate -n arrogantiae extimescerem. part. 103 depellendi -is causa (112 dom. 95 Cael. 31 QVINT. inst. 9, 4, 97). 121 querela conflati -is collectarumque suspicionum (Verr. 3, 73 SCHOL. Cic. Bob. p. 35, 2 Hild.). opt. gen. 15 argumentando criminari -nve dissolvere. top. 93 depulsio -is. S. Rosc. 38 qui in -n vocetur (113 in minimis privatisque rebus etiam neglegentia mandati in -n iudiciumque -atur. Verr. 4, 217 avaritiam in -n et in iudicium voco. 6, 133 Rab. perd. 24 Sull. 61 har. resp. 36 Balb. 5 Planc. 54. 55 Scaur. 1, 3 epist. 5, 17, 2 NEP. Timoth. 3, 5 Ov. Pont. 4, 14, 42 SEN. contr. exc. 3, 8 contr. 7, 2, 9 contr. exc. 7, 2 ASCON. Scaur. p. 21 QVINT. decl. 260 p. 62, 9 TAC. dial. 36 AMM. 14, 11, 23. 30, 5, 11 AVG. civ. 1, 26). S. Rosc. 128 si hac indigna suspicione et ficto -e liberatus sit (Verr. 1, 15. 4, 41 Font. 37 Flacc. 96 Cael. 55. 56 Planc. 30 Lig. 30 Deiot. 8. 17. 30 epist. 12, 23, 2 PVBLIL. N 53 PROP. 1, 12, 1. 3, 11, 3. 3, 23, 14 Ov. am. 3, 9, 63 epist. 6, 22. 12, 177 met. 13, 67 OCTAVIA 149 QVINT. decl. 262 p. 72, 10 TAC. ann. 2, 42. 67. 3, 37 SVET. Nero 35 LAMPR. Comm. 5, 14. 7, 1 AMM. 14, 11, 3. 20, 2, 1. 21, 16, 6 AVG. civ. 4, 1 SVLP. SEV. chron. 2, 35, 5). CIC. Q. Rosc. 17 refervens falsum -n in ... castissimam vitam collatum statim concidit et extinguitur (off. 1, 86. 3, 79 SALL. Catil. 34, 2 HOR. carm. 3, 7, 14 Ov. am. 2, 2, 38 epist. 18, 112 rem. 388 fast. 4, 308 Ib. 619 Pont. 3, 1, 126 LIV. 1, 51, 2. 4, 21, 4. 6, 15, 7. 6, 16, 1. 8, 27, 11. 45, 20, 9 SEN. contr. 7, 1, 8 PHAEDR. 3, 10, 18 CVRT. 10, 1, 27. 36 STAT. Theb. 5, 320 silv. 5, 2, 100 QVINT. decl. 355 p. 387, 3 TAC. ann. 4, 31 APVL. met. 10, 8 COMM. apol. 848 AMM. 14, 11, 24. 30, 1, 17 CLAVD. 15, 170 AVG. civ. 2, 10. 6, 6. 8, 13. 20. 21 in psalm. 68 serm. 2, 4. serm. 91, 4, 4 *syn.* criminationes. SVLP. SEV. chron. 2, 1, 5 CORP. III 10190). CIC. Verr. 3, 162 ex quo ... -n atque accusatio nascitur? *ibid.* non erat in hoc neque -n ullum neque reprehensio. 4, 106 in eo culpa et -n haerebit. 4, 130 grave -n est hoc et vehemens et post hominum memoriam ... gravissimum (PVBLIL. G 9 LIV. 43, 2, 10 SEN. contr. exc. 5, 4. 6, 6 VAL. MAX. 4, 7 ext. 2. 5, 3, 3. 5, 9, 1. 6, 2, 4. 6, 5, 5. 8, 1 abs. 11 SEN. benef. 3, 37, 4 QVINT. decl. 258 p. 54, 12. 260 p. 65, 27. 331 p. 302, 24. 352 p. 384, 1 VLP. dig. 49, 7, 1, 5. APVL. apol. 4 utinam tam gravia formae et facundiae -a vere mihi opprobrasset. OPTAT. 1, 21 p. 22). Verr. 5, 91 qui in se suscipere istius culpam -nque cuperent (6, 105 Rab. perd. 18 Sull. 68). 6, 46 te hoc -e non arguo (PHAEDR. 1, 10, 4). 6, 153 meum ... -n avaritiae te nimiae coarguit. Cluent. 49 unum -n allatum est (168 Rab. Post. 27 or. frg. A IX 22 PVBLIL. M 38). 166 veneficii -n. 174 quem ad modum ... in Habitum sit -n a matre quaesitum cognoscite (Sull. 67 Cael. 68 PVBLIL. P 21 SEN. contr. 7, 1, 20 SEN. Ag. 277). dom. 95 cui ego -i respondere sine mea maxima laude non possum (Sest. 5 Cael. 30 Planc. 4 Phil. 2, 36. 43 MAT. Cic. epist. 9, 28, 1). Vatin. 25 huius etiam filium eodem iudicio et -e ad patris interitum aggregare voluisti. 41 est ... reus uterque ob eandem causam et eodem -e (LIV. 21, 10, 6 auctorem culpae et reum -is deposcunt. QVINT. inst. 5, 12, 10 decl. 380 p. 183, 13. 314 p. 234, 27 SVET. Dom. 8 IVST. 9, 4, 9 *al. saepissime*). Cael. 6 quod ... omnium accusatorum non -bus, sed vocibus maledictisque celebratum est (SVET. Aug. 71. APVL. apol. 103 si calumnias omnes refutavi, si me in omnibus non modo -bus, verum etiam maledictis procul a culpa tutus sum. ARNOB. nat. 2, 70. 3, 1. 5, 30 HIER. epist. 49, 1. 57, 4). Planc. 55 illud ... -n de nummis ... caluit re recenti, nunc in causa refrixit. Deiot. 19 quam festive -n contexitur. nat. deor. 3, 3 ne quid invidiae (*Epicurus*) subeat aut -is (Att. 9, 7, 4 HIRT. Gall. 8 pr. 9 APVL. met. 6, 7 DICT. 3, 25 HYG. astr. 1 praef. 19, 10). Att. 9, 2ª, 2 ingrati animi -n horreo. epist. 7, 3, 6 qui ... -is loco putent esse, quod vivam. PVBLIL. A 29 amare iuveni fructus est, -n seni. C 21 -n relinquit vitae qui mortem appetit. D 11 difficilem habere oportet aurem ad -a. N 45 nocentem qui defendit, sibi -n parit. HIRT. Gall. 8 pr. 3 quo facilius caream stultitiae atque arrogantiae -e. NEP. Milt. 8, 1 hic etsi -e Pario est accusatus (Lys. 3, 4 potius de praesente quaestio haberetur quam absens invidiae -e accusaretur. Epam. 8, 1 LIV. 43, 2, 10 SEN. contr. 7, 6, 7 VAL. MAX. 4, 2, 5. 7, 8, 7. 8, 1 damn. 4. 7. 8, 7, 1 VVLG. gen. 37, 2 I Macc. 7, 25). Them. 8, 3 hoc -e absens damnatus est (VERG. Aen. 6, 430 SEN. contr. 9, 2, 12 VAL. MAX. 2, 2, 3. 4, 6, 1. 5, 4, 7 mulierem capitali -e damnatam. 5, 8, 2. 6, 1, 8. 11. 6, 5 ext. 3. 7, 6, 1. 8, 1 abs. 1 SEN. clem. 1, 26, 4 QVINT. decl. 269 p. 100, 5 SCHOL. Cic. Bob. p. 9, 26. 18, 28. 34, 20 Hild. AMM. 22, 3, 6). NEP. Paus. 3, 7 harum rerum nullum erat apertum -n. Alc. 4, 1 hoc -e in contione ab inimicis compellabatur. VERG. Aen. 4, 550 non licuit thalami expertem sine -e vitam degere (HOR. epist. 1, 7, 56 praeconem tenui censu, sine -e. Ov. am. 1, 3, 13. 3, 4, 39 epist. 4, 31. 9, 137 me sine -e amasti. 16, 17. 95. 19, 225 trist. 2, 95. 4, 2, 13. 4, 3, 47. 4, 10, 71 EPIST. Sapph. 19. NVX 1 cum sim sine -e vitae [CARM. epigr. 485, 4. 803 adn.]. GERM. 109 SEN. Phoen. 513 LAVS Pis. 120 QVINT. decl. 301 p. 186, 3. TERT. anim. 41 nulla anima sine -e, quia nulla sine boni semine. CAPITOL. Aur. 10, 4 HIL. in Matth. 12, 3 AVSON. 319, 37. 325, 62 AMBROSIAST. in II Cor. 12, 21 VVLG. Matth. 12, 5 [ἀναίτιοι] I Cor. 1, 8 [ἀνεγκλήτους] Tit. 1, 6. 7 AVG. civ. 3, 14. 11, 12 hanc vitam ducere sine -e vastante conscientiam. 14, 9 SVLP. SEV. chron. 2, 31, 6. CARM. epigr. 486, 2 sine -e ullo. 1203, 3 morum. 1238, 27 *al.*). VERG. Aen. 10, 850 tuum maculavi -e nomen. HOR. sat. 2, 3, 278 an commotae -e mentis absolves hominem et sceleris damnabis eundem. epist. 1, 18, 80 si temptent -a. TIB. 3, 20, 3 -a non haec sunt nostro sine facta dolore. PRIAP. 9, 13 nec mihi sit -n, quod mentula semper aperta est. PROP. 2, 32, 2 facti lumina -n (crimina lumen *codd.*) habent (Ov. am. 2, 5, 6 ars 1, 586. 2, 272. 634. 3, 32. 454 rem. 328 fast. 2, 162. 3, 474 trist. 2, 265. 4, 4, 21 Pont. 3, 2, 22 SEN. contr. 2, 3, 15 LVCAN. 8, 118 QVINT. inst. 11, 3, 110 decl. 367 p. 402, 2 IVV. 8, 141. 13, 210 HIL. syn. 91 AVSON. 271, 3 VVLG. act. 23, 29 [ἔγκλημα]. I Tim. 3, 10 sic ministrent nullum -n habentes [ἀνέγκλητοι ὄντες]). PROP. 3, 11, 27 quid ego heroas, quid raptem in -a divos? 3, 15, 11 Dirce tam vero -e saeva (Ov. epist. 18, 112 met. 14, 401 trist. 3, 2, 5. 3, 11, 33 Pont. 4, 14, 29 LIV. 42, 13, 1 CVRT. 6, 10, 11 QVINT. decl. 310 p. 220, 17 OPTAT. 1, 21 p. 22, 8. AVSON. 153, 62 nec vero -e laedar, nec maculer dubio. AVG. civ. 2, 10 *bis.* 4, 1. fid. et op. 4, 6 qui noverunt Caecilianum non veris, sed calumniosis -bus appetitum). PROP. 4, 4, 43 quantum ego sum Ausoniis -n factura puellis. Ov. am. 1, 8, 64 gypsati -n inane pedis. 2, 4, 4 in mea nunc demens -a fassus eo. 2, 7, 1 sufficiam reus in nova -a semper. epist. 8, 55 increpat Aeacides laudemque in -a vertit (LIV. 40, 15, 5. MVTIAN. Chrysost. hom. 23, 4 omnia in -a et accusationes conversa sunt). met. 7, 829 -e concita vano (LIV. 24, 27, 8). 10, 68 quique in se -n traxit. trist. 2, 472 hoc est ad nostros non leve -n avos (SEN. contr. exc. 10, 3). 5, 13, 26 ut possis falsae quoque pellere culpae -a. LIV. 2, 7, 5 consuli ... suspicio cum atroci -e orta. 2, 7, 7 se superstitem gloriae suae ad -n atque invidiam superesse (7, 5, 2 TAC. hist. 3, 75). 3, 24, 5 in quae (*tempora*) testis -n coniecisset. 4, 15, 1 si regni -e insons fuerit (6, 19, 7. 6, 20, 3. 40, 11, 4 VAL. MAX. 5, 8, 2). 9, 26, 11 in quos -n intendebatur (QVINT. inst. 9, 2, 104 SVET. Dom. 8 HADRIAN. Call. dig. 48, 156 pr. PAVL. sent. 5, 4, 12. APVL. apol. 4 satis crinium -n quod illi quasi capitale intenderunt refutatum. OPTAT. 6, 3 p. 146 SCHOL. Cic. Bob. p. 47, 28 Hild. BACHIAR. fid. 1 p. 1021ᴬ EVGRAPH. Ter. Eun. 809 Hec. 516). LIV. 22, 49, 11 ut alieno -e innocentiam meam protegam. 24, 23, 10 homines -a serebant in senatum optimatesque. 26, 15, 4 -bus dubiis. 28, 43, 4 ad extinguendum invidiae -n. 39, 46, 7 -a querimoniasque. 40, 13, 1 conficti ordinem -is (40, 42, 4. PAVL. FEST. p. 111 insimulare: -n in aliquem confingere. SVET. Claud. 15 OPTAT. 5, 1 p. 121. AVG. civ. 2, 26 opprobria numinum et -a sive prodita sive conficta). LIV. 40, 15, 3 haec domum, haec regnum tuum -bus et suspicionibus replent (VAL. MAX. 6, 3, 10 SVET. Iul. 74). 43, 17, 5 omnia suspecta -umque inter ipsos plena. 45, 24, 4 his qui nos poena, non -e liberant. 45, 37, 6 cui -n nullum, ⟨nullum⟩ probrum dicere poterat. GRATT. 169 quaecumque domi sibi -a fecit, excutiet *canis.* SEN. contr. exc. 6, 6 duo -a ad vos detuli (VAL. MAX. 5, 4, 3. APVL. apol. 46 quid taces? hocine accusare est? hocine tantum -n deferre?). VAL. MAX. 3, 7, 11 insolentiae -e caruit. 7, 3 ext. 6 capitali -e (*v. l. 50.* 7, 6, 1. 7, 8, 7. 8, 7, 1 SVET. Tib. 61 GAIVS inst. 3, 213 MARCIAN. dig. 40, 9, 9, 1 OPTAT. 7, 1 p. 160 AVG. civ. 18, 3 EVGRAPH. Ter. Ad. 721 CAES. AREL. suggest. p. 295 *saepe*). 8, 5, 2 maiestatis -e (QVINT. decl. 252 p. 30, 15 TAC. ann. 2, 50. 3, 38. 44 PLIN. epist. 10, 82, 1 paneg. 11. 33 SVET. Claud. 16. AMM. 15, 2, 1 laesae maiestatis. *saepe*). 8, 5, 5 incesti -e. 9, 2, 2 plus -is domi quam laudis in militia meruit. SEN. Med. 935 -e et culpa carent (Thy. 321 SIL. 6, 84 PHOEBAD. c. Arrian. 7 p. 18ᴬ. *cf. p. 1190, 75. 1191, 49. 56. 66.* TERT. nat. 1, 3. IVVENC. 1, 262 nullo sub -e culpae. AVSON. 325, 64). Phaedr. 720 regeramus ipsi -n atque ultro impiam Venerem arguamus. Thy. 221 quid enim reliquit -e intactum aut ubi sceleri pepercit? dial. 3, 18, 6 quemadmodum tria -a faceret. 7, 21, 3 censorium -n erat paucae argenti lamellae. CVRT. 7, 1, 33 anceps enim -n est inter retinentem et exigentem. LVCAN. 8, 517 -n habemus purgandum gladio (QVINT. inst. 7, 1, 12 GELL. 6, 3, 22 CLAVD. 17, 216). 6, 248 dedecus hic belli Magno -nque remisit. 7, 112 Pompei nec -n erit nec gloria bellum. PLIN. nat. 22, 92 boletos ... immenso exemplo in -n adductos. 33, 50 pudendo -e etiam Cleopatrae. SIL. 12, 303 notant et purgant -e gentem (TAC. ann. 3, 17). 14, 288 sub -e pulsus. HOMER. 38 ut lue-

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

rem sub acerbo -e poenam. STAT. Theb. 11, 379 quid -e solvis germanum? QVINT. inst. 4, 2, 15 repetundarum -e insimulabitur. 9, 2, 12 augendi -is gratia (9, 2, 17. 53 decl. 260 p. 63, 21 PLIN. epist. 4, 9, 7 SCHOL. Cic. Bob. p. 47, 25 Hild.). decl. 267 p. 89, 4 ex eo -e quod intentatur (PAPIN. dig. 48, 5, 40, 7 PAVL. dig. 48, 5, 41, 1 MARCIAN. dig. 48, 5, 8 AMM. 28, 1, 47). 270 p. 104, 12 res ipsae, quae in -n deducuntur. PS. QVINT. decl. 11, 6 tu -n de fabula facis. IVV. 9, 110 quod enim dubitant componere -n in dominos ...? (TAC. hist. 1, 7). 10, 69 quo cecidi sub -e? 13, 144 si flectas oculos maiora ad -a. TAC. hist. 1, 77 repetundarum. 2, 10 dari tempus, edi -a censebant (PLIN. epist. 3, 9, 32). ann. 2, 74 -a et accusationem tamquam adversus receptos iam reos instruebant. 5, 7 neque Caesar ullis -bus aut probris defunctum insectatus est, cum in Blaesum multa foedaque incusavisset. PLIN. epist. 4, 9, 5 eundem me voluerat occurrere -i, quo maxime premebatur. HADRIAN. Call. dig. 48, 15, 6 pr. -e plagii ... teneatur (VLP. dig. 48, 8, 4, 2 SCAEV. dig. 48, 5, 15, 1 PAPIN. dig. 47, 2, 82 CALL. dig. 48, 15, 6 pr. *al.*). MACER dig. 48, 1, 1 in quibus (*iudiciis*) -n vertitur. GELL. 12, 12, 1 rem facias risu magis dignam quam -e. APVL. apol. 1 quae ego cum intellegerem non tam -a iudicio quam obiectamenta iurgio prolata. 3 *philosophiae* magnitudo vel minimam reprehensionem pro maximo -e aspernatur. 25 haec -a... tam asseverate obiectare. *ibid.* aggredior... ad ipsum -n magiae, quod... per nescio quas aniles fabulas deflagravit. 81 ad expellendum a me -n magiae. 90 firmum argumentum est accipiendi -is aut respuendi. TERT. nat. 1, 3 omne in nos -n non alicuius sceleris, sed nominis dirigi. PORPH. Hor. serm. 1, 4, 79—80 unde ... -n hoc in me colligis? epod. 5, 41—42 quo -e etiam Sappho male audiit. CAPITOL. Pert. 8 si delationis -n incurreret (FILASTR. 131, 3. 137, 2 HIER. epist. 49, 1 AVG. civ. 3, 17). ARNOB. nat. 5, 30 sub specie cultionis plus in eos (*deos*) ingeratis maledictionum et -um (MAR. VICTORIN. rhet. p. 285, 4). LACT. inst. 4, 28, 9 totos dies precari et immolare -is est (HIL. in Matth. 10, 18. 19, 9 PRISCILL. tract. 2, 53 HIER. adv. Rufin. 2, 15 EVGRAPH. Ter. Ad. 9). HIL. trin. 7, 38 forte intellegentiae sensus in -e sit (myst. p. 8, 28 CASSIAN. conl. 16, 18, 2 AVELL. p. 454, 21). 6, 38 nec Petro . . . humana ignorantia profecit ad -n. c. Const. 2 neque interim -is loco duxi quemquam ... cum his colloqui. OPTAT. 6, 3 p. 147 suspicio non est idoneum -n. AVSON. 195, 31 insecuto -um motu gravi. 416, 15 tacitis mandavit -a telis. AMM. 28, 1, 50 exaggerato -e stupri (29, 3, 1 -a in maius exaggerando. 30, 1, 2 RVFIN. hist. mon. 19 p. 441[C]). HIER. epist. 57, 3 hoc vobis -n impingerem (RVFIN. hist. mon. 28 p. 450[A.B]). VVLG. I Macc. 9, 10 non inferamus -n (αἰτίαν) gloriae nostrae. act. 25, 16 locum ... defendendi accipiat ad abluenda -a (ἐγκλήματος). AVG. civ. 1, 21 Abraham non solum non est culpatus crudelitatis -e, verum etiam laudatus est nomine pietatis. pat. 6 cum illa (*causa patiendi*) tenetur in -e, tunc huius (*patientiae*) multum erratur in nomine. MVTIAN. Chrysost. hom. 1, 3 qui malorum morum cuiquam -n imponit. 17, 4 non est haec excusatio, sed -n. ORIENT. comm. 1, 379 pariunt quia -a poenam. GREG. TVR. Franc. 5, 49 me -n in Fredegundem reginam dixisse. CORP. X 4132 in qua nec unum -n consistere potuit. XIII 1983 quae mecum vixit ... sine ula -is sorde.

B *i. q. scelus, peccatum, vitium ipsum*: GLOSS. peccatum vel iudicium, culpa, noxa. CIC. Verr. 3, 49 quod non suis, sed suorum peccatis -busque prematur. Cael. 71 quo ... illi -e peccatoque perierunt. de orat. 2, 199 id C. Norbano in nefario -e atque in fraude capitali esse ponendum. NEP. Att. 6, 5 cum suspiciones quoque vitaret -um. VERG. Aen. 2, 65 -e ab uno disce omnes. 7, 339 sere -a (SERV. *ad l.* causas) belli. DIRAE 81 civili qui semper -e crevit. PROP. 2, 28, 5 sed non tam ardoris culpa est neque -a caeli. OV. am. 2, 7, 8 -n dissimulare putas. 2, 7, 17 ecce novum -n. 2, 7, 28 me non admissi -is esse reum (LIV. 40, 8, 7 reum aut conficti aut admissi -is). 3, 6, 84 sed nemora et silvae -a vestra tegunt. 3, 10, 24 fassuram Cererem -a nostra puto. 3, 14, 35 tantum non oculos -n deducis ad ipsos. epist. 11, 49 quid . . . tua -a prodis? 19, 7 coniugium pactamque fidem, non -a posco. ars 1, 390 cum semel in partem -is ipsa venit. 2, 110 Naiadumque tener -e raptus Hylas. 3, 632 hunc tamen illa suo -e fecit avum. rem. 37 his lacrimis contentus eris sine -e mortis. met. 2, 447 heu quam difficile est -n non prodere vultu. 3, 141 fortunae -n in illo, non scelus invenies. 9, 24 Iuppiter aut falsus pater est aut -e verus. 10, 243 aevum per -n agentes. 15, 37 utque peracta est causa prior -nque patens sine teste probatum. fast. 2, 807 eripiam . . . per -a vitam. Ib. 358 nec nisi per -n sit tibi fida soror. trist. 2, 293 Pont. 3, 3, 75. LIV. 4, 44, 11 *Postumia* -e (*M*, -is *codd.*) innoxia, ab suspicione ... parum abhorrens. 40, 12, 10 si illa ... vana accusatio erat invidiamque tuam adversus me magis quam -n meum indicatura. SEN. contr. exc. 4, 4 non est hoc illi -n propter virtutem donandum. VAL. MAX. 6, 1, 6 quod stupri se -e coinquinaverat. PHAEDR. 2 epil. 19 donec fortunam -is pudeat sui. SEN. Ag. 149 piget prioris et novum -n struis? Herc. f. 1201. Med. 192 quod -n aut quae culpa multatur fuga? 647. Phaedr. 597 forsan iugali -n abscondam face. 691 tacitum diis -n biformi partus exhibuit nota. 825 nefanda iuveni -a insonti apparat. 1195. 1249. Phoen. 272 *syn.* facinus, scelus. 453 omne Fortunae fuit peccantis in nos -n. 618 -e alieno exulas, tuo redibis. benef. 1, 10, 4 hoc tu cave tamquam maximum -n ne admittas (*cf. p. 1193, 62.* VENVL. dig. 48, 13, 9 *al. apud* ICTOS. TERT. patient. 5 p. 8, 4 AMM. 27, 11, 4 EVGRAPH. Ter. Ad. 24). 3, 6, 2 hoc frequentissimum -n nusquam punitur, ubique improbatur. 3, 7, 1 propter quas (*rationes*) -n hoc in legem cadere non debeat. clem. 1, 2, 1 quoniam nisi post -n supervacua est clementia. 1, 23, 1 multo minus audebant liberi nefas ultimum admittere quamdiu sine lege -n fuit. nat. 6, 23, 2 Alexandri -n aeternum, quod nulla virtus, nulla bellorum felicitas redimet. LVCAN. 2, 186 vix erit ulla fides, tam saevi -is unum tot poenas cepisse caput. VAL. FL. 4, 478 nec credite culpam saevitiae scelerumve mihi nunc -a pendi. 5, 658 quod ... aggressae scelus aut quo -e sontes. SIL. 6, 634 Fabium de -e laeto procreat. 16, 529 quos culpa tulit, quos -a noxia vitae. STAT. silv. 2, 6, 39 dubiae post -a formae (*i. castrationem*). Theb. 1, 266 quod si prisca luunt auctorum -a gentes (10, 587). 5, 455 ut externas non sponte aut -e taedas attigerim. silv. 3, 1, 42 post -a noctis. 5, 4, 1 -e quo merui, ...ut *eqs.* MART. epigr. 7, 11. 10, 3. 2, 65, 3 o grande fati -n! o gravem casum! 4, 63, 2 occidit insani -e mersa freti. 10, 61, 2 -e quam (*Erotion*) fati sexta peremit hiems. 11, 93, 3 o scelus, o magnum facinus -nque deorum. QVINT. inst. 2, 2, 14 cavendum non solum -e turpitudinis, verum etiam suspicione. decl. 330 p. 298, 28 -n confitebor. 373 p. 412, 17 maximum -n, immo parricidium. PS. QVINT. decl. 3, 8 non abnuo -n. 9, 15 ut . . . pro summo -e damnando sit minus necessaria humanitas. IVV. 1, 167 cui frigida mens est -bus. 6, 23 omne aliud -n mox ferrea protulit aetas. 6, 294 *syn.* facinus. 8, 160 quaedam cum primā resecentur -a barba. 8, 215. 266 occulta ad patres produxit -a servus. 13, 6. 24. 90 ne -n poena sequatur. 13, 104 multi committunt eadem diverso -a fato. APVL. apol. 48 quam (*rem*) tu iam praeiudicasti neque culpae neque -i confinem. PAPIN. dig. 39, 5, 31, 4 post -n perduellionis contractum. VLP. dig. 50, 4, 3, 9 quod pater in reatu -is alicuius est. *saepissime apud* ICTOS. TERT. spect. 2 neque ... sumpsimus ... gulam ad gulae -n. 29 quam errorum recognitio, quam tantorum retro -um venia. idol. 1 principale -n generis humani, summus saeculi reatus, tota causa iudicii idolatria. nat. 1, 7 quis ... proditionem -is alicuius sine -e ipso aut vendit aut redimit? pudic. 5 de vicinorum -um nexu, de propinquorum scelerum complexu. NEMES. cyn. 27 saevo violatum -e patrem. SOL. 27, 42 matrum -a plectebantur interitu parvulorum. LAMPR. Alex. 23, 1 si aliquem repperisset tribunorum in -e. TREB. Valer. 5, 6 hostis -um, hostis vitiorum. ARNOB. nat. 2, 43 genera haec ... turpitudinum, -um malitiarumque noverunt. 3, 27 quidquid labis et -is ab insania proficiscitur tali. 6, 24 in innumeras -um et facinorum formas. 7, 30 nefas et plenum sacrilegiis -n. IVST. 12, 10, 10 ut communi facto -n regis levaretur. HIL. in Matth. 12, 3 verum sine -is piaculo factis prophetat in lege. 17, 10 ut per tam exiguam impensam -bus corporis atque animae quaedam redemptio concederetur. op. hist. frg. 2, 4 suorum -um proditores. in psalm. 1, 6 inter haec vitia carent impietate, qui non carent -e. OPTAT. 2, 19 p. 54 inter -a sua et facinora nefanda. PRISCILL. tract. 7, 113 maior metus -is est et evidentior poena peccati, eundem cotidianum testem habere quem iudicem. COD. Iust. 9, 1, 15 (*a. 294*) -is accusationem instituere. AVSON. 119, 3 extremis da singula -a. 220, 6 testantem gemitu -a iudicii. 265, 4 nuptarum -a passus *Claudius*. 325, 94 vindictaque maior -e visa suo. 393, 25 condonas -a nummis, erroremque vocas. AMM. 14, 1, 5 -a praescriptis legum committerentur. 17, 11, 2 in veteres duces vitia -aque finxisse malignitatum. 17, 13, 2. 22, 3, 8 impurgabile -n excusari posse existimas. AMBR. epist. 41, 7 sicut ... Christi divitiae virtutes sunt, ita diaboli opes -a sunt. PS. AMBR. laps. virg. 9, 39 qui in uno scelere duo -a perpetrasti, adulterium utique et sacrilegium. HIER. epist. 119, 7 p. 806 non in mortali -e ..., sed levi modicoque peccato. PRVD. cath. 1, 35 pectus sepultum -e. perist. 1, 48 veritas -n putatur. PAVL. NOL. carm. 6, 293 finis nec -is ullus humano generi. 9, 51. AVG. civ. 2, 13 qui ... inter suos honores sua celebrari -a poposcerunt. 4, 3 non est poena -is, sed virtutis examen. 4, 10 qui haec in theatris libentissime spectant -a deorum suorum. 4, 23 cetera non numina colendorum, sed -a colentium. 4, 26. 27 quia eius plura -a ludis scaenicis actitantur. 7, 4 illi ad istorum humilia opera descenderunt, isti in illorum sublimia -a non venerunt. 7, 33 *opp.* virtutes. 22, 10 *opp.* laudes. fid. et op. 23, 44 infidelitatis -e obstrictos esse. in euang. Ioh. 41, 9 -n est peccatum grave, accusatione et damnatione dignissimum. enchir. 64, 17 neque enim quia peccatum est omne -n, ideo -n est etiam omne peccatum. 388, 1 omnia -a eleemosynis redimantur. SVLP. SEV. chron. 2, 15, 4 satis se deo ob peccata vel -a dedisse poenarum. ZACCH. 1, 27 omnique -e reatuque polluti. EVGRAPH. Ter. Andr. 42 congregatio -um vel beneficiorum. 896 peccatum . . . -n. Eun. 9 *syn.* peccatum. 979 -n vel admissum aliquod facinus. LEX Visig. 8, 3, 6 quia -n videri non potest, quod non est ex voluntate commissum. VEN. FORT. carm. 4, 8, 3 quia tu mundus nec sunt tibi -a mundi. GREG. M. moral. 3, 24 hoc fit reatus -is quod putatur causa virtutis. INSCR. christ. Rossi II p. 110, 63, 91 sic voluit nasci, domuit qui -a mundi. p. 170, 23, 3 elue probra, pater, delicti -a tolle.

C *i. q. malum, mendum*: PLIN. nat. 11, 193 hinc et in mores -n bilis nomine (*sc. melancholia*). 17, 32 quamobrem primum -a

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

(*terrae*) dicemus (*syn.* vitia). 20, 91 nulla ergo sunt -a brassicae? LVCAN. 9, 425 nullo glaebarum -e pura et penitus terra est. CARM. epigr. 996, 4 exiguo vitae spatio feliciter acto effugi -n, longa senecta, tuum.

II *metonymice*: VERG. Aen. 12, 600 se causam clamat -nque caputque malorum. DIRAE 82 o male devoti, praetorum (pratorum *codd.*) -a, agelli. PROP. 1, 11, 30 a pereant Baiae, -n amoris, aquae. 2, 6, 34 tum paries nullo -e pictus erat (*cf.* OV. met. 6, 131 rupit pictas, caelestia -a, vestes. SEN. contr. exc. 10, 5 deorum -a in templis picta sunt). 2, 28, 2 tam formosa tuum mortua -n erit. 3, 19, 15. OV. am. 2, 17, 25 non tibi -n ero. 2, 18, 37 et Paris est illic et adultera, nobile -n. 3, 7, 4 iacui pigro -n onusque toro. epist. 4, 58 Pasiphae mater . . . enixast utero -n onusque suo (*cf.* 11, 64 positumst uteri -n onusque mei). 9, 51 non tibi -n erunt, Teuthrantia turba, sorores. 9, 53 una (*Omphale*), recens -n, referetur adultera nobis. 11, 66 -a sunt oculis subripienda patris. 15, 294 et tua sim, quaeso, -a solus ego. met. 3, 268 manifestaque -a pleno fert utero. 9, 566 protinus impressa signat sua -a gemma. 10, 197 videoque tuum, mea -a, vulnus. 10, 470 impia diro semina fert utero conceptaque -a portat. trist. 2, 61 quid referam libros, illos quoque, -a nostra, . . . plenos nominis esse tui? 4, 9, 26 perpetuae -n posteritatis eris. EPIST. Sapph. 180 ne sim Leucadiae mortua -n aquae. LIV. 45, 42, 9 obsides datos -n, non -is defensionem esse. MANIL. 4, 665 mortis partis viventia -a terrae. SEN. Oed. 875 saeculi -n vagor, odium deorum, iuris exitium sacri. STAT. Ach. 1, 63 eunt tutis terrarum -a velis. PRVD. ham. 564 genuit David . . . unum -n, Abessalon. CLAVD. 21, 7 Libyae post proelia -n Eoum concidit. DRAC. Orest. 453 dum regnaret iners, Parcarum -a, pastor (*Aegisthus*).

syn.: *ad I A*: accusatio, criminatio, culpa, dedecus, invidia, iudicium, maledictio, obiectamentum, probrum, reprehensio, suspicio. *ad I B*: facinus, nefas, peccatum, reatus, scelus, vitium.

opp.: *ad I A*: culpa. excusatio, gloria, laus. *ad I B*: honos, laus, virtus.

deriv.: criminalis, criminor, criminosus. *comp.*: discrimen?

crīminālis, -e *a* crimen. GLOSS. ἐγκληματικός. *i. quod ad crimen pertinet*: SCAEV. dig. 49, 5, 2 si quaestionem in civili negotio habendam iudex interlocutus sit vel in -i (COD. Theod. 1, 12, 1 [*a. 315*] SIDON. epist. 6, 4, 3 LEX Burg. lib. const. 52, 2). VLP. dig. 19, 5, 14, 1 -i poena adversus eum servata (COD. Iust. 1, 17, 2, 22 [*a. 533*] DIG. de conc. dig. 2, 8). CHAR. dig. 22, 5, 1, 1 non solum in -bus causis, sed etiam in pecuniariis litibus (COD. Iust. 9, 41, 15 [*a. 294*] *opp.* pecuniaria. COD. Theod. 1, 12, 13 [*a. 313?*] *opp.* civiles. 9, 1, 1 [*a. 316*] *opp.* civilis res vel pecuniaria. PS. ASCON. Verr. 1 p. 142 CANON. Migne 56, 710^{B} COD. Iust. 9, 44, 3 [*a. 529*]. 3, 1, 13 pr. [*a. 530*]. 5, 59, 4 [*a. 531*]. 17, 2, 8^{b} [*a. 533*] *opp.* civiles. LEX Visig. 10, 2, 3 omnes causas seu bonas sive malas aut etiam -es. GREG. M. epist. 3, 7. 8. 13, 50 pro qualicumque pecuniaria vel -i causa. PALLAD. hist. mon. II 15 p. 370^{C}). COD. Iust. 3, 35, 3 [*a. 241*] -em accusatorem. COD. Theod. 9, 1, 6 (*a. 362/3*) edi -ia acta ut civilia iubemus. FILASTR. 115, 5 -i iudicio condemnare reum factum (ORIG. in Matth. 18, 119 exhibitus ad -e iudicium). QVEROL. p. 60, 1 placuit . . ., ut etiam de plagis et vulneribus infixis summoto strepitu -i . . . praestetur inspectio. PS. RVFIN. in psalm. 31, 2 qui se ab omni peccato -i custodivit (67, 22 capitalia id est -ia peccata. PS. PRIMAS. in Rom. p. 446^{B} -ia et capitalia peccata intellegamus, non minuta). 38, 9 tam ab occultis quam ab alienis *iniquitatibus*, tam a venialibus quam a -bus *erue me*. AVG. civ. 19, 5 litibus et civilibus et -bus. ALC. AVIT. epist. 17 p. 49, 15 donec a consortio -i publica paenitentiae professione desciscant. GROM. p. 269, 21 seu civilis seu -is actio competet (COD. Iust. 12, 1, 17 pr. [*a. 485—486*] quotiens ex privata cuiuslibet interpellatione civili vel -i [*sc. actione*] viri illustres conveniendi sunt. LEX Burg. Rom. 11, 4). CONC. Epaon. a. 517 p. 24, 14 si quod -e parant obicere. GREG. M. epist. 3, 7 de pecuniariis -busque capitulis. VEN. FORT. vita Radeg. 10, 22 pro culpa -i (LEX Visig. 6, 4, 2). *quasi subst. n. plur.* crīminālia, -ium: GLOSS. -ia ἐγκληματικά. PS. DAMAS. epist. 2, 8 (Migne 13, 428^{B}) induciae accusatis in -bus episcopis sex mensium . . . concordandae sunt. ALC. AVIT. epist. 18 p. 50, 2 ut post spatia tot annorum vel -ia restringeret, qui refrenare iam . . . etiam legitima debuisset. GREG. M. epist. 3, 6 gestorum de -bus habitorum serie. 3, 7 de -bus *opp.* de peculiariis. *ibid.* -ia vero medio quodam dubioque verborum calle transcurrit.

adv. **crīmināliter**. VLP. dig. 47, 2, 93 furti plerumque -r agi. PS. RVFIN. in psalm. 50, 6 parcendo -r lapso. AVG. epist. 185, 2, 6 quod apud imperatorem maiores eorum -r Caecilianum fuerint insecuti. pecc. orig. 23, 26 non -r sed quasi civiliter errasse. CANON. Migne 56, 710^{C} episcopus -r accusatus. INST. Iust. 4, 4, 10 qui passus est posse vel -r agere vel civiliter. *ibid.* si quidem civiliter agatur . . . sin autem -r. *ibid.* ut possit actionem iniuriarum -r vel persequi vel suscipere. IVLIAN. epit. novell. 121, 526 si iniuriarum iudicium -r fuerit motum. CASSIOD. var. 8, 24, 3 pro levibus causis asseritis -r impetitum. PS. PRIMAS. in I Cor. p. 529^{B} si peccaverit -r. GREG. M. epist. 3, 7 quae (*capitula*) in tua audientia -r obiecta fuerant. 4, 24 Epiphanium . . . quorundam Sardorum litteris -r accusatum. 7, 39.

crīminātio, -ōnis *f.* *a* criminari. IVL. RVF. rhet. 17 p. 43, 13 διαβολή -o (ἀπειλή comminatio *susp. Halm*) et quasi denuntiatio eorum quae futura sunt. GLOSS. διαβολή, ἔγκλησις. *i. q. calumnia, obiectio, maligna accusatio*: RHET. Her. 1, 8, 12 aut fidei aut -is aut transitionis aut alicuius apparitionis causa. 2, 27, 43 ne aliud accusatoris -o contineat, aliud defensoris purgatio purget. CIC. Quinct. 33 nos inaudita -e accusatorum priore loco causam dicere intellegis. Q. Rosc. 37 -o tua quae est? 82 Erucii -o tota dissoluta est (ARNOB. nat. 1, 1 SCHOL. Cic. Bob. p. 47, 14 Hild.). leg. agr. 3, 3. Mur. 58 ut multo magis eius auctoritatem quam -em pertimescam. Sull. 40. Flacc. 27 accedam ad singulas querellas -esque Graecorum. 100. Pis. 76 vestrae -es insidiarum mearum, illius periculorum, nefarie fictae. de orat. 2, 321 quae valeant contra falsam -em (VELL. 2, 77, 3 VAL. MAX. 3, 3, 5 SEN. dial. 2, 9, 2 RVFIN. Orig. in iud. 1, 1 AVG. in psalm. 118 serm. 87, 7 epist. 43, 10 CASSIOD. in psalm. 62, 10 VIGIL. THAPS. c. Eutych. 5, 1). CIC. inv. 1, 27 extra causam aut -is aut similitudinis aut delectationis. 1, 104 omnia . . . cum uniuscuiusque indignatione et -e colligimus. 2, 36 subita ex -e, quae confingi quamvis false possit. 2, 84 illa . . . acerrima accusatorum -o. 2, 93 ex remotione -um. 2, 339 quae (*hominum offensio vel invidia*) aut iusta est aut ex -e atque fama. Lael. 65 non solum ab aliquo allatas -es repellere, sed ne ipsum quidem esse suspiciosum. LIV. 1, 54, 8 in quibus minus speciosa -o erat futura. 3, 63, 7 ne -i locus esset. 7, 5, 1. 9, 26, 19. 10, 26, 6 adiecerint et Appii -es de Fabio absente ad populum. 33, 31, 4 nec tota ex vano -o erat. 40, 12, 7 vanam -em. SEN. contr. 2, 4, 7. VAL. MAX. 4, 1 ext. 2 sine ulla cunctatione -em respuit. SEN. dial. 4, 22, 4 quid quod non -bus tantum, sed suspicionibus impellimur. 4, 29, 2 alius -e gratiam captat et fingit iniuriam. epist. 107, 5 alium -e petierunt (TAC. hist. 2, 65). PS. SEN. mon. 145 etiamsi -o te delectaverit, criminator offendat. CVRT. 3, 6, 13. 9, 7, 24 hinc ad -em invidorum adapertae sunt regis aures. QVINT. decl. 330 p. 297, 13 in hoc enim . . . omnis -o divisa est patris. TAC. hist. 1, 64 secretis . . . -bus (ann. 14, 65). 3, 53. ann. 6, 25 foedissimis -bus. 14, 1 quae (*Poppaea*) . . . crebris -bus, aliquando per facetias incusaret principem. 14, 52 variis -bus Senecam adoriuntur. 15, 34. 50. SVET. Iul. 55 adversus communium obtrectatorum -es. Tib. 12. 54. APVL. met. 3, 29 artis magis suspectione vel indicii futuri -e. apol. 67 novissima et eadem invidiosissima -o de dote fuit. TERT. adv. Marc. 5, 13 p. 622, 2 abominati apostolo -em legis. PORPH. Hor. epist. 1, 18, 80 maledicorum -e cum laeditur. SPART. Carac. 2, 8 querellis de Geta et -bus editis. ARNOB. nat. 1, 26 quisquis istud in nobis damnat aut in aliqua ducit -e ponendum 2, 67 (*syn.* culpa, crimen). 5, 29 -o ipsa religionis in re sit. IVST. 12, 14, 3 variis -bus vexatum. PS. ASCON. Verr. 2, 1 p. 154 bene intellegentes omnem virtutem oratoriam, quaecunque in -bus constituta est, hic expressam vident. SCHOL. Cic. Bob. p. 1, 2 Hild. tanto maior fides acquiritur nostris -bus. p. 44, 22 malitiosam -em Graecorum. p. 47, 11 discussit irridens veneni -em. p. 47, 23. VVLG. II Macc. 14, 27 rex . . . huius . . . -bus (διαβολαῖς) irritatus. RVFIN. apol. adv. Hier. 2, 1 confidentius ei de ceteris -bus respondebimus. AVG. civ. 7, 9 *Iovem* tantis contumeliis tamque scelestis -bus colunt. 8, 3 calumniosa -e damnatus. in psalm. 56, 14 aliqua nefaria -e circumventum. c. Iul. op. imperf. 3, 75. c. Parm. 1, 5, 10 quae una -o . . . ita refellitur. serm. ed. Mai 2, 1 -um tota fercula parabantur in mensa Pharisaeorum. COD. Theod. 9, 1, 5 (*a. 326*) ad subscriptionis morem ordinemque -o referatur. 9, 1, 7 (*a. 338*) quos custodia delatae -is includit. 9, 39, 3 (*a. 398*) sub specie falsae -is. SIDON. epist. 7, 9, 9 -e vitiorum. ORIG. in Matth. 15, 18 mali loquax (*peccator est plenus*) spiritu -is.

crīminātor, -ōris *m.* *a* criminari. GLOSS. diabolus (*cf. l. 69 sqq.*), detrectator. nefarii -es scelerati. infitiatores falsi -es. PROB. gramm. IV 201, 1 *et* 212, 1 *v. p. 1199, 35.* ISID. diff. 1, 86 *v. p. 1199, 19.* DIFF. ed. Beck p. 49, 56 *v. p. 1199, 39.* *i. q. calumniator*: PLAVT. Bacch. 826 cum illum rescisces -em meum. PS. SEN. mon. 145 *supra l. 30.* TAC. ann. 4, 1 *Seianus* sui obtegens, in alios -r. 4, 12 callidis -bus. TERT. nat. 1, 10 ut -es (discriminatores *A*) quoque impenderint. 2, 7 -es deorum poetas eliminari Plato censuit. anim. 35 sicut eum legimus alibi sanctorum -em et de ipso etiam nomine diaboli delatorem. apol. 14 -es Socratis. LACT. inst. 2, 8, 6 hunc . . . Graeci διάβολον appellant, nos -em vocamus, quod crimina, in quae ipse illicit, ad deum deferat (*de diabolo*: 2, 12, 17 -r ille invidens operibus dei omnes fallacias et calliditates suas ad deiciendum hominem intendit. 6, 4, 2 est . . . -is illius qui pravis religionibus institutis avertit homines ab itinere caelesti. epit. 22, 6 serpens ille, qui de factis diabolus, id est -r sive delator nomen accepit. 22, 10 idem ille subdolus -r. ZENO 1, 12, 2 lividus ille -r. HIER. in Is. 27, 1 p. 359 in psalm. 108 p. 80, 1 in Eph. 4, 27 p. 629. 6, 11 p. 670. ISID. orig. 8, 11, 18 graece vero diabolus -r vocatur vel quod crimina in quae ipse illicit ad deum referat vel quia electorum innocentiam criminibus fictis accuset). AMBR. exhort. virg. 13, 89 -r aliquis opprobria iacit. HIER. epist. 130, 19 p. 996 qui sermo offendat plurimos dum unusquisque in se intellegens quod dicebatur, non quasi monitorem libenter audivit, sed quasi -em sui operis aversatus est. VVLG. lev. 19, 16 non eris -r nec susurro in populo (οὐ πορεύσῃ δόλῳ ἐν τῷ ἔθνει σου). II Tim. 3, 3 erunt homines . . . -es

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

(διάβολοι). RVFIN. apol. Orig. p. 542 ideo non accomodent -bus aurem suam. apol. adv. Hier. 1, 18 ipsis -bus meis. AVG. agon. 12, 13 -es palearum suarum non curat quia tempus messis et tempus arearum et tempus horreorum caute diligenterque distinguit. in psalm. 14, 3 non libenter aut temere credidit -i. c. Iul. op. imperf. 3, 75 puto quod non -r, sed ipso deo plenus dei praedicator haec dicit. 4, 108 coniugalis ergo operis -r. AVELL. p. 58, 18 personam -is assumere. LEX Visig. 5, 7, 9 si ... iniuriosum aut contumeliosum vel accusatorem aut -em esse constiterit. VIGIL. THAPS. c. Eutych. 5, 1 quod parentibus non solum inoboedientes, verum etiam acerrimi eorum -es existant. FACVND. defens. 4, 1 p. 610^B sufficienter et ipsius -is sui testimonio probatur. *f.* **crīminātrīx**, -īcis. VVLG. Tit. 2, 3 anus similiter ... non -es (διαβόλους). PALLAD. hist. mon. 19 p. 377^C praevaluit deprecatio et instantia orationis ad demonstrandam calumniam et augendam -em (συκοφαντήσασαν).

×**crīminor**, -ātus sum, -ārī [*a* crimen. *Th.*]. PRISC. gramm. II 392, 12 plurima inveniuntur apud vetustissimos quae contra consuetudinem vel activum pro passiva vel passivum pro activa habent terminationem ut ... -o pro -or. crimino *legitur*: ENN. sat. 8 -at. PLAVT. Pseud. 493 -ret. ASCON. Corn. p. 80 -bat. ITALA Gal. 5, 15 (Ambrosiast. *ad l.*) quodsi mordetis invicem et -atis (κατεσθίετε, VVLG. comeditis). OPTAT. 3, 7 -atis. -or *sensu passivo legitur*: *dub.* CIC. leg. agr. 3, 13 *v. p. 1199, 9.* IVST. 43, 2, 9 -atur. LIB. gener. a. 334 chron. I p. 130, 181 -ata est. SCHOL. Pers. 1, 85 -retur. HYG. astr. 2, 18 p. 58, 22 -atum. RVFIN. Orig. in psalm. 37 hom. 2, 3 -rer. 2, 4 -rer. AVG. civ. 8, 21 -antur. epist. 172, 17 -atus est. un. bapt. 16, 30 -amur. BOETH. cons. 1, 4, 68 -amur. GREG. TVR. Franc. 10, 27 cum emendatio -ati non succedit. *adde* -andus *l. 45. 77. 78. p. 1198, 22. 25. 60.* *cf.* DON. gramm. IV 383, 12 communia sunt quae r littera terminantur et in duas formas cadunt patientis et agentis ut scrutor -r. CHAR. gramm. I 165, 6. 11 DIOM. gramm. I 337, 18. SERV. gramm. IV 414, 5 si accusativum casum iungas, agentis est ut '-or illum', si ablativum, patientis est ut '-or ab illo'. PRISC. gramm. II 378, 21 EXC. Bob. gramm. I 562, 12. IDIOM. cas. gramm. IV 569, 4 -or te κατηγορῶ σου et -or a te διαβάλλομαι παρὰ σοῦ. GRAMM. suppl. 255, 3 -or te similiter et -or a te id est tu me -aris. POMP. gramm. V 295, 26 *si dicas* '-atur Cato' *incertum est*, utrum ipse -etur aliquem an ab altero ad crimen trahatur. PRISC. gramm. II 567, 1 a communi verbo quattuor nascuntur participia, praesentis sive praeteriti imperfecti, quod activam solum habet significationem, ut '-or -ans' 'ὁ διαβάλλων οὐκέτι' καὶ 'ὁ διαβαλλόμενος', praeteriti perfecti et plusquamperfecti, quod communem habet significationem tam passivi quam activi, ut -atus 'ὁ διαβαλών' καὶ 'ὁ διαβληθείς', futuri unum activum in 'rus' desinens, ut '-urus' et unum passivum in 'dus' ut '-andus'. GRAMM. suppl. 56, 9. GLOSS. διαβάλλω, αἰτιῶμαι, διαβάλλω ἐπὶ διαβολῆς, κατηγορῶ. *legitur inde ab* ENNIO *et* PLAVTO.

i. q. calumniari, falso vel maligne arguere, convincere; obicere; reprehendere. **1** *absolute*: ENN. sat. 8 nam is non bene vult tibi, qui falso -at apud te. CIC. Cael. 25 illa subtiliter ad -andum inducta oratio. Deiot. 17 a consuetudine -andi non multum res abhorrebat. opt. gen. 15 aliud est ... explicare res gestas narrando, aliud argumentando -ari crimenve dissolvere. off. 3, 81 cadit ... in virum bonum mentiri emolumenti sui causa, -ari, praeripere, fallere. Att. 4, 15, 4 Publius ... diserto epilogo -ans mentes iudicum commoverat. SALL. or. Macri 17 uti illi -antur. LIV. 2, 39, 7 adeo tribuni ... plebem -ando in primores civitatis instigabant. 8, 23, 15 eam rem tribuni suspectam infamemque -ando fecerunt (*cf.* 3, 15, 2 ut plebi suspectos eos -ando facerent). 39, 39, 9 acrius etiam quam antea petebat -ando. 39, 41, 3. 40, 13, 5 caecus -andi cupiditate animus. TAC. ann. 5, 4 materies -andi (HIER. epist. 80, 2). SVET. Cal. 7 Neronem et Drusum senatus Tiberio -ante hostes iudicavit. AVR. Fronto p. 253, 16 N. age perge, quantum libet, comminare et argumentorum globis -ere. OPTAT. 2, 5 p. 43, 15 studio -andi. 4, 9 p. 114, 21 studio -andi ad convicium catholicorum cuncta componens. p. 116, 12. AMM. 18, 3, 4 ut erat ad -andum aptissimus. SCHOL. Cic. Bob. p. 46, 7 Hild. quibus (*tabulis*) illi ad -andum utebantur. COD. Theod. 9, 1, 12 (*a. 374*) neganda est accusatis licentia -andi. AVG. gen. ad litt. 4, 13 p. 110, 12 ut ... salutem nostram dominum videntes operari -rentur, ac si eis de opere patris rectissime responderet. SIDON. epist. 1, 11, 16 quam (*invidiam*) -ando non concitaverat. *seq.* de: RHET. Her. 2, 30, 48 illae res, de quibus -amur (*cf. p. 1198, 40*).

2 *aliquem*: **a** *aliquem*: PLAVT. Bacch. 783 men -atust? RHET. Her. 1, 4, 6 adversarios -ando benevolentiam captare. SALL. Catil. 38, 1 coepere senatum -ando plebem exagitare. LIV. 3, 35, 4 optimates. 4, 12, 10 -ando inde et obiciendo irae populi frumentarios. 6, 11, 7 patres. 24, 38, 4 contionem habituri sunt ad -andum me concitandumque in vos populum. 31, 6, 4. 40, 6, 7 causam -andi iuvenis (*genet.*). 42, 24, 4 ne quid communibus inimicis -antibus se crederent. CVRT. 8, 6, 24 puerorum sermonibus vituperantium -antiumque regem. QVINT. inst. 1, 5, 11 auctores, quos praelegunt, -antur. decl. 322 p. 267, 27 qui occidit eum, quem -urus erat. 388 p. 440, 19. TAC. ann. 2, 57 ipsum ... et Plancinam et filios variis modis -ari. SVET. Tib. 10 quam (*uxorem*) neque -ari aut dimittere auderet neque ultro perferre posset. 65. APVL. met. 8, 28 semet ipsum incessere atque -ari, quasi ... dissignasset (IVST. 43, 2, 9. *cf. l. 48*). apol. 3 sciens innocentem. VLP. dig. 47, 8, 4, 6 dum -atur aliquem. 48, 18, 1, 24 ut non tantum se, verum etiam alios -entur. ITALA Rom. 8, 33 (Hil. trin. 10, 65) quis -bitur (ἐγκαλέσει, VVLG. accusabit) electos dei? Gal. 5, 15 *v. p. 1197, 20.* VIR. ill. 77, 1 eum. TRACT. in Luc. 1, 46 non iustificantem se, sed potius -antem. SCHOL. Cic. Bob. p. 77, 14 Hild. ut nosmet ipsos ante purgemus, tunc adversarium -emur. HIER. epist. 57, 4 accusatum ab alio alium -ari. 82, 7 novum defensionis genus sic Origenis vitia non negare, ut cum illo ceteros -eris. PALLAD. hist. mon. II 19 p. 377^B -ata est (ἐσυκοφάντησε) lectorem (*syn.* incriminor). *cum acc. praedicativo*: APVL. met. 7, 26 meum ... Bellerophontem abactorem indubitatum cruentumque percussorem -antes. PORPH. Hor. carm. 3, 7, 13 quae Bellerofontem ... adulterum -ata est. **b** *aliquem alicui*: TER. Eun. 855 hanc metui, ne me -retur tibi. SEN. contr. 9, 5, 14 non -or vobis illum. SEN. dial. 5, 34, 2 hic me diu in spem supremam captatis (*Madvig*, captatus *A*) -atus est. TAC. dial. 42 ego te poetis, Messalla autem antiquariis -bimur. :: at ego vos rhetoribus et scholasticis. SVET. Cal. 56 alterum alteri. **c** *aliquem* apud *aliquem* (*cf. l. 84. p. 1197, 50. 1199, 7*): PLAVT. Pseud. 493 erum ut servos -ret apud erum. CIC. Vatin. 29 apud quem tu etiam nos -ari soles. LIV. 1, 46, 2 -andi Servi apud patres ... sibi occasionem datam. 1, 54, 8 -ando alios apud populum. 4, 16, 5 -ari nunc Minucium, nunc Servilium apud plebem. 8, 12, 11 neque -ari apud populum patres destitit collega. 10, 6, 4 undique -andorum patrum apud plebem occasionibus quaesitis. VELL. 2, 74, 2 apud veteranos -atus Caesarem. IVST. 32, 2, 8. **d** *aliquem* ad *aliquem*: LIV. 3, 31, 4 eademque *res* tribunis materiam -andi ad plebem consules praebuit. 22, 26, 6 qua gravitate animi -antes se ad multitudinem inimicos tulerat. HYG. astr. 2, 18 p. 58, 12 verita, ne se ad regem -retur. 2, 20 p. 60, 14. **e** *aliquem aliquid*: CIC. Sest. 77 nihil neque ante hoc tempus neque hoc ... die -amini Sestium. **f** *aliquem alicuius rei*: APVL. met. 10, 14 illi vero etiam mutuo sese rapinae turpissimae -bantur. OROS. apol. 30, 9 quod ille -etur iniustitiae deum.

3 *aliquid*: **a** *aliquid*: [VARRO Men. 505 -aris (*codd. Noni, sed* ruminari NON. *in lemmate*) antiquitates.] RHET. Her. 2, 7, 11 nullam rem esse, quam non suspicionibus quivis possit -ari. 4, 24, 33 quam (*rem*) ne inimici quidem -ari possint. CIC. Verr. 3, 89 ut animum eius in Sthenium inflammarent ementiendo aliquid et -ando. 5, 59 Flacc. 5. Planc. 38 libet ... tibi nescio quid etiam de illa tribu -ari. Mil. 12 quibus (*contionibus*) cotidie meam potentiam invidiose -batur. part. 101 atque id esse, quod adversarius -etur. LIV. 38, 58, 10 ut ne fortunam quidem quisquam -ari possit. VELL. 2, 11, 2 hic per publicanos ... -atus Metelli lentitudinem. TAC. hist. 1, 87 is ... auctoritatem Paulini, vigorem Celsi, maturitatem Galli, ut cuique erat, -ando, ... modestos anteibat. 3, 6 idem secretis apud Neronem sermonibus ferebatur Corbulonis virtutes -atus. ann. 14, 57. SVET. Aug. 16 alii dictum factumque eius -antur, quasi ... exclamaverit. GELL. 3, 1, 14 Sallustius odio avaritiae plus quam potuit eam -atus est. 11, 15, 5 Scaurum commentaria Caeselli -antem. 12, 1, 20. APVL. met. 11, 6 vel figuram tuam repente mutatam sequius interpretatus aliquis maligne -bitur. apol. 52 falsum pro vero insimulas, infectum pro facto -aris, quem innocentem liquido scis, tamen accusas ut nocentem. 53 eadem rursus quasi scias -aris. PORPH. Hor. serm. 2, 4, 1 hanc gulae et corporis libidinem. SOL. 1, 85 Toranius id vel praecipue quod emptor -batur pretiosius probavit. PANEG. 12, 35 ut ... annuum noctis aestivae tempus -retur. ARNOB. nat. 1, 8 opinionibus improbis -amur eventa naturae. HIL. trin. 12, 34. AMM. 25, 5, 7 quod si quidem factum -atur improvide. SCHOL. Cic. Bob. p. 48, 26 Hild. si quid vere -rentur. AVG. civ. 1, 15 multo minus nomen -andum et christianum in captivitate sacratorum suorum. CAEL. AVR. chron. 4, 9, 135 non quidem naturam -antes. SIDON. epist. 5, 7, 1 novi principis amicitias -rentur. ORIG. in Matth. 13, 6. 18, 17 per hoc ... verbum -atur traditiones Pharisaeorum. *cum acc. praedicativo*: AVSON. 415, 21 terram infidelem nec feracem ans. **b** *aliquid alicui*: PLIN. epist. 6, 13, 2 Bithyni senatus consultum apud consules carpere ac labefactare sunt ausi atque etiam absenti principi -ari. **c** *aliquid* apud *aliquem*: CVRT. 4, 1, 24 divitissimus quisque humilitatem inopiamque eius apud amicos Alexandri -batur. IVST. 6, 1, 4 hanc rem apud regem. **d** *aliquid* ad *aliquem*: LIV. 3, 9, 2 patrum superbiam ad plebem.

4 *seq. acc. c. inf.*, quod, quia (quasi *v. l. 2*): RHET. Her. 2, 4, 6 id quod adversarium fecisse -atur. 2, 6, 9 cum accusatorem calumniari -atur. CIC. S. Rosc. 44 id odio factum. Verr. 6, 19. leg. agr. 3, 10 qui a me Sullanas possessiones defendi -atur. Rab. perd. 10 Sull. 43 Arch. 11 Sest. 123 Cael. 51 Planc. 78 Phil. 2, 3. off. 3, 79 C. Marius ... Q. Metellum ... apud populum Romanum -atus est bellum illum ducere. Att. 1, 14, 5 me tantum comperisse omnia -batur. epist. 12, 2, 1 me auctorem fuisse Caesaris interficiendi. SALL. Iug. 79, 7. LIV. 2, 31, 5 milites extrahi rem -antes. 2, 37, 3 non tamen admissum quidquam ab iis -atum venio. 2, 41, 2. 3, 10, 7 id factum ad impediendam legem tribuni -bantur. 3, 56, 12 in quod conspirasse decemviros -ati sint. 6, 5, 3. 24, 27, 7 Hippocrates et Epicydes nunc apud mercennarios milites, nunc apud transfugas prodi Romano Sy-

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

racusas -bantur. 38, 43, 10. 40, 13, 1 ASCON. Mil. p. 46 Corn. p. 80. PLIN. nat. 7, 186 *illum esse* copia odorum corruptum -antibus. QVINT. inst. 2, 17, 26 uti ... vitiis rhetoricen ... -antur. TRYPH. dig. 26, 2, 27, 1. VOPISC. Aurelian. 23, 5 ne quis me causa pecuniae locupletem hominem occidi passum esse -retur. ARNOB. nat. 1, 59 pollutas res nostras vitiorum -amini foeditate. IVST. 31, 1, 7 quem (*Hannibalem*) aemuli eius ... cum Antiocho inisse societatem apud Romanos -bantur. AVR. VICT. Caes. 4, 6 peti a se petitos -atur. SCHOL. Cic. Bob. p. 23, 12 Hild. *al.* *seq. nom. c. inf.*: [CIC. leg. agr. 3, 13 Sullanas res defendere -or (-atus *P Manutius*; me -atur *L*).] BOETH. cons. 1, 4, 68 delatorem ... impedisse -amur. *seq.* quod *cum coniunctivo*: CIC. off. 3, 112 -batur *M. Pomponius* etiam, quod L. Manlius Titum filium ... ab hominibus relegasset. LIV. 22, 34, 3 -ando non senatum modo sed etiam augures quod prohibuissent. PHAEDR. 3, 8, 10 magnaque invidia -atur filium, vir natus quod rem feminarum tetigerit. GARG. MART. med. 5. *seq.* quia *cum indicativo*: EVGRAPH. Ter. Phorm. 1 p. 214, 1 Wess. -atur quia non fecit, quod Luscius Lanuvinus in comoediis fecit.

part. praes. pro subst. **crīmināns**, -tis: ISID. diff. 1, 86 inter criminatorem et -antem hoc interesse auctor Orbilius putat, quod criminator sit qui alteri crimen inferat et id saepius faciat, -ans autem qui crimen inferat et cum suspicione quoque id faciat quare quis magis noxius videatur. SEN. dial. 4, 22, 3 ne sint aures -antibus faciles. CVRT. 10, 1, 28 quo gravior -antis auctoritas esset. TAC. hist. 2, 60 Trachalum adversus -antes Galeria uxor Vitellii protexit. 4, 52 ne -antium nuntiis temere accenderetur. ann. 4, 41. 14, 53. SVET. Cal. 30 cum tot -antibus credendum esset. AMM. 26, 10, 12. 31, 14, 6. RVFIN. Orig. in psalm. 37 hom. 2, 4 cum -rer et vicem -antibus non redderem.

syn. (*cf.* CIC. *p. 1197, 54*): accusare, ementiri, insimulare. *opp.*: crimen dissolvere, iustificare, purgare.

deriv.: criminatio, criminator. *compos.*: con-, incriminari.

crīminōsus, -a, -um *a* crimen. *compar.*: RHET. Her. 4, 40, 52 AVG. civ. 8, 1 SALV. gub. 4, 56 *al.* *superlat.*: SVET. Iul. 75 COD. Theod. 9, 40, 4 (*a. 346*) SALV. eccl. 4, 12. PROB. app. gramm. IV 201, 1 inter -um et criminatorem hoc interest, quod criminatorem qui crimen dicit designat, -um autem in quem crimen dicitur demonstrat. nom. gramm. IV 212, 1 -us est criminibus obnoxius ... criminator autem qui crimen obicit. DIFF. ed. Beck p. 49, 56 criminator est qui alteri crimen infert et hoc saepius facit; -us est qui crimen infert et suspiciose quoque id facit. *legitur inde ab* AFRAN.

1 *i. q. criminator, accusatorius, maledicus* (GLOSS. διάβολος, dolosus, fallax. facile -us εὐδιάβολος): **a** *de hominibus*: AFRAN. com. 281 non sum tam -a quam tu, vipera. CIC. Cluent. 94 ille ... acerbus, -us, popularis homo. Brut. 221 Cn. Pomponius ... lateribus pugnans, incitans animos, acer acerbus -us. part. 44 si ingeniis hominum -orum sit exposita vita innocentium. GELL. 2, 7, 20 uxorem ducere infamem, propudiosam, -am. **b** *de rebus*: RHET. Her. 4, 40, 52 quo gravior aut acrior aut -ior oratio sit. CIC. Verr. 3, 162 ille hoc putabat Verri -um fore. 6, 46 tu tibi hoc ... numquam -um ... fore putasti? Mur. 69 num aut -um est aut mirandum ... non esse gravatos homines prodire hora tertia? Sull. 36 in hunc id -um esse debere. 38 ne si argueret quidem ..., id mihi -um videretur. Planc. 4 ne ... id mihi -um esse possit. 36 officiosam amicitiam nomine inquinas -o. HOR. carm. 1, 16, 2 quem -is cumque voles modum pones iambis. LIV. 8, 12, 14 dictatura popularis et orationibus in patres -is fuit. COLVM. 1, 3, 11 -um tamen senatori fuit supra quingenta iugera possedisse. QVINT. inst. 9, 2, 23 ad aliquid, quod sit leve aut nullo modo -um, descendimus. decl. 300 p. 183, 18 si hoc invidiosum, si -um est. 333 p. 312, 21 perferenda fuerunt mandata falsa, verum -a; conficta, verum invidiae tamen plena. SVET. Iul. 75 Aulique Caecinae -issimo libro et Pitholai carminibus maledicentissimis laceratam existimationem. FRONTO p. 126, 5 N. apud C. Sallustium ad Arsacen regem Mithridatis auxilium implorantis litterae -ae. GELL. 18, 3, 1 Aeschines ... in oratione illa saeva -aque et virulenta, qua Timarchum ... accusabat. APVL. apol. 6 si quid mihi ex illis fieret -um. TERT. adv. Marc. 2, 24 p. 367, 22 quam (*professionem*) consequens est invidiosam potius intellegi quam -am. p. 367, 23. SVLP. VICT. rhet. 50 *actio* neque iniuriosa nec -a videatur. AMM. 15, 5, 14 delatio -a. RVFIN. hist. 4, 18, 7 -a quaedam diffamarent adversum nos.

2 *i. q. crimini obnoxius, scelestus, flagitiosus*: **a** *de hominibus*: APVL. Plat. 2, 28 cum inopes, -i, multi simul paucorum divitum impotentiae subiacentes dederint se. TERT. idol. 14 nos conversari cum idolatris et adulteris et ceteris -is. MARCIAN. dig. 18, 1, 42 domini neque per se neque per procuratores suos possunt saltem -os servos vendere. COD. Iust. 9, 34, 1 (*a. 231*) improbum et -um fateris easdem res pluribus pignorasse. COMM. apol. 7 -us ... Marsus. GALLICAN. Avid. 4, 5 maius exemplum esse adviventis miserabiliter -i quam occisi. LAMPR. Comm. 3, 8 homines ... vel criminum socios vel a -is commendatos. HIL. in Matth. 26, 2 erit ... tum flos -orum et honor facinorosorum et gratia profanorum. c. Const. 26 QVEROL. p. 10, 7. 60, 13 ut praemium -i in mercedem transeat vulnerati. SCHOL. Iuv. 4, 5 moribus -us. COD. Theod. 9, 40, 4 (*a. 346*) facultas supplicandi -issimis patet (*syn.* scelerosos, noxios). 2, 1, 11 (*a. 398*) in reos -os. 6, 27, 18 (*a. 416*) quo remotis abiectis pessimis -is ... bonorum virorum collegio frequentetur. AMBR. Cain et Ab. 2, 9, 29 querella -o adimitur. epist. 25, 8. PS. AMBR. act. Seb. 29 iniquis et -is. HIER. epist. 50, 2 quem -um non huius servasset oratio. 117, 1 arguendo crimina factus sum -us. 147, 9 esto, ego flagitiosus sim, ... -us. PELAG. in Rom. 9 p. 690^A^. RVFIN. hist. 8, 6, 9 ut -is nec vincula superessent. 8, 6, 10 locum deesse -is (τοῖς ἐπὶ κακουργίαις κατακρίτοις). Orig. in Ios. 21, 1 neque dicimus de iis qui manifeste et evidenter -i sunt, ut non de ecclesia expellantur. symb. 40 *opp.* innocens. PS. RVFIN. in Am. 9, 9—10 p. 1102^B^ *opp.* innoxius. PRVD. psych. praef. 16 Loth immorantem -is urbibus Sodomae et Gomorrhae. perist. 10, 278 AVG. civ. 21, 13. epist. 89, 5 baptizat apud eos aliquis -us, cuius crimina latent. 93, 19. 157, 37. PS. AVG. serm. 117, 2 da, domine, misericordiam misero, qui tamdiu pepercisti -o. 301, 3. SVLP. SEV. chron. 2, 37, 5 *opp.* innoxius. Mart. 22, 4 non pertinere ad veniam -os. epist. app. 2, 19 -ior est Christi adultera. ZACCH. 3, 7 -orum volutabra. CASSIAN. conl. 9, 19 AVELL. p. 45, 27. PROSP. resp. ad Vinc. 15 *opp.* insons. PETR. CHRYS. serm. 2 p. 190^B^ quae (*crudelitas*) contenta non est homines -os fieri nisi eos vitiorum duces faciat. 62 p. 374^C^ quare hoc solum accipis addici accusantibus -is, reo pronuntiante damnari. VAL. CEM. hom. 13, 1 iustitiam quam -i satis duram iudicant. EVSTATH. Bas. hex. 2, 5 p. 885^A^ *syn.* peccantes. SALV. gub. 4, 56 magis rei et -i sumus. *ibid.* nullus est -ior. 5, 53. eccl. 4, 12 flagitiosissimis et -issimis reis. FAVST. REI. epist. 4 p. 181, 20 OP. imperf. in Matth. 46 p. 894. POMER. 3, 31, 1 quosdam inter -os, quod essent sine affectu, culpavit. ALC. Avit. c. Arr. 30 p. 14, 23 an ... invitus in -orum membra contunditur? ENNOD. opusc. 2, 131 p. 327, 19 -is iunctus est aequi observantissimus. 3, 133 p. 365, 14 *opp.* insons. CASSIOD. var. 3, 5, 7. 9, 18, 11 ne ... asylum ... videatur existere -is. in psalm. 89 praef. 127, 1 cum -is minatur interitum. GREG. TVR. Franc. 9, 38. LEX Burg. extr. 19, 1 si quos caballorum fures aut effractores domuum, -os quam suspectos invenire potueritis. 19, 2 *opp.* innocentem. 19, 3 Rom. 24. lib. const. 34, 3 iudex in eam, sicut debet in -am, proferat ex lege sententiam. LEX Visig. 7, 4, 5 *bis opp.* innocentem. 7, 4, 19. **b** *de rebus, saepe* -um est, habetur *cum inf.*: PVBLIL. J 25 in iudicando -a est celeritas. PS. QVINT. decl. 9, 23 huic patri invidiosa quaedam, opinor, et quae beneficii morte pensetur, -a liberalitas contigerit egenti. SVET. Cal. 50 transeunte eo prospicere ... -um et exitiale habebatur. GELL. 12, 12, 1 disciplina rhetorica est callide et cum astu res -as citra periculum confiteri. APVL. Plat. 2, 19 horum vitia nec gravata nec intempestiva sunt aut nimium -a. apol. 40 nihil ... quod salutis ferendae gratia fit, -um est. TERT. resurr. 4 p. 30, 8. adv. Marc. 2, 24 p. 368, 22 nec hic ullum admissum -um reputabitur creatori. LACT. inst. 6, 16, 4 in quo vel exultare laetitia minime -um *sit* (*syn.* exitiosum). ira 6, 3 quae (*culpa*) est etiam homini -a. OPTAT. 2, 15 p. 49, 18 gaudia -a. FIRM. math. 6, 19, 5 cum maleficis et venenariis -ae vitae consortium ineunt. HIL. c. Const. 27 quibus (*litteris*) id quod tu -um putas, pie tunc esse susceptum docetur. SCHOL. Cic. Bob. p. 16, 5 Hild. in quo (*homine*) vel sola verba -a essent, in eodem multo scelestiora videri facta debebunt. p. 87, 27 non ob aliquod -um, sed gloriosum et militare facinus interemptum. AMBR. Abr. 1, 2, 4 latere ... -ae conscientiae est. PS. AMBR. act. Seb. 27 peccata imperat, suadet facinora, ingerit -a. MAXIMIN. c. Ambr. 126 ne quos meritissimum iudicium a consortio -o separaverat Leonti. COD. Theod. 13, 11, 5 (*a. 393*) per deformia et -a commercia. HEGES. 1, 43, 6. PELAG. in Rom. 13 p. 706^C^ invidiam -am esse. RVFIN. hist. 10, 16 plurima -a simul et flagitiosa componunt. symb. 40 occidere hominem non semper -um est, sed malitia, non legibus occidere -um est. apol. adv. Hier. 1, 16 tam -a et nefanda committerent. AVG. civ. 2, 27 has fabulas in deos illecebrosas atque -as. 8, 1 deorum desideria -iora. 8, 21 epist. 157, 2 *syn.* consceleratus. MAR. MERC. Cyr. resp. p. 288 *syn.* culpabile. VAL. CEM. hom. 1, 3. SALV. gub. 4, 63 -ioris vitae. eccl. 1, 35 non enim ipsae divitiae per se noxiae, sed mentes male utentium -ae. ALC. AVIT. epist. 17 p. 49, 13 merito censetur separatio legitima, ubi extitit coniunctio -a. GREG. M. moral. 9, 58 traditionis crimen -iori in protinus morte multavit *Iudas*.

adv. **crīminōsē**. *legitur inde a* RHET. Her., *compar. inde a* CIC., *superl.* SVET. *l. 81.* **1** *i. q. calumniose, invidiose*: RHET. Her. 2, 30, 49 per quem (*locum*) omnia ... exputamus acriter et -e et diligenter. CIC. S. Rosc. 55 quod possit -e ac suspiciose dicere. Deiot. 21 acta res -e est. Brut. 131 qui suspiciosius aut -ius diceret audivisse me neminem. SALL. Iug. 64, 5 -e simul et magnifice de bello loqui. LIV. 38, 43, 6 haec querentes interrogando -e ex composito consul ad plura ... eliciebat. 40, 9, 13 nihil ego ... -e nec dubia argumentis colligendo ago. 40, 14, 7 -e argumentari. TAC. hist. 3, 38 nec defuere qui ipsum Tuscum et alios, sed -ius Blaesum incusarent. ann. 16, 20 libertus Thermi quaedam de Tigellino -e detulerat. SVET. Tib. 53 et perseverantem atque ita absumptum -issime insectatus est. FRONTO p. 209, 20 N. virtutes maximas invidia -ius insectatur. GELL. 6, 22, 3 Cato in oratione ... obicit hanc rem -ius. DICT. 1, 6. AMM. 19, 11, 3. 29, 2, 10 suscipi quaestionem -e praecepit.

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

Ps. Ascon. in Verr. p. 138 -e, ut supra diximus, in Hortensium Metellumque. Avg. epist. 43, 2, 3 causa multo prae ceteris invidiosius et -ius ventilata est. Greg. Tvr. Franc. 6, 8 accusabatur ab incolis -ius. **2** *sceleste, flagitiose*: Diom. gramm. I 396, 25 nihil -e (*AMp*, criminosa *B*) admisisse. Ivl. Vict. rhet. 3, 6 proprium ... eius (*qualitatis iuridicialis*) est, quod ita subest de ista materia, ut, an -e an licite factum sit, disseratur. Avr. Vict. Caes. 7, 1 Otho Neroni quondam -e familiaris. Optat. 1, 28 p. 30, 19 ut innocentes et indignos -e pulsares. Ambrosiast. in I Tim. 5, 19 incredibile enim debet videri istum, qui dei antistes est, -e versatum. Cod. Theod. 12, 1, 190 (*a. 346*) si quid egerint -e. Novell. Theod. 7, 2 pr. qui aliquid in qualibet provincia -e commiserit. Avg. civ. 21, 25 qui... -e vivere perstiterunt.

syn.: invidiosus, invidiae plenus, maledicus. culpabilis, exitiosus, facinorosus, flagitiosus, iniquus, noxius, peccans, scelerosus, scelestus. *opp.*: innocens, innoxius, insons. gloriosus. *Burger.*

crimnon, -ī *n.* *i. q. farina crassior*: Diosc. 2, 73 de critmo (Diosc. 2, 90 W. κρίμνον).

crīnālis, -e *a* crinis. *cf.* Prisc. gramm. II 131, 7. Not. Tir. 91, 60. **1** *i. quod crinibus geritur*: Verg. Aen. 7, 403 solvite -es vittas (Ov. met. 4, 6. 5, 617. 9, 771 Mart. Cap. 1, 29). 11, 576 pro -i auro, pro longae tegmine pallae tigridis exuviae per dorsum a vertice pendent (Stat. Ach. 1, 771 nisi ... fronti -e reponeret aurum). Stat. Theb. 11, 65 *Tisiphone* -em attollit longo stridore cerasten (Gloss. V 186, 29 serpentem de capite pendentem). Apvl. met. 8, 13 acu -i. Clavd. 1, 217 vertice luxuriat toto -is arundo. 15, 137 lacero -es vertice dentes (*sc. pectinis*) et fractum pendebat ebur. 20, 284 -is ... murus (*i. corona muralis Cybeles*). rapt. Pros. 1, 17 Iacchus -i florens hedera. Mart. Cap. 9, 903 vers. -em spicum (*i. acum*). Rvt. Nam. 1, 115 erige -es lauros. **2** *i. q. crinitus*: Ov. hal. 31 scopulis -i corpore segnis polypus haeret (*cf. p. 1205, 25. 41*). **3** *i. quod ad crinem pertinet*: Clavd. 1, 85 caesariem -i stringere cultu. Mart. Cap. 4, 333 -i decore. Sedvl. op. pasch. 2, 10 -is damni foeditate nudum verticem. *subst. n.* **crināle**, -is (*sc. aurum*), *i. q. ornamentum crinium*: Ov. met. 5, 53 ornabant aurata monilia collum et madidos murra curvum -e capillos. Pont. 3, 3, 15 nec torquem collo nec habens -e capillo.

crīnein, κρίνειν. Firm. math. 2, 10, 3 crios autem ideo a Graecis dictum est hoc signum, quod ... inter diem et noctem quodammodo iudicat, quod -n dicitur.

crīnicula, -ae *f. a* crinis *f. deminutive.* *translate i. q. fimbria, funiculus* (*cf. l. 49. p. 1202, 7*): Itala exod. 28, 22 (Lugd.) facies ⟨in⟩ emeritionem -as conplectentes (κροσσοὺς συμπεπλεγμένους, Vvlg. catenas sibi invicem cohaerentes). 36, 22 (Lugd.) -as conplexas. Chiron 107 licinium tortum in -a (Veg. mulom. 2, 48, 6 *om.* in -a).

crīniculus, -ī *m. a* crinis *m. deminutive.* Gloss. V 495, 56 -is capillis. *cf.* 565, 44 -a capilli. *proprie i. q. capillus*: Ambr. in Luc. 6, 19 (*syn.* capillus). Max. Tavr. serm. 101 est ei (*Dianae cultori*) -is hirsutum caput. *translate i. q. funiculus* (*cf.* Avg. in psalm. 57, 4 -i sunt qui fiunt intorquendo): Itala prov. 5, 22 (Aug. c. Adim. 7 in psalm. 17, 26. 34 serm. 1, 11 Gild. Brit. 109 chron. III 85, 9) -is (σειραῖς, Vvlg. funibus) peccatorum suorum unusquisque constringitur (*cf.* Ambr. epist. 31, 10 depositis omnibus capitis sui capillis id est peccatorum -is, qui quasi superflui nostro in corpore videntur). Ambr. parad. 2, 11 nunquam praevaricationis suae nos -is implicasset. Ps. Ambr. apol. Dav. II 3, 14 ne te laqueis labiorum suorum teneat alligatum, -is erroris involvat. Avg. in psalm. 56, 4 non solum vincula, sed et -i sunt. Gild. Brit. 41 chron. III 51, 4 qui propriis scelerum suorum -is compediuntur.

crīniger, -a, -um *a* crinis *et* gerere. *i. q. crinitus*: Lvcan. 1, 463 -os ... Caycos (*i. Chaucos*). [Petron. 5 vers. armigerae ... Tritonidis (*o*, crinigerae *L*).] Sil. 14, 585 -r ... Titan (*i. Sol = Apollo*). Clavd. 21, 203 -o flaventes vertice reges. 26, 481 -i sedere patres, pellita Getarum curia. Cypr. Gall. num. 687 veluti cum ... -a cervice leo sese arduus infert. deut. 85 caput. Sidon. carm. 12, 3 -as ... catervas *Germanorum*.

crīnio, -īre *v.* crinitus. **crinion** Gloss. *pro* crinon.

***crīnis**, -is *m.* [*sunt qui conferant c.* crista *et c. theodisc.* rīs *anglosax.* hrīs '*sarmentum, ramulus*', *got.* -hrisjan '*quatere, quassare*'. *v. Iohansson, Zs. f. vergl. Sprachforsch. 30, 349; Walde, Lat. etymol. Wörterb. s. v. Th.*]. Varro ling. 6, 81 hinc (*a* cernendo) -is (*Krahner*, fines *cod., del. O. Müller*) capilli descripti. Pavl. Fest. p. 53 -es a discretione dicti, quam Graeci κρίσιν appellant; nam idem eos †κριν ίδας vocant. Isid. orig. 11, 1, 31 -es proprie mulierum sunt. dicti autem -es eo, quod vittis discernantur. *de genere*: Prisc. gramm. II 169, 11 *vetustissimi dixerunt* hic et haec -is. *cf.* Non. p. 202, *sed* Caes. anal. frg. Char. gramm. V 575, 11 -is generis masculini (Caper gramm. VII 101, 19). *gen. masc. exempla certa inde a* Pacvv., *gen. fem. legitur* Plavt. Most. 226 Atta carm. frg. 1. Victorin. Macc. 52 -e soluta (*sed* Hil. Macc. 52 -e soluto). *cf.* crinicula. *genet. plur.* -ium *non legitur ante* Val. Max. 9, 3 ext. 4. Gloss. πλόκαμος. -es πλόκαμοι. *cf.* III 572, 55 poriu -es. 564, 47 groithi (χαίτη?) -is. *legitur per totam latinitatem; auctoribus sub v.* capillus *vol. III p. 314, 25 sqq. enumeratis (ubi corrigas*: Cic. *semel*, Ciris *quinquies*, Ov. *61ies*, Pavl. Fest. *ter*, Sen. philos. *quinquies*, Stat. *80ies*) *adde*: Lex reg. *p. 1204, 17*, Cvlex *semel*, Flor. *bis*, Apvl. *21ies*. *in usu est maxime pluralis et singularis collective usurpatus (inde ab* Atta carm. frg. 1 Catvll. 64, 350 Verg. Aen. 2, 685. 3, 65 *al.*); *de singulis pilis pauca exempla*: Ciris 122 (-is *Nisi*. 281. 380 *al. v. p. 1203, 20* Rvt. Nam. 2, 54 Nemes. cyn. 44). Mart. 12, 32, 4 -bus septem. *locus dubius*: Vvlg. cant. 4, 9 vulnerasti cor meum ... in uno -e (ἐνθέματι) colli tui. [*it.* crine, *francog.* crin, *hisp.* crin. *M.-L.*]

I *proprie, capilli capitis*: **A** *generatim*: Catvll. 66, 47 quid facient -es, cum ferro talia cedant (*ibid.* comae). Verg. georg. 4, 482 caeruleosque implexae -bus angues, Eumenides (*cf.* Hor. epod. 5, 16 Canidia brevibus illigata [implicata *pars codd.*] viperis -es et incomptum caput). Aen. 2, 277 squalentem barbam et concretos sanguine -es. 2, 685 -emque flagrantem *Iuli* excutere. 4, 216 -emque madentem (*sc. unguentis*. 12, 99 murra madentes). 6, 809 nosco -es incanaque menta *Numae*. Ciris 284 intonsos multo deturpat pulvere -es *anus*. Hor. carm. 1, 17, 27 haerentem coronam -bus. 2, 12, 23 num tu ... opes permutare velis -e Licymniae? Tib. 1, 3, 69 Tisiphoneque impexa feros pro -bus angues. 1, 4, 26 -es perque Minerva suos *sinct iures*. Prop. 2, 22, 9 sive vagi -es puris in frontibus errant. 3, 14, 15 Taygeti -es aspersa pruinā. Priap. 53, 4 in Cereris -es una corona datur. Ov. am. 1, 1, 11 -bus insignem ... Phoebum. ars 3, 250 turpis ... sine fronde frutex et sine -e caput. met. 1, 550 in frondem -es ... crescunt. fast. 3, 465 depexos -bus Indos. 4, 318 -e iacente (Epist. Sapph. 140. Sen. Herc. O. 360 nudus auro -is et gemma iacet). Liv. 3, 7, 8 matres -bus templum verrentes (26, 3, 8 Stat. Theb. 9, 638 Apvl. met. 6, 2). Vitr. 4, 1, 7 (*in descriptione columnae tamquam mulieris*) cymatiis et encarpis pro -bus dispositis frontes ornaverunt. Sen. Herc. O. 707 erectus horret -is. Lvcan. 6, 655 voltusque aperitur -e remoto (Petron. 113 spoliatum -bus vultum). 9, 642 Eumenidum -es *eqs.* Petron. 109 vers. infelix, modo -bus nitebas, Phoebo pulchrior et sorore Phoebi. Val. Fl. 3, 132. 526 tenui vagus innatat unda -is ad obscurae decurrens cingula mammae *Nereidibus*. 5, 415 madidis rorantes -bus ignes (*in prosopopoeia de Hyadibus*). 6, 176 semineces ostendere -es (*sc. colubras in Gorgoneo. cf.* Stat. Theb. 9, 153 iussi tenuere silentia -es [*i. angues in capite Tisiphones*]. Firm. err. 21, 2 Lernaei anguis -bus adornatur *diabolus*. Clavd. 17, 169 rapt. Pros. 2, 344. Mart. Cap. 4, 333 Medusaeos -es). Val. Fl. 6, 189 correpto -e Monesen abstulit. 6, 618 terrificis undantem -bus Hebrum et Geticum Priona ferit. 8, 68 iamque manus Colchis -emque intenderat. Sil. 1, 404 horrentes effingens -e galeros. 5, 439 -bus aemula barba umbrabat rictus. Stat. silv. 5, 3, 7 fugere meos Parnasia -es vellera (*i. taenia*). 5, 3, 145 cum ... nusquam ... alium tetigit Victoria -em. Theb. 8, 640 *Atyi vulnerato* dependet languida cervix exterior clipeo, -esque a fronte supini (*cf. infra l. 58*). Mart. 14, 24 (*syn.* comae). Flor. epit. 2, 15, 10 in tormentorum vincula -es suos matronae contulerunt. 3, 3, 17. Apvl. met. 2, 9. Avien. Arat. 612 arenti cum -e attollitur Aestas (*in prosopopoeia. cf. p. 1205, 24*). Ambr. spir. sanct. 2 prol. 14 sunt quidam -es religionis et fidei. *coniungitur cum* capillus *sim.*: Atta carm. frg. 1 tum sit resoluta -e capillus. Varro frg. Non. p. 236 minores natu capite aperto erant, capillo pexo vittisque innexis -bus. Sen. apocol. 4 Lachesis redimita comas, ornata capillos, Pieria -em lauro frontemque coronans. Arnob. nat. 3, 15 *deos* esse tonsores qui ... capillos imminuant silvescentium -ium velleribus involutis. Firm. math. 4, 19, 10 spissis capillorum -bus (4, 19, 32 flavo capillorum -e). Potam. tract. 1 p. 1414B sparsam -is miserandi caesariem (Alc. Avit. carm. 1, 203 caesaries incompta riget, quae -e supino stringitur, ut refugo careat frons nuda capillo). **B** *speciatim*: **1** *de crinibus plexis*: *matronarum*: Plavt. Mil. 792 eam huc ornatam adducas, ex matronarum modo, capite compto, -es vittasque habeat. Most. 226 soli *illi amatori* gerundum censeo morem et capiundas -es (*i. ex meretrice matrona fias*). *cf.* Varro ling. 7, 44 matres familias -es convolutos ad verticem capitis quos habent vitta velatos, dicebantur tutuli (*cf.* Fest. p. 355). Fest. p. 339 senis -bus nubentes ornantur, quod [h]is ornatus vetustissimus fuit. *v. Dragendorff, Rhein. Mus. 51 (1896) 286.* *aliorum*: Svet. Cal. 35 vetera familiarum insignia nobilissimo cuique ademit, Torquato torquem, Cincinnato -em (*i. cincinnum*). Itala (Lugd.) *et* Vvlg. iud. 16, 13 septem -es capitis mei (*Samsonis*) cum licio plexueris (16, 14. 19. *cf.* Svlp. Sev. chron. 1, 28, 2). **2** *de crinibus comptis*: Cic. Verr. 4, 76 haec civitas mulieri in redimiculum praebeat, haec in collum, haec in -es (*i. in ornatum -ium*). Stat. Theb. 5, 62 *Venus* nec vultu nec -e prior (*i. ut prius erat. cf.* Avson. 17, 5 idemque vultu, -e non idem Myron). Mart. 5, 37, 7 *puella* -e (*i. colore -is*) vicit Baetici gregis vellus Rhenique nodos. Apvl. apol. 4 -ium crimen (*i. quod nimis delicate ornasset. nota adnominationem*). Tert. orat. 20 Petri cohibentis ... auri superbiam et -ium lenonem operositatem. 22. **3** *de crinibus abscisis*: Prop. 1, 17, 21 illa meo caros donasset funere -es. Ov. am. 1, 14, 45 tibi captivos mittet Germania -es. met. 13, 427 Hectoris in tumulo canum de vertice -em, inferias inopes, -em lacrimasque reliquit. Petron. 107 cui deo -em vovisti? (Mart. 1, 31, 1). Sil. 5, 134 cui (*galeae Flaminii*) vertice surgens triplex crista iubas effundit -e Suebo. Stat. silv. 3, 4, 6 *al.* Theb. 6, 198 *cf.* 6, 633. 9, 900.

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

MART. 9, 17, 5 addidit et nitidum sacratis *Asclepio* -bus orbem (*i. speculum*). *cf.* TERT. anim. 39 AVSON. 221, 2. *de capillamento*: OV. ars 3, 165 femina procedit densissima -bus emptis. APVL. met. 11, 8 attextis capiti -bus.

iuncturae: *substantiva*, -ium: bostrychus: FIRM. math. 4, 19, 17. flagellum: SIDON. epist. 1, 2, 2 aurium legulae . . . -ium superiacentium flagellis operiuntur. globus: APVL. met. 5, 22. nodus: TAC. ann. 3, 7. sordes: FIRM. math. 5, 1, 5.

adiectiva: *de colore*: albus: VERG. Aen. 7, 418. 9, 648 IVV. 2, 112 SOL. 15, 5. albens: ISID. orig. 19, 23, 7. *cf.* STAT. silv. 4, 3, 116 albam -bus infulisque *Sibyllam*. caeruleus: OV. met. 5, 432 EPICED. Drusi 223. 435 HYG. fab. 14 p. 47, 14. *cf.* STAT. Theb. 7, 336 -e genisque caerulus *Glaucus*. candidus: VAL. FL. 6, 62. canus: OV. met. 13, 427 LVCAN. 1, 188 STAT. Theb. 9, 163. canens: SIL. 13, 311. flavus: VERG. Aen. 4, 559. 698 OV. epist. 19, 57. SEN. Oed. 420. flavens: LVCAN. 10, 129 PLIN. nat. 2, 189. *cf.* VAL. FL. 6, 144 flavi -e Satarchae. STAT. Theb. 1, 698. 4, 315. 6, 607 APVL. met. 10, 30 AMM. 31, 2, 21. fuscus: TRAG. inc. 132. murreus: HOR. carm. 3, 14, 22. niger: HOR. carm. 1, 32, 12 IVV. 6, 120. purpureus: CIRIS 281 (*Nisi*. OV. met. 8, 93 HYG. fab. 198 p. 126, 11. *idem* roseus: CIRIS 122). SVLP. SEV. epist. 2, 3 vultu igneo, stellantibus oculis, -e purpureo. rufus: SEN. dial. 5, 26, 3 PLIN. nat. 37, 184 SOL. 37, 20. rutilatus: TAC. hist. 4, 61. rutilus: CARM. de mens. 2, 26. *cf.* MART. 12, 32, 4 uxor rufa -bus septem. 12, 54, 1 -e ruber, niger ore. sulpureus: STAT. silv. 1, 3, 75 *Albulae*. vitreus: STAT. silv. 1, 5, 16 *naiadum*. *adde*: CALP. ecl. 6, 15 -emque simillimus auro. SIL. 4, 201 -em . . . auro certantem et rutilum sub vertice nodum. *de natura, cultu*: adultus: STAT. silv. 2, 1, 122. comantes -es: SIL. 16, 60. decorus: HOMER. 1053 STAT. silv. 2, 1, 115. florus: PACVV. trag. 19 ACC. trag. 255 VERG. Aen. 12, 605. fluxus: TAC. ann. 11, 31. hirsutus: OV. met. 12, 280. hirtus: OV. met. 8, 801. hispidus: VAL. FL. 1, 612 -emque procellis hispidus . . . Eurus. impexus: STAT. Ach. 1, 328 ALC. AVIT. epist. 86 p. 95, 21. incertus: OV. am. 1, 11, 1 colligere incertos et in ordine ponere -es. incultus: CATVLL. 64, 350 STAT. Theb. 4, 203. ingenuus: STAT. silv. 2, 1, 44 (*i. non comptus*). inornatus: OV. met. 9, 3. intonsus: CIRIS 284. TIB. 1, 4, 38 decet intonsus -is utrumque deum (*Bacchum et Phoebum*). LYGD. 4, 27 PLIN. nat. 6, 162 (SOL. 33, 16) VAL. FL. 6, 643. *cf.* NEMES. ecl. 2, 17 intonsi -bus ambo. lacer: SEN. Tro. 100. 800 LVCAN. 9, 57 SIL. 6, 560 STAT. Theb. 5, 235. laxus: PETRON. 119, 26. longus: VERG. Aen. 7, 73 OV. met. 1, 450. madidus: OV. met. 3, 555 madidi murra -es. SEN. Thy. 948 amomo. magnus: SPART. Hel. 2, 4. COD. Theod. 14, 10, 4 (*a. 416*) maiores -es . . . etiam in servis . . . inhiberi. nitidus: STAT. Theb. 12, 537. odoratus: VAL. FL. 6, 129. pulvereus: STAT. Theb. 6, 7 (*i. pulvere foedatus*). sanguineus *v. p. 1204, 40.* simplex: OV. met. 8, 319 STAT. silv. 2, 6, 44. squalidus: SEN. Herc. O. 1757. squalens: SIL. 6, 405. tortus: MANIL. 4, 722 Syriam produnt torti per tempora -es. 5, 147. MART. epigr. 3, 9 -bus in nodum torti venere Sicambri, atque aliter tortis -bus Aethiopes. TAC. Agr. 11. intortus: VAL. FL. 6, 563 SIL. 3, 284. retortus: MART. 6, 39, 6 qui retorto -e Maurus incedit. vagus: PROP. 2, 22, 9. OV. met. 2, 673 vagi -es per colla iacebant. *adde* vipereus: VERG. Aen. 6, 281 vipereum -em vittis innexa cruentis *Discordia*. *cf.* 7, 346 caeruleis unum de -bus anguem *Allectus*. VAL. FL. 7, 250 vipereos ipsi tibi surgere -es *cerno. cf. p. 1203, 35.* *adi. ponitur pro genet.*: HOR. carm. 1, 15, 20 adulteros -es *Paridis*. OV. am. 3, 13, 25 virginei -es. met. 4, 801 Gorgoneum -em turpes mutavit in hydros (LVCAN. 7, 149. *cf. p. 1202, 38*). 8, 78 -e paterno. trist. 2, 394 patrium -em (*aliter* VAL. FL. 1, 412 patrios . . . -es, *i. quales pater Bacchus habet*). SIL. 5, 134 -e Suebo. APVL. met. 11, 9 ornatum . . . -ium regalium (*i. deae Isidis*). RVT. NAM. 2, 54 Nisaeum -em. *nota*: PROP. 1, 15, 5 hesternos manibus componere -es.

verba: *ornare, componere*: coercere: HOR. carm. 2, 19, 20 nodo coerces viperino Bistonidum (*Maenadum*) sine fraudes -es. cohibere: HOR. carm. 3, 14, 22. colligere: OV. am. 1, 11, 1 *v. p. 1204, 6.* comere: HOR. carm. 4, 9, 14 comptos . . . adulteri -es. CALP. ecl. 4, 69 implicatos comebat pectine -es. HOMER. 845 STAT. silv. 2, 1, 122. 2, 7, 10. convertere: PETRON. 102 -es calamistro. deducere: OV. met. 4, 311 saepe Cytoriaco deducit pectine -es. STAT. silv. 1, 2, 111 pingui -em deducere amomo. depectere: OV. fast. 6, 229. LVCAN. 9, 635 vipereumque fluit depexo -e venenum (*de Medusa*). digerere: MART. 3, 63, 3 flexos qui digerit ordine -es. distinguere: SEN. Tro. 885 deprime horrentes comas -emque docta patere distingui manu. STAT. Theb. 5, 269 nec flavā -em distinxerat uvā *Dionysus*. fingere: VERG. Aen. 4, 148 mollique fluentem fronde premit -em fingens atque implicat auro. formare: TAC. Agr. 39 habitus et -es in captivorum speciem. fucare: SOL. 15, 3 in caerulum. imbuere: SOL. 53, 11 fuco. lavare: HOR. carm. 3, 4, 62. 4, 6, 26. ligare: TIB. 1, 6, 68 CARM. de mens. 2, 26. religare: HOR. carm. 4, 11, 5 hederā -es religatā fulges (SIL. 2, 78). nectere: conectere: PROP. 2, 5, 23. innectere: OV. met. 6, 161 lauro -em. internectere: VERG. Aen. 7, 815 ut fibula -em auro internectat. subnectere: VERG. Aen. 10, 137. *cf.* VAL. FL. 2, 103 cum tereti -em subnectitur auro *Venus*. nodare: VERG. Aen. 4, 138 -es nodantur in aurum. *cf.* SEN. dial. 5, 26, 3 -is . . . coactus in nodum apud Germanos. TAC. Germ. 38 insigne gentis *Sueborum* obliquare -em nodoque substringere. ornare: VERG. ecl. 6, 68 floribus atque apio -es ornatus amaro. STAT. silv. 3, 4, 55. exornare: FIRM. err. 4, 2. perfundere: PROP. 1, 2, 3 Orontea -es perfundere murra. SIL. 11, 402 Assyrio . . . amomo. ponere: OV. am. 1, 11, 1 colligere incertos et in ordine ponere -es. componere: VERG. georg. 4, 417 PROP. 1, 15, 5 STAT. Ach. 1, 348. disponere: TIB. 1, 9, 67 (*ibid.* nectere comas) VITR. 4, 1, 7 IVV. 6, 490 HIER. epist. 38, 4. rotare: HIER. epist. 22, 28 -es calamistri vestigio rotantur (*aliter v. infra l. 39*). tinguere: LVCAN. 3, 238 croceo medicamine -em. COMM. instr. 2, 18, 8. *pascere sim.*: nutrire: FIRM. err. 4, 2 FILASTR. 8, 2. pascere: VERG. Aen. 7, 391 sacrum tibi, *Bacche*, pascere -em. STAT. Theb. 8, 492 CENS. 1, 10 NEMES. ecl. 2, 78 SIDON. epist. 4, 11, 1. promittere: TAC. Germ. 31 -em barbamque. ann. 2, 39. *cf.* PLIN. nat. 2, 189 gentes flavis promissas -bus. *scindere, turbare, solvere sim.*: carpere: PROP. 2, 5, 23. demittere: LEX reg. (Paul. Fest. p. 222 Gell. 4, 3, 3) -bus demissis. OV. met. 6, 289 fast. 6, 441. *cf.* SIL. 3, 284 intortos demissos vertice -es. immittere: OV. Pont. 3, 4, 107 squalidus immissos fracta sub arundine -es Rhenus . . . portet. *cf.* VAL. FL. 1, 412 Phlias immissus patrios (*i. Bacchi*) de vertice -es. destruere: STAT. Theb. 12, 92 -emque manumque. fundere: VERG. Aen. 10, 137 fusos . . . -es. LVCAN. 8, 740. effundere: CATVLL. 64, 391 saepe vagus Liber . . . Thyiadas effusis euantes -bus egit. SEN. Oed. 416 Herc. f. 473 nat. 1, 17, 7 LVCAN. 1, 188. 443. 7, 370. PETRON. 126 -es ingenio suo flexi per totos se umeros effuderant. SIL. 1, 93 -e effuso. 13, 780 IVV. 6, 164. APVL. met. 2, 16 effusum laxa -em. *cf.* VERG. Aen. 4, 509 -es effusa sacerdos. iactare: OV. ars 3, 141 alternis -es umero iactentur utroque. met. 10, 592 terga per eburnea. 11, 6 leves per auras. SEN. Herc. O. 1757. deicere: STAT. Theb. 12, 108 in pectora -es. TAC. ann. 14, 30 in modum Furiarum, veste ferali, -bus deiectis. disicere: SIL. 5, 203 disiectaque -em . . . Venus. 16, 60. lacerare: SEN. Phaedr. 826 dial. 2, 11, 2 CVRT. 3, 11, 25. 10, 5, 19 PETRON. 133 SIL. 4, 774. 6, 405 APVL. met. 4, 23 AMM. 25, 9, 5 AVG. civ. 3, 13. laniare: VERG. Aen. 12, 605 OV. ars 1, 122 met. 4, 558. laxare *v. supra l. 27.* pandere: VERG. Aen. 1, 480 -bus . . . passis. 2, 404 passis . . . -bus. OV. fast. 1, 645 passos Germania -es porrigit auspiciis . . . tuis. trist. 4, 2, 43 LIV. 1, 13, 1. 7, 40, 12. 26, 9, 8 PETRON. 54. 111. *adde*: STAT. Theb. 9, 572 -e dato passim. rotare (*v. supra l. 10*): LVCAN. 1, 566 -emque rotantes sanguineum . . . Galli (STAT. Theb. 10, 173). IVV. 6, 316 APVL. met. 8, 27. rumpere: PETRON. 111 ruptosque -es super corpus iacentis imposuit. scindere: VERG. Aen. 12, 870 -es scindit Iuturna solutos. OV. am. 3, 6, 71 scindens inimico pollice -em. PETRON. 124, 271. solvere: CATVLL. 64, 350 incultum cano solvent a vertice -em. VERG. Aen. 12, 870 HOR. carm. 2, 5, 24. 3, 4, 62 TIB. 1, 1, 68. 2, 3, 25. 3, 8, 9 PROP. 2, 15, 46. 4, 6, 31 -es in colla solutos (LVCAN. 5, 143 in terga). OV. ars 3, 432. 783 *al.* LIV. 1, 26, 2 SEN. Herc. f. 202 Tro. 84. 100 LVCAN. 2, 23. 7, 38 *al. adde*: VERG. Aen. 3, 65 Iliades -em de more solutae. SEN. Med. 14. PETRON. 89, 19 -em solutus . . . Laocoon. OCTAVIA 262 solutā -e, succincta anguibus ultrix Erinys. resolvere: ATTA carm. frg. 1 OV. fast. 3, 257 LIV. 24, 26, 2. *cf.* SIL. 8, 130 resolutaque -em *Dido*. STAT. Theb. 1, 90 resolutaque vertice -es *Tisiphone*. spargere: OV. met. 1, 542 -em sparsum. LIV. 39, 13, 12 -bus sparsis . . . decurrere. SEN. Oed. 416 Phaedr. 393 Herc. f. 473. VAL. FL. 1, 293 per aequora -es. STAT. Ach. 1, 348 PS. QVINT. decl. 4, 14 sparsi longius -es. IVST. 24, 3, 9. 24, 8, 3 *al.* GLOSS. -bus sparsis capillis dissolutis. *cf.* STAT. Theb. 4, 315 vertice flavum -em sparsa noto *Atalanta*. dispergere: MANIL. 1, 838 dispersis -bus. sternere: STAT. Theb. 6, 173. trahere: SEN. Phaedr. 731 -is tractus et lacerae comae. *tondere, secare*: abscidere: TAC. Germ. 19 COD. Theod. 16, 2, 27, 1 (*a. 390*). amputare: PS. AMBR. laps. virg. 8, 35 HIER. epist. 22, 27. auferre: VERG. Aen. 4, 698 nondum illi . . . vertice -em abstulerat (*cf.* MACR. sat. 5, 19, 1 *sqq.*). detondere: CIRIS 185 patris . . . -em de vertice . . . detonsum. ponere: MART. 9, 36, 1 posito -e. 12, 84, 4. deponere: IVV. 3, 186 ille metit barbam, -em hic deponit amati. TAC. hist. 4, 61. secare: VERG. Aen. 4, 704 dextrā -em secat. STAT. Theb. 9, 900. HIER. epist. 1, 14. desecare: HIER. epist. 147, 5. praesecare: CAES. civ. 3, 9, 3 praesectis omnium mulierum -bus tormenta effecerunt.

II ***in imagine***: **A** *de stellis, luce, flamma sim.*:
de stellis cadentibus, fulminibus: VERG. Aen. 5, 528 ceu . . . -emque volantia sidera ducunt. SIL. 1, 358 qualis sanguineo praestringit lumina -e ad terram caelo decurrens ignea lampas. STAT. Theb. 7, 583 ceu duo . . . si fulmina caelo rupta cadant longumque trahant per nubila -em. [STAT.] Theb. 4, 719 Kl. stellarumque ruunt -es. AVIEN. Arat. 1688 *stellas* rutilarum spargere -es flammarum. CLAVD. 15, 496. MAR. VICTOR aleth. 3, 552 -emque rubentem mendax stella trahit.
de cometis: OV. met. 15, 849 flammiferumque trahens spatioso limite -em stella micat. MANIL. 1, 835 *sqq.* SEN. nat. 7, 11, 3. 7, 26, 1. LVCAN. 1, 528 -emque timendi sideris. PLIN. nat. 2, 89 cometas . . . stellas horrentes -e sanguineo et comarum modo in verticem hispidas. 2, 90 candidus cometes argenteo -e ita refulgens, ut . . . . 2, 92 sparguntur aliquando et errantibus stellis ceterisque -es. VAL. FL. 2, 42 effusis stellatus -bus aether. SIL. 1, 461 -e ut flammifero terret fera

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

regna cometes sanguineum spargens ignem. 8, 636 -e corusco . . . cometes. LACT. inst. 7, 16, 8 AVIEN. Arat. 596 AMM. 25, 10, 3 HYG. fab. 192 p. 123, 14 CYPR. GALL. exod. 417 CLAVD. 26, 247 *cf.* 8, 185. *de radiis solis, lunae, stellarum*: CVLEX 44 -bus et roseis tenebras aurora fugarat. AVIEN. Arat. 81 rutilo cunctis *astris* flagrat coma flammea -e. 253 obtunso marcent incendia -e *chelis*. 1628 Phoebei -es (*i. radii*). MAR. VICTOR aleth. 1, 99 fundataque semina lucis puniceos roseo sparserunt fomite -es. EVG. TOLET. carm. app. 20, 31 igniferos . . . -es *solis*. *de apicibus flammarum*: VAL. FL. 1, 205 protulit ut -em densis luctatus in extis ignis. CYPR. GALL. lev. 289 flammaeque micantes attollent rutilos per tecta ingentia -es. AVG. gen. ad litt. 2, 3 p. 36, 9 flammae -is ad superiora contendit (serm. 234, 3). SVLP. SEV. dial. 2, 2, 1 ut in sublime contendens longum admodum -em flamma produceret. MAR. VICTOR aleth. 3, 11. 547 FAVST. REI. spir. 1, 13 p. 126, 14 DRAC. laud. dei 1, 664. 3, 176 -bus ignitis.

B *de herbis et bestiis*: *de herbis*: COLVM. 10, 165 viridi redimite parentem (*i. terram*) progenie, tu cinge comas, tu dissere -es. COLVM. 10, 181 altera *planta* crebra viret, fusco nitet altera -e. 10, 238 murteolo modo -e viret *cinara*. PLIN. nat. 16, 225 *abies* spectabilis ramentorum -bus. 17, 166 *vitium* (17, 208. *cf.* AVIEN. Arat. 70 viticomo -em tondere Lyaeo, *i. vites amputare*). AVIEN. Arat. 399 flavos tondentur semina -es omnes. VEN. FORT. carm. 3, 9, 21 tempore sub hiemis foliorum -e revulso. *cf. p. 1202, 48.* *de bestiis*: PLIN. nat. 9, 86 *conchyliorum* conchas complexu -ium frangunt *polypi*. 9, 92. 158 APIC. 1, 38 EVSTATH. Bas. hex. 7, 3 p. 939^C. PLIN. nat. 32, 61 ambiente purpureo -e fibras *in ostreis*.

C *de rivis aquae*: AVG. gen. ad litt. 5, 10 p. 153, 25 fontem . . . dispertitis quasi -bus irrigantem omnem faciem terrae. IVL. HON. rec. A 24 septem -es fluminum procedunt infundentes in Pontum (*de Danubio*). 25. 47. rec. B 9 fluvius Hydaspes . . . nascitur in campis Indorum tribus -bus. COSMOGR. 9.

D *in nominibus*: *sideris*: PLIN. nat. 2, 178 quem vocant Berenices -em (HYG. astr. 2, 24 p. 67, 2 SCHOL. Germ. Bas. p. 72, 6). *fruticis*: PLIN. nat. 13, 142 Isidis -em. *gemmae*: PLIN. nat. 37, 184 Veneris -is (SOL. 37, 20 ISID. orig. 16, 11, 6).

deriv.: crinalis, crinicula (-us), crinitus. *comp.*: criniger.

crīnisatus, -a, -um *a* crinis (*an* κρήνη*?*) *et* satus. SIDON. carm. 22, 81 -as iungebat Pegasus alas.

crīnītus, -a, -um *a* crinis. GLOSS. εὐπλόκαμος. πεπυκασμένος. comatus seu pulipus (*cf. supra l. 25*). crinitior crine prolixior. [*it.* crinito, *francog. vet.* crenu. *M.-L.*]

i. q. comatus, longis crinibus: ENN. scaen. 31 -us Apollo (VERG. Aen. 9, 638 CARM. epigr. 271, 2 HYG. fab. 9 p. 42, 17 SCHOL. Hor. carm. 1, 21, 2). VERG. Aen. 1, 740 -us Iopas *citharista* (*cf.* FVLG. Virg. cont. p. 93, 15). 7, 785 triplici -a iuba galea (*cf.* CLAVD. rapt. Pros. 3, 218 -a iubis galeam). [PRIAP. 36, 5 fronte -os Arcadas vides Faunos *corrupt.*] OV. ars 3, 243 quae male -a est (*i. sine crine*). met. 6, 119 -a colubris *Medusa* (*cf.* 4, 771 -a draconibus ora. 10, 349 -as angue sorores. CLAVD. rapt. Pros. 1, 39 -aque sontibus hydris Tisiphone. AVG. civ. 18, 13). SEN. epist. 119, 14 -us puer. STAT. Theb. 6, 418 colla toris -a tument (*equorum*). 9, 129 -o a vertice. MART. 12, 49, 1 -ae Line paedagoge turbae (*i. puerorum cirratorum*). GELL. 9, 2, 1 NEMES. ecl. 4, 4. ARNOB. nat. 3, 14 hos *deos* -os effingitis, alios lēves, senes, iuvenes. AMM. 31, 16, 6 -us quidam *Saracenus*. FVLG. aet. mund. p. 154, 1 excipit Samson invincibilem -i muneris palmam (PAVL. NOL. carm. 24, 542. 609). HIER. vita Pauli 1 -um calcaneo tenus hominem fuisse. CLAVD. 8, 655 Suebus. 15, 184. 20, 404 ephebus. PRVD. perist. 11, 58 -a . . . agmina. apoth. 433 PAVL. NOL. epist. 22, 2 AVG. op. monach. 31, 39 retract. 2, 21. MART. CAP. 2, 131 -a femina. 8, 812 iactantes -orum scopas (*i. philosophorum*). 9, 906 -orum sapientum. SIDON. epist. 3, 3, 7. carm. 16, 88 Samuel -us. BOETH. categ. 4. p. 277^C *opp.* calvus. GREG. TVR. Franc. 2, 9 ibique iuxta pagos vel civitates regis -os super se creavisse *Francos* de prima . . . familia. LEX Sal. 24, 2. 24 add. 2 ISID. eccl. off. 2, 16, 7 (*syn.* comatus, *opp.* tonsus). *in imagine et translate*: *de cometis*: SEN. nat. 6, 3, 3 -a sidera (PLIN. nat. 2, 94. *cf.* PS. QVINT. decl. 4, 16 -a siderum flamma. AVR. VICT. Caes. 41, 16 taetrum sidus regnis quod -um vocant. AMM. 30, 5, 16 arsere -a sidera cometarum). 7, 6, 1 -i *cometae*. PLIN. nat. 2, 89 cometas Graeci vocant, nostri -as *stellas* (SVET. Iul. 88 stella -a per septem continuos dies fulsit. Claud. 46 exortus stellae -ae. Nero 36 Vesp. 23 OBSEQ. 68 CAPITOL. Pius 9, 3 LAMPR. Comm. 16, 1 EVTR. 10, 9 SERV. Aen. 10, 272 georg. 1, 488 MARCELL. chron. II p. 76, 8. 80, 35 ISID. orig. 3, 70, 17). CLAVD. 17, 112 flamma per auras . . . tristem figat -a cometem. GREG. TVR. curs. stell. 34. *de radiis, fulgore*: GERM. 87 ultima mento stella *Ophiuchi* sub aetheria lucet -a (clinata *Maass*) Corona. VAL. FL. 5, 370 cum nox accenditur auro luciferas -a faces. STAT. Theb. 5, 387 spiculaque et multa -um missile flamma nunc pelago nunc puppe cadunt (*aliter* DRAC. laud. dei 3, 18 -um missile *de fulmine*). MAR. VICTOR aleth. 2, 105 ac mox flamma fuit -a incendia late extendens. *de conchis*: PLIN. nat. 9, 102 distinctione virgulata, -a, crispa. *de crista avium*: PLIN. nat. 11, 121 pavonibus *sunt apices* -is arbusculis. *de herbis*: PLIN. nat. 18, 60 grana *hordei* in stipula -o textu spicantur. SER. SAMM. 271 -ae porri radices. *adde*: CARM. de Sod. 66 haud mansura diu *arbor* (*i. restitura undis*), quantum radice licebit -as durare moras. *nomen herbae*: PS. APVL. herb. 48 callitrichon . . . Latini . . . herbam capillarem, -am. *de terra frugifera*: PRVD. c. Symm. 2, 935 seges late -is fluctuet agris densius et gravidis se vestiat aequor aristis. SALV. gub. 7, 8 adeo illic omnis regio . . . aut -a messibus fuit. *nota*: CLAVD. 10, 222 -a sagittis . . . Meroe (*i. innumerabilibus s. insignis*). *inde fictum verbum* **crīnio**, -īre: STAT. Theb. 4, 217 frondenti -itur cassis oliva (*i. coronatur*). silv. 4, 5, 10 nunc cuncta veris frondibus annuis -itur arbos.

crinobolium *v.* criobolium *l. 38.*

crīnomenon *n.*, κρινόμενον. *t. t. rhet.*: RHET. Her. 1, 16, 26 ex ratione defensionis et ex firmamento accusationis iudicii quaestio nascatur oportet, quam nos iudicationem, Graeci -on appellant. FORTVN. rhet. 1, 2 p. 82, 10 ex aetio et synechonte quid nascitur? -on. quid est -on? id de quo iudicandum est. IVL. VICT. rhet. 4, 2 p. 386, 15 omnis causae firmitas in τῷ κρινομένῳ est, id est specie iudicii propria. *alia v. in Halmii indice s. v.* *cf.* crinein.

crinon, -ī *n.*, κρίνον. *nomen herbae, lilium*: PLIN. nat. 21, 24 est et rubens lilium, quod Graeci -on vocant, alii folium eius cynorhodon. PS. APVL. herb. 107. *cf.* GLOSS. *v.* lilium. DIOSC. 2, 162 anemone aut eremion aut crino appellatur. *genus unguenti*: POMPON. dig. 34, 2, 21, 1 quibus *unguentis* unguimur voluptatis causa, sed et valetudinis, qualia sunt commagena, glaucina, -a, rosa *eqs.*

crio, -nis *v.* criobolium *l. 43.*

criobolium, -ī *n. a* κριοβόλος, *cf.* taurobolium. *sacrum Magnae Matri factum, fere semper simul cum taurobolio* (*cf. Cumont, PW. IV 1718*): FIRM. err. 27, 8 tauribolium quid vel -um scelerata te sanguinis labe perfundit? CORP. IX 1538 (*Beneventi, a. 228*) ob -um factum (VIII 8203 [*Milev, imp. Sev. Alex.*] criobo⟨li⟩um fecerunt. VI 505 *a. 295* taurobolium sive -um fecit. 736 *a. 391* taurobolium -umque fecit. 506 taurobolio sive -o facto. XII 1745 [*Valentiae*]. *v. l. 39. 41*). VIII 23400 (*Mactaris, a. 276—284*) perfectis ritae sacris cernorum -li et tauroboli (= 23401 *a. 285—293*). VI 508 (*a. 319*) -um criobol(ium) caerno perceptum (509 *a. 370.* 504 *a. 376* percepto taurobolio -oque. 501 *a. 383.* 503 *a. 390*). 499 (*a. 374*) taurobolio -oque perfecto. 519 (*a. 376*) taurobolio -oque in aeternum renatus. 502 (*a. 383*) taurobolio -oque repetito. XIV 41 (*Ostiae*) crinobolium factum. IX 3015 (*Teate Marruc.*) -um et aemobolium movit de suo. XII 1311 (*Vasione, periit*) tauropolium et criopolium fecerunt. 1567 (*dub.*). VIII 2230 (*dub.*). *nota*: CORP. II suppl. 5521 (*Cordubae, a. 238*) taurobolium fecit Publicius Valerius Fortunatus, suscepit crionis (*quasi* κριοῦ, *sc. bolium*) Porcia Bassenia.

criodocē *f.*, κριοδόκη. *graece*: VITR. 10, 13, 6 arietaria machina, quae graece dicitur κριοδόκη (criodocis *codd.*).

criopolium *v. l. 40.*

crios *m.* κριός, *genus ciceris*: DIOSC. 2, 87 aliud genus *ciceris*, quod -os dicitur. *cf. p. 1201, 38.*

? **cripa**, -ae *f.* COLVM. 12, 20, 5 ad *mustum* adici debent ii odores: . . . item myrrhae quincunx . . ., -ae (crispae *SA*) pampinaceae (sertae Campanicae *H. Barbarus*) libram.

crisimos, *acc.* -on, *plur.* -oe, *acc.* -ōs, κρίσιμος. *graece*: CELS. 3, 4 est autem alia etiam de diebus ipsis dubitatio; quoniam antiqui potissimum impares sequebantur eosque, tamquam tunc de aegris iudicaretur, κρισίμους nominabant. CENS. 11, 6 septimum quemque diem *valetudinis* -on observant. 14, 9 in morbis dies septimi . . . -oe dicuntur. *ibid.* septimum quemque annum periculosum et velut -on esse. CAEL. AVR. acut. 1, 14, 108 neque inquit *Asclepiades* esse in passionibus statos dies, quos -os appellant.

crisis, *acc.* -in, *plur.* -ēs *f.*, κρίσις. CAEL. AVR. acut. 2, 19, 120 naturae conflictus sustinere, quos Graeci -es appellant. GLOSS. III 599, 22 -in declinatio valetudinis. SEN. epist. 83, 4 hic quidem ait nos eandem -in (chrisin *VP*) habere, quia utrique dentes cadunt. PS. SORAN. quaest. med. prooem. p. 245, 5 ut agnoscat . . . -in quam periodici faciunt. ORIBAS. syn. 6, 77 cum ad -in faciendam in extrema pervenerint passione, incurrunt ex ipsa plenitudine periculum. [*de iudicio litterario*: LVCIL. 386 *coniecit Marx.*]

crisma *etc. v.* chr-.

crīso, -āvī, -āre [*orig. inc. sunt qui conferant c. theodisc.* rīdōn *'tremere'*, *anglosax.* hrīđ *'tempestas'*, *theodisc.* rito *anglosax.* hriđa *'febris'*; *v. Froehde, Bezzenbergers Beitr. 21, 328. Th.*]. -ss- *traditur*: MART. 10, 68, 10. 14, 203 DON. Ter. Eun. 424 DOSITH. gramm. VII 425, 2. GLOSS. -at κελητίζει. SCHOL. Hor. sat. 2, 7, 50 aut agitavit equum: id est dum iaceo supinus et ipsa supra me -at. LVCIL. 330 -vit (cursabit *codd. Nonii p. 19*) ut si frumentum clunibus vannat. PRIAP. 19, 4 *Telethusa* -bit tibi fluctuante lumbo (*c. dat.*: CHAR. gramm. I 293, 32 -at illi. DIOM. gramm. I 313, 7 [crusat *A*] DOSITH. gramm. VII 425, 2). MART. 10, 68, 10 numquid, cum -as, blandior esse potes? 14, 203 tam tremulum -at, tam blandum prurit *puella Gaditana*. IVV. 6, 322 ipsa Medullinae fluctum -antis adorat (*i. admiratur*). *cf.* SCHOL. Iuv. 6, 321. 9, 40 cevet: -at *cinaedus.*

? **crisomitas** id est (h)ederaga GLOSS. III 537, 30. *latet voc. graecum* χρυσ-.

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

1. crison duritia crurum GLOSS. V 565, 47 (eorum *trad., em. Bücheler*). κρισσός.

2. crison(us) *v.* criss-.

? **crispātor,** -ōris *m. a* crispare. FVLG. RVSP. serm. dub. 16 p. 879ᴮ turbidus pelagi tumor -r capite per aëra furens errabat. *lege* crispato, *cf.* crispo *infra l. 38 sqq.*

crispicō, -āre [*a* crispus. *Th.*]. *i. q. crispare*: GELL. 18, 11, 3 ventus mare caerulum -ans nitefacit.

crispicapillus οὐλόθριξ GLOSS. *a* crispus *et* capillus.

crispio, -īre [*vox onomatopoetica. Th.*]. SVET. frg. p. 253 gallinae *est* -ire.

crispisulcāns, -tis *a* crispus *et* sulcare. CIC. top. 61 cum in Aiacis navem '-s igneum fulmen' (TRAG. inc. 36) iniectum est.

crispitūdo, -inis *f. a* crispus. *translate i. q. celer motus*: ARNOB. nat. 2, 42 ut ... clunibus et coxendicibus sublevatis lumborum -e fluctuare⟨t⟩. *cf.* ARNOB. nat. 7, 33 *infra l. 75.*

crispo, -āvī, -āre [*a* crispus. *Th.*]. *legitur inde a* VERG. [*dub.* GLOSS. V 282, 31 cri⟨s⟩pans paulisper contrahere vel funiculum facere.]

1 ***transitive*** *i. q. crispum reddere*: **a** *proprie, de capillis*: SEN. epist. 114, 5 si quis feminae ci⟨nci⟩nno⟨s⟩ -at. PLIN. nat. 28, 91 fimi *cameli* cinere -ari capillum (29, 82 APVL. apol. 63 PORPH. *et* SCHOL. Hor. sat. 1, 2, 98 HEGES. 4, 25, 2 THEOD. PRISC. eup. faen. 6. NICET. symb. p. 54, 11 capilli acu -ati). APVL. met. 6, 28 frontem vero -atam prius decoriter discriminabo. AMBR. epist. 69, 5 qui -ant comam sicut feminae (PS. AMBR. mor. Brachm. p. 1170ᴮ comis naturaliter -atis. HIER. epist. 52, 5. *aliter infra l. 58*). MART. CAP. 4, 328 crines tortuosi decentique inflexione -ati et nexiles videbantur. SIDON. epist. 1, 2, 2 in verticem caesaries refuga -atur. DRAC. laud. dei 3, 704 lanugine malae -antur. *de ipso homine*: DARES 13 Achillem ... iubatum, bene -atum.

b *in imagine*: *de herbis*: COLVM. 10, 166 nunc apio viridi -etur florida tellus. CARM. de resurr. 205 et roseis nivea -antur floribus arva. 223 nec sic alta comas -at vibrata cupressus. CLAVD. carm. min. 25, 4 -atur opaca pampinus. rapt. Pros. 2, 110 denso -ata cacumine buxus. DRAC. mens. 11 messibus armatis flavae -antur (crispae flavantur *trad.*) aristae. CASSIOD. var. 11, 14, 3 apex *montis* quasi quibusdam capillis castanearum densitate -atus. *de aqua*: VAL. FL. 1, 311 alma novo -ans pelagus Tithonia (*Aurora*) Phoebo (*cf.* RVT. NAM. 2, 13 radiis *solis* -antibus aequor). HIER. epist. 14, 6 licet vix summa iacentis elementi (*i. aequoris*) terga -entur. ANTH. 718, 19 tremulo -entur caerula motu. DRAC. laud. dei 1, 578 venti flantes vaga marmora (*i. maria*) -ant. *cf.* DIONYS. EXIG. Greg. Nyss. creat. 1 p. 350ᴰ tenuissimis ... flatibus summitatis superficiem congrua subtilitate -antes *motus undarum* (*ibid.* vibrari). *de igni*: FVLG. aet. mund. p. 148, 8 ignis quoque hilaro remigamine coruscantior -atis anhelo vibramine ligulis ... lambebat et ... -batur. p. 179, 7 flamma vibratis -ata verticibus. *de rugis*: FVLG. myth. praef. p. 14, 17 rugaque -ato multiplici supercilio. AVG. c. adv. leg. 2, 9, 34 quamvis ... -ato vultu hanc parabolam exhorreat doctor pestilentium. CAEL. AVR. chron. 2, 1, 17 frigescere et quadam rugatione -ari corpora. CASS. FEL. 14 p. 21 labia hiantia sive -ata Graeci chile caterrogota vocant (*sed v. p. 1173, 63*). CASSIOD. var. 7, 15, 3 *equi* -atis ... naribus ac rotundis. *de vestibus sim.*: CLAVD. 8, 553 ingesto -atur purpura vento. 28, 577 rapt. Pros. 2, 33. VICTRIC. 6 crepantis serici undae ambulantis arte -antur. SIDON. carm. 15, 16 -ato rigidae crepitant in syrmate rugae. ENNOD. carm. 1, 6, 7 lintea si -ant zephyri pendentia malo. 1, 7, 43. *similiter* DRAC. Romul. 2, 86 vento -ante gradu coma fluctuat acta. *de crista galeae* (*cf. infra l. 79*): STAT. Theb. 8, 568 mixtum cono -erat aurum. CLAVD. 7, 194 altum fulminea -are in casside conum festinat Steropes. *de ornamentis*: FVLG. myth. praef. p. 14, 9 *virgo* elatae frontis polimina argenteis astrorum -erat margaritis. *cf.* MEROB. poet. 81 ⟨aurea cri⟩spatis insidat lamna lupatis. CASSIOD. var. 5, 1, 1 *spatharum* media pulcris alveis excavata quibusdam videntur -ari posse vermiculis (*i. opere vermiculato*). *de terra*: AVSON. Mos. 63 sulcata levi -atur arena meatu. VEN. FORT. Mart. 1, 51 terras -ante pruina.

c *translate de motione, i. q. vibrare, agitare*: *de hastis, instrumentis al.*: GLOSS. χραδαίνω. -at χραδαίνει, σείει. -ans concutiens, vibrans. VERG. Aen. 1, 313 bina manu lato -ans hastilia ferro (= 12, 165. SIL. 8, 372 -are hastilia campo). PRVD. psych. 122 sequitur convicia pinus (*i. hasta*), per teneros -ata notos. AMM. 14, 2, 7 nec exertare lacertos nec -are permissi tela. 20, 4, 21 missilia. 27, 10, 12 hastas. APVL. met. 11, 4 virgulae *sistri* -ante bracchio trigimenos iactus reddebant argutum sonorem. ARNOB. nat. 7, 33 clunibus fluctuare -atis. SCHOL. Iuv. 6, 382 (*v. p. 1209, 14*) eburno videlicet pectine, qui -et et agitat chordas. MART. CAP. 8, 811 alae cum pennis hyalinis et volitandi per mundum remigia crebrius aurata -antur. ALC. AVIT. carm. 2, 409 serpens ... puniceam -ans squamoso in vertice cristam. *de voce*: PAVL. FEST. p. 370 vibrissare est vocem in cantando -are. SEDVL. carm. pasch. 1, 332 alter amat fletus, alter -are cachinnum.

2 ***intransitive,*** *i. q. crispum fieri* (*legitur part. praes. praeter p. 1208, 23*): **a** *proprie, de crine*: VVLG. Is. 3, 24 erit ... pro -anti crine calvitium. CYPR. GALL. lev. 183 rectumque capillum -anti rutilare coma.

b *in imagine*: *de herbis*: VEN. FORT. epist. (carm. 10, 3) 3 hederae corymbo -ante. *de venis ligni*: PLIN. nat. 16, 70 in primis vero materies honorata buxo est raro -anti nec nisi radici. *de aqua*: TRACT. in Luc. 5 pr. -antibus aquis auram de se ipso excitans *lacus* (HEGES. 3, 26, 1). AMBR. hex. 3, 5, 21 aequore -anti clementioribus auris et blando (HIER. epist. 108, 27 -antia maris aequora labens carina sulcavit). AVG. serm. ed. Mai 40 -antibus fluctibus. 72, 1. VICT. VIT. 2, 50 -antem benedixit alveum fontis. 3, 56 fontiumque -antes ... siccaverant venae. ALC. AVIT. carm. 5, 386 -antibus undis. DRAC. laud. dei 1, 240 -ante freto. *de igni*: CORIPP. Ioh. 1, 326 -antes vertice flammas. *de rugis*: PERS. 3, 87 iuventus ingeminat tremulos naso -ante cachinnos. CYPR. GALL. gen. 592 solvitur in tremulos vultu -ante cachinnos. *adde*: MART. CAP. 3, 261 *littera* r spiritum lingua -ante corraditur. *de vestibus*: HIER. epist. 38, 4 mitellis -antibus vertex artabatur innoxius. 54, 7 non habuit -antes mitras *meretrix*. 117, 7 -anti cingulo angustius pectus artatur. 130, 18 vestimenta sine ruga, soccosque -antes. SALV. gub. 2, 19 -antia auro textili indumenta.

c *translate, i. q. tremere*: PLIN. nat. 2, 198 cum vibrat *terra, dum movetur*, -ante aedificiorum crepitu. DRAC. Romul. 8, 352 cum venabula cernit venantis -are manu. 8, 412 cauda -ante tremunt *agni*. *de voce*: FVLG. myth. praef. p. 7, 2 -antes sibilos. *i. q. splendere*: PAVL. NOL. carm. 27, 388 quantus splendor ... rideat insculptum camera -ante lacunar.

comp.: con-, incrispare.

crispulus, -a, -um *a* crispus *deminutive.* *proprie*: SEN. epist. 66, 25 comatum et -um. 95, 25 ne quis, cui rectior est coma, -is misceatur. MART. 5, 61 *ter* -us iste. ARNOB. nat. 3, 14 hos capillorum intortionibus -os. CASS. FEL. 12 p. 20 sunt aliae *verrucae* asperae et -ae in similitudinem summitatis thymi. *translate*: FRONTO p. 159, 20 N. dicas fortasse, quid in orationibus meis novicium, quid -um, quid luscum.

crispus, -a, -um [*cf. esse videtur c. cambr.* crych *'crispus', gall.* Crixus *n. viri. adiungunt etiam theodisc.* hrespan *'vellere',* rispa *'frutex, frutices' Fick, Bezzenbergers Beitr. 5, 170; Zupitza, d. german. Gutturale 208. Th.*]. *de quantitate vocalis* i *v.* Crispus *nom. propr.* *compar.* -ior: PLIN. nat. 8, 46. 12, 67. 13, 62. 102. 16, 67 *bis.* 77. 231. 19, 158. 20, 113. 22, 73 BASS. gramm. VII 262, 19 BOETH. in Porph. comm. pr. 2, 25 p. 125, 3. *superl.* -issimus: COLVM. 11, 3, 26. GLOSS. οὖλος (*cf.* HIER. in Zach. 12, 10 p. 903 οὖλος id est -us). οὐλόθριξ. ἄκαρτος. -i (*sc. capilli*) οὖλαι. *legitur inde ab* ENNIO *et* PLAVTO. [*dub.* COLVM. 12, 20, 5 *v.* cripa.] [*it.* crespo, *francog.* crêpe, *hisp.* crespo. *M.-L.*]

1 ***proprie:*** *de capillis*: PLAVT. Truc. 287 istos fictos compositos -os cincinnos tuos. VITR. 6, 1, 4 -o capillo. PLIN. nat. 22, 62 ut *adiantus capillum* -um densumque faciat. 22, 72. 24, 26. 31, 14 -o capillo (*opp.* porrecta coma). SIL. 16, 120 -am ... comam *Masinissae*. CAPITOL. Alb. 13, 1 capillo -o. SPART. Sept. Sev. 19, 9 cano capite et -o. VOPISC. quatt. tyr. 4, 1. FIRM. math. 4, 19, 17 -is crinium bostrychis comatos. DARES 13 coma -a. MACR. sat. 7, 10, 6 PHYSIOGN. 14. 73. 92 EVSTATH. Bas. hex. 6, 6 p. 927ᴮ. DRAC. Orest. 528 vestitos sub flore genas lanugine -a *iuvenes*. BOETH. in Porph. comm. pr. 1, 10 p. 28, 11. 2, 1 p. 86, 2 ORIBAS. syn. 5, 44. 46. CORIPP. Ioh. 6, 83 -a fronte *Maurae*. PASS. Barth. 131, 4. *de ipso homine*: PLAVT. Capt. 648 -us, cincinnatus. Rud. 125 hominem -um. TER. Hec. 440. PETRON. 97 puer ... -us. DARES 12 Hectorem ... -um. BOETH. in Porph. comm. pr. 2, 25 p. 124, 17 si quis sit ... -us. p. 125, 3 -ior. *de bestiis*: COLVM. 6, 29, 3 *pullus equinus* cauda longa et saetosa -aque. PLIN. nat. 8, 46 *genus leonum* -ioribus iubis (SOL. 27, 13 iubis -i). *aliter v. p. 1209, 1.*

2 ***in imagine:*** *de herbis herbarumque fronde*: CATO agr. 157, 2 *brassica* altera est -a, apiaca quae vocatur (PLIN. nat. 20, 79 -am *brassicam*, quam selinada vocaverunt a similitudine apii foliorum. 20, 80). COLVM. 11, 3, 34 *apium* (PLIN. nat. 19, 158). PLIN. nat. 15, 127 Cypriam *laurum* esse folio brevi, nigro per margines imbricato, -am. 16, 63 campestrem enim *fraxinum* esse -am, montanam spissam. 19, 80 *raphanus*. 19, 126. 22, 76 aculeatum et -um *genus acanthi*. CLAVD. 1, 216 -o densantur gramine colla *Tiberini*. DIOSC. 4, 95 cri⟨s⟩pu(s) vero *fucus* nascitur in Creta (οὖλον DIOSC. 4, 99 W.). VITR. 7, 5, 3 appagineculi striati cum -is foliis et volutis. COLVM. 11, 3, 26 *lactuca* -i folii. *ibid.* -issimi folii. 11, 3, 33 -ae frondis. PLIN. nat. 12, 67 *murrae arboris* folium olivae, verum -ius et aculeatum (SOL. 33, 10). 15, 130. 19, 81. 124. 128. 136. 141. 20, 113. 26, 103. 32, 66. *de venis ligni*: PLIN. nat. 13, 62 materies *cuci arboris* -ioris elegantiae (*cf.* 16, 77 materie -iora *arborum genera*. 16, 119 quorum -a materies, ut palma, acer, populus. 16, 206). 13, 96 mensis praecipue dos in venam -is (*cf.* MART. 14, 90 non sum -a quidem, *mensa acerna*). *ibid.* sunt et undatim -ae *mensae e citro*. 13, 97. 102 radice *citri* nihil -ius. 16, 66 alterum genus *aceris* -o macularum discursu. 16, 67. 68. 211. 226. 231 media pars arborum -ior et quo propior radici, minoribus magisque flexilibus maculis. *sim. de marmoris venis*: PLIN. nat. 36, 55 Augusteum *marmor* undatim

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

-um in vertices. *de concharum facie*: PLIN. nat. 9, 103 tot colorum differentiae, tot figurae *in conchis* ... iam distinctione virgulatā, crinitā, -ā *eqs. cf.* CARM. de Sod. 145 -am conchae et duplici compagine clausam *gentem*. *de rugis frontis*: COLVM. 6, 1, 3 *boves* fronte lata et -a. PAVL. NOL. carm. 31, 518 triste levas -a fronte supercilium. NON. p. 8 a caprorum frontibus -is. *adde*: CYPR. GALL. num. 77 *acinus* solibus aret in passum -o concretus margine rimae. ORIENT. comm. 1, 150 destillant -is dulcia mella favis. *huc fere pertinet*: ENN. scaen. 91 tosti alti stant parietes deformati atque abiete -a (*i. incendio curvata*).

3 *translate*: a *de motu, i. q. vibrans, coruscus*: PACVV. trag. 229 linguae bisulcis actu -o fulgere (*de serpente, ut videtur*). COPA 2 -um sub crotalo docta *copa* movere latus. IVV. 6, 382 -o numerantur pectine chordae (*cf.* SCHOL. *p. 1207, 76*). AVSON. Mos. 194 tota natant -is iuga motibus et tremit absens pampinus (*sc. dum aqua imaginem reddit*). 253 -oque tremori vibrantis saetae nutans consentit arundo *piscatoris*. PRVD. perist. 10, 284 si forte tristioris Herculis liquore -o massa finxit fusilis. PAVL. NOL. carm. 25, 127 fluidam -o duxisset syrmate vestem. 31, 518. b *de luce, i. q. splendens*: EVG. TOLET. sat. 213 facies -as (DRAC. priscas) resumunt ... sidera. c *de sententiis*: GELL. 1, 4, 4 -um sane ... agmen orationis rotundumque. MIN. FEL. 3, 3 -is tortuosisque ... erroribus delectati. MART. CAP. 5, 511 quod (*sc.* albent) satis -a flexione Horatius 'albicant' dicit. *de metro*: BASS. gramm. VI 262, 19 potest adhuc fieri -ior *versus*, si pro uno iambo brachysyllabon posuerimus.

deriv.: crispicare, crispitudo, crispare, crispulus. *comp.*: concrispus, crispicapillus, crispisulcans.

crissaticum *v.* chrysatticum. **crisso** *v.* criso.

crisson(us) [*vocabulum peregrinum, fortasse germanicum; v. Kluge, Etymolog. Wörterb. d. deutschen Spr. s. v. Kresse. Th.*]. GLOSS. III 593,8 nasturcius crisson ortensis. 614,56 crison domesticus. 626, 66 crisonus domesticus. 570,37 crisonus. 581,34 crissonus ortensis. [*francog.* cresson. *M.-L.*] *L.*

crista, -ae *f.* [*fortasse cf. c.* crinis *q. v. Th.*]. *de* i *correpto v. Gröber, Archiv 6 (1889) 384.* PROB. app. gramm. IV 197 crista, non crysta. EXC. Bob. gramm. I 552 nomina quae apud Romanos feminina, apud Graecos masculina ... -a λόφος. GLOSS. λόφος. περικεφαλαίας λόφος. λόφος περικεφαλαίας. III 622, 67 pulvis de tegula cruda -a (?). *inde a* VARRONE *et* LVCR. [*loc. dub.*: PLIN. nat. 36,19.] [*val.* creastă, *it.* cresta, *francog.* crête, *hisp.* cresta. *M.-L.*]

1 *i. q. apex, praecipue qui ex carne, saetis, pennis sim. confectus in vertice vel tergo quorundam animalium est*: a *proprie*: *avium, praecipue gallinacearum*: GLOSS. II 117, 59 περικεφαλαία καὶ λόφο⟨ς⟩ ἀλέκτορος. VARRO rust. 3, 9, 4 *gallinas* eligat ... fecundas...-a erecta (PLIN. nat. 10, 156 gallinarum generositas spectatur -a erecta). 3, 9, 5 gallos ... rubenti -a. COLVM. 8, 2, 2 rutilam galeam et -am capite gerit. 8, 2, 9 sublimes sanguineaeque nec obliquae -ae. PLIN. nat. 8, 52 gallinaceorum -ae. 10, 47 ardua cervice -is celsa. 10, 52 cum gallinaceorum -is condire. 27, 40 (*v. p. 1210, 69*). 29, 100 -am galli contritam efficaciter imponi. 29, 113. 30, 96 -is et auribus et unguibus gallinaceorum. IVV. 13, 233 laribus -am promittere galli. FRONTO p. 124 N. pullis ... omnia generis insignia ab ovo iam insita sunt, -ae et pluma. LAMPR. Heliog. 20, 5 comedit ... -as vivis gallinaceis demptas. *aliarum avium*: CIRIS 501 puniceam concussit apex in vertice -am (*de ciri*). OV. met. 6, 672 vertitur in volucrem, cui stant in vertice -ae (*i. epopem*). PLIN. nat. 10, 3 phoenicem ...-is fauces caputque plumeo apice honestari. 10, 86 upupa ...-a visenda plicatili, contrahens eam subrigensque per longitudinem capitis. 11, 122 alaudae ... plicatilem -am dedisset natura. *cf.* 1, 11, 44 quae *animalia* apices habeant, quae -as. *serpentium, draconum*: CVLEX 171 caput cui -a superne edita. 197 cingunt qua tempora -ae. OV. met. 3, 32 Martius anguis erat, -is praesignis et auro. 7, 150. 15, 669 cum -is aureus altis in serpente deus praenuntia sibila misit. 15, 683. SEN. Herc. O. 1254 serpens squalidum -a caput vibrans. PLIN. nat. 11, 123 draconum ...-as qui viderit non reperitur. VAL. FL. 8, 61 *draco* suis haec vibrat fulmina -is. SIL. 6, 222 nemus arrectae et procera cacumina saltus exuperant -ae. CLAVD. rapt. Pros. 1, 14 angues ... roseas tendunt ad carmina -as. 1, 184. ALC. AVIT. carm. 2, 409 serpens ... puniceam crispans squamoso in vertice -am. *ceti, delphini*: VITR. 9, 5, 3 Cetus (*sidus*) ... a cuius -a ... disposita est tenuis fusio stellarum. *ibid.* nodus serpentium attingit summam ceti -am. GERM. 370 -am super ipsam aequoreae pristis. 642. 717 tauro pistricis pariter -aeque refulgent caudaque. SOL. 32, 26 delphinum genus ... quorum dorsa serratas habent -as. AVIEN. Arat. 804 -ae ... apex, summa qua lux pistrice coruscat. 1300. *adde*: AMM. 22, 15, 18 *crocodili* dirumpuntur ... serratis ferarum dorsalibus -is, quas delphinis similes nutrit fluvius. *variarum bestiarum*: LVCR. 5, 1315 *leones* terrificas capitum quatientes undique -as (*cf. p. 1210, 5. 57*). GRATT. cyn. 402 collaribus ... lucifugae -as inducere melis. MART. CAP. 2, 197 nunc rictus leonis, nunc -ae cum aprugnis dentibus videbantur. CHIRON 66 forficibus toto -a(m) palpebri auferas. SIDON. carm. 5, 242 pro barba tenues perarantur pectine -ae. *nota proverbialiter* (*in imagine de superbia*): IVV. 4, 70 illi surgebant -ae (SCHOL. *ad l.* assentatione ac laude intumescebat). IVL. VAL. 1, 38 canibus imbecillioribus mos est, quanto plus defuerit virium, tanto -as acuere sublimius. FACVND. fid. p. 872^A contra deum superbiae -as erexerunt.

b *translate*: *apex galeae* (GLOSS. IV 436, 16 -ae sunt pinnae super galeam positae): LVCR. 2, 632 terrificas capitum quatientes numine -as *Curetas* (*cf. p. 1209, 78*). VERG. Aen. 6, 779 geminae stant vertice -ae (*cf.* VAL. FL. 3, 62 triplici pulsans fastigia -a. SIL. 5, 134 cassis ... cui vertice surgens triplex -a iubas effundit. MART. CAP. 6, 568 vers. tergeminae rutilant de vertice -ae). 3, 468 conum insignis galeae -asque comantes (HOMER. 569 terribilemque fugit galeam -asque comantes. SIL. 4, 516. STAT. Theb. 2, 530 -asque videt rutilare comantes. 9, 698 -as hilaris iactare comantes). VERG. Aen. 7, 185 -ae capitum. 8, 620 terribilem -is galeam. 9, 49 quem ...-aque tegit galea aurea rubra (9, 268 clipeum -asque rubentes. 12, 89 rubrae cornua -ae. VAL. FL. 3, 176 galeam -asque rubentes. STAT. Theb. 4, 218 crinitur cassis oliva albaque puniceas interplicat infula -as. SIL. 17, 279 inter galeasque virum -asque rubentes. 17, 393. CLAVD. carm. min. 29, 50 *Venus* rutilas declinat in oscula -as). VERG. Aen. 9, 161 purpurei -is iuvenes auroque corusci. 9, 363 galeam ... habilem -isque decoram. 9, 675 armati ferro et -is capita alta corusci (MACR. sat. 5, 11, 29 heroas ... describit luce -arum coruscos). 9, 729 tremunt in vertice -ae. 10, 270. 700 donat ... vertice figere -as. 10, 868 -aque hirsutus equina (SIL. 8, 425 horridus ... equina Curio -a. *cf.* SERV. Aen. 2, 412 iubarum pro -arum, quae de caudis fiebant). 11, 8 aptat rorantes sanguine -as. 12, 370 -am adverso curru quatit aura volantem (VAL. FL. 5, 563 incita -as aura quatit. SIL. 4, 516 quatit aura comantes cassidis Auruncae -as). 12, 493 summasque excussit vertice -as (VAL. FL. 7, 616 summis iam rura recedere -is vidit. STAT. Theb. 5, 587 summa libavit vertice -as. SIL. 4, 654. 9, 528 dei summas vibravit turbine -as. CLAVD. 22, 177 summae tangunt laquearia -ae). LIV. 10, 39, 12 non enim -as vulnera facere. SEN. Herc. f. 392 torvum subrigens -a caput. Phaedr. 548 -a procul galeae comantes. LVCAN. 7, 158 excussit -as galeis. PLIN. nat. 7, 200 ocreas et -as Cares *invenerunt*. VAL. FL. 7, 467 has ... -as galeamque resume. STAT. Theb. 2, 243. 3, 424 comunt Furor Iraque -as. 6, 331 concolor est albis et cassis et infula -is. 7, 717. 8, 401 nitent aliena in casside -ae. 9, 262 galeasque vetant descendere -ae. 10, 30. 928 primae fugere in nubila -ae. 11, 364. 12, 524. silv. 2, 2, 117 motis audit Tritonia -is. SIL. 1, 460 fulgentes vertice -ae. 1, 501 innumerae nutare in casside -ae (4, 353). 1, 524 decisae vertice -ae. 2, 398 galeamque coruscis subnixam -is (17, 525). 5, 239 fulgent capita ardua -is (6, 674 -a fulgens ... Regulus). 7, 593 altae scintillant -ae. 7, 686 erectis similes imponere -is ... pennas. 8, 375 surgunt super agmina -is. 9, 450 fulva ...-a. 10, 399 galeis carpsere superbum -arum decus. 12, 232. 13, 143 sublimis Taurea -is. 14, 502 -am galeae. 14, 542. 16, 451. 555 -a nitenti insurgens cono. IVV. 6, 256 balteus et manicae et -ae. PS. QVINT. decl. 3, 12 clausam galea faciem et ad terrorem belli -as minantes. VEG. mil. 2, 13 transversis cassidum -is, ut facilius noscerentur. 2, 16 transversis et argentatis -is. AMM. 26, 6, 16 *scuta* densius ipsis galearum -is aptabant. CLAVD. 8, 524. 15, 210 solidatam -a resurgens erexit galeam. 20, 108. 28, 575 picturatas galeae ...-as. rapt. Pros. 2, 147 -ae pacato fulgure vernant. 2, 226. DRAC. Romul. 5, 11 -as dum quateret galeatus apex. CORIPP. Ioh. 1, 443 stantes vertice -ae. PALLAD. hist. mon. I 23 cassidem ... cui in tiarae modum -a surgebat. *adde*: LIV. 37, 40, 4 addebant speciem *elephantis* frontalia et -ae et tergo impositae turres (*huc quidam trahunt* LVCR. 5, 1315 *p. 1210, 78*). *nota i. q. cassis*: SIL. 4, 156 simili vibrabat -a metallo. CLAVD. 3, 346 me de more trophaeis ditat et hostiles suspendit in arbore -as. DRAC. Romul. 5, 123 in arbore -as erexit. SIDON. carm. 2, 137 livida laxatis intrabat ad oscula -is. *de parte muliebri*: IVV. 6, 422 -ae digitos impressit aliptes.

2 *i. q. culmen, cacumen*: PS. CYPR. spect. 9 -ae sunt montium altiores *quam theatrum*. SIDON. epist. 2, 2, 5 cum ... ab angulis quadrifariam concurrentia dorsa *tecti* -arum tegulis interiacentibus imbricarentur. 7, 1, 3 caducas culminum -as superiecto favillarum monte tumulabant. ALC. AVIT. carm. 6, 237 moenia ... concussis celso nutabant vertice -is. VEN. FORT. carm. 3, 7, 32 quadratumque levans -a rotundat opus.

3 *nomen herbae*: PLIN. nat. 1, 27, 23. 27, 40 alectoros lophos quae apud nos -a dicitur, folia habet similia gallinacei -ae plura. *eadem* -a *gallinacea*: PS. APVL. herb. 65 Graeci peristereon orthos ... Itali -am gallinaceam ... vocarunt. DIOSC. 4, 59 W. περιστερεὼν ὀρθός, ... Ῥωμαῖοι κρίστα γαλλινάκια. GLOSS. περιστερεών. III 621, 63 nymphaea. 540, 2 ieran *botanen*, id est -a gallinacia, id est herba.

deriv.: cristatus, cristula. *comp.*: cristiger.

cristallum *sim. v.* cryst-.

cristātus, -a, -um *a* crista. PRISC. gramm. II 562 cum formam habeant participiorum, tamen ... nomina esse ostenduntur ... -us. *cf.* SERV. Aen. 1, 468 (*v. p. 1211, 16*). GLOSS. εὐσχήμων, honestus, decens. *inde a* VERG. NOT. Tir. 77, 51. [*val.* crestat, *it.* crestato, *hisp.* crestado. *M.-L.*]

i. qui cristam fert: PHYSIOGN. 54 aspera cervix tamquam -a (λοφιά) ... indocilem ... insolentem declarat. *de avibus*: OV. met.

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

11, 597 vigil ales ibi -i cantibus oris evocat auroram (*i. gallus*). fast. 1, 455 Nocti -us caeditur ales. MART. 9, 68, 3 -i rupere silentia galli. 14, 223 -aeque sonant undique lucis aves. SVET. Tib. 14 pullus insigniter -us. APVL. met. 2, 26 cantus perstrepebat -ae cohortis. SOL. 33, 11 phoenix avis . . . -is faucibus. CLAVD. carm. min. 27, 19 (*de phoenice*) rutilo cognatum vertice sidus attollit -us apex. DRAC. laud. dei 1, 250 eminet his *avibus* -us apex, has lingua decorat. *de draconibus*: Ov. met. 4, 599 -i colla draconis. SEN. Herc. f. 216 gemina -i caput angues ferebant ora. PLIN. nat. 8, 35 mirum, unde -os *dracones* Iuba crediderit. 29, 54 neque enim -os esse *angues*. EVCHER. instr. 2 p. 155, 20 Syrenae: daemones aut dracones magni, -i . . . volantes (GLOSS. V 558, 32). DRAC. Romul. 4, 4 ⟨serpe⟩ntum -a manus. 10, 489. 558 -o radiabant vertice flammae. *de ceto*: AVIEN. Arat. 828 qua -o consurgit belua dorso. *de galeis*: GLOSS. galeatus, cassidatus. VERG. Aen. 1, 468 instaret curru -us Achilles (SERV. *ad l.* dicit *Homerus* in Achillis cristis terribile quiddam fuisse. -us . . . participium est derivatum a genere feminino). LIV. 9, 40, 3 galeae -ae quae speciem magnitudini corporum adderent. 10, 38, 12 -ae galeae *datae* ut inter ceteros eminerent. Ov. met. 8, 25 caput abdiderant -a casside pennis. GERM. frg. 2ᵃ, 3 -us vertice Mavors. STAT. Theb. 3, 223 -um galeae iubar. SIL. 1, 401 -ae cassidis aera. AMM. 16, 10, 8 ordo geminus armatorum clipeatus atque -us. 24, 6, 10 -is galeis corusci Romani. CLAVD. 5, 355 saevum -o vertice nutant. 7, 133 floret -is exercitus . . . turmis. carm. min. 30, 216 oscula -i raperes festina mariti. SIDON. carm. 5, 14 bellatrix . . . Roma -um turrita caput. *nota*: CLAVD. rapt. Pros. 2, 51 *solem* nondum luce gravem nec pubescentibus alte -um radiis.

syn.: cassidatus, galeatus.

cristiger, -a, -um *cf. c.* crista *et c.* gerere. GRAMM. suppl. 164 composita nomina huius declinationis . . . -r.

cristula, -ae *f. a* crista *deminutive.* COLVM. 8, 2, 8 (*de gallinis*) sunt ergo matrices . . . rectis rutilisque -is. *Wulff.*

critae, -ārum *m.*, κριταί. *magistratus Israelitarum, i. q. iudices*: TERT. scorp. 3 p. 151, 26 (*ex Itala*) post quae instituit super illos deus -as, quos censores intellegimus. p. 152, 1 ut quis -arum obierat. p. 152, 8 per omnes paene annales -arum.

crītella *v.* clitella.

critērium, -ī *n.*, κριτήριον. *i. q. iudicium*: LEO M. epist. 43 expectet autem maius -um concilii.

crīthiacus, -a, -um. *κριθιακός, κριθιάσει *morbo laborans*: CHIRON 19 creti⟨a⟩cis de brachiolis sanguis detrahitur (VEG. mulom. 1, 25, 5 creti⟨a⟩cis). 28 cretiaci (*trad.* et eici). 734 qui dicuntur creti⟨a⟩ci ab ordeo, quod videatur a cruditate ordei id vitium plerisque accedere. VEG. mulom. 1, 25, 6 creti⟨a⟩co (CHIRON 21 cretiatico). *idem* **crīthiāticus,** -a, -um: CHIRON 1 de cretiaticis *bis.* 21 *l. 44.* 578. 579. 662. 739. 740.

crīthiātio, -ōnis *f. a* crithiare. *i. q.* κριθίασις: CHIRON 24 quibuscumque cretiatio (cretiatici *cod.*) in pedibus . . . permanserit. 732 de suffusione et crethiatione (tethiacione *cod.*). quid est crethiatio (ethithiacio *cod.*) vel suffusio? repentina corruptio sanguinis pedibus confusa *eqs.*

crīthio, -āre, κριθιάω. *i. q. morbo* κριθιάσει *laborare*: CHIRON 625 si quod iumentum cretiaverit. 655 quodcunque iumentum cre⟨tia⟩verit ab ordeo vel suffuderit ab aqua. 737 cretiaverint.

crīthologia, -ae *f.*, κριθολογία. *munus quoddam*: COD. Theod. 14, 26, 1 (= COD. Iust. 11, 28, 1. *a. 412*) in aestimatione frumenti, quod ad civitatem Alexandrinam convehitur, quidquid de -ae et zygostasii munere . . . eminentia tua disposuit, roboramus.

criticus, -a, -um, κριτικός. creticus *v. l. 68.* ISID. orig. 4, 9, 13 -os dies medici vocant, quibus, credo, ex iudicio infirmitatis illud nomen impositum est. GLOSS. V 617, 8 -us est dies in quo cernit medicus, utrum possit homo vivere an mori. III 598, 18 -um diem id est tertium diem, accessam facit (*cf. l. 67*). 244, 3 -i dies αἱ κρίσιμοι ἡμέραι. AVG. conf. 6, 1, 1 me interim ad illam ancipitem fluctuationem iam esse perductum, per quam transiturum me ab aegritudine ad sanitatem, intercurrente artiore periculo quasi per accessionem, quam -am medici vocant (*cf. l. 63*). HIPPOCR. progn. 6 in quacunque die cretica (7 in -is diebus. CASS. FEL. 61 p. 152 die -a perungues . . . sunt autem dies -i, quibus . . . determinatio febrium . . . fieri solet). CAEL. AVR. acut. 2, 36, 188 prosperi sudores, quos Graeci -os vocant (2, 36, 189 -us magis sudor ostenditur).

subst. m. criticus, -ī: FIRM. math. 4, 10, 8 *luna* facit -os, id est bono iudicio. SCHOL. Hor. epist. 2, 1, 51 critos iudicium, unde -i iudices singularum rerum. *speciatim de iudicio litterarum*: CIC. epist. 9, 10, 1 ego tamquam -us antiquus iudicaturus sum, utrum *versiculi* sint τοῦ ποιητοῦ an παρεμβεβλημένοι (*ibid.* iudex). HOR. epist. 2, 1, 51 Ennius . . . alter Homerus, ut -i dicunt [QVINT. inst. 2, 1, 4 *cod. A*]. ROMAN. Char. gramm. I 236, 18 qui numerus *XVIII praepositionum* inter omnes -os grammaticos profecto convenit. DON. Ter. Andr. 808 sed -i adnotant altius esse charactere comico 'tetulissem pedem'. SERV. Aen. 1, 71 sane notant Vergilium -i, quia *eqs.* 2, 668 notant hoc -i, quia *eqs.* 8, 291 sane -i frustra culpant Vergilium quod *eqs.* 8, 731 hunc versum notant -i quasi *eqs.* 9, 81. 10, 157. 861. 11, 24. 188. 12, 83 ecl. 2, 65. SCHOL. Verg. Veron. Aen. 2, 173 -i . . . naturalia ⟨epitheta a poetis⟩ nusquam inhoneste putant locari. SCHOL. Hor. ars 10 hanc veniam petimusque damusque vicissim: 'petimus' quasi poetae, 'damus' quasi -i. 387 Maecius illis temporibus -us summus fuit. HIER. epist. 70, 3 *Philonem* vel alterum vel Iudaeum Platonem -i pronuntiant. 125, 18 -um diceres esse Longinum censoremque Romanae facundiae, notare quem vellet et de senatu doctorum excludere. MART. CAP. 3, 230 ut meum (*sc. grammaticae*) sit erudite intellegere probareque: quae duo mihi vel cum philosophis -isque videntur esse communia. *n. plur.* critica, -ōrum, *i. q. ars critica*: PETRON. 58 non didici geometrias, -a et alogias menias. κριτική *graece*: QVINT. inst. 5, 14, 28.

critimon *v.* crethmon. **critmon** *v.* crimnon.

critos *v. p. 1211, 73.*

croacasis. ISID. orig. 14, 8, 2 -im enim apud eos (*Scythas*) candor sive nix dicitur (*inde Caucaso monti nomen* -im *inditum a Scythis*).

crobula *v.* creobula.

[**crōbylus**] *conicitur* CIRIS 128 (corpselle *trad.*, -us et *coni. Loensis*, crobyleae *Studniczka*). TERT. virg. vel. 10 (strobolos *vel* strobulos *trad.*). *graece*: SERV. auct. Aen. 4, 138 retiolum dicit, quod colligit comas, quae graece κρωβύλη dicitur.

crocallis, -dis *f.* [*vocabulum a Graecis non traditum. Th.*]. *nomen gemmae*: PLIN. nat. 1, 37, 55. 37, 154 -is ceras repraesentat.

crŏcātio corvorum vocis appellatio PAVL. FEST. p. 53. *cf.* crocire.

crocātus, -a, -um *a* crocus. *i. croco tinctus, crocei coloris*: PLIN. nat. 16, 147 alicui *hederae* et semen nigrum, alii -um *est*. FRONTO p. 22, 6 N. *vestem* purpuream ipsam, non luteam nec -am. *subst. n.* crocātum, -ī (*sc. medicamentum cui admiscetur crocum*): CASS. FEL. 35 p. 77 confectio -i faciens ad faucium . . . tumores. *inde verb.* **croco,** -āre: ISID. orig. 6, 11, 4 luteum membranum bicolor est, quod a confectore una tingitur parte id est -atur (*v. l.* croceatur).

croccio *v.* crocio.

uncinus **croccus** vel aspidiscus GLOSS. V 624, 42 [*vocabulum fortasse germanicum; v. Kluge, Etymol. Wörterb. d. deutschen Spr. s. v. Krücke. Th.*]. [*francog.* croc. *M.-L.*]

croceus, -a, -um *a* crocus. GLOSS. κροκοειδής. -is flavis. NOT. Tir. 98, 81 -um. *legitur inde a* VERG. [CALP. ecl. 7, 72 *codd. dett.* -o *pro* subito.]

1 *quod ad crocum pertinet, quod croci est*: VERG. georg. 1, 56 -os . . . odores (VAL. FL. 5, 587). 4, 109 -is halantes floribus horti (COLVM. 3, 8, 4 Tmolon et Corycon flore -o . . . illustrem haberi. PS. AMBR. act. Seb. 4, 13 illic -is gramina floribus redolent. *aliter infra l. 69*). COLVM. 10, 170 odoratae peregrino munere plantae . . . -ae. 10, 301 balsama cum casia nectens -osque corymbos. LVCAN. 3, 238 tinguentes -o medicamine crinem. PLIN. nat. 10, 134 *avis* -o unctu cibis gratissima. 27, 83 *glaucion* granum habet -i coloris (31, 90. NON. p. 549 -i coloris vestis. SOL. 2, 43. 52, 18. AMBR. in psalm. 118 serm. 17, 29 oriente die rubent terrae -o colore perfusae. DAMIG. lapid. 21. AVIAN. fab. prol. 6 -us color *icterici*. CASS. FEL. 49 p. 128, 9 -i vel aurei coloris. DRAC. laud. dei 1, 247. *cf. p. 1213, 5*). VAL. FL. 4, 23 frondibus in -is. CLAVD. 1, 273 pratis . . . -is (*i. crocis consitis. cf.* DRAC. ros. 7 -os . . . per agros).

2 *quod colorem croci habet, croco tinctum* (*cf.* GELL. 2, 26, 5 ex ipsis rebus vocabula colorum mutuatur *latina oratio* et 'igneum' aliquid dicit et . . . '-um' *eqs.*): VERG. ecl. 4, 44 *aries* iam -o mutabit vellera luto (*cf. l. 71*). georg. 1, 447 Tithoni -um linquens Aurora cubile (= Aen. 4, 585. 9, 458 AVSON. 431, 1. *cf.* ELEG. in Maecen. 1, 123 illius [*Aurorae*] aptus eras -o recubare cubili. Ov. am. 2, 4, 43 placuit -is Aurora capillis. ars 3, 179 -o velatur amictu *Aurora*. met. 3, 150 -is invecta rotis Aurora. fast. 3, 403 -is genis [SIDON. carm. 22, 48]. EPICED. Drusi 282 -is . . . equis. AVSON. 428, 1 Aurora in -is fulgebat lutea bigis [ENNOD. opusc. 1 p. 272, 13]. PAVL. PETRIC. Mart. 3, 341 fuco. CLAVD. 20, 529 Aurora . . . nec -um vestita diem. *adde*: SEN. Herc. f. 124 clarescit dies ortuque Titan lucidus -o subit. CLAVD. 22, 467 -is rorantes ignibus ortus *solis*. ANTH. 646, 2 -o mane revecta dies. *cf. l. 46. p. 1213, 11*). VERG. Aen. 1, 649 circumtextum -o velamen acantho (1, 711). 4, 700 Iris -is per caelum roscida pinnis . . . devolat (*cf.* AVG. serm. ed. Mai 168, 3 *Gabriheli volanti* -a lacertorum fulgebat extensio). 6, 207 quale solet . . . viscum . . . -o fetu teretes circumdare truncos. 11, 775 -am chlamydem. COPA 13 sunt etiam -o violae de flore corollae (Ov. met. 3, 509 -um pro corpore *Narcissi* florem inveniunt. AVIAN. fab. 26, 5 cytisi -um . . . florem. APVL. met. 11, 3 vestis multicolor . . . nunc -o flore lutea). Ov. ars 1, 530 -as irreligata comas *Ariadne*. met. 10, 1 -o velatus amictu . . . Hymenaeus. PLIN. nat. 22, 45 *chamaeleon* aliubi cyaneus, aliubi -us atque aliis coloribus. VAL. FL. 8, 234 -o subtegmine vestes. SIL. 8, 442 Circe *Picum* exutum formae volitare per aethera iussit et sparsit -um plumis fugientis honorem. MART. 13, 40, 1 -os . . . vitellos *ovi* (*cf.* CASS. FEL. 78 p. 190 ovi crudi medullam -am). IVV. 7, 23 -ae membrana tabellae. SOL. 33, 22 *paederos gemma* orarum extimis corona -a velut e liquido renitente (PLIN. nat. 37, 129 purpura coronatus). POTAM. tract. 2 p. 1416ᴬ -us se affatim imber infudit (*i. sanguis. cf.* CYPR. GALL. lev. 112 si forte pecus mucrone peremptum laxarit -am sectis de faucibus undam. *i. sanguinem fuderit*). CHIRON 169 cuicunque sanguilentus umor per nares profluet et -us (cacrocius *cod.*, VEG. mulom. 1, 3 croco similis). PRVD. c. Symm. 2 praef. 4

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

lucis ... sub exitu cum vesper -us rubet (*cf.* CYPR. GALL. exod. 615 -o radiavit vesper ab axe). CYPR. GALL. gen. 333 -um tantum curvandum in nubibus arcum. 1290 peplo. CAEL. AVR. chron. 3, 5, 68 urina. ENNOD. carm. 2, 128, 4 Cynthia (*i. luna*) per -as fulgebat lactea bigas. *nota de pallore*: PAVL. PETRIC. Mart. 3, 199 oraque et artus *morientis* perfudit -us glaciali corpore pallor. *de nimbo*: POTAM. tract. 1 p. 1414^A qualis illic eras, Christe Iesu? quam -us, quam decorus. *subst. n. pl.* crocea, -ōrum (*sc. vestimenta*): IVV. 6, 365[22] distinctus -is et reticulatus adulter. VVLG. thren. 4, 5 qui nutriebantur in -is (ἐπὶ κόκκων) amplexati sunt stercora. *adv. n.* croceum: CYPR. GALL. Ios. 407 unde rubet -um venientis flamma diei.

crociās *m.*, κροκίας, *nomen gemmae.* PLIN. nat. 37, 191 -an croci *color appellavit.*

? **crocinor**, -ārī. *morbus quidam*: GARG. MART. cur. boum 13 iumenta si -buntur, marrubium ... conteris.

crocinus, -a, -um, κρόκινος. *i. q. croceus*: **1** *quod ad crocum pertinet, quod e croco factum est*: CELS. 5, 18 -um unguentum (PLIN. nat. 13, 5. 21, 139 ISID. orig. 17, 6, 9). SCRIB. LARG. 173 coquitur medicamentum, donec -um habeat colorem (NON. p. 549 luteus color proprie -us est. DIOSC. 3, 32 [*graece* 3, 40 W. κροκίζων]). CHIRON 804 medicamento -o utere. *subst. n.* crocinum, -ī (*sc. unguentum*): PLAVT. Curc. 103 tu mihi stacta ..., tu -um et casia es (*vox blanda de vino*). PROP. 3, 10, 22 -o nares murreus ungat onyx. PLIN. nat. 13, 9. **2** *quod crocei coloris est, croco tinctum*: CATVLL. 68, 134 Cupido fulgebat -a candidus in tunica. PLIN. nat. 21, 124 seminis *rosae* optimum -um ..., nigrum inutile. 23, 21 suco rubente, postea -o. 31, 86 in Cappadocia -us *sal* effoditur (ISID. orig. 16, 2, 5). HERM. Pal. sim. 6, 1, 5 vestitum ... colore vestimentorum -um. CHIRON 169? *v. p. 1212, 82.* DIOSC. 4, 125 flores habet -os aut purpureos. MART. CAP. 6, 696 omnes Indi comarum fuco decorantur, alii caeruleis, alii -is fulgoribus tincti. *subst. n.* crocinum, -ī: MART. CAP. 2, 140 species ovi interioris -o circumlita (*de vitello*). NOT. Tir. 98, 81^a croccineum.

crōcio, -īre [*vox onomatopoetica, cf.* crocatio, crocitare *gr.* κρώζειν *slavon.* krakati 'crocire'. *Th.*]. *vox corvi*: PLAVT. Aul. 625 corvos ... voce croccibat sua (grocchibat *codd.*, groccibat *Nonius*). APVL. Socr. prol. p. 111 corvus ... -ire (groccire *trad.*) adortus. *de v. l.* crocare *v. Löwe, gloss. nom. p. 248. 250.*
deriv. crocitare, crocitus.

crocis, *acc.* -da *f.* [*vocabulum a Graecis non traditum. Th.*]. *nomen herbae*: PLIN. nat. 1, 24, 102. 24, 167 -da, cuius tactu phalangia morerentur.

crōcito, -āre [*cf. c.* crocire. *Th.*]. *vox corvi*: SVET. frg. p. 250 corvorum *est* -are. HIER. hom. Orig. in Luc. prol. p. 248 cum a sinistro oscinem corvum audiam -antem. BOETH. in Porph. comm. sec. 5, 11 p. 317, 10. GREG. M. dial. 2, 8 (Migne 66, 148^B) corvus ... coepit ... -are. CARM. de Philom. Anth. 762, 28 et -at (crocc- *V*, -at et *B*) corvus. ISID. diff. 1, 607. VIRG. gramm. epit. 4 p. 19, 20 (*in imag.*) cuius (*dialectae*) auctores in omni pictura -ant. [*it.* crocidare. *M.-L.*]

crōcitus clamor corvi. vox corvi GLOSS. *cf.* NON. p. 45 (grocchitus *trad.*). *a* crocire.

1. croco, -āre *v.* crocatus. **2. crōco**, -āre *v.* crocio.

***crocōdes** (*sc. collyrium*), -is *n.*, κροκῶδες. *passim in signaculis oculariorum* (*cf. Espérandieu, cachets d'oculistes Romains 1893 p. 148; signacula medicorum oculariorum Paris 1904, p. 153*), *ex. gr.*: CORP. III 12032, 2 -s regium. 3 croc(odes) ad aspritudinem. VII 1314. XII 5691, 5. 8. 9 crocodem (*sic*). XIII 10021, 14 *et saepissime*. INSCR. bull. com. 1908 p. 66 ad aspritudinem crocode(s). CORP. XII 5691, 7 coll(yrium) -es. INSCR. Rev. arch. 4 s. VIII 1906 p. 475 collyr. crocodem *et* coll. stactum cr(ocodes). *L.*

crocodilēa (*sc. merda*), -ae *f.*, *κροκοδειλεία. PLIN. nat. 1, 28, 28 *medicina ex* -a. 28, 108 intestina eius (*crocodili*) diligenter exquiruntur, iucundo nidore referta; -am vocant (*exponuntur usus eius*). 28, 184 fimo taurino malas rubescere aiunt, non ut -am illini melius sit. *cf. p. 1214, 29.*

crocodīlēon, -ī *f.*, *κροκοδείλειον. *nomen herbae*: PLIN. nat. 1, 27, 41. 27, 64 -on chamaeleonis herbae nigrae figuram habet, radice longa, aequaliter crassa, odoris asperi. nascitur in sabuletis. pota sanguinem ... pellit *eqs.* crocodīl(l)ion: PS. APVL. herb. 15 graecis dicitur dracontea ..., prophetae typhonion vocant, alii -on (κροκοδείλιον DIOSC. 3, 11 W.).

crocodīlinus, -a, -um, κροκοδείλινος. *in re dialectica i. q. nomen sophismatis, captionis*: QVINT. inst. 1, 10, 5 non quia ceratinae aut -ae *ambiguitates* possint facere sapientem (*v. Ernesti, Lex. techn. p. 311*).

crocodīl(l)us, -ī *m.* [κροκόδιλος, κροκόδειλος, κορκόδειλος; *cf. Diels, Indogerm. Forsch. 15, 1 sq. Th.*]. ISID. orig. 12, 6, 19 -us a croceo colore dictus. *formae*: *de* -ll- *v. Havet, Archiv 9 (1896) 135.* *legitur passim in bonis codicibus* crocodil(l)- *vel* crocodril(l)-, cocodril(l)-, *sed saepius* corcodil(l)- (*sicut etiam* GLOSS.) *vel* corcodril(l)- (corquhodrillorum: ITIN. Anton. Plac. rec. A 45 *cod. G*). *formae rariores*: cocrodill- MART. 3, 93, 7 *cod. Q in marg.* CAPITOL. Pius 10, 9 *cod. P*¹. cocodillorum: PS. APVL. Ascl. 37 *cod. G.* concordilos: CIC. nat. deor. 2, 12 *codd. AV*¹. *in versibus metro probantur formae*: crocodīl(l)-: HOR. epod. 12, 11 (crocodrilli *BL*). IVV. 15, 2 crocodilon (corcodrillon *P in marg.*). PRVD. perist. 10, 258. corcod(r)īl(l)-: MART. 3, 93, 7 (corcodrillus *TE*, crocodrillus *X*, cocodrillus *ACFG*, crocodillus *BO*, crocodilus *P*, crochodilus, *in marg.* cocrodillis, *Q*). PHAEDR. 1, 25, 4 (corcodillis *R*^v, corcodilis *R*^s, corcodrillis *P*). 1, 25, 6 (corcodrillus *P*, corcodillus *R*). *cf.* DVB. NOM. gramm. V 575 crocodillus (*Keil*, corcodrillus *L*, curcodillus *M*) generis masculini. nam prius corcodillus (corcodrillus *L*, corcodrillis *M*) dicebatur *et v. Ritschl, opusc. II p. 536—541.* *formae graecae nom. sing.* -os: VARRO ling. 5, 78. *acc.* -on: IVV. 15, 2. GLOSS. animal in Nilo est. bestia in Nilo flumine. *inde a* CIC. *et* VARRONE (*cf. l. 40*).

nomen animalis (*de quo v.* PLIN. nat. 8, 89—96 SOL. 32, 21—28 AMM. 22, 15, 15—20 ISID. orig. 12, 6, 19—20): CIC. Tusc. 5, 78 prius ... quam Aegyptii ... -um violent (nat. deor. 1, 82. *cf. de cultu crocodili* nat. deor. 3, 47 -os ... in deorum numero reponemus. IVV. 15, 2 -on adorat pars haec. MIN. FEL. 28, 8 nec eorum sacra damnatis instituta ... -is. TERT. adv. Marc. 2, 14 ibim et -um citius colens quam deum. nat. 2, 8 etiam bestias privatas colunt *Aegyptii* ... -os. CYPR. Demetr. 12. HIER. in Ioel 3 p. 207 alii colunt ... -um et ibin. PRVD. perist. 10, 258 -us, ibis et canis cur displicent. CASSIOD. Ios. c. Ap. 1, 254 qui apud eos sollemnes erant ... -os. 2, 86). CIC. nat. deor. 1, 101 de ... utilitate, de -orum ... dicere. 2, 124 -i ... quaedamque serpentes ortae extra aquam ... aquam persequuntur. 2, 129 -os dicunt, cum in terra partum ediderint obruere ova, deinde discedere. VARRO ling. 5, 78 sunt ... animalia in aqua quae in terram interdum exeant ... -os (AMBR. hex. 5, 1, 4 amphibia quae vel in aquis vel in terris vivant ... -i). HOR. epod. 12, 11 colorque stercore fucatus -i (PORPH. *ad l.* cretam et stercus -i quibus faciem fucare consuesti. SCHOL. *ad l.* hoc enim ad conservandam cutem vel candorem faciendum mulieres uti dicebantur). VITR. 8, 2, 7 *in Nilo* nascuntur ichneumones, -i, aliae similes bestiarum pisciumque. PHAEDR. 1, 25, 4 canes currentes bibere in Nilo flumine a -is ne rapiantur (*narratur fabula; cf.* PLIN. nat. 8, 148 *canes* currentes lambere, ne -orum aviditati occasionem praebeant. SOL. 15, 12. MACR. sat. 2, 2, 7). CVRT. 8, 9, 9 *Diardanes* -os ... uti Nilus ... alit. MELA 1, 52 *Nilus* hippopotamos -osque vastas beluas gignit. SEN. nat. 4, 2, 13 fuisse delphinorum ... et -orum ... proelium. -os ... victos. PLIN. nat. 1, 8, 37. 40 quis primus ostenderit ... Romae ... -um (8, 96 *a M. Scauro aedili a. 58 a. Chr.* SOL. 32, 31. *cf.* CAPITOL. Pius 10, 9 -os ... exhibuit. SYMM. epist. 6, 43 -os theatrali spectaculo publicatos. 9, 141 -os functio theatralis efflagitat). PLIN. nat. 5, 9 flumen Darat, in quo -os gigni. 5, 10 flumen Bambotum -is et hippopotamis refertum (SOL. 24, 14). 5, 51 -us ... inde (*ex Nilida lacu*) ... in Iseo dicatus ab *Iuba*. 6, 75 per quas (*fossas*) -i humani corporis avidissimi aditum ... non dant. 8, 121 *chamaeleoni* corpus asperum ceu -o (SOL. 40, 21). 8, 186 neminem per eos *dies* a -is attingi, ... redire beluae feritatem. 10, 170 -i vicibus incubant mas et femina. 11, 156 quadrupedes quae ova pariunt ut ... -i. 11, 159 maxillas -us tantum superiores movet (AVG. soliloq. 2, 8, 15 solum -um inveniri qui superiorem in mandendo partem moveat. c. Iul. 6, 6, 16. PS. APVL. herm. p. 273 omne animal inferiorem malam movet; quod cum sit in -o falsum). PLIN. nat. 11, 171 *lingua* adhaerens -is tota. 11, 204 *lien exiguus* apparet in ... -o. 11, 226. 249 -o ... priora genua post curvantur, posteriora in priorem partem. 18, 121 *faba* spinoso caule, qua de causa -i oculis timentes refugiunt. 22, 151 *medicina ad* -orum hominumque morsus (23, 67. 31, 97. 104. 32, 46). 26, 51 potamogiton adversatur -is; itaque secum habent eam qui venantur (*cf.* 30, 22 *enhydridis* adipe perunguntur qui -um captant. 32, 53 *colubrae in aqua viventis* adipem et fel habentes qui -os venentur mire adiuvari dicunt. 28, 111 *adeps -i* a -is tuetur. VOPISC. quatt. tyr. 6, 2 inter -os unctum -orum adipibus natasse). PLIN. nat. 28, 31 *Tentyritae* tanto sunt -is terrori, ut vocem quoque eorum fugiant (*cf.* 8, 92 *sq.*). 28, 112 *chamaeleon* similis et magnitudine est supra dicto -o. 28, 119 *scincum* quidam terrestrem -um esse dixerunt (SOL. 32, 39). 28, 121 est -o cognatio quaedam ... cum hippopotamio. 32, 145. 35, 142 *Nealces* asellum ... bibentem in litore pinxit et -um insidiantem ei. MART. 3, 93, 7 comparata rictibus tuis ora Niliacus habeat -us angusta. APVL. apol. 8 -us purgandos sibi dentes innoxio hiatu praebet (*cf.* PLIN. nat. 8, 90). PS. APVL. Ascl. 37 in monte Libyae circa litus -orum. ITALA lev. 11, 29 (Lugd.) haec vobis immunda ... corcodrillus terrenus (VVLG. *inter polluta reputabuntur* ... crocodilus. DIOSC. 2, 63 -i terreni fimus. *cf. l. 65 et p. 1215, 2*). LAMPR. Heliog. 28, 3 habuit ... -um ... et omnia Aegyptia. CHALC. comm. 216 -os ... avulsis cordibus aliquamdiu vivere. HIER. tract. in psalm. I p. 159, 20 esca eius (*pelicani*) venenata animalia, hoc est ... -i. RVFIN. hist. mon. 4. 11 epil. 8. MACR. sat. 7, 16, 7 -us *oritur* ... de testeis *ovis*, qualia sunt volantium. ANTIDOT. Brux. 147 (*in incantamento*) quiesce intestinum et sta -e. MART. CAP. 2, 183 in prora felis forma depicta ... -i in extimo videbatur. EVSTATH. Bas. hex. 7, 1 p. 936^C -i ... praecipuus est natatus. SIDON. epist. 8, 12, 13 stagna Nilotidis aquae per indigenas formidata -os. IVL. HON. cosmogr. B 46 de eo flumine ... capiuntur -i. ITIN. Anton. Plac. rec. A 45. *adhibetur in re medica*: PLIN. nat. 28, 107—111. SCRIB.

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

LARG. 14 PLIN. nat. 1, 28, 28. 32, 139 dens maxillaris adnexus brachio PELAGON. 416—419. MARCELL. med. 25, 40 -us terrenus ... sciaticis praestat auxilium. *adde*: ANTH. 752.

crocomagma, -atis *n.*, κροκόμαγμα. *formae: genet. sing.*: -atis *passim.* -atos: ORIBAS. syn. 8, 51. -mae: MARCELL. med. 8, 216, *fort.* PELAGON. 327 (*trad.* croci dragmā). 369. 371 (*trad.* croci dragmas). -mi: THEOD. PRISC. eup. faen. 85 log. 81 *cod. B.* *abl. sing.*: -ate: CELS. 6, 6, 2 SCRIB. LARG. 259. -ma: DIOSC. 1, 27 de -a. *generis fem.*: DIOSC. 1, 26 tusa -a. *legitur inde a* CELSO.

i. q. faex croci: PLIN. nat. 21, 139 faex ... expressi *croci* unguento crocino, quod -a appellant. ISID. orig. 17, 9, 6 -a expressis aromatibus crocini unguenti atque informato sedimine in panniculos fit et ideo sic appellatur. *v. etiam* DIOSC. 1, 27. CELS. 5, 18, 9. 16. 6, 6, 25 SCRIB. LARG. 4. 30. 70 -is victoriati. PLIN. nat. 1, 21, 82 Syrium -a. THEOD. PRISC. eup. faen. 52 MARCELL. med. 1, 4. 2, 14. 15. 5, 3. 8, 7. 8. 122 CASS. FEL. 1. 29. APIC. 10, 460. *Wulff.*

? **croconticis** tithymallus GLOSS. III 588, 40. 610, 14 (crocunticis).

crocōta, -ae *f.* [*gr.* ὁ κροκωτός. *Th.*]. NON. p. 549 -a crocei coloris vestis *cf.* GLOSS. V 449, 3 crocotum vestimenti genus. NAEV. trag. 43 pallis patagiis -is malacis mortualibus. PLAVT. Aul. frg. 1 pro illis -is, strophiis, sumptu uxorio. NOVIVS Atell. 71. CIC. har. resp. 44 P. Clodius a -a ... est factus repente popularis. CIRIS 252 *puella* prius in tenui steterat succincta -a (*Scal.*, corona *codd.*). APVL. met. 8, 27 *sacerdotes* mitellis et -is (crocr- *cod.*) ... iniecti. 11, 8 simiam pileo textili -isque (-iisque *cod.*) Phrygiis *Ganymedis* specie. apol. 13 histrionis -a.

deriv.: crocotarius, crocotula. *graece*: crocotinum.

crocōtārius, -a, -um *a* crocota. PLAVT. Aul. 521 infectores corcotarii (croc- *codd.*) *i. qui vestes croco tingunt.*

crocotillum valde exile. Plautus (*Cist. 408*): extortis talis cum -is crusculis PAVL. FEST. p. 52 (*sed* todellis *A*, todillis *Fest. p. 352*, sodellis *Fest. p. 301*, todinis *Prisc. gramm. III 103, 20*).

crocōtinum genus operis pistorii PAVL. FEST. p. 53. [*fort. a gr.* κροκώτινος *tractum. Th.*].

crocotta(s) *v.* corocotta.

crocōtula, -ae *f. a* crocota *deminutive.* NON. p. 548 caltulam et -am a generibus florum translatum, a calta et a croco. PLAVT. Epid. 231 patagiatam caltulam et -am (crutulam *P*).

crocōtum *v.* crocota. **crocufantia** *v.* crocyf-.

×**crocum,** -ī *n. et* **crocus,** -ī *m.*, κρόκον, κρόκος. ISID. orig. 17, 9, 5 -um dictum ab oppido Ciliciae, quod vocatur Corycus. *de genere*: CHAR. gramm. I 32, 10 neutra semper singularia: ... -um (DIOM. gramm. I 327, 24 EXC. Bob. gramm. I 548, 13. *cf.* GLOSS. II 355, 33 hoc -um pluraliter non declinabitur et neutrum est). SERV. georg. 4, 182 *Sallustius* genere neutro secundum artem usus est; hic (*Vergilius*) poetice masculino, referens se ad puerum qui in hunc florem dicitur esse conversus (*cf.* Crocus *nom. propr.*). DVB. NOM. gramm. V 576, 5 -um generis neutri; sed Macer Aemilius (*carm. frg. 13*) 'pallentesque -os'. *cf.* NON. p. 202 GLOSS. V 186, 31. ARNOB. nat. 1, 59 non item -us et -um *dicitis*? SCHOL. Hor. sat. 2, 4, 68 lectum est et hic -us et hoc -um. *masc. legitur* (*de herba et flore*): VERG. georg. 4, 182 CIRIS 97 CVLEX 401 PROP. 4, 1, 16 OV. met. 4, 393 Ib. 200 fast. 4, 442 MACER carm. frg. 13 FRONTO p. 12, 3 N. VVLG. cant. 4, 14 PRVD. cath. 5, 115 DIOSC. 1, 26 EVSTATH. VEN. FORT. *v. p. 1216, 6.* GLOSS. *neutr. legitur de aromate et unguento ap. medicos et* PLIN. nat.; *praeterea de herba et aromate*: SALL. hist. frg. 2, 81 CVRT. 3, 4, 10 FRONTO p. 145, 1 N. GELL. 2, 26, 5 SOL. 38, 6 SERV. ecl. 4, 44 georg. 1, 56 AMBR. Isaac 5, 48 GLOSS. NOT. Tir. 98, 80. *femin.*: APVL. met. 10, 34. *pluralis* (*cf. l. 42 sqq.*): PROP. OV. MACER *v. l. 52.* STAT. silv. 2, 4, 36 IVV. 7, 208 PRVD. *v. l. 54* SIDON. epist. 9, 13, 5 vers. 37 PASS. Thom. p. 101, 7. [*it.* gruogo '*galbinus*'. *M.-L.*]

1 GLOSS. -us κρόκος. gelu (*anglosax.*). -um κρόκος. genus herbae aromaticae iucundi coloris. crasc(r)u(s). III 579, 47 xandarica id est -us. *cf.* cnecos. *de herba et flore*: VARRO rust. 1, 35, 1 serere lilium et -um. SALL. hist. frg. 2, 81 Corycum urbem inclitam ... nemore, in quo -um gignitur (*cf.* CVRT. 3, 4, 10 Corycium nemus, ubi -um gignitur. *cf. l. 41. p. 1216, 68*). VERG. georg. 4, 182 pascuntur *apes* ... casiamque -umque rubentem. CIRIS 97 -us alterna coniungens lilia caltha sparsaque liminibus floret rosa. CVLEX 401 hic *est* Cilici -us editus arvo. OV. met. 4, 393 redolent murraeque -ique. Ib. 200 quotve ferat ... terra Cilissa -os. fast. 1, 342 nec fuerant rubri cognita fila -i (5, 318 filaque punicei languida facta -i). 4, 442. COLVM. 3, 8, 4 florentesque hortos myrrha et -o. 9, 4, 4 Corycius item Siculusque bulbus -i. PLIN. nat. 12, 129 odoratius -o *malobathrum.* 19, 98 aliis carnosae *radices*, ut betae, ut magis etiamnum -o *eqs.* 21, 31 *sqq. fusius.* 21, 34 Troianis temporibus iam erat honos ei (-o); hos certe flores Homerus tres laudat: loton, -um, hyacinthum. 21, 106 notabilis et scillae -ique natura, quod, cum omnes herbae folium primum emittant, mox in caulem rotundentur, in his caulis prior intellegitur quam folium. 24, 78 acini *hederae*, qui -i sucum habent. 25, 89. MART. 3, 65, 2 quod *spirat* de Corycio quae venit aura -o. IVV. 7, 208 di, maiorum umbris tenuem ... terram spirantesque -os *date.* FRONTO p. 12, 3 N. ut -us, ita somnus priusquam prope adsit, longe praeolet longeque delectat. TIBERIAN. carm. 1, 6 -o solum rubebat. ANTH. 440, 10 ante ... fulgebit rutilis India nigra -is, quam. SOL. 5, 13. 38, 6. 40, 10 SERV. georg. 1, 56. HIER. epist. 107, 9 cito violas et lilium et -um pestilens aura corrumpit. VVLG. cant. 4, 14 nardus et -us. MART. CAP. 6, 686 dehinc Tmolus -o florens. 9, 903 vers. -umque lecto spargite. EVSTATH. Bas. hex. 5, 2 p. 911^{A} -us. 5, 3 p. 912^{B} si quid de radice prorumpit, ut -us et gramen. VEN. FORT. carm. 7, 12, 41. 8, 7, 11. 8, 8, 4. *de aromate, odore, unguento*: CIC. de orat. 3, 99 magis laudari, quod terram quam quod -um sapere videatur (*cf.* PLIN. nat. 13, 21. 17, 38). LVCR. 2, 416 cum scaena -o Cilici perfusa recens est (*cf.* HOR. epist. 2, 1, 79 recte necne -um floresque perambulet Attae fabula. PROP. 4, 1, 16 pulpita [*i. scaena theatri*] sollemnes non oluere -os. OV. ars 1, 104 nec fuerant liquido pulpita rubra -o. MART. 5, 25, 8. SPART. Hadr. 19, 5 in honorem Traiani balsama et -um per gradus theatri fluere iussit. *cf. l. 22*). SALL. hist. frg. 2, 70, 2 simul -o sparsa humus et alia in modum templi celeberrimi. HOR. sat. 2, 4, 68 hoc ubi confusum sectis inferbuit herbis Corycioque -o sparsum stetit (*de iure conficiendo.* PORPH. *ad l.* aut proprie '-o' aut pro vino -um posuit). OV. ars 3, 204 oculos ... signare ... prope te nato, lucide Cydne, -o (*i. Cilici*). SEN. epist. 90, 15 qui invenit, quemadmodum in immensam altitudinem -um latentibus fistulis exprimat (FRONTO p. 145, 1 N. tibi saepenumero curandum in theatro -um longe atque alte exprimatur). 12, 20, 5. LVCAN. 9, 809 utque solet pariter totis se effundere signis Corycii pressura -i (*cf.* PETRON. 60 omniaque poma etiam minima vexatione contacta coeperunt effundere -um). PLIN. nat. 13, 12 constat *susinum unguentum* ex liliis ... -o, murra. 13, 16 *omnia unguenta* medicinae *fiunt* utiliora -o. 13, 18. 14, 107. 135 *al.* 36, 129 haematites magnes, sanguinei coloris sanguinemque reddens, si teratur, sed et -um. 36, 176 tectorium induxit lacte et -o subactum ..., ideo, si teratur hodie eo saliva pollice, odorem -i saporemque reddit. STAT. Theb. 6, 210 pallentique -o strident ardentia mella (*in rogo Archemori*). *cf.* silv. 2, 4, 36. 5, 3, 42. MART. 11, 8, 2 ultima quod curvo quae cadit aura -o. SVET. Nero 25 sparso per vias identidem -o. APVL. met. 10, 34 per quandam latentem fistulam in excelsum prorumpit vino -us diluta sparsimque defluens ... odoro perpluit imbre. LAMP. Heliog. 19, 8 non nisi unguento nobili aut -o piscinis infectis natavit. 28, 5 ut de -o sigma straverit. AMBR. Isaac 5, 48 dos ... piae animae boni odores sunt, murra aloe -um. *de colore* (*cf.* SERV. ecl. 4, 44 -um lutei coloris est): LVCR. 6, 1188 tenvia sputa minuta, -i contacta colore. OV. ars 3, 179 ille *color* -um simulat. am. 2, 6, 22 tincta gerens rubro Punica rostra -o *psittacus.* epist. 20, 162 trahitur multo splendida palla -o. PAVL. FEST. p. 82 epicrocum genus amiculi -o tinctum. PETRON. 68 scobem -o et minio tinctam. PLIN. nat. 16, 106 abies floret -i colore. 27, 128 *radix rhecomatis* trita vini colorem reddit ad -um inclinantem. 31, 92 ima faecis concutiuntur, ut -i color redeat. 36, 148. 37, 182 Syrtitides *gemmae* e melleo colore -o refulgentes. GELL. 2, 26, 5 cum aliter rubeat ignis, aliter sanguis, aliter ostrum, aliter -um. CLAVD. 10, 211 infecta -o velamina lutea Serum. *nota metonymice de colore croceo*: VERG. Aen. 9, 611 picta -o et fulgenti murice vestis. *usus in medicina*: CELS. 3, 21 p. 107 videntur autem *urinam movere* iris, nardum, -um *eqs.* (*cf.* 4, 27). 4, 17. 31 inducere articulis -um cum suco papaveris et ovillo lacte. 5, 5. 11. 5, 18, 3. 5, 19, 15. 5, 20, 6 *et saepe.* SCRIB. LARG. 5. 8. 21 terere oportet per se -um diligenter. *et saepius.* PLIN. nat. 1, 21, 17. 81 (medicinae XX). 20, 187. 208. 21, 131 *eqs.* 22, 104. 23, 8. 84. 97 *al.* CHIRON 159 *al.* 129 magma -i *al.* PELAGON. 23 *al.* 81 mannae -i. 299. 370 VEG. mulom. 1, 3 *al.* 2, 87, 4 -i manna *al.* MARCELL. med. 9, 51 -i unguentarii. 16, 6 apii semen et -um et folia rosae contunduntur. THEOD. PRISC. eup. faen. 32. 81. 85 log. 110. 118. *graece*: CELS. 6, 6, 33 *medicamentum* quod διὰ κρόκου vocant.

epitheta (*cf. de generibus fusius* PLIN. nat. 21, 31 *sqq.*): auricomans: AVSON. 325, 11. pallens: MACER carm. frg. 13 STAT. Theb. 6, 210. *cf.* MART. 8, 33, 4. puniceus: OV. fast. 5, 318. rubens: VERG. georg. 4, 182. ruber: OV. am. 2, 6, 22 fast. 1, 342 MART. 8, 33, 4. rutilus: ANTH. 440, 10. tenuis: OV. fast. 4, 442 PRVD. cath. 5, 115. *de origine*: Cilix: LVCR. 2, 416. Cilicius: CELS. 5, 23, 2. 6, 6, 33 PLIN. nat. 21, 31. *cf.* CVLEX 401 OV. ars 3, 204 Ib. 200. Corycius: HOR. sat. 2, 4, 68 COLVM. 9, 4, 4 LVCAN. 9, 809 MART. 3, 65, 2 MARCELL. med. 9, 91 DIOSC. 1, 26. *cf. p. 1215, 41. 66.* Indicus: CHIRON 843. Lycius: PLIN. nat. 21, 31. Siculus: CELS. 6, 6, 25 COLVM. 9, 4, 4 SCRIB. LARG. 29. 30 PELAGON. CHIRON VEG. mulom. *saepe. cf.* Sicanius: STAT. silv. 2, 4, 36. 5, 3, 42. Centuripinus: PLIN. nat. 21, 31. Theraeus: PLIN. nat. 21, 32.

2 *pars lilii*: PLIN. nat. 21, 23 resupinis per ambitum labris *lilii* tenuique pilo et staminis stantibus in medio -is. ... est flos non dissimilis illi in herba *convolvulo* ... nullo odore nec -is intus.

deriv.: crocatus, croceus, crocinus. *graece*: crocias, crocodes, crocota, crocotinum. *comp.*: epicrocum. crocomagma (crocodillus *sec.* ISID. *p. 1213, 78*).

crocydismus (-os), -ī *m.* [κροκυδισμός. *Th.*]. CASS. FEL. 62 p. 154 -os id est floccorum electio. CAEL. AVR. acut. 1, 3, 34 attestante carphologia et -o. 1, 4, 42. 44. 1, 5, 48 cum neque -um in aegrotantibus viderimus.

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

crocyphantia *n. pl.* [*vocabulum graecum, cf.* κροκ-ύφαντος. *Th.*]. VLP. dig. 34, 2, 25, 10 *ex numero muliebrium* ornamentorum haec: ... reticula, -a (crocuf- *F*).

1. crōma, crōmaticus *v.* groma. **2.** *v.* chroma.

cromella, -ae *m.* [*orig. inc. Th.*]. GLOSS. qui piso simulat. corcodrillo. vostalinus.

cronius *sim. v.* chron-.

crosa *v.* grosa. **crostella** *v. III p. 183, 78.*

crotafius, -a, -um, κροτάφιος. PS. SORAN. quaest. med. p. 366, 2 *cossutiones quaedam* dicuntur -ae vel lepidoides. *cf.* crotaphos.

crotalia, -ōrum *n.* [*κροτάλια, *cf.* κρόταλον. *Th.*]. PLIN. nat. 9, 114 -a appellant *uniones*, ceu sono quoque gaudeant et collisu ipso margaritarum. PETRON. 67, 9 *ex capsella* duo -a protulit. NOT. Tir. 99, 77.

crotalisso, -āre [κροταλίζειν. *Th.*]. MACR. gramm. V 626, 24 -are. 651, 23. CASSIOD. gramm. VII 154, 8 crotalizo -o. 157, 18.

crotalistria, -ae *f.* [*κροταλίστρια, *cf.* κροταλίζειν et cymbalistria, ψάλτρια. *Th.*]. *quae crotalis crepitat*: PROP. 4, 8, 39 (eboralistria *N*, coralistria *DV*). *translate*: PVBLIL. (?) Petron. 55 ciconia ... gracilipes -a. *cf.* crotolare.

crotalum, -ī *n.*, κρόταλον. *instrumentum musicum, i. q. crepitaculum*: SCIP. min. or. frg. Macr. sat. 3, 14, 6 vidi puerum ... cum -is saltare. COPA 2 copa ... crispum sub -o docta movere latus. PRIAP. 27, 3 cymbala cum -is, pruriginis arma. FRONTO p. 160, 5 N. quin ad modum -i aut cymbali pedem poneret. APVL. met. 8, 24 per plateas et oppida cymbalis et -is personantes. 9, 4 PANEG. 12, 37. MACR. sat. 3, 14, 4 -a gestantes saltare. MART. CAP. 2, 133 magno tympani crepitu -orumque tinnitu. *cf.* GLOSS. crustallum (crotalum *Salmas.*) ψόφος ποδῶν. *comp.* onocrotalus. [*it. sept.* grol', *cf. it.* crocchiare '*crotalissare*'. *M.-L.*]

crotaphos, *gen. plur.* -ōn *m.*, κρόταφος. CAEL. AVR. chron. 1, 1, 4 dolor ... temporum, quem dolorem -on appellant. *deriv. graec.*: crotafius.

crotolo, -āre. *vox onomatopoetica*: SVET. frg. p. 251 ciconiarum *est* -are (grottolare *al.*, glottorat ANTH. 762, 29).

croto(n), -ōnis, *acc.* -a *m.* GLOSS. κρότων. **1** *nomen arboris, ricinus* (*cf.* GLOSS. *v.* ricinus): PLIN. nat. 1, 15, 7 -o. 15, 25 proximum *oleum* fit e cici, arbore in Aegypto copiosa, alii -em, alii ... sesamon silvestre eam appellant. 16, 85. 86. CAEL. AVR. chron. 3, 8, 138 ex -bus confecto oleo cicino. DIOSC. 1, 34 dum -es maturi fuerint. 1, 44. 4, 156 cici ... -a esse multi dixerunt. crotōna, -ae *f.*: DIOSC. 1, 34 herbam -am, quod appellatur, accipies maturam. *ibid. iterum.* crotōnia: GLOSS. *v.* ricinus (*etiam* croconia, cloconia). **2** *nomen bestiolae, pediculus canum* (*cf.* GLOSS. ricinus φθεὶρ ἤτοι κρότων): DIOSC. 4, 156 *semen crotonis herbae* purgatum simile est -is animalis.

crotta, -ae *f.* [*celticumne sit vocabulum an germanicum, ambigitur; cf. hibern.* crott *cambr.* crwth *theodisc.* hrotta rotta '*genus fidium*'. *Th.*]. *instrumentum musicum*: VEN. FORT. carm. 7, 8, 64 -a (chrotta *DBG*[2]) Britanna canat. *L.*

cruciābilis, -e *a* cruciare. *adv.* cruciabiliter *iam ap.* PLAVT., *adi. non ante* GELL. *et* APVL. **1** *qui cruciatuum est plenus, qui cruciatum affert*: GELL. 3, 9, 7 misero -ique exitu. APVL. met. 1, 7 -em suspiritum. 2, 2 *desiderium*. 7, 21 *clades* (*ibid.* poenale exitium). 9, 13 *vita*. 10, 3 *silentium*. PORPH. Hor. carm. 1, 13, 4 dura et -i *bile*. ARNOB. nat. 2, 34 mortem -em (2, 61 *syn.* saeva. AMM. 14, 11, 24. 31, 8, 8 COMM. Bern. Lucan. 3, 578 [LVCAN. lenta] RVFIN. hist. 11, 24). 7, 22 -i coercitione. AMM. 20, 7, 8 *poena* (22, 11, 10. 29, 1, 24). 23, 5, 17 *supplicia*. 25, 7, 7 dies ... inediā -es. 28, 1, 3 neces. 31, 15, 1 fletus. PRVD. psych. 446 iter (*sc.* per acuta fruteta *v.* 447). DON. Ter. Ad. 541 arduum fuerat, dum redit *senex*, et -e. AVG. serm. 18, 5 ista paenitentia -is, non sanabilis. CASSIOD. var. 11, 33 *dilatio*. in psalm. 142, 14 post afflictiones aerumnasque -es (*opp.* exultatio). **2** *qui cruciatum admittit, cruciari potest*: LACT. inst. 7, 20, 9 ut *animae* si non extinguibiles in totum, tamen -es fiant per corporis maculam. PROSP. carm. de prov. 225 anima ... expers interitus, nisi quod domino -is uni est et rea ferre potest poenam. *neutr. pro subst.* cruciābilia, -um: AMM. 29, 5, 54 animam absque mortis -bus exhalavit. *deriv.*: cruciabilitas. *comp.*: excruciabilis.

adv. **cruciābiliter.** PLAVT. Pseud. 950 -r carnifex me accipito. BELL. Afr. 46, 2 -r interfecti *sunt* (AMM. 26, 6, 3). AVSON. 466, 4 Melanthium ... -r occidunt. AMM. 30, 5, 19 perisset -r.

cruciābilitās, -ātis *f. a* cruciabilis. PLAVT. Cist. 205 qui omnes homines supero [atque] antideo -bus animi.

cruciābundus, -a, -um *a* cruciare. CYPR. epist. 59, 3 cum in tormentis -us flammae cremantis ardoribus aduratur *dives peccator*.

cruciāmen, -inis *n. a* cruciare. *i. q. cruciamentum*: PRVD. cath. 10, 90 per -a leti via panditur ardua iustis et ad astra doloribus itur.

cruciāmentum, -ī *n. a* cruciare. BEDA gramm. VII 267, 18 *v. p. 1218, 60.* *i. q. cruciatus*: PLAVT. Asin. 318 si ... omnes coniurati -a conferant, habeo ... tergum, ne quaeram foris. Capt. 999 vidi ... picta, quae Acherunti fierent -a. CIC. Phil. 11, 8 nec ... graviora sunt carnificum -a quam interdum tormenta morborum. COLL. Alex. c. Dind. p. 181, 25 -a Tartarea. ARNOB. nat. 1, 45 valetudines morbi febres atque alia corporum -a. 7, 43 orbitatis. LACT. mort. pers. 49, 3 ut diutius protracto spiritu (*per morbum*) -a sentiret. inst. 4, 14, 14 ab hominibus -a perferret. 4, 29, 6 -a perferret atque execrabili patibulo figeretur. 5, 2, 6 corporis -a devitent. 5, 22, 20 nec dolor corporis nec viscerum -a. ITALA (Ambian. Sangerm. 4) *et* VVLG. IV Esdr. 13, 37 propter mala cogitamenta eorum et -a, quibus incipient cruciari (Complut. Mazar. cruciatus). RVFIN. symb. 45 p. 384[A] tribulationum et temptationum -a (*syn.* tormenta). AVG. epist. 139, 2 ad haec -a (*sc. vindicandi gladio*) proclivis. c. epist. fund. 1, 1 p. 193, 22 quaedam ... non sint -a, sed quasi fomenta et lenimenta languentium (*opp.* 193, 17 alia ... valent ad corporalem vindictam). ISID. eccl. off. 1, 19, 2 patibuli -a. *sing.*: ITALA (Ambian. Sangerm. 4) *et* VVLG. IV Esdr. 9, 12 in -o *me* cognoscere (Complut. cruciatum, Mazar. cruciatus). PASS. Theclae C 43 p. 125, 7 iudicium amarum et sempiternum habebunt -um.

cruciārius, -a, -um *a* crux. **1** *de personis* (*subst.* **cruciārius,** -ī *m.*): **a** *qui crucis poenae addictus est*: SEN. contr. 7, 6, 2 fecit se similem tyranno, filiam raptis, libertum -iis (crucariis *cod., sed exc.* -iariis). 7, 6, 3 in quo nihil est gloriosius quam quod inter -os (*codd. et exc.*) non est. 7, 6, 6 cuius ... una gloria est, quod comparatus -iis (crucariis *codd.*) frugalior est. PETRON. 112, 5 unius -ii parentes ... detraxere nocte pendentem. CALP. decl. 17 *tit.* paedagogus -us (*argum.* agitur paedagogus in crucem). HIL. in psalm. 121, 8 eius (*Israhel*) -um deum suum ... confitentur. COMM. instr. 1, 32, 8 -um dominum (-ni *al.*) si non adorasti, peristi. **b** ISID. orig. 10, 49 -us eo quod sit cruce dignus. APVL. met. 10, 7 nec tantillum -us ille ... deterritus ... asserere incipit. AMM. 29, 2, 9 quae -us ille conflavit.

2 *de rebus*: TERT. praescr. 2 febrem ... inter ceteros mortiferos et -os (cruciatorios *liber Io. Clementis*) exitus ... deputatam. SIDON. epist. 8, 6, 15 per aquales et -as poenas ... necare. ALC. AVIT. c. Arr. 8 p. 5, 8 de -a (crucaria *cod.*) domini passione.

cruciātio, -ōnis *f. a* cruciare. *i. q. cruciatus*: COD. Theod. 9, 3, 1 pr. (= COD. Iust. 9, 4, 1, 2. *a. 320*) -o desit et permaneat (sub *add.* COD. Iust.) fida custodia. VVLG. sap. 6, 9 fortioribus ... fortior instat -o (ἰσχυρὰ ἔρευνα). AVG. serm. 306, 5 habebunt vitam in -bus impii. OP. imperf. in Matth. 24 p. 758 sacrificium erat dei -o apostolorum. COMM. apol. 404 ut fieret illis merito -o maior. CASSIOD. in psalm. 9, 16 aeterna -e torqueri. 17, 29 in aeternam -em mittendi sunt. 49, 22 aeterna -e damnetur (72, 6 damnavit). ISID. sent. 1, 28, 4 illic et miseria est propter -em dolorum et tenebrae propter lucis aversionem. VITA Radegund. 2, 4 ieiunii -em indixit. SCHOL. Ter. p. 118, 9 -e amoris.

comp.: excruciatio.

cruciātor, -ōris *m. a* cruciare. *qui cruciat*: ARNOB. nat. 1, 40 nec turpitudinis ... commaculatur nota, qui non suo merito poenas graves, sed -is perpetitur saevitate[m]. FIRM. math. 3, 11, 8 -es erunt servorum, ut eos aut fame aut plagis ... defatigent.

cruciātōrius, -a, -um *a* cruciare, cruciator. [TERT. praescr. 2 *v.* cruciarius *supra l. 28.*] POMER. 3, 11 p. 491[A] et male sibi consciam mentem ipsae etiam cogitationes secreti reatus -a recordatione conficiunt (cruciatu ac recordatione conficiunt *et sim. al.*).

***cruciātus,** -ūs *m. a* cruciare. AVG. in euang. Ioh. 36, 4 -us ... a cruce nominatus. *de casibus*: *nom. acc. abl. sing. et nom. dat. acc. abl. plur. frequentes.* *genet. sing.*: CIC. Verr. 6, 134 *al.* *dat.* (-ui): TAC. ann. 15, 59 APVL. met. 9, 18 TERT. test. anim. 4. *genet. plur.*: HEGES. 5, 18, 3 *al.* *ap. poetas (praeter* PLAVT., *ubi passim) his tantum locis legitur*: ENN. scaen. 24. 212 PACVV. trag. 278 TER. Andr. 786 Hec. 773 ACC. trag. 553 OV. met. 9, 179 trist. 5, 13, 5 Pont. 3, 2, 3 IVV. 10, 286 CLAVD. 3, 235 PRVD. apoth. 70 COMM. apol. 752. BEDA gramm. VII 267, 18 -us est dolor corporis vel cum homo ab altero cruciatur, cruciamentum quod cruciat. GLOSS. βάσανος, βάσανος ψυχῆς, κόλασις, ὠδίν. poena (*cf. p. 1220, 41*).

cruciatus est **quivis dolor asper et vehemens** *sive corporis sive animi*: *locus vetustissimus et notabiles aliquot*: ENN. scaen. 24 terribilem minatur vitae -um et necem. PLAVT. Asin. 314 dignissumi ..., quo -us confluant. Merc. 162 quid fers ... ? :: vim, metum, -um, curam, iurgium atque inopiam. PACVV. trag. 278 ad malam aetatem adiungas -um reticentia. CAES. Gall. 6, 17, 5 supplicium cum -u. PLIN. nat. 8, 56 vulnus *leonis* ... extracto surculo liberavit -u. 15, 45 *pruna* venenata cum -u in Persis gigni. QVINT. inst. 5, 4, 2 prima parte quaestionis an procedente -u. decl. 338 p. 334, 1 revocatus est tortor, repetiti sunt -us. AMM. 14, 9, 6 ita eviscerratus, ut -bus membra deessent. PALLAD. hist. mon. I 57 p. 340[C] ut ... tantum ... -um ... mulier *parturiens* sustineret. *ap. christianos (in sacra scriptura) saepe de tormentis* *martyrum et de doloribus improborum in gehenna*: ARNOB. nat. 2, 77 flammis, exiliis, -bus, beluis ... non vitam eripitis nobis. VVLG. II Macc. 7, 12 quod tamquam nihilum duceret -us (τὰς ἀλγηδόνας). 9, 6 novis -bus aliorum torserat viscera (συμφοραῖς ἑτέρων σπλάγχνα βασανίσαντα). ITALA codd. g h *et* VVLG. apoc. 9, 5 -us eorum ut -us scorpii (βασανισμός). AVG. civ. 18, 52 iuvenis ... inter ungulas -usque psallentis. 22, 22 p. 605 vincula ... carceres ... exilia ... -us *eqs.* SVLP. SEV. epist. 2, 11 ut laetus ulceribus congaudensque -bus quaelibet inter tormenta risisset. GREG. M. in Ezech. 1, 6, 18 *gehenna* semper in -u conservat

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

reprobos. *de tormentis amoris*: APVL. met. 2,10. 9,18. *metonymice de instrumentis cruciatus*: CIC. Verr. 6,163 cum ignes . . . ceterique -us admovebantur. APVL. met. 7,18 spinas . . . in fascem . . . constrictas caudae meae pensilem deligavit -um.

iuncturae: *verbales*: cruciatum (-us): adferre: CIC. epist. 16,21,2 TAC. ann. 16,35. adhibere: TAC. ann. 1,23. admovere: CIC. Verr. 6,163. ciere: ACC. trag. 553. dare: COMM. apol. 752. edere: CAES. Gall. 1,31,12. exigere: HIER. epist. 22,30. habere: SEN. epist. 78,7 (*de morbo*). poscere: SEN. contr. 2,7,4. deicere: CIC. Verr. 6,162 a corpore. desinere: APVL. met. 5,6. detrahere: PLIN. nat. 26,17. finire: SEN. epist. 98,15 HIER. epist. 36,2. lenire: CIC. Catil. 4,12. levare: CIC. Verr. 6,119. propulsare: PLIN. nat. 22,14. effugere: QVINT. inst. 6 pr. 6 TAC. ann. 4,62 *al.* ferre: QVINT. inst. 6 pr. 12 *al. cf.* SVLP. SEV. dial. 1,16,2. pati: SEN. suas. 6,10 *al.* perferre: CIC. Catil. 4,1 ac. 2,23 *al.* CAES. Gall. 4,15,5 SEN. epist. 78,14 AMM. 17,13,10. perpeti: SEN. epist. 66,40. subire: CIC. off. 3,105. sustinere: APVL. met. 2,10 *al.* tolerare: APVL. met. 10,11. cruciatibus (-ui): offerre: LIV. 9,10,4 HIER. epist. 100,9. obiectare: RVFIN. hist. 5,1,6. cruciatu: *abl. instrum. vel modi*: afflictare: GELL. 12,5,2. affligere: RVFIN. apol. Orig. 5 p. 571 *al.* afficere: CIC. Verr. 2,9 *al.* CAES. Gall. 5,56,2 BELL. Alex. 56,4 LIV. 21,44,4 *al.* augere: HYG. fab. 101 p. 94,2. conficere: CIC. Att. 11,11,1 *al.* consumere: CIC. in Pis. frg. 2. dilacerare: OROS. hist. 7,26,4. eviscerare: HIER. epist. 42,1. expendere: MARCELL. chron. II p. 95,498,2. exprimere confessionem: SVET. Galba 10. exquirere: TER. Hec. 773. exurere (membra): VITA Radegund. 12. lacerare: Q. CIC. pet. 10 *al.* mactare: PLAVT. Amph. frg. 1. perbitere: ENN. scaen. 212 quo[s] quis -u[r] perbiteret. perire: PLAVT. Cas. 300 Epid. 513 CIC. nat. deor. 3,81. punire: PANEG. 7,10 *al.* quaerere: RHET. Her. 2,7,10. torquere: VAL. MAX. 3,3 ext. 2 vario -us genere. vincere: CVRT. 7,2,34. urere: OV. trist. 5,13,5. *similia passim.* *abl. separat.*: levare: CIC. fin 1,31. a cruciatu: liberare: CVRT. 6,11,21. vindicare: LIV. 26,13,18. ex cruciatu: eximere: PLAVT. Epid. 611. in cruciatum: abire (*in maledictis*): PLAVT. Aul. 459 abi in malum -um. Persa 574 i, sis, in malum -um. CIC. Phil. 13,48 quin tu abis in malam pestem malumque -um? abripere: TER. Andr. 786. se affligere: VITA Radegund. 10. dare: PLAVT. Bacch. 687 CIC. S. Rosc. 119 HYG. fab. 8 p. 42,2. dedere: CAES. Gall. 7,71,3. insulire: PLAVT. Mil. 279. venire: CAES. Gall. 1,31,2. ad cruciatum: rapere: CIC. Verr. 6,138. trahere: CIC. Phil. 13,42. in cruciatu: se ponere: VITA Radegund. 16. cum cruciatu: *nota iuncturas*: PLAVT. Amph. 793 patera nulla in cistulast. :: quid ego audio? :: id quod verumst. :: at cum -u iam, nisi apparet, tuo. 1033 cum -u tuo istaec hodie . . . verba fundita. Capt. 681 at cum -u maxumo id factumst tuo. PLAVT. Merc. 144 salutem ⟨cum⟩ -u quae advenit. CAES. Gall. 5,45,1 cum -u necabatur (LIV. 25,23,7). *sim.* VAL. MAX. 9,2 ext. 3 *al.* SCRIB. LARG. 90 non sine -u urinam faciunt. PLIN. nat. 11,202. per cruciatum: interficere: CAES. Gall. 2,31,6. necare: LIV. 26,13,5. expirare: VAL. MAX. 2,9,8. lacerare: CVRT. 6,11,15. interrogare: TAC. hist. 2,13.

nominales: cruciatus, -uum: adhibitio: HIER. in Ezech. 5,6. carmen: CIC. Rab. perd. 13. testis (*de sudore*): ENNOD. epist. 2,13,1 p. 53,1. *attributa per genetivum*: *personarum quae cruciantur*: *passim, ut* CIC. Verr. 2,8 civium Romanorum. 6,123 innocentium. SALL. or. Lep. 17 virorum illustrium. SEN. dial. 12,5,2 tui. *partium corporis*: CIC. Arch. 14 corporis (Cluent. 32 *al.* SALL. Iug. 24,10 PAVL. FEST. p. 8 SEN. suas. 6,10 VAL. MAX. 6,7,2 *al. etc.* COD. Iust. 2,4,13 pr. [*a. 290*]. AVG. agon. 7,8 -us corporis malas animas miserabiliter affligit, bonas autem fortiter purgat). OV. trist. 5,13,5 lateris. SEN. epist. 66,40 vulnerum (GELL. 5,14,19 AMM. 31,13,11). PLIN. nat. 17,224 nervorum. 24,181 vesicae. 24,186 vulvae. 25,23 calculorum. 28,95 stomachi. GELL. 12,5,2 alvi. 12,5,3 membrorum. TERT. pudic. 13 p. 246,1 carnis (POMER. 2,16,1). ITALA codd. gh *et* VVLG. apoc. 9,5 scorpii (scorpionum *Primas.*). *aliarum rerum corporalium*: SEN. epist. 66,40 ignium. PLIN. nat. 2,156 ferri. TAC. ann. 16,20 tormentorum (RVFIN. hist. 5,1,6). APVL. met. 6,32 patibuli. 9,26 tegminis. COD. Theod. 11,30,2 (*a. 314*) carceris. *animi, variorum malorum*: ENN. scaen. 24 vitae (PORPH. Hor. sat. 1,1,78). CIC. Catil. 4,10 animi (div. 2,23 PAVL. FEST. p. 8 VAL. MAX. 6,7,2 SEN. dial. 12,14,3 PLIN. nat. 35,103 AVG. civ. 1,15 p. 26). fin. 4,31 dolorum (Att. 11,11,1). leg. 1,40 fraudis. off. 2,25 timoris. SEN. contr. 2,5,4 puerperi. PLIN. nat. 26,17 medendi. APVL. met. 2,10 voluptatis. 10,2 suspiritus. ARNOB. nat. 1,49 morborum. HYG. fab. 30 p. 64,6 malorum. HIER. epist. 64,5 neglegentiae. RVFIN. hist. 3,6,14 famis. AVG. catech. rud. 24,45 poenarum temporalium. trin. 4,3,6 continentiae. COD. Theod. 16,10,9 (*a. 385*) acerbioris supplicii. EPIST. pontif. Thiel Gelas. 9,4 p. 341 viscerum (*i. animi*). PS. PRIMAS. in Rom. p. 439^{A} mortis. *nota gen. temporis*: APVL. met. 8,22 per longi temporis -u⟨m⟩. TERT. adv. Marc. 4,21 p. 491,3 decem mensium. ARNOB. nat. 2,14. *epitheta*: cruciatus *dicitur*: abditus (*in tauro Phalaridis*): VAL. MAX. 9,2 ext. 9. acerbus: CIC. Verr. 6,123 *al.* aeternus: LACT. epit. 54,3 *al.* anxius: PLIN. nat. 35,103. asper: PLIN. nat. 25,23 ARNOB. nat. 2,49. corporalis: COD. Iust. 7,71,8 pr. creber: CYPR. patient. 17 p. 409,15. crudelis: CIC. Verr. 6,72. densus: PRVD. apoth. 70. dirus: OV. met. 9,179 PLIN. nat. 11,208. durus: CYPR. Fort. 11 p. 339,25 *al.* gravis: PLIN. nat. 26,78 TAC. ann. 16,35 ARNOB. nat. 1,41 AVG. civ. 3,20 p. 131 OROS. hist. 7,27,16. horrendus: AVG. civ. 1,15 p. 26. immensus: AMM. 28,1,57. inanis: RVFIN. hist. mon. 1 p. 400^{C} (*ibid.* vanus). inauditus: SVLP. SEV. chron. 2,2,3. incredibilis: PLIN. epist. 1,12,6. ingens: VOPISC. Aurelian. 39,5. inpetibilis: PLIN. nat. 25,59. insignis: SISENNA hist. inc. 1. intolerandus: LIV. 24,5,11. levis: APVL. met. 10,11. longus: VAL. MAX. 9,2 ext. 9 HIER. epist. 1,3,2. maestus: CIC. carm. frg. 32,18. magnus: PLAVT. Curc. 194 Mil. 279 Pseud. 778 CIC. fin. 2,63 VAL. MAX. 9,2 ext. 3 SEN. dial. 12,14,3 epist. 78,7 PLIN. nat. 8,29 *al.* QVINT. inst. 6 pr. 6 PELAG. in Rom. 5 p. 666^{C} AVG. civ. 21,3 CORP. VIII 23245 (maior). malus: PLAVT. Aul. 459 Bacch. 1055 Cas. 300 Epid. 513 Persa 574 Rud. 495 CIC. Phil. 13,48. miser: APVL. met. 6,28. nimius: ENNOD. opusc. 1,105 p. 358,1. numerosus: PASS. Mar. Iac. 5 p. 51,14. parvus (minor): SALL. Catil. 51,15. pensilis: APVL. met. 7,18 (*v. p. 1219, 3*). perpetuus: ZACCH. 1,22. praecipuus: PLIN. nat. 29,93. quantus: QVINT. decl. 306 p. 205,11 *al.* saevus: TAC. ann. 15,63. sempiternus: TERT. test. anim. 4 AVG. catech. rud. 24,45. servilis: TAC. ann. 3,50. summus: CIC. nat. deor. 3,81 Tusc. 5,73 CAES. Gall. 1,31,2 VAL. MAX. 2,9,8 *al.* SEN. epist. 92,25 SCRIB. LARG. 171. taeter: ACC. trag. 553 HYG. fab. 101 p. 94,2. tantus: CIC. epist. 16,21,2 *al.* temporalis: PS. AMBR. laps. virg. 8,32 (*opp.* aeternus). terrenus: SACR. Leon. p. 398. terribilis: ENN. scaen. 24. transitorius: AVG. epist. 122,1. vehemens: APVL. met. 10,2. ultimus: LIV. 21,44,4 CVRT. 6,11,15 *al.* PANEG. 7,10.

synonyma, adiuncta: aerumna: APVL. met. 7,16. afflictatio: CIC. Tusc. 3,27. angor: CIC. leg. 1,40. angustiae: TERT. idol. 12 p. 43,14. contumelia: LIV. 26,13,14 *al.* crux: PLAVT. Amph. frg. 1 CIC. Verr. 2,9. 6,14. 170. damnum, detrimentum: CIC. leg. 1,51. dedecus: CIC. leg. 2,42. dolor: SISENNA hist. inc. 1 CIC. Verr. 6,169 Catil. 4,1. 12 Sull. 90 *al.* SEN. epist. 30,14 GELL. 5,14,19 *al.* PORPH. Hor. epod. 17,64 *coll.* HOR. HIER. hom. Orig. in Ier. 11 p. 840 AVG. epist. 122,1. ZACCH. 1,22 perpetuum in dolore -um. OROS. hist. 4,12,10 PALLAD. hist. mon. 1 57 p. 340^{C} VITA Radegund. 11. labor: TERT. scorp. 6 p. 157,23 AVG. epist. 122,1. luctus: ITALA apoc. 18,7 (Cypr. testim. 3,34). maeror: CIC. Verr. 6,123. malum: PLAVT. Mil. 279 SEN. epist. 78,14. minae: LVCIF. moriend. 9 p. 303,1. miseria: AVG. epist. 122,1. mors: CIC. Verr. 2,9. 6,153 Pis. 43 *al.* SEN. Tro. 578? VLP. dig. 4,6,3 *al.* nex: ENN. scaen. 24. poena: SALL. or. Cottae 3 SEN. dial. 6,18,8 IVV. 10,286 FILASTR. 16,2 *al.* GLOSS. V 535,50 in -um (*Ter. Andr. 786*): ad poenam. supplicium: CIC. Verr. 6,65 nat. deor. 3,81 VOPISC. Aurelian. 39,5 IVST. 18,4,14 RVFIN. hist. mon. 1 p. 400^{C} *al.* CLAVD. 3,235 AVG. civ. 21,17 p. 521. tormentum: RHET. Her. 2,7,10 CIC. Phil. 11,3 *al.* Tusc. 5,73 *al.* VARRO frg. Aug. civ. 19,4 p. 360 SEN. contr. 2,5,6 PLIN. epist. 1,12,6 TERT. scorp. 6 p. 157,23 ITALA apoc. 18,7 (Cypr. testim. 3,34 *al.*) *coll.* VVLG.; ITALA Matth. 4,24 (cod. k) *coll.* VVLG. LVCIF. moriend. 9 p. 303,1 PS. AMBR. laps. virg. 8,32 HIER. epist. 42,1. PALLAD. hist. mon. 1 1 p. 235^{D} -bus atque tormentis (ὀργάνοις τιμωρητικοῖς). verbera: CIC. Tusc. 5,24 LIV. 1,26,10 SEN. contr. 2,7,4. *opposita*: beatitudo: AVG. civ. 21,1 p. 487. gaudium: SEN. epist. 66,15. immortalitas: ZACCH. 1,22. praemium: SALL. Iug. 70,5 TAC. ann. 15,59. quaestus: LACT. inst. 1,4,6. refrigerium: TERT. test. anim. 4. requies: SALL. Catil. 51,20. voluptas: APVL. met. 9,19 AVG. epist. 145,5.

crucicola, -ae *m. cf. c.* crux *et c.* colere. *christianus*: EVAGR. alterc. 1 *Iudaeus ad christianum*: -a, signifer, christianae legis te profiteris esse doctorem.

crucifer (-era, -erum) *cf. c.* crux *et c.* ferre. GLOSS. σταυροφόρος, σταυρώσιμος. PRVD. cath. 3,1 o -r bone, lucisator (*de Christo*).

crucifico (-āvi), -ātum, -āre. *cf.* crucifigo. GLOSS. II 118,9 cruciat et -at σταυροῖ. 118,10 -atus ⟨ἐ⟩σταυρωμένος. 436,49 σταυρῶ crucific[i]o.

× **crucifigo**, -xī, -xum, -gere [*coaluit ex* cruci figere, cruci fixus. *Th.*]. crucifigerunt: ITALA Marc. 15,27 (cod. Gatianus). cruce figere: COMM. apol. 459 quem nos -ximus. 1048 quem -erunt. cruci *et* figere *separantur*: PHAEDR. app. 13,29 corpus tradit figendum cruci. PLIN. nat. 36,167 defunctorum corpora figeret cruci. TERT. adv. Marc. 5,6 p. 589,14 cruci eum fixerint (*loco mutilo*; crucifixerit *Kroym.*). IREN. 4,28,3 cruci eum fixerunt. CYPR. rebapt. 9. testim. 2,20 *tit.* cruci illum fixuri. LACT. inst. 4,18,9 crucique fixerunt. HIL. trin. 1,14 PS. AVG. quaest. test. p. 341,17. ITALAE *locos v. p. 1221, 12 sqq.* [TERT. praescr. 13 -xum *A*; fixum cruci *rell.*] GLOSS. σταυρῶ.

I *generatim*: SEN. contr. exc. 8,9 cavit testamento *dominus*, ut *servus* ab heredibus -retur. contr. 7,7 pr. *imperatorem captum* -xum esse (*ab hostibus*). *ibid.* pervenerunt ad -xum imperatorem (*cf.* QVINT. inst. 7,1,30). VAL. MAX. 6,3,5 *Domitius pastorem* -xit. QVINT. decl. 274 p. 124,12 quotiens noxios -imus, celeberrimae eliguntur viae. SVET. Dom. 10,1 libraris . . . -xis. 11,1. SCHOL. Iuv. ed. Jahn 10,333 ante oculos amatus -itur. HYG. fab. 194 p. 125,7 *famulos et nautas* iussit ad delphini monimentum -i. 257 p. 142,12 *Moerum Dionysius.* 257 p. 142,21 Selinuntium. HEGES. 1,10,3 ut . . . octingentos in media civitate -ret. VVLG. II reg. 21,6 dentur nobis septem viri . . . ut -amus eos (ἐξηλιάσωμεν). 21,9. Matth. 27,38 -xi sunt cum eo duo latrones. Marc. 15,27. AVG. in psalm. 36 serm. 2,4

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

cum ... sub antiquis scelerati -rentur, modo nullis -itur. in euang. Ioh. 36, 4 pendentes ... in ligno -xi clavis ad lignum pedibus manibusque confixi, producta morte necabantur *eqs.* PLIN. nat. 8, 47 -xos *leones in Africa* ... quia ceteri metu poenae ... deterrerentur. PALLAD. 1, 35, 3 aliqui fluviales cancros ... intra hortum -unt. AVG. in psalm. 132, 9 videmus cotidie a fullonibus tunicas quodammodo -i; -untur, ut rugam non habeant. EVANG. Thom. (cod. Paris.) 46 *ap. Tischendorf* cap. 6, 7 prima littera ... habet triangulos multos ... confractos vel -xos.

II *de Christo et in christologia*: *passim in scriptura sacra, ut* VVLG. Matth. 20, 19. 26, 2. 27, 23 *sqq.* 28, 5 Marc. 15, 13 *sqq.* Luc. 23, 21 *al.* Ioh. 19, 6 *sqq.* act. 2, 36 *al.* I Cor. 1, 23 *al.* *nota* ITALAE *locos a Vulg. discrepantes*: *in* cod. k: Marc. 15, 13 cruci eum fige (VVLG. crucifige eum). *item* 15, 14. 15, 15 figendum cruci *Iesum* (VVLG. ut crucifigeretur). 15, 24 cruci eum fixerunt (*item* codd. b c e l Luc. 24, 20. VVLG. crucifigentes, -erunt). *alibi* figere *pro* crucifigere, *q.v. sub* figo. *cum* VVLG. *facit* ITALA *hisce locis*: Luc. 24, 7 (Tert. adv. Marc. 4, 43 p. 567, 3) oportet ... filium hominis ... -i. act. 2, 36 (Tert. adv. Prax. 28 p. 283, 18) Iesum, quem vos -istis. I Cor. 2, 2 (Tert. pudic. 14 p. 247, 7) scire ... Iesum ... et hunc -xum. 2, 8 (Tert. adv. Marc. 5, 6 p. 589, 12 *al.*) numquam dominum gloriae (maiestatis: FILASTR. 92, 5 *al.*) -issent. TERT. adv. Marc. 2, 27 p. 374, 13 an ex fide credas deum -xum. 3, 19 p. 409, 6 solus a populo tam insigniter -xus est. virg. vel. 1 *ex 'regula fidei'*: Iesum Christum, natum ex virgine Maria, -xum sub Pontio Pilato *eqs.* (*similiter ex symbolo christiano*: praescr. 13 PRISCILL. tract. 2, 44 p. 36, 23 RVFIN. symb. 14 AVG. gen. ad litt. imperf. p. 460, 26 COD. Iust. 1, 1, 8, 12. 14 VEN. FORT. expos. symb. 27 NICET. symb. 5). CYPR. epist. 66, 3 qui deum -issent. HIL. in psalm. 51, 4. GAVDENT. serm. 7 p. 884[B] -entium nequitiam. FAVSTIN. trin. 2, 8 p. 57[A] PRISCILL. tract. 1, 3 p. 5, 23 *al.* FILASTR. 155, 1 quod si credideris ... Christum dominum salvatorem corpore -xum surrexisse (*cf. Rom. 10, 9*). AMBROSIAST. in Rom. 8, 3 Christus ... a peccato -itur, qui est satanas. HIER. epist. 15, 5 per -xam mundi salutem. 22, 39 pro -entibus deprecatur. RVFIN. apol. Orig. 7 p. 600 Adamant. 1, 24. AVG. civ. 3, 15 dominus -xus est crudelitate ... Iudaeorum. *nota* epist. 55, 2, 3 -xus est cruci (*item* 55, 14, 24. *v. Goldbacher in app. crit.*). serm. 5, 7 nisi caro illa -xa daretur pro saeculi vita. in psalm. 68 serm. 1, 4 nisi ... clavis fixus esset, -xus non esset. COMM. apol. 358 -xus conditor orbis. 528. LEO M. serm. 30, 5 p. 233[A] ab impiis -xus in ligno. VEREC. in cant. 6, 16 -endum dominum animum animosis vocibus extorquebat *Iudaea plebes*. EXC. Barb. chron. I 281, 120 Iesus Christus -xus est sub consulatu Rubellionis VIII Kal. Apriles. *subst. masc.* **crucifīxus**, -ī (*i. Christus*): MAXIMIN. c. Ambr. 100 centurionem ... de -xo dicentem: *eqs.* RVFIN. hist. 5, 13, 5 qui in -xum sperant. PAVL. NOL. epist. 24, 23 p. 323, 6. HIER. epist. 15, 5, 1 per -xum, mundi salutem. AVG. civ. 15, 26 p. 115 in euang. Ioh. 2, 4. in psalm. 33 serm. 2, 10 nos manducando -xum et bibendo illuminamur. CASSIAN. inst. 4, 34 tit. PROSP. in psalm. 141, 4. *al.*

III *de martyribus, al.*: CYPR. epist. 55, 9 Cornelium ... vel -rent vel igne torrerent. LVCIF. moriend. 9 p. 303, 3 possint vel gladio invadere vel -ere vel igni torrere *eqs.* VVLG. Matth. 23, 34 ex illis (*prophetis, al.*) occidetis et -etis. PASS. Tarach. 8 *Probus*: manus meas dignatus es -i (ἠλωθῆναι) in nomine tuo. *de Petro*: LVCIF. moriend. 11 p. 308, 18 -xus est beatus Petrus. PASS. Petr. 12 -entes me caput deorsum ponatis et pedes sursum. 14 lignum in quo -or. LIB. pontif. p. 4, 6 iuxta locum, ubi -xus est *Petrus* (29, 9). EXC. barb. chron. I 283, 149. PASS. Petr. 6 *Christus*: Romam venio iterum -i. *adde*: VVLG. I Cor. 1, 13 numquid Paulus -xus est pro vobis?

IV *in doctrinis haereticorum*: *Valentinianorum*: TERT. adv. Val. 10 p. 189, 9 Euthymesin ... eius (*Sophiae*) et illam appendicem Passionem ab Horo relegatam (abhorrere ligatam *codd.*) et -xam et extra eum (aevum *codd.*) factam. IREN. 1, 2, 4 Concupiscentiam ... eius cum Passione ab Horo separatam et -xam (*sed gr.* ἀποστερηθῆναι, *non* ἀποσταυρωθῆναι, *quod interpres lat. et Tert. legisse videntur; v. ed.*). *Patripassianorum*: TERT. adv. Prax. 1 p. 228, 13 paracletum fugavit et patrem -xit. 10 p. 242, 8. 29 p. 285, 23. PS. TERT. haer. 8 p. 226, 3. *aliorum*: PS. TERT. haer. 1 p. 215, 13 vice ipsius (*Christi*) Simonem -xum esse. AVELL. p. 178, 8 si quis vocem trisagiam ... dicit propter nos -xam et non dominum nostrum ..., damnetur. *nota illusionem doctrinae Marcionis*: TERT. adv. Marc. 4, 40 p. 560, 5 faciebat ad vanitatem Marcionis, ut panis -retur.

V *tropologiae christianae*: ITALA (Tert. adv. Marc. 5, 4 p. 584, 2) *et* VVLG. Gal. 6, 14 per quem (*Christum*) mihi mundus -xus est et ego mundo. AMBR. Noë 8, 25 inst. virg. 1, 3 HIER. epist. 121, 3 p. 858 *al.* AVG. civ. 14, 9 p. 21 fid. et op. 10, 15. *al.* VVLG. Rom. 6, 6 vetus homo noster simul -xus est (συνεσταυρώθη), ut destruatur corpus peccati. ITALA (Hil. in Matth. 10, 25) *et* VVLG. Gal. 5, 24 qui ... sunt Christi, carnem suam -erunt cum vitiis et concupiscentiis. HIER. epist. 22, 39 *cf.* AVG. gen. c. Manich. 1, 20, 31. *adde haec*: PS. CYPR. singul. cler. 40 cupidinem domat mentemque castificat. concupiscentiam subigit *eqs.* ... et ita carnalia -it. PELAG. in Rom. 8 p. 679[B] qui carnis opera -erunt. CASSIAN. conl. 19, 8, 3 mortificare et -ere voluntates. PROSP. in psalm. 118, 120 ut a timore suo deus -ret carnes eius (*ibid.* addi sibi volebat timorem, qui sufficeret mortificandis concupiscentiis *eqs.*). *sim.* 118, 121. VVLG. Hebr. 6, 6 rursum -entes sibimet ipsis filium dei (HIER. epist. 96, 10). PS. AMBR. sacr 5, 4, 27 cautionem tuam tenebat inimicus, sed eam dominus -xit et suo cruore delevit. AVG. civ. 10, 8 p. 414 in ligno exaltato ... serpente ..., ut ... mors morte destructa velut -xae mortis similitudine signaretur.

deriv.: crucifixio, crucifixor. *comp.*: con-, recrucifigere.

crucifīxio, -ōnis *f.* [*cf. c.* crucifigere. *Th.*]. HIER. in Gal. 5, 24 p. 513 -o carnis dominicae. AVG. epist. 140, 39 -o ... eius exprimitur in eo quod dicit: 'foderunt manus meas *eqs.*' in psalm. 68 serm. 1, 4 an secundum corpus infixus est, quia teneri potuit, et ipsam (ex ipso *al.*) -em habebat. in Rom. 32 veteris ... hominis -o significata est in cruce domini. trin. 4, 3, 6 -o ... interioris hominis paenitentiae dolores intelleguntur. PROSP. in psalm. 149, 3 in tympani et chordarum extensione -o carnis accipitur, quia *eqs.* AVELL. p. 178, 14 dividendo naturas *Christi* et non eas copulando in -e eius (ἐν τῷ σταυροῦσθαι. *item* p. 214, 4). ALC. AVIT. c. Eutych. 2 p. 25, 17 circumpendentium (*sc. Christo*) latronum coniuncta -o. PS. PRIMAS. in Hebr. p. 713[D] *temptamenta Christi fuerunt* esuries, sitis, ... -o et mors. VEREC. in cant. 5, 6 a sexta hora -is. CASSIOD. in psalm. 21, 12 -is ... arcanum. 50 concl. gloriam -is. 27 praef. humanum genus ... -is suae dispensatione liberavit. GREG. M. epist. 2, 50 p. 152, 31 quem reatus proprius tenuit (*sc. latronem*), par -o non absolvit.

crucifīxor, -ōris *m.* [*cf. c.* crucifigere. *Th.*]. PAVL. NOL. epist. 18, 7 p. 134, 29 *Christus* suis -bus rogavit ignosci. AVG. in psalm. 58 serm. 1, 15 expaverunt -es Christi. 73, 5 de Iudaeis ... Christi -bus (PS. FVLG. serm. 43). serm. ed. Mai 191, 1 pro suis -bus rogavit (PS. AVG. serm. 215, 3 oravit ... pro suis -bus). VEREC. in cant. 1, 13 terra -es eius absorbuit.

crucimissio, -ōnis *f.* *a* crux *et* mittere. *i. q. crucifixio?* POL. SILV. fast. Mart. 25 aequinoctium. principium veris. crucimissio gentilium. Christus passus hoc die.

***crucio**, -āvī, -ātum, -āre [*a* crux. *Th.*]. *de coniugatione*: GRAMM. suppl. 11, 24 debuit esse quartae coniugationis, tamen in auctoritate primae coniugationis invenitur. GLOSS. βασανίζω, κολάζω. -at αἰκίζει. *inde a* PLAVTO [*deletur* Cist. 206].

I *latiore sensu de quovis genere tormentorum sive corporis sive animi*: **A** *aliquis cruciat aliquem (aliquis ab aliquo cruciatur), ita ut voluntas sit cruciantis*: PLAVT. Asin. 709 *te* ad pistores dabo, ut ibi -ere currens. 889 ancillas meas ... insontes miseras -bam. Capt. 691 quando ego te exemplis pessumis [ex] -ero atque ... morti misero. 731 interdius sub terra lapides eximet: diu ego hunc -bo, non uno absolvam die. Cas. 445 illorum me alter -at, alter macerat. TER. Haut. 1045 Chremes nimis graviter -at adulescentulum nimisque inhumane. ENN. 384 illis crucibus (*i. meretricibus*) ... quae nos semper omnibus -ant modis. CIC. Verr. 1, 13 cives R. servilem in modum -ati et necati (*sim.* 6, 73. 179 nat. deor. 3, 82). 6, 118 quid? ut uno ictu securis afferam mortem filio tuo, quid dabis? ne diu -etur? ne saepius feriatur? Phil. 11, 9 -atus est a Dolabella Trebonius: et quidem a Karthaginiensibus Regulus. Tusc. 2, 17 si uratur, sapiens, si -etur. OV. epist. 14, 119 poenae -anda reservor. RVT. LVP. 1, 13 *familiam* abstractam tormentis omnibus excruciavit: -atam vinxit. OV. Ib. 325 Milo, sub quo -ata est Pisa tyranno. LIV. 29, 18, 14 verberatos servilibusque ... suppliciis -atos (-ando *codd.*) occidit. VAL. MAX. 3, 3 ext. 7 cum *servus* ... omnimodo -retur. 6, 8, 5 (*ibid.* quaestionis saevitia). SEN. apocol. 3 quid ... hominem miserum torqueri pateris? nec umquam tam diu -atus ⟨c⟩esset? OCTAVIA 941. CARM. epigr. 949, 4 (*Pompeis*) munus erit *mori*, certe non -asse boni *erit*. MART. 6, 20, 4 cunctaris *dare, quod rogavi* meque diebus teque decem -as. VLP. dig. 40, 5, 24, 8 coercere voluit servum et -are. GELL. 7, 4, 4 *captivos* eadem ... insomnia -atos interisse (7, 4, 2 Regulum ... excruciatum a Poenis). APVL. met. 5, 29 sordidis amoribus inimicam. 11, 22 nec me ... temporis prolatione -vit deae ... benignitas. 11, 23 nec te desiderio ... suspensum angore diutino -bo. PS. ORIG. tract. 1 p. 7, 2 divitem in flamma -ari (*opp.* refrigerari; *syn.* p. 7, 23 torquebatur). VOPISC. quatt. tyr. 5, 3 Firmum ... fugavimus, obsedimus, -vimus et occidimus. IVVENC. 3, 749 insontes famulos rapiunt et corpora ferro in mortem -ant. AVSON. 325, 57 -erat ... spreta ... memorem Veneris Proserpina Adonin. AMM. 24, 7, 7 hostes ut inedia nos -rent. HIER. epist. 22, 2 pellex *coniugem*. VVLG. Iob 10, 16 mirabiliter me -as. sap. 12, 20 inimicos ... cum tanta ... attentione. Sirach 4, 19 probationem inducet super illum et -bit illum in tribulatione doctrinae suae. Ioel 2, 6 a facie eius -buntur populi. II Macc. 7, 1 flagris et taureis -atos. 7, 5 II Petr. 2, 4. 8. 9 apoc. 9, 5 *al.* (*N. T. gr. semper* βασανίζειν, *nisi quod* II Petr. 2, 9 κολαζομένους *et* 2, 4 *non respondet*). RVFIN. Adamant. 2, 21 toto corpore -ari (βασάνοις παραδίδοσθαι). hist. 5, 1, 58 quod maior inesset -atis quam -antibus virtus. AVG. civ. 1, 15 p. 26 horribili supplicii genere -atus. 6, 12 quibus (*poenis aeternis*) et ipsi spiritus -buntur immundi. 13, 2 p. 558 *al.* (*de poenis gehennae*). serm. ed. Denis 22, 2 duxerunt *uxores*, a quibus -rentur. in euang. Ioh. 27, 12 *Laurentius martyr* non ... occisus est cito, sed -atus est in igne. COMM. instr. 1, 26, 4 sub inferno -beris tempore toto. 2, 1, 46 in variis poenis -bat sibi credendos (*i. credentes*). apol. 544. OROS. hist. 1, 10, 8 populum dei ... Aegyptii ... labore. VICT. VIT. 1, 9 gladiis feralibus (*i. cruciatu interficere*). 1, 10 ALC.

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

AVIT. c. Eutych. 2 p. 25, 10 DRAC. Romul. 5, 69. PALLAD. hist. mon. I 6 p. 274^{C} supplicii atrocitate -atur (παιδεύεται). 23 p. 304^{D} eam spiritus ille -bat (τοῦ πνεύματος συντρίβοντος αὐτήν). 31 p. 317^{A} ab immundo spiritu ... -atur (παιδευόμενος). MIRAC. Theclae 3 p. 171, 14. GREG. M. moral. 8, 40 electorum suorum vota differens -at, -ans purgat deus. *sic de medicis*: CELS. 3, 7, 1 p. 89 non facile sanguinem mittere, non facile ducere alvum, non -are vigilia fameve *eqs.* PLIN. epist. 2, 20, 8 quousque miserum -atis, *medici*. *cruciare mortuos*: STAT. silv. 2, 6, 96 quid caram -as tam saevis luctibus umbram? *sim.* 5, 1, 180. *cruciare bestias* (*in defixionibus*): TAB. devot. Audollent 286 B 5 ut equos prasini et albi -es ocidas (*daemon*). *sim.* 292 B 4 *al.*

B *aliquid cruciat aliquem*: 1 *formae activi*: CIC. Tusc. 4, 18 dolor *est* aegritudo -ans. 1, 111 suspicio intolerabili dolore -at. Att. 8, 15, 2 officii me deliberatio -at -vitque adhuc. epist. 5, 16, 4 sin illa te res -at ..., ut ... miserias lugeas. OV. trist. 5, 2, 65 nec me tam -at ... caelum quam quod ... premor. CELS. 4, 21 *morbus intestini* sic -at, ut vitae spatio nihil demat. 7, 7, 4 quae *ulcera* ... dolore non -ant. SEN. Ag. 131 maiora -ant quam ut moras possim pati; flammae ... cor exurunt *eqs.* dial. 6, 19, 1 opinio ... nos. MART. 1, 57, 4 nec volo quod -at nec volo quod satiat (*cf.* AVSON. 39, 4 nec satiare animum nec -are volo). QVINT. inst. 6 pr. 8 quo me validius -ret *fortuna*. APVL. met. 11, 13 *cauda* me (*asinum*). IVST. 6, 3, 9. AVSON. 419, 15 quos votorum -at inanitas ... quos exercet ambitus (AMM. 26, 2, 2). AMM. 25, 2, 1 nos inedia. 31, 12, 13. CLAVD. 28, 282 me ... captae -astis opes. AVG. gen. c. Manich. 2, 7, 8 serm. ed. Mai 117, 1 SIDON. epist. 7, 6, 9 OP. imperf. in Matth. 51 p. 927 CARM. epigr. 1262, 3. 1430, 7. PASS. Mar. Iac. 12 p. 62, 7 venena -antia. AETNA 266 leves -ant animos et corpora causae. PROP. 2, 25, 40 quantum sic -at lumina vestra dolor. *pro subiecto enuntiatum*: HOR. sat. 1, 10, 78 men moveat cimex Pantilius aut -et, quod vellicet absentem Demetrius? OV. trist. 5, 2, 65 *v. supra l. 16.* MART. 11, 94, 5 illud me -at ... quod ... pedicas puerum. 2 *formae passivi*: a *absolute* (*fere i. q. 'me crucio, doleo, patior'*): PLAVT. Capt. 594 iam nequeo contineri ... :: -or. :: ardent oculi (*cf. p. 1224, 4*). Pseud. 235 -or. :: cor dura. Truc. 450 ut miserae matres sollicitaeque ex animo sumus -amurque (*Leo, cf. p. 1224, 14*; suni [*i. sunt*] -antque *codd.*). TER. Andr. 851 -or miser. CIC. fin. 5, 29 -ari dies, noctes torqueri (*cf.* Tusc. 5, 24). Tusc. 2, 19 *al.* OV. met. 9, 222 septem ... -ata diebus *puerpera* (CORP. III 2267 qu(a)e est -ata, ut pariret diebus IIII et non peperit et est ita vita functa. VVLG. apoc. 12, 2 clamabat parturiens et -batur, ut pariat). OV. trist. 4, 3, 29 nec -ere minus quam cum Thebana ... vidit. Ib. 251. SEN. epist. 13, 6 sine causa -or et maereo. SCRIB. LARG. 171 *de aegrotis*. APVL. met. 11, 28 inter sacrum et saxum positus -bar. NOVAT. p. 70^{B} -ari, ieiunare, septimanas facere ...: inde superbiunt fratres. AMM. 18, 7, 5 leones -ati diutius (*supra*: magnitudine culicum agitantur). VVLG. Luc. 16, 24 -or in hac flamma (ὀδυνῶμαι). COMM. apol. 847 -ati ... Iudaei (*sc. siti*) multa adversus eum conflant. CARM. epigr. 1233, 11 nos -amur volnere victi. APVL. met. 4, 12 *Alcimus* super ... vastissimum lapidem ... recidens *eqs.* ... non diu -atus vitam evasit. *nota*: TERT. anim. 7 apud inferos anima cuiusdam et punitur in flamma et -atur in lingua (*i. siti. cf.* COMM. instr. 2, 1, 46 *p. 1222, 82*). b *adiungitur causa*: *per abl. nudum* (*sunt quae possis trahere ad A*): PLAVT. Merc. 247 quid facerem, cura -bar miser. LVCIL. 599 hic -atur fame, frigore *eqs.* AFRAN. com. 356 -ari tua te culpa. CIC. har. resp. 39 quos volnere ac dolore corporis -ari et consumi vides. fin. 2, 14 quorum alter laetitia gestiat, alter dolore -etur. 2, 65 *Regulus* vigiliis et fame. Tusc. 1, 96 desiderando pendemus animis, -amur, angimur. parad. 6 *al.* BALB. Cic. Att. 9, 13^{a}, 2 expectatione -or. OV. met. 2, 651 -bere ... sanguine serpentis ... recepto. LIV. 4, 12, 11 ut -rentur trahendo animam. CELS. 3, 4 p. 79 neque potet neque nimium siti -etur. 5, 27, 2 p. 201 et siti et aquae metu -atur. PHAEDR. 4, 18, 31 non veto dimitti *canes legatos*, verum -ari fame, ne ... possint. SEN. epist. 74, 3 alienae uxoris amore. CVRT. 6, 10, 9 noxius cum suo supplicio -etur, acquiescit alieno. FRONTO p. 232, 13 N. *luctibus*. APVL. met. 5, 17 cladibus tuis misere -amur. 9, 26 erili contumelia. 10, 34 metu ... mortis. TERT. pat. 8 p. 13, 20 impatientia. PORPH. Hor. epod. 17, 24 tormentis animi per veneficia *Canidiae*. carm. 3, 12, 2 *ad* 'exanimari': -ari castigatione verborum. epist. 2, 2, 126 carminibus (*opp.* delectarer). IVST. 12, 13, 9 dolore. 32, 3, 3 scelere Persae. 44, 4, 5 abstinentia (*de canibus*). HYG. fab. 191 p. 122, 15 fame. HIER. epist. 18, 16 oculorum dolore. 21, 1. 30. 24, 4 (*syn.* doleret). in Ezech. 18, 5 *sqq.* p. 208 inanitate (*opp.* ructant plenitudine). VVLG. eccl. 2, 22 quid ... proderit homini de universo labore suo et afflictione spiritus, qua sub sole -atus est? AVG. civ. 20, 12 p. 435 *caeli* firmitate illi -buntur ardentissimo zelo. SVLP. SEV. Mart. 17, 1 dolendo exitu. CASSIOD. in psalm. 33, 2 quo furore succenditur, qua stomachatione -atur. 103, 11 VEN. FORT. vita Germ. 69, 185. PALLAD. hist. mon. I 9 p. 280^{C} elephantioso morbo -batur (λελωβημένος). 58 p. 341^{C} hoc ipso quod facio angeris multum atque -aris (ἐπειδὴ ὅλως ἀηδίζῃ ἐν τούτῳ). *per praepositiones*: CIC. Att. 7, 22, 1 accusare eum, de quo angor et -or. CAEL. Cic. epist. 8, 7, 1 *v. p. 1224, 14.* AVG. doctr. christ. 1, 23, 23 animus ... de mortali corpore -atur. psalm. c. Don. 281. AVSON. 189, 9 tu viduo longum -ata sub aevo. AVG. civ. 3, 13 p. 111 propter interitum civium ... aut pie -bantur aut crudeliter laetabantur victoriis. in *aliqua re*: *v. p. 1223, 52* (*cf. infra l. 60*). *per infinitivum c. acc. vel varia enuntiata*: PLAVT. Capt. 600 -or, lapidem non habere me, ut. Mil. 617 *v. infra l. 18.* 1321 istuc -or, ... me ... abalienarier Stich. 11 hoc ... -or, patrem ... improbi viri officio uti. TER. Haut. 673 -or bolum tantum mihi ... ereptum (SCHOL. angustior in animo). PLAVT. Capt. 996 quod male feci, -or. Mil. 1032 lamentari ... illam, miseram -ari et lacrimantem se afflictari, quia tis egeat. *cf.* BALB. Cic. Att. 8, 15^{a}, 2 cave putes ... plus me quemquam -ari, quod ... video. PLAVT. Poen. 842 haec quom hic video fieri, -or. Trin. 1170 quom ille itast ut esse nolo, id -or. CIC. fin. 1, 60 conficiuntur ... metu maximeque -antur, cum ... sentiunt. CIC. Mur. 88 misera *mater* ... nunc -atur et sollicita est, ne ... conspiciat. CAEL. Cic. epist. 8, 7, 1 de belli Parthici periculo -bor, ne hunc risum ... metus ... perturbet.

C *cruciatur aliquid*: *corporis partes, corpus, anima sim.*: PLAVT. Curc. 237 pulmones distrahuntur, -atur iecur. Mil. 617 hoc me facinus miserum macerat meumque cor corpusque -at. :: quid id est quod -at? cedo. :: me tibi ... facinora puerilia obicere. Trin. 1169 -atur cor mi, et metuo. TVRPIL. com. 179 uterum (*nom.*) -atur mihi. CIC. parad. 6 non ... magnitudo animi -batur eius (*Reguli*) a Poenis, non gravitas, ... non denique animus ipse. OV. met. 3, 694 -ata ... diris corpora tormentis. Ib. 125 -atos spiritus artus deserat. VAL. MAX. 7, 3, 8 quasi tortore aliquo mentem intus -ante. SEN. Thy. 92 ingenti ... taxata poena lingua -etur loquax. APVL. met. 7, 10 -antes mora consilii mea praecordia. TERT. anim. 7 *v. p. 1223, 51.* PORPH. Hor. sat. 1, 1, 74 quibus negatis sibi hominum vita -etur (HOR. doleat natura). AVSON. 153, 49 -ata ... pectora purga. AMM. 17, 7, 6 animam hoc casu -atam diutus exhalavit. PS. AMBR. laps. virg. 8, 35 sensus etiam -etur. AMBR. hex. 1, 10, 37 mens noxia -bitur. VVLG. IV Esdr. 14, 40 cor meum -batur intellectu. Tob. 10, 9 -atur spiritus eorum in ipsis. AVG. civ. 18, 51 qui corda pie viventium suis perditis moribus -ant (*cf.* 18, 51 p. 337). 21, 7 p. 500 igne aeterno -entur corpora damnatorum. 21, 9 p. 509 ut corpore sic dolente animus quoque sterili paenitentia -etur. PASS. Quirin. episc. 1. *aliae res corporales tamquam personae*: PLIN. nat. 2, 157 *terra* aquis, ferro, ligno, igni, lapide, fruge omnibus -atur horis. 33, 64 aes -atur imprimis accensumque restinguitur sale, aceto, alumine. STAT. silv. 4, 7, 26 Thebais multa -ata lima. *res pro personis*: TERT. ieiun. 16 de (in *Gel.*) divite epulone quidem convivia -antur (conciliantur *cod.*), in paupere vero ieiunia recreantur. adv. Valent. 1 p. 177, 9 *Valentiniani* aditum (*sc. ad collegium suum*) prius -ant [diutius initiant (*del. Engelbr.*)]. TERT. anim. 18 p. 328, 11 ista tormenta -andae simplicitatis et suspendendae veritatis (*de argutiis Valentinianorum*). adv. Marc. 1, 22 p. 320, 2 utilitatem -are ..., iniuriam sinere. CARM. epigr. 1203, 5 patrum miseranda aetas anima -atur.

D se cruciare: PLAVT. Bacch. 493 ut ipsus sese -at aegritudine. TER. Haut. 81 an quoiquamst usus homini, se ut -et? :: mihi (HOR. sat. 1, 2, 22 pater *Terentianus* ... non se peius -verit atque hic). Eun. 95 ne -a te ..., anime mi, ⟨mi⟩ Phaedria. CIC. Cluent. 32 illa, cum suo corpori vim attulisset, se ipsa -vit, hic ... illud effecit per alieni corporis cruciatum. fin. 2, 53 qui (*vir*), quicquid fecerit, ipse se -et omniaque formidet. APVL. met. 8, 7 ipso sese solacio -bat. 11, 31 se diutino plangore. LACT. inst. 3, 8, 34 quid ... nos -emus, quid conficiamus enitendo diebus et noctibus? HIER. in Ezech. 1 pr. p. 314 dum ... sollicitus pendeo aliorumque malis me -o. GREG. M. moral. 5, 60 tanto semetipsam durius de superfluo -at *mens*. CASSIOD. in psalm. 119, 2 quid te -as, ut ... fugias? PALLAD. hist. mon. II 14 p. 368^{C} -bat se ... in multis lacrimis. *pro reflexivo substantivum*: APVL. met. 4, 34 quid infelicem senectam fletu diutino -atis? PS. AMBR. laps. virg. 9, 40 animam ... gemitibus ieiuniisque -es. *sim.* PASS. Theclae D 9 p. 133, 19 me spiritus meus -at, quoniam.

part. **cruciāns**, -ntis *pro adi.* (*sensu non satis perspicuo; passive, ut videtur, ap.* FRONTONEM *l. 67*): PLAVT. Capt. 814 qui advehuntur quadrupedanti -anti cantherio (AVSON. 413, 39). FRONTO p. 184, 16 N. membris -antibus operam ... litteris ... impendere. p. 220, 6 *Polycrates* in crucem sublatus est. ita ei -anti (*cruciato? in cruce pendenti?*) somnium expe⟨ditum⟩. *gerund.* **cruciandus**, -a, -um *pro adi.* (*poena dignus, detestabilis, malus*): VEN. FORT. vita Germ. 70, 187 currebant ad sanctum virum -anda (-andum?) daemonia.

II *speciatim i. q. crucifigere* (*cf.* GLOSS. II 118, 9 -at et crucificat σταυροῖ): LACT. mort. pers. 2, 1 Iesus ... a Iudaeis -atus est. inst. 4, 16, 1 quod hominem ... insigni supplicio affectum et -atum colamus. 4, 16, 5 consilium de eo (*Christo*) tollendo -andoque ceperunt. 4, 22, 6 epit. 13, 1. MAR. VICTORIN. ad Iust. 16 damnatorum dextra laevaque *Iesu* -atorum. PASS. Petr. Paul. long. 58 *B*.

synonyma (*ad I*): afflictare, agitare, angere, angustiare, conficere, enicare (EVGRAPH. Ter. Phorm. 856 *al. coll.* TER.), exanimare, excruciare, exercere (*adde* EVGRAPH. Ter. Eun. 920 *coll.* TER.), macerare, movere, punire, torquere, urere. *ad* crucior: dolere, maerere. *opposita*: consolari (VVLG. Luc. 16, 25), delectare (*adde* PS. AVG. serm. 293, 3 GREG. M. in Ezech. 1, 8, 15), fovere (TERT. resurr. 17 p. 48, 19), oblectare (PS. AVG. serm. 117, 2), recreare, refrigerare

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

(*adde* Comm. instr. 2, 1, 46), satiare. probare (Avg. epist. 220, 11). *ad* crucior: acquiescere, gaudere (Avg. civ. 20, 2 p. 407), laetari (*adde* Avg. civ. 21, 26 p. 541 *al.*).

derivata: cruciabilis, cruciabundus, cruciamen (-tum), cruciatio, cruciatus. *composita*: con-, dis-, ex-, percruciare.

(crucisalus.) Plavt. Bacch. 362 *iocose pro* Chrysalus, *quasi ductum a* crux *et* salire.

crucistultitia, -ae *f. a* crux *et* stultitia. *cf.* Vvlg. *I Cor. 1, 18. 23.* Comm. instr. 1, 36 *tit.* de -a (*C*, crucis stultitia *B A r; sed* crucistultitia *in acrosticho carminis*).

crucius, -a, -um. Pavl. Fest. p. 53 -um, quod cruciat. unde Lucilius (*1146*) vinum insuave -um dixit. Isid. orig. 20, 3, 9 -um vinum est insuave, quod servi potant. *Hey.*

crūdārius, -a, -um [*a* crudus. *Th.*]. Plin. nat. 33, 97 argenti vena in summo reperta -a appellatur (*cf. Blümner, Technol. IV 144*). *pro subst.*: Gloss. II 482, 6 -um ὠμόλινον *i. linteum asperum.*

crūdaster, -um [*a* crudus. *Th.*]. *i. q. crudus, non omnino coctus*: Anthim. 21 *ficatum* assetur ita ut crudastrum sit.

crūdātio, -ōnis *f. a* crudus. Gloss. III 601, 8 pro indigestione vel crudatione (cruditatione? *Goetz*) ciborum, id est incoctione.

crūdēlēsco, -ere [*a* crudelis. *Th.*]. *i. q. crudelem fieri*: Ps. Avg. serm. 55, 1 ne . . . disciplina durior ipsa sui austeritate -at.

***crūdēlis,** -e [*a* crudus *ductum esse videtur, nisi potius cf. est c. hibern.* cruaid '*durus*'. *Th.*]. *abl. sing.* -e: Comm. apol. 722. *syllaba prima correpta*: Clavd. carm. min. app. 2, 119. Gloss. ὠμὸς ἐπὶ καρποῦ. ὠμὸς ὁ ἀνηλεής. ἀπότομος, ὠμὸς καὶ ἀπάνθρωπος. ὠμόφρων. ὠμός. Isid. orig. 10, 48 -is hoc crudus, quem Graeci ὠμόν appellant per translationem, quasi non coctus nec esui habilis, est enim asper et durus. Diff. Suet. p. 291 saevus circa verba (verbera *cod.*) est, -is monstratur sanguine (monstrator sanguinis *cod.*) (Isid. diff. 1, 501 saevus in ira, -is in sanguine. Diff. ed. Beck p. 82, 4 saevus in ira, -is poena existit, aut saevus circa verba, -is in sanguine). *legitur inde ab* Ennio, *singulis locis apud*: Lvcr. Bell. Hisp. Vitr. Phaedr. Plin. nat. Tac. Plin. epist., *binis*: Enn. Bell. Alex. Tib. Lygd., *ternis*: Hor. Vell. Cvrt. Sil.; *frequentant*: Verg. (*41ies*) Ov. (*45ies*) Sen. rhet. (*50ies*) Sen. phil. (*37ies*), *maxime* Cic., *deest praeter alios*: Plavto Ter. Catoni Manil. Pers. Ivv. Flor. epit., *apud* Caes. *non legitur nisi adv.* (*sexies*).

1 ***de animantibus*** *i. q. saevus, inhumanus, durus*: Rhet. Her. 2, 19, 29 animum (Cic. Planc. 102 Sall. Catil. 31, 4. Ov. fast. 5, 469 -em animam per vulnera reddas. Apvl. met. 8, 18 tam -bus animis. *cf.* Catvll. 64, 136 -is flectere mentis consilium. Ov. met. 11, 701 Porph. Hor. sat. 3, 11, 31). Cic. Verr. 2, 9 -issimum carnificem civium (Sen. contr. 2, 5, 3. 10, 5, 4 Qvint. inst. 8, 4, 2). Font. 43 *nationibus*. Cluent. 42 mater (Verg. ecl. 8, 49). Catil. 4, 12 *pater* (Sen. contr. 2, 3, 2 nec tam severum *patrem*, ut -is esset. 9, 4, 8 Qvint. decl. 377 p. 421, 19). Rab. perd. 13 regis (Bell. Alex. 41, 1). dom. 134 *affinem tuum* non ita -em fuisse, ut. Cael. 55 ex -i domo. har. resp. 47 vexator. Mil. 58 inimici. 87 Fortuna populi Romani (Ciris 313 Hor. sat. 2, 8, 61. Sen. contr. 10, 3, 5 -is belli fortuna. Stat. silv. 5, 5, 59 nimium -is et expers imperii Fortuna. Petron. 114 Sil. 13, 382). Cato 75 hostis (Phil. 5, 21 *al.* Rvt. Lvp. 1, 10 Avg. civ. 1, 7. 5, 18). off. 3, 29 tyrannum (Phil. 13, 18 *al.* Liv. 25, 28, 7. 29, 17, 20 Val. Max. 3, 1, 2 *al.* Sen. benef. 2, 18, 6 Qvint. inst. 8, 6, 72 decl. 329 p. 294, 9 Treb. trig. tyr. 9, 4 Ivst. 4, 3, 3. Vvlg. II Macc. 4, 25 -is [ὠμοῦ] tyranni *al.*). Cic. Phil. 13, 25 gladiatoris. Att. 10, 4, 8 *Caesarem* non voluntate aut natura non esse -em (Spart. Hadr. 20, 3 *Hadrianum* natura -em fuisse. *cf.* Sen. contr. 2, 3, 7 cuius [*senis*] misericordia -is sum). Cass. Cic. epist. 15, 19, 4 -em *dominum* experiri (Sen. clem. 1, 18, 3 Paneg. 3, 3 Amm. 25, 4, 2. Vvlg. Is. 19, 4 dominorum -ium [σκληρῶν]. Clavd. 20, 479. *cf.* Sen. benef. 3, 23, 2 dominam. Lvcan. 10, 374. *adde*: Prop. 1, 16, 17 ianua vel dominā penitus -ior). Pvblil. C 5 -em medicum intemperans aeger facit (Hier. epist. 40, 1 medici . . . -es putantur et miseri sunt). Sall. Catil. 16, 3 *Catilina* gratuito . . . -is erat. 52, 31 de -issimis parricidis. Verg. ecl. 2, 6 o -is Alexi. 10, 29 Amor. Aen. 1, 547 -bus occubat umbris. 4, 661 Dardanus. 6, 359 gens (Liv. 21, 44, 5). Cvlex 292 tu -is, -is tu magis, Orpheu. Tib. 1, 4, 35 -es divi (Ov. met. 10, 76 deos. 13, 518 Pont. 4, 11, 8. Sil. 8, 659 superi. Stat. Theb. 1, 88 diva. Tert. scorp. 7 Vincent. Ler. 24, 34. *cf.* Verg. ecl. 5, 23 deos atque astra vocat -ia mater). Lygd. 4, 61 -e genus . . . femina. Prop. 2, 26, 51 Boream. Liv. 4, 49, 14 adversus tam -es superbosque adversarios. 7, 5, 7 de tam -i et superbo reo (Qvint. inst. 7, 2, 28). Sen. contr. 1, 7, 16 piratas. 7, 1, 8 o -is et pertinax noverca. Vell. 2, 25, 3 *ut Sulla* post victoriam audito fuerit -ior. 4, 3, 14 -ium victorum convicium. Sen. Phoen. 34 *Cithaeron*. Tro. 805 Hector. 984 arbiter. epist. 4, 7 -is et insolens Parthus. 83, 25 *intemperantia bibendi Antonium* -em fecit. Colvm. 7, 12, 5 mores *canis villatici* neque mitissimi neque rursus truces atque -es. Petron. 83 hospitem Lycurgo -iorem. 138 anus. Homer. 1031 te sensit nostra senectus -em nimium. Stat. Theb. 8, 686 Erinys. 9, 11 monstris (*i. hyaenis*). 9, 516 feris. Mart. 6, 64, 21 lanius. 7, 21, 3 Nero (Pass. Petr. 17). Qvint. decl. 305 p. 196, 14 lanista. 335 p. 317, 21 tam -is legum lator. 358 p. 390, 17 educatorem fuisse . . . ab initio -em. Carm. epigr. 971, 8 (*saec. I*) Pluton. Tac. ann. 6, 4 quamvis -em principem non metuens. Lampr. Comm. 3, 9 *ut* fieret . . . ⟨e⟩ contempto -is (Capitol. Maximin. 9, 8 -ior factus est. Serv. Aen. 11, 833 -ior fit caede multorum). Spart. Sept. Sev. 17, 7 infinita multorum caede -ior habitus est. Capitol. Maximin. 9, 2 animal. Vopisc. Car. 15, 6 non . . . tam -em se innotescere cuperet. Vvlg. prov. 17, 11 angelus. II Macc. 5, 22 Philippum . . . moribus -iorem. Rvfin. hist. 4, 6, 2 vir -is (φονικός) et scelestus. Avg. civ. 2, 23 *Marius* in urbem duxit -em -is exercitum. 22, 9 mundum. Corp. III 2341 (= 8623) -es Parcae (9106). X 6012, 5 ursos. *nota de funerantibus*: Corp. III 5246 parentes. *de funeratis*: Carm. epigr. 1515, 8 te non T⟨ar⟩tara -em tene⟨bu⟩nt. Corp. VIII 9970. 9981. 21804 Iulia . . . -is vixit annis plus minus X. 21805. *de partibus animantium*: Cic. Pis. 21 de manibus -issimis (Ov. am. 2, 14, 24 epist. 10, 115 met. 14, 200 Petron. 105 Val. Fl. 5, 143). Ov. met. 14, 728 lumina. Stat. Theb. 5, 510 *p. 1227, 51.* 10, 418 pectora *leae*. Arnob. nat. 2, 41 ventri. Vvlg. prov. 12, 10 viscera . . . impiorum -ia (ἀνελεήμονα). Drac. laud. dei 2, 575 cor -e *Iudae*.

pro substantivo: Pvblil. C 29 -is lacrimis pascitur, non frangitur. Comm. instr. 1, 22, 4 cupit audire responsa bona -is. Vvlg. Iob 30, 21 mutatus es mihi in -em. prov. 5, 9 ne des . . . annos tuos -i (ἀνελεήμοσι). Cic. leg. 1, 32 quae *natio* . . . -es . . . non odit? Hor. epist. 1, 17, 61 -es, tollite claudum. Val. Max. 1, 1, 14 ad quam -es . . . reverteretur *Regulus*. Hil. c. Const. 8 tu, omnium -ium -issime. Serv. Aen. 3, 44 *terras* -ium et avarorum. in *aliquem*: Rhet. Her. 4, 40, 52 in inferiores -is *est reus*. Cic. Verr. 6, 105 in te sim -is. Mur. 10 ne remissione poenae -es in patriam . . . fuisse videamur. Pis. 75 in hominis caput. Phil. 5, 22 in eos . . . tam -is. *cf.* 11, 1 *l. 35.* ad Brut. 1, 12, 2 Lepidus -is in liberos. Att. 9, 14, 2. 10, 11, 3 timeo, ne in eum existam -ior. fin. 1, 34 *Torquatos* in liberos atque in sanguinem suum tam -es fuisse. Pvblil. P 17 parens iratus in se est -issimus. Hor. sat. 2, 8, 61 quis est -ior in nos . . . deus? Ov. epist. 7, 182 in me -is non potes esse diu. Liv. 2, 56, 7 familiae . . . superbissimae ac -issimae in plebem Romanam. Sen. contr. exc. 5, 4 Sen. epist. 47, 11. Ps. Avg. serm. 104, 1 in conservos suos. *cf.* Cic. Planc. 71 tam -e *odium* in hostem. Phil. 11, 1 poena in cives nimis -is putabatur. Sall. Catil. 51, 17 quid . . . in tales homines -e fieri potest? in *aliquo*: Cic. Phil. 11, 9 cum -issimi Poeni iudicati sint in hoste. Ps. Sen. mon. 177 qui in servo -is est. Ps. Avg. serm. 104, 1 qui in se ipso -is est. Drac. Romul. 9, 32 si non -is in hoste . . . eris. *alicui*: Prop. 2, 26, 45 non Neptunus tanto -is amori *erit*. Sen. contr. 10, 4, 19 quibus -is est. Porph. Hor. carm. 3, 11, 25 quae -es amatoribus fuerint. Salon. in eccles. p. 1012A si *homo* est -is suis domesticis et subiectis. circa *aliquem*: Spart. Carac. 5, 3 circa eos, qui eum curabant, -issimus fuit. in *aliqua re*: Cic. Verr. 6, 7 in animadvertendo. Pis. 17 in conservanda patria. de orat. 2, 198 civem . . . in hominis consularis calamitate -em. epist. 7, 3, 2 in oratione. off. 1, 35 in bello. Ov. fast. 5, 325 nec sum -is in ira. Lampr. Alex. 36, 3 ne in una tantum causa videretur -ior fuisse. Amm. 21, 10, 8 celsa in potestate. Hier. epist. 14, 2 in hac re.

2 ***de rebus*** *tam corporeis (plerumque personatis) quam incorporeis (ubi enallage quaedam subest) i. quod cum crudelitate fit vel coniunctum est*: **a** *pronomina*: Cic. ad Q. fr. 1, 1, 25 nihil -e *esse* (ad Brut. 2, 7, 5 dom. 43 off. 3, 46. Liv. frg. 61 ⟨nil⟩ -ius passurus erat. Sen. suas. 6, 22 Vell. 2, 22, 1 Sen. epist. 102, 29 Stat. Theb. 7, 29 Capitol. Pius 7, 7 Corp. III 6155, 16). Cic. ad Brut. 1, 12, 2 multa alia -iora . . . denuntiant (Sen. epist. 47, 5). 1, 15, 11 illud esse -e quod (Qvint. decl. 302 p. 191, 28 illud -ius putavit). Att. 9, 10, 3 quid . . . victoria -ius? (9, 14, 2 ecquid -ius? Catvll. 62, 24 Sall. Catil. 51, 17 *l. 36* Verg. Aen. 2, 746 Sen. epist. 122, 7 dial. 3, 5, 2 Veg. mil. 4, 44). Ov. met. 8, 467 nescio quid similis -e minanti. Sen. benef. 5, 16, 3 quod -e est. Qvint. decl. 251 p. 28, 26 quidquid -issimum habent iura (Avg. civ. 2, 7 quidquid aliud vel -e vel turpe vel turpiter -e vel -iter turpe . . . celebrari solet). Avson. 232, 5 aliquid -ius Hectore tracto. Ivlian. epit. novell. 45, 1 hoc . . . -e et a pietate procul . . . visum est. Annian. Chrysost. hom. 4, 5 ut . . . aliquid de se -e decerneret. **b** *neutr. plur.*: Cic. Att. 9, 10, 3 -iora . . . cogitari et parari. Avg. civ. 1, 30 -iora paterentur. 7, 24 tam -ia exigere. Svlp. Sev. chron. 2, 28, 2 per omnia foedissima et -issima. Vict. Vit. 1, 6 alia multa atque -ia (*i. foeda*) . . . porrigebat. Cassiod. var. 3, 46, 2 tormentorum -ia sustinere. 4, 22, 1 -ia sectatur erroris. **c** *substantiva*: Enn. ann. 139 quam -i condebat membra sepulcro *vulturus* (Corp. IX 5012, 1). 449 hiems. Rhet. Her. 2, 30, 49 facinus (Cic. Phil. 11, 29 Brvt. Cic. ad Brut. 2, 3 Bell. Hisp. 15, 5 Sall. Catil. 11, 4. 52, 36 Iug. 30, 3 Firm. err. 6, 6). 4, 8, 12 cogitationes. 4, 39, 51 -issima victoria (Cic. epist. 4, 9, 3 *al.*). Cic. inv. 1, 102 factum (2, 25 Val. Max. 4, 6, 1 Svlp. Sev. chron. 1, 54, 3). S. Rosc. 153 proscriptio (Ps. Sall. in Tull. 5. Sen. suas. 7, 1 -ior est pactio Antonii quam proscriptio). Verr. 6, 72 cruciatu. Cluent. 191 quaestiones (Vell. 2, 7, 3 Svlp. Sev. chron. 2, 29, 2). Rab. perd. 17 actione. Catil. 3, 23 ex -issimo . . . interitu (Brut. 311). Sull. 33 exitium patriae (Ciris 292 Val. Fl. 3, 302). 45 insidias reipublicae. Flacc. 60 caedem (Mil. 38 de orat. 3, 8 Homer. 724 Svet. Cal. 30). Cael. 31 cum -issimo discidio (Ivst. 23, 2, 11). Pis. 84 bellum (Phil. 3, 3. 14, 34 Att. 9, 10, 2 Verg. Aen. 8, 146. 11, 585 Liv. 3, 9, 12 Sil.

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

10, 271 *al.* AVG. civ. 3, 30). Planc. 99 o rem ... auditu -em. Mil. 5 metu -issimorum suppliciorum (Att. 8, 11ᵈ, 7 LIV. 1, 53, 8. 4, 50, 4 AMM. 22, 11, 10 CLAVD. 3, 234 DRAC. laud. dei 3, 65). Deiot. 32 inhumanitas. Tusc. 2, 41 -e gladiatorum spectaculum (QVINT. decl. 305 p. 198, 23). 3, 60 in tam -em necessitatem incidissemus. div. 1, 53 dominatu (dom. 110 *al. cf.* Phil. 3, 34 dominationem. BELL. Alex. 23, 2). Phil. 2, 62 deductio. 3, 3 reditus. 3, 5 conatus. 4, 3 consiliis (11, 12 CATVLL. 64, 175). 8, 7 necem. 11, 1 ex -i ... morte (har. resp. 42 *al.* VERG. Aen. 10, 385. SEN. suas. 7, 7 si mors -ior esset Antonii venia. FIRM. err. 7, 9. 8, 2 *al. cf.* VAL. MAX. 5, 1, 5 -i genere mortis. 9, 2 ext. 6 -iorem mortis rationem. APVL. met. 10, 24 -issimis laqueis mortis. *cf.* VERG. Aen. 12, 636 letum. HOMER. 75). CIC. Phil. 11, 1 poena (PS. SALL. rep. 1, 6, 4 VERG. Aen. 6, 501. 585 OV. met. 2, 612 GALLICAN. Avid. 11, 4 AVG. civ. 5, 14). Phil. 13, 19 impetus (epist. 5, 2, 6). 14, 8 exemplis. 14, 37 servitute. CATVLL. 62, 20 qui caelo fertur -ior ignis? 64, 76 peste (69, 9 -em nasorum interfice pestem). *nota*: 77, 5 nostrae -e venenum vitae (*sc. Lesbia*). PVBLIL. C 2 obiurgatio. SALL. Catil. 10, 6 imperium ... -e intolerandumque factum (19, 4 LIV. 21, 14, 3 VAL. MAX. 8, 9, 2). 48, 2 incendium. VERG. ecl. 5, 20 funere (georg. 3, 263 Aen. 4, 308 [*cf.* GLOSS. IV 436, 21]. 11, 53 HOMER. 1038 STAT. Theb. 5, 218 CORP. III 14321²⁶ CARM. epigr. 443, 9. 971, 5 INSCR. christ. Rossi I 412, 1). VERG. georg. 4, 495 fata (Aen. 1, 221 OV. met. 9, 359 DECRET. decur. Pis. de C. Caesare [Corp. XI 1421] 12 SEN. dial. 11, 15, 3 MART. 4, 18, 5 AVSON. 325, 96 CORP. II 4314, 5. IX 3122. *cf.* CIRIS 199 -i fatorum lege). Aen. 1, 355 aras (OV. met. 13, 453 DRAC. laud. dei 3, 221). 1, 361 odium -e tyranni (SERV. *ad l.* id est -is tyranni. CIRIS 532). 2, 124 scelus. 2, 368 luctus. 2, 561 vulnere (OV. met. 13, 531 LAVD. [Turiae] Corp. VI 1527, 2, 17 PRVD. ham. 617 CORP. III 14910, 6. *cf.* VAL. FL. 5, 272). Aen. 3, 44 fuge -es terras (*cf.* SERV. *ad l.* id est -ium et avarorum: [auct.] ex moribus enim cultorum terrae laudantur vel vituperantur). 3, 616 limina. 6, 24 -is amor tauri. 6, 442 quos durus amor -i tabe peredit. 8, 579 -em abrumpere vitam (9, 495). LYDIA 38 dolorem. LYGD. 4, 95 somnia. PROP. 1, 16, 17 ianua (OV. ars 3, 581). 2, 15, 43 ferrum. 3, 7, 3 pabula (STAT. Theb. 9, 300). OV. am. 1, 6, 73 postes. epist. 10, 29 ventis (10, 113). 10, 111 somni. 14, 49 pietas -bus obstitit ausis. met. 3, 697 -ia ... instrumenta necis. 6, 653 gaudia (MART. 3, 64, 2). 10, 621 coniugium. fast. 2, 695 verbere. trist. 4, 4, 81 sacra. EPIST. Sapph. 219 epistula. LIV. 3, 44, 4 vim. 3, 57, 4 decreto. 7, 39, 5 regnum (SEN. clem. 1, 7, 3). 7, 40, 7 -is senatus consulti auctor. 28, 20, 6 ira (STAT. silv. 2, 1, 141. *cf.* SEN. dial. 3, 5, 2). 30, 12, 14 arbitrium. SEN. contr. 2, 2, 11 patientia. 7 praef. 6 eventus. contr. exc. 4, 8 tabellas. VAL. MAX. 2, 8, 7 *Sullae* -issimi et insolentissimi successus fuerunt. 3, 2 ext. 2 tyrannide. 9, 10 ext. 1 operis. CELS. 1 prooem. p. 8, 9 *mortuorum laceratio* etsi non -is, tamen foeda sit. SEN. dial. 12, 17, 5 animadversione. OCTAVIA 65 sorte. LVCAN. 8, 55 crimen. PETRON. 49 *homo* -issimae severitatis. PLIN. nat. 7, 138 exitus vitae. VAL. FL. 2, 484 urna. 4, 459 egestas. HOMER. 848 -es fundit questus (gemitus *MN*). STAT. Theb. 3, 153 ingenium -e necis. 3, 215 nefas (11, 499 MART. 6, 62, 3 COMM. apol. 621). 5, 250 vespera. 5, 274 stamina. 5, 510 gloria (*i. crista*). 6, 349 exuviis. 6, 737 nec mea -is civili sanguine virtus. 12, 250 humus. 12, 731 *quercus* umbra. silv. 5, 5, 20 flammas. MART. 11, 91, 7 morbi (*cf.* PALLAD. hist. mon. II 6 passionem). QVINT. inst. 3, 8, 44 *piratica*. 5, 13, 20 *actio*. SVET. Iul. 75 -em in modum (Tib. 52). TERT. nat. 1, 15 *voracitas*. ARNOB. nat. 3, 23 naufragiorum. 6, 2 voluptatem (AVG. civ. 2, 20). FIRM. err. 6, 5 epulas. 7, 9 tormento (12, 5). 12, 5 feritate. 12, 7 calamitate. 15, 1 atrocitate. 16, 2 ostentatione. IVST. 1, 9, 7 ad hoc tam -e ministerium. 5, 9, 7 casus (CORP. IX 5041, 3 nimium -is ... casus). GAVDENT. serm. 5 p. 873ᴮ -issimae concisioni. AMM. 14, 11, 24 actus. 17, 9, 4 pruinarum. 19, 12, 13 fabularum. 28, 1, 25 praeceptum. 29, 1, 22 sententiam (VVLG. Dan. 2, 15). HIER. epist. 75, 1 necessitas. VVLG. Esth. 4, 3 regis dogma. Is. 13, 9 dies domini. Ier. 30, 14 percussi te castigatione -i (πληγὴν ἐχθροῦ ἔπαισά σε). CLAVD. carm. min. app. 2, 119 mălo. AVG. civ. 2, 27 quamlibet -issima immanitate. 3, 28 securitas. 7, 19 vanitate. 7, 24 turpitudine. 12, 28 iustitia. 22, 24 diligentia. c. Parm. 3, 1, 3 p. 103, 24 saevitiam. epist. 185, 7 mansuetudo falsa. c. Petil. 2, 67, 150 fallax adulatio. in psalm. 125, 14 misericordiam. *ibid.* medicina. serm. ed. Mai 117, 1 captivitas. PETR. CHRYS. serm. 17 p. 245ᶜ odor diaboli. FAVST. REI. serm. 16 p. 286, 2 inopiam. DRAC. laud. dei 3, 68 -e profundum (*i. Tartarus*). INSCR. christ. Rossi I 943 (*a. 528*) -i in luce. *ibid.* -a munera. COD. Iust. 5, 4, 28, 3 (*a. 531/2*) legis -issima sanctio. PASS. coron. 5 conscientia. ACT. Achat. 2 damno. ANTH. 48, 1 aequor. *nota*: NEP. Dion 1, 4 -issimum nomen tyranni.

-e (est) *seq. inf.*: OV. met. 1, 616 -e suos addicere amores ... est. PAVL. FEST. p. 379 cum -e videretur pueros ... interficere. SEN. contr. 1, 1, 12 quam -e sit cotidie et mortem optare et vitam rogare. contr. exc. 3, 5. CELS. 1 prooem. p. 12, 35 incidere ... vivorum corpora et -e et supervacuum est. SEN. epist. 58, 34 quanto ... -ius (utilius *Gertz*) indicas ... perdidisse. LVCAN. 5, 692 visum est committere quemquam tam saevo -e mari? AVG. in psalm. 99, 10. *cf.* CIC. inv. 1, 93 nihil esse -ius quam urbem diruere. SEN. contr. 2, 4, 13. *nota*: DRAC. laud. dei 3, 129 non -is erat *deus* concessum auferre parenti. *seq. acc. c. inf.*: CELS. 1 prooem. p. 5, 15 neque esse -e ... remedia ... quaeri. p. 7, 16 vivorum hominum alvum ... incidi. QVINT. inst. 11, 1, 85 quid ... -ius *est* quam homines ... submoveri? decl. 375 p. 416, 3 per se -e fuit perire fratrem. COD. Iust. 3, 28, 33, 1 (*a. 529*) satis ... -e nobis esse videtur eum ... ingratum existimari. 4, 1, 12, 3 (*a. 529*) nimis -e est ... superesse provocationem. *seq.* ut: PS. AVG. serm. 310, 2 -e est, ut de quo habes non des.

neutr. sing. pro adverbio: VERG. Aen. 11, 841 nimium -e luisti supplicium. STAT. Theb. 3, 211 quanti -e rubebitis amnes! CLAVD. 20, 108 subrisit -e. rapt. Pros. 1, 284 -e micans. 3, 340 -e minantur.

syn.: *ad 1 et 2*: avidus sanguinis (STAT. Theb. 6, 174), cruentus (SEN. Phoen. 34 QVINT. decl. 322 p. 267, 13 CASSIOD. in psalm. 34, 20), crudus (AMM. 26, 6, 8), durus, ferox (SEN. Phoen. 34), ferus (RHET. Her. 2, 19, 29), immanis (CIC. off. 1, 35. 3, 29), immisericors (VVLG. Ier. 50, 42), immitis (SEN. contr. 10, 3, 7), impius, importunus (CIC. fin. 1, 35 LIV. 29, 17, 20), impotens (LIV. 7, 39, 5 SEN. contr. 10, 3, 7), inhumanus, inexorabilis (AMM. 26, 6, 8), insidiosus (PHYSIOGN. 46), rabiosus (AMM. 25, 4, 2), rigidus (HIER. epist. 48, 9), saevus, sceleratus (CIC. Deiot. 2 AVG. civ. 3, 15), scelestus (RVFIN. hist. 4, 6, 2), taeter, trux (COLVM. 7, 12, 5). *ad 2*: acerbus (CIC. Verr. 6, 152), amarus (AVG. serm. ed. Mai 117, 1), asper (AMM. 29, 1, 22), exitiosus (CIC. Att. 9, 6, 7), foedus (SALL. Catil. 11, 4), gravis (GALLICAN. Avid. 11, 4), miser (CIC. Flacc. 60 SEN. epist. 122, 7 *al.*), nefandus, nefarius, pestifer (CIC. Phil. 3, 3).

opp.: clemens, misericors, mitis, moratus (SEN. clem. 1, 7, 3).

deriv.: crudelescere, crudelitas.

adv. **crūdēliter** *i. q. cum crudelitate, atrociter, inhumane*:

1 *cum verbo*: VARRO frg. Non. p. 163, 20 *Poenus nostros* -issime ... carinis subiecerat. RHET. Her. 1, 5, 8 -r ... factum (CIC. inv. 1, 22, 103. div. in Caec. 38 quae -r fecerit *saep.* CAES. civ. 3, 32, 3 NEP. Lys. 4, 1 LIV. 3, 9, 9 *al.* SEN. benef. 6, 4, 3 *al.*). RHET. Her. 4, 14, 20 -issime (QVINT. inst. 9, 3, 31, crudele(s) *codd.*) bellum gesserunt (AVG. civ. 2, 22). *ibid.* tam -r hominis vitam petisset. 4, 24, 33 patrem -issime sepultura ... probibuisti. 4, 39, 51 trucidantur. CIC. Verr. 3, 91 de homine ... supplicium -issime sumeret. 3, 117 amicum ... tam -r tractasses. Cluent. 25 illis -issime interfectis (Brut. 307 Phil. 1, 34 CAES. civ. 1, 85, 3. 3, 28, 4. *cf.* SEN. contr. 10, 1, 6 -r interempti patris. APVL. met. 10, 24 necavit). Cluent. 202 ut quisque -issime oppugnatur (epist. 5, 2, 10). Catil. 4, 10 cum de pernicie populi Romani ... tam -r cogitarit. Rab. perd. 8 ut alter vita ... -issime privaretur. Sull. 75 amicos ... -issime perire (SEN. contr. 1, 3, 8 QVINT. inst. 3, 8, 31). har. resp. 35 legato ... -issime venas incideret. prov. cons. 3 me ... -issime vexarint (Mil. 89 VAL. MAX. 1, 1, 14). Pis. 11 consiliis ... -issime praefuisti. Rab. Post. 2 ab ipsa Fortuna -issime ... huius consilia esse multata. Mil. 33 inimicissimum multo -ius etiam punitus es. Phil. 2, 71 multos ... -issime persecutus trucidaras (VVLG. Is. 14, 6). Att. 10, 4, 6 lenitas ... tam -r neglegenda. epist. 9, 6, 3 minabantur. LENT. Cic. epist. 12, 15, 1 civibus ... -issime denudatis ac divenditis. BRVT. Cic. ad Brut. 1, 4, 2 neque -r quicquam eripui. CAES. Gall. 1, 31, 12 superbe et -r imperare (NEP. Paus. 3, 3 COLVM. 1, 8, 10. *cf.* AVG. civ. 18, 21 -r iusserat). 7, 38, 9 ipsos -r excruciatos interfecit. civ. 1, 2, 8 ut quisque ... -issime ... dixit *sententiam*. BELL. Afr. 88, 4 vulnus -issime divellit. SALL. Catil. 38, 4 victoriam -r exercebant. NEP. Dion 2, 3 cum a tyranno -r violatus esset. Eum. 6, 3 -issime se gessit (VAL. MAX. 9, 2, 1 CAPITOL. Gord. 10, 5). CIRIS 191 direpta -r urbe (LIV. 26, 30, 4). TIB. 1, 8, 7 deus -ius urit *eos* (OV. trist. 3, 11, 52 -r ignibus ustus). OV. met. 3, 442 ecquis ... -ius ... amavit? Pont. 3, 7, 17 nos, quibus assuevit fatum -r uti (SEN. contr. 7, 8, 9 illi ... tam -r usurae sua potestate. *cf.* SEN. dial. 6, 10, 6 *fortuna* corporibus nostris ... -r abutetur). LIV. 3, 13, 10 pecunia a patre exacta -r. 3, 36, 7 in humiliores libidinose -rque consulebatur (8, 13, 14 IVST. 1, 7, 10. 5, 3, 6). 21, 19, 9 cum, qui id fecerunt (*sc. Saguntini*) -ius quam Poenus hostis perdidit, vos socii prodideritis. 29, 8, 6 -r habiti Locrenses (*cf.* IVST. 12, 14, 4 supplicia in praefectos ... -r habita). 31, 29, 11 *urbs* relicta -ius. 43, 4, 5 quo -ius ... bellatum ... erat. VITR. 2, 8, 12 -r eos (*montes*) vastabant (AVG. civ. 4, 5). SEN. contr. exc. 4, 1 -r ipse non fleres (*i. -is esses, si non fleres*). 4, 6 eo -ius filio caret. suas. 6, 1 senatum ... exhaustum -r. VAL. MAX. 5, 3, 3 -r ... repulsus. 9, 2, 1 *Sulla* -r totam urbem ... sanguinis fluminibus inundavit. CELS. 1 prooem. p. 7, 37 ut hominem -r iugulet. 2, 10 *nervorum distentio* hominem -r consumit. SEN. dial. 11, 15, 2 hoc ... adversus te -r fortuna molita est. CVRT. 3, 13, 12 sortem *virginum* -ius aggravante fortuna. 6, 11, 40 -r torqueri (AMM. 29, 1, 36). 10, 5, 23 ut -ius posset extingui *Dareus*. COLVM. 1, 8, 18 qui aut -r aut fraudulenter infestent *servos*. 11, 1, 25 ne aut -ius aut remissius agat cum subiectis. QVINT. inst. 1, 5, 9 quid ... -r dictum sit. decl. 305 p. 199, 1 omnia tu licet -r excogitaveris. 313 p. 229, 2 -r interpretari ius. FRONTO p. 42, 14 N. de hominibus ... -r verberatis et spoliatis (SVLP. SEV. dial. 2, 3, 8). TERT. spect. 19 ut tam -r impendatur *homo*. LAMPR. Comm. 3, 9 saeviret (RVFIN. hist. 3, 6, 7 in eum ... -ius saeviebant). Heliog. 8, 4 insecutus est famam Macrini -r. SPART. Carac. 8, 8 appetitam -r praefecturam. FIRM. err. 16, 2 ut de morte patris -ius triumpharet. COD. Theod. 9, 1, 18 (*a. 396*) *ne rei* in carcere -ius differantur. AMM. 15, 5, 28 -r agitatus *Silva-*

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

nus. VVLG. II Macc. 7, 39 rex ... in hunc super omnes -ius desaevit (τούτῳ ... χειρίστως ἀπήντησε). AVG. civ. 2, 22 *bella* -ius ... finita. 3, 7 *ut Ilium* everteretur multo ferocius atque -ius. 3, 13 -r laetabantur victoriis. 3, 28 *Sullana victoria* -ius in pace grassata est. 18, 45 -r in suos regnasse. SVLP. SEV. dial. 3, 18, 3 tam -r disparatus. ORIG. in Matth. 16, 18 -r (ὠμῶς) comminantur. 2 *cum adiectivo*: CIC. Att. 11, 10, 2 qui mihi tam -r inimici sunt. VERG. Aen. 6, 495 Deiphobum ... lacerum -r ora. ARNOB. nat. 2, 14 quidam -r saevi. AVG. civ. 2, 7 -r turpe (6, 10 de ... ritibus -r turpibus).

syn.: acerbe (CAES. civ. 1, 2, 8), atrociter, ferociter (AVG. civ. 3, 7), foede (CIC. prov. 3), graviter, inhumane. *opp.*: misericorditer (QVADRIG. hist. 88), remisse (COLVM. 1, 8, 10. 11, 1, 25).

*crūdēlitās, -ātis *f.* *a* crudelis. SEN. clem. 2, 4, 1 -*s* nihil aliud est quam atrocitas animi in exigendis poenis. 2, 4, 3 possumus ... ita finire, ut sit -s inclinatio ad asperiora. GLOSS. ὠμότης (*cf.* RVFIN. hist. 5, 1, 57), ἀποτομία (*cf.* HIER. in Naum 3 p. 563 ἀποτομίας πλήρης quod possumus dicere -e vel severitate plena), ἀπανθρωπία. *in libris non raro confunditur cum* credulitas *ex. gr.*: CIC. Att. 8, 9, 4 APVL. met. 2, 27 AVG. conf. 6, 9, 14 CASSIOD. in psalm. 1, 7 PASS. coron. 3. *nota adnominationem*: AVG. serm. ed. Mai 139, 1 deus non -e, sed credulitate quaerendus est. *plur. legitur ex. gr.*: CAPITOL. Opil. 12, 3 ARNOB. nat. 6, 27. 7, 41 FIRM. math. 1, 7, 10 VVLG. II Macc. 7, 42 AVG. civ. 1, 27. 2, 26. 18, 53 SALV. eccl. 1, 3 ENNOD. opusc. 4, 13 p. 386, 5. *legitur inde ab* ACCIO, *singulis locis apud*: ACC. PVBLIL. HIRT. BELL. Alex. Afr. CELS. COLVM. PLIN. nat., *binis*: PETRON. FLOR. epit., *ternis*: SALL. SVET., *quaternis*: VELL. APVL., *quinis*: RHET. Her. NEP. PLIN. epist. paneg., *sex*: CAES.; *frequentant*: SEN. rhet. VAL. MAX. SEN. phil. (*54ies*), *maxime* CIC., *deest poetis praeter singulos locos* ACCI *et* PVBLILI.

i. q. inhumanitas, saevitia: 1 *animantium*: RHET. Her. 2, 17, 25 crudelitate commotus. MANCIA or. frg. Val. Max. 6, 2, 8 id sibi ... -e tua accidisse. CIC. inv. 2, 106. S. Rosc. 154 populum ... -e laborare. Verr. 2, 77. 3, 82 facinus ... -e perfectum atque conclusum. 5, 12 qui ... -e hostes vicerit. 6, 21. 106 inflammatus ... -e. Cluent. 199 *matrem* caecam -e. Flacc. 24 hominibus ... -e barbaris. Sull. 7 -e praeditum. prov. 11 videtis ... -e Gabinii paene afflictos. dom. 59 *uxorem* ... omni -e lacerastis. 62 villa ... -e funditus everteretur. Scaur. 13 -e mixtas libidines. Marcell. 13 -e bellum esse susceptum. Deiot. 2 ut accusatorum alterius -e ... conturber. Phil. 3, 4 hac ille -e imbutus. 11, 6 cuius ... -e omnis barbaria superata est. phil. frg. V 95 -e excogitata necabantur. CAES. Cic. Att. 9, 7c, 1 -e odium effugere non potuerunt. LENT. Cic. epist. 12, 14, 5 -e Dolabellae ... id consequi et reficere. LIV. 33, 44, 8 tyrannum ... -e omnes ... tyrannos aequantem. 39, 43, 1 argumentum simile ... -e. SEN. contr. 1, 2, 8 piratas omni -e efferatos. 9, 2, 7 -e omnes superasti tyrannos. suas. 6, 3 ardentes -e ... oculos. VELL. 2, 28, 2 *mala belli* Sullae -e aucta sunt. CELS. 1 prooem. p. 8, 7 quod alii dira -e cognorint. SEN. dial. 3, 19, 6 *scelera* -e commissa. clem. 1, 10, 3 contumelias ... nulla -e exequebatur. TERT. anim. 25 infans trucidatus necessaria -e. SOL. 15, 5 Chalybes ... -e ab immanissimis nihil discrepant. PANEG. 12, 20 Tarquinium ... immanem -e. CAPITOL. Pius 12, 2 seditiones ... non -e ... compressit. Maximin. 8, 8 nisi -e imperium non teneri. VOPISC. Car. 3, 3 Commodi ... -e lacerata est *respublica*. AMM. 18, 10, 4 quos ... -e ... terrebat. HIL. c. Const. 11 viam sibi omni ... -e pandentes *tribuni*. ORIGO Const. 5, 22 chron. I p. 9, 27 -e ... saeviebat. VVLG. Esth. 16, 10 *Aman* pietatem nostram sua -e commaculans. AVG. civ. 3, 15 dominus crucifixus est -e ... Iudaeorum. 8, 14 quidquid ... turpi -e vel ridetur vel horretur. 18, 52 persecutus est christianos -e mirabili. 22, 22. *adde*: TERT. resurr. 1 o pietatem de -e ludentem! CIC. inv. 2, 108 omnia ex -e ... facta (Verr. 4, 126. PAVL. FEST. p. 132 *mansuetum non dictum* ex -e saevum). Quinct. 91 queri ... de -e *Graecorum*. Verr. 4, 130 propter -em metueretur (dom. 61 prov. 2 Lael. 28 Att. 10, 14, 1 CAES. Gall. 7, 77, 2). Font. 37 quae *turpitudo* a -e nata esset (SEN. contr. 9, 2, 7 avertebat ab illa -e oculos. VAL. MAX. 2, 7, 12 aliquid ab ... -e mutuandum. 9, 2 ext. 8 Athenas timori remedium a -e mutuantes. CAPITOL. Gord. 31, 2 a -e nancisci imperium). CIC. Lig. 26 cum -e reiectus (Phil. 7, 27). rep. 2, 68 in omni -e sic exultat (SEN. contr. exc. 5, 8 o hominem in sua -e fastidiosum! 10, 4, 2 risum in [e *Gertz*] -e captat. SEN. benef. 3, 25, 1 in publica -e mitem inveniri). Phil. 3, 28 quid est in Antonio praeter ... -em? SEN. benef. 6, 27, 4 quod mitissimum est post -em venit. dial. 5, 11, 4 cum multa in -em *Pisistrati* ... conviva dixisset. TAC. ann. 4, 6 *onera* sine ... -e magistratum tolerarent (CLAVD. DON. Aen. 3, 44 AMM. 25, 4, 8). RVFIN. hist. 2, 22, 4 pro -e (διὰ τὸ ὠμόθυμον). AVG. civ. 7, 24 prae ... -e. SVLP. SEV. chron. 2, 26, 4 nihil praeter -em. CIC. Verr. 6, 3 iudicum. dom. 103 coniuratorum. Sest. 145 inimicorum (p. red. ad Quir. 22). Deiot. 2 accusatorum. Phil. 14, 9 Karthaginiensium. HIRT. Gall. 8, 44 naturae *Caesaris*. BELL. Afr. 26, 2 adversariorum *Caesaris*. SALL. Catil. 33, 1 faeneratorum (LIV. 6, 14, 3. 8, 28, 1. 5). NEP. Dion 1, 3 Dionysii. LIV. 8, 31, 1 dictatoris. SEN. contr. 9, 2, 6 praetoris. VELL. 2, 6, 7 victorum (CVRT. 3, 11, 22). 2, 28, 2 Sullae (*cf.* VAL. MAX. 6, 8, 2 Sullanae -is. ARNOB. nat. 5, 38 *al.*). SEN. dial. 5, 11, 4 *Pisistrati*. epist. 78, 18 *tortorum*. PETRON. 107 domini. QVINT. inst. 9, 3, 48 tyranni (VLP. dig. 42, 4, 7, 4 FIRM. err. 6, 3. 6). TAC. hist. 3, 83 *exercituum*. ann. 4, 6 magistratuum. ARNOB. nat. 6, 27 beluarum. FIRM. err. 10 funesti anguis. HIER. epist. 52, 16 omnium praedonum. AVG. civ. 3, 28 Marianae -is. CHROM. beat. 8 persecutorum. CASSIOD. in psalm. 1, 7 mentis. COD. Iust. 2, 58, 1, 1 (*a. 529*) animi. in *aliquem vel aliquid*: CIC. Verr. 6, 21 tua -e in alios. 6, 150 ista in nostros homines -s. Cluent. 12 in hunc hostili odio et -e est. prov. 2 propter ... eorum ... in me -em. Rab. Post. 27 -em regis in togatos ... vitavit. rep. 1, 5 -is ... in amplissimos cives exempla. off. 2, 27 cum extitisset in cives tanta -s. LIV. 29, 9, 11 simili -e in ... principes est usus. LAMPR. Alex. 30, 3 condemnabat ... -em in amicos. erga: NEP. Alc. 4, 4 de ... -e ... erga nobiles. adversus: SEN. dial. 8, 7, 2 in qua *republica est* adversus hostes inhumana -s etiam adversus suos hostilis. in *aliqua re*: CIC. div. in Caec. 3 -s in suppliciis (CAES. civ. 1, 76, 5 -s in supplicio. RVT. LVP. 1, 18). CAES. civ. 1, 32, 6 -em ... in circumscribendis tribunis plebis. intra: SEN. contr. 9, 2, 19 in *reo* ... esset -s intra carcerem. *nota inf.*: SEN. clem. 1, 2, 2 tam omnibus ignoscere -s ⟨est⟩ quam nulli. *gen. gerundii*: PANEG. 12, 12 -s indemnatos necandi.

2 *rerum*: CIC. Rab. perd. 13 verborum. Catil. 3, 24 huius victoriae (SEN. benef. 5, 16, 5 AVG. civ. 3, 27). p. red. in sen. 29 privilegii. Phil. 4, 12 supplicii. 4, 13 mortis (PASS. coron. 3). SEN. contr. 1, 7, 14 epistulae. 10, 3, 6 imperii (IVST. 5, 1, 6). RVT. LVP. 2, 10 fortunae. VAL. MAX. 9, 12 ext. 4 fati (SEN. dial. 11, 18, 6 fatorum. 12, 1, 4). SEN. epist. 70, 15 morbi. HIER. in Ezech. 39, 1 p. 456 naufragii. AVG. civ. 18, 53 tot tantarumque persecutionum ... -es. loc. hept. 5, 42 p. 607, 23 usurarum. GREG. M. moral. 2, 54 dominicae persecutionis.

iuncturae selectae: 1 *nominales*: a *substantiva*: adiumentum: CLAVD. DON. Aen. 8, 327. apparatus: SEN. contr. 2, 5, 4. ardor: GREG. M. dial. 2, 31. argumentum: TERT. scorp. 7 o argumentum -is. auctor: CIC. dom. 21 Phil. 2, 71 LIV. 39, 50, 9. auspicium: LAMPR. Comm. 1, 9. auxilium: PASS. Mar. Iac. 5 p. 51, 15. cavea: AVG. serm. 280, 2. causa: CIC. Verr. 6, 146. cervix: GREG. M. dial. 2, 31. consuetudo: SEN. epist. 108, 18. crimen: CIC. Verr. 5, 88 AVG. civ. 1, 21. culpa: CIC. Verr. 6, 42. emptor: SEN. contr. 1, 7, 6. exemplum: CIC. rep. 1, 5 LIV. 21, 57, 14 SEN. dial. 4, 34, 8 Ps. APVL. Ascl. 25. facinus: CIC. Verr. 6, 189. fama: CIC. Catil. 4, 12 Sull. 93. genus: CIC. Pis. 85 Phil. 3, 4. QVINT. decl. 338 p. 333, 25 omni -is genere. SVET. Tib. 61. habitus: VAL. MAX. 9, 2 pr. -is ... horridus habitus. imago: CIC. Phil. 11, 6. immanitas: HEGES. 5, 2 l. 75. impulsus: VAL. MAX. 9, 2 ext. 11. indicium: CIC. dom. 103 VAL. MAX. 9, 2 ext. 5 GALLICAN. Avid. 4, 1. infamia: CIC. leg. agr. 2, 91 Mur. 8 PLIN. epist. 4, 11, 11. ingenium: TERT. anim. 1. HIER. epist. 100, 9 omnia -is ingenia. insania: GREG. M. dial. 2, 31 PASS. Mar. Iac. 2 p. 49, 2. instrumentum: SEN. epist. 78, 18 CVRT. 6, 11, 13. invidia: CIC. Verr. 6, 19 VAL. MAX. 9, 2, 2 TAC. ann. 15, 64 SCHOL. Cic. Bob. p. 57, 18 Hild. licentia: VELL. 2, 28, 2. lucrum: QVINT. decl. 345 p. 364, 23. magister: CIC. fin. 3, 75. maledictum: CIC. dom. 94. malum: CLAVD. DON. Aen. 8, 328. mater: RVT. LVP. 2, 6 cum -is mater sit avaritia. QVINT. inst. 9, 3, 89. materia: CAPITOL. Maximin. 10, 5. memoria: CIC. dom. 43 SVET. Tib. 75. metus: LIV. 32, 21, 25 TAC. ann. 14, 56 SPART. Sept. Sev. 19, 10. ministerium: PLIN. nat. 8, 15. monumentum: CIC. Verr. 3, 115. 5, 26. 73 SVLP. SEV. dial. 3, 8, 1. mos: NEP. Thras. 3, 1. naevus: SIDON. epist. 8, 11, 4 naevo -is fuerat infecta *iracundia*. nimietas: TREB. trig. tyr. 9, 5. nomen: SPART. Carac. 11, 4. nota: SVLP. SEV. chron. 2, 30, 6. novitas: SEN. dial. 5, 40, 3. odium: LIV. 3, 53, 7. officina: VAL. MAX. 3, 1, 2. paenitentia: LIV. 40, 54, 2. piaculum: VAL. MAX. 6, 8, 7. poena: SEN. contr. 10 praef. 6 LIV. 28, 19, 7 QVINT. decl. 305 p. 195, 10. praedicatio: CIC. Phil. 12, 12. pretium: SEN. contr. 10, 5, 17. procuratio: SEN. epist. 70, 8. recordatio: AMM. 29, 2, 18. remedium: CIC. Verr. 6, 121. saevitia: AVG. civ. 22, 6. signum: SEN. contr. exc. 6, 6. species: LIV. 3, 50, 6. ENNOD. opusc. 4, 13 p. 386, 5 multiplices -um species. studium: LAMPR. Comm. 9, 5. supplicium: AVG. civ. 1, 15. tempus: CIC. Vatin. 28. testis: CIC. Verr. 6, 113 Pis. 31. timor: CAEL. Cic. epist. 8, 17, 2. titulus: LIV. 4, 29, 6. vestigium: CIC. Font. 40 Rab. perd. 10 PANEG. 12, 20. victima: SEN. contr. 9, 2, 6. vindex: AVG. civ. 3, 28 (*bis*). vis: SPART. Hadr. 23, 7. vitium: SPART. Sept. Sev. 18, 6 AVG. civ. 5, 19. vituperatio: CIC. Catil. 4, 11. vox: CIC. dom. 128.

b *epitheta*: acerba: SEN. benef. 2, 5, 3. admirabilis: VAL. MAX. 9, 2 ext. 4. aliena: VAL. MAX. 2, 7, 12 ab alienissima sibi (*sc. Africano*) -e. SEN. epist. 70, 8 PLIN. nat. 8, 15 AVG. serm. 276, 2, 2. aperta: VAL. MAX. 9, 2 ext. 7. arrogans: CIC. epist. 5, 4, 2. artificiosa: OPTAT. 3, 8 p. 90, 17. atrox: CIC. Verr. 2, 122 (*comp.*). beluina: FILASTR. 154, 2. callida: FIRM. err. 10. cruenta: PANEG. 10, 31. deformis: AVG. civ. 7, 26. demens: HIER. epist. 55, 4. dira: CELS. 1 prooem. p. 8, 7. domestica: CIC. S. Rosc. 154. Verr. 5, 73 efferata: VAL. MAX. 9, 2, 4. excogitata: CIC. phil. frg. V 95. facinorosa: FIRM. err. 6, 6. fecunda: OROS. hist. 6, 1, 22. foeda: CIC. Phil. 14, 25 LIV. 40, 4, 1. gratuita: LIV. 3, 37, 8. gravis: CIC. Verr. 2, 122 (*comp.*) VOPISC. Prob. 8, 1. *cf.* FLOR. epit. 1, 1, 7. horrenda: AVG. civ. 18, 53. hostilis: CIC. Cluent. 12. immanis: CIC. Phil. 7, 27. 14, 25 AMM. 31, 14, 5 GREG. M. dial. 2, 31. immodica:

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

VELL. 2, 28, 2. impia: HEGES. 5, 2 l. 75. importuna: CIC. prov. 2 LAVD. [Turiae] (Corp. VI 1527) 2, 21 ARNOB. nat. 1, 48. impotens: LIV. 8, 31, 1. inaudita: CIC. Verr. 6, 153 Rab. perd. 13. incredibilis: CIC. Phil. 4, 14 AVG. civ. 22, 22. ingenita: PANEG. 11, 26. inhumana: LIV. 21, 4, 9. 24, 5, 5 SEN. dial. 8, 7, 2. insatiabilis: CIC. Phil. 11, 8 SEN. benef. 7, 19, 8 APVL. met. 9, 38. insignis: LIV. 8, 28, 1. intolerabilis: QVINT. decl. 313 p. 228, 14. invida: CYPR. epist. 76, 2. lassa: SEN. clem. 1, 11, 2 epist. 94, 62. malitiosa: FIRM. err. 10. maxima: PS. APVL. Ascl. 25. minor: AVG. c. Parm. 3, 2, 6. mira: VELL. 2, 6, 7. mirabilis: AVG. civ. 18, 52. naturalis: CAPITOL. Maximin. 20, 1. necessaria: TERT. anim. 25 CAPITOL. Maximin. 20, 1. nefanda: AVG. civ. 1, 27. nefaria: RHET. Her. 4, 34, 45 CIC. Verr. 6, 146. 159 Phil. 5, 42 CAES. Gall. 7, 77, 2. nimia: TREB. Gall. 4, 4. VVLG. II Macc. 7, 42 de nimiis -bus (*αἰκίας*). nobilitata: CIC. off. 2, 26. nova: CIC. dom. 64 LIV. 8, 33, 13 AVG. civ. 1, 15. parcens: AVG. epist. 153, 17. praecipua: FEST. p. 355. pristina: SVET. Tib. 75. privata: SEN. clem. 1, 5, 2 benef. 1, 10, 2. publica: SEN. benef. 1, 10, 2. 3, 25. quanta: SEN. contr. 1, 1, 2 SEN. dial. 9, 14, 5 TERT. spect. 12. regia: CIC. Rab. perd. 10 LIV. 1, 4, 3 SEN. clem. 1, 8, 7. rigida: GREG. M. dial. 2, 31. saeva: QVINT. inst. 9, 3, 48 APVL. met. 1, 14. *cf.* HIER. epist. 98, 3. secura: PANEG. 12, 24. severa: AMBR. in psalm. 118 serm. 16, 45. singularis: CIC. Verr. 4, 52 CAES. Gall. 7, 77, 2. stolida: LIV. frg. 60. summa: CIC. Catil. 4, 12 VAL. MAX. 9, 2 ext. 5. superba: RVT. LVP. 2, 10 SEN. dial. 5, 19, 1. taetra: CIC. Phil. 11, 6 VAL. MAX. 9, 2 ext. 7 (*comp.*). tanta: CIC. Verr. 3, 109 Vatin. 24 off. 2, 27 Att. 11, 6, 2 AVG. serm. 276, 2, 2 civ. 5, 19. tribunicia: CIC. de orat. 2, 197. tristis: AMBR. in psalm. 118 serm. 16, 45. turpis: AVG. civ. 7, 24. 26. 8, 14. tuta: SEN. clem. 1, 26, 2. tyrannica: SEN. contr. exc. 2, 5 QVINT. decl. 305 p. 196, 10 FIRM. math. 1, 7, 10. vectigalis: SEN. contr. 10, 4, 1. ultima: LIV. 42, 8, 5.

2 *verbales*: crudelitas: abest: CIC. Verr. 6, 31. CAES. Cic. Att. 9, 16, 2 nihil a me abesse longius -e. certat: BELL. Alex. 55, 5 cum avaritia. cessat: LIV. 39, 36, 4. consistit: SEN. dial. 11, 18, 6 in me. convalescit: RVFIN. hist. 3, 6, 9 exercitio. crescit: SEN. epist. 83, 20. deficitur: SEN. epist. 42, 4 fortunae favore. effervescit: VAL. MAX. 9, 2 ext. 5. eminet: CIC. Verr. 6, 161 toto ex ore. existit: CIC. off. 2, 27. grassatur: CVRT. 5, 6, 6. AVG. serm. 276, 2, 2 in martyris corpore. latet: CIC. Sull. 78. obstat: CVRT. 9, 10, 30 nec luxuriae quicquam -s nec -i luxuria obstat. proficit: OROS. hist. 6, 1, 22 eo usque. progreditur: CIC. Verr. 6, 119. redundat: VVLG. Esth. 7, 4 in regem. renascitur: FIRM. err. 6, 6. sequitur: SEN. epist. 83, 26 vinolentiam. subsistit: SEN. epist. 94, 62. terret: AVG. serm. 276, 2, 2 nos. vagatur: CVRT. 3, 11, 22 per omnes ordines. versatur: CIC. S. Rosc. 150 in re publica. vertitur: SEN. contr. 10 praef. 6. SEN. clem. 1, 25, 2 in voluptatem. crudelitatem: abdicare: NICET. psalm. 6. accusare: QVINT. decl. 368 p. 404, 23. adhibere: CIC. dom. 60. aggredi: TAC. ann. 16, 18 COD. Iust. 3, 28, 33 pr. (*a. 529*). alere: RHET. Her. 4, 15, 22 nepotes suo sanguine aluerunt inimicorum -em. anhelare: RHET. Her. 4, 55, 68 ex infimo pectore. aperire: CAPITOL. Opil. 12, 3. aspernari: CIC. Cluent. 194. avertere: CIC. Phil. 14, 25. augere: SPART. Carac. 3, 3. castigare: LIV. 33, 16, 10. cogere in ordinem: SEN. clem. 1, 26, 4. cohibere: TAC. ann. 15, 21. concedere: CIC. Verr. 6, 150 nemini. condemnare: LAMPR. Alex. 30, 3. conqueri: LIV. 8, 28, 5. 40, 24, 6. consolari: SEN. dial. 12, 1, 4. detegere: LIV. 24, 32, 1. detestari: COLVM. 1, 8, 10. dissimulare: QVINT. decl. 260 p. 67, 26. docere: CIC. Verr. 3, 95 senatum. edocere: SALL. Catil. 10, 4. efflare: AMM. 28, 1, 12 *Leonem* efflantem ferino rictu -em. effugere: CIC. Phil. 12, 20 SEN. dial. 4, 12, 6. exaggerare: AMM. 28, 1, 37 AVG. civ. 1, 12. excusare: SEN. contr. 1, 7, 14. exercere: CIC. Verr. 6, 145. Phil. 11, 8 non solum in vivo, sed etiam in mortuo. VAL. MAX. 9, 2, 4 SEN. benef. 7, 19, 8 TAC. hist. 1, 72 SVET. Nero 26 COD. Iust. 2, 58, 1, 1 (*a. 529*). experiri: TAC. ann. 5, 6. explere: ACC. trag. 176 L. CRASS. or. frg. Cic. de orat. 1, 225. exprobrare: PLIN. paneg. 3. SCHOL. Cic. Bob. p. 57, 13 Hild. senatui. expromere: CIC. dom. 60 Mil. 33. ferre: CIC. Pis. 18. SEN. contr. 9, 2, 19 in Sulla. CAPITOL. Maximin. 13, 5. gignere: CIC. leg. agr. 1, 18. horrere: CAES. Gall. 1, 32, 4. imitari: QVINT. decl. 368 p. 404, 23. impedire: PETRON. 107. increpare: LIV. 8, 33, 11. inhibere: CVRT. 7, 5, 33. mansuefacere: VAL. MAX. 4, 7 ext. 1. mitigare: PANEG. 11, 4. notare: LAVD. [Turiae] (Corp. VI 1527) 2, 21. obicere: CIC. dom. 93 mihi. CVRT. 8, 8, 9. obiectare: TAC. ann. 1, 44. pascere: APVL. met. 9, 38. pati: LIV. 42, 23, 5. perferre: CIC. Verr. 3, 9 Sest. 145. persequi: CIC. p. red. ad Quir. 22. praedicare: CAES. civ. 1, 32, 6 proferre: CIC. Mur. 14. propulsare: CIC. Phil. 4, 13. punire: CIC. Catil. 4, 11. queri: LIV. 41, 6, 8 IVST. 1, 10, 17. recusare: CIC. Phil. 4, 12. redimere: PLIN. paneg. 28. reprehendere: AVG. in psalm. 91, 4. satiare: CIC. ad Q. fr. 1, 3, 4. VAL. MAX. 7, 6, 4. saturare: RHET. Her. 4, 34, 45 CIC. Vatin. 6. subire: CIC. de orat. 3, 12. sugillare: VAL. MAX. 3, 2 ext. 1. superare: RVT. LVP. 2, 10 VAL. MAX. 9, 11, 5 HIER. epist. 52, 16. suspendere: GREG. M. dial. 2, 31. tegere: CIC. Verr. 6, 32 laudibus. PANEG. 11, 26 figmento laetitiae. temperare: SEN. benef. 5, 16, 5. timere: VLP. dig. 42, 4, 7, 4 CAPITOL. Maximin. 20, 1 FIRM. err. 6, 3. vendere: COD. Theod. 9, 3, 1, 1 (*a. 320*) -em suam accusatoribus. versare: SEN. dial. 3, 17, 5. vincere: CIC. Phil. 14, 9. vindicare: CIC. Verr. 3, 109 Lig. 12. vitare: CIC. Rab. Post. 27. ulcisci: CIC. Catil. 3, 24 SEN. clem. 1, 26, 1 IVST. 1, 6, 9 AVG. civ. 3, 27. in -em: convertere: CIC. Verr. 6, 115. invehi: LIV. 31, 30, 1. ire: SEN. benef. 1, 10, 2. praecipitem esse: LIV. 26, 38, 3. proclivem esse: AMM. 31, 14, 5. ruere: LIV. 3, 53, 7. transire: SEN. dial. 4, 5, 3. ad -em: acuere: CIC. Lig. 10 QVINT. inst. 8, 5, 10. impellere: QVINT. inst. 8, 3, 85. propensum esse: GALLICAN. Avid. 13, 9 AMM. 26, 10, 2. crudelitatis: arguere: QVINT. decl. 372 p. 410, 28 HIER. in Naum 3 p. 563. coarguere: CIC. Verr. 6, 153. commonefieri: CIC. Verr. 6, 112. condemnare: CIC. Pis. 14. expertem esse: VAL. MAX. 6, 8, 2. exsortem esse: TREB. trig. tyr. 9, 3. increpare: AMM. 21, 16, 13. reum fieri: QVINT. decl. 372 p. 410, 1. crudelitati: cedere: CIC. dom. 58. insistere: TAC. ann. 16, 25. interesse: CIC. Att. 9, 6, 7. parere: PS. SALL. in Tull. 5. praeesse: CIC. Att. 9, 6, 7. proximum esse: COD. Iust. 3, 34, 6 (*a. 269*) cum sit durum et -i proximum. repugnare: CIC. Rab. perd. 15. resistere: CIC. Rab. perd. 15 SEN. epist. 94, 61. satisfacere: CIC. Rab. Post. 45. crudelitate: praeditum esse: CIC. Sull. 7. uti: LIV. 29, 9, 11 VAL. MAX. 9, 2 ext. 1. a -e: remotum esse: BALB. Cic. Att. 9, 7ᵇ, 1. revocare: CIC. de orat. 2, 337. vacuum esse: CIC. Verr. 2, 34. vindicare: LIV. 1, 4, 3. 3, 56, 3.

syn.: acerbitas (BELL. Afr. 26, 2), carnificina (CIC. Sest. 135), censura (GALLICAN. Avid. 13, 9), diritas (AMM. 18, 10, 4), feritas (SEN. clem. 2, 4, 2), immanitas (PHYSIOGN. 53, 13), impietas (AVG. civ. 3, 15), inhumanitas (ARNOB. nat. 1, 65), iniquitas (PLIN. epist. 4, 11, 11), insolentia (CAES. civ. 1, 32, 6), licentia (NEP. Alc. 4, 4 CVRT. 3, 11, 22), saevitia, severitas, vecordia (VOPISC. Car. 3, 3), violentia (SALL. Catil. 33, 1).

opp.: amor (PLIN. paneg. 49), clementia, humanitas (ARNOB. nat. 2, 46), lenitas (SPART. Pesc. 12, 3), misericordia, modestia (PAVL. FEST. p. 132 CAPITOL. Pius 12, 2), pietas (AVG. serm. 280, 2, 2), probitas (CASS. Cic. epist. 15, 19, 2).

[**cruderadius.** *inter ossa hominis enumerantur*: PS. SORAN. quaest. med. Archiv 14 p. 366, 12 femora II, cruderadii IV, plantarum X. *videntur latere* crus *et* radii.]

crūdēsco, -uī, -ere [*a* crudus. *Th.*]. crudiscente: GLOSS. V 351, 1. *legitur inde a* VERG.

i. q. crudum fieri: **1** *i. q. rudem, saevum fieri*: **a** *proprie*: SYMM. epist. 1, 100, 1 (*in imag.*) ne fortunae vulnera . . . intempestive contrectata . . . -ant. VICT. VIT. 3, 40 rursum poena (*i. vulnus*) restaurata -it. *adde*: SCHOL. Prud. c. Symm. 1, 7 squalere -ere. **b** *translate*: *de animantibus i. q. efferari, exacerbari*: VAL. FL. 2, 509 *Herculem* furiis -ere pugnae. SIL. 4, 449 *Scipio* -ens caedibus. 11, 89 maiore . . . -ere motu *Torquatum*. 14, 555 remeantum . . . mentes -unt. STAT. Theb. 2, 717 asperso -it sanguine Gorgon. 7, 624 tantus in ambiguo -it sanguine Mavors. COMM. apol. 866 magis intra (*i. animo*) -unt ad (*i. contra*) populum Christi. DRAC. Orest. 102 dea -it in iras (*i. ira inflammatur*). *de rebus i. q. invalescere, crudeliorem vel saeviorem fieri*: GLOSS. -it validior fit. -unt crescunt. -ente invalescente. VERG. georg. 3, 504 coepit -ere morbus (CLAVD. 3, 301 velut infecto morbus -ere caelo incipiens. OROS. hist. 2, 10, 11. *cf.* 3, 4, 5 cum pestilentia in dies -ret. GLOSS. V 366, 41). Aen. 7, 788 effuso -unt sanguine pugnae (11, 833 deiecta -it pugna Camilla. STAT. Theb. 9, 670 LACT. mort. pers. 44, 9 OROS. hist. 4, 10, 7. CORIPP. Ioh. 4, 885 fracto -it pugna tumultu. *cf.* VAL. FL. 3, 210 *p. 1123, 80*). SIL. 1, 432 magica ferrum -ere lingua. STAT. Theb. 2, 680 nec iam amplius irae -unt (IVST. 8, 4, 4 -ente ira). TAC. hist. 3, 10 ubi -ere seditio. PRISCILL. tract. 1, 5 -ente semper errore peccati. AVSON. 168, 10 semper -it . . . mihi poena recens (*v. supra l. 43*). 424, 3 ut clam vulnerato Menelao belli causa -at. 462, 3 quo magis rixa -ret. SYMM. epist. 3, 6, 2. 8, 58 (57) *vigiliarum* exiguus fuit sensus, noxa post -uit. AMM. 19, 2, 6 confestim . . . lacrimabilis belli turbo -it. 25, 9, 3 -ente bellorum materia. 30, 10, 3 quasi furore barbarico -ente. AMBR. Ioseph 6, 33 ne ipsa commemoratione -at *dolor* (VRAN. epist. 4 p. 861ᶜ -ente dolore). HEGES. 5, 2 l. 78 -bant impietatis ministeria. PS. RVFIN. in Os. 1, 6 ut comminatio . . . -at. 9, 5/6 p. 1006ᴮ officiorum inquinata cessatio his praecipue -it diebus. OROS. hist. 6, 12, 6 omnia ad domandam impatientiam -entia. SIDON. carm. 5, 235 -ente tumultu. 7, 445 in bella . . . -unt classica.

2 *i. q. durum fieri, cruditatem afferre*: HEGES. 5, 24, 2 post biduanum ieiunium si quid avidius sumpseris, statim -it. RVFIN. Clement. 4, 18 abundantia eorum (*ciborum potuumque*) . . . -it in venenum quoddam. MACR. sat. 7, 4, 5 id genus alimoniae non magis copia quam varietate -ere.

3 *i. q. viridem fieri, roborari*: STAT. Theb. 11, 323 exangues -unt luctibus anni *Iocastes*.

***crūditās,** -ātis *f. a* crudus. *pluralis legitur*: CELS. 3, 23. 4, 21. 28 SEN. dial. 1, 3, 2 nat. 4, 13, 5 epist. 95, 16 COLVM. 6, 25 PLIN. nat. 1, 11, 117. 14, 61. 20, 31. 64. 135. 175. 189. 196. 24, 18. 26, 37. 41. 112 CYPR. laps. 30 SCHOL. Hor. sat. 2, 7, 105 AMBR. hex. 3, 7, 28 *al.* *in libris confunditur non raro cum* crudelitas, *ex. gr.*: SEN. contr. 9, 5

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

them. SYMM. epist. 1, 13, 3 PAVL. NOL. epist. 23, 7 p. 164, 24 *al. cf. p. 1234, 5. legitur inde a* CIC. *et* VARRONE.

1 *i. q. indigestio*: a *stomachi morbus ex nimietate ciborum et mala eorum concoctione ortus*: GLOSS. ἀπεψία. crapula. *cf.* HIL. in psalm. 68, 14 ex cibis -s, ... ebrietas ex vino. MACR. sat. 7, 4, 9 -es eveniunt aut qualitate suci, in quem cibus vertitur, ... aut ipsius multitudine non sufficiente natura ad omnia, quae congesta sunt, concoquenda. COLVM. 6, 6, 1 -is *bovis* signa sunt crebri ructus *eqs.* CIC. Cato 44 *caret senectus* vinulentia et cruditate. epist. 9, 18, 4 satius est hic -e quam istic fame. 15, 17, 2 *Sullam mortuum esse* -e (*cf.* AMBR. hex. 6, 8, 51 pauperem -e defunctum). VARRO rust. 3, 10, 5 *ne anseres* -e pereant. CELS. 4, 2 *dolor* -e ... contrahitur (PELAGON. 33). SEN. dial. 1, 4, 11 -e dissiliunt. nat. 4, 13, 5 cotidianis. COLVM. 6, 25, 1 *lumbrici* nascuntur -bus. QVINT. inst. 7, 2, 8 an homo ... veneno an -e perierit. PS. QVINT. decl. 12, 23 famem -e pensemus. CALP. decl. 39. ITALA Luc. 21, 34 (Aug. c. Adim. 14) non graventur corda vestra -e (*ἐν κραιπάλῃ*, VVLG. in crapula) et vinolentia. PS. AVR. VICT. epit. 20, 9 -e pressus expiravit *Septimius*. AMM. 25, 10, 13 -e distentus (AMBR. Noe 8, 24 helluones ... distenduntur -bus. HIER. in Is. 65, 13. SALV. gub. 4, 19 assidua -e distenderis. 7, 70). SCHOL. Hor. sat. 2, 7, 105 tibi ... multo cibo et -bus vexatur corpus. gloss. *Γ* sat. 2, 7, 108 ⟨a⟩egrum -bus. CHIRON 338 si quod iumentum -e percussum fuerit. CELS. 2, 6 in magna -e (2, 11. 17 PLIN. nat. 20, 173. 24, 18). 4, 2 si ex ... -e origo doloris est (7, 20 SEN. epist. 95, 16 FIRM. math. 4, 19, 20. CHIRON 452 dolorem pati ex -e [VEG. mulom. 2, 79, 9 ex indigestione]. PS. APVL. herb. 1, 15 quibus non ex -e intestina torquentur [*BV*]). 4, 21 post...-es (*cf.* PLIN. nat. 26, 74 a [*i. post*] -e). PLIN. nat. 20, 31 folia pastinacae contra -es manduntur (20, 175. 29, 79). PELAGON. 204 cum praeclusi sunt a -e nimia meatus (CHIRON 256 ut plenitudo sanguinis a -e per indigestionem ... corrumpatur). HIER. epist. 125, 7 ne nimia *ieiunia* erumpant in -em, quae parens libidinum est (AVG. mor. Manich. 2, 16, 52 in magnas contrudimini -es). AVG. mor. Manich. 2, 16, 52 ad turpissimam -em ... pervenire. MVTIAN. Chrysost. hom. 29, 4 propter stomachi -em. MART. BRAC. form. vit. 4, 3 ede citra -em, bibe citra ebrietatem! CIC. fin. 2, 23 piscatu, aucupio, venatione ... vitantes -em (CELS. 1, 10. 3, 16. 22. 4, 12. 28 COLVM. 8, 5, 17. 8, 7, 3) fat. 34 -s morbi *causa est.* SEN. contr. 9, 5 them. dubia -is (crudelitatis *Tolet. et exc.*) et veneni signa (QVINT. inst. 2, 21, 19 -is an veneni signa *al.* CALP. decl. 34 IVL. VICT. rhet. 3, 2 p. 377). CELS. 1, 10 ne *cibus* -em moveat. 2, 10 nulla -is suspicione remanente. 2, 12 *nulla* -e substante. 3, 4 antiqui ... -em maxime horrebant. 3, 15 ne qua -s in cotidianam (*sc. febrim*) id malum vertat. 3, 23 -es cavendae sunt. 4, 18 discussa -s est (PLIN. nat. 20, 135 ruta -es discutit. 26, 37). 6, 6, 8 ut neque -s ex eo (*vino*) ... fiat (*cf.* QVINT. decl. 289 p. 157, 7 ex quibus *convictibus* -s et interitus *fiunt*). SEN. epist. 24, 16 epulae -em afferunt. 30, 16 hanc (*mortem*) -s occupavit. 83, 21 quae ebrietas fuit, -s facta est. dial. 1, 3, 2 simillima -bus ebrietatibusque. COLVM. 1 praef. 16 cotidianam -em Laconicis excoquimus. 6, 6, 3 neglecta -s est. 8, 5, 17 nisi vacua est ingluvies, -em significat. 8, 11, 16 pituita et -s, et si quae aliae sunt pestes, isdem remediis ... prohibentur. PLIN. nat. 1, 11, 117 de remediis -um. 14, 61 non temere -bus noxiis (*abl. abs.*). 20, 64 -es *lactucae* nunquam faciunt. 20, 189 digerit -es *anesum* (26, 41. 112 -es, quae nausiam faciunt, digeruntur Vettonica pota. PROSP. c. coll. 9, 3 letalem digerat -em). 20, 196 *semen aneti* sedat -es. 32, 43 si ex melle ... fastidium -sve, quae fit gravissima, incidat. QVINT. inst. 7, 3, 33 -e illic (*sc. in cena*) contracta (SVLP. VICT. rhet. 34 p. 332, 22). PORPH. Hor. sat. 2, 2, 44 *inula* -is fastidium decutit. MOYS. Cypr. epist. 31, 6 pasta -e. CHIRON 336 *si* -s maior in plectura reversa fuerit. 358 si -em senserit iumentum. 442 si quod iumentum -em passum fuerit. AMBR. epist. 45, 10 quantos ... distendit -s! hex. 3, 7, 28 qui *cibus* resecet -es. Noe 9, 28 famem et -em naturalis temperat providentia. AVG. serm. 23, 4, 4 cui solidus cibus ... nullam ingerat -em. MACR. sat. 7, 5, 24 -es de modo, non de qualitate *ciborum* provenire. SIDON. epist. 2, 9, 9 *aquarum* fotu -em nostram tergente. ORIBAS. syn. 1, 7 -e transacta. *translate de arboribus suco abundantibus*: PLIN. nat. 17, 219 *arbores* laborant et fame et -e, quae fiunt umoris quantitate. b *qualitas vel copia ciborum, qui male concoquuntur*: CENS. 15, 2 Diogenes ... cibi -e in choleram solutus est (PETR. CHRYS. serm. 41 p. 314D ciborum -s vitalia deicit, infirmat stomachum, corrumpit sanguinem). VINDIC. med. 8 subiectam *seminis corpusculis* pastilitatis -em, hoc est novum cibum acceptum sive nova subinde nutrimenta. CASSIAN. conl. 8, 3, 3 nisi *fructus* omnem asperitatem suae deposuerint -is. *translate vel in imagine*: SYMM. epist. 1, 13, 3 gaudii mei quandam patior -em. AVG. c. Iul. 2, 8, 28 ne tui stomachi follis indigesta maledictorum -e rumpatur. conf. 9, 9, 21 per acida colloquia -s exhalatur odiorum. anim. 1, 3, 3 quod -s loquacitatis eructat, aetatis maturitas decoquat. *metonymice cibi ipsi male concocti*: PLIN. nat. 27, 48 -es detrahit *absinthii sucus*. 32, 95 purgant et cybia vetera ... -es. CYPR. laps. 30 -es suas postridie ructat (*cf.* NICET. psalm. 9 -es eructantes et crapulam). CHIRON 116 esca viridis ... in partem -is se convertit et difficiliter coquitur. ORIBAS. syn. 1, 2 ut in ventre aut intestinis retineatur -s. *nota de vitibus acerbis*: PALLAD. 3, 9, 12 cum unius *vitis* tempestivam vindemiam sequi sit permixta -e vitiosum.

2 *i. q. crudelitas*: AMM. 31, 7, 8 experiri postrema discrimina ... -e festinabat *plebs* (*nisi scrib.* crudelitate).

syn. (*ad 1*): fastidium (PLIN. nat. 32, 43), indigestio. *opp. ad 1*: concoctio (CELS. 1, 9), fames (CIC. epist. 9, 18, 4 SEN. epist. 95, 16 PS. QVINT. decl. 12, 23 AMBR. Noe 9, 28), ieiunium (SEN. dial. 1, 4, 10), inedia (CELS. 1 prooem. p. 7, 23).

crūditātio, -ōnis *f. a* cruditare. *i. q. cruditas*: CAEL. AVR. chron. 5, 2, 29 causae variae, ut vinolentia, ... -o. *cf.* crudatio.

crūditio, -ōnis *f. a* crudus, *cf.* cruditare. *i. q. cruditas*: PS. THEOD. PRISC. simpl. med. 106 *ostreae* testarum pulveres ... tollunt ... -es ventris.

crūdito, -āvī, -ātum, -āre [*cf. c.* cruditas. *Th.*]. *i. q. cruditate laborare* (GLOSS. ἀπεπτῶ): TERT. apol. 9 ursorum alvei ... -antes adhuc de visceribus humanis. CHIRON 431 si quando iumentum ... hordeum novum manducans -verit. *i. q. nimium edere*: TERT. scorp. 5 *Adam* edit illicitum et transgressione saturatus in mortem -vit (cruditavit *trad.*). ieiun. 16 sepultus est populus carnis avidissimus usque ad choleram ortygometra⟨s⟩ -ando (conditando *trad.*).

deriv. cruditatio.

crūdīvus, -a, -um [*a* crudus, *cf.* coctivus. *Th.*]. *quod non facile coquitur* (*opp.* coctivus): ANTHIM. 66 si ... -um fuerit *cicer*. 74 legumina si coctiva fuerint ... comedes, nam si -a, satis gravissime nocent.

***crūdus**, -a, -um [*a* cruor *ductum esse videtur, cf. c. theod.* rō *anglosax.* hrēaw '*crudus*'. *Th.*]. PAVL. FEST. p. 18 *Graeci* ἄτρωκτα (atrocia *codd.*) appellant, quae -a sunt. GLOSS. ὠμός. *comp.*: CIC. Cluent. 168 de orat. 1, 124 ANTHIM. praef. p. 8, 11. 17 [LVCIF. moriend. 8 (*coni. Hartel*)]. *superl.*: CASS. PARM. *p. 1235, 28* AMM. 26, 6, 8. *legitur inde a* PLAVTO, *singulis locis*: LIV. CVRT. MELA PETRON. PLIN. epist., *binis*: QVINT. TAC. SVET., *tribus*: LVCAN., *quaternis*: HOR. SEN. phil. SCRIB. LARG. PERS. VAL. FL. APVL., *quinis*: PLAVT. CIC., *frequentant* CELS. (*23ies*), COLVM. (*22ies*), *maxime* PLIN. nat., *deest praeter alios* TER. RHET. Her. CATVLL. LVCR. CAES. SALL. NEP. TIB. PROP. MANIL. SEN. rhet. VELL. VAL. MAX. PHAEDR. ASCON. [*val.* crud, *it.* crudo, *francog.* cru, *hisp.* crudo. *M.-L.*]

I *i. q.* **inconfectus** (GLOSS. V 282, 33): A *qualibet arte non immutatus vel confectus*: 1 *igni non coctus, non tostus, non mollitus* (*cf.* GLOSS. ἄπεπτος. COMMENT. Lucan. 3, 507 -um ... dicimus, quod igni coqui non potest): PLAVT. Aul. 430 quid ... curas, utrum -um an coctum ego edim. frg. 5 holera (VARRO ling. 5, 108 APVL. met. 4, 1. 3 PALLAD. hist. mon. I 6 p. 270B. II 10 p. 359D [ὠμῶν] *cf.* CELS. 2, 27 p. 70 *holerum* -i caules). Persa 94 *collyrae et colyphia* nihil⟨i⟩ sunt -ae. CATO agr. 71 ovum gallinaceum (CELS. 4, 26 COLVM. 6, 4, 2 *al.* PLIN. nat. 28, 265. 29, 47 *al.* APIC. 4, 132. *cf.* CELS. 4, 22 album -um ex ovis. 5, 5 vitellus. 5, 15. PLIN. nat. 29, 42 *luteum ovi* -um *al.*). CATO agr. 156, 1 *brassicam* esto vel coctam vel -am (157, 7 VARRO rust. 1, 2, 28 COLVM. 6, 38, 1 PLIN. nat. 20, 80. 85 *al. cf.* 20, 86 -us ... caulis *brassicae*). VARRO ling. 5, 108 poma, quae minus -a esse poterant (ANTHIM. 85). OV. fast. 6, 158 exta ... de porca -a (LIV. 29, 27, 5 MART. 11, 57, 4). VITR. 7, 2, 1 *calx* habens latentes -os calculos. CELS. 2, 29 mel (5, 5. 6). 4, 15 columbae iecur recens et -um. SCRIB. LARG. 79 scillae bulbi -i. 104 intubi. 191 conchyliis. MELA 3, 28 carne (SVET. Nero 37 VVLG. I reg. 2, 15 ANTHIM. praef. p. 8, 17). LABEO Homer. frg. schol. Pers. 1, 4 -um manduces Priamum Priamique pisinnos. PLIN. nat. 13, 72 *papyrum*. 15, 38 *mala* (23, 100. 101). 18, 100 farina (22, 122). 19, 95 *bulbi*. 20, 18 *rapum* (ORIBAS. syn. 4, 5). 20, 33 gingidion. 20, 49 *porrum*. 20, 52 *alium*. 20, 71 *beta*. 20, 100 *scilla*. 20, 136 *ruta*. 20, 185 *anesum*. 20, 211 *porcillaca*. 20, 223 *malvae*. 22, 71 *radice asphodeli*. 23, 65 *vini faex*. 24, 124 folia *rubi*. 28, 128 lac (ANTHIM. 76 -os lactes). 28, 199 leporis renes -os (PLAC. med. 2, 13). 29, 99 iecur *canis*. 30, 46 cocleae (30, 70 *al. cf.* 32, 56 carnes ... coclearum ... -ae). *et saepius.* MART. 11, 18, 9 piper. IVV. 15, 83 contenta *turba* cadavere -o. APVL. apol. 41 piscem. EDICT. imp. Diocl. 1, 19 lupini (VEG. mulom. 2, 63 *al.*). ZENO 2, 44 non usti, non -i *panes*. PELAGON. 166 aluminis. CHIRON 271 ex aqua triticea -a. VEG. mulom. 1, 20, 1 aeris (3, 12, 3). AMBR. Ioseph 4, 19 -a ciborum coqueret (*cf.* PALLAD. hist. mon. I 2 p. 262B -is est usus cibis [ὠμοφαγία]). VVLG. exod. 12, 9 -um quid (ὠμόν). MACR. sat. 3, 13, 12 ostreas. VINDIC. med. 32 *escas* -as atque acidas. APIC. 4, 145 salsum (*sc. piscem*). 6, 238 ius (8, 376). ANTHIM. 14 de -o ... larido (*tcr*). 51 intuba. 58 acetum. 94 de uva -a. PALLAD. hist. mon. I 6 p. 273C cauliculorum folia -a. *in imag.*: QVINT. inst. 10, 1, 19 ut cibos mansos ac prope liquefactos demittimus, quo facilius digerantur, ita lectio non -a, sed multa iteratione mollita et velut confecta memoriae imitationique tradatur. CATO agr. 39, 2 cretae -ae partes duas. VARRO rust. 1, 14, 4 e lateribus -is (VITR. 1, 5, 8 coctus later sive -us. CVRT. 8, 10, 25 COLVM. 9, 1, 2 PLIN. nat. 18, 98. 19, 178. 35, 169 EDICT. imp. Diocl. 7, 15 CYPR. GALL. exod. 247. *cf.* PLIN. nat. 30, 63 -is laterculis). CELS. 3, 20 pix -a (5, 5. 5, 28, 18 COLVM. 12, 20, 6). PLIN. nat. 28, 178 -i cornus farinam. 29, 34 in fictili -o (34, 106. 113. 133. 170). 31, 46 ollis ... e figlino opere -is (31, 130 in -a olla figulini operis). 34, 170

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

in -o *plumbo*. 35,155 -a opera. 36,137 utuntur…-is *pyritis lapidibus.* 36,147 quamdiu -us sit *hepatites.* PERS. 2,67 -o de pulvere (SCHOL. *ad l. pulvis* coquitur, ut metallum fiat). *cf. p. 1236,43.* *nota*: LVCAN. 3,507 -ae … cautes. *cf.* VAL. FL. 2,542 -i … cacumina saxi.

2 *qualibet alia ratione non confectus vel perfectus, i. q. rudis, incultus*: **a** *proprie*: VARRO ling. 5,116 de corio -o (VITR. 10,13,5 *al.* PAVL. FEST. p. 231 AMM. 24,6,8 VEG. mil. 4,9. 15. 17. *cf.* VAL. FL. 4,250 -is durata volumina tauris). VERG. Aen. 5,69 caestu (*cf.* SERV. auct. *ad l.* ex corio duro. VERG. georg. 3,20 ARNOB. nat. 1,36. 7,33. *cf.* SIL. 5,525 -ae … tegmina parmae). VERG. Aen. 7,690 pero (GLOSS. II 118,20 ὠμοβύρσιον). 9,740 cortice (VAL. FL. 6,97. *cf.* AVSON. 359,16). CELS. 7,4,4 linum (VVLG. Sirach 40,4 lino -o [ὠμόλινον]. *cf. Blümner, Technol. I 186*). COLVM. 2,2,25 solum (2,10,6. 3,13,5. 10. 4,1,3 PLIN. nat. 17,159 PALLAD. 1,6,8). 2,4,3 vervactum. 2,10,2 -is novalibus. 2,10,29 terra (*opp.* proscissa. 2,10,33. LVCAN. 3,387. *cf.* SIL. 3,514 -is … locorum ferre pedem). 3,13,5 spatium. 9,4,4 caespite (FAVST. REI. grat. 2,1 p. 60,23 caespes … incultus et -us). 10,47 *humus.* 12,19,4 -o id est non malleato sparto. PLIN. nat. 18,179 inter duos sulcos -a ne relinquantur. 19,9 Alianis *linteis* semper -is. VAL. FL. 6,82 -o … sub vellere. STAT. Theb. 6,733 -a tegmina boum. MART. 7,1,1 accipe … -um thoraca. AMM. 24,2,10 -orum tergorum densitate vestitis *scutis.* BOETH. arithm. 1 praef. p. 4,12 -i umbonis tegmina. **b** *translate*: PERS. 1,92 numeris (*i. metris*). TERT. cult. fem. 1,2 *mulieres* adhuc incultae et incompositae et, ut ita dixerim, -ae ac rudes. 2,5 in -am in totum et ferinam habitudinem. PRVD. apoth. 719 -us conviva (SCHOL. *ad l.* rusticus). MART. CAP. 9,998 *Satura* garrire agresti -a finxit plasmate. ENNOD. opusc. 3,5 p. 332,8 ut saltem -a…digeram facta meritorum. *nota*: CASS. PARM. epist. Suet. Aug. 4 materna tibi farina est (*sc. Augusto*) ex -issimo Ariciae pistrino. *adde*: PRVD. c. Symm. 1,73 secla…-us stupor aurea finxit (SCHOL. *ad. l. -us* hic *ponitur* pro stulto, indigesto).

3 *ventre non concoctus*: **a** *de rebus non concoctis*: CELS. 1 prooem. p. 4,21 nihil…concoqui, sed -am materiam, sicut assumpta est, in corpus omne diduci. 1,2 qui -um…ructat. 2,7 urina tenuis et -a. 2,8 si quod excernitur … -um est. PLIN. nat. 24,36 reliquae *resinae* -a concoquunt. MART. 3,13,3 accusas … cocum, tanquam omnia -a attulerit: nunquam sic ego -us (*ad b*) ero. VINDIC. med. 8 ex -is fieri redhibitiones. CAEL. AVR. acut. 1,14,113 solutionem ciborum in ventre fieri -am. ANTHIM. praef. p. 7,12 *cibi non bene cocti* -os humores generant (ORIBAS. syn. 1,2 repletum corpus -is humoribus. 1,21 ad -os et spissos humores deponendos. 4,5 tit. *al.*). *in imagine*: SYMM. epist. 1,101,2 tempore aut ratione decoquere amissi fratris -um dolorem. AVG. serm. 28,2 -um ructat indigestione fastidium. *cf. supra l. 34.* **b** *per enallagen de animantibus vel eorum partibus, quae non bene concoquunt vel nondum concoxerunt i. q. indigestus* (SCHOL. Iuv. 6,203): CATO agr. 125 ad alvum -am (VARRO rust. 2,4,21). CIC. Cluent. 168 cum ad illud prandium -ior venisset. de orat. 1,124 Roscius … -ior fuit. 1,125. fin. 2,23 qui (*asoti*) … -i … se rursus ingurgitent. HOR. sat. 1,5,49 inimicum … ludere -is. epist. 1,6,61 -i tumidique lavemur. epod. 8,6 podex…-ae bovis (*non recte* PORPH. *ad l.* -am pro dura aut indomita videtur dixisse). CELS. 2,10. SEN. epist. 89,22 -us ac nauseans. SCRIB. LARG. 122 ne *aeger* -us sumat medicamentum. PERS. 1,51 elegidia -i dictarunt proceres. MART. 3,13,4 *v. supra l. 37.* 12,76,2 ebrius et -us. QVINT. inst. 11,3,27 -um aut saturum aut ebrium … declamare neminem. IVV. 1,143 turgidus et -us (*sic P*, -um *vulg.*) pavonem in balnea portas. 6,203 mustacea …-is donanda. PORPH. Hor. serm. 1,5,49 -um Vergilium. COMM. instr. 1,19,3 mane ebrio, -o … creditis uno. SIDON. epist. 4,7,2 apud -os caeparumque crapulis esculentos. POMER. 1,15 sumptuosis dapibus -us non potest suis abstinentiam laudare. *nota ablativum additum*: CLAVD. 15,445 dux … -us … cibo. *translate de actionibus eorum, qui adhuc -i sunt*: TERT. paen. 11 quae non atria nocturnis et -is salutationibus occupant? ZENO 2,38 obrutum pectus saepe -is atque acidis vomitibus inurgetur.

B *natura nondum confectus*: **1** *i. q. immaturus*: **a** *proprie*: *de rebus*: CIC. Cato 71 poma. CELS. 5,28,11 *phyma* (*cf.* 7,30,1). COLVM. 12,10,3 corna …, pruna *non* nimium -a. 12,10,4 pira. 12,47,3 *mala.* PLIN. nat. 15,5 *oliva* -a atque nondum incohatae maturitatis. IVV. 11,76 -i … pericula suci. VLP. dig. 9,2,27,25 si … decerpserit … vineas -as. SORAN. p. 58,7 de … -o partu (p. 73,15 PS. SORAN. epit. 45). *adde*: COLVM. 12,6,2 esse adhuc -am *muriam* (*opp.* maturam). *nota dativum additum*: AVSON. 469,5 -a … tellus seminibus. *de animantibus*: HOR. carm. 3,11,12 *equa* adhuc protervo -a marito (SCHOL. *ad l.* intacta, immatura, sive non intempestiva. *aliter* PORPH. *ad l.*: animo -a, id est crudelis ac per hoc aspera atque horrens maritum). STAT. Theb. 7,298 puerum…expertem thalami -umque. MART. 8,64,11 puella. **b** *translate*: PETRON. 4 -a adhuc studia. STAT. Ach. 1,276 -a exordia magnae indolis. 1,478 rudimenta. Theb. 2,341 amor. 9,716 -a … festinaque virtus. TERT. adv. Marc. 4,18 p. 477,13 adhuc -a *fides* … ne dixerim adhuc nulla. NEMES. ecl. 2,9 iuventa. CLAVD. 7,43 indole. 14,246 virginitas. SIDON. epist. 4,1,3 aetatulam nostram mobilem, teneram, -am (*cf.* CORP. VIII 11433 puer … -a aetate raptus. X 663). GLOSS. IV 436,21 -a morte, id est ante diem. *nota*: HIL. in psalm. 118 beth 2 -i ad oboediendum anni. PAVL. NOL. epist. 43,6 non sit mens mea … -a concordiae.

2 *i. q. viridis vel recens*: **a** *proprie*: LVCAN. 4,317 palmite -o. PLIN. nat. 14,124 -o flore resinae (16,54). 23,91 in -a (*i. nova*) olla. STAT. Theb. 2,709 -o robore cortex. MART. 6,42,18 -a Virgine Marciave (*sc. aqua*) mergi (*i. frigida. cf.* 4,4,2 -arum nebulae…Albularum). **b** *translate* (*cf.* GLOSS. III 328,66 -ae aetatis ὠμογέρων): VERG. Aen. 6,304 -a deo viridisque senectus (*non recte* GLOSS. V 521,21 stupida, frigida. SIL. 16,331. TAC. Agr. 29 -a ac viridis senectus. APVL. apol. 53. SYMM. epist. 8,69 -am senectutem fovere. CORIPP. Ioh. 4,517. *cf.* SEN. Oed. 168 durus senio navita -o. SIL. 1,405 senecta). SIL. 3,303 iuventus. 3,386 haud aevi fragilis sonipes -oque vigore. 4,35 -am contra aspera mentem (5,569). 12,348 -os sine viribus annos. TAC. ann. 1,8 diem … -i adhuc servitii. *per enallagen*: STAT. silv. 1,1,68 verbere -o (*sc. -ae iuventutis*).

II *i. q. rudis, cruentus* (*cf.* ISID. orig. 20,2,20 -um quod sit cruentum, est enim cum sanguine): **A** *proprie*: OV. Pont. 1,3,16 vulnera (trist. 3,11,19. PLIN. epist. 5,16,11 -um adhuc vulnus. IVV. 2,73). SEN. Ag. 846 tinxit…-os…rictus sanguis aurigae. PERS. 5,162 -um … unguem arrodens (*proleptice*). LACT. epit. 49,6 cicatricibus (*cf.* PRVD. perist. 2,287 -a est cicatrix criminum). -um *i. q. cruor*: APIC. 2,55 -um misces. 4,159 a -o pisces…lavas. *in imag.*: AVSON. 182,8 -a adhuc matris pectora sollicitas (*i. recenti vulnere maerentem matrem*). **B** *translate, i. q. crudelis* (GLOSS. V 551,17 SERV. Aen. 10,682), *durus* (GLOSS. V 551,17), *saevus, immisericors* (*cf.* GLOSS. ὠμὸς ἐπὶ ἀνθρώπου, ὁ ἀνηλεής): **1** *de animantibus*: PLAVT. Poen. 1108. Truc. 644 me … -um virum esse. OV. epist. 9,67 -i Diomedis imago. met. 4,240 *Orchamus.* trist. 5,3,8 Getis. Pont. 1,2,121 Atreus. SEN. Phaedr. 1220 leti artifex. SIL. 8,323 Hibero. 10,98 magistro. STAT. Ach. 1,190 Bebryca. Theb. 11,414 Gorgone (*i. aegide*) -a virago (*sc. Minerva*). MART. 4,49,4 -e Thyesta. ARNOB. nat. 4,6 ab hominibus -is. AMM. 26,4,4 Vrsatio officiorum magistro Delmatae -o. 26,6,8 crudelis et intrepido corde ⟨c⟩rudissimus. 28,1,10 ferociam pectori -o affixam. 30,8,4 natio Persarum. 31,8,8 victori. CORIPP. Iust. 3,270 -us et asper Avar. **2** *de rebus tam corporeis (plerumque personatis) quam incorporeis, quae cum crudelitate fiunt vel coniunctae sunt*: VERG. Aen. 10,681 -um (durum *R*)…ensem (12,567 CYPR. GALL. num. 632 CORIPP. Ioh. 5,254). OV. am. 3,8,58 bella (CORIPP. Iust. praef. 5). SIL. 5,225 -us…ruente Fortuna stimulus (*i. desperatio*). 5,423 facta virum (13,224). 7,113 -um Marte viri nomen. 14,454 -o luctari pelago. STAT. Theb. 1,53 -um ac miserabile vitae supplicium. 1,422 -is…virum sudoribus ardet pulvis. 3,335 dolores. 4,228 in pulvere -o. 4,280 quercus laurique ferebant -a puerperia. 8,432 -i torrentis alumnus. 9,391 tam -a nepotis funera (PRVD. psych. 793 INSCR. christ. Rossi I 710 [*a. 442*]). 10,342 honos. 12,762 -a virorum proelia. IVV. 8,223 tam saeva -aque tyrannide. AVR. Fronto p. 15,8 N. -um (dudum *Heindorf*) mare hibernum est. MIN. FEL. 24,3 -a hieme (34,12 CYPR. epist. 75,10 PANEG. 10,36 AMM. 20,5,4). TERT. adv. Marc. 1,1 vita -a *gentium barbarorum.* CYPR. epist. 16,2 nunc -o tempore persecutione adhuc perseverante. POTAM. epist. ad Athan. p. 1416^{C} -am illuviem damnabilis officinae. AVSON. 118,10 laeso -us amore dolor. 129,2 facinus. 130,2 nefas (CARM. epigr. 526,7 -um indignumque nefas). AMM. 28,1,14 praeter multa -a et immitia. AMBR. Ios. 4,19 perfidia. HIER. epist. 8 apud quos erat -a rusticitas et qui humanitatem quodammodo nesciebant. RVFIN. Orig. in exod. 3,3 p. 314^{B} superbia. PRVD. perist. 1,31 nec rudem -i laboris…vitam duxerant milites. 1,101 homo…-a torquens lumina. c. Symm. 2,705 vis -a virum. OROS. hist. 7,34,8 victoriae satietatem -a insultatione ructabant. GILD. Brit. 1 chron. III p. 27,19 -a stoliditate caecatus. 23 chron. III p. 38,16 o desperabilem -amque mentis hebetudinem! ALC. AVIT. epist. 4 p. 30,6 adversa veritati et admodum -a definitio est. CORP. VIII 9670 -o mortis interventu.

syn.: *ad I A 2*: incultus (FAVST. REI. grat. 2,1), ferinus (TERT. cult. fem. 2,5) rudis. *ad I A 3*: indigestus (ORIBAS. syn. 1,2), nauseans (SEN. epist. 89,22), satur (QVINT. inst. 11,3,27). *ad I B 1*: immaturus (VLP. dig. 9,2,27,25). *ad I B 2*: recens (CELS. 4,15), viridis (VERG. Aen. 6,304 TAC. Agr. 29). *ad II*: cruentus, asper (CORIPP. Iust. 3,270), crudelis (AMM. 26,6,8), immitis (AMM. 28,1,14), miserabilis (STAT. Theb. 1,53), saevus (IVV. 8,223).

opp.: *ad I A*: confectus (QVINT. inst. 10,1,19). *ad I A 1*: assatus (ITALA exod. 12,9 [Gaudent. serm. 2 p. 855^{B}]), assus (VVLG. exod. 12,9), coctus (PLAVT. Aul. 430 CATO agr. 156,1 *saep.*), decoctus (PLIN. nat. 13,72 *saep.*), excoctus (VARRO ling. 5,109), tostus (PLIN. nat. 18,61). *ad I A 2*: cultus (FAVST. REI. grat. 2,1), fossus (PLIN. nat. 17,159), proscissus (COLVM. 2,10,29). *ad I A 3*: concoctus. *ad I B 1*: maturus (COLVM. 12,10,3).

deriv.: crudarius, crudelis, crudescere, cruditas, cruditare.
comp.: percrudus, semicrudus, subcrudus.

adv. **crūdē.** PLAC. med. 2,13 si quidam -e (*Cas.* -os, *fort. recte, v. p. 1234, 63*) nolunt sumere *leporis renes*, eodem modo cocti edantur.

cruentātio, -ōnis *f.* a cruentare. *i. q. cruoris aspersio*: TERT. adv. Marc. 4,39 p. 553,22 nemo tanta in bello sanguinis flumina … unius altaris -i adaequat. PS. FVLG. RVSP. serm. 46 passionis -e indutos.

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

cruentia vexatio GLOSS. V 282,12. IV 501,22 (cruenta *vel* cruenda *codd.*). *a* cruentus.

***cruento,** -āvī, -ātum, -āre *a* cruentus. GLOSS. μιαίνω, αἱμάσσω, αἱματῶ. -atus μιαρός. sanguinolentus. *legitur inde ab* ENNIO, *singulis locis*: ENN. LVCR. SALL. NEP. VERG. SEN. rhet. CELS. PETRON. SVET., *binis*: PROP. VAL. MAX. TAC., *ternis*: LIV. SIL., *quaternis*: SEN. phil. PLIN. nat., *sex*: OV., *septem*: STAT., *undecim*: CIC., *praeterea habent recentiores.*

1 ***proprie*** *i. q. sanguine aspergere vel polluere, passive etiam i. q. sanguinolentum fieri.* **a** *animantia vel partes animantium (etiam i. q. vulnerare)*: ENN. ann. 165 Galli ... vigiles ... repente -ant. CIC. carm. frg. 19, 5 (div. 1, 106) *aquila anguem* lanians rostroque -ans. Pis. 47 -are corpus suum (TERT. pudic. 22 contaminata potius corpora ... quam -ata). or. frg. A IX 7 se ... caede nefaria -vit (TAC. hist. 1, 58 *Crispinus* sanguine Capitonis se -erat. ARNOB. nat. 4, 33 tamquam hostili de sanguine ita se proprio parricidio -are. FIRM. err. 26, 2 humanarum te ... victimarum frequenter sanguine -asti et Latiaris templi cruore. OROS. hist. 3, 23, 58 Lysimachum ... assiduis se parricidiis -antem). CIC. div. 1, 60 trucidare aliquem et impie -ari (*i. se -are. cf.* PLATO rep. 7, 1 p. 571^{D} μιαιφονεῖν. FIRM. err. 27, 8 qui profusione sacrilegi sanguinis -antur. math. 1, 7, 26 quotiens *Sulla* ... civili sanguine -atur). NEP. Epam. 10, 3 ne manus suorum sanguine -ret (OV. Ib. 228 ter ... -atas increpuere manus. AMBR. fid. 1, 17, 114). PROP. 4, 8, 65 morsu ... -at *collum*. OV. met. 4, 104 ore -ato (ARNOB. nat. 5, 19 -atis oribus. DRAC. Romul. 9, 166). 11, 23 -atis ... dextris (CLAVD. 26, 619. EVCHER. pass. Acaun. 4 p. 168, 18 *manus* sanguine innocentium -are. AMBR. fid. 1, 17, 144. MVTIAN. Chrysost. hom. 13, 4 dexteram suam efficiat ex hostibus -atam). LIV. 10, 39, 12 aciem. CELS. 5, 28, 14 θύμιον facile ... -atur (*i. fit sanguinolentum*). SEN. dial. 7, 26, 8 brachia atque umeros suspensa manu -at. PETRON. 138 digitis inter praecipitem decursum -atis. PLIN. nat. 22, 28 oculis ictu -atis (28, 76). 27, 120 urina -ata. SIL. 13, 825 -ato ... sub pectore (STAT. Theb. 9, 399 multum ... -at pectora). 17, 540 calce -at cornipedem (*sc. equum*). STAT. Theb. 8, 748 Astaciden ... terga -antem concussi vulneris unda. TERT. adv. Marc. 4, 40 p. 560, 24 quasi -ati homines de vini rubore descendunt. ARNOB. nat. 4, 25 viraginem ab Ornyto ... -atam. OPTAT. 2, 18 p. 52, 4 tegulis plurimi -ati sunt. 2, 18 p. 53, 8. HEGES. 5, 25, 2 reliquias -ato vestigio proterere. PRVD. ditt. 195 agnum caede -atum. AVG. serm. ed. Mai 37, 1 membra. 56, 1 *martyres* sanguis roseus -vit. quaest. hept. 2, 108 Christus passione -atus. DRAC. laud. dei 3, 285 *Persas* obscura strage -ant. Romul. 10, 22 -atam fecit de matre novercam. Orest. 750 ducis tu colla -as. TAB. devot. Audollent 248 B 1 vulneratos ⟨cru⟩entatos exire ... fili⟨os Ae⟩miliani.

b *res*: CIC. har. resp. 35 secures suas -ari scelere. Sest. 80 tribunus plebis templum -vit (LACT. inst. 6, 1, 5). Mil. 18 *via Appia* -ata antea caede ... viri (37 *sica* Appiam ... nece Papirii -vit). SALL. Iug. 101, 6 *gladium* occiso pedite nostro -erat (LIV. 38, 46, 5. *cf.* STAT. Theb. 5, 317 ense -ato). VERG. Aen. 10, 730 tela (OV. met. 8, 424 tela ... sua quisque -at). PROP. 3, 15, 41 prata -antur. OV. epist. 8, 54 iugulo ... Aegisthus aperto tecta -vit. LIV. 23, 9, 4 mensam -res hospitis sanguine. VAL. MAX. 2, 7, 11 in ... -ato solo. 9, 2, 1 -atis aquis *Tiberis*. SEN. Phaedr. 1093 arva. benef. 1, 6, 3 quamvis aras sanguine multo -verint (LACT. inst. 6, 1, 5 CARM. de resurr. 341). 6, 3, 2 classes -uras maria. SIL. 12, 255 equum ... frena -antem morsu. STAT. Theb. 4, 364 -ata ... lana. 11, 179 stagna -at Hippomedon. PS. QVINT. decl. 1, 1 pariete -ato. TAC. ann. 15, 52 si sacra, mensae ... caede ... principis -rentur. TERT. nat. 1, 7 panes -ati (*bis*). CAPITOL. Opil. 13, 3 quod macelli specie domus eius -retur sanguine vernularum. LAMPR. Heliog. 7, 7 quam (*civitatem*) saepe -ari hominum sanguine. Alex. 60, 3 vestem. EPIT. Alex. 57 eius sanguine meam hastam -bo. LACT. inst. 6, 18, 28 capite suo rostra. AMBR. Ioseph 3, 15 tunicam.

2 ***translate vel in imagine***: **a** *i. q. maculare, inquinare*: CIC. p. red. in sen. 6 ne ... civium vulneribus res publica -retur. LVCR. 4, 1036 *ut* loca turgida semine multo ... vestem ... -e⟨n⟩t. STAT. Theb. 11, 228 spumis delubra -at taurus. TAC. ann. 15, 52 di ... hospitales caede ... -rentur. TERT. scorp. 15 fidem ... primus Nero -vit. AMBR. Ioseph 3, 15 caro, non divinitas -ata est. fid. 1, 17, 114 animam. PS. AMBR. paenit. 11 omne ... vitae suae actum ille latrociniis -erat. AVG. serm. ed. Mai 37, 1 Iudas ... vipeream -at animam (FAVST. REI. serm. 1 p. 225, 15 *anima* se ... malis operibus -vit). SVLP. SEV. chron. 1, 37, 2 *regis* fidem -erat. SIDON. epist. 2, 13, 5 quem (*exitum*) -vit Fortunae ... perfidus finis. GREG. M. in Ezech. 1, 11, 25 ut ante dei oculos adiunctis iniquitatibus anima -etur. **b** *i. q. vulnerare*: CIC. Phil. 2, 86 haec -at oratio. SIDON. epist. 4, 9, 2 correptio non -ans. **c** *i. q. cruentum vel rubicundum reddere, rubro colore inficere*: SEN. contr. exc. 2, 7 quo *conchylio* vestis -etur. STAT. silv. 1, 5, 38 *purpuram* -vit maculis lucentibus Attis. SVET. Dom. 16 ut ... luna se in aquario -ret. *nota*: PLIN. nat. 27, 37 comae tritae *ascyroidis* velut -ant, qua de causa quidam hanc androsaemon vocavere.

syn.: vulnerare. maculare, inquinare. *opp.*: purificare (CASSIOD. in psalm. 129, 8). *deriv.*: cruentatio.

***cruentus,** -a, -um [*cf. c.* cruor, *fortasse c. lituan.* kruvinas 'cruentus'. *Th.*]. *legitur compar.*: OV. met. 12, 592 SEN. contr. 2, 1, 15 VELL. 2, 71, 1 CELS. 2, 8 FLOR. epit. 3, 10, 4 *al.* *superl.*: ASCON. tog. cand. p. 83 S. C. de aedif. (Corp. X 1401) 8 FLOR. epit. 4, 6, 1 QVINT. decl. 233 p. 36, 19 *al.* GLOSS. sangui⟨no⟩lentus (*cf.* CAEL. AVR. chron. 2, 14, 197 sanguinolenta sputa ... hoc est -a). μιαρός, μιαιφόνος, ἡμαγμένος. -um αἱματῶδες. *legitur inde ab* ENNIO, *singulis locis*: ENN. CAECIL. VARRO LVCR. BELL. Afr. TIB. LYGD. GERM. COLVM. ASCON. CALP. HOMER., *binis*: VELL. CVRT. MART. PLIN. iun. SVET., *ternis*: RHET. Her. SALL. MANIL. IVV., *frequentant*: CIC. VERG. OV. LIV. LVCAN. (*22ies*), SIL. (*30ies*), STAT. (*54ies*), *deest praeter alios*: PLAVTO TER. CATVLLO CAES. NEP. VITR. PHAEDR. PERS. *dub. interpr.*: MART. CAP. 2, 120. [*val.* crunt. *M.-L.*]

I ***proprie*** *i. q. cruore conspersus vel maculatus.*

A *animantia*: **1** *generatim*: ENN. scaen. 131 corpora (LIV. 45, 5, 4 -o latronis corpore. SEN. Herc. f. 1144 CVRT. 8, 2, 8 DICT. 2, 2 *cf.* CIC. Mil. 33 P. Clodii -um cadaver. HIER. epist. 1, 12, 1 cadaver). MANCIA or. frg. Val. Max. 6, 2, 8 Cn. Domitium. VARRO Men. 540 Adon. CIC. Phil. 4, 4 *M. Antonius* -us sanguine civium (VERG. Aen. 1, 471 Tydides multa ... caede -us. HOR. sat. 2, 5, 15 sanguine fraterno. OV. epist. 6, 162. 15, 207 pater ... soceri de caede -us. rem. 28 LIV. 4, 32, 12 SEN. contr. 1, 4, 1 IVST. 38, 8, 4. DICT. 3, 23 exercitum ... -um suo hostilique sanguine. AMM. 24, 6, 15 iusto sanguine miles etiamtum -us. AVG. civ. 3, 27). VERG. Aen. 7, 501 *cervus*. 12, 385 Aenean. HOR. carm. 1, 2, 39 hostem. LYGD. 6, 24 Cadmeae matris praeda -a (*i. Pentheus*). PROP. 2, 9, 11 dominum. OV. fast. 5, 457 umbra -a Remi. trist. 4, 3, 30 Hectora. LIV. 30, 20, 8 -um ab Cannensi victoria militem. SEN. contr. exc. 5, 3 stetit -us pater (9, 4, 8. QVINT. decl. 314 p. 237, 5 laceratus et adhuc -us pater. FLOR. epit. 1, 1, 7 supra -um patrem). contr. 10, 5, 8 revertentur *victores* -i. SEN. Ag. 947 -a coniugis victrix sui. Herc. f. 498 -ae regis Aegypti nurus. Herc. O. 1467 -ae sceleribus *Deianirae*. dial. 4, 35, 5 iram (*i. hominem iratum*) figuremus ... torvam -amque. LVCAN. 2, 212 strage -a interruptus ... amnis (4, 570 SIL. 5, 89). PETRON. 108 plures -i vulneribus. TEST. porcelli p. 243, 9 porcellum faciam -um. SIL. 2, 563 Murrum. 12, 549 Paulus Gracchusque -i. STAT. Theb. 12, 23 quacunque Dolor Luctusque -i exegere duces. QVINT. decl. 274 p. 15, 11 vulneratum -umque *adulescentem*. TAC. ann. 1, 27 lapidis ictu -us *Lentulus*. SVET. Otho 8 *omnes* sic ut erant -i. FLOR. epit. 3, 18, 12 Caesar ... cum in urbem -us referretur. 4, 4, 5 *Octavius* -us et saucius. COMM. apol. 526 iam semel -i *Iudaei* (737 scelere commisso -i. 778. instr. 1, 37, 18 a scelere ... -is). LAMPR. Alex. 60, 3 hostia -a effugit. HIER. epist. 22, 39 *dei filius* -us egreditur *utero*. CLAVD. 8, 535 semper ... -us ibit *Hercules*. 15, 397. 28, 478. SVLP. SEV. dial. 2, 3, 5 foede -um *Martinum*. PRIMAS. in apoc. p. 836^{C} equus rufus velut -us sanguine alieno non suo. p. 899^{A} bestiam (p. 899^{B} impietate -am).

2 *specialiter de partibus corporum animantium*: CAECIL. com. 103 -o ita ore grundibat miser (VERG. Aen. 1, 296 ore -o *et sic saepe in fine hexametri*. 9, 339. 10, 488. 12, 8 TIB. 1, 5, 49 OV. met. 11, 395 PETRON. 122, 127. SIL. 4, 378. 5, 331 *al.* ARNOB. nat. 1, 64 oribus. *saep. cf.* FIRM. err. 6, 8 -us ore). CIC. dom. 108 extra contaminatam ... et -am P. Clodii manum (Mil. 20 ex -is eius manibus. 43 SALL. Iug. 31, 12 VERG. georg. 4, 15 Aen. 2, 167. OV. am. 3, 8, 16 *dextra*. SEN. Med. 15 OCTAVIA 594. 628. SIL. 9, 210 dextram ... caede -am. STAT. Theb. 12, 673. TAC. hist. 4, 49 -as legati sanguine manus. *saep.*). CIC. Verr. 6, 128 -as cervices filii (OV. epist. 15, 153 cervice. TAC. ann. 16, 10). VERG. georg. 3, 203 *equus* spumas aget ore -as (SVLP. SEV. dial. 1, 22, 4). Aen. 10, 415 cerebro (SIL. 9, 398). PROP. 4, 5, 68 sputa (CELS. 2, 8 CAEL. AVR. chron. 2, 14, 197. *cf.* AMM. 14, 9, 6 cum -o sputamine). OV. met. 3, 721 digitis. 6, 658 caput (SEN. contr. 9, 4, 4). CELS. 2, 4 id quod excernitur ... si est ... -um (2, 7 aut sanguis aut -um aut purulentum aliquid ... excernitur. *cf.* PLIN. nat. 20, 139 *excreationes*. 20, 246. 26, 28. 27, 113. 30, 43. COLVM. 6, 7, 1 -a et mucosa ventris proluvies). CELS. 2, 8 *vomica* quo -ior, eo melior est. *ibid.* si pus -um exit (*cf.* 3, 22 pus excreatur; interdum -um aliquid). 5, 19 pr. vulneribus (5, 26, 23 LVCAN. 8, 333 STAT. Theb. 11, 601). 5, 26, 11 *urina* (7, 26, 2 PLIN. nat. 20, 139. 21, 173. 24, 23). 7, 6 carni. 7, 26, 5 si qua -a coierunt (PLIN. nat. 29, 43 -a excreantibus). SEN. Oed. 93 -os vatis infandae tuli rictus. PETRON. 79 pedes. SIL. 5, 407 oculis. 9, 562 genis. STAT. Theb. 1, 82 unguibus (6, 624 ungue. 12, 109). 4, 566 pectus (11, 317. FRONTIN. strat. 1, 12, 4 equorum pectora). 7, 52 vultu. IVV. 6, 525 genibus. APVL. met. 8, 8 -am et pallore deformem attollens faciem. CLAVD. 1, 93 iubarum. SVLP. SEV. Mart. 21, 2 cornu bovis -um. *nota in imag.*: HOR. epist. 2, 1, 150 -o dente lacessiti.

B *res*: **1** *solidae*: RHET. Her. 1, 11, 18 telum (OV. met. 7, 684 trist. 2, 529. 5, 7, 34. Pont. 3, 8, 20 hoste precor fiant illa [*tela*] -a tuo. SIL. 2, 169 ANTH. 410, 4 DRAC. laud. dei 3, 483). RHET. Her. 1, 11, 18 cum gladio -o (CIC. inv. 2, 14 Mil. 77 Sest. 76 *al.* LIV. 40, 39, 9 -os ex recenti caede hostium gladios. SEN. contr. 1, 7, 4 publica vindicta -um gladium. LVCAN. 7, 561. QVINT. decl. 322 p. 269, 10 gladium ... -um stillantemque sanguine. TERT. resurr. 16 gladius bene de bello -us. *cf.* SIL. 12, 271 enses. HOMER. 492 STAT. Theb. 7, 642). ANTON. or. frg. Cic. Phil. 2, 30 pugionem. CIC. S. Rosc. 146 spolia (VERG. Aen. 10, 861 [*pars codd.*]. SEN. benef. 7, 27, 2). Catil. 2, 2 mucronem (LIV. 2, 12, 8 CLAVD. 17, 229 DRAC. laud. dei 2, 295). Pis. 74 e -is fascibus. off. 2, 29 hastam (VERG. Aen. 10, 339). Phil. 1, 17 pecunia (VAL. MAX.

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

4, 8, 3. *cf. p. 1240, 17*). epist. 1, 9, 15 (*in imag.*) monumentum . . . -is inustum litteris. Lucr. 5, 1138 capitis summi praeclarum insigne -um. Verg. Aen. 2, 272 pulvere. 3, 618 dapibus (Ov. met. 14, 211 Auson. 453, 3. *cf.* Stat. Theb. 9, 739 cibos). 6, 281 vittis. 6, 555 palla. 8, 297 antro. 9, 750 arma (10, 461 Ov. epist. 5, 156). 10, 497 thalami *Danaidum* (Ov. met. 10, 620). 11, 668 humum (Tac. Agr. 37. *cf.* Ov. epist. 3, 49 tellure. met. 4, 133 solum). Ciris 467 multo . . . -as hospite cautes. Hor. carm. 2, 8, 16 (*in imag.*) acuens sagittas cote -a. Prop. 2, 13, 38 busta. 3, 11, 34 totiens nostro, Memphi, -a malo. 4, 1, 96 ante aquilae *legionum* rostra -a. 4, 1, 112 vela. Ov. met. 14, 819 temone. trist. 4, 4, 74 *ara*. Liv. 1, 48, 7 vehiculo. 8, 38, 15 -am . . . illis praedam redde (Plin. paneg. 36). 22, 1, 10 spicas (28, 11, 2 Val. Max. 1, 6, 5). 24, 21, 7 vestem (Curt. 8, 3, 10 Quint. inst. 5, 9, 1. 9. 5, 12, 3 Carm. c. pag. 61. *cf.* Quint. inst. 6, 1, 31 praetexta. Tert. adv. Marc. 4, 40 p. 560 habitum). Liv. 25, 18, 15 cuspidem. 25, 39, 10 scuta. 40, 12, 16 -um diadema fraterna caede. Manil. 5, 459 (*in imag.*) *coturni* erit . . . stilus ipse -us. Val. Max. 3, 2 ext. 1 securem. 3, 2 ext. 4 victoriam . . . -o trophaei titulo retulit. Sen. dial. 7, 23, 1 opes . . . nec alieno sanguine -as. clem. 1, 26, 5 currus barbar⟨or⟩um sanguine -i. Phaedr. 1107 Hippolytus . . . -a tramitem signat nota. Octavia 668 aulam. Lucan. 7, 837 arbor. Petron. 124, 260 casside. Val. Fl. 2, 68 mole. 2, 303 terris (*cf.* Sil. 5, 69 gremio [*i. terra*]). Sil. 1, 476 arma -o . . . auro rutilantia. 5, 168 feretro. 15, 50 mensas . . . -o gramine compositas. Stat. silv. 2, 7, 71 Pharo -a (*propter Pompei necem*). Theb. 2, 516 de rupe -a. 3, 429 stimulis. 4, 134 -is in foribus. 10, 297 limite. 11, 658 regimen . . . manu tractare -um. Tac. hist. 1, 37 castra . . . -a et maculata. 1, 47 foro (4, 1 fora templaque). Amm. 17, 5, 7 partem exiguam (*sc. Armeniam*) semper luctificam et -am. 22, 8, 3 sedes. Hier. epist. 1, 3 ungula. Claud. rapt. Pros. 3, 335 aegida. *nota proleptice*: Sen. Med. 722 -a falce deposuit comam. Mart. 2, 17, 2 -a . . . flagella tortorum. Tac. Germ. 14 exigunt *iuvenes a principe* illam -am victricemque frameam. **2** *res liquidae*: Cic. nat. deor. 2, 14 guttis imbrium quasi -is (Ov. met. 4, 618 guttae cecidere -ae. 9, 344. 15, 788). Verg. Aen. 3, 632 mero (*cf.* Sen. Thy. 700 vina). Liv. 22, 1, 10 fontem . . . -is manasse respersum maculis. 24, 10, 7 stagnum. 24, 44, 8 flumen (27, 11, 3 -am . . . fluxisse aquam Albanam. Flor. epit. 3, 3, 9. 3, 5, 17 amnes. Sil. 1, 131 Eridanus. Stat. Theb. 5, 457 Phasin. Flor. epit. 2, 6, 18 Aufidus). Sen. Tro. 187 -o Xanthus erravit vado. Lucan. 6, 224 imbre (Stat. Theb. 12, 603. Min. Fel. 23, 4 imbribus). Val. Fl. 8, 346 freta. Sil. 11, 335 tabo. Stat. Theb. 2, 673 roribus (8, 7). Iuv. 10, 185 fluctibus. Flor. epit. 4, 12, 38 in -a palude.

II ***translate*:** **A** *de rebus*: **1** *quod colorem cruoris habet, rubicundus* (Schol. Prud. apoth. 67): Verg. georg. 1, 306 myrta (Serv. *ad l.* natura enim cruoris imitantur colorem). Copa 21 mora. Ov. epist. 16, 237 *facem* (Sen. Med. 960 Stat. Theb. 10, 854). Sen. nat. 7, 17, 3 -i *cometae* . . . omen post se futuri sanguinis ferunt. Calp. ecl. 1, 80 igne. Stat. Theb. 3, 225 clipei . . . -a lux rubet. Tac. ann. 14, 32 Oceanus -o aspectu. Prud. apoth. 67 poma. Mart. Cap. 1, 15 -ae similitudinis reiciebat aestum. Ps. Fulg. Rusp. serm. 46 *vitis* -o pampino aestuans inumbratur ecclesia. **2** *quod cum sanguinis effusione fit, saepe i. q. crudelis*: Cic. har. resp. 3 imperio (Val. Max. 9, 2 pr. imperiis. Nemes. cyn. 23. Lact. mort. pers. 1, 3 nefaria et -a imperia. Sulp. Sev. chron. 1, 13, 3 Oros. hist. 5, 4, 16). Cic. Phil. 8, 10 Antonii . . . promissa -a. Bell. Afr. 31, 9 victoriam (Sall. Catil. 58, 21 -am atque luctuosam victoriam. Liv. 28, 34, 2 minus -a victoria fuisset *al.* Tac. ann. 2, 18 Aug. civ. 2, 23 Oros. hist. 1, 13, 1). Sall. Catil. 47, 2 *annum* bello civili -um fore (Flor. epit. 2, 19, 3 *annos* ferreos plane et -os). Verg. Aen. 11, 474 bello dat signum . . . -um bucina (Cypr. Gall. deut. 69). Culex 112 e[t] caede -a (Sen. Herc. f. 919. 1160 Octavia 424 Lucan. 7, 826 Iust. 42, 1, 5 Optat. 2, 17 p. 51, 13. *cf.* Flor. epit. 4, 12, 36 nihil illa caede . . . -ius *erat*). Culex 274 Tartara nocte -a obsita (*cf.* Val. Max. 9, 11 ext 4 -is in tenebris. Ps. Quint. decl. 6, 4 feralis loci -am caecitatem). Hor. carm. 2, 14, 13 -o Marte carebimus (Lucan. 4, 24 Val. Fl. 8, 395 Sil. 11, 375 Stat. Theb. 7, 264. 8, 231. *cf.* Manil. 3, 632 bella. Vell. 2, 71, 1 non aliud bellum -ius caede . . . virorum fuit. Sen. Herc. f. 402 Sil. 11, 131 Tac. ann. 4, 46 Symph. 94 Anth. 415, 54 Cypr. Gall. iud. 484 *saep.*). Hor. carm. 3, 2, 11 ira *leonis*. Ov. am. 2, 5, 12 cui petitur . . . palma -a. ars 2, 130 fata -a ducis (Epiced. Drusi 401 fati. Auson. 170, 11). epist. 2, 139 -a . . . morte perire (Lucan. 9, 766 Suet. Cal. 26 Drac. satisf. 131. *cf.* Sil. 4, 437 Leti). trist. 3, 5, 44 cum poenae non sit causa -a meae. 4, 10, 14 quae *dies* fieri pugna prima -a solet (Vell. 2, 52, 3 -issimum Romano nomini diem. *cf.* Lucan. 7, 427 luce). 5, 2, 33 culpa. Liv. 21, 43, 11 contemptus hostis -um certamen edidit (Flor. epit. 4, 12, 55 Amm. 28, 1, 46). Germ. 130 sceleri. Val. Max. 9, 7, 3 seditio (Amm. 27, 3, 11. Aug. civ. 1, 30 saevis -isque seditionibus. 19, 5. 24). 9, 11 ext. 3 conspiratione. S. C. de aedif. (Corp. X 1401) 8 apstinere se . . . -issimo genere negotiationis. Sen. dial. 12, 3, 4 rapina. benef. 3, 10, 3 -os esse beneficiorum exitus (Amm. 22, 2, 5 exitus regum). Ag. 740 morsus -os . . . leae (Stat. Theb. 1, 589. 603 Optat. 2, 15 p. 49, 13. 2, 18 p. 52, 13 *ecclesia* -is morsibus pascitur. *cf.* Sil. 16, 357 admorsu). Herc. O. 233 furor (Amm. 31, 5, 9). 1398 morbos (*cf.* Ps. Cypr. laud. mart. 14 inter -a morborum populantium). Phaedr. 543 imperii sitis -a. Oed. 863 per tam -as vera quaerentur vias. Thy. 194 nefas atrox, -um (Lucan. 9, 1107). Med. 462 poenis. Ascon. tog. cand. p. 83 -issimarum sententiarum fuisse auctorem (Cod. Theod. 9, 42, 13 [*a. 393*]). Lucan. 3, 741 dolor. 4, 562 sorte (Sil. 4, 801). Plin. nat. 32, 92 in tussi -a. Sil. 14, 101 luxu. Stat. Theb. 1, 408 rabiem. 3, 124 aspectu. 4, 612 exitium. 6, 247 expectes morientis ab ore -a sibila. 7, 357 ictibus. Ps. Quint. decl. 8, 20 secretum. Iuv. 10, 316 verberibus. Tac. hist. 1, 6 iter. ann. 1, 10 pacem. 3, 44 epistulas (*cf.* Val. Cem. hom. 2, 6 -is legibus mortis. 5, 1. 13, 3 Carm. epigr. 1160, 3). Plin. epist. 9, 13, 16 adulationis (Amm. 29, 1, 19 adulationibus). Flor. epit. 3, 10, 4 -ior pugna. 4, 2, 50 *vox*. 4, 6, 1 venire in -issimi foederis societatem. Gell. 20, 10, 10 cum vi bellica et -a. Apul. met. 8, 2 facinori. Tert. adv. Marc. 5, 5 p. 587, 16 sacrificiorum (*cf.* Aug. civ. 10, 3 -as victimas caedimus *al.*). Ulp. dig. 28, 3, 6, 9 factio. Novatian. trin. 25 saevitia. Comm. apol. 209 spe⟨cta⟩culis (Cod. Theod. 15, 12, 1). Sol. 7, 19 proelii -issimi (Iust. 3, 5, 14 Amm. 19, 8, 2 Aug. civ. 3, 19). Paneg. 10, 31 crudelitas. Firm. math. 1, 7, 26 *Sulla* -arum pecuniarum parricidali collatione ditatur (1, 7, 36 *cf. p. 1239, 1*). 1, 7, 32 ut . . . -am gladii exerceret potestatem. non habet modum -a cupiditas (Aug. civ. 4, 3). err. 12, 7 meditatio. 16, 1 -a . . . studia bellorum. Iust. 14, 1, 10 praemii. 18, 6, 11 -a sacrorum religione. 24, 3, 10 -a parricidia. Avien. Arat. 341 -us amor chalybis. Potam. epist. ad Athan. p. 1417^{A} -o de fetore cadaverum. Eutr. 4, 27 cum nihil in quemquam -um faceret. Auson. 282, 3 fine. Amm. 14, 1, 4 voluntatem. 14, 5, 4 blanditiae. 14, 7, 3 ludicris. 19, 12, 1 artium. 19, 12, 17 quaestionibus (26, 10, 9. 28, 1, 11. 30, 2, 11. 30, 8, 3. 31, 15, 9). 27, 11, 2 simultates. 29, 4, 1 propositi -i . . . documenta. 29, 6, 1 -a complura. Schol. Cic. Bob. p. 78, 18 Hild. -issimae dimicationes. Prud. perist. 1, 39 stragibus. Ps. Rufin. in Am. 5, 10/11 ausibus. Claud. 18, 192 avaritiam. Aug. civ. 3, 18 animositates. Sulp. Sev. chron. 1, 35, 5 ministerium (Pass. Mar. Iac. 12 p. 61, 7 -um . . . et barbarum ministerium). dial. 3, 4, 1 feritatem. Oros. hist. 1, 4, 1 vitam. Val. Cem. hom. 7, 6 furor -ae hostilitatis. 10, 2 -us amor familiaritatis. 13, 6 livore. 18, 4 minas. Drac. Orest. 2 festiva. *neutr. pro subst.*: Hor. sat. 2, 3, 223 gaudens Bellona -is. Optat. 2, 18 p. 53, 1 -a et hostilia feceritis. Amm. 16, 1, 5 -a spirantium regum. Zacch. 1, 30 p. 1099^{C} alii amore habendi -a persuadent. Amm. 14, 11, 6 metuens saepe -um.

B *de animantibus i. q. sanguinis cupidus vel amans, crudelis*: Verg. Aen. 10, 861 spolia illa -i (*P*, -a *rel.*) . . . Aeneae (*cf.* Serv. auct. *ad l.*). Ov. met. 12, 592 ferox belloque -ior ipso . . . Achilles. Ib. 178 turba -a (*Danaidum. cf.* Sen. Herc. O. 960 Belias). trist. 3, 11, 2 *qui me* . . . reum . . . -us agas. Pont. 4, 16, 48. Manil. 1, 908 ducibus (Sen. Herc. f. 737). Sen. contr. 1, 2, 2 *virgo*. 1, 7, 13 hominis (Quint. decl. 322 p. 267, 13 Carm. epigr. 1504, 23). 2, 1, 15 (*lectio non satis certa*). Sen. dial. 5, 14, 4 regem (Herc. O. 1814. 1820 Oed. 634 Stat. Theb. 8, 28. 12, 184. 680). 6, 20, 3 hostes (Sil. 12, 168 Stat. Theb. 9, 677 Flor. epit. 3, 4, 6 Oros. comm. 1 Isid. sent. 3, 52, 7). Ag. 306 Tyndaris. Herc. f. 1170 Thracis (1790. *cf.* Val. Fl. 2, 156 Dahis). Herc. O. 1492 victor (Lucan. 2, 111. 156. 5, 758). 1973 Eurystheus. Phoen. 34 semper -e, saeve, crudelis, ferox (*Cithaeron*). 365 maenas (Med. 849 Stat. Theb. 9, 597). Lucan. 4, 609 -i fama mali (*sc. Antaei*). 4, 789 Hannibal (Sil. 10, 265). 4, 822 Cinna. 9, 15 Caesaris. Petron. 91 latroni. Stat. silv. 1, 3, 84 Antiphatae. 1, 6, 62 Virtus. Theb. 1, 636 monstro. 2, 131 natis . . . -is *tigridis*. 3, 111 feris. 5, 165 lupis. 5, 223 Myrmidones. 8, 380 angue (ungue *Barth*). 8, 478 Tydeos (8, 530. 9, 1. 545). 11, 197 Eumenis. Mart. 11, 5, 9 Sulla. Quint. decl. 233 p. 36, 19 -issimum dominum. Apul. flor. 20 p. 98 mente (Faust. Rei. grat. 1, 18 p. 57, 19. 2, 3 p. 64, 14 Drac. Romul. 5, 306. *cf.* Tert. pudic. 20 sensus mortiferos et -os. Heges. 1, 44, 7 animus). Apul. Socr. 5, 131 deos (Comm. instr. 1, 16, 1 *dei* sunt manifeste -i. Lact. inst. 5, 10, 15). met. 7, 11 percussorem (7, 26. 9, 37). 8, 13 peremptorem. Tert. spect. 17 scelerum et libidinum actrices (auctrices *trad.*) -ae et lascivae. Comm. instr. 2, 10, 8 gentem. Capitol. Aur. 27, 12 Commodus turpem se et -um ostentabat. Firm. err. 11 *Cabiro* Thessalonicenses quondam -o -is manibus supplicabant. Avien. orb. terr. 933 Tocari. Amm. 21, 1, 2 amicum. Schol. Cic. Bob. p. 96, 32 Hild. *vulturium* animal . . . -issimum. Aug. civ. 1, 1 inimicus (Victric. 1). 2, 23 Marium . . . -issimum auctorem bellorum (3, 29 Marius . . . ferocior -iorque rediturus). Sulp. Sev. epist. 3, 16 bestia (*i. diabolus*). Oros. hist. 1, 11, 2 tyranni. Val. Cem. hom. 16, 3 lictoris. Sidon. epist. 5, 7, 6 Phalaris -ior. Drac. laud. dei 3, 104 nimia pietate -us *Abraham*. satisf. 169 *Salomon* noluit esse -us. Cassiod. in psalm. 34, 20 potestatibus. Primas. in apoc. p. 873^{B} *draco* -us . . . et saevus. Pass. Mar. Iac. 2 p. 48, 16 -i et caecati praesidis furor. Anth. 462, 11 minime . . . -us qui fuit, ⟨is⟩ sparsus sanguine civis erat. *nota*: Flor. epit. 1, 1, 7 -us in suos. Iust. 38, 8, 9 *Ptolemaeus* quam -us civibus (*i. in cives*) . . . fuit. *pro subst.*: Sen. contr. 1, 2, 9 conversata es -is (r, caventis *sim. codd.*) et humano sanguine delibutis. Tert. nat. 1, 20 miscete complexus -i cum -is. Comm. instr. 2, 1, 19 non merito tales dispersi sunt ipsi -i (*i. homicidae*)? (*cf. p. 1238, 39*). Salv. epist. 9, 9 -i in crudelitate. *neutr. pro adverbio*: Claud. 3, 65 -um mugiit. *per prosopopoeiam*: Lact. mort. pers. 8, 4 -issimus fiscus male partis opibus affluebat.

syn.: sanguineus (Prud. apoth. 67), sanguinarius (Iust. 29, 3, 3), sanguinolentus (Ambr. c. Aux. 17 Cael. Aur. chron. 2, 14, 197). crudelis (Quint. decl. 322 p. 267, 13 Cassiod. in psalm. 34, 20), atrox (Sen.

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

Thy. 194), saevus (AVG. civ. 1, 30). *opp.*: placidus (FAVST. REI. epist. 6 p. 199, 22). clemens (DRAC. laud. dei 2, 816).

deriv.: cruentare, cruentia.

adv. **cruentē** *i. q. crudeliter*: SEN. benef. 5, 16, 5 arma -ius exercuerant. LVCAN. 8, 315 nihil haec in membra -e, nil socerum fecisse pie. FLOR. epit. 3, 19, 2 Siciliam multo -ius ... esse vastatam. 3, 21, 4 atrocius et -ius ... grassante victoria. VOPISC. Aurelian. 21, 5 *Aurelianus* -ius ea quae mollius fuerant curanda, compescuit. IVST. 23, 2, 7 tam -e ... deseruisse virum. 39, 3, 8 quae tam -e saeviat. SVLP. SEV. chron. 2, 23, 5 victores ... -e admodum victoria usi *sunt*. OBSEQ. 53 Medorum ... gens provinciam -e vastavit. PS. ORIG. tract. 10 p. 107, 14 quales *hostiae* ... ex illationibus pecudum -e praebebantur. AVELL. p. 118, 7 quae sceleste -eque commissa sunt. OROS. hist. 1, 17, 2 bello ... -issime gesto. 4, 6, 9 cum ... -e dominaretur. 5, 23, 7. 6, 19, 7. DRAC. Orest. 187 ne moriar tecum peritura -e. 737 moriere -e. *i. q. cum cruore*: GREG. TVR. Iul. 16 *Becco* -e ... spumans.

adv. **cruenter** *i. q. crudeliter*: APVL. met. 3, 3 *lanienam* cruenter exercuit.

syn.: crudeliter, sceleste (AVELL. p. 118, 7). *opp.*: pie (LVCAN. 8, 316), molliter (*l. 8*). *Hoppe.*

crumel(l)um, -ī *n.* [*a* grumulum *ductum esse videtur, cf. Sittl, Archiv 3, 286. Th.*]. *genus holeris*: GREG. TVR. glor. conf. 96 saepius in hoc vasculo vel holus vel crumelum coctum cum illo sumpsisse. NOT. Tir. 68, 39 crumelum. *cf.* grumella *et Schmitz, Archiv 3, 387.*

crumēna *v.* crumina.

crumīlla, -ae *f.* [*a* crumina *deminutive. Th.*]. PLAVT. Persa 687 id metuebas ... ne -am (*sic A*, cruminam *P*) amitteres?

crumilum, -ī *n. cf. c.* crumellum? PAVL. NOL. epist. 23, 7 hordeum et viciam miscuisset in -um (*ibid.* olla, testa, catina fumantia. grumulum *Lebrun*).

crumīna, -ae *f.* [*orig. inc., nisi mutatum est pro gr.* γρυμέα γρυμεία. *Th.*]. crumena *traditur*: PLAVT. Persa 317 (*A*) Truc. 652 GELL. 20, 1, 13 PS. ASCON. Verr. act. pr. p. 135 SCHOL. Iuv. 11, 39 GLOSS. V 14, 7. PAVL. FEST. p. 60 -a sacculi genus. NON. p. 78 bulga est folliculus omnis, quam et -am veteres appellarent. GLOSS. θύλακος. sacculus. pera graece, foll[a]e. sacculum scorteum. -is sacculis. *i. q. sacculus ad pecuniam portandam*: PLAVT. Asin. 590 qui (*sc. perticā*) verberarem asinos, si forte occeperint clamare hinc ex -a (*iocose de pecunia ex asinis venditis parta. cf.* Persa 265 nunc amico homini boves domitos mea ex -a largiar. *i. pecuniam qua boves emere iussus sum.* 317 quia boves bini hic sunt in -a. Truc. 655 ego ... oves in -a hac in urbem detuli. 956). Asin. 653 viginti minae hic insunt in -a (Rud. 1318 talentum ... inerat in -a). 657 hic pone, hic istam colloca -am in collo plane (Epid. 360). 661. Epid. 632 tene -am (frg. inc. 6). Persa 685. 687 *v. supra l. 28.* Pseud. 170 ne quisquam pertundat -am, cautio est. Truc. 632 *sqq.* LABEO Gell. 20, 1, 13 servus ... ferens -am plenam assium. APVL. met. 2, 13 iam deposita -a, iam profusis nummulis. apol. 42. PS. ASCON. Verr. act. pr. p. 135 nummorum sunt receptacula ... -ae et vellereae et scorteae. PRVD. psych. 459 iuvat infarcire -is turpe lucrum. *translate i. q. pecunia*: HOR. epist. 1, 4, 11 cui ... contingat abunde et mundus victus non deficiente -a (SCHOL. *ad l.* patrimonio vel sacculo nummario sive prandiario). IVV. 11, 38 quis enim te deficiente -a et crescente gula manet exitus?

crumīno, -are. *i. q. replere*: VEN. FORT. Mart. 2, 349 cellam paedore -ans. [-at ruminat GLOSS. *v. Keilii adn. ad Varronem rust. p. 280.*] *L.*

crūnis *v.* clunis.

*****cruor,** -ōris *m.* [*cf. c. hibern.* crū *slavon.* krŭvĭ '*sanguis*', *gr.* κρέας *ind.* kravíh '*caro cruda*', *fortasse c.* crusta. *Th.*]. ISID. orig. 11, 1, 122 -r vocatus ... ab eo quod currendo corruat. diff. 1, 529 -r ... a cruditate vocatur. CHAR. gramm. I 32, 1 *masculinum semper singulare* hic -r ὁ λύθρος (SERV. Aen. 4, 687 nec sanguines dicimus numero plurali nec -es. BEDA gramm. VII 268, 7 GRAMM. suppl. 84, 29. GLOSS. II 363, 5 -r singulariter tantum declinabitur), *sed pluralis legitur*: VERG. Aen. 4, 687 -es (*i. guttae -is*). HOR. carm. 2, 1, 5 SEN. Med. 810 LVCAN. 3, 405. 7, 636 VAL. FL. 4, 330. 5, 603. 6, 614 -es (*i. caedes*). 6, 705. 7, 552. 8, 241 SIL. 5, 91. 6, 552. 12, 328. 15, 432 STAT. Ach. 1, 112 Theb. 6, 102. 8, 405. 12, 595. 719 APVL. Socr. 14 p. 150 TERT. scorp. 6 SER. SAMM. 1107 HEGES. 3, 20, 2. GLOSS. αἷμα, λύθρος, αἷμα τὸ λύθρον, αἷμα πεπηγός. sanguis, sanies. II 594, 69 tabes (*cf.* IV 396, 3 tames). IV 181, 20. 572, 11 tames -r sanguinis. *cf. p. 1243, 72.* DIFF. Suet. p. 290 sanguis dicitur cum intra corpus est, ..., -r cum funditur, dictus ab eo quod nos corruere cogat, sanies -r putridus (CAPER gramm. VII 99, 20 BEDA gramm. VII 291, 26. SCHOL. Verg. Veron. Aen. 8, 106 quamdiu in corpore est, sanguis est, cum fluit -r, cum exiit, tabus est. ISID. orig. 11, 1, 122). SERV. Aen. 8, 106 frustra quidam -em pecorum, sanguinem hominum volunt (ISID. diff. 1, 529 -em victimarum esse). ISID. orig. 11, 1, 122 alii -em interpretantur sanguinem corruptum, qui emittitur. *pro sanguine qui in corpore est usurpatur non raro, ex. gr.*: LVCR. 2, 669. 3, 786 CELS. 8, 4 PLIN. nat. 11, 135 STAT. Theb. 2, 542 APVL. Plat. 1, 17. *legitur inde a* VARRONE RHET. Her. CIC.; *rationem, quae est inter usum vocum* -r *et* sanguis, *cognoscas ex tabula hac*:

	cruor	sanguis		cruor	sanguis
PLAVT. . . .	—	8	PHAEDR. .	1	3
TER.	—	1	SEN. poet. .	55	72
VARRO . . .	1	7	OCTAVIA .	9	9
RHET. Her. .	1	5	SEN. phil. .	8	121
CIC.	14	168	CVRT. . . .	5	44
CATVLL. . . .	1	6	COLVM. . .	2	41
LVCR.	8	30	MELA . . .	1	1
CAES.	—	3	LVCAN. . .	41	124
SALL.	1	19	PERS. . . .	—	2
NEP.	—	3	PETRON. .	3	25
VERG.	23	108	PLIN. nat. .	13	403
HOR.	10	20	VAL. FL. .	13	40
TIB.	1	4	SIL. . . .	72	116
PROP.	1	19	HOMER. . .	6	10
OV.	54	226	STAT. . . .	49	193
LIV.	16	99	MART. . .	3	12
GRATT. . . .	1	4	QVINT. . .	1	47
MANIL. . . .	2	12	IVV. . . .	—	22
VITR.	—	7	TAC. . . .	11	96
SEN. rhet. . .	3	29	PLIN. iun. .	2	17
VELL.	—	16	SVET. . . .	3	10
VAL. MAX. .	21	69	FLOR. epit. .	2	27
CELS.	6	245	APVL. . . .	14	37

I ***sanguis tam effusus quam non effusus*: A *proprie*:**
1 *generatim et absolute*: LVCR. 1, 885 cum lapidi lapidem terimus, manare -em (VERG. georg. 1, 485 *non* puteis manare -r cessavit). 3, 786 nec -r in lignis neque saxis sucus inesse *queunt* (5, 130). VERG. Aen. 4, 455 in obscaenum se vertere vina -em. LIV. 22, 36, 7 multo -e signa ... ⟨sudasse⟩. 23, 31, 15 signa ... -e manavere. SEN. Oed. 324 Bacchi dona permutat -r. CVRT. 4, 2, 14 si extrinsecus -r fluxisset. PLIN. nat. 9, 149 -is quoque inhaeret color *spongeis*. 11, 135 *cerebrum animantium est* sine -e. SIL. 5, 68 humo ... erupit ... exultans -r. 5, 91 nullos ... vomet pia terra -es. FLOR. epit. 2, 12, 15 pulverem et -em abluebant. APVL. met. 9, 34 guttae mensam -e perspergunt. Plat. 1, 16 dispertiunt *cibatum* in -is habitudinem versum. 1, 17. AVIEN. Arat. 597 *cometas* sanguine suppingi rutiloque rubere -e. VVLG. exod. 7, 19 sit -r (αἷμα) in omni terra Aegypti, tam in ligneis vasis quam in saxeis. VICTRIC. 20 subicitur oculis -r et limus. DRAC. laud. dei 1, 63 unda -es inficit. *in imagine*: LVCAN. 7, 579 -r imperii qui sit, quae viscera rerum.

2 *speciatim*: **a** *hominum*: ACC. trag. 578 salsis -em guttis lacrimarum lavit. 633 flucti -is volverentur Mysii (mihi *codd.*). RHET. Her. 2, 5, 8 si -r (*i. macula -is*) in vestimentis (*cf.* CIC. S. Rosc. 19 *ut* -em inimici quam recentissimum ... ostenderet. Caecin. 76 nisi -r appareat, vim non esse factam. inv. 1, 48. 81 esse ... signum proprium ... -em caedis. part. 39 genus argumentorum ... quod ex facti vestigiis sumitur, ut ... -r. 114). CIC. Mil. 86 oblitus -e et luto (TAC. ann. 2, 17 oblitus faciem suo -e. PANEG. 10, 26). LVCR. 1, 863 *cibos habere in se* partes ... -is. 4, 844 foedare ... membra -e (OV. met. 9, 182. OCTAVIA 148 -e foedavit suo patrios penates. TAC. hist. 3, 84 domos arasque -e foedare. PANEG. 5, 16 AMM. 19, 7, 5. *cf.* IVST. 29, 3, 1 magno -is imbre omnia foedaturam *procellam*. MARCELL. chron. II p. 95, 501, 33). LVCR. 6, 1149 manabat lingua -e (LIV. 1, 59, 1 cultrum ... manantem [-e *codd.*] -e. VAL. MAX. 6, 8, 3. 6, 9 ext. 5). SALL. Catil. 51, 9 armis, cadaveribus, -e atque luctu omnia compleri. VERG. Aen. 4, 664 ensem ... -e spumantem. 9, 331 tepefacta -e terra. 10, 906 undanti ... animam (*i. sanguinem*) diffundit in arma -e. HOR. carm. 2, 1, 5 *arma* uncta -bus. 2, 1, 36 quae caret ora -e nostro? 2, 13, 7 penetralia sparsisse nocturno -e hospitis (OV. epist. 7, 128 sparsa -e viri. SEN. Ag. 448 sparsum -e regis Herceum Iovem. Herc. O. 818. Med. 709 sparsus -e Caucasus Promethei *al.* OCTAVIA 17. 722). HOR. epod. 17, 32 delibutus Hercules Nessi -e. 17, 51 tuo -e rubros obstetrix pannos lavit. ars 476 plena -is hirudo (OV. trist. 4, 2, 38 castella ... plena -is erant. *cf.* LVCAN. 3, 627 -e plena *ratis*). OV. am. 2, 16, 40 Prometheo saxa -e rubent (met. 4, 482). epist. 7, 128 manus ... possit respergi nostro -e (LIV. 3, 50, 3 *al.* VAL. MAX. 1, 6, 11 filii -e paterni respersi oculi *al.* SEN. Herc. O. 959 CVRT. 8, 3, 5. 11 FRONTIN. strat. 1, 12, 4 SVET. Nero 12 FLOR. epit. 3, 21, 16 APVL. met. 8, 1). OV. met. 2, 607 puniceo perfudit membra -e (LIV. 25, 16, 19 perfusi hostium -e. 30, 28, 5 *exercitum* perfusum miliens -e Romano. SEN. dial. 4, 33, 5 benef. 5, 15, 5 PETRON. 120, 96 SIL. 1, 517 *al.* PANEG. 12, 26). OV. met. 4, 140 fletum ... -i miscuit. 7, 343 *Aeon* -e fluens. 8, 63 melius sine ... impensa ... sui poterit superare -is. 8, 402 madefacta est terra -e. 9, 132 calido velamina tincta -e (14, 238 tinxit ora -i suo. Pont. 3, 2, 54 *ara* decolor affuso tincta -e rubet. PHAEDR. 2, 3, 2 tinctum -e panem. SEN. Herc. O. 1470 *al.* SIL. 15, 757). met. 10, 211 -r, qui fusus humo signaverat herbas, desinit esse -r. 13, 388 qui ... -e saepe Phrygum maduit (SEN. benef. 7, 19, 8 arx eius -e ... madet. LACT. inst. 5, 9, 5 IVST. 28, 4, 7). 13, 394 expulit ipse -r *telum* (STAT. Theb. 10, 323 expulit ingens vina -r. *cf.* SEN.

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

Oed. 1041 ferrum ... secum nimius eiecit -r). 13, 482 quod dederit domus una -is (*duo* ς, quot ... -es *M*, quid ... -is *N*ς). 13, 768 sitis immensa -is. trist. 3, 11, 57 sitim nostro ... explere -e. 4, 4, 61 hominum gaudere -e (*cf.* DRAC. laud. dei 3, 218 insontum fuco gaudere -e). Pont. 2, 9, 46 tam nunquam ... -is amans *es.* LIV. 22, 49, 6 -e oppletum consulem. MANIL. 4, 61 *Caesar* indicium ... nomenque -e delevit proprio. SEN. contr. 10, 3, 3 filia ... in -e suo volutatur. VAL. MAX. 3, 2, 23 *undas* hostili -e infeceras (SEN. clem. 1, 11, 1 post mare Actiacum Romano -e infectum. SIL. 13, 589 HOMER. 785 TAC. ann. 1, 65 infectos caeno aut -e cibos). VAL. MAX. 8, 1 absol. 13 supra vulnera et -em *patris* quietem capere. 8, 9, 2 gladios -e vacuos. SEN. Herc. f. 920 -e capitis invisi deis libare. Tro. 566 an victor tuo lusit -e? Herc. O. 20 -e pingues hospitum fregi greges. 1192 utinam meo -e satiasset suos Nemeaea rictus pestis. Phoen. 476 tuo -i per meum fiet via. clem. 1, 11, 3 nullam te ... stillam -is humani misisse. CVRT. 9, 2, 23 Cilicia inundata -e (fervore *codd.*) Persarum (LACT. inst. 1, 18, 10 *qui* -e campos inundaverit). LVCAN. 3, 405 humanis lustrata -bus arbor. 4, 785 fluvios ... -is ... videt (7, 292). 7, 789 propulsa -e flumina. 9, 760 os implere -e (veneno *M U.* VVLG. IV reg. 24, 4 implevit Ierusalem -e innocentium). 9, 1022 regna Phari nullo quaesita -e. PLIN. nat. 21, 66 ex Aiacis -e editi *hyacinthi* (*cf.* PROB. Verg. ecl. 2, 48 ex -e *Narcissi* flores ... procreati). 22, 127 ut -e suffusis (*hominibus*) in fascias usque sanguinem perducat *farina* (23, 49 si -e suffundentur oculi. 28, 72. 29, 126. 31, 100. 36, 144). SIL. 1, 50 campum ... -e Ausonio mersum (2, 455 quantum Ausonio sudabitis, arma, -e!). 2, 675 *arma multo* defensa -e. 3, 549 glacies ... tepefacta -e. 3, 577 haud unquam parcus ... -is (CLAVD. 22, 28 nostri ... -is parcus). 5, 534 tempora caede virum ac multo pensare -e. 7, 534 multo ... -e exsatiate ... enses! (16, 540 multo ... -e exsatiata ... corda). 8, 20 siccas ... -e inter ... dextras. 9, 14 unguere ... tela -e. 10, 262 videt ... rorantem saxa -e (-em *Col.*) ... Paulum (*cf.* PS. QVINT. decl. 4, 8 rorantia hostili -e arma). 10, 510 arenti ... -e squalebat barba. 12, 674 cum Tyrrhena natarent stagna -e virum. STAT. Theb. 2, 542 *hasta* vicina -i effugit. 3, 364 vulnera ... putri insiccata -e. 6, 820 -e genas ... infodiam. 8, 405 nondum deforme -bus aurum. 9, 438 tanto stagna -e natant. 10, 733 fugam revocare -is. TAC. ann. 14, 30 -e captivo adolere aras. SVET. Cal. 57 -e scaena abundavit. S. C. de sumpt. lud. glad. (Corp. II 6278) 7 *pecunia* nulla -is humani aspergine contaminata. APVL. met. 1, 18 me ... -e humano aspersum atque impiatum. 3, 1 me trinae caedis -e perlitum. 8, 12 sepulcrum ... tuo luminum -e litabo. TERT. scorp. 8 *Zacharias* perennes -is sui maculas silicibus assignans. 12 *Babylon* ebria sanctorum -e. SOL. 27, 32 haemorrhois (*serpens*) ... quicquid animae est evocat per -em. PANEG. 12, 34 decolor -e fluvius. 12, 42 ne ... vestitum impio ... -e pollueret (ARNOB. nat. 1, 6 polluere manus et conscientiam -e. CAPITOL. Max. Balb. 9, 2. ARATOR act. 1, 1 sceleris Iudaea sui polluta -e. *cf.* SIL. 7, 182). ARNOB. nat. 5, 4 libidinose hominis inhiatum est -i. LACT. inst. 5, 1, 7 innocentium -e maculantur (VVLG. num. 35, 33 *terra* insontium -e maculatur. RVFIN. hist. 9, 9, 4 *cf.* VVLG. deut. 21, 9). AMM. 14, 1, 2 *uxor* humani -is avida. 16, 12, 53 in sociorum -e lapsi. 16, 12, 57 -e barbarico. 17, 10, 9. 20, 7, 11 -is effusio. 25, 1, 18 campos -e ... contexit. HIER. epist. 1, 4 pastis -e luminibus. 60, 16 fluviorum aquae humano -e mutatae sunt. VVLG. deut 32, 42 inebriabo sagittas meas sanguine, et gladius meus devorabit carnes, de -e occisorum *eqs.* RVFIN. Orig. in exod. 2, 2 *euangelia* passionis *Christi* rutilant -e. Basil. hom. praef. Cyprianus primam martyrii palmam felici -e mercatus est (apol. adv. Hier. 2, 39 martyrii -e. SVLP. SEV. epist. 2, 12 implevit ... sine -e martyrium *Martinus.* VAL. CEM. hom. 16, 1 VEREC. in cant. 1, 1. 5 martyrum ... -r ... iram gentium protestatur. GREG. M. in Ezech. 1, 6, 4 *quae fragrantia* redolet ex -e martyrum. CORP. VIII 6700 depositio -is sanctorum marturum). CLAVD. 20, 118 iactura -is. AVG. civ. 3, 14 tanta hinc et inde cognati -is effusione vicisse. SACR. Leon. p. 403 *Christus* impenso obsequium proprii -is exhibuit. DRAC. laud. dei 2, 611 *Christus* peccata lavet ... amne -is (*cf.* 2, 135). PRIMAS. in apoc. p. 811ᴮ Christi -e reconciliatus. INSCR. christ. Hisp. 175 reliq⟨uiae de⟩ -e d⟨omi⟩ni. *de sanguine Christi in eucharistia oblato:* IVVENC. 4, 451 suum se divisisse -em *Christum* (*cf.* 4, 452 sanguis). HIER. tract. in psalm. II p. 19, 27 carne *Christi* vescimur et -e potamur (epist. 21, 26). *nota pleonasmum:* CYPR. epist. 63, 15 in oblationibus discit de sanguine eius (*sc. Christi*) et -e confundi. RVFIN. hist. 9, 9, 4 ne dexteram suam ... -e Romani sanguinis macularet *Constantinus* (ITIN. Anton. Plac. rec. A 19 -r sanguinis paret in ipsa petra. *cf. p. 1241, 72*). BACHIAR. repar. laps. 23 sucum tui -is effundas. *de -e menstruo:* COLVM. 10, 360 femina ... obscaeno manat ... -e. SER. SAMM. 645 si forte -r clausa cunctabitur alvo. 654 sisti debere -em. SOL. 1, 56 ubi admota fuerint -e illo polluta fila. AVG. civ. 7, 2 Iuno Lucina ... eidem (*sc. menstruo*) -i praesidet 14, 26 ex utero virginis fluxus menstrui -is emitti. 16, 28 *Sara* -e menstruo iam destituta. c. Iul. 3, 11, 22 qua *aetate* -r ille menstruis intervallis venire desisteret. **b** *bestiarum:* VARRO Men. 94 pater ut -e laveret ararum aggeres. VERG. Aen. 11, 724 -r et vulsae labuntur ab aethere plumae *columbae.* HOR. epod. 3, 6 viperinus his -r incoctus herbis (*cf.* OV. Pont. 4, 7, 36 vipereo tela -e madent). OV. met. 3, 148 ferarum. 8, 386. 12, 382 cornua ... boum multo rubefacta -e. 15, 98 nec polluit ora -e *aetas aurea.* trist. 1, 6, 9 cupidus ... -is ... captat ovile lupus. VAL. MAX. 1, 8 ext. 19 -e *serpentis* gurgitibus imbutis (SIL. 6, 293 *hasta* bibit e serpente -em). SEN. Herc. O. 1256 -e es genita Lernaeae ferae. Thy. 734 *leo armenti* -e rictus madidus (LVCAN. 1, 329 armentorum). SCRIB. LARG. 196 vestigia -is *tauri.* LVCAN. 6, 211 citra ... -em confixae stant tela *elephanti* (SIL. 4, 613). PLIN. nat. 8, 207 -r in radice setae dorso evolsae *suis.* 31, 124 -e inhaerente *spongeis.* VAL. FL. 5, 603 equi -es saucia tigris hiat (SIL. 4, 162 equorum. 4, 166 suo lavit arma -e *equus*). SIL. 1, 424 canentem mandens aper ore -em. HOMER. 502 *leo* sitiens ... -is *boum.* STAT. Theb. 8, 474 primo tigris gavisa -e *pecoris.* SER. SAMM. 110 testudineo mala permulceto -e. 663 locum ... continge -e *vespertilionis.* 1014 *prodest* -r ex Progne. AMM. 22, 15, 23 *hippopotami.* PALLAD. hist. mon. I 6 p. 270ᴰ *culex* moriens plurimum -is effudit. *victimarum, hostiarum:* CATVLL. 68, 79 quam ieiuna pium desideret ara -em. VERG. Aen. 4, 201 pecudumque -e pingue solum (FIRM. err. 27, 8 pecudum. CARM. c. pag. 36 pecudum. HYG. fab. 88 p. 85, 3 ex -e pecudis. HIER. epist. 21, 12 daemonum multitudo ... -e pecudum ... pascitur. OROS. hist. 4, 21, 6). VERG. Aen. 5, 333 *Nisus* concidit *in* sacro ... -e. 8, 106 tepidus ... -r fumabat ad aras. OV. met. 8, 764 solet ... abrupta -r e cervice *tauri* profundi (SEN. Oed. 140 nec -r *tauri* ferrum maculavit. SVET. Galba 18). LIV. 21, 63, 13 vitulus ... multos circumstantes -e respersit. SEN. Oed. 565 multo specum saturat -e. LVCAN. 6, 556 vivum si sacra -em ... poscunt. SIL. 13, 407 abdere terrae manantem iugulis spirantum caede -em. MART. 10, 92, 14 agelli ... numen seu tu -e sive ture placabis. PLIN. paneg. 5 hostiarum (APVL. Socr. 14 p. 150 [*antonomasia*] hostiarum -es et colores. FIRM. err. 26, 2 nec venenis tuis -r *hostiarum* defuit. ZACCH. 1, 37 non copiosae -r hostiae ... exposcitur). PLIN. paneg. 52 victimarum. COMM. instr. 1, 22, 3. apol. 350 qui sine -e offerunt. ARNOB. nat. 2, 39 auxilia poscerent caesarum animantium -e. PRISCILL. tract. 6, 107 postes ... occisi pecoris ... -e contingi. AVSON. 455 haustum -is attingere. HIER. in Am. 3, 7 p. 329 *adamas* solo hircorum -e dissolvitur.

B *metonymice i. q.* *caedes* (*tam sensu activo quam passivo*): CIC. Sull. 19 civium -r ... versari ante oculos ... coeperat. Vatin. 23 *quae leges* in -e Cinnano ... vixerunt. Phil. 4, 11 nullus ei ludus videtur esse iucundior quam -r, quam caedes (PS. CIC. exil. 9 ad caedem et -em ... abstrahi. TIB. 2, 3, 38 hinc -r, hinc caedes ... venit. OV. fast. 6, 599 trist. 1, 11, 32. LIV. 10, 28, 16 prae se agere ... caedem ... ac -em. SEN. Ag. 47 OCTAVIA 514 IVST. 12, 15, 6). PS. CIC. epist. ad Oct. 8 -e et flamma cuncta delere. HOR. sat. 2, 3, 275 adde -em stultitiae. OV. trist. 1, 2, 67 est illi nostri non invidiosa -is copia. VAL. MAX. 3, 8 ext. 3 iniusto praetorum -e manus suas contaminare (9, 2 ext. 3. *cf.* SEN. Med. 263 nullus innocuum *Iasonem* -r contaminavit). 5, 3, 1 *saeculum* conditoris sui -e foede maculatum. 6, 5 ext. 4 ad vim et -em usque seditiosas contiones ... pacaverat. 9, 10 ext. 1 exprobrans illi insatiabilem -is sitim. SEN. Ag. 170 -e ventos emimus, bellum nece. 201 misce -em. Herc. f. 405 bella delectat -r. 445 post Phlegram impio sparsam -e (1217 -e corpus impio sparsum. *cf.* PANEG. 12, 42). Tro. 217 rudem -e regio dextram. Phaedr. 1198 -r ... solvit inferias viro. Phoen. 296 avidis -is *filiis.* epist. 7, 3 quo hominum oculi ab humano -e acquiescant. 88, 7 monstra ... humano -e gaudentia (OCTAVIA 983 civis gaudet Roma -e). LVCAN. 4, 542 cuius *iuvenis* sit dextra -e digna meo. PLIN. nat. 15, 125 rem leniter sine -e gesserat (LACT. ira 8, 5 vel sine -e vel etiam cum sanguine. AMM. 20, 11, 7. 21, 16, 12. 26, 7, 5 gentes sine -e acquisitae). VAL. FL. 6, 185 alternus -r alternaeque ruinae. 6, 613 *leo* mutat ... -es. SIL. 5, 232 nimium pugnae nimiumque -is. 9, 312 cupidae ... -is *animae* (13, 174 meriti ... cupido -is). 10, 334 dum fervet -r. STAT. Theb. 5, 656 cui parva -is laetave damna mei? 12, 737 nec facilem dignatur dextra -em. TAC. hist. 2, 21 multo suorum -e pulsus Caecina. ann. 2, 21 *legiones* ad noctem -e hostium satiatae sunt. TERT. pudic. 7 spectaculum quadrigarii furoris et gladiatorii -is. COMM. apol. 916 mactant ... viros ingenti -e. VOPISC. Aurelian. 24, 4 a -e innocentium abstine. ARNOB. nat. 7, 51 *interesse* pugnis, caedibus, mortalitatibus et -i. AMM. 14, 5, 9 quibus ita sceleste patratis Paulus -e perfusus. CLAVD. 8, 363 cognati ... vindicta -is. 20, 478 rarus apud Medos regum -r. carm. min. 30, 157 uno ulta pudicitiam libertatemque -e *Lucretia.* VAL. CEM. hom. 5, 2 ubi maior est -is invidia. ARATOR act. 1, 191 cur natos, Iudaea, tuos per vota -is (*i. cruenta*) parricida trahis?

iuncturae selectae: **1** *epitheta:* aeger: STAT. Theb. 4, 727. alienus: ARNOB. nat. 1, 6. alternus: VAL. FL. 6, 185 STAT. Theb. 4, 560. altus: LVCAN. 1, 329. 3, 572 -r altus in unda spumat. STAT. Theb. 5, 310 SIL. 4, 162. arens: SIL. 7, 343. 10, 510. ater: VERG. Aen. 4, 687. 9, 331. 11, 646 HOR. epod. 17, 31 AVIEN. orb. terr. 1020. barbaricus: AMM. 16, 12, 57 CLAVD. 5, 232. 8, 631. calidus: OV. met. 1, 158 LVCAN. 4, 287 HOMER. 382. canens: SIL. 1, 424. captivus: TAC. ann. 14, 30. carus: SEN. Med. 810. castus: OV. met. 12, 30 fast. 2, 841. citatus: SEN. Oed. 345. civilis: CIC. Pis. 21 Phil. 13, 8 OCTAVIA 822 OROS. hist. 5, 18, 23. cognatus: SEN. benef. 6, 15, 5 Oed. 627 AVG. civ. 3, 14. concretus: CELS. 8, 4. crassus: VERG. Aen. 5, 469. 10, 348. cuncti: LVCAN. 7, 636 cunctos haerere -es. dirus: VAL. FL. 7, 552 SIL. 3, 315. domesticus: VAL. MAX. 2, 8, 7. exiguus: OV. met. 13, 409. externus:

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

VAL. MAX. 2, 8, 7 STAT. Theb. 9, 675. felix: RVFIN. Basil. hom. praef. flebilis: SEN. Tro. 297. fluidus: VERG. Aen. 3, 663 OV. met. 4, 482. foedus: OCTAVIA 17. fortis: OV. fast. 2, 841. fraternus: SEN. Med. 452. gelidus: LVCAN. 1, 619. geminus: OV. met. 4, 161 SEN. Med. 641. generosus: SIL. 5, 274. gentilis: SIL. 17, 412. hostilis: VAL. MAX. 3, 2, 23. 8, 1 absol. 1 SIL. 4, 450. 9, 13. 12, 283 PS. QVINT. decl. 4, 8 FRONTIN. strat. 1, 12, 4. humanus: OV. met. 15, 464 SEN. clem. 1, 11, 3 Herc. O. 1540 LVCAN. 3, 405 PETRON. 119, 18 CALP. ecl. 4, 135 APVL. met. 1, 18. 8, 1 HIER. epist. 60, 16 EVGIPP. Sev. 20, 2. immensus: STAT. Theb. 10, 289. impius: SEN. Herc. f. 445. 1217 PANEG. 12, 42. incruentus: SIDON. epist. 9, 13, 5, 27. infandus: STAT. Theb. 6, 102. ingens: STAT. Theb. 10, 322. iniustus: VAL. MAX. 3, 8 ext. 3. 9, 2 ext. 3. innocuus: INSCR. christ. Rossi II p. 64, 15, 5. insiccatus: STAT. Theb. 8, 246. insincerus (*i. correptus ex putredine*): VERG. georg. 4, 285. invisus: CLAVD. 26, 604. inultus: VAL. MAX. 9, 2 ext. 3. largus: OV. fast. 4, 636 SEN. Phaedr. 498 LVCAN. 3, 590. 9, 812 VAL. FL. 6, 723 PLIN. paneg. 5. lentus: SEN. Oed. 346. lividus: SEN. Oed. 377. menstruus: *v. p. 1243, 74 sqq.* meritus: STAT. Theb. 12, 595. multus: OV. met. 12, 382 LIV. 22, 36, 7 VAL. MAX. 9, 5, 2 LVCAN. 3, 627. 4, 567 multum ... -em (-is *VBG*) infundere. SIL. 5, 534 *al.* TAC. hist. 2, 21 SER. SAMM. 628 AMM. 19, 7, 5. mutuus: TAC. ann. 12, 47. mysticus: AMBR. fid. 5, 10, 128. nefandus: CORN. SEV. carm. frg. 13 (Sen. suas. 6, 26) 16. niger: SEN. Oed. 189. nimius: SEN. Oed. 1041. nobilis: SEN. Tro. 366. nocturnus: HOR. carm. 2, 13, 7. novus: SEN. Oed. 355. obscaenus: VERG. Aen. 4, 455 COLVM. 10, 360. parvus: LVCAN. 4, 239 APVL. met. 1, 19. peregrinus: OV. met. 9, 182 AMM. 30, 1, 22. pinguis: SIL. 10, 461. pius: CATVLL. 68, 79 INSCR. christ. Hisp. 361, 11. portentuosus: APVL. met. 9, 38. pretiosus: PRIMAS. in apoc. p. 837B. proprius: MANIL. 4, 62 PAVL. MED. bened. 1, 10 SACR. Leon. p. 403 APRING. in apoc. 2, 19. puniceus: OV. met. 2, 607. 13, 887. purpureus: SEDVL. carm. pasch. 5, 288. puter: STAT. Theb. 3, 364. putridus: DIFF. Suet. 290. quantus: SIL. 12, 282 STAT. Theb. 3, 164. recens: CIC. S. Rosc. 19 (*superl.*) SEN. benef. 7, 19, 8. regius: SEN. Phoen. 257. rutilus: OV. met. 5, 83 AVIEN. Arat. 597. sacer: VERG. georg. 4, 542 Aen. 5, 333 HOR. epod. 7, 20 SEN. Phoen. 277 VAL. FL. 7, 358 SVLP. SEV. chron. 2, 32, 4. sacrificus: SIL. 13, 495. saevus: VAL. FL. 8, 241 STAT. Theb. 12, 719. semianimus: STAT. Theb. 10, 477. siccus: SIL. 4, 687. solitus: LVCAN. 1, 614. suadus: STAT. Theb. 4, 453. subitus: SEN. Tro. 1156 VAL. FL. 6, 705. summus: STAT. Theb. 11, 553. supernus: PERVIG. Ven. 9. supremus: STAT. Theb. 10, 733. tabidus: VAL. MAX. 6, 9 ext. 5. taeter: SIL. 5, 67. tantus: STAT. Theb. 9, 437 PLIN. paneg. 52. tener: AVSON. 325, 77. tenuis: VAL. FL. 4, 330. tepidus: VERG. Aen. 6, 248. 8, 106 SIL. 12, 328. testudineus: SER. SAMM. 110. totus: LVCAN. 6, 300. vagus: SEN. Herc. O. 817. vanus: STAT. Theb. 2, 126. vetus: OV. met. 7, 286. 333. virgineus: VERG. Aen. 11, 804 MART. 4, 64, 16 AVSON. 359, 18 CLAVD. 14, 27. vivus: LVCAN. 6, 556.

2 *iuncturae verbales*: **a** *subiectum*: abit: OV. Ib. 605 diffusus in artus. adhaeret: STAT. Theb. 4, 727 visceribus. apparet: CIC. Caecin. 76 CELS. 6, 7, 4. calet: LVCAN. 6, 750. currit: SEDVL. carm. pasch. 5, 288. deficit: SIL. 9, 166. defluit: LVCAN. 7, 839. emicat: OV. met. 4, 121 LVCAN. 1, 614. erumpit: SIL. 5, 67. exarescit: SEN. contr. 2, 5, 6 AMM. 23, 5, 19. exit: OV. met. 7, 286 SIDON. epist. 9, 13, 5, 27. exultat: SIL. 5, 68. exundat: SEN. Ag. 903 trunco. fertur: CELS. 5, 26, 11. fluit: HOR. epod. 7, 20 SEN. Tro. 297. 896. 1163 CVRT. 4, 2, 14 LVCAN. 4, 539 VAL. FL. 8, 241 SIL. 3, 315 STAT. Theb. 9, 763 OROS. hist. 4, 5, 1. 5, 18, 4. fumat: VERG. Aen. 8, 106 SIL. 4, 205. haeret (*i. stat*): LVCAN. 7, 636. inarescit: SIL. 4, 687. incidit: SEN. Ag. 886 Baccho. inficit: SEN. Phaedr. 552 terras. inundat: SEN. Phaedr. 499 aras. it: VERG. Aen. 9, 432 per artus. VAL. FL. 2, 233 in thalamis. 4, 330 de fronte. 6, 724 SIL. 4, 205. irrigat: SEN. Thy. 44 terras. Oed. 346 plagas. labitur: SIL. 7, 707. madet: POMPON. dig. 1, 2, 2, 24. manat: LVCR. 1, 884 VERG. georg. 1, 485 Aen. 3, 43 OV. met. 6, 388. 13, 887 CELS. 4, 22 CVRT. 8, 2, 3 LVCAN. 9, 812 SIL. 6, 709. 7, 678. 10, 276 COMM. apol. 880. micat: SEN. Oed. 345. paret: ITIN. Anton. Plac. rec. A 19. perfundit: SEN. Med. 453 arva. prorumpit: SEN. Tro. 1156. prosilit: SEN. Oed. 355 venis. remanet: CELS. 8, 4. restat: SEN. Thy. 914 STAT. Theb. 11, 553 scaturit: OROS. hist. 4, 5, 1 scaturiens e fontibus. spumat: LVCAN. 3, 573 SIL. 10, 246. stagnat: VAL. FL. 1, 736. stat: SEN. Tro. 1162 LVCAN. 2, 103. 9, 708 SIL. 10, 462. stillat: PROP. 2, 8, 26 SEN. Oed. 189. stridit: OV. met. 9, 171. stupet: STAT. Theb. 9, 529. superest: SIL. 15, 581. undat: STAT. Theb. 5, 234 undantem ... -em excipit. 10, 716. **b** *obiectum*: abluere: TAC. hist. 3, 32 FLOR. epit. 2, 12, 15 PANEG. 12, 39. abstergere: LIV. 1, 41, 5 APVL. met. 8, 18. adstringere: LVCAN. 6, 750 adstrictus. affectare: STAT. Theb. 11, 539 cupit affectatque -em. affundere: OV. Pont. 3, 2, 54. animare: OV. met. 1, 158. bibere: VERG. Aen. 11, 804 *hasta* bibit ... -em. CARM. Suet. Tib. 59 SEN. Thy. 1056 PETRON. 119, 18 SIL. 6, 293. 15, 629. 16, 216. 17, 412 bibit tellus ... -em. STAT. Theb. 9, 395. 11, 173. SOL. 15, 15 e vulneribus. CLAVD. 3, 77. calcare: VERG. Aen. 12, 340 CALP. ecl. 4, 135 STAT. Theb. 12, 37. combibere: OV. met. 13, 410. confundere: HOR. sat. 1, 8, 28 in fossam. VAL. MAX. 3, 2 ext. 1 in unum. conspergere: AMM. 30, 1, 22. coquere: OV. met. 9, 171 coquitur. dare: OV. met. 12, 30. 14, 529. debere: SEN. Tro. 367. degustare: SIL. 5, 274. deicere: STAT. Theb. 8, 247 genis. delibare: SIL. 13, 495. deluere: APVL. met. 8, 18. demittere: VERG. georg. 4, 542. detergere: SIL. 7, 344. diffundere: OV. Ib. 605 diffusus in artus. LVCAN. 1, 301 AMM. 17, 13, 15 CLAVD. 28, 620 VEREC. in cant. 1, 15. discutere: PLIN. nat. 25, 144. dissimulare: VAL. MAX. 2, 6, 2. domare (*i. miscere*): STAT. Theb. 2, 84. ducere: GRATT. 471 -r ducendus ab aure *utraque*. ebibere: MELA 2, 12 ex vulneribus. effundere: OV. met. 6, 253 in auras. LVCAN. 4, 354. SIL. 10, 246 ex ore. STAT. Theb. 1, 446 TAC. ann. 16, 35. LVCIF. Athan. 2, 2 ad ... servorum effundendum -em. AMM. 16, 12, 46. 31, 16, 6. egerere: AMM. 22, 15, 23. eiectare: VERG. Aen. 5, 470 ore. SIL. 10, 277. elicere: TAC. ann. 12, 47. AMM. 30, 6, 5 ne guttam quidem -is elicere. AVSON. 325, 77. evomere: MANIL. 5, 672. excipere: SIL. 14, 461 STAT. Theb. 5, 235. excutere: STAT. Theb. 2, 127. exhaurire: STAT. Theb. 4, 560 AMM. 19, 2, 15. experiri: STAT. Ach. 1, 112 hominum nullos experta -es spicula. Theb. 9, 479. expiare: HOR. carm. 2, 1, 5. exposcere: ZACCH. 1, 37. exsugere: SER. SAMM. 407 (*incerta lectio*). AMM. 31, 16, 6. frenare: SER. SAMM. 800. fugere: TAC. hist. 5, 6 *bitumen* fugit -em. fundere: VERG. Aen. 11, 646 OV. met. 10, 210 LIV. 8, 7, 21 SEN. Med. 930 LVCAN. 4, 391. 5, 267. 7, 536. 566 SIL. 1, 553. 14, 461. 15, 581 HOMER. 266 COMM. instr. 1, 22, 3 LVCIF. Athan. 2, 28 AMBR. epist. 20, 9 CLAVD. 3, 77 DRAC. laud. dei 2, 807 *et saepius*. gustare: SIL. 13, 621. haurire: OV. met. 7, 333. 13, 331 OCTAVIA 243. 521 VAL. FL. 1, 818 SIL. 16, 617 STAT. Theb. 9, 675 AVSON. 130, 3 HIER. epist. 46, 8 PASS. Mar. Iac. 11 p. 61, 1. hiare: VAL. FL. 6, 706. inficere: DRAC. laud. dei 1, 63 unda -es inficit. infundere: LVCAN. 4, 568 mari. inhibere: OV. met. 7, 849. invenire: STAT. Theb. 9, 283 invenerat hasta -em. lambere: TAC. ann. 12, 47. lavare: ACC. trag. 578 VERG. Aen. 3, 663 PORPH. Hor. carm. 2, 1, 4. libare: SIL. 2, 427. 12, 328. mandere: SIL. 1, 424. mittere: SEN. clem. 1, 11, 3 LVCAN. 6, 299. miscere: VERG. georg. 3, 516 spumis. VAL. MAX. 4, 7, 4. SEN. Thy. 65 mixtus in Bacchum -r. STAT. Theb. 10, 38. mutare: OV. met. 10, 728 -r in florem mutabitur. occulere: SIL. 3, 237. occultare: VAL. MAX. 2, 6, 2. ostendere: CELS. 8, 2 donec iam aliquid -is ostendatur. ostentare: LIV. 29, 9, 4. pati: SEN. Med. 810. permiscere: OV. met. 14, 802. SIL. 15, 432 mero. petere (*i. appetere*): LVCAN. 7, 511. ponere: VVLG. III reg. 2, 5 *Ioab* posuit -em proelii in balteo suo *eqs.* poscere: LVCAN. 6, 557. potare: SEN. Thy. 66 VAL. FL. 5, 603 SIL. 8, 204. 13, 443 STAT. Theb. 6, 102. 12, 719. premere: STAT. Theb. 12, 320 comis ac veste. profundere: VAL. MAX. 9, 5, 2. SIL. 4, 613 -e profuso. APVL. met. 8, 28 tot vulneribus largiter profusum -em. COMM. instr. 1, 12, 3 apol. 414 FIRM. err. 13, 4. reddere: SIL. 17, 316. reicere: SCRIB. LARG. 193 ex stomacho. renovare: VAL. MAX. 2, 7, 8. revomere: VAL. FL. 1, 822. ructare: SIL. 2, 686. 15, 432. servare: STAT. Theb. 12, 321 SIL. 1, 620 APVL. met. 3, 17 CLAVD. 24, 271. siccare: CVRT. 8, 10, 29 STAT. Theb. 10, 716. sitire: CARM. Suet. Tib. 59 SEN. Thy. 103 SIL. 12, 264 LVCIF. Athan. 1, 23 AVIEN. orb. terr. 1020 CLAVD. 5, 232. solvere: STAT. Theb. 9, 530. spargere: LVCR. 2, 195 VERG. Aen. 12, 308 OV. met. 10, 732. TAC. ann. 16, 35 humum super. CLAVD. carm. min. 53, 84. suscipere: VERG. Aen. 6, 249 pateris. vertere: ARNOB. nat. 5, 7 in violas -r vertitur. vitare: STAT. Theb. 12, 37. vomere: VERG. georg. 3, 516 ore. Aen. 10, 348 OV. met. 5, 83 HOMER. 383.

II *sucus herbarum sim.*: *herbarum*: COLVM. 10, 402 cumulata ... moris candida sanguineo manat fiscella -e. ARNOB. nat. 1, 2 *olearum* ex baculis -r taeter exprimitur. SIDON. carm. 9, 75 supra belliferas madere glaebas culmosos viridi -e fratres. *muricis*: MART. 12, 63, 4 nullo murice nec -e (*i. nullius muricis -e*). COD. Theod. 10, 21, 3 (*a. 424*) tunicae et pallia ... -e infecta conchylii.

syn.: sanguis (PLIN. nat. 22, 127 LACT. ira 8, 5 inst. 6, 20, 26 *al.* FIRM. err. 13, 4. 26, 2. 27, 8 HIER. in Am. 3, 7 p. 329 *et passim*). caedes. sucus. *Hoppe.*

?**crupes** σχοινία GLOSS. II 118, 17. *cf.* 118, 16 cruppa κάλως παχύς. [*cf. it.* groppo 'nodus'. *M.-L.*]

crupellārius, -ī *m.* [*orig. inc. Th.*]. TAC. ann. 3, 43 adduntur *a Sacroviro* e servitiis gladiaturae destinati, quibus more gentico continuum ferri tegimen: -os vocant, inferendis ictibus inhabiles, accipiendis impenetrabiles. *cf. Holder, Altcelt. Sprachsch. s. v.*

?**crupula** thermalos GLOSS. II 518, 3. *cf.* grumula. *L.*

crūrālis, -e *a* crus. *i. quod ad crus pertinet*: PETRON. 40 fasciis -bus alligatus (VLP. dig. 34, 2, 25, 4 fasciae -es pedulesque et impilia vestis loco sunt, quia partem corporis vestiunt). HIER. in Dan. 3, 21 p. 639 lingua ... Chaldaeorum saraballa crura hominum vocantur et tibiae et ὁμωνύμως etiam braccae eorum, quibus crura teguntur et tibiae, quasi -es et tibiales appellatae sunt. *subst. n.* crūrāle (*sc. vestimentum*): ITALA lev. 6, 10 (Lugd.) vestietur sacerdus tunicam lineam et curare (*legendum* crurale) lineum (περισκελὲς λινοῦν, VVLG. feminalibus lineis) emittet supra corpus eius. NOT. Tir. 79, 24 cruralia. *cf.* GLOSS. II 432, 56 σκελόδεσμον crurarium.

crūricrepida, -ae *m. a* crus *et* crepare *iocose fictum.* *is, cuius crura compedibus crepant, de servis*: PLAVT. Trin. 1021 Truthus fuit, Cerconicus, Crinnus, Cercobulus, Collabus, oculicrepidae (?), -ae, ferriteri mastigiae.

crūrifragius, -iī *m. cf. c.* crus *et c.* frangere. *i. servus, cui poenae causa crura franguntur* (*cf. p. 1249, 61 sqq.*): PLAVT. Poen. 886 continuo is me ex Syncerasto -um fecerit. *subst. n.* **crūrifragium**, -iī, *i. actus crura frangendi* (*cf. Hitzig, PW. IV 1731*):

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

GLOSS. σκελοκοπία. -um fractura. II 432,54 σκελιαγὲς ἤτοι σκελοκοπία crurifrangium. EPIST. Alex. p. 202,4 pessime meritos -o puniri iussi. NOT. Tir. 79,25 -um. *cf.* APVL. met. 9,23 tunc uxor egregia diras devotiones in eum deprecata et crurum eius fragium abominata.

[**crūrinurux**] Ps. PRISC. gramm. III 526,5 'ux' syllabā finita *omnia* producuntur ut Pollux Pollūcis, pullinurux, -x (*sic codd. GH*, ut collux cis nutrux munitrux *cod. Burmanni, omittit cod. Groninganus,* ut polinurux calinurux polux ς).

*__crūs__, -ris *n.* [*cf. esse videtur c. armen.* srunk' 'κνῆμαι', *v. Hübschmann, Armen. Gramm. I 493 sq. Th.*]. ISID. orig. 11,1,110 'crura' dicta, quia iis currimus. PRISC. gramm. II 265,9 nominibus monosyllabis 'u' longa est per omnes casus ... mus muris ... -s -ris. 273,12 neutra eiusdem terminationis, si sint monosyllaba, producuntur et ablata 's', addita '-ris' faciunt genetivum, ut 'hoc ius iuris' ... '-s -ris'. GRAMM. suppl. 118,21. *perperam*: Ps. ASPER gramm. suppl. 42,11 sic (*sc. ut* pectus) declinandum est tempus, nemus, opus, -s, os. *genet. plur.* crurium: HIL. c. Const. 4 *in codd. Martin. et Colb.* crura, -ae *f. legitur*: CHIRON 390 cataplasmam impones in omnibus -is ante acopo perunctis cum articulis totis. ITALA lev. 11,21 (Lugd.) -as superiores (σκέλη, VVLG. -a). PASS. Theclae A 3 p. 8,2 -is elegantibus (*cod. Paris. 5306, cett.* -bus). *de significatione*: NIGID. Isid. orig. 11,1,72 caput collo vehitur, truncus sustinetur coxis et genibus -busque. CELS. 8,1 ipsum autem -s est ex ossibus duobus. etenim per omnia femur umero, -s brachio simile est... excipitur autem -s infra osse transverso talorum. 8,11 et in -e tibia a sura. PLIN. nat. 34,82 Strongylion Amazonem, quam ab excellentia -um eucnemon appellant. PHYSIOGN. 69 κνήμη ergo, id est pars -is, quae sub geniculo est posterior, id est infra suffraginem. 71 σφυρὰ sunt -um partes imae proximae talis. GLOSS. V 391,36 saraballa apud Chaldaeos -a hominum dicuntur (*cf. p. 1246,70*). GLOSS. σκέλος. κνήμη. ossa tibiae anterioris, cuius singularis est hoc -s, unde deminutivum fit crusculum (*cf. p. 1252,51*). gambae. tibiae. *legitur passim inde ab* ENNIO *et* PLAVTO, *frequentant medici.* [*locus corruptus*: BELL. Hisp. 18,8. *dub.*: VEG. mil. 1,6 exilior clunibus (*pars codd.* cruribus).]

I ***de hominibus*:** **a** *generaliter*: CAECIL. com. 57 utinam te...sine -bus videam. LVCIL. 306 et -bus -a diallaxon. LVCR. 3,479 praepediuntur -a vacillanti (*de ebrio*). HOR. carm. 2,20,9 iam iam residunt -bus asperae pelles et album mutor in alitem. OV. am. 1,4,43 nec femori committe femur nec -e cohaere. 3,2,63 sed pendent tibi -a. ars 1,156 contingent oculis -a videnda tuis. 1,506 nec tua mordaci pumice -a teras (*cf.* 3,194 neve forent duris aspera -a pilis. fast. 2,348 horrebant densis aspera -a pilis. SEN. epist. 114,14 ille et -a, hic ne alas quidem vellit. MART. 2,36,5 nunc sunt -a pilis et sunt tibi pectora saetis horrida. 2,52,1 quod pectus, quod -a tibi, quod brachia vellis. 5,41,6 -a gerit nullo qui violata pilo. 6,56,1 quod tibi -a rigent saetis et pectora villis. 9,27,4 nec vivat ullus in tuo pilus -e. 10,65,9 hirsutis ego -bus genisque. 12,38,4 -e glaber. SVET. Aug. 68 solitusque sit -a suburere nuce ardenti, quo mollior pilus surgeret. FRONTO p. 128,16 N. raro bracchium aut -s militum hirsutum. MART. CAP. 6,704 *cf. p. 1249,12*). OV. ars 3,775 Milanion umeris Atalantes -a ferebat. rem. 317 quam mala, dicebam, nostrae sunt -a puellae. epist. 19,78 utque solent famuli ... tendere submissas ad tua -a manus. fast. 5,37 mille manus illis dedit et pro -bus angues. met. 1,509 ne -a notent sentes. 2,351 stipite -a teneri. 4,580 tereti tenuantur acumine -a. 5,351 laeva, Pachyne, tibi, Lilybaeo -a premuntur *Typhoeo*. 6,143 exiles digiti pro -bus haerent. 9,37 modo -a micantia captat *Acheloi*. 10,489 nam -a loquentis terra supervenit. 14,551 in digitos abeunt et -a natantia remi. PAVL. FEST. p. 97. VAL. MAX. 8,8 ext. 1 *Socrates* interposita harundine -bus suis cum parvulis filiolis ludens. 8,12 ext. 3 de -e etiam disputare incipientem *sutorem* supra plantam ascendere vetuit (PLIN. nat. 35,85 *sutore* cavillante circa -s). CELS. 6,18,10 -bus inter se devinctis. LVCAN. 3,637 suspensaque -a retentant *socii*. 9,763 miserique in -e Sabelli seps stetit. PERS. 4,42 praebemus -a sagittis. PETRON. 102 -a in orbem pandere. PLIN. nat. 7,11 aversis post -a plantis (AVG. civ. 16,8 quibusdam plantas versas esse post -a). 7,23 idem hominum genus, qui Monocoli (monosceli R^2) vocentur, singulis -bus. 18,261 cornu propter oleum ad -s ligato faenisex incedebat. 28,4 alii medullas -um quaerunt et cerebrum infantium *ut medicamentum*. SIL. 9,595 erectis ... -bus. STAT. Theb. 6,877 Tydeus ... -a subit *hostis*. MART. 2,35,1 cum sint -a tibi, simulent quae cornua lunae, in rhytio poteras, Phoebe, lavare pedes. FRONTIN. strat. 3,13,6 -bus velut gubernaculis dimissis *miles nandi peritus*. IVV. 3,247 pinguia -a luto. 6,319 quantus ille meri veteris per -a madentia torrens. 8,115 quid resinata iuventus -aque totius facient tibi levia gentis. 13,95 et pthisis et vomicae putres et dimidium -s sunt tanti. 16,24 cum duo -a habeas. LACT. opif. 13,4 p. 47,23 item -a non aequali modo ducta, ne indecens habitudo deformaret pedes, sed teretibus suris ... et firmata sunt et ornata (SIDON. epist. 1,2,3 -a suris fulta turgentibus *de Theudorico*). AVSON. 341,9. VVLG. cant. 5,15 -a (κνῆμαι) illius columnae marmoreae, quae fundatae sunt super bases aureas. AVG. civ. 16,8 ferunt esse gentem, ubi singula -a in pedibus habent. PHYSIOGN. 72 qui ... -bus ambulant (οἱ τοῖς σφυροῖς βαίνοντες). 69 de superiori parte -um. CYPR. GALL. exod. 345 tacuere canes pressoque latratu intrepidi lambunt caudae de verbere -a *Iudaeis*. *nominatur cum aliis corporis partibus*: CIC. nat. deor. 1,99 tuus autem deus non digito uno redundat, sed capite, collo, cervicibus, lateribus, alvo, tergo, poplitibus, manibus, pedibus, feminibus, -bus. fin. 3,18 iam membrorum ... alia videntur propter eorum usum a natura esse donata, ut manus, -a, pedes, ut ea, quae sunt intus in corpore, alia autem nullam ob utilitatem (3,63 *in membris* alia sunt tamquam sibi nata ... alia etiam ceterorum membrorum usum adiuvant, ut -a ut manus. top. 30 corporis caput, umeri, manus, latera, -a, pedes et cetera. CELS. 3,12 in manibus et -bus. 4,18 saepe ... -a manusque contrahuntur. MART. 3,51,1 cum faciem laudo, cum miror -a manusque. 3,53,2 et vultu poteram tuo carere et collo manibusque -busque. PHYSIOGN. 45 *signa* umerorum, manuum, -um ac pedum. IREN. 1,14,3. CORIPP. Ioh. 1,307 frigidiora gelu ceciderunt -a manusque. TAB. devot. Audollent 135. 190 dicitos manus ublicu visica femena cenua -a talos). BELL. Hisp. 38,2 Pompeius umero et sinistro -e vehementer erat saucius. CELS. 2,2 aut cervices aut -a vel genua vel coxas (2,8 frigescitque -s et coxa). 4,11 -a quoque et femora brachiaque (6,6,8 in -bus et feminibus. 7,27 extentis iacere feminibus et -bus. 8,10,1 umeris brachiis feminibus, -bus, digitis. SVET. Aug. 80 coxendice et femore et -e sinistro. AVSON. 108,8 pectus, -a, latus, ventrem, femora, inguina, suras). PLIN. nat. 11,253 surae homini tantum et -a carnosa (*cf. etiam p. 1249,8*). 28,241 ulcera sanat in tibiis -busque (*cf. infra l. 54*). STAT. Theb. 6,861 collaque pectoraque et vitantia -a lacessit. -a et pedes: VARRO Men. 323 LVCR. 3,529 HOR. carm. 2,19,32 OV. met. 5,432. 14,64 (*cf. l. 5. 11. 15*). PAVL. FEST. p. 12 attae appellantur, qui propter vitium -um aut pedum plantis insistunt. CELS. 3,19 pedibus tantummodo et -bus siccioribus atque frigentibus. 4,14 in brachiis (*cf. infra l. 37*) et pedibus et -bus. 4,15. 5,26. 5,28,5. 8,22 SCRIB. LARG. 180. PLIN. nat. 1,11,105 de pedibus et -bus. 8,70 iidem ex Aethiopia quas vocant cephos, quarum pedes posteriores pedibus humanis et -bus. 28,60 pedes in humo deponi, si nervi in his -busve tendantur in lectulo. AMPEL. 2,4 carcinus Herculis pedes et -a lanians. ORIBAS. syn. 1,3. MIRAC. Theclae 9 p. 173,18 nec pedum nec -um officia habens. -a et brachia (*cf. l. 20. 21 al.*): HOR. sat. 1,2,92 o -s, o brachia! CELS. 2,4 iactare brachia et -a. 2,6 brachia et -a nudat. 3,22 perfricanda -a brachiaque. 4,11 incipiendum est a brachiis -busque. 4,12 perfricanda vero non diu, sed vehementer brachia et -a, et calefacienda. 4,20. 21. 8,7. 25 quidam brachia quoque et -a reposuerunt. SEN. epist. 33,5 non est formonsa, cuius -s laudatur aut brachium. 86,12 brachia et -a cotidie abluebant. 95,22 nesciebant -um vinculo brachiorumque latentem vim ... revocare. TAC. hist. 1,41 CAEL. AVR. chron. 2,14,216.

b *de aegritudinibus -um*: CIC. Tusc. 2,53 -s enim alterum *Marius* non praebuit *ad secandum medicis*. VITR. 8,3,6 Cydnos, in quo podagrici -a macerantes levantur dolore (PLIN. nat. 25,24 in podagra ... veneno -a perunxisse). PAVL. FEST. p. 30 -um quoque tumor viae labore collectus bova appellatur (FEST. p. 360 tama dicitur, cum labore viae sanguis in -a descendit et tumorem facit. CELS. 4,16 aliquis etiam in -bus tumor est. 5,28. PLIN. nat. 7,41 -um et inguinis levis tumor). CELS. 2,7 necesse est in -bus mala ulcera ... fiant (PLIN. nat. 28,241 ulcera sanat in tibiis -busque ursinus adips): 2,8 suppuratio descendit in -a. 3,27,1 -um imbecillitas. 4,18 -a ... contrahuntur. 7,7,15 cum venere ad -um varices (7,17,1. 7,31 *bis*. PLIN. nat. 11,252. 30,76). CELS. 7,27 -a non facile extendi possunt (8,20) *saepius*. PLIN. nat. 20,106 -um maculas varietatesque igni factas. 23,58 demersis in acetum calidum -bus in acerrimo impetu morbi. 36,132 omnia -um vitia. *ibid.* cum in metallis omnibus -a vitientur. *saepius*.

c *qualitates -um*: LVCIL. 583 insignis varis -bus et petilis (HOR. sat. 1,3,47 hunc varum distortis -bus. PLIN. nat. 11,254 cognomina inventa ... a -bus Vari, Vatiae, Vatini quae vitia et in quadripedibus. ANTH. 673 de quodam cum -bus obliquis nato. en dat aperturam -um flexura recurvam. AMM. 31,14,7 incurvis -bus. 21,16,19 brevissimis -bus et incurvis. PHYSIOGN. 86 quorum -a incurva sunt, quae graece ῥοικά dicuntur). VARRO Men. 296 quanto satius est salvis -bus in circo spectare quam his descobinatis in silva cursare. ling. 9,11 ut eorum depravata corrigant -a. CATVLL. 54,2 eri rustica semilauta -a. MORET. 35 Scybale ... -bus exilis (SEN. dial. 2,18,1 exilitatem -um et enormitatem pedum. PHYSIOGN. 91 -bus tenuibus. 112 -a tenuia nervis intenta atque hispida). HOR. sat. 1,2,81 tenerum est femur aut -s. 1,2,102 ne -e malo, ne sit pede turpi. TIB. 3,9,10 candidaque hamatis -a notare rubis. PROP. 2,1,59 tarda Philoctetae sanavit -a Machaon. OV. ars 3,272 arida nec vinclis -a resolve tuis. am. 3,2,27 tam bona -a. VITR. 6,1,4 invalidis. 8,4,1 non vitiosis. SEN. contr. 10,5,6 pinge Philippum -e debili (*Volkmann*, crudebili *AB*; SVET. Vesp. 9 debili -e *de homine claudo*). CELS. 2,3 cubat -bus paulum reductis (7,26,2 PHYSIOGN. 126). 2,4 porrectis manibus et -bus (*cf. supra l. 7*). 7,27 extentisque -bus. SEN. dial. 2,16,4 in oculorum valetudinem et in -um gracilitatem (SVET. Nero 51 gracillimis -bus. Cal. 3 gracilitas -um. 50 cervicis et -um. Dom. 18). epist. 59,12 -s suspensum equo. 68,8 lividam ma-

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

num aut contracti -is aridos nervos. 92,19 -s solidum. MELA 3,103 Himantopodes inflexi lentis -bus. PLIN. nat. 26,50 -bus vitiosis. STAT. Theb. 592 ignea ...-a *de pugnantibus*. IVV. 9,15 neglecta et squalida -a. VLP. dig. 21,1,12,1 et latus vel -s brevius potest afferre impedimentum (PHYSIOGN. 125 -bus brevibus). PORPH. Hor. epod. 11,28 teretis pueri, id est, teretia -a aut brachia habentis (*cf. p. 1247,56*). PELAGON. 210 -a tumidiora apparent in hydrope (*cf. p. 1248, 50*). PHYSIOGN. 40 crassa -a (90 -a non indigentia carnis. 92 -a feminaque [*cf. p. 1248, 20*] habens modice pleniora. 93 crassis -bus. 105. 119). 73 -a densis et longis capillis obsita (*cf. p. 1247, 43*). 87 cum hispida nimium sunt femina et -a (*cf. p. 1247, 42*). 88 qui femina parva, -a autem habet longiora. MART. CAP. 6, 704 hirta -a vellere. PASS. Theclae C 3 p. 9,1 -bus scambus.

d *de laesione, fractione -um*: *α casu aliquo*: PLAVT. Men. 885 ait se obligasse -s fractum Aesculapio. Mil. 722 metuerem ne ibi diffregisset (defregisset *AP*) -a aut cervices sibi. LVCIL. 844 -s lapide *effringere*. CIC. fat. 6 quid mirum igitur ex spelunca saxum in -a eius (*sc. Icadii praedonis*) incidisse? LVCR. 3, 652 inde alius conatur adempto surgere -e. HOR. epist. 1, 17, 59 nec semel irrisus triviis attollere curat fracto -e planum (*cf.* PORPH. *ad l.* nec si *scurra* vere -s fregerit planus, credet ei ulterius ille, qui ab illo irrisus est semel). OV. met. 5,168 Molpea traiecti submovit vulnere -is. 6, 255 ictus erat, qua -s esse incipit. Ib. 254 tanta venenato vulnera -e geras. SEN. contr. 10,4,2 huic elisa -a, illius inviolatis pedibus -busque femina contudit. *ibid.* ita frangantur *membra*, ut humo se allevare non possit sed pedum -umque resolutis vertebris reptet. CELS. 8,10,5 si -s fractum est. SEN. Thy. 1039 et rupta fractis -bus vestigia. epist. 104,18 fregit aliquis -s aut extorsit articulum. apocol. 11 Iuppiter ... uni Volcano -s fregit. CVRT. 4, 6, 23 saxo -s eius affligitur. 7,6,3 *sagitta* in medio -e fixa. 7, 6, 5. 8, 10, 29 cum -s saucium penderet. LVCAN. 4,626 tunc obliqua percussa labare -a manu. PETRON. 28 paene resupinatus -a mea fregi. 74 ipse mihi asciam in -s impegi (*cf.* APVL. met. 3, 22 meque sponte asceam -bus meis illidere compellis. COMM. instr. 1, 23,5 ipse tibi figis asciam in -e de verbo. AVG. gen. c. Manich. 1,5,8 redeat illis securis in -a. *v. Otto, Sprichw. p. 99; Weyman, Archiv 13, 269*). PETRON. 136 non dubitavit *anser* -s meum serrato vexare morsu. *ibid.* vulnus -is. CALP. ecl. 3,5 duris ego perdita ruscis iam dudum nullus dubitavi -a rubetis scindere. IVV. 13,95 *v. p. 1247,77*. TAC. ann. 15, 63 -um quoque et poplitum venas abrumpit. SVET. Aug. 20 una acie dextrum genu lapide ictus, altera et -s et utrumque brachium ruina pontis consauciatus. 43. gramm. 2 Crates ... cum ... prolapsus in cloacae foramen -s fregisset. FLOR. epit. 4,2,86 -e saucium. 4,12,7 saucius manibus et -bus. ALF. dig. 9, 1,5 mula calcem reiecit et -s agasoni fregit. 9, 2, 52, 4 servus cecidit et -s fregit. 10, 3, 26 communis servus cum apud alterum esset, -s fregit in opere. VLP. dig. 11, 3, 3, 1 si quis servo alieno suaserit in tectum ascendere vel in puteum descendere et ille ... ceciderit -sque vel quid aliud fregerit vel perierit. LAB. dig. 19, 1, 54 pr. si servus ... iussu tuo aliquid fecit et ex eo -s fregit. APVL. met. 9, 9 assiduis lapsibus iam contusis -bus. flor. 16 p. 67 quin articulum etiam a -e defringerem. PORPH. Hor. carm. 2, 19, 16 *Lycurgus* quod vites excidisset, furore a Libero iniecto -a sibi falce amputavit. ITIN. Alex. 35 Alexandro -s sagitta transiecto. 47. SPART. Carac. 3,7 qui (*sc. Afer*) cum se praecipitasset percussorum timore et ad uxorem -e fracto erepsisset. GALLICAN. Avid. 4,5 multis desertoribus manus excidit, aliis -a incidit ac poplites. EPIT. Alex. 40 -e sinistro percussus. ARNOB. nat. 2, 12 -bus praefractis. 7, 41. IVVENC. 3,198 conveniunt populi secumque trahebant pars captos oculis et -um debile vulgus (*cf. p. 1248, 46*). AMM. 17, 7, 7 collisis ... capitibus vel umeris praesectis aut -bus. VEG. mil. 1, 11 poplites et -a succidere. HEGES. 5, 38 fractis -bus collisi corpore moriebantur. *β de cruribus poenae causa fractis*: PLAVT. Asin. 474 -a hercle diffringentur, ni istum impudicum percies. CIC. S. Rosc. 56 eis (*sc. canibus*) -a suffringantur, quod acres sint etiam tum, cum suspicio nulla sit (*in imagine de calumniatoribus*). 57 si sine suspicione latrabitis, -a quidem vobis nemo suffringet (*de calumniatoribus*), sed ... literam illam (*sc. K*) ... ad caput affigent (*cf. Otto, Sprichw. p. 99*). Phil. 11, 14 quem praestantissimus civis Aquila Pollentia expulit et quidem -e fracto, quod utinam illi ante accidisset, ne huc redire potuisset. 13, 27 quod in hoc Planco proverbii loco (*cf. Otto, Sprichw. p. 99*) dici solet perire eum non posse, nisi ei -a fracta essent: fracta sunt et vivit. SALL. hist. frg. 1, 44 cui (*M. Mario*) fracta prius -a brachiaque et oculi effossi (*cf.* FLOR. epit. 3, 21, 26). HOR. sat. 1, 2,131 ne pallida lecto desiliat mulier, miseram se conscia clamet, -bus haec metuat. SEN. dial. 5, 18, 1 M. Mario ... L. Sulla praefringi -a, erui oculos, amputari linguam, manus iussit. 5, 32, 1 quid properamus verberare statim, -a protinus frangere? MART. 11, 58, 10 frangam tonsori -a manusque simul. IVV. 10, 60 (*cf. p. 1252, 11*). SVET. Aug. 67 Thallo a manu, quod pro epistula prodita denarios quingentos accepisset, -a ei fregit. Tib. 45 atque utrique mox, quod mutuo flagitium exprobrarant, -a fregisse. APVL. met. 9, 23 *p. 1247, 3*. IVST. 21, 4, 7 capitur virgisque caesus effossis oculis et manibus -busque fractis ... in conspectu populi occiditur (*cf.* OROS. hist. 4, 6, 19 p. 221, 3). AMM. 14, 9, 8 Apollinares ambo pater et filius ... fractis -bus occiduntur. 23, 5, 21 si remanserit quisquam exectis -bus relinquetur. HIL. c. Const. 4 nec crucem et fragmenta -um meorum vitassem (*cf. p. 1246, 81*). VVLG. Ioh. 19, 31 Iudaei ... rogaverunt Pilatum, ut frangerentur eorum -a (σκέλη; *sc. corporum crucifixorum*). 19, 32 venerunt ergo milites: et primi quidem fregerunt -a (σκέλη) et alterius, qui crucifixus est cum eo. 19, 33 non fregerunt eius -a (*sc. Iesu.* σκέλη). RVFIN. hist. 5, 21, 3 a Perennio iudice, ut eius -a (τὰ σκέλη) comminuerentur, sententiam primus excepit *accusator Apollonii*. OROS. hist. 4, 6, 19 p. 221, 3 *cf.* IVST. 21, 4, 7 *p. 1249, 81*. HIST. Apoll. rec. A 39 quodsi aliquis vestrum fecerit, -a ei frangi iubeo. 39 extr. iuvenis ait: si possum de duobus aureis quattuor habere -a (*in aenigmate, quia poenam -a frangendi metuit*). *saepius*.

e *de verberibus, quibus crura afficiuntur*: PLAVT. Asin. 409 ne ille edepol tergo et -bus consuluit haud decore. Cas. 337 quis mihi subveniet tergo aut capiti aut -bus? Men. 970 tergum quam gulam, -a quam ventrem oportet potiora esse, cui cor modeste situmst. 993 nisi quidem vos vostra -a aut latera nihili penditis. Mil. 294 tuis nunc -bus capitique fraudem capitalem hinc creas. Pseud. 131 ostium lenonis crepuit. :: -a mavellem modo. Rud. 635 at ego te per -a et talos tergumque obtestor tuom. 816 extemplo amplectitote -a fustibus.

f *de vinculis crurum*: PLAVT. Capt. 652 quid cessatis, compedes, currere ad me meaque amplecti -a, ut vos custodiam? HOR. epod. 4, 4 Hibericis peruste funibus latus et -a dura compede. TIB. 1, 7, 42 Bacchus et afflictis requiem mortalibus affert, -a licet durā compede (cuspide *A*) pulsa sonent. 2, 6, 26 -a sonant ferro, sed canit inter opus. OV. met. 12, 392 *visceribus* -a quoque impediit. Pont. 1, 6, 32 fossor quoque compede vinctus liberaque a ferro -a futura putet. SEN. dial. 9, 10, 1 cogita compeditos primo aegre ferre onera et impedimenta -um. MART. 9, 57, 3 nec -s compede lubricum decenni. PLIN. epist. 7, 27, 5 senex ... -bus compedes, manibus catenas gerebat. AMM. 14, 7, 15 senem ... hirsutis resticulis -bus eius innexis divaricatum (*cf. p. 1248, 62*). 22, 11, 9 iniectis per -a funibus. CLAVD. 20, 343.

g *de vestimentis crurum vel eorum tinctura*: VARRO ling. 5, 116 ocrea, quod opponebatur ob -s (MORET. 120 ambit -a ocreis paribus. LIV. 9, 40, 3 sinistrum -s ocrea tectum. PLIN. nat. 19, 27 ad reliquos usus *sparti herba* evellitur ocreatis -bus manuque textis manicis convoluta. HOMER. 232 simul alta nitentes -a tegunt ocreae, quales decet Hectoris esse. APVL. mund. 30 ille lorica se induit, hic galea caput vel -a ocreis involvit. VEG. mil. 1, 20 pedites ... ferreas ocreas in dextris -bus cogerentur accipere. VVLG. I reg. 17, 6). VERG. georg. 2, 8 nudataque musto tingue novo mecum dereptis -a coturnis (NEMES. cyn. 90 candida puniceis aptentur -a cothurnis). Aen. 11, 777 barbara tegmina -um (SIL. 3, 279 laevo tegmina -e. 8, 419. IVV. 6, 256 -isque sinistri dimidium tegimen. IVST. 1, 2, 3 igitur bracchia et -a velamentis, caput tiara tegit *Semiramis*). CIRIS 506 minioque infecta rubenti -a nova macies obduxit squalida pelle. HOR. sat. 1, 6, 27 nam ut quisque insanus nigris medium impediit -s pellibus. VAL. MAX. 6, 2, 7 cui candida fascia -s alligatum habenti ... (PHAEDR. 5,7,36 ligato -e nivea fascia. QVINT. inst. 11,144 sicut fasciae, quibus -a vestiuntur. AMM. 17,11,4 *Pompeius* aliquamdiu tegendi ulceris causa deformis fasciola candida -s colligabat). CELS. 3, 6 *veste* aeger -a pedesque (*cf. p. 1248, 26*) contegere *debet* (CVRT. 9, 1, 29 vestis erat auro purpuraque distincta, quae etiam -a velabat. FRONTIN. strat. 1, 5, 27 ora scutis, -a veste contegere. PORPH. Hor. sat. 1, 2, 94 Catia ..., quae ob pulchritudinem -um pudore neglecto alta veste utebatur [*sed cf. etiam p. 1248, 82*]. IVST. 14, 6, 12 veste -a contexisse fertur *Olympias*. CLAVD. 24, 248 duo cingula vestem -e tenus pendere vetant [*sc. de comitibus Dianae*]). SEN. Phaedr. 321 -a distincto religavit auro. epist. 80, 9 sive -s alligatum (*sc. apud servum*) sive brachium aspiceres, nudari iuberes. PETRON. 70 cum ante -a talosque corollis vinxissent. MART. 11, 37, 3 anulus iste tuis fuerat modo -bus aptus. QVINT. inst. 11, 139 pars *togae* prior mediis -bus optime terminatur (SVET. Iul. 82 sinistra manu sinum *togae* ad ima -a deduxit). IVV. 6, 446 -e tenus medio tunicas succingere debet (HIER. epist. 64, 11 tunica ... usque ad -a descendat). PORPH. Hor. epist. 1, 17, 56 periscelidem: ornamentum pedis circa -a. PANEG. 12, 43 nudantur -a fugitiva (QVEROL. p. 17, 17 vestitis genibus ... nudis -bus). AMM. 31, 2, 6 galeris incurvis capita tegunt, hirsuta -a coriis muniendis haedinis. HIER. epist. 64, 12 *balteus* ex una parte ad -a dependens. CLAVD. carm. min. 27, 20 Tyrio pinguntur -a veneno.

II *de bestiis*: PLIN. nat. 10, 183 quadripedes gestantur extensis ad longitudinem -bus. 11, 178 aquaticis quamvis brevia -a habentibus. 11, 260 solidipedum -a statim iusta nascuntur mensura. SOL. 1, 63 -a quoque praepedit languida tarditate (*femina bestia gravida*). 30, 20 *cephi* appellantur monstra, quorum posteriores pedes -e et vestigio humanos artus mentiuntur. VVLG lev. 11, 21 quidquid autem ambulat quidem super quattuor pedes, sed habet longiora retro -a (σκέλη), per quae salit super terram, comedere debetis. VERG. georg. 3, 53 *bovi* -um tenus a mento palearia pendent. COLVM. 5, 5, 12 fit, ut aut -e aut cornibus boum ramuli vitium defringantur. 6, 1, 3 parandi sunt boves ... -bus compactis ac rectis. 6, 12, 1 sed si sanguis adhuc supra ungulas in -bus est. 6, 12, 3 oleo et sale genua popli-

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

tesque et -a confricanda sunt. 6,15,2 si vomere -s sauciarit. 6,16,1. 6,21,1 vaccae quoque probantur altissimae formae longaeque ... ungulis modicis et modicis -bus. PLIN. nat. 11,214 non nisi cavis haec (*sc. medulla*) ossibus *est*, nec -bus iumentorum aut canum. 28,168 medulla bubula e dextro -e priore trita. TAC. ann. 15,47 vitulus, cui caput in -e esset. CHIRON 191,28 si cui iumento mirmices in -bus natae fuerint. VARRO rust. 2,2,3 *ovem* esse oportet -bus humilibus. 2,5,8 observare debet, ut sint *pecudes* ... -bus potius minoribus rectis. OV. met. 13,826 ut vix circueant distentum -bus uber *pecora*. COLVM. 7,5,18 fracta pecudum non aliter quam hominum -a sanantur (*cf. p. 1249, 14*). PLIN. nat. 8,198 in ipsa ove satis generositatis ostenditur brevitate -um. 11,263 testes pecori armentoque ad -a decidui. VVLG. Am. 3,12 quomodo si eruat pastor de ore leonis duo -a (σκέλη) *eqs.* PAVL. FEST. p. 48 *caprae* dictae ... a crepitu -um. COLVM. 7,6,2 -bus crassis. VARRO rust. 2,7,5 pullus *equi* ... -bus rectis aequalibus intro versus potius figuratis. VERG. georg. 3,192 sinuetque alterna volumina -um *equus*. Aen. 11,639 sonipes ictu furit arduus altaque iactat vulneris impatiens arrecto pectore -a. OV. met. 6,237 ille, ut erat, pronus per -a admissa iubasque volvitur. LIV. 42,59,3 succidere -a equis. GRATT. 504 nempe ingens, nempe ardua fundet in auras -a. COLVM. 6,29,3 corporis vero forma constabit *pulli equini* ... aequalibus atque altis rectisque -bus. 6,30,6 in utroque -e venae solvantur. PLIN. nat. 8,166 mollis alterno -um explicatu glomeratio. 18,100 equino lacte vel sanguine -is venis admixto. SIL. 16,443 mollia -a superbi attollens gressus. PS. FRONTIN. strat. 4,7,34 ut *equi* ad sudorem usque -a iactarent. IAVOL. dig. 9,2,57 eo casu -a equi fracta sunt (*cf. p. 1249, 14*). NEMES. cyn. 258 nec -e quiescunt *equi*. PANEG. 10,22. CAPITOL. Maximin. 6,9 si calcem *equo dedisset*, -a frangeret *equi*. VEG. mulom. 1,56,37 non enim circulis atque ponderibus praegravant -a *equorum*. DRAC. satisf. 316 verbere corrigitur culpa plectente flagello, non simul abscisi -a pedesque iacent. COLVM. 6,37,6 -bus compactis *sit asinus*. APVL. met. 4,4 flexis scite -bus (*de asino*). 4,5. 6,25. 10,22.

VARRO rust. 2,9,4 *canes* ... -bus rectis ac potius varis quam vatiis. LVCR. 4,991 iactant -a *canes in somno*. GRATT. 278 siccis ego dura lacertis -a velim *canis*. CVRT. 9,1,32. COLVM. 7,12,4 -bus crassis et hirtis. PLIN. nat. 10,177 existimantur in urina attollere -s fere semenstres. 11,245 leones, lupi, canes ... in posterioribus quoque quinos ungues habent, uno iuxta -is articulum dependente. NEMES. cyn. 108 sit -bus altis *canis*. 163 nam tum membrorum nexus nodosque relaxant infirmosque pedes et -a natantia ponunt *catuli*. 172 validis insistere -bus. EPIT. Alex. 66 cani -s ferro abscidi praecepit ... dum sanguis -e secto (*cf. p. 1248, 46*) omnis effluxit.

PLIN. nat. 8,123 *thoes* luporum id genus est ... brevitate -um dissimile. PLIN. nat. 8,96 *hippopotamus* ... exit in litus ... atque ubi acutissimam vidit stirpem harundinum, imprimens corpus venam quandam in -e vulnerat. AMM. 22,15,23 *hippopotamus* femora convolvens et -a. SOL. 30,21 brevior *rhinoceros* -bus. PLIN. nat. 8,26 alterum poplitem dextrā caedit ac praeacuta bipenni *venator elefanto*, hoc -e tardato .... SOL. 25,11. EVSTATH. Bas. hex. 9,5 p. 962C gracilia ... -a *de elephanto*. PLIN. nat. 8,69 *camelorum* aliqua similitudo in duo transfertur animalia. nabun Aethiopes vocant collo similem equo, pedibus et -bus bovi. CAES. Gall. 6,27,1 *alces* -a sine nodis articulisque habent. OV. met. 1,306 -a nec ablato prosunt velocia *cervo*. 3,197 cum longis brachia mutat -bus *Actaeon*. PHAEDR. 1,12,6 -umque nimiam tenuitatem vituperat *cervus*.

COLVM. 7,9,1 *verres* probandi sunt ... nec proinde -bus aut ungulis proceris (*cf. p. 1248, 82*). SOL. 52,34 leucocrota ... pectore ac -bus *leonis*. PHAEDR. app. 19,20,3 pilosa -a sensim demittit vado *ursus*. PLIN. nat. 11,246 *et* 247 *de simiis* -a in contrarium similiter flexa .... OV. met. 5,456 quae modo bracchia gessit, -a gerit ... parvaque minor mensura lacerta est. PLIN. nat. 8,120 figura et magnitudo *chamaeleonis* erat lacerti, nisi -a essent recta et excelsiora. SOL. 40,21. *de insectis*: PLIN. nat. 11,3 qua subtilitate pinnas annexuit *natura culicibus*, praelongavit pedum -a. 11,79 altera *araneorum* species ... prioribus -bus longissimis, omnibus internodia terna in -bus. 11,101 *locustas* sine -bus pinnisque reptantes. 11,103 in India *locustas* -bus et feminibus terrarum usum praebere traduntur. MART. 3,43,3 -s colorque formicae.

imprimis de apibus: VERG. georg. 4,181 at fessae multa referunt se nocte minores, -a thymo plenae. COLVM. 9,10,1 sunt autem hi reges maiores paulo et oblongi magis quam ceterae apes, rectioribus -bus. PLIN. nat. 11,51 *regibus* -a recta. *de avibus*: ENN. ann. 556 perque fabam repunt et mollia -a reponunt *grues* (VERG. georg. 3,76 *de pullo*). VARRO rust. 3,7,10 *columbae pullos* relinquunt in nido illisis -bus. 3,9,3 gallos castrant ... candenti ferro inurentes ad infima -a *al.* CIC. nat. deor. 1,101 cum *ibes* sint aves excelsae, -bus rigidis. OV. met. 11,74 utque suum laqueis, quos callidus abdidit auceps, -s ubi commisit volucris. 11,752 quem mare carpentem substrictaque -a gerentem aspicis (*de mergo*). 11,793 longa internodia -um (*de mergo*). COLVM. 8,2,8 generosissimaeque creduntur *gallinae*, quae quinos habent digitos, sed ita, ne -bus emineant, transversa calcaria. 8,2,10 robusta -a *gallinaceis maribus*. 8,8,11 *de pullis gallinarum*. 8,8,12 *item bis*. PLIN. nat. 10,47. 50 *de gallis*. 10,129 rostra *porphyrionibus in Commagene* et praelonga -a rubent. 11,256 sed omnibus *avibus sunt* quaterni digiti, tres in priore parte, unus a calce. hic deest quibusdam longa -a habentibus. *saepius*. 30,149 ex alis et -bus gruis. AVSON. 392,14 remipedes lato populantes caerula rostro et -e rubras punico *aves*. *accedit adiect. pro genet.*: PLIN. nat. 17,161 per ossa bubuli -is (AVSON. 464,2 Ctesippus in Vlixem -s bubulum iacit). 32,154 suillum -s. CAEL. AVR. acut. 1,11,94 -a porcina, quae Graeci acrocolia vocaverunt.

III *de statuis sim.*: PLIN. nat. 33,83 e -e eius (*sc. statuae aureae numinis*) cenare. 34,56 proprium *Polycliti* est, uno -e ut insisterent signa, excogitasse. IVV. 10,60 immeritis franguntur -a caballis. SVET. Vit. 9 fractis repente -bus *statuae equestres* pariter corruerunt. SVLP. SEV. chron. 2,2,5 viderat rex per soporem imaginem ... -bus ferreis. 2,3,5 -a ferrea imperium quartum idque Romanum intellegitur.

de sideribus quibus animalium forma repraesentatur: CIC. Arat. 457 *de Nixo*. 465 *de Auriga*. MANIL. 1,692 *Centaurus*. 2,464. GERM. 392 *Sagittifer*. 417 *Virgo*. 487. 503 *Taurus*. 609. 632. 669. 675 *Chiron*. AVIEN. Arat. 488 *Cornipes*. 424 *Taurus*. 1003 hic Tauri curvantur -a minacis. 1107 (*coni. Schrader*). 1146 *Chelae*. 1278 *de Andromeda*. HYG. astr. 2,13 p. 47,22 *de Ericthonio*. 2,27 *Iovem* -a *Sagittarii* equina fecisse. 3,1 *de ursa maiore* (ἐπὶ σκελῶν ὀπισθίων). 3,5 (ἐπὶ κνήμης). 3,11 Persei sinistrum -s (λαιὴ δὲ κνήμη). 3,13 *Ophiuchus*. 3,18. 28 (ἐπὶ δεξιᾶς κνήμης). 4,4 *circulus* dividit etiam Leporem fugientem a -bus. SCHOL. Germ. Bas. p. 59,3. 61,14. 63,1. 86,21.

IV *in imagine, de infimis rerum partibus*: *de herbis*: VARRO frg. Gell. 16,16,3 pedes -aque arboris ramos appellat Varro, caput stirpem atque caudicem. COLVM. 3,10 in capite vitis aut in -e vicino radicibus. 3,18,5 -a vitium. 4,8,4. 4,24,4 nam ut ab ima vite quasi a quibusdam fundamentis incipiam, semper circa -s dolabella demovenda terra est. 4,24,5 -a ipsa truncique circumspiciendi sunt. 4,24,6 muscus, qui more compedis -a vitium devincta comprimit. 5,4,1 maxime probantur *vineae* velut arbusculae brevi -e sine adminiculo per se stantes. 5,6,25 vitisque novella tribus toris ad arborem religetur, uno, qui est in -e arboris a terra quattuor pedibus distans. 5,11,14 ad -s arboris ficulneae religa. 10,188 Cypros item Paphio quam pingui nutrit in arvo *plantam*, punicea depexa coma, sed lactea -e est. arb. 9,2 circa medium fere -s, ubi maxime videbuntur coisse *virgae*, vitem serra praecidito. 16,3 ab ipso arboris -e pedale spatium intermittito. 27,3 ramum olivae ... ad -s arboris ficulneae religa. PLIN. nat. 17,138 in -e fici. PALLAD. 1,35,6 arborum vel vitium -a. *de trigono*: AVSON. 336,51 aequilatus vel -e pari vel in omnibus impar (*de triangulo*). MART. CAP. 6,712 nam trigonus ... ἰσοσκελής, quod ex tribus lineis duas aequales habet, quibus quasi -bus insistit, denique aequicrurium vocitatur. *de aliis rebus, quae hominum forma finguntur*: CATVLL. 17,3 inepta -a ponticuli. HIER. epist. 96,12 quae libido lasciviens ... sic universo dogmati transeunti divaricavit -a mentis suae? *de baculo*: MART. 10,100,6 frustra -e ligneo curris.

deriv.: cruralis, crusculum. *comp.*: cruricrepida, crurifragius, aequicrurius.

crūsculum, -ī *n. a* crus *deminutive*. PAVL. FEST. p. 53 -um deminutivum a crure. PRISC. gramm. II 103,20 sic etiam in 'us' neutra *faciunt deminutivum*: 'munus, munusculum', ... 'crus, -um'. PLAVT. Cist. 408 *v. p. 1215, 30*. *Lambertz.*

crūsma, -tis *n.*, κροῦσμα. MAR. VICTORIN. gramm. VI 183,23 si sine verbo sonus pronuntietur, -a dicetur *eqs.* PS. CENS. frg. 11,1 -ta pulsus decori sine carmine vocantur. MART. 6,71,1 edere lascivos ad Baetica -ta gestus. MART. CAP. 2,120 melos probare ac tonos et -ta artesque cuncta solita *Philologia*.

crūsmaticus, -a, -um, κρουσματικός, *a* crusma. PS. CENS. frg. 11,1 musicae partes harmonica, organica, rhythmica, -a.

crusta, -ae *f.* [*cf. c. theodisc.* rosa *'crusta, glacies', gr.* κρύσταλλος, κρυσταίνεσθαι, κρύος, *lett.* kruwesis *'lutum congelatum in via', fortasse c.* cruor. *Th.*]. VARRO ling. 5,107 crustulam a -a pultis, cuius ea, quod ut corium exuitur, -a dicta. SERV. Aen. 7,115 crustum et crusta neutraliter dicimus de his quae comedi possunt, feminino autem genere fragmenta dicimus, quae comesse non possumus, ut (*Verg. georg. 3,360*). georg. 3,360 cum 'haec -a' dicimus feminino genere, lapidis aut ligni aut gelu partem significamus. *cf.* SCHOL. Hor. sat. 1,1,25. GLOSS. V 551,19 -ae feminini generis quae non eduntur. IV 436,23 -as cortices pelliculas. V 618,12 -a, -ae, feminini generis, est congelata aqua vel cortex arboris vel duritia lapidis. *legitur inde a* VARRONE CIC. LVCR. [*dub.* COD. Theod. 15,7,11 (*a. 393*) vestibus, quas graeco nomine a latino -as vocant.] [*it.* crosta, *francog.* croûte, *hisp.* costra. *M.-L.*]

I *liquoris concretio, superficies corporis mollis, cortex*: *de liquore concrescente*: LVCR. 6,626 vias ... siccari mollisque luti concrescere -as. VITR. 8,3,10 -a lapidea. PLIN. nat. 11,16 commosis -a est prima saporis amari (*in favis*). 12,122 hoc cummi addita fragili -a evenit. 20,95 -ae occupent intus vasa omnia, in quis aquae fervent, ita ut non sit avellere eas. 31,36 *si aquae* decoctae crassis obducant vasa -is. *sim.* 34,102 (*de cadmea placiti*) planitie -a verius quam pumex. FRONTIN. aq. 122 limo concrescente, qui interdum in -am indurescit. AMM. 15,12,2 nec poterit aliquis videri *apud Aqui-*

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

tanos, licet perquam pauper, ut alibi -a (*Petschenig*, frustis *vel* frustra *trad.*) squalere pannorum. RVT. NAM. 1, 484 gravis aestivo -a calore coit (*in salinis*). GILD. Brit. 24 chron. III p. 39, 21 cadaverum frusta, -is ac si gelantibus purpurei cruoris tecta. *de glacie* (GLOSS. χλάσμα παγετοῦ): VERG. georg. 3, 360 concrescunt subitae currenti in flumine -ae. AMM. 17, 2, 3 -is pruinarum diffractis. SCHOL. Hor. epist. 1, 3, 3 tardi enim fluere videntur amnes, cum redundant -is. OROS. hist. 4, 20, 35 glacialis -a dissiluit. SIDON. epist. 4, 6, 4 -is glacierum. carm. 11, 96 Tanaitica -a. ENNOD. carm. 1, 8, 17 Hyperboreas ... -as. VEN. FORT. vita Germ. 75, 202 dum saxa frigus decrustaret et aquas in -am verteret. *de pane*: ISID. orig. 20, 2, 18 -a est superficies panis. *cf.* VARRO *p. 1252, 64*. PLIN. nat. 19, 168 *papaver* et panis rustici -ae inspergitur..., ubi inferiorem -am apium gitque ... condiunt. 20, 185. 256. 29, 75. PS. AVR. VICT. orig. 10, 5 -am etiam de farreis mensis... comedisse. PRVD. apoth. 716 agmina... saturanda ... paucis crescente cibo per fragmina -is. *de ulceribus*: CASS. FEL. 67 p. 164 scara (*i.* ἐσχάρα) quam nos -am dicimus (68 p. 167). GLOSS. ἐφελκίς. CELS. 5, 9 eadem fere -as ulceribus tamquam igne adustis inducunt. 5, 10. 5, 26, 21. 33. 5, 27, 13 donec -ae cadant. 5, 28, 1 circaque *carbunculum* quasi -a est. 5, 28, 7. 6, 7, 7 apparebit enim in *aure* aut -a, qualis super ulcera innascitur, aut sordium coitus. 6, 8, 1. 6, 11. 6, 18, 2. 3. 7, 7, 8. 15. 7, 22. SCRIB. LARG. 25 ad sordida ulcera oculorum -asque habentia. 228. 236 cum ulcus candicat et quasi -am perductam albam habet. 240. 29, 95 vis earum (*cantharidum*) adurere corpus, -as obducere. *huc fere pertinet*: VEN. FORT. vita Radeg. 17, 39 defricans quidquid erat *in capitibus*, -am scabiem tineam nec purulenta fastidiens. *de bestiolis*: PLIN. nat. 1, 9, 50. 9, 40 *aquatilia teguntur* -is, ut locustae, -is et spinis, ut echini. 9, 43. 83 contecta -is tenuibus. 9, 95 locustae -a fragili muniuntur. 9, 164. 11, 9 insecta ... non videntur habere ... ne -am quidem fragilem, ut quaedam marina. 11, 97 quibusdam *insectis* pinnarum tutelae -a supervenit. 11, 152 *oculos* -a fragili inclusos gerentes *cancri*. 11, 267. 32, 67 saepiarum -ae farina. 37, 89. *de fructibus*: PLIN. nat. 13, 47 assiduo vapore torrente -am verius quam cutem obducunt *palmae*. 15, 112 -a teguntur glandes, cute uvae. 15, 116 carne palmae placent, -a Thebaicae. *de ovo*: PLIN. nat. 29, 53 ovum *urinum* ... -a cartilagineis acetabulis bracchiorum polypi crebris insigne. *i. q. stratura extrema*: VITR. 10, 2, 15 ex quo *saxo* -a candidissimo colore fuit deiecta *eqs.* SEN. nat. 3, 7, 1 omnis humor intra primam -am *terrae* consumitur nec in inferiora descendit. VLP. dig. 39, 2, 9, 2 si ex fundo tuo -a lapsa sit in meum fundum. *ibid.* ita demum ... -am vindicari posse, ... si non coaluerit nec unitatem cum terra mea fecerit. *in parietum constructione*: VITR. 2, 8, 7 tres suscitantur in ea structura -ae, duae frontium, una media farturae.

2 *i. q. lamina tenuis*: PLIN. nat. 37, 60 in tam parvas friatur -as *adamas*, ut cerni vix possint. MAR. VICTORIN. gramm. VI 100, 24 ille loculus Archimedius e quattuordecim -is eburneis ... compositus (*cf. Heiberg, PW. II 539*). SIDON. epist. 9, 7, 3 veluti cum crystallinas -as aut onychitinas non impacto digitus ungue perlabitur. *metonymice*: IVV. 5, 38 capaces Heliadum -as (*i. pocula electrina*). DRAC. laud. dei 1, 322 flammantes viridesque tulit Babylonia -as (*i. gemmas*). *speciatim*: *de ornamentis vasorum* (*cf. Mél. Boissier 1903 p. 277*): CIC. Verr. 5, 52 quae *vasa* probarant, eis -ae aut emblemata detrahebantur. PAVL. dig. 34, 2, 32, 1 auro facto annumerantur cymbia argentea -is aureis illigata. *de marmore secto*: ISID. orig. 19, 13 -ae sunt tabulae marmoris. GLOSS. πλάξ. -ae plax, id est marmoribus. placas, id est marmores. VITR. 7, 3, 3 cavendae sunt in cameris -arum (priscorum *codd.*) dispositiones *eqs.* 7, 3, 10 veteribus parietibus nonnulli -as excidentes pro abacis utuntur. 7, 5, 1 ex eo antiqui, qui initia expolitionibus instituerunt, imitati sunt primum -arum marmorearum varietates et collocationes. CORP. VI 10237 (*a. 16 p. Chr.*) -as supra parietem iteneris medí cum tegulis. SEN. dial. 1, 6, 4 miseri sunt, sordidi, turpes, ad similitudinem parietum suorum extrinsecus culti: non est ista solida et sincera felicitas, -a est et quidem tenuis. benef. 4, 6, 2 in quo (*domicilio i. mundo*) vides non tenues -as et ipsa, qua secantur, lamina graciliores. epist. 86, 6 nisi Alexandrina marmora Numidicis -is distincta sunt. PLIN. nat. 35, 2 interraso marmore vermiculatisque ad effigies rerum et animalium -is. 35, 3. 154 -as parietum excisas tabulis marginatis inclusas. 36, 47 secandi in -as *marmora* nescio an Cariae fuerit inventum. 36, 48 primum Romae parietes -a marmoris operuisse totos domus suae ... C o r n e l i u s N e p o s tradit Mamurram. 36, 49. 53. 160. 189. PS. QVINT. decl. 9, 17 aurata laquearia nec radiantes marmore columnae nec graves -ae. VLP. dig. 19, 1, 17, 3 ANTH. 443, 4 LACT. ira 10, 20. PANEG. 11, 11 picturatae marmorum -ae. AVSON. Mos. 48 Phrygiis sola lēvia consere -is. SYMM. epist. 1, 12, 1 PELAG. in I Tim. 5 p. 883[B]. PAVL. NOL. epist. 32, 17 vers. ossa piorum regia purpureo marmore -a tegit. PS. RVFIN. Ios. bell. Iud. 7, 4 dum distractis ex eis (*calceis clavatis*) -is solo occurreret (*Ioseph. 6, 85* κατὰ λιθοστρώτου τρέχων). SIDON. epist. 2, 2, 7. 2, 10, 4 vers. 14 ENNOD. carm. 2, 10, 2. 2, 91, 4 CASSIOD. var. 1, 5, 2 or. frg. p. 483, 10. ISID. orig. 5, 27, 31 metallum est, ubi exules deputantur ad ... marmora secanda in -is. 19, 11.

deriv.: crustarius, crusticulatus, crustare, crustosus, crustula.

crustallum *etc. v.* cryst-.

crustārius, -a, -um *a* crusta. PAVL. FEST. p. 53 -ae tabernae a vasis potoriis crustatis dictae (= GLOSS. V 596, 32). *cf.* GLOSS. V 606, 42 popina meraria -a. *subst. m.* c r u s t ā r i u s, -ī *i. qui pocula incrustat*: PLIN. nat. 33, 157 Teucer -us.

πλάκωσις **crustātio** GLOSS. II 408, 36 (scrutatio *cod.*). *a* crustare.

crustātus *v.* crusto.

crusticulātus, -a, -um *a* crusta. PLIN. VAL. 3, 14 et cum regelaverit species, tolles -as (crustocolatas *trad.*).

crustlum *v.* crustulum.

crusto, -āvī, -ātum, -āre *a* crusta. *praeter l. 13. 23. 26. 27 legitur part. perf. pass.* [*dub.* GLOSS. II 118, 8 -ata γεγεισωμένα.] *i. q.* *c r u s t a o b d u c e r e*: PLIN. nat. 15, 64 māla ... eādem ratione -ant gypso vel cera. APVL. met. 7, 5 pectus et venter -ata crassitie reluctabant. *de glacie*: AMM. 15, 10, 5 hieme humus -ata frigoribus. MART. CAP. 6, 608 quarum (*regionum*) una vicinantis Plaustri algore -atur. ENNOD. opusc. 3, 154 p. 371, 4 -ati montis pericula non timere. *de silice*: SIDON. epist. 1, 5, 3 *pontis* aggerem calcabili silice -atum. *de vasorum ornamentis*: PAVL. FEST. p. 53 crustariae tabernae a vasis potoriis -atis dictae. MART. BRAC. refect. 5 nec scyphus hic dabitur, rutilo cui forte metallo -atum stringat tortilis ansa latus (= SIDON. carm. 17, 10). *de laminis e metallo factis*: AMM. 24, 2, 14 portam hostilem crasso ferro -atam. SIDON. carm. 2, 418 domus Aurorae rutilo -ante metallo. *de marmore secto*: ISID. orig. 19, 13 marmorati parietes -ati dicuntur. LVCAN. 10, 114 nec summis -ata domus sectisque nitebat marmoribus. PLIN. nat. 1, 36, 7 quis primus Romae -verit parietes. SIDON. carm. 22, 146 sectilibus paries tabulis -atus. *cf.* 11, 25 limina crassus onyx -at. CARM. epigr. 712, 22 (*saec. VI ex.*) praestruxit solida e -ato marmore fulchra. *subst. n. plur.* c r u s t ā t a, -ōrum (*sc. animalia*): PLIN. nat. 11, 165 in marinis -ata et cartilaginea primores *dentes* habere ... miror.

deriv.: crustatio. *comp.*: de-, incrustare. concrustatus.

crustōsus, -a, -um *a* crusta. *i. q. crusta obductus*: PLIN. nat. 12, 36 fragilius hoc *peraticum bdellium* et -ius amariusque. [*it.* crostoso, *francog.* croûteux. *M.-L.*]

? **crustu** ornatu GLOSS. V 353, 3. *cf.* crusta *p. 1252, 74. 1253, 52, nisi est pro* cultu.

crustula, -ae *f. a* crusta *deminutive.* ARNOB. nat. 2, 58 quid nivem in plumeas subaperiat -as. MARCELL. med. 26, 95 colliges eiusdem -as (*sanguinis*). *speciatim de pane*: GLOSS. καπύριον. -a est genus cibi ex polenta et melle. halstan (*anglosax.*). VVLG. exod. 29, 2 -am absque fermento (λάγανα ἄζυμα, ITALA Lugd. laganas azyma). III reg. 14, 3 -am (κολλυρίδα). HIER. in Is. 57, 6 p. 671 (*ibid.* placentam).

crustulārius, -iī *m. a* crustulum. *i. q. pistor*: SEN. epist. 56, 2 botularium et -um (ex clustularium *trad.*).

crustulātus, -a, -um *a* crustulum. *i. q. cum crustulo coctus*: SPART. Hel. 5, 4 tetrafarmacum seu potius pentafarmacum ... hoc est sumen, fasianum, pavonem, pernam -am et aprunam (*cf. l. 66*).

crustulīnus NOT. Tir. 109, 37[a]. *a* crustulum.

crustulum, -ī *n. a* crustum *deminutive.* VARRO ling. 5, 107 *v. p. 1252, 64.* CAPER gramm. VII 109, 3 -um hoc. c r u s t l u m: CORP. X 333. XI 3303 (*a. 18 p. Chr.*) *bis.* c l u s t r u m (*cf. Bücheler, Archiv 1, 111*): CORP. IX 4957 (*a. 147*). 4970 (*a. 173*). 4976. *cf.* ATHEN. 14, 647[c.d] κλοῦστρον (*comp.* κλουστροπλακοῦς). SCHOL. Iuv. 9, 5 -a species operis pistorii, p l a c e n t a (*l. 67.* SCHOL. Hor. sat. 1, 1, 25). GLOSS. καπύριον. V 521, 29 -a dulcis (dulcia *Heraeus*) quae diis (de tractis?) id est minutis partibus vel compaginibus farinae fieri consuerunt. [*it. mer.* kruske. *M.-L.*]

genus placentae: PLAVT. Stich. 690 comminuto -o. LVCIL. 1183 gustavi -a solus. HOR. sat. 1, 1, 25 ut pueris olim dant -a blandi doctores (*cf.* HIER. epist. 128, 1). 2, 4, 47 sunt quorum ingenium nova tantum -a promit (*i. qui inveniunt*). PAVL. FEST. p. 98 glomus in sacris -um, cymbi figura ex oleo coctum appellatur. SEN. epist. 99, 27 sic consolamur -o pueros. IVV. 9, 5 colaphum incutimus lambenti -a servo. APVL. met. 10, 13 VESPA 49. SPART. Hadr. 21, 4 tetrafarmacum, quod erat de fasiano, sumine, perna et -o (*v. supra l. 48*). HIER. in Os. 3, 1 p. 29 pro pemmatibus placentas latine possumus dicere vel -a. *in titulis saepe de largitione publica*: CORP. VI 29738 ⟨c⟩rustulum et mulsu⟨m⟩. 29746. 36604. IX 3954, 5 -um et mulsum dederunt. 4168 crust(ulum) mu⟨lsumq(ue)⟩. 4898. X 333. 688 -um et mulsum populo ⟨dedit⟩. 5853 crustul(i) p(ondo) I, mulsi hemin(a). XI 2991 ob dedicationem honorarium vicanis epulum, populo -um et mulsum dedit. 3613. 4081. 4789. 5960. XIV 2096. 2827. 3581. CARM. epigr. 1506, 1 mulsum -a, municeps, petenti in sextam tibi di⟨v⟩identur hora⟨m⟩. *cf. l. 52 sq. p. 1255, 2 sq.*

crustum, -ī *n.* [*cf. esse videtur c.* crusta. *Th.*]. -ú- *semel p. 1255, 2, sed nusquam in* crustulum. IDIOM. gen. gramm. IV 583, 2 -um πλάξ. GLOSS. καπύρ⟨ι⟩ον. neutri generis quod comeditur. -um -i neutri generis, dicitur de parte panis vel placentae. *cf. p. 1252, 65.* [V 495, 60 glacies, gleba *videtur pertinere ad* crusta.] *cf.* frustum.

genus placentae: VERG. Aen. 7, 115 violare manu malisque audacibus orbem fatalis -i (*i. libum pro mensa subiectum*) patulis nec parcere quadris (*cf.* GLOSS. V 186, 35 -i consumimus partes: proprie manducamus). AVSON. 152, 12 liba -i mellei. SCHOL. Hor. epist. 1, 10, 10

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

-um panis carmine infectum dat *sacerdos* singulis *servis furti reis.* *in titulis de largitione*: CORP. I 1199 (= X 4727) mulsum et crústum colonís Senuisanis. III 13191. IX 2226. 2252. X 1459 ⟨po⟩pulo mulsum et um de⟨dit⟩. 1887 -um et mulsum. 5714 -um et mulsum populo divisum est. XI 5222. *i. q. crusta vulneris*: PELAGON. 314 cum -a cauterii ceciderint. *L.*

ˣ**crux**, crucis *f.* [*orig. inc. conferendum esse c. anglosax.* hrung '*transtrum*' *censet Charpentier, Bezzenb. Beitr. 30,159. Th.*]. GRAMM. suppl. 299, 19 -x . . . per u litteram. *dat.* -e?: ENN. ann. 360 (*v. p. 1259, 16*). *genet. plur.* -um: PLIN. dub. serm. frg. Char. gramm. I 141, 17 -x... sine i genetivo plurali. *sic* TERT. apol. 16 p. 179. 180 Oehl. nat. 1, 12 p. 83, 17. 19. EXC. Bob. gramm. I 546, 26 *inter* '*monosyllaba* feminini generis' (DIFF. Suet. 309, 20). 552, 37 *inter ea*, quae apud Romanos feminina, apud Graecos masculina . . . -x σταυρός. GRAMM. suppl. 119, 28 *inter feminina in* ux. PAVL. FEST. p. 150 masculino genere dicebant -em, ut est illud Gracchi: dignus fuit, qui malo -e periret. p. 151 'malo -e' masculino genere cum dixit Gracchus in oratione quae est in P. Popillium . . . repraesentavit antiquam consuetudinem *eqs.* item cum idem in Pompilium et matronas ait: eo exemplo instituto dignus fuit qui malo -e periret. NON. p. 195, 10 -x generis feminini saepe. masculini Ennius (*ann. 360 v. p. 1259, 16*). PRISC. gramm. II 169, 10 (*ex Probo Capri*) vetustissimi . . . 'hic' et 'haec' . . . -x. AVG. dialect. 6 p. 10, 7 (Varro frg. gramm. p. 146, 6) lene est auribus cum dicimus 'voluptas', asperum cum dicimus '-x'. *cf.* p. 10, 11. GLOSS. σταυρός (*cf. l. 14*), patibulum. *loco corrupto*: PRIAP. 85, 18. *varie potest explicari*: QVINT. inst. 8, 2, 4 *inter* '*impropria*': de -e verba ceciderunt. [*val.* cruce, *it.* croce, *francog.* croix, *hisp.* cruz. *M.-L.*]

I *instrumentum cruciatus et supplicii* (*proprie et in locutionibus translatis*): A *generatim*: PLAVT. Asin. 548 stimulos, lamminas -esque compedesque, nervos *eqs.* Mil. 372 scio -em futuram mihi sepulcrum, ibi mei sunt maiores siti. Most. 359 ego dabo ei talentum, primus qui in -em excucurrerit; sed ea lege, ut offigantur bis pedes, bis brachia. CIC. Verr. 5, 26 -*x* civis Romani sanguine redundat. Pis. 44 quae est igitur poena? quod supplicium? quae saxa? quae -es? Deiot. 26 quae -x huic fugitivo potest satis supplicii afferre? MAECEN. carm. frg. 3, 4 *vitam* mihi, vel acuta si sedeam -e, sustine. HOR. epist. 1, 16, 48 non pasces in -e corvos (*Otto, Sprichw. p. 95. cf.* PETRON. 58, 2 -is offla, corvorum cibaria. IVV. 14, 77 vultur . . . -bus . . . relictis ad fetus properat). OV. am. 1, 12, 18 carnifici diras praebuit illa *arbor* -es. *nota*: MANIL. 5, 552 *Andromedae* per duras panduntur bracchia cautes; astrinxere pedes scopulis iniectaque vincla; et -e virginea moritura puella pependit. SEN. contr. 7, 4, 5 videt . . . caedes et vulnera et -es eorum, qui. contr. exc. 8, 4 suffixorum corpora ⟨a⟩ -bus in sepulturam suam defluunt. SEN. dial. 1, 3, 10 tam vigilabit in pluma *Maecenas* quam ille (*Regulus*) in -e. 5, 3, 6 eculei et fidiculae et ergastula et -es *eqs.* (epist. 14, 5 cogita . . . carcerem et -es et eculeos *eqs.* APVL. met. 6, 31 nec feras nec -es nec ignes nec tormenta. TERT. patient. 13 p. 21, 10 verbera . . . , ignem . . . , -em, bestias, gladium. nat. 1, 3 p. 63, 11. 1, 18 p. 89, 24 anim. 56 p. 391, 4 PANEG. 12, 42). SEN. dial. 6, 20, 3 video . . . -es non unius quidem generis, sed aliter ab aliis fabricatas: capite quidam conversos in terram suspendere, alii per obscena stipitem egerunt, alii brachia patibulo explicuerunt. *in imagine de virtutem profitentibus, loco subobscuro* 7, 19, 3 cum refigere se -bus (*sc. cupiditatibus*) conentur, in quas unusquisque vestrum clavos suos ipse adigit, ad supplicium tamen acti stipitibus singulis pendent; hi qui in se ipsi animum advertunt (*i. cupiditatibus cruciantibus se dedunt*), quot cupiditatibus, tot -bus distrahuntur. clem. 1, 23, 1 pessimo . . . loco pietas fuit, postquam saepius culleos (*i. supplicia parricidarum*) vidimus quam -es. PETRON. 112, 6 unam sine cadavere -em. TERT. adv. Marc. 3, 18 p. 406, 24 in antemna, quae -is pars est, extremitates cornua vocantur (adv. Iud. 13 p. 737, 7 FIRM. err. 21, 5. 6 PS. AVG. serm. 6, 3. *cf. l. 71 et p. 1258, 5*). 3, 19 p. 409, 3 de apicibus . . . -is. 3, 22 p. 416, 3 Graecorum Tau, nostra autem T species -is (PAVL. NOL. epist. 24, 23 p. 223, 1 BARNAB. 9, 8). idol. 12 p. 43, 15 corpus . . . , quod in modum -is (χ̄ρ̄s *codd.*) est (*cf.* nat. 1, 12 p. 82, 14). nat. 1, 11 p. 81, 23 -is qualitas signum (tignum?) est de ligno. p. 81, 28 quanto distinguitur a -is stipite Pallas Attica . . . rudi palo et solo staticulo ligni informis . . . ? (*cf.* apol. 16 p. 177). p. 82, 2 pars -is et quidem maior est omne robur, quod derecta statione defigitur (apol. 16 p. 178). p. 82, 3 tota -x . . . cum antemna . . . sua et cum illo sedilis excessu (*cf. p. 1259, 72 sqq*). p. 82, 16 si statueris hominem manibus expansis, imaginem -is feceris. 1, 18 p. 90, 24 -em, configendi corporis machinam (*item* IGNAT. ad Eph. 9, 1 *dicitur* machina). IREN. 2, 24, 4 habitus -is fines et summitates habet quinque, duos in longitudine et duos in latitudine et unum in medio, in quo requiescit, qui clavis affigitur. *nota* AVSON. 345, 9 sicca inter rupes Scythicas stetit alitibus -x *Promethei*. RVFIN. symb. 14 altitudo et latitudo et profundum (*Ephes. 3, 18*) descriptio -is est: cuius eam partem, quae in terra defixa est, profundum appellavit *eqs.* PRVD. apoth. 383 fronte -is. perist. 2, 22 -is sub ipso stipite. AVG. serm. ed. Mai 32, 1 -x dedecoris fuerat signum et apud omnes ignominia putabatur. CASSIOD. hist. 1, 9 p. 893ᶜ *Constantinus* supplicium -is . . . lege prohibuit. *in superstitione*: PLIN. nat. 28, 41 e (ac *codd.*) revulso -i *capillus* quartanis medetur. 28, 46 in quartanis fragmentum clavi a -e involutum lana collo subnectunt aut spartum e -e LVCAN. 6, 545 pendentia corpora carpsit abrasitque -es *maga Thessala*. *per metonymiam*: *crucifixio, crucis supplicium*: TER. Andr. 621 quid meritu's? :: -em (mereri: SEN. contr. exc. 3, 9 contr. 7, 6, 3 *al.* ARNOB. nat. 1, 28). Phorm. 544 ni . . . me huius causa quaerere in malo iubeas -em (DON. in malo aliud malum). CIC. Verr. 5, 171 illa -e dignus (HOR. sat. 2, 7, 47 peccat uter nostrum -e dignius? SEN. contr. 7, 6, 4 VAL. MAX. 2, 7, 9 IVV. 8, 188 CARM. poet. min. V 76, 2, 28 ENNOD. dict. 18, 4 p. 476, 25. *l. 36*). CIC. Rab. perd. 16 a -is . . . terrore. Mil. 60 heus tu, Rufio, . . . Clodius insidias fecit Miloni? 'fecit'. certa -x. 'nullas fecit'. sperata libertas. Phil. 13, 21 -es ac tormenta minitatur (*cf.* Tusc. 1, 102). SEN. contr. exc. 3, 9 argum. -x servi venenum domino negantis. *ibid.* -em pati (pati: TERT. adv. Marc. 3, 19 p. 409, 3 LAMPR. Alex. 23, 5 HIER. epist. 39, 6. *sim.* inire: HIL. in Matth. 17, 9). SEN. contr. exc. 3, 9 in -em petitur. 7, 6, 9 custodit . . . se a -e. 7, 6, 12. 7, 7, 5. PHAEDR. 3, 5, 10 poenas persolvit -e. SEN. clem. 1, 26, 1 sub certo -is periculo. epist. 98, 12. LVCAN. 10, 365 -bus flammisque luemus, si fuerit formonsa soror. SIL. 1, 181 *servus* domini (*sc. Tagi, qui crucifixus fuerat*) . . . -em clamore reposcit. QVINT. decl. 380 p. 424, 25 nolenti *servo* dare *venenum* -em scripsit (*in testamento, opp.* libertas). IVV. 13, 105 ille -em sceleris pretium tulit, hic diadema. TAC. ann. 14, 33 caedes patibula ignes -es . . . festinabant. FLOR. epit. 2, 2, 25 nec . . . -is supplicio deformata maiestas *Reguli* (ARNOB. nat. 1, 36 CASSIOD. hist. 1, 9 p. 893ᶜ *v. p. 1255, 82*). PAVL. sent. 5, 17, 2 summa supplicia sunt -x crematio decollatio (*cf.* 5, 21, 4). APVL. met. 1, 15 -i me reservasse. TERT. adv. Marc. 1, 1 p. 291, 16 feritas *Pontica* . . . fabulas scaenis dedit de . . . amoribus Colchorum et -bus Caucasorum. nat. 1, 18 p. 90, 4 -is . . . novitatem numerosae, abstrusae Regulus vester libenter dedicavit. anim. 46 p. 376, 17 Polycrati Samio filia -em prospicit. ANTH. 794, 35 crimen opes redimunt, reus est -is omnis egenus. ARNOB. nat. 7, 41 -is ad poenas . . . actus est. 7, 43 aliena delicta aliorum -bus vindicare. IVST. 2, 5, 6 supplicia -bus luerunt. HIL. c. Const. 4 nec -em et fragmenta crurum meorum vitassem, postquam. in Matth. 14, 2 usque ad -is sententiam contemnendus. OROS. hist. 6, 1, 21 praeparavimus poenas suppliciis et -bus (*sim.* 6, 1, 24). SIDON. epist. 4, 23, 1 dignum abdicatione, -e, culleo. DRAC. Romul. 5, 65 sponte petens tormenta, -es. CARM. epigr. 278, 4 ⟨t⟩o⟨l⟩it ille (*Constantinus*) -es et proelia saeva tyranni (*Maxenti*). *de persona*: PETRON. 126, 9 *v. p. 1259, 29*.

iuncturae (*de usu crucis*): crucem: comparare *alicui*: CIC. Verr. 5, 162. constituere: CIC. Rab. perd. 11 ad civium supplicium. *in locutione transl.* (*cf.* SEN. dial. 7, 19, 3 *p. 1255, 55*): CIC. ad Q. fr. 1, 2, 6 illum -em sibi ipsum constituere, ex qua tu eum . . . detraxisses. defigere: CIC. Verr. 5, 24. 5, 170 Rab. perd. 11 (*cf. l. 41*). 28. elevare: PS. AVG. serm. 24, 3. figere: CIC. Verr. 4, 6 ad civium Romanorum supplicia. 5, 26. 5, 12 damnatis servis. 5, 169 *bis.* ANTH. 415, 24. parare: SEN. contr. exc. 3, 9. ponere: SEN. contr. 10, 5, 7 IVV. 6, 219 PASS. Petr. 10. proponere: CIC. Verr. 4, 70. 112. Att. 14, 16, 2. revellere: CIC. Verr. 5, 26. statuere: SVET. Galba 9. subdere: SEN. epist. 101, 12 acutam sessuro -em subdas. succidere: PS. QVINT. decl. 6, 9. tollere: CIC. Rab. 10 de campo. cruci: affigere: PLAVT. Persa 295. frg. Carb. 2 patibulum ferat per urbem, deinde affigatur -i. LIV. 28, 37, 2. 33, 36, 3. VAL. MAX. 2, 7, 12. 6, 9, 15. 6, 9 ext. 5 CVRT. 4, 4, 17. 6, 3, 14. 7, 5, 40. 7, 11, 28 PETR. 111, 5. 112, 8. 113, 2 TAC. ann. 15, 44 APVL. met. 3, 9 LACT. inst. 4, 18, 7 *al.* IVST. 18, 3, 18 HIL. trin. 3, 11 *al.* AVSON. 324, 1 VVLG. Esth. 8, 7 *al.* PRVD. perist 2, 20 SVLP. SEV. chron. 2, 13, 9 *al.* astringere: TERT. scorp. 15 p. 178, 13. figere: *v. sub* crucifigere. infigere: SCHOL. Lucan. 7, 304. refigere: ITALA Hebr. 6, 6 (Tert. pudic. 20 p. 266, 29. VVLG. rursum crucifigentes). suffigere: CIC. Pis. 42 SEN. contr. 7, 6, 14 VELL. 2, 42, 3 VAL. MAX. 2, 7 ext. 1. 6, 2 ext. 3 PHAEDR. app. 13, 7 SVET. Iul. 74, 1 PAVL. sent. 5, 23, 15. 17 HIL. trin. 3, 10 PRVD. perist. 10, 585 OROS. hist. 4, 6, 20. APVL. met. 1, 14 de⟨sti⟩natae iam -i candidatus. in crucem: abire: *v. p. 1258, 80 sqq.* agere: CIC. Verr. 5, 163. 164. 165. 170 (*v. vol. I 1369, 43*) Cluent. 187 fin. 5, 84. 92 SALL. Iug. 14, 15 LIV. 22, 33, 2 SEN. contr. 7, 6, 6 VAL. MAX. 8, 4, 2 PETRON. 53, 3 SVET. Cal. 12, 2 FLOR. epit. 4, 12, 24 TERT. adv. Marc. 3, 23 p. 418, 8 SPART. Sept. Sev. 4, 3 HIL. trin. 7, 23 RVFIN. hist. 1, 11, 8 OROS. hist. 6, 18, 32. dedere: TERT. bapt. 9 p. 208, 28. ducere: HYG. fab. 257 p. 142, 24. ferre: CAPITOL. Opil. 12, 2 in -em milites tulit (sustulit *Kellerbauer; cf. l. 82. 83*). figere: VITR. 7 pr. 9 IVST. 21, 4, 7 *al.* ire: PETRON. 113, 8. 137, 2 (*in detestationibus v. p. 1258, 79 sqq.*). levare: SERV. georg. 1, 501. perducere: PLAVT. Stich. 625 hic quidem pol summam in -em cena aut prandio perduci potest. rapere: CIC. Verr. 5, 166. suffigere: IVST. 18, 3, 18. suspendere: OROS. hist. 4, 6, 3. tollere (sustollere): PLAVT. Mil. 310 credo hercle has sustollat aedes totas atque hunc in -em. CIC. Verr. 2, 7. 13. 5, 24. 5, 7. 168. 170. Att. 7, 11, 2. 14, 15, 1 in -em, columnam tollere (*v. Boot ad l.*). BELL. Hisp. 20, 5 *servos*. LIV. 22, 13, 9. 30, 43, 12. 38, 48, 13. SEN. contr. 7, 6 argum. CVRT. 9, 8, 16 QVINT. inst. 4, 2, 17 FRONTO p. 220, 6 N. PAVL. sent. 5, 22, 1 (*et saepius*) PANEG. 12, 44 GALLICAN. Avid. 4, 2 *et saepius ap.* SCRIPT. hist. Aug. TREB. trig. tyr. 29, 4 imago *mortui* in -em sublata. SVLP. Sev. chron. 2, 29, 4. in cruce: affigere: ITALA Ioh. 19, 15 (Ps. Cypr. adv. Iud. 4)

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

tolle affige in -e (affige, in -em tolle *B*; VVLG. tolle, tolle, crucifige). figere: CORP. IV 2082 in -e figarus (*sic*). TERT. adv. Marc. 5, 6 p. 590, 8 AVG. civ. 18, 54 p. 343. membra distendere: SEN. dial. 3, 2, 2. pendēre: OV. Pont. 1, 6, 38 SEN. contr. 7, 6, 12 PLIN. nat. 14, 12 *v. p. 1259, 84* MART. epigr. 7, 4 IVST. 9, 7, 10 Aug. civ. 22, 17 p. 594. *cf.* HIL. trin. 10, 13 penduli in -e corporis. hymn. 2, 5 pendentem carnem ligno cum -is. ponere (positus): SVLP. SEV. epist. 1, 3. suffigere: *in imagine*: CATVLL. 99, 4 suffixum in summa me memini esse -e, dum tibi me purgo. BELL. Afr. 66, 4 HOR. sat. 1, 3, 82 LACT. inst. 4, 18, 12. suspendere: LACT. inst. 4, 18, 12 VVLG. gen. 40, 19. 41, 13. cruce: afficere: CIC. Verr. 2, 9 VAL. MAX. 9, 2 ext. 3 SVET. Galba 9, 1 PAVL. sent. 5, 21, 4. punire: FLOR. epit. 3, 19, 8. levare: COMM. apol. 454. figere: *v.* crucifigere. ex cruce: detrahere: CIC. ad Q. fr. 1, 2, 6 *v. p. 1256, 42.* de cruce: accipere corpus: AVG. civ. 1, 13 p. 24. deponere cadaver: VVLG. Ios. 8, 29.

B *apud christianos*: 1 *crux Christi*: a *proprie*: VVLG. Matth. 27, 32 ut tolleret -em eius *Simon Cyrenaeus* (Marc. 15, 21. *cf.* Luc. 23, 26). 27, 40 descende de -e (Marc. 15, 30. 32). Ioh. 19, 17 baiulans sibi -em. 19, 19 titulum Pilatus ... posuit super -em. 19, 25 stabant ... iuxta -em Iesu mater eius et soror matris *eqs.* TERT. adv. Marc. 3, 19 p. 408, 6 *Christus* -is ligno mortuus. p. 408, 24 Iesus novae gloriae et potestatem et sublimitatem suam humero extulit, -em scilicet. PAVL. NOL. epist. 31, 3 *sqq. enarrat 'historiam* reseratae et inventae -is'. 31, 5 p. 273, 6 ne pro -e domini patibulum latronis eligerent aut salutare lignum pro stipite latronis abiciendo violarent. *cf.* SVLP. SEV. chron. 2, 34, 1 *sqq.* AVELL. p. 604, 9 *sqq.* ALC. AVIT. epist. 20 p. 53, 21 pignus reliquiarum sacrae -is. *hinc denominata ecclesia* Crux, *v. nom. propr.* ITIN. [Silv.] 36, 5 sanctum lignum -is possitis videre. 37, 3 de oculis tangentes -em et titulum et sic osculantes -em. 48, 1 -x domini inventa est ipsa die. VVLG. Phil. 2, 8 factus oboediens usque ad mortem, mortem autem -is. *cf.* TERT. adv. Marc. 2, 27 p. 373, 6 ut morti subiceretur, et morti -is. VVLG. Col. 1, 20 *omnia* pacificans per sanguinem -is eius. *cf.* TERT. adv. Marc. 5, 19 p. 644, 12. VVLG. Hebr. 12, 2 *Iesus* proposito sibi gaudio sustinuit -em. TERT. resurr. 47 p. 95, 22 nec -em Christi caro nostra perpessa est (adv. Marc. 3, 19 p. 409, 8 *al.*). adv. Marc. 3, 18 p. 406, 2 passionem -is. 5, 5 p. 587, 3 -x et mors dei. HIL. trin. 1, 31 in ipso -is tempore. in Matth. 11, 3 -x, mors, sepultura *Christi* (2, 24). AMBROSIAST. in Gal. 3, 13 -x ... salvatoris peccatum ... est Iudaeorum. SACR. Leon. 384 ut post *Christi* -em primus susciperet passionem (*cf.* 329). *talia saepius.* Ps. AVG. quaest. test. p. 165, 18 Iudas ... rettulisse pretium sanguinis ... ante -em domini probatur. b *in imaginibus*: VVLG. Col. 2, 14 chirographum decreti, quod erat contrarium nobis ... tulit de medio affigens illud -i. HIL. in Matth. 10, 26 -i domini configenda sunt vitia. 31, 10 -i ... secum universa ea quibus infirmabamur affixit. PRISCILL. tract. 6, 102 p. 76, 2 quid ... castigato corpore in -em figi ⟨oporteat⟩. HIER. epist. 36, 16 peccata ..., quae Christus ... i secum pariter affixit. TERT. adv. Marc. 4, 20 p. 485, 11 cum ... morte proeliaturus *Christus* per tropaeum -is triumphavit. PETR. CHRYS. serm. 123 p. 538^{C} arietem suae -is portat aggressurus infernum. 103 p. 488^{D} -x nostri corporis sit aratrum. ALC. AVIT. hom. 11, 2 p. 121, 23 -x illa, in qua vita pendente mors periit ... triplicis linguae pagina fuit.
c *signum fidei christianae vel fides ipsa*: VVLG. I Cor. 1, 17 *sq.* non ... misit me Christus baptizare, sed euangelizare: non in sapientia verbi, ut non evacuetur (κενωθῇ) -x Christi. verbum enim -is pereuntibus quidem stultitia est: iis autem, qui salvi fiunt ... dei virtus est. Gal. 5, 11 evacuatum est scandalum -is. 6, 12 ut -is Christi persecutionem non patiantur. 6, 14 mihi ... absit gloriari, nisi in -e domini nostri Iesu Christi. Eph. 2, 16 reconciliet ambos *homines* in uno corpore deo per -em. Phil. 3, 18 inimicos -is Christi. TERT. adv. Marc. 3, 18 p. 406, 6 praedicatione -is (3, 19 p. 408, 22. 3, 19 p. 409, 13 nec ipso Christo ... praedicato, nedum -e ipsius. AMBR. fid. 2, 7, 53). TERT. nat. 1, 12 qui nos -is antistites affirmat, consa⟨cerd⟩os erit noster (apol. 16 p. 177 -is ... religiosos). idol. 5 p. 35, 11 dominicae -is ... ab angelis diaboli liberaturae nos. HIL. in Matth. 18, 3 quod sub deformitate -is aeternae gloriae dominum nolit accipere. 20, 8 divitibus ... in eandem -em scandalizantibus. PRISCILL. tract. 6, 97 p. 73, 15 in -em Christi ... moriatur. DAMAS. epigr. 23, 3 -is invictae comites (*martyres*). AMBR. sacr. 2, 4, 11 in -e Christi omnium hominum levatur infirmitas. HIER. epist. 60, 4 nationes fidei suae in -is titulo dominus dedicavit. *ibid. nationes barbarae* stridorem suum in dulce -is fregerunt melos. 52, 5 p. 259 nudam -em nudus sequar. PRVD. cath. 6, 134 -x pellit omne crimen. PAVL. NOL. carm. 20, 53 -e peccatum carnis perimente. AVG. in euang. Ioh. 2, 2 transire mare huius saeculi ... -e Christi portatus. in psalm. 41, 2 filii -is illius (*i. christiani*). 141, 9 -x ... signum est humilitatis. Ps. AVG. symb. 4, 5, 5 -x illa vexillum nostrum est. COMM. instr. 1, 36, 3 -x ... stultitia⟨m⟩ facit adulteri genti (*cf.* crucistultitia). 1, 36, 9 in domini credere -em. apol. 273 *al.* BACHIAR. repar. laps. 22 *christianos* -is cuna suscepit, euangelii mamilla lactavit. BARNAB. 11, 8 'felices, qui speraverunt in aquam et in -em'. OROS. apol. 33, 4 in -e credentem. APRING. in apoc. 20, 2 *al.* CASSIOD. in psalm. 4, 6. VEN. FORT. carm. 2, 3 *saepe. et sic passim ap. omnes* ECCL. INSCR. christ. Hisp. 125 -x veneranda hominum redemptio. *de epithetis v. p. 1260, 5 sqq.* d *corporaliter*: *signum crucis motu manus factum vel simulacrum crucis*: AMBR. exhort. virg. 7, 48 versate manibus vestris -em domini Iesu. HIER. epist. 14, 6 (*in tropologia de navigatione*:) -is antenna (*cf. p. 1255, 63*) figatur in frontibus. 22, 37 ad omnem actum, ad omnem incessum manus pingat domini -em. 108, 20 dolorem -is ... impressione lenire. vita Hilar. 6 Christi -em signavit in fronte. 40 cum tria -is signa pinxisset in sabulo. PELAG. in Rom. 10 p. 694^{D} extensio manuum allegorice signat -em. RVFIN. symb. 43 signaculo -is fronti imposito. PRVD. cath. 6, 132 frontem locumque cordis -is figura signet. PAVL. NOL. carm. 28, 125 vis -is ignem terruit. AVG. civ. 20, 30 p. 485 gentes ... ipsa in qua ille mortuus est -e signantur (conf. 1, 11, 17 signabar iam signo -is eius). catech. rud. 20, 34. in euang. Ioh. 43, 9 ut in -e penderet et ipsam -em in frontibus fidelium figeret. ZACCH. 1, 4 -em signavit. SIDON. epist. 3, 12, 5 vers. 14 frontem -e purgans. CORP. III 14214^{18} -x mort⟨is et⟩ resurrect⟨ionis⟩. CARM. epigr. 770, 1 -es munimene septum. PAPYR. Marini 74 (*saec. V/VI*) 7, 3 quia subscribere non potui, signum tamen beatae -is ... coram testibus inpressi. *cruces arte factae et aliae res formam crucis christianae praeferentes* (*cf.* HIER. epist. 14, 2, 3 siccis oculis ad vexillum -is vola *militaturus*): PRVD. Symm. 1, 465 mea (*Constantini*) signa ..., in quibus effigies -is aut gemmata refulget aut longis solido ex auro praefertur in hastis. 1, 488 ardebat summis -x addita cristis. PAVL. NOL. carm. 19, 460 *lychnus* -is instar ... perpete virga directum geminos transverso limite gestans cantharulos. 19, 489 virga -is. 19, 609 instar enarrabo -is. 19, 610 *-em* bicornem (*opp.* per quinque tribus dispensam cornua virgis, *i. graecam*). 19, 612 *sqq. variae crucis formae describuntur, in his monogramma Christi.* epist. 32, 14 -bus minio superpictis. LIB. pontif. p. 134, 16 cum cereos et -es. GREG. M. epist. 9, 228 p. 225, 1 -em ... dedimus vobis offerendam, in qua lignum dominicae -is inest. 3, 33 p. 192, 1 *al.* INSCR. christ. Brit. 61 (*in sepulcro*) posuit hanc -em. *sim. saepius.* 93 *-em* aedificavit. *de aedificio*(?): CARM. epigr. 712, 20 intra beata -is condens fastigia sacrae *corpus*. *cf.* CARM. epigr. 906, 3 (*a. 396*) forma -is templum est.

iuncturae ad I B 1: crucis: fides: HIL. in Matth. 20, 8. PAVL. NOL. epist. 31, 2 p. 269, 6. gloria: PRISCILL. tract. 6, 108 p. 79, 23. maledictum: TERT. adv. Marc. 4, 21 p. 491, 12. mors: VVLG. Phil. 2, 8. HIL. in Matth. 4, 15 *al.* mysterium: Ps. DAMAS. epigr. 70, 13 *al.* nomen: LACT. epit. 46, 2. opprobrium: AVG. civ. 10, 28 p. 446 *al.* oratorium: LIB. pontif. p. 107, 17. passio: CYPR. testim. 2, 21 tit. *al.* redemptio: PRISCILL. tract. 10, 137 p. 100, 4. sacramentum: LACT. epit. 46, 1 *al.* scandalum: VVLG. Gal. 5, 11 (*v. p. 1257, 58*) *al.* sigillum: VEN. FORT. vita Albin. 10, 27. signaculum: Ps. AVG. serm. 37, 7 *al.* signum: CYPR. testim. 2, 21 p. 89, 10 *al.* FIRM. err. 21, 4. AMBROSIAST. in Rom. 8, 3 p. 118^{B} *al.* PASS. coron. 4. *passim* (*cf. supra*). stigmata: SVLP. SEV. Mart. 24, 7. sublimitas: AVG. civ. 16, 41 p. 192. tropaeum: AVG. civ. 18, 32 p. 300. vexillum: HIER. epist. 14, 2, 3 *al.* victoria: Ps. DAMAS. epigr. 70, 19. urbs (*Solyma*): ARATOR act. 2, 845.

2 *cruces martyrum*: TERT. resurr. 8 p. 37, 17 reddere Christo vicem moriendo pro ipso et quidem per eandem -em saepe, nedum per atrociora ... ingenia poenarum. nat. 1, 7 p. 68, 11 tot -es divinitatem consecutae. Ps. DAMAS. epigr. 70, 9 *sqq.* quem -x ad alta provehit, -x quem beata diligit, cui -x amara praeparat lucis futurae gaudia. RVFIN. hist. 5, 1, 41 Blandina ... religata ad stipitem atque in -is modum distenta. OROS. hist. 7, 21, 2 christianos ad coronas Christi de suis -bus misit *Decius*. PASS. Petr. 10 *Petri*. CARM. epigr. 906, 7 -x (*Nazarii*) ubi sacratum caput extulit orbe reflexo. 906, 10 -x cui palma fuit, -x etiam sinus est.

3 *crux fidelium* (*in locutionibus translatis*): VVLG. Matth. 10, 38 qui non accipit -em suam (λαμβάνει τὸν σταυρόν. Luc. 14, 27 qui non baiulat -em suam, *gr.* βαστάζει) et sequitur me, non est me dignus. 16, 24 si quis vult post me venire, abneget semetipsum et tollat -em suam *eqs.* (ἀράτω τὸν σταυρόν. Luc. 9, 23 tollat -em suam quotidie). TERT. idol. 12 p. 43, 13 -em tuam tollas *eqs.* (*sim. saepius*). LACT. inst. 4, 19, 11 nisi ... illam -em portandam patiendamque susceperit. IVVENC. 3, 305 -em propriam comitatibus addere nostris gaudeat. HIL. in Matth. 16, 11 sequendus ... est -e assumpta (*cf.* 17, 3 post -is voluntatem). Ps. DAMAS. epigr. 73, 5 -e suscepta mundi vitare procellas. HIER. epist. 3, 4 portat -em suam. PRVD. cath. 4, 102 constanter ... tuam -em feremus. Aug. epist. 243, 11. OROS. apol. 31, 5. VVLG. Gal. 2, 19 Christo confixus sum -i (συνεσταύρωμαι). *hinc crux de cruciatibus se ipsos castigantium, q. v. sub II C.*

4 *apud haereticos*: *aeon Valentinianorum dicitur* Crux: *v. sub nom. propr.* AVG. in psalm. 140, 12 qui ..., inquiunt *Manichaei*, agricola est, multum laedit -em luminis. quaeris quam -em luminis? membra ... dei quae ... mixta sunt universo mundo.

II *metonymice* **cruciatus** *ipse* (*sive per crucem sive aliter factus*):

A *locutiones, maxime antiquae comoediae, detestationes*: ire, abire (in) -em *et sim.* (*cf. p. 1219, 33*): PLAVT. Asin. 940 i domum. :: da savium etiam prius quam abis. :: i in -em. :: immo intro potius. Cas. 93 si in -em vis pergere, sequi decretumst. Most. 1133 ferare faxo, ut meruisti, in -em. Persa 856 abi intro in -em. PLAVT Bacch. 902 abeo ad forum .... :: vel hercle in **malam** -em.

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

Cas. 641 i in malam a me -em. 978 i in malam -em. Curc. 693 collum obstringe, abduce istum in malam -em. 611 quin tu is (es *codd.*) in malam -em? (Men. 915). Men. 1017 agite abite, fugite hinc in malam -em. Most. 850 abin hinc in malam -em? Poen. 271. 495. 511. 789. 1309 Pseud. 335. 839. 846. 1182. 1294 Rud. 1162. *nota* Rud. 176 dextrovorsum avorsa (*muliercula nans*) it in malam -em. MAR. MERC. subnot. 9, 12 nunc i in malam -em cum ista ... magnificentia. PLAVT. Cas. 611 ducas *uxorem* easque in maximam malam -em cum hac. Men. 66 abstraxit ... hominem in maximam malam -em. Poen. 347 i dierecte in maximam malam -em. Rud. 518 Trin. 598. PLAVT. Men. 849 abscedat in malam magnam -em. *nudo accusativo*: PLAVT. Capt. 469 ilicet parasiticae arti maximam malam -em. Men. 328 ut eas maximam malam -em. Persa 352 ferant, eantque (in *add. P*) maximam malam -em. Poen. 496 nisi aut ... aut is in malam -em. :: malam -em ibo potius. 799 utinam hinc abierit malam -em. cruci dare *sim.*: ENN. ann. 360 'malo -e (*sic trad.*) ... uti des, Iuppiter'. PLAVT. Aul. 59 ego te dedam discipulam -i. Mil. 184 propter amorem suom omnes -bus contubernales dari. Rud. 1070 nulla causa est, quin me condones -i. PLAVT. Amph. frg. 1 ego te -e et cruciatu mactabo. GRACCH. or. frg. Fest. p. 150 dignus ..., qui malo -e periret. p. 151. *de re vel persona molesta, perniciosa*: PLAVT. Aul. 522 *post enumerationem institorum domum matronarum sumptuosarum petentium*: aliqua mala -x semper est, quae aliquid petat. 631 quae te mala -x agitat? (Bacch. 584). Cas. 416 teneo sortem. :: ecfer foras .... :: ostende. mea est *Casina* :: mala -x east (crucias *codd.*) quidem. Persa 795 quid ais, -x, stimulorum tritor? TER. Eun. 383 si in domum meretriciam deducar et illis -bus, quae ... nos semper omnibus cruciant modis, ... referam gratiam. *aliter de servo utpote cruci obnoxio*: PETRON. 126, 9 ego adhuc servo nunquam succubui nec hoc dii sinant, ut amplexus meos in -em mittam, *cf. l. 26.*

B *de variis cruciatibus quibus aliquis extrinsecus afficitur*: COLVM. 1, 7, 2 summum ius antiqui summam putabant -em. MART. 10, 82, 6 non fias quadrante beatior uno per gemitus nostros ingenuasque -es. ARNOB. nat. 1, 17 irasci *est* ... in alterius doloris -bus efferati pectoris alienatione bacchari. 1, 50 verbo ... compescuit verminantium membrorum -es. 1, 63 omnes omnino -bus et corporalibus affectos malis. 5, 23 simulantem doloris -es. 6, 26 si metus ... infligerent simulacra mortalibus, legum latio cessaret nec tam diversae -es facinerosorum constituerentur audaciae. *nota* HIL. trin. 5, 18 contemplando ... passionum -em et -is mortem. AVSON. 315, 4 -x est, si metuas, vincere quod nequeas. 168, 3 *morte coniugis* dolor atque -es nec contrectabile vulnus. 168, 19. HIER. epist. 22, 15 sustinere ... -es. AVG. epist. 243, 11 -x ... haec ipsa (*sc. carnis mortalitas*) crucifigenda est. PS. AVG. serm. 249, 4 cur me graviore criminum tuorum -e, quam illa in qua quondam pependeram, afflixisti? *ibid.* peccatorum tuorum -x. agon. 11, 12 contumelias et -es et mortem. ENNOD. opusc. 2, 1 p. 287, 7 -em narrantis ignorat. 2, 41 p. 300, 19 *veritatem* diversis -bus ... tortor exegerat. 3, 117 p. 361, 11. dict. 12, 10 p. 463, 23 positos in corporis -e mulcetis (*litterae*). 15, 9 p. 471, 16 -e noxiorum (*supra*: exquisitis effugetur de luce cruciatibus). 21, 33 p. 492, 14.

C *de cruciatibus, quibus quis ipse se affligit* (*ascesis christiana*): SIDON. epist. 7, 13, 3 illis (*ieiuniis*) adhaeret propter consuetudinem -is. FAVST. REI. grat. 1, 8 p. 24, 25 longo temulentiae usu captivata sobrietas cum violentia rigidae -is vix recipitur. p. 26, 13 temperantia refrenet concupiscentiam, humilitas exturbet superbiam, -x conterat voluptatem. 1, 9 p. 32, 3 hostem ... -is viribus repercutiat. ALC. AVIT. epist. 4 p. 29, 29 non secretam -em, sed publicam vanitatem ... exaggerans (*ibid.* abstinentissimam vitam). ENNOD. opusc. 3, 72 p. 349, 12 maceratis ieiuniorum -e corporibus. VITA Caes. Arel. 1, 6 corpus ... -is nimietate curvatum. 1, 11 humilitate, caritate, obsequio, -e monachus permanebat. CARM. epigr. 1365, 10 (*a. 506*) secret(a)eque dedit regia membra -i. 700, 6 (*a. 518*) mundana sprevit carne subacta -i.

III ***instrumenta*** *et aliae* ***res crucis similes***: FEST. p. 310, 2 ⟨vela li⟩nea in (-na iam *cod.*) -em ⟨expansa⟩ (*cf.* AVG. serm. 341, 11, 13 *tropologice*: non vis habere rugam? extendere in -em). TERT. pall. 5 *pallium* nulli -i in crastinum demandatur. COLVM. 10, 349 nocturnas -bus volucres suspendit. STAT. silv. 4, 3, 28 axe vectus uno nutabat -e (*i. temone*) pendula viator (*cf. Marquardt-Mau, Privatl. p. 641*). TERT. nat. 1, 12 p. 82, 12 plasta ... lignum -is in primo statuit (apol. 16 p. 178). p. 82, 19 *sqq.* p. 83, 13 -es erunt intestina quodammodo tropaeorum (apol. 16 p. 178). p. 83, 14 *sqq.* (apol. 16 p. 180). apol. 12 -bus et stipitibus imponitis christianos. quod simulacrum non prius argilla deformat -i et stipiti superstructa? FIRM. err. 21, 6 *Moyses* -em sibi fecit ex virga. PS. DAMAS. (HIER.?) epigr. 63, 4 numerum (*sc. X*) -x ipsa notaret. GREG. TVR. stell. 23 haec (*sic*) stellae (*sc. Cycnus*) -x maior. 24 has stellas (*sc. Delphinum*) quidam -em minorem dicunt. glor. mart. 82 p. 544, 4 antemnae, quae modolum -is gestat, apparatum. Mart. 1, 9 p. 594, 3 antemna ... quae beatae -is signaculum praeferebat. ANTHIM. 83 *citonia* incisa in -e (*in formam crucis? an i. q.* 21 in craticula ferrea?) elixentur bene. PLIN. nat. 14, 12 miratum altitudinem earum (*vitium*) Ariciae ferunt ... Cineam facete lusisse in austeriorem gustum vini merito matrem eius pendere in tam alta -e (*sc. ulmo*). TERT. orat. 29 p. 200, 9 aves ... alarum -em pro manibus expandunt. AVG. civ. 10, 8 p. 414 manibus *Moysis* ... in figuram -is extentis (*cf. p. 1255, 73. 1258, 9*).

epitheta crucis: *apud veteres*: acuta, alta (*adde* SIL. 2, 344 SVET. Galba 9, 1 IVST. 18, 7, 15), arborea (PROP. 3, 22, 37 Sinis, *v. Rothstein in l.*), Caesarea (LVCAN. 7, 304. SCHOL. *in l.* quibus vult hostis Caesarem infigere), dealbata (SVET. Galba 9, 1), dira, excelsa (VVLG. Esth. 5, 14), Gaviana (LACT. inst. 4, 18, 10, *cf. Cic. Verr. 6, 170*), magna, mala, summa (*adde* IVST. 22, 7, 9), virginea (*v. p. 1255, 42*). *apud christianos*: aeterna: PAVL. NOL. carm. 28, 116. alma: DRAC. laud. dei 3, 223. beata: COD. IVST. 1, 3, 26 (*a. 459*). divina: PRISCILL. tract. 3, 56 p. 44, 15 *al.* PAVL. NOL. epist. 31, 1 p. 268, 6. dominica: TERT. adv. Marc. 3, 18 p. 407, 24 *al.* PAVL. NOL. epist. 31, 3. gloriosa: PRISCILL. tract. 4, 79 p. 60, 6. invicta: DAMAS. epigr. 23, 3. magnifica: NICET. symb. 5. sacra: *v. p. 1257, 27.* sacratissima: CASSIOD. hist. 1, 9 p. 893C. salutaris: AMBR. obit. Theod. 45. sancta: LACT. inst. 4, 18, 32 *al.* triumphalis: PRVD. cath. 9, 83 (*ibid.* tropaeum passionis). venerabilis: COD. Iust. 1, 3, 26 *a. 459.* veneranda: GREG. M. epist. 9, 195 p. 183, 11.

synonyma: cruciatus (*v. p. 1220, 28*), patibulum (*de differentia v.* ISID. orig. 5, 27, 35. *cf.* PLAVT. frg. Carb. 2), lignum (ECCL. *passim*), stipes (ECCL.; ANTH. 415, 24 stipes infamis).

derivatum: cruciare.

composita: crucicola, crucifer, crucifigere, crucimissio, crucistultitia. Crucisalus (*iocose pro* Chrysalus). *Hey.*

cryphia, -ae *f.*, κρυφία. *genus notae*: ISID. orig. 1, 20, 10 -a, circuli pars inferior cum puncto (*sc. sic*: ◡̇), ponitur in iis locis, ubi quaestio dura et obscura aperiri vel solvi non potest.

cryphii, -ōrum *m.*, κρύφιοι. *abscondita quaedam in mysteriis Mithriacis*: CORP. VI 751a (*a. 358*) ostenderunt cryfios. 753 (*a. 362*) tradiderunt chryfios. *L.*

crypta, -ae *f.*, κρυπτή. *legitur* crupta: CORP. I 1147 *bis.* IX 5159. INSCR. nuov. bull. christ. X (1904) p. 207 de Rossi II p. 151, 26 *et* 8 GLOSS. II 118, 12. cripta: INSCR. Notiz. degli scavi 1900 p. 231 *et saepe in codicibus.* crepta: ITIN. Burdig. p. 589, 6. chrypta: CORP. VI 10005 *bis.* *graecis litteris scribitur*: VLP. dig. 43, 17, 3, 7. *saepius in codicibus per errorem scribitur* scripta (*cf. l. 81. p. 1261, 28. 29. 31*). GLOSS. κρυπτή. spelunca. spelunca pervia [cuneus. turba hominum (*Ott coni.* rupta)]. arcussum (*vel* ascussum. *i.* absconsum?). *legitur inde a* VARRONE Men. *singulis locis apud* VITR. SEN. phil. IVV. SVET. VVLG., *bis apud* PETRON., *saepius recentioribus temporibus.* NOT. Tir. 38, 50. *cf.* Mau, *PW. IV 1732.* [*it.* grotta, *francog. vet.* crotte, *hisp.* gruta. *M.-L.*]

1 *i. q. via vel ambulatio tecta aedibus addita*: VARRO Men. 536 non vides in magnis peristyliis, qui -as domi non habent, sabulum iacere a pariete aut xystis, ubi ambulare possint? VLP. dig. 43, 17, 3, 7 plane si cenaculum ex publico aditum habeat, ait Labeo, videri non ab eo aedes possideri, qui κρύπτας possideret, sed ab eo, cuius aedes supra κρύπτας essent. SPART. Hadr. 10, 4 cum *Hadrianus* ... triclinia de castris et porticus et -as et topia dirueret. VVLG. Ier. 43, 9 sume lapides grandes in manu tua et abscondes eos in -a (ἐν προθύροις), quae est sub muro latericio in porta domus Pharaonis. CORP. II 3428 insulis emptis -am et porticum ... fecit. V 1891. VI 10005 hanc maceriam pertinentem ⟨ad monu⟩mentum suum et chryptam ... paraverunt. IX 3168 is aedem podium -ae partem facienda curavit. X 810 Eumachia ... chalcidicum -am porticus Concordiae Augustae pietati sua pequnia fecit. 811. 5971 (= I 1147) cruptam et locum, ubi crupta est et aream, ubi viridia sunt, municipio ... deder⟨unt⟩. XI 5753 -am c⟨u⟩riam solo privato sua pecu⟨n⟩ia fecit. *de -is theatrorum*: REG. urb. p. 13, 8 regio VIIII circus Flaminius. continet ... -am Balbi (*cf.* CVRIOS. urb. reg. 9 p. 12, 7 *et Hülsen, PW. IV 1732*). CORP. V 1008a viae stratae ab Annia ad murum et post -am ad theatrum. X 833 (*Pompeis in theatro maiore*) M. M. Holconii Rufus et Celer -am tribunalia thea⟨trum⟩ s(ua) p(ecunia). 834. XI 4206 porticum thea⟨tr(um)⟩ -am perfi⟨cienda cu⟩ravit. **2** *i. q. via tecta subterranea*: SVET. Cal. 58 cum in -a, per quam transeundum erat, pueri nobiles ... praepararentur, ... restitit. HIER. praef. Vulg. Dan. (*in imag.*) cum me in linguae huius pistrinum reclusissem ... quasi per -am ambulans rarum desuper lumen aspicerem, impegi novissime in Danielem. **3** *i. q. via, qua per montem perfossum itur*: SEN. epist. 57, 1 a ceromate nos haphe excepit in -a Neapolitana. PETRON. frg. 16 transire -am Neapolitanam (*cf. Hülsen, PW. IV 1732*). **4** *i. q. cloaca*: IVV. 5, 106 solitus mediae -am penetrare Suburae *piscis.*

5 *i. q. spelunca, antrum* (*cf.* GLOSS. *l. 39*): ITALA iud. 6, 2 (Lugd. Lucif. reg. apost. 1 p. 36, 29) et fecerunt sibi fili Istrahel ante faciem Madie speluncas et -as in montibus et monitiones (τὰς τρυμαλιὰς τὰς ἐν τοῖς ὄρεσι καὶ τὰ σπήλαια καὶ τὰ κρεμαστά, VVLG. antra et speluncas). ITIN. Burdig. p. 589, 6 est ibi et crepta, ubi Salomon daemones torquebat (cripta *V*, adscripta *S*. *cf. l. 38*). PS. AMBR. act. Seb. 22, 84 sepulti sunt ... in via Appia, in loco, qui vocatur ad arenas, quia -ae arenarum illic erant, ex quibus urbis moenia struebantur. DIOSC. 3, 71 petroselinum nascitur in Macedonia in

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

criptis (in crepitis *M S*) vel in speluncis (*ἐν ἀποκρήμνοις τόποις*). CASSIOD. var. 4, 51, 4 (*a. 507/511*) ut -as magis excelsi montis crederes quam aliquid fabricatum esse iudicares (*sc. de theatro*). GREG. M. epist. 11, 26 (*a. 601*) retrusas -as iuxta Flamineam portam invenientes in eis se occultaverunt . . . deposuerunt lapides, qui in ore -arum positi fuerunt. PS. MATTH. euang. 35 -a . . ., ubi leaena catulos nutriebat. **6** *i. q. cellarium, apotheca*: VITR. 6, 5, 2 qui autem fructibus rusticis serviunt, in eorum vestibulis stabula tabernae, in aedibus -ae horrea apothecae ceteraque, quae ad fructus servandos magis quam ad elegantiae decorem possunt esse. *cf.* CORP. IX 5159 ⟨cr⟩uptam ⟨. . .⟩re horreum. **7** *i. q. stabulum*: SIDON. carm. 23, 319 qua est ianua consulumque sedes, ambit quam paries utrimque senis -is carceribusque fornicatus (*in circo*). **8** *de adytis templorum vel aliis sacris locis, sepulcris sim. sub terra factis*: GLOSS. crupta *βαίτης*. cripta *βαίγη* (*cf.* HESYCH. *βέτης· τὸ ἀπόκρυφον μέρος τοῦ ἱεροῦ*). PETRON. 16 ego sum ancilla Quartillae, cuius vos sacrum ante -am turbastis. ITIN. Burdig. p. 598, 6 in ipsa cripta (scripta *V*) *in Bethlehem monumentum Ezechihel* habet ad latus . . . nomina supra scripta. PS. AMBR. act. Seb. 23, 88 hoc (*sc. corpus meum*) sepelies in initio -ae iuxta vestigia apostolorum. HIER. in Ezech. 12, 40 p. 468 solebam diebus dominicis sepulcra apostolorum et martyrum circuire; crebroque -as ingredi *eqs.* LIB. pontif. 31, 10 cuius corpus . . . sepelivit in -a iuxta cymiterium Callisti via Appia. 35, 10. 42, 11. 45, 12. 46, 12. 63, 28 Constantinus Augustus fecit basilicam beato Laurentio martyri via Tiburtina in agrum Veranum supra arenario -ae. 64, 3. 100, 12. 111, 3 in -a iuxta corpus beati Xysti. ITIN. Burdig. p. 594, 25 inde (*sc. a Golgatha*) quasi ad lapidem missum est cripta (scripta *S*, *cf. p. 1260, 38*), ubi corpus eius (*sc. Christi*) positum fuit. p. 596, 19 cripta (scripta *S*, *cf. p. 1260, 38*) ubi Lazarus positus fuit. PRVD. perist. 11, 154 *de sepulcro Hippolyti martyris* mersa latebrosis -a (scripta *A*, *cf. p. 1260, 38*) patet foveis. CORP. IX 3411 *in fronte sepulcri* -ae parte. INSCR. Notiz. degli scavi 1900 p. 231 in cripta. nuov. bull. crist. X 1904 p. 207 undecima crupta secunda pila. de Rossi II p. 151, 26 quae pridem in cruptis pausabant membra beata. CORP. III 1096 -am cum porticibus et apparitorio . . . fec(erunt). 4183 -am vi ignis exustam . . . refecerunt. XIV 66 C. Valerius Heracles pater et an⟨tis⟩tes dei iu⟨b⟩enis inconrupti Solis invicti Mithrae ⟨c⟩ryptam palati concessa⟨m⟩ sibi a M. Aurelio.

cryptārius, -iī *m. a* crypta. *i. q. praepositus cryptae*: CORP. VI 631 initiales collegi Silvani Aureliani curatores M. Aurelius Aug. lib. Hilarus et Coelius Magnus -us (*in titulo gladiatorum. 'Mommsenus Henzeno probavit,* -um *esse custodem cryptae, in cryptis enim gladiatores exerceri solitos collato Suetonio Cal. 58' adnot. ad l.*). 3713 collegium Silvani restituerunt M. Aurelius Aug. lib. Hilarus et Magnus -us curatores.

crypticus, -a, -um, *κρυπτικός*. *i. q. abditus*: SIDON. epist. 1, 5, 3 pontes, quos antiquitas a fundamentis ad usque aggerem calcabili silice crustatum -is arcubus fornicavit. *de crypta ecclesiae*: ALC. AVIT. hom. 22 p. 138, 29 subterraneo -i sinus recessu turgens aula. *de moribus i. q. insidiosus*: FIRM. math. 3, 7, 13 si vero vespertinus in hoc loco fuerit inventus *Mercurius stella*, faciet cordatos, graves, -os, rationibus aut mensis aut horreis aut apothecis aut instrumentis aut negotiationibus praepositos.

cryptoporticus, -ūs *f.* [*compos. ex κρυπτός et* porticus, *cf.* crypta. *Th.*]. *idem fere significat, quod* crypta *1*, *cf. Mau, PW. IV 1733.* PLIN. epist. 2, 17, 16 (*in descriptione villae*) hic -us prope publici operis extenditur. 2, 17, 17 ante -um xystus violis odoratus *eqs.* 5, 6, 27 non procul a balineo scalae, quae in -um ferunt, prius ad diaetas tres. 5, 6, 28 in summa -u cubiculum ex ipsa -u excisum. 5, 6, 29 a latere aestiva -us in edito posita. 5, 6, 30. 31 post utramque -um unde triclinium desinit, incipit porticus. 7, 21, 2. 9, 36, 3. SIDON. epist. 2, 2, 10 a parte vestibuli longitudo tecta intrinsecus patet mediis non interpellata parietibus, quae quia nihil ipsa prospectat, etsi non hypodromus, saltim -us meo mihi iure vocitabitur. 2, 2, 11 a -u in hiemale triclinium venitur.

crysalion *v.* crystallion. **crysta** *cf.* crista *p. 1209, 36.*

crystallicus, -a, -um *a* crystallus. *i. q. dilucidus ut crystallus*: PS. FVLG. RVSP. serm. 61 p. 931[D] quam bene super ripas illius -i fluminis medicinalium tegebaris opacitate lignorum (*de eo, qui incidit in latrones*). *in imagine*: AVG. serm. ed. Mai 152, 2 splendebat elapsa crystallus de ore prophetantium et salutare panificabatur nobis verbum, -a prophetiae fermentatione formatum.

crystallinus, -a, -um, *κρυστάλλινος*. crustallinum: SEN. dial. 5, 40, 2. 3 epist. 123, 7 (*corr. Hense*). 119, 3. crustalinum: SEN. epist. 119, 3 (*B, priorem* u *in* i *mutavit A*). *legitur inde a* SEN. phil. *et* PETRON. NOT. Tir. 99, 100 crystallinum.

1 *e crystallo factus*: SEN. epist. 119, 3 utrum sit aureum poculum an crustalinum (*cf. p. 1262, 30*) an murreum an Tiburtinus calix an manus concava, nihil refert (CAPITOL. Aur. 17, 4 aurea pocula et -a et murrina. EVTR. 8, 13 vasa aurea, pocula -a et murrina). PETRON. 33 -is tesseris. 64 vasa omnia -a (PAVL. sent. 3, 6, 67 sed et buxina et -a et argentea et vitrea vasa . . . legato cedunt). PLIN. nat. 35, 158 in sacris quidem inter has opes hodie non murrinis -isve, sed fictilibus prolibatur simpuvis. 37, 28 invenio apud medicos, quae sint urenda corporum, non aliter utilius uri putari quam -ā pilā adversis oppositā solis radiis. 37, 29 duos calices -os (GREG. TVR. glor. mart. 45 ibique admirabili pulchritudine calix -us habebatur). PS. AMBR. act. Seb. 16, 59 idola -a et holovitrea et omne opus illud mechanicum. SIDON. epist. 9, 7, 3 tota denique *structura orationis* liquida prorsus est ductilis, veluti -as crustas aut onychitinas non impacto digitus ungue perlabitur, quippe si nihil eum rimosis obicibus exceptum tenax fractura remoretur. MYTHOGR. 1, 130, 39 contra quas missus est Perseus cum -o clypeo et harpe, quod est genus falcati teli. lapis -us: EVSTATH. Bas. hex. 3, 4 p. 894[C] eiusmodi alicui materiae, quae ex diffusione liquoris sumpsit originem, qualis est lapidis natura -i, quem ferunt ex aquarum concretione generari.

2 *crystallo similis, durus vel dilucidus ut crystallus*: PLIN. nat. 37, 120 sappiri . . . inutiles scalpturis intervenientibus -is centris. 37, 134 est inter candidas *gemmas* et quae ceraunia vocatur, fulgorem siderum rapiens, ipsa -a splendoris caerulei. 37, 144 alectorias vocant in ventriculis gallinaceorum inventas *gemmas* -a specie, magnitudine fabae (SOL. 1, 77 DAMIG. lapid. 19). 37, 156 cetionides . . . multis coloribus tralucentes, alias vitreae, alias -ae, alias iaspidis, sed et sordidis tantus est nitor, ut imagines reddant ceu specula. SOL. 33, 22 *paederos* -um lucet (*cf.* PLIN. nat. 37, 129 *p. 1264, 4*). DRAC. Romul. 8, 75 -a Xanthi fluminis unda rubet. PASS. Matth. 26 et sic erat gelatum mare tamquam mare -um (*καὶ ἦν ἰδεῖν πεπηγμένην τὴν θάλασσαν ὡσεὶ λίθον κρυστάλλου*). *imprimis de glacie*: PROSP. in psalm. 147, 14 sed tam potens est gratia dei, ut tam annosam glaciem faciat superno igne fervescere et eos, qui -o frigore fuerant obdurati, afflatu suo faciat concalescere.

subst. n. crystallinum, -ī (*sc. vas e crystallo factum. cf. Rostowzew, PW. IV 1733; Marquardt-Mau, Privatl. p. 765; Blümner, Technol. III 250*): SEN. epist. 123, 7 omnes iam mulos habent, qui crustallina (cristillina *B A*) et murrina et caelata magnorum artificum manu portent (PLIN. nat. 36, 1 lapidum natura restat, hoc est praecipua morum insania, etiam ut gemmae cum sucinis atque -is murrinisque sileantur. 37, 29 proximum locum in deliciis . . . sucina obtinent . . . -a frigido potu, myrrhina utroque. 37, 49 myrrhinorum et -orum diximus gratiam. MART. 3, 82, 25 Opimianum morionibus nectar -isque murrinisque propinat. IVV. 6, 155 grandia tolluntur -a, maxima rursus myrrhina. PAVL. dig. 33, 10, 3, 4 de murrinis et -is dubitari potest, an debeant adnumerari supellectili propter eximium usum et pretium). SEN. dial. 5, 40, 2 fregerat unus ex servis eius crustallinum (5, 40, 3 crustallina autem omnia coram se frangi iussit. benef. 7, 9, 3 -a, quorum accendit fragilitas pretium. *cf.* PLIN. nat. 33, 5. MART. 14, 111 frangere dum metuis, franges -a). MART. 1, 53, 6 sic Arretinae violant -a testae. 9, 59, 13 et turbata brevi questus -a vitro. *officium*: CORP. III 536 Theoprepen Aug. lib. . . . praepositum a fiblis, praeposit⟨um⟩ a -is.

crystallion, -iī *n.* *nomen herbae*: PLIN. nat. 25, 140 psyllion alii cynoides, alii -n (*H. Barbarus e Diosc.*, crysalion, chrisalion, crisanion *codd.*; chrysalion *vulg.*), alii Sicelicon, alii cynomyiam appellant, radice tenui, supervacua, sarmentosum, fabae granis in cacuminibus, foliis canino capiti non dissimilibus, semine autem pulici, unde et nomen. DIOSC. 4, 65 (= 4, 69 W) psillion aut quinofollion, quem Siculi cristallion dicunt.

crystalloīdēs, -is *adi.*, *κρυσταλλοειδής*. *pars oculi*: *graece*: CELS. 7, 7, 13 *summam tunicam oculi* superveniens ab interiore parte membranula includit. sub his gutta umoris est, ovi albo similis; a qua videndi facultas proficiscitur: *κρυσταλλοειδής* a Graecis nominatur. VINDIC. med. 19. ORIBAS. syn. 8, 53 claucomata cristalloides tonicae (*i.* -is tunicae) passionem esse *medici* dicunt.

crystallus, -ī *m.* (*f. v. l. 82*) *et* **crystallum**, -ī *n.*; *κρύσταλλος, κρύσταλλον.* *de formis*: chryst-: PLIN. nat. 37, 116. APRING. in apoc. 21, 11. 22, 1 *l. 77.* christ-: ITALA apoc. 22, 1 (Primas. *cod. D*) VEN. FORT. vita Leob. 23, 75. *nom.* crystallos: LVCAN. 10, 160. crystallus: PLIN. nat. 37, 178 GELL. 19, 5 lemma. ITIN. Alex. 21 CHALC. comm. 323 HIL. in Matth. 24, 6 AMBR. in apoc. 7, 22, 1 p. 962[B] VVLG. Sirach 43, 22 HIER. in Agg. 2, 17 p. 767 AVG. serm. ed. Mai 152, 2. crystallum: STAT. silv. 1, 2, 126. 3, 4, 58 MART. 8, 77, 5. 9, 22, 7. 9, 73, 5. 10, 13, 5. 10, 66, 5. 12, 74, 1 ITALA psalm. 148, 8 (Hil. in psalm. 148, 6) HIL. in psalm. 148, 6 HIER. epist. 69, 6 tract. in psalm. 147, 17 in Ezech. 1, 22 p. 20 AVG. in psalm. 147, 2. 26 CLAVD. carm. min. 38, 1 ALC. AVIT. carm. 1, 253 ZACCH. 1, 10 ORIENT. comm. 1, 552 SIDON. carm. 11, 94 PAVL. PETRIC. visit. nepot. 11 CASSIOD. in psalm. 147, 6 GREG. M. in Ezech. 1, 7, 18 GLOSS. II 355, 55. 500, 4 III 245, 3. 434, 54 NOT. Tir. 99, 99. *plur. v. p. 1263, 2 et 1264, 56.* crustallum: APVL. met. 2, 19. 6, 13. chrystallum: ITALA (Apring. 22, 1) *et* VVLG. *cod. Fuld.* apoc. 22, 1. chrystalum: ITALA num. 11, 7 (Lugd.). cristallum: DVB. NOM. gramm. V 576, 6 ITALA apoc. 22, 1 (Primas. *codd. F N G*). ENNOD. carm. 1, 8, 19 ORIBAS. syn. 4, 42. *de genere* (*permultis locis genus non liquet*): *certo mascul. gener.*: DRAC. laud. dei 1, 712. crystallus (*et lapidem et glaciem significans*) *feminini*: CINNA carm. frg. 6 PRIAP. 63, 6 PROP. 4, 3, 52 OV. carm. frg. 8 PLIN. nat. 36, 192. 37, 129 VVLG. psalm. 147, 17. *neutr.* (DVB. NOM.

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

gramm. V 576, 6 cristallum generis neutri, ut Ovidius 'currus cristallo lucidus albo' *v. l. 76*) *v. p. 1262, 69 sqq.* *pluralis neutrius generis significatione glaciei*: STAT. silv. 1, 2, 126 CLAVD. carm. min. 31, 7 ALC. AVIT. carm. 1, 253 ZACCH. 1, 10 SIDON. carm. 11, 94. *significatione poculi v. p. 1264, 56.* *invenitur inde a* CINNA. NOT. Tir. 99, 99 -um. *de significatione*: PLIN. nat. 37, 23 contraria huic (*sc. fervori*) causa -um facit, gelu vehementiore concreto; non aliubi certe reperitur quam ubi maxime hibernae nives rigent, glaciemque esse certum est, unde nomen Graeci dedere *eqs.* (= SOL. 15, 29 ISID. orig. 16, 12, 6. 16, 13, 1). *cf.* 36, 161 umorem hunc, terrae (*sc. de silice*) quadam anima -i modo glaciari et in lapidem concrescere manifesto apparet. STAT. silv. 1, 2, 126 raraque longaevis nivibus -a gelari. CHALC. comm. 323 in glacialibus et gelidis locis aqua diu constricta mutatur in saxum, quod -us vocatur ab Alpinis gentibus montium Raeticorum. AVG. in psalm. 147, 2 est enim -um species quaedam in modum vitri, sed candidum est (*cf. p. 1264, 41*). traditur ergo -um durata per multos annos et non resoluta nive ita congelascere *eqs. sim.* CASSIOD. in psalm. 147, 6. GLOSS. -um κρύσταλλος. genus saxi candidi. genus saxi in similitudine vitri albi (*cf. l. 55 sqq.*).

1 *i. q. glacies*: HIER. epist. 69, 6 in Ezechiele propheta -um super Cherubim videtur extensum, id est compactae et densiores aquae. PRIAP. 63, 6 rigetque dura barba vincta -o. SEN. nat. 3, 25, 12 quis non gravissimas esse aquas credat, quae in -um coeunt? PLIN. nat. 37, 83 vitia opali, si color in florem herbae ... exeat aut in -um aut grandinem, si sal interveniat. GELL. 19, 5 lemma. ex Aristotelis libris sumptum ... quod ex nive -us concreatur. 19, 5, 5 in eo libro scriptum fuit deterrimam esse potu aquam e nive itemque solidius latiusque concretam eam, quam κρύσταλλον Graeci appellant. ITALA num. 11, 7 (Lugd.) species eius *mannae* sicut species chrystali (κρυστάλλου, VVLG. coloris bdellii). (AVG. serm. ed. Mai 152, 2 hodie [*die resurrectionis sive panis*] ... processit panis in veritate, qui sicut -us mittebantur de nubibus prophetiae). ITALA psalm. 148, 8 (Hil. in psalm. 148, 6) ignis, grando, nix, -um (κρύσταλλος, VVLG. glacies), spiritus procellae. HIER. in Is. 54, 11 p. 639 concrescere aquae dicuntur in -um. CLAVD. carm. min. 31, 7 Caucaseo -a ferunt de vertice lynces. 33—39 lemma. de -o cui aqua inerat. VVLG. Sirach 43, 22 frigidus ventus aquilo flavit et gelavit -us ab aqua, super omnem congregationem aquarum requiescet et sicut lorica induet se aquis (κρύσταλλος). psalm. 147, 17 *deus* mittit -um suam sicut buccellas (*cf.* HIER. tract. in psalm. 147, 17). ALC. AVIT. carm. 1, 253 talis in argento non fulget gratia, tantam nec -a dabunt nitido de frigore lucem. 3, 227 cumque peregrinus frugem misisset acervus, fervebat priscum -o algente Falernum. PROSP. in psalm. 147, 14 nives antiquius obduratae convertuntur in -um, quo significantur lapidea corda infidelium, quae gelu nimiae vetustatis obstricta nullum calorem sancti spiritus receperunt. ZACCH. 1, 10 -a flatibus duret *deus*. SIDON. carm. 11, 94 dixit currumque poposcit, cui dederant -a iugum *eqs.* ENNOD. carm. 1, 8, 19 cristallum fluxit, sed cursus fluminis arsit: quod lapides solvit, nexuit Eridanum (*de Tanaide flumine*). ORIBAS. syn. 4, 42 quae *aquae* ... ex cristallo sunt et nive, pessimae sunt. CORIPP. Iust. 3, 291 nec fragilis potuit -i forma noceri praesolido stringente gelu. GREG. M. in Ezech. 1, 7, 18 -um forte quidem nimis est, sed ex aqua solidatur.

2 *significat lapidem quendam pretiosum vitro similem*: **a** *generaliter*: CVRT. 3, 3, 9 super tabernaculum, unde ab omnibus conspici posset, imago solis -o inclusa fulgebat. PLIN. nat. 1, 37, 9 de -o (medicina ex eo. 1, 37, 10 luxuria in eo). 37, 79 Indi et alias quidem gemmas -um tinguendo adulterare invenerunt, sed praecipue berullos. 37, 116. 127 Bocchus auctor est et in Hispania repertas *ponticas gemmas* et quo in loco -um dixit ad libramentum aquae puteis defossis erui, chrysolithon ... a se visam. 37, 136 effoditur *ceraunia* ... cetera sui parte -us, itaque quidam eam radicem -i esse dixerunt. 37, 138. 197 quibus modis ex -o smaragdum tinguant aliasque tralucentes (*cf. p. 1264, 3*). 37, 204 rerum ... maximum est pretium in mari nascentium margaritis; extra tellurem -is. SOL. 20, 9 nam Glaesaria dat -um, dat et sucinum. 52, 54 nunc reddemus, quae adamantium sint species et qui colos cuique. eximius in quodam -i genere invenitur. 52, 63. HIL. in Matth. 24, 6 aurum, argentum, aes, aurichalcum, margaritae, -us propriam significantiam pro natura uniuscuiusque metalli complectuntur. DAMIG. lapid. 23 capnites lapis similis est -o. MART. CAP. 1, 75 posterior autem pars coronae hydatide et adamante et -o lapidibus alligabatur. **b** *de albo colore*: CINNA frg. 6 atque imitata nives lucens (ludens *codd.*) legitur -us. OV. carm. frg. 8 currus -o lucidus albo (alba *codd.*; *cf. supra l. 1*). PLIN. nat. 37, 77 quarto loco numerantur hyacinthizontes ... deinde oleagini, hoc est colore olei, postremi -o similes *gemmae*. 37, 123 quintum amethystorum genus ad vicina -i descendit albicante purpurae defectu. 37, 132. ITIN. Alex. 21 salem effundunt rivuli, quo non purior -us. IVL. VAL. 3, 33 congesta saxorum nivali specie candentium, quae pleraque -i metalla dicebantur. AVIEN. orb. terr. 453 hic dites venae niveum gignunt -um. PRVD. cath. 2, 71 tu sancte, qui taetram picem candore tingis lacteo ebenoque -um facis. APRING. in apoc. 21, 11 in -i autem candore baptismi in eo significat gratiam rutilare. **c** *de splendore*: PLIN. nat. 36, 198 maximus tamen honos in candido (*sc. vitro*) tralucentibus quam proxima -i similitudine (*cf. p. 1262, 23*) 37, 129 coeunt quippe in tralucidam -um viridis suo modo aër. ITALA apoc. 21, 11 (Apring.) lumen eius similis lapidis pretiosi et ut lapis iaspidis sicut -um (ὡς λίθῳ ἰάσπιδι κρυσταλλίζοντι, VVLG. sicut -um). 22, 1 (*ibid.*) et ostendit mihi flumen aquae vivae splendidum sicut -um (ὡς κρύσταλλον, VVLG. tamquam -um). AMBR. in apoc. 7, 22, 1 p. 962^{B} qui fluvius splendidus tamquam -us esse dicitur: verum quia huius lapidis in hoc libro saepe fit mentio, placuit, ut de natura et significatione eius pauca dicamus *eqs.* hex. 6, 9, 60 oculorum orbes ... decori ad gratiam utpote in -i speciem refulgentes. HIER. in Agg. 2, 17 p. 767 ecce ego praeparabo ... portas tuas de lapide -o (λίθους κρυστάλλου, VVLG. Is. 54, 12 in lapides sculptos) et murum tuum de lapidibus electis ... vel innocentia et bonorum operum simplicitate lucentes ut -us. in Am. 3, 7 p. 329 *adamas* durissimus et indomabilis ... ferrugineum habens colorem et splendorem -i. in Ezech. 9, 28 p. 332 MEROB. carm. 2, 7. DRAC. laud. dei 1, 712 qui scit, quo nitidus -us ventre creatur. AVG. in psalm. 147, 26 ecce -um erat apostolus Paulus, durus obnitens veritati ... quia ergo -um erat, nitidus videbatur et candidus, sed durus et nimium gelidus. VEN. FORT. vita Leob. 23, 75 ut cunctis qui aderant non olei nitor, sed christalli videretur clarescere splendor. *nota in imagine de caelo*: NOVATIAN. trin. 8, 52 cuncta desuper -o contegente, id est, caelo omnia operiente. PROB. Verg. georg. 1, 336 summa est Saturni *stella*, quae quia propior est -o, hoc est caelo, in ea deficit calor solis. HIER. epist. 64, 19 super -um thronus ex sapphiro est. in Ezech. 1, 7 p. 11 firmamenti etiam similitudinem -o comparatam, caelum hoc quod suspicimus, intellegi volunt. 1, 22 p. 20 similitudo firmamenti, quod nos appellamus caelum, habens speciem -i, quod est purissimum et ex aquis mundis atque lucentibus nimio frigore concrescere dicitur. VVLG. Ezech. 1, 22 similitudo super capita animalium firmamenti, quasi aspectus -i horribiles et extenti super capita eorum desuper (ὡς ὅρασις κρυστάλλου). **d** *de forma*: PLIN. nat. 37, 56 quadam -i cognatione (*de adamante*) siquidem et colore tralucido non differt et laterum sexangulo lēvore. 37, 136 sexangulam esse ut -um constat. 37, 178 pangonus non longior digito, ne -us videatur, numero plurium angulorum facit. SOL. 33, 20 *Arabs* invenit et iridem in mari rubro sicut -um sexangulatum. AMBR. in apoc. 7, 22, 1 p. 962^{B} -us sex angulos habens in summitate vero acuitur *eqs.* **e** *comparatur vitro*: SCRIB. LARG. 60 item vitrum candidum quod simile -o est. PLIN. nat. 36, 198 maximus tamen honos in candido tralucentibus *vitris*, quam proxima -i similitudine. ITALA apoc. 4, 6 (Apring. *et* VVLG.) et in conspectu sedis tamquam mare vitreum simile -o. **f** *efficiuntur e crystallo pocula et aliae res* (*cf. Blümner, Technol. III 249. IV 386*): COPA 30 aestivo recubans nunc prolue vitro, seu vis -i (cristalle *B*) ferre novos calices. PLIN. nat. 37, 29 mire his (*sc. crystallinis poculis*) ad similitudinem accessere vitrea, sed prodigii modo, ut suum pretium auxerint, -i non deminuerint. 36, 192 in India et -o fracta fieri *vasa vitrea* et ob id nullum *vitrum* comparari Indico. APVL. met. 2, 19 hic vitrum fabre sigillatum, ibi crustallum impunctum, argentum .... 6, 13 -o dedolatum vasculum ... tradidit. *cf. p. 1261, 78.* *nota*: PROP. 4, 3, 52 -usque meas ornet aquosa manus. *metonymice: i. q. poculum e crystallo factum*: LVCAN. 10, 160 manibusque ministrat Niliacas -os aquas. *saepe -a plur.*: STAT. silv. 3, 4, 58 hic pocula magno prima duci murrasque graves -aque portat. MART. 8, 77, 5 candida nigrescant vetulo -a Falerno. 9, 22, 7 nec labris nisi magna meis -a terantur. 9, 73, 5 rumpis et ardenti madidus -a Falerno. 10, 66, 5 quis potius cyathos aut quis -a tenebit? 10, 13, 5 candida Setini rumpant -a trientes. 12, 74, 1 dum tibi Niliacus portat -a cataplus. ORIENT. comm. 1, 552 quos -a dabunt quosque patella cibos. SIDON. epist. 2, 13, 7 inque -is calerent unguenta glacialibus. *Lambertz.*

ctēticus, -a, -um, κτητικός. *t. t. grammaticorum*: DON. gramm. IV 373, 28 -a *nomina* id est possessiva. CLEDON. gramm. V 36, 10. POMP. gramm. V 147, 7. CONSENT. gramm. V 341, 2 -a quae abusiva vel possessiva dicuntur. 341, 7.

cuamus, cuanus, cuathus *v.* cy-.

?**cuateri** *genet. nominis speciei ignotae*: MARCELL. med. 36, 12 -i drachmam I. *L.*

1. cuba *v.* cumba.

?**2. cuba**, -ae *f.* ITIN. Anton. Plac. rec. A 43 exinde venimus per heremum ad speluncam Pauli, hoc est syracumba (*sic codd.*, syriace cuba *Geyer*), *cf.* HIER. vita Pauli 6 in cisterna veteri, quam gentili sermone Syri gubbam vocant. in Ier. 6, 7 p. 722^{D} cisternam, quae sermone Syro et Hebraico gubba appellatur.

cubātio, -is *f. a* cubare. VARRO ling. 8, 54 ut a -e cubiculum, sic a sessione sediculum. *i. q. actus cubandi*: CAEL. AVR. chron. 5, 1, 1 generantur istae passiones (*sc. frigoris susceptio*) nunc ex manifestis, nunc ex occultis causis, ut est perfrictio profunda vel terrena -o. CASSIOD. var. 10, 30, 2 genus -is *elephantorum*. *i. q. cubile*: ORIG. in Matth. 18, 28 sicut in deserto vulpes faciunt in iis (*sc. corporibus peccantium?*) foveas et serpentes ... -es.

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

cubātor, -ōris *m. a* cubare. PAVL. NOL. epist. 21, 4 Iohannes igitur, beatus dominici pectoris -r.

cubecularia *v.* cubicularia *p. 1266, 21.*

cubi *v.* ubi *et* necubi, sicubi.

cubiclāria, cubiclum *v.* cubicul-.

cubiculāris, -e *a* cubiculum, *cf.* DIFF. Suet. 311, 2. *i. q. ad cubiculum pertinens*: *de lecto* (*cf.* CHAR. gramm. I 76, 21 cubicularius est custos cubiculi, -is vero lectus cubiculo aptus. GLOSS. -is lectus cubiculo aptus, ut caligarius artifex, caligaris clavus. lectus -is *κλίνη κοιτωνική*): CIC. div. 2, 134 somniasse se ovum pendere ex fascea lecti sui -is. Tusc. 5, 59 cum *Dionysius* fossam latam -i lecto circumdedisset. RVT. LVP. 2, 7 protinus ex -i lectulo excitatus in triclinium trahitur. VAL. MAX. 9, 13 ext. 4 -em lectum perinde quasi castra lata fossa cinxit. LAMPR. Heliog. 20, 4 hic solido argento factos habuit lectos et tricliniares et -es. *cf.* VARRO ling. 8, 32 omnes lectos haberemus domi ad unam formam et aut cum fulcro aut sine eo, nec cum ad tricliniarem gradum, non item ad -em. PLIN. nat. 8, 226 *talparum* e pellibus -a vidimus stragula. *alia*: [MART.] 14, 39 lemma: lucerna -is. dulcis conscia lectuli lucerna *eqs.* 14, 147 lemma: -a gausapina. 14, 150 lemma: -a polymita. LAMPR. Heliog. 14, 6 obiectuque veli -is, quod in introitu erat cubiculi, se texit. AVG. c. Iul. op. imperf. 4, 44 sic alter est -is habitus, seminudus et securus, alter vero forensis. MACR. sat. 2, 4, 17 culcitam ... -em. *nota de cubiculo ipso*: ALC. AVIT. epist. 36 p. 66, 10 cum primum rarescentibus tenebris -is ergastuli aliquantisper ordinandi officii copia fuit. *de rebus, quae in cubiculo fiunt*: TERT. anim. 25 taceo -es aestus (*sc. mulierum parturientium*) et omnem illic caloris paraturam enitentibus necessariam. AVG. serm. ed. Mai 125, 2 deum interroga, respondeat tibi de morte ista domestica, de morte interiore, de morte -i. *subst. n.* cubiculāre, -is: ITALA Iudith 16, 19 (Sangerm. 15) -e quod detraxerat de cubiculo eius (*nisi est* culiculare, *nam* LXX *κωνωπεῖον*, VVLG. 16, 23 conopeum). NOT. Tir. 81, 51 -e. [*corrupt.* SVET. Aug. 7 quae *imaguncula* inter cubiculares (*codd.*, cubiculi Lares *Lipsius*) colitur.]

cubiculārius, -a, -um *a* cubiculum, *cf.* cubicularis. *i. quod ad cubiculum pertinet vel in cubiculo fit*: AMM. 29, 2, 7 -iis officiis praepositus. FVLG. myth. 1 praef. p. 13 -as ... fores irrupit. CLAVD. MAM. anim. p. 129, 17 -iis disputationibus de sublimium indage causarum. CASSIOD. hist. 9, 45 p. 1160^D -os corrumpentes eunuchos.

subst. m. ***cubiculārius**, -iī *i. servus vel libertus, qui officio cubiculi fungitur*: CHAR. gramm. I 76, 21 -us est custos cubiculi. ALF. dig. 50, 16, 203 qui ad *patris familias* corpus tuendum atque ipsius cultum praepositi destinatique essent, quo in genere iunctores, -ii, coci *eqs.* PAVL. sent. 3, 6, 72 muliones et institores inter urbana ministeria continentur, item opsonatores et vestiarii et cellarii et -ii. MARCIAN. dig. 32, 65 pr. -os non videri negotiationis appellatione contineri. GLOSS. *κοιτωνίτης. εὐνοῦχος.* *cf.* CONST. PORPH. cer. aul. 1, 1 *κουβουκλάριον, οἱ τοῦ κουβουκλείου.* *cf. Rostowzew, PW. IV 1734.* *formae*: cubiclarius: CORP. VI 6615 ⟨cu⟩bicl. 8778. 8782 cubiclar. 8783 -o. 8790 cubicl. 8793. 9287 supra cubicl. 9299. 9300. 9303 cubicla⟨...⟩. cubucularius: CORP. VI 6262. 9308 cubucular⟨...⟩. 9309 curuc⟨...⟩. 34271. 34272 cubucul. cubucilarius: INSCR. Amer. Journ. of arch. 12 (1908) p. 41. cubuclarius: CORP. III 7152 *κουβουκλαρίου*. VI 8766 supra cubuclarios. 33749 ab aegris cubuclarior. 33844. 33845. VIII 9431. INSCR. Notiz. degli scavi 1904 p. 194 ⟨cub⟩uclario. *cf.* CONST. PORPH. *l. 47.* *notatur*: cub.: CORP. VI 6256. 6261. 7605. 8781. 8784. 8787. 8791 *al.* cubic.: CORP. VI 6263. 7287. 7606. 8786. 9295. *bis.* cubicul.: CORP. VI 6254. 6255. 6265. 8775. 8777. 8779. 9296. 9297 *et saepius.* cubicu.: CORP. VI 8788. cubicular.: CORP. VI 8785. 9307. 9310. 33842 supra cubicul. *litteris Graecis scriptum saepe apud scriptores Byzantinos.* CIC. Verr. 4, 8 hunc vestri ianitores, hunc -ii diligunt. Att. 6, 2, 5 nihil per -um. SEN. dial. 2, 14, 1 contumeliam vocant ostiari difficultatem, nomenculatoris superbiam, -i supercilium. PETRON. 53 reus factus dispensator et iudicium inter -os actum. 132. QVINT. decl. 328 p. 287, 7 -um eius torsit et occidit. 328 p. 289, 13. 328 p. 290, 17. TEST. Dasum. (Corp. VI 10229) 68. 79. SVET. Iul. 4 mansit ... cum uno medico et -is duobus. Tib. 21. Nero 38. APVL. met. 9, 2. 10, 28 -iis mulieris attractis vi tormentorum veritatem eruit. VLP. dig. 38, 2, 14, 7 medicum aut -um patris aut quem alium, qui circa patrem fuit, accusavit. PORPH. Hor. carm. 1, 37, 9 Cleopatra satellites et -os habebat. CAPITOL. Pert. 4, 5 Eclectus -us. 11, 12 reliqui ... -ii palatini. LAMPR. Comm. 5, 5 inter -os gladiatores (gladiator *Salmasius*) pugnavit. 6, 3 in cuius potentiae locum Cleandrum ex -iis subrogavit. 15, 1. 2 (*πρόκοιτος* DIO). Diad. 9, 3 extitit -us, qui has epistulas contioni militum legit. Heliog. 7, 4 omnes sane deos sui dei ministros esse aiebat, cum alios eius -os appellaret, alios servos. VOPISC. Car. 8, 7 -ii dolentes principis mortem. AMM. 16, 6, 3. 18, 4, 4. 20, 8, 4. 27, 10, 11 galeam eius -us ferens. 30, 6, 4. AMBR. epist. 62, 2 per -um tuum clementiae tuae gratias agerem. VVLG. Iudith 12, 6 praecepit *Holophernes* -iis suis (*σωματοφύλαξιν*). 14, 11. PS. MAR. MERC. Nest. epist. 2, 5 maxime cum litterarum sequester fidelissimus Valerius -us possit beatitudini tuae per se exponere molestias eorum. PAVL. MED. vita Ambr. 18. COD. Theod. 11, 16, 15 pr. (*a. 382*) maximarum culmina dignitatum, consistoriani quoque comites, notarii etiam nostri et -ii omnes ... ab omnibus sordidis muneribus vindicentur. VICT. TONN. chron. II p. 196, 519, 17. MARCELL. chron. II p. 64, 396, 29 Eutropius, sacri palatii -us. 101, 519, 11. SIDON. epist. 2, 2, 13. IORD. Rom. 360. GREG. TVR. Franc. 2, 1. 4, 51. 7, 18. COD. Iust. 10, 48, 12 pr. 12, 5, 3 -os tam sacri cubiculi mei quam venerabilis Augustae *cf. p. 1265, 48.* VEN. FORT. vita Germ. 6, 19 episcopus habens -um graviter vi febrium fessum. CAES. AREL. testam. 114. ISID. epist. 11, 1 dedi -o meo illud pittacium. PASS. Petr. Paul. brev. 2 *ter.* VITA Caes. Arel. 2, 4. 13. 33. 44. *in titulis*: CORP. VI 8789. 33398. 33772. IX 824. X 526. 695. 7127. XIV 3031. CARM. epigr. 365 *et saepius.* *nota iuncturas*: SVET. Dom. 17 Saturius decurio -orum (CORP. VI 8773 Helladio Aug. lib. decurioni -orum). CORP. VI 8775 Onesimo cubicul. et a locis cubicul. stat(ionis) I. (8776 cubicular. station⟨is⟩). COD. Iust. 10, 48, 12 pr. -ii omnes atque ex -iis. supra -os *v. p. 1265, 50 et 54.* ab aegris -orum *v. p. 1265, 55.* a frumentis -orum: CORP. VI 33769. scribae -orum: 33770. a veste -orum: 33771.
dub. EPIT. Alex. 91 mulier -os (cubiculares *codd.*) regis conventos rogat, ut .... *fem.* **cubiculāria**, -ae *ancilla, quae cubiculo praeest* (*forma* cubecularia: CORP. VI 9313): IORD. Rom. 350 -ae prodit scelus. COD. Iust. 12, 5, 4, 6 haec omnia, quae super devotissimis -iis sancimus, etiam ad -as ... extendi. GREG. M. epist. 7, 22 (597) p. 464, 22 Gregoriae -ae Augustae. CORP. VI 9318 *v. l. 21.* 9314. 9315. INSCR. christ. Rossi I 612 -ae regine.

cubiculātus, -a, -um [*a* cubiculum *cf. θαλαμηγός. Th.*]. *navis, in qua cubicula sunt*: SEN. benef. 7, 20, 3 cui triremes et aeratas non mitterem, lusorias et -as et alia ludibria regum in mari lascivientium mittam.

***cubiculum**, -ī *n.* [*cf. c.* cubare, -cumbere. *Th.*]. VARRO ling. 5, 162 ubi cubabant, -um. PAVL. FEST. p. 64 cumbam Sabini vocant eam, quam militares lecticam, unde videtur derivatum esse -um. ISID. orig. 15, 3, 9 -um dictum, quod eo cubamus, ibique dormientes requiescamus. *de formis*: cubiculus: ITIN. Burdig. p. 590 (*a. 333*) ITIN. Anton. Plac. rec. B 13. 20 (*R*) ITIN. brev. de Hier. p. 153, 4. 155, 7 CORP. VI 18423. X 2015 -um superiorem. 2533. XIV 1868. cuviculum: CORP. XIV 3323. cubuculum: CORP. XIV 671. *κουβουκλεῖον, κουβικλεῖον apud Graecos. κουβούκλιν*: INSCR. graec. Rom. Cagnat I 213. GLOSS. *κοιτών. κέλλιον. δωμάτιον. τρικλίνιον.* -a *κουβούκλιον.* ? cabicola clindi (cubicla *κλινίδια Bücheler*). zeta (*i.* diaeta) graece -um. [*dub.*: PLAVT. Cas. 769 illae autem armigerum in -o (ilico *A*) exornant duae. MART. 10, 30, 17 sed e cubiclo lectuloque iactatam (*pars codd., alii* cubili). SVET. *v. p. 1265, 33* ITALA *p. 1269, 64.*]
legitur inde a PLAVTO; *apud poetas non nisi* PLAVT. TER. VARRO Men. 205 CATVLL. 63, 67 PHAEDR. [*it. mer.* kuvikkye. *M.-L.*]

1 ***proprie***: **a** *generatim camera, in qua dormitur*: CATO agr. 10, 4 scamnum in -o I, ... lectum in -o I. VARRO ling. 8, 29 in aedificiis quom non videamus habere ad atrium *περίστυλον* similitudinem et -um ad equile .... 9, 58 nemo dicit -um surdum, ad silentium, non ad auditum. CIC. Verr. 3, 133 ambitione provinciae totius in uno -o inclusa. 4, 23 in tribunali proximus, in -o solus. 4, 56 in -um introductus est. 4, 79 hoc agebat in -o ... atque in lecto suo (VAL. MAX. 6, 8, 6 se in -um ac lectulum recepit. MART. 10, 30, 17? *v. supra l. 42.* TAC. hist. 4, 24 Hordeonium e -o et lectulo iubere. 4, 77 in -o ac lectulo. PLIN epist. 1, 22, 4 soleo ipsum -um eius ipsumque lectum ut imaginem quandam priscae frugalitatis aspicere. 3, 7, 4. 9, 7, 4 hamum de -o ac paene etiam de lectulo ut e naucula iacere. APVL. met. 4, 26 -i torique sanctae caritatis affectione mutuo mihi pigneratus *adulescens.* 5, 2 prohinc -o te refer et lectulo lassitudinem refove). CIC. Verr. 5, 27 *bis.* har. resp. 9 ex sororum ... -o egressus. Scaur. 26. Deiot. 42 cum in -o recubuisses. Phil. 2, 69. 8, 29. ad Q. fr. 3, 1, 2 neque fere solet nisi in iis aedificiis fieri, in quibus est atrium maius, nec habere poterat adiuncta -a et eiusmodi membra. *ibid.* ut eorum vaporarium ... esset subiectum -is. subgrande -um autem et hibernum altum valde probavi. epist. 7, 1, 1 neque ... dubito, quin tu in illo -o tuo, ... per eos dies matutina tempora lectiunculis consumpseris. off. 3, 54 ignoretur in omnibus -is apparere serpentes. CATVLL. 63, 67 linquendum ubi esset orto mihi sole -um. BELL. Afr. 88, 4. LIV. 45, 6, 4 rex ... in propinquum -o hortum ... pervenit. VITR. 1, 2, 7 naturae decor erit, si -is et bibliothecis ab oriente lumina capiuntur. *cf.* 6, 4, 1. 6, 5, 1 in ea non est potestas omnibus intro eundi nisi invitatis, quemadmodum sunt -a, triclinia, balineae, ceteraque. 6, 7, 2 in prostadis autem dextra ac sinistra -a sunt collocata. *ibid.* cotidiana -a. 6, 7, 4 triclinia et -a commoda. *ibid. Graeci* hospitibus advenientibus instruebant triclinia, -a, cum penu cellas. VAL. MAX. 1, 7 sciscitatus est, ecquem ... aut intrantem -um aut exeuntem vidissent (CVRT. 6, 10, 20 -um regis solus intravi. 8, 6, 4 universi -um eius intrant. PETRON. 129. 130 QVINT. inst. 4, 2, 72 TAC. dial. 3. 14 ingressus est. PLIN. epist. 3, 16, 4. SVET. Claud. 37 irrupit. APVL. met. 3, 24 irrepit. 4, 26 invadunt. VVLG. Is. 26, 20 vade, populus meus, intra in -a tua [*ταμεῖα. cf.* HIER. in Is. 26, 19 p. 357 ut ingrediatur -a sua sive cellaria, *ταμεῖα* quippe utrumque significat]). VAL. MAX. 2, 5, 2 a nobilibus, quorum frequentia -um erat completum. 3, 2, 15 egresso -um. 5, 4, 3

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

excedere omnes iussit -o. SEN. epist. 82, 14 -um lucidum dicimus, hoc idem obscurissimum est nocte. 89, 21 quid prosunt multa -a? in uno iacetis. 100, 6 desit . . . varietas marmorum et concisura aquarum -is interfluentium. COLVM. 1, 6, 1 ut spectent hiemalis temporis -a brumalem orientem, . . . rursus aestiva -a spectent meridiem aequinoctialem. PETRON. 77 habet *domus* quattuor cenationes, -a viginti . . . -um, in quo ipse dormio. PLIN. nat. 26, 153 adeo ad haec efficax dictamnus, ut ne in -um quidem praegnantium inferatur. 30, 52 liberat et lacerta . . . in olla ante -um dormitorium eius, cui medeatur (PLIN. epist. 5, 6, 21 dormitorium -um, quod diem, clamorem, sonum excludit. PLIN. med. 2, 13 SIDON. epist. 2, 2, 10). 35, 8 non placent iam abaci nec spatia montes in -o dilatantia. APVL. flor. 23 p. 103 iuvenes . . . in -o circa lectum stantes. QVINT. inst. 11, 2, 20. TAC. hist. 2, 80 egressum -o (ann. 3, 15. 6, 24. 15, 45). ann. 1, 9 Nolae in domo et -o, in quo pater . . . vitam finivisset (4, 22 pergit in domum, visit -um, in quo . . ., 4, 69 Sabinum . . . domum et in -um trahit). PLIN. epist. 2, 17, 6 huius a laeva retractius paulo -um est amplum . . . huius -i et triclini illius obiectu includitur angulus. 2, 17, 10 -um . . . politissimum . . . -um grande vel modica cenatio . . . post hanc -um cum procoetone *eqs.* 2, 17, 22 *sq.* SVET. Iul. 49 a satellitibus *Caesarem* in -um regium eductum in aureo lecto . . . decubuisse. Claud. 35 neque aegrum quemquam visitavit *Claudius*, nisi explorato prius -o culcitisque et stragulis praetemptatis. Otho 2 natus est . . . -o . . . perparvo et obscuro. Dom. 17 puer, qui arae Larum -i ex consuetudine assistens interfuit. AVR. Fronto p. 93, 5 N. tantum frigoris est in -o meo, ut manus vix exseri possit. VLP. dig. 9, 3, 5, 2 ex cuius -o vel exedra deiectum est. 29, 5, 1, 27 utrum intra eosdem parietes an et ultra intra eandem diaetam vel -um vel eandem domum vel eosdem hortos vel totam villam. 32, 33 pr. -a, in quibus dormire consueverat. GELL. 12, 13, 28. APVL. met. 2, 10 -um tuum adero. 2, 15 -um meum contendo. 2, 24 ad aliud me -um inducit. 2, 26 terga vortit *mustela* et -o protinus exterminatur. 2, 25 incluso custode -o protinus facesse. 5, 1 sic -a, sic porticus, sic ipsae balneae fulgurant. apol. 52 neque enim gravius est . . . in -o despui quam in isto splendidissimo coetu detestari. TERT. resurr. 16 p. 46, 13 gladium vero latrociniis ebrium quis non a domo tota, nedum a -o nedum a capitis sui officio relegabit. ITALA exod. 8, 3 (Aug. loc. hept. 2, 40 p. 548, 9) *ranae* ascendentes intrabunt in domos tuas et in promptuaria -orum tuorum (τὰ ταμιεῖα τῶν κοιτώνων, VVLG. -um lectuli tui). Ioel 2, 16 (Cypr. testim. 2, 19 Firm. err. 19, 3) procedat sponsus de -o (κοιτῶνος, VVLG. cubili). VVLG. III reg. 3, 17 et peperi apud eam in -o (ἐν τῷ οἴκῳ). 20, 30 fugiens ingressus est civitatem in -um, quod erat intra -um (εἰς τὸν οἶκον τοῦ κοιτῶνος εἰς τὸ ταμεῖον). IV reg. 9, 2 et introduces in interius -um (εἰς τὸ ταμεῖον ἐν ταμείῳ). 9, 6 ingressus est -um (οἶκον). I par. 28, 11 descriptionem porticus et templi et cellariorum et cenaculi et -orum in adytis (ἀποθηκῶν). *nota*: SEN. dial. 5, 8, 6 cum *Caelio oratore* . . . cenabat in -o lectae patientiae cliens. *opponitur* convivium *sim.*: CATO or. frg. 57, 2 ibi pro scorto fuit, in -um subreptitavit e convivio. VARRO Men. 319 in -o dormire mallem, scilicet potus vinum meum cibarium, quam ego dominus cubarem. 336 silentium . . . non in convivio, sed in -o esse debet. CIC. Deiot. 21 cum . . . vomere post cenam te velle dixisses, . . . in -o malle dixisti. de orat. 2, 263 *cf. p. 1268, 6.* LIV. 1, 58, 2 ubi exceptus benigne . . . cum post cenam in hospitale -um deductus esset. 40, 24, 6 mox coortis doloribus relicto convivio cum in -um recepisset sese. VAL. MAX. 9, 13 ext. 3 ad eandem (*sc. uxorem*) ex epulis in -um veniens. SEN. dial. 6, 22, 6 in -um se quasi gustaturus contulit . . . a cena deinde, quasi iam satis in -o edisset, abstinuit. epist. 12, 8 sic in -um ferebatur a cena. 47, 7 alius vini minister . . . in -o vir, in convivio puer est. 77, 9 triduo abstinuit et in ipso -o poni tabernaculum iussit. 95, 24 transeo puerorum infelicium greges, quos post transacta convivia aliae -i contumeliae expectant. CVRT. 8, 3, 8. 8, 6, 13 ut convivio egressum in -um deducerent. PETRON. 41 nihil est melius, quam de -o recta in triclinium ire. QVINT. inst. 8, 6, 52. SVET. Aug. 69 feminam . . . e triclinio . . . in -um abductam. APVL. apol. 75 SPART. Pesc. 3, 10. PALLAD. 1, 12 in tricliniis atque -is. AMM. 28, 4, 26 unus in -o, alter in triclinio. SIDON. epist. 5, 7, 4 in -o viperae, in convivio scurrae. *de officio ministri vel praepositi -i, speciatim imperatorii*: LIV. 3, 57, 3 virginem . . . ministro -i sui clienti dono dederit. TAC. ann. 13, 44 ancillae custodiam -i mandat. SVET. Dom. 16 -o praepositus. APVL. met. 6, 11 Cupido . . . unici -i custodia clausus. AMM. 14, 10, 5 praepositus -i. *item* 14, 11, 21. 16, 7, 2. 6. 16, 8, 13. 18, 4, 3. 20, 8, 19 ANON. Vales. 13, 76. 14, 82 AMBR. Ioseph 6, 35. VVLG. act. 12, 20 persuaso Blasto, qui erat super -um regis (ἐπὶ τοῦ κοιτῶνος). NOT. dign. or. 1, 9 praepositus sacri -i. *et saepe.* COD. Theod. 11, 18, 1 (*a. 409*) praepositum vel primicerium sacri -i. 6, 8, 1 (*a. 422*) qui sacri -i nostri fuere praepositi (10, 10, 34 [*a. 430*] qui sacro nostro -o serviunt). CASSIOD. var. 8, 10, 3 rudes annos ad sacri -i secreta portavit. PALLAD. hist. mon. I 58 p. 342c praesulem -i piae sedis (πραιπόσιτον τοῦ εὐσεβεστάτου κοιτῶνος). GREG. M. epist. 5, 57a (*a. 595*) ut huius sedis pontificibus ad secreta -i servitia laici pueri . . . obsequantur. CORP. VI 9285 Epaphroditus . . . a -o. 9286 verna a -o. 31946 ex p(rae)p(ositis) s(acri) c(ubiculi). X 6324a -o Neronis. 6573. 6773 Aug. lib. ab -o.

speciatim i. q. -um uxorium: PLAVT. Amph. 808 ubi tu cubuisti? :: in eodem lecto tecum una in -o. Asin. 787 verum in -o . . . equidem illam moveri gestio. Cas. 965 redi sis in -um. Most. 696 voluit in -um abducere me anus. TER. Ad. 694 *credebas* illam sine tua opera in -um iri deductum domum? VARRO frg. Non. p. 480 biviris nuptis sacrificabantur in -o viduae. CIC. de orat. 2, 263 'quando tandem de triclinio tuo exibis?' 'quom tu . . . de -o alieno'. LIV. 1, 58, 6 Lucretiam sedentem maestam in -o inveniunt. SEN. contr. 1, 4, 2 patris desertor, matris leno, . . . tertius in -o derisor stetit. 1, 4, 9 nihil in illo -o vidi praeter matrem et patrem. 1, 4, 11. 2, 1, 34 speciosum iuvenem dominus suus deprehendisse cum uxore in -o testatus est *eqs.* 2, 4, 5 ante in -um rivalis venit quam maritus. 7, 5, 4. 7, 6, 4 ex cella sua in dominae migrabit -um, vel domina ex -o suo migrabit in cellam? VAL. MAX. 4, 3, 3 hoc -um talibus experimentis summam imponat. 6, 7, 2 Q. Lucretium . . . uxor . . . inter cameram et tectum -i abditum . . . tutum praestitit *et* . . . id egit, ut . . . ille in -o et in coniugis sinu salutem retineret. 8, 1 abs. 12 in -o mariti noctu deprehensus. PHAEDR. 3, 10, 21 recta -um uxoris petens. 3, 10, 30 simul aspexit filium sanctamque uxorem dormientem -o. SEN. benef. 7, 9, 5 ut matronae nostrae ne adulteris quidem plus sui in -o quam in publico ostendant. epist. 83, 20. QVINT. decl. 306 p. 203, 20 ut inducta in -um quomodo blandiatur? 310 p. 222, 8 duo -a irruisti, duobus maritis iniuriam fecisti. 335 p. 317, 12. 347 p. 368, 14 in eadem domo, in eodem -o, in eodem lecto *al.* PLIN. paneg. 8 tui non in -o, sed in templo, nec ante genialem torum, sed ante pulvinar Iovis . . . adoptio peracta est. VLP. dig. 29, 5, 3, 2 si maritus uxorem noctu intra -um secum cubantem necaverit vel uxor maritum. 35, 1, 15 videtur impleta condicio, statim atque ducta est uxor, quamvis nondum in -um mariti venerit. APVL. met. 8, 11. TERT. nat. 1, 4 maritus . . . anxius . . ., qui ne mures quidem in -um irrepentes sine gemitu suspicionis sustinebat. ARNOB. nat. 4, 7. LACT. inst. 6, 20, 31 corruptiores ad -a revertuntur *e theatro.* AVSON. 358, 2. 467, 2 HIER. epist. 53, 8. VVLG. iud. 15, 1 cumque -um eius (*sc. uxoris*) solito vellet intrare (ταμιεῖον). AVG. civ. 6, 9. SACR. Leon. p. 445 beata virginitas illius (*sc. dei*) thalamo, illius -o se devovit. *nota translate* (*cf. p. 1269, 24*): VARRO Men. 205 hic ad moechada adulescentem -um pudoris primus polluit. QVINT. decl. 279 p. 138, 20 qui veterem matrimonii consuetudinem, qui pudorem -i, qui spem liberorum expugnatam esse credunt. TAC. ann. 13, 42 corrumpere -a principum feminarum. 11, 28 dum histrio -um principis insultaverit. 11, 37 redire amor ac . . . propinqua nox et uxorii -i memoria timebantur.

b *latiore sensu de quovis conclavi*: PLIN. nat. 15, 38 omnia *mala* iam et virorum salutatoriis -is inclusa ac simulacris noctium consciis imposita. 20, 152 qua de causa dignior e puleio corona Varroni quam e rosa -is nostris pronuntiata est. 22, 139 quin et gravitatem odorum in -is *panis* ustus emendat. PLIN. epist. 1, 3, 1 quid triclinia illa popularia, illa paucorum? quid -a diurna nocturna? possident te et per vices partiuntur? 1, 12, 7 servi e -o recesserunt. 3, 1, 7 iterum residit vel se -o ac stilo reddit. 5, 6, 22 est et aliud -um a proxuma platano viride et umbrosum . . . in cornu porticus amplissimum -um a triclinio occurrit . . . idem -um hieme tepidissimum. *et saepius.* 7, 21, 1 nam et huc tecto vehiculo undique inclusus quasi in -o perveni. SVET. Tib. 43 -a plurifariam disposita . . . adornavit. Nero 25 sacras coronas in -is circum lectos posuit. ITALA iud. 3, 24 (Lugd.) numquid ad sellam sedet in recessu culinae -i? (ἐν τῷ ταμείῳ τῷ θερινῷ, VVLG. in aestivo -o). ITIN. Burdig. p. 590 sub pinna turris ipsius sunt -a plurima, ubi Salomon palatium habebat. FILASTR. 142, 7 separatim *Tolomeus* quemque iussit includi in -um. PAVL. NOL. epist. 32, 12 p. 287, 14 -a intra porticus quaterna longis basilicae lateribus inserta. *de cellis monachorum*: HIER. epist. 23, 3 haec . . . quam unius -i secreta vallabant (*sc. sancta Lea*). 24, 3 intra -i sui secreta. 108, 29 -orum secreta. *de tabernaculis*: *cf.* AVG. loc. hept. 1, 116 p. 524, 15 (*ad* gen. 31, 33 in domo Liae) nisi forte consuetudo scripturarum domum dicit pro -o vel tentorio. VVLG. Iudith 8, 5 fecit sibi secretum -um (σκηνὴν ἐπὶ τοῦ δώματος τοῦ οἴκου). 13, 1 ostia -i (σκηνήν). 13, 3. OROS. hist. 2, 17, 7 Alcibiades . . . in itinere clausus -o. *de adytis deorum*: APVL. met. 11, 17 intra -um deae recepti disponunt . . . simulacra. HYG. fab. 190 p. 121, 19 iubet sacerdotem includi in -um. CORP. III 10403 ⟨templum⟩ a solo sum⟨ptibus suis⟩ cum cubicu⟨lo..⟩ fecit. X 6423 matri deum . . . porticum et -um d. s. p. p. *de sede imperatoris in theatro*: PLIN. paneg. 51 dabitur non -um principis, sed ipsum principem cernere. SVET. Nero 12 Icarus primo statim conatu iuxta -um eius decidit ipsumque cruore respersit. *cf. Daremberg-Saglio II 1188, 2.* *de camera intima in sepulcro*: CARM. epigr. 1563, 9 conditivom -um fecerunt. CORP. IV suppl. 4049 Rufini -um. INSCR. christ. Revue archéol. 4 ser. 11 (1908) p. 321 qui haec cub(icula) . . . suis sumtibus perfecerunt. CORP. X 1870 praeter -um unum. 2015 -um superiorem (*cf. p. 1266, 36*) ad confrequentandam memoriam quiescentium . . . exstruxerunt. 2338 aedificium cum superioribus et cohaerenti -o memoriali. 2583 (*cf. p. 1266, 36*). 3300 -um depositioni. 4035 hoc -um fecit. XIV 158 -um, quod est supra memoriam. 715. 1383. 1868 *cf. p. 1266, 36.* 3323 hanc memoriam cum solario et

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

cuviculo a solo fecit. INSCR. christ. Rossi I p. CXV vers. 1 -um duplex. vers. 45 -um Aureliae Martinae.

iuncturae: fenestra -i: APVL. met. 6, 21 per altissimam -i ... elapsus fenestram. fores -i: CIC. Tusc. 5, 59 cum forem -i clauserat (APVL. met. 2, 30 foribus -i diligenter obclusis. 3, 15. 10, 20 clausis -i foribus). VAL. MAX. 9, 13 ext. 4 forem -i extrinsecus a custodibus opertam. CVRT. 5, 1, 42 vigiliarum vices -i fores servant. 8, 6, 18 iam alii ex cohorte in stationem successerant ante -i (cubili *codd.*) fores excubituri. TAC. ann. 14, 8 donec ad fores -i veniret. 14, 44 excubias transire, -i fores recludere. SVET. Iul. 81 -i fores sponte patuerunt. Aug. 82 apertis -i foribus. GELL. 2, 2, 2 Taurus ... sedebat pro -i sui foribus. EVSTATH. Bas. hex. 6, 5 p. 927^A extra fores -i stare. limen -i: CIC. Cluent. 15 limen -i. CVRT. 8, 6, 22 excubantes ad -i limen. PLIN. nat. 7, 181 egrediens incusso pollice limini -i. QVINT. inst. 4, 2, 105. PLIN. epist. 7, 23, 1 denuntio ut illum et domi et intra domum atque etiam intra -i limen expectes.

c *per synecdochen i. q. cubile*: SEN. contr. 1, 8, 2 quousque duro castrorum iacebis -o? (-i *codd., corr.* ς). APVL. met. 9, 3 clara die mollitie -i refota lassitudine vegetus exsurgo. ITALA cant. 3, 1 (ms. S. Theod. ap. Sabat.) in -o meo in noctibus quaesivi (κοίτην, VVLG. in lectulo). Matth. 8, 20 (cod. k) volpes -a habent (φωλεούς, VVLG. foveas). VVLG. prov. 7, 17 aspersi -um meum murra (*Amiat.*, cubile *cett.*, κοίτην).

2 **in imagine** *et translate* (*cf. p. 1268, 36*): CIC. ad Q. fr. 1, 1, 25 nullius inopiam ac solitudinem non modo illo populari accessu ac tribunali, sed ne domo quidem et -o esse exclusam tuo. PLIN. paneg. 83 principum vero non modo domos, sed -a ipsa intimosque secessus recludit omniaque arcana noscenda famae proponit *Fortuna*. APVL. apol. 78 exacerbatus *Rufinus* ... extumuit, ut in feminam ... praesente filio eius digna -o suo diceret. ITALA Matth. 24, 26 (Cypr. Fort. 11) si ergo dixerint vobis ... ecce in -is (ταμείοις, VVLG. penetralibus). HIER. epist. 50, 3 quid in secreto, quid in -o mulierculas docet? 133, 11 quod audierunt in -is, in tectis praedicant (*cf.* VVLG. Luc. 12, 3 et quod in aurem locuti estis in -is [ταμείοις], praedicabitur in tectis). 14, 2 et tu mihi de -o ad aciem, tu de umbra egrederis ad solem? VVLG. eccles. 10, 20 et in secreto -i tui ne maledixeris diviti (ἐν ταμιείοις κοιτώνων σου). Ezech. 8, 12 unusquisque in abscondito -i sui (ἐν τῷ κοιτῶνι τῷ κρυπτῷ). VITR. 4, 2, 4 ὀπὰς enim Graeci tignorum -a et asserum appellant, uti nostri ea cava columbaria. PS. ALEX. c. Dind. coll. p. 180 Venerem matrem libidinis femorum occupasse -a. HIL. in Matth. 5, 1 p. 943 ergo non occulta domus, sed cordis nostri -um ingredi ... admonemur. PS. AMBR. prec. 2, 8 tristitia ... in eius (*sc. cordis*) -o malitiam ... generat. HIER. in Is. 58, 4 p. 688 orare ... clauso pectoris sui -o. RVFIN. hist. mon. 23 p. 446^A receptum esse intra -um sapientiae dei. AVG. serm. ed. Mai 1, 1 in -o sacri pectoris. epist. 58, 2 patebit enim oculo caritatis -um caritatis (*sc. pectus meum amici*), quod claudimus adversus nugas tumultuosas saeculi. OP. imperf. in Matth. 1 p. 635 *Christum* quasi in angustum -um uteri sui sola suscepit *Maria*. EVGIPP. Sev. 45, 1 in cordis -o supplicare.

cubicus, -a, -um, κυβικός. *traditur plerumque* cybicus. *de rebus cubo similibus*: VITR. 5 pr. 3 Pythagorae ... placuit -is rationibus praecepta in voluminibus scribere. 5 pr. 4 *poetae comici* partes -a ratione facientes. CHALC. comm. 20 terra in -a est figura (BOETH. arithm. 2, 39 p. 136 *cybi* iuncti figuras -as explicabunt). 114 luna ... iuxta -um numerum ... circulum suum lustrat. MART. CAP. 2, 102 dehinc illud, quod in fanis omnibus soliditate -a dominus adoratur. BOETH. arithm. 2, 30 p. 121 a quo numero -ae quantitatis latus coeperit.

***cubīle**, -is *n.* [*cf. c.* cubare, -cumbere *et c.* sedile. *v. Otto, Indog. Forsch. 15, 42. Th.*]. PRISC. gramm. II 118, 2 e cubo -e, sedeo sedile. ISID. orig. 20, 11, 2 -e est cubandi locus. GLOSS. -e a cubando dictum. *de genere*: PRISC. gramm. II 121, 7 in e desinentia derivativa neutra sunt, ut sedile, monile, -e, utile. *sed accusativus* -em: ITALA gen. 49, 4 (Ottob.) super -em (super cubicule *sic* Lugd.) patris tui (ἐπὶ τὴν κοίτην). lev. 18, 20. 23 -em (Lugd.). Dan. 2, 28. 29 (Weing.) supra -em tuum (ἐπὶ τῆς κοίτης, VVLG. in -i tuo ... in strato tuo). DIDASC. apost. 79, 14 ad -em tuum. VICT. VIT. 3, 44 Arrianus pergit festinus ad -em exilii hominis dei (*pars codd.* -e). *pluralis poeticus*: HOR. epod. 5, 69 OV. met. 11, 259 STAT. Theb. 2, 134. 5, 604. 7, 670 *al.* *ablativus* cubile *pro* cubili *legitur* TAB. devot. Audollent 230^a, 10. *prima syllaba producta est*: CYPR. GALL. lev. 117 imprimis genitrix -i accommoda non est. num. 49 polluerit casti quondam -ia fulchri (Ios. 236 -ŭ-). *adhibetur imprimis a poetis* (*inde a* LIV. ANDR. [*? v. p. 1271, 81*] *et* PLAVTO); *scriptores prosae orationis habent hi: singulis locis*: CAES. DIG.; *binis*: VAL. MAX. MELA PETRON.; *ternis*: PAVL. FEST. CELS. PLIN. paneg.; *quaternis*: CVRT. QVINT.; *quinque*: VITR.; *sex*: APVL.; *octonis*: LIV. TAC.; *saepius*: VARRO rust. (*9^{ies}*) CIC. (*12^{ies}*, orat. *6^{ies}*, phil. *quater*, epist. *bis*) SEN. phil. COLVM. PLIN. nat. GLOSS. εὐνή. κοίτη. κοιτών. φωλεός. λέχος. lectum vel secretum in corde. [*it.* covile, *hisp.* cubil. *M.-L.*]

I *de hominibus*: **A** *i. q. lectus*: **1** *vi angustiore*: FEST. p. 348 Veranius ait non utique ex lecto, sed ex -i *surgere auspicandi causa* nec rursus se in lectum reponere necesse esse. CIRIS 209 tacito descendens Scylla -i. 231 ad patrium solam vigilare -e. CELS. 1, 3 fatigato cotidianum -e tutissimum est. *ibid.* molle -e ... durum -e. 2, 4 conquiescere in -i. SEN. dial. 3, 2, 2 alium *ducem* ira in -i suo confodit. CVRT. 6, 9 Alexander levato corpore in -i. PETRON. 101 circumiturum aegrorum -ia. 103 in -e reiectus est. SIL. 7, 287 membra -i erigit. 11, 401 nec pudeat picto fultum iacuisse -i. STAT. Theb. 600 maestoque -i exilit. Ach. 2, 108 tenero nec fluxa -i membra. QVINT. inst. 4, 2, 105 non *timuisti* -e filiae? TAC. hist. 4, 36 protractum e -i interficiunt. ann. 1, 39 extractum -i Caesarem. 6, 23. APVL. met. 1, 7 uriginc percita *eum* -i suo applicat. 5, 20 postquam ... -e solitum conscenderit. 11, 3 animum in eodem illo -i sopor circumfusus oppressit. TERT. coron. 3 ad -ia, ad sedilia. AMM. 16, 5, 4. 21, 1, 8 in -i solioque Iovis. 29, 5, 54 insonis gradibus relicto -i. HYMN. Ambros. I 9, 2 spreto -i surgimus. PS. RVFIN. in Ioel 1, 5 incubatis toris et -bus. AVG. civ. 14, 18 remotum ab arbitris -e. GREG. TVR. Mart. 2, 45 surgentes de -i suo. *nota de Sole, Nocte, Aurora*: VERG. georg. 1, 447 Tithoni croceum linquens Aurora -e (= Aen. 4, 585. 9, 458 AVSON. 431, 1. *cf.* BIBAC. carm. frg. 8 interea Oceani linquens Aurora -e). ELEG. in Maecen. 1, 123 illius (*sc. Aurorae*) aptus eras croceo recubare -i. STAT. Theb. 2, 134 et iam Mygdoniis elata -bus alto impulerat ... Aurora tenebras. AVSON. 449, 1 liquerat in tepido Tithonum Aurora -i. HOR. carm. 4, 15 imperi porrecta maiestas ad ortus Solis ab Hesperio -i. SEN. Herc. O. 1440 -e video Noctis; hinc tenebrae vocant. VAL. FL. 3, 37 ipse diem longe solisque -ia Tiphys consulit. SIL. 3, 411 quotiens perlabitur aequora curru extremamque petit, Phoebea -ia, Tethyn. STAT. Theb. 5, 477 occidui rubuere -ia Phoebi. 10, 84 super occiduae nebulosa -ia noctis. silv. 3, 1, 183 nec *mihi habitatur* Tiburna domus solisque -ia Gades. PANEG. 12, 23 dum ... in ipsum, si quod est, solis -e festinas. **2** *vi ampliore significat locum, quo quis requiescat*: CIC. Tusc. 5, 90 mihi ... est -e terra, pulpamentum fames. LVCR. 5, 816 terra cibum pueris, vestem vapor, herba -e praebebat. 5, 987 cedebant nocte paventes hospitibus saevis instrata -ia fronde. 5, 1417 illa relicta strata -ia sunt herbis et frondibus aucta. VERG. Aen. 6, 274 in faucibus Orci Luctus et ultrices posuere -ia Curae. 9, 712 tremit durum -e Inarime Iovis imperiis imposta Typhoeo (MELA 1, 76 specum ... Typhoneum vocant ..., quia ... -e Typhonis fuit. SOL. 38, 8 in cuius recessu intimo Typhonis gigantis -e positum ... credunt). PROP. 2, 26, 34 prora -e mihi seu mihi puppis erit. 3, 15, 26 nox erat et sparso triste -e gelu. OV. ars 2, 475 silva domus fuerat, cibus herba, -ia frondes. fast. 1, 427 ut tetigit niveae secreta -ia nymphae. EPIST. Sapph. 143 invenio silvam, quae saepe -ia nobis praebuit. SEN. dial. 11, 10, 7 maiores nostri ... quibus terra -e erat. epist. 5, 2 -e humi positum. CVRT. 3, 2, 15 fatigatis humus -e est. LVCAN. 9, 841 neque congestae struxere -ia frondes. VAL. FL. 5, 154 ultimus inde sinus saevumque -e Promethei cernitur. SIL. 6, 373 illuviem atque inopes mensas durumque -e. STAT. Theb. 1, 389 invitat tenues ad dura -ia Somnos. AMM. 22, 4, 6 non saxum erat ut antehac armato -e. 25, 2, 4 humi strato -i. TAC. Germ. 46 *Fennis* -e humus. MEROB. pros. frg. 1 A 15 tibi enim -e nuda rupes. *nota*: LIV. 22, 2, 9 prostratorum passim acervi tantum, quod extaret aqua, quaerentibus ad quietem parvi temporis necessarium -e dabant. STAT. Theb. 2, 37 (*vers. spur.*) illic exhausti posuere -ia venti. **3** *speciatim significatur lectus matrimonialis* (*cf.* GLOSS. λέχος): TRAG. inc. 128 quae mulier una usurpat duplex -e. 130 huius ferei hic -e inire est ausus. CIC. har. resp. 39 cum uxorem sororemque non discernis, cum quod ineas -e, non sentis. CATVLL. 16, 7 tacitum -e (66, 21 orbum luxti deserta -e. 68, 29 frigida deserto tepefactet membra -i. OV. am. 2, 10, 17 viduo dormire -i. epist. 15, 315 sola iaces viduo tam longa nocte -i. LVCAN. 5, 809 vacuum manibus complexa -e est. VAL. FL. 7, 116 solo maeret ... -i. SIL. 2, 68 ignara viri vacuoque assueta -i. STAT. silv. 3, 5, 60 viduo ... sola -i. 2, 4, 21 queritur soror orba -i). CATVLL. 29, 7 ille ... perambulabit omnium -ia. 61, 111. 182 iam -e adeat viri *puella*. 64, 163 purpureave tuum consternens veste -e. 66, 83 casto colitis quae iura -i (VERG. Aen. 8, 412 castum ut servare -e coniugis *possit*. VAL. FL. 2, 137 castum -e servantem. SIL. 3, 28. AVSON. 419, 66 non pontificis -e castius. HIER. epist. 48, 2 honorabiles nuptias et -e immaculatum. CLAVD. 15, 326 castumque -e ingreditur. INSCR. christ. Rossi I 566, 3 ⟨cas⟩ta verecundo serbabit iura -i). CATVLL. 67, 23 pater illius gnati violasse -e dicitur. VERG. ecl. 4, 63 nec deus hunc mensa, dea nec dignata -i est. Aen. 3, 324 nec victoris eri tetigit captiva -e (*cf.* SERV. *ad l.* singula habent emfasim suam: ... nec genialem lectulum, sed -e). 4, 648 postquam Iliacas vestes notumque -e conspexit. 12, 144 quaecumque Latinae magnanimi Iovis ingratum ascendere -e. LYDIA 29 a te, *o taure*, vaccula non umquam secreta -ia captans. HOR. epod. 12, 12 iamque subando tenta -ia tectaque rumpit. 16, 38 mollis et exspes inominata perprimat -ia. PROP. 1, 14, 21 miserum toto iuvenem versare -i. 2, 3, 31 humana -ia. 4, 4, 90 nube, ait, et regni scande -e mei. 4, 11, 35 iungor, Paule, tuo sic discessura -i. OV. epist. 3, 109 nulla Mycenaeum sociasse -ia mecum (met. 10, 635 cum quo sociare -ia vellem. LVCAN. 10, 68 quae *nox* prima -i miscuit incestam ducibus Ptolemaida nostris. VAL. FL. 4, 464 iunctaque vestra meo quondam Cleopatra -i). OV. fast. 2, 337 venerat ad strati captata -ia lecti. met. 2, 592 patrium temerasse -e (15, 501 STAT. Theb. 9, 613 LACT. mort. pers. 38). 8, 55 pereant potius sperata

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

-ia. VAL. MAX. 2, 1, 3 depositae virginitatis -e. LVCAN. 5, 812 non iuvat in toto corpus iactare -i. VAL. FL. 2, 345 *Thressa manus* credita nec dominae sanctum tetigisse -e (SIL. 8, 90). 7, 21 iactata toro nimiumque experta -e. 8, 9. HOMER. 43 hostis duri patitur miseranda -e. STAT. Theb. 4, 527 Iunonis thalamos et torva -ia cerno. 11, 637 silv. 5, 1, 55. MART. 9, 6, 8 qui nec -i fuerat ante te quondam *pudor*. IVV. 6, 117 ausa *Messalina* Palatino tegetem (*i. lupanar*) praeferre -i. ITALA lev. 15, 18 (Lugd.) mulier, si manserit vir cum ea -e seminis (ἐὰν κοιμηθῇ κοίτην σπέρματος, VVLG. cum qua coierit). *sim.* 15, 24. 18, 20. Rom. 13, 13 (Tert. ieiun. 17 Ambr. hex. 1, 10, 38 *et* VVLG.) non in ebrietatibus nec in comessationibus ... nec in -bus (κοίταις) et libidinibus. FIRM. err. 12, 8 Venus ... Anchisae hominis -e sectatur. HEGES. 2, 5, 3 fraterni -is (*i. matrimonii cum fratris uxore*) incestum reprehenderat *Iohannes*. VVLG. gen. 49, 4 ascendisti -e (κοίτην) patris tui. RVFIN. Orig. in gen. 3, 6. 17, 2 *saepius*. ZACCH. 3, 5 p. 1156^C. CORIPP. Iust. 3, 218 *spadonum est* conservare domum sanctumque intrare -e. CORP. VI 12072, 2 nondum suppleta -ia sancta liquisti. CARM. epigr. 640, 7 pignore caro tamen vacuum soluta -e pergit ad occasus. *nota*: TAB. devot. Audollent 230 A 10 a suis parentibus, a suo -e (*i. marito*). 4 *i. q.* *sepulcrum* (*cf.* cubiculum *p. 1268, 76*): MIRAC. Steph. 2, 2, 6 caput ... super -e sanctarum reliquiarum conficit. CARM. epigr. 476, 3 gnatum memoriae statuit haec prima -i. 638, 4 aeterno iungit pia membra -i. 1431 heu triste -e, quo sine me, Rhodine, lumine nuda iaces.

B *i. q. camera, in qua dormitur vel generatim domicilium* (*cf.* cubiculum *A 1*): *cf.* GLOSS. κοιτών. CIC. Catil. 4, 17 qui non -e ac lectulum suum (*cf. p. 1266, 52*) ... salvum esse velint. OV. met. 11, 259 Nereis ingreditur consueta -ia. SEN. Thy. 71 abire in atrum carceris liceat mei -e. dial. 9, 1, 5 placet non in ambitionem -e compositum. nat. 3, 17, 2 in -i natant pisces et sub ipsa mensa capitur, qui statim transferatur in mensam. TAC. hist. 5, 5 *Iudaei* separati epulis, discreti -bus. PLIN. paneg. 49 longe arcana illa -ia saevique secessus, in quos timore et superbia et odio hominum agebatur. 63 intra -ia sua ... exilia et caedem machinabantur. ARNOB. nat. 2, 20 locus habitabilis formam -is efficiens. LACT. inst. 6, 25, 14 nec tantum hoc in templo putet sibi esse faciendum, sed et domi et in ipso etiam -i suo. AVSON. 157, 37 quid nostra subitis limina et angusti tenebrosa -ia tecta? (*de somniis*). ITALA psalm. 4, 5 (Filastr. 131, 5 Psalt. Rom. VVLG.) quae dicitis in cordibus vestris et in -bus vestris, compungimini (κοίταις). HIER. epist. 58, 11 viderem te ... ascendentem ... canere in domatibus, quod in -bus cognovisses. PSALT. Rom. *et* VVLG. psalm. 149, 5 laetabuntur in -bus suis (κοιτῶν). Mich. 2, 1 et operamini malum in -bus (κοίταις) vestris. Iudith 16, 23 conopeum quod ... sustulerat de -i (κοιτών). Ioel 2, 16 egrediatur sponsus de -i suo (κοιτῶνος). Luc. 11, 7 et pueri mei mecum sunt in -i (εἰς τὴν κοίτην). PSALT. Rom. 104, 30 misit terra eorum ranas in -bus regum ipsorum (ταμείοις, VVLG. in penetralibus). RVFIN. Orig. in cant. 2 p. 121^C -ia ... meridiana. MART. CAP. 6, 699 nec longe insula Solis, quae dicitur, et nympharum -e rubens. SIDON. epist. 2, 9, 7 quia nec facile crebro -ium nostrorum instrumenta circumferebantur. CASSIOD. in psalm. 131, 6 *facta sunt* ex -bus daemonum templa dominantis. var. 6, 13, 2 personas ... latentes in -bus suis. *i. q.* *tabernaculum* (*cf.* cubiculum *p. 1268, 64*): CIC. Tusc. 2, 39 abducet Eurypylum Patricoles, ut collocet in -i. LIV. 5, 45, 3 extremos ... pavor -bus suis excitos, ... in fugam tulit. 9, 37, 9 semisomnos in -bus suis ... caedes oppressit (*cf.* 30, 5, 9). 25, 9, 11 Nico ... sopitos vigiles in -bus suis obtruncat. 25, 24, 2 paucos ... oppressos in -bus interfecerunt. 25, 38, 17 inermes in -bus suis oppressos. CVRT. 9, 3, 19 munimenta quoque castrorum iussit extendi -iaque amplioris formae quam pro corporum habitu relinqui. LVCAN. 4, 199 iunctoque -i extrahit insomnes bellorum fabula noctes. TAC. hist. 1, 86 rapti e publico plerique, plures in tabernis et -bus intercepti. 4, 36. ann. 1, 50 *Marsis* stratis per -ia propterque mensas. *i. q.* *cella monachorum*: HIER. epist. 22, 35 in suo -i (cubiculo *aliquot codd.*) unusquisque *monachus* vigilat. CASSIAN. inst. 4, 12 considentes intra -ia sua. 10, 2, 1 intra saepta sui -is. *i. q.* *lectica*: SEN. benef. 3, 28, 5 quo tandem ab istis gerulis raperis -e istud tuum circumferentibus. PLIN. nat. 37, 17 *Nero* sceptra et personas et -ia viatoria unionibus construebat. *i. q.* *latebrae*: AETNA 140 cernis et in silvis spatiosa -ia retro antraque demersas penitus fodisse latebras. VAL. MAX. 6, 8, 5 sagax inducta cura abditum fugae eius (*sc. Plotii*) -e odorata est. STAT. silv. 2, 3, 44 arbor et haec durae latebrosa -ia nymphae (*de aqua in quam nympha effugit*). VLP. dig. 11, 4, 3 scrutari -ia atque vestigia occultantium. CYPR. GALL. Ios. 236 continuo celeres nemorosa -ia linquant *iuvenes*. LACT. inst. 6, 10, 17 animalibus ingenitam esse rationem ... -ia sibi et latibula parandi (*cf. etiam l. 79 sqq.*). ITALA Iob 38, 40 (Aug. in Iob p. 615, 9) pavidi enim sunt in -bus suis (ἐν κοίταις, VVLG. in antris. AVG. *ad l.* in latebris insidiarum suarum).

II *de bestiis i. q. nidus avium vel domicilium quadrupedum* (*cf.* GLOSS. φωλεός): CASSIOD. in psalm. 4, 4 ferarum domicilium proprie -e dicitur a cubando. [LIV. ANDR.] trag. 33 (Ter. Maur. 1938) derige odorisequos ad certa -ia canes (*cf.* PAVL. FEST. p. 255 sagaces canes, qui ferarum -ia praesentiunt. LVCAN. 4, 444 *canis* contentus tremulo monstrasse -ia loro. SIL. 10, 82 spissis arcana -ia dumis. STAT. Ach. 1, 746 -ia praedae indubitata tenens ... venator. RVT. NAM. 1, 624 olidum doctas nosse -e canes). PLAVT. Truc. 869 mus ..., aetatem qui non -i uni umquam committit suam. VARRO rust. 2, 4, 14 ut facile purigare possit -e *porcorum* (PHAEDR. 2, 4, 12 ad -e saetosae suis. COLVM. 7, 9, 13 *scrofarum*. 7, 9, 14 mundissimum .... -e *sus* desiderat. STAT. Ach. 2, 123 tristes turbare -bus ursos fulmineosque sues). VARRO rust. 2, 5, 14 iis (*pecoribus*) substerni oportet frondem aliudve quid in -ia (VVLG. Ezech. 25, 5 in -e pecorum [εἰς νομὴν προβάτων]). 2, 9, 12 substernitur *canibus* acus aut quid item aliud, quod molliore -i facilius educentur (PHAEDR. 1, 19, 9 flagitare validius -e coepit *canis parturiens*. PLIN. nat. 8, 151. 28, 215 *bis*). 2, 9, 13 pluviis diebus -ia substernenda fronde *catulis*. 3, 6, 4 quod tectum pro multitudine pavonum fieri debet et habere -ia discreta. 3, 9, 7 contra singulas perticas in pariete exclusa sint -ia *gallinarum* (3, 11, 2. CIC. nat. deor. 2, 129 gallinae avesque reliquae ... -ia sibi nidosque construunt. VERG. georg. 1, 411 -bus altis ... *corvi* inter se in foliis strepitant. COLVM. 8, 3, 4. 5. 8, 4, 3. 8, 5, 3 *avium*. 8, 5, 4. 11. 12. 13. 15. 8, 8, 3 *tabulati* parietes ... ut in ornithone praecepimus, continuis -bus excaventur. *saepius*. SIL. 2, 216 agit ... e pastu volucres ad nota -ia vesper. STAT. Theb. 5, 604 errantes per capta -ia *aligerae parentis* plumae. 12, 17 *columbarum*. Ach. 1, 378 IVV. 14, 82 APVL. met. 9, 33. LACT. Phoen. 62 assuetum nemoris dulce -e. AVIEN. Arat. 1744 nota -ia laeti succedunt pariter *corvi*). *saepius*. CIC. nat. deor. 2, 126 illa ... notiora ..., quanta se opera custodiant bestiae ... ut in -bus delitescant (LIV. 26, 13, 12 feras bestias caeco impetu ac rabie concitatas, si ad -ia et catulos earum ire pergas. MANIL. 2, 778 volucrum genus atque ferarum antiquasque domos et nota -ia linquunt. SEN. dial. 6, 7, 2. 7, 14, 3 qui bestiarum -ia indagat. clem. 1, 3, 3. epist. 68, 4 animalia quaedam ... vestigia sua circa ipsum -e confundunt. LVCAN. 1, 560 feras ... media posuisse -ia Roma. PLIN. nat. 8, 147 SIL. 15, 774 QVINT. decl. 328 p. 289, 4. PLIN. paneg. 81 excutere -bus feras. FLOR. Verg. p. 185 PANEG. 3, 10. VVLG. Soph. 2, 15 -e bestiae [νομὴ θηρίων]). CAES. Gall. 6, 27, 3 *alcibus* sunt arbores pro -bus. VERG. georg. 1, 183 fodere -ia talpae. 3, 230 *taurus* inter dura iacet pernix instrato saxa -i frondibus hirsutis. 4, 45 rimosa -ia *apium* (4, 343 lucifugis congesta -ia blattis. *cf.* PLIN. nat. 29, 28. SEN. clem. 1, 19, 2 *apium* regi amplissimum -e est. COLVM. 8, 1, 4 circa villam ponuntur μελισσῶνες καὶ χηνοτροφεῖα quin etiam λαγοτροφεῖα ... quae nos similiter appellamus apum -ia, apiaria ... aviaria, ... vivaria). HOR. sat. 1, 3, 100 prorepserunt primis animalia terris ... glandem atque -ia propter unguibus et pugnis. PAVL. FEST. p. 121 lustra significant lacunas lutosas, quae sunt in silvis aprorum -ia (*cf.* PORPH. Hor. sat. 1, 6, 68 lustra non ferarum -ia tantum. SIL. 4, 303 venator cum lustra exagitat spississque -bus atram immittit ... pestem. AVIEN. ora 511 lustra et ferarum -ia). PHAEDR. 4, 20, 1 vulpes -e fodiens. 3, 2, 11 in -e *panthera* concito properat gradu. SEN. dial. 3, 17, 6 serpentium venena a -i erepentium (SIL. 12, 8 evolvit serpens arcano membra -i. MART. 3, 4, 11 viperae -e. TERT. adv. Marc. 4, 24 p. 502, 16 conicere manum in cavernam aspidum. VVLG. Is. 34, 13 erit -e [ἔπαυλις] draconum et pascua struthionum. Ier. 9, 11 dabo Ierusalem in ... -ia draconum [κατοικητήριον]). MELA 3, 43 *tigres catulos* ad -ia sua referunt (PLIN. nat. 8, 66 ubi vacuum -e reperit *tigris*). PLIN. nat. 8, 133 *erinacei* condentes se in -e (EVSTATH. Bas. hex. 9, 3 p. 959^A). 9, 86 -e *conchyliorum*. 30, 89 -e *stelionis*. STAT. Theb. 1, 460 sunt et rabidis iura insita monstris (*sc. Centauris et Cyclopibus*) fasque suum, nobis sociare -ia terrae. 7, 670 primam leo -bus atris erexit rabiem (10, 414 lea, quam saevo fetam pressere -i venantes Numidae. VVLG. cant. 4, 8 de -bus leonum [ἀπὸ μανδρῶν]. Ier. 4, 7 Am. 3, 4 Nah. 2, 12 et implevit *leo* -e suum [κατοικητήριον] rapina. RVFIN. patr. 1, 2 p. 302^B patris *leonis* fremitu vel mugitu tamquam tremefactus -is locus suscitet catulum dormientem. PS. RVFIN. in Am. 3, 3). STAT. Theb. 12, 236 horrendis infesta -ia monstris. QVINT. inst. 2, 16, 16 mollire -ia et nidos texere. ITALA Matth. 8, 20 (Cypr. testim. 3, 11) vulpes -ia habent (φωλεούς, VVLG. foveas). NEMES. cyn. 148 rapit canis rictu primum portatque -i. 236 leporum secreta -ia monstrant (VVLG. prov. 30, 26 lepusculus, ... qui collocat in petra -e [οἴκους]). ARNOB. nat. 2, 17 in fossibilibus foveis tutamina sibimet et -ia praeparare. AMM. 22, 15, 22 inter arundines celsas haec belua (*sc. hippopotamus*) -bus positis. HIER. tract. in Marc. p. 362, 19 -e *hyaenae*. PALLAD. hist. mon. 1, 7 p. 277^B ovium -e.

III *de rebus*: *significat locum, quo quid iacet*: VARRO rust. 1, 8, 5 huius (*sc. vineae*) genera duo: unum, in quo terra -ia praebet uvis. COLVM. 4, 1, 4 nec sane positio seminum praealtum -e substerni desiderat. *in architectura* (*cf. Blümner, Technol. III 139*): VITR. 2, 8, 1 opus reticulatum ... in omnes partes dissoluta habet -ia et coagmenta. 2, 8, 4. 6. 4, 4, 4. 5, 5, 1 contra eas cellas relinquantur aperturae inferiorum graduum -bus. PLIN. nat. 36, 96 ea maxima moles fuit (*sc. limen templi*) nec sedit in -i (*de templo Dianae Ephesiae*). VAL. FL. 5, 144 prius ignoti quam dura -ia ferri eruerent (*sc. de venis metallorum*). STAT. silv. 4, 3, 46 pressis dubium -e saxis (*sc. agitur de via construenda*). VVLG. Ezech. 23, 17 cumque venissent ad eam filii Babylonis ad -e mammarum. CARM. de aegr. Perd. 147 splenis temptata -ia. *in imagine*: CASSIOD. in

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

psalm. 35, 4 in -i suo, id est, in corde proprio. -e enim a cubando dictum est, ubi animus noster intus inhabitans bonum malumque meditatur. CIC. Verr. 3, 190 ut omnes mortales istius avaritiae non iam vestigia, sed ipsa -ia videre possint. Cluent. 82 Albiana pecunia vestigiisne nobis odoranda est an ad ipsum -e . . . venire possumus? Pis. 83 quas *labes imperii* . . . non vestigiis odorantes ingressus tuos, sed totis volutationibus corporis et -bus persecuti sumus. LACT. mort. pers. 52 bestias malas extirpare, quae divini gregis pascua protriverant, -ia dissipaverant. POTAM. tract. 2 p. 1416^A ad -e cordis (RVFIN. Orig. in lev. 12, 7 si . . . susceperis . . . in -i animae tuae adulterum diabolum, meretricata est anima tua cum diabolo. AVG. psalm. 4, 6 p. 80 corda sunt -ia, de quibus et dominus monet, ut intus oremus clausis ostiis. 35, 5 p. 343 -e nostrum est cor nostrum. *et saepius.* PROSP. in psalm. 149, 5 exultatio sanctorum . . . est . . . in -bus suis, id est in conscientia bona). AMM. 30, 4, 8 ad ipsa -ia pervenire causarum. PS. RVFIN. in psalm. 18, 6 tamquam de castissimo procedens -i (*i. utero virginali*). RVFIN. hist. 4, 22, 6 castum ecclesiae -e. CLAVD. 22, 214 insidias retegunt et in ipsa -ia fraudum ducunt. GREG. M. moral. 3, 36 si non eos sancta ecclesia introrsus admittens usque ad fidei -e reciperet. 8, 41 in sacro namque eloquio lectulus, -e vel stratum secretum solet cordis intellegi.

nomen herbae: DIOSC. 3, 96 W. λεοντοπέταλον . . . Ῥωμαῖοι κουβίλια μαρίνα.

?**cubio** masculus (*vel* musculus) GLOSS. *cf.* gobio.

cubital, -is *n. a* 1. cubitus. GLOSS. ἀγκωνόδεσμος (II 576, 13 cubitale). HOR. sat. 2, 3, 255 ponas insignia morbi, fasciolas, -l, focalia.

***cubitālis,** -e *a* cubitum. *invenitur inde a* LIV. *i. q. longitudinem cubiti habens* (*cf.* MAR. VICTORIN. gramm. VI 51, 9 bioticum metrum est, quod in usu vitae et humana conversatione taxatur . . . primo per spatium longitudinis ut metrum -e pedale palmale. AVG. civ. 16, 8 alios statura esse -es, quos Pygmaeos a cubito Graeci vocant): LIV. 29, 34, 4 murum ab imo ad summum -bus fere cavis aperuit. CVRT. 3, 3, 16 aurea simulacra -ia. PLIN. nat. 7, 24 Eudoxus in meridianis Indiae viris plantas esse -es, feminis adeo parvas *esse narrat.* 8, 73 eale . . . maiora -bus cornua habens (19, 45 radicem fuisse maiorem -i. 22, 86 frutex est nunquam -i altior. 25, 120 caulis erectus, -i amplior. SVET. Galba 4 simulacrum aeneum deae -i maius. SOL. 52, 35). PLIN. nat. 8, 141 lacerti Arabiae -es. 8, 198 Syriae -es ovium caudae. 8, 213 -es dentium flexus *aprorum.* 12, 45 nardum caule -i. 13, 47 gignitur palma . . . ramis -bus (14, 42. 24, 29. 132. 25, 106. PALLAD. 4, 10, 1 [cod. p cubitulari]). 13, 80 erat et -is *latitudo chartae* macrocollis. 13, 132 plantae *cytisi* -es transferuntur. 13, 137 quercus -i a l t i t u d i n e (16, 247 altitudo *visci* non excedit -em. 18, 71 oryzae . . . altitudo -is. 19, 166 exit et in -em altitudinem. 19, 169 erraticum . . . nascitur . . . -i altitudine. 20, 205). PLIN. nat. 15, 68 ficus . . . crassitudine -i. 16, 33 panni . . . -i m a g n i t u d i n e (25, 63. BOETH. top. Arist. 1, 7 p. 915^D *graece* πηχυαίου μεγέθους). 16, 76 florem -em l o n g i t u d i n e (20, 60 caulis . . . -i longitudine. 26, 62). 18, 169 peragitur messis . . . stipulā numquam -i. 21, 41 caulem habet *rhizotomos* -em. 21, 70 *cerinthe* est . . . -is. 22, 19 caule geniculato -i et maiore aliquando (25, 65 caulis -is et aliquando amplioris. *de* caule -i *cf.* 22, 88 *et saepissime apud* PLIN.). 25, 147 radicibus . . . paene -bus. HERM. Pal. sim. 8, 1, 2 exiguas virgulas velut -es accipiebant. IVL. VAL. 3, 19 proceritudine -i. IVVENC. 1, 640 si -ia possent incrementa suis homines imponere membris. PALLAD. 3, 18, 6 scio plerosque . . . radices olearum . . . in -em (cubilitatem *cod. L*) m e n s u r a m recisas . . . disponere (*cf.* MAR. VICTORIN. *l. 29.* MARCELL. med. 6, 30 chartam -is mensurae . . . comburat. MART. CAP. 8, 811 gestabat in manu -em fulgentemque mensuram *Astronomia*). AMBR. hex. 4, 6, 26 neque te moveat, quod tamquam -is tibi orbis videtur solis (EVSTATH. Bas. hex. 6, 9 p. 932^A -is visentibus orbis suus putatur esse [*sc. de sole*]. ISID. orig. 3, 47 quia vero *magnitudo solis* tamquam -is nobis videtur, considerare oportet, quantum sol distat a terris). GLOSS. V 380, 15 puncto foramine in quo pedes vinctorum tenentur in ligno -i spatio interiecto. *de lusu*: ISID. orig. 18, 69, 2 -em lusum appellant, cum duo comminus ex proximo ac paene coniunctis cubitis pilam feriunt.

cubitātio, -ōnis *f. a* cubitare. *i. q. actus saepe cubandi, sc. de rebus venereis*: RVFIN. Orig. in Rom. 9, 33 p. 737^C (*ad Rom. 13, 13*) a foedis -bus cubilia appellata sunt, quae non tam rationabilibus videantur hominibus, quam feris et beluis convenire.

cubitio, -is *f. a* cubare. *i. q. actus cubitum eundi*: AVG. epist. 3, 1 p. 64, 8 legi enim litteras tuas ad lucernam iam cenatus; proxime erat -o (*i. tempus cubitum eundi*), sed non ita etiam dormitio.

cubito, -āvī, -āre [*a* cubare. *Th.*]. NON. p. 85, 13 -asset pro cubuisset (GLOSS. V 639, 7). *i. q. semper vel saepe vel diu cubare, dormire*: 1 *p r o p r i e*: PLAVT. Curc. 76 anus hic solet -are custos, ianitrix (APVL. met. 1, 15 ianitor pone stabuli ostium humi -ans). Pseud. 1177 tunc etiam -are solitus in cunis puer? CIC. Cael. 36 qui . . . tecum semper pusio cum maiore sorore -vit. PAVL. FEST. p. 115 lectus dictus vel a collectis foliis ad -andum. SEN. epist. 90, 14 qui se complicuit in dolio et in eo -vit? COLVM. 8, 11, 17 *pulli*, qui sic (*sc. humi*) -ant, tollendi sunt (HIER. vita Hilar. 9 super nudam humum stratumque iunceum usque ad mortem -vit. VICT. VIT. 3, 43 nudam super humum). COLVM. 8, 13, 3 haras facere, in quibus -ent *porci.* TAC. ann. 14, 5 Acerronia super pedes -antis *Agrippinae* reclinis. ITIN. Alex. 14 quod solito diutius ac profundius -isset (*i. dormisset*). AMM. 16, 8, 10 aedem brevem, ubi -are sueverat. 19, 6, 11 -antes pro muris Iliacis Thracas. HIER. epist. 50, 5 volo omnes, qui propter nocturnos forsitan metus soli -are non possunt, uxores ducere. vita Malchi 8 secreto -are. RVFIN. Clement. 2, 1 in eodem conclavi. Orig. in gen. 8, 4 ut . . . puer penderet in amplexibus patris . . ., -ret in gremio. BACHIAR. repar. laps. 21 ut . . . domi suae toroque -ret. 2 *i. q. c o n c u m b e r e* (GLOSS. συνουσιάζω): PLAVT. Curc. 57 at illa est pudica, neque dum -at cum viris. Stich. 547 ego tibi meam filiam, bene quicum -res, dedi. nunc mihi reddi ego aequom esse abs te quicum -em censeo. ARNOB. nat. 1, 64 p. 44, 25 qui cum pueris -ant formonsis, lascivientibus, nudis. LACT. inst. 34, 6 p. 710, 15 Cynici, qui palam cum coniugibus suis -erunt. VICT. VIT. 1, 31 cum coniuge. AVG. serm. ed. Mai 118, 4 (*in imagine*) ecclesia, quae in mensa saeculi cum alieno viro quondam polluta -bat, repentinis a Christo haustibus numeratur.

cubitor, -ōris *m. a* cubare. COLVM. 6, 2, 11 est etiam post domituram mollioris generis bos, qui decumbit in sulco . . . utilius est citra corporis vexationem fame potius et siti -em bovem emendare . . . itaque si bos decubuit utilissimum est pedes eius . . . obligari.

cubitōrius, -a, -um *a* cubare, cubitor. *i. q. ad cubandum pertinens*: PETRON. 30 *servus* vestimenta mea -a perdidit (*codd.*, accubitoria *Heinsius, Lipsius, i.* cenatoria).

cubitūra, -ae *f. a* cubare. PLAVT. Cist. 379 (*cf.* NON. p. 198) pol ad -am, mater, magis sum exercita fere quam ad cursuram.

1. *cubitus, -ī *m. et* **cubitum,** -ī *n.* [*cf. c.* cubare, -cumbere. *vocabulum graecum* κύβιτον *ab Italicis tractum esse videtur, num etiam* κύβωλον (*Pollux B 141*) *dubito. Th.*]. ISID. orig. 11, 1, 64 -us dictus, quod ad cibos sumendos in ipso cubamus. PRISC. gramm. II 507, 12 accubitum, unde et '-us' dicitur. *de genere*: DVB. NOM. gramm. V 574, 12 -um corporis generis masculini, mensurae autem generis neutri. NON. p. 201 -us masculini generis. neutri Lucilius. HIER. in Ezech. 47, 5 p. 590 quod -os genere masculino et non neutrali -a dicimus iuxta regulam grammaticorum, et in superioribus docui, non nos ignorantia hoc facere, sed consuetudine propter simplices quosque et indoctos, quorum in congregatione ecclesiae maior est numerus. *ubi genus dinosci potest, usurpatur m a s c. de parte brachii*: PLAVT. Capt. 796 Stich. 311 OV. met. 14, 501 CELS. *saepius.* SVET. frg. p. 272 ITALA num. 24, 8 (Lugd. Priscill. tract. 1 p. 27, 5). AVG. *l. 56* PS. SORAN. *l. 58* PHYSIOGN. 80, 5. *de mensura*: VVLG. *passim.* BALB. grom. p. 14. 95. 96 (*ibid. neutr.*) PS. HIL. dedic. eccl. p. 882^A PS. PROSP. prom. 1, 7, 2. 11 RVFIN. hist. mon. 8 p. 420^C CASSIOD. hist. 1, 9 PASS. Matth. 245, 19. *n e u t r. de parte brachii*: VITR. 3, 1, 2 (*sic traditur,* -us *vulg.*). PLIN. nat. 11, 249. *de mensura*: LVCIL. 455 (*v. l. 34*). LIV. *saepius.* VITR. 10, 13, 5 *bis.* PLIN. nat. *saepe.* BALB. *v. l. 43.* GELL. 3, 10, 11 ITALA Ios. 3, 4 (Lugd., VVLG. -orum) SOL. EPIT. Alex. 55 AVG. civ. 15, 27 quaest. hept. 1, 4 serm. 323, 2 BOETH. arithm. 1, 21 p. 45, 16. *de f o r m i s*: SOL. 1, 91 *genet. plur.* cubitum (-uum, gubituum, cubitorum, gubitorum *trad.*). 54, 6 *genet. plur.* cubitum. ORIBAS. syn. 1, 10 gubito. EDICT. imp. Diocl. 12, 1^a. 10. 11 qubitorum. ?*c u b i t u s*, -ūs *v. l. 51.* AVG. c. Faust. 12, 16 p. 346, 9 uno -u *codd. LPM*². *de s i g n i f i c a t i o n e*: SVET. *v. p. 1275, 84.* AVG. serm. 323, 2 graece -um ἀγκών dicitur. quaest. hept. 2, 109 ducta est autem similitudo verbi (*sc. anconiscos*) a -is, ubi flectuntur manus, quibus incumbunt recumbentes, qui graece ἀγκῶνες vocantur. PS. SORAN. quaest. med. 52 iuncturae brachiorum et lacertorum et radiorum -i vocantur. GLOSS. -us ἀγκών. πῆχυς. κορωνός. -i ἀγκῶνες. πήχεις. κορωνοί. -um ἀγκών. πῆχυς. κορωνόν (*acc. sing. masc.?*). *de* cubitus *vel* cubitum *i. mensura cf. p. 1275, 72. Otto, Sprichw. p. 100; Hultsch, Gr. u. röm. Metrol.² p. 76 et PW. IV p. 1738.*

legitur inde ab ENN. *et* PLAVTO *singulis locis apud*: LVCIL. VARRONEM rust. RHET. Her. NEP. VERG. COPAM CIRIM PROP. MELAM PERS. CALP. STAT. IVV. PLIN. epist. GELL. *binis*: CIC. GERM. VAL. MAX. QVINT. *ter*: HOR. LIV. *quaternis*: CVRT. MART. SVET. *quinis*: PETRON. AMPEL. *saepius*: PLAVT. OV. VITR. CELS. PLIN. nat. APVL. *saepissime*: VVLG. [*loci dubii*: VITR. 10, 13, 6 *coni. Schneidewin.* GERM. 464 *coni. Maybaum.* PLIN. nat. 21, 114 (cimbrorum *vel* cribrorum *codd.*, -orum *coni. Mayhoff*). 36, 76 (*suppl. Mayhoff*).] [*val.* cot, *it.* gomito, *francog.* coude, *hisp.* codo. *M.-L.*]

1 *p a r s b r a c h i i h u m a n i*: a *f l e x u r a b r a c h i i*: PLIN. nat. 11, 249 homini genua et -a contraria, item ursis et simiarum generi. STAT. Theb. 4, 164 qua -i sedeant vestigia terrā. QVINT. inst. 11, 3, 93 vitiose vero idem sinistrum quasi umerum petens in latus agi solet, quamquam adhuc peius aliqui transversum brachium proferunt et -o pronuntiant. 11, 3, 118 ut . . . -um utrumque in diversum latus ventilet. ARNOB. nat. 3, 13 manus ministras operum articulatis digitis et -orum mobilitate tractabiles. LACT. opif. 5, 10 p. 21, 9 ubi tantummodo curvari membra oportebat, ut in genibus et -is et manibus ipsis. 10, 21 p. 37, 5 utilis ac decens flexura -orum. HYG. astr. 3, 3 *Arctophylax* habet . . . in -o dextro claram *stellam* I (*gr.* ἐπὶ τοῦ ἀγκῶνος). *item de sideribus quae hominum figuras praebent*: HYG. astr. 3, 5. 8. 10. 12. 21. 26. 28. 33. 37. SCHOL.

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

Germ. Bas. p. 61, 12 *et saepe*. AVG. gen. ad litt. 8, 21 p. 260, 16 sic tota palma ab articulo -i . . . cum movetur. PHYSIOGN. 80, 5 tenues -i imbecilles, pleni nimium indociles ostendunt. 117, 9 qui brachium ab humero usque ad -um brevius habent, quam est spatium ab humero usque ad caput summum. CAEL. AVR. chron. 2, 1, 21 brachiorum musculis aut -orum nodis haec adhibenda. acut. 2, 32, 166 item genuum gelidus stupor atque -orum et tibiarum. ORIBAS. syn. 1, 10 vena iossana quae -o proxima est . . . gubito proxima, quae dicitur iossana, nam iosana flebotomatur quaecumque sub cervicibus surgunt passiones. b *inferior brachii pars*: RHET. Her. 4, 54, 67 quiesce tu, cuius pater -is emungi solebat. COPA 4 ad -um raucos excutiens calamos (*iunge* ad r. calamos -um exc.). Ov. met. 12, 343 -ique ingentia frangit ossa. 14, 501 -ique leves sinuantur in alas. VITR. 1, 2, 4 uti in hominis corpore e -o, pede, palmo, digito, ceterisque particulis symmetros est eurythmiae qualitas, sic est in operum perfectionibus. 3, 1, 2 pes vero altitudinis corporis sextae *partis*, -um (*cf. p. 1274, 46*) quartae, pectus item quartae. 3, 1, 5 mensurarum rationes . . . ex corporis membris collegerunt, uti digitum, palmum, pedem, -um (*cf. infra l. 72*). PETRON. 136 vexat -um ipsa stipite ardenti. MART. 3, 63, 10 pallia vicini qui refugit -i (*per synecdochen pro homine vicino*). 8, 59, 9 lapsa nec a -o subducere pallia nescit. OPTAT. 2, 26 p. 66, 12 vae filiabus Israhel, quae sarciunt cervicalia, i. e. membra cervicis, ut supponant sub -o et sub manu. ITALA num. 24, 8 (Lugd. Priscill. tract. 1 p. 27, 5) -os eorum emedullavit (τὰ πάχη, VVLG. ossa) SORAN. p. 102 sinistra manu sua sub ascella dextra infantem tenere, ita ut pectus ipsius supra -um eius iaceat. c *os partis brachii inferioris*: CELS. 8, 1 -us inferior longiorque et primo plenior in summo capite duobus quasi verticibus extantibus in sinum humeri, quem inter duos processus eius esse proposui, se inserit. *ibid.* radius plenior, -us admodum tenuis . . . -us rotundus in extremo . . . *tibia* cum femoris inferiore capite committitur, sicut cum umero -us. 8, 10, 2 -us aqua calida fovendus . . . eminentia -i. 8, 10, 3. 8, 11 in brachio radius a -o *recedit*. 8, 15 *saepius*. 8, 16. 20. *nota in imagine de promunturiis*: MELA 2, 64 *Ancona* in angusto illorum duorum promunturiorum ex diverso coeuntium inflexi -i imagine sedens et ideo a Grais dicta Ancona. PLIN. nat. 2, 115 montium vero flexus crebrique vertices et conflexa -o aut confracta in umeros iuga. 3, 111 Ancona apposita promunturio Cunero in ipso flectentis se orae -o.

iuncturae notabiles: a -o *pulsare sim. aliquem*: ENN. frg. inc. 51 -is pinsibant humum (*cf.* VARRO ling. 5, 23). PLAVT. Capt. 796 nam meus est ballista pugnus, -us catapultast mihi. Cas. 849 pectus mi icit non -o, verum ariete. 853 opsecro, ut valentulast, paene exposivit -o. cubitum ergo ire volt (*in lusu verborum, cf. p. 1279, 44*). Curc. 282 ne quem in cursu capite aut -o aut pectore offendam aut genu. Stich. 286 -is depulsa de via. *cf.* 311 experiar, fores an -i ac pedes plus valeant. HOR. sat. 2, 5, 42 aliquis -o stantem prope tangens. PERS. 4, 34 est prope te ignotus, -o qui tangat et acre despuat. MART. 3, 82, 6 -isque trudit hinc et inde convivas. IVV. 3, 245 ferit hic -o, ferit assere duro alter. APVL. met. 2, 26 pugnis ille malas offendere, scapulas alius -is impingere. 9, 40 sublimem elatum terrae graviter applodit, et statim qua pugnis, qua -is, qua morsibus, . . . faciem . . . converberat. TERT. anim. 55 illos -o pellere. b *inniti* -o: NEP. Att. 21, 5 hos ut venisse vidit, in -um innixus . . . inquit. VERG. Aen. 4, 690 ter sese attollens -oque adnixa levavit *Dido*. CIRIS 348 super morientis alumnae frigidulos -o subnixa pependit ocellos. HOR. carm. 1, 27, 8 lenite clamorem, sodales, et -o remanete presso. sat. 2, 4, 39 languidus in -um iam se conviva reponet. PROP. 1, 3, 34 sic ait in molli fixa toro -um. Ov. epist. 20, 16 quam pallida vix -o membra levare putas? met. 7, 343 ille cruore fluens -o tamen allevat artus. 9, 518 in latus erigitur -oque innixa sinistro . . . inquit. 11, 621 -oque levatus. Pont. 3, 3, 11 territus in -um relevo mea membra sinistrum. GERM. 466 ora Cycnus habet iuxta, -o lucet super ipsum nixa genu facies. VAL. MAX. 2, 6, 8 lectulo . . . recubans et innixa -o. 5, 1 ext. 1 in -um tamen erectus dexteram omnibus . . . porrexit. PETRON. 27 hic est . . . apud quem -um ponetis (*i. cenaturi estis*). 39 reclinatus in -um. 65 reposui -um. 132 erectus igitur in -um. CALP. ecl. 6, 71 seu residere libet . . . ponere seu -um. MART. 5, 61, 4 sellam -o dexteriore premit. APVL. met. 10, 17 primum me quidem mensam accumbere suffixo -o. SIDON. epist. 1, 11, 14 -um toro reddidi.

2 *mensura, cui brachii inferioris longitudo est*: VITR. 3, 1, 5 mensurarum rationes, . . . ex corporis membris collegerunt, uti digitum, palmum, pedem, -um. 3, 1, 7 -umque animadverterunt ex sex palmis constare digitisque XXIIII. *cf.* 3, 1, 8. BALB. grom. p. 94 digitus, uncia, palmus, sextans, pes, -us, gradus, passus, decempeda, actus, stadium, miliarium. p. 95 -us habet sesquipedem. p. 96 pedes ut in -os redigamus, semper duco octies et sumo partem XII: erunt -a. -a vero ut in pedes redigamus . . . . GROM. p. 373, 2 unus -us est, qui naturaliter a -o ad digitorum usque summitatem pertendit. p. 373, 5 alius -us est, qui et maior dicitur . . . qui brachio extenso toto -o capiti prolato se esse demonstrat. SVET. frg. p. 272 ulna secundum alios utriusque manus extensio est, secundum alios -us: quod magis verum est, quia graece ὠλένη dicitur -us. AVG. civ. 15, 27 Moysen . . eruditum . . . omni sapientia Aegyptiorum, qui geometricam dilexerunt, geometrica -a significare potuisse, ubi unum quantum sex nostra valere asseverant (*cf.* quaest. hept. 1, 4 -um autem geometricum dicit tantum valere, quantum nostra -a sex valent). 16, 8 alios statura esse cubitales, quos Pygmaeos a -o Graeci vocant (*cf. p. 1273, 32*). BOETH. arithm. 1, 21 p. 45, 16. CIC. Att. 13, 2, 3 biennium praeteriit cum ille Καλλιππίδης assiduo cursu -um nullum processerit (SVET. Tib. 38 quem [*sc. Callippidem*] cursitare ac ne -i quidem mensuram progredi proverbio Graeco notatum est. *cf. Otto, Sprichwörter p. 100*). LIV. 37, 41, 6 cuspides circa temonem ab iugo decem -a extantes (PLIN. nat. 16, 57 ut a terra -o cum minimum absit. 17, 195). PLIN. nat. 2, 217 octogenis -is supra Britanniam. 7, 22 multos ibi quina -a constat longitudine e x c e d e r e *homines* (8, 89 magnitudine excedit plerumque duodeviginti -a. 13, 71 duo -a non excedente altitudine gurgitum. 15, 104. 18, 168. 27, 78. 25, 161 maius et -i altitudinem excedit, crassitudine plus quam pollicari). 36, 62 mensurae non ultra bina -a. COD. Theod. 9, 32, 1 (*a. 409*) si quis posthac per Aegyptum intra duodecimum -um fluminis Nili ulla fluenta de propriis ac vetustis usibus praeter fas praeterque morem antiquitatis usurpaverit, flammis eo loco consumatur (CASSIOD. hist. 1, 9 p. 892ᶜ -us in ecclesias . . . offertur, quo significatur caementum aquae Niliacae). VVLG. gen. 7, 20 quindecim -is altior fuit aqua (πήχεις). exod. 37, 1 fecit . . . et arcam . . . habentem duos semis -os in longitudine et -um ac semissem in latitudine, altitudo quoque unius -i fuit et dimidii. deut. 3, 11 novem -os habens longitudinis et quattuor latitudinis ad mensuram -i virilis manus (ἐν πήχει ἀνδρός). *et saepissime*.

iuncturae: *genet. qualitatis*: VARRO rust. 1, 37, 5 radices trium et triginta -orum. VITR. 10, 13, 15 circumitionem -orum ternum. *saepius*. PAVL. FEST. p. 367 telum longitudinis trium -orum. CVRT. 5, 1, 26 altitudo muri L -orum. 9, 5, 9 duorum -orum sagittam. PLIN. nat. 5, 34 puteos . . . binum ferme -orum altitudine. 5, 58 incrementum est -orum XVI. 6, 98 *saepissime*. SVET. Aug. 43 anguem quinquaginta -orum. IREN. 1, 18, 3 columnae decem -orum (δεκαπήχεις). SOL. 1, 90 Orestis . . . ossa . . . discimus implesse longitudinem -orum septem. HEGES. 5, 20, 1 triginta -orum in altitudinem. AVG. civ. 15, 26 arca trecentorum in longitudine -orum et quinquaginta in latitudine et triginta in altitudine. EDICT. imp. Diocl. 12, 5 -orum n̄ biginti octo, latitudinis in quadrum -orum quattuor. *abl.*: PLIN. nat. 36, 30 attollitur *Mausoleum* in altitudinem XXV -is. AMPEL. 8, 12 postes marmorei monolithi longi -is viginti. 8, 20 *Iuppiter*, quem fecit Phidias . . . latum -is LX. 8, 22 latitudo *muri* -is triginta, altus -is CXXX. *acc.*: PS. HIL. dedic. eccl. p. 882ᶜ habebat XX -os longitudinis et XX -os latitudinis et XX -os altitudinis. p. 883ᶜ XX -os longitudinis, latitudinis, altitudinis habebat. *saepius*. RVFIN. hist. mon. 8 p. 420ᶜ bestiam . . . habere in longitudine quindecim -os. AVG. civ. 15, 27 qui mihi videntur non computare nisi trecenta -a longitudinis et latitudinis quinquaginta. *apponitur adiectivis* longus, altus, latus: PLAVT. Poen. 837 nomina insunt -um longis litteris. Rud. 1294 -um hercle longis litteris signabo iam usquequaque. LVCIL. 526 Lysippi Iuppiter ista transibit quadraginta -a altus Tarento. CIC. leg. 2, 66 noluit quicquam statui nisi columellam tribus -is ne altiorem. LIV. 37, 37, 10 fossam sex -a altam. 37, 40, 12 gladios . . . longos quaterna -a. VITR. 10, 13, 4 turrim autem minimam ait oportere fieri ne minus altam -orum LX. *saepius*. PLIN. nat. 5, 128 L -a alto mari. 21, 92 urtica . . . altior binis -is. 25, 151 caulis . . . altior saepe binis -is. PLIN. epist. 10, 41, 3 lacus . . ., quem artifices . . . quadraginta -is altiorem esse contendunt. EPIT. Alex. 55 Porum -a V esse altum. PS. HIL. dedic. eccl. p. 882ᴮ omnis altitudo domus in CXX -is erat extenta. prior igitur domus XXX -is in altitudine surgit (*cf. supra l. 40sqq.*). superior domus XXX aeque -is se in altum attollit. suprema domus bis tricenis alta est -is. AMM. 22, 15, 13 *Nilum* nemo extolli -is altius sedecim possessor optavit.

deriv.: cubital, cubitalis.

2. cubitus, -ūs *m. a* cubare. cubitus, -ī *m. v. infra l. 79.* cubitum, -ī *n. v. infra l. 81.* [*locus dubius*: PLIN. nat. 8, 169 nec nisi spatiosa in cubitu laxitas tuta (*sic Detl.*, cubita *vel* cubitus *codd.*).]

1 *i. q. actus cubandi*: GLOSS. -us cubitatio. PLIN. nat. 7, 171 maxime atque etiam supino assidue -u venarum inaequabili aut formicante percussu *signa letalia esse observatum est*. 10, 157 medicina in fame et -us in fumo *gallinis aegrotis*. 28, 54 supini -us oculis conducunt. APVL. met. 3, 13 Fotis mea dominae suae -u procurato . . . advenit. CHIRON 128, 1. 3. **2** *i. q. cubile*: CATO agr. 5, 5 primus -u surgat, postremus -um eat (*cf. etiam* cubo *p. 1279, 48*). PLIN. nat. 24, 59 matronae Thesmophoriis Atheniensium castitatem custodientes his foliis -us sibi sternunt. APVL. met. 10, 20 eunuchi . . . pluma delicata terrestrem nobis -um praestruunt. ITALA Marc. 12, 39 (cod. d) primos -os (πρωτοκλισίας, VVLG. discubitus in cenis). CORP. IX 3436, 12 ⟨c⟩ubitumque concessit (*i. sepulcrum. cf.* cubile *p. 1271, 21*). CARM. epigr. 639, 5 ornabat -a ⟨atque om⟩nia laeta gerebat. **3** *i. q. concubitus, de rebus venereis*: PLAVT. Amph. 1122 is se dixit cum Alcumena clam consuetum -bus. ITALA num. 5, 20 (Lugd.) si . . . dedit aliquis -um (κοίτην, VVLG. concubuisti cum

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

altero viro) suum in te praeter maritum tuum. CARM. adv. Marc. 5, 59 feminei sexus -us taedere dedisset.

cubius *et* **cubi[l]um** *v.* gobio.

***cubo,** -uī *et* -āvī, -itum (-ātūrus), -āre [*i. q. falisc.* cupat cupa *'cubat' (paelign.* incubat *'incubat'), cf. c.* (ac)cumbere, cubitus, *gr.* κύβος, *got.* hups *'coxa', med.* suptīm *'coxam', fortasse c. gr.* κύπτειν. *Th.*]. VARRO ling. 5, 162 ubi -bant, cubiculum appellarunt. 6, 7 concubium appellarunt, quod omnes fere tunc -rent. CASSIOD. in psalm. 4, 4 ferarum domicilium proprie cubile dicitur a -ando.

de formis: PRISC. gramm. II 469, 10 -o quoque -ui facit, a quo composita tam primae quam tertiae coniugationis inveniuntur, eundem tamen habet perfectum. 473, 11 alia vero in 'ui' divisas praeteritum desinentia 'ui' in 'itum' convertunt in supino paenultima correpta 'domui domitum' '-ui, -itum'. 507, 5 et nunc quidem simplex eorum, id est '-o, -as' primae est coniugationis, vetustissimi tamen et hoc et omnia, quae in 'ui' faciunt divisas praeteritum perfectum in prima coniugatione, etiam secundum tertiam solebant declinare. EVTYCH. gramm. V 468, 10 incumbo . . ., procumbo . . ., accumbo . . ., succumbo, quorum primitivum sine m enuntiatur tamque simplex quam compositum sine m prolatum primae coniugationis est, ut -o, -as, incubo, incubas, procubo, procubas, excubo, excubas. *perf.* cubavi *legitur*: PROP. 2, 15, 17 cubaris (cubares *codd.*). 2, 16, 23 cubaris. QVINT. inst. 8, 2, 20 -asse. AVG. c. Faust. 22, 61 p. 657, 3 -asse. VVLG. II reg. 13, 14 -vit. Ezech. 19, 2. GLOSS. V 448, 38 -vi. cubui *forma longe usitatior, legitur ex. gr.* PLAVT. Amph. 513. 735 Bacch. 1009 Rud. 498 TER. Hec. 138 TVRPIL. com. 7 CIC. de orat. 2, 352 OV. rem. 727 SVET. Iul. 72 Aug. 16. 73 APVL. met. 4, 8 *al.* cubitum *supin. v. p. 1279, 43.* cubaturus: CASS. FEL. 1 p. 4, 5 ex quibus (*sc. catapotiis*) ad vesperam -uris (*aegrotis*) in ova sorbilia . . . dabis. 33 p. 70, 6 vespertino tempore -uris, id est euntibus dormitum dabis *medicinam.* HIER. in Soph. 2, 12 p. 709 (*v. l.* cubiturus, *quod alibi non legitur*). GLOSS. -at ἠρεμεῖ θηρίον. -vi mansi. *legitur inde a* PLAVTO, *adhibent singulis locis*: NEP. CVLEX PRIAP. MANIL. PETRON. QVINT. IVV. *binis*: TER. RHET. Her. CATVLL. PLIN. epist. VLP. dig. *ternis*: TIB. PAVL. FEST. VAL. MAX. MART. GELL. *quaternis*: LVCR. PROP. CVRT. *saepius*: PLAVT. CATO agr. VARRO CIC. HOR. OV. CELS. COLVM. PLIN. nat. SVET. APVL. [*dub.* PLAVT. Men. 928 facilin tu dormis -ans (curans *codd.*).] [*it.* covare, *francog.* couver. *M.-L.*]

1 *generatim i. q. iacere*: PLAVT. Pseud. 36 in cera -at *amica.* Stich. 620 tantillum loculi, ubi catellus -et. VARRO Men. 335 turba . . . est turbulenta, et Romae quidem stat, sedet Athenis, nusquam autem -at. CIC. Verr. 5, 51 in lectica -ans. de orat. 1, 257 sedentes declamitant . . . vocem -antes sensim excitant. RVT. LVP. 2, 7. CVLEX 154 circa passim fessae -uere capellae. HOR. epod. 12, 5 polypus an gravis hirsutis -et hircus in alis. PROP. 4, 7, 54 vipera nostris sibilet in tumulis et super ossa -et. MANIL. 5, 305 ille pater tali de sidere cretus esse potest, qui serpentem super ora -antem . . . sustinuit. COLVM. 5, 5, 18 nec magna est putationis differentia -antis et stantis rectae vineae. 7, 9, 9 sues . . . super alias aliae -ant. 7, 9, 10. 8, 7, 2 si dure -ant *gallinae*, non facile pinguescunt. 8, 17, 9 (*ibid.* iacentibus, prostratis). 8, 17, 14 dum supinus semper -at *iacens piscis.* 10, 391 coluber . . . ventre -at flexo. CALP. ecl. 6, 33 qui *cervus* medius -at inter lilia. PLIN. nat. 8, 39 achlin . . . non -antem, sed acclinem arbori in somno (SOL. 20, 7 *alce* non -at, cum dormiendum est). 8, 126 ursorum coitus . . . ambobus -antibus complexisque *fit.* 8, 206. 10, 161. 16, 242. SVET. Aug. 33 ius dixit . . . domi -ans. 43 lectica -ans. Vesp. 24. gramm. 24 postmeridianis horis admittere solebat -ansque . . . legere quaedam. AVG. in psalm. 103 serm. 3, 23 quam multi gerunt leones -antes in cordibus suis. *nota*: *i. q. oblique iacere*: LVCR. 4, 517 omnia mendose fieri atque obstipa necesse est prava -antia, prona supina atque absona tecta. HOR. carm. 1, 17, 11 Vsticae -antis . . . levia saxa (*cf.* PORPH. *ad l.* Vsticam . . . -antem suaviter dixit ad resupinam regionem eius attendens).
i. q. habitare: TERT. anim. 15 vim sapientialem atque vitalem . . . neque in vertice potius praesidere secundum Xenocratem neque in cerebro -are secundum Hippocratem. *i. q. situm esse*: MART. 5, 1, 4 plana suburbani qua -at unda freti.

2 *speciatim*: **a** *de dormientibus*: PLAVT. Amph. 513 prius abis quam lectus, ubi -uisti, concaluit locus. 735 mecum cenavisti et mecum -uisti. 808 ubi tu -uisti? :: in eodem lecto tecum una in cubiculo. Cas. 482 ut hiç sit secum . . . secum -et. 484. Mil. 470. 484 -antem eam . . . offendi domi. Most. 701 et cenandumst et -andumst ei male. 707 potius hinc ad forum quam domi -em. Rud. 498 in carcere illo potius -uissem die. LVCIL. 61 in capulo hunc non esse aliumque -are. CATO agr. 13, 1 lectum stratum, ubi duo custodes liberi -ent (tertius servus una cum factoribus uti -et). 156, 4 bibat aquam mulsam, -et incenatus. NOVIVS Atell. 91 si autem pinguis est, male -andum est. TVRPIL. com. 188 ego extra -ui dominia. POMPON. Atell. frg. 171 in terram, ut -bat, nudam ad eum . . . mulieres conspiciunt. CIC. div. 2, 20 in eo conclavi *Deiotaro* -andum fuisset, quod proxuma nocte corruit. VARRO rust. 2, 5, 16 lactantes cum matribus ne -ent. SERV. auct. Aen. 3, 632 Varro ait in lectu temulentos iacere, sobrios -are consuescere. SVEIVS frg. 3 ubi tu nequaquam -res asperiter. NEP. Dion 9, 4 foribus obseratis in lecto -antem invadunt. TIB. 1, 1, 45 quam iuvat immites ventos audire -antem. OV. ars 3, 265. met. 11, 612. PAVL. FEST. p. 66 -ans auspicatur, qui in lecto quaerit augurium. VAL. MAX. 8, 1 absol. 13 altero lecto. PLIN. nat. 8, 224 *glires* hibernā quiete conditi . . . -ant, rursus aestate iuvenes eunt. 10, 39 noctuas sexagenis diebus hiemis -are . . . tradit Nigidius. 28, 34. 36, 204. MART. 1, 109, 8 collo nixa -at capitque somnos. IVV. 3, 280 -at in faciem, mox deinde supinus. PLIN. epist. 5, 6, 36 ex stibadio aqua velut expressa -antium pondere, sipunculis effluit. 7, 27, 13 venerunt per fenestras . . . -antemque detonderunt. SVET. Iul. 72 ipse humi ac sub divo -uerit. Aug. 16 supinum, caelum intuentem, stupidum -uisse. 82 aestate apertis cubiculi foribus ac saepe in peristylo . . . -bat. 91 lectica eius, quasi ibi -ans remansisset, confossa . . . est. Cal. 50 -andi taedio nunc toro residens. FRONTO p. 224, 6 N. in sole meridiano ut somno oboedires -ans. VLP. dig. 29, 5, 14 puer . . . ad pedes domini -uerat. 29, 5, 3, 2. GELL. 6, 1, 3. 10, 15, 14 *saepius.* 14, 6, 3 Telemachus -a..s iunctim sibi -antem Pisistratum non manu attigerit. APVL. met. 5, 19 tori qua parte -are consuesti. 5, 22 Cupidinem formonsum deum formonse -antem. apol. 88. TERT. adv. Marc. 4, 26 p. 510, 25. ANTH. 444, 6 -are cocco. SOL. 20, 7 *cf. p. 1277, 54.* CAPITOL. Aur. 2, 6 habitum philosophi sumpsit et deinceps tolerantiam, cum studeret in pallio et humi -ret. TREB. trig. tyr. 18, 12 hic igitur vir in tentoria suo -ans. EPIT. Alex. 26. Ps. HIL. libell. 19 sub uno -ant tecto aut in uno dormiunt lecto. AMM. 22, 15, 19. HIER. epist. 108, 12 sponsa -antem reperit sponsum. VVLG. Iob 38, 40 quando -ant in antris et in specubus insidiantur *catuli leaenae?* (δεδοίκασι γὰρ ἐν κοίταις αὐτῶν). cant. 1, 6 indica mihi . . . ubi -es in meridie (κοιτάζεις). Is. 34, 14 ibi -vit lamia et invenit sibi requiem (ἀναπαύσονται). Ezech. 29, 3 (ἐγκαθήμενον). Ioel 1, 13 -ate in sacco ministri dei mei (ὑπνώσατε). EVSTATH. Bas. hex. 8, 5 p. 951C quibus *diebus septem* avis memorata -are narratur. SIDON. epist. 7, 16, 2 inter orandum -andumque. DRAC. Orest. 395 otia pacis erunt, nullum nocturna -antem classica sollicitent. CARM. epigr. 1175, 8 in strato lassa -are toro. 1176, 4 nec poteris collo grata -are meo. *nota*: VVLG. Ezech. 19, 2 quare mater tua leaena inter leones -vit (ἐγενήθη)? **b** *de cenantibus*: PLAVT. Asin. 923 at etiam -at cuculus. 937 ecastor cenabis hodie, ut dignus es, magnum malum. :: male -andum est. VARRO Men. 212 in omnibus rebus bonis cotidianis, -o in Sardianis tapetibus. 319 in cubiculo dormire mallem, scilicet potus vinum meum cibarium, quam ego dominus (*sc. convivii*) -rem. CIC. Mur. 74 Cretes, quorum nemo gustavit umquam -ans. de orat. 2, 353 quo eorum loco quisque -uisset. Tusc. 2, 61 Posidonium . . . -antem disputavisse. HOR. sat. 2, 6, 110 ille -ans gaudet mutata sorte bonisque rebus agit laetum convivam. TIB. 1, 6, 18. OV. ars 2, 504 cui color est, umero saepe patente -et. VAL. MAX. 2, 1, 2 feminae cum viris -antibus sedentes cenitabant. 8, 15, 7 respiciens se supra ipsum -antem. CVRT. 8, 1, 28 qui infra ipsum -bant. 8, 1, 40 qui proximi ei -uerant. 8, 5, 22. 8, 8, 9 qui paulo ante nihil praeter arma habebat, nunc argenteis -at lectis. PLIN. nat. 12, 9 ab omni afflatu securum . . . -uisse in *platano.* MART. 3, 91, 5 qua parte -ret, quaerunt. SVET. Aug. 73 ne toro quidem -uisse aiunt nisi humili et modice instrato. Cal. 24 pleno convivio singulas *sorores* infra se vicissim collocabat, uxore supra -ante. 32. Tit. 2. AVR. Fronto p. 230, 19 N. cum alii cenarent, ego -rem tenui cibo contentus hora noctis secunda. IVST. 32, 4, 10 constat Hannibalem nec tum cum . . . Italia contremuit, nec cum . . . imperium tenuit, aut -antem cenasse. *nota loc. obsc.*: QVINT. inst. 8, 2, 20 pessima vero sunt ἀδιανόητα, hoc est, quae verbis apertis occultos sensus habent, ut cum dictus est . . . qui suos artus morsu lacerasse fingitur in scholis, supra se -asse. **c** *de aegris*: PLAVT. Cas. 37 est ei quidam servos, qui in morbo -at, immo hercle vero in lecto. Mil. 1108 -are in navi lippam et oculis turgidis *matrem* nauclerus dixit. Truc. 475 sumque ornata ita, ut aegra videar, quasi puerperio -em. VARRO Men. 447 cum in eborato lecto ac purpureo peristromo -are videas aegrotum. RHET. Her. 3, 20, 33 aegrotum in lecto -antem faciemus. LVCR. 2, 36 nec calidae citius decedunt corpore febres, textilibus si in picturis . . . iacteris, quam si in plebeia veste -andumst. 4, 952 brachia palpebraeque cadunt poplitesque -anti. HOR. sat. 1, 9, 18 trans Tiberim longe -at is prope Caesaris hortos. 2, 3, 289 mater ait pueri mensis iam quinque -antis. epist. 2, 2, 68. PRIAP. 83 (Tib. 2) 33 licebit aeger angue lentior -es. OV. epist. 19, 164 haec -at, ille valet. ars 2, 319 illa quidem valeat, sed si male firma -bit. CELS. 2, 3 ubi . . . febris aliquem occupavit, scire licet, non periclitari, si in latus aut dextrum aut sinistrum . . . -at. 2, 6 ubi aeger supinus -at. 3, 4 isque -are quam maximo conclavi debet. 3, 6. 4, 6. 4, 11. 4, 17 -are molliter. 5, 26 in ventrem -andi dulcedo (*l. 78. cf. l. 7* in faciem -are *et l. 73* in latus). *ibid.* locus, in quo -bit, tepidus esse debet. 6, 6, 1. 7, 2 -antis imbecillitas. -antem aegrum fluens alvus exhaurit. 7, 26, 5 si -are in ventrem iucundius est (*cf. l. 76*). 8, 25 sic iacere convenit, ut maxime -antem iuvat. COLVM. 6, 31, 1 omni autem imbecillo pecori alte substernendum est, quo mollius -et. SVET. Aug. 72 aeger . . . in domo Maecenatis -bat. Nero 34 quam cum ex duritie alvi -antem visitaret. **d** *de mortuis*: LVCR. 3, 892 cum summo gelidi -at aequore saxi. OV. am. 1, 8, 108 ut mea defunctae molliter ossa -ent. epist. 7, 162 et

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

senis Anchisae molliter ossa -ent. trist. 3, 3, 76 dicere 'Nasonis molliter ossa -ent'. CORP. I 1429 Trutedia hic -at. 1253 ... heic -ant. V 17. †406. 611. 6179. VI 3566. 33444 ossa heic -ant. 34769. IX 5332. X 1049. 7379. 8131, 15. XI 6216. CARM. epigr. 428, 15 Antoni et Proculi molliter ossa -ent. **1458**, 1 molliter ossa -ent, dicat, rogo, quisque viator. 1839 respice quam parbus -at hic sine felle palumbus. INSCR. Revue archéol. 3, 41 (1902) p. 354 Q. Brutius ... mercator ... heic -at. *cf. etiam titulos Faliscos* CORP. XI 3159 *saepius* (*cf. etiam p. 1277, 4*). 3162 *saepius.* e *de concumbentibus*: PLAVT. Amph. 112 meus pater nunc intus hic cum illa -at. 132 -at complexus cuius cupiens maxime est. 290 qui complexus cum Alcumena -at amans. Bacch. 860 illum -antem cum illa opprimere. 896 ut ille cum illa neque -at neque ambulat. 1009 cum peregrini -ui uxore militis. Cas. 339 impetramus, ut ego cum Casina -em. 671 occisurum eum hac nocte, quicum -ret. Cist. 44 numquam ego hanc viduam -are sivi. Curc. 56 qui volt -are, pandit saltum saviis. Merc. 538 etiam cum uxore non -et? Mil. 65 quae cum isto -ant. TER. Ad. 851 cogam, ut cum illa una -et. Hec. 138 cum virgine una adulescens -uerit plus potus, sese illa abstinere ut potuerit? LVCIL. 925 (*cf. infra l. 45*). CIC. inv. 2, 144 Alexandrum ... uxor sua ... noctu, cum simul -ret, occidit. CATVLL. 69, 8 mala valde est bestia, nec quicum bella puella -et. 78, 4 cum puero ut bello bella puella -et. HOR. epod. 3, 22 manum puella savio opponat tuo extrema et in sponda -et. TIB. 1, 9, 56 tecum interposita languida veste -et. PROP. 2, 15, 17 quod si pertendens animo vestita -aris, scissa veste meas experiere manus (*ibid.* concubuisse). 2, 16, 23 non quia septenas noctes seiuncta -aris. OV. ars 2, 370 timet in vacuo sola -are toro. rem. 727 hic fuit, hic -uit! thalamo dormimus in illo. FRONTO p. 213, 23 N. Iovi Iunonique -antibus nubem ab arbitris obstitisse. APVL. met. 9, 28 uxore ... disclusa solus ipse cum puero -ans gratissima corruptarum nuptiarum vindicta perfruebatur. LAMPR. Alex. 29, 2 primum si facultas esset, id est si non cum uxore -uisset. ITALA lev. 18, 22 (Monac.) cum masculo non -bis (κοιμηθήσῃ, VVLG. commiscearis) concubitum muliebrem. HYG. fab. 148 p. 22, 5 ille *Vulcanus* eos (*sc. Martem et Venerem*) nudos -antes ut vidit. VVLG. deut. 28, 54 invidebit fratri suo et uxori *homo delicatus*, quae -at in sinu suo (τὴν γυναῖκα τὴν ἐν τῷ κόλπῳ αὐτοῦ). 28, 56 tenera mulier et delicata ... invidebit viro suo, qui -at in sinu eius (τὸν ἄνδρα αὐτῆς τὸν ἐν κόλπῳ αὐτῆς). II reg. 13, 11 veni, -a mecum, soror mea (κοιμήθητι). 13, 14. RVFIN. hist. mon. 31 p. 457^B uxorem suam ... cum adultero -antem. AVG. c. Faust. 22, 61 p. 657, 3 cum deformiter ... cum meretrice -asse non dubium est (*sc. Iudas cum Thamar*). PLAC. med. 2, 18 (*cf. l. 59*).

nota: coniungitur supinum cubitum *cum verbis* ire venire *sim.*: PLAVT. Amph. 807 -itum hinc abiimus. Cas. 853 *v. p. 1275, 45.* 977 etiamne imus -itum. Pseud. 846 it incenatus -itum. Truc. 547. LVCIL. 925 Gretea cum ad se -itum venerit, sua voluntate ... adductam ut tunicam ... reiceret (*cf. l. 20*). CATO agr. 5, 5 primus cubitu surgat, postremus -itum eat (*cf. p. 1276, 75*). 143, 2 priusquam -itum eat. VARRO Men. 413 populum ... dimitterent -itum (*i. cenatum*). CIC. S. Rosc. 64 cum cenatus -itum ... isset. div. 2, 122. rep. 6, 10 ut -itum discessimus. PAVL. FEST. p. 97 -itum se recipientes. p. 289. PLIN. nat. 10, 46 cum sole eunt -itum *galli*. SVET. Aug. 6 cum possessor villae ... -itum se eo contulisset. FRONTO p. 79, 20 N. APVL. met. 1, 26 tandem patitur -itum concederem. 2, 15 maturius concedam -itum. 2, 16 *v. l. 62.* 3, 13. 5, 4. 6, 11 -itum facessit. SER. SAMM. 322 -itum pergens. 614 si -itum noctu coniunx festinat uterque (*cf. l. 9 sqq.*). VVLG. gen. 19, 4 prius autem quam irent -itum (κοιμηθῆναι). SVLP. SEV. epist. 1, 10 cum se Martinus -itum collocasset. MACR. sat. 3, 12, 2 populum dimitterent -itum. PLAC. med. 2, 18. PASS. Petr. 3 cum Albinus -itum iret. *adhibetur reflexive, i. q. decumbere*: PETRON. 64 admonitusque *canis* ostiarii calce, ut -ret, ante mensam se posuit. APVL. met. 2, 16 commodum -ueram et ecce Fotis mea iam domina -itum reddita ... proximat. 4, 8 commodum -uerant et ecce quidem ... adveniunt. ITALA act. 19, 17 (cod. e) -uit timor super omnes (ἔπεσεν, VVLG. cecidit). IVVENC. 3, 212 populum iussit terrae per terga -are. PSALT. Rom. 103, 22 in cubilibus suis se -bunt (*sic codd.*, collocabunt *ed.*; κοιτασθήσονται, VVLG. collocabuntur). HIER. in Soph. 2, 12 p. 709 non solum autem superiores gentes, sed Aethiopes quoque et Assyrios et Ninivem urbem Assyriorum eo tempore ponendam esse in solitudinem et -aturas in ea omnes bestias terrae. VVLG. II reg. 13, 5 -a super lectum (κοιμήθητι).

deriv.: cubiculum, cubile, cubitio, cubitare, cubitor, cubitorius, cubitura, 2. cubitus. *comp.*: ac-, con-, de-, ex-, in-, ob-, re-, se-, sub-, super-cubare. *Lambertz.*

cubuclārius, cubuculārius, cubuclum *v.* cubicul-.

cubula, -ae *f. librorum genus*: ARNOB. nat. 7, 24. *v. l. 81.*

*__cubus,__ -ī *m.* [*a gr.* κύβος *tractum. Th.*]. *traditur tam* cubus (*in titulo v. p. 1280, 22*) *quam* cybus; *-y- certe scripsit* MART. CAP. *v. p. 1280, 30.* coebus: AVSON. 336, 3. 57. quibus: FVLG. myth. 3, 9. cibus: ITALA Iob 38, 38 (Aug. in Iob p. 614, 13). *gen. femin.* (*inde* cubula?): APVL. Plat. 1, 7, *ibid. acc. graec.* -on, *v. p. 1280, 5.* *corpus mathematicum*: VITR. 5 praef. 3 Pythagorae *et Pythagoreis* placuit cybicis rationibus praecepta in voluminibus scribere constitueruntque -um CCXVI versus .... 4 -us autem est corpus sex lateribus aequali latitudine planitiarum perquadratum ... hanc autem similitudinem ex eo sumpsisse videntur, quod is numerus versuum uti -us, in quemcumque sensum insederit, immotam efficiat ibi memoriae stabilitatem (*cf.* GELL. 1, 20, 3 *sqq.* ISID. orig. 3, 12, 3). APVL. Plat. 1, 7 aequipedum vero trigonum efficere ex sese quadratum, -on quae terrae sit propria. ARNOB. nat. 2, 24 quid sit -us (dubus *trad.*) aut dynamis. CHALC. comm. 20. 38. 222 corpora partim mathematica dicuntur, ut ... -us. 326. AMBR. Abr. 2, 11, 80 non -os geometriae nec tetragonum numerum philosophiae ... cura discutimus inani. MACR. somn. 1, 5, 11 formam -i, quod est solidum corpus, efficiunt. 1, 6, 3. MART. CAP. 6, 721 subiacenti quadro *imponitur* -us. CLAVD. MAM. anim. 1, 25 p. 90, 2. BOETH. arithm. 2, 49 harmoniam geometricam -um dicunt. *et saepe.* *mensura*: OV. medic. 88 modicum e murris pinguibus adde -um. CARM. de pond. 62 pes longo in spatio latoque altoque notetur, angulus ut par sit, quem claudit linea triplex, quattuor et medium quadris cingatur inane: amphora fit -us hic. 195. *i. q. tessera*: VARRO frg. Gell. 1, 20, 4 κύβος enim est figura ex omni latere quadrata, quales sunt ... tesserae, quibus in alveolo luditur, ex quo ipsae quoque appellatae κύβοι (ISID. orig. 3, 7, 6 -us, ut sunt tesserae). *cf.* MACR. somn. 1, 5, 10. ACT. Arch. 64, 8 illi qui -um, quod nomen est aleae, ludere solent. *de pavimento*: CORP. VIII 704 for(um) cub⟨is stravit⟩. HIER. interpr. Iob 38, 38 (*cf.* ITALA Aug. in Iob p. 614, 13) agglutinavit eum sicut lapidibus -um (ὥσπερ λίθῳ κύβον, VVLG. glaebae compingebantur). *de numero cubico*: CHALC. comm. 33 -us qui est in summa viginti septem, primus est imparis numeri -us. 38. FVLG. myth. 3, 9 in arithmeticis ... -us plenitudo formulae est, ut etiam in geometricis. MART. CAP. 2, 105 dehinc quod numeri triplicatio prima ex imparibus -um gignit. 7, 740 octonarius numerus primus -us est et perfectus *eqs.* -us autem omnis etiam matri deum tribuitur: nam ideo Cybebe nominatur. 7, 746. *cf.* AVSON. 336, 3 mystica lex est, vel tria potanti vel ter tria multiplicanti, imparibus novies terris contexere coebum. 336, 57.

cuccubio, cuccuma *etc. v.* cuc-. **cuchlia** *v.* cochlia.

cūci [*vocabulum peregrinum, gr.* *κοῦκι, *cf.* κουκιοφόρος. *Th.*]. *nomen arboris*: PLIN. nat. 1, 13, 18. 13, 62 -i in magno honore *apud Aegyptios*, palmae similis, quando et eius foliis utuntur ad textilia *eqs.*

cucīna *v.* coquina. **cuclāmen** *v.* cycl-.

cucnaon. ANON. med. ed. Piechotta 172 -n ter dicis (*in incantamento*).

cucubalus *v.* cuculus.

cucubio, -īre [*vox onomatopoetica, fortasse a Graecis tracta, cf.* κικυμίς 'γλαῦξ', κικκαβαῦ, *quae vox cantum noctuae imitatur,* κίκυμος, κίκυβος· γλαυκός. *Hesych. Th.*]. SVET. frg. p. 252 noctuarum *est* cuccubire. CARM. de Philom. anth. 762, 40 noctua lucifuga -it in tenebris.

cucubus. *nomen herbae*: PLIN. VAL. 2, 3 herbae quae dicitur -us folia. *L.*

cucūlio *v.* cucullio. **cuculla** *v.* 2. cucullus.

cucullātus, -a, -um *a* 2. cucullus. ISID. orig. 19, 24, 17 casula est vestis -a.

cucul(l)io, -onis *m.* [*cf. c.* 2. cucullus. *Th.*]. *trad.* cuculiones: CATO agr. 2, 4. GLOSS. II 118, 35 -o σκέπαστρον (σκεπαστον *cod.*). *cf. graeca p. 1281, 18; sed* κουκούλλιον: THEODOR. vita Theodos. p. 71 Vsener. [*hisp.* cogujon. *M.-L.*] *i. q.* cucullus: CATO agr. 2, 4 cum tempestates pluviae fuerint ... -es familiam oportuisse sibi sarcire. 135, 1 Calibus et Minturnis -es. LAMPR. Heliog. 32, 9 tectus -e mulionico, ne agnosceretur. CAPITOL. Ver. 4, 6 vagaretur nocte ... obtecto capite -e vulgari viatorio.

deriv.: cuculliunculus.

cucul(l)iunculus, -ī *m. a* cucul(l)io. PAVL. FEST. p. 366 tegillum -um ex scirpo factum.

cucullum *v. l. 71.* **1. cucullus** *v.* cuculus.

2. cucullus, -ī *m.* [*a Gallis tractum esse colligas ex composito* bardocucullus, *etsi hibern.* cochull *aremor.* kougoul *non genuinum esse videtur; conferri potest got.* hakuls *'paenula'. v. Joh. Schmidt, Zeitschr. f. vergleich. Sprachforschung 25, 118. Th.*]. *de u altera vel correpta vel producta v. Gröber, Archiv 1 (1884) 555. 6 (1889) 384.* *legitur* cocullo: GREG. TVR. Franc. 7, 39, *cf. p. 1281, 28 et nonnumquam in codd., de forma* cuculla *v. p. 1281, 23.* GLOSS. Plac. V 9, 21 (= 59, 29) -us est generis masculini et declinatur *eqs.* SCHOL. Iuv. ed. Schopen 3, 170 cucullum genus est vestis quam cappam vocamus, proprie autem pileum significat. *inde a* COLVM. [*it.* cocollo, *hisp.* cogollo. *M.-L.*]

i. q. velamentum vel tegumentum capitis (*de quo v. Mau, PW. IV 1739; Reinach, Daremberg-Saglio II 1577; Holder, Altcelt. Sprachsch. I 1183*). COLVM. 1, 8, 9 *ventus, frigus, pluviaque* prohibentur ... sagis -is. 11, 1, 21 sagatis -is. MART. 5, 14, 6 -o prospicit caput tectus. 10, 76, 8 pullo Maevius alget in -o. 11, 98, 10 non te -is asserit caput tectum. 14, 139 -i Liburnici. IVV. 3, 170 contentus ... Veneto duroque -o (SCHOL. *ad l.* quales -os habent Perusini). 6, 118 ausa ... sumere nocturnos meretrix **Augusta** -os (SCHOL. *ad l.* capitis indumenta quibus se cooperiebat). 6, 330 iubet sumpto iuvenem properare -o. 8, 145 nocturnus adulter tempora Santonico velas adoperta -o (SCHOL. *ad l.* -o de byrro Gallico, nam apud

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

Santonas oppidum Galliae conficiuntur). CAPITOL. Pert. 8, 3 -i Bardaici. HIER. epist. 22, 27 -is fabrefactis . . . imitantur noctuas et bubones. 64, 15 (*de ephod*) palliolum ... in modum caracallarum, sed absque -is (EVCHER. instr. 2 p. 156, 7). QVEROL. p. 45, 3 sumite tristitiam . . . -orum tegmina. COD. Theod. 14, 10, 1, 2 (*a. 382*) servos . . . aut byrris uti permittimus aut -is. *nota*: MART. 3, 2, 5 (*de libello*) turis piperisve sis -us (*i. involucrum*). GREG. TVR. Franc. 8, 17 *tentorium* ex amplioribus incoeptum . . . in uno -i capite saepe collegitur. *vestimentum monachorum*: HIER. reg. Pachom. praef. 4 nihil habeant in cellulis praeter ... -os duos. 38 ea quae dantur non in -o, sed in pelle accipiat. 99 -i singulorum habebunt monasterii signa. RVFIN. hist. mon. 3 -o caput operiri . . . eisque etiam faciem velant. CASSIAN. inst. 1, 3 -is . . . perparvis . . . qui capita tantum contegant . . . utuntur *Aegyptii*. 1, 10. 4, 17 -is ultra oculorum palpebras remissis. SIDON. epist. 7, 16, 2 nocturnalem -um . . . transmisi, quamquam non opportune species villosa mittatur. PALLAD. hist. mon. I 19 cum -o tantum ingrediatur. -os . . . e villo parvulos fieri ut infantibus ordinavit (κουκούλιον). *ibid.* edentes -is capita sua velent. 21 ceterae virgines tonsae -is (κουκούλια) cooperiuntur. GREG. TVR. Franc. 7, 39 caput eius cum -o decidit. vit. patr. 8, 5. 17, 4 contecto capite a -o, ne agnosceretur. ISID. reg. monach. 12, 2 singulis -is contenti erunt.

fem. **cuculla,** -ae. *inde a* HIER. ISID. orig. 19, 24, 17 -a quasi minor cella (*cf. l. 27*). GLOSS. χαρακάλλιον. IV 105, 30 (V 463, 7) lacerna genus -ae suptilis. V 380, 5 paenula lacerna in modum cucul⟨l⟩ae. 410, 18 byrrus -a brevis. 564, 29 casula (*cf. vol. III 572, 82*) id est -a quasi minor casa. 602, 63 lacerna genus cocullae. 320, 58 paenula cocula sine cappa. 412, 59 coculam. GLOSS. Werth. Gallée 339 ependyten tonica vel cocula. *loc. corrupt.*: THEOD. PRISC. add. p. 313. [*it.* cogolla, *francog.* coule, *hisp.* cogulla. *M.-L.*] *vestimentum monachorum, i. q. cucullus*: HIER. vita Hilar. 44 tunicam sacceam, -am et palliolum. *ibid.* tunica cilicina et -a et sago rustico. RVFIN. hist. mon. 9 habitum monachorum, hoc est lebetam et -am ac melotem. PAVL. NOL. carm. 24, 390 donum . . . tunicae . . . geminat -ae munere. ENNOD. epist. 9, 17 p. 241, 2. EPIST. pontif. 953 Migne 69 p. 405^A (Pelag. 10) tunicas albas aut -as. 946 Migne 69 p. 408^A (Pelag. 14). BENED. reg. 35 sufficere . . . monachis . . . -am et tunicam: -am in hieme villosam, in aestate puram. *ibid. ter.* VITA Alc. Avit. 4. GREG. TVR. Franc. 9, 6 -am ac tonicam de pilis caprarum. GREG. M. epist. 11, 1.

deriv.: cucullatus. *comp.*: bardocucullus.

cuculo, -āre [*cf. c.* cuculus. *Th.*]. *de voce cuculi*: SVET. frg. p. 252 cuculorum *est* -are. CARM. de Philom. anth. 762, 35 et cuculi -ant. ANTH. 733, 13 nunc cuculus -ans (constans *trad.*) Scottos iter ire perurget.

cucūlus, -ī *m.* [*vox onomatopoetica, cf. c. hibern.* cuach, *gr.* κόκκυξ, *slavon.* kukavica, '*cuculus*'. *Th.*]. *altera* u *producitur: apud* PLAVT. *et* HOR. *v. infra l. 61 sqq., recentioribus temporibus corripitur*: CARM. de Philom. anth. 762, 35 ANTH. 733, 13 [687 (*aev. Carol.*) *duodecies*]. *scribitur* cuccull- *vel* cucull- *subinde in codd.* GLOSS. κόκκυξ. II 352, 2 κόκκυξ εἶδος ὀρνέου. III 435, 55 κούκουβλος. V 624, 35 tuchus est -us (*cf. infra l. 55*). 353, 50 gęc (*anglosax.*). [*it.* cuculo, *prov.* cogul. *M.-L.*]

1 *nomen avis*: *proprie*: VARRO ling. 5, 75 ab suis vocibus *nomina accipiunt* . . . -us (ISID. orig. 12, 7, 67 tucos, quos Hispani -os vocant, a propria voce constat nominatos. GLOSS. II 186, 36 cucullus a sono vocis compositum nomen habet). PLIN. nat. 1, 30, 8—53 *medicinae in* -o (28, 156. 30, 140). 18, 249 cantus alitis temporariae, quam -um vocant. 30, 85 *serpens* procedens et ante -i cantum. aliud est -o miraculum (*describitur*) *v. etiam l. 43 sqq.* *translate contumeliose de hominibus*: PLAVT. Asin. 923 etiam cubat -us. 934 cano capite te -um uxor ex lustris rapit. Persa 282 tua quidem, -e, causa. Pseud. 96 quid fles, -e? Trin. 245. HOR. sat. 1, 7, 31 vindemiator . . . cui saepe viator cessisset magna compellans voce -um (PORPH. *ad l.* solent de via rustici circum viam arbusta vindemiantes a viatoribus -i appellari. SCHOL. *ad l.* -us avis abiecta, quae hoc vitio naturali laborat, ut ova ubi posuerit saepe oblita aliena calefacit; unde rustici sibi obiciunt quasi alieni fetus curam sustinentes). *v. Wyss, Die Sprichwörter bei den röm. Komikern p. 60 sq.* INSCR. christ. Rossi II p. 413, 22 Casa -i *v. nom. propr.*

2 *nomen herbae* (*de qua v.* PS. APVL. herb. 74). *scribitur etiam* cucullus: PLIN. nat. 1, 27, 44 -us sive strumus sive strychnos. 27, 68. MARCELL. med. 36, 63 herba -us. PLIN. VAL. 3, 36. 44 MISC. Tir. p. 57, 16. ORIBAS. eup. 2, 14 stricnon, id est uva canina vel -us.

deriv.: cuculo.

cucuma, -ae *f.* [*orig. inc. sunt qui a* coquere *ductum putent, v. Walter, Zeitschr. f. vergleich. Sprachforsch. 12, 382. Th.*]. ISID. orig. 20, 8, 3 cacabus et -a a sono ferveris cognominantur. *legitur* cocuma: VEN. FORT. carm. 6, 8, 14 (*ubi* cucumae *G*²). cucumma: MARCIAN. dig. 48, 8, 1, 3. GLOSS. III 23, 7. cuccuma: GLOSS. II 354, 19. 492, 64. III 93, 72. GLOSS. θερμοφόρον. caccabus, caldarius. κουκούμιον. κούκουμος. NOT. Tir. 101, 65. [*it.* cocoma. *M.-L.*]

i. q. vas coquinarium: PETRON. 135 -am ingentem foco apposuit. MARCIAN. dig. 48, 8, 1, 3 (= COLL. Mos. 1, 6, 3) si clavi percusserit aut -a . . . quamvis ferro percusserit *eqs.* MARCELL. med. 20, 113 -am fictilem ... quae sit sextariorum novem. 26, 112 *ter.* 26, 113. PS. THEOD. PRISC. add. p. 333, 3 in -a fictile. VEN. FORT. vita Germ. 4, 14 rapta de foco -a. carm. 6, 8, 14 frixuriae, -ae, scafa, patella, tripes. *nota*: MART. 10, 79, 4 -am (*i. balneolum, opp.* thermas) fecit Otacilius.

deriv.: cucumella, cucumula.

cucumella, -ae *f.* [*a* cucuma, cucumula *deminutive. Th.*]. *legitur* cocumella: PAPYR. Marini 80, 2, 11 (*a. 564*). ALF. dig. 8, 5, 17, 1 silvam sevisset, in qua labra et tenes (?) -as positas haberet. PAPYR. Marini 80, 2, 7 (*a. 564*) conca aerea una, -a unu. 80, 2, 11.

cucumellum, -ī *n.*: OPTAT. app. 1 p. 187, 5 -um argenteum.

cucumer *v. l. 40.*

cucumerācius, -a, -um *a* cucumis. THEOD. PRISC. log. 15 articulos . . . unguo . . . oleo . . . -o. 36. 116. PLIN. VAL. 3, 13.

cucumerārium, -ī *n. a* cucumis. HIER. in Is. 1, 8 p. 17 in -o, quod LXX pomorum custodiam vocant. GLOSS. V 566, 27 LXX pomorum custodia. ITALA Is. 1, 8 (Tert. adv. Iud. 13. adv. Marc. 3, 23 *et saepius*) tamquam specula in vinea vel in -o casula (σικυηράτῳ, VVLG. tugurium in -o. *cf.* TERT. adv. Iud. 3 IREN. 4, 4, 2 CYPR. testim. 1, 6 ORIG. in Matth. 18, 29 HIER. in Hab. 2, 3 p. 664). PS. AMBR. ad virg. dev. 2 ne relinquaris nuda et spoliata sicut in -o. ITALA (Legion.) *et* VVLG. Bar. 6, 69 in -o formido nihil custodit. [*it.* cocomeraio. *M.-L.*]

***cucumis,** -eris *m.* [*cf. c. gr.* κύκνον τὸν σικυόν. κυκύιζα· γλυκεῖα κολόκυντα *Hesych. cf. Johansson, Indogerm. Forsch. 2, 14. Th.*]. VARRO ling. 5, 104 -es dicuntur a curvore ut curvimeres dicti. *legitur* cocum-: ORIBAS. syn. 4, 2. 6. 15. 32 eup. 2, 1 S 7. 8 GLOSS. III 994, 63. 628, 49. cocumm-: GLOSS. III 544, 63. 546, 8. 632, 11. *in hexametro priorem* u *producit* CYPR. GALL. num. 358. *altera* u *eliditur*: GLOSS. V 448, 42. 566, 36 cumbre holeris genus. *cf.* V 446, 56 comuere holeris genus (*nisi leg.* cambre = crambe, *sed v. l. 60*). *de declinatione*: PROB. cath. gramm. IV 24 nomina 'mis' syllaba terminata 'ris' faciunt genetivo . . . hic -is huius . . . -eris. SERV. georg. 4, 122 hic -is, huius -is declinatur sicut agilis, secundum idoneos; nam neoterici huius -eris dixerunt sicut pulvis, pulveris. GLOSS. V 59, 30 (Plac. V 9, 15) -is generis masculini, huius -eris. sed et cucumer dicitur, nihilo minus huius -eris faciens ut vomis et vomer. *nom. sing.*: CAPER gramm. VII 109 -is, non cucumer. PRISC. gramm. II 249 tam in 'is' quam in 'er' finita nomina ... hic -is et cucumer, -eris. GLOSS. cucumeris: GLOSS. III 594, 12 (609, 39. 616, 3. 627, 63) -eris peponus. cocumeris: III 594, 93. 628, 49. cucumerus: GLOSS. V 283, 1. cucumber: GLOSS. III 544, 14. *cf. l. 32.* *acc.*: *trad.* cucumim: PLIN. nat. 20, 8. cucumin: PLIN. nat. 9, 3. 20, 3. 7. *bis.* CYRILL. de Theodos. p. 107 Vsener κουκούμιν *vel* κουκκούμην. *gen.*: cucumis: PLIN. nat. 37, 55. 57. *dat.* cucumi: PLIN. nat. 19, 181. *abl.* cucumi: PLIN. nat. 19, 118. *acc. plur.* cucumis: PLIN. nat. 19, 69. GLOSS. IV 326, 26 -is -eres. *nom. acc. plur. neutr.*: GLOSS. III 576, 20 -era σικύδια. *genus* (*v. supra l. 38 sqq.*): EXC. Bob. gramm. I 553 nomina quae apud Romanos feminina sunt, apud Graecos neutra . . . -is σικύδιν. IDIOM. gen. gramm. IV 551. CHIRON 54. 201. 347. 773 (*at masc.* 614. 814). GLOSS. σικύδιον. σίκυον. -es σικύδια. σίκυοι. σίκυες. σικύδες. σικύους. peponus. III 575, 57 σικύων σπέρμα[τον] -ris semen. V 283, 1 -erus genus herbae et pomas habet. III 586, 16 -es maturos σίκυς (*codd.* siccis). V 353, 36 popeg (*anglosax.*). [*it.* cocomero, *francog.* concombre, *hisp.* cohombro. *M.-L.*]

1 *nomen fructus, cartilaginum genus* (*de quo v.* PLIN. nat. 19, 61—70. 74. *de cultura eorum v.* COLVM. 11, 3, 48—53). PLAVT. Cas. 911 num radix fuit ... num -is? :: . . . non fuit quicquam holerum. VERG. georg. 4, 122 tortusque per herbam cresceret in ventrem -is (COLVM. 10, 380 intortus -is). COPA 22 pendet iunco caeruleus -is (PROP. 4, 2, 43). PRIAP. 51, 18 -esque humo fusos. CELS. 2, 18 quicquid in caule nascitur, qualis est cucurbita et -is. 2, 21 mali . . . suci sunt . . . -is. 2, 22. 27. COLVM. 10, 234 tenero -is fragilique cucurbita collo. 10, 389 lividus . . . -is, gravida qui nascitur alvo. 11, 3, 17. PLIN. nat. 12, 71. 19, 117. 183. 186 aquatiles *sunt* -res. 22, 51 odorem -ris (27, 24). 26, 121 secatur in asses ut -is. 27, 9. MART. 11, 18, 10 *nemus* in quo nec -is iacere rectus ... possit. SVET. Aug. 77 pro potione sumebat . . . -ris frustum. TERT. ieiun. 5. adv. Marc. 2, 18 -res et peponas Aegyptiorum desiderabat (HIL. in psalm. 121, 8. HIER. in Zach. 3, 14 p. 936 amaverunt ollas Aegyptias et carnes et pepones et . . . -res. RVFIN. Orig in gen. 5, 5). IREN. 1, 11, 4 cum hoc -e est virtus eiusdem potestatis ei, quam et ipsam peponem voco. *ibid.* -is et pepo. *ibid.* quem fructum sermo -rem vocat. ARNOB. nat. 2, 23 EDICT. imp. Diocl. 6, 28. HIER. in Ion. 4, 6 p. 426 ubi -is nascitur ibi nasci soleat et cucurbita. ITALA (Lugd.) *et* VVLG. num. 11, 5. AVG. c. Faust. 5, 10 in melones et -res vel in aliquos alios cibos veniant. APIC. 3, 76 *sq.* DIOSC. 4, 171 coloquintis . . . hastas et folias habet super terra similis -ris nostri. VITAE patr. 3, 7 ager plenus -bus. 3, 50. ISID. orig. 17, 10, 16 -res quod sint interdum amari. *adde*: PORPH. Hor. ars 52 (*v. p. 1283, 53*). *adhibetur in medicina*: CELS. 4, 17. 5, 28, 11 SCRIB. LARG. 152. 189 PLIN. nat. 20, 194. 237. 22, 89. 23, 143 GARG. MART. med. 16 CHIRON 324. 329 THEOD.

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

PRISC. eup. faen. 40 log. 110 MARCELL. med. 30, 35 CAEL. AVR. acut. 2, 29, 159. 3, 16, 136 chron. 3, 8, 121. ANTHIM. 57 *bis*. ORIBAS. syn. 1, 18. 21. 2 add. p. 847. 4, 2. 6. 15. 32. 34. *v. etiam l. 12 sqq. 24 sq. 29 sqq. 32 sqq.*

genera cucumerum: a g r e s t i s (*v.* DIOSC. 4, 145): DIOSC. 4, 150W. σίκυς ἄγριος ... οἱ δὲ κουκούμερε⟨μ⟩ ... ἀγρέστεμ. GLOSS. ἐλατήριον. ἐλατήριον sucus -ris agrestis. ἐλατήριον de -e agresti fit. cisus (σίκυς?) agria cucumber agreste. σικυωνία ἀγρία. sione agria cocumeris agrestis. σίκυον ἄγριον. ἐλατήριον sive σίκυς ἄγριος cocummere agreste. III 582, 21 elaurio id est sibi sicco et -er agrestis. oleo sicinio, id est de -e agresti. 559, 8 -ris agrestis preciden(?) CELS. 5, 18, 7. 6, 7, 7. 8. 6, 18, 6 PELAGON. 13 CHIRON 282. 333. 396 VEG. mulom. 1, 17, 11 THEOD. PRISC. eup. faen. 24. 46. MARCELL. med. 30, 10. 33, 49. 36, 5 radicis -is agrestis, quam sicyon agrion dicunt. CAEL. AVR. chron. 2, 1, 33. CASS. FEL. 8 accipies -es amaros agrestes maturos. ANON. med. ed. Piechotta 183. a m a r u s: GLOSS. III 540, 25 litridos, id est -e amaro. 540, 34 latridos id est -ris amari. 567, 15 latridus id est -er amarus. 567, 6 -er amarus *l. 15.* a n g u i n u s (*v.* PLIN. nat. 20, 3—4): DIOSC. 4, 150W. σίκυς ἄγριος ... Ῥωμαῖοι ἀγγουίνουμ οἱ δὲ *eqs.* VARRO rust. 1, 2, 25 COLVM. 2, 9, 10. PLIN. nat. 1, 20, 4 anguino -e sive erratico. *cf.* 20, 4 apud nos qui anguinus putetur, ab aliis erraticus. anguineus: COLVM. 7, 10, 5. 13, 2. *idem dicitur esse qui silvaticus*: PS. APVL. herb. 113. asininus: VEG. mulom. 2, 6, 5. bonus: DIOSC. 2, 119. edulis: SCRIB. LARG. 147. 148. e r r a t i c u s *v. supra l. 21.* MARCELL. med. 36, 67. rusticus: DIOSC. 4, 150W. σίκυς ἄγριος ... οἱ δὲ κουκούμερε⟨μ⟩ ῥούστικουμ *eqs.* sativus: PLIN. nat. 1, 20, 5. 32, 99. s i l v a t i c u s (*v.* PS. APVL. herb. 113 *et cf. l. 23*): GLOSS. III 545, 63 ἐλατήριον cocummere silvaticus. 546, 8 ἐλατήριον cocummeris silvaticis. SCRIB. LARG. 70. 80. 156. 224 MARCELL. med. 15, 4. 19, 9. 30, 25. 26 PELAGON. 7. 10 *al.* CHIRON 54 *al.* VEG. mulom. syn. 1, 12, 4. 1, 17, 8. 9. 11 *al.* ANON. med. ed. Piechotta 139 ORIBAS. syn. 1, 21 eup. 2, 1 S 8. silvester: CELS. 4, 31. 5, 18, 14. 5, 21, 1. 5, 26, 36 PLIN. nat. 1, 20, 2. 14, 110. 19, 144. 20, 3. 250. 26, 105. 28, 219 CHIRON 473. 811 ORIBAS. syn. 2 add. p. 847. usualis: ISID. orig. 17, 9, 32. *de pepone v.* PLIN. nat. 19, 65. 20, 11.

2 *nomen animalis marini*: PLIN. nat. 32, 148. POL. SILV. chron. I p. 544, 6 *inter nomina natantium.*

deriv.: cucumeracius. cucumerarium.

cucumula, -ae *f. a* cucuma *deminutive.* PETRON. 136 frangitur ... cervix -ae. VITA Caes. Arel. 2, 17 rediens cum cocumula ad consignandos infantes. NOT. Tir. 101, 66.

deriv.: cucumella.

cucurba *v.* curcuba.

cucurbita, -ae *f.* [*fortasse cf. c. ind.* carbhaṭaḥ, cirbhaṭī *anglosax.* hwerhwette *'cucumis' et c.* cucumis; *v. Zupitza, D. german. Gutturale 59. Th.*]. *formae*: c o c u r b i t a: ORIBAS. eup. 1, 2 A 16. C 17. syn. 1, 13. 4, 34. 9, 59. c u c u r v i t a: ANON. med. ed. Piechotta 140. c o c u r v i t a: ORIBAS. syn. 4, 15. 16. 32. *de altera* u *correpta v. Gröber, Archiv 1 (1884) 556. inde a* VARRONE *et* VERG. [*val.* cucurbeată, *francog.* gourde. *M.-L.*]

1 *nomen fructus* (*de quo v.* PLIN. nat. 19, 69—74. *de cultura v.* COLVM. 11, 3, 48—50): PORPH. Hor. ars 52 transtulimus a co⟨lo⟩cy⟨n⟩the -am (*trad.* cucumam). MARCELL. med. 12, 9 -ae radix quam idem (*i. Graeci*) sonchon appellant (*sed v.* cicirbita). SCHOL. Iuv. 14, 58 -a σικύα. GLOSS. κολόκυντα. κολόκυνθα. κολοκύνθη. colokyn⟨t⟩on. σικύα. -ae κολοκύνθαι. -as κολοκύνθαι. κολοκύνθια. κολοκύνθας. nuetia. *cf.* III 207, 65 cucuriata σικύα. VARRO rust. 3, 16, 25. VERG. catal. 3, 13 pallentes -ae. MORET. 76 gravis in latum demissa -a ventrem. PROP. 4, 2, 43 tumidoque -a ventre. PRIAP. 51, 17 seminosas ad -as. 63, 12 -arum ligneus vocor custos. SEN. contr. 7 praef. 8. CELS. 2, 18 quidquid in caule nascitur qualis est -a. 2, 20. 24 ex holeribus *sumitur* ... -a. 2, 27 refrigerant holera ... -a. 2, 29 alvum movent ... -a. COLVM. 10, 234 fragilique -a collo. 10, 380 praegnasque -a serpit. 11, 17. PLIN. nat. 12, 38 -as, quae maturitate ruptae ostendunt lanuginis pilas. 19, 61 quaedam iacent crescuntque ut -ae. *ibid.* constat -a cortice et cartilagine. 19, 117. 118. 181. 186 aquatiles *sunt* ... -ae. 25, 113 folia maiora etiam -is. MART. 11, 31, 1 Atreus Caecilius -arum (*de coquo*). PLIN. epist. 1, 15, 2 paratae erant ... -ae. GELL. 17, 8, 2. APVL. met. 5, 9 maritum ... -a calviorem. ITALA Ion. 4, 9. 10 (Lucif. Athan. 2, 33 p. 206, 24. 25. κολοκύνθη, VVLG. hedera. *cf.* AMBR. hex. 5, 11, 35. HIER. in Ion. praef. p. 391. 392. 4, 6 p. 425 pro -a hederam transtulerim. *ibid.* pro -a sive hedera in Hebraeo legimus 'ciceion' quae etiam lingua Syria et Punica 'ciceia' dicitur [*describitur*]. RVFIN. apol. adv. Hier. 2, 35 AVG. epist. 82, 35. 102, 30. 35. gen. ad litt. 9, 14 p. 286, 3 GLOSS. IV 43, 52). IREN. 1, 11, 4. GARG. MART. med. 6 veteres medici de -a ita senserunt, ut eam aquam dicerent coagulatam. ARNOB. nat. 4, 10. 7, 16 -as ... esse ... in usibus vestris alimoniarum in parte. EDICT. imp. Diocl. 6, 26. HIER. in Ion. 4, 6 p. 425 in ipsis -is vasculorum, quas vulgo saucomarias vocant, solent apostolorum imagines adumbrare. p. 426 ubi cucumis nascitur, ibi nasci soleat et -a. PELAGON. 448 fistula si est tamquam -a viridis. AVG. c. Faust. 6, 4 quis ... in hortum prosiliat homicida -arum. *ibid.* viventes -as quas ... degluttire deberetis. serm. 247, 2 humilis -a tam grande semen parit. ISID. orig. 17, 10, 6. *adde*: SYMPH. 440. *adhibetur in medicina*: SCRIB. LARG. 39. PLIN. nat. 18, 205 -ae carnes. VEG. mulom. 4, 20, 1 -ae viridis sucus. ANTHIM. 56 delicatae -ae elixae. ANON. med. ed. Piechotta 119 ORIBAS. syn. 4, 34. 9, 59. 2 add. p. 848. *v. etiam l. 9. 10. 11. 13. 15. 19 sqq.* *metonymice i. q. homo ineptus*: PETRON. 39 in Aquario *nascuntur* copones et -ae. *cf.* APVL. met. 1, 15 nos -ae caput non habemus.

genera cucurbitarum: Aegyptia: CHIRON 201. 346. 347. 814. VEG. mulom. 1, 17, 7. 4, 20, 1. agrestis: GLOSS. bryonia. nossa *vel* nessa. coloquintidas (-des, -da). Alexandrina: PELAGON. 20. domestica: MARCELL. med. 30, 15. 36, 5. erratica: DIOSC. 4, 182W. βρυωνία λευκή . . Ῥωμαῖοι νότιαμ, οἱ δὲ ... κουκούρβιτα ἠρράτικα. ANON. med. ed. Piechotta 140. silvatica: DIOSC. 4, 176W. κολοκυνθὶς ... Ῥωμαῖοι κουκούρβιτα (κουκούμβριτα *H*) σιλβάτικα. MARCELL. med. 28, 7. 30, 9. 21. 24. 26. 30 ORIBAS. eup. 1, 2 A 16. GLOSS. bryonia. coloquintide. gumen. silvestris: PLIN. nat. 20, 13 -a ... silvestris invenitur σομφός a Graecis appellata (*describitur. cf.* 1, 20, 8 -a sive sompho). GLOSS. III 559, 2 coloquintida agria. SCRIB. LARG. 107. 154. 155. PLIN. nat. 19, 74 in his medica tantum natura est. MARCELL. med. 20, 13 -ae silvestris, quam colocynthidam appellant. 28, 8. 30, 23.

2 *nomen instrumenti, quo medici sanguinem detrahunt* (*de quo v. Helmreich, Archiv 1 [1884] 321 sqq.*): SCRIB. LARG. 46. 67. PLIN. nat. 32, 123 -arum m e d i c i n a l i u m ad corpora levanda sanguine (SVET. frg. p. 226 [*de pluvia*] aquae suspenduntur ... ad instar medicinalis -ae quae ... sanguinem sursum trahit. HIER. in Am. 2, 5 p. 289 VINDIC. med. 25 MARCELL. med. 28, 41 CASS. FEL. 21. SORAN. p. 8, 1 figurata est matrix ... sicut formata est -a medicinalis. *cf.* EVSTATH. Bas. hex. 3, 7 p. 897C in modum medicatoriae -ae). IVV. 14, 58 iam pridem caput hoc v e n t o s a -a quaerat (SCHOL. σικύα. THEOD. PRISC. log. 27. 29. 33. ISID. orig. 4, 11, 3 guva, quae a Latinis a similitudine -a, a suspirio ventosa vocatur. GLOSS. V 654, 5). CHIRON 508 THEOD. PRISC. eup. faen. 22 -a mediocri imposita. 32. 41 ignita -a. log. 12. 31 MARCELL. med. 15, 1. CAEL. AVR. acut. 1, 11, 78 l e v e s erunt -ae apponendae (chron. 2, 1, 24. 4, 7, 94). 1, 11, 79. 3, 3, 20. 3, 4, 37. 3, 16, 134. chron. 1, 1, 13. 1, 4, 89. 90. 1, 5, 160. 1, 6, 184. 2, 1, 21. 4, 8, 119. acut. exc. 12 p. 709. CASS. FEL. 1. 30. 33 -as stalticas id est constrictorias ... conglutinabis. 34. 37. 41 per -ae raptum sufficientem sanguinem detrahas. PS. SORAN. quaest. med. 34 ORIBAS. syn. 1, 13.

deriv.: cucurbitarius, cucurbitella, cucurbiti(n)us, cucurbitivus, cucurbitula. cucurbitare.

cucurbitārius, -iī *m. a* cucurbita. *i. qui c u c u r b i t a s c o l i t*: HIER. epist. 112, 22 ad irridendos -os voluisse mentiri.

cucurbitātio, -ōnis *f. a* cucurbitare. CAEL. AVR. chron. 2, 1, 32 post -em atque dropacis usum.

cucurbitella, -ae *f.* [*cf. c.* cucurbitula. *Th.*]. *nomen fructus*: PLIN. VAL. 2, 30 curabis ... de -a agresti et centauria.

cucurbitinus, -a, -um *a* cucurbita. PLIN. nat. 15, 55 *pira* -a acidula suci *nomen habent.* CAPER *v. l. 52.*

cucurbitius, -a, -um *a* cucurbita. CAPER gramm. VII 109, 3 -um pirum, non cucurbitinum.

cucurbitīvus, -a, -um *a* cucurbita. CATO agr. 7, 4 pira ... -a. MACR. sat. 3, 19, 6 Cloatius sic eorum (*pirorum*) vocabula discernit ... -um. 3, 20, 1 diversas ficos ... dinumerat Cloatius ... -a.

cucurbito, -āre *a* cucurbita *sub 2.* GLOSS. II 431, 29 σικυάζω. 118, 27 -at σικυάζει.

deriv.: cucurbitatio.

cucurbitula, -ae *f. a* cucurbita *deminutive.* 1 *nomen f r u c t u s*: SCRIB. LARG. 106 -ae silvestris, quam κολοκυνθίδα appellant.

2 *instrumentum medicorum* (*de quo v.* CELS. 2, 11): CELS. 2, 9 demitur materia sanguinis ... -a. 3, 7, 1. 3, 18 occipitio inciso -am admovere. 3, 21 necessariae sunt sine ferro -ae. 3, 23. 3, 27, 1. 2. 4, 2. 6. 7. 10. 11. *bis.* 12. *ter.* 13. 14. 18. 19. 20. 21. 27 -ae ... defigendae sunt. *ibid. bis.* 4, 29. 30. 5, 26, 21. 27, 1. 2. 3 venenum extrahendum est; id -a optime facit. *ibid. bis.* 6, 6, 9. 16. 7, 2 -am accommodare. *ibid. bis.* 7, 26, 5 agglutinanda -a est. *adde*: PLIN. nat. 32, 123 *ubi* cucurbita *codd. praeter V d T.*

deriv.: cucurbitella. cucurbitularis.

cucurbitulāris, -e *a* cucurbitula. ISID. orig. 17, 9, 86 *chamaepityn Latini* -em vocant, quod ex parte odorem cucurbitae referat. GLOSS. III 537, 20 (588, 37. 610, 12) χαμαίπιτυς. GLOSS. III 547, 46 c u c u r b i⟨tu⟩l a r i a lidenia. *Wulff.*

cūcurrio, -īre [*vox onomatopoetica, cf. serb.* kukurijèkati *'cucurrire'. Th.*]. SVET. frg. p. 251 gallorum *est* -ire vel cantare. CARM. de Philom. anth. 762, 25 -ire solet gallus.

cūcurru *interiect.* (*sc. galli*). ROMAN. Char. gramm. I 240, 14 (*in cap. de interiectione*) -u. an nomen est ut veru, gelu? CHAR. gramm. I 238, 19 (exc. cod. Voss.) -u increpantis *est.* AFRAN. com. 22 id me celabat. :: -u.

cucutia, -ae *f.* *herba ignota*: PLIN. VAL. 5, 42 omne legumen, quod restrictionem facit ... cucumeres, -as, sorba *eqs.* [*it.* zucca *'cucurbita'. M.-L.*]

cucutium, -iī *n.* [*cf. esse videtur c.* 2. cucullus. *Th.*]. *vestimen-*

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

tum quoddam: TREB. Claud. 17, 6 -a villosa duo. *i. q. praeputium*: DIOSC. 2, 65 *mel* verpis -um crescere facit (2, 82 W. λιποδέρμους τε τοὺς μὴ ἐκ περιτομῆς ἀποκαθίστησι). [*prov.* cogots. *M.-L.*]

cucuzāta laepaeuincae (*anglos. i. epops*) GLOSS. V 353, 49. [*cf. c.* cucutium. *Th.*]

cūda *v.* cauda.

cudis *m.* [*cf. c.* incus, cudere. *Th.*]. EXC. Bob. gramm. I 552, 37 nomina quae apud Romanos feminina, apud Graecos masculina ... -is ἄκμων. GLOSS. -is, codis, cudo ἄκμων. cudex μύδρος. *cf.* scudis. *L.*

1. cūdo, -dī, -sum, -ere [*cf. c.* incus, *fortasse cum theodisc.* houwan *anglosax.* hēawan '*ferire*', *lituan.* kauju '*ferio, cudo*'. *Th.*]. PAVL. FEST. p. 62 -ere a caedendo dictum. *de formis: perf.* cudi: CHAR. gramm. I 246, 5 PHOC. gramm. V 433, 24 EXC. Bob. gramm. I 565, 16. cusi: DIOM. gramm. I 369, 2. *cf.* PRISC. gramm. II 515, 16 (*qui errasse videtur*). *de syllaba prima producta*: PRISC. gramm. II 270, 3. *legitur inde a* PLAVTO.

1 *i. q. ferire* (SERV. Aen. 1, 174 GLOSS. V 495, 73), *tundere* (EVGRAPH. Ter. Haut. 740 rec. α): GLOSS. ἐλαύνω ἐπὶ σιδήρου ἢ ἄλλης ὕλης, ἐπ' ἄκμονι ἐλαύνω, γλύφω, ὀξύνω, κολάπτω, τινάσσω, χαλκεύω ῥηματικῶς. TER. Eun. 381 istaec in me -etur faba (*proverbialiter i. q. in me recidet hoc malum cf.* PLIN. nat. 18, 257 faba metitur, dein -itur [concutitur *E*]). LVCR. 4, 187 *solis lux et vapor* quasi -untur. COLVM. 2, 20, 4 spicae melius fustibus -untur (*cf.* 2, 10, 14). NON. p. 523 massa *ferri* malleis -itur. *absolute*: LVCR. 1, 1044 *plagae* -ere ... crebro possunt.

2 *i. q. cudendo conficere*: a *proprie*: GLOSS. operor, produco argentum vel aurum. -it fabricat, excutit, figurat, sculpit, excidit, elimat, -ere excludere (excutere?), repercutere, caedendo proferre (*cf.* IV 103, 6 kadere caedendo proferre *al.*) vel aliquid facere. -itur percutitur (*de re cf. Blümner, Technol. IV 259*). PLAVT. Most. 892 faber, qui -ere soles plumbeos nummos (TREB. trig. tyr. 31, 3 -si sunt eius nummi aerei). TER. Haut. 740 argentum -o, quod tibi dem (*iocose dictum*). QVINT. inst. 9, 2, 61 anulum sibi -i ab aurifice. TREB. Gall. 12, 1 *Odenati* monetam -i iussit (trig. tyr. 26, 3). COD. Theod. 9, 21, 3 (*a. 326*) -endae pecuniae studium. 9, 21, 10 (*a. 393*) super -endo aere. SYMM. epist. 4, 55 nomisma auro -sum. HIER. in Mich. 1, 4 p. 476 hastae -entur in falces. in Ezech. 7, 21 p. 252 artem non habent -endi gladios. *absol.*: VVLG. Is. 41, 7 qui -bat tunc temporis. *in imagine*: SYMM. epist. 1, 4, 1 *epigrammata* bono metallo -sa. b *translate i. q. conficere, componere* (*cf.* GLOSS. IV 224, 38 studiose agere, facere): HIER. epist. 108, 2 liber hic -itur (108, 27. in Mich. lib. 2 praef. p. 480 in Is. lib. 13 praef. RVFIN. hist. 7 praef. librum ... -at [συνεκπονήσει]. *cf.* CASSIAN. inst. 2, 9, 3 *libellos*. PAVL. PELL. 59 nostro, quem versu -o, libello). HIER. in Ezech. lib. 7 praef. quae notariorum stilo -imus. in Os. lib. 3 praef. difficillimum me ... opus -ere (praef. par. sec. hebr. novum opus in veteri opere -ere. BEDA gramm. VII 242, 8 *opus* de arte metrica). in Gal. lib. 3 praef. tertium ... volumen hoc -imus. praef. Vulg. pent. nova pro veteribus -ere (Salom. neque enim nova sic -imus, ut vetera destruamus. CASSIOD. inst. div. 9 p. 1122^C nova -i fecimus). MAR. MERC. subnot. praef. 8 de qua *materia* et impia -ret. ENNOD. opusc. 3, 2 p. 331, 12 turpe est illa -ere, quae nec ille, de quo narrantur, agnoscat.

syn. ad 1: ferire, tundere. *ad 2*: percutere, signare. conficere. *deriv.*: cusio, cusor. cusare. *comp.*: ad- ex- in- per- pro- re- succudere.

2. cūdo, -ōnis *m.* [*si vox vere latina est, conferre licet c. med.* χαοδā '*capitis tegimen, cassis*', *fortasse c. gr.* κεύθειν *anglosax.* hydan '*abdere, celare*'; *v. Hübschmann, Zschr. f. vergl. Sprachw. 24, 412. Th.*]. *i. q. cassis*: GLOSS. εἶδος περικεφαλαίας. SIL. 8, 493 capiti -e (codone *Col.*) ferino sat cautum. 16, 59 -e comantes disiecit crines.

cufae καμάραι GLOSS. II 118, 47 (καμάρια *e*). *i. q.* cupae?

cuferion *v.* cyferion.

cufia *v.* cofia.

cūfus, -a, -um, κοῦφος. *i. q. levis*: CASS. FEL. 71 p. 170, 21 cucurbitas -as id est ⟨levi⟩ cum appositione deduces. *Hoppe.*

cūiās, **cūiātim** *v.* quoi-. **cuicuimodī** *v.* quisquis.

cuimodī *v.* cuiusmodi *s. v.* quis.

cūius, **cūiusnam**, **cūiusvis**, -a, -um *v.* quoius.

cūiusce, **cūiuscemodī** *v.* quisque. **cūiusmodī** *v.* quis.

?**cula**. AGENN. grom. p. 86, 9 habent et res p. loca suburbana inopum funeribus destinata, quae loca -a culinas appellant.

στραγγουρῶ **culbeo** GLOSS. II 438, 35.

culbitio στραγγουρία GLOSS. *L.*

culcita, -ae *f.* [*fortasse cf. c. gr.* κολόκυμα, κολοκύνθη κολοκύντη, κολοσσός, κολεκανός, *ind.* kūrcāh '*fasciculus*'; *v. Fick, Vergl. Wörterb. d. indogerm. Spr. II^3 67. Th.*]. VARRO ling. 5, 167 ab inculcando -a dicta (PAVL. FEST. p. 50 -a quod tomento inculcatur appellata). ISID. orig. 19, 26, 4 -ae vocatae quod calcentur id est farciantur pluma sive tomento. culcitra: PETRON. 38 (*cf. Heraeus, Spr. d. Petron p. 47. Sueton. ed. Ihm p. LII*). ALTERC. Hadr. et Epict. GLOSS. III 269, 36 (*gl. novicia*). Plac. V 38, 3 culcitra[l]. culcites: GLOSS. V 353, 22. GLOSS. τύλη. πιλωτόν. lectum vel cervical plumis structum. V 353, 22 bedd (*anglosax.*). Plac. V 38, 3 pulvinus (V 95, 25. 139, 11). SCHOL. Hor. gloss. Γ sat. 2, 3, 118 'stragula'. ... -a Grecisca (*sic*). *legitur inde a* PLAVTO, *singulis locis*: PLAVT. PAVL. FEST. PLIN. nat. IVV., *binis*: CATO *et* CIC., *ternis*: SEN. phil. *et* PETRON., *quater*: SVET., *quinis*: VARRO MART., *praeterea apud posteriores*. [*it.* coltrice, *francog.* couette, *hisp.* colcedra. *M.-L.*]

i. q. stragulum dormitorium: PLAVT. Cas. 307 gladium faciam -am (*iocullariter pro: gladio incumbam, me transfodiam*). CATO agr. 10, 5. 11, 5. VARRO Men. 448 in testudineo lecto -a plumea ... dormire (CIC. Tusc. 3, 46 collocemus *eum* in -a plumea). ling. 5, 167 posteaquam transierunt ad -as *Romani*. frg. Non. p. 86, 4. CIC. Att. 13, 50, 5 Silius -as non habet. SEN. epist. 87, 2 -a in terra iacet, ego in -a. 108, 23 laudare ... -am, quae resisteret corpori. PETRON. 38 vides tot -as. 97 quibus *institis* sponda -am ferebat. 98 remotā ... -ā. PLIN. nat. 19, 13 in -is praecipuam gloriam Cadurci obtinent. MART. 5, 62, 5 nulla tegit fractos — nec inanis — -a lectos. 11, 21, 8 -a Leuconico (*sc. tomento*) ... viduata suo. 11, 56, 9 Leuconicis ... tumeat tibi -a lanis. 14, 119, 2 quotiens paelex -a facta mea (*sc. matellae*) est! 14, 162, 1 fraudata tumeat fragilis tibi -a mula. IVV. 5, 17 tertia ne vacuo cessaret -a lecto. SVET. Tib. 54 ut tomentum e -a temptaverit mandere. Claud. 35 -is ... et stragulis praetemptatis et excussis. Nero 48 decubuit super lectum modica -a. Vit. 16 lecto ... et -a obiectis. VLP. dig. 34, 2, 25, 7 -ae etiam vestis erunt. PAVL. dig. 23, 10, 3 pr. sent. 3, 6, 56 CYPR. epist. 76, 2. CAPITOL. Aur. 12, 12 funambulis ... -as subiri iussit. LAMPR. Heliog. 19, 9 saepe -as mutans. VEG. mil. 4, 23 -as funibus c⟨h⟩alant et illis opponunt locis. COD. Theod. 7, 9, 3 (*a. 393*). MACR. sat. 2, 4, 17 -am emi cubicularem. SIDON. epist. 8, 12, 5 aedificatus -is torus. GREG. TVR. vit. patr. 19, 2 hoc (*sc. matta*) erat cotidianum scamnum, hoc -a. GREG. M. epist. 11, 2 de emendis -is. IVLIAN. epit. novell. 4, 15 singulis *monachis* in -is suis humi videlicet constratis iacentibus. ALTERC. Hadr. et Epict. quid est -a? insomnis volutatorium. NOT. Tir. 97, 91. *nota de lecto in columbario*: VARRO rust. 3, 5, 14 ut in -as et columellas convivae pedibus circumire possint. *de re v. Blümner, Technol. I 207, 1; Marquardt-Mau, Privatleben p. 724.*

culcitārius, -a, -um. *a* culcita. *subst. m. is qui culcitas facit*: DIOM. gramm. I 326, 14.

culcitella *v.* culcitula.

culcitōsus. *a* culcita. *fort. qui multas culcitas habet*: DIOM. gramm. I 326, 18.

culcitra *v.* culcita.

culcitula, -ae *f.* *a* culcita *deminutive*. *i. q. parva culcita*: LVCIL. 1061 -ae accedunt privae centonibus binis. PAVL. FEST. p. 50 -a fusticulus quidam ligneus in sacris dicebatur. DIOM. gramm. I 326, 20. *transl. de puero, cui erus incubat*: PLAVT. Most. 895 novit erus me. :: suam quidem pol -am (culcitullam *codd.*, *alii* culcitellam) oportet.

?**culdex** πτέρνος GLOSS. **culeus** *v.* coleus *et* culleus.

culex, -icis *m.* [*cf. c. hibern.* cuil '*culex*', *cambr.* cylionen '*musca*', *fortasse c. ind.* śūlah śūlam '*veru, palus acutus*', *armen.* slak '*veru, pugio*' *et c.* cuneus; *v. Lidén, Armen. Stud. p. 78 sq. Th.*]. ISID. orig. 12, 8, 13 -x ab aculeo dictus, quo[d] sanguinem sugat. *formae*: culix: PLAVT. Cas. 239 *codd.* PLIN. nat. 19, 68 (*de herba*). MART. 3, 93, 9. 11, 18, 13 POL. SILV. nom. anim. chron. I p. 543, 37. GLOSS. II 118, 42. IV 224, 34. V 449, 5. 566, 32 (*adde* 566, 30 culis). culiex: GLOSS. II 357, 47. colices: GLOSS. III 442, 41. *femininum*: PLAVT. Cas. 239. *legitur inde a* PLAVTO. *cf. nom. propr.* [*port.* couce. *M.-L.*]

1 *genus quoddam (apud* PLIN. nat. *varia genera) perexiguorum animalium insectorum*: GLOSS. κώνωψ (*cf.* SCHOL. Hor. epod. 9, 16 conopes graece -es dicuntur), ἐμπίς, βομβυλιός. zinzala. zenzalus. zinzane. mich (mycg? *anglosax.*) longas tibias habens. -e muscione. tinea de allece, quod in navibus nascitur. -es tentiale (*i.* zenzalae), cintilianae. *de corpore cf.* HIER. tract. in psalm. 91 p. 122 quasi punctum cuiusdam corpusculi est et tamen ... habet sex pedes, ... duos oculos, ... os et ventrem, ... tubam vocis ..., alas (103 p. 167, 6 RVFIN. Clement. 1, 8). TERT. anim. 10 -bus ... deesse pulmones et arterias (32). PLAVT. Curc. 500 genus est leoninum inter homines ... ut muscae, -es. LVCR. 3, 390 corpore quae *vestigia* in nostro -es ... ponunt. CVLEX 3 haec propter -es (-is *codd.*) sint carmina docta. 7 pondere vel -is levior famaque feretur. 208 effigies ad eum -is devenit. 387. 413 parve -x. HOR. sat. 1, 5, 14 mali -es ... avertunt somnos. PLIN. nat. 1, 11, 41. 1, 29, 59 *remedia* contra -es (PALLAD. 1, 35, 2 contra -es ... fuliginem spargimus. *cf.* SCHOL. Hor. epod. 9, 16 adversum -es). 9, 160 acescente umore -es *proveniunt*. 10, 168 in cibatu -es gratissimi *vespertilionibus sunt*. 10, 195 -es acida petunt, ad dulcia non advolant. 11, 2 tot sensus collocavit in -e *ratio*. 11, 61 e -um genere qui vocantur muliones (11, 118 alia genera -um acescens natura gignit. 17, 231. 30, 147 EVCHER. instr. 2 p. 157, 18 CASSIOD. in psalm. 104, 31). 11, 100 aculeus in ore ... -i *est*. 11, 118 ficarios -es caprificus generat. 11, 120. 13, 54. 66 ex ulmi ... cummi et -es ... nascuntur (16, 29 in *nucleis* -es nascuntur. 17, 255). 15, 80 *caprificus* -es parit; hi fraudati alimento ... ad cognatam *arborem* evolant *eqs.* 15, 81. 16, 220. 19, 180 infestant et -es riguos hortos. 20, 184 *git* -es suffitu necare (22, 157 fumus cre-

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

matorum *lupinorum* -es necat). 23, 114 mali punici corticis fumo -es fugantur. 25, 142 suco *centaurii* -es (*sc. imaginarios*), nubeculas, obscuritates discuti. 27, 52 -es . . . abigit *absinthium*. 34, 167. 37, 46. MART. 3, 93, 9 Atrianus dulcius -x cantet. 8, 33, 7 -em longe sentire volantem (PALLAD. hist. mon. I 6 p. 270ᴰ -em sensit). 11, 18, 13 consumpto moritur -x salicto. HADR. carm. frg. 1 -es pati rotundos. SVET. vita Verg. p. 58 -x provolavit atque inter duo tempora aculeum fixit pastori. at ille continuo -em attrivit . . . ac sepulcrum -i statuit. GELL. 14, 1, 31 -bus nascendi fata sint . . . attributa. TERT. anim. 10 personant -es ne in tenebris quidem aurium caeci. 32 obducetur *anima* in -e. adv. Marc. 1, 14 p. 308, 12 sustine . . . -is et tubam et lanceam. ITALA Matth. 23, 24 (Iren. 33, 7 Pelag. in Rom. 11 p. 695ᴰ) liquantes -em (HIER. epist. 69, 4 GREG. M. moral. 1, 21. VVLG. excolantes. *cf.* HIL. in Matth. 24, 7 in colandis -bus. ORIG. in Matth. 18, 13 *minima delicta* -es nominavit). IREN. 2, 30, 8 -em . . . perficere. PORPH. Hor. epod. 9, 16 ad -es prohibendos (SCHOL. Hor. gloss. Γ *ibid.*). *ibid.* -es abundant. LACT. inst. 2, 5, 36. AMM. 18, 7, 5 *leones* magnitudine (*i. multitudine*) -um agitantur (24, 8, 3 -um multitudine referta sunt omnia). SCHOL. Hor. epod. 9, 16 ad arcendam -um molestiam. HIER. in Ioel 2 p. 198 et pulices et -es (*in lusu verborum*) . . . fecerit deus (*cf.* AVG. in psalm. 148, 10). in Am. 7, 14 p. 334 *ficus* a -bus corrumpuntur. epist. 60, 4 velut muscae et -es conterebantur. 60, 12 in Gal. 4, 29/31 adv. Pelag. 3, 5. PAVL. NOL. epist. 5, 13 importunum vacui -is murmur. AVG. in psalm. 148, 10 quis dedit aculeum -i, quo sanguinem sugat? quam tenuis fistula est, qua sorbet! EVSTATH. Bas. hex. 6, 6. 7, 1 muscae -esque *e stagnis* pullularunt. SIDON. epist. 1, 8, 2 auribus Padano -e perfossis. GREG. M. moral. 1, 21 -x susurrando vulnerat. PALLAD. hist. mon. I 6 p. 271ᴬ -es, crabronibus similes, . . . perforant cutem. II 10 p. 360ᴮ ubi sunt -es sicut nebulae. EVG. TOLET. carm. 38, 3 mordaces -es (101, 22). NOT. Tir. 109, 52.
translate de sene amatore, qui tanquam -x amicam circumvolitet: PLAVT. Cas. 239 cana -x, vix teneor, quin quae decent te dicam.
latiore sensu de alio genere insectorum animalium: PLIN. nat. 17, 255 est et alîud genus -um, quos vocant centrinas, fucis apium similes . . .; interimunt . . . *ficarios -es* atque ipsi commoriuntur. *titulus carminis*: CVLEX *Vergili*; *cf.* STAT. silv. 1 praef. 8. 2, 7, 74 ante annos -is Maroniani. MART. 8, 56, 20. 14, 185. SVET. vita Luc. p. 50 *al.*

2 *herba quaedam*: PLIN. nat. 19, 68 herba, nomine quae vocatur culix. PALLAD. 4, 9, 8 herba ea, quae culex dicitur.

deriv.: culicare, 1. culiculus, culicellus.

culfus *v.* colpus.

culicāre, -is *n.* *a* culex. *i. q. conopeum*: SCHOL. Iuv. 6, 80 linum tenuissimis maculis nanctum (netum *p*), quod -e dicunt.

culicellus, -ī *m.* *a* culex *deminutive.* *i. q. parvus culex*: SEPT. SER. carm. frg. 14 -us: ʻamasio Tulleʼ (Tullae *Wernsdorf*).

culiculāre, -is *n.* [*a* culiculus. *Th.*]. *i. q. culicare*: GLOSS. tzintzalario. *cf. p. 1265, 31.*

?**culiculegium,** -ī *n.* *herba quaedam*: DIOSC. 3, 121W. *κόνυζα πλατύφυλλος . . . οἱ δὲ κουλικουλέγιουμ* (*trad. κοπικολέδιον*).

1. culiculus, -ī *m.* *a* culex *deminutive.* *i. q. parvus culex*: GLOSS. II 357, 48 *κωνώπιον*.

2. cūliculus *v.* cauliculus.

culigna, -ae *f.* [*tractum a gr. κυλίχνη, sicut* culchna *in vasculo Campano ap. Mommsen, Unterit. Dial., tab. XIII 4. Th.*]. VARRO frg. Non. p. 545, 21 erant vasa vinaria: sini, cymbia, -ae. PAVL. FEST. p. 51 -a vas potorium. p. 65 -a vas vinarium a Graeco dicta, quam illi dicunt *κύλικα*. GLOSS. *σκεῦος οἴνου*. CATO agr. 132 Iovi . . . -am vini quantam vis polluceto (*bis*). or. inc. frg. 16 -am in faeno Graeco ponit, ut bene oleat. VARRO frg. Non. p. 312, 9 mensa ante ponebatur cum -a ac vino. *de re v. Daremberg-Saglio II 1579, Weege, Rhein. Mus. 62 (1907) 551.*

culīla, culillus *v.* culullus.

culīna, -ae *f.* [*fortasse cf. c. hibern.* cuile *ʻcella penaria, culinaʼ, gr. καλιά, nisi ex* *coeslina *factum et a* coquere *ductum est, id quod probare videtur glossa* coxilina· coquina; *v. W. Schulze, Zeitschr. f. vergl. Sprachforsch. 28, 270. Th.*]. *de origine*: VARRO frg. Non. p. 55 (Serv. auct. Aen. 3, 134) -a dicta ab eo quod ibi colebant ignem. ISID. orig. 20, 10, 1 ab igne colendo. *cf.* SCHOL. Hor. sat. 1, 5, 38 -a dicta est coquina, quod ibidem di Penates colantur. NON. p. 55 -am veteres coquinam dixerunt. SCHOL. Hor. sat. 1, 5, 38 -a, id est coquina, ab eo quod culiat carbones. *formae*: qulina: CORP. III 2811. quulina: GLOSS. V 478, 22 *al.* colina: VARRO frg. Non. p. 55 GREG. TVR. Franc. 5, 48 p. 239, 11 GLOSS. IV p. 220, 22. 326, 34. V 187, 9. 594, 67. 650, 22 *al. Hülsen, Röm. Mitteil. XVII (1902) 261.* quolina: GLOSS. V 577, 25. *plur.* culinia: GLOSS. V 354, 28. *legitur inde a* PLAVTO (*qui solo ablativo utitur*).

i. q. coquina (GLOSS. IV 320, 17 *al.*), *locus in quo cibi coquuntur*: EXC. Bob. gramm. I 553, 19 *μαγειρεῖον* (GLOSS. III 355, 17) GLOSS. II 575, 52 fossa coquinantis (coquina *b*) vel quaelibet. **1** *proprie*:

a *generatim*: PLAVT. Cas. 764 senex in -a clamat, hortatur coquos. Persa 631 in -a *nata sum*. Truc. 615 ego in -a clueo. VARRO ling. 5, 126 *urnas* habebant in -a. CIC. epist. 15, 18, 1 tua *philosophia* in -a *est*. PETRON. 2 non magis sapere possunt quam bene olere, qui in -a habitant (*proverbialiter, cf. Otto, Sprichw. p. 100*). PLIN. nat. 37, 4. TERT. nat. 2, 15 cum et ⟨numina sua⟩ habeant in lupanaribus, in -is. ARNOB. nat. 2, 67 in penetralibus et -is perpetuos fovetis focos. PLAVT. Most. 1 exi e -a sis foras (5 exi . . ., nidor, e -a [cupinam *codd. praeter B²*]. VARRO ling. 5, 118. rust. 3, 9, 18 *gallinae Africanae* novissimae in triclinium cenantium introierunt e -a. SEN. epist. 64, 1 *fumus* erumpere ex lautorum -is . . . solet). LVCIL. 312 pistrinum appositum, posticum, sella, -a. VARRO Men. 260 intra limites -ae. rust. 1, 13, 2 -a videnda, ut sit admota, quod ibi . . . res conficiuntur, cibus paratur ac capitur. 1, 13, 6 villa si habebat -am rusticam bonam. HOR. sat. 1, 5, 73 per veterem dilapso flamma -am Volcano. VITR. 6, 6, 1 in chorte -a quam calidissimo loco designetur. 6, 6, 2 balnearia . . . coniuncta sint -ae. *ibid.* torcular . . . proximum sit -ae. 6, 6, 5 praesepia, quae collocantur extra -am. VAL. MAX. 9, 1, 2 infusae -is arcae *sunt*. 9, 1 ext. 4 *Antiochus* argentea . . . vasa ad usum -ae comparavit. SEN. dial. 11, 10, 9 cum sestertium milliens in -am coniecisset (PETRON. 48 *coquum* in -am obsonium duxit. MART. 3, 2, 3 nigram cito raptus in -am libellus). epist. 95, 23 quam celebres -ae sunt. 104, 6 illum odorem -arum fumantium. 114, 26. COLVM. 1, 6, 3 in rustica parte magna et alta -a ponetur. 2, 14, 7 cotidie . . . -a et caprile . . . debent emundari (12, 3, 8). 8, 3, 1 iuncta sint *gallinaria* furno vel -ae. PLIN. nat. 18, 7 -as *maiores habere*. MART. 1, 92, 9 pasceris et nigrae solo nidore -ae (*cf.* 3, 2, 3 *l. 17*. 10, 66, 3 faciem nigra violare -a. IVV. 5, 162 nidore . . . -ae). 5, 50, 7. 7, 27, 6 flagret et exciso festa -a iugo. 8, 67, 8 alget adhuc nudo clusa -a foco. APVL. met. 8, 31 -ae fores. apol. 58. IVST. 38, 10, 4 -arum . . . argentea instrumenta fuere (*cf.* AMBROSIAST. in Rom. 9, 21 quae *vasa* instrumento sint -arum). SERV. Aen. 1, 726. 2, 469 -a *sacrata est* penatibus. VVLG. Ezech. 46, 23 -ae (*μαγειρεῖα*) fabricatae erant subter porticus. 46, 24 haec est domus -arum. CLAVD. 18, 127 caedere ligna -ae. SIDON. epist. 2, 9, 3 quaenam . . . edulibus nostris -a fumaret. 8, 11, 3, 44 fumificas . . . -as. carm. 12, 19 quot *Gigantes* vix Alcinoi -a ferret. GREG. TVR. Franc. 5, 48 p. 239, 11 -ae regiae deputatur *Leudastis*. **b** *speciatim*: *de portabili foco*: SEN. epist. 78, 23 cenam -a prosequitur. IVV. 3, 250 sequitur sua quemque -a. *de culina cum templo vel sacris aedificiis coniuncta*: CORP. I 801 (= VI 2219) ⟨ce⟩llam, -am, ⟨ar⟩am . . . faciunda coiravit (IX 2629 aedem, porti(cum), culi⟨nam re⟩ficiund(a) curavit. 3440 cellam et -am faciunda curarunt). III 7954 templum fecit . . . et -am subiunxit. 7960 proporticum et -am et frontalem ex suo fecerunt. V 781 portic(um) cum maceris et -a. IX 3075 -a⟨m⟩ Iovi de su⟨o⟩ dedi⟨t⟩. XIII 3650 (*Treveris*) -am ⟨vetustate⟩ conlabsam . . . restituerunt. XIV 3543 aedem, zothecam, -am . . . restituit. *de aedificio publico* (*cf.* GLOSS. II p. XII publica aedificia, id est theatra . . ., thermae, nymphaea, -ae, pistrina): VERG. catal. 27 neque in -am et uncta compitalia *me duces*. CORP. I 569 (= X 3781 *a. Chr. 99*) portic(um) ante culin(am). 1143 (= XIV 3002) -am f(aciendam) d(e) s(enatus) s(ententia) c(uraverunt). *de culina cum sepulcro coniuncta* (*cf.* PAVL. FEST. p. 65 -a vocatur locus, in quo epulae in funere comburuntur): CORP. VI 14614 -ae usus . . . concessus est. XIV 1869. *hinc ipse locus sepulcri*: FRONTIN. grom. p. 55, 9 loca suburbana inopum funeribus destinata, quae loca -as appellant (AGENN. grom. p. 21, 15. 86, 8 *v. p. 1285, 72*). *fortasse huc pertinent*: CORP. III 2811 Septumius . . . Charito -am . . . f(ecit). IX 4079 locum -ae. X 4765 moniment(um), culina⟨m⟩, maceriam *fecit*. *i. q. latrina* (GLOSS. IV 326, 34. V 594, 67): GLOSS. *ἀπόπατος, ἀπόπατον, ἀφεδρών, ἄφεδρος* (*i. ἀφεδρών?*) *λουτρών* (*i. latrina*). secessum -ia c⟨l⟩oacas. *cf.* II 106, 45 conclavis et -a *ἀφεδρών, ἀπόβατος* (107, 9). IDIOM. gen. gramm. IV 581, 21 -ae *τὰ κοινά* (GLOSS. II 545, 12): ITALA iud. 3, 24 (Lugd.) numquid ad sellam sedet in recessu -ae cubiculi? (VVLG. in aestivo cubiculo). *fortasse sic intellegendum est* NON. p. 55 -am veteres coquinam dixerunt, non ut nunc vulgus putat.

2 *metonymice*: **a** *i. q. cibi in -a cocti*: VARRO Men. 315 *ganeonibus* modulus est vitae -a. HOR. sat. 1, 5, 38 Murena praebente domum, Capitone -am. 2, 5, 80 iuventus *non* tantum Veneris quantum studiosa -ae. PLIN. nat. 9, 169 ne -arum censura peragatur. MART. 5, 44, 8 captus es unctiore mensa et maior rapuit canem -a. AMM. 22, 4, 5 -arum sollicitior cura. SIDON. epist. 4, 25, 2 per fragores parasiticos -arum suffragio comparatos. **b** *i. q. ars ciborum coquendorum*: SEN. benef. 1, 10, 2 nunc conviviorum vigebit furor et foedissimum patrimoniorum exitium, -a. PLIN. nat. 10, 52 tribuetur . . . a me -is cuiusque palma. 10, 140 -arum artes *sunt*. 19, 164 *careum* -is principale. 19, 167 anesum et anetum -is et medicis nascuntur. 19, 181 *semina* -is et ultra tempestiva sunt. 22, 85 ita operosa *sillybi* -a traditur. 29, 23 -arum . . . praeceptis. IVV. 14, 14 a magna non degenerare -a. MACR. sat. 7, 5, 7 ut nulla -a possit tam diversa condire quam in herbis natura variavit. *de re v. Daremberg-Saglio II 1580 sqq.; Mau, PW. IV 1742*

deriv.: culinarius.

culīnārius, -a, -um *a* culina. *i. q. ad culinam pertinens*: FRONTO p. 219, 15 N. ab operis -is (*incerta lectio*). *subst. m.* culīnārius: CORP. XII 4470 Q. Catio Q. lib. Hermae culina(rio?). SCRIB. LARG. 230 *cinere lixiva* -ii (coactiliarii *Rhod.*) utuntur. CORP. IV 373 culinari (gallinari *Mommsen*). *cf. Marquardt-Mau, Privatleben p. 146.*

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

?**culine** facere GLOSS. IV 47, 9 (cunire *Heraeus*).

1. culio, -īre. GLOSS. -it (perculit?) vehementer percussit. SCHOL Hor. sat. 1, 5, 38 culina id est coquina ab eo quod culiat (*i. foveat?*) carbones.

2. culio, -ōnis. GLOSS. II 579, 46 'famex' spado contusis culionibus. *i. q.* coleus. [*it.* coglione. *M.-L.*]

culiola, -ae. *cf. c.* culus, *ut videtur.* GLOSS. II 164, 9 publica -a τριβάς.

culis *v.* culex.

? περιστερά **culisione** GLOSS. III 542, 14.

culix *v.* culex.

culleāris, -e *a* culleus. *i. q. culleum capiens:* CATO agr. 154 labrum -e. VITR. 6, 6, 3 *dolia* -ia.

culleārius *a* culleus. *fortasse i. q. culleorum artifex:* CORP. VI 33846 M. Manneius M. L. Apella -us fecit.

culleolum *v.* culliola.

culleus, -ī *m.* [*contingere videtur vocabulum gr.* κολεός, *sed quo vinculo inter se copulata sint, non satis liquet; v. Solmsen, Untersuch. z. griech. Laut- u. Verslehre p. 78. Th.*]. ISID. orig. 5, 27, 36 -us (-um *Otto*) . . . ab occulendo id est claudendo dictum. *formae:* GLOSS. Plac. V 10, 3 = V 60, 1 -us genere masculino (*cf.* CAPER gramm. VII 101, 12 NON. p. 197) geminato l dicitur. culeus: LABEO dig. 33, 1, 17, 1 VLP. dig. 33, 7, 12, 1 GLOSS. II 119, 39. III 24, 17. chulleus: GROM. p. 376, 13. *neutr.* culleum: CATO orig. 43 (*cf.* DVB. NOM. gramm. V 576, 19) FVLG. serm. ant. 53 NOT. Tir. 110, 16 EXC. Bob. gramm. I 553, 34 (-us *codd.*). GLOSS. II 248, 1 *et saepius. gen. plur.* culleum: CATO agr. 11, 1. *acc. sing.* cullem: GLOSS. V 367, 15. GLOSS. ἀσκός, ἀσκὸς βόειος, ἀσκὸς ταύρειος, ὁ ταύριος ἀσκός, ταύρειος (*cf.* EXC. Bob. gramm. I 553, 34), λάρναξ, μολγός. uter ex corio factus, vas pice oblitum, follis bubulus (*cf.* V 367, 15 in follem bubilinum). II 575, 54 -um cylli (*anglosax.*). *adde infra l. 47 sqq.* *legitur inde a* PLAVTO. [*val.* coui, *it.* coglio, *francog. vet.* coil. *M.-L.*]

1 *i. q. uter, saccus.* **a** *generatim uter ad liquorum vel frumenti usum paratus* (*cf.* PAVL. FEST. p. 50 -*is* vinum sive oleum continetur): PLAVT. Pseud. 212 si mihi non iam huc -is oleum deportatum erit. VARRO ling. 5, 177 ⟨in⟩ dolium aut -um vinum addunt. NEP. Eum. 8, 7 quam plurimos utres atque etiam -os comparari. PAVL. FEST. p. 120 lura os -i vel etiam utris. PLIN. nat. 7, 82 vehicula vini (*Mayh.*, cum *codd.*) -is onusta. SCAEV. dig. 13, 7, 43, 1 pecuniam mutuam accepit sub pignore -orum. istos -os cum Seius in horreo haberet, . . . centurio -os ad annonam sustulit. VLP. dig. 33, 6, 3, 1 vino legato utres non debebuntur, nec -os quidem deberi. 33, 7, 12, 1 quae exportandorum *fructuum* causa parantur . . . veluti . . . cuppae et -i. SCHOL. Hor. ars 434 NOT. Tir. 98, 1b. *de re v. Olck, PW. IV 1744 sqq.* **b** *speciatim de utre, quo insuebantur parricidae vel alii rei poenae causa, per metonymian etiam ipsa poena, cf.* FVLG. serm. ant. 53. SCHOL. Ter. p. 111, 15 -us . . . sacculus est, in quem immittebantur moechi cum mugili. ISID. orig. 5, 27, 36 -us est parricidale vasculum. GLOSS. IV 326, 31 folle bubulum, in quo parricidae mittuntur. 502, 3 tunica ex sparto in modum eronis (erumnis *cod.*) facta, quae linebatur a populo pice et bitumine, in qua includebantur parricidae cum simia, serpente et gallo; insuta mittebatur in mare (*cf.* IV 47, 20. 224, 53. V 187, 5. 566, 33 tunica, ubi homicidae includebantur). V 617, 47 saccus, in quo rei inclusi . . . mittebantur in mari (*cf.* 283, 21 -um saccum ex corio crudo parricidiis deputatum. 617, 7) *al. cf.* cullus. PLAVT. Pseud. 214 (*iocose*) te ipsam -o ego cras faciam ut deportere in pergulam. Vid. frg. 12 hunc insui in -o (CIC. S. Rosc. 30 insutus in -um. 70. ad Q. fr. 1, 2, 5 duos Mysos insuisses in -um. SEN. contr. 7, 1, 1. 7, 1, 8 insue me -o. 7, 1, 14. 7, 2, 3 VAL. MAX. 1, 1, 13 SEN. dial. 3, 16, 5 clem. 1, 23, 1 QVINT. inst. 7, 8, 6 SVET. Aug. 33 PAVL. sent. 5, 24 MOD. dig. 48, 9, 9 pr. APVL. met. 10, 8 PANEG. 12, 44 LACT. inst. 3, 14, 9 MART. CAP. 5, 465 OROS. hist. 5, 16, 23 COD. Iust. 9, 17, 1 INST. Iust. 4, 18, 6). CIC. inv. 2, 149 dum -us, in quem coniectus in profluentem deferretur, compararetur (*cf.* PS. QVINT. decl. 2, 14 non -um parat. IVV. 8, 214). SEN. contr. 7, 1, 2 ut aliter quam in -o moreretur. 7, 1, 3 -um mihi remitte, volo mori. 7, 1, 5 si nocens *es, habes* -um (7, 1, 23 non habui parricidae instrumenta, non -um, non serpentes). 7, 1, 18 quod *supplicium* dixit gravius etiam -o fuisse. contr. exc. 3, 2 nihil medium est inter testamentum et -um? 5, 4 imaginabar mihi -um. SEN. clem. 1, 15, 7 non -um . . . decrevit. 1, 23, 1 saepius -os vidimus quam cruces. QVINT. decl. 296 p. 170, 14 si te in -um peterem. PS. QVINT. decl. 17, 9 -o, serpentibus expianda feritas. SVET. Nero 45 -um meruisti. TERT. nat. 2, 13 in duos -os dividi Iovem decuit. anim. 33 si ceterorum quoque scelerum mercedem cogitemus, patibula et vivicomburia et -os. PANEG. 12, 42 laminam, crucem, -um . . . timebat (*cf.* LACT. inst. 5, 9, 16 nec -um metuant). PRVD. perist. 5, 457 complicatum sparteus claudat cadaver -us. AVG. c. Faust. 22, 22 parricidali -o dignus (SIDON. epist. 4, 23, 1 dignum abdicatione, cruce, -o). DRAC. Orest. 906 cuius in exitium sat erit non -us unus. GREG. TVR. Franc. 6, 37 amputatum caput in -um oneratum lapidibus posuit. Andr. 4 puerum in -um parricidae recludi. *rhetorice de exarmata nave:* SEN. contr. 7 praef. 9 imposuit fratrem in -um ligneum. *de re v. Hitzig, PW. IV 1747 sq.*

2 *i. q. mensura quasdam cf.* PLAVT. *p. 1289, 35.* GROM. p. 376, 13 duo chori -um *reddunt,* quod sunt modia LX. CARM. de pond. 86 est et bis decies quem conficit amphora nostra -us: hac maior nulla est mensura liquoris. POL. SILV. pond. mens. chron. I p. 549, 13 XX amphorae -us. *cf.* PLIN. *l. 17.* CATO agr. 11, 1. 2 ahenum coculum quod capiat -um unum (*bis.* 154). 23, 2 partem quadragesimam addito defruti vel salis sesquilibram in -um (23, 3. 24. 148 vini in -os singulos quadragenae et singulae urnae dabuntur. 23, 154. PLIN. nat. 14, 129). CATO orig. 43 in singula iugera dena -a vini fiunt. VARRO rust. 1, 2, 7 iugerum unum denos et quinos denos -os fert vini. 1, 22, 4. LABEO dig. 33, 1, 17, 1 vini Falerni . . . quotannis in annos singulos binos -os heres meus . . . dato. *ibid.* deberi duos -os. COLVM. 3, 3, 3 iugera singula -os octonos reddidisse. *ibid. ut octingenae stirpes* septenos -os peraequarent (3, 3, 10). 3, 3, 10 consummant . . . septem -i sestertia duo milia et centum nummos. 3, 3, 11 singula iugera minus quam ternos -os praebent. PLIN. nat. 14, 52 septenos -os singula iugera, hoc est amphoras centenas quadragenas, musti dedere. *ibid.* denos -os redire ex iugeribus (*sc. singulis*). 18, 317 pressura una -os XX implere debet. *ibid.* ad totidem -os . . . unum sufficit torculum. *de re v. Olck, PW. IV 1746 sq.*

syn.: uter, saccus.

deriv.: cullearis, cullearius, culliculum, culliola.

culliculum, -ī *n.* [*a* culleus *vel* culleum *deminutive. Th.*]. *i. q. parvus culleus:* GLOSS. II 329, 46 θυλάκιον.

cullio. GLOSS. κόκκυξ (*piscis genus,* cucullio? *Goetz*).

culliola, -ōrum *n. a* culleus *vel* culleum *deminutive.* *i. q. cortices nucum viridium:* PAVL. FEST. p. 50 -a cortices nucum viridium dicta a similitudine culleorum [PAVL. FEST. p. 98 gulliocae *huc trahit Nettleship, Contr. p. 426; sed cf. Löwe, prodr. p. 298; Ribbeck, Archiv II (1885) 121*]. Hoppe.

cullus quoque masculine dixerunt, est enim genus tormenti e corio PAVL. FEST. p. 60. *cf.* culleus *p. 1289, 45 sqq.* L.

•**culma** *v.* gluma.

***culmen,** -inis *n.* [*non diversum esse videtur a vocabulo* columen, *cf. c.* collis, *fortasse c.* ante- ex- prae- cellere, celsus. *Th.*]. VARRO ling. 5, 37 culmi *appellantur,* quod in summo campo nascuntur, et sum⟨m⟩um -n. SERV. Aen. 2, 290 ideo -a dicta sunt tecta, quia veteres de culmo aedificia contegebant (2, 410 ecl. 1, 68 ISID. orig. 15, 8, 4). ISID. diff. 1, 111 a columna est factum, unde et -n. GLOSS. V 187, 10 aut a columine dictum est aut a calamo. 353, 6 quia culmis tegitur. 566, 28 quia antiqui ⟨de culmis⟩ tecta ⟨te⟩gebant. DVB. NOM. gramm. V 577, 6 -n generis neutri, ut Sidonius (*carm. 18, 3*). *declinatur per omnes casus:* GRAMM. suppl. 112, 31. GLOSS. μέγεθος, altitudo, summitas. IV 326, 39 altitudo, unde columnae dicuntur. a -e ab alto, a summo. *legitur inde a* [PLAVTO? *v. infra l. 58*] CIC. VARRONE CAES.; *singulis locis habent:* VARRO CAES. PROP. EPICED. Drusi VITR. SEN. contr. GERM. VELL. CVRT. CALP.; *binis:* CIC. (Arat.) PAVL. FEST. COLVM. PLIN. nat. IVV. PLIN. epist. SVET.; *ternis:* VAL. FL. MART. *saepius:* OV. (7*ies*) LIV. (8*ies*) MANIL. (12*ies*) SEN. (7*ies*; trag. 5, apocol. epist. *singulis locis*) LVCAN. (8*ies*) SIL. (24*ies*) SOL. (31*ies*); *deest* CATVLLO LVCR. SALL. NEP. HOR. TIB. PERS. PETRON. QVINT. TAC. [*loci dubii:* LVCR. 6, 296 *leg.* fulmine. LVCAN. 7, 594 (columen *optimi codd., sim.* HOMER. 529 LACT. inst. 1, 1, 12)]. *de* ACT. Arv. sub divo -e *v. sub* columen. [*val.* culme, *it.* colmo, *francog. vet.* coume, *hisp.* cumbre. *M.-L.*]

i. q. altitudo, pars summa: **I** ***proprie:*** **A** *de domo i. q. fastigium* (GLOSS. ὀροφή, ὄροφος, ὀρόφωμα, -a summae partes aedium. ad -n ad sublimia aut ad tecta): [PLAVT. Trin. 85 surrupuisse . . . Iovi coronam de capite ex Capitolio, qui (*Scal.*, quod *A P*) in columine (-e *P*) astat summo, *cf. Leo, Archiv X 278.*] VERG. ecl. 1, 68 tuguri congestum caespite -n (PS. QVINT. decl. 13, 2 humilis tugurii rusticum -n). 1, 82 summa procul villarum -a fumant (OV. met. 1, 295 SIL. 15, 534. MART. 4, 64, 10 celsae -a delicata villae. IVV. 14, 89 alta parabat -a villarum. AVSON. Mos. 20 -a villarum pendentibus edita ripis). VERG. Aen. 2, 410 ex alto delubri -e (IVV. 13, 69). 2, 446 turres ac tecta domorum -a convellunt (*cf.* SERV. *ad l.* 'tecta' participium est: aut eandem rem bis dixit. OBSEQ. 53 examen apium in -e privatae domus consedit. SVET. Tib. 14 aquila . . . in -e domus eius assedit. FLOR. epit. 1, 31, 17 a -e se domus in medium misit incendium. IVST. 12, 16, 5). VERG. Aen. 2, 458 evado ad summi fastigia -is (ARNOB. nat. 1, 23 ab summi[s] -i[bu]s decidisse fastigio. 2, 12 ex altissimi -is se . . . praecipitasse fastigio. IVST. 24, 8, 4 per -is aperta fastigia). Aen. 2, 478 flammas ad -a iactant. 2, 695 summa super labentem -a tecti *stellam* cernimus (4, 186 sedet custos . . . summi -e tecti. OV. met. 12, 480. CVRT. 10, 5, 15 Babylonii . . . -e sui quisque tecti prospectabant [STAT. Theb. 2, 479 limine *pars codd.*]. AMM. 26, 10, 19 ingentes naves -bus insedere tectorum. 27, 3, 8 summis tectorum -bus. PAVL. NOL. carm. 18, 387 assueti culmea tecti -a). Aen. 4, 671 flammaeque furentes -a perque hominum volvantur perque deorum. 5, 459 quam multa grandine nimbi -bus crepitant. 7, 512 tecta petit stabuli et de -e summo pastorale canit. 8, 456 matutini volucrum sub -e cantus. 12, 569 aequa solo fumantia -a ponam. 12, 863 in bustis aut -bus desertis nocte sedens *avis.* OV. met. 1, 289 -n tamen altior huius unda tegit.

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

2, 432 thalami. 5, 291 seque iacit vecors e summae -e turris (Sil. 2, 145 vastae se -e turris praecipitem iacit. Stat. Theb. 11, 49 stabat in Argolicae ferrato -e [margine *B M*] turris. Hier. in Is. 32, 14 p. 430 in contemplando -e eius *turris*. Vvlg. gen. 11, 4 *turris* -n [κεφαλή] pertingat ad caelum. Clavd. 5, 62 summaeque ex -e turris ... cernit. Drac. Romul. 8, 72 intactae procumbunt -a turris. Inscr. christ. Hisp. 176 [*a. 590*] ardua turrium miraris -a). Liv. 1, 55, 7 *manubiae* perducendo ad -n operi destinatae erant. 10, 23, 12 Iovem in -e cum quadrigis ... posuerunt (27, 4, 11 Iovis aedis -n fulmine ictum. Sil. 2, 510 dominantis moenia Romae ... summumque Iovis conscendere -n. Arnob. nat. 7, 40 ictum cum esset Capitolium ... Iovis etiam simulacrum, sublimi quod in -e stabat, suis esse ab sedibus provolutum ... nisi Iuppiter rursus altiore in -e figeretur ... subrecto -e conversoque ad solem signo. Avson. 297, 17 aurea qui statuit Capitoli -a, Caesar). Liv. 26, 23, 4 in aede Concordiae Victoria, quae in -e erat. 40, 2, 3 fastigia aliquot templorum a -bus abrupta foede dissipavit (Obseq. 5). 42, 3, 7 detractum -n (columen *V*) templo. Vitr. 5, 1, 9 sustinent unum -n perpetuae basilicae. Pavl. Fest. p. 55 columnae dictae, quod -a sustineant. p. 73 delicia est tignum, quod a -e ad tegulas angulares infimas versus fastigium collocatur. Obseq. 69 in -e praetorii. Manil. 5, 383 clausas qui -e summo pascere aves Veneris gaudent. Sen. exc. contr. 5, 5 agunt in summis -bus mentita nemora. Germ. frg. 4, 128 rumpuntur -a nimbis (*sic M A*, fulmina et imbres *P*, culminant imbres *B*). Sen. Herc. f. 1000 -n impulsum labet. Thy. 392 aulae -e lubrico. epist. 23, 1 fundamentum hoc esse dixi: -n est (*in imag.*). Colvm. 10, 350 nocturnas ... volucres ... altis -bus vetuit feralia carmina flere. Lvcan. 3, 709 stantem sublimi Tyrrhenum -e prorae. 5, 155 immota ... -a (limina *pars codd.*) templi (Sil. 1, 603. 3, 624 iunget nostro templorum -a caelo. Stat. Theb. 2, 257 summi delapsus -e templi. Ven. Fort. carm. 3, 13, 39 -a templorum renovasti. Inscr. christ. Hisp. 413^b sacri labentia restauras -a templi). Lvcan. 6, 28 templa domosque quatit spumatque in -a (-e *UC*) pontus. 8, 819 solitum ... legi super alta deorum -a. Val. Fl. 2, 179 iam patriae vidisse per ignes -n agi (*i. flammas volvi per domum patriam*). 5, 445. 645 clara Mycenes -a. Sil. 1, 661 permutare coacti Acrisioneis Tirynthia -a muris. 2, 251 celsoque e -e muri *sonat vox* (17, 301. Stat. Theb. 10, 453). 14, 420 pinum celso de -e quassat *navis*. 14, 506 volucris spargit per -a flammas *flatus*. 14, 649 tot captivis fulgentia -a rostris. Stat. Theb. 1, 210 radiant maiore sereno -a. 1, 410 sociis defendere noctem -bus. 3, 39 tunc visa levari -a *Thebarum*. 5, 312 saevi spirant per -a manes. 6, 714 opaca theatri -a *tremefecit*. 8, 357 -a magnanimus stipat Dircaea Menoeceus. silv. 1, 5, 45 radiis ubi -a totis perforat *dies*. 2, 2, 73 quid mille revolvam -a visendique vices? 2, 7, 60 -bus (*Itali*, fulminibus *M*) Remi vagantes ... domini nocentis ignes. 3, 1, 6 *Grais* effulta metallis -a. 3, 1, 79 multo -e dives mons nitet. 4, 2, 30 fessis vix -a prendas visibus. 4, 5, 14 -n ... multo lumine sordidum. Mart. 7, 73, 2 tua patricius -a vicus habet. 9, 3, 9. 12, 72, 2. Plin. epist. 2, 17, 19 cryptoporticus tum maxime caret sole, cum ardentissimus -i eius insistit. 5, 6, 39 latissima vitis per omne tectum in -n nititur. Apvl. flor. 18 p. 38 -um eminentia. apol. 57 fumum domus suae agnovisse patrio -e longe exortum. Comm. instr. 1, 20, 2. Sol. 10, 19 *hirundines* lapsura non petunt -a. 56, 16 pauxilla aedes ignobiliter ad -n fastigata. Firm. err. 20, 1 ruina ... et cadentium -um funesta collapsio. Lact. opif. 7, 9 illud (*sc. caput*) ... quasi summum aedificii -n ornavit (Heges. 5, 1, 4 devolvebantur sublimium aedificiorum -a *cf. p. 1292, 80*). 10, 10 quod totius divini operis quasi -n est. 18, 13, 2 dies ... coepit editissimis ... -bus urbis oriens splendere. Avr. Vict. Caes. 39, 45 Romana -a et ceterae urbes ornatae. Zeno 1, 2, 1 tribus in rebus christiani -is fundamenta consistunt (*in imag.*). 1, 4, 6 tu fundamentum, -n ac fructus omnium coaequarum (*in imag.*). 2, 18, 1 scatebat per tecta -um publicum scelus. Optat. 2, 18 p. 52, 2 ut ascenderent -a. Vigil. Trid. ad Simplic. 1, 3 praeparatus est de sacris ecclesiae -bus seu trabibus rogus. Avson. Mos. 284 pendentes saxis instanti -e villae. 336, 44 qui -e tigna *locat*. Amm. 17, 7, 4 clamoribus variis celsa -a resultabant. 24, 2, 3 *al.* Heges. 5, 31 l. 32 periturorum -um (*sc. urbis*) status. Hier. hom. Orig. in Luc. 16 p. 294 fastigium et ut ita dicam -n super his quae iactabantur de Iesu (*in imag.*). 31 p. 340 adduxit (*sc. diabolus Christum*) in -n ad summitatem templi. in Ezech. 8, 26 p. 300 nunc spiritale nitemur -n imponere (*in imag.*) epist. 48, 7 (*in imag.*) si fundamentum matrimonium *diximus* et aedificium vel -n perpetuam castitatem, quis vel tam caecus obtrectator mei erit, ut in eadem domo aedificium vel -n videat et fundamentum, quod aedificium et -n portat, ignoret? 123, 13 iacit fundamentum, ut aedificationi ... -n imponat. in Is. 14, 3 p. 176 recordetur ... -is Babylonii. 17, 13 p. 197 (*in imag.*) historica fundamenta historico -e protegimus. *al.* Vvlg. gen. 19, 8 ingressi sunt sub umbra -is mei (ὑπὸ τὴν σκέπην τῶν δοκῶν μου). II reg. 18, 26 vociferans in -e (πρὸς τῇ πύλῃ). Clavd. 3, 205 haec mihi tecta -bus maiora tuis. 5, 449. 25, 3. 26, 355 pastorali iacuit sub -e. carm. min. 31, 42 aurataeque ferant -a celsa trabes. rapt. Pros. 1, 245. 3, 118. Pavl. Nol. carm. 16, 194 sub illa -is obscuri simul angustique latebra. 18, 173 ingentem parvo sub -e lucem clauserat. 19, 473. 27, 647 (*in imag.*) ut tu in nobis operum ponas perfecta tuorum -a. 28, 181 insita cella procul quasi filia -is eius. epist. 32, 3 *al.* Mart. Cap. 2, 208 ibi saepta candentia -nque saeptatum limbis nivalibus albicabant. Gild. Brit. 67 chron. III p. 63, 14 velut -n tectumque malorum omnium quoddam (*in imag.*). Oros. hist. 2, 19, 7. 6, 10, 5 per culmea -a raptim ventus insistens. Vincent. Ler. 4, 6 cum ... Arrianorum novitas ... cuncta ... palatii -a legibus novis subiugasset. Petr. Chrys. serm. 42 p. 318^A aula regis ... grandescit spatiis, levatur -e. Ven. Fort. carm. 1, 1, 9 *v. p. 1293, 41.* 1, 2, 4 -e quae celso est tempore ducta brevi (*sc. arx*). 1, 4, 1 emicat aula decens venerando in -e ducta. 1, 8, 18. 1, 15, 41 templa vetusta dei revocasti in -e prisco (4, 8, 27). 2, 16, 163. 4, 1, 29 extulit -n. Cypr. Gall. gen. 663 *flammae* pariter muros atque ardua -a lambunt. Ios. 249 *flammarum globos* -a capta vomebant. Evgipp. epist. 4 nullus grammatici -is decor extitit (*in imag.*). Carm. epigr. 914, 1 (*a. 452—462*) prisca redivivis consurgunt -a templis. 690, 4 (*a. 471*) reparans venerandi -a Pauli. 1354, 9 -a ... lapsis trabibus ... novando. 1448, 13. 1808, 2 -a quod nitent. Corp. VII 360 ob prosperitatem -is instituti (*fort. in imag. pro familia*). XI 284, 6 -a sacra deo dedicat Ecclesius. Inscr. christ. Rossi II 70^a, 2 p. 111 -bus fulgent laquearia tectis. Inscr. christ. Hisp. 379^a, 18 haec atria claro -e substollens.

B *de summo monte* (Gloss. ἄκρον): Caes. Gall. 3, 2, 5 -a Alpium occupare. Prop. 3, 16, 3 candida qua geminas ostendunt -a turres. Calp. ecl. 7, 24 spectacula ... Tarpeium prope despectantia -n (Sil. 3, 609 Tarpei -is ignes. 6, 102 -a ... Tarpeia exosus. 10, 360 ipse refulgebat Tarpeiae -e rupis. 13, 2. Carm. Suet. Dom. 23 Tarpeio quae sedit -e cornix). Sen. Phaedr. 1128 admota aetheriis -a sedibus. Thy. 464 nulla -bus meis imposita nutat silva. 927 ex alto -e lapsum stabilem in plano figere gressum. apocol. 15 iam summi tanguntur -a montis. Lvcan. 9, 459. Plin. nat. 25, 3 -a quoque montium invia. Val. Fl. 4, 260 summi nigrescunt -a montis. Sil. 2, 521 altoque e -e praeceps. 12, 56. 622 summo de -e montis *fulmina libravit*. 15, 216 admoto crescebant -a gressu. 15, 478 arcem Pyrenes -nque petat. 15, 507. Stat. Theb. 1, 123 Cadmeo praeceps ubi -e primum constitit *Tisiphone*. 2, 34 nullos admittit -e visus *Taenari caput*. 3, 39. 633 Persei secreta ad -a montis ire gradu trepido. 10, 92. 11, 319 Pentheia qualis mater ad insani scandebat -a montis. silv. 1, 1, 59 quae superingesti portaret -a montis. 1, 1, 64 continuus septem per -a montis it fragor (1, 5, 23 quae Latium septenaque -a, nymphae, incolitis. Amm. 16, 10, 14 intra septem montium stans -a). 1, 4, 58 Alpini ... iuxta -a dorsi. 2, 2, 35 si subeas Ephyres Baccheidos altum -n. Nemes. cyn. 252 gens ampla iacet trans ardua Calpes -a. Paneg. 3, 9 per eadem illa -a (*ibid.* Alpium viae). 9, 19 altitudo -um. Avien. orb. terr. 361 aspera nusquam -a consurgunt. 500 nemorosi maxima cernes -a Piceni. 716 *Lesbos et Tenedos* -a nubibus indunt. 722 e regione procul spectabit -a Leuces. 737 *al.* Damas. epigr. 4, 6 deiecit -a montis. Hier. epist. 71, 2 coepisse multorum est, ad -n pervenisse paucorum (*in imag.*). Clavd. 1, 229 ardua turrigerae surgunt in -a ripae. 20, 26 alterno confligunt -a lapsu. carm. min. 53, 72 subsedit patulis Tellus sine -e campis. Mart. Cap. 2, 219 (*vers.*) ni rosetis purpuraret -a Aurora. Drac. laud dei 2, 498 si fulmen habet, montes et -a tangit. Ennod. opusc. 5, 20 p. 399, 1 in -bus *locati*. Cypr. Gall. gen. 743 cum tumidi conscendit -a collis. Ios. 481 conspicuamque locant turrito -e molem. Inscr. christ. Rossi II 13, 12 p. 147 tanta ruderum mole sublata quantum -is nunc videtur.

C *de caelo*: Cic. Arat. 26 in caelum victor magno sub -e portat. 307 -e transverso retinentes sidera fulta. Manil. 1, 150 ignis ... summa ... complexus stellantis -a (-e *al.*) caeli (2, 810 summi qui regnat -e caeli. Apvl. met. 11, 5 caeli luminosa -a. Arnob. nat. 5, 11. Ps. Damas. epigr. 75, 1. Mart. Cap. 2, 213 Aristoteles per caeli quoque -a entelechiam ... requirebat. 6, 601 caeli -a sol elatus illustrat. 9, 919. Pass. Mar. Iac. 12 p. 62, 5 de caeli ... -e minabatur. Inscr. christ. Rossi II 2, 6 p. 257 quem deus ... ad caeli -a vexit). Manil. 1, 640 mediumque secantem caelum et diviso signantem -e mundum. 1, 714 superincumbit signato -e limes. 2, 846 quod summo premitur devexum -e mundi (2, 892 imaque submersi contingens -a [fulmina *codd., corr. Bentley*] mundi. 2, 906 curvata ... -a nutantis summo de vertice mundi. Stat. Theb. 4, 680 tempus erat, medii cum solem in -a mundi tollit anhela dies. Nemes. ecl. 1, 86). Manil. 2, 920 -aque insurgunt occasus inter et ortus. 3, 593 sub -e summo consistet. 5, 11 cum semel ... summum contigerim sua per fastigia -n. 5, 742 maximus est populus summo qui -e fertur. Stat. Theb. 10, 840 ardua mox torvo metitur -a visu. Apvl. met. 6, 15 *Iovis ales* alti -is diales vias deserit. Zeno 2, 13 unum esse iter aerei -is angelis lucis et hominibus iustis. Mart. Cap. 2, 118 sidereos coetus et -a sacra polorum. 2, 120. 146 ad -a arcis aeriae comitatus ille ... propinquabat. 8, 808 medios quos nectunt -a circos. Cassiod. in psalm. 126 concl. animo sanctum -n ascendens. Ven. Fort. carm. 8, 3, 1.

D *varia*: Liv. 1, 34, 9 alitem ... circa summum -n hominis auspicium fecisse (*cf.* Rvfin. Basil. hom. 2, 8 caput in summo -e totius humanae fabricae situm est. Cypr. Gall. exod. 1166 ne dempta potestas -n ad alterius confestim missa recurrat). *de frumento*: Ov. fast. 4, 734 tertia res durae -n inane fabae. Drac. laud. dei 2, 234 messis aristatas acuit per -a fruges. Greg. Tvr. stell. 11 eriguntur

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

in -a *semina aestate.* *de arboribus:* PLIN. nat. 11, 83 longitudo fili (*sc. aranei*) a -e ac rursus a terra. STAT. Theb. 7, 800 iam frondea nutant -a. SIL. 5, 514 *Vulcanus aesculi* -a (lumina *Sang.*) torret. CAPITOL. Pius 9, 4 hordeum in Moesia in -bus arborum natum est. MART. CAP. 1, 11 eminentiora prolixarum arborum -a perindeque distenta. CASSIOD. in psalm. 130 praef. arboreum -n ... ascendit. MEROB. poet. 169 (*de ariete*) texitur in turres abies et ... exterret -⟨e pinnas⟩ (*sc. murorum*). MART. CAP. 2, 143 in lecticae -n eam sustulit. 5, 433 in eiusdem virgae -e corax ... praevolabat. 9, 940 ab acuminis -e in grave quiddam seriumque descendit. SEDVL. carm. pasch. 3, 270 sportarum -a septem (*i. sportae ad -n refertae*). CASSIOD. in psalm. 96, 1 qui (*sc. fluctus*) in eas (*sc. insulas*) undosis -bus irruerunt).

II ***translate:*** **A** *absolute i. q. auctoritas, potentia, dignitas sim.:* VERG. Aen. 2, 290 ruit alta a -e Troia (SERV. *ad l.* a -e vel a dignitate sua vel vere a -e id est a tectis suis). 2, 603 sternitque a -e Troiam. VELL. 2, 35, 1 virtutem ... in altissimo -e locavit (*Madvig,* luminavit *A P*). LVCAN. 5, 250 haud magis expertus discrimine Caesar in ullo est, quam non e stabili, tremulo sed -e cuncta despiceret. 8, 8 summo de -e lapsus. AVELL. p. 26, 4 qui sub rege Achab fuerant in -e. RVFIN. Basil. hom. 2, 6 ad angelorum dignitatem -nque remeare. PRVD. c. Symm. 1, 619 per debita -a mundi. CLAVD. 17, 16 -n utrumque tenes. 19, 5 -e deiectum vitae Fortuna priori reddidit. 24, 108 populumque vetusti -is immemorem ... excitat. PAVL. NOL. carm. 17, 302. AVG. civ. 3, 14 eius paulo ante -n et gloriam ... subito concidisse. 5, 26 *vapor* cuiuslibet -is et sublimitatis humanae. PS. AVG. quaest. test. I 43, 4 deus vindicavit ... propter meritum Abrahae et suum -n. COD. Theod. 9, 36, 2 (*a. 409*) iudices cuilibet -i honorive praesidentes. 6, 30, 24 (*a. 425*) ut non -e distinguantur aequali, sed tempore. MART. CAP. 2, 180 pignoris ... -e provecta. ALC. AVIT. carm. 7, 13 -n dulcidini, non obstat pompa rigori. hom. 7 p. 117, 11 post triumphos de morte magis quam de -e cogitantem. epist. 6 p. 34, 27 personis huius -is contemptus mundi suggeri *debet.* epist. 23 p. 56, 7 polletis fastigio -is, studio religionis, privilegio auctoritatis. MEROB. carm. 2, 9 -a celsa tenet socia cum coniuge princeps. DRAC. laud. dei 1, 436 -e celsior omni. 3, 653 quanto cecidi de -e lapsus. ENNOD. epist. 4, 7, 3 p. 102, 21 caritas, quam ante -a promisistis. 5, 3, 1 p. 126, 1 in -e constituti. 9, 19, 2 p. 242, 18. PRISC. Anast. 11 Pompeii, proprio quem -e Roma locavit. CASSIOD. in psalm. 127 praef. sanctum nobis trinitatis -n ostendit. GREG. TVR. Franc. 4, 42 ad maius -n evectus est. VEN. FORT. carm. 1, 1, 9 sumpsisti a domino -n cui -a condis. 1, 15, 110. 4, 9, 12 moribus excellens, -e primus erat. *al.* SACR. Leon. p. 299 de eorum -e inferiora congaudeant. p. 304 ad -n subacta reduci. CARM. epigr. 688, 11 (*a. 449*) officio vixit minimus et -e summus. 1365, 12 adiuncto rexit -a (*sc. regia*) consilio. 1371, 12 (*a. 529*) -is auctus honor (*sc. episcopatus*) *cf.* 1387, 16. 1389, 10 (*a. 579*) -bus saeclo *fulsit.* CORP. XIII 7689 in -e meruit s(an)c(t)orum esse. CARM. epigr. 1394, 1 -n ... Caedual ... liquit amore dei.

B *speciatim (additur genet. vel adiect.):* **1** *de fortuna, bonis sim.:* LIV. 45, 9, 7 a summo -e fortunae ad ultimum finem (AMM. 20, 8, 11 fortunae superioris -e sociamur). LVCAN. 8, 702 hac illum summo de -e rerum morte petit (CLAVD. 3, 21 iam non ad -a rerum iniustos crevisse queror. 21, 142 rerum ruituro -e. 26, 392 urbibus inter se claris de -e rerum congressis). RVFIN. hist. mon. 31 in tantum spiritualium gratiarum -n ascendit. Orig. in psalm. 36 hom. 1, 1 divitiarum. *ibid.* ad immerita bonorum -a pervenerunt (AVG. civ. 19, 4 cum sibi bonorum -n vindicet humanorum). CLAVD. 28, 131 immensi revolutus -e fati turpe retexit iter. AVG. civ. 2, 19 vitae aeternae -n beatissime regnatura conscenderet *res publica.* 10, 25 -n temporalis felicitatis. conf. 6, 11, 19 tam eminens -n auctoritatis (epist. 137, 16 huius divinae auctoritatis lumen -nque. IVNIL. 1, 8). SEDAT. ad Ruric. epist. 4 p. 446, 24 velut de votorum -e deiectus. FAVST. REI. grat. 1, 1 p. 9, 30 de beatae stationis -e proturbati *Adam et Eva.* CASSIOD. in psalm. 30 concl. numerus quoque psalmi erectae supputationis -n ostendit. 118, 16 ne memoriae -n oblivio nefanda obstrueret. VEN. FORT. vita Albin. 20, 59 illud propheticum beatitudinis -e feliciter explens. GREG. M. moral. 10, 13 in retributionis -e ... reperiri. **2** *de honoribus, dignitate sim.:* SIL. 17, 143 ex alto deiectus -e regni (RVFIN. hist. 4, 26, 7 regni vestri sublimis -n [μεγάλην ἀρχήν] ascendit *philosophia.* CASSIOD. in psalm. 118, 141 ad regni -a ... sufficere. 142, 4 qui post regni -a persecutionis patiatur iniuriam. var. 8, 2, 1 ad regni -a pervenisse). TERT. adv. Marc. 1, 4 p. 295, 18 rex regum ... quasi -n dominationis excipitur. ZENO 1, 7, 4 quos inopinati honoris -n extollit (AVSON. 319, 41 ad summum -n pervenit honorum. 470, 35. HIER. epist. 79, 2 inter ... honorum -a. SALON. in prov. p. 979D tribuit illi -n honoris. ALC. AVIT. carm. 16, 6 in qua magnorum praecessit -n honorum omnipotentis amor. INSCR. christ. Leblant 402, 13 ob summi -n tumefactus honoris. 708, 10 [*saec. VI ex.*] usque ad summa honorum -a duxit. INSCR. christ. Rossi I 5, 25 p. 52 aequiperat virtus et -n honoris. II 33, 1 p. 68 -n honoris [*in imag. de Petro*]). SIRIC. epist. 13 p. 1144B ad episcopatus -n ascendant. AMM. 14, 1, 1 ad principale -n ... provectus. 14, 11, 33 a summo -e dignitatis excutitur (27, 11, 6 in summis divitiarum et dignitatum -bus anxius. HIER. epist. 118, 4 si apostolicae dignitatis -n cupis. ZACCH. 1, 32 tanto -e dignitatis efferre. COD. Theod. 6, 6, 1 [*a. 382*] universa -a dignitatum consulatui cedere. SALV. gub. 2, 8 -n humanae dignitatis. SIDON. epist. 1, 11, 17 tot potestatum dignitatumque -a et iura summittere. OP. imperf. in Matth. 2 p. 639 sublimes homines in -e dignitatum existentes). AMM. 15, 5, 16 ad -n imperiale surrexit (21, 16, 11 cum ad imperiale -n in Syria Cassius surrexisset. EVSTATH. Bas. hex. 8, 4 p. 949B indignos ad -n imperiale provehere [*de apibus*]). AMM. 15, 5, 17 ad augustum -n evectum (20, 8, 21. 21, 5, 5. 25, 2, 3. 25, 8, 8). AMM. 16, 6, 1 a gregario ad magnum militiae -n evectus. 21, 6, 4 in -e tam celso (22, 1, 2 qui eum ad -n ex⟨tulerat celsum⟩). 28, 4, 3 ad praefecturae -n evectus. HEGES. 4, 26, 1 in -e imperii (CASSIOD. hist. 8, 11 filium ad imperii -a provexerunt. CORIPP. Iust. 1, 1 GREG. M. epist. 5, 37. 13, 41). HIER. epist. 15, 2, 1 Romani -is recedat ambitio (CLAVD. 10, 317 quem sic Romana decerent -a? RVFIN. hist. 3, 5, 1 Romani -is *principatus*). 108, 15 sanctum et in pontificali ... -e constitutum (112, 22). RVFIN. Orig. in Ios. 1, 5 -n sacerdotale delatum (PETR. CHRYS. serm. 106 p. 496A *synagoga* sacerdotali exaltata -e. ISID. sent. 3, 34, 3). CLAVD. 28, 64 inclinat populo regale modestia -n (COD. Iust. 1, 51, 14, 3 aliam maiorem regalis -is subiturum offensam. 7, 37, 3, 1b quantum inter privatam fortunam et regale -n medium est. FVLG. RVSP. ad Tras. 1, 2). CLAVD. carm. min. 25, 59 fascibus insignes et legum -e fultae convenere domus (*cf.* CASSIOD. var. 3, 31, 3 ne ... legum -a destruamus). AVG. c. Adim. 15 quos utique ad -n ecclesiae producebat. OROS. hist. 6, 1, 22 regium -n. PAVL. MED. bened. 4, 2 a domino ad apostolatus -n vocati. MART. CAP. 5, 432 *oratores* prae se ferentes insignium -n. VICT. VIT. 3, 70 apostolicum -n (ALC. AVIT. carm. 9, 20 CARM. epigr. 312, 1 INSCR. christ. Rossi II 11, 7, 15 p. 127. 11, 10, 19 p. 129). SEDVL. carm. pasch. 5, 316 dies, -n qui nominis alti a domino dominante trahit. ALC. AVIT. carm. 21, 19 patricium te -n habet (CARM. epigr. 1413, 11 [*post a. 395*] patricium -n gradibus conscendit honoris). CASSIOD. var. 1, 12, 2 *te* ad quaesturae -n eligimus. GREG. TVR. Franc. 2, 8 usque ad magisterii equitum -n profectus. 4, 16 patriciatus -e meruit. NOVELL. Iust. 23, 2 -n imperatorium. GREG. M. epist. 1, 75 *antistites* ad optinendi -n primatus anteire. INSCR. Notiz. degli scavi 1893 p. 521 (*Neapoli*) viro censurae -e ... praecipuo. INSCR. christ. Rossi II 11, 4, 1 p. 126 -a sedis (CARM. epigr. 1377, 12 sedis apostolicae -a sacra tenet *Agapetus*). **3** *de virtutibus et vitiis:* TERT. pudic. 1 p. 221, 31 quae -n criminum teneant. PS. CYPR. spect. 9 deicit se de -e generositatis suae. AMBR. fug. saec. 4, 18 ut fugiamus ad virtutum -a (4, 23 invenire fundamenta virtutum et -a. HIER. adv. Pelag. 3, 17 virtutum -a conscenderant. epist. 22, 1. 78 mans. 39. 96, 20 -n et corona virtutum. 108, 17 non in summo virtutum -e posita. RVFIN. hist. mon. 1 p. 391A. CARM. epigr. 302, 2 [*post a. 367*] virtutum -n provectus in altum. AVG. c. Iul. 3, 64 nullum -n ita arduum esse virtutis, ut non ad illud ... mens queat fidelis evadere. 3, 65 -n ascendisse virtutis. SVLP. SEV. Mart. 23, 1 ad summum fidei virtutumque omnium -n enituit. VAL. CEM. hom. 18, 4 *al.*). HIER. in Is. 57, 9 p. 673 de luce et -e castitatis in tenebras lupanaris. PS. RVFIN. in psalm. 21, 24 qui iam -n perfectionis obtinent (POMER. 3, 17 CASSIOD. in psalm. 126, 1). PS. RVFIN. in Os. 9, 10 a quo -e sanctitatis in quae criminum profunda descenderent. PAVL. NOL. epist. app. 27 arduum -n iustitiae erigere. PS. AVG. quaest. test. I 60 veritatis -n (ZACCH. 2, 3 EVSTATH. Bas. hex. 2, 2 p. 881B. CASSIOD. in psalm. 23, 11 nunc autem breviter -n totius laudis et veritatis adiecit). MART. CAP. 1, 94 quos ... maximum -n meritorum ... in appetitum caelitem ... extulerit. PETR. CHRYS. serm. 38 p. 307C esse hoc bonitatis -n. SIDON. epist. 2, 10, 2 non minora bonae conscientiae -a levet. APRING. in apoc. 20, 9—10 qui in -n superbiae erectus est. PRISC. Anast. 294 ore canam quonam pietatis -a tantae. GREG. M. moral. 2, 77 ad summae rectitudinis -n erigitur. dial. 2, 3 p. 138C a contemplationis -e ad hoc rediit (ἐν ἐκστάσει γενόμενος). 3, 31 p. 292A in magno mentis -e stabat secum (ἔνδον παρ' ἑαυτῷ ... ἀμέριμνος ἵστατο). epist. 5, 39 ad -n conatus est singularitatis erumpere (5, 44). BENED. reg. 7 summae humilitatis -n attingere. CARM. epigr. 1381, 7 (*a. 552*) patricium decus erexit -e morum. ISID. sent. 3, 34, 5 suscipiunt ... sublimitatis -n. **4** *de scientia:* LICENT. carm. ad Aug. 42 *sapientia crescit* inveniens nova -a semper. CHALC. comm. 355 ut per eas (*sc. ingenuas disciplinas*) ... ad summum -n philosophiae perveniatur. HIER. in Is. lib. 5 praef. spiritualis intellegentiae -a persequemur. SALV. gub. 1, 22 doctrinae suae -n erexerint.

III ***metonymice de ipsis personis:*** EPICED. Drusi 347 non eadem vulgusque decent et -a rerum (*Scal.,* lumina *cod.*). STAT. Theb. 5, 325 maestam sine -e (*i. rege,* coniuge *B margo*) Lemnon. IVVENC. 1, 233 Solymorum -a vatum ... accitos. CORP. VI 1751 (*a. 378*) nobilitatis -i. COD. Theod. 11, 16, 15 (*a. 382*) maximarum -a dignitatum. CORP. VI 1753 (*a. 395*) Anicianae domus -i. TRACT. in Luc. 6, 7 -a perversorum. AMM. 26, 7, 16 sequimini -is summi prosapiam. HIER. epist. 23, 3 ille quem ante paucos dies dignitatum omnium -a praecedebant. CLAVD. 16, 7 -a Romani maiestatemque senatus ... cerne. AVG. conf. 12, 31, 42 ad -n auctoritatis aliquid scribere (*aliter v. s. translate p. 1293, 61*). in psalm. 124, 7 hoc intellegite de ... omnibus

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

-bus huius saeculi (SEDVL. carm. pasch. 4, 291 caduca vagi contemnens -a saecli. *cf. p. 1293, 47*). MART. CAP. 1, 32 (vers.) piumque -n, iure qui divum pater. 9, 914 (vers.) nunc vos pudici nostra fratres -a precabor ipsa. 9, 999 (vers.) proconsulari vero dantem -i. CLAVD. MAM. epist. p. 204, 10 Platon apex -nque philosophiae (DRAC. Romul. 8, 93 tu fortior Hector, -n et urbis apex). PAVL. PETRIC. Mart. 3, 72 adduntur lecti proceres, quos regia iuxta -a vicini splendor conectit honoris. PAVL. PELL. 37 inclita -bus praeclarae moenia Romae. DRAC. Orest. 911 -n Athenaeum (*de iudicibus*). COD. Theod. 3, 1, 16 (*a. 531*) si ab imperiali maiestate iudex delegatus non sit, sed ab alio -e. ENNOD. epist. 3, 30, 1 p. 93, 11 *nulla sunt* -a a iugo caritatis immunia. 4, 10, 1 p. 105, 25. 5, 1, 2 p. 123, 15. carm. 2, 14 artantur parvis -a caespitibus. CASSIOD. in psalm. 135, 3 omnium potestatum ineffabiliter -n excelsum (*de deo*). COD. Iust. 1, 17, 2, 21 hoc ad imperiale -n per iudices referatur. 3, 1, 18 ab iudiciali -e *iudex* datus. 6, 30, 22, 13ᵃ *al.* NOVELL. Iust. 35, 1 imperiali -i suggessisse. 35, 5. 143 praef. VEN. FORT. carm. 1, 15, 99 humani generis si -a prima requiras. 3, 8, 15 venerabile -n in orbe. 3, 15, 1. 4, 5, 8 quibus Aniciorum iuncta parentali -e Roma fuit. 4, 10, 20 humili tumulo -a celsa iacent. 5, 18, 2 -n et orbis honor. 6, 1, 19 *al.* PRIMAS. in apoc. p. 880ᶜ ne magni pendendum esse ruinosi -is momentaneum supercilium putarem. *nota*: ENNOD. epist. 8, 2 p. 131, 7 agnoscere carorum -a. dict. 26, 4 p. 503, 13 qui sibi venerandae sumpsit -n uxoris. opusc. 3, 77 p. 350, 13 cuius oporteret fortassis natalium -a relegi. *in appellatione*: SYMM. epist. 4, 6(5), 1 -is tui beneficio. 4, 8, 2 tui -is felix et olim debitus magistratus. 4, 9. 13. NOVELL. Mart. 3, 3 *dispositio*. SIDON. epist. 3, 4, 1 cliens. ALC. AVIT. epist. 32 p. 62, 26 officia -i vestro semper debita. 35 p. 65, 29 ad praeceptionem -is vestri. ENNOD. epist. 1, 14, 4 p. 25, 17 *et saepe*. FVLG. RVSP. ad Tras. 1, 1 *ordinatio* tui -is. CASSIOD. var. 10, 17, 2 licet -i nostro videretur incongruum. COD. Iust. 1, 31, 5 tui -is *administratio*.

deriv.: culminalis, culminaris, culmineus, culmino.

culmeus, -a, -um *a* culmus. *i. q. e culmo factus*: PAVL. NOL. carm. 18, 386 -a tecti culmina. OROS. hist. 6, 10, 5 -a culmina.

culminālis, -is, -e *a* culmen. *cogn. Iovis in Norico et Pannonia superiore*: CORP. III 4032 I(ovi) o(ptimo) m(aximo) cul(minali). 4108 (*cf.* add. p. 1749). 4115. 5186 11673. CORP. III 3328 (= 10303) ⟨I. o. m.?⟩ culminari.

culmineus, -a, -um *a* culmen. *inter genera olearum enumerantur*: COLVM. 12, 51, 3 sicut Liciniae et -ae. MACR. sat. 3, 20, 6 -a.

culmino, -āre *a* culmen. *i. q. coronare*: MART. CAP. 9, 914 (vers.) alma quae senatum lumina deum verendo -antis vertice. [GERM. frg. 4, 128 *v. p. 1291, 24*.]

culmōsus, -a, -um *a* culmus. SIDON. carm. 9, 75 supra belliferas madere glaebas -os viridi cruore fratres (*de Cadmeia segete*).

culmus, -ī *m.* [*i. q. gr.* κάλαμος *theodisc.* halm *anglosax.* healm *lett.* salms '*culmus*'. *Th.*]. DVB. NOM. gramm. V 576, 12 -um generis neutri, ut Nepos vult. Cicero autem 'erit brevis -us' ergo non neutrum nec femininum, sed masculinum, ut Varro 'in tritici -o'. Virgilius dixit 'mala -us' (*per errorem haec coniungit, v. infra l. 68*). *de etym. et significatione*: VARRO ling. 5, 37 -i quod in summo campo nascuntur et sum⟨m⟩um culmen. *cf. p. 1290, 36 sqq.* SERV. georg. 1, 321 -us spica, stipulae vero ipsa folia. ISID. diff. 1, 111 columen ... a columna est factum, unde et culmen, unde et -us. orig. 17, 3, 16 -us est ipse calamus spicae, qui a radicibus nascitur, et dictus -us quasi calamus (GLOSS. Plac. V 13, 9. 60, 3). GLOSS. στάχυς, ἄσταχυς, καλάμη (EXC. Bob. gramm. I 552, 5), καλάμη τοῦ σίτου, κάλαμος, stramen spicarum vel arista, calamus frumentorum, acus frumenticia. calamus quo spica continetur. nuryd (*anglosax*). -o gill[i]one. colmiam calamum cum spica sua. spicula. *legitur inde a* VARRONE *et* CIC.

1 *calamus frumenti*: VARRO rust. 1, 48, 1 in segetibus autem frumentum quo -us extulit, spica. 1, 48, 2 quod ⟨in⟩ infima (infirma *cod.*) spica ad -um stramenti summum ... est. frg. *v. l. 50.* CIC. Cato 51 *viriditas* -o ... erecta geniculato vaginis iam quasi pubescens includitur. VERG. georg. 1, 111 ne gravidis procumbat -us aristis. 1, 150 ut mala -os esset (*i. ederet*) robigo. 1, 192 nequiquam pingues paleā (paleae *var. lect. Philarg.*) teret area -os. 1, 317 *cum agricola* fragili iam stringeret hordea -o (*cf.* MANIL. 3, 629 Cererem fragili properat destringere -o. COLVM. 2, 9, 15 fragili -o et nulla vestitum palea granum eius *hordei* celeriter decidit. CORIPP. Ioh. 2, 157 bino [*sc. anno*] perstringit ... hordea -o). VERG. georg. 1, 321 ferret (verrit *Meiser, Jahrb. f. Phil. [1872] 119*) hiemps -umque levem stipulasque volantes. 2, 517 exuberet annus ... Cerealis mergite -i (SERV. *ad l.* mergites fasces -orum spicas habentium). HOR. sat. 2, 2, 124 venerata Ceres, ita -o surgeret alto. OV. fast. 4, 919 si -os Titan incalfacit udos. SEN. Oed. 51 arente -o sterilis emoritur seges. epist. 121, 15 *herba* molli quidem -o, sed quo[d] ferat onus suum, constitit. COLVM. 2, 9, 6 ubi ex uno semine pluribus -is fruticavit (fructificavit *S*¹). 2, 10, 13 in acervum -os (-o *SA*¹) regerant [2, 11, 8 ut latius se frutex humi (-i *SA*) diffundat]. 2, 14, 6 -os ceteraque quae everruntur, in unum congerere. 2, 14, 7. 2, 20, 1 grana et ipsae spicae -is arentibus et aristis celeriter decidunt. 2, 20, 3. 4. 7, 3, 8 semper quam aridissimis filicibus vel -is stabula constrata sint. 7, 8, 7 *caseus* -i fumo coloratus. 9, 14, 14 vasa ... congestu -orum et frondium supertegemus. 12, 15, 1 crates pastorales -o vel carice vel filice textae. 12, 46, 2 alii faeno vel -o singula (*sc. vascula fictilia*) involvunt. LVCAN. 6, 85 advectos cum plena ferant praesepia -os. 6, 110 nondum turgentibus (surg. *V*) altam in segetem -is. 9, 842 nec -is crevere tori. PLIN. nat. 17, 54 -o ipso vel etiam filice stercorare arbitrantur. 18, 199 solum, nisi rarum -um habeat. 18, 299 -um saxosis locis, cum inaruit, baculo frangunt. 18, 300 si palea defecit, et -us teritur. SIL. 9, 205 *Byzacia rura* centum Cereri fruticantia -is. 9, 358 mitia ceu virides agitant cum flamina -os. 13, 672 octava terebat arentem -is messem crepitantibus aestas. 13, 814 -ique e stramine fultum pressit laeta torum. IVV. 6, 6 torum cum sterneret uxor frondibus et -o. TERT. ieiun. 17 fides in -is (*i. in panibus; culinis cod., corr. Gel.*) calet. resurr. 52 p. 108, 3 seritur enim solummodo granum ... sine superbia (*i. decore*) -i. NEMES. ecl. 1, 67 dant Fauni ... de messi -os. cyn. 292 ubi ... -us ... armarit aristas (*cf.* DRAC. Romul. 3, 6 *terra* -os armet aristis). IVVENC. 1, 636 segetum -os ... recidunt. 2, 799 ad fructum -is cum spiceus honor processit. MAR. VICTORIN. adv. Arrium 4, 12 semen ... et -us et folia. AVIEN. Arat. 398 succisa Ceres strati cum mergite -i construitur. 1828. SERV. georg. 1, 151 robigo autem genus est vitii, quo -i pereunt. SCHOL. Hor. sat. 2, 6, 84 quia avenae longus est -us. VEG. mil. 2, 23 de cannis, ulva vel -o et porticus tegerentur ad equites. HIER. epist. 48, 2 si radici et foliis, -o et aristis, poma praeferantur et fructus. 60, 12 agri interdum -is aristisque luxuriant. in Matth. 13, 37 p. 97 lolium, quamdiu herba est et nondum -us venit ad spicam. VVLG. gen. 41, 5 septem spicae pullulabant in -o uno. 41, 22. Os. 8, 7 -us stans non est in eo. RVFIN. hist. mon. 9 p. 426ᴮ vermes ... nascebantur in ipsis germinum -is. PS. RVFIN. in Am. 7, 1—3. in Ioel 2, 3. PRVD. apoth. 49 ne forte -um fibra inanis spiceum simul revulsa internecet. CLAVD. 7, 220 nec proterat ungula -os. AVG. civ. 4, 8 praefecerunt ... geniculis nodisque -orum deum Nodutum. EVSTATH. Bas. hex. 5, 3 p. 912ᴮ partem sui diffundit in -um. BOETH. arithm. 1 praef. p. 5, 20 aureos Cereri -os *transmittere*. ENNOD. epist. 2, 28, 3 p. 70, 12 ille ... tabellae nostrae -os non dedignatur accipere (*in imag., opp.* epistulae gravidi dotatae messe colloquii). opusc. 1, 11 p. 264, 17 nec virtutum messem lacteus ... -us attulerat (*in imag.*). GREG. TVR. Franc. 10, 19 p. 432, 14. PRIMAS. in apoc. p. 889ᶜ. GREG. M. moral. 8, 70 -us quippe germen non habet, cum vita meritis virtutum caret. farinam -us non facit. DIONYS. EXIG. Greg. Nyss. creat. 30 p. 398ᴮ faenum, -um, internodia nec non fructum atque aristas. *nota de tecto culmeo* (*cf.* ISID. orig. 15, 8, 4 culmina dicta sunt, quia apud antiquos tecta -o tegebantur, ut nunc rustica): VERG. Aen. 8, 654 Romuleoque recens horrebat regia -o. SEN. dial. 1, 4, 14 imbrem -o aut fronde defendunt. epist. 8, 5 scitote tam bene hominem -o quam auro tegi. 90, 10 -us liberos texit, sub marmore atque auro servitus habitat. LVCAN. 9, 945 surgere congesto non culta (nunc visa *MU*) mapalia -o. PLIN. nat. 17, 71 integi -o ad frigora arcenda. SYMM. or. 2, 10 vilibus -is contecta gurgustia. AMM. 17, 13, 13 disiectis -is (*sc. tuguriorum*) levibus. 31, 2, 23 ne tugurium quidem -o tectum cerni usquam potest. SIDON. epist. 7, 17, 2 vers. 22 casa, cui -o culmina pressa forent. *de tibia pastorum*: SERV. ecl. 1, 2 'tenui avena' -o, stipula, unde rustici plerumque cantare consueverunt. SIDON. epist. 2, 10, 4 paupertinus flagitatae cantilenae -us immurmuret. PAVL. PETRIC. Mart. 3, 4 nec poterit parvis vox tanta erumpere -is.

2 *aliarum herbarum*: SERV. georg. 1, 75 Varro de lingua latina (*I p. 199 Funaioli*) alam -um fabae dicit (COLVM. 12, 16, 3 sunt qui -os fabae exurant). PLIN. nat. 18, 52 fastigantur ... milium et panicum in -um (culmen *edd. vett.*) geniculatum et concavum (18, 53 panicum ... paulatim extenuato -o paene in surculum. 18, 55 milium ... harundineum -o. 18, 182 hoc [*sc. artrare*] fit vel incipiente -o, cum iam se ad bina ternave emiserit folia. 18, 297 panici -o non tegunt [*sc. domos*] milii -um fere inurunt). PLIN. nat. 27, 90 holcus ... tenui -o. STAT. silv. 3, 3, 128 pallentes declinant lilia -os. SOL. 27, 48 sirpe ... cuius e -o exudat aestatis tempore pingue roscidum.

deriv.: culmeus, culmosus. *Schwering.*

cūlo, -āvī, -āre. *cf. c.* culus. PETRON. 37, 2 arietes a Tarento emit et eos -vit in gregem (testiculavit *coniecerat Bücheler, sed v. ap. Friedländer² ad l. p. 237*).

cūlōsus, -a, -um *a* culus. εὐρύπρωκτος: [MART.] 11, 99 lemma. de Lesbia -a (gulosa *codd., em. Lindsay*). *L.*

ˣ**culpa**, -ae *f.* [*orig. inc.; sunt qui conferant c. hibern.* col '*scelus*' *aut c. hibern.* coll '*amissio damnum*'. *Th.*]. CHAR. gramm. I 32, 4 feminina semper singularia, haec ... -a (DIOM. gramm. I 327 EXC. Bob. gramm. I 548, 6 *cf.* GLOSS. *l. 84. sed v. p. 1297, 55 sqq.*). PRISC. gramm. II 27, 12 vetustissimi ... 'colpam' pro 'culpam' (CASSIOD. gramm. VII 158, 2). PAVL. coll. Mos. 2, 5, 1 generaliter dicitur iniuria omne, quod non iure fit; specialiter alias contumelia ... alias -a, quam Graeci ἀδίκημα dicunt (INST. Iust. 4, 4 pr. THEOPHIL. inst. Iust. 4, 4 pr. GLOSS. iurispr. cod. Paris. gr. 1537ᴬ). GLOSS. ψόγος haec vituperatio -a, singulariter tantum declinabitur. ψόγος, ἁμαρτία. αἰτία, ἁμάρτημα. αἰτία, πταῖσμα. II 221, 20 αἰτία, singulariter tantum declinabitur. GLOSS. iurispr. cod.

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

Paris. gr. 1357^A κούλπα ῥαθυμία. PAVL. FEST. p. 111 insons extra -am. *legitur per totam latinitatem, non habent*: TIB. GERM. LAVS Pis. CALP. ecl. BVC. Eins. FLOR. GRAN. LIC. MIN. FEL. [*loci corrupti*: SEN. contr. 2, 3, 3. SEN. Herc. O. 445 -a propius exigat (-a par odium *A*). OCTAVIA 696 PLIN. nat. 28, 36.] [*it.* colpa, *francog. vet.* coupe. *M.-L.*]

i. q. malum per scelus vel neglegentiam admissum, iniuria.

I *generatim*: PVBLIL. L 12 lapsus semel fit -a, si iterum cecideris (*cf.* AMBR. in psalm. 118, 25 malitia ... fons peccati est: -a infirmitatis est lapsus). CIC. Lael. 78 is in -a sit, qui faciat, non, qui patiatur iniuriam. *cf. p. 1298, 36.* VERG. catal. 11, 3 vobiscum, si est -a, bibi. OV. ars 2, 604 gravis est -a, tacenda loqui. met. 10, 201 nisi si lusisse vocari -a potest, nisi -a potest et amasse vocari. POMPON. dig. 50, 17, 36 -a est immiscere se rei ad se non pertinenti. AMBR. in psalm. 43, 44 nullam enim habet -a substantiam (*cf.* TERT. resurr. 50 apparet hinc quoque carnem et sanguinem nomine -ae, non substantiae, arceri a dei regno). *de rebus incorporeis*: CIC. Catil. 2, 3 non est ista mea -a, sed temporum (Att. 9, 2^a, 1 solet ... in me conferre omnem illorum temporum -am. LIV. 4, 41, 11 *v. p. 1307, 56.* QVINT. decl. 321 p. 262, 2 tempus, quod in -am deducitur). CIC. Phil. 13, 5 virtutem praestare ... fortunae -am non extimescere. Cato 7 omnium istius modi querelarum in moribus est -a, non in aetate (SEN. epist. 97, 1 nulla aetas vacavit a -a. PLIN. epist. 8, 11, 2 fuit nulla sua -a, aetatis aliqua). *ibid.* si id -a senectutis accideret (14 suam -am in senectutem conferunt. STAT. silv. 1, 4, 52 non illud -a senectae). Tusc. 5, 4 virtus ... -a ... omni carens. nat. deor. 3, 76 in hominum vitiis ais esse -am. Att. 8, 6, 3 malo Tironis verecundiam in -a esse quam illiberalitatem Curii. HOR. carm. 1, 6, 12 laudes egregii Caesaris et tuas -a deterere ingeni. PROP. 1, 11, 20 -a timoris erit. 2, 28, 5 sed non tam ardoris -a est neque crimina caeli. SEN. benef. 1, 10, 1 ne in nostro saeculo -a subsidat (PLIN. paneg. 93, 2 nostra haec erit -a, non saeculi. ARNOB. nat. 2, 66 *v. p. 1307, 69.* CLAVD. 18, 477 *v. p. 1308, 45. cf. etiam* HOR. *p. 1302, 75*). epist. 87, 32 bona ... omnia carere -a decet. QVINT. inst. 12, 1, 15 mentem tantae rei intentam vacare ... etiam -a carentibus curis oportet. APVL. met. 7, 27 vel ineptissimo persuadere possis atrocitatem istam ⟨tua⟩ -a carere. TERT. adv. Marc. 2, 24 cuius (*sc. dei*) omnis sententia caret -a. SOL. 11, 4, 2 quicquid in eo sit admissum, credulitatis, non perfidiae -am esse. AVG. doctr. christ. 3, 12, 18 non usus rerum, sed libido utentis in -a est. *de rebus corporeis*: LVCR. 2, 181 (= 5, 199) tanta stat praedita -a *terra* (SEN. nat. 6, 27, 2 qui [*sc. aer*] vel terrarum -a vel pigritia ... torpescit). OV. epist. 15, 286 hanc faciem -a posse carere putas? fast. 2, 204 porta vacat -a. trist. 5, 7, 60 non hominis -a, sed ista loci. SEN. nat. 6, 27, 4 utuntur ... aquis, quarum maxima in pestilentia -a est. dial. 12, 10, 5 non illa (*sc. natura*) in -a est. Phoen. 203 nec ulla pectus hoc -a attigit (SIL. 10, 448 purgant pectora -a. 13, 518 -a modo pectora cessent. STAT. Theb. 5, 57 nec pectora -a nostra vacant). LVCAN. 7, 262 gladios exsolvite -a (gladiis *V U*, gladio *G C*; -am *V G*, -as *U*). 10, 97 -a tantoque pudore solve domum (VVLG. deut. 24, 5 *v. p. 1309, 74*). PLIN. nat. 2, 155 vitali spiritu habente -am. 10, 208 illam (*sc. aspidem*) ... cibi intellexisse -am. 18, 110 montium -a. 18, 288 quoniam vapore constat -a. SIL. 2, 524 sed prohibet -a pollutam extendere lucem casta Fides. QVINT. decl. 316 p. 244, 18 lacrimae sunt in -a. VLP. dig. 13, 6, 5 si machinae -a factum. HIER. epist. 17, 2 si rivus tenuiter fluit, non est alvei -a, sed fontis. 55, 4 nec est medicinae -a, sed vulneris. *pluralis i. q. vitia, scelera*: CIC. inv. 2, 33 ex dispari quoque genere -arum ... improbare animum adversarii oportebit. Verr. 6, 42 in hoc uno genere omnes inesse -as istius maximas avaritiae, maiestatis, dementiae, libidinis, crudelitatis. HOR. carm. 4, 4, 36 indecorant bene nata -ae. 15, 11 emovit ... -as. VITR. 3, 1, 4 quorum operum (*sc. templorum*) et laudes et -ae aeternae solent permanere. FRONTO p. 142 N. *v. p. 1301, 21.* GELL. 4, 9, 12 ut ait Nigidius, omnia istiusmodi inclinamenta ... in -as cadunt, ut 'vinosus' *eqs.* APVL. Plat. 2, 27 nec impunitas rectorum -as relinquit. TERT. anim. 38 scabida (*sc. concupiscentia*) etiam in ceteras -as. ARNOB. nat. 1, 27 proni ad -as et ad libidinis varios appetitus ... sumus. 7, 8 *v. p. 1300, 65.* AVSON. 299, 14 palmas, non -as esse putabo meas. 417, 8 concinnat veri similes suspicio -as. 469, 22 inque meis -is da tibi tu veniam. HIER. hom. Orig. in Luc. 13 p. 246 ut ... illi suum officium non expleant et in -is sint. VEG. mil. 3, 10 omnes -as militares legibus vindicet. AVG. civ. 22, 30 oblita -arum, oblita poenarum (*sc. voluntas libera*). POTAM. epist. ad Athan. p. 1417^B torqueatur -arum auctor. PRVD. cath. 7, 208 turbidarum scabra -arum seges. ENNOD. opusc. 3, 133 p. 365, 9 vitia transmittit ad posteros qui praesentibus -is ignoscit. COD. Theod. 3, 16, 2 (*a. 421*) sin vero morum vitia ac mediocres -as mulier ... convicerit. CANON. Migne 56, 392 qui ob -as suas episcoporum offensam contraxerunt. SIDON. epist. 2, 1, 3 veteres -as, nova tributa perquirit. FAVST. REI. grat. 2, 9 p. 79, 23 -is intervenientibus exuuntur (*sc. virtutes*). epist. 6 p. 197, 24 *v. p. 1301, 43.* DRAC. laud. dei 2, 665 scelus agnoscens -as impune fatetur. 3, 587 -arum *pondus*. CAES. AREL. suggest. p. 294 si neglegentiarum -as meas ... attenderem. CASSIOD. in psalm. 113, 16. 3 praef. post -as adulterii et homicidii. 105, 1. BENED. reg. 23 *excommunicatio*. 24 in levioribus -is. 44. 62. GREG. M. in Ezech. 1, 1, 18 nullus post -as ad veniam redeat. *accedit gen. obiecti*: CIC. Verr. 2, 83 circumsessionis. orat. 35 iniusti oneris impositi tua -a sit, mea recepti. Mur. 9 nulla inertiae, nulla superbiae [turpitudo], nulla inhumanitatis -a suscipitur. Sull. 6 levitatis. Rab. perd. 2 delicti. Marcell. 13 etsi aliqua -a tenemur erroris humani. ac. 92 istius vitii num nostra -a est? Att. 1, 17, 3 incommodi. Q. CIC. pet. 28 sine magna -a neglegentiae. LIV. 22, 22, 5. 22, 49, 7. 29, 17, 2 defectionis. VAL. MAX. 2, 7, 10 ut praeteritae -am pugnae insequentis certaminis manifesto periculo puniret. CVRT. 6, 7, 34 orare coepit, ut praeteritam vitam potius, quam -am, silentii tamen, non facti ullius intueretur. LVCAN. 8, 647 bellorum. PLIN. nat. 17, 191 quoniam anceps -a sit praeproperae festinationis. PLIN. epist. 7, 28, 2 quid enim -a benignitatis honestius? TERT. ieiun. 3 incontinentiae. AVG. civ. 15, 15 temeritatis. VAL. CEM. hom. 5, 4 sine remedio est enim -a verborum. 14, 2 quam gravis sit -a tumentis supercilii. SEDVL. epist. 1 p. 4 -a defossae pecuniae. PS. ORIG. tract. 10 p. 111, 13 vermigerans dicitur, cuius per membra corporis -a pruriginis cursus habet. *in agricultura*: COLVM. 4, 24, 7 eam -am maxime vinitor fugito. PLIN. nat. 15, 11 *v. p. 1304, 23.* 17, 213 alia -a iuxta urbem Aricinis. *de morbis*: CATO agr. 13 neque ullus morbus veniet nisi sua -a. CIC. Tusc. 3, 5, 2 quasi -a contractum malum aegritudinem acriorem facit. nat. deor. 3, 78 *v. p. 1310, 9.* Att. 12, 33, 2 vehementer me sollicitat Atticae nostrae valetudo, ut verear etiam, ne quae -a sit. epist. 16, 10, 1 graves solent offensiones esse ex gravibus morbis, si quae -a commissa est. CELS. 3, 15 si ex ea (*sc. quartana febri*) facta cotidiana est ... quod tamen nisi -a vel aegri vel curantis, numquam fit. SCRIB. LARG. 84 imputant suam -am medicamentis. *cf. p. 1297, 44. 1301, 33.*

componuntur: -a et adulterium *sim.*: SEN. epist. 97, 11 laetatur ille adulterio, laetatur ille circumscriptione furtoque, nec ante illi -a, quam -ae fortuna displicuit. Oed. 664 uterque defendit parens caedem stuprumque. quis locus -ae est super? causa: CIC. Verr. 2, 83 te huius circumsessionis tuae causam et -am in alios contulisse. LIV. 30, 14, 11. 45, 23, 7 publicam causam a privatorum -a segregaturus. QVINT. inst. 7, 3, 33 nec undecunque causa fluxit, ibi -a est. TERT. adv. Marc. 1, 29 multum differt inter causam et -am. clades: LIV. 5, 52, 1 vixdum e naufragiis prioris -ae cladisque emergentes. consilium: LIV. 1, 58, 9 unde consilium afuerit, -am abesse (*cf.* VLP. dig. 9, 2, 5). SIL. 12, 305 consilium infelix scelerataque -a Metelli. crimen (*cf.* GLOSS. IV 326, 35 -a crimen, noxa): CIC. inv. 1, 15 crimen, quod infertur, ab se et ab sua -a ... in alium reus removere conatur. Verr. 4, 106 in eo -a et crimen haerebit. 5, 91 in se suscipere istius -am crimenque. 6, 131 me -ae fortunam (*V edd.*, -am fortunae *rell.*) assignare, calamitatem crimini dare. HOR. epist. 1, 18, 79 *v. p. 1304, 61.* PROP. 2, 28, 5 *v. p. 1297, 29.* OV. met. 2, 452 quam difficile est crimen non prodere vultu ... poterat sentire Diana mille notis -am. trist. 3, 5, 51. 5, 6, 17 si modo non aliqua est in me nova -a tuamque mutarunt subito crimina nostra fidem. LIV. 21, 10, 6 *v. p. 1305, 33.* PHAEDR. 1, 10, 5 lupus arguebat vulpem furti crimine; negabat illa se esse -ae proximam. SEN. Herc. O. 1503 materna -a cesset et crimen Iovis (*vers. om. E, del. Leo*). Med. 192 quod crimen aut quae -a multatur fuga? 935 crimine et -a carent, sunt innocentes. Thy. 321. PLIN. nat. 18, 1 nostris eam criminibus urguemus nostramque -a.n illi imputamus. SIL. 6, 84 crimen -amque Tonantis. 16, 529. IVV. 1, 167 rubet auditor cui frigida mens est criminibus, tacita sudant praecordia -a. TERT. nat. 1, 3 quod nominis crimen, quae offensa, quae -a? ARNOB. nat. 2, 67 si mutare sententiam -a est ulla vel crimen ... criminatio ista et vos spectat. COD. Theod. 9, 3, 2 (*a. 326*) si quis in ea -a vel crimine fuerit deprehensus. dedecus: CIC. div. in Caec. 8 iudicum -a atque dedecore. delictum: PLAVT. Amph. 495 delictum suom suamque -am expetere in mortalem ut sinat. Men. 779 loquere uter meruistis -am? ... nunquam equidem quidquam deliqui. TER. Hec. 663 repperire ullam mulierem quae careat -a? an quia non delinquont viri? CIC. Lig. 2 prius de vestro delicto (facto QVINT. inst. 8, 5, 13) confiteamini necesse est, quam Ligarii ullam -am reprehendatis. Att. 11, 17, 1 idque accidere nullo ipsius delicto, summa -a mea. desidia, neglegentia *sim.*: PLAVT. Trin. 647 -a maxume et desidia tuisque stultis moribus. CIC. Att. 11, 2, 2 illam miseram mea -a et neglegentia tueare. VLP. dig. 47, 4, 1, 2. 48, 5, 30, 4 non ob quaestum, sed neglegentiam vel -am vel quandam patientiam vel nimiam credulitatem. PAVL. dig. 8, 3, 35 MARCIAN. dig. 34, 9, 3 GREG. M. in euang. 8, 2. error (*cf. p. 1299, 81*): CIC. orat. 191 et illi priores errant et Ephorus in -a est. Marcell. 13 -a tenemur erroris humani. LIV. 37, 49, 1 ut confitendo seu -ae seu errori veniam ... peterent. 37, 55, 1 errorem fassi regis obtestati sunt ... ut suae potius clementiae quam regis -ae ... memores consulerent. OV. trist. 1, 3, 38. STAT. silv. 5, 5, 7 quae -a, quis error? *adde p. 1305, 81.* facilitas: CIC. de orat. 2, 15 *v. p. 1311, 12.* fraus: CIC. fin. 4, 52 *v. p. 1304, 21.* LIV. 31, 11, 13 -am omnem in fraudem Carthaginiensium avertentes. QVINT. decl. 342 p. 349, 26 nisi fraude et -a sua redire in servitutem voluit. AFRIC. dig. 35, 1, 32 si et statuliberi et heredis -a, sine fraude tamen servi minus solutum sit. PAPIN. dig. 26, 7, 39, 2 ne forte ... fraudis vel -ae causa condemnetur. PAVL. sent. 2, 16. imperitia: GAIVS dig. 50, 17, 132 imperitia -ae adnumeratur. VLP. dig. 19, 2, 9, 5. improbitas: CIC. Sest. 77 -a atque improbitate latoris. fin. 4, 52 *v. p. 1304, 21.* impruden-

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

tia: BELL. Afr. 3,4 nonnemo -ae eius imprudentiaeque assignabat. indignitas: CIC. Verr. 4,145 offensum . . . paucorum -a atque indignitate ordinem senatorium. inv. 2,53 ipsius facti atrocitas aut indignitas aut omnino -a cum indignatione augeatur. iniuria: TER. Hec. 299 matrem . . . in -a inventurum *me* arbitror . . . matris ferre iniurias me . . . pietas iubet. CIC. de orat. 3,70 aut recte factum aut alterius -a aut iniuria aut ex lege aut non contra legem. TAC. hist. 5,24 inde iniuriam et -am, hinc ultionem et deos fore. VEG. mil. 3,10 et ipsius -a et publica videtur iniuria. inscientia: CIC. de orat. 1,233 *v. p. 1309, 5.* intemperantia: RHET. Her. 3,7,14 praeter formam omnia ipsius -a et intemperantia afuisse dicemus. manus: OV. am. 1,14,43 facta manu -aque tua dispendia sentis. noxa: GLOSS. -a crimen, noxa. *cf.* PAVL. FEST. p. 174 noxia . . . apud poetas et oratores ponitur pro -a. LIV. 3,34,2 illa modo in ducibus -a . . . alia omnis penes milites noxa. *cf. p. 1305, 65.* opera: CIC. Att. 9,5,2 iudicans eius opera accidisse et -a. peccatum: GLOSS. IV 47,1 -am peccatum. PLAVT. Aul. 738 fateor peccavisse et me -am commeritum scio. CIC. Tusc. 5,5. parad. 20 parva, inquit, est res. at magna -a; nec enim peccata rerum eventis . . . metienda sunt . . . est peccare tamquam transire lineas; quod cum feceris, -a commissa est. epist. 5,21,5 *v. p. 1309, 30.* PVBLIL. J 9 invitat -am, qui peccatum praeterit. OV. ars 2,174 vestri peccata magistri effugite et -ae damna timete meae. am. 2,14,44 peccasse semel concedite tuto . . . poenam -a secunda ferat. met. 7,749 et peccasse fatebar et potuisse datis simili succumbere -ae me quoque muneribus. trist. 2,315 nil nisi peccatum manifestaque -a fatendast. LIV. 3,67,4 si -a in nobis est, auferte . . . si in vobis, nemo . . . sit, qui vestra puniat peccata. 42,60,6. SEN. Ag. 307 quae iuncta peccet debet et -ae fidem. AMBR. epist. 26,20 ubi . . . -a deponitur, absolutio personae est poena peccati. PS. AMBR. apol. Dav. II 6,34 hic nonnulla est peccati verecundia et pudor -ae. pudor: STAT. silv. 4,8,41 tua -a tuusque pudor. temeritas: CIC. Att. 9,13,3 suspicio -ae ac temeritatis meae. CAES. Gall. 5,52,6 quod detrimentum -a et temeritate legati sit acceptum. vitium: CIC. S. Rosc. 48 summam laudem Sex. Roscio vitio et -ae dedisse (*cf.* APVL. apol. 3). nat. deor. 3,76 rationem, quae vitia -amque excluderet. Tusc. 5,5 et huius -ae et ceterorum vitiorum peccatorumque nostrorum omnis a philosophia petenda correctio est. Cato 14 sua . . . vitia insipientes et suam -am in senectutem conferunt. CAES. civ. 3,72,4 vel ducis vitio vel -a tribuni. HOR. sat. 2,6,7 nec sum facturus *rem* vitio -aque minorem. ars 31 in vitium ducit -ae fuga, si caret arte. OV. epist. 16,50 *v. p. 1303, 1.* QVINT. decl. 321 p. 261,3 non . . . ista nostri animi -a fuit nisi quia vitium est humanae mentis nimia cupiditas. 363 p. 395,12. voluntas *sim.*: CIC. inv. 2,90 alterius -a exponenda demonstrandum est, quantum voluntatis et studii fuerit in ipso. SEN. epist. 95,8 in hac maxima -a est, sponte delinquere. 95,9 turpior volentium -a est. TERT. pudic. 10 illic . . . paenitentiae constare rationem ubi conscientia et voluntate delinquitur, ubi et -a sapiat et gratia.

opponuntur: **a** *quae -am tollunt:* calamitas *sim.*: CIC. epist. 14,3,1 ipsa calamitas communis miserrima est utriusque nostrum, sed -a mea propria est. LIV. 5,9,1 sive -a sive infelicitate imperatorum clades . . . accepta esset. 9,2,13 ne -am malis adderent. RVT. LVP. 1,8 nunc calamitati nostrae proinde atque -ae succensuit idem Philippus. casus: RHET. Her. 2,16,24 utrum casu nescierit an -a. CIC. epist. 7,28,3 alia casu, alia etiam nostra -a sic acciderunt. CIRIS 456 vel fato fuerit nobis haec debita pestis vel casu incerto merita vel denique -a. ALF. dig. 9,2,52,4 cum casu magis quam -a videretur factum. 10,3,26. VELL. 2,118,4 deus consilia corrumpat efficiatque . . . ut . . . casus in -am transeat. SEN. Herc. f. 1201 casus hic -a caret. PAPIN. dig. 3,5,31 pr. in qua lite -am aestimari satis est, non etiam casum. MART. CAP. 5,458 casus vero -am eventus exonerat. LEX Visig. Eur. 281 per casu(m) . . ., non -a aut neglegentia debitoris. 5,5,4. 8,3,13 per casum, non -a. deus, fatum: OV. fast. 1,481 sic erat in fatis, nec te tua -a fugavit, sed deus. LIV. 25,6,6 si non deum ira nec fato . . . sed -a periimus ad Cannas, cuius tandem ea -a fuit? VAL. MAX. 2,7 ext. 1 quod bene gesserant, deorum immortalium adiutorio, quod male commiserant, ipsorum -ae imputante. 4,5,2. fortuna: CIC. Verr. 5,131 *v. p. 1298, 41.* Manil. 10 haec . . . extrema . . . non -ae, sed fortunae tribuenda esse. Rab. Post. 29 fortunam convertere in -am. Pis. 43 fortunae enim ista tela sunt, non -ae. epist. 6,2,3 ferendam esse fortunam praesertim quae absit a -a. 9,13,3 homines . . . fortuna, . . . magis quam -a calamitosos. 15,15,2 horum malorum omnium -am fortuna sustinet. SEN. contr. exc. 3,6 ut -a te liberem, facilius potes accusare fortunam. 4,3 neutrum mea -a. in altero me fortuna decepit, in altero filius. SEN. clem. 1,2,1 interim fortuna pro -a est. QVINT. inst. 6 pr. 13 frustra mala omnia ad crimen fortunae relegamus: nemo nisi sua -a diu dolet. 7,4,15 fortuna quoque saepe substituitur -ae. TAC. ann. 4,64 fortuita ad -am trahentes. furor caecus: HOR. epod. 7,34 furorne caecus an rapit vis acrior an -a? (*cf.* OV. Pont. 2,3,46 et mea non minimum -a furoris habet). ignorantia, error (*cf. p. 1298, 71*): RHET. Her. 2,16,23 ea (*sc. purgatio* -ae) dividitur in necessitudinem, fortunam, imprudentiam (CIC. inv. 1,15). 2,16,24 non imprudentia se defendet, sed -a contaminabit. CIC. Lig. 1 cum a te non liberationem -ae, sed errati veniam impetravissent. epist. 10,23,1 credulitas enim error est magis quam -a. OV. epist. 19,187 praeteritae veniam dabit ignorantia -ae. trist. 1,3,38 caelestique viro, quis me deceperit error, dicite, pro -a ne scelus esse putet. *cf.* 4,1,24. SEN. Herc. O. 983 error a -a vacat. VAL. MAX. 6,5 ext. 4 *v. l. 39.* VAL. FL. 3,407 *v. p. 1306, 70.* natura: CIC. Tusc. 3,73 sunt . . . ista non naturae vitia, sed -ae. 4,81 non natura, sed -a vitiosi. Att. 9,4,6 haec (*sc. natura*) Hortensii filium, non patrum -a corrupit. PLIN. nat. 34,139 -a . . . non naturae fiat accepta. TERT. anim. 52 mortem non ex natura secutam hominem, sed ex -a ne ipsa quidem naturali. AVG. civ. 14,23. 19,15 nomen . . . istud (*sc. servi*) -a meruit, non natura. gen. ad litt. 11,37 p. 372,26. necessitas: RHET. Her. 2,16,23 *et* CIC. inv. 1,15 *v. p. 1299, 81.* SVET. Claud. 15 nullo delectu -ane quis an (*codd.* in; *corr. Stephan.*) aliqua necessitate cessaverit. SERV. Aen. 4,20 bene uno sermone et -am expressit et necessitatem. vis maior, tempestas *sim.*: CIC. inv. 2,102 defensoris conquestio est calamitatis eius, quae non -a, sed vi maiore quadam acciderit. FRONTIN. aq. 120 corrumpitur aut vetustate aut vi tempestatium aut -a male facti operis. TAC. ann. 2,26 quae venti et fluctus, nulla ducis -a, . . . intulissent. VLP. dig. 9,1,1,4 si propter loci iniquitatem aut propter -am mulionis . . . quadrupes in aliquem onus everterit. PAVL. dig. 7,1,59 pr. arbores vi tempestatis, non -a fructuarii eversas. 13,7,30 -am dumtaxat ei praestandam, non vim maiorem. **b** *quae -am sequuntur:* suspicio: PLAVT. Trin. 79 suspicionem et -am ut ab se segregent. 81 ne admittam -am, ego meo sum promus pectori: suspicio est in pectore alieno sita. CIC. S. Rosc. 76 in his rebus si suspicio reperta erit, -am inesse concedam. 152. Cluent. 127 omnes . . . in -a sunt ac suspicione ponendi. Phil. 1,33 utinam ut -am, sic etiam suspicionem vitare potuisses. Q. CIC. pet. 10. poena, supplicium: CIC. Cluent. 129 statuis qui in eadem -a sit, non eadem poena affici convenire? Flacc. 17 non de -a sua dixit, sed de poena quaestus est. off. 1,89 ne maior poena quam -a sit. HOR. carm. 4,5,24 -am poena premit comes (*cf.* PORPH. *ad l.* mire comes, inquit, -ae poena sua est). LIV. 8,7,19 -ā *prolabi.* 28,26,3 unde orta -a esset, ibi poena consisteret. OV. epist. 7,86 minor -a poena futura meast. trist. 1,2,64 si . . . poena me perdere vultis, -a mea est ipso iudice morte minor. 2,540. 5,11,10 mollior est -am poena secuta meam. Pont. 1,1,61 *sq.* 3,6,28 qui poenam -a non meruere pati. PRIAP. 67,4 hac poena -a luenda tua est. VAL. MAX. 6,5 ext. 4 cum . . . liceret -am vel dissimulare vel errore defendere, poenam tamen repraesentare maluit. PHAEDR. 4,11,7 spiritu -am lues, olim cum ascriptus venerit poenae dies. 4,18,29. SEN. contr. 9,3,9 meam -am esse oportet, ut mea poena sit. QVINT. decl. 313 p. 231,21 huius -ae si tam magna poena est. TAC. hist. 1,84 ann. 15,20. CALP. decl. 15 SERV. Aen. 8,138 si -a repetitur, supplicia quoque geminentur. TERT. adv. Marc. 2,14. OPTAT. 7,1 p. 162,22 gravis numquam fuerit -a, quam numquam potuit sequi vindicta. AVG. civ. 1,13 nec vivorum -a est . . . nec poena mortuorum. crimen (*i. q. accusatio*): RHET. Her. 1,15,25 ex remotione criminis causa constat, cum a nobis non crimen, sed -am ipsam amovemus. *cf.* VAL. MAX. 8,1 absol. 7 subnectam duos accusatorum suorum -a absolutos. dolor: CIC. Att. 11,2,2 quarum rerum eo gravior est dolor, quo -a maior. invidia: CIC. Font. frg. 24 ut eos non modo in invidia, sed etiam in -a defenderent. Cluent. 5 ut in iudiciis et sine invidia -a plectatur et sine -a invidia ponatur. Rab. perd. 2 non . . . C. Rabirium -a delicti, non invidia . . . in discrimen capitis vocaverunt. TAC. hist. 4,41 societate -ae invidiam declinavit. infamia: SEN. dial. 11,19,6 etiam qui vitaverunt -am, non effugerunt infamiam. paenitentia: TAC. ann. 1,28 ut novissimi in -am, ita primi ad paenitentiam sumus. OPTAT. 2,25 p. 66,5. rubor: CVRT. 9,7,25 saepe minus est constantiae in rubore quam in -a. venia: TERT. adv. Marc. 4,12 quoniam David comitesque eius . . . aequat in -a et in venia. HIER. epist. 6 sine -a veniam postulabo. OPTAT. 1,21 p. 24,13. gratia: TERT. resurr. 44 in carne, plane mortali secundum -am, sed et vitali secundum gratiam. pudic. 10. ARNOB. nat. 7,8 facile itur ad -as, ubi est venalis ignoscentium gratia. AMBR. spir. 3,2,14 ibi . . . -a est, ubi gratia: sed -a graphio scribitur, gratia spiritu designatur. Ioseph 9,13 AVG. civ. 14,26. 20,26. emendatio: TERT. adv. Marc. 4,4 emendatio -am non antecedit. **c** *facinus, scelus sim.*: facinus, scelus: OV. trist. 1,2,98 a -a facinus scitis abesse mea. 1,3,38 *v. l. 3.* 4,1,24. 4,4,37 hanc quoque . . . -am scelus esse negabis. 5,4,18. 5,8,24. Pont. 1,6,25 ut non facinus, sic -a vocanda est. omnis an in magnos -a deos scelus est? 1,7,39. SEN. Phaedr. 565 cur omnium fit -a paucarum scelus? fraus: PAPIN. dig. 6,1,63 si -a, non fraude quis possessionem amiserit. maleficium: CIC. inv. 2,82 oportebit illius -am, in quem crimen transferatur, cum huius maleficio, qui se iure fecisse dicat, comparare. proditio: SEN. contr. 7,7,18 voluit videri non -a sua, sed proditione hoc sibi accidisse. sacrilegium: QVINT. inst. 7,3,22 -a manifesta est: quaestio est, an huic crimini nomen, quod est in lege, conveniat, ergo ambigitur, an hoc sacrilegium sit.
d *laus, honos sim.*: laus: PLAVT. Trin. 1129 non videor meruisse laudem, -a caruisse arbitror (*cf.* HOR. ars 267 vitavi denique -am, non laudem merui). CIC. S. Rosc. 48 te intellego inopia criminum summam laudem Sex. Roscio vitio et -ae dedisse. Att. 14,14,5 ita

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

laus illorum est, -a nostra. Liv. 4, 41, 9 non ab se magis enixe amovens -am quam Tempanium meritis laudibus ferens. Vitr. 3, 1, 4 *p. 1297, 60.* Qvint. inst. 5, 13, 37 ut, si dixerit quod rei prosit, ingenii credatur laus esse, non causae, si forte quod laedat, causae, non ingenii -a. Tac. Agr. 6 in bona uxore tanto maior laus, quanto in malo plus -ae est. Fronto p. 143, 9 N. Gell. 4, 9, 12. Apvl. apol. 20 neque laus in copia neque -a in penuria consistit. gloria: Sall. Iug. 94, 7 Plin. epist. 8, 18, 10. Fronto p. 203, 16 N. memoria sempiterna. dignitas: Liv. 26, 33, 9 percussos . . . esse magis quorum dignitas inter alios quam quorum -a eminebat. merita: Epiced. Drusi 392 aspice, quot meritis -a sit una minor. virtus: Liv. 7, 13, 4 virtute -am nostram corrigere. Cvrt. 4, 16, 30 aut -a sua victus esset aut aliena virtute vicisset. Ps. Ambr. apol. Dav. II 12, 66 Greg. M. moral. 3, 55 p. 625^{C}. decus: Stat. silv. 1, 5, 19 quae -a decus infamastis aquarum. Tac. ann. 1, 51 -am in decus vertere. beneficium: Qvint. inst. 7, 4, 41 quanta sit -a quantumve beneficium. utilitas: Sen. nat. 5, 18, 15 nihil invenies tam manifestae utilitatis, quod non in contrarium transeat -a. honor *sim.*: Tac. hist. 4, 46 quibus aetas et iusta stipendia, dimissi cum honore, alii ob -am. Porph. Hor. carm. 4, 4, 36 honesta . . . generositasque -a dedecorantur. bene, recte facta: Fronto p. 142, 2 N. sociorum -as edictis coercere, benefacta laudare. p. 165 unicam hominis verborum -am cum ceteris eius recte factis ponderare. innocentia: Ambr. Iac. 1, 6, 21 fructuosior -a quam innocentia. innocentia arrogantem me fecerat, -a subiectum reddidit.

metonymice de ipsis personis: Mart. 14, 173 Oebalius, Phoebi -a (*sc. utpote a Phoebo occisus*) dolorque, puer. Stat. Theb. 9, 617 nec mihi secretis -am (crimen ω, crinem *B*) occultare sub antris cura, sed ostendi prolem (natum *BM*). *i. q. peccator*: Ennod. carm. 2, 13, 2 terribilis -is supplicibus pius. Inscr. christ. Rossi I p. 127, 7 nec iudex -is, sed medicina fuit. Greg. M. moral. pr. 8 quod -is non praemia, sed poenae debeantur. *nota*: Verg. georg. 3, 468 continuo -am ferro compesce (*i. ovem contagiosam*). -a *res personata*: Cic. nat. deor. 3, 91 nec . . . a deo causam requirimus, cum -ae paene vocem audiamus. Pvblil. N 59 nunquam facilius -a quam in turba latet (Ov. Pont. 2, 9, 76 ut lateat sola -a sub Arte mea. Sen. Ag. 147 tuta est latetque -a . . . tua). Hor. sat. 2, 2, 123 post hoc ludus erat -a potare magistra (Porph. *ad l.* si quando libere potare volebant antiqui, id est sine archiposia, dicebant se magistram facere -am). Ps. Ambr. apol. Dav. II 11, 59 -a in hunc mundum tamquam hospes intravit, aliena nostrae et peregrina naturae. 12, 66 habet . . . -a characteres suos et apices, quibus proditur. Prvd. cath. 1, 74 iam -a furva dormiat. Favst. Rei. epist. 6 p. 197, 24 iactantia validis -arum armis victa propellitur. Avg. serm. ed. Mai 5, 1 sic Christus -am perculit, ut in christianos crimini nihil liceret.

II *speciatim*: A *apud iurisconsultos* (*cf. Voigt, Abhdlg. der sächs. G. d. W. phil.-hist. Kl. VI 6 sqq.; Mommsen, Strafrecht p. 88 sq. 829 sq.*): Proc. dig. 18, 1, 68 pr. existimo te in exigendo non solum bonam fidem, sed etiam diligentiam praestare debere, id est non solum ut a te dolus malus absit, sed etiam ut -a. Gaivs dig. 6, 1, 36, 1 -ae nomine condemnatur (Pavl. dig. 26, 7, 39, 3 tutores . . . -ae nomine condemnandos existimavi). *ibid.* -ae . . . reus est possessor, qui per insidiosa loca servum misit, si is periit. 17, 2, 72 socius socio etiam -ae nomine tenetur, id est desidiae atque neglegentiae (9, 2, 8, 1 Vlp. dig. 4, 9, 7, 4 Pavl. dig. 45, 1, 91 pr. Inst. Iust. 3, 14, 3). -a autem non ad exactissimam diligentiam dirigenda est: sufficit enim talem diligentiam communibus rebus adhibere, qualem suis rebus adhibere solet (*cf.* Vlp. dig. 27, 3, 1 pr. rationem reddat hoc iudicio, praestando dolum, -am et quantam in suis rebus diligentiam). 19, 2, 25, 7 -a . . . abest, si omnia facta sunt, quae diligentissimus quisque observaturus fuisset. Vlp. dig. 9, 2, 5, 1 quod non iure factum est, hoc est contra ius, id est si -a quis occiderit. Pavl. dig. 9, 2, 31 -am autem esse, quod cum a diligente provideri potuerit, non esset provisum aut tum denuntiatum esset, cum periculum evitari non possit. 9, 2, 45, 4 qui . . . damni -am dederint. 50, 16, 226 magna neglegentia -a est: magna -a dolus est. -a lata: Vlp. dig. 11, 6, 1, 1 lata -a plane dolo comparabitur. 17, 1, 8, 10 et si dolo emere neglexisti . . . aut si lata -a . . . teneberis. 18, 4, 2, 5 et si non dolo malo, sed lata -a admiserit aliquid, utique tenebitur. 21, 1, 31, 12 -am omnem accipiemus, non utique latam. 27, 8, 1, 3 puto utroque casu sic teneri, quasi dolo vel lata -a versati sunt. 36, 1, 23, 3 non fecit lata -a, non levi et rebus suis consueta neglegentia. 36, 4, 5, 15. 43, 26, 8, 6. 50, 16, 213, 2 lata -a est nimia neglegentia, id est non intellegere, quod omnes intellegunt (Pavl. dig. 50, 16, 223 pr.). Pavl. dig. 48, 8, 7 neque in hac lege -a lata pro dolo accipitur. Marcian. dig. 47, 9, 11 nisi tam lata -a fuit, ut luxuria aut dolo sit proxima. Cels. dig. 16, 3, 32 quod Nerva dicebat latiorem -am dolum esse, Proculo displicebat, mihi verissimum esse videtur. -a levis: Vlp. dig. 30, 47, 5 -a autem qualiter sit aestimanda, videamus, an non solum ea, quae dolo proxima sit, verum etiam quae levis est. Mod. dig. 41, 1, 54, 2 sed damnum dando damni iniuriae tenebitur, ut tamen -am in damno dando exigere debeamus graviorem nec tamen levem quam ab extraneo. Vlp. dig. 9, 2, 44 pr. in lege Aquilia et levissima -a venit (*cf.* Gaivs inst. 3, 202 cum per legem Aquiliam . . . etiam -a puniatur. dig. 40, 12, 13 pr. cum ea lege [*sc. Aquilia*] etiam -a teneatur. Vlp. dig. 47, 2, 23 *v. p. 1305, 9*). *i. q. pecunia pro -a data*: Lex Sal. 17, 7 tale -a conponat quantum. *componuntur*: -a et dolus (*cf. p. 1301, 66*): Pavl. dig. 19, 1, 54 pr. res ad dolum malum dumtaxat et -am . . . dirigenda est. 19, 2, 60, 7 non ultra me tibi praestaturum quam dolum malum et -am meam abesse (Pompon. dig. 24, 3, 18, 1). Iavol. dig. 24, 3, 66 pr. dolum malum et -am . . . praestare (Pompon. dig. 24, 3, 67 Vlp. dig. 17, 2, 52, 2 Pavl. dig. 23, 3, 17 pr.). Pompon. dig. 6, 1, 51 -a . . . et dolus malus heredis in hoc iudicium venit. 26, 9, 1 ob dolum malum vel -am . . . possessorem condemnandum. Scaev. dig. 26, 7, 57 pr. per dolum vel -am praetermisisse. Papin. dig. 26, 7, 39, 7 dolum aut -am . . . recte iudex conveniet. Vlp. dig. 5, 3, 25, 2 dolus praeteritus in petitionem hereditatis deducetur: sed et -a (Mod. coll. Mos. 10, 2, 2 in actionem rei uxoriae). 13, 6, 1, 2 dolum aut -am admiserit. 13, 7, 25 dolus et -a . . . non patitur. Pavl. dig. 3, 5, 18, 1 non ut dolum aut -am in servitute admissam in obligationem revocet. 9, 2, 30, 3 punitur. *abl. et instr. et cum praep. sine saepe legitur. iuncturae eaedem fere afferuntur p. 1310, 24. 46.* -a dolo proxima: Vlp. dig. 2, 13, 8 pr. -am non praestabit nisi dolo proximam. 11, 1, 11, 11 si quis sine dolo malo, -a tamen responderit, dicendum erit, absolvi eum debere, nisi -a dolo proxima sit. 27, 8, 4. 30, 47, 5 *v. p. 1301, 78.* 36, 1, 23, 3 -ae plane reddere rationem, sed eius quae dolo proxima est. 43, 26, 8, 3. 47, 4, 1, 2 -a dolo proxima dolum repraesentat. -a et periculum: Ivlian. dig. 23, 3, 46 pr. neque periculum dominus praestare debebit . . . neque -am . . . ut neque periculum nec -am dominus aut pater praestet. Vlp. dig. 13, 6, 5, 2. Pavl. frg. Vat. 101 respondit . . . maritum -am, non etiam periculum praestare debere. *opponuntur*: -a et actio: Qvint. inst. 4, 2, 64. -a et vis maior, casus: Vlp. dig. 16, 3, 1, 35 Iulianus scribit . . . ut non solum dolum, sed etiam -am et custodiam praestet, non tamen casus fortuitos. -a et dolus: Pompon. dig. 13, 1, 16 cum in commodati actione non facile ultra -am et in depositi non ultra dolum malum teneatur. 18, 6, 18 non -am, sed dolum malum tantum praestandum (*cf.* 24, 3, 18, 1 Afric. dig. 30, 108, 12 Gaivs dig. 13, 6, 18 Vlp. dig. 4, 9, 3, 1. 17, 2, 52, 2. 19, 1, 13, 16. 43, 26, 8, 3 Pavl. dig. 10, 2, 25, 16). 24, 3, 18, 1 dolus dumtaxat comprehenditur, quia in rerum ipsius administratione non erat ab eo -a exigenda. 42, 5, 8, 3 vendant vel locent, scilicet sine dolo malo: ex -a autem rei non fiunt. Afric. dig. 47, 2, 62, 5 sicut in superioribus contractibus . . . dolum eius . . . puniendum esse dictum sit, ita in his -am eorum . . . ipsis potius damnosam esse debere. Papin. dig. 35, 1, 72, 3 ut -a, non etiam dolus remissus intellegatur. Vlp. dig. 45, 2, 9, 1. Mod. coll. Mos. 10, 2, 3 dolus, non etiam -a deducitur. 10, 2, 4.

B *apud philosophos*: Cic. Tusc. 3, 34 videt malum nullum esse nisi -am, -am autem nullam esse, cum id, quod ab homine non potuerit praestari, evenerit. nat. deor. 3, 76 eam dedisses hominibus rationem, quae vitia -amque excluderet. epist. 5, 21, 5 tibi . . . persuade praeter -am ac peccatum . . . homini accidere nihil posse. 6, 1, 4 nihil in vita nobis praestandum praeter -am putemus. 6, 4, 2 nec esse ullum magnum malum praeter -am. 9, 16, 5 nihil esse sapientis praestare nisi -am. 12, 23, 4 nec, a quo mea -a absit, quicquam in malis numerandum. Sen. dial. 4, 28, 1 hoc primum nobis persuadeamus, neminem nostrum esse sine -a. *apud ecclesiasticos de peccato originali*: Tert. pudic. 22 quis enim in terris et in carne sine -a? Ambr. inst. virg. 17, 104 amplius mihi profuit -a quam nocuit: in quo redemptio quidem nostra divinum munus invenit. Iac. 1, 6, 21 facta est mihi -a mea merces redemptionis, per quam mihi Christus advenit. Pavl. Nol. epist. 32, 5 vers. -a perit, sed vita redit: vetus interit Adam et novus aeternis nascitur imperiis. Avg. civ. 13, 3 pro magnitudine quippe -ae illius naturam damnatio mutavit in peius. 13, 4 factum est per illorum -am, ut veniretur in poenam. 14, 17 quod itaque adversus damnatam -a inoboedientiae voluntatem libido inoboedienter movebat, verecundia pudenter tegebat. 14, 19 non est utique sanitas ex natura, sed languor ex -a. Greg. M. moral. 3, 26. Greg. M. moral. 4 praef. 3 p. 635^{B} originalis -ae supplicia (9, 31 reatu -ae originalis. 9, 32 -a originis). Ps. Prosp. vocat. gent. 1, 16 si originalem -am fateris.

C *de amore illicito*: Catvll. 68, 139 saepe . . . Iuno . . . coniugis in -a flagrantem concoquit iram. 91, 10 tantum tibi gaudium in omni -a est in quacumque est aliquid sceleris. Pvblil. M 43 multis placere quae cupit -am cupit. Verg. Aen. 4, 19 huic uni forsan potui succumbere -ae (Ov. met. 7, 749). 4, 172 nec iam furtivom Dido meditatur amorem: coniugium vocat, hoc praetexit nomine -am (*cf.* Clavd. Don. *ad l.* hoc est matrimonii nomine turpissimam -am credidit obtegendam; sic enim definitum est -am esse mulieris, cum pudoris in causa peccaverit). Hor. carm. 3, 6, 17 fecunda -ae saecula nuptias primum inquinavere et genus et domos (*cf.* Porph. *ad l.* per nuptias inquinatas vult ostendere nos ex ipsa -a progeneratos). Prop. 1, 5, 25 si parva tuae dederis vestigia -ae. 2, 14, 31 si forte aliqua nobis mutabere -a. 2, 30, 32 communis -ae cur reus unus agor? 4, 4, 70 Vesta . . . -am alit et plures condit in ossa faces (*sc. amoris insani*). Lydia 56 istius atque utinam facti mea -a magistri prima foret. Liv. 1, 4, 2 quia deus auctor -ae honestior erat. Ov. epist. 4, 138 cognato poterit nomine -a tegi. 4, 145 laudem . . . merebere -a, tu licet in lecto conspiciare meo. 4, 151 me submittere -ae. 7, 191 soror

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

Anna, meae male conscia -ae. 16,50 illa bene erravit vitiumque auctore redemit; felix in -a quo Iove dicar ego? 16,67 si iam vellem fines transire pudoris, tu melior -ae causa futurus eras. 16,146 difficilem -ae suspicor esse viam. 18,106. 19,200 *ignarus* -ae. ars 2,389 furto celetur -a modesto. 2,572 plena verecundi -a pudoris erat. rem. 239. met. 2,37 nec falsa Clymene -am sub imagine celat. 2,546. 593 conscia -ae. 7,69 coniugiumne putas speciosaque nomina -ae imponis, Medea, tuae? 7,724 -a domus ipsa carebat castaque signa dabat. fast. 3,492 *v. p. 1305,20.* STAT. Ach. 1,947 ast egomet primae pueriles fabula -ae narrabor famulis. TAC. ann. 3,24 -am inter viros ac feminas vulgatam. APVL. apol. 69 mulier sancte pudica, tot annis viduitatis sine -a ... desuetudine coniugis torpens. TERT. pudic. 16 temptat ne naturae quidem ignoscere, quique (ne *Gel.*) -ae blandiatur? AMBR. Abr. 1,7,9 tolerabilior est, si lateat -a quam si -ae usurpetur auctoritas. AVG. civ. 16,25 ab utroque (*sc. Abraha et Sarra*) non -ae luxus, sed naturae fructus exquiritur. *de bestiis*: PLIN. nat. 8,43 odore pardi coitum sentit in adultera leo ... idcirco ea -a flumine abluitur aut longius comitatur.

iuncturae: ***epitheta***: aliena: SEN. benef. 4,10,3 aliena ... -a est, quod non recepimus; quod, cui daremus, non ēlegimus, nostra. anceps: PLIN. nat. 17,191. castigabilis: PLAVT. *p. 1306, 62.* communis: PROP. 2,30,32 OPTAT. p. 163,25. cruenta: OV. trist. 5,2,33. exitiosa: TAC. ann. 13,27. făcinorosa, erubescenda: VAL. MAX. 2,6,3 inertia ... fit ... ut ⟨non⟩ facinorosae, ita erubescendae -ae. fallax, ingrata: VAL. MAX. 7,8,8. falsa: OV. trist. 5,13,25. grandis: VVLG. prov. 6,30. gravis: OV. ars 2,604 Pont. 2,2,15. infanda: GRATT. 454 infandae ... audacia -ae. infausta: SIL. 13,381. levis: OPTAT. p. 167,8 cum levior -a sit traditoris quam neglegentis. *cf. p. 1301,78.* magna: CIC. nat. deor. 3,90 reges ... si scientes praetermittunt, magna -a est. Tusc. 1,10 magna -ā Pelopis. maior: CIC. Att. 11,2,2. HOR. epist. 1,9,10 maioris ... -ae. summa: CIC. epist. 3,8,6. manifesta: OV. am. 2,2,55 QVINT. inst. 5,2,2. 7,3,22. par: TAC. hist. 4,34 dux uterque pari -a meritus adversa. parva, tolerabilis: CIC. Att. 11,2,3 minor mea -a videretur et eo tolerabilior esset. perennis: OV. Pont. 1,1,64. praesens: ENNOD. opusc. 3 p. 365,9. propria: CIC. epist. 14,3,1 -a mea propria est. pusilla: OV. rem. 730 infirmis -a pusilla nocet. secreta: SEN. Phaedr. 724. turbida: PRVD. cath. 7,208. turpis: CIC. S. Rosc. 112 idcirco turpis haec -a est, quod duas res sanctissimas violat, amicitiam et fidem. una: SEN. benef. 3,1,3 multa sunt genera improborum, ut furum, ut homicidarum, quorum una -a est. COMM. apol. 439 non est -a satis una. varia: CIC. epist. 1,9,13 multorum est enim et varia -a.

verba: -a *est pro subiecto*: accusat: VAL. CEM. hom. 20,10 neminem -a proditionis accusat. aperit se: QVINT. decl. 324 p. 276,19 non est autem intuendum, quo tempore aperuerit se -a, sed quo tempore commissa sit. attingit: SEN. Phoen. 203 nec ulla pectus hoc -a attigit. *cf.* PAVL. dig. 48,20,7 pr. quos nulla contingeret -a. cadit: AVG. divers. quaest. 83,3 non parva ista -a est, immo tanta est, quae in sapientem ... cadere nequeat. caret: OV. trist. 5,8,24 pudore, invidia. clarescit: BENED. reg. 62. consistit: CIC. S. Rosc. 152 in *filio*. constat: PLIN. nat. 18,288 *v. p. 1297,51.* crescit: AMBR. Iac. 1,4,13 crescit ... -a, cum proditur nec cavetur. dormit: PRVD. cath. 1,74 *v. p. 1301,42.* emergit: VEG. mil. 3,8 renuntient, si qua emerserit -a. est: MANIL. 1,905 saepe domi -a est; nescimus credere caelo. *cum pronom. poss.*: PLAVT. Amph. 871 mea sit -a. Asin. 227 tua ista -a est. Epid. 587 tua istaec -ast, non mea. 591 postremo haec mea -a non est. Merc. 626 di sciunt -am meam istanc non esse ullam. 774 id non est -a mea. TER. Phorm. 275 *v. l. 68.* Ad. 214 tua -a. CIC. de orat. 1,100 nostra. orat. 35 mea. Catil. 2,3 Planc. 18 Marcell. 20 *al.* CATVLL. 67,10 non ... -a mea est, quamquam dicitur esse mea. 67,14 -a tua est. PVBLIL. S 25. OV. epist. 3,8 non ... -a tuast, quamvis haec quoque -a tuast. met. 10,200. 629 Pont. 4,14,23. SEN. contr. 2,5,8 nulla tua -a est. MART. 11,79,3 non est ista quidem, non est mea, sed tua -a est. QVINT. decl. 323 p. 271,9 quae hic nostra -a est? TERT. adv. Marc. 2,10 probans suam, non dei -am. COMM. apol. 179 si suadet adulter, -a est tua prosequi talem. *cum genet.*: PLAVT. Most. 114 atque ⟨ea⟩ haud est fabri -a. TER. Hec. 535 ego etiam illorum esse hanc -am credidi. Phorm. 275 nostran (nostra *A*) -a east an iudicum? CIC. Verr. 4,159 si pueri esse illam -am ac non patris existimarem. Cael. 8 eorum. Rab. Post. 7 creditoris. Lig. 25 Deiot. 24 (*v. p. 1304, 19*) Phil. 2,44. 11,11 haec iudicum -a, non mea est. fin. 2,15 eius. nat. deor. 3,76 urgetis identidem hominum esse istam -am, non deorum. Att. 5,17,1 *al.* LIV. 1, 28,6 nec ea -a, quam arguo, omnium Albanorum est. 32,4,2 eorum. 34,32,6 compertum habemus, duorum aut summum trium in ea re, non civitatis -am esse. 40,27,14 nullam militum -am esse. OV. met. 9,610 forsitan et missi sit quaedam -a ministri. SEN. Med. 143 -a est Creontis tota. benef. 4,34,2 nulla hic -a tribuentis est. CVRT. 8,5,7 nec Macedonum haec erat -a. QVINT. inst. 3,6,59 si qua est in his rebus -a, tradentis est. 8,3,45 non scribentium ... sed legentium. 12,8,15 iudicis. decl. 266 p. 88,10. 306 p. 200,8 cogentium. TAC. hist. 4,25 quia unius -a foret. PLIN. epist. 1,20,10 nulla oratoris, maxima iudicis -a est. IVV. 6,494 quaenam est hic -a puellae? FILASTR. 118,2 -a filiorum non est illorum, quantum parentum illorum. VVLG. num. 15,26 quoniam -a est omnis populi per ignorantiam. AVG. civ. 16,27 cum haec nulla -a sit parvuli. *cum dat.*: CIC. leg. 3,11 senatori, qui nec aderit, aut causa aut -a esto. Q. CIC. pet. 10 etiamsi aliis -a non esset. procul ab: TER. Ad. 348 ego conscia mihi sum a me -am esse hanc procul. ex *aliquo*: TAC. ann. 4,6 plebes ... fatigabatur, sed nulla in eo -a ex principe. 11,36 aliis largitione aut spei magnitudine, sibi ex necessitate -am. in *aliquo*: CIC. inv. 2,91 cum in alio -a sit, in ipso non sit. 2,137 -a demonstrabitur esse in eo. Verr. 6,133 -am non in nauarchis, sed in te fuisse demonstro. div. 1,29. Att. 1,11,1 in utro -a erit. epist. 1,9,13 in quo, ut iam sit in eis -a, qui me non defenderunt, non minor est in eis, qui reliquerunt. 7,28,3 in eo. LIV. 3,42,2 in ducibus -a. 3,67,4 in nobis. 6,25,4 adversae pugnae fugaeque in L. Furio -am ... esse. QVINT. inst. 5,2,2. 12,11,14 -a est in praeceptoribus prima. VLP. dig. 9,2,11 pr. PORPH. Hor. epist. 2,1,219 dicit non nunquam in poetis -am esse. VVLG. iud. 15,3 non erit -a in me contra Philisthaeos. in *aliqua re*: VARRO Men. 235 siqui patriam ... extinguit, in eo est -a, quod facit pro sua parte is qui. CIC. Sull. 6 in hoc crimine non solum levitatis -a est. Deiot. 24 in eo ... -am regis nullam fuisse arbitrarer. Phil. 2,20 in quo est tua -a non nulla. fin. 4,52 quia nulla sit in dolore nec fraus nec improbitas nec malitia nec -a nec turpitudo. nat. deor. 3,76 Cato 7. LIV. 6,10,7 nec -am in eo publicam nec consilium fuisse, quod ... militaverint. PLIN. nat. 15,11 tertia est -a (*sc. oleas colentium*) in parsimonia. TAC. ann. 3,34 viri in eo -am, si femina modum excedat. penes *aliquem*: TER. Hec. 535 quae (*sc.* -a) te est penes. LIV. 4,53,5 quidquid ... acceptum esset aut immineret, -am penes Menenium fore. 5,36,10 ne penes ipsos -a esset cladis. 22,44,6 nullam penes se -am esse. 35,33,3 penes Aetolos -am belli esse. 45,10,10 -am non penes populum, sed penes paucos concitores volgi esse dixit. SEN. benef. 7,18,2 penes illum erit -a, non penes me. STAT. Theb. 11,188 nec enim omnis -a malorum me penes. QVINT. decl. 328 p. 287,25 penes quem -a fuerit. TRAIAN. Plin. epist. 10,30 VLP. dig. 9,3,1,4. abest: VLP. dig. 35, 3,3,8 si modo -a abest. 47,2,14,6. QVINT. inst. 11,1,64 credetur abesse ab eo -a. VLP. dig. 4,2,14,11 si non -a ab eo ... aberit. 13, 6,5,12 si a me -a absit repignerandi ... abesse autem -a a me videtur. PAVL. dig. 39,2,38 pr. cum omnis -a a venditore aberit. CIC. epist. 12,22,2 quicquid acciderit, a quo mea -a absit. 12,23,4. 12,28,2 res ... loco ... fuisset facillimo (facillima *codd.*), si -a a quibusdam afuisset. inest: CIC. S. Rosc. 77 Verr. 6,42. subest: CIC. or. frg. A IX 22 M. cum -a nulla subesset. ASCON. tog. cand. p. 93. VAL. FL. 7,386 nullane -a subest?

expetit: PLAVT. Amph. 495 *v. p. 1298,59.* facit reatum: DRAC. Romul. 2,320 quae tam parvis fecisset -a reatum. fugat: OV. fast. 1,481 *v. p. 1299,63.* haeret: TER. Hec. 229 sola hic fuisti: in te omnis haeret -a sola. CIC. Verr. 4,106. implicat: AVG. civ. 4,30. intercedit: AFRIC. dig. 47,2,62,7 si nulla -a ipsius ... intercedat. PAVL. dig. 45,2,9,1 communis -a intercessit. intervenit: POMPON. dig. 13, 6,23 si nulla -a tua interveniente ... deterior equus factus est. AFRIC. dig. 10,3,9 si neutrius -a intervenerit. GAIVS dig. 44,7,1,4. VLP. dig. 13,6,5,4. 17,1,18,10 si dolus non intervenit nec -a. 30,47,4. PAVL. dig. 45,1,91,3 quotiens -a intervenit debitoris. FAVST. REI. grat. 2,9 p. 79,23 *v. p. 1297,78.* intrat: PS. AMBR. apol. Dav. II 11,59. latet: PVBLIL. N 59 OV. Pont. 2,9,76 SEN. Ag. 147 AMBR. Abr. 1,7,9. nocet: OV. met. 15,115 nocuit sua -a duobus. fast. 1,361 -a sui (*dat.*) nocuit, nocuit quoque -a capellae. rem. 730 infirmis -a (*R*, causa *vulg.*) pusilla nocet. obstat: STAT. Theb. 1,690 nostro quoque sanguine multum erravit pietas, nec -a nepotibus obstat. oritur: LIV. 28,26,3. placet: SEN. Thy. 135 et maior placeat -a minoribus. praecedit: PAVL. dig. 43, 16,15 in eo ipso -a tua praecessit. procedit: PAPIN. frg. Vat. 121 non ab eo -a dissociandi matrimonii procedit. premit: HOR. epist. 1,18,79 quem sua -a premet (*cf.* PORPH. *ad l.* qui vere peccaverit et in offensionem venerit sua -a). DRAC. Romul. 2,713. prodit: MANIL. 5,539 hanc quondam poenae dirorum -a parentum prodidit. AMBR. Nab. 12,51 -a igitur auctorem suum prodit. PS. AMBR. apol. Dav. II 12,66. redit: SEN. Tro. 290 in me -a cunctorum redit. 871 ad auctorem redit sceleris coacti -a. refellit: GRATT. 261 te tua -a refellet inter opus. residet: CIC. Att. 1,17,3 huius incommodi -a ubi resideat, facilius possum existumare quam scribere. BRVT. Cic. ad Brut. 1,16,3 cuius -a non magis in te residet quam in omnibus aliis. LVCR. 5, 1425 quo magis in nobis ... -a resedit. ALF. dig. 9,2,52,1 -am ... penes eum, qui prior flagello percussit, residere. sapit: TERT. pudic. 10 *v. p. 1299,47.* subsidit: SEN. benef. 1,10,1 ne in nostro saeculo -a subsidat. subvertit: IVST. 6,3,8 neu tot bellis ac saeculis quaesitum imperium brevis momenti -a subverteret. tenet: DRAC. Romul. 1,542 quos par -a tenet. 2,258 satisf. 97. pertinet: CIC. inv. 2,88 negabit ad hoc iudicium illius, sed huius, quem [ipse] accuset, -am pertinere. Verr. 6,183 non modo eos persequi, ad quos maxime -a corrupti iudicii, sed etiam illos, ad quos conscientiae contagio pertinebit. trahit: SEN. Med. 283 ne -a natos matris insontes trahat. vanescit: OV. am. 1,8,80 vanescit -ā -a repensa tua. venit in actione: VLP. dig. 13,6,5,2. 13,7,13,1. in lege: VLP. dig. 9,2,44 pr. in interdicto: VLP. dig. 43,24,15,11 -am quoque in interdicto venire erit probandum. in restitutionem: VLP. dig. 43,26,

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

8, 6. vertit: Ov. met. 11, 421 quae mea -a tuam . . . mentem vertit?

genetivus: *coniunctus cum verbis*: arguere, liberare: Liv. 41,19,6 senatus nec liberavit eius -ae regem nec arguit. oblivisci: Avg. civ. 22, 30 *v. p. 1297,70.* piget: Sil. 13,608 sero . . . piget sub iudice -ae. pudet: Amm. 26,3,5 cum vitae pudere debet et -ae.

cum adiectivis: affinis: Cic. inv. 2,129 affinem esse alicuius -ae eum. S. Rosc. 18. alienus: Tert. resurr. 16 alioquin nec exprobratio competisset in alienam -ae. capax: Vlp. dig. 47, 2, 23 non putamus cum impubere -ae capace Aquilia agi posse. compos: Plavt. Truc. 835 ego tibi me obnoxium esse fateor -ae compotem. conscius: Cic. off. 3,73 qui cum . . . sibi . . . nullius essent conscii -ae. Ov. epist. 7, 191 *v. p. 1302, 84* met. 2,593 Phaedr. app. 18, 11. Val. Fl. 4,536 antraque deprensae tremuerunt conscia -ae. Stat. silv. 1,2,59. Ach. 1,562 apertae conscia -ae cuncta pavet. Qvint. decl. 290 p. 158,12. Plin. epist. 5, 8, 2 nullius sibi conscius -ae posteritatis memoriam non reformidat. Paneg. 7,6. inscius: Verg. Aen. 12,648 sancta ad vos anima atque istius inscia -ae descendam. nescius: Tac. ann. 4,20 insontes magistratus et -ae alienae nescii. 4,26 (*dub.*). consors: Ov. fast. 3,492 ne te consortem -ae gaudeat esse suae. expers: Svet. Dom. 10 Pompon. dig. 26, 7, 61. exsors: Liv. 22, 44, 7 omnis -ae. fecundus: Hor. carm. 3, 6, 17 *v. p. 1302, 75.* ignarus: Ov. epist. 19, 200. Stat. silv. 4, 6, 91 casta ignaraque -ae mens domini. insons: Liv. 22, 49, 7 L. Aemili, . . . quem unum insontem -ae cladis hodiernae dei respicere debent. reus: Prop. 2, 30, 32 *v. p. 1302,79.* Liv. 24,22,14 alienae -ae rei trucidarentur. 43,7,9 Val. Max. 2, 6, 3. Gaivs dig. 44, 7, 5, 6 aliquatenus -ae reus est. 9, 2, 8 pr. Pavl. dig. 9,2,30,3 Mod. dig. 48,3,14 pr. Sol. 35,11 qui reus est vel levis -ae. Ambr. Nab. 12,51. socius: Cic. Att. 3,15,4 meae -ae socium quaero. 11, 14, 1. Pvblil. S 35 socius fit -ae. Tac. hist. 3,3 eo . . . gravior militibus erat -ae vel gloriae socius. succedaneus: Vlp. dig. 27, 8,4. *cum substantivis*: aestimator: Val. Max. 3,8,1 -ae hostium iustus aestimator. auctor: Liv. 21,10,6 auctorem -ae et reum criminis. defensor: Ivv. 8,163. dissimulator: Tac. hist. 2,56 alienae -ae. institor: Plin. nat. 33,22 vulgo institores eius -ae defendi anulis. proditor: Ov. am. 2,8,26 veniam -ae proditor ipse meae. aestimatio: Gaivs dig. 13,6,18 pr. ita -ae fiat aestimatio. causa: Liv. 30,14,11 maiore -a, quam causa -ae est. cogitatio: Val. Max. 7, 8, 8. cognitio: Ambr. Iac. 1,4,13. commercium: Sil. 2,506 nemo insons; pacem servant commercia -ae. confessio: Liv. 21, 18, 5. 36, 27, 6 Qvint. inst. 4, 2, 73. confusio: Comm. instr. 2, 8, 4 non fiet in vacuum confusio -ae proinde. conscientia: Liv. 3, 69, 10 conscientia -ae ac desperatio. 28, 19, 1 quasdam civitates propter conscientiam -ae metu magis quam fide quietas esse apparebat. 28,19,10. convicium: Ov. Pont. 2, 6, 7 vera facis, sed sera meae convicia -ae. correctio: Cic. Tusc. 5,5. crimen: Cic. Verr. 6,105 potius istius -ae crimen vituperationemque inconstantiae suscipiam. Cluent. 153. Ov. trist. 5, 13, 25 ut possis falsae quoque pellere -ae crimina. Cypr. Gall. Ios. 201. damnum: Ov. ars 2,174 -ae damna timete meae. depulsio: Cic. inv. 2, 90 accusatione alterius et -ae depulsione dempta. documentum: Paneg. 12, 34 illi . . . par poenae -aeque documentum fuerunt. fabula: Stat. Ach. 1, 947 *v. p. 1303, 9.* fama: Ov. trist. 3, 11, 65 Pont. 2, 3, 86. fatum: Stat. Theb. 5, 453 nostrae fatum excusabile -ae noscere. formido: Ivv. 13, 106 animum dirae trepidum formidine -ae confirmat. genus: Plin. epist. 5,13,4. imitatio: Sen. contr. 1,1,2 imitationem alienae -ae innocentiam vocas? initium: Liv. 30,16,5 *v. p. 1308, 24.* liberatio: Cic. Lig. 1 *v. p. 1299, 84.* licentia: Porph. Hor. carm. 3, 24, 33 si non -ae licentia poena compescitur. magnitudo: Optat. 7,1 p. 164,19. modus: Vell 2 22,5 accessit ut . . . modus -ae ex pecuniae modo constitueretur Hadr. Call. dig. 48, 3, 12 pr. alioquin pro modo -ae in eos statuendum. Vlp. coll. Mos. 1,11,3 ad modum -ae. Mod. dig. 48, 3, 14, 2. Bened. reg. 24 secundum modum -ae. modestia: Stat. Theb. 2,233 primae . . . modestia -ae confundit vultus. noxa: Bened. reg. 25 in gravioris -ae noxa tenetur. opprobrium: Hor. epist. 1, 9,10 maioris fugiens opprobria -ae. pars: Sen. Ag. 22 sed ille nostrae pars quota est -ae senex (*sc. Tantalus*)? periculum: Papin. dig. 26,7,39,12 periculo -ae non subiciuntur. poena: Cic. epist. 16, 26,1 Ivst. 15,3,6. praemium: Phaedr. 2,2,6 Ivv. 8,119. principatus: Tert. adv. Marc. 1,24 -ae principatus animae potius ascribendus. pudor: Sil. 10,630 -ae grandi . . . pudore turbatus. Ps. Ambr. apol. Dav. II 6, 34. quaestio: Papin. dig. 26,7,39,13. ratio: Sen. contr. 2, 3, 7 ratio a me exigitur alienae -ae. Vlp. dig. 5, 3, 31, 3. 36, 1, 23, 3. reatus: Greg. M. moral. 9, 54. recordatio: Cic. Att. 3, 8,4. reprehensio: Cic. Phil. 12,25 gloriam in morte debent . . . non -ae reprehensionem et stultitiae vituperationem relinquere. satisfactio: Qvint. inst. 11, 1, 76 tutissimum ergo paenitentiae confessio et satisfactio -ae. societas: Liv. 6, 24, 8 leviorem auctorem eum -ae societas fecerat. Tac. hist. 2,52 inter multos societate -ae tutior. 4,41. solamen: Sil. 9,163. summa: Plin. epist. 10,96,7 affirmabant . . . hanc fuisse summam vel -ae suae vel erroris. suspicio: Cic. Att. 9, 13, 3. Vlp. dig. 16, 3, 11 si sine dolo omni reddat, hoc est, ut ne -ae quidem suspicio sit. vigor: Prvd. cath. 2,80 Iacob . . . -ae vigorem perdidit. vox: Drac. laud. dei 2, 730 sibi quisque medelas arbitretur homo -ae sub voce requiri. incunabula, nutrimenta: Val. Max. 6, 3,11. materia: Ov. trist. 4,1,34 materiam -ae persequitur . . . suae. monstrum: Ov. met. 10, 533 veteris monstrum mirabere -ae. orbita: Ivv. 14, 37 monstrata diu veteris trahit orbita -ae. velamen: Mart. Cap. 8, 807 -ae velamine licentis obnuberis. vestigium: Prop. 1, 5, 25 *v. p. 1302, 78.* via: Ov. epist. 16,146 *v. p. 1303, 3.* *gen. possess.*: Sen. contr. 2,3,3 haec audacia eius ex parte -ae meae est. Priscill. tract. 53,13 non est . . . damnabilis -ae firmamentum fidei scriptorum probatione construere.

gen. qualit.: Val. Max. 2, 6,3 *v. p. 1303, 24.* 2,7,14 eiusdem generis et -ae homines elephantis proterendos substravit.

dativus: *cum verbis*: addere: Liv. 36,22,2 quia . . . non addidissent pertinaciam -ae. Ov. met. 5, 666 maledicta. fast. 2,261 mendacia. addicere: Apvl. met. 3, 14 meditatus innoxios casus . . . -ae non potest ad⟨d⟩icere. adnumerare: Gaivs dig. 9,2,8,1 si infirmitas -ae adnumeretur. 19, 2, 25, 4. 50,17,132 imperitia -ae adnumeratur (Cels. Vlp. dig. 19, 2, 9, 5). adscribere: Mod. dig. 48, 3, 14, 3 militi -ae adscribitur, id est castigabitur. Macer dig. 1,18,14. adsignare: Cic. Verr. 6, 131 me -ae fortunam adsignare, calamitatem crimini dare. Bell. Afr. 3,4 nonnemo -ae eius imprudentiaeque adsignabat. Pavl. dig. 9, 2, 6 praeceptoris . . . nimia saevitia -ae adsignatur. blandiri: Tert. pudic. 16 *v. p. 1303, 12.* dare: Cic. S. Rosc. 48 summam laudem Sex. Roscio vitio et -ae dedisse. esse: Colvm. 5,1,2 nec cuiquam -ae fuit non omnis cepisse. ignoscere: Pvblil. Q 35 qui -ae ignoscit uni, suadet pluribus. Prop. 4, 8,73 Ov. Pont. 4,6,15. Petron. 133 v. 11 -aeque ignosce minori. Ennod. opusc. 3 p. 365, 9 praesentibus -is. implicare se: Val. Max. 9,9 pr. error . . . -ae se implicat. imponere: Ov. met. 7,69 *v. p. 1303,7.* imputare: Val. Max. 2, 7 ext. 1 *v. p. 1299, 66.* Scaev. dig. 40, 7, 40, 4 quod -ae eius deberet imputari. incumbere: Bened. reg. 2 -ae pastoris incumbere quicquid. succumbere: Verg. Aen. 4, 19 *v. p. 1302, 70* Ov. met. 7, 749 *v. p. 1299, 24.* praetendere: Tac. hist. 2,39 Celsus et Paulinus . . . inani nomine ducum alienae -ae praetendebantur. subicere: Brvt. Cic. ad Brut. 1, 4, 5 alienae . . . -ae me reum subicies? submittere: Ov. epist. 4, 151 *v. p. 1302, 84.* se subtrahere: Avson. 415,17. tribuere: Rhet. Her. 4, 36,48 id tribuite vestrae -ae. Caes. civ. 3,73,4 cuiusvis potius quam suae -ae debere tribui. Cic. Manil. 10 *v. p. 1299, 68.* Nep. Alc. 6, 2. 7, 2. Avg. in psalm. 7, 19 nolunt suae -ae tribuere -am suam. *substant.*: Itin. Alex. 34 Besum . . . vinctum a suis communi pretium -ae servari. Ov. epist. 7,105 da veniam -ae (19,187 *v. p. 1300, 2* fast. 4, 755. Clavd. 20, 597 suprema pericula semper dant veniam -ae). Liv. 37,49,1 ut confitendo seu -ae seu errori veniam supplices peterent. Ivv. 6, 450 ut veniam -ae non abnuat. *adiect.*: Scavr. or. frg. Val. Max. 3, 7, 8 Aemilius Scaurus huic se affinem esse -ae negat (Val. Max. 8,4,1 sexies tortus pernegavit ei se -ae affinem fuisse. Apvl. apol. 48 quam [*sc. rem*] tu iam praeiudicasti neque -ae neque crimini confinem). Avien. Arat. 297 nulli . . . obnoxia -ae corda. Avson. 325, 79 simili genetrix obnoxia -ae. Amm. 20, 8, 21 ut se nulli obnoxium -ae monstraret. Clavd. 26,130 nulli pervia -ae pectora. Phaedr. 1,10,5 *v. p. 1298,47.* Val. Fl. 3, 392 si fors saeva tulit miseros, sed proxima -ae.

accusativus: *cum verbis*: abnuere: Vervs Fronto p. 116,12 N. neque -am abnuere ausus est. abscindere: Avg. serm. ed. Mai 5,1 *opp.* crimen. accipere: Vlp. dig. 21,1,31,12 *v. p. 1301,69.* 47,8,2,23 si in re deposita -am quoque repromissi . . . non quasi mercedem accepi. Pavl. dig. 45,1,91 pr. an -a . . . in faciendo accipienda sit. recipere: Vlp. dig. 50, 17, 23 dolum et -am. accusare: Cic. Planc. 9 populi -am. incusare: Qvint. inst. 11, 1, 81 facillimum est ibi alienam -am incusare, ubi fateris tuam. addere: Liv. 9, 2, 13 *v. p. 1299, 52.* admittere: Plavt. Aul. 790 qui homo -am admisit in se (Stich. 84 *spur.*). Trin. 44 qui admisit in se -am castigabilem. 88 Ter. Phorm. 270. Prop. 4, 8, 73 admissae si vis me ignoscere -ae. Liv. 31, 46, 11 castigationis regis in admissa -a . . . memores. Vlp. dig. 19, 2, 11 pr. -am in inducendis admittit. 30, 47, 2 Pavl. dig. 3, 5, 18, 1 Mod. dig. 26, 7, 32, 1. committere: Cic. parad. 20 epist. 16, 10, 1 Qvint. decl. 324 p. 276, 19. permittere: Mart. Cap. 4, 425 licet unam decuit iussae permittere -am. promittere, remittere: Papin. dig. 45, 2, 9, 1 cum duo quoque -am promisissent, si alteri postea pacto -a remissa sit. Val. Fl. 3, 407 insontes errore luit -amque remittens . . . volvit. aestimare: Papin. dig. 3, 5, 31 pr. *v. p. 1299, 60.* 20, 1, 2 Vlp. dig. 30, 47, 5. alere: Prop. 4, 4, 70 *v. p. 1302, 80.* amovere: Rhet. Her. 1, 15, 25 -am ipsam amovemus. Cic. Rab. Post. 5 quis iam amovet -am ab eo, quod male cecidit. Liv. 4, 41, 9 *v. p. 1301, 1.* demovere: Cic. inv. 2, 28. emovere: Hor. carm. 4, 15, 11. removere: Cic. inv. 1, 15 Liv. 39, 34, 6. antecedere: Tert. adv. Marc. 4, 4 *v. p. 1300, 68.* arguere: Ivv. 7, 158 -a docentis scilicet arguitur. Pavl. dig. 18, 4, 21 nisi si -a eius arguetur. coarguere: Cic. Att. 9, 6, 2 ne nostram -am coarguamus. assignare: Tac. hist. 3, 78 haud facile quis uni assignaverit -am, quae omnium fuit. augere: Cic. inv. 2, 83 augendo eius . . . -am et audaciam. 2, 153 -a cum indignatione augeatur. parad. 20 Plin. epist. 5, 3, 2 Avg. gen. ad litt. 11, 37 p. 372, 26. avertere: Liv. 31, 11, 13. calcare: Greg. M. moral. 1, 37 per cogitationis praepositum -a calcatur. celare: Ov. ars 2, 389

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

met. 2, 37. cognoscere: OV. trist. 2, 104 cur imprudenti cognita -a mihi. communicare: CIC. Verr. 3, 49 te tuam -am non modo derivare in aliquem, sed communicare cum altero posse. compescere: VERG. georg. 3, 468 *v. p. 1301, 32.* GREG. M. moral. 2, 33 quia enim stulte locutus non est, -am a lingua compescuit. concinnare: AVSON. 417, 8 *v. p. 1297, 67.* conicere: LIV. 5, 47, 9 militum in unum vigilem conicientium -am. contrahere: CIC. Att. 11, 24, 1 ea . . . est a nobis contracta -a. PAPIN. dig. 3, 5, 30, 2. AMBR. epist. 73, 6 qui superbia -am contraxerat. convenire: PAPIN. dig. 26, 7, 39, 2 *v. p. 1298, 81.* damnare: TERT. ieiun. 3 *v. p. 1298, 12.* dare: APVL. met. 8, 6 manus suae -am bestiae dabat (*i. in bestiam conferebat*). PAVL. dig. 9, 2, 45, 4 qui . . . damni -am dederint (*i. admiserint*). debere: ALF. dig. 19, 2, 31 conductorem -am dumtaxat debere: nam in re, quae utriusque causa contraheretur -am deberi. decipere: OV. Pont. 4, 6, 15 *decepta -a.* deducere: VLP. dig. 5, 3, 25, 2. defendere: OV. trist. 3, 5, 51 VAL. MAX. 6, 5 ext. 4. defigere: PERS. 5, 16 doctus et ingenuo -am defigere ludo. delere: TERT. adv. Marc. 4, 10 resignati ieiunii -am deprecatione delesse. demoliri: PLAVT. Bacch. 383 de me hanc -am demolibor. demonstrare: CIC. inv. 2, 137 deponere: AMBR. epist. 26, 20 *v. p. 1299, 29.* deprehendere: SEN. Phaedr. 719 deprensa -a est. VAL. FL. 4, 356 *v. p. 1305, 13* QVINT. inst. 6, 4, 16 *v. p. 1308, 57* FRONTIN. aq. 112 manifesta -a omnium, maxime accipientis, deprehenditur. HADR. Call. dig. 48, 3, 12 pr. si -a eorum nimia deprehendatur. MARCIAN. dig. 40, 5, 55, 1 in parvulis . . . nulla deprehenditur -a. derivare: CIC. Verr. 3, 49 *v. l. 2.* diiudicare: PAVL. dig. 45, 1, 91, 1 -a in hunc modum diiudicatur. dirigere: GAIVS dig. 17, 2, 72 *v. p. 1301, 56* TERT. adv. Marc. 2, 10 uti sic quoque in creatorem dirigas -am. dissimulare: VAL. MAX. 6, 5 ext. 4 -am vel dissimulare vel errore defendere. donare: OV. Pont. 2, 7, 51 -a gravis precibus donatur saepe suorum. emendare: PETRON. 130. exaequare: PAVL. dig. 49, 16, 14 arma alienasse grave crimen est et ea -a desertioni exaequatur. excludere: CIC. nat. deor. 3, 76 *v. p. 1299, 35.* excusare: VLP. dig. 47, 4, 1, 2 VEG. mil. 113, 19. exhibere: VLP. dig. 13, 6, 5, 2. exigere: PAVL. dig. 9, 2, 31 -a ab eo exigenda non est. MOD. dig. 41, 1, 54, 2 -am in damno dando exigere. exonerare: MART. CAP. 5, 458. expiare: PRIAP. 77, 7 iactura natis expiare -am. exprobrare: TAC. hist. 2, 19. facere: GREG. M. moral. 4, 39 -am quam fecimus. *aliter*: PVBLIL. Q 43 quam malus est, -am qui suam alterius fecit. fateri: PLIN. nat. 18, 4 PS. AMBR. apol. Dav. II 6, 34 PS. PROSP. vocat. gent. 1, 16 SVLP. SEV. chron. 1, 26, 4. 1, 35, 8 DRAC. laud. dei 2, 665. confiteri: COLVM. 3, 3, 6. HIER. epist. 84, 6 secunda post naufragium tabula est, -am confiteri. OPTAT. 7, 6 p. 180, 26. profiteri: OV. am. 3, 14, 6 sola . . . famosam -a professa facit. ferire: GREG. M. moral. 4, 27 nobis -am nostram ferientibus. ferre: LIV. 6, 25, 3 satis placato animo Camillus laturus -am eius videbatur. AMBR. virginit. 9, 58 melius est . . . alterius -am feras quam tuam prodas. *aliter*: SIL. 7, 556 nec foedior ulla -a sub extremas fertur mortalibus umbras. conferre: PLAVT. Amph. 788 ne posterius in me -am conferas. *al. v. p. 183, 71.* referre: VAL. MAX. 9, 4, 1 quantam -am quam leviter rettuli (*i. enarravi*). CVRT. 4, 3, 7 alius in alium -am referebant (*i. conferebant*). transferre: TER. Andr. 379 -am in te. RHET. Her. 1, 15, 25 *v. p. 1300, 48.* CIC. inv. 2, 22 *comp.* odium. 2, 93 non accusare alterum nec -am in alios transferre debet. Font. 18. Att. 15, 28 omnem -am in te. SALL. Iug. 1, 4 suam quisque -am auctores ad negotia transferunt. LIV. 4, 41, 11 totam -am eius temporis in . . . collegam. 26, 3, 1 ab se in milites. 30, 42, 13 illi . . . belli -am in paucorum cupiditatem ab re publica transferenti. fingere: OV. am. 2, 19, 13 quotiens finxit -am . . . speciem praebuit esse nocens. fugere: COLVM. 4, 24, 7 *v. p. 1298, 17.* refugere: AVG. civ. 14, 23 non naturam. habere: PLIN. nat. 2, 155 *v. p. 1297, 49.* APVL. apol. 92 utramvis habens -am mulier, quae . . . aut intolerabilis fuit . . . aut . . . insolens. HIL. in Matth. 10, 18 AMBR. Abr. 1, 7, 59. *aliter i. q. putare*: PLAVT. Stich. 436 meam -am habeto, nisi probe excruciavero. imminuere: QVINT. inst. 7, 4, 15. imponere: PLAVT. Mil. 928 -am omnem in me imponito. imputare: SCRIB. LARG. 84 PLIN. nat. 18, 1 PAVL. dig. 20, 5, 9 pr. 49, 16, 14, 1. inclinare: LIV. 5, 8, 23 omnem -am in collegam. incurrere: DRAC. laud. dei 2, 686 incurrit -am . . . pater. infligere: ARNOB. nat. 2, 66 -am . . . infligere prioribus illis atque antiquissimis saeculis. intellegere: PLIN. nat. 10, 208 *v. p. 1297, 50.* intueri: CVRT. 6, 7, 34 *v. p. 1298, 8.* invenire: CIC. Cluent. 126 cum . . . in homine nulla -a inveniretur. VVLG. Dan. 6, 4. invitare: PVBLIL. J 9. OV. epist. 16, 183 invitant omnia -am. iterare: TAC. hist. 3, 11 Pannonici, velut absolverentur aliorum seditione, iterare -am gaudebant. levare: LIV. 28, 25, 15 ingenia humana sunt ad suam cuique levandam -am nimio plus facunda. MACER dig. 1, 18, 14 prout tibi levari vel onerari -a eius videbitur. luere: LIV. 22, 22, 5 ne sanguine liberum suorum -a defectionis lueretur. PRIAP. 67, 4 hac poena -a luenda tua est. PHAEDR. 4, 11, 7 *v. p. 1300, 41* CVRT. 7, 5, 53. SIL. 13, 381 Capua infaustam luit haud sine sanguine -am. SVET. Cal. 37 cum morae -a capite lueretur. PANEG. 12, 45 -am capitis aurium saltim molestia luit. abluere: PLIN. nat. 8, 43. merere: PLAVT. Men. 779 loquere uter meruistis -am? Stich. 78. TER. Phorm. 1014 in hac re. CIRIS 457. MELA 1, 106 ubi -am prave quid imperando meruere. commereri: PLAVT. Aul. 738 Capt. 403. Merc. 828 quae in se -am commererent. TER. Hec. 631 nullam de (in *A*) his rebus -am commeruit tua. Phorm. 206. multare: SEN. Med. 192. MARCELL. dig. 24, 3, 38 -am mulieris multandam esse. obicere: GAIVS dig. 41, 1, 7, 12. occulere: STAT. silv. 3, 3, 45. olere: PS. PHOEBAD. fid. prol. p. 33^D non simplicitas verborum, sed mali intellectus obstinatio -am olet. onerare: MACER dig. 1, 18, 14. pendere: VAL. FL. 4, 477 nec credite -am saevitiae scelerumve mihi nunc crimina pendi. rependere: OV. am. 1, 8, 80 *v. p. 1304, 81.* VAL. FL. 6, 744 -am hanc magno terrore rependat. perquirere: SIDON. epist. 2, 1, 3 *v. p. 1297, 77.* perpetrare: GREG. M. moral. 9, 54. piare: VERG. Aen. 2, 140 -am hanc miserorum morte piabunt (GLOSS. IV 46, 43. 501, 54. V 593, 56 peccatum solvent). plectere: CIC. Cluent. 5 *v. p. 1300, 54.* ponderare: FRONTO p. 165, 6 N. *v. p. 1301, 22.* praedicare, premere: PS. AMBR. apol. Dav. II 6, 34 tolerabilior est -a quae verecundia premitur quam quae insolentia praedicatur. praestare: CIC. de orat. 1, 113 istam enim -am quam vereris ego praestabo. epist. 6, 1, 4 *v. p. 1302, 48.* 9, 16, 5 *v. p. 1302, 49* LABEO dig. 19, 2, 60, 7 PAPIN. dig. 45, 2, 9, 1 *et saepius.* probare: OV. am. 2, 2, 55 -a nec ex facili quamvis manifesta probatur. prodere: AMBR. virginit. 9, 58. punire: VAL. MAX. 2, 7, 10. PAVL. dig. 12, 3, 2 -a non restituentis vel non exhibentis punitur. AMBR. epist. 26, 20 persona magis quam -a punitur. purgare: LIV. 30, 16, 5 oratio . . . non -am purgantium, sed transferentium initium -ae in Hannibalem. recidere: HOR. carm. 3, 24, 34 si non supplicio -a reciditur. redimere: PLANC. Cic. epist. 10, 8, 1 praeteritam -am. VAL. MAX. 4, 5, 2 pudore -am maximae cladis redemit. PLIN. paneg. 28, 2 nullam congiario -am, nullam alimentis crudelitatem redemisti. regerere: PLIN. epist. 10, 19, 2 communem -am hi in illos, illi in hos regerere posse confidunt. relegare: QVINT. inst. 7, 4, 13 -a in hominem. relinquere: CIC. Deiot. 10 perparvam amicitiae -am relinquebas. APVL. Plat. 2, 27. reprehendere: CIC. Lig. 2 *v. p. 1298, 63.* epist. 10, 20, 2 -a enim illa 'bis ad eundem' vulgari reprehensa proverbio est. QVINT. inst. 8, 5, 13 *v. p. 1298, 63.* respuere: TERT. adv. Marc. 2, 9 libertas . . . arbitrii non ei -am suam respuet, a quo data est. revocare in obligationem: PAVL. dig. 3, 5, 18, 1. sarcire: PAVL. sent. 2, 18, 2 -am arbitrio iudicis . . . sarciri oportet. scribere: ITALA Ier. 17, 1 (Ambr. spir. 3, 2, 14. VVLG. peccatum). segregare: PLAVT. Trin. 79 *v. p. 1300, 24.* sentire: OV. met. 2, 452 *mille notis.* solvere: OV. trist. 4, 4, 10 -a soluta mea est. exsolvere: TAC. hist. 4, 62. subire: FRONTO p. 50, 13 N. proposueram vel desidiae -am a te subire rarius scribendo tibi. PELAGON. 139 frequentissime erroris subeunt -am. HIER. epist. 77, 3 maluit -am subire dissidii quam corporis sui infamare partem. CLAVD. 18, 477 unam subeunt quod saecula -am? BOETH. Porph. isag. p. 135, 7 fidi interpretis -am. suscipere: CIC. Verr. 5, 91 si . . . esset inventus, qui in se suscipere istius -am . . . cuperet. *cf.* Cluent. 153 aliquid -ae. Mur. 9 Planc. 52. sustinere: CIC. leg. 3, 37 Cassiae legis -am Scipio tuus sustinet, quo auctore lata esse dicitur. Att. 7, 3, 1. epist. 15, 15, 2 horum malorum omnium -am fortuna sustinet. tegere: OV. epist. 4, 138. detegere: OV. met. 2, 546. PAPIN. dig. 46, 6, 12 si . . . idonea -a detegatur. obtegere: CLAVD. DON. Aen. 4, 172. praetegere: VERG. Aen. 4, 172. tollere: ANTH. 724 in melius reparamus opus -amque priorum tollimus. trahere: IVVENC. 3, 688 traheret confessio -am. tribuere: AVG. in psalm. 7, 19 *v. p. 1306, 38.* attribuere: CIC. Verr. 6, 134. tueri: QVINT. inst. 6, 4, 16 nam -am, praesertim deprehensam, pertinaciter tueri -a altera est. ulcisci: TAC. hist. 1, 67. velare: OV. epist. 5, 131 vim licet appelles et -am nomine veles. TAC. ann. 6, 29 -am invidia. vereri: CIC. de orat. 1, 113. *cf.* Planc. 52. vertere: LIV. 4, 25, 12 alii purgare plebem, -am in patres vertere. 30, 21, 1 -am omnem belli a publico consilio in Hannibalem. 45, 10, 12 -am in auctores. TAC. hist. 4, 25 -am cladis in Hordeonium. videre: PORPH. Hor. epist. 1, 1, 94 rides, cum in me vides -am aut tonsoris aut vestiarii. vindicare: CIC. inv. 2, 138 supplicia . . . -ae ac malitiae vindicandae causa constituta esse. vitare: CIC. Phil. 1, 33 HOR. ars 267 APVL. met. 11, 21. devitare: FRONTO p. 218 N. evitare: AVG. civ. 15, 15 -am temeritatis. *cum praepositionibus*: ad -am: VERG. georg. 2, 455 Bacchus . . . ad -am causas dedit. LIV. 34, 2, 6 haec consternatio muliebris . . . haud dubie ad -am magistratuum pertinens. trahere: TAC. ann. 4, 64 *v. p. 1299, 78.* pronus: ARNOB. nat. 1, 27. ire: ARNOB. nat. 7, 8. usque ad: TAC. hist. 1, 49 si mali forent, usque ad -am ignarus *Galba.* extra -am esse: CIC. Verr. 6, 134 dico . . . omnes extra -am fuisse. LIV. 8, 19, 10 extra -am belli. IVLIAN. dig. 38, 2, 24 extra hanc -am. HIL. in Matth. 24, 8 tali . . . reverentia extra -am se esse paterni sceleris testetur *posteritas.* se ponere: CIC. Tim. 46 cum . . . sese . . . extra omnem -am causamque posuisset. in -am: OV. trist. 2, 288 in -am siqua est ingeniosa suam. TAC. ann. 1, 28 novissimi in -am. CATVLL. 15, 15 impellere. CIC. Rab. Post. 29 nolite igitur fortunam convertere in -am. MANIL. 4, 116 nocentes oderimus magis in -am poenasque creatos. VELL. 2, 118, 4 transire. QVINT. inst. 7, 2, 53 aut enim plures in -am vocantur aut unus (HIER. epist. 61, 3 sanctum fratrem Oceanum in -am haereseos vocas). decl. 321 p. 262, 2 tempus, quod in

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

-am deducitur. AVG. civ. 8, 19 se cecidisse plangit in -am (*cf.* PS. QVINT. decl. 19, 3 in quantam -am iuvenis inciderit). VELL. 2, 118, 4 *transire.* AVG. civ. 13, 4 fit per istorum poenam, ne veniatur in -am. inter -am: SOL. 38, 1 inter utramque -am factu optimum est amborum temporum statum persequi. ob -am: CIC. de orat. 1, 233 damnatus est nullam aliam ob -am nisi propter dicendi inscientiam. VERG. georg. 2, 380 non aliam ob -am. OV. Pont. 1, 1, 53 ob huic similem privatus lumine -am. PLIN. nat. 7, 3 unam tantum ob -am, qua natum est. POMPON. dig. 26, 9, 1 ob ... -am tutoris *condemnare* (PAPIN. dig. 27, 3, 20, 1). GAIVS dig. 44, 7, 5 ob alterius -am tenetur (VLP. dig. 19, 2, 11 pr. quasi ob propriam -am tenebitur). MARCIAN. dig. 12, 3, 5, 3. TERT. adv. Marc. 5, 6 quos (*sc. apostatas angelos*) magis extraneos fuisse contenderim ob -am ab omni conscientia dispositionum creatoris. VVLG. gen. 31, 36 quam ob -am meam ... exarsisti post me? per -am: MARCIAN. dig. 34, 9, 3 ut per neglegentiam et -am mulier ... moreretur. praeter -am: AVG. civ. 1, 16 quidquid alius de corpore vel in corpore fecerit, ... praeter -am esse patientis. propter -am: PLAVT. Capt. 830 prius edico ne quis propter -am capiatur suam. CIC. inv. 2, 90 cum cetera vita fuisse hoc magis consentaneum quam quod propter alterius -am non fecerit. MARCELL. dig. 24, 3, 38 propter -am mulieris. PAVL. dig. 5, 3, 19, 2. MOD. coll. Mos. 10, 2, 4 propter -am condemnatur. ultra -am: POMPON. dig. 13, 1, 16 cum in commodati actione non facile ultra -am ... teneatur. PAVL. dig. 39, 2, 18, 4.

ablativus: *coniunctus cum verbis*: abstinere: PLAVT. Men. 768 et illi quoque haud abstinent saepe -a. 983 metum [id] mihi adhibeam, -am (-a *B*²) abstineam. carere: PLAVT. Most. 858 servi qui, quom -a carent, tamen malum metuont. Trin. 1129. TER. Hec. 663 censen te posse reperire ullam mulierem, quae careat -a? CIC. inv. 2, 101 qui -a careat. Tusc. 5, 4. epist. 5, 21, 5 praeter -am ac peccatum, qua semper caruisti et carebis. 6, 1, 4. 9, 16, 5 qua (*sc.* -*a*) mihi videor dupliciter carere. OV. epist. 15, 286 met. 7, 724 SEN. Herc. f. 1201 Med. 935. benef. 4, 26, 3 hac -a. epist. 87, 32 PERS. 3, 33. QVINT. inst. 4, 2, 51 omni -a. 6, 3, 28. 12, 1, 5. MAECIAN. dig. 35, 2, 30 pr. si modo -a legatarii careant. APVL. met. 7, 27 CALL. dig. 29, 5, 27. TERT. adv. Marc. 2, 16 p. 356, 6 non poterunt iudici exprobrari, quae iudici accidunt, carentia et ipsa -a sicut et iudex. VLP. dig. 14, 1, 1, 2 -a et dolo. 36, 1, 23, 3. 45, 1, 51 dolo -ave. PAVL. dig. 9, 2, 30, 4. 50, 17, 50 -a caret qui scit, sed prohibere non potest. SEDVL. epist. 1 p. 4. cessare: SIL. 13, 518 *v. p. 1297, 46.* liberare: CIC. S. Rosc. 143 -a liberatus et crimine nefario solutus cupit a vobis discedere. Planc. 52 quo te liberent aliqua -a. Att. 13, 22, 3 et librarios tuos -a libero neque te accuso. SEN. contr. exc. 3, 6 *v. p. 1299, 73.* polluere: SIL. 2, 524 *v. p. 1297, 52.* purgare: SIL. 10, 448 *v. p. 1297, 45.* solvere: LVCAN. 10, 97 *v. p. 1297, 48.* SIL. 2, 640 iam fixus iugulo -a te solverat ensis. 7, 552 non aequavisse minorem solventur -a, si sunt mihi talia corda? absolvere: OV. met. 15, 42 mos erat ... illis absolvere -a. VAL. MAX. 8, 1 absol. 7. exsolvere: LVCAN. 7, 262. teneri: CIC. Marcell. 13. SVET. Cal. 16 minore -a. SVLP. SEV. dial. 3, 12, 3 synodus Ithacium pronuntiaverat -a non teneri. vacare: CIC. Lig. 4 omni -a (epist. 6, 3, 4). epist. 2, 1, 1 cum, in quo accusabar, -a vacarem. 7, 3, 4 vacare -a magnum est solacium. OV. fast. 2, 204 SEN. Thy. 321. clem. 1, 6, 2 quotus quisque accusator vacat -a? STAT. Theb. 5, 57 QVINT. inst. 3, 6, 79. PLIN. paneg. 87, 4 princeps ... vacat -a, si alios minus amat. IVLIAN. dig. 27, 8, 3 si tutor ab hac parte -a vacet. VVLG. Hebr. 8, 7. *cum adiectivis*: immunis: AMM. 26, 10, 13 omni -a. liber: LVCAN. 8, 647 haud ego -a libera bellorum. obnoxius: AMM. 15, 3, 5 tamquam inexpiabili obnoxius -a. plenus: SEN. Phaedr. 163 animus ... -a plenus et semet timens. praeditus: LVCR. 2, 181. vacuus: TAC. ann. 6, 15 tali -a.

cum praepositionibus: a -a: liber: PRISCILL. p. 92, 11 conscientiam ab omni -a liberam. abhorrere: CIC. inv. 2, 32 in eam suspicionem adducitur, uti a (ut in *A*, ut a ω) tali -a non videatur abhorruisse. defendere: GELL. 4, 15 lemma: defensa a -a sententia ex historia Sallustii. abesse: RHET. Her. 4, 37, 49 ut et illi ... a -a absint et nos ... amici ipsorum et veritatis esse videamur. CIC. inv. 2, 100 se convinci non posse, quod absit a -a. S. Rosc. 55 epist. 6, 2, 3 OV. Pont. 3, 3, 74. removere: CIC. inv. 1, 16 *opp.* factum. vacare: SEN. epist. 97, 1 *v. p. 1297, 22.* absque -a: VVLG. num. 5, 31 maritus absque -a erit. I reg. 19, 5. AVG. civ. 1, 25 quanto magis absque -a est in corpore non consentientis, si absque -a est in corpore dormientis (*sc. concupiscentialis inoboedientia*). RVFIN. Adamant. 3, 13 absque ulla -a habendus est. VVLG. deut. 24, 5 sed vacabit absque -a domi suae. de -a: VLP. dig. 6, 1, 45 puto cavendum esse de dolo solo, debere ceteros etiam de -a sua. PAVL. sent. 4, 12, 13 de nulla -a confessus ad iustam libertatem perduci potest. 9, 2, 31 posse de -a agi. MOD. coll. Mos. 10, 2, 1 de dolo, non etiam de -a condemnandus est. ex -a: CIC. de inv. 2, 24 postremo, quas ad defensionem rationes reo dabimus, iis accusator ad alios ex -a eximendos abutetur. SALL. Iug. 94, 7 Mari temeritas gloriam ex -a invenit. SEN. Med. 244 quodcumque -a praemium ex omni tuli, hoc est penes te. POMPON. dig. 50, 17, 203 quod quis ex -a sua damnum sentit. PAPIN. dig. 26, 7, 41 qui suspectum facere neglexerunt, ex -a recte conveniuntur: tutor enim legatarius ex -a ... non tenetur. VLP. dig. 12, 3, 4, 4 ex -a ... non esse iusiurandum deferendum constat. PAVL. dig. 44, 7, 34 pr. damnum ex -a *fit*. in -a: deprehendere: OV. am. 3, 14, 3 si tamen in media deprensa tenebere -a. esse: TER. Hec. 700 is quidem in -a non est. CIC. orat. 191. Verr. 6, 20 si maxime in -a fuerit Apollonius. 134 Cluent. 102. 129. 143. Planc. 10 non competitor ... sed populus ... in -a est. Phil. 2, 29. fin. 1, 33 simili ... sunt in -a, qui officia deserunt. nat. deor. 3, 78 ut ... medicus ... magna sit in -a. rep. 2, 60 Lael. 78 Att. 8, 6, 3. epist. 10, 26, 3 nos in -a sumus. 15, 2, 7. LVCR. 4, 915 tutimet in -a cum sis neque cernere possis. VARRO ling. 8, 8 cur haec non tam sit in -a quam putant. ALF. dig. 18, 6, 12 dominus in -a erit. HOR. epist. 1, 14, 10 SEN. Oed. 701 dial. 12, 10, 5 QVINT. inst. 5, 13, 47 decl. 316 p. 244, 18 POMPON. dig. 13, 6, 23 LACT. inst. 4, 28, 8 AVG. doctr. christ. 3, 12, 18. defendere: CIC. Font. frg. 24 *cf.* PLANC. Cic. epist. 10, 7, 1 te ... in -a defensorem mihi paravi. invenire: TER. Hec. 299 tum matrem ex ea re me aut uxorem in -a inventurum arbitror. VVLG. Esth. 16, 15 Iudaeos ... in nulla penitus -a reperimus. notari: VEN. FORT. carm. 5, 1, 1 quia nec in atomo plasma notaretur in -a. ponere: CIC. Cluent. 127. reddi: COMM. instr. 2, 28, 6 redditur in -a pastor saecularia servans. versari: CAES. civ. 3, 110, 4. pro -a: OV. met. 13, 300 si mora pro -a est. VVLG. Tob. 3, 9 cum pro -a sua increparet puellam. sine -a: CIC. Phil. 7, 20 ut nullam calamitatem res publica accipere possit sine -a senatus. Tusc. 4, 31 corporum offensiones sine -a accidere possunt, animorum non item (VLP. dig. 50, 17, 23 casus mortesque, quae sine -a accidunt). Att. 14, 18, 2 cuius non sine magna -a vacillarunt. PLANC. Cic. epist. 10, 4, 1 nullum ... in te officium ... sine maxima -a videor posse praeterire. ALF. dig. 18, 6, 12 cum incendium sine -a fieri non possit ... quia sine patris familias -a fieri potest. LEX horr. (Corp. VI 33742) 13 horrearius sine -a erit. AFRIC. dig. 15, 3, 17 pr. servus ... pecuniam mutuatus sine -a eam perdidit ... sine -a eam perdiderit (MARCELL. dig. 46, 3, 72 pr. VLP. dig. 12, 1, 11 pr.). POMPON. dig. 21, 1, 48 pr. si ... sine -a actoris ... vel procuratoris mortuus sit (PAPIN. dig. 46, 3, 95, 1 si ... servus postea sine -a debitoris moriatur. VLP. dig. 43, 16, 1, 35 MARCIAN. dig. 30, 114, 19). 26, 7, 61 servus ... vulneratus ab aliquo ... sine -a possessoris. POMPON. dig. 46, 3, 107 *res* sine -a promissoris in rebus humanis esse desiit. perire: MAECIAN. dig. 35, 2, 30, 4 sine -a heredis (VLP. dig. 4, 9, 3, 1. 30, 47, 4. PAVL. dig. 3, 5, 12 mea). *ibid.* sine -a heredis ... deteriora sunt facta (PAPIN. dig. 46, 2, 28). MARCELL. dig. 4, 1, 7, 1 deceptis sine -a sua ... succurri oportebit. 49, 15, 2, 1 sine -a equitis proripere se potuerunt. PAPIN. dig. 35, 1, 101, 3 divortio sine -a viri ... facto (PAVL. dig. 24, 3, 45). *al.* sub -a: esse: QVINT. decl. 385 p. 431, 21 reum autem sub hac -a esse, quod nocuerit (non tacuerit *codd.*). *abl. instrumenti*: PLAVT. Bacch. 1188 quod di dant boni cave -a tua amissis (CIC. epist. 1, 8, 4 amissa est *dignitas* -a eorum. Att. 8, 8, 1 Picenum amiserat -a. CAEL. Cic. epist. 8, 11, 1 ne ... sua -a videretur amisisse. LIV. 44, 8, 4 quae prius -a amissa forent. IVLIAN. dig. 38, 6, 2 sua -a amittit paternam hereditatem. POMPON. dig. 10, 3, 20. 21, 2, 29, 1 si -a vel sponte duplae stipulatoris possessio amissa fuerit. MOD. dig. 48, 3, 14, 6). PLAVT. Epid. 729 imprudens -a peccavi mea. Merc. 970 suapte -a genere sapiunt (capiunt *codd., corr. Leo*), genus ingenio improbant. Poen. 446 nunc mihi cautio est ne meamet -a meo amori obiexim moram. TER. Hec. 228 non mea opera neque pol -a evenit (476). Phorm. 766 nostrapte -a facimus (PHAEDR. 1, 23, 8 facias ne mea -a lucrum. VLP. dig. 19, 2, 13, 8 si -a eius id fecit aedilis. fieri: TER. Phorm. 261 nunc sua -a ut sciat lenem patrem illum factum me esse acerrimum. Eun. 980 -a non factumst mea. Ad. 629 haec adeo mea -a fateor fieri. CIC. inv. 2, 88. de orat. 3, 70 aut recte factum aut alterius -a. top. 4, 19 si viri -a factum est divortium [QVINT. inst. 7, 4, 11 utrius -a divortium factum sit. POMPON. dig. 45, 1, 19 PAPIN. dig. 48, 5, 12, 3 VLP. reg. 6, 10 frg. Vat. 102 PAVL. dig. 24, 3, 44, 1]. CIC. Att. 14, 2, 2 idque fieri mea -a! ad Q. fr. 1, 1, 2. ALF. dig. 9, 2, 52, 1 tabernarii -a factum videri. 3 si -a hominis factum esset. OV. am. 3, 12, 10 vendibilis -a facta puella mea est. VAL. MAX. 6, 4, 4 magis ordinum dissensione quam ulla -a sua reus factus. PLIN. nat. 17, 227 fiunt et -a colentium vitia. QVINT. decl. 259 p. 60, 5 tamquam factum sit ipsius -a. 313 p. 231, 33 hoc non tantum accusatoris -a factum est. IAVOL. dig. 9, 2, 57. 24, 3, 66 pr. POMPON. dig. 26, 7, 61. 30, 48, 1. VLP. dig. 9, 2, 29, 2 si ...-a eorum factum sit. 3 si -a nautarum id factum esset. 13, 7, 22 pr. PAVL. dig. 1, 15, 3, 1 plerumque incendia -a fiunt inhabitantium. deteriorem facere, fieri: VLP. dig. 13, 6, 10 pr. nihil praestare, si eam in nulla parte -a sua deteriorem fecit, verum est: nam si -a eius fecit deteriorem, tenebitur. PAVL. dig. 18, 2, 14, 1 deterior res -a vel dolo malo eius facta. 21, 1, 31, 9 si quo deterior servus -a unius heredum factus est. MARCIAN. dig. 12, 1, 35. 20, 2, 2 si deteriorem habitationem fecerit -a sua inquilinus). TER. Phorm. 787 ac pol minus queo viri -a (*sc. adiuvare te*) quam me dignum est. CATO agr. 13 *v. p. 1298, 18.* LVCIL. 798 urget gravedo saepius -a tua. AFRAN. com. 356 voluptatem capio maximam cruciari te tua -a. CORNELIA epist. frg. 2 vereor ne in omnem vitam tantum laboris -a tua[s] recipias, ut in nullo tempore tute tibi placere

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

possis. RHET. Her. 2,16,23 num -a vehtum sit in necessitudinem. CIC. inv. 2,89 cuius acciderit -a, demonstrabit; deinde cum id aliena -a accidisset, ostendet (Cato 7 -a senectutis. Att. 9,5,2 *v. p. 1299,16.* 11,17,2 nullo ipsius delicto, summa -a mea. epist. 6,20,3 quae non nostra -a nobis accidant. 7,28,3 *v. p. 1299,55.* ad Q. fr. 2,11,2 vestra -a haec acciderunt. LENT. Cic. epist. 12, 15,1. LIV. 4,2,1 id adeo non plebis quam patrum neque tribunorum magis quam consulum -a accidere. SEN. contr. 7,7,18. QVINT. inst. 7,3,20 nihil accidere nisi agentis -a potest. decl. 249 p. 22,20 mea -a. 262 p. 72,18. FRONTO p. 118,4 N. nulla ... mea -a. GAIVS dig. 19,2,25,7. IVLIAN. dig. 24,3,30,1 -a viri accidit, ne. PAVL. dig. 15, 1,43). CIC. de orat. 2,15 magis adeo id facilitate quam alia nulla -a mea contigit (VLP. dig. 12,4,5,2. 17,2,52,4. 30,59). Verr. 4,134 quod illorum -a se minus commode audire arbitrarentur. Sest. 80 quia vivit. at id non sua -a (LVCAN. 6,204 -a vixisse sua tot vulnera belli). 111 quasi mea -a bona perdiderit (MARCIAN. dig. 8, 5,19 litem perdidit -a sua. perire: QVINT. decl. 320 p. 256,13. 388 p. 439,15 VLP. dig. 30,47,4 *al.*). Phil. 2,23 -a mea bellum civile esse natum. Tim. 46 quatenus non ipse ... sua -a sibi aliquid miseriae quaereret. epist. 7,3,35 alicuius -a tantum valeret unus. 14,1,1 omnia sunt mea -a commissa. TAC. ann. 6,48 Arruntius ... semper alicui potentium invisus, non -a, sed ut flagitiorum impatiens.

deriv.: culpare.

culpābilis, -e [*a* culpare. *Th.*]. *comparativus inde a* TERT. *v. l. 60. p. 1312, 31.* *cum genetivo*: CASSIOD. Ios. c. Ap. 2,150 huius rei -es illi sunt (*i. auctores*). FERREOL. reg. 24 quibus (*sc. ieiuniis*) regulae -es (*qui regulam transgressi sunt*) corriguntur. *legitur inde ab* APVL.

I *i. q. culpa affectus, vituperatione, accusatione dignus*: **A** *adiectivum*: **1** *de personis*: APVL. Plat. 2,15 -ium ... virorum quattuor formae sunt, quarum prima honoripetarum est, sequens abstemiorum, tertia popularis, tyrannicae dominationis est ultima. 2,19. 28. CYPR. unit. eccl. 21 si -is et detestabilis postmodum fuerit. epist. 59,15 laetantur cum tolerabiles et minus -es redeunt. CONSTANT. epist. ad Opt. Porf. 1 nec frustra -es forent. PRISCILL. tract. 3,68 qualiter ... -es sumus, cum magis ob hoc rei sumus? (*cf.* AMBROSIAST. in Rom. 14,4 neque si edat reus erit neque si non edat -is. SVLP. SEV. epist. 3,3 tu sola es rea, tu sola -is). SERV. Aen. 4,20 et culpam expressit et necessitatem: fateri enim et coactorum est et -ium. FVLG. myth. 1,1 nonnulli ... servorum -es domini furiam evitantes. HIER. adv. Rufin. 3,5 in eo solo erit ille -is. RVFIN. Orig. in gen. 5,3 unde videtur mihi in parte -is, in parte excusabilis inveniri, excusari namque potest, ..., subiacet vero -ae, quod decipi potuit. PAVL. NOL. epist. 45,8 *opp.* laudabilis. AVG. serm. 33,3 *syn.* vituperabilis, *opp.* laudabilis. 68,4 manifestavit ut sint inexcusabiles, unde ergo -es? (*syn.* vituperati, recte accusati). 281,3 non sunt omnes in hac parte -es. PS. SORAN. quaest. med. 17 nihilominus eis (*sc. aegrotantibus*) cautus esse et non -is videtur medicus. COD. Theod. 6,27,18 (*a. 416*) quos vita -es et origo habet ignobiles (*ibid.* criminosus). CASSIAN. inst. 7,4 ex eo -is ille videbitur (*sc. creator*). LEO M. epist. 12,5 neque ex eo, quod uxores habent, possunt esse -es. 159,2 CANON. Migne 56 p. 870B. MVTIAN. Chrysost. hom. 10,2 valde -es. FAVST. REI. serm. 22 p. 311,15 CASSIOD. in psalm. 138 concl. GREG. TVR. Franc. 4,34. 6,31 in multis ... frater meus accessit -is. 6,32 cui multum inveniris esse -is. 6,46 si quos ... -es repperisset. CONC. Aurel. a. 517 p. 28,11 servus ... -is si ad ecclesiam confugerit. LEX Sal. 56. 4,14. GREG. M. epist. 6,25 ut sola te dilatio faciat et accuset esse -em. 6,32 ut ... tu apud nos postea vehementer incipias esse -is. FERRAND. epist. 4,2 PASS. Thom. 98,19. SALV. gub. 4,18 hoc -ior tu quam ille (*cf.* 4,64 magis -es). NOVELL. Iust. 134,4 -iores eorum ... exilio tradentur. GREG. M. epist. 3,49 quanto vigilantiam tuam modo laudamus, tanto -ior invenieris. *nota de culpa originali*: AVELL. p. 268,17 Christum ante resurrectionem ... vult videri fuisse -em. *de bestiis*: PAVL. NOL. carm. 20,368 tamquam proprio -is actu pigra remansisset *sus*. **2** *de rebus*: AVELL. p. 433,10 quasi ... humani corporis aliqua membra -ia vel dedecora vel reprehensibilia sint creata. ORIG. in Matth. 13,6 -em dei creaturam ostendit. NOVATIAN. cib. Iud. 3 plus -e (*sc. inquinamentum*), cum illud contra naturam in homine comperitur. ARNOB. nat. 7,15 turpitudinis alicuius deformitate -is (*sc. opinio*). HIER. epist. 100,2 malentes quietem -em quam severitatem vitia succidentem. 119,10 dormiet et -i sopore torpescet. hom. Orig. in Ezech. 7 p. 948 conspexeris vero meam -em vitam atque peccata (AVG. civ. 10,10,3 nec est alia vita hominum vitiosa atque -is quam male utens et male fruens. epist. 137,16 PS. AVG. serm. 154,9 [*syn.* rea conscientia]. CASSIOD. in psalm. 55,7). HIER. hom. Orig. in Ier. 4 p. 786 si ... est quaedam sapientia -is. RVFIN. apol. adv. Hier. 2,47 non ... mea ... sententia -is putanda est. Orig. in Matth. 18,68 mores. Orig. in cant. prol. p. 64C vitiosa desideria et -is amoris mysteria. AVG. civ. 14,5 omnes -es atque vitiosos motus. 14,9 quamvis non -i cupiditate, sed laudabili caritate moveamur (lib. arb. 1,4,10 illa -is cupiditas, quae libido nominatur). 14,23 nisi -is inoboedientia poenali inoboedientia plecteretur. c. Secundin. 14 illam consensionem, quam constat malam esse atque -em (17). 15 nec ... omnem defectum esse -em, sed solum voluntarium. gen. ad litt. 9, 7,12 non propter illud malum -e est hoc bonum, sed propter hoc bonum veniale est illud malum. 11,7,9 qui laudabilem naturam -i voluntate depravaverunt (CASSIAN. conl. 21,33,2). perf. iust. 6,12 *syn.* vitiosa. doctr. christ. 2,36,54 non est facultas -is, sed ea male utentium perversitas. c. Iul. op. imperf. 5,17 *opp.* laudabilis. 6,6 *opp.* optabilis, *syn.* damnabilis. COD. Theod. 6,29,3 (*a. 359*) -ia gesta (*cf.* PAVL. PELL. 106 quidquid -e gessi). CYPR. GALL. exod. 1217 exortem sese faciens -is ausi. LEO M. epist. 12,1 quorum -is ferebatur electio. AVELL. p. 554,26. PROSP. sent. 151 *opp.* laudabilis. SALV. gub. 4,14 culpam ipsam inopia minus -em facit *fur*. SIDON. epist. 4,6,1 inconsultarum dispositionum -es exitus. MAX. TAVR. c. Iud. p. 805 ut tu carneo et -i sensu intellegis. BOETH. categ. 3 p. 240A. CASSIOD. inst. div. praef. sine -i praesumptione. GREG. M. epist. 6,30. *neutrum*: APVL. apol. 14 quod artificio elaboratum laudabile habetur, hoc natura oblatum -e iudicandum est. RVFIN. Adamant. 1,8 quid in ista appellatione videtur esse -e? apol. adv. Hier. 2,38 hist. 4,17,11. PAVL. NOL. carm. 1 praef. utraque -ia sunt. AVG. civ. 1,9 illud est -e, quod ... parcunt ... peccatis alienis. CAEL. AVR. acut. 3,8,92 vehementer -e. PRAEDEST. 1,2 p. 589A omnia enim quae -ia iudicantur, actu non condicione culpantur. VITAE patr. 3,29 si quid ... -e admisissent. CASSIOD. in psalm. 103,15. 138,3. var. 7,47 utrumque ... potest esse -e. GREG. M. epist. 5,8 quod quam sit praecipue in sacerdote -e. *nota de culpa originali*: AVG. gen. ad litt. 10,14 p. 313,20 quod de Adam -e tractum est. in psalm. 65,18. -e est *seq. inf.*: PS. ALEX. c. Dind. coll. p. 177 imitari difficile ... refutare -e. AMBR. Ioseph 3,13 non ... tam -e est dixisse ... quam ... vidisse. RVFIN. Basil. reg. 80. PAVL. NOL. epist. 47,1 non scribere tibi tam -e nobis quam tibi triste futurum existimavimus. app. 2,5 ibi fecisse, hic non fecisse -e est. AVG. epist. 98,8 SIDON. epist. 8,11,9. ORIG. in I reg. § 18 -e ostendit esse saturari panibus. TERT. uxor. 2,1 tanto -ius est non observare. PS. RVFIN. in psalm. 73,23 longe ... -ius est per inimicitiam peccare quam per ignorantiam. GREG. M. epist. 9,127 tanto -ius est et gravius.

B *substantivum*: *personae*: HIER. hom. Orig. in Ezech. 7 p. 948 si ... quaerimus nobis -es ad aemulandum. CASSIOD. Ios. c. Ap. 2,187 punitores -ium sacerdotes esse decreti sunt. ENNOD. epist. 7,6 p. 176,19 absolvistis imitatione -es. dict. 3 p. 435,2 tibi rigida circa -es districtio dedit affectum. GREG. TVR. Franc. 6,8 ut -bus ignoscerent ... ut ... -is ille vitae concederetur. VEN. FORT. expos. orat. 10,1,18 adversarios suos et -es de mortis carcere liberavit. vita Germ. 30,90. *res, i. q. peccatum, culpa*: AVG. epist. 126,8 quod mihi ... tamquam -e obiciendum putasti. ENNOD. opusc. 2,117 p. 323,10 nocens est qui insontibus aut meritum -is aut nomen opponit. CASSIOD. in psalm. 78,17 sic pro -bus orat.

II *is qui culpam praestat*: PAVL. NOL. epist. 13,20 non divitias, sed homines pro earum usibus esse -es vel acceptos deo. MVTIAN. Chrysost. hom. 5,1 deo -es. RVRIC. 2,51 praefatum Foedanium illi (*sc. Sindillae*) in nullo -em *esse*. LEX Sal. 1,1 solidos xv -is iudicetur. *sim. passim.* 13,7. 50,4 de vita -is esse debet (*sic* 1a, de vita conponat *cett.* 50,4 sit satisfactum *3 β*).

adv. ***culpābiliter**. *compar. v. l. 56.* SYMM. epist. 9,43,1 -r ad me esse perlatum. RVFIN. Orig. princ. 2,8,3 -r ... frequenter occurrit (*sc. animam poni*). Basil. hom. 4,5 -r gestum. Orig. in lev. 4,4 rapere. Orig. in gen. 17,3 agere (patr. 8,3 p. 318A). PAVL. NOL. epist. 39,4 nos potius elixi, nos -ius insulsi. AVG. civ. 3,14 puto quod non -r fleverit. in psalm. 94,4 facere (fid. et op. 7,10 *opp.* laudabiliter). gen. ad litt. 11,9 p. 342,17 quidquid etiam -r eligerent. contin. 4,11 *opp.* laudabiliter. EPIST. pontif. Thiel Symm. 2 -abi⟨li⟩ter (inculpabiliter $L^2 L^4$) aliqua meruisse. AVELL. 335,27. CAEL. AVR. acut. 3,17,172 alia quidem ut methodicus scripsit, alia -r. RVRIC. epist. 2,14 p. 394,2 *al.*

syn.: damnabilis, detestabilis, malus, reprehensibilis, reus, vitiosus, vituperabilis. *opp.*: bonus, coactus, excusabilis, laudabilis, optabilis, venialis.

culpātio, -ōnis *f. a* culpare. DIFF. gramm. VII 529,16 vituperatio vitium parat, -o a culpa incipit. MAR. VICTORIN. in Phil. 2,14 p. 1212C ἄμωμα τέκνα, id est filii sine -e. GELL. 10,22,2 ne ipsi quoque -es huiuscemodi mereamur. MART. BRAC. form. vit. 2,8 similiter est reprehensibilis tam nimia laudatio quam immoderata -o. CORP. XIII 2799 (*a. 378*) qui per saeculum sine saeculi colpacione transivit.

culpātor, -ōris *m. a* culpare. PAVL. NOL. carm. 33,17 supplex adorat ipse -r sui (*cf. Brandes, Archiv 6, 46*). GLOSS. III 173,22 culpatores tharaboli (*leg.* diaboli?).

culpito, -āre *a* culpare. PLAVT. Cist. 495 ne ius iurandum nostrum quisquam -et.

culpo, -āvī, -ātum, -āre [*a* culpa. *Th.*]. VARRO ling. 10,33 *species* a singulari et multitudinis ut laudo -o, laudamus -amus. GLOSS. ψέγω, αἰτιῶμαι, ἐγκαλῶ, καταγιγνώσκω, vitupero, infamat, questus est (*v. p. 1313,25*). *legitur inde a* PLAVTO; *deest apud* CIC. LVCR. CAES. NEP. TIB. LIV. [*locus corruptus*: QVINT. decl. 259 p. 57,26 hos coniunxistis -astisque (*sic AB*: copulastisque *corr. Aerodius*, di, ligastisque *Leo*)].

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

i. q. *vituperare, accusare*: I *homines -ant*: a *obiecto non addito*: HOR. sat. 1, 4, 82 non defendit alio -ante. OV. met. 3, 256 non ... -etne probetne eloquitur (9, 524 mutat -atque probatque. QVINT. inst. 5, 11, 7 et probandorum et -andorum ex iis confirmatio eosdem gradus habet). SYMM. rel. 23, 10 -ate ut vultis, ut dignum est.

b *aliquem*: PLAVT. Asin. 718 laudem Fortunam tamen ut ne Salutem -em (Bacch. 397 illum laudabunt mali, hunc etiam ipsi -bunt mali. Most. 179 falso ... laudari multo malo quam vero -ari. Trin. 210 falson an vero laudent, -ent quem velint. LVCIL. 1021 quod tu ⟨nunc⟩ laudes [*Marx*, tua lades *codd.*], -es, non proficis hilum. HOR. sat. 1, 2, 11 OV. epist. 12, 131 am. 2, 7, 8. AVG. civ. 1, 21 Abraham non solum non est -atus crudelitatis crimine, verum etiam laudatus est nomine pietatis). PLAVT. Curc. 503 -ant eum, conspicitur, vituperatur. Truc. 349 qui nunc me -ant. LVCIL. 345 nemo qui -at Homerum perpetuo -at. HOR. sat. 1, 4, 25 plures -ari dignos. carm. 4, 5, 20 -ari metuit Fides. CVLEX 6 iocos Musamque. PROP. 2, 1, 49 leves -are puellas. OV. am. 2, 4, 21 est etiam quae me vatem et mea carmina -et: -antis cupiam sustinuisse femur. 14, 29. met. 10, 581 ignoscite ... quos modo -vi. fast. 3, 487 Thesea -bas fallacemque ipsa vocabas. SEN. epist. 31, 4 in vanum operosos -verim. SCRIB. LARG. praef. p. 2, 14 magis -andi sunt (*ibid.* accusandi sunt). p. 2, 84 medici merito essent -andi. PLIN. nat. 3, 2 nec -bo nec coarguam quemquam. STAT. Theb. 3, 19 sese -at super omnia. 9, 8 -ant ... virum et rupisse queruntur fas odii. QVINT. inst. 8, 4, 23 illum. TAC. hist. 2, 21 *opp.* celebrantes. PLIN. epist. 1, 8, 15 *al.* VLP. dig. 20, 6, 6. TERT. adv. Marc. 2, 24 p. 368, 29 -andus est qui ... gessit. CYPR. epist. 67, 5 -andus est ille. 68, 4 eius modi omnes dominus ... -et et damnet. COMM. apol. 28 -andus erit qui. VOPISC. Car. 20, 4 quem ego libere -are audeo. AMM. 16, 12, 67 Iulianum. 22, 14, 3 -batur hinc opportune. 28, 1, 38. SERV. Aen. 12, 83 unde critici -ant hoc loco Vergilium dicentes. VVLG. II Macc. 2, 7 -ans illos. RVFIN. apol. adv. Hier. 2, 27 nunc ipse id -as, ... unde ipse -eris. AVG. civ. 11, 23 hic Origenes iure -atur. 17, 3 eos. serm. ed. Mai 22, 2 qui se iustificant et deum -ant. fid. et op. 27, 49 VINDIC. med. 6. LEO M. serm. 87, 3 non -atur infirmus ieiunium solvens. CAEL. AVR. chron. 4, 33, 77. acut. 3, 16, 135 sed erunt communiter omnes -andi. FVLG. RVSP. ad Monim. 3, 3 quando ipse qui hoc dicit a se ipso sit profecto -andus. CASSIOD. in psalm. 49, 20 -atur gravius qui. CORIPP. Ioh. 4, 188 sic vocibus ille -bat pavidas ... catervas. CAES. AREL. reg. mon. 13 *al.* iratum. in *alqm. v. infra l. 47.* *nota gerundium*: QVINT. inst. 4, 2, 26 velut initium sit alium -andi narratio. CARM. epigr. 650, 2 (*a. 360*) -and⟨o⟩ (⟨-i⟩ *Hirschfeld*) nihilum dignus, set dignus amari. *additur crimen*: *genet.*: SIDON. epist. 8, 13, 2 potui taciturnitatis ... -ari. *accus.*: MVTIAN. Chrysost. hom. 9, 1 audite quanta Hebraeos -vit Paulus. CASSIOD. var. 1, 31, 1 hoc fuit certe, quod -batis in exteros. *ablat.*: APVL. flor. 3 p. 14 Apollinem ... adversis virtutibus -bat. AVSON. 419, 41 aut ingrati crimine arguendus aut temerarii professione -andus. SIDON. epist. 7, 9, 10 facilitate -atur. AVG. civ. 16, 37 in vescendo non cibi genere, sed aviditate immodesta quemque -andum. BOETH. Porph. comm. pr. 1, 9 p. 23, 2 nunquam tam insulsae divisionis errore tam vivacissime a M. Tullio -retur. *praepos.*: PLIN. epist. 9, 26, 10 hunc ob ista. SVET. Iul. 72. SVET. Vesp. 16 sola est, in qua merito -etur, pecuniae cupiditas. APVL. apol. 13 ego me facile patiar in huiusce modi versibus -ari cum Platone. AVG. civ. 11, 23 *v. p. 1314, 60.* LEO M. epist. 24, 1 se ... frustra in fidei diversitate -atum. BOETH. herm. sec. 1, 1 p. 37, 20 in eodem quo Alexander errore -bitur. *cf. p. 1314, 69.* ENNOD. epist. 5, 8, 2 p. 131, 5 posses me de ignoratione -are. 5, 23, 1 p. 144, 1. 7, 28, 2 p. 194, 12 multum ... de itineris properatione. 9, 30, 1 p. 251, 22 de praesumptione. PRAEDEST. 1, 4 p. 589^{B}. CASSIOD. inst. div. 29 de libero arbitrio a beato Prospero iure -atus est. *cf.* ANTH. 325, 2 huius iam nomine -et nemo te caedis (*sc. Remi interfecti*). AMM. 14, 9, 4 fabricarum -asse tribunos ut ... pollicitos. ENNOD. opusc. 2, 126 p. 336, 12 sacerdotes dei quasi obsoleta corporatos communione. *coniunct.*: QVINT. inst. 8, 3, 60 Cicero ... -ari tamquam falsa praeceperit, non potest. GENNAD. vir. ill. 16 Hilarium ... et Damasum ... -at, quasi male consuluerint ecclesiae. TERT. scorp. 5 deum vero et quidem zeloten -andum existimabis, si voluit. CYPR. mort. 21 improbat ... Paulus et obiurgat et -at, si qui contristentur. VOPISC. Aurelian. 8, 2 -as me familiaribus litteris, quod ... commiserim. AVG. serm. 76, 8 qui sic -at quod homines sumus. RVRIC. epist. 2, 18 p. 402, 26 -atis me saepius et crebrius imputatis, quod ... non scripserim. BOETH. mus. 5, 18 Aristoxenum vero -at, quoniam ... posuerit. *acc. c. inf.*: TAC. hist. 4, 75 Cerialem passum *esse*. COMM. apol. 498 eos ... fecisse. AVG. corrept. 10, 26 in quo bono non permansisse -atur. ALC. AVIT. epist. 23 p. 55, 11 me ... non detulisse -atis.

c *aliquid*: PLAVT. Asin. 510 neque quae recte faciunt -o neque quae delinquont amo. Mil. 736 quod eorum causa obsonatumst -ant et comedunt tamen. TER. Eun. 387 quod qui nescierint -ent; illud merito factum omnes putent. PVBLIL. F 11 feras, non -es, quod mutari non potest. PS. CIC. in Sall. 3, 7 ea -as, quae mihi gloriae ducis. QVINT. inst. 3, 4, 8 certa, ut cuique est animus, laudat aut -at (PLIN. epist. 5, 8, 13 praeter id quod in tantis vitiis hominum plura -anda sunt quam laudanda, tum [tu *Mommsen*], si laudaveris, parcus, si -veris, nimius fuisse dicaris. APVL. Plat. 2, 3). PLIN. nat. 18, 4 -antium omnia. APVL. apol. 11 Maximum quicquam putas -urum? NOVATIAN. cib. Iud. 2 neque -andum (*sc. quidquid est a deo institutum*) ... ut plus vitiosa ... hominibus ... damnarentur, dum ... in pecoribus ... -antur. COMM. instr. 1, 7, 21 erravi, quo⟨d⟩ -o. SYMM. rel. 28, 1 quid possint iusti principes -are praesentio. TYCON. 7 p. 76, 10 ea (*sc. potestate*) immoderatius uti contendunt, quod -at dicens *deus*. AVG. civ. 4, 30 haec utique cum tamquam superstitiosa -antur. 6, 5 nihil in hoc genere -vit, quod physicon vocant. anim. 1, 2, 2 inexplorata -are. COD. Theod. 15, 1, 2 (*a. 321*) quae ... desidia corrupta -verint. PRAEDEST. *p. 1312, 20.* *res corporeas*: PLAVT. Pseud. 826 qui ea -es condimenta. HOR. sat. 2, 3, 7 -antur frustra calami. OV. epist. 13, 45 te Taenariae faciem -asse maritae (met. 11, 322 faciem deae -vit). Pont. 4, 14, 30 -atis vestrum vos quoque saepe solum. COLVM. 3, 11, 7 eadem (*sc. soluta glarea, calculosus ager, mobilis lapis*) ieiuna maxime -antur. SIL. 2, 46 -andave movimus arma. MART. 9, 59, 12 -vit statuas et, Polyclite, tuas. AVR. Fronto p. 15, 12 N. autumnus sequitur, poma -buntur et languor excusabitur. APVL. flor. 15 p. 50 ager ... nec vinitori nec holitori -atur (sculpitur *F*, *corr. E. Rohde*). NOVATIAN. cib. Iud. 3 ut homines mundarentur, pecora -ata sunt. FILASTR. 73, 2 -andam dei creaturam demonstrantes. EVOD. epist. ad Val. 60 libros ... a nobis parvulis ... velle -ari. HIPPOCR. progn. 12 -are (μέμφεσθαι) autem quae non sunt eius modi (*sc. urinae*). CASSIOD. in psalm. 129, 1 publicanus pectora -anda tundebat. *res incorporeas*: PLAVT. Mil. 736 qui deorum consilia -et, stultus inscitusque sit. LVCIL. 347 versum unum -at, ent⟨h⟩ymema locumve (HOR. ars 445 *v. l. 30.* TER. MAVR. 2228 -atur autem versus in tragoediis [*sc. trochaicus*]). PS. CIC. in Sall. 4, 12 temeritas tua reprehendetur, non mea vitia -buntur (HOR. ars 445 versus reprehendes inertes, -bis duros. OV. Pont. 3, 4, 77 opus nostrae -etur ut undique curae officium nemo qui reprehendat erit. GELL. 1, 3, 18. 2, 6, 4. 4, 1 quodque eadem definitio -ata reprehensaque est. 5, 19, 15 inter ea, quae reprehendebat, ... id etiam eum -visse. GRAN. LIC. p. 33, 13 tempora reprehendit sua *Sallustius* et delicta carpit et ... -at et comparat disserendo. AVG. civ. 6, 10). OV. epist. 6, 139 Lemniadum facinus -o, non miror. ars 2, 429 nec levitas -anda meast. COLVM. 1 praef. principes audio -antes (-antis *S A R*) modo agrorum infecunditatem, modo caeli per multa iam tempora noxiam frugibus intemperiem. PLIN. nat. 29, 18 quin immo ... intemperantia -atur, ultroque qui periere arguuntur. VAL. FL. 1, 244 non mihi Thessalici pietas -anda tyranni. STAT. Theb. 3, 712 has querellas. QVINT. decl. 272 p. 116, 27 feminae animum et in amore⟨m⟩ patriae assumptas -ate vires. TAC. hist. 3, 37 errorem imprudentiamque exercituum. 4, 27 victi ... non suam ignaviam, sed perfidiam legati -bant. VLP. dig. 24, 3, 24 saevitia, quae in propriis -anda est, in alienis coercenda est. GELL. 1, 15 quam multis in locis a principibus utriusque linguae viris detestatione iusta -ata sit *loquacitas*. APVL. apol. 13 speculi non tam possessio -atur quam inspectio. met. 3, 3 pervigilem diligentiam meam. LACT. inst. 3, 4, 6 ignorantiam. CHALC. transl. p. 18^{D} quo suam quisque fortunam sortis inprosperam -et (τύχην ἡγουμένοις αἰτίαν). AVSON. 391, 10 celerisque remulci -bam properos adverso flumine cursus. SYMM. rel. 4, 3 novum beneficium. VEG. mil. 1, 1 *audaciam*. PELAG. in I Tim. 3 p. 880^{A} noverunt -are vitia et laudare virtutes (AVG. c. Faust. 15, 3 legem dei -ant nomine vetustatis et errorem suum laudant nomine novitatis. epist. 186, 6, 21). RVFIN. Orig. in gen. 17, 3 eorum commissum. CLAVD. carm. min. 13, 1 carmina. AVG. civ. 6, 5 quam (*sc. theologiam fabulosam*) libere a se putavit esse -andam. 6, 7. 8. 9, 5 misericordiam Stoicorum est solere -are. 11, 23 de errore, in quo Origenis doctrina -atur. 20, 24 *sententiam* (*syn.* detestari). *ibid.* non ... sapientiam tamquam stultitiam -at Hebraeorum (epist. 87, 14). nat. et grat. 5, 5 iustitiam. BACHIAR. fid. 2 p. 1022^{B} qui patriae -as errorem. LEO M. epist. 162, 2 humilitatem meam de diffidentia. DRAC. Orest. 801 nemo tam facinus verbis -bat apertis. FVLG. RVSP. ad Monim. 1, 23 aversione propriae voluntatis quae iuste -atur ... -anda non est praescientia humanae iniquitatis. CASSIOD. var. 5, 12, 3 inde crevisse -andae surreptionis vitium, unde dari debuit gloriosae moderationis exemplum.
additur persona per praep. in: APVL. met. 5, 31 in eo luxuriem. AVG. epist. 73, 3 -ans in me aliquid dente maledico, quod mente veridica esse scis non -andum. CASSIOD. Ios. c. Ap. 2, 142 *sollemnitates* in nobis. *cf. p. 1313, 47.* *seq. acc. c. inf.*: PLIN. nat. 20, 219 ne in hortis quidem iuxta id nasci quicquam nisi languidum -vit. 22, 4 -ant ablui usu (*sc. colorem herbarum*). FRONTO p. 212, 17 N. quod ille Plato Lysiam -at in Phaedro, sententiarum ordinem ab eo ... temere permixtum. *c. dupl. acc.*: QVINT. inst. 2, 4, 38 qui (*modus*) tam maior quam minor (*i. ut nimis parva*) -ari potest. PRAEDEST. 1, 24 p. 595^{B} vini autem non usus necessarius, sed nimietas inimica saluti -anda est.

II *res -ant*: HOR. carm. 3, 1, 31 arbore nunc aquas -ante, nunc torrentia agros sidera nunc hiemes iniquas. STAT. Theb. 3, 376 non me ullius domus anxia -et. AVSON. 191, 33 mensa nitens quam non censoria regula -et. AVG. civ. 14, 9 -vit etiam illos sacer psalmus. epist. 138, 15 si christiana disciplina omnia bella -ret. doctr. christ. 3, 1 scriptura ... nec ... -at nisi cupiditatem.

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

part. perf. pass. **culpātus:** Gloss. infamatus aut accusatus, criminatus, succensus. *de hominibus*: Verg. Aen. 2, 602 -us ... Paris (Gloss. 4, 436, 25 criminatus). Stat. Theb. 6, 287 Danae -a sinus. Veg. mil. 2 praef. non tamen -us abscessi. Pavl. Pell. 103 -o renovando mihi vitalia dona. *de rebus*: Ov. epist. 20, 36 -um nulla corpus egeret ope, nunc laudata gemo. Sil. 9, 55 quoscumque sub illis -is duxit signis. Stat. Theb. 3, 702 non egomet tacitos Veneris furata calores -amve facem. Ach. 1, 23 -um relegebat iter (*sc. Paris*). Avg. in psalm. 87, 14 tamquam sine causa hoc faceret dei -a sapientia. Macr. sat. 7, 6, 12 aceto ... quod -um vinum est. *nota comparativum*: Gell. 11, 7, 1 molestius equidem -iusque esse arbitror. *subst. n. i. q. peccatum*: Novatian. cib. Iud. 3 quae in illis (*sc. animalibus*) quidem non criminosa, quia in hoc nata sunt, in homine -a, quia contra naturam ... quaesita sunt.

syn.: accuso, arguo, coarguo, damno, improbo, imputo, obiurgo, reprehendo (*v. p. 1314, 29*), respuo, vitupero. *opp.*: celebro, excuso, iustifico, laudo (*v. p. 1313, 7. 83. 1314, 54*), probo (*v. p. 1313, 3*).
deriv.: culpabilis, culpatio, culpator. *Schwering.*

culsus, *abl.* -ū *m.* [*a* per-culsus *tractum esse videtur. Th.*]. Cypr. Gall. iud. 172 membra toris vacuata labebant in tantum, ut modico posset procumbere -u (*A B*, pulsu *C*). *dub.* Gloss. V 495, 63 -us aditum.

accola qui alienam terram colit vel **cultātor** Gloss. IV 203, 8 (vel -r *add. a b*). *a* cultare. *L.*

cultē *v. sub* colere. **cultella** *v. l. 27. p. 1316, 33.*

cultellārius, -iī *m. a* cultellus. Gloss. μαχαιροποιός. cultellarum opifex.

cultello, -āvī, -ātum, -āre [*a* cultellus. *Th.*].
1 *cultello similem reddere*; -atus *i. q. acutus ut cultellus*: Plin. nat. 8, 91 delphini ..., quorum dorso tamquam ad hunc usum (*sc. ad crocodilos necandos*) -ata inest spina. 32, 13 anthias tradit *Ovidius* (*cf.* hal. 46) infixo hamo invertere se, quoniam sit in dorso -ata spina, eaque lineam praesecare. 2 *t. t. gromaticorum* [*cf.* in cultro conlocatum, conlocatum in cultrum Vitr. 10, 14, 2. 10, 10, 2. *v. Rudorff, Grom. 340. Th.*]. *cf.* Frontin. grom. p. 26 -andi ratio quae sit, saepe quaeritur, cum perpenso soli spatium consummamus, ut illam clivorum inaequalitatem planam esse cogamus, dum mensurae lateribus inseruimus. -amus ergo agrum eminentiorem et ad planitiam redigimus inaequalitatem. Ps. Boeth. grom. p. 409 -amus autem agrum eminentiorem et a planitie recidimus aequalitatem. Frontin. grom. p. 26 sive solidum, sive -atum fuerit, praefectura appellatur (*quidquid huic universitati coloniae applicitum est*). p. 27 cum mons totidem arborum ordines capiat quot pars eius in campo, lineis recte -bitur. p. 34 ad perpendiculum -are debemus, tum ad permensum rigorem extendere lineam, quam in cultrum locatam (*cf. p. 1317, 53*) perpendiculus assignat ... quotiens sine linea -amus. Hyg. lim. grom. p. 192 per *lineam* ad perpendiculum -vimus. Lib. col. I grom. p. 248 incipiunt nomina limitum ... quintarii, -ati, nonani. Nips. grom. p. 287 -bis usque ad tetrantem. p. 290. Grom. p. 342 *de terminorum diagrammatibus* lapis -atus, qui pentagoni recipit rationem. Ps. Boeth. grom. p. 397 in planitia vero limites recte -vimus.

cultellulus, -ī *m. a* cultellus *deminutive.* Sol. 35, 6 -is osseis (Plin. nat. 12, 115 cultellis).

cultellus, -ī *m.* [*a* culter *deminutive. Th.*]. Isid. orig. 20, 14, 3 -i a cultura dicti, eo quod ex ipsis putatione veteres in arbore utebantur et vite, priusquam falces essent repertae. Prob. app. gramm. IV 197, 24 cultellum non cuntellum (*v. l. 65. 84*). Gramm. suppl. 70, 17 culter -us. Cypr. Gall. Ios. 576 coltellos (*A*, collectus *B*) tantum proceris iunxere favillis. Non. p. 195 -us masculini. Serv. Aen. 6, 248 dicimus ... 'hic culter', 'cultri', nam '-us' deminutivum est, -um penitus Latinum non est, *sed* Not. Tir. 99, 12 cultellum. *v. l. 58. 63*, cultella *v. supra l. 25.* Gloss. μαχαίριον. cultellum Παρθικὸν μαχαίριον. *legitur inde ab* Asell. *et* Varrone. [*it.* coltello, *raet.* cunti, *francog.* couteau, *hisp.* cuchillo. *M.-L.*]

i. q. culter parvus: Asell. hist. 11 crepidarium -um rogarit a crepidario sutore. Varro Men. 197 noctu cultro coquinari se traiecit; nondum enim invecti (inventi *codd.*) erant -i empaestati e Bithynia. rust. 1, 69, 2 narrat ... percussum -o concidisse (Vell. 2, 14, 1). 3, 16, 34 siqua pars *favorum* nihil habet ..., -o praesicatur. Hor. epist. 1, 7, 51 adrasum quendam vacua tonsoris in umbra, -o proprios purgantem leniter ungues (*cf.* Val. Max. 3, 2, 15 -um tonsorium quasi unguium resecandorum causa poposcit. Vlp. dig. 9, 2, 11 pr. gula ... praecisa adiecto -o *tonsoris*). Pavl. Fest. p. 336 secespitam alii securim, alii dolabram aeneam, alii -um esse putant. Val. Max. 3, 4 ext. 2 patrem *Demosthenis* -os venditasse (Novell. Iust. 85, 4 vendi permittimus -os minores [μαχαίρας μικράς], quibus nullus in proeliis utitur). Colvm. 6, 12, 1 inter duos ungues -o leviter aperies. 6, 14, 3 -o *vena* solvitur. 12, 14 osseo -o (Scrib. Larg. 83 -o eburneo vel osseo. Plin. nat. 12, 115 inciditur vitro, lapide osseisve -is *ramus*. *cf. supra l. 54.* 25, 117). 12, 48, 1 acutissimo -o. Plin. nat. 13, 106 e radice *loti arboris* -is capulos brevesque alios usus excogitant (Ivv. 11, 133 manubria -orum ossea). Stat. silv. 4, 9, 41 cereos olentes -um (cutellum *M*). Ivv. 2, 169 mittentur bracae, -i, frena, flagellum. 5, 121 saltantem spectes et chironomunta volanti -o. Svet. Claud. 34 -os sibi parvulos ... fieri sine mora iussit. Itala Ios. 5, 2 (Lugd., Cypr. testim. 1, 8 Lact. inst. 4, 17, 9 Zeno 1, 13, 7) fac tibi -os petrinos nimis acutos et adside et circumcide secundo filios Israel (μαχαίρας πετρίνας, Vvlg. cultros lapideos). *cf.* Hil. myst. p. 25, 6 Avg. pecc. orig. 31, 36 quaest. hept. 6, 30. Bachiar. repar. laps. 16 p. 1053B cur subterfugis -os euangelici ferramenti? Anon. Vales. 14, 83 ut nullus Romanus arma usque ad -um uteretur vetuit *diabolus*. Avg. c. Faust. 6, 4 p. 288, 23 -o vel falcicula armatus. Cypr. Gall. Ios. 576 *cf. p. 1315, 59.* Plin. Val. 2, 30 Apic. 7, 290 Lex Sal. 7, 10. 27, 6. extr. A 4 si quis -um furaverit. Ven. Fort. vita Radeg. 19, 44 parata mensa, missorium, cocleares, -os, cannas, ... Greg. M. epist. 7, 23 (*a. 597*) p. 468, 18 quidam Langobardus ... eduxit -um, ut illam (*sc. clavem Petri*) incideret. Bened. reg. 22 ut -os suos ad latus suum non habeant. 55, 31. *nota*: Vitr. 7, 3, 2 -i lignei (*significat hoc loco paxillos ligneos*) in eas (*sc. mataxas*) configantur.

culter, -trī *m.* [*fortasse cf. c. hibern.* dī-cheltir '*hasta sine ferro*', celtra '*spicula*', *ind.* kartarih, kartarī '*forfex*' *et c.* celtis. *Th.*]. Prisc. gramm. II 232, 14 -r, -i (*cf.* Serv. Aen. 6, 248). Explan. in Don. gramm. IV 542, 19 -r masculini generis est (Non. p. 195 Dvb. Nom. gramm. V 575, 20). cultrum *n.*: Ps. Asper gramm. suppl. 41, 32 -um. Pavl. Fest. p. 50 clunaclum -um sanguinarium dictum ..., p. 349 secespita -um ferreum, oblongum .... Gloss. II 449, 10. 503, 20 -um σφαγίς. 365, 35 -a μαχαίρια κουρέως. Not. Tir. 99, 12 -um. cultrus: Gloss. II 118, 51. 119, 55. cultra: Gloss. II 118, 48 μαγείρου σφάγιον. *cf.* cultella. colter: Gloss. II 574, 12.
pluralis poeticus: Verg. georg. 3, 492 Aen. 6, 248 Ov. met. 7, 244. 599. 15, 134. 735 fast. 1, 321. 326. 4, 413 Ib. 106. Nvx 174 Prop. 2, 22, 15 Mart. 9, 2, 14. 11, 84, 3 Ivv. 2, 116. 10, 269. 12, 84. Apvl. met. 8, 31 Drac. Orest. 83 Coripp. Ioh. 3, 92. 4, 1008. Gloss. μάχαιρα. σφαγίς. μαχαίριον. κοπίς ἡ μάχαιρα. cultellum. μαγείρου σφάγιον (*cf. infra l. 80*). cultella. μαχαίρια κουρικὰ (*cf. p. 1317, 31*) μαχαίρια κουρέως. *legitur inde a* Plavto. [*loc. dub.*: Plin. nat. 18, 327 cinere *trad.* Tert. anim. 25 cum anulo cultro (φ, anulo cultrato *Gel.*)] [*it.* coltro, *francog.* coutre, *hisp.* cuitre. *M.-L.*]

i. q. instrumentum, quo secatur (*cf. Blümner, Technol. I 273 et Mau, PW. IV 1752*): 1 *generatim*: Plavt. Merc. 309 vel ut scias me amare, cape -um ac seca digitum vel aurem .... Petron. 56 Plin. nat. 28, 266. Nemes. cyn. 202 tineas candenti pellere -o. Zeno 2, 13, 5 p. 433, 5 et forfex in duos producitur -os, sed eorum unus est morsus. Rvfin. hist. 1, 8, 14 malo accepto -um poposcit (μαχαίριον). Vvlg. II reg. 12, 31 divisitque David populum -is (ὑποτομεῦσι, *i. aut -is faciendis aut -is dissecandum*).

2 *speciatim*: *ad hostias necandas*: Cato agr. 141, 4 -o facito, struem et fertum uti adsiet. Varro rust. 2, 5, 11 lanii, qui ad -um bovem emunt. Verg. georg. 3, 492 ac vix suppositi tinguntur sanguine -i (Aen. 6, 248 supponunt alii -os. Ov. met. 7, 599. *cf.* Serv. Aen. 6, 248 supponunt -os, id est victimas caedunt. fuit autem verbum sacrorum, in quibus mali ominis verba vitabant). Ov. met. 7, 244 -osque in guttura velleris atri conicit (15, 735 coniectos incalfacit hostia -os). 7, 314 cuius (*sc. arietis*) ut Haemonio marcentia guttura -o fodit. 15, 134 percussaque sanguine -os inficit *victima*. 15, 464 vituli qui guttura -o rumpit. fast. 1, 321 calido strictos tincturus sanguine -os (Nvx 174 stringi -os in sua colla videt *vacca*). 1, 327 quia praevisos in aqua timet hostia -os. 1, 348 in sacris nullum -r habebat opus (Ib. 452 cuius ab inferiis -r abesse solet). 4, 413. Ib. 106 da iugulum -is, hostia dira, meis. Sen. Thy. 688 tangensque salsa victimam -r mola. Calp. ecl. 5, 27 tepidos tunc hostia -os imbuat. Act. Arv. a. 87 I 19 immolavit *magister* vino mola -oque Iovi O. M. b(ovem) m(arem). (a. 90, 13). Sil. 12, 333 centum cadat hostia -is. Mart. 3, 24, 8 dum resecat -o colla premitque manu. Ivv. 10, 269. 12, 84 farra imponite -is. 15, 119 ulterius nil aut gravius -o timet hostia. Act. lud. saec. Sept. (Corp. VI 32329) 4, 6 -um op⟨... p⟩otorium et pateram ... immol⟨avit⟩ ... vaccam Avg. c. Faust. 18, 2 nunc tauros, nunc arietes, nunc etiam hircos ... -is sternere. Drac. Orest. 55 -o feriente litatam *Iphigeniam*. 83 sic rapior -is et servio turis alumna. 879. *in mysteriis Cybeles*: Prop. 2, 22, 15 cur aliquis sacris laniat sua bracchia -is. Sen. Med. 807 tibi nudato pectore maenas sacro feriam bracchia -o. Mart. 9, 2, 14 haec erat, haec -is mentula digna tuis. 11, 84, 3 alba minus saevis lacerantur bracchia -is. Ivv. 2, 116 supervacuam -is abrumpere carnem *Phrygio more*. Clavd. carm. 18, 280 inguinis et reliquum Phrygiis abscidere -is. *adde*: Vvlg. III reg. 18, 28 incidebant se iuxta ritum suum -is et lanceolis (*in mysteriis Baal*, μαχαίραις). *ad circumcidendum*: Itala Ios. 21, 42 (Aug. loc. hept. 6, 22 p. 618, 27) accepit Iesus -os petrinos (*cf. l. 3*). Filastr. 151, 1 -is lapideis. Vvlg. Ios. 5, 2 -os lapideos (μαχαίρας). *cf.* Avg. quaest. hept. 6, 30 qui -i petrini (*antecedit* cultellis petrinis circumcidit populum) etiam sepulti sunt. Cypr. Gall. Ios. 461 condidit hic -os dura de caute paratos. *laniorum, cocorum*: Plavt. Aul. 95 -um securim pistillum mortarium, quae utenda vasa semper vicini rogant. 417 quia -um habes. :: cocum decet. Rud. 134 semper petunt aquam hinc aut ignem aut vascula aut -um aut veru. Varro Men. 197 *v. p. 1315, 67.* Liv. 4, 48, 5 ab lanio -o arrepto

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

(POMPON. dig. 1, 2, 2, 24). PETRON. 49 cocus -um eripuit porcique ventrem ... secuit. 70 attuli illi (*coco*) Roma munus -os Norico ferro. TEST. porcelli p. 241 affer mihi de cocina -um. PAVL. dig. 33, 7, 18 pr. APVL. met. 8, 31 destinatae iam lanienae -os acuebat. CAPITOL. Aur. 15, 5 Ver. 11, 2. *i. q.* *pugio vel gladius brevis*: Ov. trist. 5, 7, 19 dextera non segnis fixo dare vulnera -o, quem iunctum lateri barbarus omnis habet. fast. 2, 839 stillantemque tenens generoso sanguine *Lucretiae* -um. LIV. 1, 58, 11 -um, quem sub veste abditum habebat, eum in corde defigit. 1, 59, 1. 2. 7, 5, 3 -o succinctus. 7, 5, 5 -um stringit. GRATT. cyn. 120 destrictas cortice virgas praegravat ingenti pernix Lucania -o (*sc. de ferro hastis praefixo*). 341 ima Toletano praecingant ilia -o. SEN. contr. exc. 6, 5 quidam Thracum -is armati. SEN. epist. 87, 9 dubitat, utrum se ad gladium locet an ad -um (*i. ad officium gladiatoris, cf.* SCRIB. LARG. 13 occidi hinnulum -o, quo gladiator iugulatus sit). ARNOB. nat. 2, 19 *homines sibi fecerunt* -os loricas et gladios. RVF. FEST. 19. AMM. 15, 3, 10 lateri -um ... impegit. 25, 1, 15 manubriatos -os gestabant. SPART. Hadr. 13, 2. SVLP. SEV. Mart. 15, 3 -o ferire. VVLG. exod. 20, 25 (ἐγχειρίδιον). prov. 23, 2 statue -um in gutture tuo (ἐπίβαλλε τὴν χεῖρα σου). MARCELL. chron. II p. 99, 514, 2 eumque -o Getico iugulavit. CORIPP. Ioh. 3, 92 mersosque simul per viscera -os imprimit ipsa sibi *sacerdos*. 4, 1008. *venatorum*: TEST. Galli (Corp. XIII 5708) 2, 24 volo autem omne instrumentum meum, quod ad venandum et aucupandum paravi, mecum cremari, cum lanceis, gladeis, -is, retibus, plagis ... (*cf.* TAC. ann. 3, 43 ceteri cum venabulis et -is quaeque alia venantibus tela sunt). PETRON. 40 strictoque venatorio -o latus apri vehementer percussit. MART. 4, 35, 4 stupuitque superbus venator, -o nil superesse suo. 14, 31 -r venatorius. SVET. Aug. 19 -o venatorio cinctus. Claud. 13 equestris ordinis duo in publico cum dolone ac venatorio -o praestolantes. HYG. fab. 186 p. 118, 14. 17. *tonsorum* (*cf.* GLOSS. *p. 1316, 33*): PLAVT. Capt. 266 nunc senex est in tostrina, nunc iam -os attinet. CIC. off. 2, 25 *Dionysius* -os metuens tonsorios. PETRON. 108 -um tonsorium. PLIN. nat. 7, 211. 28, 79 aciem in -is tonsorum hebetari. MART. 9, 76, 5. IVV. 14, 216 longae *barbae* mucronem admittere -i. PLIN. epist. 7, 27, 12 admoventem capiti suo -os. APVL. met. 3, 16 qui (*sc. capilli*) iam caede -orum desecti humi diiacebant. MACR. sat. 5, 19, 13. *agricolarum*: COLVM. 4, 25, 1 est autem sic disposita vinitoriae falcis figura, ut capulo pars proxima, quae rectam gerit aciem, -r ob similitudinem nominetur. 4, 25, 2. 9, 15, 9 si cerae dependentes in longitudinem decurrunt, eo ferramento, quod simile est -o, insecandi sunt favi. PLIN. nat. 18, 171 vomerum plura genera: -r vocatur inflexus .... 327 (*cf. p. 1316, 35*). PETR. CHRYS. serm. 106 p. 497[A] *vineam* apostolico vomere perfodere, quia legalis -i non valuit sentire culturam.

attributa adduntur: acutus: PLAVT. Epid. 183 Mil. 1397. SORAN. 78 (acutissimo). aereus: PLIN. nat. 32, 41. curvus: SEN. Phaedr. 54. obliquus: LVCAN. 1, 610. oblongus: COLVM. 9, 15, 4. osseus: COLVM. 12, 47, 4. plumbeus: SVET. Tib. 25.

3 *in imagine*: HOR. sat. 1, 9, 74 fugit improbus ac me sub -o linquit (*cf.* SCHOL. *ad l.* proverbium est, i. e. magna in molestia *et Otto, Sprichwörter p. 100*). MAR. MERC. Nest. serm. 1, 3 incipio opus habere ciborum sectione et -is quibusdam, dentibus videlicet, armatus invenior. *nota*: VITR. 10, 5, 2 *tympanum* ad perpendiculum collocatum in -um versatur cum rota pariter (*i. in latus angustius*). 10, 9, 2 tympanum versatile in -o collocatum. 10, 9, 6 denticulus, qui est ad latus fixus tympano, quod est in -o collocatum.

deriv.: cultellus, cultrarius, cultratus.

cultifera, -ōrum *n. plur.* a colere, cultus *et* ferre. DIPLOM. Chlodov. Pardess. dipl. 1, 36 (*a. 499*) haec omnia cum mancipiis desuper manentibus, mansis, domibus, aedificiis, -is, mundiscapis, vineis, silvis .... *Lambertz.*

cultio, -ōnis *f.* a colere. *i. q.* *agricultura*: CIC. Verr. 4, 226 (NON. p. 488 *ad l.* -o pro cultura). Cato 56 *v. I p. 1426, 33.* AMBR. fug. saec. 8, 49 videtur naturae gratiam praetulisse -is labori. PS. AMBR. paenit. 1, 17, 96 COD. Theod. 12, 1, 33 (*a. 342*). CYPR. GALL. gen. 270 cum per vasta fluenta -o destiterit. iud. 73. *i. q.* *veneratio deorum*: ARNOB. nat. 4, 27 ex ritu atque officio -is. 5, 30. 6, 9 vestras sumunt atque accipiunt -es *dii*. COD. Theod. 16, 8, 21 (*a. 412*) ne Iudaei ... quidquam praeceps in christianae reverentiam -is admittant.

γεωργῶ colo **culto** exculto excolo percolo GLOSS. II 263, 5. a colere. *deriv.* cultator. [*it. sept.* holtá *'laetare'*. *M.-L.*]

*cultor, -ōris *m.* a colere. *cf.* RVFIN. hist. 2, 17, 3 viros illos (*postea christianos dictos*) -es (θεραπευτάς) et feminas cum ipsis ait *Philo* cultrices (θεραπευτρίδας) appellari: causam vero huius vocabuli vel ex eo ductam, quod ... animas tamquam rudes et agrestes excolerent vel quod erga dei cultum pura ... conscientia perdurarent. colitor: GLOSS. CORP. VI 406. collitores: CORP. III 8147 (*Singiduni*). *pro adiectivo est p. 1319, 45 sq.* *legitur inde a* PLAVTO; *deest ex. gr.* TER. VARRONI RHET. Her. LVCR. CAES.

I *is qui aliquid colit, curator, custos, fautor, operarius*: A *generatim, studiosus alicuius rei*: CATO or. frg. 116 iurum legumque -es (MART. 10, 37, 1 iuris et aequarum -r sanctissime legum. PETR. CHRYS. serm. 114 p. 512[D] -r legis). CIC. off. 1, 109 sunt alii ... veritatis -es, fraudis inimici. SALL. Iug. 54, 3 belli *v. infra l. 48.* Ov. met. 5, 100 aequi -r timidusque deorum (CARM. epigr. 714, 2 -r pie⟨ntis⟩sim⟨us⟩ aequi). Pont. 2, 5, 66 artis et ingenuae -r uterque sumus. LIV. 5, 50, 1 diligentissimus religionum -r (LACT. inst. 5, 13, 21 vanarum religionum -es. RVFIN. hist. 4, 26, 8. COD. Theod. 16, 5, 6, 2 [*a. 381*] Nicaenae assertor fidei et catholicae religionis verus -r). 9, 46, 13 fautor -rque bonorum. 25, 28, 8 unicus Romanae amicitiae -r (MART. 9, 84, 4 ille tuae -r notus amicitiae. CARM. epigr. 1370, 7 [*a. 525*] purus amicitiae -r, servator honesti). VAL. MAX. 7, 2 ext. 12 aut exigui ruris aut non ambitiosae doctrinae fidelis ac pertinax -r. SEN. dial. 7, 4, 2 honesti -em. 7, 20, 6 virtutem -emque eius (8, 3, 4 virtutum -r. epist. 71, 28 PORPH. Hor. carm. 3, 3, 11 AMM. 28, 4, 11). 8, 5, 8 si illius (*naturae*) admirator -rque sum. 12, 8, 2 tunc te illae (*litterae*) antistitem et -em suum vindicent. epist. 53, 3 memor artificii mei vetus frigidae *aquae* -r mitto me in mare. COLVM. 9, 3, 1 alveorum *apium* -bus (*opp.* litterarum studiosis). LVCAN. 2, 389 iustitiae -r, rigidi servator honesti (SIL. 15, 111 SCHOL. Cic. Bob. p. 73, 17 Hild. CARM. epigr. 705, 6. 1371, 3. 1375, 12 *al.*). MART. 10, 92, 1 quietae -r et comes vitae. CENS. 15, 4 -bus sapientiae. AMM. 22, 10, 7 ritus christiani -es. 23, 6, 68 pacatioris vitae -es. MAXIMIN. c. Ambr. 139 gentilitatis -es (*ibid.* veteris legis studiosi). ARNOB. nat. 2, 9 non Arcesilae, Carneadi, non alicui denique Academiae veteris recentiorisque -i. HIER. epist. 112, 18 veritatis. RVFIN. hist. 4, 13, 5 -es illius observantiae (τοὺς θρησκεύοντας). LEO M. serm. 27, 1 festivitatis hodiernae ... pius -r. MARCELL. chron. min. II p. 98, 513 Eutychetis perfidiae -r. COD. Iust. 4, 38, 15 pr. antiquae prudentiae -bus (*i. Ictis*). PALLAD. hist. mon. I pr. p. 249/50 rectae -es fidei (ὀρθόδοξοι). CAES. AREL. epist. de hum. 7 quae avaritia imperat -bus suis. COMPVT. Carth. 2, 9 pravitatis -r et erroris sui amator. MART. BRAC. form. vit. 16 elementiae.

nota: Ov. trist. 5, 3, 15 e sacris hederae -bus unum (*i. poetis*). BASS. gramm. VI 258, 14 *hendecasyllabus phalaeciūs* a -e suo, non inventore nomen accepit. DIOM. gramm. I 335, 2 Homerus Atticae sermonis -r. *cf.* CARM. epigr. 115, 1 -r verbi. *i. q.* *custos*: CORP. IX 2654 (*Aeserniae*) collegio -um statuar(um) et clipeor(um) L. Abulli Dextri. XIV 3659 (*Tibure*) -r monumenti primus. QVEROL. p. 6, 1 ego sum custos et -r domus. SIDON. epist. 3, 12, 5 vers. 10 consultissimus utilissimusque ruris militiae forique -r. SEDVL. epist. 1 p. 8, 11 Hieronymi, divinae legis interpretis et caelestis bibliothecae -is. CAES. AREL. suggest. p. 296 studiosissimi animarum -es (*de episcopis*).

B *speciatim, de agris, regionibus sim.*: 1 *i. q.* *agricola*: GLOSS. γεωργός. γεηπόνος. operarius. sator. sertor. sultor(?) *cf.* agricultor *I p. 1426, 37 sqq.* CIC. Verr. 4, 47 ut ager ipse -em desiderare videretur. fin. 5, 40 -r *vitis*. nat. deor. 2, 99 *homines* quasi -es terrae constituti. CATVLL. 64, 353 densas praecerpens -r (messor *Oxon.*) aristas. SALL. Iug. 46, 5 pecora -esque in agris erant. 48, 4. 54, 3 exercitum ... agri ac pecoris magis quam belli -em. hist. frg. 1, 14 repleta arva -bus. VERG. Aen. 8, 8 latos vastant -bus agros. MORET. 3 exigui -r ... agri. HOR. ars 117 mercatorne vagus -rne virentis agelli (PRIAP. 82 [Tib. 1], 1 agelli. Ov. fast. 5, 499). TIB. 3, 8, 18 metit quidquid ... -r odoratae dives Arabs segetis. Ov. epist. 12, 18 ut caderet cultu -r ab ipse suo (*sc. Iason dentibus draconis satis*). met. 1, 425. 7, 653. Pont. 1, 3, 55 campi -e carentes. fast. 5, 515 (*de tauro*). NVX 6 annua -i poma referre suo. LIV. 2, 34, 11. 4, 25, 4. 21, 34, 1 frequentem -bus alium, ut inter montanos, populum. *al.* FEST. p. 186 PAVL. FEST. p. 180. SEN. contr. 2, 1, 4 immensique -r soli (*i. possessor*). GERM. 10. VAL. MAX. 1, 1, 12. 4, 4, 8 fundus minus multos -es desiderans quam dominos habebat. SEN. dial. 6, 18, 5 arbusta sine -e fertilia. nat. 3, 6, 2. 3, 11, 5. epist. 73, 16 (*in imag.*). 90, 21. CVRT. 4, 14, 11 non incolas suos urbes, non -es habent terrae. COLVM. 2, 9, 18. 3, 3, 13 *et saepius*. PERS. 5, 63 (*in imag.*) -r enim iuvenum purgatas inseris aures fruge Cleanthea (*i. praeceptis imbue*). LVCAN. 3, 244 Cappadoces, duri populus non -r Amani. 9, 162. 857. PLIN. nat. 17, 30. 215 *al.* PLIN. epist. 3, 19, 6 haec felicitas terrae imbecillis -bus fatigatur. FLOR. epit. 3, 19, 3 catenati -es. COMM. instr. 1, 39, 8 terrae. PANEG. 5, 1, 9 *al.* LAMPR. Heliog. 20, 1 *ut* populum Romanum fundi unius -em appellaret. TREB. Claud. 9, 4 impletae barbaris servis Scythicisque -bus Romanae provinciae. AVSON. Mos. 167 (*ibid.* coloni). 415, 19 (*syn.* arator). SERV. georg. 4, 112 hortorum. RVFIN. Orig. in num. 11, 9 angeli dei -es et agricolae cordis nostri. AMBR. fid. 4, 12, 168 (*in imag.*) sicut agricola vitium, pater dominicae carnis est -r. VVLG. gen. 34, 21 *al.* *adde*: GRATT. cyn. 69 ipse deus -rque feri Tirynthius orbis (*i. qui orbem cultum reddidit*). LAVS Pis. 226 abdita quid prodest generosi vena metalli, si -e caret. *huc addas*: CARM. epigr. 475, 1 perlege cuncta precor, -r. 2 *i. q.* *incola* (*cf.* GLOSS. dominus fundi *et l. 68*): PLAVT. Amph. 1065 et tibi et tuis propitius caeli -r (*i. Iuppiter*) advenit. CATVLL. 61, 2 collis o Heliconei -r ... Hymenaee. SALL. Iug. 17, 7 -es eius terrae (*Africae*). hist. frg. 1, 112 vicos castellaque ... fuga -um deserta igni vastare. 2, 87 B 8 oppidum incensum et -es venumdati. 3, 98 B 17. VERG. georg. 1, 14 -r nemorum (*i. Aristaeus.* SERV. auct. *ad l.* -r pro incola. AVSON. 343, 8). 2, 114 extremis domitum -bus orbem. Ov. met. 14, 4 Euboicus tumidarum -r aquarum (*Glaucus*). CARM. Char.

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

gramm. I 13, 22 Cyclops, Aetnaeus -r. LIV. 7, 38, 5. 9, 13, 7. 10, 2, 2 Thuriae *urbs* redditae veteri -i. 21, 30, 8 advenas Italiae -es. 21, 52, 6 *al.* GRATT. cyn. 38 -r Latii ... Thybris. PAVL. FEST. p. 107 inquilinus ... eiusdem loci -r. SEN. dial. 11, 7, 8 haec ipsa insula saepe iam -es mutavit. CVRT. 4, 4, 20. MELA 1, 41 *et saepe.* LVCAN. 9, 790 Nasidium Marsi -em ... agri. PLIN. nat. 6, 93. SIL. 5, 272 nequicquam extremae longinquus -r harenae. STAT. Theb. 8, 453 -r Ion Pisae -em Daphnea Cirrhae ... prostravit. MART. epigr. 3, 3 -r Rhodopeius. TAC. Germ. 28 *al.* APVL. flor. p. 19 Indi gens populosa -bus et finibus maxima. Socr. 8 p. 138. 9 p. 140 ut ex regionis ingenio sit etiam -bus eius ingenium. mund. 4. ARNOB. nat. 1, 3 universas discetis gentes ... viduatas suis esse -bus. IVST. 43, 1, 3 Italiae. AVSON. Mos. 120 -r stagnorum *piscis.* 393, 4 -r harenarum vates. VVLG. num. 13, 29. CLAVD. rapt. Pros. 2, 285 Elysiumque magis mirabere solem -esque pios. EVGIPP. Sev. 22, 2. 40, 5. *huc fere pertinet:* CORP. VII 980 dis -bus huius loci (*pro* dis [et] -bus h. l. *sumit Funck, Archiv VI 7, cf. infra l. 59*). *cf. cognomen deorum*: PHILOCAL. fast. Mart. 13 (Corp. I² p. 260) Iovi -i. CORP. XIII 6476 (*in Germ. sup.*) deo Mercurio -i.

II *is qui veneratur, honorat, adorat*: **A** *deos*: GLOSS. -es θρησκευταί. dei -r θεοσεβής. CIC. Tusc. 1, 69 cum videmus ... hominem ... ipsum quasi contemplatorem caeli ac deorum -em. VERG. Aen. 11, 788. HOR. carm. 1, 34, 1 parcus deorum -r et infrequens. OV. epist. 7, 131. met. 1, 327 -es numinis ambos. 9, 415 (*lectio incerta*). trist. 2, 14 numina (*i. Musae*) -i perniciosa suo. 5, 3, 34 nescio quis nostri (*i. Bacchi*) -r abest. Pont. 2, 9, 64 eiusdem sacri -r uterque sumus. fast. 1, 395 -es ... Lyaei. MACER carm. frg. 6 auxilium sacrae veniunt -bus ibes. GERM. 420 -r Iovis. SEN. Phaedr. 73 LVCAN. 8, 478. STAT. Theb. 7, 603 -r Baccheus ... Phegeus. 9, 654. MART. 5, 5, 1 Palatinae -r facunde Minervae. TAC. Germ. 45. ann. 1, 73 inter -es Augusti, qui per omnes domos in modum collegiorum habebantur. SVET. Aug. 91. Otho 8 -es deum Matris (CARM. ad senat. 8). APVL. met. 11, 19. 21. 26. flor. p. 91 sum enim non ignotus illi (*Aesculapio*) sacricola nec recens -r. CORP. XIII 1986 iuvenis ... omnium numinum frustra -is, qui hac aetate obit. CARM. epigr. 1529 b 3 triplicis -r venerande Dianae. MIN. FEL. 35, 2 TERT. spect. 2. idol. 4 et -es idoli et fabricatores (adv. Prax. 18 p. 260, 13 ITALA I Cor. 5, 11 [Ps. Cypr. aleat. 4; εἰδωλολάτρης, VVLG. idolis serviens]. PRISCILL. tract. 1 p. 26, 15 Balaam idolorum -r. TYCON. p. 38, 14 AMBR. exc. Sat. 1, 70 GLOSS. IV 179, 30. 570, 56). TERT. nat. 1, 9 *opp.* contemptores. 1, 11 quod inter -es omnium *bestiarum* tantum asinarii sumus. adv. Marc. 2, 26 p. 372, 1 simulacrorum -es (AVG. mor. eccl. 1, 29, 60). ITALA Iob 1, 8 (Cypr. testim. 1, 8 mort. 10) dei -r (θεοσεβής, VVLG. timens deum). CYPR. epist. 74, 8 a -bus eius (*dei*) et sacerdotibus. ARNOB. nat. 1, 2 *al.* LACT. inst. 2, 15, 3 -es dei. 7, 15, 5 iustus et -r dei populus (AVG. civ. 2, 4 populis -bus suis. 2, 6. 22. 25 *al.*). LVCIF. reg. apost. 6 populum ... Israel facere apostatam ex dei -e. DAMAS. epigr. 45 martyrum -r Damasus. 47, 1. AMM. 27, 3, 15 *al.* HIER. epist. 107, 10 -es Isidis et Cybeles. VVLG. deut. 4, 3 *al.* AVG. civ. 1, 15 attentissimus -r illorum. 2, 20 tales -es et dilectores deorum istorum 4, 30 talium simulacrorum institutores atque -es. 5, 23 daemonum. 10, 32 idolorum daemonumque -bus. *et saepe.* in psalm. 68 serm. 1, 12 -r crucifixi, adorator male mortui, venerator occisi. VINCENT. LER. 4, 6 verus Christi amator et -r. CASSIOD. in psalm. 113 div. *syn.* adorator. EVGIPP. Sev. 12, 7 quantum beneficii suis -bus conferat divina largitio. *adde*: PALLAD. hist. mon. I 6 p. 276ᴮ devorator ac ventris -r (*gr.* p. 56, 18 Butl. πολιοφάγε). *collegia, saepe in titulis* (*cf.* INSCR. Dessau 7316—7330 *et adn. ad n.* 7326), *ex. gr.* CORP. VI 406 huius loci (422). 30955 -bus Larum (V 4340 *Brixiae* -es Larum eius [*L. Noni*]. 4432 -es collegi Larum. XII 2677 *Albae Helvorum*). LEX colleg. salut. Dian. et Antin. (Corp. XIV 2112) 1, 3 q(uin)q(uennalem) -um Dianae et Antinoi. CORP. XI 4209 (*Interamnae*) -es Herculis (IX 1681 [*Beneventi*] dei Herculis. X 5386 loca sepulturae -um Herculis Victoris. 5647. V 5593 *al.*). 4669. 5737 (*Sentini*) -es d(ei) S(olis) i(nvicti) M(ithrae). 6310 (*Pisauri*) -es Iovis Latii. CORP. IX 459 (*Venusiae*) -es Liberi. 2678 -r(es) arae genī municipī *Aeserniae*. 3887 (*Luci*) Fucini. 3837 (*Antini*) culto⟨re⟩s centonari(orum) ⟨et dendro⟩f(ororum). X 1216 -es Iovis (1634 *al.*). 1238 -es d(omus) d(ivinae) (V suppl. ital. 870. V 6657 socī -es domus divīnae *Vercellis*. 6658 *al.*). 4849 collegium -um Bonae deae. 4855 -b(us) fabrorum. 5654 -es antist(it)es deae Cereri⟨s⟩. V 6970 medicīs Taur(inis) cultor(ibus) Asclepi et Hygiae. 7682 Q. Veiquasius sacrorum -r. 8289 ⟨co⟩lleg(ium) ing⟨enuorum? c⟩ultorum. III 4037 -r numinis ipsius (*i. Iovis Praestitis*). VIII 10857 Neptuno Aug. sac. -es Cararienses v. s. l. a. 21481 -es iuniores. INSCR. Rev. arch. 4 sér. XI 1908 p. 322 (*Africa, a. 216*) sacerd(os) Saturni -r dei. CORP. XII 3076 (*Nemausi*) -es Vrae fontis. 8774 deae Sandraudigae -es templi. VII 1069 -es dei Mercurii. 1070. *nota c. adiect.*: CORP. IX 2483 (*Saepini*) cul(tores) Flaminiani. XIV 2633 (*Tusculi*) -um Dianesium. *cf. l. 29. 46.*

B *homines*: SALL. hist. frg. 4, 48 collega⟨m⟩ minorem et sui -em expectans. OV. ars 1, 722 qui fuerat -r, factus amator erat (*cf.* PETRON. 127 ne fastidias hominem peregrinum inter -es admittere). trist. 3, 14, 1 -r et antistes doctorum sancte virorum. SEN. dial. 10, 2, 4 ille illius -r est, hic illius: suus nemo est. LAVS Pis. 109 quis tua -um ... tuorum limina pauper adit? 133. IVV. 9, 49 vos humili asseculae, vos indulgebitis umquam -i. CALP. decl. 21 ille amator et -r suorum. CARM. epigr. 461, 6 (*Romae*) -r domini (*i. patroni*). PHILOCAL. Damas. epigr. 18 (*in margine*) Damasi papae -r atque amator ... Filocalus scribsit. Ps. RVFIN. in Am. 7, 1—3 -es Luciferi. RVFIN. apol. adv. Hier. 2, 4 quos habeat -es et symmystas. PAPYR. Arch. f. Papyrusf. III 1904 p. 168 (*s. IV*) qui a me -e tuo ... traduntur. *adde*: LIV. 26, 32, 4 fidissimus imperi Romani -r. CASSIOD. var. 11, 2, 6 sedes illa *apostolica* ... proprios tegat affectione -es. CORP. VIII 2391 (*Thamugadi*) erga civeis patriamque prolixe -i, exercitiis militaribus effecto *eqs.*

syn.: studiosus. amator, assertor, custos, servator. agricola, arator, colonus. incola. adorator, dilector. venerator.

opp.: contemptor, inimicus.

f. **cultrix**, -īcis. *cf.* RVFIN. *p. 1317, 73. forma* cultris *v. infra l. 33.* *ad* cultor *I A*: NOVIVS Atell. 105 per deam sanctam Lavernam, quae ⟨mei⟩ -x quaestuist. CIC. fin. 5, 39 earumque *rerum* augendarum et alendarum quandam -em esse, quae sit scientia atque ars agricolarum. CORP. VIII 9050 -x pudicitiae. SERV. auct. Aen. 8, 128 quia et lana in tutela Minervae sit, quae pacis bellique sit -x. OP. imperf. in Matth. 4 p. 660 prae omnibus animalibus haec (*columba*) -x est caritatis. CASSIOD. Ios. c. Ap. 2, 291 -esque iustitiae (*leges*). VEN. FORT. carm. 4, 25, 17 templorum domini -x (cultrex *codd. meliores*). PALLAD. hist. mon. I 44 -x egregia castitatis. PASS. Theclae B 38 p. 108, 15 pietatis (epit. IV 6 p. 155, 18). PASS. Paul. 14 religionis divinae -em. INSCR. christ. Rossi II p. 151, 22, 2 iustitiae -x. *I B 1*: GLOSS. -x γεωργήτρια (*exempla desunt*). *I B 2*: CATVLL. 64, 300 relinquens ... -em montibus Idri *Dianam*. VERG. Aen. 3, 111 mater (*magna*) -x Cybelae *montis*. 11, 557 nemorum -x Latonia virgo (*cf.* STAT. Theb. 4, 425 nemori Latonia -x additur). CVLEX 23 te (*Pales dea*) -e vagus saltus feror inter et antra. PAVL. FEST. p. 185 Orestiades nymphae montium -es. PHAEDR. 2, 4, 3 sus nemoris -x. *II A* (GLOSS. cultris veneratris): STAT. Theb. 12, 302 -x placitissima nostri (*i. Iunonis*) Inachis Argia. SVLPICIA sat. 65 pone metus aequos, -x mea (*sc. Musae*). PORPH. *et* SCHOL. Hor. carm. 3, 25, 14 -bus Liberi patris. ARNOB. nat. 6, 7 civitas ... numinum cunctorum -x (*i. Roma*). CARM. epigr. 856, 6 -x deae Phariaes casta. LACT. mort. pers. 11, 1 deorum montium. ZENO 2, 7, 1 simulant *sectae* se esse -es *Christi*. AMM. 19, 1, 11 Veneris. AMBROSIAST. in Col. 2, 9 cavendam ... traditionem istam, quia mundi -x est, non dei. VVLG. act. 19, 35 Ephesiorum civitatem -em (νεωκόρον) esse magnae Dianae. RVFIN. hist. 11, 23. MAR. MERC. Nest. serm. 2 ne quis christianitatem hominis putet esse -em. OP. imperf. in Matth. 1 p. 618 idolorum (AVG. serm. 121, 3). CASSIOD. hist. 3, 6 p. 951ᴮ dei -em pietatem. INSCR. Jahresh. des österr. arch. Inst. VIII 1905 Beibl. 6 Marina honesta femina -x d(e)i. CORP. XI 5223 (*Fulginiis*) -es collegi Fulginiae. *de rebus in sacris adhibitis*: PERS. 3, 26 -xque foci ... patella. STAT. Theb. 10, 174 -x arbor (*i. pinus in sacris Magnae Matris*). *adde*: MAXIM. eleg. 5, 87 mentula, festorum -x operosa dierum. *II B*: STAT. silv. 5, 1, 191 *statua Caesaris in testamento matronae poni iussa* propriae signet -is amorem. CARM. epigr. †1846, 14 coniugis heu -x (*quasi comitatrix*) dura satis pateris. AVELL. p. 616, 21 mihi peculiari -i vestrae.

cultra *v.* culter.

cultrārius, -ī *m. a* culter. *i. q. cultrorum confector*: CORP. I 1213 (= X 3984) Q. Tiburti Q. l. Menolavi -i oss(a) heic sita sunt. X 3987. *i. q. victimarius*: SVET. Cal. 32 succinctus poparum habitu -um mactavit.

cultrātus, -a, -um *a* culter. *i. q. cultro similis*: PLIN. nat. 13, 30 folia *palmae*, -o mucrone, lateribus in sese bifida [*conicitur* PLIN. nat. 18, 173].

cultrix *v. supra l. 15.* **cultrum, cultrus** *v.* culter.

scitulum **cultulum** GLOSS. IV 167, 47. *a 1.* cultus *deminutive.* *L.*

***cultūra**, -ae *f.* [*cf. c.* colere, cultus. *Th.*]. *declinatur*: GRAMM. suppl. 95, 16. ISID. orig. 17, 2, 1 -a est, qua frumenta vel vina magno labore quaeruntur, ab incolendo vocata. *cf. p. 1324, 75. 78.* GLOSS. ἐπιμέλεια. *legitur apud* CATONEM VARRONEM CIC. CAES. VAL. MAX. CELS. COLVM. PLIN. nat. *et saepius, praecipue apud scriptores rei rusticae et apud christianos; raro apud poetas* (*ex. gr. singulis locis apud* LVCR. *et* VERG., *ter apud* HOR.). *plurali numero legitur.* COLVM. 1, 1, 20. 1, 9, 4. 11, 2, 3. 25 PLIN. nat. 14, 1. 18, 41 Ps. AGENN. grom. p. 12, 14 FRONTIN. grom. p. 32, 11 HYG. grom. p. 126, 5, 7. 127, 15 SIC. FLACC. grom. p. 161, 4. 17 PAVL. sent. 4, 8, 25 PAPIN. dig. 18, 1, 73 CYPR. epist. 55, 28 SPART. Hel. 3, 5 LACT. epit. 18 (23), 1 mort. pers. 7, 3 Ps. RVFIN. in Ioel 3, 17. 18 AVG. epist. 402, 42 in psalm. 136, 21 MART. CAP. 6, 698 SALV. gub. 7, 8 *et saepe.* [*it.* coltura, *francog. vet.* couture. *M.-L.*]

I *cura, curatio*: **A** *rerum corporearum*: **1** *agri, arborum, pecudis sim., etiam i. q. ratio colendi* (*cf.* agri -a *I p. 1426, 49 sqq.* GLOSS. γεωργία, γεη(ω)πονία): **a** *de cultione ipsa*: *absolute*: CATO agr. 61, 2 cetera -a *praeter arandum* est multum sarire et diligenter eximere semina et per tempus radices quam plurimas cum terra ferre; ubi radices bene operueris, calcare bene, ne aqua noceat (COLVM. 1, 9, 4 *p. 1322, 32.* 4, 7, 12 ratio putationis

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

aut ceterae -ae. *cf.* PLIN. nat. 18,183 PAPIN. dig. 18,1,73,1 *p. 1323,1*). frg. Colum. 1, 8, 7 villicus . . . non debet . . . egredi terminos nisi ut addiscat aliquam -am. VARRO Men. 17 terra -ae causa attributa olim particulatim hominibus. ling. 7,73 quaedam in caelo signa quae ...ad aliquem usum -ae [tempus designandum] convenire animadvertebantur. rust. *passim, ex. gr.* 1, 1, 6 sine successu ac bono eventu frustratio est, non -a (*cf.* PS. RVFIN. in Os. 2, 12). 1, 2, 8 impensam ac sumptum facere in -a (PLIN. nat. 18, 43 est profecto opera, non impensa -a constat. IVLIAN. dig. 7, 1, 34, 1 ut . . . impensas, quas in -am fecerat, recipiat). 1, 2, 9 *C. Licinius Stolo* propter diligentiam -ae Stolonum confirmavit cognomen. 1, 2, 12 discernendum, utrum, quae serantur in agro, ea sola sint in -a, an etiam quae inducantur in rura, ut oves et armenta (*cf.* 1, 2, 21 diiungamus igitur ... pastionem a -a, et siquis quid vult aliud aliud *et* 1, 3, *v. etiam* PS. RVFIN. in Os. 1, 2 *sqq. p. 1322, 45*). 1, 2, 18 quaedam enim pecudes -ae sunt inimicae ac veneno. 1, 4, 2 ea quae faciunt -a honestiorem agrum. 1, 4, 3 ubi salubritas non est, -a non aliud est atque alea domini vitae ac rei familiaris. 1,5,3. 1, 13, 6 cetera ... quae -a quaereret. 1, 18, 7 bivium nobis enim ad -am dedit natura, experientiam et imitationem. 1, 24, 4. 2 praef. 2. 3, 2, 5 cum illa (*sc. villa*) non sit sine fundo magno et eo polito -a. CIC. leg. agr. 2, 84 agros desertos a plebe atque a -a hominum liberorum esse non oportere. 2, 95 docuit ager ipse nihil ferendo nisi multa -a...quaesitum. Flacc. 71 agros habent ... diligentia -aque meliores (CALL. dig. 49, 14, 5 diligenti -a pretia praediorum ampliantur). de orat. 2, 88 facilius sicut in vitibus revocantur ea quae se nimium profuderunt quam, si nihil valet materies, nova sarmenta -a excitantur. fin. 5, 39 si nulla -a adhibeatur. Tusc. 2, 13 sine -a. VERG. georg. 2, 420 non ullast oleis -a. HOR. carm. 3, 24, 14 rigidi Getae, immetata quibus iugera liberas fruges et Cererem ferunt, nec -a placet longior annua. VAL. MAX. 8, 13 ext. 1 terram ... perpetuo -ae studio frugiferam reliquit (MACER dig. 49, 16, 13 ne *milites* studio -ae militia sua avocentur. VAL. CEM. hom. 19, 2. LEX Burg. lib. const. 89, 1 de -ae [-a *codd.*] studio et utilitate). SEN. benef. 2, 11, 4 nihil in fructum pervenit, quod non a primo usque ad extremum aequalis -a prosequitur. COLVM. 1, 1, 3 diligens paterfamiliae ... aestimet ... an universa quae maiores prodiderunt, huius temporis -ae respondeant an aliqua dissonent? 1, 1, 14 *Cornelius Celsus* de una specie -ae pertinentis ad vites singularem librum edidit (5, 5, 9 duae species huius quoque -ae). 1, 1, 20 *servi* rapinis magis quam -is student. 1, 8, 14 unum enim ac solum 'dominatur in rusticatione, quicquid exigit ratio -ae, semel facere (*cf.* 4, 7, 12 *p. 1320, 84.* 11, 1, 28). 2, 4, 8 *pluvia* quae madefacta terra facilem nobis -am praebeat (*cf.* PLIN. nat. 17, 37 *terra* mollis facilisque -ae). 3, 4, 3 cum *vitem* posuerit, summa sedulitate -ae serviat. 3, 12, 3 gravem terram vix ulla -a vinci. 3, 16, 2. 4, 17, 3 *al.* 11, 2, 10 et faba eandem -am exigit (11, 3, 59). 11, 2, 25 ordinem reliquarum -arum coeptum interrupisse (arb. 5, 6 hunc eundem ordinem -ae nos quoque experti comprobavimus). PLIN. nat. 14, 33 non naturam eius (*minoris helvennacae vitis*) repugnare Italiae, sed -am avide palmites evocantium (*sc. Italicorum*). 14, 62 secunda nobilitas Falerno agro erat et ex eo maxime Faustiniano cura -aque id collegerat (INST. Iust. 2, 1, 35 placuit fructus quos percepit eius esse pro -a et cura). 17, 30 circa Philippos -a siccata regio mutavit caeli habitum. 17, 40. 68 hoc (*sc. surculos abscisos serere*) primo saepis causa factum, sabucis, cotoneo et rubis depactis, mox et -ae, ut populis, alnis, salici. 17, 96. 150. 211 traduces Gallicae -ae (-a *codd., emend. Mayhoff*) bini utrimque ⟨e⟩ lateribus, si par quadrageno distet spatio, quaterni, si viceno, inter se obvii miscentur alliganturque una conciliati. 18, 41 apud populum etiam de -is agendi morem fuisse. 18, 110. 230 omnis -ae quoddam breviarium. 19, 170 aequinoctio autumni seruntur coriandrum ... et ... sinapi, nulla -a, melius tamen planta tralata *et saepius.* QVINT. inst. 10, 2, 2 sic . . . rustici probatam experimento -am in exemplum intuentur. FRONTIN. grom. p. 13, 5 variorum signorum demonstrationibus ... ut fossis, fluminibus, arboribus ante missis, aut -ae discrimine (p. 41, 13 AGENN. grom. p. 72, 21). *cf.* HYG. grom. p. 129, 16 ex similitudine fere -ae (PS. AGENN. p. 13, 10). FRONTIN. grom. p. 41, 22 quae aut in saxuosis et sterilibus locis sunt aut in paludibus, ubi nulla potuit exerceri -a (*cf.* AGENN. grom. p. 73, 1 *et* PS. AGENN. grom. p. 7, 9. VAL. CEM. hom. 8, 3 exercendae -ae ratio). p. 45, 18 si ... loci natura indicetur et -a (AGENN. grom. p. 76, 10). SIC. FLACC. grom. p. 161, 4 similitudines -arum (p. 161, 17 varietates et similitudines -arum, *v. et l. 67*). p. 161, 5 potest quidem fieri ut similis convenientisque -ae etsi ⟨sit⟩ una facies, plures tamen domini (p. 161, 9 quam ille *ager* habuerit -ae faciem). p. 161, 13 quamvis dissimiles sint -ae. HYG. lim. grom. p. 176, 5 illustres Romanorum viri urbes constituerunt, quas ... ab agrorum nova dedicatione -ae colonias appellaverunt. p. 179, 14 fines qui -am accipere potuerunt, et limites acceperunt: reliqua pars asperis rupibus continetur. GAIVS dig. 19, 2, 25, 3 ne intempestiva -a deteriorem fundum faceret (*cf.* PAVL. sent. 2, 18, 2 fundi deterioris facti et -a non exercitati). SCAEV. dig. 20, 1, 32 servis -ae necessariis. *ibid.* servi ad -am missi. VLP. dig. 33, 7, 8 vasa ... utilia -ae. 33, 7, 12 nonnullis visum est frumentum, quod serendi causa sepositum est, instrumento contineri, puto quia et instar -ae esset. POMPON. dig. 33, 1, 2 -a sim exclusus. COD. Theod. 12, 1, 33 (*a. 342*) quicumque ... ampliorem ... modum -a et sollicitudine propria gubernaverit (*ibid.* cultio). CYPR. epist. 55, 28 agrum ... exerce, -is diligenter insiste. SOL. 32, 14 cum ... propensior copia *aquae Nili* diuturno humore -am moretur. 53, 19. PANEG. 3, 15 p. 113, 27 rumpunt horrea conditae messes et tamen -a duplicatur. HEGES. 3, 6, 2 terra pinguis, herbosa, diverso -ae genere nitens (*Ioseph. bell. Iud.* 3, 3 (4), 2 δένδρεσι παντοίοις κατάφυτος). VVLG. IV Esdr. 9, 17 qualis agricola, talis -a. RVFIN. Orig. in cant. 3 p. 149^{B} campus planities terra dicitur, cui -a adhibetur et excolitur ab agricolis (AVG. gen. c. Manich. 1, 13, 19). PS. RVFIN. in Ioel 3, 17. 18. ENNOD. dict. 1 p. 425, 9 *vitibus* ante maturitatis tempus vultum frugifera -a componit. 8 p. 447, 17. MART. CAP. 6, 698 -as et venatus amant, verum tigridum et elephantorum (*incolae Taprobanes insulae*). GILD. Brit. 3 chron. III p. 28, 17 campis ... collibusque ... praepollenti -ae aptis. SIDON. epist. 6, 8, 1 non illi est ... -a compendio. GREG. TVR. Mart. 4, 36 cum de -a ... rediret. VEN. FORT. vita Pat 16, 48 mox effectus pontifex ... se in ecclesiarum instauratione vel nova aedificatione exercuit, domum recuperatione succinxit, -ae utilitate disposuit, pauperum administratione profudit (*cf.* LEX Burg. lib. const. 89, 1 *p. 1321, 33*). LEX Visig. 10, 1, 9 quod ad -am excisum est. *accedit genet. obiecti*: agri -a *v. p. 1320, 79.* VARRO rust. 1, 6, 5 arborum (COLVM. 5, 6, 17 arboris ... perpetua -a. 5, 8, 7. PLIN. nat. 7, 199 vitium et arborum. 14, 1 naturas earum [*externarum arborum*] a nobis ... dici, non -as). 1, 7, 2 de formae -a hoc dico, quae specie fiant venustiora, sequi ut maiore quoque fructu sint. 3, 3, 5 earum rerum (*glirum cochliarum gallinarum*) -a. CIC. Verr. 4, 119 res, quibus fundi fructus et -a continetur (PAVL. dig. 19, 2, 24, 2 si deseruerit habitationem vel fundi -am colonus vel inquilinus. sent. 4, 8, 25 fundorum hereditariorum -as rationesque). fin. 4, 38 -a vitium (Cato 53 cuius [*vitis*] ... non utilitas me solum, ... sed etiam -a et natura ipsa delectat. COLVM. 1, 9, 4 fossuris et putationibus ceterisque earum [*vinearum*] -is. 5, 5, 15. 17 -a prostratae vineae. arb. 4, 5 PLIN. nat. 7, 199 *supra l. 23.* 17, 195. 18, 24 VLP. dig. 47, 31 PANEG. 8, 6). LVCR. 5, 1367 inde aliam atque aliam -am dulcis agelli temptabant. VAL. MAX. 8, 7 ext. 6 *p. 1323, 22.* COLVM. 1, 3, 2 facere sumptus in -a sterilis soli (6, 1, 1 boves ... labori ... et -ae patrii soli non inhabiles). 4, 7, 3 atque haec positorum seminum prima -a est. 11, 2, 71 cetera ruris -a (COD. Theod. 4, 13, 3 [*a. 321*] rusticanos usibus propriis vel -ae ruris ⟨neces⟩saria revehentes). PLIN. nat. 1, 15, 6 olearum (1, 17, 29. 30). 17, 143 viminalium. HIL. myst. p. 7, 8 in -a vero terrae significatio operum carnalium continetur. AVSON. 238, 3 horti -a (HIER. epist. 51, 12 hortorum). HIER. in Eph. 4, 16 ut homo qui de paradiso fuerat eiectus, ad -am iterum paradisi restituatur (RVFIN. apol. adv. Hier. 1, 42). PS. RVFIN. in Os. 1, 2. 3. 4. 5 p. 965^{B} fuerat ... commendata populis -a vaccarum. *accedit adiectiv. pro genet. obiecti*: CAES. AREL. suggest. p. 299 per te ipsum ordina villas, terrenas exerce -as. *nota*: *α artiore sensu*: *i. q. bona agri -a*: VARRO rust. 1, 2, 10 fundi enim eius propter -am iucundiore spectaculo sunt multis quam regie polita aedificia aliorum. *de agri tantum -a, excepta -a vinearum*: PLIN. nat. 1, 14, 4 insignia -ae et vinearum. *β in imagine*: MAXIMIN. c. Ambr. 53 unum esse gregem Christi, unam -am et unum aedificium. AVG. serm. 87, 1 -a ipsius *dei* est in nos. LEO M. serm. 14, 1 in dominico agro ... oportet nos prudenter atque vigilanter spiritalem exercere -am (CAES. AREL. suggest. p. 296 sacerdotes non ideo ordinantur, ut tantum ... cultores debeant esse terrarum, sed ut spiritualem -am exerceant animarum. MVTIAN. Chrysost. hom. 19, 1 sanctitate fide spiritali -a. GREG. TVR. glor. conf. 33 *Georgia* sic exercuit mentem -a spiritali). PETR. CHRYS. serm. 106 p. 497^{A} *v. p. 1317, 43.* ZACCH. 3, 9 admoneo, ne aratrum -ae dei ponens omissa respicias. EVSTATH. Bas. hex. 5, 6 p. 916^{B} *homo* tamquam fossionis -a nitescens. ALC. AVIT. epist. 22 p. 54, 37 quem (*ferri usum*) ad usus salutis et vitalem -am (*cf.* spiritalem -am *supra l. 55*) nativitas secunda convertat. 26 p. 57, 8 attentis -ae dominicae (*cf.* in agro dominico *supra l. 54*) famulis (VEN. FORT. vita Pat. 3, 9 iugum dominicae -ae . . . gestaturus). ENNOD. epist. 1, 6 p. 14, 2 crescetis, provinciae (*sc. infecundae*), -a sermonum (*i. poetarum illas celebrantium*). 30 p. 196, 14 solida est spes adulescentium, quam magnorum -a prosequitur: si cessat curatio, ubertas tritici transit in lolium.

b *de eo, quod agri -a efficitur, i. de agris cultis*: HYG. grom. p. 126, 5 iter -as accedentium (*cf.* p. 126, 7. 127, 15. PS. AGENN. p. 12, 14 iter ad -as accidens [accedens *P*?]. p. 12, 15 iter ... qua ad -as pervenitur). FRONTIN. grom. p. 32, 11 oppositis ... saepe et -is. p. 45, 1 arba aut bineae aut prata aut aliud aliquod genus -ae (AGENN. grom. p. 75, 20). p. 45, 3 interiacentes -ae (AGENN. grom. p. 75, 22). SIC. FLACC. grom. p. 152, 18 in vineis aliisque -arum generibus. p. 156, 1 quoniam militi veteranoque -a assignatur. LIB. col. I p. 225, 16 ager Spoletinus in iugeribus et limitibus intercisivis est assignatus ubi -a est: ceterum in soluto est relictum in montibus vel subsicivis (*cf.* p. 254, 27. 257, 20). p. 234, 9 ager eius (*oppidi Fundorum*) iussu Augusti veteranis est -a assignatus (*cf.* p. 236, 15. *Rudorff grom. II p. 372*). PS. BOETH. grom. p. 397, 20 omnem mensuram huius -ae mediam longiorem sive latiorem facere debes.

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

PAPIN. dig. 18, 1, 73, 1 hortis vel ceteris -is. LACT. mort. pers. 7, 3 ut -ae verterentur in silvam. SALV. gub. 7, 8 regio aut intertexta vineis aut florulenta pratis aut distincta -is. SIDON. epist. 4, 21, 5 quod (*territorium*) montium cingunt dorsa pascuis latera vinetis ..., opaca lustris aperta -is. ENNOD. opusc. 3 p. 373, 7 vacua sentibus ... Liguriam et reple -is. GREG. TVR. Franc. 5, 33 *diluvia* grande ... de -is detrimentum fecere. 9, 24. LEX Burg. lib. const. 72 si quis pedicam feris fecerit extra -as. LEX Visig. 8, 4, 28 qui in eo loco, ubi transitus fluminis est, -am fecerit. 10, 1, 9. 13. *in imagine*: RVFIN. Orig. in iud. 7, 2 non possunt apri insidiari -ae nostrae (*sc. christianorum*). EVCHER. form. 3 p. 14, 21 -a: sancti qui excoluntur in deum; apostolus (*I Cor. 3, 9*): dei agricultura (γεώργιον) estis. VAL. CEM. hom. 17, 1 christianae religionis -a aut crescit aut deficit.

2 *aliarum rerum*: AVSON. 336, 87 *Sibyllini* libri quos ter quinorum servat -a virorum. PETR. CHRYS. serm. 1 p. 185^A beati quibus manet tota in obsequio patris, in patria -a possessio. CORP. VI 9625 huic monumento ex testamento in -am legata sunt HS VII (26174). 14959 -am arae fratrum . . . assig(navi) meis. *cf.* X 8284 (*Terracinae*).

B *rerum incorporearum*: CIC. Tusc. 2, 13 -a ... animi philosophia est. *cf.* HOR. epist. 1, 1, 40 nemo adeo ferus est, ut non mitescere possit, si modo -ae patientem commodet aurem. VAL. MAX. 8, 7 ext. 6 si praediorum potius quam ingenii -ae vacasset *Anaxagoras*. HIL. in Matth. 20, 5 qui (*paterfamilias*) ... omni tempore universos ad -am legis vocaverit (PS. AVG. quaest. test. I 105, 3 p. 232, 12). HIER. epist. 121, 10 omnis Iudaicarum observationum -a destructa est. VVLG. II par. 31, 21 in universa -a ministerii domus domini. PETR. CHRYS. serm. 115 p. 517^B lex intrinsecus -am fidei habet satis iustam nec proficit (ENNOD. epist. 4, 34 p. 122, 10 -am fidei per frequentiam sermonis impendas). VAL. CEM. hom 31, 7 qui -am miserationis exercet (*i. pauperibus dat, opp.* cura filiorum). SALV. gub. praef. 1 pertinere ad humani officii -am existimarunt, ut aliquod linguarum opus studio ingeniorum excuderent. ENNOD. epist. 1, 10 p. 21, 1 ad scriptionis -am multo sudore te praepara. 1, 13 p. 24, 2 decedentem a desideriis amicum nulla delenire potest -a caritatis. 4, 35 p. 122, 16 religionem amicitiae per -am nutrire colloquii. 8, 34 p. 222, 3 dum sermonis adulescit -a. 9, 6 p. 232, 15 ad -am admonitionis assurgere. dict. 21 p. 486, 13 perpetuo ... honestatis -am ... servari. GREG. TVR. Franc. praef. 1 liberalium -a litterarum (*cf. p. 1328, 75*).

C *hominis*: HOR. epist. 1, 18, 86 dulcis inexpertis -a potentis amici, expertus metuit. RVFIN. Orig. in num. 11, 4 ibi (*i. in consummatione saeculi*) inquisitionem futuram, non quidem an -ae hominum angelus defuerit, sed an -ae angelicae nequaquam digne segnitia humana responderit. AVG. serm. ed. Mai 166, 2 veluti ab Aegypto nos a mundi -a redemit et salvavit nos de manu diaboli quasi de manu Pharaonis.

II *i. q. veneratio, honor*: A *hominum*: TERT. idol. 15 recogitemus omnem idololatrian in hominis esse -am, cum ipsos deos nationum homines retro fuisse etiam apud suos constet. ENNOD. epist. 2, 26 p. 68, 12 principem ergo locum in litteraria communione possideo et maiori -a dignus sum, qui prior quid gestirem patefeci linguae testimonio. 3, 4 p. 74, 22 semper vos singulari -a suspexi. IORD. Get. 41, 214 videres Gothorum globos funeri reddidisse -am. PASS. Polycarpi 19, 1 solus tamen inter ceteros -ae meruit principatum (μόνος ὑπὸ πάντων μᾶλλον μνημονεύεται).

B *deorum*: 1 *generatim*: *absolute*: MIN. FEL. 23, 12 nec sentit suae nativitatis iniuriam *lapideus deus*, ita ut nec postea de vestra veneratione -am. CARM. adv. Marc. 4, 148 dividit hoc (*velamen*) partes ambas *templi* una⟨m⟩que recludit dissitam ab aeterna -a et temporis usu. ITALA Ioh. 16, 2 (cod. e) -am deo afferre (λατρείαν προσφέρειν, VVLG. obsequium praestare). SPART. Hel. 3, 5 ut omnium -arum secretum Heliogabali sacerdotium teneret. LACT. epit. 18 (23), 1 diximus de diis: nunc de ritibus sacrorum -isque dicemus. AMBROSIAST. in Rom. 2, 19. 20 vel ab idololatriae -a impios ... ad melioris spei fiduciam provocare (PS. AVG. quaest. test. I 114, 12 p. 309, 13 PAVL. MED. bened. 3, 5). HIER. epist. 120, 10 p. 998 quorum (*Israelitarum*) fuit adoptio et gloria et testamentum et legislatio et -a et promissio (*fere i. q. fides*). AVG. quaest. hept. 5, 6 p. 373, 10 gentes -am exhibituras his caelestibus. SVLP. SEV. chron. 1, 51, 4 relicto deo -as impias exercuit. COD. Theod. 15, 4, 1, 1 (*a. 425*) excedens -a hominum dignitatem superno numine reservetur. NICET. symb. 1 p. 39, 5. 1324, 15. ENNOD. dict. 2 p. 430, 18 (*ibid.* religio). CASSIOD. in psalm. 146, 5 dicendo enim 'noster' -as dementissimae paganitatis excludit. IORD. Get. 25, 133 huius perfidiae (*Arianismi*) -am edocentes. *ibid.* ad -am sectae. DIONYS. EXIG. Greg. Nyss. creat. 19 p. 378^C haec omnia ex iniquae mentis -a proveniunt. *accedit genet. obiecti*: VIRG. gramm. epit. 4 p. 22, 25 *immensa illa potentia* quam potentiam divinitatem et per hoc deum a -ae illius viris ac mulieribus vocari et invocari saepe videamus. TERT. nat. 1, 10 deorum dico -am (NON. p. 378 religio est deorum -a. PRVD. psych. 29 veterum -a deorum. ORIG. in Matth. 18, 39 PASS. Andr. long. 8. PAVL. FEST. p. 342 Sabini a -a deorum dicti, id est ἀπὸ τοῦ σέβεσθαι). TERT. carn. 4 ad -am veri dei (CYPR. GALL. iud. 482 dum sola dei viguit -a. ITALA Bar. 5, 4 [codd. Vallic. Leg.] gloria dei -ae [δόξα θεοσεβείας, VVLG. honor pietatis]. PELAG. in I Tim. 6 p. 886^A sicut pietas est -a dei, ita impietas est contemptus. GENNAD. vir. ill. 40. VVLG. Iudith 5, 19 dei sui. Sirach 1, 32. CASSIOD. Ios. c. Ap. 2, 170 *et saepius*. LACT. inst. 5, 7, 2 dei unici pia et religiosa -a. NOVATIAN. trin. 3 p. 892^A *deus* ad -am sui nostros excitans animos). TERT. adv. Marc. 1, 5 divinitatis. HIER. epist. 121, 10 volens humilitatem litterae sequi et angelorum religionem atque -am (ἐν ... θρησκίᾳ τῶν ἀγγέλων) *cf.* AVG. epist. 149, 23. 27. PASS. coron. 8 nos numquam discedere ab eius (*Christi*) -a. VVLG. II par. 35, 16 omnis igitur -a domini rite completa est. CASSIOD. Ios. c. Ap. 2, 186 divinae placationis. TERT. scorp. 2 ab omni factura atque -a idolorum cavere (MAR. VICTORIN. in Eph. 5, 6. LVCIF. reg. apost. 9 videt enim ab omnibus idolorum -am despectam. PELAG. in Rom. 1 p. 648^A. 650^A. 652^A. in I Cor. 15 p. 767^B *idoli Dianae*. VVLG. sap. 14, 18. 27. I Cor. 10, 14 PS. RVFIN. in Am. 2, 4. 5. AVG. in psalm. 136, 21 idolorum et daemoniorum *et saepius*. *cf.* NICET. symb. 1 p. 39, 5 renuntiat operibus eius [*i. satanae*] malis id est -is et idolis, sortibus et auguriis). COMM. instr. 1, 3 tit. -a daemonum (RVFIN. Orig. in num. 17, 2. hist. mon. 7 p. 411^A AVG. epist. 402, 42 MART. BRAC. corr. 17. PASS. Andr. brev. 2 daemoniorum). AVG. civ. 10, 32 -ae simulacrorum daemonumque subversio. c. Faust. 14, 10 creaturae. 20, 1 divinorum ... luminum (*verba Fausti*). *in imagine*: HIER. epist. 78 mans. 1 errorum idola corruant et omnis perversarum doctrinarum -a quatiatur. *additur adiectivum pro genet. obiecti*: PELAG. in Eph. 4 p. 833^C *deus loquitur*: ex mea -a nullos accipiunt fructus. CASSIOD. Ios. c. Ap. 2, 282 populis olim multus fuit zelus nostrae maxima pietate -ae. ENNOD. dict. 4 p. 436, 5 transit hominem *vena ingenii*, quotiens caelestibus militat mens nostra -is. 16 p. 472, 29 virginitas sacris (*i. sacrorum Vestae*) mancipata -is. VEN. FORT. vita Pat. 4, 14 ut ... sua intercessione diabolica -a quae gentili sub errore male veneratur cessaret.

2 *speciatim i. q. caerimoniae, sacrificia*: *absolute*: ITALA Hebr. 9, 6 (Mutian. Chrysost. hom. 15, 1) sacerdotes -ae (VVLG. sacrificiorum) officia (τὰς λατρείας) consummantes. HIER. in psalm. 132 sublimitas ac pompa -ae. VVLG. Hebr. 9, 1 habuit quidem et prius *foedus* iustificationes -ae (δικαιώματα λατρείας). PELAG. in II Thess. 2 p. 872^C sacramenta -ae corrigere vel augere (*ibid.* caerimonia). SACR. Leon. p. 422 *dominus* Mosen ... inter cetera caelestis documenta -ae de habitu quoque indumenti sacerdotalis instituens. IORD. Get. 41 Martem Gothi asperrima placavere -a. *accedit genet. obiecti*: APVL. met. 11, 22 -ae sacrorum ministerium (*ibid.* obsequium). COMM. instr. 1, 35, 19 templorum -am daemonum fana vitate (PS. RVFIN. in Os. 9, 8 studiosum -ae templi fuisse. CASSIOD. Ios. c. Ap. 2, 7 [ἁγιστεία]. *v. etiam p. 1327, 5*). *nota i. q. simulacra ipsa*: ITALA act. 17, 23 (cod. e) circumspiciens -as vestras (τὰ σεβάσματα, VVLG. simulacra). PASS. Matth. 246, 23 incende -as eorum quos dicunt esse deos, opera manuum hominum (τὰ σεβάσματα).

III *i. q. ornatus, cultus*: COMM. instr. 2, 18, 22 in⟨cestas in⟩ feminas congruit -a lupana (*ibid.* decorem). CET. FAV. 22 p. 304, 22 ut marmoris et candoris politionibus fundata soliditas nitidum -ae faciat decorem. *Sigwart.*

holerare holera **cultūrāre** GLOSS. *cf. c.* cultura. *L.*

1. cultus, -a, -um *v. sub* colere.

2.*cultus, -ūs *m. a* colere. PRISC. gramm. II 261, 17 'vultus' quartae *declinationis* est ... a 'volo' verbo, quomodo a 'colo' '-us' (II 571, 21. III 445, 4). GRAMM. suppl. 180, 2 frequenter enim o in u vertitur, quando consonantes duae sequuntur, ut ... 'colo' '-us'. *declinatur per omnes casus*: PS. ASPER gramm. suppl. 44, 8. *dat. sing.*: PLAVT. Mil. 101 amor -u optumus (*nisi est supinum ut* QVEROL. p. 28, 10 optima sacrorum genera vel -u facilia). Rud. 294 nos iam de ornatu propemodum ut locupletes simus scitis: hisce hami atque haec arundines sunt nobis quaestu et -u. LIV. 45, 30, 7 frigida haec omnis duraque -u et aspera plaga est. CVRT. 7, 7, 4 rursus quae Tanain et Bactra spectant, humano -u haud disparia sunt. CARM. epigr. 1126, 2 ⟨resti⟩tuit -u sedes et dedit ossa loco. -ui: VAL. MAX. 1, 6, 13. 5, 6, 8 TAC. ann. 4, 37 VLP. dig. 50, 16, 43 GELL. praef. 11 PORPH. Hor. carm. 1, 4, 10 PS. SOL. add. p. 218, 25 PANEG. 9, 12 SYMM. epist. 1, 28 *al.* *abl. sing.* culto: CARM. epigr. 1582, 6 (*Romae, periit*) *p. 1336, 24*. *plural. saepissime inde a* CIC., *praecipue apud poetas, cf. p. 1325, 79. 1326, 42. 79. 1327, 30. 40. 70. 1328, 8. 21. 38.* *gen. plur. non legitur.* *de significatione*: PS. ASPER gramm. suppl. 56, 18 sunt multa participia eadem et nomina . . . -us de eo, quod honorabiliter exhibetur, nomen est, et ab eo, quod dicitur: . . . 'bene cultus est ager ille', praeteriti similiter temporis participium est. GRAMM. suppl. 263, 9 -us i. ornatus. -us nomen significat ipsam culturam. SERV. georg. 1, 3 -um hic habitudinem corporis significat, alias ornatum ..., alias ad animum refertur *eqs.* BREV. EXPOS. Verg. georg. 1, 3 -um posuit pro cultura. cultura enim in animi constat intensione, -us autem in ipsa operis diligentia, ex quo verbum nimirum illud in consuetudinem pervenit, ut pecora 'culta' dicantur. GLOSS. ἐπιμέλεια· ἄσκησις· σχῆμα καὶ τημέλεια καὶ εἶδος σχήματος· τημέλεια· σχῆμα· ἐπιμέλεια. est animi ac loci. vestitus, honor, ornatus. -u θεραπείᾳ, τῷ σχήματι, τῇ ἀσκήσει, τημελείᾳ. *legitur inde a* PLAVTO; *singulis locis*: VARRO ling., RVT. LVP. HIRT. Gall. AETNA TIB.; *binis*: CVLEX

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

PROP.; *tribus*: PLAVT.; *quater*: CAES.; *quinquies*: NEP.; *saepius*: CIC. SALL. VERG. HOR. OV. LIV. *et posteriores. deest apud*: TER. CATONEM (cultura *bis v. p. 1320, 81,* agri -a *semel v. I p. 1426, 52*) VARRONEM rust. (cultura *saepe*) CATVLL. LVCR. VITR. PERS. FRONTIN. IVV., *in* VVLG. *saepius legitur, discrepante* ITALA *praeter* I Petr. 3, 3 (Cypr. testim. 3, 36). [*loci dubii*: Ov. fast. 5, 30 omne videres numen ad hanc (*Maiestatem*) -us (*V*, voltus, vultus *rell.*) composuisse suos *cf.* CLAVD. 8, 591. SEN. nat. 2, 11, 2 stellae … -u (*Φ*, cursu E^2, raptu *Gercke*, ortu *Δ*) suo occursuve contrario modo frigora, modo imbres … movent. COLVM. 2, 1, 5 (*del. Schneider*). ITIN. Alex. 42.]

I *active: i. q. actus colendi*: A *curatio, tractatio, diligentia sim.* (*cf.* QVINT. inst. 9, 4, 3 neque ignoro quosdam esse, qui … illum horridum sermonem, ut forte fluxerit, … magis naturalem … esse contendant. qui si id demum naturale esse dicunt, quod natura primum ortum est et quale ante -um fuit, tota his ars orandi subvertitur *eqs.*): 1 *de rebus corporeis*: a *i. q. agricultura* (GLOSS. γεωργία): α *absolute*: *sing.*: CIC. leg. agr. 2, 67 quod est tam asperum saxetum, in quo agricolarum -us non elaboret? (leg. 1, 1 nullius … agricolae -u stirps tam diuturna quam poetae versu seminari potest). Tusc. 1, 45 regiones omni -u propter vim frigoris aut caloris vacantes (Ov. epist. 10, 59 vacat insula -u). 5, 97 quod parvo -u natura contenta sit (*cf.* COLVM. 11, 3, 55 *capparis* -u aut nullo aut levissimo contenta est). VERG. ecl. 4, 18 tibi prima, puer, nullo munuscula -u … tellus … fundet (georg. 1, 102 hiberno laetissima pulvere farra, laetus ager; nullo tantum se Mysia -u iactat et ipsa suas mirantur Gargara messes. LVCAN. 9, 690 *Libye* nullo consita -u. *cf. l. 23*). VERG. georg. 2, 51 haec quoque (*sponte sua quae se tollunt in luminis oras*) exuerint silvestrem animum, -uque frequenti in quascumque voles artes haud tarda sequentur. AETNA 610 ardebant agris segetes et mitia -u iugera (*cf.* QVINT. inst. 9, 4, 5 quid non -u mitescit?). Ov. epist. 12, 18 ut caderet -u cultor (*Iason dentibus satis*) ab ipse suo (Pont. 4, 2, 44 nec me … oblectat -u terra novata suo. fast. 1, 678 frugibus immensis avidos satiate [*Tellus et Ceres*] colonos, ut capiant -us praemia digna sui. *cf.* MANIL. 3, 109 *p. 1328, 9*). medic. 3 -us humum sterilem Cerealia pendere iussit munera. 5 -us et in pomis sucos emendat acerbos. LIV. 45, 30, 7 *p. 1324, 61.* MANIL. 5, 243 Crater … segetem … intersereret uvis, quaeque alia innumeri -us est forma per orbem, pro regione colet. VELL. 2, 89, 4 rediit -us agris. SEN. dial. 6, 18, 5 adiuta -u seges. benef. 7, 32, 1 (*in imagine*) tamquam bonus agricola cura -uque sterilitatem soli vincam (COLVM. 10, 141 assiduo gravidam *terram* -u curaque fovemus). COLVM. 2, 1, 3 destituta humus, cum est repetita -u, magno faenore cessationis colono respondet. 2, 11, 5 supervacuus … -us (*sc. saritio lupini*). 3, 1, 4 neque enim omni caelo solove -us idem (*sc. vitis*) *est.* 4, 32, 3 -us arundinetis primo triennio non alius est quam ceteris. 5, 6, 24 plerique *agricolae* … uberiorem fructum et magis facilem -um (*vitis*) sequentes. 5, 8, 2 *olea* levi -u sustinetur (*cf.* COLVM. 11, 3, 55 *supra l. 22*). MELA 3, 58 Talge … sine -u fertilis. LVCAN. 3, 422 non illum *lucum* -u populi propiore frequentant (*vide, ne sit i. q. habitatio cf.* COMMENT. *ad l.* quia ita terribilis est, ut diximus, ideo populi non habitant ibi. *sim.* STAT. silv. 2, 2, 109). PLIN. nat. 17, 28 solum ubicumque arduum opere, difficili (*fort. scrib.* difficile) -u. 17, 188 de reliquo -u *vineae* vehementer ambigitur. VAL. FL. 4, 611 gens Chalybum, duris patiens cui -us in arvis *est.* QVINT. inst. 8, 3, 75 ut terram -u, sic animum disciplinis meliorem uberioremque fieri. TAC. ann. 2, 24 miles … nullo illic (*in insulis longius sitis*) hominum -u fame absumptus (3, 69 insulam Gyarum immitem et sine -u hominum esse). PORPH. Hor. carm. 1, 4, 10 terrae solutae utrum 'liberae et -ui non inservientes' intellegendum … an *eqs.* SOL. 24, 11 *Atlas mons* habitatus ante, ut indicat loci facies quondam -u (-um *M*) exercita. PANEG. 7, 6 ut *intimae Franciae nationes* pacem Romani imperii -u iuvarent. AVSON. 361, 11 vidi Paestano gaudere rosaria -u. HEGES. 3, 6, 3 portio eius (*Peraeae*) mollis ad -um, fertilis ad usum, grata ad aspectum. VVLG. Esth. 1, 5 convivium praeparari in vestibulo horti et nemoris, quod regio -u et manu consitum erat. *additur* humanus (*cf. p. 1326, 3*): SALL. Iug. 48, 3 *mons* vastus ab natura et humano -u. LIV. 1, 44, 4 ut … extrinsecus puri aliquid ab humano -u pateret soli. 21, 37, 5 humano -u digniora loca. CVRT. 5, 6, 13 omnia vasta atque sine ullo humani -us vestigio (5, 6, 14 AVSON. Mos. 6). 7, 3, 12 in hac tum omnis humani -us solitudine destitutus exercitus. 7, 7, 4 *p. 1324, 62.* 7, 8, 24 nos deserta et humano -u vacua magis quam urbes et opulentos agros sequimur (SVLP. SEV. dial. 1, 3, 3 cum vacua humano -u omnia cerneremus). CLAVD. 5, 42 *Libya*, quae torrida semper solibus humano nescit mansuescere -u. *nota in imagine*: HOR. epist. 2, 2, 123 *poeta bonus* luxuriantia compescet, nimis aspera sano levabit -u. PETR. CHRYS. serm. 41 p. 316^{B} ieiunium singulari -u evellit vitia, eradicat crimina. *plur.* (*cf. p. 1324, 68*): SALL. hist. frg. 3, 12 tota autem insula modica et -bus variis est (cultoribus inanis *vulgo*). VERG. georg. 2, 35 quare agite o proprios generatim discite -us, agricolae, fructusque feros mollite colendo. Ov. fast. 1, 159 tum patitur -us ager et renovatur aratro. COLVM. 10, 35 ergo age nunc -us et tempora quaeque serendis seminibus … Pierides tenui deducite carmine Musae. ANTH. 941, 12 ubi florida Tempe perpetuis faciles conservant -bus hortos. PANEG. 4, 18 tot insulis ad humanos -us quasi renascentibus.

β *accedit genet. obiecti*: *sing.*: agri: CIC. leg. agr. 2, 88 aratores -u agrorum defessi. rep. 2, 7 et navigandi et agrorum et armorum -um. 2, 26 -us agrorum perceptioque frugum (*cf.* APVL. mund. 31 -us agrorum ususque frugum). Lael. 23 ne agri quidem -us permanebit. LIV. 4, 12, 7 deserto agrorum -u. 4, 52, 4. 6, 25, 7. 28, 12, 8. Ov. Pont. 2, 7, 69 tempus in agrorum -u consumere. COLVM. 1, 1, 3 ex agri -u certam sequi rationem rei familiaris augendae. 2, 1, 1 qui de -u agrorum locuti sunt. 6 praef. 3 tam pecorum quam agrorum -um pernoscere. 11, 1, 29 arb. 1, 1. PLIN. nat. 3, 31 Narbonensis provincia … agrorum -u, virorum morumque dignatione, amplitudine opum nulli provinciarum postferenda. 34, 139 ne *populus Romanus* ferro nisi in agri -u uteretur. QVINT. inst. 1 prooem. 26 ei, cui deerit ingenium, non magis haec scripta sint quam de agrorum -u sterilibus terris. FLOR. epit. 3, 19, 3. terrae: CIC. leg. 2, 45 terrae -um segniorem suspicor fore. COLVM. 1, 9, 9. 2, 1, 7. 11, 2, 8 hibernis pluviis adhuc madens terra facilem -um sui praebet. PS. APVL. Ascl. 8 ipsius terrae -us, pascuae, aedificatio, portus *eqs.* arvorum: VERG. georg. 4, 559 haec super arvorum -u pecorumque canebam (GLOSS. V 187, 14 diligentia, cultura). prati: COLVM. 2, 11, 7 liceat illa (*pabula pecudum*) quoque -u pratorum consequi. 2, 16, 1 -us … prati. 2, 17, 1. vineae: COLVM. 3, 3, 1 vinearum -us. 4, 33, 5 -us *castanearum* idem est qui vineae. 5, 8, 1 *v. infra l. 27.* 11, 2, 47. arb. 4, 2 difficilior est eius (*vineae iugatae*) -us. arboris *sim.*: COLVM. 4, 33, 5 *v. l. 25.* 5, 8, 1 omnis tamen arboris -us simplicior quam vinearum est. arb. 1, 3 arborum et fruticum … -um. PLIN. nat. 17, 200 harum (*arborum*) satus -usque abunde tractatus est. *cf.* 17, 216. hortorum: COLVM. 9, 16, 2 de -u hortorum. 10 praef. 1 *bis.* 11, 3, 65. *singulorum holerum*: COLVM. 11, 3, 29 neque est eorum (*sinapis atque coriandri, nec minus erucae et ocimi*) -us alius quam ut stercorata runcentur. 11, 3, 32 -us autem porri capitati assidua saritio et stercoratio est. 11, 3, 35 nec est alius -us horum omnium (*pastinacae et siseris atque inulae*) nisi ut saritionibus herbae tollantur. ruris: AVDAX gramm. VII 320, 13 animi autem et corporis *artium genera sunt* ruris -us, palaestra, medicina, mechanica, tectonica (*cf.* MANIL. 2, 19 *v. infra l. 60*). AVSON. 167, 7 ruris -u … omne aevum peragens. RVFIN. hist. mon. 16 p. 439 B si -um ruris exerceat. paradisi: RVFIN. apol. adv. Hier. 1, 43 hominem … ad -um paradisi tamquam colonum originarium revocandum (*cf.* VVLG. gen. 2, 15). *plur.*: CIC. Verr. 5, 114 quod Cerere violata omnes -us fructusque Cereris (*i. q. agri*) in eis locis interisse arbitrabantur. div. 1, 116 nisi natura earum (*frugum terrae bacarumve arborum*) -us et condiciones tradidisset. agrorum: CIC. Tusc. 1, 69 videmus … multitudinem pecudum partim ad vescendum, partim ad -us agrorum, partim ad vehendum, partim ad corpora vestienda. nat. deor. 2, 150 illa necessitatis, -us dico agrorum extructionesque tectorum … . SALL. hist. frg. 2, 85 genus hominum … rapinis suetum magis quam agrorum -bus. COLVM. 1 praef. 20 dii -us (fructus *codd., corr. Schneider*) agrorum progeniem suam docuerant. 2, 1, 4 tamquam in hominibus nimiae corporis exercitationi aut oneris alicuius ponderi, sic -bus et agitationibus agrorum fatigationem succedere. 8, 9, 4 stercus … reponi debet ad -us agrorum arborumque. LACT. inst. 4, 17, 19 animantes quae … in -bus agrorum iuvant. 7, 16, 2. NON. p. 66, 25 politiones: agrorum -us diligentes. IVST. 43, 4, 1 ab his (*Graecis*) Galli … agrorum -us … didicerunt. arvorum: VERG. georg. 2, 1 arvorum -us et sidera caeli … canam. PROB. Verg. georg. praef. p. 348, 23 rationem arvorum -bus agrestibus necessariam. ruris: MANIL. 2, 19 quin etiam ruris -us legesque notavit *Hesiodus* militiamque soli. pomorum holerumque: COLVM. 1 praef. 27 quis tanti studii fuit, ut … tot pomorum holerumque -us exerceret. vineae: COLVM. 3, 21, 11 superest … ut praecipiamus etiam -us earum (*vinearum*). 4, 33, 6 mox agricolarum provincialium vineaticos nec minus nostratis et Gallici arbusti -us traditurus. hortorum: COLVM. 10 praef. 3. 10, 1 hortorum quoque te -us, Silvine, docebo. 10, 433. 11, 1, 1 -us hortorum prosa ut oratione componerem. 11, 3, 1. PANEG. 5, 9 donec *captivi* ad destinatos sibi -us solitudinum ducerentur. HEGES. 4, 6, 11 XX milia virorum … nullis terrarum intenta -bus. *accedit adiectivum pro genet. obiecti*: *sing.*: LIV. 3, 6, 7 cum … *hostes* per … omnia non praesidiis modo deserta, sed etiam -u agresti transirent. PLIN. epist. 7, 25, 6 sunt enim ut in castris, sic etiam in litteris nostris plures -u pagano, quos cinctos et armatos, et quidem ardentissimo ingenio, diligenter scrutatus invenies (*cf.* PAPYR. Genav. 1 V, XIV 4 [*saec. I p. Chr.*] pagano -u *nomini militis appositum; v. Mommsen, Hermes 35 [1900] 447*). COD. Theod. 12, 1, 6 (*a. 319*) fundus cum mancipiis et pecoribus ceterisque rebus, quae -ui rustico sustinentur, fisci viribus vindicetur. *plur.*: COLVM. 4, 33, 6 vineaticos … -us. *v. supra l. 64.*
nota i. q. ager cultus: LIB. col. I p. 236, 20 ager eius (*Priverni*) pro parte -u (cultum *P*, cultus *E*) in iugeribus est assignatus: ceterum in lacineis vel in soluto remansit (p. 234, 9 *et* 236, 15 cultura assignatus. *cf. p. 1322, 80 sq. et Rudorff, grom. II 372*).

b *aedificiorum, templorum sim.*: *absolute*: LAVREA epigr. 4

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

Academiae celebratam nomine villam nunc reparat -u sub potiore Vetus. COLVM. 4, 3, 1 quidam ... ab incohato domos extruunt nec peraedificatis -um adhibent. *accedit genet. obiecti*: QVINT. decl. 252 p. 34, 5 illam *sacerdotem* populus spectat, illam intuetur, quae semper futura sit virgo, quae a -u (cultura *C*) templorum, a sacris non recessura. VVLG. num. 4, 16 quidquid ad -um tabernaculi pertinet omniumque vasorum, quae in sanctuario sunt (ἡ ἐπισκοπὴ ὅλης τῆς σκηνῆς καὶ ὅσα ἐστὶν ἐν αὐτῇ ἐν τῷ ἁγίῳ, ἐν πᾶσι τοῖς ἔργοις, ITALA Lugd. episcopia totius tabernaculi et quaecumque insunt in eo in sancto omnibus operibus). *cf.* num. 16, 9 ut serviretis ei in -u tabernaculi (λειτουργεῖν τὰς λειτουργίας τῆς σκηνῆς κυρίου, ITALA Lugd. in servitute tabernaculi domini). 18, 7 omnia quae ad -um altaris pertinent ... per sacerdotes administrabuntur (κατὰ πάντα τρόπον τοῦ θυσιαστηρίου, ITALA Lugd. per omnem mandatum arae). I par. 23, 28 et erunt ... in -um domus domini (τοῦ λειτουργεῖν ἐν οἴκῳ κυρίου). II par. 29, 35 completus est -us domus domini (κατωρθώθη τὸ ἔργον ἐν οἴκῳ κυρίου). VLP. dig. 33, 7, 12, 35 Neratius quoque libro quarto epistularum Rufino respondit instructo fundo et suppellectilem et vina et mancipia non solum ad -um custodiamve villae, sed etiam quae ut ipsi patri familias in ministerio ibi essent, legato cedere.

2 *de bestiis*: **a** *absolute*: *sing.*: CIC. nat. deor. 2, 158 *oves* neque ali neque sustentari neque ullum fructum edere ex se sine -u hominum et curatione potuissent. VERG. georg. 1, 3 quae cura boum, qui -us habendo sit pecori (*cf.* SERV. *ad l.*). GRATT. 521 nec magni -us (*ad alendum equum Numidicum opus sunt; vel* magni *est* -us*?*). COLVM. 1 praef. 26 nec eundem glabrae sues densaeque caeli flatum, nec eandem educationem -umve quaerunt. GELL. 9, 4, 8 pecudes pastu atque -u opimas. AMM. 29, 3, 9 *duas ursas* -u ... curabat enixo. *plur.*: GRATT. 301 protinus et -us alios et debita fetae blandimenta feres. **b** *accedit genet. obiecti*: *sing.*: VERG. georg. 4, 559 (*v. p. 1326, 21.* COLVM. 1 praef. 32 si quidem *ille* ... in pecoris -u doctrinam Chironis ac Melampodis *fuerit consecutus*. 6 praef. 3 *v. p. 1326, 11*). VAL. MAX. 1, 8, 2 -uque anguis (*Aesculapii*) a peritis excepto. COLVM. 7, 5, 1 censuimus -um curamque recte valentium *ovium* (*cf.* 8, 17, 16 redibimus autem sequenti exordio ad curam silvestrium pecorum -umque apum). 7, 9, 14 hic fere -us est suilli pecoris recte valentis. 8, 4, 5 *gallinae*. CALP. ecl. 2, 36 me docet ipsa Pales -um gregis. NEMES. cyn. 239 equorum. PANEG. 9, 12 instrumenta -ui (*w*, tui *M*, usui *Baehrens*) pecudum praeparata. *plur.*: MANIL. 5, 115 nec non et -us pecorum nascentibus addunt *Haedi*.

3 *de hominibus*: **a** *generatim i. q. cura, diligentia*: *absolute*: CVRT. 3, 12, 23 omnem -um reddi feminis iussit nec quidquam ex pristinae fortunae magnificentia captivis praeter fiduciam defuit. CAPITOL. Max. Balb. 17, 7 cum eos Augustos et principes generis humani videam, quorum antehac perpetuo -u mores et modestiam meam tamquam veteribus censoribus meis cuperem probata. AMM. 24, 1, 9 reliqui ... cum caritatibus suis et supellectile humaniore -u ad Syriacam civitatem Chalcida transmissi sunt. 28, 4, 10 *existimantes* abundare omni -u humanitatis peregrinum ... interrogatum, quibus thermis utatur aut aquis, aut ad quam successerit domum. INSCR. christ. Rossi II p. 170, 26, 23 ut geminas dilueret -u proprio sordes: corporum per aquas, animae ⟨per⟩ placabilia sacra. *accedit genet. obiecti*: CIC. fin. 4, 36 omne officium munusque sapientiae in hominis -u esse occupatum (nat. deor. 2, 130 magnae etiam opportunitates ad -um hominum atque abundantiam aliae aliis in locis reperiuntur). OV. fast. 4, 108 ab illa (*vi Veneris*) venerunt -us mundaque cura sui (VAL. MAX. 9, 1, 3 *feminas* et imbecillitas mentis et graviorum operum negata affectatio omne studium ad curiosiorem sui -um hortatur conferre). LIV. 26, 49, 11 ut curam -umque feminarum impensius custodibus commendaret. ALF. dig. 32, 60, 1 eos *servos* ... quos pater familias circum se ipse sui -us causa haberet. *cf.* 50, 16, 203 sibi videri eos demum *servos* usus sui causa patrem familias habere, qui ad eius corpus tuendum atque ipsius -um praepositi destinatique essent. *nota*: CAPITOL. Ver. 8, 6 minore circa fratrem -u fuit Verus. *i. q. educatio*: *absolute*: *sing.*: CIC. part. 91 genus humanum ad honestatem natum malo -u pravisque opinionibus esse corruptum. AMM. 27, 6, 8 Gratianum ... non rigido -u ab incunabulis ipsis ut nos educatum. *plur.*: HOR. carm. 4, 4, 34 doctrina sed vim promovet insitam rectique -us pectora roborant (PORPH. *ad l.* recti genetivi casus est numeri singularis: huius recti, -us numeri pluralis casus nominativi: hi -us, *rectius* SCHOL. *ad l.* bona institutione reddi bonum naturae perfectum). *accedit genet. obiecti*: VAL. FL. 5, 357 Henioche, -us primi cui creditus aevi (*Medeae*). GELL. praef. 23 quantum ... a ... procurando -u liberorum meorum dabitur otium. *i. q. officium*: *absolute*: SEN. dial. 12, 5, 2 ille ... tibi ... praestitit ... -um tamquam superiori. *accedit genet. obiecti*: SEN. dial. 4, 33, 2 eius qui in -u regum consenuerat. 10, 2, 1 sunt quos ingratus superiorum -us voluntaria servitute consumat. STAT. Theb. 2, 316 -us iniqui praecipuus ducis (*Eteoclis*). *i. q. sacerdotium*: VVLG. num. 4, 28 hic est -us familiae Gersonitarum (λειτουργία, ITALA Lugd. deservitio). 4, 30 omnes qui ingrediuntur ad officium ministerii sui et -um foederis testimonii (λειτουργεῖν τὰ ἔργα τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου, ITALA Lugd. deservire opera tabernaculi testimonii). *cf.* 7, 8 quattuor alia plaustra et octo boves dedit filiis Merari secundum officia et -um suum (κατὰ τὰς λειτουργίας αὐτῶν, ITALA Lugd. secundum deservitionem eorum). *i. q. amicitia, foedus, familiaritas*: *sing.*: VAL. MAX. 4, 7 pr. sincerae ... fidei amici praecipue in adversis rebus cognoscuntur ... felicitatis -us maiore ex parte adulatione quam caritate erogatur. SIL. 16, 117 regnator Nomadum ... mox foedere longo -uque Aeneadum nomen Masinissa superbum. *plur.*: MANIL. 3, 109 tertia ad urbanos statio est numeranda labores ... format amicitias et saepe cadentia frustra officia, et -us contingant praemia quanta, edocet (*v.* OV. fast. 1, 678 *p. 1325, 33*).

b *speciatim*: *corporis curatio, exornatio*: *absolute*: *sing.*: PROP. 1, 2, 16 succendit ... Pollucem -u non Hilaira soror. OV. ars 3, 101 ordior a -u ... forma dei munus ... cura dabit faciem. CELS. 6, 5 sed eripi tamen feminis cura -us sui non potest. SEN. nat. 1, 17, 5 qualem fuisse -um putas ad hoc se speculum (*fontem perlucidum aut leve saxum*) comentium? PLIN. nat. 33, 110 usus eius (*spumae argenti*) ad collyria et -um (*Mayh.*, litum *codd.*, situm *B²*) mulierum, cicatricum foeditates tollendas maculasque, abluendum capillum. VVLG. Esth. 2, 12 expletis omnibus quae ad -um muliebrem pertinebant. ARNOB. nat. 2, 41. *plur.*: OV. am. 2, 10, 5 utraque *puella* formosast, operosae -bus ambae; artibus in dubiost haec sit an illa prior. *additur* corporis (*cf. p. 1334, 13*): CIC. nat. deor. 1, 94 omnis -us et curatio corporis erit eadem adhibenda deo, quae adhibetur homini. off. 1, 106 victus -usque corporis ad valetudinem referatur et ad vires, non ad voluptatem (CAES. Gall. 6, 24, 4). Lael. 49 vestitu -uque corporis (GELL. 1, 5 lemma. 1, 5, 1 vestitu ceteroque -u corporis nitido venustoque nimisque accurato. *cf.* TERT. spect. 25). SALL. Catil. 48, 2. LIV. 39, 8, 3 quas *artes* multas ad animorum corporumque -um nobis eruditissima omnium gens *Graecorum* invexit. MANIL. 5, 515 hinc lenocinium formae -usque repertus corporis *eqs.* SEN. benef. 1, 10, 2 nunc -us corporum nimius et formae cura prae se ferens animi deformitatem. epist. 114, 9 ubi luxuriam late felicitas fudit, -us (*Muretus*, luxus *codd.*) primum corporum esse diligentior incipit. CVRT. 3, 5, 2 levi et parabili -u corporis se esse contentum. VLP. dig. 50, 16, 43 verbo 'victus' continentur, quae esui potuiqui -uique corporis quaeque ad vivendum homini necessaria sunt. *plur.*: PS. QVINT. decl. 15, 10 corporum -us. LACT. inst. 2, 7, 12 *Claudia* quae semper impudica esset habita ob nimios corporis -us. *de partibus corporis*: VAL. MAX. 9, 3 ext. 4 *Semiramidi* circa -um capitis sui occupatae. CLAVD. 1, 85 caesariem crinali stringere -u. HIL. in Matth. 27, 2 *servus* saeculi malis vitiisque se tradet praesentium tantum curam in -u ventris exercens. *animi*: CIC. fin. 5, 54 animi -us ille (*sc. librorum scriptura*) erat ei (*Demetrio Phalereo*) quasi quidam humanitatis cibus. LIV. 39, 8, 3 *v. supra l. 29.* SEN. benef. 6, 15, 2 emis ... a bonarum artium praeceptore studia liberalia et animi -um. AMM. 24, 3, 5 nec pudebit imperatorem *Iulianum* cuncta bona in animi -u ponentem profiteri paupertatem honestam. CLAVD. MAM. epist. p. 203, 16 bonarum artium ... iactura ... animi -um despuens, quo solo praestat pecudi gens humana. *adde*: APVL. Socr. 22 p. 170 invenias in rationibus *omnium* multa prodige profusa et in semet nihil, in sui dico daemonis -um, qui -us non aliud quam philosophiae sacramentum est.

4 *de rebus incorporeis*: **a** *absolute*: PLAVT. Mil. 101 amor -u optumus (*v. p. 1324, 58*). VARRO ling. 6, 79 lugere ... ab luce, quod propter lucem amissam is -us institutus. LVCAN. 2, 365 maesti servat lugubria -us *Marcia*. QVINT. inst. 2, 16, 17 si nihil a dis oratione melius accepimus, quid tam dignum -u ac labore ducamus. QVEROL. p. 46, 11 quisnam cinerum est odor? :: ille pretiosus atque tristis, -us quem poscit miser. **b** *accedit. genet. obiecti*: *sing.*: VAL. MAX. 1, 1, 8 remotos ab exactissimo -u caerimoniarum oculos. 1, 6, 13 -ui religionis ... vacasse (2, 4, 4 plus in exquisito et novo -u religionis quam in ullo humano consilio positum opis videbatur. 5, 2, 1 exquisito religionis -u. ARNOB. nat. 1, 31 fugientibus ignosce, *rex summe*, tui nominis et religionis -um. COD. Theod. 16, 7, 5 [*a. 391*] qui ... sacrosanctae religionis -u et reverentia descivissent. LACT. inst. 4, 28, 1 verae religionis. HEGES. 4, 8. AVG. civ. 8, 16. 24 divinae religionis. 8, 26. CHRON. Gall. chron. I p. 629 -ui catholicae religionis attentus). *adde*: COD. Theod. 12, 1, 49, 1 [*a. 361*] *filii aut propinqui* qui derelicta curia ad -um divinae reverentiae existimaverint transeundum. VAL. MAX. 4, 7, 5 in -u amicitiae (PANEG. 12, 16). 5, 2 ext. 4 quorum (*beneficiorum*) religiosum -um instituimus. SEN. dial. 2, 17, 3 is ... qui studiis liberalibus et sapientiae -u ad aliquem profectum pervenerit. 5, 17, 1 quos (*barbaros reges*) nulla eruditio, nullus litterarum -us imbuerat (GELL. 14, 6, 1 homo ... in litterarum -u non ignobilis. IVST. 9, 8, 18 litterarum -us utrique [*Philippo et Alexandro*] similis). SEN. dial. 8, 6, 2 sine ullo virtutum amore et sine -u ingeni (FRONTO p. 103, 11 N. cum ad curam -umque ingenii tui accessi. GELL. 1, 2, 1 Roma in Graeciam ad capiendum ingenii -um concesserant). SEN. dial. 10, 18, 4 omni -u studiorum liberalium (FRONTO p. 190 N. ex voto studiorum -um teneto. QVINT. inst. 4, 2, 117 in parvis ergo *narrandis* ... sit ille pressus et velut applicitus rei -us, in verbis summa diligentia). TAC. Agr. 4 per omnem honestarum artium -um pueritiam adulescentiamque transe-

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

git. FRONTO p. 136 N. mihi, cui curam -umque tradidisses oris atque orationis tuae. GELL. 10, 22, 2 -um et studium philosophiae. TERT. ieiun. 17 neque enim cibi tempus in periculo nec saturitatis -us in sacco. PS. TERT. haer. 3 Christum . . . prae ceteris iustitiae -u vitae integritate meliorem (VVLG. Is. 32, 17 et erit opus iustitiae pax et -us iustitiae silentium [καὶ κρατήσει ἡ δικαιοσύνη ἀνάπαυσιν]. *cf.* COD. Theod. 16, 2, 21 [*a. 371*] eos . . . ad -um se legis nostrae contulisse). PANEG. 12, 12 pudicitiae remissior -us (AMM. 30, 9, 2 omni pudicitiae -u domi castus et foris. COD. Iust. 8, 50 [51], 7). 12, 14 parsimoniae -us inolevit. COD. Iust. 5, 4, 20, 1 si puella -u verecundiae propriam noluerit depromere voluntatem (CORP. V 1778 [*Fori Iulii*] femina castitatis et verecundiae -u singulari). RVFIN. hist. mon. prol. Aegyptiorum monachorum vitam virtutesque animi et -um pietatis atque abstinentiae robur... explicemus (EVSTATH. Bas. hex. 8, 5 p. 951A). epist. Clement. 12 si . . . remaneant in -u vitiorum. VVLG. num. 3, 10 Aaron . . . constitues super -um sacerdotii. *plur.*: AMM. 14, 6, 18 paucae domus studiorum seriis -bus antea celebratae. PS. RVFIN. in Os. 1, 7 in -bus religionis spem salutis suae ac fiduciam collocantes.

B *i. q. veneratio, officium, honos*: GLOSS. σέβας. DOSITH. gramm. VII 427, 4 -u quam venerabili ἐπιμελείᾳ πάνυ προσκυνητέᾳ. *cf. p. 1327, 76 sq. 1328, 4 sq.* **1** *de hominibus, patria sim.*: **a** *absolute*: CIC. inv. 2, 161 pietas *est*, per quam sanguine coniunctis patriaeque benevolum officium et diligens tribuitur -us. *ibid.* observantia *est*, per quam homines aliqua dignitate antecedentes -u quodam et honore dignantur (2, 166 dignitas est alicuius honesta et -u et honore et verecundia digna auctoritas. ENNOD. dict. 5, 1 p. 437, 21 expertis honor debetur ingeniis: vix mediocrem -um exigunt non probati). VAL. MAX. 8, 14, 2 similiter honoratus animus erga poetam Accium D. Bruti . . . extitit, cuius familiari -u et prompta laudatione delectatus *eqs.* TAC. ann. 4, 52 quod *Claudia Pulchra* Agrippinam... ad -um delegerit. PS. CATO dist. 2, 13 invidiam nimio -u vitare memento: quae si non laedit, tamen hanc sufferre molestum est. AVSON. 216, 9 accipite maestum carminis -um mei, *manes inclitorum rhetorum.* 299, 11 Maeonio qualem -um (*i. laudem, nisi pertinet ad II C 2*) quaesivit Homero censor Aristarchus normaque Zenodoti. 319, 15 officia in multos diverso debita -u personis, meritis, tempore distribui. SYMM. epist. 1, 3, 3 ibi summo -u civium plausuque susceptus tanto honore celebrabar, ut iam gravarer officiis. 1, 28 frater meus . . . -ui tuo deditus. VICTRIC. 4. SIDON. epist. 4, 3, 1 mea papyrus . . . quae vos -u sedulae sospitatis impertiat. ALC. AVIT. epist. 79 p. 93, 23 -um merae devotionis. ENNOD. epist. 8, 37, 5 p. 224, 22 -um salutationis impertiens (9, 16, 3 p. 240, 14 salutationis -um pleno amore dissolvens. 9, 28, 4 p. 250, 6). **b** *accedit genet. obiecti*: CIC. part. 88 cum deorum tum parentum patriaeque -us eorumque hominum... ad caritatem referri solent [solet *E vulg.*] (fin. 5, 69 et amici -us et parentis. FRONTO p. 144 N. pio aliquo -u parentis). TAC. hist. 1, 10 *Vespasianus* Titum filium ad venerationem -umque eius (*Galbae*) miserat. ann. 2, 58 Germanicus . . . de adventu regis et -u sui cum decore ac modestia respondit (PLIN. paneg. 54 tu procul a tui -u ludicras artes removisti [*ibid.* venerationem]. PANEG. 9, 1 ut sermonem meum studio potius tui -us quam suis viribus metiaris. *cf.* TAC. ann. 4, 38 *p. 1330, 71*). PANEG. 4, 17 si . . . rerum omnium ⟨commoda⟩ ad -um referuntur auctorum. ARNOB. nat. 3, 3 in regum ipsorum -u quicquid illis adnexum est tacita . . . honorificentia comprehendi. *nota*: CVRT. 8, 5, 12 ab illis (*sapientia praeditis*) enim -us in regem (*sc.* προσκυνήσεως) exemplum esse prodendum.

2 *de deis: fusius de hac significatione vocabuli -us agit*: AVG. civ. 10, 1. *cf.* spir. et litt. 11, 18 pietatem dico quam Graeci θεοσέβειαν vocant . . . θεοσέβεια . . . si ad verbi originem latine expressam interpretaretur, dei -us dici poterat. in psalm. 135, 8. **a** *absolute*: *sing.*: CIC. nat. deor. 1, 121 quis enim istas imagines (*sc. Democriti*) comprehendere animo potest? . . . quis aut -u aut religione dignas iudicare? (RVFIN. Orig. in cant. 2 p. 136B omnis . . . Iudaicus -us et religio. ARNOB. nat. 1, 25 religiones . . . atque . . . -us *p. 1330, 35. v. etiam p. 1330, 53 sq.*). OV. met. 6, 314 -uque impensius omnes magna gemelliparae venerantur numina divae. EPICED. Drusi 131 quae non ego numina -u, quos ego non potui demeruisse deos? VAL. MAX. 3, 3, 1 nullum profecto di immortales admotum aris -um (*de Mucii Scaevolae facinore*) attentioribus oculis viderunt. PLIN. nat. 28, 18 promittique illi (*deo*) eundem aut ampliorem apud Romanos -um. CAVTIO Phaonis (Corp. X 444) 4 ad -um tutelamque et sacrificia. CORP. X 1579 eorum possessorum . . . qui in -u corporis Heliopolitanorum sunt eruntve. STAT. Theb. 12, 491 mite nemus circa (*sc. aram Clementiae*) -uque insigne verendo vittatae laurus et supplicis arbor olivae. TAC. ann. 4, 37 -ui meo (*sc. Tiberii*) veneratio senatus adiungebatur (RVFIN. Adamant. 1, 1 -um venerationemque afferunt deo. VICTRIC. 24 nos videbit librum simplici fide exarasse, non verbis; -u, non argumentis; veneratione, non curiositate. *v. etiam p. 1330, 82 sq*). *cf.* 4, 15. APVL. met. 11, 2 vario -u propitiaris (*sc. Proserpina*). Socr. 2 p. 122 profana philosophiae turba imperitorum . . . scrupulosissimo -u, insolentissimo spretu deos . . . neglegit. ACT. lud. saec. Sept. Sev. 1, 9. ARNOB. nat. 1, 64 tyrannos ac reges vestros . . . pulvinaribus aris templis atque alio mactatis -u. 3, 16. LAMPR. Heliog. 7, 3 et iactatione Syriaci -us. LACT. inst. 6 tit. de vero -u (SVBSCR. cod. Bonon.). epit. 38, 3 *Hebraei* traditum sibi per successiones -um patrio more tenuerunt. 38, 4 derelicto patrio -u. AVSON. 153, 1 omnipotens, solo mentis mihi cognite -u (*initium precationis*). 385, 19 duplicem -um, quem Neptunalia dicunt, et quem de Conso consiliisque vocant. HIER. in Is. 22, 15 p. 225 euangelici -us sacramenta. epist. 59, 3 spirituali -u imminuto carnales obtineant caerimoniae. VVLG. exod. 12, 14 et celebrabitis eam sollemnem domino in generationibus vestris -u sempiterno (νόμιμον αἰώνιον, *ut* 27, 21 perpetuus erit -us [ITALA Lugd. legitimum sempiternum] per successiones eorum [*Aaron et filiorum eius*] *et* lev. 24, 3 -u ritu que perpetuo in generationibus vestris). VVLG. exod. 13, 10 custodies huiuscemodi -um (νόμον τοῦτον. num. 3, 36). num. 3, 7. 4, 4 hic est -us filiorum Caath. 4, 16. II par. 14, 2 altaria peregrini -us. PRVD. c. Symm. 2, 269 hominem assumptum summus deus in deitatem transtulit ac nostro docuit recalescere -u (*de sacrificio missae catholicae*). AVG. civ. 2, 11 cum praesertim Labeo... numina bona a numinibus malis ista etiam -us diversitate distinguat, ut *eqs.* 4, 29 naturae . . . rerum sub unius veri dei regimine atque imperio constitutae religiosum -um, qui deo debetur, exhibendum putabant (7, 2 quod . . . maior est eis [*numinibus*] -us exhibitus. 8, 13). 6, 3 dii . . . quibus iste universus -us impensus est. 7, 27 (*ibid.* servitus). 8, 21 *al.* in psalm. 102, 3 pro gratiis agendis, pro humilitate, pro obsequio, pro -u religioso, id est, pro his omnibus bonis, quae debebas deo tuo (*cf.* civ. 4, 29 *l. 17*). c. Pelag. 3, 4, 13 si propter illam (*terrenam felicitatem*) colatur deus, servilis est -us, pertinens ad filios ancillae: si autem propter ipsum deum... liberalis est servitus, pertinens ad filios liberae. MART. CAP. 9, 895. COD. Theod. 16, 2, 31 (*a. 398*) si quis in hoc genus sacrilegii proruperit, ut... ipsi -ui loco que aliquid importet iniuriae. OROS. hist. 6, 1, 10 *dii* quos primum prudentia elegerint, deinde praecipuo -u invitarint. LVP. EVPHRON. epist. p. 66A Epiphaniae sollemnitas habet suum specialem -um. PALLAD. hist. mon. I 2 p. 261A ita . . . ad dominum meum pergo (*Pambo monachus*), tamquam necdum divinae servitutis -um attigerim (ὡς μηδὲ ἀρξάμενος τοῦ θεοσεβεῖν). *plur.*: CIC. nat. deor. 1, 3 quid est quod ullos deis immortalibus -us, honores, preces adhibeamus. ARNOB. nat. 1, 25 religiones . . . impias atque inauditos -us terrarum in orbe tractatis. 1, 55 cum *gentes* nihil tale vidissent quod eas in hos -us (*sc. christianos*) . . . posset excitare. 2, 70 -us et sacrificia commereri (7, 38. *v. etiam l. 75 sq.*). 3, 3 etiamsi *dii* nullos accipiant nominatim a nobis -us. 3, 38 ad venerabiles invitare . . . -us (CORP. VI 31982). COD. Theod. 16, 7, 2 pr. (*a. 383*) *christiani ac fideles* qui ad paganos ritus -usque migrarunt (CORP. VI 31982 [*saec. IV*] ⟨neque ritui div⟩ino fas ducimus vel -bus ut ulla depereat praeroga⟨tiva⟩. AVG. civ. 6, 1 *p. 1331, 11*). LACT. inst. 4, 3, 10 deum verum iustis ac piis -bus honorare (4, 14, 17 ut *Christus* eos [*homines*] converteret ab impiis et vanis -bus ad cognoscendum et colendum deum verum). 4, 27, 17. AMM. 23, 6, 34 multitudo . . . deorum -bus dedicatur. CYPR. GALL. lev. 43 quae *altaria* sanctificis adolentur -bus. ALC. AVIT. carm. 1, 142 (*alloquitur creator mundi hominem*) usibus ista (*sc. mundus*) tuis, non -bus esse memento.

b *accedit genet. obiecti* (religionis *sim.* -us *v. p. 1328, 62 sq.*): *sing.*: dei, deorum: VARRO (Prob. Verg. ecl. 6, 31 Aug. civ. 6, 9. 7, 34) logist. tit. Curio de deorum -u. CIC. part. 88 *p. 1329, 44*. leg. 1, 60 quom animus . . . -um deorum et puram religionem susceperit (nat. deor. 2, 5 *p. 1331, 38*. 2, 8 religione i. e. -u deorum. PLIN. nat. 3, 108 Sabini . . . a religione et deum -u Sebini appellati. TERT. nat. 2, 17 non sine religionibus et -u et laude propitiorum [*Hartel*, depropitiorum *codd.*] deorum. LACT. epit. 23, 24 *p. 1331, 47* PS. APVL. Ascl. 24. 37 *p. 1331, 56. 57*. AVG. civ. 8, 23 Apuleius . . . -um eorum [*daemonum*] a supernorum deorum religione separat. 10, 1 religio quamvis distinctius non quemlibet, sed dei -um significare videatur. *ibid.* religionem non esse nisi -um dei. 10, 3. 12 dei unius . . . -um religionemque. epist. 103, 2). CIC. Tusc. 1, 64 haec (*philosophia*) nos . . . ad illorum (*deorum*) -um erudivit. Cato 56. nat. deor. 1, 38 quid absurdius quam . . . homines iam morte deletos reponere in deos, quorum omnis -us esset futurus in luctu. 1, 77 *al.* ACT. lud. saec. Aug. (Corp. VI 32323) 113 pertinere . . . et ad honorem deorum et ad memoriam -us eorum. LIV. 1, 21, 2 civitatem totam in -um versam deorum. 1, 31, 3 fortunae, ut fit, obirati -um reliquerant deorum (*ibid.* sacra). 5, 39, 11 *al.* FEST. p. 460 VAL. MAX. 1 praef. 1, 1, 12. 15 *al.* 6, 6 ext. 1 ipsam Fidem . . . perseverantissimum sui -um . . . tam acerbo exitu damnatum cernentem (TAC. ann. 4, 38 *Tiberius* perstitit . . . posthac secretis etiam sermonibus aspernari talem sui -um). SEN. epist. 95, 50 primus est deorum -us deos credere. deinde reddere illis maiestatem suam . . ., frg. 39. CVRT. 8, 11, 24 magnae victoriae ⟨speciem⟩ sacrificiis et -u deum fecit (*cf.* STAT. Theb. 11, 242 *p. 1331, 40*. FLOR. epit. 1, 2, 2 *Numa* sacra et caerimonias omnemque -um deorum immortalium docuit). MELA 1, 41 quidam linguis differunt et -u deum. PLIN. nat. 4, 89 *Hyperboreis* deorum -us viritim gregatimque. SIL. 11, 272 ipse (*Hannibal*) deum -u et sacro dignatus honore. APVL. met. 4, 29 haec honorum caelestium ad puellae mortalis -um immodica translatio. PS. APVL. Ascl. 29 unus enim quisque pietate, religione, prudentia, -u et veneratione dei clarescit (ACT. lud. saec. Sept. Sev. 1, 23 omni . . . -u adq⟨ue⟩ veneratione immor⟨talium⟩ *cf.* MART. BRAC. corr. 1 -um venerationis plus daemoniis quam deo per-

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

solvunt). TERT. adv. Marc. 4, 28 de -u eius (*Christi*). SOL. 7, 8 -us Dianae. 11, 9 Apollinis. CAPITOL. Aur. 21, 6 deorum -um diligentissime restituit. LACT. inst. 2, 16, 3 a -u veri dei (epit. 51, 1 si iustitia est veri dei -us. AVG. civ. 4, 23 *al.*). 4, 3, 1 deorum -us ... non habet sapientiam. 5, 8, 11 iniustus atque impius deorum -us *al.* AVSON. 388, 6 Isthmia Neptuno data sunt et Pythia Phoebo, ancipiti -u divorum hominumque sepultis. AMM. 25, 4, 20 ni *christiani* transissent ad numinum -um (22, 5, 1). HIER. epist. 112, 17 idolorum (OROS. hist. 6, 1, 24 AVG. civ. 8, 24). VVLG. exod. 10, 26 domini dei nostri. Ios. 22, 16 a -u illius (*domini dei*) recedentes (Iudith 5, 17 recessit a -u domini dei sui. AVG. civ. 10, 14). AVG. *passim, ex. gr.* civ. 1, 15. 6, 1 *populi falsa atque indigna* credita eorum (*deorum*) -ui sacrorumque ritibus miscuerunt. 7, 35 *litterae* a -u verae divinitatis alienae (14, 9 in ipso -u falsae contemptuque verae divinitatis). 8, 22 de abiciendo -u daemonum (9, 16. 10, 9). 8, 27 altare ... ad dei honorem -umque constructum (ZACCH. 1, 17 honorem et -um invisibilis maiestatis ad visibiles transferens creaturas *homo*). 10, 4 quam ... antiquus sit in sacrificando dei -us, ... Cain et Abel satis indicant. 17, 22 populum dei ... simulacrorum -u obstrictum (c. Adim. 13 gen. ad litt. 11, 42 p. 377, 23). 18, 54 nominis Christi -us (*ibid. saepius*). in psalm. 104, 40 'dedit illis regiones gentium ...': non ut propter ista eum colant, sed ut ea quoque ad bonum aeternum referant atque convertant ... quaecumque igitur alia bona dat deus, referenda sunt ad gratuitum -um eius: ipse autem -us eius non est referendus ad alia bona, quae dat deus; tunc enim erit gratuitus. trin. 12, 14, 22 quis -us eius (*dei*) nisi amor eius? (*cf.* PALLAD. hist. mon. I 2 p. 261[C] summo dei -u et amore flagrantes). SEDVL. op. pasch. 2, 8 ipsa quoque trinae quantitatis (*auri, turis, myrrhae*) oblatio -um catholici dogmatis pronuntiabat ex numero (*sc. trinitatis*). GREG. M. epist. 11, 47 quicquid ad dei nostri -um, quicquid ad ecclesiarum reverentiam, quicquid ad honorem pertinere cognoscitis sacerdotum. PS. APVL. Ascl. 9 festines audire quomodo homo caeli vel quae in eo sunt dilectum possit habere vel -um. *cf. ibid.* et terrenum -um et divinitatis ... dilectum. LACT. inst. 4, 28, 11 religio veri -us est, superstitio falsi. AMM. 23, 6, 32 magiam opinionum insignium ... machagistiam esse ..., divinorum incorruptissimum -um. GREG. M. moral. praef. 15 -ui perversorum dogmatum deservire. *nota*: SISENNA hist. 123 utrumne divi -u erga se mortalium laetiscant. *plur.*: CIC. nat. deor. 2, 5 et in nostro populo et in ceteris deorum -us religionumque sanctitates existunt in dies maiores atque meliores. STAT. Theb. 11, 242 rumpe pios -us intempestivaque, rector, sacra deum. MANIL. 2, 840. VAL. FL. 1, 15 ille (*Titus*) tibi (*Vespasiano*) -usque deum delubraque centum instituet. TAC. ann. 3, 63 -us numinum utrisque (*Sardianis et Milesiis*) Dianam aut Apollinem venerandi. LACT. inst. 4, 3, 22 -us igitur deorum veri esse non possunt. 4, 14, 17 falsorum deorum -us (AVG. civ. 4, 7 deorum falsorum -us sacrilegos). 5, 5, 3 nondum deorum -bus institutis. epit. 23, 24 novas religiones et -us deorum introduxerunt. 38, 3. AVSON. 377, 3 post superum -us. 385, 23 adiciam -us peregrinaque sacra deorum. VVLG. I Petr. 4, 3 potationibus et illicitis idolorum -bus (εἰδωλολατρείαις. PS. RVFIN. in Os. 1, 1 Iudaeorum gens idolorum -bus ... inquinata. ENNOD. opusc. 2, 132 p. 328, 6). ENNOD. opusc. 2, 129 p. 327, 5 repudiatis fanorum -bus. GREG. TVR. Iul. 6 relictis simulacrorum -bus. INSCR. christ. Leblant II 413 (*saec. VI*) -bus Chr(ist)i sapienter haerens. *accedit adiectivum pro genet. obi.*: LIV. 5, 51, 4 omnem neglegentiam divini -us exemptam (*sing.*: PS. APVL. Ascl. 24 quasi de legibus a religione, pietate -uque divino statuetur praescripta poena prohibitio. 37 -um religionemque divinam. *v. etiam* 9 *l. 33*. CORP. VI 2145 virgini Vestali maximae ... propter insignem circa -um divinum sanctitatem. COD. Theod. 16, 2, 2 [*a. 319*]. 12, 1, 123, 5 [*a. 391*] divino -u occupati et sacrosanctis mysteriis servientes. AMM. 18, 10, 4 virgines christiano ritu -ui divino sacratae. GENNAD. dogm. 73 loca sancta divino -ui mancipata. RVFIN. hist. 1, 2, 6. AVG. civ. 10, 4 multa ... de -u divino usurpata sunt, quae honoribus deferrentur humanis. SVLP. SEV. chron. 1, 46, 2 observantissimus divini -us fuit. VINCENT. LER. 22. *plur.*: CARM. epigr. †767, 1 [*Viennae*] undique divinis exornans cultib⟨u⟩s a⟨ras⟩. PS. VEN. FORT. vita Remed. 4, 11 si neglegenter aliquid in divinis -bus ageretur. GREG. M. epist. 4, 5). OV. epist. 20, 164 *Hymenaeus* lacrimas mortisque timorem cernit et a -u multa remota suo (AVG. civ. 8, 5 impuri daemones ... ad spectandos suorum criminum ludos cultores suos tamquam ad suum -um studiis immundissimis excitantes). STAT. Theb. 7, 649 quis tibi Baccheos, Eunaee, relinquere -us ... suasit? AMM. 21, 2, 4 adhaerere -ui christiano (OROS. hist. 6, 1, 21 si quo modo christianum nomen et -us universo mundo posset abradi).

II *passive*: A *i. q. quivis status, habitus, species*: PORPH. Hor. sat. 2, 2, 66 -us τῶν μέσων est *eqs.* VARRO frg. Non. p. 162, 18 ut in cetero -u quae sunt, consentanea, quod sunt paupertina, sine elegantia ac cum castimonia. 1 *rerum corporearum*: a *de regionibus, locis sim.*: *sing.*: SEN. dial. 8, 5, 6 illud, inquit *cogitatio nostra*, scrutor, quod ultra mundum iacet, utrumne profunda vastitas sit an et hoc ipsum terminis suis cludatur; qualis sit habitus exclusis, informia et confusa sint, in omnem partem tantundem loci obtinentia, an et illa in aliquem -um descripta sint. PLIN. nat. 3, 7 Baetica ... cunctas provinciarum divite -u et quodam fertili ac peculiari nitore praecedit. TAC. Germ. 2 Germaniam ... informem terris, asperam caelo, tristem -u aspectuque. TERT. adv. Hermog. 25 audio ... terram quidem illam informem et invisibilem et rudem fuisse, hanc vero nostram video et formam et conspectum et -um a deo consecutam. AMM. 18, 9, 2 regionem uberem et -u iuxta fecundam. 24, 5, 3 loca pingui situ et -u. OROS. hist. 1, 2, 105 insulae ... quae et -u et memoria magis celebres habentur. *plur.*: VERG. georg. 1, 52 praediscere ... patrios -us habitusque locorum. OV. met. 4, 766 -usque genusque locorum quaerit Lyncides moresque animumque virorum. 7, 58 -usque artesque locorum. MANIL. 4, 146 Taurus ... segnia rura in veteres revocat -us, dux ipse laboris. STAT. silv. 2, 2, 41 non ... innumeras valeam species -usque locorum Pieriis aequare modis (3, 5, 89 magnificas species -usque locorum). MART. CAP. 2, 102 non quod ei dissonans discrepantia nationum nec diversi gentium ritus pro locorum causis -busque finxere verum illud. b *de herbis*: *sing.*: SEN. contr. 10 praef. 9 quis enim ferat hominem ... in -um viridium (viridarium *Kiessling*) 'caelatas silvas' *dicentem.* PLIN. nat. 17, 5 *sex lotoe* duraverunt ... ad Neronis principis incendia -u virides iuvenesque. STAT. Theb. 6, 56 ima *rogi* virent agresti stramina -u; proxima gramineis operosior area sertis .... *plur.*: CVLEX 22 aerios nemorum -us silvasque virentes.

2 *hominis*: a *generatim i. q. vitae consuetudo, victus, apparatus, sumptus* (*nonnulla ex his pertinent etiam ad b*): α *de singulis*: *sing.*: CIC. Arat. 19 malebant tenui contenti vivere -u (Flacc. 28 tenuissimo -u). de orat. 1, 33 homines ... a fera agrestique vita ad hunc humanum -um civilemque deducere (*cf.* Tusc. 5, 63. COLVM. 12 praef. 2 *p. 1333, 7*). rep. 2, 4 cum ... pastores ... eum (*Romulum*) sustulissent et in agresti -u laboreque aluissent (LIV. 7, 4, 7 L. Manlium ... si quid in eo [*filio eius*] exiguum naturalis vigoris sit, id extinguere vita agresti et rustico -u inter pecudes habendo). Tusc. 2, 36 quod (*sc. corpora iuvenum firmari labore*) Spartiatae etiam in feminas transtulerunt, quae ceteris in urbibus mollissimo -u parietum umbris occuluntur. Att. 14, 11, 2 quod curae tibi est, ut ei (*Ciceroni*) suppeditetur ad usum et -um copiose, per mihi gratum est (FRONTO p. 213, 16 N. deos ... in usu -uque humano frequentissimos, Fumum et Pulverem. *cf.* PLAVT. Merc. 832 *p. 1333, 2. v. etiam p. 1333, 36 sq. et 75*). SALL. Iug. 5, 7 Iugurtham ... eodem -u, quo liberos suos, domi habuit (LIV. 45, 28, 11 filiam *Persei* ... omni liberali -u habuit. TAC. hist. 1, 88. ann. 12, 51 *Zenobia* -u regio habita est. SPART. Sept. Sev. 9, 2 filios Nigri ... quos suorum liberorum -u habuerat. IVST. 36, 1, 6 benigne et iuxta -um pristinae fortunae habetur). SALL. Iug. 95, 2 de natura -uque eius paucis dicere. NEP. Att. 14, 2 nihil de cotidiano -u mutavit, nihil de vitae consuetudine (CIC. Tusc. 5, 72 *p. 1333, 10*). HOR. sat. 2, 2, 66 mundus erit qua non offendat sordibus atque in neutram partem -us miser (*ibid.* victus). 2, 3, 323 -um maiorem censu. LYGD. 3, 31 liceat mihi paupere -u securo cara coniuge posse frui. LIV. 1, 39, 3 puerum ... quem tam humili -u educamus (EVSTATH. Bas. hex. 1, 1 p. 868[B] regio -u liberaliter). 1, 39, 4 puerum ... coeptum ... erudiri ... artibus, quibus ingenia ad magnae fortunae -um excitantur (*cf.* IVST. 36, 1, 6 *supra l. 41*). 29, 19, 11 imperatoris (*Scipionis*) non Romanus modo, sed ne militaris quidem -us iactabatur *eqs.* (TAC. ann. 6, 32 Phraates apud Suriam dum omisso -u Romano ... instituta Parthorum sumit, patriis moribus impar morbo absumptus est). 32, 27, 4 sumptus, quos in -um praetorum socii facere soliti erant, circumcisi aut sublati *sunt.* 38, 60, 10 quae necessaria ad -um erant. GRATT. 322 qui tibi -us erat post tot, Serrane, triumphos. VAL. MAX. 2, 6, 1 Pausanias ... ut primum se Asiae moribus permisit, fortitudinem suam effeminato eius (*Asiae*) -u mollire non erubuit. 9, 2 pr. delicato -u affluentis (diffluentis *Gertz*) perque varios illecebrarum motus volitantis animi (SEN. dial. 3, 18, 2. SVET. Aug. 65 relegatae *Iuliae* usum vini omnemque delicatiorem -um ademit). SEN. dial. 9, 9, 2 discamus ... frugalitatem colere, etiamsi multos pudebit eius (plus *codd.*) -us. CVRT. 9, 8, 23 modico civilique -u (TAC. Agr. 40 *Agricola* -u modicus, sermone facilis. SVET. frg. p. 4 homines ... modicum -um ac sermonem necessarium commenti sibi. APVL. apol. 19 ex ipsis opulentioribus eos potissimum video laudari, qui nullo strepitu, modico -u, dissimulatis facultatibus agunt. EVTR. 10, 1 *Constantius* adeo ... -us modici, ut *eqs.*). TAC. ann. 11, 16 *filium Arminii* infectum alimonio, servitio, -u, omnibus externis. 13, 46 *Othonem* animo et -u magnificum. FRONTO p. 207, 14 N. *Hadrianus* Syrorum munditias introspicere, Pannoniorum inscitias: de -u cuiusque ingenium arbitrari. APVL. met. 11, 18 cum mihi familiares, quo ad -um sumptumque largiter succederet, deferre prospicue curassent. IVST. 38, 9, 3 *Demetrio capto* Arsacides, Parthorum rex ... -um ... regium praestitit (TAC. ann. 12, 51 *supra l. 39* EVSTATH. Bas. hex. 1, 1 *supra l. 48 cf.* SALL. Catil. 37, 6 *p. 1333, 19*). AVSON. 172, 9 heu quanta vitae decora, quem -um spei germane pubes deseris. AMM. 23, 6, 83 *Persae* militari -u ac disciplina proludiisque continuis rei castrensis et armaturae ... metuendi. HIER. epist. 24, 5 idem semper habitus: neglecta mundities et inculta veste, -us ipse sine -u. 60, 10. CLAVD. 3, 217 frueremur simplice -u. *plur.*: MANIL. 2, 834 hic (*tertius cardo*) tenet arbitrium vitae ... ducetque per artes, qualiaque excipiant nascentes tempora prima, quos capiant -us,

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

quali sint sede creati. *additur* victus (*cf. infra l. 69*): Plavt. Merc. 832 usus, fructus, victus, -us iam mihi harum aedium interemptust, interfectust, alienatust. Cic. rep. 2, 10 res ad victum -umque maxime necessarias. off. 1, 12 quae suppeditent ad -um et ad victum. 1, 158. parad. 50 non aestimatione census, verum victu atque -u terminatur pecuniae modus. Tusc. 5, 63 omni -u et victu humano *Dionysius* carebat (Colvm. 12 praef. 2 cum victus et -us humanus non uti feris in propatulo ac silvestribus locis, sed domi sub tecto accurandus erat). 5, 72 adiunge fructum amicitiarum, in quo doctis positum est cum consilium ... tum summa iucunditas e cotidiano -u atque victu. div. 1, 61 qui salubri et moderato -u atque victu quieti se tradiderit (*Plato rep. p. 571^D* ὅταν δέ γε ... ὑγιεινῶς τις ἔχῃ αὐτὸς αὑτοῦ καὶ σωφρόνως καὶ εἰς τὸν ὕπνον ἴῃ). 2, 119 Pythagoras et Plato, ... quo in somnis certiora videamus, praeparatos quodam -u atque victu proficisci ad dormiendum iubent. off. 1, 106 *p. 1328, 25.* 2, 15. 86 valetudo sustentatur ... continentia in victu omni atque -u corporis tuendi causa. Lael. 86 quos parvo contentos tenuis victus -usque delectat (*cf. p. 1332, 24 sq.*). epist. 9, 3, 1 nobis ... eundem -um, eundem victum esse. Caes. Gall. 6, 24, 4. Sall. Catil. 37, 6 ita divites, ut regio victu atque -u aetatem agerent. Nep. Alc. 11, 4 ut parsimonia victus atque -us omnes Lacedaemonios vinceret. Sen. dial. 9, 9, 2 -um victumque non ad nova exempla componere, sed ut maiorum mores suadent. Qvint. inst. 8, 5, 34 patet media quaedam via, sicut in -u victuque accessit aliquis citra reprehensionem nitor. Tac. ann. 3, 55 praecipuus astricti moris auctor Vespasianus fuit, antiquo ipse -u victuque. Amm. 27, 12, 9 Arsacis filium Param ... liberali victu curandum et -u (Liv. 45, 28, 11 *p. 1332, 38*). *plur.*: Tert. nat. 1, 4 cum *philosophi* in mores ritus -us victusque vestros palam ac publice omnem eloquii amaritudinem elatrent. *additur* vitae, aetatis: Cic. fin. 5, 53 *sapientes* nullum necessarium vitae -um aut paratum requirentes (Rvt. Lvp. 2, 16 vereor ne quid mihi desit ad necessarium aetatis meae -um). Tusc. 1, 62 qui fruges, qui vestitum, qui tecta, qui -um vitae, qui praesidia contra feras invenerunt. 3, 11 communem -um atque usitatum. nat. deor. 1, 38. off. 1, 25 magnifici apparatus vitaeque -us cum elegantia et copia. 1, 140 eademque mediocritas ad omnem usum -umque vitae transferenda est (Fronto p. 52, 14 N. vitae ... cotidianae usu atque -u). 2, 1 officiorum genera ..., quae pertinent ad vitae -um et ad earum rerum, quibus utuntur homines, facultatem, ad opes, ad copias. Amm. 16, 5, 2 Cato ... cui Censorii cognomentum castior vitae indidit -us. β *de gentibus, civitatibus*: *sing.*: Caes. Gall. 1, 1, 3 quod a -u atque humanitate provinciae longissime absunt *Belgae* (*cf.* Amm. 15, 11, 4 *Belgae* ab humaniore -u longe discreti). 1, 31, 5 postea quam agros et -um et copias Gallorum homines feri ac barbari (*i. Germani*) adamassent. 6, 19, 4 funera sunt pro -u Gallorum magnifica et sumptuosa. Hirt. Gall. 8, 25, 2 *Treverorum* civitas ... -u et feritate non multum a Germanis differebat. Sall. Iug. 78, 4 eius civitatis (*Leptis*) lingua modo conversa conubio Numidarum, legum -usque pleraque Sidonica (Amm. 27, 4, 10 gentes ... sine -u vel legibus). hist. frg. dub. 3 antipodas ultra Aethiopiam -u Persarum iustos et egregios agere. Verg. Aen. 5, 730 gens dura atque aspera -u (Lvcan. 3, 289 tam variae -u gentes). 8, 316 gensque virum truncis et duro robore nata, quis neque mos neque -us erat, nec iungere tauros aut componere opes norant aut parcere parto, sed rami atque asper victu venatus alebat (*cf.* Serv. *ad l. et ad* georg. 1, 3). Germ. 110 iura dabas (*sc. Virgo*) -uque novo rude vulgus in omnem formabas vitae sinceris artibus usum. Tac. Germ. 43 Marsigni et Buri sermone -uque Suebos referunt (*cf.* Agr. 40 *p. 1332, 64 sq.* 46 Peucini ... sermone -u, sede ac domiciliis ut Germani agunt. Amm. 29, 5, 28 dissonas -u et sermonum varietate nationes. Prvd. c. Symm. 2, 586 discordes linguis populos et dissona -u regna volens sociare deus). Tac. hist. 4, 64 instituta -umque patrium resumite (*cf.* Ov. trist. 5, 10, 34 *p. 1334, 42* Val. Max. 9, 5 ext. 1 *p. 1334, 73* Tac. ann. 1, 10 *p. 1336, 34.* 2, 56 prima ab infantia instituta et -um Armeniorum aemulatus. *cf.* 6, 32 *p. 1332, 53*). ann. 2, 52 valida ea gens et solitudinibus Africae propinqua, nullo etiam tum urbium -u, cepit arma. Svlp. Sev. dial. 1, 4, 2 *nos* naturam locorum -umque habitantium voluisse cognoscere. *additur* vitae (*cf. supra l. 29*): Cvrt. 5, 6, 17 Mardorum gentem bellicosam et multum a ceteris Persis -u vitae abhorrentem. 6, 5, 11. *additur* victus (*cf. supra l. 1*): Amm. 23, 6, 49 civitates ... victu ... et -u perquam copiosae. 31, 2, 21 Halanae ... Hunis ... per omnia suppares, verum victu mitiores et -u (*v. etiam infra l. 78*). *plur.*: Hor. carm. 1, 10, 2 Mercuri ... qui feros -us hominum recentum voce formasti. Eleg. in Maecen. 1, 49 pax erat: haec illos laxarunt otia -us (*sc. militares*). 1, 97 tempora dispensant usus et tempora -us: haec homines, pecudes, haec moderantur aves. Ov. trist. 3, 8, 37 cumque locum moresque hominum (*Ponti*) -usque sonumque cernimus (Tert. nat. 1, 4. Sol. 33, 16 Arabes longe lateque diffusi diversis et moribus vivunt et -bus). Mela 2, 9 ingenia -usque gentium differunt (Tac. Agr. 24 *cf.* Itin. Alex. 42 *p. 1325, 10*).

nota: Nep. Att. 13, 3 anagnostae ... librarii, ... artifices ceteri, quos -us domesticus desiderat.

b ***speciatim: corporis habitus, vestitus, ornatus sim.*** (*nonnulla ex his pertinent etiam ad C*): Fest. p. 204 ornatus dicitur -us ipse, quo quis ornatur, ut cum dicimus aliquem tragico vel comico ornatu prodire. Tert. cult. fem. 1, 4 habitus feminae duplicem speciem circumfert, -um et ornatum. -um dicimus, quem mundum muliebrem vocant (*cf.* Liv. 34, 7, 9 *p. 1337, 69*), ornatum, quem immundum muliebrem convenit dici. ille in auro et argento et gemmis et vestibus deputatur, iste in cura capilli *eqs.* Fortvn. rhet. 3, 15 p. 130 -us sive habitus (*v. p. 1336, 32*). Serv. georg. 1, 3 *-um* ornatum *significat. cf. p. 1336, 25.* Isid. orig. 19, 22, 3 discernitur autem vestitus a -u, quoniam latius intellegitur -us. item -us ab habitu. nam habitus ad naturam pertinet, -us ad homines. Gloss. vestitus. ornatus. honor. habitus. Plavt. Rud. 294 *p. 1324, 59* (*ibid.* ornatus). Afran. com. 135 consimili grassantur via, quibus hic (*i. talis*) est omnis -us. Sall. Iug. 33, 1 Iugurtha contra decus regium -u quam maxume miserabili ... Romam venit. hist. frg. 3, 18 -u corporis ornata egregio (*cf. p. 1328, 23.* Cvrt. 10, 5, 33 in externum habitum mutare corporis -um. Hier. epist. 54, 9 -us corporis et habitus vestium. Corp. VIII 647, 12. *aliter* Corp. X 2936^a [*Puteolis*] iubenis, flore -uque corporis praestantior ⟨t⟩e nemo. Inscr. Notiz. degli scavi 1891 p. 320). Nep. Paus. 3, 1 non ... mores patrios solum, sed etiam -um vestitumque mutavit *eqs.* (*v.* Cic. Lael. 49 *p. 1328, 27.* Tert. cult. fem. 2, 9 lenones et prostitutores vestitus et -us). Verg. Aen. 3, 591 ignoti nova forma viri miserandaque -u procedit (*cf.* Ov. am. 3, 6, 47 Ilia ... erat horrida -u. Sen. Herc. f. 764 -u et aspectu horridus ... senex [*Charon*]. Ov. ars 3, 23 ipsa quoque et -ust et nomine femina virtus. Sen. Ag. 736 Lacaena -u [*Clytaemestra*]. epist. 110, 14 hinc puerorum perspicuos -u atque forma greges, hinc feminarum. *v. p. 1336, 16 sq.* 119, 11 si familia aut corporibus electa aut spectabilis -u[s] est. Petron. 83 -u non proinde speciosus. Stat. silv. 1, 6, 29 insignis specie, decora -u plebes altera. Mart. 8, 65, 5 candida -u Roma. Plin. paneg. 83, 7 *infra l. 49* Svet. Iul. 45 Gran. Lic. p. 22 b 4 *p. 1336, 39.* Apvl. flor. 9 p. 32 *Hippias* non minus -u visendus quam elaboratu mirandus. apol. 18 paupertas ... habitu secura, -u simplex. Porph. Hor. sat. 2, 3, 77—78 -u concinni). Tib. 1, 10, 19 cum paupere -u stabat in exigua ligneus aede deus (*cf.* Cvlex 95). Prop. 1, 2, 5 naturaeque decus mercato perdere -u. Ov. epist. 8, 95 non -us tibi cura mei (Manil. 5, 146. *cf.* Epist. Sapph. 78 ille mei -us unicus auctor abes). Ov. epist. 9, 69 si te (*Herculem*) vidisset -u Busiris in isto. 9, 102. met. 2, 425 induitur faciem -umque Dianae *Iuppiter* (*opp.* facies: met. 3, 609 specto -um faciemque gradumque. 8, 322. 9, 712 Sen. contr. 2, 7 (15), 4 *infra l. 54.* Tert. cult. fem. 2, 8 et in facie et in -u et in totius hominis contemplatione severitas circumferatur). Ov. met. 10, 517 ne faciat discrimina -us, aut huic (*Adonidi*) adde leves aut illi (*Amori*) deme pharetras. 13, 163 *Thetis* dissimulat -u natum. trist. 5, 10, 34 hos quoque ... pro patrio -u Persica braca tegit (Sil. 6, 393 *p. 1335, 82*). fast. 5, 356 haec (*Flora*) est -u versicolore decens. 6, 691 -uque novo (*i. longis vestibus*) licet idibus uti *tibicinibus*. Lavd. [Turiae] (Corp. VI 1527) 1, 31 domestica bona pudici⟨t⟩iae, ..., o⟨r⟩natus non conspiciendi, -us modici cur ⟨memorem⟩? (*v. p. 1332, 64 sq.* Plin. epist. 1, 22, 4 quam parcus in victu, quam modicus in -u! paneg. 83, 7 quam modica -u, quam parca comitatu, quam civilis incessu). Liv. 4, 44, 11 virgo Vestalis ... ab suspicione propter -um amoeniorem ... quam virginem decet, parum abhorrens. 8, 15, 8. 10, 7, 3 incinctum Gabino -u. 34, 4, 12 aequato omnium -u quid unaquaeque vestrum veretur ne in se conspiciatur? Sen. contr. 2, 6 (14), 11 uterque aeque licenti -u per publicum incedit. 2, 7 (15), 4 miramini, si, cum tot argumentis impudicitiam praescripseritis, -u, incessu, sermone, facie, aliquis repertus est, qui incurrenti adulterae se non subduceret? (Plin. paneg. 83, 7 *supra l. 49.* Porph. Hor. epist. 1, 18, 36 post beatum incessum -umque iactantem. Tert. cult. fem. 2, 1 Ps. Hil. libell. 19). Sen. contr. 9, 2 (25), 14 [non] legitimo -u ac more sollemni usus (*Flaminius proconsul*). 10, 1, 3 incedere magno comitatu, splendido -u (Sen. epist. 114, 4 non tam insignita illius verba sunt quam -us, quam comitatus, quam domus, quam uxor? Ps. Qvint. decl. 8, 6). contr. exc. 6, 8 non -us in illa luxuriosior, non conversatio cum viris licentiosior. Vell. 1, 2, 1 *Codrus* deposita veste regia pastoralem -um induit. 2, 107, 1. Fest. p. 322 senex cum toga praetexta bullaque aurea, quo -u (-ta *cod.*) reges soliti sunt esse E⟨trus⟩corum. Val. Max. 2, 6, 13 Lycii ... deformitate -us (*muliebris vestis*) commoti. 3, 2, 7 magnificentia -us. 3, 2 ext. 9 puellam regio -u ornatam (*cf.* Hor. carm. 4, 9, 15 *p. 1335, 66.* Val. Max. 5, 1 ext. 4 et -um et animum regium gerere. Cvrt. 3, 3, 24 regali -u ornatuque. Vvlg. III reg. 22, 10 vestiti -u regio [LXX ἔνοπλοι]. II par. 18, 9). Val. Max. 3, 6 tit. in -u ceteroque vitae ritu. 3, 6, 1 in veste aut cetero -u. 5, 6 ext. 1 famularem -um. 9, 5 ext. 1 Alexander taedio morum et -us Macedonici vestem et instituta Persica assumpsit. Sen. Tro. 362 quo iugari Thessalae -u solent Ionidesve vel Mycenaeae nurus. Oed. 554 squalente -u (*v.* Tro. 883 *p. 1335, 75*). dial. 4, 21, 11 tenuis ante omnia victus ⟨sit⟩ et non pretiosa vestis et similis -us cum aequalibus. benef. 3, 28, 5 penulati isti, in militum quidem non vulgarem -um subornati. clem. 1, 24, 1 ut servos a liberis -us distingueret. epist. 5, 2 (*ibid.* habitus). 122, 18 quomodo -u se a ceteris distingunt, quomodo elegantia cenarum, munditiis vehiculorum. Cvrt. 3, 3, 13 -us opulentiae barbarae. 3, 3, 17 -us regis inter omnia luxuria notabatur *eqs.* 3, 12, 5. 5, 1, 23 equites ... Babylonii suo equorumque -u ad luxuriam magis quam ad magnificentiam exacto ... ibant. 9, 3, 10 vestem Persicam

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

induimus . . ., in externum degeneravimus -um (TAC. ann. 13, 54 advertere quosdam -u externo in sedibus senatorum). LVCAN. 6, 654 discolor et vario furialis -us amictu induitur (SIL. 3, 24). PETRON. 89, 42 infulis stabant sacri Phrygioque -u *filii Laocoontis*. 136 collectoque -u meo ire extra casam coepi. PLIN. nat. 6, 90 regi *esse* -um Liberi Patris, ceteris (*Taprobanes incolis*) Arabum. 29, 30 praeterque -um et tutelam contra frigora sucidae *lanae* plurima praestant remedia. VAL. FL. 5, 354 quae manus haec . . . advenit haut armis, haud umquam cognita -u? SIL. 15, 694 gemmiferi spolium -us auroque rigentes exuvias. STAT. Theb. 4, 216 vatem *Amphiaraum* -u Parnasia monstrant vellera *eqs.* 12, 258 Ach. 1, 272. QVINT. inst. 8 prooem. 20 et -us concessus atque magnificus addit hominibus . . . auctoritatem: at muliebris et luxuriosus non corpus exornat, sed detegit mentem (*cf. Otto, Sprichw. p. 100; Archiv 13 p. 269*). 11, 3, 137 -us non est proprius oratoris aliquis, sed magis in oratore conspicitur. quare sit . . . splendidus et virilis (FORTVN. rhet. 3, 23 p. 134). decl. 298 p. 177, 3 diligentior -us. 301 p. 186, 19. 301 p. 189, 5. TAC. Germ. 31 ne in pace quidem -u mitiore mansuescunt. hist. 3, 59 Petilium Cerialem . . . agresti -u et notitia locorum custodias Vitelli elapsum (PRVD. psych. 22 Fides, agresti turbida -u, nuda humeros, intonsa comas, exerta lacertos). ann. 2, 75 Plancina, quae luctum . . . laeto -u mutavit. 12, 18 -u vultuque quam maxime ad praesentem fortunam comparato (*cf.* OV. met. 8, 854 *infra l. 72*). 13, 32 *Pomponia* per quadraginta annos non -u nisi lugubri, non animo nisi maesto egit. 13, 35 -u levi, capite intecto. 14, 13 festo -u (*cf.* SEN. Tro. 883 *infra l. 75*). PLIN. epist. 1, 10, 7 nullus horror in -u, nulla tristitia, multum severitatis. SVET. Cal. 52 etiam Veneris -u conspectus est. Nero 20. GELL. 3, 4, 1 cum esset reus, neque barbam desisse radi neque non candida veste uti neque fuisse -u solito reorum *Africanum*. APVL. met. 11, 8 ursam mansuem -u matronali. PS. QVINT. decl. 3, 12 virum Martio habitu horrentem: hic tibi -us prostituti videtur? TERT. spect. 25 mulierum et virorum accuratior -us. idol. 16 nullum denique -um a deo maledictum invenio nisi muliebrem in viro. CYPR. hab. virg. 12. laps. 30 -um pretiosae vestis induere (PANEG. 5, 16. IVST. 44, 2, 8 ut . . . non vestis -um, non denique victum mutaverit, sed in eo habitu, quo primum bellare coepit, perseveraverit. AMM. 14, 6, 9 summum decus in . . . ambitioso vestium -u ponentes. *cf.* 21, 6, 8 -u ambitioso indumentorum). PS. CYPR. pudic. 12 -us etiam mulieris pudicae pudicus sit (PS. HIL. libell. 19 impudicus in quibusdam -us et affectatus incessus). PANEG. 5, 16 vexillarius latrocinii, -u illo, quem vivus violaverat, sponte deposito et vix unius velaminis repertus indicio. 12, 42 purus. SPART. Geta 5, 2 (*ibid.* vestitus). LACT. mort. pers. 51 plebeio -u (HIER. epist. 77, 2 plebeium -um et servilia indumenta). AVSON. 104, 4 praeter -um nil meretricis habes. 104, 5 -us honestus (*opp.* casti mores). 104, 6. AMM. 15, 5, 16 -u purpureo a draconum et vexillorum insignibus . . . abstracto (*cf.* STAT. Theb. 6, 80 *p. 1336, 1*). 16, 6, 1 Arbetionem . . . decora -us imperatorii praestruxisse (26, 4, 3). HYG. fab. 9 p. 42 *Diana* cincta viri -u (*verba fort. e carmine epico desumpta*). 69 p. 77. HIER. epist. 79, 8 -us immoderatus. VVLG. exod. 33, 4 et nullus ex more indutus est -u suo. 35, 21 quidquid ad -um et ad vestes sanctas necessarium erat (ITALA Lugd. in omnia opera eius [*sc. tabernaculi; ex* LXX εἰς πάντα τὰ κάτεργα αὐτῆς, *sc.* τῆς σκηνῆς]). II reg. 1, 24 *Saul* qui praebebat ornamenta aurea -ui vestro (ἐπὶ τὰ ἐνδύματα ὑμῶν). CLAVD. carm. min. 27, 84 gemmis et divite -u luxurians (rapt. Pros. 2, 55 tali luxuriat -u). MACR. sat. 1, 6, 11. 2, 5, 5 *Iulia* mutavit -us sui . . . morem. MART. CAP. 5, 540 *actionis* partes sunt tres: vox vultus gestus. his ut plerique putant -us vel habitus oris accedit. SALV. gub. 2, 19 -u et corpore mutatur. GREG. M. epist. 9, 222 ut cum mentis gravitate habitus quoque exterioris clarior in te -us accresceret.

nota: *de habitu pedis*: OV. Ib. 346 mens quoque sic Furiis vecors agitetur, ut . . . Dryantiadae Rhodopeia regna tenenti, in gemino dispar cui pede -us erat. *de corpore tamquam vestitu animae* (*cf. p. 1336, 47*): INSCR. christ. Mainzer Zeitschrift III 1908 p. 14 (*Moguntiaci, saec. VI/VII*) tumolant hic marmora -um Leutegondes. *plur.*: HOR. carm. 4, 9, 15 comptos arsit adulteri crines et aurum vestibus illitum mirata regalesque -us et comites Helene Lacaena. OV. epist. 15, 193 cum videas -us nostra de gente virorum (*cf.* STAT. Theb. 1, 482). medic. 26 feminea vestri potiuntur lege mariti, et vix ad -us nupta quod addat habet. met. 6, 454 quales audire solemus naidas et dryades mediis incedere silvis, si modo des illis -us similesque (*sc. Philomelae*) paratus (*v.* CIC. fin. 5, 53 *p. 1333, 30*). 8, 854 formamque novat vultumque virilem induit et -us pisces capientibus aptos (*cf.* TAC. ann. 2, 75 *supra l. 21*). fast. 2, 318 -bus Alciden instruit illa suis. SEN. Tro. 865 -us dare habitusque Graios. 883 depone -us squalidos, festos cape (*cf.* TAC. ann. 14, 13 *supra l. 25*). 946 -us decoros regiae vestis petit (LVCAN. 1, 164 -us gestare decoros). Oed. 422 inde tam molles placuere -us et sinus laxi fluidumque syrma. 691. Ag. 881 detrahere -us uxor hostiles (*Priami superbas exuvias*) iubet. LVCAN. 2, 28 -us matrona priores deposuit (DRAC. Orest. 250 -us depone minaces). VAL. FL. 6, 224 Tages, cui plurima silvis pervigilat materna soror -usque laborat. SIL. 6, 393 ipsi Poenorum proceres immitia corda *Reguli* ad patrios certant -us revocare togaeque addebatur honos. STAT. Theb. 1, 111. 2, 242 mutatosque velint transumere -us et Pallas deceat pharetras et Delia cristas. 6, 80 -us . . . insignia regni purpureos (CLAVD. 26, 610. *cf.* MART. 11, 39, 11 Tyrios sumpsi -us). 6, 193. 9, 817. 818 -us Triviae pendebitis alto limine. 11, 477 arma etiam simulata gerens -usque viriles *Pietas*. silv. 2, 1, 127 iam tamen et validi gressus mensuraque maior -bus et visae puero decrescere vestes. Ach. 1, 652 nec ego hos -us aut foeda subissem tegmina (*cf.* ANTH. 198, 2 *l. 9*). 2, 45. MART. 8, 48, 2 mutat -us induiturque togam (*cf.* STAT. Theb. 2, 242 *p. 1335, 84*). MART. 10, 50, 3). 14, 141 hos poteris -us sumere iure tuo (ANTH. 198, 2 femineos iuvenem iussit me [*Achillem*] sumere -us et celare virum falso per tegmina sexu). FLOR. epit. 4, 11, 11 *Cleopatra* maximos . . . induta -us. ANTH. 458, 3 comptos . . . -us. CLAVD. 7, 204 video . . . gemmatos . . . humilem dispergere Persida -us 22, 366 Latii . . . -us. MACR. sat. 2, 5, 3 praeceperat pater . . ., moderaretur profusos -us perspicuosque comitatus. MART. CAP. 9, 1000. SALV. gub. 1, 11 pauperes -us. *opponitur* forma: OV. am. 1, 8, 26 nulli tua forma secundast; . . . dignus corpore -us abest. epist. 15, 189 parca sed est Sparte, tu -u divite digna: ad talem formam non facit iste locus (met. 5, 49 CLAVD. carm. min. 27, 84 *v. p. 1335, 54*). ars 3, 433 vitate viros -um formamque professos. SEN. epist. 110, 14 *p. 1334, 24*. STAT. Theb. 10, 752 non ullius aetas, non -us, non forma movet. Ach. 1, 291 omnibus eximium formae decus, omnibus idem -us. SVET. Iul. 44 quae ad formam et habitum et -um et mores . . . pertineant. CARM. epigr. 1582, 6 (*Romae, periit*) vitae nitidus, culto decoratus, formae speciosus. *additur* ornatus: *cf.* PLAVT. Rud. 294 *p. 1324, 59*. LAVD. [Turiae] (Corp. VI 1527) 1, 31 *p. 1334, 45* CVRT. 3, 3, 24 *p. 1334, 70*. TERT. idol. 1 quae enim idololatriae sollemnitas sine ambitione -us et ornatus? orat. 20 de modestia . . . -us et ornatus. ieiun. 16 et licet *Iudaei* -u et ornatu maeroris munus infament. anim. 17 an non per istos (*sensus*) secunda quoque mundo instructio accessit, . . . victus -us ornatusque, omnia? cult. fem. 2, 1 CYPR. hab. virg. 8 HIER. epist. 68, 9. *additur* habitus: LIV. 23, 34, 6 Punicus -us habitusque suspectos legatos fecit Hannibalis. SEN. Tro. 865 *p. 1335, 75*. CVRT. 3, 6, 19 -us habitusque paulum a privato abhorrens. TAC. dial. 12 *infra l. 44*. ann. 1, 10 Augustus . . . quaedam de habitu -uque et institutis eius (*Tiberii*) iecerat. 2, 59 SVET. Iul. 44 *v. supra l. 22*. Nero 51 circa -um habitumque . . . pudendus *Nero eqs.* FLOR. epit. 4, 11, 3 *Antonius* . . . in monstrum illud ut mente ita habitu (*sic Baehrens*, animo *codd.*) quoque -uque desciverat. GRAN. LIC. p. 17 def⟨or⟩mis habitu et -u. TERT. nat. 1, 10 -u habitu apparatu ipsoque victu ipsoque sermone. cult. fem. 2, 11 de pristino habitu et -u. PORPH. Hor. epist. 1, 18, 31. FORTVN. rhet. 3, 15 p. 130 pronuntiatio quibus modis constat? voce, vultu, gestu. his quid accedit? -us sive habitus. *in imagine*: TAC. dial. 12 hoc primum habitu -uque (*sc. poetico*) commendata mortalibus *eloquentia*. TERT. resurr. 52 exurgit autem *granum* copia feneratum, compagine aedificatum, ordine structum, -u munitum et usquequaque vestitum. 63 habet *anima* instrumentum, habet -um, habet mancipium suum, carnem (*cf. p. 1335, 63*). MART. CAP. 3, 222 aut si tacere -um (*artium sive disciplinarum*) placet, ordo quis probatur? EVSTATH. Bas. hex. 5, 2 p. 911[B] tellus arida sterilisque . . . velut quodam luctuoso amictu deposito sumptisque laetioribus indumentis et -u proprii decoris exultans.

adde de bestiis: CET. FAV. 13 p. 298 bubilia in parte meridiana ita ut ad ortum aut ad focum boves spectent. nitidiorem enim -um recipiunt, si ad lumen attendant.

B *i. q. status cultior, decor, elegantia, magnificentia*: **1** *rerum corporearum*: **α** *de aedificiis, instrumentis*: *sing.*: SEN. dial. 2, 15, 5 domus haec sapientis augusta, sine -u, sine strepitu, sine apparatu. 9, 9, 7 imaginibus suis discripta sacrorum opera ingeniorum in speciem et -um parietum comparantur (AVSON. Mos. 18 speciem . . . -umque . . . Burdigalae). epist. 86, 9 olim et pauca erant balnea nec ullo -u exornata. CVRT. 3, 1, 14 vehiculum . . . -u haud sane a vilioribus vulgatisque usu abhorrens. 5, 9, 1 nos . . . pretiosissimam vestem induti armisque, quanto maximo -u possumus, adornati (8, 10, 23 arma quoque ad pristinum refecta sunt -um. ORAT. imp. Hadr. ad exerc. [Corp. VIII 2532] frg. A a equorum forma, armorum -us). PETRON. 85 *Pergami* cum libenter habitarem . . . propter -um aedicularum. PLIN. nat. 34, 163 quaeque in scyphis cerni prodigum erat (*sc. aurea staticula*), haec in vehiculis atteri -us vocatur. 36, 42 in Iovis aede ex iis (*Saura atque Batracho*) pictura -usque reliquus omnis femineis argumentis constat. *cf.* 36, 43. 121 castella CXXX, complura et -u magnifica. MART. 1, 46, 11 sed pumicata fronte si quis est nondum nec umbilicis -us atque membrana. SVET. Aug. 72 habitavit . . . in Palatio, sed nihilo minus aedibus modicis Hortensianis, et neque laxitate neque -u conspicuis. Nero 31 de cuius (*domus aureae*) spatio atque -u suffecerit haec retulisse. CORP. VI 31912 nymphium . . . ad -um pristinum revocavit. XIV 2793 (*Gabiis, a. 169*) templum . . . et aram aeream et omni -u a solo sua pecunia fecit (VIII 2657. 23983. IX 1665. 5177. XIV 61. INSCR. Röm. Mitteil. 1903 p. 336). VI 31105[a] -um aedis d. d. VIII 1183 *Vticae* addito -u meliori laqueariorum. POMPON. dig. 39, 2, 39 in aestimando novo pariete ratio haberi debet eius impensae, quae modum probabilem non excedet in vetere eius -u[s], non qui nos aggravet. ANTH. 443, 5 atria . . . circa dives tegit omnia -us *cf.* SOL. 40, 5 *templum* cum postmodum ad -um augustiorem

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

Ephesii reformarent. PANEG. 4, 8 cum *sedes propria virtutum* (*i. scholae*) ad antiquam firmitatem -umque reparata sit. 10, 35 nec obsoleta modo *opera* per vetustatem redivivo -u (-ui *W*) insigniuntur. ITIN. Eucher. p. 126, 10 basilicam . . . magno -u nuper extructam. AVR. VICT. Caes. 9, 8 renovatae urbes -u egregio. 21, 4 per eum (*Caracallam*) . . . ad lavandum absoluta opera pulchri -us. HIL. in Matth. 24, 6 nam ornatus altarii atque templi non dignitatem de -u conciliabat, sed futurorum speciem de decore fingebat. 24, 7 *sepulcra* humano opere -uque splendentia (*opp.* immunditiis interius sordescentia. CORP. VIII 7960 [*in Numidia*] in opus -umve theatri). in psalm. 68, 20 (*ibid.* ornatus). AVSON. 290, 1 Capuam pelago -uque penuque potentem. 237, 6. 336, 45 humana efficiunt habitacula tergenus artes, parietibus quae saxa locat, quae culmine tigna, et quae supremo comit tectoria -u. Mos. 347 tantus -usque nitorque *balneorum*. CARM. epigr. 919 quam (*aulam*) Petrus antistes -us splendore nobabit (*i. novavit*) marmoribus titulis nobilitate fide. VVLG. exod. 25, 9 iuxta omnem similitudinem tabernaculi, quod ostendam tibi, et omnium vasorum in -um eius (καὶ τὸ παράδειγμα πάντων τῶν σκευῶν αὐτῆς *sc.* τῆς σκηνῆς). *cf.* exod. 30, 28 altaria, . . . et universam suppelectilem quae ad -um eorum pertinet (καὶ πάντα αὐτοῦ *sc.* τοῦ θυσιαστηρίου τὰ σκεύη). SIDON. epist. 4, 9, 2 summus nitor in vestibus, -us in cingulis, splendor in phaleris. INSCR. christ. Rossi II p. 89, 44, 1 consurgens -u meliore sepulchrum.

plur.: AVSON. Mos. 298 qui potis, innumeros -us habitusque retexens, pandere tectonicas per singula praedia formas? PAVL. NOL. carm. 28, 13. COD. Theod. 8, 5, 15 (*a. 363*) otiosis aedium -bus.

β de triumphi apparatu: VELL. 2, 129, 2 respondente -u triumphi rerum, quas gesserat, magnitudini. *de conviviis*: GELL. 13, 11, 1 de convivii habitu -uque. CAPITOL. Aur. 17, 6 ut eodem -u quo et ipse vel ministris similibus convivia exhiberent (= EVTR. 8, 14). HIER. epist. 69, 8 comunt se vestibus et munditiis corporis et lautioris mensae epulas parant: cum omnis istiusmodi ornatus et -us sordibus foedior sit. PETR. CHRYS. serm. 83 p. 433^A ut . . . discipuli *Iesu* toto tori -u totaque discumbentium voluptate pranderent. *de cibis*: AVSON. 398, 28 -uque carentia *ostrea* Hellespontiaci quae protegit aequor Abydi (*cf.* ENN. frg. var. 35 aspera ostrea plurima Abydi). ENNOD. carm. 2, 42, 4 fercula pauca damus numerum vincentia -u (*de culina*).

2 *hominis*: *i. q. vitae elegantia, humanitas*: CAECIL. com. 61 qui homo ineptitudinis cumulatus -um oblitus es. OV. ars 3, 127 *opp.* rusticitas. VAL. FL. 2, 645 mitia -u his etiam mihi corda locis. SEN. benef. 7, 1, 7 licet enim iam in tutum redacto animo ad haec quoque *oblectamenta otii* excurrere, -um non robur ingeniis afferentia. QVINT. inst. 2, 5, 23 (*in imag.*) suaserim et antiquos legere, ex quibus si assumatur solida ac virilis ingenii vis deterso rudis saeculi squalore, tum noster hic -us clarius enitescet. GELL. praef. 11 quod sit aut voluptati legere aut -ui legisse aut usui meminisse. *nota*: *i. q. nimius -us, luxuria*: SALL. Catil. 13, 3 lubido stupri, ganeae ceterique -us non minor incesserat. LIV. 21, 39, 2 otium enim ex labore, copia ex inopia, -us ex illuvie tabeque squalida et prope efferata corpora varie movebat. 29, 21, 13 de -u ac desidia imperatoris solutaque disciplina militiae. VAL. MAX. 9, 1, 3 non enim providerunt saeculi illius viri, ad quem -um tenderet insoliti coetus (*mulierum*) pertinax studium. TAC. ann. 3, 30. TERT. adv. Marc. 4, 15 filias Sionis . . . -u ex divitiarum abundantia inflatas. HIER. epist. 24, 5 sine -u *v. p. 1332, 80.* *plur.*: CYPR. hab. virg. 8 *mulieres* quae excusare -us suos soleant per maritum. HIER. epist. 54, 16 habituque repente mutato ad victrices sordes redit omnibus saeculi -bus mundiores.

C *res quae -ui vel ornatui sunt* (GLOSS. ornamenta; -us mulieris κόσμος γυναικός. *cf.* TERT. cult. fem. 1, 4 *p. 1334, 1*): 1 *proprie*: a *ornamenta, insignia*: NEP. Dat. 3, 1 Thuyn . . . optima veste texit, quam satrapae regii gerere consuerant, ornavit etiam torque atque armillis aureis ceteroque regio -u (*cf.* SALL. Catil. 37, 6 *p. 1333, 19*). OV. epist. 16, 221 fruar (*sc. Helene*) Iliacis opibus -uque beato donaque promissis uberiora feram. rem. 343 auferimur -u: gemmis auroque teguntur omnia *eqs.* met. 12, 408 -us quoque, quantus in illis esse potest membris (*sc. Centaurorum*). fast. 4, 309 -us et ornatis varie prodisse capillis obfuit *Claudiae Quintae.* CARM. epigr. 1037, 5 vestitu indulge, splendentem supprime -um. LIV. 34, 7, 9 munditiae et ornatus et -us, haec feminarum insignia sunt, hunc mundum muliebrem appellarunt maiores nostri (MANIL. 5, 267 munditiae -usque ⟨placent⟩ artesque decorae et lenocinium vitae praesensque voluptas). VELL. 2, 40, 4 ut is (*Pompeius*) . . . corona aurea et omni -u triumphantium uteretur. VAL. MAX. 2, 6, 8 distributo eis patrimonio et -u suo. 5, 6, 8 mille pondo auri, quod Gallis pro obsidione Capitolii omissa debebatur, earum (*matronarum*) -u expletum. PHAEDR. 4, 5, 41 deformis -um vendet, ut vinum paret. app. 15, 6 quidvis efficies, -um si deposueris (*cf.* ITALA exod. 33, 5 [Aug. loc. hept. 2, 135 p. 566, 7] deponite stolas gloriarum vestrarum et -um [κόσμον, ITALA Lugd. *et* VVLG. ornatum]). CVRT. 3, 13, 11 ille -us tot nobilium virorum, tot illustrium feminarum, aurea vasa *eqs.* 5, 6, 8 -u feminarum (TERT. *scripsit de* -u feminarum [*Agob.*, de habitu muliebri *cett. codd.*]). LVCAN. 10, 140 -uque laborat *Cleopatra.* PLIN. nat. 33, 12 fibulas et alia muliebris -us, sicut inaures (VVLG. Esth. 2, 15). STAT. Theb. 4, 195. 5, 191. TAC. Germ. 6 nulla -us iactatio; scuta tantum lectissimis coloribus distingunt. 17. TERT. adv. Marc. 1, 13 cui (*mundo*) apud Graecos ornamenti et -us (*sc.* κόσμου), non sordium nomen est. cult. fem. 1, 5 aurum et argentum principes materiae -us saecularis id sint necesse est unde sunt. bapt. 3 tenebrae totae adhuc sine -u siderum (*genet. epexeg.*) informes. nat. 1, 12 totius auri -us (ITALA I Petr. 3, 3 [Cypr. testim. 3, 36] sit in muliere non exterior ornamenti aut auri aut vestis -us [κόσμος, VVLG. indumenti vestimentorum -us], sed -us cordis [*gr. et* VVLG. *aliter*]. *cf.* VAL. CEM. hom. 20, 8 si removeas ornamentorum -um). SOL. 52, 19 *Indis* -us praecipuus in gemmis *est.* INSCR. christ. Rossi II p. 152, 30, 3 qui studio magno sanctorum corpora -u hoc dedicavit. *plur.*: OV. am. 3, 6, 55 quo -us abiere tui (*Iliae*)? SEN. Herc. O. 392 cessere -us penitus et paedor sedet. STAT. Theb. 2, 302 *Eriphyle* trucem secreta coquebat invidiam, saevis detur si quando potiri -bus (*monili Harmoniae*). 4, 199 silv. 1, 2, 128. TAC. ann. 16, 31 an *Servilia* -us dotales, an detractum cervici monile venum dedisset. CYPR. hab. virg. 8 excusare -us suos. AVSON. 325, 26. Mos. 72 assimulant nostros imitata monilia -us. CLAVD. 10, 173 hos Mariae -us, haec munera nostra precamur reginae regina feras. carm. min. 29, 14 pulchros superat -us *Magnes.* 30, 223 non solitos gemmarum sumere -us. 31, 31 munera mortales non admittentia -us, munera, quae solos fas habuisse deos. 47, 7 accipe regales -us et crine superbus erecto virides spumis perfunde smaragdos (*agitur de equo*). COMM. instr. 2, 18, 14 femina marito probata sufficiat esse non -bus, sed bona mente. b *instrumentum, armatura, suppellex*: SALL. Iug. 75, 1 ubi (*Thalae*) plerique thesauri filiorumque eius (*Iugurthae*) multus pueritiae -us erat. CVRT. 10, 2, 24 lignea . . . vasa desiderant *Macedones* et ex cratibus scuta rubiginemque gladiorum: hoc -u nitentes vos accepi (*Alexander*). TAC. hist. 2, 71 Boноniae a Fabio Valente gladiatorum spectaculum editur, advecto ex urbe -u. *nota i. q. arma*: HOR. carm. 1, 8, 16 ne virilis -us *Achillem* in caedem et Lycias proriperet catervas. STAT. Theb. 4, 299 Arcades hi, gens una viris, sed dissona -u (*i. genere armorum*) scinditur *eqs.* SVET. Iul. 24 *legionem ex Transalpinis conscriptam* disciplina -uque Romano institutam et ornatam. APVL. met. 10, 31 illam, quam -us armorum Minervam fecerat (CLAVD. 21, 153 certe nec tantis dissona linguis turba nec armorum -u diversior umquam confluxit populus). c *i. q. thesaurus*: *sing.*: LVCAN. 10, 18 nulla captus dulcedine rerum, non auro -uque deum. EVTR. 8, 13 instrumentum regii -us . . . distraxit, vasa aurea *eqs.* (= PS. AVR. VICT. epit. 16, 9). *plur.*: LVCAN. 8, 121 accipe templorum -us aurumque deorum. TAC. ann. 13, 13 Agrippina non his (*donis Neronis sc. veste et gemmis*) instrui -us suos, sed ceteris arceri proclamat. MART. CAP. 1, 23 ut siquid ψυχή pulchritudinis ornatusque gestaret, ex Philologiae -bus sibi arrogarit.

2 *translate*: a *de oratione*: SEN. contr. 2 praef. 1 erat explicatio Fusci Arelli splendida quidem, sed operosa et implicata, -us nimis acquisitus (nimius ac quaesitus *coni. Haase*). 3 praef. 2 oratio eius (*Severi Cassi*) erat valens -u (*sic O*, culta *Gronovius*, elata *Gertz*), vigentibus (ingentibus *O*, *corr. Kiessling*) plena sententiis (QVINT. inst. 10, 2, 17 qui carent -u atque sententiis). 10 praef. 5 color orationis antiquae, vigor novae, -us inter nostrum ac prius saeculum medius. suas. 2, 23 quarum (*suasoriarum*) nimius -us et fracta compositio poterit vos offendere (DIOM. gramm. I 451, 10 aut nimio -u aut nimio tumore. 451, 13). SEN. epist. 114, 10 cum assuevit animus fastidire, quae ex more sunt . . . etiam in oratione . . . pro -u habetur audax translatio ac frequens (114, 17 amputatae sententiae et verba ante expectatum cadentia et obscura brevitas fuere pro -u). QVINT. inst. 2, 10, 11 *ad panegyricos* permittitur adhibere plus -us omnemque artem, quae latere plerumque in iudiciis debet, . . . ostentare (TAC. ann. 13, 3 multum -us). 3, 8, 58 et principia abrupta et concitatam semper orationem et in verbis effusiorem, ut ipsi vocant, -um affectaverunt. 8, 3, 2 -u vero atque ornatu se quoque commendat ipse, qui dicit (FRONTO p. 148 N. sensum . . pulcherrimo -u et honestissimo ornatu protulisti. DIOM. gramm. I 471, 23. AVSON. 159, 3 nomina carorum iam condita funere iusto . . . memorabo . . ., nuda, sine ornatu, fandique carentia -u). QVINT. inst. 10, 1, 124 scripsit non parum multa Cornelius Celsus . . . non sine -u ac nitore (11, 1, 48 plus nitoris et -us. TAC. dial. 20 nitore et -u descriptionum. 23. FRONTO p. 146, 9 N. neglegere . . . -um orationis et gravitatem et maiestatem et gratiam et nitorem). 12, 10, 23 non cunctos illos . . . vi, sublimitate, impetu, -u, compositione superavit *Demosthenes?* (IVL. SEV. rhet. 2 p. 356). 12, 10, 79 et copia habet modum . . . et nitor ille -um virilem et inventio iudicium (TAC. dial. 26 neque oratorius iste, immo hercule ne virilis quidem -us). TAC. dial. 20 locus exquisito et poetico -u enituit. FRONTO p. 22, 7 N. vobis praeterea, quibus purpura et cocco uti necessarium est, eodem -u nonnumquam oratio quoque est amicienda. CHAR. gramm. I 271, 12 macrologia est oratio longa sine -u (*cf.* DIOM. gramm. I 449, 26). 272, 2 tropus est dictio translata a propria significatione ad non propriam similitudinem decoris aut necessitatis aut -us gratia (272, 9. DIOM. gramm. I 456, 29 aut -us aut emphaseos gratia. 457, 6). 274, 27 periphrasis est oratio longa cum -u (DIOM. gramm. I 460, 8). ITIN. Alex. 1 adhibito . . . verborum -u restrictius. ARNOB. nat. 1, 59 quos-

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

dam in sapientia deditos ... abiecisse sermonis -um. AVSON. 194, 18 -u praeditus *orator*. 336, 70 tres oratorum -us (*sc. Rhodius, Atticus, Asianus*). SCHOL. Cic. Bob. p. 164, 25 Hild. nec egregio -u nec amoena varietate nec eminentibus figuris carmen instructum. ENNOD. epist. 2, 13 p. 53, 5 melius [si] in his commerciis pura elocutionum fronte congredimur: diademata simplex colloquii -us abiurat: epistularis communio si quando affectatum decorem fugit, obtinuit. 2, 17, 1 p. 58, 20 sui impugnator est quisquis elucubratis sermonibus linguae -um praedicat abiurari. 2, 19, 4 p. 61, 1 stili mei -um. *adde*: AVSON. 198, 12 ceteri *grammatici* primis docuere in annis, ne forem vocum rudis aut loquendi, sed sine -u (fructu *Baehrens*). obstitit nostrae quia credo mentis tardior sensus. b *de anima, vita sim.*: SEN. epist. 115, 2 oratio -us animi est: si circumtonsa est et fucata ..., ostendit illum quoque non esse sincerum *eqs.* AVSON. 362, 24 respice et ad -us animi *eqs.* EVSTATH. Bas. hex. 5, 7 p. 918^{A} quempiam de gentilibus aut haereticis ab ecclesia domini segregatum, vitae morumque -bus honestatum.

synonyma et iuxta posita: *ad I A*: cura, curatio, labor, educatio, custodia, officium; usus, victus, vestitus; studium, eruditio. *ad I B*: veneratio, verecundia, honor, officium, laudatio, plausus; religio, servitus, obsequium, pietas, fides, sacra, sacrificia, ritus, caerimoniae, preces. *ad II A*: species, habitus, genus; victus, apparatus, sumptus, usus, mores, ritus, instituta, vitae consuetudo, vita; habitus, ornatus, vestitus, vestis, tegmen, amictus, decus, ritus, *additur* victus, comitatus, incessus, sermo (lingua), vultus. *ad II B*: apparatus, habitus, ornatus, species, strepitus, splendor, nitor, laxitas, spatium, opus, pictura; stuprum, ganea, desidia. *ad II C 1*: ornatus, ornamenta, mundus, insignia, monilia, munditiae, lenocinium, aurum, argentum, gemmae, opes, torques, armillae, corona, inaures; vasa, pocula *sim.* *2*: ornatus, nitor, decor, tumor, color, vigor, impetus, vis, sublimitas, compositio. *Sigwart.*

? de **culules** id est sisimbriu DIOSC. 2, 112.

culullus, -ī *m. vel* **cululla**, -ae *f.* [*a* culigna *vel* κύλιξ *ductum esse censet Keller, Lat. Volksetymologie p. 82. Th.*]. PORPH. *et* SCHOL. Hor. carm. 1, 31, 10 proprie autem culilae (SCHOL. culilli) calices sunt quidem fictiles, quibus pontifices virginesque Vestales in sacris utuntur. SCHOL. Hor. ars 434 -is id est calicibus, diminutive a culleo. *i. q. poculum*: HOR. carm. 1, 31, 11 dives ut aureis mercator exsiccet -is (culillis, cululis *al.*) vina Syra reparata merce. ars 434 reges dicuntur multis urgere -is (culillis, cululis *al.*) et torquere mero, quem perspexisse laborant *eqs.*

cūlus, -ī *m.* [*i. q. hibern.* cūl '*dorsum*'. *Th.*]. GLOSS. πρωκτός, κῶλος, πυγή. naticas. anus [*dub.* V 495, 66 -us vas scyphus. *fort.* culullus *vel* calix, culleus *sim.*]. CATVLL. 23, 19 quod -us tibi purior salillo est. 33, 4 -o filius *cinaedus* est voraciore. 97, 2. 12 -um lingere (98, 4 in te ... dici pote, putide Victi, id quod verbosis dicitur et fatuis: ista cum lingua ... possis -os et crepidas lingere carpatinas. CORP. IV suppl. 4954 linge culu). CORP. I 682 ([= XI 6721, 7] *in glande Perusina*) pet⟨o⟩ Octavia(ni) -um. 684 (= XI 6721, 14) L. A(ntoni) calve, Fulvia, -um pan(dite). PRIAP. 11, 4. 31, 4. 67, 6 quod nos -um, κουλεόν ille (*Homerus*) vocat. PHAEDR. 4, 18, 36 novum venire qui videt, *canis* -um olfacit. CARM. epigr. 49 (*Pompeis*) seni supino coleí -um tegunt. MART. 1, 92, 11. 2, 51, 2 *denarius* -o tritior ... tuo. 2, 51, 5 infelix venter spectat convivia -i. 2, 62, 4 -um ... pilas. 3, 71, 1. 3, 98. 6, 37, 5. 9, 27, 3. 9, 57, 13. 11, 21, 1 Lydia tam laxa est, equitis quam -us aheni. 11, 43, 2. 11, 46, 5. 11, 99, 5 sic constringuntur magni Symplegade -i (*ibid.* nates). 11, 100, 4 cui serra lumbis, cuspis eminet -o. TERT. pall. 4 p. 932 Oehl. apud ... hirsutos rapax a -o (a talo *trad.*) resina. ANTH. 205, 10. [*val.* cur, *it.* culo, *francog.* cul, *hisp.* culo. *M.-L.*]
deriv.: culare. culosus. *L.*

1. *cum *praep.* [*in cps.* com- con- co- = *osc.* com (preivatud) '*cum* (*privato*)', *umbr.* com (sacris) '*cum* (*sacribus*)', uvi-kum '*apud ovem*', ueris-co '*apud portam*', *hibern.* co n- (*in cps.* com-) '*cum*', *fortasse cf. c. gr.* κοινός *et c.* contra. *Th.*].

de formis: *testimonia*: QVINT. inst. 1, 7, 5 illa quoque servata est a multis differentia, ut ... 'cum', si tempus significaret, per qu (per q, per c *et sim. codd.*), si comitem, per c ac duas sequentes scriberetur. VEL. gramm. VII 70, 16 ⟨cum⟩ quotiens pro adverbio temporis scribebant, q littera utebantur; pro praepositione c ponebant *eqs.* CAPER gramm. VII 95, 6 cum, si praepositio erit, per c scribendum; si adverbium temporis aut causale, per q. SCAVR. gramm. VII 28, 6 cum quidam per cum, nonnulli per quom; quidam etiam esse differentiam putant, quod praepositio quidem per c, ⟨cum⟩ illo, cum Claudio, cum Camillo, adverbium autem per q debeat scribi (*cf.* 29, 3). MAR. VICTORIN. gramm. VI 13, 12 '*cum*' si erit coniunctio (*i. praepositio, opp.* adverbium temporis), ut 'cum Gaio cum Lucio', per c scribi debeat, ne quid deperdat ex significatu: non enim aliud per quum scripta, aliud per cum sonat *eqs.* (*sed cf.* 204, 4). *sim.* CASSIOD. gramm. VII 156, 3. 207, 1 GRAMM. suppl. 292, 19. GRAMM. suppl. 224, 36 'cur' et 'cum' ideo per c scribenda sunt, quia consonans sequitur u sine altera vocali. *formae per* q: quom: *in titulis*: ELOG. Scip. Carm. epigr. 9, 2 CORP. I 532 (= X 6231 *int. a. u. c. 532 et 602*) LEX repetund. 50. 56. 74. 75 LEX agr. 21 CORP. I 582 (*a. u. c. 664*) CARM. epigr. 67, 4 (= CORP. VI 21975). 72, 1. 91, 6 (= CORP. X 3969. *ibid.* 91, 7 cum). LEX Rubr. (?) frg. Atest. (Corp. V suppl. ital. 511) 4 *al.* LEX Rubr. (Corp. XI 1146) 2, 29 LAVD. Murdiae (Corp. VI 10230) 9. *in libris*: PLAVT. *cod. A*: Cist. 365 Men. 589 (quam) Mil. 384 Pseud. 343. *codd. P*: Epid. 218 Poen. 852 Pseud. 62 *et saepius. cod. B*: Aul. 158 (quam) Cist. 635 Men. 1037 Mil. 1021 Most. 1118 Poen. 99. 168. 292. 396. 536 (*bis*). 679. 732. 798 *al.* Pseud. 310. 312. 376. 411. 753. 756. 1012. 1031 (*m. pr.*) 1307 Rud. 1340 (quam) Stich. 527. *al. codd.*: Aul. 158 (*D E*) Cist. 635 (*V E*) Poen. 99 (*C D*) 536 (*C D*) Pseud. 411 (*C D*: quem) Rud. 1340 (*C D*: quam) CIC. Quinct. 68 *palimps. Taur.* Caecin. 68 *palimps. Taur.* (*bis*) Sest. 58 *Paris.* (quocum *Gemblac.*) legg. 1, 25 B^1; 1, 48 $A B^1$; 1, 54 A^1 de orat. 1, 30? (p. 8, 9 *Friedr., ex codd.? sic edit* 1, 42 p. 11, 3. 1, 179 p. 42, 32. 2, 76 p. 84, 8 *al.*) part. 132 (quam a *A*, cum *C*) opt. gen. 17 p. 387, 11 *Fr.* SALL. hist. frg. 3, 96 A 19 FRONTO p. 4, 5 N. 58, 23 (*sed ibid. bis* cum). 122, 3 (122, 4 cum). 136, 10 (*m. pr.*). 180, 9. 235, 10. *cf. infra l. 37* (com). quon: CORP. IX 4230, 6 quon quo. qum: *in lapidibus*: CORP. I 1230 (= IX 1140) CARM. epigr. 12, 2 (= CORP. X 5282). 959, 11 (= CORP. VI 9499), *nisi est coniunctio.* CORP. V 5661. 7804. INSCR. Fortschr. d. roem.-germ. Forsch. (*ad* Corp. XIII) p. 106 nr. 205 CORP. III 3908. 10092. 13247. II 1222. 2215. VIII 9017. 10564. 21428. *in nummis*: INSCR. numm. Babelon I p. 149 nr. 17 *et* 21 (*a. 18 a. Chr.*). *in libris*: PLAVT. Cist. 86 *A* Mil. 172 *A* Poen. 765 *B* Pseud. 58 *B*. qun: CORP. VI 11682 qun qua. 19645, 6 qun qun (*i. quem*). 26601, 4 qun quen. 35548^{a} quiqun. XIV 615 qun qua. 2555 qun quen. IX 2892 qun c(o). *formae per* c: cun: CORP. VI 377. 3416. 11645 cun coniugi. 13364 (*bis*). 21875, 9. 32877 (*a. 210*). 35772. INSCR. Roem. Quartalschrift XXII 1908 p. 85 (*christ., scarif.*) cun suis. CORP. IV 2402. XI 2657. V 1715, 4. 1796, 5. 6408. 8138. 8593. III 70. 12863. VIII 2977 CARM. epigr. 512, 6. 8 CORP. VIII 21648 INSCR. graec. Rom. Cagnat 237 κουν. cu: CARM. epigr. 57 cu ameiceis. CORP. XIV 1868. IX 153. 838. 2991 (= CARM. epigr. 642). IV 3152^{a}. V 6261. II 6191 cu marito. VIII 319. VII 101. CORP. VI 35863 (*litteris pessimis*) mecu. XIV 1064. 3344, 6. X 216. 2176. 2417. 4476. 5897. 5986. 6160. V 8736 mececu. CORP. XI 5779 con quicu. *cf.* CORP. IX 1437 (cui?). com: PRISC. gramm. III 39, 16 (*de forma* con *in compositione*) nec scriptura '*con*' ... multum discrepat: antiqui enim pro 'cum' 'com' scribebant. *in lapidibus*: CORP. VI 13271. 13510. 16414 (quacom). V 6732, 5. III 3184 INSCR. christ. Hisp. 403 (*s. VII*). con: *in lapidibus*: CORP. VI 2286. 10951. 11683. 12041. 12131. 13122. 14427. 16414 con quacom. 34823. 35118. 36228. 36521 INSCR. Notiz. degli scavi 1901 p. 496 INSCR. Roem. Quartalschrift XXII 1908 p. 85 (*Romae, christ.*) CORP. XIV 1068. 2056. 2151. 2346. 2756. IX 900. 1448. 944, 5 (944, 3 cum qua). 1402. 2386. 4267. 4441. 4735. X 1535 (*a. 570*). 2647. 4399. 4536. 6030. 6676. XI 1103. 1105 filius confratribus. 2536. 5779 con quicu. V 128. 630. 2095. 5778. 6215, 5. 8131. 8736, 3 suppl. ital. 351. XIII 7645. III 1926. 2228? 2385. 2425. 2436. 4592. 8460. 9002. 12973. 12990. 13663, 9. VIII 9638 INSCR. christ. Rossi I 383. 873. 1099. *in libris*: ITALA I Tim. 2, 2 (cod. d *v. p. 1343, 18*) CONC. Epaon. a. 517, 40, p. 29, 3 (*codd. K L*; com, cum *rell.*) GLOSS. IV 293, 29. VIRG. gramm. epist. 7 p. 173, 8 *inter praepositiones casus accusativi*: 'con' pro 'aput'. epist. praef. p. 105, 3 vatem quendam Tarquinium con Persas extitisse. epit. 6 p. 42, 2. 11 p. 74, 22. *cf. Geyer, Archiv 2 (1885) 26.* co: CORP. III 2702 co ea. 3293 co qu⟨a⟩. 10833 co suis. *singularia*: CORP. X 2383 cuon quem vixsit. INSCR. christ. Leblant 499 (*aet. inc.*) tecoum. CORP. VI 33773 (*descr.*) gum ⟨quo⟩ (*ibid.* gura, *i. cura*). XIII 7698 gueo (*i. cum eo*). III 7405 kum deo. GLOSS. iurispr. cod. Paris. gr. 1537^{A} κούμ· μετά. κουν *v. l. 30.* *de formis in compositione* (*cf. Neue-Wagener* II^3 *857 sqq.*): con-: PRISC. gramm. III 29, 11 quaedam *praepositiones* nunquam separantur ut con, re, di, dis (*cf.* GRAMM. suppl. 158, 24. 217, 30). 39, 13 pro qua (*sc. praepositione* cum) con in compositione semper invenitur praepositiva, eandem significationem habens quam cum praepositio. *cf.* 50, 25. SERV. Aen. 11, 519 con enim coniunctiva particula est. VARRO ling. 6, 44 comminisci dictum a con et mente. FEST. p. 261 cum id ipsum verbum concutere ex praepositione quae est con[et] et quatere sit compositum.

de pronuntiatione: GELL. 2, 17, 1 animadvertit M. Tullius (*cf.* CIC. orat. 159) in et con praepositiones verbis aut vocabulis praepositas tunc produci atque protendi, cum litterae sequerentur, quae primae sunt in sapiente atque felici, in aliis autem omnibus correpte pronuntiari. *cf.* 4, 17, 6. SERV. Aen. 1, 187 DIOM. gramm. I 409, 2. 433, 15 PROB. inst. gramm. IV 149, 33 ult. syll. gramm. IV 253, 20 DON. gramm. IV 389, 29 SERV. gramm. IV 442, 5. 28 MAR. VICTORIN. gramm. VI 204, 15 FRG. Bob. gramm. VII 541, 10. AVDAX gramm. VII 354, 21 con et in praepositiones si s vel f litteris praeponuntur, acuto accentu pronuntiantur. co-: QVINT. inst. 1, 5, 69 frequenter autem praepositiones quoque compositio ista corrumpit, inde ... coit, cum sit praepositio con. *cf.* PRISC. gramm. III 29, 30 CASSIOD. gramm. VII 202, 19. com-, col-, cor-: PRISC. gramm. III 50, 27 con et in tunc mutant n in m, quando b sequitur vel m vel p; tunc vero convertunt eam in sequentes consonantes, quando l vel r sequitur. *cf.* PROB. inst. gramm. IV 150, 6 MAR. VICTORIN. gramm. VI 18, 18. 19, 6 GRAMM. suppl. 174, 28 SCAVR. gramm. VII 25, 17. *aliae formae* (*dedi quae praesto fuerunt. cf. Mon. Germ. auct. antiq. XIV p. 446,*

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

col. 2): quom-: PLAVT. Cist. 657 quomque mei sciam *codd.* (*'i. e.* quomqueineiscam' *Leo*; conquiniscam *Non.*). Most. 516 quommerui (*BCD*). cum-: VVLG. I Petr. 5, 13 (cod. Gigas, *sim.* Fuld.) cumelecta (συνεκλεκτή, VVLG. coelecta). THEOD. PRISC. eup. faen. 2, 72 *al. cod. V* (*cf. ind. Rose*). *aliq. codd.* GREG. TVR. Franc. 4, 47 p. 183, 7 *et saepius, v. Bonnet p. 178. 187 adnot. 1* THEOD. MOPS. *aliq. codd. hic illic* (*v. ind.*). cun-: INSCR. christ. Rossi I 560 (*a. 406*) cunbixi. CORP. VI 3282 cunere (*i. coheres*). *breviatur per c in titulis, ex. gr.* CORP. V 4263. 4369. 4842. 5779. 7860.

de elisione: *non eliditur* (*cf. Lachm. ad Lucr. 2, 466. 991*) *in thesi*: PLAVT. Amph. 401. 498 Capt. 24. 93. 395 Cas. 612 Curc. 22 Most. 392 Rud. 937. 1382. LVCR. 2, 681. 6, 276 CYPR. GALL. gen. 269 exod. 508.

de collocatione: *rite praeponitur, nominibus tam solis quam cum attributis, ut* LEX XII tab. Fest. 363, 6 cum eo. LIV. ANDR. carm. 23 cumque eo. INSCR. colum. rostr. 9 cumque eis navebos. NAEV. com. 110 cum pallio uno. PLAVT. Amph. 980 cum hac usuraria uxore. CIC. Catil. 4, 14 cum mea summa cura atque diligentia. *nota*: CIC. Tusc. 5, 66 cum et diurno et nocturno metu. OV. fast. 4, 869 cumque sua dominae data grata sisymbria myrto. . *persaepe inter epitheton praecedens et nomen media ponitur; ex magna exemplorum copia dedi delectum omissis poetis praeter priscos vel si quod exemplum notabilius visum erat. sic maxime post epitheta quantitatis, ut* magnus (ENN. ann. 77 magna cum cura. PLAVT. Men. 895 *sed cf.* 897 Persa 54 SISENNA hist. 26. 43. 72 CIC. inv. 1, 5. 36 *al.* rep. 1, 23 *al.* Cato 62 div. 1, 77 off. 1, 97 *al.* Att. 1, 19, 4 CAES. Gall. 3, 24, 4 *al* (*saepe*). 4, 28, 2 magno suo (-i *codd.*) cum periculo. HIRT. Gall. 8, 41, 2 (α) BELL. Alex. 27, 5 Afr. 51, 3 Hisp. 40, 5 SALL. epist. Mithr. 14 NEP. Milt. 7, 4 *al.* LIV. 1, 51, 8. 2, 23, 9 *al.* SEN. contr. 10, 1, 13 VELL. 2, 71, 3 *al.* TAC. *saepe. etc.* SIL. 2, 645 magno: '...' sonabat cum planctu), maior (CIC. Cato 51 BALB. CIC. Att. 9, 7^a, 1 PLANC. Cic. epist. 10, 11, 3 maiore ... cum mea gloria. CAES. civ. 2, 14, 5 NEP. Them. 4, 4 LIV. 1, 25, 13 eo maiore cum gaudio. 26, 24, 7 *al.* VELL. 2, 95, 2 VAL. MAX. 4, 3, 4), maximus (PLAVT. Amph. 245 CIC. Brut. 281 epist. 14, 2, 2 BELL. Afr. 84, 4 VELL. 2, 120, 2 VAL. MAX. 3, 8 ext. 6. *etc.*), ingens (LIV. 23, 18, 3 *al.* VELL. 2, 18, 2 *al.* MELA 3, 40), summus (ACC. trag. 216 SISENNA hist. 49 CARM. epigr. 12, 2. 91, 6 CIC. inv. 1, 5. 2, 92 Flacc. 18 rep. 1, 38 *al.* div. 2, 135 *al.* Att. 1, 17, 8 *al.* CAES. Gall. 5, 44, 13 *al.* NEP. Att. 7, 2 LIV. 22, 12, 2 *al.* SEN. contr. 1 praef. 11 *al.* VELL. 2, 128, 3. *etc.* BENED. reg. 43. CORP. II 2215), multus (CIC. nat. deor. 2, 144 Tusc. 4, 49 Lael. 75. de orat. 2, 362 multis cum aliis. Att. 10, 14, 1 CAES. Gall. 1, 20, 1 LIV. 21, 25, 9 CVRT. 5, 4, 21 TAC. *passim.* TERT. nat. 1, 9 p. 73, 18 AVG. civ. 22, 8 p. 577), plurimus (CIC. inv. 1, 8 LIV. 8, 33, 23 VELL. 2, 95, 2 *al.* VAL. MAX. 4, 4, 4 SCRIB. LARG. 186), nullus (CIC. inv. 2, 13 Att. 2, 6, 2 *al.* CAES. Gall. 5, 29, 6 *al.* OV. met. 13, 755 *al.* LIV. 34, 30, 3 *al.* VELL. 2, 88, 3 *etc.* ullus: CIC. Tusc. 1, 2), quantus (ENN. scaen. 102 CIC. nat. deor. 3, 2 *al.* CAES. Gall. 5, 47, 5 *al.* HOR. epist. 2, 2, 93 LIV. 9, 24, 9 *al.* VELL. 2, 111, 4 *al. etc.*), tantus (CIC. nat. deor. 3, 69 [CAES. Gall. 5, 29, 2 *pars codd.*] HOR. epist. 2, 1, 203 LIV. 3, 3, 1 *al.* VELL. 2, 25, 1 LAVD. [Turiae] (Corp. VI 1527) 1, 7), parvus (BELL. Afr. 10, 3), minor (CAES. Gall. 5, 50, 3 BELL. Alex. 64, 2 LIV. 26, 24, 7 *al.* VAL. MAX. 7, 5 pr.), minimus (CIC. Quinct. 20 Att. 5, 17, 6). *post pronomina possessiva, al.*: PLAVT. Most. 977 ENN. ann. 54. 444 LVCIL. 1064 CIC. epist. 9, 25, 1 LIV. 3, 72, 3. 24, 13, 4 VELL. 2, 125, 3 TAC. hist. 4, 46 *al.* MARCELL. chron. II 83, 450, 3. *post* quam: LIV. 36, 30, 5 apparebat quam cum inerti hoste res esset. CVRT. 4, 9, 2. *post gen. attrib.*: LVCR. 6, 1202 capitis cum saepe dolore. PLIN. nat. 29, 93 vesicae cum cruciatu praecipuo *al.* *praepositio postponitur nomini, sequente semper epitheto praeter l. 68 et 71*: *apud poetas*: NAEV. carm. 7 lacrimis cum multis. ELOG. Scip. carm. epigr. 9, 2 aetate quom parva. PLAVT. Asin. 130 malo cum tuo. 187 damno cum magno meo. Epid. 516 flagitio cum maiore. Pseud. 174 viris cum summis. Rud. 656 TITIN. com. 167 LVCIL. 1240. ACC. trag. 285 omni stirpe cum incluta Cadmeide. LVCR. 3, 824 morbis cum corporis. ELEG. in Maecen. 1, 17 Pallade cum docta. OV. met. 14, 802 sanguine cum soceri. SEN. Med. 88 Castore cum suo. Ag. 602 urbe cum tota (Oed. 111 *al.*). OCTAVIA 374 gemitu cum supremo. LVCAN. 1, 312 milite cum subito. MART. 3, 58, 34 ceris ... cum suis. IVV. 11, 138 sumine cum magno. IVVENC. 2, 129 nato cum pariter. AVIEN. ora 426 urbe cum cognomine. HIL. hymn. 2, 6 ligno cum crucis. COMM. apol. 895 navibus cum milia multa. CYPR. GALL. lev. 38 corpore cum toto. CARM. epigr. 706, 10 Christo cum carpere vitam. *in oratione pedestri*: ARNOB. nat. 2, 40 discrimine cum capitis. IORD. Get. 22, 114 magna parte cum gentis suae. *in postpositione*: *ap. pron. person.* (*legitima per totam latinitatem*): CIC. orat. 154 quid illud non olet unde sit, quod dicitur 'cum illis', 'cum' autem 'nobis' non dicitur, sed 'nobiscum'? quia si ita diceretur, obscaenius concurrerent litterae *eqs.* ex eo est 'mecum' et 'tecum', non 'cum me' et 'cum te', ut esset simile illis 'nobiscum' atque 'vobiscum'. *sim.* PLIN. dub. serm. *teste Prisc. gramm. II 594, 23.* QVINT. inst. 8, 6, 65 ἀναστροφή dicitur reversio quaedam, qualia sunt vulgo 'mecum, secum'. PALAEM. Char. gramm. I 232, 34 *sqq.* SERV. gramm. IV 442, 2 *sqq.* POMP. gramm. V 269, 35 PRISC. gramm. II 594, 15 *cf.* 593, 25. 596, 10. III 27, 15. 28, 13. 29, 19. 39, 19. 51, 7. GRAMM. suppl. 212, 25 'cum' ... debuerat praeponi, sed causa euphoniae hic postponitur; sonorius enim est 'mecum' quam 'cum me'. *cf.* 264, 24. GLOSS. Plac. V 15, 1 (= 60, 6) cum me sic dicebatur et cum te, quod nunc elegantius dicimus tecum. GRAMM. suppl. 168, 4 mecum, tecum *etc. numerantur inter 'adverbia personalia', item* 212, 25. *de 'cacemphato' litterae n sequentis cum particulam v.* SERV. Aen. 1, 193. mecum: NAEV. com. 87. 120 ENN. ann. 133 PLAVT. Amph. 202 *etc. nota*: PLAVT. Cist. 92 cum matre et mecum. CIC. Att. 4, 16, 5 mecum et cum Milone. Lael. 11. tecum: ENN. ann. 20 PLAVT. Amph. 754 *etc.* secum: LEX XII tab. Gell. 20, 1, 45 ENN. scaen. 180 *al.* PLAVT. Amph. 954 *etc. nota*: FRONTIN. strat. 2, 8, 11 secum et ⟨cum *add. dett.*⟩ bonis civibus dimicaturos. nobiscum (*bisyllab.* CARM. epigr. 859): PLAVT. Amph. 951 *etc. nota*: DOLAB. Cic. epist. 9, 9, 1 cum Caesare nobiscumque. vobiscum: PLAVT. Curc. 502 *etc.* *ap. pron. relat., interrog.* (*postpositio usitata usque ad* CIC., *deinde obsolescens, cf. A. Greef, Philol. 32, 711—724. 35, 671—684; exempla eius post Cic. dedi quae potui omnia*): PRISC. gramm. III 29, 21 'cum' sola tam apud poetas quam apud reliquos praepostere ponitur ... his: 'mecum *eqs.*' ... nec non etiam 'quocum, quicum, quacum, quibuscum'. 51, 10 mécum técum *eqs.*, *sed*: quocúm, quacúm, quicúm, quibuscúm. quicum (*cf. sub* qui): *masc. neutr.*: PLAVT. Amph. 99. 364 Bacch. 646 *al.* TER. Haut. 178. 615. Phorm. 759 (*γ Prisc.*, quocum *rell.*). PACVV. trag. 25 LVCIL. 670 CIC. inv. 1, 10. 2, 57 *cf.* 2, 61 Tull. 26 *cf.* 41 Caecin. 1. 76 Verr. 3, 187 *al.* off. 3, 49. 77. 92 rep. 1, 28 fin. 2, 52. 85 Att. 1, 18, 1 *bis* (*priore loco* quocum *trad.; cf. Boot ad l.*). 7, 20, 1. 10, 8, 3. 11, 3, 3. 12, 36, 1 ad Q. fr. 1, 1, 15 epist. 4, 1, 1. 5, 21, 1. 11, 21, 1. 15, 16, 3 (*interrog.*). CATVLL. 2, 2. 69, 8. VARRO Men. 509 (qui tunc *codd.*). STAT. Theb. 8, 279 FRONTO p. 173, 19 N. PORPH. Hor. epist. 1, 17, 38 (?) CORP. VI 27196. XI 6179. CORP. VI 35548^a quiqun. 23571 quicu. XI 5779 con quicu. *fem.*: PLAVT. Epid. 218. 241 Stich. 547. 548 *al.* TER. Hec. 555 (quacum *A*). CATVLL. 66, 77 VERG. Aen. 11, 822 (*opt. codd. et Gramm.; hinc* STAT. Theb. 8, 279) CORP. XI 896, 6. *plur.*: PLAVT. Capt. 1003. cum qui (*fem.*): CORP. VI 8518, 6. quocum: ENN. ann. 234. 242 (quicum *un. cod. Gelli*) [TER. Phorm. 191 *A*] TER. Eun. 119 *al.* CIC. inv. 2, 61 Mur. 34 Sest. 39 Deiot. 13. 39 Phil. 2, 7 Lael. 2. 15 *bis al.* EDICT. imp. Aug. de aq. Venafr. (Corp. X 4842) 68 QVINT. inst. 11, 2, 38 (cum quo: 3, 6, 13 *al.*). cum quo: LVCIL. 241 ? CIC. Verr. 5, 11 Phil. 4, 11. 12, 11 ac. 2, 11 fat. 36 (*neutr., opp.* sine quo) orat. 55 CAEL. Cic. epist. 8, 6, 1 GALBA Cic. epist. 10, 30, 1 VARRO ling. 10, 77 LEX Vrson. (Corp. II 5439) 131, 4 NEP. Them. 8, 3 *al.* VERG. Aen. 10, 696 HOR. carm. 2, 7, 6 PROP. 1, 6, 3 OV. epist. 12, 198 ars 1, 601 2, 481. 6, 324. 10, 635. 13, 87 fast. 2, 809. 4, 35 trist. 4, 4, 24 LIV. 1, 58, 6 *al.* SEN. contr. 1, 3, 2 *al.* VELL. 2, 85, 4 VAL. MAX. 5, 3 ext. 3. *etc.* quacum: PLAVT. Amph. 114 Bacch. 851 Cist. 587 *etc.* TVRPIL. com. 57 CIC. Att. 1, 16, 5 CAES. Gall. 7, 47, 1. CORP. VI 16414 con quacom. cum qua: CIC. Sest. 82 off. 1, 136 CAEL. Cic. epist. 8, 7, 2 VARRO ling. 10, 82 SALL. Iug. 68, 2 TIB. 2, 5, 37 OV. met. 1, 180. 9, 690. 11, 557 LIV. 6, 41, 11 *al.* SEN. contr. exc. 5, 5 *etc.* quibuscum: PLAVT. Bacch. 564 Cist. 635 *al.* TER. Haut. 388 *al.* CIC. inv. 1, 103 *al.* Manil. 9 off. 1, 58. 136. 2, 39 fin. 2, 2 epist. 5, 21, 1 *al.* Q. CIC. pet. 25 CAES. 5^ies, *cf. Meusel in lex.* SALL. Iug. 104, 1 *al.* QVINT. inst. 4, 1, 18. 4, 2, 86 (*ex coni.* 10, 1, 38. cum quibus: 1, 4, 12 *al.*). TAC. ann. 1, 25 (*ex epistula Augusti?*). SOL. 55, 1 (? *v. adn. crit.* cum quibus: 40, 6). cum quibus: CIC. Sull. 7 fin. 5, 77 div. 2, 150 off. 2, 82 epist. 10, 6, 2. 13, 4, 1. 14, 14, 2 CATVLL. 67, 36 LVCR. 1, 818 *al.* NEP. Milt. 1, 2 *al.* VERG. georg. 4, 533 HOR. sat. 1, 4, 81 PROP. 2, 32, 39 OV. epist. 19, 104 *al.* LIV. 1, 32, 3 *al. etc.* *cf.* TER. Andr. 63. quiscum: FRONTO p. 175, 4 N. (quicum *Greef*). cum quis: OV. met. 6, 141. 7, 671. 11, 384. *nota*: PLAVT. Truc. 153 utriscum. RHET. Her. 2, 10, 15 utrocum (*bl²; corrupt. in rell.*).

de constructione: *inter praepositiones ablativi casus enumeratur ap.* GRAMM., *ut* COMINIAN. Char. gramm. I 230, 24 *al.* *cum acc.*: *in inscriptionibus* (*cf. E. Diehl, de m finali epigr. p. 17—27, ubi plura exempla invenies*): ACT. Arv. a. 218 A 28 cum publicos (A 26 *et passim: abl.*). CORP. VI 667 cum coiugem et fiios. 780 cum omnes sacratos. 746 (*a. 183*) aram cum ... ornamentis et bela ... insignia habentes. 776 una cum Sergiam Siricam (*ibid.* cum columnis). 2273 cum porticum et cocinatorium. 3604, 5 cum quam bene vixi (*talia passim in inscr. inde a saec. I aut II; cf.* 12041 con quem vixit. 1°271 com quen bixit. IX 1402 con que vixit. 1882. XI 1103 con quae. V 1796, 5 cun quae bixit, *cf. Diehl p. 19 sq.*). VI 9766 cum coiucem. 13143 ? 25359 cum olas (28759). 25812, 3 cum Pacata delicium suum. 29544, 4 cum ium (*sic*). 35868 cum omnem simplicitatem. INSCR. Notiz. degli scavi 1905 p. 109 (*a. 401*) simul cum Martinum. INSCR. Roem. Quartalschrift XXII 1908 p. 162 cum sanctis, cum quos. CORP. XIV 1473 cum conditibum. 1941. 1959. 2215 cum gemmis topazos ... et carbunculos. 2258 cum tribus (*haplographia?*) et patriis. 2793, 2 cum signo aereo ... (2793, 4) et aram aeream. 3898, 1 (*a. 613*) cum filiis Proclanum et Gemmulum. CARM. epigr. 745, 4 cum unam sorore (*cum vestigiis* m *abrasae*). CORP. IX 1938 cum nepotes. 5517 cum maritum. 6402. TEST. Leon. I (Corp. X 114) 12 cum partem (*sed* m *deleta. ibid.* 26 cum parte). CORP. X 1887 cum collegás. 2496, 15 cum bestra matrem. 4360 cum heredes. 5426 cum picturam. 6565. IV 221 cum sodales. 275 cum discentes (698). XI 322, 5 (*saec. VI*) cum Iuda traditorem. 2567 cum cumparem suum. 2595 cum basim.

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

2872 cum birginium suum (V 6252, *saec. IV/V*). 2894 cum santos. CARM. epigr. 1180 cum coniugem suam. CORP. V suppl. ital. 344. V 6233 cum conparem suam. 6239. XII 5419 cum filios su⟨os⟩. XIII 7753 cum edicla et tabl. marmoream. III 12489 (*a. 157*), 23 cum libertos meos. II 405 cum Pacatianum. 736 cum filios eorum. VIII 2841,6 Claudia Rufa cum libertis et heredes eius. 3933. 6970. 7957. 8007. 9020 cum ... coniuge et filio ceterasque filias. 9638 con maritu. 12143 una cum absides. 20252. 20780. 21206. 21554 una cum Domitias sores (*sic*). 21638. 23997 columnam cum caput et spira. CARM. epigr. 1327,2 INSCR. christ. Hisp. (*saec. VI*) 115 INSCR. christ. Rossi I 33. 144. 355. 447. 636. 967 INSCR. christ. Brit. 144. CARM. epigr. 266,6 cum comites. 1788,6 cum ministeria tria. *dub.*: CORP. VI 5306 (*saec. I*). 574 (*saec. II*). XIV 34,6 *et* 35,4 (*saec. II*). III 3908,4. X 6565 (*saec. IV*). *cf. Diehl p. 18.* *in libris*: ITALA Matth. 9,11 (cod. a) cum publicanis et peccatores. Marc. 9,4 (cod. i) cum Moysen. Luc. 22,4 (cod. i) cum principes sacerdotum. act. 7,19 (cod. d) cum genus nostrum. 11,20 (cod. d) cum Graecos. 12,21 (cod. d) cum Tyrios. Eph. 6,24 (cod. d) cum omnes his. I Tim. 2,2 (cod. d) con securitatem. psalm. 9,7 (Veron.) cum strepitum. 101,10 cum fletum. *alia v. Rönsch, It. u. V. p. 409.* PS. CYPR. mont. 8 cum imperatorem et regem suum. 9 cum nomen. SORT. Sangall. 7,10 cum hereditatem. 20,1 cum controversiam. ITIN. [Silv.] 19,17 cum epistolam. 24,1 cum monazontes. PRISCILL. tract. 6,97 p. 78,16? CHIRON 204 cum sagapenum. 237 *al.* FVLG. myth. 3,5 p. 64,19 μετὰ δαίμονας ἄλλους, id est: cum deos alios. aet. mund. p. 136,4 *al.* PS. AVG. quaest. test. 97,11 p. 179,10 cum id quod .... COMM. apol. 813 cum multa milia gentis (895). THEOD. PRISC. eup. faen. 2,118 *codd.* DIOSC. 2, 8. 29 *al.* AVELL. p. 671,15 ORIGO Rom. chron. I p. 146,3. 147,23 MARCELL. chron. II 96,504 *al.* EXC. barb. p. 238,24 Fr. *al.* CHRON. Alex. chron. 1 p. 114,224 *al.* GREG. TVR. *saepius* (*v. Bonnet p. 522*) CONC. Epaon. a. 517,20 p. 24,5 *al.* SERM. de conf. diab. 108^{v} *al.* PASS. coron. 1.2 *al.* PASS. Matth. 241,26 *al.* VITA Vedasti 7 *al.* ITIN. Anton. Plac. rec. A *et* B 8. 22 (*cod. G*) *al.* (*v. ind. Geyeri*) VISIO Pauli p. 22,26. *c. dat. vocab. graecor.*: CIC. Att. 16,11,2 cum εὐμενείᾳ. APVL. Plat. 2,7 cum religiositate, id est ὁσιότητι. *casu supplendo*: *in litteris hic illic, ut* CAES. Gall. 7,31,5 cum magno equitum ... numero et quos ... conduxerat. PROP. 2,8,23 sua cum miserae permiscuit ossa puellae. PLIN. nat. 23,135 folia tingunt capillum cum fici nigrae. 34,29 QVINT. inst. 1,4,3 TERT. adv. Marc. 4,23 p. 498,4 PS. AVG. quaest. test. 116,3 p. 350,27 GREG. TVR. glor. mart. 19. *nota*: DRAC. laud. dei 1,402 his datur omnis humus cum quidquid iussa creavit. CORP. X 7296 (*Panhormi, biling.*) cum operum publicorum (σὺν ἐνεργείαις δημοσίαις. *supple*: titulis, *cf. Diehl p. 17*). 539 editori muneris sui cum (*munere?*) ferarum Lib⟨y⟩carum. XIII 2094 ut reliquiae suae cum matris et patris conderentur. *c. adverb.*: CATO or. frg. 57,2 cum partim illorum (QVADRIG. hist. 87). LVCIL. 143 cum mane. *nota* cum *pro subst. gen. fem.* (*praepositio*) *usurpatam*: SERV. gramm. IV 442,2 cum ... postposita invenitur.

de significatione: *ap.* MAR. VICTORIN. gramm. VI 13,13 *dicitur* coniunctio (*ab eodem* p. 204,4 praepositio; *cf ibid.* 13,11 adverbium temporis *pro* 'coniunctione'). PRISC. gramm. III 50,22 cum et adverbium potest esse ... et praepositio, quando σύν *significat*, et est copulativa, ut 'cum ducibus pugno, cum imperatore proficiscor, cum amico habito', et per solam appositionem invenitur. *nescio quid velit* VIRG. gramm. epit. 8 p. 68,4: con adverbium est pro 'illuc' Marcello scribente: ite con, arma ponite aerea secrete castris. MAR. MERC. Cyr. incarn. 34 σύν ... quod est latine cum. GLOSS. μετά, σύν. cum quo: καθ' οὗ. secum καθ' ἑαυτόν (-τήν), μεθ' ἑαυτοῦ (-τῆς), intra se. tecum κατὰ σαυτόν, μετὰ σοῦ, σὺν σοί. *legitur per totam latinitatem inde a* LEGE XII tab. Gell. 20,1,45. [*ru.* cu, *it. et hisp.* con. *M.-L.*] *de ambiguitate structurae nota hunc locum*: IVLIAN. dig. 34,5,13,1 si quis leget: 'fundum Seianum heres meus Attio cum Dione Maevii servo dato' dubitatur quidem Dioni quoque fundus legatus sit an Dio cum fundo legatus sit *eqs.*

cum ***corrupte vel l(ocis) c(orruptis) legitur***: PLAVT. Merc. 811 (*legitur* sua. *sed cf. Pradel, Jahrb. Suppl. 26 p. 511*). CIC. Att. 2,24,3 (*deletur, cf. Boot ad l.*). 6,1,23 (*l. c.*). 12,25,1? (*vulg. leg.* ab). 13,33,1 (*l. c., item* 14,10,3. 15,19,2 ad Q. fr. 2,3,2. 2,14,4 epist. 9,10,2 epist. frg. V 20). CATVLL. 64,109 (*l. c.*). PLIN. nat. 18,63 (*del.*). FRONTIN. aq. 7 p. 5,10 (*del.*). QVINT. inst. 11,2,20 (*l. c.*). SVET. vita Lucani p. 50,5 (*leg.* a). p. 51,8 (*del.?*). APVL. Socr. 13 p. 148 [p. 16,21 G.] (*del.*). ITIN. Alex. 42 p. 23,6 (*l. c., ut vid.*). *de* CORP. XI 3003,5 *v. adnot.* VERG. georg. 2,424 *v. sub* quom.

dispositio materiae:

I de adiectione et comitatu.
- *A animalium inter se. 1 singulorum inter se (p. 1344, 30). 2 singulorum cum pluribus sim. (p. 1347, 33). accedunt iuncturae (p. 1349, 62).*
- *B animalium cum rebus. 1 cum rebus corporalibus (p. 1351, 20). 2 cum rebus incorporalibus (p. 1353, 57). accedunt iuncturae (p. 1354, 71).*
- *C rerum cum animalibus vel rebus. 1 corporalium cum corporalibus (p. 1355, 9). 2 corporalium cum incorporalibus (p. 1358, 3). 3 incorporalium cum corporalibus (p. 1358, 31). 4 incorporalium cum incorporalibus (p. 1358, 50). accedunt iuncturae (p. 1360, 9).*

II de communione temporali.
- *A animalium inter se (p. 1361, 3).*
- *B rerum cum hominibus (p. 1361, 17).*
- *C hominum vel rerum cum rebus (p. 1361, 40).*

III de modo actionis.
- *A accedit verbis. 1 cum rebus corporalibus (p. 1363, 50). 2 cum actione (p. 1363, 66). 3 cum affectu, voluntate al. (p. 1365, 6). 4 cum condicione extrinsecus accidente (p. 1366, 20). 5 cum actione etc. aliorum (p. 1368, 39). 6 cum condicione etc. alicuius rei (p. 1369, 8).*
- *B accedit adiectivis (p. 1369, 18).*

IV de instrumento actionis (p. 1369, 40).

V de derectione vel relatione actionis.
- *A pendet e verbis. 1 coniungendi, conversandi etc. (p. 1370, 20). 2 loquendi (p. 1371, 55). 3 dividendi (p. 1372, 12). 4 altercandi, pugnandi (p. 1372, 18).*
- *B pendet ex substantivis (p. 1372, 54).*
- *C pendet ex adiectivis (p. 1374, 33).*
- *D pendet ex adverbiis (p. 1374, 63).*

VI absolute de loco.
- *A cum verbis, quae statum significant (p. 1374, 73).*
- *B cum verbis actionis (p. 1374, 83).*

VII hebraismus (p. 1375, 35).

VIII iuncturae, syntactica (p. 1375, 41).

I *de **adiectione** et **comitatu**:*

A *animalium* *inter se*: 1 *generatim de coniunctione* ***singulorum*** *inter se*: **a** *adhaeret* ***subiecto***: *α cum verbis ad locum vel actionem localem pertinentibus* (*esse c. aliquo v. p. 1349, 62 sqq.; de tempore v. sub II*): abire: PLAVT. Amph. 125 qui cum Amphitruone abiit hinc in exercitum. *in execratione* Cas. 612. accubare: PLAVT. Asin. 830. accumbere: PLAVT. Bacch. 1192. adesse: PLAVT. Stich. 441. advenire: PLAVT. Epid. 55 (una cum). agere: aetatem: TER. Haut. 392. aetatulam: PLAVT. Pseud. 174. convivia: VERG. catal. 13,13. fabulam: PLAVT. Amph. 95 (una cum). vitam: CIC. inv. 1,103. *nota*: TAC. Germ. 29 sede finibusque in sua ripa, mente animoque nobiscum agunt. amare: PLAVT. Bacch. 646 (*app.* bibere, edere). *aliter p. 1370, 27.* ambulare: PLAVT. Bacch. 896 (*app.* cubare, osculari, *facere* illud quod dici solet). *nota*: CIC. Att. 4,10,1 tecum ... apud te ambulare. apparere: NAEV. com. 87 (mecum una). ardere *in rogo*: SEN. contr. 2,5,8 cum viro (*opp.* pro viro). ascendere in navem: PLAVT. Rud. 538. bacchari: PLIN. nat. 3,8. bibere: PLAVT. Bacch. 646 (*v. l. 40*). cadere: PLAVT. Most. 329. capere cibum: PLAVT. Trin. 905 una (TER. Eun. 368 *additur*: propter dormiet). cenare: PLAVT. Amph. 735 (*app.* cubare. CIC. Att. 4,12,1 cena apud me cum Pilia. *cf.* APVL. apol. 88). cantare: NAEV. com. 79 (VARRO frg. Non. p. 77,1 cum teibicine [*opp.* assa voce]). cantitare: TER. Ad. 750. comedere: VVLG. gen. 43,32 (*ibid.* vescebantur simul). comitari: GREG. TVR. Franc. 10,29. commorari: PS. APVL. Ascl. 33. *nota*: ITALA gen. 32,4 (Lugd.) cum Laban commoratus sum (μετά, VVLG. apud). consumere: requietem: CIC. Att. 1,18,1. dies: CIC. Att. 5,6,1. consurgere: VVLG. Col. 3,1. conterere diem: CIC. Att. 4, 8^{b}, 1. convivere: QVINT. inst. 5,9,14 (*ibid.* lavari). cubare: PLAVT. Amph. 112 (808 in eodem lecto tecum una in cubiculo). cubitare: PLAVT. Curc. 57. dare se fugae: SISENNA hist. 34. dare vela: OV. ars 2,6. decedere: CIC. Att. 6,3,9. degere: PLIN. nat. 5,45 (*cf. p. 1349, 19*). declamare: SEN. contr. 1 praef. 11 (in atriolo). discedere: CIC. epist. 2,11,2. dormire: CIC. Att. 5,1,4. ductare amicam: PLAVT. Asin. 862 (una cum). edere: PLAVT. Bacch. 646 *v. supra l. 40.* epulari: ACC. carm. frg. 3,5 ibidem. exigere: aetatem: PLAVT. Capt. 720 (una). vitam: TER. Hec. 490. exire: PLAVT. Amph. 498. facere (*i. vivere in matrimonio*): CORP. VI 9226 qui ... fecit cum coniugem suam ann. XLIII. INSCR. Notiz. degli scavi 1898 p. 254 (*Rom. christ.*). CORP. IX 153 cu suo coiug(e) f(ecit). X 5897. V 1705. 6261. V suppl. ital. 109. VIII 9638 INSCR. christ. Rossi I 447. ferre: PLAVT. Epid. 295 argentum. festinare: PLAVT. Stich. 536. gustare: PETRON. 62 panem. habitare: PLAVT. Cas. 36 (una cum). TER. Phorm. 934 cum illa ... apud te. HIER. epist. 17,3,2 cum talibus (*opp.* inter feras). hibernare: HIRT. Gall. 8,48,1. hiemare: CIC. epist. 7,9,1. iacere: CIC. Verr. 6,63. immigrare: PLAVT. Most. 106. imponere pedem in navem: PLAVT. Rud. 490. inambulare: CIC. de orat. 2,12 (*opp.* apud). incedere: PLAVT. Epid. 102. ingredi: RHET. Her. 4,51,64. inire convivia: CIC. S. Rosc. 52. ire: PLAVT. Amph. 401 (hinc una ... in exercitum). Aul. 694 intro. lavari: CIC. off. 1,129. legere: RHET. Her. 3,1,1 (*opp.* sine nobis). legere māla: VERG. ecl. 8,38. litare: *nota* MART. 10,92,16 ubicumque vester Martialis est ..., hac (*sc. mea*), ecce, mecum dextera litat vobis absens sacerdos. lurcari: VARRO Men. 136. manere: TER. Eun. 579. CIC. Att. 4,19,2 apud me cum tuis. migrare: TER. Ad. 650 (*coll.* 649). morari: VARRO rust. 1,2,2. navigare: CIC. Att. 8,3,5. pergere: CIC. Att. 2,15,3. pergraecari: PLAVT. Bacch. 813. pernoctare: PLAVT. Truc. 278. perpotare: PLAVT. Most. 977 (simul ... cum). pervigilare: LYGD. 6,54. pervolu-

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

tare libros: CIC. Att. 5, 12, 2. ponere caput: PROP. 2, 14, 22. potare: PLAVT. Asin. 270 (mecum pariter; *app.* scortari). prandere: PLAVT. Amph. 951. proficisci: PLAVT. Amph. 733 (*v. p. 1347, 38*). TER. Phorm. 572. provolare: QVADRIG. hist. 19. pugnare: LIV. 36, 7, 8 (*opp.* adversus; *aliter sub VA4*). recedere: LVCIL. 1070. se recipere: TER. Phorm. 879. requiescere: VERG. ecl. 1, 79. scortari: PLAVT. Asin. 270 *v. l. 2.* sedere: CIC. S. Rosc. 87 cum accusatoribus. spectare ludos: LEX Iul. munic. (Corp. I 206) 133. stare (*proprie*): PLAVT. Mil. 1290 (*in phrasibus translatis v. p. 1351, 12*). se subducere: TVRPIL. com. 154. se suspendere: PLAVT. Poen. 396. se trahere: PLAVT. Trin. 203 (una ibidem). transire: TER. Hec. 273 (una). vagari (-re): ACC. trag. 235. vehi: PLAVT. Amph. 850 mecum una ... una navi. venire: PLAVT. Men. 70. versari: CIC. Catil. 1, 10. vesci: SEN. dial. 2, 15, 1. vivere: PLAVT. Cist. 85 (*passim in* INSCR., *aliter* CORP. V 5689 Innocenti cum Encratio vivas). rapa vorare: SEN. apocol. 9. *talia passim. hinc, ut vid.*, cum *transit ad significationem absolutam loci, ut sit idem quod* '*apud*'; *de qua re v. sub VI.*

β cum verbis actionis (cum *non tam ad unitatem loci quam ad coniunctionem actionis, interdum non nisi ad similitudinem actionis spectat, ut prorsus nihil aliud sit quam* '*et*'. *cf. infra l. 73 sqq.*): abire consulatu: CIC. Att. 1, 16, 5. abuti otio: CIC. rep. 1, 14. accipere *aliquid*: IVLIAN. dig. 37, 6, 3, 6. adire *hereditatem*: VLP. dig. 35, 1, 19, 1. adiuvare: CIC. epist. 1, 9, 11 (*opp.* per se). adniti: SALL. Iug. 85, 47. advocare: LVCIL. 821. agere causam: CIC. Brut. 324 (*opp.* solus). arripere *aliquid*: HOR. sat. 2, 3, 224. audire: CIC. fin. 1, 16 *philosophos*. NEMES. ecl. 1, 17. caedere: CIC. Verr. 4, 155. capere orgia: VERG. Aen. 7, 403. celebrare: LIV. 1, 4, 9 VERG. Aen. 5, 599. cessare: TER. Haut. 882. cogitare: CIC. Att. 7, 14, 3. cognoscere: CIC. Att. 15, 20, 4. colligere: HOR. sat. 2, 1, 51. commori: VAL. MAX. 6, 8, 1. compati: ITALA Rom. 8, 17 (Tert. scorp. 13). condere *urbem*: SALL. Catil. 6, 1. congemescere: TERT. spect. 30. conscendere: CIC. epist. 12, 25, 5. conscribere (*i. scribere*): CIC. Att. 12, 19, 2 (*v. Boot ad l.*). conspicere: CAES. civ. 1, 65, 1. consulatum gerere: SALL. Iug. 35, 2. consumi aevo: VERG. ecl. 10, 43. credere: TERT. anim. 28 p. 347, 10. damnare: OPTAT. 2, 13 p. 48, 4 traditores vobiscum et ipsi damnamus. dare poenas: OCTAVIA 305. d(are) d(onare): CORP. VII 100 *al.* defendere *aliquid*: CIC. epist. 14, 7, 2. delectari: CIC. Cato 46. deponere *pignus*: VERG. ecl. 3, 32. dicere: PLIN. epist. 2, 14, 2 (*i. in eadem causa dicere*). CIC. Att. 10, 8, 3 sententiam. CVRT. 6, 9, 27 causam. dictare fabulas: APVL. flor. 16 p. 62 Philemon ... cum Menandro. diripere: SALL. Iug. 41, 7. discere: PLAVT. Poen. 554 omnes simul ... tecum una (*cf. p. 1349, 7*). docere: TERT. pudic. 20 p. 267, 4. dolere: *v. p. 1377, 26.* efferre: TERT. anim. 46 p. 377, 9 Epicharmus ... summum apicem inter divinationes somniis extulit cum Philochoro Atheniensi. errare: CIC. Att. 6, 1, 18. rem p. excitare: CIC. Sest. 1. exigere tributa: CIC. ad Q. fr. 1, 2, 6. existere: CIC. Quinct. 80. exoptare: AMM. 16, 12, 30. explorare: CIC. Att. 11, 6, 3. exspectare: CIC. epist. 10, 14, 1. exurere puppis: VERG. Aen. 5, 635. facere *aliquid*: PLAVT. Most. 1159 (una). CIC. epist. 11, 6, 3. RHET. Her. 1, 12, 21 impetum. CATVLL. 104, 4 LACT. inst. 5, 12, 3. ferre: PLAVT. Epid. 659 suppetias. NEP. Att. 4, 2 arma (*opp.* contra). CIC. Att. 10, 8, 4 scelus (*opp.* solus). CATVLL. 28, 4 (*i. q. pati*). acriorem fieri: VARRO rust. 2, 9, 16. fovere: VERG. Aen. 1, 281. furere: SEN. frg. 34. PETRON. 3 cum insanientibus. gaudere: SEN. Thy. 975. *cf. p. 1377, 24.* gerere *aliquid*: VERG. Aen. 9, 201. LIV. 4, 6, 10 honorem. LIV. 28, 45, 11 bellum (*opp.* adversus. *aliter sub VB*). gnarurem esse *aliquid* (*i. scire*): PLAVT. Most. 100. habere: CIC. Tull. 16 *fundum* emptum. epist. 10, 28, 1 animum. PETRON. 65 mantissam. TERT. adv. Marc. 3, 13 p. 398, 24 idololatriam. AVG. civ. 9, 8 p. 380 aeternitatem cum diis (*ibid.* communem cum diis). ieiunare: TERT. ieiun. 7 p. 283, 12. imperare: CAPITOL. Ver. 11, 1. induere mortalem formam: OV. met. 11, 202. insanire: TER. Ad. 147. iungere boves: TIB. 1, 2, 71. laetari: VERG. Aen. 6, 718. lugere: *v. p. 1377, 24.* merere: LVCIL. 406. militare: PLAVT. Epid. 676. miserari: CAES. Gall. 1, 39, 4. moratum *esse*: TERT. adv. Marc. 4, 15 p. 463, 27. mulcare miserias: PLAVT. Stich. 420. nescire: PLAVT. Persa 249 iuxta tecum. nocere: OV. rem. 760 cum Callimacho tu quoque, Coe. nosse: TER. Phorm. 1033 aeque ... tecum. obsequi: PLAVT. Mil. 677. obsignare: CIC. Att. 16, 16, 11. occidere: SEN. Herc. O. 924. operari: LVCIL. 992. occasionem opprimere: PLAVT. Asin. 281. parĕre: PLAVT. Asin. 283 opimitates. *nota*: APVL. Socr. 1 p. 105 quae impraesentiarum et quasi vobiscum parienda (-rcenda, -rtienda *codd.*) sunt. pati: TERT. anim. 12 p. 317, 8 (*opp.* per). adv. Prax. 29 p. 286, 8 quid est ... compati quam cum alio pati? peccare: *nota* AVG. in psalm. 105, 6 'peccavimus cum patribus nostris', tamquam diceret: 'peccavimus sicut patres nostri' ... ut cum illo se quisquam peccasse, vel cum illo se aliquid fecisse dicat, quem in simili facto etiam post multum temporis fuerit imitatus. *cf.* civ. 16, 27 p. 170 cum omnibus etiam ipse peccavit. perfrui: CIC. epist. 7, 33, 2. perire: PLAVT. Bacch. 1115. Epid. 77 (*opp.* solus). CIC. Quinct. 70 cum iis et propter eos. SEN. contr. 2, 2, 11 cum viro ... pro viro. petere: Q. CIC. pet. 7 CIC. Att. 4, 8ᵇ, 2 (*opp.* solus). polliceri: SALL. Catil. 28, 1. ponere: diem: CIC. epist. 5, 21, 1. *monumentum*: INSCR. *passim.* possidere: LIV. 7, 16, 9. postulare *aliquem*: CIC. ad Q. fr. 3, 1, 15. praedicare: TERT. anim. 5. praeesse: CAES. civ. 3, 5, 3 praeerat ... navibus ... C. Marcellus cum C. Coponio, ... classi Scribonius Libo et M. Octavius. quaerere: OV. Pont. 1, 5, 30. rebellare: LIV. 8, 14, 10. recognoscere: CIC. Verr. 1, 15. recordari: TERT. adv. Prax. 13 p. 248, 5. regnare: CIC. Att. 9, 10, 7. rescribere: CALL. dig. 26, 7, 33, 1. ridere: CIC. epist. 2, 12, 1. rogare: CORP. IV 103 *et saepe.* sapere: TERT. bapt. 12 p. 211, 23. scire: PLAVT. Asin. 332 aeque mecum. Mil. 234 iuxta mecum. Pseud. 12. senescere: LIV. 21, 53, 2. sequi consilia: SALL. or. Phil. 6. servare: gravitatem: CIC. Att. 10, 1, 4. solvere votum: *saepe in* INSCR., *ut* CORP. V 4263. solvere phaselon: HOR. carm. 3, 2, 28. somniare: TERT. nat. 2, 13. subire casum: CIC. Att. 8, 1, 3. succedere: COD. Theod. 5, 1, 8 (*a. 426*). tendere manus: CAES. civ. 2, 5, 3. tenere: PLAVT. Aul. 682 iuxta ... mecum (*i. scire*). *nota*: VERG. Aen. 1, 675 magno Aeneae mecum teneatur amore (*i. sicut ego; falso* SERV. *ad l.* 'mecum' id est 'cum officio Venerio', nec potest intellegi 'quemadmodum ego' *eqs.* SERV. auct. per meos amores, id est: me adnitente). tinguere crura: VERG. georg. 2, 8. tolerare mala: TER. Phorm. 556 (una). tradere: CATVLL. 62, 61 *filiam.* tueri: negotia: CIC. Att. 8, 11ᵇ, 2. bella: OV. fast. 2, 699. turbare iura: LVCAN. 1, 177. valere: CATVLL. 11, 17. vexare limen: IVV. 1, 101 et ipsi nobiscum. videre: TER. Haut. 907 Clinia ... mecum una simul. vigere: SEN. dial. 12, 2, 6. vincere: CIC. Att. 7, 1, 4. vocare: VERG. Aen. 2, 435. uti facultatibus: CIC. part. 95 (*opp.* contra *aliquem*). *talia passim.*

γ cum verbo substantivo et praedicato: *sic passim cum nominibus collegiorum, ut* consulem esse cum *aliquo* (CIC. Att. 4, 18, 4), censorem (CIC. epist. 9, 21, 2), principem (CIC. Brut. 230), quaestorem (LIV. 3, 25, 3), tribunum (CIC. epist. 13, 12, 1). *similiter* fieri consulem (CIC. Att. 1, 1, 2. creari: LIV. 2, 42, 2), dictatorem (CIC. epist. 9, 21, 2 cum ... magistro equitum). *cf.* CIC. Att. 2, 5, 2 qui consules parentur, utrum ... Pompeius et Crassus an ... cum Gabinio Servius Sulpicius. *verbo omisso, ut* CORP. I 1² p. 199 n. 29 C. Octavius ... tribunus mil(itum) bis q(uaestor) aed(ilis) pl(ebis) cum C. Toranio *eqs.*
in aliis iuncturis: gnarurem esse: *v. p. 1345, 56.* esse in triente: CIC. Att. 7, 8, 3 cum duobus coheredibus. certum: CIC. ad Q. fr. 3, 2, 3. suspectum: SALL. hist. frg. 1, 69. ultorem: VERG. Aen. 10, 863. notum: OV. am. 1, 15, 30. mortuum: [OV. am. 3, 14, 40]. praesto: VITR. 1 pr. 2 in metu: COLVM. 1, 2, 1. civem: LEX Salpens. (Corp. II 1963) 1, 1. miserum: MART. 2, 24, 7. doctum: GELL. 10, 1, 4. tironem: HIER. epist. 3, 5, 2. beatum: AVG. civ. 9, 13. *sim. saepe.* *sine verbo subst.*: CIC. Att. 7, 11, 1 unam ... tecum apricationem ... malim quam ... regna. Pis. 22 quid cum tuis sordidissimis gregibus ... perpotationes praedicem? epist. 9, 3, 1 ne ... nostra nobiscum aut inter nos cessatio vituperetur. CVRT. 3, 12, 19 egregios ... bello viros et tot gentium secum domitores.

δ omisso verbo (*supplentur fere verba eundi vel commorandi; alia v. sub γ*): TER. Andr. 951 eho mecum, Crito! Eun. 522 ecquis cum ea una? CIC. Mil. 55 semper ille antea cum uxore, tum sine ea. Phil. 11, 12 cum hoc veteranus Cafo (*supra*: accedit Saxa). Att. 10, 4, 8 de Hispaniis non dubitabat quin Caesaris essent, inde ipsum cum exercitu, ubicumque Pompeius esset. 12, 7, 2 Dolabella etiam mecum. 13, 16, 2. 13, 33, 4. 13, 47ᵇ, 2. 14, 10, 3. 14, 11, 2. 14, 12, 2. VERG. Aen. 9, 50 ecquis erit, mecum ... qui primus in hostem? STAT. Theb. 4, 775 mecum age nunc, si ... servat. 11, 570 huc mecum ad Manes! NEMES. cyn. 99 huc igitur mecum, quisquis *eqs.* *aliter*: STAT. Theb. 5, 221 quibus ubera mecum (*sc. communia*) obliquumque a patre genus. SOL. 40, 6 ut historiae conditores Xanthus, Hecataeus, Herodotus, cum quibus Ephorus et Theopompus. CORP. VI 32412 (*saec. III in.*) Terentiae Flavolae sorori ... Q. Lollianus *eqs.* ... cum Claudia ... coniuge et Lolliana ... filia. *sim.* VI 32414 (*a. 247*) *al.* *cf. haec*: TAC. ann. 13, 44 ille uno cum liberto (*sc. veniens*) ferrum veste occultum infert. APVL. Socr. 19 p. 164 *Socrates* uno (*sic*) cum Phaedro extra pomerium sub ... arboris ... umbraculo signum illud adnuntium sensit.

b *adhaeret* **obiecto**: *acc.*: adducere: PLAVT. Epid. 370. advehere: PLAVT. Men. 1085. advocare: LVCIL. 821. amittere (*i. dimittere*): PLAVT. Pseud. 1123. capere: CIC. Att. 9, 19, 2. censere: TERT. adv. Marc. 1, 9 p. 302, 19. claudere: OV. met. 14, 285. cognoscere: CIC. orat. 105. concludere: TER. Ad. 552. conglorificare: *v. l. 74.* consecrare: CIC. nat. deor. 2, 62. consepelire: VVLG. Rom. 6, 4. conspicari: PLAVT. Poen. 605. conspicere: PLAVT. Amph. 754 tecum ... simul. convivificare: VVLG. Col. 2, 13. culpare: APVL. apol. 13. damnare: LIV. 8, 32, 12. deprehendere: OV. fast. 2, 809. deputare: *nota* TERT. anim. 1 p. 299, 24 (*opp.* post deos). VVLG. Luc. 22, 37 (ITALA Tert. resurr. 20 p. 53, 2 inter). devovere: LIV. 8, 9, 8. diligere: TERT. scorp. 14. educare: PLAVT. Capt. 991. expellere: CIC. epist. 1, 9, 5. fallere: OV. epist. 19, 95 non meruit falli mecum quoque Delia. glorificare: ITALA Rom. 8, 17 (Tert. scorp. 13. VVLG. conglorificare. *opp.* compati). habere: PLAVT. Cist. 366 perditui. CIC. Att. 13, 12, 4. *i. q. numerare*: LVCIF. Athan. 1, 30 p. 118, 15. initiare: LIV. 39, 12, 6. intercipere: PLIN. epist. 6, 25, 4. ludere: OV. am. 3, 3, 20. miserari: TERT. adv. Marc. 2, 26 p. 372, 13 vos quoque cum populo. mittere: PLAVT. Cas. 441. necare: SALL. Iug. 42, 1. nosse: PLAVT. Men. 748 (simul). numerare: SEN. dial. 11, 16, 7. percutere: TERT. ieiun. 2 p. 276, 10 cum Galatis nos. occidere: CORP. I 582. omittere: CIC. Tusc. 1, 41. opprimere: PLAVT. Bacch. 917. pallere: PERS. 1, 124. ponere: LIV. 1, 58, 4. postulare: HOR. carm. 2, 6, 21. prohibere: TER. Phorm. 425. rapere: VERG. Aen. 2, 675. reducere: CIC. ad Q. fr. 2, 2, 3. relinquere: PLAVT. Bacch. 496

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

me quoque una ... cum illo. GAIVS inst. 3, 70 cum liberis ... etiam extraneum heredem. reponere: SEN. dial. 10, 17, 6. reputare: VVLG. Is. 53, 12 Marc. 15, 28. scribere heredes: CIC. off. 3, 73. servare: CARM. epigr. 27. sollicitare: CIC. Brut. 331 et hunc mecum socium. surripere: PLAVT. Poen. 1105. terrere: OV. met. 2, 261. timere: SEN. dial. 10, 4, 6. videre: PLAVT. Amph. 768 tecum simul. Stich. 582. OV. met. 2, 599 cum iuvene Haemonio ... Coronida (*sc. concumbentem*). *om. verb.*: TER. Haut. 241 eccum Dromonem cum Syro una. CIC. ad Q. fr. 3, 1, 1 ibi Mescidium cum Philoxeno. *dat.*: *nota*: ALF. dig. 33, 2, 40 'illi cum illo habitationem lego': perinde est ac si ita 'illi et illi' legasset. POMPON. dig. 30, 36, 2 nihil distat, utrum ita legetur 'Titio et Maevio' an ita 'Titio cum Maevio': utrubique enim coniunctim legatum videtur. GAIVS dig. 40, 7, 31, 1 'illi cum illo do'... perinde ac si ita scriptum esset 'illi et illi' (*sec. Iulianum*). *sim.* PAVL. dig. 50, 16, 142. *cf.* VLP. dig. 40, 4, 13, 3 adiectio 'cum filiis' (*supra*: si ancilla cum filiis libera esse iussa sit) non facit condicionem. *v. quae sequuntur.* CATVLL. 23, 5 est pulcre tibi cum tuo parente et cum coniuge lignea parentis. BELL. Afr. 95, 3 Pompeiae cum Faustae liberis Caesar incolumitatem ... concessit. LIV. 10, 26, 3 copiarum satis sibi cum P. Decio. 33, 37, 10 ipsi ... adversa pugna ... evenerat, cum collega secunda. *cf.* 45, 25, 5 partim cum Philocrate renuntiare ... placuit, partim cum Astymede ... subsistere. *nota*: CORP. II 1222 haec est domus qum meis. *abl.*: LAMPR. Comm. 1, 3 Faustina ... Commodo cum fratre (*sc. gemellis*) praegnans.

nota brevitatem: LYGD. 3, 23 sit mihi paupertas tecum (*sc. modo tecum sim*) iucunda, Neaera (*cf. p. 1375, 6*). PROP. 2, 15, 37 mihi si secum tales concedere noctes (*sc. degendas*) illa velit. OV. epist. 4, 145 tutus eris mecum (*i. si mecum eris*). ars 3, 564 non bene cum sociis (*i. si socios habeas*) regna Venusque manent. met. 13, 204 prima ... lux nostri tecum fuit illa pericli. MART. 11, 26, 6 esse negem melius cum Ganymede Iovi. 12, 34, 2 triginta mihi ... messes tecum (*sc. communes*) ... fuere.

2 *speciatim de coniunctione singulorum cum pluribus, plurium cum singulis, imparium cum imparibus* (esse *v. p. 1350, 36*): **a** *ducis cum exercitu* (*praepositio vim instrumentalem q. d. accipere videtur, cum accedit verbum agendi, ut l. 45. 47 (bis). 52. 55. 59 al.*): ENN. ann. 565 cum legionibus quom proficiscitur induperator. PLAVT. Amph. 733 cum exercitu hinc profectus sum ad ... hostes. CATO orig. 87 mittam te ... cum equitibus. CAEL. hist. 25 *al.* RHET. Her. 4, 24, 34 cum parva manu prodiremus. CIC. Verr. 2, 54 si in eas *urbes* vi cum exercitu imperioque invasisses. Phil. 5, 37 non solum cum exercitu suo, sed etiam cum omni immanitate barbariae bellum inferre nobis. p. red. in sen. 32 *al.* div. 1, 49 progredi. *nota* Att. 6, 8, 2 *Caesarem* exercitum nullo modo dimissurum, cum illo ... consulem facere. 7, 9, 3 *al.* POMP. Cic. Att. 8, 11A. 8, 12C, 1 neque solus cum ista copia tantam multitudinem sustinere poteris. BRVT. Cic. ad Brut. 1, 4, 6. CIC. epist. 1, 9, 2 provinciam ... cum exercitu optinere. 2, 10, 3 cum meis copiis ... vexavi Amanienses. PLANC. Cic. epist. 10, 11, 2 *al.* GALBA Cic. epist. 10, 30, 3 *al.* LEP. Cic. epist. 10, 34, 1 D. BRVT. Cic. epist. 11, 4, 1 *al.* CAES. Gall. 1, 10, 3 *al.* *nota* 3, 23, 4 magna cum auctoritate et magno cum hominum multitudine bellum gerere. civ. 1, 38, 2 uti ... Varro cum ... legionibus ... ulteriorem Hispaniam tueatur. HIRT. Gall. 8, 24, 2 M. Antonium quaestorem cum legione ... sibi coniungit. BELL. Alex. 3, 3 *al.* 14, 1 cum suorum paucitate contra ... vim hostium ... decernendum. 19, 4. BELL. Afr. 75, 3 cum equitatu ... agmen ... carpere coepit. 86, 1. BELL. Hisp. 6, 4 cum aliquot cohortibus ... circumcludunt Caesaris equites. VARRO ling. 5, 149 SALL. Catil. 18, 5 *al.* 43, 2 Statilius et Gabinius ... cum magna manu ... loca ... incenderent. NEP. Milt. 1, 4 *al.* LIV. 1, 1, 2 *al.* 21, 61, 5 *Hasdrubal* cum ... iuventute ... agros ... sociorum vastat. 28, 14, 16 cum expeditis peditum ... prius pugnam consererent cum hoste. 28, 28, 9. 28, 45, 9. VELL. 1, 8, 5 firmare urbem ... cum imbelli et pastorali manu. CVRT. 3, 4, 1 *al.* 8, 1, 37 Asiam ... cum istis iunioribus subiecisti. TAC. hist. 2, 83 *al.* ann. 2, 25 Silio cum triginta ... milibus ire in Chattos imperat; ipse maioribus copiis Marsos irrumpit. AMPEL. 33, 2 Romanos ... iuvit cum milite suo. ITALA Iudas 14 (Ps. Cypr. ad Novat. 16) venit cum multis milibus nuntiorum suorum (ἐν ἁγίαις μυριάσιν, VVLG. in). SPART. Did. 5, 2 *et al.* SCRIPT. hist. Aug. *saepe.* AMM. 31, 11, 2 motu imperatoris cum abundanti milite cognito. CORP. XI 6107 *Munatianus* agens at latrunculum cum militibus n(umero) XX.

b *exercitus (militis) cum duce* (*i. fere q. 'sub'*): CATO orig. 86 mitte mecum Romam equitatum. QVADRIG. hist. 7 ? (*cf. p. 1358, 33*) CIC. Lael. 36 div. 1, 52 CAES. Gall. 5, 17, 2 *al.* HIRT. Gall. 8, 11, 1 *al.* BELL. Alex. 77, 2 BELL. Afr. 9, 1 *al.* VARRO ling. 5, 45 qui cum Ercule Argivo venerunt Romam. 5, 52 *al.* SALL. Iug. 84, 3 lubido cum Mario eundi plerosque invaserat. NEP. Them. 3, 1 *al.* VERG. Aen. 11, 467 LIV. 1, 14, 9 *al.* 9, 16, 14 nec cum ullo (*quam Papirio*) asperiorem ... fuisse militiam. 10, 27, 11 quarta *legio* cum L. Volumnio ... gerebat bellum. 42, 34, 6 miles voluntarius cum ... consule ... sum profectus. CVRT. 3, 11, 9 *al.* *nota*: LVCAN. 1, 341 his (*militibus*) ... longi non cum (*i. sine*) duce praemia belli reddantur. SIL. 9, 77 barbaricis Satricus cum rege catervis advectus. TAC. hist. 2, 14 *al.* *sim.* LIV. 33, 21, 8 cum Calcha *regulo* decem ... oppida *in armis esse*.

c *ducis cum classe* (*classis cum duce*): INSCR. column. rostr. 9 ⟨c⟩lases navales primos ornavet ... cumque eis navebos claseis Poenicas ... pucn⟨andod vicet⟩. PLAVT. Bacch. 928 Atridae ... Pergamum ... armis, equis, exercitu atque eximiis bellatoribus mille cum (*P*, post *A*; *cf. Leo in adn.*) numero navium ... subegerunt (930 sine classe). SISENNA hist. 38 CIC. Verr. 6, 97 Manil. 34 Att. 16, 7, 5 LENT. Cic. epist. 12, 14, 1 *al.* CATVLL. 64, 53 CAES. Gall. 4, 21, 1. 4, 23, 2 *al.* BELL. Alex. 10, 4 BELL. Afr. 2, 5 *al.* NEP. Milt. 7, 4 *al.* OV. fast. 4, 65 LIV. 5, 28, 4 *al.* VITR. 10, 16, 7 TAC. hist. 2, 9. *aliter* CIC. div. 1, 75 qua in pugna ... Castor et Pollux cum Lacedaemoniorum classe visi esse dicebantur. LIV. 22, 37, 12 classem, quae cum T. Otacilio ... in Sicilia erat. 23, 40, 6 *al.*

d *singulorum cum turba, quam ducunt, cui praesunt*: *domini cum servis*: PLAVT. Most. 106 immigrat nequam homo ... cum pigra familia. Poen. 168 totum lenonem cum tota familia dabo ... dono. Rud. 850 is nunc cum servis servat. TER. Hec. 409 adest Parmeno cum pueris. Haut. 751 Phorm. 571. QVADRIG. hist. 76 Metellus in Capitolium venit cum mortalibus multis. CIC. inv. 2, 15 caupo ... cum quibusdam deversoribus illum ... consequitur. S. Rosc. 13 *Roscius* ad hoc ... iudicium cum praesidio venit. Verr. 1, 18 consul ... domum reducebatur ... cum maxima frequentia. Cluent. 93 ad iudicium non modo de contione, sed etiam cum ipsa contione veniebat. de orat. 1, 184 Brut. 306 *al.* epist. 9, 15, 5 tu *domum* ... cum fabris ... perspicias. 14, 7, 3 VARRO rust. 1, 17, 2. VERG. Aen. 4, 215 ille Paris (*i. Aeneas*) cum semiviro comitatu ... rapto potitur. HOR. carm. 3, 1, 36. *al.* CATVLL. 64, 252 volitabat Iacchus cum thiaso satyrorum. VARRO Men. 438 VERG. Aen. 5, 75 *al.* AETNA 6 HOR. carm. 1, 37, 9 OV. met. 11, 86 *al.* *magistratus cum apparitoribus, comitatu, sim.*: LEX repetund. (Corp. I 198) 50 praetor quom soveis viatoribus apparitoribusque ... ⟨curato⟩. CIC. Verr. 2, 51 alium praetorem cum iis iudicibus ... in consilium iturum. 3, 75 ut cum consilio cognosceret (3, 76 LIV. 29, 20, 4). 4, 67. Att. 10, 10, 1 quia cum lictoribus invitus cursarem. LAMPR. Alex. 33, 11.

e *singulorum cum multitudine, universitate, cuius quis ipse pars est* (*fere i. q.* '*in, inter, apud*'. esse, facere, sentire, stare *v. infra sub iuncturis*): RHET. Her. 4, 44, 57 cum pro re publica perire noluerit, ... cum re publica pereat (*ibid.* cum multis. *cf.* Ov. epist. 3, 106 qui bene pro patria cum patriaque iacent). CIC. Att. 10, 1, 4 aut ... mihi libere inter malos πολιτευτέον fuit aut vel periculose cum bonis. CATVLL. 79, 2 quem malit quam te cum tota gente ... tua (79, 3). VERG. Aen. 4, 425 non ego (*Dido*) cum Danais Troianam excindere gentem ... iuravi. 4, 606 *al.* OV. am. 3, 12, 6 quam coepi solus amare, cum multis vereor ne sit habenda mihi (epist. 9, 137. MART. 3, 26, 6 uxorem ... habes ... cum populo. *opp.* solus). epist. 5, 156 met. 3, 561 *al.* LIV. 6, 19, 6 quid cum plebe aggredimur eum, quem per ipsam plebem tutius aggredi est. PLIN. nat. 36, 40 *Pasiteles* civitate Romana donatus cum iis oppidis. *sim.* SALL. Catil. 46, 5 consul Lentulum ... ipse ... in senatum perducit, reliquos cum custodibus in aedem Concordiae venire iubet. hist. frg. 2, 20. MACER dig. 48, 3, 7 ut *factores* cum prosecutoribus ad se remittantur. *sic in subsumptione* (*cf. l. 61*): OV. trist. 2, 59 cum ... omnibus unus ipse quoque adiuvi ... vota. LIV. 6, 24, 9 fortunam cum omnibus, infamiam solus sentiam. VAL. FL. 7, 204 cum ... omnibus odit me quoque.

f *universitatis (multitudinis) cum singulis qui eius partes sunt*: CIC. ad Brut. 1, 3, 2 civitas tota ad te se cum coniugibus et liberis effundebat. PLANC. Cic. epist. 10, 21, 5 si ... rem ... publicam mecum prodidissem. CAES. Gall. 1, 2, 1 ut *Helvetii* de finibus suis cum omnibus copiis exirent. 7, 78, 3 Mandubii ... cum liberis atque uxoribus. HIRT. Gall. 8, 51, 3 LIV. 1, 9, 9. *sim.* 1, 52, 2 quo ... res omnis Albana cum coloniis suis in Romanum cesserit imperium *al. etc.* TAC. hist. 2, 32 Orientem cum integris exercitibus *esse fidum*. CORP. XIV 3608, 11. *sic in subsumptione* (omnes cum uno *et sim.*): CATO agr. 22, 3 conposturae HS LX: vecturam boum, operas VI, homines VI cum bubulcis (*i. in quibus bubulci?*) HS LXXII *eqs.* (*locus, ut vid., corruptus*). orig. 83 quadringenti omnes cum uno ... cadunt. LVCIL. 1064 ipso cum domino ... omnis. CAES. civ. 1, 51, 2 erant ... milia circiter VI cum servis liberisque. LIV. 10, 30, 6. 21, 38, 4. 25, 26, 14. 29, 37, 6. CVRT. 4, 1, 33 ad unum omnes cum ipso duce occisi. MART. 12, 15, 8. 10. *cf.* AVSON. 155, 6 quinque advocavi. sex enim convivium cum rege iustum. AVG. civ. 18, 41 p. 317 cum doctis atque indoctis tot tantique populi crediderunt. CORP. V 5738, 1 dis cum Iove. *sim.* VERG. Aen. 11, 394 Euandri totam cum stirpe videbit procubuisse domum (*cf.* Ov. fast. 1, 363).

g *militum cum militibus, ita ut unum corpus efficiant*: BELL. Afr. 12, 3 quorum ... numerus fuit XXX cohortium cum (*om. codd. pleriq.*) equitibus CCCC. 52, 4 *al.* BELL. Hisp. 10, 3 qui cum equitatu suas copias adduxerat. 14, 2 SALL. Iug. 38, 6 LIV. 21, 17, 8. 26, 46, 7. CVRT. 3, 8, 28. 5, 1, 41 ex Peloponneso mercennarius miles ad IIII milia advenerat cum trecentis ... equitibus. TAC. hist. 1, 61 *al.* AMM. 24, 1, 2 cornu laevum cum equitum copiis. *sim.* LIV. 9, 19, 4 Latium ... omne cum Sabinis et Volscis ... et omni Campania ... invenisset hostes. CVRT. 4, 12, 7 Persas ... cum Mardis Sogdianisque *illi* ducebant. SOL. 49, 7 densissima ... populorum frequentia cum Parthis legem ... custodit. *in subsumptione*: LIV. 41, 21, 4 duas ... legiones ... scribere ... cum iusto numero peditum equitumque.

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

h *discipulorum (asseclarum) cum auctore suo (fere i. q. 'secundum')*: CIC. Tusc. 1, 39 errare ... malo cum Platone ... quam cum istis vera sentire. *cf.* leg. 1, 38. SEN. dial. 10, 14, 2 disputare cum Socrate ..., dubitare cum Carneade, cum Epicuro quiescere *eqs.* TERT. scorp. 7 possum dicere cum Sophia dei: *seq. verba.* anim. 43 p. 370, 23 superest ... cum Stoicis ... determinemus. resurr. 14 p. 43, 7 cum Marcione ... disces. 24 p. 58, 25 *al.* adv. Marc. 3, 23 cum Iudaeis negas venisse Christum. 4, 21 p. 489, 28. HIER. epist. 14, 1, 3 affatim dives est qui cum Christo pauper est. AVG. civ. 11, 5 p. 467 ut innumerabiles mundos cum Epicuro somniare cogantur. 22, 6 p. 564 Cicero ... mundum non interiturum cum Platonicis sentit. *sim. poetae cum persona ficta*: Ov. am. 2, 1, 15 *scribens bella gigantum* in manibus nimbos et cum Iove fulmen habebam (2, 1, 17). *huc addas*: CIC. fin. 5, 89 isti (*Stoici*) nobis cum interprete audiendi sunt. *cf.* HIER. epist. 16, 2, 3 te alius senem cum Petro (*i. ad exemplar Petri*) cingat, ... municipatum caeli cum Paulo consequaris. facere, sentire, stare cum *aliquo*: *v. p. 1351, 1 sqq.*

i *hominum cum dis (deo)*: ENN. ann. 115 Romulus in caelo cum dis ... aevum degit. *ita ut di adiutores actionis sint*: ENN. ann. 201 dono ducite doque volentibus cum magnis dis. PLAVT. Mil. 1351 ite cum dis benevolentibus. Persa 332. CATO agr. 141, 1 cum divis volentibus quodque bene eveniat, mando tibi ..., uti. *aliter (i. q. 'et')*: LIV. 38, 48, 16 negaretis hoc mihi cum dis immortalibus (*sc. triumphanti ascendere in Capitolium*). *christiana*: TERT. adv. Marc. 4, 39 p. 554, 9 'cum deo invalescentis', quod est interpretatio 'Israhelis'. AMBR. spir. 2, 70 *haeretici dicunt* in spiritu deum, non cum spiritu praedicandum. *ibid.* 'in spiritu'... ministerium sancti spiritus signare ...: si vero 'cum spiritu' dicant dei virtutem esse ..., societatem quandam et communionem patris et filii et spiritus sancti designare videantur (*v. quae seq.*). 3, 84 haec ... tria in Christo unum esse: 'cum ipso' et 'per ipsum' et 'in ipso'. *sim.* CASSIOD. var. 8, 9, 3 te cum favore divino suggestu ... patriciatus evehimus. esse cum inferis: *v. p. 1350, 77.*

k *deorum cum hominibus*: *de Musis*: VERG. Aen. 9, 526 *Musae*, mecum ingentis oras evolvite belli. catal. 59 quae tecum finxerunt carmina divi. HOR. carm. 3, 4, 29 mecum vos (*Musae*) eritis. LIV. 8, 7, 5 COLVM. 10, 227 LAVS Pis. 82. STAT. Theb. 10, 831 mecum omnes audete deae. silv. 1, 2, 49 *cf.* 4, 1, 28. TAC. ann. 1, 43 tua, dive Auguste, ... mens, tua, pater Druse, imago ... istis cum militibus eluant hanc maculam.

l *hominum cum bestiis, bestiarum cum hominibus (bestiis)*: PLAVT. Truc. 278 cum ... ea *bove* noctem in stramentis pernoctare. BELL. Afr. 7, 6 *Mauri* latent ... in insidiis cum equis. 48, 5 copias cum elephantis LX productas. BELL. Hisp. 4, 2 *milites* cum equis recipiuntur. 11, 1. NEP. Pel. 2, 5 cum canibus venaticis exierunt. HOR. sat. 2, 2, 115 videas ... cum pecore et gnatis ... colonum. carm. 3, 18, 12. 3, 29, 21. Ov. epist. 19, 104 dedit leto cum quibus (*canibus*) ... feras. LIV. 27, 32, 7. PLIN. nat. 35, 96 Antigonum ... cum equo incedentem. MART. 1, 92, 10 bibis immundam cum cane pronus aquam. SOL. 2, 3 ITIN. [Silv.] 6, 2. CORP. X 6012, 11 (*a. 249*) paria tria cum ursis et herbanis. *de equitantibus*: CIC. nat. deor. 2, 6 duo iuvenes cum equis albis. ad Q. fr. 2, 11, 2 quod eum essent cum equis prosecuti. VARRO ling. 5, 148 CVRT. 8, 13, 17. ITIN. Theod. 21 pullus asinae, cum quo intravit ... in Hierusalem. LVCR. 5, 1311 *in aciem* misere leones cum doctoribus armatis. Ov. met. 7, 806 nec mecum famulos nec equos nec ... ire canes. LIV. 37, 44, 1 quindecim cum rectoribus elephanti. 44, 5, 8. PLIN. nat. 8, 142 animalibus, quae nobiscum degunt. SVET. Aug. 96 asellus cum asinario. VARRO rust. 1, 20, 2 ut tironem *bovem* cum veterano adiungant. 2, 2, 15. 2, 4, 13 porcos sinunt cum matribus. 2, 5, 16 *al.* VERG. ecl. 8, 28 Aen. 1, 635 *al.* Ov. fast. 4, 826 *al.* LIV. 42, 20, 5.

iuncturae et structurae ad IA: est *aliquis* cum *aliquo* (*de tempore v. suo loco*; secum esse *v. p. 1376, 4; cf.* simul cum *sim.*):

1 *generatim*: PLAVT. Aul. 655 quis hic intus alter erat tecum simul? Bacch. 716 vos duo eritis atque amica tua erit tecum tertia. Cas. 482 Men. 105 (*cf. Leo ad l.*) Poen. 312 *cf.* Stich. 515. TER. Andr. 63 cum quibus erat cumque una, eis sese dedere. 81 Hec. 236 Haut. 185 Phorm. 866 Eun. 522 (*om. verb.*) Ad. 650 CIC. S. Rosc. 120 div. in Caec. 29 Verr. 3, 49. 6, 77 apud me habitavit, mecum fuit. *al.* Catil. 2, 17. har. resp. 25 si essetis versareminique nobiscum. ac. 2, 61 fin. 5, 3 Tusc. 5, 65 rep. 1, 16 Cato 3, 9 *al.* de orat. 2, 17 Brut. 87. 309. 315 top. 1 Att. 1, 6, 2. 1, 12, 2. 3, 1. 3, 19, 2 ? 4, 3, 3. 4, 9, 1. 5, 6, 1 ut secum et apud se essem. 5, 7. *transl. de animo* 5, 10, 1 eram ... totus ... tecum. 6, 1, 3. 6, 2, 8 (*syn.* simul sis). 7, 12, 6 *al.* 11, 22, 2 hic. ad Q. fr. 1, 1, 18 *al.* epist. 3, 5, 5 fuit ... mecum familiariter. 5, 13, 5 (*syn.* una esse). 13, 52 frequens ... fuerat nobiscum. 13, 16 domi meae cum Diodoto Stoico. 13, 24 (*syn.* una vivere). 14, 2, 2 in praediis. *nota* 16, 22, 1 mecum es, si te curas (*Cicero Tironi aegrotanti. cf.* 16, 17, 2). BRVT. Cic. ad Brut. 2, 5, 2 GALBA Cic. epist. 10, 30, 1 Q. CIC. pet. 37. 38 PVBLIL. V 7 BELL. Alex. 24, 4. BELL. Afr. 8, 5 in patria. 28, 2 in navi. 35, 1. VARRO rust. 3, 17, 5 ad villam. SALL. Iug. 61, 4 Romae. NEP. Alc. 10, 5 Dat. 2, 4 *al.* Eum. 12, 2 apud eum. VERG. Aen. 5, 716 *al.* Ov. met. 5, 567. 10, 204 Pont. 3, 5, 29. LIV. 3, 24, 5 ad signa. 23, 15, 15. 32, 26, 5. 32, 32, 10 *al.* 36, 10, 11 ibi. 38, 38, 6 'si qui ... cives ... cum rege Antiocho intraque fines regni eius sunt'. EPIST. imp. Aug. Suet. Tib. 21 SEN. contr. 2, 4, 7 *al.* PHAEDR. 1, 5, 4 vacca et capella et ... ovis ... socii fuere cum leone in saltibus. SEN. dial. 10, 2, 5 *al.* epist. 32, 1. 41, 1 prope est a te deus, tecum est, intus est. 55, 11. 62, 2. 64, 1 (*transl., sic etiam* 67, 2). CVRT. 3, 2, 8. 7, 1, 13. 9, 2, 5. 10, 10, 3 ASCON. Mil. p. 33 *al.* MART. 2, 5, 2 *al.* QVINT. decl. 266 p. 87, 11 *al.* PLIN. epist. 1, 16, 7. 5, 14, 8. 6, 25, 5. 9, 31, 1 postquam a te recessi, non minus tecum quam cum ad te fui. 10, 21 SVET. Dom. 3. PAPIN. dig. 1, 22, 4 comites cum aliis ... fuerunt. LABEO dig. 32, 30, 5 *uxor* dum cum filio meo Capuae erit (*cf. quae sequuntur*). ITALA Luc. 15, 31 (Tert. pudic. 8 p. 23) *et* VVLG. tu semper mecum es. Matth. 18, 20 (Cypr. testim. 3, 3) ego cum eis sum (ἐν μέσῳ, VVLG. in medio). TERT. adv. Marc. 3, 24 p. 421, 19. 4, 11 p. 450, 17 *al.* LAMPR. Heliog. 31, 7 in balneis ... cum mulieribus. ITIN. [Silv.] 1, 2 *al.* HIL. op. hist. frg. 2, 5. FILASTR. 93, 6 filius ... aestimetur non esse ubique cum patre. OPTAT. 1, 19 p. 20, 21 HIER. epist. 3, 3, 2. 51, 2. 142 VVLG. gen. 13, 5 *al.* AVG. civ. 4, 23 p. 175 *de felicitate personata.* 8, 25 p. 362 cum illis (*angelis*) sumus. 9, 2 p. 369 SVLP. SEV. dial. 2, 13, 5. CORP. XIII 7727 commili(tones), qui cum eo sun⟨t⟩.

2 *de conversatione amatoria, coniugali*: PLAVT. Amph. 135 quae cum moecho est. 817 quid ... deliqui, si, cui nupta sum, tecum fui? (818). Asin. 230. 753. 754. 845. 848 Bacch. 891. 961. 1178. Cas. 451 erit hodie tecum quod amas. Epid. 178 Men. 188 Merc. 102 Mil. 1323 Most. 392 Poen. 1165 Stich. 732 Truc. 362. 421. 688. 706. 936. 958. 959. CATO or. frg. 57, 2 pro scorto fuit ... cum partim illorum ... ad eundem modum erat. TER. Hec. 156 Haut. 328. Eun. 195 (*nota synonyma*). 576 LVCIL. 504 ACC. trag. 474 (*ex coni.*) CIC. Quinct. 77 ? Cael. 49 fat. 30. de orat. 2, 2 (*ambigue*). CATVLL. 106, 1 cum puero bello praeconem qui videt esse. 112, 1 ? VARRO ling. 6, 80 eadem modestia potius cum muliere fuisse quam concubuisse dicebant. DIRAE 96 LYDIA 24 *al.* (*de bestiis* 34) TIB. 1, 1, 58. 3, 13, 10 PRIAP. 14, 3 PROP. 2, 21, 19. 4, 7, 94 Ov. epist. 5, 157 ars 3, 664 PAVL. FEST. p. 63, 1 *al.* MART. 10, 40, 2. 12, 95, 5. *nota*: VLP. dig. 49, 15, 21 pr. postliminio reversa non cum domino, sed cum marito fuisse declaratur. VVLG. Rom. 7, 3 si fuerit cum alio viro (ἐὰν γένηται ἀνδρὶ ἑτέρῳ).

3 *de reliquis coniunctionibus hominum* (***ducum cum exercitu***, *al.*): CIC. Att. 6, 2, 8 cum Spartaco minus multi (*sc. quam L*) primo fuerunt. Verr. 5, 49 *Lucullorum hospes* nunc apud exercitum cum L. Lucullo est. 6, 154 illos cum Sertorio fuisse. Arch. 11 Balb. 5 Mil. 29 D. BRVT. Cic. epist. 11, 10, 3. 11, 19, 1 BELL. Afr. 57, 1 BELL. Hisp. 12, 2 LIV. 22, 54, 5. 23, 25, 6. 24, 1, 9. 24, 10, 3. 34, 43, 8 *al.* 42, 66, 3 nihil roboris secum esse. VELL. 2, 79, 4. 2, 104, 4 CVRT. 6, 6, 35. 9, 2, 33. 10, 7, 16. 18 TAC. hist. 4, 17 TERT. adv. Marc. 4, 42 SPART. Did. 5, 4 AMM. 24, 3, 7. CIC. Caecin. 26 Aebutium cum armatis fuisse (30 armatos cum Aebutio fuisse). Sest. 78 Sestium ... cum multitudine in tribunatu et cum praesidio magno fuisse. CVRT. 5, 9, 16 Bessus cum Bactrianis erat. LIV. 9, 12, 5 fuisse et Satricanos cum iis (*Samnitibus*). 38, 3, 5. AMM. 19, 5, 2 erant nobiscum (*apud Romanos*) duae legiones. CIC. Verr. 2, 34 obtigit tibi consularis *provincia*, ut cum consule Cn. Carbone esses. 3, 49. VATIN. Cic. epist. 5, 9, 2 dicitur ... tuus servus fugitivus cum Vardaeis esse. SEN. contr. 1, 8, 3 diutius fuisti cum hoste quam apud patrem (*cf.* 1, 8, 8). *cum duce partium, auctore esse (i. eum sequi, ab eo stare)*: CIC. Caecin. 87 qui cum Graccho fuerunt. Rab. perd. 21 *sqq.* Pis. 87. **Lig.** 33 nos omnes adversarios putare, nisi qui nobiscum essent, te omnes, qui contra te non essent, tuos *al.* Phil. 12, 23 nobiscum nec animo certe est nec corpore. ac. 1, 17 qui erant cum Aristotele, Peripatetici dicti sunt. *nota lusum* fin. 5, 86 *discipulus meus* erit ... mecum, si tecum erit. Att. 7, 26, 3 si ... erit bellum, cum Pompeio esse constitui. 8, 11^{d}, 5 *al.* epist. frg. V 1 facet. dict. 20. TAC. hist. 1, 84 senatus nobiscum (*cum Othone*) est. OPTAT. 2, 5 p. 42, 6 nos cum tot ... populis esse et tot provincias nobiscum. 3, 11 p. 97, 7. ITALA (cod. f *al.*) *et* VVLG. Matth. 12, 30 qui non est mecum, contra me est (HIL. in Matth. 12, 16 adversum).

4 *de coniunctione deorum (dei) et hominum*: CIC. Tusc. 1, 76 si ... vel di ipsi vel cum dis futuri sumus. Ov. Pont. 3, 5, 54. *sim.* AVG. civ. 10, 30 p. 452 animam ... cum patre constitutam. Ov. am. 1, 6, 38 *v. p. 1360, 12.* 3, 1, 41 sum levis et mecum levis est, mea cura, Cupido. epist. 4, 167 *Phaedra*: per Venerem ..., quae plurima mecumst. LVCAN. 8, 143 numen si quod adhuc mecumst. CARM. epigr. 1374, 11 quis te ... cum Christo nesciat esse? splendida quem tecum vita fuisse probat. ITALA (Priscill. tract. 1, 16 p. 15, 14) *et* VVLG. Is. 8, 10 nobiscum deus (μεθ' ἡμῶν ὁ θεός. ITALA [Tert. adv. Marc. 3, 12 p. 395, 11] *et* VVLG. Matth. 1, 23 [*hebr. Emmanuel*]). VVLG. gen. 28, 20 si fuerit deus mecum et custodierit me. 39, 2 fuit ... dominus cum eo (*Ioseph*). *passim.* ITALA (Tert. patient. 9) *et* VVLG. Phil. 1, 23 esse cum domino (VVLG. Christo). *al.* TERT. adv. Prax. 15 p. 254, 14 *sermo est* cum patre, apud patrem. *sim. de mortuis*: PROP. 2, 28, 51 vobiscum (*Orco et Persephone*) est Iope, vobiscum candida Tyro *eqs.* (2, 28, 49 sunt apud infernos tot milia). INSCR. sepulcr. Revue archéol. 37 (1900 II) 349, 42 memores estis vos nobiscum esse futuros. CARM. epigr. 859, 2 memores n⟨t⟩ sitis nobiscum vos esse futuros.

5 *hominum et bestiarum*: AMPEL. 2, 6 canis qui cum illo erat. VVLG. Marc. 1, 13 erat ... cum bestiis (μετὰ τῶν θηρίων). AVG. civ. 19, 7 p. 366 ut libentius sit homo cum cane suo quam. *de bestiis*: VARRO rust. 2, 6, 4 *al.*

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

facit *aliquis* cum *aliquo* (*i. ab eius parte est, translate de rebus. aliter p. 1344,64*): RHET. Her. 2,10,15 quaeremus partes iuris, utrocum faciant. CIC. Quinct. 91 cum veritas cum hoc faciat. Caecin. 79. 80. 104. Sull. 36 cum ceteris Autronium secum (*i. cum Cassio*) facere. *ibid.* Sullam. dom. 102 cum C. Graccho contra salutem rei p. Planc. 86 part. 127 epist. 10,14,1 fin. 2,44 div. 1,84. 2,118 φιλιππίζειν ... id est quasi cum Philippo facere. TERT. ieiun. 11 p. 289,28 diabolum cum deo facere. adv. Marc. 4,1 p. 423,11 *iniectiones Marcionis* nobiscum facere. 5,3 p. 577,17 SOL. 30,33.

sentit *aliquis* cum *aliquo* (*i. eadem quae alter*): PLAVT. Most. 927 *etc.* (*cf. sub* sentio).

stat *aliquis* cum *aliquo* (*i. ab eius parte; proprie v. p. 1345,8*): TER. Phorm. 269 ni haec ita essent, cum illo haud stares (DON. pro illo). ACC. trag. 13 quodsi[c], ut decuit, stares mecum aut meus ⟨te⟩ maestaret dolor. 357 cum Achivis. CIC. fin. 4,15 CAES. civ. 1,61,3. NEP. Ages. 5,4 qui nobiscum adversus barbaros steterunt. OV. epist. 10,105 si stat Victoria tecum (ars 2,539).

iuncturas cum reflexivo, structuras κατὰ σύνεσιν v. in fine tractatus.

B ***animalium*** *cum* ***rebus*****:** **1** *rebus corporalibus*: **a** *persona cum corporis parte*: NAEV. carm. frg. 25 ducite eo cum (tum *codd.*) argutis linguis mutas quadrupedis. ENN. ann. 35 cita cum tremulis anus attulit artubus lumen. scaen. 73 cum tuo lacerato corpore, miser *Hector*. PLAVT. Aul. 41 exeundum ... est foras, circumspectatrix cum oculis emissiciis. 554 cocos cum senis manibus. Capt. 187 cum calceatis dentibus veniam tamen. Cist. 408 am⟨ic⟩ae ... cum extritis talis, cum todillis crusculis. Curc. 191 tu ... cum noctuinis oculis. 231 homo cum collativo ventre atque oculis herbeis. Most. 1118 quoiusmodi reliqui ... filium? :: cum pedibus, manibus, cum digitis, auribus, oculis, labris. Poen. 981. Pseud. 343 *Phoenicium vendidi* sine ornamentis, cum intestinis omnibus. 967 qui cum hirquina barba stas. Rud. 1303 di te ament cum irraso capite. Truc. 270 advenisti huc te ostentatum cum exornatis ossibus. TVRPIL. com. 169 stare tristis, turbido vultu, subductis cum superciliis senes. CIC. Verr. 6,128 Sthenius ... cum hoc capillo atque veste ... mentionem ... facit. *sim.* Att. 1,8,2 hermae ... cum capitibus aeneis. LVCR. 5,904 triplici cum corpore ... Chimaera. VARRO Men. 156 tragici prodeunt cum capite gibbero. 490 ericium ... cum proboscide. rust. 2,4,3 *suem* eligere oportet ... bona forma: ea est cum amplitudine membrorum (*sic* AVG. civ. 22,23 p. 609 ubi semper cum corporibus immortalibus erimus. CYPR. GALL. exod. 48 magna ... futurum cum forma virum). VARRO ling. 7,65. VERG. georg. 1,217 candidus auratis ... cum cornibus ... taurus. PRIAP. 83 (Tib. 2), 8 OV. met. 5,328 *al.* LIV. 27,4,11 *al.* MANIL. 3,501 credas illam cum corpore natam esse hominis. 5,399 PAVL. FEST. p. 156,10. PLIN. nat. 2,156 illibato corpore et cum toto sanguine extingueremur. 7,68 cum dentibus nasci. 28,265 capram solidam cum corio. VAL. FL. 4,265 vigil ille metu cum pectore et armis huc alternus et huc. SIL. 16,471 comam rutilus, sed cum fulgore nivali corporis ... Eurytus. MART. 6,64,19. QVINT. inst. 8,2,10 traditum proprii genus ex appositis (epitheta dicuntur), ut 'dulcis musti' et 'cum dentibus albis'. FRONTO p. 157,13 N. Fortunas cum pennis. MEN. dig. 49,16,4 pr. VLP. dig. 28,2,12,1 si non integrum animal editum sit, cum spiritu tamen. TERT. anim. 24 p. 338,7 SOL. 1,70 SPART. Hel. 2,4 AVSON. 153,42 AMM. 22,14,7. 30,9,6 corpus ... cum oculis caesiis semper obliquum intuentis (-tibus?). *nota*: AVG. civ. 21,1 utrumque (*supplicium damnatorum et felicitas sanctorum*) cum corporibus erit (*sc. hominibus*). *sim.* PASS. Barth. 4 p. 134,13 filius dei dignatus est per uterum virginis nasci cum homine (γεννηθῆναι ὡς ἄνθρωπος), ita ut homo ... secum ... haberet deum. *translate de fluminibus, ventis, stellis ut personis v. p. 1355,58.*

b *cum ea re quam quis in corpore habet, qua indutus, vinctus, ornatus est* (*interdum significatio instrumenti subest, ut l. 76; cf.* PRISC. gramm. III 359,21 Virgilius in VIIII: '... saltu sese omnibus armis in fluvium dedit', deest 'cum'): LEX XII tab. (CIC. leg. 2,60) cui auro dentes iuncti escunt, ast im cum illo sepeliet ..., se fraude esto. NAEV. trag. 32 pergite, thyrsigerae Bacchae [modo] Bacchico cum schemate. com. 110 eum suus pater cum pallio uno ab amica abduxit. PLAVT. Amph. 117 processi sic cum servili schema. Asin. 879 accubantem ... virum ... cum corona. Bacch. 114 quo ... capessis ted ... cum tanta pompa? Capt. 203 cum catenis sumus (*captivi*). Cas. 438 remittam ad te virum cum furca. Curc. 2 proficisci ... cum istoc ornatu cumque hac pompa. 654 cum hoc (*anulo*) olim perii. 691 cum catello ut accubes ferreo. Men. 197 salta sic cum palla. Mil. 16 illum dicis cum armis aureis. Poen. 514 cum pedicis ... grassari. 975 quae ... avis ... huc cum tunicis advenit. Pseud. 332 lanios ... cum tintinnabulis. *nota* 756 hominem cum ornamentis omnibus exornatum adducite. Rud. 251. 528. Trin. 841 quis ... ingreditur cum novo ornatu specieque simul? *nota* frg. Hort. 1 cum corona (*i. sub c.*) ... veneat. CAECIL. com. 269 TER. Haut. 615 Hec. 824 Eun. 907 SCIP. min. or. frg. Gell. 6,12,5 LVCIL. 122. 854 ACC. trag. 654 ? AFRAN. com. 37. 133 RHET. Her. 4,47,60 (*ibid.* palla ... indutus). 4,52,65 venit iste cum sago, gladio succinctus, tenens iaculum. CIC. Verr. 6,40 cum esses cum tunica pulla (*de statua*: 5,74 signum *Dianae* cum stola. *al.*). div. 1,119 rep. 6,2 nat. deor. 1,82 Brut. 56 Att. 1,12,3 *al.* CAES. Gall. 7,45,2 muliones ... cum cassidibus. civ. 2,11,4 VARRO Men. 229 *al.* LEX Vrson. (Corp. II 5439) 62,18 publicos cum cincto limo IIII. VERG. Aen. 6,359 *Palinurum* madida cum veste gravatum (*cf. Norden comm. p. 228*). 6,645 HOR. epod. 4,8 *al.* TIB. 1,10,27 OV. met. 6,288 *al. transl.* Pont. 4,16,30 tua cum socco Musa ... levi. LIV. 4,10,4 cum singulis vestimentis ... dimittuntur. 24,10,10 FEST. p. 329. PLIN. nat. 33,15 Gallos cum auro pugnare solitos. CAPITOL. Pius 6,12 *et al.* SCRIPT. hist. Aug. IVST. 11,10,6 AMM. 14,7,7. EVGRAPH. Ter. Eun. 904 erubescit quod cum eunuchi veste sit.

c *cum ea re quam quis manu, tergo, aliter portat*: NAEV. carm. frg. 5,3 ubi foras cum auro illic exibant. ENN. scaen. 30 *Furiae* circumstant cum ardentibus taedis. 51 *Amor* (? *v. Ribbeck, Röm. Trag. p. 86*) volans de caelo cum corona et taeniis (VARRO ling. 5,62). PLAVT. Amph. 149 cum lanterna advenit. 330 ire ... cum onere (*opp.* inanis). Asin. 427 cum fustist ambulandum. Bacch. 304. 433 assideres cum libro (-um *codd.*). frg. 5 ecquis evocat cum nassiterna et cum aqua istum impurissimum? Cas. 351. 796 progreditur cum corona et lampade. Curc. 289 incedunt suffarcinati cum libris, cum sportulis (*transl.* 292 incedunt cum suis sententiis). *nota* Poen. 852 qui cum onere (*i. onerato*) offers moram. Pseud. 158 te cum securi caudicali praeficio provinciae. 593 quid hic veniat cum machaera. Pseud. 1240 cum stimulis aut flagris insidiantur. Rud. 475. *de statuis* 823 duo signa ... cum clavis. Stich. 443 CATO agr. 155,1 TER. Eun. 774 SCIP. min. or. frg. Macr. sat. 3,14,6 RHET. Her. 1,11,18 *al.* LEX Corn. (Coll. Mos. 1,3,1) qui cum telo ambulaverit. CIC. S. Rosc. 32 ad subsellia cum ferro venistis. Verr. 6,7 Caecin. 64 *al.* (*de statuis*: Verr. 3,87. 115 *al.*). Caecin. 62 cum scuto et gladio impetum ... fecisset. Tusc. 5,65 rep. 2,31 nat. deor. 1,82 de orat. 2,24. 170 Att. 2,24,3 *al.* CAES. Gall. 2,33,2 BELL. Alex. 53,1 VARRO Men. 21 ling. 6,14 rust. 1,56 *al.* SALL. Iug. 94,2 *al.* NEP. Hann. 11,1 VERG. georg. 4,110 Aen. 8,703 *al.* HOR. sat. 1,4,66 *al.* OV. met. 7,865 *al.* LIV. 1,59,5 *al.* 4,9,8 in agros ... cum ferro igníque excursiones facit. 6,8,6. 10,7,10 conspicietur cum capide et lituo. 38,6,2 alii ... cum facibus, alii stuppam ... ferentes. PHAEDR. 3,19,8 Aesope, medio sole quid cum lumine? SEN. epist. 15,4 cum aliquo pondere manus motae. *et saepe.* SVET. Iul. 81 avem ... cum laureo ramo ... curiae se inferentem. Cal. 6 cum luminibus et victimis concursum est. PAVL. dig. 48,6,11 si quid ... cum telis fecerint. TERT. ieiun. 9 SPART. Hadr. 12,5 *et alii* SCRIPT. hist. Aug. IVST. 1,6,4 ITIN. [Silv.] 31,2. ITALA Soph. 1,12 (Lucif. Athan. 1,36 p. 130,28) scrutinabo Hierusalem cum lucerna (μετὰ λύχνου, VVLG. in lucernis). AVSON. 25,2 cum hoc (*clipeo*), inquit *Lacaena*, aut in hoc redi. BELL. Afr. 86,1 elephantos LXIV ornatos armatosque cum turribus ornamentisque (cum — que *del. Kraner*) capit. LIV. 21,33,7. 36,30,4 *al.* SIL. 10,100 cum turre feram. FLOR. epit. 1,18,28 APVL. met. 4,5. *nota* CORP. IV 3864 equa ... cum semuncis honerata.

d *cum ea re qua quis quomodocumque instructus est*: *generatim*: PLAVT. Cas. 524 cum cibo suo quique (*sic Festus*; cum quiqui *codd.*) facito ut veniant (*cf.* Stich. 687). Curc. 144 parasitum ... adventurum cum argento ad me. Epid. 381 cum praeda in castra redeo. Mil. 608 venator assit cum auritis plagis. Poen. 562 quaesitum servom advenies tuom cum pecunia. TER. Eun. 353 quis is est tam potens cum tanto munere? Ad. 286 convertam me domum cum obsonio. LVCIL. 244 cum bulga cenat, dormit, lavit. SISENNA hist. 75 hostem ... cum pluteis ac scalis iter facere. CIC. Verr. 3,11 quaestores ... cum fascibus mihi praesto fuerunt (Att. 8,15,1. div. 1,59 C. Marium cum fascibus laureatis). 3,140 nisi ... Laetilius ... cum litteris venisset (*cf.* 3,155). 5,8 mercatorem ... cum imperio ac securibus. Manil. 55 quo omnes ... cum mercibus atque oneribus commeabant. Phil. 2,112 Ityraeos cum sagittis deducis in forum. rep. 2,34 Demaratum ... fugisse cum magna pecunia. de orat. 2,277 venis cum tua colu et lana. 3,225 *servom* cum eburneola solitus est habere fistula. Att. 6,1,25 venit mihi obviam cum duobus essedis et raeda equis iuncta et lectica et familia magna. ad Q. fr. 3,2,1 *al.* CAES. Gall. 1,24,4 Helvetii cum omnibus suis carris secuti. 2,24,3 *al.* SALL. Catil. 36,1 cum fascibus atque aliis imperii insignibus in castra ... contendit. NEP. Paus. 2,5 *al.* VERG. Aen. 3,49 Polydorum auri ... cum pondere magno ... Priamus mandarat alendum ... regi. HOR. sat. 1,4,52. TIB. 2,5,2 cum cithara carminibusque veni. OV. epist. 18,178. LIV. 1,17,5 unus cum insignibus imperii et lictoribus erat. 2,23,3. 3,3,10 cum ingenti laude praedaque ... rediit *al.* 3,27,3 armati cum cibariis ... adessent. 5,27,5 *al.* 7,38,3 sequente Decio insigni cum laude donisque. 10,27,4 dimissi cum donis. 35,16,4 praetorem ... cum imperio et virgis et securibus mittitis. 24,11,7 nautam unum cum sex mensum stipendio daret. SEN. contr. 10,5,9. VAL. MAX. 4,6 ext. 2 cum domo ... et penatibus vagari se credidit uxore simul exulante. 5,5,3. PETRON. 78 vigiles ... cum aqua securibusque tumultuari ... coeperunt. SOL. 5,25 novem Musae cum insignibus suis. CAPITOL. Max. Balb. 12,4 missi ... legati ... cum coronis et senatus consulto. IVST. 18,2,7 *al.* cum signis *et sim. i. q.* '*sub*': CIC. Att. 14,5,1 si cum signis legiones veniunt e Gallia. BELL. Afr. 77,3 milites, qui ... commeatu dato cum signis non potuerant ... transire. SALL. Catil. 60,2 maximo clamore cum infestis signis concurrunt. Iug. 45,2 ut cum signis frequentes incederent.

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

TAC. ann. 13, 38 tria milia tertianorum ... una (*abl., non adv.*) cum aquila. LAMPR. Heliog. 14, 8 plerique cum vexillo ... remanserant. *sim.* LIV. 23, 32, 5 duodecim milia peditum ... transmissurus erat cum praesidio LX navium longarum. *sic cum re quae possidetur*: ENN. ann. 338 ille vir haud magna cum re, sed plenus fidei. PLAVT. Aul. 158 cum (quam *codd.*) maxima ... dare dote *mulierem* (256 Persa 396 Rud. 1243 TER. Andr. 101). Trin. 434 istum ... meum fieri servom cum suo peculio. CIC. Sest. 59 cum victu ac vestitu suo publicatus. Deiot. 15 quonam ille modo cum regno, cum domo, cum coniuge, cum carissimo filio distractus esset. Verr. 3, 6 quos illa (*provincia*) ... cum quaestu compendioque dimittit. PLANC. Cic. epist. 10, 8, 3 neque ... ad auxilium patriae nudi cum bona voluntate, sed cum facultatibus accederemus. HOR. sat. 1, 4, 50 LIV. 1, 35, 4. 2, 8, 2 sacrando ... cum bovis capite. LAVD. [Turiae] (Corp. VI 1527) 1, 14 te cum universis pat⟨ris bonis⟩. SEN. contr. 2, 7, 6 *al.* VAL. MAX. 4, 4, 10 SEN. benef. 7, 4, 4 epist. 92, 32. PLIN. nat. 3, 114 Sarranates cum oppidis Acerris *eqs.* PLIN. epist. 8, 18, 4 filiam ... cum opibus amplissimis. SVET. Nero 28 Sporum ... cum dote et flammeo ... deductum. TERT. anim. 34 p. 358, 26 damnatus *Simon* ab apostolo cum pecunia sua. *in vim instrumentalem transit* AMM. 16, 8, 13 qui ... satiari numquam potuit cum possessione multo maiore. *cum re in qua quis est*: PLAVT. Amph. 422 signi ... quid est? :: cum quadrigis Sol exoriens (LIV. 10, 23, 12). Rud. 368 nos cum scapha tempestas ... differt. 395 cum navi ... abiise pessum in altum. CAEL. hist. 41 omnes simul terram cum classi accedunt. CAES. civ. 1, 28, 4 *al.* 3, 4, 4 *equites* Pompeius filius cum classe adduxerat. SALL. epist. Mithr. 14 naufragiis ... militum optimos cum classibus amisi. VERG. georg. 1, 483 Eridanus ... cum stabulis armenta tulit. LIV. 1, 31, 8 fulmine ictum cum domo conflagrasse. SEN. nat. 4, 2, 6 *navigantes* cum toto flumine effusi. CVRT. 5, 1, 23 LVCAN. 5, 673 FLOR. epit. 4, 11, 8. ITALA (Tert. adv. Marc. 4, 10 *al.*) *et* VVLG. Dan. 7, 13 cum nubibus caeli ... veniebat. SOL. 1, 123. *dux cum classe et sim. v. sub A 2 c.* *cum re cuius motum quis sequitur vel comitatur*: LVCR. 3, 509 *animas* sine corpore in aere aperto cum validis ventis aetatem degere. OV. met. 14, 230 *socios Vlixis* dempsisse ligamina ventis; cum quibus isse retro. SEN. dial. 8, 4, 1 terminos civitatis nostrae (*i. mundi*) cum sole metimur. PLIN. nat. 2, 181 eunti cum sole iter erat (2, 191). 6, 78 transgressis Indum et cum eo decurrentibus. LAMPR. Heliog. 24, 5 parasitos ... cum vertigine *rotae aquariae* sub aquas mittebat.

e *cum ea re quae quomodocumque personae addita est* (cum *fere i. q.* 'et'): PLAVT. Cist. 635 crepundia ..., quibuscum te illa olim ad me detulit. Curc. 348 ut mulierem a lenone cum auro et veste abduceret. Rud. 845 converret iam hic me totum cum pulvisculo (*cf.* Truc. 19). TER. Eun. 358 homo quatietur ... cum dono foras. CIC. Quinct. 59 ne cum bonis, fama fortunisque omnibus dedatur. 95 *al.* BELL. Alex. 9, 3 legio ... cum frumento, armis *etc.* ... imposita in naves. 25, 6 SALL. Iug. 20, 3 *al.* VERG. Aen. 5, 858 *al.* AETNA 67 OV. epist. 3, 37 met. 8, 430 fast. 3, 857 LIV. 2, 22, 6. 45, 16, 7. SEN. nat. 2, 59, 10 si cum fulmine conderis (*sc. fulmine ictus*). CVRT. 5, 1, 43. PLIN. nat. 22, 15 sperni cum rerum natura. TERT. adv. Marc. 4, 21 p. 491, 4 cum tanti temporis caeno per corporis cloacam effusus. VVLG. gen. 6, 13 disperdam eos (*homines*) cum terra (καὶ τὴν γῆν). AVG. civ. 5, 11 p. 210 qui bonis et malis essentiam etiam cum lapidibus, vitam seminalem etiam cum arboribus *eqs.* ... dedit. *in execrationibus v. p. 1354, 73.* *de loco*: SEN. dial. 11, 8, 6 dum cum his (*stellis etc.*) sim et caelestibus ... immiscear.

2 *cum rebus incorporalibus* (*pro attributo, saepe vice adiectivi deficientis*): a *cum corporis actu*: PACVV. trag. 4 quadrupes ... eviscerata inanima cum animali sono (*aenigmatice de testudine*). LVCR. 2, 367 teneri tremulis cum vocibus haedi ... agnique petulci.

b *cum animo, natura, indole sim.*: ENN. ann. 51 vix aegro cum corde meo (*i. tristem*) me somnus reliquit (175 *et* 540? *v. p. 1376, 77. 78*). 381 Hannibal audaci cum pectore (*i. audax*) de me hortatur, ne bellum faciam. 550 optima cum pulcris animis Romana iuventus. PLAVT. Mil. 658 cedo tris mi homines ... cum istis moribus (CAECIL. com. 59 cum indomitis moribus. FRONTO p. 200, 16 N.). TER. Phorm. 465 Antipho, multimodis cum istoc animo es vituperandus (DON huius animi). LAEL. or. frg. schol. Bob. p. 72, 14 Hild. quod is cum illo animo atque ingenio hac civitate ... natus est. CIC. Mur. 64 hos ad magistros si qua te fortuna, Cato, cum ista natura detulisset. LVCR. 6, 51 virum tali cum corde. HOR. carm. 1, 31, 19 frui paratis et valido mihi ... dones ac ... integra cum mente. LIV. 21, 4, 10 cum hac indole virtutum ... sub Hasdrubale meruit. *de bestiis*: LVCR. 5, 864 canum fido cum pectore corda. VARRO rust. 1, 21, 1 canes ... cum dignitate et acres. 2, 6, 3. PLAVT. Bacch. 398 qua me causa magis cum (eum *codd.*) cura esse aecum. Cas. 34 hanc ... scripsit ... Plautus cum latranti nomine (VARRO ling. 5, 119). Most. 658 nullum ... genus est hominum taetrius nec minus bono cum iure quam danisticum. Curc. 286 nec ... quisquamst tam opulentus ... nec cum tanta gloria. 292 *p. 1352, 19.* Mil. 1021 hic astabo ... cum hac forma et factis frustra. Pseud. 310 *p. 1362, 27.* Rud. 321 cum istius modi virtutibus operisque natus qui sit. Trin. 337. 1096 qualine amico mea commendavi bona? :: probo et fideli et fido et cum magna fide. TER. Eun. 153 egon quicquam cum istis factis tibi respondeam? CARM. epigr. 53, 3 pudentis hominis frugi cum magna fide ... sunt ossa heic sita. 91, 6 Philocalus, summa quom castitate in discipulos suos. CIC. S. Rosc. 134 familiam ... quantam et quam variis cum artificiis habeat. leg. agr. 1, 9 cum immittantur ... decemviri summo cum imperio, summa cum avaritia infinitaque rerum omnium cupiditate. Scaur. 45 ut M. Aemilius cum sua dignitate omni, cum patris memoria, cum avi gloria ... testibus condonetur. Brut. 178 Iuventius ... versutus et ... nec indoctus et magna cum iuris civilis intellegentia. part. 49 *testes* natura vani, ... leves, ... cum ignominia. opt. gen. 11 adhibentur ... inscii faciendi cum aliqua sollertia iudicandi. Att. 8, 11^b, 1 virum fortem et cum auctoritate. Q. CIC. pet. 28 homo nequam ..., sine ingenio, cum infamia. LVCR. 6, 73 placida cum pace quietos *deos*. LIV. 39, 8, 3 Graecus ignobilis ... venit nulla cum arte ..., sacrificulus et vates. SEN. contr. 9, 6, 9 quarundam ferarum catuli cum rabie nascuntur. 10, 1, 2 cum criminibus meis ad vos veni. VAL. MAX. 2, 6, 8. 3, 3, 1 urbi se cum aeternae gloriae cognomine Scaevolae reddidit. SEN. epist. 95, 36 di ... nullam didicere virtutem cum omni editi. LVCAN. 9, 649 e caelo volucres subito cum pondere (*quia lapides factae*) lapsae. LAVS Pis. 140. VAL. FL. 4, 393 cum facibus spirisque et Tartareo ululatu Tisiphonen videt. FLOR. Verg. p. 184, 7 FRONTO p. 48, 24 N. APVL. met. 4, 31 Psyche cum sua sibi perspicua pulchritudine nullum ... fructum percipit. TERT. pudic. 6 p. 229, 26. HERM. vulg. sim. 7, 4 commovebitur cum clementia sua (σπλαγχνισθήσεται). LAMPR. Alex. 9, 2. ITALA *et* VVLG. IV Esdr. 13, 47 propter haec vidisti multitudinem cum pace (13, 12 pacificam). MARCELL. chron. II p. 83, 450, 3 Chrysafius ... sua cum avaritia interemptus est. SEDVL. carm. pasch. 1, 198 cum ... sacra negarent ... tres una cum mente viri (*cf.* op. pasch. 1, 17 trium puerorum una cordis intentio).

c *cum condicione qualicunque* (*similia nonnulla sub III*): CAES. civ. 3, 60, 4 conati sunt ... Volusenum interficere ..., ut cum munere aliquo perfugisse ... viderentur. LIV. 23, 43, 5 cum hoc responso muneribusque amplis legatos dimisit. 25, 16, 7 liberos cum suis legibus venturos in amicitiam *Lucanos* (*cf.* 37, 54, 26). VAL. MAX. 9, 12 ext. 10 *Milonem* cum tot gymnicis palmis lacerandum. STAT. silv. 5, 1, 62 mallet cum paupertate pudica intemerata mori. TAC. hist. 1, 16 nos ... cum invidia quamvis egregii erimus. ann. 5, 3 promptissimo Cotta ... cum atroci sententia. FRONTO p. 85, 23 N. me cum hac valetudine tamen cupientem vitae. TRYPH. dig. 50, 16, 225 'erronem' non secundum propositionem solam, sed cum aliquo actu intellegi. APVL. apol. 100 qui ... te cum tuo luctu et maerore deseruit. TERT. adv. Marc. 1, 22 p. 318, 27 *Christus* nusquam est a primordio materiarum et introitu causarum, cum quibus debuerat inveniri. CYPR. eleem. 13 quid tibi cum istis ... cogitationibus plaudis? *sim. haec, in quibus* cum *iam nihil differre videtur ab* 'et' (*sim. v. sub II p. 1362, 37 sqq.*): CIC. Phil. 13, 37 o conservandus civis cum tam pio iustoque foedere. SEN. contr. 9, 2, 6 uno convivio cum sua praetura reum evolvam. AMM. 17, 11, 1 (*aulicorum sermo*) 'in odium venit cum victoriis suis capella, non homo'.

d *cum imperio, officio, mandato sim.*: PLAVT. Truc. 92 legatus ... quo cum publico imperio fui (CIC. Att. 5, 13, 1 *al.*; αὐτοκράτωρ, *v. Magie p. 122 cf. p. 78*). CIC. inv. 1, 35 servus sit an liber, ... privatus an cum potestate. 2, 92 cum ... esset summa cum auctoritate et potestate imperator. Verr. 4, 223 in provinciis cum potestate aut legatione se futuros. de orat. 1, 1 in negotio sine periculo ... in otio cum dignitate esse. Cael. 5 viros ... cum legatione ... et cum gravissima ... laudatione miserunt. Phil. 3, 22 qui cum dignitate est. Att. 1, 19, 2 legati cum auctoritate mitterentur. 7, 13^b, 6 L. Caesarem vidi Minturnis ... cum absurdissimis mandatis. 8, 9, 4. ad Q. fr. 1, 1, 31 in istis urbibus cum summo imperio et potestate versaris. LENT. Cic. epist. 12, 14, 7 maiore cum auctoritate apud ceteros erimus. CAES. Gall. 1, 35, 1 *al.* SALL. Iug. 46, 2 legatos ad consulem cum suppliciis mittit. LIV. 8, 1, 1 nuntii ... cum querimoniis ... venerunt. SEN. contr. 7, 6, 5 qui edictum tyranni fugerat, redit cum edicto. VELL. 2, 45, 5 quaestor cum iure praetorio ... mitteretur. TAC. hist. 3, 70 Martialem ... misit cum mandatis et questu quod. SVET. Iul. 78. CAPITOL. Aur. 10, 3 multos ... allegit cum ... praetoriis dignitatibus. AMM. 15, 5, 14 cum correctoris dignitate regere ... Tuscos. 14, 6, 6 patrum reverenda cum auctoritate canities. CORP. X 1700 (*a. 343*), 8 praefecto annonae Vrbis sacrae cum iure gladii.

e *in execrationibus*: *v. l. 73.*

iuncturae: *ad* **I B**: est *aliquis cum aliqua re*: *v. p. 1351, 39 sqq. 1351, 83. 1352, 9. 1353, 76. 78. 79. supra l. 36. 50 sqq.* *ad* **I A** *et* **B**: *in execrationibus aliquis cum causa mali, sive homine sive re, abire vel malum pati (sim.) iubetur*: PLAVT. Curc. 611 quin tu is in malam crucem cum bolis, cum bulbis? Cist. 79 Epid. 79. Men. 666 cum viro, cum uxore di vos perdant! Merc. 793 te ... di ... perduint cum tua amica cumque amationibus. Most. 464 di te ... faxint cum istoc omine —! Pseud. 837 te ... di ... omnes perdant cum condimentis tuis cumque tuis ... mendaciis! Rud. 1170 quin tu i directa cum sucula et cum porculis! 1225 Hercules istum infelicet cum sua licentia! CAECIL. com. 114. TER. Andr. 317 abin hinc in malam rem cum suspicione istac? *cf.* 941 dignus es cum tua religione, odium, —! Phorm. 930 Hec. 134 Haut. 811 Ad. 713 *cf.* LVCIL. 514. POMPON. Atell. 137 te di omnes cum consilio ... mactassint malo.

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

VATIN. Cic. epist. 5, 10^a, 1 apage te cum nostro Sex. Servilio. LIV. 1, 26, 4 abi hinc cum immaturo amore ad sponsum. 6, 40, 12. IVV. 6, 171 tolle tuum, precor, Hannibalem ... et cum tota Carthagine migra. QVEROL. p. 23, 13 ego ... te explodo cum verbis tuis. SIDON. epist. 1, 7, 7 abite ... cum hac ... trepidatione. *sim.* STAT. Theb. 3, 616 timida cum fraude sacerdos exeat. *cf.* TER. Eun. 231 mirum, ni ego me turpiter hodie hic dabo cum meo decrepito ... eunucho.

C ***rerum cum animalibus vel rebus*** (est *aliquid cum aliquo, aliqua re: v. p. 1360, 9*): **1** *corporalium cum corporalibus*: **a** *cum personis*: *quae insunt in aliqua re* (*navi, curru, aedificio, agro sim.*): INSCR. columm. rostr. (Corp. I 1^2 25) 11 nave⟨is cepe⟩t cum socieis. TAB. triumph. Aemil. 6 naves longae cum omnibus sociis captae. CIC. Phil. 2, 58 sequebatur raeda cum lenonibus. Arch. 21 cum interfectis ducibus depressa hostium classis. CAES. civ. 2, 72 una *navis* cum Nasidianis profugit. BELL. Alex. 16, 6 *al.* BELL. Afr. 63, 3 OV. rem. 70 met. 11, 543 *al.* LIV. 6, 10, 5 oppidum ... cum praesidio relictum. 9, 45, 11 cum levibus praesidiis urbium relictarum excidia. 21, 49, 2 *al.* SEN. contr. exc. 3, 6. SEN. dial. 6, 18, 4 tantum silvarum cum suis animalibus. PLIN. nat. 6, 53 deserta cum beluis. TAC. ann. 4, 5 *naves* valido cum remige. SVET. Nero 31 rura ... cum multitudine omnis generis pecudum. TREB. Gall. 5, 3 *al.* ITIN. [Silv.] 7, 2. EDICT. Vlp. dig. 40, 4, 13, 3 ventrem cum liberis.
ITIN. [Silv.] 3, 1 ecclesia ibi est cum presbytero. *quae utcumque rebus additae, cum iis coniunctae, apud eas sunt*: PLAVT. Trin. 834 *venti* distraxissent ... me ... bonaque omnia ⟨mea⟩ item una mecum. TER. Haut. 252 vestem quam ego cum una ancillula hic reliqui. CIC. nat. deor. 2, 83 ipse ... aer nobiscum videt, nobiscum audit, nobiscum sonat. epist. 15, 5, 1 servatum Ariobarzanis cum ipso rege regnum (SEN. Thy. 1009). BELL. Afr. 89, 1 Scipio magnum frumenti numerum ... cum parvo praesidio habuerat. SALL. hist. frg. 3, 33. or. Phil. 4 provinciam cum exercitu adeptus. VERG. Aen. 2, 652 vertere secum cuncta. 11, 467 mecum manus inferat arma. 11, 565 hastam cum virgine (*cf.* 11, 554 *hastae* natam ... implicat). OV. epist. 3, 56 ut ... mecum fugias ... opes (*i. et me et opes*). ars 2, 140 *al.* fast. 2, 82 Lesbida cum domino ... tulit *delphinus* ... lyram. LIV. 8, 39, 13. 15. 10, 12, 7 *al.* VAL. MAX. 6, 5, 6 scrinium ... a servo allatum ... cum servo catenato ... remisit. SEN. dial. 11, 8, 4 *mundus et animus* nobiscum mansura sunt. Thy. 543. Herc. O. 1400 estne adhuc aliquid (desine adhuc aliquod *E*) mali in orbe mecum? (*i. praeter me*). 1665 CVRT. 5, 2, 18. 10, 1, 34. LVCAN. 6, 223 *ursa* secum fugientem (*sc. quia fixam*) circumit hastam. PLIN. nat. 12, 112 servit nunc haec (*arbor*) ac tributa pendit cum sua gente. 33, 51 Carthagini cum Hannibale victae. VAL. FL. 8, 236 donat *Medeae* ... arsuras alia cum virgine gemmas. TAC. ann. 2, 66 literas ... cum militibus ... in Thraeciam misit. SCAEV. dig. 33, 7, 20, 1 fundos ... do lego ita ut instructi sunt cum dotibus et reliquis colonorum et saltuariis cum contubernalibus suis et filiis et filiabus. VLP. dig. 40, 7, 3, 2 ne et nummos perdat cum statulibero. TERT. adv. Hermog. 8 p. 135, 13 ut et ipsa (*materia*) cum deo possit agnosci. SOL. 53, 9. AMM. 30, 4, 5 Academia cum Platone relicta. HIER. epist. 14, 6, 1 cum patre relictum rete (VVLG. Matth. 4, 22 relictis retibus et patre). *nota* 16, 1, 1 cluso cum servis ostio (*cf.* VVLG. Luc. 11, 7). LEX Visig. 8, 3, 8 quae dominus cum fure ... comprehenderit. LEX colleg. salut. Dian. et Antin. (Corp. XIV 2112) 2, 16 ponere debeb⟨unt⟩ ... amphoras ... et panes ... et sarda ..., strationem, caldam cum ministerio. *nota*: TAC. ann. 1, 60 repperit ... aquilam cum (*i. sub*) Varo amissam (*sim.* 2, 41).

b *cum rebus*: *α totum cum parte*: *in rebus personatis, sim.*: CARM. Serv. Aen. 8, 72 adesto, Tiberine, cum tuis undis. ENN. ann. 54 te *precor* ..., pater Tiberine, tuo cum flumine sancto. 444 aquilo *aliique venti* ... suo cum flumine ... fluctus extollere certant. CIC. Arat. 28 Vergilias tenui cum luce videbis (ARAT. 255 ἀφαυραί. SEN. dial. 11, 8, 6). 87. 89 non nimis ingenti cum corpore (ARAT. 313 οὐ τόσσος μεγέθει). 87 Aquila ardenti cum corpore. 95 *al.* 449 cum cauda ... omnis iam panditur Hydra. 462 Canis toto cum corpore cedit. Arat. frg. 8 rapido cum gurgite flumen (ARAT. 45 ποταμοῖο ἀπόρρωξ). 32^c contortis Aries cum cornibus. VERG. Aen. 8, 72 *cf.* 9, 813. OV. met. 14, 448 in mare cum flava prorumpit Thybris harena. SIL. 16, 679 adire ... flaventem ... sacro cum gurgite Thybrim. *res naturales cum partibus suis vel rebus adhaerentibus*: ENN. ann. 211 vertitur interea caelum cum ingentibus signis (*cf.* LVCR. 5, 624 sidera ... cum caeli turbine ferri. ANTH. 483, 52 chorus astrorum ... rapitur cum vertice caeli. HYG. astr. 1 praef. p. 21, 8 utrum sol cum mundo ... verteretur). CATO agr. 28, 1 oleas ... bene cum radicibus eximito cum terra sua quam plurima. 42 *al.* CIC. Q. Rosc. 33 tunc erat ager incultus sine tecto, nunc est cultissimus cum optima villa (VLP. dig. 43, 17, 3, 5). div. 2, 36 *iecur* cum capite. nat. deor. 2, 144 *aurium* introitus multis ... cum flexibus. fin. 4, 38 vitis cum omnibus partibus suis. LVCR. 3, 649 amissam laevam cum tegmine. BELL. Afr. 47, 1 nimbus cum saxea grandine ... est exortus. VARRO rust. 1, 54, 2 scopi *uvarum* cum folliculis. 2, 4, 11. VERG. georg. 2, 209 domos avium cum stirpibus imis eruit. Aen. 4, 441 annoso validam cum robore quercum ... eruere. 7, 667 tegimen ... leonis ... cum dentibus albis. 11, 681 MORET. 87 HOR. sat. 1, 5, 81

al. PRIAP. 76, 2 OV. met. 2, 212 *al.* 15, 87 dapibus cum sanguine gaudent. LIV. 31, 34, 4 bracchiis cum umero abscisis. MANIL. 1, 193 caelum cum sole. SEN. nat. 1 praef. 7 totam cum auro suo terram. CVRT. 4, 3, 9 COLVM. 3, 3, 8 LVCAN. 3, 473 *al.* PETRON. 35 PLIN. nat. 3, 81 *al.* VAL. FL. 2, 29. FLORENT. dig. 50, 16, 211 ager cum aedificio fundus dicitur. PAVL. dig. 4, 2, 21, 2 nuda possessio cum suis fructibus. SOL. 2, 22. 19, 1 *al.* *res arte factae cum partibus suis vel adhaerentibus rebus*: PLAVT. Most. 148 aedes ... cum fundamento perierint. CATO agr. 10, 2 aratra cum vomeribus VI, iuga cum loris ornata III. 13, 3 claves cum clostris. 18, 1 arbores ... altas p. VIIII cum cardinibus. *sim. saepius.* LEX par. fac. Put. (Corp. X 1781) 2, 9 fores clatratas II cum postibus aesculnieis facito. CIC. Verr. 5, 37 scaphia cum emblematis. 5, 46 patella ... cum sigillis ac simulacris deorum. 5, 49 pocula ... cum emblemate. 5, 62 trulla ... cum manubrio aureo (cum *om. pars codd.*). 5, 109 dom. 116 carm. frg. 3, 45 Tusc. 5, 64. Phil. 13, 9 statuam ... cum inscriptione. CAES. civ. 1, 26, 1 turres cum ternis tabulatis. VARRO ling. 8, 32 lectos ... aut cum fulcro aut sine eo. rust. 1, 22, 4 dolia cum operculis. 1, 52, 1 *al.* MON. Ancyr. 4, 2 templum ... in Palatio cum porticibus (σὺν στοαῖς). 6, 34 curiam cum ch⟨alcidico⟩ (σύν). OV. epist. 20, 107 mālum cum carmine. Pont. 4, 7, 37 spicula cum pictis ... pinnis *al.* LIV. 4, 20, 3 spolia ... cum sollemni dedicatione fixit. 6, 4, 3 paterae ... cum titulo. 24, 9, 2 cum securibus sibi fasces praeferri. 23, 19, 18. 25, 39, 13. 28, 46, 16 VITR. 3, 5, 2 *al.* CELS. 7, 4, 4 id (*linum*) in fistula cum simili nodo relinquendum. PLIN. nat. 7, 199 vehiculum cum quattuor rotis. 7, 201 PLIN. epist. 2, 17, 10. 10, 70, 2. TAC. ann. 2, 22 congeriem armorum ... superbo cum titulo. SVET. Aug. 29 forum cum aede Martis Vltoris. TAB. cer. Dac. 8 (Corp. III p. 944) int. 5 (*a. 159*) domus partem ... cum su⟨is s⟩aepibus, saepimentis *eqs.* *nota* SCAEV. dig. 33, 7, 7 pr. tabernam cum cenaculo Pardulae ... legaverat cum mercibus et instrumentis *eqs.* TERT. nat. 1, 12 crux ... cum antemna ... sua et cum illo sedilis excessu. anim. 25 p. 342, 2. 3. VLP. dig. 2, 13, 1, 2 rationes cum die et consule edi debent. EDICT. imp. Diocl. 7, 49 aperturae cum subsutura holosericae. 10, 3 *al.* AVG. civ. 11, 23 p. 493 pictura cum colore nigro. CORP. VI 2273 *sacrarium* cum porticum et cocinatorium co(n)stitui. 9404. XIV 1473. 1868. 1941. 2215, 7 *al.* 3456. IX 1656 basem cum statera et ponder(ibus). 4112 TEST. Leon. I (Corp. X 114) 12 CAVTIO Phaonis (Corp. X 444) 10. X 1217 S. C. de aedif. (Corp. X 1401) 33. 39 aedificia ... sive per se sive cum agris vendidisset. CORP. X 2338. 4104. 4792. 6565. 7494. 7514. 7946. IV 138 TAB. aliment. Vel. (Corp. XI 1147) 1, 2 *saepe.* CORP. IX 1456 lucerna(m) cum sues ornament(is). X 1594, 6 columnas cum epistylio. 1598. CORP. X 5426. *nota* 5579 (*in rupe viva*) M. Menius ... Iovi ... et dis indigetibu⟨s⟩ cum aedicl⟨a⟩ et base. DECRET. fabr. Reg. (Corp. XI 970) 19 tabulam ... cum inscriptione. CORP. XII 1904 *al.* VII 83. 1003. *multitudo, universitas cum eius parte* (*ita ut diserte includatur, cum et abesse possit*): LVCR. 6, 678 cum ... omnia cum caelo terraque marique nil sint *eqs.* CAES. Gall. 5, 8, 6 navium ..., quae cum annotinis privatisque ... amplius DCCC ... erant visae. *sim.* civ. 1, 58, 4. CIC. leg. 2, 51 si ... ea ... pecunia non minor esset facta cum superiore exactione quam. LIV. 7, 37, 16 signa militaria cum iis, quae ... erant, ad centum septuaginta. 23, 33, 11 Italia omnis cum ipsa urbe ... Hannibalis esset. 24, 11, 5. MANIL. 4, 492 *pars* vicesima quinta cumque illa quartam accumulans vicesima nona. VITR. 3, 2, 5 *peripteros habebit* in lateribus cum angularibus undenas *columnas*. 3, 2, 6. 10, 10, 5. PLIN. nat. 3, 67 ad extrema ... tectorum cum castris praetoriis ab eodem miliario. 4, 98 *al.* QVINT. decl. 245 p. 4, 18. *aliter* IVLIAN. dig. 34, 5, 13 pr. 'Seio cum ducentis quae apud eum deposui trecenta lego' ... dicendum est non trecenta, sed quingenta deberi, quia duae summae iunguntur. SCAEV. dig. 33, 1, 21, 2 quantum cum eo, quod ... filius deduxisset, semissem faceret. 47, 6, 6, 1. *nota* APVL. mund. 7 in divisione orbis Asiam et Europam et cum his vel, sicut plures, praeterea Africam accepimus. SOL. 54, 2 multa et alia *oppida* sunt, sed haec cum eminentissimis. AVIEN. Arat. 1147 Scorpius ... cetera *revehit* cum medio. OROS. hist. 7, 33, 7 totam cum Mauretania Africam. TEST. Galli (Corp. XIII 5708) 2, 23 volo ... omne instrumentum meum *venatorium* ... mecum cremari cum lanceis, gladeis cultris *eqs.* cum primis *v. suo loco.* *sim.* PLAVT. Bacch. 680 patri omne *aurum* cum ramento reddidi (*cf.* Rud. 845 *p. 1353, 43*) HOR. carm. 1, 35, 27 cadis cum faece siccatis. LIV. 2, 5, 3 desectam cum stramento segetem. CELS. 3, 23 p. 114 corpus eius ... cum capite excepto ventre permulceatur. *nota iuncturam 'cum quota parte' ita ut reliquae partes includantur*: CIC. Verr. 4, 112 ager efficit cum octavo, bene ut agatur: verum, ut omnes di adiuvent, cum decumo. 4, 114 ut cum decumo fructus arationis perceptus sit. VARRO rust. 1, 44, 1 ut ex eodem semine aliubi cum decimo redeat, aliubi cum quinto decimo *eqs.* OV. am. 3, 10, 30 sata cum minima parte redire sui. PLIN. nat. 5, 24 cum centesima fruge ... fenus reddente terra (SOL. 27, 6). 18, 94. 141. 162 (*cf. de personis* 12, 9 epulatum ... cum duodevicensimo comite). CYPR. hab. virg. 21 primus cum centeno martyrum fructus est, secundus sexagenarius vester est. AMM. 22, 15, 13 sementes cum augmento fere septuagesimo renascuntur.

β aliter coniuncta: *concava et similia cum eis quae insunt*: PLAVT. Capt. 914 deturbavit totum cum carne carnarium.

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

nota Cas. 296 sitellam ... tecum efferto cum aqua. Cist. 656 cistella hic iacet cum crepundiis. Curc. 82 cum vino sinus. Men. 702 marsuppium ... cum argento. Most. 248 cum ornamentis arculam. Persa 267 salinum ... cum sale. Rud. 982 vidulum cum piscibus. CATO agr. 26 dolia cum vino. 36 *al.* CIC. Arat. 132 navem magno cum pondere. inv. 2, 154 navem cum onere. Verr. 1, 22 fiscos ... cum pecunia. BELL. Alex. 14, 4 numerum ... scapharum producant cum malleolis ignibusque. VARRO ling. 5, 126. frg. Non. p. 312, 9 mensa ... ponebatur cum culigna ac vino. SALL. Catil. 46, 6 scrinium cum litteris. OV. met. 1, 287 cum ... suis ... penetralia sacris. 2, 440. LIV. 7, 21, 8 mensis cum aere in foro positis. 22, 37, 1 *al.* VITR. 7, 14, 1 VAL. MAX. 1, 8, 4 SEN. epist. 78, 23 PETRON. 28 *al.* SVET. Aug. 29 porticus cum bibliotheca. Dom. 4, 14. CALL. dig. 14, 2, 4 pr. *navis* intrare flumen ... non potuerat cum onere. *nota* LAMPR. Heliog. 23, 7 marinae aquae colymbos ... cum piscibus implevit. SPART. Hadr. 22, 6 vehicula cum ingentibus sarcinis. PS. CYPR. mont. 9 tabulam cum nomen regis. ITIN. [Silv.] 16, 6 lapis cum corpore *Iob*. ACT. lud. saec. Sept. Sev. 4, 6 pateram cum vino. CORP. XIV 2793 templum cum signo aereo. IX 686 templum cum ara. *sim.* LIV. 21, 15, 1 captum oppidum est cum ingenti praeda. CIC. Pis. 39 tabellas cum laurea Romam mittere. CAES. Gall. 5, 48, 5 tragulam cum epistula ad ammentum deligata ... abiciat. LIV. 8, 24, 14 lapsum ... cum inhaerente telo corpus exanime. *quomodocumque coniuncta (pars cum toto, al.; saepe i. q.* '*et*' *vel* '*simul cum*', *ut coniunctio sit tam temporis quam loci)*: PLAVT. Pseud. 718 *sumbolum* ferebat cum quinque argenti minis (753). CATO agr. 24 *sal* cum musto distabescat. 28, 1 *v. p. 1355, 74.* 52, 1 quae propagari voles ..., cum iis (*aulis*) in scrobem deferri oportet. 52, 2. 133, 3. LEX agr. (Corp. I 200) 21 ⟨quem agrum⟩ ... oina quom agro, quei ... est, locaverunt. CIC. Verr. 5, 64 qui cum ceteris rebus illud quoque ... donum afferrent. 6, 44 quas *res* iste Romam mittere cum ceteris furtis noluit. de orat. 3, 10 Iuli caput ... cum ... fratris capite iacuit (*cf.* SEN. epist. 87, 26). fin. 2, 112 totam ... cum universo mari terram complexus. prov. 36 ulteriorem Galliam decernit cum Syria. Att. 2, 1, 11 Prognostica mea cum oratiunculis propediem expecta. 3, 26 litterae mihi a Q. fratre cum senatus consulto ... allatae sunt. 12, 18, 2 epist. 9, 16, 4 LVCR. 5, 627 relinqui ... solem cum posterioribus signis. *al.* CAES. Gall. 6, 19, 2 ad eum pars *bonorum* utriusque cum fructibus superiorum temporum pervenit. VARRO Men. 219 omnis cum lucerna combusta est ... olivitas. ling. 5, 108 quod edebant cum pulte. rust. 1, 60, 1 *al.* SALL. Iug. 29, 6. NEP. Eum. 7, 2 sellam ... cum sceptro ... poni. VERG. ecl. 4, 19 hederas ... cum baccare tellus mixtaque ... colocasia fundet acantho. georg. 3, 463 lac concretum cum sanguine potat equino. Aen. 4, 514. 7, 418 *al.* AETNA 456 CVLEX 74 HOR. sat. 1, 6, 117. 118 *al.* PRIAP. 29, 5 *al.* OV. ars 2, 5, 13 credita ... sulci cum fenore reddunt. medic. 65 *al.* met. 6, 168 movens ... cum capite ... capillos. 15, 347 saxa ... cum saxis ... flammae ... iactant. LIV. 21, 8, 11 ut cum armis transfigere corpus posset. 26, 1, 12 Otacilio et ... Valerio Sicilia Graeciaeque ora cum legionibus decretae. 27, 49, 1 fabrile scalprum cum malleo habebant. 37, 9, 2 togae quingentae imperatae erant cum quingentis tunicis. VITR. 2, 3, 4 fiunt ... cum his lateribus semilateria. 2, 8, 7. DECRET. decur. Pis. de L. Caesare (Corp. XI 1420) 30 hoc decretum cum superioribus decretis ... incidatur. SEN. contr. 2, 7, 7 *in testamento uxori* cum muneribus meis imponere elogium. contr. exc. 5, 5. VELL. 2, 82, 3 cum Asia eam (*Bithyniam*) quoque obtinebat. CELS. 2, 7 p. 44 *al.* 8, 10, 7 p. 351 cum carne callus quoque extenuatur. *nota* SEN. benef. 4, 2, 4 non indignor, quod post voluptatem ponitur virtus, sed quod omnino cum voluptate (confertur *add. D, vulg.*). Phaedr. 1013 saxa cum fluctu tremunt. CVRT. 5, 5, 24. 6, 5, 19 cum ceteris donis equum adducunt. 10, 10, 2 Syria cum Phoenice. COLVM. 6, 33, 2 inunctione suci plantaginis cum melle acapno. 11, 2, 4 auster cum pluvia *est*. SCRIB. LARG. 2 prodest ... ruta ... cum hederae bacis decocta (*opp.* p e r s e. *sic saepe.* PLIN. nat. 21, 123 *al.* 26, 144 *sanat* per se vel ex aceto vel cum melle). *saepe de partibus compositionum.* MELA 1, 10 ora eius (*Asiae*) cum alveo Nili ... descendit in pelagus. LVCAN. 1, 238 clangor ... tubarum ... concinuit cum rauco classica cornu. 3, 256 qua ... caput tollit cum Tigride ... Euphrates. 4, 530. 10, 457 qui ... parva ... regna putet Tyriis cum Gadibus Indos. PETRON. 114 infecta materies (*de reliquiis navis*) ibat cum fluctibus. PLIN. nat. 2, 10 *al.* (*passim in compositionibus medicamentorum, lib. XX sqq.*). 20, 262 *florem* abeuntem cum aura. 21, 126 sanguinem cum alvo trahunt. VAL. FL. 3, 577 STAT. Theb. 7, 595 MART. 13, 1, 6 QVINT. inst. 11, 3, 141 FRONTIN. aq. 67 IVV. 2, 158 *al.* TAC. Agr. 17 cum cetero orbe ... et Britanniam reciperavit. PLIN. epist. 5, 6, 8 caeduae silvae cum ipso monte descendunt. 10, 96, 5. SVET. Iul. 29 ut ... sibi ... una legio cum Illyrico concederetur. 84 cum subselliis tribunalia ... congessit. FRONTO p. 16, 20 N. SCAEV. dig. 36, 1, 64 pr. cum parte hereditatis eius quoque, quod ... datum erat, partem. VLP. dig. 18, 2, 13, 1 emere ... cum tota re etiam nostram partem. APVL. met. 1, 18 caseum cum pane ... porrigo. 4, 23 crines cum veste ... lacerantem. NEMES. ecl. 2, 49 cum myrto laurus spirabit odores (*opp.* 2, 46 nec myrtus nec laurus). AMM. 14, 9, 6 linguam *avulsam* ... cum cruento sputamine in oculos ... regis impegit. DRAC. Romul. 5, 129 sanie cum tabe litetur. LEX Visig. 8, 4, 1 alium *caballum* ... cum eo (*alieno*) dare. *sim. saepius.* CORP. XI 6362, 19 sing(ulis) ~~HS~~ n(ummum) XXXX adiecto pane et vino cum epul(o) dedit.

2 *corporalium cum incorporalibus: rei cum qualitate*: CIC. Arat. 146 funestum, magnis cum viribus (fluctibus *Maass*) amnem. off. 1, 97 personam ... magna cum excellentia praestantiaque animantium reliquarum. 3, 80 conscripserunt ... edictum cum poena atque iudicio. Tusc. 5, 13 imagines ... cum amplissima dignitate. LVCR. 3, 201 quaecumque ... cum pondere magno asperaque inveniuntur. SALL. Iug. 86, 3 cui ... omnia cum pretio honesta videntur. HOR. ars 260 Enni in scaenam missos cum magno pondere versus. PREC. herb. 7 huc adeste, *herbae*, cum vestris virtutibus (*cf.* 28). PROP. 3, 18, 7 invisae magno cum crimine Baiae. OV. met. 10, 240 *Propoetides* sua ... corpora cum forma primae vulgasse feruntur. 13, 868. 14, 690. LAVD. [Turiae] 2, 16 ⟨admone⟩res edicti Caesaris cum g⟨r⟩atulatione restitutionis me⟨ae⟩. MANIL. 1, 190 mixtura suis cum viribus omnis. VITR. 1, 6, 2 *al.* GERM. 18 cetera *sidera* ... trahit proprio cum pondere caelum. CELS. 5, 28, 8 furunculus ... est tuberculum acutum cum inflammatione. 6, 18, 2 pus et multum et cum malo odore profluere. MELA 2, 76 LVCAN. 4, 564. PLIN. nat. 13, 59 flore candido cum vehementia odoris. SVET. Aug. 49 aerarium militare cum vectigalibus novis constituit. VLP. dig. 50, 16, 194 munus esse donum cum causa. APVL. Plat. 1, 14 *siderum* cum significationibus spatia. TERT. pudic. 22 p. 273, 18 in quas (*cicatrices*) ... diabolus ipse suspirat, cum sua infelicitate, sed casta. anim. 52 p. 385, 1 navigia ... intestino repente perculsu cum tota securitate desidunt. resurr. 2 p. 40, 27 *lux* rursus cum suo cultu ... revivescit. p. 41, 8. CORP. XIV 583, 7 monimentum ... cum itum aditum, actum. *similia*: LIV. 26, 29, 1 Italia cum bello adversus Hannibalem Laevino evenit. 30, 2, 4 parem navium numerum ... cum pari iure imperi ... decreverunt. *rei et actionis (status): v. p. 1362, 37 sqq.*

3 *incorporalium cum corporalibus: cum personis*: CARM. epigr. 55, 18 bis hic septeni mecum natales dies tenebris tenentur. QVADRIG. hist. frg. 7 cuius (*Manlii*) ... operam cum M. Furio dictatore (*i. cum opera eius*) ... cumprime fortem ... res p. sensit. PLIN. paneg. 24, 4 *v. p. 1374, 77. alia quae huc trahi possunt, v. sub II B. cum rebus*: VERG. Aen. 2, 72 poenas cum sanguine poscunt. HOR. sat. 2, 5, 8 et genus et virtus, nisi cum re, vilior alga est. OV. am. 1, 10, 13 animum cum corpore amavi. LIV. 26, 1, 5 praetoribus ... cum binis legionibus prorogatum est imperium. 27, 7, 8 *sortitus provinciam* peregrinam cum Gallia. CELS. 3, 21 p. 108 opus est uti frictione vehementi cum oleo. CELS. dig. 31, 22 Maevio ... militiam suam reliquit ... cum suis commodis. GAIVS inst. 2, 148 habebunt bonorum possessionem cum re. SCAEV. dig. 32, 102, 2 militiam ... cum introitu comparari. SPART. Hadr. 23, 13 decreto consulatu cum sumptibus. CAPITOL. Aur. 26, 11 liberum exilium acceperunt cum bonorum parte. ARNOB. nat. 4, 36 irrisoribus numinum (*i. mimis*) ... instituuntur ... immunitas et vacatio cum coronis. AMM. 15, 5, 33 tempestivam illam cum armaturis proditionem. 17, 1, 13. *similia praevalente significatione temporali v. sub II C.*

4 *incorporalium cum incorporalibus (significatio temporis fere subest; quae ad solam unitatem temporis spectant, habes sub II C): quae sub sensus cadunt*: CIC. har. resp. 20 auditus est strepitus cum fremitu. 62. Planc. 76 multas lacrimas et fletum cum singultu videre. NEP. Epam. 8, 5 risus omnium cum hilaritate coortus est (*cf.* LIV. 21, 20, 3 ITIN. [Silv.] 36, 3). OV. met. 4, 401 quod tu nec tenebras nec possis dicere, sed cum luce tamen dubiae confinia noctis. LIV. 1, 16, 1 coorta tempestas cum magno fragore. 29, 14, 3 Lanuvi cum horrendo fragore strepitum editum. 32, 22, 1 murmur ortum aliorum cum assensu, aliorum ... increpantium. 33, 32, 9 tantus cum clamore plausus est ortus. 41, 28, 2 terrae motus ingens cum multis aedificiorum ruinis nuntiatus erat. MANIL. 1, 190 aeterna cum luce dies. VITR. 5, 6, 8 deorum adventus cum tonitribus. CVRT. 9, 3, 16 clamor ... cum ploratu oritur. PLIN. nat. 11, 198 mortem cum risu traiecta praecordia attulerunt. 11, 266 alia *insecta* murmur edere ..., alia cum tractu stridorem, ut cicadas. GREG. M. moral. 12, 58 ut aut cum optimis operibus longiores sint *dies vitae singulorum*, aut cum pessimis breviores. *numeralia cum numeralibus* (*cf.* CIC. rep. 2, 52 iis ... regiis quadraginta annis et ducentis paulo cum interregnis fere amplius praeteritis): LIV. 45, 2, 12 ex ante diem quintum idus Octobres cum eo die in quinque dies. MANIL. 3, 580 *Pisces* lustra decem tribuent ... cum mensibus octo. PLIN. nat. 6, 214 dies ... aequinoctialium horarum XIIII atque dimidiae cum tricesima unius horae. 17, 205 pedes ... tres lato, alto duos cum semipede. 18, 90 XIX cum triente. IVL. VAL. 1, 21 auri talenta sexaginta cum quadringentis quatuorque et decem millibus cogit.

actio cum actione, condicio cum condicione, sim. (nonnulla quae hic fort. inserere malis, invenies p. 1362, 37 sqq.): paria cum paribus (saepe cum fere i. q. et): PLAVT. Merc. 347 tantus cum cura meost error animo. TER. Andr. 422 cum istoc, quod postulo, impetro cum gratia. RHET. Her. 1, 2, 2 *genus iudiciale* habet accusationem aut petitionem cum defensione. 1, 2, 3 pronuntiatio est vocis ... moderatio cum venustate (*sic saepe in definitionibus, ut* 1, 3, 4. 1, 6, 10 *al. nota* 3, 13, 23 distributio est in contentione oratio frequens cum raris et brevibus intervallis acri vociferatione. CIC. inv.

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

1, 8 causam esse rem, quae habeat in se controversiam ... cum personarum ... interpositione. 1, 25 *al.* Tusc. 4, 18 lamentatio *est* aegritudo cum eiulatu. SEN. dial. 7, 4, 2 *cf.* nat. 4, 11, 3 QVINT. inst. 5, 10, 54. 8, 6, 1. 9, 1, 11 CALL. dig. 50, 4, 14 pr.). RHET. Her. 4, 17, 25 sententiae ... dupliciter efferuntur ... sine ratione ... cum ratione. 4, 33, 44 *superlatio* sumitur separatim aut cum comparatione. CIC. inv. 2, 131 recitare leges cum exceptionibus scriptas. 2, 171 esse quasdam cum adiunctione necessitudines, quasdam simplices et absolutas. S. Rosc. 68 nisi sumptus effusi cum probro atque dedecore *proferuntur*. Cluent. 111 eum industria cum innocentia prosecuta est. Mur. 2 Flacc. 60. Sest. 98 cum dignitate otium. dom. 115. de orat. 1, 145 brevia, sed magna cum exercitatione praecepta gustaram. 2, 200. *nota* 2, 296 cum ceteris tuis laudibus hanc esse vel maximam, quod. 3, 106. Brut. 158 multae et cum gravitate facetiae. part. 47 quae sunt cum aliis compluribus sententiarum ornamenta. leg. 1, 62. 2, 18 fin. 2, 35 Tusc. 4, 31 *al.* nat. deor. 2, 34 *natura* bestiis ... dedit ... cum quodam appetitu accessum ad res salutares. Att. 5, 21, 11 centesimas me observaturum cum anatocismo (6, 1, 5). 11, 15, 1 id ... erat cum aliis, cur ... cuperem. *passim.* CAES. Gall. 2, 10, 5 cum reliquis causis haec quoque ratio eos deduxit. SALL. Catil. 12, 2 iuventutem luxuria atque avaritia cum superbia invasere. Iug. 35, 2 quoniam ... Iugurtham ... invidia cum metu urgeat. or. Lep. 9 otium cum libertate (*opp.* laborem cum honoribus). 25 or. Cottae 4. HOR. sat. 1, 4, 105 hoc mihi iuris cum venia dabis. epist. 2, 2, 179 metit Orcus grandia cum parvis. OV. am. 1, 1, 28 ferrea cum vestris bella valete modis. met. 13, 128 si mea cum vestris valuissent vota. 14, 310. fast. 1, 1 tempora cum causis ... canam. LIV. 1, 47, 3 istic cum ignavia est scelus. 2, 2, 10 illa cum bonorum amissione ... ignominia. 2, 12, 1 *al.* 21, 12, 3 atrox ... proelium cum multorum utrimque caede initum. 21, 43, 13 viginti annorum militiam vestram cum illa virtute. 44, 22, 17 maturum ... reditum cum egregio triumpho ... fore. MANIL. 1, 113 magna ... cum parvis simili percurrere cura. VITR. 1, 2, 2. 5 *al.* PAVL. FEST. p. 22 '*apud*' personam cum loco significat, '*penes*' personam et dominium. p. 290 sonticum morbum ... certum cum iusta causa. VELL. 2, 97, 4 *al.* VAL. MAX. 3 praef. 1 animi ... certo cum indolis experimento datos gustus referam. CELS. 1 praef. p. 9, 25. 1, 1 p. 13, 32 *al.* 4, 23 p. 149, 25. 6, 7, 1 magnus cum febre vigiliaque dolor. 7, 12, 6. SEN. dial. 3, 6, 1 castigatio necessaria est ... sed haec sine ira (sincera *cod.*), cum ratione. nat. 5, 18, 13 quos ad maturitatem cum aliis causis adducit ipsa iactatio. epist. 115, 3. COLVM. 1 praef. 12. 1, 1, 17 haec velut adminicula ... non profutura per se sola, sed cum aliis. 4, 28, 2 nisi eam (*naturam*) labore cum studio iuveris. ASCON. tog. cand. p. 83 lex ambitus aucta etiam cum poena ferretur. LAVS Pis. 121 probitas cum paupertate iacebit. QVINT. inst. 1, 5, 33 emendata cum suavitate vocum explanatio. 3, 1, 76 *al.* IVV. 13, 229. TAC. hist. 1, 49 *Galbae* medium ingenium, magis extra vitia quam cum virtutibus. 2, 1 *al.* PLIN. epist. 3, 3, 4 adest ... adulescenti ... cum ceteris ... dotibus ... pulchritudo. SVET. Galba 9 confirmabatur cum ... auspiciis et ominibus ... vaticinatione. PAPIN. dig. 48, 5, 39 pr. VLP. dig. 9, 2, 49, 1 quod cum damno iniuriam attulerit. IVLIAN. dig. 7, 6, 4 cum proprietate usum fructum esse. *al.* PAVL. dig. 44, 1, 5 potest et aliis exceptionibus uti cum exceptione iurisiurandi. VLP. dig. 9, 2, 41, 1 cum facto ... etiam animum furis furtum exigit. APVL. met. 6, 3 cum gratia facti nomen deae ... testabantur. TERT. pudic. 21 p. 269, 15 prophetae caedem et cum ea moechiam ... ignoverant. ieiun. 8 ut in centurionem Cornelium ... dignatio spiritus sancti cum charismate insuper prophetiae festinasset. anim. 22 p. 335, 15. 45 p. 374, 11. 46 p. 377, 13 *al.* patient. 15 p. 23, 13 patientia comitatur eum (*spiritum*). si non cum spiritu admiserimus *patientiam*, ... morabitur. adv. Marc. 4, 10 p. 444, 19 cum redintegratione membrorum virium quoque repraesentationem pollicebatur. CAPITOL. Pert. 6, 8. AMM. 29, 5, 15 pacem obsecrando cum venia. 30, 4, 22 id habet causidicina cum ceteris metuendum et grave. HIER. epist. 7, 6, 1 sexum vicere cum saeculo. MARCELL. chron. II 101, 519, 2 sepultura quoque cum imperio, cui inhiarat, caruit. *nota* CLAVD. 1, 140 hoc donum cum libertate recenti adicias (*i. insuper des*). SEDVL. carm. pasch. 2, 17 nihil esse diu cum fine (= op. pasch. 2, 1 nihil esse diutinum quod fine clauderetur). CORP. XIV 2258 nomina cum tribus (*sic*) et patriis inserta sunt. IV 6635 tristis inest (*in pictura Peronis et Miconis*) cum pietate pudor. ***imparia cum imparibus***: ELOG. Scip. Carm. epigr. 9, 2 magna sapientia multasque virtutes aetate quom parva posidet hoc saxsum. PLAVT. Asin. 317 magna est praeda cum magno malo. Aul. 681 malam rem potius quaeram cum lucro. *cf.* Merc. 144. TER. Haut. 325 aut haec cum illis (*pericla cum commodis*) sunt habenda aut illa cum his [a]mittenda sunt. CIC. Cael. 41 illud ... iter ad laudem cum labore ... probaverunt. Tusc. 1, 116 optabiles mortes fuisse cum gloria. fin. 4, 59 [off. 1, 40]. de orat. 2, 335 exempla ... vel cum periculo gloriosa. PVBLIL. D 13 damnum *est* ... cum mala fama lucrum. SALL. Iug. 85, 3 quantum cum maxumo beneficio vostro negoti sustineam. LIV. 2, 9, 5 ne ... plebs ... vel cum servitute pacem acciperet. VITR. 6 praef. 5 SEN. contr. 2, 1, 1 SEN. epist. 87, 22. LVCAN. 9, 736 insolitas ... videns parvo cum volnere mortes. PLIN. nat. 15, 81 umore tenero et cum quadam fragilitate ponderoso. IVV. 6, 168 si cum magnis virtutibus affers grande supercilium. AMM. 16, 5, 7 epistularum ... cum gravitate comitas. AVG. civ. 3, 10 p. 106 modicam staturam cum sanitate habere.

totum cum parte (*in inclusione*): LEX Iul. munic. (Corp. I 206) 102 quei stipendia ... VI fecerit ... cum eo quod ei legibus pl(ebei)ve sc(iteis) procedere oportebit (*cf. p. 1367, 17*). SVET. Iul. 40 fuit ... is annus ... quindecim mensium cum intercalario. PAVL. sent. 5, 33, 1 quinque dies cum eo ipso, quo ..., computantur. ITIN. [Silv.] 29, 2 quando iam due *septimanae* superant cum ipsa, ut pascha sit.

iuncturae ad I C: est *aliquid* cum *aliquo* (*i. habet aliquem, aliquid; interdum ellipsis verbi*): PLAVT. Aul. 449 hoc (*sc. aula*) ... quoquo ibo, mecum erit, mecum feram. CIC. Att. 12, 45, 2 illa (*quae refricant*) sunt mecum. OV. am. 1, 6, 38 Amor et modicum circa mea tempora vinum mecumst. met. 3, 466 quod cupio, mecum est (*Narcissus de imagine sua*). fast. 2, 795 ferrum ... mecumst. 3, 513 Pont. 2, 8, 63. VAL. MAX. 3, 2, 20 hoc *signum* ... intra hostile vallum mecum erit. MART. 1, 2, 1 tecum ... esse meos ... libellos. *nota* TER. Ad. 347 si infitias ibit, testis mecum est anulus, quem amiserat (DON. 'pro me testis est' *ibid.* 'mecum: hoc ⟨est⟩: testes sumus? sed melius quod supra'). *sim. v. infra et* TAC. hist. 1, 38 omnium militum arma nobiscum (*i. a nostra parte*) sunt. PACVV. trag. 424 topper tecum sit potestas; faxsit, si mecum velit. TER. Phorm. 983 una iniuriast tecum ... alterast tecum (DON. [*an recte?*] iniuria est pro actio iniuriarum ex lege. *cf. l. 26/7*). CIC. epist. 5, 17, 4 illius pietatem, virtutem, industriam, ubicumque eris, tuam esse tecum esse duces. VERG. Aen. 4, 115 mecum erit iste labor (*cf.* HOMER. 94 mecum labor iste manebit). EPIST. Sapph. 103 nil de te mecumst nisi tantum iniuria. LIV. 4, 32, 5 secum triumphos, secum spolia ... esse, cum hostibus scelus. 23, 33, 4 postquam ... victoria cum Poenis erat. SEN. contr. 1, 4, 5 nisi cum illa (*matre*) lex fuisset. PHAEDR. 4, 22, 14 mecum ... mea sunt cuncta (SEN. dial. 2, 5, 6 *al.* epist. 9, 18. 19). SEN. epist. 4, 3 mors ... timenda erat, si tecum esse posset. 49, 9 mortifera mecum sunt. 58, 32. 71, 7 si modo tecum erit virtus. 80, 3. 94, 42. 104, 20 PS. SEN. mon. 166. SIL. 8, 328 mecum erit haec ... pietas. *cf.* 15, 98 atris circa te semper volitans Infamia pennis, mecum Honor ac Laudes. TAC. ann. 2, 71 misericordia cum accusantibus erit. TERT. test. anim. 4 tecum erit nostra praesumptio. adv. Hermog. 3 p. 128, 16 fuisse ... materiam semper ⟨cum⟩ deo (128, 23). adv. Marc. 1, 1 p. 292, 1 primam illi⟨u⟩s (*Marcionis*) fidem nobiscum fuisse. 4, 6 p. 432, 22. ANTH. 405, 12 mens *mea* tecum est (*sc. cum amico absente*). VVLG. gen. 17, 4 ego sum, et pactum meum tecum. I reg. 25, 25 secundum nomen suum (*Nabal*) stultus est et stultitia est cum eo (μετ' αὐτοῦ). III 15, 3 nec erat cor eius perfectum cum domino deo suo (μετὰ κυρίου). Rom. 16, 24 gratia domini nostri ... cum omnibus vobis. QVEROL. p. 3, 7 pecunia ... neque mecum abundans neque apud te pretiosa est. HIL. in psalm. 51, 6 lumine secum (*cum Israelitis*) manente. VVLG. apoc. 21, 3 ecce tabernaculum dei cum hominibus (μετὰ τῶν ἀ.) et habitabit cum eis.

est *aliquid* cum *aliqua re*: LVCR. 1, 347 *res solidas* esse ... raro cum corpore. 1, 755 quae nos nativa videmus esse et mortali cum corpore funditus. 1, 774 *al.* 5, 126 cum quovis corpore ut esse posse animi natura putetur. CELS. 1, 3 p. 19, 31 is *cibus* ... esse debet cum pane hesterno, vino austero *eqs.* 5, 16 cutem purgat mel, sed magis si est cum galla. 7, 29 p. 318 si pes ... alter retro cum corpore est (*in infante nascente*). *nota ellipsin*: PLIN. nat. 37, 120 caeruleae et sappiri, rarumque, ut cum purpura (*sc. sint*). IVV. 3, 184 omnia Romae cum pretio. QVINT. inst. 8, 3, 76 generosioris arboris statim planta cum fructu est. GREG. TVR. Franc. 3, 34 tit. de lue quae cum visicis fuit. RHET. Her. 3, 15, 26 si erit sermo cum dignitate. CIC. Verr. 3, 99 omnis illa mea festinatio fuit cum periculo capitis. Att. 10, 4, 6 omne meum obsequium in illum fuit cum multa severitate. top. 97 narrationes ut planae sint, ut breves ..., ut moratae, ut cum dignitate. Tim 12 quod ... omnes animantes ... complectitur, id non potest esse cum altero (*Plato 31^A* μεθ' ἑτέρου δευτέρου οὐκ ἄν ποτ' εἴη). Tusc. 3, 83 quod (*aegritudinis nomen*) cum sapientia esse atque ... habitare nullo modo possit. parad. 9 quod rectum ... et cum virtute est. fin. 2, 20 unum est sine dolore, alterum cum voluptate. VARRO ling. 5, 130 mitra et reliqua ... in capite ... cum vocabulis graecis. frg. Non. p. 162, 18 in cetero cultu quae sunt, sunt paupertina sine elegantia ac cum castimonia. VITR. 1, 2, 6 interiora ... non erunt cum decore. 7, 5, 4 quod potest esse cum auctoritate et ratione decoris. CELS. 2, 8 p. 49 si alvus varia, si cum dolore est. 4, 2 p. 123 hi ... dolores modo cum febre, modo sine hac sunt. 5, 28, 6 rubor cum inflammatione mediocri est. 6, 6, 1 *al.* SEN. dial. 4, 4, 1 est primus motus non voluntarius ... alter cum voluntate non contumaci. epist. 57, 9 nulla immortalitas cum exceptione est. SCRIB. LARG. 87 tussim, quae cum fluore est. PLIN. nat. 23, 48 si cum febri dyspnoea sit. 33, 3 si *vita* nihil ... concupisceret ... nisi quod secum est. MART. 2, 90, 10 sit nox cum somno, sit sine lite dies. PS. APVL. Ascl. 20 in his aut per haec aut cum his nomen est totum dei. TERT. anim. 18 p. 330, 2 per quod ... quid est, cum ipso est.

facit *aliquid* cum *aliquo v. p. 1351, 1.*

primus cum aliis: PLIN. nat. 10, 16. *cf.* TERT. adv. Marc. 4, 10 p. 447, 22 cum martyribus suis quartus.

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

II *de communione temporali* (*cf. sub* pariter, simitu, simul, una):

A *animalium inter se* (PLAVT. Amph. 754. 768 TER. Haut. 176 *al. v. sub* simul, simitu): CIC. Brut. 77 cum hoc Catone grandiores natu fuerunt C. Flaminius *eqs.* Cato 43 vixerat M'. Curius cum P. Decio (*i. aequalis erat?*). Att. 6, 8, 5 qui aut mecum aut paulo ante venturus esset. VARRO rust. 3, 7, 9 pulli *columbarum* ... cum matribus pariunt. LVCR. 4, 343 indugredi ... pariter simulacra *speculi* pedemque ponere nobiscum credas. CVRT. 8, 5, 11 *vincere* secum viventium invidiam. QVINT. inst. 3, 1, 10 Thrasymachus ... cum hoc (*Gorgia, sc. vixit*) et Prodicus ... et ... Protagoras *eqs.* TREB. trig. tyr. 10, 17 Fortuna ... cum Valeriano bonos principes tulit. *aliter* TERT. resurr. 44 p. 91, 12 'nos suscitabit cum ipso' (*Iesu*) ... 'cum ipso' 'sicut ipsum' sapit. AVG. civ. 12, 14 p. 532 fuerunt ... homines ante nos, sunt et nobiscum, erunt et post nos. SIDON. epist. 4, 8, 5 vers. 8 gnatus rex ... sit cum patre postque patrem.

B *rerum cum hominibus*: PLAVT. Merc. 625 perdidisti me et fidem mecum tuam. TER. Hec. 13 ne cum poeta scriptura evanesceret. CIC. de orat. 1, 114 quae ... cum ipso homine nascuntur. VERG. ecl. 2, 12 mecum raucis ... resonant arbusta cicadis. 8, 21 incipe Maenalios mecum, mea tibia, versus. AETNA 611. HOR. carm. 3, 21, 1 o nata mecum consule Manlio ... testa. TIB. 2, 5, 37. PROP. 2, 11, 3 omnia ... tecum uno munera lecto auferet atra dies. OV. epist. 12, 19 quantum perfidiae tecum ... perisset. 12, 71. 17, 172 cum ... mea fiunt turbida mente freta. *cf.* 17, 176. met. 1, 526 cum ... ipso verba *eius* imperfecta reliquit. 5, 374. 6, 5, 13. 12, 5 *al.* LIV. 2, 2, 7 cum gente Tarquinia regnum hinc abiturum. 3, 19, 4 cum ... filio suo virtutem, constantiam ... fugata esse. 3, 50, 7 *al.* SEN. contr. 10 praef. 2 VAL. MAX. 5, 3 ext. 3. SEN. dial. 4, 18, 2 vitia, quae nobiscum creverunt. 5, 15, 3 miserias finire secum. nat. 4 praef. 13 ista verba, quae iam ab alio magistratu ad alium cum lictoribus transeunt. epist. 94, 55 COLVM. 1, 3, 5 LVCAN. 1, 670. PLIN. nat. 2, 28 *sidera* cum suo quaeque homine orta moriuntur. 8, 114 ut vestigia *cervorum fugientium* cum ipsis abeant (*cf.* SOL. 19, 11). MART. 6, 27, 8 QVINT. decl. 349 p. 374, 26 SVET. gramm. 23. VLP. dig. 43, 20, 1, 43 quod datur personis, cum personis amittitur. TERT. adv. Marc. 2, 3 p. 336, 11 PS. APVL. Ascl. 11 (*opp.* postea). FILASTR. 107, 15 consummatione saeculi, quae cum angelis affutura sit. AMM. 30, 4, 12 leges ignotas, cum Euandri matre ... obrutas. VVLG. Iob 31, 18 CLAVD. 22, 65.

C *hominum vel rerum cum rebus*: cum luce, die, sole, vere, *sim.* (*saepe absolute i. q.* '*luce oriente*' *sim.*): PLAVT. Amph. 743 abii hinc hodie cum diluculo. Cist. 525 cum primo luci cras ... ambo occidero. Stich. 364. LVCIL. 143 cum mane expergitus. CATVLL. 64, 329 adveniet ... hesperus, adveniet fausto cum sidere coniunx. COMMENT. quaest. Varro ling. 6, 92. CIC. Att. 4, 3, 4 cum prima luce ... in campum ... currebat. off. 3, 112. Q. CIC. carm. frg. 20 in alta conditur oceani ripa cum luce Bootes. VARRO rust. 2, 2, 10 SALL. hist. frg. 3, 98 D 12 BELL. Afr. 62, 5. VERG. georg. 3, 324 Luciferi ... primo cum sidere rura carpamus. Aen. 3, 568 fessos ventus cum sole reliquit. 7, 130 primo ... cum lumine solis ... diversa petamus. AETNA 235[b]. HOR. epist. 1, 7, 13 te ... reviset cum zephyris ... et hirundine prima. TIB. 1, 2, 25 cum tenebris tota vagor ... urbe. OV. met. 13, 677 trist. 1, 6, 24. fast. 1, 664 cum vere redibit opus. EPIST. Sapph. 135 cum se Titan ostendit et omnia secum. MANIL. 1, 244. VITR. 1, 4, 1 aurae ... cum sole oriente ad oppidum pervenient. 8, 2, 2 cum tepore solis. SEN. epist. 122, 1 si quis cum ipso, ut ita dicam, die surgat. CVRT. 7, 5, 5. COLVM. 11, 2, 36 Vergiliae cum sole oriuntur. 11, 2, 39. MELA 1, 95 cum die. LVCAN. 5, 701. PLIN. nat. 18, 249 petulantiae sales, etiam cum primo vere, laudantur. *nota* 6, 34 *de loco tamquam de tempore*: ubi lassata cum siderum vi Ripaeorum deficiunt iuga. VAL. FL. 3, 612 primis cum solibus. APVL. met. 4, 10 cum noctis initio ... praestolamur. LAMPR. Heliog. 25, 1 *opp.* nocte. ITIN. Alex. 25. ITIN. [Silv.] 25, 1. 24, 7 finiuntur ... omnia cum tenebris (crebris *cod.*). HYG. fab. 55 p. 59, 20 *iecur* cum luna recrescit. AMM. 24, 8, 5. CATO agr. 157, 1 *brassica* commutat ... sese semper cum calore, arida simul et umida et dulcis *eqs.* VERG. georg. 1, 190 magnaque cum magno veniet tritura calore. VITR. 6, 1, 4 nutrita sunt eorum membra cum fervore. cum tempore *etc.*: SEN. epist. 58, 22 quicquid vides, currit cum tempore. TERT. anim. 56 p. 390, 24 quaecumque illam (*animam*) cum temporibus manebant tristia. PAVL. dig. 50, 17, 138 pr. hereditas, quamvis postea adeatur, tamen cum tempore mortis continuatur. CYPR. GALL. gen. 210 felicem placido vivit cum tempore vitam. 1274 ut septem fecunda satis sit terra per annos atque famem diram parili cum tempore signat. num. 80 concretam ... gerat toto cum tempore barbam. *aliter* CARM. de resurr. 224 nec vernus (verno? *Hartel*) melius floret cum tempore ramus. *cf.* AVG. civ. 11, 6 p. 469 non est mundus factus in tempore, sed cum tempore. ORAT. imp. Claud. (Corp. XIII 1668) 2, 13 cum annis promoturi dignitatis suae incrementa. DECRET. fabr. Pisaur. (Corp. XI 6335) 10 cum aetate eorum crescit felicitas. CORP. VI 32416 (*a. 257*) ad hunc locum cum aetate pervenit. AMM. 26, 1, 14 victura cum saeculis Roma. OV. fast. 1, 724 cum ... suo finem mense libellus habet. *similia*: CIC. Mur. 32 *Mithridatem* L. Sulla ... cum bello invectum ... cum pace dimisit (LIV. 2, 52, 1). SALL. or. Cottae 2 cuncta me cum fortuna deseruere. Iug. 41, 9 cum potentia avaritia ... invadere. OV. epist. 7, 51 tu quoque cum ventis utinam mutabilis esses (*cf.* 16, 204). 18, 66 tu cum somno semper abire soles (LIV. 1, 39, 3. APVL. met. 8, 13 crapulam cum somno discutit). met. 15, 663 cum voce deus, cum voce deoque somnus abit (EPIST. Sapph. 173). am. 1, 15, 16 cum sole et luna (*i. quam diu erunt*) semper Aratus erit. VAL. MAX. 1, 7 ext. 7 eum ... potentissimum ... futurum certo (*adv.?*) cum eventu cognovit. SEN. epist. 6, 2 amicitiae ..., cum qua homines moriuntur, pro qua moriuntur. LVCAN. 2, 705 cum fato conversa fides. 7, 812 hos ... populos si nunc non usserit ignis, uret cum terris. TAC. ann. 4, 50 cum libertate occidere. *nota*: VLP. dig. 47, 2, 3 fur est manifestus, quem Graeci ἐπ' αὐτοφώρῳ appellant, hoc est eum qui deprehenditur cum furto (*ibid. inf.* 'si in faciendo furto deprehendatur' *et* 'si cum re furtiva fuerit apprehensus'). *cf.* PAVL. dig. 47, 2, 4. GAIVS inst. 28, 5, 89 ut ... servus cum libertate heres existat. APVL. Socr. 8 p. 138 quaedam ... animalia ... cum eo (*igni*) exoriri cumque eo extingui. TERT. test. anim. 1 p. 135, 18 seu cum corpore incipis seu post corpus induceris. anim. 27. RVF. FEST. 5, 2 Celtiberi ... cum excidio Numantiae subacti sunt. AVG. civ. 13, 13 p. 572 cum qua controversia nati sumus. PETR. CHRYS. serm. 5 p. 198[B] cum principio mundi festinavit gentilitas ad idolorum patriam. CIC. parad. 18 quorum cum vita omnia extinguuntur (*cf.* Arch. 29). OV. met. 6, 253. 11, 777. VELL. 1, 2, 2 Codrum cum morte aeterna gloria ... secuta ... est. LVCAN. 6, 100 PLIN. nat. 10, 5. APVL. met. 4, 20 scaenam ... cum anima retinens. AVG. civ. 21, 16 p. 519 (*opp.* post mortem). cum dicto *et similia*: PLAVT. Pseud. 310 mihi ... cum istis dictis mortuost. CAES. Gall. 5, 46, 3 Caesar ... ad M. Crassum quaestorem mittit ..., iubet ... proficisci ...: exit cum nuntio Crassus (*cf.* BELL. Afr. 12, 1). APVL. met. 1, 6 cum dicto ... faciem suam ... obtexit. 1, 16. 17. 18. 22 *bis.* 23. 2, 5. 10. 15. 24. 28. 3, 13. 15. 6, 20. 7, 28. 8, 19. 9, 7. 10, 22. MIN. FEL. 4, 6 cum dicto eius assedimus. IVL. VAL. 1, 3 '... consule super cupitis'. et cum verbis tabulas promit *eqs.* 1, 7 p. 14, 12 et cum dicto iussa complentur. 1, 13 p. 24, 16 et cum dicto rapit gladium. *al.* MART. CAP. 2, 135 *al.* *sim.* APVL. met. 5, 24 cum termino sermonis ... se proripuit. FRONTO p. 237, 20 N. *Arion* carminis fine cum verbo in mare desilit. *cum actione, statu etc.* (*similia v. p. 1358, 76 sqq.*): PLAVT. Amph. 600 formam una abstulit cum nomine. CIC. Mur. 40 cum splendore fructus quoque iucunditatis est restitutus. Rab. Post. 33 ne cum mea perfidia illi etiam ipsi facerem ... iniuriam. Cael. 31 magnum ... odium ... cum crudelissimo discidio extitisse. Planc. 102 te cum mea salute complecti. leg. 2, 11 neque *rectum* cum litteris ... aut oriatur aut occidat. top. 51 quid ante rem, quid cum re, quid post rem evenerit. part. 25 *actio* et cum rerum et cum verborum momentis commutanda ... est. LVCR. 5, 1391 haec animos ollis mulcebant atque iuvabant cum satiate cibi. PVBLIL. S 23 sine dolore est vulnus, quod ferendum est cum victoria. VARRO ling. 8, 36 nomina virilia et muliebria multitudinis cum recto casu fiunt dissimilia (*Terentiei, Terentiae*), ⟨eadem⟩ cum dandi (*Terentieis*). 9, 61 quocumque progressa est natura cum usu vocabuli. CAES. Gall. 2, 7, 2 Remis cum spe defensionis studium propugnandi accessit. VERG. Aen. 2, 378 *v. p. 1363, 9.* OV. epist. 7, 9 certus es, Aenea, cum foedere solvere naves (*cf.* 7, 8 idem venti vela fidemque ferent). rem. 414 lassaque cum tota corpora mente iacent. Pont. 3, 2, 8 cum Fortuna terga dedere fugae. met. 7, 348 locuturo ... cum verbis guttura Colchis abstulit. fast. 2, 1 cum carmine crescit et annus. LYGD. 4, 41 digiti cum voce locuti (*in lyra*). PRIAP. 26, 12 cum tussi miser expuo ... salivam. LIV. 4, 2, 14 si ... cum ... maiestate adempta animos etiam eripuerint (*sim.* 26, 40, 6). 21, 10, 3 ne Romanum cum Saguntino suscitarent bellum. 8, 24, 6 cum fortuna mutabilem gerentes fidem. 23, 43, 10 senescentem cum viribus maiestatem. 34, 6, 8 cum ea (*lege*) ... pudorem abrogemus. VITR. 7, 3, 7 coloribus cum politionibus inductis. VELL. 1, 17, 7 studium cum spe senescit. CELS. 2, 8 p. 50, 11 si cum febre ... etiam ... doloribus premitur. 8, 20 p. 359, 22 ubi cum dolore inflammatio quievit. PLIN. nat. 11, 266 muscas ... cum volatu et incipere audiri. HOMER. 753 traxit ... cum vulnere poenas. QVINT. inst. 8 pr. 3 *al.* 11, 3, 106 *opp.* ante *et* post. FRONTIN. aq. 4 fontium memoria cum sanctitate adhuc extat. IVV. 10, 198 cum voce trementia membra *sunt seni.* TAC. dial. 37 *al.* PLIN. epist. 1, 12, 5 *al.* paneg. 22, 5 FLOR. epit. 2, 19, 1. 4, 2, 7 FRONTO p. 71, 24 N. DECRET. decur. Tergest. (Corp. V 532) 1, 38 *causas* no⟨b⟩is cum victoria firmiores r⟨e⟩misit. MARCELL. dig. 24, 3, 57 *usus fructus* cum proprietate ... ad heredem ... transiret. 23, 3, 1 *dos* cum voto eius qui dat ... contrahitur. APVL. met. 10, 25 nomen uxoris cum fide perdiderat. TERT. pudic. 1 p. 219, 16. 12 p. 242, 24. anim. 25 p. 340, 17 nec *animam* cum carnis figulatione compingi atque produci. p. 342, 27 cum substantia enim et vis (*sc. evenit*). 55 p. 388, 18 *al.* CAPITOL. Aur. 10, 2 quo magis ... cum exercitio iuris auctoritas cresceret. SPART. Did. 8, 9 *patrimonium* ei cum Augustae nomine ... sublatum est. *al.* AMM. 17, 12, 11 optimates cum impetrandi spe similia petituros. 24, 3, 8 *al.* PELAGON. 210. GREG. M. moral. 9, 71 pius conditor cum viribus flagella moderatur. *infra*: cum viribus tentamenta modificat. *cum rebus corporalibus* (*cf.* PLAVT. Amph. 631 non ego cum vino simitu ebibi imperium

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

tuom): PLAVT. Amph. 703 meum corium ⟨cum⟩ cistella *periit.* TER. Eun. 241 simul consilium cum re amisti. CIC. Arat. 403 *Nixus* suram cum Chelis erigit alte (*Arat. 617 σὺν Χηλῇσι. opp.* 404 nocte tenetur, dum. *cf.* NIGID. Serv. auct. georg. 1, 218 GERM. 181. 182 *al.* AVIEN. Arat. 1142). 408. nat. deor. 2, 102 ut *terra* cum caelo hilarata videatur. Tusc. 3, 2 ut paene cum lacte nutricis errorem suxisse videamur. Att. 6, 1, 10 Appii amorem erga me cum reliqua hereditate crevisse. LVCR. 3, 601 haec (*potestas animae etc.*) ipso cum corpore collabefiunt (*cf.* 3, 682). 3, 700. VERG. Aen. 2, 378 retro . . . pedem cum voce repressit (*aliter v. p. 1364, 49*). 2, 532 vitam cum sanguine fudit. 4, 621. 11, 421 Troianis cum multo gloria venit sanguine. 12, 829 occidit . . . cum nomine Troia. HOR. epist. 1, 18, 33 iam cum pulchris tunicis sumet nova consilia (*cf.* OV. am. 3, 14, 27 ars 3, 77). 2, 2, 110. OV. am. 1, 14, 55 collige cum vultu mentem. epist. 3, 124 cum . . . mea patria laus tua victa iacet. trist. 2, 202 ne sit cum patria pax quoque dempta mihi. met. 1, 180 concussit . . . caesariem, cum qua terram, mare, sidera movit. 2, 462 nudo patuit cum corpore crimen. 2, 470 obvertit saevam cum lumine mentem (*cf.* LIV. 1, 9, 10). 7, 318 *al.* Pont. 4, 12, 48 sensus cum re consiliumque fugit (*cf.* LIV. 1, 23, 3). MANIL. 1, 642. 893 funera cum facibus *cometarum* veniunt. VITR. 9 praef. 15 *al.* SEN. contr. 3 praef. 13 declamatores . . . cum loco ⟨animum *add. Bonnet*⟩ mutabunt. exc. 3, 3. CELS. 3, 6 p. 87, 38 potio esse debet . . . liberalis et ante cibum et post hunc et cum hoc. SEN. dial. 3, 16, 3 ut *nequitia* nisi cum ipsis (*visceribus*) exire non possit. 8, 5, 4 benef. 1, 12, 1 *al.* nat. 3, 22 aquarum genus . . . coepisse cum mundo (epist. 88, 33 *opp.* ante mundum). CVRT. 6, 6, 5 cum illis (*spoliis*) quoque mores induerat. COLVM. 3, 2, 16 vini iucunditas cum regione mutatur. 3, 2, 30. 4, 10, 3 LVCAN. 3, 170. 10, 266 CALP. ecl. 7, 72. PERS. 6, 39 sapere urbi cum pipere et palmis venit. PLIN. nat. 1, 11, 70 quibus crescat cum luna . . . iocur. 2, 98 cernuntur et stellae cum sole. 2, 109. 2, 128 permutant . . . naturam cum situ. 8, 114 *al. nota* 5, 82 quae (*oppida*) cum Euphrate dicentur. 15, 47 de citreis *malis* cum sua arbore diximus. MART. 9, 1, 9 *al.* QVINT. inst. 5, 9, 1 *al.* decl. 347 p. 368, 20 paene cum ipsis toris uxorum pectora refrigescunt. IVV. 12, 70 TAC. Agr. 46. PLIN. epist. 4, 14, 2 accipies cum hac epistula hendecasyllabos. FLOR. epit. 2, 10, 3 cum sanguine et spiritu . . . revomuere victoriam (*Histri epulantes oppressi*). APVL. met. 2, 7 quam festive . . . ollulam istam cum natibus intorques. VLP. dig. 41, 3, 10, 1 servitutes . . . capi . . . cum aedificiis possunt (*opp.* per se). GAIVS dig. 41, 1, 1 pr. ius gentium cum ipso genere humano proditum est. 41, 1, 9, 8 TERT. anim. 15 p. 320, 10. 37 p. 364, 12 patient. 1 p. 2, 14. adv. Hermog. 16 p. 143, 22 mala . . . de materia faciendo cum ea facit. adv. Marc. 2, 4 p. 337, 24 *al.* NEMES. cyn. 285 OPTAT. 6, 1 p. 144, 13 *al.* AMM. 17, 4, 11 CLAVD. 21, 202. EVSTATH. Bas. hex. 3, 8 p. 899ᴮ cum frigore . . . indurescit *humor.* DRAC. laud. dei 2, 107. 755 pectore contritos, genibus cum pectore flexos . . . exaudit.

III *de modo actionis*:

A *accedit verbis: fit aliquid*: **1** *cum rebus corporalibus*: PLAVT. Rud. 937 hic rex cum aceto pransurust et sale, sine bono pulmento. CIC. Att. 2, 20, 6 comitia Bibulus cum Archilochio edicto in ante diem XV kal. Novembr. distulit (*cf. Boot ad loc.*). PLANC. Cic. epist. 10, 11, 1 primae tuae sententiae infinitis cum muneribus . . . compositae. CAES. Gall. 3, 1, 2 Alpes, quo magno cum periculo magnisque cum portoriis mercatores ire consueverant. VARRO ling. 5, 95 ut cum pecore diceretur multa. FIRM. err. 18 p. 44, 14 Melchisedech . . . Abrahae cum pane et vino benedictionis optulit gratiam. ITALA Mich. 3, 11 (Lucif. Athan. 1, 35 p. 128, 25) iudices . . . cum (*μετά*, VVLG. in) muneribus iudicabant et sacerdotes . . . cum mercede respondebant *eqs.* DIOM. gramm. I 484, 14 partes Homerici carminis . . . cum baculo . . . pronuntiabant . . . Homeristae. *sim. cum persona*: PAPIN. dig. 18, 1, 72 pr. ne cautio duplae praestetur aut ut cum fideiussore cautio duplae praestetur. CIC. fin. 5, 89 *v. p. 1349, 14.* *iuncturam 'cum quota parte' v. p. 1356, 72.*

2 *cum actione* (*corporali*): NAEV. carm. frg. 7 abeuntes lacrimis cum multis (*talia saepius.* PROP. 3, 6, 37 cum multis lacrimis). PLAVT. Curc. 292 *v. p. 1352, 19.* ENN. ann. 28 cum saevo (suo *codd.*) obsidio magnus Titanus premebat. TER. Haut. 39 *personas agere* clamore summo, cum labore maximo. RHET. Her. 3, 14, 25 leviter tremibunda voce, cum parva significatione risus, sine ulla suspicione nimiae cachinnationis, leniter . . . torquere ad liberalem iocum vocem. 4, 47, 60 vocem mittat . . . cum turpissimo corporis motu. 4, 52, 65 cum maximo fletu . . . abiecit sese (CIC. epist. 14, 2, 2 quod . . . maximo cum fletu legi). *ibid.* cum magno spiritu . . . inquit. CIC. inv. 2, 78 *appellare* nomen . . . cum gemitu et lamentatione. Verr. 4, 132. Caecin. 28 cum risu acclamavit. off. 2, 48 quae . . . cum contentione habetur oratio. LVCR. 1, 287 incurrit validis cum viribus amnis; dat sonitu magno stragem. 6, 1202 multus capitis cum saepe dolore corruptus sanguis . . . ibat. 6, 1285 multo cum sanguine . . . rixantes (*cf.* 6, 1284 ingenti clamore locabant. OV. met. 13, 256 cum multo sanguine fudi Coeranon). CAES. Gall. 1, 20, 1 *al.* HIRT. Gall. 8, 41, 2 aggerem extruere . . . magno cum labore et continua (cum magna et continua *β*) dimicatione. BELL. Hisp. 2, 1 cum celeri festinatione . . . in Hispaniam cum venisset. VERG. Aen. 5, 368 vastis cum viribus effert ora Dares. HOR. sat. 1, 8, 50 *id* cum magno risuque iocoque videres. OV. epist. 11, 119 ipsa . . . infantis cum vulnere prosequar umbras (*cf.* LIV. 9, 44, 15). LIV. 1, 20, 4 per urbem ire canentes carmina cum tripudiis sollemnique saltu. 3, 61, 10 captis . . . cum ingenti caede, maiore praeda potitur. 5, 2, 10. *nota* 21, 61, 2 milites . . . cum magna caede, maiore fuga ad naves compellit. 34, 39, 3 ad emittenda cum procursu . . . tela. 38, 25, 11 cum impetu hostili . . . Gallos venientes. 39, 19, 12. 41, 18, 3 captivos cum foeda laceratione interficiunt. 44, 31, 7 vano cum incepto moenibus pepulissent Romanos. VELL. 2, 25, 1 cum quiete exercitum per Calabriam . . . cum singulari cura frugum . . . perduxit. CELS. 2, 8 p. 47 si vesica cum febre continenti dolet. 4, 3 p. 125 os cum motu quodam pervertitur. 6, 18, 2 cum vi experiendum, an. PETRON. 31, 3 paronychia cum ingenti subtilitate tollentibus. PLIN. nat. 24, 162 leones resupinari cum hiatu lasso. QVINT. inst. 2, 15, 22 TAC. ann. 6, 46 *al.* CARM. epigr. 39 Sabinus dissignator cum plausu facit. APVL. met. 2, 32 cum aemulatione virium crebrius insultantes. 5, 14 AMM. 16, 7, 2. 31, 2, 8 cum caede vasta discurrunt. ANON. Vales. 13, 75 eodem . . . orante cum ieiunio. HIER. hom. Orig. in Ier. 2 p. 761 nec gradatim . . ., sed cum velocitate, cum cursu fugite. *sic* cum dicto, voce, sonitu, strepitu *sim. quae ad auditum pertinent* (*aliter de tempore, v. p. 1362, 26*): PLAVT. Amph. 244 equites . . . ab dextera maximo cum clamore involant, impetu alacri . . . proterunt hostium copias. Aul. 746 cum istacin te oratione huc ad me adire ausum? Men. 785 ad me iretis cum querimonia (Pseud. 312). Capt. 802 quid hic homo tantum incipissit facere cum tantis minis? Trin. 22 adeste cum silentio. ENN. ann. 485 currus cum magno sonitu permittere certant. 487 cum magno strepitu Volcanum ventus vegebat. QVADRIG. hist. 10ᵇ, 10 cum voce maxima conclamat. SISENNA hist. 26. 72 Galli magno cum molimento ac perpetuo sonu procedunt. RHET. Her. 2, 17, 26 his locis . . . utetur . . . cum amplificatione (CIC. inv. 1, 101). 3, 7, 13. 3, 14, 25 celeriter cum clamore verba conficere. CIC. inv. 1, 104 quae . . . consecuta sunt, cum uniuscuiusque indignatione et criminatione colligimus. Verr. 2, 144 *id* cum defensione aliqua confiteri. 6, 92 istum . . . reduxerant . . . mulieres cum cantu atque symphonia. Font. 33 vagantur . . . toto foro cum quibusdam minis et barbaro . . . terrore verborum (*cf.* har. resp. 2). har. resp. 24. Tusc. 1, 73 ut . . . *cygni* cum cantu et voluptate moriantur. Att. 4, 1, 4 ut . . . ad me cum gratulatione legati convenerint. 10, 5, 3 rescripsi ei stomachosius cum ioco tamen familiari. 11, 15, 2 Quintus non modo non cum magna prece ad me, sed acerbissime scripsit, filius vero magnifico odio. 12, 40, 1 colligit vitia Catonis, sed cum maximis laudibus meis. ad Q. fr. 3, 2, 2. epist. 1, 1, 2 egit causam . . . cum summa testificatione tuorum in se officiorum. LVCR. 1, 276 perfurit acri cum fremitu saevitque minaci murmure ventus (pontus *codd.*). 4, 539. CAES. Gall. 2, 11, 1 civ. 2, 28, 3 *al.* BELL. Afr. 84, 4 *elephans* maximo cum stridore cursuque conversus. SALL. hist. 2, 45 *al.* VERG. georg. 1, 327. 3, 223 Aen. 1, 55 *al.* 2, 688 caelo palmas cum voce tetendit (*aliter* 2, 378 *v. p. 1363, 9*). 7, 420. CVLEX 384 extrema tristis cum voce recessit. CIRIS 515 HOR. sat. 2, 7, 35 carm. 1, 33, 12 *al.* 3, 29, 35 fluminis . . . cum pace delabentis. epist. 1, 10, 21 LYGD. 3, 2. 4, 64 cum multa bracchia tende fide (*i. obsecratione*). OV. epist. 2, 18 met. 2, 455. 575 *al.* LIV. 1, 7, 2 cum altercatione congressi. 1, 34, 8 *al.* 2, 24, 1 equites cum tumultuoso advolant nuntio. 3, 29, 5 *al.* 9, 16, 3 legatis . . . missis ad pacem cum precibus petendam. 29, 21, 5 castra . . . in campo locat cum gravi edicto, si quis. 31, 5, 3 consules . . . rem divinam facerent . . . cum precatione ea. 35, 43, 9 FEST. p. 181, 14 quod id (*occentare*) clare et cum quodam canore fit. RVT. LVP. 1, 21 initium sermonis cum iurgio sumpsit. SEN. contr. exc. 4, 2 summo cum honore Metelli . . . agendum. VELL. 1, 12, 1 *al.* CVRT. 6, 7, 5 quod etiam cum periurio detegendum foret. 8, 1, 38 *al.* COLVM. 6, 2, 5. SCRIB. LARG. 271 cum iureiurando affirmaverunt. MELA 2, 20. LVCAN. 6, 766 tua membra . . . talibus exuram Stygio cum carmine silvis. PLIN. nat. praef. 13 *al.* 24, 31 cum honore et pityusa . . . dicetur. 35, 99 pinxit . . . supplicantem paene cum voce. QVINT. inst. 2, 2, 12 *al.* decl. 345 p. 362, 7. *nota* TAC. hist. 1, 63 ut . . . universae civitates cum magistratibus et precibus occurrerent (*sim.* 2, 88 cum terrore et armatorum catervis). hist. 2, 49 *al.* ann. 1, 53 literae, quas . . . cum insectatione Tiberii scripsit. PLIN. epist. 7, 24, 7 gestus dominae cum canticis reddebant. 10, 8, 2 SVET. Claud. 15. FRONTO p. 229, 21 N. non . . . incurrere . . . curruli strepitu et cum fremitu equestri, sed placide et clementer . . . advolare. GAIVS inst. 1, 112. GELL. 11, 2, 1 'elegans' homo non dicebatur cum laude (*ibid.* verbum . . . vitii, non laudis fuit). APVL. met. 4, 3 eiulabili cum plangore . . . prosilit. MIN. FEL. 3, 2 cum hoc sermone . . . spatium . . . emensi (*cf.* 3, 5). TERT. anim. 19 p. 332, 2 cum suffragio occurrens. adv. Marc. 4, 8 p. 438, 28. 5, 18 p. 640, 10. CAPITOL. Pius 6, 6 patris patriae nomen delatum a senatu . . . cum ingenti gratiarum actione suscepit. FIRM. math. 5 praef. 3 te trepida cum supplicatione veneramur. IVST. 1, 8, 13 cum exprobratione. *al.* ITIN. [Silv.] 24, 11 episcopus . . . ducitur cum (h)ymnis ad Crucem. FAVSTIN. trin. p. 37ᴮ cum sollicita interrogatione perquiris. DICT. 5, 11 cum ioco lasciviaque. AMM. 15, 9, 8 facta heroicis composita versibus cum dulcibus lyrae modulis cantita-

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

runt. 17, 7, 7. 28, 6, 23. Carm. de Sod. 41. Conc. Rom. a. 501 p. 431, 9 cum dei nostri obtestatione decernimus. *cf.* a. 502 p. 449, 10 Cod. Iust. 4, 20, 18 pr. Bened. reg. 48 pausent in lecta sua cum omni silentio. Pass. Thom. 159, 7 (*ter*). Carm. epigr. 712, 18 corpus ... advectum domini cum laudibus amplis.

3 *cum a f f e c t u, voluntate, qualibet condicione vel actione animi: epitheto ad substantivum n o n addito*: Plavt. Bacch. 398 me ... magis cum cura esse aequum obvigilatost opus. Mil. 603 (*versu spurio*) si minus cum cura aut cautella locus loquendi lectus est. Rud. 29 aetatem agitis cum pietate et cum fide. Ter. Eun. 63 ut cum ratione insanias. Rhet. Her. 2, 19, 29 minima peccata cum causa suscipiunt. 3, 2, 3 rectum est, quod cum virtute et officio fit. 4, 14, 20 cum virtute vitam non potest colere. Cic. inv. 1, 109 cum indignatione conquerimur. 2, 13 cetera ... nulla cum difficultate transferuntur. 2, 17 rem perspicere cum consilio et cura. 2, 51 cum conquestione misericordia captatur. Quinct. 94 cum audacia perfidiaque vixerunt. S. Rosc. 10 quod mihi cum fide ... impositum est, ... propter perfidiam abicere. Verr. 2, 94 vocem cum dolore et querimonia emittere. leg. 2, 36 cum laetitia vivendi rationem accepimus (*ibid.* cum spe meliore moriendi). Tusc. 5, 83 nos ... cum pace agemus. de orat. 2, 184 hoc ... suaviter et cum sensu tractatum. 2, 275 ut ... stultus quasi stulte cum sale dicat aliquid. part. 112 si amans, si commota mente, si vinolentus, si cum spe efficiendi, si cum opinione celandi *fecit*. Att. 9, 9, 2 ut cum gravitate ... loquar. 16, 6, 2 cum timore domi esse. ad Q. fr. 2, 6, 1 litteras ... expectatas ... cum desiderio. 2, 10, 5 lusi ... familiariter et cum dignitate. Planc. Cic. epist. 10, 24, 1. Cic. epist. 13, 10, 2 versabatur in hoc studio ... et cum ingenio ... nec sine industria. Lvcr. 3, 101 vivere cum sensu. Caes. Gall. 5, 50, 5 cum simulatione agi timoris. Sall. Iug. 14, 15 cum maerore et luctu ... vitam exigunt. 54, 1 saucios cum cura reficit (hist. frg. 2, 72). Hor. epod. 17, 37. Ov. trist. 1, 1, 46 scripta ... cum venia ... leget. Liv. 2, 31, 11 domum cum favore ac laudibus prosecuti sunt. 3, 72, 1 Scaptium non silentio modo, sed cum assensu etiam audiri. 27, 17, 10 locutus haudquaquam ... stolide incauteve, sed potius cum verecundia ⟨ac⟩ gravitate. 38, 17, 17 cum qua venerant, mansuefacta est feritas. Vitr. 1, 1, 7. 5, 6, 7 dum id ne improbe fiat, sed cum sensu. Sen. contr. 7, 1, 21 cum colore dixit. 9, 5, 9 *al.* Val. Max. 2, 6, 12 exequias cum hilaritate celebrat. 2, 6, 14 Cels. 2, 12, 1 *al.* Colvm. 11, 1, 17 Scrib. Larg. 151. Plin. nat. 35, 120 Mart. 10, 78, 10. Qvint. inst. 10, 2, 3 nisi caute et cum iudicio apprehenditur. decl. 274 p. 124, 4 religiose et cum cura deorum facere. Tac. dial. 10 *al. om. verb.* Plin. epist. 4, 27, 1 *Augurinus* multa tenuiter ..., multa dulciter, multa cum bile. Fronto p. 63, 15 N. *al.* Vlp. dig. 24, 1, 32, 10 Apvl. met. 6, 6. Tert. orat. 17 pudic. 7 p. 233, 20 *al.* adv. Marc. 1, 5 p. 297, 14 *colere* alterum cum scrupulo ... ambos vane. Clem. ad Cor. 9 animalia quae intraverunt cum eo cum concordia (*ἐν ὁμονοίᾳ*) in arcam. 58 qui fecerit cum humilitate et modestia (*ἐν ταπεινοφροσύνῃ μετ' ἐκτενοῦς ἐπιεικείας*). Itala Ezech. 34, 16 (Ps. Cypr. ad Novat. 14) pascam oves meas cum iudicio (*μετὰ κρίματος*, Vvlg. in iudicio). Vopisc. Tac. 12, 2 epistulas ... et cum cupiditate et sine fastidio ... perlegendas. Dict. 2, 13 supplices et cum pace ... conveniunt. 2, 25 uti Helena ... cum amicitia redderetur (*ibid.* cum gratia). Psalt. Rom. 9, 9 iudicabit populos cum iustitia (Vvlg. in; 16, 15). Avg. civ. 4, 30 p. 185 pro veritate morientium et cum veritate viventium. 5, 23 p. 236 *deus* Romanos cum misericordia flagellavit. 14, 9 p. 22 cum ira contristatus. 22, 6 p. 565 cum fide ac per fidem teneri *civitatem dei*. Evgraph. Ter. Phorm. 776 cum voluntate discedat. Bened. reg. 20 aliqua suggerere ... cum humilitate et reverentia. 31 *al.* Corp. VIII 299 cum dolore *posuit monumentum*. VI 31956, 5 marito ... cum dolore meo issculpi iussi. V 5337 unum cum tormento animi amisi. *accedente e p i t h e t o*: Enn. ann. 77 curantes magna cum cura (Plavt. Men. 895 *al.* Sall. Iug. 66, 1 cum magna cura parare omnia. 68, 1 cum maxima cura). 482 haud temerest, quod tu tristi cum corde gubernas. Ter. Phorm. 621 inter nos ... haec potius cum bona ut componamus gratia quam cum mala. Rhet. Her. 1, 2, 3 imitatio est, qua impellimur cum diligenti ratione, ut ... valeamus. 2, 9, 13 scriptum ... dilucide, breviter ..., cum ratione certa. 4, 31, 42 in aliam rationem cum quadam venustate oratio conferatur. Cic. inv. 2, 35 magna cum gravitate inducetur indignatio. Quinct. 61 servatus ... summa cum diligentia. S. Rosc. 9 attente bonaque cum venia ... audiatis. Sull. 79 qui cum summa elegantia atque integritate vixistis. Brut. 267 latine ... et multa cum libertate dicebat (Hor. sat. 1, 4, 5). de orat. 2, 46 quid grate, quid humaniter, quid ... cum aliqua virtute fecerit. opt. gen. 12 et ample et ornate et copiose cum eadem integritate *dicere*. Att. 1, 17, 8 obiurgavi senatum ... summa cum auctoritate (*cf.* rep. 2, 56). 1, 20, 2 *al.* ad Q. fr. 1, 1, 19. 3, 9, 1 feci ... summa cum lenitate. epist. 5, 12, 5 moriens ... Epaminondas ... cum quadam miseratione delectat. Lvcr. 6, 75 delubra deum placido cum pectore adibis. Caes. Gall. 7, 65, 3 *al.* Bell. Alex. 27, 5 impetum magna cum prudentia consuetudine nostra castris vallatis sustinuit. Sall. Catil. 51, 38 cum summo studio ... exsequebantur. Iug. 69, 1. Hor. epist. 2, 2, 93 quanto cum fastu, quanto molimine circum spectemus ... aedem. Ov. am. 3, 7, 72 epist. 15, 376 *al.* met. 15, 766 quanta ... caput cum fraude petatur. Pont. 1, 9, 10 Liv. 1, 25, 13. 2, 52, 6 *al.* 9, 11, 3 te ... cum qua potes fide restituis. 22, 26, 7 cum invicto ... animo ad exercitum rediit. 26, 20, 3 Marcium secum habebat cum tanto honore, ut. 29, 18, 2 cum quanta caerimonia ... colatis deos. 29, 33, 7 cum conscientia egregia ... omne tempus consumpsit. 39, 37, 2 sarta tecta acriter et cum summa fide exegerunt. 39, 39, 11 quod cum (*om. plerique*) tanto studio ... praetorem se voluisset facere. 42, 49, 8 Vitr. 1, 1, 14 *al.* Sen. contr. 1 praef. 13 Vell. 2, 71, 3 *al.* Val. Max. 1, 1, 10 *al.* Cels. 2, 13 p. 58 *al.* Sen. dial. 7, 23, 5 Cvrt. 7, 5, 16 Petron. 65, 6. 92, 8 frequentia ... circumvenit cum plausu et admiratione timidissima. Tac. dial. 8. 22 sensus apte et cum quodam lumine terminantur. *al.* Apvl. apol. 70 hereditatem ... cum despectu salutis suae quaesisse. Capitol. Max. Balb. 13, 4 urbem cum magna moderatione ... regebant. Herm. vulg. vis. 1, 1 proficiscens cum his cogitationibus. Itin. [Silv.] 17, 1 epistula cum grandi reverentia ... custoditur. Amm. 17, 13, 5 *al.* Avg. civ. 6 praef. p. 242 *al.* Cypr. Gall. gen. 1372 coniciunt sese structa cum fraude vocatos. Bened. reg. 6 *al.* Caes. Arel. testam. 70. suggest. p. 305 quanto studio, quanta diligentia et cum quanto timore haec ... oportet impleri.

4 *cum c o n d i c i o n e* (*extrinsecus accidente*): Ter. Ad. 964 obsonare cum fide (*i. rebus non emptis*), scortum adducere *eqs.* Cael. hist. frg. 7 cum iure, sine periculo bellum geri poteratur. Cic. inv. 2, 172 ut cibo utantur non necesse est nisi cum illa exceptione *eqs.* Cluent. 175 posteaquam ad urbem cum febri venerit. de orat. 2, 70 qui ... cum aliqua statuendi potestate audiant. orat. 220 quo de genere cum exemplis ... diximus. fat. 36 utrum eiusmodi quid sit, sine quo effici aliquid non possit, an eiusmodi, cum quo effici aliquid necesse est (*infra*: quod cum accessit). Att. 7, 1, 5 extra urbem esse cum iustissuma causa. [10, 12, 2 non committendum, ut etiam cum pacto (compacto, -pecto *edd.*) prohibiti videamur.] ad Q. fr. 1, 2, 6 te *id* fecisse cum causa. epist. 11, 28, 5 errare cum excusatione. Varro ling. 6, 1 rerum, quae ... dicuntur cum tempore aliquo, ut 'sedetur'. 7, 12 a tuendo et 'templa' et 'tesca' dicta cum discrimine eo quod dixi. 8, 64. 10, 34. Bell. Alex. 64, 2 ne ... minore cum dignitate iter faceret. Ov. met. 13, 755 hunc ego, me Cyclops nulla cum fine petebat. Rvt. Lvp. 2, 4 *al.* Liv. 3, 54, 15 de consulibus creandis cum provocatione. Manil. 1, 22 certa cum (tum *al.*) lege canentem mundus ... circumstrepit. 3, 658. 659. Sen. contr. 1, 2, 21 pudicitiam ex ... infami loco cum miraculo ... emergere. Vell. 2, 46, 3 proficiscentem ... diris cum ominibus. Val. Max. 3, 3 ext. 7 neque *virtus* haustum sui cum aliquo personarum discrimine ... praebet. Cels. 1, 2 p. 14, 34 ascensus ... cum quadam varietate corpus movet. Scrib. Larg. 94 saepius, ⟨s⟩et cum intervallo dare. 99 quibus ... obscurantur oculi cum vertigine. Petron. 53, 9 Trimalchio cum elogio exheredabatur. Plin. nat. 7, 180 nos cum delectu modum servabimus. 29, 63 lethargi tantum medicinae cum argumento adhibent, quoniam. Stat. Theb. 8, 212 Minyas subito cum funere Tiphys destituit. Qvint. inst. 4, 1, 16 quod ... fieri cum modo debet. Tac. ann. 5, 6 quem per dedecora fovere, cum scelere insectantur. Plin. epist. 2, 13, 8 parce et cum delectu *dare*. 3, 8, 2 *causa* acta ... cum magna varietate. Svet. vita Luc. p. 51, 8 ut ... clariore cum crepitu ventris emissi hemistichium ... pronuntiarit. Ivlian. dig. 46, 1, 16, 1 si ... fideiussorem cum adiectione loci accepero. Gaivs inst. 1, 102 cum quibusdam condicionibus permissum est *adoptare*. 2, 25 agere ... cum maiore difficultate. Papin. dig. 35, 2, 15, 4 *quadrantem* ex bonis ... cum effectu percepit. Men. dig. 49, 16, 5 pr. ultro reversus, non cum necessitudine. Ivlian. dig. 9, 4, 39, 2 servum ... defendi cum satisdatione. *nota* 38, 7, 1 haec verba ... *παρατατικῶς* et cum quodam temporis spatio accipiuntur (*sim. alibi*). Tryph. dig. 16, 3, 31 pr. *bonam fidem* utrum aestimamus ad merum ius gentium an vero cum praeceptis civilibus? Pavl. dig. 28, 5, 59, 1 qui frater non est, si fraterna caritate diligitur, recte cum nomine suo sub appellatione fratris heres instituitur. Pavl. dig. 29, 2, 9 cum tutoris auctoritate hereditatem acquirere potest. Gell. 5, 8, 7 'est' ... 'erat' ... plerumque absunt cum elegantia. Tert. anim. 27 p. 346, 2 marcescimus ... cum lucis detrimento. Avson. 138, 2 '*Auxilius*' *grammaticus* nomen ... proprium cum vitio loquitur. Dict. 3, 13 tela iaciunt ... cum effectu. Pelagon. 346 omnia cum aequo modo conteris. Cypr. Gall. gen. 38 coniugibus ... suis positis cum sedibus haerent. exod. 937 celeri cum funere rapti. Cassiod. hist. 7, 32 p. 1093ᵃ muliercula cum paupertate degens. or. frg. p. 480, 4 cum summo nitore comite, quae vos possit ornare. Corp. VIII 9520 cum qua ... fides cum disciplina exacta est. *sic in grammatica*: Varro ling. 5, 21 'tera' ... scripta cum r uno. *ibid.* cum i (is *cod.*) ... dicitur. *sim. saepius.* Pavl. Fest. p. 2 quod nos cum praepositione dicimus 'aspicio', apud veteres sine praepositione 'spicio' dicebatur. Fest. p. 201, 22 *al.* p. 258, 4. Plin. dub. serm. frg. Char. gramm. I 141, 17 nox falx *etc.* ... cum i pronuntianda erunt *genetivo plur.* Qvint. inst. 1, 7, 29 'Subura' cum tribus litteris notatur. Prisc. gramm. II 32, 6 'ne' ... cum apostropho penitus tollitur. *de rebus*: Verg. Aen. 2, 694 stella facem ducens multa cum luce cucurrit. Vitr. 1, 1, 9 uti vox ... aucta cum incremento clarior ... perveniat ad aures (5, 8, 2). Cels. 5, 28, 11 si ... *id* rubet ... cum calore et paulo post ... cum duritia magisque nocenter indurescit. Sen.

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

Herc. f. 285 scissa cum vasto impetu patuere Tempe. COLVM. 3,6,2 *vitis* si ... cum fructu germinat. 11, 2, 78 hiemat cum frigore et gelicidiis. SCRIB. LARG. 23 cum ... quis ... vexatus fuerit epiphora cum perseverantia tumoris. LVCAN. 1, 642 errat ... nulla cum lege ... mundus. PLIN. nat. 19, 103 *cepas* properare cum praeteriti temporis pensitatione. 26, 150 cicatrices cum elegantia ad colorem reducit ladanum. 37, 131 *asteria lucem inclusam* transfundit cum inclinatione. SIL. 5, 514 torquet Vulcanus anhelos cum fervore globos. CLEM. ad Cor. 65 caeli ... commoventia se cum pace obaudiunt illi (*sim. saepius*). TERT. anim. 20 p. 333, 20 omnia *ex Adam* ... cum tota varietate manasse. LACT. opif. 8, 16 *orbes oculorum* non in totum converti, sed moveri tamen ... cum modo. CLAVD. 22, 436 numeros qui dividit astris ... stabilesque moras quibus omnia vivunt ac pereunt fixis cum legibus. MART. CAP. 2, 135 pectus ... distentum magno cum turgore. GREG. TVR. Mart. 3 praef. p. 632, 20 in ipso luctu dolorem recessisse cum cursu (*i. subito, propere*). *nota iuncturam* cum eo (*cf. p. 1360, 4*): PLAVT. Poen. 536 cum eo cum quiqui, quamquam sumus pauperculi, est domi quod edimus (*cf. Bücheler, Archiv 1 [1884] 279*). CIC. Att. 6, 1, 7 sit sane ..., sed tamen cum eo ..., quod sine peccato meo fiat. LIV. 8, 14, 2 Lanuvinis civitas data ... cum eo, ut ... esset. 8, 14, 8. 30, 10, 20 ex insperato gaudium affulserat cum eo, ut appareret ... fuisse. 36, 5, 3. CELS. 1, 3 p. 19, 18 *id* recte fieri ... credo: cum eo tamen, ne quis ... habeat (2, 17 p. 62, 33 *al.*). 2, 11 p. 56, 11 cum eo ..., ut. 3, 5 p. 84, 26. 3, 22 p. 111 *al.* 7, 27 p. 314, 34 sub quibus perveniri ad sanitatem potest: cum eo tamen, quod non ignoremus, orto cancro saepe affici stomachum. COLVM. 5, 1, 4 obsequar voluntati tuae, cum eo, ne dubites *eqs.* QVINT. inst. 2, 4, 30 supellex *memoriae*, quae ... conteratur: cum eo quidem, quod ... est. 12, 10, 47 (*cf.* 10, 7, 13). POMPON. dig. 28, 5, 69 exheredatio cum eo valet, si quis. AFRIC. dig. 19, 2, 35, 1 cum eo ..., ut (46, 3, 39). *cum malo, incommodo*: *sine epitheto*: NAEV. carm. frg. 39 cum stupro redire. PLAVT. Amph. 175 ferundum hoc onust cum labore. Mil. 748 id ... faciundumst cum malo atque ingratiis. Rud. 780 utrum tu ... cum malo lubentius quiescis an sic sine malo? (923 *opp.* sine lucro). TER. Andr. 131 ad flammam accessit imprudentius satis cum periclo. CIC. Quinct. 49 cuius ... victus vestitusque ... sub praeconem cum dedecore subiectus est. div. in Caec. 60 cum scelere discedere (*opp.* sine vituperatione). fin. 5, 31 ne cum dolore moriantur. Att. 14, 16, 4 ne sero cum damno (quodammodo *cod.*) dependatur (TAC. ann. 12, 45). epist. 7, 23, 3. 10, 26, 1 CAES. Gall. 5, 45, 1 *al.* LIV. 3, 5, 15. VITR. 7 praef. 7 condemnatos ... cum ignominia dimisit (SVET. Iul. 69). CELS. 2, 7 p. 41 si ... id ... cum difficultate redditur. SEN. dial. 1, 2, 2. epist. 113, 32 iustus esse debebis cum infamia. TAC. ann. 12, 67 *al.* CYPR. Demetr. 13 ad confessionem ... cum vi doloris adigendus. SORT. Sangall. 51, 6 accipies pignus, sed non cum invidia. *sim.* TERT. spect. 26 *mulier* theatrum adiit et inde cum daemonio rediit. *cum epitheto*: *nota* PLAVT. Amph. 793 cum cruciatu ... tuo (*i. ita ut cruciatus tibi futurus sit.* 1033 Capt. 681. *cf. sub* cruciatus *p. 1219, 41*). *sim.* Asin. 130 bene merenti mala es ..., at malo cum tuo (412. 896 *al.*). 374 ne hodie malo cum auspicio nomen commutaveris. PLAVT. Asin. 187 perdidici ... damno cum magno meo. Aul. 14 cum labore magno et misere viveret. Cist. 28 vivimus cum invidia summa. Epid. 516 flagitio cum maiore ... reddes *tibias*. Persa 386 quoivismodi hic cum [mala] fama facile nubitur. Rud. 656. ENN. scaen. 102 quantis cum aerumnis illum exanclavi diem. TER. Andr. 881 hanc habere ... cum summo probro. TVRPIL. com. 10 adipisci *aliquid* ... cum magna miseria. SISENNA frg. inc. 1 vitam cum dolore et insigni cruciatu carnificatus amisit. CIC. Quinct. 20 ut quam primum et quam minima cum molestia ... res transigeretur. Q. Rosc. 31 Panurgum ... summo cum labore stomacho miseriaque erudiit. Verr. 2, 118 Romae magna cum infamia pretio accepto edixeras. Att. 1, 18, 8 eo vel cum his molestiis pervenire. epist. 6, 1, 1. 10, 26, 2. 13, 1, 1 cum aliqua animi mei molestia *videre* (*opp.* libenter). CATVLL. 40, 8 *al.* CAES. Gall. 1, 10, 2 *al.* SALL. Catil. 58, 13. 92, 8 NEP. Ham. 1, 5. RVT. LVP. 1, 13 Simonem domo sua ... vi cum summa iniuria esse exturbatum. LIV. 2, 23, 9. 8, 33, 15 qui ... foedissimo cum eventu pugnasset. 9, 19, 14 *al.* 22, 1, 1 cum ingenti periculo moratus ac metu. 31, 7, 3. 42, 55, 2 *al.* SEN. contr. 7, 3, 7 VELL. 1, 7, 4. CVRT. 5, 4, 21 *Alexander* semita ... remota multa cum vexatione processit. COLVM. 6, 9, 2 cum quodam impedimento tractus spiritus. QVINT. decl. 271 p. 113, 14 si ... cum hac me infamia dimittis. GAIVS inst. 2, 25 cum maiore difficultate ... agere. TERT. anim. 2 vera ... aliorsum subornant cum maxima iniuria veritatis. 28 p. 347, 32. SOL. 1, 49 praelatus est ei (*Augusto*) Lepidus tribunus cum quadam auspicantium coeptorum nota. ARNOB. nat. 2, 47 possumus ... nulla cum reprehensione nescire, quis ... dederit. ITIN. [Silv.] 3, 1 montes cum infinito labore ascenduntur. AMM. 14, 1, 9. 31, 5, 17 vicina cum sui exitio ... incursabant. DRAC. Romul. 8, 138 duxerat uxorem pastor cum sorte sinistra. CORP. VI 36467 cum dolore corporis ... vivat. *cum bono, commodo*: *non accedente attributo*: PLAVT. Pseud. 264 potin ut ... huc cum lucro respicias? Stich. 461 cum strena (*i. bono omine*) obscaevavit *mustela murem*. RHET. Her. 4, 22, 31 Alexandri virtutes ... cum laude et gloria vulgatae sunt. CIC. leg. 1, 48 si sine praemio benignus est ..., si cum mercede. 3, 9 domum cum laude redeunto. ac. 2, 131 vacare omni molestia ... cum honestate. epist. 9, 8, 2 vivere ... cum his (*sc. studiis. opp.* his ... detractis). Att. 10, 8, 3 quicum coniuncti ne cum praemio quidem voluimus esse. 10, 8, 5 quod fugeremus etiam cum salute. BELL. Alex. 42, 1 provincia ... retenta non tantum sine ignominia, sed etiam cum laude erat. BELL. Afr. 94, 1 ut cum virtute interfecti esse viderentur. HOR. sat. 2, 3, 25 OV. fast. 1, 721. LIV. 31, 46, 5 Aetoli cum spe magis ... quam cum auxilio dimissi. 44, 13, 12 nec cum gratia ab consule profectum *esse*. VITR. 1, 1, 2 cum auctoritate, quod fuit positum, sunt assecuti. 9 praef. 1 cum revertantur ... cum victoria. SEN. Phaedr. 440 quem fata cogunt, ille cum venia est miser. MELA 3, 65 *mortem* laeti et cum gloria arcessunt. FRONTIN. strat. 2, 9, 9 TAC. hist. 2, 10 *al.* *nota* FRONTO p. 186, 9 N. ut te quoque ... diligant *imperatores*: et cum bonitate eorum certus sum ita fore. DECRET. decur. Tergest. (Corp. V 532) 2, 9 rem p. n. cum fomentis ampliavit. CLEM. ad Cor. 2 ut salvi essetis cum misericordia et cum bona conscientia (σώζεσθαι μετ' ἐλέους κτλ.). CORP. V 8122, 10 *Eusebi* senescas cum dignitate. INSCR. christ. Leblant 72 (*saec. V*) requiescit cum pace. CORP. XIII 2363 hic requiescit ... Vassio cum pace. *talia saepius in inscr. christ.* (*cf. l. 38*). *accedente epitheto*: SISENNA hist. 49 quod ... summa cum claritudine ... confecisset. RHET. Her. 4, 44, 57 cum summa virtute et honore pro patria interire. *ibid. gloria* cum summa laude prodita (*cf.* CARM. epigr. 12, 2 ⟨ameiceis su⟩mma qum laude probatus). CIC. inv. 1, 27 quod *genus orationis* delectationis causa non inutili cum exercitatione dicitur et scribitur. rep. 1, 38 in re p. summa cum gloria ... versatus. fin. 3, 65 in solitudine vitam agere ... cum infinita ... voluptatum abundantia. Att. 2, 21, 6 (*opp.* sine) ad Q. fr. 1, 4, 4 ad Brut. 2, 7, 1 epist. 3, 12, 2. CATVLL. 61, 19 bona cum bona nubet alite virgo. 61, 166 *al.* LVCR. 2, 647 immortali aevo summa cum pace fruatur. 6, 95 CAES. Gall. 5, 44, 13 *al.* SALL. Catil. 59, 6. HOR. sat. 1, 10, 49 haerentem capiti cum multa laude coronam. LIV. 1 pr. 13 cum bonis ... ominibus ... inciperemus. 1, 24, 3 alteri populo cum bona pace imperitaret. 2, 25, 6 *al.* 37, 16, 12 Romani cum haud incruenta victoria ad naves redierunt. SEN. contr. 9, 4, 17 VELL. 2, 106, 3 *al.* COLVM. 2, 2, 13 ut cum aliquo reditu medearis ... vitio. TAC. hist. 2, 100 e complexu Vitellii multo cum honore digressus. CORP. VI 13017 cum qua vixi ... cum magna dulcitudine CARM. epigr. 689, 1 hic Lucianus cum bona pace quiescit.

5 *cum actione, affectu, statu, malo, commodo sim.* aliorum: [*dub.* SISENNA hist. 43 servulum ... magno cum tumultu convenientium (*L. Müller*, conventum *codd.*) ... produxit.] *cum affectu, actione*: RHET. Her. 1, 2, 2 dicere ... cum assensione auditorum. CIC. Q. Rosc. 27 exorditur magna cum expectatione ... exponere. Verr. 1, 2 huic ... causae ... cum summa voluntate et expectatione populi Romani actor accessi. 2, 49 Tenem ... abstulit magno cum gemitu civitatis (ad Q. fr. 2, 7, 3). 5, 74 *Dianae simulacrum* in suis antiquis sedibus summa cum gratulatione civium et laetitia reponitur. dom. 86 mihi sine ullo iudicio populi profecto, cum amplissimis omnium iudiciis restituto. Brut. 242. Att. 2, 21, 3 iactare se ... summo cum amore populi, cunctis faventibus. 5, 11, 5? PLANC. Cic. epist. 10, 23, 5. SALL. Iug. 65, 3 ut contumeliarum ... cum suo (*Marii*) auxilio poenas petat (*Metellus*). NEP. Milt. 7, 4 magna cum offensione civium ... rediret. Att. 7, 2. LIV. 1, 14, 5 cum magna trepidatione agrestium populantur. 3, 56, 9 *al.* 40, 40, 5 id cum maiore vi equorum facietis. SEN. contr. 2, 3, 19 cum scholasticorum summo fragore *dixit.* 10, 1, 13 VELL. 2, 13, 2 VAL. MAX. 1, 7, 4 *al.* QVINT. inst. 5, 14, 3 TAC. hist. 4, 27 APVL. met. 10, 32. SOL. 15, 7 cum summa spectantium horrore. LAMPR. Heliog. 15, 1 cum omnium dolore. IVST. 12, 7, 8 cum stupore regis. 30, 4, 1. 7, 2, 5 moderate et cum amore popularium administrato regno. AMM. 29, 5, 11 *al.* AVG. civ. 19, 5 p. 363 hominem cum sensu atque consensu omnium hominum dicere. CASSIOD. var. 3, 9, 3 *v. p. 1349, 31.* LEX Visig. 9, 2, 3 cum nostra ordinatione partiantur solidi. 9, 2, 4 cum nostra iussione. *cum incommodo*: CIC. inv. 1, 5 rem honestissimam ... violabat stultorum ... temeritas ... summo cum rei p. detrimento. Quinct. 85 omnia iudicia ... cum summa sua invidia maximoque periculo P. Quinctii fieri. Verr. 1, 13 classes ... cum magna ignominia populi R. amissae. 4, 194 pecuniae coactae ... adversus leges ... cum maxima sociorum iniuria. Att. 5, 17, 6 *al.* ad Q. fr. 1, 1, 26 *al.* PLANC. Cic. epist. 10, 24, 6 NEP. Timoth. 4, 1. OV. met. 13, 46 *Philoctetem* expositum Lemnos nostro cum crimine haberet. LAVD. Murdiae (Corp. VI 10230) 9 me fratribus meis quom eorum aliqua contumelia praeferret. LIV. 4, 4, 5 *leges* tulerunt ... pessimo [exemplo] publico cum summa iniuria plebis. 39, 37, 16 *al.* VELL. 2, 82, 2 *al.* VAL. MAX. 1, 7 ext. 4 *al.* MELA 2, 98 *al.* SIL. 5, 336 raptum cum sanguine caesi signiferi ... vexillum. TAC. hist. 2, 64 *al.* VLP. dig. 50, 5, 13, 3 iudicium transferri ... cum captione ... alterutrius. APVL. met. 10, 33 TERT. pudic. 21 p. 269, 31 AMM. 19, 6, 1. 29, 2, 12. *cum commodo*: PLAVT. Rud. 710 iniqua haec patior cum pretio tuo. *cf.* Merc. 811. TER. Ad. 519 quod cum salute eius fiat. CIC. inv. 1, 3 eloquentia videtur ... maximis in rebus cum summis hominum utilitatibus esse versata. Catil. 1, 33 cum summa rei publicae salute cum tua peste ac pernicie cumque eorum exitio, qui ..., proficiscere. rep. 2, 16 quod retinemus ... magna cum salute rei p. 3, 37 de orat. 1, 39 Att. 1, 16, 1. 1, 19, 4. 10, 15, 1 ei ... respondi cumulate, cum

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

omni tua gratia. ad Q. fr. 1, 1, 19 epist. 2, 17, 7 *al.* COLVM. 2, 14, 6 licet silicem sine iniuria vicini etiam cum officio decidere. ORAT. imp. Claud. (Corp. XIII 1668) 1, 23 regnum summa cum rei p. utilitate optinuit. QVINT. inst. 4, 5, 15 *al.* TAC. dial. 30. MARCIAN. dig. 30, 114, 19 cum lucro heredis moritur servus. MIN. FEL. 2, 4 ut ... cum eximia voluptate (*sc. nostra*) molli vestigio cedens harena subsideret.

6 *cum condicione, statu alicuius rei*: CIC. ad Q. fr. 3, 1, 1 in Arpinati summa cum amoenitate fluminis me refeci. LIV. 6, 1, 11 cum exitio urbis foede pugnatum. 21, 22, 8 serpentem mira magnitudine cum ingenti arborum ... strage ferri. 24, 9, 6 Tiberis ... agros inundavit cum magna strage tectorum. SEN. nat. 2, 9, 2 quin sparsio ... cum intentione aquae fiat. CVRT. 10, 1, 12 *beluas* sequi classem cum magno aequoris strepitu. PLIN. nat. 2, 203 *insula* flagrans ... violento cum flatu *venti*. VAL. MAX. 5, 158 *Hercules* convellens veteris cum strage pruinae vincula *Promethei*. MART. CAP. 2, 117 cum sacrae numeris cantilenae haec dicta funduntur.

B *accedit adiectivis*: RHET. Her. 4, 39, 51 rerum consequentium ... perspicuam et dilucidam cum gravitate expositionem. CIC. de orat. 2, 270 genus ... perelegans et cum gravitate salsum. Brut. 145 Scaevola ... ad rem cum summa brevitate mirabiliter aptus. 173 cum aliquo aculeo et maledicto facetus. orat. 20 grandiloqui ... fuerunt cum ampla ... sententiarum gravitate. SEN. dial. 7, 8, 3 virum ... cum comitate magnificum. PLIN. nat. 19, 15 nec ulla sunt cum candore molliora *lina*. 24, 128 cum quadam acrimonia dulcem. 25, 66. 27, 133. STAT. silv. 2, 3, 65 blandus Honos hilarisque tamen cum pondere Virtus. QVINT. inst. 1, 8, 2. 4, 2, 64. 12, 10, 64. PLIN. epist 4, 20, 2 opus ... spatiosum ... et cum magna tua laude diffusum. FRONTO p. 122, 3 N. quom imperio obsequens ... cum obsequio ... prae amore imperiosus. VLP. dig. 1, 16, 9, 2 patientem esse proconsulem oportet, sed cum ingenio. 22, 1, 33 pr. exactorem ... moderatum et cum efficacia benignum. CAPITOL. Pius 13, 2 fuit voce ... sonora cum iocunditate. AVSON. 181, 7 tu gravis et comis cum iustitiaque remissus. AMM. 18, 3, 14 aliis cum exitio sauciis. 15, 8, 16 oculos cum venustate terribiles. PELAGON. 224 *medicamentum* cum modo (*i. modice*) calidum. AVG. civ. 21, 23 p. 529 aut utrumque cum fine diuturnum aut utrumque sine fine perpetuum debet intellegi. PHYSIOGN. 5 rubens vel niger cum rubore. 6. 91.

IV *de instrumento actionis*:

difficile est hanc partem separare ab antecedentibus. ubicumque enim is qui aliqua re instructus vel cum ea iunctus est, cum illa ipsa re agere quid dicitur, praepositioni cum *subest significatio instrumenti: cuius generis exempla supra hic illic invenias (ut sub I A 2 a, c, I B 1 b et p. 1352, 45. 1353, 20. 1355, 61 al.); in hac parte ea tantum collegi, in quibus notio instrumentalis praevalere mihi visa est. cf.* TERT. resurr. 7 p. 36, 18 per quod utaris, cum eo utaris necesse est. PLAVT. Rud. 1363 cistella ... cum crepundiis, quibuscum (*i. per quae?*) hodie filiam inveni meam. frg. Paras. med. 2 cum virgis caseum radi potest. CATO agr. 10, 2? (*v. p. 1356, 9. sim.* CORP. IV 3864 *v. p. 1352, 45*). 77 tracta cum melle oblinito. [PACVV. trag. 354 cepisti me istoc verbo (isto cum herbo *codd.*).] LVCIL. 1241 omnia in ista (*vita*) consumis squilla atque acupensere (accubans aere *codd.*) cum decimano. ACC. trag. 445 cum corona clarum conestat caput. CATVLL. 98, 3 ista cum lingua ... culos ... lingere. CAEL. Cic. epist. 8, 1, 1 ne molestiam tibi cum impensa mea exhibeam. VARRO rust. 1, 55, 1 *olea* melior ... quae digitis nudis ... quam illa quae cum digitabulis *legitur*. VITR. 2, 1, 5 subacta cum paleis terra. 2, 8, 4. PAVL. FEST. p. 93, 1 tibiae ..., cum quibus in funere canitur (PLIN. nat. 7, 204). CELS. 4, 31 p. 158 ut etiam cum acopo ... articuli perfricentur. 6, 18, 10 in aqua desidere ... aut salsa aut cum verbenis ... incocta. LVCAN. 9, 282 magna meritum cum caede parate. PLIN. nat. 11, 70 ventribus bubulis ... cum fimo obrutis (*sc. terra?*). VAL. FL. 6, 532 frontem cum cornibus auxit hispidus (*sc. Panis speciem induens*). SIL. 1, 362 *machina* lateri turris cum turbine fixa. STAT. Theb. 7, 430 Hippomedon magno cum fragmine ripae cunctantem deiecit equum. MART. 9, 90, 16 cum ture meroque ... libetur. QVINT. inst. 11, 3, 121 cum ore concurrente rixari. PS. QVINT. decl. exc. Monac. p. 358, 21 quem cum manu tangeret. APVL. met. 6, 30 *anum* cum suo ... funiculo devinctam dedere praecipitem. flor. 9 p. 29 meum ... dictum ... cum torno et cothurno ⟨ad⟩ verum comparatis. SER. SAMM. 1028 vellera cum vivo suffiri sulphure prodest. ARNOB. nat. 4, 35 Magna sacris compta cum infulis Mater. FIRM. err. 3, 1 p. 7, 27 reginae suae amorem ... cum luctibus annuis consecrarunt. 12, 5 p. 29, 7 *scelus* cum morte domini ... implere. ANON. Vales. 14, 87 cum fuste occiditur. CHIRON 113 lanam sucidam cum aceto ... satiatam. 235 vesicam ... deprimes cum oleo. VEG. mulom. 1, 27, 2 caede caudam cum tabula aliqua ponderosa. 3, 28, 27 *iumentum* cum sagis bene munies. 4, 9, 4 linteolis cum sale oleo acetoque infusis. VVLG. Sirach 7, 33 propurga te cum bracchiis (7, 34 cum paucis). psalm. 15, 11 adimplebis me laetitia cum vultu tuo (*μετά*). THEOD. PRISC. eup. faen. 8 *loca* ante cum aqua calida dulci vaporabis. 45 trociscos ... cum aqua resolves. log. 96 spongiam cum aceto ... infusam. PLIN. VAL. 2, 45 herbam agrimoniam cum fuste roboreo evelles. CASS. FEL. 5 p. 13, 5 alopiciam nitro trito cum panno fricabis. 59 *et saepius* (*cod. p*). AVELL. p. 425, 25 cum sanctis educationibus imbuuntur. DRAC. Romul. 5, 45 iratus victor cum lege minatur. CASSIOD. var. 7, 21 cum eorum (*scriniariorum*) solacio (*i. illorum auxilio*) ... quantitas *exactionis* deferatur. CORIPP. Ioh. 2, 409 scelus hoc cum iusto Marte piabit. ALC. AVIT. carm. 6, 536 pertulit ille (*Ioseph*) ... dominam cum crimine falso confictus voluisse nefas. ANTHIM. 4 *al.* ORIBAS. syn. 2 add. p. 845. GREG. TVR. virt. Mart. 2, 26 adnectens cum corrigia tres tabulas manu ferebat. Franc. 2, 33 p. 96, 3 *al.* (*v. Bonnet p. 603, cf.* Franc. 8, 15 ampullam cum oleo plenam). GREG. M. epist. 5, 43 p. 338, 1. 2 ITIN. Anton. Plac. rec. A *et* B 8 *al.* PASS. Matth. 241, 26. CARM. epigr. 1552 A, 28 *luxuriam* laedunt (*i. lacessunt*) gentes vario certamine rerum, Graecia cum pueris, Hispania Palladis usu *eqs.* *cf.* CORP. V 2790 cum dono v. s. l. m. GREG. TVR. Franc. 1, 8 *Iob* cum ... filiis iocundatus est (*i. novis filiis auctus*).

V *de derectione vel relatione actionis*:

A *pendet e verbis*: 1 *coniungendi, conversandi, comparandi, sim.*: adaequare: CIC. Arch. 24 cum virtute fortunam. admiscere: CATO agr. 115, 2 *vites* cum cetero vino. adquiescere (*i. coire*): APVL. met. 1, 7. aequare: CIC. inv. 1, 3. aequiperare: ENN. ann. 132. agere (*cf. sub 2*): PLAVT. Asin. 171 dedi ... quod mecum egisti. 173 male agis mecum. *cf. sub* ago *I p. 1380, 1sqq. nota* CIC. leg. 3, 40 cum populo (*opp.* in patribus). alternare: PLIN. nat. 10, 84. amare: PLAVT. Pseud. 1271 cum scortis (*cf. p. 1344, 40*). amplexari: PLAVT. Mil. 245 eam ... vidisse ... cum suo amatore amplexantem atque osculantem. cambiare: APVL. apol. 17 mutuarias operas. cavere: PLAVT. Most. 1142 mihi tecum cavendum est. coaequare: APVL. met. 8, 12. coalescere: VARRO ling. 5, 35. cogere: COLVM. 7, 8, 7. cohabitare: PRISCILL. tract. 6, 109 p. 80, 14. cohaerere: RHET. Her. 1, 7, 11. cohaerescere: CELS. 7, 7, 6. coinquinari: VVLG. Bar. 3, 11 cum mortuis (*συνεμιάνθης τοῖς νεκροῖς*). coire: CIC. Att. 1, 17, 11. collidere: SEN. dial. 1, 3, 14. colligare: CATO agr. 41, 2. colligere: PLIN. nat. 8, 44. collocare: TER. Phorm. 759 gnatam. colludere: CIC. Verr. 3, 58. comere: LVCR. 4, 27 (*cf. Munro ad 1, 950*). commetiri: CIC. inv. 1, 39. commiscere: PLAVT. Mil. 478 CATO agr. 76, 3. committere: CELS. 3, 23 p. 115. communicare: PLAVT. Persa 334. commutare: *v. sub 2.* comparare: PLAVT. Asin. 668 *v. p. 1377, 11.* RHET. Her. 4, 2, 4. compecisci: CIC. Scaur. 8. compensare: CIC. Pis. 75. competere: TAC. hist. 2, 50. componere: CATO agr. 41, 2. compromittere: VLP. dig. 4, 8, 29. computare: PLIN. nat. praef. 18. concinere: CIC. fin. 4, 60. concordare: TER. Phorm. 433. concorporare: PLIN. nat. 22, 113. concumbere: TER. Hec. 393. concurrere: NEP. Eum. 4, 1. condicere: PLAVT. Curc. 5 status condictus cum hoste ... dies (*cf. p. 1371, 29*). conectere: CIC. nat. deor. 2, 29. conferre: RHET. Her. 2, 13, 29 iudicem cum iudice (prof- *codd.*). CIC. S. Rosc. 93. confibulare: OPTAT. 1, 22. conficere: *cf. sub 2.* configere: VITR. 10, 9, 6. confluere: PLIN. nat. 4, 83. confodere: VVLG. II reg. 18, 11 cum terra (*εἰς τὴν γῆν*). confundere: CIC. ac. 2, 61. congelare: OV. met. 6, 306. congermanescere: QVADRIG. hist. 93. conglutinare: RHET. Her. 2, 3, 5. congredi (*cf. sub 4*): PLAVT. Rud. 1259. congregare: CIC. Quinct. 52. congruere: CIC. Verr. 3, 129. coniungere: PLAVT. Aul. 229 CATO agr. 41, 3. coniurare: PLAVT. Cist. 241. *nota* Merc. 536 inter nos coniuravimus, ego cum illo et ille mecum. consentire: PLAVT. Cas. 59 ENN. scaen. 34. conserere: *cf. sub 4.* TERT. anim. 25 p. 343, 6. considere: OV. met. 1, 679. consistere: PLAVT. Cist. 699. consociare: PLAVT. Most. 276. consolidare: TRYPH. dig. 23, 3, 78, 2. consonare: SEN. epist. 88, 9. conspirare: CIC. leg. agr. 1, 26. constare: RHET. Her. 1, 9, 16. constituere: CIC. Verr. 3, 65. CAES. Gall. 1, 8, 3 diem. constringere: CIC. Brut. 34. construere: PRISC. gramm. III 168, 26. consuescere: PLAVT. Amph. 1122. contendere (*i. comparare; cf. sub 4*): NAEV. trag. 36 cave sis tuam contendas iram contra cum ira Liberi. CAECIL. com. 222. conterere: CATO agr. 71 *cf.* 157, 16. contexere: CIC. rep. 1, 16. continere: LVCR. 1, 818. continuare: QVINT. inst. 8, 3, 45. contrahere: CIC. Quinct. 38. contribuere: ? CAES. civ. 1, 60, 1 Calagurritani, qui erant cum (tum *Kindscher*) Oscensibus contributi. *nota* TIB. 1, 6, 63. contundere: CATO agr. 107, 1 sertam ... una cum iri. convenire: PLAVT. Capt. 395 CATO agr. 6, 4. conversari: SEN. epist. 41, 5. converti(?): GREG. M. moral. 10, 30. convolutari: SEN. epist. 114, 25. copulare: PLAVT. Epid. 401. corrigere: CATO agr. 18, 9 catenas cum orbi. decidere: CIC. S. Rosc. 114. delectare se: CIC. Att. 2, 4, 1. depecisci: CIC. inv. 2, 72. destillare: FRONTO p. 88, 14 N. diluere: COLVM. 6, 4, 2 (6, 4, 3 *syn.* miscere). esse (*i. q. conversari, agere*): CIC. Tusc. 4, 54 ista bellatrix iracundia ... qualis est cum uxore, cum liberis, cum familia? an tum quoque est utilis? *cf.* PLAVT. Bacch. frg. 12 Cupidon tecum saevust (saevis *codd. Nonii*; sicut *schol. Verg.*) anne Amor? exaequare: CIC. Arat. 288 spatium lucis cum tempore noctis (ARAT. 512 *ἤματα νυξὶν ἰσαίεται*). exerceri: SEN. dial. 1, 2, 7. exigere: PLANC. Cic. epist. 10, 24, 7. facere (*cf. sub 4*): CIC. inv. 2, 176. fellare: CORP. IV 2402. foederare: LIV. 25, 18, 10. fornicari: VVLG. lev. 17, 7. futuere: CORP. IV 2192. gerere (*cf. sub E*): EDICT. imp. Claud. de Anaun. (Corp. V 5050) 35 (*opp.* inter se). glutinare: CELS. 6, 6, 1. habere:

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

PLAVT. Merc. 988 iam . . . vobis habete cum porcis, cum fiscina (*cf. Leo in adnot.*). haerere (*i. cohaerere*): VARRO rust. 1, 17, 1. illigare: LIV. 3, 36, 4 cum fascibus secures illigatas praeferebant. immiscere: COLVM. 6, 30, 6. implicare: CIC. inv. 1, 32 si genera . . . permixte cum partibus implicantur. se inclinare: PLAVT. Persa 737. inserere: ACT. Archel. 23, 2 invicem (*app.* commiscere). iungere: CIC. inv. 1, 105. *nota* Tim. 24 ut et ipsae *particulae* secum et i n t e r se iungerentur (*Plato 36ᶜ συνάψας αὐταῖς τε καὶ ἀλλήλαις*). librare: VITR. 5, 6, 4 MANIL. 4, 203. ligare: OV. met. 9, 550. limare (caput): LIV. ANDR. trag. 28. locare (*in zeugmate*): LVCR. 2, 1014 cum quibus et quali sint ordine quaeque locata. ludere: POMPON. Atell. 1. lusitare: PLAVT. Capt. 1003. luxuriari: TERT. nat. 1, 10 p. 79, 9. manere (*i. coire*): AVG. civ. 6, 9 p. 264. miscere: PLAVT. Trin. 122 CATO agr. 23, 3 *al.* (*in hypallage* OV. fast. 4, 293 *al.* MANIL. 4, 258). moechari: VVLG. lev. 20, 10. morigerare: PLAVT. Amph. 980. multiplicare: COLVM. 5, 2, 3. mutare: TER. Eun. 572. nectere: CIC. phil. frg. V 52. negotiari: CIC. Verr. 5, 93. nubere: PLAVT. Amph. 99. nugari: HOR. sat. 2, 1, 73. se oblectare: TER. Ad. 284 (*cf. ellipsin verbi* CIC. Att. 12, 3, 1 ego me interea cum libellis). osculari; PLAVT. Bacch. 896. *cf. p. 1370, 28/9.* pacificari: PLAVT. Stich. 517. pacere: LEX XII tab. (Fest. p. 363, 6). pacisci: PLAVT. Bacch. 865. parare: CIC. epist. 1, 9, 25 cum collega provinciam. participare: APVL. met. 8, 9. pensare: OV. met. 13, 192 laudem . . . cum sanguine. peraequare: COMM. instr. 2, 3, 17. perficere (*i. coire*): CAPITOL. Maximin. 4, 7. permiscere: CATO agr. 75. permutare: CIC. Att. 5, 15, 2. ponderare: FRONTO p. 165, 6 N. ponere (*i. componere*): COLVM. 5, 2, 9. prurire: CATVLL. 88, 1. puellitari: LABER. mim. 140. recreare animum: APVL. met. 5, 7. respondere: TERT. nat. 1, 16 p. 88, 12 tempora cum aetate. sentire: *v. p. 1351, 10.* sistere: LEX XII tab. (Cic. off. 1, 37) status dies cum hoste. sociare: CIC. Flacc. 21. solere: PLAVT. Cist. 36 viris cum suis . . . nos solere. sortiri: CIC. epist. 1, 9, 25. *σπένδεσθαι*: CIC. Att. 15, 29, 2. supputare: TERT. idol. 12. temperare: CIC. rep. 6, 18. tractare: COMM. instr. 1, 30, 4. transigere: CIC. Quinct. 97. variare: PLIN. nat. 16, 11. sibi velle: PETRON. 90, 3 quid tibi vis cum isto morbo? vincire: VITR. 2, 8, 4. volutari: PETRON. 79, 9 (*ex coni.* SEN. contr. 1, 2, 13). vertere (*i. mutare*): ARGVM. Plaut. Capt. 6. uti: CIC. nat. deor. 1, 67 oblitus liberalitatis meae, qua tecum paulo ante uti coeperam. vulgari: LIV. 3, 35, 6. *similiter de cibis et compositionibus* (*cf. supra*): molere: COLVM. 6, 10, 2. pinsere: COLVM. 6, 8, 2. subigere: GARG. MART. med. 2. terere: CATO agr. 157, 16. tundere: PALLAD. 1, 35, 2. *omisso verbo* (*agendi, conversandi, coeundi, al.*): PLAVT. Bacch. 896 ut ille cum illa neque cubat . . . neque illud quod dici solet. Merc. 791 iusiurandum dabo me numquam quicquam cum illa. ENN. ann. 242 quocum multa volup [gaudia] (*del. Vahlen, qui addit* ⟨sibi fecit⟩) clamque palamque. CIC. Phil. 2, 118 mecum, uti voles (*sc. age?*): redi cum re publica in gratiam. fin. 2, 85 quicum ioca seria, ut dicitur, quicum arcana, quicum occulta omnia (*Otto, Sprichw. p. 176*). epist. 16, 20 cum holitore, ut videtur. HOR. sat. 1, 9, 43 Maecenas quomodo tecum? SEN. Ag. 957 modestius cum matre! :: pietatem doces? TERT. nat. 2, 4 p. 101, 14 quid ego cum argumentationibus physiologicis? CORP. IV 88 Gemellus cum Proclo hac. *nota* CIC. fin. 2, 52 contritum vetustate proverbium 'quicum in tenebris' (*cf.* off. 3, 77 dignum esse dicunt, quicum in tenebris mices. *Otto, Sprichw. p. 221*).

2 *loquendi sim.* (*altercandi sim. cf. sub 4*): agere: PLAVT. Asin. 171 quod mecum egisti. 458 lege agito mecum. CIC. Verr. 3, 17 cum suis (*opp.* quaerere secum). aperire os: VVLG. Ezech. 24, 27. captare: PLAVT. Most. 1069. cavillari: CIC. Att. 2, 1, 5. colloqui: PLAVT. Persa 468. APVL. met. 4, 5 latrones secum (*i. inter se*). commutare verbum: TER. Andr. 410. confabulari: PLAVT. Cist. 743. conficere (*negotium*): CIC. ad Q. fr. 2, 4, 2. conicere: AFRAN. com. 190. 310 (*v. IV p. 311, 33. 37*). conquirere: CIC. rep. 1, 17. consermonari: QVADRIG. hist. 6. considerare: RHET. Her. 2, 31, 50 (*opp.* sine nobis). consiliari: VVLG. Sirach 37, 7. consulere: PLAVT. Most. 1102 (LIV. 44, 34, 2 *opp.* per se). consultare: LIV. 2, 4, 3. consusurrare: TER. Haut. 473. deliberare: PLAVT. Stich. 580. disputare: PLAVT. Rud. 718. disquirere: HOR. sat. 2, 2, 7. disserere: CIC. fin. 2, 2. dissertare: CATO or. frg. 40, 6. fabulari: PLAVT. Men. 324. garrire: FRONTO p. 70, 1 N. gratulari: DICT. 6, 15 cum fortuna. inceptare: TER. Phorm. 629 sudabis sane, si cum illo inceptas homine: ea eloquentiast. inquirere: TAC. ann. 16, 34. iocari: PLAVT. Men. 317. loqui: PLAVT. Aul. 134. muttire: PERS. 1, 119. obsecrare: TITIN. com. 32. occipere: PLAVT. Stich. 75. orare: ENN. ann. 20 (PLAVT. Asin. 662 petere atque orare mecum. Curc. 432 tecum oro et quaeso). pensitare: PLIN. epist. 7, 17, 7. peragere: PROP. 4, 7, 95. perstrepere: APVL. met. 5, 9 *sorores* multa secum (*i. inter se*) sermonibus mutuis perstrepebant. petere: *v. l. 73.* philosophari: CIC. Att. 2, 14, 2. quaerere: CATO or. frg. 46 (*ex coni.*). quaeso: *v. l. 74.* retractare: VAL. FL. 7, 71. sermocinari: CATO or. frg. 40, 6. suspirare (*i. queri*): CIC. Att. 1, 18, 1. susurrare: OV. epist. 18, 19. tacere: ALC. AVIT. epist. 53 p. 81, 31. tractare: QVINT. decl. 339 p. 338, 17. tricari: CIC. Att. 14, 19, 4. videre: CIC. Att. 10, 7, 3 de Oppiis Veliensibus quid placeat, cum Philotimo videbis (*i. deliberabis*). 11, 11, 2. *nota* TERT. pudic. 1 viderit saeculi pudicitia cum saeculo ipso. volutare consilia: LIV. 34, 36, 4. *verbo omisso*: TER. Phorm. 794 parce, sodes, ut possis cum illa (*sc. loqui*). AFRAN. com. 96 pauca sunt, tecum quae volo. CIC. Mil. 99 haec tu mecum saepe his absentibus. Phil. 8, 19 satis multa cum Fufio ac sine odio omnia. ac. 2, 69 sed prius pauca cum Antiocho. 2, 71 Tusc. 2, 51. 3, 51. 5, 33 nat. deor. 3, 93 Att. 5, 4, 2. 6, 6, 4. 10, 4, 6. 10, 16, 4. 11, 4, 1. 12, 5, 2. 12, 34, 3. 13, 33, 2. 13, 50, 3. 14, 1, 1. 14, 19, 1. 15, 1ᵃ, 1. 15, 15, 2. 15, 21, 2. 16, 3, 3. 16, 12 ad Q. fr. 3, 1, 17 epist. 7, 3, 6. 11, 21, 1 tu illum tecum solum (*sc. putas locutum esse*)? PLIN. epist. 8, 4, 5 cur . . . non ego . . . poetice cum poeta? 9, 3, 3 APVL. met. 2, 5 TERT. anim. 24 p. 337, 13 SVLP. SEV. dial. 1, 26, 1.

3 *dividendi*: compartiri: DECRET. decur. Tergest. (Corp. V 532) 2, 15. discriminare: MART. CAP. 6, 605. dispertire: CIC. epist. 5, 2, 1. disterminare: HYG. astr. 1, 8. dividere: PLAVT. Amph. 1125. impertire: ENN. ann. 234 quocum bene saepe libenter mensam sermonesque suos rerumque suarum comiter impertit (*anacoluthon; v. Vahlen in adnot.*). participare: LIV. 3, 12, 5. partire: PLAVT. Asin. 271 (*cf.* 270).

4 *altercandi, pugnandi, dissidendi*: aemulari: LIV. 28, 43, 4. agere: *v. I p. 1396, 23.* altercare: TER. Andr. 654. *nota* APVL. met. 5, 16 *sorores* secum (*i. inter se*). ambigere: CIC. inv. 2, 122. battuere: SVET. Cal. 32. bellare: CIC. rep. 3, 15. belligerare: PLAVT. Capt. 24. cernere: ACC. trag. 326. certare: PLAVT. Persa 238. colluctari: SEN. contr. 1, 2, 6. committere *aliquem*: TAC. Germ. 10. concertare: TER. Ad. 211. concurrere: SEN. contr. 7, 3, 10. concursare: SEN. dial. 5, 28, 3. conferre: CIC. Font. 12 manus. CAES. civ. 1, 74, 2 arma. LIV. 1, 33, 4 signa. QVINT. inst. 5, 13, 11 pedem. conflictari: TER. Andr. 93. confligere: PLAVT. Bacch. 967. congredi: CIC. nat. deor. 2, 1. conserere: CIC. Att. 7, 20, 1 manum (*cf.* LIV. 28, 2, 8 pugnam. 28, 16, 5 proelia). contendere: RHET. Her. 4, 52, 62. debellare: HOR. carm. 1, 18, 8. differre: CIC. inv. 1, 40 cum tempore *occasio* . . . differt. *nota* APVL. Socr. 110 inter se nox cum die. decernere: ENN. ann. 133. decertare: CIC. leg. agr. 2, 51. deluctari: PLAVT. Persa 3. depugnare: PLAVT. Stich. 627. digladiari: CIC. ac. frg. 1. dimicare: RHET. Her. 2, 30, 49. discedere: LIV. 2, 40, 14 cum Volscis aequo Marte discessum est. disceptare: CIC. Verr. 3, 38. ac. 2, 126 *opp.* inter se. discordare: CIC. fin. 1, 58. discrepare: CIC. fin. 4, 60. dissentire: RHET. Her. 1, 11, 19. dissidere: RHET. Her. 2, 9, 13. exigere (*i. altercari*): SEN. dial. 10, 1, 2 Aristotelis cum rerum natura exigentis minime conveniens sapienti viro lis. experiri: PLAVT. Cist. 221 (*cf.* Bacch. 1168). expostulare: PLAVT. Mil. 697. facere (*i. q. decertare*): PLIN. nat. praef. 20. gradum figere: TERT. adv. Prax. 8 p. 237, 25. gerere (*cf. sub B*): LIV. 28, 12, 1 cum Hannibale nihil eo anno rei gestum est. interdicere: VLP. dig. 43, 16, 1, 13. iudicari: VVLG. Iob 13, 19. iurgare: TER. Andr. 389. laborare: AVG. civ. 5, 8 p. 201 (*app.* certare). litigare: PLAVT. Cas. 251. luctari: POMPON. Atell. 177. peragere: FLOR. epit. 4, 2, 52. postulare: PLAVT. Mil. 515. proeliari: CAES. civ. 1, 75, 5. pugnare: PLAVT. Rud. 1042 CATO orig. 99. rixari: CIC. de orat. 2, 240. serere manus: SIL. 8, 35. stomachari: CIC. de orat. 2, 267. tumultuare: PLAVT. Mil. 172. *omisso verbo*: PLAVT. Cist. 532 quando aequa lege pauperi cum divite non licet (*sc. agere*). CIC. Phil. 8, 7 Sulla cum Sulpicio de iure legum . . ., Cinna cum Octavio de *eqs.* FLOR. epit. 1, 17, 1 hactenus cum singulis gentibus (*sc. populus R. bella gessit*), mox acervatim. 4, 2, 64.

B *pendet e substantivis vel locutionibus* (*coniungendi, conversandi, loquendi, pugnandi, al.*): actio: LEX repetund. (Corp. I 198) 56. adulterium: CATVLL. 67, 36. aemulatio: LIV. 28, 40, 9. aequalitas: AVG. civ. 19, 12 p. 375. affinitas: CIC. Quinct. 48. agnatio: CIC. leg. 1, 24. altercatio: CIC. nat. deor. 1, 15. amicitia: PLAVT. Cist. 92. bellum: PLAVT. Amph. 101 ENN. ann. 327. *nota ordinem verborum* LIV. 45, 22, 8 cum P e r s e o socii vestri oppugnati . . . causa b e l l i vobis fuere. beneficium: FRONTIN. aq. 107 (instaurare). caritas: LIV. 37, 56, 7. causa: CIC. prov. 40 quae mihi sit ratio et causa cum Caesare. cautio: MOD. dig. 20, 6, 9, 1. certamen: CIC. div. in Caec. 44. certatio: RHET. Her. 4, 30, 41. chirographum: SEN. contr. exc. 6, 1. coemptio: LAVD. [Turiae] (Corp. VI 1527) 1, 14. coetus: APVL. met. 4, 1 compascuus. cognatio: CIC. Verr. 3, 64. coitus: PLIN. nat. 2, 78. collatio: RHET. Her. 4, 49, 62. collocutio: RHET. Her. 1, 15, 25. colloquium: CIC. Att. 14, 6, 1. colluctatio: QVINT. inst. 11, 3, 56. collusio: CIC. Verr. 4, 33. colluvio: HIER. epist. 14, 5, 3. comissatio: SVET. Tit. 7. commercium: PLAVT. Aul. 631. *nota* MON. Ancyr. 6, 8 cum populo Romano . . . amicitiae commercium (*πρὸς δῆμον . . . κοινωνία*). commers: PLAVT. Stich. 519. communicatio: CIC. Att. 1, 17, 6. communio: CIC. rep. 2, 48. communitas: VARRO ling. 6, 95 CIC. Phil. 6, 3. comparatio: CIC. inv. 2, 114. comprehensio: CIC. nat. deor. 2, 147. concilium: OV. met. 1, 710. *v. p. 45, 60.* concordia: CIC. [leg. agr. 2, 103] Phil. 13, 2. concubitus: CIC. nat. deor. 1, 42. concursus: CIC. orat. 150. conflictio: CIC. part. 102. conflictus: MAR. VICTORIN. ad Iust. 7. confusio: VLP. dig. 12, 6, 26, 4. congressio: TERT. adv. Marc. 2, 27 p. 372, 30. congressus: CIC. Att. 9, 12, 1 CAES. Gall. 3, 13, 7. coniunctio: CIC. Att. 2, 3, 3. coniuratio: SEN. contr. exc. 3, 9. consanguinitas: VLP. dig. 38, 16, 1, 11. conscientia: PAVL. sent. 5, 16, 10. consensio: CIC. Lael. 15 quocum *mihi* . . . fuit militia communis et . . . sententiarum summa consensio. consilium: CAECIL. com. 4. *nota zeugma* LIV. 6, 18, 16 nec cum quibus nec quem

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

ad finem consilia pervenerint. consortio: CELS. 7, 27 p. 315, 1. consortium: SEN. epist. 73, 7. conspiratio: VLP. dig. 47, 18, 1 pr. constitutum: CIC. epist. 7, 4. consuetudo: CIC. S. Rosc. 15. contagio: CIC. Tusc. 1, 72. contentio: CIC. inv. 2, 114. contractus: VLP. dig. 26, 8, 8. controversia: PLAVT. Aul. 261. conubium: CIC. rep. 2, 63. convenientia: CIC. div. 2, 34. conventio: PAVL. dig. 2, 14, 27, 4. conventum: IAVOL. dig. 23, 4, 32 pr. conversatio: SEN. contr. exc. 6, 8. convicium: SEN. dial. 7, 18, 1. convictus: QVINT. decl. 301 p. 189, 30. cura: CARM. epigr. 964, 4 (*v. adnot. Buecheleri*). deliberatio: CIC. de orat. 3, 204. dialogus: CIC. Att. 2, 9, 1 *cf.* 5, 5, 2. dimicatio: LIV. 9, 39, 6. disceptatio: CIC. div. 2, 150. discordia: HOR. epod. 4, 2. disputatio: CIC. Caecin. 79. dissensio: CIC. Phil. 8, 17. dissimilitudo: CIC. fin. 3, 24. dissonantia: HIER. praef. Vulg. epist. Petr. distantia: MART. CAP. 8, 851. diversitas: TER. MAVR. 392 TERT. patient. 7 p. 12, 26. divisio: PAVL. FEST. p. 75, 5. divortium: CIC. de orat. 1, 183. expostulatio: CIC. ad Q. fr. 2, 1, 1. fabula: TAC. dial. 29. factio testamenti: IAVOL. dig. 41, 8, 7. feneratio: *in zeugmate* CIC. Verr. 3, 187 nota cum isto praetore societas ac feneratio. familiaritas: TER. Haut. 184. fides: PLAVT. Capt. 930. fiducia: GAIVS inst. 2, 60. flagitium: AVG. civ. 3, 3 p. 100 *Veneris* cum Anchise. foedus: CAEL. hist. 6. *cf.* LIV. 38, 45, 1. fraternitas: TAC. ann. 11, 25. gratia: PLAVT. Amph. 1141. hospitium: CIC. S. Rosc. 15. incestum: QVINT. inst. 5, 10, 19. indutiae: CIC. off. 1, 33. inimicitiae: PLAVT. Poen. 1406. iniuria (*i. iniuriarum actio?*): TER. Phorm. 983 (*v. p. 1360, 21*). interdictum: VLP. dig. 43, 26, 8 pr. iocus: PLIN. nat. 8, 144. iudicium: VAL. MAX. 9, 1, 1. iurgium: CIC. epist. 10, 11, 1. ius: TER. Ad. 801. *?* legirupio: PLAVT. Rud. 709 cum dis (*v. Ussing ad h. l.*). limes: TERT. adv. Val. 5. lis: CIC. Q. Rosc. 35. litigium: PLAVT. Men. 151. luctatio: CIC. fin. 2, 43. Mars (*i. bellum*): LVCAN. 10, 171. matrimonium: QVINT. decl. 247 p. 10, 16 (*cf.* TAC. ann. 5, 1). mentio: PLAVT. Aul. 685. misericordia: VVLG. gen. 19, 19. mixtura: PETRON. 94, 1. necessitudo: CIC. Quinct. 17. negotiatio: VLP. dig. 14, 4, 5, 4. negotium: PLAVT. Aul. 461. nexus: PS. APVL. Ascl. 6 TERT. pudic. 16 p. 253, 10. notitia: LIV. 42, 17, 4. nuptiae: PLAVT. Cas. 486. obligatio: AFRIC. dig. 46, 1, 41, 2. odium: CIC. prov. 24. offensio: VELL. 2, 93, 2. oratio: TER. Hec. 381. osculum: CALP. ecl. 6, 85. pactio: PLAVT. Aul. 202 CIC. Q. Rosc. 26. pactum: VAL. MAX. 7, 3 ext. 2. pars: OV. am. 3, 9, 51. partitio: CIC. Verr. 4, 183. pax: PLAVT. Merc. 954. percontatio: PLIN. nat. 11, 110. permutatio: CIC. Att. 5, 13, 2. pignus: PLAVT. Bacch. 1056. possessio: ITALA gen. 23, 4 (Tert. resurr. 18. VVLG. ius). postliminium: FEST. p. 218, 31. postulatio: PLAVT. Cas. 556. praevaricatio: TERT. idol. 20. proelium: CAES. Gall. 1, 15, 2 POMP. Cic. Att. 8, 12^d, 1. probrum: CATO or. frg. 68, 1. prolusio: CIC. div. in Caec. 47 sin mecum in hac prolusione nihil fueris, quem te in ipsa pugna cum ... adversario fore putemus. proportio: CIC. Tim. 24. pugna: CIC. div. in Caec. 47. quaestio: QVINT. decl. 268 p. 93, 11. querella: CIC. Deiot. 9. ratio: PLAVT. Aul. 527 CATO agr. 5, 4. res: PLAVT. Men. 323 quid tibi mecum est rei? 482 quasi res cum ea esset mihi. 494. Poen. 1405 ne quid tibi cum istoc rei sit. Truc. 153 utriscum rem esse mavis. TER. Haut. 388 nos, quibuscum est res. 742 tecum ... mihi. Phorm. 171. 421 nihil rei. 748 Eun. 759. 804 Ad. 177 CIC. S. Rosc. 84 Verr. 1, 33. 34. 6, 109. 133 Flacc. 44 Sest. 37. 39 Cael. 32 Phil. 4, 12. 14. 11, 20 ac. 2, 83. 112 div. 2, 109 Brut. 192. 317 epist. 9, 20, 2. 13, 26, 3 CAES. Gall. 7, 77, 4 VARRO Men. 509? VERG. Aen. 9, 152 LIV. 2, 12, 11. 5, 3, 8. 7, 24, 4 *al.* CVRT. 4, 9, 2. 6, 3, 8 cum feris bestiis. 7, 1, 32. 8, 14, 14. 10, 8, 17 PLIN. nat. 7, 104. 28, 5. 12 QVINT. inst. 5, 13, 6 decl. 298 p. 179, 3 *al.* TAC. dial. 10 SVET. gramm. 4. PLAVT. Trin. 219 famigeratori res sit cum damno et malo. SEN. rem. fort. 6, 2 cum morbo mihi res est. TER. Eun. 511 quid rei tibi cum illa? SIL. 7, 34. 12, 706. res fit: *ex coni.* QVINT. inst. 6, 4, 9. rem: agere: OPTAT. 7, 1 p. 164, 4. gerere: ENN. scaen. 17 CIC. prov. 15 off. 3, 108 LIV. 7, 26, 13. 28, 46, 3 PLIN. nat. 6, 39. habere: PLAVT. Bacch. 564 Merc. 535 Most. 653 Persa 567 TER. Hec. 718 Eun. 119. 137 TERT. nat. 2, 10. incipere: PLAVT. Aul. 461 Merc. 533. restipulatio: GAIVS inst. 4, 166^a. rixa: CIC. epist. 9, 22, 1. saevitia: TIB. 1, 6, 3. secretum: TAC. ann. 13, 18 PLAVT. Amph. 906. Poen. 655 sermonem ... nobiscum copulat. signum: PLAVT. Bacch. 320. similitudo: CIC. Tusc. 2, 54. simultas: CIC. Cluent. 17. sociatio: HIER. epist. 11, 2. societas: CIC. Quinct. 11. sponsalia: MARCELL. dig. 24, 3, 38. sponsio: CATO or. frg. 2. stipulatio: VLP. dig. 45, 3, 11. structura: PRISC. gramm. III 15, 18. stuprum: PLAVT. Poen. 99. tessera: PLAVT. Poen. 1052. testamentum: *v. supra l. 16.* transactio: SCAEV. dig. 2, 15, 3, 2. vadimonium: CIC. Quinct. 23. verbum (*i. sermo*): NAEV. com. 83. vicinia: QVINT. inst. 8, 6, 28. vicinitas: CIC. Cluent. 49. unitas: SOL. 27, 23 OPTAT. 3, 5 p. 86, 16. usus: CIC. S. Rosc. 15. *iuncturae*: voluptatem capere: PLAVT. Amph. 114 quacum volt. calculum ponere: QVINT. decl. 273 p. 119, 3. paria facere: SEN. dial. 5, 25, 2. nomina (nomen) facere: SEN. benef. 2, 23, 2 COLVM. 3, 3, 9. serram ducere (*i. litigare*): VARRO Men. 329. tabulam facere: APVL. apol. 68. turpitudinem committere: AVG. civ. 1, 19 p. 33 (*opp.* in *aliquem*). *c. nominibus personarum*: arbitrum: captare: PLAVT. Cas. 966. capere: PLAVT. Truc. 629. adducere: VAL. MAX. 8, 2, 1 (*cf. Heraeus, Archiv 13 [1904] 289*). petere: *?* LABEO dig. 33, 2, 31. ad arbitrum venire: SEN. dial. 6, 4, 1. iudicem: capere: PLAVT. Most. 557. habere: PLAVT. Rud. 1380. 1382.

recuperatores sumere: LIV. 43, 2, 6. socium esse: QVINT. inst. 2, 16, 14. *nota*: est *alicui aliquid* cum *aliquo, aliqua re*: PLAVT. Curc. 688 quid mecum est tibi? Men. 648 Stich. 383. TER. Andr. 325 num quid nam amplius tibi cum illa fuit? Ad. 678. CIC. Verr. 6, 136 quicum tibi aliquid sit. Catil. 3, 11. Phil. 2, 77 sibi cum illa mima. 10, 11. Att. 12, 17 mihi ... nihil erat cum Cornificio. 14, 15, 2. *nota* epist. 15, 10, 2 si mihi tecum minus esset, quam est cum tuis omnibus. HOR. sat. 1, 2, 57. 58 OV. fast. 2, 308 *al.* LIV. 8, 25, 3. 9, 9, 17 SEN. epist. 94, 26 CVRT. 7, 8, 16 MART. 9, 68, 1 *al.* TERT. idol. 5 nat. 2, 9 adv. Marc. 1, 23. PLAVT. Cist. 646 nil mecum tibi, mortuos tibi sum. Poen. 1344 quid tibi mecum? TER. Ad. 678 CIC. Cluent. 172 *al.* VERG. catal. 64 PRIAP. 17, 1 OV. am. 1, 7, 27. 2, 19, 57. 3, 6, 87 *al.* LIV. 38, 45, 10 SEN. contr. 7, 6, 23 *al.* VAL. MAX. 3, 8, 6 SEN. epist. 12, 11 *al.* MART. 1, 76, 11 *al.* TAC. ann. 6, 3 PLIN. epist. 1, 5, 8 TERT. adv. Marc. 1, 11 *al.* OPTAT. 1, 22 p. 25, 15. CARM. frg. Gell. praef. 19 (*'vetus adagium est'*) nil cum fidibus graculost, nihil cum amaracino sui. CIC. div. 1, 1, 113 ut ei (*animo*) plane nihil sit cum corpore. PROP. 3, 3, 15 OV. Pont. 1, 5, 39 *al.* SEN. epist. 26, 2. 78, 10 multum illis cum corpore fuit. 113, 31 MART. 3, 60, 6. 5, 56, 5. 13, 55, 2 QVINT. decl. 327 p. 286, 24. 383 p. 428, 18 TERT. idol. 9 p. 39, 18 test. anim. 1. CARM. epigr. 1498 Spes et Fortuna valete, nil mihi voviscum est. CIC. Quinct. 55 quid mihi ... cum ista sanctimonia? Att. 1, 16, 10 quid ... homini Arpinati cum aquis calidis? (or. frg. A XIII 20). 12, 21, 5 CIRIS 513 OV. am. 3, 2, 48 *al.* EPIST. Sapph. 52 SEN. contr. exc. 6, 5 contr. 7, 1, 4 SEN. dial. 5, 43, 3 epist. 14, 13. 51, 6. 118, 4 MART. 2 pr. 1. 2, 45, 2. 3, 81, 1. 8, 33, 23. 10, 100, 2. 13, 43, 2 QVINT. decl. 290 p. 159, 20. 304 p. 193, 19 IVV. 9, 8 PLIN. epist. 3, 9, 27. 9, 33, 1 APVL. flor. 9 p. 40 S. C. de sumpt. lud. glad. 17 (*a. 176*) TERT. patient. 10 p. 16, 21 adv. Marc. 4, 7 p. 434, 9 *al.* FIRM. err. 18, 8 p. 46, 20. PLIN. nat. 9, 105 quid mari cum vestibus? ITALA II Cor. 6, 14 (Tert. spect. 26) quid luci cum tenebris? quid vitae et morti? (VVLG. quae societas [κοινωνία] luci ad tenebras).

C *pendet ex adiectivis* (*pronominibus*): aequabilis: PLAVT. Capt. 302. aequalis: PETRON. 108, 1. aequiperabilis: PLAVT. Trin. 467. aequus: CORP. I 1230 (IX 1140). *cf.* PLAVT. Cist. 532. affinis: TERT. adv. Marc. 2, 9 p. 347, 22. alternus: PLAVT. Asin. 918. aptus: CIC. Tim. 45. coaequalis: VVLG. II Petr. 1, 1 coaequalem nobiscum ... fidem (*ἰσότιμον ἡμῖν*). communis: PLAVT. Bacch. 282. compascuus: *v. p. 1372, 66.* concors: AFRAN. com. 58 (concordius: CORP. VIII 8530). congruens: CIC. Brut. 120. congruus: PLAVT. Mil. 1116. coniunctus: CIC. Lael. 39 et cum iis et inter se coniunctissimos. consentaneus: CIC. inv. 2, 90. consors: CIC. Mil. 102. continens: CIC. inv. 1, 37. continuus: *cf.* SOL. 27, 23. discors: LIV. 2, 23, 1. discretus: COLL. Mos. 5, 3, 2. idem: CIC. Catil. 1, 19 isdem parietibus tuto esse tecum. epist. 13, 71 cum omnibus non eadem mihi causa est. OV. Pont. 2, 5, 76. LIV. 30, 12, 15 in eadem mecum Africa geniti. VAL. MAX. 6, 5, 3. *cf.* SEN. epist. 47, 8 TAC. ann. 15, 2 PAVL. dig. 50, 16, 142 MARCIAN. dig. 20, 4, 12, 5 MOD. dig. 5, 2, 12, 3 APVL. met. 2, 30 TERT. nat. 1, 11 AMM. 19, 10, 3 AVG. civ. 5, 6 p. 199 ACT. Archel. 36, 9 p. 52, 10. implicitus: SEN. contr. 1 praef. 23. immotus: SVLPICIA 26 velut ... victor qui solus ... languet et immota (*non in certationem provocata*) secum virtute facessit (fatiscit *Scaliger*). *?* indivisus: SCAEV. dig. 31, 89, 1. insociabilis: PLIN. nat. 16, 226. integer: SALL. Iug. 108, 2 sese omnia cum illo integra habere. LIV. 39, 48, 11 integra omnia sibi cum populo Romano ... esse. 41, 22, 8. mutuus: PLAVT. Curc. 47. *cf. p. 1370, 29.* pacatus: AVG. civ. 19, 12 p. 473. par: RHET. Her. 2, 3, 5 (*ibid.* dispar). partiarius: APVL. met. 4, 30. promiscus: TAC. ann. 3, 34. similis: SEN. dial. 4, 21, 11. socius: OV. fast. 1, 608. unus: CAES. Gall. 2, 3, 5. *cf.* LIV. 3, 69, 5 PAPIN. dig. 32, 91, 6. *cf.* APVL. met. 6, 12 quae mecum simul unum fluentum bibit. *huc trahas*: SALL. Iug. 43, 2 alia omnia sibi cum collega (*sc. communia*) ratus. APVL. flor. 9 p. 32 aetas illi (*Hippiae*) cum Socrate (*sc. aequalis, par*).

D *pendet ex adverbiis*: aeque: *v. I p. 1044, 62.* communiter: CIC. S. Rosc. 108. coniunctim: CELS. dig. 28, 5, 60, 3. convenienter: CIC. Tusc. 5, 82. invicem: PLIN. epist. 10, 96, 7 *christianos* carmen ... Christo ... dicere secum invicem. *cf. p. 1371, 6.* iuxta: PLAVT. Aul. 682. mutuo: SVET. Aug. 53. pariter: PLAVT. Asin. 270. partiario: APVL. met. 9, 27. permixte: CIC. inv. 1, 32. promiscue: VLP. dig. 34, 2, 23, 2. simitu: PLAVT. Amph. 632. simul: PLAVT. Amph. 754. unā: NAEV. com. 87.

VI *absolute de loco:*

A cum *adiunctum verbis quae statum significant, velut* esse, commorari, versari, vivere, degere, sedere *sim., saepe magis ad locum quam ad coniunctionem spectat; cuius generis exempla multa sub I posui, ex. gr.* ENN. ann. 115 Romulus in caelo cum dis ... aevum degit. *nota* PLIN. paneg. 24, 4 *leges* nobiscum ... et inter nos versantur. *cf.* LVCR. 3, 509 *p. 1353, 33* CIC. S. Rosc. 87 *p. 1345, 7* de orat. 3, 10 *p. 1357, 31* div. 1, 75 *p. 1348, 8* OV. epist. 4, 145 *v. p. 1347, 27* SEN. dial. 11, 8, 6 *p. 1353, 55* epist. 87, 26 *p. 1357, 32* VAL. FL. 8, 236 *p. 1355, 43* QVEROL. p. 3, 7 *p. 1360, 44* HIL. in psalm. 51, 6 *p. 1360, 45* ITALA gen. 32, 4 (Lugd.) *p. 1344, 52* VVLG. Marc. 1, 13 *p. 1350, 82* apoc. 21, 3 *p. 1360, 46* AVG. civ. 10, 30 p. 452 *p. 1350, 65.* **B** cum *adiunctum verbis actionis ita ut non ad communionem actionis, sed*

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

ad locum tantummodo spectet: PLAVT. Mil. 125 conqueritur mecum mulier fortunas suas (*aut 'apud me' aut tamquam 'orat mecum'*). PROP. 2, 3, 31 nec semper nobiscum (*i. apud nos homines*) humana cubilia vises. VITR. 6, 7, 6 Atlantides . . . cum sideribus in mundo sunt dedicatae. PHAEDR. 2, 5, 25 multo maioris alapae mecum (*i. apud me vel mecum agenti*) veneunt. MART. 10, 20, 7 tecum ego... poteram amare casas (*cf. p. 1347, 25*). TERT. idol. 9 p. 39, 8 magus *Elymas*, qui cum Sergio Paulo . . . luminum amissione multatus est. anim. 43 p. 372, 10 voluit . . . deus . . . humani . . . initii ac finis lineas cotidie agere nobiscum. 56 p. 389, 17 ne quis defunctum domi detinens ipse amplius cum illo maceretur. ITALA I reg. 2, 8 (Aug. civ. 17, 4 p. 203) ut collocet eum cum potentibus populi (VVLG. ut sedeat cum principibus). ITALA (Tert. pudic. 18) *et* VVLG. psalm. 49, 18 cum adulteris (μετὰ μοιχῶν) portionem tuam ponebas (TERT. adv. Marc. 4, 29 p. 522, 12 *al.*). HIL. trin. 11, 17 nobiscum . . . ita pronuntiaretur (*i. in lingua nostra. sic* in psalm. 134, 20, *opp.* hebraice. 2, 35. 51, 3 quod . . . nobiscum '. . .' dicimus, id Hebraei '. . .' nuncupant. 51, 12 *bis.* 53, 3). trin. 6, 18 tecum (*i. secundum te*) . . . non deus est, quia *eqs.* in Matth. 4, 23 cum quibus (*i. in simplicitate viventibus*) semper quod est, est, quod non, non. 30, 1 quod cum eo (VVLG. Matth. 26, 18 apud) dominus pascha cum discipulis facere vellet. VVLG. gen. 49, 29 sepelite me cum patribus meis. ITALA (*codd. SA*) *et* VVLG. IV Esdr. 3, 22 facta est permanens infirmitas et lex cum corde populi. Luc. 24, 5 *quid* quaeritis viventem cum mortuis (μετὰ τῶν νεκρῶν)? CARM. de ingr. 494 aliud non est vobiscum gratia quam lex (506 apud vos). GREG. TVR. Franc. 2, 7 cuius virtutum gesta nobiscum fideliter retenentur. 4, 51 magnus per adulationes cum rege effectus est. 6, 4 p. 247, 5 *al.* (*Bonnet p. 604*). 8, 28 p. 341, 17 indiculum cum hominibus rusticis est repertum. 9, 6 p. 362, 23 *al.* (*cf. Bonnet p. 606*). VEN. FORT. epist. (carm. 10, 4, 5) praeter reliqua bona quae cum illa laudanda sunt. PS. THOM. euang. 8, 2 signa quae cum eo (*qui sanatus est*) facta sunt. VIRG. gramm. epist. praef. p. 105, 3 *al. v. p. 1340, 50 sqq.*

VII *hebraismus*:

ITALA gen. 3, 12 (Aug. civ. 14, 11 p. 30 gen. ad litt. 11, 1 p. 333, 15) mulier, quam dedisti mecum, ipsa mihi dedit (ἣν ἔδωκας μετ' ἐμοῦ, עִמָּדִי; VVLG. quam dedisti mihi sociam).

VIII *iuncturae, syntactica*:

iuncturae cum pronomine reflexivo (*persona [res] secum aliquid agit*): **A** *cum corpore* (*accedunt verba movendi, commorandi*): *cum verb. transit.*: secum: abducere: PLAVT. Bacch. 356. abstrahere: TER. Ad. 843. adducere: PLAVT. Amph. 854. advehere: PLAVT. Stich. 381. afferre: PLAVT. Asin. 240 (una). agere: CAES. Gall. 2, 29, 4. apportare: CAECIL. com. 174. asportare: CIC. Verr. 5, 107. attollere: PLIN. nat. 18, 317. attrahere: COLVM. 12, 53, 13. avehere: PLAVT. Bacch. 574. auferre: PLAVT. Men. 430 (*de re*: ENN. ann. 416 secum abstulit hasta insigne). circumferre: VERG. Aen. 10, 884. collocare: MART. 4, 87, 1. dare in profundum: CVRT. 4, 3, 10. deducere: CIC. Arat. 362. deferre: CIC. de orat. 3, 227. deportare: CIC. Verr. 6, 31. detinere: PHAEDR. app. 10, 12. ducere: LEX XII tab. (Gell. 20, 1, 45). educere: PLAVT. Pseud. 1035. efferre: PLAVT. Aul. 664. eicere: SEN. Oed. 1041. extrahere: SEN. Oed. 1058. ferre: PLAVT. Aul. 449 (*transl.* SEN. epist. 31, 1). fugere: SEN. epist. 28, 2. gerere: LIV. 1, 43, 7. gestare: PLAVT. Epid. 617 in manibus . . . secum simul. habere: PLAVT. Bacch. 939 Epid. 216 TER. Haut. 466 LVCIL. 244 CIC. Verr. 3, 77 *et saepe in oratt.* de orat. 1, 82. 2, 154 top. 5 rep. 1, 15 ac. 2, 4 Att. 1, 6, 2. 4, 9, 2. 4, 18, 2. 6, 2, 7 *al.* Q. CIC. pet. 33 PVBLIL. M 47 CAES. Gall. 1, 8, 1 *al.* HIRT. Gall. 8, 6, 1 BELL. Alex. 53, 1 *al.* BELL. Afr. 6, 5. 48, 1 ? (*locus, ut vid., corruptus*). BELL. Hisp. 32, 5 VARRO rust. 2, 10, 11 NEP. Thras. 2, 1 *al.* VERG. Aen. 4, 29. 5, 549 CIRIS 153 PROP. 3, 8, 22 *al.* OV. ars 2, 163 *al.* LIV. 21, 40, 1. 25, 14, 14 *al.* SEN. contr. exc. 4, 7 VELL. 1, 13, 3 VAL. MAX. 7, 3, 3 CELS. 5, 27, 4 p. 202 SEN. dial. 2, 5, 7 *al.* epist. 85, 18 (*de re*). PLIN. nat. 18, 252 (*de re*). 23, 163 *al.* QVINT. inst. 7, 2, 41 decl. 292 p. 163, 15 *al.* PLIN. epist. 5, 18, 1 SVET. Iul. 59 POMPON. dig. 35, 1, 8 *et al.* ICTI. TERT. anim. 12 patient. 3 p. 4, 6 adv. Prax. 5 p. 233, 10 *al.* PS. TERT. haer. 5 (*ex coni.*) VVLG. gen. 33, 13 *al.* AVG. civ. 1, 35 p. 51 *al.* GREG. TVR. Franc. 2, 32 p. 94, 15 *al.* CORP. III 14524, 2 (*aliter v. p. 1376, 38*). includere: PLIN. paneg. 49, 1. inducere: PLIN. nat. 15, 80. inferre: SEN. Thy. 84. introducere: LIV. 40, 8, 6. invehere: SEN. Oed. 79. involvere: VERG. Aen. 12, 689. mittere: OV. fast. 6, 498. movere: LIV. 2, 46, 7. pandere: CIC. Arat. 406. perducere: AMM. 22, 16, 11. portare: CAES. Gall. 1, 5, 3 CIC. Att. 7, 3, 9. protrahere: VAL. MAX. 4, 7, 7. possidere: CARM. epigr. 1558, 5. rapere: CIC. Tusc. 5, 81. reducere: CIC. p. red. ad Quir. 14. referre: OV. epist. 13, 162 (*nota* TERT. anim. 31 p. 351, 10). reportare: CIC. Verr. 5, 64. retinere: CIC. Att. 11, 17ᵃ, 1. retrahere: AVIEN. Arat. 815. revolvere: AVIEN. Arat. 961. servare: PLAVT. Curc. 653 (una). tenere: CIC. epist. 14, 15. tollere: VERG. Aen. 6, 370. trahere: CIC. Manil. 19. traicere: LIV. 29, 22, 12. transferre: OV. fast. 2, 279. transportare: CAES. Gall. 4, 35, 1. transvehere: TAC. hist. 4, 71. vectitare: SOL. 38, 4. vehere: VERG. Aen. 1, 379. versare: SEN. nat. 7, 6, 1. *om. verb.*: CIC. epist. 5, 17, 3 Cicerones nostros Deiotarus filius . . . secum in regnum. 16, 18, 3 tu nullosne tecum libellos? *c. verb. intrans.*: secum: conquiescere: PS. APVL. Ascl. 7. esse: CIC. Pis. 68 quam diu cum aliis est aut ipse secum. Cato 49 animum . . . secum esse secumque, ut dicitur, vivere. Tim. 20 quod secum ipsum propter virtutem facile esse posset (*Plato 34ᴮ* αὐτὸν αὐτῷ δυνάμενον ξυγγίγνεσθαι). HOR. sat. 2, 7, 112 non horam tecum esse potes. SEN. dial. 8, 6, 3. 10, 2, 5 epist. 9, 16. 25, 7 PS. SEN. mon. 17. APVL. met. 2, 6 age . . . evigila et tecum esto. LACT. opif. 18, 7 (*de mente*). RVFIN. Orig. in exod. 3, 3. *aliter* PALLAD. 1, 6, 5 sterilitas et pestilentia aequo modo fugiendae sunt, vel si secum utraeque (*i. altera cum altera*) non fuerint. habitare: PERS. 4, 52. morari: SEN. epist. 2, 1. nasci: PLIN. nat. 24, 165 casigneten *nominari*, quoniam secum ipsa (*i. cum aliis sui generis*) nascatur nec cum aliis ullis herbis. peregrinari: SEN. epist. 104, 7. spatiari: VERG. georg. 1, 389 cornix... sola in sicca secum spatiatur harena. vivere: CIC. Cato 49 *v. l. 5* OV. trist. 3, 15. uti: CIC. fin. 2, 76 qua (*ratione*) tecum ipse et cum tuis utare.

B *cum mente, animo*: *cum verbis loquendi et cogitandi* (*secum fere i. q. 'in animo suo'*): accusare: CIC. Att. 7, 17, 2. admirari: CIC. inv. 2, 125. advocare: ENN. scaen. 130. aestimare: LIV. 25, 23, 11. agere: PLAVT. Amph. 954 solus . . . secreto. agitare: TER. Phorm. 615. ait: *v. vol. I p. 1460, 20.* canere: VERG. georg. 4, 465 solo in litore secum. circumspicere: SEN. epist. 13, 16. cogitare: ENN. scaen. 340 quid agat, secum cogitat, parat, putat. commentari: CIC. carm. frg. 39, 2. comminisci: TERT. spect. 25. commurmurare: CIC. Pis. 61 (ipse). comparare: ACC. trag. 634 (*ibid.* agitare). coniecturam facere: PLAVT. Rud. 771. considerare: TER. Haut. 385 in animo. consulere: PLAVT. Poen. 1396. consultare: TAC. ann. 11, 25. contemplari: CIC. off. 1, 153. cornicari: PERS. 5, 12. deliberare: PLIN. epist. 9, 13, 2. dequeri: VAL. FL. 5, 448. dicere: CIC. Att. 14, 2, 3. dispicere: SEN. epist. 59, 9. disponere: TERT. adv. Prax. 5 p. 233, 22. disputare: CIC. Att. 8, 14, 2. disserere: APVL. met. 4, 29. dubitare: CIC. off. 1, 118. effari: SEN. Phaedr. 1004. examinare: SEN. epist. 81, 10. exigere: VERG. Aen. 4, 475 (*i. definire*). OV met. 10, 586. expendere: TAC. ann. 16, 26. exquirere: CIC. off. 1, 147 (*opp.* ab aliis). fabulari: PLAVT. Merc. 364 solus. fingere: PROP. 3, 18, 17. fremere: LVCAN. 1, 353. gaudere: TER. Hec. 107 tacita. gemere: VERG. Aen. 1, 221. habere: PLAVT. Persa 246 (*ibid.* taceto). 890 tecum tacitum. Rud. 1347 CIC. Att. 4, 15, 6 epist. 7, 25, 2. imaginari: SEN. epist. 102, 28. immurmurare: MANIL. 5, 382. indignari: VERG. Aen. 2, 93. inquit: OV. met. 10, 320. iterare mugitus: APVL. met. 9, 21. legere: OV. am. 2, 2, 19. loqui: PLAVT. Aul. 190 solus. Mil. 422 tecum loquor. :: immo edepol tute tecum. CIC. Tusc. 5, 103 *opp.* apud alios. de orat. 3, 23 inter alienos . . . cum suis . . . secum. meditari: PLAVT. Amph. 202. metiri. SEN. epist. 24, 2. mirari: HOR. epist. 1, 7, 62. modulari: CLAVD. carm. min. 25, 47. murmurare: PLAVT. Aul. 52 sola. murmura rodere: PERS. 3, 81. murmurillare: PLAVT. frg. 32. mussitare: PLAVT. Mil. 714. optare: OV. trist. 1, 1, 29. parare: *v.* cogitare. peragere: VERG. Aen. 6, 105 animo. perpendere: SEN. dial. 6, 18, 8. pertractare: PLIN. epist. 7, 17, 7. putare: *v.* cogitare. rationem putare: PLAVT. Cas. 556. quaerere: CIC. Verr. 3, 17. queri: OV. fast. 4, 585. recensere: APVL. met. 4, 17. ⟨re⟩-cogitare: PLAVT. Capt. 1022 (COLVM. 1 praef. 13). recolere: CIC. Phil. 13, 45. recordari: CIC. Mur. 50. in memoriam redire: TER. Phorm. 802. referre: OV. rem. 299. reluctari: SEN. dial. 12, 8, 4. memoria repetere: SEN. dial. 10, 3, 3. replicare: APVL. met. 1, 14. reputare: TER. Andr. 442. requirere: CATVLL. 62, 12. retractare: OV. met. 7, 714. revolvere: SEN. epist. 80, 3. ridere: NAEV. com. 120. sapere: CARM. poet. min. V 101, 2, 3 tecum si sapias tibi, *Pauperies*. statuere: PLIN. epist. 9, 13, 2. stomachari: TER. Eun. 323. susurrare: MART. 2, 44, 6. tacere: PLAVT. Epid. 651 id tacitus taceas tute tecum. tractare: SEN. epist. 78, 18. transire versum: RHET. Her. 3, 21, 34. versare: VERG. Aen. 10, 284. LIV. 3, 34, 4 in animis. videre: APVL. met. 9, 16. volutare: PLAVT. Mil. 196 in corde. VERG. ecl. 9, 37 ipse. Aen. 1, 50 flammato . . . corde. 6, 158 animo. OV. met. 1, 389 *opp.* inter se. volvere: SALL. Catil. 32, 1. *omisso verbo*: PLAVT. Most. 551 quid tute tecum? Trin. 567 quid tecum, Stasime? TER. Andr. 82 ego continuo mecum: *seq. verba.* Haut. 200 CIC. epist. 9, 7, 1 Att. 16, 6, 2. 15, 11, 3 VERG. Aen. 1, 37 OV. met. 4, 422. 6, 3 fast. 3, 607 LVCAN. 2, 522 VAL. FL. 1, 150. 6, 741 SIL. 7, 154. 12, 496. 15, 522. 17, 132. 221. 606 STAT. Theb. 6, 372 Ach. 1, 624 IVV. 13, 91 PLIN. epist. 1, 8, 7. 9, 3, 3 APVL. met. 6, 26. secum *plur. i. q. 'inter se' v. p. 1371, 59. 1372, 20.* *pro pron. refl. substantiva*: animus: *v. sub* animus *vol. II p. 92, 59 sqq. adde haec*: cum animo: agitare: PS. SALL. rep. 2, 1, 4. cogitare: FRONTO p. 221, 7 N. colloqui: TERT. idol. 23. decernere: SYMM. epist. 1, 88. reputare: FRONTO p. 25, 17 N. 136, 10 *al.* trahere: SALL. Iug. 93, 1. versare: AMM. 29, 5, 7. cor, pectus *al.*: ENN. ann. 175 tum cum corde suo divum pater atque hominum rex effatur. 540 effudit voces proprio cum pectore sancto (*sed cf.* SERV. Verg. georg. 2, 424 *et Vahlen, Rh. Mus. 14 [1859] 566*). CIC. fin. 2, 115 non cum ea parte animi, ⟨in⟩ qua inest ratio . . ., sed cum cupiditate . . . deliberat. VERG. Aen. 6, 185 haec ipse suo tristi cum corde volutat. 8, 522 multaque dura suo tristi cum corde putabant. SEN. epist. 13, 6 cum patientia tua deliberes ac te ipse interroges. PETRON. 132, 13 Vlixes cum corde liti-

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

gat suo. QVINT. decl. 279 p. 136, 30 loquatur maritus cum animo suo, loquatur cum affectu suo, cum propria animi sui natura. FRONTO p. 228, 18 N. cum corde suo agitasse ... praeficere. TERT. adv. Prax. 5 p. 233, 23 cum ratione ... sua cogitans atque disponens.

nota iuncturam cum altero (*cf.* cumulter): PLAVT. Cist. 699 Mil. 288. 320 CIC. S. Rosc. 116 Verr. 3, 49 off. 1, 4 Tim. 12 Att. 11, 15, 1 VARRO ling. 6, 64. 8, 10 *al.* PETRON. 44, 11 SVET. Aug. 37 Tib. 25. *al.*

cum primis: *v. suo loco.*

paria cum paribus per figuram iunguntur (*cf. Landgraf, Archiv 5 [1888] 179. 180*): NAEV. trag. 36 cave ... contendas iram ... cum ira. PLAVT. Asin. 668 compara labella cum labellis. Cist. 288 multos cum multis — (*aposiopesis*). Epid. 78 benevolens cum benevolente. Poen. 168 totum lenonem ... cum tota familia. Pseud. 909^a Trin. 122 CATO agr. 41, 2 TER. Eun. 579. 622 LVCIL. 305 RHET. Her. 2, 13, 20. 3, 3, 4. 4, 35, 47. 4, 49, 62 CIC. inv. 1, 49 *al.* Cael. 22 *al.* div. 1, 7 fin. 3, 25 Cato 7 *al.* LVCR. 4, 1193 *al.* ELOG. clar. vir. Corp. I 1 p. 193, 13, 11 quoius ... imperium cum dictatoris imperio aequaverat. VERG. georg. 1, 190 *al. nota* OV. fast. 5, 329 consul cum consule ludos ... persolvere mihi. *sim.* Ib. 376 Pont. 2, 8, 10 *al.* LIV. 1, 9, 4. 8, 8, 15 *al.* SEN. nat. 2, 28, 1 epist. 45, 6 QVINT. inst. 2, 17, 33 *al.* FLOR. epit. 3, 22, 3 GAIVS inst. 4, 66 TERT. nat. 1, 20 ANTH. 430, 7 OPTAT. 3, 5 p. 86, 3 VVLG. II reg. 22, 26 *al.* *similia*: ITALA (Tert. idol. 13) *et* VVLG. Rom. 12, 15 gaudere cum gaudentibus et lugere cum lugentibus (VVLG. flere cum flentibus). ITALA (Tert. pudic. 18) *et* VVLG. psalm. 17, 26 cum sancto sanctus eris *eqs.* TERT. ieiun. 13 p. 292, 21 dolere cum dolentibus ..., congaudere gaudentibus. *cf.* PETRON. 3, 2 cum insanientibus furere.

formula 'ille et cum illo alius': LIV. ANDR. carm. frg. 23 Mercurius cumque eo filius Latonas. PLAVT. Merc. 625 perdidisti me et fidem mecum tuam. SALL. Catil. 6, 1 Iug. 28, 1 NEP. Att. 21, 4. VERG. georg. 2, 2 te ... canam nec non ... tecum virgulta. Aen. 11, 465 CIRIS 396. OV. epist. 19, 138 invisus superis cum superisque mihi. met. 2, 616. 7, 318. 8, 626 Iuppiter huc ... cumque parente venit Atlantiades. 9, 482. 10, 705 *al.* Ib. 604 ut ... pater nuptae cumque parente domus. trist. 4, 2, 15 LIV. 4, 33, 12. 25, 37, 10 *al.* MANIL. 4, 559 VAL. MAX. 3, 2, 9 CELS. 4, 6 p. 128 *al.* SEN. dial. 4, 12, 6. Herc. O. 1360 errare ... visceribus meis ... hydram et mille cum Lerna (*i. hydra*) feras. PLIN. nat. 5, 77 *al.* QVINT. inst. 9, 4, 27 TAC. Germ. 37 PLIN. epist. 1, 22, 8 FLOR. epit. 1, 18, 1 GELL. 9, 10, 1 TERT. pudic. 21 p. 269, 15 SOL. 24, 10 ITIN. [Silv.] 25, 7 AVSON. 430, 4 MAR. MERC. Cael. 5, 2. *al.*

cum *in enumerationibus alternat cum* et, vel *sim.*: VERG. Aen. 1, 292 cana Fides et Vesta, Remo cum fratre Quirinus iura dabunt. 7, 697 Soractis ... arces Flaviniaque arva et Cimini cum monte lacum lucosque Capenos. 10, 124 *al.* HOR. sat. 2, 2, 122. 2, 7, 66 carm. 1, 1, 31 *al.* PRIAP. 51, 21 OV. am. 1, 6, 73. 3, 8, 37 epist. 15, 65. 335 *al.* (*saepe*). *nota* met. 13, 99 conferat ... imbellem ... Dolona Priamidenque Helenum rapta cum Pallade captum. LIV. 6, 22, 5. 24, 9, 8. 24, 47, 16 *al.* VAL. MAX. 5, 3 ext. 3 PHAEDR. 4, 5, 34. 38 SEN. nat. 2, 8 epist. 64, 10 CVRT. 3, 13, 15. 8, 5, 8. 10, 1, 1 COLVM. 1 praef. 30. 31. 1, 1, 7 LVCAN. 7, 70 PETRON. 124, 269 PLIN. nat. 4, 8 VAL. FL. 4, 66. 5, 478. 6, 69 SIL. 3, 495 STAT. Theb. 9, 305 MART. 4, 31, 8. 4, 46, 8 *al.* IVV. 3, 63. 99 *al.* TAC. ann. 14, 40 *al.* APVL. met. 8, 25 apol. 9 TERT. scorp. 12 p. 173, 17 anim. 43 p. 370, 6 adv. Marc. 1, 19 p. 314, 14 AVSON. 378, 2 ITALA (Aug. civ. 2, 19) *et* VVLG. psalm. 148, 12. HOR. sat. 1, 10, 85 te dicere possum, Pollio, te, Messalla, tuo cum fratre, simulque vos *eqs.* OV. epist. 5, 94 vel Hectora fratrem vel cum Deiphobo Polydamanta roga. *in asyndeto*: HOR. sat. 2, 3, 58 *cf.* PROP. 2, 26, 9. 3, 1, 27. *cum anaphora*: OV. met. 14, 504.

cum *in enumeratione repetitur*: PLAVT. Bacch. 5 cum nassiterna et cum aqua. Curc. 2 cum istoc ornatu cumque hac pompa. Merc. 794 *al.* Persa 3 *sqq.* TER. Haut. 811 CIC. Catil. 1, 33 leg. 1, 15 *al.* CAES. Gall. 3, 234 (*in β*: 3, 1, 2. 5, 52, 3). *al.* ἀσυνδέτως: PLAVT. Capt. 612 cum hac, cum illac, cumque amica etiam tua. Cist. 408 Men. 666? Persa 8 (7ter) CIC. Vatin. 18 *al.* epist. 14, 14, 2. *al.* *nota* ἀπὸ κοινοῦ *alteri tantum membro appositum*: TER. Haut. 39 *v. p. 1363, 69* LVCIL. 1241 *p. 1369, 53* RHET. Her. 3, 14, 25 *p. 1363, 70* FRONTO p. 229, 21 N. curruli strepitu et cum fremitu equestri. CAES. AREL. suggest. p. 305 *p. 1366, 17.* *sim.* VAL. FL. 8, 268 qua libuit remeat cum virgine.

de structura q. d. ad sensum: *aliquis cum aliquo aliquid faciunt*: TER. Haut. 473 Syrus cum illo vestro consusurrant. QVADRIG. hist. 85 sagittarius cum funditore ... spargunt. ? RHET. Her. 2, 27, 43 (*suppl. Marx*). SALL. Catil. 43, 1 Lentulus cum ceteris ... constituerant (-at *pars codd.*). or. Phil. 22 NEP. Phoc. 2, 2 Ham. 1, 5 *cf.* HOR. sat. 2, 3, 229 OV. fast. 3, 372. 5, 329 LIV. 21, 60, 7. 29, 30, 6 CVRT. 4, 5, 18. 5, 9, 2. 6, 11, 11 (*cf.* 5, 10, 12) PAVL. dig. 50, 16, 142 VLP. dig. 48, 18, 1, 18 APVL. met. 3, 26. 10, 34 apol. 31 Socr. pr. p. 110 CAPITOL. Maximin. 24, 8 Max. Balb. 1, 1. 13, 4. AVSON. 189, 12 annua ferimus tibi ... cum genero et natis consocer Ausonius. 463, 1 DARES 16. 21 *al.* DICT. 1, 1. 16 *al.* *cf.* AVG. civ. 22, 8 p. 573, 7. CORP. VI 730. 8454, 4. 29289. 33053, 2. IV 2192. INSCR. christ. Hisp. 334 domus hec cum habitatoribus ... florescant. BELL. Afr. 95, 2 Faustum cum coniuge et liberis vivos capit. 96, 1 Scipio ... cum Damasippo et Torquato et Plaetorio Rustiano ... diu ... iactati. SALL. epist. Pomp. 6 dux ... cum urbe et exercitu deleti. OV. trist. 2, 389 fecit amor ... volucres cum paelice regem. LIV. 1, 59, 11. 9, 44, 3. 42, 20, 5. FLOR. epit. 3, 10, 8 Cottam cum ... Sabino legatos. TERT. anim. 48 p. 379, 17 trina illa cum Daniele fraternitas ... contenti. DICT. 2, 20 PAVL. NOL. epist. 49, 7 p. 396, 17.

synonyma: adversum: TAC. ann. 3, 29. apud: SEN. contr. 1, 8, 8 APVL. apol. 88 QVEROL. 3, 7. circa: SIL. 15, 98. inter: PLIN. paneg. 24, 4. propter: TER. Eun. 368. (non sine). *cf.* CVRT. 5, 3, 8 cum VIIII milibus ... tribus milibus additis. SVET. Tit. 6 triumphavit cum patre censuramque gessit una. ***opposita***: adversum (-us): *adde* NEP. Eum. 8, 2 LIV. 21, 43, 18. 26, 25, 5. *nota* 28, 45, 11. 35, 48, 9 CVRT. 7, 8, 17. TAC. ann. 3, 21. (citra). contra: *adde* NEP. Att. 4, 2 TREB. trig. tyr. 6, 1 *cf.* CIC. Deiot. 14. extra: TAC. hist. 1, 49 TERT. adv. Marc. 4, 22 p. 496, 12. sine: *adde* MET. MAC. or. frg. Gell. 1, 6, 2 RHET. Her. 4, 43, 56 CIC. inv. 2, 107 fin. 2, 20 div. 2, 36 de orat. 2, 340. 346 Att. 8, 2, 1. 8, 3, 5 *al.* CAES. civ. 1, 85, 10 BELL. Afr. 51, 3 VARRO ling. 6, 26 frg. Non. p. 555, 9 OV. am. 3, 11, 39 LIV. 37, 57, 2. 39, 14, 5 PAVL. FEST. p. 2. 86 CELS. 2, 8 p. 49. 3, 23 p. 113 *al.* SEN. benef. 2, 34 nat. 2, 5, 1. 2, 12, 1. 7, 29, 3 epist. 95, 35 Phoen. 66 SCRIB. LARG. 97 PLIN. nat. 7, 204 MART. 3, 60, 9. 12, 47, 2 TAC. ann. 3, 4 SVET. Cal. 16 PIVS Fronto p. 164, 12 N. GAIVS inst. 4, 141. 162 GELL. 5, 8, 7 APVL. Plat. 2, 26 TERT. orat. 11 SPART. Hadr. 8, 8 LAMPR. Alex. 37, 9 SPART. Pesc. 12, 3 CAPITOL. Pius 2, 1 AVG. civ. 1, 16 p. 28. 12, 9 p. 524. 18, 12 p. 571. 22, 22 p. 605. 22, 24 p. 616 CARM. epigr. 1335, 18. **non cum**: LVCAN. 1, 341. 7, 96. *adde haec*: CIC. Att. 11, 15, 1 solus aut cum altero (*sim.* CINC. Gell. 16, 4, 2 PLIN. epist. 6, 6, 6 SVET. Aug. 27 *al.* APVL. apol. 53 TERT. adv. Hermog. 17 adv. Marc. 4, 2 AVG. civ. 15, 9 *alia supra*). LIV. 29, 18, 10 cum Carthaginiensibus, *opp.* inter se (39, 39, 13. *alia supra*). PLIN. nat. 36, 38 Polydeuces cum Hermolao, Pythodorus alius cum Artemone, at (et *codd.*) singularis Aphrodisius. ***de differentia inter*** cum *et* apud *cf.* PLAVT. Poen. 343 apud me mecum caput ... copulas? Stich. 515. *composita* (*praeter verba*): cumprimis, cumulter. ***Hey.***

2. cum *adv. coni. v.* quom.

cūma *v.* cyma. **cumalter** *v.* cumulter.

cūmatilis, -e (-ā-? *v. l. 40*) *a* κῦμα. NON. p. 548 -is ⟨color⟩ aut marinus aut caeruleus: a graeco tractum quasi fluctuum similis, fluctus enim graece cymata dicuntur. PLAVT. Epid. 233 -e aut plumatile (*inter vestium nomina*). TITIN. com. 114 et quem colos -is deceat. COMM. instr. 1, 10, 3 deum -em (*i. Neptunum*).

cūmatium *v.* cymatium. **cumba** *etc.*, **cumbago** *v.* cymb-.

(**cumbo**, -ere). EVTYCH. gramm. V 468, 8 -o, quod simplex in usu non est. *cf.* PRISC. gramm. II 507, 5 *sqq.* GRAMM. suppl. 30, 15. *cf. compos.* ad- con- de- dis- in- ob- per- pro- re- sub- supercumbere.

cumera, -ae *f. et* **cumerum**, -ī *n.* [*orig. inc., fortasse cf. c. got.* ga-hamōn *'induere', anglosax.* homa *'involucrum', island.* hams *'pellis anguina'. Th.*]. PAVL. FEST. p. 50 -um vas nuptiale a similitudine -arum, quae fiunt palmeae vel sparteae ad usum popularem, sic appellatum. p. 63 -am vocabant antiqui vas quoddam, quod opertum in nuptiis ferebant, in quo erant nubentis utensilia, quod et camillum dicebant. PORPH. Hor. epist. 1, 7, 30 -a vasi frumentarii genus factum ex vimine admodum obductum. SCHOL. Hor. sat. 1, 1, 53 -am dicimus vas ingens vimineum ... sive -ae dicuntur vasa fictilia similia doliis ... tertio -ae dicuntur vasa minora quae capiunt quinque sive sex modios. GLOSS. vas frumentarium (V 627, 49 -as *i.* -us?). [*dub.* V 596, 37 -us urbanus.] VARRO ling. 7, 34 itaque dicitur nuptiis camillus qui -um fert, in quo quid sit, in ministerio plerique extrinsecus nesciunt. HOR. sat. 1, 1, 53 cur tua plus laudes -is granaria nostris. epist. 1, 7, 30 forte per angustam tenuis vulpecula rimam repserat in -am frumenti.

? **cumiaca** hoc est ancilla de castello GLOSS. V 566, 34. *i.* κωμιακή, *nisi de* comitica *cogitabis.*

cumīnālis *v.* ciminalis.

cumīnātus, -a, -um *a* cuminum. *i. q. cumino mixtus*: PALLAD. 12, 22, 5 -i salis aspersione. VINDIC. epist. ad Valent. 5 acetum -um. *subst. n.* cumīnātum (*sc. ius*): APIC. 1, 30 cyminatum in ostrea et conchylia. 3, 72. 115. 6, 252 cuminatum. GLOSS. κυμινᾶτον.

cumīnīnus, -a, -um *a* cuminum. PS. APVL. herb. 74, 4 cum oleo -o (*vulg.*, cyprino *VC*).

^x**cumīnum**, -ī *n.* κύμινον. VEL. gramm. VII 49, 8 quod illi (*Graeci*) dicunt κύμινον, nos -um. CASSIOD. gramm. VII 160, 17 *Y* graecum nos in quibusdam in u convertimus, ... cyminum -um. *in codd. saepe* ciminum *scribitur, rarius* cym- (*hoc* EDICT. imp. Diocl. 1, 32). quiminon: VVLG. *cod. J* DIOSC. 3, 64 GLOSS. cominum: CHIRON 289 *al.* GLOSS. cominus. DIOSC. 5, 138 commino. cuminus: GLOSS. ORIBAS. syn. 4, 1. 21. 2 add. p. 843. GLOSS. κύμινον. III 537, 16 ciminon id est cimino. 609, 56 ciminus id est cominus. 178, 14 cymon ciminum. [*it.* comino, *francog. vet.* coumin, *hisp.* comino. *M.-L.*]

CATO agr. 119. 121. 156, 3 -i fricti tantum, quod oleat. 156, 5. 7. 157, 9. HOR. epist. 1, 19, 18 quod si pallerem casu, biberent exsangue -um *imitatores* (PORPH. *ad l.* aiunt enim -um dilutum et potum pallidum facere. *sim.* SCHOL. *ad l.* *cf.* PERS. 5, 55 pallentis grana -i. SER. SAMM. 221 grana -i pallentis). CELS. 2, 21. 4, 16. 24 *semen* -i cum

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

aqua. 5, 18, 2 -i farina (PLIN. nat. 23, 16). 5, 18, 15 -i acetabulum. 5, 28, 19. 6, 18, 6. 8, 9, 1 COLVM. 6, 17, 5. 7, 13, 2. 12, 15, 3. 12, 51, 2. 10, 245 gracilique melantia grata -o. SCRIB. LARG. 119. 134. 233. PETRON. 49 putes illum *cocum* piper et -um non coniecisse. PLIN. nat. 1, 20, 57. 18, 96. 19, 119 -um qui serunt, precantur ne exeat. 19, 153. 160. 176. 20, 10. 108. 111. 117. 213. 218 (*ex Varrone*). 237. 22, 59. 159. 23, 57. 25, 111. 136. 26, 87. 157. 27, 33. 138. 28, 175. 205. 208. 211. 29, 47. 31, 119. SER. SAMM. 320 tenue -um. 485. 598. 734 Pythagorae cognata (*i. faba*) condita -o. 917 sine caudis grana -i. ARNOB. nat. 2, 59. 7, 16 PALLAD. 1, 24, 2 PELAGON. 15 *et passim*. VVLG. Is. 28, 25 -um sparget. 28, 27 nec rota plaustri super -um circuibit, ... excutietur gith et -um in baculo. Matth. 23, 23 decimatis mentham et anethum et -um (*cf.* ACT. Arch. 24, 3 Pharisaei aneti et -i decimas expetentes). MARCELL. med. 23, 80. 30, 45. 33, 1 APIC. 1, 30. 3, 91 THEOD. PRISC. eup. faen. 27 *al.* CAEL. AVR. acut. 3, 17, 173 chron. 2, 7, 104. 4, 7, 98. *genera*: Aegyptium: CAEL. AVR. chron. 4, 7, 100. *cf. l. 20.* Aethiopicum: SCRIB. LARG. 165. 176. 177. PLIN. nat. 20, 163 est -o simillimum quod Graeci vocant ami. quidam vero Aethiopicum -um id esse existimant, Hippocrates regium appellavit, videlicet quia efficacius Aegyptio iudicat (= DIOSC. 3, 64, *ubi* basilicon. *cf.* 3, 59 W. GLOSS. III 554, 44. 618, 74 basilicon quiminon cuminum). APIC. 3, 105 MARCELL. med. 21, 7. 28, 70 ORIBAS. syn. 2 add. 843. *cf. vol. I p. 1888, 77 sqq.* Afrum: CHIRON 217 VEG. mulom. 1, 42, 4. 2, 88, 12. MARCELL. med. 26, 22 Africanum. Alexandrinum: PELAGON. 370 CHIRON 217 *al.* VEG. mulom. 1, 42, 4. 3, 28, 30 CASS. FEL. 49 p. 129, 13. Anatolicum: THEOD. PRISC. eup. faen. 10. Libycum: APIC. 3, 105 ORIBAS. syn. 4, 1. 21 libisticus -us. Ponticum: CHIRON 558. Syriacum: APIC. 3, 105. Thebaicum: SCRIB. LARG. 165. agreste: DIOSC. 3, 65 de -o agresti. 3, 60 W. κύμινον ἄγριον Ῥωμαῖοι κύμινουμ ἀγρέστεμ, οἱ δὲ κύμινουμ σιλβάτικουμ. mundum: EDICT. imp. Diocl. 1, 32 -i mundi. rusticum: CHIRON 289 VEG. mulom. 2, 12, 4. silvestre: PLIN. nat. 1, 20, 57. 20, 159. 26, 41. *cf. l. 30.* *nota*: DIOSC. 3, 64 -um nostrum (*sed* 3, 59 W. ἥμερον).

deriv.: cuminatus, cumininus.

cumipha, -ae *f. vox peregrina.* *genus placentae*: AVG. mor. Manich. 2, 26, 51 qui vehementer -as et alia placenta carne carentia desiderasse se ipse prodiderit.

cumma *v.* cummi. **cummātus** *v.* cumminatus.

cummaximē *v.* quommaxime.

***cummi** (-ī *v. infra l. 72*) *indecl. n. et* **cummis**, -is *f.*, κόμμι. *optimis codd. scribitur* c-, *minus saepe* g-; commi *saepe ap.* SCRIB. LARG. *de genere et declinatione*: NON. p. 202 -i generis neutri, ut est usu, monoptoton (*sim. passim* GRAMM.). feminini Cinna (*v. p. 1380, 8*). MART. CAP. 3, 291 'gummi' autem et 'sinapi' peregrina sunt neutri generis et tantum numeri singularis, sed casus eodem modo decurrunt excepto genetivo, qui s recipit ut 'sinapis gummis', quamvis recte dicatur 'haec gummis'. *sim.* CHAR. gramm. I 63, 5. 143, 31 PRISC. gramm. II 205, 1 PROB. cath. gramm. IV 8, 16 app. gramm. IV 194, 32. *nomin.*: -is: CINNA carm. frg. 13 PLIN. nat. 12, 71 *al.* -i: SCRIB. LARG. *saepe* (*sed* -is: 73. 74). CELS. 4, 27 *al.* CAEL. AVR. chron. 2, 13, 171 PLIN. med. 1, 24 DIOSC. 1, 117. *genet.* (-im *ut vid.* CATO agr. 69, 2 -im p(ondo) IIII satis erit): -is *passim.* -i: OV. medic. 65 CELS. 5, 23, 1. 6, 6, 8. 30 (*idem multo saepius* -is). PELAGON. 422 *al.* VEG. mulom. 2, 22, 12. 3, 27, 4. 3, 28, 10 CASS. FEL. 29. commeos: THEOD. PRISC. eup. faen. 40. gummeos: MART. CAP. 3, 225. *cf.* GLOSS. *s. v.* gumen. *dat.*: -i: PLIN. nat. 12, 35. 27, 123 DIOSC. 3, 20. -in: DIOSC. 5, 1 lacrimum eius similem virtutem habet cummin. *acc.*: -im: CATO agr. 69, 2 *bis.* PLIN. nat. 12, 76 *al.* -i: CELS. 6, 6, 5 THEOD. PRISC. log. 64 *al.* -in: DIOSC. 4, 46. *abl.*: -i *passim.* -e: PLIN. nat 35, 43. -in: DIOSC. 3, 22. *genet. plur.*: -ium: PLIN. nat. 1, 13, 20. 11, 17 *al.* *formae rariores*: cumma *indecl.*: DIOSC. 1, 121 guma ex arbore earum (*siliquarum*) collectum. 1, 138. 139. *v. l. 65.* [*it.* gomma, *francog.* gomme, *hisp.* goma. *M.-L.*] cummum: DIOSC. 3, 15 lacrimum emittens -o similem. CHIRON 818 -um. gu(m)men, -inis: PALLAD. 11, 12, 6 (gummen *codd.*, gumma *vulg.*). MARCELL. med. 8, 4. 217 *al.* ISID. orig. 17, 7, 70 -en Graecum nomen est, hoc enim illi κόμμι dicunt. ORIBAS. eup. 2 C 18 comi i. gummen. GLOSS. *saepius, v. s. v.* gumen. *cf.* THEOD. PRISC. *ind. p. 505.* GLOSS. -i teru (*anglosax.*). *plura* GLOSS. *s. v.* gumen.

CATO agr. 69, 2 -im infundito. *ibid.* -im indito. *ibid.* si recte leveris, in dolium quinquagenarium -im p. IIII satis erit. OV. medic. 65 sextantemque trahat -i cum semine Tusco. 87 direptum cortice -i. VITR. 7, 10, 2. COLVM. 12, 52, 16 nova dolia liquidā gummi perluere. 12, 52, 17 crassa -i. *ibid.* respuit enim olei pinguitudo talem materiam, qualis est -is. SCRIB. LARG. 21. 23 *al.* 252 olivae Aethiopicae commi, quod Graeci ἐλαίας Αἰθιοπικῆς δάκρυον vocant. PLIN. nat. 1, 13, 20 -ium genera VIII. 1, 24, 64. 11, 14. 17 gignitur *erithace* rore verno et arborum suco -ium modo. 12, 32 *al.* 13, 7. 62. 66 -im optimam esse ex Aegyptia spina convenit, vermiculatam colore glauco, puram, sine cortice, dentibus adhaerentem *eqs.* 13, 82. 15, 82 -ium lacrima (*cf.* 23, 3 lacrima vitium, quae velut -is est). 16, 108 *al.* 26, 40 sillybi lacteus sucus, qui densatur in -im. 27, 141 in -im spissatus. 35, 43 omne autem atramentum sole perficitur, librarium -e, tectorium glutino admixto. 37, 38 *arbores* canis ortu hanc effunderent -im (*i. electrum*). GARG. MART. med. 46 *al.* 44 -is gutta, quam persici truncus illacrimat. PLIN. med. 1, 24 si fieri potest, gummi (gumme *opt. codd.*) ex amygdalis sit. PELAGON. 193. MARCELL. med. 1, 38 gummis scrip. II *al.* THEOD. PRISC. eup. faen. 57 sic -i ... similiter adhibendum. 96. log. 64 dabo -i (cummen, gummen, gummi *al.*). 101. MART. CAP. 3, 225 gallarum gummeosque commixtio. *genera*: Alexandrinum: SCRIB. LARG. 24. 73. 74. Alpina: CINNA carm. frg. 13 Alpinaque -is (-i *codd. Noni*). album: CASS. FEL. 29 p. 54, 1. 56, 5. candida: PLIN. nat. 13, 67 *-is* fit et e sarcocolla — ita vocatur arbor et -is — utilissima pictoribus ac medicis, similis pollini turis et ideo candida quam rufa melior. CHIRON 999 -i candidum. CASS. FEL. 29 p. 52, 3 -i candidi. hammoniacum: PELAGON. 193.

deriv.: cumminare (-atus), cumminosus, cummitio.

cummino, -āre *a* cummi, *cf.* cumminosus. *i. q. cummi ferre*: PALLAD. 2, 15, 20 prunus inserenda est antequam -et. *part.* **cumminātus**, -a, -um. *i. q. cummi ferens*: PALLAD. 11, 12, 6 in cerasis ... et in omnibus -is (gummatis *F*) *arboribus.*

cumminōsus, -a, -um [*a* cummis, cummi, *cf.* glutinosus. *Th.*]. *i. q. cummi ferens*: PLIN. nat. 12, 36 Indicum *bdellium* umidius et -um. 13, 114 foliis angustioribus, -is, si mordeantur. 16, 181 cerasis *est sucus* -us. 22, 24 foliis ... pinguibus tactuque -is. 24, 128. 26, 60.

cummis *v.* cummi.

cummītio, -ōnis *f. a* cummi. *i. cummi illitio*: COLVM. 12, 52, 17 multi cum semel nova dolia ... crassa cummi liverunt, una in perpetuum -e contenti sunt; et sane quae semel oleum testa combibit, alteram -em non recipit.

cumprīmē *cf. c.* cumprimis *et c.* adprime imprime. GELL. 17, 2, 14 'adprime' crebrius est, '-e' rarius traductumque ex eo est, quod 'cumprimis' dicebant pro quod est 'inprimis'. QVADRIG. hist. 7 *M. Manli* operam cum M. Furio dictatore apud Gallos -e fortem atque exuperabilem res p. sensit. *i. q. primo*: CASS. FEL. 57 p. 146 oportet -e aegrotum ydrelaeo calido perunctum lavare.

cumprīmis *coaluit ex* cum *et* primis (*v. l. 54 sqq.*); *cf.* inprimis. GELL. 17, 2, 14 *v. l. 27.* GLOSS. inprimis. *cum verbis*: PLAVT. Truc. 660 eradicaret certum -is patrem, post id locorum matrem. LVCIL. 26 vellem -is, fieri si forte potisset. LVCR. 1, 130 tum -is ratione sagaci ... videndum. 1, 716 quorum Agragantinus -is Empedocles est. 2, 536. 849 -is quaerere par est. 3, 916. 5, 336 hanc (*naturam*) primus -is ipse repertus nunc ego sum, in patrias qui possim vertere voces. 5, 621. 6, 260. 939. 1222. VERG. georg. 1, 178 area -is ingenti aequanda cylindro (CHAR. gramm. I 268, 31 *ad l.* pro inprimis). LIV. 28, 3, 9 quae res tantum pavoris iniecit fessis iam -is pugnando. FRONTO p. 74, 26 N. 89, 3 GELL. 1, 13, 7. 1, 15, 8. 13, 17, 2 eo verbo veteres esse usus et -is M. Varronem. 13, 21, 25. 18, 4, 8 APVL. apol. 7. 56 flor. 5 p. 18 Socr. 22 p. 170 SOL. 5, 2. praef. 5 SYMM. epist. 2, 7, 1. *cum adiectivis*: L. CRASS. or. frg. Cic. de orat. 2, 223 sapiens -is nostrae civitatis. CIC. inv. 2, 1 -is beati. Quinct. 24 -is honestus (58 Verr. 2, 135. 3, 68 -is locuples atque honestus. Caecin. 1. Brut. 205 -is honestus idemque eruditissimus). Verr. 4, 200 prudens. div. 1, 68 -is (cumprimo *codd.*) hominem prudentem atque doctum. Brut. 224 peracutus et callidus -isque ridiculus. APVL. apol. 61 id munus -is mihi gratum fore. flor. 7 p. 24 sed -is Alexandri illud praeclarum. GELL. 11, 3, 1 res ... -is necessarias. SYMM. epist. 2, 72. *nota*: LVCR. 6, 225 hunc tibi subtilem -is ignibus ignem constituit natura minutis mobilibusque corporibus. APVL. flor. 18 p. 87 sophista ... longe multiscius et -is rhetoricae repertoribus perfacundus. SOL. 7, 3 Acheloum ... -is Graeciae amnibus praeditum veteri claritate. *L.*

cumque *v.* quomque. **cumspolium, cumtribūlis** *etc. v.* con-.

cumulāre, -is *n.* [*a* cumulus *ductum esse videtur. Th.*]. VEG. mulom. 3, 2, 2 spina continet subter ac supra spatulas XXXII, a commissura renum, quod -e dicitur, usque ad imum muscarium commissurae sunt XII. 3, 1, 2 item a posterioribus a -i usque ad malaria II (*sc. ossa minuta*).

cumulātim *adv.* [*cf. c.* cumulare, cumulatus. *Th.*]. GLOSS. acervatim. PRVD. apoth. 717 ambesis dapibus -m aggesta redundant fercula. 739 bis sex appositi, -m qui bona Christi servarent gravidis procul ostentata canistris.

cumulātio, -ōnis *f. a* cumulare. GLOSS. σώρευσις, πλεονασμός, ἐπισώρευμα. ARNOB. nat. 3, 14 turgentibus malis aut buccarum -e. PS. MAR. VICTORIN. phys. 26 ad -em iniuriae. CASSIOD. var. 11, 38, 6 quod defectum ... annua -e semper augescit.

cumulātor, -ōris *m. a* cumulare. AVG. c. Iul. 5, 1, 2 (*verba Iuliani*) deus ... donorum suorum in homines -r.

cumulo, -āvī, -ātum, -āre [*a* cumulus. *Th.*]. comulatis *legitur* CORP. X 5349, 10 (*a. 408*) [*dub.* LEX vic. Furf. (Corp. IX 3513) 3 comula. teis]. *reflexive v. p. 1381, 53 et 1382, 7. 23.* GLOSS. ἐπισωρεύω, σωρεύει. -asti ἐσώρευσας. *habent singulis locis*: PLAVT. CAECIL. LVCR. BELL. Hisp. CVLEX TIB. MANIL. SEN. epist. SCRIB. LARG. VAL. FL. QVINT. SVET., *binis*: VAL. MAX. SEN. trag., *ternis*: FRONTO GELL., *quaternis*: VERG. COLVM. LVCAN. SIL. APVL., 5ies: PLIN. epist., 7ies: OV. STAT.; *praeterea* CIC. (12ies) LIV. (24ies) CVRT. (13ies) TAC. (17ies) *al.* [*francog.* combler, *hisp.* colmar. *M.-L.*]

1 *i. q. augere, amplificare*: (GLOSS. auget. *cf.* CIC. S. Rosc. 30 haec aliis nefariis -ant atque adaugent. epist. 13, 41, 2 ea ... ad exitum

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

augeri et -ari. GELL. 7,16,3 'de' praepositio ad augendum et -andum valet. MAR. VICTORIN. in Eph. 4,15 p. 1277[A] magis -are quae agunt, hoc est augeamus. SERM. 20 Corp. Vind. 21 p. 304, 26 peccata ... augere et amplius -are. AMBR. fug. saec. 7, 39). a *de rebus incorporeis*: PLAVT. Capt. 424 occasio bene facta -are, ut ... rem geras fideliter (PLIN. epist. 3, 4, 6 antiquiora beneficia subvertas, nisi illa posterioribus -es). CIC. Catil. 1, 14 etiam alio incredibili scelere hoc scelus -asti (RVFIN. hist. 3,6,14 PS. RVFIN. in Os. 13,12). de orat. 3,91 illustrandae orationis ac totius eloquentiae -andae. fin. 1, 9 quem quidem iocum -at (*Stowasser*, locum cum multa *codd.*) venustate et omni sale. off. 1,116 ut hic idem Africanus eloquentia -vit bellicam gloriam (*cf.* LIV. 7, 37, 1 -atas nova virtute laudes). epist. 2, 6, 2 nullam esse gratiam tuam, quam non ... in remunerando -are atque illustrare posset *animus* (PLIN. epist. 3, 1, 7 cuius [*sc. hilaritatis*] gratiam -at sanctitas scribentis. SCHOL. Cic. Bob. p. 129, 24 Hild. -vit gratiam suffragationis de paterno etiam favore. PAVL. NOL. epist. 23, 2 nisi gratiam sermonis tui etiam de sanctis comitibus tuis lecto perlatore -res. AVELL. p. 348, 10 indefessis operibus). LIV. 3,12, 8 ne -ret invidiam (GELL. 13, 25, 27 CYPR. epist. 15, 4 HIL. in Matth. 11, 10. 12, 20. 15, 4). 3, 37, 3 iniurias (PELAG. in Phil. 1 p. 843[A] ut ex hoc ... maior mihi -etur iniuria vel pressura). 30, 32, 4 multa ante parta decora aut -uri eo die aut eversuri. 31, 26, 12 ne integri -rent ruinas. 34, 41, 2 multa erant, quae gaudium -rent (RVFIN. Orig. in exod. 7, 8 -at tibi gaudia *dominus*. CLAVD. 26, 208 gaudia praemissi -ant inopina dolores. AVG. epist. 158, 2 magis ut nostrum gaudium -retur. *cf. p. 1382, 22. aliter 38*). LIV. 42, 20, 5 quae -rent religiones animis. MANIL. 3, 473 damna priora. VAL. MAX. 5, 6 ext. 2 destructae tyrannidis opus laude -vit. SEN. epist. 99, 13 levia incommoda indignando -are. OCTAVIA 903 sin caede mea -are parat luctus nostros. TAC. dial. 28 *vitia* per singulos aetatis gradus -antur (EVGRAPH. Ter. Eun. 57 vitia noli -are). Agr. 40 triumphalia ornamenta ... multo verborum honore -ata. ann. 2, 82 audita ... -ata gaudio transferunt. PLIN. epist. 10,26,1 publicae necessitudinis pignera privatis -at officiis. APVL. met. 1, 19 metum. 4, 27 redintegratur, immo vero -atur infortunium meum. MARCIAN. dig. 48, 19, 4 contumacia eius -at poenam. SCAEV. dig. 33, 7, 18, 12 quo legatum -retur. TERT. nat. 1, 1 iustitiae conscientia -bitur. bapt. 17 titulos (*Hartel*, titulo *codd.*) Pauli de suo -ans. CENS. 11,12 cum anni imparem dierum ... numerum aliquanto -verit et mensi ... aliquid *addiderit natura*. CYPR. Demetr. 5 sterilitas et fames sollicitudinem -ant. eleem. 9 census operantis dei retributione -atur. sent. episc. 18 haeretico sermone ... infecta -at peccata *aqua* (AMBR. Iac. 1, 4, 13). epist. 67, 5 non tam abolita sint quam -ata delicta. 75, 4 ad -andam probationem. singul. cler. 23 addunt ad perditionis cumulum -andum. eleem. 17 (*syn.* multiplicare). PANEG. 4, 6 honorem litterarum hac quoque dignatione -vit (11, 15 cum honorem meum ... collega -ret. PAVL. NOL. carm. 27, 493 sanctorum -atur honor). 12, 24 (*opp.* imminuere). SPART. Sept. Sev. 4,7 ut famam, nobilitatem iam ante, -ret. MAR. VICTORIN. rhet. 2, 16 p. 272, 1 atrocitatem facti. CLAVD. DON. Aen. 6, 323 nec -vit ex hoc brevitatem sermonis sui, sed brevitati consuluit. CARM. de fig. 184 si plenum -es, adsignificatio fiet. HIL. in Matth. 5, 13 neque ... sit -anda peccato malitia (AMBR. fug. saec. 7, 39). AVSON. 149, 5 lustrum cum se -verit istis (*sc. annis; cf.* PAVL. NOL. carm. 33, 117 tua [*sc. aetas*] viginti lustro -verat annus). 419, 39 quam (*sc. pietatem*) in ulciscendo patruo probas, tuendo in fratre -as. 419, 55. SYMM. epist. 1, 6, 2 hanc liberalitatem -astis amplissimo testimonio. AMBR. hex. 4, 7, 29 *ecclesia* minuitur et augetur, ut minor sit, cum resurgit nova, cum sit imminuta, -etur. ... exinanita -antur. 4,9,34 (*opp.* minuere). Iac. 1,4,13. HEGES. 1,28,1 *potentia* virtute Herodis -batur. 2,1,2 (*opp.* imminuere). PELAG. in Rom. 4 p. 664[D] delicta (VVLG. II par. 28,13 vetera delicta). RVFIN. hist. 6,3,6 persecutio -batur. Orig. in gen. 8,4 temptatio. PAVL. NOL. carm. 21, 828. 26, 400 magni -ant Felicis amorem (PS. AVG. serm. 42, 3 in se abundantius -etur *sanctus amor. ibid.* crescat). epist. 23,1 potest et caritas in te nostra -ari (*ibid.* cubitum adicere, cumulum facere). 37, 3 *occasio* -andae apud Christum mercedis. AVG. civ. 1, 19 homicidium. MART. CAP. 9, 892 dotis offerendae -andaeque. RVT. NAM. 1, 8 ingenitum -ant urbis honore decus *Romani proceres*. OROS. hist. 1, 15, 6 singularem virtutis gloriam perpetua virginitate -vit. AVELL. p. 103,16. SACR. Leon. p. 410 ne dissimulatio -et ultionem. SALV. gub. 6, 95 mala nostra. 7, 21 (*syn.* crescere). COD. Theod. 13,1,13 (*a. 384*) familiaris rei amplitudo -etur. EVGRAPH. Ter. Haut. 541 *illud* mihi ad hoc quod disposui -at voluntatem. Phorm. 591 error -ari possit (Andr. 457 ei error omni ratione -etur). Andr. 291 ne ei ... ex aliquo nuntio aegritudo -etur. 481 horrorem. ANNIAN. Chrysost. hom. 1, 5 multa et obscura oratione -at prolixitatem dicendi. GREG. M. moral. pr. 12 *ut innoxio* per patientiam meritorum summa -etur. 2, 65 ut mala mentibus inserat, ut inserta -et, ut -ata perficiat *diabolus*. CORP. X 3725, 10 (*Vulturni*) -vit rei publicae vires. 4755, 9 (*Suessae*) dignitate⟨m⟩ originis suae. 5200, 5 (*Casini*). b *de rebus corporeis*: LIV. 2, 23, 6 id (*aes alienum*) -atum usuris (*cf.* AMBR. exc. Sat. 1, 45). VAL. FL. 1, 204 pingui -at libamine flammam. AVSON. Mos. 420 *Rhenus* fraternis -andus aquis. SER. SAMM. 532 saepe thalassomeli adiecto -vimus imbri. AMBR. Iac. 2, 5, 20 qui suum gregem alieni gregis accessione -asset. Noe 17, 60 diluvium (*opp.* imminuere). PS. RVFIN. in Ioel 3,17 torrentes -ari fontibus. PAVL. NOL. carm. 17, 274 his sacrum lucris -ans talentum. COD. Iust. 8, 53 (54), 34 pr. omnem donationem ... usque ad trecentos solidos -atam.

nota: *de mensura, i. q. ad cumulum implere*: OV. medic. 56 -ent libras hordea nuda duas. rem. 541 dum bene te -es et copia tollat amorem. trist. 3, 10, 72 nec -ant altos fervida musta lacus. *translate*: *i. q. ad finem perducere, perficere*: CIC. fin. 5, 40 quod (*sc. summum*) -atur ex integritate corporis et ex mentis ratione perfecta. AVG. doctr. christ. 1, 1, 1 *deus* adimplebit atque -bit, quod dedit. TERT. scorp. 2 dei ... legem suam eorundem praeceptorum instauratione -antis (TRACT. in Luc. 5,14 legem -vi operibus. PS. RVFIN. in Os. 8,11—14 p. 1004[A] leges ... multipliciter in eos scribam: id est, exequar et -bo). *de altitudine, i. q. erigere, altiorem facere*: APVL. met. 2, 9 frequenti subole spissus (*sc. crinis*) -at verticem. CLAVD. 28, 50 naturam -ante manu (*sc. eius qui aedem extruit*). (MEROB. poet. 155). MART. CAP. 8, 856 octies vicies -atur Saturnus. *in imag.*: AMBR. exc. Sat. 1, 80 nec vilis naturae sors, quam -ant incrementa virtutis. HEGES. 5, 44 l. 7 -andae gentis iudicium (*templum et ara eius mirifico lumine refulgens*). *de culmine, i. q. coronare*: CIC. Att. 4, 1, 2 unum ad -andum gaudium defuisse. AVSON. 332, 40 ecce ubi se -at mea purpura: post me dignatur oriri Augustus consul. AVELL. p. 56, 18 (*a. 378*) religionis sanctissimae disciplinam non -et iteratio, sed evertat. PAVL. PELL. 584 novas ... tibi debeo grates, exuperent quae paene alias -entque priores. DRAC. Orest. 901 crimen adulterii -at ... morte mariti. BOETH. mus. 1 praef. quamlibet hoc iudicium multis artibus probetur excultum, uno tamen -atur examine.

2 *i. q. addere, imponere, afficere, donare, onerare sim.*: a *de hominibus, i. q. afficere, donare*: PLAVT. Mil. 1383 commoditate. CIC. de orat. 1, 20 omni laude -atus orator (= 1,118. TAC. hist. 4, 39 laudibus. ann. 12, 53 parsimoniae laudibus. PLIN. epist. 3, 11, 8 tantis laudibus. 9, 13, 21 certatim laude. PANEG. 9, 24 ipsum ... rerum gestarum laude -asti). CIC. fin. 2, 63 ex altera parte ponebas -atum aliquem plurimis et maximis voluptatibus ... ex altera autem cruciatibus maximis toto corpore. Att. 14, 17[a], 1 (= epist. 9, 14, 1) non possum non confiteri -ari me maximo gaudio (CASSIOD. in psalm. 13, 15 'exultabit Israel' id est inenarrabili gaudio -bitur). VERG. Aen. 5, 532 Acesten muneribus -at magnis (GLOSS. onerat. PAVL. NOL. carm. 31, 3 quem dominus tanto -vit munere. DRAC. Orest. 380 muneribus -atur opum. MART. BRAC. trin. mers. 1 gemino me ... munere optabilis vestri apostolatus pagina -vit). OV. fast. 4,451 -atae flore ministrae. trist. 4,1,55 meque tot adversis -ant. TAC. hist. 3,37 tantis opibus, tot honoribus -atus (SVET. Nero 8 ex immensis, quibus -batur, honoribus. CAPITOL. Alb. 9, 6 ingenti honore. SPART. Hadr. 8, 4 secundi consulatus honore. FIRM. err. 8, 4 divino honore. COD. Theod. 13, 1, 7 [*a. 369*] emeritae ... militiae. 13, 1, 14 [*a. 385*] protectoris. 14, 4, 9 [*a. 417*] tertii ordinis. COD. Iust. 12, 19, 1 vicariorum. PALLAD. hist. mon. 1, 21 p. 300[D] tanto se nolens sororum honore -ari. CORP. VIII 11546, 10 statuae honore). FIRM. math. 1, 7, 36 perpetuae dictaturae -atur insignibus. AVSON. 197,14 pluribus quamvis -atus annis. AVG. civ. 2, 23 dignitate longaevitate -ari. SIDON. epist. 1, 2, 1 personam ... felicitatis dote ... -erunt. COD. Theod. 6, 27, 7 (*a. 395*) quos ... unius gradus dicitur adiec⟨tione⟩ -asse *pater*. ENNOD. opusc. 3, 68 p. 348, 9 maioribus donis. CASSIOD. Ios. c. Ap. 1, 243 illi vero laetitia -ati. in psalm. 126, 4 aeterna sine dubio prosperitate -atur. MAR. VICTOR aleth. 3,385 multa -atum fruge remittit. MVTIAN. Chrysost. hom. 23,4 malis decem milibus -atus. COD. Iust. 12, 46 (47), 2 (*a. 534*) veterani protectoria dignitate -ati. HIST. Apoll. rec. A 10 cives vero tantis beneficiis -ati. PASS. Petr. Paul. long. 16 Nero sollicitudine -atus. *nota cum genet.*: PLAVT. Aul. 825 scelerum -atissume. CAECIL. com. 61 qui homo ineptitudinis -atus cultum oblitus es. VEREC. in cant. 7, 14 qui peccatorum -antur. HIST. Apoll. rec. A 17 iuvenem omnium artium studiorumque -*atum*. *pro homine ponitur* cor, mens, virtus *sim.*: CAECIL. com. 230 nunc meum cor -atur ira. OV. met. 15, 462 neve Thyesteis -emus (*sic codd.*, -emur *edd. vett.*) viscera mensis. LVCAN. 4, 598 hoc quoque tam vastas -vit munere vires terra sui fetus. TAC. dial. 36 illorum temporum eloquentiam ... magnis -are praemiis videbantur. hist. 2, 57 virtutem militum laudibus -at (3, 36 pietatem militum. TERT. scorp. 5 easdem [*sc. manus medici*] mercede -bit. PAVL. NOL. epist. 24, 1 onera nostra. CORP. VI 2134 cuius sinceram pudicitiam senatus comprobatam aeterna laude publice -vit). FIRM. err. 29, 3 auspicia vestra maioribus -ata sunt donis. EVSTATH. Bas. hex. 8, 8 p. 956[B] -et mentes nostras gaudio. *adde* civitas *sim.*: CIC. Verr. 4, 85 civitas ... -ata ... iniuriis. de orat. 2, 18 hoc vitio -ata est ... illa Graecorum natio. Att. 12, 5, 1 cernat duplici dedecore -atam domum. SIL. 15, 406 urbem -atam strage virorum. b *de rebus incorporeis*: OV. epist. 2, 57 turpiter hospitium lecto -asse iugali paenitet. AVG. epist. 130, 5 quantālibet rerum copiā -etur *vita*. CASSIOD. in psalm. praef. p. 11[A] vasa veritatis (*sc. psalmi*), quae ... tot thesauris caelestibus -antur. COD. Iust. 10, 36 (35), 1, 4 nec enim iuris optimi est matrimoniorum ... adventiciis etiam -are ponderibus. *additur praep.* ad: AMBROSIAST. in Rom. 1, 23 his sub-

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

iectis -vit ad poenam hebetudinis, ut ultra stultitiam et vanitatem sint huiusmodi. PAVL. NOL. epist. 5,8 et insuper hoc ad mala nostra -atum putamus. c *de rebus corporeis*: VERG. Aen. 8, 284 -antque oneratis lancibus aras (= 12, 215. TIB. 2, 5, 6 -ant aras. LIV. 8, 33, 21 arae ... honore donis -entur. ARNOB. nat. 7, 44 sacrificiis). VERG. Aen. 11, 50 -atque altaria donis (CVRT. 5, 1, 20 non ture modo, sed omnibus odoribus. DAMAS. epigr. 32, 3 Damasus -at supplex altaria donis. SACR. Leon. p. 324 muneribus. ENNOD. dict. 2, 2, 5 p. 431, 26 infaustis muneribus. 2, 9 p. 433, 2 puris donariis. CARM. c. pag. 117 donis). COLVM. 10, 305 sirpiculum ferrugineis -ate hyacinthis. 10, 401 -ataque moris *fiscella*. LVCAN. 4, 571 strage cruenta ... -ata ratis. STAT. Theb. 12, 524 -ataque fercula cristis. TAC. Germ. 27 struem rogi nec vestibus nec odoribus -ant. hist. 4, 20 -atae corporibus fossae. AVIEN. carm. ad Flav. 10 quamve (*sc. ratem*) suis opibus -arit Hiberia dives. PAVL. NOL. carm. 25, 79 caput partis -atum crinibus augent. CLAVD. 17, 231 addictoque hominum -ent aeraria censu. ENNOD. opusc. 3, 150 p. 369, 22 inemptis dapibus mensae -bantur peregrinorum. CORIPP. Ioh. 3, 369 -ata est arca sacellis. *nota i. q. obruere, tegere*: LIV. 32, 17, 10 purgato loco, qui strage semiruti muri -atus erat.

3 *i. q. coacervare, in unum conicere, colligere*: LVCR. 1, 990 materies omnis -ata iaceret. 6, 191 ubi per magnos montes -ata videbis *nubila* (6, 518). CVLEX 395 congestum -vit opus. LIV. 22, 50, 7 qui circa eum -ati iacent. 24, 39, 5. 25, 16, 19 -ata armaque et corpora (STAT. Theb. 2, 713). 25, 25, 9 diuturnā felicitate -ata bona (CVRT. 3, 13, 11). VAL. MAX. 8, 13 ext. 6 Litorium ... trecentesimum annum -asse (*in imag.*). CVRT. 3, 11, 10 circa eos -ata erat peditum equitumque obscurior turba. 4, 16, 17 ne amnis quidem capiebat agmina sua improvide subinde -antis. 5, 2, 12 multi reges tantas opes longa aetate -verant (10, 1, 23 STAT. Theb. 2, 432 CLAVD. 3, 193. 15, 90. SALV. eccl. 4, 23 Christus pauper est et tu opes divitum -as). CVRT. 5, 1, 30 harenae ... -atae. 5, 4, 18 nix -ata vento. 5, 6, 3 aurum argentum -atum erat. 6, 6, 29 stipitibus -atis. 7, 4, 27. COLVM. 10, 152 -atis glaebis. LVCAN. 8, 729 -ato ture. SIL. 3, 661 inque vicem ingesto -arunt pulvere montis. STAT. Theb. 6, 86 nemorumque ruinā montis onus -are pyram. 10, 655 exanimes circum -antur acervi (MART. CAP. 4, 327 Chrysippus -et proprium et consummat acervum). TAC. hist. 2, 80 Caesarem et Augustum et omnia principatus vocabula -are *in Vespasianum*. ann. 4, 21 ceterorum, quae multa -bantur, receptus est reus. 4, 69 praeteritaque et instantia ... ac novos terrores -at. CORP. X 3704, 9 (*Cumis*) ad -anda munera patriae suae. TERT. nat. 2, 5 deos credi solem, qui dies (diei *A*) de suo -et (*in imag.*). PANEG. 12, 26 p. 294, 29 aera -ari, vasa concidi. LACT. inst. 1, 1, 1 p. 1, 10 struendis opibus aut -andis honoribus inhaerere. IVST. 23, 3, 12 sicut antea secunda fortuna ... imperium et ... victorias astruxerat, ita nunc adversa ... destruens, quae -verat. HIL. trin. 10, 2 apta ... cupiditatibus suis doctrinarum instituta -antes (*ibid.* congregantes). AVSON. 237, 5 ocius ista ruunt, quae sic -ata locantur. PS. ATHAN. ad mon. 3 p. 73^C nunc quoniam studiorum membra digessimus, morum augmenta -emus. SCHOL. Verg. Veron. Aen. 2, 623 cum in excidium Ilii saevitiam ... multitudo -verit. 10, 241. CLAVD. 22, 190 hinc Poeni -ant laudes, quod rura tyranno libera possideant. PAVL. NOL. carm. 27, 524 impetus astrictas alte -verat undas. SEDVL. carm. pasch. 4, 121 -ato pisce. CYPR. GALL. exod. 616 coturnix congerie -ata gravi. PS. AVG. serm. 255 delictorum sarcinam -ant. *nota*: BELL. Hisp. 31, 3 pilorum missu fixa -atur et concidit adversariorum multitudo. *iuncturae*: *c. abl.*: LVCR. 6, 1237 idque vel in primis -bat funere funus (PANEG. 9, 22 p. 209, 22 victorias victoriis. HIER. hom. Orig. in Ier. 4, 19 p. 869 mala malis. SALV. gub. 6, 46 peccatis peccata. GREG. M. moral. 13, 20 culpa culpam). LIV. 43, 12, 3 in quam (*sc. fossam*) compulsos ruina -ant. SEN. Med. 147 alto cinere -bo domum. SIL. 1, 418 iam corporibus -atus creverat agger. 14, 609 -antur acervo labentum *cineres*. CLAVD. 26, 514 scis ... quam densa rogis -verit ossa. LIV. 23, 24, 6 aliam (alia *P*; *sc. cladem*) super aliam -ante ... fortuna (26, 41, 8 ut aliud super aliud -retur ... funus. 26, 41, 17 cum aliae super alias clades -rentur. AMM. 29, 2, 1 clades alias super alias -ando). CVRT. 4, 3, 9 superque ea alia strue ... -ata. LIV. 32, 2, 9 -atis in aqua sarcinis (37, 43, 7 quos [*sc. acervos*] in media maxime acie -erunt. 45, 24, 12 auro et argento ... in comitio, in vestibulo curiae vestrae -ato). INSCR. christ. Rossi II p. 155, 3, 3 quae -ata vides digna in ecclesia Christi praemia. LIV. 45, 33, 1 cetera ... arma -ata ⟨in⟩ ingentem acervum (CVRT. 4, 16, 10 saeculi res in unum illum diem ... fortuna -vit. SIL. 12, 315 in medium ... privatae -antur opes. TAC. ann. 1, 21 probra in legatum -ant. 13, 2 omnes in eam honores -bantur. 14, 53 tantum honorum atque opum in me -asti. HIL. in Matth. 14, 11 panes ... in tantum deinceps -antur augmentum. RVFIN. hist. 3, 36, 9 poenae et omnia in me unum supplicia ... -entur). *c. dat.*: STAT. silv. 4, 8, 37 festos -are altaribus ignes. Theb. 1, 523 -are canistris perdomitam saxo Cererem. GILD. Brit. 4 chron. III p. 29, 14 quibus (*sc. montibus collibusque*) divinus honor a caeco tum populo -batur. 23 chron. III p. 39, 8 ni profusior eis munificentia -retur. CORP. X 5349, 10 (*Interamnae Lir., a. 408*) tantis be⟨ne⟩ficiis circa nos comulatis. VI 30973, 5 -ata omni erga se benignitate.

nota: *apud rhetores*: DON. Ter. Eun. 117 oratorie -at dignitatem et amorem puellae. OPTAT. 1, 10 p. 13, 5 -a illa, quae a te ante sunt dicta. 5, 5 p. 129, 10 cum hanc rem -et Iohannes. CLAVD. 28, 592 nil -at verbis quae nil fiducia celat. MART. CAP. 1, 22 alterutrum -at parilem meruisse iugalem. CAPREOL. epist. 2, 4 p. 852^A audi eum (*sc. dominum*) ... hoc quoque inter innumeras sui potentias -antem. *apud mathematicos*: MART. CAP. 7, 734 item hecatontas a decade quaternario -atur id est decem viginti triginta quadraginta, qui sunt centum. BOETH. mus. 1, 9 tricies bis ·II· eosdem -ant. 1, 20 ·II· et ·IIII· qui in septenarium -antur.

part. praes. adv. **cumulanter**: PS. RVFIN. in Os. 7, 9 -r non apparuisse canitiem, sed defloruisse et effusam esse, commendat.

part. perf. pass. pro adiect. **cumulātus**, -a, -um. GLOSS. γεγεμισμένος, largus, beneficus, superflua sive plena, γέμον, μεστόν, ὑπέρμετρον, πεστον (*ubi* πιεστόν *Vulc.*, μεστόν *alii*). *legitur inde a* PLAVTO, *comparat. inde a* CIC., *superl.* PANEG. 10, 29. 33 SIDON. epist. 2, 10, 1 (*sed v. l. 72 et* PLAVT. Aul. 825 *p. 1382, 62*).

1 *i. q. auctus, amplificatus, multiplicatus*: LIV. 24, 48, 3 ut bene -am gratiam referant (FRONTO p. 120, 11 N. recepi habeoque teneoque omnem abs te -am parem gratiam). 34, 56, 11 -as ei veteres laudes ... reddat. TAC. ann. 3, 5 quae posteri invenerint, -a. FIRM. math. 5 pr. 2 ad -a matheseos secreta perveniam. PS. RVFIN. in Am. 2, 9–10 collatae victoriae gaudia securitas -a sequeretur. PRVD. psych. 150 -a ... gloria vobis contigit. PAVL. NOL. epist. 17, 1 illum ante amicum -o nunc amore complectimur. PASS. Mar. Iac. 4 p. 51, 3 gaudia -a frenare. *i. q. amplus, opulentus*: CIC. Verr. 4, 118 -iore mensura uteretur (Brut. 15 eadem mensura reddere ... aut etiam -iorē). LIV. 2, 47, 11 gloria interdum -ior rediit. 4, 60, 2 multiplex gaudium -ioremque gratiam rei. 27, 45, 11 benigne omnia -a dare. 42, 52, 13 omnia ... plena -aque habere Macedonas. VAL. MAX. 2, 1, 9 senectuti iuventas ita -um et circumspectum honorem reddebat. COLVM. 10, 142 ut redeant nobis -o faenore messes. GELL. 9, 9, 17 nulla maior -iorque pulchritudinis laus. APVL. met. 2, 25 -ior formido. Socr. 22 p. 171 -a ... habent, quae sedulo percolunt. TERT. pudic. 5 quae et nunc novo testamento interdicta etiam -iore praecepto prohibentur. ANTH. 476, 4 -ius exit proditionis opus (OROS. hist. 1 prol. 8 opus meum hoc solo meo -ius reddidi). SOL. 1, 44 cum ... modus intercalandi interdum -ior, interdum fieret imminutior. IVVENC. 4, 254 quīs res uberior -ae sortis abundat. PANEG. 10, 1 *laetitia*. 10, 29 -issimum ... principis munus est. 10, 33 fortitudo et liberalitas ... -issimam urbi[s] beatitudinem reddiderunt. SPART. Sept. Sev. 16, 9 dato stipendio -iore militibus. AVSON. 411, 1 munus ... addito ... condimento -ius. 419, 73. AMBR. apol. Dav. II 11, 60 -ioribus bonis *frui*. HEGES. 1, 36, 2 -ior in dies ... amor. RVFIN. hist. 9, 10, 11 -ior habeatur haec nostra largitio (μείζων γένηται). Orig. in Ios. 5, 6 graviora et -iora *opprobria*. PS. RVFIN. in Os. 2, 21 suavitas. in Am. 5, 18–20. AVG. epist. 31, 1 gaudio -iore delectat. SVLP. SEV. chron. 1, 15, 2 populus egressus dives et suis copiis et Aegypti spoliis -ior. SIDON. epist. 2, 10, 1 praeconiis -issimis. SEDVL. carm. pasch. 4, 150. CORP. X 1492, 11 -iore sumptu.

2 *i. q. coacervatus*: COLVM. 12, 21, 2 ligula. 12, 21, 3 cochlear (SCRIB. LARG. 122 VEG. mulom. 1, 10, 7. 1, 13, 6 coclearia plena et -a). EPIPHAN. de mensur. 6 satus modius est -us, ita ut modio adiectus quartae suae mensurae cumulus quinta eum sui parte superare ceteros faciat. FRONTO p. 220, 24 N. tres modios -os misit Carthaginem. *in imag. i. q. perfectus*: CIC. Sest. 86 perfectae -aeque virtutis est. Phil. 14, 30 ea, quae promisimus, studiose -a reddemus. de orat. 2, 34 omni genere rerum -a oratio. Tusc. 1, 109 -a erant officia vitae. 5, 29 neque ulla alia huic verbo, cum beatum dicimus, subiecta notio est nisi ... -a bonorum complexio. 5, 39 quod in suo genere expletum atque -um est. off. 2, 28 ea, quae natura desiderat, expleta -aque. Att. 14, 17, 5 mirarer locum fuisse augendi in eo, quod mihi iam pridem -um etiam videbatur (*de amore*). OPT. PORF. carm. 20^b, 8 -o limite claudat (*de extremo versu carminis ad organi imaginem figurati*).

adv. **cumulātē** *habent* CIC. (*29^{ies}, etiam compar. et superl.*), LIV. SCRIB. LARG. PLIN. paneg. *singulis locis et recentiores*. PORPH. Hor. sat. 1, 2, 31 macte autem 'magis aucte', id est '-e' significat. GLOSS. -ius ὑπέρμεσον, amplius vel uberius. *i. q. ample*: CIC. Verr. 5, 156 *omnia plana facere*. p. red. in sen. 1 si ... parum vobis -e gratias egero. Phil. 14, 35 praemia ... -e ... persolvenda. de orat. 3, 105 utrumque horum -issime facere posse. rep. 1, 70 -e munus hoc ... effecero. orat. 54 -ius hoc munus augere (AVG. civ. 13, 7 PS. RVFIN. in Os. 2, 3 p. 973^C). fin. 2, 42 expleturum -e vitam beatam *summum bonum videtur*. div. 2, 3 plane (plene *al.*) esset -eque perfecta. off. 3, 15 -e videtur esse perfectum. top. 26, 99 -e satis factum esse debet voluntati tuae (Att. 6, 3, 3 publicanis. 9, 7^b, 2 -issime satis facturum te certe scio [ad Q. fr. 2, 4, 1 epist. 6, 11, 1. 10, 29, 1. 16, 17, 2 BALB. Cic. Att. 9, 7^b, 2]. epist. 1, 5^a, 3. *cf.* Att. 13, 32, 1 *a te* -e satis fit et mihi et meis). Att. 7, 17, 2 omniaque ei -e ... dari. 10, 15, 1 respondi -e. 10, 17, 12 epistula scripta (lecta *Manutius*) -issime. 15, 15, 4 eum ... ornate -eque tractari. epist. 5, 8, 1 interruptum officium -e reddidi. 5, 11, 1 -issime rettulisti (13, 4, 1). 13, 18, 1 nihil enim -ius fieri potest, quam polliceris (13, 42, 1 om-

nia te -issime et liberalissime ... pollicitum esse). 13, 19, 3 si minus -e videbere (viderere *H*, viderer *D*) fecisse aliquid. 13, 72, 2 te omnia ... mihi -e recepisse. LIV. 37, 52, 6 propensius -iusque ... senatum facturum. SCRIB. LARG. 227 hauriente medico -e medicamentum. PLIN. paneg. 55 quod quidem prolixe tibi -eque contingit. AVSON. 378, 3 unum ter denis -ius adde diebus per septem menses. SYMM. epist. 1, 36 ut ... testimonii nostri gratia -ius diligatur. 7, 59 -issime magnitudinem nostrae gratulationis implere. PS. RVFIN. in Am. 9, 15 haec omnia fideliter et -e apparent. in Os. 11, 1 ea quae Iudaeis data erant, -ius nobis conferrentur et gratius (14, 10 -ius explicetur et gratius). in Ioel 1, 9 p. 1039^A aerumna -issime est egestatis illata. 2, 32 haec ... -ius ... docentur impleta. AVG. gest. Pelag. 11, 25 -ius atque clarius ... apparebit. mus. 4, 3, 4 habeo -issime perfecta metra pyrrhichii. util. cred. 11 p. 16, 7 -issime sese habet veritas. epist. 20, 1 -issime magis pars reddita est. COD. Theod. 8, 5, 20, 1 (*a. 364*) ne quicquam oneris vehiculis publicis -ius, quam ratio fiscalis posceret, superponeretur. VINCENT. LER. 32, 43 -e abundeque. OROS. hist. 1 prol. 8 hoc solo meo -ius reddidi, quod libens feci. EPIST. pontif. Thiel Symm. 10, 2 tantum a te -ius exigatur. LEO M. serm. 27, 3 ut -ius noceant. SALV. gub. 2, 14. ISID. sent. 3, 7, 23 quanto tardius sata semina exeunt, tanto ad frugem -ius crescunt. *nota i. q. altius*: AMM. 20, 11, 16 iam aggeribus -ius excitatis.

compos.: ac-, circumcumulo.

cumulter significat cum altero, dictum ab antiquis ita brevitatis causa PAVL. FEST. p. 50 (cumalter *vulg.*).

cumulus, -ī *m.* [*dubiae originis, fortasse cf. c.* in-ciens, *gr.* κῦμα κυεῖν, *ind.* śvāyati 'tumescit' *et c.* tumulus; *v. Pott, Etymol. Forsch. II 2, 460 sq. Th.*]. *legitur inde a* LVCIL., *deest* CATVLLO LVCR. CAES. (*conicitur* Gall. 6, 17, 4) SALL. NEP. HOR. TIB. GRATT. MANIL. VITR. *al.* GLOSS. σωρός, βουνγός, collis, χῶμα, plenitudo, acervus, magnitudo, collectio, aquarum multitudo (*v. l. 42. 73*), -o magnitudine abundante, incremento. ἐπίμετρον, augmentum. [*dub.* LVCAN. 9, 155 pyramidum -is (*M U*, tumulis *cett.*). *cf. l. 40. 50. 72. p. 1386, 5. 46.*] [*francog.* comble, *port.* combro. *M.-L.*]

I *i. q.* ***amplitudo***: **A** *de magnitudine, multitudine*: **1** *rerum corporearum*: LVCIL. 201 fiscina fallaci -o (*sc. uvarum*). VARRO rust. 1, 49, 1 addere faenisiciae -um. VERG. georg. 1, 105 -osque ruit male pinguis harenae (PROP. 3, 16, 29 humer ignotae -is vallatus harenae. PAVL. FEST. p. 533 tumulus est ⟨-us hare⟩nae. LVCAN. 9, 340. 485 super ingentes -os [tumulos *B V*] involvit harenae. STAT. Theb. 8, 340. GELL. 16, 11, 7 -is montibusque harenarum supervectis). VERG. Aen. 1, 105 insequitur -o praeruptus aquae mons (2, 498 *amnis* fertur in arva furens -o. SERV. Aen. *ad utrumque loc.* exuberante fluctu.. OV. met. 15, 508 -usque immanis aquarum ... curvari et crescere visus. LVCAN. 5, 644 pelagus ... exhaustum in -os. STAT. Theb. 9, 344 opposuit -o se densior amnis. 9, 466 -o maiore redit amnis. SOL. 32, 12 emissis omnibus -is totam fluctuationem erumpere. DRAC. laud. dei 2, 358 in -os montesque vident insurgere fluctus. EVGIPP. Sev. 15, 4 cum fluvius crevisset in -os). OV. met. 12, 514 obrutus immani -o (tumulo *codd.*) sub pondere Caeneus aestuat arboreo. 14, 137 pulveris hausti ostendi -um. LIV. 1, 37, 5 spoliis hostium ... ingenti -o accensis. 5, 39, 1 armorum -os ... coacervare (*cf.* 38, 23, 10). 5, 48, 3 promiscue acervatos -os hominum urebant (*cf.* 10, 29, 19 superstratis Gallorum -is. 22, 7, 5 segregata ex. hostium coacervatorum -is corpora. 22, 59, 3 caesorum. 30, 34, 10 per -os corporum armorumque. LVCAN. 6, 153 -o vos deesse virorum non pudet. 6, 180 -o crescente *cadaverum* [SIL. 15, 768]. 7, 790 excelsos -is aequantia colles corpora. TAC. hist. 3, 19 -os super ... incessere. ann. 14, 37 iumenta corporum -um auxerant. CLAVD. 1, 110 crescunt in -um strages. 20, 439 -is immanibus aggerat undas. rapt. Pros. 3, 342 immaniaque ossa serpentum passim -is exsanguibus albent. PASS. Mar. Iac. 12 p. 61, 10 immensam stragem corporum -us acervaret). LIV. 10, 36, 13 obiacente sarcinarum -o (25, 36, 7 CVRT. 4, 9, 19 APVL. met. 10, 1). LIV. 28, 22, 6 super eum -um (*sc. pretiosarum rerum*) ... considere. 28, 23, 4 -o rerum aliarum interfulgens (interfluens *P*). 38, 7, 7 -us repente terrae eminens (44, 11, 5 nusquam -i apparebant. COLVM. 2, 11, 8 radices ... adobruantur -isque exaggerentur. 2, 15, 1 dissipet -os. PLIN. nat. 17, 140 iidem hieme -is a gelu vindicant. SIL. 1, 373 surgebat -o ... agger. VVLG. Sirach 44, 22 crescere illum quasi terrae -um [ὡς χοῦν τῆς γῆς]). VAL. MAX. 2, 9 praef. partarum rerum caelo -us aequatus. CVRT. 4, 3, 7 lapidum. 4, 3, 9. LVCAN. 6, 274 tellus -umque furentem (tumulumque *N*, frequentem *G*) undarum non passa ruit (9, 799 spumeus ... non sic exundat [exultat *A E z*] ... undarum -us. STAT. Theb. 6, 777 praeceps -os agit unda minantes [-o salit *B M*]. ZENO 1, 6, 2 p. 313^A violentis undarum saevientium -is. AMBR. hex. 3, 5, 21 -is ac verticibus undarum. ENNOD. dict. 9, 2 p. 450, 24 carm. 1, 5, 8). PLIN. nat. 31, 111 -i ... saxei. 36, 101 universitate (*sc. miraculorum urbis Romae*) ... in quendam unum -um coiecta. SIL. 2, 687 incubat atris semesae stragis (*sc. pecoris*) -is *leo*. STAT. Theb. 1, 263 turis. 4, 459. 6, 118 pari -o geminas ... auxerat aras. 8, 301. GELL. 4, 9, 9 horum (*sc. delubrorum*) -us in vituperationem non cadit (*in imag.*). APVL. met. 2, 21 aggeratis in -um stragulis. 6, 10 assignato tantorum seminum -o. SOL. 11, 33 cineres ... quo relicti -o permanent. VEG. mil. 92, 15 Persae ... eorum ... (*sc. saccorum harena completorum*) -o aggerem faciunt. AMM. 31, 4, 4 thesauris accederet auri -us magnus (CLAVD. 18, 222). 31, 16, 4 copiarum -is inhiantes. HIER. epist. 106, 51 in Hebraeo liin scriptum habet (psalm. 78, 1), quod Aquila vertit λιθάριον, id est acervum et -um (*al.* tum-) lapidum. PRVD. cath. 3, 80 puniceosque iacit -os *arbor* (SCHOL. *ad l.* rubicunda poma). CLAVD. 26, 606 argenti. carm. min. 25, 4 florum. SIDON. epist. 1, 6, 4. INSCR. christ. Rossi II p. 147, 12 locus olim sordentis -i squalore congestus. *nota*: *de gravitate, i. q.* ***pondus, onus***: SEN. nat. 6, 1, 9 supra me domus unius onus veniat et sub exiguo eius -o ac pulvere expirem. PAVL. NOL. epist. 34, 8 *possessio* quae possessorem suum non -o saeculari onerat. *de altitudine*: SERV. Aen. 1, 105 -o altitudine. PLIN. nat. 10, 113 graviores (*aves*) nisi ex procursu aut altiore -o immissae non evolant. MAR. VICTORIN. rhet. 1, 5 p. 172, 6 magnum est, quod in -um sui et magnitudinem crescit. BOETH. mus. 2, 49 p. 158, 20 in altitudinis -um crevit *cubus*. *de superficie convexa*: COLVM. 2, 4, 8 inter duos ... sulcos medius -us (*sc. agri*) siccam sedem frumentis praebeat. SEN. nat. 3, 28, 5 nec a litore, ubi inferius est, sed a medio, ubi ille (illi *Gercke*) -us est, defluit *mare*. PLIN. nat. 2, 163 -o eminenti (*in poculo repleto*) infusa. *cf.* APVL. met. 9, 24 viminea cavea ... fustium flexu teret⟨i⟩ in rectum aggerata -um lacinias circumdatas suffusa (*v*, suffisa *Φ*, suffita *Colv.*).

i. q. indigestus cumulus: QVINT. inst. 7 pr. 1 quamlibet abundans rerum copia -um tantum habeat atque congestum. CYPR. eleem. 25 talis ... in operationibus -us (*sc. hominum*) qualis in dilectione consensus (*ibid.* turba ... eorum qui crediderant). HIL. in psalm. 121, 5 neque singulis in indiscretum acervum et informem -um unitis. trin. 10, 2 -us ... conquisitorum et coacervatorum magistrorum. BACHIAR. repar. laps. 1 indissolubilium -us testimoniorum, ut quidam congestus est lapidum, in quo -o medicus verus ... invenitur (*ibid.* acervus). PETR. CHRYS. serm. 38 p. 294^C mulieris huius animus ancipiti cogitationum -o iactabatur. GREG. M. in Ezech. 1, 6, 13 *in sacris eloquiis* magna sunt volumina sententiarum, -i sensuum. FACVND defens. 4, 2 p. 618^A hydriae indeficientem ex parvissimo -um largitur. *de chao*: HIL. gen. 35 scinditur ingentis -i per plurima corpus membra. **2** *rerum incorporearum*: CIC. prov. 26 ille -us dierum hominis est dignitati tributus. or. frg. A XIII 10 augent magnum quendam -um aeris alieni (VLP. dig. 36, 1, 4). Tusc. 1, 110 -us bonorum iucundus esse potest (VICTRIC. 1 praesentibus spiritualium bonorum -is admonemur). Att. 1, 16, 5 noctes ... introductiones nonnullis iudicibus pro mercedis -o fuerunt. 16, 11, 2 de laudibus Dolabellae deruam -um. OV. epist. 9, 20 si -us stupri facta priora notat. LIV. 3, 34, 6 in hoc immenso aliarum super alias acervatarum legum -o. 38, 59, 9 extare debuisse novae fortunae -um. 45, 24, 7 priorum nostrorum bene factorum -us hoc ... expleat. LVCAN. 7, 722 in alto caedis adhuc -o (tumulo *G*) patriae per viscera vadis (SIL. 1, 453 perque ipsos caedis -os stragemque iacentum). PLIN. 6, 89 multo praestantior est totius luxuriae nostrae -us. STAT. silv. 4, 3, 158 laudum -o beatus omni (ENNOD. opusc. 2, 47 p. 302, 18. 3, 94 p. 355, 7. dict. 11, 7 p. 460, 10 laus tua per hunc ad -um perducta). FRONTO p. 232, 16 N. -um luctuum meorum ferre nequeo. MAR. VICTORIN. gramm. VI 34, 26 -o plenissimae eruditionis aptum ac necessarium (*cf.* BOETH. Porph. isag. p. 118, 17 ad sufficientem doctrinae -um). APVL. met. 4, 23 de tanto ... divitiarum -o *parabunt idoneam redemptionem* (CAPITOL. Pert. 7, 4). TERT. scorp. 6 habere aliquem spei -um. CYPR. ad Donat. 12 poenalibus -is pertinaciter adhaerere. Demetr. 10 pretiorum -is. FIRM. math. 1, 7, 6 honorum. 4 praef. 1 periculorum. AVSON. 350, 8 -o carminis in fiscum suum redacto redeant versus. AMM. 28, 4, 1 adigente -o foris gestorum. SCHOL. Cic. Bob. p. 118, 18 Hild. magnum -um fecit invidiae (CLAVD. 5, 249 cadat iste minacis invidiae -us). AMBR. hex. 3, 8, 35 usurarum -o multiplicatum. Noe 1, 2 miseriarum. PS. AMBR. laps. virg. 7, 31 -us iniquitatis augetur. HEGES. 5, 31 l. 25 calamitatum. HIER. epist. 3, 3, 2 cui ego semper infirmus quidam ad laborem -us accessi. 141 -o (*sc. venerationis*) aliquid addimus. PELAG. in I Thess. 2 p. 865^B gentibus invident ad suorum -um peccatorum (VICTRIC. 9 CASSIOD. in psalm. 6, 7). RVFIN. Orig. in gen. 9, 1 sacramentorum -us augetur (10, 5). PS. RVFIN. in Am. 1, 8 malorum (GILD. Brit. 1 chron. 3 p. 25, 3). in Ioel 2, 27 p. 1048^B sub euangelio ... ingentes -os acquisisse. in Os. 1, 10 p. 971^B ut praecedens mediocritas sequentes -os intimaret. CLAVD. 21, 11 tantarum sperem -os advolvere rerum. AVG. in psalm. 93, 9 p. 1201 minutatim ponis, sed -um invenies (*ibid.* massa). epist. 96, 2 propter immensum -um fiscalium debitorum. CHROMAT. beat. 5 maiorem sibi -um misericordiae ... praeparabit. SALV. gub. 6, 51 divitiarum. FAVST. REI. grat. 2, 10 p. 85, 27 quamdiu crescat in -um mensura peccati. ALC. AVIT. carm. 6, 306 crescit et in -os, quicquid confertur egenis. EVGRAPH. Ter. Andr. 35 beneficiorum. ENNOD. opusc. 3, 173 p. 376, 2 pecuniarum ille -us effusus est. CASSIOD. hist. 6, 10 iniuriarum. NOVELL. Iust. 36, 2 (*a. 535*) posteritati calumniae -um ingerat. GREG. TVR. Mart. 2, 5 post immensum maeroris -um. GREG. M. epist. 6, 12 p. 391, 12 pro libertatis tuae -o. INSCR. christ. Rossi II p. 88, 37, 3 nescius invidiae -is bene clarus honorum. ***nota***: PS. RVFIN. in Am. 9, 11—12 per excursos subitos vel sensuum -os etiam futura signaverint (*de mente in unam rem intenta*). *apud rhetores*

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

i. q. congregatio, peroratio: *cf.* QVINT. inst. 6, 1, 1 peroratio sequebatur, quam -um quidam, conclusionem alii vocant (*ibid.* repetitio, congregatio, ἀνακεφαλαίωσις, enumeratio). CASSIOD. in psalm. 68, 8 quod schema dicitur συναθροισμός, latine congregatio, ubi multas res ad invidiam faciendam in unum -um congregamus. QVINT. inst. 8, 3, 88 repetitio probationis eiusdem et -us ex abundanti. decl. 372 p. 114, 1 cetera vero controversiae maiorem -um habent. MART. CAP. 2, 122 soritas -i accessibus aggerans. ENNOD. opusc. 3, 3 p. 331, 20 ut fide carens -us minuat probe facta multorum. CASSIOD. in psalm. 43, 18 si dispersa levius acciperentur, in unum -um congregata grandescerent. MAR. VICTORIN. rhet. 1, 53 p. 256, 40 ex his (*sc. attributis personae et attributis negotio*) . . . et fides comparatur et -us. 2, 16 p. 272, 18 cum praeter fidem rei -um videantur implere *loci communes*. *apud mathematicos*: FAV EVL. p. 5, 2 quadratum arithmetici vocant, qui ductus in se in maiorem -um surgit. 11, 21 in ducentos et decem -us iste transibit. 13, 11 in -um primitus positum remeabunt. BOETH. mus. 1, 19 p. 40, 5 omnisque hic -us redundat in XVI. *apud iurisconsultos i. q. universitas, summa*: PAPIN. dig. 2, 14, 8 quod si aequales sint in -o debiti (PAVL. dig. 2, 14, 9 -um debiti et ad plures summas referemus. COD. Iust. 11, 33, 2 [*a. 314*] -um debiti minime nutriri. 7, 71, 8, 1. 3 [*a. 531*]). VLP. dig. 27, 2, 3, 3 -us patrimonii . . . modum alimentis dabit. 38, 17, 2, 44 legati. COD. Theod. 11, 28, 16 (*a. 433*) publicorum -us horreorum.

B *de gradu, i. q. culmen* (*additur* summus *l. 26*, supremus *l. 37*, maximus *l. 33*): VAL. MAX. 3 praef. ad summum gloriae -um perventuri (7, 1, 1 ad summum beatae vitae -um perduxerit. MACR. sat. 6, 3, 1 *v. l. 31*. gloriae -us: CYPR. epist. 31, 1 PS. CYPR. laud. mart. 4 IVST. 11, 9, 6). VAL. MAX. 6, 8, 7 perfectissimum ⟨in⟩-expectatae pietatis -um expleverat. 8, 7 pr. ad -um (culmen *Halm*) laudis perducitur (MACR. sat. 6, 3, 1 summus Homericae laudis -us est. CORP. X 3980 at -um laudis pervenire). SEN. Phaedr. 1119 malorum maximum hunc -um reor (ANNIAN. Chrysost. hom. 4, 2 cum mala ad -um suum pervenerint). PLIN. nat. 13, 17 nunc dicetur -us ipse deliciarum. IVV. 3, 210 aerumnae est -us. TAC. hist. 1, 77 honoratis iam senibus -um dignitatis addidit (COD. Theod. 6, 35, 5 [*a. 328*] ad dignitatum -os elati). PLIN. epist. 2, 1, 6 supremus felicitati eius -us accessit). CYPR. laps. 9 ne quid deesset ad criminis -um (epist. 30, 6 accedat ad criminum -um). PS. CYPR. singul. cler. 23 hoc addunt ad perditionis -um cumulandum IVSTIN. 17, 2, 1 postremus domus suae ruinae -us accessit. SYMM. epist. 1, 21 perfectis atque elatis in -um bonis. PS. RVFIN. in Am. 8, 13—14 per censurae -um. PAVL. NOL. epist. 11, 1 magnum laetitiae et iucunditatis -um hinc habet. 14, 4 *illa benedictio* in coronae tuae -um supertexta florescat. MART. CAP. 9, 888 in -um *docta vox*. GILD. Brit. chron. III p. 26, 5 quod illi . . . ad -um doloris crescebat. p. 46, 16 hebetatus insipientiae -o sensus. VAL. CEM. hom. 12, 2 integrae . . . dilectionis est -us odium amore repensare. 17, 6 in altercatione sermonum loquendi modus est virtutis -us (ENNOD. carm. 2, 88, 3 virtutum -us *metonym. de persona*. GREG. TVR. vit. patr. 5, 1 tanto virtutis -o est praelatus. CORP. VI 10153, 3 ob fortitudinis merita et virtutis -um). BOETH. mus. 1, 1 p. 7, 24 ad -um perfectionis evadere. syll. categ. 2 p. 830^D^ ad -um introductionis elaboratum. ENNOD. epist. 2, 22, 1 p. 65, 9 quem ad amicitiarum -um merita pertulerunt. 3, 32, 3 p. 95, 3 cum a -o coeperit benignitas. 5, 16, 4 p. 139, 7 multum mihi de hilaritatis -o decerpsisti. ANNIAN. Chrysost. hom. 4, 3 quem -um non excedunt furoris. VEN. FORT. vita Albin. 18, 49 ad -um caelestis gratiae conquirendum. ISID. sent. 2, 18, 6 crescit enim delicti -us.

II *i. q.* ***auctarium, augmentum***: PAVL. FEST. p. 14 auctarium dicebant antiqui, quod super mensuram vel pondus iustum adiciebatur, ut -us vocatur in modio (*cf.* EPIPHAN. de mensur. 6). SERV. Aen. 2, 498 -o augmento. EVGIPP. Sev. 4, 11 non ad condemnationis -um, sed ad iustificationis augmentum salvatoris dona proficiant. *absolute*: CIC. de orat. 3, 143 *eloquentia* aliquem -um illorum artibus afferre videatur (epist. 13, 66, 1 aliquem afferant -um meae litterae). Sex. Rosc. 8 ad illam . . . praedam damnatio Sex. Roscii velut -us accedat (Cluent. 74 ut ad -um . . . Staieni sententia septima accederet. Marcell. 34 maximus hoc tuo facto -us accesserit. Att. 4, 19 magnus illius adventus -us accedit. epist. 12, 26, 1. 15, 12, 2. Ov. Pont. 2, 5, 36 accedat -us gratia nostra levis. PS. QVINT. decl. 6, 1 ut accedat dolori meo -us. SVET. Tib. 17 cui gloriae amplior . . . -us accessit. ZENO 1, 2, 7. SIDON. epist. 1, 7, 1 hic quoque -us accedit laudibus. EVGRAPH. Ter. Ad. 467 -us accedit ad accusationem. CORP. III 7000 quibus omnibus quasi quidam -us accedit, quod). CIC. leg. agr. 2, 62 accesserint in -um manubiae vestrorum imperatorum. epist. 13, 62 magnum beneficium tuum magno -o auxeris. Ov. met. 11, 206 addit perfidiae -um (CYPR. epist. 14, 1 addidit nostris doloribus -um. ALC. AVIT. carm. 6, 131 -um magnis virtutibus addat. CASSIOD. inst. div. 32 muneribus suis). Ov. Pont. 4, 12, 38 hic -us absit abestque malis. SEN. Thy. 974 augere -us hic voluptatem potest. TAC. hist. 2, 24 mille equites, -us prosperis aut subsidium laborantibus. CORP. XI 1354 (*a. 255*) grandi -o repleri num(erum) n(ostrum). CLAVD. 28, 203 triumpho adiungis -um. PAVL. NOL. epist. 32, 10 recepi . . . ad peccata mea -um. AVG. civ. 18, 47 ad -um a nobis commemorari potest. CASSIAN. c. Nest. 7, 5, 5 non necessaria . . . addantur ad -um. PROSP. carm. de prov. 253 nullis crescere egens -is. CASSIOD. in psalm. 70, 14 adieci -um laudibus plenis. MVTIAN. Chrysost. hom. 23, 3 quibus haec ex abundantia dicuntur ad -um. FACVND. defens. 10, 1 p. 768^C^ quid vobis amplius . . . abunde et ad -um proferamus. *cum genetivo explicativo*: CIC. Att. 16, 3, 3 accedet magnus -us commendationis tuae (epist. 6, 9, 2. 13, 15, 3 addideris. 13, 55, 1. *cf.* 13, 7, 2 mea commendatione -us accedat). epist. 16, 21, 1 tuae litterae -um mihi gaudii attulerunt (AMM. 22, 8, 49 accesserat aliud ad gaudiorum . . . -um. 27, 2, 10. PETR. CHRYS. serm. 168 p. 640^B^ novum capimus -um gaudiorum). Ov. met. 14, 472 -umque Capherea cladis *perpetimur*. LIV. 10, 46, 13 *triumphum* -o Etrusci belli aequatum. PS. QVINT. decl. 2, 24 decet te hic quoque virtutum tuarum -us. 3^b^, 9 ad -um publicae confusionis. APVL. flor. 16 p. 74 *superest* ad laudis meae -um (ENNOD. opusc. 3, 76 p. 350, 8 sufficit . . . ad laudum eius -um). ANTH. 76, 2 ad -um fidei iurgia conflat amor. IVST. 22, 7, 1 *deletus exercitus* velut quidam aerumnarum -us accessit. AMM. 17, 13, 24 ad gratiae -um (PAVL. NOL. epist. 15, 2 tantum nobis . . . ad praesentis gratiae -um quantum vobis ad mercedis aeternae copiam contulistis). AMBR. paenit. 2, 7, 60 -o liberalitatis amplificat. AMBROSIAST. in Rom. 1, 2 ad -um verae protestationis adiecit. 4, 25 ut ad -um nobis iustificationis proficeret. PAVL. NOL. epist. 19, 2 in -um damnationis convertimus (GREG. M. in evang. 10, 2. dial. 4, 50 p. 412^C^ ad maiorem damnationis -um). 23, 1 amoris tui -um facere non possumus (*syn.* cubitum adicere). carm. 30, 2, 6 in -um luminis amplificat. AVG. gen. ad litt. 3, 18 p. 84, 3 hoc ad -um poenae valere credi potest. retract. 1, 22, 1 -o . . . oblivionis adiuncto. in Iob 16 p. 544, 4 accedat -us terrae. quaest. hept. 3, 10 ad -um exprimendae sententiae intulit. PS. AVG. quaest. test. 19, 13 ad -um reatus eius proficeret. *al.* (GREG. M. moral. 5, 32 protinus ad -um reatus pertrahunt). ZACCH. 1, 36 in -um praestitae hactenus expositionis adicere. AVELL. p. 28, 1 ad -um perpetrati sacrilegii. BOETH. in Porph. isag. p. 88, 21 nec -is intentionis augent (augentur *Brandt*) nec imminutione decrescunt (*sc. differentiae*). CASSIOD. in psalm. 73, 2 addidit . . . perfectionis -um insignem. GREG. M. dial. 4, 33 p. 376^A^ -us retributionis excrescit. *nota de mercede*: PAPYR. Florent. 75, 21 (*a. 380*) ⟨ἐπληρ⟩ώθην τῶν ναύλων καὶ τῶν κουμούλων καὶ τῶν σακκο⟨φορικ⟩ῶν μισθῶν. PAPYR. Goodsp. 14, 7 κ⟩ούμουλα.

cun *v.* cum. **cūna** *v.* cunae.

cūnābula, -ōrum *n.* [*cf. c.* cunae, incunabula. *Th.*]. SERV. ecl. 4, 23 (= ISID. orig. 20, 11, 6) -a lectuli, in quibus infantes iacere consuerunt, vel loca, in quibus nascuntur (consueverunt, dicta quod partui adhibeantur ISID.), quasi cynabula: nam κύειν est graece niti (eniti ISID.). CHAR. gramm. I 33, 28 neutra semper pluralia, haec . . . -a (*sim.* DIOM. gramm. I 328, 10 EXC. Bob. gramm. I 550, 3 PROB. app. gramm. IV 196, 5 PHOC. gramm. V 428, 13). *sed sing.* cūnābulum -ī: GLOSS. σπάργανα, βαβάλιον, λίκνον ὃ καλοῦσι βαβαλιστήριον, vas in quo iacent infantes, initia infantiae. PRISC. gramm. II 124, 10 cuna -um (GRAMM. suppl. 69, 24. MARTYR. gramm. VII 185, 5 bu syllaba per b mutam notetur certissime, ut . . . -um. *nota propter significationem* (*cf. l. 61*): SCHOL. Verg. Bern. ecl. 4, 23 -a initia generis, -um genus arboris, in quo pueri conantur molimina gressuum. *legitur inde a* CIC.

I ***proprie*** *i. q. cunae*: **a** *de hominibus i. cunae, panni infantium*: GLOSS. σπάργανα, initia vel quibus infantes involvunt, nutrimenta vel cunae infantium, infantiae cunae, sunt (sive?) panni in quibus infantes obvolvuntur. BEDA orthogr. gramm. VII 268, 14 -a sunt panni infantiae, sed Iohannes Constantinopolitanus episcopus scribit Lazarum in monumento -is involutum. SORAN. p. 40, 20 *-a a naucella et monocoetio discrevisse videtur*: naucella pensilis sit *infans* . . . vel certe monocoetio . . . nam cum in -is esse coeperit, manibus nutricis retentus quasi ambulare discat (*cf. l. 51*). *singulariter de grabato*: ARATOR act. 1, 257 -a longa relinquens calcavit veteranus *claudus* humum. CIC. leg. agr. 2, 100 (*in imag.*) qui non in -is, sed in campo sunt consules facti (*i. non propter nobilitatem, sed propter virtutem*). div. 1, 79 *Roscius* cum esset in -is educaretur-que. rep. 2, 21 *v. p. 1389, 33*. VERG. ecl. 4, 23 ipsa tibi blandos fundent -a flores (SERV. *ad l. v. l. 40* SCHOL. Bern. *ad l. v. supra l. 51*). STAT. Theb. 9, 322 cui (*sc. Crenaeo*) . . . virides -a ripae. silv. 2, 1, 120 infausta Lachesis -a dextra attigit. Ach. 1, 38 quid enim -a parvo Pelion . . . commisimus? IVVENC. 1, 156 puerum veteri -a textu involvunt (*cf. l. 55*). SYMM. orat. 1, 1 *Augusti* -a Illyriae nives texerant. HYG. fab. 101 p. 94, 6 Orestem infantem de -is rapuit. CLAVD. rapt. Pros. 3, 173 post -a dulci ferre sinu. carm. min. app. 2, 65 non ulla parat -a partus. SEDVL. carm. pasch. 2, 92 ad sacra ad -a *Christi*. SIDON. carm. 2, 102 -a vestra imperii fulsere notis. CASSIOD. var. 8, 10, 4 tales mittunt nostra -a bellatores. CORIPP. Ioh. 6, 86 parvi -a lecti. *nota de gremio mulieris*: CLAVD. 1, 144 ipsa meo fovi gremio, -a parvis ipsa dedi. rapt. Pros. 2, 46 -a Tethys praebet et infantes gremio solatur. MAR. MERC. Cyr. epist. syn. 9 *Christus* adhuc in -is et in sinibus genetricis virginis constitutus. DRAC. Romul. 5, 297 simul ubera parvo urbs mater tremibunda dedi -a praestans. *de Baccho*: STAT. Theb. 10, 424 moderatius, oro, ducite, fulminei per vos -a Bacchi (*i. Semelen combustam. aliter*

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

l. 16). NEMES. cyn. 18 quis magno recreata tacet -a Baccho, ut *Iuppiter* iusti complerit tempora partus. *latiore sensu i. q. patria*: STAT. Theb. 7, 601 -a magni Herculis. SIL. 3, 81 cumque datum *filio* fari, duc per -a nostra (*Hannibalis, i. Carthaginem*). IVL. VAL. 1, 31 (vers.) urbs ... -isque gratior genitalibus. CLAVD. carm. min. app. 2, 131 magno -a grata Tonanti. PAVL. PELL. 24 Pellis inter -a quondam regis Alexandri. **b** *de apibus et avibus*: VERG. georg. 4, 66 *apes* sese in -a condent. PLIN. nat. 10, 99 quae (*sc. aves*) -a in terra faciunt.

2 *translate*: **a** *de personis, i. q. nativitas, origo, infantia, pueritia*: GLOSS. initia infantum, initia vel rudimenta, -is initiis vel ab infantiis. *cf. p. 1388, 51.* MANIL. 2, 15 Iovis et -a magni. COLVM. 1, 3, 5 cum a primis -is ... audisse potuerit (*cf.* COD. Iust. 7, 25, 1 [*a. 530*] animi iuvenum ... perterriti ex primis eorum -is inutiles legis ... dispositiones accipiunt. *cf. l. 60*). STAT. Theb. 10, 888 (*verba Liberi*) nunc ubi saeva manus meaque heu -a flammae, fulmen? TERT. nat. 2, 13 si quid in -is ⟨admissa tempora⟩litatis valent ad suffragium divinitatis. PANEG. 12, 4, 5 terra Cretensis parvi Iovis gloriata -is. HIER. praef. Vulg. Iob I in Latino paene ab ipsis -is inter grammaticos ... detriti sumus (CASSIOD. var. 8, 21, 6 fetus tui ... regales oculos ab ipsis paene -is pertulerunt. GREG. M. in euang. 19, 2 ab ipsis -is audivimus. VITA Radeg. prol. VITA Desid. 2). HIER. epist. 108, 3 a -is eius ipsisque ... crepundiis (EPIST. pontif. Thiel Gelas. 23 [*a. 494*] in clericatus officio paene a -is servientibus. 24 se a -is clericos confitentur. INSCR. christ. Rossi II 312, 4 natum a -is nutrivit mater). PRVD. c. Symm. 2, 1 veterum -a prima deorum. CLAVD. 7, 17 in mediis -a praebuit hastis. 8, 21 -a fovit Oceanus, terrae dominos ... decuit rerum de principe nasci. 10, 303 -a pensat, acceptum reddit thalamum. 18, 44. 22, 123 meritum, non quae -a *sint*, quaeris et qualis, non unde satus. carm. min. 30, 86 nec tua mortalis meruit -a nutrix. COD. Iust. 7, 4, 14, 1 omnes ad libertatem ad prima veniant -a. **b** *de urbibus, gentibus sim., i. q. initia*: CIC. rep. 2, 21 videtisne ... populum neque ut in -is vagientem relictum, sed adultum iam et paene puberem? (*cf.* PAVL. NOL. epist. 8, 1 adultum aetate corporea in spiritalibus adhuc -is vagientem videt, adhuc infantem verbo dei). VERG. Aen. 3, 105 gentis -a nostrae (SERV. *ad l.* gentis nutrimenta. VAL. FL. 5, 417). STAT. Theb. 1, 582 digna ... generis -a tanti. APVL. met. 2, 31 a primis -is huius urbis (INST. Iust. 1, 5, 3 urbis Romae). PANEG. 10, 16, 6 ut Herculem ferunt ... sic tu, imperator, in ipsis imperii tui -is, quasi geminos dracones necares. IOH. epist. ad Sen. 3 quia omne genus humanum in ipsis, ut ita dicam, mundi -is ... in morte fuerit iure collapsum. **c** *de virtutibus, honoribus, institutis etc., i. q. principia, fundamenta*: VARRO frg. Aug. dial. p. 148, 11 quomodo perveniri putant ad illa verborum -a vel stirpem potius atque adeo sementa. VAL. MAX. 3 praef. attingam quasi -a quaedam et elementa virtutis. POMPON. dig. 1, 2, 2, 38 tripertita, qui liber velut -a iuris continet (CLAVD. 24, 137 primique dedit -a iuris). TERT. spect. 4 origines ... quibus in -is in saeculo adoleverint. CHAR. dig. 1, 11, 1, 1 his -is praefectorum auctoritas initiata in tantum meruit augeri (AVG. ord. 2, 9, 26 post auctoritatis -a firmus). CLAVD. carm. min. 25, 69 hic splendor iuveni. -a prima puellae Danuvius. AVG. mor. eccl. 1, 26, 50 ista sunt quasi -a caritatis dei, quibus diligimus proximum. conf. 5, 5, 9 talis infirmitas in fidei -is a caritate matre sustinetur. doctr. christ. 7, 12, 17 fides vero in rerum temporalium quibusdam -is quasi lacte alit parvulos. epist. 17, 2 te ... natum, ubi huius (*sc. Punicae*) linguae -a recalent. MART. CAP. 6, 586 ab ipsis praeceptionis -is. PS. PROSP. vocat. gent. 1, 14 in veritatis -is nutriatur. VIGIL. TRID. ad Ioh. 8 p. 556^B^ ab ipsis -is regionis. INST. Iust. praef. 3 prima legum -a non ab antiquis fabulis dicere (2, 20, 3 in primis legum -is). 2, 23, 12 prima fideicommissorum -a a fide heredum pendent. *de anno*: CLAVD. 28, 651 cuius (*sc. anni*) -a fovit curia (*sc. consulatus initus est Romae*).

compos.: incunabula.

cūnae, -ārum *f.* [*orig. inc. cf. c.* incunabula, cunabula; *sunt qui conferant c. gr.* κοίτη κεῖσθαι, *ind.* śētē *'κεῖται', island.* hīđ *'cubile ursorum', v. Bersu, Die Gutturalen u. ihre Verbindung mit u im Lat. p. 181. Th.*]. GLOSS. βαβαλιστήριον, βαβαλιστήρια, βαβάλιον, stratum infantum. DVB. NOM. gramm. V 574, 18 -ae ⟨*recens*⟩ natorum habitacula. CHAR. gramm. I 33, 8 feminina semper pluralia, hae ... -ae (DIOM. gramm. I 327, 35 *sim.* PHOC. gramm. V 428, 8 *sed legitur sing.*: VARRO Men. 222 PAVL. MED. vita Ambr. 3 BACHIAR. repar. laps. 22 PRVD. ditt. 112 PRISC. gramm. II 124, 10. GRAMM. suppl. 69, 24 -a cunabulum). *legitur inde a* PLAVTO. [*it.-sept. hisp.* cuna. *M.-L.*]

1 *proprie*: *de personis*: PLAVT. Amph. 1107 postquam in -as conditust (*cf.* ARNOB. nat. 4, 25 *v. p. 1390, 23*). 1111 *angues* pergunt ad -as citi, ego -as recessim (recessum *codd.*) rursum vorsum trahere et ducere. 1115 citus e -is exilit *Hercules*. Pseud. 1177 in -is puer *cubitare solitus*. Truc. 905 opus est pulvinis, -is incunabulis. VARRO frg. Non. p. 167 Cuninae propter -as. Men. 222 propter -am capulum positum. CIC. Cato 83 ut ex hac aetate repuerascam et in -is vagiam (ZACCH. 1, 12 infantem in -is vagisse). div. 1, 78 *Platoni* in -is parvulo dormienti apes in labellis *consederunt* (IVV. 6, 89 quamquam ... segmentatis dormisset parvula -is. VAL. MAX. 1, 6 ext. 3 LAMPR. Diad. 4, 6). 2, 66 ut in -is fuerit anguis, non tam est mirum, in Solonio praesertim (LAMPR. Diad. 5, 6 cum in -is esset Diadumenus. AVG. civ. 4, 34 sine Cunina in -is fuerunt). PROP. 2, 6, 10 me nomina laedunt, me tener in -is et sine voce puer (OV. epist. 9, 22 tener in -is iam Iove dignus eras. ars 1, 188 fast. 4, 512. Pont. 2, 3, 72 tibi in -is oscula prima dedi. LACT. inst. 1, 20, 36 *Cunina* infantes tuetur in -is. HYG. fab. 139 p. 17, 8 *Amalthea Iovem puerum* in -is in arbore suspendit. HIER. epist. 108, 26 in -is et crepitaculis balbutiente lingua ... cantare). 2, 13, 43 utinam primis animam me ponere -is iussisset *Parca* (OV. met. 3, 313 furtim illum primis Ino matertera -is educat). OV. met. 9, 67 -arum labor est angues superare mearum (*sc. Herculis*). 10, 392 per -as alimentaque prima precatur. fast. 3, 770 hanc frondem -is apposuisse ferunt. 6, 136 -is corpora rapta suis. 6, 153. 167. 494 -is te, Melicerta, rapit. FEST. p. 194 per motus -arum lactisque alimentum. PHAEDR. app. 8, 3 *mulier* in -is parvum habebat filium. PERS. 2, 32 -is exemit puerum. MART. 11, 39, 1 -arum fueras motor, Charideme, mearum. QVINT. inst. 1, 1, 21 educatio a lacte -isque initium duxit. SVET. Aug. 94 *infans* repositus vespere in -as a nutricula. VOPISC. Aurel. 4, 6 Aurelianum aquila innoxie de -is levaverit. CAPITOL. Alb. 5, 8 *aquilae septem* quasi ad iocum circa -as pueri constitutae. ARNOB. nat. 4, 21 in mollissimis -is iacens. 4, 25 conditos in -is coalitos fratres. IVST. 7, 2, 8 *rege* in -is prolato et pone aciem posito (*cf.* PANEG. 10, 20 AMM. 26, 9, 3). HIL. trin. 2, 25 qui ... -is est obvolutus. 2, 27 *magi* posito in -is (*sc. Christo*) genu flectunt (LIV. perioch. 1^b^ PAVL. MED. vita Ambr. 3). *ibid.* per magos -arum sordes adorantur. AVSON. 164, 9 me praeceptum -is et ab ubere matris. 298, 40 diligo Burdigalam, Romam colo ... -ae hic, ibi sella curulis. PRVD. ditt. 112 praesepe iacenti -a erat. CLAVD. 188, 3 coniunxit nostras aequaeva infantia -as (*in imag.*). AVG. civ. 4, 7 *Cunina* -as *administrat*. *ibid.* -as excedere. 4, 11. HYG. fab. 95 p. 89, 7 Telemachum filium eius -is sublatum aratro ... subiecit. MACR. sat. 1, 17, 52. somn. 1, 2, 8 hoc totum fabularum genus ... e sacrario suo in nutricum -as sapientiae tractatus eliminat (*in imag.*). LEO M. serm. 37, 1 quem -ae testantur infantem. *in imag. cum genet. explic.*: BACHIAR. repar. laps. 22 quos natos crucis -a recepit. CARM. epigr. 98, 4 hic conquiescit -is terrae mollibus. *de hirundine*: OV. trist. 3, 12, 10 hirundo sub trabibus -as tectaque parva facit.

2 *translate i. q. origo, nativitas, pueritia*: OV. met. 15, 405 fertque pius -asque suas patriumque sepulcrum. fast. 5, 112 stella est in -as officiosa Iovis (*de stella pluviali*). VAL. MAX. 1, 8 ext. 5 lucem et -as assecutus. MART. 9, 8, 3 iam -ae lenonis erant. HIL. trin. 2, 24 *Christus* per conceptionem, partum, vagitum, -as omnes naturae nostrae contumelias transcucurrit (*sim.* 2, 26. 27. 9, 4 contrahere se usque ad ... -as. PRISCILL. tract. 4, 79. 6, 104). 3, 10 a -is et infantia (myst. 28, 2 *posteritas* tamquam ab ipsis -is provecta. AMM. 16, 1, 4 a nobilibus -is ad usque spiritum extremum. CARM. poet. min. V 118, 75 teneros aevi ... a primis fausto sociarant omine -is *parentes*). AVSON. 165, 3 in -is Hilari cognomen adepta. MART. CAP. 1, 93 -ae ergo officiant quod nihil editae (*i. origo humilis*).

deriv.: cunaria, cunulae. Cunina *nom. propr.* *Schwering.*

cūnāria, -ae *f. a* cunae. CORP. VI 27134 Teiae ... -ae Rufinae v(irginis) V(estalis). *'videtur derivatum a communione cunae idemque fere significare ac collactaneae' Mommsen.* *L.*

cuncaptum *v.* concipio. **cunchis** *v.* conchis.

cunctābundus, -a, -um *a* cunctari. GLOSS. dubius, suspensus, diffidus, haesitator. *i. q. cunctans*: QVADRIG. hist. 10^b^ Gallus sua disciplina scuto proiecto -us (cantabundus *plerique libri*), Manlius ... scuto scutum percussit. LIV. 6, 7, 2 -osque et resistentes egressos castris esse. 33, 8, 1 laetior res ... invitum et -um perpulit ut *eqs.* TAC. hist. 2, 85 per varias moras susceptum ad Vespasianum iter trahens et ex nuntiis -us aut properans. ann. 1, 7 *Tiberius* nusquam -us nisi cum in senatu loqueretur. GELL. 3, 1, 5 vix ego haec dixeram -us. APVL. flor. 2 p. 8 paulisper -o volatu. met. 8, 5 quem primum insiliat -a *bestia* rimatur. 11, 12 -us paulatim obliquato corpore ... sensim irrepo. 11, 27 talo paululum reflexo -o clementer incedebat vestigio. PANEG. 7, 18 segnis ille et -us amnis nunquam fuisse tardior videbatur. 11, 18 vix -a atque titubantia verba proferre. IVL. VAL. 2, 22 nihilum omnium aut -us aut differens. 2, 25. 3, 6. HIL. in psalm. 133, 2 qui ... nunc -us et fluctuans incerto fidei vento circumferatur. MAXIMIN. c. Ambr. 115 ut ... tu sine -a deliberatione ... putares. AMBR. Abr. 2, 2, 6. RVFIN. apol. Orig. 1, 39 p. 578^B^ quod interrogati de talibus non prompte nec statim respondeant, sed -i et nutu magis quam verbis agant. AVG. ord. 2, 1, 3. conf. 8, 11, 27 -us pendebam. util. cred. 8, 20 iam -us atque haesitans, quid mihi tenendum, quid dimittendum esset. MART. CAP. 4, 424 AVELL. p. 101, 16. *adv.* **cunctābundē**: GLOSS. IV 409, 9 haesitanter.

cūnctālis, -e *a* cunctus. *i. q. quod cunctis commune est*: MART. CAP. 1, 54 Neptune autem et Lar omnium -is ... convenistis.

cunctāmen, -is *n. a* cunctari. *i. q. actus cunctandi*: AVIEN. Arat. 135 aut tardo *Cynosura* cohibet -a lapsu. PAVL. NOL. carm. 27, 416 hunc (*sc. Thomam*) Christus pavidae -e mentis pro nostra

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

dubitare fide permisit. Cod. Theod. 12, 1, 23 (*a. 338*) sententia . . . sine aliquo -e convalescat. Gild. Brit. 11 chron. III p. 32, 11 ut absque -e gloriosi . . . martyrii sui trophaea defigerent.

cunctāmentum, -ī *n. a* cunctari, *cf.* cunctamen. *i. q. actus cunctandi*: Mart. Cap. 1, 6 itaque pro industriae dignitate, quam conveniret accipere, -o (*sic Grotius*, cuncta merito *β*) longae deliberationis alternat.

cūnctātim *a* cunctus. Exc. barb. p. 280, 23 Frick prophetarum singillatim regna recensare -im.

***cunctātio,** -ōnis *f. a* cunctari. conctationis: Papyr. Berol. 628 II 3. *pluralis legitur*: *l. 79.* Gloss. *ὑπέρθεσις. μέλλησις. ἀναβολή. μελλησμός. μεταμελλησμός. διαπορία. διαβασταγμός.* dubitatio. sine -e *ἄνευ διαπορίας. ἄνευ δισταγμοῦ.* *legitur inde a* Cic., *singulis locis*: Bell. Alex. Pavl. Fest. Sen. rhet. Petron. Stat. Frontin. Ivv. Calp. Vervs Fronto Gell. Min. Fel. Vvlg., *binis*: Caes. Svet. Hil., *ternis*: Icti Chalc. Amm., *quaternis*: Cvrt. Plin. nat., *praeterea*: Cic. (*7*^ies^), Liv. (*33*^ies^), Val. Max. (*11*^ies^), Sen. phil. (*6*^ies^), Colvm. (*7*^ies^), Qvint. (*6*^ies^), Tac. (*28*^ies^), Plin. epist. (*10*^ies^), Apvl. (*9*^ies^). *loc. dub.*: Petron. 99 tantum omnem scabitudinem animi . . . deleret sine cicatrice (-e *Bücheler*).

i. q. ***actus cunctandi***: Cic. Sest. 100 ut non numquam -e ac tarditate, dum otium volunt etiam sine dignitate retinere, ipsi utrumque amittant. Vatin. 15 dicam s i n e -e quod sentio (Liv. 26, 19, 4. 36, 14, 2. 42, 43, 8 Sen. contr. 1 praef. 3 Val. Max. 3, 7 ext. 5. 3, 8 pr. sine ulla -e. 3, 8 ext. 6 sine ulla -e. 4, 1 ext. 2. 6, 2, 9 Sen. epist. 66, 21. 71, 16 sine -e. Cvrt. 8, 6, 29 Colvm. 2, 1, 1. 6, 29, 1 si fossam sine -e transilit. 9, 1, 1. 9, 9, 3. 9, 14, 18. 12, 3, 7 Plin. nat. 10, 186. 11, 273. 18, 31 Tac. ann. 1, 25 Svet. Aug. 12. Porph. Hor. carm. 1, 12, 7 quid est temere? . . . sine -e et facile? Ps. Hil. c. Arrian. 14, 15 Filastr. 71, 2. 107, 7. Amm. 19, 7, 1 omissa omni -e. 25, 7, 11. Maximin. c. Ambr. 66 sine aliqua -e. Vvlg. Esth. 4, 11 absque ulla -e statim interficiatur [*οὐκ ἔστιν αὐτῷ σωτηρία*]. Bachiar. fid. 7 Theod. Prisc. eup. faen. 46 Clavd. Mam. anim. p. 158, 4. *cf. p. 1392, 18*). Cic. Lael. 44 studium semper adsit, -o absit. off. 1, 72 abiecta omni -e. Att. 9, 1, 3 audio . . . bonis viris . . . hanc -em nostram non probari. Pollio Cic. epist. 10, 33, 2 omnem enim -em eius d i s c u s s i s s e m (Val. Max. 3, 2, 17 -e bonorum civium discussa. Vigil. Thaps. c. Arrian. 3, 8 omni -is discussa caligine). Cael. Cic. epist. 8, 16, 2 quod offensae fuerit in ista -e, te subisse (= Att. 10, 9ª, 2). Caes. Gall. 3, 18, 6 ad hoc consilium Gallos hortabantur: superiorum dierum Sabini -o *eqs.* 3, 24, 5 cum sua -e atque opinione timoris (*sic Voss.*, timidiores *codd.*). Bell. Alex. 2, 1 -o ulla aut m o r a (Liv. 37, 34, 2 spem attulit mora et -o Romanorum. Qvint. inst. 11, 2, 18 sine -e ac mora. 11, 3, 158. Ps. Qvint. decl. 17, 4 cum quadam -e, cum mora. Tac. ann. 4, 11 insita denique etiam in extraneos -e et mora. 6, 48 -em et moras suadentibus amicis. Plin. epist. 5, 8, 14. Vlp. dig. 26, 7, 7, 1 debuit partibus suis fungi non quidem praecipiti festinatione, sed nec moratoria -e. Scaev. dig. 40, 7, 40, 7 sollicito testatore -i et moram eorum proscribente. Apvl. met. 7, 9 nec mora nec -o. Avson. 419, 49 habet moras suas dispertitis gradibus tam matura -o). Liv. 2, 36, 4 magno illi ea -o stetit. 4, 43, 9 deorum providentia curaque exceptam memorabat Veientibus indutiis et -e Aequorum stare. 5, 41, 7 maior prope -o tenebat aperta quam clausa invadendi (21, 56, 4 *l. 57.* Val. Max. 8, 1 amb. 2 hi differendo damnandi atque absolvendi inexplicabilem -em vitabant. Apvl. met. 10, 24 veniendi -o). 6, 7, 3 quae tristitia, milites, haec, quae insolita -o est? 6, 21, 6. 7, 23, 10. 8, 15, 5 quorum -e proditi socii essent. 10, 20, 10 i n t e r -em opprimuntur (21, 56, 4 inter -em ingrediendi ab hostibus oppressi. 24, 19, 10 inter colloquia -emque. 27, 15, 16). 22, 14, 5 ab extremis orbis terrarum terminis nostra -e et s o c o r d i a iam hoc progressus (*cf.* 22, 27, 4 in -e ac segnitie. Tac. hist. 1, 33 -e nunc et segnitia terentium tempus. Plin. epist. 5, 10, 2 meam quoque -em tarditatemque vicisti). 22, 15, 1 infamem suam -em esse (42, 57, 3). 22, 23, 1 sollers -o Fabii. 23, 18, 13 illa enim -o distulisse modo victoriam videri potuit. 24, 22, 13 -is suae veniam petivit. 25, 40, 10 nullum neque locum neque tempus -i consiliove dedit. 27, 21, 2 f r a u d e eorum et -e fieri (Tac. hist. 2, 30 tamquam fraude et -bus Valentis proelio defuissent). 28, 7, 1 ita res p e r -em omissa (37, 5, 4 ne . . . pacem . . . per suam -em haberent). 28, 30, 8 ipsa -o facultatem detractandae pugnae ademit. 28, 40, 7 insitae ingenio meo -is. 29, 24, 7 -em in animo sibi esse. 34, 46, 6 -o hostium animos faciebat. 35, 25, 5 litterae T. Quincti -em iniecerunt. 42, 39, 4 paulisper internuntiando -o fuit. 44, 36, 8 neque enim ne his quidem -em aperuerat suam. Pavl. Fest. p. 151 coctiones dicti videntur -e, quod in emendis vendendisque mercibus tarde perveniant ad iusti pretii finem. Val. Max. 3, 1, 2 ista -o longe admirabilior. 3, 8, 2 alter enim c e l e r i t a t e sua Karthaginem oppressit, alter -e id egit (*cf.* Tac. Germ. 30 velocitas iuxta formidinem, -o propior constantiae est). 7, 3 ext. 8 Fabium Maximum invictam armorum suorum (*sc. Hannibalis*) vim saluberrimis -bus pugnae ludificantem. 9, 13, 3 o -em fati aerumnosam. Sen. dial. 9, 2, 8 -o vitae parum se explicantis. 10, 9, 3 ad exprobrandam infinitam -em (*Gertz*, cognationem *A*). benef. 2, 1, 2 qui nolentem se tribuisse ipsa -e testatus est. clem. 2, 2, 3 ut raro, invitus et cum magna -e . . . cum magna -e, cum multis dilationibus. Cvrt. 4, 6, 13 -em hostium suam fore occasionem rati. 9, 4, 32. 10, 6, 20. Colvm. 2, 20, 1 dispendiosa est -o. Plin. nat. 28, 201 nulla pretii -e. Stat. Theb. 8, 613 gravis hinc miseri -o voti. Qvint. inst. 9, 2, 71 iuvant et interrupta silentio dictio et -es. decl. 252 p. 30, 1 religionis vestrae -o. 303 p. 196, 17 quae miserorum inter binos metus -es. Frontin. strat. 1, 11, 1 simulaverunt -em. Ivv. 6, 221 nulla umquam de morte hominis -o longa est. Tac. Germ. 11 dies -e coeuntium absumitur. hist. 1, 21 *opp.* temeritas (3, 20). 1, 89. 2, 25. 4, 76. ann. 1, 46. 15, 2. *saepius.* Plin. epist. 1, 8, 4. 18. 1, 22, 3 quam pressa et decora -o *sermonibus eius* (9, 9, 2 quanta in sermone -o). 2, 10, 8 studia . . . -e fraudare. 9, 1, 4. 10, 96, 1 vel -em meam regere vel ignorantiam extruere. Svet. Tib. 24 ambiguis responsis et callida -e suspendens. Calp. decl. 61 parentum illa deliberatio fuit, haec iam -o parricidarum est. Vervs Fronto p. 130, 3 N. causam tam iustae -is. Vlp. dig. 40, 2, 20, 1. Gell. 14, 2, 12 religione illa -is et sollicitudinis nostrae comprobata. Apvl. met. 2, 29 hanc -em sequens adulescentis sermo distinxit. 3, 5 omnis -o, ignavia omnis facessat. 6, 8 quae res . . . s u s t u l i t Psyches omnem -em (7, 22. 9, 42). 9, 19 devorato pudore et dimota -e. 10, 26. *ibid.* trepidatio. Min. Fel. 13, 4 quid, Simonidis melici nonne admiranda omnibus et sectanda -o? Tert. bapt. 18 -o baptismi utilior est. Paneg. 12, 11. Ivvenc. 3, 243 tacitas volvit -o mentes. Ivst. 30, 3, 5 quae res omnem -em Macedonici belli senatui eximit. Hil. in Matth. 21, 13 fidelitatis -em. Amm. 20, 9, 3 -e stringebatur ambigua. Ambr. exc. Sat. 1, 53 non aliqua -is haesitantia. Rvfin. hist. 3, 25, 6 vel contradictio aliqua vel etiam -o (*οὐκ ἐνδιαθήκους μὲν ἀλλὰ καὶ ἀντιλεγομένας sc. γραφάς*). Avg. civ. 11, 11. 19, 2 de -e academicorum (*cf.* epist. 135, 1 academiae multiplex et continuata -o). Mart. Cap. 1, 21 at nobis (*sc. diis*) praescire vacuum, -o nulla est. Sidon. epist. 1, 9, 2. *nota i. q.* ***dubitatio***: Chalc. transl. p. 49^D^ quae tandem erit certa eorum ita -e semota comprehensio. comm. 1 si de motu stellarum oriatur aliqua -o. Avg. gen. ad litt. 6, 9 p. 181, 11 neque enim habet ullam -em apostolica illa sententia de geminis in utero Rebeccae nondum agentibus aliquid boni aut mali. Ps. Arnob. confl. 2, 32 p. 322^C^ nunc ut radicitus mihi evellatur omnis -o, probari apud me cupio. Petr. Chrys. serm. 79 p. 424^A^ post -is aestus sitienter bibant auditum fidei de flumine. Boeth. arithm. 2, 18 p. 102, 22 et in ordinem ad eundem modum intuentem nulla -o contrarietatis impediet. 2, 20 p. 104, 18 ad solidos numeros non erit ulla -o. Lex Burg. lib. const. 50, 1 quatenus singulorum locorum iudices ignorantiae -e summota finem litibus congruenter imponant.

cunctātīvē *adv. a* *cunctativus, cunctari. *i. q.* ***lente***: Don. Ter. Eun. 178 haec -e pronuntianda sunt.

cunctātor, -ōris *m. a* cunctari. Gloss. *διαπορητής. ὀψιμαθής.* *is, qui cunctatur*: Cael. Cic. epist. 8, 10, 3 nosti Marcellum, quam tardus et parum efficax sit, itemque Servius quam -r. Liv. 6, 23, 5 -em ex acerrimo bellatore factum. 22, 12, 12 immodicus primo inter paucos, dein propalam in vulgus pro -e segnem, pro cauto timidum. 30, 26, 9 sicut dubites, utrum ingenio -r fuerit an quia ita bello proprie . . . aptum erat. 45, 23, 15 Atheniensium populum fama est celerem et supra vires audacem esse ad conandum, Lacedaemoniorum -em et vix in ea, quibus fidit, ingredientem. Qvint. inst. 8, 2, 11 ut Fabius inter plures imperatorias virtutes -r est appellatus. Tac. hist. 2, 25 *Paulinus* -r natura. 5, 14 neuter ducum -r. ann. 15, 1 *Vologeses* -r ingenio et defectione Hyrcanorum. Stat. Theb. 3, 79 inde ultro Phlegyas et non -r iniqui Labdacus . . . ire . . . parant. Spart. Hadr. 14, 11 idem (*sc. Hadrianus*) severus laetus, comis gravis, lascivus -r. Avson. 210, 12 nec -r eras nec properante sono (*de rhetore aliquo*). Amm. 14, 10, 14 ut -r et cautus (31, 12, 6). 16, 2, 11 erat providus et -r. 27, 10, 10 ut dux -r et tutus. 28, 1, 44 ut -r contemptus. 29, 5, 32 ut antiquus ille -r. 30, 3, 2 ut -em decuerat ducem. Drac. Orest. 580 dixerat haec dubius, sed non -r amicus. *cf. nom. propr.* *fem.* **cunctātrīx,** -īcis: Ambr. epist. 67, 5 lenta autem virtus omnis et diuturna -x.

cūncticinus, -a, -um *a* cunctus *et* canere. Mart. Cap. 9, 905 omnium organicarum vocum consociata permixtio quandam plenitudinem -ae voluptatis admisit.

cūnctim *adv. a* cunctus. Apvl. flor. 9 p. 38 quae utinam possem equidem non singillatim ac discretim, sed -m et coacervatim tibi . . . offerre. Socr. 4, 127 homines . . . singillatim mortales, -m (cuncti *codd.*, *corr. Lipsius*) tamen universo genere perpetui, vicissim sufficienda prole mutabiles. Sidon. epist. 8, 6, 6 qui non sensim singulatimque, sed tumultuatim petitus et -m. Sidon. epist. 8, 6, 10 pariter et -m (*L C M*², cuncta *L*¹ sell-).

cūnctiparēns, -is *a* cunctus *et* parens. *i. q. pater omnium, de deo*: Prvd. perist. 14, 128 cui posse soli -s dedit castum vel ipsum reddere fornicem. ham. 931 o dee -s, animae dator, o dee Christe. Drac. laud. dei 2, 65 vivida -s mens innumerabilis una.

cūnctipotēns, -is [*a* cunctus *et* potens, *cf.* omnipotens. *Th.*]. Gramm. VI 646, 13 -s choriambum *in se tenet.* Hymn. Ambros. II 81, 37 Iesu, nate dei -is. 82, 25 tu, -s, omnia solus in cuius manibus sunt universa. Prvd. perist. 7, 56 Iesu -s. Evg. monost. 8. carm. app. 9, 4 *de deo.*

***cunctor,** -ātus sum, -ārī [*cf. esse videtur c. got.* hāhan *'suspensum habere'*, *theodisc.* hangēn *'pendēre'*, *ind.* śaṅkate *'sollicitus est, du-*

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

bitat'; v. Pott, Etymol. Forsch. III 147. Th.]. cuncto: PRISC. gramm. II 392,8 plurima inveniuntur apud vetustissimos, quae contra consuetudinem vel activam pro passiva vel passivam pro activa habent terminationem ut...-o pro -or. NON. p. 469 -ant pro -antur. ENN. scaen. 179. 368 PLAVT. Cas. 792 ACC. trag. 72 APVL. Socr. 2 p. 119 AVELL. p. 613 (*cf. infra l. 19*). GLOSS. V 187, 16 -are causare. cunctor *vi passiva*: TAC. ann. 3, 46 (*dub.*) TERT. pudic. 13 p. 243, 22. NON. p. 252 -ari est dubitare deliberare. manere. cum ratione differre. GLOSS. -or ὑπερτίθημι. dubito. -atur dubitat vel remoratur. haesitat. trepidat. tardat. moratur. -are causare. -anti repugnanti. -antem interrogantem. cogitantem vel dubitantem. -atus trepidatus (trepidus *a*). *legitur inde ab* ENNIO *et* PLAVTO. *singulis locis*: ACC. EPICED. Drusi GRATT. MANIL. SEN. contr. VELL. VAL. MAX. PLIN. nat. MART. FRONTO, *binis*: PLAVT. AETNA HOR. PETRON. ICTI VVLG. CLAVD., *ternis*: CAES. PLIN. epist., *quaternis*: ENN. FLOR., *saepius*: CIC. *17ies*, LVCR *5ies*, SALL. *9ies*, VERG. *15ies*, OV. *13ies*, LIV. *60ies*, SEN. phil. *12ies*, CVRT. *10ies*, COLVM. *9ies*, VAL. FL. *18ies*, SIL. *20ies*, STAT. *28ies*, TAC. *43ies*, SVET. *21ies*, APVL. *14ies*, AMM. SVLP. SEV. *loc. dub.*: AVELL. p. 613 annuntiare tibi pacem non cunctavi (pacem nunciavi *cod.*).

i. q. haesitare ante initium operis; dubitare, an quid faciendum sit (de opinione v. p. 1394, 69. 82. 1395, 51); aliquo loco diutius morari (v. infra l. 46 et p. 1395, 61): 1 *absolute*: ENN. scaen. 368 bene monens tute ipse -at, o vide (cuncto *pars codd. Noni*). PLAVT. Epid. 162 non enim nunc tibi dormitandi neque -andi copia est. CIC. Balb. 8 hic ego nunc -er? Pis. 10 an potest ulla esse excusatio ... -anti ... consuli? ad Q. fr. 2, 4, 1. epist. frg. V 2 sed cito paenituit domumque rediit, ceteri -bantur. PLANC. Cic. epist. 10, 15, 2 quibus rebus ego cognitis -atus non sum. SALL. Catil. 52, 28 sed inertia et mollitia animi alius alium expectantes -amini. VERG. georg. 3, 488 inter -antes cecidit *victima* moribunda ministros. HOR. sat. 1, 2, 122 OV. met. 8, 753. LIV. 2, 36, 5 -antem tamen ac prolatantem ingens vis morbi adorta est. 3, 61, 8 non sustinebunt impetum et nunc -antur magis quam resistunt. 4, 47, 2. 6, 4, 11 imperium quam consilium segnius fuit; dum -antur *eqs.* 8, 24, 12 quid in tanto discrimine periculi -retur (21, 14, 3 in tali occasione). 27, 36, 7. 36, 60, 6. GRATT. 34 optuma Cinyphiae, nequid -ere, paludes lina dabunt. COLVM. 11, 1, 29 res est agrestis insidiosissima -anti. SIL. 7, 244 in rem -ari fuerit. STAT. Theb. 7, 431 -antem equum (11, 481). TAC. hist. 1, 9 ann. 1, 57 *saepius*. HIL. in Matth. 21, 10 illi responsionis suae periculo -antur. IVST. 1, 6, 14 -antibus *viris feminae* sublata veste obscaena corporis ostendunt.

de rebus (*cf. 1394, 14*): OV. epist. 16, 260 dabo -atas tempore victa manus. VAL. FL. 3, 694 -antia corda. 7, 176 -antia ... pectora. STAT. Theb. 4, 189 manu -anti. 9, 37 et -ata fides (*i. incredibile ei videbatur*). Ach. 1, 814 novus -bitur auster. RVF. FEST. 28 -antem animam efflavit. *i. q. morari*: VERG. Aen. 9, 122 -atur et amnis rauca sonans. AETNA 621 -antes (*sc. fugere*) vorat ignis *Aetnae*. OV. am. 2, 19, 12 quotiens ... -antem tardo iussit abire pede. LIV. 2, 10, 9 -ati aliquamdiu sunt, dum alius alium ... circumspectant. 2, 65, 3 dum -atur consul virtute militum fretus. 21, 5, 2 ne se quoque ut patrem Hamilcarem, deinde Hasdrubalem -antem casus aliquis opprimeret. 40, 33, 2 non quia ipsi -ati sunt, sed quia profectos ... tenebant. VAL. FL. 2, 215 -antibus invenit enses. 3, 606 stat lacrimans magnoque viri -atur amore. GELL. 9, 9, 15 gaudia fecerit pigra et levia et -antia et quasi in summo pectore supernantia. PANEG. 12, 34 spumat decolor cruore fluvius et -antes meatus ... evolvit. SER. SAMM. 580 si cui vesicae tardus -bitur humor. 645 si forte cruor clausa -bitur alvo. NEMES. cyn. 221 ut non -antes haustus medicinae infundere possis. *gerundium*: *genet.* (*v. l. 25*): OV. Pont. 4, 2, 14 haec mihi -andi causa ... fuit (LIV. 34, 46, 6 SVET. Tib. 25). LIV. 3, 70, 5 -andi tempus (AMM. 19, 11, 11). 42, 57, 2 spatium. SIL. 7, 126 sollers -andi Fabius. 8, 330 ratio. 10, 595. 15, 610 -andi restare dolum. *ablat.*: ENN. ann. 370 unus homo nobis -ando restituit rem (*cf.* VERG. Aen. 6, 846 unus, qui nobis -ando restituis rem. OV. fast. 2, 242 cui res -ando restituenda foret). SALL. or. Phil. 17 quo usque -ando rem publicam intutam patiemini? LIV. 6, 23, 8 hostis, cuius animos -ando auximus. 7, 24, 3. 10, 29, 8 -ando extraxerat diem. 22, 24, 10 sedendo et -ando bellum gerebat. 28, 2, 14 si nihil *spem* ipse -ando moratus esset. 31, 7, 3. 35, 12, 3 ne -ando senescerent consilia. SIL. 6, 639 pulcherrima *Fabiorum* -ando Fabius superavit facta. 7, 10 sistere Fortunam -ando adversa foventem. OROS. hist. 4, 15, 7 Fabii Maximi ... qui impetum Hannibalis -ando tardavit. *ablativus absolutus*: CIC. epist. 12, 25, 2 -antibus ceteris. CAES. Gall. 4, 25, 3 nostris militibus -antibus. SALL. Iug. 62, 1 caveat, ne illo -ante Numidae sibi consulant. VERG. georg. 4, 107 non illis quisquam -antibus altum ire iter ... audebit. LIV. 21, 52, 9 *is* tum collega -ante equitatum ... mittit. 22, 14, 10 vereor ne sic -antibus nobis ... servaverint maiores nostri. 25, 39, 18 utrisque post tantas ... clades -antibus. 31, 3, 6 ne -antibus iis auderet Philippus. VAL. MAX. 3, 7 ext. 1. CVRT. 9, 3, 3 -antibus ceteris. 9, 4, 30. VAL. FL. 2, 377 quid et ipse viris -antibus adsit. SIL. 7, 337 nihil hinc -ante, sed acris incepti laeto iuvene, ... festinant. STAT. Theb. 1, 315. silv. 1, 4, 52 subiti praeceps iuvenile pericli nil -ante malo. SVET. Aug. 26 cum quidem -ante senatu Cornelius ... non dubitasset. Cal. 56 aliis per inopiam occasionis -antibus. PANEG. 9, 2 quiescentibus -antibusque sociis. 5, 14. IVST. 1, 9, 22 -antibus sociis, ne ipsum pro mago transfoderent. AMM. 15, 10, 4 -antibus plantis homines et iumenta procidunt.

iuncturae notabiles: *impellere sim.* -antem: VERG. Aen. 10, 830 increpat ultro -antes socios (LIV. 10, 35, 8 -antes arma capere increpabat. VAL. FL. 3, 613 iamque morae impatiens -antes increpat). 12, 940 iamque magis -antem flectere sermo coeperat. OV. met. 4, 652 manibus expellere temptat *Atlas* -antem *Perseum*. LIV. 3, 44, 6 -antem vi abstracturum. 23, 16, 11 si -antibus instaret. 25, 40, 13 perpulit -antem Epicyden, ut ... exirent (*cf.* 25, 18, 11 TAC. hist. 4, 20 ann. 4, 42 SVLP. SEV. chron. 1, 28, 2). 27, 16, 16 ut -antem hortarentur. 36, 6, 10 terrendosque metu, si -rentur. 42, 39, 4 ioco etiam Marcius -antes movit. SEN. contr. 2, 55, 5 -batur ille nec ullis adhortationibus in tyrannicidium poterat impelli (SIL. 2, 615 -antemque impulit ensem. 7, 697 -antem impellebat equum. STAT. Theb. 3, 35 ubi primum maxima Tethys impulit Eoo -antem Hyperiona ponto. TAC. hist. 3, 69 -antem in arma impellebant. OROS. hist. 4, 20, 13). SIL. 14, 135 -antes urgens. 3, 154 magister *navis* -antem *Hannibalem* ciet. STAT. silv. 1, 5, 11 -antemque incende chelyn. Theb. 3, 233 rape -antes et foedera turba. 10, 672 magna -antis pectora dextra permulsit. SVLP. SEV. chron. 1, 14, 2 -antem potestate confirmat (1, 44, 4).

participium cum brevi, diu *sim.*: OV. am. 3, 5, 25 illa locum ... diu -ata relinquit (EPICED. Drusi 253 LIV. 25, 18, 11. 26, 38, 7 multum ac diu [SEN. clem. 1, 14, 2 multum diuque. AMM. 29, 2, 18 diu multumque. SVLP. SEV. dial. 2, 13, 4 diu multumque]. 34, 41, 9 VELL. 2, 103, 2 CVRT. 4, 13, 20. 5, 11, 3. 6, 5, 8 *cf.* 10, 6, 19 SIL. 13, 404 SVET. Iul. 81 Aug. 8 Cal. 4 Claud. 21 *al.* APVL. met. 6, 17 diutius. AMM. 17, 1, 8. 18, 6, 7. 27, 2, 1). OV. am. 3, 5, 41. met. 2, 105 ergo qua licuit genitor -atus ... deducit. 5, 32 -atusque brevi ... misit. epist. 17, 115 ita -atus monitu nutricis amaro ... peto. LIV. 4, 32, 10 parumper (10, 19, 16 VAL. FL. 5, 392). 25, 38, 18 paulum (VAL. FL. 2, 320. 4, 403. 7, 581 PLIN. epist. 5, 1, 4. 6, 16, 11). 29, 24, 5 militibus non ultra esse -andum ait (STAT. Theb. 11, 286 SVLP. SEV. dial. 3, 2, 5). 42, 53, 7 haec tria oppida paulisper -ata (SVLP. SEV. chron. 2, 13, 8). 42, 53, 8 urbem nihil -atis, qui incolebant, ... recipit (SEN. epist. 76, 29 CVRT. 5, 6, 2 STAT. Theb. 9, 125 SVET. Vit. 10 FLOR. epit. 1, 17, 3. 1, 40, 22. 2, 13, 71 GELL. 16, 6, 9 AMM. 29, 5, 16 SVLP. SEV. dial. 1, 18, 4). CVRT. 8, 6, 23 nec -atus Eurylochus ... dixit. STAT. Ach. 1, 379 digreditur multum -ata in limine mater. APVL. met. 2, 32 nec -atus medios latrones involo. SVLP. SEV. dial. 2, 2, 3 nec -atus ille properavit. 2, 4, 9 nec -atus. AVG. civ. 22, 8 ut illum ad eum locum sanctum non -antes afferrent.

opponitur conari *sim.*: CIC. epist. 1, 7, 5 si exploratum tibi sit ... non esse -andum, si dubium sit, non esse conandum. festinare: PLAVT. Cas. 792 tu hic -as, intus alii festinant (*cf.* COLVM. 11, 1, 14 familiam semper ad opera -antem [*cf. p. 1395, 44*] pro temporibus anni festinanter producat). properare: CIC. Att. 10, 8, 5 sed assequor omnia, si propero; si -or, amitto. LIV. 23, 14, 1 Romanos praeter insitam industriam animis fortuna etiam -ari prohibebat. *coniunguntur* agere lenius, differre, cessare *sim.*: CAES. civ. 1, 1, 4 si -etur *senatus* atque agat lenius. LIV. 22, 60, 26 cum erumpere e castris oportet, -amini ac manetis. 24, 39, 3 -antique et differenti ferociter minitarentur. 35, 18, 8 non -andum nec cessandum esse (SEN. dial. 10, 9, 2 quid -aris ... quid cessas? AMM. 19, 11, 11 neque -andi aderat tempus neque cessandi). SEN. dial. 3, 11, 5 -ari et trahere et morari. COLVM. 1 praef. 17 qui sub umbra civitatis intra moenia desides -rentur. APVL. met. 10, 32 -antique lente vestigio et leniter fluctuante spinula ... coepit incedere.

nota metu *-ari*: VERG. Aen. 4, 390 *p. 1395, 7.* 12, 916 -aturque metu telumque instare tremescit. VAL. FL. 5, 392 illa parumper virgineo -ata metu sic orsa vicissim. -ari et timere *sim.*: CIC. Sest. 81 an etiam tum quiesceretis, -remini, timeretis ...? de orat. 3, 36 alterum -antem et quasi verecundantem incitabat. epist. 6, 1, 5 auctoritate tua -antem et diffidentem excitare. SIL. 14, 161 trementem -antemque animam Stygia ceu sede reducens. STAT. Theb. 6, 765 metuensque futuri -atus vires dispensat. SVET. Tib. 25 -andi causa erat metus undique imminentium discriminum. APVL. met. 1, 23 meque etiam nunc verecundia -antem. 1, 26. apol. 46 quid taces, quid -aris, quid respectas? CAPITOL. Gord. 11, 6 quid timide auditis? quid circumspicitis? quid -amini? -ari et dubitare: CIC. div. 1, 56 quam vellet -retur (*antea*: quaesturam petere dubitanti). SALL. Catil. 52, 25 vos -amini etiam nunc et dubitatis. Iug. 97, 2 quem ubi -ari accepit et dubium belli atque pacis rationes trahere. MART. 6, 20, 3 inquiris, dubitas, -aris meque diebus teque decem crucias. ARNOB. nat. 2, 3 magis an sint dii ceteri dubitabit quam in deo -bitur (*cf. p. 1395, 50*). AVG. civ. 11, 13 in *deo* se in aeternum esse mansurum nec ulla dubitatione -etur nec ullo errore fallatur.

2 *sequuntur constructiones*: **a** *accusativus* (*cf. l. 35. p. 1395, 7. 47. 57*): VAL. FL. 1, 757 quam multa leo -atur in arta mole virum. STAT. Theb. 3, 719 magnos -amur, nata, paratus. 6, 626 ambiguumque senis -atur Adrasti consilium (*ut vid.*). 7, 1 atque ea -antes Tyrii primordia belli. 11, 268 dubium et pugnas -antem Eteoclea. CLAVD. 10, 21 -atur mea vota socer. **b** *accusativus cum infinitivo, i. q. dubitare, negare*: AVG. civ. 10, 11 quam (*sc. cunctam diabolicam societatem*) quaelibet anicula christiana nec -atur esse et liberrime de-

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

testatur. 11, 25 esse ... aliquam naturae causam, scientiae formam, vitae summam nemo -atur. *cf. p. 1394,76. infra l. 56.* **c** *infinitivus* (*cf. p. 1394, 5*): ENN. scaen. 179 qui cupiant dare arma Achilli, ut ipsi -ent (*ut videtur*). ACC. trag. 72 territa membra animo aegroto -ant sufferre laborem. CIC. Tim. 10 non est -andum profiteri .... SALL. Catil. 45,1 ne -etur ipse propius accedere. Iug. 13,6 quaecumque possint, largiundo parare ne -entur. VERG. Aen. 4, 390 multa metu -antem (*cf. p. 1394, 58*) et multa parantem dicere. OV. Pont. 4, 14, 19 digitos incidere -or. LIV. 21, 34, 8 -atur Hannibal demittere agmen. 28,15,10. 31,7,5 id nunc ... -amur facere? 34,23,8 Philippo -anti deducere *praesidia*. 34, 19, 11 facere. MANIL. 2, 784 sic mihi -anti tantae succedere moli. SEN. Phaedr. 616 -er paratis ensibus pectus dare. dial. 10,11,2 non -bitur sapiens ire ad mortem. CVRT. 8,1,40. COLVM. 8,15,7 parere -antur *aves* in servitute. VAL. FL. 7,64 me quoque -antes interdum agnoscere tauri. STAT. Theb. 1,467 mens ...-atur proferre patrem. 2,66 notos -atur inire penates. 3,79. 4,467 nec rapidas -atur frondibus atris subiectare faces. 8,151 stupet haec et credere Adrastus -atur. TAC. hist. 4, 2 ann. 1,6. SVET. Iul. 70 neque adire -atus est. Vesp. 16. FRONTO p. 217,5 N. an -etur de militibus nostris Mars pater illa dicere? VLP. dig. 38,17,2,24 cum petere non -retur. APVL. met. 4, 34 facinus perficere. 11, 28 AVG. civ. 10, 29. 13, 7 LACT. inst. 3, 30, 7. IVST. 24, 8,7 proinde ne -rentur diis antesignanis hostem caedere. 26, 1, 9. AVSON. 419, 41 quae supra vires dicendi meas posita -or attingere. VVLG. num. 22, 16 ne -eris venire ad me (ὀκνήσῃς). SVLP. SEV. chron. 1, 7, 2. 1, 15, 6 *al.* DRAC. laud. dei 2,688. **d** *interrogatio indirecta*: SALL. Catil. 52,31 vos de crudelissumis parricidis quid statuatis, -amini? STAT. Theb. 11, 595 -atur nescia virgo, quid paret. PLIN. epist. 6, 16, 11 -atus paulum, an retro flecteret. SVET. Iul. 80 utrumne ... an. 81 (Aug. 8 Cal. 4 Claud. 21 Dom. 2 SEDVL. op. pasch. 4,21). Dom. 17 -antibus conspiratis, quando et quo modo id est lavantemne an cenantem aggrederentur. GELL. 11, 5, 4 eaque ipsa, quae affectiones istas in sese efficiant, qualia et cuiusmodi sint, -antur atque insistunt. CYPR. epist. 58, 5 non est -atus, at filium ... offerret. AMM. 18, 7, 9 quid agerent, diu -ati. 18, 8, 5 cum quid agi oporteat, -remur. 29, 1, 8 -antibus, quisnam omnibus vigore animi antistaret. **e** non -ari, quin, quominus: CAES. Gall. 3,23,7 *Crassus* non -andum existimavit, quin pugna decertaret. LIV. 21,50,11 ob haec consuli nihil -andum visum, quin Lilybaeum classe peteret. TAC. ann. 11, 8 neque -atur, quin proximas praefecturas corripiat. HIL. myst. p. 23, 2 et quantum arbitror, nullus -andi locus est, quin ... intellegamus. PANEG. 5, 14 nec -ari saltem aut mussitare potuit, quin consilium omne nudaret. COLVM. 2, 18, 2 nec omnino -bimur, quominus sub tectum congeratur. **f** ad, in *c. accus.*: COLVM. 11,1,14 familiam semper ad opera -antem. TAC. ann. 12,46 -ante ad ea Mithridate. FLOR. epit. 2, 23, 7 -anti ad ascensum militi. GELL. 2,29,12 ut ad laborem capessendum nihil (*cf. p. 1394, 35*) -entur. STAT. Theb. 1, 411 in verba minasque -antur. AVSON. 130,10 laudo Timomachum, matrem quod pinxit in ensem (ense *Gronov.*) -antem, prolis sanguine ne maculet. **g** in *c. abl.*: PLIN. nat. 29, 65 -rer in proferendo ex iis remedio. ARNOB. nat. 2, 3 magis an sint dii ceteri dubitabit quam in deo -bitur. 7, 43 rusticus senior inexpeditus in rebus obeundis -batur. VVLG. Sirach 10, 29 noli -ari in tempore angustiae (*sed cf.* LXX). **h** de, super *aliqua re*: TAC. hist. 3, 50 de summa rerum -antes. APVL. Socr. 2 p. 119 neque de luna neque de sole quisquam Graecus aut barbarus facile -verit deos esse (*cf. p. 1394,82*). 20 p. 165 de quo nihil -entur (*cf. p. 1394, 35*) [de qua (quam *Scalig.*) sciunt] ex ore humano profectam. TERT. anim. 6 nemo umquam -anti de exitu animae mulsam aquam de eloquio Platonis infudit. AMM. 29, 1, 35 de re non -batur. TAC. hist. 2, 63 -antem super tanta re Sabinum. **i** *cum indicatione loci i. q. cunctanter aliquo loco morari*: CIC. Tusc. 1,111 permagnum existimans tres Olympionicas una e domo prodire, -ari illum diutius in vita fortunae obiectum inutile putabat ipsi. LVCR. 2,392 quamvis subito per colum vina videmus perfluere, at contra tardum -atur olivom. 3, 67 quasi iam leti portas -arier ante. 3,407 tamen in vita -atur et haeret. 4,703 refrigescit enim -ando plaga per auras. 6, 799 denique si calidis etiam -ere lavabris. VERG. georg. 4, 258 intus clausis -antur in aedibus *apes*. Aen. 4, 133 reginam thalamo -antem (*cf.* ANTH. 17, 23). 10,716 ille autem impavidus partes -atur in omnes. AETNA 491 quod si forte cavis -atus vallibus haesit *amnis igneus*. HOR. carm. 4,5,11 *iuvenem* Carpathii trans maris aequora -antem. LIV. 1, 27,11 alii, dum -antur in ripis. COLVM. 6, 2, 9. 7, 3, 26. 9, 1, 6 quae pervagata totum vivarium -antes ad obiecta cibaria pecudes perducat. VAL. FL. 3,656 ad medium -amur iter. 4, 277 ille dies ... arenti -antem *Amycum* vidit hiatu. 7,4 -atis extremo in limine plantis. SIL. 3, 176 dum lentus coepti terra -aris Hibera. 12, 662 Notus ... nubem -antem et vana minantem circumagit. 16,417. PETRON. 124 vers. 290 tuis -aris in armis. AMM. 26, 8, 15 dum diu -atur in Syria. LAMPR. Alex. 48, 4 quem post quinque milia -antem equo sedere iussit. SVLP. SEV. chron. 1, 15, 3 castra ibi -antes constituerunt.

part. praes. pro adi. **cunctāns**. *compar. inde a* LVCR. LVCR. 3, 192 mellis constantior est natura et pigri latices magis et -ior actus. VERG. georg. 2,236 glaebas -antes crassaque terga (SERV. *ad l.* validas magnas graves. COLVM. 10,71 tu gravibus rastris -antia perfode terga). Aen. 6, 211 avidusque refringit -antem *ramum* (*cf.* SERV. *ad l.*). PLIN. epist. 2,16,4 -ior fortasse et cautior esse deberem. 9, 13, 6 erat enim -ior cautiorque. PANEG. 3,7 neque tu illi videris promptior neque tibi ille -ior. *adv.* **cunctanter**. *compar. inde a* VAL. MAX. GLOSS. difficulter. AETNA 414 -rque eadem et pigre concepta remittit (SEN. epist. 82,17 pigre veniet et -r. PLIN. paneg. 71 hanc -r et pigre et imputantibus similes promerent). LIV. 1,36,4 tum illum haud -r discidisse cotem ferunt (22,20,1 haud -r insecuti trepidam hostium classem. 22,22,4 haud -r Hiberum transgrediuntur. 24, 5,10 qui comprensus ... de se ipse haut -r fassus conscios celabat. TAC. hist. 2, 66 haud -r Vespasiano accessere *legiones*. SVET. Tit. 6 suspectissimum quemque sibi ... haud -r oppressit). 10, 4, 8 -r ab ruinis vici pecus propellentes. 10, 10, 12 eo minus -r foedus ictum ... est. 21, 24, 4 nec -r se ipsum ad eos venturum. 29, 32, 8 neque enim -r, ut quos maior metus urgeret, immiserant equos. 32, 38, 8 qui non -r contulere. VAL. MAX. 9, 3, 8 quod Granius ... pecuniam ... promissam -ius daret. 85, 16 -r exibit et animo recedente. CVRT. 6, 10, 34 admonuit me patris mei mentio, quam timide et -r ... indicare debuerim (APVL. met. 3,13 -r ac timide). COLVM. 11,1,17 ne statim a prima luce familia -r et languide procedat. PLIN. nat. 18, 31 fundum in adulescentia conserendum sine cunctatione aedificandum non nisi consito agro, tunc quoque -r. 33, 13. TAC. hist. 1, 55. 2, 52. 3, 58. ann. 1, 71 data utrique venia, facile Segimero, -ius filio. 2, 64. 4, 22 non -r Tiberius pergit in domum. 11, 9 congressi primo -r, dein complexi dextras ... pepigere. PLIN. epist. 1, 13, 2 lente -rque veniunt (PANEG. 7, 16 lente et -r). paneg. 30 piger Nilus -r alveo sese ac languide extulerat. SVET. Iul. 19 -ius. Aug. 94, 12 vix et -r. Tib. 37 hostiles motus ... per legatos compescuit, ne per eos quidem nisi -r et necessario. Galba 12 -ius. FLOR. epit. 1, 40, 6 nec -r ad regem ab urbibus nostris populisque descitum est. APVL. met. 4, 3. apol. 2 nunquam profecto tam -r hominem extraneum ... postulasset. Socr. 20 p. 166 -ius. PANEG. 12, 37 -ius. DON. Ter. Andr. 5, 4, 26 -r est dictum. AVG. civ. 10, 9 -r tamen et pudibunda quodam modo disputatione promittit. c. acad. 1, 7, 19 si -r vera dixisset.

part. perf. pro adi. **cunctātus**, -a, -um, *i. q. tardus*: APVL. flor. 18 p. 86 nam quanto videor plura apud vos habere ad commendationem suffragia, tanto sum ad dicendum nimia reverentia vestri -ior. SVET. Iul. 60 nec nisi tempore extremo ad dimicandum -ior factus est. AMBR. in Luc. 6, 56 p. 254, 13 fide promptior, pudore -ior. SCHOL. Hor. ars 256 stabiles id est tardos, ad comparationem iambi tardiores, -iores. MACR. sat. 7, 14, 2 ideo eam -ior visus penetrat. *Lambertz.*

***cūnctus**, -a, -um [*orig. inc., ex* con-citus *factum esse putat Walde, Lat. etymol. Wörterbuch s. v. Th.*]. PS. ASCON. div. in Caec. p. 100 -i: simul omnes quasi coniuncti. *cf. infra l. 58 sqq.* *formae*: conctos: CARM. Arv. (Carm. epigr. 1) 4. cúnct-: CARM. epigr. 1127,9. 1533,10. cunt-: CARM. epigr. 713,6. 1426,12. 1433,2. 1446,3. 1608,2. CORP. VI 11252, 16 cunti cunctaeque valete. IX 5906 INSCR. christ. Leblant. II Nouv. Rec. 458 T, 3. cumcta: CARM. epigr. 1415,3. cumta: GLOSS. IV 47, 32. *notae*: c. c. (*i. q.* censuerunt cuncti): CORP. X 4643, 29. XI 5748, 19 (*a. 260*). 5749, 15 (*a. 261*). NOT. Tir. 47, 33. DIFF. Suet. 283 omnes, quorum mentio est, -i, qui ubique sunt, universi tamquam in unum versi. PAVL. FEST. p. 50 -i significat quidem omnes, sed coniuncti et congregati, at vero omnes etiam si diversis locis sint. NON. p. 446 totum, quod plus putatur *quam omne*, non pro -o alicubi accipi potest. SERV. Aen. 1,518 -i non idem significat quod omnes. Cicero saepe ait -i atque omnes, quia omnes non statim sunt -i, nisi idem simul sunt iuncti. ISID. diff. 1, 106 -i omnes sunt si modo iuncti sunt et simul faciunt aliquid. aliter omnes dicuntur, non -i. DIFF. gramm. VII 530 omnes nullum excipit ...; -i utique in personarum numero nominantur prisco dicti verbo; universi in unam sententiam conversi dicendi quid sive faciendi. DIFF. gramm. suppl. 275 omnes, quorum mentio est; -i, qui in hoc uno loco conversi; qui ubique sunt, universi. DIFF. ed. Beck p. 49, 57 -i sunt, quicumque ubique sunt; universi in locum unum versi sunt; omnes, qui diversis sunt locis. GLOSS. σύμπας. omnis vel universus. -i omnes. et -i καὶ πάντες. -a πάντα. cumta adunata. omnia, universa. -is omnibus, universis. *legitur inde ab* ENNIO *et* PLAVTO; *deest* TER. VELL. CELSO *al.*; *apud* SEN. rhet. *semel. praevalet apud* OV. *et* TAC. *et inde ab* APVL.; *apud* AVG. *non inveni nisi* epist. 137, 8. *in* VVLG. *passim in libris transl., in retr. raro. de usu apud poetas priscos v. Süss, Act. sem. Erlang. 1 p. 25.*

I *i. q. totus*: **A** *sing.*: PLAVT. Most. 1168 fac istam -am gratiam. ACC. trag. 154 ibi -a consiliorum ratio *est*. 585 ibi -am antiquam castitudinem. VARRO ling. 5,3 nec quae recte imposita est *impositio* -a manet. SALL. or. Macri 5 vim -am et imperia (VERG. Aen. 10, 694 vim -am ... perfert caelique marisque). VERG. Aen. 1,154 -us pelagi cecidit fragor. LIV. 3, 54, 10 alacritasque -a approbantium fuit. VAL. FL. 3,701 -us ad Alciden versus favor. SIL. 1,414 -i fons Varro mali. 11, 224 effundit -am rabiem. APVL. met. 8, 22 -am familiae tutelam. IVVENC. 2, 489 corporis est animique simul cui -a potestas. HIER. adv. Pelag. 3, 11 -am medicorum adhibeamus diligentiam. CLAVD. 17, 91 uno se pectore -a vetustas condidit (20, 251). SEDVL.

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

carm. 5, 262 -a passio. ALC. AVIT. carm. 1, 321 -o servandam tempore legem (VEN. FORT. carm. 1, 16, 18). MEROB. poet. 51 -a mihi revere⟨ntia regni⟩... perit. BOETH. comm. pr. p. 38, 12 ab uno Campanorum cognatio iunctioque -a manavit. CASSIOD. inst. div. 16 lectio divina -a virtus est. *plerumque cum collectivis*: CIC. Verr. 1, 80 -a civitas Lampsacenorum (Font. 45 Massiliensium -a civitas. epist. 10, 22, 1 et senatus et -a civitas. SALL. Iug. 69, 3 civitas magna et opulens -a... praedae fuit. *saepius*). CIC. Verr. 6, 188 Siciliae. Font. 27 Galliae (CAES. Gall. 7, 10, 1). Manil. 12 civitates... omnes, -a Asia atque Graecia (Flacc. 32 -a testis est Asia. *saepius*). Catil. 1, 27 si -a Italia loquatur (Sest. 25 Italia -a permota. 72 ex Italia -a. 128 -a ex Italia. Phil. 6, 18 municipia, coloniae, -a Italia. 13, 39 -a contra te Italia armata est. *passim*. MON. Ancyr. 2, 26 -a ex Italia. PANEG. 6, 10). CIC. leg. agr. 2, 41 Alexandria -aque Aegyptus. Catil. 3, 22 -am urbem (HIER. epist. 46, 3 haec urbs -a). Arch. 4 Asiae partibus -aeque Graeciae (Phil. 10, 2 Illyricum -amque Graeciam. de orat. 3, 127 -a paene audiente Graecia. rep. 2, 8. Brut. 32 *Isocratis* domus -ae Graeciae ... patuit. NEP. Them. 9, 4 VERG. georg. 3, 19. PANEG. 9, 5 -ae Graeciae, universo Illyrico. *saepius*). CIC. Flacc. 63 ex Achaia -a multi legati, Boeotia, Thessalia. 100. Marcell. 25 rem publicam. nat. deor. 2, 99 -am intuens terram (APVL. Plat. 1, 8 ex omni aqua totoque igni et aeris universitate -aque terra esse factum). PLANC. Cic. epist. 10, 21, 5 provinciam -am (IORD. Rom. 300). CATVLL. 64, 92 -o concepit corpore flammam. BELL. Afr. 91, 1 ex -o regno. 91, 2 -a ... gaza regia cremaretur. VERG. Aen. 1, 233 quibus ... -us ... terrarum clauditur orbis. SEN. Herc. O. 221 tibi -a domus concidit uni (LAVS Pis. 133 -a domus ... personat arte, -a movet studium. SVET. Nero 31 *domus* -a auro lita. APVL. met. 5, 9). SEN. Herc. O. 1175 pro -a tellus (CLAVD. 1, 277 te -a loquetur tellus). STAT. Theb. 10, 668 terrigenam -o patriae pro sanguine poscunt. SIL. 17, 587 -a Africa. TAC. ann. 14, 31 -am regionem. APVL. met. 1, 5 *Hypata* -ae Thessaliae antepollet. 2, 21 peragrata -a Thessalia. 4, 10 sonus -am viciniam... suscitaret. 6, 4 -us oriens Zygiam veneratur et omnis occidens *eqs.* (HIER. adv. Pelag. 3, 10 -um possidebat orientem). 8, 15 -am illam regionem. mund. 27 caelum. CORP. X 1195 testis est -a patria. ANTH. 426, 2 Britannia ... -a ... horrida litoribus. IVVENC. 2 praef. 5 mundum. HIER. epist. 123, 17 -a supellectile. in Is. 62, 1 p. 738 -um orbem illuminet (MART. CAP. 2, 192 ENNOD. carm. 1, 7, 66). VVLG. gen. 31, 37 quid invenisti de -a substantia? (39, 5 multiplicavit ... -am eius substantiam). 41, 30 oblivioni tradatur -a ... abundantia. exod. 28, 8 -a operis varietas erit ex auro. II par. 33, 8 legem. MAR. VICTOR aleth. 1, 249 sonat arbore -a hymnum silva. SIDON. epist. 1, 5, 11 -a thalamorum pompa. BOETH. in top. Cic. 1 p. 285 -us ambiguitatis nodus absolvitur. ENNOD. epist. 1, 14, 3 p. 25, 9 -a illacrimaret ecclesia. CASSIOD. in psalm. 118 div. -um carmen. BENED. reg. 31 omnia vasa -am substantiam. CAES. AREL. testam. 16 -um monasterium Arelatense. CIC. Verr. 5, 100 -us senatus Catinensium ... iudicabat (Rab. perd. 20 Sull. 45. p. red. in sen. 38 -um senatum paene delevit. Deiot. 11. Phil. 2, 13 senatus ... -us assensus est. epist. 4, 4, 3. 10, 16, 1 -o a senatu. ad Q. fr. 2, 1, 3. LIV. 9, 6, 7 -us senatus populusque. PLIN. paneg. 71. 74 ANON. Vales. 12, 65. 14, 85). Cluent. 153 cum illa -a ... nobilitate. Rab. perd. 21 -a nobilitas ac iuventus. p. red. ad Quir. 5 -o populo Romano (epist. 3, 11, 2. VITR. 7 praef. 6 populus -us. CORP. X 4725 -us populus civitatis Foropopiliensium). 12 et -us ordo et multi ... summi viri (Pis. 29. Planc. 87 -us equester ordo. leg. 3, 32 lex dilatata in ordinem -um). Planc. 21 plebs (SALL. Catil. 37, 1 omnino -a plebes. VAL. MAX. 3, 7, 1 senatum totum et universum equestrem ordinem et -am plebem. STAT. silv. 2, 1, 175 plebs -a). CIC. Phil. 14, 16 una voce -a contio declaravit. Cato 64 a -o consessu. nat. deor. 1, 81 non Aegyptii nec Syri nec fere -a barbaria (PANEG. 11, 6). LEP. Cic. epist. 10, 35, 1 exercitus -us (CAES. civ. 3, 82, 1 apud -um exercitum. EPIT. Alex. 16 de -o exercitu ... elegit. VVLG. exod. 14, 28 -i exercitus). CAES. civ. 3, 88, 5 -um equitatum. VERG. georg. 1, 343 -a ... pubes agrestis. 3, 473 -amque ab origine gentem (VAL. FL. 4, 64 -a ... gens hominum. STAT. Theb. 11, 697 gens -a). Aen. 3, 563 -a cohors (STAT. Theb. 4, 76). HOR. sat. 2, 3, 63 volgus ... -um. carm. 4, 11, 9 -a festinat manus (VAL. FL. 2, 661). LIV. 4, 33, 6 -a acies. OV. fast. 2, 668 deorum -a ... turba (VAL. FL. 6, 626). VAL. FL. 6, 53 -a phalanx (7, 471 STAT. Theb. 8, 368). APVL. met. 6, 10 -am formicarum accolarum classem. 7, 1 -ae multitudinis consensu (ITIN. Alex. 52). HIER. epist. 2, 3 a -o grege ... aberrans ovis. VVLG. gen. 30, 35 -um ... gregem unicolorem ... tradidit. 46, 7 -a simul progenies. exod. 18, 25 electis viris ... de -o Israel. CLAVD. 20, 478 unaque -o poena manet generi. BOETH. arithm. 1, 1 p. 9, 14 -a vis multitudinis. BENED. reg. 53 pedes -a congregatio lavet. CORP. V 2305 omnem clerum et -a⟨m⟩ fraternitatem.

B *plur.*: AFRAN. com. 375 -is copiis (CIC. Att. 5, 18, 1 -is fere copiis). CIC. Arat. 308 hi *orbes* motu -i volvuntur eodem. SALL. Iug. 57, 2 -a moenia ... circumvenit (APVL. met. 11, 2 collustrans -a moenia). MANIL. 5, 719 neque per -as noctes neque tempore in omni resplendet. VAL. FL. 7, 641 -a iacebant agmina. SIL. 1, 38 deae -as sibi ... induit iras. 6, 389 obvia ... -is simul urbibus ibat Ausonia. 8, 133 cernere -a freta et totam ... urbem. IVV. 6, 410 -a arva teneri diluvio. 13, 135 -a ... simili fora plena querella. APVL. met. 8, 29 -a deversoria scrutantes. PLIN. Alex. 18 incubuit -is suis viribus. LAMPR. Diad. 2, 1 per -a quinquennia. AVIEN. Arat. 1708 pluviis sola -a natabunt. HIER. epist. 60, 10 -asque Pannonias ... vastant. VVLG. exod. 10, 26 -i greges pergent nobiscum. 26, 17 in hunc modum -ae tabulae parabuntur. SIDON. epist. 1, 5, 4 quae -a virgulta ... fruticaverunt.

II *i. q. quisque, omnes*: **A** *sing.*: STAT. Theb. 5, 202 -o sua regnat Erinys pectore. silv. 4, 5, 9 -a veris frondibus annuis crinitur arbos. 5, 3, 85 in funere -o. APVL. met. 4, 2 *rosae laureae* -o pecori cibus letalis est. ITALA Matth. 10, 1 (Hil. in Matth. 10, 1) potestatem ... curandae ... -ae infirmitatis omnisque languoris (πᾶσαν, VVLG. omnem). CHALC. comm. 289 essentia et silva est, quod subiacet corpori -o vel ex quo -a sunt corpora. 298 providentiae fortunaeque coetu -ae rei molem esse constructam. VVLG. gen. 7, 14 -um ... volatile secundum genus suum. exod. 9, 25 -am ... herbam agri percussit grando. 15, 26 -um languorem quem posui in Aegypto. III reg. 8, 38 -a devotatio et imprecatio quae acciderit. I par. 6, 48 ordinati sunt in -um ministerium. SVLP. SEV. chron. 1, 24, 2 -a cum externis societas perniciosa est. COD. Theod. 11, 1, 36 (*a. 431*) -um possessorem ... compellet. ENNOD. opusc. 3, 153 p. 370, 24 ad -am humilitatem paratissimus. BOETH. in Porph. comm. pr. p. 7, 20 -o ... animarum generi. CASSIOD. var. 3, 11, 1 optamus -um diem plenum beneficiis nostris excurrere. *adde*: BELL. Alex. 12, 1 ex aedificiis ... materiam -am obicerent.

B *plur.*: **1** *adiectivum*: ENN. ann. 240 -a ⟨ei⟩ malaque et bona dictu evomeret. PLAVT. Merc. 18 haec -a vitia. Pseud. 189 frumentariis quibus -is montes maxumi frumenti sunt. ACC. carm. frg. 24 -a fieri cetera imbecilla. trag. 601 quae ... -a esse fluxa. SISENNA hist. 73. 74 de -is itineribus. CIC. Verr. 5, 145 decernitur ... prope -is sententiis (Phil. 11, 9 -is senatus sententiis. VAL. MAX. 8, 3, 1). 6, 115 -i Siculi. Cluent. 43 municipes. Manil. 2 praetor ... centuriis -is renuntiatus. Rab. perd. 3 -a auxilia rei publicae. Flacc. 17 non solum in Graecia, sed prope -is gentibus (63. p. red. ad Quir. 25 posteris vestris -isque gentibus. Pis. 23 assentiente Italia -isque gentibus. leg. 2, 33 omnesque populi -aeque gentes. PS. SALL. rep. 2, 5, 5. VITR. 1, 1, 17 non passim -is gentibus, sed paucis viris. ARNOB. nat. 2, 54 -ae gentes universaeque nationes. *saepius*). CIC. p. red. in sen. 12 -i ... equites Romani. p. red. ad Quir. 25 -is suffragiis (Vatin. 11 *quaestor* -is suffragiis factus. Pis. 2 Mil. 96. rep. 2, 35 -is populi suffragiis. off. 2, 59 epist. 15, 12, 1). Vatin. 8 -arum societatum decreta. de orat. 1, 184 -is civibus (BELL. Afr. 91, 2 civibus -is interfectis). har. resp. 14 domus. Mil. 5 ex -is ordinibus amplissimi viri (epist. 1, 9, 16. AVR. VICT. Caes. 3, 19 civitas -ique ordines). 61 -a populi Romani arma. rep. 2, 2 -a ingenia collata in unum. 6, 24 ad idem ... -a astra redierint. Deiot. 28 studia. Tusc. 5, 10 caelestia. Att. 11, 25, 2 litteris quas -i postea nuntii confirmarunt. CATVLL. 63, 82 loca (OV. epist. 20, 98 fast. 4, 481 APVL. met. 4, 1 *saepius*). 64, 142. 66, 33 divis (VERG. Aen. 3, 363). LVCR. 1, 589 variae volucres ... -ae (VERG. Aen. 12, 251 -aeque volucres convertunt ... fugam). 1, 1007 in -as undique partes (*passim*). 2, 83 -a ... primordia rerum. 2, 190 pondera ... deorsum -a ferantur. 2, 290 -is in rebus agendis (2, 333 -arum exordia rerum. 10, 208 -arum semina rerum. SALL. Catil. 8, 1 *fortuna* res -as ... celebrat obscuratque. Iug. 2, 1 res -ae studiaque omnia nostra). LVCR. 3, 238 haec sat sunt ad sensum -a creandum. 3, 535 -is sensum diducere membris. 4, 350 *aer* -a foramina complet. 4, 392 sidera (VERG. Aen. 3, 515 sidera -a notat. OV. epist. 17, 72 MANIL. 4, 807 *saepius*). 4, 986 non homines solum, sed vero animalia -a (OV. met. 1, 465. 9, 733 MANIL. 4, 897. *saepius*). 6, 741 avibus contraria -is. 6, 1274 templa. CAES. Gall. 2, 29, 2 -is oppidis castellisque desertis. civ. 1, 15, 1 -ae earum regionum praefecturae. BELL. Afr. 26, 3 -is copiis auxiliisque accitis. PVBLIL. D 4 dixeris male dicta -a. SALL. Catil. 10, 1 -a maria terraeque patebant. 51, 12 -i mortales. 51, 20 -a mortalium mala (OV. Ib. 203). Iug. 5, 2 divina et humana -a permiscuit. 11, 2 de -is negotiis disceptarent. 35, 5 loca atque tempora -a explorabat (OV. Pont. 3, 1, 14 -a ... tempora frigus habent). 38, 6 Numidae. 98, 7 ea -a. 62, 4 -os senatorii ordinis (APVL. mund. 15 -a generis eiusdem). hist. frg. 3, 23 illi ... -i. or. Macri 24 singuli cives in pluribus, non in uno -i praesidia habebatis. epist. Mithr. 5 nationibus, populis, regibus -is. NEP. Hann. 1, 1 nationes. VERG. Aen. 4, 498 -a viri monumenta (SIL. 8, 103). 10, 96 -ique fremebant caelicolae. 11, 745 Latini. 12, 180 bella. 12, 229 pro -is talibus unam obiectare animam. HOR. epist. 2, 1, 81 clament ... -i paene patres. PROP. 4, 2, 21 opportuna ... -is natura figuris. LIV. 21, 5, 5 -is civium sociorumque animis in se firmatis. 43, 13, 8 -ique magistratus ... sacrificarent. OV. ars 1, 343 ne dubita -as sperare puellas. 1, 765 nec ... conveniet -os modus unus ad annos. met. 2, 227 -is e partibus. 9, 777 haec insignia vidi -aque cognovi. 11, 15 tela. 15, 185 momentaque -a novantur. trist. 5, 2, 47 deos. Pont. 3, 1, 39 pectore te toto -isque incumbere nervis. 4, 7, 39 nec corpus -os ... effugit ictus. 4, 16, 38 quorum ... -a referre nomina. hal. 93 -os una ... consistere pisces. EPICED. Drusi 462 -aque per titulos oppida lecta suos. MANIL. 1, 439. 2, 65 spiritus unus per -as habitet partes. 2, 592 saecula (5, 474 VAL. MAX. 4, 6, 5. PS. HIL. dedic. eccl. p. 884^C per -a saecula saeculorum. CORP. XII 944, 33 *saepius*). 3, 77 -os hominum ... in ortus. 3, 162 -a negotia rerum. VITR. 1 praef. 1 -is hostibus stratis. GERM. frg. 5, 5 ventos et

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

flamina -a. VAL. MAX. 1,5,8. 1,6 ext. 2 paene. 1,7 ext. 5 *al.* SEN. Ag. 231 oppone -is vile suppliciis caput. Herc. f. 803 -a ... capita summisit canis (*Cerberus*). 1259 bona. Med. 236 flagitia. Phaedr. 553 scelera ... per -as domos iere. Tro. 208 suum -i duces tulere pretium. 988. COLVM. 1, 1, 18 -a cessant officia. 8, 17, 12 non quia *genera* -a -is litoribus exeunt. 11, 1, 12 -a rusticationis consequi praecepta. LVCAN. 1, 263 -as ... rumpunt fata moras (VAL. FL. 8, 104 -as ... dimitte moras). 1, 386 -ae simul assensere cohortes (2, 194. SVET. Aug. 60 reges ... in suo quisque regno ... et -i simul. Tib. 42 Galba 13). 2, 310 -is ego pervius hastis. 5, 375 -as revocare rates. 5, 478 ductor erat -is ... armis (10, 351 quem ... -is praefecerat armis). 5, 577 -a sibi cessura pericula. 6, 779. 7, 179. 202. 636 cruores. 8, 167 *al.* PLIN. nat. 2, 4 interna eius (*terrae*) -a. 5, 112 per -a maria. 7, 1 *hominis* causa videtur -a alia genuisse natura. 11, 130 animalium -orum homini plurimus pilus. 16, 105. 17, 9 -a arborum genera. 19, 152 quadrupedes. 21, 47 flores. 26, 18 abrogare herbis fidem -is. 28, 116 lacte bubulo -a venena expugnari. 29, 9 VAL. FL. 1, 557. 4, 389 lumina -a notat. 4, 747. 7, 370. 518 -a tibi ... promissa peregi. SIL. 3, 491 flatus. 6, 545 currus. 7, 404 -as spes eripe pugnae. 10, 653 -a ... scelera et noxam superaverat omnem. 12, 485 opponere -os uni ductores. 12, 544 -ae fugerunt gurgite nymphae. HOMER. 1011 adversos -os superavit. STAT. Theb. 1, 552 vocat ordine -os caelicolas. 2, 175. 4, 830. 5, 448 -ae hospitibus patuere fores. 7, 164 e -is ego neglectissima natis. 9, 93 stat -is immota minis. silv. 1, 2, 233 omnis honos, -i ... fasces. 1, 3, 37. 4, 5, 27. 5, 1, 73 -is supplex advolveris aris. MART. 1, 1, 8 unum pro -is fama loquetur opus. 2, 6, 8 per convivia -a. 11, 84, 17. QVINT. inst. 3, 3, 3 haec -a ... perdit indecora ... pronuntiatio. TAC. hist. 2, 59 -is fortunae principalis insignibus. 4, 5 -is vitae officiis aequabilis. ann. 2, 57 -aque socialia prospere composita. 4, 14. 11, 24 (*passim*). PLIN. epist. 9, 30, 3 quae -a si facit ..., si unum aliquid. IVV. 6, 190 -a effundunt animi secreta. 13, 101. 15, 29. SVET. Iul. 42 -a collegia ... distraxit. Cal. 30 in -os pariter senatores ... invectus. Nero 32. FLOR. epit. 5, 15, 2 artibus. FRONTO p. 232 N. si fato -a humana decernuntur. IVS colleg. eborar. (Corp. VI 33885) 21 commoda -a acciperent. APVL. met. 1, 20 mihi et tibi et -is hominibus. 2, 27 adiurans -a numina. 4, 23 factionis suae -is viribus. 6, 21. 23. 7, 6. 8, 5 nos ... -i. 8, 7. 72 -as mariti rationes et quicquid horreo reconditum continebatur. *al.* apol. 18 -is laudibus ... perfuncta. 24 -is honoribus perfunctum. 31 multiscium vel potius -arum rerum apprime peritum. 92 omnem supellectilem -asque divitias. 43. Plat. 1, 18 singillatim exaequatum -is partibus dividitur *corpus*. Socr. 6 p. 133. PS. APVL. Ascl. 2 omnis ... immortalis est anima, sed non uniformiter -ae, sed aliae alio more. TERT. anim. 17 -is operibus suis. TER. MAVR. 38 visceribus. COMM. instr. 1, 29 tua -a. SER. SAMM. 871 ad -os ... morsus ictusque ... aptus. VOPISC. Tac. 6, 2 omnia seria, -a gravia. ARNOB. nat. 2, 2 omnia terrena -aque caelestia. LACT. inst. 3, 11, 8 -i homines (*ibid.* universos). FILASTR. 110, 3 -a signa et mirabilia. AVIEN. Arat. 1498 in -is assunt praecepta diebus. carm. ad Flav. 5 -a ratis ... secet aequora. HIER. epist. 59, 5 in singulis -isque regionibus. VVLG. gen. 1, 30 -is animantibus terrae omnique volucri caeli. 3, 14 -is diebus vitae tuae. 8, 22 -is diebus terrae. num. 9, 18 -is diebus quibus stabat nubes (*passim*). deut. 20, 18 facere -as abominationes. AMM. 21, 2, 2 incidentia -a disponens. FAV. EVL. p. 14 viventia. CARM. de mens. 2, 12 -as veris opes. VINCENT. LER. 9, 14 haec -is aetatibus observanda sunt. CAEL. AVR. chron. 4, 3, 76 haec -a medicamina. acut. 3, 20, 197 -a minui adversa. CASSIOD. inst. div. 25 -arum regionum incolam. Ios. c. Ap. 2, 164 legum apud -os homines differentiae. 2, 171 -ae actiones universique sermones. IORD. Rom. 379 senatores. BENED. reg. 18 -is diebus. LEX Burg. praef. 4 a -is ... iudicantibus. CORP. VIII 9586 hunc locum -is fratrib⟨us⟩ feci. *nota*: CARM. poet. min. V 65, 36 ingenio -a quaeque gerenda bona. *pro substantivo est sententia relativa*: PLAVT. Most. 414 quae designata sint et facta nequiter ... -a. Trin. 550 -i quam aetatem egerint caste. CATVLL. 64, 208 -a, quae mandata ... tenebat. SALL. Iug. 44, 5 quaecumque dici ... queunt ... -a (VERG. Aen. 2, 77 -a ... fuerit quodcumque fatebor vera. 12, 143 -is ... quaecumque Latinae ... ascendere cubile. SIL. 13, 439 quicquid ... natum ... est ... -a videbat. ARNOB. nat. 1, 31 -orum quaecumque sunt. PREC. terr. 14 quicquid tribuis in te -a reccidunt). VERG. catal. 4, 7 -a quibus gaudet Phoebi chorus. HOR. carm. 4, 7, 19 -a ... quae dederis. OV. met. 11, 62 quae loca viderat ante, -a recognoscit. Pont. 1, 7, 7 -is qui te venerantur amantque. LIV. 26, 51, 10 -i fere qui cis Hiberum incolunt populi. 45, 20, 9 CVRT. 3, 2, 1. 4, 11, 19 -a quae sciret indicaturus. COLVM. 9, 4, 6 ex -is quae proposui. PLIN. nat. 36, 109. VAL. FL. 1, 815 -ae quas misit in aequora gentes. SIL. 15, 540 STAT. Theb. 8, 247. QVINT. inst. 10, 1, 69 -a quae praecipimus. 12, 2, 5 decl. 252 p. 33, 19. TAC. ann. 1, 52 -a quae Germanicus indulserat. 3, 12 -a ... quibus ... coargui possit. 6, 8 *saepius*. IVV. 12, 37 quae mea sunt ... -a. SVET. Aug. 96. Iul. 75 quibus nondum ignoverat -is ... redire permisit. FRONTO p. 229 N. -i quibus irrigaris. APVL. met. 6, 22 quodque ... creveris -a perficiam. 6, 32 -a quae recte statuistis. 9, 30 Socr. 17 p. 157. HIL. hymn. 1, 53 -a quae sunt. VVLG. gen. 1, 31 viditque deus -a quae fecerat. 7, 22. 24, 66. GREG. M. moral. 5, 52 quae sunt -a creata cernimus. *nota*: SER. SAMM. 10 quicquid cupido mihi saepe locutus firmasti, -um teneris expone papyris. *adde*: STAT. Theb. 12, 475 -a docens, qua gente satae, quae funera plangant, quidve petant. *pertinet ad substantivum vel pronomen subauditum, ad subiectum verbo expressum*: PLAVT. Pseud. 187 advortite animum -ae. CIC. carm. frg. 35, 30 videte -i. VERG. Aen. 2, 409 consequimur -i. 3, 189 -i dicto paremus. 5, 58 -i celebremus honorem. OV. met. 11, 377 -i coeamus. trist. 1, 2, 71 -i miserum servare velitis. SEN. Herc. O. 1856 cedite his -a malis. Tro. 145 dicite -ae. PETRON. 34 sic erimus -i. STAT. silv. 2, 4, 23 hoc -ae miserandum addiscite carmen. COMM. instr. 1, 22, 8 in legem quaerite -i. VVLG. deut. 29, 10 statis hodie -i coram domino. CORP. V 4879, 7 valete -i. CARM. epigr. 1460 optamus -i sit tibi terra levis. PLAVT. Amph. 259 deduntque se ... -i (*sc. principes*) Thebano populo. Pseud. 223. 676 quo modo quicque agerem ... ornata -a ... habebam. Trin. 544 ita -i solstitiali morbo decidunt (*i. Syri*). 805 -os exturba aedibus. ACC. trag. 490 -a expedibo. BELL. Afr. 55, 1 -i arma capiunt (*sc. Gaetuli*). LVCR. 1, 682. SALL. Catil. 45, 1 Cicero per legatos -a edoctus. Iug. 63, 1 VERG. Aen. 5, 70. 8, 109. 306 se -i ... ad urbem ... referunt. HOR. epist. 1, 7, 34 TIB. 1, 3, 13. OV. ars 2, 327 multa vove, sed -a palam. epist. 15, 99 mihi -arum subeunt fastidia. met. 2, 460. 3, 716. 5, 322 caelitibus fecisse metum, -osque dedisse terga. 12, 177 -is (*i. nobis*) eadem est audire voluntas. 13, 870 nam -a videbam. Pont. 1, 8, 34 Ib. 84. LIV. 3, 50, 4 -a, ut gesta erant, exposuit. PHAEDR. 3, 8, 8. CVRT. 7, 6, 4 ex edito monte -a prospexerant. SEN. Phoen. 239 LVCAN. 7, 766. 811 natura receptat -a sinu (*i. cadavera*). LAVS Pis. 18 PLIN. nat. 8, 26. 13, 20 luxus e -is maxime supervacui. 14, 76. 15, 53. 69. 79 pomi huiusce ... unius in -is ad maturitatem festinantis. VAL. FL. 2, 187 aequora -ae (*sc. matres*) prospiciunt. 6, 36 nec numero memorem nec nomine -os. SIL. 2, 231 si -os (*sc. vos*) metus ... in urbem ... rapit. 5, 153 unum hoc pro -is sat erit caput. 8, 418 HOMER. 133. STAT. Theb. 6, 250 fama vocat -os (6, 249 vulgus ... adsunt). 12, 587 silv. 2, 3, 9 Ach. 1, 140. 375 MART. 5, 28, 7. IVV. 11, 149 idem habitus -is. TAC. ann. 1, 2 militem donis, populum annona, -os dulcedine otii pellexit. 1, 31. 3, 76 PLIN. epist. 5, 6, 11. SVET. Tib. 7 dedit ludos ...: -a magnifice. APVL. met. 7, 12 -i denique, sed prorsus omnes vino sepulti iacebant. 9, 12 (*opp.* non nulli). 10, 24 Socr. p. 127. PANEG. 9, 25 senatus signum dei ... Italia scutum et coronam, -a aurea, dedicarunt. *adde*: VERG. Aen. 12, 472 -a gerens, vocemque et corpus et arma Metisci. *i. q. omnes ceteri*: ACC. trag. 145 ut ea -a optima *arma* levia prae illis putet. HOR. sat. 1, 4, 87 e quibus (*convivis*) unus amet quavis aspergere -os. carm. saec. 73 haec Iovem sentire deosque -os. OV. fast. 5, 55 excipit Vrania: fecere silentia -ae *Musae*. LVCAN. 3, 535 celsior at -is Bruti praetoria puppis. VAL. MAX. 5, 2 ext. 4 non solum Africa sed etiam -ae gentes. SEN. Tro. 934 leviora mala sunt -a quam ... Pyrrhus. PLIN. nat. 2, 25 uno ... praeferendo -is bonis. 7, 121 unum *pietatis* exemplum, cui comparari -a non possint. 36, 55 Lacedaemonium *marmor* ... -is ... hilarius. STAT. silv. 2, 2, 83 -is procul eminet una diaetis. 2, 6, 34 eras -is puerisque virisque pulchrior. IVV. 2, 164 Zalaces -is narratur ephebis mollior. APVL. met. 3, 27 frondosum fustem -is vastiorem. INSCR. christ. Hisp. 392 discipulis -is domini praelatus amore *Petrus*.

2 *substantivum* (*cf. etiam supra l. 4 sqq.*): a *masc. et fem.*: CIC. Arat. 190 -i quae *signa* noscere possint. carm. frg. 8 (de consul.) 69 quorum ... vicit sapientia -os. leg. agr. 2, 23 quem unum ex -is delegissetis. p. red. in sen. 24 -i ex omni Italia ... venirent. Att. 2, 21, 3 -is faventibus. CAEL. Cic. epist. 8, 4, 3. PVBLIL. C 34 -is potest accidere quod cuivis potest. L 10 SALL. Catil. 61, 6 (*cf. ibid.* neque ... quisquam). hist. frg. 2, 87. NEP. Dat. 5, 2 -i ... consenserunt. VERG. Aen. 1, 594 -is ... repente improvisus ait. 5, 227. 380. 385 -i simul ore fremebant. 7, 230. 8, 162 -is altior ibat Anchises. TIB. 1, 4, 78 -is ianua nostra patet. 1, 5, 29 illa regat -os. PANEG. in Mess. 9 -is Baccho iucundior hospes Icarus. PROP. 2, 15, 41 qualem si -i cuperent decurrere vitam. 3, 18, 22 -is ista terenda via est. OV. met. 1, 206 tenuere silentia -i. 2, 595 *Nyctimene* a -is expellitur aethere toto. 3, 646 increpor a -is totumque immurmurat agmen. 4, 211 quam mater -as, tam matrem filia vicit. 6, 313 -i ... numinis iram femina virque timent. 8, 611. 12, 165. 13, 115 fuga, qua sola -os ... vincis. 14, 336 fast. 4, 147 trist. 3, 5, 5. 4, 10, 99. Pont. 1, 3, 35 natale solum ... -os ducit. 1, 4, 34. 2, 1, 9 hal. 30 -is iter invenit una. NVX 121. LIV. 3, 29, 6 approbantibus -is. 6, 6, 16 -is ... pollicentibus operam. 7, 5, 3 inscientibus -is. 7, 34, 8 paventibus -is, cum omnium in se vertisset oculos. *et passim.* CARM. epigr. 965, 9 (*a. 10 p. Chr.*) una domus -is. MANIL. 3, 527 nec in -os servat fortuna tenorem. 4, 97. VAL. MAX. 3, 7 ext. 2 -is audientibus dixit. 7, 2 ext. 2 si in unum locum -i mala sua contulissent. 8, 15 ext. 2. 9, 2 ext. 5. PHAEDR. 2 epil. 3 patere honoris scirent ut -i viam. 4, 13, 2. 5, 5, 5 SEN. Herc. f. 435. 511. Herc. O. 761 quem gemis -i gemunt. Thy. 885 aequalis astris gradior et -os super. Tro. 290 in me culpa -orum redit. 1143. clem. 1, 7 vivere optantibus -is. dial. 12, 4 quam impatiens ... fuerit, -is apparuit. OCTAVIA 187 invisa -is *paelex*. 402 pervium -is iter. 574 prohibebor unus facere quod -is licet. CVRT. 6, 6, 15 expectantibus -is. 7, 9, 11. LVCAN. 4, 608 invictus robore -is. 5, 102 hoc ... expositum -is nullique negatum. 5, 156 e -is, per quos erumperet hostis, nos sumus electi. 7, 62. 87 si placet hoc ... -is. 7, 470. 9, 504. PETRON. 101 ut non conspiciamur a -is. PLIN. nat. 2, 180 simul omnia ap-

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

parerent -is. 2, 247 quem -is probari video. 6, 91. 7, 118 Socrates… praelatus -is. VAL. FL. 5, 643 est amor et rerum -is tutela suarum. SIL. 3, 134 pace et bello -is stat terminus aevi. HOMER. 65 -is notus Vlixes. STAT. Theb. 3, 417 illa quidem -is, sed non tibi mitis Adraste. 3, 636 quae fati exordia -is, quae mihi. 7, 104 dux ea pro -is, eadem sibi quisque vovebat. 12, 108 sua vulnera cuique, par habitus -is. Ach. 1, 499 MART. 3, 46, 5. 6, 66, 5 puram cupit approbare -is *puellam*. TAC. hist. 1, 83 -is praesentibus. ann. 3, 6 et sibi et -is egregium. 14, 1 haec… nemo prohibebat, cupientibus -is *eqs.* (*saepius*). IVV. 6, 374 -is… notabilis. PLIN. epist. 2, 3, 10 orationem Demosthenis admirantibus -is. 6, 13, 3 quod pluribus placuisset -is tuendum (*cf. ibid.* singulos). paneg. 10. SVET. Iul. 82 diffugientibus -is. Tib. 4 Tit. 11. Dom. 14 terribilis -is et invisus. APVL. Plat. 1, 13 -orum saluti. 2, 10 alia quibusdam, nec -is vel perpetuo bona (*ibid.* omnibus). PORPH. Hor. epist. 2, 1, 213 convertant sensus animosque -orum *magi*. DECRET. centonar. Ostr. (Corp. XI 5750) 13 si -is videtur (DECRET. centon. Sentin. [Corp. XI 5749] 9). NEMES. ecl. 1, 43 longa tibi -isque diu spectata senectus. ITIN. Alex. 5 consensu -orum. DIOM. gramm. I 383 'rident' procul dubio -i dictitant. CAPITOL. Pius 2, 2 in -is laudabilis (AVELL. p. 496, 25 in -is beatissimi Petri. p. 497, 18 in -is beate. p. 527, 20 in -is sanctissimum Iohannem). HIL. hymn. 3, 37 Iohannes . . . praedicet . . -is paenitentiam. PRISCILL. tract. 11, 144 per te disposita sunt opera -orum. AVSON. 362, 10 -is sua displicet aetas. 398, 18 prae -is mitissima. 398, 22. VVLG. gen. 38, 21 respondentibus -is. exod. 34, 10. AMM. 14, 7, 8 dignus execratione -orum. 25, 9, 5 una vox -orum erat. HYG. fab. 103 p. 95 quem -i appellarunt Protesilaum. CASSIOD. Ios. c. Ap. 2, 206 -orum senior deus. DECRET. decur. Hercul. (Corp. X 1453) scribendo adfuerunt -i. DECRET. decur. Pis. de C. Caesare (Corp. XI 1421) 21 -os… co⟨nv⟩ictibus sese apstinere. CORP. XII 944, 9 pandens colloquia -is. INSCR. christ. Hisp. 235 sit iusa -oru⟨m⟩ pro illo oracio pia. 385, 1 -orum arviter verax. 389 -is, non sol⟨i⟩ vixit in ⟨o⟩rbe sibi. 413ᴮ -is carissimus. christ. Leblant 425 -os mors saevo voret.

b *neutr.*: PLAVT. Most. 279 ut perdocte -a callet. 734 prospere vobis -a . . . processerunt. VARRO carm. frg. 6 optimus est . . . modus . . . -a emeditanda. CIC. inv. 2, 3 si uni -a concesserit. rep. 6, 17 *sol* -a sua luce lustret et compleat. leg. 1, 34 cum sint -a paria. nat. deor. 1, 25 ex aqua -a fingeret. 2, 41 quocumque invasit *ignis* -a disturbat. Tim. 47 qui -a composuit. CAES. civ. 3, 5, 4 M. Bibulus praepositus -a administrabat. PVBLIL. T 6 temptando -a caeci quoque tuto ambulant. LVCR. 1, 628 minimas in partes -a resolvi. 1, 763 quattuor ex rebus si -a creantur. 1, 934. 2, 1151. 5, 1043. 1240 potestates . . . quae -a gubernent. SALL. Catil. 42, 2 -a simul agebant. Iug. 23, 1. 65, 5 Mario -a procedere. 66, 1 *opp.* nihil. 93, 4 in altitudinem . . . -a gignentium natura fert. hist. frg. 1, 108 -a hosti quam suis opportuniora videt. VERG. georg. 2, 42 -a meis amplecti versibus opto. Aen. 2, 653 vertere secum -a pater . . . vellet. 9, 343. CVLEX 153 -a fremunt ardore cicadis. HOR. sat. 2, 4, 90 referas mihi . . . -a. carm. 3, 1, 8 *Iovis* -a supercilio moventis. 4, 9, 38 ducentis ad se -a pecuniae. epist. 1, 18, 96 inter -a leges et percontabere doctos. OV. met. 1, 83 moderantum -a deorum. 7, 719 -a timemus amantes. 10, 274 si dare -a potestis. 10, 446 tempus erat quo -a silent. 15, 189. fast. 6, 436 Vesta quod assiduo lumine -a videt. trist. 4, 6, 17 -a potest . . . vetustas . . . attenuare. Ib. 563 cum flammae -a tenerent. Pont. 3, 3, 59. 86 -aque laetitiae plena triumphus habet. LIV. 1, 55, 4 firma stabiliaque -a. 2, 17, 2 caede incendioque -a complent. 7, 17, 7 -a ferente dictatore populus iussit. 9, 13, 11 per agros -a infesta fecerat. 9, 18, 16 *reges* trahunt consiliis -a, non sequuntur. 9, 24, 12. 26, 13, 7. 33, 11, 5 suo ipsum arbitrio -a agere. MANIL. 1, 140 per se -a creentur. 2, 82. 600. 3, 529 variando -a per omnes. VAL. MAX. 1 praef. -a complectendi cupido. 1, 8 ext. 18 infinitus -a gignendi labor. 3, 2, 23 PHAEDR. 3, 2, 14. 4, 12, 8. SEN. Ag. 805 -a pollentis viri. Med. 716 -a constrinxit gelu. Oed. 27 -a expavesco meque non credo mihi. Phoen. 342 miscete -a, rapite in exitium omnia. Thy. 288 inimica credet -a. 830 ne fatali -a ruina quassata labent. Tro. 1062 mihi -a pereunt. dial. 1, 5, 7 non . . . incidunt -a, sed veniunt. 6, 26, 3 nil splendidum, sed humilia -a. benef. 7, 6, 2 *opp.* singularum rerum. nat. 3, 13, 1. in se -a convertat *ignis*. epist. 98, 3. OCTAVIA 631 -is egens. CVRT. 4, 3, 23 *seniorum* consilio -a agebantur. 4, 4, 21. 10, 10, 10 vapor solis et caeli, quo -a . . . torrentur. COLVM. 1 praef. 2. 4, 20, 3 si -a competunt voto. MELA 1, 3. LVCAN. 5, 534 -a carinae debebis. 6, 21 -a moventibus annis. 8, 522 rapimur quo -a feruntur. 9, 244 fortuna -a tenentur Caesaris. CALP. ecl. 7, 38 -aque mirabar, necdum bona singula noram. PLIN. nat. 2, 2 extra intra -a complexus in se *mundus*. 2, 222. 7, 147. 8, 9 per -a *mirum est eqs.* (CORP. XII 944, 17 corpus per -a sacratum. 944, 28). 10, 185 super -a est murium fetus . . . dicendus. 15, 57 expertis -a hominibus. 26, 20 a necessariis orsa primo -a pervenerint ad nimium. 18, 65 frumentum Italicum ante -a laudaverit (27, 146 contemplatione ante -a mirabili. 36, 79 Iovem . . . ante -a laudabilem. PS. PHOEBAD. fid. 7 p. 44ᶜ illud ante -a metuentes. MART. CAP. 5, 947 ante -a discutiendum quae sit *eqs.*). VAL. FL. 1, 121 fervere -a virum coetu. 2, 359 simul undis -a ruunt. 3, 594. SIL. 4, 25 haud segnis -a magister praecipitat timor. 5, 32 -a tumultu implere. 12, 569. STAT. Theb. 5, 311 oblita crasso -a rubent tabo. 10, 154. 704 male -a ministrat impetus. 11, 350 te -a rogant. 11, 417 -a madent lacrimis. silv. 2, 1, 61. 228 -a impetrare facultas MART. 11, 39, 8 *opp.* nil. TAC. dial. 8 principes in Caesaris amicitia agunt feruntque -a. Agr. 30 -a vastantibus defuere terrae. hist. 3, 44 -a ad victoris opes conversa. 3, 48 -is super vota fluentibus. 4, 29. 81. ann. 1, 1 -a discordiis civilibus fessa. 1, 11. 1, 62 -a Germanici in deterius trahenti. 1, 72 -a mortalium incerta. *saepius*. PLIN. epist. 3, 20, 12 sunt . . . -a sub unius arbitrio. 7, 9, 3 magna gratulatio, si non nulla tu, magnus pudor, si -a ille melius. SVET. Tit. 5 turbari rursus -a sensit. FRONTO p. 164, 16 N. nostris moribus -a agerent. APVL. met. 1, 2 vel -a vel certe plurima. 1, 18 iubaris exortu -a collustrantur. 7, 1 solis curriculum -a collustrabat. carm. frg. 5, 5 volitans super aethera -a fatigat flammaque et ferro singula debilitat. PS. APVL. Ascl. 6 spiritus . . . permixtus -is -a vivificat. 19 ex uno . . . -a pendentia. TERT. adv. Hermog. 9 de materia -a fecisse. 21. COMM. apol. 259 -a qui novit. 549 praedixerat . . . discipulis -a de sese. ARNOB. nat. 3, 2 deus . . . constitutor moderatorque -orum. AVIEN. orb. terr. 363 prae -is stupeas (MART. CAP. 9, 892 illud prae -is intimatum velim. 9, 899. 966). AVSON. 320, 12 -a cupit Croesus, Diogenes nihilum. 368, 16 saxum, incumbunt cui -a. 418, 47 vicinaque culpa est multa loquens et -a silens. VEG. mil. 4, 34 diligenter -a quaerenda sunt. MAXIMIN. c. Ambr. 130 opificem . . . -orum. HIER. epist. 55, 5 ut sit Christus totus in -is. VVLG. gen. 37, 14 vide si -a prospera sint. 39, 2 vir in -is prospere agens. AMM. 24, 6, 4 -is ex sententia terminatis. PANEG. 12, 27 ille qui -a ambit oceanus. PS. HIL. c. Arrian. 15, 13 posterior nulli est, quin immo -is anterior. CLAVD. rapt. Pros. 3, 141 -a pavet speratque nihil. MART. CAP. 7, 731 *monas* per -a perpetua. CYPR. GALL. gen. 4 chaos et nigrae fuscabant -a tenebrae. DRAC. laud. dei 1, 228 dominum per -a tonantem. 1, 292 ne -a simul passim per -a fuissent. Romul. 2, 153 spectator ubique virtutis per -a meae. 6, 65 sobrietas per -a vigil devota cucurrit. *saepius*. CARM. epigr. 718, 2 fortuna . . . semper noxsea -is. CORP. V 6286 -is humilis. VIII 241 cum -a parasset edendo. XIII 8371 spiritum movere -a. INSCR. christ. Hisp. 480 -a in pace egit. *nota*: SIL. 2, 638 -a pares. 11, 90 pro -a pudendi. FILASTR. 154, 1 -a sanctus ac beatissimus propheta. RVFIN. hist. 6, 14, 9 virum -a (κατὰ πάντα) egregium. NOVELL. Theod. 1, 7 Antiochus -a sublimis. SYMM. epist. 7, 13 vir -a praecelsus (7, 14). MART. CAP. 2, 183 navim . . . -a . . . flammarum congestione plenissimam. AVELL. p. 74, 20 -a magnificus. p. 75, 2. 78, 15. 495, 3 -a beatissimus. p. 496, 19 -a venerande pater. p. 522, 10. 524, 7 -a sanctissime. 526, 23. BOETH. in Porph. comm. sec. p. 287, 3 in hoc . . . sibi -a communicant. VEN. FORT. epist. (carm. 10, 3) tit. dominis illustribus -aque magnificis.

iuncturae notabiliores: accedit genetivus partitivus: CATVLL. 66, 9 caesariem . . . quam -is illa deorum . . . pollicita est. LVCR. 5, 728 praespargens ante viai -a coloribus egregiis et odoribus opplet. HOR. carm. 2, 1, 23 -a terrarum subacta. OV. met. 4, 631 hominum -is ingenti corpore praestans. 7, 96 cernentem -a futuri. PLIN. nat. 2, 10 *aerem* per -a rerum meabilem. 3, 7 Baetica . . . -as provinciarum . . . praecedit. STAT. silv. 3, 3, 197 tibi -a tuorum parebunt. 5, 1, 79 -a suorum novit. TAC. hist. 5, 10 -a camporum . . . tenebant. ann. 3, 35 -a curarum ad principem reicerent. 11, 22 -isque civium. 14, 60 -a scelerum suorum pro egregiis accipi. APVL. met. 3, 25 -a corporis mei considerans. 4, 12 -a rerum naviter emolitus. 4, 18 -a rerum exploraturum. AMM. 27, 10, 7 -a satorum et tectorum flamma vastabat. DICT. 3, 21 -a regni concidere. 6, 8 -a domus fortunarumque edoctus est. 6, 9 -a regni Neoptolemo tradit. 6, 11 -a fructuum, quae in agris erant, corrumperentur. VVLG. II par. 5, 4 -i seniorum Israel. AVG. epist. 137, 8 vitalem motum per corporis -a dispensat. *adde*: TREB. Gall. 18, 6 longum est eius -a in litteras mittere. *praedicative positum*: LVCR. 3, 905 -is privatus doloribus. CORN. SEV. carm. frg. 13, 23 inque triumphato ludibria -a Iugurthā afuerunt. VAL. FL. 3, 451 -isque absistite bellis. SIL. 4, 247 -aque canenti perfunditur aequore Cyclas. IVV. 15, 173 -is animalibus abstinuit. PLIN. epist. 1, 9, 1 in urbe ratio . . . -a . . . non constet. APVL. met. 8, 6 civitas -a vacuatur. 8, 30 -is stramentis me renudatum. 10, 21 -a prorsus spoliata tegmine. SER. SAMM. 183 auris . . . hoc uno medicamine -a valebit. RVFIN. Adamant. 1, 17 nudatum . . . -is virtutibus. SIDON. carm. 7, 278 absens in -o sibi vulnere iam cadit Hector. CARM. epigr. 115, 2 cellam struxit suis -is sumptibus.

syn.: omnis, totus, universus.

opp.: quisque, singuli, unus, nihil. *Wulff.*

cuneala *v.* cunila.

cuneātim *adv. a* cuneus, *cf.* cuneatus. SERV. Aen. 12, 457 densentur, ut -m dimicent, scilicet in cuneorum modum compositi. CAES. Gall. 7, 28, 1 hostes . . . in foro ac locis patentioribus -m constiterunt. APVL. met. 8, 15 non laciniatim disperso, sed -m s t i p a t o commeatu (AMM. 24, 2, 14). EPIT. Alex. 9 in locum munitum -m (genuatim *cod.*) confugisse. AMM. 16, 12, 8. 27, 1, 1 -m egressa multitudo. 30, 1, 5. 31, 2, 8.

cuneātio, -ōnis *f.* *formatio in cunei modum*: SCRIB. LARG. 47 donicum videatur pator narium -e quadam recipere posse fistulam.

cunebula *v.* conyza.

cuneo, -āvī, -ātum, -āre *a* cuneus. GLOSS. σφηνῶ. [*sard.* cundzare '*claudere*'. *M.-L.*] *a* ***cuneis iungere, claudere***: SEN.

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

epist. 118,16 unus lapis facit fornicem, ille qui latera inclinata -vit (cenavit *BA*) et interventu suo vinxit. PLIN. nat. 16,206 si quid -andum sit in ligno clavisve figendum ceu ferreis. *translate*: QVINT. inst. 4,3,4 si cohaeret *oratio* et sequitur, non si per vim -atur et quae natura iuncta erant, distrahit. **b** *in cunei formam acuere*: MELA 3,50 *Britannia* se in diversos angulos -at triquetra et Siciliae maxime similis. PLIN. nat. 3,29 e radicibus Pyrenaei, ubi -atur angustiis inter duo maria *Hispania*. *part. perf. pass.* **cuneātus**, -a, -um. *compar. v. l. 11.* *i. q. cunei formam habens*: OV. met. 13,778 prominet in pontum -us acumine longo collis. LIV. 9,40,2 *forma scuti* ad imum -ior mobilitatis causa. 44,4,4 iugum montis in angustum dorsum -um. FEST. p. 307 subscudes appellantur -ae tabellae, quibus tabulae inter se configuntur. COLVM. 5,2,1 omnis ager aut quadratus aut longus aut -us aut triquetrus *eqs.* (5,2,4). LIB. col. I grom. p. 241,12 ubi duo fines -i se iungunt (GROM. p. 347, 11. 401,16). TRACT. de agr. insp. grom. p. 283,13 aequalitas *fundi* in has species dividitur, ut extremitatibus concludentibus aut quadrata sit aut circa flexa aut -a *eqs.* AVG. c. epist. fund. 23 *deum cogitant* laxum superius inanitate, -um inferius terra tenebrarum. *de agmine*: APVL. met. 10,29 *saltantes* nunc in obliquam seriem conexi et in quadratum patorem -i. AMM. 16,12,20 hostes stetere -i (cunctanti *codd.*). SEDVL. carm. pasch. 4,144 (*in imag.*) *Mariam* fera septenis rabies invaserat armis daemoniaco -a globo (op. pasch. 4,13). *de theatro*: AVSON. 289,5 moles -i theatri. 300,21 -a crevit haec theatri immanitas. 364,11. SIDON. epist. 9,14,2 subsellia -a.

cuneolus, -ī *m. a* cuneus *deminutive.* CIC. Tim. 47 crebris quasi -is illiquefactis unum efficiebant ex omnibus corpus (*Plato p. 43A* γόμφοις, CHALC. gomphis). VITR. 10,12,1 -i ferrei. COLVM. 4,29,10 harundineis -is. PALLAD. 3,17,3. *de osse*: CHIRON 589 si quod iumentum patellam eiecerit, hoc est -um aut spatulam, quod vocant priorem. *de forma laterculorum*: BOETH. arithm. 2,29 sphenisci quos -os superius appellavimus (2,25 cuneus).

[CAEL. AVR. acut. exc. 18 p. 719 passio nervorum . . . **cuneron** Graeci dicunt. *videtur latere* συν-.]

cuneum *v.* cuneus. *L.*

cuneus, -ī *m.* [*orig. inc., nisi cf. est c. ind.* śūkah śūkam '*aculeus, arista*', śūlah '*veru, palus acutus*' *et c.* culex, *v. Lidén, Armen. Stud. 79. Th.*]. AVG. ord. 2,18,48 unde ipsa coitio in unum -us nominatus est, quasi couneus. *cf.* ISID. orig. 9,3,61 *p. 1404,42.* *scribitur* cunius: NOT. Tir. 90,4. 100,12. coneus: GREG. TVR. Franc. 10,5. chuneus: VITA Vedasti 2. CAPER gramm. VII 101,12 -us . . . masculina sunt, *sed* cuneum: GLOSS. *cf. p. 1404,69.* *legitur per totam latinitatem; habent singulis locis*: PLAVT. LVCIL. CAES. HIRT. HOR. OV. SEN. contr. PHAEDR. SEN. trag. dial. MART. QVINT. FRONTIN. IVV., *binis*: VAL. MAX. VAL. FL. SVET. APVL., *ter*: LVCAN., *quater*: CVRT., *deest*: TER. VARRONI CATVLLO PVBLIL. LVCR. SALL. NEP. TIB. GRATT. VELL. CELS. PERS. PETRON. [*loci dubii*: SALL. hist. frg. 4,76 *trad.* cunctos (-os *L. Müller*). *sim.* SIL. 15,735.] [*val.* cuiu, *francog.* coin, *hisp.* cuño. *M.-L.*]

I *proprie instrumentum ad findendum, alligandum sim.* (GLOSS. σφήν): PLAVT. Stich. 619 *arte accubare* inter -os ferreos. LVCIL. 178. CATO agr. 10,3 *ad oletum instruendum* -os III (*sim.* 11,4. 12). 20,1 columellam ferream . . . -is salignis circumfigi oportet bene. CIC. Tusc. 2,23 hos ille (*sc. Mulciber*) -os fabrica crudeli inserens perrupit artus *Promethei*. VERG. georg. 1,144 nam primi -is scindebant fissile lignum (Aen. 6,182 -is et fissile robur scinditur. 7,509 quadrifidam quercum -is ut forte coactis scindebat [SERV. *ad l.* exprimit autem antiquum morem, ut *georg. 1,144*]. 11,137). VERG. georg. 2,79 alte finditur in solidum -is via (COLVM. 4,26,1 -is fissa olea. 5,11,14 arborem . . . mediam -o. arb. 27,3. PLIN. nat. 17,109 *truncos.* 17,212 *vites. cf. in imag.* APVL. met. 9,18 addens †ad [addebat *Luetjoh.*] -um, qui rigentem prorsus servi tenacitatem violenter diffinderet. *cf.* PAVL. FEST. p. 50 cuniculum . . . a -orum similitudine, qui omnem materiam intrant findentes). HOR. carm. 1,35,18 *Necessitas* -os manu gestans. VITR. 5,5,1 *vasa aerea in theatro collocata* habeant . . . suppositos -os ne minus altos semipede. 9,8,6 quorum (*sc. dierum*) brevitates aut crescentias -orum adiectus aut exemptus in singulis diebus et mensibus perficere cogit. 9,8,7. 10,7,2 paenula . . . per fibulam cum catino -o traiecto continetur. 10,12,1 capitula catapultarum -is . . . distinentur, ne in contentionibus moveantur. 10,12,2 *rudentes* -is ad foramina concluduntur, ut non possint se remittere. *ibid.* -orum conclusionibus ad sonitum musicis auditionibus catapultae temperantur. VAL. MAX. 9,12 ext. 9 quercum in agro -is adactis fissam (SEN. dial. 3,6,1 adactis -is. COLVM. 5,10,17 in fissuram -um taedae pineae adigito [*cf.* arb. 24]. 5,11,5 -o adacto inter corticem et materiem. PLIN. nat. 10,40. 17,110. 253. 25,14 *herba, cuius contactu* exiliret -us a pastoribus arbori adactus. VAL. FL. 3,164 *silva* -isque gemit grave robur adactis). VAL. MAX. 9,12,9 arbor excussis -is in suam naturam revocata. SEN. Herc. O. 1267 gemit illa (*sc. quercus*) multo vulnere impresso minax frangitque -os. CVRT. 7,11,13 ferreos -os, quos inter saxa defigerent . . . parabant. 7,11,15. COLVM. 5,11,4 quasi -um tenuem ferreum vel osseum inter corticem et materiem ne minus digitos tres, sed considerate (arb. 26,3 lente) demittito *eqs.* arb. 8,1 gemmam . . . in modum -i tenuissimo scalpello acuito. 26,3 *sqq.* 27,4. PLIN. nat. 10,40 -os admota quadam ab iis (*picis*) herba elabi. *ibid.* cum insederit clavo aut -o *picus.* 17,102 trunco leniter fisso -oque tenui fissuram custodiente. 17,109 -o optime osseo . . . laxato. 33,72 -is eam (*sc. gangadiam*) ferreis aggrediuntur et isdem malleis. 36,14 glaeba lapidis unius -is dividentium soluta, imaginem Sileni intus extitisse. STAT. Theb. 5,416 ab extremae -o ratis *Palladios ramos extulit Iason.* TAC. hist. 3,29 septimani dum nituntur -is (*cf.* LVCIF. non parc. 21 p. 256,1 invenies nos eo -o reniti). 5,6 *bituminis moles* securibus -isque ut trabes aut saxa discindi. TERT. adv. Marc. 1,21 p. 318,15 (*in imag.*) hoc enim -o veritatis omnis extruditur haeresis. pudic. 5 *idololatria et homicidium* detinebunt et . . . reclamabunt, noster hic -us est, nostra compago. CAEL. AVR. acut. 2,12,28 prohibemus . . . ob dentium faciendam distantiam immittendos violenter -os. 3,8,77 prohibentes ligneos, ut plerique adhibent, -os. PETR. CHRYS. serm. 43 p. 321B (*in imag.*) mundi machinas, vitiorum -os *christianus non timebit.* EVSTATH. Bas. hex. 5,7 p. 917B taedae -us per medium cardinis transfigatur. ISID. orig. 15,7,6 quod . . . ille -us ianuam regat ac moveat. *nota*: HIER. epist. 69,4 iuxta vulgare proverbium: malo arboris nodo malus -us requirendus est.

II *translate*: **A** *de forma -i*: COLVM. 4,29,9 *rasura figuretur* in speciem -i, sic ut ab ima parte acutus surculus, latere altero sit tenuior, atque altero plenior: perque tenuiorem partem insertus eo latere arctetur quo est plenior, et utrinque contingat fissuram. *cf.* LIV. 37,31,8 *murus* coit deinde ex utraque parte in artiorem velut -um. PLIN. nat. 17,106 fastigatio levi descendat -o. TAC. Agr. 10 *Britannia* velut in -um tenuatur. IVST. 44,1,9 forma terrae (*sc. Hispaniae*) prope quadrata, nisi quod artantibus freti litoribus in -um coit. AVIEN. orb. terr. 3,267 Oceanique salum -o subit. HYG. fab. 14 p. 45,4 nullo modo Centauros ferro se posse vulnerare, sed truncis arborum in -um adactis. *nota apud mathematicos*: BOETH. mus. 2,4 p. 68,18 *de* laterculis etiam vel tignulis et -is, quae omnia quidem geometriae propriae considerationis sunt. 2,25 p. 111,14 laterculi vel -i vel sphaerae vel parallelepida. 2,25 p. 114,9 spheniscon: nos -um possumus dicere.

B *de rebus, quae formam -i praebent*: **1** *i. q. acies in -i modum instructa*; phalanx (LIV. 32,17,11 *l. 73*), trigonus (VEG. mil. 1,26); *posterioribus temporibus i. q. caterva, ala, vexillatio, cf. p. 1405,31.* *componuntur* turma, ala, vexillatio (GLOSS. πολεμικὴ τάξις, κέρας τὸ ἐν παρατάξει πολέμου, στρατιωτῶν λόχοι. AVG. ord. 2,18,48 *v. p. 1403,38.* ISID. orig. 9,3,61 -us est collecta in unum militum multitudo . . . quasi couneus, eo quod in unum omnes coguntur). VEG. mil. 3,19 -us dicitur multitudo peditum (STAT. Theb. 10,740. AVSON. 423,2 pedestres. CARM. poet. min. V 81,6,4 inter tela aciesque virum -osque pedestres. *sed* equitum *sim.*: AMM. 16,11,5. 25,6,7. 28,5,6. 31,16,5. CORP. VII 415 Frisiorum [Ephem. epigr. VII 1041 *cf. Seeck, Hermes 11, 1876, 75; Mommsen, Hermes 19, 1884, 231. p. 1405,69 sq.*]) quae iuncta cum acie primo angustior deinde latior procedit et adversariorum ordines rumpit, quia a pluribus in unum locum tela mittuntur. quam rem milites nominant caput porcinum. contra quod ordinatio ponitur, quam forficem vocant. *cf.* LIV. 22,47,8 media . . . aliquantum prominente acie. qui -us ut pulsus aequavit frontem primum, dein cedendo etiam sinum in medio dedit. GELL. 10,9,1 vocabula sunt militaria, quibus instructa certo modo acies appellari solet: frons, subsidia, -us, orbis, globus, forfices, serra, alae, turres. *additur* velut *sim.* LIV. 34,15,2 *hostes* acri impetu velut -o perculerunt. TAC. ann. 14,37 legio . . . velut -o erupit. PANEG. 9,6 acie in -i modum structa. CATO mil. frg. 11 sive forte opus sit -o aut globo aut forcipe aut turribus aut serra, uti adoriare. CAES. Gall. 6,40,2 alii -eo (cum eo *B*) facto ut celeriter perrumpant censent (LIV. 22,50,10. TAC. Germ. 7 non casus nec fortuita conglobatio turmam aut -um facit, sed familiae et propinquitates. CAPITOL. Pert. 11,1 -o facto. VEG. mil. 1,26. 3,17. 18. HIER. epist. 92,3 *inopes et servi.* 125,18. GREG. TVR. Franc. 4,2 *Saxones* fecerunt ex se duos, ut aiunt, -os). HIRT. Gall. 8,14,5 unde . . . tela in hostium -os coici possent. VERG. Aen. 12,269 omnes turbati -i. 12,457 densi -is se quisque coactis (coacti *M. alt. m.*) agglomerant (GLOSS. II 354,20 *ad l.* κούνιον τὸ σύστημα cuneum). 12,575 dant -um. OV. met. 11,514 iamque labant -i. LIV. 2,50,9 rupere -o viam (7,24,7 -is deinde in [*del. Duker*] medium agmen perrumpunt. 25,3,18 summoto locum -o [in summoto locuneo *P*, *corr. Rubens*] irruperunt). 8,10,6 tantaque caede perrupere -os (32,17,11 *cohortes* -um Macedonum — phalangem ipsi vocant — . . . vi perrumperent). 10,29,7 sternitur -us, ita ut magna pars . . . attoniti conciderent (CYPR. GALL. num. 527 hostiles sternunt -os). 22,47,5 Romani . . . impulere hostium -um nimis tenuem eoque parum validum. 22,50,9 -o quidem hoc laxum atque solutum agmen . . . disicias. 25,34,11 -usque is hostium, qui . . . impetum fecerat. 39,31,3 -o pugnare (QVINT. inst. 2,13,4 nunc acie directa, nunc -is, nunc auxiliis, nunc legione pugnabitur). 39,31,6 in -um hostium. 40,40,2 Celtiberi ubi ordinata acie . . . se non esse pares legionibus senserunt, -o impressionem fecerunt *eqs.* 40,40,5 permittite equos in -um hostium, quo nostros urgent. 40,40,8 dissipato -o, in quo omnis

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

spes fuerat. MANIL. 1, 728 (*in imag.*) *an* in -os alti cogat fundamina caeli? SEN. contr. 1, 8, 5 obstantes -os gladiis diducere. CVRT. 3, 2, 13 *Macedonum acies* clipeis hastisque immobiles -os *tegit.* 7, 7, 35 *Menedemus* in -os barbarorum effusis habenis evectus. LVCAN. 6, 184 densos inter -os compressus. 7, 497 agmen in densos agitur -os. VAL. FL. 6, 632 ille volat campis immensaque funera miscet per -os (SIL. 15, 668 illum per -os et per densissima campi corpora tot dantem leto. TAC. ann. 16, 5 *milites* per -os stabant). SIL. 5, 387 trepidantes milite maesto invadit -os. 9, 238. 364 dissipat incurrens aciem . . . laxati -i (AMM. 24, 1, 3 laxatis -is iumenta dilatavit et homines). 14, 539. 15, 716 hos impulsu -oque feroci laxat vis subita. STAT. Theb. 7, 728 prohibebat iniquo agmine consertum -i latus. 8, 431 erepto -i ductore Menalca. 8, 673. 9, 123 turma (turba *PM*) subit -umque replent. 9, 677 stat -o defixa acies. 10, 740 *Capaneus agit* cornua nunc equitum, -os nunc ille pedestres. FRONTIN. strat. 2, 3, 20 triplicem aciem -is instruxit. TAC. Germ. 6 acies per -os componitur. hist. 2, 42 comminus eminus, catervis et -is concurrebant. 4, 16. 20 *Batavi* veteres militiae in -os congregantur, densi undique et frontem tergaque ac latus tuti (*cf.* AMM. 31, 9, 3 *Frigeridus* repedando enim congregatosque [*an* congregatusque?] in -os sensim progrediens). 5, 16 Civilis haud porrecto agmine, sed -is astitit. 5, 18 Bructerorum -us transnatavit *Rhenum.* ann. 1, 51 Caesar avidas legiones . . . quattuor in -os dispertit. 16, 27 dispersique per fora ac basilicas -i militares (AMM. 17, 12, 1 Pannonias Moesiarumque alteram -is incursare dispersis). GELL. 3, 7, 8 (*ex Catone*) sed istos . . . milites ad eum locum in hostium -os quisnam erit, qui ducat? 5, 2, 4. APVL. met. 4, 26 *gladiatores* denso conglobatoque -o cubiculum nostrum invadunt protinus. TERT. resurr. 2 p. 27, 27 quo -o occurendum sit a nobis. adv. Val. 3 p. 180, 19 hunc primum -um congressionis armabimus. PANEG. 5, 12 interclusis aliquot peregrinorum militum -is. LACT. inst. 1, 3 quodsi in uno exercitu fuerint . . . quot legiones, quot cohortes, quot -i, quot alae. mort. pers. 40 mediae (*sc. feminae*) inter -os armatorum ad supplicem deductae. FIRM. err. 7, 3 infinitos -os (*sc. armatorum*) respexit venire cum matre *Pluto.* 29, 3. IVST. 24, 8, 9 confertissimi -i . . . dissipati ruebant (PRVD. psych. 670 inter confertos -os Concordia). FAVSTIN. Avell. p. 41, 17 (*in imag.*) Origenistae . . . triplici -o alii adversus sanctum spiritum diversis studiis blasphemantes. AVSON. 423, 2 dispositi in turmas pedites -osque pedestres. AMM. 16, 11, 5 missis -is tribus equitum. 16, 12, 20 densantes semet in -os. 17, 2, 1 Francorum validissimos -os. 17, 12, 9 iunctis densius -is. 18, 8, 9 quidam -orum densitate perterriti. 19, 13, 1 confertique in -os densos. 20, 11, 6. 23, 5, 8 procul militarem -um conspicatus. 24, 5, 5 *dum* tres procursatorum cohortes expeditae cum -o Persico decertarent. 25, 1, 17. 25, 6, 7 equitum -i. 27, 2, 4. 27, 9, 6 unum grassatorum -um . . . adoriri. 28, 5, 6 ni cataphractorum -us . . . subvenisset (AVG. c. Iul. 4, 14, 65 nisi sociarum -us subveniret [*sc. voluptatum, in imag.*]). 29, 6, 16. 31, 11, 4 Gothorum vastatorios -os. 31, 15, 4 conferti in -um desciverunt ad barbaros. 31, 16, 5 Saracenorum -us. VEG. mil. 1, 26 *quadrata acie constituta* in trigonum, quem -um vocant, acies ipsa mutanda est. 3, 17 si -us sit agendus aut forfex, superfluos habere debebis post aciem, de quibus -um vel forficem facias. *ibid.* habere lectissimos, de quibus -um facias. 3, 18 *secundus dux* fortissimos pedites et bene armatos de illis superfluis secum habere debet, ex quibus aut ipse -um faciat et hostium aciem rumpat aut, si adversarii -um fecerint, ipse forficem faciat, ut -o illi possit occurrere. 3, 20. HIER. epist. 118, 2 ut totis adversum te -is dimicetur. VVLG. num. 1, 52 metabuntur autem castra filii Israel unusquisque per turmas et -os atque exercitum suum (Ios. 4, 13 per turmas et -os incedebant). deut. 20, 9 unusquisque suos ad bellandum -os praeparabit. iud. 9, 37 unus -us venit per viam (ἀρχὴ ἑτέρα). 9, 44. I reg. 13, 17 egressi sunt . . . tres -i (ἐξῆλθε . . . τρισὶν ἀρχαῖς). PRVD. ham. 422 postremum -um rex promovet Evaeorum. psych. 197 adversum spectans -um, quem . . . ad bella coegerat. CLAVD. 5, 352. 8, 325 disce, ubi denseri -os . . . aequius. 8, 625 plenae -is immanibus alni (*i. naves*). 28, 253 -i totaeque palam discedere turmae. carm. min. 25, 87 -osque recenset dispositos. CYPR. GALL. iud. 214 Sisareos mandat -os consistere contra. 319 Ios. 29. SVLP. SEV. Mart. 4, 5 hostium -os penetrabo securus. NOT. dign. or. 7, 34 -us equitum secundorum clibanariorum Palmirenorum. *ibid. similia passim.* COD. Theod. 5, 4, 1 (= COD. Iust. 6, 62, 2 [*a. 347*]) universis tam legionibus quam vexillationibus comitatensibus seu -is insinuare. 7, 13, 1 (*a. 353*) de auxiliaribus sane -is minime ducibus licentia concedatur. 7, 13, 17, 3 (*a. 375*) qui in ripa per -os auxiliaque fuerint constituti. OROS. hist. 6, 10, 4. 7, 37, 3. SIDON. epist. 3, 3, 7 -os mactasse turmales. ENNOD. opusc. 1 p. 270, 2 nec illius militis -is tuis fortitudo comparanda est. VEREC. in cant. 9, 3 mitigatis omnibus -is (*Pitra*, cum eis *codd.*) inimici. GREG. TVR. Franc. 4, 48 cum ad eum unus -us nostrum adventaret. 10, 5 irruens . . . cum coneo sociorum. VITA Vedasti 2 cumque ergo utrumque hostium chunei astarent. *nota de avibus:* PLIN. nat. 10, 63 simili anseres quoque et olores ratione commeant . . . Liburnicarum modo rostrato impetu feruntur . . . a tergo sensim dilatante se -o porrigitur agmen. *inde latiore sensu quaevis copia, numerus hominum vel rerum* (GLOSS. densus populus, turba minor, turma (*vel* turba) hominum [vel crypta, cumba], turba minor[is] vel densus populus, multas turbas). DECL. in Catil. 14 greges confluebant perditorum adulescentium, . . . adhibiti sunt et -i barbatorum hominum. SYMM. or. 4, 7 diribitio corrupta clientelarum -is. AMM. 15, 7, 4 contuebatur acribus oculis tumultuantium undique -orum . . . vultus. HIER. adv. Iovin. 2, 8 quasi quidam perturbationum -i ad arcem nostrae mentis intraverint. epist. 125, 18 facto -o circumstrepentium garrulorum procedebat in publicum. VVLG. I reg. 10, 10 ecce -us prophetarum obvius ei (χορὸς προφητῶν. 19, 20 *lictores* cum vidissent -um prophetarum [τὴν ἐκκλησίαν]). 30, 15. II reg. 2, 25 conglobati in unum -um steterunt *filii Beniamin* (καὶ ἐγενήθησαν εἰς συνάντησιν μίαν). AVG. in psalm. 72, 26 -i clientium. gest. Pelag. 66 *quae a* -o perditorum *perpetrata dicuntur* (epist. 139, 2 *episcopus* stipatus -is perditorum). epist. 43, 12 semper -um illum suspectum esse declaraverunt (*praecedit* iudicium). 43, 18 non collegarum discutiendus examine, sed factionis -o . . . trucidandus. CASSIAN. conl. 4, 11, 3 cotidianis adulantium -is appetit constipari *caro* (GLOSS. -is stipatus numerus [numeris *c*] circumdatus. *cf.* AVG. epist. 139, 2 *l. 13.* GREG. M. moral. 4 praef. 3 p. 635^C obsequentium -is constipantur. 4, 57 stipatus -is ad publicum procedit). VICT. VIT. 3, 67 *Africam* dudum tantarum ecclesiarum -is fultam. GREG. M. moral. 4, 59 subiectis populorum -is (VITA Nicet. 9 *dum* populorum [*i. hominum*] -i instanter confluerent). 12, 52 ipsi obsequentium -i perversorum (4 praef. 3 p. 635^C *v. l. 19. cf.* in euang. 40, 4 obsequentibus -is circumfulciri).

2 -us *theatri* (GLOSS. κερκὶς θεάτρου, φυλὴ θεάτρου). CORP. I 572 (*Capuae, a. 71 a. Chr.*) cu⟨ne⟩os duos in teatro faciendos coi⟨raver . . .⟩ (X 854. 855. 856. 857d [*Pompeis*]). VERG. georg. 2, 509 hunc plausus hiantem per -os geminatus enim plebisque patrumque corripuit. Aen. 5, 664 ad tumulum -osque theatri (*i. vallis, quae instar theatri erat*). VITR. 5, 6, 2 -i spectaculorum in theatro ita dividantur uti anguli trigonorum, qui currunt circum curvaturam circinationis, dirigant ascensus scalasque inter -os ad primam praecinctionem, supra autem alternis itineribus superiores -i medii dirigantur. 5, 7, 2 gradationes scalarum inter -os et sedes contra quadratorum angulos, dirigantur ad primam praecinctionem. ACT. Arv. a. 80, 29 -o ⟨duodecimo⟩. 80, 31 cun⟨eo sexto⟩ (*in amphitheatro*). CORP. XII 3318a -us ovalis. STAT. silv. 1, 6, 23 per -os hiems Latinos plebem grandine contudit serena. 3, 3, 143 (*in imag.*) idem in -os populo (populos *M, corr. Burm.*) deduxit equestres mutavitque genus. 5, 2, 162 tu deeris, Crispine, mihi -osque per omnes te meus absentem circumspectabit Achilles. IVV. 6, 61 -is an habent spectacula totis quod securus ames? TAC. ann. 2, 83 equester ordo -um Germanici appellavit, qui iuniorum dicebatur. CORP. II 478. SVET. Aug. 44 *assignavit* praetextatis -um suum, et proximum paedagogis. Dom. 4 quinquagenas tesseras in singulos -os equestris ac senatorii ordinis pronuntiavit. CLAVD. 5, 398 ille pavet strepitus -osque erecta theatri respicit. SIDON. carm. 23, 401 dexter sub -is nimis cucurrit. ENNOD. carm. 1, 9 praef. p. 532, 2 per crepantes ex more vulgi -os vocum plausus expectat. CORP. XIII 128, 12 plaudentis populi gaudia per -os. INSCR. christ. Rossi II p. 46 v. 3 cernebamus amplas -is fluxare catervas. *adde:* SIDON. epist. 2, 9, 4 videre te crederes aut grammaticales pluteos aut Athenaei -os aut armaria extructa bibliopolarum. *nota de -o amphorarum in cella vinaria ad -orum theatralium similitudinem facto, in quem amphorae componebantur:* CATO agr. 113, 2 *amphoras* post quadriennium in -um componito et instipato. MART. 1, 26, 4 aera sed a -is ulteriora petis. *metonymice i. q. spectatores:* PHAEDR. 5, 7, 35 ut vero -is notuit res omnibus. LVCAN. 7, 12 vocibus et plausu -os certare sonantes. STAT. silv. 5, 3, 222 attendunt -i. PAVL. NOL. epist. 13, 16 *beatus qui in* Christi theatro non seditiosis, sed benedicentibus -is deo ipso spectatore laudaris.

3 *alia: de lapidibus cuneatis:* VITR. 1, 5, 5 *arietes* in rotundationibus . . . -os ad centrum adigendo laedere non possunt. 6, 8, 3 levent onus parietum fornicationes -orum divisionibus. STAT. Theb. 10, 878 gressuque manuque molibus obstantes -os tabulataque saevus restruit (destruit *B*). *de agro cuneato:* COLVM. 5, 2, 4 hos igitur in eo -o quadratos pedes esse dicemus. *de ornamentis:* VITR. 7, 4, 4 abaci ex atramento sunt subigendi et poliendi, -is silaceis seu miniaceis interpositis. 7, 5, 1 *antiqui imitati sunt* silaceorum -orum inter se varias distributiones.

deriv.: cuneare, cuneolus. *Schwering.*

cunica, -ae *f.* [*cf. esse cum* cuniculus *putat Hauler, Archiv 1 (1884) 583. Th.*]. *fort. i. q. canalis parvus, stria:* CATO agr. 20 -as (tunicas *vulgo*) solidas latas digitum pollicem facito (*in trapeto*).

cunīcula *v.* cuniculus.

cunīculāris, -e *a* cuniculus. *i. q. ad cuniculum pertinens, nomen herbae:* MARCELL. med. 14, 57 -is herbae aridae . . . cineris semunciam.

cunīculārius, -ī *m. a* cuniculus. *qui cuniculos fodit:* AMM. 24, 4, 22 -orum subito manus emergat. VEG. mil. 2, 11 ut etiam -os haberent, qui ad morem Bessorum ducto sub terris cuniculo murisque intra fundamenta perfossis improvisi emergerent ad urbes hostium capiendas. *v. Puchstein, PW. IV 1757 et* cubicularius.

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

cuniculātim *v.* canaliculatim.

cunīculātor, -ōris *m. a* cuniculus. *i. q. cunicularius*: SCHOL. Stat. Theb. 2, 419 fossores dicuntur in exercitu -es, qui cuniculos faciunt, per quos ingressi milites murorum fundamenta convellunt.

cunīculōsus, -a, -um *a* cuniculus. *i. q. plenus cuniculorum*: CATVLL. 37, 18 -ae Celtiberiae fili.

cunīculum *v.* cuniculus.

cunīculus, -ī *m.* [*fossa cum potius ab animali quam animal a fossa nomen acceperit, simul cum illo ab Hispanis traductum esse videtur. Th.*]. *de origine*: VARRO rust. 3, 12, 6 -i dicti ab eo quod sub terra -os ipsi facere solent, ubi lateant in agris. PAVL. FEST. p. 50 -um id est foramen sub terra occultum aut ab animali ... appellatur, cui subterfossa terra latere est solitum, aut a cuneorum similitudine, qui omnem materiam intrant findentes. VEG. mil. 4, 24 genus oppugnationum est subterraneum atque secretum, quod -um vocant a leporibus, qui cavernas sub terris fodiunt ibique conduntur. ISID. orig. 12, 1, 24 -i, genus agrestium animalium, dicti quasi caniculi. *formae: genet. plur.* -um: RVFIN. hist. 10, 14 p. 979, 20 (-orum *O*). *nom. sing.* cuniculum: PAVL. FEST. p. 50 CAPER gramm. VII 109, 4 (curriculum *Keil*). CASSIOD. hist. 6, 12 p. 1038^B GREG. TVR. Franc. 8, 33 p. 349, 32 NOT. Tir. 96, 6 GLOSS. *saepius. cf. p. 1408, 69.* cunicula: CAES. AREL. suggest. p. 295. [CAECIL. com. 99 *leg.* tunicula. PLIN. nat. 8, 98. 25, 99 *leg.* cunila.] cuniclus: APIC. 2, 49 cuniclis (*β*, cuniculis *vel sim. rel.*). GLOSS. III 189, 65. *cf.* κούνικλος: POLYB. 12, 3, 9 ATHEN. 9 p. 400^F EROTIAN. 184. conicolorum: GREG. TVR. Franc. 5, 4 (*A*[1], cunicolorum *B*[3. 4. 5]). coniculi: GLOSS. IV 400, 22. *fort. huc pertinet* III 431, 40 conicula λαβίριον (*λεβηρίον Heraeus, λαγίδιον David*). *legitur inde a* CIC. *et* VARRONE. [*1. it* coniglio, *francog. vet.* connil, *hisp.* conejo. *2. bergam.* kanič. *M.-L.*]

1 *animal quoddam lepori simile* (*cf. l. 35*). GLOSS. ἡμίλαγος (*cf. l. 40*) δασύπους (*δασυρτους trad.*). genus quoddam agrestium animalium quod canum indagine excludi (concludi *R*) consuevit speluncis. smygilas (*anglosax.*). CATVLL. 25, 1 Thalle, mollior -i capillo. PLIN. nat. 3, 78 nec -os Ebusus gignit populantes Baliarium messes. 8, 104 a -is suffossum in Hispania oppidum. 8, 217 leporum generis sunt et quos Hispania -os appellat, fecunditatis innumerae famemque Baliarum insulis populatis messibus afferentes. 8, 226. 10, 173. 11, 196. MART. 13, 60 gaudet in effossis habitare -us antris. SOL. 23, 12 *Baleares* usque ad eversionem frugum -is animalibus quondam copiosae. EDICT. imp. Diocl. 4, 33 cunic(ulus) ἡμίλαγος. EVCHER. instr. 2 p. 158, 2 prope magnitudinem mediocrium -orum. POL. SILV. nom. anim. chron. I p. 543, 12. GREG. TVR. Franc. 5, 4 fetus -orum saepe comedit.

2 *i. q. caverna, foramen* (GLOSS. V 349, 34. 60) GLOSS. ὑπόνομος, διῶρυξ, διορυγή sulcus. V 187, 17 -um transitum occultum.
a *generatim: quaevis via sub terra occulta, sive natura sive arte facta*: CIC. off. 3, 90 si pater fana expilet, -os agat ad aerarium (PHAEDR. 4, 20, 2 *vulpes* agit ... plures altius -os. *cf. infra l. 71. 1408, 44*). ad Q. fr. 3, 1, 3 quatuor ... discipulos Venafri -us oppresserat. VARRO rust. 3, 12, 6 *-os* facere. SEN. nat. 3, 21, 6 aqua per secretos -os reddita tacite suffunditur. CVRT. 8, 2, 21 perpetuus -us iter praebet in campos. MELA 1, 74 *specus* ausos ... quasi -o admittit. PLIN. nat. 2, 193 *pro forma* cavernarum vel -i, per quem meet fragor. 3, 6 *Anas amnis se* -is condens (3, 117. 6, 135 Eulaeus ... -o conditus. 11, 111 conditis ... in -os formicis. SOL. 32, 4 -is caecis absconditur *Nilus*). 5, 55 mergi ... in -os Nilum (6, 128. *cf.* SOL. 2, 25 *Padus* submersus ... -o). 36, 88 perfossis -is. VIR. ill. 68, 4 temptata per -um fuga. AMBR. Abr. 1, 2, 4 tanquam de cavernis quibusdam et -is latibulisque egredi. CASSIOD. hist. 6, 12. 7, 40 p. 1099^B foetorem veluti de quodam -o profundentes. PALLAD. hist. mon. I 6 p. 269^B -um (σύριγγα) quendam sub obscuro terrae profundo a cella sua duxit. b *speciatim*: *α in re militari i. q. fossa occulta* (*cf.* VEG. mil. 4, 24), *quae agitur urbis expugnandae causa*: CIC. Caecin. 88 *Gallos non* in -um, qua aggressi erant, sed in Capitolium restitui. Phil. 3, 20 per Gallorum -um ascendit (LIV. 10, 10, 3 exploratores per -um missi. VELL. 2, 27, 4 per -os, qui miro opere fabricati in diversas agrorum partes ferebant, ... erumpere. AMM. 25, 8, 18 evasisse. VEG. mil. 4, 24 egrediuntur. PAVL. MED. bened. 2, 3 per -os fundamenta destruere. GREG. TVR. Franc. 7, 34 discedentes). CAES. Gall. 3, 21, 3 -is ad aggerem vineasque actis (HIRT. Gall. 8, 41, 4 -os tectos ... agunt. LIV. 4, 22, 4 agere in arcem -um. 5, 19, 10. 23, 18, 8. 38, 7, 6 -um occultum ... agere. CVRT. 4, 6, 8 QVINT. decl. 271 p. 113, 20 FRONTIN. strat. 3, 8, 1 PANEG. 9, 5). Gall. 7, 22, 2 aggerem -is subtrahebant. 7, 22, 5 apertos (repertos *Paul*) -os ... morabantur moenibusque appropinquare prohibebant. 7, 24, 2 *aggerem* -o hostes succenderant. HIRT. Gall. 8, 43, 4 -is venae fontis intercisae sunt atque aversae. BELL. Hisp. 16, 4 Iunium, qui in -o fuisset (20, 3 servus est prensus in -o. LIV. 5, 21, 8. 38, 7, 11). LIV. 5, 21, 4 quo minor ab -o ingruentis periculi sensus esset. 5, 21, 6 subrutis -o moenibus (CVRT. 4, 6, 21 pluribus ... -is muros subrui. 4, 6, 23). 5, 21, 8 adaperto -o. 5, 21, 10 -us delectis militibus ... plenus. 23, 18, 9 transversis -is hostium -os excipere. 28, 6, 2 -o inde via ad mare ducit. 31, 17, 2 *cum ad murum* -is iam perventum esset. 31, 46, 10 faciebant ... -os. 36, 25, 4 subter Macedones -is oppugnabant. 38, 7, 8 solum infimum -i. 38, 7, 9 aperiunt rectam in -um viam (38, 7, 10 cum e fossa in -um pateret iter. 38, 7, 11). 38, 7, 10 intersaepientibus -um. 38, 7, 13 cum totum -um complesset. VAL. MAX. 6, 8, 1 -i latebris ... evadere. SEN. dial. 2, 6, 4 turrium altitudinem -is ac latentibus fossis ... desidere. epist. 49, 8 solum suffossionibus et -is tremeret. CVRT. 7, 6, 23 -o ... suffossa moenia. 9, 8, 13 urbem -o cepit (OROS. hist. 2, 19, 2 urbem ... -is et clandestina obreptione ceperunt). MART. 13, 60, 2 monstravit tacitas hostibus *-us* vias. QVINT. decl. 255 p. 46, 23 -os fodere (VEG. mil. 4, 20 sub fundamenta muri -um fodit. *cf.* OROS. hist. 6, 11, 28 -os perfodiebant). FLOR. epit. 1, 12, 9 -o et subterraneis dolis peractum urbis excidium. ITIN. Alex. 19 -is insertis. AMM. 14, 2, 13 cum ... nec -is quicquam geri posset. 21, 12, 8 ut possint forari -i. 24, 4, 13 -os ... cum vineis ... curabant. 24, 4, 21 quibus -orum erant fodinae mandatae. VEG. mil. 2, 11 ducto sub terris -o. 4, 5 ab adversario -um continuari. *fortasse huc pertinet*: PAPYR. Genav. 1 V 3, 3 ad cunic⟨ulos?⟩ (*lectio dubia*). *in imagine vel translate i. q. insidiae, dolus*: CIC. leg. agr. 1, 1 quae res aperte petebatur, ea nunc occulte -is oppugnatur. QVINT. inst. 12, 9, 3 *orator* operibus et -is et insidiis et occultis artibus rem geret. FRONTO p. 53, 10 N. *Socrates* non vineis neque arietibus errores adulescentium expugnabat, sed -is subruebat. FIRM. math. 1, 1, 2 per -um quendam ad labefactandam hanc totam scientiam conantur irrepere (HIL. syn. 39 multis et occultis -is in catholicam domum ... irrepere. 78). HIL. trin. 8, 2 sermo noster ... ex deviis atque erraticis -is emergens. SYMM. epist. 2, 12, 2 nihil in conscientia latet, quod scriptorum -is occulatur. AMBR. Abr. 2, 2, 7 *Abraham* in his -is positus ita evasit, ut sumeret uxorem suam et nepotem. HIER. epist. 130, 16 p. 993 omnes fraudulentias eorum et -os, quibus nituntur subvertere veritatem ... subvertimus (c. Ioh. 3 -os quibus veritas subvertitur. VVLG. Esth. 16, 5 ut eos ... mendaciorum -is conentur subvertere). adv. Rufin. 3, 19 novi -os tuos (*proverbialiter cf. Otto, Sprichw. p. 102*). MACR. somn. 1, 2, 18 ipsa mysteria figurarum -is operiuntur. MART. CAP. 5, 470 per quosdam fandi -os. COD. Theod. 3, 1, 2, 2 (*a. 337*) nec ... sollemnia in exquisitis -is (*interpr.* secreta transactione) celebrentur. 11, 23, 3 (*a. 396*) quae quibusdam -is et surreptionibus impetrata noscuntur. LEO M. epist. 7, 1 *ne morbus* suarum furtim -os inveniat latebrarum. SIDON. epist. 3, 13, 10 -is clandestinae proditionis impugnat. *β in metallis (vel lapicidinis) i. q. fodina vel specus* (*cf. Blümner, Technol. IV 105*) GLOSS. IV 400, 22 vena oculi (*i.* occulti?) -i (V 488, 51): CAES. Gall. 7, 22, 2 apud *Gallos* magnae sunt ferrariae atque omne genus -orum notum atque usitatum. SEN. nat. 5, 15, 4 propter *aurum* -os egit (PLIN. nat. 36, 121 -is per montem actis. *cf. p. 1407, 48*). epist. 94, 58 *aurum et argentum* per longissimorum -orum tenebras extrahuntur. PLIN. nat. 2, 158 si ulli essent inferi, iam profecto illos avaritiae et luxuriae -i refodissent. 7, 10 ferarum volucri genere (*sc. grypis*) ... eruente ex -is aurum. 31, 79 -orum spiritu. 33, 70 -is per magna spatia actis cavantur montes. 33, 71 in -is vapor et fumus strangulant. 35, 174 *sulpur* e -is effossum. 36, 14 ad lucernas in -is caederetur *marmor*. COD. Iust. 11, 7, 6 (*a. 393*) defossis in altum -is. CASSIOD. var. 3, 25, 2 (*in imag.*) ferrarias ... Dalmatiae -o te veritatis iubemus inquirere. *γ i. q. aquaeductus, canalis* (GLOSS.) *tam opertus quam apertus* (GLOSS. degestio aquarum): CIC. Scaur. 27 de Velini fluminibus et -is. SEN. dial. 5, 21, 3 *tot* -is divisum alveum *fluminis*. COLVM. 8, 17, 4 -is rivi perducantur. PLIN. nat. 2, 197 *oppida* crebris ad eluviem -is cavata. 31, 57 si -o veniet *aqua*. LEX met. Vipasc. (Bruns font.[7] p. 295, 43) a -o, qui aquam metallis subducet. FRONTIN. strat. 3, 7, 2 cum fontes -is avertisset. PAVL. dig. 39, 3, 11 pr. si specus, non -um, sub rivo aget. VLP. dig. 39, 2, 26 si ... -o vel fossa aquam meam avoces. VEG. mulom. 1, 56, 3 fossa ... deductorium debet habere -um. RVFIN. Orig. in num. 14, 2 p. 679^C -os purgant. hist. 10, 14 p. 979 *Arrii* viscera in secessus -um defluxere. CASSIOD. hist. 7, 16 p. 1082^B *aquam* -orum egestionibus tradiderunt. var. 2, 39, 9 sive in -is sive in thermis fuerit aliquid reparandum. 8, 30, 2 antiquos -os *cloacarum* sive subterraneos sive qui iunguntur marginibus platearum diligenter emendent. GREG. TVR. Franc. 8, 33 cum -um pontis emundaretur. EPIST. procur. de aq. Sald. (Corp. VIII 2728) 17 -um dubii operis flebant (*i. scaturriebant*), quasi relinquendus habebatur. 21 perforatio operis -i longior erat effect(a). 43 pars, qua -us aquam recipit. *i. q. tubus, fistula*: PLIN. nat. 9, 133 *purpuras* torreri ... longinquae fornacis -o. VLP. dig. 8, 5, 8, 7 cum Quinctilla -um pergentem ... instruxisset. 43, 21, 6 *in balneariis* de -o restituendo, per quem vapor trahitur. PALLAD. 1, 20 subiectis hinc inde -is pavimenta suspendat. *δ de corporis foramine*: AMBR. Noe 8, 24 ut ductus quosdam atque exitus -orum nostrorum a tergo averteret (GLOSS. -um dicitur flux⟨us?⟩ ventris). *cf.* SALV. gub. 3, 37 per oculos quasi per naturales -os introire. *adde*: CHIRON 17 *fistula* locum ⟨cuniculi⟩ instar habet. *de re v. Daremberg-Saglio II 1589 sqq.; Puchstein, PW. IV 1757 sq.*

syn.: ad 2: canalis, caverna (PLIN. nat. 2, 193), foramen, latens fossa (SEN. dial. 2, 6, 4), latibulum (AMBR. Abr. 1, 2, 4), specus (*at opponitur* PAVL. dig. 39, 3, 11 pr.), suffossio (SEN. epist. 49, 8).
transl.: occultae artes (QVINT. inst. 12, 9, 3), fraudulentia (HIER.

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

epist. 130, 16), insidiae (QVINT. inst. 12, 9, 3), surreptio (COD. Theod. 11, 23, 3).

deriv.: cunicularis, cunicularius, cuniculatim, cuniculator, cuniculatus, cuniculosus. *Hoppe.*

cunīla, -ae *f.* [*κονίλη. Th.*]. -ī- *non* PLAVT. Trin. 935 (*sic G. Herm. Ritschl*), *nam ibi* atque *monosyll.* *formae*: cunela: COLVM. *saepius* (*aliis locis traditur* cunila). ARNOB. nat. 4, 10 (*trad.* culenae, 7, 16 *trad.* colinam) CHIRON 637 NOT. Tir. 104, 38. cuneala: SERV. auct. georg. 4, 31. cunula: DIOSC. 3, 27 W. 3, 37 W. GLOSS. cunilium: GLOSS. conila: PS. APVL. herb. 122 GLOSS. DIOSC. 3, 28 (conile). 53. conela: GLOSS. conula: GLOSS. colena: ISID. orig. 17, 9, 76 origanum quod latine colena (*al.* colina, colora, colerina) interpretatur, propter quod infusum coloret vinum. DIOSC. 3, 30 GLOSS. (*cf. l. 8. 19 et* cetene *vol. III p. 965, 15*). *praeterea* collenuo, colona, conitiae, cunitiae GLOSS. (*v. s. v.* origanum).

nomen herbae: GLOSS. *θύμβρα, θύμβρον, ὀρίγανον.* ipsa satureia. *θύμβρος εἶδος βοτάνης. σισύμβριον εἶδος λαχάνου.* origanum decreticum. originis (*l.* origanum) vel alarais (anagallis?). scapria id est colona quae in lignis putridis invenitur. colena: leuco(-u-)apes. PLAVT. Trin. 935 non illa *Arabia est in Ponto*, ubi tus gignitur, sed ubi apsinthium fit atque -a gallinacea (*infra l. 49*). COLVM. 9, 5, 6 quin etiam -ae et thymi frutices *sunt remedio languentibus apibus.* 9, 14, 10 irroratis floribus thymi et -ae thymbraeque apes mella conficiunt. 11, 3, 41. 12, 7, 5. 12, 8, 2. 12, 10, 2 fasciculum -ae. 12, 48, 1. 2. PLIN. nat. 10, 195 *polypus* -a admota ab odore protinus resilit. 14, 105 fit vinum e . . . -a. 19, 117 -a quidem et origanum post XXX diem erumpunt. 19, 118. 165 *Crateuas appellat* thymbram, quae sit -a (SERV. auct. georg. 4, 31 thymbre est quam -am vocamus). 19, 177 ferro quoque non expedire tangi . . . -am. 19, 181. 184 *sqq.* 21, 70. ARNOB. nat. 4, 10 cur enim deus praesit melli uni tantummodo, non praesit . . . -ae. MARCELL. med. 30, 11 -a, quam Graeci onitim vocant. *cf.* PS. APVL. herb. 122 origanum a Graecis Heracleoticon, onitis, asclepion panaces -a appellatur. DIOSC. 3, 28 origanum Heracleoticum aut c[r]onilen dicunt. 3, 30 origano agreste . . . collena (*κονίλην* 3, 29 W.) vocant (*cf.* ISID. orig. 17, 9, 76 origanum, quod latine colena interpretatur, propter quod infusum coloret vinum). 3, 53 dicunt multi panace origana agreste esse aut con⟨i⟩lin. DIOSC. 3, 27 W. *ὀρίγανος Ἡρακλεωτική, οἱ δὲ κονίλην καλοῦσιν, Ῥωμαῖοι κούνουλαμ.* *in usu medicorum*: COLVM. 6, 8, 2 -a defricare fauces. PLIN. nat. 19, 182 peculiaris medicina raphano, betae, rutae -ae in salsis aquis, quae et alioqui plurimum suavitati et fertilitati conferunt. 28, 187 semine -ae. 32, 130. *genera*: arida: COLVM. 12, 8, 2 SCRIB. LARG. 124 MARCELL. med. 22, 42. bubula: COLVM. 6, 13, 1. 6, 30, 8. 7, 5, 18 PLIN. nat. 1, 20, 61. 8, 98 -ae quam bubulam vocant. 19, 165 Crateuas apud Graecos -am bubulam eo nomine (*panace*) appellat. 20, 168. 169. 25, 99. 26, 42. 148. 27, 41 ARNOB. nat. 7, 16. CHIRON 637 -am bubulum (*sic trad.*). VEG. mulom. 4, 11, 2 PS. ANTON. MVSA epist. ad Maec. 6. capitata: PLIN. nat. 32, 126. gallinacea: PLAVT. Trin. 935 PLIN. nat. 1, 20, 52. 20, 170 est alia -a, gallinacea appellata nostris, Graecis origanum Heracleoticum. Gallica: PS. APVL. herb. 122 Latini -am Gallicam et origanum nominant. *cf.* GLOSS. III 557, 45 origano canula galica (621, 66 calica). mascula: *v. infra l. 62.* mollis: PLIN. nat. 1, 20, 64. 20, 172. montana: PLIN. nat. 1, 20, 65. nostras: COLVM. 9, 4, 2 nostratis -ae, quam satureiam rustici vocant. 9, 4, 6. rustica: DIOSC. 3, 37 W. *θύμβρα, Ῥωμαῖοι . . . κούνουλα (N, κάπρα C) ῥούστικα.* sativa: PLIN. nat. 1, 20, 52. 20, 169. 173. transmarina: COLVM. 11, 3, 39. viridis: COLVM. 12, 7, 5 MARCELL. med. 9, 74.

cunīlāgo, -inis *f.* [*a* cunila. *Th.*]. *nomen herbae*: PLIN. nat. 1, 20, 63 *medicinae ex* -e. 19, 165 Crateuas apud Graecos cunilam bubulam eo nomine (*panace*) appellat, ceteri fere conyzam, id est -em. 20, 171 tertium genus *cunilae* quae a Graecis mascula, a nostris -o vocatur *eqs.* 21, 53 quod -em *vocat Hyginus*, conyza. 28, 151.

cunīlium *v.* cunila.

cunio, -īre [*orig. inc., cf. esse videtur* c. ancunulentae. *sunt qui a* cunae *ductum esse putent, alii cum Festo conferunt* inquinare. *v. etiam quae s. v.* caenum *dicta sunt. Th.*]. PAVL. FEST. p. 50 -ire est stercus facere, unde et inquinare (= GLOSS. V 495, 67) *cf.* culine. [*foroiul.* scunî *'pedere'. M.-L.*]

cunnilingus, -ī *m. a* cunnus *et* lingere. PRIAP. 78, 2 amicae -e vicinae. CORP. IV 5365 cunnilin⟨g . . .⟩. *cf.* 139. 4509. MART. 4, 43, 11 non dixi, Coracine, te cinaedum: . . . dixi te, Coracine, -um. 7, 95, 14. 12, 59, 10. 12, 85, 3. *de forma* cunnilinguis *in lemmatibus* MART. *obvia v. Landgraf, Archiv 12 (1902) 456.* cunnulingus: CORP. IV 1331 (*cf.* add.) Martialis cunuligus. 1383 optime cunulinge. 4304 -e. 4995 Sulemnis cunu linge (*nisi est imperativus, ut* CORP. X 8069, 4 *in tessera Pompeiana* cunu linge). 5263 Lenas -us. *forma graecissans* IV 4699 cunnuliggeter.

cunnio, -ōnis *m. a* cunnus. CORP. IX 6089, 2 (*in tessera Pentimae rep.*) -o. *cf.* IV 5091 cunniun⟨. . .⟩.

cunnus, -ī *m.* [*orig. inc. aliquam sonorum similitudinem habent gr.* *κύσθος, κυσός, ind.* khudáti *'pene percutit'; v. Johansson, Indogerm. Forsch. II 19; Luft, Zs. f. vgl. Sprachforsch. 36, 146. Th.*]. *scribitur* cunus: CORP. IV 1261. 3902. 4264. 5070 TAB. devot. Audollent 135 B 6 (*Nomenti*). *cf. p. 1409, 76.* connus *traditur*: CATVLL. 97, 8 *cod. Oxon.* (cōmis) ANTH. 302, 12. *cf.* CIC. epist. 9, 22, 3. SORAN. p. 9, 4 *sinus muliebris* quem vulgo -um appellant. GLOSS. *κύσθος. κυσός. cf.* II 193, 8 super -um *ἐφήβιον ἐπικυστίς.* *vox obscaena* (*cf.* CIC. orat. 154 epist. 9, 22, 3) *legitur inde a* CATVLLO. *i. q. membrum muliebre, metonymice de ipsa muliere*: HOR. sat. 1, 2, 36 mirator -i Cupiennius albi (*de matronis alba veste indutis interpretantur* PORPH. *et* SCHOL. *ad l., de cunno depilato Engelbrecht, Wien. Stud. 28 [1906] 138*). 1, 2, 70 numquid ego a te magno prognatum deposco consule -um velatumque stola (*i. matronam nobilem*), mea cum conferbuit ira? 1, 3, 107 nam fuit ante Helenam -us taeterrima belli causa. PRIAP. 22, 2. 29, 5 cum -o mihi mentula est vocanda. 39, 8 si qua est non fatui puella -i. 46, 10. 68, 9 mihi Taenario placuisset Troia -o (*i. Helenae*). 68, 28. CARM. epigr. 230 (*Pompeis*) futuitur -us ⟨pil⟩osus multo melius ⟨qu⟩am glaber. CORP. IV 549ᵃ (*lectio parum certa*). 763 -um linges (1255. 1425. 1578. 2081. 2257. 2400. 3925. 3999. 4264. 5178. 5193. 5267 MART. 1, 77, 6. 2, 84, 3. 7, 67, 17. 9, 92, 11. 11, 47, 8. *cf.* cunnilingus). 3932 -e superbe va(le). MART. 1, 90, 7. 2, 34, 3 praestatur cano tanta indulgentia -o (9, 37, 7 te nulla movet cani reverentia -i). 3, 72, 6. 3, 74, 6. 3, 81, 4. 3, 87, 2. 3, 93, 13 cum . . . senemque Cynicum vincat osseus -us. 3, 93, 27. 6, 45, 1. 7, 18, 6 *sqq.* 7, 35, 8. 10, 90, 1 quid vellis vetulum, Ligia, -um? 10, 90, 7. 11, 43, 12. 11, 46, 5 quid miseros frustra -os culosque lacessis. 11, 61, 9. 11, 78, 10. TAB. devot. Audollent 135 B 6 (*Nomenti*) cunu(m). CARM. epigr. 1810, 2 (*Romae*) -o non dico curiose. CORP. X 4483 (*Capuae*) -u(m) tibi fricabo. CLAVD. carm. min. 44, 8 -um lambere. *bestiarum*: CATVLL. 97, 8 meientis mulae -us. ANTH. 148, 7 -umque (turdumque *trad.*) caballae atterit assiduo pene fututor hebes. *nota de opere pistorio in formam -i facto*: MART. 9, 2, 3 illa siligineis pinguescit adultera -is. [*it.* conno, *francog.* con, *hisp.* coño. *M.-L.*]

deriv.: cunnio. *comp.*: cunnilingus.

cunque *v.* quomque. **cuntellum** *v.* cultellus.

cuntus *v.* cunctus.

cūnulae, -ārum *f. a* cunae *deminutive.* PRVD. cath. 7, 164 fletu madescunt parvulorum -ae. 11, 98. [*it.* culla. *M.-L.*]

cunus *v.* cunnus. **1. cūpa** *v.* copa.

2. cūpa, -ae *f.* [*a gr.* *κώπη* *tractum. Th.*]. *pars trapeti*: CATO agr. 12 in torcularium quae opus sunt . . . -as minusculas X. 20, 2. 21, 1 *sqq.* 22, 3 -am ornatam ~~HS~~ LXXII *emptam.* capp. 24 -am quo modo aedifices.

deriv.: 1. cupula.

3. cūpa, -ae *f.* [*cf. c. gr.* *κύπη· τρώγλη, κύπαι· εἶδός τι νεώς* (*Hesych.*), *κύπελλον, anglosax.* hȳf *'alveus apium', ind.* kūpaḥ *'puteus'; v. Curtius, Grundzüge d. griech. Etymol.⁵ 159. Th.*]. ISID. orig. 20, 6, 7 cupos et -as a capiendo, id est accipiendo aquas vel vinum, vocatas volunt (= GLOSS. V 566, 29). GLOSS. V 584, 1 copa vas vinarium, quod vulgo per u et per duo pp proferunt cuppam, sed melius per o et per unum p dicunt copam, copon siquidem Graeci dicunt profundum, a quo copam dicimus. vas vero balnearium non copa per o, sed -a per u, eo quod nos intra se capiat. *videtur igitur secerni* copa, cuppa *i. q. poculum [it.* coppa, *francog.* coupe, *hisp.* copa. *M.-L.] et* cupa *i. q. dolium ligneum [francog.* cuve, *hisp.* cuba. *M.-L.]; in latinitate non legitur nisi* cup(p)a *i. q. dolium.* cuppa *traditur* DIG. (*cod. F*) AVG. in psalm. 37, 13 *al.* GLOSS. cuppus *v. p. 1411, 6.* copa *v. l. 47.* *graece*: *κοῦπα v. p. 1411, 11.* *κοῦφα*: PAPYR. Wessely, Wien. Stud. 24, 135. GLOSS. -a seu vagna *βοῦττις μεγάλη, ἥν τινες γαυλὸν καλοῦσιν. βοῦττις* graece, latine -a. cupe vagina. bydin (*anglosax.*). *κυψέλη.*

a *proprie vas grande, dolium, ligneum*: VARRO Men. 116 -as vinarias sirpare noli (*cf.* SCAEV. dig. 32, 93, 4 vasa vinaria id est -ae et dolia, quae in cella defixa sunt. VLP. dig. 33, 6, 3, 1 PALLAD. 1, 18, 2). Men. 484 e -is acris aceti (*de philosophia Carneadis*). frg. Non. p. 544 antiquissimi in conviviis utres vini primo, postea tinas ponebant — id est oris longi ⟨vasa⟩ cum operculo — aut -as, tertio amphoras. CIC. Pis. 67 panis et vinum a propola atque de -a. CAES. civ. 2, 11, 2 -as taeda ac pice refertas incendunt easque de muro in musculum devolvunt *eqs.* (*cf.* HIRT. Gall. 8, 42, 1 oppidani -as sebo, pice, scandulis complent; eas ardentes . . . provolvunt. OROS. hist. 6, 11, 26 GREG. TVR. Franc. 7, 37). LVCAN. 4, 420 ratem vacuae sustentant undique -ae *eqs.* (*utebantur etiam ad pontem faciendum*: CAPITOL. Maximin. 22, 4 VEG. mil. 3, 7). PETRON. 60 circulus ingens, de -a videlicet grandi excussus (LEX Visig. 8, 3, 8 circulos ad -as . . . asportare *de silva*). PLIN. nat. 16, 42 materies *abietis* . . . ad fissiles scandulas -asque et pauca alia secamenta. 23, 63. FRONTIN. strat. 3, 14, 3 salem . . . -is conditum. CORP. V 985 ⟨praedi⟩a urbana et rus⟨tica cum vini c⟩upis LX. ALF. dig. 19, 2, 31 pr. in alia -a *inclusum triticum.* PAVL. sent. 3, 6, 37 conservandorum fructuum causa comparata instrumento cedunt, velut dolia, -ae *eqs.* (*cf.* VLP. dig. 33, 7, 8, 1. 33, 7, 12, 1). VLP. dig. 7, 1, 15, 6 *defossa* in seriis et in -is et in cadis et amphoris. CORP. VI 1785. III 3294 (= 10275). VOPISC. Aurelian. 48, 2 facta est ratio dogae, -arum, navium et operum. ARNOB. nat. 2, 23 vannus, dolium, -a. PALLAD. 1, 6, 2 doliorum -arumque factores. AVG. quaest. hept. 2, 109 ligna *in cellis vinariis*,

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

quae -as ferunt. 4, 82. conf. 9, 8, 18 de -a vinum depromere. serm. 11, 3 in psalm. 53, 8. 62, 10. c. Faust. 20, 13 p. 552, 25 in uva enim agnoscunt deum suum, in -a nolunt. PS. THEOD. add. p. 324, 25 -a de hedera. VAL. CEM. hom. 19, 4 -as figuli rimas aperire. ALC. AVIT. epist. 74 p. 91, 14 ENNOD. carm. 2, 147, 1. PAPYR. Marini 8 II 9 (*a. 564*) cuppo uno, runcilione uno, orcas olearias duas. NOT. Tir. 96, 22 -a. *de vino cupis condito*: AVG. in psalm. 37, 13 -a acuit. 129, 8 non acescerent -ae. 136, 5.

b *de sepulcro*: CORP. VI 12202 in hac -a mater et filius positi sunt. 14017. 16837. 25144 -am (a)edificavit. INSCR. graec. Rom. Cagnat I 330 κοῦπαν. II 6178. VIII 12593. 21886. 22699. *cf. Kübler, Archiv 8 (1893) 188.*

deriv.: cuparius, cupella, 2. cupula. *compos. graec.*: κουφοκεραμουργός, καινοκοῦφα.

cupadiolum *v.* copadium. **cupar** *v.* compar.

cuparissus *v.* cupressus.

cūpārius, -ī *m. a* 3. cupa. *is qui cupas facit*: CORP. X 7040 (*Cataniae*) -o. XII 2669 (*Albae Helvorum*) -ari Vocronnesses. XIII 3700 (*Treveris*) -us et saccarius. [*de* IV 99 chypari, *quod interpretabantur etiam* cupari, *v.* IV add. p. 460; *est* C(h)ypare *nom. mul.*]

cupedium *etc. v.* cupp-.

cūpella, -ae *f.* [*a* 3. cupa, 2. cupula *deminutive. Th.*]. *i. q. parva cupa*: GLOSS. βουττίον. PALLAD. 3, 25, 12 in -is vel in vasculis fictilibus. AMBR. Tob. 14, 50 ut absentiati -am sibi gratis deferat. APIC. 1, 2. GREG. TVR. Franc. 8, 33 -a olei. Iul. 36. VEN. FORT. vita Pat. 5, 17 potum . . . per -as dispositum. MART. BRAC. corr. 11 si per tutelam -ae (cupelli, capelli *pars codd.*) subducantur. NOT. Tir. 96, 24. *cf.* GLOSS. III 197, 69 cupellu⟨m⟩ βοῦττις. II 119, 16 cupillum γενστρίδιον. [*neap.* cupiella, *francog. sept.* cuvelle. *M.-L.*]

cūpellulus bula (?) GLOSS. **cūpellum** *v. l. 28.*

cupencus, -ī *m.* SERV. Aen. 12, 538 sane sciendum -um Sabinorum lingua sacerdotem vocari, (auct.) ut apud Romanos flaminem et pontificem, sacerdotem. sunt autem -i Herculis sacerdotes. *cf. nom. propr.* *L.*

cupiarius *v.* copiarius.

cupīdicēnus, -ī *m. a* cupidus *et* cena. *i. cenarum cupidus, parasitus*: GLOSS. III 336, 3 τρεχέδειπνος (cop-). II 119, 19 cupidicinus.

cupīdinārius *v.* cuppedinarius.

cupīdineus, -a, -um *a* cupido. *i. q. ad cupidinem spectans*: PRVD. psych. 61 thalamum . . . -o madefactum sanguine. ENNOD. opusc. 6, 7 p. 404, 13 dira -i detester mella veneni. *praeterea v. nom. propr.*

***cupiditās,** -ātis *f. a* cupidus. *genet. plur. pro* -um -ium: CIC. Sest. 138 LIV. 34, 4, 12 SEN. dial. 9, 12, 1. 10, 19, 2 epist. 5, 7. [55, 5 *LV.*] 117, 25 TAC. QVINT. decl. 260 p. 66, 10 AVG. conf. 10, 37, 60 (-um *vulgo*). *prima syllaba producta?*: LAEV. carm. frg. 22 (cuppiditatis *L. Müller*). copiditatis: CONC. Arvern. a. 535 p. 67, 20. *definitiones*: CIC. inv. 1, 32 genus est omnium . . . libidinum -s (1, 42 genus est, quod partes aliquas amplectitur, ut -s). 1, 36 affectio est animi aut corporis ex tempore aliqua de causa commutatio, ut laetitia, -s *eqs.* (AMBR. virginit. 15, 95 sunt . . . quattuor affectiones: ira, -s, voluptas, timor. *cf.* QVINT. inst. 5, 10, 34 pessimi affectus, in quibus sunt ira, odium, invidia, -s *eqs.*). APVL. Plat. 1, 18 *appetitus partem animae* -em possumus nuncupare (MACR. somn. 1, 6, 42 tertia *pars animae est* -s, quae ἐπιθυμητικόν nuncupatur). FAV. EVL. p. 8, 9 quattuor perturbationes *animi Stoici posuerunt*: metum, dolorem, -em, laetitiam (AVG. civ. 14, 3). p. 8, 12 sapientium . . . motus non πάθη, sed constantiae sunt, ut . . . pro -e voluntas aut studium *sit.* MAR. VICTORIN. defin. p. 45, 31 -s est aliena appetendi desiderium. TERT. patient. 7 -*em* non in concupiscentia alieni tantum constitutam interpretemur. AVG. civ. 14, 6 quid est -s . . . nisi voluntas in eorum consensione quae volumus? *ibid.* cum consentimus appetendo ea quae volumus -s *vocatur*. doctr. christ. 3, 10, 16 -em *voco* motum animi ad fruendum se et proximo et quolibet corpore non propter deum. NON. p. 486 -s et cupido diversa sunt, nam -s levior est. -s pars quaedam sit temperatior, defluens ex cupidine. DIFF. ed. Beck p. 49, 58 -s necessitatem infert, voluntas libera est. [*francog. vet.* couvoitié. *M.-L.*]

legitur inde a PLAVTO, *inhabile dactylicis poetis, deest praeter alios* BELL. Hisp.; *rationem, quae est inter usum vocum* -s *et* cupido, *cognoscas ex tabula hac*:

	cupiditas	cupido (praeter nom. propr.)		cupiditas	cupido (praeter nom. propr.)
PLAVT.	1 (2)	3	CAES.	10	—
TER.	2	—	HIRT.	4	—
CATO	—	1	BELL. Alex.	3	—
VARRO	7	—	Afr.	1	—
RHET. Her.	17	—	SALL.	3	20
CIC.	422	—	NEP.	12	—
PVBLIL.	4	—	LIV.	59	19
VITR.	1	—	PLIN. nat.	8	7
SEN. rhet.	9	—	QVINT.	64	4
VELL.	6	1	TAC. dial.	1	—
VAL. MAX.	36	4	Agr.	1	1
CELS.	13	—	Germ.	2	—
PHAEDR.	2	—	hist.	5	31
SEN. phil.	128	14	ann.	—	47
poet.	—	4	PLIN. iun.	6	4
OCTAVIA	—	2	SVET.	10	2
CVRT.	14	15	FLOR. epit.	7	5
COLVM.	5	11	DIG.	2	2
MELA	—	1	APVL.	8	33
ASCON.	2	—	VVLG.	5	2
PETRON.	1	—	AVG. civ.	89	8

I *generatim i. q. actio cupiendi vel affectus animi cupientis aliquid* (GLOSS. ἐπιθυμία): **A** *proprie*: **1** *absolute* (*cf.* AVG. civ. 14, 7 ut, si -s vel concupiscentia dicatur nec addatur, cuius rei sit, non nisi in malo possit intellegi): RHET. Her. 2, 21, 34 tres res sunt, quae omnes homines sollicitent, metus, -s, aegritudo. 4, 16, 23 viros ad unum quodque maleficium singulae -es impellunt, mulieres ad omnia maleficia -s una ducit. CIC. inv. 1, 2 dominatrix animi -s ad se explendam viribus corporis abutebatur. S. Rosc. 39 quae -*es* possunt esse in eo (Cael. 45. fin. 2, 27 in quo sit -s *al.*). *ibid.* hominem . . . indomitae animi -es ad hoc scelus impulerunt. Tusc. 4, 36 -s avide semper aliquid expetens *non multum differt ab amentia.* epist. 16, 11, 2 -es certorum hominum . . . impedimento mihi fuerunt. Att. 7, 2, 6 de triumpho . . . nulla me -s unquam tenuit. PVBLIL. J 8 instructa inopia est in divitiis -s. N 17 nihil magis amat -s quam quod non licet. Q 8 quod vult -s cogitat, non quod decet. NEP. Dion 1, 3 nisi qua in re maior *Dionysii* -s intercesserat (LIV. 3, 39, 7 quanto fortior dolor ⟨in⟩ libertate sua vindicanda quam -s in [*S, om. MV*] iniusta dominatione esset. *cf.* CIC. Att. 13, 1, 2). VELL. 2, 48, 4 cuius animo neque opes ullae neque -es sufficere possent. VAL. MAX. 6, 5 pr. -s rationi cedit. SEN. dial. 3, 8, 7 aut metus aut -s aliquid impetravit. 7, 1, 1 ad quod nos -s naturalis impellit. 9, 2, 10 in angusto inclusae -es sine exitu se ipsae strangulant. 9, 2, 12 in quas *mentes* -es velut mala ulcera eruperunt (irruperunt *Hermes*). 9, 10, 6 aliquae -es animum acuent et finitae non in immensum incertumque producent. 9, 17, 6 nec ad hoc tanta hominum -s tenderet. benef. 1, 5, 3 in quibus (*neutr.*) -s nostra haeret. 2, 27, 4 ultra se -s porrigit. 7, 10, 1 ad quam *materiam* -s nostra caligat. epist. 15, 9 quos caeca -s in nocitura . . . praecipitat. 39, 5 in immensum exeat -s, quae naturalem modum transilit. 56, 5 dum inter se non rixentur -s et timor. 73, 3 -s incipit semper a fine (AVG. c. Pelag. 2, 8, 17). 75, 16 non -s nos, non timor pellet. CVRT. 7, 4, 11 obstat metus, alias -s. QVINT. inst. 5, 12, 6 -s causa sceleris fuit. decl. 260 p. 63, 20 non illi magno -es suae constant. APVL. Plat. 1, 18 cum irascentia⟨m⟩ et consilium subegerit sibique subiecerit -s. ARNOB. nat. 2, 15 p. 60, 5 nulla -s nos vincit. QVEROL. p. 19, 14 timor, avaritia, -s, desperatio esse felicem non sinunt. AVG. civ. 14, 12 voluntati -s resistebat. conf. 2, 6, 13 quibus *rebus* se oblectabat -s. *abl.*: CIC. Verr. 2, 44 quanta iste -e . . . illam sibi legationem expugnavit! de orat. 2, 178 plura . . . homines iudicant odio aut amore aut -e. Marcell. 13 ignoratione potius . . . quam -e . . . bellum esse susceptum. Lig. 3 non mediocri -e arripuit imperium. top. 74 quae perturbationibus animi, dolore, -e . . . afferunt auctoritatem. Att. 1, 17, 9 se -e prolapsos nimium magno conduxisse. 3, 19, 1 spe et -e Thessalonicae retentus sum. 12, 40, 4 vincemus facultates Othonis nostra -e. 13, 1, 2 non . . . dubito quin, quod me valde velle putes, in eo tu me ipsum -e vincas. LIV. 8, 12, 10 qua -e offensis patribus. VAL. MAX. 3, 8 ext. 1 maiore -e quam spe certiore temptare ausus est. SEN. nat. 4 praef. 2 animum . . . -e distendimus. PLIN. nat. 7, 151 *Aglaus* minima -e minimum in vita mali expertus. 25, 98 *p. 1413, 59.* QVINT. decl. 249 p. 23, 23 vitiis tuis et -e illum . . . adulterum fecisti. 267 p. 89, 20 quas spes . . . damnandis -bus everterim. 349 p. 374, 9 deducere se in periculum capitis -e. PLIN. epist. 9, 19, 8 uterque ad gloriam pari -e . . . contendit. PS. APVL. Ascl. 9 ut celeri mentis -e festines audire. 11 quaecunque terrena corporali -e possidentur. ARNOB. nat. 3, 10 -bus rabidis ire in mutuas complexiones. EVTR. 7, 7 -e muliebri optat . . . regnare. AMM. 22, 4, 2 ut rem publicam infecerint -bus pravis. AMBR. paenit. 1, 17, 95 -bus suis moritur caro. AVG. civ. 8, 3 terrenis -bus animos se extendere in divina. 12, 1 *angelos* voluntatibus et -bus extitisse. conf. 5, 8, 15 cum . . . me -bus raperes ad finiendas ipsas -es. in psalm. 54, 8 columba religata affectu, non -e. CLAVD. MAM. anim. 2, 7 p. 126, 1 -bus et cupidinibus . . . corpus oneratur (*Plato Phaedo p. 66ᶜ* ἐρώτων δὲ καὶ ἐπιθυμιῶν). *cum praepos.*: ab: CIC. Verr. 3, 82 facinus natum a -e. Rab. perd. 33 nobis a nostris -bus . . . est cavendum. leg. agr. 1, 27 soluti a -bus. LIV. 22, 42, 7 ad deterrendos a -e (*sc. pugnandi*) animos. 33, 11, 7

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

invicti ab ea -e animi (39, 40, 10). SEN. dial. 9, 2, 7 hoc oritur ab intemperie animi et -bus timidis. 9, 7, 3 *amicos* vacuos ... a -bus. 10, 2, 3 nec unquam illis a -bus suis otium stat. PLIN. epist. 8, 6, 8 quanto ab eiusmodi -bus remotior eius animus esset (*cf.* CIC. Verr. 2, 106 epist. 13, 10, 3). AVG. civ. 1, 31 caveam theatri senatum construere molientem ab hac dispositione et -e compescuit. in psalm. 9, 14 exaltatur ab omnibus pravis -bus. cum: CIC. fin. 2, 115 cum -e, id est cum animi levissima parte, deliberat. Tusc. 5, 16 omnia ... appetentem cum inexplebili -e. VOPISC. Tac. 12, 2 *litteras* cum -e et sine fastidio ... perlegendas. AVG. in psalm. 9, 11 expectatur cum -e. civ. 3, 3 cum ... timore et cruenta -e versantium. ex: CIC. Verr. 2, 57 voluptas, quae percipitur ex libidine et -e. fin. 1, 44 ex -bus odia ... nascuntur (*cf.* QVINT. decl. 321 p. 262, 18). APVL. Plat. 2, 15 quae *pars animae* ex -bus constat. AVG. civ. 14, 26 nulla ex -e vel timore accidebat bonae voluntatis offensio. in: CIC. Verr. 4, 213 Antonium in mediis iniuriis eius et -bus mors oppressit. Brut. 329 belli civilis causas in privatorum -bus inclusas. Phil. 3, 25 qui ... periculo carere possumus in tanta hominum -e et audacia? SALL. Catil. 5, 4 ardens in -bus. SEN. dial. 10, 16, 4 consistere in una -e. QVINT. decl. 301 p. 190, 8 in his -bus tibi liceret amare aliquam ancillam. AMBR. epist. 29, 13 ambulantes ... non in -e. AVG. conf. 4, 1, 1 falsi atque fallentes in variis -bus. 6, 6, 9 patiebar in eis -bus ... difficultates. sine: SALL. Catil. 2, 1 vita hominum sine -e agitabatur. SEN. epist. 22, 15 sine -bus vos genui, sine timoribus. *cf.* dial. 3, 2, 5. LEO M. serm. 60, 4 nullum peccatum sine -e committitur. ad: CIC. Cluent. 68 cum ... sibi nihil ... ad -es suas reliquisset. de orat. 2, 337 ad -em ... concitandos *animos* (*cf.* FRONTIN. strat. 1, 11, 19). Tusc. 1, 44 cum ... corporis facibus inflammari soleamus ad omnes fere -es eoque magis incendi quod. part. 9 motus *est* animi incitatio ... aut ad -em aut ad metum. QVINT. inst. 3, 8, 12 ad metum, -em ... impellendi animi (*cf.* CVRT. 7, 2, 34). SERV. Aen. 9, 182 utrum mentis nostrae acies per se ad -es et consilia moveatur. CVRT. 10, 10, 6 si unquam adversus immodicas -es terminus staret. AVG. quaest. Simpl. 1, 1, 9 mens hominis adversus -em robustior. AVG. c. Iul. 4, 35 contra *-es* mente pugnamus. SEN. benef. 5, 4, 3 sunt quidam extra omnem subducti -em. dial. 7, 4, 3 animum ... extra -em positum. epist. 104, 19 iter, quod te extra -es ... sistat. in: LIV. 30, 42, 13 belli culpam in paucorum -em (*sc. bellandi*) ab re publica transferenti. SEN. dial. 10, 2, 3 in -em infixos. QVINT. decl. 251 p. 28, 22 maritum ... in -es pronum. 312 p. 227, 13 pecuniam converte in tuas -es (LAMPR. Alex. 24, 4 ne prohibens publicum dedecus in privatas -es converteret). TAC. hist. 1, 24 mobilissimum quemque ... in novas -es praecipitem alliciendo. PANEG. 11, 10 quidquid ... in -es proprias prodigebant. AVG. conf. 4, 16, 30 ut *fortitudinem* dissiparem in meretrices -es. SEN. dial. 8, 1, 3 alternae inter -em nostram et paenitentiam vices sunt. CVRT. 10, 6, 18 *Perdiccas* haerebat inter -em pudoremque. per: LIV. 1, 11, 5 nihil ... per iram aut -em actum est. PORPH. Hor. carm. 3, 24, 36—37 per *-es* non tantum leges irrumpuntur, verum etiam ipsa natura expugnatur. AMM. 27, 11, 3 nunquam innocentium per -es immensas. AVG. c. Parm. 3, 2, 10 bonis non operantibus mala per morbidam -em. agon. 2, 2 qui per ipsas -es regnat in homine. in psalm. 138, 13 *pennas* amisimus per -em. serm. ed. Mai 12, 4 temptat *diabolus* aut per timorem aut per -em. PS. AVG. serm. ed. Caillau 2, 6, 5 *intrat diabolus* per -em. EVOD. fid. 8 malefacti sui ... per -em quisque auctor est. propter: RHET. Her. 2, 4, 6 *adversarium* fugisse alias rationes commodiores propter -em. VARRO rust. 3, 10, 5 *anseres* propter -em (*sc. comedendi*) ... abrumpunt collum (*cf.* PLIN. nat. 25, 98 advolant pisces -e mira). CIC. inv. 1, 32 propter -em ... adversariorum omnia incommoda ... pervenisse. Verr. 2, 76 securi esse percussos homines ... propter hominis ... improbissimam -em. off. 1, 73 ne ... nimis confidat propter -em. AVG. serm. 164, 6, 8 secundum -es malas unusquisque sarcinam suam portat. grat. Christ. 21, 22 *homo* secundum -em peccat. AVG. conf. 1, 18, 29 spargens poenales caecitates supra illicitas -es.

2 *additur genetivus obiecti*: **a** *nominis*: PACVV. trag. 170 regni alieni (BRVT. Cic. ad Brut. 1, 16, 3 Caesarem in -em regni impulit. CAES. Gall. 1, 2, 1. 1, 9, 3 LIV. 2, 7, 9 CVRT. 5, 10, 1 FLOR. epit. 3, 1, 3). VARRO frg. Non. p. 499, 26 honorum (CIC. Verr. 3, 132. leg. 3, 46 honoris *al.* VAL. MAX. 7, 5, 3 AMPEL. 42, 1). RHET. Her. 2, 2, 3 num aliquam -em ⟨aut⟩ amoris aut eiusmodi libidinis voluerit explere. 2, 19, 29 se contaminarunt imperii -e (2, 21, 34 CIC. parad. 40 off. 1, 26. NEP. Milt. 8, 2 ad imperii -em trahi. LIV. 4, 46, 2 IVST. 1, 1, 4. 17, 1, 11). 2, 24, 37 pecuniae (CIC. inv. 1, 95 Verr. 4, 131 *al.* PAVL. FEST. p. 165 PETRON. 88 SVET. Vesp. 16. RVFIN. hist. 4, 16, 8 in pecuniae ... -e [φιλαργυρία]). CIC. inv. 1, 91 gloriae (1, 95 part. 112. Pis. 82 laudis et gloriae. SEN. contr. 10, 2, 9 VAL. MAX. 8, 14 tit.). Verr. 5, 41 propter caelati argenti -em reos fieri. Sull. 73 honestatis ... et dignitatis. dom. 60 supellectilis meae. 62 praedae (Pis. 57 praedae ac rapinarum. CAES. Gall. 6, 34, 4 LIV. 38, 27, 3 FLOR. epit. 2, 2, 2 IVST. 7, 6, 8). dom. 107 cum loci illius, cum aedium -e flagraret. *ibid.* cuius *domus* -e inflammatus erat. Sest. 124 plausus. prov. 29 victoriae (Tusc. 2, 65). Pis. 56 triumphi. 76 provinciarum (LENT. Cic. epist. 12, 14, 5 LIV. 30, 40, 7 ASCON. in Pis. p. 15). Pis. 79 propter nimiam ... constantiae -em. Planc. 90 vitae (Phil. 2, 37. 13, 49 VAL. MAX. 2, 7, 9. 9, 13 tit. LACT. inst. 3, 12, 19. PRISCILL. tract. 10, 124 perditae vitae. 10, 125 vitae praevaricantis). Planc. 90 mortis. rep. 2, 50 libertatis (Phil. 10, 14 POLLIO Cic. epist. 10, 31, 2 FLOR. epit. 1, 8, 7). Mil. 42 consulatus. parad. 39 peculii. Tusc. 1, 45 cognitionis (off. 1, 18 ac. frg. 14). fin. 1, 59 -es ... divitiarum, gloriae, dominationis, libidinosarum etiam voluptatum (PHAEDR. 1, 27, 5 divitiarum. TERT. spect. 25 voluptatis exitiosae. TREB. trig. tyr. 6, 7 mulierariae voluptatis. AVG. quaest. euang. 1, 47). fin. 4, 4 scientiae (5, 49 off. 1, 18 ac. frg. 14. AMBR. off. 1, 14, 115 scientiae plenioris). Tusc. 5, 58 dominatus. off. 1, 26 potentiae (SEN. dial. 2, 2, 2 SVET. Iul. 50). 1, 64 principatus. Att. 13, 26, 1 intemperans sum in eius rei -e. ad Q. fr. 1, 1, 3 ad ... laudis -em incitaris (CAES. Gall. 7, 80, 5. PANEG. 4, 12 alienae laudis. AVG. civ. 5, 13. 18 laudum). epist. 1, 4, 2 propter exercitus -em. 4, 14, 2 belli -e adductus (6, 6, 6). 5, 12, 9 festinationis. POLLIO Cic. epist. 10, 31, 2 pacis (LIV. 37, 35, 7). BRVT. Cic. epist. 11, 20, 4 otii. NEP. Timol. 2, 3 tyrannidis. Att. 18, 4 *libri* aliquam -em habent notitiae clarorum virorum. frg. 4, 6 in omnium libidinnm -bus vivere (ARNOB. nat. 2, 1 libidinum -bus gestiens. SCHOL. Cic. Bob. p. 24, 26 Hild. omnium libidinum -bus deditus. PS. AVG. serm. ed. Caillau 9, 2 libidinis). LIV. 6, 6, 1 populum mobiliorem ... ad -em agri. 10, 40, 3 genus hominum ... intactum -e pugnae. SEN. contr. 9, 1, 6 vindictae. VAL. MAX. 2, 8, 1 laureae. 8, 7, 2 doctrinae. CELS. 2, 3 cibi (2, 4. 8. 4, 23. 7, 3. 4). 2, 7 urinae crebra -s. 2, 12 deiectionis. SEN. dial. 3, 2, 5 poenae (3, 3, 2). 3, 6, 3 honesti et aequi. 5, 41, 2 intenta mens ad unius honesti -em. 10, 20, 4 laboris. 11, 6, 2 liberalium studiorum. benef. 3, 1, 4 honestae rei. 3, 3, 2 novorum. epist. 9, 11 amor ... animos in -em formae ... accendit. 36, 10 longioris aevi. 52, 14 eloquentia si non rerum -em facit, sed sui. 101, 8 futuri. CVRT. 5, 7, 1 vini (ARNOB. nat. 7, 31). ASCON. Corn. p. 67 cum summa -e civitatis Romanae Italici populi tenerentur. PLIN. nat. 28, 119 veneris. 34, 81 artis. 1, 33, 14 auri (FLOR. epit. 3, 11, 11 AVG. serm. 335, 2). QVINT. inst. 3, 8, 46 lucis. 9, 1, 18 novitatis -e ductus. 12 pr. 4 honestorum. 12, 1, 8 acuit ad -em litterarum amor laudis. decl. 248 p. 15, 24 patriae. 270 p. 109, 4 nuptiarum. 306 p. 204, 3 materni nominis. 312 p. 226, 4 lucri (334 p. 316, 26 APVL. apol. 2, 66 TERT. patient. 7 p. 12, 21). 319 p. 254, 5 dilationis. 377 p. 419, 14 hereditatis. FRONTIN. strat. 1, 11, 19 proelii. TAC. dial. 2 studiorum. hist. 2, 77 ultionis. PLIN. epist. 1, 7, 5 *versuum*. FLOR. epit. 3, 5, 3 Asiae totius et ... Europae -e flagrabat. FRONTO p. 170, 13 N. stipendii. PS. APVL. Ascl. 11 contra -em alienarum omnium rerum. PORPH. Hor. sat. 1, 4, 28 -e vasorum et signorum ... teneri. carm. 1, 1 pr. ludicri. epod. 2, 70 stimulatus -e usurarum. PANEG. 6, 9 desidiae -e ductus. IVST. 12, 4, 3 in patriam reditus. 24, 3, 3 urbis. 39, 2, 7 dominationis. OPTAT. 3, 4 p. 83, 8 sub -e falsi martyrii. AMM. 17, 5, 3 alieni. 25, 4, 18 popularitatis. 29, 1, 5 turbarum. AMBR. exhort. virg. 7, 50 matrimonii. off. 1, 49, 240 auri. virg. 1, 3, 12 corporei coitus. epist. 18, 12 facultatum. HIER. c. Vigil. 10 p. 397 nummorum. AVG. in psalm. 74, 6 deficit et quasi liquescit -e inferiorum. civ. 1, 30 proscriptionum ac rapinarum. 15, 5 rerum terrenarum. c. Pelag. 2, 9, 21 boni. serm. ed. Mai 12, 4 -es concupiscentiae. conf. 8, 6, 13 commodorum. CHROMAT. in Matth. 3, 5 interni desiderii -bus inardescunt. CORP. III 14406, 9 amoris. *nota*: VAL. MAX. 2, 1, 4 ne -em (*i. desiderium*) quidem liberorum coniugali fidei praeponi debuisse (*cf.* SEN. contr. 2, 5, 18). **b** *verbi*: CIC. Verr. 2, 35 defendendae nobilitatis. 5, 38 -e inflammatus est non solum inspiciendi, verum etiam auferendi. Manil. 65 propter diripiendi -em. Sull. 40 conservandae patriae. 56 retinendae possessionis. Cael. 76 vincendi (off. 1, 64 FLOR. epit. 3, 7, 1). Pis. 62 triumphandi. de orat. 1, 220 puniendi doloris. rep. 2, 7 mercandi ... et navigandi (SEN. dial. 10, 2, 1). 2, 26 bellandi (NEP. Ham. 1, 3 Hann. 2, 1). Brut. 45 dicendi (QVINT. inst. 5, 13, 46. 10, 3, 12 bene dicendi). 317 imitandi (SEN. epist. 100, 12). fin. 2, 46 veri videndi (Tusc. 1, 44 off. 1, 13. epist. 5, 21, 1 videndi mei). 4, 18 rationis explicandae disserendique. 5, 49 discendi (5, 50 LIV. 1, 18, 3 SEN. epist. 108, 1 POMPON. dig. 40, 5, 20). 5, 55 agendi aliquid. 5, 61 referendae gratiae. 5, 86 beate ... vivendi (Phil. 3, 29. SEN. contr. 1 praef. 14 in tantam perveniebat sic vivendi -em. TERT. scorp. 15 AMM. 18, 8, 9. 19, 6, 2. 29, 5, 54). Tusc. 1, 44 cognoscendi (SEN. contr. 4 praef. 1 ignota cognoscendi quam nota repetendi. SEN. dial. 5, 39, 4). nat. deor. 1, 4 veri investigandi (phil. frg. V 97 VAL. MAX. 8, 7 ext. 7). off. 1, 44 rapiendi et auferendi. 3, 36 regnandi (AVG. civ. 5, 26). Phil. 1, 21 legis eius ferendae. 2, 117 dominandi (5, 50 AVG. civ. 15, 7. 19, 14). 7, 22 libertatis recuperandae (11, 3. 12, 7 LIV. 1, 12, 1). Att. 12, 5, 2 ad me veniendi (VVLG. Rom. 15, 23 -em [ἐπιποθίαν] ... habens veniendi [ITALA cod. e venire] ad vos). ad Brut. 1, 15, 4 perturbandae reipublicae. epist. 15, 21, 1 consuetudinis augendae nostrae. CAES. Gall. 1, 41, 1 belli gerendi (*cf.* LIV. 35, 25, 9 res gerendi). civ. 3, 74, 2 pugnandi (BELL. Alex. 20, 2. 22, 2 NEP. Milt. 5, 1 AMM. 31, 10, 7. *cf.* LIV. 27, 27, 1 dimicandi). HIRT. Gall. 8, 28, 4 conficiendi proelii. 8, 48, 3 intercipiendi Commii. BELL. Alex. 66, 3 proficiscendi. NEP. Dion 2, 2 eius audiendi (PLIN. epist. 6, 5, 5 audiendi. PORPH. Hor. carm. 3, 7, 29). RVT. LVP. 1, 1 accipiendi *honorem*. 2, 2 habendi -e depravatus (LAVD. [Turiae] [Corp. VI 1527] 2, 44 habendi

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

li⟨beros⟩. AMM. 14, 11, 3 plus habendi. AMBR. virg. 1, 9, 54. AVG. civ. 18, 19 habendi corporis). LIV. 5, 5, 3 ulciscendi (29, 6, 7 inimicos ulciscendi). 27, 33, 10 conserendi cum hoste manum. 31, 48, 2 rapiendi ... triumphi. 38, 49, 6 gloriandi de me. 40, 13, 5 criminandi. 42, 11, 3 visendi deos. FEST. p. 214 edendi et bibendi. VELL. 2, 11, 2 morandi ... in imperiis. 2, 104, 4 contingendi manum. 2, 125, 1 confundendi omnia. VAL. MAX. 3, 2 ext. 1 hauriendi sanguinis. 3, 3, 2 expetendae ... amicitiae. 3, 3 ext. 2 liberandae patriae (SEN. benef. 6, 41, 1 liberandi se). 5, 2 ext. 4 iuvandi et emerendi. 7, 2, 6 maior aliena opera interpellandi quam sua edendi -s. 8, 7 ext. 2 omnis honestatis percipiendae. 8, 9, 2 profundendi sanguinis. 8, 9 ext. 3 voluntariae mortis oppetendae. 9, 2, 2 persequendi inimicos. 9, 4 pr. 1 quaerendi (PANEG. 4, 12). CELS. 2, 7 tussiendi. 4, 22 deiciendi. 4, 25 desidendi. SEN. dial. 3, 3, 2 poenae exigendae. 3, 3, 3 doloris reponendi. 4, 9, 1 peccandi (AVG. civ. 13, 5). epist. 81, 28 accipiendorum *beneficiorum*. CVRT. 5, 13, 12 consequendi. COLVM. 8, 5, 5 incubandi. 8, 11, 7 ineundi. PLIN. nat. 17, 134 coeundi. QVINT. inst. 3, 11, 25 laudis ... acquirendae (VVLG. sap. 14, 2 -s acquirendi, ὄρεξις πορισμῶν). 5, 7, 30 laedendi. 8, 6, 75 augendi res vel minuendi (SVET. Aug. 21 PANEG. 10, 2. 38 AMM. 18, 4, 3). 10, 3, 20 conectendi sermonis. 12, 11, 14 diutius exigendi mercedulas. decl. 254 p. 39, 13 remanendi. p. 42, 8 revertendi (AVG. civ. 22, 26). p. 43, 20 manendi. APVL. apol. 6 laedendi. EDICT. imp. Diocl. 2, 20 comparandi. PANEG. 12, 12 privata rapiendi (AMM. 26, 6, 6 aliena rapiendi. 31, 15, 13). VOPISC. Tac. 14, 4 imperandi. LACT. inst. 6, 5, 9 virtus id est -s recta et honesta faciendi. IVST. 18, 4, 9 fugiendi. AMM. 20, 11, 14 potiundi oppidi. 21, 16, 14 nocendi, saeviendi ... et irascendi (AVG. civ. 9, 6 nocendi. 19, 12). 23, 1, 6 adulandi. 25, 10, 4 exeundi. 27, 9, 1 aliena invadendi. 30, 8, 8 opes nimias congerendi. AMBR. off. 1, 26, 125 inquirendi. fid. 5, 17, 210 adulterandi. HIER. adv. Iovin. 1, 49 p. 318 fruendi. AVG. civ. 1, 1 captivandi. 2, 13 fallendi (4, 32). 22, 23 vindicandi. PS. AVG. serm. ed. Caillau 1, 67, 3 cumulandi patrimonii. VAL. CEM. hom. 20, 7 negotiandi.

3 *seq.* ut: CIC. S. Rosc. 11 quae sit omnium mortalium expectatio, quae -s, ut acria ... iudicia fiant. epist. 5, 12, 1 ardeo -e ..., nomen ut nostrum ... celebretur. *ibid.* illa -s *me rapit*, ut ... suavitate ingenii vivi perfruamur. 5, 12, 9 illa nos -s incendit ..., ut ... gloriola nostra perfruamur. VAL. MAX. 3, 8, 5 summa -e ferebatur, ut C. Marius ... hostis iudicaretur. SEN. epist. 94, 61 hi quoque, ut vincerent hostem, -e victi sunt.

4 *seq. infinitivus*: AMBR. virg. 2, 2, 8 dormire non prius -s quam necessitas fuit.

B *metonymice de re, cuius -e flagrat aliquis*: CIC. ad Q. fr. 1, 1, 19 cuius tu ex impurissimis faucibus inhonestissimam -em eripuisti.

II *speciatim*: **A** *i. q.* libido, amor (*cf.* AVG. civ. 14, 15 ea -s, quae in genitalibus usitatius libido nominatur, cum hoc sit generale vocabulum omnis -is. 14, 7 amor ... inhians habere quod amatur, -s est. in psalm. 9, 15 *amor* cum pravus est, vocatur -s aut libido. 31 enarr. 2, 5 amor huius saeculi -s dicitur): PLAVT. Merc. 28 amori accedunt ... petulantia et -s [*interpol.?*]. 657 dum illius te -s atque amor missum facit. GRACCH. or. frg. Isid. orig. 19, 32, 4 propter mulierum -em ut mulier est ornatus. TVRPIL. com. 110 tua (tu es *Ribb.*) mihi -s, suavitudo et mei animi expectatio. LAEV. carm. frg. 22 Venus amoris altrix, genetrix -is. VARRO rust. 2, 7, 8 equi frustra -e impulsi. CIC. Quinct. 93 domum ... patentem atque adeo expositam -i et voluptatibus. Verr. 2, 67 sua -e tantos tumultus concitatos. 6, 39 ut ... nullius pudicitia munita contra tuam -em ... posset esse. Cluent. 12 in illa -e continebatur (continebat *ST*). *ibid.* ut eam ... non filiae maeror a -e revocaret. 15 perfregit ac prostravit omnia -e ac furore. Tusc. 5, 79 quae perferant ... amore incensi -is *gratia*. LIV. 1, 9, 16 factum *esse* -e atque amore. 29, 23, 4 accensum -e *Syphacen*. VAL. MAX. 5, 7 ext. 1 summa -s et maxima verecundia ad ultimam tabem corpus *Antiochi* redegerunt. 7, 3, 10 periculosis facibus accensum ab insana -e inhibere. 8, 11 ext. 4 hominis sacrilegam -em ... excitatam. PHAEDR. app. 13, 19 oritur ... sensus impotentis -s. CVRT. 8, 4, 27 in medio -is ardore. COLVM. 6, 24, 2 elicitur -s (*sc. coeundi*) odore genitalium admoto naribus. 6, 27, 4 *equae* assidua et nimia -e figurantes. PLIN. nat. 36, 21 *quendam* simulacro cohaesisse eiusque -is esse indicem maculam. QVINT. decl. 262 p. 73, 14 ancillarum -s. p. 73, 17 hoc si tantum libidine et -e fecisses. 301 p. 189, 14 nunquam -s tua usque ad mancipia descendet. 343 p. 355, 5 illum -e impulsum. 357 p. 389, 11 revocari a -e. TAC. Germ. 19 ne longior -s *sit*. SVET. Cal. 24 sorores nec -e tanta ... dilexit. PORPH. Hor. sat. 1, 6, 30 adulteras incestissima -e sectabatur. ARNOB. nat. 5, 41. 43. 6, 13 *nomen* pueri ... obscaena -e dilecti. PS. HIL. libell. 19. AMM. 24, 4, 27 ne frangerentur -e. *nota de amore divino*: PS. APVL. Ascl. 21 *deo* -s amorque divinus innatus est.

B *i. q.* aviditas, avaritia (*cf.* TERT. idol. 11 -s est causa acquirendi. patient. 7 p. 11, 22. LACT. inst. 6, 19, 4 -s opes *desiderat*): CIC. Quinct. 59 ne ... Sex. Naevii -i crudelitatique dedatur. 83 ita te caecum -e et avaritia fuisse. S. Rosc. 39 quae vita maxime disiuncta a -e est. 104. div. in Caec. 6 homo singulari -e ... praeditus. Verr. 2, 45. 91 sodalis istius erat in hoc morbo et -e. 2, 106 quis tam remotus fuit a -e (epist. 13, 10, 3 hominem ... a -e omni remotissimum). 3, 74. 85. 97 prae -e neque officii sui neque periculi ... rationem habuisset. 3, 133 flagrabat tota domus ... studio hominum et -e (5, 75). 3, 145 modum aliquem huic -i constitui oportere. 3, 164 cum in hac re tam aperta -e fuerit. 4, 187 nulla unquam mihi in -e ac turpitudine defuisti. 5, 33. 5, 34 *opp.* continentia. 5, 38 ut amentiam singularem et furorem iam, non -em eius perspicere possitis. 5, 39 Eriphylam accepimus in fabulis ea -e fuisse, ut. 5, 42 tantum -e progrederetur. 5, 58. 60. 68 *syn.* avaritia. 5, 78. 85. 99. 101. 108 sacra summa -e expetuntur. 6, 32 huius ... -em ... imperatoriis laudibus tegere conaris? 6, 81. 6, 126 6, 127. Cluent. 152 qui sine -e vixerunt (TAC. Germ. 35 *Chauci* sine -e, sine impotentia ... nulla provocant bella). Manil. 37 qui pecuniam ... propter -em provinciae magistratibus diviserit. 67 qua -e homines in provincias ... proficiscantur. Flacc. 66. Pis. 37 quos *fines* lex -is tuae ... pepigerat. Scaur. 47 M. Scaurum ... ab omni avaritiae aut -is suspicione defendunt (epist. 1, 2, 3 *Pompeium* libero omni suspicione -is. SVET. Dom. 9 -is ... atque avaritiae vix suspicionem ullam ... dedit). LIV. 3, 72, 6 plus -s et auctor -is Scaptius valet. 10, 13, 14 vinculum ... ingens immodicae -i iniectum est. 40, 8, 17 hereditatem meam ambo et spe et -e improba crevistis. 42, 19, 2 ut in vacuo vagaretur -s privatorum. VAL. MAX. 7, 3, 4. SEN. epist. 7, 7 vicinus dives -em irritat. 92, 31 ex *caeno aurum et argentum* secrevit -s nostra et effodit. 94, 23 si -s utriusque (*sc. pauperis et divitis*) considet. 115, 11 teneris infusa -s altius sedit crevitque nobiscum. PLIN. nat. 7, 10 aurum mira -e et feris (*sc. grypis*) custodientibus et Arimaspis rapientibus. QVINT. decl. 269 p. 98, 7 me -s amici ad duos servos redegit. 306 p. 200, 12 magna ... -is invidia inquinat laudem. 321 p. 261, 4 vitium est humanae mentis nimia -s. p. 262, 18 pleraque *scelera* ex -e nascuntur: haec latrones facit, haec piratas *eqs.* p. 262, 26. 382 p. 427, 23. TAC. Agr. 15 nihil iam -i *Romanorum* exceptum. SVET. Cal. 44 *centurionum* increpita -e. Galba 14. Vesp. 1 Domitianum -is ac saevitiae merito poenas luisse. 19 -is infamia. Dom. 10 descivit ... ad -em. FLOR. epit. 3, 11, 2 -s consulis Crassi, dum Parthico inhiat auro ... multata est. ITALA Col. 3, 5 (Cypr. epist. 55, 27 Hier. epist. 14, 5, 2) concupiscentiam malam et -em (πλεονεξίαν, VVLG. avaritiam). TERT. idol. 11 -em radicem omnium malorum, qua quidam irretiti circa fidem naufragium sunt passi (patient. 7. *cf.* VVLG. I Tim. 6, 10 [φιλαργυρία]. AVG. grat. Christ. 20, 21). *ibid.* idololatria ab eodem apostolo dicta sit -s, ... mendacium -is ministrum. nat. 2, 14 -em et avaritiam lucri ⟨in eo dicit vindic⟩atam. patient. 7 p. 12, 1 affines -is deprehendemur. adv. Marc. 4, 33 p. 530, 7. PAVL. dig. 42, 5, 6, 2 ne alterius ... -s huic ... noceat. IREN. 4, 12, 5 arguens dominus -em eius. *ibid.* ut veterem -em per opera bona solverent. *ibid.* solutionem faciunt praeteritae -is. PORPH. Hor. epist. 2, 2, 182 inops videtur, quem -s torquet. ARNOB. nat. 7, 31 -em suam protendat ulterius. LACT. inst. 6, 5, 15 si -s temperetur. 6, 19, 6 -s ad ea comparanda nobis data est, quae sunt ad vitam necessaria (epit. 56, 5). 6, 19, 10 utuntur -e ad congerendas opes. ira 15, 11. ZENO 1, 9, 1 -is compedibus alligari. COLL. Mos. 1, 11, 2. SCHOL. Germ. Bas. p. 66, 3 *cum* -e et avaritia alter alterum deciperent. VVLG. II Macc. 10, 20 -e ducti (φιλαργυρήσαντες). AVG. civ. 1, 10 in divitiis -em reprehendit, non facultatem. 4, 4 non dempta -s, sed addita impunitas. VICT. VIT. 2, 2 -i insatiabili vehementius inhiabat. ANTH. 649 tit. *nota*: CANON. Migne 56, 865[B] avaritiae -s.

C *i. q. honorum, gloriae sim. aviditas, ambitio*: CIC. leg. agr. 2, 98 quibus *IIviris* primus annus hanc -em attulisset, nonne arbitramini paucis annis fuisse consulum nomen appetituros? Pis. 61 alii levitate et -e commoti triumpharunt. ad Brut. 1, 10, 3 *Caesaris* -i suffragari. Att. 5, 13, 3 *Caesaris* in -em ... incubui. epist. 1, 7, 3 propter aliquorum opinionem suae (*sc. Pompei*) -is te ab se abalienatum. BRVT. Cic. ad Brut. 1, 4, 2 -em et arrogantiam incendere. 1, 17, 1 *Octavii* -em et licentiam potius esse irritatam quam repressam. LIV. 1, 46, 6 nihil materiae in viro neque ad -em neque ad audaciam esse. 3, 64, 1 quo sua minus -s emineret. 3, 64, 11 victa collegarum -e. 7, 25, 2 mercedem privata -e quam publica iniuria foediorem. 30, 44, 3 T. Claudi primum -em, deinde Cn. Corneli fuisse in mora, quo minus id bellum exitio Carthaginis finiret. 45, 19, 4 auctores, qui spe -em *Attali* elicerent. VAL. MAX. 8, 14 ext. 3 flagrantissimae -i similem ... sitim. AVG. civ. 4, 6 de -e Nini regis, qui, ut latius dominaretur, primus intulit bella finitimis.

D *i. q. studium*: **1** *in bonam partem*: CIC. de orat. 1, 134 neque ... vos ad eam rem video esse cohortandos, quos ... flagrare intellego -e. Brut. 302 ardebat ... -e sic, ut in nullo unquam flagrantius studium viderim. Deiot. 28 nemini in illa causa studio et -e concedere. Tusc. 4, 44 philosophiae ... principes nunquam in suis studiis tantos progressus sine flagranti -e facere potuissent. HIRT. Gall. 8, 7, 7 summa plebis -e. 8, 51, 3 tanta erat ... -s apud humiliores. BELL. Afr. 82, 3 Caesare *militum* studio -ique resistente. LIV. 24, 28, 8 minus -is ac studii visa est oratio habere. VAL. MAX. 3, 3 ext. 7 quid -is ... attuleris. **2** *in malam partem i. q. nimium partium studium*: RHET. Her. 2, 3, 4 accusator in spe commodi -em ostendet adversarii. 4, 35, 47 testis improbi -em confirmabis. CIC. S. Rosc. 83 quo me non -s ducit, sed fides. Verr. 1, 35 nisi ... ea

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

-s, qua per hosce annos in quibusdam iudiciis usus es, etiam in istius . . . causa interponeretur. 3, 11 eum absentem . . . tanta -e esse defensum. 3, 76 in senatu sine ulla -e . . . sententiam ferat (Marcell. 29 sine -e . . . iudicabunt). Font. 23 -is atque inimicitiarum suspicio (28 Planc. 43). 25 quid a -e aliqua aut inimicitiis profectum videretur. 28 ne quod ab aliqua -e prolapsum verbum esse videatur. Flacc. 64 ut Graecorum -i Graecorum auxilio resistamus. Cael. 22 excluditote eorum -em. Scaur. 38 fidem . . . tollit . . . illa -s, quae suscepta est spe et promissione praemiorum. part. 118 diligenter esse et sine -e quaesitum. LENT. Cic. epist. 12, 14, 3 -s partium aliarum . . . ferenda mihi non fuit. QVINT. inst. 12, 1, 24 *fidem* neque -s corrumpat nec gratia vertat. decl. 324 p. 275, 23 nullam habemus in litigando propriam -em. TAC. hist. 1, 83 tumultus proximi initium *ortum est* non -e (cupidite *M*, cupidine *Nipp.*) vel odio.

iuncturae selectae: *nominales*: *substantiva* -is, -um: abundantia: AVG. civ. 22, 22. adiutor: AVG. in psalm. 85, 8. administer: CIC. Verr. 3, 136. aestus: AMBR. vid. 2, 12. ardor: CIC. fin. 1, 43 Tusc. 4, 44 CVRT. 8, 4, 27 ARNOB. nat. 3, 26 FIRM. err. 7, 1 AMM. 22, 8, 18 SCHOL. Cic. Bob. p. 23, 20 Hild. AMBR. epist. 28, 5 AVG. civ. 10, 8. auctor: LIV. 3, 72, 6. aura: AMBR. epist. 28, 5. blanditiae: AVG. vera relig. 41, 78. caligo: AVG. in psalm. 6, 5. causa: CIC. part. 38 epist. 15, 6, 2 AMBR. in Luc. 4, 35 IORD. Rom. 152. comes: AVG. lib. arb. 1, 11, 21. crimen: CIC. Verr. 2, 86 LIV. 40, 11, 4. custos: CIC. leg. agr. 2, 24. defectio: AMBR. fug. saec. 8, 47 PHYSIOGN. 22. deflexio: PANEG. 10, 5. deminutio: SEN. epist. 20, 1. desiderium: PS. APVL. Ascl. 22. dissimulatio: CIC. Flacc. 21. dolor: PS. AVG. serm. ed. Caillau 2, 98, 2. dominatus: CIC. parad. 40 AVG. lib. arb. 1, 4, 9. ebrietas: AMBR. epist. 63, 90. error: FIRM. err. 8, 1. exercitium: OROS. hist. 1, 4, 6. fallacia: AVG. conf. 10, 31, 44. fames: AMBR. epist. 38, 10. fax: OROS. hist. 1, 1, 15 CONC. Arvern. a. 535 p. 67, 20. fervor: AVG. in psalm. 118 serm. 20, 3. figmentum: AMM. 29, 6, 4. finis: CIC. fin. 1, 46. 2, 21 SEN. dial. 11, 11, 4 epist. 5, 7. flamma: PANEG. 11, 17. flatus: AMM. 28, 3, 5. fomes: PS. AVG. serm. ed. Caillau 1, 67, 1. frenum: QVINT. decl. 260 p. 66, 10. frustratio: COLVM. 11, 1, 14. genetrix: LAEV. carm. frg. 22. genus: CIC. fin. 1, 64. 2, 26 Tusc. 4, 44 *al.* SPART. Pesc. 1, 4. granditas: AVG. contin. 13, 28. hereditas: CIC. off. 2, 28. iactura: CIC. Rab. Post. 43. ianua: HIER. Didym. spir. 61 AVG. serm. ed. Mai 12, 4. ignis: AMBR. epist. 2, 11 AVG. in psalm. 10, 11. illecebrae: CIC. rep. 2, 8 FIRM. err. 5, 3 AVG. conf. 6, 10, 16. illuvies: AMBR. virginit. 10, 58. imminutio: AVG. divers. quaest. 36, 1. immunditia: AVG. conf. 10, 31, 46. impensa: CIC. Rab. Post. 43. impetus: ARNOB. nat. 4, 22. impulsus: CONC. Arvern. a. 535 p. 67, 6. incendium: CIC. fin. 5, 70 AMBR. epist. 67, 8. infamia: SVET. Vesp. 19. infelicitas: SEN. epist. 55, 5. insania: SEN. epist. 82, 6. instinctus: CONC. Aurel. a. 538 p. 80, 22. labes: AVG. civ. 10, 3. lenocinium: CIC. Sest. 138. levatio: CIC. Tusc. 1, 119. lex: CIC. Pis. 37. licentia: CIC. Att. 10, 4, 1. minister: CIC. Verr. 2, 72. 4, 21 prov. 5. moderatio: RHET. Her. 3, 2, 3 CIC. fin. 2, 60. moderator: CIC. fin. 2, 113. modulatio: PRISCILL. tract. 7, 114. modus: CIC. Verr. 5, 14 fin. 1, 46 CVRT. 10, 5, 32 AMBR. epist. 38, 6 AVG. conf. 6, 11, 19. molestia: AVG. vera relig. 41, 78 morbus: AVG. civ. 14, 5. motus: CIC. de orat. 2, 339 Tusc. 4, 10. natura: CIC. fin. 1, 64. negotium: AVG. epist. 145, 4. nexus: AMBR. epist. 37, 42. oblivio: SEN. dial. 10, 19, 2. occasio: AVG. civ. 1, 9. oculus: CIC. leg. agr. 2, 25 VAL. CEM. hom. 20, 10. pars: CIC. ac. 2, 124. perturbatio: CIC. Tusc. 4, 82 AVG. in psalm. 72, 11. pondus: SEN. epist. 117, 25 AVG. civ. 1, 28. procella: AMBR. epist. 38, 3. pruritus: AVG. conf. 2, 8, 16. regnum: AVG. lib. arb. 1, 11, 22 doctr. christ. 3, 10, 16. sarcina: AVG. serm. 164, 6, 8. satelles: CIC. Verr. 4, 21. series: SEN. epist. 19, 6. servus: CIC. Verr. 2, 58 AVG. quaest. Simpl. 1, 1, 7. signum: CIC. Verr. 3, 115. sitis: CIC. parad. 6. societas: AVG. civ. 18, 2. sordes: AVG. in psalm. 33 serm. 2, 8. species: SEN. apocol. 14. spiculum: AMBR. epist. 30, 9. stimulus: AMBR. virg. 2, 4, 22 AVG. conf. 6, 6, 9 SIDON. epist. 3, 5, 2. stipendium: CIC. Cato 49. studium: VITR. 7 praef. 4. sumptus: CIC. parad. 49. suspicio: CIC. Verr. 5, 33 Font. 23. 28 Planc. 43 Scaur. 45. 47 epist. 1, 9, 25 SCHOL. Cic. Bob. p. 11, 13 Hild. temperantia: RHET. Her. 3, 7, 14. temptatio: AVG. quaest. euang. 1, 47. tenebrae: AMBR. spir. 1, 16, 162. vanitas: SEN. dial. 9, 12, 1. vinculum: AVG. civ. 1, 9. 8, 24. vindex: CIC. leg. agr. 2, 24. votum: CIC. Verr. 6, 142.

epitheta: acris: SEN. contr. 4 praef. 1 (*comp.*) SEN. epist. 85, 11 (*comp.*) IREN. app. p. 906. adulterina: AMBR. paenit. 1, 14, 68. aliquantula: AVG. civ. 1, 10. alta: AMM. 31, 10, 7. alterna: PANEG. 3, 11. amens: SEN. dial. 3, 12, 5. aperta: CIC. Verr. 3, 164. ardens: VAL. MAX. 7, 5, 3 (*comp.*) AVG. civ. 8, 21 (*superl.*). assidua: COLVM. 6, 27, 4. avida: SEN. dial. 10, 3, 3 AMM. 24, 7, 3 AVG. epist. 127, 5. caeca: CIC. Sull. 91 Pis. 57 SEN. contr. 2, 3, 1 SEN. dial. 2, 2, 1. 12, 9, 5 epist. 15, 9. 16, 9 ZENO 1, 11. carnalis: AVG. enchir. 117, 31 c. Pelag. 3, 4, 11 *al.* celeris: PS. APVL. Ascl. 9. corporalis: PS. APVL. Ascl. 11. corporea: AMBR. exc. Sat. 1, 40 *al.* crebra: CELS. 2, 7. cruenta: AVG. civ. 4, 3. culpabilis: AVG. lib. arb. 1, 4, 10 civ. 14, 9. curiosa: LACT. inst. 2, 8, 70. damnabilis: AVG. serm. 34, 3, 5. delicata: QVINT. decl. 301 p. 186, 23. dira: AVG. civ. 21, 3. 22, 26. effrenata: CIC. Verr. 2, 62 Catil. 1, 25 dom. 115 fin. 3, 36 Tusc. 4, 12 APVL. Plat. 2, 16 AMM. 17, 5, 15. extraordinaria: CIC. Verr. 6, 35. fallax: AVG. epist. 118, 1. fervens: AMBR. epist. 28, 5. flagitiosa: AVG. civ. 2, 18. flagrans: VAL. MAX. 8, 14 ext. 3 (*superl.*) PANEG. 10, 9 (*superl.*). foeda: LIV. 6, 20, 5 SACR. Leon. p. 362. frequens: CELS. 4, 22. 25. funesta: AVG. civ. 2, 2. furialis: ARNOB. nat. 1, 43. furiosa: CIC. Catil. 1, 25. horrenda: CONC. Arvern. a. 535 p. 67, 6 Aurel. a. 538 p. 80, 22. humana: SEN. benef. 7, 10, 3 dial. 3, 1, 1. illicita: SVLP. SEV. chron. 1, 2, 7. immensa: RHET. Her. 2, 22, 34. 2, 24, 37 CIC. inv. 1, 91 fin. 1, 59 SEN. benef. 7, 26, 3 dial. 2, 2, 2 SVET. Galba 14 AMM. 27, 11, 3. 28, 3, 5. immoderata: RHET. Her. 2, 22, 34. immodica: LIV. 10, 13, 14 VELL. 2, 25, 1 CVRT. 5, 1, 36. 10, 5, 32. 10, 10, 6 ARNOB. nat. 7, 31 AMBR. epist. 2, 11. impia: CAEL. Cic. epist. 8, 16, 2. implacabilis: ZENO 1, 10, 4. improba: CIC. Verr. 2, 72. 76. 86 (*superl.*) LIV. 40, 8, 17 SEN. benef. 2, 7, 3. 7, 21, 2 epist. 10, 2. 105, 3 OROS. hist. 4, 9, 12 (*superl.*). inanis: CIC. Cael. 42 fin. 1, 53. 59 Tusc. 5, 93 PANEG. 11, 17 PS. AVG. serm. ed. Caillau 67, 3. incesta: PORPH. Hor. sat. 1, 6, 30 (*superl.*) ARNOB. nat. 4, 28 FIRM. err. 2, 2. inconcessa: ARNOB. nat. 5, 20. inconsiderata: CIC. Quinct. 80 Lig. 3. incredibilis: CIC. Verr. 5, 58 Flacc. 13 epist. 5, 12, 1. indeflexa: AMM. 17, 5, 10. indomita: CIC. S. Rosc. 39 Verr. 2, 62 AMBR. virg. 3, 2, 5 AVG. doctr. christ. 3, 10, 16. inexplebilis: CIC. Tusc. 5, 16 TAC. hist. 4, 38 AMPEL. 42, 1 OROS. hist. 6, 13, 1. infinita: RHET. Her. 2, 22, 34 CIC. Verr. 3, 184 off. 1, 25 Phil. 7, 27. ingens: AVG. civ. 5, 12. inhonesta: CIC. ad Q. fr. 1, 1, 19 (*superl.*). innata: CIC. fin. 4, 4. innumerabilis: CIC. parad. 44. inquinata: AVG. civ. 1, 19 (*superl.*). insana: VAL. MAX. 7, 3, 10. insatiabilis: CIC. Tusc. 1, 44 TERT. castit. 12 IVST. 17, 1, 11 VICT. VIT. 2, 2. insita: CIC. fin. 4, 4 QVINT. inst. 8, 6, 75. interminata: VELL. 2, 33, 2. invisibilis: AVG. agon. 2, 2. iniusta: CIC. Tusc. 5, 58. irrationalis: AVG. civ. 14, 22. iuvenalis: QVINT. inst. 7, 2, 24. liberalis: CIC. parad. 40 (*comp.*). lubrica: CIC. Phil. 5, 50. lutulenta: AVG. serm. 34, 3, 5. magna: CIC. Sull. 73 nimis. maior: SEN. dial. 4, 9, 1. mala: TER. Haut. 208 LACT. inst. 6, 5, 9 HIER. epist. 118, 5 AVG. civ. 1, 28 *al.* maligna: AVG. epist. 220, 10. mediocris: CIC. Lig. 3. meretrix: AVG. conf. 4, 16, 30 PS. AVG. serm. ed. Caillau 2, 11, 2. minima: CIC. leg. 2, 62 PLIN. nat. 7, 151. minor: IVST. 12, 4, 3 AVG. contin. 13, 28. mira: PLIN. nat. 7, 10. 25, 98 TAC. dial. 2 AMM. 25, 10, 4. mirabilis: NEP. Milt. 5, 1. misera: IORD. Rom. 152. modesta: LIV. 9, 34, 20 SEN. contr. 10 praef. 16. modica: SEN. epist. 85, 7. morbida: AVG. c. Parm. 3, 2, 10. muliebris: EVTR. 7, 7. mutua: PLIN. nat. 17, 134. naturalis: CIC. fin. 1, 45. 46 Tusc. 5, 93 SEN. dial. 7, 1, 1 epist. 16, 9 EVOD. fid. 5. necessaria: CIC. fin. 1, 45. 46 Tusc. 5, 93. nefaria: FIRM. err. 8, 1. nimia: CIC. Pis. 79 off. 1, 64 Phil. 3, 29 PAVL. FEST. p. 23. 165 VAL. MAX. 9, 6, 3 CVRT. 4, 1, 19 BOETH. arithm. 1, 32 mus. 1, 2 *al.* nota: CIC. Verr. 3, 85. nova: CIC. dom. 116 VAL. MAX. 9, 2 pr. SEN. benef. 3, 3, 1 TAC. hist. 1, 24 AVG. civ. 4, 6. noxia: AVG. civ. 2, 18. 7, 35. nummaria: GLOSS. II 135, 14 ἀπληστία, φιλαργυρία. obscaena: ARNOB. nat. 6, 13. obscura: CIC. Verr. 6, 126. occulta: CIC. S. Rosc. 104 (*comp.*). opportuna: LIV. 41, 17, 6. perpetua: CIC. Phil. 7, 8. pervagata: CIC. Verr. 3, 85. perversa: AVG. in psalm. 64, 9. pertinax: AMM. 17, 5, 3. popularis: CIC. Sest. 103. praeceps: CIC. Phil. 5, 50 SEN. dial. 10, 2, 1. praepostera: FIRM. err. 5, 3. praerapida: SEN. dial. 3, 12, 5. prava: LIV. 7, 9, 4 VAL. MAX. 5, 1, 3 AMM. 22, 4, 2 AVG. civ. 5, 24 *al.* privata: LAMPR. Alex. 24, 4. probabilis: QVINT. inst. 12 pr. 4. profana: LACT. inst. 2, 8, 70. profunda: VELL. 2, 125, 1. proiecta: CIC. dom. 115. publica: SEN. epist. 89, 18. quanta: CIC. Verr. 2, 44 BRVT. Cic. epist. 11, 10, 2 SEN. contr. 10, 2, 16 *al.* rabida: ARNOB. nat. 3, 10. rapax: SEN. dial. 2, 9, 4 (*superl.*). regia: PANEG. 11, 20 SCHOL. Cic. Bob. p. 11, 13 Hild. p. 14, 5. sacrilega: VAL. MAX. 8, 11 ext. 4. 8, 14 ext. 5. saecularis: AMBR. spir. 1, 16, 162 *al.* scelerata: GREG. TVR. Iul. 18. secreta: SEN. epist. 117, 25. siderea: MART. CAP. 1, 94. singularis: CIC. div. in Caec. 6 Verr. 5, 99. sollicita: CIC. Mil. 42. sordida: AVG. civ. 7, 35. subita: SEN. benef. 3, 1, 4. summa: CIC. Verr. 5, 108 epist. 5, 21, 1 HIRT. Gall. 8, 7, 7 ASCON. in Corn. p. 67. superflua: AVG. c. acad. 2, 2, 4. tanta: VARRO frg. Non. p. 499, 26 CIC. Verr. 2, 48 dom. 116 ad Q. fr. 1, 2, 5 SEN. epist. 86, 10 QVINT. decl. 334 p. 316, 26 *al.* tecta: CIC. S. Rosc. 104 (*comp.*). temeraria: SEN. contr. 2, 3, 1. tenebrosa: AVG. civ. 11, 33. terrena: AVG. civ. 8, 3. 18, 2 c. Pelag. 3, 4, 9 *al.* timida: SEN. dial. 9, 2, 7. haud tolerabilis: CVRT. 5, 7, 1. triplex: AVG. vera relig. 38, 69 conf. 10, 41, 66. turbida: AVG. epist. 127, 5. turpis: RHET. Her. 4, 16, 23 (*superl.*) NEP. Dion 4, 3 AVG. epist. 126, 7. vaga: PANEG. 6, 4 AMBR. epist. 2, 12. valida: AVG. in psalm. 30 serm. 1, 14. vana: ZENO 1, 10, 2 AVG. civ. 22, 22 c. Iul. 4, 18 epist. 118, 1. varia: CIC. Verr. 3, 184 dom. 116 SEN. dial. 10, 14, 3 AVG. conf. 4, 1, 1. vehemens: IREN. app. p. 906 (*comp.*). veneria: PORPH. Hor. carm. 3, 21, 2—4. veniabilis: AMBR. fid. 5, 5, 57. ventosa: AVG. epist. 127, 5. vesana: CONC. Arvern. a. 535 p. 67, 20. universa: CIC. Flacc. 27. voluntaria: EVOD. fid. 5.

verbales: *nom.*: -s (-es): accendit: TAC. hist. 2, 77 ad virtu-

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

tem. adolescit: CIC. fin. 5, 55 AMM. 14, 11, 3. agitat: AMM. 25, 10, 4. apparet: CIC. off. 1, 136 QVINT. inst. 5, 7, 15 decl. 267 p. 90, 18 AVG. civ. 22, 22. appetit: AVG. civ. 1, 9 lib. arb. 1, 4, 9. concupiscit: CIC. fin. 1, 53. considit: SEN. epist. 94, 23. convalescit: QVINT. decl. 322 p. 266, 22. crescit: SEN. epist. 115, 11. defervescit: CIC. Cael. 43. desiderat: CIC. fin. 1, 46. discordat: CIC. fin. 1, 44. dissidet: CIC. Sest. 103 fin. 1, 44. dominatur: AVG. retract. 1, 14, 4 quaest. Simpl. 1, 1, 7. eminet: LIV. 3, 64, 1. erumpit: CIC. Verr. 3, 74. excitat: CAES. Gall. 7, 80, 5 utrosque. exercet: COLVM. 8, 11, 7 *pavones*. exhaurit: CIC. parad. 44 copias. exsistit: CIC. off. 1, 26. 136. 3, 36. extinguit: CIC. Verr. 2, 48 religionem. flagrat: CIC. Tusc. 4, 44. hiat: SEN. benef. 7, 26, 3 TAC. hist. 1, 12. impellit: CIC. S. Rosc. 39 hominem. Sull. 56 Att. 13, 1, 2. incendit: CIC. epist. 5, 12, 9 nos. AMM. 31, 15, 13 quos. inflammat *aliquem*: AMBR. virg. 1, 9, 54 AVG. conf. 8, 1, 2 PS. AVG. serm. ed. Caillau 1, 65, 2. inhiat: FLOR. epit. 3, 11, 2 auro. innascitur: CIC. off. 1, 64 fin. 4, 4. invadit: VARRO frg. Non. p. 499, 26. moritur: HEGES. 5, 53 l. 48. nascitur: CIC. Tusc. 4, 25 LIV. 34, 4, 8 VAL. MAX. 7, 2, 6 SEN. epist. 101, 8. obstupescit: SEN. dial. 12, 9, 5. occupat: AVG. quaest. euang. 1, 8 mentem. oritur: CAES. Gall. 6, 22, 3 CELS. 2, 3 PHAEDR. app. 13, 19. perturbat: AVG. civ. 14, 10 homines. prorumpit: CIC. S. Rosc. 12. rapit: CIC. Catil. 1, 25 te. Pis. 57 epist. 5, 12, 1 VAL. MAX. 5, 1, 3. PORPH. Hor. sat. 1, 6, 28 omnes. recedit: AMBR. vid. 9, 54 AVG. conf. 9, 2, 4. redit: AVG. quaest. euang. 1, 8. relanguescit: SEN. epist. 78, 11. revertitur: CELS. 8, 4. stimulat: LIV. 1, 12, 1 animos. subsidit: SEN. benef. 2, 14, 1. tenet: CIC. Att. 7, 2, 6 me. LIV. 27, 27, 1 Marcellum. SEN. epist. 36, 10 te. torquet: PORPH. Hor. epist. 2, 2, 182 quem. trahit *aliquem*: AVG. conf. 8, 6, 13. vincit: CIC. Cael. 42 rationem.

genet. -is (-um): admonere: SALL. Catil. 21, 4 alium. expertem esse: CIC. Tusc. 1, 44. incontinentem esse: SEN. dial. 2, 14, 1. insimulare: CIC. Verr. 5, 33. notare: SIDON. epist. 8, 7, 2. teneri: CIC. leg. 3, 31.

dat. -i (-bus): addicere: RHET. Her. 4, 16, 23 CIC. Quinct. 92 AMM. 29, 1, 5. adiungere: CIC. off. 1, 13. admovere: LIV. 43, 10, 3. blandiri: SCHOL. Cic. Bob. p. 22, 17 Hild. cedere: CELS. 2, 12 AVG. conf. 8, 5, 12 civ. 5, 14. dedere: CIC. parad. 37 se. SCHOL. Cic. Bob. p. 24, 26 Hild. deditus. COD. Iust. 1, 27, 1, 15. denegare: CIC. Verr. 6, 35 omnia. detrahere: SEN. dial. 2, 9, 4 epist. 21, 8. dominari: AVG. lib. arb. 1, 10, 20. exponere: CIC. Quinct. 93 VAL. MAX. 7, 1, 2. morem gerere: CIC. Quinct. 9. imperare: CIC. Lael. 82 parad. 33 SEN. dial. 9, 2, 8 CVRT. 8, 4, 24 AVG. c. Iul. 4, 35 vera relig. 41, 78 civ. 5, 24. imponere frenos: VARRO Men. 177. indulgere: VAL. MAX. 9, 3, 7. inhaerere: VAL. MAX. 9, 2 pr. inhiare: VICT. VIT. 2, 2. mederi: EVGRAPH. Ter. Phorm. 821. mensuram imponere: AMBR. epist. 43, 12. militare: AVG. in psalm. 49, 16. moderari: AMBR. virg. 3, 2, 5. nocere: AVG. civ. 2, 24. obnoxium esse: AMBR. virginit. 18, 116. oboedire: CIC. fin. 3, 75 AMBR. epist. 37, 43. obsequi: CIC. Pis. 12 Tusc. 5, 60 PORPH. Hor. epist. 1, 16, 70. obsistere: CIC. Verr. 6, 127 QVINT. decl. 267 p. 90, 3. obstare: PORPH. Hor. carm. 3, 24, 36/37. obviam ire: LIV. 3, 35, 7. 7, 9, 4. obviare: SACR. Leon. p. 362. occurrere: CAEL. Cic. epist. 8, 10, 3. parēre: CIC. Verr. 2, 78 fin. 1, 53 APVL. Plat. 2, 28. permittere: AVG. c. acad. 1, 8, 23 se. resistere: CIC. Font. 45 Flacc. 64 ad Q. fr. 1, 1, 7 BELL. Afr. 82, 3 AMM. 29, 2, 18 AVG. civ. 5, 14. satis facere: CIC. Verr. 1, 41 VOPISC. Tac. 16, 8. servire: CIC. Verr. 4, 9 Sull. 25 rep. 1, 52 Lael. 82 Att. 12, 31, 2 PS. SEN. mon. 104 AMBR. epist. 37, 31 AVG. vera relig. 38, 69 in psalm. 30 serm. 1, 14 epist. 93, 8 *al.* subdere: AVG. immort. 13, 21 epist. 145, 2. sufficere: CIC. Verr. 6, 127 SEN. benef. 4, 37, 2. suffragari: CIC. ad Brut. 1, 10, 3.

acc. -em (-es): abdere: LIV. 2, 45, 7. abicere: CIC. epist. 4, 7, 2 AMM. 19, 6, 2. abigere: SEN. epist. 65, 15. abolere: AMBR. spir. 1 pr. 8 PS. AVG. serm. 36, 2. abstinere: CIC. Verr. 5, 34. accendere: LIV. 2, 42, 1 VAL. MAX. 7, 5, 3 PLIN. nat. 28, 119. afferre: CIC. leg. agr. 2, 93 Tusc. 5, 83. alere: AMBR. virg. 2, 4, 22 SACR. Leon. p. 445. amittere: AVG. immort. 13, 21. amovere: CIC. Cluent. 159. appetere: SVLP. SEV. chron. 1, 2, 7. astringere: BOETH. arithm. 1, 32 p. 66, 15 mus. 1, 2 p. 187, 2. calcare: AVG. serm. ed. Mai 12, 4. cavere: CIC. off. 1, 68 AVG. epist. 118, 1. celare: CIC. Pis. 56. coercere: CIC. de orat. 1, 194 QVINT. inst. 12, 2, 28 AVG. conf. 13, 17, 20. cohibere: AMBR. virg. 3, 2, 5. colorare: TERT. castit. 12. compescere: AVG. epist. 220, 6. complere: CORP. III 14406, 9. comprimere: CIC. Pis. 59 SEN. epist. 58, 26 ARNOB. nat. 5, 29 AMBR. Noe 21, 77 AVG. civ. 5, 13. comprobare: CIC. dom. 116. concedere: QVINT. decl. 260 p. 69, 19. concipere: CIC. Verr. 5, 101. concitare: HIER. epist. 28, 1. condemnare: AVG. civ. 2, 18. continere: CIC. Verr. 5, 101 ad Q. fr. 1, 32. culpare: AVG. lib. arb. 1, 4, 9. damnare: QVINT. decl. 267 p. 89, 20. debilitare: CIC. Phil. 12, 7. demere: SEN. epist. 48, 9. derivare: SCHOL. Cic. Bob. p. 12, 4 Hild. despicere: AMBR. off. 2, 14, 66. destituere: SEN. dial. 9, 13, 3. detestari: AVG. civ. 2, 18. digerere: SEN. epist. 108, 1. distrahere: CIC. Tusc. 5, 60. effugere: PVBLIL. E 8 TAC. hist. 1, 15. eicere: CIC. Tusc. 5, 93. elicere: LIV. 45, 19, 4 COLVM. 6, 24, 2. erigere: RHET. Her. 4, 2, 2. evomere: AVG. serm. 311, 15, 13. excitare: VAL. MAX. 8, 11 ext. 4 CELS. 4, 23 AMBR. off. 1, 39, 194. excludere: CIC. Cael. 22. execrari: LIV. 40, 10, 1. exercere: SPART. Hel. 5, 11. eximere: SEN. epist. 88, 3. expellere: AVG. quaest. euang. 1, 8. experiri: CORP. VI 15317. explere: RHET. Her. 2, 2, 3 CIC. inv. 1, 2 prov. 2 part. 96 fin. 1, 45. 53 LIV. 7, 30, 14. 16 AVG. contin. 13, 28 civ. 15, 7 epist. 220, 6 *al.* exsatiare: SEN. epist. 73, 2. extendere: LIV. 28, 43, 5. extinguere: PANEG. 10, 9 AVG. epist. 177, 17 doctr. christ. 3, 10, 15. extirpare: AVG. serm. 311, 7, 7. extrahere: CIC. fin. 2, 27. facere: SEN. dial. 8, 5, 4 epist. 52, 14. 100, 12. fastidire: SEN. dial. 1, 6, 5. fatigare: SEN. epist. 12, 5. finire: CIC. fin. 1, 62. 2, 22. 23. 27. 64 SEN. dial. 9, 10, 6 AVG. conf. 5, 8, 15. fovere: PANEG. 11, 17 AVG. epist. 220, 6. frangere: CIC. de orat. 1, 86. 2, 35 AVG. civ. 1, 1. 2, 24. confringere: CIC. Mil. 78 (*H*, fractis *rel.*). frenare: AVG. c. Iul. 4, 18 contin. 3, 6. fugere: CIC. off. 1, 68. generare: AMBROSIAST. in I Cor. 15, 50. gerere: PANEG. 10, 38 IVST. 17, 1, 11. habere: CIC. Verr. 3, 184 Sull. 73 CAEL. Cic. epist. 8, 16, 2 SEN. epist. 16, 9 VVLG. Rom. 15, 23 AVG. civ. 15, 5. 21, 3. in sua potestate: SEN. epist. 89, 15. illicere: CVRT. 5, 1, 36. imminuere: CIC. Phil. 12, 7. immittere: ARNOB. nat. 1, 43. impedire: CIC. Att. 12, 5, 2. implere: SEN. epist. 73, 2 AVG. civ. 2, 23. importare: CIC. rep. 3 frg. 3. incendere: CIC. Pis. 59 epist. 15, 21, 1 BRVT. Cic. ad Brut. 1, 4, 2 AMM. 21, 1, 6. incitare: AVG. vera relig. 35, 65. includere: CIC. fin. 1, 44 in animis. incusare: SPART. Pesc. 5, 1. inflammare: CIC. fin. 1, 51 rep. 4, 9. infrenare: AVG. civ. 22, 22. infundere: SEN. epist. 115, 11 AMBR. off. 1, 14, 115. 1, 26, 125. ingenerare: CIC. ac. frg. 14 VAL. MAX. 3, 3, 2. 8, 9 ext. 3 CVRT. 9, 1, 33 IREN. app. p. 906. ingignere: CIC. fin. 2, 46. inhibere: COLVM. 8, 5, 5. inicere: BRVT. Cic. epist. 11, 10, 2 CAES. Gall. 1, 41, 1 (innata *codd.*) PHAEDR. 1, 27, 5 CVRT. 5, 13, 12 ZENO 1, 10, 1 SERV. Aen. 9, 182. insimulare: AMM. 17, 5, 10. inspirare: AVG. c. Pelag. 2, 8, 17. intendere: CIC. Phil. 7, 27 TAC. hist. 1, 12. intercludere: AMBR. epist. 70, 8. intericere: CIC. rep. 1, 42. interponere: CIC. Verr. 1, 35. irridere: CIC. Pis. 62. irritare: BRVT. Cic. ad Brut. 1, 17, 1 SEN. benef. 7, 2, 3 epist. 7, 7. 74, 8. 76, 17. 105, 3. 110, 15 CVRT. 5, 1, 36 QVINT. decl. 301 p. 186, 23. mederi: TER. Phorm. 822. minuere: CIC. fin. 1, 51 part. 67 AVG. divers. quaest. 36, 1 enchir. 121, 32. moderari: CIC. part. 76 PLIN. paneg. 24. movere: CIC. Tusc. 4, 61. multare: FLOR. epit. 3, 11, 2. obicere: CIC. Cael. 45 Caelio. VELL. 2, 33, 2. opprimere: PS. SEN. mon. 135. ordinare: SEN. epist. 10, 2. ostendere: LIV. 35, 25, 9. parare: TER. Phorm. 821. parere: RHET. Her. 2, 22, 34. praestruere: TERT. adv. Val. 1 p. 177, 12. praetexere: CIC. Pis. 56. premere: AVG. civ. 5, 12. prodere: QVINT. decl. 245 p. 5, 28. profundere: CIC. Cael. 28. protendere: ARNOB. nat. 7, 31. reddere: CELS. 7, 3. refrenare: SEN. epist. 104, 13. 120, 11 PANEG. 10, 15 AVG. in psalm. 31 enarr. 2, 5 SVLP. SEV. chron. 1, 16, 7. refutare: CIC. epist. 1, 9, 25. regere: CIC. inv. 2, 164 AMBR. epist. 38, 8 AVG. divers. quaest. 31, 1 contin. 13, 28. relinquere: SEN. epist. 12, 5. remittere: PS. SEN. mon. 135. renovare: SEN. epist. 69, 2. reprehendere: CIC. epist. 5, 12, 1. reprimere: BRVT. Cic. ad Brut. 1, 17, 1 SEN. benef. 2, 7, 3. resecare: AVG. epist. 118, 1. restinguere: CIC. Pis. 59 nat. deor. 2, 148. retardare: CIC. Cluent. 199. revocare: CIC. nat. deor. 1, 28 LIV. 2, 45, 7. sanare: CIC. Tusc. 4, 24 PORPH. Hor. epist. 1, 1, 36 AVG. civ. 15, 7. sancire: CIC. leg. 3, 46. satiare: CIC. Tusc. 5, 93 TAC. hist. 4, 38 PANEG. 12, 24. sectari: AVG. civ. 18, 2. sequi: PHYSIOGN. 28. servare: CELS. 2, 3. solvere: CVRT. 6, 6, 1. spernere: AMM. 18, 8, 9. subicere: PS. SEN. mon. 65. subigere: AVG. civ. 5, 17. superare: AVG. civ. 5, 14. suscipere: CIC. Scaur. 38. suspendere: SEN. contr. 1 praef. 19. tegere: CIC. Verr. 6, 32 Pis. 56. temperare: SEN. clem. 1, 1, 7 PANEG. 10, 9 LACT. inst. 6, 5, 15. temptare: AMM. 29, 6, 4. tenere: CIC. Verr. 4, 3. 152. terminare: PANEG. 7, 15. tollere: LVCIL. 806 CIC. Verr. 3, 132 Tusc. 4, 62 fin. 2, 27. vexare: SEN. epist. 89, 18. vincere: CIC. epist. 15, 4, 15 LIV. 3, 64, 11 AMBR. epist. 18, 12 AVG. contin. 13, 28 civ. 13, 5 agon. 2, 2 doctr. christ. 3, 10, 15. devincere: AVG. divers. quaest. 36, 4. vindicare: TERT. nat. 2, 14.

abl. -e (-bus): abstinere: ARNOB. nat. 2, 13. accendi: LIV. 4, 46, 2. 29, 23, 4 VAL. MAX. 7, 3 ext. 10 CVRT. 5, 10, 1. incendi: CIC. fin. 5, 86 Phil. 1, 9 Tusc. 1, 45 rep. 2, 50 off. 3, 59 Att. 13, 28, 2 *al.* NEP. Hann. 2, 1 FLOR. epit. 1, 8, 7 ZENO 1, 10, 2. aestuare: ARNOB. nat. 5, 20 AMBR. vid. 10, 62. 64. affici: CIC. epist. 5, 21, 1. agi: ANON. Vales. 14, 85. agitari: FLOR. epit. 3, 1, 3 AVG. in psalm. 67, 20. ardere: CIC. rep. 2, 26 Brut. 302 leg. 2, 43 epist. 5, 12, 1 ad Brut. 1, 15, 4 *al.* CAES. civ. 3, 74, 2 LIV. 29, 6, 7 SEN. contr. 9, 1, 6 PLIN. epist. 1, 7, 5 FLOR. epit. 3, 11, 11 *al.* caecari: CIC. dom. 60 AVG. in psalm. 123, 10. caecum esse: CIC. Quinct. 83 LIV. 40, 13, 5. carere: CIC. Phil. 3, 25 AVG. civ. 5, 19. corrumpi: FIRM. err. 2, 2. depravari: RVT. LVP. 2, 2. deprehendi: QVINT. inst. 5, 7, 30. devincire: TER. Haut. 208. distrahi: SEN. dial. 7, 19, 3. distringi: SEN. dial. 10, 14, 3. duci: SCRIB. LARG. praef. p. 5, 4 QVINT. inst. 7, 2, 24. 9, 1, 18. adduci: CIC. epist. 4, 14, 2 CAES. Gall. 7, 50, 4 PAVL. FEST. p. 165 VAL. MAX. 2, 7, 9. induci: CIC. Verr. 4, 44 Cael. 38 CAES. Gall. 1, 2, 1. exardescere: FLOR. epit. 2, 2, 2 AVG. in psalm. 4, 9 civ. 2, 25. inardescere: PS. AVG. serm. ed. Caillau 2, 65, 8 CHROMAT.

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

in Matth. 3, 5. excandefacere: VARRO rust. 3, 4, 1. ferri: CIC. Tusc. 3, 4 BELL. Alex. 20, 2 VAL. MAX. 3, 8, 5. efferri: CIC. inv. 1, 85 div. 1, 49 leg. agr. 2, 91. fervere: ARNOB. nat. 2, 16 AVG. civ. 1, 30. flagrare: CIC. Verr. 3, 133 Pis. 62 de orat. 1, 134 rep. 2, 1 *al.* NEP. Milt. 5, 1 Dion 2, 2 Hann. 1, 3 LIV. 30, 40, 7 VAL. MAX. 5, 2 ext. 4. 8, 7, 2 SEN. epist. 69, 3. 108, 1 FLOR. epit. 3, 5, 3 IVST. 38, 1, 1 PS. HIL. libell. 19 AVG. civ. 5, 12 *al.* fluctuare: AMBR. off. 1, 38, 190. frangi: CIC. off. 1, 68. furere: SEN. dial. 3, 1, 1. gestire: ARNOB. nat. 2, 1. imbui: NEP. Dion 4, 3. impediri: CIC. inv. 2, 35 Cael. 45. impelli: CIC. off. 1, 63. 65 QVINT. decl. 343 p. 355, 5. infici: CIC. leg. 3, 30. inflammare: CIC. Verr. 5, 38 off. 1, 64 Lael. 86 *al.* VAL. MAX. 3, 3 ext. 2 QVINT. inst. 8, 6, 7. intactum esse: SEN. epist. 41, 4. irretiri: AVG. in psalm. 48 serm. 1, 2. languescere: AMBR. vid. 10, 63. liberare: CIC. Tusc. 2, 2. 11. liquescere: AVG. in psalm. 74, 6. moveri: CIC. ac. 2, 135 fin. 5, 29 AVG. civ. 14, 9. commoveri: CIC. part. 35 Pis. 61. occaecari: CIC. fin. 1, 33. occupari: SEN. benef. 3, 3, 1. rapi: CIC. Verr. 2, 65 NEP. Eum. 6, 2 HIER. epist. 2, 2. corripi: SEN. dial. 2, 2, 1. regi: AVG. civ. 14, 22. saevire: AVG. civ. 19, 12. satiari: PLIN. nat. 34, 81. solvi: SEN. epist. 10, 5. sordescere: AVG. de serm. dom. 2, 13, 44. stimulari: SEN. dial. 4, 8, 2. tenebrari: AVG. de serm. dom. 2, 3, 14. teneri: VAL. MAX. 3, 2 ext. 1 ASCON. Corn. p. 67 AMBR. off. 1, 50, 245 AVG. in psalm. 48 serm. 1, 2. vacare: CIC. off. 1, 69. vinci: SEN. epist. 94, 61 LACT. inst. 6, 5, 9 AVG. conf. 4, 2, 2 civ. 13, 19. uti: CIC. Verr. 1, 35 LACT. inst. 6, 19, 10.

syn.: *ad I*: concupiscentia, cupido, desiderium, impulsus (CIC. Verr. 2, 80), voluntas, votum (PANEG. 10, 38), zelus (VITR. 7 praef. 4). *ad II A*: amor, libido. *ad II B*: aviditas, avaritia. *ad II D*: studium. *opp.*: continentia, fastidium, metus, odium, timor.

cupiditissim *adv.* *i. q. cupide*: PASS. Thom. p. 138, 10 dum providetur matri, filius -m (compaginatim *vel* paulatim *al.*) educitur. *cf. Weber, Archiv 1 (1884) 262; Funck, Archiv 7 (1892) 488.*

***cupīdo**, -inis *f.* [*cf. c.* cupere, cupidus. *Th.*]. kapedo: GLOSS. V 214, 17. *prima syllaba producta*: CYPR. GALL. Iud. 593. *de genere*: NON. p. 421 -em cum feminino genere dicimus, cupiditatem significamus, ... cum masculino, deum ipsum (*cf.* PORPH. Hor. carm. 2, 16, 15 SERV. Aen. 5, 122 auct. Aen. 9, 182 CLAVD. DON. Aen. 6, 373). DVB. NOM. gramm. V 573, 31 -o generis feminini (GRAMM. suppl. 111, 17). *masculinum*: PLAVT. Amph. 840 HOR. sat. 1, 1, 61 carm. 2, 16, 15. 3, 16, 39. 3, 24, 51 epist. 1, 1, 33 OV. met. 8, 74. 9, 734. 10, 636 fast. 6, 575 SEN. Phaedr. 528 SIL. 4, 99. 6, 615. 14, 495. *v. etiam nom. propr.* NON. p. 421 -o et amor idem significare videntur et est diversitas. -o enim inconsiderate est necessitatis, amor iudicii. p. 436 cupiditas et -o diversa sunt, nam cupiditas levior est. *ibid. cupiditas* defluens ex -e. *legitur inde ab* ENNIO *et* PLAVTO, *singulis locis: apud* ENN. TVRPIL. TITIN., *ter*: IVV., *quaternis*: MANIL. LVCAN., *sexies*: VAL. FL., *octies*: LVCR., *novenis*: HOR. SIL. STAT., *13^{ies}*: VERG., *37^{ies}*: OV., *deest*: APPEND. Verg. TIB. PRIAP. PROP. GRATT. GERM. PERS. MART. *de aliis et de ratione, quae est inter usum vocum* -o *et* cupiditas, *v. tabulam p. 1411, 72.*

1 ***generatim*** *i. q. actio cupiendi vel affectus cupientis aliquid* (GLOSS. cupiditas, ἐπιθυμία): **a** *absolute positum*: TITIN. com. 95 ⟨a⟩ stultitia -is petunt consilium. LVCR. 4, 1153 homines ... -e caeci (SALL. Iug. 25, 7 animus -e caecus. LVCAN. 1, 87). SALL. Iug. 6, 3 praeceps ad explendam animi -em (64, 1 quo -o animi hortabatur. or. Phil. 11. APVL. Socr. 15 bona -o animi bonus deus est. *cf.* EDICT. imp. Diocl. 1, 29 mentium ... indomitas -es. HIER. epist. 98, 3 tota -e mentis inquirens. CYPR. GALL. Iud. 593). VERG. Aen. 9, 183 an sua cuique deus fit dira -o? HOR. sat. 1, 2, 111 -bus statuat natura modum quem. 2, 7, 85 responsare -bus. OV. met. 7, 19 aliud ... -o, mens aliud suadet. 8, 143 faciente -e vires. Pont. 4, 15, 31 res immoderata -o est. CVRT. 9, 2, 12 vicit ... -o rationem. COLVM. 12 praef. 9 *ut vestes* perversa ... -e maxime placeant, quae .... PLIN. nat. 9, 44 clupea venam ... mira -e appetens. 26, 14 balneas avidissima hominum -e instituendo. TAC. hist. 1, 66 *Valens* accensis egestate longa -bus immoderatus. 4, 52 amicos ... -bus ... imminui. 5, 13 volgus *Iudaeorum* more humanae -is sibi tantam fatorum magnitudinem interpretati. ann. 1, 68 haud minus inquies Germanus spe, -e (*sc. pugnandi*) ... agebat. 13, 2 *Agrippina* cunctis malae dominationis -bus flagrans. APVL. met. 2, 2 nullo ... initio vel omnino vestigio -is meae reperto. Plat. 2, 6 tertia pars mentis est -um et desideriorum. 2, 21 praesentia immoderatarum -um. TERT. anim. 32 anima sortita est ... vitia, -es, voluptates. SOL. 1, 62 ciborum ... fastidiis stomachi claudetur -o. EDICT. imp. Diocl. 1, 8 -o furoris indomiti. ARNOB. nat. 2, 30 quod -es iusserint atque instigaverint facere. AVR. VICT. Caes. 19, 3 cohibendae -i ingenium ni iuvet. ZENO 1, 2, 8 per *concupiscentiam* diabolus cum ... hominum mentes capit ac decipit, sic -o vocitari ... coepit. PRVD. cath. 7, 21 frenentur ... corporum -es. CLAVD. 8, 248 sibi cuncta petens nil collatura -o in iecur et ... compulsa recessit. AVG. civ. 22, 23 ne in ea quae agenda non sunt -o praecipitet.

b *additur genetivus obiecti*: **α** *nominis*: PLAVT. Trin. 676 tibi aquae erit -o. LVCR. 3, 59 honorum (SALL. Catil. 3, 5 honoris. LIV. 1, 34, 1 FLOR. epit. 1, 26, 1). 3, 1077 quae mala nos subigit vitai tanta -o? (SEN. epist. 101, 15 PLIN. nat. 22, 14 STAT. Theb. 3, 370 TAC. ann. 4, 50 APVL. Plat. 2, 18. ZENO 1, 6, 1 beatae vitae). 4, 1093 laticum frugumque. SALL. Catil. 7, 3 gloriae (SEN. epist. 74, 21 CVRT. 10, 5, 29 TAC. Agr. 5 hist. 4, 6 FRONTO p. 144, 10 N. APVL. apol. 66 AVG. civ. 5, 12). 10, 3 pecuniae (VELL. 2, 33, 1 VAL. MAX. 4, 3 pr. SEN. epist. 119, 9 pecunia ... nulli non maiorem sui -em incussit. APVL. met. 9, 19). 13, 3 somni. Iug. 19, 1 imperii (epist. Mithr. 5 LIV. 1, 23, 7. 26, 22, 14 CVRT. 9, 7, 3 TAC. ann. 12, 42 SIDON. carm. 2, 210). 42, 2 victoriae (PLIN. paneg. 33). 63, 2 consulatus (TAC. ann. 4, 68). epist. Mithr. 5 divitiarum (FLOR. epit. 4, 6, 2 IVST. 2, 2, 10 AMM. 16, 8, 13). VERG. Aen. 5, 138 laudum (6, 823 OV. met. 8, 300 laudis. trist. 4, 5, 11 VAL. MAX. 4, 4, 5 CVRT. 10, 5, 29 SIL. 14, 495. 16, 302 STAT. Theb. 1, 425 QVINT. inst. 12, 9, 1 *al.* TAC. ann. 16, 26 SOL. 27, 8). Aen. 6, 721 lucis (SIL. 10, 517 QVINT. inst. 6 pr. 13). 9, 757 caedis (*cf.* 9, 352 nimia caede atque -e ferri. OV. met. 1, 234). HOR. carm. 2, 5, 9 immitis uvae. OV. ars 3, 373 lucri (AMBR. off. 2, 6, 25 CLAVD. 3, 110). 3, 397 ignoti nulla -o. met. 2, 103 currūs (trist. 2, 385). 3, 225 praedae (3, 620. 14, 229 MANIL. 2, 616 TAC. hist. 1, 79. 3, 48. 4, 23. 63 APVL. met. 3, 6). 4, 346 nudae ... -e formae Salmacis exarsit. 5, 218 regni (LIV. 1, 6, 4. 1, 17, 1. 21, 10, 4 OCTAVIA 144 LVCAN. 7, 240 STAT. Theb. 2, 116 TAC. ann. 12, 47 HYG. fab. 67 p. 73, 19). 5, 529 tanta -o si tibi discidii est. 6, 50 *Arachne* -e palmae in sua fata ruit. 6, 671 poenae (SEN. dial. 3, 5, 3). 8, 224 *Icarus* caeli ... -e tractus. 10, 182 lusūs. 10, 666 nitidi ... -e pomi declinat cursus. 10, 689 concubitus. 11, 338 leti (*cf.* Ib. 517 mortis). 14, 634 veneris ... nulla -o est (VAL. MAX. 4, 3 pr. COLVM. 7, 6, 3). fast. 1, 211 opum. LIV. 2, 1, 3 libertatis immaturae. 6, 35, 6 quarum *rerum* immodica -o inter mortales est, agri, pecuniae, honorum. 21, 19, 7 populos ad -em novae fortunae erexerunt. MANIL. 4, 539 cibi. SEN. dial. 9, 9, 7 si studiorum nimia -e erraretur. 10, 2, 1 militiae. 10, 4, 3 temporis optatissimi. clem. 2, 1, 4 alieni. epist. 108, 8 auditorem concitare ad -em recti (SIL. 1, 612. 11, 206). Phaedr. 528 auri (LVCAN. 7, 747 TAC. ann. 16, 1 AMM. 31, 2, 11). OCTAVIA 426 belli (SIL. 14, 495). CVRT. 9, 2, 9 famae (SVET. Nero 55). 10, 5, 34 vini. VAL. FL. 5, 536 sceptri (STAT. Theb. 11, 433). SIL. 13, 174 cruoris. IVV. 10, 143 tituli (FLOR. epit. 4, 10, 2 titulorum). 14, 176 immodici census. TAC. hist. 2, 8 rerum novarum (3, 4). 2, 38 potentiae (ann. 4, 60). 2, 86 quaestus (*Grotius*, quietis *M*). 4, 20 patriae atque otii (ann. 14, 57). 5, 11 praemiorum (APVL. met. 6, 8 tanti praemii). 5, 16 proelii (*cf.* GELL. 13, 25, 19 pugnae). ann. 1, 75 severitatis. 3, 44 mutationis. 5, 1 Caesar -e formae aufert marito *Iuliam*. 6, 32 vindictae. 13, 4 ultionis. 14, 2 *dominationis* (FLOR. epit. 3, 18, 3). 14, 22 luxus. 15, 36 *al.* PLIN. epist. 5, 8, 2 diuturnitatis. SVET. Nero 55 aeternitatis perpetuaeque famae (TERT. test. anim. 4). FLOR. epit. 3, 12, 13 principatus. 4, 6, 2 ultionis. GELL. praef. 12 honestae eruditionis. APVL. met. 8, 18 vestrorum spoliorum. SOL. 49, 10 geniturae. ARNOB. nat. 7, 6 vexationis. LACT. Phoen. 17 opum. ZENO 1, 9, 5 maligni fulgoris. 1, 12, 5 *caro* in -em sui utrumque sexum ... invitans. AVIEN. Arat. 1838 nostri ... -e fructus poscimus alterius dispendia. AMM. 29, 2, 9 ad -em altioris fortunae erectos. CLAVD. DON. Aen. 6, 373 istius -o desiderii, hoc est cupiditas. VVLG. II par. 19, 7 munerum (λαβεῖν δῶρα). CLAVD. 21, 245 scelerum. AVG. civ. 16, 25 lasciviae. COD. Iust. 6, 48, 3, 3a (*a. 531*) avaritiae. **β** *verbi*: SALL. Iug. 37, 4 oppidi potiundi (89, 6 LIV. 24, 13, 5 CVRT. 7, 11, 20 IVST. 11, 7, 4). 93, 3 difficilia faciundi. frg. hist. 1, 103 ignara visendi (MANIL. 5, 137 visendi ignota. CVRT. 6, 5, 25 visendi regis. 9, 9, 1 visendi Oceanum. TAC. hist. 1, 48. 2, 88 ann. 12, 56 *al.*). VERG. georg. 1, 37 regnandi (AVG. civ. 1, 31). LIV. 1, 6, 3 urbis condendae. 1, 56, 10 sciscitandi. 10, 25, 1 stipendia faciendi. 32, 5, 3 novandi res (TAC. ann. 4, 18). 33, 19, 4 praedandi. 33, 38, 11 restituendi nobilem urbem. 34, 4, 9 agros continuandi. 38, 16, 4 in Asiam transeundi. 40, 21, 2 ascendendi. VAL. MAX. 1 praef. cuncta complectendi. 9, 3 pr. nocendi. SEN. dial. 8, 5, 1 ignota noscendi (LVCAN. 10, 268 noscendi Nilum. PLIN. nat. 8, 44 TAC. ann. 2, 54). benef. 4, 14, 4 dandi. epist. 94, 65 crescendi. Thy. 953 flendi. CVRT. 3, 1, 16 sortis eius explendae. 4, 7, 8 adeundi (9, 9, 1 adeundi ... terminos. TAC. hist. 2, 8 adeundi ... templum. 4, 82). 7, 2, 38 ignominiae demendae. 7, 11, 4 naturam ... fatigandi. 9, 7, 3 in patriam revertendi. 10, 1, 16 cognoscendi plura (TERT. adv. Val. 9 cognoscendi patrem). COLVM. 6, 27, 10 coeundi. 7, 3, 21 bibendi pascendique. MELA 3, 52 imperitandi (TAC. hist. 4, 25). PLIN. nat. 7, 5 vivendi (TAC. ann. 2, 63). 33, 48 habendi (33, 134 PLIN. epist. 9, 30, 4. APVL. Plat. 2, 25 argenti habendi. ARNOB. nat. 5, 1 AMM. 16, 7, 6 SVLP. SEV. chron. 1, 23, 5). QVINT. inst. 10, 7, 17 placendi. TAC. hist. 1, 22 obscura credendi. 1, 63 spoliandi. 2, 27 reciperandi decoris. 3, 20 pugnandi (AMM. 21, 3, 3). 3, 32 praedandi. 5, 23 aciem ostentandi. ann. 1, 3 proferendi imperii. 1, 10 dominandi (15, 53 FLOR. epit. 3, 12, 13 SVLP. SEV. chron. 2, 17, 5). 1, 49 eundi in hostem. 1, 61 solvendi suprema. 2, 62 augendi pecuniam. 12, 28 ulciscendi. 15, 33 scaenas frequentandi. SVET. Cal. 42 contrectandae pecuniae. FRONTO p. 44, 17 N. agendi (APVL. Plat. 2, 2 agendi aliquid). APVL. met. 11, 21 accipiendorum sacrorum. apol. 16 discendi. 20 acquirendi. VLP. dig. 24, 3, 22, 7 procreandae subolis. PAPIN. dig. 50, 5, 8, 4 *pecuniae* retinendae. SOL. 1, 91 *corporis* spectandi. PANEG. 11, 13 imperandi. AVG. conf. 6, 12, 22 experiendi.

c *seq. infinitivus*: ENN. scaen. 257 -o cepit miseram nunc me

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

proloqui. VERG. Aen. 2, 349 vobis . . . extrema -o *est* certa sequi. 6, 133 si tanta -o bis Stygios innare lacus. CVRT. 4, 8, 3 Aethiopiam invisere. SIL. 7, 226 supremis esse -o est nominis Ausonii. STAT. Theb. 10, 431 regem si tanta -o condere. Ach. 1, 494 huic bellare -q. TAC. ann. 14, 14 *Neroni* -o (*Lipsius*, copia *M*) erat curriculo quadrigarum insistere. COMM. instr. 2, 23, 9 vana -o est congere⟨re⟩ nimium. IVST. 12, 7, 13 captus . . . -e Herculis acta superare. SVLP. SEV. chron. 1, 38, 6 populum censere. 2, 16, 3 corpore abuti.

d *seq.* ad: CVRT. 6, 5, 32 acrior ad venerem feminae -o quam regis.

2 ***speciatim:*** a *i. q.* amor (GLOSS. IV 224, 42. 501, 13), *libido*; GLOSS. desiderium. ἔρως, πόθος. *cf.* CATO or. frg. 17, 3 aliud est . . . amor, longe aliud est -o. SERV. auct. Aen. 4, 194 -em veteres immoderatum amorem dicebant. ISID. diff. 1, 5 alii verius amorem et bonum dixerunt et malum, -em semper malum. *absolute:* PLAVT. Amph. 840 pudicitiam et pudorem et sedatum -em. TVRPIL. com. 39 *mulier* parce *amici* serviat -es. LVCR. 4, 1057 voluptatem praesagit muta -o. 5, 963 conciliabat . . . mutua quamque -o. VERG. Aen. 4, 194 turpi . . . -e captos. 7, 189. OV. met. 8, 74 succensa -e tanto. 9, 734 femina femineo correpta -e nulla est. 10, 636 Atalante primo . . . -e tacta. 13, 762. 14, 29. COLVM. 6, 27, 3 ἱππομανὲς . . . equinae -i similem mortalibus amorem accendit. 6, 27, 8 -e sollicitati *equi.* 6, 35, 1 *ut equae* tabe -is intereant. 6, 36, 4. 10, 198. 208 flammata -e tellus. 10, 210 hominum, pecudum volucrumque -o. TAC. ann. 3, 34 exponi -bus alienis. 4, 39 Seianus . . . muliebri . . . -e incensus. 6, 1 incitamentum -is habebat *Tiberius.* 11, 36 paribus lasciviis ad -em et fastidia. 13, 12 muliercula . . . -es principis explente. 13, 13 primas adulescentis -es velaverat. 13, 46 *Poppaea* imparem -i se . . . simulans. 14, 35 eo provectas Romanorum -es, ut. APVL. met. 2, 10 -e allibescenti ‘pereo’, inquam. 5, 31 *Venerem* -es populis disseminantem. 8, 2 in profundam ruinam -is sese . . . praecipitaverat. AVSON. 118, 4 vita . . . incestis laeta -bus. VVLG. Ezech. 23, 6 iuvenes -is. AVG. civ. 14, 8. MART. CAP. 1, 85 corpore *Veneris* -e suspirare. CLAVD. MAM. anim. 2, 7 p. 126, 1 cupiditatibus et -bus . . . corpus oneratur (*Plato Phaedo p. 66*C ἐρώτων δὲ καὶ ἐπιθυμιῶν). COD. Iust. 6, 61, 8, 5a (*a. 531*) -i dediti *iuvenes.* 7, 24, 1 pr. *nota de amore divino:* APVL. Plat. 2, 14 aspirante caelesti -e. *metonymice i. q. semen:* LVCR. 4, 1115 ubi se erupit nervis collecta -o. *cum genetivo obiecti:* PLAVT. Poen. 157 differor -e eius. VERG. Aen. 7, 263 nostri si tanta -o (*i. desiderium*) est. OV. met. 9, 455 Byblis Apollinei correpta -e fratris. 13, 906 visae . . . -e virginis haeret. fast. 6, 119 Ianus visae . . . -e captus. 6, 575 magno correpta -e regis. APVL. met. 5, 23 *Psyche* magis magisque -e flagrans Cupidinis. 5, 24 te . . . hominis devinctam -e. 8, 22 liberae cuiusdam . . . mulieris. 10, 19 in admirabilem mei -em incidit. COD. Iust. 5, 27, 7, 1 (*a. 531*) ex cuiuslibet mulieris -e. *ceterum v. nom. propr.* Cupido. b *i. q.* avaritia (GLOSS. V 214, 17 aviditas): HOR. sat. 1, 1, 61 pars hominum decepta -e falso. carm. 2, 16, 15 -o sordidus. 3, 16, 39 contracto . . . -e. 3, 24, 51 eradenda -is pravi sunt elementa. epist. 1, 1, 33 fervet avaritia miseroque -e pectus. 1, 18, 98 te . . . inops agitet vexetque -o. TAC. ann. 12, 57 Narcissum incusat -is ac praedarum. 13, 50 temperandas plane publicanorum -es. 16, 14 opes *Antei* praecipuas ad eliciendam -em *Neronis.* c *i. q. gloriae vel honoris cupiditas, ambitio:* SALL. Iug. 20, 6 neque . . . -o Iugurthae minuebatur, quippe qui totum eius regnum animo iam invaserat. 64, 5 ita -e atque ira, pessimis consultoribus, grassari. STAT. Theb. 11, 300 spes atque occulta -o his latet. APVL. Plat. 1, 2 ni Socrates humilitatem -is ex *Platonis* mentibus expulisset et verae laudis gloriam in eius animum inserere curasset. AMM. 29, 1, 17 Quintiano senatore illicitae -is homine. 29, 1, 35 tempus patrandae -is quaeritabat.

iuncturae selectae: ***nominales:*** *substantiva:* comprehensio: APVL. met. 10, 2. elementum: HOR. carm. 3, 24, 51. incitamentum: TAC. ann. 6, 1. initium: APVL. met. 2, 2. mos: SALL. hist. frg. 1, 103 TAC. hist. 5, 13. praesentia: APVL. Plat. 2, 21. prolatio: ARNOB. nat. 5, 41. ruina: APVL. met. 8, 2. stimulus: COLVM. 10, 198. stultitia: TITIN. com. 95. tabes: COLVM. 6, 35, 1. vestigium: APVL. met. 2, 2. *epitheta:* acris: CVRT. 6, 5, 32 (*comp.*) TAC. ann. 15, 33. admirabilis: APVL. met. 10, 19. alta: TAC. hist. 4, 82 (*comp.*). arrecta: VERG. Aen. 5, 138. avida: PLIN. nat. 26, 14 (*superl.*). bona: APVL. Socr. 15. caeca: LVCR. 3, 59 OV. met. 3, 620 MANIL. 4, 2 SEN. Phaedr. 528 IVV. 10, 351 PANEG. 11, 13. caelestis: APVL. Plat. 2, 14. dira: VERG. georg. 1, 37 Aen. 6, 373. 721. 9, 183 SEN. Thy. 953 AVG. civ. 14, 5 CARM. epigr. 420, 9. equina: COLVM. 6, 27, 3. extrema: VERG. Aen. 2, 349. femineus: OV. met. 9, 734. festina: VAL. FL. 6, 472. flagrans: TAC. ann. 15, 53 (*comp.*) APVL. Plat. 2, 18 (*comp.*). foeda: STAT. Theb. 3, 370. furibunda: STAT. Theb. 4, 318. furiosa: OV. fast. 1, 211. humana: SALL. hist. frg. 1, 103 TAC. hist. 5, 13. ieiuna: LVCR. 4, 876. illicita: AMM. 29, 1, 17. immensa: VERG. Aen. 6, 823 PLIN. nat. 7, 5 TAC. ann. 12, 7 AMM. 31, 2, 11. immoderata: APVL. Plat. 2, 21. immodica: LIV. 6, 35, 6. improba: SEN. Herc. f. 407. incesta: AVSON. 118, 4 COD. Iust. 5, 27, 7, 1. inconsulta: SVET. Nero 55. indomita: EDICT. imp. Diocl. 1, 29. inexplebilis: PLIN. nat. 33, 134. infelix: COD. Iust. 7, 24, 1 pr. infinita: SEN. epist. 94, 65 AMM. 16, 8, 13. ingens: SALL. Iug. 63, 2 LIV. 24, 13, 5. 34, 4, 9 AVG. civ. 5, 17. inops: HOR. epist. 1, 18, 98. insana: VERG. Aen. 9, 757 AVG. civ. 14, 8. insatiabilis: CVRT. 9, 2, 9. insita: TAC. hist. 2, 38. 3, 32. intempestiva: OV. met. 10, 689 CVRT. 4, 8, 3. levis: VAL. FL. 6, 472. magnus (-a): OV. fast. 6, 575 IVV. 10, 351. maior: SEN. epist. 119, 9 CVRT. 10, 5, 29 PLIN. nat. 22, 14. maxima: SALL. Iug. 89, 6. mala: LVCR. 3, 1077 TAC. hist. 1, 48. maturus: SIL. 14, 495. mira: PLIN. nat. 9, 44. miser: HOR. epist. 1, 1, 33. modica: APVL. Plat. 2, 14. muliebris: TAC. ann. 4, 39. muta: LVCR. 4, 1057. mutua: LVCR. 5, 963. necessaria: APVL. Plat. 2, 15. nefaria: COD. Iust. 5, 27, 7, 1. nimia: VERG. Aen. 9, 352 OV. Pont. 2, 8, 71 SEN. dial. 9, 9, 7 LVCAN. 1, 87 TAC. ann. 2, 63. 14, 22. occulta: STAT. Theb. 11, 300. par: TAC. ann. 14, 2. parilis: OV. met. 14, 29. perversa: COLVM. 12 praef. 9. pervicax: CVRT. 9, 9, 1. prava: SALL. Iug. 1, 4 HOR. carm. 3, 24, 51. profunda: SALL. epist. Mithr. 5. profusa: TAC. hist. 1, 52 ann. 3, 52. quanta: SEN. dial. 8, 5, 1. sacra: SIL. 1, 612. saeva: STAT. silv. 2, 1, 214 IVV. 14, 175. sera: VAL. FL. 4, 247. subita: SVLP. SEV. chron. 1, 38, 6. tacita: TERT. adv. Val. 9. tanta: LVCR. 3, 1077 SALL. Catil. 7, 3 VERG. Aen. 6, 133. 7, 263 OV. met. 5, 529. 8, 74 LIV. 10, 25, 1 SIL. 10, 517 STAT. Theb. 10, 431. 11, 433 QVINT. decl. 315 p. 241, 25. tota: HIER. epist. 98, 3. turpis: VERG. Aen. 4, 194 SEN. Ag. 135 VAL. FL. 2, 131. valida: OV. met. 13, 762. vana: COMM. instr. 2, 23, 9. veneria: APVL. met. 10, 2. vesana: LACT. Phoen. 17. vetus: TAC. hist. 2, 38 ann. 14, 14.

verbales: *nomin.* (-o, -es): adolescit: TAC. hist. 2, 38. agitat: HOR. epist. 1, 18, 98 te. OV. trist. 2, 385. exagitat: SALL. Iug. 63, 2 illum. capit *aliquem:* ENN. scaen. 257 LIV. 1, 6, 3. 32, 5, 3. 33, 38, 11. 38, 16, 4. 40, 21, 1 IVST. 11, 7, 4 conquiescit: PAVL. sent. 5, 3, 4. corripit: MANIL. 4, 539 animum. crescit: SALL. Catil. 10, 3 OV. fast. 1, 211 OCTAVIA 426. erumpit: LVCR. 4, 1115 se. TAC. hist. 2, 38. exardescit: APVL. Plat. 2, 15. exoritur: CLAVD. DON. Aen. 6, 373. gliscit: APVL. met. 11, 21. haurit: VERG. Aen. 5, 138 corda. incedit: SALL. Catil. 7, 3. LIV. 1, 56, 10 animos. 24, 13, 5 VAL. MAX. 1 praef. mihi. CVRT. 3, 1, 16 animo. 4, 8, 3. 7, 11, 4 TAC. hist. 2, 2. 5, 23 AVG. civ. 5, 12. SVLP. SEV. chron. 1, 23, 5 animos. 1, 38, 6 eum. 2, 16, 3. intrat: TAC. Agr. 5 animum. invadit *aliquem:* SALL. Iug. 89, 6. 93, 3 PLIN. epist. 9, 30, 3 TAC. ann. 1, 61. languescit: PLIN. epist. 8, 20, 1. occupat: OV. met. 10, 689 Hippomenen. premit: SEN. Ag. 135 animum. recedit: CLAVD. 8, 248. redit: VAL. FL. 4, 247. sollicitat: PLIN. epist. 5, 8, 2 me. stimulat: LIV. 1, 23, 7 populos. CVRT. 4, 7, 8 animum. subigit: LVCR. 3, 1077 nos. tenet: APVL. Plat. 2, 18 eum. torquet: SEN. dial. 10, 2, 1 quosdam. venit: VERG. georg. 1, 37. tibi. FLOR. epit. 3, 12, 13 ex nimiis opibus. APVL. apol. 20 ex opinione inopiae. vexat: SALL. Catil. 3, 5 me. HOR. epist. 1, 18, 98 te. *accus.* (-em, -es): accendere: CVRT. 6, 5, 25 TAC. hist. 1, 66. claudere: SOL. 1, 62. coercere: TAC. ann. 3, 52. cohibere: AVR. VICT. Caes. 19, 3. colligere: LVCR. 4, 1115. compellere: CLAVD. 8, 248. concipere: COLVM. 7, 3, 20. elicere: COLVM. 6, 27, 10 TAC. ann. 16, 14. excutere: SEN. epist. 101, 15. expellere: SEN. clem. 2, 1, 4. explere: LVCR. 4, 876. 1093 SALL. Iug. 6, 3 TAC. ann. 13, 12. exuere: TAC. hist. 4, 6. frenare: PRVD. cath. 7, 21. habere: SEN. dial. 8, 5, 1. incutere *alicui:* SEN. epist. 119, 9. inflammare: PS. AVG. serm. ed. Caillau 1, 55, 3. ingignere: MANIL. 5, 137 TERT. test. anim. 4. irritare: CVRT. 10, 5, 34. lenire: APVL. met. 9, 19. minuere: SALL. Iug. 20, 6. mitigare: CVRT. 10, 5, 34. movere: TAC. hist. 1, 80. obiectare: TAC. ann. 12, 42. occultare: TAC. ann. 12, 44. pacare: APVL. Plat. 1, 18. patrare: AMM. 29, 1, 35. sedare: PLAVT. Amph. 840. temperare: TAC. ann. 13, 50. tollere: LVCIL. 807 HOR. carm. 2, 5, 9. *ablat.* (-e, -bus): accendi: CVRT. 6, 5, 25. 10, 1, 16 STAT. Theb. 1, 425 TAC. ann. 16, 1. incendi: SEN. nat. 1, 5, 7 COLVM. 6, 36, 4 TAC. ann. 4, 39 SVET. Cal. 42. succendi: OV. met. 8, 74. adigi: TAC. ann. 15, 33. agi: SALL. or. Phil. 11 OV. met. 10, 182 SEN. Herc. f. 407. ardere: OV. trist. 6, 575 AMM. 16, 8, 13 AVG. civ. 5, 17. caecum esse: LVCR. 4, 1153 SALL. Iug. 25, 7. 37, 4 LVCAN. 1, 87. 7, 747 STAT. Theb. 2, 116. calere: SIL. 13, 769. capi: SALL. Iug. 1, 4 VERG. Aen. 4, 194. 7, 189 OV. met. 13, 762. 14, 29 fast. 6, 119 VAL. FL. 2, 131 SOL. 1, 91 IVST. 12, 7, 13 AMM. 15, 4, 6 COD. Iust. 7, 24, 1 pr. conciri: TAC. ann. 1, 10. corripi: OV. met. 9, 455. 734 fast. 6, 575. devinciri: APVL. met. 5, 24. differri: PLAVT. Poen. 157. duci: IVV. 10, 351 CYPR. GALL. iud. 593. efferari: SOL. 49, 10. erigi: TAC. hist. 2, 8. exardescere: OV. met. 4, 346 AMM. 16, 7, 6. inardescere: TAC. ann. 6, 32. exhauriri: COLVM. 7, 6, 3. ferri: VERG. Aen. 9, 352 SEN. dial. 6, 23, 2. fervere: HOR. epist. 1, 1, 33 CLAVD. 3, 110. flagrare: SALL. or. Phil. 7 OV. met. 2, 104 LIV. 21, 10, 4 LVCAN. 7, 240 TAC. ann. 13, 2 APVL. met. 5, 23. 8, 22 FRONTO p. 44, 17 N. ZENO 1, 6, 1 AMM. 15, 2, 8. 31, 2, 11. flammare: COLVM. 10, 208 SIL. 16, 302. impelli: APVL. Plat. 2, 14. inflammari: PLIN. nat. 8, 44. irritari: AMM. 21, 3, 3. lacerari: SALL. or. Phil. 11. ludi: OV. Pont. 2, 8, 71. obcaecari: COLVM. 6, 36, 4. onerari: CLAVD. MAM. anim. 2, 7 p. 126, 1. sollicitari: COLVM. 6, 27, 8. tangi: OV. met. 10, 636 trist. 4, 5, 11 *cf.* PROP. 1, 1, 2. tendi: VLP. dig. 24, 3, 22, 7. torqueri: MANIL. 4, 2. trahi: OV. met. 8, 224 TAC. hist. 4, 63. vinci: OV. met. 14, 229 15, 178. uri: TERT. adv. Val. 9.

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

syn.: [amor, appetitus, cupiditas, desiderium, impulsus, studium. avaritia. ambitio. *opp.* fastidium.
deriv.: cupidineus. Cupidinunculus *nom. propr.*

***cupidus**, -a, -um [*cf. c.* cupere, cupido. *Th.*]. ISID. orig. 10, 42 -us a cupiendo multum ... vocatus (*cf.* GRAMM. suppl. 74, 21). CIC. fin. 2, 27 quis est ..., in quo sit cupiditas, quin recte -us dici possit? (Tusc. 4, 57). ISID. diff. 1, 4 avarus est qui suo non utitur, -us qui alieni desiderat. DIFF. ed. Beck p. 40, 109 avidus habet mensurae modum, insatiabilis est qui non potest satiari, -us vero qui in utrumque intellegitur. *legitur inde a* PLAVTO *et* ENNIO, *comp. inde a* LAEVIO *et* CIC., *superl. a* CIC. [*prov.* cobe. *M.-L.*]

I *de animantibus*: **A** *generatim, qualitas eius qui cupit* (GLOSS. ἐπίθυμος, ἐπιθυμητής): **1** *absolute positum*: **a** *attributive*: PLAVT. Bacch. 1015 ego animo -o ... fui (TER. Haut. 367 VAL. MAX. 7, 1 pr. SEN. dial. 4, 31, 5 animos. AMM. 20, 8, 13. *cf.* ENN. scaen. 279 corde. LVCR. 4, 1138). Curc. 97 eius *vini* amor -am me huc prolicit. ENN. scaen. 298 qui -a ⟨mente⟩ (*Vahlen*, non cupienda *Ribbeck*) cupiens cupienter cupit (CATVLL. 64, 147 -ae mentis ... libido. 64, 398. PROSP. carm. de ingrat. 156 -is *mentibus* componere foedus). TER. Phorm. 158 utinam ne ... me -um eo impulisset. TRAG. inc. 252 -am in patriam portate! RHET. Her. 4, 40, 52. CIC. parad. 35 omnes -os ... esse servos. fin. 2, 21 si *parricidae* nec -i sint. off. 3, 59 emit homo -us (*sc. emendi, cf.* Att. 12, 43, 2. 12, 47, 2. ad Q. fr. 3, 1, 14 nec fui unquam valde -us). Phil. 6, 17 -um (*opp.* providum) me ... iudicatote. CATVLL. 107, 1 si quoi quid -o⟨que⟩ optantique obtigit unquam. 107, 4 te restituis ... mi -o *eqs.* CAES. Gall. 7, 40, 4 -issimis (*sc. progrediendi*) omnibus *militibus* progressus milia passuum XXV. CIRIS 93 magna mihi -o tribuistis praemia. HOR. sat. 2, 1, 12 *me* -um ... vires deficiunt. ars 165 *iuvenis* (CORP. V suppl. ital. 384). TIB. 1, 1, 76 -is vulnera ferte viris (ANTH. 415, 62 spes -os tollit in arma viros). OV. fast. 2, 559 matri. EPICED. Drusi 214 Iovis. LIV. 8, 31, 3 -issimis (*sc. pugnandi*) ... militibus. STAT. Theb. 3, 58 ut primum invisi -o (*sc. referendi quae facta erant*) *Tydeo* data copia regis. MART. 8, 21, 7 quid -um Titana tenes? *pro subst.*: VAL. MAX. 5, 2 ext. 1 ut ultro sibi et quidem a -o daretur (*cf.* 8, 7 ext. 5). PHAEDR. 2 prol. 14 negare -is. SEN. dial. 5, 1, 3 *ira* impotentes sui -osque ... exagitat. STAT. silv. 4, 3, 111 nil obstat -is. *cf.* QVINT. inst. 5, 13, 31. 12, 9, 4. **b** *praedicative pro adverbio*: BELL. Afr. 90, 2 libentes -ique condicionem acceperunt (GELL. 14, 6, 2 accipio -us et libens *librum*). VERG. Aen. 8, 165 -us Phenei sub moenia duxi. HOR. epist. 1, 2, 24 *Circae pocula* si cum sociis stultus -usque bibisset. VAL. MAX. 7, 6, 2 *Campana urbs* Punicam feritatem . . . -a fovit. LVCAN. 2, 170 me ... fratris ora rogo -um ... imponere. STAT. Theb. 12, 425 advivere lucem roboribus pariter -ae (*sc. Argia et Antigone*) videre. Ach. 1, 815 excipiunt -i *Vlixes et Diomedes*. MART. 12, 49, 11 quos ... opto in nostro -us sinu videre. COMM. apol. 138 ad illa tendamus -i. PANEG. 5, 9 festino -us ad singularem illam victoriam. CARM. epigr. 479, 3 veni -us (CORP. IV 6697 venimus hoc [*i. huc*] -i).

2 *additur genetivus obiecti*: **a** *nominis*: PLAVT. Curc. 100 ut veteris vetus tui (*sc. vini.* vetusti *codd.*) -a sum (Pseud. 183 vini [vino *P et fort. A*] ... -ae estis. SPART. Sept. Sev. 19, 8. Geta 4, 1 vini varie conditi. CAPITOL. Gord. 19, 1 VOPISC. Aurelian. 6, 1 vini et cibi). PLAVT. Poen. 179 leno ... auri -us (CVRT. 8, 8, 17 LAMPR. Alex. 14, 7 CORIPP. Ioh. 1, 293). CATO or. frg. 40, 1 ita -us orationis. LVCIL. 607 domum itionis -i. 686 liberum (CIC. orat. 155. QVINT. inst. 4, 2, 42 liberorum. decl. 338 p. 333, 1). RHET. Her. 4, 21, 29 honoris (CIC. Verr. 3, 128. 4, 43 LIV. 1, 34, 7). CIC. inv. 1, 80 qui non officii -ior quam pecuniae sit (2, 36 Verr. 1, 8 Cluent. 28 Tusc. 2, 12 VELL. 2, 97, 1. 9, 4, 1 QVINT. decl. 268 p. 95, 17 TERT. adv. Marc. 4, 33 p. 530, 9 IVST. 6, 8, 7). CIC. inv. 2, 114 homines virtutis -os. S. Rosc. 2 laudis ita sim -us (Verr. 4, 43 de orat. 1, 14 VAL. MAX. 8, 7 ext. 5). 55 ita ... quaestus te -um esse. Verr. 2, 19 quis tam novarum rerum iudiciorum iudicumque -us (Rab. perd. 33 Sest. 104. Att. 9, 12, 3 rerum novarum. CAES. Gall. 1, 18, 3. 5, 6, 1 SALL. Catil. 28, 4. 48, 1 Iug. 66, 2 FLOR. epit. 3, 23, 2 AMM. 17, 11, 4 SVLP. SEV. chron. 2, 46, 6). CIC. Verr. 3, 117 *amicum* existimationis meae studiosissimum -issimumque (4, 140 praetor -us existimationis bonae). 5, 80 Verrem artificii sui -um (5, 46). 5, 46 argenti (CVRT. 8, 8, 17 LAMPR. Alex. 14, 7). Caecin. 47 homines possessionis -iores quam vitae esse (Tusc. 2, 10 me nimis vitae -um. epist. 14, 4, 1 utinam minus vitae -i fuissemus! BRVT. et CASS. Cic. epist. 11, 2, 3 LVCR. 6, 1239 VAL. MAX. 7, 3, 8 SEN. epist. 93, 12 PS. QVINT. decl. 3, 2). Mur. 90 consulem ... -issimum otii (LIV. 1, 32, 2 VELL. 1, 7, 1 otii quietisque). Flacc. 39 pastores ... -os litterarum (NEP. Cato 3, 1 CELS. 1, 2). Flacc. 75 gloriae (off. 1, 43 Tusc. 2, 12. 3, 73. SALL. Iug. 95, 3 SEN. contr. 1, 8, 13. 10, 2, 1 VAL. MAX. 2, 8, 5 SEN. epist. 95, 73 QVINT. inst. 4, 5, 25 PANEG. 11, 22 SPART. Pesc. 5, 1 VVLG. Gal. 5, 26. GLOSS. II 584, 57 gloriae -us κενόδοξος). dom. 60 illos tam -os liminum meorum et columnarum et valvarum fuisse. Pis. 5 Antonium ... -um provinciae (56 LIV. 33, 25, 5. 41, 17, 6). 56 triumphi (FLOR. epit. 2, 10, 3). 63 -i coronae laureae. de orat. 1, 47 homines contentionis -iores quam veritatis. Planc. 85 uter ... nostrum est -ior dicti? rep. 1, 50 imperii (CAES. Gall. 5, 6, 1 NEP. reg. 2, 2). fin. 2, 63 voluptatum (SALL. Iug. 95, 3 AMM. 28, 4, 3). 5, 49 sapientiae. off. 1, 43 splendoris. 1, 70 potentiae (VELL. 2, 29, 3 FLOR. epit. 4, 2, 11). Brut. 243 pugiles ... Olympiorum -i. 299 in eo, cuius omnes -issimi essent. Att. 8, 3, 4 mutationis rerum (LIV. 42, 5, 6). or. frg. A XIV 11 homines ... turbarum -i. POLLIO Cic. epist. 10, 31, 5 pacis -issimus sim (SALL. Iug. 102, 3 HOR. sat. 2, 1, 44 SPART. Hadr. 10, 2). CAES. Gall. 6, 35, 6 *magni pecoris numeri* sunt -issimi barbari. BELL. Afr. 93, 2 praedae (LIV. 3, 66, 3 praedarum. SEN. Thy. 709 tigris ... utriusque praedae -a). NEP. Cim. 3 huius coniugii -us Callias. Eum. 3, 1 neque salutis quam fidei fuit -ior. HOR. sat. 2, 2, 98 te ... frustra mortis -um (VAL. MAX. 7, 3, 8 alienae mortis). carm. 3, 14, 26 animos ... litium et rixae -os. OV. Pont. 1, 5, 35 est -us studiorum quisque suorum. 3, 9, 26 -i cursus ... equi. trist. 1, 6, 9 -us cruoris ... lupus (SIL. 9, 312 *cf.* VAL. MAX. 6, 8, 7 -os sanguinis milites). LIV. 35, 13, 7 -us belli ... Eumenes (SPART. Hadr. 10, 2 IVST. 34, 4, 1 SVLP. SEV. chron. 2, 14, 4 bellorum). VITR. 2 pr. 1 Dinocrates ... regiae -us commendationis. 10, 7, 5 qui -iores erunt eius subtilitatis. SEN. contr. 2, 1, 30 patrem -um divitiarum (GALLICAN. Avid. 14, 2). VAL. MAX. 1, 8 ext. 6 ⟨inimicus⟩ exitii eius -us. 3, 3 ext. 3 ultionis. PHAEDR. 1, 25, 8 carnis te (*sc. crocodilum*) -um meae. 3, 12, 4 pretii -us . . . tui (*sc. margaritae*). SEN. dial. 6, 17, 5 Dionysius ... dominationis -us. 11, 9, 4 Marcellum ... -iorem bonarum artium. Thy. 342 arcium. QVINT. inst. 3, 3, 8 novitatis alicuius. 5, 13, 31 sententiarum. 12, 7, 2 orator non poenae nocentium -us. 12, 9, 4 -issimis opinionis plus fructus venit. decl. 345 p. 362, 8 libertatis. IVV. 7, 58 animus ... -us silvarum. TAC. ann. 1, 80 volgus . . . cuiuscumque motus novi -um. FRONTO p. 180, 8 N. quam -issimus sim amicitiarum. 182, 9 avicularum. GELL. 1, 10, 1 adulescenti veterum verborum -issimo. APVL. Plat. 2, 18 quanto pluri[m]um -ior sit. apol. 72 me viae -um (HYG. fab. 194 p. 124, 21). PORPH. Hor. carm. 3, 14, 25/26 *animi iuvenum* amoris -i sunt (*cf.* GALLICAN. Avid. 3, 4 Veneris). CAPITOL. Pert. 13, 4 tam lucri -us fuit (VVLG. Tit. 1, 7 LEO M. serm. 60, 4). Ver. 10, 8 aleae *fuit* -issimus. VOPISC. Tac. 11, 4 marmorum. SPART. Hadr. 16, 1 famae celebris. 17, 8 peregrinationis. Geta 5, 2 vestitus nitidi -issimus. Sept. Sev. 18, 5 doctrinae . . . nimis -us. VOPISC. Aurelian. 21, 5 vindictae (PETR. CHRYS. serm. 38 p. 307A). IVST. 18, 4, 10 oblivionis. AMM. 17, 4, 3 alieni. HYG. fab. 73 p. 79, 2 doni. AMBR. c. Aux. 13 passionis. AVG. civ. 9, 17 anima ... rerum temporalium mutabiliumque -ior (CASSIOD. in psalm. 125, 6). PS. AVG. quaest. test. p. 383, 14 S. studii[s] -um. *nota*: APVL. met. 11, 13 coronam ... -us promissi devoravi. **b** *verbi*: TER. Hec. 91 quam -a eram huc redeundi (283 eram tanto opere -us redeundi). 372 eius videndi (CIC. epist. 5, 21, 5 ita . . . -us mei videndi. PORPH. Hor. carm. 3, 7, 29/30). CIC. inv. 1, 92 equites Romanos -os iudicandi (SVET. Claud. 15). Verr. 3, 65 veniendi. 4, 128 amicum laedendi (LIV. 39, 41, 2 QVINT. inst. 5, 7, 15 testem -um laedendi). Cluent. 144 non se -iorem esse civitatis retinendae quam existimationis. Sest. 41 virum . . . -issimum rei publicae conservandae. de orat. 1, 162 valde spectandi -us esses (CLAVD. carm. min. 25, 18). 2, 16 ita sum -us . . . te . . . audiendi (Brut. 305 LIV. 3, 71, 5 GELL. 1, 23, 7). rep. 1, 50 dominandi (SVLP. SEV. chron. 1, 24, 2). fin. 4, 20 veri investigandi. off. 1, 74 bellorum gerendorum. 2, 3 homines non tam commutandarum quam evertendarum rerum -os. Att. 8, 11d, 7 pugnandi (epist. 4, 1, 1 CLAVD. 5, 173). epist. 7, 13, 1 nimium -us decedendi. 10, 27, 1 pacis ... conciliandae. PLANC. Cic. epist. 10, 18, 1 satis faciendi (VELL. 2, 97, 1 recte faciendi. SEN. dial. 2, 18, 4 faciendarum *contumeliarum*. HYG. fab. 12 p. 43, 18 sacra faciendi). LVCR. 3, 5 non ita certandi -us. CAES. Gall. 1, 2, 4 bellandi. SALL. Iug. 70, 5 incepta patrandi. LIV. 8, 27, 6 rerum novandarum (AMM. 21, 5, 9). 23, 15, 1 oppidi potiundi. 41, 1, 1 iuventuti praedandi -ae. VELL. 2, 79, 1 imperandi. SEN. dial. 9, 2, 9 animus ... agendi ... -us. COLVM. 1 praef. 3 ita discendi -i (1 praef. 11. GELL. 10, 12, 4 *ingenia* discendi -iora). QVINT. inst. 6, 2, 16 maledicendi. FLOR. epit. 2, 17, 17 conficiendae rei (4, 2, 37). FRONTO p. 228, 15 N. ingenia hominum ... agitandi et turbandi -a. APVL. met. 2, 1 nimis cognoscendi -us. apol. 102 condemnandi. PANEG. 9, 1 imitandi. CAPITOL. Gord. 6, 6 lavandi. SPART. Sept. Sev. 17, 8 delendarum -us factionum. VOPISC. Aurelian. 6, 1 gladii exerendi. AMM. 20, 7, 15 gens rapiendi -ior. SCHOL. Cic. Bob. p. 148, 3 Hild. lacessendi. AVG. civ. 8, 22 spiritus nocendi -issimos (9, 11). SVLP. SEV. chron. 2, 46, 4 habendi minime -us.

3 *seq. accus.*: CORIPP. Ioh. 6, 324 -us (cupiens *Partsch*) fera proelia miles. CARM. epigr. 1388, 8 doctiloq(u)um -us ... eras.

4 *seq. infinitivus*: PANEG. in Mess. 35 tuas -i componere laudes PROP. 1, 19, 9 attingere gaudia. OV. met. 14, 215 mortemque timens -usque moriri (TERT. coron. 1 mori). LVCAN. 7, 266 ipse ego privatae -us me reddere vitae. STAT. Theb. 8, 43 -os exire sub axem Titanas. 8, 728 *Tydeum* -um bellare. 10, 457 -a agmina ... noscere quisque suos. 11, 686 -us parere satelles. silv. 1, 2, 85 -um decurrere campo Hippomenen. 2, 2, 11 *me* flectere iam -um gressus. 4, 2, 40 *mihi* -o tantum spectare. FRONTO p. 237, 9 N. socios . . . -os potiri. TERT. uxor. 1, 5 -i et ipsi ... saeculo eximi et recipi ad dominum. adv. Marc. 2, 25 Cain ... -um morte luere delictum. *ibid. deus* scire -us. HERM. vulg. vis. 3, 2 -us es (κατεπίθυμος εἶ) sedere ad dexteram. DICT. 2, 37 causam ... persciscere. AVG. catech. rud. 14, 20 agere. PS. PROSP. carm. de prov. 912 *servus Christi* -us victo certamine

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

solvi. CORIPP. Ioh. 7, 473 duces -i condiscere causas. CARM. epigr. 479, 3 -us Libyae cognoscere fines.

5 *seq.* in *c. abl.*: CIC. off. 1, 154 quis est tam -us in perspicienda cognoscendaque rerum natura?

6 *seq.* ad: HERM. vulg. vis. 3, 8 cum . . . -us essem ad videndum. RVFIN. symb. 1 ad scribendum animus . . . non est -us. PROSP. in psalm. 103, 27—29 quamvis . . . draco semper sit -us ad vocandum.

7 *seq. dat.*: CORP. VIII 23245 -i tamen sumus morti (*an mortis? cf. p. 1426, 38*).

B *speciatim*: 1 *i. q. amoris* (*vel desiderii cf.* GLOSS. desiderans) *-us vel plenus* (*cf.* AVG. trin. 8, 7, 10 -i abusive dicuntur diligere): *absolute*: PLAVT. Mil. 1215 moderare animo, ne sis -us. Trin. 237 nunquam Amor quemquam nisi -um hominem postulat se in plagas conicere. CATVLL. 64, 374 marito (PRIAP. 3, 7 OV. fast. 4, 153 MART. 11, 78, 5). 70, 3 amanti (CIRIS 78 amantes. PROP. 2, 33, 5 OV. epist. 3, 26. 18, 67 ars 1, 420 rem. 611 met. 4, 679). TIB. 2, 4, 58 -ae . . . ab inguine equae. 2, 5, 54 dei (*sc. Martis*). 3, 9, 18 Veneris. LYGD. 4, 52 viro (PRIAP. 16, 6 OV. am. 2, 5, 26 ars 3, 88). PRIAP. 80, 3 puellas. PROP. 1, 2, 17 Phoebo. OV. am. 2, 6, 56 -o mari *columbae*. epist. 5, 129 iuvene. 6, 71 menti. COLVM. 10, 194 matri. *pro subst.*: TIB. 1, 8, 56 ipse dedit -is fallere posse deus. 1, 8, 74 -um ficta detinuisse mora. 1, 9, 58 pateat -is semper aperta domus. 3, 12, 11 -os . . . deprendere. OV. ars 3, 674 prona venit -is in sua vota fides. *cum genet. obiecti*: CATVLL. 61, 32 dominam . . . coniugis -am novi. SEN. contr. 1, 8, 11 non me gloria -iorem tui fecit. PORPH. Hor. sat. 1, 2, 120/121 quae . . . amatorem -iorem sui faciat. PANEG. 10, 21 civitatem -am (*i. desiderantem*) sui fecit. AMPEL. 9, 10 *Titanis filiae* -us fuit. CAPITOL. Gord. 19, 3 mulierum -issimus. HYG. astr. 2, 5 p. 39, 16 Liberum . . . matris -um. *nota* RVFIN. Adamant. 1, 3 erit malorum *hominum* -us (ἐπιθυμητής) bonus deus.

2 *i. q. -us pecuniae habendae vel retinendae, appetens, avarus* (GLOSS. IV 326, 45): GLOSS. κνιπός, σκνιφός, πλεονέκτης, φιλάργυρος. CIC. inv. 2, 33 qui in illa re turpis aut -us aut petulans fuerit. Manil. 64 propter multitudinem -orum hominum (leg. agr. 2, 20 homo non -us neque appetens. Sest. 93 homo castus ac non -us. epist. 4, 14, 2. *cf.* Verr. 5, 7 QVINT. decl. 258 p. 54, 22 PORPH. Hor. epist. 2, 2, 155 carm. 3, 16, 18 VVLG. II Tim. 3, 2. *cf.* HYG. astr. 2, 13 p. 47, 18 hominum est natura -a). Mur. 83 consulem non -um. parad. 51 non esse -um pecunia est. ad Q. fr. 1, 1, 7 paulo -iorem publicanum. HOR. epist. 2, 2, 156 si divitiae . . . reddere possent . . . -um timidumque minus te. MANIL. 1, 295 signa per immensum -os *nautas* ducentia pontum. VITR. 1, 1, 7 *architectus*. SEN. epist. 50, 3 nemo se avarum esse intellegit, nemo -um. STAT. silv. 4, 7, 38 superstes. QVINT. inst. 4, 52 ut furti reum -um *constituerimus*. decl. 342 p. 352, 22 patris . . . -i et avari. 345 p. 365, 7. IVV. 8, 14 si -us *Fabius est*. SVET. Vesp. 16 *Vespasianum* quidam natura -issimum tradunt. FLOR. epit. 4, 12, 12 gens omnium -issima. APVL. met. 4, 23 parentes . . . quamquam satis -i. ITALA Luc. 16, 14 (Cypr. eleem. 12) *Pharisaei* erant -issimi (φιλάργυροι, VVLG. avari). VLP. dig. 21, 1, 11 qui praeter modum timidi, -i avarique sunt (DOCTR. apost. 2, 6 non eris -us nec avarus [πλεονέκτης]. LAMPR. Alex. 59, 8 matrem eius avaram et -am. AVG. serm. 107, 3, 4 avarum et -um diceres, si quaereret aliena). AVSON. 377, 20 agricolae. VVLG. Sirach 14, 3 viro -o et tenaci (μικρολόγῳ). I Tim. 3, 3 *episcopum esse* non -um (ἀφιλάργυρον). AVG. civ. 1, 8. 7, 12 egeni *dicuntur pecuniosi*, si -i *sunt*. SIDON. epist. 5, 7, 6 Mida -ior. *pro subst.*: CIC. Verr. 5, 47 ut . . . omnium -issimorum insanias . . . expleret. Font. 32 -os moderatis . . . anteferre. LACT. inst. 3, 15, 8 inveniet . . . -os (*cf.* 5, 9, 8). HIER. in Eph. lib. 3, 5, 5 -orum . . . pecunia deus dici potest. VVLG. Sirach 14, 9 insatiabilis oculus -i. AVIAN. fab. apol. 22 Apollo -um et invidum comites . . . habens. *ibid.* -us . . . invidum compulit ad petendum. FAVST. REI. epist. 6 p. 199, 22 largus ex -o (serm. 18 p. 293, 8).

3 *i. q. studiosus*: **a** *in bonam partem i. q. benevolus, fautor, c. gen. obiecti*: CIC. Verr. 3, 12 qui successerunt vehementer istius -i . . . fuerunt. 4, 224 quis erit tam -us vestri (*syn.* tam fautor)? Sull. 75 viros tam -os sui. p. red. in sen. 21 quam -us mei C. Cestilius . . . fuerit. Sest. 45 illos mei tam -os. Cael. 14 optimi cuiusque -us. prov. 43 vos mei semper -issimos. Planc. 46 *Plancium habuisse* multos -os sui gratiosos. 55 multi -i tui *sunt*. de orat. 1, 104 hominem . . . nostri . . . -issimum. Lig. 18. Att. 4, 2, 4. 16, 16, 3 *te esse* mei . . . ita -um. epist. 5, 5, 1. 6, 12, 2. 7, 32, 3. 12, 6, 1. 15, 8. 15, 14, 5 MARCELL. Cic. epist. 4, 11, 1 CAEL. Cic. epist. 8, 11, 1 Q. CIC. pet. 29. 32. TREB. trig. tyr. 14, 5 *pateram* circumferri ad omnes tanti illius viri -issimos. CAPITOL. Opil. 15, 4 te -um veterum imperatorum esse. *absolute*: CORP. IV 901 A. Suettium Certum . . Clodius Nymphodotus -issimus rog(at). TAC. dial. 31 orator sive apud infestos sive apud -os . . . dicendum habuerit. **b** *in malam partem i. q. partium studiosus*: CIC. Q. Rosc. 47 improbis nimis -us videretur. Verr. 5, 124 tam esse me -um. Caecin. 8 -ior *videatur* quam sapientem iudicem esse aequum est. Font. 21 -is et iratis *testibus credere*. 22 ne -o *testi* auctoritas attributa esse videatur. de orat. 2, 229 in testem stultum, -um, levem.

II *de rebus*: *corporeis* (*plerumque personatis*): CATVLL. 61, 54 te . . . -a novus captat aure maritus. 64, 86 hunc simulac -o conspexit lumine virgo (*cf.* CIRIS 132 ocellis). CVLEX 312 feritatis . . . faces . . . -as (-us *codd.*). PROP. 2, 22, 37 lacertis (OV. epist. 13, 115). OV. epist. 17, 90 qui (*amor*) calet in -o pectore. 19, 48 in . . . tui -o . . . sinu (ars 1, 128). ars 1, 116 virginibus -as iniciunt . . . manus (1, 452). met. 6, 467 ore (AVIEN. Arat. 1837). 11, 63 Eurydicen -is . . . amplectitur ulnis. PORPH. Hor. epist. 1, 20, 1 *librum* -um esse . . . in publicum prodeundi. CLAVD. 7, 109 -o se credere caelo. 15, 253 -is . . . ab astris. 24, 273 -as arcete sagittas. *incorporeis* (*ubi enallage quaedam subest, animus cor mens v. p. 1425, 14 sq. 1426, 23. 28*): LVCR. 2, 265 ⟨e⟩quorum vim -am. PROP. 1, 8, 29 falsa licet -us deponat gaudia livor. 1, 20, 11 Nympharum . . . -as defende rapinas. VAL. MAX. 2, 6, 8 -o haustu . . . traxit potionem. 3, 7, 5 -am . . . profectionem (*i. cupiditatem proficiscendi*) . . . exprobrantes. SEN. dial. 3, 12, 5 nullus affectus vindicandi -ior est. benef. 7, 15, 4 voluntas . . . -a reddendi. STAT. Theb. 4, 696 -as Faunorum arcebo rapinas. 7, 299 *puerum nymphe* -o violavit amore . . . conubii. MART. 11, 58, 12 avaritiae. PLIN. epist. 2, 10, 7 silentium . . . -um ulteriora audiendi. CARM. epigr. 433, 3 post . . . -os . . . hymenaeos. PANEG. 11, 2 -ae ambitionis esse. AVIAN. fab. 33, 5 -um sperans vanescere votum. CASSIOD. in psalm. 118, 127 provocans oculorum -issimam voluptatem.

syn.: amans, appetens, avarus, avidus, libens, optans, studiosus, tenax (VVLG. Sirach 14, 3).

opp.: moderatus, parcus, providus.

deriv.: cupiditas, ? cupiditissim. *compos.*: in-, per-, praecupidus. cupidicenus. damni-, multi-, turpilucricupidus.

adv. **cupidē**. cupede: CORP. VI 33899, 15 (*saec. V in.*). PAVL. FEST. p. 20 ab avide id est -e agendo. *legitur inde a* PLAVTO *et* ENNIO, *comp. a* LAEVIO *et* CIC., *superl. a* CIC. 1 *i. q. avide, acriter, vehementer*: GLOSS. summa voluntate, -ius vehementius. PLAVT. Cas. 267 quid istuc tam -e cupis? Most. 73 quod -e petas (CAES. civ. 1, 85, 4 id -issime petant. HOR. epist. 2, 1, 100 SEN. epist. 104, 14). Stich. 284 virum suom -e expetit (CIC. Tusc. 1, 116 -e mortem expetiverunt. Att. 7, 3, 1 -issime expetitum a me est. VAL. MAX. 8, 1 absol. 3). ENN. ann. 428 in sperando -e. TER. Ad. 209 -e accipiat (QVINT. decl. 318 p. 251, 15). CATO agr. 1, 1 ne -e emas. 103 uti magis -e appetant (TVRPIL. com. 159 GRACCH. or. frg. Gell. 11, 13, 3 CAES. Gall. 1, 40, 2 SVET. Vesp. 12 GELL. 11, 3, 6. 7 APVL. apol. 102 PORPH. Hor. sat. 1, 2, 47—49 epist. 2, 1, 99 AVG. civ. 1, 8 *al.*). or. frg. 12, 1 qui -e aedificat. LAEV. carm. frg. 19 -ius miserulo obito. SISENNA hist. frg. 117 instituerent praefestinatim et -e. RHET. Her. 2, 19, 29 *istius animum* -e ad inimici perniciem profectum. CIC. Arat. 431 -e venantem. Quinct. 48 ad haec . . . iura tam -e decurrebas, ut. 74 qui . . . -issime contenderet, ut. 77 cum -ius instaret (CAES. Gall. 5, 44, 12). Verr. 6, 7 illum -e ad praetorem . . . accucurrisse. de orat. 2, 14 -ius factum (Phil. 2, 52 quid -e a senatu . . . fiebat? epist. 1, 7, 5 *te* -e et temere fecisse. QVINT. decl. 345 p. 365, 3 GELL. 11, 3, 9 CAPITOL. Gord. 6, 2 Opil. 5, 5). Rab. Post. 2 *laudem* -issime persequantur. parad. 38 aliquem . . . matellionem Corinthium -issime tractantem. Cato 12 *Q. Maximi* sermone ita tum -e fruebar. off. 1, 33 ne -e quid agerent, ne appetenter (Att. 6, 3, 3 epist. 16, 11, 3). Att. 2, 1, 1 mihi . . . gladiatores . . . -e relinquenti. epist. 16, 9, 1 -e profecti sunt. CATVLL. 63, 3 Attis . . . nemus citato -e pede tetigit. 64, 267 -e spectando. LVCR. 1, 16 *Venerem* sequitur -e. 1, 20 ut -e . . . saecla propagent. 2, 199. 4, 1113 usque adeo -e in Veneris compagibus haerent. 4, 1210 *canes* divorsi -e . . . tendunt. 5, 868 -e fugere feras. 5, 1140 -e conculcatur nimis ante metutum. CAES. Gall. 1, 15, 2 -ius . . . insecuti (5, 15, 2 HIRT. Gall. 8, 12, 3 BELL. Afr. 52, 3 Hisp. 10, 3. 25, 8. 38, 5). HIRT. Gall. 8, 16, 2 si qui -ius intraverant. BELL. Hisp. 5, 5 -ius locum student tenere (23, 6). SALL. hist. frg. 4, 3 quo -ius . . . se . . . ostentantes. NEP. Arist. 1, 4 quod tam -e laborasset. POLLIO or. frg. Sen. suas. 6, 15 -issime effuderat orationes *Cicero*. TIB. 1, 4, 24 iurasset -e quidquid ineptus amor. OV. am. 3, 7, 9 oscula . . . inseruit -e. VAL. MAX. 2, 4, 5 -e arrepto calice. 2, 10, 2 -e Scipionis dexteram apprehenderunt. 3, 2, 7 *Gallo* ad se occidendum ruenti -ius. 3, 3, 5 inimicum -e lacerat. 5, 1 ext. 6 -ius quam consideratius speculatur. 7, 2 ext. 11 quo minus -e repetantur *voluptates*. 7, 3, 3 iuventus . . . -e . . cessit. 8, 10, 2 -ius . . . concurreretur. 8, 14, 4 sibi laudem -e ⟨adeo⟩ (tam -e A^2) asseruit, ut. 9, 1, 1 se publicae aquae -ius immergit. 9, 12 pr. -e votis extenditur *vita*. PHAEDR. 3, 16, 17 *cicada* -e advolavit. SEN. epist. 100, 1 libros . . . legisse te -issime (GELL. 20, 1, 4). 104, 14 loca -ius deserunt. LVCAN. 10, 19 -e descendit in antrum (QVINT. inst. 5, 6, 2 non -e ad hoc descendere). frg. 4 nemo nimis -e sibi rem desideret ullam. STAT. silv. 4, 4, 66 -e subeant thoraca lacerti. TAC. hist. 3, 2 *victores* tanto -ius . . . voluptates hausisse. SVET. Aug. 84 studia . . . -e et laboriosissime exercuit. Tib. 11 quos tam -e reliquisset. PORPH. Hor. carm. 2, 13, 32 -issime audit. CAPITOL. Aur. 6, 5 studia -issime frequentavit. IVST. 5, 1, 1 bellum . . . -ius quam felicius gerunt. 12, 2, 4 militiam -ius elegerat. 31, 4, 8 saepius -iusque cum legatis colloquebatur. VVLG. I Thess. 2, 8 -e volebamus tradere vobis *eqs.* AVG. civ. 1, 9 *quibus rebus* utuntur . . . -ius. CYPR. GALL. gen. 646 natas -e dementibus offert. 2 *i. q. libenter*: CIC. Q. Rosc. 49 -e et libenter mentiar tua causa. ASIN. Cic. epist. 10, 31, 1 -issime . . . scribam ad te. CAES. civ. 1, 15, 2 quaeque imperaverit se -issime facturos (SALL. Catil. 40, 4). 2, 20, 5 -issime

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

reciperet (PHAEDR. 4, 22, 22. SVET. Vit. 8 cognomen ... -e recepit). BELL. Afr. 35, 4 ad te -issime venimus. LIV. 3, 4, 2 *praesidio* -e oblato. 5, 32, 3 C. Veturium eo -ius ... augures legere. 7, 16, 1 plebs aliquanto *rogationem* -ius scivit. 36, 5, 5 -e eum omnes Epirotas ... accepturos. 42, 13, 1 haec ... -ius credita. CARM. epigr. 188, 1 (*aet. Aug.*) ⟨eo⟩ -ius perpoto in monumento meo. ACT. Arv. a. 87 I 5 vota orbis terrarum ... -e suscepta erant (a. 90, 8). SVET. Cal. 11 poenis ... -issime interesset. PANEG. 10, 35 ut illo non minus -e conveniatur. 11, 10 vicinam caeli -e derelinquet. IVST. 6, 6, 4 -e paruere (19, 1, 13). 11, 3, 2 -e haec Thessalis audientibus. 12, 2, 1 ita -e profectus fuerat. 16, 3, 9. AMM. 25, 8, 17 Nisibi -e visa. CASSIOD. in psalm. 122, 4 *abundantiam passionum* se -e ac libenter pertulisse. 3 *i. q. studiose in malam partem de eo, qui nimio partium studio ducitur*: RHET. Her. 2, 6, 9 *testes* -e dicere et argumentari (CIC. Font. 27 ob aliquod emolumentum suum -ius aliquid dicere. Flacc. 12. Vatin. 40 cum ... -issime falsum testimonium dixeris). 2, 28, 45 ne -e depugnasse contra veritatem puteris. 4, 34, 45 ne sine dilectu temere et -e videatur ... transcurrisse. CIC. Flacc. 5 si -e, si inconstanter nomen suum misit in hoc iudicium (QVINT. inst. 1, 3, 13 ne quid -e ... faciat. SVET. Iul. 12 iudex ... tam -e condemnavit *C. Rabirium*.

syn.: *ad 1*: avare, avide, vehementer. *ad 2*: libenter.

cupillum *v.* cupella.

***cupio,** -īvī (-iī), -ītum, -ere [*cf. c.* cupidus, cupido. *idem esse videtur atque ind.* kúpyati '*exaestuat, irascitur*', *slavon.* kyplja, kypěti '*fervere*'. *cf. etiam* ciprum sabine bonum VARRO ling. 5, 159, *umbr.* Cubrar Matrer *gen., nomen deae cuiusdam. v. Pott., Etymol. Forsch. 5, 91 sqq. Th.*]. *de origine cf.* ISID. orig. 10, 42 cupidus a -endo multum id est capiendo vocatur. *formae contractae passim leguntur cf.* MART. CAP. 3, 317. 319 PRISC. gramm. II 16, 2. 130, 2 (cupīt) 499, 6 PROB. cath. gramm. IV 36, 12. BEDA gramm. VII 267, 23 (cupī *pro* -ivi). *adde Neue-Wagener IV³ 93.* *formae quartae q. d. coniug.*: cupiret: LVCR. 1, 71 SACR. Leon. p. 353 GREG. TVR. Franc. 2, 23. 9, 18 Mart. 1, 2. 3, 39 glor. conf. 22 PASS. Perp. 3. cupirent: GREG. TVR. vit. patr. 15, 1. cupire: COMM. instr. 2, 7, 15. cupiri: AVG. epist. 3, 5 nec timeri voluerunt nec cupi: an -iri? 66, 2. cupīmus (*praes.*): CARM. epigr. Corp. IV suppl. 6697. *de* cupitum *cf.* AVG. epist. 66, 11 -itum utrum paenultima longa et inflexa an gravi brevique pronuntiandum sit, nescio. *syllaba prima producta*: CYPR. GALL. exod. 61. *de significatione*: ISID. diff. 1, 97 -ere est terrena lucra vel quaelibet mundi desideria inaniter quaerere, ambire vero honorum gradus vel ordines potestatum appetere. 1, 583 volo minus est quam opto, opto minus est quam -o. DIFF. ed. Beck p. 49, 58 inter -ere et velle: cupiditas necessitatem infert, voluntas libera est. *cf. p. 1430, 44.* *legitur inde a* NAEV. *et* PLAVTO, *singulis locis apud*: CATONEM VARRONEM BELL. Afr. Hisp. GERM. SCRIB. LARG., *binis*: HIRT. LYGD. PRIAP. CELS. CALP. ecl. FLOR. epit., *ternis*: BELL. Alex. TIB. PHAEDR. HOMER., *quaternis*: RHET. Her. PETRON., *quinis*: LVCR. VELL. COLVM. DIG. (*cf. Kalb, Juristenlatein p. 59 sq.*), *saepius* TER. (*45ies*) LIV. (*6 es*) STAT. (*47ies*) MART. (*61ies*) TAC. (*33ies*) PLIN. iun. (*55ies*) APVL. (*40ies*), *saepissime*: PLAVT. (*109ies*) CIC. SEN. phil. poet. AVG. *deest praeter alios*: MELAE ASCON. PERS. [*sard.* cubire, *raet.* cuvir, *francog. vet.* couvir. *M.-L.*]

I *i. q.* ***velle,*** *optare* (GLOSS. V 532, 16) *avere* (PAVL. FEST. p. 14), GLOSS. ἐπιθυμῶ, -it quaerit vel desiderat, -bant ardebant. **A *proprie de animantibus*:** 1 *absolute i. q. cupidum esse*: ENN. scaen. 298 stultus est qui cupida ⟨mente⟩ -ens cupienter -it. 393 animus ... -ere nunquam desinit (SEN. dial. 3, 10, 2. TERT. resurr. 17 *habet anima* de suo ... cogitare, velle, -ere. AVG. civ. 14, 5. 21, 3). TER. Eun. 813 *mulieres* nolunt ubi velis, ubi nolis -unt ultro. AFRAN. com. 221 amabit sapiens, -ent ceteri. CIC. fin. 2, 70 nisi *luxuriosi* aut -ant aut metuant. 4, 69 numquam -es, numquam timebis. Tusc. 1, 22 -ere, timere, angi, laetari ... in horum quattuor generum inesse nullo putat. off. 1, 102 appetitus ... tamquam exultantes sive -endo sive fugiendo. Q. CIC. pet. 6 ut ii, qui volunt (nolunt *codd.*), -ant. VERG. Aen. 6, 733 hinc metuunt -untque *homines*. RVT. LVP. 2, 15 qui neque finem habet -endi neque modum statuit utendi (AVSON. 320, 15 finis -endi). HOR. epist. 1, 2, 51. 1, 6, 12. 1, 16, 65. OV. ars 1, 276 vir male dissimulat, tectius illa -it. 1, 610 fac tantum -as. met. 10, 372 pudetque et -it *Myrrha*. fast. 2, 766 quoque minor spes est, hoc magis ille -it. Pont. 3, 1, 35 velle parum est: -as, ut re potiaris, oportet. SEN. epist. 58, 27. 78, 11. 89, 6 cum illa (*sc. avaritia*) -at, haec (*sc. pecunia*) concupiscatur. 98, 14 -endum timendumque est. 116, 1 cum tibi -ere interdixero. 121, 4 quomodo minus -am. QVINT. decl. 258 p. 54, 9 cum me -ere sic videres. GELL. 18, 24, 2 cum ... -endo ardeant. APVL. flor. 17 p. 77 -ere nemo nisi vere pute[m] potest. ITALA psalm. 111, 1 (Ps. Hil. libell. 18) in mandatis *dei* -et (θελήσει, VVLG. volet) nimis. COMM. instr. 2, 23, 1 dum -is, inde peris. AVSON. 319, 19 -ere atque ambire refugi. CLAVD. 3, 200 semper inops quicumque -it. AVG. civ. 14, 8 -unt timent laetantur et boni et mali, sed illi bene, isti male. 14, 9. in psalm. 93, 1 *lupus et leo* dissimiliter nocent, sed non dissimiliter -unt. trin. 9, 9, 14 quod -endo concipitur. *part. praes. i. q. cupidus*: PLAVT. Poen. 660 ille est -ens. CIC. dom. 30 Italiae totius auxilium -entis imploravit (har. resp. 46 -entem Italiam ... ad meam salutem excitavit. Mil. 30 cunctae Italiae -enti ... signum dedit). Tusc. 4, 61 nec -ens ... esse quisquam potest. CATVLL. 64, 145 aliquid -ens animus praegestit apisci (SALL. Iug. 64, 6 animo -enti nihil satis festinatur). HOR. epist. 1, 6, 10 qui timet ... fere miratur eodem quo -ens pacto. SEN. contr. exc. 6, 8 'felices nuptae' -entis est. APVL. met. 10, 21 tam formonsae mulieris -entis amplexus. 11, 19 -enti voluntate praeditus. FILASTR. 152, 4 in paucorum fidelium et -entium voluntate. AVSON. 462, 4 *munera* mature, utpote a -entibus (*sc. procis*) offeruntur. INSCR. christ. Rossi II p. 147, 9, 3 munera regis suscipe, quae -ens obtulit ipse tibi.

2 *additur nomen*: a *genetivo* (*cf. Schmalz, Berl. phil. Wochenschr. 1905 p. 366*): PLAVT. Mil. 963 *ingenuae*, quae -unt tui (cupit uti *codd.*). Trin. 842 domi -o (*cf.* Bacch. 278 *infra l. 17*). SYMM. epist. 8, 1 vestri -unt. *part. praes.*: ENN. ann. 77 -entes regni. PLAVT. Amph. 132 cubat complexus, cuius -ens maxime est. Bacch. 278 in navem conscendimus domi (domum *codd.*) -entes. Mil. 997 quae huius -ens corporist. 1049 tui -enti. 1165 abierim -ens istius nuptiarum. Poen. 74 seni -enti liberorum (TAC. ann. 16, 6). TER. Hec. 142 -ens tui. TAC. ann. 1, 75 erogandae per honesta pecuniae -ens (GELL. 3, 1, 12 pecuniae). 6, 46 bonarum artium. 14, 14 ut est vulgus -ens voluptatum. 15, 46 *populus* novarum rerum -ens pavidusque (VOPISC. quatt. tyr. 7, 4). 15, 72 scortorum. FRONTO p. 85, 23 N. me ... -entem vitae faciunt. GELL. 5, 10, 5 adulescens ... eloquentiae discendae causarumque orandi -ens fuit. APVL. met. 4, 32 non rex ... -ens eius (*sc. Psyches*) nuptiarum petitor accedit. 9, 23 uxor noscendae rei -ens. 10, 19 mei conspectus -entes. apol. 73 peregrinationis -ens. HYG. astr. 2, 16 p. 56, 12 Venus ad -entem sui (*sc. Mercurium*) pervenit. AMBR. exc. Sat. 1, 79 ne ... -entem tui diu differas. CLAVD. 20, 409 urbanae -ens exercitus umbrae.

b *accusativo*: α *aliquid*: *pronomina*: NAEV. com. 9 quae (quod *cod.*) ego nolo, ea -is (PLAVT. Persa 766 omnia quae tu vis, ea -o. VVLG. prov. 1, 22 stulti ea, quae sibi sunt noxia, -ent *al.*). PLAVT. Asin. 84 -is id quod -ere te nequiquam intellego (Cas. 450 Curc. 171 *al.* TER. And. 825. CIC. Verr. 5, 39 -bat id quod viderat. Catil. 2, 19 quod cum summo furore -unt. *al.* CATVLL. 61, 204 palam quod -is -is). Bacch. 1179 omnia quae -o commemoras. Cas. 267 quid istuc tam cupide -is? (Mil. 1040). TER. And. 902 quidvis -o. CIC. Lig. 9 quid -bas? (Tusc. 4, 71. PVBLIL. A 15 quid -at scit. LVCR. 4, 1118 sibi quid -ant. OV. am. 3, 2, 68. *al.* CARM. epigr. 89, 6 quidve -endum est magis?). Tusc. 1, 23 -rem equidem utrumque. CATVLL. 15, 3 si quicquam animo tuo -isti, quod castum expeteres et integellum. BELL. Alex. 51, 4 aliquid (AMM. 23, 6, 78. AVG. civ. 14, 8 nemo possit aliquid male vel turpiter velle sed -ere). SALL. Iug. 31, 14 eadem -ere, eadem odisse (OV. met. 6, 475 idem Philomela -it. IVV. 1, 148 eadem facient -entque minores). VERG. Aen. 9, 793 hoc (LYGD. 3, 31 haec. OV. fast. 2, 694 LIV. 37, 54, 15 *al.*). HOR. carm. 3, 16, 22 nil (SEN. Thy. 389. 443 dial. 12, 9, 2 benef. 7, 2, 4. 7, 3, 3 PLIN. nat. 7, 119 *al.* GELL. 13, 24, 2 PORPH. Hor. sat. 2, 4, 1 epist. 2, 1, 101). LIV. 3, 37, 7 quicquid -itum foret. SEN. epist. 123, 13 illa. *substantiva*: PLAVT. Merc. 841 non -ita est civitas. Persa 567 gratiam -ent tuam. TER. Haut. 885 nuptias. CIC. Pis. 56 exercitum. *ibid.* triumphum. Phil. 14, 2 *vestitum*. Att. 14, 20, 4 pacem (epist. 6, 4, 4 SALL. Iug. 83, 2 hist. frg. 2, 87 LIV. 9, 14, 6. 30, 4, 8 FLOR. epit. 4, 2, 23). epist. 9, 6, 2 bellum (SALL. or. Lep. 16 STAT. Theb. 2, 130. 328 TAC. hist. 2, 7. ann. 1, 4. *cf.* SIL. 9, 333 miles ... -iti Martis inops). BALB. Cic. Att. 9, 7ᵇ, 4 perspicere poteris, quam -at concordiam. PVBLIL. M 43 culpam -it (capit *codd.*). Q 4 mortem (SEN. Phoen. 196 VAL. FL. 8, 403. DRAC. Romul. 3, 126 mortes insontum). LVCR. 3, 770 -itum aetatis tangere florem (5, 847). SALL. Catil. 11, 4 domum alius, alius agros -ere. Iug. 5, 1 magistratus et imperia, postremo omnis cura rerum publicarum minime mihi ... -unda videntur. 70, 1 novas res. or. Macr. 17 uti requiem -atis, neque discordias. hist. frg. 2, 42 -ens gratiam sing⟨ul⟩orum (FRONTO p. 199, 4 N. tuam gratiam -unt). 2, 47 pro -ita volu⟨n⟩tate. VERG. Aen. 8, 16 eventum pugnae -at. LYGD. 6, 60 ignotum -ens vana puella torum. OV. epist. 13, 10 quem *ventum* -rent nautae. met. 1, 490 *Phoebus* -it conubia Daphnes. trist. 4, 4, 66 -enda bonis regna. LIV. 3, 11, 13 *legem* -itis. 26, 7, 3 cuius rei semper -itae praetermissam occasionem (VAL. MAX. 6, 9 ext. 5 -itae rei fructum. HIER. epist. 117, 4 res saeculi). 30, 27, 2 Africam ambo -entes *consules*. 37, 1, 7 ambo Graeciam -bant. 40, 11, 7 -it regnum et quidem scelerate -it (LVCAN. 9, 27 VOPISC. Tac. 2, 3 regna. AVG. in psalm. 141, 4 regnum caelorum). MANIL. 5, 623 patres -ant extrema suorum oscula. SEN. contr. exc. 6, 8 -it stuprum. SEN. Phaedr. 837 -itum ... diem. Thy. 557 sanguinem Mavors -ens recentem. PLIN. nat. 2, 174 opes. SIL. 13, 886 -iti Ausoniae motus. 17, 166 fugam. STAT. Theb. 1, 452 -ens solacia. 2, 303 quantas -it ... clades! 6, 492 promissos iamdudum Phoebus honores ... -it. 8, 551 -it *Corymbus* pugnasque virosque. 8, 582 magnum -is ... leti nomen. 11, 154 scelus et caedem ... -it. 11, 539 -it affectatque cruorem. 11, 717 supplicium. silv. 1, 2, 107 votum. 5 praef. quamvis propiorem usum amicitiae tuae iampridem -rem. Ach. 1, 818 lucem. MART. 1, 10, 2 petit Gemellus nuptias Maronillae et -it. 1, 116, 5 -it hunc aliquis, moneo, ne speret agellum. 6, 34, 8 pauca

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

basia -it. 6, 38, 8 vitulus ... proelia ... -it (VEG. mil. 2, 23 p. 59, 6. 8, 12). 8, 78, 1 quos -ret Phlegraea suos victoria ludos, Indica quos -ret pompa, Lyaee, tuos. QVINT. inst. 10, 2, 19 elegantiam quam -it non persequatur. decl. 267 p. 90, 21 tyrannidem. IVV. 11, 37 ne mullum -as. TAC. hist. 2, 74 imperium (ann. 2, 42. PANEG. 11, 13 imperium universae reipublicae solitarium). ann. 1, 16 luxum et otium -ere, disciplinam et laborem aspernari. 2, 14 finem (AMM. 30, 4, 19). APVL. flor. 14 p. 47 adeo ... eius -batur vita (AVG. civ. 14, 9 vitam aeternam. serm. 306, 3, 3 beatam vitam). apol. 98 favet ... Rufino Aemilianus et proventum -it. met. 2, 13 *Cerdo* diem commodum peregrinationi -ens. TERT. anim. 33 quae *iudicia* nec pessimi metuant, nec optimi -ant. COMM. instr. 2, 33, 4 -ere defunctis honorem. PORPH. Hor. epist. 2, 2, 149 divitias. SOL. 53, 23 hauriunt *conchae* umorem -itum (concupitum *N*). PANEG. 9, 15 hanc *celeritatem* maxime -enti Romae. 11, 21 quisquis provincias, tribunatus, praefecturas, consulatus -it (TREB. trig. tyr. 22, 12 consulatum). CAPITOL. Aur. 28, 2 -ere se primum sanitatem. IVST. 42, 1, 5 diu -itam captivitatis ultionem. HIL. gen. 122 -ito fit mulier vultu. AVSON. 322, 42 ardua semper praemia Musarum -as. LVCIF. epist. 1 p. 319, 16 religionem *dei* usque in hodiernum -imus. AMM. 23, 6, 85 *margaritae* -entes velut coitum quendam. VEG. mil. 3 pr. victoriam. HIER. vita Pauli 7 -itum ... iter (EVGIPP. Sev. 29, 2). VVLG. prov. 7, 18 fruamur -itis amplexibus (ἐγκυλισθῶμεν ἔρωτι). AVG. in psalm. 38, 2 peccata omnia aut -endo aut timendo (79, 13). SVLP. SEV. chron. 2, 37, 7 damnationem Athanasii -itam. CYPR. GALL. exod. 61 -itam ... praedam deferre. INSCR. christ. Hisp. 389 nunc fruitur vultu *dei*, que⟨m⟩ -bat amor.

de bigario: CARM. epigr. 399, 2 cito dum -o currus. adiectiva (*vel participia*): CIC. Verr. 3, 180 qui istius causa -unt omnia (epist. 10, 19, 2 VATIN. Cic. epist. 5, 10^a, 2. SALL. Iug. 64, 2 non omnia omnibus -unda esse. HOR. sat. 1, 9, 5 LVCAN. 7, 754 AVG. serm. ed. Mai 72, 1). orat. 1 iusta petenti et praeclara -enti (Tusc. 3, 4). PVBLIL. J 56 qui minimum -it (SEN. epist. 108, 11 PS. SEN. mon. 2). SALL. Catil. 5, 5 immoderata, incredibilia, nimis alta semper -bat (TAC. ann. 4, 38 altissima). 12, 2 aliena (COMM. instr. 2, 7, 15 alienum). HOR. epist. 2, 1, 257 si quantum -rem, possem quoque (SEN. benef. 7, 2, 6 TAC. ann. 13, 42). 2, 2, 148 quanto plura parasti, tanto plura -is (OV. met. 8, 834 plus. SEN. epist. 2, 6. 119, 6 LVCAN. frg. 4). OV. am. 3, 4, 17 semper -imus ... negata. MANIL. 1, 739 *Phaethon* -it ... maiora parente (SEN. dial. 7, 4, 4. benef. 2, 27, 3. 3, 3, 2 mos est ex magnis maiora -endi. epist. 16, 8 AVG. in psalm. 122, 12. *cf.* SEN. Phoen. 354 maius ... aliquid -o). VELL. 2, 6, 4 *Flaccum* prava -entem. SEN. dial. 4, 8, 2 omnia perdita ... -unt *homines*. 11, 10, 6 -ere multum (COMM. apol. 607 -unt multa oculo). benef. 1, 9, 2 immodica. epist. 6, 3 honesta -endi ... voluntas. 32, 2 diversa. PS. SEN. mon. 21 nihil satis est supervacua -enti. LVCAN. 2, 564 non privata -is. STAT. Ach. 1, 785 haud spernenda -is. TAC. hist. 4, 49 modica. 4, 86 vana pueriliter -entem. ann. 2, 39 nova (16, 22). PANEG. 4, 21 recta. IVST. 6, 1, 1 eo ampliora. AVSON. 319, 24 qui per fatum non data non -ret. 320, 12 cuncta. AMM. 15, 3, 9 vetita. CLAVD. 8, 259 parva. AVG. civ. 8, 21 contraria. lib. arb. 1, 4, 9 bonum. EXVP. 8 alia. ENNOD. epist. 8, 1 p. 199, 1 cui fautum (faustum *b*) -o. cupitum *pro subst.*: PLAVT. Poen. 1271 tandem huic -itum contigit. SALL. hist. frg. 4, 47 ut mox -itis ministram habere⟨t⟩. SEN. epist. 88, 29 optimum esse modum -itorum. TAC. ann. 4, 3 nepotes adulti moram -itis afferebant. 13, 13 praecipua et -ita aliis prior deferret. APVL. met. 5, 6 -itis adnuat. 5, 28 ut diutius -itis ... potiretur (9, 18 ni maturius -ito potiatur. AVR. VICT. Caes. 19, 4 neque -ito tamen potitus diu). IVL. VAL. 1, 5 priusquam -itum ageret *dracunculus*. 2, 4 spem -iti inferiorem. 2, 29 pari arrogantia -itorum. 3, 2 uti obsecutoribus ad -ita. PANEG. 10, 2 -itorum irriti non sumus. DICT. 3, 24 Achilles confirmare non prius -itis eius satis futurum. ITIN. Alex. 22 *legationes* referunt -ita. AMM. 28, 4, 29 -itorum (copitorum *V*) spes. SCHOL. Hor. ars 165 velox ad fastidium -itorum. SVLP. SEV. chron. 2, 39, 5 ut publica auctoritate -ita proferrent. 2, 48, 5 ut ... ab imperatore -ita extorquerent.

β aliquem: *generatim i. q. desiderare*: ENN. ann. 48 nec *pater* sese dedit in conspectum corde -itus. PLAVT. Poen. 1260 -ite atque expectate pater, salve. Trin. 238^a *Amor* eos (*sc. cupidos homines*) -it, eos consectatur. TER. Eun. 165 -ere te ex Aethiopia ancillulam. Haut. 667 mihi ut -am filiam. 774 hanc [se] -ere uxorem. CIC. Att. 4, 8, 3 *Q. Flaccus* ipsum *Clodium* -vit. 10, 10, 4 Ocellam -rem, si possem palam. epist. 1, 9, 9 te ... ipsum -o. SEN. Med. 73 avid[a]e te (*sc. Hesperum*) -unt nurus. VAL. FL. 5, 493 alium quam quem Pelias speratque -itque. STAT. Theb. 3, 232. 7, 727 illum armis animisque -it. 12, 396. silv. 5, 5, 80 natos non -ii (concupii *M*). PLIN. epist. 8, 10, 3 neque enim ardentius tu pronepotes quam ego liberos -o. MIN. FEL. 11, 6 sectae vestrae non spontaneos -ere sed electos. VVLG. Phil. 1, 8 -am (ἐπιποθῶ) omnes vos in visceribus Iesu Christi. SVLP. SEV. Mart. 10, 9 quae *civitas* non sibi ... -ret sacerdotem. *speciatim de amore, i. q. diligere* (AVG. trin. 8, 7, 10 -ere abusive dicuntur qui diligunt): GLOSS. -it adamat. PLAVT. Mil. 1050 quae te -it. AFRAN. com. 351 spes reducendi domum quam -o. TIB. 1, 8, 40 nulli sit -enda viro. PROP. 2, 32, 2 qui te non viderit ..., non -et. OV. am. 1, 8, 32 dives amator te -iit. epist. 15, 93 utque ego te -o, sic me -iere puellae. ars 1, 63 -is iuvenem. met. 3, 353 multi illum iuvenes, multae -iere puellae. 3, 425 se -it *Narcissus*. 10, 316 te -unt proceres. fast. 1, 417 hanc -it, hanc optat. 3, 21 *Mars* visam *Silviam* -it potiturque -ita. MART. 1, 115, 1 quaedam me -it ... puella. 4, 84, 3 Thaida ... cum multi -ant rogentque multi. 7, 18, 3 cur te tam rarus -at repetatque fututor. 7, 74, 4 -is Paphien. SVLP. APOLL. perioch. Ter. Haut. 6 cum arcesseret -itam Antiphilam. APVL. met. 5, 28 *Amorem Psychen* efflicte -ere. AVSON. 97, 1 si -res alium. *in titulis pictis*: CORP. IV 111 Marcellum Fortunata -it. 174. 179. 221. 720. *part. pass. pro subst.*: APVL. met. 3, 21 *dominam* ad suum -itum sic devolaturam. 6, 11 ne cum sua -ita conveniret. SCHOL. Ter. p. 112, 19 Omphalae, -itae suae.

3 *additur verbum*: a *infinitivus*: ENN. ann. 252 alter nare -it. scaen. 179 qui -ant dare arma Achilli. PACVV. trag. 288 illis opitularier quovis exitio -o. PLAVT. Asin. 321 rapere -o publicum. 325 -o malum nanciscier. Cas. 810 quo *morbo* dirumpi -o. Epid. 323 scire -o (Merc. 721 *al.* CIC. fin. 4, 19 *al.* LIV. 6, 25, 9 PHAEDR. app. 7, 3. SEN. Oed. 209 scire cum -at, timet. MART. 3, 44, 4 *al.*). Merc. 473 vitam -o vivere. Mil. 904 audire -o (CIC. S. Rosc. 132 *al.* CATVLL. 64, 260 MANIL. 2, 517 SEN. epist. 119, 1 PLIN. epist. 8, 14, 1 APVL. apol. 65) *al.* TER. Ad. 522 diem misere nimis -o ... in laetitia degere. Eun. 561 *neminem* magis -rem videre quam te (TVRPIL. com. 204 CIC. Verr. 6, 65 *al.* Q. CIC. Cic. epist. 16, 8, 1 videre te tota cogitatione -o. CATVLL. 50, 12. PLIN. epist. 9, 6, 2 identidem -ere ... homines videre. APVL. met. 9, 15 faciem videre -bam ex summo studio. ITALA psalm. 33, 13 [Cypr. testim. 3, 13] -it [ἀγαπῶν, VVLG. diligit] videre dies bonos). Phorm. 1021 -o misera in hac re iam defungier *al.* CATO or. frg. 1, 11 si -rent hostes fieri. LVCIL. 628 quod te imprimis -ere apisci intellego. VARRO rust. 3, 2, 8 RHET. Her. 4, 15, 21. 4, 48, 56. CIC. Arat. frg. 32^b *Equus* aeternum ex astris -ens conectere nodum. S. Rosc. 13 hunc ipsum iugulare summe -ierunt. 143 crimine ... solutus -it a vobis discedere. Verr. 5, 114 dissoluti si -imus esse. opt. gen. 9 si -at uberior esse. Att. 2, 1, 5 tribunus pl. fieri -it. 11, 25, 3 -o a te admoneri. *passim.* CATVLL. 17, 1 o colonia, quae -is ponte ludere longo *al.* PVBLIL. M 43 multis placere ... -it. LVCR. 3, 599. 5, 169. CAES. Gall. 2, 25, 3 operam navare -ret *al.* HIRT. Gall. 8, 34, 3 *al.* BELL. Alex. 12, 4 *al.* Afr. 81, 2 Hisp. 5, 7 SALL. Catil. 27, 4 *al.* NEP. Milt. 5, 4 *al.* VERG. ecl. 6, 7 *al.* HOR. sat. 1, 6, 31 haberi ... -at formosus. 1, 9, 53 -am magis illi proximus esse. ars 465 deus ... haberi ... -it Empedocles (SEN. dial. 5, 10, 4 elegantissimus haberi -it. PORPH. Hor. epist. 2, 1, 14) *al.* TIB. 1, 8, 78 *al.* PROP. 1, 7, 19 frustra -es mollem componere versum *al.* OV. epist. 5, 85 -o fieri matrona. 16, 199 ut -as constans in amore manere. ars 1, 88 -it esse cliens. met. 7, 583 -rem pars esse meorum. fast. 3, 638 -it ulta mori. trist. 1, 4, 23 timeo pariter -oque repelli *al.* LIV. 37, 24, 11 cum coniungi veteri regiae classi quam primum -ret *al.* MANIL. 1, 29 ut dis -ret deus ipse videri (SEN. epist. 114, 4 MART. 4, 6, 2 frontis tenerae -is videri. 12, 37, 1 nasutus nimium -is videri *al.* IVV. 6, 445 APVL. flor. 16 p. 72) *al.* PAVL. FEST. p. 56 lucrari undique -entem. SEN. contr. 8 praef. 10 quidam sic cum scaeva componi -unt, quomodo alii timent *al.* GERM. 349. VELL. 2, 33, 3 *Pompeius* solus esse -bat *al.* VAL. MAX. 1, 8, 5 *saep.* CELS. 3, 18 levari vinculis -it. PHAEDR. 4 prol. 6. SEN. Ag. 72 metui -unt. Herc. O. 639 -it esse potens. Phoen. 74 extingui -is. dial. 5, 13, 2 *ira* -it ... exilire et incendere oculos. 7, 5, 1 beatus dici qui nec -it nec timet (MART. 12, 41, 2 gulosus et dici -is et -is videri. GALLICAN. Avid. 14, 3). benef. 4, 14, 3 *cogitatio* -ens dare. nat. 6, 13, 4 omni modo -ens excedere. epist. 5, 1 qui non proficere, sed conspici -unt. 65, 16 qui gravi sarcina pressus explicari -it. 90, 13 esse quam expeditissimus -at *al.* CVRT. 8, 3, 4 -ere eam quamprimum dedi Alexandro *al.* COLVM. 8, 5, 5 gallinae incubare -unt (*cf.* 8, 8, 5 *gallinas* -entes lavari) *al.* LVCAN. 2, 87 *al.* PETRON. 10 *al.* PLIN. nat. 8, 108 *hyaenae* parĕre furto -unt *al.* VAL. FL. 7, 298 condi tellure premique ... -it *al.* SIL. 10, 137 vadis ... Averni demitti globus ille (*filiorum Cristae*) -it *al.* HOMER. 413 -it fatorum existere vindex *al.* STAT. Theb. 6, 345 vincere vel solo -unt a fratre relinqui *al.* silv. 1, 3, 75 sulpureos -it Albula mergere crines. 2, 2, 20 -it Galatea lavari. 2, 2, 106 Dorida ... -ierunt prendere Panes *al.* MART. 4, 31, 1 -is in nostris dicique legique libellis. 13, 67 -it esse salax. 14, 172 *lacerta* -it ... perire *al.* QVINT. inst. 4, 3, 8 certus esse sententiae -it *al.* IVV. 2, 136 -ent et in acta referri. 12, 35 *castor* -ens evadere damno *al.* TAC. ann. 14, 16. 69. PLIN. epist. 1, 13, 3 formari a me et institui -it. *saep.* paneg. 45 huic probati esse -imus. SVET. Vit. 4 FLOR. epit. 4, 2, 11 FRONTO p. 13, 7 N. *al.* APVL. met. 1, 15 *al.* ITALA Eph. 4, 3 (Mar. Victorin. adv. Arrium 1, 21) -entes (σπουδάζοντες, VVLG sollicite) custodire unitatem. Phil. 1, 23 (Tert. patient. 9) -o (τὴν ἐπιθυμίαν ἔχων, VVLG. desiderium habens) ... recipi iam et esse cum domino (*cf.* HIER. epist. 3, 5, 1 CASSIOD. in psalm. 119, 5). I Tim. 6, 9 (Hier. epist. 3, 5, 1) qui -unt (βουλόμενοι, VVLG. volunt) divites fieri. TERT. adv. Marc. 1, 1 p. 291, 27 *al.* COMM. instr. 2, 17, 2 -is vivere laetus *al.* NEMES. cyn. 50 PANEG. 2, 13 *al.* CAPITOL. Aur. 19, 12 *al.* OPTAT. 7, 1 p. 165, 15 populis doceri -entibus (p. 166, 14). AVIEN. Arat. 1842 AVSON. 167, 9 nosci inter primos -ens. AMM. 15, 5, 35 *al.* HIER. epist. 17, 3, 2 *al.* INSCR. christ. Rossi I 329, 8 (*a. 383*) -ens caeli conscendere lucem. CARM. c. pag. 81. 119. VVLG. Luc. 23, 8 erat ... -ens (ἦν ... θέλων) ex multo tempore videre eum *et* 21^{ies}. AVG. civ. 1, 10 *et passim*. SVLP. SEV. chron.

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

1, 9, 4 *al.* DRAC. Orest. 131 INST. Iust. 2, 7, 3. CORP. IV 1411. VIII 27 CARM. epigr. 696 (*a. 506*). 953 si quis forte meam -et vio⟨lare⟩ puellam. 1504, 34 -is genitor vo⟨cari⟩. INSCR. christ. Rossi II p. 92, 62, 3 -ens censum cognoscere mundi. *nota ellipsin*: CIC. ad Brut. 1, 18, 5 haec et multa alia coram -o, idque quam primum, *sc. agere.* Att. 7, 2, 8 -o ad omnes tuas epistulas, *sc. respondere.* STAT. Theb. 4, 340 plura -it, *sc. dicere.* *nota inf. perf. more poetico*: OV. am. 2, 4, 22 -am sustinuisse femur. *cf.* rem. 735. SEN. Oed. 514 nescisse -es nosse quae nimium expetis. VAL. FL. 5, 81 STAT. Theb. 1, 86 Ach. 1, 755. MART. 6, 29, 8 -as non placuisse nimis. 14, 132, 1 totas -rem misisse lacernas. *cf.* 10, 89, 2. epigr. 50, 8, 2 quam -res pinnas nunc habuisse tuas. IVST. 5, 4, 15 eum . . . in caelo posuisse -unt. PAVL. PETRIC. Mart. 2, 466 quod fecisse -is. 4, 669 qui latuisse -it. *i. q. malle*: CLAVD. 20, 205 concesso . . . -it vixisse colonus quam dominus rapto.

b *accus. cum infinitivo*: *variant subiecta*: PLAVT. Asin. 83 -o esse amicae quod det argentum suae. 901 peri⟨i⟩sse -o *matrem.* Aul. 172 Cas. 397 *al.* TER. Ad. 698 tam misere hoc esse -o verum. Hec. 265 RHET. Her. 4, 35, 47. CIC. inv. 1, 48 liberos suos . . . beatos esse -at. Cluent. 200 quem servatum esse plurimi -unt. epist. 6, 17, 1 -o esse aliquando rem p. constitutam. *saep.* CAES. Gall. 3, 21, 1 NEP. Them. 10, 1 *al.* PROP. 1, 7, 10. 2, 15, 41. 2, 24, 13. OV. am. 2, 2, 10 quem metuit quisque, perisse -it. 2, 15, 11 ego te -am . . . tetigisse papillas et laevam tunicis inseruisse manum. epist. 20, 9 -is credi (ars 2, 638). Pont. 4, 9, 100 respectu -unt *me* hic tamen esse sui *al.* LIV. 21, 26, 7 *al.* SEN. contr. 2, 6, 1 VAL. MAX. 4, 5 pr. 9, 1, 3 CELS. 3, 6 SEN. dial. 1, 4, 5. clem. 1, 25, 1 quam -res tibi potius ungues esse! *al.* OCTAVIA 610. PLIN. nat. 2, 15 esse placatas *pestes* trepido metu -imus. 32, 63 tantae amplitudinis *ostrea* intellegi -ens. VAL. FL. 5, 534 -rem . . . vos advenisse. STAT. Theb. 9, 859. silv. 5, 1, 188 quod -is ipse iuberi. MART. 1, 2, 1 *al.* PLIN. epist. 1, 10, 7 persuaderi tibi . . . -as *al.* FRONTO p. 161, 8 N. *al.* APVL. met. 10, 2 quem tibi quoque provenisse -res *al.* TERT. anim. 38 mortalem *animam* intellegi -it *al.* GALLICAN. Avid. 9, 9 infamari eam -ens. AVSON. 171, 1 virtus, -ret quam femina prudens esse suam. AMM. 20, 8, 12 *ea* non tam fieri -o quam . . . probari. 29, 3, 6 VVLG. Hebr. 6, 11 AVG. civ. 14, 8 *al.* SVLP. SEV. epist. 2, 16 consolatum esse te -o. AVIAN. 7, 16 munera pro meritis si -is ista dari. 24, 12. SIDON. epist. 1, 2, 5 quidve -as percuti. INST. Iust. 2, 20, 2. *concordant subiecta*: PLAVT. Most. 61 nisi te mala re magna mactari -is. TER. Haut. 428 cuius *nuntii* maxime te fieri participem -is. PACVV. trag. 288 me perbitere . . . -o. RHET. Her. 4, 37, 49 ipsi se -unt obiurgari. CIC. S. Rosc. 119 qui vel ipse sese in cruciatum dari -ret. Catil. 1, 4 -o . . . me esse clementem; -o . . . me non dissolutum videri. Sull. 32 ut . . . se perire -ret. dom. 32 cum me purgatum vobis esse -rem. leg. 1, 4 ego me -o non mendacem putari. orat. 32 qui Xenophontis similem esse se -ret. Brut. 282 *Crassus* imperatorem se statim esse -bat. epist. 5, 8, 3 eum me esse -o. NEP. Paus. 2, 3 *Pausanias* se . . . tecum affinitate coniungi -it. Att. 20, 5 cum se uterque principem . . . esse -ret. VERG. ecl. 3, 65 *Galatea* se -it ante videri. PLIN. nat. 11, 54 se quaeque *apis* proximam *regi* -it esse. STAT. silv. 1, 2, 10 *Elegea* decimam . . . videri se -it. MART. 1, 72, 2 te poetam . . . putas -isque credi? 2, 4, 7 matrem, quae -it esse se sororem. 7, 62, 2 te deprehendi . . . -is. PLIN. epist. 7, 11, 2 -o . . . et tibi probatum et coheredibus meis excusatum esse *sc. me.* TERT. anim. 26 *Iacob* se priorem prodisse -bat. COMM. instr. 2, 38, 1 orantem si -as te exaudiri. IVL. VAL. 1, 19 quisque Alexandro sese -at militare. OPTAT. 7, 1 p. 167, 2 se liberari -entes. AMM. 28, 4, 21 se -entes appellari ⟨tesserarios⟩. AVG. civ. 7, 33. *omisso infinitivo* (*aliquotiens duplicem accus. statuere possis*): PLAVT. Bacch. 778 *gnato* facta -am quae is velit (Cas. 286 me -ere factum. Truc. 877. LIV. 1, 45, 7 omnia . . . -ret rite facta). Cas. 814 di . . . me -unt servatum (Epid. 644 Rud. 1164 SVET. Aug. 17. *cf.* CIC. Att. 16, 16, 5 qui civitatem conservatam -ret). Curc. 304 qui te conventum -it. TER. Andr. 884 quod -res aliquo pacto efficiundum tibi. CIC. Verr. 4, 7 virtutem depressam extinctamque -itis (fin. 4, 66 *patriam* extinctam -it). Cluent. 12 cum maxime filium interfectum -it. Pis. 64 plebs *te* perditum -it (GELL. 2, 12, 4. APVL. Plat. 2, 17 qui alium -it perditum. IVST. 42, 2, 10 SVLP. SEV. chron. 2, 13, 8). Lig. 19 utrisque -entibus rem publicam salvam (PHAEDR. 2, 8, 17 salvum te -imus. LAMPR. Alex. 2, 5 quem salvum milites -rent). Phil. 2, 19 -it . . se audacem. 5, 38 populum Romanum liberum -ret. Att. 16, 12 quos *rumores* -rem veros. OV. ars 1, 308 quam -res fronti cornua nata tuae! met. 1, 212 quam *infamiam* -ens falsam. SEN. contr. exc. 8, 5 me captivum ex libero -is? STAT. Theb. 1, 24 quem . . . aeternum sibi Roma -it. silv. 2, 6, 22 te tantum -entis erum. QVINT. decl. 306 p. 200, 12 pudori . . . -o consultum (FRONTO p. 192, 14 N. ut . . . existimationi tuae . . . consultum -am). PLIN. epist. 2, 9, 3 adiutum . . . -rem iuvenem. 2, 13, 2 quod impetratum maxime -o (FRONTO p. 95, 10 N.). 7, 17, 9 commutata . . . omnia -is. SVET. Iul. 1 quem incolumem tanto opere -rent. Tib. 66 ut . . . ignota et celata cuncta -ret. FRONTO p. 75, 2 N. cum . . . te quidem mihi, filiam vero tuam etiam tibi . . . superstitem -am. p. 177, 10 -remus . . . eo nos fato praeditos. APVL. flor. 18 p. 85 me facundissimum -rem. met. 2, 5 pignori meo longe provisum -o. TERT. adv. Marc. 2, 8 „hominem deus -it in vitam restitutum. VOPISC. Aurelian. 20, 8. TREB. Claud. 18, 3 Claudium consulem omnes -imus. CAPITOL. Max. Balb. 17, 7. AVG. civ. 8, 17 cui te -as vivendo dissimilem. *cf.* conf. 2, 6, 13. SVLP. SEV. chron. 1, 14, 2 progeniem . . . ereptam malis -at. **c** ut (ne) [*dub.* PLAVT. Capt. 102 quod quidem ego nimis quam -o, ut impetret, *versu manco cf. Langen, Beiträge p. 207*]: CIC. Lael. 59 -ere et optare, ut . . . peccet amicus. CAEL. Cic. epist. 8, 3, 1 ut . . . nuntium accipias . . ., -o. MART. 6, 63, 8 -is, ut ploret. PLIN. epist. 3, 3, 1 -am necesse est atque . . . enitar, ut filius . . . existat. 10, 47, 1 -ere . . . universos, ut a me rationes coloniae legerentur. TERT. test. anim. 4 ut bene requiescat . . ., -is. EPIST. imp. inc. de Tymand. (Corp. III 6866) 11. AVSON. 77, 3 -o . . ., ut videare aliis foeda. GRATIAN. Ambr. epist. pr. 1 -o valde, ut . . . corpore sim praesenti. AVG. catech. rud. 10, 14 tanto magis eis -imus, ut placeant quae . . . porriguntur. COD. Iust. 6, 23, 29, 2 ut *falsitas* exul fiat a re publica nostra . . ., -entes. CIC. epist. 2, 8, 3 tibi cum omnia mea commendatissima esse -o, tum nihil magis, quam ne tempus nobis provinciae prorogetur. PLIN. epist. 5, 17, 6 mire . . . -o, ne nobiles nostri nihil . . . nisi imagines habeant. **d** *nudus coniunctivus*: CIC. Att. 2, 18, 4 tu vellem ego vel -rem adesses. VERG. Aen. 10, 442 -rem ipse parens spectator adesset (OV. epist. 11, 7). OV. Pont. 2, 5, 3. PLIN. epist. 5, 14, 9 -o te . . . Campania tua remittat. TRAIAN. Plin. epist. 10, 18, 1 -rem . . . pervenire in Bithyniam potuisses. FRONTO p. 43, 4 N. -am . . . tua manu scribas. p. 188, 6 quem -o ad me celeriter remittas. AVR. Fronto p. 9, 8 N. -o . . . a me abscedat. p. 71, 3 -o . . . possis venire. TERT. nat. 1, 7 -o respondeas. VLP. dig. 30, 115 -o des (*form. fideic.*).

e *enuntiatum*: PLAVT. Asin. 844 tibi non -am quae velis. OV. am. 2, 19, 31 quod licet et facilest quisquis -it. 3, 4, 25 quidquid servatur -imus magis. ars 1, 717 quod refugit multae -unt. LIV. 45, 19, 7 qui quantum spes spopondisset -rent. SEN. epist. 87, 16 nec ea, quae bona, nec ea, quae mala vocantur, aut -it nimis aut expavescit. CVRT. 7, 8, 20 ut acrius quae non habes -res. LVCAN. 4, 487 -as quodcumque necesse est. PLIN. epist. 2, 9, 6 qui quod tu velis -ant. 8, 6, 16 qui peterent -rentque quod . . . promitti servis videbant.

4 *supplendum est obiectum vel nominale vel verbale*: PLAVT. Aul. 254 neque . . . facio, neque, si -am, copia est (TER. Ad. 273 ut, si omnes -rent, tibi nihil possent auxiliarier. CIC. rep. 1, 9 *et saep.* OV. am. 1, 6, 35 *al.*). Trin. 568 si ante[a] voluisses, esses; nunc sero -is *al.* TER. Haut. 425 quanto diutius abest *filius*, magis -o tanto et magis desidero *al.* CIC. S. Rosc. 29 quem ipsi cum -rent non potuerunt occidere (Caec. 48 Flacc. 10 Sull. 23 Pis. 29 *al.*). fin. 2, 97 cum id quoque, ut -bat, audivisset (leg. 3, 30 Brut. 281. VAL. MAX. 4, 7, 6 ei, sicut -ierat, . . . perire ⟨non⟩ contigit. MART. 1, 56, 2 AMM. 14, 7, 7. 15, 8, 1). Att. 4, 4ᵇ, 2 si potes . . . Piliam adducere: ita enim . . . -it Tullia (6, 6, 1). OV. epist. 7, 146 ut pervenias, quo -is. met. 14, 673 cum fugias averserisque petentes, mille viri -unt (*sc. te*). LIV. 4, 45, 8 bellum . . . consideratius . . ., quam -unt, gerant. SEN. Med. 529 extimesco sceptra. ne -as (*sc. ea*) vide. CVRT. 9, 3, 2 COLVM. 10, 194. PLIN. nat. 9, 114 -unt iam et pauperes (*sc. crotalia*). PLIN. epist. 9, 35, 1 SVET. Aug. 63. APVL. met. 10, 21 amo et -o et te solum diligo. AVSON. 92, 3 -o (*sc. vincere ambas*). *saepe in responsis post interrogationes vel petitiones*: PLAVT. Asin. 648 vin faciam? :: -o hercle. Bacch. 105. Curc. 673 si haec volt. :: mi frater, -o. Mil. 535. 972. 980. 1128 aurum . . . ferat. :: -o hercle. Persa 134 Poen. 159. 161. 164. 1161 me sequere. :: iam dudum equidem -o. TER. Ad. 187. 904 cur non domum uxorem accersis? :: -o. 969. Andr. 681 me missum face. :: -o. Haut. 868 Hec. 615. Phorm. 540 invenias argentum. :: -o. 1053. SEN. Med. 170 moriere. :: -o. epist. 112, 3 non potest recipere rationem, non potest nutrire. 'at -it ipse'.

partic. praes.: CIC. de orat. 1, 2 neque vero nobis -entibus atque exoptantibus fructus otii datus est. 1, 99 me . . . tibi -enti atque instanti . . . negasse. 3, 39 ne -entes quidem poterunt loqui nisi latine. Phil. 1, 7 urbs . . . me -ens retinere non potuit. Att. 8, 11, 2. CAES. Gall. 3, 19, 2 -entibus *suis* signum dat. 3, 24, 5. OV. am. 2, 4, 5 nec possum -ens non esse, quod odi. 3, 7, 5 nec potui -ens, pariter -ente puella, . . . frui. LIV. 4, 24, 3. 4, 57, 6 gratia atque honos opportuniora interdum non -entibus essent. 38, 2, 8. SEN. Tro. 1175 *mors, me* -entem fugis. STAT. Theb. 1, 595 imperat . . . -entem occumbere leto. FILASTR. 134, 5 fides . . . adveniens -entibus gloriosa. 142, 8 *ut* poetis et historiographis -entibus legendi copia non negaretur. *nota*: TAC. ann. 1, 59 quibusque bellum invitis aut -entibus erat.

B *translate de rebus*: CATVLL. 63, 56 -it ipsa pupula ad te sibi dirigere aciem. OV. rem. 735 Argolides -rent fugisse Capherea puppes. met. 15, 300 *vis ventorum* expirare . . . -ens (*cf.* CLAVD. 19, 69 -ant pelago te mergere venti). MANIL. 4, 139 *praecordia* se . . . sua semper -entia vendere laude. SEN. Herc. f. 843 crescere . . . somnos -ens quietos libra. Phoen. 175 -entes sequi eduxit oculos. 436 miscere -entes manus (MART. 10, 89, 2 Phidiacae -rent quam [*sc. Iunonem*] meruisse manus). 468 -entem excuti hastam. dial. 5, 4, 2 dentium inter se arietatorum ut aliquem esse (*i. edere*) -entium. COLVM. 10, 158 tellus . . . -et se nubere (denubere *al.*). CALP. ecl. 7, 2 nostrae -unt te cernere silvae. STAT. silv. 1, 1, 100 Apelleae -rent te scribere cerae. 4, 1, 43 -unt . . . decem tua nomina menses. MART. 8, 21, 10

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

-it Ausonium luna videre ducem. 8, 78, 1 quos -ret Phlegraea suos victoria ludos, Indica quos -ret pompa, Lyaee, tuos. TERT. pudic. 22 illae cicatrices christiano proelio insculptae ... vicisse -ierunt. AVG. conf. 2, 6, 13 luxuria satietatem atque abundantiam se -it vocari. *nota*: PLIN. nat. 17, 250 asperiora vina rigari utique -unt.

iuncturae: *adverbia*: acriter: CVRT. 7, 8, 20 (*comp.*). adeo: APVL. flor. 14 p. 47. admodum: PLIN. nat. 10, 154. ardenter: CIC. Tusc. 4, 39 PLIN. epist. 8, 10, 3 (*comp.*). *cf.* SCHOL. Cic. Bob. Sull. 30 p. 15, 5 Hild. votis ardentibus. avide: SEN. Med. 73. cupide: PLAVT. Cas. 267. cupienter: ENN. scaen. 298. efflicte: APVL. met. 5, 28. eximie: EPIST. imp. inc. de Tymand. (Corp. III 6866) 11. immoderate: LIV. 37, 52, 7. impense: TER. Ad. 993 magis impense. OV. Pont. 4, 4, 33 impensius. *cf.* FRONTO p. 169, 3 N. impenso studio. libere nimis: CATVLL. 63, 80. magis: PLAVT. Capt. 399 *al.* TER. Eun. 561 NEP. Hann. 10, 3 PROP. 1, 9, 19 OV. fast. 2, 766 PLIN. epist. 8, 10, 1 APVL. Plat. 1, 3 CARM. epigr. 89, 6. magnopere: FRONTO p. 199, 10 N. PORPH. Hor. carm. 2, 14, 13. maxime: PLAVT. Amph. 132 *al.* CIC. Cluent. 12 *et saep.* PLIN. nat. 19, 79 PLIN. epist. 2, 13, 2 SVET. Aug. 63 PANEG. 9, 15 *al.* mediocriter: PLIN. epist. 10, 94, 3. minus: SEN. epist. 121, 4 *al.* minime: SALL. Iug. 3, 1. mirabiliter: CIC. epist. 13, 16, 4 Att. 15, 26, 1. mire: PLIN. epist. 5, 17, 6. misere: HOR. sat. 1, 9, 14. haud modice: LIV. 23, 36, 6. nimis: LIV. 30, 4, 8 SEN. benef. 4, 40, 5 epist. 87, 16 ITALA psalm. 111, 1 (Ps. Hil. libell. 18). nimium: PLIN. nat. 7, 119. praecipue: OV. fast. 3, 491 PLIN. epist. 6, 4, 2. 6, 6, 1 AVR. Fronto p. 61, 8 N. quam: CIC. Att. 10, 4, 11 *al.* TIB. 1, 8, 78 SEN. dial. 10, 11, 1 epist. 87, 9 MART. 11, 56, 13. quanto opere: CIC. Att. 12, 43, 1 PLIN. epist. 10, 94, 3. scelerate: LIV. 40, 11, 7. summe: CIC. Quinct. 69 S. Rosc. 13 CAES. civ. 3, 15, 8. tanto opere: SVET. Iul. 1. tecte: OV. ars 1, 276 (*comp.*). valde: SEN. epist. 119, 1 APVL. met. 9, 17 GLOSS. III 515, 71. 524, 10. validius: AMM. 15, 3, 9. validissime: PLIN. epist. 9, 35, 1. vehementer: PLAVT. Curc. 724 CIC. Verr. 4, 222.

II *i. q.* ***favere***: TER. Andr. 905 ipsi -o Glycerio. CIC. ad Q. fr. 1, 2, 10 ego Fundanio non -o, non amicus sum. epist. 7, 32, 2 valde ⟨ei⟩ -o. PLANC. Cic. epist. 10, 4, 4 cui maxime -o. TIRO Gell. 6, 3, 15 quod ... regi magis -ierint faverintque, id eos -isse atque favisse utilitatis suae gratia. CAES. Gall. 1, 18, 8 *Dumnorigem* favere et -ere Helvetiis. STAT. silv. 1, 2, 138 iuveni, cui tu ... -is. LVCIF. non parc. 9 p. 228, 4 persequeris bene tibi -entes (AVELL. p. 508, 23 quibus bene -bat). CIC. S. Rosc. 149 quem sua causa -ere ac debere intellegebat. Att. 15, 3, 2 eius causa et -o et debeo. epist. 13, 6ᵃ cuius causa quanto opere -rem deberemque. 13, 64, 1 vementer eius causa -ere eum. *absol.* CIC. de orat. 2, 185 *ut iudices* aut -ant aut abhorreant. orat. 131 *ut iudex* -at, fastidiat.

part. praes. **cupiēns**, -entis *pro adi. i. q. cupidus* (SCHOL. Ter. p. 142, 11 -ens id est cupidus) *cf. p. 1429, 83. 1430, 15. 1434, 60.* SALL. Iug. 84, 1 -issuma plebe consul factus. hist. frg. 5, 19 -issimus legis. LACT. inst. 3, 1, 7 naturam hominis deus veri adipiscendi -issimam fecit. AVR. VICT. Caes. 24, 9 dominandi suis quam subigendi externos -iores. 29, 3 Iulius Valens -issimo vulgo imperium capit. SYMM. epist. 6, 6, 2 vestri -issimus improbare non possum. AVG. op. imperf. 6, 41 apud praevaricatores, qui -iores prohibitione redduntur.

adv. **cupienter** *i. q. cupide*: ENN. scaen. 298 *v. p. 1425, 17.* PLAVT. Pseud. 683 quom quid -r dari petimus nobis (PRISC. gramm. III 59, 4). ACC. trag. 543 tua -r malis membra discerpat suis (NON. p. 91 -r cupidissime. GLOSS. V 639, 53). SCHOL. Stat. Theb. 5, 446 ut eorum -issime thalamis iungeremur.

part. perf. pass. **cupītus** *v. p. 1429, 37. 1432, 8.* **cupītum**, -ī *n. v. p. 1431, 51.* *adv.* **cupītē** *i. q. optato, ex sententia*: DON. Ter. Ad. 728 in omnibus, quae -e evenerunt.

syn.: *ad I*: affectare, concupiscere, desiderare, exoptare, expetere, exspectare, gestire, optare, orare, petere, rogare, studere, velle. amare, diligere. *ad II*: favere.

opp.: *ad I*: abnuere, fugere, metuere, odisse, pavere, pavescere, timere.

deriv.: cupido, cupidus, cupiscere, cupitor.

comp.: con-, dis-, percupere.

cupīsco, -ere *a* cupere. *i. q. cupere coepisse.* AVG. mus. 4, 4, 5 deum videre qui -it. PRISC. gramm. II 427, 22 *inter incohativa* cupio -o. GLOSS. -it qui rem alienam cupit. [*francog. orient.* kuvotre. *M.-L.*] *comp.*: concupiscere.

cupiter: VIRG. epit. 13 p. 80, 1 omne visum ab homine 'cu' delectabile natura sugante 'pi' ipsi indita, ex quo non potest 'ter' cupidine carere, hic findit -r.

cupītor, -ōris *m. a* cupere. *is qui cupit*: TAC. ann. 12, 7 repertus est unus talis matrimonii -r. 15, 42 Nero, ut erat incredibilium -r. APVL. met. 3, 19 sum ... magiae noscendae ardentissimus -r. 7, 11 oblita es nuptiarum tuique mutui -is. flor. 17 p. 77 magis ... sum tantae amicitiae -r quam gloriator. Plat. 2, 22 eum ... -em (-um *vel* -turum *libri*) quoque eiusmodi rerum esse. [2, 18 qui quanto plurium -r est *P. Thomas, Bulletin de l'acad. de Belg. 1899, 478*, cupidior *vulgo*.] PS. AVR. VICT. epit. 45, 5 cuius *avaritiae* -r ipse fuit acer. MART. CAP. 6, 589. *Hoppe.*

cupla *v.* copula. **cūpo, cūpōnius** *v.* caup-.

cuppa *v.* 3. cupa.

cuppēdia, -ae *f.* [*a* cuppes. *Th.*]. NON. p. 85 -a cupiditas (*cf.* SCHOL. Ter. p. 99, 14 *l. 18*). CIC. Tusc. 4, 26 aegrotationi autem talia quaedam subiecta sunt: avaritia, ambitio, mulierositas, pervicacia, ligurritio, vinulentia, -a et si qua similia (= GLOSS. V 639, 5). AVG. doctr. christ. 3, 12, 19 ut sine aliquo vitio -ae vel voracitatis pretiosissimo cibo sapiens utatur. *de lautioribus cibis* (*cf.* cuppedium): GELL. 6, 16, 6 has undiquevorsum indagines -arum maiore detestatione dignas censebimus. 7, 13, 2 coniectabamus ad cenulam non -as ciborum, sed argutias quaestionum. AMM. 25, 22 -ae ciborum. 26, 7, 1 -arum vilium mercatores. 30, 1, 20 cum apponerentur exquisitae -ae. [*it. sept.* covea. *M.-L.*]

cuppēdinārius, -ī *m. a* cuppedo. GLOSS. *habent formas*: kappadinarius, coppedinarius (*v. l. 25*), cupedinarius, cupidinarius (*v. l. 26*). DON. Ter. Eun. 256 qui esculenta et poculenta vendunt, a rebus cupidinis ob alimentum cupidinarii appellantur. SCHOL. Ter. p. 99, 14 cuppedia cupiditas, unde cotiones et alii cupidi, ut sunt telonearii et mercibus insistentes, -i vocantur. EVGRAPH. Ter. Eun. 256 -i sunt qui cupiditatibus populi serviunt. GLOSS. voluptarius. -um cupidum. -i lautiores cibos vendentes. -i tabernarii ac coppidio (a cuppedio *Goetz*) appellati. TER. Eun. 256 concurrunt laeti mihi obviam -i omnes: cetarii, lanii, coqui, fartores, piscatores (*cf.* GLOSS. V 462, 39). APVL. apol. 29 eo pacto -is omnibus famem decernis. LAMPR. Heliog. 30, 1 pinxit se ut coppedinarium (*v. l. 15*). SCHOL. Hor. sat. 2, 3, 234 luxuriosi verba ad cupidinarios. *adi.* cuppēdinārius, -a, -um: SYMM. epist. 8, 19, 1 coempta ex foro -o. *cf. l. 37 sqq.*

cup(p)ēdiōsus superbus GLOSS. *a* cuppedia.

cuppēdium, -ī *n.* [*a* cuppes. *Th.*]. PAVL. FEST. p. 48 cuppes et -a antiqui lautiores cibos nominabant; inde et macellum forum cuppedinis appellabant. -a autem a cupiditate sunt dicta vel sicut Varro (*cf. l. 39*) vult, quod ibi fuerit Cupedinis equitis domus, qui fuerat ob latrocinium damnatus. PLAVT. Stich. 714 nil moror -a. ANTH. 19, 12.

cuppēdo, -inis *f.* [*cf. c.* cuppes. *Th.*]. **a** *i. q. cuppedium*: VARRO ling. 5, 146 forum -is a fastidio (cuppedine *Jordan*, cuppedio *vulg.*, *sed cf. l. 47*), quod multi forum cupidinis (cuppedinis *trad.*) a cupiditate. frg. Don. Ter. Eun. 256 *ubi habitabat Numerius Equitius Cuppes*, forum -is appellatum. APVL. met. 1, 24 forum cupidinis peto (*Hypatae*). 1, 25. 2, 2. *cf. l. 28. 32.* **b** *i. q. cupido*: LVCR. 1, 1082 res ... medii -e (*i. in medium spatium cedendi*) victae. 3, 994. 4, 1090 tam magis ardescit dira -e pectus. 5, 45. 6, 25.

deriv.: cuppedinarius.

cuppēs *adi.* [*cf. esse videtur c.* cupere, cupidus; *v. Sommer, Handbuch d. lat. Laut- und Formenlehre p. 291. Th.*]. PAVL. FEST. p. 48 *v. l. 30.* GLOSS. fastidiosus cupidus, superbus. PLAVT. Trin. 240 harpago, mendax, -es, avarus *eqs.* *L.*

cuppula *v.* 2. cupula. **cuppus** *v.* 3. cupa.

cupressētum, -ī *n. a* cupressus. GLOSS. κυπαρισσών. II 575, 53 quicquid ex copraesa factum. CATO agr. 151, 1 quo pacto -a seri oporteat. CIC. leg. 1, 15 *Plato* in -is Gnosiorum ... disputat.

cupresseus, -a, -um *a* cupressus. LIV. 27, 37, 12 duo signa -a Iunonis. 27, 37, 15 simulacra -a. OBSEQ. 46. 48. VITR. 2, 9, 13 *cedri* est similis -ae foliatura. 7, 3, 1 *asseres* -i (cupressi *GH*). PAVL. dig. 41, 1, 26 -um aut laneum corpus fieret. PORPH. Hor. ars 332 libri ... qui ... arca cupress⟨e⟩a inclusi sunt, a tineis non vexantur. EPIST. Alex. p. 193 testudinibus -is.

cupressifer, -a, -um *a* cupressus *et* ferre. OV. epist. 9, 87 -o Erymantho. fast. 5, 87 enixa iugo -ae Cyllenes. SIDON. carm. 23, 417 fragor ... quantum non cyparissifer Lycaeus ... tollit.

cupressinus, -a, -um *a* cupressus. *scribitur etiam* cypressinus, cyparissinus. DIOSC. 1, 79 *resina* quiparissina. 5, 58 vinu cedrinu et quiparissinu. GRAMM. suppl. 182 producantur *in paenultima* ... cetera possessiva ut ... -us. COLVM. 2, 2, 11 super calcatis -is vel pineis ... frondibus. 6, 7, 2 -i quindecim coni. PLIN. nat. 1, 23, 46 *medicinae ex oleo* -o. 23, 88 -um oleum eosdem effectus habet quas myrteum. VVLG. cant. 1, 16 laquearia nostra -a. CHIRON 110 malagma cubresina imponere. VEG. mulom. 3, 48, 9 malagmam quae -a appellatur. 487 oleo -i scapi. 599. 651. 891 malagma cyprisinam. AVG. in psalm. 95, 13 arbores cedrinae et -ae. ANTIDOT. Brux. 124 pilulas -as decoque. NOT. Tir. 105, 12ᴬ.

cupressus, -ī *f.* [*a gr.* κυπάρισσος *tractum. Th.*]. ISID. orig. 17, 7, 37 cypressus graece dicitur, quod caput eius a rotunditate in cacumen erigitur. unde et κῶνος vocatur, id est alta rotunditas. *scribitur etiam* cypressus, *praecipue apud recentiores* (CATO agr. 17, 1 *trad.* cipresso. *apud* DIOSC. quiparissus); DIOSC. 3, 158 W. κυπρέσσουμ; *at legitur* cupressus: CORP. IV 4987. copressus: ORIBAS. syn. 2 add. p. 847. GLOSS. III 609, 68. 631, 36 *et saepius.* II 575, 53 ex copraesa. III 631, 36 ciprisso copresso. *de forma graeca* cyparissus *v. p. 1438, 33 sqq.* GRAMM. suppl. 105 secundae declinationis sunt ... nomina arborum ut -us, -i. *casus: nom. sing.* -um: CHIRON 943. *genet.* -ūs: SCRIB. LARG. 233 PLIN. nat. 14, 112 APVL. met. 6, 30. 8, 18. *cf.* VARRO ling. 9, 80 negant esse analogias, quod alii

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

dicunt -us, alii -i. *abl.* -ū: CATVLL. 64, 291 Ov. met. 3, 155 trist. 3, 13, 21 VITR. 2, 9, 13 COLVM. 4, 26, 1 PETRON. 120, 75 MART. 6, 49, 4. 11 SPART. Sept. Sev. 22, 4 SCHOL. Hor. ars 19. *nom. plur.* -ūs: PETRON. 131, 2 CLAVD. rapt. Pros. 3, 370. *acc.* -ūs: HOR. epod. 5, 18 *ubi tamen* -os *codd. ABO.* CLAVD. rapt. Pros. 3, 393 DRAC. laud. dei 2, 499. *genus*: GRAMM. suppl. 129 haec -us, -i *sed* ENN. ann. 262 longique -i. 490 rectosque -os (*cf.* GELL. 13, 21, 13 Ennius ... rectos -os dixit contra receptum vocabuli genus. NON. p. 195. PRISC. gramm. II 169 vetustissimi dixerunt ... hic et haec -us). PROB. nom. gramm. IV 215 nomina arborum generis masculini ... cyparissus. VEL. gramm. VII 49 quam illi κυπάρισσον nos cupressum. GLOSS. κυπάρισσος. IV 501, 23 (V 282, 43) genus ligni. -um κυπάρισσον. -i κυπάρισσοι. III 609, 68 copresso arbor cypresso. 559, 22 cypresso arbor -i. 563, 69 -i folia giraso. 581, 7 cypressus pomum de cupresso. 544, 38 copton poma copresso. 581, 40 pomum -i capton. pirula -i: bricia. brucia. brutia. brucra. NOT. Tir. 105, 12. *legitur inde ab* ENNIO.

nomen arboris (*de qua v. Olck, PW. IV 1909; Blümner, Technol. II 257*): CATO agr. 28, 1 -os cum seres. 48, 1. 2. 151, 1 semen -i quo modo legi seri propagarique oporteat. 151, 2 semen -i Tarentinae. cap. 160. VARRO rust. 1, 15, 1 *in finibus praedi* serunt ... alii -os. 1, 26, 1 -os vivas. 1, 37, 5 radices angustius diffundunt ... -i. 1, 40, 1. 1, 41, 5 -us ... in crescendo tarda. frg. Serv. Aen. 6, 216 Varro ... dicit pyras ideo -o circumdari propter gravem ustrinae odorem, ne eo offendatur populi circumstantis corona. CATVLL. 64, 291 aeria -u. VERG. ecl. 1, 25 tantum alias inter caput extulit urbes, quantum lenta solent inter viburna -i (SERV. *ad l.* viburnum brevissimum est, -us vero arbor est maxima). georg. 1, 20 teneram ab radice ... -um. 2, 443 silvae ... dant utile lignum ... domibus cedrumque -osque (VITR. 2, 9, 5 -us ... ceteraeque quae maxime in aedificiis sunt idoneae. namque non potest id robur quod abies, nec -us quod ulmus. AMBR. hex. 3, 13, 53 lacunaribus ... comendisque fastigiis habilis est -us. VEG. mil. 4, 34 ex -o ... contexitur *navis*). Aen. 2, 714 iuxtaque *tumulum* antiqua -us (SERV. *ad l.* funebrem arborem. PLIN. epist. 8, 8, 2 collis ... antiqua -o nemorosus). 3, 64 arae ... maestae vittis atraque -o (SERV. *ad l.* inferis consecrata est quia caesa nunquam revirescit. moris autem Romani fuerat ramum -i ante domum funestam poni. *cf.* PAVL. FEST. p. 63 GLOSS. V 199, 29). 6, 216 ferales ante *pyram* -os constituunt (SERV. *ad l.* -us adhibetur ad funera vel quod caesa non repullulat vel quod per eam funestata ostenditur domus. *cf. supra l. 23 sq.* SERV. Aen. 3, 680. 681. 4, 507. GLOSS. V 187, 18 -us arbor mortuis dicata de qua Vergilius feralisque -us, id est mortuis dicatus. 199, 29. Ov. trist. 3, 13, 21 ara ... ferali cincta -o. PETRON. 120, 75 saxa ... ferali circum tumulata -u). CVLEX 140 nec laeta -us. HOR. epod. 5, 18 -us funebres. carm. 1, 9, 11 nec -i nec veteres agitantur orni. 2, 14, 23 neque ... arborum te praeter invisas -os ulla ... sequetur (PORPH. *ad l.* quia funeribus -i adhibe[b]antur). 4, 6, 10 impulsa -us Euro procidit late. ars 19 fortasse -um scis simulare (*proverb. de quo v.* PORPH. *ad l.*). 332 carmina ... lēvi servanda -o (*cf.* PORPH. *ad l. v. p. 1436, 57*). Ov. met. 3, 155 vallis ... acuta densa -u. 10, 106 metas imitata -us ... puer ante (*narratur fabula de Cyparisso.* SERV. ecl. 10, 26 georg. 1, 20 Aen. 3, 64. 608 MYTHOGR. 1, 6. 2, 177. 178. *cf. nom. propr.*). VITR. 1, 2, 8. 2, 9, 12 in operibus solent esse pandae, sed in vetustatem sine vitiis conservantur (PLIN. nat. 16, 215 valvas e -o ... CCCC prope annis durare). 2, 9, 13 ex -o ... resina ... nascitur (PLIN. nat. 14, 122. 24, 32). 5, 1, 3 in arboribus teretibus ... -o. 7, 3, 1 materia ... cui nec caries nec vetustas nec umor possit nocere ... -o (PLIN. nat. 16, 212. 223 pinus et -us adversus cariem tineasque firmissimae). SEN. Oed. 532 -us altis exerens silvis caput. Thy. 654. COLVM. 2, 9, 9 ubi vel uligo vel aliqua pestis segetem enecat ... folia -i convenit spargi. 4, 26, 1 pedamen ... ex lauru et -u (PLIN. nat. 17, 174 pali e ... -o). 11, 2, 13. LVCAN. 3, 442 non plebeios luctus testata -us. PETRON. 131, 2 tremulaeque -us. PLIN. nat. 1, 16, 60. 5, 14 frondes -i similes praeterquam gravitate odoris (22, 75. APVL. mund. 36 -orum odoratius lignum. CORIPP. Iust. 4, 46 odora -us. *cf. supra l. 23 sq.*). 11, 77. 12, 78 arborem bratum -o fusae similem. 13, 9 (*de unguentis*). 13, 53. 95 -o feminae (17, 73 e -o femina). 15, 28 *oleum* fit et e ... -o. 16, 31. 41 folia ... dura ... ceu -is. 16, 76 aquas odere -i (17, 247 -us et aquas aspernatur et fimum). 16, 79. 90 carnosa *folia* -o. 16, 104. 115 trifera est et -us. 16, 125 in longitudinem excrescunt ... -us. 16, 128 -is per summa caespitum *radices serpunt.* 16, 139 -us advena et difficillime nascentium fuit. 16, 211—216. 221. 236. 17, 60. 71. 76. 89. 151. 236. 18, 158 -i foliis tusis si misceantur *semina* non esse vermiculis obnoxia. 22, 97. 24, 102 *herbam Sabinam vel brathyn* quidam Creticam -um dixerunt. VAL. FL. 1, 774 veteris sub nocte -i. STAT. Theb. 4, 177 stat frondibus orba -us. 4, 660 -us intexit plorata latus (silv. 5, 5, 30 plorata -us). 6, 54 teneraque -o. 6, 99 brumaeque illaesa -us. 6, 854 Alpini veluti regina -us verticis. 7, 676 librabat magna venturam mole -um (*i. hastam. cf.* MART. CAP. 5, 425 posita Silvanus forte -o ... dextram tendebat inermem). 10, 674. silv. 5, 1, 136 maestaque comam damnare -o (SIL. 10, 534 ferale decus, maestas ad busta -os). MART. 6, 49, 4 *columna* viva generata de -u. 6, 49, 11. 6, 73, 7 perpetua ... -o. QVINT. inst. 8, 6, 58 TAC. hist. 2, 78. PLIN. epist. 5, 6, 33 -is ambitur et tegitur *hippodromi limes.* SVET. Vesp. 5 PAVL. dig. 41, 2, 26. 43, 24, 16, 1 arbores non frugiferas ... veluti -os. 49, 14, 45, 13 -i materiam vendere. APVL. met. 5, 24. 6, 30 de quodam ramo procerae -us. 8, 18 de summo -us cacumine. NEMES. ecl. 2, 86 coniferas inter viburna -os (*cf. infra l. 34.* SERV. Aen. 3, 680 conus dicitur fructus -i). ITALA Ezech. 31, 3 (Victorin. Pet. 11, 7 p. 41. VVLG. cedrus). SOL. 11, 12 in huius tantum insulae (*i. Cretae*) parte repullulant caesae -i. *cf. p. 1437, 40.* 24, 8. PLIN. med. 24 herba Sabina ... habet folia quasi -us. SPART. Sept. Sev. 22, 4 cum corona e -u facta. AVIEN. orb. terr. 1077 celsa -us erigitur (DRAC. laud. dei 2, 499 cedros celsasque -us). AMM. 24, 6, 3 -orum viriditate laetissimo *agro.* AMBR. in psalm. 118 serm. 4, 21 nunquam amittit viriditatem suam ... sola nunquam veteri exuitur amictu. VVLG. Sirach 24, 17 quasi -us in monte Sion. 50, 11 -us in altitudinem se extollens. PRVD. apoth. 463 torta -us. DIOSC. 1, 43. CLAVD. rapt. Pros. 2, 108 tumulos tectura -us. 3, 370 tollebant geminae capita ... -us. 3, 393 arsuras ... -us. MART. CAP. 6, 667 EVSTATH. Bas. hex. 5, 6 p. 915^{A}. 8, 1 p. 945^{B}. COD. Theod. 10, 1, 12 (*a. 379*) excidendae unius -i ... facultatem. DRAC. Romul. 10, 487 sterili ... -o. 10, 560 temo bitumen et rota -us. CASSIOD. var. 5, 16, 3. PASS. Mar. Iac. 6 -is consurgentibus in excelsum. PAVL. FEST. p. 51. 63 ISID. orig. 17, 7, 34. *adhibetur in re medica* (DIOSC. 1, 75): CELS. 2, 33. 3, 21. 4, 16 5, 11. 5, 26, 33. 6, 6, 16. 6, 13. 6, 18, 6. 7, 27 COLVM. 6, 4, 1. 7, 5, 22 SCRIB. LARG. 53. 233 PLIN. nat. 1, 24, 10. 14, 112. 20, 16. 23, 139. 24, 15. 135. 26, 135. 161. SER. SAMM. 591 frondosae ... -i. 681. 684 ferali ec fronde -i. 778. 833. 975. 985 PLIN. med. 3, 23 PELAGON. 89. 220. 460 VEG. mulom. 2, 62, 2. 2, 67, 3. 4. 2, 71, 3. 2, 72, 2. 2, 131, 5. 6. 4, 2, 6. 4, 4, 7. 5, 7, 2 CHIRON 487. 599 cipressi. 723. 858. 860. 891. 943. 964. 993 SORAN. p. 102, 1 THEOD. PRISC. eup. faen. 79 log. 108 ANTIDOT. Brux. 162 CASS. FEL. 2. 76 ORIBAS. syn. 2 add. p. 847. **nigra**: PS. APVL. herb. 27 Graeci chamaepityn ... Itali ... cypressum nigram *vocant.* GLOSS. III 537, 25 camepitu id est ibica sive cipres⟨sus⟩ nigro.

forma graeca cyparissus, -ī: VERG. georg. 2, 84 Idaeis -is. Aen. 3, 680 coniferae -i (cyparessi *M. v. supra l. 5*). VAL. FL. 7, 405 immotis -is. ITALA Iob 40, 12 (Priscill. tract. 1, 13) cauda erecta sicut -us (VVLG. cedrum). Is. 41, 19 (Cypr. testim. 2, 4. VVLG. abietem). HEGES. 4, 1, 2 daphnes nemus -is arboribus intextum. HIER. in Ezech. 10, 31 p. 370. 371. SERV. georg. 4, 267 gallae saporem multi pilas -i accipiunt. PROB. nom. gramm. IV 215 *v. p. 1437, 10.* DIOSC. 1, 85 folia bratii similia sunt quiparissi. 4, 52. 160 pytias par et similis esse quiparisso. PS. APVL. herb. 4 hieran botanen ... -on ... Latini verbenacam *vocant.* GLOSS. IV 218, 47 (495, 41) -us cypressus. 35, 11 -us cypressus, graecum est. III 544, 66 ciparissum poma copressi. NOT. Tir. 105, 16. MISC. Tir. p. 61, 3 ciparissus. *cf. nom. propr.*

deriv.: cupressetum, cupresseus, cupressinus. *graec.*: cyparissias. *compos.*: cupressifer. *Wulff.*

cupreus *v.* cypreus *s. v.* Cyprus *nom. propr.*

cupria stultus GLOSS. *videtur esse i. q.* coprea.

cuprinus, cuprum *v. nom. propr.* Cyprus.

cupso, -ōnis *m.?* AVG. serm. 46, 39 in Numidia ... muscarium vix invenitur, in -bus habitant.

1. cūpula, -ae *f. a* 2. cupa *deminutive.* *pars trapeti*: CATO agr. 21, 3 ne foramina maiora fiant, quo -ae minusculae indentur.

2. cūpula, -ae *f. a* 3. cupa *deminutive.* cupp- *v. l. 56.* cupola *v. l. 60.* **a** *i. q. doliolum ligneum*: VLP. dig. 33, 6, 3, 1 in cuppis autem sive cuppulis puto admittendum et ea deberi *vino legato* (*opp.* dolia). **b** *i. q. sepulcrum* (*cf. p. 1411, 9 et J. Schmidt, Philol. 46, 164*): CORP. VI 2734 fecer(unt) -a(m) X̶ C̄. 13236 -am structilem. *saepe in Africa*: CORP. VIII 2110. 2192. 2193. 2475. 3054. 3213 ⟨cup⟩ola(m) fec(it). 3991. 8581. 9071 cup. 9082. 9102. 9118 cup. 9392 -am superstitem rogus (*i. q.* rogi?) eius. 20603. 20795 cula (*lege* cupulam) fecit. *ibid.* cupula. NOT. Tir. 96, 23. [*it.* cupola. *M.-L.*] *L.*

cūpuncula *v.* caup-. **cūpus** *v.* 3. cupa.

×**cūr** *particula* [*i. q. got.* hwar *theodisc.* (h)wār *lituan.* kur '*ubi*', *cf. c. ind.* kar-hi '*quando*' *et c.* quirquir, quis, qui; *v. Persson, Stud. etymologica 86 sqq. Th.*]. *de forma*: PRISC. gramm. II 12, 15 dicimus ... cur. 36, 4 apud antiquos frequentissime loco cu syllabae qu ponebatur et e contrario ut ... quur pro cur. III 65, 15 primitiva ... uniformia sunt ... ut cras, cur, heus .... CASSIOD. gramm. VII 156, 12 cur alii per c scribendum putaverunt dicentes non posse q litteram poni, ubi u esset sine alia vocali ... alii per q, eo quod originem trahat ab interrogativis adverbiis, quae sunt quando quorsum. usus autem obtinuit, ut cur per c scribatur. VEL. gramm. VII 71, 3 'cur' magis scribimus quam 'quor', quod genus est ἐτυμολογίας. est enim 'cui rei', quod significat 'ob quam rem': ex hoc retinuit consuetudo hodierna ut diceremus quare, quod una syllaba castigatum fit 'cur', quod nos contenti sumus per c scribere. *cf.* 77, 9. GRAMM. suppl. 224, 36. *legitur* quor: PLAVT. Amph. 730 Cas. 701 Epid. 574. 575. 710 Mil. 1260 Persa 620 Pseud. 318. 490. 491. 914 Truc. 878 VARRO ling. 8, 68. 71. 78 CIC. de orat. 2, 47 leg. 1, 44 LVCR. 3, 476 ARNOB. nat. 2, 64 OPT. PORF. carm. 4, 9 DIFF. ed. Beck p. 80, 9 *et* GRAMM. *cf. l. 75.* CORP. IV 1742. qur *legitur* CORP. I 1454, *praeterea saepissime in codd. manuscr., ex. gr.*: PLAVT. Amph. 581 Epid. 575 Merc. 471. 504.

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

773 Mil. 682 Most. 9. 10 Persa 620 Poen. 1272. 1317 *et saepius.* APRING. in apoc. 21, 23. *item* quur *scribitur in libris mss.*: PLAVT. Curc. 542 TER. Eun. 465 VICT. VIT. 2, 95 PASS. Petr. et Paul. long. 41. 44. *de significatione: cf.* PROP. 2, 22, 13 quaeris, Demophoon, cur sim tam mollis in omnes. quod quaeris 'quare?' non habet ullus amor. FEST. p. 257 quianam pro quare et cur positum est apud antiquos. PRISC. gramm. III 123, 23 causam quoque quaerentes interrogativis utimur, ut cur? quare? 137, 20 et sunt eadem et relativa ut cur quia διὰ τί καὶ διότι *eqs.* DIFF. gramm. VII 519, 6 cur simpliciter percontatur, quare causam rationemque desiderat (*cf.* DIFF. ed. Beck p. 80 quor qui dicit, simpliciter percontatur; quare causam desiderat, interdum suadentis aut pertimentis vim possidet). AVG. rhet. 8 p. 142b cur significat causam faciendi vel dicendi vel cogitandi rem, ut mea fert opinio ad constituendam quaestionem in primis necessariam. GLOSS. διὰ τί. quare. quid ita. pro qua causa. *legitur inde a* NAEV. *per totam latinitatem, utuntur tam prosae orationis scriptores quam poetae; non invenitur apud* SALL. TIB. SCRIB. LARG. FRONTIN. GROM. FLOR. AMPEL. GRAN. LIC. MIN. FEL. SER. SAMM. [*loci dubii*: ENN. frg. inc. 34 cur, quod in me est, exsecrabor hoc, quod lucet, quicquid est? (cui *codd. praeter* ς). PLAVT. Cas. 517. Poen. 1317 quin (*Geppert*, qur non *AP*) adhibuisti? RHET. Her. 2, 4, 7 qua noctis hora factum esse dicatur et cur eiusmodi temporibus (*sic Guilelmius*, cum eiusmodi *M*, cuiusmodi *E*). 3, 11, 20 CIRIS 235 (cum *codd.*) OV. epist. 6, 17 (quid *codd. praeter G*). 6, 111 (vir *plerique codd.*) met. 8, 61 (cum *coni. Korn*) LIV. 40, 50, 3 (*coni. Madvig*).]

I ***in oratione directa***: 1 *solum ponitur*: a *cum indicativo*: NAEV. com. 12 cur re inquaesita colligor? PLAVT. Amph. 532 cur me tenes? 912 cur dixisti? inquies. ego expediam tibi. Aul. 740 cur id ausu's facere ...? Pseud. 27 CAECIL. com. 191 TER. Ad. 234 ACC. trag. 36. 160 NOVIVS Atell. 52. CVRT. 6, 10, 11 cur rem delatam ad te tacuisti? LVCAN. 8, 796 cur obicis Magno tumulum manesque vagantes includis? PLIN. nat. 26, 19 cur Caesaris miles ad Pharsaliam famem sensit? VAL. FL. 3, 375 cur immemores famaeque larisque angimur? SIL. 9, 149 cur trepidas? STAT. silv. 2, 7, 91 cur plus, ardua, casibus patetis? MART. 3, 11, 2 cur in te factum distichon esse putas? QVINT. inst. 9, 4, 101 cur de perfugis nostris copias comparat is contra nos? IVV. 6, 142 cur desiderio Bibulae Sertorius ardet? PLIN. epist. 8, 14, 2 APVL. met. 6, 29. VVLG. gen. 3, 1 cur praecepit vobis deus, ut ... (τί ὅτι εἶπεν)? 24, 31 cur foris stas? (ἵνα τί). Ios. 7, 10 surge, cur iaces pronus in terra? (ἵνα τί τοῦτο σὺ πέπτωκας...;) *al.* b *cum coniunctivo*: PLAVT. Capt. 739 cur ego ... me esse salvom postulem? Poen. 152 Vid. 62 VARRO ling. 7, 3 RHET. Her. 4, 40, 52. CIC. part. 134 cur ita scripserit, si ita non senserit? cur, cum ea, quae plane scripta sint, neglexerit, quae nusquam scripta sint, proferat? cur ... putet ...? Tusc. 4, 56 cur misereare potius quam feras opem? 5, 89 cur pecuniam magnopere desideret vel potius cur curet omnino? 5, 112 (*cf. p. 1442, 36*). nat. deor. 3, 47 cur barbarorum deos repudiemus? div. 2, 116 aut Herodotum cur veraciorem ducam Ennio? fat. 46 *saepius.* epist. 2, 18, 3 cur ego te velim incidere in terrores tribunicios ...? CATVLL. 76, 10 quare cur te iam amplius excrucies? LVCR. 5, 753 (*cf. p. 1444, 31*). 5, 759 solque suos etiam dimittere languidus ignis tempore cur certo nequeat ...? 762. 769. 1043 (*cf. p. 1444, 32*). CAES. civ. 2, 32, 11 diligentiam quidem nostram ... cur praetereain? VERG. Aen. 4, 428. HOR. carm. 3, 1, 45 cur ... moliar ...? cur ... permutem ...? sat. 1, 4, 70 cur metuas me? ars 450 cur ego amicum offendam in nugis? PROP. 2, 6, 19 cur exempla petam Graiûm? OV. am. 1, 10, 35. 1, 13, 41. fast. 5, 241 cur ego desperem ...? Pont. 1, 5, 61. PLIN. nat. 8, 10 immo vero cur vel ipsius conspectum paveant ...? (*cf. p. 1444, 27*). 18, 251 SIL. 1, 670 STAT. Theb. 2, 629 MART. 1, 59, 4 *al.*

2 *coniungitur cum* non: a *cum indicativo*: PLAVT. Asin. 413 cur non venisti, ut iusseram, in tonstrinam? Curc. 437 ubi ipsus? cur non venit? Merc. 471 (*cf.* Mil. 556 *p. 1441, 51*). 682 cur non vis? 1254 cur non pultas? Most. 184 id cur non additum est? (*cf. p. 1441, 62*). 209. 524 cur non fugis tu? Poen. 1225 Pseud. 490 (Rud. 862 cur negas?). TER. Ad. 639 cur non ludo hunc aliquantisper? 903. Andr. 518 cur non dixti extemplo Pamphilo? 581 cur uxor non accersitur? 952 cur non illam huc transferri iubes? Eun. 465 cur non imus hinc? 964 Hec. 74. 322 cur id mihi non dixti? Haut. 1047 ehem, Menedeme, cur non accersi iubes? Phorm. 401. 620. AFRAN. com. 161 pistori nubat? cur non scribilitario, ut mittat fratris filio lucuntulos? LABER. mim. inc. 116. LVCIL. 985 cur tu ipsa venire non vis huc? CIC. S. Rosc. 74 Q. Rosc. 25 Verr. 2, 66. 99. 109. 3, 99. 4, 86. 208 Font. 11 Cluent. 83. 115. 172. 186 leg. agr. 2, 44. 66 Flacc. 45. 92 Sull. 48 Cael. 37 Pis. 58 Planc. 38. 55 Mil. 51. 99 Phil. 2, 110. 3, 3. 20. 21. 9, 14. 12, 16. 13, 17. 25 *saepius.* orat. 157 ipsum meridiem cur non medidiem? de orat. 1, 28 fin. 2, 28. 4, 34 ac. 2, 54. 60. 69 Tusc. 4, 70 *saepe* Att. 2, 19, 1. 13, 25, 2. 9, 12, 1. 9, 15, 2 CATVLL. 33, 5 LVCR. 1, 199. 2, 820. 3, 938 NEP. Eum. 11, 4 VERG. Aen. 1, 408. 12, 39 ecl. 5, 1 LYDIA 75 HOR. carm. 2, 11, 13 sat. 1, 3, 77 PROP. 4, 7, 31 OV. am. 3, 8, 50. epist. 10, 57 venimus huc ambo: cur non discedimus ambo? met. 2, 525 cur non et pulsa ducit Iunone ...? 4, 593. 5, 371. 6, 633. 7, 34. 35. 12, 259 LIV. 4, 4, 11. 8, 4, 3. 4. 34, 4, 14. SEN. contr. 10, 1, 7 cur me non accusas, non postulas? contr. exc. 10, 1 suas. 4, 1 SEN. Herc. f. 52 epist. 94, 44. 47. LVCAN. 9, 275 cur non maiora mereri ... libet? PERS. 3, 16 ah, cur non potius ... poscis? PETRON. 25 cur non, quia bellissima occasio est, devirginatur Pannychis nostra? SIL. 13, 75 nunc age, quod superest, cur non melioribus aevi ducimus auspiciis? MART. 2, 33, 1 *eqs.* 3, 23, 2 TERT. nat. 2, 9. VVLG. lev. 10, 17 cur non comedistis hostiam ...? (διὰ τί οὐκ). num. 22, 37 misi nuntios, ut vocarem te, cur non statim venisti ad me? (διὰ τί οὐκ) *saepius.* b *cum coniunctivo*: PLAVT. Mil. 317 cur non rogem? Most. 455 cur non tangerem? TER. Phorm. 797 cur nolles, Chremes? VARRO ling. 8, 61 si ab aede et tuendo aeditumus sit, cur non ab atrio et tuendo potius atritumus sit quam atriensis? CIC. Verr. 4, 183 cur ei non merces tanta detur? Manil. 50 cur non ... eidem hoc quoque bellum regium committamus? Catil. 4, 2 cur ego non laeter? dom. 80 cur non iuret se Gadibus fuisse? Cael. 68 at propinquis ... placuit. cur non placeret? prov. 24 cur eadem res publica, quae me in amicos inflammare potuit, inimicis placare non possit? Pis. 79 cur ego non ignoscam? Phil. 2, 72 quorum facinus est commune, cur non sit eorum praeda communis? ac. 2, 87. 107 fin. 3, 15. 5, 47 nat. deor. 3, 47. epist. 10, 23, 6 pro urbis vero salute cur non ... utamur? CATVLL. 115, 3 cur non divitiis Croesum superare potis sit? NEP. Att. 10, 6 quodsi gubernator praecipua laude effertur ... cur non singularis eius existimetur prudentia, qui ... pervenit? (*cf. p. 1442, 50*). OV. frg. 6 cur ego non dicam, Furia, te furiam? am. 2, 11, 54 cur ego non votis blandiar ipse meis? met. 4, 430 cur non stimuletur eatque ...? 9, 420 cur non aliis eadem dare dona liceret? SEN. nat. 3, 10, 1 ex aqua terra fit: cur non aqua fiat e terra? PERS. 5, 89 cur mihi non liceat ...? STAT. Ach. 1, 949 MART. 3, 99, 3 QVINT. inst. 2, 9. decl. 345 p. 364, 18 verum tamen cur non reponamus hanc contumeliam? IVLIAN. dig. 30, 96, 4 cur non etiam per fideicommissum eandem pecuniam adimendi potestatem habeat? APVL. apol. 26 Socr. 20 p. 167 (*cf. p. 1442, 75*) TERT. idol. 21 anim. 10.

3 *omittitur verbum*: cur *solum ponitur*: ENN. frg. var. 18 nemo me lacrumis decoret nec funera fletu faxit. cur? volito vivos per ora virum. PLAVT. Aul. 303 (*cf. p. 1445, 34*) Capt. 862 (*cf. p. 1445, 35*) Epid. 575 Merc. 918 Mil. 1260 Most. 891. 1097 TER. Eun. 430 535 CIC. Lig. 17 Phil. 2, 15. 11, 4. PLAVT. Epid. 574 egone osculum huic dem? :: quor non, quae ex te nata sit? Pseud. 318 tibi ego credam? :: quor non? :: quia .... TER. Ad. 748. 751 Andr. 384 Eun. 898 Haut. 163. IVV. 3, 38 inde reversi conducunt foricas, et cur non? SCAEV. dig. 34, 1, 19 respondit: cur non? *additur ad* cur *adverbium sim.*: CIC. Q. Rosc. 51 falsum subornavit testem Roscius Cluvium. cur tam sero? (*cf. etiam infra l. 81*). Flacc. 71 negotiari libet: cur non Pergami? Planc. 16 cur iste potius quam ego? Phil. 2, 28 *Ciceroni* recuperatam libertatem est gratulatus. cur mihi potissimum? 2, 56 si severus, cur non in omnes? si misericors, cur non in suos (*cf. p. 1439, 63 et 1442, 38*). 2, 72 a me C. Caesar pecuniam? cur potius quam ego ab illo? inv. 2, 45 hoc cur modo potius quam illo? Att. 6, 2, 8 habeat is turmas? cur potius quam cohortes? epist. 9, 22, 2 'anum' appellas alieno nomine: cur non suo potius? CAEL. Cic. epist. 8, 17, 2 cur hoc? CATVLL. 6, 13 cur? non tam latera ecfutata pandas? HOR. sat. 2, 1, 7 mecum disquirite: 'cur hoc?' 2, 3, 160 cur Stoice? dicam. OV. epist. 4, 122 cur, nisi ne caperes regna paterna nothus? EPICED. Drusi 290 cur adeo fratres heu! sine fratre deos? MANIL. 4, 876 perspicimus caelum, cur non et munera caeli? SEN. dial. 5, 31, 2 (*cf. p. 1444, 53*). PLIN. nat. 36, 5 publicis nimirum indulgentes voluptatibus. id ipsum cur? PLIN. epist. 3, 13, 3 'ubi?' 'Mediolani?' 'cur non hic?' 5, 1, 1 legatum mihi obvenit modicum, sed amplissimo gratius. cur amplissimo gratius? FRONTO p. 25, 15 N. quaeras fortasse, cur tarde? VLP. dig. 33, 6, 9, 3 cur tam diverse? TERT. resurr. 7 p. 36, 21 adv. Prax. 17 p. 259, 5.

4 *in anaphora*: PLAVT. Asin. 47 cur hoc ego ex te quaeram? aut cur miniter tibi ...? aut cur postremo filio succenseam ...? (*cf. p. 1443, 10*). Merc. 471 cur ego vivo? cur non morior? quid mihist in vita boni? Persa 763 cur ego sine te sum, cur tu autem sine me es? Poen. 353 cur mi haec irata est? :: cur haec irata est tibi? cur ego id curem? Pseud. 490 cur haec ... celata me sunt? cur non rescivi? Rud. 434. 435. CAECIL. com. 235 cur contulisti? cur illecebris cognitis non ... refugisti ...? cur alienam ullam mulierem nosti? TER. Ad. 61. 799 cur nunc apud te potat? cur recipis meum? cur emis amicam, Micio? Andr. 886 cur me macero? cur me excrucio? cur meam senectutem ... sollicito ...? TRAG. (?) inc. Rhet. Her. 2, 24, 38 si improbum esse Chresphontem existimas, cur me huic locabas nuptiis? sin est probus, cur talem invitam invitum cogis linquere? COM. pall. inc. 54 cur te dedecoras, famam cur maculas tuam? (*cf. p. 1442, 3*). cur rem dilapidas ...? L. CRASS. or. frg. Cic. orat. 66, 222 cur clandestinis consiliis nos oppugnant? cur de perfugis nostris copias comparant ...? CIC. S. Rosc. 108 Q. Rosc. 51 (*cf. supra l. 44*). div. in Caec. 21 cur eorum spem ... vi extorquere conaris? cur te interponis ...? cur ... eos nunc plane fortunis omnibus conaris evertere? cur his ... adimis potestatem? Verr. 2, 84. 94. 113. 3, 166 qui agros immunes

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

liberosque arant, cur oderunt? cur Halaesini? cur Centuripini? cur Halicyenses? 4, 208. 5, 79 *quinquies.* 6, 56. 75 *saepe.* inv. 1, 27. 2, 45 part. 38, 134 orat. 223 Att. 7, 3, 4. LVCR. 3, 741 denique cur (*cf. p. 1443, 29*) acris violentia triste leonum seminium sequitur . . . et iam cetera de genere hoc cur omnia membris ex ineunte aevo generascunt ingenioque . . .? 5, 220 cur alit atque auget? cur anni tempora morbos apportant? quare mors immatura vagatur? 6, 396 *eqs.* VERG. Aen. 10, 35. 11, 423 LYDIA 37 HOR. carm. 1, 8, 8. 3, 1, 33 sed cur heu, Ligurine, cur manat rara meas lacrima per genas? 3, 1, 45. 3, 19, 18. 4, 10, 8 ars 87. PROP. 4, 7, 31 cur ventos non ipse rogis, ingrate, petisti? cur nardo flammae non oluere meae? (*cf. p. 1439, 83*). OV. epist. 13, 109. 17, 125. 18, 69 am. 3, 14, 31 rem. 17 met. 6, 42. 631. 13, 220 cur non remoratur ituros? cur non arma capit? 13, 341 trist. 2, 103. 4, 7, 3 Pont. 2, 9, 26 EPICED. Drusi 298 LIV. 2, 348, 9. 34, 6, 17. 40, 15, 2. SEN. contr. exc. 5, 7 cur . . . trecenti perierunt? immo cur (*cf. p. 1444, 27*), ne perirent, capti sunt? suas. 3, 5 SEN. Herc. f. 520. O. 1959 Phaedr. 209 dial. 6, 26, 2. 7, 17, 2 CVRT. 6, 10, 11 PLIN. nat. 28, 22 STAT. Theb. 8, 50. MART. 2, 33, 1 cur non basio te, Philaeni? *ter.* 11, 47, 3 QVINT. inst. 4, 2, 111. 9, 4, 119 *saepius.* decl. 306 p. 205, 27 *saepius.* PLIN. paneg. 38 cur enim posteris amplior honor . . . haberetur? curve (*cf. p. 1443, 10*) non retro quoque recurreret aequitas eadem? APVL. apol. 27. TERT. nat. 1, 5 *et saepius.*

in anaphora cum aliis interrogativis: PLAVT. Amph. 409 quid igitur ego dubito aut cur? Merc. 773 cur hic astamus? quin abimus? Pseud. 182 cur . . . aut quid? Truc. 605 unde es? cuius es? cur . . .? 607 quid tu? cur . . .? TER. Ad. 672 quis dedit? cui quando nupsit? auctor his rebus quis est? cur duxit alienam? Andr. 134 quid agis? cur te is perditum? 375 quid igitur sibi volt pater? cur simulat? 635 quis tu's? quis mihi's? cur meam tibi? Haut. 376 ubi sunt? cur retines? VARRO ling. 8, 2 cur et quo et quemadmodum? CIC. Att. 15, 22 quando aut cur? quousque ludemur? 16, 6, 2 cur ego tecum non sum? cur ocellos Italiae . . . non video? sed id satis superque . . .? VERG. Aen. 2, 286 quae causa indigna serenos foedavit vultus? aut cur (*cf. p. 1443, 9*) haec vulnera cerno? 12, 879 quo vitam dedit aeternam? cur mortis adempta est condicio? HOR. epod. 7, 1 quo quo scelesti ruitis aut cur dexteris aptantur enses conditi? sat. 2, 2, 103 ergo quod superat, non est melius quo insumere possis? cur eget indignus quisquam te divite? quare templa ruunt . . .? cur . . . emetiris . . .? PROP. 2, 31, 5 quid petis Aeaei moenia Telegoni? curve . . .? (3, 5, 35 cur serus versare boves et plaustra Bootes Pleiadum spisso cur coit igne chorus, curve . . .? OV. trist. 2, 314. 5, 8, 3 PLIN. nat. 13, 88 [*cf. p. 1443, 15*]. 26, 19 PLIN. paneg. 38 *v. p. 1441, 20. cf.* curve *indirecte p. 1446, 15 et 26*). 2, 32, 42 cur haec tam dives? quis dedit? unde dedit? OV. met. 5, 371 Tartara quid cessant? cur non . . . (*cf. p. 1440, 1*) profers? 6, 171 quis furor . . .? aut cur (*cf. p. 1443, 10*) colitur Latona . . .? 9, 508 unde sed hos novi? cur haec exempla paravi? quo feror? trist. 2, 3 SEN. Herc. f. 1150 SIL. 7, 426. QVINT. decl. 338 p. 335, 8 quid causae . . . habeo? cur assero alienum? VVLG. iud. 18, 23 quid tibi vis? cur clamas? (τί ἔστι σοι, ὅτι ἐβόησας;).

5 *in parenthesi ponitur*: PLAVT. Mil. 556 vidi — cur negem, quod viderim? — sed Philocomasium me vidisse censui. SIL. 8, 83 mors testis et ille — heu cur non idem mihi tum — rogus. 11, 240 huic agedum, — nam cur indigna feramus? — . . . innecte . . . (*cf. p. 1444, 35*). STAT. Ach. 1, 504 dic ocius — aut cur (*cf. p. 1443, 10*) serta comis et multus honos? — QVINT. inst. 12, 11, 26 si qui summa desperet — quod cur faciat, cui ingenium, valetudo, . . . non deerunt? — tamen est . . . . PLIN. epist. 5, 6, 42 in summa — cur enim (*cf. p. 1443, 60*) non aperiam tibi vel iudicium meum vel errorem? — . . . officium scriptoris existimo . . . . 7, 4, 6. 7, 9, 10 atque adeo — cur enim (*cf. p. 1443, 49*) te ad versus non versibus adhorter? — *eqs.*

6 *praeponitur*: *subiectum*: PLAVT. Most. 184 id cur non additum est? TER. Phorm. 401 filius cur non refellit? HOR. carm. 4, 10, 8 quae mens est hodie, cur eadem non puero fuit vel cur his animis incolumes non redeunt genae? ars 55 ego cur, acquirere pauca si possum, invideor? PROP. 2, 32, 6 Appia cur totiens te via ducit anus? OV. am. 1, 10, 34 Pont. 2, 9, 26. SEN. Herc. O. 1675 Iuno cur laetum diem te flente ducat? Phaedr. 174 aula cur fratris vacat? Thy. 57 dextra cur patrui vacat? Oed. 1024. OCTAVIA 283 soror Augusti sociata toris cur a patria pellitur aula? CALP. ecl. 1, 6 nos quoque vicinis cur non succedimus umbris? SIL. 7, 24. PORPH. Hor. epod. 7, 1 enses, qui iam conditi erant, cur dextris accommodantur? COMM. instr. 2, 15, 8 lex ipsa cur ergo processit tanto labore? *praeponitur vocativus*: PLAVT. Men. 676 mi Menaechme, cur ante aedis astas? Persa 763 Toxile mi, cur . . . sum? Poen. 1272 o Apella, o Zeuxis pictor, cur numero estis mortui, . . .? Stich. 705 TER. Haut. 1047. PROP. 2, 13, 50 o mors, cur mihi sera venis? OV. am. 3, 10, 4 epist. 6, 110 SEN. Phaedr. 992 o sors acerba et dura, . . . cur me ad nefandum nuntium casus vocat? Herc. f. 109 Iuno, cur nondum furis? NEMES. ecl. 4, 14 Meroe . . ., cur nostros calamos, cur pastoralia vitas carmina? VVLG. I reg. 1, 8 Anna, cur fles? (τί ἔστι σοι, ὅτι κλαίεις). OV. am. 2, 17, 8 me miserum! cur est tam bene nota sibi? *praeponitur obiectum, adverbiale, praedicatum sim.*: PLAVT. Poen. 1225 quod faciundumst, cur non agimus? TER. Eun. 523 haec cur quaeritet? COM. pall. inc. 54 famam cur maculas tuam? LVCR. 6, 421 altaque cur plerumque petit loca *fulmen*? HOR. sat. 2, 1, 41 quem cur destringere coner? ars 22. 87 descriptas servare vices operumque colores cur ego si nequeo ignoroque poeta salutor? *cf.* PROP. 2, 30, 32 communis culpae cur reus unus agor? (*cf. l. 52*). 3, 5, 33 purpureus pluvias cur bibit arcus aquas? OV. am. 2, 5, 32 in bona cur quisquam tertius ista venit? 2, 8, 14 quod decuit reges, cur mihi turpe putem? 2, 16, 42 separor a domina cur ego saepe mea? 3, 3, 16 alterius meriti cur ego damna tuli? epist. 20, 131 cogere cur potius quam persuadere volebas? ars 1, 314 domino cur placet ista meo? met. 6, 633 quam vocat hic matrem, cur non vocat illa sororem? fast. 5, 38 trist. 1, 2, 58. 1, 2, 92 Ausonios fines cur mea vela volunt? 4, 7, 3 tempore tam longo cur non tua dextera . . . officiosa fuit? SEN. Med. 273 fugere cur solam iubes? Herc. f. 1174 ora cur condunt sua? Thy. 280 tam diu cur innocens versatur Atreus? Phaedr. 856 reduce cur moritur viro? OCTAVIA 247. CVRT. 7, 7, 24 quid eo portenderetur, cur apud alium quam apud me professus es? LVCAN. 8, 72 nobile cur robur fortunae volnere primo . . . frangis? 2, 314 ad iuga cur faciles populi, cur saeva volentes regna pati pereunt? 5, 202. 7, 493 patriam cur amplius optem . . .? 7, 12 quos ego cur iterum demens iterumque recordor . . .? MART. 7, 50, 16 tam vicina tibi cur tenet antra deus? 9, 4, 3 aureolos a te cur accipit, Aeschyle, denos. 14, 169 garrulus in laxo cur anulus orbe vagatur? SEN. Herc. f. 1208 vacat cur vertice immenso feras . . . pascens? LVCAN. 9, 849 patimur cur segnia fata in gladios iurata manus? VAL. FL. 2, 469 tendunt cur vincula palmas? (*cf. l. 57 et 64*). *praecedit enuntiatum condicionale*: PLAVT. Pseud. 799 si me arbitrabare isto pacto, ut praedicas, cur conducebas? *cf. p. 1440, 75.* VARRO Men. 80 denique si vestimenta ei opus sunt quae fers, cur conscindis? si non opus sunt, cur fers? ling. 8, 61 (*cf. p. 1440, 12*). 8, 64. 70 si analogia est . . . cur populus dicit . . . item quaerunt, si sit analogia, cur appellant omnes . . . item quor dicatur (*cf. p. 1438, 81*). 9, 47. RHET. Her. 4, 3, 4 si tacere aut nil scribere modestia est, cur quicquam scribunt aut locuntur? sin aliquid suum scribunt, cur . . . impediuntur modestia? CIC. inv. 1, 45 si improbus est, cur uteris? si probus, cur accusas? Tusc. 5, 112 (*cf. p. 1439, 49*). Phil. 2, 56 si severus, cur non in omnis? si misericors, cur non in suos? (*cf. p. 1440, 49*). Att. 7, 3, 4 nam, si res publica defenditur, cur ea consule isto ipso defensa non est? 9, 15, 2 at si Sulla potuit efficere . . . ut diceretur . . . cur hic non possit? 10, 4, 9 si in senatu, cur laureati? si ab ipso, cur sex? LVCR. 3, 508 haec igitur (*sc. animus et anima*) tantis ubi morbis corpore in ipso iactentur . . ., cur eadem credis sine corpore . . . aetatem degere posse? 3, 672 praeterea si immortalis natura animai constat . . ., cur super ante actam aetatem meminisse nequimus nec . . . tenemus? 3, 941 sin ea, quae fructus cumque es periere profusa vitaque in offensost, cur amplius addere quaeris . . .? 5, 326. 6, 390. NEP. Eum. 11, 4 animo si isto eras, quor non in proelio cecidisti potius . . .? (*cf. p. 1439, 81*). Att. 10, 6 (*cf. p. 1440, 25*) quodsi gubernator . . . laude effertur . . . cur non . . .? VERG. Aen. 12, 38. PROP. 2, 30, 32 quod si nemo extat, qui . . ., communis culpae cur reus unus agor? (*cf. supra l. 6*). OV. fast. 1, 257 cum tot sint iani, cur stas sacratus in uno? 3, 447 vis ea si verbi est, cur non ego . . . suspicer . . .? Pont. 2, 9, 26 surdas si praebeat aures, victima pro templo cur cadat . . .? si pacem . . . praestet . . ., . . . cur . . . feram? . . . si fallat . . ., accipiat . . . cur? (*cf. etiam p. 1441, 68 et supra l. 27*). trist. 5, 5, 58 LIV. 8, 4, 3. 39, 37, 10. 40, 14, 10. MANIL. 4, 106 denique si non est, fati cur traditur ordo? SEN. contr. exc. 3, 4 si vivere mihi non licet, cur perire non licuit? 8, 6 si rapta est, cur optionem recusas? si uxor est, cur times? 9, 6 suas. 2, 3. SEN. Phaedr. 1121 et si odia servas, cur madent fletu genae? dial. 2, 17, 3 benef. 4, 19, 3 epist. 83, 18. 94, 44 *bis.* 47. OCTAVIA 905 si caede mea cumulare parat luctus nostros, invidet etiam cur . . . mihi . . . mori? (*cf. supra l. 27*). CVRT. 6, 10, 25. 26. PETRON. 107 ac primum omnium, si ultro venerunt, cur nudavere crinibus capita? CARM. epigr. 949 (*Pompeis*) si potes et non vis, cur gaudia differs? VAL. FL. 7, 288 si dedit ipsa neci fratrem Minoia virgo, cur non . . . fas sit . . .? SIL. 16, 77 servitio si tam faciles, cur bella refertis? HOMER. 39 si . . . inscius admisi, cur o tua dextera cessat? STAT. silv. 3, 2, 99. MART. 2, 69, 5 si tamen invitus vadis, cur . . .? QVINT. decl. 252 p. 31, 3. 315 p. 242, 13. 367 p. 402, 24 *saepius.* TAC. hist. 4, 4. ann. 1, 19 si tamen tenderent . . ., cur vim meditentur? 1, 40 PLIN. epist. 7, 17, 5. 8, 4, 4 FRONTO p. 158, 5 N. APVL. Socr. 20 p. 167 quodsi cuivis potest evenire facultas contemplandi divinam effigiem, cur non apprime potuerit Socrati obtingere . . .? (*cf. p. 1440, 33*). TERT. nat. 1, 2. 5. 2, 7 *et saepius.* anim. 6 igitur si constat incorporalia quoque a corporalibus comprehendi, cur non et anima, quae corporalis, ab incorporalibus renuntietur? PORPH. Hor. sat. 2, 2, 35 si magnitudinem laudas, cur immensos lupos non appetis? VARRO Men. 231 eclipsis quando fit, cur luna laboret? *nota*: HOR. sat. 2, 3, 187 nequis humasse velit Aiacem, Atrida, vetas cur? 2, 7, 104 obsequium ventris mihi perniciosius est cur?

7 *iuncturae*: cur autem: CIC. Att. 7, 6, 2 cur autem nunc primum ei resistamus? 10, 4, 9 cur autem sex? OV. epist. 3, 145 cur

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

autem iubeas? (*cf. p. 1445, 41*). met. 6, 284 cur autem victrix? (*cf. p. 1444, 80*). LIV. 7, 38, 6 cur autem potius Campani agrum ... quam victor exercitus haberet? STAT. Theb. 10, 586 cur autem ... luam regalis crimina noxae? 8, 50 cur autem avidis Ixiona frango verticibus? (*cf. p. 1441, 18*). QVINT. inst. 1, 17 cur autem non pertineat ad litteras aetas ...? 3, 8, 60. 12, 1, 31 VERVS Fronto p. 130, 10 N. VLP. dig. 29, 2, 34 pr. cur autem, si suam ignoret condicionem, adire potest, si testatoris, non potest? APVL. met. 1, 14 apol. 59. 85. 87 *saepius*. TERT. idol. 22 *et saepius*. anim. 25. aut cur (*cf.* curve *p. 1441, 21. 40 et 1440, 65*): CIC. Tusc. 1, 25 quo modo ... aut cur mortem malum tibi videri dicis? leg. 1, 4 quorsum tandem aut cur ista quaeris? 1, 44 cur non sanciunt ut, ...? aut cur ...? PROP. 3, 5, 33 purpureus pluvias cur bibit arcus aquas, aut cur Perrhaebi tremuere cacumina Pindi? OV. met. 6, 171 quis furor ...? aut cur colitur Latona ...? PLIN. nat. 13, 88 aut cur, si iam hic erat usus, ... scriptitatum constet curve Homerus ... tradiderit? IVV. 13, 115 aut cur in carbone ... tura soluta ponimus ...? APVL. apol. 46 aut cur ... postulabas ...? 54 aut cur signasti? ... aut cur deos non rogasti? deinde cur: RHET. Her. 3, 23, 38 deinde cur volumus ab industria quemquam removere ...? CIC. Verr. 3, 44 deinde tu cur ... sortitus es? 4, 202 deinde cur in isto genere solo frumenti ista aestimatio constituatur? 6, 46 deinde cur quicquam contra leges parasti? Q. Rosc. 51. Caecin. 95 postea cur ... de isto potius fundo ... Caecinae denuntiabas? SEN. Herc. O. 1408 cur deinde latebras aut fugam vaecors petam? 859 cur deinde ferrum? (*cf.* cur deinde *indirecte p. 1446, 5*). denique cur (*cf. p. 1445, 15*): LVCR. 1, 199. 358 denique cur alias aliis praestare videmus pondere res rebus nilo maiore figura? 3, 476 denique quor (cor *codd.*) ... consequitur gravitas membrorum ...? 3, 615. 3, 741 (*cf. p. 1441, 4*). QVINT. inst. 1, 12, 15 denique cur in his omnibus ... eminuit Plato. AVG. civ. 4, 22 cur denique fortitudo dea non est? 4, 23 cur denique ... aedem constituit? (*cf.* cur denique *indirecte p. 1446, 9*). en cur: CIC. Sest. 59 en cur ceteri reges stabilem esse suam fortunam arbitrentur? Phil. 3, 22 en cur magister eius ex oratore arator factus sit? *nota: augetur vis interrogativa obsecrandi verbo adiuncto*: PLAVT. Amph. 812 obsecro ecastor, cur istuc, mi vir, ex ted audio? (Asin. 608 cur tu, obsecro, ... me morti dedere optas? Most. 209 Truc. 175. TER. Andr. 747 cur tu, obsecro, hic me solam? PHAEDR. app. 30, 5 salve, inquit illa, cur me fugisti, obsecro. *cf.* SEN. epist. 104, 25 quid est, obsecro te, ... cur timeat laborem vir? [*cf. p. 1448, 15*]). Cas. 661 ei misero mihi, cur eum habet (Ov. trist. 4, 3, 12 ei mihi, cur timui? 5, 1, 20 ei mihi, cur unquam Musa iocata mea est? VAL. FL. 7, 483 ei mihi, cur nulli tinguunt tua lumina fletus? SIL. 13, 655 hei mihi! nam cur ulla fuere adeo ... momenta? [*cf. p. 1444, 29*]). Cas. 916 amabo, mea uxorcula, cur ... sic me spernis? TER. Eun. 964 atque adeo autem cur non egomet intro eo? Haut. 1047 ehem ... cur non ...? HOR. sat. 1, 7, 34 per magnos, Brute, deos te oro, ... cur non hunc regem iugulas? VAL. FL. 7, 483 cur age non templis ... avellere dona ... libet? cur enim (*cf. p. 1441, 61*): CIC. Verr. 4, 154 cur enim hoc sibi scribae soli sumant? Mur. 76 Cael. 62 cur enim potissimum balneas publicas constituerat? Planc. 18 cur enim non confitear? LIV. 4, 4, 9 cur enim non fertis ...? 6, 15, 12. 6, 18, 11 VELL. 2, 41, 3 CELS. 1 prooem. p. 5, 25 SEN. epist. 86, 9. CVRT. 8, 7, 9 cur enim non producitur *Callisthenes ex carcere*, cum etiam confessi audiuntur? COLVM. 3, 10, 21. PLIN. nat. 2, 73 at enim cur non semper ... perveniunt? 8, 58 cur enim non ad alia iere ...? 10, 196. 18, 25. 19, 25 cur enim non et proeliis intersit ut naufragiis? 28, 22. 36, 36 QVINT. decl. 254 p. 41, 6. 257 p. 49, 17. 261 p. 71, 2 *bis*. 304 p. 194, 3. 358 p. 390, 12 *saepius*. TAC. hist. 3, 70 ann. 1, 43 *saepius*. PLIN. epist. 1, 7, 5 cur enim non ... agam tecum? 4, 15, 1. 7, 12, 5 cur enim non usquequaque ... insequar et exagitem? 8, 4, 5 *saepius*. SVET. Cal. 34 cur enim sibi non licere (*cf. p. 1446, 63*) ... quod Platoni licuisset? Claud. 4 cur enim non praeficitur urbi, si potest sequi fratrem suum in montem? FRONTO p. 165, 20 N. APVL. met. 4, 11 cur enim manu, quae rapere et iugulare sola posset, fortem latronem supervivere? TERT. idol. 13 *saepius*. bapt. 14 ieiun. 8. anim. 58 cur enim non putes animam et puniri ...? VVLG. I reg. 27, 5 cur enim manet ...? (καὶ ἵνα τί κάθηται...). cur ergo (*cf. p. 1445, 6*): PLAVT. Asin. 611 cur ergo minitaris mihi ...? nam quid.. putas? Capt. 715 cur ergo iratus mihi es? Pseud. 914 quor ergo, quod scis, me rogas? Truc. 175. TER. Eun. 1062 cur ergo in his te conspicor regionibus? CIC. Q. Rosc. 25 cur ergo laedis? Caecin. 91 cur ergo ... additur? Flacc. 71 dom. 37 de orat. 1, 249 Tusc. 2, 53 div. 2, 134. Att. 12, 26, 2 cur ergo illi molestus esse velim? (SVET. gramm. 14 cur ergo illi molestus esse velit?). 12, 21, 1. LIV. 28, 43, 21 cur ergo, ... non ... refers? SEN. contr. exc. 6, 3 cur ergo queror, si egestate delector? SEN. Herc. f. 432 nat. 2, 32, 5. 6, 30, 4 epist. 117, 33. COLVM. 3, 3, 4 cur ergo res infamis est? MART. 6, 82, 9 cur ergo ... habes malas lacernas? QVINT. inst. 4, 2, 78. 9, 4, 7 decl. 270 p. 107, 3. 17. 310 p. 221, 16. 328 p. 290, 6. 377 p. 420, 5 *saepius*. TAC. ann. 3, 54 PLIN. epist. 3, 5, 12. 5, 8, 6. 6, 2, 2. 9, 17, 1 cur ergo non habeo? *saepius*. AFR. dig. 39, 2, 44, 1 VLP. dig. 45, 3, 11 *saepius*. APVL. apol. 24. 32. 45 TERT. spect. 26 *saepius*. ieiun. 4. VVLG. gen. 47, 19 cur ergo moriemur te vidente? (ἵνα οὖν μὴ ἀποθάνωμεν) *saepius*. AVG. civ. 7, 22 cur ergo deae fiunt duae, cum sit una unda, quae venit et redit? et cur (*cf. p. 1446, 17*): OV. am. 1, 8, 25 et cur non placeas? met. 8, 76 et cur ulla foret me fortior? SEN. Ag. 293 et cur Atrida videor inferior tibi? QVINT. inst. 3, 11, 4 et cur non utamur eodem ... exemplo? 9, 3, 73 TERT. adv. Marc. 4, 20 p. 486, 10. cur igitur (*cf. p. 1442, 76*): PLAVT. Amph. 730 quor igitur praedicas te heri me vidisse ...? Aul. 224 cur igitur poscis meam gnatam tibi? Curc. 542 quor nunc a me igitur petis? Epid. 587. Men. 388 cur igitur me tibi iussisti coquere ...? TER. Andr. 48 cur simulas igitur? 853. CIC. Q. Rosc. 25 cur igitur insimulas? 36 cur igitur decidit? Verr. 4, 124 cur igitur ... non ita magno vendidisti? Cluent. 172. Sest. 61 cur igitur rogationi paruit? prov. 25. Brut. 67 cur igitur Lysias et Hyperides amatur, cum penitus ignoretur Cato? orat. 142 part. 11. de orat. 2, 47 quor igitur dubitas ... facere hoc tertium genus, quoniam est in ratione rerum? fin. 2, 9 cur igitur ... res tam dissimiles eodem nomine appellas? 2, 25 quem libenter cenasse nemo negat. cur igitur non bene? 4, 2. 72 nat. deor. 1, 88. 96 *bis*. 3, 80 div. 2, 41 rep. 1, 60. 3, 36. 37 leg. 2, 47 off. 3, 110 Tusc. 5, 102 *saepius*. Att. 8, 11, 4 cur igitur, inquis, remansimus? 4, 5, 1 cur igitur cuiquam misi prius? epist. 6, 6, 9 cur haec igitur adhuc parum profecerunt. LVCR. 4, 814. OV. epist. 18, 139 cur igitur ... claudis iter? fast. 4, 361. 681. LIV. 32, 21, 13 cur igitur nostrum ille auxilium absens petit ...? 45, 5, 4 cur igitur ... polluit eam homicida? CVRT. 6, 8, 13 cur igitur extraxisset biduum? MART. 5, 52, 2 QVINT. inst. 3, 9, 2. 4, 2, 86. 10, 2, 5 decl. 270 p. 104, 2. 350 p. 378, 22 VERVS Fronto p. 130, 4 N. FRONTO p. 221, 13 N. AVG. civ. 3, 6. VVLG. Ier. 49, 1 (διὰ τί). immo cur: *cf. p. 1439, 60. 1441, 16*. ita cur: QVINT. inst. 11, 3, 146 ita cur ... non subiciamus? nam cur (*cf. p. 1441, 54*): PLAVT. Amph. 581 nam quor istuc dicis? Aul. 42. Cas. 701 nam quor (numquam *A*) non ego id perpetrem, quod coepi? LVCR. 5, 753 nam cur luna queat terram secludere solis lumine? (*cf. p. 1439, 53*). 1043. HOR. epist. 1, 2, 37 nam cur, quae laedunt oculum, festinas demere? OV. epist. 17, 5 nam cur mea vota morantur ...? 18, 163 ars 1, 625. met. 7, 14 nam cur iussa patris nimium mihi dura videntur? SIL. 2, 49 nam cur ... perferre negem? 5, 169. 11, 240 (*cf. p. 1441, 53*). 13, 655. MART. 5, 60, 6 nam te cur aliquis sciat fuisse? 8, 67, 9 FRONTO p. 136, 14 N. cur quidem: LIV. 41, 24, 7 cur quidem nos inexpiabiles ... bellum adversus regnum Macedonum geramus? sed cur, at cur: PLAVT. Pseud. 800 sed cur sedebas in foro? Stich. 705 sed interim, stratege noster, cur hic cessat cantharus? TER. Ad. 703 sed cur cessas? 903 Andr. 299 ACC. trag. 294. CIC. Catil. 2, 17 sed cur tam diu de uno hoste loquimur? Cael. 55 sed cur diutius vos, iudices, teneo? Planc. 49 sed cur sic ago? Brut. 67 sed cur nolunt Catones? de orat. 2, 26 ac. 2, 126. div. 2, 117 sed, quod caput est, cur isto modo iam oracla Delphis non eduntur? Att. 5, 20, 9 sed cur non suis litteris idem facit, quod meus ad te Alexis facit? 10, 8, 3 sed cur inimicos colligo ...? HOR. carm. 3, 1, 33 OV. epist. 16, 152. 19, 201. ars 1, 347 sed cur fallaris, cum sit nova grata voluptas? (*cf. p. 1445, 26*). met. 10, 584. 13, 860 sed cur Cyclope repulso Acin amas? GRATT. cyn. 150 sed cur ... lustramus? SEN. Thy. 890 sed cur satis est? Ag. 53. 693 Phaedr. 972. dial. 5, 31, 2 sed cur in unum? (*sc. collegium cooptatus, cf. p. 1440, 58*). SIL. 8, 112 sed cur — heu seri monitus — cur tempore tali ... dedisti ...? STAT. Theb. 11, 682 sed cur nova contrahis amens iura? QVINT. inst. 1, 10, 8 sed cur deficiat animus? decl. 252 p. 34, 8. 368 p. 404, 29. 388 p. 438, 11 sed cur ex aequalibus nemo alius hanc spem vindicat? TERT. anim. 50. adv. Marc. 4, 38 p. 549, 4 *saepius*. AVG. civ. 4, 20 sed cur et Fides dea credita est? ... sed cur non suffecerat Virtus? OV. fast. 1, 175 at cur laeta ... dicuntur verba? 1, 277. 4, 219 at cur turrifera caput est coronata corona? trist. 2, 313 at cur in nostra nimia est lascivia Musa curve (*cf. p. 1441, 40*) meus ... suadet ... liber? MANIL. 1, 495 at cur ... cernimus? QVINT. decl. 292 p. 163, 16. cur tamen: EPIST. Sapph. 185 cur tamen Actiacas miseram me mittis ad oras? OV. met. 10, 623 fast. 5, 355 trist. 3, 1, 39. SEN. contr. exc. 10, 5 cur tamen non reciperent? QVINT. decl. 292 p. 163, 12 cur tamen obtulisti? IVV. 10, 291 cur tamen ... corripias? 13, 192 cur tamen hos tu evasisse putes ...? cur tandem: CIC. Flacc. 86 cur tandem, M. Lurco, non oportet? Brut. 248 cur tandem, inquam, an expectas, quid ego iudicem de istis, qui ...? (*cf. p. 1445, 27*). fin. 2, 52 quam illa *sapientia* ardentis amores excitaret sui! cur tandem?

8 *responsum continetur enuntiato non subiuncto*: PLAVT. Bacch. 333 cur ita fastidit? :: tantas divitias habet, nescit quid faciat auro. Curc. 542 cur nunc a me igitur petis? :: scire volo, quoi reddidisti. Mil. 1402 cur es ausus subigitare alienam uxorem ...? :: ita me di ament, ultro ventumst ad me. Most. 525 Pseud. 348 Rud. 382 TER. Ad. 778. PROP. 2, 34, 1 cur quisquam faciem dominae iam credat amico? sic erepta mihi paene puella mea est. OV. am. 1, 8, 25 et cur non placeas? nulli tua forma secundast. met. 6, 284 cur autem (*cf. p. 1443, 1*) victrix? miserae mihi plura supersunt quam tibi felici. 7, 14 nam cur (*cf. supra l. 34*) iussa patris nimium mihi dura videntur? sunt quoque dura nimis. 8, 76 et cur ulla foret me fortior? ire per ignes et gladios ausim. fast. 3, 767 cur hedera cincta est? hedera est gratissima Baccho. SEN.

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

Med. 275 cur sontes duos distinguis? illi Pelia, non nobis iacet. MART. 2, 33, 1 cur non basio te, Philaeni? calva es *eqs.* *responsum continetur enuntiato causali*: PLAVT. Amph. 687 cur negas? :: quia vera didici dicere. Asin. 591 cur me retentas? :: quia tui amans abeuntis egeo. Capt. 704 cur es ausus mentiri mihi? :: quia vera obessent illi .... 715 cur ergo (*cf. p. 1443, 68*) iratus mihi es? :: quia illi fuisti ... fidelior. 985. Curc. 437 cur non venit? :: ego dicam tibi: quia .... Epid. 575 tu homo insanis. :: ... quor? :: quia ego hanc ... neque scio .... 710. Merc. 648 cur istuc coeptas consilium? :: quia enim me afflictat amor. 918. 1254. Most. 10 cur me verberas? :: quia vivis. 891 vah, oculi dolent. :: cur? :: quia fumus molestust. Rud. 863 RHET. Her. 4, 16, 23. LVCR. 1, 174 praeterea cur vere rosam ... videmus, si non, ... quia ..., patefit quodcumque creatur (3, 482 cur ea sunt, nisi quod vemens violentia vini conturbare animam consuevit ...? 3, 741 denique [*cf. p. 1443, 26*] cur acris violentia triste leonum seminium sequitur ... si non, certasuo quia semine ... vis animi pariter crescit. *cf.* nisi ne *infra l. 37 et in oratione indirecta p. 1448, 20*). LIV. 33, 31, 2 cur enim (*cf. p. 1443, 49*) alias Romanis tradi urbes nec nominari eas, alias nominari ..., nisi quod ... liberentur (*cf. p. 1448, 20*). PLIN. epist. 6, 29, 2 *bis* (*cf. p. 1446, 3*). PLAVT. Mil. 682 cur non vis? nam procreare liberos lepidumst onus. Persa 620 quor ego id mirer, mi homo? servitus mea mi interdixit, ne quid mirer eum malum. AFRAN. com. 77 cur nimium appetimus? nemini nimium bene est. Ov. am. 3, 10, 45 cur ego sim tristis, cum sit tibi nata reperta ...? ars 1, 347 sed cur (*cf. p. 1444, 49*) fallaris, cum sit nova grata voluptas? *vice responsi adiungitur altera interrogatio*: PLAVT. Most. 300 cur exprobras? :: egone id exprobrem ...? Poen. 353 cur mihi haec irata est? :: cur haec irata est tibi? TER. Ad. 748 cur non? :: sanumne te credis esse? Eun. 430 cur? :: rogas? PACVV. trag. 210 cur illaqueetur hic? :: mecum altercas? CVRT. 6, 10, 21 cur distuli facinus? an sine Dymno non sum ausus? *responsum continetur enuntiato finali*: PLAVT. Aul. 303 follem obstringit ob gulam. :: cur? :: ne quid animae forte amittat dormiens. Capt. 862 iube ... agnum afferri ... :: cur? :: ut sacrufices. Mil. 1260 tene me, obsecro. :: quor? :: ne cadam. Ov. epist. 4, 122 cur, nisi ne caperes regna paterna nothus? (*cf.* si non, quia *supra l. 13*). *interrogationi adiungitur imperativus*: PLAVT. Men. 676 mi Menaechme, cur ante aedis astas? sequere intro. VERG. Aen. 11, 855 cur, inquit, diversus abis? huc dirige gressum, huc ... veni .... Ov. epist. 3, 145 cur autem (*cf. p. 1443, 1*) iubeas? stricto pete corpora ferro. *in interrogatione rhetorica adiungitur subiecto vel obiecto enuntiatum relativum, quo causam actionis enuntiati interrogativi adesse negatur*: PLAVT. Aul. 796 cur eiulas, quem ego avom feci iam ut esses filiai nuptiis? Epid. 574 egone osculum huic dem? :: quor (cur *P*) non, quae ex te nata sit? Men. 493 cur ausu's facere, quoi ego aeque heres eram? RHET. Her. 4, 14, 21 cur eam rem tam studiose curas, quae tibi multas dabit curas? Ov. met. 8, 129 cur, qui vicisti crimine nostro, insequeris crimen? PHAEDR. 3 prol. 55 ego, litteratae qui sum propior Graeciae, cur somno inerti deseram patriae decus? 3, 15, 21 cuius potestas nulla in gignendo fuit, cur hac sit potior, quae iacentis miserita est? PERS. 6, 61 qui prior es, cur me in decursu lampada poscas? SIL. 7, 739 patiens cur arma dedisti, quae solus rexisse vales? QVINT. inst. 12, 8, 5 nam qui iudicare, quid dicendum, quid dissimulandum ... sit, potest, cur non sit orator, quando ... oratorem facit? PLIN. epist. 1, 5, 13 sed tu, qui huius iudicii meministi, cur illius oblitus es ...? 8, 14, 2 dices 'cur quaeris, quod nosse debebas?' APVL. Socr. 20 p. 167 quodsi cuivis potest evenire facultas contemplandi divinam effigiem, cur non apprime potuerit Socrati obtingere, quem cuivis ... numini ... dignitas coaequarat? (*cf. p. 1442, 75*). TERT. anim. 28 denique qui se Euphorbum ... probarat, cur neminem ... recognovit?

II ***in oratione indirecta*** (*iungitur cum coniunctivo praeter p. 1446, 41*): **1** cur non, *loci selecti*: CIC. orat. 180 *quaestio* cur non aeque in oratione atque in versu numerus appareat. fin. 1, 4 in quibus hoc primum est in quo admirer, cur in gravissimis rebus non delectet eos sermo patrius (*cf. p. 1449, 12*). 2, 117 *turpitudines* cur non cadant in sapientem, non est facile defendere. 4, 52 cum expectant et avent audire (*cf. p. 1447, 23*), cur dolor malum non sit. Tusc. 1, 77 num non vis igitur audire (*cf. p. 1447, 23*), cur, etiamsi ita sit, mors tamen non sit in malis. div. 1, 123. 2, 48 nescio, cur ... non possint. ac. 2, 40 *saepius*. Ov. am. 2, 2, 7 et cur non liceat, quaerenti reddita causast, quod ... *et saepissime v. ex. gr. l. 79. p. 1446, 4. 57. 66. 67. 82. 1447, 39. 1449, 32.*

2 *deest verbum enuntiati interrogativi*: CIC. orat. 205 tum autem *explicandum*, in omnibusne numeris aequaliter particulas deceat incidere an facere alias breviores alias longiores, idque quando aut cur. Att. 9, 6, 1 sed fortasse in eo ipso offendetur, cur non Romae potius. sed tamen, si est conveniendus, hic potissimum. ASCON. Mil. p. 45 haec contio ... explicat, et quid senatus decernere voluerit et quis divisionem postulaverit et quis intercesserit et cur. QVINT. inst. 1, 6, 31 requiramus, unde Bruti, Publicolae, Pythici? cur Latium, Italia, Beneventum? PLIN. epist. 6, 29, 2 suscipiendas esse causas aut amicorum aut destitutas aut ad exemplum pertinentes. cur amicorum, non eget interpretatione; cur destitutas? quod .... cur pertinentes ad exemplum? quia ... (*cf. p. 1445, 20*).

3 *adhibetur anaphorice*: CIC. dom. 8 cur ego non timuerim, quaeris? ... cur ... ego non idem senserim? Cael. 19 a quo quaeram, si prodierit, primum cur statim nihil egerit. deinde ... cur productus a vobis potius quam ipse per se, cur tanto post potius quam continuo queri maluerit. CAES. civ. 1, 72, 2 cur etiam secundo proelio aliquos ex suis amitteret? cur ...? cur denique? (*cf. p. 1443, 32*). AETNA 236 scire vices etiam signorum, ... nubila cur Panope caelo denuntiet imbres, quo rubeat Phoebe, quo frater palleat igni; tempora cur varient anni *eqs.* HOR. carm. 1, 8, 2 per omnes te deos oro, Sybarin cur properes ... perdere, cur ... oderit ..., cur neque ... equitet ... nec ... temperet .... STAT. silv. 3, 2, 109 noscat, cur ..., cur ..., curve (*cf. infra l. 26*) ..., cur ... *eqs.* PLIN. epist. 7, 17, 3. *in anaphora cum aliis adverbiis interrogativis*: VARRO ling. 10, 20 quid sit et cur, ascribemus. CIC. inv. 2, 132 quaerere ab iudicibus ipsis, quare in alienis detineantur negotiis; cur rei publicae munere impediantur ... cur in certa verba iurent. LVCR. 3, 730 *v. p. 1447, 51.* 3, 911 illud ab hoc igitur quaerendum est, quid sit amari tanto opere ..., cur quisquam ... possit. CAES. Gall. 1, 40, 4 quid tandem vererentur aut cur de sua virtute aut de ipsius diligentia desperarent? 1, 44, 8 quid sibi vellet? cur in suas possessiones veniret? Ov. am. 2, 19, 42 quaerere, quid latrent ... canes, quas ferat ... ancilla tabellas, cur totiens ... secubet .... fast. 3, 436 disce, quis iste deus curve (*cf. p. 1443, 9 et 1441, 40 et supra l. 15*) vocetur ita. LIV. 27, 19, 9 quis et cuias et cur id aetatis in castris fuisset (*cf. p. 1444, 2*). SEN. nat. 6, 4, 1 ASCON. Mil. p. 45 LVCAN. 9, 619 APVL. apol. 102. TERT. anim. 38 non solum proponendum est, quisnam ea desideret, sed et cui; et si propter se, sed et cur et quando et quonam usque.

4 *praeponitur obiectum sim.*: CIC. Sull. 22 illud quaero, peregrinum cur me esse dixeris. Mil. 57 manu vero cur miserit, si id potius quaeris, quam cur parum amplis affecerit praemiis. epist. 9, 8, 2 quid est, sine his cur vivere velimus? *praeponitur enuntiatum condicionale*: CAES. civ. 1, 32, 3 qui si improbasset, cur ferri passus esset? si probasset, cur se uti populi beneficio prohibuisset? LIV. 28, 24, 7 (*cf. infra l. 66*) TAC. ann. 3, 58 (*cf. infra l. 70*). QVINT. decl. 322 p. 267, 22 te interrogo, si affectari tyrannidem a patre tuo existimabas, cur occideres ...? (*cf. p. 1448, 35*).

5 *sequitur indicativus*: BEDA gramm. VII 267, 28 cur adverbium saepius indicativum verbum trahit. 286, 30 quod et quia et cur et quare verbis subiuncta aliquando indicativum verbum trahunt, aliquando coniunctivum. POMPON. Atell. 103 volo scire ex te, cur urbanas res desubito deseris. VARRO ling. 8, 2 de huiusce multiplici natura orae sunt hae, cur et quemadmodum in loquendo declinata sunt verba. 8, 69 non debere extrinsecus assumi, cur similia sunt. 8, 70. CATVLL. 69, 10 aut admirari desine, cur fugiunt. AETNA 221 nunc quoniam in promptu est operis natura solique, unde ipsi venti, quae res incendia pascit: cur subito cohibentur, iners quae causa silenti, subsequar. MART. 3, 95, 3 cur hoc expectas a me, rogo, Naevole, dicas. 13, 14, 2 dic mihi, cur nostras incohat illa dapes (incohet *pars codd.*). 14, 121 numquid scis, potius cur cocleare vocor? (vocer *pars codd.*). QVINT. decl. 299 p. 182, 10 post haec quisquam queretur, cur ex duobus parricidis neuter iacet tamquam pater, uterque tamquam frater. VERVS Fronto p. 116, 12 N. MACER dig. 42, 1, 63 *p. 1450, 33.* VLP. dig. 2, 11, 2, 8 ut possit ei dici, cur non multo ante profectus est quam dies ... veniret. PORPH. Hor. carm. 3, 29, 12 et cur sic eum appellat, ibi diximus. LAMPR. Alex. 46, 3 quid est, cur nihil petis? AVG. civ. 5, 5 *p. 1448, 34.* GREG. M. moral. 12, 12 notandum quoque est, cur ... inferius ... nominat eumque ... narrat ....

6 *sequitur infinitivus vel accusativus cum infinitivo (in oratione obliqua)*: LIV. 5, 24, 5 cur enim relegari plebem in Volscos (*sc. seditiosi dicunt*). 22, 50, 5 cur enim illos, qui se arcessant, ipsos non venire ...? 28, 24, 7 si debellatum iam et confecta provincia esset, cur in Italiam non revehi? (*cf. supra l. 38*). 33, 31, 2 cur enim alias Romanis tradi urbes nec nominari eas, alias nominari et sine traditione liberas iuberi esse (*cf. p. 1443, 49*). TAC. ann. 3, 58 porro si hi duxissent provincias, cur Dialibus id vetitum? 13, 43 cur enim neminem alium delectum, qui saevienti impudicae vocem praeberet? 14, 1 cur enim differri nuptias suas? 15, 6 cur enim exercitum deductum? cur deserta per otium quae bello defenderant? APVL. met. 4, 11 cur enim manu, quae rapere et iugulare sola posset, fortem latronem supervivere? *nota*: CIC. de orat. 2, 287 quaererent, quid ille patri suo responderet, cur ademptum sibi equom diceret (*i. quid diceret, cur sibi e. ademptus esset*).

7 *structurae*: quid accidit *sim.* (*cf.* quid est *p. 1448, 14*): CIC. Verr. 5, 65 quid accidit, cur tanto opere iste homo occultaretur? epist. 2, 16, 3. Ov. epist. 18, 83 quid tamen evenit, cur sis metuentior undae ...? LIV. 3, 38, 8 quidnam incidisset, cur ... usurparent (10, 18, 14). 34, 54, 6 quid repente factum, cur ... nollent? cur ... fastidiret? accuso *sim.* (*cf.* cur *i. q. quod, quia p. 1451, 30*): CIC. Verr. 3, 16 illud reprehendo et accuso, cur in re tam vetere ...

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

quicquam novi feceris. Att. 3, 13, 2 quod me saepe accusas, cur hunc meum casum tam graviter feram. PLIN. epist. 3, 5, 16 repeto me correptum ab eo, cur ambularem. ago: OV. Pont. 1, 2, 95 sed neque cur morerer, quicquam mihi comperit actum. STAT. Theb. 5, 244 ille ... agit versans secum ... quinam strepitus, quae murmura noctis, cur fremibunda quies. affero: CIC. inv. 2, 132 (*cf. infra l. 25*). Tusc. 1, 30 ut ... firmissimum hoc afferri videtur, cur deos esse credamus. fin. 2, 70. div. 2, 52 quid afferri potest, cur non casu id evenerit? fat. 43. nat. deor. 3, 23 nihil ... affert ... quare mundum ratione uti putemus, ne cur animantem quidem esse. ambigo: SVET. Galba 3 qui primus Sulpiciorum cognomen Galbae tulit, cur aut unde traxerit, ambigitur. aperio: CIC. ad Brut. 1, 15, 9 cur autem ita sit, aperiendum non est. argumentum: CIC. fin. 4, 75 illa argumenta propria videamus, cur omnia sint paria peccata. nat. deor. 1, 62 id satis magnum argumentum esse dixisti, cur esse deos confiteremur. 3, 10 div. 1, 5. 128. LIV. 33, 28, 9 nullo adiecto, cur ... viderentur, argumento. attendo: PHAEDR. 2 prol. 14 attende, cur negare cupidis debeas. audio: HOR. epist. 2, 1, 5 cur ita crediderim, ... audi. 1, 17, 17 vel iunior audi, cur sit Aristippi potior sententia. *cf.* OV. fast. 2, 5, 13 lux quoque cur eadem Stultorum festa vocetur, accipe. APVL. apol. 65 cupere audire, cur non ... fieri voluerim (*praeterea cf. p. 1445, 70 et 71*). causa (*v. III 677, 3 sqq.*): PLAVT. Poen. 533 an vero non iusta causa est, quor curratur celeriter? CIC. inv. 2, 132 cur ... conveniant, ... nihil quisquam afferat causae *etc.* committo: NEP. Arist. 1, 3 quid Aristides commisisset, cur tanta poena dignus duceretur. LIV. 5, 46, 6. 32, 21, 32 committere vos, cur pereatis, non patiuntur. 34, 32, 1 nihil me ... cur eius vos paeniteret, commisisse. PORPH. Hor. epist. 1, 16, 46 quia non commiserint, cur damnarentur. corripio *v. supra l. 3.* demonstro *sim.*: CIC. inv. 2, 34 sin vita ante acta ignorabitur, hoc loco praeterito et cur praetereatur, demonstrato. fin. 5, 27 cur ista se res ita habeat, ut dixi, deinceps demonstrandum est. LIV. 45, 36, 2 SEN. nat. 7, 25, 7. IVV. 1, 19 cur tamen hoc potius libeat decurrere campo, ... edam. dico, loquor, cano *sim.* (*cf. etiam p. 1451, 62 et 63*): PLAVT. Merc. 504 eloquere ..., cur emeris me. VARRO ling. 5, 10 de nostris dicam, cur sint, de alienis, unde sint. 7, 2. 8, 21. 9, 6 dicam pro universa analogia, cur non modo videatur esse reprehendenda, sed etiam cur in usu quodammodo sequenda. 9, 36 quod ad universam pertinet causam, cur similitudo et sit in oratione et debeat observari ..., satis dictum. 9, 103. 108. 10, 1. 48. CIC. div. in Caec. 15 dicerem, cur petissent. 21 cur nolint ..., satis dicunt. 11, 21 dicam, cur inutile rei publicae ... sit. Brut. 76 sed ipse dicit, cur id faciat. 296 cur ita sentiam, non dicam. ac. 2, 120 non mihi necesse esse ... *dicere*, cur deus ... tantam vim natricum viperarumque fecerit, cur tam multa pestifera terra marique disperserit. fin. 2, 3 non ... solum Torquatus dixit, quid sentiret, sed etiam, cur .... div. 1, 14 illa ... cur eveniant, quis ... dixerit? rep. 1, 6 sed haud facile dixerim, cur. 3, 46. Att. 9, 8, 2. 15, 11, 1 dicebam ea, quae tibi profecto in mentem veniunt, cur non esset tuto futurus. LVCR. 3, 730 at neque cur faciant ipsae quareve laborent, dicere suppeditat. HOR. carm. 1, 8, 2 dic ... Sybarin cur properes amando perdere. OV. met. 12, 179 dic age ... quis fuerit Caeneus, cur in contraria versus, qua tibi militia, ... fast. 2, 246 quae tibi cur tria sint tam sociata, canam. 3, 170 dic mihi, matronae cur tua festa colant. 3, 675. 4, 350. LIV. 26, 35, 9 cum multa disseruissent, cur esset. 34, 27, 6 et pauca praefatus, cur ... ignoscendum foret. SEN. nat. 5, 10, 2 dicam primum, quid illis placeat, deinde cur displiceat mihi. PLIN. nat. 2, 72. STAT. Theb. 10, 224 circa fremit ... iuventus ..., cur maneant castris *eqs.* silv. 5, 3, 183 volvere carmen, cur Phrygii lateat coma flaminis. MART. 3, 34, 1 digna tuo cur sis indignaque nomine, dicam. 3, 95, 3 *p. 1446, 51.* 10, 13, 10 vis dicam, male sit cur tibi? QVINT. inst. 4, 2, 102 diversa cur credibilia non sint, adiciamus. VLP. dig. 3, 2, 2, 2 debet addere, cur miles mittatur. NERAT. dig. 27, 10, 9 quicquam dici possit, cur unus ... onerandus sit. APVL. apol. 32 dixi, cur non arbitrer .... disco: OV. fast. 3, 436 *p. 1446, 26.* 6, 694 superest mihi discere ..., cur sit Quinquatrus illa vocata dies. VVLG. Esth. 4, 5 ut ... disceret ab eo, cur hoc faceret (*μαθεῖν ... τὸ ἀκριβές*). doceo: CIC. epist. 6, 4, 2 cur praecipue tu dolere nihil debeas. LVCR. 5, 731 denique cur nequeat semper nova luna creari ..., difficilest ratione docere et vincere verbis. OV. trist. 5, 1, 79 cur scribam, docui. PHAEDR. 3 prol. 33 nunc fabularum cur sit inventum genus brevi docebo. COLVM. 2, 1, 1 APVL. apol. 49. documentum: LIV. 24, 8, 13 haud sane, cur ad maiora tibi fidamus, documenti quidquam dedisti. est cur: PLAVT. Stich. 52 neque est, cur studeam has nuptias mutarier. COM. pall. inc. 90 vetus est enim, ubi non sis, qui fueris, non esse cur velis vivere. CIC. Caecin. 47 non modo non erit, cur depugnare quisquam ... velit, sed ne illud quidem, cur repugnare. orat. 6 quare non est, cur eorum ... spes infringatur. Att. 11, 7, 6 alterum est, cur. 11, 15, 1 idque erat cum aliis, cur te ... cuperem videre. LVCR. 5, 730 proinde quasi ... minus hoc illo sit, cur amplectier ausis. OV. epist. 10, 144 non tamen est, cur sis tu mihi causa necis? ars 2, 684 hoc est, cur pueri tangar amore minus (fast. 6, 558 hoc est, cur. 6, 710 trist. 4, 1, 5 SEN. contr. 1, 8, 1. PHAEDR. 3, 11, 4 hoc unum est, cur laborem .... SEN. dial. 7, 12, 5 clem. 3, 25, 6. epist. 70, 15 hoc est unum. PERS. 3, 85 cur quis non prandeat, hoc est. MART. 2, 84, 3 cur lingat cunnum Siculus Sertorius, hoc est). met. 2, 518 est vero, cur quis Iunonem laedere nolit. 8, 721. 13, 114 cur spolieris, erit, non cur metuaris ab hoste. 13, 527 superest, cur. Pont. 1, 7, 54. LIV. 3, 37, 5 nec quicquam iam supererat, ... cur eo magistratu rei publicae opus esset. 30, 44, 7 nec est, cur vos ... credatis. 31, 45, 13 praedae nec erat quicquam nec meruerant Graeci, cur diriperentur (*cf. p. 1449, 10*). SEN. contr. exc. 10, 1 non est, cur accusem, sed est, cur suspicer. SEN. epist. 88, 31 non est, ... cur ... putes. CVRT. 10, 6, 14 est, cur Persas vicerimus, ut stirpi eorum serviamus. SIL. 7, 62 nec tamen occisos est cur laetere. 7, 111 est etiam, cur. quid est (*cf. p. 1443, 41*): ACC. trag. 147 quid est, cur componere ausis mihi te aut me tibi? RHET. Her. 4, 40, 52 quid est, cur iudicio velitis eum liberare? CIC. Cluent. 147 quid est, ... cur tu in isto loco sedeas? Cael. 50 Balb. 35. 63. Mil. 34 quid erat, cur Milo ... optaret? Phil. 1, 25 quaero autem, quid sit, cur. 5, 47 quid est enim, ... cur ... cupiamus? 10, 15. 17. orat. 146 quid erat, cur probarem, nisi quod ... profeceram? (*cf. p. 1445, 20*). 170. de orat. 1, 6 quaerendum esse visum est, quid esset cur. 1, 69. 123 quom causam quaererem, quidnam esset cur pertimesceret. ac. 1, 3 fin. 1, 6. 34. 46. 2, 88 quid est igitur, cur ita semper deum appellet Epicurus ...? 4, 61 admirati sumus, quid esset, cur. 5, 47 Tusc. 5, 17 nat. deor. 1, 115. 3, 7 div. 1, 84. 131. 2, 67. 125 fat. 26. Att. 15, 1, 4 quid est autem, cur ego personatus ambulem? epist. 3, 10, 8. LIV. 4, 3, 6 quid tandem est, cur ..., cur .... 21, 43, 12. SEN. contr. 3 praef. 1 quaerere, quid esset, cur ... non responderet. SEN. dial. 3, 15, 2. 4, 16, 2 quid est autem, cur ... revoces? 4, 25, 3. clem. 1, 11, 3 nat. 1 pr. 4. 5. 6, 32, 2 *et saepius.* QVINT. inst. 12, 10, 25 *al.* PLIN. paneg. 39 quid est ergo, cur rogetis, ut sitis? FRONTO p. 193, 23 N. cur dubites? AVG. civ. 5, 5 quid est hoc, cur uno tempore ... concepti diversa habent fata? (*cf. p. 1446, 60*). excusatio: CIC. epist. 4, 4, 1 accipio excusationem tuam, qua usus es, cur ... dedisses. existimo: CIC. Verr. 2, 92 cur id nomen infimum in lituraque sit, vos existimabitis. expedio, explico, expono: CIC. Att. 7, 1, 1 cur fratrem provinciae non praefecissem, exposui breviter. PLIN. epist. 1, 20, 24 sed plane, cur dissentias, explices, rogo. APVL. apol. 48 quod cur quaeque facta sint, expediant. mund. praef. cur et quemadmodum moveantur, explicabimus. facio cur (*cf. p. 1449, 43*): CIC. Q. Rosc. 14 satis ... iudici fecisse videar, cur secundum Roscium iudicari debeat. CATVLL. 14, 5 nam quid feci ego quidve sum locutus, cur me tot male perderes poetis? OV. am. 1, 3, 2 aut amet aut faciat, cur ego semper amem. Pont. 3, 3, 81 quae cur nunc iterum ... revisam, tu facis. Ib. 430 aliquid facias, a vespere rursus ad ortus cur externati Solis agantur equi. LIV. 41, 24, 11 fecerit aliquid Philippus, cur adversus eum armatum et bellum gerentem hoc decerneremus. 42, 29, 11 Gentius rex ... fecerat potius, cur suspectus esset Romanis. CVRT. 10, 7, 2 quidve fecit, cur etiam gentium communi iure fraudetur? habeo: PLAVT. Truc. 878 quando, quor cures, habes. CIC. fin. 1, 6 quid habent, cur Graeca anteponant ...? *cf.* ac. 2, 43 quid dicere habeant, cur ... sit? div. 1, 85 quid habet haruspex, cur pulmo incisus ... dirimat tempus? *eqs.* PRIAP. 30, 4 cur aliter sumas, hospes, habebis, aquam. OV. epist. 9, 149 ecquid adhuc habeo facti cur Herculis uxor credar? trist. 2, 50 victum cur se gaudeat, hostis habet. NVX 181 si nec cur urar, nec cur excidar, habetis. LIV. 30, 29, 6 neutrum cur affirmem habeo. SEN. dial. 3, 14, 2 peccantis vero quid habet, cur oderit, cum error illos in eiusmodi delicta compellat? 9, 9, 6 quid habes, cur ignoscas? 9, 14, 3 cur tibi placeas. benef. 6, 16, 3 epist. 7, 12. QVINT. decl. 377 p. 422, 5 non habuimus, cur ipsi vellemus mori *eqs.* AVG. civ. 2, 22 non habent cur querantur. 3, 22 (*cf.* non est *p. 1447, 77 et* quid est *supra l. 14*). hisco: LVCR. 4, 65 nam cur illa cadant magis, hiscendi est nulla potestas. ignoro: VARRO rust. 2, 4, 1 ignorare ... videre, cur appeller Scrofa. CIC. div. 1, 16 etiamsi cur quidque fiat, ignorem. LIV. 33, 11, 7. SEN. frg. 43 maior pars populi facit, quod cur faciat ignorat. AVG. civ. 4, 22. indico: LIV. 34, 6, 10 cur sit autem lata *lex*, ipsum indicabit tempus. SEN. contr. 1, 1, 4 ego indicabo, cur me abdices: tu indica, cur adoptaveris. VVLG. Iob 10, 2 (*διὰ τί*). intellego: VARRO frg. Gell. 16, 18, 6 prius desistimus quam intellegamus, cur discenda sint. CIC. Verr. 4, 64 iam omnes intellegunt, cur ... quaesiverit. Catil. 2, 21 illud non intellego, ... cur. Balb. 18 non intellego, cur videatur. Brut. 187 ego etiam cur id efficiatur, intellegam. fin. 2, 42 nec ... cur id ... faciant, intellego. 2, 106. Tusc. 2, 7 cur legendi sint nisi ipsi inter se, qui idem sentiunt, non intellego. 3, 37. nat. deor. 1, 90. 2, 4 haud sane intellego, cur non idem, sol sit an nullus sit, dubitare possit. 2, 93. div. 2, 109. 2, 122 cur credatur somniantium visis, ... non intellego. rep. 5, 11 epist. 5, 2, 5. latet (*et opp.*): VARRO ling. 7, 73 temo unde et cur dicatur, latet. HOR. ars 470 nec satis apparet, cur versus factitet ... (TERT. adv. Marc. 5, 2 p. 573, 28 cur ea respuatis, iam apparet). LIV. 4, 30, 6 quod, cur per eos dies a Fidenis afuissent, parum constabat (5, 12, 12 nec satis constat, cur). SIL. 8, 46. QVINT. decl. 281

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

p. 146, 29 nunc vero manifestum est, cur non occideris (311 p. 224, 19 servos cur manumiserit, manifestum est. IVV. 2, 58 notum est, cur solo tabulas impleverit Hister liberto, dederit vivus cur multa puellae. TERT. adv. Marc. 5, 3 p. 577, 16 cur autem Christus factus sit..., manifestum est. PORPH. Hor. carm. 1, 35, 9 manifestum est, cur. 3, 22, 4 notum est). locus: CIC. nat. deor. 3, 79 uno versu locum totum conficit, cur di homines neglegant. in mentem venit: LIV. 32, 21, 6 nulline venit in mentem, cur... plus petant quam socius. mereo: OV. met. 8, 493 meruisse fatemur illum, cur pereat. LIV. 31, 45, 13 nec meruerant Graeci cur diriperentur (*cf. etiam p. 1448, 10*). 41, 24, 11 meruit, cur soli omnium hostes ei simus? miror, admiror (*cf. p. 1445, 68*): CIC. Caecin. 79 illud autem miror..., cur meum auctorem vos pro me appelletis. Planc. 17 hoc tamen miror, cur. Phil. 2, 49 in quo demiror, cur. de orat. 2, 155. fin. 1, 4 in quo admirer, cur... non delectet. off. 2, 35 ne quis sit admiratus, cur. div. 2, 62. Att. 1, 11, 1 ne illud mirere, cur ... nunc idem videar diffidere. 15, 16, 1. epist. 5, 12, 9. 7, 8, 1. 7, 27, 1 miror, cur me accuses. LVCR. 4, 257 illud in his rebus minime mirabile habendumst, cur ... res ipsae perspiciantur. PROP. 1, 5, 22 nec iam pallorem totiens mirabere nostrum, aut cur (*cf. p. 1443, 9*) sim toto corpore nullus ego. OV. fast. 1, 165 post ea mirabar, cur non sine litibus esset prima dies. Pont. 1, 5, 29 cur igitur scribam, miraris? LIV. 4, 35, 7 desineret ergo mirari, cur nemo . . . ageret. 4, 49, 15. 32, 21, 7. 36, 40, 6 itaque id quemquam mirari posse cur victor exercitus . . . Romam venerit. CALP. ecl. 7, 7 mirabar, quae tanta foret tibi causa morandi, cur tua cessaret taciturnis fistula silvis. PLIN. nat. 16, 82. STAT. Theb. 4, 330 mirabar, cur templa mihi tremuisse ... visa. MART. 5, 73, 1 non donem tibi cur meos libellos..., miraris...? 7, 18, 3. QVINT. inst. 1, 4, 12 decl. 307 p. 206, 26. 388 p. 436, 4 PLIN. epist. 2, 17, 1. VLP. dig. 4, 9, 3, 1 miratur igitur, cur honoraria actio sit inducta. APVL. Socr. 21 p. 169 apol. 26. mora: LIV. 32, 32, 5 mora, cur non extemplo oppugnarentur, ea fuit, quod.... narro: OV. met. 5, 498 mota loco cur sim..., veniet narratibus hora tempestiva meis. SEN. contr. exc. 5, 8 cur honores tamdiu non gesserit, narret. nihil: CIC. Font. 22 nihil est, cur alius alio iudice melior... existimetur (Mil. 49 erat nihil, cur properato opus esset. epist. 6, 20, 1 nihil est praeterea, cur adventibus te offerre gestias. CATVLL. 10, 11 nihil neque ipsis nec praetoribus esse nec cohorti, cur quisquam caput unctius referret. SEN. Herc. f. 1258). inv. 2, 132 cur... conveniant, ... nihil quiquam afferat causae (APVL. flor. 6 p. 22 qui nihil habet afferre, cur prandeat. *cf.* affero *p. 1447, 6 et* causa *p. 1447, 23*). OV. am. 2, 19, 56 nil facies, cur ... velim (*cf. p. 1448, 41*). trist. 5, 5, 58 Laudamia nihil, cur referatur, erit. LIV. 25, 7, 3 senatum nihil videre (*cf. p. 1451, 27*), cur res publica committenda esset. QVINT. inst. 8, 3, 33 quae cur tantopere aspernemur, nihil (*cf. p. 1451, 27*) video. TAC. hist. 4, 8 nihil evenisse, cur antiquitus instituta exolescerent. SVET. Cal. 15 nihil sibi admissum, cur cuiquam invisus esset. MOD. dig. 4, 4, 29, 1 nihil proponi, cur a tota sententia recedi actor ... audiendus est. SCAEV. dig. 33, 1, 19, 2 respondit nihil proponi, cur praestanda non sunt (*cf. infra l. 66*). quid obstat cur non, *sim.*: TER. Andr. 103 quid igitur obstat, cur non fiant? SIL. 10, 268 quid deinde relictum, crastina cur Tyrios lux non deducat ad urbem...? ostendo, pando: CIC. orat. 135 cur id faciamus, ostendimus. OV. met. 3, 581 ede tuum nomenque parentum et patriam, morisque novi cur sacra frequentes. 4, 681 pande requirenti nomen terraeque tuumque et cur vincla geras (fast. 4, 194). QVINT. inst. 9, 1, 39 cur id faciamus, ostendimus. PORPH. Hor. carm. 1, 22, 17. percipio: LVCR. 4, 269 cur ultra speculum videatur imago, percipe. percontor: HOR. sat. 1, 2, 7 hunc si percontaris, ... cur ... stringat. LIV. 27, 19, 9 *cf. p. 1446, 28*. TAC. ann. 11, 2 percontaretur, cur sine uxore discubuisset. 15, 68 percontanti Neroni, cur in caedem suam conspiravisset. propono: QVINT. inst. 7, 2, 37 at si proponitur, cur factum sit. TERT. anim. 38 *cf. p. 1446, 29* MOD. dig. 4, 4, 29, 1 (*cf. supra l. 49*) SCAEV. dig. 33, 1, 19, 2 (*cf.* nihil *supra l. 51*). quaero, requiro, exquiro: VARRO Men. 407 quaerit ibidem a Hannibale, cur biberit medicamentum. ling. 8, 61 quaerunt..., cur non ... dicamus. 8, 64. 70. 9, 83. CIC. Quinct. 73 quaero, cur bona non venierint, cur ceteri sponsores ... non convenerint. 76 ego haec duo quaero: primum ... cur; deinde cur *eqs.* S. Rosc. 130 ego haec a Chrysogono ... quaero: ... cur tantulo *bona* venierint. Q. Rosc. 22 cur ipsa concupierit..., quaero. 25 cur non arbitrum pro socio adegeris, Q. Roscium quaero. Verr. 2, 18. 118 quaero abs te..., cur... transferre nolueris. 4, 7. 5, 10 desino quaerere, cur emeris. 6, 22 Cluent. 53 Sull. 3. Cael. 61 illud requiro, ... cur illi servi non ad Caelium domum venerint. Pis. 82 cur tibi nomen non deferrem, requirebas. Planc. 46 qui abs te taciti requirunt, cur..., cur..., cur denique.... *saepe.* de orat. 2, 272 quaereretque, cur ab eo notaretur. Brut. 325 sed si quaerimus, cur adulescens magis floruerit.... inv. 2, 132 postea quaerere ab iudicibus ipsis, quare in alienis detineantur negotiis; cur ... cur. de orat. 3, 114 aut causa et ratio, ut si quaeratur, cur? ac. 2, 23 quaero etiam, ille vir bonus ... cur has sibi tam graves leges imposuerit (*cf. p. 1441, 62*). 2, 47 fin. 1, 25. 2, 115 nat. deor. 1, 22. div. 1, 15 non quaero, cur, quoniam, quid eveniat, intellego (*cf. p. 1445, 76*). 1, 16. 23. 86 cur fiat quidque, quaeris. 1, 123. *saepius.* Att. 12, 40, 3 si quis requirit, cur Romae non sim. epist. 9, 2, 2 quaeres fortasse, cur.... LVCR. 1, 645 nam cur tam variae res possent esse, requiro. 3, 761 tamen quaeram, cur e sapienti stulta queat fieri. 911 (*cf. p. 1446, 35*). PRIAP. 37, 1. 9, 1 requiris. PROP. 2, 22, 13. 2, 31, 1 quaeris, cur veniam tibi tardior. 2, 34, 52 harum nulla solet rationem quaerere mundi, nec cur fraternis Luna laboret equis. OV. am. 1, 10, 11 ars 3, 37. 4, 791 *al.* LIV. 6, 10, 6 quaesitumque, cur ... non dedissent. 23, 46, 14. SEN. contr. 10 praef. 9 VAL. MAX. 7, 2 ext. 6 PHAEDR. 1, 29, 6. SEN. nat. 5, 13, 1 quaeri potest, cur turbo fiat. 6, 4, 1 quaeramus ergo, quid sit, quod ... moveat, quod ... pellat, quid sit illa valentius, quod ... labefactet, cur modo tremat, modo laxata subsidat, nunc ... discedat (*cf. p. 1446, 28*). PLIN. nat. 2, 161. HOMER. 718 at si cur veniam tacitis exquiritis umbris. MART. 3, 4, 5. 7, 42, 5. 11, 19, 1. 14, 2, 1 lemmata si quaeris cur sint ascripta. TAC. dial. 1 hist. 1, 83. SVET. Cal. 33 exquisiturum se..., cur. Claud. 39 FRONTO p. 25, 7 N. queror: FRONTO p. 18, 9 N. ut illud queri possim, cur me nondum ames tantum. ratio: CIC. Phil. 2, 56 quam attulisti rationem populo Romano, cur eum restitui oporteret? orat. 180 rationem, cur sint, non queant reddere (ac. 2, 105 rationem reddere, cur id eveniat. nat. deor. 3, 41 tu reddes rationem, quem ad modum id fieri potuerit aut cur fieri desierit. off. 1, 8. LVCR. 2, 764 perfacile exemplo rationem reddere possis, cur ea ... possint. LIV. 41, 7, 7 ut rationem redderet populo Romano, cur ex Gallia ... transisset. VITR. 1, 1, 5 VELL. 1, 3, 2 VAL. MAX. 2, 6, 8. SIL. 7, 510 reddatur in armis ut ratio et purget miles, cur vicerit hostem. QVINT. inst. 2, 4, 12 reddita cur id fiat ratione. 6, 3, 112 decl. 286 p. 152, 27). ac. 2, 81 quaere rationem, cur ita videatur. div. 2, 104 cur sic opinetur *Ennius*, rationem subicit. Tusc. 2, 29 concludunt ratiunculas Stoici, cur *dolor* non sit malum. epist. 6, 8, 1 afferre rationem, cur negarent. OV. fast. 3, 763 femina cur presset, non est rationis opertae. MACER dig. 42, 1, 63 cur autem his quidem scientia nocet, superioribus vero non nocet, illa ratio est, quod.... APVL. apol. 16 illa ratiocinatio necessaria est, cur ... videantur ... et cur ... permutentur. PORPH. Hor. epist. 2, 1, 165 ratio, cur sibi placuerit. AVG. civ. 3, 25. 21, 7 tota itaque ratio est, cur ... salem flamma fluere faciat..., quia haec est natura eius. reperio: CIC. orat. 183 si cur id accidat, reperire nequeamus. CELS. 1 prooem. p. 4, 3 sine quo nemo reperire mortalium possit, cur hoc quam illo potius utatur. p. 10, 28 repperit, cur ... alter in morbum inciderit. SCRIB. LARG. praef. p. 2, 9 cur ergo aliqui excludant medicinam..., non invenio, nisi ut. FRONTO p. 73, 13 N. hanc huiusce rei imaginem repperisse videor, cur meus translatus metus levior sit mihi visus. APVL. met. 3, 6 apol. 70. reprehensio: QVINT. inst. 6, 3, 91 cum ... esset facilis reprehensio, cur illam ... partem corporis vulnerare voluisset. reputo: LVCR. 3, 724 quod si forte ... credis nec reputas, cur milia multa animarum conveniant.... respondeo: CIC. Verr. 3, 188. Cael. 67 illud vero respondere cogam, cur tot viri ac tales hunc ... non comprehenderint. rogo, interrogo: VARRO ling. 8, 68 rogant, quor non dicatur. 9, 47 rogant, si similitudo sit sequenda, cur malimus habere.... 9, 73 HOR. epod. 14, 1 sat. 1, 5, 68 epist. 1, 1, 70. OV. ars 3, 676 tam sero cur veniatque, roget. fast. 2, 283 cur igitur currant et cur ... ferant..., rogas? 6, 169 Pont. 3, 6, 5. 3, 9, 13. 4, 10, 65. LIV. 4, 6, 2 interroganti tribuno, cur.... 42, 28, 3 interrogationes..., cur non ... restituisset. VAL. MAX. 6, 4, 4 interrogatus deinde ab eo, cur non se quoque accusaret. PHAEDR. 1, 30, 4 interrogata ab alia, cur hoc diceret. VAL. FL. 4, 204 nec quo via curve profecti nec genus ante rogat. STAT. Theb. 11, 145 ergo roganti, quae via quisve dolor, cur maesta insignia .... QVINT. inst. 1, 6, 13. 5, 13, 43 decl. 278 p. 133, 13 TAC. hist. 3, 24 ann. 1, 17. SVET. Iul. 74 interrogatusque, cur igitur repudiasset uxorem. Tib. 61 VLP. dig. 5, 3, 12. VVLG. II par. 31, 9 interrogavitque Ezechias..., cur ita iacerent acervi (ἐπυνθάνετο Ἐ. ὑπὲρ τῶν σωρῶν). scio, nescio *sim.*: PLAVT. Asin. 730 nec quid dicatis scire nec me cur ludatis possum. Capt. 1007 attat, scio, cur te patrem assimules esse et me filium. CIC. div. in Caec. 15 nescio, cur ... debeat. Planc. 84 Phil. 2, 98. orat. 210 nescio, cur ... nos non recte incisa et membra dicamus. 144 nescio, cur non docendo etiam aliquid aliquando possis meliores facere: cur nolis? Att. 5, 20, 8. 5, 21, 13 nescio, cur illum amemus. 7, 3, 9. 14, 3, 2 nescio, cur non animo quoque sentiant. 15, 29, 2. ad Q. fr. 3, 9, 2 cur stomacher, nescio. epist. 1, 10 cur enim tibi hoc non gratificer, nescio. AETNA 236. HOR. epist. 1, 19, 35 scire velis, mea cur ingratus opuscula lector laudet. 2, 2, 183. OV. fast. 3, 25 languida consurgit, nec scit, cur languida surgat. LIV. 34, 31, 2. SEN. nat. 7, 25, 3 nondum sciunt, cur luna deficiat. CVRT. 8, 8, 19 tuum Callisthenem ... scio, cur produci velis. LVCAN. 9, 619 cur ... exundet ... aut quid ... miscuerit..., non cura laborque noster scire valet (*cf. p. 1446, 28*). VAL. FL. 5, 529 urit et antiquae memorem vox praescia sortis, cur simul aut Persen illinc sibi moverit.... SIL. 14, 346 cur globum Tethys circumliget undis, noverat. STAT. silv. 4, 6, 10 quos nosse iuvat, quid ... distet..., quis magis anser exta ferat, cur Tuscus aper generosior Vmbro. QVINT. inst.

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

6, 3, 105 cur autem ... voluerit, nescio. 11, 3, 103 cur quibusdam displicuerit, nescio. TERT. adv. Hermog. 38 p. 168, 18 adv. Val. 4 p. 180, 21. scribo (*cf. etiam p. 1446, 50*): VARRO ling. 7, 38 Luca bos elephans; cur ita sit dicta, duobus modis inveni scriptum. *cf.* 7, 109. CIC. Att. 11, 7, 4 Sulpicii autem consilium non scripsisti cur meo non anteponeres. 11, 24, 5. solvo: VARRO ling. 8, 8 cur haec non tam sint in culpa quam putant, pleraque solvere non difficile, sed nunc non necesse. species: CIC. fin. 4, 60 Zeno ..., quod suam, quod propriam speciem habeat, cur appetendum sit, id solum bonum appellat. succurro: D. BRVT. Cic. epist. 11, 1, 4 succurret fortasse hoc loco alicui vestrum, cur novissimum tempus expectemus potius. valet: LIV. 40, 37, 7 haec quoque vox ... valuit, cur Hostilia damnaretur. video, non video *sim.*: VARRO ling. 9, 77 sic in obliquis casibus cur negent esse Diespitri Diespitrem, non video, nisi quod *eqs.* rust. 2, 5, 13 cur hoc fiat. CIC. Mil. 47 non enim video. fin. 5, 12 non video, cur non. div. 1, 15 nec ... cur ita fiat, videmus. leg. 2, 32. Catil. 77 non video, cur ... non audeam vobis dicere. epist. 9, 6, 2 quod ego, cur nolim, nihil video. 13, 1, 4 nec cur ille tantopere contendat, video nec cur tu repugnes. OV. fast. 1, 189 dulcia cur dentur, video. LIV. 4, 35, 11 nec se videre, cur non lex quoque abrogetur. 31, 29, 16 in qua consultatione nihil fortuna mutavit, cur vos mutetis, non video. FEST. p. 209. PHAEDR. 5, 10, 9 hoc cur Philete scripserim, pulchre vides. COLVM. 2, 1, 5 videt sine dubio quid eveniat, sed cur id accidat, non pervidet. PLIN. nat. 11, 7. VAL. FL. 3, 76 nec quae regio aut discrimina cernunt, cur galeae clipeique micent. QVINT. inst. 4, 3, 14. 6, 3, 109 non video. 8, 3, 33 nihil video (*cf. p. 1449, 46*). 9, 3, 47 decl. 314 p. 233, 25 PLIN. epist. 5, 1, 4. VLP. dig. 16, 3, 1, 14 cur non sit mandati actio, non video.

III *i. q.* ***quia, quod*** (*cf. p. 1446, 83*): QVINT. inst. 1, 3, 15 nunc fere neglegentia paedagogorum sic emendari videtur, ut pueri ... cur non fecerint *recta* puniantur. VERVS Fronto p. 116, 12 N. multum fratrem meum obiurgavi, cur me non revocavit. VLP. dig. 3, 5, 7 posse ei imputari, cur oblata de rato cautione eum non convenit (4, 4, 11 cur minori rem commisit). 9, 2, 27, 11 damni eum iniuria teneri, cur tales *servos* habuit. SPART. Sept. Sev. 14, 13 damnabantur autem plerique, cur iocati essent, alii, cur tacuissent, alii, cur .... LVCIF. reg. apost. 7 p. 54, 3 nos ... execraris, primo omnium, cur dei filium verum dei filium confiteamur, secundo cur non tibi adulemur, cur te in periculo esse asseveramus et dicamus. Athan. 1, 38 p. 134, 6 gaudens es, cur eosdem ... perduxeris. non parc. 13 p. 237, 31 et Constantius imperator indignaris cur tibi erranti dicamus .... VEG. mil. 3, 3, 4 exercitus ... irasci se simulat, cur non ducatur ad bellum. FVLG. myth. 3, 9 quem Apollo, cur non recte iudicasset, asininis auribus depravavit. HIER. epist. 7, 2, 2 quibus hoc primum queror, cur ... tam parvam epistulam miseritis (*cf. p. 1450, 19*). 27, 1 quosdam homunculos mihi studiose detrahere, cur ... temptaverim. 70, 3 Cyprianus ... mordetur, cur ... usus sit. RVFIN. hist. mon. 7 p. 412^{A} indignatus est, cur introire ausus sit. PRVD. cath. 4, 81 fera, quae circumfremit, ... cur te, summe deus, precemur unum. PAVL. NOL. epist. 24, 1 p. 202, 16. SVLP. Sev. chron. 1, 35, 5 Saul Abimelech interemit, cur David recepisset. 1, 38, 6 veniam a deo petens, cur .... 1, 44, 6 a propheta increpitus, cur .... *saepius.* OROS. hist. 2, 8, 7 in Athenienses, cur Ionas ... iuvissent, impetum facit. 3, 18, 11 Callisthenem philosophum ..., cur eum ... non adoraret, occidit. 4, 6, 8. 5, 8, 3. 6, 8, 18. 6, 13, 2. 6, 15, 6. 7, 13, 4. AVELL. p. 85, 11 esse nobis dolori, cur ... nolueritis agnoscere. 468, 1 apostolicam sedem iniuriam dolere, cur videatur ... fuisse contempta. 539, 15 litterae per quas obiurgavimus, cur .... 555, 28. 629, 25. ARNOB. in psalm. 139 nam et Cain cur occiderit, a facie dei proicitur. GREG. TVR. Mart. 3, 41 flens et heiulans, cur non interesset beatae festivitati. *nota usum relativum* (*cf. p. 1446, 75*): HOR. carm. 1, 33, 3 neu miserabiles decantes elegos, cur tibi iunior laesa praeniteat fide. epist. 1, 9, 7 multa quidem dixi, cur excusatus abirem. NVX 44 qui se scit ferre viator, cur timeat. QVINT. decl. 371 p. 407, 24 quid peccavi, cur abdicer! HIER. epist. 21, 2 hinc omnis invidia, cur quos legis praecepta damnarent, eorum confabulationem atque convivium dominus non vitaret. *Lambertz.*

***cūra,** -ae *f.* [*cf. c. paelig.* coisatens 'curaverunt', *conferendum esse c. med.* fra-čaēšaētəm *dual.* '*paraverunt*' *censet Bartholomae, Altiran. Wörterb. s. v.* 1. kaēš. *Th.*]. *de originatione*: VARRO ling. 6, 46 -a quod cor urat, *quem secuti sunt posteriores*: SERV. Aen. 1, 208. 4, 1. PAVL. FEST. p. 50 -a dicta est quasi coreda vel quia cor urat. PRISC. gramm. III 479, 37 ISID. diff. 1, 88 GRAMM. suppl. 244, 24 DIFF. ed. Beck p. 49, 62. *de formis*: ? coera *v. nom. propr.* Coera. qura: CARM. epigr. 2 CORP. V 7647. XIII 9441 (*III saec. init.*) INSCR. Dessau 5909 (*Sept. Sev. aetate*) *al.* gur(a): CORP. VI 33773. GRAMM. suppl. 47, 12 cavendum est, ne quis dicat ... curra. cúra: CARM. epigr. 972, 3 (*saec. I*). 1533, 5 CORP. IX 60 INSCR. Mainz. Zeitschr. I (1906) p. 91 (*Neronis aetate*). curā (*nomin.*): CYPR. GALL. exod. 375. sine -am: CORP. VIII 2728, 78. -a agere: CORP. VI 6144^{A} (*init. saec. I*). XIII 7384 (*saec. I*) *de* m *in hac detrita locutione omissa, vide congeriem exemplorum apud E. Diehl, de M finali epigraphica p. 208—210. ad analogiam huius usus iam saec. I legitur* egerunt -a, *sim., velut* CORP. VI 6719, 4. *de curagendi forma v. sub voc.* curago. *per compendium scriptum saepe* c(uram) a(gente): *ex. gr.* CORP. VII 987. 995. su(b) cu(ra): CORP. XIII 7613. cur(a): CORP. VII 344. XIII 7613. suc. (*i. sub -a*): CORP. VIII 20366, 2. suc cura: CORP. XIII 5190 *al.* *de sensu*: DON. Ter. Andr. 31 curatio proprie est medicorum, -a reliquorum. DIFF. ed. Beck p. 49, 62 -a cor haurit, id est minuit et cruciatum habet qui cor urat, diligentia est rerum administratio et contrarium neglegentiae (GRAMM. suppl. 283, 2 -a cruciatum habet, diligentia rerum administratio, curia quae curat). PS. FRONTO gramm. VII 528, 1 diligentia a diligendo singula, huic neglegentia opponitur nec recipit errorem, -a animi est quae anxium facit hominem et tam honestae quam inhonestae rei est. ISID. diff. 1, 88 sollicitudo moderata est atque temperabilis, -a vero sine moderatione est, unde et -a dicta est eo quod cor urat, *quae definitiones ex parte tantum usu probantur.* AVG. quaest. hept. 3, 20 graece neglegentia ἀμέλεια dicitur, quia -ae (*i.* μέλημα) non est, quod neglegitur. GLOSS. ἐπιμέλεια. θεραπεία. therapos. therapios. φροντίς. μέριμνα. sollicitudo. -ae φροντίδες. cogitationes. praepositurae. sollicitudines. -a deum, quoniam dii -ae haberent. -am ago φροντίζω. -am agit ἐπιμελεῖται maxima -a magna sollicitudo. scripulus, scripulum pro sollicitudine vel -a legimus. DIO CASS. frg. 5, 8 *Boiss.* κοῦρα ... ἡ φροντίς (GLOSS. iurispr. cod. Paris. gr. 1357 A). *de re, praecipue de munere publico, cf. Marquardt-Mau, Privatl. p. 145. 406. 417; Daremberg-Saglio II 1611—1617; Kornemann, PW. IV 1761—1771; Leonhard, PW. IV 1771—1773.* *vox per totam latinitatem viguit, deest omnino*: MELAE FLOR. CALP. decl. GAIO (*reliqui* ICTI *plus* 100^{ies}). *singulis locis nunc legitur apud*: PVBLIL. BELL. Alex. HIRT. GERM. SCRIB. LARG. ASCON. PERS. CALP. ecl., *binis*: LVCIL. HOMER., *quaternis*: RHET. Her. CAES., *frequentant*: CIC. (373^{ies}) VERG. (108^{ies}) OV. (238^{ies}) LIV. (236^{ies}) COLVM. (149^{ies}) PLIN. nat. (148^{ies}) STAT. (116^{ies}) QVINT. inst. (129^{ies}) TAC. (171^{ies}). [*dubia vel corrupta*: PLAVT. Trin. 708 VARRO frg. Non. p. 94 CIC. Att. 15, 3, 1 LVCR. 3, 420 NEP. Att. 4, 5 CVLEX 264 HOR. epist. 1, 2, 31 LYGD. 4, 9 OV. ars 3, 217. 417 medic. 2 CARM. de bell. Aeg. 4, 29 LIV. 40, 46, 15 GRATT. 346 SEN. contr. 1, 3, 8 SEN. nat. 2, 46 COLVM. 4, 24, 6 LVCAN. 2, 382. 9, 86. 10, 186 PLIN. nat. 13, 81. 14, 76. 17, 125. 18, 352. 23, 41 STAT. silv. 2, 1, 193. 2, 2, 125. 5, 3, 94 Theb. 10, 106. 12, 194 SVET. Dom. 17. S. C. de sumpt. lud. glad. (Corp. II 6278) 7 APVL. mund. 30 CORP. V 1863, 9]. *cf. etiam* Cura *nom. propr.* [*it.* cura, *francog.* cure, *hisp.* cura. *M.-L.*]

I *i. q.* ***ἐπιμέλεια, studium, labor, opera, industria, diligentia, intentio, vigilantia, providentia, sedulitas*** (*opp.* neglegentia, incuria):

A ***generatim***: **1** *absolute vel cum genet. subiect.* (*multa alia exempla sub iuncturis*): CIC. Mil. 85 deorum (OV. met. 1, 48 LIV. 4, 43, 9 VAL. MAX. 9, 8, 2 caelestium. LVCAN. 5, 340 STAT. Theb. 5, 456 QVINT. decl. 314 p. 236, 4 IVST. 43, 5, 7 PS. HIL. libell. 10. AVSON. 3, 6 superum. 10, 11 AVG. civ. 18, 41 *et saepe*). Att. 10, 2, 2 peritorum. HOR. carm. 4, 14, 1 quae -a patrum ... tuas ... virtutes ... aeternet. OV. fast. 2, 834 haec ... -a cadentis erat. 3, 156 Caesaris in multis haec quoque -a fuit. met. 13, 371 pro tot annorum (*i. per tot annos*) -a quibus anxie egi (IVST. 2, 1, 10 *Aegyptus* tot saeculorum -a ... munita est). 14, 475 Minervae. LIV. 3, 59, 3 consulum amborum in libertate vestra tuenda -a. 8, 24, 16 mulieris (PHAEDR. 2, 2, 8). 9, 31, 11 militis. 10, 4, 3 *al.* VELL. 2, 45, 3 Cn. Pompei. 2, 106, 3 ducis (CLAVD. 21, 122. 28, 233). VAL. MAX. 1, 8, 2 sacerdotum (PLIN. nat. 15, 77). SEN. dial. 7, 4, 2 conversantium. epist. 58, 28 regentis. COLVM. 1, 8, 19 patris familias. 8, 8, 1 boni rustici. PLIN. nat. 2, 162 regum. 14, 3 priscorum (25, 1. 29, 140). 27, 4. STAT. Ach. 1, 708 canum. QVINT. inst. 1, 1, 36 docentium. FRONTIN. strat. 2, 12, 4 paucorum. TAC. Agr. 17 alterius successoris. hist. 4, 48 maior aemulandi -a. ann. 14, 9 domesticorum. PLIN. paneg. 86 principis. SOL. 10, 15 concors -a *gruum* pro fatigatis. AMM. 19, 11, 17 multorum. AVG. civ. 15, 27 hominis. SVLP. SEV. chron. 1, 7, 3 viri *et saepe.* *nota*: *metonymice de re, ad quam -a pertinet*: PLIN. nat. 5, 88 *Palmyra* primā in discordia semper utrimque (*i. a Romanis et Parthis*) -a. CLAVD. 27, 62 -is Natura laborat (*i. curiose*). *praepositionis vice i. q. causa*: CASSIOD. var. 3, 31, 2 -ā commodi privati. *cf. p. 1469, 84.*

2 *seq. genet. obiect.* (*cum delectu, alia invenias exempla sub iuncturis*): **a** *personae*: VERG. Aen. 7, 365 tuorum (LIV. 24, 4, 8 suorum [VAL. FL. 3, 336]. SEN. epist. 90, 41 sui. CARM. epigr. 972, 3 [*Romae, saec. I*] meorum [*sed rectius fortasse gen. subiect. statuitur*]. TERT. adv. Marc. 4, 35 p. 538). HOR. epist. 1, 5, 13 heredis. 1, 14, 6 Lamiae. OV. ars 1, 301 nec ituram -a moratur coniugis. LIV. 10, 11, 9 viri (IVV. 6, 508). 31, 43, 7 gentis. 42, 67, 1 militum. OCTAVIA 139 prolis suae. PLIN. nat. 18, 263 armentorum. TAC. ann. 2, 2 equorum. 2, 14 ducum. TERT. scorp. 11 confessoris. adv. Val. 11 p. 189 patris. SOL. 25, 7 sauciorum. SPART. Hadr. 21, 9 exercitus. HIL. in Matth. 5, 8 futurorum infidelium. AVSON. 164, 1 nepotis (322, 19 Mos. 51). 175, 13 mariti. GREG. M. in Ezech. 2, 2, 8 infirmantis. **b** *rei corporeae*: CATO dict. 78 cibi (HIL. in Matth. 5, 6 vestitus et cibi). VERG. ecl. 1, 32 peculi (HOR. ars 330). CVLEX 403 roris. PROP. 2, 16, 33 theatri. OV. fast. 5, 657 displicet heredi mandati -a sepulcri. LIV. 38, 19, 6 telorum. COLVM. 1, 8, 8 instrumenti. LVCAN. 6, 447 poli caelique. PLIN. nat. 7, 171 fimbriarum. SIL. 10, 24 nec iam speratae

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

-a est in pectore praedae. STAT. Theb. 9, 159 sepulcri. QVINT. inst. 8 pr. 20 -am . . . verborum (9, 3, 102. 10, 1, 118. 10, 7, 22), rerum volo sollicitudinem. 11, 3, 19 augentur . . . vocis quoque bona -a et neglegentia (11, 3, 25 *nisi mavis hos Quint. locos ad I B referre*). 12, 1, 6 agrorum nimia -a et sollicitior rei familiaris diligentia. TAC. hist. 1, 20 pecuniae. PLIN. paneg. 29. VLP. dig. 1, 12, 11 -a carnis omnis ut iusto pretio praebeatur ad -am praefecturae pertinet. TERT. ieiun. 17 carnis. adv. Marc. 2, 19 vasculorum. AMM. 22, 4, 5 culinarum. HIER. epist. 1, 10 damnatorum. 22, 31, 3 gentilium. c *rei incorporeae* (*admodum frequens*): *cum gerund. persaepe, multo rarius cum gerundivo ex. gr.*: CIC. Phil. 9, 2 obeundi. PLANC. Cic. epist. 10, 8, 5 rei p. summae defendendae. VERG. georg. 4, 118. TIB. 3, 9, 5 venandi (MANIL. 5, 204). OV. epist. 15, 79 medic. 23. trist. 4, 3, 71 nostri tuendi (CVRT. 4, 2, 22). LIV. 2, 18, 8. 24, 37, 3. 25, 23, 9 huius . . . redimendi. 28, 11, 8 Italiae colendae. 32, 14, 6 *al.* PHAEDR. 3 prol. 21 habendi (*i.* πλεονεξία). CVRT. 4, 15, 13. COLVM. 3, 9, 9 eligendi malleoli (3, 11, 1). PETRON. 130 QVINT. inst. 2, 12, 6 TAC. hist. 2, 28. 34. 94. 3, 56. ann. 6, 28. 14, 6. 15, 73 SVET. Nero 27. PROB. Verg. ecl. praef. p. 324 Dianae . . . colendae. AVG. civ. 20, 26 vitandae longitudinis *al.* CIC. inv. 2, 164 honesti (PLIN. epist. 3, 20, 8 honestatis). ac. 1, 11 rei publicae (epist. 9, 24, 4. ad Q. fr. 3, 5 (6), 4 abduco . . . me ab omni rei publicae -a dedoque litteris. ad Brut. 1, 15 [9, 24], 1 SALL. Iug. 40, 3 QVINT. inst. 5, 11, 24. TAC. hist. 1, 26. 50 quis . . . -a rei publicae [*i. ut r. p. salva sit*]. ann. 1, 10. 3, 44 *al.*). CIC. fin. 4, 68 valetudinis (epist. 9, 15, 1 SCHOL. Cic. Bob. p. 24, 25 Hild.). epist. 6, 13, 2 salutis tuae (LIV. 32, 20, 5 TAC. hist. 2, 93 APVL. met. 6, 26 IVST. 5, 3, 4 AMM. 29, 2, 18). SALL. Iug. 14, 21 rerum humanarum (LIV. 5, 10, 10. 5, 25, 4. 27, 8, 1. 33, 40, 5 *al.* COLVM. 12, 4, 2 PLIN. nat. 2, 25 QVINT. inst. 10, 1, 120 TAC. ann. 13, 49 APVL. Socr. 6, 132). PROP. 1, 6, 22 patriae. 1, 11, 22 vitae. OV. met. 3, 437 quietis. LIV. 2, 2, 2 libertatis. 3, 16, 5 legis (4, 1, 6). 3, 65, 6 pacis (TAC. hist. 2, 101). 9, 19, 7 concordiae. 22, 9, 11 belli (TAC. hist. 2, 82). 22, 33, 8. 39, 27, 3 civitatium. 45, 3, 6 impensarum *al.* GRATT. 267 sortis (*i. delectus*) -a secundae. SEN. Thy. 216 -a iuris. nat. 7, 32, 3 philosophiae. epist. 6, 2 utilitatis suae. 17, 5. 88, 3 sermonis (AVG. civ. 7, 14). 122, 17, 124, 14. CVRT. 4, 11, 4 sepulturae (PLIN. nat. 7, 5. *potest etiam de munere intellegi*). 8, 9, 31 sapientiae. COLVM. 1 pr. 13 rusticationis. 1, 7, 2. 2, 11, 1. 5, 5, 4. 8, 5, 8. 11, 1, 13 ebrioso -a officii . . . subtrahitur. 12, 2, 6. LVCAN. 9, 1080 famae (AVSON. 178, 2). VAL. FL. 5, 19 laboris . . . nostri. SIL. 4, 329 leti. STAT. silv. 5, 3, 247 pudoris (AVSON. 362, 25. CLAVD. 19, 64 pudicitiae [AVG. 6, 9] *possunt ad II A 1 referri*). Theb. 2, 169 aulae (*i. imperii*). 5, 72 tori (*i. matrimonii*). QVINT. inst. 3, 7, 24 legum. 6 pr. 1 voluptatis. 8 pr. 32 elocutionis. 11, 3, 89 decoris (IVV. 6, 501) *al.* TAC. hist. 1, 72 innocentiae. 2, 59 provinciae. SVET. gramm. 3 artis. APVL. met. 11, 26 numinis. TERT. ieiun. 3 continentiae. nat. 2, 5. resurr. 9 p. 37 ingenii *al.* IVST. 44, 2, 3 taciturnitatis. HIL. in Matth. 27, 1 vigilantiae. *nota* de *aliqua re, aliquo pro genet. obi.* (*cf. p. 1455, 68*): CIC. Lael. 15 -a de publica re et de privata. Att. 9, 11ᵃ, 2 de Pompeio nostro tuendo. epist. 9, 20, 1 de re publica (9, 24, 4). AMM. 24, 1, 13. *adde*: LVCAN. 9, 436 nullă sub illa -ā Iovis terra est. TERT. adv. Marc. 2, 1 p. 333 quid enim amplius homini necessarium quam -a in deum verum?

3 *iuxta posita*: aequitas: LIV. 7, 21, 6. antiquitas (*i. religio*): SALL. hist. frg. 1, 19 tantum antiquitatis -aeque maioribus pro Italica gente fuit. circumspicientia: GELL. 14, 2, 13. cogitatio (*v. etiam I B 1*): CIC. div. 2, 7 parad. 17 off. 2, 2 epist. 10, 1, 2 BALB. Cic. Att. 8, 15ᵃ, 1. contentio: CIC. de orat. 3, 230 nosque curemus et aliquando ab hac contentione disputationis animos nostros -aque laxemus (*potest etiam ad I B 1 referri*). custodia: CIC. epist. 15, 2, 6. diligentia: CIC. Att. 1, 19, 11 epist. 15, 2 1 CAES. civ. 2, 13, 2 NEP. Att. 21, 5 LIV. 30, 5, 5 PLIN. nat. 3, 17. 7, 8. 23, 112. 25, 1 PLIN. epist. 6, 30, 1 QVINT. inst. 12, 1, 6 FRONTO p. 133, 11, N. APVL. Plat. 1, 9 ARNOB. nat. 4, 10 SCHOL. Cic. Bob. p. 26, 29 Hild. VEG. mil. 3, 6 EVGRAPH. Ter. Hec. 228 p. 347, 31. *alia exempla sub I B I.* fides: LIV. 6, 18, 14. 21, 20, 8. 32, 1, 7. 39, 7, 5. 39, 23, 1 VELL. 2, 125. impendium: PLIN. epist. 4, 13, 11. impensa: LIV. 24, 34, 13. 42, 52, 11 COLVM. 8, 4, 6. 8, 10, 6 INSCR. Mainz. Zeitschr. I (1906) p. 91 (*aetate Neronis*). industria: CIC. epist. 1, 7, 9 PLIN. nat. 14, 3 SVET. gramm. 21. intentio: PLIN. epist. 2, 10, 5. labor: CIC. Mur. 55 Marcell. 34 de orat. 2, 23 (*potest etiam ad II trahi*) Tusc. 5, 48 SALL. Iug. 7, 4 HOR. sat. 1, 8, 18 LIV. 3, 5, 4 COLVM. 3, 9, 7 LVCAN. 9, 621 PLIN. nat. 2, 43. 35, 80 CORP. IX 3895 (*bonae aetatis*) MART. 5, 21, 4 QVINT. inst. 2, 2, 10. 2, 4, 17 decl. 290 p. 159, 11 PLIN. paneg. 93 PORPH. Hor. epist. 2, 2, 66 AVIEN. orb. terr. 1237 VEG. mil. 3, 8 (*cf. etiam I B 1*). officium: CIC. epist. 13, 11, 3. opera: CIC. Tusc. 5, 2 off. 1, 19. 141 SEN. epist. 50, 6 PLIN. nat. 19, 59 FRONTO p. 228, 24 N. APVL. apol. 64 AMM. 24, 5, 11. opus: PS. APVL. Ascl. 11 diurno opere -aque. TERT. anim. 20 pro ratione operis et -ae. EVGRAPH. Ter. Phorm. 761. praesidium: CIC. Att. 14, 14, 3. providentia: LIV. 4, 43, 9. prudentia: CIC. Att. 9, 15, 4. sollicitudo: PLIN. paneg. 41 CORP. IX 2238. studium: CIC. epist. 13, 29, 5. BRVT. Cic. ad Brut. 1, 16, 1 studium tuum -aque de mea salute. PLIN. epist. 2, 11, 15 ARNOB. nat. 1, 56. 6, 13 OROS. hist. 6, 15, 31. 7, 16, 3. vigilantia: PLIN. paneg. 60 utriusque -a, utriusque vigilantia obstrictus es. *compluria membra*: CIC. Balb. 43 studium, -a, diligentia (epist. 1, 2, 4 -a, opera diligentia. 3, 3, 1 voluntate, -a ac diligentia. 5, 8, 2 operam, -am, diligentiam, auctoritatem. Q. CIC. pet. 15 rationem et -am et laborem et diligentiam). off. 2, 3 -a, cogitatio, opera (ad Q. fr. 1, 1, 3 mentem, -am, cogitationem. 1, 1, 41 animum, -am, cogitationemque tuam ponas in omnium laude. epist. 2, 6, 3 studia, omnem operam, -am, industriam, cogitationem, mentem omnem in Milonis consulatu fixi. 11, 5, 3 *ut* officia, studia, -as, cogitationes pollicear *al.*). Att. 16, 16, 8 magna -a, multa opera et labore (epist. 6, 14, 1 laborem . . . operam, -am, studia. 12, 28, 2 consilio, -a, labore. off. 2, 36 labor industria -a. LIV. 2, 32, 9 sua -a, suo labore ac ministerio). Tusc. 4, 74 studia, sollicitudines, -as, negotia (epist. 9, 13, 2 -a, studio, sollicitudine animi). parad. 29 -is, vigiliis, consiliis (NEP. Eum. 1, 3 -a, vigilantia, patientia. VELL. 2, 34, 4 constantia, vigilia, -aque. PANEG. 11, 13 labore, -a, vigiliis). *opponitur* natura *vel* ingenium (*v. etiam p. 1462, 47 sqq.*): PLIN. nat. 29, 140. GREG. TVR. Franc. 9, 12 non -a, sed natura tantum munitus erat castrum.

4 *cum subst.*: OV. met. 15, 11 huius amor -ae. LIV. Sen. dial. 9, 9, 5 elegantiae regum -aeque egregium id opus . . . fuisse. PLIN. nat. 16, 170 reliquo -ae miraculo. 34, 92 -ae modum. 36, 66 periculum -ae artificum. QVINT. inst. 3, 1, 22 -ae testimonium. 11, 3, 22 -ae non idem genus. IVV. 6, 474 est pretium -ae (*i. operae*). PS. APVL. Ascl. 10 -ae omnia suae mandata.

5 *cum adiect.*: QVINT. inst. 1, 1, 24 dignum tanta -a infantem (2, 7, 2 dignorum ea -a voluminum. FRONTIN. aq. 119). decl. 314 p. 236, 4 inane hoc supra nos vacuumque -a caelestium putabas. PLIN. epist. 10, 61, 5 res digna et magnitudine tua et -a. SIL. 6, 574 -ae venerandus.

6 *adverbialiter positum: aliquid facere (fieri)* (*alia exempla sub I B 1 reperies*): a cum -ā (*cf. p. 1462, 67*): PLAVT. Bacch. 398 Mil. 603 Persa 198 SALL. Iug. 54, 1 LIV. 22, 3, 2. 22, 42, 5. 23, 11, 6. 23, 31, 15. 23, 33, 8. 25, 22, 3. 27, 24, 8. 27, 51, 11. 35, 9, 5. 35, 21, 5. 35, 25, 8. 38, 18, 7. 38, 23, 10. 39, 41, 6. 42, 3, 11. 42, 20, 4. 44, 1, 6. 45, 32, 7 frg. inc. 22 SEN. dial. 1, 5, 9. 9, 14, 10 CVRT. 3, 12, 13 PLIN. nat. 17, 43 QVINT. inst. 5, 10, 67 TAC. hist. 1, 52 ann. 15, 8 FRONTO p. 150, 11 N. SCHOL. Germ. Bas. p. 73, 15 SVLP. SEV. chron. 2, 3, 9. cum magna (maiore, maxima) -a: ENN. ann. 77 PLAVT. Men. 895. 897 Persa 54 CIC. Verr. 5, 74. 6, 36 CAES. Gall. 7, 65, 3 (*om.* cum *A Q*) SALL. Iug. 66, 1. 68, 1 LIV. 22, 7, 5 VITR. 7, 1, 1. summa cum *-a*: ACC. trag. 216 LIV. 22, 3, 2 22, 12, 2 PLIN. nat. 34, 137 FRONTO p. 65, 7 N. *cum aliis epithetis* (*v. p. 1461, 45*): aequalis, intenta (LIV. 25, 22, 4. 39, 2, 4), similis, singularis (VELL. 2, 25, 1), vigil (OV. met. 15, 65). b -ā (-is *v. p. 1452, 65*): CIC. Verr. 4, 14 Cluent. 51 Mur. 34 Phil. 4, 16 (*10ⁱᵉˢ*) Tusc. 1, 27 nat. deor. 1, 7. 2, 147 Lael. 47 parad. 29 epist. 15, 2, 1 HIRT. Gall. 8, 38, 4 SALL. or. Phil. 3 OV. ars 2, 678 trist. 3, 9, 7. 4, 10, 15. LIV. 1, 50, 8. 4, 10, 2. 24, 8, 2 (*16ⁱᵉˢ*) GRATT. cyn. 302 VITR. 6 pr. 4 VELL. 2, 114, 1 VAL. MAX. 1, 8, 2. 5, 1, 1ᵈ. 5, 2, 6. 8, 7, 6. 9, 8, 2 SEN. epist. 58, 28 COLVM. 9, 14, 2. 12 praef. 7 PLIN. nat. 2, 162. 8, 44. 9, 111. 15, 77. 18, 19. 23, 2. 36, 166 QVINT. inst. 1, 1, 36. 11, 3, 11. 12, 5, 5. 12, 9, 18 PS. FRONTIN. strat. 4, 15 TAC. Agr. 20 ann. 1, 71. 2, 24. 3, 12. 11, 8. 11, 18. 12, 12. 13, 2 POMPON. dig. 24, 1, 31 APVL. apol. 36 met. 8, 21 mund. 27. 38 ITIN. Alex. 28 CAPITOL. Aur. 8, 5 SPART. Did. 8, 8 IVST. 2, 1, 20. 13, 1, 13 AVSON. 323, 2 MAXIMIN. c. Ambr. 136 CLAVD. 17, 56 AVG. civ. 7, 5. 17, 20 SVLP. SEV. chron. 1, 7, 3 CORP. IX 2238. X 6576. magna, (maiore, maxima) -a: TER. Phorm. 761 CIC. Verr. 3, 131 Att. 2, 24, 4. 16, 16, 8. epist. 13, 66, 1 epist. frg. III 4 SALL. Iug. 85, 2 or. Macri 28 NEP. Hann. 9, 4 LIV. 2, 47, 12. 3, 40, 11. 23, 35, 7. 8. 32, 6, 8. 42, 48, 2 VAL. MAX. 4, 3 pr. 6, 5, 1 CELS. 4, 20. 5, 28, 12. 7, 25, 1. 8, 3 SEN. benef. 2, 11, 4 SCRIB. LARG. 172 PLIN. nat. 19, 32. 24, 35 SIL. 11, 361 QVINT. inst. 1, 8, 16 TAC. ann. 14, 59 SVET. Iul. 61 Aug. 55 Galba 7 FRONTO p. 154, 16 N. APVL. met. 9, 29 IVST. 6, 3, 2 VVLG. iud. 21, 17 AVG. civ. 5, 12. 8, 15. 15, 6 SVLP. SEV. chron. 1, 52, 3. 2, 21, 8 CARM. epigr. 850, 4. summa -a: CIC. Verr. 3, 190 Catil. 4, 14 ac. 2, 7 Att. 1, 19, 11 epist. 5, 11, 2. 13, 19, 2. 16, 13, 13 Q. CIC. pet. 29 LIV. 24, 8, 13 VITR. 5, 8, 1 CELS. 1 prooem. 6, 6, 1. 7, 9, 27 EDICT. imp. Claud. de Anaun. (Corp. V 5050) 18 SEN. benef. 3, 23, 2. 6, 12, 2 CVRT. 4, 3, 5. 4, 9, 3 PLIN. nat. praef. 33. 8, 8 SVLP. SEV. chron. 1, 52, 1. 2, 15, 10. omni -a: CIC. div. 1, 111 Att. 11, 4, 2 epist. 1, 7, 9. 12, 24, 1. 12, 30, 2. 15, 2, 6 VERG. georg. 3, 229 Aen. 7, 487 LIV. 25, 33, 9. 39, 24, 4 SEN. contr. 1 pr. 3 PHAEDR. 2 prol. 8 CVRT. 4, 6, 5 COLVM. 12 praef. 7 PLIN. nat. 18, 24 VEG. mil. 3, 6. (non) minore -a: LIV. 25, 7, 12 VAL. MAX. 5, 3, 4 COLVM. 6, 36, 3 QVINT. inst. 2, 6, 2. 9, 4, 77 SVET. Claud. 42 TERT. spect. 7. IVST. 22, 6, 2 AMM. 18, 1, 1. multa -a: TAC. ann. 14, 15. nimia -a: IVV. 10, 13 APVL. Plat. 2, 16. *praeterea* -ā *cum his epithetis coniungitur*: arcana, anxia, assidua, Assyria, attenta, divina (*saepius*), diligens (*4ⁱᵉˢ*), extraordinaria, felix, fidelis, gravis, impensior, infatigabilis, ingens, ingrata, intenta, lenta, levis, mediocris, mira, mitis, mollis, par, perpensior, pervigil, plenior, propensior, regia, sagax, scrupulosa, sedula, singularis, sollers, subtilis (*bis*), utilis (*loci laudantur p. 1461, 45*). c sine -a (*cf.* AVG. quaest. hept. 3, 20 ut ἀμέλεια quod vocatur neglegentia videatur sonare 'sine -a', πλημμέλεια 'praeter -am' quod paene tantundem est): PLAVT. Stich. 310 res sine -a geritur. TER. Phorm. 761. NEP. Con. 4, 3 non sine

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

-a rem administrant. TAC. Agr. 43 finis vitae eius ... extraneis etiam ... non sine -a fuit (*i. mortem lente non ferebant*). hist. 1, 19 sine publica -a. 1, 79 sine -a habebantur (*i. neglegebantur.* ann. 11, 8). ann. 14, 12 sine -a deum eveniebant. 16, 22 huic uni incolumitas tua sine ⟨-a⟩ (*addidit Lipsius*), artes sine honore. PORPH. Hor. epist. 2, 2, 158 VEG. mil. 3, 22. *saepe.* *adde*: CORP. VIII 2728, 78 quod absolvi sine -am (*sic*) Noni Dati non potest. *nota*: SCRIB. LARG. 122 per magnam -am compositionem accepimus (FRONTIN. strat. 2, 12, 4 multi ignes per paucorum -am instituti).

iuncturae selectae: 1 *verbales*: **-a est:** *aliquis alicui*: EPICED. Drusi 196 erimus magno maxima -a Iovi. 302 altera tam forti mutua -a viro. *nota*: AVG. civ. 16, 7 quae (*bestiae*) sub -a hominum non sunt (*f. i. hominibus*). *aliquid alicui*: CIC. Att. 10, 8, 4 navalis apparatus ei semper antiquissima -a fuit. TIB. 1, 9, 34 non tibi si Bacchi -a Falernus ager. MANIL. 5, 146 illis -a sui cultus. PLIN. paneg. 68 si eadem -a bonis et malis esset. MART. CAP. 2, 118. *fortasse huc pertinet*: VERG. Aen. 10, 827 teque parentum manibus et cineri, si qua est ea -a, remitto (*cf.* SERV. *ad l.*). *alicui rei*: COLVM. 4, 29, 5 non aliam sciat esse -am surculis explorandis quam *eqs.* NEMES. cyn. 122 haec optima -a iugandis *canibus.* *alicui (hic illic subaudiendum) alicuius rei vel alicuius*: SALL. Iug. 1, 5 si hominibus bonarum rerum tanta -a esset. VERG. georg. 3, 404 nec tibi -a canum fuerit postrema. Aen. 3, 341 ecqua ... puero est amissae -a parentis. 5, 804 Aeneae mihi -a tui. PANEG. in Mess. 197 nostri si parvula -a sit tibi. SVLPICIA Tib. 3, 16, 3 sit tibi -a togae potior. 3, 17, 1 estne tibi ... tuae pia -a puellae? LAVD. [Turiae] (Corp. VI 1527) 38 neque enim erat acquirendi tibi -a. OV. epist. 8, 95 non cultus tibi -a mei. 13, 166 si tibi -a mei, sit tibi -a tui. 14, 123 siqua piae ... tibi -a sororis (*nota hypallagen*). 19, 169 si tibi iustitiae ... -a fuisset. am. 2, 16, 47 mei ... relicti. ars 2, 295 cuicumquest retinendae -a puellae. 2, 624 rudi populo -a pudoris erat. met. 2, 406 Arcadiae ... est impensior illi -a suae. 5, 526 neu sit tibi -a ... vilior illius. 10, 623. 11, 297 pacis mihi -a tenendae ... fuit. 13, 363. 13, 764. 14, 835. fast. 2, 64 sit superis ... mutua -a tui. 4, 366 quis est -a bonae mentis. 5, 290 vindicibus laudi publica -a fuit. 5, 326 Pont. 1, 6, 7. 2, 2, 102. 110. 2, 10, 8. 3, 1, 48 trist. 1, 1, 115. 1, 3, 9. 3, 13, 5. 5, 2, 34 *al.* EPICED. Drusi 423 nec minor est nato servandae -a parentis. NVX 57. LIV. 3, 72, 2 -am emolumenti sui iudici esse. 4, 26, 4. 5, 14, 1 quorum *comitiorum* prope maior patribus quam belli -a erat. 5, 16, 4. 6, 9, 4. 6, 27, 10. 28, 32, 8. 30, 3, 1. 37, 32, 8. 39, 27, 9 VITR. 6, 2, 1 nulla architecto maior -a esse debet nisi uti *eqs.* SEN. contr. 1 praef. 16 illi -a vocis exercendae fuit. SEN. dial. 1, 3, 1. 3, 11, 3 benef. 5, 9, 1 nat. 7, 3, 2 CVRT. 8, 8, 18. 9, 8, 25 non levior illis Ptolemaei fuit -a. COLVM. 8, 2, 1 gallinarum ... agricolae -a sollemnis est. PLIN. nat. 8, 66. 86. 14, 3. 17, 7 fuit et arborum -a legibus priscis. 18, 205. 225. 258. 19, 57 haec (*i. hortorum*) -a feminae *esse* dicebatur (*Colum. et Plin. loci etiam ad I B 2 a referri possunt*). 34, 9 *Deliaci aeris* -a officinis. VAL. FL. 1, 477 tuae tibi -a ratis. 4, 127. 5, 264. 6, 192 SIL. 13, 501 STAT. silv. 3, 5, 54. 5, 1, 70. 5, 2, 91 Theb. 3, 351. 5, 512. 8, 731. 10, 351 MART. 9, 79, 4 QVINT. inst. 1, 10, 28. 3, 8, 45. 4, 2, 5. 47. 8 pr. 32 sit igitur -a elocutionis quam maxima. 12, 8, 2 FRONTIN. aq. 95 TAC. hist. 1, 1. 50 (*v. p. 1453, 23*). 1, 88. 3, 84. 4, 48. 5, 21. ann. 1, 25 praecipuam ipsi ... legionum -am. 6, 28. 36. 14, 53. 15, 51. 73 PLIN. epist. 7, 20, 2. 9, 14, 1. 9, 37, 2 APVL. apol. 7 mund. 32 ITALA I Cor. 9, 9 (Hil. in Matth. 10, 18) non est pecudum deo -a? (μὴ τῶν βοῶν μέλει τῷ θεῷ, VVLG. numquid de bobus -a est deo). IVST. 5, 3, 4. 11, 12, 1. 44, 2, 3 HIL. in Matth. 5, 12. 18, 6 AVIEN. Arat. 1543 AVSON. 212, 4 Mos. 80. AMM. 31, 2, 19 equini pecoris est eis sollicitior -a. HIER. epist. 22, 29, 5 nulla illis nisi ventris -a est. RVFIN. apol. adv. Hier. 2, 5 CLAVD. 8, 504. 23, 4 AVG. civ. 2, 16. 22 NICET. p. 10, 5 CARM. epigr. 965. *alicui de aliqua re vel de aliquo*: CIC. Att. 5, 4, 1 gratissima est mihi tua -a de illo meo ... mandato. OV. trist. 3, 11, 70 est tibi de rebus maxima -a meis (4, 3, 17). VITR. 6, 8, 8. COLVM. 1, 8, 1 proxima est -a de servis. COMM. apol. 132 non (*i. ne*) sit nobis -a de illis. VVLG. sap. 6, 8 de omnibus (12, 13 Sirach 41, 4). I Macc. 14, 43 Matth. 22, 16 I Cor. 9, 9 *l. 56* I Petr. 5, 7 DRAC. laud. dei 2, 186 *v. etiam p. 1453, 47.* *adde*: HOR. epist. 2, 1, 151 fuit intactis quoque -a condicione super communi. *pro aliqua re, aliquo*: OV. fast. 6, 577 publica ... -a est pro moenibus istis. PRISCILL. tract. 3, 72 vobis maior -a pro Christo VVLG. I Macc. 14, 42. *huc referendum* SALL. hist. frg. 1, 19 (*v. p. 1453, 54*). *in aliqua re*: CIC. leg. agr. 2, 100 consulum gravis in re publica custodienda -a ... debet esse. AETNA 92 in vero mihi -a. LIV. 29, 16, 1 in publica obligata fide suam praecipuam -am esse. PLIN. nat. 25, 3 -a eorum mira est in iis. QVINT. inst. 1, 3, 17 minor in eligendis custodum ... moribus fuit -a. 4, 2, 26 ut in armorum ratione antiquior cavendi quam ictum inferendi -a est. 12, 6, 8 prima ei in suscipiendis causis -a erit. PLIN. epist. 8, 12, 3 mihi ... omnis in studiis -a *al.* *nota*: SOL. 52, 32 quibus ad vivendi rationem exactior -a est. HIL. in Matth. 5, 5 nec par eiusdem esse potest ad saeculum atque ad deum -a. PLIN. nat. 22, 122 cum inter colloquendum discutiendumque -a est. *seq.* ut, ne: PLAVT. Aul. 364 quos pol ut ego hodie servem, -a maxuma est (TER. Hec. 595 PANEG. 10, 21). LVCIL. 646 -a (*sc. est*) ne omnibus distento corpore expiret viis. NEP. Att. 14, 2 HOR. sat. 2, 5, 36 OV. met. 13, 593. Pont. 3, 9, 52 uti sua cuique daretur littera, propositum -aque nostra fuit. LIV. 42, 47, 9 CELS. 3, 9 SEN. Phaedr. 964 CVRT. 7, 7, 37 COLVM. 11, 3, 47. 12, 3, 5 PLIN. nat. praef. 11. 14, 126 QVINT. inst. 1, 1, 8. 4, 2, 47 neque mihi ... tanta fuerit -a brevitatis, ut. 9, 4, 66. 147. 11, 1, 1. 11, 3, 139 ut purpurae recte descendant levis -a est. decl. 339 p. 338, 18. APVL. Socr. 7, 134 horum enim munus atque opera atque -a est, ut. TERT. anim. 33 NEMES. cyn. 133 PANEG. 12, 7 VOPISC. Tac. 13, 1 quatt. tyr. 1, 4 VEG. mil. 1, 18. 2, 11. 4, 44 CORP. V 6414. *adde*: HIL. trin. 6, 2 eo propensior -a ad scribendum fuit quo *nota*: QVINT. inst. 4, 2, 89 prima sit -arum, ut. LEX c. Caesar. (Corp. V 2781) 32 (*saec. IV init.*) summam ... fuisse semper et esse -arum, ut. *seq. enuntiatum interrog. vel relat.*: ENN. ann. 83 omnibus -a viris, uter esset induperâtor. OV. met. 7, 566 nulla quid utile *sit* -a est. Pont. 4, 14, 7 nulla mihi -a est, terra quo muter ab ista. STAT. silv. 3, 4, 50 propior iam -a deae quae forma capillis optima *sit*. *nota*: SEN. dial. 6, 22, 2 summaque illis -arum fuit, quid essent, quid biberent. -a est *alicui (vel dat. subaudiendus) seq. inf.*: VERG. ecl. 8, 89. georg. 1, 52 caeli praediscere morem -a sit. Aen. 1, 404. 6, 654. 7, 443 TIB. 1, 4, 51. 1, 8, 45 tollere tunc -a est albos a stirpe capillos. AETNA 33 non est tam sordida divis -a ... demittere ... sidera. 251. PROP. 4, 1, 17 nulli -a fuit externos quaerere divos. OV. epist. 13, 31. 16, 198 nobis omnia de te quaerere maxima -a fuit. ars 1, 352. 2, 58. 122. 3, 380. 484 fast. 1, 30. 298. 6, 423 met. 12, 602. 13, 479 trist. 5, 7, 10 Pont. 4, 3, 18 GRATT. 299. 496 MANIL. 2, 433 SEN. nat. 1, 17, 7 COLVM. 1, 2, 2. 7, 3, 14 LVCAN. 1, 639. 3, 707. 7, 142. 8, 700. SIL. 6, 94. 593 maxima -arum rectorem ponere castris. 6, 597. 9, 134 -arum tibi prima tamen sit ... referre. 16, 247 STAT. silv. 2, 2, 70 Theb. 1, 149. 4, 560. 5, 75. 454. 7, 339. 8, 693. 9, 618 SVET. Aug. 86 CARM. poet. min. V 77, 73, 4 NEMES. ecl. 2, 57 cyn. 295 APVL. apol. 65 met. 2, 8 PANEG. 10, 3 HERM. vulg. sim. 9, 13 HIL. in Matth. 19, 9 periculosa -a est velle ditescere. AVIEN. Arat. 405. orb. terr. 1237 non ollis -a laborque aequora terrarum ... componere rastris. AVSON. 171, 7 CLAVD. 17, 176. 28, 508 AVG. civ. 5, 7. 21, 8 SVLP. SEV. chron. 1, 8, 4 DRAC. laud. dei 2, 685 Romul. 10, 488 EVG. hex. 503 CORIPP. Ioh. 4, 44 Iust. 1, 70 DAMAS. epigr. 33, 6. *nota*: SIL. 17, 76 non Ausonio -arum extrema Syphacem ductori monuisse fuit. *seq. acc. c. inf.*: ARNOB. nat. 1, 56 daemonum -a et studium est hanc intercipi veritatem. HIL. in Matth. 10, 20 in numerum ... aliquid colligi, diligentiae ac sollicitudinis -a est. *nota singulare*: LIV. 7, 27, 4 fides tamen publica ... ad -am senatui fuit.

-ae (*dat.*) **est:** *aliquis alicui*: TVRPIL. com. 156 cui ego sim -ae. TER. Ad. 129 -aest mihi *Aeschinus*. :: et mihi -aest. 894 cui dominus -aest. CIC. epist. 13, 73, 1 quod tibi L. Egnatius ... -ae fuisset. 16, 19 de Aufidiano nomine nihil te hortor; scio tibi -ae esse *Aufidium* (*potest etiam* de Aufidio *suppleri vel* de Aufidiano nomine ἀπὸ κοινοῦ *accipi*). CAEL. Cic. epist. 8, 3, 3 nos tibi -ae esse (D. BRVT. Cic. epist. 11, 4, 1 OV. epist. 7, 75 CVRT. 6, 7, 21 PLIN. epist. 4, 11, 11). CATVLL. 41, 5 quibus est puella -ae. SALL. Iug. 75, 9 sese dis immortalibus -ae esse. NEP. Att. 12, 5 amicos Attico esse -ae. VERG. georg. 1, 17 tua si tibi Maenala -ae. HOR. epist. 1, 3, 30 sit tibi -ae ... Munatius. OV. epist. 12, 160 tibi sit -ae Troicus hospes. am. 3, 2, 8 illi -ae contigit esse tuae. LIV. 8, 38, 16 mihi legiones peditumque pugna -ae erunt. STAT. Ach. 1, 384 magnae cui pignora -ae (Theb. 11, 428 CLAVD. 15, 442 VAL. CEM. hom. 18, 5). QVINT. inst. 2, 4, 5. FRONTO p. 80, 4 N. deis -ae esto. LACT. inst. 2, 1, 3 nulli deo esse nos -ae (5, 22, 13). HIER. epist. 7, 4. CLAVD. 10, 5 non illi venator equus, non spicula -ae. NOVELL. Iust. 3 epil. nobis -ae est horum (ὑμῖν μελήσει αὐτῶν). *aliquid alicui*: PLAVT. Men. 761 haec res mihi in pectore ... -aest (RHET. Her. 2, 30, 48 CIC. inv. 1, 101 Verr. 4, 137 Manil. 17 Att. 5, 11, 6 *persaepe in epist.* CAES. Gall. 1, 33, 1 LIV. 25, 15, 3. 26, 2, 4 *persaepe*). CATO orig. 95^{a} quod mihi nunc magnae -ae est (CIC. Tusc. 1, 31 Att. 4, 16, 4 *persaepe in epist.* CAES. Gall. 1, 40, 11 VELL. 2, 97, 4. MART. 7, 10, 10 quodque magis -ae convenit esse tuae). TER. Ad. 680 quae agis -ae sunt mihi. CIC. Phil. 2, 104 nullius autem salus -ae pluribus fuit (epist. 1, 9, 22. 4, 9, 4. 9, 24, 1. 15, 2, 4. 15, 11, 1 *al.* LIV. 8, 31, 8). Phil. 3, 7. Att. 1, 1, 1 *petitionem nostram* tibi summae -ae esse scio. Att. 12, 37, 3 si quid mea intersit, tibi maiori -ae solere esse quam mihi *al.* epist. 2, 11, 2 mihi ... magnae -ae est aedilitas tua. 6, 3, 4 mihi tu, tui, tua omnia maximae -ae sunt (6, 5, 1. 12, 1, 2 *al.*). ANTON. CIC. Att. 10, 8^{a}, 2 MAT. et TREB. Cic. Att. 9, 15, 6 BRVT. Cic. ad Brut. 1, 17 (9, 25), 6 CASS. Cic. epist. 12, 12, 4 LENT. Cic. epist 12, 14, 5. SALL. Iug. 14, 16 quibus ... ius et iniurias omnes -ae esse decet. or. Phil. 15 tibine egestas civium et luctus -ae sunt (VERG. georg. 3, 319 quo minor est illis -ae mortalis egestas). VERG. ecl. 3, 61 illi mea carmina -ae. georg. 3, 112 tantae est victoria -ae *illis*. 3, 384. 4, 113 Aen. 4, 59 HOR. sat. 1, 8, 18 TIB. 1, 5, 29. 2, 3, 43 OV. ars 1, 624. 749 -ae *est* sua cuique voluptas. met. 1, 250. 2, 683 amor est -ae *tibi*. fast. 4, 437. 838 trist. 1, 2, 59. 3, 14, 18. 5, 12, 41 EPICED. Drusi 26. LIV. 4, 21, 5 vis morbi ingravescens -ae *illis* erat. 35, 23, 1. SEN. contr. 2 praef. 4 fratribus tuis ambitiosa -ae sunt. SEN. clem. 1, 13, 4 nat. 1, 1, 4 epist. 88, 23 CVRT. 7, 5, 41 LVCAN. 5, 352 PLIN. nat. 2, 117. 7, 159.

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

35, 198. 36, 157 VAL. FL. 1, 64 SIL. 1, 564. STAT. Theb. 3, 632 nulla omina -ae *vobis?* 3, 659 si carmina -ae *sunt superis* humanaeque preces. TAC. hist. 1, 3 non esse -ae deis securitatem nostram, esse ultionem. 4, 52 ann. 1, 73. 6, 22. 46. 12, 48 PLIN. epist. 1, 17, 1. 6, 8, 2. 9. 7, 17, 15 VLP. dig. 26, 7, 3, 6. HIL. c. Const. 27 cui . . . synodus fuit -ae. VVLG. act. 18, 17 nihil eorum Gallioni -ae erat (ἔμελε). I Cor. 7, 21 servus vocatus es? non sit tibi -ae. CLAVD. carm. min. 51, 3 hucine mortalis progressa potentia -ae? BOETH. arithm. 1, 1 p. 11 quae omnia geometricae disciplinae -ae sunt. d e *aliqua re vel aliquo*: CIC. Att. 5, 13, 3 de aqua, si -ae est, . . . animadvertes (*ἀπὸ κοινοῦ, ut videtur*). 7, 5, 2 de Tirone video tibi -ae esse (12, 49, 2). 11, 6, 3 Caesari . . . de conservanda . . . mea dignitate -ae fore (LENT. Cic. epist. 12, 14, 4). epist. 10, 1, 1 mihi maximae -ae est non de mea quidem vita. 16, 21, 8 de mandatis quod tibi -ae fuit, est mihi gratum. CAEL. Cic. epist. 8, 11, 4 tibi -ae fuisse de Sittiano negotio gaudeo. PLANC. Cic. epist. 10, 24, 2. SALL. Iug. 26, 1 de ceteris senatui -ae fore. SVET. Aug. 89 de modo aedificiorum . . . antiquis iam tunc -ae fuisse. *v. etiam p. 1453, 47.* *seq. enuntiatum interrog. vel relat.*: PLAVT. Merc. 121 -aest (-ast *codd.*) negoti quid sit. Stich. 652 quid agat Stephanium -aest, ut valeat. TER. Hec. 193 nisi sane -aest quorsum eventurum hoc siet. CIC. epist. 3, 9, 14 haec igitur tibi erunt -ae quemadmodum ostendas. 12, 19, 3 mihi quidem usque -ae erit, quid agas. HOR. sat. 2, 4, 8 id erat -ae, quo pacto cuncta tenerem. LIV. 42, 14, 5 omnibus civitatibus Graeciae . . . -ae erat, quid Persei legati, quid Eumenes in senatu egisset. *nota*: CAEL. Cic. epist. 8, 2, 2 ut tibi -ae sit, quod ad pantheras attinet, rogo. *seq.* q u o d: CIC. epist. 15, 3, 3 in primisque tibi -ae sit, quod abs te . . . petivi. LVCR. 5, 982 magis illud erat -ae, quod saecla ferarum infestam miseris faciebant saepe quietem. VVLG. Luc. 10, 40.
seq. u t, n e: PLAVT. Bacch. 1078 magis -ae est magisque afformido, ne is pereat (*potest ad II A 1 referri*). CIC. Att. 1, 5, 2 quantae mihi -ae fuerit, ut. 6, 2, 2 mihi autem erit m a x u m a e -ae, ne quid fiat (ad Q. fr. 2, 12, 2). 10, 10, 6. 12, 37, 2 nisi m a g n a e -ae tibi esset, ut (epist. 3, 5, 2). epist. 1, 9, 24. 6, 10, 1 *ut* reciperes fortunam . . ., mihi non minori -ae est quam tibi. 7, 18, 1. 11, 27, 5. 13, 11, 2 ut tibi ea res -ae sit operamque des, ut. 13, 57, 2. 13, 68, 2. 15, 3, 2 TREBON. Cic. epist. 12, 16, 2 LIV. 2, 24, 4. 2, 30, 4. 4, 7, 6. 10, 25, 3. 10, 45, 5. 34, 32, 5. 35, 44, 7. 38, 48, 4. 39, 33, 8. 42, 19, 5. 44, 19, 5 SEN. contr. 1, 2, 18 COLVM. 6, 30, 2. 8, 5, 3. 9, 15, 11. 12, 18, 1 PETRON. 71 PLIN. nat. 8, 180 FRONTIN. aq. 97 PLIN. epist. 7, 33, 2 paneg. 25 VLP. dig. 26, 7, 3, 6 PANEG. 4, 5 HIER. epist. 90 VVLG. II par. 24, 6 RVFIN. hist. 4, 13, 2 AVG. civ. 15, 16 p. 93. BARNAB. 1, 5 si mihi -ae fuerit, ut (ἐὰν μελήσῃ μοι). SIDON. epist. 5, 6, 2 -ae mihi peculiariter erit . . ., ut. *seq. inf.*: VERG. georg. 4, 178 grandaevis oppida -ae et munire favos et daedala fingere tecta. OV. Pont. 2, 7, 21 est illi -ae me perdere. LIV. 39, 13, 7 sibi -ae fore dicere. 44, 34, 4 cetera scire de se . . . imperatori suo -ae esse. SEN. dial. 4, 35, 5 illi se tegere -ae est. COLVM. 6, 35, 2 quibus mularum greges -ae est submittere. 12, 12, 3. PLIN. nat. 3, 48 quibus talia consectari -ae est. STAT. silv. 3, 1, 119 illis immergere -ae fundamenta solo. 4, 6, 89 Theb. 4, 33 QVINT. inst. 7, 1, 4. 9, 3, 74 magnae veteribus -ae fuit gratiam dicendi . . . acquirere. 10, 1, 131 eligere modo -ae sit. PLIN. epist. 5, 3, 10. 7, 10, 1. 8, 14, 10 VEG. mil. 1, 20 p. 22 SYMM. epist. 7, 14 MART. CAP. 1, 14. CARM. epigr. 774 Victorianum scribere -ae fuit. *seq. acc. c. inf.*: CIC. epist. 16, 4, 3 mea maxime interest te valere, tum multis est -ae (*sc. te valere*). LIV. 30, 31, 3 ut tibi -ae est sentire cives tuos quanto per te onere leventur. TRAIAN. Plin. epist. 10, 40, 1 a privatis exigi opera tibi -ae sit.

-ae (*genet.*) **est:** LIV. 8, 8, 1 quod custodiae vigiliaeque et ordo stationum intentioris ubique -ae erant. VAL. MAX. 7, 7 pr. vacemus nunc negotio, quod actorum hominis et praecipuae -ae et ultimi est temporis. SEN. benef. 7, 19, 2 ut quidem habeat quod a me accepit, ulterioris sit -ae. COLVM. 1, 8, 3 *bubulcus* peritus rerum rusticarum aut certe maximae -ae, quo celerius addiscat. 2, 17, 1 cultus autem pratorum magis -ae quam laboris est. APVL. mund. 25 quod sit -ae levioris fusciorisque. *seq. inf.*: QVINT. inst. 8, 6, 28 quae singula persequi minutioris est -ae. decl. 279 p. 140, 1 fuerat tuae -ae, tuae severitatis intervenire et aliquid facere fortius.

ad analogiam locutionis -ae (*dat.*) est, *conformata est* -ae *aliquem vel aliquid* h a b e r e: PLAVT. Men. 991 ut imperium meum . . . habeatis -ae. CAEL. Cic. epist. 8, 8, 10 eos tibi et rem . . . velim -ae habeas. SALL. Catil. 21, 5. VERG. Aen. 4, 521 non aequo foedere amantes -ae . . . habet. SEN. benef. 2, 4, 3. QVINT. inst. 1 pr. 16 sermonem. SVET. Aug. 48. LACT. inst. 7, 3, 19 animantes. *seq.* ut, ne: VAL. MAX. 5, 1, 1f SEN. dial. 2, 1, 1 benef. 1, 8, 1 QVINT. decl. 272 p. 114, 4 SCAEV. dig. 16, 3, 28 COD. Iust. 8, 50 (51), 8. *seq. interrog. indir.*: OV. am. 1, 8, 32 -ae, quid tibi desit, habet. LIV. 43, 1, 6 ut senatus -ae haberet, quomodo ea colonia muniretur. BACHIAR. fid. 6 non -ae habentes, unde concipiant. *seq. inf.*: NEP. Att. 20, 4 quid ageret -ae sibi haberet certiorem facere Atticum. MART. CAP. 8, 806 illa *Satura*, quae meos semper -ae habuit informare sensus, . . . ait. COD. Iust. 3, 22, 1 remittere eum . . . praeses provinciae . . . -ae habebit. *seq. acc. c. inf.*: COD. Iust. 3, 8, 2 prius de nativitatis veritate . . . quaeri idem vir clarissimus -ae habebit. *huc etiam pertinet* AETNA 645 -ae cessere domus *iuvenum Catinensium* et iura piorum (*i. a posteris deorum loco colebantur*).

alia verba: *α subi.*: abducit: CIC. rep. 5, 3. abest: CVRT. 3, 2, 1 HIL. in Matth. 10, 14. adest: OV. ars 3, 631. AMM. 24, 1, 12 affore sibi caelestem -am. admonet: VAL. FL. 7, 26. adnititur: PANEG. 12, 39. aestuat: HIER. epist. 22, 24. appetit: CIC. fin. 5, 67. arcet: SIL. 14, 686. attingit: CIC. Att. 9, 11ª, 2. cavet: OV. fast. 2, 60 cavit sacrati provida -a ducis. c e d i t: STAT. Theb. 5, 632. 6, 237 TERT. resurr. 60. cessat: SEN. epist. 12, 2. cogit: CLAVD. 26, 96. complectitur: CIC. fin. 5, 67. confundit: PANEG. 12, 18 d e e s t: CIC. Phil. 9, 1. rep. 4, 1 nec voluntatem sibi defuisse nec -am. LIV. 7, 6, 6 PLIN. nat. 21, 52 QVINT. inst. 1, 10, 20 AVSON. 175, 13. deficit: QVINT. inst. 1, 1, 2. 7, 1, 59. deserit: OV. Pont. 2, 4, 4 deserit an partes languida -a suas? desistit: STAT. Theb. 5, 273 haud umquam iusto mea -a labori destitit. deterit: PLIN. epist. 9, 35, 2 quod nimia -a deterit magis quam emendat. d e v i n c i t: CLAVD. carm. min. 30, 108 nec carior unquam mutua Ledaeos devinxit -a Lacones. dispellit: VAL. MAX. 7, 6, 6 amarissimam tempestatem Augusti -a tutelae tunc terrarum vacans dispulit. elaborat: CIC. Verr. 6, 188 ad officium . . . omnes meae -ae . . . elaborarunt. elanguit: LIV. 23, 23, 8. evigilat: CIC. parad. 17 in quo evigilarunt -ae et cogitationes meae. excedit: OV. met. 14, 724. PLIN. nat. 28, 52 excedit fidem impudens -a. excubat: PLANC. Cic. epist. 10, 8, 5 -am rei p. summae defendendae . . . apud nos excubare. SEN. clem. 1, 3, 3 cuius -am excubare pro salute singulorum . . . experiuntur. exoritur: LIV. 28, 43, 10 unde haec repente de me -a exorta? expugnat: SEN. epist. 50, 6 nihil est quod non expugnet pertinax opera et intenta ac diligens -a. fallit: VERG. Aen. 6, 691 nec me mea -a fefellit (*perperam metonymice pro vocativo intellexit* SERV. *ad l.*). flammat: CASSIOD. inst. div. 25 si vos notitiae nobilis -a flammaverit. incedit: LIV. 27, 33, 9 una praecipua -a patres . . . incessit. inclinat: LIV. 7, 19, 8 inclinavit deinde pars maior -ae in Etruscum bellum. i n e s t: CIC. fin. 5, 67. HOR. sat. 2, 4, 93 at mihi -a non mediocris inest, fontes ut adire remotos . . . queam. AVG. civ. 19, 14 p. 380. init: HIL. trin. 12, 40. insidet: PLIN. epist. 2, 11, 1 insidet . . . animo tuo maiestatis publicae -a. insita est: FRONTO p. 208, 17 N. instat: IVVENC. 3, 382 quibus instat -a tributi. irrepit: COLVM. 12 praef. 10. laedit: AVSON. 323, 6 ne -a monendi laederet. laborat *seq. inf.*: AVSON. 417, 13 nec -a laborat officii servare vices. m a n e t: VERG. Aen. 3, 505 maneat nostros ea -a nepotes (*nisi mavis ad IB 3a referre*). OCTAVIA 139 STAT. Theb. 2, 393 CLAVD. 26, 499. mitigat: SEN. benef. 1, 2, 5. movet: LIV. 34, 22, 13 VAL. FL. 5, 19. obstat: CLAVD. 28, 233 fortior obstat -a ducis. occultat: PLIN. nat. 15, 92 quae tanta occultaverit -a naturae. omittit: PLIN. nat. 19, 185. optet: PLIN. nat. 35, 103. oritur: SALL. Iug. 14, 21. parentat: AVSON. 215, 9 quo claris . . . viris pia -a parentat (*i. pietas iusta persolvit*). peragit: CLAVD. 22, 305. perdit: AVSON. 362, 25 perdidit Hippolytum non felix -a pudoris. placet: LVCAN. 4, 808 si libertatis superis . . . -a placet. praecipitat: STAT. Theb. 1, 679 si praecipitant miserum cognoscere -ae. praeterit: IVVENC. 3, 136 manibus quos -a lavandis praeteriit. se premere: LVCAN. 5, 340 numquam sic -a deorum se premet, ut. prodest: PROSP. carm. de ingrat. 642 ceu pia profuerit redimendis -a bonorum (*opp.* ignavia). proficit: SEN. Phoen. 150. providit: PLIN. nat. 31, 67 hoc -a providit (*opp.* natura). rapit: PANEG. 12, 33. recedit: VERG. Aen. 2, 595 quonam nostri tibi -a recessit. relinquit: MANIL. 4, 502. remordet: CLAVD. 26, 302 me quoque non impar naturae -a remordet. repromittit: MART. CAP. 9, 920 qua industria comparatum . . . vigil -a repromittat, ut. requirit: VAL. FL. 3, 397 nostra requirit (*i. rursus quaeret*) -a viam. r e s i s t i t: VERG. Aen. 2, 599. LIV. 40, 9, 9 seu -a seu fortuna restitit parricidio tuo. retegit: AVSON. 163, 21. retractat: AVSON. 178, 13 Manes . . . pia -a retractat. rumpit: MANIL. 2, 784 ne medios rumpat cursus praepostera -a. sentit: SIL. 7, 260 sensit -a sagax Poeni. spondet: LIV. 3, 59, 3. stat: VERG. Aen. 1, 646 DRAC. laud. dei 2, 187. suadet: AVSON. 390, 33 suadet pia -a nepotis. subest: LACT. Phoen. 110 nec cuiquam implumem pascere -a subest. s u b i t: VERG. Aen. 9, 154 COLVM. 12, 1, 3 SIL. 1, 327. superat: VERG. georg. 3, 286. superest: LYGD. 6, 29 quamvis nulla mei superest tibi -a. t a n g i t: VERG. Aen. 12, 933 PROP. 2, 16, 33. OV. epist. 8, 15 -a mei si te pia tangit. met. 9, 424 Venerem . . . tangit -a futuri. LIV. 3, 17, 3 si vestri nulla -a tangit. COLVM. 4, 3, 1 *quosdam* de tuendis nulla -a tangit. VAL. FL. 7, 480. tegit: LIV. 8, 6, 7 *ut legatos* -a magistratuum . . . ab ira impetuque hominum tegeret. AVSON. 236, 6 me Troia -a (*i. pietas*) tegit (*i. tumulat*). INSCR. Westd. Zeitschr. Korr.-Bl. 1903 p. 168 quem pia qura tegit. t e n e t: LIV. 3, 15, 1 VAL. FL. 4, 270. DAMAS. epigr. 19, 7 tenuit mage -a laboris. trahit: LIV. 25, 5, 1 STAT. Ach. 1, 540. versari in: CIC. de orat. 2, 306. vincit: AMM. 28, 2, 4 vicit imperatoris vehementior -a. CLAVD. 21, 122 patris stimulos . . . vicit -a ducis. vindicat: OV. met. 4, 574 quem si -a deum tam certa vindicat ira.

β obi. vel passive: a b i c e r e: CIC. epist. 9, 20, 4. 9, 24, 4 SEN. benef. 7, 14, 6 PLIN. nat. 21, 80 SVET. Tib. 41. abnuere: COLVM. 2, 21, 6 nec ego abnuo docendi -am, sed differo. addere: SIL. 11, 275 posuisse dapes his addita -a. **adhibere:** PLAVT. Mil. 41. VARRO

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

rust. 3, 9, 2 adhibita scientia ac -a (*potest etiam ad IB1a referri*). 3, 16, 32. CIC. Brut. 233 adhibebat . . . -am etiam et gratiam. ac. 2, 42 non mediocrem -am adhibeant (PLANC. Cic. epist. 10, 11, 1) et diligentiam. off. 1, 47. 119. 139 Lael. 62 Att. 3, 15, 7. epist. 2, 7, 3 de sacerdotio tuo quantam -am adhibuerim. Q. CIC. pet. 15 BRVT. Cic. ad Brut. 1, 16, 5 CELS. 4, 11. 31 CVRT. 3, 12, 22 COLVM. 2, 9, 11. 3, 9, 7. 3, 10, 17. 4, 30, 7. 6, 27, 10. 8, 4, 6 quas impensas et -as . . . non expedit adhiberi. *persaepe*. PLIN. nat. 9, 62. 15, 105. 17, 87 QVINT. inst. 2, 2, 3. 5, 10, 109. 10, 3, 18 decl. 290 p. 159, 11 SVET. Vesp. 5 Dom. 8 APVL. met. 10, 14 ARNOB. nat. 5, 11 VLP. dig. 37, 10, 5, 3 HIL. in Matth. 5, 15 AVSON. 419, 51 AMM. 22, 8, 32 VVLG. II par. 28, 15 AVG. civ. 9, 13. 19, 12. *seq.* ut: CIC. nat. deor. 2, 127 off. 1, 114 COLVM. 12, 52, 14 *saepius*. *cum inf.: nonnisi* PAVL. dig. 1, 15, 3, 14. adicere: PANEG. 12, 13. admovere: PLIN. epist. 2, 5, 9. adorare: PLIN. nat. 27, 1. **agere** (*cf. etiam p. 1472, 30*): OV. ars 3, 424 trist. 5, 7, 37. LIV. 6, 15, 11 civium -am ago. SEN. contr. 1, 3, 8 an dii immortales rerum humanarum -am agant (PETRON. 106 PLIN. nat. 2, 20 QVINT. inst. 5, 6, 3). 7, 7 (22), 5 rei publicae -am agere. 9, 4 (27), 18 VAL. MAX. 1, 1, 12 CVRT. 4, 11, 3. 6, 9, 14. 10, 5, 22 COLVM. 4, 14, 1. 11, 1, 18 PETRON. 129 QVINT. inst. 5, 10, 89. 8 pr. 18 decl. 319 p. 253, 19. 343 p. 356, 29. 348 p. 370, 2. CORP. V 7647 quram vir hegit (*saec. I, ut videtur*). TEST. Galli (Corp. XIII 5708) 2, 20 (*saec. I*) GAIVS dig. 19, 2, 25, 3 VLP. dig. 4, 9, 3, 1. 42, 5, 9, 5. 50, 13, 1, 1 *al.* VVLG. Esth. 2, 11 Luc. 10, 34 PETR. CHRYS. serm. 83 p. 433ᴬ. *nota*: OV. epist. 15, 302 -am pro nobis hospitis . . . agas. LIV. 8, 3, 8 non de se. TERT. adv. Marc. 4, 29 p. 519, 19 quis nollet -am nos agere animae de victu et corpori de vestitu. LAMPR. Alex. 64, 3 -as ⟨de⟩ privatis agebat. ATHAN. Lucif. epist. 6 -as agunt de proficiscentibus et exeuntibus de civitate (*potest etiam ad IIB1a referri*). VVLG. III Esdr. 6, 27 praecepit -am agere Sisennem . . . ut abstinerent se ab eodem loco. agitare: LIV. 21, 41, 16. agnoscere: CLAVD. 30, 186. amittere: AVG. civ. 5, 19 -a existimationis amissa. arrogare: PORPH. Hor. carm. 3, 8, 26. attribuere: ARNOB. nat. 4, 20. avertere: CVRT. 10, 10, 9. avocare: COLVM. 1, 8, 13. 11, 1, 24. 11, 2, 71. celebrare: CIC. Phil. 9, 10. colere: VAL. CEM. hom. 1, 7. collocare: TERT. anim. 56 -am sepulturae collocavit. commovere: HIL. c. Const. 23. conferre: VARRO frg. Non. p. 57, 1. CIC. off. 2, 2 omnes meas -as cogitationesque in eam *rem publicam* conferebam. epist. 4, 3, 4 -am atque operam ad philosophiam . . . contulisse. 10, 12, 5. 15, 2, 8 -am . . . in salutem . . . contulisse. TAC. Agr. 17 Cerialis alterius successoris -am (*sc. in provinciam collatam*) famamque obruisset. coniungere: CIC. Lael. 15 quocum mihi coniuncta -a de publica re et de privata fuit. consumere: CIC. epist. 6, 14, 1. HOR. sat. 2, 4, 48 in re una consumere -am. contemnere: AVG. civ. 1, 12 sepulturae -am. continere: QVINT. decl. 268 p. 94, 19 -am deorum inter sidera continent. convertere: CIC. off. 3, 4 ad hanc scribendi operam omne studium -amque convertimus (*potest etiam ad IB1a trahi*). LIV. 33, 44, 5 omnes -ae . . . in Antiochum regem conversae. AMM. 24, 5, 11 ad eruendum castellum operam convertit et -am. *adde*: LIV. 5, 29, 3 civitate in unam eam -am conversa. 30, 4, 11 *ut* in alterius rei -am converteret hostium animos. dare: CIC. leg. 3, 47 haec detur -a censoribus. Att. 11, 7, 7 VERG. Aen. 9, 160 HOR. carm. 1, 12, 50 STAT. Theb. 3, 451. deferre: FRONTO p. 169, 12 N. Graecarum epistularum -am doctissimis viris detuli. defigere: CIC. Phil. 7, 5 *ut* -as . . . in rei publicae salute defigeret (14, 13). deponere (*i. ponere*): CIC. rep. 1, 15 OV. trist. 4, 7, 20. deposcere: COLVM. 4, 8, 1. derelinquere: ARNOB. nat. 1, 1. deserere: SEN. dial. 3, 2, 4. desiderare: COLVM. 8, 1, 1 QVINT. inst. 2, 1, 8 ARNOB. nat. 4, 10. 6, 6. differre: LIV. 6, 6, 2 COLVM. 2, 21, 6. TAC. ann. 14, 6 visendi -am. distendere *i. q. vehementer, penitus occupare* (*alio sensu p. 1472, 57*): COLVM. 4, 29, 3 vastitas operis etiam diligentissimi agricolae -am distendit. 8, 2, 7. 12, 46, 1. ducere: GRATT. 350 ad magnum maior ducenda laborem -a. effudere: IVV. 10, 78 effudit -as (*i. dimisit -am rei publicae gerendae*). effugere: COLVM. 8, 11, 12. eradere: PHAEDR. 3 prol. 21. excitare: FRONTIN. strat. praef. 3. eximere: LIV. 5, 55, 4. exercere: HIL. in Matth. 27, 2 VEG. mil. 4, 7. exhibere: TIB. 2, 1, 61 VEG. mil. 4, 32. exigere: COLVM. 4, 29, 10. 5, 5, 15 FRONTIN. aq. 1. 17. eximere: SALL. or. Lep. 1 libertatis -am. experiri: PANEG. 6, 11. facere: PRISC. gramm. III 350, 2 ποιήσασθαι προνοίαν τῆς πόλεως καὶ περὶ τῆς πόλεως nostri quoque faciens -am urbis et super urbem. PLAVT. Poen. 351 LIV. 27, 1, 6 PLIN. nat. 19, 1. VVLG. Rom. 13, 14 carnis -am ne feceritis in desideriis (*locus saepe laudatur*). *nota*: PETR. CHRYS. serm. 116 p. 519ᴰ -am fecit esse languorem. fallere: COLVM. 12, 3, 7 AVSON. 195, 34. fugere: CIC. Lael. 47. **gerere**: VERG. Aen. 9, 309 animumque gerens -amque virilem. MAR. VICTORIN. in Phil. 2, 20 p. 1214ᴮ PS. HIL. libell. 9 PS. ASCON. div. in Caec. p. 113. SERV. ecl. praef. p. 4, 6 Meliboeus, ὅτι μέλει αὐτῷ τῶν βοῶν, id est, quia -am gerit boum (*v. p. 1464, 23*). HIER. epist. 100, 14 VVLG. Tob. 14, 15 AVG. civ. 1, 6. 4, 8. 19, 19 doctr. christ. 1, 24, 24 praedest. 1, 2 epist. 130, 1 ALC. AVIT. epist. 62 p. 88, 2 BOETH. in Porph. isag. p. 9, 15 MVTIAN. Chrysost. hom. 26, 5 PALLAD. hist. mon. I 2. 55 CORP. XIV 284, 7 *al.* *adde* pro *aliquo vel aliqua re*: ARNOB. nat. 2, 13 PS. HIL. libell. 9. 10 AVG. praed. sanct. 1, 2 MVTIAN. Chrysost. hom. 33, 3 GREG. M. in Ezech. 2, 2, 8. de: AVG. civ. 10, 7 geritur namque ibi (*sc. curia*) -a de nobis. -am **habere** *alicuius vel alicuius rei*: VARRO frg. Non. p. 141 SALL. Iug. 31, 15 HOR. sat. 2, 4, 85. OV. fast. 4, 588 dimidium -ae debet habere tuae. trist. 5, 2, 48 LIV. 2, 9, 6. 25, 31, 10. 26, 47, 5. 28, 11, 8. 29, 1, 10. 31, 34, 2 VITR. 1, 2, 3. 9 pr. 10. VAL. MAX. 7, 5, 1 publice maxima -a splendoris habita est. SEN. benef. 6, 23, 4 PLIN. nat. 11, 7. 12, 57. 26, 19 STAT. Theb. 12, 137 QVINT. inst. 1, 1, 7. 1, 10, 26 habebit . . . -am vocis orator. decl. 5 p. 6, 4 SVET. Tib. 36 Nero 44. GELL. 20, 6 lemma: utrum siet rectius dicere 'habeo -am vestri' an 'vestrum' *al.* APVL. met. 10, 15 SOL. 25, 7 CAPITOL. Aur. 7, 1 HIL. in Matth. 20, 5. 29, 2 AVSON. 178, 2 SCHOL. Verg. Veron. Aen. 10, 559. PSALT. Rom. 39, 18 -am habet mei (VVLG. sollicitus est mei). VVLG. gen. 46, 32 Sirach 32, 2 I Tim. 5, 8 Tit. 2, 5 RVFIN. apol. Orig. 8 p. 602 SVLP. SEV. chron. 1, 47, 3 LEO M. epist. 141, 2 VRAN. epist. 9 p. 864ᴮ PALLAD. hist. mon. I 17. *seq. praepositio, pro genet. obi.* (*v. p. 1453, 47*): VITR. 1 prooem. 2 de vita communi omnium -am . . . habere. VVLG. Sirach 41, 15 de bono nomine. VEN. FORT. carm. 3, 27, 7 -am . . . de grege pontificis . . . habes. VEG. mil. 2, 20 ut pro illis habeat maximam -am. VVLG. II Macc. 9, 21 pro communi utilitate. AMBR. Noe 26, 100 deum -am habere super homines. *seq.* ut, ne: VARRO rust. 3, 16, 27. 3, 17, 6 LIV. 2, 4, 7 CELS. 7, 5, 1 (*bis*). 7, 12, 4. 7, 15. 7, 26, 3. 7, 28. 8, 10, 7 QVINT. inst. 1, 2, 16. 10, 6, 5 CAPITOL. Ver. 6, 1 HIER. epist. 60, 10. *nota*: HOR. sat. 2, 4, 85 quanto -am sumptumque minorem haec *purgamenta* habeant (*i. postulant*). IVST. 43, 4, 11 -as habere (*absolute i. diligentissime agere*). PLIN. nat. 18, 36 peritia vilicorum in -a habenda est. iacere: VVLG. psalm. 54, 23 iacta super dominum -am tuam. impendere: OV. ars 3, 297 PHAEDR. 3 prol. 11 COLVM. 1 pr. 27 QVINT. inst. 1, 1, 3 HIL. in Matth. 5, 7 op. hist. frg. 1, 7 DAMAS. Hier. epist. 51, 1 PRVD. c. Symm. 2, 1022. *adde*: CIC. Verr. 5, 68 ut operam, -am . . . impendant in eas res. SEN. benef. 7, 14, 4 epist. 114, 9. *seq. inf.*: VERG. georg. 3, 124 impendunt -as denso distendere pingui (*subst.*). impertire: APVL. apol. 8. imponere: CLAVD. 17, 66 *animus* -am imponit populis aut otia Musis. imputare: SEN. epist. 79, 4. incitare: CIC. Att. 16, 16, 8 PLIN. epist. 8, 6, 13. incumbere: *in aliquam rem*: CIC. Att. 15, 25. 16, 10, 2 epist. 10, 3, 3. 10, 14, 1 LIV. 37, 15, 7 PAVL. dig. 50, 16, 57. inducere: VAL. MAX. 6, 8, 5 sagax inducta -a abditum fugae eius cubile odorata est. inferre: VLP. dig. 24, 3, 22, 8 nullam ei competentem -am inferre. infigere: CIC. p. red. ad Quir. 25 haec -a . . . erit infixa animo meo sempiterna. iniungere: PAPIN. dig. 34, 1, 8 ea res praesentem ac momentariam -am iniungit. insumere: PLIN. nat. 9, 153 omnis ergo -a ad speculandum hoc malum insumitur. TAC. ann. 16, 23 portui . . . aperiendo -am insumpserat (*potest ad IB4a referri*). PLIN. paneg. 77 quis nostrum idem -ae, idem sudoris insumit? TERT. adv. Hermog. 22 p. 151, 5. intendere *i. q. animum advertere*: OV. Pont. 3, 9, 29 mihi conanti nonnumquam intendere -as fortunae species obstat acerba meae (LIV. 9, 31, 6 PLIN. nat. 8, 60). LIV. 5, 8, 2 -a omnium in Veiens bellum intenta est (25, 9, 7 in cetera adeo nihil ab eo intenta -a est. 37, 36, 7 totam -am in belli apparatum. CVRT. 3, 1, 21 in quem omnes intenderat -as). CVRT. 6, 4, 15 gens bellicosa . . . -am regis intenderat (*i. cautum reddidit*). TAC. ann. 4, 72 non intenta cuiusquam -ae quae firmitudo, quae mensura *coriorum boum esset*. *adde*: LIV. 21, 49, 7 suos ad -am custodiae intendere. LIV. 36, 3, 2 in apparatum -amque eius belli civitas intenta fuit. interimere: PS. AMBR. laps. virg. 8, 35 -a vitae huius interimenda tibi est. intermittere: LIV. 10, 29, 20. mereri: PLIN. epist. 6, 6, 3. mittere: LIV. 30, 3, 4 ne Syphacis quidem reconciliandi -am ex animo miserat. moderari: SACR. Leon. p. 361. neglegere: HIL. in Matth. 18, 1 -am opum. obruere: TAC. Agr. 17. omittere: LIV. 5, 40, 7 omissa rerum suarum -a. 8, 16, 3 omissa eius belli -a patribus. 9, 45, 12. 33, 20, 11. 36, 11, 2 COLVM. 7, 8, 1. 12, 25, 1 QVINT. decl. 260 p. 65, 23. TAC. ann. 11, 7 -as familiares. PORPH. Hor. carm. 1, 11, 1 HIL. in Matth. 5, 12 DICT. 4, 8. opponere: FRONTIN. aq. 103 magna -a multiplici opponenda fraudi est. oppugnare: CIC. Cluent. 199. polliceri: TAC. ann. 1, 81 suam ad id -am. ponere *i. q. deponere*: PANEG. 3, 3 *ut* nobis illa quam pro vobis susceperamus -a ponenda est. ponere in *aliqua re i. q. -am habere*: CIC. Cluent. 157 ut omnis mihi -a et opera posita sit in hominum periculis defendendis. Mur. 45 Tusc. 3, 66. 5, 2 div. 1, 93. 2, 7 off. 1, 19. 2, 3 phil. frg. V 97 ad Q. fr. 1, 1, 41 epist. 9, 24, 4 COLVM. 1 pr. 27. poscere: FRONTIN. aq. 123 nec ullum opus diligentiorem poscit -am. posthabere: ITIN. Alex. 31 opum -a. postulare: QVINT. inst. 9, 1, 6 AVSON. 308, 13. praebere: ARNOB. nat. 4, 10. praeparare: LIV. 24, 36, 1. praestare: CIC. Phil. 7, 20. LIV. 32, 34, 10 -am impensamque sationis. QVINT. inst. 2, 3, 4 IVV. 11, 115. PLIN. epist. 2, 11, 15 tantum mihi studium, tantam etiam -am — nimium est enim dicere sollicitudinem — praestitit, ut. SVET. Tib. 18 AVSON. 419, 53. PETR. CHRYS. serm. 124 p. 541ᶜ -am de vario languore. praetendere: TAC. ann. 2, 59. praevenire: COLVM. 3, 5, 4. probare: COLVM. 1, 6, 16. promittere: VERG. Aen. 8, 401 quidquid in arte mea possum promittere -ae (*v.* SERV. *ad l.*). protendere: NEMES. cyn. 194 in parvos. reddere: HOR. epist. 2, 1, 216 -am redde brevem. VAL. FL. 7, 209. redigere: PORPH. Hor. epist. 1, 18, 59 omnem

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

-am tuam ad numerum hominum ... redigas. referre: CIC. ad Brut. 1, 18 (9, 26), 1. relinquere: QVINT. inst. 1 pr. 13. remittere *i. q. deponere*: CAES. civ. 2, 13, 2 -am et diligentiam. LIV. 9, 14, 6 omnem -am belli. QVINT. inst. 1, 2, 24 TAC. ann. 14, 23 AMM. 16, 2, 2. 21, 4, 7. *i. q. delegare, reicere*: SEN. dial. 1, 6, 1 hanc deo -am. COLVM. 12, 1, 4 vilico remittimus -am. repetere: COLVM. 12, 50, 1 PLIN. nat. 15, 62. reprehendere: LIV. 9, 31, 11. requirere: COLVM. 1, 7, 1. respergere: SALV. gub. 7, 96. sentire: FRONTIN. aq. 88. servare: SIL. 3, 118. simulare: LIV. 3, 40, 8 -am belli. sollicitare: CLAVD. MAM. anim. 2, 3 p. 108, 20 ambulandi -a, sed agendi sollertia. sortiri: APVL. Socr. 15 p. 152 PS. APVL. Ascl. 9. spernere: PLIN. nat. 18, 273 AVG. civ. 21, 27. subinferre: VVLG. II Petr. 1, 5. suscipere (*cf. etiam p. 1467, 52*): CIC. Verr. 4, 3. 5, 69 off. 1, 141 Att. 7, 1, 9 BALB. Cic. Att. 8, 15ª, 1. CASS. Cic. epist. 12, 12, 1 gravem -am suscepisse vehementerque esse de nobis sollicitus *videbaris*. COLVM. 12 praef. 9. PLIN. epist. 2, 10, 5 tantum -ae intentionisque suscipere. 3, 6, 5 APVL. apol. 15 PANEG. 7, 15. ARNOB. nat. 5, 6 cuius muneris -am Liber in se suscepit. CIC. ad Brut. 1, 12 (9, 21), 1 -am pro re publica suscepi. PANEG. 3, 3 (*v. p. 1460, 67*) CARM. epigr. 627, 13. *seq.* ut, ne: BALB. Cic. Att. 8, 15ª, 1 suscipe -am et cogitationem..., ut. BELL. Alex. 42, 2 magnam -am suscipiebat, ne. stimulare: LIV. 25, 13, 17. subdere: OV. rem. 78 utraque (*i. vatis et medici*) tutelae subdita -a tuae (*i. Phoebi*). sumere: LIV. 29, 25, 5 sibi -am sumpsit. HIL. in Matth. 5, 3 placendi deo -am sumi oportere (*potest etiam ad IB4a referri*). sustinere: CIC. Att. 6, 5, 3 maximam -am belli. APVL. met. 7, 6 pro mariti salute pervigilem -am sustinens. PS. HIL. libell. 10 pro pauperibus. testari: OV. Pont. 3, 8, 1 memorem testantia -am (4, 2, 7). terere: SEN. epist. 117, 20. tradere: FRONTO p. 136, 10 N. mihi cui -am cultumque tradidisses oris atque orationis (*accedit ad notionem muneris*). traducere: VERG. georg. 3, 157. transferre: CELS. 5 praef. SEN. dial. 9, 19, 1 epist. 45, 12. transmittere: SEN. epist. 102, 4. vertere: LIV. 5, 15, 2 in unum omnium -ae versae sunt. 6, 14, 13. 25, 23, 5. 26, 12, 10. *adde*: SIL. 16, 285 versus in unam quae restat -am. vindicare: PLIN. epist. 4, 13, 11 mihi -am ... et impendium vindico.

γ *seq. dat.*: QVINT. inst. 1, 9, 1 adiciamus tamen eorum -ae quaedam dicendi primordia. AVR. Fronto p. 85, 6 N. quod a turba cavisti, tibi et meae -ae consuluisti. SEN. epist. 15, 3 huic deditos -ae. PLIN. nat. 28, 2 *potiusque* -ae rerum quam -ae instititimus. LIV. 22, 58, 1 victoris magis quam bellum gerentis intentus -is. STAT. Theb. 3, 388 ista ... superis -aeque medenda linquite. STAT. Theb. 5, 284 patrem committe profundo. succedam -is (*i. parentis -am vicarius suscipiam*).

δ *seq. abl.*: VARRO rust. 3, 17, 9 -a ardebat.

2 *epitheta*: acris: QVINT. inst. 1, 1, 3. aequalis: QVINT. inst. 1, 1, 14. alta: AMM. 30, 10, 4. ampla: COLVM. 4, 8, 1. antiqua: VERG. Aen. 7, 365. anxia: PLIN. nat. 6, 23. 35, 80 -ae supra modum anxiae. GELL. 14, 2, 13. arcana: SIL. 14, 188. assidua: CIC. epist. 6, 13, 2 CVLEX 398 SEN. dial. 9, 17, 12. Assyria: LVCAN. 6, 429. attenta: VAL. MAX. 2, 2, 7. 8, 7 ext. 11 AMM. 26, 7, 3. AVG. civ. 9, 13 attentior. avia: CVLEX 403. brevis: HOR. epist. 2, 1, 216. caelestis: AMM. 18, 3, 1. 24, 1, 12. citerior: VAL. MAX. 3, 8 ext. 1 citerioris -ae negotium tractatur. cotidiana: VEG. mil. 4, 32. cultior; AVSON. 470, 17. diligens: SEN. benef. 6, 24, 1 epist. 50, 6 COLVM. 4, 3, 4. 7, 4, 3 PLIN. nat. 15, 66 AVR. Fronto p. 71, 12 N. APVL. met. 10, 14. diversa: TAC. hist. 2, 34. divina: CIC. nat. deor. 2, 147. domestica: LIV. 4, 10, 8. 21, 41, 16. efficax: PLIN. nat. 30, 103. enixior: FRONTIN. aq. 119. exacta: SOL. 52, 32. exigua: COLVM. 12 praef. 4. extraordinaria: LIV. 26, 18, 3. familiaris: TAC. ann. 11, 7. felix: PLIN. nat. 25, 59 AVSON. 362, 25. fida: CARM. epigr. 972 (*saec. I*). fidelis: OV. Pont. 2, 11, 23. fortis: CLAVD. 28, 233. frivola: PLIN. nat. 25, 22. fusca: APVL. mund. 25. gloriosa: CASSIOD. var. 1, 20, 1. gravis: CIC. leg. agr. 2, 100 CASS. Cic. epist. 12, 12, 1 IVV. 13, 227 PANEG. 7, 15. hereditaria: LIV. 3, 18, 6. honesta: PALLAD. hist. mon. I 55. humana: OV. met. 10, 330. impensa (*plerumque comparat.*): OV. met. 2, 406 SEN. apocol. 15 APVL. met. 10, 21 HIL. in Matth. 5, 12 AMM. 17, 10, 7. 19, 6, 6. 19, 11, 17. 20, 8, 1. 26, 1, 1 *al.* impudens: PLIN. nat. 28, 52. incredibilis: CIC. Phil. 7, 6. indefessa: HIL. in Matth. 27, 1. infatigabilis: INSCR. Revue archéol. 4. sér. X p. 475 (*aetate Hadriani*) DECRET. decur. Tergest. (Corp. V 532) 2, 30 (*aetate Antonini*) CASSIOD. var. 3, 31, 3. infinita: QVINT. inst. 10, 3, 12. ingens: LIV. 25, 23, 9. 45, 33, 5 VVLG. III reg. 4, 27. ingrata: SIL. 4, 547. instans: TAC. ann. 2, 55. intenta (intentior): LIV. 5, 7, 13. 8, 8, 1. 25, 22, 4 intentissima. 30, 28, 9. 39, 2, 4. 42, 32, 5 SEN. dial. 9, 17, 12 epist. 50, 6 CVRT. 3, 13, 8. 4, 13, 1. 11 QVINT. inst. 10, 1, 111 IVST. 17, 3, 10 AMM. 27, 12, 5 *al.* lenta: SIL. 13, 459 AMM. 27, 10, 5. levis: VERG. georg. 3, 305 COLVM. 7, 8, 6. 8, 9, 1 (*possunt ad IB2a referri*) QVINT. inst. 11, 3, 139 APVL. mund. 25. longa: VAL. FL. 5, 364. magna, maior, maxima: PLAVT. Aul. 364 CIC. Verr. 3, 131. 5, 73 *al.* VITR. 6, 8, 5 IVST. 6, 3, 2 *et persaepe v. etiam p. 1454, 55.* maligna: TAC. hist. 1, 85 PS. QVINT. decl. 17, 8. materna: PLIN. nat. 10, 104. mediocris: CIC. Mil. 85 ac. 2, 42 HOR. sat. 2, 4, 93 COLVM. 1, 1, 8 SOL. 25, 7. memor: OV. Pont. 3, 8, 1. 4, 2, 7. minor: CIC. off. 1, 141 OV. Pont. 1, 2, 76 EPICED. Drusi 423 TAC. hist. 4, 48 AMM. 18, 1, 1 *al.* minutior: QVINT. inst. 8, 6, 28. mira: PLIN. nat. 15, 35. 25, 3. mitis: STAT. Theb. 5, 178. mollis: SIL. 15, 704. momentaria: PAPIN. dig. 34, 1, 8. mutua: OV. fast. 5, 290 MART. 10, 20, 9 CLAVD. carm. min. 30, 108 RVT. NAM. 1, 588. necessaria: SEN. epist. 117, 20. nobilis: CASSIOD. inst. div. 25. odiosa: QVINT. inst. 8, 3, 30. par: LIV. 26, 51, 7 QVINT. inst. 12, 9, 19 PANEG. 4, 19 IVST. 41, 2, 5. parvula: PANEG. in Mess. 197. perpensior: AMM. 22, 6, 4. perpetua: CIC. epist. 6, 13, 2 LIV. 3, 59, 3 AVG. civ. 3, 28. pervigil: APVL. met. 7, 6. ACT. lud. saec. Sept. Sev. (Corp. VI 32326) 8 pervig<ili> -ā. AMM. 29, 5, 50 CASSIOD. in psalm. 126, 2 PRVD. c. Symm. 2, 1022. pia: SVLPICIA Tib. 3, 17, 1 OV. epist. 3, 15. 14, 123 am. 2, 16, 47 AVSON. 10, 11. 178, 13. 213, 16. 390, 33 *saepe* AVG. praedest. 1, 2 CARM. epigr. 1551 F 1 *al.* plena: AMM. 20, 10, 3. postrema: VERG. georg. 3, 404. praecipua: LIV. 21, 49, 5. 27, 33, 9. 29, 16, 1 VAL. MAX. 7, 7 pr. COLVM. 1, 7, 1 TAC. ann. 1, 25 PAVL. dig. 50, 16, 57 *al.* VEG. mil. 2, 11. 4, 44 *et saepe.* praepostera: MANIL. 2, 784. praesens: PAPIN. dig. 34, 1, 8. praestans: CIC. Phil. 9, 10. privata: LIV. 2, 49, 1. 24, 4, 4 SEN. dial. 9, 1, 12 *al.* profunda: TERT. nat. 2, 17. propensior: HIL. trin. 6, 2 op. hist. frg. 1, 5 SCHOL. Verg. Veron. ecl. 3, 34. propria: SEN. benef. 6, 16, 3 PS. APVL. Ascl. 10. proxima: PLIN. nat. 19, 2. publica (*nonnulli qui sequuntur loci possunt etiam de munere intellegi*): OV. fast. 5, 290 LIV. 3, 8, 2. 5, 8, 4. 22, 10, 9. 24, 4, 4 *al.* QVINT. decl. 255 p. 47, 10. TAC. hist. 1, 19 sine publica -a (*i. publicae salutis incuriosi*). 12, 51 publica -a deducta *mulier* ad Tiridatem (*i. res publica curabat, ut deduceretur*). *et saep.* regia: LIV. 42, 52, 13. religiosa: PROB. Verg. ecl. praef. p. 324. sagax: CIC. carm. frg. 3 (de consul.) 71 VAL. MAX. 6, 8, 5 SIL. 7, 260. scrupulosa: VAL. MAX. 1, 1, 8. sedula: COLVM. 8, 1, 3 AVSON. 190, 3 CASSIOD. inst. div. 1 p. 1111ᴮ. sempiterna: CIC. p. red. ad Quir. 25. similis: MANIL. 1, 117. simplex: TAC. ann. 1, 69. singularis: LIV. 39, 14, 5 VELL. 2, 25, 1 FRONTIN. aq. 9. sinuosa: RVT. NAM. 1, 322 nec sinuosa gravi -a labore caret (*si recte traditur, i. -a multos sinus circumnavigandi*). solemnis: COLVM. 8, 2, 1 AVSON. 419, 46. sollers: MANIL. 2, 256 COLVM. 9, 8, 9 PETRON. 133 APVL. mund. 38 GREG. M. moral. 2, 88. sollicita: AMM. 22, 4, 5. 31, 2, 19. sordida: AETNA 33. summa: CIC. Verr. 3, 49. 190 Catil. 4, 14 Att. 1, 1, 1 *al.* CVRT. 3, 12, 22 QVINT. inst. 5, 13, 52 *al.* suprema: PLIN. nat. 7, 150. subtilis: MANIL. 3, 43 PHAEDR. app. 3, 4, 2. suspectior: AMM. 24, 1, 13. tristis: AVSON. 197, 17. utilis: AVG. civ. 6, 2. vehemens: AMM. 28, 2, 4. venerabilis: PS. APVL. Ascl. 9. vetus: AVSON. Mos. 209. vigil: OV. met. 15, 65 VAL. FL. 3, 447. vilis: OV. met. 5, 516 virilis: VERG. Aen. 9, 309 TAC. ann. 6, 25.

B *speciatim*: 1 *opera rebus cognoscendis navata,* *meditatio, ratio, cogitatio, studium, investigatio, ars, praecipue de labore scriptoris, oratoris, artificis operi impenso* (*opp.* socordia, neglegentia, pigritia, *saepius etiam* natura, ingenium): **a** *in commune*: RHET. Her. 3, 11, 20 *magnitudo vocis* natura paritur, *firmitudo* -a comparatur (QVINT. inst. 1, 1, 2 non naturam defecisse, sed -am. 2, 8, 4 quod et adiuta -a natura magis evalescat. 4, 2, 4. 10, 1, 106 -ae plus in illo, in hoc naturae. IVV. 10, 303 quid enim puero conferre potest plus custode et -a natura potentior omni). CIC. inv. 1, 19 argumenta -a et cogitatione pertractata (de orat. 2, 149. 150 reliqua sunt in -a, attentione animi, cogitatione, vigilantia, assiduitate, labore, complectar uno verbo ... diligentia. 2, 186 LIV. 35, 28, 7 PLIN. nat. 10, 118). inv. 1, 50 magna cum -a et diligentia locus hic omnis considerandus est (1, 70 de orat. 3, 184 QVINT. inst. 10, 1, 86). 2, 6 praecepta magna conquisita -a. 2, 8 rhetoricae quoque artis sibi -am assumebat. 2, 17 rem perspicere cum consilio et -a. de orat. 3, 33 me maior in verbis ... eligendis labor et -a torquet (QVINT. inst. 8 pr. 13 plus exigunt laboris et -ae). Brut. 119 in dialecticis omnis -a consumitur (nat. deor. 1, 6 nec mediocrem ... in eo studio operam -amque consumpsimus). Tusc. 5, 69 sapientis animus cum his habitans pernoctansque -is. ac. 2, 7 summa -a studioque conquirimus (epist. 4, 3, 3). Att. 2, 5, 2 toto animo atque omni -a φιλοσοφεῖν (QVINT. inst. 10, 7, 29 FRONTO p. 63, 16 N.). SALL. hist. frg. 2, 72 vir cum -a dicendus (VELL. 2, 18, 1 vir neque silendus neque dicendus sine -a. LAMPR. Heliog. 35, 2). VERG. georg. 1, 177 ni refugis tenuesque piget cognoscere -as. AETNA 24 fortius ignotas molimur pectore -as. 144 subtiles animo duce percipe -as. 223 digna laboratis respondent praemia -is. HOR. carm. 3, 21, 15 sapientium -as et arcanum iocoso consilium retegis Lyaeo. epist. 2, 2, 83 insenuitque libris et -is (*i. studiis*). ars 261 operae celeris nimium -aque (*sc. limae*) carentis (*de Ennio*). OV. ars 3, 206 parvus, sed -a (*i. arte*) grande, libellus, opus. fast. 6, 12 in -a (*i. investigatione*) nominis huius (*sc. mensis*) eram. Pont. 1, 5, 61 cur ego sollicita poliam mea carmina -a? 4, 6, 37 quae *linguae tela* tibi tam tenui -a limantur. LIV. 26, 45, 9 -a ac ratione compertum. GRATT. 61 magnum opus et tangi, nisi -a vincitur, impar. MANIL. 1, 82 seducta in varias certarunt pectora -as (*i. cogitationes*). 2, 234 non licet a minimis animum deflectere -is (causis *al.*). VITR. 7, 2, 1 cum a pavimentorum -a (*i. tractatu*) discessum fuerit. 9, 6, 3 quod tanta -a (*i. ingenio, sagacitate*) fuerunt, ut etiam videantur ... tempestatium significatus post futuros ante pronuntiare ... haec eorum -is, studiis concedenda.

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

Sen. contr. 2, 1, 30 color . . . aliquid -ae desiderat. 3 praef. 4 melius semper fortunā quam -a de illo merebatur. 10 praef. 3 cum destitueret -a *actionibus Scauri*, calor adiuvabat. Germ. frg. 4, 161 si -a sagacem non frustrata animum certo me limite ducit. Val. Max. 1 praef. *quis* historiae seriem . . . vel attentiore -a vel praestantiore facundia traditurum se speraverit? 8, 14 pr. quorum in contemplandis eiusmodi rebus -a teritur. Phaedr. 4, 2, 7 rara mens intellegit quod interiore condidit -a angulo. Sen. dial. 5, 35, 5 recenti -a nitens marmor. benef. 4, 11, 5 -a sanctiore componimus. epist. 84, 5 adhibita ingenii nostri -a et facultate. 108, 30 alius alio -am suam mittit (*i. operam impendit*). 115, 2 quaecumque dicit plus habeant fiduciae quam -ae. Colvm. 1, 1, 9 insulae quoque -am istam celebraverunt. 2, 13, 4 cum priscis auctoribus levi . . . -a sit prodita *res* (10, 225 me mea Calliope -a leviore vagantem iam revocat). Lvcan. 7, 209 sive aliquid magnis nostri quoque -a laboris nominibus prodesse potest. Plin. nat. praef. 17 viginti milia rerum dignarum -a *inclusimus his libris*. 14, 87 altius -a (*i. investigatio*) serpit. 24, 159 si quis alius -ae suae illo viro dignum iudicavit. Sil. 3, 158 Poenus belli -is (*i. cogitationibus*) avertere amorem apparat. 7, 527 accendere sagaces in subitum -as (*i. consilia*). Stat. silv. 1, 3, 104 seu tua non aliā splendescat epistula -ā (*abl. abs., potest etiam metonymice accipi*). 1, 5, 64 nitenti ingenio -aque puer (Qvint. inst. 7, 1, 40. Tac. dial. 16 ad cuius ingenium -a quoque et meditatio accessit. Agr. 10 Britanniae situm . . . non in comparationem -ae ingeniive referam. Plin. epist. 3, 5, 3. 3, 7, 5). 4, 6, 1 forte remittentem -as Phoeboque levatum. 4, 6, 45 quanta experientia docti artificis -is. 5, 2, 71 tibi Pieriae tenero sub pectore -ae (*i. studium poeticum*). 5, 3, 34 tacitisque situm depellere -is (*v. Vollmerum ad l.*). Qvint. inst. 1, 1, 16 nullum tempus vacare -a volunt. 1, 1, 28 -a bene ac velociter scribendi. 1, 4, 17. 1, 12, 4. 3, 2, 2 -am dicendi. 4, 1, 56. 5, 7, 22 -a et inquisitione opus est. 6 pr. 16. 7, 1, 44. 8 pr. 23. 9, 4, 3 -am omnem compositionis excludunt. 9, 4, 35. 113 qui se totum in hac -a consumpserit. 9, 4, 143. 147 dissimulatio -ae praecipua. 10, 1, 79 in compositione adeo diligens, ut -a eius reprehendatur. 10, 3, 20 nec scribentium -am nec dicentium impetum consequantur. 11, 2, 40 augetur -a vel neglegentia intercidit *memoria*. 12, 10, 6 -a Protogenes, ratione Pamphilus . . . facilitate Antiphilus *floruerunt. et saepe*. Plin. epist. 8, 4, 4 nihil est quod non arte -aque mitigetur. Svet. Tib. 70 ut aliquanto ex tempore quam -a praestantior haberetur. Fronto p. 64, 4 N. quam scrupulosa et anxia -a in verbis probandis adhibenda sit. Gell. 1, 4, 1 doctrina ista . . . delectabili veterumque elegantiarum -a et memoria multa fuit. 2, 9, 5 -as vocum verborumque elegantias. Apvl. mund. praef. congruere istius modi -am talibus studiis et moribus. Paneg. 5, 1 quo in genere orationis quanta esset -a. 7, 23 privatorum studiorum ignobiles -ae. 10, 3 Caesarum laudes exequi velle . . . -a non mediocris est. 12, 6 arcanis caelestibus nobiles -as intulerunt *sapientes*. Treb. Claud. 1, 1 cum -a in litteras digerendus est. Vopisc. quatt. tyr. 1, 2. 3. Arnob. nat. 2, 54 considerandum est nobis et -a inspiciendum non parva. Avson. 391, 12 quem *annum* docti collegit -a Metonis. 470, 17 -a docendi cultior. Schol. Cic. Bob. p. 61, 28 Hild. orationem postea legitimo opere et maiore -a conscripsit. Ps. Rvfin. praef. in proph. p. 961ᴬ quos -a lectionis exercet. Mart. Cap. 9, 897 lassata cognoscentis -ae fatigatione. Verec. satisf. 202 cunctum opus eloquiumque meum -aeque (*i. cogitationes*) vagantes. 205 facta gravant -ae (*i. sententiae*) homines et verba caducos. Greg. M. moral. 2, 3 vigilanti -a quaerendum. *fortasse huc pertinet* Cassiod. var. 9, 21, 9 duabus -is ingenium non debet occupari. *nota i. q. inquirendi, nova cognoscendi cupido*: Hor. sat. 1, 6, 32 puellis iniciat -am quaerendi singula. Liv. 21, 22, 7 -ā ingenii humani cum, quidnam id esset quod respicere vetitus esset, agitaret animo. 42, 39, 3 inerat -a insita mortalibus videndi congredientes nobilem regem et populi principis terrarum omnium legatos. Carm. epigr. 878 (*saec. II in.*), 4 quis quali dederit voto fortasse requiret -a viatorum.

i. q. ars, inventio, fabricatio: Ov. trist. 2, 487 composita est aliis fucandi -a coloris. Plin. nat. 31, 123 fistulis . . . candidae *spongeae* -a fiunt. 33, 1 tellurem intus exquirente -a multiplici. 33, 80 fit et -a electrum argento addito. 33, 86. 34, 5 reliqua genera -a constant (*i. arte elaborata*). 14, 94 in ceteris metallis -ā distat *aes regulare* a caldario. 35, 47 similem -am recipiens.

b *metonymice de re ipsa elaborata vel de opere perfecto, saepe i. q. carmen, liber, oratio sim.*: Prop. 2, 1, 26 Caesare sub magno -a secunda fores. Ov. am. 2, 18, 13 sceptra tamen sumpsi, -aque tragoedia nostra crevit et huic operi quamlibet aptus eram. ars 2, 746 vos eritis chartae proxima -a meae. 3, 412 nunc hederae sine honore iacent, operataque doctis -a vigil Musis nomen inertis habet. fast. 4, 192 has (*sc. Musas*) -ae iussit adesse meae. pandite mandati memores, Heliconis alumnae. trist. 2, 1 quid mihi vobiscum est, infelix -a, libelli. 4, 1, 93 cui nunc haec -a laborat. Pont. 1, 5, 11 non libet in tales animum contendere -as nec venit ad duros Musa vocata Getas. 2, 4, 16 hoc pretium -ae dulce r e c e n t i s erat (4, 2, 50 huc aliquod -ae mitte recentis opus. Tac. dial. 6 novam et recentem -am). 3, 4, 77 denique opus nostrae culpetur ut undique -ae. 4, 16, 39 quorum *iuvenum* quod inedita -a est (*i. opus poeticum*). Manil. 1, 54 longa per assiduas complexi saecula -as. Phaedr. 2 epil. 10 si livor obtrectare -am voluerit. Stat. silv. 4, 5, 22 sed terra primis post patriam mihi dilecta -is (*seq.* mea carmina). 5, 1, 8 certamen cum morte gerit -asque fatigat artificum inque omni te quaerit amare metallo. Mart. 1, 25, 6 teque piget -ae praemia ferre tuae. 1, 45, 1 edita ne brevibus pereat mihi -a libellis. 1, 66, 5 secreta quaere carmina et rudes -as. 1, 76, 1 o mihi -arum pretium non vile mearum. 1, 107, 5 condere victuras temptem per saecula -as. 4, 82, 3 immemor et paulum -arum operumque suorum. 5, 5, 3 tibi nascentes domini cognoscere -as . . . licet. 6, 68, 5 hic tibi -arum socius blandumque levamen. 8, 82, 6 nos tua -a prior deliciaeque sumus (*de poesi Domitiani*). 10, 2, 1 festinate prior, decimi mihi -a libelli, elapsum manibus nunc revocavit opus. Frontin. strat. 1 praef. quantum -a nostra valuit. Tac dial. 3 maturare libri huius (*i. Thyestae tragoediae*) editionem festino, ut dimissa priore -a (*i. Catone praetextata*) novae cogitationi toto pectore incumbam. ann. 3, 24 *si* plures ad -as vitam produxero. 4, 11 quorum in manus -a nostra venerit. Cassiod. in psalm. praef. 9ᴰ *psalterium* vere coruscus liber, sermo lampabilis, -a sauciati cordis.

2 *i. q.* *θεραπεία, cultus, cultura, curatio, custodia*: **a** *in r e r u s t i c a*: Varro ling. 6, 16 huius rei (*i. vindemiae*) -a non levis in Latio. Cic. fin. 5, 40 videsne accessuram ei *viti* -am? Verg. georg. 1, 3 quae -a b o u m, qui cultus habendo sit pecori (Colvm. 6, 38, 4. Prob. Verg. ecl. praef. p. 329, 1 Meliboeus: -a boum diligens. *cf.* Serv. *laudatum p. 1459, 77. potest etiam metonymice pro curatore accipi cf. p. 1466, 51. titulus libri* Garg. Mart. -ae boum). georg. 1, 216 milio venit annua -a. 1, 228 nec Pelusiacae -am aspernabere lentis. 2, 405 acer -as venientem extendit in annum rusticus (*potest etiam ad IB4b referri*). 2, 415 incultique exercet -a salicti. 2, 433 dubitant homines serere atque impendere -am agris. 2, 438. Moret. 70 norat . . . committere semina terrae vicinosque apta (*Haupt*, apte *codd.*) -a summittere rivos. Cvlex 21. 99 apricas (*i. in aprico*) pastor agit -as. Prop. 1, 20, 35 quam supra nullae pendebant debita *poma* -ae. Ov. rem. 170 rura quoque oblectant animos . . . qualibet huic -ae cedere -a potest (*nota lusum verborum*). Sen. benef. 7, 32, 1 tamquam bonus agricola -a cultuque sterilitatem soli vincam. Colvm. 1, 6, 8. 1, 7, 5. 2, 2, 11. 14. 2, 12, 6 quantam impensam -amque d e s i d e r e t (9, 9, 1 *saepius*. Plin. nat. 15, 4). 2, 18, 3 faenisicia s e q u i t u r -a messis (4, 12, 1. 4, 20, 1 *al.*). 3, 1, 1 arborum. 3, 21, 11 si te -a pomorum tangit. 4, 23, 2 in id. Febr. hanc -am differemus. 7, 4, 5 sedulam -am . . . postulat. 8, 2, 6 his enim -is et ministeriis exercetur ratio cohortalis. 8, 11, 1 -am poscit (8, 13, 1). 9, 8, 6 -am vestigandis examinibus hac ratione adhibebimus. 10, 36 -a satīs. 10, 141 assiduo gravidam *terram* cultu -aque fovemus. 11, 2, 32 sera et infructuosa fit eiusmodi rerum -a. 11, 3, 1 -am suscipere *hortorum* (*plus 60ⁱᵉˢ*). arb. 1, 1. Plin. nat. 1, 13, 11 de uvarum natura et -a. 1, 16, 37. 1, 21, 47 *alvorum*. 13, 82. 14, 52. 62 -a culturaque id (*sc. nobilitatem agri Falerni*) collegerat (*fort. leg.* coegerat). 14, 69 Campania . . . excitavit novis nominibus *vini* auctoritatem, sive -a sive casu. 15, 10. 102 *eadem* nulla -a potuere gigni. 16, 119 omnis -a fertilitatem adicit. 16, 134 arbores quas naturae debemus tribus modis nascuntur, sponte aut semine aut ab radice. -a numerosior extitit *eqs.* 17, 58 quae *arbores* -a hominum atque arte proveniunt. 17, 68 seminarii -am (17, 164). 17, 151. 18, 106 ad operis pistorii genera transeunte -a. 18, 139 nec ervi operosa -a est. 18, 162 -a difficilis. 18, 194 -am determinemus. 18, 201 maxima indigens -a. 19, 145 omnium in hortis rerum lautissima -a asparagis (*30ⁱᵉˢ*). Qvint. inst. 1, 12, 7 ne pratis et pecoribus et hortis et alvearibus avibusque accommodent -am? Tac. Germ. 15 delegata domus et penatium et agrorum -a feminis senibusque (*partim ad IB3a pertinet*). ann. 14, 54 quod temporis hortorum aut villarum -ae seponitur, in animum revocabo. Amm. 23, 6, 50 apud quos ruris colendi -a est levior. 31, 2, 18 nec ulla . . . versandi vomeris -a. Prob. Verg. georg. 1, 14 agresti studio et -a pecorum . . . profuerat hominibus. **b** *de c u l t u c o r p o r i s vel p a r t i u m c o r p o r i s, ornatio*: Ciris 126 omnis cano residebat -a c a p i l l o (Prop. 3, 14, 28 odoratae -a molesta comae. Pavl. Fest. p. 63 capilli cum aliqua -a compositi. Val. Fl. 8, 238 sua flavis reddita -a comis. Qvint. inst. 11, 3, 137 toga et calceus et capillus tam nimia -a quam neglegentia sunt reprehendenda. Svet. Dom. 18 de -a capillorum [*titulus libelli Domitiani*]. Capitol. Ver. 10, 7). Ov. ars 3, 105 -a dabit faciem, facies neglecta peribit (medic. 1 dicite, quae faciem commendet -a, puellae). met. 2, 732 -a tamen adiuvat illam *formam* (Sen. benef. 1, 10, 2 cultus corporum nimius et formae -a. Tac. Germ. 38 ea cura formae, sed innoxia). fast. 4, 108 prima feros habitus homini detraxit, ab illa venerunt cultus mundaque -a sui. Pont. 3, 1, 142 c o r p o r i s a d -am vix vacat illa sui (Sen. dial. 9, 3, 1. 9, 13, 1. epist. 14, 2 agatur eius *corporis* diligentissime -a. 49, 12. 90, 16 simplici -a constant necessaria [*praecedit* tutela corporis]. Qvint. inst. 1, 11, 15 qui corporum -a mentem obruerunt. 1, 12, 7. 12, 11, 18 insanam corporis -am. Frontin. strat. 2, 1, 5. Svet. Iul. 45 circa corporis -am morosior. Dom. 16 Gaivs dig. 38, 1, 22, 2. Apvl. Plat. 2, 23 communis corporis -a. 2, 24 Tert. anim. 2. spect. 18 -a facticii corporis. Porph. Hor. sat. 1, 2, 26/27 epist. 1, 15, 13 Sol. 33, 17 Hil. in Matth. 29, 2 Pass. Mar. Iac. 5

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

p. 52, 1). CELS. 6, 5 eripi tamen feminis -a cultus sui non potest. SEN. dial. 1, 2, 3 athletas videmus quibus virium -a est. 4, 35, 3 vestem omnemque -am sui effundunt. epist. 116, 3 -am nobis nostri natura mandavit. 121, 17 mei -am ago. si omnia propter -am mei facio, ante omnia est mei -a. QVINT. inst. 8 pr. 22 ungues polire et capillum reponere non existimabit *eloquentia* ad -am suam pertinere (*in imag.*). 11, 3, 148 miror hanc quoque succurrisse Plinio -am, ut ita sudario frontem siccari iuberet, ne comae turbarentur ... ipsa oblivione -ae huius commendari videntur *comae*. APVL. apol. 8 ne ulla -a os percolat. ARNOB. nat. 2, 21 poscit ... res nutricias adesse -as. **c** *de curatione aegroti*: CATO agr. 157, 10 cito sanum facies hac -a. VARRO rust. 3, 17, 8 non minor -a erat de aegrotis piscibus. HOR. epist. 2, 2, 136 hic ubi cognatorum opibus -isque refectus ... redit ad sese. LIV. 4, 52, 3 ad corporum nutriendorum -am. 8, 36, 6 -am eorum (*sc. sauciorum militum*) ... legatis ... demandabat. 8, 36, 7. GRATT. 479 mille tenent pestes -aque potentia maior. MANIL. 5, 124 -aeque alimenta ministrant. VELL. 2, 123 cum omnem -am fata vincerent. VAL. MAX. 5, 1, 3 attentissima -a. CELS. 1, 2. 3, 8. 22 si quid -a levarit *al.* SEN. dial. 4, 18, 1 ut in corporum -a alia de tuenda valetudine, alia de restituenda praecepta sunt (5, 5, 1 diligens valetudinis -a. FRONTO p. 186, 13 N. fac valetudinis tuae -am agas). SEN. benef. 5, 8, 2. COLVM. 6, 29, 5 -am recte et minus valentium demonstrare (7, 5, 1 cultum -amque recte valentium). 7, 5, 4. PLIN. nat. 7, 58 si quando medicina et -a vicere. 25, 57 totius corporis -a (PS. APVL. Ascl. 11. PORPH. Hor. epist. 1, 15, 2/3 ne Bais opus sit ad -am corporis). nat. 26, 16. 100. 28, 144 si vero vetus revocetur ad -am (*sc. remedium*). SIL. 6, 551 maesta refovebat vulnera -a. MART. 7, 39, 8. TAC. hist. 1, 31 aegros impensiore -a Galba refovebat. ann. 4, 63. PLIN. epist. 7, 19, 1 virgines *Vestales aegrotantes* matronarum -ae custodiaeque mandantur. SVET. Aug. 82 infirmitatem magna -a tuebatur. COMM. apol. 232 aegrorum -a. SER. SAMM. 30 certam dabit haec tibi -a salutem. 101. 160 divina -a valebit (181 Phoebigenae [*i. Aesculapis*] divinam discere -am). 224 medicam pernoscere -am. 268 disce ... miram ex humili medicamine -am. 304. 401. 808 proprias cunctis ascribere -as. 881 *al.* VOPISC. Aurelian. 19, 3 quasi peritioribus viris maior facienda sit -a. LACT. mort. pers. 33, 4 dat Apollo -am. IVST. 23, 2, 6 morbi -a. ZENO 1, 13, 5 -am mortis ... a deo praestitam. DICT. 2, 6 qui inspecta -a propere apta dolori medicamina imponunt. 2, 10 adhibentes -am vulneri (SORAN. p. 57, 20. 62, 9. 20). AMM. 19, 2, 15 frustrati -am animis intentam solutis. 31, 16, 1 conversi ad vulnerum -as artesque medendi gentiles. PELAGON. praef. p. 29, 10 -as aut medicinas *equorum* loqui (p. 29, 15) *index capitum* I -ae ad morbum III ad febrem IV ad armos (*syn.* remedia, medicamina). CHIRON 23. 249 -a sua curari oportet (571. 631. 689. 692. 701). 384. VVLG. Luc. 9, 11 eos qui -a (θεραπείας) indigebant sanabat. RVFIN. hist. mon. 1 p. 393[C] sanitates et -as corporum. apol. Orig. 8 p. 602 necessariam habemus ... mordacioris medicamenti -am. MACR. sat. 7, 4, 6. SORAN. p. 46, 4 omnium valetudinum speciales -as non habent. p. 59, 18 *al.* PETR. CHRYS. serm. 112 p. 509[D] fesso -is et curationum vexationibus perdefesso. 113 p. 511[A] medicus non vulneri, sed -ae proficit et saluti. FAVST. REI. grat. 1, 9 p. 32, 6 DRAC. laud. dei 3, 82 CASSIOD. inst. div. 31 ORIBAS. syn. 6, 10 PASS. coron. 9. *nota in imagine*: CIC. epist. 5, 16, 5 relinquetur enim simplex illa iam -a doloris tui (DRAC. Orest. 932). PROP. 1, 3, 46 illa fuit lacrimis ultima -a meis (*de somno*). SEN. clem. 1, 17, 2 agat ... -am salutis ... honestae cicatricis. epist. 95, 29 levi quoque -a remediabilis. PANEG. 10, 33 quidquid mali *dominatio* inflixerat, bimestris fere -a sanavit. *huc pertinere videtur* AVG. serm. ed. Mai 2, 2 carnis -am in luxu, non in sanitatibus amputarat *Christus*. *de corpore mortuo*, κήδευσις: TAC. hist. 5, 5 eadem -a et de infernis persuasio *Iudaeorum et Aegyptiorum*. *paulo aliter* (*magis de munere intellegendum*): SVET. Tib. 51 ea funeris sui -am moriens demandaverat. SCAEV. dig. 31, 88, 1 uti -am condendi corporis mei suscipias. VLP. dig. 11, 7, 14, 1 si cui funeris sui -am testator mandaverit. **d** *i. q. cultus religiosus*: VARRO Men. 82 si mehercule pergunt et deorum -a non satisfacitur rei publicae (*propter dubium sententiarum nexum potest etiam aliter accipi*. OV. fast. 6, 369 nil opis in -a scirent superesse deorum. LIV. 1, 21, 1 deorum assidua insidens -a. 6, 41, 9. 24, 8, 10 ut non deum aut belli deseramus -am. SIL. 7, 75 patres ... raptabat -a deum. QVINT. decl. 274 p. 124, 4 omnia religiose et cum -a deorum facere debemus. IVST. 41, 3, 6 in superstitionibus ac -a deorum praecipua omnibus veneratio est. PASS. coron. 7 si hi evaserint, periet -a deorum). CIC. inv. 2, 161 religio est quae superioris cuiusdam naturae, quam divinam vocant, -am caerimoniamque affert. OV. fast. 1, 55 vindicat Ausonias Iunonis -a kalendas. LIV. 2, 2, 1 rerum ... divinarum habita -a. 5, 16, 11 quorum *sacrorum patriorum* omissa -a est. 27, 8, 6 ut animum eius -a sacrorum et caerimoniarum cepit (28, 38, 12 sacrorum -a pontificem maximum in Italia retinebat. VAL. MAX. 6, 9, 3 ad -am sacrorum et caerimoniarum converso animo). 29, 21, 4 religionis -am habuere (SVET. Otho 8 nulla, ne religionum quidem -a). CORP. VI 32414 (*a. 247*) cuius sanctissimam et religiosam -am sacr(orum) ... comprobavit (32419 cuius religiosam -am sacrorum ... comprobavit). AVSON. 317, 5 annua -a sacris.

3 ***tutela, custodia,*** *officium, procuratio alicuius, munus personale, persaepe cum genet. obi. personae, praecipue apud* ICTOS, *pluralis admodum rarus*: **a** *in commune*: PRIAP. 71, 1 si commissa meae carpes pomaria -ae. PROP. 4, 11, 74 tibi commendo communia pignora natos, haec -a et cineri spirat inusta meo. OV. 2, 1, 1 quem penes est dominam servandi -a. 2, 2, 8 quod nimium dominae -a molesta tuast. ars 3, 602 nimium dari -a molesta viri. 3, 645 fallitur et (*i. etiam*) multo custodis -a Lyaeo. met. 6, 461 impetus est illi comitum corrumpere -am. 9, 751 nec cauti -a mariti. fast. 3, 776 patres ... natos commendant -ae numinibusque tuis (*sc. Bacchi*). 6, 430 -aque ad heredem ... redit. LIV. 5, 27, 1 plures pueri ... unius -ae demandabantur. 24, 8, 20 sub quorum tutela atque -a militent *liberi* (QVINT. inst. 6, 1, 35 omnia -ae tutelaeque unius innixa. *v. alia infra l. 38*). 26, 49, 10 ceterorum -am benigne tuendorum ... quaestori attribuit. 26, 49, 11 ut -am cultumque feminarum impensius custodibus commendaret. 40, 4, 5 suum sororisque filios in eadem habebat -a. 45, 8, 7 tuendi -a regis Q. Aelio mandatur. SEN. dial. 6, 24, 1 pupillus relictus sub tutorum -a. epist. 99, 12 potuit sub -a tua in meliora formari. PLIN. nat. 8, 44 quibus vivaria, armenta, alvearia, piscinae, aviaria in -a erant (*i. custodibus vivariorum eqs.*). 10, 51 est et anseri vigil -a, Capitolio testata defenso. 14, 50 pastinatis de integro vineis -ā (*i. auctore, duce*) Stheneli. VAL. FL. 8, 76 Phrixeae pecudis fidissime custos, tempus ab hac oculos ... deflectere -a. QVINT. inst. 11, 1, 55 ad hoc quoque opus meum et -am susceptorum semel adulescentium respicere. TEST. Leon. I (Corp. X 114) -ae vestrae mandetis. FRONTO p. 103, 11 N. quom ad -am cultumque ingenii tui accessi, hunc te speravi fore qui nunc es. CLEM. dig. 35, 1, 62, 2 quia magis -a liberorum quam viduitas iniungeretur. VLP. dig. 37, 9, 1 liberorum ... -am praetor habuit. *apud* ICTOS *persaepe seqq. genet. obi.* adulescentis, impuberis, puellae, furiosi, adulti, uxoris *vel ex contextu supplendi sunt, necnon frequenter cum* tutela *coniungitur* -a, *ex. gr.*: SCAEV. dig. 3, 4, 47, 1 quorum adulescentium -am administrare (VLP. dig. 1, 7, 17. 3, 1, 6. 4, 4, 11, 2. 5, 1, 19, 1. 26, 10, 3, 3. 27, 4, 1, 3. 37, 9, 1, 22 MARCIAN. dig. 48, 10, 1, 12. *cf. etiam p. 1468, 9*). SCAEV. dig. 26, 3, 11. PAPIN. dig. 26, 10, 10 removeri a tutela vel -a. TRYPH. dig. 23, 2, 67, 3 curator dum gerit -am puellae (VLP. dig. 3, 1, 6. 26, 7, 19. 46, 6, 4, 7). VLP. dig. 1, 12, 1, 7 qui male in tutela sive -a versati. 15, 1, 9, 4. 26, 1, 3, 1 quem aetas vel -ae vel tutelae subicit. 26, 7, 9, 9. 26, 10, 3, 18 tutela vel -a abeat (26, 10, 4). 32, 50, 2 quo -ae et tutelae liberetur *al.* PAVL. dig. 26, 5, 25 perseverans ... in eadem -a. MARCIAN. dig. 48, 10, 1, 11 rationem tutelae vel -ae nondum reddidit (MOD. dig. 34, 3, 20, 1 rationem -ae ... a curatore petere). CHAR. dig. 50, 4, 18, 1 personalia sunt *munera*, veluti tutela vel -a (HERMOG. dig. 50, 4, 1, 4 personale munus est tutela, -a adulti). APVL. met. 3, 27 *cui* equi -a mandata fuerit. apol. 28 -ae meae ereptum. AMM. 31, 3, 3 cuius parvi filii -am susceptam Alatheus tuebatur. HIER. epist. 52, 9 quem dispositioni pauperum -aeque praeficiat. 114, 1 *nobis* multorum fratrum -a imposita est. *huc pertinere videtur* VLP. dig. 4, 8, 3, 1 ad -am et sollicitudinem suam hanc rem pertinere praetor putat. **b** *metonymice* (*cf. etiam p. 1469, 57*): *α i. q. custos, curator*: OV. epist. 1, 104 hinc faciunt custosque boum longaevaque nutrix, tertius immundae -a fidelis harae (*de Eumaeo*). NOT. dign. or. 2, 67 -a epistularum. *saepe.* INSCR. christ. Leblant 3, 11 *S. Petricus* esca inopum tutor viduarum, -a minorum. *huc fortasse trahendum*: TERT. idol. 17 non -as templorum delegat (*i. curatores*), non vectigalia eorum procurat. *β i. q. deliciae, is a quo aliquis delectatur vel cui -a impenditur sim.* (*cf. p. 1470, 12*): VERG. ecl. 1, 57 raucae, tua -a, palumbes. georg. 4, 354 ipse tibi, tua maxima -a [*i. quem plurimum diligis*] (Aen. 1, 678 puer ... mea maxima -a). Aen. 3, 476 Anchisa ... -a deum (LYGD. 4, 43 salve, -a deum. OV. am. 3, 9, 17 sacri vates et divum -a vocamur. ars 1, 512 -a deae ... Adonis erat. 3, 405 -a deum fuerunt olim regumque poetae. met. 8, 724 -a deum di [-a pii dis sunt *coni. Heinsius, nescio an recte*] sint et qui coluere colantur. STAT. silv. 4, 2, 15 te, spes hominum, te, -a deorum, cerno iacens? MART. 1, 82, 10 quis -am neget esse te deorum. PRVD. psych. 622 tu -a dei, facies quoque Christi). VERG. Aen. 10, 32 Veneris iustissima -a. catal. 5 (7), 6 tuque, o mearum -a, Sexte, -arum. SVLPICIA Tib. 3, 18, 1 ne tibi sim, mea lux, aeque iam fervida -a (*potest etiam ad IIB2 referri*). OV. am. 3, 1, 41 sum levis et mecum levis est, mea -a, Cupido. ars 1, 555 en, adsum tibi -a fidelior, inquit. trist. 2, 574 o pater, o patriae -a salusque tuae. 4, 6, 45 absunt, mea -a, sodales. VAL. FL. 6, 499 neque te, mea -a, relinquam. SIL. 12, 409 sacer hic (*sc. Ennius*) ac magna sororum Aonidum -a est. STAT. silv. 2, 1, 71 tu modo deliciae, dulcis modo pectore -ae. 4, 4, 20 tua -a potissima, Gallus. MART. 5, 24, 10 Hermes -a laborque ludiarum. 6, 52, 2 domini -a dolorque sui. 8, 77, 1 Liber, amicorum dulcissima -a tuorum. *huc quoque pertinere videtur* 1, 111, 1 cum tibi sit sophiae par fama et -a deorum (*sic codd. meliores, alii* laborum). *nota de re*: TICID. carm. frg. 2 Lydia doctorum maxima -a liber (*i. carmen Valerii Catonis doctis maxime placuit*).

4 *i. q.* ***munus plerumque publicum,*** *imperium, dignitas, potestas, administratio, regimen sim. apud* ICTOS *admodum frequenter cum* tutela *coniunctum legitur*: **a** *in commune, fere ubique*

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

cum genet. obi. rei, locos cum genet. obi. personae ad IB3a rettulimus: CATO or. frg. 19, 5 cui -a vectigalium. CIC. Att. 15, 18, 2 ludorum ... -am ... suspicor. POLLIO or. frg. Char. gramm. I 62, 16 (= 146, 33) vectigaliorum rei publicae -am esse habendam (IVST. 43, 5, 12 epistularumque ac legationum simul et anuli -am habuisse. CASSIOD. var. 1, 34 -am videntur habere litorum). VARRO ling. 6, 46 -a sacrorum publica. SALL. Catil. 6, 6 ei vel aetate vel -ae similitudine patres appellabantur. Iug. 3, 1 magistratus et imperia, postremo omnis -a rerum publicarum minime mihi ... cupiunda videntur (SVET. Aug. 64 ad -am rei p. admovit. Tib. 13 sub condicione *revocatus est*, ne quam partem -amve rei p. attingeret. LAMPR. Alex. 48, 1 quod -am rei p. sponte reciperet. CASSIOD. var. 7, 12, 2). VERG. georg. 1, 26 urbisne (LIV. 4, 45, 7 PLIN. nat. 14, 145 *al.*) invisere, Caesar, terrarumque velis -am. Aen. 11, 519 ducis (*genet. subi.*) et tu concipe -am. AETNA 195 arcent aditus divinaque rerum -a sine arbitrio est. PRIAP. 24, 2 hic me (*sc. ut*) custodem fecundi vilicus horti mandati -am iussit habere loci. DECRET. decur. Pis. de L. Caesare (Corp. XI 1420) 14 data -a C. Canio Saturnino (LIV. 29, 25, 6 commeatus imponendi ... praetori -a data. VAL. MAX. 1, 7 ext. 6 TAC. hist. 1, 80 SVET. Iul. 44 TREB. Claud. 14, 11). LIV. 1, 33, 1 demandata -a sacrorum flaminibus (32, 16, 1 cui classis -a maritumaeque orae imperium mandatum ... erat. 35, 13, 2. 39, 16, 12 VAL. MAX. 3, 7 ext. 5. TEST. Galli [Corp. XIII 5708] 2, 14 mandoque hanc -am Prisco. 2, 17 -am funeris mei ⟨et⟩ exequiarum. SEN. dial. 10, 18, 6. benef. 4, 27, 5 patrimonii sui -am. CVRT. 5, 2, 16 arcis -a. 9, 1, 25. CORP. VI 1492 [*a. 101*] demandatam sibi -am ... ab Traiano. TAC. ann. 13, 20 cohortium -a. 13, 36. 15, 54. PLIN. epist. 2, 18, 4 quam -am mihi, etiamsi non mandasses, vindicassem. 6, 10, 3 SVET. Iul. 77 TREB. Claud. 16, 1 VOPISC. Tac. 4, 2. CAPITOL. Pert. 4, 1 alimentorum ei -a mandata est *al.* IVST. 13, 6, 10). LIV. 2, 48, 1 neque dilectus neque ullam aliam priorem -am agere (PAVL. FEST. p. 13 aedituus aedis sacrae tuitor, id est -am agens. EPIST. imp. Dom. [Corp. IX 5420] 29 [*a. 82*] ACT. Arv. a. 87 II 16 PLIN. epist. 10, 81, 1 SVET. Claud. 18 LEX colleg. salut. Dian. et Antin. [Corp. XIV 2112] 1, 27. AMM. 14, 7, 19 agens palatii Caesaris -am [*i. curopalates*]. CORP. XIII 8036 [*a. 160*] INSCR. Dessau 5909. *alia titulorum exempla [plus centum] apud Diehl supra laud. p. 1451, 83 et vol. I p. 1383, 50—70. etiam* curago). LIV. 4, 8, 4 custodiae ⟨et⟩ tabularum -a. 6, 5, 5 propter aedificandi -am. 7, 19, 5 neque comitiorum -am publicave studia prae privatis incommodis plebs ad animum admittebat. 8, 20, 2 nondum perfunctos -a Privernatis belli (26, 17, 1 patres perfuncti quod ad Capuam attinebat, -a). 8, 29, 7. 9, 13, 1 obsidione delegata in -am collegae (VELL. 2, 97, 2 -a ... onus Germanici belli delegata Druso. SEN. nat. 4, 7, 2 COLVM. 11, 2, 72 QVINT. inst. 4 pr. 2 SVET. gramm. 21). LIV. 23, 27, 12 Italiae -a prior potiorque erat. 24, 18, 1 censores vacui ab operum locandorum -a. 24, 18, 7 neque senatu modo neque equestri ordine regendo -a se censorum tenuit. 29, 25, 5 ipse eam sibi -am sumpsit (TAC. hist. 2, 24 -am peditum ... equitum). 35, 20, 2. 39, 6, 1. 39, 8, 1. 40, 18, 7 rei navalis -a omissa. 42, 29, 1. 44, 21, 5 dilectus -a ... consuli imposita. 44, 17, 6 omnia ut maturius agerentur, belli Macedonici stimulabat -a. VITR. 6 praef. 5 suscipere -am (TAC. hist. 3, 72 -am *restituendi Capitolii* victor Sulla suscepit. ann. 4, 43. 56. VLP. dig. 50, 10, 1, 1 -am operis aquae ductus. AMM. 26, 8, 1 suscepta -a palatii. COD. Iust. 1, 28, 5 officii ... -am. CORP. X 4643 in suscipienda gladiat⟨ori mu⟩neris -a [= 6090]). PAVL. FEST. p. 13 aedilis ... qui aedium non tantum sacrarum, sed etiam privatarum -am gerebat (CORP. V 5305 -a integre et liberaliter gesta. XIV 284. *cf. p. 1459, 75*). SEN. dial. 2, 13, 3 cui ... -a obtigit aegros insanosque compescere. epist. 53, 9 si aeger esses, -am intermisisses rei familiaris. COLVM. 11, 1, 2 ut holitoris -am subtexerem vilici officiis. 12, 10, 6 nec nunc aliam -am exigimus a vilica, quam ut administrantibus intersit fructumque custodiat. ASCON. Corn. p. 59 publici frumenti. LVCAN. 7, 217 cornus tibi -a sinistri. 10, 75 *Caesar* admisit Venerem -is. STAT. silv. 3, 3, 108 laesa profundo -a mero. 5, 1, 86 numerosior altera sacra -a domo. MART. 5, 23, 3 quae postquam placidi censoris -a renasci iussit. QVINT. inst. 3, 3, 9 οἰκονομία graece appellata ex -a rerum domesticarum. 10, 1, 91 institutis studiis deflexit -a terrarum (*sc. Domitianum*). FRONTIN. aq. 64. 102. IVV. 1, 58 -am sperare cohortis. TAC. hist. 1, 46 sub quo eandem -am (*i. praefecturam urbis*) obtinuerat. 1, 87 -am navium ... retinebat. 2, 57 ripae. 3, 58 -am dilectus in consules partitur. 4, 9. 47 praepositus ei -ae (*i. mutui accipiendi*). 4, 53 -am restituendi Capitolii in L. Vestinum confert. 4, 68 egregie functum ea -a (*i. regimine praefecturae*). 5, 6 bitumen, quibus ea -a, in summa navis trahunt. ann. 2, 78 *sc* -am exercitus eadem fide qua tenuerit repetivisse. 3, 54 hanc ... -am sustinet princeps (SVET. Vit. 2 -am quoque imperii sustinuit. SCHOL. Cic. Bob. p. 57, 25 Hild. p. 115, 15). 3, 55 remissa aedilibus talis -a. 4, 13 nihil intermissa rerum (*i. rei publicae*) -a. 11, 8. 12, 42 cohortium -a. 13, 14 demovet Pallantem -a rerum quīs a Claudio impositus. 13, 22 ludorum. 13, 28 -am tabularum publicarum ... ad praefectos *aerarii* transtulit (13, 48 ad Scribonios fratres ea -a *seditionis sedandae* transfertur. SVET. Claud. 25 *provincias* ad -am suam transtulit). 15, 35 nomina summae -ae (*i. imperii*). PLIN. epist. 4, 28, 2 quam -am tibi potissimum iniungo (RVFIN. hist. 3, 5, 1 *Tito* -am belli et ... oppugnationis iniungit). 5, 14, 1 Aemiliae viae (VENVL. dig. 43, 23, 2). 6, 30, 4 rusticorum autem praediorum administratio poscit durum aliquem ... cui nec labor ille gravis nec -a sordida. 6, 12, 1. 6, 23, 1. 10, 15. 10, 19. paneg. 44 quis enim -ae tuae molem sponte subeat. SVET. Aug. 36 ut -a aerari ... ad praetorios praetoresve transiret (Claud. 24 -am aerari Saturni reddidit. GELL. 13, 25, 30). 37 nova officia excogitavit: -am operum publicorum, viarum, aquarum, alvei Tiberis, frumenti populi dividundi. Tib. 8 inter haec duplicem -am administravit (Vit. 5. MOD. dig. 5, 14, 1 duas -as operis non administrat. *cf. p. 1466, 33*). 16 transiit ad -am novi belli. Cal. 47 conversus hinc ad -am triumphi. Tit. 6 receptaque ad se prope omnium officiorum -a. SCAEV. dig. 27, 1, 22, 1 quibus princeps -am alicuius rei iunxit (*al.* iniunxit), ... donec -am gerunt. VLP. dig. 25, 4, 1, 10 si -am *educandi* non reciperet. 26, 10, 3, 10 fraudes in -a admissas. 43, 23, 1, 4. 50, 4, 3, 12 -a frumenti comparandi munus est. 50, 4, 4 -a extruendi vel reficiendi operis in civitate munus publicum est *al.* PAVL. dig. 26, 7, 46, 1 *cum* his officium -ae a magistratibus iniunctum sit. MACER dig. 49, 8, 1, 2 se ex -a muneris excusare. *saepe.* INSCR. Revue archéol. 4 sér. XII (1908) 471 (*in Africa, a. 197*) depensis in -am s(upra) s(criptam), quam ipse gessit, HS *tot.* APVL. met. 7, 23. PANEG. 9, 11 milites custodiae -am abnuere. IVST. 13, 4, 5 castrorum ... -a Meleagro ... assignatur. 13, 6, 16 -a classis. AMM. 14, 10, 7 quibus erat honoratioris militiae -a commissa (15, 2, 10 [= 22, 3, 12]. 31, 8, 3 equestris exercitus ad tempus -a commissa [*i. imperium*]. 31, 11, 1). 14, 11, 15 observante -a pervigili. 22, 3, 7 Saturninus ex -a palatii (31, 12, 15 cui tunc erat -a palatii credita. NOT. dign. or. 17, 5 *saepe.* CASSIOD. var. 7, 5, 3 *passim.* GREG. TVR. Franc. 2, 8. *cf. p. 1469, 60*). 28, 6, 11 negotiorum militarium -a praesidi delato. VEG. mil. 4, 40 nauticae observationis -am trifariam dividunt. CLAVD. 17, 159 quis insignem tanto sub principe -am (*i. dignitatem*) respuat? AVG. civ. 7, 11. VEN. FORT. carm. 4, 18, 16 misit ad Hispanos Gallica -a (*i. magistratus*) viros (*potest etiam metonymice accipi*). RVT. NAM. 1, 583 opum -am ... sacrarum (*praecedunt* honores, Tuscorum regimen). CASSIOD. var. 11, 23 epistularum canonicarum -am provectus accipiet *al.* (*cf.* LYD. de mag. 3, 4. 5. 21. COD. Iust. 1, 28, 5 *ex coni.*). CORP. XI 5047 -a coll(egii) cent(onariorum). sub -a, *plerumque cum genet. nominis proprii*: TRAIAN. Plin. epist. 10, 82, 2 ratio totius operis effecti sub -a [tua] (*del. Keil*) Cocceiani Dionis excutiatur. PAPIN. dig. 31, 77, 21 res quas sub -a habuit. CALL. dig. 50, 1, 37 sub cuius -a est ea civitas. NOT. dign. occ. 16, 4 sub -a viri spectabilis primicerii notariorum (*alibi syn.* sub dispositione). VEG. mil. 2, 14 sub -a sua equites positos. BENED. reg. 2, 83 sub -a sua habere. 31, 22 quae ei iniunxerit abbas habeat sub -a sua. 47, 2 nuntianda hora operis dei sit (*alii* sub, *malim* sit sub) -a abbatis. *saepissime in titulis, ex. gr.*: CORP. III 6745. 8099. 13239. VII 914 sub -a ... curavit. 965. 967. 1043 *saepius.* IX 699. X 3699. XII 2228. XIII 5190. 6502. 7703. *prorsus singulare*: CORP. VIII 8490 de subcura. *nota pluralem*: STAT. silv. 3, 3, 63 variisque ex ordine -is auctus honos. 3, 3, 161 -arum socius (*plur. poet.*). SYMM. epist. 1, 14 in duas -as dividis urbis excubias (*in lusu verborum*). AMM. 28, 3, 2 praeclari ducis -as expleret (*pro sing.*). CLAVD. 7, 7 patrium -is aequalibus orbem ... regis. CORP. XIV 2888 omnibus honoribus, -iis muneribus functo. 3014 honorum -arumque suarum ... plurima contulerit. *huc referimus*: CLAVD. 7, 152 tu -is succede meis. 20, 92 huic -as et clausa palatia mandat. 20, 366 nunc alias armorum incumbere -as. CASSIOD. var. 2, 12 comiti ... -as portus agenti. COD. Iust. 1, 31, 1 praef. ad -as agendas. *v. p. 1467, 64.*

b *metonymice*: *α i. q. officium, negotia, occupationes* (*opp.* remissio, otium, *perraro singularis*): CIC. fin. 2, 46 cum vacui -is etiam quid in caelo fiat, scire avemus (off. 1, 13 cum sumus necessariis negotiis -isque vacui, tum avemus. QVINT. inst. 10, 3, 29 omnibus aliis -is vacantes). Att. 9, 11a, 3 ut in tuis maximis -is aliquid impertias temporis huic quoque cogitationi. epist. 9, 8, 2 aliae quaepiam rationes honestas nobis et -as et actiones darent. LVCR. 1, 51 animum semotum a -is adhibe veram ad rationem. VERG. Aen. 11, 822 quicum partiri -as (LIV. 21, 21, 10 partiens -as). CVLEX 90 illi dulcis adest requies et pura voluptas, libera, simplicibus -is. HOR. carm. 3, 8, 17 mitte civiles super urbe -as. 4, 4, 75 -ae sagaces (*an i. consilia?*) expediunt per acuta belli *manus Claudias.* epist. 2, 2, 66 scribere posse inter tot -as totque labores. ELEG. in Maecen. 1, 70 impiger Alcide, multo defuncte labore, sic memorant -as te posuisse tuas. OV. met. 14, 837 ferre simul nomenque suum -asque iubebit. Pont. 1, 8, 53 ne solitis insistant pectora -is. 2, 8, 26 terrarum dominum quem sua -a facit. LIV. 21, 51, 6 multis simul anxius -is exercitum ... misit (23, 28, 9 his anxii -is ad Hiberum contrahunt copias). MANIL. 4, 511 per placidas delectant otia -as. 5, 363 tutelamque gerant populi, domibusve regendis praepositi, -as alieno limine claudant. PAVL. FEST. p. 49 curia locus est, ubi publicas -as gerebant (SEN. dial. 9, 17, 4 Cato vino laxabat animum -is publicis fatigatum). SEN. Herc. f. 138 labor exoritur durus et omnes agitat -as aperitque domos (*sc. sol oriens*). dial. 9, 17, 7 nullum non diem inter otium et -as dividebant. *ibid.* ne quid novae -ae nasceretur, sed totius diei lassitudinem ... ponebat. CELS. 3, 27, 3 secundum cibum -is abstinendum. CVRT. 3,

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

7, 13 cum tot -is apparatuque belli regem videret urgueri. LVCAN. 2, 347 in -as venio partemque laborum. 7, 311 di, quorum -as abduxit ab aethere tellus Romanusque labor. 9, 951 cetera -arum proiecit pondera soli intentus genero. PLIN. nat. 3, 101 utrumque aliae impedivere -ae. 10, 46 quartaque castrensi vigilia ad -as laboresque revocant. VAL. FL. 1, 35 cui iam -aeque vigent animique viriles. 1, 536 -arum repetam decreta mearum. 3, 446 his orat vigiles incumbere -as. 3, 702 ipse ducis -as meritosque subiret honores. SIL. 1, 675 agitant consulta patres -asque fatigant. 2, 7 huic comes aequato sociavit munere -as. 4, 43 rerum -as consultaque belli stare probat. 10, 641 patres Fabiusque, procul maerore remoto, praecipitant -as. 15, 345 -arum comes et summi Crispinus honoris. STAT. silv. 1, 1, 41 quae *pectora* mundi valeant evolvere -as (5, 1, 77 succinctaque pectora -is). 3, 1, 63 -as mulcere aestusque levare. 4, 4, 46 felix -arum cui non Heliconia cordi serta. 5, 2, 37 illi -arum asperrima suetus credere partirique metus. 5, 2, 127 fortes castrorum concipe -as. QVINT. inst. 9, 4, 16 priscis habitam *artem* inter -as. 12, 1, 5 culpa carentibus -is. TAC. dial. 28 non studia modo -asque, sed remissiones etiam lususque puerorum . . . temperabat (Agr. 9 tempora -arum remissionumque divisa). hist. 1, 90 *Otho* quietem urbis -asque imperii . . . fratri permisit (ann. 16, 8 disponeret iam imperii -as. PLIN. paneg. 48 inter tot imperii -as quasi per otium transigis. 66 communis imperii -as capessere. 86 distentus imperii -is). hist. 2, 59 impar -is gravioribus. 2, 67 numquam ita ad -as intento Vitellio, ut (4, 2 nondum ad -as intentus. ann. 4, 67 publicas ad -as). 3, 36. 4, 26 additus . . . in partem -arum (ann. 1, 11 se in partem -arum ab illo vocatum. 12, 25 partem -arum capessituro). 4, 59 divisae inter Tutorem et Classicum -ae. 4, 83 alias ad -as animum vertere. ann. 1, 80 taedio novae -ae (12, 39 taedio -arum *belli* fessus Ostorius concessit vita. *aliter p. 1471, 5*). 3, 35 cuncta -arum ad principem reicerent. PLIN. epist. 1, 3, 3 humiles et sordidas -as aliis mandas. 3, 5, 15 in itinere quasi solutus ceteris -is huic uni vacabat. 3, 20, 12 *qui* solus omnium -as laboresque suscepit (paneg. 7 assumptus es in laborum -arumque consortium). 7, 9, 9 occupationes -asque distinguit. 8, 23, 1 omnia mihi studia, omnes -as, omnia avocamenta exemit. excussit eripuit dolor quem ex morte Iuni Aviti . . . cepi. 10, 8, 3 -is delegati a vobis officii retentus. paneg. 79 consularibus -is exsolutus. 82 cum seriarum laxamenta -arum vitiorum contentione supplerent. VERVS Fronto p. 129, 23 N. urgentibus -is praepeditus negotia in manibus praeversus sum. APVL. mund. 26 ceteri perpetuis magnisque -is . . . appositi erant. TERT. anim. 24 nondum immersae domesticis ac publicis -is. ITALA I Petr. 4, 15 (Cypr. testim. 3, 37) nec quisquam . . . tamquam maleficus aut -as alienas agens (κακοποιὸς ἢ ὡς ἀλλοτριεπίσκοπος, VVLG. maledicus aut alienorum appetitor). ANTH. 21, 50 -as disponens. PANEG. 11, 12 -arum avarus *princeps.* VOPISC. Aurelian. 21, 4 post inspectionem librorum sacrificiorumque -as. LAMPR. Comm. 5, 3 ut ipse deliciis vacaret, idem vero perennis -is incumberet. PASS. coron. 9 praecepit omnes -as (*i. publica negotia*) cum caracteribus infigi. HIL. in Matth. 25, 5 positus in operatione praecepti, non ad -as pristinas revertatur. CASSIOD. var. 1, 20, 1 inter gloriosas rei p. -as (1, 30, 1). 5, 4, 1 est nimium -arum nostrarum felix portio. *nota singularem*: TAC. Germ. 31 nulli *Chattorum* domus aut ager aut aliqua -a. ann. 1, 80 (*cf. supra l. 29*). PLIN. nat. 18, 239 innumera rusticos -a distringat. MART. 4, 8, 8 temperat ambrosias (*i. principis*) cum tua -a (*i. negotia*) dapes. SVLP. SEV. chron. 2, 10, 15 potiorem -am ratus . . . plebem reformare. *β persona qui munere publico fungitur*: NOT. dign. or. 2, 67 -a epistularum (*i. ab epistulis*). *persaepe cf. p. 1468, 35.* occ. 42, 9 praefectus classis Comensium cum -is eiusdem civitatis. COD. Theod. 11, 18, 1 (*a. 409*) comites stabuli, -a palatii, scholares (6, 13, 1 [*a. 431*] inter quos tribunos *scholarum* etiam sacri stabuli et -a palatii numerantur. CORIPP. Iust. 1, 137. 2, 285. *cf. p. 1468, 27. inde graece fictum* κουροπαλάτης, *ex. gr.* THEOPHYLACT. hist. 3, 18, 12 AGATH. hist. 5, 2, 4 NICEPH. hist. synt. 7, 4).

II *i. q.* **φροντίς, *sollicitudo*,** *angor animi, anxietas, aerumna, dolor omnino de qualibet re quam aliquis secum anxie reputat volvitve animo, cogitatio* (*opp.* gaudium, laetitia, securitas animi):

A *generatim*: 1 *absolute vel cum genet.*: ENN. sat. 14 sine -a laetus lautus (PLAVT. Epid. 146 Trin. 621 LVCIL. 811 CIC. S. Rosc. 65 leg. agr. 3, 14 Flacc. 22 Rab. Post. 15 Tusc. 4, 72 fin. 1, 49 Att. 2, 24, 5. 6, 6, 4. 12, 6, 4. 15, 12, 2. 16, 16, 5. ad Q. fr. 3, 4, 4 non enim sumus omnino sine -a venientis anni, etsi sumus sine timore. SALL. Catil. 37, 3 hist. frg. 4, 15. PAVL. FEST. p. 294 securus: sine -a. PLIN. epist. 6, 4, 3 APVL. met. 2, 18 SCHOL. Germ. Bas. p. 66, 1). PLAVT. Bacch. 398 *me* cum -a esse aecum est (Merc. 347 tantus cum -a meost error animo). LVCIL. 9 (PERS. 1, 1) o -as hominum. RHET. Her. 4, 33, 45 prae -a (CIC. Att. 6, 5, 4). PVBLIL. V 26. SALL. Catil. 51, 20 neque -ae neque gaudio locum esse. OV. ars 2, 243 -am mansuri quisquis amoris habes. met. 6, 535 sororis. trist. 5, 10, 10. Pont. 1, 3, 25 -a quoque interdum nulla medicabilis arte. 4, 5, 36 -a pectoris . . . tui. LIV. 1, 45, 3 omissum iam ex omnium -a Latinorum. 9, 30, 10 inter duorum ingentium bellorum -am (34, 1, 4 inter bellorum . . . -as). 43, 14, 2 cum dilectus habendi maior -a esset (44, 17, 1). 45, 3, 6 Rhodios nec utilitatium Graeciae -ā neque impensarum populi Romani legationem misisse. MANIL. 5, 63 -asque per omnes . . . properantia corda. SEN. Med. 548 hoc perusti pectoris -is levamen. HIL. in Matth. 21, 6 -is praesentium aegritudinum. TAC. hist. 2, 53 sola posteritatis -a (3, 55 nulla in posterum -a). 3, 83 exultabant . . . nulla partium -a. 4, 62 tempus per varias -as agere *milites* . . . nulla dedecoris -a. CELS. 6, 6, 14 -aque domesticorum. CVRT. 7, 9, 7 cum prior standi sine periculo . . . -a esset. 9, 6, 6 -a salutis. LVCAN. 8, 165 labor maestus -arum. PLIN. nat. 15, 75 -am ingeni (*i. Catonis*). VAL. FL. 1, 329. 3, 489 consortem -is (*i. consortem -is factam*). 5, 334 nullaeque in virgine -ae. 5, 533 belli. SIL. 4, 92 in pectore -ae. *adde*: LIV. 44, 44, 1 ne sincero gaudio frueretur, -a de minore filio stimulabat *consulem*. *nota metonymice i. q. qui vel quod alicui -ae est*: PROP. 2, 16, 2 praetor . . . venit . . . maxima praeda tibi, maxima -a mihi (AVSON. 417, 119 o mea maxima -a. CYPR. GALL. exod. 335 de quo mihi maxima -a est). SIL. 14, 93 vilissima regi -a pudor. *cf. p. 1452, 64. 1466, 57.* 2 *iuxta posita*: aegritudo: PLAVT. Merc. 19 CIC. Tusc. 3, 66. aerumna: PACVV. trag. 276 AVG. civ. 20, 21. amarities: CATVLL. 67, 18. angor: CIC. fin. 1, 49 Att. 1, 18, 1 LVCR. 3, 994 TERT. anim. 5. animus: HOMER. 685. anxitudo: ACC. trag. 154. bellum: LVCR. 5, 1423. aegrum cor: OV. trist. 3, 2, 16. cogitatio: CIC. rep. 1, 52. cogitatus: AMM. 14, 11, 18 *animus* cogitatibus subiectus est et -is. dolor: PLAVT. Truc. 454 CIC. Cluent. 196 Brut. 331 epist. 4, 6, 2. 4, 7, 6. 15, 21, 2 OV. met. 10, 75 trist. 5, 7, 40. fomenta: HOR. epist. 1, 3, 26 frigida -arum fomenta (*v.* PORPH. SCHOL. *editoresque*). involumentum: VVLG. sap. 7, 4. labes: GRATT. 366. labor: CIC. off. 2, 36 fin. 5, 48 SALL. or. Cottae 14 OV. trist. 5, 5, 47 LYGD. 6, 7 AVSON. 320, 7 (*possunt etiam ad I A 3 referri*) MART. 1, 15, 7 PORPH. Hor. epist. 5, 6, 1 CARM. epigr. 1533, 5. lacrumae: PLAVT. Capt. 928. luctus: VERG. Aen. 6, 274 luctus et ultrices posuere cubilia -ae (*res personata*). TIB. 1, 7, 43 IVV. 14, 157. metus: PLAVT. frg. inc. 5, 4 CIC. dom. 141 div. 2, 150 fin. 1, 49 LVCR. 2, 19. 3, 826 HOR. epod. 9, 37 LIV. 5, 7, 4 SEN. Oed. 764 dial. 6, 19, 6 PLIN. nat. 7, 167. VAL. FL. 1, 693 subitus -āque ducem metus acrior omni . . . quatit. 4, 703. 6, 474. 7, 350 STAT. silv. 1, 2, 26 IVV. 14, 303 PLIN. paneg. 68. miseratio: TAC. hist. 3, 67. miseria: PLAVT. Pseud. 21 PLIN. epist. 7, 5, 2. molestia: CIC. rep. 1, 7 de orat. 3, 1 Lael. 48 TERT. test. anim. 2. motus: STAT. Theb. 3, 415 -asque hominum motusque ferarum composuit. negotium: CIC. off. 1, 13. epist. 9, 10, 3 incertum, tranquillone sis animo an . . . in aliqua maiuscula -a negotiove versere. periculum: PLAVT. Epid. 146 TAC. ann. 2, 33. pudor: STAT. Theb. 3, 573. religiones: VARRO Men. 37. seria: IVV. 11, 93. sollicitudo: TER. Phorm. 441 CIC. Tusc. 1, 96. 4, 74 Att. 15, 14, 3 PLANC. Cic. epist. 10, 4, 4 LIV. 26, 19, 1 VAL. MAX. 1, 7, 7. 7, 1, 2 PLIN. epist. 5, 6, 1 SVET. Cal. 14 PORPH. Hor. carm. 3, 16, 17 SCHOL. Germ. Bas. p. 66, 1 EVGRAPH. Ter. Andr. 941 Eun. 406 MVTIAN. Chrysost. hom. 2, 3. CASSIOD. in psalm. praef. 9A repulsis . . . sollicitudinibus dignitatum et -is saecularibus noxio sapore conditis. spes: LIV. 2, 49, 5. suspicio: CIC. Catil. 33. tenebrae: VVLG. eccles. 5, 16. timor: LVCR. 5, 46 CIC. div. 1, 80. tristitia: PLIN. nat. 23, 38. tumultus mentis: HOR. carm. 2, 16, 11. vigiliae: CIC. Arch. 29 LIV. 40, 56, 9 PANEG. 6, 11. *compluria membra*: PLAVT. Merc. 162 vim, metum, cruciatum, -am, iurgium atque inopiam. 870 -a, miseria, aegritudo, lacrumae, lamentatio. CIC. Tusc. 4, 72 si quis est *amor* . . . sine desiderio, sine -a, sine suspirio. 4, 74 abducendus . . . nonnumquam ad alia studia, sollicitudines, -as, negotia. fin. 5, 57 -as, sollicitudines, vigilias perferunt. rep. 3, 26 vacua metu, -a, sollicitudine, periculo. LVCR. 3, 461 -as . . . luctumque metumque. HOR. epist. 1, 4, 12 inter spem -amque, timores inter et iras. CELS. 1, 3 p. 18 omnis calor, -a, vigilia. QVINT. inst. 12, 1, 7 spe, -is, labore distringitur. decl. 257 p. 50, 9 comitem laborum, sollicitudinum, -arum. PANEG. 11, 13 laboribus, -is, vigiliis inquietum. HIL. in Matth. 5, 13 -ae aut metus aut doloris anxietas. VVLG. Luc. 21, 34 in crapula et ebrietate et -is huius vitae. 3 *genet., plerumque pluralis, cum subst.*: acervus: AMM. 26, 2, 8. aestus: VERG. Aen. 8, 19 STAT. Theb. 12, 687. aevum: AVSON. 362, 10. angustiae: AVG. civ. 5, 26. arcana: LVCAN. 8, 279. causa: BVC. Eins. 2, 11. delenimenta: TAC. ann. 2, 33. domitor: SEN. Ag. 75 -arum somnus domitor. fervores: SIL. 12, 450. finis: ACC. trag. 577. fons: LVCR. 3, 82 fontem -arum hunc esse timorem. fluctus: LVCR. 6, 34 SIL. 8, 32 CARM. poet. min. V 101, 2, 18. frigor: OV. Pont. 3, 9, 25. gurges: OV. Pont. 1, 3, 13. impeditio: CIC. div. 1, 115. iugum: APVL. apol. 99 *quod* -ae meae iugum cervice excusserit. labor: AVG. civ. 20, 21 labores aerumnarum -arumque mortalium. levamen: VERG. Aen. 3, 709 omnis -ae casusque. levator: HOMER. 123 -arum operumque (*i. somnus*). locus: STAT. silv. 1, 4, 116 -ae votique (ἓν διὰ δυοῖν). magnitudo: AMM. 26, 1, 3. moles: CARM. epigr. 956, 1 (*Pompeis*) ⟨moles⟩ mihi -ae cum ⟨pr⟩esserit artus. *cf. Bücheler ad l.* TAC. ann. 12, 66 AMM. 14, 11, 9. 17, 3, 1 SVLP. SEV. chron. 2, 45, 5. morsus: OV. Pont. 1, 1, 73. nubes: OV. Pont. 2, 1, 5. nutrix: OV. met. 8, 81 -arum maxima nutrix, nox intervenit. pondus: STAT. Theb. 4, 39. 9, 575 AMM. 14, 11, 1. 25, 10, 4. requies: CIC. off. 2, 6. OV. Pont. 1, 2, 43 requies medicinaque publica -ae somnus adest (3, 3, 7 publica me requies -arum somnus habebat). trist. 4, 10, 118 tu (*Musa*) solacia praebes, tu -ae

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

requies, tu medicina venis. semen: PROP. 3, 7, 4 semina -arum de capite orta tuo. servitium: SEN. dial. 9, 17, 8 liberat servitio -arum animum. sollertia: CLAVD. 26, 121. sollicitudo: AMM. 18, 6, 17 -arum crescente sollicitudine. taedium: TAC. ann. 4, 28 taedio -arum ... mortem in se festinavit (*cf. p. 1469, 30*). tumultus: STAT. Theb. 3, 620. unda: CATVLL. 64, 62 magnis -arum fluctuat undis. vinculum: SIL. 16, 228. **4** *cum adi.*: **a** *genet.*: conscius: LVCAN. 8, 40. expers: LIV. 1 praef. 5. 1, 25, 2 STAT. silv. 2, 2, 71 TAC. hist. 1, 89. ignarus: STAT. silv. 2, 2, 149 -arum ignara voluptas. liber: LVCAN. 4, 384. **b** *cum abl.*: aeger: VAL. FL. 6, 623 aegra movens ... pectora -is. SIL. 12, 692. STAT. Theb. 11, 141 aeger consilii -isque novissima volvens. anceps: LIV. 34, 12, 1 TAC. ann. 2, 40. anxius: OV. met. 9, 275. LIV. 21, 2, 1 his anxius -is (25, 35, 7. 27, 40, 7. 27, 47, 8. 40, 23, 5). 23, 15, 9 anxiumque eum et sollicitum -a. VAL. FL. 2, 113. 4, 7 STAT. silv. 3, 4, 71 AVSON. 430, 2. asper: VAL. FL. 3, 362. fessus: OV. met. 8, 83. 11, 274. SEN. Phaedr. 247 -is pectus. STAT. Theb. 8, 259. flagrans: SIL. 7, 285 -is flagrantia corda. gravidus: LVCAN. 5, 735. gravis: SIL. 17, 160. lacer: SIL. 8, 25. liber: CIC. fin. 1, 49 LIV. 25, 26, 1 STAT. Theb. 5, 81 MART. 3, 20, 14 CARM. epigr. 437, 1. pallidus: PROP. 4, 3, 41. pavidus: VAL. FL. 2, 161. plenus: CIC. Phil. 2, 39. sollicitum: LIV. 22, 23, 2. 23, 15, 9. vacuus: CIC. div. 2, 27 rep. 1, 52. 3, 26 Att. 2, 17, 2 ad Q. fr. 3, 4, 4 LIV. 36, 26, 3 LVCAN. 5, 126 SIL. 15, 272 TAC. hist. 2, 90 ann. 12, 5 CLAVD. 22, 142. *nota*: SALL. hist. frg. 3, 3 vacuus a -is nisi instantibus (*sc. Antonius*). CVRT. 3, 3, 2 anxium de instantibus -is agitabant. CIC. leg. agr. 2, 5 *beneficium* cum ad animi mei fructum ... permagnum, tum ad -am ... multo maius.

***iuncturae** selectae*: **1 verbales**: **a** *subi.*: abit: OV. ars 1, 240 dolor et -ae rugaque frontis abit. abrumpit: VERG. georg. 3, 530. abstrahit: LVCAN. 6, 80. accedit: TERT. adv. Marc. 1, 25 p. 325, 26. adeunt: LVCAN. 8, 161 vigiles Pompei pectore -ae ... adeunt Romani foederis urbes. aegrescit: STAT. Theb. 1, 400. affligit: VAL. MAX. 2, 4, 4 civitatem ... domestici atque intestini mali -a affixerat. angit: CIC. Brut. 10 quae me angebat de re publica -a. ad Q. fr. 3, 3, 1 me illa -a sollicitat angitque (tangitque *M, fortasse recte; v. p. 1472, 15*). OV. met. 13, 578 -a deam propior luctusque domesticus angit. LIV. 24, 2, 4. 26, 7, 6. 27, 40, 2. 27, 47, 5. 29, 1, 4. 32, 5, 2. 39, 53, 5 SEN. dial. 2, 19, 1 LVCAN. 2, 64 SIL. 27, 346. cadit: VERG. georg. 3, 138. capit: SALL. Iug. 71, 2. carpit: SIL. 15, 1. cedit: STAT. silv. 1, 2, 26 cedant -aeque metusque. cessat: VAL. MAX. 1, 7 ext. 4 nulla ex parte patria (*i. patris*) -a cessavit avertere (*sc. acerbitatem mortis filii*). circumstat: PLIN. paneg. 3 haec me -a, haec difficultas circumstat. circumstrepit: AVG. in psalm. 102, 6. concutit: MART. CAP. 9, 889. contabefacit: PLAVT. Pseud. 21 quae me miseria et -a contabefacit. coquit: ENN. ann. 336. VERG. Aen. 7, 345 ardentem -aeque iraeque coquebant. crescit: PROP. 3, 21, 3 -a puellae. LIV. 2, 43, 1. 27, 24, 1 in dies -a crescere patribus (27, 36, 1. 30, 28, 1. 35, 41, 1). dat: VERG. Aen. 4, 1, 5 dat -a quietem (10, 217). debilitat: CARM. epigr. 973 (*saec. I*) Anchialum -a anxia debilitat. decedit: LIV. 2, 31, 7 plebi -a decesserat. 9, 29, 1. 33, 31, 11 -a de Antiocho. descendit: LIV. 3, 52, 2 -am in animos patrum descensuram. deserit: LIV. 1, 25, 6. differt: GRATT. cyn. 419 quae te ne -a timentem differat. dilabitur: OV. Pont. 2, 4, 21. discedit: LYGD. 6, 37. divellit: HOR. epist. 1, 10, 18 divellat somnos ... invida -a. domat: VERG. georg. 3, 539 acrior illum -a domat. emigrat: DIRAE 101 de nostris emigret -a medullis. erigit: LVCR. 5, 1207 -*a* expergefactum caput erigere infit. erumpit: LIV. 7, 21, 3 -aeque privatae ... erumpebant. est: CARM. epigr. 964, 4 quis etiam mecum plurima -a fuit (*i. mecum sollicitudo*). est pro: LIV. 27, 30, 5 non tanta pro Aetolis -a erat (*cf. p. 1455, 70*). excedit: TER. Hec. 347 -a ex corde. exedit: CATVLL. 66, 23 medullas. exercet: SALL. hist. frg. 1, 84. extenuat: OV. met. 3, 396 vigiles corpus miserabile -ae. fatigat: SEN. Ag. 62. SIL. 3, 62. 7, 302 -a vigil fessum ... fatigat. STAT. Ach. 1, 218 CLAVD. 1, 65. fugit: OV. ars 1, 238 met. 11, 624. impedit: TER. Andr. 260 VAL. FL. 1, 179. incedit: LIV. 4, 50, 7 -a incesserat patres (8, 29, 3. 23, 38, 5, *sed* 4, 57, 10 -a patribus incessit). 22, 12, 5 tacita -a animum incessit. incidit: SEN. epist. 80, 6 (*praecedit* sollicitudo). increscit: NEMES. ecl. 2, 9. indulget: IVV. 13, 217 indulsit -a soporem. inest: SALL. or. Cottae 14 FRONTIN. strat. 2, 11, 3. ingravescit: AMM. 30, 2, 4. instat: SALL. frg. hist. 3, 3 LIV. 35, 7, 2 CVRT. 6, 2, 1 MART. 7, 97, 5 TAC. hist. 1, 78. intentum habet: LIV. 26, 1, 3. invadere: APVL. met. 9, 19 (*i. agitare*). lacerat: CIC. carm. frg. 39, 6 CVLEX 60 SEN. Ag. 666. lapit: PACVV. 276 lapit cor -a. loquitur: SEN. Phaedr. 607 -ae leves loquuntur, ingentes stupent. committe -as auribus, mater, meis. manet: CARM. epigr. 906, 3 tibi si qua mei fatorum -a manebit, ne grave sit tumulum (*potest ad I A 7 a α referri*). moratur: PROP. 1, 8, 1. movet: PLAVT. Truc. 773 una -a cor meum movit. CIC. Sest. 35 OV. met. 6, 535 LVCAN. 7, 308. murmurat: AVG. in psalm. 102, 6. nascitur: CIC. div. 2, 150 *ex somno* -ae metusque nascuntur. nocet: MANIL. 4, 75. obruit: CVRT. 9, 9, 23 animum -ae obruunt. praecipitat: VERG. Aen. 11, 3. premit: SIL. 10, 409 MART. 7, 97, 5 SISEBVT. Anth. 483, 5. recursat: VERG. Aen. 1, 662 STAT. Theb. 1, 312. redit: SIL. 1, 652 STAT. Theb. 8, 606 TAC. hist. 5, 10. remordet: VERG. Aen. 1, 261. 7, 402. renovat: CVRT. 7, 1, 7. restat: LIV. 25, 32, 6. scandit: HOR. carm. 2, 16, 22 naves. scindit: LVCR. 3, 994 scindunt cuppedine -ae. 5, 46 scindunt hominem cuppedinis acres ... -ae ... timores. sectatur: PLAVT. Merc. 19. segregat: TVRPIL. com. 52 me -ae somno segregant. sequitur: HOR. carm. 3, 16, 16 crescentem sequitur -a pecuniam maiorumque fames. BVC. Eins. 2, 2 -a dapes. sevocat: CATVLL. 65, 1. sollicitat: CIC. Brut. 331 hic me dolor tangit, haec -a sollicitat. ad Q. fr. 3, 3, 1. epist. 2, 16, 5 vehementissime. VERG. Aen. 4, 379 quietos. SEN. Phaedr. 438. subest: LIV. 34, 33, 14. subigit: CIRIS 227. subit: PROP. 1, 11, 5 ecquid te ... nostri -a subit memores ah! ducere noctes. OV. trist. 4, 3, 23 LIV. 41, 19, 4 SEN. Phaedr. 374. VAL. FL. 1, 759 -ae subiere ducem. TAC. hist. 1, 13 rei p. -am subisse *animum Galbae*. APVL. met. 7, 4. succedit: VERG. georg. 3, 138. superest: VAL. FL. 5, 53. tangit (*cf. p. 1458, 69*): CIC. Verr. 4, 65 NEMES. ecl. 2, 40 PANEG. 7, 21 CARM. epigr. 279, 7. torquet: CLAVD. 3, 243. trahit: MART. CAP. 9, 915 chorum Phorci. turbat: BVC. Eins. 2, 1 -ae mea gaudia turbant. urguet: VAL. FL. 8, 24. valet: TAC. hist. 3, 36 plus apud socordem animum laetitia quam -a valuit. versat: ENN. ann. 336. **b** *cum obiect. vel passive*: abducere: CLAVD. rapt. Pros. 3, 19. abigere: HOR. epist. 1, 15, 19. afferre: CIC. off. 1, 9 Lael. 48 epist. 3, 12, 4. 16, 15, 1. *seq. acc. c. inf.*: Att. 7, 5, 1 Piliam in idem genus morbi delapsam -am tibi afferre maiorem sentio. absolvere: LIV. 8, 13, 17 vestram ... de eis -am ... absolvi. accendere: LIV. 28, 46, 12 patribus. 31, 12, 5. accumulare: EPIST. Sapph. 70. acuere: LIV. 8, 6, 15. 10, 45, 7 patribus. addere: CIC. Att. 3, 8, 2 LIV. 7, 33, 7 LVCAN. 2, 5 STAT. Theb. 9, 603. adicere: LIV. 41, 15, 3. adimere: TER. Hec. 817 Phorm. 886 HIL. in Matth. 26, 4 -am sollicitudinis nostrae ademit. admittere: VAL. FL. 2, 399. aequare: STAT. Theb. 2, 365. agere (*cf. p. 1459, 15 sqq.*): OV. met. 9, 107 intrepidum pro se, -am de coniuge agentem (habentem *alii dett.*). aggerare: AVG. civ. 4, 3. aggravare: PHAEDR. 3, 3, 13. agitare: LYGD. 4, 59. alere: VAL. FL. 6, 660 ANTH. 449, 3. amare: CATVLL. 62, 16 amat victoria -am. PLIN. epist. 5, 6, 1 -am et sollicitudinem tuam. amovere: HIL. in Matth. 4, 28. animadvertere: LIV. 26, 19, 1. attenuare: OV. trist. 4, 1, 16. 4, 6, 18. auferre: HOR. epist. 1, 11, 25. augere: LIV. 40, 3, 1 de Philippo. 44, 44, 3 PLIN. epist. 3, 16, 11. TAC. ann. 1, 30 militum. 6, 4 imperatoris. AVR. Fronto p. 90, 4 N. AMM. 19, 5, 8. avertere: LVCR. 2, 363 VERG. Aen. 4, 394 LIV. 6, 6, 4 SEN. benef. 6, 8, 1. committere: SEN. Phaedr. 608 -as auribus ... meis. compensare: CIC. rep. 1, 7. compescere: OV. rem. 69. componere: VERG. Aen. 4, 341 SIL. 12, 682 STAT. Theb. 3, 415 TAC. ann. 6, 4. contemnere: CIRIS 17. credere: ANTH. 449, 4 male creditur illi -a. dare: RHET. Her. 4, 14, 21 CIC. epist. 9, 8, 2 CATVLL. 68, 51 PROP. 1, 5, 10 VVLG. eccles. 2, 26. deducere: HOR. epist. 1, 2, 49 animo. demere: VARRO Men. 36 animis. 394. VERG. Aen. 2, 775 -as his demere dictis (3, 153. 8, 35). LIV. 31, 25, 4. 37, 25, 1 SEN. Herc. f. 681. depellere: TIB. 1, 5, 37 vino. deponere: CIC. epist. 4, 6, 2 VERG. georg. 4, 531 Aen. 12, 48 SIL. 11, 566. 15, 633 STAT. Ach. 1, 816 CARM. epigr. 1533, 5. deprendere: OV. met. 2, 94. devincire: CLAVD. carm. min. 30, 108. differre: LIV. 43, 1, 12. IVV. 11, 183 dilatis averte negotia -is. dimittere: CIC. Att. 14, 11, 2 OV. met. 1, 209. 13, 217 trist. 5, 6, 3 SIL. 11, 377 STAT. Theb. 9, 101. 12, 637 SVET. Tib. 11. dispergere: FRONTO p. 208, 5 N. dispellere: SIL. 8, 162 e pectore. dissimulare: TAC. ann. 15, 18. dissipare: HOR. carm. 2, 11, 18 CARM. epigr. 1504 A 6 (*saec. II/III*). distendere: LIV. 27, 40, 1 *consules* velut in duo pariter bella distenderent -as hominum (*i. aequabiliter dispertire, alio sensu p. 1459, 60*). distringere: CVRT. 3, 3, 4. dividere: HIL. Macc. 273. duplicare: SALL. or. Cottae 2. effugere: OV. trist. 2, 218 IVV. 14, 157 PORPH. Hor. carm. 2, 16, 21. effundere: IVV. 6, 189. eicere: PLAVT. Cas. 23 ex animo. eluere: SEN. dial. 9, 17, 8 eluit enim -as *vinum*. emovere: VERG. Aen. 6, 382. evolvere: STAT. Theb. 2, 150. exagitare: LVCAN. 8, 43. excludere: AVSON. Mos. 207. excutere: SEN. Oed. 244. exercere: SIL. 11, 372. TAC. ann. 3, 37 maestam vigilantiam et malas -as. AVR. Fronto p. 43, 24 N. SVLP. SEV. chron. 2, 40, 6. exigere: GRATT. 475 e pectore. eximere: HOR. carm. 3, 14, 14. exonerare: SEN. Phaedr. 445. expedire: HOR. carm. 1, 22, 10 -is vagor expeditis. expellere: LVCAN. 3, 52 pectore. exuere: MART. 10, 30, 3. facere: TAC. ann. 3, 52 fecerant -am, ne. fallere: HOR. sat. 2, 7, 114 OV. trist. 3, 2, 16 Pont. 4, 10, 67 NEMES. ecl. 1, 59. fateri: VAL. FL. 4, 415. fatigare: SIL. 12, 496. figere: ENN. ann. 336 -*a* in pectore fixa. fovere: STAT. silv. 5, 1, 119. gubernare: MAT. carm. frg. 11. habere: AVR. Fronto p. 41, 13 N. maximam -am in animo meo habeo. PORPH. Hor. carm. 3, 16, 17 plus sollicitudinis ac -ae. iactare: VERG. Aen. 1, 227. imminuere: ACC. trag. 233. immittere: VERG. Aen. 4, 488. imponere: VEN. FORT. carm. 3, 11, 15 tristibus imponis -am purgando querelas. incutere: CVRT. 3, 5, 14. inexplere: VAL. FL. 6, 759. inicere: TER. Ad. 710 mihi. LIV. 5, 7, 4. CVRT. 9, 2, 7 animo regis. LIV. 4, 53, 13 in consulem. *seq.* ne: LIV. 27, 4, 2. 34, 60, 1. 34, 62, 6 CVRT. 3, 1, 17. iugulare: MART. 8, 51, 26. iungere: STAT. Ach. 1, 321 Theb. 10, 54. laxare: VERG. Aen. 9, 223 PANEG. 7, 8 CLAVD. carm. min. 29, 23. lenire: VERG. Aen. 4, 528 SEN. dial.

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

4, 33, 6. levare: ENN. ann. 335 si quid ego adiuro -amve levasso. PACVV. trag. 197 tu quae -am somno suspensam levas. CIC. Att. 1, 18, 1. 8, 11, 1. epist. 15, 15, 3 CATVLL. 2, 10 LYGD. 3, 21 OV. met. 5, 500. 12, 156 fast. 5, 238 MANIL. 4, 12. NEMES. ecl. 4, 19 levant et carmina -as (*versus intercalaris*). CARM. epigr. 89, 2 ab hac -a levata mea est. minuere: CIC. Cato 33 HOR. carm. 4, 11, 36 epist. 1, 18, 101. miscere: SEN. epist. 3, 3 cum amico omnes -as, omnes cogitationes tuas misce. mittere: VERG. Aen. 6, 85 de pectore (SEN. benef. 7, 14, 5). VAL. FL. 4, 489. movere: MANIL. 5, 334 CLAVD. 24, 238. mulcere: AVSON. Mos. 393 *studiis poeseos*. mutare: VERG. Aen. 5, 701. novare: PANEG. in Mess. 188 OV. epist. 1, 20. obruere: STAT. Theb. 8, 216. occupare: LIV. 29, 16, 14 omnis deinde alias -as una occupavit. onerare: TAC. hist. 2, 52 paventium -as. ann. 1, 19 principis -as. pellere: HOR. carm. 1, 7, 31 vino. VAL. FL. 1, 838. SIL. 5, 370 pectore (13, 263 e pectore). perimere: PLIN. nat. 11, 190 (*praecedit* in sollicitudine ac metu). persentire: VERG. Aen. 4, 448. ponere *i. deponere*: OV. met. 9, 697 pone graves -as. LIV. 1, 19, 4. 7, 22, 6. 7, 32, 1 SEN. Thy. 920 SIL. 3, 711. 8, 233. 11, 287. praebere: LIV. 43, 12, 8 Macedonia maxime -am praebebat. premere: VERG. Aen. 4, 332 sub corde. relaxare: CIC. carm. frg. 3 (de consul.). 77. remittere: CIC. Verr. 5, 137. STAT. silv. 2, 1, 57 quis -as mentisque arcana remittet? removere: EVGRAPH. Ter. Eun. 406 ex animo. requiescere (*transit.*): CIRIS 232 tempore quo fessas mortalia pectora -as ... requiescunt. resolvere: VERG. georg. 1, 302 VAL. FL. 4, 703. SEN. Oed. 764 -as resolvit animus et repetit metus. BOETH. mus. 1, 1 HOMER. 685. ridere: IVV. 10, 51. rumpere: ANTH. 415, 6. secludere: VERG. Aen. 1, 562. sedare: STAT. Theb. 12, 514. sentire: OV. met. 5, 557 ut vestram sentirent aequora -am. seponere: OV. met. 3, 318. serere: CATVLL. 64, 42. significare: CIC. Cluent. 196. sociare: VAL. FL. 5, 281 pectore. solari: VERG. Aen. 9, 487 SIL. 8, 210 STAT. silv. 5, 3, 31 Ach. 1, 186 SYMM. epist. 7, 14 CLAVD. rapt. Pros. 1, 110. solvere: LVCR. 4, 908 animi -as e pectore. CATVLL. 31, 7 quid solutis est beatius -is. HOR. epod. 9, 37 -am metumque ... dulci Lyaeo solvere (*spectare videtur ad graecum lusum verborum sc. Λυαίῳ λύσει*). OV. met. 10, 368 SEN. nat. 3 pr. 2 LVCAN. 5, 504. armorum fessas nox languida -as. VAL. FL. 8, 226. subire: TAC. ann. 2, 33. submovere: HOR. carm. 2, 16, 11. suscipere: LVCR. 3, 461. suspendere: PACVV. trag. 197. sustinere: PLANC. Cic. epist. 10, 4, 4. testificari: SVET. Cal. 14 de incolumitate eius. tollere: HOR. sat. 1, 2, 110 e pectore. transferre: AMM. 17, 12, 17. vertere: SIL. 1, 583. vincere: MANIL. 5, 172 -as industria vincit. ANTH. 449, 1 mero -as. volutare: TAC. hist. 2, 49 supremas -as animo. volvere: CATVLL. 64, 250 LIV. 2, 49, 5. LVCAN. 1, 272 pectore (SIL. 15, 19). SIL. 2, 482 CLAVD. 28, 148. c *c. dat.*: OCTAVIA 653 dabit hic nostris finem -is ... dies. VERG. Aen. 4, 639 finemque imponere -is. d *c. ablat.*: absistere: SIL. 13, 512. absolvere: TERT. test. anim. 2. absumere: TER. Phorm. 340. accedere: VAL. FL. 4, 354. acuere: VERG. georg. 1, 123 -is acuens mortalia corda. afficere: TER. Phorm. 441 CIC. Att. 1, 18, 1 PHAEDR. append. 5, 16 PLIN. epist. 2, 9, 1. TAC. ann. 1, 52 nuntiata ea Tiberium laetitia -aque affecere: gaudebat ... angebatur. agitare: LIV. 25, 38, 5. angere: CIC. Arch. 29 NEP. Dion 7, 3 HIL. in Matth. 5, 12. ardere: SIL. 16, 595. conficere: TER. Andr. 304 CIC. fin. 1, 59 Att. 11, 8, 1 epist. 4, 13, 2. VERG. Aen. 6, 520 OV. Pont. 1, 1, 73 IVST. 11, 13, 1. constringere: AMM. 20, 4, 19. cruciari: PLAVT. Merc. 247. deficere: MANIL. 5, 315. defungi *i. deponere*: LIV. 5, 5, 7. devincere: AVR. Fronto p. 76, 2 N. diduci: AMM. 26, 5, 9. discruciari: VERVS Fronto p. 131, 3 N. distendere: AMM. 24, 4, 21. distrahere: AMM. 22, 10, 1. distringere: VAL. MAX. 8, 7 ext. 15 QVINT. inst. 12, 1, 7. eripere: VAL. FL. 4, 538. exedere: VAL. FL. 2, 137 exesam -is. exercere: VERG. Aen. 5, 779 OV. met. 7, 634. 15, 768 TAC. Agr. 39. eximere: SEN. benef. 7, 2, 4 SIL. 12, 32. exonerare: LIV. 10, 21, 5 parte -ae exonerarunt senatum. se expedire: TER. Phorm. 823. *adde*: VARRO frg. Serg. gramm. IV 564, 17 ex -is expedita lamentatur 'ex' enim supervacua est. exsolvere: VERG. Aen. 4, 652 meque his exsolvite -is. exuere: STAT. silv. 4, 4, 28. incessere: SEN. dial. 6, 19, 6. incitare: SOL. 17, 6. laborare: OV. epist. 19, 197 -a maiore. SEN. nat. 7, 32, 3 quanta -a laboratur, ne. laxare: CIC. Tusc. 1, 44. levare: CIC. Brut. 11 Att. 5, 4, 3. 7, 8, 4 epist. 9, 16, 1 epist. frg. III 12 ad Q. fr. 3, 9, 3 LVCR. 2, 365 HOR. sat. 2, 5, 99 SIL. 3, 132. liberare: CIC. Q. Rosc. 34 Verr. 6, 11 Catil. 1, 9 Marcell. 34 fin. 5, 53 nat. deor. 2, 129 Att. 3, 20, 3. 15, 14, 3. 15, 26, 4 ad Q. fr. 3, 1, 6 epist. 3, 7, 6. 9, 16, 1. 10, 20, 2. 16, 15, 1 LIV. 39, 51, 9. macerare: PLAVT. Capt. 928 (-a .. et lacrumis). macere: PLAVT. Aul. 564. macescere: PAVL. FEST. p. 60 quasi -a macruisset. mergere: AMM. 26, 9, 9. miscere: CATVLL. 64, 95 -is hominum qui gaudia misces. poscere: MANIL. 5, 452. purgare: SIL. 15, 612 mortalia pectora. relaxare: CIC. carm. frg. 3 (de consul.) 77. relevare: CIC. Catil. 1, 31. solvere: TER. Hec. 230 CIC. rep. 1, 30 PLIN. nat. 22, 7. LVCR. 2, 46 pectus. SEN. Oed. 13 Phaedr. 101 dial. 9, 17, 1 OCTAVIA 77 CVRT. 4, 13, 23 MART. 10, 47, 9. stringi: AMM. 21, 12, 21. terrere: CIC. dom. 141. tollere: CIC. fin. 4, 68 -a valetudinis. torquere: CLAVD. 8, 251. undare: VAL. FL. 5, 303 -is. vacare: CIC. leg. 1, 8 -a vacare et negotio. CVLEX 263 PANEG. 5, 18. e *cum praepos.*: ab: AVR. Fronto p. 4, 8 N. a -a amovere. LIV. 10, 21, 11 avertit ab eis -is senatum. relevare: OV. trist. 1, 11, 12. removere: TAC. dial. 13. revocare: AVG. in psalm. 102, 6. CIC. Tull. 1 animo a -a soluto. CVLEX 263 ab omni ... vacat -a. OV. Pont. 4, 9, 71 a rerum -a propriore vacabit. VERG. catal. 5 (7), 10 vitamque ab omni vindicabimus -a. ad: CIC. Tusc. 4, 74 abducendus etiam est ... ad alia studia sollicitudinem, -as, negotia (*potest ad I B 4 b referri*). PLIN. epist. 10, 31, 1 descendas oportet ad meas -as. ARNOB. nat. 7, 38 ad hominum -as ... revocatos *deos*. cum: CIC. Tusc. 5, 69 sapientis animum cum his habitantem pernoctantemque -is. fin. 5, 48 eos cum maximis -is et laboribus compensare ... voluptatem. in: SIL. 7, 306 in -as ... nos excitat. VERG. Aen. 5, 720 in -as animo diducitur omnes. LIV. 22, 7, 10 tot in -as distracti animi (TAC. ann. 4, 40 in omnes -as).

2 *epitheta*: acerba: MAT. carm. frg. 11. acris: VARRO Men. 394 LVCR. 3, 461. 5, 46 VAL. FL. 5, 548 SIL. 4, 10 MART. 3, 20, 14. aegra: SIL. 4, 724. 17, 185. aeterna: MANIL. 4, 3. alta: AMM. 21, 12, 21. amara: OV. Pont. 1, 10, 3 STAT. Theb. 1, 340 AVG. civ. 4, 3. *cf.* HOR. carm. 4, 12, 20 amaraque -arum eluere efficax *vinum*. ambigua: VERG. Aen. 8, 580. anceps: CIC. off. 1, 9 epist. 12, 10, 3. anilis: VERG. Aen. 9, 487. anxia: LIV. 1, 56, 4 CARM. epigr. 97, 5 (*Hadriani aetate, ut videtur*) AMM. 27, 8, 10. anxifera: CIC. carm. frg. 3 (de consul.) 77. argentaria: TER. Phorm. 886 (*i. argentum sibi faciendi. potest ad I A 7 b referri*). assidua: OV. trist. 5, 1, 77. atra: HOR. carm. 3, 14, 14. 4, 11, 36. avida: CLAVD. 3, 243. caeca: STAT. Theb. 4, 499. communis: TAC. hist. 1, 89. cotidiana: TER. Phorm. 160. demens: VAL. FL. 6, 474. deses: STAT. Theb. 6, 147. diurna: OV. met. 8, 83. diuturna: LIV. 39, 51, 9. diversae: VERG. Aen. 12, 487 diversaeque vocant animum in contraria -ae. LYGD. 4, 59. TAC. ann. 15, 1. domestica: CIC. Att. 5, 17, 3 ad Q. fr. 3, 9, 3. dubia: VAL. FL. 3, 623. dura: VERG. Aen. 4, 488 SIL. 11, 372. edax: HOR. carm. 2, 11, 18. exanimalis PLAVT. Rud. 221. exigua: CLAVD. 24, 238. familiaris: SALL. or. Macri 19 neque absolvit -a familiari (*pro gen. obi.*) tam parva res. fessa: CIRIS 232 LVCAN. 5, 504. fraterna: SIL. 5, 370. funesta: CLAVD. rapt. Pros. 2, 277. gravis: CIC. Brut. 9 epist. 6, 12, 3 SALL. hist. frg. 1, 84 HOR. sat. 1, 2, 110 OV. met. 3, 318. 9, 697 LIV. 4, 57, 10. 23, 38, 5 PHAEDR. app. 5, 16 SIL. 8, 233. 11, 287. 12, 32 FRONTO p. 228, 20 N. PANEG. 7, 15 CLAVD. 26, 226. humilis: CIRIS 17. implacida: CLAVD. rapt. Pros. 1, 110. inanis: LVCR. 3, 116. 5, 1431. infanda: STAT. Theb. 5, 450. ingens: ENN. ann. 132 SALL. Catil. 46, 2 VERG. Aen. 1, 208 LIV. 28, 46, 12 SEN. Phaedr. 607 CVRT. 3, 5, 14 STAT. Theb. 3, 721 CLAVD. 28, 148. inquieta: MART. 10, 30, 3. insomnis: LVCAN. 2, 239. instans: AVR. Fronto p. 106, 24 N. insueta: VERG. catal. 9 (11), 9. interior: SIL. 16, 338. intolerans: LAEV. carm. frg. 12. latrans: PETRON. 119, 55. levis: HOR. carm. 1, 14, 18 SEN. Phaedr. 607 APVL. met. 11, 29. longa: OV. met. 9, 275. maesta: VAL. FL. 8, 233 SIL. 6, 551. 8, 78. magna (maior, maxima): CIC. fin. 5, 48. Att. 9, 17, 2 in magnis -is etiam haec me sollicitant. SIL. 2, 482. 8, 11 STAT. Theb. 1, 433. 2, 338 *al.* marituma: FRONTO p. 228, 20 N. mediocris: LIV. 22, 23, 2. 30, 14, 1. misera: CIC. Att. 11, 2, 1. molesta: SVLP. SEV. dial. 3, 11, 6. mordax: LVCAN. 2, 681 ANTH. 487^{a}, 9 AVG. civ. 22, 22. mortalis: PETRON. 79 VAL. FL. 1, 838 SIL. 1, 85 STAT. Theb. 2, 320 CLAVD. carm. min. 51, 3 AVG. civ. 20, 21. multae: LVCR. 3, 1051. multiformis: AMM. 22, 10, 1. 26, 9, 9. multiplex: CATVLL. 64, 250 SALL. hist. frg. 1, 84 AMM. 16, 3, 3. 29, 4, 2. CARM. epigr. 375, 2 multiplici -a defessus nunc securus quiesco. mundialis: AVG. serm. ed. Mai 104, 3. nocens: CARM. epigr. 1504 A 6 (*saec. II/III*). nocturna: APVL. met. 9, 19. nova: LIV. 6, 6, 13 SIL. 8, 101 QVINT. 6 praef. 3. pallens: MART. 11, 6, 6. pallida: MART. 14, 162, 2. pares: VERG. Aen. 6, 159. parva (minor): CIC. Att. 12, 18^{a}, 2 epist. 1, 5^{a}, 2. patria: OV. met. 2, 94. pavida: LVCR. 6, 645. perpetua: OV. Pont. 1, 2, 57 PANEG. 5, 18 CARM. poet. min. V 118, 87. pervigil: STAT. silv. 3, 5, 2 APVL. met. 5, 17 AMM. 24, 4, 21. pia: AVSON. 164, 1. 178, 13. praecipua: TAC. ann. 15, 36. praesens: CVRT. 8, 3, 16 FRONTO p. 221, 7 N. prodigiosa: OV. met. 9, 728. resides: VAL. FL. 8, 220. sagax: SEN. Phaedr. 152. secreta: SEN. Ag. 666. *cf.* CLAVD. rapt. Pros. 1, 216 secreta -arum. sequax: LVCR. 2, 48. sollicita: SEN. Oed. 981 Thy. 920 ANTH. 415, 6. soluta: LIV. 3, 8, 8 solutiore -a. spinosa: CATVLL. 64, 72. suspirans: TRAG. inc. 8 -is sumptus (*i. consumptus*) suspirantibus. tacita: LIV. 22, 12, 5. 34, 33, 14. tenuis: GRATT. 475. tolerabilis: CVLEX 379. tristis: CATVLL. 2, 10 VERG. Aen. 12, 801 TIB. 1, 7, 43 LVCAN. 8, 43 STAT. silv. 5, 3, 31. varia: LVCAN. 1, 272 VAL. FL. 2, 113 AMM. 20, 4, 6. vetus: CIC. de orat. 3, 1 AVSON. Mos. 207. vigil: STAT. silv. 1, 4, 55 PHOC. carm. de Verg. 39. vigilans: CLAVD. 18, 362. vigilax: OV. met. 2, 779. vilis: CVRT. 9, 6, 6. vitiosa: HOR. carm. 2, 16, 22.

B *speciatim*: 1 *i. q. amor, desiderium, dolor amoris*: PLAVT. Epid. 135 illam amabam olim, nunc iam alia -a impendet pectori. AEDIT. epigr. 1, 1 dicere cum conor -am tibi, Pamphila, cordis. LVCR. 4, 1060 hinc illaec primum Veneris dulcedinis in cor stillavit gutta et successit frigida -a. 4, 1067 nec retinere semel

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

conversum unius amore et servare sibi -am certumque dolorem. VERG. ecl. 7, 40 si qua tui Corydonis habet te -a. georg. 4, 345 inter quas -am Clymene narrabat inanem Volcani (*cf.* SERV. *ad l.* definitio amoris). Aen. 4, 1 regina gravi ... saucia -a (*syn.* ignis). 4, 531 ingeminant -ae rursusque resurgens saevit amor. 4, 551 non licuit thalami expertem sine crimine vitam degere ... tales nec tangere (*i. sentire*) -as. 4, 608 tuque harum interpres -arum et conscia, Iuno. 6, 444. 474 coniunx ubi pristinus illi respondet -is aequatque Sychaeus amorem. LYDIA 19 dum mea iucundas exponat -a querelas. HOR. epod. 2, 37 quis non malarum quas amor -as habet ... obliviscitur? ars 85 iuvenum -as ... referre. TIB. 2, 3, 13 nec potuit -as sanare salubribus herbis (*cf.* PROP. 1, 10, 17 possum alterius -as sanare recentes nec levis in verbis est medicina meis). 2, 6, 51 morior -is. 3, 19, 11 tu mihi -arum requies. LYGD. 1, 19 si nostri mutua -a est (OV. ars 2, 350 *l. 52* met. 7, 800 mutua -a duos et amor socialis habebat. RVT. NAM. 1, 588). 2, 29 dolor huic est -a Neaerae. PROP. 1, 1, 36 sua quemque moratur -a (1, 8, 1). 1, 13, 7 perditus in quadam tardis pallescere -is incipis. 1, 15, 31 prius ... quam tua sub nostro mutetur pectore -a. 1, 18, 23. 2, 12, 4 levibus -is magna perire bona. 2, 18, 21. 3, 7, 21 sunt Agamemnonias testantia litora -as (*plur. poet. i. Argynnis*). 3, 17, 4 tu (*Bacchus*) potes insanae Veneris compescere fastus, -arumque tuo fit medicina mero *al.* OV. epist. 1, 72. 7, 34 materiam -ae praebeat ille meae. 15, 136 attonitus -is intumuisse novis. 20, 59 tibi iam nullast speratae -a puellae. am. 1, 9, 43 impulit ignavum formosae -a puellae (OV. rem. 205. 681). 2, 10, 12 non erat in -as una puella satis? (*praecedit* dolores). 2, 19, 43 mordeat ista tuas ... -a medullas. 3, 4, 26. ars 1, 736 attenuant iuvenum ... corpora ... -aque et in magno qui fit amore, dolor. 2, 331 gratae vestigia -ae. 2, 357 lentescunt tempore -ae. 3, 680 -ā carpitur ista mei. rem. 241 solacia -ae. 259. 311 haeserat in quadam ... mea -a puellā. 484 positast -ā -a repulsa novā. 495 medias abrumpere -as. 809 nulla ebrietas aut tanta sit, ut tibi -as eripiat (*cf.* VAL. FL. 7, 241 eripe -is unde metus aestusque mihi). met. 6, 493 in illa aestuat ... ignes ipse suos nutrit, -a removente soporem. 11, 422 ubi est, quae -a mei prior esse solebat? Pont. 1, 4, 52. SEN. Phaedr. 357 vincit saevas -a novercas. Tro. 803 si manes habent -as priores nec perit flammis amor. VAL. FL. 7, 129 teque illius angit imago -aque. 7, 153 nutantem Colchida -is Iuno videt. 7, 173 ignotaque animum contingere -a. SIL. 8, 147 -as cupiens aequare priores (*sc. Sychaeus, loquitur Dido*). ARNOB. nat. 3, 27 -is iuvenalibus.

2 *metonymice de persona amata, de eo qui alicui amori necnon sollicitudini est,* μέλημα (*cf. p. 1466, 57*): VERG. ecl. 10, 22 tua -a, Lycoris, perque nives alium ... secutast. CIRIS 75 cum -a sui veheretur coniugis alto. HOR. carm. 2, 8, 8 enitescis pulchrior multo iuvenumque prodis publica -a. TIB. 2, 3, 31 cui sua -a puella est, fabula sit mavult quam sine amore deus. PROP. 2, 25, 1 unica nata meo pulcherrima -a dolori (*i. dolenti*). 2, 34, 9 Lynceu, tune meam potuisti, perfide, -am tangere? OV. epist. 15, 96 nymphis etiam -aque amorque fui. am. 1, 3, 16 tu mihi, siqua fides, -a perennis eris. 3, 9, 32 altera -a recens (*i. Delia*), altera primus amor (*i. Nemesis*). ars 2, 350 cum procul absenti -a futurus eris. fast. 2, 730 ecquid coniugibus nostris mutua -a sumus. EPIST. Sapph. 123 tu mihi -a, Phaon. STAT. Theb. 7, 684 Aonii puer altera -a Lyaei. 12, 397 ego -a minor facilisque relinqui. MART. 11, 26, 1 o mihi grata quies, o blanda, Telesphore, -a. CARM. epigr. 946, 4 (*Pompeis*) felices adeas, maneas, o Martia, si te vidi, dum nobis, maxima -a, placet.
nota de re quae sollicitat: SYMPH. 268 (*de malo*) nomen ovis graece, contentio magna dearum, fraus iuvenis functi (*Melanionis vel Acontii*), multarum -a sororum (*i. Hesperidum*).
deriv.: curiosus. *compos.*: curago. incuria, securus. *fort.* domicurius, viocurus. *graece*: κουρωνοτάριος (PAPYR. Wessely, Wien. Stud. 24, 135).

cūrābilis, -e *a* curare. *i. qui curari potest*: IVV. 16, 21 efficiunt -is ut sit vindicta (*v. Friedl. ad loc.*). CHIRON 73 -is est haec (*praecedit* haec curari non potest). IGNAT. ad Eph. 7, 1 existentes difficile -es (ὄντας δυσθεραπεύτους. CAEL. AVR. chron. 2, 12, 138. 4, 7, 93). CAEL. AVR. chron. 2, 12, 137 facile -es (2, 12, 143).

cūraculus *v.* curagulus.

cūragendārius, -iī *m.* [*a* cur(am) agere. *Th.*]. *officialis* (*cf. Seeck, PW. I 778, 53*): COD. Theod. 1, 9, 1, 4. 6, 29, 1 (*a. 355*) quos -os sive curiosos provincialium consuetudo appellat.

ˣcūrago, -ere *pro* curam ago *forma titulis peculiaris* (*cf. Diehl l. c. p. 1451, 83*): CORP. III 3096 cent(urio) coh(ortis) I Belg(arum) -ens theat(ri). 5922 d(is) m(anibus) Victor(is) cura⟨gentis?⟩. 6602 cur egit P. Valerius. 7506 ⟨c⟩uragent. 7631 succ(uragentibus). *cf.* XIII 7613 sub. cur. agente Crescentino. VIII 141. XI 671 -ente Calpurnio. 6328 curag(ente) Fl(avio) *al.* *Gudeman.*

cūragulus [*cf. c.* cur(am) agens. *Th.*]. PRISC. gramm. III 480, 9 dic nomina derivativa ex eo (*sc.* cura): curiosus, -us, curator, curatura *eqs.* GLOSS. V 593, 25 -us i. curiosus curaculus curiosus. 617, 30 -us est sollicitus.

cūralium *v.* corallium.

curalliachātēs *v.* corallachates.

cūrāmen, -inis *n. a* curare. PS. MATTH. euang. 13, 3 cauta esto, ut te visitent *obstetrices*, ne forte indigeas -e (*B*, medicina *cett.*)

cūrapalātiī *v. p. 1469, 60.* **cūrātē** *v. sub* curo.

ˣcūrātio, -ōnis *f. a* curare. *graece* κουρατίων THEOPHIL. inst. Iust. 1, 25 pr. 1 (*idem* κουρατορεία). DON. Ter. Andr. 30 -o proprie medicorum est, cura reliquorum. Eun. 316 cura mentis est, -o medicinae, curatura diligentiae. GLOSS. κηδεμονία. ἐπιμέλεια. τημέλεια. *vox sermonis pedestris* (*apud poetas non nisi* PLAVT. PHAEDR. IVVENC. PAVL. PETRIC. VEN. FORT.). *legitur inde a* PLAVTO; *deest* RHET. Her. CAES. (*conicitur* civ. 3, 104, 1, *ubi codd.* procuratione) SALL. VELL. VAL. MAX. MELAE ASCON. TAC., *pluralis legitur inde a* CIC.

i. q. actio curandi: **I** ***generatim***: PLAVT. Cas. 261 me sinas curare ancillas, quae mea est -o. Poen. 354 cur ego id curem? namque istaec magis mea est -o (*vers. non sanus*). CIC. fin. 4, 39 non discedit *ratio* ab eorum -e, quibus praeposita vitam omnem debet gubernare. nat. deor. 1, 2 utrum *di* ... omni -e et administratione rerum vacent. SYMM. epist. 1, 49 sed mihi opinionum talium ... nulla -o est. CIC. nat. deor. 2, 158 *oves* neque ullum fructum ex se sine cultu hominum et -e potuissent. COLVM. 12, 48, 1 inulae -o. *i. q. studium*: APVL. Plat. 2, 9 has *partes rhetoricas* disciplinas vocat *Plato* plurimumque earum -em commoditatis afferre profitetur. *i. q. procuratio*: AVG. civ. 1, 12 ista omnia, id est -o funeris, conditio sepulturae, pompa exequiarum (*cf. p. 1477, 39*). *nota c. accus.*: PLAVT. Amph. 519 quid tibi hanc -o est rem? Most. 34 quid tibi ... me aut quid ego agam -o est? *seq.* ut: SYMM. epist. 1, 43, 2 mihi summa -o est, ut *eqs.* *seq. infin.*: SYMM. epist. 2, 3 fratrum negotia velle cognoscere pia et honesta -o est.

II ***speciatim***: **A** *de arte medicina (cf. supra l. 5); plur. i. q. genera curationis*: CATO agr. 157, 2 *brassica crispa* ad -em validior est. 157, 8 hac eadem -e sanum facies. VARRO rust. 2, 1, 21. 22. 2, 7, 16 de medicina vel plurima sunt in equis et signa morborum et genera -um. CIC. inv. 1, 6 finem *medici esse* sanare -e. div. 2, 123 -o valetudinis (off. 2, 12. 86 TERT. adv. Marc. 4, 8 p. 438, 26). fin. 4, 65. 5, 46 Tusc. 3, 23. 3, 76 (*in imag. de animo, cf.* 3, 84. 4, 59. 61 PS. APVL. Ascl. 22 LEO M. serm. 95, 1). 3, 79. 4, 30 cum -e medicorum conturbatio mentis aufertur. epist. 16, 1, 1 plane -es eius *medici* non probo. NEP. Att. 21, 3. LIV. 2, 20, 9 ut ... *saucius* inter primam -em expiraverit. 5, 3, 6 (*in imag.*). 25, 26, 8. 25, 38, 23 corporum (*cf.* CELS. 1, 2 p. 14, 28 prima autem eius [*corporis*] -o exercitatio est) *al.* VITR. 1, 6, 3. 8, 3, 4 SEN. contr. exc. 4, 6. CELS. *passim ex. gr.* 1 praef. p. 2, 8 morborum -o (2, 9. 18 *al.*). p. 13, 2 vulneratorum. 3, 3 febrium (4, 2). 3, 19 p. 103 -o prima est, supra praecordia imponere ... cataplasmata. 5, 26, 35 gravissimorum vulnerum (PLIN. nat. 31, 127 *al.*). 5, 27, 13 est etiam illa adustorum (*neutr. plur.*) -o *eqs.* 7, 4, 4 potest tamen fieri, ut ad scalpelli (*i. per sc.*) -em etiam illo loco veniendum sit, si *eqs.* (7, 13 *cf.* 7, 7, 15 ea, quae -em manus postulant). PHAEDR. 5, 7, 12 ad sanitatem dum venit -o. SEN. dial. 3, 6, 3. 3, 15, 2 (*in imag.*) non est illa ira, sed misera -o. 6, 1, 8 (*in imag.*) 11, 3, 1 debes fortiter praebere te -i (epist. 52, 10 praebete vos -i). clem. 1, 17, 2 *al.* CVRT. 9, 5, 25 COLVM. 6, 19, 1 *al.* SCRIB. LARG. praef. p. 3, 14 *al.* PLIN. nat. 24, 43 Considiae ... omnem -em austeram recusantis *al.* QVINT. inst. 4, 2, 84. GAIVS dig. 9, 2, 8 pr. qui bene secuerit et dereliquit -em. *al.* TERT. adv. Marc. 4, 30 p. 524, 19 de -e sabbatis facta. ITALA exod. 21, 19 (Coll. Mos. 2, 1) dabit ... medico impensas -is (Lugd. curam illius; τὰ ἰατρεῖα, VVLG. *aliter*). Mal. 4, 2 (Cypr. domin. orat. 35 Ps. Cypr. pasch. 19) in alis eius -o est (ἴασις, VVLG. sanitas). I Cor. 12, 9 (Tert. adv. Marc. 5, 8 Hil. in psalm. 64, 6 Aug. c. Faust. 21, 8 in psalm. 143, 3) -um (ἰαμάτων, VVLG. sanitatum). LACT. inst. 1, 17, 16. 6, 24, 23 IVVENC. 1, 638. 2, 592. HIL. in Matth. 8, 5 -is ipsius verba sunt contuenda. AMM. 19, 2, 15 in ancipiti -e graviora morte supplicia perferebant. CHIRON 45 hae -es simili ratione curantur. 47 *al.* VVLG. II par. 36, 16 (ἴαμα). eccl. 10, 4 Sirach 36, 25 *al.* I Cor. 12, 28 gratias -um (ἰαμάτων). 12, 30 AVG. civ. 22, 8. doctr. christ. 1, 14, 13 -o via est ad sanitatem. quaest. hept. 4, 25 p. 334, 2 (*in imag.*) *hoc genus peccati* tamquam insanabile iudicans illa dumtaxat -e, quae per sacrificia gerebatur. VICTRIC. 22 non minus in partibus quam in soliditate -o est. ZACCH. 1, 6 inaudita -um remedia (FAVST. REI. spir. 2, 11 p. 156, 10). MACR. sat. 1, 17, 5 virtutem solis quae divinationi -ique praeest. 3, 3, 11 CAEL. AVR. chron. 3, 2, 13 speciales -es eius tradiderunt *al.* VAL. CEM. hom. 20, 1 auctores omnium -um (*i. medici*). SALV. eccl. 1, 38 quid postrema -o? quid nisi in extremis bonum viaticum quaerere. *interpretatio incerta*: ITALA Ioel 2, 15 (Tert. ieiun. 16 Cypr. testim. 2, 19 Firm. err. 19, 3) sancite ieiunium et praedicate -em (θεραπείαν, VVLG. vocate coetum. *cf.* TERT. ieiun. 16 qui in idolis comendis ... adulantur, -em facere dicuntur; *sed* HIER. *ad l.* p. 180 et vocate coetum sive -em, ut per paenitentiam nostra peccata curemus. *i. q. facultas curandi*: PAVL. PETRIC. Mart. 5, 867 coram -o vivit. VEN. FORT. Mart. 1, 361 fuerit -o *Martino* quanta patrono. GREG. M. moral. 9, 20 cum ... ad exercendam -is gratiam convalescit *vir sanctus*. in Ezech. 1, 7, 21 qui gratiam -is accepit. *nota metonymice*: *de persona curanda*: SEN. benef. 6, 16, 5 in turba multorum invocantium ego illi (*medico*) potissima -o fui. *de eo, qui curat*: VEN. FORT. carm. 2, 5, 4 -o fausta medellae (*i. Christus*). *translate i. q. correctio*: MVTIAN. Chrysost. hom.

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

9, 5 quando propria quis cogitat mala, etiam ad -em eorum utique veniet. *cf. p. 1476, 76.*

B *de tonstrino*: PETRON. 107 celerior ventus distulit -is (*sc. deponendi capillos*) propositum. *cf. p. 1476, 75.*

C *de munere*: **1** *publico* (*cf.* MARCIAN. dig. 48, 11, 1 pr. quas *pecunias* quis in magistratu potestate -e legatione vel quo alio officio munere ministeriove publico cepit): CIC. Verr. 3, 126 magistratus, -es, sacerdotia. leg. agr. 2, 17 omnes potestates, imperia, -es ab universo populo R. proficisci. 2, 21. 22. 25 dom. 14. 51. har. resp. 31 quod aedes Telluris est -is meae. Sest. 66 cuius negotii publici cogitari ... -o potuit, quae non esset attributa atque discripta. Rab. Post. 28 haec una ratio a rege proposita Postumo est servandae pecuniae, si -em et quasi dispensationem regiam suscepisset. Att. 13, 46, 2 Lepta de sua munerum (uiin *M*) -e laborans (epist. 6, 19, 1 de -e aliqua munerum regiorum cum Oppio locutus sum). 15, 11, 1 suadere, ut uteretur Asiatica frumenti -e (15, 11, 2). epist. 11, 27, 7 de -e ludorum [ad Q. fr. 2, 7, 1 *coniecit L. Gurlitt, Rhein. Mus. 56 (1901) p. 596*]. LIV. 2, 27, 6 (*de dedicatione aedis*). 4, 12, 8 ad -em ministerii sui (*i. praefecturae annonae. cf.* 4, 13, 8. MON. Ancyr. 1, 33 ⟨non recusavi in summa frumenti p⟩enuria -em an⟨nonae qu⟩am ita ad⟨ministravi⟩ *eqs.*). 9, 43, 24 sacrorum. 27, 30, 9 Heraeorum Nemeorumque (*sc. ludorum*). LEX de imp. Vesp. (Corp. VI 930) 10 magistratum potestatem imperium -emve cuius rei petentes. S. C. Frontin. aq. 100 tabulas, chartas ceteraque quae eius -is causa opus essent. SVET. Iul. 15 rogatione promulgata, qua -em eam (*sc. Capitolii reficiendi*) in aliam transferebat. CHAR. dig. 50, 4, 18, 1 kalendarii. CORP. VI 33992 honore -is suae funct⟨us⟩. 34006. GREG. M. epist. 9, 204 p. 192, 32 quippe vestrae (*i. episcopi*) non suppositi -i (*syn.* dicio). *c. adiect.*: CIC. epist. 11, 21, 5 agrariam -em. **2** *privato, i. q. tutela*: QVINT. inst. 11, 1, 58 qui -em bonorum patris postulabit. GAIVS inst. 1, 142 ex his personis, quae neque in potestate neque in manu neque in mancipio sunt, quaedam vel in tutela sunt vel in -e. 1, 199 pupillorum et eorum, qui in -e sunt. 1, 200 curatores, ad quos non e lege -o pertinet. dig. 26, 8, 11 tutelae -isve iudicio tenebuntur. 27, 10, 13 -o furiosi aut prodigi. HERMOG. dig. 26, 3, 25 ex -e pupilli pupillaeve furiosi furiosaeve *al.*

D *i. q. condītio*: COLVM. 12, 25, 4 adiectis ... aromatis ..., ut sit odoratior vini -o. *de cadavere*: AVG. civ. 19, 12 si enim adhibeantur medicamenta atque -o, quae formam cadaveris dissolvi dilabique non sinat *eqs.* (*ibid.* cura condendi). loc. hept. 1, 207 et quod dicit 'quadraginta dies sepulturae' (*gen. 50, 37*) ipsius -is accipiendi sunt.

×cūrātor, -ōris *m. a* curare. *graece*: κουράτωρ: PAPYR. Lips. 41, 1 *sqq.* Wessely, Wien. Stud. 24, 135. cúr-: CORP. XIV 409, 17. XI 3123. XII 3275 INSCR. Notiz. degli scavi 1897 p. 12. curr. *i. q.* curatores: CORP. XIV 2078 (*Lanuvii*). GLOSS. φροντιστής. λογιστής. φροντιστής καὶ λογιστής. ἐπιμελητής. κηδεμών. θεραπευτής, θρησκευτής, ἀσκητής. -r et procurator idem est, qui vicem eius tenet. *vox sermonis pedestris* (*apud poetas non nisi* PLAVT. HOR. IVV. *singulis locis*) *legitur inde a* PLAVTO; *saepissime apud* ICTOS.

is qui alicuius rei vel personae curam agit. **I** ***generatim***, *i. q. custos*: VARRO rust. 3, 9, 7 gallinarius ⟨id est⟩ -r earum (*gallinarum*). 3, 9, 10. 12. COLVM. 8, 11, 2 *pavonum.* 9, 5, 2 *apium.* 9, 7, 3 *al.* APVL. Socr. 16 p. 156 (*in imag.*) singularis praefectus, domesticus speculator, proprius -r, intimus cognitor *eqs.* (*de animo*). ARNOB. nat. 4, 9 quis -es obliquitatum Limos, quis Saturnum praesidem sationis *esse credit?* PS. AVG. quaest. test. II nov. 49 p. 455, 27 Sout. *spiritus* -r ecclesiae.

II ***speciatim***: **A** *de arte medicina*: ITALA Iob 13, 4 (Aug. in Iob p. 537, 2) et -es malorum (ἰατροὶ κακῶν, VVLG. cultores perversorum dogmatum) omnes vos. AVG. c. Fel. 2, 9 p. 837, 9 (*in imag.*) qui subdunt se sanandis optimo medico et sicut bono -i, ita et misericordi creatori, per humilitatem confessionis ... sanantur. ENNOD. opusc. 5, 13 p. 397, 3 mihi spem vitae detulit desperatio -is.

B *de munere, cf.* PAVL. FEST. p. 48 -es dicuntur qui pupillis loco tutorum dantur; sive illi, qui rei frumentariae agrisve dividendis praepositi sunt. *cf. Kornemann, PW. IV 1774.* **1** *publico*: *c. genet.*: PLAVT. Poen. 32 ludorum -es (CIC. leg. 3, 7 sunto ... aediles -es urbis, annonae ludorumque sollemnium). *cf.* SVET. Cal. 27 -em munerum ac venationum. CORP. XIV 2114 (*Lanuvi*) -i muner(is). 2972 muneris publici. 3011. IV 2437 (*a. 37*). IX 1705 cur. muneris diei un(i)us. X 1785 (*Puteolis*) muner. gladiatorí. VIII 24 (*ibid.* munerarius). INSCR. Rostowzew, tess. plumb. 528 cur(ator) m(uneris) *al.* TAB. cens. Varro ling. 6, 86 -es omnium tribuum (*cf.* CORP. VI 33993. 4). CIC. [Verr. 3, 144 procuratorem *Lag.*]. leg. agr. 2, 17 totiens legibus agrariis -es constituti sunt III viri, V viri, X viri; quaero ... ecquando nisi per XXXV tribus creati sunt. CIC. Att. 1, 1, 2 viae Flaminiae (CORP. I 593 [= VI 1299] 600 [= VI 1305] -r viarum *quater.* SEN. apocol. 1 Appiae viae. S. C. Frontin. aq. 100 viarum -es frumentique. CORP. VI 1333 viae Flaminiae. 3824 [= 31603] cur. viar. S. C. de sumpt. lud. glad. [Corp. II 6278] 43 viae -i. CORP. XIV 169 viae Praenestinae *et saepe in titulis.* 3607 [*Tibure*] -r viarum sternendarum a vicinis lectus). LEX Manil. (grom. p. 265, 3). SALL. Iug. 110, 6 de re publica vestra, cuius -r huc missus es (-r rei p. *v. l. 13*). hist. frg. 3, 2 orae maritimae (*cf. l. 39*). S. C. Frontin. aq. 100 -es aquarum publicarum (*ibid. saepius. cf.* FRONTIN. aq. 97 postquam res [*sc. cura aquarum*] ad -es transiit sub Augusto. CORP. VI 31378 aquarum et ⟨Miniciae⟩. 31559 aquarum. XIV 171 operum publicorum et aquarum *al.* IX 2353 -r aquae ducendae *Allifis*). FRONTIN. aq. 98 M. Agrippa ... operum suorum et munerum velut perpetuus -r fuit (PLIN. epist. 10, 17, 5 operum. VLP. dig. 1, 16, 7, 1 *al.* NOT. dign. occ. 4, 12. 13. CORP. VI 31338ª [*a. 214*] oper. publ. XIV 172 cur. p(er)p(etuus) oper. publ. IX 3923. VIII 2563 cur. operi ar-m(amentarii). 23948 operis amphitheatri. 23963). S. C. de sumpt. lud. glad. (Corp. II 6278) 50 iuridico vel -i provinciae. PAPIR. dig. 2, 14, 37 rei publicae (50, 8, 11 civitatis. PAPIN. dig. 1, 22, 6 *al.* VLP. dig. 43, 24, 3, 4 *al. idem scripsit* de officio -is rei publicae. CAPITOL. Aur. 11, 2 -es multis civitatibus ... a senatu dedit. SPART. Pesc. 1, 3 Aquini. OPTAT. 1, 27 p. 29, 9 -r rei p. COD. Iust. 1, 54, 3 -r rei p. qui graeco vocabulo logista nuncupatur. PAPYR. Lips. 40 II 8 *sq.* -e civitatis. *cf.* AMBROSIAST. in Rom. 16, 24 'dispensator civitatis' [16, 23 οἰκονόμος, VVLG. arcarius] est quasi -r, qui dictante iustitia gubernabat civitatem, maxime in pretiis moderandis. *in titulis passim, ex. gr.*: CORP. XIV 172 rei publ. Saenesium. 2071. 2074 *sqq.* 2107 c⟨i⟩v⟨i⟩tatium univers⟨aru⟩m provinciae ⟨Sicili⟩ae. 2124 rei p. suae. 2919 civitatis eius. XI 5283 -i r. p. eiusdem colon(iae). 5996. V 4484 -i et patrono civitatium Vardagatensium et Dripsinatium. 5008 -r populi *incerti.* VIII 865 -r multarum civitatium. 962 ex -e rei publicae [969. 2403, 33. 34]. 1270 agens vices -um rei publicae). PAPIR. dig. 49, 1, 21, 2 annonae (CORP. IX 2663. XI 4389. XIV 2972 *al.*). 50, 8, 12, 4 kalendari (CORP. IX 3160 -i kalendar. rei public. X 4873. XI 4382. 6369 *al.*). CHAR. dig. 50, 4, 18, 5 harum specierum (*frumenti, olei*) -es, quos σιτώνας et ἐλαιώνας appellant (CORP. XIV 2264 frumenti -r ex s(enatus) c(onsulto). VIII 5351 -i frumenti comparandi in annona⟨m⟩ urbis. *nota*: X 4559 [*Trebulae, periit*] -i frumento). GELL. 2, 11, 2 -r restituendi Capitolii. CAPITOL. Aur. 11, 9 -bus regionum ac viarum (*cf.* CORP. VI 31958. NOT. urb. Const. 2, 21 *al.*). AMM. 14, 7, 17 Luscus quidam, -r urbis *Antiochiae* (*cf.* LAMPR. Alex. 33, 1 fecit Romae -es urbis). COD. Theod. 5, 15, 20 (*a. 366*) apud -es vel magistratus aut quicumque in locis fuerit, qui conficiendorum actorum habeat potestatem. PS. ASCON. in div. Caec. p. 122 M. Antonius -r tuendae totius orae maritimae. RVFIN. hist. 8, 11, 1 (λογιστής). NOT. dign. occ. 4, 14 statuarum. 4, 15 horreorum Galbanorum. AVG. epist. 43, 6 *al.* CORP. VI 31128 -r aed(ium) sa⟨crarum⟩ et operum locoru⟨mque publicor⟩um (*cf.* 31338ª cur. aed. sacr.). 31201 (= 916 *a. 46*) tabulariorum publicorum (XI 6163 *Suasae* tab(ularum) p(ublicarum). XII 525 *Aquis Sextiis*). VI 31540 -es riparum quí primí terminaverunt (31541. 31542. 31543 -es ríparum et alveí Tiberis. 31544 *sqq.*). 31573 locorum p. iudicandorum (INSCR. Notiz. degli scavi 1907 p. 83 *Romae* -es locorum publicorum iudicandorum ex s. c. ex privato in publicum redegerunt. XIV 375, 9 (*Ostiae*) -i pecuniae publicae exigen⟨d⟩ae et adtribuendae ⟨i⟩n ludos (= 376, 14). 2213 (*Nemore Dianae*) cur. vici quadrati. 2922 (*Praeneste*) triumphi felicissimi Germanici secundi (*imp. Commodi*). 3544 *al.* (*Tibure*) fani -r (*cf.* 3610. X 4873 templi et arcae Vitrasianae Calenor(um). V 3924 fanorum -es *quattuor*). IX 1617 fisci -r (2772). 2456 actorum senatus. 3923 -i pecuniae aliment⟨a⟩r. (XI 4579 pec(uniae) frum(entariae). *ibid.* -i aput Iovem Statorem (*cf.* V 5067 -es Saturni). XI 6940 -r aedis Iovis faciund(ae). 5747 -r civium Roman⟨or⟩(um) Mogontiaci (XII 2564. 2618 c. R. con(ventus) He⟨lvetici⟩. III 2733 summus c⟨urator civium R.⟩). 6866 aerarii. INSCR. Revue archéol. 4. sér. XII (1908) 444 (*in Africa, saec. II ex.*) -r alimentorum. CORP. XII 1005 peculi r(ei) p(ublicae). XIII 4132 -es vici. 5026 -r vikarior(um) Lousonnensium. CORP. V 3375 veteranorum leg(ionis) eiusdem (5832). VII 587 alae II Astur(um). III 3513 leg(ionis) XIII G(eminae). VIII 2094 turmae. 4510 eq(uitum) al(ae) Fl(aviae). 9291 *al. cf. v. Domaszewski, Bonn. Jahrb. 117 (1908) p. 108 al.* *-es collegiorum*: CORP. VI 10324 *sqq.* 31006. 33885, 5 *al.* 34004 (*a. 9*). XI 3123 iúv(enum). 4371 (*Ameriae*) -i lusus íuvenum (4391. XIV 409, 17. 2592). XIV 8 (*Ostiae*) Augustal(ium). 25. 258, 5 *al.* 409, 7 quinq(uennali) -orum navium marinar(um). 4142. V 3387 -es instrumenti Veronaes(ium) ex numero collegii fabrum. VIII 2562 sco⟨lae⟩. 6940 dendrophorum *al.* *c. dat.* (*cf. l. 10*): CIC. opt. gen. 19 Demosthenes -r muris reficiendis fuit. PAVL. dig. 50, 1, 21 pr. frumento comparando (*cf. l. 33*). ELOG. Corp. I 1² p. 200 n. 33 vís sternundis. INSCR. numm. Babelon. I p. 417 n. 55 Lent(ulus) cur. (denariis) fl(andis). CORP. VIII 980 alimentis distribuendis. *dub.* FRONTIN. aq. 99 rei continendae exercendaeque -em fecit Messalam Corvinum. SVET. Tit. 8 restituendae Campaniae. *c. praepos.* ad: IVLIAN. dig. 3, 5, 29 ad siliginem emendam. CHAR. dig. 50, 4, 18, 9 -es qui ad colligendos civitatium publicos reditus eligi solent. 50, 4, 18, 10. COD. Iust. 10, 43 (42), 1 te -em ad cogendas angarias creatum. ab: CORP. XI 19 -r ab indicibus. apud: *v. l. 55.* de: CORP. VI 10223 -r de Minucia.

2 *privato*: *-r rei, i. qui aliquid custodit, tuetur; aliquam rem faciendam suscepit*: CORP. I 1037 (= VI 10325). SALL. Iug. 71, 3 erat ei Numida quidam negotiorum -r (SVLP. SEV. chron. 2, 13, 1 negotiorum familiarium -r. *cf.* GAIVS inst. 1, 199 ne tamen et pupil-

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

lorum et eorum qui in curatione sunt, negotia a tutoribus -busque consumantur aut deminuantur, *eqs.*). TEST. Galli (Corp. XIII 5708), 2, 12 vicibus ex se -es ad hoc officium nominent *eqs.* Dasum. (Corp. VI 10229) 101 CARM. epigr. 282. SVET. frg. p. 41, 6 Bavius -r fuit. SCAEV. dig. 46, 3, 90 -r bonorum patris. VLP. dig. 4, 6, 15 pr. 42, 5, 22, 1 si bonis -r datus sit vel absentis vel ab hostibus capti vel dum deliberant scripti heredes de adeunda hereditate *et saepe* DIG. PORPH. Hor. sat. 2, 3, 217 insani solent accipere a praetore -es bonorum suorum, ita ut illis uti non liceat nisi ad arbitrium alienum, scil. ne perdant. PELAG. in Ephes. 1 p. 826B nemo . . . -r esse (*sc. terrenae hereditatis*) et mediocrem substantiam possidere dignatur. SVLP. SEV. chron. 1, 11, 4 a -e regio. COD. Iust. 7, 37, 3 -i dominicae domus et . . . -i divinae domus serenissimae Augustae. 7, 37, 3, 1a -es nostri, per quos solemus substantiam nostram gubernare. *cf.* CORP. V 5503 -i salt(us) Firroniani. III 13640. -r *personae i. q. tutor*: PAVL. FEST. p. 48 *v. p. 1477, 66.* ISID. orig. 10, 53 -r quod curam ferat pueris, qui adhuc eius aetatis sunt, ut negotia sua satis administrare non possint. GLOSS. ἐπίτροπος. tutor. LEX agr. (Corp. I 200) 56 -r eius . . . quei ab bonorum emptore magistro -o⟨reve emerit . . .⟩. 69 ⟨emptorive ei⟩us pro -eve eius heredive. HOR. epist. 1, 1, 102 nec -is e g e r e *me credis* a praetore dati (IVV. 14, 288 -is eget *nauta*). SEN. contr. 2, 3, 13 scio nulli a praetore -em dari, quia iniquus pater sit aut impius, sed quia furiosus; hoc autem in foro esse -em p e t e r e, quod in scholastica dementiae agere (3 praef. 17 apud praetorem urbanum -em ei petebam. QVINT. inst. 7, 4, 11 quae illic dementiae, hic petendi -is *ratio*). SEN. benef. 4, 16, 2. GAIVS inst. 2, 64 furiosi -r. VLP. dig. 2, 3, 1, 2 procurator tuus vel tutor vel -r. *sim. saepius.* 27, 4, 1, 2 si -r sit vel pupilli vel adulescentis vel furiosi vel prodigi. 46, 6, 4, 8 pertinet haec stipulatio ad omnes -es sive puberibus sive impuberibus datos propter aetatis infirmitatem, sive prodigis vel furiosis vel quibusdam aliis, ut fieri assolet, dati sint. PAVL. dig. 27, 1, 32 an aliquid intersit, si a patre vel emancipato pupillo tutor datus sit vel puberi -r. *et passim* DIG. FIRM. math. 3, 10, 4 -es aut tutores minorum. CAPITOL. Aur. 10, 12. ITALA Gal. 4, 2 (cod. e. Mar. Victorin. in Gal. p. 1174B) *heres parvulus* sub -bus (ἐπιτρόπους, VVLG. tutoribus) et actoribus est usque in praefinitum tempus a patre. SIDON. epist. 4, 24, 8. COD. Iust. 5, 12, 28 pr. consentiente generali vel speciali -e (*mulieris ad dotem dandam*). LEX Burg. Rom. 36, 3. 5. *nota*: COD. Iust. 5, 44, 1 litis defendendae -es (*ibid.* tutor pupilli).

C *de sepultura*: FVLG. serm. ant. p. 112, 9 pollinctores . . . id est cadaverum -es.

f. **cūrātrīx**, -īcis. PETR. CHRYS. serm. 176 p. 664B in componendo hominem dominicae manus -es hominibus semper assunt.

deriv. lat.: curatoricius, curatorius. *graec.*: κουρατωρ(ε)ία, κουρατορεύω. *compos.*: con-, ex-, subcurator.

cūrātōricius, -a, -um *a* curator. *adi.*: COD. Theod. 11, 1, 29 (*a. 401*) vicenis solidis, qui . . . pro equis -is petebantur. 11, 17, 2 (*a. 401*) equorum, qui -o nomine flagitantur. *cf. Seeck, PW. IV 1813.* *subst. i. qui curator fuit*: CORP. XIII 7918 (*a. 352*) aedilicio, dumvirali, -o.

cūrātōrius, -a, -um *a* curator. *i. quod ad curatorem pertinet*: GAIVS inst. 4, 82 agere nos aut nostro nomine aut alieno, veluti cognitorio, procuratorio, tutorio, -o. NOVELL. Iust. 131, 15 subiacere tutelaribus aut -is rationibus. MVTIAN. Chrysost. hom. 10, 2. CORP. XIII 7556 (*Baudobrigae*) stip(endia) . . . -a veteran(orum) IIII.

cūrātrīx *v. l. 43.*

cūrātūra, -ae *f. a* curare. PRISC. gramm. III 480, 10 *v. p. 1475, 80.* DON. Ter. Eun. 316 cura medentis est, curatio medicinae, -a diligentiae. *i. q. curatio corporis*: TER. Eun. 316 tametsi *virgo* bonast natura, reddunt -ā iunceam. SYMM. epist. 5, 31 (29) propinqua (*mulier*) . . . ad -am praeclari viri pertinens. AVG. civ. 22, 12 ut redeat tam multum *unguis*, quod corporis -a desecuit. *ingenii*: VEN. FORT. carm. praef. p. 1, 3 naturā fervidi, -a fulgidi. *i. q. munus curatoris*: CORP. VI 21383 (*a. 8 p. Chr.*). XIII 1954 (*Luguduni*) -úra eiusdem corpor(is) *vinariorum* bis funct(o). 1960.

cūrātus, -a, -um *v. sub* curo.

curcilla oppilago GLOSS. *instrumentum quo os clauditur.* [*orig. inc. Th.*]

curcio *v.* curtio. **curcuba** *v.* curcuma.

curculio, -ōnis *m.* [*orig. inc., cf. esse c.* coluber, *gr.* κυλίνδειν *sim. putat Bersu, Die Gutturalen und ihre Verbindung mit v im Lat. 135. Th.*]. *nomen vermiculi*: VARRO frg. Serv. georg. 1, 186 -o per antistoichon dictum, quasi gurgulio, quoniam paene nihil est nisi guttur. PORPH. Hor. ars 47 -o sordida vox est. *formae in* GLOSS.: gorgulio, curcurio, conculio, curcil(l)io, cuculio, g u r g u l i o (*cf. l. 74 idem trad.* PALLAD.). GLOSS. φθεὶρ σίτου. σκνίψ ὃν τινες μὲν ἀγριομύρμηκα λέγουσι, τινὲς δὲ εἶδος κώνωπος. peduculus frumenti. sosidos (σεὸς εἶδος?). peduclum tritici. vermis frugibus inimicus. vermis frugibus nocens. ⟨pe⟩duclus tritici id est tinea. genus nocivum frugibus. aemil (*anglosax.*).

PLAVT. Curc. 587 ubi nunc Curculionem inveniam? :: in tritico facillume vel quingentos -es pro uno faxo reperias. CATO agr. 92 frumento ne noceat -o. *ibid.* -o non nocebit. capp. ind. 101. VARRO rust. 1, 57, 1. 1, 63 frumentum quod -es exesse incipiunt (*cf.* COLVM. 2, 20, 6 *frumenta* quanto sunt expolitiora, minus a -bus exeduntur). VERG. georg. 1, 186 populatque ingentem farris acervom -o. VITR. 6, 6, 4 COLVM. 1, 6, 15 *sqq.* 2, 10, 11. 12. 16 PLIN. nat. 18, 302. 29, 28 SYMPH. 37 tit. ARNOB. nat. 2, 47 PALLAD. 1, 19, 2. 7, 3, 2 ZENO 1, 3, 5. AMBR. Nab. 7, 37 include ea in corde pauperum, ubi ea nullus -o consumat. *cf.* gurgulio *et* Curculio *nom. propr.* [*it.* gorgoglio, *francog.* gourguillon, *hisp.* gorgojo. *M.-L.*]

deriv.: curculiunculus (PRISC. gramm. II 108, 12).

curculiunculus, -ī *m. a* curculio *deminutive. v. l. 9.* PLAVT. Rud. 1325 sexcentos *nummos dabo.* :: -os minutos fabulare.

curcuma, -ae *f. orig. inc.* *corbis sparteus, fiscella*: CHIRON 23 curcuba calciare curabis (VEG. mulom. 1, 26, 3 spartea). 296 religas eum ad praesepem et curcubam ei impones. 545 cui et curcubam constrictam impones (= VEG. mulom. 2, 33, 1 *ubi trad.* -mam). COD. Iust. 11, 12 (11), 1 pr. de -mis vero omnem . . . gemmarum habitum praecipimus submoveri. *cf.* ISID. orig. 19, 4, 2 spirae funes, quae in tempestatibus utuntur, quas nautici suo more cucurbas (cocurbas *al.*) vocant. *graece* κούρκωμον: MALALAS p. 395, 17. HESYCH. ἐν κημῷ· κουρκούμῳ. *L.*

***cūria**, -ae *f.* [*si conferendum est c. volsc.* couehriu (*abl.*), *a* co-, com- *et* uir *ductum esse videtur; v. Planta, Gramm. d. osk.-umbr. Spr. I 440. Th.*]. *veteres a* cura *derivant*: VARRO ling. 5, 155. 6, 46 *p. 1481, 55 sqq.* frg. Non. p. 57 itaque propter curam locus quoque, quo suam quisque domo senator confert, -a appellatur. *cf.* PAVL. FEST. p. 49. CASS. DIO frg. 5, 8 Boiss. ἑκάστη δὲ τριττὺς εἰς δέκα διῃρέθη κουρίας ἤτοι φροντιστήρια· κοῦρα μὲν γὰρ ἡ φροντὶς λέγεται, καθ' ἑκάστην δὲ κουρίαν συνιόντες, οἱ εἰς αὐτὴν τεταγμένοι τινὰ τῶν καθηκόντων ἐξεφρόντιζον. POMPON. dig. 1, 2, 2, 2 *triginta* partes *populi Romulus* -as appellavit, propterea quod tunc rei publicae curam per sententias partium earum expediebat. AVG. civ. 10, 7 *p. 1487, 55.* ISID. orig. 15, 2, 28 -a dicitur eo quod ibi cura per senatum de cunctis administretur. PRISC. gramm. III 480, 10 dic nomina derivativa ex eo (*cura*): . . . -a curialis. GLOSS. a cura dicta. *aliter*: COMMENT. Lucan. 5, 32 -a dicta propter quod post bellum Sabinum . . . sic a Curibus qui Sabini erant sive propter curam rei publicae hoc nomen inventum est. GLOSS. -a id est domus a cruore dicta. DIFF. gramm. suppl. 283 cura cruciatum habet, diligentia rerum administratio, -a, quae curat. GLOSS. βουλή. βουλευτήριον. -a et ordo βουλευτήριον. V 187, 19 zoga (toga?) (= *advocatio iuridica*). tagma -a seu corus. *dat. plur.* curis: CORP. VIII 24017. XIV 2120. *notatur*: cur.: CORP. VIII 829. 2405. 22901. X 6565, 2. 5. c.: CORP. VIII 3293. *legitur apud* PLAVT. (*semel*) VARRONEM RHET. Her. CIC. SALL. VERG. HOR. PROP. OV. LIV. *etc.*; *deest apud* TER. CATONEM agr. CATVLL. LVCR. CAES. NEP. TIB. *al.* *cf. Kübler et Hülsen, PW. IV 1815.* [*loci corrupti*: VAL. MAX. 6, 5, 1 CORP. V 1863 ANON. Vales. 12, 62.]

I *pars civitatis*: FEST. p. 285 rituales nominantur Etruscorum libri, in quibus perscriptum est, quo ritu condantur urbes . . . quomodo tribus, -ae, centuriae distribuantur. AVG. in psalm. 75, 1 tribus dicuntur tamquam -ae et congregationes distinctae populorum. 121, 7 tribus alio nomine dici possunt -ae, sed non proprie. itaque tribus uno nomine alio proprie dici non possunt, sed vicino dicuntur -ae *eqs.* A *Romanae*: 1 *generatim*: PLAVT. Aul. 107 noster nostrae qui est magister -ae dividere argenti dixit nummos in viros (*cf.* 180 PS. ASCON. Verr. p. 136 [*ad* CIC. Verr. 1, 22]). DIONYS. ant. 2, 47, 4 (*ex Varrone*) [ἐν] ταῖς κουρίαις τεθῆναι τὰ ὀνόματα ὑπὸ τοῦ Ῥωμύλου κατὰ τὴν πρώτην τοῦ πλήθους διαίρεσιν τὰ μὲν ἀπ' ἀνδρῶν ληφθέντα ἡγεμόνων, τὰ δ' ἀπὸ πάγων. CIC. rep. 2, 14 *Romulus* populum . . . et suo et Tatii nomine et Lucumonis . . . in tribus tres -asque t r i g i n t a discripserat *eqs.* (LIV. 1, 13, 6 PAVL. FEST. p. 49 POMPON. dig. 1, 2, 2, 2 SERV. Aen. 8, 638). OV. fast. 2, 530 curio legitimis nunc Fornacalia verbis maximus indicit nec stata sacra facit, inque foro, multa circum pendente tabella, signatur certa -a quaeque nota, stultaque pars populi, quae sit sua -a, nescit, sed facit extrema sacra relicta die. DIONYS. ant. 2, 7, 2 ἐκάλει (Ῥωμύλος) δὲ τὰς μὲν μείζους μοίρας τρίβους, τὰς δ' ἐλάττους κουρίας, ὡς καὶ κατὰ τὸν ἡμέτερον βίον ἔτι προσαγορεύονται. εἴη δ' ἂν Ἑλλάδι γλώττῃ τὰ ὀνόματα ταῦτα μεθερμηνευόμενα . . . φράτρα . . . καὶ λόχος ἡ κουρία. *ibid.* οἱ . . . ταῖς κουρίαις ἐφεστηκότες (*cf.* 2, 65, 4 τοὺς τῶν κουριῶν ἡγεμόνας). 6, 89, 1 νεμηθεὶς . . . ὁ δῆμος εἰς τὰς τότε οὔσας φράτρας ἢ ὅπως βούλεταί τις αὐτὰς προσαγορεύειν, ἃς ἐκεῖνοι καλοῦσι κουρίας. FEST. p. 245 publica sacra quae publico sumptu pro populo fiunt, quaeque pro montibus, pagis, -is, sacellis. PAVL. FEST. p. 49 *fusius de curiis agit.* p. 54 cum essent Romae triginta et quinque tribus, quae et -ae sunt dictae *eqs.* (*cf.* EVGRAPH. Ter. Ad. 438 tribulis autem significat ex eadem tribu, hoc et ex eadem -a. *cf. l. 51. 84*). p. 55 celeres antiqui dixerunt, quos nunc equites dicimus . . . qui primitus electi fuerunt ex singulis -is deni, ideoque omnino trecenti fuere. APPIAN. bell. civ. 3, 94, 389 κουρίας . . . ἐς μέρη τὰς φυλὰς ἢ τοὺς δήμους διαιροῦντες καλοῦσιν (Ῥωμαῖοι), ὡς Ἕλληνες, εἰκάζοντι φάναι, φατρίας. SERV. Aen. 9, 368 Romani equites primo trecenti fuerunt; de singulis enim -is deni dabantur, quas triginta fuisse diximus (*sc.* 8, 638 *v. supra l. 61*). AVG. in psalm. 121, 7 una civitas multas -as habet, sicut Roma t r i g i n t a q u i n q u e -as habet populi. hae dicuntur tribus (*cf. l. 76.*

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

CASSIOD. in psalm. 121, 4 sic enim illi genti [*sc. Israeliticae*] ad numerum filiorum Iacob duodecim tribus fuerunt, sicut Romano populo triginta quinque -ae). LYD. mag. 1, 16 ἑκατὸν τὸν ἀριθμὸν γέροντας ἐκ πασῶν τῶν κουριῶν — ἀντὶ τῶν φυλῶν — ἐπιλέξασθαι τὸν Ῥωμύλον. *nota metonymice i. q.* comitia curiata: CIC. dom. 77 quaero, si aut negasses aut tacuisses *in te P. Fonteium vitae necisque potestatem habere ut in filium*, si tamen id XXX -ae iussissent, num id iussum esset ratum? 2 *singulae curiae*: LIV. 9, 38, 15 *Papirio* legem curiatam de imperio ferenti triste omen diem diffidit, quod Faucia -a fuit principium, duabus insignis cladibus, captae urbis et Caudinae pacis, quod utroque anno eiusdem -ae fuerat principium; Macer Licinius tertia etiam clade, quae ad Cremeram accepta est, abominandam eam -am facit. FEST. p. 174 Foriensis Raptae Veliensis (Vellensis *cod.*) Velitiae *-ae. l. 61.* PAVL. FEST. p. 366 Titia quoque -a ab eodem rege est dicta.

B *aliarum civitatum*: *Italiae*: LEX Tarent. (Ephem. epigr. IX p. 1 *sqq. aetatis Ciceronianae*) 15 antequam maior pars -arum quemque eorum, quei magistratum eis comitieis petent, renuntiabit. SERV. auct. Aen. 1, 17 in sacris Tiburtibus ..., ubi sic precantur 'Iuno curitis tuo curru clipeoque tuere meos -ae vernulas'. CORP. XI 3593 (*Caere*) -ae Aserniae. XIV 2114 (*Lanuvii*) municipes curiales ⟨e⟩t -a ⟨...⟩amonal. 2120 viritim divisit decurionibus et Augustalib(us) et curis n(ummos) XXIIII et curie mulierum epulum duplum dedit. *Siciliae*: INSCR. Notiz. degli scavi 1905 p. 217 universa -a in coetu splendidusuo (*sic*) patrono ... statuam conlocavit. *Sardiniae*: CORP. X 7953 (*Turris Libisonis*) -ae XXIII et ministri Larum Aug. *Hispaniae*: CORP. II 1346 (*Acinipo, Hisp. Baetica*) genio oppi⟨di⟩ sacrum. M. Servilius ... Asper Ceut ... sacroru⟨m⟩ -arum ... d. s. p. ⟨d.⟩. LEX Malac. (Corp. II 1964) 1, 36 ea distributione -arum, de qua supra conprehensum est, suffragia ferri debebunt. 1, 43 *sqq.* in qua -a incolae suffragia ferant *eqs.* 2, 7 uno vocatu omnes -as in suffragium vocet. 2, 10 *sqq.* curato, ut ad cistam cuiusque -ae ex municipibus eiius municipi terni sint, qui eiius -ae non sint, qui suffragia custodiant (2, 22). 2, 21 *al.* *saepissime memorantur in Africa, v.* CORP. VIII ind.; *nota iuncturas*: CORP. VIII 1827 curiales -arum decem (*cf.* 974 -ae Aeliae. 72 -ae Antoniae. 2405 -ae Commodae. 17906 eius *sc. -ae Marciae*). 1828 populus curiar(um) X (11340 splendidissimus ordo et universus popul⟨us⟩ -arum col(oniae) Sufetulensis. 11349). 1845 L. Aemilius ... rei -ae suae donavit. 2714 -ae Sabinae seniores. 22901 iuventus cur(iae) Vlp(iae). 17831 epulo -arum *dato* d(ecurionum) d(ecreto). 5276 singulae -ae (4202 et condecurionibus sportulas duplas et -is sing(ulis sestertios) CXX n(ummos). 24017). 240 universae -ae (826. 1882. 1888. 10523 [?]. 11332 *al.*). 1882 -ae universae et Augustal(es) (16556. 1888 universae -ae ⟨et A⟩ugustales. 16558). 1889 -is et Augustali(bus) (16556. 16559. 16560). *cognomina*: Aelia (974 *Neapolis*). Antonia (72 *Gurza*). Antoniniana (3293 *Lambaesis*). Aug(usta) (3293 *Lambaesis.* 22900 *Leptis minor*). Aur(elia) (3293 *Lambaesis*). Caelestia (14613 *Simitthus.* 829 *Turca*). Commoda (2405 *Thamugadi*). Iovia (3302 *Lambaesis*). Iulia Felix (2596 *Lambaesis*). Iulia et Traiana (3516[add.] *Lambaesis*). Marcia (17906 *Thamugadi*). Papiria (2712 *et* 3293 *Lambaesis*). Poblicia (INSCR. Revue archéol. 4 sér. XII 1908 p. 444). Sabina (CORP. VIII 2714 *Lambaesis*). Saturnia (3293 *Lambaesis*). Sexverviana (*i. Severiana.* 8655 *Mons*). Traia(na) (3293 *et* 3516[add.] *Lambaesis*). Vlp(ia) (22901 *Leptis minor*).

II ***aedificium***: VARRO ling. 5, 155 -ae duorum generum, nam et ubi curarent sacerdotes res divinas ut -ae veteres, et ubi senatus humanas ut -a Hostilia, quod primus aedificavit Hostilius rex. *cf.* 6, 46 -ae, ubi senatus rempublicam curat et illa, ubi cura sacrorum publica, ab his curiones. **A** *aedes, ubi sacrificia fiunt*: *XXX -arum*: VARRO ling. 5, 83 curiones dicti a -is, qui fiunt, ut in his sacra faciant. 5, 155 -ae veteres (*v. supra l. 56.* FEST. p. 174 novae -ae proximae compitum Fabricium aedificatae sunt, quod parum amplae erant veteres a Romulo factae, ubi is populum et sacra in partes triginta distribuerat, ut in is ea sacra curarent; quae cum ex veteribus in novas evocarentur, septem [quattuor *corrigendum?*] -arum per religiones evocari non potuerunt. itaque Foriensis, Raptae, Veliensis [Vellensis *cod.*], Velitiae res divinae fiunt in veteribus -is. TAC. ann. 12, 24 certis spatiis interiecti lapides *Romae quadratae* per ima montis Palatini ad aram Consi, mox -as veteres *eqs.* SERV. Aen. 8, 361 *Augustus* natus est in -is veteribus. REG. urb. p. 15, 11 regio X. Palatium. continet ... -am veterem. *cf.* CVRIOS. urb. reg. 10 p. 14, 9). VARRO ling. 6, 15 Fordicidia ... quod eo die publice immolantur boves praegnantes in -is complures. OV. fast. 4, 635 ter denas -a vaccas accipit et largo sparsa cruore madet. DIONYS. ant. 2, 23, 2 ἑστιατόριον γὰρ ἦν κατεσκευασμένον ἑκάστῃ φράτρᾳ καὶ ἐν αὐτῷ καθωσίωτό τις ... ἑστία κοινὴ τῶν φρατριῶν. ὄνομα δὲ καὶ τοῖς ἑστιατορίοις ἦν, ὅπερ ταῖς φράτραις, κουρίαι καὶ μέχρις ἡμῶν οὕτω καλοῦνται. 2, 50, 3 ἐν ἁπάσαις ... ταῖς κουρίαις (Ῥωμύλος) Ἥρᾳ τραπέζας ἔθετο κυρίτιδι λεγομένῃ. FEST. p. 254 (*locus dubius huc pertinere videtur*). *cf.* PAVL. FEST. p. 62 curionia sacra, quae in -is fiebant. CORP. VI 975a II 1 (*a. 136*) vico -arum. -a Acculeia *v. vol. I p. 252, 3.* -a Calabra *v. nom. propr. p. 65, 61.* -a Saliorum: CIC. div. 1, 30 Romuli lituus ... cum situs esset in -a Saliorum, quae est in Palatio, eaque deflagravisset, inventus est integer (*cf.* CORP. VI 2158 mansiones Saliorum Palatinorum). *fortasse huc pertinet*: PAVL. FEST. p. 49 -a Tifata (curia tifana *codd.*) a Curio dicta est, quia eo loco domum habuerat. p. 366 Tifata iliceta. Romae autem Tifata -a. *adde*: CORP. VI 10154 locatione statuae in acletarum (*sic*) -a.

B *aedificium, quo senatus convenit*: GLOSS. βουλευτήριον domus consilii; ubi ordo consilium init; id est domus a cruore dicta, in qua componuntur omnia sive martyres occiduntur sive epistulae accipiuntur. **1** *Romae*: **a** *proprio nomine significata*: -a Hostilia: VARRO ling. 5, 155 *p. 1481, 55.* 7, 10 -a Hostilia templum est et sanctum non est. CIC. fin. 5, 2 -am nostram — Hostiliam dico, non hanc novam, quae minor mihi esse videtur, posteaquam est maior — ... intuens. LIV. 1, 30, 2 templum ... ordini ab se aucto -am fecit *Tullus Hostilius*, quae Hostilia usque ad patrum nostrorum aetatem appellata est. 5, 55, 1 cum senatus ... in -a Hostilia haberetur. 22, 55, 1. VELL. 2, 12, 6 homines ... exitiabiles *Marius* in Hostilia -a morte multavit. 2, 26, 2 in -a Hostilia. VAL. MAX. 9, 5, 2. PLIN. nat. 35, 22 tabulam ... proposuit in latere -ae Hostiliae. GELL. 14, 7, 7 et in -a Hostilia et in Pompeia et post in Iulia, cum profana ea loca fuissent, templa esse per augures constituta, ut in iis senatusconsulta more maiorum iusta fieri possent. SCHOL. Cic. Bob. p. 61, 8 Hild. -a Pompeia: CIC. div. 2, 23 *Caesar* ... in -a Pompeia ante ipsius Pompeii simulacrum ... trucidatus (GELL. 14, 7, 7 *supra l. 19* EMPOR. rhet. p. 569). SVET. Iul. 80 senatus Idibus Martiis in Pompei -am edictus est (84 in -a Pompei). 81 Pompeianae -ae (SERV. Aen. 1, 286). -a Iulia: MON. Ancyr. 6, 18 ⟨clupeusque aureu⟩s in cúriá Iúliá positus. SVET. Cal. 60 senatus in asserenda libertate adeo consensit, ut consules primo non in -am, quia Iulia vocabatur, sed in Capitolium convocarint. GELL. 14, 7, 7 *supra l. 19.* ACT. lud. saec. Sept. Sev. 1, 5 in comitio in -a Iulia XVV⟨ir⟩i s. f. an⟨te⟩ suggestum a⟨m⟩plissim⟨orum consulum consti⟩terunt. -a Octaviae: PLIN. nat. 36, 28 in -a Octaviae. -a Pompiliana: VOPISC. Aurelian. 41, 3 cum ... senatus amplissimus in -am Pompilianam convenisset. Tac. 3, 2. **b** *sine adiectivo* (*nonnulla de his etiam ad III A pertinent*): CATO inc. libr. frg. 2 quod iter longius arduiusque erat a -a. TITIN. com. 60 in foro aut in -a posita potius quam rure apud te in clausa (forum *et* -a: CIC. Catil. 1, 32. 2, 1 non in campo, non in foro, non in -a, non denique intra domesticos parietes pertimescimus. 2, 5 hos, quos video volitare in foro, quos stare ad -am, quos etiam in senatum venire. 3, 20 si illud signum [*simulacrum Iovis*] ... solis ortum et forum -amque conspiceret. 4, 2. Mur. 84 in urbe, in foro ... non nemo etiam in illo sacrario rei publicae, in ipsa, inquam, -a non nemo hostis est. 85 versabitur in rostris furor, in -a timor, in foro coniuratio, in campo exercitus, in agris vastitas. Sull. 26. dom. 5 obsessione templorum, occupatione fori, oppressione -ae. 13 fori depopulator, obsessor -ae. 67 quam facile ... Cn. Pompeium foro -aque privarit. p. red. in sen. 19 Sest. 53. 75 forum, comitium, -am. 90 tuto esse in foro, in templo, in -a. Vatin. 22 cum ... M. Bibulum foro, -a, templis, locis publicis omnibus expulisses. har. resp. 6 qui urbem totam, qui -am, qui forum, qui templa omnia caede incendiisque terreret. Mil. 91 Deiot. 6. div. 2, 142 cum aut in foro magistratus aut in -a senatum video. off. 3, 2 extincto ... senatu deletisque iudiciis quid est quod dignum nobis aut in -a aut in foro agere possimus? epist. 4, 6, 2. LIV. 2, 23, 11 ceteros metus non -a modo sed etiam foro arcebat. 2, 55, 9. 3, 17, 4. 45, 2, 4 *legati* in forum ad -am perrexerunt. MON. Ancyr. 6, 26 ⟨et in -a et⟩ in foro Aug. sub quadrigis [ἐν τῷ βουλευτηρίῳ]. SEN. dial. 2, 12, 2 in campo foroque et in -a. 7, 7, 3 virtutem in templo convenies, in foro, in -a, pro muris stantem. epist. 47, 16. QVINT. inst. 11, 1, 47 in foro, -a, campo, theatro, domi. TAC. ann. 1, 7. 3, 36. SVET. Cal. 44. *cf. p. 1483, 83. 1484, 4. 23*). VARRO Men. 411 ecce ... quidam navicularius semustilatus rumpit se in -am. CALID. or. frg. Non. p. 208 horrea -aque et tabulariae publicae. CIC. Catil. 1, 32 obsidere cum gladiis -am. dom. 130 *signum Concordiae* C. Cassius censor cum in -am transtulisset *eqs.* Sest. 144 defensorem templorum atque tectorum, praesidium -ae. har. resp. 47 *exercitum C. Caesaris* signis infestis in -am se immissurum. Scaur. 46 -a illa vos de gravissimo principatu patris (*sc. M. Aemilii Scauri*) fortissimoque testatur. Planc. 71 stante urbe et -a. Mil. 90 *sq.* Marcell. 10 parietes ... huius -ae tibi gratias agere gestiunt. Phil. 14, 15 cives unum se in locum ad illam -am furiis potius suis quam rei publicae infelicem congregabant. rep. 2, 31 *Tullus Hostilius* fecit ... et saepsit de manubiis comitium et -am (LIV. 22, 7, 7 frequentis contionis modo turba in comitium et -am versa. ASCON. Mil. p. 43 erant enim tunc rostra non eo loco quo nunc sunt, sed ad comitium, prope iuncta -ae. PLIN. nat. 35, 27 *Augustus* in -a quoque, quam in comitio consecrabat, duas tabulas impressit parieti. S. C. de nund. salt. Beg. [Corp. VIII 11451] 5 in comitio in -a). CIC. fin. 3, 7 quippe qui (*M. Cato*) ... in ipsa -a soleret legere saepe, dum senatus cogeretur (*cf.* VAL. MAX. 8, 7, 2). CARM. Suet. Iul. 80 Gallos Caesar in triumphum ducit, idem in -am. SALL. Catil. 43, 3 se ... impetum in -am facturum. VERG. Aen. 7, 174 hoc illis (*regibus*) -a templum *erat* (*cf.* SERV. *ad l.* quia -a non erat nisi in augurato loco). PROP. 4, 1, 11 -a, praetexto quae nunc nitet alta senatu, pellitos habuit, rustica corda, patres. 4, 4, 13 ubi nunc est -a saepta, bellicus ex illo fonte bibebat equus.

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

OV. ars 3,117 -a consilio nunc est dignissima tanto: de stipula Tatio regna tenente fuit. met. 15,802 neque enim locus ullus in urbe ad facinus diramque placet nisi -a caedem *Caesaris*. fast. 3,140 ante tuas fit idem (*laurea*), -a prisca, fores. LIV. 1, 48, 3 *Servium* e -a in inferiorem partem per gradus deiecit; inde ad cogendum senatum in -am rediit. 8, 33, 9. 22, 7, 14. 22, 60, 1 manus ... ad -am tendebant. 27, 10, 5. 38, 56, 12 *Scipionem* prohibuisse statuas sibi in comitio, in rostris, in -a ... poni (*cf.* VAL. MAX. 4,1,6). 41, 27, 7. 45, 2, 1 senatus in -a habitus. 45, 2, 4. MON. Ancyr. 4,1 -am et continens ei chalcidicum...feci. 6,34 -am cum ch⟨alcidico⟩. VAL. MAX. 5, 3, 1. 8, 15, 2 ASCON. Mil. p. 46. 51. LVCAN. 5, 32 -a solos illa videt patres, plena quos urbe fugavit. PLIN. nat. 7,212 cum *accensus* a -a inter rostra et graecostasim prospexisset solem. 34, 26 eae *statuae* stetere, donec Sulla dictator ibi -am faceret. 35,131 Nemea...quam in -a diximus positam. SIL. 11, 252 nondum tibi -a necdum templorum intrati postes. TAC. Agr. 45 obsessam -am (FLOR. epit. 3, 21, 20). hist. 1, 85. ann. 2,34 -am relinquebat. 3,57 senatus consulta aureis litteris figenda in -a. 4, 8. 6, 18. 40. 12, 5. 13, 4. 14, 2. PLIN. epist. 8, 6, 5 nec expiata postea -a est. SVET. Iul. 76 sedem auream in -a et pro tribunali (AMM. 16, 10, 13). 88 Aug. 31. 53 die senatus numquam patres nisi in -a salutavit. 58. 100 Victoria quae est in -a. Dom. 23 repleta ... -a. FLOR. epit. 4, 2, 91 suggestus in -a. 4, 7, 2 FRONTO p. 196, 3 N. PANEG. 11, 29 nos ad -am sollemnia diei huius senatusconsulta ducebant. LAMPR. Alex. 6, 2 in -am, hoc est in aedem Concordiae templumque inauguratum. TREB. Claud. 3,3 illi... clypeum aureum...in Romana -a collocatum est (7, 6 OROS. hist. 7, 23, 1). VOPISC. Tac. 9, 2 statuam argenteam in -a. AVSON. 300, 9 nostris (*sc. Romanorum*) negotiis sua loca sortito data: campus comitiis, ut conscriptis -a. 319, 5 -a me duplex (*Burdigalensis et Romana*) et uterque senatus habebat. 419, 3 Romanus populus, Martius campus, equester ordo, rostra, ovilia, senatus, -a, unus mihi omnia Gratianus. AMM. 26, 6, 18 petit -am. 28, 1, 42 scopae florere sunt visae, quibus nobilitatis -a mundabatur. VVLG. I Macc. 8,15 (βουλευτήριον). AVG. civ. 3, 28 de ipsa -a, tamquam de carcere producebantur ad gladium. 3, 30 in ipsa -a. MART. CAP. 4,364 OROS. hist. 4, 16, 9. 6, 17, 1. SIDON. epist. 1, 7, 9 procedit noster *reus* (*sc. Arvandus*) ad -am. *cf.* LIB. pontif. p. 50, 4 *Silvester* constituit, ut nullus clericus propter causam quamlibet in -a introiret nec ante iudicem cinctum causam dicere nisi in ecclesia (*cf. Mommsen ad l.; v. etiam p. 1482, 8*).

singulae partes -ae (*nonnulla pertinent ad 2*): cella: CAPITOL. Pert. 4, 9 de castris nocte cum ad senatum venisset et cellam -ae iussisset aperiri. fores: LIV. 27, 50, 9 tanto ... certamine ac tumultu populi ad fores -ae concursum est, ut adire nuntius non posset. OV. fast. 3, 140 *supra l. 3.* VAL. MAX. 3, 2, 18 ante fores -ae constitit. TAC. ann. 2, 29 lectica delatus ad fores -ae. PLIN. epist. 8, 14, 5 assistebant -ae foribus. LIV. 1, 36, 5 statua Atti ... in comitio in gradibus ipsis ad laevam -ae fuit. PLIN. nat. 35, 22 in latere -ae Hostiliae. limen: CIC. har. resp. 2 concidit in -ae paene limine. LIV. 3, 41, 4. 5, 7, 9 limine -ae continebatur senatus. 45, 44, 20 PLIN. nat. 7, 182. TAC. ann. 2, 37 ante limen -ae. 3, 36. 6, 2. PLIN. epist. 1, 8, 17 cum ... plebem ipsam ... limine -ae parietibusque discreverim (*in imagine*). parietes: LIV. 2, 28, 8 intra parietes -ae. PLIN. epist. 1, 8, 17 *l. 50.* paneg. 75 acclamationes quidem nostrae parietibus -ae claudebantur. CIC. Att. 3, 15, 6 quoddam caput legis Clodium in -ae poste fixisse. vestibulum: LIV. 1, 48, 1 a vestibulo -ae magna voce ... inquit .... 2, 48, 10 in vestibulo -ae. 6, 26, 3. 4. 7, 31, 5. 22, 59, 16. 23, 12, 1. 23, 20, 5. 24, 24, 9 *p. 1484, 10.* 30, 21, 5. 30, 24, 10 in -ae vestibulo. 45, 24, 12 omni auro et argento ... in comitio, in vestibulo -ae vestrae cumulato (*oratio Rhodiorum*).

2 *aliarum civitatum*: *generatim*: VERG. Aen. 11, 380 non replenda est -a verbis (*Turnus loquitur; cf.* 11, 234 ergo concilium magnum primosque suorum imperio accitos alta intra limina cogit *Latinus*). VITR. 5, 2, 1 aerarium, carcer, -a foro sunt coniungenda ... maxime quidem -a in primis est facienda ad dignitatem municipii sive civitatis. PLIN. epist. 1, 8, 16 hunc ipsum sermonem non apud populum, sed apud decuriones habui, nec in propatulo, sed in -a (*in imagine; cf.* 1, 8, 17 *supra l. 50*). *speciatim: apud scriptores: Athenis*: VAL. MAX. 5, 4 ext. 2 plus ... laudis in carcere quam in -a assecutus es (*sc. Cimon*). SEN. dial. 7, 27, 1 Socrates ex illo carcere quem intrando purgavit omnique honestiorem -a reddidit, proclamat *eqs.* 9, 5, 1 coibat cotidie carnificum triste collegium et infelix -a tyrannis angustabatur (*agitur de triginta tyrannis*). AVSON. 300, 7 *Atticis* theatrum -ae praebet vicem. *nota*: IVV. 9, 101 occulta teges ut -a Martis Athenis (HIER. epist. 70, 2 *Paulus* apud Athenienses in Martis -a disputans. MART. CAP. 9, 999 *satura loquitur*: possem ... *prodire* comis utque e Martis -a). *Camuloduni*: TAC. ann. 14, 32 feminae in furorem turbatae adesse exitium canebant, externosque fremitus in -a eorum (*Camulodunensium*) auditos. *Capuae*: LIV. 23, 2, 9 claudam ... in -a vos. 23, 2, 10. 23, 3, 3. 8. 26, 13, 1. *Carthagine*: SIL. 11, 500 multo patrum stipatur -a coetu. *Catinae*: CIC. Verr. 5, 100. *Concordiae*: FRONTO p. 193, 14 N. ususne est *Volumnius* ... omnibus decurionum praemiis commodisque, cenis publicis, in -a, in spectaculis? *Mytilenis*: HIST. Apoll. rec. A 45 in publico in foro in -a (rec. B ad -am mittit et convocatis omnibus maioribus civitatis clamavit). *Rhodi*: CIC. rep. 3, 48 *Rhodii* et in theatro et in -a res capitales et reliquas omnes iudicabant. *Salamine*: CIC. Att. 6, 1, 6 inclusum in -a senatum Salamine. 6, 2, 8. *Sirmii*: AMM. 30, 5, 16 apud Sirmium fulmen palatii et -ae partem incendit et fori. *Syracusis*: CIC. Verr. 3, 47 tantus in -a clamor factus est, ut populus concurreret. 3, 50 in -a Syracusis, quem locum illi βουλευτήριον nomine appellant, honestissimo loco et apud illos clarissimo. 3, 145. 5, 119 in qua (*Achradina*) ... amplissima est -a. 5, 137. 139 in -a positum monumentum. 5, 143. LIV. 24, 22, 1 populus omnis ... in Achradinam ad -am convenit. 24, 24, 4. 6. 9 ante -am. *ibid.* in vestibulo -ae. *Thermis*: CIC. Verr. 3, 112 aenea tabula fixa Thermis in -a. *Tibure*: LIV. 9, 30, 7. *Troiae*: OV. met. 13, 197 intrata est altae mihi -a Troiae. *nota: i. q. inferorum domus*: CLAVD. 3, 40 complentur vario ferrata sedilia coetu (*sc. Discordiae, Famis, Senectutis, Morbi al.*) torvaque collectis stipatur -a monstris.

in titulis: CORP. I 1341 (= XI 3583) -am tabularium subseliarium loco privato de sua pecunia c(olonis) C(astri) N(ovi) f(aciundum) coeravit. II 3538 (*Murciae*) -am sua impensa f(aciendam) c(uravit). III 3148 (*Apsori*) porticum -am ... faciundum curavere. 8817. V 2856, 7 (*Patavii*) praefecti decuriones consuluerunt ... in -a. V 5447 (*Clivii*). VIII 1548 (*Agbia*) *p. 1486, 49.* 11774 (*Mididi, a. 290—292*) -a a solo ex⟨tructa cum gradibus et porticibu⟩s. 24095 (*Pupput, saec. IV*) forum ... cum aedibus ... et -a meliori cultu restituit. 14683 (*Simitthus*) -a Iovis. IX 4065 (*Carsiolis*). 3429 (*Peltuini*) Peltuini Vestinis in -a Aug. ordinem habentibus. X 1126 (*Abellini*). 4643 (*Calibus*) in -a Torq(uatae?) Vitr(asia). 1453 (*Herculanei*). 476, 4 (*Paesti*) in -a Caesarea. 1782 (*Puteolis*) in -a basilicae Augusti ⟨An⟩nianae. *cf.* 1783 in -a templi basilicae Augusti Annianae. XI 6481 (*a. 148*) clipeo posito in -a. 5996 (*Sestini, a. 375*) genium -ae dedicatum in istatuam in -a Aug(usta) positum. VI 1492 Ferentini in -a aedis Mercurii. XIV 2795 (*Gabiis*) Gabis in municipio in -a Aelia Augusta.

III *metonymice i. q.* **senatus**: CIC. de orat. 3, 167 ex quo genere (*sc. metonymia*) haec sunt ... '-am' pro senatu, 'campum' pro comitiis, 'togam' pro pace. PAVL. FEST. p. 94 gerusia -a ab aetatis vocabulo dicta. GLOSS. βουλὴ ἐπὶ τοῦ συστήματος. βουλή. senatus. consilium. conventus et contio idem est, id est curas (*sic*). V 367, 14 in -a: in medlae (moethlae) (*anglosax.* moeđle *dat. sing. vocis* moeđel '*contio, conventus populi*' = *in contione*). A *Romae* (*cf. sub II B 1*): VARRO Men. 452 hunc vocasset e liquida vita in -ae vestrae faecem. RHET. Her. 4, 21, 29 hic, tametsi videtur esse honoris cupidus, tantum tamen -am diligit, quantum Curiam? CIC. Q. Rosc. 17 ita dignissimus est scaena propter artificium, ut dignissimus sit -a propter abstinentiam. Verr. 3, 76 quando ... homo tantae luxuriae atque desidiae nisi Februario mense aspirabit in -am? Font. 43 inserite oculos in -am. Cluent. 119 ut ... hominibus ignominia notatis neque ad honorem aditus neque in -am reditus esset. 129 habebit ... -a senatorem, populus Romanus iudicem, res publica civem ... quemquam, qui *eqs.* Flacc. 57 speculatur atque obsidet rostra vindex temeritatis et moderatrix officii -a (Cael. 59 in -a ... in rostris ... in republica. Pis. 7 ut semper in rostris -am, in senatu populum defenderim. Cato 32. de orat. 3, 63 nos avocat a rostris a iudiciis a -a. VAL. MAX. 4, 1, 12 ubi illa tot in -a iurgia? ubi tot multae pro rostris altercationes? TERT. spect. 22 arcentes -a rostris senatu equite ceterisque honoribus. PANEG. 12, 47). CIC. Sest. 97 maximorum ordinum homines, quibus patet -a. 128 quem -a magis requisivit, quem forum luxit, quem aeque ista tribunalia desideraverunt? (Vatin. 8 forum maestum, muta -a. Lig. 37 fac igitur, quod ... fecisti nuper in -a, nunc idem in foro. Phil. 7, 7. 13, 39 fin. 4, 21. ac. 2, 3 tanta vis virtutis atque ingenii peregrinata afuit ab oculis et fori et -ae. nat. deor. 3, 69 domus ... forum ... -a, campus, socii, provinciae. de orat. 1, 32 forum subsellia rostra -amque. 3, 86 forum ... -am ... causas ... rempublicam. Att. 12, 21, 5 cum foro, sine iudiciis, sine -a. 12, 23, 1 epist. 4, 3, 4. 5, 13, 4 odium temporum hominum fori -ae. 7, 33, 2. 9, 2, 5 LIV. 2, 29, 6. 5, 27, 11. 7, 6, 12. 9, 46, 11 VELL. 2, 126, 2 VAL. MAX. 2, 9 praef. SEN. dial. 2, 6, 7 perdiderunt ... ambitiosi -am et forum et loca exercendis in publico vitiis destinata. 9, 11, 7 forum -a sermo. epist. 73, 4 reliquit et -am et forum et omnem administrationem rei publicae. 77, 17 LACT. inst. 3, 3, 14 OROS. hist. 6, 15, 2. ENNOD. epist. 5, 2 p. 125, 14 non est bonis partubus infecunda Liguria: nutrit foro germina, quae libenter amplectatur et -a. CARM. epigr. 1411, 11 te fora, te cuncti, te magnum -a quaerit). CIC. Sest. 129 quod est postridie decretum in -a. Vatin. 10 huic civitati, huic rei publicae, huic urbi, his templis, aerario, -ae, viris his, quos vides. prov. 38. Pis. 32 luctum senatus ... -ae taciturnitatem annuam. 40 quodsi non ... in perpetuum tibi -am praeclusisses. Phil. 4, 14. 7, 23 -am populi Romani. 11, 19 ambitionem induxero in -am. de orat. 1, 27 ut dies ... -ae fuisse videretur, convivium Tusculani. 3, 164 nolo 'stercus -ae' dici Glauciam. orat. 148 quae quidem me antea in iudicia atque in -am deducebant, nunc oblectant domi. Att. 1, 20, 3 a -a ... nulla me res divellet. 2, 1, 8. 9, 5, 1. 10, 8, 3 ad Q. fr. 2, 4, 5 epist. 5, 2, 8. HOR. carm. 2, 1, 14 insigne maestis praesidium reis et consulenti, Pollio, -ae. 3, 5, 7 pro -a inversique mores! OV. am. 3, 8, 55 -a pauperibus clausast. trist.

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

4, 10, 35 -a restabat (*sc. ut senator fierem*): clavi mensura coacta est. Pont. 4, 4, 35 -a te excipiet. fast. 2, 127 sancte pater patriae, tibi plebs, tibi -a nomen hoc dedit. 5, 63 nec nisi post annos patuit tunc -a seros. LIV. 1, 46, 2 *Tarquinius* criminandi Servi apud patres crescendique in -a sibi occasionem datam ratus est. 1, 53, 6 quam in -a solitudinem fecerit (23, 22, 2 solitudinem -ae). 2, 23, 14 frequenti ... -a (SVET. Iul. 22). 2, 24, 3 -a maesta ac trepida (PLIN. epist. 8, 14, 8 -am trepidam et elinguem). 2, 28, 4 nunc in mille -as contionesque, cum alia in Esquiliis, alia in Aventino fiant concilia, dispersam et dissipatam esse rem publicam (3, 41, 2 aut in -a aut in contione. 10, 45, 1 VAL. MAX. 6, 1, 9. 6, 4, 2 SEN. dial. 4, 25, 4 QVINT. decl. 379 p. 423, 24). LIV. 3, 39, 6 in -a ... extra -am. 4, 48, 15 cum ex omnibus partibus -ae tribuni appellarentur (30, 21, 10 ex omni parte. 30, 22, 6). 8, 5, 7 quemcumque in -a Latinum vidisset. 23, 31, 7 fremitus in -a ortus. 30, 35, 10. 41, 24, 3 -a populi Romani. 44, 15, 3. 45, 22, 2 venimus in -am Romanam (CAPITOL. Pert. 3, 2. IOS. arch. 18, 1 [Rufin. hist. 1, 5, 4] vir unus ex consessu -ae Romanae usque ad gradum consulatus ascendens [Euseb. chron. τῶν εἰς τὴν βουλὴν συναγομένων]. ENNOD. opusc. 1, 22 p. 267, 18 Romanae fax -ae). VAL. MAX. 2, 2, 1 fidum erat et altum rei publicae pectus -a. 2, 2, 3 aures -ae. 6, 6, 5 illam -am mortalium quis concilium ac non Fidei templum dixerit? 9, 7 -a castris cedere se confessa (AVSON. 279, 4 -a quod castris cesserat imperio. CLAVD. 8, 10 in mediis effulget -a castris). *al.* ORAT. imp. Claud. (Corp. XIII 1668) 2, 4. 8. 10. SEN. dial. 8, 3, 1 si quis semper unius *sententiam* sequitur, non in -a sed in factione est (*cf.* TERT. apol. 39 *infra l. 69*). benef. 5, 15, 5 quibus ... -a extra muros praeberetur. LVCAN. 1, 487 -a et ipsi sedibus exiluere patres (PETRON. 119, 41 -a patrum. CALP. ecl. 1, 62 ENNOD. carm. 1, 8, 25 p. 530). 3, 108. 5, 11 peregrina ac sordida sedes Romanos cepit proceres, secretaque rerum hospes in externis audivit -a tectis. LAVS Pis. 67. PLIN. nat. 15, 74 *Cato* attulit quodam die in -am ... ficum. SIL. 6, 456. 15, 457. STAT. silv. 1, 4, 41 -a felix (4, 4, 76). 4, 1, 10 IVV. 8, 91. TAC. ann. 6, 3 statim -a, deinde Italia exactus est (12, 59). PLIN. epist. 5, 13, 2. 8, 6, 14. paneg. 92 suffragator in -a, in campo declarator. SVET. Tib. 61 in media -a. *al.* Claud. 40. TERT. anim. 33 cui -a, cui populus suffragiis immolat (CAPITOL. Opil. 11, 6). PANEG. 9, 20. 10, 35. 11, 24 SPART. Sept. Sev. 6, 8. 7, 4 CAPITOL. Max. Balb. 1, 3. TREB. trig. tyr. 3, 9 praesente ⟨quo⟩ (*sc. Postumo*) ... non in -a dignitas pereat (33, 1 vir plane militaris et antiquae in -a dignitatis). VOPISC. Tac. 19, 5 AVSON. 364, 12. 419, 3. SYMM. epist. 1, 89, 1 (*a. 370—375*) facundiam tuam -ae magis quam caveae convenire. AMM. 22, 7, 3 frequentabat ... -am. CLAVD. 17, 258 illumque habitum (*sc. consularem*) quo iungitur aulae -a (28, 596 habituque Gabino principis et ducibus circumstipata togatis iure paludatae iam -a militat aulae. ENNOD. dict. 13, 5 p. 465, 21 mecum centuriae, ... mecum Severum et Paterium et aula veneratur et -a). CLAVD. 19, 58. 20, 74. 22, 300. 28, 652 cuius *anni* cunabula fovit -a. AVG. civ. 2, 12 itane pluris tibi habenda est existimatio -ae vestrae quam Capitolii, immo Romae unius quam caeli totius. MART. CAP. 5, 429 post -arum fata (*sc. Romanae et Atheniensis*). MARCELL. chron. II p. 91, 32 -am fragilem ... vel praepaventem fovit vel dependentem tutatus est. RVT. NAM. 1, 13 religiose patet peregrinae -a laudi nec putat externos, quos decet esse suos. SIDON. epist. 1, 6, 2 si semel ... viderit domicilium legum, gymnasium litterarum, -am dignitatum, verticem mundi. ENNOD. opusc. 1, 57 p. 276, 23 coronam -ae innumero flore velasti. 6, 19 p. 408, 22 in ipsis (*Festo et Symmacho*) est nobilis -ae principatus, quos vidisse erudiri est. dict. 8, 12 p. 449, 13 sacri iam rudimenta venerare collegii: ad Latiaris -ae proficiunt sidera, quos vides scintillis modicis futurum lumen ostendere. PRISC. Anast. 194 -a perversis iam cessat moribus omnis nec licet iniustis solito contemnere leges. CASSIOD. var. 9, 7, 2 praetorianam egit ... dignitatem, -am reparans, pauperibus ablata restituens. CARM. epigr. 1411, 3 hic iacet ... conspicuam cuius suspexit -a linguam.

B *aliarum civitatum*: **1** *generatim*: VLP. dig. 4, 2, 9, 1 sive singularis sit persona, quae metum intulit, vel populus vel -a vel collegium vel corpus. APVL. mund. 25 militiae principes et -ae proceres et urbium ac domorum rectores. TERT. apol. 38 ne civitas in partes scinderetur, quae res facile comitia, concilia, -as, contiones, spectacula etiam ... inquietaret. 39 cum pii, cum casti congregantur (*sc. christiani*), non est factio dicenda, sed -a. AMBR. in Luc. 3, 3 in senatu et reliquis -is civitatum. LACT. epit. 93, 5 *Plato* feminis -am reseravit. PS. RVFIN. in psalm. 9, 7 (*ex Augustino?*) civitates in quibus diabolus regnat, sunt illi in quibus dolosa et fraudulenta consilia tamquam -ae locum obtinent. *ibid.* ubi rex, ubi -a, ubi ministri, ubi plebs invenitur: civitas est. **2** *speciatim*: **a** *civitatum sui iuris*: *Athenis*: MART. CAP. 5, 427 Athenis vero -am gymnasia theatraque pro arbitrio reflexisse ... ferebatur *Rhetorica*. 5, 429 *l. 50*. Martis -a *cf. p. 1483, 73 sqq.* *Carthagine*: LIV. 23, 12, 7 audiamus Romanum senatorem in Carthaginiensium -a. 30, 44, 4. FLOR. epit. 2, 6, 7 excusso in media -a togae gremio (*aliter de colonia*: APVL. flor. 16 p. 72 in -a Carthaginiensium. p. 74. 75. 18 p. 85. VOPISC. Tac. 18, 2 senatus amplissimus -ae Carthaginiensi s. d.). *Getarum*: CLAVD. 26, 482 crinigeri sedere patres, pellita Getarum -a. *Israel*: ITALA Ios. 23, 2 (Lugd.) omnes filios Istrahel et -am illorum (τὴν γερουσίαν αὐτῶν, VVLG. maiores ... natu). EPIST. imp. inc. de Tymand. (Corp. III 6866) sic uti ceteris civitatibus ius est coeundi in -am ... ipsa quoque *Tymandenorum* civitas permissu nostro agere possit. *cf.* AVSON. 446, 2 Telemachus Ithacesios proceres cogit ad -am. 452, 2 iussis primoribus in -am convenire (*ab Alcinoo*). **b** *municipiorum et coloniarum* (*i. q. ordo decurionum. cf.* GLOSS. servitiae [*sic*] rei publicae): *apud scriptores* (*cf. p. 1485, 81*): PETRON. 44 in -a autem quomodo singulos [vel] pilabat [tractabat], nec schemas loquebatur, sed derectum. TRAIAN. Plin. epist. 10, 80 non capto magistratu eos qui minores triginta annorum sint, ... in -am etiam loci cuiusque non existimo legi posse. FRONTO p. 197, 2 N. tanto natu senem prohibuisse -a. SCAEV. dig. 50, 1, 19 quod maior pars -ae effecit, pro eo habetur ac si omnes egerint. VLP. dig. 3, 4, 3. 50, 4, 6 de tempore quo quisque *decurio* in -am allectus sit. 50, 4, 8. PAVL. dig. 48, 19, 38, 10 -a summoventur (sent. 5, 15, 5. 5, 20, 6). MARCIAN. dig. 50, 7, 5 (4), 5 in -am lecti. HERMOG. dig. 39, 4, 10 vectigalia sine imperatorum praecepto neque praesidi neque curatori neque -ae constituere ... licet. APVL. met. 10, 6 -am, sed et plebem. 10, 7 confertae conspectu -ae. 10, 8 unus e -a senior. 10, 12 nemo de -a, de optimatibus nemo ac ne de ipso quidem populo quisquam. apol. 24 participare -am coepi. VOPISC. Tac. 18, 5 -ae Trevirorum. Car. 4, 4 albo -ae (*Madvig*, avo iuria *cod.*) Aquileiensis civitatis insertum (HIER. hom. Orig. in Ezech. 10 p. 970 infamia decurioni *est* eradi de albo -ae. CASSIOD. var. 9, 4, 2 de albo -ae ... abradi. *cf.* ENNOD. epist. 2, 10 p. 50, 4 *p. 1487, 52*). AVSON. 174, 6 sensit acerbum saucia proh! casum -a Burdigalae te primore vigens (319, 5 *v. p. 1483, 29*). Mos. 401 quos -a summos municipum vidit proceres. LIB. pontif. p. 93, 5 *Bonifatius I* constituit ... nec servum clericum fieri, nec obnoxium -ae vel cuiuslibet rei (GREG. M. epist. 2, 37 [*a. 592*] ne ... paenitentem, vel -ae aut cuilibet condicioni obnoxium ad sacros ordines permittas accedere. 4, 26 [*a. 594*] ne obnoxius -ae compellatur post sacrum ordinem ad exactionem publicam redire). COD. Theod. 6, 35, 3 (*a. 319* [*immo 352*]) ad -am vel honores vel munera municipalia devocentur. 8, 2, 1 (*a. 341*) -is officiisque municipalibus reddantur. EPIST. pontif. Thiel Gelas. (*a. 494*) 14, 2 -ae ... nexibus absolutus (COD. Iust. 10, 32, 67, 2 urbicariae nexibus -ae liberantur). ALC. AVIT. hom. 6 p. 110, 26 Viennensis senatus, cuius tunc numerosis illustribus -a florebat. CASSIOD. var. 2, 18, 2. 7, 12, 2 laudabiles ordines -ae. 7, 47, 3 -am custodire. 9, 2, 6 non enim in cassum vobis -am concessit antiquitas, non inaniter appellavit minorem senatum, nervos quoque vocitans ac viscera civitatum. 9, 4, 1 dum -a multiplici numerositate laetetur. INST. Iust. 1, 10, 13 is qui, dum naturalis *filius* fuerat, postea -ae datus potestati patris subicitur. 3, 1, 2ª COD. Iust. 5, 27, 9, 2 *sqq.* (*a. 528*). 10, 32, 67, 2. 3. 10, 35, 3 *sqq.* 10, 44, 4 pr. 1. 2. NOVELL. Iust. 62, 2, 2. 3.
in titulis: CORP. III 13917 decre(to) -ae. V 532, 2, 6 (*Tergeste*) impetrando, uti Carni Catalique ... per aedilitatis gradum in -am nostram admit⟨te⟩rentur ac per hoc civitatem Romanam apiscerentur, et aerarium nostrum ditavit et -am complev⟨it⟩. VIII 1548 (*Agbia*) statuam genii -ae ... in -a posuit (*cf.* XI 5996 [*Sestini, a. 375*] *p. 1484, 29*. X 7024, 1, 11 (*Catinae*). 4725 (*ager Falernus*) dignus -ae et populi patronus. 5853, 14 puer(is) -ae increment(is). 5349 (*Interamna Lirenate*) omnibus honoribus et honeribus -ae suae perfuncto. 6565, 2 (*Velitris*) princ(ipalis) cur(iae). 6565, 5 princ(ipalis) et patroni -ae. XII 6038 in -a sua et concilio provinciae Narbonesis. 1585 adlecto in -am Lugudunensium nomine incolatus a splendidissimo ordine eorum. XIII 5099 (*Aventici*) qui -am donavit. *nota i. q. dies senatus*: SEN. contr. 7, 7, 17 non expectasse se -am. APVL. flor. 16 p. 74 Carthaginienses omnes qui in illa sanctissima -a aderant. *ibid.* illos ... alteram statuam ... in sequentem -am protulisse.

iuncturae selectae ad II et III A B: *accus.*: circumsedere: LIV. 3, 68, 1 VAL. MAX. 3, 8, 5. circumsistere: LIV. 2, 23, 11 TAC. ann. 5, 4. habere: SEN. Ag. 11. ingredi: LIV. 24, 24, 4. 27, 8, 8. 44, 19, 7 TAC. ann. 6, 15. 16, 27 PLIN. paneg. 66, 2 SVET. Cal. 28 Dom. 9 SPART. Did. 4, 5 Carac. 2, 9 Geta 6, 5 LAMPR. Heliog. 12, 13 CAPITOL. Max. Balb. 1, 2 Pert. 3, 2 ENNOD. epist. 3, 21, 1 p. 87, 13. inire: TAC. ann. 6, 2. intrare: OV. met. 13, 197 VAL. MAX. 2, 2, 7. 7, 3 ext. 7 SVET. Tib. 30. 70 TAC. ann. 16, 25 VVLG. I Macc. 12, 3. introire *p. 1487, 14*. petere -am: VAL. MAX. 5, 10, 3 AMM. 26, 6, 18. *dat.*: interesse -ae: SVET. Aug. 38 VOPISC. Tac. 19, 2. *abl. vel praepos.*: abducere in -am: LIV. 39, 49, 12. abscedere a -a: LIV. 27, 50, 4. abstinere -a: VAL. MAX. 1, 7, 2. SVET. Iul. 14 in reliquum anni tempus. accersere in -am: LIV. 42, 3, 5. accire in -am: LIV. 9, 30, 7 (*Tibure*) SVET. Iul. 16 Claud. 10. aditus: VAL. MAX. 2, 2, 1 aditus in -a dabatur. 2, 8, 4 cui ... aditum in -a esse voluerunt. *nota*: 2, 9, 3 indignum eum aditu -ae existimaverunt. admittere in -am: PLIN. epist. 79, 3 SVET. Nero 15. agere in -a: VAL. MAX. 2, 2, 1 QVINT. decl. 351 p. 380, 7 SVET. Aug. 94 Claud. 23. citare in -am: LIV. 1, 47, 8. 2, 38, 6. concurrere ad -am: CIC. Rab. Post. 18 LIV. 8, 28, 6 SVET. Tit. 11. concursus: LIV. 1, 48, 2 in -am. 4, 60, 1 ad -am. 5, 7, 6. 26, 13, 1 (*Capuae*). confugere in -am: OROS. hist. 5, 17, 9. convenire: LIV. 24, 22, 1 ad -am. PLIN. paneg. 54 in -am (APVL. met. 10, 7 LAMPR. Alex. 6, 2 VOPISC. Aurelian. 41, 3). convocare in -am: SVET. Cal. 60. currere ad -am: CIC. Mil. 91. deducere: VAL. MAX.

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

2, 1, 9 ad -am. 5, 1, 1 e -a. deferre in -am: CIC. div. 1, 55 LIV. 2, 36, 7. 8 VAL. MAX. 8, 13, 5 SVET. Nero 8. descendere in -am: SPART. Did. 4, 3. discedere e -a: CIC. Verr. 5, 145. egredi -a: SALL. Iug. 15, 2 LIV. 2, 31, 10. 2, 48, 10. 23, 10, 5 VAL. MAX. 7, 8, 9 TAC. ann. 3, 65. ex -a: LIV. 5, 55, 2. 7, 31, 12. 45, 20, 7. emovere -a: LIV. 30, 23, 1. erumpere -a: TAC. ann. 12, 7. esse in -a: SEN. contr. 7, 7 (22), 2. evocare e -a: LIV. 1, 48, 5. excedere -a: LIV. 37, 1, 3. 42, 26, 5. 45, 20, 3. 45, 25, 1 VAL. MAX. 4, 1, 7 TAC. hist. 4, 43. excire -a: LIV. 27, 50, 9. exire e -a: LIV. 2, 35, 2. extrahere -a: SVET. Iul. 20. inducere in -am: CIC. Marcell. 13. Phil. 13, 28 ambitionem induxero in -am. SVET. Claud. 12 Dom. 11 CAPITOL. Max. Balb. 3, 5. inferre in -am: LIV. 22, 32, 4. 44, 14, 3 ASCON. Mil. p. 34. 55. introducere in -am: LIV. 22, 1, 14. 24, 3, 5. 24, 32, 1. 42, 17, 9. 44, 16, 7. introire: LIV. 8, 28, 7 in -am (*sed* TAC. ann. 4, 21. 16, 22. SVET. Iul. 81 introiit -am. FRONTO p. 194, 9 N. ius introeundae -ae. VVLG. I Macc. 8, 19). irrumpere in -am: VAL. MAX. 6, 9, 14 TAC. ann. 11, 23. 14, 11 SVET. Cal. 14 FRONTO p. 194, 8 N. pervenire in -am: LIV. 27, 51, 5. procedere e -a: LIV. 34, 22, 1. se proripere ex -a: CIC. har. resp. 2 SALL. Catil. 31, 9 LIV. 3, 17, 1. 8, 30, 11 SVET. Aug. 54. recedere de -a: CAPITOL. Aur. 10, 8. recipere in -am: SVET. Iul. 76 FLOR. epit. 3, 16, 6. recitare in -a: LIV. 42, 8, 4 AMM. 21, 10, 7. redire in -am: LIV. 1, 48, 3. 26, 32, 7. reditus de -a: SPART. Geta 7, 3. reducere in -am: LIV. 26, 31, 1. referre in -a: VAL. MAX. 3, 7, 3. regredi e -a: VAL. MAX. 1, 5, 3. revocare in -am: LIV. 5, 7, 11. 22, 55, 8. 22, 56, 6. 45, 2, 8. summovere a -a: LIV. 23, 6, 7. curru vehi ad -am: PLIN. nat. 7, 141. venire in -am: CIC. Verr. 5, 138 Pis. 26 Phil. 8, 31 de orat. 3, 2. 6 LIV. 1, 35, 6. 3, 39, 1. 45, 22, 2. 45, 44, 20 SEN. contr. 1, 8, 4 VAL. MAX. 2, 2, 6. 9, 5, 1. 2 FLOR. epit. 4, 2, 94 PLIN. paneg. 60. CAPITOL. Pert. 4, 11 ad -am venerunt (CAPITOL. Gord. 22, 7). CAPITOL. Gord. 11, 2. vocare in -am: CIC. ad Q. fr. 2, 3, 2 LIV. 3, 38, 8. 5, 7, 9. 9, 6, 11. 22, 55, 1. 43, 2, 4 FEST. p. 254 OROS. hist. 5, 20, 4. *genet.*: decus -ae: CARM. epigr. 1819, 2. fax: ENNOD. opusc. 1, 22 p. 267, 18. lumen -ae: CIC. Mil. 33. VAL. MAX. 9, 4, 1 lumina -ae, ornamenta fori. ENNOD. dict. 16, 4 p. 472, 14. ornamentum -ae: CIC. Verr. 2, 77. -ae princeps: VAL. MAX. 8, 5, 3. sidus -ae: ENNOD. epist. 1, 13, 4 p. 24, 13 carm. 1, 8 praef. 5 p. 528, 23.

C *deorum, angelorum sim.* SEN. apocol. 8 non mirum quod in -am impetum fecisti. 9 Iovi venit in mentem, privatis intra -am morantibus ⟨senatoribus non licere⟩ sententiam dicere. *ibid.* volo ut servetis disciplinam -ae. TERT. apol. 6 Serapidem et Isidem ... Capitolio prohibitos inferri, id est -a deorum pulsos (ARNOB. nat. 5, 11 Liberum ... post deorum augustissimas -as caeli ab culminibus lapsum. AVIAN. fab. apol. 14 ita ut ipsum Iovem et totam deorum -am provocaret ad risum). PS. ORIG. tract. 18 p. 193, 18 vincentibus ... *deus* supra thronum suum ut sedeant in -a honoris sui potestatem concedit. AVG. civ. 2, 19 in illa angelorum quadam sanctissima atque augustissima -a caelestique republica, ubi dei voluntas lex est (16, 6 in illa eorum -a superna. GREG. M. in euang. 15, 1 in illa superna angelorum -a ascribi festinate). 5, 1 *in caeli* velut clarissimo senatu ac splendidissima -a (PS. PROSP. carm. de prov. 954 recipit caeli servatos -a cives). *cf.* ENNOD. epist. 2, 10 p. 50, 4 illis ... quos ... effusus sanguis albo -ae caelestis ascripsit (dict. 1, 21 p. 428, 28 senatus illic -ae caelestis accitus est. FACVND. defens. 12, 5 p. 852ᴮ velut in quadam caelesti -a considentes). AVG. civ. 10, 7 de illa superna quodammodo -a. geritur namque ibi cura de nobis. gen. ad litt. 9, 19 ut et ipsius mens per extasin particeps fieret tamquam angelicae -ae. MART. CAP. 1, 73 *Sol* rosulenti splendoris gratia totam aulae ipsius -am ... luminavit. 5, 431 ingressus -am superum. 6, 588 caelicolarum auratam -am ... intrasse. 8, 807 in istam venerabilem -am ac deorum ventura conspectus. 9, 892 enervi mollitudine sideralis -ae. 9, 913 miscilla sacrae dum geruntur -ae. ENNOD. carm. 1, 9, 86 p. 536 turba sacerdotum venerandaque -a saecli. MART. BRAC. in bas. 3 -a mundi victa suos tandem stupuit siluisse sophistas.

IV ***translate*:** A *i. q. comitium, contio,* ἐκκλησία: IVL. VAL. 2, 3 quae causa cum -am contraxisset deliberationi praesentium necessariam (*Athenis*; PS. CALLISTH. ἐκκλησιάζουσιν). 2, 6 universae Atheniensium cur⟨i⟩ae maiestas. 2, 9 agitur ... haec -a, ut video, super tractatu, utrum *eqs.* MART. CAP. 6, 573 de patre ferunt sine matris foedere natam *Palladem,* provida consilium quod nescit -a matrum. *in imagine*: POTAM. tract. 2 p. 1416ᴮ Belias ... intra loricam sacri pectoris fidei comitium, praedicationis politicae litterarum -am requirebat (*in Iesaia*).

B *i. q. collegium, ordo*: 1 *i. q. senatores, ordo senatorius*: Q. CIC. pet. 10 qui ex -a Curios et Annios, ab atriis Sapalas et Carvilios, ex equestri ordine Pompilios et Vettios sibi amicissimos comparavit (TREB. Valer. 6, 3 tu aestimabis, qui manere in -a debeant, tu equestrem ordinem in antiquum statum rediges). SEN. epist. 44, 2 eques Romanus es et ad hunc ordinem tua te perduxit industria: at mehercules multis quattuordecim clausi sunt; non omnes -a admittit (PLIN. nat. 9, 127 *purpura* distinguit ab equite -am. FRONTO p. 195, 13 N. globus equitum Romanorum, pars -ae). STAT. silv. 4, 5, 41 parvus inter pignora -ae contentus ⟨artae⟩ lumine purpurae crescis. CAPITOL. Pert. 13, 2 fuit in -a honorificentissimus. CLAVD. 18, 308 candida pollutos comitatur -a fasces, forsitan et dominus. AVG. civ. 2, 13 Romani ... hominibus scaenicis nec plebeiam tribum, quanto minus senatoriam -am dehonestari sinunt (COD. Theod. 6, 6, 1 [*a. 382*] in omni etiam -ae senatoriae actu, sententia, coetu, si quis consulatu et praefectura vel culmine militari conspicuus est, pridem consulari praeferendus haud dubio est). ENNOD. opusc. 2, 132 p. 328 (*Roma loquitur*) ecce iam -a mea ad caelum vocatur laudatur accipitur.

2 *sodalitas, societas*: ITALA psalm. 25, 5 (Aug. c. Parm. 3, 4, 23) odio habui -am nequissimorum (ἐκκλησίαν πονηρευομένων, VVLG. ecclesiam malignantium). TERT. apol. 39 tot tribubus et -is et decuriis ructantibus acescit aer *eqs.* AMM. 22, 9, 8 querentes consortiis se -arum addictos iniuste.

deriv.: curialis, curiatus, 1. curio. *Sigwart.*

ˣ**cūriālis** *adi. et subst. a* curia, *cf.* GRAMM. suppl. 67, 23. *aliter* (*a* cura): CASSIOD. *l. 36.* PRISC. *p. 1480, 33.* ISID. *l. 35.*

1 PAVL. FEST. p. 49 -es eiusdem curiae, ut tribules et municipes. PLAVT. Aul. 179 nam neque quisquam -ium venit neque magister. CIC. off. 2, 64 Theophrastus ... scribit Cimonem Athenis etiam in suos -es Laciadas hospitalem fuisse. PS. FVLG. RVSP. serm. 56 p. 926ᶜ de qua ego curia (*sc. angelorum*) Gabriel ad te -is adveni. MART. CAP. 1, 95 ut post membra corporea deorum fierent -es *Aeneas Romulus aliique.* *in titulis*: CORP. XIV 2114 (*Lanuvii*) municipes -es. VIII 72 (*prov. Byzac.* = 23021) -es curiae Antoniae. 924 (*prov. procos.*). 974 ad remunerandos -es curiae Aeliae. 1261. 1827 -es curiarum decem. 2405 -es cur(iae) Commodae. 3298. 3302. 23261/2 -es ... posuerunt. *adi. i. quod ad curiam pertinet*: CORP. XI 3593 (*Caere*) deos -es ... curiae Aserniae. VIII 757 (*a. 235/8*) aedem -em Concordiae ... fecit. *cf.* INSCR. Notiz. degli scavi 1907 p. 465 (*cf.* Bull. com. 1908 p. 42) lares ⟨c?⟩uriales. *de sacerdote*: PAVL. FEST. p. 64 -es flamines curiarum sacerdotes. *ibid.* -es mensae in quibus immolabantur Iunoni, quae Curis appellata est. CORP. VI 1779 (*a. 384*) -is Herc⟨u⟩lis.

2 *i. q. decurio municipii*: ISID. diff. 1, 108 -es officiales publici (GLOSS. ministri puplici). orig. 9, 4, 24 dicti -es, quia civilia munera procurant et exequuntur. CASSIOD. var. 9, 2, 1 -es quibus a provida sollicitudine nomen est. GLOSS. βουλευτής. βουλευτικός. qui serviunt in curia *eqs.* -es et decuriones qui curi⟨a⟩lia munera procurant. SORT. Sangall. 28, 4 -is esse desideras. 29, 5. 30, 8. 31, 9. 32, 10. SYMM. epist. 9, 51 Hipponensium -es. rel. 28, 4 Praenestini -es. 28, 5. CORP. III 7000 I 19. V 335 -al(i) veter(i) Par(entii) (*cf. Mommsen ad l.*). AMM. 22, 9, 12. 27, 7, 7 AMBR. c. Aux. 16. HEGES. 3, 3, 7 sescentos -es (βουλήν *Ioseph. 2, 641*). AVG. civ. 18, 10 Areopagitae appellati sunt -es urbis eiusdem (*cf.* GLOSS. Areopagita -is). POSSID. vita Aug. 1 de numero -ium parentibus honestis et christianis progenitus erat. EPIST. pontif. Loewenfeld Pelag. 23 CASSIOD. var. 2, 24, 4 *al.* PALLAD. hist. mon. I 7 p. 277ᴬ. II 14 p. 368ᴬ servus cuiusdam fuit -is (πολιτευομένου τινός). ISID. diff. 1, 371 municipes sunt -ium maiores (*cf.* GLOSS. *s. v.* municeps). COD. Theod. 12, 1, 19 (*a. 331*). 12, 1, 30 (*a. 340*) -es omnium civitatum. 12, 1, 60 (*a. 364*) sacerdotes vel -es. 9, 35, 2 (*a. 376*). 1, 12, 1 (*a. 393*). 9, 31, 1 (*a. 409*) nemo -ium, plebeiorum possessorumve. *inde adi. i. q. decurionalis* (*de senatu*: CLAVD. DON. Verg. Aen. 1, 426 disponebantur leges et honores -es et ipsa curia): AMBR. epist. 18, 13 si privilegium quaerat sacerdos, ut onus -e declinet. COD. Theod. 12, 1, 15 (*a. 327*) veteranorum filios -bus muniis innectendos (12, 1, 132 *a. 393* COD. Iust. 10, 35, 3 pr.). 12, 1, 19 (*a. 331*) -bus ut vinculis absolvantur. 12, 1, 34 (*a. 342*) -bus muneribus (16, 2, 9 *a. 349.* 16, 2, 11). 12, 1, 121 (*a. 390*) ex ordine -i. 6, 3, 3 (*a. 396*) a -bus terris senatoria gleba discreta sit. 12, 1, 175 (*a. 412*) ex consortio -i. COD. Iust. 1, 3, 20, 1 -i condicioni obnoxii. 10, 35, 3, 1 quae *filia* -bus nuptiis copulata sit. *ibid. saepius.*

3 *i. q. aulicus*: AMM. 21, 12, 20 Romulus et Sabostius -es. AVG. serm. 392, 3 erubescit nec senator, sed tantum -is, quod non erubuit imperator? SALV. gub. 3, 50 -ium ... iniquitas. 5, 18 urbes, ubi quot -es fuerint, tot tyranni sunt. COD. Iust. 1, 2, 22 pr. ex qualicumque -i liberalitate (*i. imperatoris*).

adv. **cūriāliter**. *i. q. facete*: AVIAN. fab. apol. 30 laudaverunt cocum eo quod se -r excusasset.

cūriālitās, -ātis *f. a* curialis. *i. q. ordo decurionum*: NOVELL. Valent. 3, 3 -is oneribus obnoxii.

curiārius *v.* coriarius.

cūriātim *adv. cf.* curiatus. *i. q. per curias*: CIC. rep. 2, 31 *Tullus Hostilius* de imperio suo exemplo Pompilii populum consuluit -m. FEST. p. 246 ut censores ex omni ordine optimum quemque -i⟨m⟩ in senatu⟨m⟩ legerent. LEX Malac. (Corp. II 1964) 2, 5 municipes -m ad suffragium ferendum vocato ita ut uno vocatu omnes curias in suffragium vocet.

cūriātius *v. p. 1489, 14. 18 et nom. propr.*

cūriātus, -a, -um *a* curia. *quod per curias habetur, fit*: comitia -a (*cf. Liebenam, PW. IV 682*): PAVL. FEST. p. 49 -a comitia a curiis sunt appellata. p. 54 centuriata comitia item -a comitia dicebantur, quia populus R. per centenas turmas divisus erat. AMPEL. 48, 2 haec *comitia* -a ... dicuntur, quia ... per curias explicantur. *fusius* GELL. 15, 27. VARRO ling. 5, 155 comitium ab eo,

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

quod coibant eo comitiis -is et litium causa[e]. CIC. leg. agr. 2, 27 dom. 38 or. frg. A 7, 48 rep. 2, 31 LIV. 5, 46, 10. 5, 52, 16 comitia -a, quae rem militarem continent, comitia centuriata, quibus consules tribunosque militares creatis, ubi auspicato, nisi ubi assolent, fieri possunt? 6, 41, 10. *cf.* DIONYS. ant. 9, 41 ἡ κουριάτη ψηφοφορία. 9, 46 ἡ κουριᾶτις ἐκκλησία. l e x -a (*cf. Liebenam, PW. IV 1826*): CIC. leg. agr. 2, 26 lege -a xviros ornat *eqs.* 2, 28—30 dom. 39 har. resp. 48 Sest. 16 prov. 45 rep. 2, 25. 33. 38 epist. 1, 9, 25. Att. 2, 7, 2 et latoribus et auspicibus legis -ae. 4, 17, 2 ad Q. fr. 3, 2, 3 MESSALLA ausp. frg. Gell. 13, 15, 4 LIV. 5, 46, 11. 9, 38, 15 FEST. frg. p. 352, 1. TAC. hist. 1, 15 si te privatus lege -a apud pontifices, ut moris est, a d o p t a r e m (SVET. Aug. 65). ann. 11, 22 POMPON. dig. 1, 2, 2, 2. *cf.* APPIAN. civ. 3, 94 *Octavianus* ἑαυτὸν εἰσεποιεῖτο τῷ πατρὶ αὖθις κατὰ νόμον κουριάτιον (κουράτιον *codd.*). *qui curiis apparet*: l i c t o r -us (*cf. Mommsen, Staatsrecht I³ 389*): GELL. 15, 27, 2 -a *comitia* per lictorem -um calari, id est convocari. CORP. VI 699 líctor -us. 1885. 1886 lictor cur. 1887 lictor cúriat. 1888 ⟨lictor⟩i c u r i a t i ⟨o⟩ (1889 líctór curiátius. XIV 2522. 2840). 1888ᵃ lictori cur. 1890 lictoris cur. 1891 lictor curiat. 1892 líctor curia⟨t. a⟩ sacrís publícís p(opuli) R. Quirítium. 32300 ⟨lic⟩toris cur. 32302 lictor. cur. XIV 2521 (*Tusculi*) lictor curiat. X 1724 ⟨li⟩ctor cu⟨riat . . .⟩. III 12254 (*Ephesi*) lictori -o (λείκτορα κουριᾶτον). *adde*: CORP. VI 32301 Q. Valerio Acrato decur(ioni) curiat(io). XIV 296 (*Ostiis*) lictori dec(uriae) curiatiae, quae sacris publicis apparet.

? **curiavius.** PLIN. VAL. 1, 2 gallae -ae *uncias* duas.

curīlis *v.* currilis.

1. cūrio, -ōnis *m.* [*a* curia. *Th.*]. *cf. etiam nom. propr.* Curio. PAVL. FEST. p. 49 centurionus antea, qui nunc centurio, et c u r i o n u s et decurionus dicebantur. **a** *i. q. sacerdos curiae*: VARRO ling. 5, 83 -es dicti a curiis, qui fiunt, ut in his sacra faciant. 6, 46. DIONYS. ant. 2, 7 οἱ . . . ταῖς κουρίαις ἐφεστηκότες καὶ φρατρίαρχοι καὶ λοχαγοί, οὓς ἐκεῖνοι (Ῥωμαῖοι) κουρίωνας ὀνομάζουσιν. 2, 64 LYD. mag. 1, 9. *cf. Kübler, PW. IV 1836.* LIV. 3, 7, 6 Ser. Sulpicius -o m a x i m u s (41, 21, 8. 9. *cf.* OV. fast. 2, 527 -o legitimis nunc Fornacalia verbis maximus indicit nec stata sacra facit. CORP. X 409 [*Volceis*] ⟨cu⟩rioni maximo. 3853 [*Capuae, a. 74 p. Chr.*]. ARNOB. nat. 1, 51 -em aut pontificem maximum. maximus -o: LIV. 27, 6, 16. 27, 8, 1. 3. ARNOB. nat. 4, 35 pontifices maximi et maximi -es. *cf.* PAVL. FEST. p. 126 maximus -o, cuius auctoritate curiae omnesque -es reguntur). PAVL. FEST. p. 49 *v. infra l. 65.* CORP. VI 2169 -o m i n o r (II 1262). 3845 -i. IX 2213 (*Telesiae*). X 3761. 6439. XI 1331. 6955 (*a. 63*) -o sacrorum faciundo⟨r⟩um (*cf.* VIII 1174 sacerd(oti) -i sacris faciendis). XII 4354 NOT. TIR. 57, 47. **b** *i. q. praeco*: GLOSS. qui praenuntiat (*vel* pronuntiat) populo. qui praenuntiat officia. -e qui curam gerit. -es κήρυκες. III 84, 16 (*de spectaculis*) statizontes c o r i o n e. -es officia. festa (*vel* sacra) officia. MART. 2 praef. epigrammata -e non egent et contenta sunt sua lingua. LAMPR. Alex. 22, 7 interrogavit per -em, quam speciem caram putarent. TREB. Gall. 12, 4 ille per -em dici iussit. SYMM. epist. 6, 12, 1 RVFIN. hist. 4, 15, 25 (κήρυκα). PASS. Theclae 38 (*B c*, centurionem *B a b*). **c** *i. q. curialis, decurio*: CASSIOD. var. 2, 18, 1 -em rei publicae (*ibid.* curialis).

deriv.: curionalis, curionatus, curionius.

2. cūrio *a* cura *iocosa ambiguitate fictum*: PLAVT. Aul. 562 etiam agnum misi. :: quo quidem agno sat scio magis -em (curiosam *codd.*, κουριῶσαν *Prescott class. phil. 2, 335*) nusquam esse ullam beluam. :: volo ego ex te scire qui sit agnus -o. :: quia ossa ac pellis totust, ita cura macet. *cf.* PAVL. FEST. p. 60 -em agnum Plautus pro macro dixit, quasi cura macruisset. NON. p. 86 -o curiosus (= GLOSS. V 639, 12) *citato Plauti loco. cf. p. 1492, 25.*

cūriōnālis, -e *a* curio. *qui curioni apparet*: CORP. VI 2326 Felici Corneliano publico -i. 2327 -ónalis. 2328.

cūriōnātus, -ūs *m. a* curio. *munus curionis*: PAVL. FEST. p. 49 *l. 66.*

cūriōnius, -a, -um *a* curio. PAVL. FEST. p. 49 -um a e s dicebatur, quod dabatur curioni ob sacerdotium curionatus. p. 62 -a s a c r a, quae in curiis fiebant. *L.*

cūriōnus *v.* curio *supra l. 29.*

cūriōsitās, -is *f. a* curiosus. GLOSS. feruuitgeornnis (*anglosax.*). *legitur semel* CIC. Att.; *saepius inde ab* APVL. *et* TERT., *pluralis inde a* TERT.

1 *p r o p r i e c u p i d i t a s s c i e n d i , n o s c e n d i , interdum subest notio loquacitatis* (*cf.* PS. AMBR. epist. 4, 6 -s periculosa praesumptio est: plus dilige audire quam dicere, plus auscultare quam loqui): **A** *g e n e r a t i m*: CIC. Att. 2, 12, 2 sum in -e ὀξύπεινος. VLP. dig. 22, 6, 6 nec scrupulosa inquisitio exigenda . . . neque delatoria -s exigatur. APVL. met. 1, 12 et praecedentis dicacitatis et instantis -is paeniteat. 5, 6 ne quando . . . quaerat neve se sacrilega -e de tanto fortunarum suggestu pessum deiciat. 5, 19 *malum* grande de vultus -e praeminatur. 6, 20 mentem capitur t e m e r a r i a -e (11, 23). 6, 21 rursum perieras, misella, simili -e. 9, 12 familiari -e attonitus. 9, 13. 9, 15 -is inprosperae sinistrum praemium reportasti. 11, 22. PS. APVL. Ascl. 14 nulla animi importuna -e violata philosophia. TERT. nat. 1, 7 domesticorum -s furata est per rimulas et cavernas. anim. 28 quam non accesserit temeritatem, quam non temptaverit -em, ut ad notam clipei illius perveniret? adv. Prax. 25 p. 276, 22 ex dilectione, non ex -e nec ex incredulitate Thomae tangere. PRAEF. bibl. monarch. Luc. vitavimus publicam -em. ARNOB. nat. 3, 34. 5, 10. FIRM. math. 2, 30, 4 ut de statu rei publicae aliquid nefaria -e discamus. GAVDENT. serm. 17 p. 962ᴮ sancti Thomae -s. FVLG. myth. 1 praef. p. 4, 2 quibus *libris* . . . Psyches -s declarata est. 3, 6 p. 68, 3 *sq.* HIER. vita Pauli 9 *in speluncam* intro coepit aspicere, nihil -e proficiente. VVLG. num. 4, 20 nulla -e videant quae sunt in sanctuario. PS. RVFIN. in psalm. 43, 4 (= CASSIAN. conl. 5, 16, 5) de acedia . . . verbositas et -s nascuntur. AVG. civ. 2, 4 *deorum mater* illecta -e adesse potuit. conf. 2, 13 -s affectare videtur studium scientiae. quaest. euang. 1, 47 cupiditati quae in -e est, opponitur timor mortis: . . . in illa cognoscendarum rerum est aviditas. bon. coniug. 12, 14 continet a delictis vel luxuriae vel superbiae vel -is et verbositatis. gen. ad litt. 11, 31 p. 365, 11 ubi . . . audax -s mota est. SVLP. SEV. dial. 3, 1, 6. VICTRIC. 24 *librum exarasse* veneratione, non -e. POMER. 2, 2, 2 intentione religiosae -is explorant. CASSIOD. in psalm. 68, 13 in portis sedent qui conventibus hominum sedula -e miscentur. IORD. Get. 258 HIST. Apoll. rec. A 32. THEOD. MOPS. in II Thess. 3, 13 sine ulla -e illa *operari.* *cum genet. obiecti*: CLAVD. DON. Aen. 2, 57 omnes captivi illius (*sc. Sinonis*) -e transducti. *cum praep.* i n: APVL. met. 9, 15 quae saevitia multo mihi magis genuinam -em in suos mores ampliaverat. *-s o c u l o r u m*: PS. RVFIN. in psalm. 8, 8 per oculos . . . -s solet intellegi. 9, 7 adsunt officia membrorum: oculi ad -em, aures ad lasciviam. 40, 7 p. 801ᴰ notatur vagatio oculorum et -s. AVG. in psalm. 8, 13 per oculos . . . maxime -s praevalet. *cf.* conf. 10, 55. in epist. Ioh. 2, 13 desiderium oculorum dicit omnem -em. iam quam late patet -s? *eqs.* POMER. 2, 19, 2 delectatione carnis et oculorum -e ac saeculi ambitione corrupti. 3, 6, 4 quas (*sc. illices formas*) oculorum -s nuntiavit. *m e t o n y m i c e de ipso curioso*: HIER. epist. 73, 5 ne quid desit -i, ipsa Hebraica verba subnectam.

B *a n g u s t i o r e s e n s u*: **1** *i n b o n a m p a r t e m i. q. studium explorandi laudabile*: TERT. test. anim. 1 magna -e et maiore longe memoria opus est ad studendum. *ibid.* quibus de pristina litteratura et -is labor et memoriae tenor perseveravit. 2 ad ipsos prophetas adisse . . . ex negotio -is. 58 iustae dumtaxat ac necessariae -i[s] ⟨satis⟩fecimus. enormi autem et otiosae tantum deerit discere quantum libuerit inquirere. adv. Marc. 1, 2 p. 292, 23. praescr. 36 -em melius exercere in negotio salutis tuae. HIER. epist. 36, 13 aestimanti -em esse finitam maior quaerendi labor exoritur. AVG. vera relig. 49, 94 omnis illa quae appellatur -s, quid aliud quaerit quam de rerum cognitione laetitiam? 52, 101 quid (quod *N*) enim appetit -s nisi cognitionem? PS. AVG. quaest. test. 63 p. 111, 19 hi magi Chaldaei non malevolentia astrorum cursum, sed rerum -e speculabantur. ZACCH. 1, 29 et divinae patientiae et humanae -i fraudem diabolicae artis illudere. MACR. sat. 1, 11, 45 esse arcanas causas, ad quas paucorum potuit pervenire -s. PHYSIOGN. 30. 44 (*i. q. facultas explorandi*). CLAVD. MAM. anim. p. 120, 23 in quae *scripta* si quis vel -e vel studio forte flagraverit. CASSIOD. var. 12, 25, 1 quis autem de talibus non magna -e turbetur? *ibid.* magna -e complemur. *n o t a i. q. s c i e n t i a*: RVFIN. Clement. 3, 7 *non* secundatur ab eo, qui est ipsius essentiae -s (*sc. deus*). *inde i. q. d i l i g e n t i a , c u r a* (SCHOL. Ter. p. 79, 17 istorum obscuram diligentiam: aemulorum tenebrosam -em): APVL. met. 3, 14 ego familiaris -is admonitus. COMM. instr. 2, 39, 26 -s docti inveniet nomen in isto *carmine.* ITIN. Alex. 1 *auctores, quos* circumcisa satis -e c o l l e g i (CASSIOD. inst. div. 10 p. 1122ᴰ sedula -e. 30 p. 1145ᶜ [= gramm. VII 212, 29] studiosa -e). VOPISC. Aurelian. 10, 1 frivola haec fortassis cuipiam et nimis levia esse videantur, sed -s nihil recusat. AVG. civ. 16, 8 historici de sua -e gloriantes. MART. CAP. 2, 102 *vocabulum quod* per sola Aegyptiorum commenta vulgatum fallax mortalium -s asseverat. CASSIAN. conl. 8, 21, 8 eadem qua celaverat -e p e r q u i r e n s (CASSIOD. in psalm. 101, 7 escas animae sollicita -e perquirit). DIOM. gramm. I 334, 33 *dualis numerus* scrupulosae -is observationibus captus. ALC. AVIT. epist. 1, 31 p. 62, 23 hinc ergo servitium -is meae dignanter aspicite. CASSIOD. var. 11, 4, 3 haec vos monere mea potius -s quam vestri diffidentia facit. art. 6 p. 1213ᶜ *spatia caeli terraeque ambitum* distincta -e descripsit. inst. div. 6 p. 1118ᴮ *librum* solita -e t r a c t a v i t (31 p. 1146ᴮ humani corporis salutem sedula -e. in psalm. 129 concl. violento morbo non unum medicamen apponitur, sed contra eum multiplici -e tractatur. inst. div. 8 p. 1120ᴮ solita diligentiae eius -e). CASSIOD. inst. div. 4 p. 1116 *si fratrum* -s partibus se expleat distributis. 8 p. 1119ᴰ epistulam ad Romanos qua potui -e purgavi. 15 p. 1131ᴬ. 23 p. 1137ᶜ scripturas divinas tanta -e discusserat atque intellexerat. in psalm. 90, 4 *praemia dei* nostra debet -s indagare. gramm. VII 216, 2 *codicum* nostra -e formavimus. VEN. FORT. carm. 5, 5, 1 instigas . . . seria -e, sincera tamen dulcedine.

2 *i n m a l a m p a r t e m i. q. cupiditas explorandi divina inutilis, vana*: TERT. nat. 1, 1 hic tantum -s humana t o r p e s c i t: amatis ignorare quod alii gaudeant invenisse; mavultis nescire (apol. 1. PETR. CHRYS. serm. 143 p. 583ᴬ -s humana torpescat, ubi supernus

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

habetur interpres). idol. 9 desertores dei ... proditores etiam huius -is (*sc. astrologiae*). adv. Marc. 2, 21 p. 364, 16 revincamini simplicitate veritatis, non -e. pudic. 9 huiusmodi ... -es et suspecta faciunt quaedam et ... subtilitate plerumque deducunt a veritate. apol. 47 si quid in sanctis scripturis offenderunt digestis, ex proprio instituto -is ad propria opera verterunt. praescr. 14 omnem libidinem -is effundas, si quid tibi videtur vel ambiguitate pendere vel obscuritate obumbrari. ITALA act. 19, 19 (cod. e) qui -es gesserunt (τῶν τὰ περίεργα πραξάντων, VVLG. qui fuerant curiosa sectati). SPART. Pesc. 8, 3 (*oraculo quodam narrato*) nec defuit alia -s, qua requisitum est. ARNOB. nat. 2, 57 si certum aliquid tenere -s posset humana. PS. HIL. c. Arrian. 15, 28 indisciplinatae ac t e m e r a r i a e -is causa coarguendi sunt (ANNIAN. Chrysost. hom. 4, 3 superiorem illam generationem temeraria -e rimantur). 16, 2 nostra modesta debet esse -s. ZENO 2, 4 p. 398 -s reum efficit, non peritum. HIER. epist. 21, 8, 2 -e non licita in ipsius caeli alta penetrare. RVFIN. Adamant. 1, 1 fidem rectam -e nimia, immo potius ... stultitia corruperunt. Orig. in num. 13, 6. Orig. in Rom. 2, 1 quamvis dona et largitio dei nequaquam -em discutientis admittant. AVG. civ. 3, 9 p e r n i c i o s i s s i m a -e neglecta (10, 27 agon. 6, 6). 4, 34 impia -e tamquam magicis artibus seducti ad alienos deos. 5, 21 *Iuliani* egregiam indolem decepit amore dominandi s a c r i l e g a et detestanda -s (5, 26. 10, 9 inter vitium sacrilegae -is et philosophiae professionem ... fluctuare. *cf.* c. Faust. 13, 15 p. 395, 17 -em sacrilegorum). 5, 26 non est lapsus ad -es sacrilegas atque i l l i c i t a s (7, 34 Numam Pompilium -e illicita ad ea daemonum pervenisse secreta). 7, 34 humana -s. 9, 16 si in tantum -s progrederetur. 10, 9. 26 *a theurgis* -e deceptus ista perniciosa et insana pro magno beneficio didicisti. 12, 13. in psalm. 8, 13 haec autem tria genera vitiorum id est voluptas carnis et superbia et -s omnia peccata concludunt. 80, 19 -bus *renuntiare.* 101 serm. 2, 10 quaesivit autem non quasi -e praesumendi, sed necessitate ministrandi. 103 serm. 3, 10. 118, 1. agon. 4, 4 ut, cum respondere non potuerit, traducatur ab eis per -em, quia omnis anima indocta curiosa est. 12, 13 -em vanae licentiae (scientiae *unus cod. Vat.*) perdere timentes pagani. in epist. Ioh. 2, 14 si enim faceret miraculum (*sc. Christus a diabolo temptatus*) non videretur nisi aut cessisse aut -e fecisse. conf. 13, 30 delectatio libidinis et venenum -is motus sunt animae mortuae. vera relig. 29, 52 in quorum (*sc. caeli, siderum sim.*) consideratione non vana et peritura -s exercenda est. mus. 6, 13, 39 ex his -s nascitur, ipso curae nomine inimica securitati et vanitate impos veritatis. c. Iul. 6, 17. VINCENT. LER. 6 profanae ac novellae -is libido. 16 haereticae -is. OROS. hist. 1, 10, 17 si forte vel casu vel -e turbantur (*sc. orbitae rotarum et curruum Aegyptiorum in Rubro mari*). AVELL. 102, 9 ex illa -is contagione profluere. MVTIAN. Chrysost. hom. 11, 4 hac absurda -e et diabolica et peremptoria. PETR. CHRYS. serm. 11 p. 219^A quod -s humana, quod veterum labor ... non potuit invenire, hoc scire ... facile praestitit lex divina. EVSTATH. Bas. hex. 1, 9 p. 876^D ne ... -i tuae nimis incomprehensibilia tractanti verbum Iob videatur obsistere. FAVST. REI. grat. 1, 12 p. 44, 6 hic infidelis -em arguentis auctoritate compescit. spir. 1, 9 p. 116, 18 *deus* interrogare te vel scire superflua -e noluit. POMER. 1, 12, 1. 2, 21, 2. 3, 1, 2. 3, 3, 2. 3, 29, 2. GREG. M. moral. 3, 45. NICET. fid. 1 qui per -em et quaestiones inutiles curam bonorum operum praetermissuri erant. PALLAD. hist. mon. I prooem. p. 248, 30. *res personata*: AVG. civ. 21, 8 animos hominum -is retibus implicare. *seq. genet. obiecti*: AVG. civ. 10, 29 *te* qualicumque amore sapientiae vel -e artium, quas non debuisti discere, diligunt. 10, 32 -s quorumque angelorum cognoscendorum et colendorum. *inde i. q. superstitio*: TERT. praescr. 40 vasa ipsorum sacrificiorum ac piaculorum et votorum -es consideremus. IREN. 2, 32, 5 nec invocationibus angelicis facit aliquid nec incantationibus nec reliqua prava -e. HIER. in Gal. 1, 2, 19 observans ... victimarum typicam -em. RVFIN. Orig. in Ios. 5, 6 p. 852^A si quando te talis -s (*sc. idololatria*) interpellat. AVG. civ. 10, 9 non incantationibus et carminibus nefariae -is arte compositis. epist. 118, 33 aliqui eorum (*sc. qui sunt e schola Plotini*) magicarum artium -e depravati sunt. 138, 19 qui magicas artes ... pro felicitate terrena vel damnabili -e conquirunt. catech. rud. 25, 48 simulacris et daemoniorum -bus servire desiderant. gen. c. Manich. 1, 23, 40 tenebrosa -e obscurati sicut serpentes. trin. 4, 12, 15 nequaquam ... per sacrilegas similitudines et impias -es et magicas consecrationes animae purgantur. COD. Theod. 9, 16, 4 (COD. Iust. 9, 18, 5 *a. 357*) sileat omnibus perpetuo divinandi -s. MAX. TAVR. hom. 21 p. 270^A *magi* invenientes -e superstitionis suae Christum omnibus regnaturum. *ibid.* magi ergo -e sua reppererunt. NICET. spir. 2 p. 19, 10 Macedoniani vel eorum in hac -e participes. symb. 1 p. 39, 3.

II *metonymice id quod -em movet, res -e digna*: TERT. apol. 5 Hadrianus ... omnium -um explorator. 18 inter cetera memoriarum, quibus aut vetustas aut -s aliqua ad famam patrocinabatur. VOPISC. Car. 21, 2 meum munus (*sc. librum*) ... non eloquentiae causa sed -is in lumen edidi. FVLG. myth. 3, 6 p. 69, 18 ne ... suis sororibus, id est carni et libertati, de suae formae -e perdiscenda consentiat. GENNAD. vir. ill. 1 composuit et χρονικόν minoris quidem Graecorum -is sed maioris fiduciae. AVG. cat. rud. 26, 52 omnia ... visibilia transeunt, et omnis huius saeculi pompa et deliciae et -s interibunt. *aliter v. p. 1490, 31.*

cūriōsulus, -a, -um *a* curiosus *deminutive.* APVL. met. 10, 31 quam quidem laciniam -s ventus satis amanter nunc lasciviens reflabat, ut dimota pateret flos aetatulae.

cūriōsus, -a, -um [*a* cura; *terminationem ab* officiosus *accipere potuit. Th.*]. PRISC. gramm. II 138, 25 fiunt autem a primitivis suis hoc modo: mutant extremam partem syllabae vel syllabam, si pura est, in quam terminat genetivus, in o productam et assumunt 'sus': ... curiae -us. *legitur inde a* PLAVTO *per totam latinitatem; habent (uncis adduntur numeri adverbii)* PLAVT. 2 TER. 1 VARRO 1 CIC. 23 (5) CATVLL. 1 HOR. 1 VITR. (7) SEN. rhet. 1 (1) VAL. MAX. 4 (3) CELS. 2 (8) PHAEDR. 1 SEN. phil. 9 (2) COLVM. 1 (7) SCRIB. LARG. (11) ASCON. (1) PETRON. 8 (2) PLIN. nat. 5 (3) MART. 1 QVINT. 6 (2) PLIN. epist. 2 (1) SVET. 1 (3) GAIVS inst. (1) GELL. 2 (8) APVL. 12 (18); *deest, ut par est, poetis dactylicis; praeterea* CATONI PVBLIL. CAES. SALL. NEP. LIV. VELL. CVRT. MELAE STAT. *compar. et superl. legitur inde a* CIC.

1 *noscendi cupidus*: a *d e p e r s o n i s* (*interdum subest notio l o q u a c i s, cf.* RVFIN. Orig. in Rom. 8, 8 *vidua si sit* otiosa et verbosa, et non solum verbosa, sed et -a, loquens quae non oportet): PLAVT. Stich. 198 sed -i sunt hic complures mali, alienas res qui curant studio maximo. 208 -us nemo est quin sit malevolus. AFRAN. com. 190 servus est mihi Nicasio, sceleratus, -us. 250 nemo illa vivit carie (*de muliere*) -ior (*fort. pertinet ad* 2. curio). TER. Eun. 553 neminemne -um intervenire nunc mihi, qui me ... rogitando obtundat. CIC. Flacc. 70 patere me esse -um. dom. 39 non sum in exquirendo iure augurum -us. 121 me nescire ea, quae, etiam si scirem, dissimularem, ne aliis molestus, vobis etiam -us viderer. fin. 1, 3 ut Terentianus Chremes ... novum vicinum ... ab illiberali labore deterret, sic isti -i, quos offendit noster ... labor. 1, 97 ne -issimi quidem homines exquirendo audire tam multa possunt, quam sunt multa. 2, 28 reperiam multos ... non tam -os nec tam molestos, quam vos estis. 5, 6 ista studia, si ad imitandos summos viros spectant, ingeniosorum sunt; sin tantum modo ad iudicia veteris memoriae cognoscenda, -orum. 5, 49. nat. deor. 1, 54 quis enim non timeat ... omnia ad se pertinere putantem -um et plenum negotii deum? Att. 4, 11, 2 ut homini -o ... perscribe ad me. 6, 1, 25 *sumus* ambo belle -i. 15, 26, 5. epist. 4, 13, 5 quo minus familiaris sum, hoc sum ad investigandum -ior. 8, 1, 1. CATVLL. 7, 11 quae *basia* nec pernumerare -i possint. PHAEDR. 4, 12 quidam -ior (*sc. interrogat*). PAPYR. Berol. 611 II 13 *accusatores* apud -um consilium inimicos suos reos fecerunt (*fortasse pertinet ad munus p. 1494, 23*). SEN. dial. 11, 1 ne fueris -us. qui inquirit ... se ipse inquietat. nat. 7, 25, 5. PETRON. 46 alter (*sc. magister*) non quidem doctus, sed -us qui plus docet quam scit. 127 neque est quod -um aliquem extimescas. MART. 11, 63, 5. QVINT. decl. 328 p. 290, 9 non respondeo filio nimium -o. PS. QVINT. decl. 9, 10. CORP. IV suppl. 3452 c⟨uri⟩osus -o s(alutem). 4071 -us Vitalio. 6640 -o reste. PLIN. epist. 5, 8, 4 sunt ... homines natura -i et quamlibet nuda rerum cognitione capiuntur. 9, 32, 1 velim legere ... tamquam otiosus: nihil est enim ... -ius otiosis. PAVL. dig. 46, 2, 19 etiamsi sciat, dissimulare debet, ne -us videatur. APVL. met. 1, 2 impertite sermone non quidem -um, sed qui velim scire vel cuncta vel certe plurima. 1, 17. 2, 6. 5, 23 insatiabili animo Psyche satis et -a rimatur. 7, 13 et alias -us ⟨eram⟩ et tunc ... spectator optabam fieri. 9, 30. 42. CARM. epigr. 1810, 2 (*a. 174?*) -e (*dubiae interpretationis. cf.* CORP. XIV 3956 [*Nomenti*] -e, quit at te?). MIN. FEL. 10, 5 illum volunt inquietum, impudenter etiam -um (*sc. deum suum christiani*). TERT. adv. Val. 5 p. 7, 12 Irenaeus omnium doctrinarum -issimus explorator. anim. 10 p. 313, 5 inspector -issime. CYPR. epist. 52, 2 p. 617, 23 -us semper ut prodat. VOPISC. Prob. 2, 8 *sum* ex -is. ITIN. [Silv.] 16, 3 ut sum satis -a, inquirere coepi. ZENO tract. 1, 7, 1 p. 318^B sapientes, ut videri volunt, Graeciae viri, praeter ceteros -i. 1, 7, 2 p. 320^A AVSON. 358 QVEROL. p. 27, 10. SCHOL. Cic. Bob. p. 141, 3 Hild. homo -us et diligens eruendae vetustatis. HIER. epist. 22, 29 *virgines* quae otiosae et -ae domos circumeunt matronarum (VVLG. I Tim. 5, 13). HIER. praef. Vulg. euang. quod si quis de -is voluerit nosse. RVFIN. Orig. princ. 4, 26 p. 399^A PS. RVFIN. in psalm. 8, 8 pisces maris sunt -i, *qui inquirunt temporalia.* AVG. civ. 7, 35 *in* hydromantia -issimus rex ille Romanus et sacra didicit. lib. arb. 2, 53 homo superbus et -us. mor. eccl. 1, 38. ord. 2, 5, 17 pro s t u d i o s o illum -um fieri (util. cred. 22 p. 26, 28 *scis* -um non nos solere appellare sine convicio, studiosum vero etiam cum laude. p. 27, 2 -us ... ea requirit, quae nihil ad se attinent, studiosus autem contra quae ad sese attinent *eqs.* trin. 10, 3). util. cred. 22 p. 28 inter curam habentem atque -um ... plurimum interest. epist. 118, 1. gen. c. Manich. 2, 26, 40 *error decipit* -os qui terrena sapiunt et spiritualia terreno oculo inquirunt. trin. 10, 3 tam -us est ut ... solo amore rapiatur incognita sciendi. 10, 4. PHYSIOGN. 56 p. 102, 24 de signo viri studio carentis parum -i. VAL. CEM. hom. 10, 1. SIDON. epist. 3, 13, 2 -usque nec perspicax. 7, 13, 4. 9, 1, 3. PASS. Mar. Iac. 8 p. 57, 1 is in res nostras admodum -us ... perquirit. *inde i. q. doctus, peritus, sapiens*: CIC. Tusc. 1, 108 *Chrysippus* est in omni historia -us. epist. 3, 1, 1 homo non modo prudens, verum etiam ... -us, quapropter

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

ille tibi omnia explanabit. VARRO rust. 2, 3, 5 pastores -iores aliquot dicunt. HOR. epod. 17, 77 ut ipse nosti -us. QVINT. inst. 1, 8, 21 in notioribus frequentissime deprehendentur a -is. SACERD. gramm. VI 515, 13 ut quibusdam non bene -is placet. AVR. VICT. 20, 33 ut sane putant memoriae -i. ZENO tract. 2, 4 p. 397 hunc -i opinionibus vanis violare conantur. SERV. Aen. 1, 44 totius autem Italiae -issimum fuisse Vergilium. PS. PROSP. prom. 2, 34, 2 *Balthasar* quos habuit -os (VVLG. Dan. 5, 8 sapientes). *iuncturae*: CIC. off. 1, 125 esse in aliena re publica -um (FEST. p. 298 sollicuria, in omni re -a. VVLG. Sirach 3, 22 in pluribus operibus eius ne fueris -us [μὴ περιεργάζου]. 3, 24. PS. RVFIN. in Am. 1, 2 plerique ... qui eorum -i in eiusmodi negotiis extiterint. PS. PROSP. vocat. gent. 1, 21 *ne* in illis illicite -i *inveniamur*). AVG. serm. 19, 2 -iores sunt in aliena. AVG. civ. 10. 28 ad eas (*sc. artes illicitas*) facias ipse -os (conf. 10, 3 -um genus ad cognoscendam vitam alienam, desidiosum ad corrigendam suam. SVLP. SEV chron. 2, 46, 6 mulieres ... ad omnia -o ingenio). *cum genet.*: PLIN. nat. 25, 7 medicinae peculiariter -us. HIL. in Matth. 10, 9 explorandae libertatis. AMM. 22, 12, 8 multorum -ior Iulianus. PS. RVFIN. in Os. 1, 6 sis -us delinquentis. AVG. civ. 10, 28 illicitarum artium. SVLP. SEV. chron. 1, 17, 6 cuius si quis erit -ior. MACR. somn. 1, 2, 19 inter philosophos occultorum *-ior*. VVLG. IV Esdr. 9, 13 noli adhuc -us esse, quomodo impii cruciabuntur, sed inquire, quomodo *eqs.*

b *de rebus*: CIC. Sest. 22 ut -is oculis perspici non possit (har. resp. 37 non solum -os oculos excludit, sed etiam errantes. VAL. MAX. 6, 8, 7 PETRON. 26 APVL. met. 2, 29. 10, 29. LACT. inst. 3, 20, 2 p. 245, 8 *in secreta* -os oculos *immittere*. POTAM. tract. 1 p. 1415[A] oculi [*ibid.* -a mirantium lumina]. AMBR. exc. Sat. 1, 43 SVLP. SEV. Mart. 23, 8). SEN. dial. 8, 5, 3 -um nobis natura ingenium dedit. epist. 108, 39 rem spinosam et auribus erectis -isque audiendam (FIRM. err. 25, 4 -is auribus satisfecimus. AVG. in euang. Ioh. 97, 2 aurem -am praebeatis. VAL. CEM. hom. 6, 4). PETRON. 13 suturae quidem non attulerat rusticus -as manus. APVL. met. 2, 4 -o optutu. 4, 16 satis callenter -os aspectus Thrasyleon noster ... inhibebat (RVFIN. Orig. in gen. 3, 6 p. 181[C] erga feminarum formas lascivo et -o oberrat aspectu). PANEG. 12, 45 -ae posteritatis *oculi*. LACT. inst. 2, 8, 70 *quae* ad -am et profanam cupiditatem pertinebant. MAR. VICTORIN. ad Iust. 16 concupiscentia -a potius decipitur quam superba. PRISCILL. tract. 8 p. 87, 11 -ae mentis intentio. PRVD. perist. 10, 983 intraque dentes -um pollicem circumfer ... inspice. AVG. agon. 4, 4 omnis anima indocta -a est. conf. 5, 3 illi -a peritia numerent stellas. MART. CAP. 1, 37 -ae indaginis perscrutatione. LEO M. serm. 71, 3 p. 388 pertractari ... diligenti -oque contactu.
adde: CIC. dom. 33 quid est ... tam -um, quam ea scire velle, de quibus maiores vos solos et consuli et scire voluerunt? PETRON. 118 Horatii -a felicitas (*i. nova inveniendi*).

2 *i. q. anxius, attentus, nimis diligens*: VARRO ling. 6, 46 -us qui hac (*sc. cura*) praeter modum utitur. GLOSS. περίεργος, πολυπράγμων (*cf.* QVINT. inst. 8, 3, 55 *l. 54*). **a** *de personis*: CIC. Att. 2, 4, 4 minus sum -us; statui enim nihil iam de re publica cogitare. SEN. nat. 1 praef. 12 -us spectator excutit singula et quaerit. epist. 56, 12 habet aliquid concepti pavoris, quod illum -um facit. PETRON. 29 omnia diligenter -us pictor ... reddiderat [PLIN. nat. 23, 41 *coni. Mayh.*]. QVINT. inst. 8, 3, 55 *est* περιεργία *supervacua* operositas, ut a diligenti -us et a religione superstitio distat (*cf.* MART. CAP. 2, 146 *p. 1495, 27*). 11, 3, 143 *Plini docti hominis et in hoc libro* paene etiam nimium -i. PAVL. dig. 22, 6, 9, 2 recte Labeo definit scientiam neque -issimi neque neglegentissimi hominis accipiendam. HIER. praef. Vulg. Dan. nescio an -o lectori satisfecerint (VEREC. in cant. 2, 32. 6, 12. 9, 11). MACR. sat. 3, 14, 5 non -a usque ad artis (*sc. saltandi*) perfectionem. 5, 19, 13. CASSIOD. art. 7 p. 1218[D] -issimus Varro. *iuncturae*: CIC. Att. 5, 14, 3 me nihilo minus nosti -um in re publica quam te. *cum genet.*: SEN. dial. 6, 12, 3 iuvenis ... cito omnis officii -us. 7, 3, 3 vita ... corporis sui pertinentiumque ad id -a non anxie. benef. 4, 19, 2 non exaudiens vota nec nostri -us *deus Epicuri*. CAPITOL. Aur. 20, 5 erat enim famae suae -issimus. HIL. trin. 9, 55 p. 326[B] agricolam patrem -um huius vitis ostendit. PS. RVFIN. in Ioel 2, 15—17 non fuit -us modorum. *sed aliter* SPART. Hadr. 11, 4 erat -us non solum domus suae sed etiam amicorum suorum. VLP. dig. 15, 3, 3, 9 -us igitur debet esse creditor quo vertatur. PLIN. nat. 34, 58 Polyclitus ... corporum tenus -us. CAPITOL. Pert. 13, 8 circa uxoris pudicitiam minus -us fuit. VITA Radeg. 10 de salute patriae -a. **b** *de rebus* (vita *v. l. 64*): VAL. MAX. 9, 1, 3 *feminas imbecillitas mentis* omne studium ad -iorem sui cultum hortatur conferre. CELS. 4, 31 -o victu cavere. PETRON. 135 *grana* -a manu segrego. PLIN. nat. 13, 75 -a interpolatione. 30, 99 -a Apionis interpretatione. QVINT. inst. 7, 5, 2 praetorum -a consilia. GELL. 13, 1 lemma: inquisitio ... -ior. 18, 15 lemma: rem nimis anxiae et -ae observationis (ARNOB. nat. 7, 38 ludis ... -a observatione repetitis. 7, 39. RVFIN. Orig. in Rom. 1, 8 quamvis -ior videatur huiuscemodi observatio. CHAR. gramm. I 1, 7 ratione -ae observationis). TERT. orat. 15 -i potius quam rationalis officii. PANEG. 12, 9 necesse est mitti in praeteritum diligentiam -am. ARNOB. nat. 5, 1 historiae ... graves seriae -ae. 5, 8 *Varro* -is computationibus edocet. HIL. trin. 10, 53 p. 385[B] acies -ae contemplationis. MACR. sat. 3, 13, 4 *fuit* vestitu ad munditiem -o. COD. Theod. 16, 5, 13 (*a. 384*) latebris indagine -iore perspectis. LEO M. serm. 73, 1 p. 395 nisi ... -a cunctatio nostrae fidei fundamenta iecisset. CASSIOD. inst. div. 16 p. 1132[C] -a ... intentione *meditari*.

3 *i. q. curiositatem movens, singularis*: PETRON. 92 non delectavit me tam -um principium. TERT. nat. 1, 8 *Aegyptii* privatae -aeque religionis. VOPISC. Car. 14, 1 -um [non] puto neque satis vulgare fabellam ... ponere. IVL. VAL. 3, 56 venenum Antipater elaborat -um admodum efficaxque. ARNOB. nat. 6, 7 -a ... obscuritate. AVG. civ. 16, 8 ex libris deprompta velut -ioris historiae. *ibid.* illi -ae atque mirabili adderetur historiae. AVG. epist. 151, 12 -um est ... nosse. CASSIAN. conl. 8, 21, 6 -as ... artes -asque praestigias ac magicas superstiones audaciter instituit. 8, 21, 7 -arum rerum notitia. *adde* CVRIOS. urb.

4 *i. q. superfluus, supervacaneus*: PELAG. in I Cor. 1 p. 720[B] ad inquirenda superflua et -a. VVLG. act. 19, 19 multi autem ex eis, qui fuerant -a sectati (*cf. p. 1491, 8 et 1493, 54.* CASSIOD. compl. in act. 19, 9). AVG. dialect. 6 p. 9, 1 Crecel. res ... nimis -a et minus necessaria. fid. et symb. 6, 13 -issimum et supervacaneum est quaerere. ACT. Archel. 67, 7 desinamus ab inani et -a varietate. PASS. Mar. Iac. 8 p. 57, 14 -ius iterum quod interrogaret invenit.

subst. **cūriōsus, -ī** *m. de munere* (*cf.* GLOSS. cognitor, index, delator. *Seeck, PW. I 778, 51 sqq.*): SEN. contr. exc. 6, 2 lex te innocentem esse, non -um iubet (*cf. p. 1492, 43*). SVET. Aug. 27 equitem cum ... subscribere quaedam animadvertisset, -um ac speculatorem ratus. TERT. fug. 13 in matricibus beneficiariorum et -orum ... christiani quoque vectigales continentur. FIRM. math. 3, 11, 3 erunt enim aut publicani aut vectigaliarii aut -i. NOT. dign. or. 11, 50 -us cursus publici praesentalis unus (occ. 9, 44 in praesenti). 11, 51 -i per omnes provincias. occ. 9, 45 -i omnium provinciarum. NOVELL. Valent. 3, 18, 1, 7 nec -os litorum ... illuc dirigi. COD. Theod. 6, 29, 1 (*a. 355*) quos curagenda⟨ri⟩os sive -os provincialium consuetudo appellat, proprio arbitrio quos esse reos putaverint, feralibus car⟨ce⟩rum tenebris mancipare non dubitant. memorati ⟨ig⟩itur -i et stationarii crimina iudicibus nuntianda meminerint (COD. Iust. 12, 22 [23], 1). 6, 29, 2, 3 (= COD. Iust. 12, 22, 2, 3 *a. 357*) demo⟨ns⟩tretur etiam iudicibus vel -is evectio. 6, 29, 6 (*a. 381*) mittantur ad provincias -i anniversarium munus acturi. 8, 5, 50 (*a. 390*) per omnes iudices et -os miserabilis removeatur iniuria. 6, 29, 10 (*a. 412*). 6, 29, 11 (*a. 414*) -os praecepimus removeri. ACT. Petr. 11 magnum flagitium factum est: si enim hoc innotuerit Caesari per aliquem de -is, magnis poenis nos affliget.

adv. **cūriōsē.** **1** *i. q. diligenter, accurate, attente*: VARRO ling. 7, 65 ex eo Acci positum -e (*Ribb.*, -a *codd.*). CIC. Brut. 133 conquiram ista posthac -ius (GELL. 16, 12, 1 non pauca ... dicit -e et sagaciter conquisita, neque non tamen quaedam futilia et frivola). fin. 5, 42 animadvertuntque ea, quae domi fiunt, -ius (GELL. 2, 17, 1 observate -eque animadvertit M. Tullius). VITR. 5, 3, 1 -ius eligetur locus theatro. 7, 1, 1 -ius summaque providentia solidationis ratio habeatur. 7, 1, 7 -ius videbitur fieri oportere (CELS. 8, 10, 3 -ius omnia ... fiant. 8, 11 facere. COLVM. 5, 6, 7. 12, 57, 2. PLIN. nat. 18, 19 honestis manibus omnia ... -ius fiunt). 7, 2, 2 id -ius opere praeparatum erit (opus *Rose*). 7, 4, 2 *parietum* interiores partes -ius picentur. 10, 8, 8 -e et subtiliter. PAVL. FEST. p. 290 sacra ... -issime administrabant (COLVM. 3, 10, 7 nihil -e, nihil religiose administrat). VAL. MAX. 1, 1, 4 exta parum -e admota. 1, 8 ext. 19 *serpens* a T. Livio -e pariter ac facunde relata. 5, 4, 7 -ius observata filia. CELS. 2, 14 species si quis -ius aestimet. 2, 17 -eque vestimentis involvendus est (PETRON. 63). 3, 11. 5, 26, 1. 7, 26, 2 eo -ius deducitur, quo minor leviorque est. 8, 10, 7 -ius igitur agendum est (VVLG. I reg. 23, 22 diligentius praeparate et -ius agite. *aliter v. p. 1495, 50*). SEN. dial. 4, 25, 3. 10, 12, 5 quam -e ... detergeant (PETRON. 135 APVL. met. 6, 21). PS. SEN. mon. 130 testamentum -e scribe (PLIN. epist. 9, 28, 5 litteras). COLVM. 2, 2, 21 -e et scite subigitur *ager*. 11, 2, 18. 12, 16, 4 arb. 7, 4. SCRIB. LARG. praef. p. 5, 8 huic quoque *parti disciplinae* -e institimus. 21 quamvis -e terantur (46. 63. 78. 94. 209. 270). 37. 74. 111 cribrata -e. ASCON. Mil. p. 44 ut -ius aetati vestrae satisfaciam. PLIN. nat. 21, 179 -ius dicendum (APVL. mund. 24 etsi minus -e, at quoquo modo possemus, diceremus. SCHOL. Cic. Bob. p. 110, 8 Hild. -ius de Themistocle). 25, 12 Orpheus de herbis -ius aliqua prodidit (*cf.* EVSTATH. Bas. hex. 3, 3 p. 893[B] -ius rationem tradidit nobis *scriptura*). QVINT. decl. 388 p. 440, 16 hunc -e educavit. SVET. Aug. 40 *cum* -e cavisset. Vesp. 1 quamvis satis -e inquirerem (VVLG. Dan. 6, 11 illi -ius inquirentes. VEREC. in cant. 2, 35 MART. BRAC. pasch. 1). GAIVS inst. 3, 17 de eadem re -ius tractare (*cf.* RVFIN. apol. adv. Hier. 1, 8 quid tam sollicite, tam -e ... pertractatur venter?). GELL. 1, 4 lemma: quam tenuiter -eque exploraverit ... verbi ... argutiam (APVL. met. 5, 31. SVLP. SEV. dial. 1, 14, 2 -ius). 1, 4, 1 scripta omnia ... tam -e spectabat (IVL. VICT. rhet. 4, 2 p. 388, 24 si quis autem -ius spectaverit. AMM. 26, 3, 5). 1, 25 lemma: quaesitumque inibi -ius (AVG. civ. 6, 2 -ius ista quaesivit. gen. ad litt. 48, 17 haec -issime et otiosissime). 3, 3, 1 Plauti comoedias -e atque contente lectitarunt. 7, 14, 3 vocabula

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

ista -ius diviserunt (APVL. met. 6, 1 haec singula Psyche -e dividit). 19, 13, 1 sermones ... -ius captabam. APVL. apol. 27 providentiam mundi -ius vestigant. 39 Socr. 16 p. 156. met. 1, 2. 18 -e sedulo arbitrabar iugulum comitis. 2, 1 -e singula considerabam (POMER. 2, 6 p. 450^C aliena *peccata*. RVFIN. Orig. in Rom. 10, 39 Pauli litteras -ius). 5, 1 laquearia ... ebore -e cavata. 5, 8 satis scrupulose -eque percontari (PANEG. 8, 10 p. 189, 1). 7, 1 ipsa membra ... -e perspexerat. 8, 17 *lupos et ursos* ad tutelae praesidia -e fuerant alumnati. 9, 1 me cuidam famulo -e traditum. 9, 20. TERT. adv. Marc. 5, 9 p. 603, 20 -ius voluit intellegi (VVLG. eccles. 9, 1). IREN. 1, 26, 2 prophetica -ius exponere. ARNOB. nat. 7, 45 -e ... intueri (LACT. inst. 2, 13, 10 p. 162, 3 -ius ac liberius. PRISCILL. tract. 8 p. 87, 16 MACR. somn. 2, 1, 10). PANEG. 6, 6 p. 153, 6 inspiciendo sollicite et -e (SORAN. p. 116, 2. FIRM. err. 24, 9 ordo veritatis -ius requiratur (VEN. FORT. vita Radeg. 4, 13 -e requirebat. PALLAD. hist. mon. I 24 p. 307^D. FACVND. defens. 12, 1 p. 833^A -issime. RVFIN. Orig. in Rom. 3, 10). IVST. 38, 1, 9 -ius imum ventrem pertractanti ait. AMM. 20, 11, 9 -ius tecti. 23, 6, 1 *situs* Persidis descriptoribus gentium -e *digestus*. HIER. in Is. 7, 14 -ius attendendum est (AVG. civ. 9, 4 animadversum est ab eis ... -issime attentis. *cf.* BENED. reg. 58, 12 qui super eos omnino -e intendat et sollicitus sit). epist. 108, 5 *eos* -issime tota urbe perquirens (RVFIN. patr. 6, 1 MVTIAN. Chrysost. hom. 22, 3). VVLG. II Macc. 2, 31 -ius partes singulas quasque disquirere. RVFIN. Orig. in cant. prol. p. 82^A discutere paulo -ius (hist. mon. 16 p. 435^C. *ibid.* studiosissime. Adamant. 4, 10). Orig. in Rom. 1, 5 de hoc sermone -ius quam res patitur perscrutari. AVG. civ. 21, 4 naturas animalium -ius indagarunt (SVLP. SEV. dial. 1, 6, 4). MART. CAP. 2, 146 Periergia vero ... -e universa perscrutans atque interrogans. 6, 589 -ius totius terrae latebras *exquirere*. CAEL. AVR. chron. 1, 1, 17 masticatio durioris cibi aut -e conditi (1, 1, 23 pulmentum ... non -e conditum. 3, 6, 88. *cf.* CASS. FEL. 6 p. 13 non -e [*sc. conditum*] sed simplici inductione ventrem depurgat *lac*). CORP. XIII 10027, 230 pone -e (*in concha*). VEREC. in cant. 6, 16 -ius interna rimari. PALLAD. hist. mon. I prooem. p. 249. 250 l. 32 diligentiam seu neglegentiam tuam -ius approbare. *nota de locutione i. q. nimis accurate vel eleganter*: SEN. suas. 1, 15 aut minus descripserunt aut -e. QVINT. inst. 8, 1, 2 multos ... quibus loquendi ratio non desit, invenias, quos -e potius loqui dixeris quam latine. *fere i. q. severe*: VITR. 7 praef. 3 haec res non vindicatae -ius ab antiquis esse memorantur. SVET. Cal. 16 equites Romanos severe -eque nec sine moderatione recognovit. **2** *i. q. noscendi, sciendi cupide, avide*: CIC. Brut. 231 ne vos -ius eliceretis ex me, quid de quoque iudicarem. nat. deor. 1, 10 qui autem requirunt, quid ... sentiamus, -ius id faciunt quam necesse est. Att. 9, 3, 1 *cum* -e quaesisset (PS. AVG. serm. 232, 1 -e quaerit scire de mysterio). FEST. p. 214 qui -e quid interrogat. IREN. 2, 26, 2 -e inquirere. APVL. met. 6, 19 inspicere ... addictum -ius thensaurum. 10, 12 nemo ... qui non illuc -e confluxerit. PORPH. Hor. epist. 1, 16, 4 bene 'loquaciter' quasi -e auditur⟨o⟩ et scire cupienti. VVLG. II Thess. 3, 11 nihil operantes, sed -e agentes (περιεργαζομένους [GLOSS. -e ago περιεργάζομαι]. DARES prol. cum multa ago Athenis -e. VITAE patr. 5, 1, 22 monachi vita haec est, non ingredi cum iniusto neque videre oculis suis mala neque -e agere neque scrutari). RVFIN. Clement. 8, 1 -e ex occulto observare. symb. 4 nec te -ius ingeras in profundo arcani. Basil. hom. 2, 5 -ius aliena perquirere. *nota latiore sensu i. q. cupide*: AVG. civ. 13, 24 *nuditatem primi homines* -ius adverterunt.

deriv.: curiositas, curiosulus. *Schwering.*

curis, *acc.* -in, *abl.* -ī *f.* [*orig. inc. Th.*]. OV. fast. 2, 477 hasta -s priscis est dicta Sabinis. *cf.* PAVL. FEST. p. 49 -s est Sabine hasta. p. 63. FAST. ann. Iul. Praen. (bull. comm. 1904, 277) ⟨Sabino no⟩mine hasta -s. POL. SILV. fast. Febr. 17 SERV. Aen. 1, 292. MACR. sat. 1, 9, 16 *hastam* Sabini -in vocant. ISID. orig. 9, 2, 84 hasta quae Sabinorum lingua quiris dicitur. GRAMM. suppl. 241, 4 a 'quiri' i. hasta. *cf.* DIONYS. antiq. 2, 47 κύρεις ... οἱ Σαβῖνοι τὰς αἰχμὰς καλοῦσιν. PLVT. Rom. 29 quaest. Rom. 87. *inde deriv. secundum antiquos*: Curitis, Quirinus. *v. nom. propr.*

cūrītis *κουρῖτις. *nomen herbae*: PS. APVL. herb. 4 (*hiera botane*). 72 (*heraclea*).

cūrito, -āre *a* curare. APVL. met. 7, 14 me ... matrona prolixe -bat (quiritabat *cod.*).

curium *v.* corium.

curmi *indecl.* [*gr.* κόρμα, *vocabulum gallicum, cf. hibern.* coirm cuirm *cambr.* cwrwf cwryf cwrf '*Bier.*' *Th.*] MARCELL. med. 16, 33 salis *tantum* in potionem cervesae aut -i mittat. GLOSS. curmen ζῦθος ἀπὸ σίτου. *cf. Holder, Altcelt. Sprachsch. I 1202.*

ˣ**cūro**, -āvī, -ātum, -āre [*i. q. paelign.* coisatens '*curaverunt*', *umbr.* kuratu *imper.* '*curato*'. *a* cura. *Th.*]. VARRO ling. 6, 46 -are a cura dictum (*cf. lusum verborum*: RHET. Her. 4, 14, 21 cur eam rem tam studiose -as, quae tibi multas dabit curas?). -atum *supin.*: PRIAP. 37, 7. PRISC. gramm. III 278, 13 latini '-o illam rem' (295, 17. 297, 1. 326, 18. 376, 2). *de formis*: coirare: CORP. X 3775 (*Capuae, a. 110 a. Chr.*). I 565 (= X 3776 *Capuae, a. 108 a. Chr.*). 566 (= X 3777 *a. 106 a. Chr.*). 568 (= X 3780 *a. 104 a. Chr.*). III 7233 (*Deli, ca. a. 100 a. Chr.*). I 572 (= X 3782 *ante a. 71 a. Chr.*). VI 30922 (*aet. Sull.*). XII 5388 (*Tolosae, a. 47 a. Chr.*). VI 167. 2219 (= I 801). INSCR. bull. com. 1907 p. 355 (*Romae*). CORP. XIV 2878 (= I 1130 *Praeneste*). 2879 (= I 1132). INSCR. Notiz. degli scavi 1907 p. 209. CORP. XIV 3622 (= I 1116 *Tibure*). 3655. X 5807 (= I 1166 *Aletrii*). 7121 (*Syracusis*). IX 1140 (= I 1230 *Aeclani*). 2802 (*Aufidenae*). 3137 (= I 1280 *in Samnio*). 4131 (*Aequiculis*). 4218 (= I 1294). 4325 (= I 1292). XI 2360 (= I 1343 *Cosae*). 3078 (*Faleriis*) coiraveront. 4125 (*Narniae*). 5390 (= I 1412 *Assisii*). 5764^b (*Sentini*). 6211 (= I 1425 *Senae*). 6509 (*Sassinae*). V 717 (= I 1465 *in Histria*). 840 (= I 1456 *Aquileiae*). 8298. II 3408 (= I 1555 *Carth. novae*). 3433 (= I 1478). III 1784 (= I 1469 *Naronae*). 1820. 1 (= I 1471. 2). 3776. 7 (= I 1466. 7 *Nauporti*). coerare (*restituitur a Ritschelio* PLAVT. Mil. 910. *traditur* CIC. leg. 3, 10): CORP. I 563 (= X 3773 *Capuae, a. 112/3 a. Chr.*). 567 (= X 3778 *a. 106 a. Chr.*). 569 (= X 3781 *a. 99 a. Chr.*). 570 (= X 3789 *a. 98 a. Chr.*). 583 (= XI 6331 *Pisauri, a. 82/1 a. Chr.*). III 7227 (*Deli, a. 78 a. Chr.*). I 592 (= VI 1314 *inter a. 78 et 60*). 600 (= VI 1305 *a. 62 a. Chr.*) *quater*. 604 (= X 219 *Grumenti, a. 57 a. Chr.*). 605 (= III 3078 *Lissae, a. 57 a. Chr.?*). 617 (= X 220 *Grumenti, a. 51 a. Chr.*). VIII 977 (*Curubi, a. 45 a. Chr.*). 979 (= 24099). INSCR. arch. Anzeiger, 1908, 513 (*Carpis, prope Carthaginem, a. 43/2 a. Chr.*) CORP. X 8093 (*Grumenti, a. 43 a. Chr.*). 5159 (*Casini, a. 40 a. Chr.*). 3790 (*Capuae, a. 26 a. Chr.*). VIII 68 (*prov. Byzac., a. 12 a. Chr.*). VI 2220 (= I 802). 10317 (= I 806). 11452 (= I 1024). 16606 (= I 1049). 21470 (= I 1062). 31614. 31615. 32455. XIV 2877 (= I 1131 *Praeneste*). 2970 (= I 1135). 2980 (= I 1140). 3013 (= I 1141). 3562 (*Tibure*). INSCR. Notiz. degli scavi 1901 p. 280 (*Tusculi*). CORP. X 172 (= I 1262 *Potentiae*). 291 (= I 1259). 787 (= I 1252 *Pompeis*). 794 (= I 1249). 829 (= I 1251). 852 (= I 1246). 937. 1218 (= I 1227 *Abellae*). 1550 (= I 1237 *Puteolis*). 1572 (= I 1236). 1846 (= I 1240). 3726 (= I 1196 *Vulturni*). 5074 (*Atinae*). 5148. 5679 (= I 1178 *Arpini*). 5837 *sq.* (= I 1161 *sq. Ferentini*). 6111 (*Formiis*). 6233 (= I 1189 *Fundis*). 6238 (= I 1191). 6239 (= I 1187). 6327 (= I 1186 *Terracinae*). 6505 *sq.* (= I 1150 *sq. Corae*). 6514 (= I 1156) *ter*. 6517 (= I 1149). 7513 (*in Sardinia*). IX 2235 (= I 1218 *Telesiae*). 2770 (= I 1278 *Boviani*). 4170 (*Cliterniae*). 4666 (*Aquis Cutiliis*). 5076 (*Interamniae Praet.*). INSCR. Notiz. degli scavi 1893 p. 352 (*ibid.*). CORP. IX 5305 (= I 1421 *Cuprae marit.*). 6257 (*Aquiloniae*). INSCR. Ephem. epigr. VIII 129 (*in Vestinis*). CORP. XI 1845 (= I 1396 *Arretii*). 2710 (*Volsiniis*). 3583 (= I 1341 *Castri novi*). 4222 (= I 1404 *Interamnae*). 4595 (*Carsulis*). II 3434 (= suppl. 5927. I 1477 *Carth. novae*). 3561 (= I 1482). 3861 (= suppl. 6021 *Sagunti*). 4371 (= suppl. 6073. I 1483 *Tarracone*). VIII 24106. INSCR. Revue archéol. 4 sér. XI 1908 p. 322 (*Africa*). CORP. XII 4190 (= I 1490 *Murvieli*). 4338 (= I 1488 *Narbone*). III 11 (*Cyrenis*). 1704 (*Lissi dub.*). 14663² (*Salonis*). courare: CORP. IX 3574 (*Paganicae, litt. antiquissimis*). 5019 (= I 1419 *Hadriae*). corare: CORP. XIV 2847 (= I 73 *Praeneste*) coraveron⟨t⟩. qurare: CORP. VI 32806. XIV 3463 -vei. X 7596 (*Caralibus*). XI 400 (= I 1428 *Arimini*). V 7435 (*Libarnae*) f(aciendum) q(uravit). II 5974 (*Saetabis*) f. q. VIII 15810 (*prov. procos.*). XIII 5976 (*Argentorate s. I*). curare *non legitur ante saec. I a. Chr.*: S. C. de pago Mont. (Corp. VI 31577) 1 S. C. de Asclep. (Corp. I 203) 7 CORP. I 594 (= VI 1275 *restituta*) LEX Rubr. (Corp. I 205) 1, 24 *al.* LEX Iul. munic. (Corp. I 206) 14 *al. et deinde passim. cf.* TER. MAVR. 735. *nota* cúrávit: CORP. XIV 3543 (*Tibure, saec. I p. Chr.*). *notatur* c(uravit): CORP. IX 5052 (*a. 55 a. Chr.*). I 637 (= X 3923) *et passim, potissimum* f(aciundum) c.: CORP. I 1260 (= X 292). 1305 (= IX 4053) *al.* c(uro): V 1813. 2893. GLOSS. φροντίζω, θεραπεύω, ἐπιμέλομαι. -at σπουδάζει, κήδεται, μεριμνᾷ, λογιστεύει. parat, cogitat vel curiose quaerit. -ati erunt (-verunt *e*) ὑπέβαλον. minime -at et neglegit ἀμελεῖ. *legitur per totam latinitatem, nota vocem nunc non legi apud* ASCON., *semel* VELL.

[*corrupt.*: NIGID. Prisc. gramm. II 385, 15 -ari (*leg.* cicurari). *dub.*: VERG. Aen. 9, 518 (certant *pars codd.*). COMM. instr. 1, 21, 2 (iurantes *trad.*).] [*val.* curā, *it.* curare, *francog.* curer, *hisp.* curar. *M.-L.*]

I ***operam dare**, curam, studium adhibere* (*saepius i. q. procurare, parare, efficere, auctorem esse*): **A** *generatim*: **1** *absolute*: ENN. ann. 77 -antes magna cum cura ... dant operam. PLAVT. Amph. 741 tua istuc refert (*sc. Iovi sacrificasse*), si -veris. Aul. 363 -ato. Bacch. 227 abi intro, ego hic -bo. 497 -a, ei (i *A*, et *P*), concastiga hominem probe. Capt. 900 -a quam optume potes (Curc. 532 nunc rei divinae operam dabo; certumst bene me -are). Cas. 105 praefeci, ruri recte qui -et tamen. 526 -a; ego ad forum modo ibo. 712 abi et -a. Cist. 595 obsecro, -a. **:** perfectum ego hoc dabo negotium. Men. 352 intus para, -a, vide: quod opust fiat (*cf.* VARRO ling. 7, 12). Merc. 955. Persa 843 meo ego in loco sedulo -bo. Poen. 27. Pseud. 232 ego pro me et pro te -bo. Rud. 381. TER. Andr. 847 omnia apparata iam sunt intus. **:** -asti probe. Eun. 501 diligenter. Ad. 968 in psaltria ista emenda hic adiutor fuit, hic -vit. CIC. epist. 4, 13, 4 quod intellegere et sentire, quia sum Romae et quia -o attendoque, possum. TAC. ann. 11, 22 gliscentibus negotiis duo additi *quaestores*, qui Romae -rent. LACT. ira 2, 2, 6 *Capitolium* tunc erat -ante Q. Catulo restitutum. *sic passim in titulis, ex. gr.*: CORP. I 563 (*a. 112 a. Chr.*). 1292 (= IX 4325) mag(istri) coir(averunt). 1130. 1425. 1478 *al.* CAVTIO Phaonis (Corp. X 444) 17 -antibus sui cuiusque anni magistris.

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

INSCR. Revue archéol. 4 sér. XI 1908 p. 320 -ante re publica. *cf. infra l. 80.*

2 *aliquid:* **a** *de officio, munere, negotio sim. i. q. administrare, gerere (singulariter* PROP. 4, 2, 39 pastorem ad baculum possum -are *i. partes pastoris cum cura agere*): PLAVT. Amph. 499 -a rem communem. 827 Amphitruo alius, qui...tuam rem -et teque absente hic munus fungatur tuom (*cf.* Capt. 632 meam rem non -es, si recte facias. num ego -o tuam? Mil. 951 quin tu tuam rem -a potius quam Seleuci. 994 rem alienam potius quam suam. Most. 26 hocine modo hic rem -atam offendet suam? Pseud. 627 res rationesque eri Ballionis -o. Stich. 199 Trin. 391. CIC. leg. 3, 10 ast quid erit, quod extra magistratus -ari usus sit, qui -et, creato. epist. 3, 1, 2 de rebus, quas agi, quas -ari a me voles. SALL. Iug. 83, 1 alienam rem periculo suo -are. LIV. 4, 45, 7 res Romae. CAPITOL. Max. Balb. 2, 5 unus qui res domesticas, alter qui bellicas -et [SVLP. SEV. chron. 1, 34, 7 rem bellicam. 1, 50, 4 *syn.* administrare]. AMM. 30, 1, 18 rem militarem. 21, 9, 5 rem castrensem). PLAVT. Amph. 949 ego istuc -bo (*cf.* Asin. 827. Bacch. 1035 haec. 1066. Cas. 385 id). 981 haec -ata sint fac sis (*cf.* Aul. 273 -ata fac sint). Asin. 107 tu igitur aliud -a quid lubet. 120 si quid recte -atum velis. Bacch. 458 rem familiarem -at (Stich. 145. 525 CIC. Att. 12, 22, 3). 760 vos vostrum -ate officium, ego efficiam meum (*cf. l. 69. 71*). 1066 -a hoc. :: -atum est esse te senem miserrumum (*cf.* Rud. 766 -a. :: -atum est. Capt. 728). Capt. 125 -a quae iussi (AVR. VICT. Caes. 13, 10 -ari vetans iussa. SVLP. SEV. chron. 2, 11, 4). 894 quod opus est. 989 argentum accepi, nil -vi ceterum. Cas. 101 negotium (Mil. 482 neque erile negotium plus -at quasi non servitutem serviat. CATO agr. 145. CIC. top. 66 negotia aliena. epist. 14, 5, 2 LEX Iul. munic. [Corp. I 206] 2. HOR. sat. 2, 3, 19 aliena negotia -o excussus propriis. COLVM. 12 praef. 5 domestica negotia. PETRON. 55 vers. supra nos Fortuna negotia -at. PLIN. epist. 7, 15, 1 rei publicae suae negotia. TERT. patient. 10 negotium -ans aut gloriae aut malitiae. adv. Hermog. 15 p. 142, 20 materiae negotium -are. *cf. p. 1502, 29*). PLAVT. Cas. 439 ita fieri oportet. :: factum et -atum dabo. Men. 224 elocuta sum convivas, ceterum -a. 528 *sq.* Mil. 812 praecepta sobrie ut -es, 'face (NEP. Eun. 9, 5 SEN. epist. 95, 60. AVG. civ. 2, 19 cuius praecepta de iustis probisque moribus si simul audirent atque -rent). 929 alia -a (*i. noli timere, ne meum non bene faciam. cf.* 934 faciemus, alia -a. :: vos modo -ate. TER. Phorm. 235 aliud -a). Most. 889 mihi sum, libet esse: quid id -as. Persa 75 rem -o publicam (CATO or. frg. 1, 1 VARRO ling. 6, 46 CAEL. Cic. epist. 8, 5, 3 SALL. Catil. 9, 3 duabus his artibus ... seque remque publicam -bant. or. Phil. 19 rem p. frustra -bant. SEN. contr. exc. 7, 7 SOL. 52, 9 [PLIN. nat. 6, 60 temperare]). PLAVT. Poen. 80 si quid mandare voltis aut -arier (Trin. 138 edepol mandatum pulcre et -atum probe. *cf.* EPIT. Alex. 108 nostra mandata cum cura -are). Trin. 192 -es tuam fidem. Truc. 430 munus (ARNOB. nat. 3, 21 militaria munera. AMM. 16, 5, 5 explorate rei publicae ⟨munera⟩ -bat). *et saepius.* TER. Andr. 185 id populus -at scilicet. 403 *al.* CATO agr. 142 eadem uti -et faciatque, moneo. VARRO ling. 5, 155. RHET. Her. 2, 22, 34 si id modo, quod satis esset, -rent poetae. 4, 51, 60. CIC. Att. 1, 9, 2 peto abs te, ut haec diligenter -es. 7, 7, 2 -vit enim, quod debuit. 13, 6, 4 (*ibid.* expedire). 15, 2, 1 sic enim decet te mea -are, tua me. SALL. Iug. 85, 3 domi forisque omnia -are. HOR. epist. 1, 1, 5 -antem quidquid dignum sapiente bonoque est. LIV. 2, 48, 8 vos alia bella -ate, Fabios hostes Veientibus date (7, 26, 10 bellum maritimum. *cf. supra l. 15*). 26, 49, 14 (*ibid.* facere). SEN. contr. 10 praef. 3 eo illum ... desidia perduxerat, ut nihil -are vellet, nihil posset. SEN. epist. 89, 17 ῥητορική verba -at et sensus et ordinem. 114, 24 rex (*i. animus*) ... salutem commissi sibi corporis -at. COLVM. 12, 2, 6 si quid vero -ari aut concinnari oportet, facilius intellegitur, cum ordine suo recensetur. PLIN. nat. praef. 18 subsicivisque temporibus ista -amus, id est nocturnis. QVINT. decl. 265 p. 84, 14 quid enim magis in ulla re publica -ari observarique oportet quam religionem (AVR. VICT. Caes. 39, 45 veterrimae religiones castissime -atae. COMM. instr. 1, 12, 10 religio *Dionysi* in vacuo falsa -atur). SVET. Tib. 70 maxime tamen -vit notitiam historiae fabularis. APVL. met. 1, 24 annonam -amus et aedilem gerimus (AMM. 28, 1, 6). 2, 3 plane, quod officiis integris potest effici, -bo sedulo. PANEG. 11, 1 aerarium publicum. ARNOB. nat. 4, 7 *Mellonia dea* mellis -ans custodiensque dulcedinem. AVR. VICT. Caes. 4, 2 -atum militiae officium. 9, 2 nefaria ministeria a pluribus metu -ari. 14, 1 caerimonias leges gymnasia doctoresque. SPART. Hadr. 3, 2 acta senatus. LAMPR. Comm. 4, 8 epistulas imperatorias. AMM. 17, 11, 5 Romae Artemius -ans vicariam praefecturam (28, 1, 43). 18, 5, 5 pedestrem militiam. 18, 6, 5 expeditionem periculosam. 21, 13, 4 -bat urgentia velut pugnaturus. 21, 8, 1 largitiones [27, 5, 9 *suppl. Mommsen*]. 27, 9, 8 praefecturam urbis sublimius -ans. 29, 5, 6 -ans Romani vicem. 31, 13, 18 alter stabulum, alter -bat palatium. *passim in titulis* IIIIvir viarum -andarum *v. Mommsen, Staatsrecht II³ 603 sqq.* *nota absolute:* LAMPR. Heliog 12, 2 ad vicensimam hereditatium mulionem -are iussit. **b** *i. q. parare, facere, instruere:* PLAVT. Men. 51 si quis quid vestrum Epidamnum -ari sibi velit, audacter imperato et dicito, sed ita ut det, unde -ari id possit sibi. CATO agr. 142 uti ... quae opus sunt, parentur -enturque diligenter. CIC. fin. 5, 40 an ea, quae per vinitorem antea consequebatur *vitis* (*sc. varias culturas*), per se ipsa -bit? NEP. Iph. 1, 4 pondere detracto, quod aeque corpus tegeret et leve esset, -vit. LAVD. [Turiae] (Corp. VI 1527) 1, 33 ⟨eandemque quietem⟩ illi quam tuis -veris. SEN. epist. 15, 5 id bonum -a, quod vetustate fit melius. 90, 25 non aliis excogitata ista sunt, quam quibus hodieque -antur. GELL. 5, 6, 26 vallum (*de militibus. ibid.* puteum strenue fodere). TERT. anim. 33 -ata mora finis (*i. mortis*) ad plenitudinem poenae. resurr. 7 p. 35, 23 unguentis pretiosissimis quibusque vasculorum prius congruentiam -es (*i. vascula aeque pretiosa*). LVP. EVPHRON. epist. p. 66ᴮ vigiliae ... nocte ... -andae sunt. POMER. 2, 16, 3 excubias strenue. *de convivio sim.:* PLAVT. Cas. 74 maioreque opere ibi serviles nuptiae quam liberales etiam -ari solent. Men. 367 prandium (TERT. nat. 1, 13). Merc. 583 quin ergo imus atque obsonium -amus? Poen. 1151 patruo advenienti cena -etur volo (Rud. 1215. *cf.* PETRON. 92 mulier cenae mandata -verat. QVINT. decl. 301 p. 186, 13. GELL. 18, 2, 3 cenulam. 18, 13, 4. AMM. 27, 3, 14 epulas profusas). CATO or. frg. 9 parum bene sibi cibaria -ata esse (*cf.* VARRO ling. 7, 38 cibum. APVL. Plat. 2, 25 cibos victumque). VERG. georg. 1, 301 mutuaque inter se laeti convivia -ant (PS. AVR. VICT. epit. 9, 15). EPIST. imp. Aug. Suet. Claud. 4 ludis Martialibus triclinium sacerdotum. *de funere sim.:* TER. Andr. 108 -bat una funus (*cf.* AVG. civ. 1, 13 et antiquorum iustorum funera officiosa pietate -ata sunt et exequiae celebratae et sepultura provisa. SVLP. SEV. chron. 1, 12, 7. 2, 25, 2). FRONTO p. 134, 22 N. huic iusta corpori meo -anda mandavi. NEMES. cyn. 45 -antem busta sororem *Antigonen.* AVG. civ. 5, 18 sepulturam. *cf. p. 1500, 54.* *de sacris, ludis, sim.:* CIC. dom. 104 sacra (Balb. 55 *sacra Cereris* per Graecas -ata sunt semper sacerdotes. LIV. 1, 31, 8 non rite initum aut -atum id sacrum esse. PAVL. FEST. p. 174. SPART. Hadr. 22, 10 sacra Romana diligentissime -vit, peregrina contempsit. CAPITOL. Pert. 15, 4 divi Marci sacra. COMM. apol. 680 sacra sacrilega ... -ata). CIC. Att. 15, 12, 1 ludos (MAT. Cic. epist. 11, 28, 6. CORP. I 1555 [= II 3408] genio oppidi columnam pompam ludosque. ARNOB. nat. 7, 38 quod essent acti per indiligentiam ludi nec ad suam formam condicionemque -ati. *adde:* PLIN. nat. 37, 45 gladiatorium munus). LIV. 22, 10, 9 lectisternium per triduum habitum Xviris sacrorum -antibus. AVIEN. orb. terr. 705 omnes *Cyclades* fatidico -ant sollemnia Phoebo. 757 stata -ant festa Lyaeo. DICT. 1, 21 sacrificium. *cf.* TERT. nat. 1, 13 die solis laetitiam -are. *de aedibus sim.:* VITR. 10 praef. 1 architectus, cum publicum opus -andum recipit, pollicetur quanto sumptu id sit futurum (SVLP. SEV. chron. 2, 22, 3 opus sacrae aedis. CORP. VIII 2728, 72). VEG. mil. 2, 10 tabernacula ... iussu ipsius (*praefecti castrorum*) -bantur. CORP. XII 4123 domum aeternam vivus sibi -vit. *nota:* CLAVD. DON. Aen. 9, 287 *quo tempore,* etiamsi abessem, debui -are praesentiam meam.

3 *seq. gerundivum (abusive part. perf. pass.:* CORP. XIII 8094 [*Bonnae*] ex testamento factu(m) -arunt. II 453 factum. *per errorem scriptum:* CORP. I 1222 [= IX 2131] patri faciendo -vet. *nota breviloquentiam:* CIC. Att. 11, 8, 2 ad quos videbitur, velim -es litteras meo nomine [*sc. mittendas*]): TER. Andr. 865 -a asservandum vinctum. CIC. *saepissime, ex. gr.:* S. Rosc. 103 eum hominem occidendum. Verr. 2, 28. Phil. 14, 38 ut ... consules ... monumentum quam amplissimum locandum faciundumque -ent. div. 1, 48 off. 3, 86 Att. 3, 15, 8. 5, 10, 4 *al.* SVLP. RVF. Cic. epist. 4, 12, 3 LVCR. 5, 1163 CAES. Gall. 1, 13, 1. 1, 19, 1 *et saepe (praeter hanc iuncturam* -are *non habent neque* CAES. *neque bellorum auctores nisi* civ. 3, 18, 1 *v. p. 1503, 82*). NEP. Thras. 3, 3 neque vero hanc *legem* tantum ferendam -vit, sed etiam ut valeret effecit *al.* LIV. 3, 51, 9. 10, 31, 9 aedem faciendam. 10, 33, 9. 22, 55, 7 nuntios deducendos. 23, 34, 13 *al.* VITR. 5, 1, 6 quo genere Coloniae Iuliae Fanestri collocavi -vique faciendam *basilicam.* 6 praef. 4 me erudiendum. 6, 7, 6. 7 praef. 1 *al.* PAVL. FEST. p. 84 *al.* SEN. contr. 10, 1, 7 VAL. MAX. 1, 1, 12 *et saepe.* COLVM. 12, 3, 8 (*hoc uno loco, sed seq.* ut *saepissime*). PETRON. 109 (*in foedere*) neque si quid ... factum est, ... ullo alio genere persequendum -bis. QVINT. inst. 7, 1, 9 FRONTIN. aq. 5. 8. 129 FRONTO p. 59, 14 N. PANEG. 3, 3 numina semper aliquid agunt agendumve -ant. VOPISC. quatt. tyr. 15, 9 LACT. ira 2, 2, 6 AVG. civ. 1, 13 *al.* CASSIOD. compl. in act. prol. p. 1382ᴬ *apocalypsin* triginta tribus capitibus aetatis domini Christi dividendam esse -vimus. *passim in titulis* faciundum, ponendum *sim.* -vit. *cf. p. 1496, 49. 56.*

4 *seq.* ut *(vel coniunctivus solus),* ne: ut: PLAVT. Amph. 487 pater -vit, uno ut fetu fieret, uno ut labore absolvat aerumnas duas. Bacch. 691 *sq.* Cas. 131 nocte ut condigne te cubes, -bitur (*cf.* Epid. 269 ita -etur, usque ad mortem ut serviat). Curc. 517 ut hanc -es, ⟨ut⟩ bene sit isti (*cf.* CORP. V 222 -vit eis aram ut poneretur. *p. 1499, 29*). Epid. 509 Mil. 1. 1238 istuc -vi, ut ... sis. Most. 208 *sq.* Persa 527. 608 Poen. 913 *al.* TER. Eun. 499 Phorm. 830. 904 CATO agr. 2, 5. 5, 4 *al.* CORNELIA epist. frg. 2 VARRO ling. 7, 99 rust. 1, 1, 1. 1, 19, 3 *et saepius* (ut *ubique ponitur ante verbum* -are). RHET. Her. 2, 1, 2. 3, 24, 40 *al.* CIC. inv. 2, 19. 152 part. 95 Quinct. 61. 81 S. Rosc. 33 *al.* div. 1, 48 rep. 5, 2 off. 1, 121 *al.* Att. 1, 15, 1 -aque ⟨et⟩ effice, ut ab omnibus ... amemur. 2, 24, 2. 5, 1, 5. 5, 9, 2 -are per te et per omnes nostros ..., ut annus noster maneat suo statu, ne quid novi decernatur. 5, 15, 3. 7, 12, 1 roges -em, ut scias. 13, 20, 4 quicquamne me

putas -are in Bruto, nisi ut...? ad Q. fr. 1, 2, 11 -a, elabora, perfice, ut ... gratias agat. *al.* LVCR. 3, 127. 5, 1015. LEX Rubr. (Corp. I 205) 1, 41 -et utei ea nomina ... includantur. LEX Iul. munic. (Corp. I 206) 151 -ato utei ... eos adeant librosque ... edant. SALL. Iug. 91, 1 LIV. 22, 9, 11. 29, 11, 6. 44, 34, 3 militem haec tria -are debere: corpus ut quam validissimum ... habeat *eqs. al.* VITR. 1, 5, 2. 6, 6, 6 SEN. contr. 9, 2 (25), 27 *v. p. 1503, 46.* SEN. dial. 3, 19, 6 ut nocens esset. 10, 19, 1 *al.* COLVM. *saepe* -andum est, ut. PLIN. nat. 17, 57. 18, 257. 306. 35, 131 QVINT. inst. 4, 2, 47 *al. saepe.* CORP. XI 4747 (*in Vmbria*) -vit, ut fac(eretur). VIII 23991 (*a. 233*) aqua ut saliret aeque sua pecunia -erunt. VVLG. II Macc. 2, 26. *nota -a imperat.*: CIC. Catil. 3, 12 (*ex epistula Catilinae*) -a, ut vir sis ... -a, ut omnium tibi auxilia adiungas (CATIL. Sall. Catil. 44, 5 memineris te virum esse ... auxilium petas ab omnibus). Att. 1, 5, 8 -a, ut valeas (4, 8^b, 4. 5, 20, 9 *et saepe in epistulis.* HIER. epist. 118, 7 -a, ut in Christo valeas). epist. 4, 10, 1 -a igitur, ut quam primum venias. *coniunctivus sine* ut: EDICT. quaestor. Varro ling. 6, 92 uti -ent eo die ... classicus canat. EDICT. aed. cur. Gell. 4, 2, 1 titulus [scriptorum] singulorum *mancipiorum* scriptus sit, -at. LVCIL. 1056 -ari domi sint gerdius *eqs.* CATO agr. 73 boves ... bibant semper -ato. 143 POMPON. Atell. 167 CAEL. hist. 25 die quinti ... -bo tibi cena sit cocta. CIC. ac. 2, 71. epist. 2, 8, 1 ne illa quidem -o mihi scribas. 3, 9, 4 -es enitare. LVCR. 6, 231 *fulmen* -at ... vina repente diffugiant. HOR. sat. 2, 6, 38 imprimat his -a Maecenas signa tabellis. carm. 1, 38, 6 simplici myrto nihil allabores sedulus, -o. SEN. contr. 9, 2 (25), 20 -bo ... sciant. PHAEDR. 5, 2, 6 iam -bo sentiat. PETRON. 58 -bo, iam tibi Iovis iratus sit. *et bis.* 69 at -bo stigmam habeat. 75 iam -bo ... plores. 74 *bis.* PLIN. epist. 1, 24, 2 rogo -es, quanti aequom est emat. FRONTO p. 145, 1 N. ne: PLAVT. Bacch. 1031 nunc, pater, ne perierem, -a. Curc. 30 semper -ato, ne sis intestabilis. 139 tu me -ato ne sitiam. Persa 85. TER. Hec. 227 non te pro his -asse rebus, ne quid aegre esset mihi. Phorm. 713. S. C. de phil. et rhet. (Suet. rhet. 25) ut ... praetor animadverteret -retque, uti Romae ne essent *rhetores.* VARRO rust. 1, 12, 1. 1, 57, 1 *al.* RHET. Her. 2, 30, 47. 4, 14, 21 CIC. Quinct. 23 Verr. 3, 96 *al.* rep. 2, 39 Att. 5, 20, 10. epist. 16, 11, 3 ut -remus, ne quid res p. detrimenti caperet (EXVP. 7). LVCR. 4, 826 quod ne miremur, sopor atque oblivia -ant. LIV. 39, 14, 6. 39, 19, 6 ne quid ei mulieri iniuriae fieret utique tuto esset. SEN. dial. 9, 7, 4 COLVM. 2, 11, 9 *al.* PETRON. 118 -andum est, ne. QVINT. inst. 1, 1, 34. 1, 11, 8 *al.* FRONTIN. strat. 2, 5, 31. IVV. 8, 121 -andum in primis, ne. ALF. dig. 19, 2, 29 uti -ret et daret operam, ne quis caederet. TERT. idol. 11 intellegere debeo -andum mihi esse, ne fiat per me. adv. Val. 6 PORPH. Hor. sat. 1, 6, 69. 1, 10, 28. AVG. civ. 2, 4 *al.*

5 *seq. infinitivus* (*inf. perf. v. l. 58 sq.*): CATO agr. 141, 1 fundum ... uti -es lustrare. RHET. Her. 2, 20, 32 ut non -et quaerere *eqs.* (LVCAN. 6, 602 dignum quod quaerere -es. *cf.* CIRIS 5). 4, 53, 66 vos liberi sine periculo esse non -atis? CIC. de orat. 1, 91 qui ista nec didicissent nec omnino scire -assent (Flacc. 64 rep. 1, 11). Tusc. 5, 87. ac. 1, 4 quae nec indocti intellegere possent nec docti legere -rent. fin. 4, 52. Att. 7, 15, 2 ita, quod maxime opus est, in Siciliam ire non -at. 11, 24, 4. 15, 5, 2 tantum abest, ut Antonii suspicionem fugere nunc -em. ad Q. fr. 1, 1, 15. 3, 1, 8. 3, 4, 2 cum ego ne -em quidem multum posse. epist. 1, 9, 16 neque sane redire -arit. 3, 8, 7 hunc ego amicum habere non -o. 7, 16, 2. 9, 10, 1 nihil ... quod te putem scire -are. LVCR. 4, 245 imago efficit, ut videamus et internoscere -at (cogit *Lachmann*). VERG. georg. 1, 39 nec repetita sequi -et Proserpina matrem. Aen. 3, 451. 9, 516 AETNA 35 HOR. carm. 2, 7, 25. 2, 13, 39 epist. 1, 1, 47. 1, 16, 17 si -as esse, quod audis. 1, 17, 5 siquid et nos, quod -es proprium fecisse, loquamur. 1, 17, 58. 1, 18, 60 nil extra numerum fecisse modumque -as. 2, 2, 182 est, qui non -at habere. ars 35. 98 si -at cor spectantis tetigisse querela. 183. 297. 460 *sq.* OV. am. 2, 19, 7. 3, 3, 33 et quisquam pia tura focis imponere -at? met. 11, 370. 682. 12, 345. 14, 668 Pont. 3, 9, 32. GRATT. 428 si vincere -ent desidiam. SEN. contr. 2, 7, 9 ei *feminae* -andum (-andus *codd.*) est esse ac videri pudicam. 7, 7 (22), 10. 10, 1, 8 ut etiam disertus esse -verit. COLVM. 9, 9, 7. 12, 2, 1 nihil enim magis -andum est quam praeparare *eqs.* 12, 22, 3. 12, 25, 2 LVCAN. 7, 842. PERS. 2, 18 estne ut praeponere -es hunc. 3, 78 non ego -o esse, quod Arcesilas. PETRON. 84 extruere divitias. VAL. FL. 6, 92. SIL. 3, 22 limine -ant saetigeros arcere sues. 13, 42 STAT. Theb. 2, 360. 7, 571. 10, 399 Ach. 1, 836 FRONTIN. aq. 17 strat. 2, 10, 1 IVV. 3, 127. 13, 101 SVET. Tib. 51 Dom. 20 bibliothecas ... reparare. gramm. 24 multa exemplaria contracta emendare ac distinguere et adnotare. AVR. Fronto p. 4, 11 N. -a ... omnem istam ... valetudinem depellere. FRONTO p. 111, 19 N. -vi equidem abolere orationem. VENVL. dig. 22, 5, 22 -ent magistratus ... et se ipsos et alios testes ... praebere. *al.* PS. APVL. Ascl. 2 huius itaque ... -ato meminisse. TERT. idol. 14 omnibus placere -emus. adv. Marc. 1, 25 volens et concupiscens et -ans hominem liberare. ITALA Eph. 4, 3 (Cypr. sent. episc. 5) -antes (σπουδάζοντες, VVLG. solliciti) servare unitatem spiritus in coniunctione pacis. EPIST. imp. inc. de Tymand. (Corp. III 6866) 16 uti eosdem Tymandenos hortari -es. CORP. III 6185 facere -erunt. 6191. VI 2571, 13 TER. MAVR. 1063. 2858 HERM. Pal. sim. 8, 2, 5 COMM. instr. 1, 22, 13. SYMM. epist. 3, 64 par esse. NEMES. cyn. 310. VOPISC. Aurelian. 18, 3 dum is a fronte non -at occurrere. OPTAT. 2, 25 p. 64, 16 lenitatem dei non -ant imitari. VVLG. I Macc. 11, 37 -ate facere horum exemplum (ἐπιμέλεσθε τοῦ ποιῆσαι). II Macc. 2, 30 (ἐπιχειρεῖν). II Tim. 2, 15 (σπούδασον). Tit. 3, 8 (φροντίζωσιν). PAVL. NOL. carm. 18, 274 CLAVD. 5, 158. 16, 17. AVG. civ. 1, 16. 32 *al.*

6 *seq. acc. c. infin.*: PLAVT. Bacch. 1066 *v. p. 1497, 22.* LVCIL. 593 Persium non -o legere, Laelium Decumum volo. 716 CIC. dom. 5. Planc. 62 nihil in eo nisi frugalitatem ... esse -amus. Phil. 10, 17. fin. 3, 62 ut natura et procreari vellet et diligi procreatos non -ret. LEX Rubr. (Corp. I 205) 1, 47 neive ea nomina ... includei concipei -et. 2, 24 iudicarei. SVET. Iul. 86 neque voluisse se diutius vivere neque -asse. GAIVS dig. 10, 2, 19 cautiones interponi. VLP. dig. 14, 4, 9, 2 nisi -verit caveri sibi a servo (15, 1, 3, 13 *al.*). PAVL. dig. 49, 14, 48 pr. cautionem a Pompeio exigi. *et saepius apud* ICTOS. APVL. apol. 62 quod Pontianus ... fieri -vit (CORP. VI 3495, 7. IX 2638. X 3866. XI 5937). CORP. X 6811 (*a. 238*) extrui -arunt. XI 826 (*a. 260*) pont(em) ... restitui -erunt. XII 2674 poni. VIII 22763 perfici. INSCR. röm.-germ. Korrespondenzblatt II 1909 p. 38 ⟨cor⟩pus sibi ab eo comme⟨n⟩datum cond⟨endum sa⟩rcofago recondi -vit. IVL. VAL. 1, 7 claudi eum atque ali -bitis. IVST. 2, 12, 2 *al.* AMM. 14, 6, 8 *statuas* auro -ant imbracteari. 24, 6, 1. 28, 4, 25. 31, 15, 8. AVG. civ. 2, 20. 8, 5 COD. Iust. 1, 17, 2, 22. 6, 25, 10 pr. INSCR. christ. Rossi II p. 146, 8. *nom. c. inf. pass.*: HOR. carm. 3, 5, 30 nec vera virtus, cum semel excidit, -at reponi deterioribus. TIB. 1, 1, 57 non ego laudari -o. SEN. Med. 592 nec regi -at patiturve frenos *ignis.*

B *speciatim*: **1** *de pecunia*: CIC. Quinct. 15 quibus nominibus pecuniam Romae -ari oporteret (Verr. 3, 55. ad Q. fr. 2, 4, 2 redemptori tuo dimidium pecuniae. epist. 5, 20, 3). Att. 1, 7 L. Cincio HS XXCD constitui me. -urum id. Febr. 1, 8, 2. 12, 21, 4 Oviae ... -anda sunt HS C. 6, 3, 5 Bruto hoc anno talenta *tot.* 10, 11, 5 ad me scripserat de nummis -andis (7, 3, 11 iube sodes nummos -ari [-are *M'*]). 11, 11, 2. 15, 15, 1. 15, 17, 1. 15, 20, 4 de mercedibus dotalium praediorum, quae si fideliter Ciceroni -buntur *eqs.* epist. 2, 17, 4 omnis enim pecunia ita tractatur, ut praeda a praefectis, quae autem mihi attributa est, a quaestore -etur. LIV. 34, 16, 2 ut pro eo frumento pecunia Romae legatis eorum -retur.

2 *de confectione, condītione* (*cf.* NON. p. 274 -atum cum dilectu apparatum. *cf.* curatus): TER. Andr. 30 nempe ut -entur recte haec (DON. Ter. Andr. 30 diligenter coquantur. *cf.* 171). LVCIL. 979 turdi -ati[s] coc⟨t⟩i. COLVM. 12, 25, 3 sic -ata cum fuerit *aqua,* ... decoquenda est. 12, 28, 3. 12, 30, 1 semel in diebus XXXVI vinum -are satis est, post aequinoctium vernum bis aut ... saepius -are oportebit. 12, 30, 2. 12, 38, 3 mustum. 12, 49, 2 sic -ata oliva. PLIN. nat. 28, 144 sic taurorum ... pinguia -ari iubent. 28, 145 -antur ante autumnum. 29, 39 lanas. VOPISC. Aurelian. 29, 3 dicitur enim sandyx Indica talem purpuram facere, si -etur. APIC. 4, 125. 143. 151. 8, 369 haedum -as, exossas *eqs.* CAEL. AVR. chron. 1, 1, 15 ex aqua cum oleo atque garo -ata. 4, 3, 77 panem ita -atum. EVGRAPH. Ter. Ad. 422 si pisces non recte -entur. *adde*: VITR. 7, 9, 3 uti signa marmorea nuda -antur. 8, 3, 19 aes. COLVM. 12, 18, 6 *vasa* complures dies antequam -entur (*i. picentur*), in solem producuntur (12, 52, 14. 16). GAIVS inst. 3, 143 si fulloni polienda -andave ... vestimenta dederim (3, 162. 205). VLP. dig. 7, 9, 4 ⟨e⟩ quibus metallis glaebae portantur et per publicanos Romae -antur.

3 *de corpore sepeliendo*: SVET. Nero 49 aquam simul ac ligna conferri *imperavit* -ando mox cadaveri. AMM. 25, 5, 1 corpore *mortui* -ato pro copia rerum et temporis. 26, 1, 3 corpore -ato defuncti. 30, 10, 1 post corpus -atum ad sepulturam. VVLG. act. 8, 2 -erunt autem Stephanum *occisum* (συνεκόμισαν). *cf. p. 1498, 26.*

4 *de prodigiis*: LIV. 1, 20, 7 quae prodigia ... susciperentur atque -rentur. OROS. hist. 5, 4, 19 prodigia ... ex more -ata sunt.

II ***sollicitum esse, providere, anxium esse***: **A** *generatim*: **1** *absolute*: PLAVT. Mil. 201 severo fronte -ans cogitans. HIL. in Matth. 5, 13 constituetur ergo dies esse animal, quod et caveat et prospiciat et -et. *negative* (*obiectum ex eis, quae antecedunt, suppletur. cf.* EVGRAPH. Ter. Ad. 452 nil pendit: contemnit, non -at): PLAVT. Persa 264 tuxtax (*i. verbera*) tergo erit meo: non -o. CIC. Sull. 23 non possunt omnes esse patricii; si verum quaeris, ne -ant quidem. Att. 12, 37, 4 Gnaeum fugisse nescio quo: neque enim -o. 16, 2, 5 epist. 15, 17, 2 ad Q. fr. 9, 3. OV. rem. 657 non -are sat est. SEN. contr. 2, 3, 5 hoc si reo dicis, non -o; si iudici, videbo; si dementi, non intellego. 10, 5, 21 cum commendaretur a Caesare Passieno nec -ret (*cf.* HYG. fab. 29 p 63, 12 cum nuntiaretur ei ..., minime -vit). MART. 9, 81, 3 non nimium -o. CORP. V 1813 n(on) f(ui), n(on) s(um): n(on) c(uro). 2893. *cf.* VAL. MAX. 6, 4, 5 hodie enim aut recte erit (ero *Paris.*) aut nihil -bo (*i. mortuus ero*). *nota abl. abs.*: APVL. met. 1, 7 probe -ato ad hospitium lassus ipse fatigatum ... perduco.

2 *cum accusativo*: **a** *aliquem; saepe i. q. colere, fovere, alere* (*cf.* NON. p. 274 -atum post laborem refectum): ENN. ann. 36 quos peperisti, ne -es. 368 vino -atos somnus ... perculit (*cf.* LIV. 9, 37, 7 -ati cibo corpora quieti dant. 34, 16, 5 vinoque et cibo -atos. PETRON. 115 cibis ... utcumque -ati. AMM. 21, 12, 5 cibis somnoque. 31, 11, 4 cibis et quiete. *cf. p. 1501, 68*). PLAVT. Amph. 87 quapropter Iuppiter nunc histriones -et. Capt. 314 is, uti tu me hic habueris,

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

proinde illum illic -veris. 737 hunc me velle dicite ita -arier, ne qui deterius huic sit quam cui pessume est. Cas. 44 orat, ut eam *puellam* -et, educet (*cf. l. 16. 36*). 261 me sinas -are ancillas, quae mea est curatio. Mil. 708 hi apud me aderunt, me -bunt. 1384 vir ... praeter ceteros duo di quem -ant. Most. 526 nil me -assis ..., ego mihi provideo. 992 ut erum metuam et -em (*cf. p. 1502, 79*). [Persa 523 -are *A*, accurare *P*]. Poen. 693 id quaero hospitium, ubi ego -er mollius quam regi Antiocho oculi -ari solent. Pseud. 774 nitidiuscule. Stich. 96 numquam enim nimis -are possunt suom parentem filiae. 682 amicos meos -bo hic advenientes. Trin. 197 iuxtaque eam *virginem* -o cum mea. Truc. 878 quando quod -es (procures *codd.*) *puerum*, habes. TER. Andr. 684 inventum tibi -bo et mecum adductum tuom Pamphilum. Eun. 505 istam diligenter virginem. Ad. 131. 962 istos vobis usque a pueris -vi ambos sedulo. *al.* AFRAN. com. 177 puellam -ent, conforment iube. VARRO Men. 142 cum ... in schola -rer. CIC. nat. deor. 1, 3 sin autem dei neque possunt nos iuvare nec volunt nec omnino -ant (*fort. pertinet ad I A 5*). div. 1, 132. Att. 4, 7ª, 3 puerum Ciceronem -bis et amabis, ut facis. 5, 4, 2 etiamne hic mihi -andus est? *eqs.* 12, 3, 2 Atticam. epist. 9, 5, 2 magis illos vereor ..., quam hos -o, quibus non satisfacimus. SALL. hist. frg. 2, 70, 2 eum ... cum ad cenam invitassent, ultra Romanum ac mortalium etiam morem -bant. VERG. ecl. 2, 33 *v. infra l. 80.* TIB. 1, 5, 33 tantum venerata virum hunc sedula -et. OV. rem. 589 semper habe Pyladen aliquem, qui -et Orestem. SEN. contr. 1, 6, 7 inter duas orbas ea mihi -anda est magis, quam orbam ego feci. SEN. Oed. 243 -at (*Wilamowitz*, quaerit *EA*) peremptum regem nemo, quem incolumem timet. PS. SEN. mon. 127 animum tamquam ducem -a. PETRON. 5 vers. nec -et alto regiam trucem vultu cliensve cenas impotentium captet (*cf.* IVV. 7, 91 tu Camerinos et Baream, tu nobilium magna atria -as?). 61 non ... corporaliter ⟨illam⟩ aut propter res venerias -vi. PLIN. nat. 18, 42 adduxit familiam suam validam atque, ut ait Piso, bene -atam ac vestitam (VLP. dig. 42, 5, 9, 3 in familia alenda -andave. *cf.* 10, 4, 11, 1 servum pascere vestire -are). MART. 6, 50, 3 -are cinaedos (*ibid.* colere). 10, 18, 3 sterilem quae *turba* -et amicum. PLIN. epist. 1, 5, 15 est enim locuples factiosus, -atur a multis, timetur a pluribus. FRONTO p. 87, 3 N. a pueritia me -vit a studio perdicum usque ad seria officia. p. 134, 3 a prima aetate sua me -vit Gavius Clarus familiariter (*ibid.* colere). IAVOL. dig. 45, 1, 107 si aliquid adoptivus pater habere voluerit, propter quod a filio post emancipationem magis -retur. APVL. met. 5, 15 eas ... refotas et balnearum vaporosis fontibus -atas. SPART. Hadr. 4, 5 corrupisse eum Traiani libertos, -asse delicatos. DARES 35 *Helenam* Priamus et Hecuba ut filiam aspexerunt et diligenter -erunt. AMM. 27, 12, 9 liberali victu et cultu. *adde*: SEN. epist. 120, 2 pie -atam patris senectutem, adiutam amici paupertatem. TAC. ann. 14, 58 pluribus salus eius (*Plautii*) -batur. *sim. l. 28.* *deos*: PLAVT. Aul. 19 minus minusque impendio -are minusque me (*Larem*) impertire honoribus. HOR. carm. 3, 17, 15 cras genium mero -bis et porco. TERT. nat. 1, 14 neque enim interest qua forma, dum deformia simulacra -emus. ieiun. 16 officia -antia deum. *cf.* CARM. de Sod. 168 inque (atque *coniectum*) unum rerum dominum -are docebunt poenae *Sodomorum.* *i. q. respicere, rationem habere*: PLAVT. Merc. 899 non -o istunc, de illa (curam de istuc ulla *codd.*) quaero. Poen. 553 nos tu ne -assis. LIV. 39, 24, 7 minus Thessalos -ant. FEST. p. 372 se eos neglegere et non -are. SEN. apocol. 6 adeo illum nemo -bat. GAIVS dig. 2, 13, 10, 3 si non probavit aut probantem iudex non -vit. VVLG. Marc. 12, 14 scimus, quia verax es et non -as quemquam (οὐ μέλει σοι περὶ οὐδενός).

b *se -are sim.*: PLAVT. Bacch. 751 ut -es te atque ut ne parcas mihi. Cist. 113 -a te, amabo. Pseud. 662 me volo -are. 1133 qui se suamque aetatem bene -ant, edunt, bibunt, scortantur. TER. Ad. 763 te -asti molliter. CIC. de orat. 3, 230. Phil. 9, 6 reficiendi se et -andi potestas. Att. 12, 12, 2 teque -a. epist. 16, 6, 2. 16, 15, 1. SALL. Catil. 9, 3 *v. p. 1497, 42.* GELL. 3, 1, 13 *v. p. 1502, 76.* 4, 20, 11. *adde*: LVCIL. 115 spatium -ando corpori honestum sumemus (*cf. p. 1012, 55.* GAIVS dig. 50, 16, 44 et cetera, quibus tuendi -andive corporis nostri gratia utimur, ea appellatione *victus* significantur. SERV. georg. 4, 187 '-are corpus' si de hominibus dicamus, et cibo et lavacro intellegimus vel alterutro; si de apibus, tantum cibo accipimus). CIC. epist. 14, 7, 3 tu primum valetudinem tuam velim -es (14, 11. 15. 17 *al.*). HOR. sat. 2, 2, 80 ubi dicto citius -ata sopori membra dedit. 2, 5, 38 ire domum atque pelliculam -are iube (*cf.* epist. 1, 2, 29 Alcinoique in cute -anda plus aequo operata iuventus. 1, 4, 15 me pinguem et nitidum bene -ata cute vises. PERS. 4, 18 vixisse ... assiduo -ata cuticula sole. IVV. 2, 105 -are cutem). HOMER. 695 dapibus -ant animos. *cf.* SEN. epist. 66, 46 hominis corpus animumque -antis et bonum ex utroque nectentis perfectus est status.

c *bestias (cf. l. 68)*: PLAVT. Merc. 526 eam *ovem* si -bis perbonast, tondetur nimium scite. Most. 35 boves (CATO agr. 5, 6. 54, 5 bene. 54, 103. HOR. epist. 1, 14, 28 bovemque disiunctum -as). VARRO rust. 3, 10, 7 *anseres.* VERG. ecl. 2, 33 Pan -at oves oviumque magistros. LIV. 44, 40, 7 iumentum e manibus -antium elapsum in ulteriorem ripam effugit. FEST. p. 235 *porci.* COLVM. 1 praef. 26. 7, 11, 3 per quos *magistros* quadrupedum greges humana sollertia domi forisque -antur atque observantur. 9, 14, 1 apes (SVET. vita Verg. p. 54 apibus -andis). GELL. 15, 4, 3 Ventidium Bassum meminerat -andis mulis victitasse. CAPITOL. Alb. 5, 8 aquilas ali et diligenter -ari. VOPISC. Aurelian. 7, 7. AMM. 28, 3, 9 *ursas* cultu ita -bat enixo.

d *aliquid (de munere v. p. 1497, 3)*: *i. q. agere, cogitare*: ACC. praetext. 29 quae in vita usurpant homines, cogitant -ant vident. CIC. de orat. 1, 102 me ista -asse aut cogitare. epist. 2, 7, 2 sed, amabo te, -a et cogita nihil novi, sed illud *eqs.* AMM. 19, 2, 4 gloriosos vitae exitus -bamus. *i. q. tueri* (*cf.* VARRO ling. 7, 12), *custodire, (agrum) colere*: ENN. ann. 185 muros urbemque forumque -ant. 620 Lares, tectum nostrum qui funditus -ant. PLAVT. Most. 107 hic iam aedibus vitium additur, bonae cum -antur male. CATO agr. 36 vinea ut -etur (33, 1. 137. PLIN. nat. 17, 176 falce [*i. q. deputari*]. 195). 33, 1 hoc modo eam *vitem* -ato (VERG. georg. 2, 397 labor -andis vitibus. COLVM. 5, 7, 3 PALLAD. 12, 10). VARRO ling. 7, 12 dicunt illum, qui -at aedes sacras aedituum (*ibid.* domum. VLP. dig. 43, 6, 1, 3 sed et cura aedium locorumque sacrorum mandata est his, qui aedes sacras -ant. PAVL. NOL. carm. 6, 28 credita sollemni -bat templa paratu). VERG. georg. 2, 263 id (*putre solum*) venti -ant gelidaeque pruinae. Aen. 9, 216 quae (*mater*) te sola ... persequitur magni nec moenia -at Acestae (*i. in urbe A. mansit*). OV. met. 10, 529 non iam Cythereia -at litora *Venus.* LIV. 26, 51, 4 arma -are et tergere (VEG. mil. 2, 14 contos et cassides frequenter tergere et -are). VITR. 2, 9, 4 arbores cum ea ratione -atae fuerint, habere poterunt magnas ... utilitates (PLIN. nat. 16, 175 in novissimis -anda arbore. VLP. dig. 25, 1, 3 pr. si vites propagaverit vel arbores -verit). SEN. dial. 11, 12, 5 quod (*rus Reguli*) senatui publice -ari, dum abesset Regulus, placuit. COLVM. 11, 2, 19 rosaria nova conserere vel antiqua -are. 11, 2, 50 *alvos apium* considerare et -are. 11, 3, 40 cunila vivacior est, quam ut impensius -anda sit. MELA 1, 57 forum ac negotia feminae, viri pensa ac domus -ant. PETRON. 71 falsum est vivo quidem domos cultas esse, non -ari eas, ubi diutius nobis (*sc. mortuis*) habitandum est. CALP. ecl. 4, 156 ovilia. PLIN. nat. 18, 240 oleae -entur. 18, 337 vites putandi frugesque -andi. PLIN. epist. 1, 20, 16 utque in cultura agri ... nec arbusta tantum verum etiam campos -o et exerceo. 6, 3, 1 *agellum* (GELL. 4, 12, 1 agrum suum). AVG. civ. 4, 8 -are imperium *Romanum.* CORP. V 715 (= suppl. ital. 1107) dum saltus publicos -o, decidi hoc in privato agello. CARM. c. pag. 85 fundos. AMM. 19, 11, 1 Constantium Sirmi hiberna quiete -antem (31, 6, 1). *adde* VVLG. Iob. 14, 17 -asti (ἐπεσημήνω, *i. consignasti*) iniquitatem meam. *i. q. rationem habere (plerumque negative), oppos.* contemnere, neglegere: PLAVT. Aul. 601 qui ea -bit, abstinebit censione bubula. Most. 283 non me istuc -are oportet. Stich. 320 tua quod nil refert, ne -es. CIC. orat. 173 nec illud, quod offendit, aut -at *multitudo* aut *eqs.* Phil. 2, 111 cum alia *acta Caesaris* defendas, alia non -es. 11, 23 ne id, quod non -as, cupere videare. Cael. 54 facinus. Rab. Post. 46 fidem. fin. 2, 54 animi conscientiam. 3, 29 (*opp.* contemnere). 4, 71 ut eorum (*mediorum*) alia velis, alia nolis, alia non -es. 5, 80 quam suave est! quam nihil -o! (*cf.* Tusc. 2, 17). Tusc. 1, 107 nihil -andum esse post mortem. nat. deor. 1, 115 cum dei ... omnino nihil -ent, nihil agant. 1, 123. 2, 167 (*opp.* neglegere). 3, 3. 86. Att. 3, 23, 4 ut id metuerent ..., quod ne iis quidem, qui lege tenentur, est -andum. 8, 13, 2 nihil prorsus aliud -ant nisi agros, nisi villulas, nisi nummulos suos. 13, 13, 3 haec levia. 13, 20, 4 famam non -are pulchre possum. 13, 23, 3 incredibile est, quam ego ista non -em. CATVLL. 64, 69 neque tum mitrae neque tum fluitantis amictus illa (*Ariadne*) vicem -ans. 64, 148 dicta nihil meminere, nihil periuria -ant. SALL. Iug. 14, 19 sociorum iniurias -are. VERG. ecl. 2, 6 nihil mea carmina -as? (8, 103 nihil ille deos, nil carmina -at). 2, 56 nec munera -at Alexis. 7, 51 Boreae frigora. 8, 35 nec -are deum credis mortalia quemquam (LVCAN. 7, 455 mortalia nulli sunt -ata deo. *cf.* AVG. civ. 3, 11 nec ... deum -are ista terrena). georg. 1, 504 te ... hominum ... -are triumphos. Aen. 2, 536. COPA 37 crastina (*cf.* IVVENC. 1, 653 crastina nec vobis -etur copia rerum). HOR. carm. 2, 16, 26 quod ultra est, oderit -are. carm. saec. 71 quindecim Diana preces virorum -at (*i. audit*) et votis puerorum amicas applicat aures. epist. 1, 3, 6 hoc quoque -o *seq. interrog. directa.* 1, 12, 15. PROP. 2, 16, 11 Cynthia non sequitur fasces, non -at honores. OV. epist. 17, 150. 18, 45 fast. 5, 688. LIV. 21, 26, 9 nihil, dummodo innare aquae ... possent, -antes milites. SEN. clem. 1, 15, 6 quod principi semper -andum est (*i. curae esse debet*). epist. 87, 5 etiamnunc -o opiniones viatorum. 115, 1 (*syn.* anxium esse circa). PETRON. 58 anulos buxeos. 110 nec se tragoedias veteres -are (*sc. quas narret*). 126. VAL. FL. 6, 250 nec fragmina *teli* -at. STAT. silv. 1, 4, 30 nostras -at facundia leges. Theb. 6, 53. IVV. 6, 300 quid enim Venus ebria -at? 6, 455 nec -anda viris ... verba (*cf.* PRISC. gramm. II 138, 2 -andus dignus cura). PAVL. dig. 25, 1, 12 modicas impensas non debet arbiter -are. GELL. 3, 1, 13 qui neque sese neque aliud -ent nisi pecuniam. TERT. adv. Marc. 2, 9 non recogitata differentia nec -ata proprietate verborum. PANEG. 10, 2 nec humanorum terminos -ent, qui semper divina meditantur. *nota i. q. metuere (cf. p. 1501, 6)*: HOR. carm. 4, 5, 28 quis Parthum paveat, ... quis ferae bellum -et Hiberiae. OV. Pont. 1, 2, 81 (*syn.* timet). STAT. Theb. 7, 187. SYMPH. 209 (*syn.* timet).

3 *cum dativo, i. q. consulere, providere*: PLAVT. Rud. 146 amori haec (*Venus*) -at, tritico -at Ceres. 182 (*syn.* operam dare). Trin. 1057

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

rebus publicis (GELL. 17, 9, 1 rebus eius absentis. APVL. apol. 36 rebus meis). Truc. 137 tuo vestimento et cibo alienis rebus -as. ACC. trag. 143 neque profecto deum summus rex hominibus -at. FRONTO p. 228, 19 N. qui nocti atque otio hominum -ret. APVL. Socr. 2 p. 122. 6 p. 134 eorum (*daemonum*) quippe de numero praediti -ant singuli ... vel somniis conformandis vel *eqs.* 16 p. 154 certis potestatibus. apol. 12 Venerem ... solis hominibus et eorum paucis -are. mund. 30 ordinibus principes -ant. TERT. apol. 46 saluti suae. ARNOB. nat. 3, 23 *deos* his artibus praesidere, -are. MACR. sat. 1, 14, 6 sacerdotes, qui -bant mensibus ac diebus.

4 *cum praepositionibus*: de: CIC. Att. 5, 1, 2 de Annio Saturnino -asti probe. 12, 23, 2 de Terentia ita -a, ut scribis. ad Q. fr. 3, 1, 20 quod et -res de se diligenter. ITALA Ioh. 10, 13 (cod. e) non -at de ovibus (οὐ μέλει αὐτῷ περὶ τῶν προβάτων, VVLG. non pertinet ad eum de ovibus). I Cor. 7, 32 (Tert. pudic. 10) innupti de domino -ent quomodo placeant deo, nupti vero de mundo recogitent, quomodo placeant coniugio (μεριμνᾷ τὰ τοῦ κυρίου, πῶς κτλ. μεριμνᾷ τὰ τοῦ κόσμου, πῶς, VVLG. sollicitus est quae domini sunt, quomodo placeat deo *eqs.*). SERV. auct. Aen. 4, 377 nunc de te -ant, qui ante periclitanti non -erunt subvenire. VVLG. II reg. 19, 6 quia non -as de ducibus tuis et de servis tuis. CIC. Att. 13, 21, 3 vides, quanto hoc diligentius -em quam aut de rumore aut de Pollione. 14, 13, 5 de emendo nihil -at hoc tempore. epist. 9, 16, 9 de villa Seliciana ... -asti diligenter. 16, 22, 1 de triclinio. TERT. orat. 18 nihil -antes de occultando, quod cum omnibus faciamus. pudic. 22. adv. Val. 10 p. 188, 11 de occultatione. apol. 31 de salute Caesarum. 39 test. anim. 4 HIER. in Mal. 3, 1 p. 970 non -antes de syllabis punctisque verborum. epist. 57, 9. VVLG. Dan. 6, 13 non -vit de lege tua et de edicto (οὐχ ὑπετάγη τῷ δόγματί σου). II Macc. 2, 30 de universa structura (φροντιστέον). AVG. civ. 2, 6 de vita et moribus. 2, 24 nihilque de ipsius Sullae correctione -bant. doctr. christ. 1, 14, 13 de quibusdam contrariis -ans. CASSIAN. inst. 4, 27, 3 (*ibid.* sollicitus). pro: COD. Iust. 3, 9, 12 ne quis pro petenda bonorum possessione -et.

5 *seq. interrogatio indirecta* (*nota*: PETRON. 44 nemo -at, quid annona mordet): ENN. scaen. 317 *deos* non -are opinor, quid agat humanum genus: nam si -ent, bene bonis sit *eqs.* PLAVT. Aul. 429 quid tu -as, utrum ... an. Most. 627 non ego istuc -o, qui sit. Rud. 1068 quid tu me -as, quid rerum geram? LVCIL. 1019. RHET. Her. 2, 28, 45 si ..., quae commoda sint in altera re vera, -et. CIC. Phil. 13, 33. fin. 2, 70 quasi ego id -em, quid ille aiat aut neget. Tusc. 4, 73 rep. 1, 35. Att. 5, 13, 3 scire et -are, quid in re p. fiat. 12, 23, 1. 12, 28, 2 HOR. carm. 3, 29 sat. 1, 6, 37. epist. 1, 1, 11 quid verum atque decens, -o et rogo et omnis in hoc sum. 2, 1, 51 Ov. met. 1, 480. LIV. 10, 8, 11 nec -ant, quem eventum certaminum habeant. 34, 2, 10. 36, 28, 5. 38, 48, 4 ad -andum animadvertendumque, quid in his terris fieret. SEN. contr. 9, 2 (25), 27 in tricolis ... -amus, ut numerus constet, non -amus, an sensus (exc. *etiam altero loco* ut. SEN. dial. 7, 18, 3 -et aliquis, an istis nimis dives videatur. PLIN. epist. 6, 31, 11). 10, 4, 17. 18. SEN. clem. 1, 8, 1 nat. 3, 27, 14 epist. 22, 17 IVV. 6, 114. FRONTIN. aq. 7 ut -ret, quatenus alias aquas ... perduceret. VLP. dig. 26, 7, 3, 2 qualiter conversetur. 37, 4, 10, 6 iam non -ant, petant illi necne. AVG. civ. 1, 11. 12. 2, 20 *al.*

6 *seq. coniunctiones*: CIC. Brut. 297 illud minus -o, quod congessisti operarios omnes. Att. 5, 4, 3 de Oppio bene -asti, quod ... exposuisti. SEN. contr. 10, 4, 18 non -atis, quod. SEN. dial. 10, 13, 6 num et hoc cuiquam -are permittes, quod primus L. Sulla in circo leones solutos dedit. PETRON. 68 quod strabonus est, non -o. MART. 11, 94, 3 hoc quoque non -o, quod ... compilas. CIC. Tusc. 1, 92 num *Endymionem* -are censes, cum Luna laboret? LEX Vrson. (Corp. II 5439) 72, 34 nequis facito neve -ato neve intercedito, quo minus in ea aede consumatur. HIER. epist. 51, 1 non quo magnopere -em, si scribas *eqs.* VVLG. II reg. 18, 3 sive ... media pars ceciderit e nobis, non satis -bunt (οὐ θήσουσιν ἐφ' ἡμᾶς καρδίαν). AVG. serm. ed. Mai 126, 5 tu non valde -es, si ... ignores.

B *speciatim*: 1 *de arte medicina* (*cf.* CIC. inv. 1, 6 medici officium dicimus esse -are ad sanandum apposite. CELS. 3, 4 Asclepiades officium esse medici dicit, ut tuto, ut celeriter, ut iucunde -et. NON. p. 274 -atum est sanatum. GLOSS. -ari sanari, mederi):

a *proprie*: α *absolute et cum obiecto animalium* (*vel partium animalium*): PLAVT. Capt. 190 aegrotos (LVCIL. 618. VARRO rust. 2, 11, 6 ut *oves aegrotae* ante -entur quam tondeantur. CIC. off. 1, 83 *medici* leviter aegrotantes leniter -ant. APVL. met. 6, 16 filium aegrotum). PLAVT. Men. 895 magna cum cura ego illum -ari volo. 897. 949. Poen. 693 *p. 1501, 7.* TER. Hec. 257 diligenter. ACC. trag. 598 saucii ut -entur diligentius (LIV. 2, 47, 12 saucios milites). CATO agr. 5, 7 ungulae -entur. 157, 13. VARRO Men. 128 hospes, quid miras nummo -are Serapim? *eqs.* CIC. Cluent. 40 se ab eo nullo modo -ari velle, quo -ante omnes suos perdidisset. Pis. 13 Tusc. 3, 5. 13. 4, 74 Cato 67 nat. deor. 2, 126. Att. 2, 2, 1 -a ... Ciceronem nostrum; ei nos συννοσεῖν videmus. 4, 3, 3 diaetā -are (-ari *M*) incipio. 4, 10, 11. 6, 1, 2. 23 diligentissime. SVLP. RVF. Cic. epist. 4, 5, 5 *medici* ipsi se -are non possunt. CAES. civ. 3, 18, 1. HOR. epist. 1, 2, 39 si quid est (*i. laedit*) animum, differs -andi tempus in annum. 2, 2, 151 fugeres (*i. nolles*) -arier. Ov. rem. 313 LIV. 5, 5, 12. 22, 54, 2. 23, 15, 8 *al.* PRIAP. 37, 7 mentulam (MART. 11, 74, 1 penem). VITR. 1, 2, 7. 1, 4, 10 lienosos. 8, 3, 19 calculosos. SEN. contr. exc. 4, 5 novercam. 6, 7 alter lenocinio -vit, alter parricidio convaluit. CELS. 1 prooem. p. 2, 33 ea quoque, quae victu -at, medicina. p. 2, 19 diversas -andi vias. p. 12, 20. 2, 10. 3, 15 culpa vel aegri vel -antis (CORP. III 3355 [*in Pannon. inf.*] per culpam -antium). *et saepe.* SEN. dial. 1, 3, 2 quosdam ferro et igne -ari nec minus fame et siti. 3, 16, 4 (*in imag.*) non idem imperassem omnibus per diversa aegrotantibus; varia in tot animis vitia video et civitati -andae adhibitus sum *eqs.* 9, 9, 3 (*in imag.*) ubi parum audit praecepta animus nec -ari mollius potest. SCRIB. LARG. 1 ex eo -at caput. *et saepe.* CVRT. 3, 5, 12. PETRON. 62 collum illius. PLIN. nat. 25, 66. 27, 69. 131 qui -ant eā (*sc. resedā*), addunt haec verba *eqs. et saepe.* HOMER. 351. QVINT. inst. 2, 10, 6 quadrupedes. 4, 5, 5 qui ferrum medici prius quam -etur aspexit. *al.* IVV. 13, 124 -entur dubii medicis maioribus aegri. SVET. Aug. 81 Nero 37 (*ironice*) medicos admovebat, qui cunctantes continuo -rent; ita enim vocabatur venas mortis gratia incidere. TERT. scorp. 5 licebit et deo in vitam aeternam per ignes et gladios et acerba quaeque -are. ITALA psalm. 106, 20 (Cypr. testim. 2, 3) -vit eos (ἰάσατο, VVLG. sanavit. *sim.*: Is. 6, 10 [Cypr. testim. 1, 3] 57, 18 [Ps. Cypr. ad Novat. 10] Ezech. 34, 4 [Tert. pudic. 7 Ps. Cypr. ad Novat. 14] Luc. 9, 2 [Rufin. Adamant. 2, 12]). ITALA Luc. 17, 15 (codd. e. s) -atus est *leprosus* (ἰάθη, VVLG. mundatus). COMM. apol. 235 non ullum de ferro secuit, non emplastro -vit. 574. SORT. Sangall. 47, 5 tu mallis a corpore -ari quam secari. FILASTR. 151, 1 periclitari facilius poterant quam -ari. VVLG. deut. 28, 27 *et passim* (LXX ἰᾶσθαι, Nov. test. *fere ubique* θεραπεύειν). PRAEDEST. 3, 6 p. 643[C] medicus hic noster gratis quidem -at, sed imperat observantiam. *c. genet.*: APVL. met. 5, 2 nec corporis -atae tibi regales epulae morabuntur. 5, 4 novam nuptam interfectae virginitatis -ant. *c. praepos.* ex: HIER. epist. 57, 3 cum ... ex vulnere -retur. ab: VVLG. IV reg. 5, 3 eum a lepra (ἀποσυνάξει ἀπό. 5, 6. 7). Luc. 5, 15 ut ... -rentur ab infirmitatibus suis (θεραπεύεσθαι ἀπό. *cf.* VITA Sev. 5 ut me -es ab infirmitate mea). 7, 21. 8, 2 RVFIN. hist. mon. 1 p. 394[C]. ISID. alleg. 157. *c. ablat.*: AMBR. Isaac 5, 43 *mulier* -ata est sanguinis fluxu. CASSIAN. conl. 7, 26, 6 ut *infirmi* confestim cunctis valetudinibus -rentur. EVGIPP. Sev. 36, 3 -atus non solum daemone sed vanitate. *nota*: AVG. civ. 12, 4 quid *igne* calfaciente -ante coquente utilius? β *morbos sim.*: VARRO rust. 2, 10, 10 quae ad valetudinem pertinent hominum ac pecoris et sine medico -ari possunt. CIC. S. Rosc. 128 qui, cum capiti S. Roscii mederi debeam, reduviam -em. Tusc. 5, 29 (*in imag.*) si eius (*animi*) acies ita -ata est, ut ne caecaretur erroribus. PLANC. Cic. epist. 10, 18, 3 si quid ... subest vulneris, quod prius nocere potest, quam sciri -arique possit. LVCR. 4, 1071 recentia *vulnera* (Ov. Pont. 3, 7, 25 LIV. 1, 41, 1. 2, 14, 9 *al.* SEN. contr. exc. 3, 5 CELS. 5, 26, 23 *al.* COLVM. 6, 7, 4. 7, 7, 3 STAT. Theb. 11, 278. QVINT. inst. 4, 2, 84 ut erit vulnus, ita vel -andum protinus vel *eqs.* LACT. inst. 4, 30, 13 [*in imag.*] *paenitentia* peccata et vulnera salubriter -at). VITR. 1, 6, 3 si qui morbi ex aliis vitiis forte nascuntur ..., expeditius -buntur *eqs.* (SEN. contr. exc. 4, 5. CELS. 1 pr. p. 2, 24 eius *medicinae* autem quae victu morbos -at. p. 3, 17 *al.* SEN. dial. 5, 39, 2 initia morborum quies -at. PLIN. nat. 22, 114 *al.*). CELS. 2, 17 p. 62 nervorum vitia (COLVM. 6, 31, 2. 7, 13, 2 SCRIB. LARG. praef. p. 2, 4 SEN. nat. 4 praef. 6 [*in imag.*] PLIN. nat. 25, 174 GARG. MART. med. 4 [*ibid.* sanare]). SEN. dial. 4, 20, 4 nec dissimillimis tantum ista sed contrariis -anda sunt (*cf.* PALLAD. hist. mon. I 13 p. 291[A] ut solet dici, contrarias res contrariis debere -ari remediis). 5, 1, 3 (*in imag.*) ceteri enim affectus dilationem recipiunt et -ari tardius possunt. 6, 19, 1. amic. p. 28 (*in imag.*) sic -ari ex⟨ulce⟩ratam amicitiam decet, ut sine cicatrice sanetur. *al.* PLIN. nat. 7, 124 citra deformitatem oris -ata orbitate luminis. 29, 117. 30, 78 incussos articulos aranei telae commodissime -ant. 20, 103 Theodorus et lichenas ex aceto bulbis -at. 33, 85 auro verrucas -ari M. Varro auctor est. *et saepe.* QVINT. inst. 2, 17, 39 *dolorem capitis.* decl. 349 p. 374, 1 dementiam non posse -ari. TERT. adv. Marc. 4, 12 p. 456, 8 manum aridam. VVLG. Matth. 10, 1 omnem languorem et omnem infirmitatem (θεραπεύειν). SER. SAMM. 81 *al.* FIRM. err. 28, 1 -atis ac sanatis mentibus (AVG. serm. ed. Mai 36, 2). *nota*: AVG. civ. 22, 8 -batur a medicis fistulas. b *translate i. q. corrigere*: SEN. dial. 3, 6, 3 civitatis rectorem decet ... verbis et his mollioribus ingenia -are (*cf. supra l. 10*). ITALA Is. 61, 1 (Tert. adv. Marc. 4, 14 Barnab. 14, 9 Cypr. testim. 2, 10) -are contribulatos corde (ἰᾶσθαι, VVLG. ut mederer). HIL. in Matth. 10, 3 numquid non potius Samaritanam ipse -vit? MART. CAP. 3, 227 -andi (*i. discipuli*). AVELL. p. 485, 4 longe positos ad integram fidem -are. INSCR. christ. Rossi II p. 208, 34, 11 eloquio -ans errorum scismate lapsos. VVLG. Ier. 6, 14 et -bant (ἰῶντο) contritionem filiae populi mei cum ignominia. RVFIN. apol. Orig. praef. p. 548 -are suspicionem vestram. PETR. CHRYS. serm. 84 p. 439[B] Thomas non solum cordis sui sed omnium hominum -bat incertum. CASSIOD. in psalm. praef. p. 10[A] eleemosynis delicta -are.

2 *de tonstrina*: HOR. epist. 1, 1, 94 -atus inaequali tonsore capillos. LEX Vipasc. (Corp. II 5181) 40 ⟨servi⟩ qui dominos aut conservos suos -verint.

3 *de imperio exercitus*: SALL. Catil. 59, 3 C. Manlium in dextra,

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

Faesulanum quendam in sinistra parte -are iubet. Iug. 46,7 in postremo C. Marius legatus cum equitibus -bat. 57,2. 60,1. 5. 100,2 in sinistra parte A. Manlius cum funditoribus et sagittariis, praeterea cohortes Ligurum -bat. TAC. ann. 1,31 inferiorem *exercitum* A. Caecina -bat. 6,30. AVR. VICT. Caes. 41,26 cum per Illyrios peditum magisterio milites -ret. VICT. VIT. 2,32 dextrum *cornu*. AMM. 29,4,3 pedestrem exercitum. VEG. mil. 2,8 erant etiam centuriones qui singulas centurias -bant. *adde*: AMM. 24,4,13 et cuniculos quidem cum vineis *illi* -bant, ineundis autem conflictibus ... praeerat imperator.

4 *de administratione provinciae*: TAC. Agr. 16 comitate quadam -andi provinciam tenuit. ann. 4,36 pro consule Asiam -verat. 5,11 Achaiam. TERT. nat. 2,8 Pharao universae Aegypto et frumentandae et exinde -andae eum praefecit. IVL. VAL. 1,45 Scamandrum, qui -bat Macedoniam. AVR. VICT. Caes. 33,2 Ingebum . . . -antem Pannonios. PS. AVR. VICT. epit. 11,9 Antonius -ans Germaniam superiorem. AMM. 17,7,6 dioecensim -ans vicaria potestate. 23,1,2 Brittanias pro praefectis. 23,6,14. 26,7,4 civitatem (*i. Constantinopolim*) -are solita potestate. CORP. VIII 51 (*prov. Byzac.*) qui Thysdrum ex indulgentia principis -at. 608 rem p(ublicam) (906. *cf. p. 1497,40*).

part. praes. pro subst. **cūrāns,** -ntis. *i. q. curator*: TERT. nat. 2,2 Platonici quidem *deum asseverant* -em rerum et arbitrum et iudicem (= apol. 47).

part. perf. pass. **cūrātus,** -a, -um. *compar. inde a* CATONE, *superl. ap.* PETRON.*? l. 43 et* TAC. *l. 37.* *i. q. cultus, habitus, accuratus*: CATO agr. 5,6 boves maxima diligentia -os habeto. 103 boves uti valeant et -i bene (*cf. p. 1501,32.79*) sint ... ita boves et corpore -iores erunt et morbus aberit. LIV. 28,14,7 ut ante lucem viri equique -i ⟨et⟩ pransi essent. PAVL. FEST. p. 108 ob equum male -um (*cf.* SAB. Gell. 4,20,11 cur ita est, ut tu sis quam equus -ior?). p. 379 vesculi male -i et graciles homines. BOETH. in Porph. comm. pr. 2,1 p. 84,16 annitendum est, ut nos meliores -ioresque reddamus. CELS. 5,19,11 sevi vitulini -i (5,19,23. 5,19,11 -a vocant, cum ex sevo, puta, omnes membranulae diligenter exemptae sunt). 6,6,5 cadmiae -ae. SCRIB. LARG. 222 adipis suilli -i. TERT. anim. 32 pabulis liberalibus et delicatis atque -is educata *anima*. PETR. CHRYS. serm. 121 p. 530^{B} in marmoreo tumulo et -a veste iacet divitis corpus inclusum (*cf.* GLOSS. III 369,74 [*de vestimentis*] -ata τετημελημένα). TAC. ann. 1,13 -issimis precibus protegeretur. PLIN. epist. 9,13,10 me quidam ... secreto -oque sermone ... corripit. AMM. 28,4,14 -iore studio legunt (30,2,3 -iore studio defendere). *adv.* **cūrātē** (GLOSS. σπουδαίως): TAC. ann. 2,27 finem -ius disseram. 16,22 *acta* diurna populi Romani . . . -ius leguntur. AMM. 17,1,7 domicilia -ius ritu Romano constructa. 19,1,10. 23,2,7 id enim -ius observarat. 30,5,3. 9. [PETRON. 34 -issime *H*, acc- *L*. PLIN. epist. 1,1,1 -ius *cod. D*, cura maiore *rell.*]. *i. q. sumptuose*: TAC. ann. 14,21 ludos -ius editos.

deriv.: curabilis, curamen, curatio, curator, curatura, curitare. *compos.*: ad-, con-, ex-, per-, prae-, pro-, re-, supercurare. viocurus. curopalates.

cūropalātes *v. p. 1469, 63.*

cūrotrophus, -a, -um, κουροτρόφος. SERV. auct. ecl. 10,62 ab alimonia infantum -ae (*sic trad.*) nominantur *nymphae*.

currāx, -cis [*a* currere. *Th.*]. GLOSS. δρόμαξ. velox. *qui bene currit*: GRATT. 89 fuit et laqueis aliquis -bus usus. GAIVS dig. 21,1,18 pr. constantem aut laboriosum aut -em ⟨aut?⟩ vigilacem esse *servum*. CASSIOD. hist. 1,20 p. 920^{D} -bus equis. *L.*

curriculāris, -e *a* curriculum. CHIRON 504 de -bus equis.

curriculum, -ī *n.* [*a* currere. *Th.*]. ISID. orig. 5,35,1 *tempora anni quattuor* -a dicuntur, quia non stant, sed currunt (GLOSS. Werth. Gallée 336). CORP. V suppl. ital. 854,4 curiculum. *de genere*: NON. p. 198 -um neutro genere Cicero. p. 263 curriculus ... dicitur brevissimum vehiculi biroti genus. *ibid.* -us cursus. PRISC. gramm. II 106 currus -us; dicitur tamen et hoc -um. DVB. NOM. gramm. V 576 currus generis masculini, et ideo diminutive -us; nam Cicero -os et -a dixit. GRAMM. suppl. 70 *deminutivum in 'culus'* currus -us. PAVL. FEST. p. 49 -us deminutivum est a curru. CHAR. gramm. I 77 -us masculine deminutio est currus, neutraliter autem -um spatium ad currendum aptum vel ipsum currendi officium, ut Cicero et Varro loquuntur. *quae ratio usu non probatur. ubi genera discerni possunt legitur masc.*: COMPVT. Carth. 2,8 GLOSS. II 245,3. V 521,10. *neutr.* (*v. etiam p. 1506,74*) *passim inde a* CIC. GLOSS. -a spatia, cursus. [*loc. dub.*: APVL. apol. 96 met. 9,9 GLOSS. IV 327,5.] *legitur inde a* PLAVTO.

1 *corporaliter*: a *i. q. currus* (GLOSS. ἁρμάτιον): VARRO frg. Non. p. 287 equis ad -um ex utraque parte deligatum distraxit. CIC. har. resp. 21 tui sacerdotii sunt tensae, -a. Q. CIC. carm. frg. 1,16 solis mobile -um (APVL. met. 7,1 candidum solis -um cuncta collustrabat. 10,35 ultimam diei metam -um solis deflexerat. mund. 3 ea parte quae -is finitimi inuritur solis. PAVL. FEST. p. 181 tali -o fertur *sol* circumvehi mundum). HOR. carm. 1,1,3 -o pulverem Olympicum collegisse. OV. trist. 4,8,36 nec procul a metis . . . -o gravis est facta ruina meo. SEN. dial. 4,11,5 -i motus. CVRT. 8,14,8 equi ... in amnem praecipitavere -a. SCRIB. LARG. 101 excussis a raeda vel -o. SIL. 5,24 -o nigram Nox roscida metam stringebat (*cf. p. 1506,70*). IVV. 14, 231 totas effundit habenas -o. TAC. ann. 14,14 -o quadrigarum insistere (15,44). SVET. Cal. 19 quadrigario habitu -oque biiugi. APVL. apol. 44 misimus qui eum -o advehat. met. 6,2 per famulorum tuorum (*Cereris*) draconum pinnata -a. TERT. anim. 10,45 aurigam sine -is. bapt. 18 se -o eunuchi adiungeret. PANEG. 3,8. 7,7 divino quodam advolasse -o. ARNOB. nat. 1,43 in -is equos debilitare, incitare, tardare. 7,39 ludis . . . terminatis profligatisque -is. VEG. mil. 3,24 carroballistas ... superpositas -is. MVTIAN. Chrysost. hom. 2,5 nisi -is vel plaustris abundaverint. CAEL. AVR. chron. 5,11,132 corpus exercere . . . -i motu et equitatione. PASS. Thom. p. 107,4 ascendit in -o . . . et ambulabat. b *i. q. hippodromus* (SCHOL. Cic. Ambros. p. 370,29 -um dicitur spatium per quod aguntur currus, aptus scilicet cursui locus, sed metaphorice -um dixit quasi locum aptum probandis atque exercendis ingeniis. p. 371,2. GLOSS. στάδιον. stadium, septima pars miliarii. *cf. p. 1505,66*): RHET. Her. 4,3,4 (*in imag.*) in artis -um descenderunt. CIC. Cato 27 athletas ... se exercentes in -o. 38 haec sunt exercitationes ingenii, haec -a mentis. Lael. 40 deflexit ... de spatio -oque consuetudo maiorum. GELL. 1,1,2 -um stadii . . . Herculem pedibus suis metatum. *adde*: CIC. orat. 12 illa (*sc. Academiae*) enim sunt -a multiplicium variorumque sermonum, in quibus Platonis primum sunt impressa vestigia (*cf.* SERV. Aen. 8,408 -um Cicero in oratore pro loci spatio. GELL. 20,1,21 degrediare paulisper e -is istis disputationum vestrarum academicis).

2 *actio, i. q. cursus*: a *proprie*: PLAVT. Merc. 932 quin, pedes, vos in -um concitis. Stich. 307 spatium hoc occidit, brevest -o. 337 ita celeri -o fui propere a portu. Trin. 1103 curre in Piraeum atque unum -um face. CATO or. frg. 12,1 fugit maxima fugella, perpetuissimo -o. VARRO frg. Non. p. 263 extemplo meos in -um contuli propere pedes. ARNOB. nat. 2,25 *discit equus* agnoscere in -o flexiones. IVL. VICT. rhet. 26 p. 447 in loquendo tamquam ⟨in⟩ ambulando clementer ire, sine -o, sine cunctatione. *nota*: PANEG. 7,18 Rhodani -a . . . praeverterent *milites*. EVSTATH. Bas. hex. 9,6 p. 966^{B} sermonis -a terminemus. *abl. sing. adverbialiter*: PAVL. FEST. p. 49 -o pro cursim ponebant. GLOSS. Plac. V 15,27 (= V 60,14) -o cursu veloci. PLAVT. Epid. 14 -o . . . sequi. Mil. 523 cito transcurre -o ad nos. 525. Most. 362 qui non curro -o domum. 929 -o iube in urbem veniat. Persa 199 vola -o. Rud. 798 i dum ... -o. 855 abi sane ad litus -o. frg. inc. 4 licet vos abire -o. TER. Haut. 733 -o percurre (SCHOL. *ad l.* -o: cito *D*, brevi cursu *G*). GELL. 17,8,8 nonne is -o atque oleum petis? APVL. apol. 63 iussi -o iret aliquis et ... afferret. flor. 21 p. 99 quibus -o confecta via opus est. met. 10,9 iussi de meis aliquem -o taberna promptam afferre. *i. q. cursus equorum*: VARRO rust. 1,2,11 quod *ovum* ludis circensibus novissimi -i finem facit (LIV. 41,27,6 ova ad no⟨tas⟩ -is numerandis). CIC. Mur. 57 quasi desultorius in quadrigarum -um discurrere. leg. 2,22 ludis publicis quod sine -o et sine certatione corporis fiat. 2,38 -is ... equorum usque ad certam victoriam circo constitutis. Brut. 173 qui tantum absit a primo, vix ut in eodem -o esse videatur. LIV. 44,9,4 utrumque -um complebat. 45,33,5 certamina hominum aut -a equorum. SEN. contr. 3 praef. 9 equorum non omnium . . . idonea -is velocitas est. GELL. 3,10,16 -a ludorum circensium sollemnia septem esse. ARNOB. nat. 4,31 in sollemnibus ludis -isque divinis. 7,36 equorum -is. AMM. 26,3,2 in amphitheatrali -o undatim coeunte aliquotiens plebe. *adde*: PLIN. nat. 14,66 quartum -um (*i. locum*) . . . optinuere ... Mamertina *vina* (*cf.* 14,62 nobilitas. 14,64 palmam). *i. q. motus stellarum*: CIC. Arat. 125 -um numquam defesso corpore sedans *Canis*. 264 convertit -um sol. 310. Tim. 29 ad originem temporis -um inventum est solis et lunae. GERM. 439 stellae ... contraria volvunt -a. GELL. 3,10,6 lunae -um confici integris quater septenis diebus. *ibid.* -i lunaris (COMPVT. Carth. 2,8). 14,1,4 aestus oceani cum lunae -o congruit. APVL. flor. 18 p. 90 siderum obliqua -a, solis annua reverticula. mund. praef. immensitati eius (*i. mundi*) volucrique -o. Plat. 1,10 cum luna circuli sui completo -o ... revertatur. *ibid.* stellarum ... ambitus legitimis -is perpetuo servatos. Socr. 2 p. 120. SOL. 37,3 ad extima Virginis -a facit transitum *sol*. PANEG. 2,6 sol -o suo ... te ... videat. 11,22 nondum statum suum siderum -a mutaverant. FAV. EVL. p. 5 tempora ... per terna caeli signa solis -is dimensa variantur. p. 10 fiant solis contractiora -a. *ibid.* solis ac lunae -a. CLAVD. 22,440 quantum Cytherea sereno -o ... erret. AVG. vera relig. 29,52 lunae menstrua -a. *adde*: CIC. Arat. 64 non hiberna cito volvetur -o nox. 189 aeterno invisens loca -o nox (*cf. p. 1505,83*). EVSTATH. Bas. hex. 2,8 p. 889^{A} unius diei spatio propria solet -a definire *vespera et mane*. 4,2 p. 904^{A}.

b *translate*: α *i. q. cursus vitae, consecutio rerum*: CIC. Verr. 2,179 de meo -o vitae quod mihi semper propositum fuit (Rab. perd. 30 exiguum nobis vitae -um natura circumscripsit. Arch. 28 in hoc tam exiguo vitae -o. ac. 1,44 brevia -a vitae. FRONTO p. 197,17 N. iuventuti prolixa vitae -a data sunt. APVL. met. 11,6 mihi reliqua vitae tuae -a ... vadata. Socr. 15 p. 153 iuste ac prudenter -o vitae gubernato. AMBR. Noe 1,33,123 iustus -um vitae huius implevit. HIER. epist. 54,13 vitae huius -a quis pertranseat. 98,25 offendicula quibus vitae nostrae -um retardatur. in psalm. 138 cui iam ab exordio vitae istius sunt -a deputata. AVG. serm. ed. Mai 141. PETR. CHRYS. serm. 87 p. 444^{B} transacto -o iam vitae. CORP. V suppl. ital. 854,4 curiculum vite humane dignitat⟨i⟩s fruuita est. INSCR. christ.

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

Rossi II p. 112, 74, 2 -um vitae summa fuit requies. *cf.* CIC. Tim. 45 qui recte atque honeste -um vivendi a natura datum confecerit). CIC. Marcell. 2 versari me in nostro vetere -o. Brut. 22 ecquodnam -um aliquando sit habitura tua natura. 331 tuum erat illud -um. Phil. 7, 7 omne ... -um industriae nostrae in foro ... elaboratum est. QVINT. inst. 12, 2, 3 spatium vitae honestae et -um laudis. APVL. flor. 9 p. 40 praesidium optimorum citata -a. met. 11, 21 renatos ad novae reponere rursus salutis -a. PANEG. 5, 1 ex illo vetere -o. AMBR. Iac. 2, 11, 49 observantia legis intra divinae -um misericordiae est. obit. Theod. 15 Asa cum regnandi -a cepisset. exc. Sat. 1, 27 o incerta humanarum rerum -a. CLAVD. 5, 481 cum gesta superni -i totosque diu perspexerit actus. AVG. civ. 12, 28 si usitato naturae -o gignerentur. VEREC. satisfact. 141 miserabilis aevi carpere -um.

β i. q. spatium temporis (GLOSS. cursum temporis. certum temporis cursum [*cf.* V 521, 10 certus cursus]. tempora annorumque cursus vel spatia): CIC. Rab. perd. 6 meque ex comparato et constituto spatio defensionis in semihorae -um coegisti (AMM. 17, 13, 11. 18, 8, 7). Q. CIC. carm. frg. 1, 2 -umque Aries aequat noctisque dieique (VERG. Aen. 8, 408 medio iam noctis abactae -o [SERV. *ad l.* -o: tempore modo; alias loco, alias officio]. APVL. mund. 1 dierum noctiumque -is. 22 dierum etiam noctiumque -is ordiuntur menses. HYD. chron. II p. 35, 244 sanguinem erupisse totoque diei fluxisse -o. SEDVL. op. pasch. 4, 11 p. 262, 8 totae noctis evoluto -o. GREG. TVR. glor. mart. 5 per duarum -a noctium. *cf.* AVG. civ. 15, 14 *diem* viginti et quattuor horae diurno -o nocturnoque determinant). TERT. apol. 21 sub extimis -is saeculi. nat. 2, 5 certis -is. CYPR. epist. 37, 1 quot mensium -a (AMBR. fid. 1, 11, 72 Iac. 2, 11, 52. HEGES. 1, 2 post trium -a mensium. ENNOD. opusc. 5, 11 p. 396, 17). SOL. 29, 2 tam brevi -o natura tam dissonam faciat varietatem. COD. Theod. 2, 7, 2 (*a. 327*) eiusmodi ... -a quae intra spatium lege receptum angustari non queunt. FILASTR. 112, 1 -a temporum (HEGES. 1, 43, 3 vivendi ... -a evoluta temporum. SVLP. SEV. dial. 1, 19, 4 temporum labente -o. COD. Theod. 2, 4, 4 [*a. 385*] tempora quorum erunt -a non dilatentur. 9, 27, 7 [*a. 390*] praestituti temporis -a transfluxerint. LEO M. epist. 6, 6 per longa temporum -a). AVIEN. Arat. 1317' -a ... certa tenebrarum. 1471 quattuor ... Cynthia -is caelum subit. 1862 vel primo ... sole vel cum -is lux ibit coepta secundis. AVSON. 333, 9 bis senaque mundo -a (*i. menses*) aequatis varians per tempora signis. FAV. EVL. p. 1 fatalis metae denuntiare -um. AMBR. exam. 1, 4, 13 futuris annorum -is (in psalm. 35 praef. 1 per innumera annorum -a. HEGES. 5, 15 l. 41 ZACCH. 2, 2 COD. Theod. 12, 1, 171 [*a. 409*] per quae annorum moderata -a. NOVELL. Theod. 10, 2 pr. viginti annorum -is silentium imperat advocatis. EVSTATH. Bas. hex. 5, 10 p. 920^B. ENNOD. opusc. 3, 105 p. 357, 27 in eiusdem anni -o. CASSIOD. hist. 7, 10 multis annorum -is. inst. div. 2 in undecimis annorum -is constituti. COD. Iust. 1, 2, 23, 2 pr. centum annorum -a. VEN. FORT. vita Germ. 12, 38. 40, 111. PALLAD. hist. mon. 1 2 usque ad centesimi quoque anni -a. 48 post tot annorum -a [μετὰ τοσαῦτα ἔτη]. FACVND. fid. p. 868^C per tot annorum -a. GREG. TVR. dorm. 9. *adde*: AVG. doctr. christ. 2, 16, 25 quaternario ... numero et diurna et annua -a peraguntur. COMPVT. Carth. 2, 9 in ipso annali -o. ENNOD. opusc. 3, 197 p. 382, 12 ne post annosa -a novellum dolorem incutiam). HIER. in psalm. 115 vita nostra brevi -o finiatur. RVFIN. Basil. hom. 6, 1 -orum saecularium ordinem. COD. Theod. 8, 7, 16 (*a. 385*) -is evolutis. PRVD. perist. 3, 11 -is (*i. annis*) tribus atque novem tres hiemes quater attigerat. COD. Theod. 6, 35, 14 (*a. 423*) quindecennii transcurso -o. EVSTATH. Bas. hex. 3, 1 p. 889^C *prima dies* nullatenus aliarum connumerata -is. COD. Iust. 12, 53, 1 numero stipendiorum et -is evolutis. 6, 61, 8, 6 a adhuc minoribus -is (*i. aetate pupillari*) instantibus. VIGIL. THAPS. c. Eutych. 1, 8 crevisse *Christum* ... per aetatis -a. ISID. orig. 5, 35, 1 *v. p. 1505, 58.*

synonyma et iuxta posita: raeda, plaustrum. spatium, certamen, exercitatio. -o: cursim, cito. *oppositum*: cunctatio.
derivatum: curricularis. *Wulff.*

(currifrum) *v.* cribrum.

currīlis, -e [*a* currus, *cf.* currulis. *Th.*]. *dicitur de equis qui currum trahunt.* GLOSS. -is equus σὺν ἅρματι ἀγωνιζόμενος ἵππος; τροχηλάτης ἵππος (II 119, 57 curr-. 460, 23 cur- [curr- *a*]). SCHOL. Hor. epist. 1, 14, 43 'ephippia': alii 'sagmata', nonnulli ea, quae propter iugum equis -bus imponuntur (*leguntur codd. Γ'[rαν]E V*: curri- *αν V*, curru- *r*, curu- *E*). VVLG. III reg. 4, 26 habebat Salomo quadraginta milia praesaepia equorum -ium et duodecim milia equestrium (curru- *codd. Amiat. et Mediol.*). *in imagine*: AMBR. Isaac 8, 67 hinc philosophi -ia illa animarum in suis libris expressere certamina (curri- *cod. A saec. IX*, curu- *NT*). *Sigwart.*

currīlitās *v.* cursilitas. **(currīna)** *v.* carina.

(curritae, -ārum). SERV. ecl. 4, 46 (*cod. R*) currite: quidam volunt -as dici vates deas ... et esse graecum nominativum ideoque corripi. *L.*

ˣcurro, cucurrī, cursum, -ere [*cf. c.* currus, *fortasse c. theodisc.* hurren '*properare*'; *v. Froehde, Bezzenbergers Beitr. 14, 105. gr.* ἐπίκουρος *adiungendum esse censet Solmsen, Zs. f. vgl. Sprachf. 30, 600 sq. cf. quae dicta sunt s. v.* carrus. *Th.*]. *de formis*: BELL. Hisp. 29, 2 -ens erat. IVL. HON. cosmogr. B 10 sit -ens. LVCIF. Athan. 1, 6 es -ens. *gen. part. praes.* currentum: PROSP. carm. de ingrat. 578. VARRO ling. 8, 59 alia *verba* efficiunt ... bina *participia* ut ... -ens ... -urus; tertia enim praeteriti non sunt, ut cursus sum (GRAMM. suppl. 56). cursurus *legitur*: OV. Pont. 2, 11, 21 CVRT. 6, 8, 10. 8, 11, 21. MART. 3, 5, 1 MAR. MERC. subnot. 9, 12. *perfectum*: PRISC. gramm. II 533 '-o' etiam repetita priori syllaba 'cucurri' facit praeteritum. *cf.* II 460. CHAR. gramm. I 245. *reduplicatum legitur* ENN. ann. 520 *et inde a* CIC. Quinct. 79; *non reduplicatum inde a* VERO Fronto p. 116 N.; *exemplis a Neue, Formenlehre III³ 351 allatis adde*: TERT. adv. Marc. 1, 20 (*pars codd.*) CHIRON 479. GELL. 6, 9 'peposci' et 'memordi', 'pepugi' et 'spepondi' et 'cecurri' plerosque veterum dixisse (*cf.* 6, 9, 14). *exhibetur*: CARM. epigr. 1332, 5. *de supino*: PRISC. gramm. II 534 duplicantia vero r ante o in praesenti 'ro' in 'sum' convertentia faciunt supinum, ut '-o cursum', 'verro versum'. *legitur*: RHET. Her. 4, 3, 4. *de orthographia*: TER. MAVR. 735 sola namque subditur vocalis u, curo cum vel cupio dicis, curro vel custodio (*sc.* 'curro', *non* 'qurro' *scribendum*). quorere: CORP. III 10190. corret (*i. currit*): TAB. devot. Trag. (Corp. III p. 961). cuccurrerit *scribitur*: HIPPOCR. progn. 2. cuirrente: INSCR. christ. Hisp. 378. *de ŭ brevi cf.* FRG. Bob. gramm. VII 539 VLT. SYLL. gramm. IV 255. BEDA gramm. VII 269 -o hoc tantum significat, quod in itinere positus nullam facio comperendinationem; curso autem, paulo citius aliqua necessitate extorquente festinare cogor; cursito vero, quando hoste me insequente fugio. GLOSS. τρέχω, θέω. -it ῥέει. -e δράμε, τρέχε. -ite δράμετε, τρέχετε. -ere τρέχειν. cucurri ἔδραμα. cucurristi ἔδραμες *etc.* *vox imprimis sermonis vulgaris, ubi passim in attenuatam notionem eundi abiit* (*cf. l. 68*) *legitur inde a* NAEV. *et* PLAVTO; *deest apud* CAES. (*? cf. p. 1509, 10*) SALL. VELL. TAC. (curso *quater*). [*loc. dub.*: PLAVT. Persa 190 (currere *A*, curare *P versu non sano*)]. [*val.* curger, *it.* correre, *francog.* courir, *hisp.* correr. *M.-L.*]

I *proprie: i. q. celeriter moveri*: **A** *de hominibus*: **1** *pedibus ire* (*festinanter, propere cf.* SEN. dial. 2, 7, 5 possum pedes movere, ut non -am: -ere non possum, ut pedes non moveam. VLP. dig. 21, 1, 17, 9 qui [*servus*] ad fugam gradum unum alterumve promovit vel etiam -ere coepit. GELL. 16, 8, 14 aut -is aut ambulas aut stas [*sc. opposita sunt, non contraria*]. CLAVD. DON. Aen. 2, 41 plus est -ere quam festinare): **a** *generatim*: **α** *absolute*: PLAVT. Rud. 1274 quid si -am? ACC. trag. 444 gaudent -unt celebrant. CIC. Att. 12, 8 adest enim dies et ille (*Dolabella*) -it. HOR. sat. 1, 3, 10 saepe velut qui -bat fugiens hostem (PORPH. *ad l. opp.* ambularet). SEN. Herc. f. 851 pars *turbae* tarda graditur senecta, ... pars adhuc -it melioris aevi. dial. 12, 18, 9 senex aut infirmi corporis est, qui cum ambulare vult, -it. AVG. civ. 15, 9 vir fortis *lapidem* et rapuit et cucurrit et intorsit et misit (*cf.* VERG. Aen. 12, 902). PLAVT. Merc. 109 -entem servum (TER. Eun. 36 Haut. 31. 37). 598 sed in est, quem -entem video? CIC. epist. 3, 7, 4 -ens Lepta venit mihique nuntiavit (VVLG. Tob. 11, 6 act. 12, 14. *cf.* gen. 24, 28 cucurrit ... et nuntiavit. num. 11, 27 II reg. 18, 19). VITR. 9 praef. 10 -ens (*Archimedes*) identidem ... clamabat. PLIN. epist. 9, 26, 2 frequentior -entibus quam reptantibus lapsus. AVSON. 395, 7 vale ... Theon, metoche sed ista saepe -ente⟨m⟩ indicat. PLAVT. Merc. 151 qui me rupi causa -endo tua. TVRPIL. com. 69 -endum sic est? OV. am. 3, 6, 70 -endi (*sic P*, -ti *S*) vires. PAVL. FEST. p. 9 acupedius dicebatur, cui praecipuum erat in -endo acumen pedum. PLAVT. Aul. 627 cesso -ere (397 Trin. 1012). IVV. 3, 128 si curet *pauper* nocte togatus -ere (*cf. de hoc lusu verborum* RVT. NAM. *p. 1512, 75* AVG. civ. 21, 27). TERT. nat. 2, 4 deos ⟨θεούς⟩ appellatos, quod θέειν, id est ἵεσθαι pro -ere ac motari interpretatio est. *imperat.*: TER. Hec. 443 -e. CIC. Att. 2, 23, 3 si stas, ingredere, si [non] ingrederis, -e, si -is, advola. MART. 4, 10, 5 i puer, ...-e (CORP. XIII 10025, 202 [*Moguntiaci*] -e puer m⟨i?⟩). 5, 25, 2 sta, fuge, -e, late. AFRAN. com. 175 -e et nuntia (*cf. l. 47*). CAEL. Cic. epist. 8, 14, 4 -e ... et quam primum haec risum veni. CVRT. 7, 5, 12 vos -ite et ... date. MART. 8, 67, 5 -e, age, et ... revoca. *nota asyndeton*: PLAVT. Cist. 286 i, -e, equom affer. Asin. 740 -e obsecro, patrem ... orato. TER. Ad. 354 propera (propere *Bentley*) ... -e, obstetricem accerse. VVLG. Zach. 2, 4 -e, loquere ad puerum (δράμε καὶ λάλησον). HIST. Apoll. rec. B 45 -ite, ... subvenite civitati (*cf.* PAVL. NOL. carm. 23, 215 veni ..., -e). *i. q. ire, attenuata notione, passim cf.* ITALA Ioh. 12, 35 (Praedest. 3, 10 p. 649^B) -ite cum lucem habetis (περιπατεῖτε, VVLG. ambulate). TAB. devot. Audollent 252, 40 κουρρερε νον ποσσιτ. VEREC. in cant. 2, 26 ut in omni vita nostra ultra -ere nequeamus. ANON. Vales. 14, 82 mox Iudaei -entes (*i. confugientes*) Veronam. *i. q. abire, saepe cf.* HOR. carm. 1, 28, 36 licebit iniecto ter pulvere -as. VVLG. I reg. 20, 36 puer cucurrisset (ἔδραμε). II reg. 18, 21 adoravit et cucurrit (ἐξῆλθε). *i. q. accurrere*: HOR. sat. 2, 3, 238 unde uxor media -it de nocte vocata. VVLG. num. 11, 27 cucurrit puer et nuntiavit (προσδραμών). HIST. Apoll. rec. A 1 *multi* cum magna dotis pollicitatione -bant (rec. A 25. 45. rec. B 30. 36). *additur adverbium sim.*: PLAVT. Stich. 288^a Pinacium lascivibundum tam lubentem (lubenter *P*) -ere (VERVS Fronto p. 116 N. lubens. *cf.* PLAVT. Stich. 285 -e ut lubet). PLAVT. Aul. 393 (*spur.*) intro huc propere propero -ere (TER. *? v. l. 65* AVSON. 155, 3. EVSTATH. Bas. hex. 8, 8 p. 955^B properantes. *cf.* PLAVT. Poen. 523 festinantem). Pseud. 358 numquam ad praetorem

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

aeque cursim -am (AFRAN. com. 294. *cf.* PLAVT. Most. 362 curriculo. APVL. Socr. 21 p. 168 perniciter. Ov. met. 1, 510 moderatius. SAB. Gell. 4, 2, 15 tardius). Ov. am. 3, 11, 25 praeceps amensque cucurri (SEN. contr. 2, 4, 1 amens. contr. exc. 7, 7. IVV. 10, 85 praecipites). LIV. 23, 27, 5 cum alii (*milites*) catervatim -erent. GELL. 9, 4, 9 *homines monocoli* saltuatim -entes. TERT. nat. 2, 6 divinitatem ... non serviliter -ere (= θέειν *cf. p. 1508, 57*). VVLG. Gal. 5, 7 (*in imag.*) -batis bene (ἐτρέχετε καλῶς. AVG. civ. 19, 3 in psalm. 31, 6 NICET. vigil. 2. *cf.* VEG. mil. 3, 16 iuvenes -entes egregie). *impersonaliter*: PLAVT. Poen. 533 non iusta causa est, quo⟨r⟩ -atur celeriter. CAES. Gall. 7, 24, 4 quo primum occurreretur (*sic β, Kuebler*; -eretur *α*). AVG. perf. iust. 8, 19 non enim recte -itur, si quo -endum est, nesciatur. TER. Haut. 44 ad me -itur (AVG. civ. 22, 8). CIC. Verr. 5, 92 ad praetorium. LIV. 2, 45, 11 ad consules. IVV. 7, 82 ad vocem. AVG. civ. 22, 8 ad episcopum. in psalm. 125, 10 ad ecclesiam. COD. Iust. 3, 1, 16 (*a. 531*) ad alium *iudicem*. BENED. reg. 43 ad horam summa confestinatione. LIV. 1, 59, 7 in forum. 2, 23, 8. *nota in imagine*: SEN. epist. 77, 6 cibus, somnus, libido, per hunc circulum -itur.

in proverbio (*cf. p. 1511, 36*): PLAVT. Trin. 1023 quorum eorum unus surrupuit -enti cursori solum (*cf. Otto, Sprichw. p. 103*). GLOSS. Plac. V 98, 10 scurilitas inocus inprobus qui quasi velut caecus -it (*cf. Otto, Sprichw. p. 60*). *-entem incitare, sim.*: CIC. ad Q. fr. 2, 13, 2 me hortaris, sed mehercule -entem (HIER. epist. 127, 1). de orat. 2, 186 -entem, ut aiunt, incitare. HIER. epist. 66, 13 impellam. ALC. AVIT. carm. 6, 142 monens (*cf.* SIDON. epist. 4, 7, 1). PLIN. epist. 1, 8, 1 addidisti calcaria. 3, 7, 15 instigem. ENNOD. epist. 8, 40 p. 226, 2 stimulare (dict. 6, 2 p. 441, 5 stimulos admovisse). *ceterum cf. Otto, Sprichw. p. 102 sq.*

nota de re personata: PLAVT. Capt. 652 quid cessatis compedes, -ere ad me meaque amplecti crura. Ov. rem. 119 cum furor in cursust, -enti cede furori. LVCAN. 2, 100 quanto ... gradu mors saeva cucurrit (SEDVL. hymn. 1, 61 aspera mors populis ligno deducta cucurrit. DRAC. laud. dei 3, 242 mors cita, vita redux verbo mandante cucurrit). LVCAN. 7, 420 *Roma* citius per prospera fata cucurrit. STAT. silv. 4, 4, 1 -e per Euboicos non segnis, epistula, campos, hac ingressa via (HIER. epist. 5, 1 inter nos. MART. 3, 5, 1 liber). MART. epigr. 21, 3 repserunt scopuli mirandaque silva cucurrit (*cf.* MART. CAP. 9, 907 NEMES. ecl. 4, 71). TERT. adv. Marc. 1, 22 *naturalia dei* si continentur, quo minus -ant, naturalia non erunt. AVSON. 3, 5 nuntius Euxino iam nunc volo -ere ponto (*sc. Danuvius*). AMBR. Cain et Ab. 1, 5, 16 bonam mentem prosperis -entem semitis (*cf.* PAVL. NOL. carm. 21, 405 alio tramite vita. VEN. FORT. carm. 9, 1, 88 rectaque causarum linea -it iter [*sc. in iure dicundo*]). HEGES. 3, 24, 8 quis statuit vestros toto orbe -entes triumphos? HIER. epist. 64, 19 *providentia dei* certa lege -it et fertur et regit omnia. 130, 6 inoffenso pede longius gaudia cucurrere. CLAVD. 26, 200 rumor ... trans freta ... cucurrit. AVG. in psalm. 101 serm. 1, 17 eia lapides vivi in structuram -ite, non in ruinam. POMER. 3, 13 spes ad *caritatem*. ALC. AVIT. carm. 3, 225 -bant epulae. VEN. FORT. carm. 3, 18, 12 per loca, per populos, per compita cuncta videres -ere versiculos ... tuos. AVELL. p. 115, 10 -ens adhuc suis legibus ecclesiastica disciplina. *de partibus corporis*: pedes: Ov. rem. 218 invitos -ere coge pedes. *cf.* APVL. met. 2, 4. VVLG. prov. 1, 16 pedes ... illorum ad malum -unt (εἰς κακίαν τρέχουσι. Is. 59, 7). 6, 18 veloces ad -endum in malum (ἐπισπεύδοντες κακοποιεῖν). ZACCH. 2, 10 quorum pes in ecclesiae fide -it. ASSVMPT. Moys. 11, 12 ad -endum supra terram. RVFIN. patr. 1, 5a (*in imagine*) erunt *fideles* pedes Christi, qui -unt ad faciendam pacem. SEN. Thy. 729 querulum cucurrit murmure incerto caput *abscisum* (HOMER. 480 caput a cervice). POTAM. tract. 1 p. 1415^A (*de Lazaro resuscitato*) oculi suis in orbibus -unt (*cf. in aenigmate*: PETRON. 58 qui [*i. oculus?*] de nobis -it et de loco non movetur?). VEN. FORT. carm. 2, 9, 6 (*de plectro poetae desueto*) non solito -at in arte manus.

β structurae: *αα adverbia loci* (*cf. l. 12*): *additur locus unde*: VVLG. IV reg. 23, 12 inde. AVG. civ. 22, 8 p. 580, 15. *quo*: PLAVT. Asin. 265 -it huc Leonida (Rud. 622 TER. Phorm. 177 HIER. epist. 5, 2, 1. Ov. epist. 10, 19 nunc huc, nunc illuc, et utroque). Aul. 713 quo. Poen. 293 aliquo ad piscinam. intro: NAEV. *p. 1512, 76.* PLAVT. [Aul. 393]. Mil. 1332 -e intro. APVL. met. 3, 12 intro -ens (VVLG. act. 12, 14 εἰσδραμοῦσα). obviam: TER. Hec. 359 tu pueris -e obviam. VVLG. gen. 29, 13 cucurrit obviam ei (ἔδραμεν). 33, 4 -ens ... obviam fratri suo (προσέδραμεν εἰς συνάντησιν αὐτῷ). (18, 2 cucurrit in occursum eorum). *cf.* TIB. 1, 3, 92 obvia nudato, Delia, -e pede. LIV. 27, 51, 1 tum ... omnis aetas -ere obvii (*sic P*; obviam *Σ*). IVV. 8, 160. *ββ praepositiones*: ad (*cf. supra l. 13*): PLAVT. Men. 997 illi⟨s⟩c⟨e⟩ homines ad me -unt (FRONTO p. 5, 10 N. POMPON. Atell. 153 ad te. FRONTO p. 88, 9 N. VERVS Fronto p. 116, 19 N. FRONTO p. 51, 7 N. ad se. VVLG. IV reg. 5, 21 [ὀπίσω αὐτοῦ]. CIC. Att. 9, 2, 3 ad illum. 11, 22, 2. VVLG. Ier. 49, 19 illam. CVRT. 9, 8, 7 ad eos. VVLG. Dan. 8, 6 eum. I Macc. 6, 45 ad eam [*bestiam*. ἐπέδραμεν αὐτῷ]. Iob 30, 5 ea. prov. 18, 10 ad ipsum; αὐτῷ προσδραμόντες). TER. Hec. 719 ad Bacchidem. 808 ad Pamphilum. CIC. Att. 9, 3, 1 ad matrem. HOR. epist. 1, 1, 45 ad Indos. CVRT. 6, 8, 10 ad regem. PETRON. 130 ad dominam. QVINT. decl. 344 p. 360, 2 ad filium. 356 p. 388, 26 ad meretricem. LACT. inst. 6, 12, 36 ad deum (AVG. in psalm. 62, 1 ad nomen Christi. civ. 1, 1 ad *dei* nomen. in euang. Ioh. 26, 3 Christum. ENNOD. opusc. 2, 108 p. 320, 19 mundi principem). VVLG. num. 16, 47 ad mediam multitudinem (εἰς τὴν συναγωγήν). PASS. coron. 8 ad phylosofos. CIC. epist. 10, 26, 2 ad comitia (CAPITOL. Maximin. 25, 5 contionem). CATVLL. 14, 18 ad librariorum scrinia (MART. 4, 86, 10). PROP. 1, 5, 13 ad limina. Ov. met. 7, 844 ad vocem. 14, 219 ad litus (HYG. fab. 59 p. 61, 1). LIV. 2, 53, 2 ad arma. 5, 21, 7 ad muros. 36, 24, 4 ad strepitum pugnantium. VAL. MAX. 1, 7 ext. 10 ad portam. SEN. Med. 743 ad thalamos. dial. 6, 25, 1 ad sepulcrum (IVST. 9, 7, 10 exequias). 9, 12, 4 ad incendium (epist. 117, 30). MART. 6, 43, 8 ad undas. 7, 20, 2 ad cenam. IVV. 3, 308 ad vivaria. 11, 49 ad ostrea. VVLG. gen. 18, 7 ad armentum (εἰς τὰς βόας). Ios. 7, 22 ad tabernaculum illius (εἰς. Iudith 14, 13 ἐπί). CLAVD. 15, 48 ad solem utrumque. VAL. CEM. hom. 13, 1 ad sanctum David. PASS. Matth. 253, 28 ad ecclesiam. *de comitantibus*: SVET. Galba 6 ad essedum imperatoris. CAPITOL. Aur. 16, 2 ad triumphalem currum. PROP. 4, 2, 57 ad vadimonia. PETRON. 116 recta ad lucrum -itis. DON. Ter. Hec. 415 alia ratio est -entis ad argumenta, alia actuum comicorum. AVG. civ. 13, 4 ad Christi gratiam. 20, 9 ad eius baptismum (CAES. AREL. grat. 101). ENNOD. epist. 2, 13, 5 p. 54, 3 ad *reverentiam*. SACR. Leon. p. 327 ad promissiones tuas. CIC. Att. 12, 1, 1 ad complexum ... Tulliae, ad osculum Atticae (SEN. Thy. 145). SEN. contr. 1, 4, 2 ad ferrum (1, 4, 3 gladium). contr. exc. 4, 7 ad praemium. PHAEDR. 2, 8, 6 ad necem (SEN. epist. 24, 22 mortem. SEN. contr. exc. 8, 4). QVINT. decl. 333 p. 314, 27 ad gratulationem. VVLG. Hebr. 12, 1 ad propositum nobis certamen (τρέχωμεν τὸν προκείμενον ἡμῖν ἀγῶνα). SACR. Leon. p. 330 martyres ad passionis gloriam. *nota transl.*: RVFIN. Orig. in cant. 3 p. 145^B quasi quae (*sponsa*) velociter ad agnitionem sui sensu intellectuque cucurrerit. *i. q. recurrere, confugere* (*cf. p. 1508, 72*): APVL. met. 9, 40 -it ad extrema subsidia. COD. Theod. 12, 1, 13 (*a. 326*) ad legiones vel diversa officia -entibus (*cf.* 12, 1, 43 ad militiae sacramenta confugiunt). 12, 1, 40 (*a. 353*) ad inane vocabulum. VVLG. Is. 55, 5 ad te -ent *gentes* (ἐπὶ σὲ καταφεύξονται). AVG. civ. 3, 18 Romana civitas ad remedia vana et ridenda. ENNOD. opusc. 1, 49 p. 274, 18 *hostis* ad deditionem. GREG. M. moral. 16, 64 ad sanctorum martyrum protectionem -unt. adversus: VVLG. Iob 15, 26 cucurrit adversus eum (ἔδραμεν ἐναντίον αὐτοῦ). act. 16, 22 plebs adversus eos (συνέστη κατ' αὐτῶν). ante: OPTAT. 3, 4 p. 82 domini ... ante mancipia sua dominorum locis sedentia serviliter cucurrerunt. VVLG. III reg. 1, 5 *viri* -ent ante eum (παρατρέχειν ἔμπροσθεν). 18, 46 ante Achab. circum: HOR. sat. 2, 3, 147 heres ... circum loculos et claves. 2, 3, 282 circum compita. PETRON. 73 circa labrum. de *v. l. 57.* ex: VVLG. I reg. 4, 12 ex acie. extra: PLAVT. Pseud. 331 extra portam mi etiam -endumst prius. in *c. abl.* (*cf. l. 53. 58*): PLAVT. Curc. 278 video -entem ellum usque in platea ultima. in *c. acc.*: PLAVT. Trin. 1103 strenue -e in Piraeum. CIC. Att. 1, 20, 4 raptim in eam sententiam pedarii cucurrerunt. 4, 3, 4 in campum itineribus prope deviis. HOR. sat. 1, 8, 47 at illae -ere in urbem. PROP. 2, 32, 10 in nemus. 3, 15, 25 *Antiope* timido pede -it in arces. 3, 20, 10 in nostros -e, puella, toros. LIV. 3, 17, 5 in Capitolium. CVRT. 3, 12, 8 in tabernaculum (ITALA Ios. 7, 22 [Lugd.] cucurrerunt in tabernaculo ipsius, Lucif. non parc. 3 p. 214, 25 in tabernaculum, εἰς τὴν σκηνήν, VVLG. ad). 7, 1, 25 in suos quisque ordines -imus (AMM. 16, 12, 41). LVCAN. 8, 46 in ... extrema littora. PS. QVINT. decl. 2, 2 illa festinatione *iuvenis* in medium cucurrit incendium. ITIN. [Silv.] 5, 5 ubi filios Israhel iussit -ere sanctus Moyses de porta in porta (VVLG. exod. 32, 27 ite et redite). RVFIN. Clement. 1, 12 in complexus meos cucurrit. CLAVD. carm. min. app. 2, 100 turba in arva.

nota in imag. (*cf. p. 1513, 51. 1516, 47. 1518, 64*): HOR. sat. 1, 2, 24 *stulti* in contraria vitia -unt (AVG. gen. ad litt. 9, 8 p. 276, 15). AVG. civ. 18, 51 in nomen liberantis mediatoris genus humanum. VEN. FORT. Mart. 1, 96 tecum pergo nocens (*sc. diabolus*), vota in contraria -ens. FACVND. defens. 10, 4 in incertum -entes et aerem verberantes. per (*cf. p. 1509, 18. 34 al.*): PLAVT. Merc. 175 me per urbem -ens quaerebas modo (TIB. 1, 5, 55). AETNA 571 per proxima fatis (*i. per pericula vitae*). Ov. epist. 14, 101 per mare, per terras. met. 5, 613 per campos, per ... montes (IVV. 5, 77. 10, 166 per Alpes). SEN. benef. 3, 33, 1 tiro per veteranorum corpora. epist. 40, 7 per proclive -entium. 99, 7 per *spatium huius vitae* citatissimi -imus. CVRT. 8, 11, 21 per invia saxa cursuris. CALP. ecl. 4, 136 per iuga siccato velox pede -it Oreas. MART. 3, 63, 11 qui per convivia -it (*cf.* 8, 44, 8 per omnes tertiasque quintasque *horas actionum*. HIER. in Eph. 5, 33 p. 536^D *viris* luxuriantibus et per scorta -entibus. epist. 147, 4 per lupanaria). SVET. Cal. 26 per aliquot passuum milia (Galba 6). VVLG. II reg. 18, 23 per viam compendii (τὴν ὁδὸν τὴν τοῦ Κεχάρ). CLAVD. 8, 34. 26, 531 rapt. Pros. 3, 185. *in imag. vel proverbialiter*: CIC. Tusc. 2, 62 quae flamma est, per quam non cucurrerint (-unt *codd.*) *ambitiosi*. HIL. c. Const. 23 usque in imum blasphemiae tuae barathrum descendens, per gradus praecipites cucurristi. HIER. in Soph. 1, 1 p. 674 quasi prono lapsu et per plana -entes. post: ITALA sap. 8, 2 (Praedest. 3, 17 p. 658^D) -bam post eam (LXX *et* VVLG. *aliter*). VVLG. II reg. 18, 22 -am post Chiusi (ὀπίσω τοῦ). III reg. 19, 20. Iudith 9, 6 *Aegyptii* post servos tuos armati. cant. 1, 3 post

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

te -emus in odorem unguentorum tuorum. AVG. conf. 1, 5, 5 -am post vocem hanc. sub: OV. met. 5, 609 usque sub Orchomenon . . . -ere sustinui (*Arethusa*). Pont. 2, 10, 28 *nympha* sub aequorea nunc quoque -it aqua. supra: HYG. astr. 2, 34 ut *Iphiclus* supra aristas -eret neque eas infringeret. ASSVMPT. Moys. *p. 1509, 56.*

γγ *casus*: *dativus*: CIC. Att. 12, 3, 2 ne iste (*Caesar*) . . . ludis factis ἀτύπῳ (*i. Balbo*; clypo *codd.*) subsidio -at (PROP. *p. 1513, 55.* EPIT. Alex. 77. *cf.* SEN. nat. 1, 15, 6 cohortes in auxilium Ostiensis coloniae cucurrerunt). AVSON. 135, 14 nec prior obsequio serva cucurrit anus. VEN. FORT. Mart. 3, 120 -ere servitio *puerum* quem crederet ire sepulcro. *nota*: CORIPP. Ioh. 2, 223 *viator* loca tuta petens silvis tectisque cucurrit (*i. in silvas, an abl.? v. l. 22*). *ablativus*: pedibus *sim.* (*cf.* HOR. *p. 1518, 9* PAVL. NOL. *p. 1518, 24* HIER. *p. 1509, 46*): CALP. ecl. 4, 136 *Oreas* siccato pede per iuga (*cf. in imag.*: HIER. epist. 77, 7 in quibusdam haesitavi, in aliis inoffenso cucurri pede. AVG. in psalm. 33 serm. 2, 10 istis pedibus [*sc. duobus praeceptis dilectionis*] -e ad deum. in psalm. 83, 4 non enim pedibus, sed desiderio -imus. serm. 176, 2, 2 [*de parvulis baptizandis*] alienis pedibus -unt, ut sanentur). SIL. 8, 189 *Anna* per patulos -it plantis pernicibus agros. MART. 10, 100, 6 (*in imagine de malo poeta*) inepte, frustra crure ligneo -is. HIER. epist. 100, 1 propero ad *pascha* celebrandum -entes gradu. PROP. 3, 6, 36 hac eadem rursus, Lygdame -e via (SEN. Herc. O. 676 quisquis medium defugit iter, stabili numquam tramite -it). 4, 8, 2 vicina novis turba cucurrit agris. OV. am. 3, 6, 29 diversis -ere terris. SEN. dial. 4, 12, 4 tenuissimis et adversis funibus -ere. AVG. civ. 13, 10 alter habuit propius, alter remotius, quo non impari velocitate ambo -bant (*de spatio vivendi dispari*). *accusativus*: *in figura q. d. etymologica* (*cf. p. 1512, 33. 1513, 2. 1515, 33 et C. F. W. Müller, Synt. d. Nom. u. Acc. p. 22*): APVL. apol. 96 quam in omnibus Minervae curriculum cum fratre optumae memoriae viro -at (*i. nunquam Pontianum quicquam invita Minerva scripsisse. modo sanus sit locus*). *cf.* STAT. Theb. 3, 116 quisque suas avidi ad lacrimas miserabile -unt certamen. *acc. spatii peragrati* (*cf. p. 1513, 28. 1514, 28*): PLIN. nat. 7, 84 cucurrisse MCXL stadia ... biduo Philippidem. FRONTO p. 26, 8 N. domino sexagena -bam, mihi centena, ut fugiam, -am (*proverbialiter? cf. Otto, Sprichw. p. 103*). *in modum verbi transitivi i. q. percurrere* (*cf. p. 1512, 81. 1513, 67. 1514, 7. 39. 1515, 35. 75. 1516, 13. 39*): (QVINT. inst. 1, 4, 28 *testatur* campus -itur. *cf.* PRISC. gramm. II 378, 7 '-itur spatium' bene dicimus). PANEG. 11, 6 longam viam sub gravium armorum onere. AVIEN. orb. terr. 332 *Blemyes* celeri molles -unt pede semper harenas. ALC. AVIT. carm. 5, 451 dum vastos heremi -is, Iudaee, recessus. CLAVD. MAM. anim. p. 25, 4 suspenso vestigio iter incognitum potius temptare quam -ere (*in imag.*: ALC. AVIT. hom. 7 p. 113, 5 nobis annuum quoddam iter actionum, casuum, timorum -entibus [7 p. 114, 16 dum per huius saeculi iter -itur]. VEN. FORT. carm. 9, 1, 18 -is et illud iter, quod rota solis agit. 9, 1, 88. 9, 2, 20 Sem et Iafeth ... tale cucurrit iter).

apud christianos saepe de vita degenda: ITALA psalm. 18, 6 (Cypr. testim. 2, 19 *cod. L.* Firm. err. 19, 4) exultavit, velut gigans viam -ere (δραμεῖν ὁδὸν αὐτοῦ, Cypr. *codd. A M B*, Filastr. 108, 8, VVLG. ad -endam viam. AMBR. Isaac 8, 69 PAVL. NOL. epist. 5, 17. 21, 5. HYMN. Ambros. I 4, 16 alacris ut -at viam. HIER. epist. 23, 4 huius mundi viam. AVG. serm. 159, 1, 1 via -itur. LEO M. serm. 35, 3 illa nobis -enda est via. ALC. AVIT. carm. 3, 399 tu, sancte, viam sumpto dum corpore -is. hom. 7 p. 114, 12 quae duo [*spiritus et corpus nostrum*] viam huius saeculi -ere nullatenus queunt). VVLG. psalm. 118, 32 viam mandatorum tuorum cucurri (PROSP. in psalm. 118, 32 BENED. reg. praef.). δδ *sequitur infinitivus*: PLAVT. Asin. 910 ecquis -it pollictorem accersere? VAL. MAX. 5, 1 ext. 1 quis ... illam (*dexteram*) osculari non -eret. HIL. in psalm. 13, 4. AVG. civ. 21, 27 multi -unt baptizari, ... iustificari? FAVST. Sidon. epist. 2, 9. CORIPP. Ioh. 2, 123 Barcaei solito -unt (curant *cod.*) saevire furore. 3, 135. 288. 6, 396. *seq. supinum*: PLAVT. Merc. 857 illum -am quaeritatum. CAECIL. com. 11 ad amicos -et mutuatum. PETRON. 71 in monumentum meum cacatum. CLAVD. 15, 377 defensum regna. *seq. part. fut.*: SEN. dial. 9, 12, 4 cucurrerunt aut salutaturi aliquem aut .... SVLP. SEV. Mart. 16, 3. ut: PLAVT. Persa 190? *v. p. 1508, 29.* Pseud. 358 nusquam aeque cursim -am, ut emittar manu. TER. Eun. 499 abi prae, -e (*conicitur* cura), ut sint domi parata. CIC. Att. 10, 4, 8 *Curio* Puteolos, ut ibi contionaretur. AVG. virg. 6, 6 *cf. supra l. 18.* PETR. CHRYS. serm. 123 p. 540^{B}. ne: BENED. reg. 27 *debet abbas* omni industria -ere (curare *pars codd.*), ne aliquam *de ovibus* perdat. qui: CLAVD. 1, 253 -at qui sociae roget. AVG. civ. 22, 8. *seq.* ad *c. gerund.*: LIV. 35, 11, 13 quisque ... ad sua tutanda. 37, 29, 4 in urbem ... ad suos revocandos. VAL. MAX. 9, 3 ext. 4 PHAEDR. 3, 3, 6 CVRT. 7, 2, 24 PETRON. 94. 136 ad reficiendum ignem in viciniam. PLIN. nat. 15, 51. COD. Iust. 6, 6, 4 (*a. 224*) non protinus ad litigandum -ere debueras. HIER. *supra l. 21.*

b *speciatim*: α *de certamine cursus*: RHET. Her. 4, 3, 4 si quis Olympia ... venerit -sum. 4, 47, 60 in certamine -endi. CIC. Tusc. 2, 34 venando -endo (NEP. Epam. 2, 4 -endo et luctando. CELS. 3, 27, 4 SEN. epist. 117, 26 PAVL. dig. 11, 5, 2, 1). OV. met. 10, 583 ne quis iuvenum -at velocius. VITR. 7, 5, 6 statuae ... sunt ... discos tenentes aut -entes seu pila ludentes. MART. 7, 32, 11 ludere, cum liceat -ere, pigritia est. LAMPR. Alex. 42, 2 ingenuum -ere nisi in sacro certamine non debere. *cum accus. generis, quo certatur*: CIC. off. 3, 42 qui stadium -it (*cf.* VVLG. I Cor. 9, 24 qui in stadio -unt, ἐν σταδίῳ). *transl.*: *de certamine litterario*: VARRO Men. 396 pudet me tui et Musarum, agnoscere (*sc. carmina illa*), piget -ere et una sequi. HIER. epist. 102, 2 nos nostra habuimus tempora et cucurrimus ...; nunc te -ente et longa spatia transmeante nobis debetur otium. CIC. Phil. 2, 118 certatim posthac ... ad hoc opus -etur. HIER. epist. 100, 6 *qui* inoffenso cucurrerint gradu et ad calcem venerint praemiorum. *in figura q. d. etymologica*: AMBR. apol. Dav. I 2, 6 qui consummare certamen pium gestiunt et -ere cursum salutis. RVFIN. Basil. hom. 1, 4 cursum quendam -imus omnes homines.

vigente fere notione certaminis sacro sensu apud christianos (*cf. p. 1509, 7. 1511, 48. 1516, 32.* EVCHER. form. 8 p. 49, 11 -ere: in operibus bonis properare): ITALA (Filastr. 128, 1) *et* VVLG. Rom. 9, 16 neque volentis neque -entis, sed miserentis dei est (τρέχοντος; *cf.* FILASTR. 128, 6. 150, 9 OPTAT. 2, 20 p. 55 PROSP. carm. de ingrat. 578). TERT. adv. Marc. 1, 20 ne *Paulus* in vacuum currisset (*sic M*, cucurrisset *R*) aut -eret (4, 2. 5, 3 *cf.* VVLG. Gal. 2, 2 Phil. 2, 16 HIER. epist. 53, 2 PETR. CHRYS. serm. 119 p. 525^{B} RVFIN. hist. 3, 36 ACT. Archel. 42 p. 62, 12. 22. 53 p. 79, 1 in vanum cucurrit, cum iter faceret ad Marcellum. *nota lusum verborum*: HIER. epist. 32, 1 ne Currentius noster forte frustra cucurrerit). VVLG. I Cor. 9, 26 sic -o, non quasi in incertum (τρέχω. *cf.* PELAG. in I Cor. 9 p. 745^{C} non in vanum -o vel fingo certamen). FILASTR. 151, 5 *Israhel* secundum legem -ens ... ad legis virtutem pervenire non potuit (PETR. CHRYS. serm. 119 p. 525^{A} -unt Iudaei per legem, -unt philosophi per inanem sapientiam, -unt et haeretici per falsam annuntiationem). VVLG. psalm. 58, 5 sine iniquitate cucurri et direxi (ἔδραμον). HIER. epist. 98, 2 quibus *laboribus* in hoc mundo pugnatur et -itur (*ibid.* vitae cursum dirigunt). CYPR. epist. 21, 4 *coronam* tradidit, in qua semper cucurristi. *c. acc. obi. int.*: ITALA II Tim. 4, 7 (Act. Archel. 39 p. 58, 26) certamen bonum certavi, circum cucurri, fidem servavi (τὸν δρόμον τετέλεκα, VVLG. cursum consummavi). *nota*: TERT. ieiun. 11 cum et ista ... eidem deo -ant (*opp.* decurrere). β *de militia* (*aliter l. 49*): AMM. 24, 4, 20 munitoribus pro salute -entibus. CORIPP. Ioh. 1, 135 quoscunque viros bene -ere sentit pro terris populisque suis. 4, 362 non saepe cucurri? non iussus merui? γ *de pistrino*: PLAVT. Asin. 709 postidea ad pistores dabo, ut ibi cruciere -ens. δ *de sacerdotio et munere*: CORP. VI 2160, 5 M. Vlpius Maximus eques Romanus qui et lupercus cucurrit (*cf.* OV. fast. 2, 283. 379 LIV. 1, 5, 2 SVET. Aug. 31). IVV. 6, 534 -it derisor Anubis (*in pompa*). CORP. VI 9317 Zonisus cursor qui cucurrit opere maxime qi cucurrit annis *tot.* (*v. adn.*) CORP. III 2063 (*Salonis*) T. V⟨a⟩rronius Maro frumen⟨t⟩arius ..., qui cucurrit ⟨f⟩rum(entarius) ann(os) XL.

ε *de motu corporis valetudinis causa* (*cf. p. 1513, 45*): HOR. epist. 1, 2, 34 si noles sanus, -es hydropicus. CELS. 1, 3 qui toto die ... sedit, huic nihil -endum, sed lente ambulandum est. 3, 21 multum ambulandum, -endum aliquid est. 4, 9. 10. *de exercitatione militum*: VEG. mil. 2, 23 gradu pleno ambulare vel -ere etiam armatos ... convenit.

2 *alia ratione loco moveri*: a *equitando*: OV. rem. 398 (*in imag.*) attrahe lora fortius et gyro -e, poeta, tuo. LVCAN. 6, 82 eques. CAPITOL. Maximin. 3, 3 quantus in -endo esset. 25, 2 *nuntius* tanto impetu mutatis animalibus, ut .... VVLG. Ioel 2, 4 quasi equites sic -ent (καταδιώξονται). HIER. epist. 107, 10 ne (*in imag.*) in prima mansione -entes corruamus in mediis. VAL. CEM. hom. 2, 5 sine disciplina -itur, ubi equorum habenae laxantur. PAVL. PELL. 149 vegetus veloci -ere vectus semper equo gaudens. *de certando*: VLP dig. 19, 5, 20 *si* desultor in *equis venalibus* cucurreris et viceris.

b *curru*: LVCR. 3, 1063 -it agens mannos ad villam praecipi⟨tan⟩ter PROP. 4, 7, 84 -ens vector ab urbe. OV. epist. 7, 50 caeruleis Triton per mare -et equis. ELEG. in Maecen. 1, 132 Luciferum contra -ere cernis equis. MART. 2, 6, 15 cum -ere debeas Bovillas. 3, 20, 18 an Pollionis dulce -it ad quartum? *adde i. q.* lectica portari: IVV. 3, 240 dives ... ingenti -et super ora liburna. *de certamine*: LVCR. 6, 93 (*in imag.*) ad candida calcis -enti. PROP. 3, 1, 14 (*in imag.*) non datur ad Musas -ere lata via. OV. am. 3, 2, 13 mihi -enti. MANIL. 5, 83 nunc meta -ere acuta. SIL. 16, 380 concordi freno. 16, 496 postremo agmine. STAT. silv. 1, 2, 42 Pisaea lege trementem -ere. HYG. astr. 2, 13 *Ericthonium* quadrigis cucurrisse. SIDON. carm. 23, 401 dexter sub cuneis nimis cucurrit. c *navigando*: VERG. Aen. 5, 222 *Sergestum* discentem -ere remis. OV. ars 2, 431 modo ... Borea, modo -imus Euro. met. 3, 663 gemina ope (*remorum et velorum*) -ere temptant (RVT. NAM. 1, 429 -ere curamus velis). VAL. FL. 1, 265 placido ... fluctu. STAT. silv. 3, 2, 87 tibi -enti. NAEV. trag. 53 per fretum intro -imus (HOR. sat. 1, 1, 30 per ... mare. CORIPP. Ioh. 2, 121 per aequor). VAL. FL. 4, 587 inter medias ... cautes. HOR. epist. 1, 11, 12 trans mare (HIER. epist. 16, 2, 1). OV. epist. 17, 6 nota ... aqua (VAL. FL. 1, 307 aequore). Pont. 4, 3, 6 (*in imag.*) mecum. *c. acc. obi.*: VERG. Aen. 3, 191 cava trabe -imus aequor (SCHOL. Verg. Veron. ecl. 6, 2 Aen. 5, 235 AVIEN. Arat. 1378 orb. terr. 653). VAL. FL. 4, 336 freta (AVIEN. orb. terr. 383). CARM. epigr. 1533, 2 mare. AVIEN. orb. terr. 758 marmora. *in imag.*: SIDON. carm. 3, 6

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

famae pelagus. SEDVL. epist. 1 p. 2, 1 *qui* paschalis maiestatis pelagus ... parva tiro lintre cucurrerim. *in figura quae dicitur etymologica* (*cf. p. 1511, 28*): CIC. leg. agr. 2, 44 cur non eosdem cursus hoc tempore ... cucurrerunt? d *volando sim.* (*cf. l. 53 et 1515, 60*): OV. met. 8, 203 medio ... ut limite -as, Icare. SEN. dial. 6, 25, 1 ad excelsa sublatus *filius* inter felices -it animas. QVINT. inst. 8, 4, 9 (*in imag.*) hic in sublime etiam cucurrit et ad summum non pervenit nisu, sed impetu. DRAC. Romul. 2, 76 sic -it mentis acumen. 8, 388 suspensus aquis per nubila nauta cucurrit. CARM. epigr. 1448, 12 altitron⟨i⟩ m⟨a⟩t⟨e⟩r -ens ab arce poli. *de spectaculis*: MART. 5, 31, 4 *puer* per armos *tauri*. VOPISC. Car. 19, 2 *tichobates* per parietem urso eluso cucurrit.

B *de bestiis*: *equi*: NAEV. com. 8 -enteis ego illos vendam (CVLEX 284 PLIN. epist. 9, 6, 2). LVCIL. 1284 *oculis* hunc -ere ecum nos atque equitare videmus *eqs.* VARRO ling. 6, 13 ecurria ab equorum cursu; eo die enim ludis -unt in Martio campo. MART. 7, 7, 10 utrumne -at Passerinus an Tigris. VVLG. Am. 6, 13 numquid -ere queunt in petris equi? (διώξονται). CARM. epigr. 1332, 5 si qui cecurrit ecus. TAB. devot. Audollent 295, 12 obligate illis equis pedes ne -ere possint. devot. Afr. (Journ. des savants 1903) p. 258 obligate et gravate equos ..., ne -ere possint. OV. am. 13, 40 lente. ars 3, 595 bene. met. 2, 208 inferius. trist. 5, 12, 25 male. OV. Pont. 2, 11, 21 ad palmae ... honores. VARRO ling. 5, 154 circum metas. PLIN. nat. 10, 180 *equae* a coitu ... exadversus aquilonem. OV. fast. 2, 360 (*in imag.*) *in* suo noster pulvere -at equus. PLIN. nat. 8, 161 in Capitolium. OV. met. 2, 168 *quadriiugi non* quo prius ordine. 2, 662 latis ... campis. FRONTO p. 22, 16 N. sive quadrupedo -ant atque exerceantur seu tolutim. *c. acc. spatii peragrati*: PROP. 4, 3, 36 quot sine aqua Parthus milia -at equus. VOPISC. Prob. 8, 3 centum ad diem milia. *aliae bestiae*: VERG. georg. 1, 386 *videas varias volucres* nunc caput obiectare fretis, nunc -ere in undas (CELS. 2, 30 grus, omnes aves quae magis -unt quam volant. PLIN. nat. 10, 111 ambulant aliquae, ut cornices; saliunt aliae, ut passeres, merulae; -unt, ut perdices, rusticulae. *cf.* 10, 1 datis pinnis ut -entem adiuvent *struthocamelum*). HOR. epod. 5, 28 -ens aper. sat. 1, 1, 91 asellum ... parentem -ere frenis. OV. ars 3, 670 non docet infestos -ere cerva canes (met. 7, 755 -endo superabit ... omnes. GRATT. 204 ocior affectu mentis pinnaque *Petronius canis.* PHAEDR. 1, 25, 3 PLIN. nat. 8, 148 SOL. 15, 12). MANIL. 5, 187 -entes ... feras. PAVL. FEST. p. 558 *tippula* super aquam -ens non desidat. SEN. Phoen. 19 Zethi iuvencus. PLIN. nat. 7, 24 *satyri* tum quadripedes, tum recte -entes humana effigie. 8, 41 *leones* aversis falculis -ere (SOL. 27, 19). MART. epigr. 14, 3 *partus suis* matre cadente cucurrit. HIER. epist. 9, 3 -entem frustra praedam. AVG. in psalm. 41, 2 ut cervus -e. quid est, ut cervus? non sit tarditas in -endo. *de motu valetudinis causa*: COLVM. 6, 6, 4 agere -entem *bovem.* 6, 6, 5. CHIRON 479 iubes *iumentum* -ere, et dum currerit, subito eum flectere. *c. additamentis*: HOR. sat. 2, 6, 113 *mures* per ... conclave (MART. 1, 14, 4 *lepus* per aperta ... ora). PHAEDR. app. 20, 2 *ursus* scopulosum ad litus. SEN. Ag. 99 in pastus armenta vagos. PLIN. nat. 11, 83 *araneus* semper in medium. MART. epigr. 23, 5 *leo* praeceps in tela. NEMES. auc. 4 in dispendia *species quaedam avium.* AVSON. 14, 1 *leporem* in litoris ora. ANTH. 738ᵇ, 2 -o solum gelidum (*sc. aries*). *nota de volantibus*: CARM. epigr. 1552, 87 (*saec. II in.*) *lapis* hortatur -ere blandas intus apes et cerineos componere nidos. *de nantibus*: PROP. 2, 26, 17 tibi subsidio delphinum -ere vidi.

C *de rebus, saepe personatis* (*cf. p. 1509, 29. 1516, 49*): 1 *sidera*: sol: LVCR. 5, 683 imparibus ... amfractibus. OV. fast. 1, 652. MANIL. 1, 579. 4, 852 Phoebum ... -entem (PANEG. in Mess. 66 seu supra terras seu infra. *cf.* MACR. sat. 1, 17, 48 semper nobis ab Austro -ens Apollo). VITR. 6, 1, 3 *sol* proxime -endo. SEN. Herc. O. 1363 *diem* flagranti ... in zona (Oed. 219 non ante caelo lucidus -et dies). GELL. 2, 22, 5 in circulo, qui appellatur ἰσημερινός. HYG. astr. 1, 8 per mediam regionem sphaerae. 4, 2. 13 contra mundi inclinationem. COMM. instr. 1, 8, 3 *sol et luna* non sua sponte -unt. MANIL. 3, 255 medio ... Olympo. GERM. 575 quo sidere. SEN. Ag. 909 *dubitat Titan*, suane -at an Thyestea via. MAR. VICTORIN. verb. script. 5 *sol et luna* totum cyclum cucurrerunt (*cf. ibid.* peragrantes cyclum). AVIEN. Arat. 1564 si tranquillo convexa cucurrerit astro *deus.* ora 654 obire mundum, obliqua caeli -ere. MART. CAP. 2, 186 medium tu -is iter. SEN. Thy. 842 luna curvo brevius limite -ens. Tro. 389 obliquis Hecate flexibus. benef. 5, 6, 4 humiliore via. LVCAN. 9, 694 per recta ... signa. PLIN. nat. 2, 86 breviore quam sol ambitu. 18, 277 cum sole proximo nobis circulo. HYG. astr. 1 pr. per eundem circulum iter faciens celerius sole -ere videatur. AETNA 233 quae certo sidera -ant ordine. OV. fast. 3, 111 libera -bant et inobservata per annum sidera. MANIL. 2, 245 sunt -entia quaedam (SEN. nat. 7, 3, 2). SEN. Oed. 504 lucida dum -ent annosi sidera mundi. Phaedr. 333 per ipsum candida mundum sidera. epist. 71, 13 quaecumque supra nos vides -ere. PETRON. 119, 2 qua sidus -it utrumque. PS. APVL. Ascl. 30 ad eadem loca temporaria conversione. VITR. 6, 1, 11 Iovis stella inter Martis ferventissimam et Saturni frigidissimam media -ens (9, 1, 14). 9, 1, 8 Mercurii stella ... per signorum spatia. SEN. nat. 1, 14, 4 visus nostri tarditas non subsequitur momenta -entis *stellae.* LVCAN. 7, 424 tibi (*Romae*) nox, tibi tota dies, tibi -eret aether. FAVST. REI. serm. 8 p. 253, 18 radio desuper -ente (*de stella magorum*). VERG. Aen. 2, 694 stella facem ducens multa cum luce cucurrit. SEN. Thy. 699 e laevo aethere atrum cucurrit limitem sidus trahens. COMM. apol. 904 facula -ens. OPTAT. 2, 18 p. 53 (*in imag.*) ad quam *civitatem* ... Vrbanus Formensis et Felix Idicrensis, duae faculae incensi livoribus, cucurrerunt *eqs.* *c. acc. obi.*: GERM. 224 *Aries* longe maxima -ens (*sic codd. dett.*, torrens *A*, torquens *Breysig*) orbe suo spatia. AVIEN. Arat. 524 *Aries* medio caelum citus ordine -it.

2 *res liquidae*: OV. fast. 2, 274 citis Ladon in mare -it aquis. VITR. 8, 3, 7 pars *Himerae* per ... terram -it. SEN. Herc. f. 288 nova cucurrit Thessalus torrens via. Herc. O. 85 vallibus ... novis Hister. 629 intra suos fines ... toto flumine Gangen. Med. 725 per arentes plagas tepidis Hydaspes gemmifer -ens aquis. CVRT. 8, 9, 9 Diardines ... per ultima Indiae. AMM. 15, 4, 2 ni ruenti -eret *Rhenus* sim⟨ilis potiu⟩s quam fluenti. VERG. georg. 3, 360 -enti in flumine. AETNA 123 latis -entia rivis (*cf.* HIER. epist. 48, 13 [*in imag.*] *philosophi* de Socratis fonte manantes diversis cucurrere rivulis). OV. am. 3, 6, 99 damnosus pecori -is, damnosior agris. rem. 618 de prope -enti. met. 8, 558 solito dum flumina -ant limite. fast. 1, 15, 24 (*in imag.*) ingenii -ant flumina quanta tui. SEN. benef. 6, 7, 3 largo ac perenni alveo. VLP. dig. 43, 12, 1, 5 *si* alveo mutato alia coepit -ere. PAVL. dig. 8, 3, 38 si per unius praedia flumen -at. ITALA Ioh. 7, 38 (PS. CYPR. rebapt. 14) flumina de ventre eius -bant aquae vivae (PS. CYPR. mont. 9 fluebunt. ῥεύσουσιν, VVLG. fluent). VERG. Aen. 1, 607 in freta dum fluvii -ent. ITIN. Anton. Plac. rec. A 2 illic -it fluvius .... IVL. HON. cosmogr. A 37 *fluvius Maeandros* bicornis -it. B 4 per campos Hispaniae (A 25). *c. acc. spatii peragrati*: IVL. HON. cosmogr. B 10 -it milia CCCCXVI. *sim. saepe* (*sed* B 8 per milia *tot.* B 45). VERG. Aen. 12, 524 dant sonitum spumosi amnes et in aequora -unt (*cf.* πεδίονδε κάτεισιν). MANIL. 4, 424 aut faciens iter aut quaerens -itve reditve. SEN. Phaedr. 6 Thriasiis vallibus amnis rapida -ens ... unda. LVCAN. 6, 473 *amnis* cucurrit, non qua pronus erat. AVSON. 3, 9. SEN. epist. 90, 43 fontes rivique ... sponte -entes. CORP. III 10190 (*Podgoricae prope Docleam*) Petrus virga perqouset: fontes ciperunt quorere (*i. coeperunt currere*). BELL. Hisp. 29, 2 *rivus* -ens erat ad dextram. DIRAE 67 -entes lymphas (LYDIA 18 tardabunt rivi labentes -ere [-ite *codd.*] lymphae. *c. acc. obi.*: PROP. 1, 2, 12 sciat indociles -ere lympha vias). PRVD. c. Symm. 2, 827 (*de communitate naturae munerum*) patris opus discrimine nullo influit in medium nec avaro munere -it. CLAVD. 1, 45 denso -entia munera nimbo. PAVL. NOL. carm. 21, 686 per puteos ... largiter infusis nova -ere pocula rivis. ARNOB. nat. 4, 44 sanguinei cucurrere torrentes (LACT. epit. 67, 1. AVG. civ. 22, 11 torrentes violentissimi ... in terris. in psalm. 125, 10 [*in imag.*] -amus ad patriam quasi torrentes in austro. PS. APVL. Ascl. 3 torrentis ... fluvio e summo in pronum praecipiti rapacitate -entis). VERG. georg. 3, 330 -entem ilignis ... canalibus undam (OV. am. 2, 16, 35). STAT. silv. 3, 1, 62 ducis mihi munere -ens unda (PAVL. NOL. carm. 21, 752 largior aestivis huc mensibus unda cucurrit). SER. SAMM. 799 atra cinis -entem detinet undam *sanguinis.* VLP. dig. 43, 23, 1, 11 per quorum aedes cloaca -it. HOR. epist. 1, 3, 4 freta vicinas inter -entia turres. *cf.* SEN. Herc. f. 1328 tota Tethys per meas -at manus. APVL. mund. 19 fluctuum -entium. PRISC. perieg. 61 *sinus* supra -ens. PROP. 4, 5, 12 -enti ... aqua (OV. fast. 2, 84. VITR. 9, 8, 13 PORPH. Hor. epod. 16, 48 PALLAD. 1, 17, 2 VEG. mulom. 3, 48, 2. VVLG. Is. 30, 25 rivi -entium aquarum [διαπορευόμενον]). OV. trist. 5, 11, 28 ut in mare flumina vastum, sic solet exiguae -ere rivus aquae. SEN. epist. 86, 9 non suffundebatur aqua nec recens semper velut ex calido fonte -bat. VVLG. III reg. 18, 35 -bant aquae circum altare (διεπορεύετο). AVG. in psalm. 125, 10 quomodo frigus ligat aquam, ne -at. CARM. epigr. 944, 2 vetet assiduas -ere fontis aquas. VERG. georg. 1, 132 rivis -entia vina repressit (SEDVL. carm. pasch. 1, 89 si -ere mustum vernali sub sole velis. ENNOD. carm. 1, 9, 138 spumet plenis -ens vindemia labris. GREG. M. moral. 16, 67 [*in imag.*] ut animarum botri in spiritale vinum defluant, quae ... ad regna caelestia velut in apothecam -ant). SEN. nat. 3, 29, 7 ut quaeque proxima terris fluentibus fuerint, ipsa eluentur stillabuntque deinde -ent. 6, 14, 1 *aquae et venti* alibi -unt, alibi consistunt. epist. 58, 22 (*in imag.*) corpora nostra rapiuntur fluminum more; quicquid vides, -it cum tempore. LVCAN. 9, 829 velox -it per tela venenum (SVLP. SEV. dial. 2, 2, 6 venenum ex omni parte provocatum ad Martini digitum cucurrisse). PETRON. 36 garum piperatum -bat super pisces. STAT. Theb. 9, 150 subitus ... cucurrit sudor equis sudorque viris. APVL. mund. 34 per declivia torrentis vice flammarum flumina cucurrerunt (AVG. civ. 4, 2). PS. QVINT. decl. 6, 6 per immobiles ante vultus fletus cucurrit (VICT. VIT. 2, 33 non sine fluminibus -entium lacrimarum). TERT. bapt. 7 in nobis carnaliter -it unctio, sed spiritaliter proficit. ENNOD. dict. 1, 4 p. 424, 5 (*in imag.*) vena quae est per naturam torrida, frequenter -it a themate. 1, 7 p. 424, 26 terrae sucus per venas arentium virgultorum -it in germina. ORIBAS. syn. 1, 8 dum adhuc -it *sanguis* (*cf. l. 43. 50.* GREG. M. moral. 8, 67 [*in imag.*] quasi a carpentis manu, sic a corripientis animo quidam, ut ita dixerim, sanguis maeroris -at). HIPPOCR. progn. 2 ne ...

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

venter cuccurrerit plurimum (PLIN. VAL. 5, 33 multum). LEX Sal. 17, 4 *si vulnus* -at. 17 add. 1 *si* plaga ipsa semper -it et ad sanitatem non pervenerit. *adde*: SEN. nat. 1, 2, 7 *aër* qui manet, possit figurari, at ille, qui rapitur et -it, non det sui potestatem (3, 15, 1 per quae *itinera* spiritus -it. DRAC. laud. dei 1, 340 spiritus infusus subito per membra cucurrit. 2, 128 vapor vitalis in ossa). TAB. devot. Trag. (Corp. III p. 961) 20 ibi ignis a ganea ignifera corret. *nota translate et in imag.*: SEN. epist. 40, 3 aeque stillare *oratorem* nolo quam -ere: nec extendat aures nec obruat. AVG. civ. 22, 24 utrumque ... -it isto quasi fluvio atque torrente generis humani, malum ... et bonum. epist. 244, 2 totum amorem consuefaciamus in eum -ere, in quo nulla damna timeamus. conf. 1, 6, 10 ulla vena trahitur aliunde, qua esse et vivere -at in nos. MAR. MERC. subnot. 9, 12 *mortalitas* in naturam per semina -it et in finem usque -ura est. ENNOD. opusc. 5, 1 p. 394, 1 virtus, quae de substantia carnis fluxerit, -at ad spiritum. ARATOR act. 1, 219 quo fonte cucurrit haec probitas quaeve illa fuit bonitatis origo.

3 *vehicula, imprimis navis*: PACVV. trag. 398 volucri -it axe quadri⟨iu⟩ga (PLIN. nat. 35, 99 -en[t]es quadrigas. VEG. mil. 3, 24. *in lusu verborum*: MART. 6, 46, 2 vapulat assidue veneti quadriga flagello, nec -it). MART. 11, 90, 1 (*in imag.*) carmina nulla probas molli quae limite -unt, sed quae per salebras altaque saxa cadunt. VEG. mil. 3, 26 ad -endi velocitatem quam Saracenus Indusque non aequat. VVLG. apoc. 9, 9 curruum equorum ... -entium in bellum (τρεχόντων). INST. Iust. 2, 1, 48 de raeda -ente. PROP. 1, 14, 3 tam celeres mireris -ere lintres. 2, 1, 34 Actia ... rostra. OV. am. 2, 11, 24 -it in immensum panda carina salum. trist. 1, 10, 3 *navis* minimam bene -it ad auram. 3, 4, 16 (*in imag.*) haec mea per placidas cumba cucurrit aquas. 3, 9, 8 per non temptatas prima cucurrit aquas *Argo*. Pont. 1, 3, 76 quo duce trabs Colcha sacra cucurrit aqua. 2, 6, 12 qua mea debuerit -ere cumba via. MART. 3, 78, 1 -ente ... carina (DRAC. Romul. 10, 42). IVV. 12, 67 miserabilis arte cucurrit vestibus extentis et ... velo prora suo. *cum acc. obi. int.*: VERG. Aen. 5, 862 -it iter tutum non secius aequore classis (SYMPH. 56 -o vias multas vestigia nulla relinquens). *i. q. percurrere*: OV. trist. 5, 7, 36 audet Graia Caphercam -ere puppis aquam (*sic G*, Capharea ... aqua *Goth.*). MANIL. 1, 413 Argo in caelum subducta mari, quod prima cucurrit.

4 *varia*: CATVLL. 64, 327 -ite ducentes subtegmina, -ite fusi (*c. acc. i. q. decurrere, currendo perficere*: VERG. ecl. 4, 46 'talia saecla' suis dixerunt '-ite' fusis concordes stabili fatorum numine Parcae. SYMM. or. 3, 9 iam dudum aureum saeculum -unt fusa Parcarum. *cf.* SEN. Herc. O. 1181 *per* tam turpes colus mea mors cucurrit. SIL. 7, 479 -it dum immobile filum *Parcarum*. 16, 670 -ere sortem hanc sinite ad veterum delenda opprobria cladum). HOR carm. 3, 10, 10 ne -ente retro funis eat rota (ars 22 HIER. epist. 107, 3 AVG. civ. 5, 3. quaest. Simpl. 1, 2, 3 non ideo bene -it rota, ut rotunda sit, sed quia rotunda est. *cf.* HIER. epist. 64, 19 -ere mundum suo ordine et incessabiliter velut rotam in suo axe torqueri. *in imag.*: OV. Pont. 4, 9, 10 mea sincero -eret axe rota. PERS. 5, 72 cum rota posterior -as et in axe secundo). SEN. epist. 90, 9 serra per designata -ente. LVCAN. 5, 630 nec fulgura -unt clara (10, 500 flamma ... per tecta. AMM. 25, 10, 3 -entes radios solis. AVG. civ. 10, 8 flammam caelitus factam inter divisas victimas cucurrisse. *cf.* CASSIOD. in psalm. 118, 66). PERS. 3, 91 tertia compositas vidit nox -ere venas. PLIN. nat. 36, 127 dominatrix illa rerum omnium materia ad inane nescio quid -it. VAL. FL. 3, 152 ut caeca profundo -it hiems (SIL. 15, 713 cava ... nubila. STAT. Theb. 5, 586 moti tamen aura cucurrit fulminis. GREG. TVR. Franc. 5, 41 ventus auster nimium violente cucurrit). VAL. FL. 5, 119 gaudet ... iam sibi -ere remos. SIL. 16, 60 altius acta cucurrit cuspis. STAT. Theb. 5, 361 quantum Gortynia -unt spicula. MART. 14, 209, 2 inoffensa -it (*T*, -at *vel* -et *plerique codd.*) harundo via (CASSIOD. inst. div. 30 harundine -ente). CARM. epigr. 219, 14 -enti stilo (*de notario*). SEPT. SER. carm. frg. 19 cedo testula trita solo -et (sol occurrit *codd.*) tibi per speculum, Panope. BACHIAR. fid. 6 veluti -entis per signa ponderis libra, sic testimoniorum gesta mobili meditatione pensamus. *in proverbio*: PETRON. 43 facile est autem, ubi omnia quadrata -unt (*sc. quasi rotunda sint*).

II ***translate***: A *de hominibus*: 1 *i. q. oculis* (*vel meditatione*) *perlustrare*: HIL. trin. 2, 6 -e sensu si quid *deo* putas ultimum esse. 10, 54 -imus per causas et ratione deficimur: rationem cernimus et causas non intellegimus. HIER. in Hab. 1, 2 p. 609 scribere ... iubetur planius, ut possit lector -ere, et nullo impedimento velocitas eius et legendi cupido teneatur. epist. 77, 7 per prophetas euangelia psalmosque -bat *Fabiola*. AVG. civ. 11, 28 tamquam per omnia, quae fecit *deus* mirabili stabilitate, -entes. *c. acc.*: CASSIOD. var. 10, 16, 2 qui per lectiones sacras antiqua regna cucurrimus (cognovimus *pars codd.*). inst. div. 24 auctoritatem cum expositoribus suis sedula intentione -amus. 26 paginas ... studiosa mente. in psalm. 118, 47 *mandata* assidua lectione. VEN. FORT. carm. 9, 7, 61 nec adhuc cucurri ordinem totum religens libelli.

2 *i. q. raptim recensere, absolvere, plerumque de scriptoribus*: HIL. trin. 3, 9 -amus ergo per singulas sermonis sui virtutes (HIER. epist. 74, 5 per singula. 121, 10 VAL. CEM. hom. 20, 3. SEDVL. carm. pasch. 3, 338 facta dei per singula). 6, 10 reposita pleniore singularum responsionum absolutione per reliqua -amus (in Matth. 12, 2). AVSON. 305, 20 per mille possem -ere exempla, ut probem (BOETH. syll. hyp. 2 p. 867^D^). PS. RVFIN. in Os. 2, 4 per eorundem locorum descriptionem cucurrit *propheta* (SERV. Aen. 3, 359 quia 'interpres' generale nomen est, -it *poeta* per species. CASSIOD. in psalm. 49, 10 sub hoc igitur sensu per enumerationes reliquas -it). SVLP. SEV. chron. 1, 1, 3 per sacram historiam. 2, 25, 4 per tempora Asianorum regum. POMP. gramm. V 164, 30 -it per ipsas litteras. MART. CAP. 4, 354 in divisione per formas -imus, in partitione per partes. NICET. psalm. 14 mens recenti lectione saginata per imagines divinarum rerum ... -it. AMM. 16, 5, 6 *Iulianus* per omnia philosophiae membra prudenter disputando -bat. PETR. CHRYS. serm. 90 p. 454^B^ *deus* ipse -it per veniam, qui reos erat daturus ad poenam. *c. acc. obi.*: AVG. in psalm. 63, 1 hunc ... psalmum pro ipsa solemnitate -amus (95, 9. 127, 1. 148, 2). serm. ed. Mai 36, 1 brevi sermone ... euangelium (PETR. CHRYS. serm. 79 p. 422^B^ Matthaei et Marci ... lectiones). MAR. VICTOR aleth. 2, 2 arcanam seriem (IORD. Rom. 11 seriem Medorum). ALC. AVIT. carm. 6, 47 -ere verbis ... potest discrimina nemo. DRAC. laud. dei 3, 248 cuncta ... miracula. 3, 257 historias ... Danaum. VEN. FORT. Mart. 3, 12 quos *actus* ... sub geminis claudo pede -o libellis. 3, 407 quis singula -at (*cf. p. 1515, 82*). CORIPP. Ioh. 4, 341 pietas ut magna regentis omnia contineat, crebro sermone cucurri. PS. DAMAS. epigr. 71, 16 cuncta flagella cucurrit ovans *Agatha martyr*. FRG. liturg. 2 p. 265 eius *diei* tempora simili legum tuorum observatione -amus. *nota i. q. inquirere*: VEREC. in cant. 2, 24 melius hoc spiritali -imus intellectu (*cf.* GREG. M. moral. 1, 48 ne intellectus, dum subtiliter -it, aberret). 3 *i. q. morari, versari, impr. apud christianos*: ITALA (Tert. pudic. 18) *et* VVLG. psalm. 49, 18 si videbas furem, -bas cum eo (Amiat. consentiebas, συνέτρεχες; *cf.* OPTAT. 2, 25 p. 62 LVCIF. Athan. 1, 6 p. 75, 9. 1, 8 p. 79, 20 non conv. 4 p. 11, 4 non parc. 14. 26). VVLG. Iob 34, 9 non placebit ..., etiamsi cucurrerit cum eo (*syn.* ambulat). *i. q. vitam degere* (*cf. p. 1512, 13*): LVCIF. Athan. 2, 30 p. 201, 30 in veritate -entes dei servi (p. 202, 13). IOVIN. Hier. adv. Iovin. 1, 2 satisfacio invitatis, non ut claro -am nomine, sed a rumore purgatus vivam vano. PROSP. resp. ad Gall. 1, 12 si deus hominem ... bene -entem (viventem *al.*) cadere facit. PETR. CHRYS. serm. 166 p. 635^A^ quadraginta diebus per ieiunium -imus. ENNOD. opusc. 5, 16 p. 397, 25 ut daret per praecepta sua amabili devotione me -ere. GREG. M. moral. 15, 62 dissimiliter ad momentum -unt *homines*. *c. acc. obi.*: AMBR. Cain et Ab. 2, 9, 37 *Cain* prolixum spatium multo cucurrit et infructuoso labore (PAVL. NOL. carm. 33, 12 *Baebianus* vitam paratis blandientem copiis mortalitatis immemor cucurrerat. ORIENT. comm. 2, 96 dum celeri vitam -imus in stadio. PAVL. PELL. 3 ambigua exactos vitae quos *dies* sorte cucurri). 4 *varia*: PAVL. dig. 18, 1, 56 etsi per plures emptores mancipium cucurrerit. HIER. epist. 97, 3 intra definitas lineas -ens nec in quoquam excedens loco (*in transferenda Theophili epistula*). CHIRON 427 *iumentum* in fatigationem et solutionem ventris -ens (*i. incidens, cf. p. 1510, 60*) aegrotat.

B *de rebus*: 1 *corporeis*: a *sonus, vox*: ENN. ann. 520 raucum sonus aere cucurrit. VERG. Aen. 11, 296 *varius* per ora cucurrit ... fremor. PLIN. nat. 11, 270 -it *vox* quamvis levi sono dicta verba ad alterum caput perferens. STAT. Theb. 4, 804 longusque virum super ora cucurrit clamor 'aquae'. MART. 14, 208, 1 -ant verba licet, manus *notarii* est velocior illis. IVVENC. 3, 332 vox e medio lucis manifesta cucurrit. BOETH. mus. 1, 30 *acutus sonus* primo impetu emissus cucurrit. *adde*: CLAVD. DON. Aen. 6, 670 ad omnes autem cucurrit (*i. directa est*) interrogatio confusa. b *tremor, rubor*: VERG. Aen. 2, 120 gelidusque per ima cucurrit ossa tremor (6, 54. 12, 447 OV. epist. 5, 37). 8, 389 medullas intravit calor et labefacta per ossa cucurrit. 12, 66 *rubor* calefacta per ora. EPICED. Drusi 153 frigus ... per ossa. LVCAN. 6, 751 cruor ... in venas extremaque membra cucurrit. *adde de anima*: CARM. Gell. 19, 11, 2 vers. 5 anima aegra et saucia cucurrit ad labeas mihi. c *mensura, linea, alia, quibus motus non inest, sed ab animo hominum additur*: MANIL. 1, 627 *circulus* per ... Lyram inversam -ens (*cf.* 3, 361 GERM. 461. 523 SEN. nat. 5, 17, 3). VITR. 5, 6, 2 anguli trigonorum, qui -unt circum curvaturam circinationis. PAVL. FEST. p. 71 *limes* ex transverso -ens appellatur cardo (PLIN. nat. 18, 326). GERM. 471 ceu regula -at per medios. PLIN. nat. 2, 242 mensura -it duplici via (2, 243. 3, 66. 6, 209). 18, 331 linea (18, 332. GROM. p. 347, 29 in modum -entis lineae parietem struximus). LIB. col. I p. 241 per latera montium ripae -entes. GROM. p. 349, 1 per quos (*pontes*) et itinera publica -unt. *adde de numero*: PETR. CHRYS. serm. 139 p. 574^C^ septimus numerus per ogdoadas -ens septemplicat septimanas. BOETH. arithm. 2, 23 p. 107 *lineares numeri* ab uno profecti in infinitum -erent. LVCR. 5, 1374 *ut* olearum caerula distinguens inter plaga -ere posset per tumulos et convalles camposque profusa. SEN. epist. 121, 22 *aranei fila* in orbem -entia. PETRON. 126 supercilia usque ad malarum scripturam -entia. PLIN. nat. 21, 2 privatis generum funiculis in orbem, in oblicum, in ambitum quaedam coronae per coronas -ant (*sic Mayhoff*, currunt *codd.*). VAL. FL. 5, 243 *visus est* falso fusus ab auro -ere per summi fulgor laquearia tecti. STAT. Theb. 2, 98 falsa cucurrit infula per crines (*cf.* PS. CYPR. laud. mart. 17 licet pretiosarum vestium more purpura in imagines -at et lentescentibus filis aurum

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

erret ad speciem. VEN. FORT. Mart. 4, 324 tunicae insignes -unt pro vellere gemmae. 4, 326 lana hyacinthina. 4, 627 toga ... hyacinthina). CLAVD. DON. Aen. 2, 765 non caelatura -ente materiae, sed in solidum fusa. PAVL. NOL. carm. 28, 19 *quas cellas* trina cancellis -entibus ostia pandunt. ALC. AVIT. carm. 3, 123 utque fuga trepido *angui* sinuosa volumina -ant. d *scripta i. q. procedere*: COD. Theod. 11, 30, 41 (*a. 383*) scribtis -entibus (GREG. M. epist. 4, 35. AVELL. p. 681, 5 rescriptis). 7, 4, 24 (*a. 398*) sacri apices cucurrerunt. AVELL. p. 648, 9 -ente pagina litterarum. *cf.* COD. Iust. 10, 34, 3, 1 curalium ... relatione -ente. FVLG. aet. mund. p. 170, 11 libro -ente narrentur. p. 176, 3 stemmata libris -entibus adicamus necesse est. CASSIOD. hist. 3, 6 scriptura -ente (7, 25 non solum sermone, sed etiam scriptura -ente). NOVELL. Iust. 23, 4 appellatio ad . . . iudices -at (*syn.* referuntur). e *varia*: RVFIN. hist. 9, 8 ex uno in alterum contagione -ente (*i. transeunte*). AVG. perf. iust. 20, 43 sicut etiam cicatrix -ere dicitur, quando bene vulnus diligenterque curatur (DIOSC. 5, 109 cicatrices -ere facit [ἀπουλοῖ]). ALC. AVIT. carm. 4, 51 donec conclusā ramis -entibus (*i. concurrentibus*) umbrā mox tenebrae ... feras invitent. IVNIL. 1, 3 quare hi libri non inter canonicas scripturas -unt (*i. afferuntur*). *additur* per (*cf. sub II A 1 et 2 et infra sub 2 b et d*): MART. 5, 61, 5 per cuius digitos -it levis anulus omnes. CLAVD. 21, 75 (*in imag.*) per populos animi cunctantis libra cucurrit. AVG. civ. 12, 7 acies etiam oculi corporalis -it per species corporales. VAL. CEM. hom. 18, 3 -it per singulos (*Maccabaeos*) manus cruenta carnificis. PETR. CHRYS. serm. 59 p. 363^C unctio, quae per reges, prophetas et sacerdotes olim cucurrerat in figuram, in hunc ... tota se plenitudine spiritus divinitatis effudit.

2 *incorporeis*: a *tempus, aetas sim.*: tempus: AVG. civ. 11, 6 ante mundum iam aliquam fuisse creaturam, cuius motibus tempora -erent (12, 26). ZACCH. 1, 20 -entibus temporum spatiis. 3, 8 -entium temporum horis. *speciatim*: FLOR. epit. 2, 16, 1 quasi saeculum illud eversionibus urbium -eret. HIER. epist. 36, 2 septem vindictas, quae in Cain tanto tempore cucurrerunt. VEREC. in cant. 2, 7 prima *generatio* usque ad diluvium -it. *ibid. quinta* sub Christi -it adventum. INSCR. christ. Hisp. 378 (*Cordubae*) era DCCA XXA -ente. 384. *technice apud iurisconsultos i. q. cedere, procedere, computari*: VLP. dig. 21, 1, 19, 6 tempus redhibitionis ex die venditioni⟨s⟩ -it. 37, 10, 3, 16 -unt ... tempora ad utramque bonorum possessionem separatim. 40, 16, 2, 3 quinquennium non -ere dicendum est. PAVL. dig. 41, 1, 48, 1 nec contrarium est, quod longum tempus -it *capionis*. COD. Iust. 2, 52, 7 pr. ex quo annus utilis -bat. 3, 28, 36, 2 (*a. 531*) tempora ... ab adita hereditate ... -ant. 7, 31, 1, 1 aliarum exceptionum (7, 40, 1, 2. 2, 40, 5 pr. exceptionem non numeratae pecuniae ... non -ere). MARCELL. dig. 41, 6, 2 -et usucapio (VLP. dig. 41, 3, 10 pr.). VLP. dig. 26, 7, 7, 7 si deponi oporteat pecunias ..., usurae non -ent (44, 2, 23 PAVL. dig. 12, 1, 40. 22, 1, 35. 46, 2, 18 COD. Iust. 3, 31, 12, 1. 5, 12, 31, 6. 7, 54, 3, 1. *in imag.*: PETR. CHRYS. serm. 88 p. 447^A in tali faenore animae non oneris, sed honoris praedulcis -it usura. 123 p. 538^C ad subolis noxam multa temporum -bat usura). *adde de planetarum conversionibus*: AVIEN. Arat. 924 longa volutandis tamen ollis tempora -unt. *i. q. decurrere, fieri*: COD. Theod. 10, 2, 1 (*a. 378*) instituant auctionem hastis habitis ex licitatione -ente. COD. Iust. 2, 18, 24, 2 (*a. 530*) actionem ... sua natura -entem. nox, dies, tempora anni: PROP. 3, 10, 21 nox ... inter pocula -at. OV. epist. 6, 56 hic tibi bisque aestas bisque cucurrit hiems (CLAVD. 26, 488 tricesima -it bruma fere. PAVL. NOL. carm. 13, 8 tria . . . lustra. CARM. epigr. 457, 3 nonus ab incepto -bat mihi tem⟨po⟩ris annus). SIL. 15, 53 -ent albusque dies horaeque serenae. TERT. ieiun. 2 *stationes* et ipsae suos quidem dies habeant ... passive tamen -ant. AVSON. 379, 2 totidem medias dat -ere Iuppiter idus. HIER. in psalm. 64 *anni* circulum et semper in se -entia anni tempora coronam vocavit (*cf.* PLIN. nat. 2, 11 *mundi circuitu* semper in se -ente, *ubi* recurrente *coni. C. F. W. Müller*). AVG. civ. 15, 13 *anni* eisdem quibus nunc spatiis et in prioribus saeculis cucurrerunt. DRAC. laud. dei 3, 536 -ente die. CARM. epigr. 1376, 7 -entibus annis. aetas, vita: HOR. carm. 2, 5, 13 -it ... ferox aetas. SEN. dial. 10, 6, 4 hoc ... spatium quod, quamvis natura -it, ratio dilatat. 10, 8, 5 sicut missa est *aetas* a primo die, -et. SIL. 15, 63 -it mortalibus aevum (SIDON. epist. 5, 10, 2 -entis aevi profectu). PORPH. Hor. carm. 2, 14, 1 loquitur de celeritate -entis vitae (2, 18, 15). PAVL. NOL. carm. 7, 45 dum -it aetas. CARM. epigr. 459, 2 incrementa ⟨negant⟩ eius -entia fata. 986, 12 quorum *gnatorum* vita per saecula -it. b *oratio, versus sim.*: GELL. 11, 13, 10 modulatus aliqui -entis facundiae sonitus (PAVL. NOL. carm. 21, 351 si mihi fluminis facundia -eret undis. ENNOD. opusc. 3, 5 p. 332, 8 angustia eloquentiae sub certa lege -entis). ARNOB. nat. 3, 32 Mercurius etiam quasi quidam medicurrius dictus est ... quod inter loquentes duo media -at et reciprocetur oratio (AVG. civ. 7, 14). HIER. epist. 78 mans. 39 -ente oratione. VVLG. psalm. 147, 15 velociter -it sermo eius (δραμεῖται. II Thess. 3, 1 sermo dei -at et clarificetur. EVSTATH. Bas. hex. 8, 2 pr. 947^A -ente sermone). PAVL. NOL. carm. 21, 673 da ... verbo mihi -ere verbum (RVT. NAM. 1, 46 in quantum fletus -ere verba sinit). VEN. FORT. Mart. 3, 475 quae fabula vestra cucurrit? *de eloquentia*: CIC. Brut. 227 expedita ... erat et perfacile -ens oratio. orat. 207 ut tamquam in orbe inclusa -at oratio. QVINT. inst. 9, 4, 139 *pedes orationis* debeant sublimia ingredi, lenia duci, acria -ere, delicata fluere. SEN. contr. 4 pr. 7 (*in imag.*) Haterius noster sufflaminandus est. adeo non -ere, sed decurrere videbatur. LVCR. 2, 692 non quo multa parum communis littera -at (TER. MAVR. 883 nec secus mutas videmus posse geminas -ere. 1098. 1156. 1195. 1225. POMP. gramm. V 173 si *breves syllabae* miscentur quibusdam longis, -unt, si continuantur, exultant [DIOM. gramm. I 467, 6]). HOR. sat. 1, 10, 1 incomposito dixi pede -ere versus Lucili (HIER. epist. 21, 13 versibus dulci modulatione -entibus [*cf.* LACT. inst. 5, 1, 10 carminum]. DIOM. gramm. I 517, 9 et in -entibus et in recurrentibus versibus. POMP. gramm. V 113, 22 lubricos versus et -entes. 119, 16). CVLEX 35 mollia sed tenui pede -ere carmina (DIOM. gramm. I 517, 16 per varios semper -unt mea carmina modos). QVINT. inst. 9, 4, 88 trochaeum ut nimis -entem damnet *Aristoteles* (POMP. gramm. V 122, 21 quod velociter -it, trochaeus dictus est). DIOM. gramm. I 503, 31 *iambus in comoediis* licet -it sic uti in tragoediis senarius iambicus. *cf.* MAR. VICTORIN. gramm. VI 75, 5 EXPLAN. in Don. gramm. IV 523, 1. TER. MAVR. 1749 *in priore pentametri parte* spondeos . . . dabis, pars cetera -et *dactylis*. 2338. HIER. praef. Vulg. Iob 1 hexametri versus sunt dactylo spondeoque -entes. QVINT. inst. 9, 4, 50 *rhythmi* quo modo coeperunt, -unt usque ad μεταβολήν (*cf.* DIOM. gramm. I 468, 31 AVG. mus. 3, 3, 6. QVINT. inst. 9, 4, 31 -entibus per se numeris. PAVL. NOL. carm. 21, 102 vario famulans pede musica. MART. CAP. 9, 949 per ordinem -unt *diastemata*). HOR. sat. 1, 10, 9 est brevitate opus, ut -at sententia. QVINT. inst. 9, 4, 18 *historia* -ere debet ac ferri. *apud grammaticos verba vel verborum species grammaticales*: CHAR. gramm. I 57, 11 suis declinationibus -et senecta sic quem ad modum docta. DIOM. gramm. I 341, 32 si r littera verba *impersonalia* fuerint terminata, . . . uniformiter -unt. SERV. gramm. IV 412, 16 *verbum impersonale* -it per modos (POMP. gramm. V 216, 94 CLEDON. gramm. V 17, 22. 25 MACR. exc. gramm. V 635, 8). AVG. gramm. V 524, 26 tres declinantur et -unt per casus. CLEDON. gramm. V 50, 10 per omnes ... species nominum -it *pronomen infinitum*. POMP. gramm. V 245, 8 quem ad modum -ant ipsa adverbia. 252, 27 sic -unt ista omnia secundum ipsam similitudinem. 261, 24. CONSENT. gramm. V 360, 24 quotiens ... genetivus singularis i terminatur, per duo tantum genera -it. 375, 7. 380, 30 coniugatio est collectio quaedam ... verborum simili declinatione -entium. *adde*: BOETH. herm. sec. 1, 2 p. 56, 14 haec tria (*gladius ensis mucro*) ad unam subiectam substantiam -unt (*i. concurrunt, conveniunt cf.* TERT. *infra l. 58*). c *argumentatio, ordo*: TERT. adv. Marc. 3, 5 duo argumenta filiorum Abrahae allegorice cucurrisse. PELAG. in Rom. 1 p. 652^A sic cucurrit ordo, ut . . . (HIER. epist. 1, 13 quasi de industria ordine -ente rerum [CASSIOD. inst. div. 1 ordine -ente]. RVFIN. hist. 1, 6, 8 ordo ... sacerdotii ab avis et proavis, indeclinabiliter -ens [προϊούσης]. AVG. civ. 15, 20 ordo generationum per primogenitos). PELAG. in Rom. 3 p. 658^C hucusque obiectio cucurrit. RVFIN. Orig. in num. 27, 13 expositio, quae per Hebraeorum linguam et nominum significantias -it. PS. ASCON. Verr. p. 156 post haec omnia ipsius Ciceronis per honores Verris cum criminibus iunctos divisio per ordinem temporum -it. ZACCH. 2, 17 -ens per singula modus competenter detexit. VEREC. in cant. 2, 4 quod (*versu antecedente dictum*) sic secundum spiritalem intellegentiam -it. 2, 8 non inutiliter. 2, 23 tropologice. 2, 37 aliter haec intellegentia -it. 2, 38. 3, 2 adversus haereticos ista deprecatio -it. BOETH. mus. 4, 6 per tria genera -at mixta descriptio. d *varia*: TERT. nat. 2, 12 gradus ad gradus comparantur, nuptiae, conceptus, ⟨natal⟩es cucurrerunt (concurrunt *Wissowa*). PACIAN. epist. 1, 3 p. 10 parva de beatissimo Cypriano martyre -it auctoritas. SYMM. epist. 1, 6, 1 cucurrit quaestus vester in meum commodum (*cf.* ASTER. anth. 3, 11 in pretium [quaestum *M*] famae census iactura cucurrit). CLAVD. DON. Aen. 5, 7 intellegi dabatur coniectura -ente. HIER. in Is. 18, 1 p. 285 propter levitatem sermonis haeretici in diversa -entis (*cf. p. 1510, 60*. ENNOD. epist. 1, 10, 1 p. 19, 23 *ne* amor -at in vitium). AVG. serm. ed. Mai 135, 1 in Abel imago cucurrit, in Christo veritas manifesta[re]tur. MAR. VICTOR aleth. 1, 476 serie sceleris qua culpa cucurrit. *i. q. evenire, procedere*: SIL. 7, 307 fatis quae *senectus* sola meis -entibus obstat (*cf.* AMM. 17, 9, 1 cunctis ... ex voto -entibus. 17, 13, 24 hoc rerum prospero -ente successu. 20, 8, 6 -entium ex voto prosperitatum. CLAVDIVS anth. 723, 16 ut volvat fortuna rotam qua prospera -ant. BOETH. arithm. 1 praef. p. 4 nostri laboris absolutio longe ad faciliorem -it eventum). STAT. silv. 5, 2, 164 vatum non irrita -unt omina. 5, 2, 173 auguria. TERT. adv. Marc. 2, 16 cetera bona, per quae opus bonum -it (ENNOD. carm. 1, 2, 32 sic -ant meritis aurea facta [fata *Sirmond*] tuis. VEN. FORT. carm. 3, 3, 11 immaculata tibi feliciter actio -it). ENNOD. carm. 1, 3, 21 serventur leges: ceu census littera -at. *additur* per (*cf. p. 1517, 21*): MANIL. 2, 449 ratio tua per stellas et sidera -et (-at *al.*). DIOM. gramm. I 400, 4 per omnes *veterum libros* hanc fere cucurrisse licentiam. SPART. Geta 2, 5 *Antonini Pii* proprium nomen iam per quattuor principes cucurrisset (CASSIOD. var. 1, 4, 9 quod vocabulum [*Cassiodori*] etsi per alios videatur -ere, proprium tamen eius constat esse familiae). ARNOB. nat. 2, 63 aequaliter per omnes divina

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

beneficia cucurrerunt. LVCIF. epist. 7 p. 329, 23 *fides* per successionem tantorum episcoporum cucurrit. AVSON. 287, 13 per omnem ... subolis seriem nativa cucurrit imago. 336, 50 per trinas species trigonorum regula -it. AVG. civ. 17, 1 civitas dei per ista -eret tempora (*cf.* 18, 1). serm. ed. Mai 29 per omnes -it iniurias atrocitas saevientis. EVSTATH. Bas. hex. 9, 2 p. 957^B dei verbum -ens per omnem creaturam. DRAC. laud. dei 3, 713 cetera membrorum -it compago per artus. CASSIOD. var. 2, 2, 2 -at ... honorum gratia per parentes (*syn.* proficiat).

syn.: ad I A 1a: properare, festinare, trepidare, ire. *ad I A 1b*: certare. *ad I A 2*: vehi. *ad I B*: equitare. *ad I C a*: errare, ferri, peragrare, ambulare. *ad I C 2*: se effundere. *ad II B 2a*: fugere, labi. *ad II B 2b*: fluere. *opp.: ad I A 1a*: stare, se (pedes, passum) movere, motari, serpere, repere, reptare, gradi, ambulare, fugere (SEN. epist. 108, 25), volare (DON. Ter. Hec. 438), advolare, convolare. *ad I B*: ambulare, salire, ingredi. *ad II B 2b*: ingredi, duci, stillare. exsultare, se impedire.

deriv.: currax, curriculum, currus, cursim, cursio, curso, cursor, cursura, cursus. *comp.*: ad-, ante-, circum-, con-, dis-, ex-, in-, inter-, intro-, ob-, per-, prae-, praeter-, pro-, re-, sub-, subter-, super-, transcurro. *Hofmann.*

currodrepanus, -ī *m. a* currus *et* δρέπανον. *i. q. currus falcatus*: ANON. de mach. bell. 12. 13. 14. *L.*

curruca *v.* curuca.

currūlis, -e [*a* currus *cf.* currilis. *Th.*]. *plerumque invenitur in codd.* curr-: PAVL. FEST. p. 49 FRONTO p. 229, 21 N. (*v. l. 62*) APVL. met. 4, 2. 9, 9 MIN. FEL. 37, 11 LAMPR. Comm. 2, 9 Heliog. 6, 3 AMM. 14, 6, 26 (curri- *V*). 20, 8, 13 SERV. georg. 1, 59 (curru- *A*, curi- *V*). 3, 7 (curale *B* [curile *b*], currile *V*). 3, 49 (curri- *V*). 3, 180 (curi- *V*) GLOSS. II 281, 4. V 283, 3. *paucis locis legitur* cur-: LIV. 24, 18, 10 ITIN. Alex. 25 (curulium *dubium an* curalium) Burdig. p. 577 AMM. 21, 10, 2. 25, 10, 11 PELAGON. 163. 256 AMBR. apol. Dav. I 9, 46 (curri- *B*, curru- *P' P'' D' O*) MACR. sat. 5, 13, 3 COD. Theod. 15, 5, 3. 15, 10, 1 pr. (curr- *V*) GLOSS. II 333, 3.

de iumentis currum trahentibus: GLOSS. -is equus δρομεὺς ἵππος; ἵππος δρομεύς. V 238, 3 equorum quattuor *species*: -es dorifarios [dorsuarios?] admissarios armentivos). *cf. sub* curulis. LIV. 24, 18, 10 locationibus ... aedium sacrarum tuendarum -iumque equorum praebendorum (PAVL. FEST. p. 49 -es equi quadrigales. APVL. met. 4, 2 ut hercule ipse sentirem non asinum me, verum etiam equum -em nimio velocitatis effectum. ITIN. Burdig. p. 577 villa Pampati, unde veniunt equi -es. LAMPR. Comm. 2, 9 equos -es sibi comparavit. SYMM. epist. 7, 105, 1 equorum -ium tarda emptio et morosa deductio. AMM. 20, 8, 13 equos praebebo -es Hispanos. PELAGON. 163 tuus ille circa generositatem equorum -ium occupatus affectus. *ibid.* quia -i equo a labore pars ista corporis [*sc. dorsum*] aliena est. 256 id equi -es frequenter in certamine patiuntur. COD. Theod. 15, 5, 3 [*a. 409*] nemo iudicum ex quacumque civitate in aliud oppidum vel ex provinciae solo equos -es, aurigas, cives temptet traducere). VEG. mulom. 1, 56, 34 multi enim sicut -bus ita et sellaribus iumentis pressius colla radunt (3, 7, 5). *hinc de certaminibus*: MIN. FEL. 37, 11 in ludis -bus quis non horreat populi ... insaniam. LAMPR. Heliog. 6, 3 aurigas Protogenen et Cordium primo in certamine -i socios, post in omni vita et actu participes habuit (AMM. 21, 10, 2 edito postridie -i certamine. SERV. georg. 1, 59 in Iovis Olympici -i certamine. 3, 7. 49. 180 circa ripas fluminum agitabatur -e certamen. AMBR. apol. Dav. I 9, 46 MACR. sat. 5, 13, 3. COD. Theod. 15, 10, 1 pr. [*a. 371*] equis, quos in -is certaminis sorte ... annorum series ... debiles fecit). AMM. 14, 6, 26 plebem innumeram ... cum dimicationum -ium eventu pendentem. *nota translate*: APVL. met. 9, 9 aegre ... cohibita equorum -i rabie. *de strepitu currus qui raptim trahitur*: FRONTO p. 229, 21 N. non enim te (*Somnum*) Solis ac talari ornatu ad pupulas hominum et palpebras incurrere oportet -i strepitu et cum fremitu equestri, sed placide et clementer pinnis teneris in modum hirundinum advolare. *de curribus falcatis*: ITIN. Alex. 35 -ium falcium. *Sigwart.*

***currus**, -ūs *m.* [*cf. c.* currere. *Th.*]. PRISC. gramm. II 262 -us a cursu. 263 a cursu ... vel curro, -us. ISID. orig. 18, 35, 1 -us a cursu dictus vel quia rotas videtur habere. 20, 12, 1 carrum a cardine rotarum, unde et -us dicti, quod rotas habere videntur. PRISC. gramm. II 263 -us ... quartae est declinationis. GRAMM. suppl. 44. 47. 61. 84 *sunt numeri communes* in omnibus quartae ... declinationis ... hic -us et hi -us. 125. *dat. sing.* -ui: HIER. epist. 64, 22 RVRIC. epist. 2, 32. FVLG. myth. 1, 22. 3, 5 -u *at* -ui *codd. HDβ.* ANON. de mach. bell. 14 p. 16. -ū *semper in versu dactylico*: VERG. ecl. 5, 29 Aen. 1, 156 (*ubi* GLOSS. IV 436, 36 -o). 3, 541. 7, 724. *abl. sing.* -o: LAMPR. Comm. 3, 6 GLOSS. III 67, 48. *acc. plur.* -uus: VERG. Aen. 12, 918 *cod. R.* -os: AVG. loc. hept. 7, 16 *L¹ N* IORD. Rom. 97 *gen. plur.*: PRISC. gramm. II 364 invenitur tamen, sed raro, apud poetas genetivus pluralis in hac (*i. quarta*) declinatione per syncopam prolatus: Vergilius *v. l. 83* (FRG. Bob. gramm. V 563). AVDAX gramm. VII 362, 6 barbarismus fit detractione syllabae ut ... currum pro curruum. *legitur* -um: VERG. Aen. 6, 653 *ubi tamen*: -uum *F² P¹*. -uum: ITIN. Anton. Plac. rec. A 41 OROS. hist. 1, 10, 17. *numerus pluralis pro singulari ponitur passim apud poetas inde a* TRAG. inc. 196 *et* VERG.; *raro apud scriptores*: PLIN. nat. 7, 96 APVL. met. 4, 31 CHALC. transl. 22 HIER. in Is. 66, 2 p. 821 *al. cf.* AVG. civ. 20, 21 -us vero eius, nam pluraliter dicti sunt. GLOSS. ἅρμα. ὄχημα. III 67, 48 -o trahitur δίφρῳ σύρεται. *legitur inde ab* ENNIO. *deest* SALL., *sed v. p. 1523, 4.* [*loci dubii*: ENN. ann. 557 LYDIA 40 MANIL. 5, 721 GERM. 710 LVCAN. 7, 3 STAT. Theb. 12, 298 CLAVD. 26, 109.]

i. q. vehiculum (*de cuius usu et generibus v. Saglio apud Daremberg-Saglio II 1633 sqq.*): **1** *generatim*: PACVV. trag. 186 -um liquit. CIC. S. Rosc. 98 in -u collocat Automedontem illum. Tusc. 1, 113 *sacerdotem* ad sacrificium -u vehi ius esset (LIV. 1, 21, 4 *v. p. 1522, 58*). VERG. georg. 1, 174 (*de aratro*) *stiva* -us a tergo torqueat imos. Aen. 7, 779 *equi* litore -um *Hippolyti* ... effudere (*cf.* OV. met. 15, 518). PROP. 3, 11, 23. OV. trist. 3, 8, 1 nunc ego Triptolemi cuperem consistere -u (AMM. 22, 2, 3 properabat *fama* exinde sublimior ut quodam Triptolemi -u. PROB. Verg. georg. 1, 19 *Triptolemum* in volucri -u ... fruges terris credidisse). LIV. 1, 28, 10 admotis quadrigis in -us. *ibid.* lacerum in utroque -u corpus *Metti Fufetii* ... portantes (FLOR. epit. 1, 1, 8). MANIL. 5, 20 Heniochusque memor -us plaustrique Bootes (*cf.* STAT. Theb. 10, 328 fugit -u maiore Bootes). GERM. 161 *Myrtilo* nulli -us. 710 trahitur sine -bus ullis Myrtilus. SEN. Oed. 779 paucos fidelis -bus iunxit labor. Thy. 660 fractique -us, spolia Myrtoi maris. CVRT. 5, 11, 4 spadonem inter proximos -us sequentem. 8, 14, 4 immobiles -us illuvie ac voraginibus haerebant. 10, 1, 24 -us ... argento et auro adornati. PLIN. nat. 16, 228 *fraxinus* Gallica ... ad -us flexili levitate. 34, 83. 36, 36 quadriga -usque. VAL. FL. 2, 266. SIL. 1, 616 ad parvos -u remeabant saepe penates. 13, 833 patrios fregit quae -bus artus. STAT. Theb. 2, 68. 3, 427 *fama* ante volat -um. MART. 8, 65, 9 gemini -us numerant elephanta frequentem. 10, 50, 7 -bus illa (*i. iuventa*) tuis semper properata. IVV. 7, 67 -us et equos faciesque deorum. TERT. spect. 7 de -bus, de tensis, de armamaxis. ITALA Is. 66, 15 (Cypr. patient. 22) sicut procella -us eius (*i. dei.* ἅρματα, VVLG. turbo quadrigae. HIER. epist. 22, 19, 3. EVCHER. form. 1 p. 8, 19 -us dei: sedes dei vel quadriformitas euangeliorum). PANEG. 9, 19 numen tuum tardo molimine -us inveheretur. ITIN. Anton. Plac. rec. A 41 arma Pharaonis vel vestigia rotarum -uum. OROS. hist. 1, 10, 17 tractus -uum rotarumque orbitae. AVIEN. Arat. 410. DRAC. Romul. 10, 556 *Medea* -us metuenda petit. 10, 559 -us taeda fuit, sulphur iuga, temo bitumen. CARM. epigr. 399, 2 cito dum cupio -us cito decidi ad umbras. *i. q. equi ad currum iuncti*: VERG. georg. 1, 514 neque audit -us habenas. Aen. 7, 163 *v. p. 1524, 10.* 12, 287 *v. p. 1524, 24.* SEN. Ag. 944 -us effreno impetu effugit aciem. Thy. 819 *v. p. 1523, 11.* LVCAN. 7, 570 turbatos Aegide -us. VAL. FL. 5, 610 SIL. 7, 700 *v. p. 1522, 56.* 16, 366 stimulabat in aequore -us. 16, 438 nec iam subducto parebat verbere -us. STAT. Theb. 10, 741. CLAVD. 17, 187 desidis aurigae non audit verbera -us. 21, 23 *v. p. 1523, 44.* *nota de navi*: CATVLL. 64, 9 volitantem flamine -um. CIRIS 26 *zephyrus* gravidum provexit pondere -um. *in imagine*: CIC. Tim. 43 quasi in -um universitatis *animum* imposuit. LVCR. 6, 47 quae restant percipe porro, quandoquidem semel insignem conscendere -um. OV. Pont. 3, 1, 67 cum ... ego deficiam nec possim ducere -um. AMBR. paenit. 33 -bus confessionis insidens. virginit. 15, 97 -us animae teres et rotundus sine ulla offensione volvatur. HIER. epist. 98, 17 trans flumina Aethiopiae -um stultitiae suae dirigens. RVRIC. epist. 2, 32 salutari -ui suo (*i. domini*) colla subdentes.

2 *speciatim*: **a** *vehiculum quo in certaminibus equorum vehebantur*: ENN. ann. 86 quam mox emittat pictis e faucibus -us. 485 e carcere fusi -us. VARRO Men. 288 -um a carcere intimo missum (HOR. sat. 1, 1, 114 carceribus missos rapit ungula -us). VERG. georg. 3, 104 effusi carcere -us (Aen. 5, 145). Aen. 7, 655 insignem palma per gramina -um ... ostentat. OV. ars 1, 39 signabitur area -u. 2, 426 interior -u meta terenda meo est. SEN. Thy. 123 Pisaeasque domos -bus inclitas. LVCAN. 8, 201 cogit inoffensae -us accedere metae. SIL. 16, 321. 346 quantum aequore -us occupat ipse loci. 16, 383 nec ut ante salire praecipitem -um. STAT. Theb. 6, 283 victor -u ... Pelops. Ach. 1, 415 Pisa novat -us. MART. epigr. 28, 5 in aequoreo ferventes pulvere -us. TERT. nat. 1, 10 sacri ... apparatus et tensae et -us. AVR. VICT. Caes. 4, 3 pervium mare theatris -busque ... efficere contendit. AMM. 28, 4, 31 velocitate -us ipsos anteeant certaturos. EVSTATH. Bas. hex. 4, 1 p. 902^D. ANTH. 431, 6 Pelopis -us.

b *vehiculum bellicum*: CIC. Tusc. 1, 105 trahit Hectorem ad -um religatum. CAES. GALL. 4, 33, 2. 3 (*ibid.* essedum). VERG. georg. 3, 91 magni -us Achillei. Aen. 7, 686 nec clipei -usve sonant. 9, 12 nunc tempus equos, nunc poscere -us. 10, 580. 11, 88 perfusos sanguine -us. 11, 661. 12, 350 *saepius.* OV. ars 2, 738 quantus erat ... Automedon -u. CVRT. 3, 11, 7 Dareus -u sublimis eminebat. 3, 11, 8. 9. 4, 14, 9. 4, 15, 30. MELA 3, 52 dimicant ... bigis et -bus Gallice armatis. VAL. FL. 6, 370. SIL. 4, 430 Mavors in proelia -us ... vocat. 4, 436 implet -u campos. 6, 434 affixi clipei -usque. HOMER 719. 998. 1049 adduntur equi -usque. STAT. Theb. 3, 581 postibus et fixos ... -us. 4, 220. 223. 241. 6, 350 imbuti sanguine -us. 8, 350 -us properantibus obstant. 8, 403 nulli sine praeside -us. 12, 63 bellicus

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

agger -bus ... sternitur. *passim*. Ach. 1, 88 Hectoreo tardabit funere -us. TAC. Agr. 12 quaedam nationes et -u proeliantur. TERT. adv. Marc. 3, 13 AVSON. 442, 3.

c *vehiculum magistratuum curulium*: PAVL. FEST. p. 49 curules magistratus appellati sunt qui -u vehebantur. LIV. 45, 1, 7 consul -um conscendit. SEN. benef. 1, 5, 6 fasces et tribunal et -us. PLIN. nat. 34, 20 qui praetura functi -u vecti essent. PLIN. paneg. 92 nos ... augustior solito -us accipiet. CLAVD. 5, 82 Ausonios -us et iura regentem. CASSIOD. var. 2, 2, 4 celsos -us *consulis*.

d *vehiculum triumphantium*: NAEV. com. 107 dictator ubi -um insidet pervehitur usque ad oppidum. CIC. Verr. 6, 67 quem ante -um tuum duceres (LIV. 3, 29, 4 ducti ante -um hostium duces. 4, 10, 7. 6, 4, 2. 6, 16, 5. 34, 52, 9 et hostiae ductae et ante -um multi nobiles captivi. 40, 38, 9. *saepius*. MON. Ancyr. 1, 28 ducti sunt ante -um meum reges. SEN. dial. 10, 13, 3 OROS. hist. 4, 20, 2. ELOG. Corp. I² 1 n. 18, 6 p. 195 eum ... triumphans ... ante -um suum duci iussit. *cf.* 17, 4 p. 195. *adde*: SVLP. SEV. epist. 3, 21 ducant illi prae -bus suis ... captivos). CIC. Catil. 4, 21 cuius -um rex ... Perses honestavit (PANEG. 7, 10 captivi reges ... triumphantium -us honestassent). Cael. 34 triumphantem ab inimico tribuno plebei de -u detrahi passa non est (VAL. MAX. 5, 4, 6 PLIN. nat. 9, 118). Pis. 60 quid ... habet iste -us, quid vincti ante -um duces. rep. 3, 14 cum eris -u in Capitolium invectus. ac. 2, 3 introduximus paene in urbem -um. epist. 15, 6, 1. TIB. 2, 5, 116 ante suos -us oppida victa feret (LIV. 38, 43, 10 spolia eius urbis ante -um laturus. 39, 5, 14). 2, 5, 120. PROP. 2, 14, 24 haec spolia, haec reges, haec mihi -us erunt. 3, 9, 53 prosequar et -us utroque ab litore ovantes. OV. am. 1, 2, 24. 25. 1, 7, 37 tuos -us comitatus turba sequetur (LIV. 7, 13, 10. 34, 52, 10 secuti -um milites frequentes. 36, 40, 13 *saepius*. VELL. 2, 67, 4 VAL. MAX. 5, 2, 5. SVET. Claud. 17 -um eius Messalina uxor carpento secuta est. Nero 25. PAVL. FEST. p. 117 laureati milites sequebantur -um triumphantis. *cf.* SVET. Iul. 49 qualia -um prosequentes ioculariter canunt. OROS. hist. 4, 19, 6 triumphantem post -um secutus est). OV. Pont. 2, 2, 81. 3, 4, 95 quid cessas -um pompamque parare triumphis. EPICED. Drusi 26 curae iam tibi -us erat. LIV. 4, 20, 3. 7, 27, 8 eos vinctos consul ante -um triumphans egit (VELL. 1, 9, 5. VAL. MAX. 4, 1, 8 ante -um actos hostium duces. 6, 9, 14 SEN. dial. 6, 13, 3 PANEG. 10, 31 VIR. ill. 67, 1 OROS. hist. 4, 20, 39. 5, 1, 2. *cf.* CLAVD. 18, 217 indomitos -u Servilius egit Isauros). LIV. 28, 9, 15 iret alter consul sublimis -u multiiugis, si vellet, equis; uno equo per urbem verum triumphum vehi (*cf.* FLOR. epit. 1, 1, 5 aureo -u quattuor equis triumphatur). 38, 50, 3 sine -u et laurea privatus inhonoratusque urbem iniret. 45, 39, 2 in -u scandentis Capitolium (LVCAN. 9, 599). 45, 39, 8 urbem -u ingredientem (VELL. 2, 122, 1. SVET. Tib. 9 et ovans et -u). 45, 40, 4. VELL. 2, 30, 2 -u urbem invectus est (LVCAN. 8, 553. PANEG. 2, 13 uno cupiunt invehi -u, simul adire Capitolium). VAL. MAX. 2, 8, 7 neque aut ovans aut -u triumphavit (PLIN. nat. 15, 126 -u ... triumphantes myrtea corona usos. SVET. Nero 25 eo -u quo Augustus olim triumphaverat. *cf.* PLIN. nat. 35, 93 Alexandro in -u triumphante). VAL. MAX. 4, 1, 9 sine -u triumphavit. 5, 2, 6 triumphantis -um ... duo milia civium ... comitata sunt (SVET. Tib. 6. FIRM. err. 24, 4 triumphales -us eius [*dei*] ... turba comitatur). SEN. clem. 1, 26, 5 -us barbarorum sanguine cruenti. epist. 71, 22 eius qui triumphat et eius qui ante -um vehitur (GELL. 15, 4, 3). LVCAN. 7, 18. 280 quas tot gentes duxit Pompeius in urbem -bus. 9, 79 alta terens Capitolia -us. PLIN. nat. 7, 145 honores -usque. 28, 39 -us triumphantium. SIL. 6, 546. 7, 558 Capitolia -u intrares. 9, 635. STAT. Theb. 12, 585 semper et in -u, semper te mater ovantem cernat. IVV. 7, 125 stat -us aeneus (*sc. avi triumphatoris*) ... in vestibulis. *cf.* 8, 3. 10, 36 praetorem -bus altis extantem (*qui ludos edit*). TAC. ann. 1, 15 -u vehi haud permissum. 2, 41 PLIN. paneg. 17. CAPITOL. Maximin. 26, 5 -us triumphales decernimus (Gord. 27, 9 Misitheo ... quadriga sex equorum et triumphalis -us decretus). SPART. Hadr. 6, 3 imaginem Traiani -u triumphali vexit. HIER. epist. 39, 2. CLAVD. 15, 344 exornet geminos Maurusia laurea -us. 28, 377 Massyla tuos anteirent oppida -us. 28, 396. 551 Romanos vetuit -um praecedere patres. *nota i. q. triumphus*: PROP. 4, 11, 11 quid *mihi* -us avorum profuit? SEN. contr. 10, 1, 8 tres auratos -us contemneret. STAT. silv. 4, 3, 159. FLOR. epit. 2, 13, 89 tertius de Pharnace -us et Ponto. 2, 33, 52 digna res ... -u senatui visa est.

e *ascribitur dis deabusque*: Aurorae: *p. 1522, 80. 1523, 24.* Baccho *v. p. 1522, 2.* Cereri: OV. am. 3, 6, 15 met. 5, 511. 7, 219 volucrum tractus cervice draconum -us. 7, 234. 8, 794. 796 fast. 4, 497. FLOR. Verg. p. 185 Terra mater ... cum alite serpente -um ipsa iunxisset. CLAVD. rapt. Pros. 3, 53. Gradivo *v. p. 1522, 13.* Cybelae *v. p. 1522, 9.* Dianae *v. p. 1522, 4.* Iunoni: VERG. Aen. 1, 17 (SERV. *ad l.* aut vere -um quo secundum Homerum in bello utitur aut thensam significat, quo deorum simulacra portantur. *cf.* SCHOL. Veron. *ad l.*). OV. met. 2, 531 *v. p. 1523, 18* fast. 6, 46 SIL. 8, 203. *cf.* SVET. frg. p. 338 si ... Trochilus Argivus auctor est -us primi, Iunoni id opus suum dedicavit (TERT. spect. 9). Iovi: HOR. carm. 1, 12, 58 PANEG. in Mess. 130. PORPH. Hor. carm. 1, 34, 7/8 dicuntur tonitrua strepitus esse -us et quadrigarum Iovis. Leucotheae: CIRIS 395 aequor ... glauco bipedum -u metitur equorum Leucothea. Libero: OV. ars 1, 549. 560. 3, 158. VELL. 2, 82, 4 -u velut Liber pater vectus. SEN. Oed. 424 dial. 7, 25, 4 SIL. 15, 81. 17, 648 STAT. Theb. 7, 566 CLAVD. 8, 607. Lunae: VERG. Aen. 10, 215 -u noctivago Phoebe medium pulsabat Olympum. TIB. 1, 8, 21 e -u Lunam deducere temptat. OV. met. 7, 208. 15, 790. MANIL. 1, 669 subsequitur ... Solem vaga Delia -u. SEN. Phaedr. 746 VAL. FL. 3, 415 *v. p. 1523, 15.* SIL. 4, 480 condebat noctem devexo Cynthia -u. STAT. Theb. 9, 424. 10, 370. 12, 307 CLAVD. 15, 214. Magnae Matri: LVCR. 2, 601 VERG. Aen. 3, 113. 6, 785 Berecynthia mater invehitur -u. TIB. 1, 4, 68 Idaeae -us ille sequatur Opis. OV. fast. 4, 218 STAT. Theb. 10, 175 CLAVD. 20, 300 CARM. c. pag. 106. Marti: VERG. Aen. 8, 433 OV. fast. 2, 858 VAL. FL. 3, 84. 6, 6. SIL. 3, 702 Gradivumque trucem -us iam scandere. 4, 444. 472 STAT. Theb. 3, 222. 7, 70. 12, 734 CLAVD. 3, 348. 8, 17. 20, 105. 22, 371 frena regit -umque patris Bellona cruentum. MEROB. poet. 37. Minervae: HOR. carm. 1, 15, 12 Pallas ... -us ... parat. Musis *v. p. 1523, 44.* Neptuno: VERG. Aen. 1, 156. 5, 819 OV. ars 2, 433. SEN. Oed. 255 quique ventorum potens aequor per altum caerulos -us agis. SIL. 3, 410. STAT. Ach. 1, 79 rector aquarum invitat -u. Opi *v. supra l. 11.* Phoebes *v. l. 5. p. 1524, 8.* Phoebo *v. l. 28 sq. 72.* Plutoni: OV. met. 5, 360. 402. 424. SIL. 7, 685. 690 nigrantem Stygia caligine. 15, 244 STAT. Theb. 11, 444 CLAVD. carm. min. 53, 46 rapt. Pros. 1, 1. 2, 204. Protei: VERG. georg. 4, 389. Soli: ACC. trag. 581 CIC. Arat. 61 off. 3, 94 nat. deor. 3, 76. VERG. georg. 3, 359 praecipitem ... lavit aequore -um. HOR. carm. 1, 16, 7. 1, 22, 22 sub -u nimium propinqui Solis. 3, 6, 44 PROP. 2, 31, 11 OV. ars 1, 329 met. 2, 74 *et saepius*. Pont. 4, 6, 48 Solis ad eoas -us agetur aquas. MANIL. 1, 738. 742. 745. 4, 163. 218 Phoebi -um per sidera ducit. GERM. frg. 2a, 12. SEN. apoc. 2 medium -u Phoebus diviserat orbem. Med. 874. Phaedr. 1092. 1100 Thy. 784 epist. 115, 13. LVCAN. 1, 657 succensus ... flagrassit -bus aether. VAL. FL. 5, 245 eoo surgentes litore -us. 6, 517 SIL. 11, 269 STAT. Theb. 3, 414. 8, 311 te -us uterque (*i. Solis et Lunae*) circuit. NEMES. cyn. 35 AVIEN. Arat. 322. HYG. fab. 88 p. 84 ob id scelus ... Sol -um avertit. CLAVD. 8, 68 -usque recepit imperium. CORIPP. Ioh. 1, 337. Triviae: SEN. Med. 787 video Triviae -us agiles. Veneri: OV. met. 10, 717 vecta levi -u medias Cytherea per auras. EPIST. Sapph. 91 *v. infra l. 82* STAT. silv. 3, 4, 36 APVL. met. 6, 6. *adde*: HOR. sat. 1, 6, 23 fulgente trahit constrictos Gloria -u. epist. 2, 1, 177 quem tulit ad scaenam ventoso Gloria -u. TIB. 2, 1, 87 Nox iungit equos, -umque sequuntur ... sidera. STAT. silv. 2, 7, 108 Famae -bus arduis levatus.

***iuncturae** notabiliores*: *accedit genetivus*: CIC. rep. 3, 14 illo Pacuviano invehens alitum anguium -u. div. 2, 144 quadrigarum (IVST. 12, 16, 6). VERG. georg. 4, 389 *v. p. 1524, 26* CIRIS 395 *v. supra l. 1.* CVLEX 127 insigni -u proiectus equorum. OV. met. 5, 360 atrorum equorum. PLIN. nat. 8, 182 bigarum. STAT. Theb. 5, 699 alipedum. SVET. Claud. 11 elephantorum. PANEG. 11, 8 draconum alitum -u volantem. HYG. astr. 2, 14 p. 49 VVLG. IV reg. 9, 19 Sirach 48, 9.

accedunt adiectiva: HOR. carm. 4, 3, 5 Achaico. AVIEN. Arat. 1555 adamanteo *Solis*. SOL. 45, 14 quadrigae -us aemulos ... praeterverterent. SEN. Med. 599 aeternos agitare -us *Solis*. MANIL. 5, 10 aethereos ... conscendere -us. SEN. Tro. 153 Agamemnonios. SEN. Med. 787 Triviae -us agiles. SEN. Med. 1025 inter auram aliti -u vehar. VAL. FL. 5, 611 alipedi pulsantem corpora -u. SIL. 7, 700. HOMER. 516 Aeneas -u ... ab alto desilit. STAT. Theb. 3, 293. 430. 12, 461 IVV. 10, 36 *v. p. 1521, 60* CLAVD. rapt. Pros. 2, 318. LIV. 1, 21, 4 flamines bigis -u arcuato vehi. LVCAN. 1, 541 ardentes ... -us *Solis*. STAT. silv. 2, 7, 108 Famae -bus arduis levatus. CIC. p. red. in sen. 28 -u aurato reportati sumus. CVLEX 43 *Solis*. LIV. 10, 7, 10 -u aurato ... vectus in Capitolium (SEN. contr. 10, 1, 8. NEMES. cyn. 9 iuvat aurato procedere -u). SEN. Oed. 424 *Bacchi*. *cf.* PROP. 1, 16, 3 inaurati. HOR. epod. 9, 22 aureos. PLIN. nat. 33, 151 -us aureos argenteosque. FLOR. epit. 1, 1, 5. CLAVD. 5, 82 Ausonios. *v. p. 1521, 8.* QVINT. decl. 306 p. 201, 26 bellator huic -us ... praestantior. DICT. 1, 18 bellici. SIL. 1, 434 belligero rapitur -u. LVCR. 5, 1299 biiugo -u belli temptare pericla. SIL. 2, 82. APVL. met. 4, 31 biiuges. AVIEN. Arat. 988 caelite -u ... descendit Sol. VERG. Aen. 5, 819 caerulo. SEN. Oed. 255 *v. supra l. 18.* GERM. 480 candentes -us *Solis*. ACC. trag. 581 candido *Solis*. SEN. Phaedr. 787. VERG. Aen. 7, 182 captivi. SIL. 1, 618. SEN. Ag. 817 iussitque Phoebum tardius celeres agitare -us. SIL. 8, 203 *Saturniae*. LVCAN. 3, 77 (*de curru triumphali*) celsos. SIL. 4, 472 *Mavortis*. CASSIOD. var. 2, 2, 4 *v. p. 1521, 9.* SEN. Phaedr. 1075 citos. Ag. 913 concitos (DICT. 3, 4. 15) Tro. 413 incito. SIL. 8, 662 citatos (STAT. Theb. 8, 598). IVST. VRGELL. in cant. 15 claris -bus. CLAVD. 20, 105 cruentato *Martis*. cruentum *v. supra l. 15.* HIER. epist. 64, 22 tam decoro -ui dignus ... auriga. SIL. 16, 416 defessos. SEN. dial. 7, 25, 4 delicatus ille Liberi -us. OV. met. 4, 630 -us Aurora diurnos evocat. TIB. 1, 7, 8 (*de curru triumphali*) eburnus (*cf.* OV. Pont. 3, 4, 35 ducis facies in -u stantis eburno. trist. 4, 2, 63 EPICED. Drusi 333). EPIST. Sapph. 91 Venus ... -u vexisset eburno. STAT. Theb. 12, 734 Edonos. CVRT. 4, 12, 6 falcati -us. 4, 12, 10. 12. 4, 13, 33. 4, 14, 14. 4, 15, 3 VAL. FL. 6, 105 STAT. Theb. 7, 712. 10, 544

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

FLOR. epit. 1, 24, 16 AMPEL. 16, 2 LAMPR. Alex. 55, 2. 56, 4 IVST. 38, 1, 8 VEG. mil. 3, 24. SERV. Aen. 1, 476 -bus falcatis usos esse maiores Livius et Sallustius docent (SCHOL. Stat. Theb. 10, 544 falcato: falces habente; hoc genus armorum etiam Sallustius describit. *v. p. 1520, 6; an pertinet ad Liv. 37, 40, 12?*). ANON. de mach. bell. 12—14 p. 14 *sqq.* VVLG. iud. 1, 19. 4, 13 *saepius. cf.* GELL. 5, 5, 3 -us cum falcibus. LVCR. 3, 642 falciferos. 5, 1301. GLOSS. II 244, 58 -us falcifer ἅρμα δρεπανηφόρον. CYPR. GALL. exod. 427 ferratos agitans -us. ITALA iud. 4, 3 (Lugd.). 4, 13 (Lugd. Aug. loc. hept. 7, 16 p. 623, 4) ferreos (VVLG. falcatos). VVLG. Ios. 17, 16 *et saepius.* CLAVD. 8, 17 ferreus haeret -us *Martis.* GERM. frg. 4, 22 fessos SEN. Thy. 818. STAT. Theb. 12, 228 flagrantem *Solis.* SEN. Herc. f. 593 flammifero *Solis.* SIL. 1, 210. 5, 55. LVCAN. 1, 48 flammigeros Phoebi conscendere -us. MANIL. 2, 96 fraternis. HOR. sat. 1, 6, 23 fulgente. *v. p. 1522, 39.* VAL. FL. 3, 415 movet en gelidos Latonia -us. SPART. Sept. Sev. 22, 1 gemmato. CIRIS 395 glauco. *v. p. 1522, 1.* CIRIS 26 gravidus. *v. p. 1520, 49.* HOR. carm. 1, 12, 58 gravi. SEN. Phaedr. 316 graviore. OV. met. 2, 531 habili Saturnia -u ingreditur. VAL. FL. 2, 35 Hyperionius. HIER. epist. 51, 7 Elias igneo -u raptus in caelum (AVG. civ. 20, 29). RVFIN. hist. mon. 2 *daemonum.* HOMER. 617 igniferos *Solis.* VERG. Aen. 1, 476 inani. 6, 651. OV. met. 2, 166 PLIN. nat. 8, 52 STAT. Theb. 6, 520. SIL. 8, 283 incerto. VAL. FL. 6, 697 infesto. LVCR. 6, 47 insignem. CVLEX 127. STAT. Theb. 6, 25 laboriferos *Tithoniae.* OV. met. 2, 318 laceri vestigia -us. SVET. Aug. 94 laureatum. LVCAN. 5, 332 lauriferos ... -us *triumphales.* STAT. Theb. 8, 174 laurigeri -us *Amphiarai* (12, 520. CLAVD. 24, 20 -umque *triumphalem* secutus laurigerum). CLAVD. carm. min. 53, 46 Lethaeo *v. p. 1522, 23.* PANEG. in Mess. 130 levi. OV. epist. 4, 45 ars 1, 4 met. 2, 150. 5, 645. 10, 717 GRATT. 534 MANIL. 5, 73 SEN. Phaedr. 1088. OV. frg. 8 -us crystallo lucidus albo. CHALC. transl. p. 14^{c} Phaethontem ... -us ascensisse luciferos. OV. met. 15, 790 lunares. MANIL. 5, 80 malignos. STAT. Ach. 1, 244 magno. Theb. 10, 328 maiore. CLAVD. carm. min. 30, 166 -u ... marino fugit ... Pelops. VAL. FL. 3, 84 Martius. PLIN. paneg. 16 mimicos. SIL. 7, 690 nigrantem *Plutonis.* CLAVD. rapt. Pros. 2, 227 nigros. HOR. carm. saec. 9 nitido *Solis.* SEN. Phaedr. 311. SIL. 7, 441 niveos *Veneris.* VERG. Aen. 10, 216 noctivago *Phoebes.* STAT. Theb. 8, 128 vittis lauroque insignis opimus -us. VAL. FL. 6, 724 -us dominis ... orbi. SIL. 17, 648 *Liber* egit pampineos ... -us. STAT. Theb. 4, 656. OV. met. 2, 47 -us rogat ille (*Phaethon*) paternos. 2, 327 SEN. Thy. 410 CLAVD. 28, 166. MANIL. 1, 736 Phaethontem patrio -u ... volantem. SEN. Med. 32. LVCAN. 10, 277 Pharios. GERM. 630 Phoebeos. SEN. Herc. f. 844 MART. CAP. 8, 808 vers. PROP. 4, 3, 9 picto ... Britannia -u. CLAVD. 21, 23 Pierios. ARNOB. nat. 3, 30 *Solem* agitantem pinnatos -us. VAL. FL. 2, 411 pios. CLAVD. 8, 205. OV. met. 15, 506 profugo. AVSON. 369, 16 purpureo *Solis.* ENN. trag. 101 quadriiugo. VERG. georg. 3, 18 Aen. 12, 162 OV. met. 9, 272 SIL. 16, 297 STAT. Theb. 12, 747 PLIN. paneg. 22 APVL. flor. 16 p. 73 quadriiuges et seiuges -us. TREB. trig. tyr. 21, 5 ARNOB. nat. 5, 37 FIRM. err. 8, 2 AVSON. 153, 41 343, 5. APVL. met. 6, 2 rapacem. VERG. Aen. 12, 478 rapido. SIL. 11, 370. 16, 333 HOMER. 476 STAT. Theb. 7, 619. SEN. dial. 5, 21, 2 regium. VOPISC. Aurelian. 33, 2. CLAVD. carm. min. 27, 4 roranti *Solis.* OCTAVIA 387 solis ... -us sacros. TAC. Germ. 10. OCTAVIA 307 *Tullia* egit saevos ... -us. RVRIC. epist. 2, 32 salutari -ui *domini.* APVL. flor. 16 p. 73 seiuges. STAT. Theb. 9, 311 sublimi. SEN. Tro. 188 superbo victor in -u stetit. TRAG. inc. 196 *rapuisse* per undas -us suspensos. CLAVD. 15, 214 tacito *Lunae.* STAT. Theb. 6, 508 Taenarii. CLAVD. rapt. Pros. 1, 1. IVV. 10, 282 Teutonico. STAT. silv. 2, 7, 55 Thessalos. VAL. FL. 6, 401 trepidos (SEN. Phaedr. 1063 trepidantes). LIV. 38, 47, 4 triumphalem. VAL. MAX. 1, 1, 10 fulgentissimi triumphalis -us. 2, 8, 5. 3, 2, 24. 4, 4, 5. 5, 10, 2. 6, 2, 3. 8, 15, 3. PLIN. nat. 7, 96 LAMPR. Alex. 57, 4 CAPITOL. Aur. 16, 2 Maximin. 26, 5 Gord. 27, 9 SPART. Hadr. 6, 3. FIRM. err. 24, 4 triumphales -us *dei* (*bis*). SEN. Herc. f. 1169 -us truces Thracis cruenti. SEN. dial. 6, 13, 3 vacuum. STAT. Theb. 7, 58. TAC. Agr. 36 vagi. HOR. epist. 2, 1, 177 ventoso. *v. p. 1522, 40.* CLAVD. 21, 100 vesano. OV. ars 2, 7 victore. trist. 4, 2, 47. STAT. Theb. 12, 524 virginei. VERG. Aen. 10, 439 volucri. HOR. carm. 1, 34, 8 OV. trist. 3, 8, 15 STAT. silv. 3, 4, 36 APVL. mund. 38 PROB. Verg. georg. 1, 19 CLAVD. rapt. Pros. 2, 247 (*cf.* VERG. georg. 3, 181 volantis. CLAVD. 1, 177 *saepius*).

verba: *c. accus.*: VERG. georg. 3, 18 agitabo ad flumina -us. 3, 181 Iovis in luco -us agitare volantes. OV. trist. 2, 385 agitante cupidine -us. MANIL. 5, 80. SEN. Ag. 817 tardius celeres agitare -us. Med. 599 SIL. 7, 441 ARNOB. nat. 3, 30 SERV. Aen. 6, 445. 585. 7, 761. VVLG. II Macc. 9, 4 iussit agitari -um suum. CYPR. GALL. exod. 427. VERG. Aen. 6, 837 Capitolia ad alta ... aget -um (LVCAN. 8, 814). HOR. carm. 1, 34, 8 egit equos volucremque -um. OV. met. 5, 402 Pont. 4, 6, 48 MANIL. 2, 139 SEN. Ag. 913 Oed. 255. epist. 14, 5 in diversum actis -bus. OCTAVIA 307. CVRT. 8, 14, 6 ii qui -us agebant. LVCAN. 8, 810. 10, 277 Pharios -us regum cervicibus egit. SIL. 3, 614. 7, 690. 14, 244. 17, 648. IVST. 12, 10, 5 -u circa metam acto. 41, 6, 5 RVFIN. hist. mon. 2 CLAVD. 8, 607. VERG. Aen. 9, 315 arrectos litore -us. *cf. infra l. 16 et 58.* SIL. 16, 375 ascendere -um. SVET. Tib. 2 CHALC. transl. p. 14^{c} VVLG. III reg. 12, 18. IV reg. 9, 18 *passim.* RVFIN. Orig. in cant. 2 p. 129^{c} -bus ascensis. *cf.* VVLG. gen. 41, 43 ascendere super -um suum. PROP. 2, 18, 13 -um conscendens. LIV. 38, 47, 4 -um triumphalem me conscendere prohibent. MANIL. 5, 10 LVCAN. 1, 48 VAL. MAX. 9, 1 ext. 7. 9, 10 ext. 1 CVRT. 5, 10, 12. STAT. Theb. 7, 820 rectos defert in Tartara -us. STAT. Theb. 9, 424 vetitam -us deiungere Phoeben. OV. met. 12, 78 -um direxit in hostes. HIER. epist. 98, 17. VAL. MAX. 1, 8 ext. 9 disiungi -us iussit. VERG. Aen. 7, 163 domitant ... in pulvere -us. CIC. Tusc. 1, 113 -us esset ductus a filiis. VERG. georg. 3, 533 uris ... ductos alta ad donaria -us. OV. Pont. 3, 1, 67 nec possim ducere -um. CVRT. 9, 8, 1 -us quos quadriiugi equi ducebant. MANIL. 4, 218 sua cum Phoebi -um per sidera ducit. SIL. 15, 81. CVRT. 4, 13, 33 falcatos -us ... emitterent. 4, 14, 14 *v. etiam p. 1520, 59.* STAT. Theb. 10, 175 -um erexere leones (*cf. l. 1 et 58*). CVRT. 4, 15, 16 -us everterant. VAL. FL. 6, 105 lateque ferentem ... -us. 6, 195 -usque super turmaeque feruntur. CIC. Arat. 61 flectens ... -um. Verr. 6, 77 in Capitolium -us flectere (PANEG. 7, 10). SEN. Phaedr. 787 -us non poterit flectere candidos. SEN. Phaedr. 1075 -us gubernat. SIL. 2, 196 quadrupedes iactant ... -um. CVRT. 8, 14, 7 immissi -us. HOMER. 509. *v. etiam p. 1520, 60.* VAL. FL. 6, 6 impulit hinc -us *Mars.* SIL. 16, 419 STAT. Theb. 12, 734. PLIN. nat. 7, 96 triumphales -us ... induxit. VERG. Aen. 12, 287 infrenant alii -us. NAEV. com. 107 dictator ubi -um insidet. VERG. georg. 3, 113 -us et quattuor ausus iungere equos. 4, 389 aequor ... iuncto bipedum -u metitur equorum. OV. fast. 2, 858 iunctis -bus urget equos. GRATT. 534. VAL. MAX. 2, 8, 5 triumphales iungere -us. SEN. dial. 1, 5, 11 iunge (*at* OV. met. 2, 74 finge) datos -us. HYG. fab. 84 p. 83 Myrtilus -um iunxit. VVLG. gen. 46, 29 exod. 14, 6 III reg. 18, 44 *saepius.* CLAVD. 1, 77. 3, 348 iunctoque sequor tentoria -u. LIV. 5, 23, 5 -u equis albis iuncto. FLOR. Verg. p. 185 alite serpente -um ipsa iunxisset. VOPISC. Aurelian. 33, 3 -us quattuor cervis iunctus. HYG. fab. 147 p. 21. *cf.* VERG. Aen. 7, 724 -u iungit ... equos. OV. fast. 4, 497 frenatos -bus angues iunxit. PLIN. nat. 8, 55 *leones* ad -um iunxit. 8, 159. 33, 52 reges singulos e subiectis iungere ad -um. GRAN. LIC. p. 39 elephantis ad -um iunctis. LAMPR. Heliog. 23, 1. 28, 1 VEG. mil. 3, 24. GERM. frg. 2a, 12 moverit unde suos -us *Sol.* VAL. FL. 3, 415 movet en gelidos Latonia -us. STAT. Theb. 4, 656 -us promovet. VERG. Aen. 10, 573 rapiuntque ad litora -us. HOR. sat. 1, 1, 114. OV. met. 2, 205 *equi* rapiunt ... per avia -um. SEN. Phaedr. 1069. STAT. Theb. 11, 414 Mars rapuit -us. *cf.* OV. met. 9, 272 quem ... raptum quadriiugo -u. SEN. Tro. 413 -u incito mea membra raperet. SIL. 1, 434. 2, 172 TERT. spect. 23 AVSON. 153, 41. HIER. epist. 51, 7 Elias igneo -u raptus. in Is. 66, 20 p. 821 AVG. civ. 20, 29. ENN. trag. 101 Hectorem -u quadriiugo raptarier. CLAVD. 21, 100 OROS. hist. 2, 4, 10. VERG. Aen. 12, 624 -umque et equos et lora regebat. LVCAN. 1, 316 ille reget -us. SEN. Phaedr. 311. LAMPR. Comm. 2, 9 aurigae habitu -us rexit. CLAVD. 5, 82 *v. p. 1521, 8.* 22, 371 frena regit -usque. *cf.* OV. ars 2, 433 in -u ... rector. CVRT. 8, 14, 9 TAC. Agr. 36 APVL. mund. 35 PANEG. 6, 12. OV. ars 1, 329 -uque retorto ... versis ... equis. SIL. 3, 702 -us iam scandere. MANIL. 1, 742 -um ... solutum. SEN. Thy. 797 emeritos solvere -us. SIL. 16, 662 Phoebum solventem ... -us. STAT. Theb. 9, 201. VERG. Aen. 3, 113 -um dominae subiere leones. PLIN. nat. 8, 4 *elephanti* subiere -um Pompei. CLAVD. 24, 286 cervi -um subiere iugales. SIDON. epist. 7, 12, 3 -um ... subisse cervicibus. STAT. Theb. 3, 414 erecto -um temone supinant. *cf. l. 1 et 16.* LVCIL. 1020 sustineas -um ... equosque. VERG. Aen. 6, 485 etiam -us, etiam arma tenentem. STAT. Theb. 7, 356 -us securaque lora tenebam. 9, 656. OV. met. 7, 219 tractus cervice draconum -us. SEN. dial. 5, 21, 2 equis qui trahere regium -um ... solebant. VAL. FL. 6, 415 trahiturque trahitque -us. LAMPR. Alex. 57, 4. vehere *v. p. 1525, 37.* VERG. Aen. 12, 664 tu -um deserto in gramine versas. OV. epist. 4, 45 versare leves in pulvere -us. SEN. Thy. 784 verterit -us ... Titan. *cf.* VERG. Aen. 12, 485 aversos. SIL. 2, 172 HYG. fab. 88 p. 84 *v. p. 1522, 34.* STAT. Theb. 3, 222 aetherias -us urgebat ad arces. AVIEN. Arat. 322 pronos urgeret in aequora -us. *c. praepos. vel ablat.*: VVLG. act. 8, 29 adiunge te ad -um. *cf.* PAVL. FEST. p. 148 *mulos* -o vehiculoque adiungi. *l. 34 sqq.* PLAVT. Men. 865 iam adstiti in -um. SEN. dial. 7, 25, 4 sub alieno -u agar. MART. 8, 26, 7 ageret sub -bus Indos. SIL. 17, 645 astans -u. OV. trist. 3, 8, 1 consistere -u. TIB. 1, 8, 21 e -u Lunam deducere. HOMER. 476 rapido deiectus ... -u. VERG. Aen. 10, 595 -u delapsus eodem. STAT. Theb. 11, 444 demissus -u. LIV. 45, 39, 2 -u *triumphali* descensuri. IVV. 10, 282 de Teutonico vellet descendere -u. SVET. Tib. 20 descendit e -u. VERG. Aen. 12, 355 -u desilit (STAT. Theb. 8, 598). OV. ars 1, 559 e -u ... desilit. met. 12, 128 -u ... ab alto desilit (HOMER. 516 STAT. Theb. 3, 293). VVLG. IV reg. 5, 21 desiliit de -u. *cf.* VERG. Aen. 12, 681 e -u saltum dedit. CIC. Cael. 34 de -u detrahi. PLIN. nat. 9, 18. STAT. Theb. 6, 485 ipsum fracto -u deturbat. SEN. Herc. f. 195 -u sublimis eat. MANIL. 5, 350 -u celsior ibit. ANTH. 392, 4 Oebalus ibat equo, -u Clonus. VERG.

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

Aen. 12, 327 emicat in -um. PLAVT. Merc. 931 in -um escendi. CIC. Pis. 61 escendentem in -um. LVCR. 5, 1301. OV. fast. 6, 743 exciderat -u ... Hippolytus. VERG. Aen. 10, 589 excussus -u. OV. met. 15, 524 excutior -u. CVRT. 3, 11, 11 SVET. Iul. 37 Nero 24. IVV. 10, 36 -bus altis extantem. OV. ars 2, 7 qui te -u victore ferebat. SIL. 2, 82 pars ... biiugo -u, pars ... dorso fertur equi. CLAVD. rapt. Pros. 2, 247. VAL. FL. 1, 68 -u saevos frenasse dracones. OV. met. 2, 531 Saturnia -u ingreditur. FVLG. myth. 1, 22 feras ... -u iniungeret. PLAVT. Men. 863 in -um inscendere. SIL. 5, 653 -bus ... insistens. PLIN. nat. 8, 182 PLIN. epist. 9, 6, 2. VERG. Aen. 1, 468 instaret -u ... Achilles. OV. met. 12, 73 PLIN. paneg. 17. CIC. rep. 3, 14 invehens ... -u. VERG. Aen. 6, 785 Berecyntia ... invehitur -u. LIV. 5, 23, 5 -u ... urbem invectus. PLIN. paneg. 22 invehi et importari ... quadriiugo -u. AVSON. 343, 5. *aliter* CVRT. 4, 15, 14 -us ... in phalangem invecti. STAT. silv. 2, 7, 108 famae -bus arduis levatus. SIL. 3, 410 perlabitur aequora -u. DICT. 3, 15 -u concito per campum ... pervolat. IVV. 10, 42 -u servus portatur eodem. *cf.* TIB. 1, 7, 8 te ... portabat ... -us eburnus. NEMES. cyn. 9 iuvat aurato procedere -u. VAL. FL. 6, 697 procurrit in agmina -u. CVLEX 127 -u proiectus. CIC. p. red. in sen. 28 -u aurato reportati *sumus.* SEN. Oed. 424 aurato residere -u. PLIN. nat. 7, 96 -u triumphali revectus. SIL. 2, 202 e -u revolutae virginis. OV. Pont. 3, 4, 35 in -u stantis. SEN. Herc. O. 1683 in -u stetit. Tro. 188 dial. 7, 25, 4 VVLG. III reg. 22, 35. MANIL. 5, 73 stare levi -u. STAT. Theb. 7, 712. STAT. Theb. 7, 70 *Mars* subit -u. 12, 520 subeuntem Thesea -u. VERG. ecl. 5, 29 -u subiungere tigres. MANIL. 4, 231. OV. met. 8, 796 subvecta per aera -u. VERG. Aen. 3, 541 -u succedere sueti quadrupedes. APVL. mund. 38 -u volucri superfertur. CIC. off. 3, 94 in -um patris tolleretur. nat. deor. 3, 76 OV. ars 3, 158. STAT. Ach. 1, 244 sublatum -u. CIC. rep. 2, 68 auriga ... e -u trahitur. PROP. 3, 1, 11 in -u parvi vectantur Amores. ARNOB. nat. 5, 37 -u quadriiugo vectitatos. CIC. div. 2, 144 -u ... vehi. VERG. Aen. 12, 162 vehitur -u. PANEG. in Mess. 130 OV. met. 5, 360. 10, 717 trist. 4, 2, 47 EPIST. Sapph. 91 LIV. 10, 7, 10 VELL. 2, 82, 4. CVRT. 4, 15, 23 -u Dareus, Alexander equo vehebatur. *saepius. cf.* CVRT. 3, 3, 11 -um ... vehebant equi. 4, 15, 33 equi -um vehentes. 8, 9, 29. CVRT. 3, 3, 22 Sisigambim -us vehebat. 9, 10, 26. TAC. ann. 14, 35 Boudicca -u filias prae se vehens. MANIL. 1, 363 *Heniochum* -u volitantem. VERG. Aen. 1, 156. 5, 819 volat *per* aequora -u. 12, 478 MANIL. 1, 736. 2, 59 SIL. 2, 263. *cf.* VERG. georg. 3, 181 -us agitare volantes. SIL. 15, 212 CLAVD. 1, 77 PANEG. 11, 8. VERG. Aen. 10, 402 -u ... volutus.

syn.: vehiculum. tensa. quadrigae.

deriv.: currilis, cur(r)ulis. *Wulff.*

cursātio, -ōnis *f. a* cursare. DON. Ter. Hec. 315 trepidari sentio et cursari: trepidatio ad vocem refertur loquentium, -o ad sonum pedum.

cursilis, -e *a* currere, cursus. *i. q. currens*: EVG. TOLET. carm. 57, 2 stat fixa loco -is unda gelu.

cursilitās, -ātis *f. a* cursilis. FVLG. aet. mund. p. 148 ignis ... ramulos innocua -e lambebat. myth. 3, 2 *Perdiccae* cum ... solitudinum vagabunda errando -s displiceret (MYTHOGR. 1, 232 currilitas).

cursim *adv. a* currere. CHAR. gramm. I 186, 17 *dubitat utrum* -m *a* curro *an a* cursus *ductum sit.* PRISC. gramm. III 63, 9 derivativa *species adverbii* ab aliis nascitur, ut ... '-m' a 'cursu' (75, 5). GLOSS. -m τροχαλῶς ἐπὶ δρόμου. citius. raptim -m velociter.

1 *proprie de motu citato*: PLAVT. Poen. 369 illum iubeo quadrigis -m ad carnificem rapi. Pseud. 358 numquam ... aeque -m curram (AFRAN. com. 294. *cf.* AMM. 15, 5, 24 -m nos properantes). SISENNA hist. 137. RHET. Her. 4, 55, 67 -m isti impetum faciunt. CIC. Tusc. 5, 13 (*in imag.*) ut ad eas *virtutes* -m perrectura nec eas beata vita a se desertas passura videatur. Att. 16, 1, 2 quid ... Plancus tam -m ... diem et noctem. LIV. 27, 16, 10 dies noctesque -m agmine acto. VITR. 10, 2, 15 *Pixodarum* crustam -m Ephesum ... detulisse (CYPR. GALL. iud. 651 *Samson* -m super ardua defert ... iuga *postes*). PETRON. 6 -m Ascylton persequi coepi. IVL. VAL. 2, 32 *Alexander* regiam -m irrumpit. SYMM. epist. 5, 88 tabellario -m debita verba commisi. 7, 10 amico nostro ... -m praetereunti. VVLG. Is. 10, 29 transierunt -m (AVG. civ. 4, 5 [*in imag.*] qui per ipsum imperium ... paucis diebus vitae suae -m raptimque transierunt). PASS. Theclae B a 33 p. 90, 12 *leaena* -m (cursu *vel* cucurrit *al.*) veniens ad pedes eius recubuit. AVSON. 195, 9 (*in imag.*) mox inde -m more torrentis freti epos ligasti metricum. PELAG. in Rom. pr. p. 645A litteris tuis -m mihi allatis. PRVD. perist. 13, 44 (*in imag.*) *Cyprianus docebat* omne malum volucri cum tempore transvolare -m (cursum *A*). CASSIOD. hist. 12, 8 -m navis ad mare processit. HIL. Macc. 87 *contemne regna*, quis -m labentia tempora dantur.

2 *translate*: PLAVT. Poen. 567 hoc cito et -m est agendum. CIC. de orat. 2, 252 *altero genere facetiarum oratoribus* tantum licet furtim *uti* et -m. 2, 364 quae ego sero, quae -m arripui (*cf.* TER. MAVR. 318 non enim -m aut remisse tam minuta acumina assequi quicunque poterit. AVG. doct. christ. 2, 30, 47 *artium mechanicarum* cognitio tenuiter ... -mque usurpanda est). CIC. Phil. 2, 42 ille sensim dicebat quod causae prodesset, tu -m dicis aliena (HIER. in Ezech. 32, 1 p. 380. 35 p. 416. *cf.* MANIL. 4, 198 -mque loquentis. AVSON. 413, 44 haec fare -m. HIER. adv. Iovin. 1, 21 -m celeriterque dictanti. CYPR. GALL. iud. 512 -mque viro, quae viderat, infit. EVG. TOLET. carm. 9, 12 *nomina* edicet -m subdita summa tibi. *adde*: SEN. epist. 102, 11 respondebo ... singulis -m. PLIN. epist. 1, 20, 2 praevaricatio *est* -m et breviter attingere quae sint inculcanda, infigenda, repetenda. POMP. gramm. V 126, 11 circumflexum *accentum* dicimus qui tractim profertur, acutum illum qui -m). SEN. epist. 2, 2 *quidam* omnia -m et properantes transmittunt. TAC. ann. 4, 4 percensuit *Tiberius* -m numerum legionum. PS. ASCON. Verr. p. 203 Ciceronis -m enumerantis, quae ... (AVG. catech. rud. 8, 12). PLIN. epist. 3, 5, 11 super *cenam* liber legebatur ... -m (5, 14, 8 AVG. in psalm. 103 serm. 2, 1 nat. et grat. 1, 1). FRONTO p. 24, 10 N. te ... cito et -m hexametros ... recitare (AVSON. 400 pr. 4). SIDON. epist. 8, 6, 4 quarum *actionum* vel ex parte -mque fieri memorem fas est (MART. CAP. 7, 802). PLIN. epist. 4, 9, 23 *oratio non* leviter et -m ... retractanda est. GELL. 17, 21, 1 excerptiones nostras -m digessimus. AVR. Fronto p. 61, 9 N. haec -m ad te scripsi. SYMM. rel. 34, 12 haec quidem -m ... quaesita sunt. HIER. praef. Vulg. psalm. psalterium ..., licet -m, ... correxeram. AVG. epist. 80, 2 quaestiunculam ... solvisti, sed nimis -m et breviter. MAR. MERC. Euther. epil. haec interim -m ... expressimus. MART. CAP. 3, 289 expleta -m syllabarum pagina est. 5, 566 terminata. BOETH. in top. Cic. 6 p. 377 longe aliter *philosophia* ... disputare solet neque ita -m ut nos. PS. BOETH. grom. p. 397 limitum recturam -m demonstravimus. ISID. praef. test. 17 -m breviterque ... parva prooemia narrationum subiciamus. GELL. 9, 4, 5 *libros* -m transeo (PANEG. 6, 10. GENNAD. dogm. 26 velut -m transiens. *cf.* GELL. 1, 3, 12 hunc ... locum *Cicero* strictim atque -m transgressus est. PANEG. 2, 4 quod ego -m praetereo). VOPISC. quatt. tyr. 1, 1 *tyrannos* -m perstrinxerat (ARNOB. nat. 4, 10 MART. CAP. 3, 262. AVG. pecc. mer. 3, 6, 12 a quibusdam transitorie colloquentibus -m mihi aures perstrictae sunt). AVG. civ. 16, 10 breviter alia -mque tangamus. in psalm. 68. serm. 2, 3 *haec* petitio ... nec breviter perstringenda nec -m transilienda. SCHOL. Cic. Bob. p. 75, 16 Hild. *narrationis* permixtionem -m (*sic v,* -um *C*) praetervolat. PANEG. 11, 14 -m disposito exercitus commeatu. CYPR. GALL. num. 12 -mque inspecta locuntur nomina (Ios. 33).

syn. et coniuncta: breviter, celeriter, cito, furtim, leviter, properanter, raptim, remisse, sensim, strictim, tenuiter, tractim.

cursio, -ōnis *f. a* currere. GLOSS. ἐκδρομή. cursus. VARRO ling. 5, 11 corpus est ut cursor, ... actio -o. CHIRON 163 contingit ... hoc a -e multa, ut iumentum evirietur. 248. 435 curatur sic ambulationibus pluribus et -bus, ⟨us⟩que donec sudet. AVG. doct. christ. 2, 30, 47 quarum *artium* omnis effectus est actio sicut saltationum et -um et luctaminum.

cursitātio, -ōnis *f. a* cursitare. SOL. 42, 2 in *Hylae* memoriam usque adhuc sollemni -e (tripudatione *A*) lacum populus circumit. COD. Iust. 11, 74, 3 omnes species annonarias, -es etiam debitas atque integram opinionem sciant esse solvendam (*de vecturis ad cursum publicum pertinentibus*).

cursito, -āvī, -āre [*a* cursare, currere. *Th.*]. VARRO ling. 10, 25 *commutatio fit* in medio *verbo*, ut curro -o. QVINT. inst. 9, 1, 12 eadem figura dicitur '-are' qua 'lectitare' id est eadem ratione declinari. GRAMM. suppl. 31, 23 sunt ... verba tantum primitiva, ut amo clamo, quaedam tantum derivativa, ut lectito -o. 253, 31 -o tertius *gradus frequentativorum.* *de significatione cf.* GRAMM. suppl. 152, 16 '-o' saepe curro. *legitur inde a* TER. NOT. Tir. 27, 43 -at. [*loc. dub.*: PLIN. nat. 18, 352 cura stabunt *codd.*, coruscabunt *Mayhoff*, cursitabunt *Gelen.*]

1 *de hominibus*: TER. Eun. 278 ne sursum deorsum -es. CAEL. Cic. epist. 8, 3, 1 nunc cotidie non esse te, ad quem -em, discrucior. HOR. sat. 2, 6, 107 veluti succinctus -at hospes. carm. 4, 11, 10 huc et illuc -ant mixtae pueris puellae. SVET. Tib. 38 *Callippidem* -are ac ne cubiti quidem mensuram progredi proverbio Graeco notatum est. Vesp. 8 classiarios iussit posthac excalciatos -are; et ex eo ita -ant. SPART. Hel. 5, 10 *cursores suos* indefesse atque inhumaniter faciens -are. FILASTR. 108, 2 homines ... fuerunt *gigantes* fortes et a iuventute rapaces, vastatores, iaculantes, -antes. ARNOB. nat. 7, 33 sine causa alios *viros* -are. HIER. epist. 22, 24 sorores tuae -ent (*i. sedulo operam dent*) et quaerant, quomodo Christum hospitem habeant. ENNOD. carm. 1, 21, 25 risit *Dionysius* furorem principis fide manente -ans. *de re personata*: PS. RVFIN. in Ioel 2, 30—31 consternatus orbis et -antia elementa (*syn.* trepidantia). *seq. praepos.*: PLIN. epist. 6, 5, 5 ad Celsum ... cupiditate audiendi -bant. 7, 24, 7 alienissimi homines in honorem Quadratillae ... per adulationis officium in theatrum -bant. TERT. apol. 35 catervatim ad iniurias. SOL. 1, 96 supra cavum pulverem. HIER. adv. Rufin. 1, 30 memini me puerum -asse per cellulas servulorum. RVFIN. Basil. hom. 2, 3 circa carnis laetitiam -are. ENNOD. opusc. 3, 124 p. 363, 6 (*in imag.*) per tramitem huiuscemodi itineris -antem. GREG. TVR. Mart. 1, 8 *mulier caeca* palpando diebus singulis ad aedem gloriosi praesolis -ret. *seq. supinum*: PS. RVFIN. in Os. 10, 5—6 *habitatores Samariae* ad exigua oppida, adoratum vi-

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

tulorum imagines, -bant. *cum acc. obi. interni*: PETR. CHRYS. serm. 44 p. 324^D a conspectu dei hominem viam -are peccatorum. *speciatim de certamine cursus*: VARRO frg. Non. p. 66 neniam cantari solitam ad tibias et fides eorum quei ludis Troicis (*sic Scaliger*, eorumque ludistricas *codd.*) -assent (*sic ed. princ.*, cursicassent *codd.*). RHET. Her. 4, 3, 4 quomodo Ladas aut †boviscum sisonius† (Boiscus Sicyonius *Turneb.*, Boiscus Isthmiis *Marx*) -arint. 2 *de bestiis et rebus*: APVL. met. 9, 33 gallina per mediam -ans aream. OROS. hist. 1, 10, 11 muscas caninas etiam per interiora membrorum horridis motibus -antes. *c. acc. obi.*: VICT. VIT. 3, 69 (*in imag.*) universum orbem ascendente in vobis domino ut equi velocissimi -astis. PLIN. nat. 18, 359 est et aquarum significatio: mare si tranquillum in portu -bit (*sic* D^2, cursu stabit *rell.*). SIDON. epist. 9, 13, 2 vers. 6 (*in imag.*) per Calabri tramitis aggerem ... nostra dehinc -et orbita.

curso, -āre [*a* currere. *Th.*]. PRISC. gramm. II 429, 23 *frequentativa* plerumque a supinis derivantur mutatione extremae u in o, ut ... 'cursu -o' (GRAMM. suppl. 7, 18). GRAMM. suppl. 253, 31 -o secundus gradus *frequentativorum*. corsat *v. l. 46*. *de significatione cf.* BEDA *p. 1508, 20*. *legitur inde a* TER. [*loc. dub.*: LVCIL. 330 cursavit *codd. Non.*, crisavit *em. Iunius*. VARRO Men. 296 curare *codd., Lindsay*, cur⟨s⟩are *Bücheler*, currere *Iunius*]

1 *de hominibus*: TER. Hec. 315 trepidari sentio et -ari rursum prorsum (*cf.* DON. *ad l. p. 1525, 46*). 815 -ando atque ambulando. CIC. S. Rosc. 60 -are ultro et citro (LIV. 37, 10, 7). Att. 9, 9, 2 -em huc illuc via deterrima (SEN. apocol. 9 modo huc modo illuc. TAC. hist. 5, 20 ann. 15, 50. *cf.* CIC. *infra l. 41*). SIL. 7, 178 grato -bat studio *hospes Falernus*. TAC. hist. 3, 15 exploratores, ut mos est, longius -bant (*Haase*, curabant *M*). PLIN. epist. 4, 2, 4 quasi diligant *Regulum*, -ant frequentant. *seq. praepos.*: TER. Eun. 287 internuntius clam a milite ad istam -et. CIC. Verr. 1, 25 -are iste homo potens ... circum tribus (4, 41 circum patronos). Att. 10, 10, 1 quia cum lictoribus invitus -rem. TIB. 1, 10, 16 -rem vestros cum tener ante pedes. VAL. FL. 4, 108 undique in omnes prospiciunt -antque vias, qui ... trahant. TAC. ann. 2, 82 per urbem. *de re personata*: VICTORIN. Macc. 274 *spes, timor* matris ... per viscera -ant (*cf.* HIL. Macc. 278 currunt). *translate i. q. percensere*: MART. CAP. 3, 262 nunc iam compactis -anda est syllaba formis.

2 *de bestiis et rebus*: CIC. progn. frg. 6 fuscaque nonnumquam -ans per litora cornix. VARRO rust. 2, 2, 16 ne *agni* toto die -antes inter se teneri delibent aliquid membrorum. CARM. epigr. 218, 3 -ando flabris compara *Speudusa equa*. CIC. nat. deor. 2, 115 ex corporibus huc et illuc casu et temere -antibus (AMM. 20, 3, 12 solem nunc in aethere, nunc in mundo inferiore -are). SEN. nat. 6, 13, 5 dum alterna vis (*scil. calidum et frigidum*) -at et ultro citroque spiritus commeat, terra concutitur. TAB. devot. Trag. (Corp. III p. 961) 22 ubiconqua semper tibi ignis ⟨a ga⟩nea ignefera corsat (*i.* cursat). *deriv.*: cursatio, cursitare.

cursor, -ōris *m.* (*cf. p. 1528, 53*) *a* currere. VARRO ling. 8, 15 a currendo ... -es. 8, 53. cursori: CORP. VI 10165. GLOSS. δρομεύς. ταχυδρόμος. exercipes. -es δρομεῖς. -bus adseculis, pedisequi⟨s⟩. V 624, 41 veredarius est -r vel portitor. NOT. Tir. 27, 44 -r. *legitur inde a* PLAVTO. *cf. etiam nom. propr.*

1 *de hominibus*: a *de munere vel publico vel privato i. q. tabellarius*: PLAVT. Merc. 123 genua hunc -em deserunt. Poen. 546 si properas, -es meliust te advocatos ducere. Trin. 1023 currenti -i. NOVIVS Atell. 37 actor, cantor, -r (TEST. Dasum. [Corp. VI 10229] 86 ⟨cu⟩rsorem, Encolpium actorem). NEP. Milt. 4, 3 Phidippum -em (PLIN. nat. 2, 181 Philonides. 7, 84 SOL. 1, 98. SVET. Nero 49 Phaonti. ITIN. [Silv.] 17, 1 Ananiam. 19, 8. 16. 17 RVFIN. hist. 1, 13, 5 [ταχυδρόμον]. 13, 9. CORP. VI 9317 Zonisus -r). PETRON. 29 notavi ... in porticu gregem -um cum magistro se exercentem. PLIN. nat. 11, 205 *lien* minuitur (*Ian*, inuritur *codd.*) -um laborantibus. 26, 132 equisaetum ... lienes -um extinguit. MART. 3, 100, 1 -em recta ... remisimus hora (PLIN. epist. 7, 12, 6 -e dimisso. SVET. Tit. 9 -es suos misit, qui ... nuntiarent. APVL. met. 10, 5 misso. VVLG. Esth. 3, 15. TAC. Agr. 43 momenta ipsa deficientis *Agricolae* per dispositos -es nuntiata constabat. FRONTO p. 26, 7 N. -em fugitivum. PAVL. dig. 32, 99, 5 si alii vernae, alii -es legati sunt, si quidam et vernae ⟨e⟩t -es sint, -bus cedent. ITALA I reg. 22, 17 (Lucif. Athan. 1, 13 p. 89, 29) dixit rex -bus et stantibus sibi (τοῖς παρατρέχουσι, VVLG. emissariis). prov. 6, 11 (Nicet. vigil. 2 p. 57) inopia tamquam bonus et levis -r (δρομεύς, VVLG. vir armatus) cito veniet. LAMPR. Alex. 42, 2 -em numquam nisi servum suum ... habuit. Heliog. 12, 2 mulionem ... -em ... cocum. AVSON. 15, 1 tam segnis scriptor quam lentus, Pergame, -r, fugisti. TEST. porcelli p. 242 -bus et venatoribus. VVLG. II reg. 2, 18 Asael -r velocissimus fuit (κοῦφος τοῖς ποσὶν). II par. 30, 6 perrexerunt ... -es cum epistulis (τρέχοντες). 30, 10. Esth. 3, 13 per -es regis (βιβλιαφόρων). Iob 9, 25 dies mei velociores fuerunt -e (δρομέως). Ier. 2, 23 -r levis explicans vias suas. II Macc. 3, 28 cum multis -bus et satellitibus (πολλῆς παραδρομῆς). AVG. civ. 5, 26 iocantibus ... -bus. serm. 169, 15, 18 (*in imag.*) melius it claudus in via quam -r praeter viam. MART. CAP. 1, 25 licet hic -r (*Mercurius*) Apollinei plerumque axis celeritate vincatur. CORIPP. Iust. 2, 294 praenuntius ante signa dedit -⟨r⟩. 3, 160 turba decanorum, -um, in rebus agentum (COD. Iust. 12, 59, 10, 5 decanorum partis Augustae, -um partis Augustae). GREG. M. moral. 9, 46 -is quippe officium est secutura nuntiare. GEST. Pilati 1, 2 advocans ... Pilatus -em (τὸν κούρσωρα). CARM. epigr. 618, 5 nuntius Augusti velox pede -r ⟨ut aura⟩. CORP. III 2007 (*Salonis*) Aurelio Euticiano ... ex -e pravato (*i.* probato). VI 8800 L. Sep. Aug. lib. ... praep(ositus) -um. 8801 Ti. Cla(u)dius Crescens Actes l. -r. 9316 collegius -um. 10165 Tigridi -i ludi magni. 33944 -r et supra -es factionis prasinae (*cf.* 33950). INSCR. Notiz. degli scavi 1902 p. 555 (*Romae*) scriba -um. CORP. VIII 12904 doctor -um. 12905 collegium -um et Numidarum. 24686 Felix Caesaris n(ostri) -r ser(vus) pius. XIII 3690 (*Treveris*) Vrsacius -r dominicus. 5702 -r ret. PAPYR. Marini 114, 107 (*a. 539*) ⟨Se⟩rapio vir st(renuus) de scrin(ariis) curs(orum). 115, 1, 15 Reparatus ... praepositus -um domnicorum. COD. Iust. 1, 27, 1, 31 (*a. 534*) in schola -um. METROL. p. 138 mensurae, quae ad viatores seu ad -es pertinent. LYD. mag. 3, 8 κούρσορες ... οἱονεὶ ταχυδρόμοι. b *de certamine cursus*: RHET. Her. 4, 46, 59 defatigatus -r integro facem ... tradit (*cf.* LVCR. 2, 79 [*in imag.*] quasi -es vitai lampada tradunt. HYG. astr. 2, 15). 4, 47, 60 in -e tantum velocitatis esse oporteat, ut efferatur ultra finem. VARRO ling. 5, 11 corpus est ut -r, locus stadium qua currit (CIC. Tusc. 2, 56 ut in stadio -es exclamant. HIER. epist. 78 mans. 18 in *stadio* ... -um velocitas comprobatur. tract. in psalm. I p. 241, 25 alii *athletae* ... sunt -es, hoc est qui -unt in stadio). VARRO ling. 5, 94 -r, natator, pugil (8, 15 QVINT. inst. 2, 8, 7. ARNOB. nat. 2, 38 -es ... pugiles quadrigarios grallatores funiambulos praestigiatores). CIC. div. 2, 144 -r ad Olympia proficisci cogitans. FAST. ann. Iul. Praen. Apr. 25 (Corp. I^2 p. 236) ludi -bus maioribus minoribusque fiunt (*die festo Robigalium*). SEN. contr. 9 praef. 4 -es, quod intra exiguum spatium de velocitate eorum iudicetur, id saepe in exercitationem decurrunt, quod semel decursuri sunt in certamine. SEN. dial. 1, 4, 13 agricolis manus tritae, ... agilia sunt membra -bus. 7, 17, 4 (*in imag.*) vestris quidem pedibus comparatus, debiles, -r sum. benef. 5, 3, 1 -r cretam prior contigit. epist. 78, 20 -is moratur pedes *morbus*. 83, 5 quod raro -bus evenit, hieran fecimus (*i. neuter vicit*). SVET. Aug. 43 in circo aurigas -esque et confectores ferarum ... produxit. HYG. fab. 170 p. 34, 9 quibus ludis (*qui vocantur* ἀσπὶς ἐν Ἄργει) -bus corona non datur, sed clipeus. MACR. sat. 5, 7, 4 -um certamen utrobique (*apud Homerum et Vergilium*) simile. c *i. q. praecursores, satellites ante currum vel lecticam incedentes*: SEN. epist. 87, 9 aliquem ex his trossulis in via [divitibus] -es et Numidas ... agentem. 123, 7 ut illos Numidarum praecurrat equitatus, ut agmen -um antecedat (MART. 12, 24, 7 non rector Libyci niger caballi succinctus neque -r antecedit. PETRON. 28 praecedentibus phaleratis -bus quattuor). MART. 3, 47, 14 nec feriatus ibat ante carrucam, sed tuta faeno -r ova portabat. IVV. 5, 52 tibi pocula -r Gaetulus dabit. SVET. Nero 30 phalerata Mazacum turba atque -um. VOPISC. Aurelian. 49, 7 -es eo habitu, quo ipse habebat, senatoribus concessit. d *usu singulari*: TRAG. inc. 251 agite, o pelagi -es, (*i. nautae*) cupidam in patriam portate. TITIN. com. 184 cammensem -em ... pro pistore dixit (*i. qui molam currendo circumagit*).

2 *de bestiis et rebus*: APVL. apol. 21 ut sit *equus* aequabilis vector et -r pernix. HIER. in Ier. 2, 24 p. 851 caprea levis, quam nos genere communi '-em' diximus significantiusque Aquila ... δρομὰς κούφη. RVFIN. gramm. VI 559, 17 dactylus aut spondeus inest vel -r iambus (*syn.* celer).

f. **curs(t)rix**, -īcis. PRISC. gramm. III 463, 15 nemo ... dicit pransrix -x tonsrix propter asperitatem pronuntiationis (371, 4. ISID. orig. 10, 2. *cf. l. 53*), *sed* CHAR. gramm. I 44, 12 tonsor tonsrix *dicendum ut* fossor fossrix cursor -x. NON. p. 150 ita tonstrix, ita inpulstrix, ita curstrix (curitrix *vel* curatrix *codd.*).

deriv.: cursorius. *comp. graec.*: πρωτοκούρσωρ (MALALAS p. 352, 3).

cursōrius, -a, -um *a* cursor *vel* currere. cursuriae: EDICT. imp. Diocl. 9, 14. 1 *-us terminus vel spatula apud* GROM. *de terminis minoribus intra maiores agrum finientes certis spatiis positis (cf. Rudorff, Feldmesser II 274)*: GROM. p. 309, 26 terminus si ungulam equi sculptam habuerit, -um significat. p. 241, 9. 250, 20. 309, 26. 320, 11. 337, 23. 338, 1 *sim. saepius*. p. 240, 5 -as spatulas vel metas. p. 250, 29 *saepe*. *hinc. subst. n.* **cursōrium**, -ī *apud* GROM. *i. via cum limite currens, per quam termini cursorii disponuntur*. GROM. p. 342, 1 lapis non dolitus in -o positus. p. 342, 7. 344, 19. 345, 10 tubulum in modum -i. p. 346, 1 si termini ... in quadrifinio et in -o positi sunt. p. 346, 30 in trifinio an in -o. p. 349, 9 *aquarum ductuum* putea aliquotiens in -o a terminibus demonstrantur. 353, 12 in -is eorum terminorum. 2 *subst.* **cursōria**, -ae *f.* EDICT. imp. Diocl. 9, 14 ⟨Gal⟩licae -ae par τροχάδια ⟨κο⟩υρσώρια (*in recensu solcarum*). SIDON. epist. 1, 5, 3 Ticini -am (sic navigio nomen) escendi (*de ellipsi v. Wölfflin, Archiv 9 [1896] 291*).

curs(t)rīx *v. l. 56*.

cursuālis, -e *a* cursus. *i. q. ad cursum publicum pertinens*: COD. Theod. 7, 1, 9 (*a. 367*) c⟨um⟩ propriis animalibus eo usque veniendum est, ubi obsequium -e succedit. 8, 5, 64 (*a. 403*, = COD. Iust. 12, 50, 19) pro equorum -ium solemni ratione (CASSIOD. var. 4, 47, 1. 5, 5, 2). SYMM. epist. 2, 46, 3 si -ium praepositorum avaritia

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

retardantur *nostri*. AMM. 27, 4, 8 proxima Arethusa -is (cures uales *codd., em. Haupt*) est statio. CASSIOD. var. 4, 47, 6 ut -is tractus inde habeat remedium. 5, 5, 1 ut paene quicquid in republica geritur, -i ministerio compleatur.

cursūra, -ae *f.* [*cf. c.* currere, cursus. *Th.*]. NON. p. 198 -a feminino *genere*. *i. q. cursio*: PLAVT. Asin. 327 me ex -a anhelitum etiam ducere. Cist. 380 ad cubituram ... magis sum exercita fere quam a⟨d⟩ -a⟨m⟩ (Most. 862 exercent sese ad -am). Merc. 120 quid illuc est quod ille tam expedite exquirit -am sibi (Trin. 1006 -am incipit). Trin. 1016 *gurgulio* hunc hominem -am docet. AMM. 24, 2, 8 auxiliares ad -am levissimi. *speciatim de certamine cursus*: PLAVT. Bacch. 67 (*vers. spur.*) pro -a dedecus *capiam*. Stich. 306 [ad] -am meditabor [me] ad ludos Olympios. *de bestiis*: VARRO rust. 2, 7, 15 equi[s] ... alii sunt ad rem militarem idonei, alii ad vecturam, ... alii ad -am. APVL. Socr. 23 p. 173 sit *equus* ad speciem honestus et ad -am vegetus et ad vecturam validus.

cursūrius *v.* cursorius.

*__cursus__, -ūs *m. a* currere. cursum *nomin.*: CARM. epigr. 429, 5. curso *abl.*: INSCR. christ. Hisp. 158. cursos *acc.*: MEROB. poet. 177. *pluralis poeticus legitur inde a* VERG. GLOSS. δρόμος. navigatio. iter. -us aquae ῥεῦμα. aestus aquae. *legitur inde a* PLAVTO. [*val.* curs, *it.* corso, *francog.* cours, *hisp.* coso. *M.-L.*]

I *proprie i. motus citatus*: A ***de hominibus***: 1 *de cursu pedum* (*cf.* ISID. orig. 18, 20 -us a velocitate crurum vocatur. est enim -us velocitas pedum): a *generatim*: -u *adverbialiter positum*: LVCR. 2, 323 legiones ... loca -u camporum complent. CIC. Att. 9, 9, 1 (*in imag.*). SALL. Iug. 91, 4 pedites -u tendere ad Capsam (VERG. Aen. 2, 321 LIV. 33, 33, 1 VELL. 2, 70, 2. LIV. 31, 24, 2 contendit. CVRT. 4, 12, 24). VERG. Aen. 2, 399 litora -u ... petunt (8, 221. 9, 478 OV. fast. 4, 234). 2, 736 avia -u dum sequor (SEN. epist. 22, 4 STAT. Ach. 2, 112. HOMER. 940 insequitur. COMM. instr. 1, 11, 14 consequi). 5, 265 -u palantis. 11, 719 virgo ... transit equum -u (SIL. 11, 137. VVLG. II Macc. 14, 45 pertransiit [δρόμῳ]. OV. fast. 4, 468 praeterit. HOMER. 812. LIV. 2, 30, 13 ierant. 2, 65, 3 subeunt. 7, 23, 9). LIV. 4, 33, 2 multitudo ... -u in hostem ruit (SEN. dial. 9, 3, 3). 9, 13, 2 -u in hostem feruntur. 33, 8, 7 -u ad hostem vadit (PLIN. nat. 2, 23). 33, 18, 15. 37, 29, 4. SEN. Phoen. 433 fugit. CVRT. 6, 1, 12 emensus -u ... spatium. SEN. nat. 3, 18, 2 -u advehebatur *piscis*. LVCAN. 1, 183 Caesar -u superaverat Alpes. 4, 153. SIL. 2, 162 praeceps ... -u egerat. IVST. 11, 8, 2 quingenta stadia ... *Alexander* -u fecit. AVSON. 157, 8 freta -u transilio. *nota*: IVL. VAL. 1, 9 ex -u (*i. cursim, propere*) quidam rem ... nuntiat. GREG. TVR. Mart. 3 pr. dolorem recessisse cum -u. *adduntur adiectiva*: VEG. mil. 1, 27 -u alacriore (*opp.* militaris gradus). GERM. 131 alite -u. OV. met. 11, 347 -u festinus anhelo advolat (STAT. Theb. 9, 222. 10, 686 SIL. 8, 89 AMM. 16, 12, 59. 18, 8, 11). FIRM. err. 7, 3 celeri -u ... nuntiavit (AMM. 16, 12, 45. 17, 1, 3. 18, 6, 10. 21, 13, 6. 26, 10, 3. 31, 12, 7). SEN. Phoen. 393 -u citato miles ... ruit (SIL. 5, 533 IVST. 2, 9, 11. 11, 15, 3. 14, 6, 4. LIV. 35, 29, 6 paulo concitatiore -u. CAES. Gall. 2, 26, 3 -u incitato. SEN. Phaedr. 395 -bus ... citis [AMM. 16, 12, 36 cito ... -u]. FRONTO p. 4, 4 N. -u concito [AMM. 16, 12, 55. 29, 6, 13. 31, 5, 9]. SEN. Phoen. 28 -u incito. *cf.* CAES. civ. 1, 70, 4 magno -u concitatos. VERG. Aen. 12, 902 -u concitus. OV. met. 3, 711 fast. 4, 461. CAES. civ. 1, 79, 4 incitati -u. 3, 46, 5 BELL. Alex. 20, 5). LIV. 22, 15, 8 continenti -u. 2, 59, 9 dissipato -u. 1, 37, 4 effuso -u (2, 50, 6. 2, 65, 6. 6, 24, 5. 6, 29, 3. 7, 15, 5 *al.* PLIN. epist. 6, 20, 11. AMM. 19, 11, 11. 22, 7, 3. 25, 10, 6. 29, 6, 7). LIV. 24, 26, 12 eo -u se ... proripuerunt (26, 12, 2. 31, 21, 6. 42, 16, 1. CAES. civ. 2, 35, 4 eodem -u. BELL. Alex. 30, 4 LIV. 44, 2, 12). STAT. Theb. 11, 239 exanimi ... -u. APVL. met. 8, 6 -uque bacchata furibundo. 8, 13 -u furioso proripit se. LVCAN. 10, 460 incerto ... -u. AMM. 24, 1, 5 incohibili -u. ENN. ann. 479 ingenti vadit -u (LIV. 36, 21, 6 STAT. *p. 1530, 17*). RVFIN. hist. mon. epilog. 8 p. 462B -u intento. VAL. CEM. hom. 2, 3 levi -u. SIL. 1, 459 lymphato -u (8, 153). CAES. Gall. 3, 19, 1 magno -u (7, 48, 1 civ. 1, 70, 4 BELL. Alex. 20, 5 SEN. epist. 17, 1 SIL. 16, 82. LIV. 26, 46, 3 quanto maximo -u poterant. CVRT. 3, 8, 16. 4, 13, 36. *cf. p. 1531, 75*). VERG. Aen. 11, 702 nullo iam -u evadere pugnae. LAVS Pis. 182 obliquis fugientem -bus. VAL. FL. 3, 548 pari ... -u. SIL. 2, 248 pernici ... -u (15, 209). LIV. 27, 48, 12 praecipiti -u (VELL. 2, 1, 1 [*in imag.*] LVCAN. 2, 706. 7, 336. 496 SIL. 15, 520 CLAVD. rapt. Pros. 2, 311). AMM. 23, 3, 5 praestricto -u. STAT. Theb. 5, 612 prono ... -u. AMM. 23, 3, 1 -u propero. SIL. 10, 26 propinquo insequitur -u. VERG. Aen. 7, 676 -u rapido (12, 683 SIL. 2, 233. 8, 130. 222 TREB. Gall. 7, 4. RVFIN. Orig. in cant. 1 p. 94A rapido -u et tota properatione festinat [*opp.* lento gradu]. SVLP. SEV. Mart. 14, 2). LIV. 29, 7, 10 fugae simili -u. MAR. VICTOR aleth. 1, 145 (*in imag.*) sollicito ... transmittere -u. LVCAN. 4, 32 subito ... -u. OV. met. 1, 525 timido ... -u. STAT. Theb. 10, 212 toto ... -u. SIL. 2, 214 trepido ... -u. AMM. 19, 6, 7 valido -u. HIRT. Gall. 8, 15, 6 vehementissimo -u. AMM. 26, 7, 2 vivacissimo -u. PHAEDR. 5, 8, 1 -u volucri (SIL. 7, 116). *nota de re personata* (*cf. p. 1531, 26 et 1533, 4*): CIC. rep. 2, 30 progredientem rem publicam atque in optimum statum naturali quodam itinere et -u venientem. fin. 1, 37 de omnium virtutum -u ad voluptatem. Tusc. 2, 58 ex hoc -u atque impetu animorum ad veram laudem. 4, 1 progressio admirabilis incredibilisque -us ad omnem excellentiam. Lael. 63 sustinere ut -um sic impetum benevolentiae. phil. frg. V 97 quo magis *animi* fuerint semper in suo -u id est in ratione et investigandi cupiditate. OV. epist. 5, 121 in -u *furendi* (rem. 119 furor in -u est. SEN. clem. 1, 19, 5 ne nunc quidem illi *furori* -us tutus est. LVCAN. 1, 255 -umque furoris Teutonici). OV. met. 9, 152 in -us animus varios abit (*sc. incertus consilii*). 10, 401 fortuna ... sospes et in -u est (EPIST. Sapph. 59 fortuna ... manet in -u ... suo. LVCAN. 2, 567 caeco trahis omnia -u. MART. CAP. 1, 11). OV. met. 13, 508 in -uque meus dolor est (Pont. 4, 11, 18). rem. 430 in -u qui fuit, haesit amor. fast. 6, 362 spes erat in -u. Pont. 2, 7, 17 fata liquet coeptos servantia -us per sibi consuetas semper itura vias. SEN. Herc. f. 178 properat -u vita citato (dial. 6, 5, 5 secundo -u vita procedit. epist. 114, 4). 1081 mens repetat pristina -um *Herculis furentis*. benef. 6, 33, 2 quae dedit casus ... maiore -u fugere quam veniunt. epist. 115, 17 *felicitas* -u venit. LVCAN. 3, 391 belli praecipitem -um. STAT. silv. 4, 8, 36 ingenti non venit nuntia -u littera. QVINT. inst. 2, 13, 10 -um habent quaedam et impetum, sedent alia vel incumbunt (*de actu oratorum*). PLIN. epist. 4, 12, 7 laudis suae spatio et -u et peregrinatione laetetur. TRAIAN. Plin. epist. 10, 9 -um erga me pietatis tuae. HIL. in Matth. 14, 7 voluptas ... per omnia Israelis gaudia totis illecebrae suae -bus efferebatur (*de Herodiadis filia saltante*). psalm. instr. 18 ad ea ... fidei se nostrae -us extendat et in his nullo ulteriore procursu ... requiescat. AVG. civ. 13, 10 *tempus vitae* -us *est* ad mortem. PROSP. carm. de ingrat. 333 affectum, cuius comitetur gratia -um. ALC. AVIT. epist. 50 p. 79, 9 -us nostrae devotionis. *de partibus corporis*: CIRIS 171 multum illi *Scyllae* incerto trepidant vestigia -u (SIL. 7, 719 vestigia -u ... celeret ... pastor). VERG. Aen. 5, 67 quique pedum -u valet (7, 807 SOL. 56, 9. PLIN. nat. 32, 7 ad -um veloces ... pedes). Aen. 12, 747 genua impediunt -umque recusant (STAT. Theb. 5, 544 facilem ... negantia -um ... genua). SEN. dial. 1, 6, 9 haustus ignis -um animae remeantis interscidit (9, 2, 4 animus semper aequali secundoque -u eat. epist. 78, 8 spiritus naturali prohibitus -u). SIL. 13, 194 (*hendiadys*) -u plantaque volucri praestabat Laurens (HOMER. 1008 -u pedibusque ferocem Merionem). 16, 500 (*de volante*) Cyllenida plantam aetherio nexis -u talaribus ire. STAT. Theb. 9, 259 (*de nando*) laceri pronis volvuntur -bus artus.

iuncturae: *accus. ex verbis pendens*: PLAVT. Capt. 776 ad senem -um capessam (SIL. 12, 267). Cist. 534 -um huc contendit suum (VERG. Aen. 5, 834 *cf.* GLOSS. IV 436, 39. Aen. 12, 909 avidos extendere -us [*cf.* δρόμον ὠκὺν ἐκτανύειν]. SIL. 9, 216 tende in Capitolia -um. 10, 73. 17, 589 CLAVD. 20, 466. 28, 291). TER. Phorm. 848 -um quom instit[u]eris. ACC. trag. 123 matutinum -um huc celeranter rapit (LVCAN. 5, 403 STAT. Theb. 5, 591). 456 cave lassitudo poplitum ⟨tuum⟩ -um levet. CIC. nat. deor. 2, 60 di ... feruntur moderanturque -us. orat. 4 (*in imag.*) teneat ... eum -um quem poterit (AMM. 18, 6, 15. *cf. p. 1532, 71*). CAES. civ. 3, 93, 1 -um represserunt. OV. met. 5, 610 tolerare diu -us ... non poteram (*sc. Arethusa*). LIV. 44, 26, 3 peditum ... iungentium -um equis. VAL. MAX. 7, 4, 5 cum alio -um direxisset (SEN. dial. 10, 2, 2 APVL. met. 10, 34 ANNIAN. Chrysost. hom. 3, 4. *adde*: CVRT. 5, 13, 10 ita -um regebat *exercitus*). SEN. Phaedr. 1001 celerem citatis passibus -um explicans. PETRON. 23, 2 pede tendite, -um addite. VAL. FL. 6, 270 adversas collatis -bus hastas coniciunt. SIL. 5, 630 vagos -us ad litora vertit. 7, 568 rupitque in proelia -um *militum dictator*. 8, 89 anhelum rettulit in thalamos -um *Dido*. 15, 575 -us ... aequare sequendo. IVV. 15, 77 -um praecipitans. SVET. Otho 6 cum descendisset *lectica* -umque cepisset. FLOR. Verg. p. 185 flecto -um. PANEG. 10, 5 (*in imag.*) maturiorem -um instituistis. AVG. serm. ed. Mai 72, 2 rotatis -bus sua colla inflectens (*de diabolo serpente*). ANON. Vales. 9, 40 *Zeno Isauricus* -um velocissimum ... haberet (*i. cursu plurimum valeret*). *ablat. ex verbis pendens*: PLAVT. Poen. 530 vinceretis cervom -u (QVINT. decl. 272 p. 117, 2 CLAVD. 7, 47). CAES. Gall. 2, 23, 1 -u ac lassitudine exanimatos. VERG. Aen. 12, 775 prendere -u. LIV. 1, 25, 11 fessum -u ... corpus (2, 30, 13 SIL. 10, 154 TAC. hist. 3, 18. CAES. Gall. 7, 48, 4 defatigati. PETRON. 6 fatigatus). 31, 36, 8 equitem ... pedites -u aequare poterant (31, 37, 10 STAT. Theb. 5, 443. SEN. dial. 5, 29, 1 exaequat). 42, 66, 4 turbata -u *phalanx*. SEN. epist. 90, 31 -u omnes anteibit (HOMER. 710 praecederet). LVCAN. 2, 653 primo tot moenia -u (*i. incursu*) rapta. SIL. 12, 558 -bus actae ... pubi. QVINT. inst. 10, 3, 6 in certamine saliendi ... ad illud, quo contenditur, spatium -u ferantur. *praeterea notabiliora haec*: PLAVT. Curc. 282 ne quem in -u ... offendam (Epid. 200 [Capt. 801]. OV. met. 3, 199 -u ... in ipso. *cf.* VAL. FL. 6, 606 -u ... ardescit ... iubae ... sidus *Iasoni*. IVV. 3, 253 servulus ... -u ventilat ignem). CIC. Att. 10, 18, 2 si quid ex -u (*i. ex itinere*). HIL. in Matth. 11, 3 cum ... se dominus ... miraculis prodidisset, claudorum -u (*notione attenuata eundi*). NICET. spir. 2 p. 20, 8 te quasi recto -u deducit in foveam. *additur praepositio*: CIC. Phil. 13, 20 ex eo non iter, sed -us et fuga in Galliam. Att. 8, 11, 7 Caesaris hic per Apuliam ad Brundisium -us. 10, 4, 10 mihi -us in Graeciam per tuam provinciam est. epist. 12, 6, 2 omnis omnium -us est ad vos. LIV. 1, 29, 2 -us per urbem armatorum. 5, 42, 3 vagosque per vias omnes -us. 7, 26, 6 Romanorum -us ad victorem etiam ocior

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

fuit. VAL. FL. 2, 400 subitos per litora -us. DICT. 3, 16 repente -us (*i. concursus*) trepidantium fieret in eundem locum.

b *speciatim:* *α de certamine cursus* (*cf.* CATVLL. 64, 340 victor certamine -us. OV. met. 10, 560 SEN. benef. 2, 25, 3. VERG. Aen. 5, 596 hunc morem -us atque haec certamina. QVINT. decl. 308 p. 213, 9 in ⟨con⟩tentione -us): PLAVT. Bacch. 428 ibi -u luctando hasta disco pugilatu pila saliendo sese exercebant (*cf.* Most. 152 CIC. leg. 2, 38 off. 1, 107 CAPITOL. Aur. 4, 9 LAMPR. Alex. 30, 4). PACVV. trag. 73 concertare ac dissentire partem da -um aequiter. COM. pall. inc. 43 (*in imag.*) modo pueros modo adulescentes in -u a tergo insequens necopinantes assecuta est *senectus.* VARRO rust. 3, 16, 9 (*in imag.*) nunc -u lampada tibi trado (*cf.* RHET. Her. 4, 46 STAT. silv. 4, 8, 50). CIC. Phil. 14, 18 ut ... -us -u, sic in viris fortibus virtus virtute superatur. de orat. 1, 147 (*in imag.*) iam pridem estis in -u. SALL. Iug. 6, 1 -u cum aequalibus certare (*cf.* hist. frg. 2, 19 PLIN. paneg. 81 SVET. Dom. 4 DICT. 3, 19). VERG. Aen. 5, 291 rapido contendere -u (OV. met. 4, 303 PAVL. FEST. p. 99 STAT. Theb. 6, 828). VERG. catal. 9, 26 quae (*Atalanta*) volucrem -u vicerat Hippomenen (MART. 4, 19, 8 SEN. apocol. 12. OV. met. 8, 311 -u invictus Echion. 10, 570 victa ... -u. LIV. 9, 16, 13 victorem ... -u omnium aetatis suae fuisse ferunt *Papirium Cursorem*). VERG. Aen. 5, 362 ubi confecti -us *sunt.* OV. epist. 15, 263 praemia -us. met. 10, 638 solitos poscunt -us. 10, 672. MELA 2, 5 Achilles ... se ac suos -u exercitavisse memoratur. ideo dicta est dromos Achilleos. SIL. 16, 460 cui proxima gloria -us. STAT. Theb. 6, 630. 643. MART. 12, 36, 11 -u pedibusque gloriari. PLIN. epist. 8, 20, 7 (*res person.*) *insulae natantes* quasi -um certamenque desumunt. TERT. spect. 18 vanos -us et iaculatus et saltus *in stadio.* DICT. 3, 19 -u in armis ... Diomedes praevaluit. PELAG. in I Cor. 9 p. 745[B] stadii -um. ZACCH. 3, 9 (*in imag.*) *ne* ad propositum contendens brabium -um propositi ferventis retardes. *translate apud christianos de vita religiosa degenda:* ITALA (codd. d. e. g. Tert. scorp. 13) *et* VVLG. II Tim. 4, 7 -um consummavi (τὸν δρόμον τετέλεκα. *cf.* AMBR. bon. mort. 3 apol. Dav. II 2, 6 qui consummare certamen pium gestiunt et currere -um salutis. POMER. 3, 4, 2 consummare nostri certaminis -um). FILASTR. 128, 7 in ipso -u bonorum operum (VVLG. Ier. 22, 17 ad calumniam et ad -um mali operis. GREG. TVR. glor. conf. 2 impletoque operis boni -u). RVFIN. Basil. hom. 2, 8 omnem habeat impetum vel conatum ad superioris viae -um. VVLG. act. 13, 25 cum impleret ... Ioannes -um suum (δρόμον). 20, 24 consummem -um meum. CHROMAT. beat. 9 universo -u completo. PETR. CHRYS. serm. 166 p. 635[B] qui nos quadragenariis ieiuniorum -bus evocat. *β de exercendo corpore:* CIC. Tusc. 5, 98 labor in venatu, sudor, -us ad Eurotam. Cato 58 natationes atque -us. MANIL. 5, 448 alacres -us campoque volantia membra. SEN. epist. 95, 18 aut -u defatigati aut venatu aut tellure versanda. *valetudinis causa* (*cf. p. 1533, 38. 67*): CELS. 1, 2 commode ... exercent clara lectio, arma, pila, -us, ambulatio. 1, 3 -us, multa ambulatio. 3, 25. 4, 3. SEN. epist. 15, 4 -us et cum aliquo pondere manus motae. PLIN. nat. 28, 90 -u id digerant. *de militibus:* CIC. Tusc. 2, 37 ille -us concursus clamor quanti laboris est. VEG. mil. 1, 4 deinde militaris alacritas, saltus et -us ... temptandus est. 1, 9 quicquid addideris *ad gradum,* iam -us est. 3, 4 -u etiam et saltu ... imbuendi. 3, 14. *γ de venatu:* VERG. georg. 3, 409 saepe etiam -u timidos agitabis onagros (Aen. 7, 478). Aen. 5, 258 iaculo cervos -uque fatigat. HOR. epist. 1, 18, 51 -u superare canem. SEN. Phaedr. 110 consequi -u feras. OCTAVIA 409 sequi. *δ de cursore:* LIV. 31, 24, 4 ingens die uno -u emetientes spatium *hemerodromos.* PLIN. nat. 11, 205 *lien est* peculiare -us impedimentum. COMM. instr. 2, 31, 12 aut operam praebe aut -um iussu potentis. *ε de cursu victoris* (*cf.* CVRT. 4, 2, 17 -um victoris): CIC. Marcell. 5 *disiunctissimae terrae* tuis (*Caesaris*) non dicam -bus, sed victoriis lustratae sunt (VAL. MAX. 5, 1 ext. 1 *Alexander* omnes gentes infatigabili -u lustrat). LVCAN. 5, 335 Caesaris ... -us. SIL. 13, 764 tellure vagus qui (*Alexander*) victor in omni -u signa tulit. AMM. 16, 1, 4 bellorum gloriosis -bus Traiani simillimus *Iulianus.* 25, 4, 14 victoriosis -bus difficultates superstaret immensas.

2 *de alia ratione movendi:* **a** *equitando:* CAES. Gall. 6, 37, 1 Germani equites ... eodem illo, quo venerant -u. BELL. Afr. 14, 3 -u renovato. 15, 1 equites ... pilum ... -u facile vitabant. 18, 4 Caesaris ... equites iumenta ... ad insequendum hostem perseverandumque -um tardiora haberent. VERG. Aen. 4, 157 iamque hos -u, iam praeterit illos *Ascanius.* 10, 869 -um in medios rapidus dedit. OV. met. 12, 477 (*de centauro*). LIV. 10, 5, 7 emissus eques libero -u in hostem invehitur. 10, 11, 1 ab rapido -u circumagendo equo effusus. 24, 21, 4 quanto maximo -u poterant. MANIL. 5, 100 non ulla tulit vestigia -us. VAL. MAX. 7, 3 ext. 2. SEN. Phaedr. 464 -bus domitent equos. CVRT. 4, 16, 21 inhibuere -um (5, 13, 13. APVL. flor. 21 p. 100 cohibent). 5, 13, 12 calcaribus subditis effuso -u eunt. 9, 9, 25 equites ingenti -u refugere. LVCAN. 8, 472. PLIN. nat. 2, 209 quaedam ... terrae ad ingressus tremunt, sicut ... iugera ferme ducenta equitantium -u. SIL. 4, 319 texunt alterno glomerata volumina -u *Poeni Romanique equites.* 7, 654. 9, 243 Numidis circumvolitare vagosque ferre datur -us. STAT. silv. 5, 2, 115 tendentem -us. Theb. 11, 518. IVST. 15, 3, 11 solus *Lysimachus Alexandro* ... -u comes fuit. *de certamine:* VERG. Aen. 5, 667 -us ut laetus equestres ducebat *Ascanius.* MANIL. 5, 89 leget in longo per -us praemia circo.

b *curru:* CIC. S. Rosc. 97 quid hic incredibilis -us ... significat. VERG. Aen. 5, 738 torquet medios nox umida -us. SEN. dial. 9, 2, 13 flectamus -um ad urbem. SIL. 2, 81 fumantem rapidis quatiebat -bus axem. STAT. silv. 4, 3, 32 nec -us agiles *erant.* SOL. 30, 7 praetervecti percitis -bus (curribus *A*). HYG. astr. 2, 14 *Triptolemus* primus omnium una rota dicitur usus, ne -u moraretur. *de certamine* (*cf.* OV. ars 1, 629 inter rapidi certamina -us. SEN. dial. 9, 9, 3 in -u ... circique certamine. PLIN. epist. 9, 6, 2 in ipso -u medioque certamine): VERG. georg. 3, 20 cuncta mihi ... -bus et crudo decernet Graecia caestu. HOR. ars 412 optatam -u contingere metam. PROP. 2, 25, 25 infecto deposcit praemia -u. OV. am. 3, 2, 5. met. 2, 62 non agat hos -us. GERM. 100 (*in imag.*) medio mihi -u stabunt quadrupedes. SEN. Phaedr. 449 (*in imag.*) tristem iuventam solve, nunc -us rape, effunde habenas. LAVS Pis. 54 effusos in gyrum carpere -us. QVINT. inst. 9, 2, 78 qui -u parum valent. SVET. Nero 22 ad totius diei -um greges ducere. PORPH. Hor. epist. 1, 14, 9 (*in imag.*). PANEG. 6, 12 (*in imag.*) ut habenas male creditas et -um devio rectore turbatum reciperet rursumque dirigeret.

c *navigando* (*cf.* CIC. Planc. 96 maritimos -us. prov. 31. epist. 13, 68, 1 -us navigationum tuarum. OV. met. 11, 446 pelagi ... -us. GERM. 114 maris -us. PHAEDR. 4, 22, 7 -u pelagi⟨o⟩. VAL. FL. 1, 483 aequoreos ... -us. PLIN. nat. 2, 179 navigantium ... -us): CIC. carm. frg. 29, 3 est transvectus caerula -u (παρήλασε. *cf.* AVSON. 297, 20 advehitur). Att. 15, 12, 1 erat (*i. versabatur*) animus in -u. epist. 10, 1, 1 de meo -u. 12, 25, 5 (*in imag.*) prospero -u (LIV. 30, 24, 7. 33, 49, 5 PLIN. nat. 2, 101 FRONTIN. strat. 2, 13, 11 PORPH. Hor. epist. 1, 18, 87 SVLP. SEV. dial. 1, 6, 1. *cf.* CIC. rep. 5, 8 -us secundus [Att. 8, 11, 1 LVCAN. 4, 435 VAL. FL. 2, 612 STAT. silv. 3, 4, 3]. VERG. georg. 1, 40 facilem -um. HOR. carm. saec. 40 sospite -u. OV. met. 15, 13 felici ... -u. VAL. FL. 4, 83 placido ... -u. SIL. 17, 211 MART. 10, 104, 3. SIDON. epist. 1, 5, 5 -u dexteriore). CIC. ad Brut. 1, 15, 5 in medio Achaico -u (Lael. 85 CAES. Gall. 5, 13, 3 LIV. 36, 45, 5. 37, 12, 12 PLIN. nat. 6, 86. OV. epist. 16, 203 -bus in mediis. *cf.* CIC. off. 3, 121 e medio -u [LIV. 37, 27, 3]). CIC. Phil. 2, 76 ex ipso -u (LIV. 44, 19, 1 ex -u). nat. 3, 89 in eodem -u (de orat. 3, 7 in ipso -u. VELL. 2, 43, 2 quo ... in -u. BELL. Afr. 63, 1 in -u). VERG. Aen. 1, 157 litora -u ... petere (3, 253). 1, 534 hic -us fuit (*cf.* SERV. *ad l.* GLOSS. IV 444, 32). 3, 116 nec longo distant -u. 3, 200 excutimur -u (*de navis tramite cf. infra l. 71 et* OV. Pont. 3, 1, 27 ab omni devia -u. VAL. FL. 8, 180 -u quem fabor eundum est. *de gubernando:* VAL. FL. 2, 49 me ... Tritonia -us erudiit. 5, 14 quem -us penes). VERG. Aen. 3, 454 vi -us in altum vela vocet (*i. secundus, cf.* OV. met. 8, 3 EPIST. Sapph. 214 VAL. FL. 3, 614). 3, 507 unde iter Italiam -usque brevissimus undis (CVRT. 10, 1, 18 brevis. PLIN. paneg. 31. *cf.* CIRIS 462 longo. PANEG. 11, 7 longissimo). 6, 338 Libyco ... -u. CVLEX 345. OV. epist. 2, 14 nec tenuit -us forsitan ille tuos (VAL. FL. 2, 407 -umque tenentibus undis). rem. 812 quo mihi -us erat (*cf.* fast. 3, 583 MELA 2, 44. 3, 61 SOL. 53, 4. 54, 7 DRAC. Orest. 44). LIV. 26, 43, 8 rectus ... -us (PLIN. nat. 12, 88 PLIN. epist. 6, 16, 10 VVLG. act. 16, 11 [εὐθυδρομήσαμεν]. 21, 1). SEN. suas. 2, 1 fallentia -us vada. SEN. Ag. 430 aurata primas prora designat vias aperitque -us (*i. itinera navigationum*), mille quos puppes secent. epist. 70, 2 (*in imag.*) in hoc -u rapidissimi temporis. MELA 2, 104 -u diei totius (PLIN. nat. 2, 201. 4, 94). PETRON. 109 tranquillitas intermiserat -um. STAT. silv. 5, 3, 237 (*in imag.*) labat incerto mihi limite -us (*de carminibus pangendis. cf.* HIER. epist. 1, 2, 2 spiritu sancto -um prosequente. *cf.* HOMER. *l. 82*). PANEG. 7, 18 effuso ... -u. COD. Theod. 13, 5, 6 (*a. 334*) ut ... *navicularii* iuges -us agnoscerent et exiguos implerent. HIL. trin. 1, 37 (*in imag.*) -um praedicationis (8, 2). HIER. epist. 22, 38, 1 (*in imag.*) nec Phygelo et Alexandro faciente naufragium ceteri a -u fidei substiterunt (PELAG. in Gal. 5 p. 819[C] PETR. CHRYS. serm. 119 p. 525[A]. *cf.* PELAG. in Eph. 4 p. 832[D] a recto fidei -u. PS. PRIMAS. in Eph. p. 618[A]).

accusat. ex verbis pendens: CIC. Manil. 40 ab instituto -u. Sest. 98 (*in imag.*) -um suum derigere (CAES. civ. 3, 25, 4. NEP. Milt. 1, 5, 6 VELL. 2, 19, 4 VAL. MAX. 1, 5, 6 SEN. epist. 16, 3. 95, 45 IVST. 22, 5, 1. 31, 2, 5 HIER. chron. a. Abr. 1248. VERG. Aen. 6, 350 regebam. CVRT. 7, 9, 6 VAL. FL. 3, 489. PETRON. 114 destinaret. *cf. p. 1536, 28*). CIC. Verr. 6, 89 -um tenere (Sest. 99 Planc. 52 epist. 1, 9, 21 rep. 1, 3 nat. deor. 3, 83 CAES. Gall. 4, 26, 5. 5, 5, 2. 5, 8, 2 VERG. Aen. 3, 686 SEN. dial. 1, 5, 9 epist. 14, 8. 85, 31 PLIN. paneg. 43. *aliter l. 48*). CIC. Att. 3, 8, 2 alium -um petivit. 5, 12, 1 citius ... -um confecimus (CAES. civ. 2, 3, 3 perficit). 10, 7, 3 alios -us videbamur habituri. VERG. Aen. 3, 146 quo vertere -us (LIV. 36, 20, 7. VERG. Aen. 7, 196 advertitis. OV. met. 3, 636. PANEG. in Mess. 55 avertere [LIV. 37, 11, 14]. LVCAN. 5, 574 convertere). VERG. Aen. 3, 430 circumflectere -us (OV. trist. 1, 10, 17 fleximus. PLIN. epist. 8, 8, 4. MELA 3, 59 inflectitur. PLIN. nat. 6, 53). HOR. carm. 1, 34, 4 iterare -us. LIV. 23, 34, 5 quo tenderent -um (VAL. FL. 1, 483. LIV. 37, 31, 5 intenderat). 29, 27, 14 aegre correctum -um. CVRT. 9, 9, 8 -us aestu reverberabatur. HOMER. 1070 (*in imag.*) -u vatis iam ... peracto. ANTH. 718, 25 tute ... transmittere -um. AVIEN. Arat. 920 -bus inceptis. SVLP. SEV. dial. 1, 4, 2 repetere -um.

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

d *volando* (*cf. l. 80 et p. 1530, 36.* NON. p. 251 -us est volatus): CIC. Tusc. 1, 72 duas esse vias duplicesque -us animorum e corpore excedentium. 1, 75. Lael. 14 -um ad deos. phil. frg. IX 12 -um in caelum. VERG. Aen. 4, 196 ad regem -us detorquet *Fama* (STAT. silv. 5, 1, 105 tuas laurus volucri, Germanice, -u Fama vehit. APVL. met. 8, 6). OV. ars 2, 74 -us sustinet usque suos *Daedalus*. met. 2, 721 Cyllenius . . . inclinat -us et easdem circinat auras. 2, 838 solitoque celer delabere -u. 4, 787 longi non falsa pericula -us (*sc. Persei Pegaso vecti*). 6, 709 aerii -us suppressit habenas *Boreas*. MANIL. 5, 577 concitat aerios -us *Perseus*. STAT. Theb. 10, 139 tacito . . . per aethera -u fertur *Somnus*. ORIG. Hier. epist. 124, 4 alias (*animas et rationabiles creaturas*) pernici volare -u propter industriam (*opp.* tardius incedere). CLAVD. 18, 375 rapit caeli per inania -um *diva*. CARM. epigr. 1048, 4 felicem -um perferat ad superos.

e *natando*: OV. epist. 18, 75 ut similis detur tibi (*Leandro*) copia -us. FRONTIN. strat. 3, 13, 6 ut cruribus velut gubernaculis dimissis -um dirigeret *miles*. PS. QVINT. decl. 6, 7 prospero -u cadaver . . . depositum est. *cf. l. 78 et p. 1530, 37.*

B ***de bestiis:*** *imprimis de equis* (*cf.* CIC. Cato 75 -um equorum. QVINT. inst. 9, 4, 113 AVIEN. orb. terr. 1245. OV. met. 14, 354 equi. 6, 226 quadrupedis): PLAVT. Men. 867 -u celeri facite inflexa sit pedum pernicitas (COLVM. 10, 215 [*in imag.*] infreno . . . -u. SIL. 10, 461 rapidum glomerans -um. CLAVD. carm. min. 47, 6 CASSIOD. in psalm. 146, 10. *sim.* HOMER. 735 volucri -u. STAT. silv. 1, 1, 20 nec tardo. LIV. 4, 33, 7 libero. 37, 41, 11 incerto. GELL. 5, 2, 4 vivacissimo. CLAVD. 3, 262 praepete. CASSIOD. var. 11, 14, 1 nimio). CIC. fin. 2, 40 ad -um equum . . . esse natum. VERG. georg. 3, 119 calidum . . . animis et -bus acrem. 3, 193 -bus auras provocet. Aen. 12, 84 -bus auras *anteirent*. OV. Pont. 1, 2, 86 quam . . . libet longis -bus aptus equus. 3, 9, 26 cupidi -us . . . equi. LIV. 35, 11, 8 deformis . . . -us rigida cervice . . . currentium. MANIL. 1, 730 illac Solis equos diversis -bus isse (*cf. sub Ca*). LVCAN. 8, 1, 3 cornipedem exhaustum -u. PLIN. nat. 8, 166 *asturconibus* non vulgaris in -u gradus. 28, 257 infatigabilem -um. NEMES. cyn. 253 longos pratis intendere -us. HIER. epist. 78 mans. 18 (*in imag.*) -us vagi et praecipites *orationis* scripturarum retinaculis dirigendi. VVLG. II Macc. 5, 3 -us equorum per ordines digestos (ἴλας ἵππων διατεταγμένας). CLAVD. 5, 47. DRAC. Romul. 7, 95 vacuos dat . . . -us *equus in stabulo*. *de motu corporis valetudinis causa*: VERG. georg. 3, 132 -u quatiunt et sole fatigant *armenta*. *nota de equo lunatico* (*cf. p. 1534, 23*): PELAGON. 404 (tit.) de rabie vel de -u lunae vel de insania equi. *de certamine* (*cf.* VERG. Aen. 5, 549 -us . . . instruxit equorum. PAVL. FEST. p. 81 equirria . . . equorum -um. SIL. 16, 313 rapidos -us . . . equorum. TAC. ann. 15, 74 pluribus equorum -bus): BELL. Alex. 24, 5 (*in imag.*) ex carceribus in liberum -um emissus. OV. Pont. 1, 4, 16 occidet, ad circi siquis certamina semper non intermissis -bus ibit equus. PHAEDR. app. 19, 7 celebrate . . . -u sollemnem diem. PLIN. nat. 8, 161 peracto legitimo -u. SIL. 10, 471 rapta volucris transigeret -u sonipes certamina campi. TAC. dial. 39 nobiles equos -us et spatia probant. AVSON. 252, 3 improperanter agens primos a carcere -us *Phosphore*. CLAVD. 28, 618. *aliae bestiae*: CIC. fin. 2, 109 *bestiae* -u et peragratione laetantur (Tusc. 5, 79 -us lustrationesque). BELL. Afr. 84, 4 elephans . . . maximo cum stridore -uque . . . se recepit. VERG. Aen. 1, 324 spumantis apri -um (*cf.* GLOSS. IV 430, 6 apri -us velocitas apri). 4, 154 transmittunt -u campos . . . cervi (OV. met. 7, 545 fidere -u. PHAEDR. 1, 12, 8 -u levi. SEN. Herc. f. 224 deprensa -u est. PLIN. nat. 8, 113 partus exercent -u. SOL. 19, 11. STAT. Theb. 5, 167 volucri . . . -u). VERG. Aen. 12, 751 venator -u canis et latratibus instat (OV. met. 3, 219 -u fortis Aëllo. 7, 792 invictos ambo [*canem et volpem*] certamine -us. COLVM. 7, 12, 7 villatici *canes* . . . plus . . . comminus et in gradu quam eminus et in spatioso -u facere debent. PLIN. nat. 17, 210 canes a -u volutatio iuvat. NEMES. cyn. 106 -u facilem. 167 *ne* noceas . . . futuris -bus. 180 longo . . . -u. 190 tendere -us). LIV. 1, 4, 6 lupam . . . -um flexisse (10, 27, 8 deflexit). VITR. 9, 1, 15 perficere -um *formicam*. SEN. Herc. f. 144 errat -u levis incerto . . . haedus in herba. Med. 864 tigris . . . -u furente lustrat . . . nemus (SIL. 12, 461 fulmineo . . . -u. STAT. Theb. 7, 584 -u rapidae). Phaedr. 1061 praepeti -u evolat *monstrum*. COLVM. 6, 5, 1 boves in -um concitari. PLIN. nat. 8, 50 *leo* acerrimo -u fertur. 8, 168 cogatur *asina* in -um (APVL. met. 4, 2 -u me concito proripio. 6, 27 quadripedi -u. 6, 28. 8, 16 -u celeri. 9, 1 abrupto -u. 10, 35 -u . . . celerrimo). PLIN. nat. 8, 174 mulae veloces in -u. 10, 59 gyros . . . indecoro -u . . . peragunt *grues mansuefactae*. SIL. 3, 546 Alpina . . . manus . . . montivagis infestat -bus hostem. 16, 7 per . . . ardua -u saxa ruit *taurus*. MART. 1, 44, 1 lascivos leporum -us. AMM. 19, 8, 7 iumentum exhaustum -u. VVLG. sap. 17, 18 ludentium animalium -us invisus (δρόμος). CLAVD. 20, 311 Libyae ales . . . calidas -u transmittit harenas. COD. Theod. 15, 5, 2 (*a. 386*) theatralibus ludis aut circensium certaminibus aut ferarum -bus. *de natante*: PLIN. nat. 11, 235 neque aliud animal (*ac delphinus*) in -u lambitur. STAT. Ach. 1, 59 illi (*delphini*) spumiferos glomerant a pectore -us. *de volantibus*: CIC. nat. deor. 2, 125 tamquam remis ita pinnis -us avium levatur. VERG. ecl. 6, 80 quo -u deserta petiverit *Philomela*. Aen. 6, 194 -um . . . per auras dirigite in lucos (*cf.* SERV. *ad l.*). OV. am. 2, 6, 11 liquido libratis in aere -us. STAT. Theb. 3, 503 -us . . . nulla serenos ales agat. 3, 528 fixerunt -us *cygni*. 6, 298 praepete -u. PS. QVINT. decl. 13, 17 -us *apium*. SOL. 2, 46 duces duo sunt *avibus*, qui regunt -um.

C ***de rebus*** (*cf. p. 1536, 78*): **1** *sidera*: sol (*cf.* LVCR. 5, 76 solis -us *etc.*): ACC. praetext. 37 cepit -um . . . signum praepotens. CALV. carm. frg. 13 sol . . . perpetuos meminit requiescere -us. CIC. Arat. 265 convertit curriculum sol aestivos medio distinguens corpore *cancri* -us. nat. deor. 2, 49 inflectens . . . -um. LVCR. 5, 654 -um convertere (MANIL. 1, 525 vertere). MANIL. 1, 174 ageret -us (SEN. nat. 6, 16, 2 EVSTATH. Bas. hex. 9, 1 p. 956[D]). 1, 198 -umque reflectat: VITR. 8, 3, 13 propius aut longius -um faciendo (AMPEL. 1, 4 conficit. PROB. Verg. georg. 1, 233/9). 9, 3, 3 contractiorem diurnum pervolat -um. SEN. nat. 5, 10, 4 mutato -u. LVCAN. 7, 3 -um . . . retorsit. FIRM. err. 17, 1 -us sui ordinem dirigit. 24, 2 properato -u (HIER. epist. 1, 12 festinato). FILASTR. 10, 1 -um suum peragrat. AMM. 22, 15, 31 aestivum -um extendit. *alia sidera*: ACC. trag. 100 quot luna circlos annuo in -u institit (VARRO rust. 1, 5, 4 menstruum -um. CATVLL. 34, 17 APVL. mund. 19. *cf.* MANIL. 3, 517 peragit quod menstrua -um. CIC. Tim. 29 lunae -us. *et saepe*. PRISCILL. tract. 6, 105 lunaris -us AMM. 20, 3, 3 FAV. EVL. p. 12 PASCH. Ciz. chron. I p. 507, 13. LVCR. 5, 631 cum signis tendere -um. 5, 714 -usque viam sub sole tenere. VITR. 9, 2, 1 -um itineris sui peragens [SVET. frg. p. 211]. 9, 2, 4 -um faciendo. MANIL. 1, 176 submersos regeret per inania -us. 5, 721 avertit Delia -us. *nota de morbo* [*cf. p. 1533, 39*]: IVVENC. 3, 359 -us lunae natum mihi daemonis arte torquet). CIC. Tusc. 5, 10 siderum . . . -us (nat. deor. 1, 52 astrorum. div. 1, 17 stellarum. MANIL. 1, 34 signorum. AETNA 245 caeli. FAV. EVL. p. 5 mundani -us tempora. AVG. gen. ad litt. imperf. p. 463, 6 -u luminarium. MART. CAP. 2, 183 totius naturae). CIC. Tusc. 1, 62 -us praegressiones institiones. nat. deor. 2, 161 ortus obitus -usque. div. 1, 17 motus -usque (de orat. 3, 178 VAL. MAX. 8, 7 ext. 2 HIER. epist. 53, 1). leg. 1, 24 -bus conversionibus⟨que⟩. SEN. epist. 88, 26 -us et recursus (MART. CAP. 8, 811). QVINT. inst. 12, 11, 10 -us numerosque. HIER. epist. 64, 19 de caeli -u et ratione. RVFIN. hist. mon. 29 p. 453[C] signis et -bus. VVLG. iud. 5, 20 stellae manentes in ordine et -u suo (τρίβοι). *add. adiect.*: CIC. Arat. 234 tortos. rep. 1, 22 inaequabiles et varios -us (nat. deor. 2, 54 variis. MANIL. 1, 683. CIC. nat. deor. 3, 23 aequabiles. GERM. frg. 2, 19 inaequalis). carm. frg. 3 (de consul.), 6 vagantes (SEN. Phaedr. 962 vagos. LVCAN. 10, 203 PS. QVINT. decl. 4, 13 FIRM. err. 17, 1 CLAVD. 7, 181). nat. deor. 2, 55 perennes (LVCR. 5, 79 MANIL. 3, 212 aeternis. APVL. Plat. 1, 11 perpetuis atque indefessis). VERG. Aen. 6, 536 aetherio (MANIL. 1, 282). MANIL. 1, 15 adversos (AMPEL. 3, 3). 1, 348 rapido (1, 396. *cf.* APVL. mund. 22 -bus rapidus). GERM. 346 recto. SEN. epist. 94, 56 volubilem. PLIN. nat. 18, 291 statos (APVL. Socr. 2 p. 120 indeflexo et certo et stato). PLIN. epist. 3, 1, 2 certus. APVL. mund. 29 inerranti. TYCON. 5 p. 58, 22 elementorum rationalem -um. AVG. civ. 21, 8 -us ordinatissimus siderum. *accus. e verbis pendens*: CIC. Tusc. 5, 69 *sidera* suos quaeque tenere -us (GERM. frg. 4, 32 PS. QVINT. decl. 10, 7). nat. deor. 2, 64 immoderatos -us haberet (Tim. 29 VITR. 9, 1, 16 SEN. nat. 7, 19, 2). LVCR. 5, 79 -us lustrare perennes. CIRIS 425 -us mutatura (AVG. civ. 21, 8. SEN. nat. 7, 25, 6 vertere. MELA 1, 59). MANIL. 1, 496 praescriptos reddere -us. 2, 14 primos titubantia sidera -us. 2, 72 dispositos servarent sidera -us (2, 409). 3, 339 flexo ordine conficiant -us obliqua malignos (HYG. astr. 4, 10. VITR. 9, 1, 3 perficiunt. 9, 1, 7. 8 facere. 9, 1, 10). 4, 863 qua mundus agit -us (SEN. Herc. f. 928. 1332 Phaedr. 676 nat. 3, 29, 1 PLIN. nat. 2, 32. 69. 75 FAV. EVL. p. 14). VITR. 9, 1, 14 minorem . . . pervolat -um. PAVL. FEST. p. 147 expletis propriis -bus. GERM. frg. 4, 113 matutina ferens solitos per sidera -us *Mercurius*. SEN. dial. 12, 7, 2 -us suos explicant. nat. 7, 18, 1 intra *signiferi terminos* omne sidus -us suos colligit. 7, 29, 3 erigensque -um suum *cometes*. TAC. hist. 5, 4 pleraque caelestium viam suam et -um septenos per numeros commeent. FIRM. err. 17, 1 vagos -us certis emetiuntur erroribus. AVIEN. Arat. 1465 protollat Cynthia -us. CLAVD. 7, 181 quocumque vagos flectas . . . -us.

2 *res liquidae*: flumen, amnis, aqua: CIC. div. 1, 38 amnes in alium -um contortos. VERG. georg. 4, 136 glacie -us frenaret aquarum. OV. Pont. 4, 15, 28 -us euntis aquae. LIV. 1, 4, 4 ad iusti -um . . . amnis. 22, 5, 8 SEN. nat. 3, 11, 3. 4, 2, 8 -um . . . violentiamque. epist. 23, 8 -u languescente. PLIN. nat. 4, 31 in eo -u. 5, 53 dierum quinque -u (SOL. 32, 6). 31, 31 -u . . . percussuque *aquarum*. 33, 66 -u . . . attrituque. QVINT. inst. 10, 1, 46 amnium fontiumque -us. FRONTIN. aq. 19 respirante rivorum -u. VLP. dig. 43, 12, 1, 12 ut iter -us fluminis deterior sit fiat. APVL. mund. 29 torrentium -us. AMM. 22, 15, 7 urgente u venarum perennium. VVLG. Iob 38, 25 quis dedit vehementissimo imbri -um (ῥύσιν). SIDON. epist. 2, 5, 2 (*in imag.*) causae istius -us, si de vestri manaverit fonte consilii, ulla contrastantum derivatione tenuetur. ENNOD. epist. 1, 23, 1 p. 34, 22 diligentiae -us exuberat. *cum epithetis*: OV. met. 1, 282 defrenato . . . -u. 9, 18 -bus obliquis. 14, 330 -u . . . brevissimus Almo. 14, 601 tacito . . . -u. Pont. 4, 5, 43 -u . . . supino. VITR. 9, 8, 13 vehementi -u (QVINT. inst. 9, 4, 7). *ibid.* celeri -u (SEN. epist. 58, 23 velox. PLIN. nat. 6, 120 praecipiti. 36, 105 EVSTATH. Bas. hex. 3, 6 p. 896[C]. MART. CAP. 1, 14 praecipites fragososque. PLIN. nat. 31, 1 rapidos. SOL. 37, 6 volucri meat -u. CVRT. 9, 2, 18 segnior -us est. PLIN. nat. 36, 190 lentus . . . -u). SEN. benef. 4, 5, 3 vasto et navigabili -u vadentia (nat. 6, 7, 3 vasto). nat. 3, 12, 1 -us

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

... aquae perennis. 3,27,8 torrens ... -us. CVRT. 5,1,30 si libero -u mearet. CALP. ecl. 4,41 liquidis ... -bus. PLIN. nat. 6,124 universo ... -u. SIL. 4,691 aeternos ... -us. STAT. silv. 4,3,92 nitente -u. AMM. 22,8,24 fremebundis -bus. 29,6,18 *Tiberis* redit ad solitum -um (*i. alveum cf.* VLP. dig. 43,13,1,8 naturalis -us fluminum. HIER. epist. 74,6 [*in imag.*] si scatens oratio -u solito non fluat). HIER. epist. 49,4 (*in imag.*) purissimo -u orationis. *pendet ex verbis*: VERG. ecl. 8,4 requierunt flumina -us (CIRIS 233). AETNA 127 inopinatos referunt procul edita -us. PANEG. in Mess. 125 assuetos egerunt flumina -us (OV. am. 3,6,95 SEN. apocol. 7 nat. 3,26,3. 5 epist. 104,15. PLIN. nat. 5,85 egit [agit *vulgo*; regit *Mayhoff*]). HOR. ars 67 -um mutavit *Tiberis* (*syn.* iter. *cf.* POMPON. dig. 41,1,30,2). OV. fast. 5,662 -um sustinuistis (*cf.* CALP. ecl. 1,15 tenuere. EPICED. Drusi 229 inhibebat). Pont. 4,16,56 *Tanais* -us inter *Asiam Europamque* facit. SEN. Herc. O. 280 -us ... torrens feret. nat. 3,4 ad continuandos fluminum -us. 3,26,3 repetiere -um suum. MELA 2,79 -u in meridiem abducto. 3,42 -u ... ad septentrionem converso (PLIN. nat. 2,193 averso). LVCAN. 3,262 occultos ... -us *Tigridis* (4,299 tectis ... -bus). 4,114 non habeant amnes declivem ad litora -um (FRONTIN. aq. 70 velociorem ... -um habet). 6,45 flumina tot -us ... fatigant (*cf.* VERG. georg. 3,529 exercita -u flumina). 6,374 accipit Asopos -us. 10,290 -us *Nili* in occasus flexu torquetur. PLIN. nat. 4,38 priusquam *Strymo* dirigat -um. SIL. 3,472 translato ... -u. 4,349 *Liris* fonte quieto dissimulat -um. 4,664 artatus iter -umque reliqui (*sc. Trebia*). 8,197 ab alto amnis aquas -umque rapit (FRONTIN. aq. 113). STAT. Theb. 10,869 -u ... aperto. VEN. FORT. vita Hil. 2,4 (*in imag.*) qua temeritate inter ingentia flumina Eufratem Hilarii et Nilum Hieronymi siccos velim -us extendere. mare, fluctus: CIC. Sest. 20 (*in imag.*) gubernacula rei publicae tractare in maximo -u ac fluctibus. nat. deor. 2,131 maritimi -us (2,161). div. 1,100 lacus *Albanus* emissus lapsu et -u suo. SEN. Herc. O. 780 Euripus ... septem ... -us volvit. Phaedr. 1018 fluctus haud -u levi provolvitur. dial. 1,1,4 undas ... magno -u repetere sedem suam. 6,26,5. 11,20,2 -us *maris* alternos et recursus. nat. 6,2,5 aestus maiore quam solet -u ... superveniat. MELA 2,108. 115 LVCAN. 5,235. 9,959 arto pontus ... dirimat Chalcedona -u. AVIEN. orb. terr. 192 extimus olli *mari* in Tenedum -us. *de aquae ductibus*: VITR. 1,1,7 in -bus (*i. itinere ductus inclinato*) ... et circumitionibus et librata planitie. 8,6,5 in declinato loco -us dirigentur. STAT. silv. 3,3,101 quid alti undarum -us, quid propugnacula poscant aequoris. FRONTIN. aq. 121 non interpellato -u *aquae*. 123. CORP. V 7881 (*Cemeneli*) aquae usus vetustate lapsus requisitus ac repertus -ui pristino redditus. CARM. epigr. 483,4 organa qui nosset facere aquarum aut ducere -um. COLVM. 4,20,2 -um terreni humoris. *transl. et in imag.*: SEN. dial. 2,8,2 ad illa nitens pergensque *sapiens* excelsa, ordinata, intrepida, aequali et concordi -u fluentia. CVRT. 8,5,19 di ... eodem ... -u, quo fluxere adhuc res, ire patiantur. PLIN. nat. 18,274 ingens divitiarum -us. GREG. M. moral. 3,58 mortalitatis -um fragilitatemque pensare (*syn.* fluxus). *nota de liquoribus corporis*: CELS. 2,1 sanguinis ex naribus -us (4,2. 5,26,22 SIL. 9,154. SEN. benef. 4,6,3 *sanguinis* -u vitalis continetur calor. dial. 5,9,4 -um *sanguinis fatigatio* venis laborantibus sistit. PS. QVINT. decl. 8,16 citatior clausi sanguinis -us. LVCAN. 9,928 -us volneris. SER. SAMM. 805 fluidos ... -us. PLIN. nat. 11,230 cum menstrui -us *feminis* stetere. SER. SAMM. 639 lana ... remoratur subdita -us. PS. SORAN. epit. 33 *ut non* redundent -us). CELS. 2,10 averti materiae -um (4,31). 6,6,1 pituitae -us (6,6,8 *al.*). SER. SAMM. 536 nimio -u fluit impetus alvi (CASS. FEL. 75 p. 179 ventris -us). 594 qui *lapides* retinent -us *urinae*. VINDIC. med. 25 si prior feminini seminis -us in vasculis concidat, masculi ex eo nascuntur.

3 *ventus, spiritus, aër, ignis*: CATVLL. 55,28 ventorum ... require -um (LVCR. 5,689 medio -u flatus aquilonis et austri. 6,302 in -u [*syn.* meatu]. 6,321. AETNA 377 teneros -u. SEN. nat. 7,8,1 illa vis venti ... quicquid intra se comprehendit, -u suo accendit. LVCAN. 3,502 incendia ventus per Romana tulit celeri munimina -u. SEN. nat. 7,8,2 *turbinum -us* rapidus ac violentus et ipsis ventis citatior est. VAL. FL. 4,264 -bus involvens *turbo* [*i. circumcursans*]). LVCR. 1,1003 quod *spatium* ... suo percurrere fulmina -u ... possint (SEN. nat. 1,1,3 in ipso -u *flammae*. 1,15,4 proprios -us agunt *fulgores*. 2,23,2 tantum *ignis* habet morae quantum itineris et -us. Phaedr. 738 -um rapiente flamma. SIL. 14,446. AMM. 21,6,11 scintillae ... incohibili -u perveniunt). SEN. nat. 2,18 *fulmen est* acrioris densiorisque spiritus -us (AMM. 23,5,14. SEN. nat. 2,58,1 non ... assiduus est spiritus -us. 5,12,2 -u parum libero incaluit). *de anima corporis*: SEN. nat. 6,18,6 sub accessionem -u suo deicitur. VINDIC. med. 33 *sanguis* non sinens spiritum recto ac solito -u moveri. STAT. Theb. 4,766 -u ... animae labat arida lingua. SEN. nat. 5,1,3 ventus est ... -us aëris aliquo concitatior. 6,9,1 -u ... elisi aëris. 6,17,1 quando *aëri* -us interdictus est. APVL. mund. 1 *aether* -bus rapidis semper rotetur. MART. CAP. 9,814 illum extimum ... ambitioremque -um (*i.* κυκλοφορητικὸν κῦμα).

4 *vehicula, imprimis navis sim.*: navis (*cf.* GELL. 10,26,6 -us navium recte dici solent): CATVLL. 64,11 illa *navis* rudem -u prima imbuit Amphitriten (*i. mare*). CIC. nat. deor. 2,87 -um navigii (2,152 SEN. epist. 90,24. LIV. 21,49,9 moderati -um navium. 26,42,5. PLIN. nat. 5,128 -um navium regens. SVET. Cal. 46 AMPEL. 8,1. AVIEN. orb. terr. 607 cumbae ... -us. SVLP. SEV. dial. 1,23,5 navigationis meae -um). CIC. Flacc. 32 -u et remis ... navigarit. Cael. 51 (*in imag.*) perfacilis mihi reliquus -us *orationis* ostenditur. prov. 38 (*in imag.*) ex illa iactatione -uque populari. off. 3,50 in -u (BELL. Alex. 13,5 LIV. 23,39,1). CAES. civ. 3,112,3 naves ... suo -u decesserunt. VERG. Aen. 9,90 -u ... vincantur. LIV. 23,15,1 quo -us navibus tutus ex Africa esset (*cf.* 29,24,7 AVIEN. ora 109. 162. 564. 699). LVCAN. 3,555 longo frangere gyro -um. VAL. FL. 2,77 rostra ... -u prima tremunt. TERT. anim. 52 adulante flatu, labente -u. OROS. hist. 2,9,2 vix maria ad -um *classis Xerxis* suffecisse. DRAC. Orest. 107 proscindens ... -bus aequor. *add. adiect.*: CINNA carm. frg. 5 stabilem ... -um. CIC. Mur. 33 contento -u. OV. trist. 1,10,5 volucri ... vincere -u. LIV. 45,41,8 secundo navium -u. LVCAN. 4,425 taciti ... -us. PETRON. 101 navem ab ingenti posse -u deflecti. PLIN. nat. 6,57 velifico navium -u (13,70). 10,114 continuo -u. 36,83 nocturno navium -u. AVSON. 391,10 remulci ... properos ... -us. HIER. epist. 125,3 felix -us. *accusat. e verbis pendens*: CIC. inv. 1,58 navis optime -um conficit (CAES. civ. 3,28,1). de orat. 1,153 retinet ... navis motum et -um suum (*l. 25.* Planc. 94 -um tenentem suum [VAL. MAX. 6,9 ext. 5 [*in imag.*] cuius felicitas semper plenis velis prosperum -um tenuit. CAES. Gall. 4,28,2 VERG. Aen. 4,46 LIV. 22,31,5. *transl.*: CIC. Tusc. 4,33 disputationis -um]). rep. 1,45 (*in imag.*) in gubernanda re publica moderantem -um atque in sua potestate retinentem (*cf.* Balb. 61 sententiam tamquam aliquod navigium atque -um ex rei publicae tempestate moderari). CAES. civ. 3,47,4 secundum -um haberent (VITR. 10,3,5). LIV. 37,27,1 eo ... omnes ... onerariae derigebant -um (39,25,9 VELL. 1,4,1 SVET. Claud. 20 SOL. 56,6). VAL. FL. 1,4 medios ... inter iuga concita -us rumpere *ausa est Argo*. SEN. nat. 6,26,1 quantum navis diurno -u metiri plenis lata velis potest. SOL. 50,1 in oceanum ... -us inflectitur. *de certamine navium*: VERG. Aen. 5,131 longos ... circumflectere -us. *de curribus*: CIC. rep. 1,44 (*in imag.*) *Phalaridis* in similitudinem dominatus unius proclivi -u et facile delabitur. SIL. 2,187 servat -um perfractis ossibus axis. MART. 12,57,23 intra ... limen clusus essedo -us. SVET. Dom. 4 (*de certamine*) praeter sollemnes bigarum quadrigarumque -us. NEMES. cyn. 12 (*in imag.*) quamvis -us ostendat tramite noto obvia Calliope. AMM. 29,6,7 *ni* provinciae rector *filiam Constanti* iudiciali carpento impositam ... -u reduxisset effuso. *nota de cursu publico* (*cf. Seeck, PW. IV 1846 sqq.*): CHAR. dig. 50,4,18,4 -us vehicularis sollicitudo (CAPITOL. Pius 12,3 vehicularium -um ... sublevavit). PORPH. Hor. epist. 2,2,72 redemptorem ... -us publici (PANEG. 7,7 advectus -u publico. LACT. mort. pers. 24,7 nudatus [*sc. equis*] ei -us publicus nuntiatur. 36,1 dispositis ab oriente -bus pervolavit. FIRM. math. 3,3,6 -us publici cura sollicitudoque. AVR. VICT. Caes. 13,5 admota media publici -us. SYMM. epist. 9,112,2 defectum -us publici. AMM. 20,8,22 usu permisso. 21,9,4 mutatione celeri. COD. Theod. 6,29,2 [*a. 357*] evectionibus. 8,5,62 [*a. 401*] usurpationem. 8,5,66 [*a. 407*] -u adque angariis. 8,5,8 [*a. 357*] animalibus publici -us [CORP. VI 1774]. 8,5,4,1 [*a. 326*] qui -ui publico praesunt. 8,5,35. 11,28,7 [*a. 413*] ad reparationem ... -us. COD. Iust. 1,3,4 [*a. 361*] exhibitione -us. NOT. dign. or. 11,50 curiosus -us publici. SIDON. epist. 1,5,2 publicus -us usui fuit. CORP. X 7200 Valeriano ducenario agente in reb(us) et pr(ae)p(osito) -us publici. XI 6328 [*Pisauri*] pontem ... in usum -us publici res⟨titui⟩. CASSIOD. var. 1,29,1 -us custodiam). AMM. 20,4,11 clavularis -us facultate permissa (*cf.* COD. Theod. 6,29,5,1. 8,5,23. 26. 62). MAR. MERC. Nest. adv. Pel. 2,11 (*in imag.*) -u regali. COD. Iust. 10,23,3 (*a. 468*) veloci -ui. SPART. Hadr. 7,5 statum (*sic Juret*, statim *codd.*) -um fiscalem instituit (CORP. V 8987 [*a. 362/3*] Iulianus ... -um fiscalem breviatis mutationum spatiis fieri iussit). CASSIOD. var. 2,31 -us *dromonariorum*.

5 *varia*: PLAVT. Persa 443 (*in dittographia*) citius ... quam in -u rotula circumvortitur (SEN. Thy. 8 membra celeri differens -u rota. CLAVD. 1,101 -u ... rotarum). ENN. ann. 353 -us quingentos saepe veruti (LVCR. 4,409). LVCR. 6,179 glans ... longo -u volvenda liquescit (6,307). 6,345 omnia *semina* coniciens *longus impetus* in eum volventia -um. VERG. Aen. 383 (*in imag.*) non -u segnior illo (*turbinis*). MANIL. 1,342 imitata ... -umque habitumque sagittae sidera (LVCAN. 7,230 Ityreis -us fuit inde sagittis). VITR. 9,8,10 *bulla* perficit -um suum. SEN. benef. 2,17,3 *pila* -um suum servat. dial. 11,6,7 caelestium ... natura semper in motu est, fugit et velocissimo -u agitur. LVCAN. 3,468 superest telo post vulnera -us (MEROB. poet. 177 ⟨i⟩gnaros fatorum lumine -os ⟨caeco te⟩la regunt). APVL. Socr. 143 sudis ... sublimior -us *est*. AVG. civ. 21,4 (*de magnete*) concitatissimo -u ac recursu infra lapis ab homine, supra ferrum rapiebatur a lapide.

II *translate de rebus*: A *corporeis*: linea, mensura *sim.*: MANIL. 2,805 quae (*loca zodiaci*) nisi perpetuis alterna sorte volantem *orbem* -bus excipiant. 2,852 qua perficitur -us redeuntis (*partis intervallorum zodiaci*) ab imo. 2,885 in peius ... manent -us *sedis*. PLIN. nat. 3,43 ab Inalpino fine Praetoriae Augustae per urbem Capuamque -u meante. 4,77 directo -u (4,78. 6,206. 6,108 recto. 6,175. HYG. mun. castr. 55 advenientem in recto -u). 14,10 per ramos

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

populorum procacibus bracchiis geniculato -u scandentes *vites* cacumina aequant. 16, 195 ut *abies pinusque* quadripertitos venarum -us bifidosve habeant. TRACT. de agr. insp. grom. p. 281 si *lapides* -um dirigunt linearem aut si gamma faciunt. LIB. col. I grom. p. 210 constituunt contra -um orientalem (LIB. col. II grom. p. 261). GROM. p. 347, 12 propter rigorum aut linearum -us. p. 349, 5 ex convenientia limitum atque signorum -us. CHIRON 451 contingit *iumentum* a vesicae -u (*i. canali*) usque ad veretri intumescere (708 extra -um naturalem). MART. CAP. 6, 615 qui ... -us (*i. intervallum*) si per maria transeatur.

2 *incorporeis*: a tempus: CIC. epist. 6, 5, 2 ea natura rerum est et is temporum -us, ut *eqs.* [*nisi corruptum est, fort. huc pertinet* SEN. epist. 124, 17 tempus ... tribus partibus constat ... animalibus tantum quod gravissimum est intra cursum datum praesens.] PS. QVINT. decl. 3, 1 in hoc ruentis in deteriora saeculi -u. GELL. 14, 1, 26 -um illum temporis transvolantis. APVL. mund. 22 statis -bus temporum. PS. APVL. Ascl. 13 stationes praefinitas -umque commutationis *astrorum*. 26 peracto temporis -u. 30 *temporis* -u et agitatione *mundus* vegetatur. 36 fructuum ... stationes aut -us. TERT. spect. 29 -us saeculi, ... tempora labentia. PHOC. carm. de Verg. 3 fugaces temporum -us. HIL. in Matth. 5, 13 diem esse labentium temporum -um luce solis illuminatum. AMM. 28, 1, 43 temporum -us. CLAVD. 3, 45 tranquillo produci saecula -u. 8, 621 -bus aevi. AVG. civ. 1 praef. in hoc temporum -u. 10, 15 ordinare temporum -um. 15, 15 -um gloriosissimae civitatis. 15, 27 ambarum civitatum -us. gen. ad litt. 5, 4 p. 145, 4 per temporales -us. doctr. christ. 2, 16, 25 temporum -bus ipsa nobis insinuetur doctrina contemnendorum temporum. MART. CAP. 7, 733 in tria se spatia temporis -us alternat. IORD. Rom. 6 de -u temporum. GREG. M. moral. 2, 34 -us temporis. VITA Nicet. 16 quantum deinceps -us temporum solvitur (*i. tempus fugit*). *tempora anni*: CIC. leg. 2, 20 ratione -us annuos sacerdotes finiunto (*cf.* nat. 1, 21 ARNOB. nat. 5, 1 AMM. 22, 9, 15. 26, 1, 11. SOL. 1, 34 -us anni ... ratio. VVLG. sap. 7, 19 anni -us et stellarum dispositiones [κύκλους]). OV. fast. 3, 43 quo minus emeritis exiret -bus annus. SEN. benef. 4, 28, 1 hiemis aestatisque -us. LAVS Pis. 145 ipsa vices natura subit variataque -us ordinat. VVLG. sap. 18, 14 nox in suo -u medium iter haberet (τάχει). RVFIN. symb. 24 peracto diei -u. CLAVD. carm. min. 27, 28 ver -bus actum. EVSTATH. Bas. hex. 6, 5 p. 927A ut ... calculari possit -us horarum (LIB. pontif. p. 12, 7 ante horae tertiae -um). DRAC. satisf. 250 amittunt -us *dies noctesque*. CARM. epigr. 1066 quattuor huic -ús Phoebéos fata negarun(t). *technice apud* ICTOS: COD. Theod. 2, 6, 3 (*a. 321*) -um temporis esse reparandum (COD. Iust. 6, 23, 27, 2 [*a. 530*] ex -u temporali. 11, 48, 23). COD. Iust. 4, 1, 12, 2c (*a. 529*) causae -us ab initio usque ad novissimum terminum non impediatur (7, 39, 9, 2 huiusmodi causae -um). 5, 56, 4, 1 (*a. 294*) -us ... inhibeatur usurarum. 6, 9, 6 (*a. 294*) -um de agnoscenda bonorum possessione. *tempora vitae*: VARRO Men. 174 vitae -um. CIC. Catil. 4, 17 -um hunc otiosum vitae suae. rep. 1, 10 eum vitae -um tenuissem (de orat. 1, 1). Sest. 47 vitae brevem esse -um (AVSON. 317, 10 CORP. XIII 1910. STAT. silv. 4, 4, 56 longi. INSCR. christ. Leblant I 47). Mil. 95 quemcumque -um fortuna dederit (*cf. l. 58*). Cato 33 -us est certus aetatis et una via naturae. off. 1, 11 facile totius vitae -um videt (Phil. 2, 47 reliquum). 1, 117 aliquo certo genere -uque vivendi (*i. ratione. cf.* 1, 119 Att. 5, 15, 1. HOR. sat. 2, 5, 78 *Penelopam* nequiere proci recto depellere -u. 2, 3, 201 rectum animi servas -um. FAVST. REI. grat. 2, 6 p. 74, 12 -um vivendi pro arbitrio proprio disposituros esse *homines*). VERG. Aen. 4, 653 quem dederat -um fortuna, peregi (VAL. MAX. *l. 66* CARM. epigr. 681, 12 INSCR. christ. Hisp. 390. SEN. contr. 1, 8, 6 agamus. APVL. met. 5, 15 AMM. 23, 6, 4. CARM. epigr. 1366, 3 exacto. INSCR. christ. Leblant II 429, 1 transactis). MANIL. 2, 851 maturae tempora vitae ... propria serie varioque exercita -u. VAL. MAX. 4, 7 praef. prosperum vitae -um (*cf.* CIC. p. red. ad Quir. 2 secundo vitae sine ulla offensione -u. SEN. epist. 120, 11 secundo defluens -u. AVSON. 208, 9 numquam iugem -um fortuna secundat). VAL. MAX. 8, 15, 4 vitae eius severissimus -us. 9, 12 praef. medii temporis -us ... peragitur (*cf.* SEN. dial. 12, 11, 4 epist. 93, 1 APVL. met. 5, 15 AMM. 23, 6, 4). SEN. benef. 3, 31, 5 -um ad rectum iter vitae derexisse (AMBR. parad. 3, 14 ad aeternae -um dirigunt vitae). Phaedr. 446 mobili -u fugit *aetas*. dial. 9, 12, 3 inconsultus illis vanusque -us est. 10, 8, 5 ibit qua coepit aetas nec -um suum ... supprimet. 10, 10, 6 *praesens tempus* in -u ... semper est, fluit et praecipitatur. epist. 49, 4 incredibilis -us apparet. PLIN. nat. 7, 75 in trimatu implentes vitae -um (GREG. TVR. Franc. 1, 44. PROSP. carm. de ingrat. 275 explere). PS. QVINT. decl. 4, 10 tacitos fallentesque -us *horae*. PANEG. 10, 16 -um aetatis non expectandum. ARNOB. nat. 7, 47 *civitatem* -us vitae habuisse funestos. HIL. in Matth. 15, 9 in vitae saecularis -u (26, 4). CARM. epigr. 695, 1 (*a. 492*) iustis ... -bus (PASS. Theclae Ba 43 p. 126, 6 cum bono -u). GREG. M. moral. 8, 27 vivendi -um desiderent numquam finire. *adde* PANEG. 10, 2 eat ... in immensum felicis -us imperii.

b *oratio, versus, rhythmus*: oratio: CIC. Sest. 144 me ... horum aspectus in ipso -u orationis repressit (part. 52. 27 in -u orationis. de orat. 2, 82. QVINT. inst. 8, 4, 8 in contextu et -u). de orat. 2, 39 impediendus est ... iste -us orationis tuae. Brut. 325 in his erat admirabilis orationis -us. SEN. contr. 1 praef. 21. 1, 6, 12 subito ... -u orationis. 4 praef. 9 ille ... orationis citatissimae -us. QVINT. inst. 9, 4, 106 -us orationis exigitur. 10, 3, 20 inhibetur -us. 10, 7, 14 -us ad singula vestigia restitit. TERT. adv. Marc. 3, 18 ne demorer -um. CIC. part. 14 degrediens de -u dicendi (QVINT. inst. 4, 3, 13 -us dicendi tenebatur. 8 prooem. 27 -um dicendi refrenat. 11, 2, 25 impediri. OV. epist. 6, 39 studio -uque loquendi). CIC. de orat. 1, 161 tantus ... -us verborum fuit et sic evolavit oratio (3, 136 *eloquentiam* in clamore et in verborum -u positam putant. Brut. 233 verborum ... bonorum -u quodam incitato). CIC. orat. 97 *eloquentia* -u magno sonituque ferretur. 201 interdum ... -us est in oratione incitatior, interdum moderata ingressio. 222 ab isto invidioso -u. de orat. 3, 227 haec varietas et [hic] per omnes sonos vocis -us (OV. am. 1, 8, 109 vox erat in -u. fast. 5, 245. SEN. dial. 10, 12, 4 vocem, cuius rectum -um natura et optimum et simplicissimum fecit. BOETH. mus. 1, 12 continuo -u ... vocis). SEN. contr. 2 praef. 3 velocissimo ac facillimo -u omnes res beata circumfluebat oratio. 7 praef. 2 dicebat *Albucius* citato et effuso -u, sed praeparatus. SEN. epist. 40, 2 solet magno -u verba convellere. 40, 10 Q. Hateri -um. 40, 13 inobservatus ille -us. 100, 2 Fabianus mihi non effundere videtur orationem, sed fundere: adeo larga est et sine perturbatione, non sine -u tamen veniens. LAVS Pis. 62 liquido ... fluentia -u verba. HIER. epist. 114, 1 verba prono -u labentia. in Ezech. lib. 4 praef. ut facilior esset -us dictantis pariter et legentis (*syn.* iter). ARATOR act. 1, 459 o mihi si -us facundior ora moveret. *nota*: SEN. contr. 1 praef. 18 statim eius acta -u reddebat. IVV. 14, 27 dicere moechos tam cito nec tanto poterit contexere (*i. enumerare*) -u. CIC. orat. 178 esse quosdam certos -us conclusionesque verborum (198 -us ... numerorum. 212 -um contentiones magis requirunt [*opp.* tarditatem]. QVINT. inst. 9, 4, 71 salvus est -us. GELL. 11, 13, 4 -us ... hic et sonus rotundae volubilisque sententiae. RVRIC. epist. 1, 4 sequeris ... declamationis -um. *cf.* SIDON. epist. 4, 3, 9 intellegis non tam -um dederre quam campum *equo* [*in imag. de proloquio*]). VAL. MAX. 3, 7 ext. 1 fecundi -us scripta. MELA 1, 24 -us incepti operis. AVSON. 194, 16 doctrina nulli tanta in illo tempore -usque tot ⟨f⟩andi et rotae. 413, 41 paribus moratur *spondeus* locis -um *iambi* (PRISC. gramm. III 460, 16 caesurae ... -um et rhythmum). RVFIN. apol. adv. Hier. 2, 36 quae minus videbantur secundum -um litterae plana.

c *ordo ac series rerum*: LABER. mim. 98 necessitas, cuius -us transversi impetum voluerunt multi effugere (VERG. Aen. 3, 717 fata renarrabat divum -usque docebat. SEN. nat. 2, 35, 2 *fata* -um irrevocabilem ingressa ex destinato fluunt. epist. 88, 15 continuus ordo fatorum et inevitabilis ... -us. dial. 1, 5, 8 irrevocabilis ... -us. CVRT. 4, 14, 20. LVCAN. 5, 41 fatorum impellite -um. 5, 88 deus omnia -us aeterni secreta tenens. 5, 239. 6, 423 fati praenoscere -us. 7, 460 rapido -u fati. 7, 544 fatis datus est pro Caesare -us. CARM. epigr. 429, 5 fatorum -um properans. PANEG. 6, 9 fatali rerum urgente -u. ARNOB. nat. 2, 37 cuncta suos ire per -us nec ab ordinis nati continuatione discedere. SORT. Sangall. 34, 12. DRAC. Romul. 10, 19 fata retorquet ad -us quoscumque velit *Medea*. CARM. epigr. 222, 3 fata properis -bus rapuere. *adde* LVCAN. 6, 591 quae [*Thessala maga*] ... suo ventura potes devertere -u). CIC. rep. 1, 64 -us istos mutationum *rerum publicarum*. Att. 10, 12, 2 si nobis is -us, quem speraram, pateret. div. 1, 127 -um rerum eventorumque consequentiam (*cf.* epist. 4, 2, 3 SEN. epist. 51, 7 CVRT. 3, 5, 5 VAL. FL. 1, 532 TAC. Agr. 39 hist. 4, 34 PANEG. 3, 4 AMM. 17, 9, 6). epist. 8, 11, 2 de suarum actionum -u tua causa deflexit. 10, 15, 2 in -u bonorum consiliorum. VERG. Aen. 3, 362 omnem -um mihi prospera dixit religio. 3, 460 -us ... dabit venerata *Sibylla* secundos. MANIL. 2, 783 tunc demum consurgit opus, cum cuncta supersunt, ne medios rumpat -us praepostera cura. VAL. MAX. 8, 7, 3 in eodem ... lectulo et spiritus *Varronis* et egregiorum operum -us extinctus est. SEN. benef. 3, 5, 1 geometriam ... et sublimium -um. epist. 71, 12 *rerum contextum* ex hoc -u aliquid dies deiciet (*syn.* ordinem). 74, 20 quae -um mundi officiumque consummant. 107, 10 nec desimus ⟨ad⟩ hunc operis pulcherrimi -um. LVCAN. 9, 997 date felices in cetera -us. 10, 508 praecipiti -u bellorum et tempore rapto (TAC. Agr. 27 continuo proeliorum -u). SIL. 12, 45 addere -um factis. TAC. dial. 20 -u argumentorum aut colore sententiarum aut nitore et cultu descriptionum (*cf.* PS. QVINT. decl. 9, 19 defensionis. AMM. 28, 2, 12 operis. 30, 4, 4 coeptorum. SCHOL. Cic. Bob. p. 74 Hild. narrationis. p. 79 executionis. p. 83 orationis. p. 100 actionis. RVFIN. Orig. in gen. 17, 6 p. 259A expositionis. patr. 1, 3 BOETH. herm. sec. 2, 7 p. 173, 12 categ. 1 p. 184B. EVSTATH. Bas. hex. 2, 8 p. 890B disputationis [BOETH. herm. pr. 1, 1 p. 45, 28]. 6, 5 p. 925C propositi sermonis. *adde* PANEG. 10, 16 ab instituto -u. PS. QVINT. decl. 12, 6 adhuc prior -us [*i. accusationis pars*] est. MAR. VICTORIN. rhet. 1, 5 p. 171, 23 quae [*civilis ratio*] res certas sollemni -u ac sine ullo tumultu agit). FLOR. epit. 1, 7, 13 hic ... rapidissimus procurrentis imperii -us (*cf.* SYMM. epist. 8, 30 suscepti officii -us arrideat. AMM. 15, 5, 35 felicitatis suae prosperis -bus. HIER. hom. Orig. in Ezech. 12 p. 989 omnia ei prospero -u fluxerint). HIL. in Matth. 4, 10 fertur suo -u ordo praecepti. 11, 3 in ipso doctrinae suae -u et operis morabatur *Christus*. 15, 6 tenet ordinem -us operandi. AMM. 14, 6, 17 *naturam* ab instituto -u retorquens (*sc.*

Semiramis castrando teneros mares, cf. PELAG. in Rom. 4 p. 665^B -u naturae. AVG. civ. 16, 5 praeter usitatum naturae -um. 16, 8 gen. ad litt. 6, 14 p. 189, 12. 8, 1 p. 230, 5. civ. 19, 12 naturali -ui). AMM. 24, 3, 7 confecto tantorum munerum -u. AMBR. virg. 1, 1, 3 laborum -us suorum luci et laetitiae consecrantes. COLL. Mos. 15, 3, 2 quae semel ab antiquitate statuta et definita suum statum et -um tenent ac possident. MARCELL. med. 27, 30 medium . . . -um (*sc. morbi*) habentibus torminosis, quod tempus Graeci acmen vocant (*opp.* paracmen). THEOD. PRISC. gyn. 27 per quas (*haemorragias*) et vulnerationes paene incurabilis -us laesas feminas occupaverunt. log. 48 omnem -um cyclicum adhibendum esse (*cf.* CAEL. AVR. acut. 1, 11, 89 circa mutandum curationis -um). EVSTATH. Bas. hex. 8, 1 p. 945^A venit praeceptio (*sc. dei die sexto*) passim gradiens et recepit terra proprium -um (cosmum *Migne*). VEN. FORT. vita Leob. 2, 6 cui . . . cellarium creditum et temperandarum -us (*i. officium*) horarum et vigiliarum diligentia committitur. *de cursu honorum, laudis, gloriae sim.*: CIC. Cato 60 tantus illi (*Corvino*) -us honorum fuit. epist. 3, 11, 2 tuorum . . . honorum -us [de orat. 1, 1 decursu honorum: cursu *M*]. TAC. hist. 1, 48 -u honorum inoffenso. CLAVD. 17, 58 tam celer assiduos explevit -us honores. *cf.* CIC. Planc. 17 Cn. Plancium non obrepsisse ad honorem, sed eo venisse -u, qui semper patuerit hominibus ortis hoc nostro equestri loco. CIC. carm. frg. 7, 1 -us, quos prima a parte iuventae . . . virtute animoque petisti, hos retine. Cael. 72 ut *Caelius* eundem quem optimi . . . petere -um laudis videretur. Planc. 67 idem virtuti -us ad gloriam (*cf.* Phil. 14, 6 magnus est in re publica campus . . ., multis apertus -us ad laudem. epist. 10, 3, 3). Phil. 5, 48 virtutis esse quam aetatis -um celeriorem. 8, 11 quem . . . -um industria mea tenere potuisset sine forensibus causis. Brut. 3 numquam sit . . . *Hortensi* a me -us impeditus. *al.* 332 -um ingeni tui, Brute, premit haec importuna clades civitatis. epist. 1, 9, 17 hic meae vitae -us (*cf.* 6, 4, 4. 13, 29, 5). LIV. 28, 40, 10 cum vigerem adhuc viribus et in -u maximarum rerum essem. SEN. epist. 101, 1 ex tenui principio se ipse promoverat *Senecio Cornelius* et iam illi declivis erat -us ad cetera. PLIN. epist. 3, 1, 12 eundem mihi -um, eundem terminum (*quem Spurinna*) statuo. paneg. 95 -u quodam provectus ab . . . principe. CARM. epigr. 537, 2 spectantes animo tuae gloriae -um (AMM. 22, 10, 6 gloriarum multiplices -us. 25, 3, 19 in medio -u florentium gloriarum). PANEG. 11, 22 iam princeps -um dignitatis alterius commovebat. AMM. 21, 11, 1 ausa . . . impeditura -us eius ardentes.

3 *apud ecclesiasticos de psalmis recinendis in temporibus officii divini*: ALC. AVIT. carm. 6, 5 quotiens sanctum compleveris ordine -um (GREG. TVR. Franc. 9, 6 explere. stell. 47 adimple. VITA Radeg. 9 implesset. 21. 27). GREG. TVR. glor. mart. 9 ad celebrandum -um (VITA Radeg. 27). stell. 39 in his duobus -bus (*sc. nocturnales hymni et galli cantus*). VEN. FORT. vita Germ. 62, 167 cantato -u tertiae (*horae*). 74, 199 -um . . . dicens. vita Radeg. 18, 43 -um consummaret.

syn.: agilitas (QVINT. inst. 11, 3, 180). velocitas (HIER. hom. Orig. in Ier. 2 p. 761). velificatio (PANEG. 5, 14). via. campus. lapsus. meatus. *oppos.*: ambulatio (CELS. 4, 11. 16). gradus (SEN. dial. 4, 35, 2 VELL. 2, 1, 1). impetus. incursus (PETR. CHRYS. serm. 11 p. 220^B). iter (CIC. Phil. 13, 20 CVRT. 5, 13, 5). motus (SEN. nat. 2, 6, 4).

deriv.: cursilis, cursualis. *Hofmann.*

curtalinus, -ī *m. fort. a* curs *i.* cohors. PAVL. NOL. epist. 22, 2 nec chlamyde -i sed sagulis palliati.

cūrticula *v.* cohorticula.

?**curtiferis** NOT. Tir. 128, 61 (*i.* cultiferis?).

curtīna *v.* cortina.

curtio [*orig. inc. Th.*] ἔχιδνα. vipera GLOSS. (*v. l.* curcio). [*it.* scorzone. *M.-L.*]

cūrtis *v.* cohors.

curto, -āvī, -ātum, -āre [*a* curtus. *Th.*]. *proprie i. q. resecare, circumcidere*: PAVL. FEST. p. 118 lacer, quod auribus -atis est. PALLAD. 3, 10, 2 -atis etiam radicibus. BASS. gramm. VI 268, 25 hoc putant metrum de -ato pentametro factum. MARCELL. med. 33, 64 lacertae caudam. QVEROL. p. 21, 21 qui urbane fibulas subducunt quique -ant balteos (*i.* βαλλαντιοτόμοι). BOETH. in Porph. comm. 5, 15 p. 330, 14 si unius pedis perfectione -etur *bipes.* p. 331, 1. 7. arithm. 1, 19 p. 41, 3 *vel* quo alio -atus membro. LEX Visig. 8, 4, 3 caudam *caballi. ibid.* alterum qualemcumque animal. LEX Burg. lib. const. 73, 3. *translate i. restringere, minuere*: HOR. sat. 2, 3, 124 quantulum enim summae -bit quisque dierum, . . . si . . . coeperis? PERS. 6, 34 quod rem (*familiarem*) -veris. FVLG. Verg. cont. p. 88, 13 -ata in suis effectibus sapientiae plenitudo torpescit. AVG. c. Iul. op. imperf. 1, 19 quae (*calliditas*) dictorum eius seriem -verit (*i. excerpserit*). CLEDON. gramm. V 9, 15 luxuriosos tonde sermones, doctiloqua serie corrigentis extende -a. SCHOL. Pers. 1, 35 tenero supplantat verba palato: immutatis accentibus -at. [*hisp.* cortar. *M.-L.*]

curtus, -a, -um [*idem esse videtur atque ind.* kūṭáḥ 'ἄκερως, *mutilus*', *kurd.* kurd '*brevis*'; *v. Wackernagel, Altind. Gramm. I p. 169; Bartholomae, Zs. d. D. Morgenländ. Ges. 50, 702. Th.*]. GLOSS. κολοβός. κονδός. murcus. [*val.* scurt, *it.* corto, *francog.* court, *hisp.* corto. *M.-L.*]

1 *proprie i. q. truncus, lacer, fractus*: **a** *de rebus, praecipue de vasis*: LVCIL. 445 Samio -oque catino. LVCR. 4, 1026 dolia -a. PROP. 4, 5, 75 sit tumulus lenae -o vetus amphora collo. 4, 7, 26 laesit et obiectum tegula -a caput. OV. fast. 2, 645 huc ignem -o fert rustica testo. PERS. 4, 52 noris, quam sit tibi -a suppellex. MART. 1, 92, 6 calix. 3, 82, 3 -aque Ledae sobrius bibat testa. 12, 32, 13 matella -o rupta latere meiebat. IVV. 3, 270 vasa. PROP. 4, 5, 68 horruit algenti pergula -a foco. IVV. 10, 135 -um temone iugum. CARM. epigr. 1234, 2 tristis inops -a veste, Thalia, veni (*i. lacera; aliter* BENED. reg. 55 ut non sint -a [*i. nimis arta*] vestimenta utentibus ea, sed mensurata. PAPYR. Marini 80 *a. 564* manicas -as). CHIRON 94 humores . . . callositatem totius vulneris in longum et in -um faciunt. *in imagine*: PERS. 5, 191 centum Graecos -o centusse licetur (SCHOL. *ad l.* tamquam nonagenta novem). *apud metricos*: CLEDON. gramm. V 34, 8 colon est caesura -a. MAR. VICTORIN. gramm. VI 135, 32 alterum *genus metri Graeci* κολοβόν quasi -um dixerunt (SACERD. gramm. VI 524, 9). 136, 6. ATIL. gramm. VI 302, 25 iambicum -um, quod et hendecasyllabon dicunt. *in arithmetica*: BOETH. arithm. 2, 24 -ae pyramides. *ibid. bis.* *nota de tempore*: PS. SORAN. quaest. med. 153 *pulsus* est tenuis parvus et -us, satis humilis exurgens.
b *de animantibus*: PROP. 4, 1, 20 qualia nunc -o (*i. castrato*) lustra novantur equo. QVEROL. p. 46, 15 si monita -i servassem canis. APIC. 4, 125 ficedulas -as (*opp.* totas). *de laesione*: CELS. 5, 26 cum quid deest, ut cum -a pars aliqua est. 7, 8 si quid ibi -i est, sarcire. 7, 9 -a igitur in his tribus, si qua parva sunt, curari possunt. *ibid.* id quod -um est in quadratum redigere. AVG. serm. ed. Mai 119, 4 -os nos (*antea* cum uno oculo) . . . introire in regnum suum. *nota i. q. circumcisus* (GLOSS. λιπόδερμος): HOR. sat. 1, 9, 70 -is Iudaeis (PORPH. *ad l.* quia virile membrum velut decurtatum habeant recisa inde pellicula).

2 *translate i. q. imperfectus, mutilus*: CIC. fin. 4, 36 eorum . . . omnium multa praetermittentium . . . quasi -a sententia (*opp.* perfecta atque plena. *cf.* LACT. inst. 6, 15, 13 -a haec ac debilis expositio. BOETH. herm. sec. 6, 14 p. 479, 7 ne -a expositio huius libri esse videatur, . . . explicabimus). HOR. carm. 3, 24, 64 improbae crescunt divitiae: tamen -ae nescio quid semper abest rei (*cf.* sat. 1, 6, 104 nunc mihi -o [*i. non diviti*] ire licet mulo). IVV. 14, 166 merces haec . . . nullis visa umquam meritis minor aut ingratae -a fides patriae. IVL. VAL. 2, 28 semesa -aque victoria. PRVD. ham. 685 -o foedatus honore. BOETH. herm. sec. 1, 1 p. 29, 12 nomina et verba non -a quaedam sed perfecta significant. in Porph. comm. pr. 1, 20 p. 60, 18 -am et deminutam quodammodo faciet rationem. *t. t. rhetorum*: CIC. orat. 168 meae quidem *aures* et perfecto completoque verborum ambitu gaudent et -a sentiunt nec amant redundantia. 173. *L.*

curva graece scorta GLOSS. (*cf. Heraeus, Archiv 13, 58 qui confert gloss. iur.* διὸ καὶ τὴν πόρνην κούρβαν λέγομεν, *et Schuchardt, ib. 406*).

curvābilis, -e *a* curvare. *i. q. flexibilis*: PALLAD. 12, 15, 2 ulmus et fraxinus, si siccentur, rigescunt, ante -es catenis utiles habentur.

curvāmen, -inis *n. a* curvare. PRISC. gramm. II 126, 1 in 'en' desinentia derivativa m antecedente paene omnia verbalia sunt et neutra, et si sint a prima coniugatione, a longam habent paenultimam, ut . . . 'curvo curvas -n'. GRAMM. suppl. 113, 18. *non legitur nisi abl. sing. et acc. plur.* (OV. met. 9, 450 CLAVD. 5, 413).

i. q. flexio: OV. met. 2, 130 nec tibi (*Phaethonti*) directos placeat via quinque per arcus: sectus in obliquum est lato -e limes (*i. zodiacus*) *eqs.* (*cf.* PLIN. epist. 5, 6, 34 rectus hippodromi limes in extrema parte hemicyclio frangitur mutatque faciem . . . finito vario illo multiplicique -e recto limiti redditur). OV. met. 3, 66 quod (*sc. iaculum*) medio lentae spinae -e *serpentis* fixum constitit (3, 672 Medon nigrescere coepit corpore et expresso spinae -e flecti, *dum in delphini formam redigitur. cf.* SIL. 6, 259 *serpentem* secutum cornipedis gyros flexi -e tergi. CLAVD. 5, 413 hic fracti reserat -a dorsi *Rufini*). OV. met. 6, 64 ab imbre solet percussis solibus arcus inficere ingenti longum -e caelum (*cf.* 11, 590 induitur velamina mille colorum Iris et arcuato caelum -e signans *eqs.* AMM. 20, 11, 26 halitus terrae calidiores et umoris spiramina conglobata in nubes . . . irim conformant . . . spatioso -e sinuosam). OV. met. 7, 227 *Medea herbas* placitas partim radice revellit, partim succidit -e falcis aenae (*cf.* FVLG. myth. 1, 18 falcifero . . . -e). 8, 194 ita compositas *pennas* parvo -e flectit *Daedalus*, ut veras imitetur aves. 9, 450 sequitur patriae -a ripae filia Maeandri. 12, 95 haesurum clipei -e telum misit in Aeaciden. SIL. 13, 29 ubi perrupit stagnantem calculus undam, . . . postremo laxatis circulus oris contingat geminas patulo -e ripas. PLIN. epist. 9, 7, 4 haec *villa* unum sinum molli -e amplectitur. GELL. 14, 1, 10 ipsum corpus et habitum tam profundi aeris sub alio atque alio caeli -e non eundem manere (*cf.* OV. met. 2, 130 *supra l. 55 et* AMM. 20, 3, 8 *luna* latet parumper umbrata . . . si sol sphaerae inferioris -e circumfusus, mole obsistente terrena, radiis eam suis illustrare non possit). FVLG. myth. 2, 1 sicut . . . pavus stellatum caudae -e concavans antrum faciem ornet posterioraque turpiter nudet.

curvāmentum, -ī *n. a* curvare, *cf.* curvamen. SERV. georg. 1, 170 'in burim' in curvaturam: nam buris est -um aratri (ISID. orig. 20, 14, 2 SCHOL. Verg. Bern. georg. 1, 170. GLOSS. *s. v.* buris).

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

curvātio, -ōnis *f. a* curvare. *i. q. flexio*: FEST. p. 375 urvat . . . significat circumdat, ab eo sulco, qui fit in urbe condenda urvo aratri, quod fuit (quae fit *apogr.*) forma simillima uncini -e buris et dentis, cui praefigitur vomer. PAVL. FEST. p. 43 camara et camuri boves a -e ex Graeco dicuntur. COLVM. 4, 12, 2 plurimum id *genus iugi* (*sc. canterium*) refert esse, quod paulum infra -em vitis prorepens pampinus statim apprehendat. PS. CENS. frg. 6, 2 planus angulus est in planitie duarum linearum non e regione positarum ad unum signum contingens -o. PS. ATHAN. ad mon. 4 p. 74^{D} semper duriora flectenda sunt, ne viribus inclinata -o, priusquam in circulum veniat, fatiscens fragmen offendat. MART. CAP. 6, 593 quis . . . dubitet [et] globi devexioris opposita alia *sidera* inconspicua fieri atque alia velut sphaerae -bus eminere? 8, 829 aequinoctialis . . . circulus . . . per haec signa circulum cludit: . . . per edictas -es Hydri Crateraque et Corvum ad octavam Librae partem *eqs.* 8, 832 melius coluros *circulos* demonstremus, licet ipsi quoque aliquid -is abdentes non se totos visibus repraesentent *eqs.* CASSIAN. conl. 9, 34, 13 satis vero constat illum trinae -is (*genuum*) numerum, qui solet in congregationibus fratrum ad concludendam synaxin celebrari, eum . . . observare non posse (10, 10, 15 iste *versiculus* te de tuo surgentem cubili -i genuum tradat).

curvātūra, -ae *f. a* curvare. *i. q. flexura, circulus vel pars circuli sim.*: OV. met. 2, 108 aurea *erat* summae -a rotae. VITR. 2, 8, 11 locus . . . theatri -ae similis (*cf.* 5, 3, 2 sol . . . cum implet eius *theatri* rotunditatem, aer conclusus -a . . . confervescit *eqs.*). *ibid.* per mediam . . . altitudinis -am praecinctionemque platea ampla latitudine facta (*cf.* 2, 10, 1 *Appennini* montis iugum se circumagens et media -a prope tangens oras maris Hadriani. *ibid.* citerior eius [*montis Appennini*] -a quae vergit ad Etruriae Campaniaeque regiones). 5, 6, 2 anguli trigonorum, qui currunt circum -am circinationis (*cf.* 10, 11, 4 -ae in quibus procurrunt cacumina angulorum). 5, 10, 5 *laconicum* ad circinum fieri oportere videtur, ut aequaliter a medio flammae vaporisque vis per -ae rotundationes pervagetur. 10, 10, 5 -a foraminis. 10, 11, 6 parastatarum longitudo . . . -a . . . crassitudo. *ibid.* -a regulae. *ibid.* exterioris regulae . . . longitudo quam dederit ipsa versura deformationis et parastaticae latitudo ad suam -am. COLVM. 4, 15, 3 mergi genus est, ubi supra terram iuxta suum adminiculum vitis curvatur . . . sequente deinde anno insecatur superior pars -ae usque ad medullam (*cf.* 4, 20, 3. PLIN. nat. 17, 138 *ramum* custoditum vinculis, ne -a fugiat. 17, 180 deiecta pars aut praeligata *vitis* fructum dat, plurimumque ipsa -a). PLIN. nat. 10, 42 uncos ungues habentes *aves* in petris raro consistunt, -a ungium prohibente. 28, 112 *chamaeleon* similis et magnitudine est supra dicto crocodilo, spinae tantum acutiore -a et caudae amplitudine distans (OROS. hist. 4, 8, 13 ut *anguis* per exteriorem spinae -am rigentem costarum aciem tendat). POMPON. dig. 50, 16, 239, 6 Varus ait urbum appellari -am aratri (*cf.* SERV. georg. 1, 170 in burim: in -am; nam buris est curvamentum aratri). LACT. opif. 10, 23 *digitorum* et numerus perfectus ac plenus et . . . articulorum parium -a flexibilis. PALLAD. 4, 11, 2 ut sint boves . . . cornibus robustis ac sine -ae pravitate lunatis. SERV. Aen. 3, 411 propter -am litorum. georg. 4, 122 cresceret in ventrem cucumis: in -am. VEG. mil. 1, 26 ut primo simplex et extenta sit acies, ne quos sinus, ne quas habeat -as (3, 20). HYG. astr. 3, 13 anguis *Ophiuchi* habet . . . in prima -a caudae IV, in secunda . . . stellas VI (SCHOL. Germ. Bas. flexura). 3, 30 pistrix . . . habet in extrema cauda stellas *tot*, ab eo loco usque ad reliqui corporis -am (κύρτωμα, SCHOL. Germ. Bas. flexus, SCHOL. Germ. Sang. gibbus). *sim.* 3, 31 (πρώτη καμπή, SCHOL. Germ. Bas. flexus). 3, 39 (καμπή, SCHOL. Germ. Bas. flexura). *ibid. sim.* SCHOL. Germ. Bas. p. 101, 18. SIDON. epist. 3, 13, 9 licet . . . arcam pectoris texat -a costarum. BOETH. mus. 4, 18 *regulae* duo semisphaeria, . . . insuper apponantur ita ut ab ea, quae est . E ., -a, ad id quod est . B . deducta linea rectos circum se angulos reddat. *i. q. portio circuli*: VITR. 4, 3, 9 quantum erit -ae inter rotundationem et quadratam descriptionem, tantum ad formam excaventur (*in striandis columnis doricis*). 5, 1, 8 tribunal quod est in ea aede, hemicyclii schematis minoris -a ⟨est⟩ formatum. eius autem hemicyclii in fronte est intervallum pedum XLVI, introrsus -a pedum XV (5, 12, 1 *portus* naturaliter si . . . habeant acroteria sive promuntoria procurrentia, ex quibus introrsus -ae sive versurae ex loci natura fuerint conformatae *eqs.*). 5, 6, 1 ex his trigonis cuius latus fuerit proximum scaenae, ea regione qua praecidit -am circinationis, ibi finiatur scaenae frons (5, 7, 1). 5, 7, 1 ab ea regione ad extremam circinationem -ae parallelos linea designatur. COLVM. 5, 2, 8 si semicirculus fuerit ager, cuius basis habeat pedes CXL, -ae autem latitudo pedes LXX *eqs.* (*cf.* GROM. p. 355, 15. PLIN. nat. 2, 72 -a apsidum *Veneris et Mercuri stellarum* ibi non habet longitudinem maiorem [*ibid.* apsidum . . . margines . . . spatia longitudinis latitudinum evagatione pensant]). *i. q. fornix* (*opp.* planum): VITR. 5, 10, 5 laconicum sudationesque . . . quam latae fuerint, tantam altitudinum habeant ad imam -am hemisphaerii. 7, 10, 2 *fuligo* quae circa parietem et camerae -am adhaerescit (8, 2, 4 *in cameris quae sunt caldariorum* caelum . . . corripit ex pavimentis aquam et aufert secum in camerarum -as et sustinet). 8, 5, 3 necesse est enim quocumque aqua sit infusa in medio inflationem -amque habere, sed capita dextra ac sinistra inter se librata esse. SEN. nat. 3, 28, 5 quemadmodum campos intuentem quae paulatim devexa sunt, fallunt, sic [cum] non intellegimus -as maris et videtur planum, quicquid apparet. epist. 90, 32 Democritus . . . invenisse dicitur fornicem, ut lapidum -a paulatim inclinatorum medio saxo alligaretur. PALLAD. 1, 35, 14 dorsi eius (*testudinis*) . . . -ae.

nota translate i. q. pravitas: AVG. in psalm. 44, 17 curvus est ad te deus, tua -a facit hoc: nam illius rectitudo semper manet.

curvātus, -a, -um *v. sub* curvo.

[**curuca**]. IVV. 6, 276 *codd. dett. pro* uruca. *hinc* GLOSS. Pap. linosa vulgo avis quae dicitur -a.

curucus, -ī *m.* [*vocabulum britannicum, cf. hibern.* curach 'navigium viminibus contextum et bovinis coriis contectum'; *v. Holder, Altcelt. Sprachsch. s. v.* curucos. *Th.*]. GILD. Brit. 19 chron. III p. 35, 8 emergunt certatim de -is (*DQ*, curicis *X*, carruchis *P*, e navibus *Galfredus*), quibus sunt trans Tithicam vallem evecti. GLOSS. V 354, 48 curuces naves (celoces *vel* cercurus *Heraeus*, ceruchi *Bücheler*).

curvēdo, -inis *f. a* curvus. *i. q. curvatio*: SORAN. p. 81, 14 sunt aliquae quae *a pariendo* . . . impediuntur . . . colli matricis -e (curbidine *b l*) vel tortione (διὰ . . . τραχήλου σκολίωσιν). p. 91, 5 qui facturus est (*embryulciam mittere*) a contra sedere debet paulo inferius et apprehensa -e (curbidine *b*) embryulci et tepefacta intra digitos abscondere *eqs.* DIOSC. 3, 168 de camepytis . . . est tertium genus, qui masculus appellatur . . . semen in curbedine sua habet (παρὰ τὰς μασχάλας).

curvēsco, -ere [*a* curvus. *Th.*]. *i. q. curvum fieri*: CARM. laud. dom. 50 insuper et gravibus lucos -ere pomis. AMM. 22, 8, 5 *mare* semiorbe -ens altrinsecus lataque aperiens terrarum divortia. AMBR. exc. Sat. 2, 61 fructus sui ubertate -it. in psalm. 118 serm. 6, 26 *vinea* fructu -it uvarum. Isaac 7, 60 bacis onusta olea -it.

(**curvimeris**). VARRO ling. 5, 104 cucumeres dicuntur a curvore ut -es dicti.

curvitās, -ātis *f. a* curvus. *i. q. curvatio*: NON. p. 30 camerae: tecta in -em formata. PS. AVG. categ. 12 in eodem qualitatis genere (*i. formis et figuris*) sunt -as et rectitudo; audemus enim εὐθύτητα καὶ καμπυλότητα hoc pacto convertere. ab iis namque rectum vel curvum quidpiam dicitur (*cf.* BOETH. categ. 2 p. $211^{B.C}$). MACR. somn. 1, 15, 7 lacteum *circum* caloris esse siderei infusionem, quam ideo adversa zodiaco -as obliquavit, ut . . . hic circus a via solis in obliquum recedens universitatem flexu calido temperaret. BOETH. in Porph. comm. pr. 2, 3 p. 91, 12 nasi -as (in Porph. comm. sec. 4, 1 p. 240, 9 γρυπότης. p. 243, 7). ISID. orig. 3, 38 convexa autem caeli extrema eius sunt a -e dicta.

***curūlis,** -e [*multi inde ab antiquitate idem esse ducunt atque adiectivum* currulis, *quod nonnumquam per unam* r *scriptum est. estne vocabulum cum sella curuli a Tuscis sumptum? Th.*]. *cf.* currulis. curr- *apud* FEST. p. 49 *p. 1544, 59.* GLOSS. *p. 1544, 1.* curull- *v. p. 1543, 79. 1544, 38.* cŭr- *testantur poetae, v. l. 83. p. 1543, 21 sq. al.* *de significatione cf.* FEST. p. 49 GELL. 3, 18, 4 *l. 66* SERV. Aen. 11, 334 *l. 73. Mommsen, Staatsrecht* I^3 *393.* II^3 *480, 2; Marquardt-Mau, Privatleben p. 725; Jordan, Hermes VIII 221 sq.; Willems, le sénat de la république romaine I 133.* *legitur in* DIDASC. Ter. Haut. Eun. Phorm. Hec. DON. Ter. Andr.; *in titulis primum* CORP. VI 1330 (*v. p. 1543, 68*) *et in elogio Scipionis Hispani praetoris a. 139 a. Chr., v. p. 1543, 69, deinde* LEX Iul. munic. *et passim; in libris inde a* NOVIO *apud* VARRONEM CIC. LIV. *et posteriores passim, semel apud* CATVLL. NEP. HOR. PROP., *bis apud* OV. *deest in Scipionum maiorum epitaphiis nec minus in omnibus fere (v. supra l. 56) titulis legem Iul. munic. antecedentibus. sed v. nummos* CORP. I 436 (*ca. a. 84 a. Chr.*). 459 (*a. 69 a. Chr.*). 466 (*a. 58 a. Chr.*). 469 (*a. 54 a. Chr.*) [*Mommsen l. c.*]. *de conversione Graeca (cf. Magie, iuris publici sacrique vocabula p. 11. 35. 94. 95) v. l. 77 sqq. p. 1544, 35. 53.*

I *ponitur* **coniuncte:** **A** *sella (sedes, ebur)*: GELL. 3, 18, 4 Gavius Bassus in commentariis suis . . . senatores . . . dicit in veterum aetate, qui -em magistratum gessissent, curru solitos honoris gratia in curiam vehi, in quo curru sella esset, super quam considerent, quae ob eam causam '-is' appellaretur; sed eos senatores, qui magistratum -em nondum ceperant, pedibus itavisse in curiam; propterea senatores nondum maioribus honoribus 'pedarios' nominatos. SERV. Aen. 11, 334 Romanorum imperatorum insigne fuit sella -is . . . et sciendum sellam -em a curru dictam, quod hi tantum ea utebantur, qui triumphali curru invecti fuissent. ISID. diff. 1, 108 curiales officiales publici, -es vero sellae, in quibus magistratus sedentes iura reddunt. GLOSS.: sella -is δίφρος. -is sella ἀγκυλόπους δίφρος βασιλικός. sella in qua victor portatur. ubi consules sedent. sella -is, in qua purpurati sedent. a curru quia et equi de curru -es dicuntur, velocissimi vero a sedendo sellares dicuntur. -is θρόνος ἡγεμονικός. sella consulis. corulis ὑπατικὸς θρόνος. **1** *proprie*: **a** sella: CALP. hist. 27 Cn. Flavius, . . . sellam -em iussit sibi afferri *eqs.* (LIV. 9, 46, 9). NOVIVS Atell. 75 prius in capulo quam in -i sella suspendes nates. VARRO frg. Non. p. 518 P. Aelius

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

Paetus cum esset praetor urbanus et sedens in sella -i ius diceret populo *eqs.* CIC. Verr. 6, 36 ob earum rerum (*sc. ab aedile procurandarum*) laborem et sollicitudinem fructus illos datos, antiquiorem in senatu sententiae dicendae locum, togam praetextam, sellam -em, ius imaginis ad memoriam posteritatemque prodendae (Cluent. 154 quod ... permulta essent ornamenta, quibus *senator* eam mitigare molestiam [*sc. invidiarum sim.*] posset, locus, auctoritas, domi splendor, apud exteras nationes nomen et gratia, toga praetexta, sella -is, insignia, fasces, exercitus, imperia, provinciae. *cf.* Rab. Post. 16. LIV. 1, 8, 3 unde [*ab Etruscis finitimis*] sella -is, unde toga praetexta sumpta est. 2, 54, 4. 10, 7, 9 *viri* quos vos sellis -bus, toga praetexta, tunica palmata et toga picta et corona triumphali laureaque honoraritis. 27, 8, 8. 30, 15, 11 Masinissam ... aurea corona, aurea patera, sella -i et scipione eburneo, toga picta et palmata tunica donat. 31, 11, 11. 41, 14, 10 PANEG. 2, 3. 11, 21 AVSON. 419, 83). CIC. Catil. 4, 2 ego sum ille consul, ... cui non forum..., non denique haec sedes honoris, sella -is, umquam vacua mortis periculo atque insidiis fuit. Sull. 81. Att. 4, 10, 1 malo ... in illa tua sedecula, quam habes sub imagine Aristotelis, sedere quam in istorum sella -i. epist. 9, 21, 2 post hunc (*L. Papirium Mugillanum*) XIII *Papirii* fuerunt sella -i ante L. Papirium Crassum. CATVLL. 52, 2 sella in -i struma Nonius sedet (*cf.* PLIN. nat. 37, 81). OV. Pont. 4, 9, 27 signa quoque in sella nossem formata -i et totum Numidae sculptile dentis opus. LIV. 1, 20, 2 *Numa* flaminem Iovi ... insigni... veste et -i regia sella adornavit. 2, 31, 3 super solitos honores *M'. Valerio Maximo* locus in circo ipsi posterisque ad spectaculum datus, sella in eo loco -is posita (*cf.* ELOG. Corp. I² p. 189 n. 5 sellae -is locus ipsi posterisque ad Murciae spectandi caussa datus est. FEST. p. 344, 4). 7, 1, 5 tres patricios magistratus -bus sellis praetextatos ... sedentes (25, 5, 5 nemo ... qui sella -i non sedisset. 26, 36, 6. 29, 37, 1. 30, 19, 9. 40, 45, 8 censores in campo ad aram Martis sellis -bus consederunt. PLIN. nat. 7, 157. SVET. Aug. 26 cum ... -i sella praesedisset). VAL. MAX. 3, 2, 7 in -bus sellis ... consederunt (5, 7 ext. 2. FLOR. epit. 1, 13, 10 in -bus sellis sese reposuerunt). QVINT. inst. 6, 3, 25 M. Caelius praetor, cum sellam eius -em consul Isauricus fregisset, alteram posuit loris intentam. PLIN. paneg. 56 speciosum *est* certam fori pacem *reddere*, quid immanes campos sella -i victorisque vestigio premere? SVET. Aug. 43 ut laxatis sellae -is compagibus caderet supinus. AMM. 25, 10, 11 reluctantis, ne in -i sella veheretur ex more. SIDON. epist. 8, 6, 5 adhaerebam sellae -i mixtusque censualium paenulatorum consuli proximae proximus eram. CASSIOD. var. 6, 1, 6 (*formula consulatus*) sellam -em pro sua magnitudine multis gradibus enisus ascende.

b sedes: TAC. ann. 2, 83 sedes -es sacerdotum Augustalium locis superque eas querceae coronae statuerentur. 15, 29 medio tribunal sedem -em et sedes effigiem Neronis sustinebat. **2** *translate i. q. magistratus, consulatus*: sella: CIC. Planc. 19 *Atinates* cum huius ornatissimi atque optimi viri, Cn. Saturnini, patrem aedilem, cum praetorem viderunt, quod primus ille non modo in eam familiam, sed etiam in praefecturam illam (*Atinatem*) sellam -em attulisset, mirandum in modum laetati sunt. Phil. 3, 16 hinc (*Aricia*) multae sellae -es et patrum memoria et nostra; hinc equites Romani lautissimi et plurimi. PROP. 4, 11, 65 vidimus et fratrem sellam geminasse -em, consule quo facto tempore rapta soror. ANTH. 433, 5 castra alios operosa vocent sellaeque -es et quicquid vana gaudia mente movet. AVSON. 298, 40 diligo Burdigalam, Romam colo: civis in hac sum, consul in ambabus, cunae hic, ibi sella -is. 322, 91 praefecturam duplicem, sellamque -em. 410, 4 tua Romae praecessit nostrum sella -is ebur. 419, 4 ipsa autem sedes honoris, sella -is, gloriosa pompis imperialis officii, in cuius me fastigio ... posuisti, quotiens a me cogitatur (*cf.* CIC. Catil. 4, 2 *supra l. 16*). ebur: HOR. epist. 1, 6, 53 cui libet hic fasces dabit eripietque -e cui volet importunus ebur (OV. fast. 5, 51 illa [*Maiestas*] datos fasces commendat eburque -e, illa coronatis alta triumphat equis). STAT. silv. 1; 2, 179 parens Latius ... purpureos habitus iuvenique -e indulgebit ebur.

B aedilis, aedilitas, magistratus *sim. v. etiam* aedilis *vol. I p. 928, 71 sq.* **1** aedilis, aedilicius: *in titulis*: aid. cur.: CORP. VI 1330 aid. cur. Ve⟨l⟩iterns lo⟨c⟩avit eisdem aid. pl. prob. I 38 (= VI 1293) Cn. Cornelius Cn. f. Scipio Hispanus pr. aid. cur. q. tr. aed. cur.: LEX Iul. munic. (Corp. I 206) 24 aed. cur., aed. pl., quei nunc sunt queiquomque post h(anc) l(egem) r(ogatam) factei createi erunt eumve mag(istratum) inierint (CORP. I 606 Q. Fabius Q. f. Maxsumus aed. cur. rest. ELOG. Corp. I 1² p. 192 n. 10. p. 193 n. 13. p. 194 n. 15 [*Arretii*] *al.* CORP. III 2077. V 4364 [*Brixiae*] *al.* IX *bis.* X 1723 [*Puteolis*] scr. aed. cur. 1725 *passim.* XI 4206. XIV 3949 [*Nomenti*] scr(iba) q(uaestorius) et aed(ilium) cur(ulium) *al.*). *cf. p. 1544, 35.* CORP. XIV 3625 (*Tiburi*) aedil. curul. (2866 [*Praeneste*]. V 1874 [*Concordiae*]. X 531 scriba librar. aedil. curull. *cf.* XI 3887 [*Capenae*] scr(ibae) aed(ilium) curullium. III 6818 [*in Dacia*] aed. curul. X 4832 [*Rufris*] scr. aed. curulium. XIV 2940 [*Praeneste*] scr. curul. [*i. e. scriba librarius aedilium -ium*]). ELOG. Corp. I 1² p. 201 n. 37 aedilis -is (CORP. III 1457 [*in Dacia*]. V 6974 [*Taurini*] *passim.* XIV 3611 aedili -i allecto inter praetorios). CORP. XIV 169 (*Ostiae*) aedilicio -i. *apud scriptores*: GLOSS. aedilis currulis qui carrucas habet. sellam magistratum (*manca*). DIDASC. Ter. Haut. L. Cornelio Lentulo L. Valerio Flacco aedilibus -bus. *cf.* DIDASC. Ter. Eun. Phorm. Hec. DON. Ter. Andr. praef. 1, 6. CALP. hist. 27 Cn. Flavius patre libertino natus scriptum faciebat, isque in eo tempore aedili -i apparebat, quo tempore aediles subrogantur eumque pro tribu aedilem -em renuntiaverunt. *ibid.* isque aedilis -is factus est. CATO nep. or. frg. Fest. p. 154 cum aedilis ⟨curulis esset, Magnae Ma⟩tris ludos magni⟨ficentius quam alii fecit⟩. VARRO frg. Gell. 13, 12, 6. NEP. frg. 17 hac (*dibapha Tyria*) P. Lentulus Spinther aedilis -is primus in praetexta usus improbatur. CIC. Cluent. 126 Flacc. 77 p. red. ad Quir. 15. Planc. 58 quem (*Iuventium*) ... primum de plebe aedilem -em factum esse. Phil. 9, 17 aedilis -is edictum. de orat. 1, 57 M. Marcellus hic noster, qui nunc aedilis -is est. Brut. 273. 305. Att. 6, 1, 8 *Cn. Flavius Anni filius* ante decemviros non fuit, quippe qui aedilis -is fuerit, qui magistratus multis annis post decemviros institutus est. epist. 2, 9, 1 aedili -i designato (2, 10, 1 LIV. 39, 39, 2. 6 *al.*). LIV. 7, 1, 6 verecundia ... imposita est senatui ex patribus iubendi aediles -es creari. primo, ut alternis annis ex plebe fierent, convenerat; postea promiscum fuit. 7, 1, 8. 8, 18, 4 *saepissime.* VAL. MAX. 2, 5, 2. 6, 1, 7 ASCON. Corn. p. 69 PLIN. nat. 8, 131. 9, 137. 15, 2. 33, 17 FRONTIN. aq. 97 POMPON. dig. 1, 2, 2, 27 GAIVS inst. 1, 6 dig. 21, 1, 18 VLP. dig. 1, 3, 13. 2, 14, 31. 21, 1, 1 libro primo ad edictum aedilium -ium. 21, 2, 32. 21, 2, 37, 2 PAVL. dig. 4, 7, 9. 18, 1, 54. 21, 1, 2 MOD. dig. 21, 1, 62 CAEL. SAB. Gell. 4, 2, 1. 3. AVSON. 385, 31 aediles plebei etiam aedilesque -es. LIV. 24, 43, 7 ludos scaenicos per quadriduum eo anno primum factos ab -bus aedilibus memoriae proditur. 29, 11, 12 -es erant aediles Cn. et L. Cornelii Lentuli. 32, 27, 8 -es aediles Q. Minucius Thermus et Ti. Sempronius Longus. PLIN. nat. 18, 42 ab Sp. Albino -i ⟨aedile⟩ die dicta. TAC. ann. 13, 28 cohibita artius et aedilium potestas statutumque, quantum -es, quantum plebei pignoris caperent vel poenae irrogarent. SOL. 26, 10 (PLIN. nat. 8, 131 aed. cur.). FEST. p. 178 Cn. Octavius Cn. filius, qui fuit aed. cur. pr. cos. p. 238 aediles cur. PLIN. nat. 34, 93 aed. cur. (*cf. p. 1543, 77*). *graece convertitur hoc modo: transcriptione*: CASS. DIO 39, 32, 2 *τοὺς ἀγορανόμους τοὺς κουρουλίους*. 54, 2. INSCR. Graec. IV 588 (*tit. Argolicus aet. M. Aurelii*) *ἀγορανόμος κουρούλλιος*. 1327 (*tit. Spartanus aet. eiusdem*). INSCR. graec. Rom. Cagnat III 238 (*tit. Galaticus aet. incert.*) ⟨*αἰδίλης*⟩ *κουρούλης*. *comparatione*: PLVT. Marc. 2 *ἀγορανόμον ... τῆς ἐπιφανεστέρας τάξεως*. Mar. 5 *τοὺς ἐντιμοτέρους*. CASS. DIO 53, 33 *ἀγορανόμος ὁ ἀμείνων*. **2** aedilitas: CIC. har. resp. 27 nihil te ... -is aedilitas, quae maxime hanc tueri religionem solet, permovit. Brut. 264 cum post -em aedilitatem iudex quaestionis esset *C. Visellius Varro.* LIV. 7, 1, 1 annus ... insignis novis duobus magistratibus, praetura et -i aedilitate. 22, 26, 3 quaestura ... et duabus aedilitatibus, plebeia et -i, postremo et praetura perfunctus. 25, 5, 3 ⟨P.⟩ Licinius Crassus, qui aedilitatem -em petiturus erat (VAL. MAX. 7, 5, 2). PLIN. nat. 8, 19 Romae pugnasse *elephantum* Fenestella tradit primum omnium in circo Claudi Pulchri aedilitate -i, ... item post annos viginti Lucullorum aedilitate -i adversus tauros. 8, 53 in -i aedilitate (SOL. 27, 22). TAC. ann. 1, 3 Augustus ... Claudium Marcellum ... pontificatu et -i aedilitate ... extulit. *in Graecum convertitur hoc modo (non nisi comparatione)*: DIODOR. SIC. 20, 36 *ἡ ἐπιφανεστέρα ἀγορανομία*. PLVT. Mar. 5 *ἀγορανομίαν τὴν μείζονα παρήγγειλε. δύο γάρ εἰσι τάξεις ἀγορανομιῶν, ἡ μὲν ἀπὸ τῶν δίφρων τῶν ἀγκυλοπόδων, ἐφ᾽ ὧν καθεζόμενοι χρηματίζουσιν ἔχουσα τοὔνομα τῆς ἀρχῆς, τὴν δ᾽ ὑποδεεστέραν δημοτικὴν καλοῦσιν.* **3** magistratus: FEST. p. 49 curules magistratus appellati sunt quia curru vehebantur. SCHOL. Cic. Ambros. p. 370, 2 magistratus quicunque patricii essent, -es dicebantur. CATO orig. 111 qui magistratum -em cepisset, calceos mulleos aluta vinctos (*Mommsen*, allitaciniatos *codd.*), ceteri perones. CIC. Att. 13, 32, 3 video ... -es magistratus eum legitimis annis perfacile cepisse (LIV. 23, 23, 5). LIV. 4, 7, 7 cum sine -i magistratu res publica esset (30, 39, 5 sine -bus magistratibus). 5, 41, 2 qui ... -es gesserant magistratus (25, 41, 11. GELL. 3, 18, 4 *v. p. 1542, 66*). 6, 35, 10 Licinius Sextiusque tribuni plebis refecti nullos -es magistratus creari passi sunt. 6, 37, 8 non in plebeis idoneos viros ad -es magistratus. 9, 34, 5 haec (*Appii progenies*) plebi ad -es magistratus iter obsaepsit. 39, 39, 4 quod duos simul unus magistratus, praesertim -es, neque capere posset nec gerere. ASCON. Mil. p. 34 is enim (*M. Lepidus interrex*) magistratus -is erat creatus. GELL. 3, 18, 6 -bus magistratibus functi, si nondum a censoribus in senatum lecti erant, senatores non erant. VOPISC. Tac. 1, 5 -es magistratus apud maiores nostros quadriennium in re p. non fuisse. **4** honor: LIV. 34, 44, 4 *censores* tris omnino senatores, neminem -i honore usum, praeterierunt (38, 28, 2 nemo -i usus honore). VAL. MAX. 8, 15, 8 *Cn. Pompeius* nondum ullum honorem ⟨-em⟩ (*suppl. e Par.*) auspicatus bis triumphavit. AVSON. Mos. 451 fascibus Ausoniis decoratum et honore -i. **5** triumphus: MON. Ancyr. 1, 21 bis ovans triumphavi, tris egi -is triumphos (*inde* SVET. Aug. 22 -is triumphos tris egit). **6** infulae: CASSIOD. var. 2, 1, 4 (*a. 511*) -es infulas praestitimus candidato. ?insignia: CORP. I p. 286 n. 26 (= VI 895) insignibus decorata cu⟨rulibus⟩.

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

II *fem. absolute ponitur* (*sc. sella*): A *proprie* (*vel in imagine*): LVCAN. 3, 107 non consule sacrae fulserunt sedes, non proxima lege potestas, praetor, adest, vacuaeque loco cessere -es (GLOSS. V 239, 1 *ad l.* sedile vel subsellia). SIL. 8, 486 haec *Vetulonia* altas eboris decoravit honore -es et princeps Tyrio vestem praetexuit ostro (12, 584 fortasse -bus altis iam vos [*milites Hannibalis*], exemplo proavorum, ad nobile letum expectant de more senes mortique parantur. CASSIOD. var. 8, 1, 3 vos avum nostrum ... celsis -bus extulistis). 11, 61 si *Romani* partita renuant sedisse -i aequatumque decus geminasque videre secures (STAT. silv. 5, 2, 167 quique aquilas tibi nunc et castra recludit, idem omnes perferre gradus cingique superbis fascibus et patrias dabit insedisse -es. SVET. Nero 13 -i residens apud rostra triumphantis habitu. FLOR. epit. 1, 13, 14. 4, 2, 95 in -i sedentem eum). STAT. silv. 3, 3, 115 nec vulgare genus; fasces summamque -em frater et Ausonios enses mandataque fidus signa tulit (IVV. 10, 91 visne salutari sicut Seianus, habere tantundem atque illi summas donare -es, illum exercitibus praeponere). 4, 1, 5 exultent leges, Latiae gaudete -es (AVSON. 418, 60 hic [*Ilerdae*] trabeam Pauline tuam, Latiamque -em constituis. 470, 37 indeptus fasces Latiamque -em). MART. 11, 98, 18 sedeas in alto tu licet tribunali et e -i iura gentibus reddas. TAC. hist. 2, 59 Valentem et Caecinam pro contione laudatos -i suae circumposuit. ann. 1, 75 iudiciis assidebat in cornu tribunalis, ne praetorem -i depelleret. PLIN. paneg. 59, 2 futuros principes doceas ... ascendere -em quam detineant. 61, 7 utriusque sollemnis ille lictorum et praenuntius clamor auribus insederat, cum rursus -is rursusque purpura (*sc. tertium consulis*). 71. 77 stabant candidati ante -em principis. SVET. Galba 18 in senatu -em perverse collocatam. FLOR. epit. 1, 5 inde (*e Tuscia*) fasces trabeae -es anuli *eqs.* PANEG. 2, 6 a tribunali temet in campum, a -i in equum transtulisti. 12, 9 accepimus datos serentibus fasces et missas cum -bus suis per rura palmatas *eqs.* SYMM. epist. 5, 5 tuae amplitudinis -em stipabunt obsequia multorum. CLAVD. 8, 158 ipsa Quirinali parvum te cinxit amictu mater et ad primas docuit reptare -es. 18, 449 Eutropio fasces asservabantur adempti Tarquiniis? quemcumque meae vexere -es, laxato veniat socium aversatus Averno. 24, 87. 28, 644 agnoscunt rostra -es auditas quondam proavis *eqs.* PAVL. NOL. carm. 10, 260 Raraunum Ausonia heu devenisse -es conquerar et trabeam veteri sordescere fano. MEROB. poet. 31 sic tranquilla togae recipit dum praemia ductor pacatamque iubet lituos nescire -em. 44. CASSIOD. var. 6, 20, 1 -es inclitas ornare. *nota i. q. sella -is in gestatoria posita* (*cf.* GLOSS. *p. 1542, 79 et Jullian, revue de philologie 7, 1883, p. 156 sq.*): CLAVD. 7, 2 tertia Romulei sumant exordia fasces terque tuas ducat bellatrix pompa -es (*agitur de processu consulari*). *cf.* 8, 13 iam trabeam Bellona gerit parmamque removit et galeam sacras umeris vectura -es (LVCAN. 3, 107 *supra l. 2*). 8, 473 celebrate tribunal (*eunuchi*) pro thalamis, verso iam discite more -es, non matrum pilenta sequi.

B *translate*: 1 *i. q. viri qui magistratum gerunt*: SIL. 10, 587 lux una eversas bis centum instare (in strage *Marsus, edd.*) -es ac iuvenum bis tricenis orbata gemebat milibus exhaustae nutantia moenia Romae. STAT. silv. 1, 4, 47 reddere iura foro nec proturbare -es. CLAVD. 24, 6 venerare -em, quae tibi (*Romae*) restituit fasces (*sc. Stilichonem*); complectere dextram, sub iuga quae Poenos iterum Romana redegit. ENNOD. opusc. 2, 112 p. 321, 18 caeli curia (*sc. synodus*) variarum dotibus aucta -ium et multo redemptoris nostri auro ostroque decorata (*in imagine*). VEN. FORT. Mart. 3, 502 Roma, carnis apostolicae quo sunt duo celsa sepulchra: prima tenent terris et utrique priora supernis, dogmatis ore pares et sedis honore -es (*sc. Petrus et Paulus apostoli*). *nota i. q. consul*: CLAVD. 28, 431 (*imperator Honorius Romae respondet*) advectae misso Stilichone -es, ut nostras tibi, Roma, vices pro principe consul impleret generoque socer. 2 *i. q. magistratus curulis, praecipue consulatus*: STAT. silv. 1, 4, 82 revocant fasti maiorque -is (*i. consulatus*). 4, 1, 36 manet insuper ordo longior et totidem felix tibi Roma -es terque quaterque dabit. 4, 4, 77 iam te blanda sinu Tyrio sibi curia felix educat et cunctas gaudet spondere -es. AVSON. 290, 8 *Capua* sperare -es Campanis ausa auspiciis. 406, 23 columen -is Romulae. 406, 69 quem -is proxima collegio nati dedit. CLAVD. 17, 7 talem te protinus anni formavere rudes et dignum vita -i traxit iter. 17, 260 nec ... illum ... habitum ... perfecto detulit anno deposuitque suas te succedente -es. 17, 266. 18, 26 si tibi servili placuit foedare -es crimine. 22, 264 si vos adeo Stilichone -es augeri flagratis. SIDON. epist. 7, 12, 1 isset per avitas tibi stilus noster -es, patricias nihilominus infulas enumeraturus. NOVELL. Valent. 11, 1 duplicatae tanti suggestus infulae et -ium ornamenta geminarum obtentis semel anteferenda sunt fascibus. ENNOD. epist. 1, 5, 1 p. 9, 21 inter -ium possessores diligentum fabulis addebamur. 8, 1, 3 p. 199, 17 fuerit in more veteribus -ium celsitudinem campi sudore mercari. 8, 1, 5 p. 200, 14 par fuit propinquum laudare in commune augmentum laborantem, quia non est proprium quod quasi singulariter videtur palmata conferre; venit ad me equidem portio de -i (opusc. 1, 15 p. 265, 21 fasces accepisti, non quo tibi accederet genius de -i, sed ut de te pretium palmata mereretur). 9, 30, 9 p. 253, 25 saeculares apices, -es et trabeas, patricias etiam dignitates. opusc. 3, 168 p. 374, 18 *Laconius* quem et praerogativa natalium et avorum -es per magistrae probitatis insignia sublimarunt. dict. 13, 4 p. 466, 13 Paterius et Severus, ornamenta -ium et parentiva vocabula purpurarum. CASSIOD. var. 10, 11, 3 (*a. 535*) meruisti coniugem regiae stirpis accipere, quam in tuis -bus nec praesumpsisses optare. *Sigwart.*

***curvo**, -āvī, -ātum, -āre [*a* curvus. *Th.*]. CARM. epigr. 899, 1 (*a. 568*) curbati *pontis.* GLOSS. κάμπτω, κοιλαίνω. DIFF. ed. Beck p. 49, 59 '-atur' de se, 'flectitur' manibus. *legitur inde a* VARRONE; *habent singulis locis*: ELEG. in Maecen. GERM. VELL. MELA MART. TAC. SVET. frg.; *binis*: VARRO PROP. GRATT. PAVL. FEST. CELS. CALP. IVV.; *ternis*: PLIN. epist. APVL.; *saepius*: VERG. (7^{ies}), HOR. (4^{ies}), OV. (22^{ies}), MANIL. (8^{ies}), SEN. trag. (4^{ies}), dial. (*bis*), epist. (5^{ies}), CVRT. (5^{ies}), COLVM. (4^{ies}), LVCAN. (10^{ies}), PLIN. nat. (20^{ies}), SIL. (13^{ies}), STAT. (8^{ies}). *deest* CIC. CATVLLO PVBLIL. LVCR. CAES. SALL. NEP. TIB. LIV. VITR. SEN. rhet. VAL. MAX. PHAEDR. SCRIB. LARG. PERS. VAL. FL. FRONTONI GAIO. [*loc. dub.*: VARRO Men. 105.] [*francog.* courver. *M.-L.*]

I *i. q. flectere*: A *transitive* (*passive -ari saepe i. q.* se -are): 1 *de hominibus*: OV. met. 9, 435 nec nostrum seri -rent Aeacon anni. MANIL. 1, 520 nec motus puncto -at cursusve fatigat (*de senio in imag.*). CELS. 8, 1 aliquid ad necessaria opera -atur. SEN. dial. 6, 26, 2 ad ictum militaris gladii composita cervice -atos. STAT. Theb. 6, 649 toto -atus corpore. silv. 2, 1, 110 sive catenatis -atus membra palaestris staret. IVV. 6, 262 quanto galeae -etur pondere. APVL. met. 4, 7 anum quandam -atam gravi senio. 5, 10 maritum articulari etiam morbo complicatum -atumque. ITALA Is. 2, 9 (Cypr. Fort. 3 Firm. err. 28, 11) -atus est homo et humiliatus est vir (ἔκυψεν, VVLG. incurvavit se). TERT. spect. 23 cum in lege praescribit maledictum esse, qui muliebribus vestietur, quid de pantomimo iudicabit, qui etiam muliebribus -atur (curatur *B*)? LACT. inst. 2, 2, 14 qui -ant caeleste animal ad veneranda terrena. 2, 2, 19 vos in terram -amini (VVLG. exod. 34, 8 -atus est pronus in terram. AVG. c. Faust. 12, 42 p. 368, 20 si non deprimuntur atque -antur ad terram. PROSP. in psalm. 143, 3 in terram). 2, 17, 9 nefas esse rectum animal -ari ut adoret terram. CHIRON 374 runcos ducit et -atus erit. VVLG. Sirach 7, 25 -a illos a pueritia illorum (κάμψον). 33, 30 -a illum compedibus (βάρυνον τὰς πέδας αὐτοῦ). Is. 44, 15 fecit sculptile et -atus est ante illud (44, 17 -atur ante illud. προσκυνεῖ). psalm. 37, 7 miser factus sum et -atus sum usque in finem (κατεκάμφθην). Iob 9, 13 sub quo (*sc. deo*) -antur qui portant orbem (ἐκάμφθησαν). AMM. 16, 12, 5 primo -atus, deinde humi suppliciter fusus. RVFIN. Orig. in num. 11, 9 ut corpore quidem in oratione -etur, sensibus autem per diversa discurrat (EVGIPP. Sev. 16, 4 in oratione -atus oravit fletu largissimo). SIDON. epist. 7, 17, 1 non dignitatem minus quam membra -atus. EVG. TOLET. carm. 14, 1 iam miserum captat -are senecta. 20, 30 ut -et hostes et resistat improbis. OP. imperf. in Matth. 27 p. 773 temptatio -at eum (*ibid.* flectit). CASSIOD. anim. 12 p. 1306^{C} cum altissimus sis, proximior redderis supplicatione -atis. in psalm. 1, 1 cathedra ... nos -atos molliter a dorso suscipit. LEX Visig. 5, 7, 8 si muneris acceptione corruptus iniuste -berit innocentem (*i. in servitutem*). GREG. M. in euang. 31, 8 cum terrena concupiscimus, cum ad temporalia appetenda -amur. moral. 11, 47 adversis atteritur et tamen a spei suae rectitudine non -atur *patiens.* *nota in imag.*: HOR. carm. 3, 10, 16 neque te munera nec preces ... nec vir ... -at (*i. persuadet*). *adde de hominis corpore, anima, corporis membris*: OV. met. 2, 479 -arique manus et aduncos crescere in ungues *coeperunt.* 10, 699 digiti -antur in ungues (QVINT. inst. 11, 3, 95 duobus modice -atis. HIER. epist. 133, 7 -are digitum, movere manum). PAVL. FEST. p. 43 quem (*sc. Capyn*) a pede introrsus -ato nominatum antiqui nostri Falconem vocant. CELS. 8, 1 os ... plenius latiusque et paululum in exteriora -atum. TAC. ann. 1, 34 -ata senio membra (LACT. opif. 5, 10. AMM. 18, 8, 5 -atisque membris, humum vultu paene contingens, salutavit patronum. 28, 1, 38). ITALA Is. 58, 5 (Barnab. 3, 2) si -veris quasi circulum collum tuum (ἂν κάμψητε ὡς κρίκον τὸν τράχηλον, VVLG. contorquere. *cf.* VVLG. Sirach 33, 27 iugum et lorum -ant collum durum. Ier. 27, 8 collum suum sub iugo regis). ITALA Phil. 2, 10 (Cypr. patient. 24 testim. 2, 13 Ps. Cypr. rebapt. 6) omnes genu -ent caelestium (VVLG. omne genu flectatur. CLEM. ad Cor. 57 genua cordis vestri. AMM. 17, 10, 3 genibus -atis oravit. VVLG. iud. 7, 5 IV reg. 1, 13 I Esdr. 9, 5 Is. 45, 23 Mich. 6, 6. Rom. 11, 4 ante Baal. RVFIN. Clement. 3, 50 hist. mon. 7 p. 411^{B} PRVD. cath. 2, 51 AVG. civ. 17, 22). OPTAT. 5, 7 p. 135, 22 qui (*operarius*) -ato dorso ... sinus terrae faciat (RVFIN. Orig. in cant. 2 p. 130^{D} animae quae dorsum suum -verunt. *cf.* AVG. civ. 19, 4 si ... dorsi spina -etur et hominem quodam modo quadrupedem faciat). ZENO 1, 10, 2 sane cervicem -as non religione, sed pondere (AMM. 29, 5, 15 -ataque cervice humi paene affixus. VVLG. Sirach 30, 12 CLAVD. 10, 291. GILD. Brit. 35 *cervix* de imis ad inferiora -atur). AMM. 16, 10, 10 corpus perhumile -bat portas ingrediens celsas (17, 12, 13 stantes -atis corporibus). CASSIAN. conl. 11, 2, 2. 23, 6, 75 superciliis in semiorbium speciem -atis iunctisque. HIER. in Ephes. 3, 14 flectentes genu nequaquam poplitem -verunt. epist. 125, 18 ciconiarum deprehendes

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

post te colla -ari (*v. vol. III p. 1051, 56*). DIDASC. apost. 31, 2, 3 oculos suos -verunt, ut non videant oculis. PRVD. cath. 4, 41 -are caput sub expolita aeris materia (apoth. 455 caput ante pedes -are Minervae. Ps. AVG. quaest. 109, 3 p. 258, 14). AVG. in psalm. 124, 2 non voluntatem dei ad voluntatem suam -are conantur. epist. 131 tali onere quodam modo depressa -atur *anima*. SORAN. 104 extendere etiam et -are similiter pedes *infantis*. GREG. M. in euang. 1, 5 in annis autem senilibus statura -atur. in Ezech. 1, 6, 18 *scriptura sacra* mores ad standum dirigit, ut auditorum mentes ad terrenam concupiscentiam non -entur. *de re personata*: SEN. epist. 100, 7 compositio eius (*sc. Ciceronis*) una est, pedem -at lenta et sine infamia mollis.

2 *de bestiis* (*cf. p. 1548, 79*): LVCAN. 3, 255 *nisi* ultima -ati procederet ungula Tauri. EVSTATH. Bas. hex. 9, 5 p. 962^{B} *elephantus* pondere ipso deorsum -atur. *de corpore bestiarum*: OV. met. 2, 82 -antem brachia longo Scorpion atque aliter -antem bracchia Cancrum. GRATT. 526 si turpia colla aut tenuis dorso -atur spina. PAVL. FEST. p. 43 falcones dicuntur, quorum digiti pollices in pedibus intro sunt -ati, a similitudine falcis. COLVM. 7, 3, 6 foratis cornibus *arietis*, qua -antur in flexum. PLIN. nat. 10, 136 cornua in temporibus -ata habentem *tragopana*. 11, 101 pedes ... extremi longiores foris -antur ut locustis. 11, 249 ova parientibus quadripedum ... priora genua post -antur, posteriora in priorem partem. *ibid.* aves ... alas in priora -ant. SIL. 13, 644 *deus* squalentem conversus in anguem ingenti traxit -ata volumina gyro. 16, 376 -atisque ungula prima (*sc. equi*) ... pulsabat calcibus axem. AVIEN. Arat. 1003 hic Tauri -antur crura minacis. *nota proleptice*: VERG. georg. 4, 299 vitulus bima -ans iam cornua fronte. *cf.* PROP. 3, 22, 35 cornua nec valuit -are in paelice Iuno. CLAVD. 24, 306 vastus aper nimio dentes -verat aevo. rapt. Pros. 1, 129 *vitula* nec nova lunatae -vit germina frontis. *cum ablativo* (*cf. p. 1548, 23*): OV. met. 13, 963 cruraque pinnigero -ata novissima pisce.

3 *de rebus*: VERG. Aen. 11, 860 cornu (*i. arcum*) ... duxit longe, donec -ata coirent inter se capita (OV. met. 5, 383 flexile cornum. 11, 324. MANIL. 4, 240 quo ... intenta gerit -ato spicula cornu. STAT. Theb. 4, 325. *aliter v. l. 28 sq.*). HOR. sat. 2, 4, 41 rotundas -at aper lances. OV. am. 3, 3, 29 flexibiles -antur Apollinis arcus (ELEG. in Maecen. 55 GERM. 551 STAT. Ach. 1, 487. AMM. 22, 8, 7 cum arcus omnium gentium flexis -entur hastilibus. VVLG. sap. 5, 22 *emissiones fulgurum* tamquam a bene -ato arcu nubium [ἀπὸ εὐκύκλου τόξου] exterminabuntur. CLAVD. 5, 229. *cf.* CASSIOD. in psalm. 7, 13 arcum ... accipimus, qui duobus quodammodo -atis flexibus devotorum colla complectitur. *aliter de caeli arcu*: MANIL. 3, 213 ut totum lustret -atis arcubus orbem. PLIN. nat. 12, 110 in quocumque frutice -etur arcus caelestis. CYPR. GALL. gen. 333 sed croceum tantum -andum in nubibus arcum. *de portarum arcubus*: PLIN. nat. 16, 6 arcus ad ramos usque et ipsos inter se rixantes -ari portarum patentium modo. *cf.* SEN. epist. 90, 32 pontes et portas fuisse, quarum fere summa -antur). OV. met. 2, 199 vulnera -ata minitantem cuspide vidit (*cf.* LVCAN. 1, 242 -ataque cuspide pila). MANIL. 2, 363 sexque per anfractus -atur virgula in orbem. SEN. epist. 50, 6 -atas trabes calor explicat. CVRT. 8, 14, 29 copidas vocabant gladios leviter -atos. COLVM. 3, 13, 2 *malleolos* -atos erigunt. 4, 24, 21 falcis -atur acies, quod accidit molli (MART. 14, 34 pax me ... placidos -vit in usus. VEG. mil. 4, 46 falx autem dicitur acutissimum ferrum -atum ad similitudinem falcis). COLVM. 12, 18, 5 ferrea -ata radula. LVCAN. 2, 695 iuga -antur mali. 4, 138 utrimque succisum -are nemus. PLIN. nat. 2, 178 adeoque manifesto assurgens fastigium -atur. 31, 58 denaria *fistula* appellatur, cuius lamnae latitudo, antequam -etur, digitorum X est. SIL. 3, 244 in clipei speciem -atis turribus. 5, 216 fixos summittunt clipeos -ato pondere teli. 6, 355 unca locant prora -ati pondera ferri (*i. ancoram*). 13, 139 quaque obliquo -antur in orbem moenia flexa sinu. PLIN. epist. 2, 17, 8 cubiculum in apsida -atum. IVV. 7, 127 -atum hastile minatur eminus. SVET. frg. p. 345 *cum gladiatoris* gladius -atus fuisset. PANEG. 9, 12 mucrones in salutaria vincula -antur (*ibid.* curvae falces *ex* VERG. georg. 1, 508). OPT. PORF. carm. 18, 32 istis cultus in rem -antibus enses. AMM. 23, 4, 4 *axes duo* -antur ... mediocriter. 31, 2, 18 *plaustra* operimentis -atis corticum. MACR. sat. 7, 16, 25 ligna adhuc virore humida accepto calore -antur. somn. 1, 20, 26 saxeum vas in hemisphaerii speciem cavata ambitione -atum. VVLG. Sirach 38, 33 ante pedes suos -bit virtutem suam (*sc. luti*, κάμψει). DRAC. Romul. 7, 96 *avis* -ato vimine clausa. CARM. epigr. 899, 1 (*a. 568*) quam bene curbati directa est semita pontis. *nota proleptice*: AVIEN. ora 105 non abiete ... -ant faselos (*i. extruunt lintres*). ARATOR act. 1, 343 spiritus oris *dei* aethera -vit. *cum ablativo* (*v. p. 1548, 23*): DRAC. Orest. 398 -entur falcibus enses. *adde de arboribus, plantis sim.*: VARRO rust. 3, 7, 7 duabus virgis viscatis defictis in terra inter se -atis. PROP. 3, 22, 38 -atas in sua (*sc. Sinis latronis*) fata trabes (OV. met. 7, 441). OV. ars 2, 179 flectitur obsequio -atus ab arbore ramus (GLOSS. -at κοιλαίνει κλάδον. OV. rem. 175 -atos pomorum pondere ramos. PLIN. nat. 12, 22 fici rami in terram ... -antur. 17, 137 *ramum oleae* edomari meditatione -andi. SIL. 7, 679 membra pependerunt -ato exsanguia ramo. QVINT. decl. 298 p. 179, 11 fructus -atis ramis ad manum paratos habemus). OV. met. 3, 93 pondere serpentis -ata est arbor (10, 508. COLVM. 10, 39 -etur frugibus arbos. SEN. Thy. 156). 10, 94 ilex. GRATT. 139 inque ipsa -antur stirpe genistae. COLVM. 3, 15, 3 vitem ... -atam deponere (4, 6, 3 in fructum -ari. 4, 15, 2 vitis -atur. 4, 20, 3. 4, 29, 19). 4, 20, 3 palmae superpositae deorsum versus -antur vinculo. 4, 26, 3. 4, 30, 7. arb. 6, 2 *vinea* usque eo exaruit, ut -ari non possit. LVCAN. 1, 390 -ato robore (*sc.* borea incumbente) pressae silvae (9, 364 robora ... rutilo -ata metallo). 5, 418 *aquilo* utinam summi -et carchesia mali (*cf.* PLIN. epist. 9, 26, 4 -atur arbor, gubernacula gemunt). CALP. ecl. 6, 56 *equa* tangeret ut fragiles, sed non -ret aristas (*cf. de eadem re* VERG. Aen. 7, 809 laedere. *Homer. Il. 20, 226* οὐδὲ κατέκλων). PLIN. nat. 13, 46 dactylis (*sc. palmarum*) praelonga gracilitate -atis interim. 16, 223 *palmae arbor* in diversum ... -atur. 17, 95 rubi namque -ati gracilitate. 19, 66 *cucumeres* si pendeant, -antur intorquenturque. *ibid.* cucumeribus in hamos -atis. SIDON. carm. 5, 33 quercum captivo pondere -at. *de luna*: HOR. carm. 4, 2, 57 *vitulus* fronte -atos imitatus ignes tertium lunae referentis ortum. CVRT. 8, 9, 36 *luna* cum se -are coepit in cornua. PLIN. nat. 2, 40 *luna* modo -ata in cornua facie, modo aequa portione divisa. 37, 184 lunae novae ... -atae in cornua. *nota*: VERG. georg. 1, 188 nux se ... induet in florem et ramos -bit olentes. SEN. Oed. 157 non plena suo vitis Baccho brachia -at. *cum ablativo* (*cf. p. 1547, 31. 76. 1549, 21*): PLIN. nat. 18, 53 milio comae granum complexae fimbriato capillo -antur.

4 *de locis*: HOR. carm. 1, 33, 14 Hadriae -antis Calabros sinus (AVIEN. ora 394 extrinsecus -at sinus *pontus*). VERG. Aen. 3, 533 portus ab euroo fluctu -atus in arcum (AVIEN. ora 450 latius inde portus ... se ... -at alto ab aequore). MANIL. 4, 626 -ata per undas litora (SEN. epist. 55, 2 litus inter Cumas et Servili Vatiae villam -atur. 89, 21 in aliquem sinum. LVCAN. 8, 177 Scythiae -antem litora pontum. STAT. Theb. 2, 43 interiore sinu frangentia litora -at Taenaros. PLIN. epist. 6, 16, 12. AVIEN. Arat. 1072 *deprenderis, Oceanus* -et celando ut litora mundo latius. DRAC. laud. dei 1, 160 pars [*sc. materiae*] litora -at). CVRT. 3, 4, 6 *iugum* montis ... sinu quodam flexuque -atum (MART. CAP. 6, 654 hi omnes montes theatrali more -antur). CALP. ecl. 7, 32 *vallis* inter continuos -atur concava montes. MELA 3, 31 *mare* -ansque se subinde longo supercilio inflexum est (IORD. Get. 35 qua Ponticum mare -atur). PLIN. nat. 6, 18 ora ipsa Bospori utrimque ex Asia atque Europa -atur in Maeotim. SIL. 11, 22 *Graecia* Ionio luitur -ata profundo. CLAVD. carm. min. 5, 4 fractasque per undas ardua tranquillo -antur brachia portu. IORD. Get. 53 Caucasus in Syriam -ato angulo reflexus. *adde*: LVCAN. 4, 266 Caesar avet nec castra pati contingere ripas aut circum largos -ari bracchia (*i. munitiones*) fontes.

5 *de spatio, circulo, itinere sim.*: VERG. Aen. 7, 381 *turbo* actus habena -atis fertur spatiis (EVSTATH. Bas. hex. 5, 10 p. 920^{C} *turbo pineus* -atis spatiis gyros explicat tortuosos). OV. met. 2, 715 *deus iter* non agit in rectum, sed in orbem -at eundem. *de sideribus sim.*: MANIL. 2, 844 quidquid ab exortu summum -atur in orbem. 3, 333 sidera -ato ducentur in aethera tractu. *cf.* VELL. 2, 59, 6 solis orbis super caput eius -atus aequaliter rotundatusque. SEN. Oed. 317 *Iris* -ata picto nuntiat nimbos sinu. APVL. met. 11, 23 sol -atus intrahebat vesperam. MART. CAP. 8, 828 *eundem circulum per haec* signa -ari. 8, 844 *Cancri signum* in Capricorno parva inflexione -etur. 8, 857 Venus utpote quae orbe vastiore diffusioreque -etur.
de fluminibus: CVRT. 8, 9, 10 Etymandrus crebris fluctibus -atus. SIL. 2, 450 *Hiberus* -atis claudens ingentem flexibus orbem. 15, 621 qua -atas sinuosis flexibus amnis obliquat ripas. AMM. 22, 8, 14 per quae litora in sinus oblongos -atus Sangarius. CLAVD. 3, 159 versaque non prono -vi flumina lapsu in fontes reditura suos. SIDON. epist. 2, 2, 8 *fluvium* per exteriora natatoriae latera -atum. *de exercitu et classe*: SEN. dial. 7, 4, 1 *exercitus* in cornua sinuata media parte -atur. SIL. 14, 369 simili -ata sinu classis. *in imag.*: PS. RVFIN. in psalm. 50, 12 -ata erat rectitudo spiritus mei (*opp.* dirigere). THEOD. MOPS. in Gal. 3, 1 interiectum est autem totum ... poterat enim ipsam increpationem -are (*sc. ad id, quo oratio intendebat; sed interrumpit increpationem et orationis initium excipit*: 'hoc solum' *eqs.*).

B *reflexive* se -are (-are *i. q.* se -are *v. l. 74. 76. 77*): 1 *de hominibus*: LACT. ira 20, 10 -are se ad terram (*cf. p. 1546, 33*). AMM. 26, 8, 9 primi transtris instabant armati, alii post hos semet -antes humilius. *de genu*: ITALA Phil. 2, 10 (Hil. in psalm. 2, 33) ut in nomine Iesu omne genu -et caelestium (κάμψῃ, VVLG. flectatur). NOVATIAN. trin. 22 p. 931^{B} omne genu ... se flectere et -are monstratur. HIER. c. Ioh. 16 omnia genua -ent deo. AVG. c. Adim. 14 p. 150, 8 quia mihi -bit omne genu et confitebitur omnis lingua deo. CARM. adv. Marc. 4, 34 ad quem se -are genu plane omne fatetur.
2 *de bestiis*: MACR. sat. 3, 15, 7 *flutae* in summo supernantes sole torrefactae -are se posse et in aquam mergere desinunt. 3 *de plantis*: CVRT. 9, 1, 10 *rami* flexi in humum rursus, qua se -verant, erigebantur.

II *in altitudinem sinuare*: VERG. georg. 4, 361 illum -ata in montis faciem circumstetit unda (SIL. 1, 472 -atis pavidas tra-

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

mittit Cycladas undis. 15, 155 Corus Isthmon -ata sublime suberigit unda. Rvfin. Orig. in exod. 5, 5 unda in semetipsam repressa -atur. Cypr. Gall. exod. 486 *Hebraeos* -ata in montis faciem circumstetit unda). Verg. Aen. 3, 564 tollimur in caelum -ato gurgite (Gloss. erecto fluctu. Sil. 4, 650 agger aquarum . . . humeros -ato gurgite pressit. Drac. Romul. 8, 387 gurgite -ato rapiuntur ad astra liburnae). Ov. ars 3, 500 plenaque -ato pandere vela sinu (Pont. 4, 10, 16 -et ut impulsos utilis aura sinus. Lvcan. 9, 800 nec tantos carbasa coro -vere sinus. Clavd. 8, 462). met. 15, 509 cumulusque immanis aquarum in montis speciem -ari. Stat. silv. 5, 4, 4 simulant fessos -ata cacumina somnos. Theb. 11, 437 Scytha -atis erectus fluctibus *pontus*. Macr. sat. 5, 13, 21 ille (*sc. Homerus*) fluctus incremento suo ait in sublime -atos litoribus illidi (*Il. 4, 425 ἀμφὶ δέ τ' ἄκρας κυρτὸν ἐὸν κορυφοῦται*). Ps. Qvint. decl. 10, 8 multum . . . celebrati -ato igne torrentes (*sc. fluvii ignei Orci*). Avien. Arat. 384 qua duro concava dorso (*sc. Cancri*) tegmina -antur. orb. terr. 296 -atumque salum quatit amplo litora fluctu. Rvfin. hist. 4, 15, 37 flamma etenim in modum camerae -ata specie, quasi velis navis vento sinuatis. Clavd. rapt. Pros. 2, 101 -ata tumore parvo planities. Evstath. Bas. hex. 3, 4 p. 893^{C} in globositate -ati firmamenti. Victorin. Christ. 125 decus iridis atria -at. *nota cum ablativo* (*cf. p. 1548, 23*): Plin. nat. 32, 39 *testudo* in dorso pectori similis nec convexo -ata calice.

part. perf. pass. pro adi. **curvātus,** -a, -um. Sen. nat. 1, 9, 2 *virgarum facies* nihil -i habens. Petron. 101, 9 magna navigia portubus se -is (gravatim *Lipsius*, curvatius *Büch.*) insinuant. Vopisc. quatt. tyr. 4, 3 cum ipse reclinis et resupinus et -us in manus penderet potius quam iaceret. *inde subst. in imag.*: Arnob. nat. 1, 51 ut membrorum situs -is redderet et dissolutis (*ibid.* mortui, caeci).

deriv.: curvabilis, curvamen (-mentum), curvatio, curvatura.
comp.: con-, de-, in-, pro-, re-, subcurvare.

curvor, -ōris *m.* [*cf. c.* curvus. *Th.*]. Varro ling. 5, 104 cucumeres dicuntur a -e, ut curvimeres dicti. 7, 25 cornua a -e dicta, quod pleraque curva.

(**cūrus**). Fvlg. myth. 1, 18 Mercurium dici voluerunt quasi mercium -um.

[**curustus**] magnus Gloss. IV 327, 7. V 594, 69 (*coniecerunt* colossus, coruscus, corystus. chorus ⟨coe⟩tus magnus).

⌘**curvus,** -a, -um [*cf. c. hibern.* cor *'gyrus, motus'*, *cambr.* cwr *'circulus', gr. κυρτός, fortasse c. κυλλός, κορωνός. Th.*]. Gloss. καμπύλος, κυρτός [κυλήτης]. -a κοίλη. -um σκαμβόν, στρεβλὸν ἐπὶ ξύλου, flexum. Serv. auct. georg. 2, 445 pandas: -as. *legitur inde a* Plavto; *habent singulis locis*: Lvcil. Cic. (Arat.) Sall. Ciris Lygd. Priap. Nvx Gratt. Vitr. Germ. Calp. Plin. nat. Plin. iun. Gaivs dig. Apvl.; *binis*: Plavt. Lvcr. Colvm. Mela; *ternis*: Varro Catvll. Aetna Paneg. in Mess.; *quaternis*: Tib. Prop. Manil. Pers.; *quinquies*: Ivv.; *sexies*: Hor.; *septies*: Lvcan.; *saepius*: Verg. (*27*^{ies}), Ov. (*53*^{ies}), Sen. (*11*^{ies}), Val. Fl. (*10*^{ies}), Sil. (*9*^{ies}), Stat. (*19*^{ies}), Mart. (*9*^{ies}). *deest*: Ter. Catoni Caes. Nep. Liv. Vell. Val. Max. Phaedr. Cvrt. Scrib. Larg. Petron. Qvint. Frontin. Tac. Svet. Frontoni Gell. [*loc. dub.*: Ov. ars 1, 766 (cerva *R*, curva *cett.*) met. 15, 644 (incurva *vulg.*) Aetna 494 (curvo *trad.*, turbo *Vollmer*).]
cf. Wölflin, Archiv 1 p. 330 sqq.; Adolf Müller, Archiv 3 p. 117—130. 236—250; Ed. Lübbert ibid. p. 301—304. *v. etiam* curva.
[*francog.* courbe, *hisp.* corvo. *M.-L.*]

I *i. q. flexus, deflexus*: **A** *proprie*: **1** *de hominibus*: Plavt. Cas. 124 te aggerunda -om aqua faciam probe. Verg. ecl. 3, 42 -us arator (Sen. Herc. O. 634). Prop. 2, 18, 20 anus. 4, 7, 27 quis nostro -um te funere vidit? Pers. 6, 16 -us ob id minui senio. Ivv. 9, 145 caelator. Avien. Arat. 421 *aurigae*. 635 *lyra* -o contermina signo (*sc. Ingeniculo*). Lact. ira 20 humilis enim et -us et pronus est qui ab aspectu caeli deique patris aversus terram *veneratur*. Vvlg. Sirach 12, 11 si humiliatus vadat -us (*ἐὰν ταπεινωθῇ καὶ πορεύηται*. *cf.* Baruch 2, 18 *anima* incedit -a et infirma [*βαδίζει κύπτον καὶ ἀσθενοῦν*]). Is. 60, 14 venient ad te -i (*δεδοικότες*) filii eorum, qui humiliaverunt te. Avg. quaest. hept. 7, 37 *mulierem* -am salvator cum invenisset erexit. Sidon. epist. 1, 6, 3 *si* prati floreas opes panda -us falce populeris. Greg. M. in euang. 31, 8 terram semper intuetur qui -us est. *cf.* Pers. 2, 61 *p. 1551, 52.* *de vitio corporis humani*: Gaivs dig. 21, 1, 3 gibberosi vel -i vel pruriginosi. Macr. sat. 7, 3, 11 si in calvitium cuiusquam dicas vel in nasum seu in -am erectionem. *de corporis humani partibus*: Verg. georg. 2, 406 -o Saturni dente relictam persequitur vitem (*i. falce; aliter* Cels. 8, 1 *dentis* -i flexa est *radix*). Hor. epod. 5, 93 -is unguibus (Qverol. p. 32, 15). Priap. 51, 4 luat poenas et usque -os excavetur ad lumbos. Ov. met. 3, 276 *anus* -a trementi membra tulit passu. Cels. 7, 31 *vena* si -a est et velut in orbes quosdam implicatur. 7, 32 cicatrix -um eum reddit (*sc. digitum*). 8, 16 si in posteriorem *partem excidit cubitus*, brachium -um est. Stat. Theb. 2, 636 gravis -as perfringit lancea costas (Drac. laud. dei 3, 711). Physiogn. 51 -ae nares quas Graeci *γρυπάς* vocant. Drac. laud. dei 3, 649 en genibus -is palmas extendo supinas (*sc. supplex*). *nota de senectute i. q. curvans*: Ov. ars 2, 670 iam veniet tacito -a senecta pede (= Lygd. 5, 16 nec venit tardo [tacito *P*] -a senecta pede). Carm. epigr. 509, 2 quae talem vitam meruit ut -a senectus. Papyr. suppl. pap. americ. school in Rome II (1908) p. 286 -a senectus te rapit. **2** *de bestiis*: Cic. Arat. 91 -us Capricorni corpora propter Delphinus iacet (Ov. epist. 17, 131 iam nostros -i norunt delphines amores. met. 2, 265 Sen. Oed. 466 *cf.* 464 Stat. Theb. 1, 121 Avien. Arat. 700. *cf.* Prop. 3, 17, 25 -a . . . delphinum corpora). Sen. Thy. 854 -i bracchia Cancri. Sil. 14, 570 piscem. Stat. silv. 4, 9, 33 -arum domus uda coclearum (*cf.* Avien. Arat. 1322 -is . . . conchis). Ser. Samm. 158 -i . . . purgamenta cameli (*in imag.*: Hier. in Matth. 19, 24 p. 150 *cameli* -i et vitiorum pravitate distorti. epist. 70, 1 = 120, 1 camelus tortuosus et -us est). Avien. Arat. 147 *ursa* -o ceu circumclusa dracone. *de bestiarum membris*: Varro ling. 7, 25 cornua a curvore dicta, quod pleraque -a (Avien. Arat. 432. 1467). Varro rust. 2, 9, 4 unguibus duris ac -is (*sc. canes. cf.* Ivv. 8, 129 -is unguibus ire parat nummos raptura Celaeno. 13, 169 *Pygmaeus* per aera -is unguibus a saeva fertur grue. *cf.* Clavd. 15, 469 *aquila* pedibus -is innexuit hydrum). Verg. Aen. 2, 51 *hastam in* -am compagibus alvum *equi lignei* contorsit. Ov. met. 11, 342 -os dedit unguibus hamos. Manil. 2, 259 Taurus succidit in -o claudus pede. Val. Fl. 2, 500 ordine *dentium* -a trisulco fulmineus quatit ora fragor. Sil. 16, 395 nitentem opponere -os aut aequare gradus Cyrnum *equum* post terga relinquit *Panchates equus*. Stat. Theb. 9, 589 armaque -a suum. Avien. Arat. 250 chelis. 839 qua -am belua caudam terminat. 884 -a venenati sunt tantum bracchia signi (*sc. scorpii* 1136). 1713 pectora cum -o purgat gallinula rostro. Cypr. Gall. iud. 627 *-am* maxillam *aselli*. **3** *de rebus corporeis*: Plavt. Pseud. 1143 cave, sis, tibi a -o infortunio (*i. baculo*). Lvcil. 605 contionem . . . -is cogant cornibus (*aliter de arcu*: Verg. Aen. 7, 497 -o direxit spicula cornu. *de cornu copiae*: Sil. 10, 351 -oque volucris *Somnus* . . . portat medicata papavera cornu). Catvll. 63, 22 canit Phryx -o grave calamo (*cf. infra l. 43*). 64, 39 non humilis -is purgatur vinea rastris. Lvcr. 5, 933 nec robustus erat -i moderator aratri (6, 1253 Manil. 4, 556 Cassiod. in psalm. 130 praef. *al. v. vol. II p. 399, 50*). Verg. georg. 1, 360 sibi tum -is male temperat unda carinis (Aen. 2, 179. Gloss. concavis navibus. *al. v. vol. III p. 458, 33*). georg. 1, 508 -ae rigidum falces conflantur in ensem (Aen. 7, 179 Tib. 1, 4, 8 Ov. fast. 4, 474. 694 Gratt. 343 Val. Fl. 6, 424 Anth. 477, 6 Avien. Arat. 615 Hier. epist. 46, 11 Cypr. Gall. Ios. 330 Symph. 277. *cf. p. 1549, 74*). Verg. Aen. 6, 4 litora -ae praetexunt puppes (Ov. fast. 4, 131 Stat. silv. 3, 2, 29). 7, 182 pendent currus -aeque secures. 11, 737 -a choros indixit tibia Bacchi (Tib. 2, 1, 86. *cf. supra l. 32*). Hor. carm. 1, 9, 10 te canam . . . -aeque **lyrae** parentem (3, 28, 11 Ov. fast. 5, 54. 415). Tib. 1, 10, 46 *pax* duxit araturos sub iuga -a (panda *P*) boves (Ov. ars 1, 318 Pont. 1, 8, 54 Sen. Oed. 300. 721 Clavd. rapt. Pros. 1, 12). Prop. 3, 7, 29 ite, rates -as (-ae *codd.*, *corr. Passeratius*) et leti texite causas. Ov. am. 3, 8, 39 -o sine vomere fruges *dabat* (Avien. orb. terr. 272. 464. 1236). 3, 10, 14 *Ceres* veterem -o dente revellit humum (*sc. aratri.* Colvm. 10, 69 -i vomere dentis iam virides lacerate comas. *de ancora* Mart. epigr. 26, 3). rem. 186 vimina -a favi. met. 4, 720 *dextro* in armo Inachides ferrum -o tenus abdidit hamo (Clavd. carm. min. 49, 14 *si piscis* -is frenari senserit hamis. *cf. supra l. 19*). 5, 53 *ornabat* -um crinale capillos. 5, 594 molliaque impono salici velamina -ae. 9, 114 arcus (Cypr. Gall. Ios. 57). 12, 243 *volant* -i *lebetes*. 12, 277 forcipe -a. fast. 5, 104 inventor -ae, furibus apte, fidis. 5, 542 -a gemelliparae spicula ferre deae. Pont. 2, 7, 44 nec magis est -is Appia (*sc. via*) trita rotis. trist. 1, 1, 106 scrinia -a (*sc. librorum*). Sen. Phaedr. 53 cultro. epist. 71, 24 quaedam rectissima, cum in aquam demissa sunt, speciem -i praefractique visentibus reddunt. Colvm. 4, 13, 1 *ne* flexum pali, si forte -us est, sequendum putet. Plin. nat. 17, 124 taleae ex feracibus fiant arboribus, ne -ae neve scabrae. Sil. 6, 523 trabe (*i. navi*). 14, 323 ferri. Stat. Theb. 5, 287 -o robore clausum dis pelagi . . . commendo patrem. silv. 3, 1, 122 silex -a fornace liquescit. Mart. 9, 18, 4 antlia. 11, 58, 9 theca. 14, 51 -o destringere ferro (*i. strigili*). 14, 221 ofella. Apvl. Socr. 10 p. 142 *nubes* gravatae caput editi montis ceu quibusdam -is torquibus coronarent. Symph. 253 aere rigens -o patulos componor in orbes (*sc. tintinnabulum. aliter* Veg. mil. 2, 7 cornicines . . ., qui . . . aere -o . . . committere proelium solent). Avien. orb. terr. 647 alno (*i. navi*). Amm. 24, 6, 8 scutis oblongis et -is. Vvlg. sap. 13, 13 lignum -um et verticibus plenum (*σκολιόν*. Rvfin. Orig. in cant. 2 p. 112^{B} si -o ligno adhibeas rectissimam lineam. Avg. in psalm. 44, 17 tamquam si in pavimento aequali ponas lignum -um *eqs.*). *de arboribus sim.*: Ov. met. 5, 536 poeniceum -a decerpserat arbore pomum. Nvx 170 quem sub humo radix -aque vincla tenent. Epist. Sapph. 148 de nostro -um pondere gramen erat. Sen. Oed. 534 *ramos*. Carm. de pond. 10 *semina* siliquis latitantia -is. Avien. orb. terr. 931 grave -is pondus inest taxis. **4** *de locis*: Acc. trag. 570 -o litore (Catvll. 64, 74 Theseus egressus -is e litoribus Piraei. Verg. Aen. 3, 16 [Serv. *ad l.* litore -o: perpetuum epitheton litorum est]. *cf.* 3, 223. 238. 643. 10, 683. 11, 184 Hor. epod. 10, 21 carm. 4, 5, 14 Ov. met. 11, 352 fast. 3, 469 Manil. 5, 730 Germ. 300 Mela 1, 110 Lvcan. 1, 420. 5, 513 Val. Fl. 1, 275. 3, 568 Stat. silv. 3, 1, 100 Ivv. 14, 86 Avien.

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

Arat. 1672 orb. terr. 1055 HIER. epist. 3, 2, 3). VERG. georg. 2, 12 *arbores* camposque et flumina late -a tenent (4, 278 PANEG. in Mess. 125 Ov. met. 3, 342. *cf.* AVIEN. orb. terr. 688 -o praelambitur ora fluento). VERG. Aen. 2, 748 Teucrosque penates ... -a valle recondo (Ov. am. 2, 16, 51 faciles -is vallibus este, viae! MART. 4, 64, 7 AVIEN. orb. terr. 573 CLAVD. rapt. Pros. 2, 72 CYPR. GALL. iud. 50). CIRIS 413 Hellespontus. Ov. am. 2, 16, 26 nec timeam vestros, -a Malea, sinus. met. 11, 229 sinus Haemoniae -os falcatus in arcus (14, 51 gurges, -os sinuatus in arcus). LVCAN. 1, 397 *castra* Vosegi -am super ardua ripam (rupem *vulg.* SIL. 9, 219 *aciem* -is accommodat ordine ripis. AVIEN. orb. terr. 997). MELA 1, 10 *Asia* ad Ponticum latus -a. LVCAN. 5, 406 Brundisii. 5, 650 *Thessalia.* VAL. FL. 1, 615 freta -a ferunt (*sc. undae ventis curvatae*). 2, 11 -as quaesita per oras aequora (AVIEN. Arat. 1250 orb. terr. 82). 5, 413 Olympo. 6, 567 stagna. SIL. 9, 228 sinuat qua flexibus undam Aufidus et -o circumerrat gurgite ripas. STAT. silv. 2, 2, 14 hinc atque hinc -as perrumpunt aequora rupes (MEROB. poet. 61 -a sub rupe sedens Enyo). 2, 2, 82 ferit -os exerta Megalia fluctus. MART. 4, 55, 26 *excolit* -ae Manlius arva Vativescae. SOL. 8, 2 collibus dextra laevaque molliter -is (CYPR. GALL. iud. 35). AVIEN. ora 57 sinus. Arat. 1098 -a sinus Arabi succedent aequora propter. orb. terr. 529 -i salis incubat oram. 899 sinuant -is hanc totam litora terris. *adde de luna*: AVIEN. Arat. 1476 *Cynthiae* acumen si -um specie velut annuat. 5 *de linea, anfractu, limite sim.*: VERG. Aen. 11, 522 est -o anfractu valles (VAL. FL. 4, 727 *unda* Europam -is anfractibus urguet [*Heinsius*, anguet *V*]. ARNOB. nat. 3, 13 *aures* -is perterebratas anfractibus. AVIEN. Arat. 141 spirarum -is anfractibus. RVFIN. Clement. 5, 22 *latebras* in argumenti huius -is anfractibus collocatas. CLAVD. 1, 105 angustant aditum -is anfractibus Alpes). PANEG. in Mess. 20 qualis et in -um pontus confluxerit orbem. 94 *equum* -o brevius contendere gyro. Ov. met. 14, 830 Iuno Irin ... descendere limite -o imperat (SEN. Thy. 841). SEN. Phaedr. 650 longa -ā fila collegit viā *Theseus* (*cf.* SEDVL. carm. pasch. 1, 300 Arrius infelix, qui -a per avia rectum flectere nisus iter). AVIEN. orb. terr. 171 -a salo forma est. ora 666 discreta in aethrae flectitur -o ambitu. HIER. epist. 10, 2, 2 tremula manus per -os cerae tramites errantem stilum ducit (PRVD. cath. 7, 48 -os viarum qui retorsit tramites). in Abd. prol. p. 361—2 *emendans* -os apices litterarum. AVG. civ. 15, 27 fabricetur arca non -is, sed rectis lineis (MART. CAP. 6, 173 sequitur secundum schema, quod -is lineis informatur, quod καμπυλόγραμμον appellatur. 6, 711 BOETH. in Porph. comm. sec. 1, 11 p. 166, 24). MART. CAP. 2, 118 ambiat et quantos orbita -a globos. SIDON. epist. 4, 8, 5 vel ventribus pandis singulos versus vel -is ... capitibus inscribere. *nota de motu*: Ov. met. 2, 163 labant -ae iusto sine pondere naves. MANIL. 1, 743 deflexum solito cursu -isque (*i. aberrantibus*) quadrigis monstratas liquisse vias *Phaethontem.* MART. 11, 8, 2 -o quae cadit aura croco (*sc. asperso*). *de cornibus exercitus*: STAT. Theb. 6, 217 ter -os egere sinus. CLAVD. 5, 375 -o paulatim sinuantur cornua ductu. *de venatoribus*: STAT. silv. 2, 5, 8 *leo* non grege Massylo -aque indagine clausus (Ach. 1, 459 -a feras indago latentes claudit).

B *translate*: CORP. I 1438 (*sort. Praenest.*) conrigi vix tandem quod -om est factum, crede. PERS. 2, 61 o -ae in terris animae et caelestium inanes. 3, 52 mores. 6, 449 -um sermone rotato torqueat enthymema. RVFIN. Orig. in cant. 1 p. 102^{A} si quid in nobis -um, si quid tortuosum est, *resecetur.* PRVD. ham. 384 perituraque pronus diligit et -o quaerit terrestria sensu. AVG. in psalm. 36, 12 si tu nolis quod deus vult, -us eris. 44, 17 -i erant, distorti erant. *ibid. saepius.* *subst. n.*: curvum: HOR. epist. 2, 2, 44 -o dinoscere rectum. SEN. apocol. 8 hic nobis -a corriget (*cf. l. 51.* PLIN. epist. 5, 9, 6 invenimus qui -a corrigeret). PERS. 4, 12 rectum discernis ubi inter -a subit. SEDVL. carm. pasch. 4, 7 *deo* prona facultas ardua planare et -a in directa referre (*cf.* VVLG. Luc. 3, 5 erunt prava in directa).

II *i. q. in rotundationem flexus, concavus de aedificiis, antris sim.*: VERG. georg. 2, 216 *tofus et creta negant serpentibus* -as praebere latebras (3, 544 -is frustra defensa latebris vipera). Aen. 3, 674 -isque immugit Aetna cavernis. Ov. am. 2, 2, 26 -a theatra (ars 1, 89. 1, 497 Pont. 2, 4, 20). epist. 4, 60 *Aegides* -a meae fugit tecta sororis ope. fast. 6, 296 mox didici -o nulla subesse tholo (*sc. Veneris simulacra*). VITR. 6, 3, 9 super coronas -a lacunaria ad circinum delumbata. CALP. ecl. 7, 33 planitiem -ae sinus ambit harenae. VAL. FL. 3, 636 -o tacitus leo condidit antro (SIL. 6, 149 CLAVD. 1, 209). SPART. Pesc. 6, 8 *hunc* in porticu -a pictum *videmus.* AVIEN. Arat. 619 Mercurius -a religans testudine chordas. orb. terr. 727 ubi saxa dehiscunt molibus exesis et -o fornice pendent. CET. FAV. p. 307, 6 lacusculus -a camera struatur (INSCR. christ. Hisp. 176 camera -a convexaq.). *nota*: AVIEN. Arat. 86 non axis item -i vertigine fertur aetheris.

III *i. q. in altitudinem sinuatus*: AETNA 95 *terrae orbis extremi* maris -is incingitur undis (STAT. Theb. 2, 381 -a Palaemonio secluditur unda Lechaeo. MART. 9, 90, 3 -a calculus excitatur unda). AETNA 487 -is nihil ignibus obstat. Ov. met. 11, 505 demissam (*sc. navem*) -um circumstetit aequor (LVCAN. 5, 459 *coepere* aequora classem -a sequi). fast. 3, 520 Tiberis -is in latus urget aquis (STAT. Theb. 5, 374 instabili procumbens pondere -as raptat aquas). AVIEN. orb. terr. 192 non sic -a Thetis fluctu tumet.

subst. n. curvum (*cf. p. 1551, 58*): VARRO ling. 5, 135 bura a bubus; alii hoc a -o [c]urvum appellant.

deriv.: curvedo, curvesco, curvitas, curvo, curvor. *comp.*: (curvimeris). in-, pro-, re-, subcurvus. *Schwering.*

cūsa *v.* caussa. *fort. add.* CORP. VI 34728 (*recentioris aetatis*) parentes filiae ... fecerunt, -a dulcis.

cuscolium, -ī *n.* [*orig. inc. Th.*]. PLIN. nat. 16, 32 granum hoc primoque ceu scabies fruticis, parvae aquifoliae ilicis, -um (cusculium *al.*) vocant. [*hisp.* coscojo. *M.-L.*]

cuscus *pro* quisquis CORP. IV 3199.

1. cūsio, -ōnis *f. a* cudere. GLOSS. ἐλασία. cussionis (*sic*) τῆς μονήτης. COD. Theod. 11, 16, 18 (*a. 390*) monetalis -o.

2. cusio *v.* consuo.

1. (cūso), -āre. PRISC. gramm. II 516, 3 eius (*verbi* cudo) frequentativum '-o -as' est, ex quo composita 'incuso, incusas' et 'recuso, recusas' et 'accuso, accusas' et 'excuso, excusas'.

2. cuso *v.* consuo.

cūsor, -ōris *m. a* cudere. GLOSS. ἐλάτης χρυσοῦ ἢ ἄλλης ὕλης. COD. Iust. 10, 66 (64), 1 -es (*Mommsen ad Cod. Theod. 13, 4, 2 coni.* clusores).

cuspātor, -ōris *m.* LYD. mag. 1, 46 p. 48, 1 W. κουσπάτορες φυλακισταί· κούσπους γὰρ Ῥωμαῖοι τὰς ξυλοπέδας καλοῦσι, ὡσανεὶ κουστώδης πεδῶν, οἱονεὶ ποδοκάκας καὶ ποδοφύλακας. *L.*

cuspidātim *adv.* [*a* cuspis, *cf.* cuspidatus. *Th.*]. PLIN. nat. 17, 102 trunco leniter fisso cuneoque tenui fissuram custodiente, donec -m (*i. ad cuspidis formam*) decisus descendat in rimam calamus.

cuspido, -ātus, -āre [*a* cuspis. *Th.*]. *i. q. acuere*: PLIN. nat. 11, 126 alii praefixa hastilia -ant. 18, 179 purget vomerem subinde stimulus -atus rallo.

***cuspis**, -dis *f.* [*orig. inc. Th.*]. ISID. orig. 18, 7, 11 -s hastile amentatum, a caespite dicta, quod est virgultum. *de scriptura*: BEDA gramm. VII 266, 21 -s, cuspidis, non cuspes. *de genere*: PRISC. gramm. II 161, 11 haec -s cuspidis (250, 18 GRAMM. suppl. 117, 17). DVB. NOM. gramm. V 573, 26 -s generis feminini ut Prudentius (*psych. 718*). *de genetivi forma*: QVINT. inst. 1, 6, 25 similes positiones in longe diversas figuras per obliquos casus exeunt, ut 'virgo ... -s puppis'. MART. CAP. 3, 302 eorum quae syllaba crescunt species sunt duae, quarum altera corripit i litteram, in qua forma sunt ... feminina '-s cassis'. *ibid.* in genetivo plurali i ante um syllabam dicimus 'glirium litium ...'. non ut superiora 'lapidum -um cassidum'. GLOSS. hasta. *anglosax.* palester. *legitur inde a* POMPONIO Atell. *et* VARRONE; *habent singulis locis*: POMPON. VARRO CATVLL. CAES. CIRIS COLVM. PETRON. QVINT. IVV. SVET., *bis*: HOR., *ternis*: PROP. MANIL.; *saepius*: VERG. (13^{ies}), OV. (34^{ies}), LIV. (12^{ies}), SEN. trag. (6^{ies}), LVCAN. (6^{ies}), PLIN. nat. (12^{ies}), VAL. FL. (13^{ies}), SIL. (53^{ies}), HOMER. (9^{ies}), STAT. (35^{ies}), MART. (9^{ies}); *deest* CIC. LVCR. SALL. NEP. TIB. GRATT. VITR. SEN. rhet. GERM. VELL. VAL. MAX. CELS. PHAEDR. CVRT. MELAE PERS. CALP. TAC. PLIN. iun. GAIO APVL. [*it.* cospo. *M.-L.*]

I *pars hastae aerea acuta*: **A** *pars anterior, aculeus* (GLOSS. ἐπιδορατίς, summa pars hastae. summitas hastae): *proprie*: CAES. civ. 2, 2, 2 asseres enim pedum XII -bus praefixi ... per IIII ordines cratium in terra defigebantur. VERG. Aen. 5, 208 acuta -e contos expediunt. 7, 817 *ut gerat* pastoralem praefixa -e myrtum. 10, 483 *clipeum* vibranti -s medium transverberat ictu (SERV. *ad l.* '-em' abusive pro hastae mucrone posuit). Ov. epist. 3, 119 acutae -is hastas (met. 5, 9 fraxineam quatiens auratae -is hastam. 6, 78. 7, 131. SIL. 6, 215 immensae -is hastam. HOMER. 802 robustae -is hastas). met. 1, 470 *telum Amoris* auratum est et -e fulget acuta. 7, 673 iaculum, cuius fuit aurea -s. 8, 408 aerata torsit grave -e cornum. 12, 371 trahit ille manu sine -e lignum: id quoque vix sequitur; -s pulmone retenta est. 12, 451 cornum sine -e (SIL. 8, 549 *gestabant* ambustas sine -e cornos). LIV. 8, 8, 10 hastas subrecta -e in terra fixas (*cf. p. 1554, 2*). MANIL. 5, 202 valida venabula -e fixa. FEST. p. 356 ⟨tonsillam ait⟩ esse Verrius palum dolatum ⟨in acumen et⟩ -e praeferratum. LVCAN. 1, 242 curvataque -e pila. PLIN. nat. 16, 161 *Indici calami* hastarum vicem praebent additis -bus. 25, 137 *lonchitis* -i similis semine. 36, 19 periti mirantur *in signo Minervae Phidiaco* et serpentem ac sub ipsa -e (*coni.* sub crista in casside) aeream sphingem. 36, 127 *magnetem* invenisse autem fertur clavis crepidarum baculi -e haerentibus. VAL. FL. 1, 404 prora splendet tua -s ab alta. 6, 250 SIL. 1, 540. 4, 292 *hasta* altum tota metitur -e pectus. 4, 340 -e fulgens fraxinus. 4, 453. 5, 452. 9, 176. 12, 625 summa liquefacta est -s in hasta. 14, 482. STAT. Theb. 2, 598 Pelethroniam praefixa -e pinum Martis. 4, 176 uni missilis illi -e praefixa stat frondibus orba cupressus. 12, 732. MART. 7, 6, 6 Martia laurigera -e pila virent. 7, 27, 3. IVST. 15, 3, 13 hastae -e. VICT. VIT. 2, 35 hastilium -bus *tundi.* BACHIAR. repar. laps. 8 de -e lanceae ... percussus. *narratur fabula de -e Achillis*: PROP. 2, 1, 63 Mysus et Haemonia iuvenis qua -e vulnus senserat, hac ipsa -e sensit opem. Ov. am. 2, 9, 7 PLIN. nat. 25, 42. 35, 152 est et

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

robigo ipsa in remediis, et sic proditur Telephum sanasse Achilles, sive id aerea sive ferrea -e fecit; ita certe pingitur ex ea decutiens gladio. *adde*: SIL. 9, 572 moderantem -e Lucas Maurum in bella boves. ˙COD. Theod. 8, 5, 2 (*a. 316*) flagro, cuius in -e infixus brevis aculeus pigrescentes artus poterit admonere. *translate*: *de aculeo bestiarum*: OV. met. 2, 199 *scorpium* vulnera curvata minitantem -e. MANIL. 4, 217 scorpion armavit violenta -e cauda. PLIN. nat. 21, 78 *natura* et ipsis apibus iam -es dederat. LACT. Phoen. 136 *de rostro avis*. *de plantis* (*de thyrsi cono pineo v. p. 1554, 43*): OV. met. 4, 299 *non illic* acuta -e iunci. CLAVD. carm. min. 24, 4 dumique rubentes -bus parvis multos acuere rubores. *de falce aratri sim.*: LIV. 37, 41, 6 *falcatae quadrigae* -es circa temonem ab iugo decem cubita extantes velut cornua habebant. SIL. 1, 353 trabs ... cui plurima -s (*de falarica*). PLIN. nat. 18, 171 *tertium genus vomerum* in solo facili nec toto porrectum dentali, sed exigua -e in rostro. 18, 172 -s effigiem palae habet. AMM. 23, 4, 12 conseruntur eius (*sc. helepolis*) frontalibus trisulcae -es praeacutae. *sensu latiore*: MART. 11, 100, 4 cui serra lumbis, -s emicet culo (*de femina macra*). 14, 92 puncta notis ilex et acuta -e clusa (*quinquepedal*).

B *de posteriore hastae parte* (GLOSS. σαυρωτήρ. posterior hastae pars. DIFF. ed. Beck p. 84, 23 spiculum est prima pars teli, qua figitur; iaculum in medio; -s posterior): PLIN. nat. 13, 23 aquilae certe ac signa pulverulenta illa et -bus horrida. SVET. Iul. 62 ut aquilifer moranti se -e sit comminatus. SERV. Aen. 11, 93 lugentum more mucronem hastae, non -em contra terram tenentes. PRVD. psych. 348 *vexillum* defixa -e stetit.

II *hasta, iaculum, baculum sim.*: **A** *hasta, iaculum pugnatorum* (*nonnulla possunt ad I trahi, ut l. 30. 37. 74 al.*): VERG. Aen. 1, 81 *Aeolus* cavum conversa -e montem impulit in latus (GLOSS. conversa hasta). 2, 230 *Laocoon* sacrum qui -e robur laeserit (OV. fast. 4, 120 *Venus* teneram -e laesa manum. *cf. p. 1554, 31*). 7, 756 Dardaniae medicari -is ictum (OV. met. 12, 74 Peliacae sternebat -is ictu agmina [HOMER. 427 vastae -is ictu sternit]. VAL. FL. 3, 284 -is Aesoniae. SIL. 4, 612. 9, 329 procerae -is. 13, 197 medicatae -is ictu proelia moliri. MART. 7, 2, 2 Aetolae -is. PROB. Verg. georg. 1, 18 Minervam ictu -is ... oleam evocasse). Aen. 10, 732 iacta caecum dare -e vulnus. 11, 41 vulnus -is Ausoniae. 11, 691 Buten aversum -e fixit (OV. ars 2, 190 apros. met. 5, 125. Ib. 484 *Laocoon* cava primus acuta -e suspecti robora fixit equi. STAT. Theb. 9, 202 *laevum femur* -e fixum. SEN. Herc. O. 156 non illum poterant figere -es. *cf.* LIV. 4, 19, 5 *regem* -e ad terram affixit. SIL. 17, 136 HOMER. 977. FRONTIN. strat. 3, 12, 2 *vigilem* transfixit -e. PRVD. psych. 718). VERG. Aen. 12, 362 huic comitem (*sc. mortis*) Asbyten coniecta -e mittit (SIL. 1, 550). 12, 386 alternos longa nitentem -e gressus (*Hom. Il. 19, 491* ἔγχει ἐρειδόμενον. *cf.* LIV. 8, 7, 11 *equitem* -e parmaque innixum. CYPR. GALL. gen. 1048 longa sustentans -e gressus). 12, 510 -e longa. catal. 3, 6 cetera namque viri -e conciderant (*cf.* MART. 13, 93 Aetola cecidit -e). CIRIS 32 aurata deiectus -e Typhon. HOR. sat. 2, 1, 14 fracta pereuntes -e Gallos *describit*. carm. 4, 6, 8 Dardanas turres quateret tremenda -e pugnax. PROP. 4, 10, 8 *Acronta* victor in eversum -e fundis equum. OV. am. 1, 1, 11 quis acuta -e Phoebum instruat? epist. 4, 172 cadat adversa -e fossus aper (rem. 204. *cf. in imag.*: PAVL. MED. bened. 2, 9 *quod factum* validissima -e maledictionis confodit. SEDVL. carm. pasch. 2, 215 *Satan* confossus -e verbi *Christi*). met. 2, 767 postes extrema -e pulsat (SIL. 4, 513. 12, 565. IVV. 2, 130 nec galeam quassas nec terram -e pulsas). 3, 83. 4, 571 ille mea traiectus -e serpens (STAT. Theb. 10, 619). 5, 38 fronte tamen Rhoeti non irrita -s adhaesit (*cf.* SIL. 5, 474 haesit [exit *OV*] in opposito -s Sidonia ligno. 10, 114). 6, 80 percussamque sua simulat de -e terram *Minerva texens*. 6, 673. 8, 345 -s Echionio primum contorta lacerto vana fuit. 12, 100. 13, 588 vidit Achillea pereuntem -e mater. fast. 3, 8 Palladis exemplo ponendae tempora sume -is (6, 655 STAT. Theb. 7, 10). Pont. 4, 11, 3 (*in imag.*) caelesti -e facta *vulnera*. LIV. 4, 19, 4 infesta -e in unum fertur hostem (8, 7, 9 cum infestis -bus concurrissent. 9, 22, 7. 10, 36, 9 SIL. 12, 565. 17, 451 infesta portantem -e vulnus. HOMER. 903. AMM. 27, 10, 13 conflictus -bus temptatur infestis). LIV. 4, 38, 3 sequimini pro vexillo -em meam. 4, 38, 4 alte -em gerens. 8, 7, 9. 10, 41, 8 -em erectam quatientem. 25, 18, 15 cruentam -em insignis spoliis ostentans. 30, 18, 7 -e uti. MANIL. 5, 297. SEN. Herc. O. 1315 -em in fratrem tuum iaculare. Ag. 370 *Pallas*, Dardanias -e turres saepe petisti (CLAVD. 1, 80 sive petat Parthos seu -e Hydaspen). LVCAN. 9, 828 basiliscus -e Murri transactus. PETRON. 89, 20 reducta -e uterum notavit *Laocoon*. PLIN. nat. 21, 179 dorycnion appellavere *herbam* ab eo, quod -es in proeliis tinguerentur illo. VAL. FL. 1, 391. 451 barbara -s. 3, 105 subit ilia -s (STAT. Theb. 9, 873 subit altera -s cornipedisque fugam succiso poplite sistit). 3, 197 extrema sonuit cita casside -s. 6, 202. 259 rorat procul ultima -s. 6, 705 *per tigrin* concita -s abit. 7, 422 iacet extrema quod nunc mihi -e Canthus. SIL. 1, 382 -e sistit. 4, 188 dubia meditatus -e vulnus. 4, 195. 258. 541 *al.* 5, 346 num lateri -s ... sedisset (*cf.* 15, 795 nam latere extremo -s librata resedit). 5, 522 stetit aeris in ora -s. 5, 541 pressoque e vulnere -s prospexit terga. 6, 79 lapsantes fultum truncata -e gressus. 7, 600 cui (*Mahalci*) decus insigne et quaesitum -e nomen. 7, 650 obliquumque secans subrecta -e vulnus (10, 252 ilia cornipedis subrecta -e transit. *cf. p. 1552, 66*). 7, 704 *ora* praefixa ... -e portat (15, 813 Nero procera sublimia -e portans ora ducis caesi. STAT. Theb. 8, 496 *parmam*). 9, 367 nullumque sub una -e procumbit corpus. 10, 290 -e (*i. vulnere, cf.* 10, 280) fessum ... quadrupedem. 13, 167 frudata (*Vollmer*, fundata *codd.*, *vulgo* fraudata) est sanguine -s. *et saepius*. HOMER. 405 quem -e praeceps occupat. 409. 445 -e forti. 505. 534 extrema percussum -e caedit. 678 inversa -e. STAT. Theb. 2, 474 tibi demum (*Meleagro*) -e lata haesit *aper* (9, 867 -s fertur. *cf.* 9, 88 *iuvenes, quos* nec prope collata sprevisset -e Mavors. 10, 212 -e sublata). 5, 399 longa pellentem -e rupes Iphiton (*cf.* 8, 399 repellitur -e -s. 9, 132 expulsi salierunt -e dentes). 7, 73 longaque fatigat -e *Bellona equos*. 7, 643 -e trux Periphas. 7, 714 -e nunc missa (non *PB*[1], *corr. Vollmer*). 8, 383 *stat* -e sicca bellipotens. 8, 532 Lucana -e frontem strictus aper. 9, 281 induit a tergo Mycalesia -s Agyrten. 9, 313 *resupinat* Dorica -s. 9, 838 Mavortia -s (CLAVD. carm. min. 53, 87). 10, 729 *saucius* -e. 11, 512 irrita voti -s *al.* Ach. 2, 122 timidas ... -e lyncas sternere (*cf.* CORIPP. Ioh. 3, 183 prostravit). CLAVD. 5, 434 prodigiale caput, quod iam de -e summa nutabat. 10, 119 qui -e Gallos Italiamque fovet. 28, 345 liquefactaque fulgure -s canduit. carm. min. 6, 2 pro -e ferri cuncta volant. 29, 22. rapt. Pros. 2, 19 Pandionias quae -e protegit arces. 2, 357 navita non moritur fluctu, non -e miles. DRAC. Romul. 2, 30 solas tractet seiecta -e lanas. *cf.* 8, 357 venator seiecta -e sollers. *nota* sub -e *i. q. sub ictu*: SIL. 12, 277 sub -e terga contenti (*Romani*) vidisse ducis (*i. Hannibalem fugientem*). ANTH. 680[a], 9 Martis prima *dies* necat, cuius sub -e quarta est. *singularis collectivus*: LVCAN. 3, 620 crebra confixus -e. SIL. 10, 400 multa thorax perfossus -e. STAT. silv. 1, 2, 75 densa ... -e (*i. sagittis*). CLAVD. 5, 253 leo, quem plurima -s *pepulit*. *metonymice pro exercitu, pugnatore*: OV. rem. 159 Aetolā Venus est a -e laesa (*sc. a Diomede. cf. p. 1553, 35*). VAL. FL. 6, 617 infesta rarescunt -e pugnae. STAT. Theb. 3, 492 solvere Echionias Lernaea -e portas. *pro lacerto*: STAT. Theb. 8, 484 in Olenium fessa iam -e Buten incidit. *cf. l. 4.*

B *de rebus hastae similibus*: **1** *de tridente*: OV. met. 12, 580 deus aequoreas qui -e temperat undas. 12, 594 triplici quid -e possim. SEN. Herc. f. 563 telum tergemina -e praeferens Pluton. LVCAN. 5, 620 rector Olympi -e fraterna lassatum in saecula fulmen adiuvit. 6, 396 ab aequorea percussis -e saxis *exiluit*. 7, 147 rubuit flammis iterum Neptunia -s (VAL. FL. 2, 619 STAT. Theb. 7, 814). STAT. Theb. 1, 222 neque tu valida quod -e late ire per illicitum pelago, germane (*sc. Neptune*), dedisti. CLAVD. rapt. Pros. 2, 281 trifida Neptunus -e montes impulit adversos. **2** *de thyrso*: CATVLL. 64, 256 *maenadum* pars tecta quatiebant -e thyrsos. PROP. 2, 30, 38 medius docta -e Bacchus erit. SEN. Herc. f. 904 tectam virente -em thyrso gerens. Phaedr. 755 *Liber* tigres pampinea -e territans. **3** *varia*: POMPON. Atell. 69 conspicio coleatam -em (*de pene*). VARRO rust. 1, 8, 4 tubulos *fictiles* ... quos -es appellant. COLVM. 10, 253 ferratae -is ictu deprimitur *beta*. PLIN. nat. 17, 33 *terra* sterilis denso callo facile deprehenditur, vel uno ictu -is (*i. rastri*). MART. 3, 82, 9 *exoletus suggerit* ructanti pinnas rubentes -esque lentisci (*cf.* 14, 22 si tibi frondea -s defuerit, dentes pinna levare potest). 14, 221 spumeus in longa -e (*i. veru*) fumet aper. SIDON. epist. 1, 5, 6 nauticis -bus foraminato fundi glutino. VICTORIN. Christ. 113 *de radio solis*. *nota de tormento aliquo*: VICT. VIT. 1, 34 artatur Maxima durae custodiae -ique crudeli extenditur.

deriv.: cuspidare, cuspidatim. *Schwering.*

cuspus [*orig. inc. Th.*] ξύλινον σανδάλιον GLOSS. II 119, 30. *cf. p. 1552, 24.* [*it. sept.* cosp. *M.-L.*]

? **cussi** silentium GLOSS. V 354, 62.

cussilirem pro ignavo dicebant antiqui PAVL. FEST. p. 50. [*orig. inc. Th.*] *L.*

cussio *v.* 1. cusio.

custōdēla, -ae *f.* [*a* custos. *Th.*]. PRISC. gramm. II 120, 8 la e longa antecedente: ... custos custodi -a. PAVL. FEST. p. 51 -am dicebant antiqui, quam nunc dicimus custodiam. *inde coniecerunt apud* PLAVT. (5[ies]).

i. q. custodia: PLAVT. Capt. 457 servate istum sultis intus, servi, ne quoquam pedem ecferat sine -a (custodi *codd.*). Merc. 233 *capram* visus sum in -am (custodiam *codd.*) simiae concredere. Most. 406 in tuam -am (custodiam *codd.*) meque et meas spes trado, Tranio. Rud. 625 qui Veneri ... more antiquo in -am (custodiam *codd.*) suom commiserunt caput. 696 Venus ... in -am (custodiam *codd.*) nos tuam ut recipias et tutere. GAIVS inst. 2, 104 familiam pecuniamque tuam endo mandatela -aque mea ⟨esse aio ...⟩. APVL. met. 2, 22 quae ... -a ista feralis? iam primum, respondit ille, perpetem noctem eximie vigilandum est. 7, 13 divitias publicae -ae commisere. 9, 1 -a salutaris mihi gaudebam carceris. 9, 17 uxorem ... mira -a munitam domi suae quam cautissime cohibebat (*ibid.* dominae -am omnem permittit *servulo*). 10, 14 curam diligentiorem et acriorem -am et dinumerationem adhibebant partium.

ˣ**custōdia,** -ae *f.* [*cf. c.* custos. *Th.*]. *de genere et syllabis*: PROB. inst. gramm. IV 86, 8 quaecumque nomina generis communis ablativo casu numeri singularis a littera terminantur et no-

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

minativo casu numeri singularis ia litteris, non ia syllaba definiuntur, ut puta ab hoc et ab hac -a, hic et haec -a *eqs. cf. p. 1558, 18.* *de formis*: SALL. hist. frg. 3, 58. 4, 12 -as *falso pro genet. interpretantur grammatici*: CHAR. gramm. I 107, 12 SERV. Aen. 11, 801 POMP. gramm. V 180, 5 GRAMM. suppl. 94, 6. 13. 20 nomina in a desinentia, quae genetivum in as . . . terminant secundum Graecorum morem, ut haec -a, huius -as, *cf. p. 1556, 27.* *invenitur* -a *apud Graecos*: MATTH. 27, 65. 66. 28, 11 κουστωδία. PALLAD. hist. mon. II 15 p. 370^C. GLOSS. iurispr. cod. Paris. gr. 1357^A κουστωδία, ἀσφάλεια. κουστοδία, ἡ ἀκριβεστάτη καὶ ὑπερβάλλουσα παραφυλακή (THEOPHIL. inst. Iust. 3, 23, 3). κοστωδεία *cf. Hahn, Rom u. Roman. p. 233 sqq.* GLOSS. φυλακή. παραφυλακή. φυλακεία. φρουρά. carcer. tutela. vigilia, praesidium. *legitur inde a* NAEV., *sed raro apud poetas: singulis locis habent*: NAEV. CATVLL. HOR. GERM. VAL. FL. MART. STAT. IVV.; *binis*: CIRIS AETNA SIL.; *ternis*: TIB. PROP. LVCAN.; *saepius*: VERG. (georg. *2*, Aen. *3*) PLAVT. (*quater, reliquis locis scrib.* custodela *q. v.*) OV. (trist., fast. *singulis locis*, ars *bis*, met. *7^ies*); *deest apud* TER. RHET. Her. LVCR. CATVLL. HIRT. VITR. PHAEDR. PERS. FRONTONEM.

I ***proprie:*** *de actione vigilandi vel custodiendi*: **A** *absolute*: **1** *generatim*: *numero singulari* (*de fig. etym. v. p. 1561, 64*): PLAVT. Rud. 380 asservaret dies noctesque, in -a esset semper (*cf. p. 1557, 78*). 858 agitato hic -am (*cf. l. 52. p. 1556, 20*). CIC. epist. 15, 2, 6 regis . . . vitam . . . omni cura -aque defenderent. nat. deor. 2, 158 canum tam fida -a (VARRO rust. 2, 9, 2). VERG. georg. 4, 165 *apes* sunt quibus ad portas cecidit -a sorti (*cf. l. 47*). PAVL. FEST. p. 67 COLVM. 6 praef. 6 PETRON. 71. HYG. fab. 202 p. 128, 10 corvum, qui -am praebuerat. LIV. 28, 11, 6 Vestalis, cuius -a noctis eius fuerat. VVLG. psalm. 89, 4 -a (φυλακή) in nocte (AVIT. BRAC. Lucian. epist. rec. A 2 prima -a vigiliarum. CASSIOD. in psalm. 89, 4). RVFIN. hist. 5, 1, 59 adhibita . . . -a (παραφυλάσσοντες). *in imagine*: AETNA 194 prohibent flammae -aque ignis. *numero plurali*: ITALA num. 3, 6 (Aug. quaest. hept. 4, 4) custodient -as eius . . . ante tabernaculum testimonii (φυλάξουσι τὰς φυλακάς, VVLG. excubent). AVG. *ad l.*: quas φυλακάς Graecus dicit, has nostri interpretes alii -as, alii excubias interpretati sunt; sed mirum, nisi vigiliae melius dicuntur, quae solent in castris . . . observationem habere. HIER. hom. Orig. in Luc. 16 p. 294 vigilantes et observantes -as noctis supra gregem. VVLG. lev. 8, 35 observantes -as domini (φυλάξεσθε τὰ φυλάγματα κυρίου). I par. 9, 27 morabantur in -iis suis (φυλακή). **2** *speciatim in re militari*: *numero singulari*: CIC. de orat. 2, 272 se -ae causa . . . in castris remansisse (*cf. l. 58. 64 al.* CAES. civ. 1, 14, 5 BELL. Afr. 46, 4 SALL. Iug. 65, 2. LIV. 7, 37, 13 -ae et praesidii causa. 43, 10, 1 VAL. MAX. 3, 8 ext. 1 FEST. p. 253). CAES. civ. 3, 40, 1 *navis* ad -am . . . posita (LIV. 2, 11, 2). LIV. 21, 49, 7 ad curam -ae (*cf. p. 1556, 54*). 32, 26, 17 intentiorem -am habere. SIL. 7, 368 quis *Romanis* tunc cecidit -a sorti. FRONTIN. strat. 2, 2, 14 *exercitus* tota nocte in statione -ae est. *numero plurali*: CAES. civ. 3, 25, 2 alacriores ad -as. LIV. 33, 4, 2 neglegenter -as servassent. FRONTIN. strat. 3, 13, 2 diligenter Romanis . . . -as agentibus (CAPITOL. Maximin. 23, 3. *cf.* SVLP. SEV. chron. 2, 31, 4 -as . . . agitare). SIDON. epist. 1, 2, 10 incohat nocturnas . . . -as. CORP. III 12069 commilitonibus qui hic fuerunt ad -as.

B *accedit (vel subaudiendus) genetivus obiecti*: **1** *generatim*: *numero singulari*: SALL. epist. Mithr. 8 habitum *Eumenem* -ae agri captivi. VERG. georg. 4, 327 frugum et pecudum -a sollers (*cf.* IVST. 2, 5, 2). Aen. 7, 486 cui . . . late -a credita campi. LIV. 23, 7, 3 comprehensos velut -ae causa balneis includi iussit. 39, 51, 5 ne *exitus* -a saepirentur. OV. fast. 1, 119 me penes est unum vasti -a mundi. PETRON. 112 cruciarii parentes ut viderunt laxatam -am. PLIN. nat. 33, 15 aedituum -ae eius *templi*. TAC. ann. 13, 44 Pontia consciae ancillae -am cubiculi mandat. PS. QVINT. decl. 6, 4 commendavit amicis -am matris. POMPON. dig. 7, 1, 73 casam . . . aedificare -ae causa earum rerum (SCAEV. dig. 34, 1, 17 PAPIN. dig. 40, 12, 35 VLP. dig. 37, 9, 1, 25). FLOR. epit. 4, 11, 10 incautiorem nancta -am. APVL. met. 2, 23 ad -am mariti tui. ANTH. 410 tit. de -a sepulcri (CORP. VI 10238. 29957). ARNOB. nat. 4, 9 -am liminum gerere. AVIEN. Arat. 181 *mala Hesperidum* lenti semper -a somni servabat *draco*. VVLG. num. 3, 32 erit super excubitores -ae sanctuarii (φυλάσσειν τὰς φυλακάς). 18, 5 excubate in -a sanctuarii (φυλάξεσθε τὰς φυλακάς). AVG. civ. 5, 7 pecus . . . aptum . . . -ae domus. SVLP. SEV. Mart. 9, 2 sub quadam -a (CONC. Aurel. a. 511 p. 7, 8 pervagati . . . sub -a revocentur). LEX Visig. 8, 5, 6 qui errantia animalia et sine -a invenerit. *cf. p. 1556, 37.* *numero plurali*: VVLG. num. 1, 53 excubabunt in -iis tabernaculi testimonii (φυλάξουσιν . . . τὴν φυλακήν). **2** *speciatim in re militari. cf.* HIER. in Mich. 2, 7 p. 515 Mabucha . . . magis πολιορκίαν et φρούρησιν, id est obsidionem et -am quam vastitatem in Hebraeo sonat. *numero singulari*: CIC. Tusc. 5, 58 corporis -am (*cf. p. 1556, 20.* CAES. civ. 1, 75, 2 quos suae -ae causa habere consueverat. LIV. 1, 15, 8 CVRT. 3, 9, 4. *cf.* 5, 1, 42 SVET. Aug. 49 Galba 12. *cf.* APVL. mund. 26 ante fores viri fortes . . . regalium laterum tutela pervigili -am . . . sustinebant. IVST. 2, 8, 10 PANEG. 11, 24 [*bis*]). CAES. civ. 3, 39, 1 *cohortibus* -am navium longarum tradidit. 1, 17, 3 ad -am urbis (2, 36, 3 de -a ac defensione urbis. LIV. 1, 43, 2. *cf.* 24, 37, 8 claves . . . portarum et -am arcis [43, 22, 6 claves portarum -amque murorum]. 27, 15, 11 ad proditionem -ae loci, cui praepositus erat. 28, 42, 22 urbis atque Italiae. *cf.* CVRT. 5, 2, 16 praesidere arcis -ae. FRONTIN. strat. 3, 11, 1 remissa urbis -a. SVET. Aug. 49 MART. CAP. 5, 472). BELL. Alex. 17, 6 -a portus relicta (LIV. 27, 15, 13 FRONTIN. strat. 3, 10, 8). LIV. 5, 46, 9 neglectum hostium -a saxum. *cf. l. 21.* 21, 11, 3 stationibus ad -am vinearum . . . dispositis. 25, 37, 6 subeuntes . . . in -am valli stationesque. 28, 1, 8 ea stationibus, vigiliis, omni iusta militari -a tuta (*cf. p. 1558, 50. 1560, 38*). 44, 31, 14 in -am . . . tribuno militum traditus. *cf. p. 1559, 32.* VELL. 2, 72, 4 qui classi et -ae maris praefuerat. VAL. MAX. 3, 2, 2 *Cloelia* hostium . . . -am egressa (FLOR. epit. 1, 10, 7). CVRT. 5, 4, 14 castrorum. 8, 13, 18 ut a -a huius opportunitatis oculos hostium averteret. TAC. hist. 3, 69 miles socordi -a clausos circumdedit. SVET. Iul. 68 -am portae commissi castelli retinuit. Nero 21 militem positum ad -am aditus (SVLP. SEV. chron. 1, 49, 4). VVLG. Iudith 7, 11 cum . . . ista -a . . . fuisset expleta (LXX *aliter*). I Macc. 5, 18 ad -am (εἰς τήρησιν). AMM. 14, 7, 12 praefecti -am protectoribus mandaverat. *numero plurali*: NAEV. trag. 21 vos, qui regalis corporis -as agitatis. LIV. 5, 13, 1 neglectis die festo -iis urbis. *nota sensu passivo*: LIV. 44, 46, 7 per facillimae -ae pontem (*i. qui facile custodiri poterat*) effugium. VAL. MAX. 1, 5, 5 *Marius* in domum Fanniae . . . -ae (*i. ut custodiretur*) causa deductus. *de loco, i. q. specula*: CIC. Phil. 7, 19 in hac -a et tamquam specula collocati sumus. 12, 24 *urbs* mea sedes est, haec vigilia, haec -a, hoc praesidium stativum. SALL. hist. frg. 3, 58 castella, -as thesaurorum, in deditionem acciperent. 4, 12. *cf.* ITALA Is. 1, 8 (Cypr. testim. 1, 6) sicut -a (ὀπωροφυλάκιον, VVLG. tugurium) in cucumerario (*cf.* HIER. epist. 106, 51 posuerunt Ierusalem in pomorum -am, quod graece εἰς ὀπωροφυλάκιον dicitur . . . significat autem speculam, quam custodes satorum et pomorum habere consueverunt. VVLG. psalm. 78, 1).

II ***translate:*** **A** *de actione observandi i. q. observatio*: *numero singulari*: CIC. Sull. 42 ut illae tabulae privata . . . -a . . . continerentur (*cf. l. 60* LIV. 4, 8, 4 VAL. MAX. 1, 1, 13 VLP. dig. 43, 5, 3, 3 IVST. 3, 3, 2). or. frg. B 1 traditam sibi publicorum -am sacrorum. VARRO rust. 3, 12, 2 horum omnium -a, incrementum, pastio. HOR. epist. 1, 1, 22 *pupillos* dura premit -a matrum (*cf.* SEN. benef. 5, 5, 2 admonitiones, severitatem et inconsultae adulescentiae diligentem -am. QVINT. inst. 1, 2, 25 exhortationem docentium, paedagogorum -am, vota parentium. TAC. ann. 3, 34 vix praesenti -a *maritorum* manere illaesa coniugia. AVSON. 362, 7). TIB. 1, 8, 55 poterat -a vinci (PROP. 2, 6, 39 nihil invitae tristis -a prodest. OV. ars 3, 601). AETNA 398 *saxis* -a flammae . . . data est. LIV. 30, 15, 4 *servum*, sub cuius -a . . . venenum erat. SEN. contr. 9, 2, 12 adhibetur . . . ad ea magistratus ob -am (*cf.* SEN. benef. 3, 11, 1). COLVM. 1, 8, 11 nulla est autem maior vel nequissimi hominis -a quam operis exactio. 1, 8, 20 numquid absentia sua de disciplina et -a remiserit. 12 praef. 5 *mulierum* sexum -ae et diligentiae assignaverat *deus* (CAPITOL. Pius 2, 6). PLIN. nat. 33, 26 nec ulla domi a domesticis -a opus erat. 33, 118 nullius rei (*miniarii metalli*) diligentiore -a. QVINT. decl. 295 p. 168, 23 non recessi a -a. LEX horr. (Corp. VI 33747) 9 ⟨cu⟩stodia nón praestabitur. PLIN. epist. 7, 19, 2 virgines *Vestales* . . . matronarum curae -aeque mandantur (*cf.* APVL. apol. 53 *involucrum* alienae -ae commendabam, alieno arbitrio permittebam). HERMOG. dig. 26, 7, 48. VVLG. Sirach 42, 11 super filiam luxuriosam confirma -am (στερέωσον φυλακήν). VEG. mil. 3, 3 fidelis horreorum -a et erogatio moderata. *numero plurali*: CIC. Verr. 4, 20 lex omnibus -iis subiectum aratorem decumano tradidit. dom. 11 frumentum provinciae . . . -iis suis clausum continebant. Att. 10, 12^a, 2 mirificae sunt -ae (10, 18, 1 -ae, quibus asservor).

B *de actione conservandi i. q. conservatio*: BASS. Gell. 3, 19, 2 in arca omnia reconduntur eiusque -a servantur et continentur (*cf.* VAL. MAX. 1, 1 ext. 1 pecunia . . . sanctissimi thesauri -ae restituta. PAVL. FEST. p. 41 condere proprie est in unum . . . locum dare ad -am faciliorem). CIC. fin. 4, 27 appeteret *animus* conservationem sui earumque rerum -am (*cf.* off. 2, 78). leg. 2, 29 advigiletur facilius ad -am ignis. LIV. 5, 40, 8 quis . . . *sacra* locus fideli asservaturus -a esset. 6, 1, 2 *litterae* una -a fidelis memoriae (MART. CAP. 5, 442 memoria firma rerum verborumque -a est). 38, 1, 7 -a regiae pecuniae (*cf.* PLIN. epist. 1, 8, 9. IVST. 9, 8, 5 divitiarum quaestu quam -a sollertior. 13, 4, 5). LABEO dig. 19, 2, 60, 9 rerum -am (IAVOL. dig. 34, 2, 39, 1 NERAT. dig. 19, 1, 31 pr. IVLIAN. dig. 41, 2, 39 AFRIC. dig. 47, 2, 62, 7. POMPON. dig. 42, 4, 12 -am rerum et observationem. GAIVS dig. 19, 2, 40 inst. 2, 67 PAPIN. dig. 31, 77, 21 VLP. dig. 16, 3, 1 pr. PAVL. coll. Mos. 10, 7, 4 dig. 41, 1, 31, 1 sent. 3, 6, 39). VAL. MAX. 2, 6, 9 praesto . . . est qui id -ae gratia acceptum exituro reddat. 4, 8 ext. 2 nonne praestantiorem aliquanto existimes illam impensam quam hanc -am? S. C. de aedif. (Corp. X 1401) 7 conveniretq⟨ue⟩ felicitati saeculi instantis pro portione publicorum operum etiam privatorum -a. FEST. p. 290 Sempronia horrea . . . ad -am frumenti publici. SEN. benef. 6, 22, 1 ista . . . in -am universi disposita. COLVM. 1, 6, 9 ut ex iis, quae sunt in plano, -am recipiant humidarum rerum. 7, 8, 1 *caseus* longiorem patitur -am. PETRON. 102 funis . . . ,

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

qui scaphae -am tenet. PLIN. nat. 7, 108 *scrinium* librorum Homeri -ae detur. TER. MAVR. 2334 pes uterque (*iambus et trochaeus*) quia sibi est contrarius, gaudet locorum dispari -a. TERT. anim. 7 incorporalitas... ab omni genere -ae libera est. HIL. myst. p. 22, 14 deo suscepti ... spiritalis cibi incontaminatam -am contuente. PANEG. 12, 40 ista pars imputet tyranni fugam, illa -am. VVLG. exod. 22, 7 si quis commendaverit amico pecuniam aut vas in -am (φυλάξαι). num. 18, 8 dedi tibi -am (διατήρησιν) primitiarum mearum. MVTIAN. Chrysost. hom. 21, 4 imponamus . . . ori nostro otium atque -am (*cf.* MART. BRAC. sent. patr. 96. GREG. M. moral. 5, 26 loquendi -am neglegit. PS. ATHAN. ad mon. 73[D] linguam -a taciturnitatis obsaepiat).

CIC. fin. 2, 113 iustitiae fida -a (*cf.* leg. 3, 46). Tusc. 2, 55 contentio est sola officii tamquam -a (*cf.* TERT. adv. Val. 1 -ae officium conscientiae offucium. BACHIAR. repar. laps. 16 sit tibi vigilia velut officiorum -a publicorum). nat. deor. 2, 145 ore ... *gustatus* continetur ... ad incolumitatis -am. PVBLIL. H 1 gloriae -a. VELL. 1, 4, 2 illis diligentior ritus patrii mansit -a (*cf.* EPIST. pontif. Thiel p. 137, 4, 1 [*a. 462*] paternarum traditionum incorrupta -a). VAL. MAX. 1, 1, 14 ad -am religionis (QVINT. inst. 6, 1, 20). SEN. benef. 6, 43, 3 quid -am *beneficii* recusamus. LVCAN. 8, 635 talis -a Magno mentis erat. VAL. FL. 6, 471 monstris, non pietas quibus aut -a famae, non pudor. GREG. M. moral. praef. 7 virtutum -am. *nota i. q. diligentia in custodiendo*: CIC. nat. deor. 2, 124 tantam ingenuit animantibus conservandi sui natura -am. CELS. 2, 2 qui ista (*signa morborum*) nunquam sine -a sui tuta habuit. GAIVS dig. 18, 1, 35, 4 talis -a desideranda est a venditore, qualem bonus pater familias suis rebus adhibet (VLP. dig. 19, 2, 41. *sed cf.* VLP. dig. 13, 6, 5, 15 dolum et culpam et diligentiam et -am. PAVL. dig. 19, 1, 36 sent. 2, 4, 3 VEG. mil. 4, 26). ARNOB. nat. 4, 10 rebus innumeris debeant curam -amque praebere. VVLG. num. 3, 36 erunt sub -a eorum tabulae (ἡ ἐπίσκεψις τῆς φυλακῆς). prov. 4, 23 (φυλακῇ). *i. q. cavendi actio*: TERT. pudic. 12 satis denegavit veniam eorum *peccatorum*, quorum -am elegit. GREG. M. moral. 1, 49 -a discernendo virtutes a vitiis separat. *metonymice i. q. vas ad condendum*: MART. 2, 85, 1 vimine clusa levi niveae -a coctae *aquae*.

C *de actione obtemperandi vel obsequendi*: TERT. adv. Val. 4 Axionicus memoriam Valentini integra -a regularum eius consolatur. HIL. in Matth. 12, 23 -a legis abscesserit. in psalm. 118 aleph 6 mandatum ... domini est, in quo observatio praeceptorum et -a continetur. AMBR. Abr. 2, 5, 21. Tob. 14, 49 fraus . . . ista et circumscriptio est legis, non -a. HIER. epist. 51, 1. VVLG. sap. 6, 19 dilectio -a legum illius est (τήρησις νόμων. *ibid.* custoditio). AVG. civ. 14, 26 mandati sine labore -a. HESYCH. in lev. 13, 18 p. 941[B] sabbati -am. PROSP. in psalm. 118, 104 mandata servantibus propter ipsam -am mandatorum praebetur . . . doctrina (APRING. in apoc. 1, 3). MAR. VICTOR aleth. 1, 332 quem sacri nectit -a iuris. FAVST. REI. grat. 2, 12 p. 94, 28 -a praecepti. *nota de actione respiciendi*: QVINT. inst. 11, 1, 57 decoris -a maxime circa eos, contra quos dicimus, examinanda. decl. 306 p. 201, 18 sibi ... tulerit iura simplicius aetas vetus, minorque fuerit verborum -a. GREG. M. moral. 2, 73 rationabili -a quid quibus rebus congruat ... pensamus.

D *i. q. praesidium, tutela, defensio*: *numero singulari*: CIC. Verr. 6, 25 -am defensionemque provinciae (*cf.* Catil. 4, 23. Mur. 79 deici de urbis praesidio et de -a civitatis ... deturbari. ad Q. fr. 1, 1, 10. Sest. 8 -a rei publicae. epist. 9, 15, 3. LIV. 40, 21, 6 ad subsidia spei et -am regni. VELL. 2, 100, 1 *esse* digressum a -a Neronem urbis. STAT. silv. 1, 4, 16 quem penes intrepidae mitis -a Romae. PANEG. 12, 15. FIRM. err. 12, 6 commissam ... regni -am. BOETH. mus. 1, 1 p. 181, 20 magnam -am rei publicae ... musicam). CIC. rep. 6, 15 tibi . . . retinendus animus est in -a corporis. Mur. 64 in eiusdem anni -a te ... fortuna posuisset (*cf.* CLAVD. rapt. Pros. 3, 115 -a cari pignoris et cunctis obiecti fraudibus anni). Att. 4, 1, 1 in -a salutis meae (*cf.* Planc. 1 meam salutem atque vitam sua ... -a texisset. 101 o -am ... mei capitis infelicem. VAL. MAX. 6, 8, 5. 9, 13 ext. 2 sui ... -a. SCRIB. LARG. 84. *cf.* PETRON. 125 a -a mei removisse vultum Fortunam. PLIN. paneg. 67, 5 a -a tui capitis oculos dimoverent. IVST. 14, 1, 14 DICT. 5, 15. *cf. p. 1556, 14*). leg. agr. 2, 25 ex omni -a vestrae libertatis (LIV. 4, 12, 8). PROP. 1, 11, 21 -a matris. LIV. 5, 52, 7 *signum* imperii pignus -a eius templi tenetur. 32, 34, 6 me necessitas ad hoc bellum a -a *Lysimachiae* avertit. 42, 19, 5 *filium* non sub hospitum modo privatorum -a, sed publicae etiam curae ac velut tutelae vellent esse. LAVD. [Turiae] (Corp. VI 1527) 1, 10 propter -a⟨m pudicitiae⟩ (*cf.* SEN. dial. 6, 22, 2 corpus ... summa pudoris -a ... conservatum. RVF. FEST. 14 filiabus captis et cum summa pudicitiae -a reservatis. AVG. serm. ed. Mai 64, 2 de -a castitatis). GERM. 33 meritum -a fecit. SEN. dial. 4, 31, 7 salva ... esse societas nisi -a et amore partium non potest. PETRON. 98 in tua, *pater*, sumus -a. PLIN. nat. 37, 114 molochitis ... laudata ... infantum -a quodamque innato contra pericula medicamine. SIL. 6, 25 inde honor ac sacrae -a Marte sub omni alitis (*aquilae*). FRONTIN. aq. 114 ad ... aquarum -am, ... ad castelli tutelam. strat. 2, 11, 5 *virginem* summa -a habitam. PLIN. paneg. 49, 3 fidissimam ... -am principis ipsius innocentiam. IVV. 14, 304 misera est magni -a census. APVL. met. 10, 23 arcanis domus venerabilis silentii -ae traditis. ARNOB. nat. 6, 21 *deum* -a pertinaci suas aedes simulacraque tutari. PANEG. 9, 3 divisis copiis inter -am pacis et belli. HIL. in Matth. 10, 2 -am sancti spiritus. 12, 22 lex *spiritum immundum* ... interventu suo eiecit et veluti quadam -a circumiectae potestatis exclusit. HIER. epist. 78 mans. 24 -am . . . animae tuae. AVG. civ. 6, 9 -a bonorum. ITIN. Anton. Plac. rec. A 40 pro -a monasteriorum. *numero plurali*: CIC. Cluent. 31 a cuius audacia fratris liberos ne materni quidem corporis -ae tegere potuissent. Rab. perd. 21 ignaviam . . . tenebrarum ac parietum -iis tegere (PANEG. 9, 14 intra parietum -as imperator). Scaur. 47 Palladium . . . quod quasi pignus nostrae salutis . . . -iis Vestae continetur. Phil. 7, 24 excubias et -as mei capitis. 12, 24 domesticis me parietibus vix tueor sine amicorum -iis.

III *metonymice*: **A** *homines*: **1** *is qui custodit, custos*: **a** *generatim*: *numero singulari*: VERG. Aen. 6, 574 cernis -a qualis vestibulo sedeat (SERV. *ad l.* '-a' est, quae custodit, non quae custoditur. usurpatum autem est, sicut 'hospitia', sicut 'neptis': nam 'hic' et 'haec' -a facit. *cf. l. 80*). PROP. 2, 18, 35 sit -a lectus. TIB. 1, 2, 5 posita est nostrae -a saeva puellae (2, 4, 33. *cf. p. 1556, 43*). *cf.* ITALA cant. 1, 5 (Ps. Cypr. mont. 7 p. 111, 19) posuerunt me velut -am pomarii (φυλάκισσαν, Ps. Cypr. mont. 14 p. 117, 12 *et* VVLG. custodem). OV. met. 6, 572 fugam -a claudit. 8, 69. 684 anser ... -a villae. LVCAN. 9, 362 virgineus ... chorus nitidi -a luci. PLIN. nat. 5, 2 dracones -ae instar fuisse. 21, 12 inductam -am bibere iussit *vinum*. IAVOL. dig. 41, 2, 51 si acervum lignorum emero ... simul atque -am posuissem, traditus mihi videtur. VVLG. I par. 26, 16 -a contra -am (φυλακὴ κατέναντι φυλακῆς). *cf.* CARM. epigr. 760, 2 Victor ... defeci ereptus superis Tartarea -a sedes.

numero plurali: PLAVT. Capt. 254 vinclis -iisque circummoeniti sumus. CIC. Verr. 6, 68 quae sunt istae -ae? apud quos homines? Catil. 2, 26 vestra tecta -iis vigiliisque defendite. 4, 8 horribiles -as circumdat et dignas scelere hominum perditorum. Marcell. 32 omnes tibi ... non modo excubias et -as, sed etiam laterum nostrorum oppositus et corporum pollicemur. Att. 14, 5, 2 orbis terrae -iis non modo saepti, verum etiam tecti (PORPH. Hor. sat. 1, 2, 96 vallo . . . circumdata allegoricos dicitur, id est: -iis saepta ac praemunita). SEN. contr. 2, 5, 4 ubi -ae cessant? 2, 7, 3 (*in imag.*) in has servandae integritatis -as nulla libido irrumpet. SEN. epist. 70, 23 cum adveheretur nuper inter -as quidam ad matutinum spectaculum. PLIN. paneg. 49, 1 dimovit perfregitque -as poena. VVLG. I par. 26, 12 principes -arum (LXX *aliter*). **b** *speciatim in re militari*: *numero singulari*: CATVLL. 62, 33 tuo adventu, *Hespere*, vigilat -a semper (*cf.* APVL. met. 3, 3 nocturnae -ae praefectus. CLAVD. 20, 418 -a . . . advigilat vallo). CAES. Gall. 2, 29, 4 impedimentis ... -am ex suis ac praesidium ... reliquerunt. VERG. Aen. 9, 164 noctem -a ducit ... ludo. LIV. 26, 46, 2 ulla armatorum statio aut -a opposita. OV. met. 12, 148 vigil Phrygios servat -a muros (LVCAN. 4, 7 tutela ... valli pervigil ... -a. CLAVD. 8, 324 praebenda vigil -a vallo). 14, 371 vagantur ... comites et abest -a regi. trist. 3, 14, 41 -a muri summovet infestos clausaque porta Getas. TAC. hist. 4, 11 -a militari cinctus (ann. 14, 60 PANEG. 12, 47. SYMM. epist. 10, 49, 2 reos -a militaris circumdedit). SVET. Aug. 65 saepsit ... -a militum. AMPEL. 16, 5 *Pseudophilippus* sub -a missus est Romam. VVLG. I Macc. 6, 50 constituit illic -am (φρουράν). 9, 51 posuit -am in eis. Matth. 27, 65 habetis -am (κουστωδίαν). VEG. mil. 3, 6 *duces* -ae mancipare. CLAVD. carm. min. 25, 88 quae Sarmaticis -a ripis ... legio. COD. Theod. 9, 40, 13 (*a. 382*) reos sane accipiat vinciatque -a et ... vigilanter observet.

numero plurali: SISENNA hist. 81 -ae in muro statuuntur cataphractarum. CIC. Catil. 1, 8 coloniam ... praesidiis, -iis, vigiliis ... munitam (LIV. 8, 8, 1). CAES. Gall. 7, 27, 1 -as in muro dispositas (*cf.* 7, 55, 9 praesidia -asque . . . disponere. civ. 2, 19, 3 BELL. Alex. 13, 1 LIV. 26, 14, 7 FLOR. epit. 4, 12, 26 PANEG. 5, 18 VVLG. I Macc. 11, 3). civ. 1, 59, 2 -as stationesque equitum (LIV. 5, 15, 4). 3, 25, 4 a -iis classium loca ... vacabant (*cf.* 3, 17, 4 remitterent ipsi de maritimis -iis. LIV. 23, 33, 4 -iis navium ... tenebantur). 3, 101, 2 nullis -iis neque ordinibus certis. BELL. Afr. 7, 2 centurionibus ad portas oppidi et -iis impositis. NEP. Dion 9, 1 domum -iis saepit (TAC. ann. 1, 5). LIV. 5, 46, 8 per hostium -as (FLOR. epit. 1, 13, 16 per medias hostium -as. *cf.* LIV. 5, 46, 2 per medias hostium stationes). VELL. 2, 88, 2 urbis -iis praepositus. TAC. hist. 3, 59 -as Vitellii elapsum. ann. 1, 28 vigiliis, stationibus, -iis portarum se inserunt. 12, 68 cunctos aditus -iis clauserat (*cf.* TREB. trig. tyr. 26, 6 novo genere -arum quasi limite includitur). 14, 25 ne ... hostium -iis circumvenirentur. FRONTIN. strat. 3, 3, 2. SVET. Iul. 86 -as Hispanorum ... se removisse. INSCR. Röm. Limes in Österreich 3 (1902) p. 121 (*Carnunti, a. 201*) ve⟨teranus⟩ leg⟨ionis⟩ XIIII g⟨eminae⟩ ex optione cust⟨odiarum⟩. IVST. 38, 9, 7 Demetrium ... artioribus ... -iis observari iubet (AMM. 19, 3, 3 ob -as artas nullus facile oppidum poterat introire). AMM. 19, 6, 5 -as aggredi ... hostiles.

2 *is qui custoditur, captivus*: *cf.* SERV. Aen. 11, 184 -a dicitur *persona* quae -it, ut (*6, 574. v. l. 15*): nam ut hi qui custodiuntur -ae dicantur, usurpatum est. unde male est in usu '-ae audiuntur'. *p. 1559, 14*. SEN. epist. 5, 7 eadem catena et -am et militem copulat. dial. 9, 11, 12 Ptolemaeum ... inter Gaianas -as vidimus. PLIN. epist. 10,

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

19, 1 utrum per publicos . . . servos . . . an per milites asservare -as debeam (TRAIAN. Plin. epist. 10, 20). SVET. Tib. 61 in recognoscendis -iis precanti cuidam . . . respondit *Tiberius* (Cal. 27, 45 paucos de -a Germanos. APVL. Socr. 16 p. 155 trahere veluti -am suam ad iudicium. VENVL. dig. 48, 3, 10 ne quis receptam -am sine causa dimittat (CALL. dig. 48, 3, 12 milites si amiserint -as. VLP. dig. 1, 16, 6 pr. solent . . . -arum cognitionem mandare legatis. PAVL. dig. 48, 18, 18, 9 praesidem oportet ante diem palam facere -as se auditurum. MOD. dig. 48, 1, 12 pr. -as auditurus *et saepe apud* ICTOS. ITALA act. 16, 27 (cod. d) effugisse -as (τοὺς δεσμίους, VVLG. vinctos). 27, 1 (cod. g *et* VVLG.) cum reliquis -iis (ἑτέρους δεσμώτας). TERT. apol. 44 qui . . . iudicandis -iis praesidetis.

B *locus i. q. carcer* (*cf.* DIFF. ed. Beck p. 49, 61 custodes dicimus, qui custodiunt, -as vero eos qui custodiuntur vel loca ubi custodiuntur. *cf. p. 1557, 34*): *numero singulari*: CIC. Verr. 6, 69 si . . . archipiratam in eandem -am dedisset (NEP. Eum. 11, 1 LIV. 1, 4, 3. *cf.* 31, 23, 9 emissi captivi, quos Philippus tamquam in tutissimam -am condiderat. *cf.* VELL. 2, 42, 3 SVET. Vit. 2. SOL. 1, 8 -ae foret datus. *cf. p. 1560, 25.* HIL. c. Const. 7 sacerdotes -ae mandas. AMM. 29, 1, 10 quo in -a condito). CIC. Verr. 6, 69 -ae committere (*cf.* LIV. 30, 17, 2 regem in -am Albam mittendum. CVRT. 8, 3, 17 LEX Visig. 2, 5, 8). fin. 5, 53 multi in -a, multi in exilio dolorem . . . studiis levarunt. Tusc. 1, 71 Socrates . . . cum facile posset educi e -a, noluit (LIV. 25, 7, 13 CVRT. 7, 1, 8 *cf.* CELS. dig. 48, 3, 11 pr.). BRVT. Cic. ad Brut. 1, 6, 2 eripias eum ex -a. CAES. civ. 3, 104, 3 *Lentulus* comprehenditur . . . et in -a necatur (*cf.* VLP. dig. 28, 1, 9. PAVL. dig. 49, 14, 45, 1 qui in -a vel in vinculis vel compedibus decesserunt. GREG. M. epist. 5, 6 [*a. 594*] in -a occisus sit). BELL. Hisp. 26, 2 omnes in -am esse coniectos (GLOSS. in -am coniectus: in -a missus. NEP. Phoc. 3, 4 LIV. 34, 25, 12 SEN. epist. 9, 16 HYG. fab. 27 p. 56, 6 SVET. Aug. 27 GAIVS inst. 1, 13 VLP. reg. 1, 11). SALL. Catil. 50, 3 in -am traditi (LIV. 22, 52, 3. *cf.* VAL. MAX. 5, 4 ext. 1 pari . . . -ae traditum. CVRT. 6, 5, 10 PS. FRONTIN. strat. 4, 1, 38 SVET. Tib. 61 IVST. 16, 2, 4. VVLG. gen. 42, 17 tradidit . . . illos -ae [ἔθετο αὐτοὺς ἐν φυλακῇ]. II reg. 20, 3 tradidit eas in -am [ἔδωκεν αὐτὰς ἐν οἴκῳ φυλακῆς]. Luc. 21, 12 tradentes in synagogas et -as [παραδιδόντες εἰς τὰς συναγωγὰς καὶ φυλακάς]. ORIGO Const. 4, 10 chron. I p. 8, 11). NEP. Cim. 1, 1 Cimon eadem -a tenebatur (MELA 1, 106 *reges* vinculis . . . et artissima -a tenent. SEN. epist. 65, 16 subducit . . . se -ae, in qua tenetur. HYG. fab. 186 p. 118, 20 in -a. CALL. dig. 48, 19, 28, 7. *cf.* PAVL. dig. 11, 4, 4 limenarchae et stationarii fugitivos deprehensos recte in -am retinent. CAPITOL. Maximin. 13, 5 alios in -a detineret. VVLG. gen. 39, 22 qui in -a tenebantur [ἐν τῷ δεσμωτηρίῳ]. LEX Visig. 7, 2, 14. *cf. p. 1560, 19. 29*). LIV. 1, 5, 6 cum in -a Remum haberet (SEN. dial. 4, 33, 3 HYG. fab. 27 p. 56, 10 GREG. M. epist. 13, 47 [*a. 603*] ANON. Vales. 14, 87. *cf. p. 1560, 35*). 24, 19, 11 captivi . . . Campanorum . . . in carcere inclusi sunt; oppidanorum turba per finitimos populos in -am divisa (VAL. MAX. 3, 8, 1). 30, 17, 11 *captivi*, qui Romae in -a essent (SEN. contr. 2, 3, 11 qui in -a est, qui in carcere. VLP. dig. 4, 6, 28, 1. *cf.* PAVL. dig. 48, 3, 8 sine vinculis agere -am. VVLG. act. 16, 25 qui in -a [οἱ δέσμιοι] erant. SVLP. SEV. chron. 1, 11, 4 GREG. M. epist. 5, 6 [*a. 594*]). 30, 17, 14 ex -a emissi (*cf.* VLP. dig. 47, 2, 52, 12 fugitivum . . . de carcere vel -a dimitteret. SCHOL. Cic. Bob. p. 73, 8 Hild. cum . . . emisisset e -a . . . filium. *cf. infra l. 80*). 45, 35, 1 captivi . . . in -am . . . abducti (45, 42, 4. ANON. Vales. 14, 87 ducti in -am). VAL. MAX. 1, 8, 1 in carcerem coniectus . . . -a liberatus (SEN. epist. 9, 8 HYG. fab. 186 p. 118, 21 *cf. p. 1560, 32*) CVRT. 6, 11, 9. SEN. dial. 9, 16, 3 existi ex -a. epist. 26, 10 quid ad illos carcer et -a et claustra? COLVM. 1, 8, 16 explorent . . . an ipsae sedes -ae (*ergastuli*) satis tutae munitaeque sint. QVINT. inst. 2, 17, 20 Theopompus e -a ut mulier evasit (*cf.* AMPEL. 16, 5 ex -a aufugisset. MACER dig. 49, 16, 13, 5 -ae refuga). decl. 307 p. 208, 31 cur in -am irrupisti? SVET. Cal. 29 PAPIN. dig. 48, 5, 12, 5. ITALA apoc. 20, 7 (cod. g. Primas. Aug. civ. 20, 13) solvetur satanas de -a sua (φυλακῆς, VVLG. carcere. *cf.* PETR. CHRYS. serm. 1 p. 186[A] absoluta -a). TERT. anim. 35 in -am delegatus. ieiun. 12 processurus ad certamen e -a. VLP. dig. 48, 20, 6 in -am receptas (PAVL. dig. 48, 18, 22. AVG. in euang. Ioh. 49, 9 interest, quali -a quisque recipiatur *eqs.*). HIL. ad Const. 1, 6 sacerdotes carceribus continentur, plebs in -a catenati ordinis constricta disponitur. OPTAT. 3, 1 p. 68, 13 nemo viderat virgam, nemo -am, sola . . . fuerant hortamenta. AMM. 26, 10, 5 eum in -am compegerunt. SVLP. SEV. chron. 2, 50, 8 *eum* redegit in -am (GREG. M. epist. 10, 2 [*a. 599*] eum in -a districta . . . redigas). Mart. 4, 6 retrudi in -am (AVELL. p. 85, 24 trusos in -am. GREG. M. epist. 3, 7 [*a. 592*] artissima detrusus -a). LEX Visig. Eur. 286 per metu⟨m⟩ mortis aut -am. ALC. AVIT. epist. 70 p. 89, 25 diaconum . . . servili -ae mancipatum (CASSIOD. compl. in act. 24, 10. *cf.* CONC. Matisc. a. 583 p. 157, 5 nullus clericus . . . -ae deputetur). BOETH. mus. 1, 1 p. 186, 8 in -a *visere*. *in imagine*: CIC. Tusc. 1, 118 emitti . . . nos e -a et levare vinclis. Lael. 14 animus . . . evolet tamquam e -a vinclisque corporis. SEN. dial. 11, 11, 7 corpusculum hoc, -a et vinculum animi (epist. 79, 12 *animus* hac -a [*corpore*] exsolvatur. PS. APVL. Ascl. 11 emeritos atque exutos mundana -a, nexibus mortalitatis absolutos). VVLG. psalm. 141, 8 educ de -a (ἐκ φυλακῆς) animam meam. -a publica: CIC. ad Q. fr. 1, 2, 14 hominem comprehendit et in -am Ephesi tradidit, sed in publicam an in pistrinum *eqs.* div. 1, 52 cum *Socrates* esset in -a publica (LEX Iul. de vi [coll. Mos. 9, 2, 2] qui . . . in vinculis -ave publica erit. VELL. 1, 11, 1 VAL. MAX. 4, 6 ext. 3 NICET. 63, 13 vigil. 7). LIV. 30, 43, 5 capti in publica -a (*cf.* 32, 26, 18 in carceris publici -a). QVINT. decl. 277 p. 130, 13 damnatus aliquis -a publica continetur, carcere continetur (*cf.* TAC. ann. 3, 36 convictam . . . attineri publica -a iussit). VENVL. dig. 50, 16, 224 'vinculorum' appellatione vel privata vel publica vincula significant, '-ae' vero tantum publicam -am (CALL. dig. 22, 5, 3, 5 VLP. coll. Mos. 9, 2, 2). APVL. met. 7, 2 in publicam -am receptum. ITALA (codd. e. g) *et* VVLG. act. 5, 18 et posuerunt eos in -a (-am ITALA Lucif. non parc. 17 *om.* publicam) publica (ἐν τηρήσει δημοσίᾳ). *i. q. vinculum*: PLAVT. Poen. 1365 ut sis apud me lignea in -a. SEN. suas. 1, 2 pelagus, totius orbis vinculum terrarumque -a. SEN. dial. 9, 10, 3 eadem -a universos circumdedit alligatique sunt etiam qui alligaverunt. *numero plurali*: CIC. Verr. 6, 144 in -as . . . includere. SALL. Catil. 50, 4 in -iis tenebantur. 52, 14 LIV. 26, 16, 6. ITALA II Cor. 6, 5 (Ps. Cypr. singul. cler. 21) in plagis, in -iis (φυλακαῖς, VVLG. in plagis, in carceribus), in carceribus. SVLP. SEV. dial. 3, 4, 7 omnes -as relaxari.

C *inde latiore sensu i. q. inclusio carceralis*: *numero singulari*: CIC. Verr. 6, 68 nihil tam tutum ad -am . . . fieri potest. 6, 147 datus in -am (*cf. p. 1559, 15* TAC. hist. 4, 2 ann. 15, 58). Catil. 3, 14 P. Lentulus . . . in -am traderetur (*cf. p. 1559, 32*). 4, 10 reo -am decrevit. dom. 66 ex eius -a . . . filium surripuisset. Rab. Post. 39 pertulit ipse -am, vidit in vinclis familiares. 22 in -a . . . fuit regia. BELL. Afr. 87, 3 senatum . . . -a tenebat (TAC. hist. 1, 67 ann. 15, 51 *cf. p. 1559, 38*). NEP. reg. 3, 3 in -a socer generi periit (*cf.* TAC. hist. 3, 62 *et l. 33*). LIV. 23, 3, 14 senatum ex -a dimitti (*cf. p. 1559, 54*). VAL. MAX. 1, 7 ext. 5 *Dionysium* caelesti -a liberatum (*cf. p. 1559, 57*). 5, 1, 1[b] *Syphacem* captivum in -a . . . mortuum (5, 1, 1[c] -ae causa). QVINT. decl. 364 p. 396, 16 pauperem quasi -a excanduisse. TAC. hist. 1, 58 in -a habitus . . . et . . . dimissus est (*cf. p. 1559, 45. 54*. DICT. 3, 21 habe in -a captivitatis). 1, 88 sepositus . . . Dolabella . . . neque arta -a neque obscura (*cf.* ann. 13, 1 IVST. 27, 3, 10). *cf.* 3, 12 honorata -a. 2, 63 tamquam rupta -a. ann. 3, 23 *servi*, cum militari -a haberentur (VLP. dig. 2, 11, 4, 1. MACER dig. 49, 16, 13, 5 sub -a vel in carcere). 5, 10 *libertum* elapsum -ae. 6, 23 extractum -ae iuvenem. FLOR. epit. 2, 11, 6 -am evasit. APVL. met. 5, 5 beati carceris -ā saepta (*cf.* 5, 20. 6, 11. VVLG. Ier. 37, 4 non . . . miserant eum in -am carceris [εἰς τὸν οἶκον τῆς φυλακῆς]. AVG. serm. ed. Mai 64, 2 erat in -a carceris. SVLP. SEV. chron. 1, 54, 4 carceris -a reddi. 2, 45, 2. PALLAD. hist. mon. II 15 p. 370[C] misit eum in -am carceris [εἰς τὴν λεγομένην κουστωδίαν]. I 25 p. 310[B] in carcerem tradi). VITA Cypr. 15 *eum* continuit -a delicata. DRAC. laud. dei 3, 668 -a longa fatigat *captivum*. CASSIOD. var. 9, 17, 2 tam longae -ae poena maceratos. *numero plurali*: CIC. Verr. 3, 12 testes vi -iisque retinere (4, 60). prov. 10 -as sustulit. FIRM. math. 3, 7, 7 Mars Saturnusque facient accusationes, -as carceris et frequenter damnationes. *nota* -a libera: (*plur. l. 53*). GLOSS. -a libera quando officialis. SALL. Catil. 47, 3 ceteri in liberis -is habeantur. LIV. 24, 45, 8 libera -a . . . eum servari (*cf.* OROS. hist. 5, 19, 8). AMPEL. 16, 4 *Perses* libera -a in Albano consenuit (*cf.* OROS. hist. 4, 20, 39). TERT ieiun. 12 ex facultate -ae liberae. COD. Theod. 11, 7, 3 (*a. 320*) contineatur aperta et libera et in usus hominum constituta -a militari. HIER. vir. ill. 5 in libera manens -a. in Ier. 31, 1 p. 1078 quod nequaquam eum in carcere, sed in vestibulo recludi iusserit carceris, libera videlicet -a. CIC. Brut. 330 (*in imag.*) domi teneamus *eloquentiam* saeptam liberali -a.

syn. et iuxta posita: ad IA: cura, praesidium. *ad IB*: clavis, classis, defensio. *ad IIA*: admonitio, arbitrium, ars, cura, diligentia, disciplina, exhortatio, fames, incrementum, pastio, severitas, votum. *ad IIB*: conservatio, observatio, otium, pietas, possessio, pudor. *ad IID*: amor, arx, cura, curatio, defensio, honor, interventus, metus, munimentum, patrocinium, potestas praesidium, tutela. *ad IIE*: custos, excubiae, ordo, porta clausa, praesidium, statio, vigiliae. noxius. *ad IIF*: admonitus, carcer, claustrum, compedes, exilium, hortamentum, munimentum, plaga, synagoga, vinculum, virga. *ad IIG*: accusatio, carcer, damnatio, necessitas, vinculum.

opp.: ad IIA: administratio, erogatio. *ad IIB*: cupido, impensa, liberalitas, quaestus. *ad IIC*: circumscriptio, fraus. *ad IIF*: liberum ostium, societas.

deriv.: custodiarius, custodiola.

custōdiārius, -a, -um *a* custodia: *ad custodem pertinens*: ITALA Is. 1, 8 (Hil. in psalm. 124, 2 *cf.* RVFIN. Orig. in num. 20, 3) derelinquetur . . . filia Sion sicut tabernaculum in vinea et sicut casa -a (ὀπωροφυλάκιον, VVLG. tugurium. *cf. p. 1561, 6*) in cucumerario. *subst.*: custōdiārius, -iī *m.* (GLOSS. φύλαξ, δεσμωτήριος): CORP. VI 327 sanctissimo Herculi invicto corpor(is) custodiarior(um). custōdiārium, -iī *n.*: *i. q. casa custodis* (*cf.* CASSIOD. in psalm. 78, 2 -a si quidem pomorum dicuntur tuguria, quae sibi

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

hortorum cultores ad depellendam solis iniuriam et ad custodiendas furum improbas manus frondibus...communiunt): ITALA psalm. 78, 1 (Hil. in psalm. 136, 1) posuerunt Hierusalem velut pomorum -um (ὀπωροφυλάκιον, VVLG. custodiam). *cf.* CASSIOD. hist. 2, 18. ITALA Is. 1, 8 (Tert. adv. Iud. 3; *cf.* Iren. 4, 4, 2 Cypr. testim. 1, 6 *cf. p. 1560, 80*) sicut casa in vinea et sicut -um in cucumerario. CORP. IX 5197 Vestae ... temp(lum) portic(us) -um. *i. q.* *carcer* (GLOSS. III 306, 27 δεσμωτήριον): TERT. mart. 2 quo vos de carcere in -um si forte translatos existimatis. *i. q.* *thesaurus*: NOVELL. Iust. 59, 6 duos maiores lectos in venerabili vasorum -o (κειμηλιοφυλακίῳ) positos.

custōdiātōrium, -iī *n. a* custodiare (*cf. l. 19*). *i. q. amuletum*: GLOSS. II 566, 18 amuletum filacterium, -um. II 593, 2 servatorium -um.

×custōdio, -īvī, -ītum, -īre [*v.* custos. *Th.*]. *de formis*: TER. MAVR. 735 sola ... subditur *litterae c* vocalis u, curo cum vel cupio dicis, curro vel -o. custodent: ITIN. [Silv.] 37, 2 (*sic A*, -eant *al.*). custodiebam *inde a* LIV. custodibant: CATVLL. 64, 319. custodibat: PORPH. Hor. carm. 3, 16, 5. *nota* custodiabatur (*cf. l. 12*): ITALA Luc. 8, 29 (cod. d). custodiam *inde a* CIC. custodibo: PLAVT. Capt. 729. ITALA psalm. 118, 17 (Veron.) *et passim; inde saepius apud eccl., ex. gr.*: AVG. serm. 30, 5. *usu deponentis, ut videtur*: DIONYS. EXIG. Greg. Nyss. creat. 26 p. 390[D] ut *deus* nec veniret ad locum, sed eminus -itus vitam puero praecepti virtute transmitteret (πόρρωθεν τῇ τοῦ προστάγματος ἰσχύϊ τὴν ζωὴν ἀποστεῖλαι). *de notione*: PAVL. FEST. p. 8 graece ... ὠρεῖν -ire dicitur unde et thesaurum. AVG. in psalm. 118 serm. 16, 3 ut -am mandata tua: quod aliqui interpretati sunt ad -endum mandata tua, aliqui ut -rem, aliqui -ire quod Graecus posuit τοῦ φυλάξασθαι. GLOSS. φρουρῶ. φυλάττω. παραφυλάττω. observo. servo. tuto⟨r⟩. tueor. adservo. reservo. munio. -i: φύλαξον. DIFF. ed. Beck p. 49, 60 -imus inclusos vel vinctos, servamus aspectu, observamus alios, quid faciant. *legitur inde a* PLAVTO (*ter*), *raro apud poetas* (*singulis locis*: LVCIL. CATVLL. PVBLIL. TIB. SIL. *binis*: VERG. *v. l. 36* PROP. PHAEDR. MART. *quaternis*: HOR. OV. *sexies*: IVV.), *deest* TER. LVCR. HIRT. Gall. BELL. Alex. *et* Hisp. SALL. VERG. ecl. georg. (*sed* Aen. *bis*) VITR. MANIL. PERS. LVCAN. VAL. FL. HOMER. STAT. [*loc. dub.*: LVCIL. 1006 acrei inductum cantu, -itum. AFRAN. com. 110/1 itaque adeo extundo: ex officio datur mihi -endus.]

I *proprie* *i. q. vigilare, vigilando servare* (*accedit* ut: *p. 1563, 56.* ne: *l. 52. 60. 84. p. 1562, 58. 1563, 24. 58*): **A** *absolute*: *i. q. vigilare, custodem esse*: CIC. nat. deor. 2, 37 venandi et -endi *causa* canem *esse generatum*. CVRT. 3, 13, 4 e manibus -entium lapsus. COLVM. 12 praef. 6 metus plurimum confert ad diligentiam -endi. QVINT. decl. 295 p. 168, 22 obicies, quod non -vi? 320 p. 257, 15 parum diligenter -ebas. APVL. met. 8, 3 praeclusos aditus copia -entium cerneret. VLP. dig. 25, 4, 1, 10 liberi tres et tres liberae ... -iant. 25, 4, 1 pr. nulla causa -endi. 43, 3, 1, 9. AVG. in psalm. 126, 3 laboramus in -endo, sed vanus est labor noster, nisi ille -iat, qui videt cogitationes vestras. -it ille, cum vigilatis, -it et cum dormieritis. *nota*: PS. MATTH. euang. 10, 1 nos -vimus super eam (*Mariam*). *additur* ne: ITIN. [Silv.] 37, 2 a diaconibus, ..., sic -itur, ne qui ... audeat. PS. HIL. libell. 12 -endum et observandum, ne ... corrumpantur. *in re militari*: LIV. 24, 2, 10 quacumque -iant plebis homines. 31, 23, 4 alibi sopitis custodibus, alibi nullo -ente. QVINT. decl. 255 p. 47, 9 nec -unt nec reprehendunt, nec portas praecludere nec publica retinere cura tanti putant. APVL. met. 7, 6 inter ipsas -entium militum manus. VVLG. Iudith 4, 6 -rent, ubi angustum iter (LXX *aliter*). Matth. 27, 65 ite, -ite (ἀσφαλίσασθε), sicut scitis. *accedit* ne: VERG. Aen. 9, 320 ne qua manus se attollere nobis a tergo possit, -i et consule longe. AMM. 18, 2, 10 *hostes* -entes pervigili studio, ne transitus temptaretur. *in fig. etym. sim.*: ITALA num. 3, 7 (Lugd. Aug. quaest. hept. 4, 4) -iant (-ent Aug.) custodias eius (φυλάξουσι τὰς φυλακὰς αὐτοῦ, VVLG. num. 3, 6 excubent). VVLG. IV reg. 11, 6 -etis excubias domus Messa (φυλάξατε τὴν φυλακήν). Luc. 2, 8 -entes vigilias noctis super gregem suum (φυλάσσοντες φυλακάς). *cf. p. 1566, 55.*

B *transitive*: *i. q. vigilando servare*: **1** *aliquem*: **a** *generatim*: *homines*: SEN. contr. 1, 2, 7 ita domi -ita est *virgo*, ut rapi posset. contr. exc. 3, 5 minantem sibi ipsi *filiam* -o. contr. 7, 6, 1 sine dominam -iat *servus*. 7, 6, 6. contr. exc. 8, 1 matrem -ii. CELS. 3, 21 *aegrotus* cum summa diligentia...regis -retur. COLVM. 7, 12, 1 *canis* et villam et fructus familiamque et pecora -it. QVINT. decl. 289 p. 157, 16 abduxi, -vi *filiam*. IVV. 6, 347 quis -et ipsos custodes? (= 6, 365[31]). PLIN. epist. 3, 16, 11 attentius -ebatur. PLIN. epist. 10, 19, 1 custodias (*i. captivos; cf. p. 1558, 84.* TRAIAN. Plin. epist. 10, 20). GAIVS dig. 13, 6, 18 pr. fugas servorum, qui -iri non solent (*cf.* VLP. dig. 50, 17, 23). VVLG. I reg. 19, 11 -rent (φυλάξαι) eum (*David*). 26, 15. *in imagine*: SEN. epist. 70, 24 in aperto nos natura -it. VVLG. Gal. 3, 23 sub lege -ebamur (ἐφρουρούμεθα) conclusi. AVG. in psalm. 126, 3 ipsi (*episcopi*) superintendant et tamquam -iant populum. ANTH. 453, 1 sic me -i, Cosconia, neve ligata vincula sint nimium neve soluta nimis (*cf. p. 1564, 4*). *accedit* ne: PACVV. trag. 228 -ite istunc vos, ne vim qui attollat neve attigat. SEN. contr. 9, 4, 16 alterum filium meum -iri iussit *tyrannus*, ne mori posset. VAL. MAX. 6, 7, 3 Sulpicia ... a matre Iulia diligentissime -retur, ne .... SEN. epist. 10, 2 lugentem timentemque -ire solemus, ne.... COLVM. 1, 8, 10 subiectos, ne peccent. *bestias* (*cf. p. 1568, 77*): CIC. fin. 3, 63 qui enat e concha, qui quod eam -it, pinoteres vocatur. nat. deor. 2, 126 quanto se opere -iant bestiae. VERG. Aen. 8, 218 una boum ... mugiit et Caci spem -ita fefellit. COLVM. 8, 11, 15 missa ligato pede longa linea -itur *gallina*. PLIN. nat. 8, 108 *hyaenae mares* gravidas -unt. VVLG. gen. 30, 31 pascam et -iam (φυλάξω) pecora tua. **b** *speciatim*: *bello captos sim.*: VARRO ling. 5, 159 Esquiliis Vicus Africus, quod ibi obsides ex Africa ... dicuntur -iti (CAES. Gall. 6, 4, 4 LIV. 9, 12, 9. 22, 22, 4. 25, 7, 12. 32, 26, 4). CAES. civ. 1, 20, 5 Domitium ... circumsistunt et -unt. LIV. 9, 15, 7 quos (*equites*) pignora pacis -endos ... dederant. 9, 42, 9 per Latinos populos -endi dantur *Hernici*. 22, 53, 12 iurant omnes -endosque semet ipsos Scipioni tradunt. 23, 34, 9. 36, 14, 5 deductus ... ad consulem -iri iussus ⟨est⟩ et ... in vinculis Romam missus *Philippus Megalopolitanus*. 38, 9, 2. 38, 24, 2 reguli uxor ... -ebatur inter plures captivos (VAL. MAX. 6, 1, 2). 39, 50, 1. 2. 42, 36, 7 *consul* iuberet eos Italia excedere et Sp. Carvilium mitteret, qui donec navem conscendissent, -ret. CVRT. 4, 13, 35. PLIN. nat. 7, 104 *captus* in catenis aut compedibus -itur. TAC. Germ. 28 *Ubii super ipsam Rheni ripam collocati*, ut arcerent, non ut -rentur. IVST. 35, 1, 4 comprehensum [vinctum] Seleuciae -iri iubet. AMM. 29, 5, 53 *Firmus* tentus ... -retur. *et saepe.* ORIGO Const. 4, 10 chron. I p. 8, 13 qui ... Severum ... in villa publica ... -iri fecit. *maleficos sim.*: PLAVT. Capt. 729 noctu nervo vinctus -bitur. VARRO ling. 5, 151 de⟨licti⟩ causa -untur. CIC. Verr. 4, 66 alios in publico -iri. 6, 68 publice. *ibid.* -iri ducem praedonum novo more quam securi feriri. 6, 69 si minus supplicio affici, at -iri oportebat. or. frg. A XII 9 eos vocari, -iri, ad senatum adduci iussi. BRVT. Cic. ad Brut. 1, 6, 2 eum venisse in suspicionem ... -irique ut parricidam. LIV. 32, 26, 10 domi -iri iussis. 34, 61, 12 pro speculatore comprehendi iam et -iri. 34, 62, 7 nec ipsum nec navem eius -issent. VELL. 2, 35, 3 ut per municipia Lentulus coniuratique -rentur (*cf. l. 40*). VAL. MAX. 8, 2, 3. SEN. contr. exc. 8, 1 non fecit, quae -itur. CVRT. 6, 10, 37 abducitur ... ab iis qui -ebant eum. 7, 1, 6 in vinculis. SEN. dial. 5, 21, 5 QVINT. inst. 4, 2, 58. TAC. ann. 6, 3 retrahitur in urbem -iturque domibus magistratuum. HYG. fab. 194 p. 125, 2 ob id factum eos -iri imperavit. SVET. Iul. 13 municipatim dividendos -endosque *coniuratos*. Aug. 11 Glyco medicus -itus sit, quasi venenum vulneri indidisset. Vit. 17 in carcere. GAIVS dig. 6, 1, 36, 1 fugitivum. CALL. dig. 48, 19, 27, 2 vinctos. VLP. dig. 4, 2, 23, 2 inciviliter -endo athletam et a certaminibus prohibendo. 11, 4, 1, 8. 48, 5, 26, 4. PAVL. dig. 48, 19, 38, 11 qui (*miles*) cum eo *milite*, quem -ebat, deseruit. MACER dig. 1, 18, 14 diligentius -endus erit *furiosus* ac ... etiam vinculo coercendus ... quoniam .... MOD. dig. 48, 9, 9, 2. ITALA Marc. 15, 25 (cod. k) -ebant illum (*gr. et* VVLG. *aliter*). SORT. Sangall. 34, 2 fugire vult; -i eum. IVST. 14, 6, 13 filium Alexandri cum matre ... -endos mittit. LAMPR. Heliog. 14, 3 diligentissime. 15, 3. ITALA act. 12, 5 (codd. d. g. Lucif. Athan. 2, 14) -ebatur in carcere (ἐτηρεῖτο, VVLG. servabatur). VVLG. gen. 39, 20 vincti regis -ebantur (κατέχονται). Ios. 10, 18 *viri* clausos -iant (φυλάσσειν). sap. 17, 15 -ebatur (ἐφρουρεῖτο) in carcere sine ferro reclusus. Matth. 27, 54 (τηροῦντες). AMM. 28, 1, 47 apparitoris, cui -enda tradita est *matrona. et saepe.* PASS. Petr. Paul. brev. 1 artius eum (*Simonem*) iubet a militibus -iri. *nota*: VLP. dig. 11, 3, 5 pr. si quis ut domino -ret, recepit *servum*. *accedit* ne: CIC. div. in Caec. 51 ne quid auferas, -endus sis. VLP. dig. 11, 4, 1, 4 monentur magistratus eos diligenter -ire, ne evadant.

2 *aliquid*: **a** *generatim*: HOR. sat. 2, 3, 151 ni tua -is, avidus iam haec auferet heres (*cf.* ALF. dig. 32, 60, 3 saltuarium ... tuendi et -endi fundi magis quam colendi paratum esse [POMPON. dig. 7, 8, 16, 1 VLP. dig. 33, 7, 12, 4]). PROP. 3, 5, 43 tribus infernum -it faucibus antrum Cerberus. OV. met. 9, 190 *poma* ab insomni non -ita dracone (*sic plerique codd.*, concustodita *M N aliquot.* PROB. Verg. georg. 1, 244). met. 11, 747 ventos -it et arcet Aeolus egressu. PRIAP. 62, 1 -et hortum cum sibi dilecta Sirius Erigone. PAVL. FEST. p. 48 casaria, quae -it casam. PHAEDR. 1, 27, 7 aurum dum -it. 4, 20, 4 -ebat *draco* ... thesauros abditos. SEN. dial. 5, 37, 3 -it litigatorum turba limen obsessum *ostiarius*. benef. 6, 3, 2 quae ferreis claustris -itis armati. MELA 2, 1 grypi ... aurum ... mire amant mireque -unt (3, 62 PLIN. nat. 7, 10). 2, 11 *Asiacae* nec sua -unt nec aliena contingunt. COLVM. 7, 12, 2 id (*genus canum*) villam quaeque iuncta sunt villae -it (*cf. l. 4. p. 1563, 15*). PETRON. 111 positum ... in hypogaeo Graeco more corpus -ire ac flere ... coepit. PLIN. nat. 12, 59 nemo saucias arbores -it, nemo furatur alteri. 16, 234 specus, in quo manes eius (*Africani maioris*) -ire draco traditur. 33, 152 paedagogia in transitu virilitatis -iantur argento. 35, 81 tabulam ... una -ebat anus. APVL. apol. 26 qui furem arguit, sua -it. IVLIAN. dig. 25, 4, 2 pr. edictum de -endo partu. 25, 4, 2, 1 si non malitia sed imperitia mulieris factum fuerit, ne venter inspiceretur aut partus -retur (SCAEV. dig. 25, 4, 4 VLP. dig. 25, 4, 1 rubr. 10). EDICT. praet. Vlp. dig. 25, 4, 1, 10 ut mittant ... qui ventrem -iant (VLP. dig. 25, 3,

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

1, 11). 25, 4, 1, 10 ventrem inspici -irive (VLP. dig. 25, 3, 1, 12). GAIVS dig. 38, 1, 49 nihil ... vetat, dum -it domum *libertus*, libros scribere. VLP. dig. 11, 7, 14, 4 si quid ad corpus *mortui* -endum vel etiam commendandum factum sit. 37, 9, 1, 25 ad -enda ea, quae sine custodia salva esse non possunt, custodem ab herede ponendum. 47, 9, 3, 3 si ad hoc recepit, ut -ret salvaque faceret ei qui amiserat. ARNOB. nat. 6, 20 *deos* (*i. simulacra deorum*) sub validissimis clavibus ... -itis, conservatis atque habetis inclusos. FIRM. err. 13, 3 huius (*Ioseph, Serapis*) simulacrum neocororum turba -it. ITALA gen. 3, 24 (Hier. epist. 51, 5) Cherubim -ire introitum ligni vitae (*φυλάσσειν τὴν ὁδόν*, VVLG. ad -endam viam). IV reg. 23, 4 (Lucif. non parc. 7 p. 223, 13) sacerdotibus secundariis et -entibus ephod (*τοῖς φυλάσσουσι τὸν σταθμὸν τοῦ ἐξαγαγεῖν*, VVLG. ianitoribus). VVLG. I reg. 7, 1 arcam domini (*φυλάσσειν*). cant. 1, 5. AVG. serm. ed. Mai 4, 3 limen domini pervigili observatione -it *canis*. PASS. Petr. Paul. long. 57 corpus Simonis iussit *Nero* diligenter -iri (-ire *G H N n Thil.*). Petr. Paul. brev. 13. *in imagine*: QVINT. inst. 11, 2, 9 illa, quae scriptis reposuimus, velut -ire desinimus et ipsa securitate dimittimus. TERT. orat. 29 sub armis orationis signum nostri imperatoris -iamus (*cf. p. 1564, 43*). *additur* a b (*cf. p. 1570, 21*): NEP. Hann. 9, 4 Gortynii templum magna cura -unt, non tam a ceteris quam ab Hannibale, ne ille ... tolleret ⟨sua⟩. COLVM. 1, 7, 6 ipsi diripiunt *quod terrae mandaverunt* et ab aliis furibus non -unt. PORPH. Hor. sat. 1, 8, 1 -endis hortis a furibus atque avibus ..., a veneficis. *accedit* n e: ALF. dig. 19, 2, 29 ita silvam -ire, ne quis id facere possit. NEP. Hann. 9, 4 *v. supra l. 20.* PLIN. nat. 9, 165 silurus mas solus omnium edita -it ova, ..., ne absumantur ab aliis. SOL. 30, 23 quas (*harenas aureas*) -unt (*formicae*), ne quis auferat. **b** *speciatim: in re militari*: CIC. Verr. 6, 15 utrum ... diligentiam -endae provinciae an novam rationem improbissumi quaestus (Phil. 10, 26 Brutus ... provinciam Macedoniam ... tueatur, defendat, -iat, incolumemque conservet. AMM. 31, 14, 2). LIV. 3, 42, 6 omnes ... -ire moenia ac pro portis stationes agere iuberent *patres*. 5, 7, 2 opera interdiu fiunt intentius quam nocte -untur. 24, 32, 2 claudendas cuncti portas et -endam u r b e m censere (26, 48, 1. 27, 25, 2 QVINT. inst. 7, 10, 13 IVST. 43, 4, 11 AMM. 26, 8, 7). 25, 23, 13 locus, quia ... intentius -ebatur. 25, 37, 16 par neglegentia in castris -endis fuit. 35, 28, 5 quanto ea (*impedimenta, sarcinas, turbam inermem*) aut quali praesidio -ret. 36, 2, 11 maritimam oram. 37, 49, 8 iter eorum. 39, 51, 3. 40, 56, 4 regnum ... -itum et auctum. 42, 65, 4 praedam -endam ducendamque in castra. VELL. 2, 109, 1 corpus suum -entium imperium ... perduxit. 2, 131, 1 -ite, servate, protegite hunc statum, hanc pacem, ⟨hunc principem⟩. VAL. MAX. 3, 1, 2 quod salus eius magno praesidio militum -retur. CVRT. 4, 10, 25 *porta* levius -ebatur (VVLG. act. 9, 24 [*παρετηροῦντο*]). SEN. dial. 1, 2, 10 -antur legionibus terrae, classibus maria. PETRON. 78 vigiles, qui -ebant vicinam regionem. FRONTIN. strat. 1, 4, 13 *classis* opportunitatem loci -ebat. FLOR. epit. 4, 12, 6 Illyri ... imas ... valles earum (*Alpium*) et quaedam quasi claustra -unt. FILASTR. 129, 5 arcam dei. VVLG. II par. 12, 10 vestibulum palatii (*φυλάσσοντας*). psalm. 126, 1 nisi dominus -erit (*φυλάξει*) c i v i t a t e m, frustra vigilat, qui -it (*ὁ φυλάσσων*) eam (cant. 3, 3 [*τηροῦντες*]). Matth. 27, 64 iube ... -iri (*ἀσφαλισθῆναι*) sepulcrum. act. 12, 6 (*et* ITALA cod. g) custodes ante ostium -ebant (*ἐτήρουν*) carcerem. AMM. 31, 10, 21 regiam. *de obsidione*: ITIN. [Silv.] 19, 10 *Persae* -rent civitatem per giro clusam hostibus in miliario tamen tertio, quam tamen -erunt mensibus aliquot. AMM. 20, 6, 9 Nisibin. *accedit* u t: VVLG. II Cor. 11, 32 -ebat (*ἐφρούρει*) civitatem Damascenorum, ut me comprehenderet (*cf. supra l. 51*). n e: LIV. 9, 42, 6 *castra* sunt circumsessa et nocte -ita, ne quis elabi posset (*cf. supra l. 37*). 27, 24, 3. 30, 2, 1 quia ne qua (*Crevier*, qui ante qua *P*[1]) classis ex Africa traiceret, quadraginta navibus -iri placuerat Siciliae maritumam oram (*cf. supra l. 39*). *apud iuris consultos*: EDICT. praet. Cic. Quinct. 84 quod ibidem recte -ire poterunt, id ibidem -iant; quod non poterunt, id auferre et abducere licebit. *fere i. q. sequestrare*: BELL. Afr. 28, 2 T. Salienus ... pecuniam et ornamenta triumphi Caesaris retinenda et -enda curarat (LIV. 25, 31, 8 quaestor ... ad Nasum obtinendam et accipiendam pecuniam regiam -endamque missus). PLIN. epist. 7, 33, 4 damnato ... Massa censuerat *senatus*, ut bona eius publice -rentur. *de fig. etym. v. p. 1561, 64.*

II ***translate*** (*accedit* u t: *p. 1564, 60. 69. 1565, 48. 1566, 77. 1568, 74 al.* n e: *l. 79. p. 1564, 18. 47. 64. 1565, 59. 1566, 79 al.*): **A** *i. q. observare, observando tueri*: **1** *absolute*: SEN. contr. 9, 1, 14 obiecit ..., quod passus esset uxorem suam adulteram fieri, quod non -isset. APVL. met. 8, 31 laetus praeda *canis* propere -entes oculos evaserat (*cf. infra l. 83*). VLP. dig. 9, 2, 27, 9 alius ignem subiecerit fornaci, alius neglegenter -ierit ... qui -it, nihil fecit. *fere i. q. speculari*: CIC. ad Brut. 2, 4, 3 quod me de Antonio consulis, quoad Bruti exitum cognorimus, -endum puto. Ps. QVINT. decl. 5, 11 tu -es, utrum frequentius osculer. *additur* n e: SVET. Tib. 7 -itum sit, ne umquam in conspectum ei posthac veniret.

2 *transitive*: **a** *aliquem*: RHET. Her. 4, 47, 60 post mortem amici liberos eius -iant. Q. CIC. pet. 55 fac ut se abs te -iri atque observari sciant. CIC. Catil. 1, 6 multorum te oculi et aures non sentientem ... speculabuntur atque -ent (*cf. supra l. 75*). Cael. 11 -endam illam aetatem (*i. adulescentem*). *ibid.* a suis -itus. Att. 10, 12, 1 quo me nunc vertam? undique -or. VELL. 2, 41, 3 ne ... suspectus iis, qui oculis tantummodo eum -ebant, foret. SEN. contr. 2, 6, 3 alliga me, dum te -ias. SEN. clem. 1, 1, 4 sic me -o, tamquam legibus ... rationem redditurus. dial. 6, 8, 3 te ipsa -is (*cf. infra l. 25*). epist. 25, 6 licebit dimittas paedagogum: interim aliquorum te auctoritate -i. 116, 4 sapienti non sollicite -ire se tutum est. COLVM. 1, 9, 8 dispersi (*servi*) non facile -untur. 7, 3, 18 quamdiu non lascivit *agnus*, obscuro et calido saepto -iatur. 3, 9, 5 certaminum studiosi pernicissimarum quadrig[en]arum semina diligenti observatione -unt. 8, 5, 24. QVINT. inst. 4, 1, 59 -it nos recens audientium intentio. PLIN. epist. 10, 33, 3 non erit difficile -ire tam paucos. APVL. met. 10, 35 nec magnopere quisquam -endum tam mansuetum putabat asinum. MACER dig. 1, 18, 14 tali eum loco atque ordine esse, ut a suis vel etiam in propria villa -iatur. *fere i. q. insidiari*: VVLG. psalm. 70, 10 *inimici*, qui -ebant (*φυλάσσοντες*) animam meam. Sirach 19, 9 audiet enim te et -et (*ἐφυλάξατο*) te. Ier. 20, 10 -entes (*τηρήσατε*) latus meum. *sequitur* n e: COLVM. 8, 11, 8 matrices -endae sunt, ne ... edant (*cf. infra l. 29*). AMM. 14, 11, 14 eundem, ne ... posset, occulte -ituri. **b** *aliquid*: CIC. or. frg. B 1 -ire sacrum non honoris, sed oneris esse. leg. 2, 20 virgines ... Vestales in urbe -unto ignem sempiternum (*cf.* AMM. 23, 6, 34). 2, 37 mulierum famam multorum oculis lux clara -iat. 3, 6 domi pecuniam publicam -unto *minores magistratus*. SEN. dial. 9, 8, 8 -endae rapacissimae manus. epist. 63, 3 cum primum te observare desieris, imago ista tristitiae discedet: nunc ipse -is dolorem tuum, sed -enti quoque elabitur. 105, 6 garrulitatem suam -iat. COLVM. 1, 9, 7 is numeri modus ... commodissime -retur (*cf. supra l. 8*). 7, 3, 16 partus ... incientis pecoris non secus quam obstetricum more -iri. 9, 5, 2 *res ista* interventu domini tutius -itur. 9, 9, 3 egressus regressusque diligenter -iat. 12, 1, 4 *munia* oculis vilici -iantur. PLIN. nat. 12, 59 nulla satis -it diligentia officinas. 33, 31 ad -endas suffragiorum cistas in comitiis. *cf.* LEX Malac. (Corp. II 1964) 2, 12 ad cistam cuiiusque curiae ... terni sint ..., qui suffragia -iant, diribeant. QVINT. decl. 305 p. 196, 8 -iri in primo impetu manus. 306 p. 204, 23 -ire longe et spectare fortunam *expositi*. FRONTIN. aq. 124 proximos ductus ... maxime -endos, quoniam .... APVL. Plat. 2, 27 complectentur proximos, honores -ent, intemperantiam arcebunt, iniuriam refrenabunt. *i. q. considerare; de sideribus*: SEN. nat. 7, 16, 2 cometen, qui omnium mortalium oculis -itus est. PETRON. 102 siderum motus. BOETH. arithm. 1, 1 p. 12 tarditates velocitatesque errantium siderum. *de morbo*: ORIBAS. syn. 6, 17 quando ... verus causus est, -enda sunt signa. *i. q. speculari* (*cf. p. 1563, 77*): TAC. Agr. 18 plerisque -iri suspecta potius videbatur. hist. 2, 52 *milites* -ire sermones, vultum habitumque trahere in deterius. SIDON. epist. 2, 13, 4 sic ... spatia vitae -ebantur, ut per horarum disposita clepsydras explicarentur. *accedit* n e: COLVM. 9, 14, 5 vehementius -iri debent *alvi*, ne novae suboles diffugiant.

B *i. q. rationem habere, respicere, colere*: **1** *absolute*: GAIVS inst. 1, 197 apud peregrinas gentes -iri superius indicavimus. ITALA deut. 24, 8 (Lugd.) -es (*φυλάξῃ σφόδρα ποιεῖν*, VVLG. facies) valde facere secundum omnem legem. Ios. 23, 11 (Lugd.) -ite (*φυλάξασθε*, VVLG. hoc ... diligentissime praecavete, ut ...) nimis diligere dominum. COD. Theod. 1, 2, 1 (*a. 314*) sicut semper est -itum. VVLG. deut. 5, 32 -ite (*φυλάξεσθε ποιεῖν*) ... et facite. Os. 4, 10 dominum dereliquerunt in non -endo (*φυλάξαι*). COD. Iust. 1, 27, 1, 17 quomodo ... ab omni re publica nostra -itur. GREG. M. moral. 16, 42 -it et non declinat, qui hoc ubi intendit, operatur. -ire quippe per intentionem, est non declinare per operationem. *accedit infin. supra l. 52 sq.* u t: COLVM. 3, 10, 4 -emus, ut ... semina legamus ea, quae .... 9, 14, 3 maxime -endum est curatori, ... uti ... neve ... nec ... -que .... 12, 38, 6 -endumque erit, ut ... ne .... QVINT. inst. 11, 1. MART. BRAC. pasch. 1 sicuti a plerisque ... -itum est, ut ... diem paschae celebrarent. n e: COLVM. 4, 24, 11 putator -ire debet, ne ... relinquat.

2 *transitive*: **a** *aliquem*: SCRIB. LARG. 84 magis sunt -endi *medici*, qui pollicentur salutis custodiam unius cuiusque se facturos. PAVL. dig. 1, 5, 7 qui in utero est, perinde ac si in rebus humanis esset -itur, quotiens de commodis ipsius partus quaeritur. *sequitur* u t: QVINT. decl. 289 p. 156, 13 -enda est amici persona, ut ... non ... sine respectu amici loquatur.

b *aliquid*: *α generatim* (*accedit dativus pro* de *p. 1565, 36*): VAL. MAX. 2, 8, 5 ius (*triumphandi*) ... sic -itum est. SEN. contr. 4 praef. 9 nec verba -ebat *Haterius*. COLVM. 2, 6, 4 haec genera tritici et adorei propterea -enda sunt agricolis, quod *eqs.* 4, 24, 4 haec in universum, illa per partes -enda sunt. 8, 7, 4 *avis* prima luna — quoniam id quoque -endum est — saginari coepta. 12, 1, 2 nec haec tantum ... in vilica -enda sunt. PLIN. nat. 2, 159 ferae ... -unt illam (*terram*) arcentque sacrilegas manus. 17, 125 quae -enda in olearum cura Cato iudicaverit, ipsius verbis optime praecipiemus. 18, 200 oraculum illud magno opere -endum. 20, 137. 22, 106 nulli satis -ita in mixturis concordia naturae ac repugnantia. 34, 65 symmetria, quam diligentissime -iit *Lysippus*. 34, 65 argutiae operum -itae in minimis quoque rebus. 35, 131 lumen et umbras -iit atque, ut eminerent e tabulis picturae, maxime curavit. MART. 8 praef. 16 quod

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

(*sc. lustratos accedere ad templa debere*) ut -iturum me lecturi sciant. QVINT. inst. 4, 1, 5 ista ... per totam actionem sint -enda. 4, 2, 35. 103 quorum pleraque sunt frequentissime -enda, immo numquam, . . ., mutanda. 10, 1, 71 in quibus omnibus mire -itur ab hoc poeta decor. 11, 1, 39. 55 quod praecipue declamantibus . . . -endum est. decl. 286 p. 152, 10 det mores, dum -iat, quos dederit (*cf. p. 1567, 61*). 289 p. 158, 6 optime partes amici -issem, si non reddidissem. PLIN. epist. 3, 20, 3 non . . . sedendi dignitas -ebatur (9, 5, 3 discrimina ordinum dignitatumque). 4, 10, 3 religiosissime soleas -ire defunctorum voluntatem (CONC. Paris. a. 614 p. 189, 13). 8, 9, 2. 8, 10, 1 quaedam -enda praegnantibus omittit. 8, 16, 1 *testamenta* ut legitima -o. TRAIAN. Plin. epist. 10, 109 privilegium . . . -endum est. EPIST. imp. Traian. ad Pergamen. (Corp. III 7086) 31 ⟨. . . idem quod in altero⟩ certamine -itur dari oportebit ⟨victoribus praemium⟩. IVLIAN. dig. 40, 5, 20 eadem in persona eius (*servi*) observari conveniet, quae circa emptores -iri solent. APVL. apol. 56 tot sacrorum signa et memoracula. PS. APVL. Ascl. 22 dii . . . pio affectu humana omnia respiciunt atque -unt. TERT. bapt. 15 circa haereticos sane quid -endum sit. nat. 1, 12 quae (*vexilla*) non minore sanctitate militia cus⟨todit⟩. VLP. dig. 8, 2, 11, 1 formam ac statum antiquorum aedificiorum. PAVL. dig. 17, 1, 5 diligenter fines mandati. SOL. 27, 19 hoc adeo -unt *leones*, ut . . . (ITIN. [Silv.] 37, 2). CHAR. gramm. I 87, 4 pluraliter tam femina quam femora, ideoque et Tibullus hoc ipsum erudite -it, cum dicit . . . (PROB. Verg. ecl. praef. p. 326, 23). SCHOL. Cic. Bob. p. 294 Hild. aptissimis verbis et congruentibus . . . -vit sequentiam. PROB. nom. gramm. IV 208, 25 metrum. HERMOG. dig. 21, 2, 74 pr. placitum. 44, 3, 13 pr. viginti annorum praescriptio -itur. MAXIMIN. c. Ambr. 136 alter alteri -ito gradu anteponitur affectu. CHIRON 617 in reliquis curationibus memineris tempora anni -ire (THEOD. PRISC. log. 46). VEG. mil. 3, 5 signa, quae dux belli . . . praecipit -iri. VINDIC. med. 32 neque adduci spiritus neque humoris esse videatur . . . horum igitur utrumque -ens anima externum frigus inducit. AVG. in psalm. 118 serm. 5, 1 frustra . . . -untur memoria (*cf. p. 1566, 31*), si non -iantur et vita. LEX Visig. Eur. 288 idem de ancillis praecipimus -iri (LEX Burg. lib. const. 27, 2 LEX Visig. 5, 5, 7). LEX Burg. lib. const. 24, 3 quod . . . intestatorum filiorum bonis praecipimus -ire. CONC. Aurel. a. 511 p. 8, 18 de familiaritate extranearum mulierum . . . episcopi . . . canonum statuta -iant. *cf.* CONC. Lugd. a. 516—523 p. 32, 25 quod . . . non solum d e praefatis eisdem personis placuit -iri, sed i n omnibus . . . . BOETH. arithm. 2, 43 p. 140 terminorum tantum differentiarumque speculatio -itur. COD. Iust. 7, 63, 5, 1[d] eodem beneficio et in aliis omnibus fatalibus . . . -endo seu observando. CASSIOD. inst. div. praef. p. 1109[C] *notarii* . . . non potuerint in totum orthographiae minutias -ire. 15 p. 1128[B]. BENED. reg. 4 actus vitae suae omni hora -ire (CORP. XII 2384 puella . . . virgenales actus omni oneste -ens). GREG. M. in euang. 16, 5 in abstinentia quadragenarius numerus -itur. CORP. III 6989 (= 331 *cf.* Ephem. epigr. V 90 p. 43) eros civilem pietatem -ens. *accedit* ut: COLVM. 4, 24, 1 tria praecipue -iat primum ut . . . . 4, 29, 11 putationis insitis -itur ea ratio, ut . . . . 12, 3, 7 illud . . . in perpetuum -endum . . ., ut . . . (QVINT. inst. 8, 6, 50 id . . . in primis. COD. Iust. 3, 37, 1, 1 (*a. 213*) PS. HIL. libell. 11. AVG. civ. 21, 22 hoc tantummodo. BOETH. herm. pr. 1, 8 p. 101, 2 LEX Burg. lib. const. 7, 1 CONC. Aurel. a. 549 p. 107, 10. CONC. Matisc. a. 583 p. 158, 11 de puellis id). PLIN. nat. 17, 74 -ita temperie, ut viridi caelo serantur ac sine aura. VEG. mil. 1, 9 nihil . . . magis -endum est, quam ut (DICT. 5, 1 nihil his in vita -endum, quam uti . . .) *et saepe*. NOVELL. Iust. 37, 7, 12 quod et legibus anterioribus cavetur et nobis cordi est illibatum -ire, ut neque . . . neque . . . . n e: VAL. MAX. 2, 2, 2 illud . . . magna cum perseverantia -ebant, ne. QVINT. inst. 8, 3, 73 quo in genere id est praecipue -endum, ne (SOL. 53, 15 RVFIN. hist. mon. 10 p. 428[C]).

β speciatim: αα i. q. obsequi: legem, mandata, sim: praeceptum: COLVM. 1, 8, 15 haec fere praecepta servanda sunt, quae me -isse non paenitet. ITALA gen. 26, 5 (Aug. civ. 16, 36) *Abraham* -vit (ἐφύλαξε, VVLG. -ierit) praecepta mea et mandata mea et iustificationes meas et legitima mea (*cf. p. 1566, 19*). deut. 13, 4 (Tert. scorp. 2) praecepta eius -etis (VVLG. mandata illius -ite). deut. 27, 1 (Lugd.) -bitis (φυλάσσεσθε, VVLG. -ite) omnia praecepta. TERT. pudic. 9 sensum domini atque praeceptum. HIER. epist. 10, 2, 2. VVLG. deut. 6, 17 -i (φυλάσσων φυλάξῃ) praecepta . . . ac testimonia et caerimonias (*cf. p. 1566, 31*). prov. 3, 1 (τηρείτω) Ezech. 18, 19 (συνετήρησε) AVG. civ. 12, 22. fid. et op. 13, 20 morum praecepta homini data, quae . . . sine fide -iri observarique non possunt. THEOD. PRISC. eup. faen. 51. *adde* SEN. epist. 16, 1 plus operis est in eo, ut proposita -ias quam ut honesta proponas. rationem, regulam, *sim.*: COLVM. 4, 21, 3 haec ratio bene institutarum vinearum in perpetuum -enda erit. *cf. l. 50.* QVINT. inst. 1, 7, 1 quae (*regula*) scribentibus -enda (MOD. coll. Mos. 10, 2, 2 iuris ista regula). SVET. Aug. 88 orthographiam, id est formulam rationemque scribendi . . ., non adeo -it. observationem: PLIN. nat. 18, 228 Varro in fabae . . . satu hanc observationem -iri praecepit. ITALA Mal. 3, 14 (Aug. civ. 18, 35) -vimus observationes eius (ἐφυλάξαμεν, VVLG. -vimus praecepta). COD. Iust. 5, 9, 10, 4 *al.* legem *sim.* (*cf. p. 1566, 11. 51*): TRAIAN. Plin. epist. 10, 115 *legis* vim si retro . . . velimus -ire. TER. MAVR. 1648 quas (*leges metricas*) aeque sermo Latinus -it omnes. ITALA psalm. 118, 44 (Ambr. in psalm. 118 serm. 6, 29) -bo (φυλάξω, VVLG. -iam) legem tuam. Rom. 2, 25 (Aug. c. Faust. 16, 29 πράσσῃς, VVLG. observes). TERT. pudic. 21 -endae legis. SOL. 49, 7 legem . . . incorrupta -it disciplina. FIRM. err. 28, 7. HIER. epist. 100, 3 lex -ita fugat ignominiam, neglecta parturit poenas. VVLG. lev. 18, 26 -ite (φυλάξεσθε) legitima. prov. 3, 21 (τήρησον). PS. HIL. libell. 13 universa legis caute. ALC. AVIT. hom. 7 p. 114, 13. COD. Iust. 5, 27, 12, 2 nulla legitima consequentia in . . . personis -itur. 6, 23, 31 legum subtilitatem -ire in . . . voluntatibus. LEX Sal. 47. consuetudinem (*cf. p. 1567, 61*): IVLIAN. dig. 1, 3, 32, 1 inveterata consuetudo pro lege non immerito -itur. ITIN. [Silv.] 25, 4. ius (*cf. p. 1564, 72*): IAVOL. dig. 7, 4, 24, 1 idem iuris -endum esse. FLORENT. dig. 28, 6, 37 ius legitimarum hereditatium integrum. ZENO 2, 10, 4 omne ius divinum. PRAEDEST. 1, 90 p. 620[B] nolunt (*praedestinati*) dei iura, vel a studentibus -iri, vel a neglegentibus violari. COD. Iust. 5, 13, 1, 16 a. 7, 15, 1, 1 salvo patronatus iure per omnia -endo. *adde*: PAVL. dig. 12, 2, 26 pr. omni modo -iri debet ius iurandum adversus eum, qui contentus eo, cum deferret, fuit. mandatum: ITALA deut. 33, 9 (Filastr. 148, 6) isti -ierunt mandatum meum (ἐφύλαξε, VVLG. -ierunt eloquium tuum). eccles. 12, 13 (Aug. civ. 20, 3) -i (φύλασσε, VVLG. observa). BARNAB. 4, 11. LACT. inst. 4, 30, 3 in perpetuum. FILASTR. 115, 3. HIER. epist. 112, 13 legis mandata (*cf. p. 1565, 83*). VVLG. exod. 16, 28 (εἰσακούειν). deut. 11, 22 -ieritis (ἀκοῇ ἀκούσητε). AVG. civ. 14, 15. verbum, *sim.*: ITALA psalm. 118, 17 (Aug. in psalm. 118 serm. 7, 1) -bo verba tua (φυλάξω, VVLG. -iam sermones tuos). Ioh. 8, 51 (Mar. Victorin. adv. Arrium 3, 11, VVLG. servaverit). FILASTR. 138, 2 voce ipsius audita atque ea -ita. VVLG. exod. 12, 24 -i (φυλάξασθε) verbum istud legitimum tibi. deut. 31, 12 -ant (ἀκούσονται) impleantque omnes sermones legis huius. 33, 9 eloquium tuum (psalm. 118, 67). GREG. M. in Ezech. 1, 3, 12 praedicatoris verba sollicita mente -it. testimonium: ITALA psalm. 118, 146 (Veron.) -bo (φυλάξω, VVLG. -iam) testimonia tua (*cf. p. 1565, 70*). VVLG. psalm. 118, 167. testamentum: ITALA Is. 56, 4 (Aug. c. Faust. 14, 13) -ierint (ἀντέχωνται, VVLG. tenuerint) testamentum meum. PSALT. Rom. 102, 18 (VVLG. servare). LIB. iubil. 15, 28 signum testamenti. 15, 29. disciplinam: TERT. idol. 14 benedictio est nominis maledictio -itae disciplinae. SIRICIVS epist. 10, 9 Migne 13, 1188[A] una debet disciplina -iri. VVLG. prov. 10, 17 (φυλάσσει). constitutam rem, *sim.*: EDICT. imp. Diocl. 2, 23 res constituta ex commodo publico benignis obsequis et debita religione ⟨custodi⟩atur. FIRM. err. 28, 8 paterna legis instituta -ens (PALLAD. hist. mon. I 19[C] huiusmodi instituta). VVLG. I Tim. 6, 20 depositum -i (φύλαξον). COD. Iust. 2, 55, 4, 1 eius definitionem validam omnimodo -iri. 5, 3, 20, 7 Leoniana constitutio . . . maneat in his casibus intacta et . . . immutilata -iatur. vadimonium: AVSON. 417, 37 nec -isset Siculus vadimonia Damon. pactum: IVLIAN. dig. 23, 4, 18 -iri id pactum debet. VVLG. gen. 17, 9 (διατηρήσεις). viam, *sim.*: VVLG. gen. 18, 19 viam domini. Iob 22, 15 semitam saeculorum. prov. 2, 20 calles iustorum. 23, 26 vias. iudicium, *sim.*: PAPIN. dig. 35, 1, 70 obsecutus voluntati supremum iudicium uxoris suae -iri voluit. VVLG. lev. 18, 5 -ite (φυλάξεσθε) leges meas atque iudicia (*cf. p. 1565, 83*). Rom. 2, 26 iustitias legis. CASSIOD. in psalm. 105, 3 -ire . . . iudicium est, qui inter alios recte iudicat. increpationes: VVLG. prov. 15, 5. descriptiones: VVLG. Ezech. 43, 11. vanitates: VVLG. Ion. 2, 9. custodiam: VVLG. Zach. 3, 7 (*cf. p. 1561, 64*). *obi. est adi. vel pron*: PLIN. paneg. 65 nemini religiosius quod iuraverit -endum quam cuius maxime interest non peierari. IVLIAN. dig. 1, 3, 32 pr. id -iri oportet, quod moribus et consuetudine inductum est. GAIVS inst. 1, 1 quod . . . naturalis ratio inter omnes homines constituit, id apud omnes populos peraeque -itur. CALL. dig. 50, 2, 11. ITALA I reg. 13, 14 (Aug. civ. 17, 6) non -isti (ἐφύλαξας, VVLG. servaveris) quae mandavit tibi dominus. III reg. 11, 38 (Lucif. reg. apost. 4 p. 45, 10) si -ieris (φυλάξῃς, VVLG. audieris) omnia, quaecumque praecepero tibi. apoc. 1, 3 (cod. g) qui -unt (τηροῦντες, VVLG. servat) ea, quae . . . scripta sunt. 3, 3 (cod. g) audita -i (τήρει, VVLG. serva). TERT. adv. Marc. 5, 3 quid ex lege -iri convenerit. VVLG. Ios. 1, 8 -ias (εἰδῇς) . . . omnia, quae scripta sunt. PSALT. Rom. 18, 12 in -endo illa retributio multa (VVLG. -endis illis). AVG. civ. 14, 12 quod . . . tanto maiore iniustitia violatum est, quanto faciliore posset observantia -iri. SIRICIVS epist. 10, 8 Migne 13, 1187[A] ecclesia hoc specialiter -it. COD. Theod. 12, 6, 30 hoc vel in praesenti non fuerit -itum vel postea commutatum. ALC. AVIT. epist. 18 p. 49, 25. CONC. Aurel. a. 538 p. 83, 17 haec . . . si quis . . . relicta observationis integritate -ire et implere neglexerit. a. 549 p. 101, 6. NOVELL. Iust. 23, 4 omnibus aliis, quae . . . statuta sunt . . ., intactis illibatisque -endis. app. 3 quae sequentium oboedientia -vit. BENED. reg. 7 (*syn.* servare). *accedit* ut: VVLG. lev. 22, 9 -iant (φυλάξονται) praecepta mea, ut non subiaceant peccato. Ezech. 18, 9. *accedit* n e: ITALA Marc. 10, 19 (cod. k) -i (*gr. et* VVLG. *aliter*) mandatum, ne adulterium ammiseris. VLP. dig. 18, 7, 1 propter domini . . . securitatem -itur lex, ne periculum subeat. CONC. Aurel. a. 538 p. 75, 6 de ipsis . . . regulare -iatur studium, ne . . . . *ββ i. q. celebrare*: PLIN. nat. 35, 5 natali eius (*Epicuri*) sacrificant, feriasque omni mense vicesima luna -unt. ITALA deut. 16, 1 (Lugd.)

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

-i (φύλαξαι, VVLG. observa) mensem. II Macc. 6, 6 (Lucif. non parc. 35 p. 282, 21) neque dies solemnes patricii -ebantur (διαφυλάττειν, VVLG. servabantur). PS. TERT. haer. 8 pascha ... dicit non aliter -endum esse, nisi secundum legem Moysi XIIII mensis. VVLG. exod. 12, 17 -etis diem istum ... ritu perpetuo (ποιήσετε τὴν ἡμέραν ταύτην ... νόμιμον αἰώνιον). 13, 10 huiusce modi cultum. 23, 15 sollemnitatem azymorum -es (φυλάξασθε ποιεῖν). 31, 13 sabbatum meum (Ioh. 9, 16). AVG. civ. 3, 9 sacra, quae ut prodessent -ebantur.

C *i. q. tenere, conservare, reservare* (*cf.* PS. PRISC. gramm. III 274, 14 quae per obtinentiam, id est κατὰ ἐπικράτειαν, dicuntur *accusativo sociantur:* habeo, possideo, teneo, contineo, sustineo, servo, -o ...): **1** *conservare:* **a** *absolute vel sine obiecto:* VVLG. eccles. 3, 6 tempus -endi (φυλάξαι) et tempus abiciendi. I Esdr. 8, 29 vigilate et -ite (φυλάσσετε), donec appendatis ... in thesaurum domus domini. AVG. serm. 259, 5 si ... erogas deo in pauperes, non perdis et securus efficeris, quia ipse deus -it tibi in caelo. **b** *aliquem:* FILASTR. 89, 5 diversum gradum dignitatis ostendit inter hunc, qui integrum -vit (integrum se *Zahnius*) et illum qui peccavit. VVLG. I Tim. 5, 22 te ipsum castum -i (τήρει). Iac. 1, 27 immaculatum se -ire (τηρεῖν) ab hoc saeculo. AMM. 18, 10, 4 virgines -iri intactas praecepit. COD. Iust. 1, 4, 16 = 5, 1, 5, 4 (*a. 472*) isdem (*sponsaliciis arris*) tantummodo redditis super alterius simplici poena liberi -iantur. 1, 27, 2, 11 indemnes tributarii nostri -iantur. NOVELL. Iust. 8 p. 90, 30 Sch. (*iusiur.*) subiectos piissimorum ... dominorum illaesos ... -bo. CASSIOD. var. 12, 5, 9 possitis ... in omni parte vos laudabiliter ... -ire. **c** *aliquid:* CIC. fin. 5, 26 omnem naturam esse servatricem sui idque habere propositum ... se ut -iat quam in optimo sui generis statu (*cf.* PRISCILL. tract. 6, 110 AVG. agon. 11, 12. civ. 11, 27 essentiam. 12, 5 suum esse). PROP. 3, 17, 9 hoc mihi, quod veteres -it in ossibus ignes, funera sanabunt. VAL. MAX. 4, 1 ext. 2 cunctos ... virtutis numeros altitudinis suae sinu clausos -entem (*cf.* SEN. nat. 2, 12, 3 *multa* nubes diu inclusa -iant. OPTAT. 3, 10 p. 95, 13 domus inclusa -it). 5, 6 ext. 5 supremae vitae reliquias ... vix -ens. 7, 2 ext. 13 videte ... ne dum caelum -itis, terram amittatis. SEN. contr. 2, 2, 10 terminos ... -iant. 2, 7, 7 tam fideliter pudicitiam -vit (SEN. rem. fort. 16, 2. PLIN. nat. 24, 59 castitatem. PORPH. Hor. carm. 3, 16, 5. ARNOB. nat. 5, 22 virginitatem. SCHOL. Germ. Bas. p. 92, 5 [*gr.* διατηρῆσαι]. AVG. civ. 14, 23 MARCELL. chron. II p. 63, 392, 2). SEN. Ag. 719 verba ... clauso male -it ore maenas. nat. 1, 2, 7 *aer* -ens incidentem in se rotundi lineam luminis. 3, 25, 11 aquae conceptum feminarum -iant, quas solent petere, quibus parum tenax vulva est (PLIN. nat. 1, 31, 7 partum. 28, 246 partus. *aliter p. 1564, 28*). 4, 10 omnia, quo crassioris solidiorisque materiae sunt, hoc fidelius -ire calorem receptum. 5, 18, 13 dedit ... ventos ad -endam caeli terrarumque temperiem (APVL. Plat. 1, 17 qualitatem corporis temperiemque -it). epist. 101, 2 divitias et quaerendi et -endi scientia. COLVM. 1, 1, 5 regiones ... propter hiemis assiduam violentiam nullam stirpem vitis aut oleae depositam -ire potuerint. 4, 16, 1 in seminario licet ... vitem resectam vel anguste putatam -ire. 6, 4, 1 quae utraque -untur ... medicamento (*cf.* 7, 3, 9 arb. 3, 6. SEN. epist. 106, 5 quae valetudinem eius vel -unt vel restituunt. PLIN. nat. 19, 143 viriditatem. 20, 43 firmitatem valetudinis -iri. PELAGON. 30. VEG. mil. 3, 2 quemadmodum sanitas -iatur exercitus. THEOD. PRISC. log. 116). 11, 1, 25 illa ... quae etiam in maioribus imperiis difficulter -untur, considerare debebit. 12, 4, 1 ut aliquis ordo -iatur (PORPH. Hor. carm. 4, 2, 11 EPIST. imp. inc. de Tymand. [Corp. III 6866] 30. FIRM. err. 13, 3 ordinem sacrorum ... contentiosa ... animositate -it. AVG. civ. 15, 22 ordine -ito *opp.* ordine perturbato. PS. APVL. Ascl. 38 ordinem ... complens atque -ens. EVGRAPH. Ter. Haut. 86. *cf.* PLIN. nat. 28, 183 -ito numero). PLIN. nat. 4, 85 -itis Graeciae moribus (14, 88. *cf.* FRONTIN. strat. 2, 5, 8 -ita consuetudine. SOL. 22, 7. RVFIN. hist. 4, 26, 7 nostrae philosophiae ritum pari religione -i). PLIN. nat. 4, 101 *Rhenus* medio inter haec ore modicum nomini suo -ens alveum. 16, 11 civica *corona* ... postea magis placuit ex aesculo ..., variatumque et cum quercu est ac data ubique quae fuerat, -ito tantum honore glandis. 16, 240 nunc -itur religio (*cf.* 36, 43 id religione -itum. TERT. ieiun. 13 omnis ... posteritas hereditaria religione -it). 17, 102 cunco ... tenui fissuram -ente. 21, 153 ad -endam mulierum cutis gratiam in facie illitum *semen* (*cf.* FILASTR. 98, 5 *gratiam* habentes et -entes. PETR. CHRYS. serm. 45 p. 327[D] in se sanctitatem spiritus, prophetae gratiam -rent). 26, 48 *ladanum* capillum fluentem cohibet nigritiamque -it. 33, 4 chrysocolla ..., ut pretiosior videatur, nomen ex auro -ens. 36, 120 amphitheatri forma -ita (dub. serm. frg. Char. gramm. I 118, 21 *nomina Latina* sunt ... quae ad nos usque proprios gentis suae vultus formamque -iant. MART. CAP. 3, 315). EPIST. imp. Vesp. ad Sabor. (Corp. II 1423) 11 vectigalia, quae ab divo Aug. accepisse dicitis, -o. ACT. Arv. a. 86, 45 *Iuppiter si* -ieris ... aeternitate⟨m⟩ imperi. QVINT. inst. 1, 2, 4 neglegentiam formandi -endique in aetate prima pudoris. 1, 7, 31 usus litterarum, ut -iant voces et velut depositum reddant legentibus. 4, 2, 35 modus ubique -endus est (PLIN. epist. 5, 7, 5 IVL. VICT. rhet. 16 p. 424, 1. *cf.* VEG. mil. 3, 4 nihil ... aliud nisi devotionem moderationemque -iant. SVLP. SEV. chron. 1, 20, 1 BOETH. mus. 1, 2. *cf.* CASSIOD. inst. div. 15 divini ... eloquii -ire mensuram. POL. SILV. chron. I p. 547, 36. EVG. TOLET. carm. praef. pros. 6 hoc ... moderamine -ito). QVINT. inst. 5, 14, 31 ut Graeci dicere solent, quem mater amictum dedit, sollicite -entium (*de interpretatione cf. vol. I p. 1899, 65*). 12, 8, 6 quae ... immutare nefas habent et velut themata in scholis posita -unt. decl. 253 p. 37, 28 vobis ... -ire pacem, reddere quietem maius ipso tyrannicidio puto (IVST. 31, 4, 6 summa fide. 43, 5, 3 foedus summa fide). 265 p. 84, 19 in templo ... tacitam ... mentem nostram -imus. 309 p. 216, 10 probitatis meae famam (*cf. p. 1564, 23*). PLIN. epist. 1, 20, 2 quam (*brevitatem*) ego -endam esse confiteor. 4, 9, 11 faces ignem assidua concussione -unt, dimissum aegerrime reparant. APVL. mund. 22 euntibus sole atque luna ... per easdem vias -itis temporum vicibus nec ullius erroris interiectione confusis (*cf.* EVSTATH. Bas. hex. 4, 2 p. 904[A]). TER. MAVR. 382 semper effectum duorum temporum -unt *dipthongi.* ROMAN. Char. gramm. I 137, 22 Graeci demunt s litteram, nostri parem nominativo vocativum -unt (GRAMM. suppl. 186, 19). ITALA deut. 23, 23 (Lugd.) quae exeunt per labia tua -bis (φυλάξῃ, VVLG. observabis). II Tim. 4, 7 (Tert. scorp. 13) agonem bonum decertavi, cursum consummavi, fidem -vi (τετήρηκα, VVLG. servavi). TERT. nat. 1, 10 ipsum quod videmini a maioribus traditum fidelissime -ire et defendere. ieiun. 1 arguunt nos, quod ieiunia propria -iamus. adv. Prax. 2 -iatur oeconomiae sacramentum (*cf.* DAMIG. lap. praef. -es summa diligentia mysterium ... dei). 10 quae instituit deus, etiam ipse -it. adv. Val. 1 attente -itur quod tarde invenitur. adv. Marc. 2, 13 p. 352, 26 bonum ... appetere et -ire. 2, 13 p. 352, 28 quis -ret quod sine periculo amitteret? pudic. 4 in omni opusculo usum -imus. IREN. 1, 18, 4 omnia ... quaecumque duodecim numerum -unt (διασώζει). PS. CENS. frg. 3, 5 stellae Mercuri et Veneris ... eadem spatia -unt (*cf.* SOL. 1, 41 -endi quadrantis gratia ... varie interca abatur. SCHOL. Germ. Sang. p. 222, 5). TREB. trig. tyr. 11, 6 ut fidelitas historica servaretur, quam ego prae ceteris -endam putavi (HIL. op. hist. frg. 2, 1 fidem rectam et catholicam -unt. AVX. Hil. c. Aux. 15 PRISCILL. tract. 4, 76 AVG. serm. ed. Mai 180, 1. DRAC. laud. dei 2, 316 fides non -itur amico). CAPITOL. Aur. 24, 3 aequitatem ... circa captos hostes -vit (PS. HIL. libell. 21 si quis ... vitam suam recte dispositam ... conservat, -it in omnibus aequitatem). FIRM. err. 5, 4 nec integram sui speciem res ista -it, quae per tres contrarias separata dividitur (SVLP. SEV. chron. 2, 33, 8). SCHOL. Cic. Bob. p. 130, 13 Hild. dignitatis suae ornamenta -it. PALLAD. 1, 4, 1 solet his omnibus ad speciem -itis occultiorem noxam tectior servare natura. 1, 15. HIL. op. hist. frg. 2, 1 ut ... pietas sola ab omnibus -retur (FACVND. defens. 8, 4 pium intellectum). HIL. syn. 9 -ita verborum collatio eandem absolutionem non potest ... conservare. HIER. epist. 54, 1 si id christiana non serves, quod per tanta saecula gentiles feminae -erunt. 60, 14 ille corpora -it ad mortem, hic animas servat ad vitam. VVLG. exod. 34, 7 qui -is (διατηρῶν) misericordiam in milia, *deus.* psalm. 145, 7 qui -it (φυλάσσοντα) veritatem in saeculum. prov. 5, 2 cogitationes. Mal. 2, 7 labia ... sacerdotis -ent (φυλάξεται) scientiam (VEG. mil. 2, 24 scientiam dimicandi usumque rei bellicae ... -ire). RVFIN. hist. 5, 24, 17 concordiam. Orig. in Ios. 4, 2 acceptam caelestis gratiae dulcedinem -rent. AVG. civ. 3, 20 -ens ... fideliter, quod ipsis praesidibus placito iunxerat. 8, 23 quorum observatione caelestis similitudo -retur. 13, 12 oboedientiam. 16, 11 *linguam* patriarcharum ... in litteris sacris -vit auctoritas. 16, 12. 18, 38 in qua auctoritate *religionis* -itur canon. 22, 20 ut decorem -iant *partes.* MACR. sat. 1, 15, 8 Caesar stata sacra -ens. THEOD. PRISC. eup. faen. 35 ciborum et potus continentia -enda erit (*cf.* PALLAD. hist. mon. I 56 abstinentiam ... -ens [*gr.* ἠσκήθη] *virgo.* ENNOD. epist. 4, 12 p. 107, 16 CASSIOD. inst. div. 23 *cf. p. 1567, 36*). 67 cutis eiusdem vulneris patefactio prius diutius -enda est ad umoris ... digestionem. PETR. CHRYS. serm. 31 p. 289[B] ut *utres* saporem vini possint inviolabilem -ire. NICET. vigil. 3 ama vigilias, ut thesaurum tuum vigilando -ias, ipse in sanctitate serveris. BOETH. arith. 1, 9 p. 20 hoc ... prima etiam numeri progenies servat atque -it. 1, 1 p. 8. COD. Iust. 1, 1, 8, 14 sacerdotes ... -entes statum et unitatem sanctarum dei ecclesiarum *al.* CASSIOD. var. 11, 8, 4 non solum nostras, sed et officii innoxias -bimus manus. inst. div. 30 *lucernae* prolixe -iant uberrimi luminis abundantissimam claritatem. BENED. reg. 49 omni puritate vitam suam -ire. *fere i. q. fungi magistratu:* VVLG. num. 18, 7 -ite (τηρήσετε) sacerdotium vestrum? CASSIOD. hist. 5, 29 episcopatum inviolabiliter -vit. *nota:* VVLG. Sirach 43, 3 fornacem -ens in operibus ardoris (κάμινον φυσῶν ἐν ἔργοις καύματος). *seq. praep.* ad: VVLG. psalm. 58, 10 fortitudinem meam ad te -iam (πρὸς σὲ φυλάξω, *cf.* AVG. civ. 12, 6). *accedit* ut: QVINT. decl. 309 p. 251, 12 et videtur mihi hunc modum -ire debere, ut .... ne: PLIN. nat. 17, 138 -itum vinculis, ne curvatura fugiat.

2 *reservare:* **a** *animalia:* COLVM. 8, 1, 4 pecudum silvestrium, quae nemoribus clausis -untur, vivaria (TRYPH. dig. 7, 1, 62, 1). IVV. 1, 107 Laurenti -it in agro conductas Corvinus oves. ITALA num. 31, 18 (Lugd. Monac.) omnem captivitatem mulierum ... -ite (ζωγρήσατε, VVLG. reservate) eas. VLP. dig. 16, 3, 1, 9 servum. HIER. epist. 36, 3 longo tempore -ēris ad vitam. VVLG. I Petr. 1, 5 qui in virtute dei -imini (φρουρουμένους) per fidem in salutem. AMM. 21, 13, 2 ad civilia bella -ens militem. LEX Visig. Eur. 278.

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

b *aliquid*: PLAVT. Capt. 652 quid cessatis, compedes, currere ad me meaque amplecti crura, ut vos -iam? CIC. de orat. 1, 127 id... posse percipere animo et memoria -ire (*cf.* SEN. contr. 1 praef. 18 ars summa et ad comprehendenda quae tenere debebat et ad -enda. SEN. benef. 1, 1, 8. epist. 33, 8 meminisse est rem commissam memoriae -ire. PLIN. nat. 16, 234. *cf.* ARNOB. nat. 5, 28 disce et ... res tantas puris semper in sensibus meticulosa observatione -i. AVG. mus. 6, 6, 21. *cf.* BOETH. Porph. isag. p. 136, 22). CIC. de orat. 2, 7 ut ea -rem litteris. Att. 15, 13, 1 *orationis* -endae et proferendae arbitrium tuum (16, 2, 6 epist. 6, 5, 1 DAMIG. lapid. praef.). CATVLL. 64, 319 candentis mollia lanae vellera virgati -ibant calathisci. LEX Iul. munic. (Corp. I 206) 75 eis, quei ea loca fruenda tuendave condu⟨c⟩ta habebunt, ut utei fruei liceat aut utei ea ab eis -antur, cautum est (LAVD. Murdiae [Corp. VI 10230] 12 ut ea, ussu suo -ita, proprietati meae restituerentur. IAVOL. dig. 41, 2, 51 nihil video interesse, utrum ipse acervum an mandato meo aliquis -iat. VLP. dig. 16, 3, 1 pr. depositum est, quod -endum alicui datum est *et sim. saepe apud iurisconsultos*). HOR. sat. 2, 3, 123 filius ... haec ... ut ebibat, ... -is? VAL. MAX. 2, 6, 7 venenum ... publice -itur. SEN. dial. 7, 20, 4 quidquid habebo, nec sordide -iam, nec prodige spargam. benef. 6, 43, 1 maiore diligentia -untur accepta quam dantur. 6, 43, 3 si vult recipere beneficium, referamus ...; si illud apud nos -iri mavult, quid thesaurum eius eruimus? COLVM. 1, 8, 8. 2, 10, 32 partim *avena* semini -itur (*cum dat. cf.* PLIN. nat. 34, 166 lamnis Calvus ... cohibuisse se traditur viresque corporis studiorum labori -isse. VVLG. prov. 13, 22 -itur [θησαυρίζεται] iusto substantia peccatoris. II Macc. 3, 15 ut his, qui deposuerant ea, salva -ret [διαφυλάξαι]). COLVM. 12 praef. 3 cum vero paratae res sub tectum essent congestae, alium esse oportuit, qui et illatas -ret ... (*cf.* 12 praef. 4). 12, 1, 5. 12, 2, 2 frigidum *conclave*, commodissime vinum -it. BASS. frg. Gell. 3, 19, 2 homo tenax parvoque contentus omnia -ita et recondita habet sicuti arca. PLIN. nat. 17, 114 rapo infixos optime -ire sucum arbitrantur. MART. 1, 66, 7 quas *curas* novit unus scrinioque signatas -it ipse virginis pater chartae. PLIN. epist. 10, 8, 1 statuas ... traditas mihi, quales acceperam, -ebam. IVV. 13, 139 gemmaque princeps sardonychum, loculis quae -itur eburnis. SVET. Tib. 51 *codicillos* -itos tam diu. APVL. met. 3, 15 quaecumque ... commisero ... pectoris tui penetralibus, semper haec intra consaeptum clausa -ias oro (met. 11, 25). TERT. adv. Marc. 4, 7 testem fidelissimum (*sc. censum*) dominicae nativitatis Romana archiva -unt. PS. TERT. haer. 2 ut illud permixtionis semen tolleretur et hoc solum semen ... purum, integrum -retur. VVLG. exod. 16, 32 -atur (εἰς ἀποθήκην) *man* in futuras retro generationes. prov. 2, 7 -et (θησαυρίζει) rectorum salutem. AMM. 27, 10, 7 *alimenta* colligi dubius rerum eventus adigebat et -iri. THEOD. PRISC. eup. faen. 68 *aquam* -imus. EVSTATH. Bas. hex. 1, 7 p. 875ᴮ *flamma* devorat eam materiam, in qua fuerit -ita. BENED. reg. 32 *fratribus* singula ... consignet -enda atque recolligenda. CARM. epigr. 1550 A 9 infelix natae cineres -o ⟨m⟩a⟨ter⟩. *i. q. condere fructus, sim.*: COLVM. 12, 10, 5 pauca poma in melle -iri. 12, 46, 5 haec ratio tamquam recentissimum pomum -it *et saepe*. PALLAD. 1, 19, 2 diu -endis frumentis.

D *i. q. providere, tueri*: **1** *providere*: *sequitur* ut: COLVM. 6, 13, 3 quae quoniam perniciosa sunt, -endum est, ut cum ab opere boves redierint ... vino aspergantur (PELAGON. 30) *al.* HIER. epist. 51, 3 tu praesta, domine, et -i, ut ille verbum praedicet veritatis. CONC. Carpent. a. 527 p. 41, 15 hoc etiam placuit -iri, ut sequenti anno ... debeat concilium congregari. ne: SEN. dial. 5, 39, 3 *remedium* -it, ne recidat *ira*. COLVM. 6, 2, 13 item -endum, ne ... impar bos cum valentiore iungatur. 11, 1, 17 hoc ..., ne (MARCIAN. dig. 39, 4, 16, 6). VLP. dig. 19, 2, 41.

2 *tueri, defendere, servare*: **a** *absolute*: TERT. resurr. 12 *terra* de fraudatrice servatrix; ut reddat, intercipit; ut -iat, perdit. PANEG. 9, 13 tibi (*imperatori*) vincunt gladii, tibi servant; te pugnante feriunt, te ignoscente -unt. AVG. in psalm. 120, 14 illi non crepant, qui non habent ventum superbiae. humilitas ergo -it in omni temptatione. 141, 6 quia dei *viam* agnoscere servare est; dei agnoscere -ire est; non agnoscere damnare est. **b** *aliquem*: CIC. Planc. 26 me ... cedentem receperit, iuverit, -ierit (61 in me ... -endum). epist. 9, 14, 8 quoniam rem publicam nosque conservas, fac, ut diligentissime te ipsum, mi Dolabella, -ias. nat. deor. 2, 129 quantus amor bestiarum sit in educandis -endisque iis, quae procreaverunt (*cf.* ARNOB. nat. 1, 2). Phil. 12, 22 me non solum amicorum fidelitas, sed etiam universae civitatis oculi -unt. HOR. sat. 2, 1, 40 hic stilus haud petet ultro quemquam ... et me veluti -et ensis vagina tectus. TIB. 1, 6, 51 parcite, quam -it Amor, violare puellam. OV. epist. 16, 165 sic meus hinc vir abest, ut me -iat absens. SEN. benef. 4, 24, 1 non caperis tantae molis aspectu, etiam si te non tegat, non -iat, non foveat generetque ac spiritu suo riget? IVV. 9, 123 quorum animas et farre suo -it et aere (ITALA Iob 2, 6 [Aug. in Iob p. 510, 14 Hier. interpr. Iob 2, 5] trado illum tibi, tantum animam eius -i [διαφύλαξον, VVLG. serva]. HIER. epist. 51, 8. VVLG. I reg. 25, 29 erit anima domini mei -ita *eqs.* [ἐνδεδεμένη]. Tob. 1, 12 -vit animam suam. psalm. 85, 2. prov. 13, 3 qui -it [φυλάσσει] os suum, -it [τηρεῖ] animam suam. BENED. reg. 31 animam suam -iat *cellarius. cf. p. 1570, 61*). APVL. met. 6, 3 quod a me retenta -itaque non fueris. ITALA prov. 4, 8 (Vind.) circumda ea tibi et -bunt te (ὑψώσει, VVLG. exaltabit). PORPH. Hor. carm. 3, 4, 21 infantiam manifestum est vos -isse *Musae*. SORT. Sangall. 11, 5 non videbis mortem *diaboli*, quia dae⟨mon⟩es ⟨ill⟩um -unt, quos coli⟨t⟩. VOPISC. Prob. 11, 7 te cum tuis dii -iant. HIER. epist. 51, 3 -i illum, qui praedicat veritatem (134, 2). VVLG. gen. 28, 20 -ierit (διαφυλάξῃ) me *deus* in via. exod. 23, 20 -iat (φυλάξῃ) *te* in via. II reg. 18, 12 -ite mihi puerum Absalom. prov. 2, 11 consilium -et te (φυλάξει). 4, 6 (ἀνθέξεται). 20, 28 misericordia et veritas -unt (φυλακή) regem. Mal. 2, 15 -ite (φυλάξασθε) ... spiritum vestrum. Marc. 6, 20 -ebat (συνετήρει) *Herodes* eum (*Iohannem, i. obsecutus est*) et audito eo multa faciebat. II Petr. 2, 5 octavum Noe iustitiae praeconem -vit (ἐφύλαξεν). AVG. civ. 1, 2 quo modo ... colebatur, ut patriam -ret et cives, quae (*Minerva*) suos non valuit -ire custodes? 2, 24 ut -iri se Postumius haruspex voluerit. 19, 4 fortitudo, ... hominem, quem sicut virtus regendum tuendumque suscepit, non modo non possit per patientiam -ire, sed ipsa insuper cogatur occidere. SVLP. SEV. epist. 3, 13 hos ... quibus timeo, ipse -es. HERM. Pal. mand. 5, 1, 7 cum ipsis enim ero et -bo eos (συντηρήσω). AVELL. a. 417 p. 96, 9 deus vos incolumes -iat fratres carissimi. CASSIOD. var. 7, 39, 2. CARM. epigr. 1560 A 2 *coniuges mortuos* tumulus -it in aevum. *additur* a b (*cf. l. 45. p. 1571, 24*): SEN. contr. 7, 6, 9 -it dominam a stupro, se a cruce *servus*. QVINT. inst. 2, 2, 3 teneriores annos ab iniuria sanctitas docentis -iat et ferociores a licentia gravitas deterreat. VVLG. I reg. 25, 39 servum suum -vit (περιεποιήσατο) a malo. psalm. 11, 8 -es (διατηρήσεις) nos a generatione hac. prov. 6, 24 -iant (διαφυλάσσειν) te a muliere mala et a blanda lingua extraneae. PAVL. MED. bened. 2, 8 ab adversitatibus hostium spiritalium. VINDIC. med. 33 ab inquietudine vociferantium -endi erunt (THEOD. PRISC. eup. faen. 63). AVG. civ. 17, 22 multos ab idolatriae crimine. PALLAD. hist. mon. II 1 p. 345ᴰ a poenis te -iam. de: VVLG. psalm. 139, 5 -i (φύλαξον) me, domine, de manu peccatoris. *sequitur* ut: AVG. gen. ad litt. 8, 23 p. 247, 22 *deus* operatur hominem atque -it, ut etiam bonus beatusque sit. ne: VVLG. gen. 20, 6 -vi te (ἐφεισάμην), ne peccares in me. *nota i. q. cavere*: VVLG. II Petr. 3, 17 fratres praescientes -ite (φυλάσσεσθε), ne ... excidatis. *accedit* se: SEN. suas. 6, 1 cum diligenter te -eris. QVINT. inst. 4, 2, 126 neque enim se usquam -it magis iudex. HERM. Pal. mand. 4, 1, 10 ut si divortium fecerint, uterque se intra se -iant (ἐφ' ἑαυτοῖς μένειν). *sibi*: PS. QVINT. decl. 1, 6 semper sibi -unt miseri, ne esse miserabiles desinant. *additur* ne (*cf. l. 36. 40*): ITALA gen. 31, 24 (Lugd.) -i te (φύλαξαι, VVLG. cave), ne. *aliquid*: PLIN. nat. 26, 24 sideritis latifolia ... -enda sanatis, ne rursus sata ⟨taedium⟩ ... rebellet. PAPYR. Amherst II 26 II 34 est quidam ira ultricis, quem -iamus (*Babrius 11, 11* ἣν φυλαττοίμην). SALV. gub. 3, 38 ut qui ... fugeret adulterium, -ret aspectum. ab *aliquo vel aliqua re*: ITALA deut. 23, 9 (Lugd.) -bis (φυλάξῃ ἀπό, VVLG. -es) te ab omni re mala. Ios. 6, 18 (Lugd.) vos -ite (VVLG. cavete) ab anathema, ne. act. 15, 29 (cod. *g et* VVLG.) a quibus *malis* -entes vos (διατηροῦντες ἑαυτούς). TERT. coron. 10 ab idolis. VVLG. II reg. 22, 24 -iam (προφυλάξομαι) me ab iniquitate mea. Sirach 12, 11 -i (φύλαξαι) te ab illo. LIB. iubil. 20, 6 PS. RVFIN. in psalm. 31, 2 BENED. reg. 7. **c** *aliquid*: PLAVT. Bacch. 458 in mare it, rem familiarem curat, -it domum (CIC. Mil. 67 delecta iuventus, quae tuum corpus domumque -it. *cf.* ALF. dig. 18, 6, 12 in insula -enda. PLIN. nat. 2, 191 urbem ac tecta. QVINT. decl. 311 p. 224, 23 ⟨res⟩ domesticas. APVL. met. 5, 9 domum. *cf.* PALLAD. hist. mon. I 6 parietes cellae istius -o [τηρῶ]). CIC. S. Rosc. 28 summa diligentia vitam Sex. Rosci -iri (Sest. 128 salutem et vitam. Planc. 1. 3. Deiot. 30 nulli parietes nostram salutem, nullae leges, nulla iura -ent. ad Q. fr. 2, 3, 3 RVT. LVP. 1, 9 VAL. MAX. 6, 8, 1. SIL. 11, 594 pax, -ire salutem ... potens. IVV. 6, 630 pupilli ... -ite animas et nulli credite mensae. AVIEN. Arat. 111. *cf. p. 1569, 78*). CIC. Verr. 5, 107 ut haec insula (*Sicilia*) ab ea (*Cerere*) non solum diligi, sed etiam incoli -irique videatur (TERT. resurr. 26 *paradisum* incolare et -ire sortita est *caro. cf.* VVLG. gen. 2, 15). leg. agr. 2, 100 omnium consulum gravis in re publica -enda cura ac diligentia debet esse (*cf.* VAL. MAX. 1, 1, 8 pro eo imperio augendo -endoque pertinax deorum indulgentia semper excubuit. SEN. Oed. 704 regna -it metus. dial. 12, 12, 3. *cf.* SCHOL. Germ. Bas. p. 89, 3 statim ⟨sem⟩per terram aquamque -endam comparandamque. COD. Iust. 1, 27, 2, 4 b). CIC. prov. 6 Byzantii ... signa ... et ornamenta sanctissime -ita tenuerunt. leg. 3, 11 censores fidem legum -unto (*cf.* COLVM. 12, 3, 11). PVBLIL. M 18 maximo periclo -itur, quae multis placet. HOR. carm. 3, 26, 6 paries ..., laevum marinae qui Veneris latus -it (EVGRAPH. Ter. Haut. 672 latere tecto et -ito). LIV. 34, 49, 11 libertatem sua cura -rent servarentque (VAL. MAX. 5, 3, 2g). VAL. MAX. 2, 1, 5 et videre sancte et aspici mutuo pudore -ebatur. SEN. dial. 6, 12, 2 nihil *tibi* diligentia -erit *mortuus*. clem. 1, 26, 2 lingua sollicite ... ebriis -enda est (*cf.* HIER. epist. 52, 14 -i sermones tuos). benef. 3, 15, 1 pacta conventaque impressis signis -rentur, fides potius illa servaret (*cf.* VLP. dig. 13, 5, 1 pr.). 5, 3, 2 hoc quod illi in suis civibus -unt, virtus ac bona voluntas. epist. 49, 5 si *tempus* -itum diligentissime fuerit. 124, 24 quae homines eripiunt, optant, -unt. CORP. IV 2776 qu(a)e -it (h)ortu(m) Venus. QVINT. inst. 12, 1, 29 prodit ... se, quamlibet -iatur, simulatio.

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

decl. 311 p. 225, 6 quo alio -iri patrimonia vestra ... possunt? PLIN. epist. 1, 19, 4 sollicitius -endus est honor, in quo etiam beneficium amici tuendum est. GELL. 2, 24, 1 parsimonia ... non domestica solum observatione ac disciplina, sed publica quoque animadversione legumque ... actionibus -ita est. ITALA psalm. 33, 21 (Tert. adv. Marc. 2, 19) dominus -bit (φυλάσσει, VVLG. -it) omnia ossa eorum. Ezech. 34, 16 (Ps. Cypr. ad Novat. 14) quod infirmum est -bo (φυλάξω, VVLG. consolidabo). ARNOB. nat. 4, 7 *Mellonia* dea est ... mellis curans -ensque dulcedinem. CHAR. gramm. I 88, 12 supellex magis auctoritate dicitur quam ratione ... quam rationem ut -rent, multa dure protulerunt. VVLG. psalm. 120, 8 dominus -iat introitum tuum et exitum tuum (*cf.* prov. 13, 6 iustitia -it innocentis viam. CORP. VIII 5352 martir(es), custod(iunt) in⟨t⟩roitum ipsum). prov. 22, 12 oculi domini -unt (διατηροῦσιν) scientiam. Sirach 1, 18 religiositas -et et iustificabit cor (*cf.* Phil. 4, 7 pax dei ... -iat [φρουρήσει] corda vestra et intellegentias vestras in Christo). Bar. 6, 58 ostium in domo, quod -it (διασώζουσα), quae in ipsa sunt. ITIN. [Silv.] 23, 4 murus missus est ad -endam ecclesiam. FORTVN. rhet. 3, 15 p. 130 quae est diligentia et cura vocis? triplex: alendi eam, -endi, restituendi. AVG. civ. 19, 12 ferae ... genus proprium quadam pace -unt. THEOD. PRISC. eup. faen. 70 *emplastrum* fasciola -iri debet. *accedit* ne: OV. am. 3, 4, 6 nec -iri, ne velit, illa (*mens*) potest. VVLG. prov. 3, 26 -et (ἐρείσει) pedem tuum, ne capiaris. apoc. 16, 15 beatus qui vigilat et -it (τηρῶν) vestimenta sua, ne nudus ambulet *eqs.* *additur* ab: VAL. MAX. 1, 8 ext. 9 a quadrigae violentia salutem suam -ret. PLIN. nat. 28, 89 leonis adipes cum rosaceo cutem in facie -unt a vitiis candoremque (35, 97). APVL. met. 2, 23. ASSVMPT. Moys. 11, 12 ALC. AVIT. carm. 5, 246 BENED. reg. 4. contra: PLIN. nat. 30, 124 cinis irenaceorum ... -it partus contra abortus.

part. subst. m. **custōdītus,** GLOSS. -e φυλακῖτα. *adv.* **custōdītē.** *i. q. attente, diligenter*: PLIN. epist. 5, 16, 3 quam studiose ... lectitabat, ut parce -eque ludebat. SVLP. VICT. rhet. 15 p. 321, 13 -e ... faciendum est, ut rebus personisque accommodentur verba.

synonyma et iuxta posita: ad I: arceo, coerceo, conservo, consulo, defendo, inclusum habeo, inspicio, protego, retineo, servo, tueor, vigilo. *ad II A*: observo, speculo, superintendo. *ad II B*: considero, impleo, observo, respicio, servo. *ad II C*: acquiro, amplecto, appeto, cohibeo, colligo, compleo, comprehendo, conservo, habeo, percipio, profero, propago, recolligo, recondo, reddo, reparo, separo, servo. *ad II D*: alo, conservo, curo, incolo, quaero, restituo, retineo, servo, tego, tueor, tutor, vigilo.

opp.: *ad I*: abduco, aufero, contingo, rapio. *ad II B*: commuto, declino, desero, irrideo, muto, neglego, omitto, violo. *ad II C*: abicio, amitto, amputo, demo, do, eruo, pecco, perdo, perturbo, praetermitto, restituo, spargo, tollo. *ad II D*: damno, deterreo, ferio, occido, perdo, peto, violo.

deriv.: custoditio. *comp*: con-, prae-, super-custodio.

custōdiola, -ae *f. a* custodia *deminutive.* *i. q. sepulcrum*: CORP. VI 10246 Septimia Dionisias ... in hac custodiolam (*sic*) Peladiana cum ... monimento, qu(o)t' ... fabricavi *eqs.*

custōdītio, -ōnis *f. a* custodire. PAVL. FEST. p. 61 -o est opera ad custodiendum quid sumpta (*ad Plautum pertinere glossam docuit Reitzenstein Verr. Forsch. 60*). *i. q. observatio legis*: ITALA sap. 6, 19 (Aug. mor. eccl. 1, 17, 32) -o legum ... -o legum (τήρησις, προσοχή, VVLG. custodia, -o). IREN. 4, 33, 8 ecclesiam tradiderunt, quae pervenit usque ad nos -e sine fictione scripturarum, tractatio plenissima.

[**custōdium**]. DIFF. ed. Beck p. 54, 4 eloquentia ... eloquendi electa facilitas, eloquium vero -ii (cultioris *coni. Baehr*) etiam artis.

×**custōs,** -ōdis *c.* [*dubiae originis ac formationis; sunt qui conferant c. got.* huzd *'thesaurus', gr.* κύσθος, *v. Johannson, Indogerm. Forsch. p. 19, 131. cf. esse gr.* ἀκεύειν, ἀκούειν, *got.* hausjan *'audire', russ.* čuchat' *'sentire' putat Bezzenberger, Beitr. p. 27, 146. Th.*]. CHAR. gramm. I 92, 4 -s -is, quod cum ratione profertur, quoniam ex verbo deducitur, quod est custodio, et ideo -is facit (PRISC. gramm. II 134, 15). *formae*: qustor (*sic*): CORP. III 3399. custus: CARM. epigr. 296, 5. 698, 13. 1388, 15 CORP. V 5415, 13 (custude) NOT. Tir. 48, 7 GLOSS. *saepe* custus *et* costus. *adde*: GLOSS. cod. Casin. 439 tuster (tutor *Loewe, Gl. N. p. 150*; custor *vel* custer *Sittl, Archiv 2 [1885] p. 576*) custos. *apud Graecos*: LYD. mag. 1, 46 *acc. plur.* κουστώδης. *notatur persaepe in titulis* c(ustos) a(rmorum) *ex. gr.* CORP. III 14507 (*saec. II p. Chr.*). 10984 (*fere a. 222*) *al. cf.* INSCR. Röm. Lim. in Österreich V p. 129. *de genere*: CHAR. gramm. I 30, 7 hic et haec et hoc -s. PRISC. gramm. II 315, 7 hoc -s raro nisi figurate invenias et haec custoda (-ia *pars codd.*) pluraliter nemo dicat, *fortasse talia cogitavit*: IVV. *p. 1575, 75.* TIBERIAN. *p. 1577, 53.* *feminino genere legitur*: ENN. scaen. 225 PLAVT. Curc. 76. 91 Men. 131 Truc. 812 RHET. Her. 3, 16, 28 (CIC. de orat. 1, 18 Brut. 219 part. 3) CIC. dom. 144 *de dea custode* (*cf.* nat. deor. 2, 67 epist. 12, 25, 1 VERG. Aen. 4, 186. 9, 403. 11, 836 [MACR. sat. 3, 6, 15] HOR. carm. 3, 22, 1 OV. met. 1, 562 fast. 5, 45. 6, 258 Pont. 4, 1, 31 VELL. 2, 131, 1 VAL. MAX. 2, 1, 6 SEN. Med. 2 STAT. Ach. 1, 696 CLAVD. 22, 6. 24, 206 CARM. c. pag. 87 MART. CAP. 2, 134. 174 PHOC. carm. de Verg. 1). CIC. part. 79 fin. 4, 17 Tim. 37 Tusc. 2, 33 LVCR. 3, 324 VERG. Aen. 4, 484. 8, 270 (PANEG. 2, 1) MORET. 31 TIB. 1, 3, 84. 1, 5, 21 PROP. 2, 29 b, 41. 3, 16, 24 LIV. 34, 9, 4 OV. met. 8, 321. 13, 703 fast. 1, 261 MANIL. 3, 47. 5, 555 VAL. MAX. 1, 1, 6. 2, 6, 7. 2, 9 praef. 6, 1 praef. 6, 1, 11. 6, 3, 3 SEN. suas. 6, 5 SEN. dial. 6, 4, 3. 7, 11, 2 PERS. 5, 30 LVCAN. 4, 654. 6, 678. 734. 8, 477 VAL. FL. 5, 356 STAT. Theb. 1, 530. 10, 659 SIL. 11, 383 QVINT. inst. 3, 3, 7. 8, 5, 19 FLOR. epit. 1, 1, 2 IVV. 8, 52 HYG. astr. 2, 12 POMPON. dig. 33, 7, 15, 2 APVL. Plat. 2, 7 TERT. adv. Prax. 8 HIL. in psalm. 14, 11 HIER. epist. 22, 24, 2. 60, 1 VVLG. cant. 1, 5 OPTAT. 2, 18 p. 53, 13 CLAVD. 26, 232 AVG. virg. 51, 52 civ. 14, 12 CYPR. GALL. num. 227 VINCENT. LER. 23, 32 IORD. Rom. 95 CORP. IX 3622. XI 6286. GLOSS. φύλαξ. παραφύλαξ.

legitur inde a LEGE XII tab. *per totam latinitatem; deest apud* HIRT. BELL. Hisp. PVBLIL. RVT. LVP. MELAM SCRIB. LARG. FRONTIN. HYG. *singulis locis habent*: RHET. Her. CATVLL. LVCR. BELL. Alex. CVLEX COPA MORET. ELEG. in Maecen. ASCON. PERS. FRONTO, *binis*: BELL. Afr. VARRO SALL. GRATT. GERM. CELS., *ternis*: TER. VITR. FLOR. epit., *quaternis*: MANIL. PAVL. FEST. VELL. PHAEDR. *cf. etiam nom. propr.* [*francog. vet.* coustre, *raet.* coluster. *M.-L.*]

I *proprie de eo, qui custodit aliquem, aliquid vel vigilat*: A *de hominibus*: 1 *generatim*: a *absolute*: LEX XII tab. Fest. p. 162 *furioso* -s nec escit. PLAVT. Aul. 556 Argus ... quem quondam Ioni Iuno -em addidit (ACC. trag. 386 -em assiduum Ioni apposuit virgini. OV. am. 2, 2, 45 servat -s Iunonius Ion. met. 1, 678 VAL. FL. 4, 366. *cf. infra l. 61*). PLAVT. Capt. 394 nisi quod -em habeo, liberum me esse arbitror. Mil. 146 concubinae miles -em addidit. *et saepe.* Pseud. 140 mavelis lupos apud oves linquere, quam hos domi -es (*cf. p. 1574, 21*). Rud. 385 -s qui fur sit nescit. Truc. 103 obludiant qui -em oblectent. CATO agr. 13 duo -es liberi. 33 vinarios -esque. TER. Eun. 286 hic relictu's -s. CIC. Verr. 6, 63. 145 navis artis indicibus et -bus tenebatur. Phil. 2, 46 -es posuit, ne *eqs.* (NEP. Cim. 4, 1 -em posuerit ..., ne *eqs.*). CATVLL. 55, 23 non -s si fingar ille Cretum *Talos*. VERG. Aen. 3, 221 caprigenum ... pecus nullo -e per herbas (*cf.* PROP. 3, 8, 13. OV. met. 2, 690 greges -s servabat equarum. STAT. Theb. 2, 675 -e fugato. SVET. Iul. 81 sine -e. VVLG. I reg. 17, 20 commendavit gregem -i [φύλακι]). HOR. sat. 1, 2, 98 multae tibi tum officient res: -es lectica *eqs.* TIB. 1, 2, 15 tu quoque ne timide -es, Delia, falle. 1, 3, 84 assideat -s sedula semper anus. PROP. 1, 11, 15 solet amoto labi -e puella. 2, 6, 37 quos ... tibi -es, quae limina ponam. 3, 16, 24 *domina* -s ad mea busta sedens. LIV. 22, 61, 4 -bus publice datis. OV. am. 1, 6, 7 *amor* per excubias -um leniter ire monstrat. met. 2, 422. fast. 1, 261 levis -s *Tarpeia*. VELL. 2, 87, 1 frustratis -bus. VAL. MAX. 9, 12 ext. 1 inter ipsas -um manus. SEN. contr. 7, 7, 7 proditor sine -e est. CVRT. 5, 11, 2 Bessus ... -s verius quam comes. SEN. Oed. 195 elato -e. epist. 85, 41 osculatur tigrim suus -s. COLVM. 7, 1, 2 imprudentis -is neglegentiam ... sustinet. 7, 3, 26 -is officium sublimem ... speculam desiderat. LVCAN. 1, 26 nullo ... domus -e tenetur. PETRON. 102 nautam stationis perpetuae interdiu noctuque iacere in scapha ... -em. MART. 1, 73, 3 positis -bus. QVINT. inst. 4, 2, 70 absentia -um corruptus. TAC. ann. 4, 45 proripuit se -bus. 11, 35 -em ... Messalinae datum. IVV. 6, 235 decipit illa -es (6, 348). HYG. fab. 45 p. 71 Philomelam ... et -es cum ea misit. APVL. apol. 26 quibus comitibus, quibus scrupulis, quibus -bus perniciem ... prohibeat (met. 5, 2 nullo vinculo, nullo claustro, nullo -e ... thesaurus ... muniebatur). TERT. pudic. 5 quot -es, quot delatores, quot conscios auferam. VLP. dig. 25, 3, 1, 3 mittat -es maritus (PAVL. sent. 2, 24, 5). HIL. in Matth. 12, 23 *domus* et habitatore vacua est et deserta -bus. HIER. chron. a. Abr. 1270 *Samaritae* in linguam Latinam exprimitur -e (SVLP. SEV. chron. 1, 49, 4). VVLG. cant. 1, 5 -em (φυλάκισσαν) in vineis. AVG. civ. 1, 2 -es suos *Minerva* perdiderat (3, 11). MAX. epist. p. 3 -um vigiliae pernoctantes.

b *additur gen. obiecti*: PLAVT. Mil. 153 -i mulieris (VERG. Aen. 7, 791 -s virginis Argus. HOR. carm. 3, 16, 6 virginis abditae -em. OV. ars 2, 635 -s odiose puellae. STAT. Theb. 1, 254 -em Phariae ... iuvencae. SIL. 10, 346 -s Inachiae ... iuvencae. TER. MAVR. 2534 Inachiae puellae seu bovis ille -s. NEMES. cyn. 31 stellatum ... oculis -em virginis Ius). PORC. LIC. carm. frg. 5 -es ovium teneraeque propaginis (CIC. Arat. frg. 9 caprigeni pecoris. VERG. ecl. 3, 5 ovis. 5, 44. 10, 36 -s gregis aut ... vinitor. georg. 4, 433 stabuli. CVLEX 413 pecudum. HOR. carm. 4, 12, 10. OV. epist. 1, 103 boum. met. 11, 348 armenti. COLVM. 7, 3, 25 omnibus et omnium quadrupedum -bus. VAL. FL. 6, 640. STAT. Theb. 1, 581 pecoris). CIC. Verr. 5, 94 a vigiliis fanique -bus (*cf.* 5, 96 aeditumi -esque [QVEROL. p. 31, 5]. VERG. Aen. 4, 484 monstrata sacerdos, Hesperidum templi -s. *cf.* OV. trist. 3, 1, 67 -s ... praepositus sancto ... loco. SIL. 2, 150 Theron Alcidae templi -s araeque sacerdos. 13, 49 -es ... templi. CORP. IX 4522 fani cus(tos). III 1158 *Victoriae* aedis -s c(ivium) R(omanorum) leg(ionis) XIII. *cf.* GLOSS. sacerdos -s. *apud christianos*: LIB. pontif. p. 51, 8 [*a. 314*] -s martyrum. VVLG. I par. 9, 19 -es vestibulorum tabernaculi [φυλάσσοντες τὰς φυλακὰς τῆς σκηνῆς]. LIB. pontif. p. 105, 15 [*a. 440*] apostolorum -es, qui dicuntur cubicularii. EVGIPP. Sev. 1, 3 ab ecclesiae ... -e susceptus. *cf.* COD. Iust. 1, 2, 21 pr. tam per ... episcopos quam oeconomos nec non etiam sacrorum vasorum -es. ISID. eccl. off. 2, 9, 1 -es sacrarii levitae sunt). CIC. leg. agr. 2, 24 -em ac vindicem cupiditatum. GRATT. 46 pauper rigui -s Alabandius horti (SVET. Cal. 59 hortorum -es. *cf.* HIER. epist. 106, 51 -es satorum et

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

pomorum. VVLG. Ier. 4, 17 -es agrorum [φυλάσσοντες ἀγρόν]). SEN. epist. 47, 10 alium ex illis pastorem, alium -em casae fecit *fortuna*. LVCAN. 10, 57 corrupto -e Phari. MART. 1, 41, 7 -s dominusque viperarum. *cf. p. 1572, 44.* STAT. Theb. 12, 151 pervigil ... umbrarum -s (*cf. p. 1574, 5*). Ps. QVINT. decl. 10, 19 servientium revocator animarum, nunc idem crudelis et inexorabilis -s *Pluto*. APVL. met. 2, 30 corporis mei -s (*cf. infra l. 54*). HYG. astr. 2, 12 Graeae ... Gorgonum -es (SCHOL. Germ. Bas. p. 82, 16). HIER. epist. 51, 9 -bus eiusdem loci. VVLG. eccl. 12, 3 -es domus (φύλακες τῆς οἰκίας).

2 *speciatim in re militari*: **a** *absolute*: CAEL. hist. 32 -bus discessis multi interficiuntur. CIC. Catil. 2, 27 nullus est portis -s, nullus insidiator viae. Att. 13, 52, 1 -es dedit. CAES. Gall. 1, 53, 5. civ. 1, 22, 1 cum vigiliis -busque. BELL. Afr. 28, 3 -bus traditi. SALL. Catil. 46, 5. NEP. Alc. 4, 4 se ab -bus subduxit. VERG. Aen. 2, 492 nec claustra nec ipsi -es sufferre valent. 2, 762 -es lecti Phoenix et dirus Vlixes. 9, 645 fidusque ad limina -s. LIV. 1, 51, 8 Turnum ... circumsistunt -es. 1, 59, 5 -busque datis, ne *eqs.* 2, 12, 4 deprehensus a ... -bus Romanis ... transfuga. 23, 17, 1 clausis portis -busque dispositis, ne *eqs.* (SVET. Aug. 43 -es in urbe disposuit). 24, 46, 4 -es vigilesque. Ov. am. 1, 9, 27 -um transire manus vigilumque catervas militis et ... amantis opus. PHAEDR. app. 13, 11. SEN. contr. 7, 7, 8 insciis -bus. CVRT. 4, 5, 19. TAC. hist. 4, 56 corruptis -bus (ann. 2, 68). ann. 12, 21 *Mithridates* -bus circumdatus. SVET. Tib. 22 tribunus militum -s appositus. CALL. dig. 48, 3, 12 pr. per vinum aut desidiam -is (VLP. dig. 47, 18, 1 pr. MOD. dig. 48, 3, 14, 2. ITALA iud. 1, 24 [Lugd.] -es [οἱ φυλάσσοντες, VVLG. *deest*]). IVST. 14, 4, 21 Eumenem ... asservari -bus praecepit. 25, 2, 4 nec sine defensoribus modo verum etiam sine -bus vident castra. AMBR. Noe 2, 5 boni -is praesentia ibi frequentior, ubi muri fragiliores. VVLG. iud. 7, 19. II Esdr. 4, 9 posuimus -es (προφύλακας) super murum. *cf.* 4, 23 -es (οἱ ἄνδρες τῆς προφυλακῆς). Matth. 27, 66 cum -bus (μετὰ τῆς κουστωδίας). 28, 4 (οἱ τηροῦντες). AMM. 15, 5, 31 caesis -bus. CLAVD. 20, 210 pateant tantae nullis -bus urbes. COD. Iust. 1, 27, 2, 4 ubi -es antiqui servabant. CORIPP. Iust. 3, 207. *sing. pro plur.*: VERG. Aen. 1, 564 late fines -e tueri. SIL. 7, 319 trepidus laxabit iniquas -s excubias. IVV. 3, 306 armato ... -e tenentur et Pomptina palus et Gallinaria pinus. CORIPP. Ioh. 1, 499 privato iussit -e teneri *legatos.* *fere i. q. praesidium*: CAES. Gall. 6, 6, 4 Commium ... cum equitatu -is loco ... reliquit (TAC. ann. 15, 46 praesidio militis, qui -s adesset, coerciti *gladiatores.* VVLG. II reg. 8, 14 posuit ... -es, statuitque praesidium [φρουράν]). **b** *additur gen. obiecti*: CAES. Gall. 7, 55, 5 interfectis Novioduni -bus. NEP. Milt 3, 1 pontis ... -es ... principes. VERG. Aen. 2, 166 caesis summae -bus arcis (8, 652 -s Tarpeiae Manlius arcis. LIV. 4, 55, 4). 9, 174 portae -s (LIV. 5, 8, 2 HYG. fab. 100 p. 98 VVLG. II Esdr. 3, 29. 12, 25 -es portarum. SVLP. SEV. chron. 2, 16, 2 vigilibus portarumque -bus). LIV. 10, 20, 8 praedam praedaeque -es exire. 22, 22, 9 obsidum. PHAEDR. app. 13, 9 -es dantur milites cadaverum. CVRT. 5, 8, 5 impedimentorum. LVCAN. 4, 433 Illyricae -s Octavius undae. FLOR. epit. 2, 20, 5 -em sui barbarum. APVL. mund. 26 armigeri ... extrinsecus ... -es locorum ... ianitores et atrienses. IVST. 1, 5, 10. VVLG. Iudith 13, 13 murorum. DICT. 2, 12 Achillen et Aiacem ... -es deligunt hisque tutelam classium tradunt. CARM. epigr. 296, 5 limitis ... custus. CORP. III 8693 miles ... -s traguri. *de corporis custode* (*aliter de nutrice*: ENN. scaen. 255 antiqua erilis fida -s corporis): NEP. Dat. 9, 3 Dion 9, 6 Eum. 7, 1 LIV. 24, 7, 4. *cf.* 35, 36, 3 spectatorum turba ex -bus vitae mortisque ultoribus facta est. 40, 6, 3 regia cohors -esque corporis. PAVL. FEST. p. 315 stipatores corporis -es, quos antiqui latrones vocabant. CORP. VI 8804 CVRT. 4, 13, 19. 8, 2, 11 armigeri corporisque -es. 8, 9, 25 armati corporisque -es. *cf.* MART. 6, 76, 1 sacri lateris -s Martisque togati. *cf.* TAC. ann. 1, 24 *Germani* -es imperatori aderant. SVET. Cal. 55 Germanis corporis -bus. IVST. 9, 6, 3 AVSON. 283, 1. VVLG. I reg. 28, 2 -em capitis mei (ἀρχισωματοφύλακα). EPIT. Alex. 2 SVLP. SEV. chron. 6, 10, 1. *cf.* PRISC. Anast. 240 fidos ... aulae -es. *cf. p. 1015, 43 sqq.*
de carceris custode: PLAVT. Asin. 297 quid agis, -s carceris? (MANIL. 5, 621 carceris ... duri -s. SEN. Thy. 16 -s carceris diri. ITALA gen. 39, 21 [Aug. loc. hept. 1, 145 p. 529, 6] carceris -s [ἀρχιδεσμοφύλαξ, VVLG. principis carceris]. FIRM. math. 3, 5, 26 clavicularii aut carceris -es. HIER. epist. 109, 3. ITALA [codd. e g. Lucif. non parc. 27 p. 269, 24] *et* VVLG. gen. 40, 4 -s carceris [ἀρχιδεσμώτης]. act. 16, 27 -s carceris [δεσμοφύλαξ]). NEP. Eum. 11, 1 praefectus -um. VAL. MAX. 4, 6 ext. 3 QVINT. inst. 2, 17, 20. VVLG. act. 16, 23 -i (δεσμοφύλακι, *Fuld.* -bus; ITALA codd. e g. Lucif. non parc. 27 p. 269, 14 -i carceris). *in imagine*: PROP. 2, 30, 9 excubat ille (*Amor*) acer -s. IVV. 8, 52 domiti ... Batavi -es aquilas *legionum.* HIER. epist. 60, 3 romphaea -s paradisi. AVG. in psalm. 120, 6 si vis habere -em non dormientem, deum elige -em.

B *de bestiis*: VARRO rust. 2, 9, 1 canis ... -s pecoris (VERG. georg. 3, 406 -bus illis [*canibus*]. Aen. 6, 395 Tartareum ... -em *Cerberum.* *cf.* GLOSS. IV 466, 9. 8, 461. TIB. 2, 4, 32 -s liminis esse canis *coepit.* PRIAP. 70, 13 -es ... irrumatos *canes.* PHAEDR. 3, 7, 9. SEN. Ag. 13 -em Stygis *Cerberum.* Herc. f. 809 -s ... pervigil ... canis. Herc. O. 1244 -s ... Stygius. Tro. 404 -s Cerberus. COLVM. 7, 12, 1 canis falso dicitur mutus -s. STAT. Theb. 7, 783 tergeminos ... mali -is hiatus. 8, 55. silv. 3, 3, 27. SIL. 2, 689 -s Molossus. 13, 846 Orthrus armenti ... -s. HYG. astr. 2, 35 *canis* dicitur ab Iove -s Europae appositus esse. *cf.* SCHOL. Germ. Bas. p. 94, 9. FRONTO p. 228, 26 N. *Cerberum* ... -em apposuisse umbris. PANEG. 3, 3 abducto -e *Cerbero.* CORP. IX 5785 raeda⟨r⟩um -s. HIL. hymn. 2, 23 alti -s saevus tartari. *cf. l. 27*). HOR. carm. 3, 4, 79 nec Tityi iecur reliquit ales, nequitiae additus -s. *cf. l. 26.* RABIR. carm. frg. 5 portarumque fuit -s ericius. PROP. 3, 11, 11 -isque feros clausit serpentis hiatus *Medea* (LVCAN. 6, 678 -s pretiosae vipera conchae). Ov. epist. 12, 49 lumina -is (*draconis*) succumbere nescia somno (met. 7, 151 *draco* -s erat arboris aureae. SEN. Ag. 856 frigidus -s. VAL. FL. 7, 517. MART. 12, 53, 5 draco, quem canunt poetae -em Scythici ... luci. TAC. ann. 11, 11 dracones in modum -um. HYG. astr. 2, 3 Iuno dicitur hunc *draconem* ... -em *Hesperidum* posuisse. fab. 74 p. 79 draco fontis -s. SOL. 24, 5 pomorum -es. DRAC. Romul. 10, 33. *cf.* SCHOL. Germ. Bas. p. 60. *cf. infra l. 28*). PLIN. nat. 9, 33 parvos ... aliquis grandior comitatur *delphinus* ut -s (SOL. 12, 12). HYG. fab. 202 p. 128 corvum -em *Coronidis.* NEMES. auc. 14 Tarpeiae est -s arcis non corpore maior *anser.* *in proverb.*: CIC. Phil. 3, 27 o praeclarum -em ovium, ut aiunt, lupum. *in imag.*: COLVM. 9, 7, 6 lacertus ... velut -s.
de sideribus: VITR. 9, 4, 1 -em. *ibid.* -is arcti, qui arcturus dicitur (*cf.* Ov. trist. 1, 4, 1 -s Erymanthidos ursae. 1, 11, 15 -s Atlantidos ursae. SEN. Thy. 873 -s ... sui tardus plaustri ... Arctophylax. GLOSS. III 293, 12 ἀρκτοφύλαξ). GERM. 319 *Iovis ales* telo appositus -s. 333 -s ... canis (AVIEN. Arat. 724). MANIL. 5, 16 Hesperidum ... vigil -s *draco.*

II *translate*: **A** *i. q. observator*: **1** *generatim*: CIC. div. in Caec. 51 -em ... Tullio me apponite. *ibid.* fides mea -em repudiat, diligentia speculatorem reformidat. leg. agr. 2, 22 tribus ... vocavit nullo -e sortitus. Att. 1, 12, 2 -em communis quaestus libertum. CAES. Gall. 1, 20, 6 Dumnorigi -es ponit. HOR. sat. 1, 4, 16 detur nobis locus, hora, -es. TIB. 1, 5, 21 frugum ... aderit mea Delia -s. LIV. 2, 39, 5 ... -bus inter populatores missis, qui patriciorum agros intactos servarent. GRATT. 285. VAL. MAX. 2, 7, 6 bellicarum rerum severissimi -es. SEN. dial. 1, 1, 2 non sine aliquo -e *mundum* stare. nat. 1 praef. 3 universi ... quis auctor aut -s (2, 45, 1 rectorem -emque universi). TAC. ann. 11, 37 -s et exactor *mortis.* IVV. 5, 40 -s affixus ibidem, qui ... ungues observet acutos. SVET. Tib. 12 *efflagitavit* aliquem ... -em factis atque dictis. VLP. dig. 26, 7, 3, 2 quasi observatores actus eius et -es. CLAVD. 20, 511 pueri ... amoto ... -e (*patre*) vagantur. AVG. serm. ed. Mai 109, 2 *Herodes* rector populi, morum -s, disciplinae censor. *in imagine*: CIC. Verr. 4, 119 bonum in arationibus ... -em ac vilicum. SEN. epist. 95, 65 grammatici, -es Latini sermonis. TAC. ann. 12, 46 digressu centurionis velut -e exsolutus. *nota de bestiis*: VERG. georg. 4, 215 *rex apium* operum -s. *de rebus*: SEN. epist. 41, 2 sacer ... spiritus, malorum honorumque nostrorum observator et -s. 94, 55 sit ... aliquis -s (*de philosophia dictum*). *cf.* frg. 14 -s te tuus sequitur (*sc. conscientia*). LVCAN. 8, 477 -s Nili crescentis in arva Memphis.

2 *speciatim de eo, qui munere aliquo fungitur*: PLAVT. Curc. 76 anus hic solet cubitare -s ianitrix. Trin. 251 auri -s. CATO agr. 66 tit. -is et capulatoris officia (144 iniussu domini aut -is). TER. Eun. 290 ibi -s publicest nunc. LVCIL. 219 -em classis (IVST. 22, 8, 11 navibus ... -bus earundem. CORP. VI 9318 -i carinarum). CIC. Flacc. 45 -s ... in frumento publico est positus. p. red. in sen. 28 rogatores, diribitores -esque (*cf.* Pis. 36). Vatin. 12 non -em ... sed portitorem. NEP. Dat. 5, 3 gazae -s regiae (CVRT. 5, 1, 20 regiae pecuniae -s. TREB. Gall. 3, 4 thesaurorum -e. VVLG. I Esdr. 7, 21 -bus arcae publicae [ταῖς γάζαις]. GLOSS. II 328, 37 θησαυροφύλαξ thensaurarius thensauri custus). VERG. Aen. 6, 350 cui (*gubernaculo*) datus haerebam -s cursusque regebam. FEST. p. 302 pastorum aut -um causa (COLVM. 4, 17, 8). VAL. MAX. 9, 3, 7 horreorum -bus remotis (LEX horr. [Corp. VI 33747] 12 -i *i. horreario.* PAVL. dig. 1, 15, 3, 2). CVRT. 5, 1, 20 arcis ... -s. 5, 4, 34 a -bus urbis (IVV. 13, 157 -s Gallicus urbis. *cf.* LYD. mag. 1, 38 -s urbis ... φύλαξ τῆς πόλεως). COLVM. 8, 2, 7 -s vagantium (PAVL. sent. 1, 15, 2). PETRON. 90 aedicularum -i (CHAR. dig. 50, 4, 18, 10 -es aedium. GLOSS. III 305, 10 οἰκοφύλαξ). PLIN. nat. 28, 11 -em ... qui attendat in *precationibus.* LEX Malac. (Corp. II 1964) 2, 17 qui honorem petent, singulos -es ad singulas cistas ponant. STAT. Theb. 10, 184 laterum *navis* -s aut quem penes obvia ponto prora fuit (CLAVD. 17, 43 navita ... lateri -s. RVT. NAM. 1, 455 prorae -s). TAC. Germ. 44 arma *non* ... in promiscuo, sed clausa sub -e et quidem servo (PAPYR. Genav. 1 IV 4 I armorum -s. CORP. VI 31142 ex arm⟨orum⟩ cust(ode *vel* -bus). *et saepe in tit.* TARR. PAT. dig. 50, 6, 13 -es armorum. PAVL. dig. 49, 16, 14, 1 FIRM. math. 4, 14, 10). hist. 4, 60 -es, qui pecuniam, calones, sarcinas retentarent. ann. 15, 43 -es *aquae* (COD. Iust. 11, 43, 10, 4 aquarios vel aquarum -es, quos hydrophylacas nominant). PLIN. epist. 9, 37, 3 -es fructibus ponam. LEX villae Magnae (Bruns fontes ^{7} p. 298 *a. 114—117*) III 16 -es exigere debebu⟨n⟩t *rationes fructuum a colonis.* SVET. Iul. 43 dispositis circa macellum -bus (GLOSS. III 264, 67. 300, 13 ἀμπελοφύλαξ. II 386, 8 ὀπωροφύλαξ). POMPON. dig. 33, 7, 15, 2 mulier villae

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

-s perpetua (VAL. CEM. hom. 9, 3). SCAEV. dig. 34, 1, 15, 1 -e praedii (PAVL. dig. 32, 92 pr. -bus . . . fundorum. GLOSS. III 260, 27 ἀγροφύλαξ). PORPH. serm. 1, 10, 25 *Capitolii* -s. CORP. XIII 6672 cus(tos) basil(icae) *exercitatoriae*. CAPITOL. Maximin. 23, 2 portuum -es. FIRM. math. 3, 9, 3 funerarios aut -es mortuorum cadaverum. VVLG. IV reg. 22, 14 -is vestium (ἱματιοφύλακος. *cf.* CLAVD. 18, 418. GLOSS. III 307, 61. 518, 17 εἱματοφύλαξ). II Esdr. 2, 8 -em saltus regis (φύλακα τοῦ παραδείσου). Esth. 2, 3 -s mulierum regiarum (τῷ φύλακι τῶν γυναικῶν). AVG. civ. 18, 45 genti imposito -e Antipatro, quos tunc procuratores vocabant. COD. Iust. 12, 50, 3 pr. -es publici cursus. CASSIOD. var. 7, 7, 1 -s Romanae civitatis *praefectus vigilum* (INSCR. Notiz. degli scavi 1907 p. 117 -s vig⟨i⟩liar(um). CORP. XIV 2990. GLOSS. II 377, 30 νυκτοφύλαξ). CONC. Paris. a. 556 p. 143, 14 potius -es chartarum . . . quam defensores rerum creditarum. CORP. III 4032 cust(os) tabul(arum). VI 8616 -i a libellis. CARM. epigr. 1388, 15 commune nobis custus tu serva sepulcrum. LYD. mag. 1, 46 κουστώδης πεδῶν οἱονεὶ ποδοκάκας καὶ ποδοφύλακας. *i. q.* *paedagogus*: PLAVT. Merc. 92 mihi paedagogus fuerat, quasi ut mihi foret -s (*cf.* Pseud. 865 his discipulis privos -es dabo). CIC. rep. 4, 3 ad militiam euntibus dari . . . -es, a quibus primo anno regantur (*cf.* SERV. Aen. 7, 162). *cf.* NEP. Dion 4, 5 VERG. Aen. 5, 257. 5, 546 -em . . . comitemque impubis Iuli (*cf.* MART. 11, 39, 2 pueri -s assiduusque comes). HOR. sat. 1, 4, 118. 1, 6, 81. ars 161. 239 -s famulusque dei Silenus alumni. SEN. epist. 11, 9 -em nobis et paedagogum dedit. PETRON. 94 paedagogus et -s. STAT. Theb. 1, 530 natarum . . . altrix eadem et fidissima -s. QVINT. inst. 1, 3, 17 in eligendis -um vel praeceptorum moribus. TAC. ann. 4, 12 egregia -um fide. PLIN. epist. 3, 3, 4 adulescenti . . . non praeceptor modo sed -s etiam rhetorque quaerendus. IVV. 7, 218 discipuli -s. 10, 117 -s angustae vernula capsae. 10, 303 -e *pueri* et cura natura potentior omni. LAMPR. Comm. 2, 6 adhibitos -es vitae suae honestiores. TREB. trig. tyr. 3, 1 filium . . . eidem Gallienus . . . crederet quasi -i vitae et morum et actuum imperialium institutori. DICT. 1, 14 *Phoenix* -s atque rector *Achillis*. EVGRAPH. Ter. Phorm. 72 quasi magistrum: quasi monitorem atque -em. *i. q.* *speculator*: PLAVT. Men. 131 -i catae. Pseud. 1037 vici cautos -es meos. VERG. Aen. 4, 186 *Fama* sedet -s. 11, 836 Triviae -s . . . in montibus Opis alta sedet . . . spectatque . . . pugnas. *cf.* MACR. sat. 3, 6, 15 SERV. Aen. 8, 269. POMP. TROG. prol. 27 -es Tryphonis *effugit Antiochus*. OV. trist. 4, 1, 75 dedit e specula -s . . . signa tumultus. SEN. dial. 4, 33, 4 posuit illi -em. LVCAN. 6, 734 per funera -s (*v. l.* cunctis) *sequar Erictho furiis*. PETRON. 10 -em molestum. TAC. Germ. 41 *Hermunduri* passim sine -e transeunt *Danuvium* (hist. 4, 64 ut . . . sub -e et pretio coiremus). hist. 1, 87 *praetoriani* ducibus consilium et -es. ann. 3, 28 inditi *legibus* -es. *nota*: CIC. Arat. 162 ille astrorum -s *Aratus*.

B *i. q.* *conservator*: **1** *de animantibus*: CIC. Flacc. 53 -em litterarum. carm. frg. 32, 18 hunc -em (*aquilam*) maesti cruciatus alo [PROP. 2, 29 b, 41 ego tam sancti -e reludor amoris. *corrupt.*]. MANIL. 5, 555 ipsa *Andromeda* suae -s est casta figurae. SEN. contr. exc. 6, 1 meae partis heres ero, tuae -s. SEN. dial. 10, 1, 4 opes . . . bono -i traditae. 10, 7, 5 -s *temporis* parcissimus. QVINT. inst. 4, 2, 73 patrimonii . . . tenax -s. VVLG. prov. 19, 8 -s prudentiae. AVG. civ. 1, 10 *deum* thesauri sui fidelissimum invictissimumque -em. SVLP. SEV. dial. 2, 5, 10 paupertatis suae -s. PETR. CHRYS. serm. 1 p. 186ᴬ patrem -em, non incubatorem fuisse substantiae. CARM. epigr. 1375, 11 amicitiae -s, ambitor honesti. *de observatore legis*: HIER. epist. 22, 24, 2 sponsa Christi arca est testamenti . . . -s legis domini. VVLG. Ezech. 44, 8 -es observationum mearum (τοῦ φυλάσσειν φυλακάς). AVG. civ. 20, 3 -s . . . mandatorum dei. VINCENT. LER. 22, 27 *depositi* (*i. legis divinae*) non auctor debes esse, sed -s, non institutor, sed sectator (23, 32 ecclesia, sedula et cauta depositorum . . . dogmatum -s). *adde*: VERG. Aen. 8, 270 domus Herculei -s Pinaria sacri (PANEG. 2, 1 MACR. sat. 3, 6, 12). **2** *de rebus*: RHET. Her. 3, 16, 28 ad thesaurum inventorum atque ad omnium partium rhetoricae -em, memoriam, transeamus (*cf.* CIC. de orat. 1, 18 Brut. 219 part. 3. SEN. suas. 6, 5 humanorum operum -s memoria. QVINT. inst. 3, 3, 7 communem ac velut -em omnium memoriam. OPTAT. 2, 18 p. 53, 13). CIC. part. 79 -s . . . virtutum . . . verecundia est. Tim. 37 terram . . . diei noctisque effectricem eandemque -em (φύλακα καὶ δημιουργόν). Tusc. 2, 33 *fortitudo* -s dignitatis. off. 2, 23 malus . . . est -s diuturnitatis metus. OV. met. 8, 321 resonabat eburnea . . . telorum -s (*i. pharetra*). 13, 703 dant . . . sacerdoti -em turis acerram. MANIL. 3, 47 principium rerum et -s natura. VAL. MAX. 2, 6, 7 civitas severitatis -s acerrima est. LVCAN. 4, 654 aevi veteris -s, famosa vetustas. 5, 198 -es tripodes fatorum. IVV. 10, 144 saxis cinerum -bus (PRISC. gramm. II 315, 7. *cf.* DAMAS. epigr. 20, 5 tumulo -e). TERT. pall. 5 figmentum -bus forcipibus assignat. HIL. in psalm. 14, 11 diffidentia, quae validissima fiduciae -s est. CLAVD. 26, 232 quid carmine poscat fatidico -s Romani carbasus aevi. CYPR. GALL. num. 227 aetherii -em dogmatis arcam. AVELL. p. 523, 23 vestris -bus litteris intimate. *nota t. t. medic.*: CELS. 8, 3 membranae -s . . . μηνιγγοφύλακα Graeci vocant. *t. t. agricult.*: COLVM. 4, 21, 3 *vitis* in pollicem tondeatur, quem quidam -em, alii resecem, nonnulli praesidiarium appellant (4, 24, 3. 7 *et saepius*). arb. 5, 1. PLIN. nat. 17, 181 *novellus palmes* qui vocatur -s.

C *i. q. tutor*: **1** *de hominibus* (*cf. p. 1572, 20*): ENN. ann. 112 qualem te patriae -em di genuerunt (CIC. dom. 102. Mil. 65 illius mei patriaeque -is. rep. 1, 64 FAV. EVL. p. 1, 23). PLAVT. Asin. 655 -s erilis. Capt. 718 cui (*ero*) me -em addiderat erus maior meus. Truc. 812 tu bona ei (*erae*) -s fuisti. TER. Phorm. 287 bone -s, . . . columen . . . familiae (OV. am. 3, 11, 18 ipse tuus -s, ipse vir, ipse comes. SEN. contr. 7, 6, 5 PLIN. epist. 7, 21, 4 FIRM. err. 6, 2 CLAVD. 7, 159 NICET. psalm. p. 72, 11. CARM. epigr. 381, 1 vixi viro cara custosq. fidelis). CIC. div. in Caec. 18 legis . . . severi -es (6, 126 legi -es ac vindices praeposuisse. *cf.* leg. 3, 8 praetor . . . iuris civilis -s. LIV. 6, 6, 15 te . . . praesidem huius publici consilii, -em religionum, comitiorum, legum, rerum omnium urbanarum. COLVM. 12, 3, 10 -es *legum*, quos Graeci νομοφύλακας appellant. SIL. 1, 442 legum -s. *cf.* TAC. ann. 4, 30 subverterent potius iura quam -es eorum amoverent). Verr. 2, 40 -s . . . pecuniae, sed etiam consulis (LIV. 44, 26, 12 pecuniae quam regni melior -s. SEN. contr. 2, 1, 4 avarus pecuniae -s. QVINT. decl. 320 p. 256, 6 FIRM. math. 3, 2, 8 DRAC. laud. dei 3, 45). 4, 162 -es amicorum eum sectabuntur. 5, 82 -es monumentorum (*cf.* dom. 141 templorum -em ac praesidem). 6, 12 *Verres* bone -s defensorque provinciae. 6, 59 testes -esque furtorum. leg. agr. 2, 15 praesidem libertatis -emque (Rab. perd. 12 tribunus plebis -s defensorque iuris et libertatis. LIV. 6, 37, 2 FLOR. epit. 1, 17, 26 CORP. X 6850 -s libertatis *Theodericus*). CIC. Catil. 3, 24 Marium, -em huius urbis (dom. 40. *cf.* 129 propugnatore et -e imperii. p. red. ad Quir. 9 -e civitatis atque imperii. 21 rei publicae. Sest. 137. Vatin. 7 rei publicae . . . conservatorem et -em. Phil. 3, 27 -sne urbis an direptor et vexator. leg. 2, 42 Att. 7, 3, 3. *cf.* ad Q. fr. 1, 1, 10 urbs -em, non tyrannum . . . recepisse videatur. PS. SALL. in Tull. 3 urbi civibusque -em. ELEG. in Maecen. 1, 27. DECRET. decur. Pis. de C. Caesare [Corp. XI 1421] 8 Augusti . . . -is imperi Romani totiusque orbis terrarum praesi⟨dis⟩. FERIAL. Cuman. Ian. 30 [Corp. I² p. 229] supplicatio imperio Caesaris Augusti cust⟨odis imperi Romani pacisque orbis terrar⟩um. VELL. 2, 104, 2 vindicem -emque imperii. CVRT. 6, 5, 31 sine -e regnum. SEN. epist. 83, 14 urbis -s. ASCON. Scaur. 21 -s ille rei publicae. SIL. 12, 63 -s urbi Gracchus, tutela vel ipsis *muris* certior. QVINT. decl. 254 p. 44, 1 habemus in civitate -em. *cf.* PLIN. epist. 8, 6, 7. PORPH. Hor. ars 1 *Piso*, qui postea -s urbis fuit. *cf.* IVST. 18, 1, 3 relicto -e regni Ptolemaeo. PANEG. 7, 16 hic firmus, hic aeternus est rei publicae -s. CARM. epigr. 698, 13 custus patriae recturque vocatus). CIC. Sull. 61 patronum, defensorem, -em illius coloniae. p. red. in sen. 35 -s capitis (*cf.* Sest. 144 -em salutis meae. Planc. 25 parenti et -i salutis meae. Phil. 12, 25. *cf.* or. frg. A XIV 2. OV. Pont. 1, 9, 21 vitae -s invisus amarae. VAL. MAX. 1, 7 ext. 2 vitae . . . -s. 3, 3, 5 fidum lateri eius -em. CVRT. 3, 6, 1 puero comes et -s salutis. *cf.* SEN. dial. 12, 6, 3 -es animi tui sunt. QVINT. inst. 5, 11, 8. TAC. ann. 3, 14 -s saluti an mortis exactor. PANEG. 9, 12 paratus ad caedem -s factus est ad salutem. *cf.* AVR. VICT. Caes. 42, 23 sui . . . nimis -s. VVLG. prov. 16, 17 -s animae suae [τηρεῖ τὴν ἑαυτοῦ ψυχήν]. AMM. 14, 10, 2 imperator . . . alienae -s salutis). prov. 39 diligentissimo -e pacis atque otii (CLAVD. 10, 333 egregiae pacis fidissime -s). BELL. Alex. 4, 2 sine ullo socio et -e. VARRO rust. 3, 5, 18 eius candidati -s. MORET. 31 *Scybale* erat unica -s. HOR. epist. 1, 1, 17 virtutis verae -s rigidusque satelles (MART. 1, 39, 5 recti -s, mirator honesti). carm. 4, 5, 1 *Augustus* -s gentis (4, 15, 17 -e rerum Caesare). OV. fast. 5, 538 ille (*Orion*) deae -s, ille satelles erat. VELL. 2, 98, 1 diligentissimum atque eundem lenissimum securitatis urbanae -em. VAL. MAX. 1, 1, 6 virgo Vestalis . . . parum diligens ignis aeterni -s. 6, 1, 4 severum pudicitiae -em (VAL. FL. 5, 356 virginei -s grandaeva pudoris Henioche. STAT. Theb. 12, 205 virginei -s monitorque pudoris. QVINT. decl. 363 p. 395, 6 -s pudicitiae uxoris. SEN. dial. 6, 4, 3 feminam opinionis suae -em diligentissimam. clem. 1, 13, 1 miles . . . ut parentis -s. epist. 21, 10 *Epicurus* istius domicilii -s hospitalis, humanus. STAT. silv. 3, 3, 197 *pater* -s dominusque laris. TIBERIAN. carm. 2, 10 -e pericli. HIER. virg. Mar. 19 Mariae -s potius fuit quam maritus. VVLG. gen. 4, 9 -s (φύλαξ) fratris mei. GREG. M. in Ezech. 1, 5, 10 animarum -es. CORP. XI 6286 conservat(rix), -s peculi *femina*. *de bestiis*: PLIN. nat. 11, 53 circa *regem apium* satellites quidam lictoresque, assidue -es auctoritatis.

2 *de deis*: CIC. Sest. 53 pro dei immortales -es et conservatores huius urbis atque imperii (HOR. carm. 1, 36, 3. PLIN. paneg. 94 praesides -esque imperii deos . . . ac te . . . Capitoline Iuppiter precor. INSCR. numm. Cohen III² p. 391 nr. 14 [*Pertin.*] dis -bus. AVG. civ. 1, 3 CORP. VI 30860). BIBAC. carm. frg. 3 illos -is videt hortulos Priapi (VERG. ecl. 7, 34 -s es pauperis horti. georg. 4, 110 PROB. georg. 4, 110 *cf.* MACR. sat. 3, 6, 15 COPA 23 TIB. 1, 1, 17. OV. fast. 1, 391 rigido -i ruris. 6, 333 ruber hortorum -s. PRIAP. 1, 5. 63, 12 cucurbitarum ligneus vocor -s. 80, 9 rustice -s. *cf.* PLIN. nat. 28, 39 fascinus imperatorum . . . infantium -s, qui deus . . . colitur. *cf.* MART. 3, 68, 9. 7, 91, 4. 8, 40, 2. IVV. 6, 375 -em vitis et horti. CARM. epigr. 193 -s sepulcri pene destricto deus Priapus ego sum mortis et vitai locus. 861, 4). CIC. Verr. 6, 185 Mercuri, . . . iuventutis . . . -em ac

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

praesidem. Catil. 1, 11 Iovi Statori, antiquissimo -i huius urbis (Hor. carm. 1, 12, 49 gentis humanae pater atque -s. Val. Max. 5, 5, 3 fidissimus Romani imperii -s Iuppiter. Inscr. numm. Cohen I^2 p. 287 nr. 118 [*aev. Ner.*]. Stat. silv. 3, 4, 100 hominum mitissime -s. Corp. XI 4639 Iovi opt(imo) max(imo), -i, conservatori. III 10425 I. O. M. -i). Cic. dom. 144 -s urbis, Minerva (epist. 12, 25, 1. Ov. Pont. 4, 1, 31 eburna vel aerea -s bellica ... dea. Stat. Ach. 1, 696 placidi ... Tritonia -s litoris). Cic. nat. deor. 2, 67 in ea dea (*Vesta*), quod est rerum -s intimarum (Ov. fast. 6, 258 flammae -s. Vell. 2, 131, 1 perpetuorum ... -s Vesta ignium). 3, 55 Pthas ... quem -em esse Aegypti volunt. 3, 57 *Apollinem* -em Athenarum (Verg. Aen. 11, 785. Prop. 2, 34b, 61 Actia ... -is litora Phoebi). Verg. georg. 1, 17 Pan, ovium -s. Aen. 7, 610 nec -s absistit limine Ianus (Hor. epist. 2, 1, 255 -em pacis). 9, 403 astrorum decus et nemorum Latonia -s (*cf.* Hor. carm. 3, 22, 1 montium -s nemorumque, virgo). Hor. sat. 2, 6, 15 *Mercurius* -s mihi maximus adsis. Fast. ann. Venus. Iun. 4 [Corp. I^2 p. 221] Herc(uli) magn(o) custo(di).). (*cf.* Stat. silv. 3, 1, 9 reclusi liminis et parvae -s inglorius arae). Hor. carm. 1, 28, 29 Neptuno ... sacri -e Tarenti (Stat. silv. 2, 2, 22 moderator caerulus undae ..., innocui -s laris). 2, 17, 30 Faunus ... Mercurialium -s virorum (Calp. ecl. 1, 38 vagetur securo -e [*Fauno*] pecus. *cf.* Corp. XII 103 Silvane ... huius alti summe -s hortuli. VI 31005 Avianius ... -i suo *Silvano*. *cf. etiam* VI 31029). Tib. 1, 1, 20 agri -es, ... lares (Apvl. Plat. 1, 12 genios et lares ... ministros deorum ... -esque hominum et interpretes. Socr. 16 p. 155 *daemones* hominibus ... testes et -es ... additos. 16 p. 156. Qverol. p. 6, 1 ego [*lar familiaris*] sum -s et cultor domus). Tib. 3, 9, 4 incolumem -s hunc mihi servet Amor. Ov. met. 1, 562 *Daphne* (*i. laurus*) postibus Augustis ... fidissima -s. fast. 5, 45 *Maiestas* Iovis est fidissima -s. Val. Max. 2, 1, 6 *Viriplaca* cotidianae ac domesticae pacis -s. Sen. Med. 2 genialis tori, Lucina, -s. Stat. Theb. 11, 445 umbrarum -s mundique novissimus heres *Pluto*. silv. 1, 1, 66 loci -s *Curtius*. Sil. 9, 491 ventis positus -s *Aeolus*. Apvl. mund. 37 Saturnum ... urbis -em. Corp. III 3232 Marti -i P. Helvius Pertinax. Tert. adv. Val. 9 *Horus* fundamentum universitatis ⟨et⟩ illius extrinsecus -s (13). Arnob. nat. 1, 41 Aesculapium ... -em nuncupavistis et praesidem sanitatis, valetudinis et salutis. 1, 604 *Christum* animarum vestrarum -em. Lact. inst. 1, 20, 41 quasi -i finium deo (*Termino*). 6, 12, 35 thesauros tuos -i deo credere (Vvlg. gen. 28, 15 -s [διαφυλάσσων] tuus. Avg. serm. ed. Mai 5, 1 innocentiae -s. Pallad. hist. mon. I 53. Cassiod. inst. div. 33 -s hominum). Firm. err. 24, 5 a -bus (*angelis*) caeli (Hier. epist. 108, 2 *angelus* -s ... et comes). Clavd. 22, 6 magni -s Clementia mundi. 24, 206 -s imperii virgo *Victoria*. Avg. civ. 6, 9 Intercidonam ... Pilumnum ... Deverram ... quibus diis -bus ... feta conservaretur. Carm. c. pag. 87 diva Paphi -s *Venus*. Mart. Cap. 2, 134 *Athanasiam* deorum omnium mundique -em. 2, 174 *puella* ... praesul domus -sque Cylleniae, verum Themis aut Astraea aut Erigone dicebatur. Phoc. carm. de Verg. 1 *Clio* ... vetustatis veneranda -s.

3 *de rebus (plerumque personatis)*: *corporeis*: Pers. 5, 30 pavido -s mihi purpura (*i. praetexta*) cessit. Sil. 11, 383 eadem vitae -s ... tellus. 15, 593 *castra* Livius ... vallo -e tenebat. Flor. epit. 1, 1, 2 -s imperii flamma (Iord. Rom. 95). Ser. Samm. 189 *oculos* quasi -es defensoresque pericli. Tiberian. carm. 2, 12 fit tutor pueri, fit -s sanguinis aurum. Anon. de mach. bell. 18 fulminalis ballista ... limitum -s. *incorporeis*: Cic. fin. 4, 17 sapientiam totius hominis -em et procuratricem. Lvcr. 3, 324 haec ... natura ... corporis est -s et causa salutis. Liv. 34, 9, 4 disciplina erat -s infirmitatis (Val. Max. 6, 1, 11 certissima Romani imperii -s, severa castrorum disciplina). Val. Max. 2, 9 praef. censuram pacis magistram -emque. 6, 1 praef. te -e *pudicitia*. 6, 3, 3 libertatis ... -s et vindex severitas. Sen. dial. 7, 11, 2 bonum, cui -e opus est *virtute*. Qvint. inst. 8, 5, 19 leges, diligentissimae pudoris -es. Apvl. Plat. 2, 7 iustitia ... ponderum mensurarumque -s et communicatio opum publicarum. Tert. adv. Prax. 8 probola veritatis, -s unitatis. Avg. virg. 51, 52 -s virginitatis caritas. civ. 14, 12 oboedientia ... mater quodam modo est omnium -sque virtutum.

synonyma et iuxta posita: ad I: adiutor, aedituus, claustra, clavicularius, comes, conscius, curator, defensor, delator, famulus, insidiator, magister, pastor, praesidium, sacerdos, vigil, vigiliae, vinculum, vinitor. *ad IIA*: altrix, auctor, capulator, censor, comes, consilium, creator, cura, defensor, diribitor, exactor, famulus, funerarius, institutor, locus, magister, miles, monitor, observator, paedagogus, pastor, praeceptor, rector, rogator, vilicus. *ad IIB*: ambitor, arca, auctor, effectrix, heres, sectator, thesaurus. *ad IIC*: arbiter, auctor, cognitor, columen, communicatio, conservator, conservatrix, cultor, curator, decus, defensor, dominus, exactor, improbator, magistra, monitor, observator, parens, pater, patronus, praefectus, praeses, praesul, probator, procuratrix, prohibitor, propugnator, protector, rector, satelles, socius, speculator, testis, tutor, vindex.

opposita: ad I: comes, fur, revocator. *ad IIA*: dominus, portitor. *ad IIB*: auctor, incubator, institutor. *ad IIC*: direptor, minister, obses, perditor, tyrannus, vexator.

deriv.: custodela, custodia, custodio. *Mertel.*

cūsus *v.* cossus.

cutīcula, -ae *f.* [*a* cutis *deminutive. Th.*]. Prisc. gramm. II 106, 3 -a 'i' antepaenultimam producit ... quod eum (*sc. Iuvenalem*) facere metri necessitas compulit, quattuor enim breves habens dictio in heroico poni aliter non poterat, quamvis Vergilius huiuscemodi nomina soleat proceleusmaticos ponere. Pers. 4, 18 assiduo curata -a sole. Ivv. 11, 203 nostra bibat vernum contracta -a solem.

1. cutio, -īre *a* cutis. Pavl. Fest. p. 112 intercutitus vehementer cutitus, hoc est valde stupratus.

comp.: decutire. inter-, re-cutitus.

2. cutio, -ōnis *m.* [*orig. inc. Th.*]. *genus bestiolae*: Marcell. med. 8, 128 -es sunt colore pseudoflavo quasi leonino (*ter*). 9, 33 -es bestiolae sunt multipedes cute dura et solida quae tactae complicant se in orbem pilulae rotundissimae, polypodas Graeci appellant. 15, 72 multipedes -es qui in stercore nascuntur quique contacti in globulos complicantur.

×**cutis**, -is *f.* [*cf. c. gr.* κύτος; ἐγκυτί, *theodisc.* hūt *anglosax.* hȳd *boruss.* keuto '*cutis*'. *Th.*]. *de originatione*: Pavl. Fest. p. 51 -is graecam habet originem. hanc enim illi dicunt κύτιν. *de genere*: Exc. Bob. gramm. I 583, 18 nomina quae apud Romanos feminina, apud Graecos neutra, -is τὸ δέρμα τοῦ ἀνθρώπου (Dvb. Nom. gramm. V 576, 15). *de forma: acc. sing. in* -im *non servatus est nisi in codice* Apvl. apol. 50, *qui tamen et ipse alibi praebet* -em. *abl.* coti *scribitur* Antidot. Brux. 146, *poetae testantur* -ĕ. *pluralis legitur*: Prop. 4, 5, 64 Mela 2, 14 Plin. nat. 7, 12 Tert. cult. fem. 1, 9 Arnob. nat. 2, 77. 3, 13 Sol. 15, 3. 56, 12 Amm. 23, 6, 80. 31, 2, 14 Chiron 220. 669. 707 Vict. Vit. 2, 25. 3, 25 Gavdent. serm. 17. *de sensu*: Gloss. ἐπιδερματίς. ἐπίδερμα. δέρμα ἀνθρώπου. ἀνθρώπειον δέρμα. ἐπιφανές. epiphanion. -is corporis δειρή(?) corio (*sic*) carnis. pellis, dura (= δορά?), corium. aqua sub -e ὕδρωψ. *dub.* V 663, 28 opus in cute (*traditur* incute) teneo. Isid. orig. 11, 1, 78 -is est quae in corpore prima est appellata, quod ipsa corpori superposita incisionem prima patitur. -is enim graece incisio dicitur. idem et pellis quod externas iniurias corporis tegendo pellat. *vox sermonis vulgaris, sed praeter* Cels. (*171ies*) *et* Plin. nat. (*134ies*) *omnibus temporibus rara. legitur inde a* Plavto, *omnino deest ex. gr.*: Cic. Lvcr. Verg. Tib. Sall. Tac. Plin. iun.; *singulis locis*: Varro Prop. Svet.; *binis*: Liv. Cvrt.; *ter*: Sil.; *quinis*: Hor. Ivv.; *paulo frequentius*: Ov. (*11ies*), Sen. phil. (*21ies*), Mart. (*12ies*), Apvl. (*10ies*), Vvlg. (*25ies*). [*sard.* cude, *sic.* cuti, *pedem.* cu. *M.-L.*]

1 *proprie*: a *i. q. superficies, operimentum carnis animantium*: Planc. Cic. epist. 10, 18, 3 si quid intra -em subest vulneris. Hor. carm. 1, 28, 13 ultra nervos atque -em (Plin. nat. 11, 243). Ov. met. 2, 583 inque -em radices egerat imas. 3, 64 atrae duritia pellis validos -e reppulit ictus. Colvm. 7, 5, 6 subest aspera -is et velut quaedam porrigo (*de pecore*). Cels. 1, 4 ad -em tondere (3, 18. 4, 2 *saepe*. Salv. gub. 8, 21. Scrib. Larg. 10 ad -em attondere. *de proverbiali sensu v. infra l. 76*). 2, 8 aqua inter -em (*persaepe de hydropico. huc pertinet*: Pers. 1, 23 -e perditus). 5, 26, 23 in -e vel etiam in carne (7, 6 Plin. nat. 11, 212. *saepe in* Vvlg.). 5, 28, 14 sub -e coire. 7, 7, 15 inter calvariam -em. 7, 13 inter -em et arteriam. 8, 7 ab ore et ab -e. Pavl. Fest. p. 110 inter -em flagitatos dicebant antiqui mares qui stuprum passi essent. Sen. epist. 66, 1 sub -e latere. Pers. 4, 33 *si* figas in -e solem. Plin. nat. 7, 12 -busque *humanis* cum capillo pro mantelibus ante pectora uti. 11, 226 -e operimentisque corporum. 22, 156. 32, 108. Sil. 2, 467 iam lurida sola tecta -e et venis male iuncta trementibus ossa extant. Mart. 7, 35, 4 Iudaeum nuda sub -e pondus habet. 10, 12, 7 totos avida -e combibe soles ... et venies albis non agnoscendus amicis. 13, 80, 2 non valet exustam mergere sole -em (*de muraena*). Ivv. 10, 192 deformem pro -e pellem ... scalpit. Apvl. met. 2, 28 adusque ⟨-em⟩ deraso capite. 3, 24 -is tenella duratur in corium. Tert. resurr. 7 p. 35, 15 tunicam -em affirmavit. 32 p. 71, 14 carnes et -es et nervos et ossa. *sim. saepe*. pall. 4 iuxta -em tonsor. ieiun. 12 arida -e loricatus. cult. fem. 1, 9 graciles aurium -es (*i. auriculae infimae*). Gavdent. serm. 17 urebat acritudo nimis frigoris liventes rigentium corporum -es. Avien. orb. terr. 330 corpora proceri nigri -e, viscera sicci. Avson. 72, 2 nudum iam -e calvitium. Hier. epist. 22, 7 squalida -is situm Aethiopicae carnis obduxerat. Avg. serm. 61, 2 magis amantes vestem fulgentem quam cogitant eo communem -em. Sidon. epist. 4, 13, 1 barba ... ad -em secta. *metonymice*: Lact. inst. 5, 19, 33 si -em (*i. corpus*) lavarint. Avson. 420, 1 haec eius species apparet summam -em primi operis intuenti (*i. exteriorem figuram*). *sensu obscaeno, de praeputio vel pene*: Mart. 7, 10, 2 de -e quid faciant ille vel ille sua? Tert. nat. 1, 14 solo detrimento -is Iudaeus. *proverbiales locutiones*: Plavt. Bacch. 242 tondebo auro usque ad vivam -em (*i. despoliabo*). Persa 829 me usque admutilavisti ad -em (*utrumque ex graeco, ut videtur, sumptum. cf. Otto, Sprichw. p. 45*). Hor. epist. 1, 2, 29 in -e curanda plus aequo operata iuventus (1, 4, 15 nitidum bene curata -e vises. Ivv. 2, 105. *cf. Otto, Sprichw. p. 104*). Sen. epist. 9, 13 intra -em suam cogunt *sapientem*. *cf. Otto, Sprichw. p. 104*. Pers. 3, 30 ego te intus et in -e novi (*i. penitus*). *nota i. q. pellis*: Mart. 1, 103, 6 calceus est sarta ter quaterque -e.

b *i. q. extimum tegumentum rerum corporearum, praecipue*

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

herbarum, fructuum sim., crusta, cortex, corium, putamen, testa: COLVM. 3, 2, 15 durae -is uvas habent. PLIN. nat. 9, 108 sani quidem partus multiplici constant -e (*de conchis*). 12, 95 tenui -e verius quam cortice (*sc. casia frutex*). 13, 47 crustam verius quam -em obducunt *palmae*. 14, 41 -e omnium tenuissima (*de vite*). 15, 36 nucleorum -e verius quam putamine. 15, 97 inter -em sucumque. 15, 112. 116. 16, 18. 181 pro -e cortex. 16, 187. 17, 230 sub -e innati fructum adimunt. 19, 60 alia cortice aut -e et cartilagine, alia tunicis carnosis. 21, 127 erugant corpora, -em (*sed lectio dubia*). MART. 8, 33, 21 hac -e Ledaeo vestitur pullus in ovo. PAVL. NOL. carm. 27, 283 amara superviridi -e cortex (*de nuce*). AVG. serm. ed. Mai 75, 5 ut arborum gemmae -em qua tectae sunt rumpunt. MARCELL. med. 9, 99 in mali Punici -e sicca. 20, 91 pomorum ... -em tolles. CLAVD. MAM. anim. 1, 21 p. 74 quantum brevis capacitas tenuissimae -is includit (*de tritico*). ANTHIM. 14 de -e *laridi* vero ipsa nihil praesumatur. 41 -is vero esocis ... non manducetur, quia graviter nocet. *huc pertinet*: ANON. med. ed. Piechotta 164 femina *anagallidis* florem -e cuaneum habet (*sic coni. Probst, traditur* cutacuaneum) *i. caeruleum, sequitur rubrum. cf. etiam Wagler, PW. I 2021.* *nota singularia*: PLIN. nat. 2, 131 obducta nubium -e. 20, 207 in summa terrae -e. CHALC. comm. 242 in -e speculi (258). SIDON. carm. 5, 541 frange -em pendentis aquae (*i. glaciem*).

2 ***translate vel in imagine***: QVINT. inst. 5, 12, 18 illam vim stricte robusteque dicendi tenera quadam elocutionis -e operimus. 10, 2 (15), 16 solam, ut ita dixerim, -em vel potius illas Epicuri figuras, quas e summis corporibus dicit effluere. 11, 3, 78 sanguis ille, qui mentis habitu movetur et cum infirmam verecundia -em accipit, effunditur in ruborem. GELL. 18, 4, 2 cum ille ... neque primam tantum -em ac speciem sententiarum, sed sanguinem quoque ipsum ac medullam verborum eius (*Sallustii*) ... introspicere penitus praedicaret. OPTAT. 7, 4 p. 175, 11 quae *suavitas* -em conscientiae mollit.

iuncturae: 1 *nominales*: a -is *cum genet.*: CATO agr. 162, 1 pernae. VARRO rust. 2, 4, 11 suis. CELS. 7, 7, 8 palpebrae. 7, 7, 15 capitis *al.* CVRT. 8, 9, 22 oris. MELA 2, 14 hostium (SOL. 15, 3). 3, 75 piscium. PLIN. nat. 6, 200 Gorgadum. 11, 128 cervorum. 11, 172 hominis. 21, 76 feminarum (22, 164). 21, 153 mulierum. *saepe.* 27, 84 lauri. 28, 94 hyaenae. 30, 129 aspidis. OPTAT. 6, 1 p. 145, 1 corporis. MACR. sat. 7, 8, 2 ventris. b -is *genet.*: CELS. 5, 28, 4 exulceratio. 5, 28, 15 color (PLIN. nat. 23, 83 HIER. epist. 64, 2). 7, 4, 1 ora (7, 9). 7, 9 pars (8, 6 OROS. hist. 4, 12, 12). 8, 5 vulnus. COLVM. 3, 2, 15 uva. SCRIB. LARG. 10 relaxatio. PLIN. nat. 8, 138 distentu. 16, 20 tenuitas (*de arbore*). 20, 248 vitia *saepe.* 21, 153 gratia. 22, 151 macula. 23, 24 teneritas. 23, 94 scabritia. 23, 154 porrigo. 24, 31 furfur (26, 2 *al.*). 28, 125 pruritus (29, 121). 28, 184 erugatio. 30, 28 scobes. 31, 53 callum. 31, 84 nitor. APVL. met. 2, 8 rubor. CYPR. epist. 69, 12 sordes. SOL. 30, 26 laevitas. 32, 24 firmitas. HIER. epist. 14, 10, 3 scabra. VVLG. Iob 18, 13 pulchritudo. AVG. civ. 14, 24 tremor. c *epitheta*: aegra: PERS. 3, 63. arida: CELS. 3, 6 PLIN. nat. 8, 117 IVV. 6, 144 TERT. ieiun. 12. arta: STAT. Theb. 6, 871. aspera: COLVM. 7, 5, 6 PLIN. nat. 9, 40. asperata: HIER. epist. 24, 4. atra: LVCAN. 6, 95. avida: MART. 10, 12, 7. calida: SIDON. carm. 19, 2. callosa: APVL. met. 8, 4. cancellata: PLIN. nat. 8, 30 *elephanti*. candida: PLIN. nat. 2, 189. 15, 100 (*de arbore*). canina: PLIN. nat. 30, 46. cerussata: MART. 7, 25, 2. cohaerens: QVINT. decl. 338 p. 336, 12. communis: PLIN. nat. 15, 100 AVG. serm. 61, 2. crassa: CELS. 3, 25. 5, 26, 27 PLIN. nat. 11, 229 APVL. met. 11, 13. decens: SEN. benef. 2, 29, 1. deformis: IVV. 10, 192. densa: CELS. 6, 4 SEN. benef. 2, 29, 1. diffusa: PHYSIOGN. 17. dissoluta: PORPH. Hor. epod. 8, 9. dolens: CELS. 5, 26, 27. dura: OV. met. 8, 803 CELS. 2, 6. 3, 25. 5, 26, 27. 5, 28, 10. 7, 7, 17 *saepe* COLVM. 3, 2, 15 (*de herba*). effeta: APVL. Plat. 2, 16. exterior: CELS. 2, 8 SCRIB. LARG. 74. extima: SOL. 35, 8 (*de pomo*). extrema: CELS. 7, 26, 1 PLIN. nat. 2, 158. evidens: CELS. 4, 1. facilis: STAT. Theb. 9, 873. farta: HIER. epist. 22, 16. fissa: CELS. 5, 28, 17. fluxa: APVL. Plat. 2, 16. fusca: AVSON. 164, 3. glacialis: PLIN. nat. 2, 189. gracilis: TERT. cult. fem. 1, 9. humana: PLIN. nat. 11, 198. imbecilla: SEN. benef. 4, 18, 2. inaequalis: PLIN. nat. 26, 7. indecora: CELS. 7, 17, 1. inferior: CELS. 7, 7, 8. infirma: QVINT. inst. 11, 3, 78. integra: CELS. 5, 17, 2. 5, 26, 35. 7, 17, 1. 8, 8, 2. 8, 10, 7. invicta: PLIN. nat. 8, 89. lactea: APVL. met. 3, 14 SIDON. epist. 1, 2, 3. laxa: CELS. 7, 33 MART. 5, 79, 4 PHYSIOGN. 17. libera: CELS. 7, 9. lota: IVV. 6, 464. macra: CELS. 2, 4. maculosa: PLIN. nat. 26, 7. media: COLVM. 7, 11, 2. mollis: LIV. 21, 55, 11 CELS. 3, 25 SEN. benef. 2, 29, 1 PLIN. nat. 8, 911. 9, 46. multiplex: PLIN. nat. 9, 108 (*de conchis*). nitens: SVLP. SEV. Mart. 18, 4. nitida: HIER. epist. 128, 3. nuda: MART. 7, 35, 4. pallida: CELS. 1, 9 p. 25. perusta: CALP. decl. 2. pinguis: PLIN. nat. 10, 140. plena: CELS. 2, 3. plumea: APVL. met. 3, 14. proxima: CELS. 5, 26, 31. rugosa: PORPH. Hor. epod. 8, 9 SOL. 52, 51 (*de herba*) PHYSIOGN. 68. 86. sana: CELS. 5, 26, 36. sicca: MARCELL. med. 20, 91 (*de pomo*). sincera: PLIN. nat. 13, 126. solida: SEN. benef. 2, 29, 1 MARCELL. med. 9, 33. sordida: MART. 2, 36, 2. spatiosa: CELS. 7, 25, 1. spinosa: PLIN. nat. 16, 90. splendida: MART. 2, 36, 2. squalida: HIER. epist. 22, 7. sufflata: PLIN. nat. 8, 138. summa: CELS. 1, 9. 2, 10 (*24ies*) SEN. epist. 72, 5 CVRT. 3, 12, 2 COLVM. 12, 56, 1 SCRIB. LARG. 135 PLIN. nat. 2, 158. 29, 121. 31, 53 APVL. met. 5, 23 AVSON. 420, 1. superior: CELS. 7, 7, 8. 7, 17, 1. superviridis: PAVL. NOL. carm. 27, 283. tenax: CLAVD. carm. min. 9, 12 (*de herba*). tenella: APVL. met. 3, 24. tenera: SEN. epist. 123, 7 QVINT. inst. 5, 12, 18. tenuis: PROP. 4, 5, 64 OV. trist. 4, 6, 42 CELS. 3, 25 PLIN. nat. 8, 91. 12, 95 (*de herba*). 14, 41 (*item*). 28, 119 APVL. met. 1, 16 PRVD. perist. 13, 29 CLAVD. MAM. anim. 1, 21 p. 74 *al.* torrida: SOL. 52, 51 (*de fructibus*). tota: SEN. epist. 95, 16 PLIN. nat. 11, 220 IVV. 9, 13 APVL. met. 9, 12. transtiberina: MART. 6, 93, 4. tumida: CELS. 5, 28, 4. viva: PLAVT. Bacch. 242.

2 *verbales*: a -is *subi.*: adhaeret: VVLG. thren. 4, 8. arescit: VVLG. Iob 7, 5 VICT. VIT. 2, 23. cingit: SEN. benef. 4, 18, 2 hominem. cohaeret: CHIRON 669. contrahit: HIER. epist. 24, 4. exsurgit: FEST. p. 328. formicat: PLIN. nat. 30, 120 (*de herba*). gaudet: STAT. Theb. 6, 847 oleo gavisa -is. gliscit: STAT. Theb. 1, 107. increscit: CELS. 8, 3. intervenit: COLVM. 7, 11, 2. intorrescit: CELS. 2, 17. se laxat: IVV. 6, 144. mollescit: CELS. 8, 9, 1. munit: SEN. clem. 1, 3, 5. obducit: HIER. epist. 22, 7. periculum ostendit: CELS. 5, 26, 27. pallet: CELS. 7, 2. recedit: PLIN. nat. 23, 78. se resolvit: FEST. p. 270. respuit spiritum: SEN. nat. 6, 24, 2. riget: LVCAN. 6, 95 STAT. Theb. 6, 871. rubet: CELS. 5, 28, 18 DRAC. laud. dei 2, 119. sanescit: CELS. 7, 8. 8, 4. subsequitur: CELS. 5, 26, 23. tegit ossa: OV. trist. 4, 6, 42 SIL. 14, 605 DRAC. laud. dei 3, 694. trahit: OV. met. 3, 675. 9, 167. tumet: PERS. 3, 63. b -i: adhaerere: MACR. sat. 7, 8, 2. imponere: PLIN. nat. 23, 119. increscere: OV. met. 4, 577. inolescere: VVLG. lev. 13, 11. superducere: HIER. epist. 66, 1. *nota*: VVLG. lev. 13, 2 in cuius -e et carne ortus fuerit diversus color (13, 3. 4. 5. 6. 10. 12. 27. 35. 38. 39). c -em (*vel passive*): abrumpere: CELS. 5, 26. 23. abstrahere: VVLG. II Macc. 7, 4. 7. adducere: OV. met. 3, 397 LVCAN. 4, 288. adimere: COLVM. 12, 59, 3 (*de nuce*). adsiccare: LVCAN. 8, 690. adurere: CELS. 7, 15. afficere: CELS. 2, 8. affigere: CELS. 5, 28, 1. aperire: CELS. 8, 6 VEG. mulom. 2, 22, 1. apprehendere: CELS. 7, 7, 8. armare: CLAVD. carm. min. 24, 3 natura -em *locustae*. astringere: VEG. mulom. 1, 6, 1. attenuare: PLIN. nat. 11, 173. attrahere: CELS. 7, 26, 1. auferre: PLIN. nat. 17, 61. caedere: OV. fast. 6, 708. circumcidere: CELS. 6, 18, 2. circumdare: ITALA Ezech. 37, 6 (Tert. resurr. 29 p. 66, 25) circumdabo in vobis -em (ἐκτενῶ ἐφ' ὑμᾶς, VVLG. superextendam). circumferre: PLIN. nat. 13, 126. circumicere: SEN. epist. 102, 25 (*in imag.*). comburere: PLIN. nat. 32, 108. comprehendere: CELS. 5, 26, 23. comprimere: PLIN. nat. 23, 78. concidere: CELS. 2, 11. 6, 18, 2. consumere: SEN. Herc. O. 1224. contegere: ARNOB. nat. 3, 13. contrahere: VVLG. Iob 7, 5. corrigere: PLIN. nat. 22, 156. 23, 144. corrumpere: CELS. 6, 2 p. 222. curare: HOR. epist. 1, 2, 29. 1, 4, 15 IVV. 2, 105. *v. p. 1578, 78.* custodire: PLIN. nat. 28, 89. 30, 29. deamare: APVL. Plat. 2, 16. decerpere: COLVM. 12, 56, 1 (*de herba*). decolorare: CELS. 2, 8. denigrari: VVLG. Iob 30, 30. deripere: OV. met. 6, 387 SEN. Herc. O. 1262. destringere: SEN. contr. 7, 5 (20), 9. detrahere: SEN. epist. 102, 25 (*in imag.*) SCRIB. LARG. 74 PLIN. nat. 28, 186. 30, 43 MART. 6, 93, 4 TERT. resurr. 7 p. 35, 13 AMM. 23, 6, 80. 31, 2, 14. diducere: CELS. 7, 25, 1. 8, 4. discindere: CELS. 8, 4. distendere: COLVM. 7, 7, 3 HIER. epist. 22, 16 CLAVD. 20, 449. dividere: DRAC. laud. dei 1, 381. ducere: CELS. 6, 18, 2 PANEG. 12, 3. durare: OV. met. 3, 675. 4, 577 CELS. 3, 6 STAT. Ach. 2, 108 APVL. met. 3, 24. tenacem efficere: PLIN. nat. 22, 82. effingere: QVINT. inst. 10, 2 (15), 16. emendare: PLIN. nat. 20, 181. 21, 76. 22, 84. emollire: CELS. 2, 14. erodere: CELS. 3, 21. 4, 14. 5, 26, 20. erugare: PLIN. nat. 23, 85. 26, 163. 28, 183. 32, 84 *al.* exaequare: CVRT. 8, 9, 22 reliquam oris -em ad speciem lēvitatis exaequant. exasperare: CELS. 3, 22. 25. 3, 27, 1. 5, 26, 35. 5, 28, 18. excidere: CELS. 7, 2. 7, 7, 9. 7, 12, 5. exedere: CELS. 7, 13. expingere: MART. 8, 52, 8. expolire: PALLAD. hist. mon. I prooem. p. 249, 50. extendere: CELS. 7, 25, 1. 2 PLIN. nat. 11, 238. 24, 43. 26, 163. 31, 105. 32, 65 *al.* VVLG. Ezech. 37, 8. extenuare: CELS. 6, 18, 2. 7, 2. exulcerare: CELS. 4, 23. 29. 5, 26, 36. exurere: MART. 13, 80 VVLG. lev. 13, 24. facere decolorem: PLIN. nat. 28, 185. figere: SEN. dial. 1, 3, 9. findere: CELS. 5, 26, 23 SEN. Tro. 538. fingere: TERT. pall. 4. firmare: CHIRON 707. fuscare: STAT. Theb. 6, 576 -em (*acc. graec.*) fuscatur olivo. BOETH. herm. sec. 5, 11 p. 367, 25 -em calor fuscaverit. illigare: PLIN. nat. 28, 94. immiscere: SEN. Herc. O. 831 vestis immiscet -em (*lectio dubia*). implere: CELS. 5, 26, 31. incidere: CELS. 3, 21. 4, 8 (*24ies*) PLIN. nat. 8, 178. 31, 96. inclinare: CELS. 8, 9, 1. inducere: CELS. 7, 33. inflare: CELS. 4, 2 SVLP. SEV. dial. 2, 2, 5. insecare: LIV. 28, 21, 10. insignire: APVL. apol. 50. intendere: CELS. 7, 7, 1. 7, 17, 1. 7, 19 PHAEDR. 1, 24, 1 PLIN. nat. 8, 125. lacerare: CELS. 2, 10. GLOSS. lancinata (*i. lacerata*) -e osculis mordacibus laceratum, *saepius, sed varie corruptum.* laedere: SEN. epist. 123, 7 CALP. ecl. 5, 74 MART. 5, 79, 4. lambere: PLIN. nat. 11, 173. laxare: PLIN. nat. 17, 251. 24, 35 CLAVD. 18, 110. lēvare: CELS. 5, 28, 1 PLIN. nat. 31, 105. 36, 139 LACT. inst. 5, 19, 33. lēvigare: PLIN. nat. 20, 20 ARNOB. nat. 2, 41. mittere: HOR. ars 476. mollire: CELS. 6, 18, 2 OPTAT. 7, 4 p. 175, 11. movere: LVCAN. 6, 210. neglegere: FRONTO p. 215, 20 N. nutrire: PLIN. nat. 22, 164. obducere: SEN. dial. 6, 24, 5 PLIN. nat. 13, 47 HIER. epist. 79, 3. occupare: CELS. 6, 18, 3. operire: VVLG. lev. 13, 12. perfricare: CELS.

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

8, 10, 1. perrumpere: CELS. 7, 5, 4. perstringere: CVRT. 3, 12, 1 HIER. epist. 1, 7, 2. polire: FIRM. err. 4, 2 HIER. in Soph. 1, 3 p. 687 epist. 30, 18. praeparare: PLIN. nat. 24, 186. 29, 110. 32, 67. praestringere: AMM. 25, 3, 6 -e bracchii eius (*de pulmonibus*). prendere: CELS. 3, 22. 7, 25, 1. proferre: PHYSIOGN. 17. purgare: CELS. 5, 16 PLIN. nat. 23, 19. 145. rapere: LVCAN. 9, 768 STAT. Theb. 5, 597. reducere: CELS. 6, 18, 2. relaxare: CELS. 2, 17. 3, 22. 7, 7, 8 PHYSIOGN. 101. relevare: ARNOB. nat. 2, 77. relinquere: PLIN. nat. 28, 175 (*de anguibus*). remittere: CELS. 7, 26, 1. removere: OPTAT. 6, 1 p. 145, 1. rescindere: COLVM. 7, 11, 2. resolvere: CELS. 7, 6. rodere: CELS. 5, 28, 18. rumpere: CELS. 5, 18, 7 SEN. dial. 11, 3, 1 AVG. serm. ed. Mai 75, 5 (*de herba*). scindere: CELS. 6, 18, 7. separare: VICT. VIT. 3, 25 ANTIDOT. Brux. 146. siccare: PLIN. nat. 31, 128. solidare: SIDON. carm. 19, 2. spargere: SEN. nat. 3, 25, 4. stringere: SEN. epist. 72, 5. subire: CELS. 2, 15 PLIN. nat. 23, 114. 24, 46. 77. subsecare: CELS. 8, 4. suere: CELS. 8, 6. sulcare: OV. met. 3, 276. superducere: TERT. resurr. 7 p. 35, 11 CASSIOD. in psalm. 138, 14. superextendere: VVLG. Ezech. 37, 6. superincidere: CELS. 7, 31. superponere: CELS. 7, 6. suspendere: SOL. 56, 12. tendere: LVCAN. 9, 792 STAT. Theb. 11, 107 PHYSIOGN. 106. laxe tenere: CELS. 7, 4, 4. tenuare: APVL. met. 11, 13. tingere: MART. 1, 77, 5. tollere: MARCELL. med. 20, 91. tondere: HOR. epist. 1, 17, 7. transsuere: CELS. 7, 25, 2. urere: CELS. 7, 15 GAVDENT. serm. 17. *adde*: SIL. 2, 439 usta -em (*acc. graec.*). variare: SEN. nat. 1, 5, 7. vellere: CELS. 3, 27, 1.

deriv.: cuticula, 1. cutio. *comp.*: intercus. lanicutis, levicutis, squamicutis, testicutis.

cutisus *v.* cytisus.

?**cutulus** ἀγκών GLOSS. (*fort.* cubitus *legendum*).

cuturnium *v.* gutturnium.

cyamias, -ae *f.* [*vocabulum graecum, cf.* κύαμος. *Th.*]. *gemma quaedam*: PLIN. nat. 1, 37, 73. 37, 188 -as nigra est, sed fracta ex se fabae similitudinem parit.

cyamus (-os), *acc.* -on *f.*, κύαμος. *genus herbae*: PLIN. nat. 21, 87 in Aegypto nobilissima est colocasia, quam -on aliqui vocant *eqs.* *v. etiam nom. propr.*

?**cyancha:** CONC. Aurel. a. 511 p. 7, 11 monacho uti orario in monasterio vel -as habere non liceat (*videtur subesse* tzangas).

cȳaneus, -a, -um, κυάνεος. cȳ- *producitur apud poetas praeter* PRVD. psych. 858. *scribitur etiam* coeaneus *in codd.* AVIEN. orb. terr. 370. 769. 964 Arat. 402. 732 ora 191 *et* cuaneus *apud* ANON. med. ed. Piechotta 164. GLOSS. -um arolecum (*i.* caeruleum). SCHOL. Hor. epod. 13, 16, gloss. app. caerula: marina aut -i coloris.

i. q. caeruleus: DIRAE 40 -o resplendens aethere. PLIN. nat. 10, 89 avis ... colore -a. 10, 99 colore ... superne -o (*opp.* pallido. 37, 120 CHALC. comm. 333 PHYSIOGN. 24 ISID. orig. 19, 17, 16). 22, 45 chamaeleon ... viridis ... -us ... croceus (CASSIOD. var. 5, 34, 2 chamaeleon ... veneta ... blatta ... prasina ... -a). PORPH. Hor. epod. 9, 7 -a veste. ANTH. 718, 7 -oque sinu *Oceani*. SOL. 15, 28 -us *lapis* e Scythia. AVIEN. Arat. 402 pelagus. 732 undique quippe alveus (*Canis*) -a est (*i. inornata stellis*). orb. terr. 370 aequore. 769 undis (CARM. epigr. 266, 1). 964 ponti. ora 191 per profundum marmoris -am in modis esse certum imaginem est. AMM. 22, 8, 14 quibus controversae -ae (*Valesius*, extranea *codd.*) sunt Symplegades (*scribendum* Cyaneae *et* Symplegades *tamquam glossema eiciendum*). SERV. Aen. 4, 146 coma. PRVD. psych. 858 stagna. ANON. med. ed. Piechotta 164 (*v. p. 1579, 16*). PHYSIOGN. 25 de oculis glaucis guttae quaedam in pupillis pervidentur ad magnitudinem milii, quarum partes rubrae et -ae sunt (26). 27 circuli *oculorum* sanguinolenti vel -i. ISID. orig. 12, 7, 25 ales. 16, 9, 7 -a Scythiae gemma caeruleo coruscans nitore. *v. etiam nom. propr.*

cȳanus (-os), -ī *f.* κύανος. *genus herbae*: PLIN. nat. 1, 21, 24. 21, 47. 68. *genus lapidis Lazuli*: PLIN. nat. 1, 37, 38. 37, 119. *Gudeman.*

cyathisso, -āre [κυαθίζω. *Th.*]. MACR. gramm. V 626, 23 sunt quaedam huius formae (*frequentativa*) sine substantia principali: -are. 651, 23. PLAVT. Men. 303 non scis, quis ego sim, qui tibi saepissime -o apud nos, quando potas? 305 tun -are mihi soles ...?

×**cyathus**, -ī *m.*, κύαθος. *plur.* cyathūs *p. 1582, 48. 50 sq.* ciat(h)us, cyatus *in codd.; in titulis*: cyathus: CORP. VI 3963. cyatus: CORP. VI 8815—8817. ciatus: CARM. epigr. 346, 2. *formae rariores*: quiatus: ITALA exod. 38, 12 (Monac.) quiator *acc. plur.* DIOSC. *saepius.* GLOSS. *cf.* METROL. p. 128, 23 cyatus et quiatus unum est, quod vulgo dicitur plena bucca. quatus: CORP. IV 5448 (*dub.*). ceatus: POL. SILV. pond. mens. chron. I p. 549. GLOSS. Plac. V 11, 2 (= 54, 19) chiatum (cihatum *al.*) autem cum h scribi oportet. *cf.* GRAMM. VII 303, 12 hiatus, oris apertio, cum aspiratione; chiatus per c et h vas. ISID. orig. 16, 26, 4 -us a quibusdam cuatus dicitur. *notatur* c.: CORP. XIII 10008, 46 (*dub.*). TI: MAECIAN. distrib. 80. KY: ISID. orig. 16, 27, 5 METROL. p. 134, 16. GLOSS. κύαθος. κοτύλη. bolla (*anglosax.*).

1 *poculum, cf.* ISID. orig. 20, 5, 4 -i quoque et scyphi ... poculorum sunt genera. GLOSS. calix. -os catinos. **a** *vasculum potorium*: PLAVT. Persa 771 ab summo septenis -is committe hos ludos. 772 tarde -os mihi das. 794 at tibi ego hoc continuo -o oculum excutiam. Poen. 274 quoius ego nebulai (*i. vini*) -o septem noctes non emam. Pseud. 957 nihil etiamdum harpagavit praeter -um et cantharum (*nota allitterationem*). Rud. 1319 sinus, cantharus, epichysis, gaulus, -us. Stich. 706 vide, quot -os bibimus. TER. Ad. 591 -os sorbilans. LVCIL. 924 quem ... vini, inquam, -us unus potuit tollere. VARRO Men. 116 cupas vinarias sirpare noli; adde -um (quiatum *codd. Noni*) vini in uxorculae pocillum. VERG. catal. 11 (14), 4 quid immeriti crimen habent -i? (*syn.* pocula). COPA 7. HOR. carm. 3, 8, 13 sume, Maecenas, -os amici sospitis centum (OV. fast. 3, 532 annosque precantur, quot sumant -os, ad numerumque bibunt). MART. 1, 71, 1 Laevia sex -is, septem Iustina bibatur *eqs.* 8, 51, 21. 9, 93, 4. 11, 36, 7. 13, 22 non habilis -is et inutilis uva *duracina* Lyaeo. IVV. 5, 32 cardiaco numquam -um *vini vetusti* missurus amico. AVG. mor. Manich. 2, 13, 30. SIDON. epist. 2, 2, 12 potiones *nivales*, quarum rigentes -i ... metuerentur. **b** *vasculum, quo vinum hauriebant ex cratere*: VARRO ling. 5, 124 in huiusce locum (*sc. simpuvi*) in conviviis e Graecia successit epichysis et -us. *cf.* PAVL. FEST. p. 337 simpuvium vas parvulum non dissimile -o, quo vinum in sacrificiis libabatur. PORPH. Hor. epod. 9, 36 -o hauriebatur ex cratere vinum. HOR. sat. 1, 6, 117 lapis albus pocula cum -o duo sustinet. carm. 1, 29, 8 puer quis ... ad -um statuetur ...? PROP. 4, 8, 37 Lygdamus ad -os *erat*. PLIN. nat. 10, 96 *nidus* picorum aliquis suspenditur surculo primis in ramis -i modo. STAT. silv. 1, 5, 10 iunge, puer, -os (*i. assidue hauri*). MART. 10, 66, 5 quis potius -os aut quis crystalla tenebit? IVV. 9, 47 puerum ... dignum -o caeloque (*i. Ganymedem*). 13, 44 tunc cum ... nec puer Iliacus formosa nec Herculis uxor ad -os *erant*. SVET. Iul. 49 *Caesarem* ad -um et vi⟨num⟩ Nicomedi stetisse. SIDON. carm. 23, 287 *Ganymedem* aptans ad -os *pantomimus*. CARM. epigr. 346, 2. CORP. VI 3963 ⟨Cae⟩saris ⟨a c⟩yatho. 8815. 8816 a cyato. 8817 ab cyato. *adde*: PLIN. nat. 28, 126 cum fervet *lac*, ne circumfundatur, praestat -us argenteus cum frigida aqua demissus ita, ne quid infundat. *in sacrificio utebantur ad libandum: cf.* PAVL. FEST. *l. 17.* ITALA exod. 38, 12 (Lugd. Monac.) fecit catinos et parobsides et -os (= VVLG. exod. 37, 16) et profusoria aurea. ARNOB. nat. 7, 44 *dii* -o uno sanguinis et thuris suffitione molliti. VVLG. exod. 25, 29 num. 4, 7 Ier. 52, 19 *cf.* AVG. loc. hept. 2, 115 p. 561, 20.

2 *mensura*: PLIN. nat. 21, 185 -us pendet per se drachmas X (*cf.* PLIN. med. praef. p. 9 -us drachmae X. CARM. de pond. 74 ISID. orig. 16, 26, 4; *sed* METROL. p. 128, 22 -us drachm. X et scrip. II); cum acetabuli mensura dicitur, significat heminae quartam, id est drachmas XV (*cf.* METROL. p. 140, 16. 20 apud quosdam -i novem eminam facere videntur, quod sunt dragmae XC, apud quosdam vero acetabula IV, quod sunt dragmae XLVIII). FRONTIN. aq. 34 quemadmodum ... sextarii ratio ad -os, modii vero et ad sextarios et ad -os respondet (EPIPHAN. de mensur. 21 -*us* est pars sexta sextarii. SCHOL. Hor. carm. 3, 8, 13 POL. SILV. pond. mens. chron. I p. 549. *sed* GLOSS. V 351, 41 -us [*sic*] XII faciunt sextarium unum. *cf.* CARM. de pond. 80. MAECIAN. distrib. 79 quadrantal habet ... sextarios LVIII ... -os DLXXVI). METROL. p. 128, 18 calix -us VIIII. p. 128, 20 cotilla, id est emina, -us XXVII. GLOSS. II 509, 38 sexta pars eminae. III 604, 44 tertia pars staupi. CARM. de pond. 73 cotyle -os bis ternos una receptat (ISID. orig. 16, 26, 5 *cf.* PELAGON. 277). 77 mystrum -i quarta est. GLOSS. κοτύλη τὸ μέτρον (*cf.* HIER. in Ezech. 45, 13 p. 565 κοτύλην id est -um). modus mensurae. *mensura rerum liquidarum, rarius solidarum* (*ut l. 63. 64. 65*): CATO agr. 109 vini -os IIII ⟨addito⟩. 114, 2. 115, 2. 122. 123. 157, 12 aquae -os IIII. 158, 2. HOR. sat. 1, 1, 55 tibi si sit opus liquidi non amplius urna vel -o. carm. 3, 19, 12 tribus aut novem miscentur -is pocula commodis: qui musas amat impares, ternos ter -os attonitus petet vates *eqs.* (*cf.* AVSON. 335, 4). CELS. 1, 3 aquae frigidae -i tres bibendi sunt. 1, 8. 4, 19 -o lactis -us aquae mixtus. *et saepe.* COLVM. 2, 10, 27 ut singuli -i seminis locum occupent decem pedum longum et quinque latum. 6, 30, 7. 8, 4, 5 singulis capitibus (*i. gallinis*) quaterni -i diurna cibaria sunt. 8, 5, 2 hordei (PALLAD. 1, 27, 1) *al.* SCRIB. LARG. 1. 9 *et persaepe.* PLIN. nat. 14, 85 salis -o. 20, 21. 23. 58 *et passim.* MART. 11, 27, 2 cum te sex -os orat amica gari. SER. SAMM. 331. 499. 906. 1004. RVFIN. hist. 3, 6, 8 ad confessionem ... -i farinae (δράκα μίαν κεκρυμμένων ἀλφίτων).

deriv.: cyathisso. κυαθίσκος (CELS. 7, 5, 3).

cybaeus, -a, -um [*vocabulum graecum esse videtur, sed origo incerta est. Th.*]. CIC. Verr. 6, 44 navem vero -am maximam, triremis instar palam aedificatam sumptu publico. *subst. f.* cybaea, -ae (*sc. navis*): CIC. Verr. 5, 17. 50. 59.

cybicus *v.* cubicus.

cybindis [*a Graecis tractum, cf.* κύμινδις. *Th.*]. PLIN. nat. 10, 24 nocturnus accipiter -is vocatur. POL. SILV. nom. anim. chron. I p. 543, 17 (*inter nomina volucrum*) cibinnus.

cybium, -iī *n.* [κύβιον, *cf.* κυβείας. *Th.*]. *genus thunni*: VARRO ling. 5, 77 aquatilium vocabula animalium partim sunt ... peregrina: foris muraena ..., cy[ty]bium (*corr. Aldus*) et thynnus, cuius item partes graecis vocabulis omnes. PAVL. FEST. p. 52 -um dictum, quia eius medium aeque patet in omnes partes ... huic et cybios genus piscis, quia piscantes id genus piscium velut aleam ludant. MART.

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

11, 27, 3 duo frusta rogat -ii. 11, 31, 14 caudam -ii. *salsamentum ex frustis -i factum; cf.* PLIN. nat. 32, 146 -um: ita vocatur concisa pelamys, quae post XL dies a Ponto in Maeotim revertitur. CELS. 2, 24 *sumuntur* purpurae, cochleae, -um (cibi *codd.*), potionesque. PLIN. nat. 1, 9, 18. 1, 32, 17 -a. 9, 48 pelamydes in apolectos particulatimque consectae in genera -orum dispertiuntur. 29, 80. 32, 46. 80. 95 purgant et -a vetera (32, 126) privatimque cruditates; pituitas, bilem trahunt. 32, 105 pelamydum salsarum capitum cinis vel -orum cum melle. 32, 151 tritomum: pelamydum generis magni, ex quo terna -a fiunt. MART. 5, 78, 1 divisis -um latebit ovis. MARCELL. med. 13, 14 -um optimum ac vetustissimum.

compos. graec.: Kybiosactes (SVET. Vesp. 19).

cyburium *v.* ciborium. **1. cybus** *v.* cibus. **2.** *v.* cubus.

cyceōn, -is *m.,* κυκεών. ARNOB. nat. 5, 25 potionem cinni, -em quam nuncupat Graecia. 5, 26 (*ex carmine Orphico*) *Ceres* perducit totum -is laeta liquorem. 5, 35 -is potio.

cychramus, -ī *m.,* κύ(γ)χραμος. *nomen avis*: PLIN. nat. 1, 10, 33. 10, 66. 68 -us perseverantior festinat etiam pervenire ad expetitas sibi terras. itaque noctu eas (*coturnices*) excitat admonetque itineris.

[cyciminium] locus ubi oratio agebatur GLOSS. V 277, 17 (comitium *Heraeus*, catechumenium *Bücheler*).

cycinus *sim. v.* cycnus. **cycla** (GLOSS. III 187, 5) *v.* cichla.

cycladātus, -a, -um *a* cyclas. *i. q. cyclade indutus*: SVET. Cal. 52 sericatus et -us.

cyclamīnos, -ī *f. et* **cyclamen,** -inis *n.,* κυκλάμινος. ISID. orig. 17, 9, 89 -us graece dicta a quodam, qui Κύκλος vocatus est.
de formis: cyclaminos: PLIN. nat. 1, 25, 68. 69. 25, 116. 125. 134. 26, 106. 161 MARCELL. med. 30, 14. 69 (-on). ORIBAS. syn. 1, 21[828] PS. APVL. herb. 18 GLOSS. ISID. *l. 25* (-us). cyclaminum: PLIN. nat. 21, 51. 64. 28, 164 THEOD. PRISC. eup. faen. 33 ORIBAS. eup. 2 C 33 DIOSC. 2, 150. cyclamen: PELAGON. 199 CHIRON 391 MARCELL. med. 1, 7. 8. 4, 19. 35. 5, 4 THEOD. PRISC. eup. faen. 86 PS. APVL. herb. 18 CASS. FEL. 1 p. 6, 1 CAEL. AVR. chron. 1, 1, 38. 2, 1, 37. 3, 2, 42 DIOSC. 1, 151.

MARCELL. med. 4, 35 herbae -is, id est orbicularis (5, 4. 30, 69. GLOSS.). ORIBAS. eup. 2 C 53 -um qui et terrae malus (GLOSS. terrae malum *vel* malus). GLOSS. orbiculus terrae. soliversium. rapum terrae (DIOSC. 2, 164 W. κυκλάμινος . . . Ῥωμαῖοι ῥάπουμ τέρραι, οἱ δὲ οὐμβιλίκουμ τέρραι, οἱ δὲ ῥάπουμ πορκίνουμ, οἱ δὲ οὐρσίνουμ, οἱ δὲ ἀρχαρά. *cf.* PS. APVL. herb. 18). *cf.* coloquintida id est rapum porcinum, id est terrae malum, id est rapum terrae, id est -os, id est orbicularis. aristolochia rotunda. squilla minor. clargia (elardia PS. APVL.) cimbellargia (*vel* cimbilargia. *i.* cymbalaria). casopillos (cissophyllon PS. APVL.). cidonion (chelonion PS. APVL.). patalia (palalia PS. APVL.). errapurpurunum (rapum porcinum?). asperetes (ἀσφώ DIOSC.). orsiculos. stipaticus. hostanis (Ὀσθάνης DIOSC.). SCRIB. LARG. 7 cum exiguo flore aeris vel -i suco (8. 71 PLIN. nat. 28, 203 THEOD. PRISC. eup. faen. 86 MARCELL. med. 1, 7. 8. 4, 19. 35). PLIN. nat. 1, 25, 68. 69. 21, 51 in vepribus nascitur -um. 21, 64. 24, 1 ipsum holus . . . adversum -o et origano arescit. 25, 114 -i radix (25, 133. 26, 90. 100. 120. 124. 129. 144. 149. 155. 163 PELAGON. 199 CASS. FEL. 1 p. 6, 1 MARCELL. med. 5, 4). 25, 116 est et altera -os cognomine cissanthemos (*cf.* PS. APVL. herb. 18. GLOSS. antimon). . . . mihi et tertia -os demonstrata est cognomine chamaecissos. 25, 122. 125 lepori marino adversatur et -os. 25, 134. 143 -i pastillos. 26, 106 -os decocta in aqua perniunculos curat. 26, 161 *ad partus accelerandos prodest* -os adalligata. 27, 9. 28, 164 *ulcera capitis sanat* hominis vetus *urina*, si -um adiciatur et sulphur. 29, 47. MARCELL. med. 30, 14 -os detrahit per sellas pituitam et aquam. DIOSC. 2, 150. 151.

cyclas, -dis *f.,* κυκλάς. *nom.* cycladis: VEN. FORT. Mart. 3, 467 GLOSS. *abl. plur.* cycladis: PS. AMBR. *l. 73.* *acc.* -ādem: VEN. FORT. carm. 8, 3, 271. SERV. Aen. 1, 282 togas autem etiam feminas habuisse, -um et recini usus ostendit. 1, 649 contextum velamen: -em significat. SCHOL. Iuv. 6, 259 genus vestimenti. GLOSS. cida (*i.* cicla⟨s⟩) graece, latine circumtextum dicitur pallium, est rotundum. -is cooperimentum. vestis unde cingitur homo. molle pallium. ISID. orig. 19, 24, 10 circumtextum quod graece κυκλάς dicitur (*cf.* GLOSS. V 565, 35). *vestis muliebris*: PROP. 4, 7, 41 haec nunc aurata -e signat humum. IVV. 6, 259 hae sunt, quae tenui sudant in -e. LAMPR. Alex. 41, 1 matronas autem regias contentas esse debere . . . -e, quae sex uncias auri plus non haberet. VOPISC. quatt. tyr. 9, 3 -e uxoria. TREB. trig. tyr. 25, 4. PS. AMBR. epist. 1, 3 induit me -e auro texta. 1, 13 auro intextis -is indutae. SIDON. epist. 1, 5, 11. VEN. FORT. carm. 8, 3, 271 brattea gemmatam -em fila catenant. Mart. 3, 467 -is aut qualis cataclyzis effora rasis *dub.* GLOSS. III 242, 34 -s ἡ ἀειδιότης.
cf. Cyclas *nom. propr.*

deriv.: cycladatus.

(**cycleus**) *v.* cochlea.

cyclicus, -a, -um, κυκλικός. *graece*: VITR. 10, 1, 1 κυκλικὴ κίνησις. **1** *in poesi heroica*: HOR. ars 136 scriptor -us (*cf.* PORPH. Hor. ars 131 in eos dixit ⟨qui⟩ quia ⟨a⟩ fine Iliados Homeri scripserunt, κυκλικοί appellantur. 146 Antimachus fuit -us poeta. SCHOL. *ad l.* -us poeta est, qui ordinem variare nescit vel . . ., *secuntur alia interpretamenta.* ISID. orig. 6, 17, 4 unde factum est, ut cuiusque materiae carmina simplici formitate facta -a vocarentur). **2** *de motu*: MAR. VICTORIN. adv. Arrium 1, 60. 61 (*syn.* motus circularis). **3** *de encyclopaedia*: MART. CAP. 9, 998 disciplinas -as garrire agresti cruda finxit *Satura* plasmate. **4** *de numeris*: BOETH. arithm. 2, 30 numerus -us vel sphaericus. 2, 31 hi numeri ideo -i vel sphaerici vocantur, quod sphaera vel circulus in proprii semper principii reversione formantur. **5** *in medicina* (*cf.* cyclus *infra l. 28*): HIER. hom. Orig. in Luc. 1 ut curationibus -is humorum abundantiam siccem (THEOD. PRISC. gyn. 11 CASS. FEL. 1 p. 6). SORAN. p. 72, 9 -am diligentiam adhibemus. THEOD. PRISC. log. 48 omnem cursum -um adhibendum esse. 50 ordo -us (76. 109). 105 dropaces et sinapismus et cetera -a adhibenda erunt. CAEL. AVR. chron. 2, 14, 211 a regula. CASS. FEL. 41 p. 96, 4. 76 p. 187, 9 ORIBAS. syn. 4, 30.

cyclus, -ī *m.,* κύκλος. cyclos: *v. l. 16 et 17* NOT. Tir. 93, 22. cyclum: *v. l. 24 et 29. cf.* INSCR. Wünsch, Seth. Verfluch. 20, 72 ζύκλα. SOL. 11, 17 orbem -on Grai loquuntur. FVLG. Virg. cont. p. 93, 23 -os graece circulus vocatur. **1** *generatim i. q. orbis*: MAR. VICTORIN. verb. script. 5 peragrantes (*sol et luna*) -um orbis ad punctum priorem reversi sunt, unde processerunt. MART. CAP. 8, 824 signis zodiaci -i. ISID. orig. 3, 36 poli sunt circuli, qui currunt per axem. *ibid.* axium -i. **2** *speciatim*: **a** *de tempore*: GLOSS. certus cursus temporum. AMBR. epist. 23, 1. LEO M. epist. 88, 4 in nostris autem paschalibus -is. VICTOR. pasch. chron. I p. 679, 7 in id -um. EXC. barb. chron. I p. 294, 269 eodem anno completi sunt X -i saeculares. DIONYS. EXIG. pasch. 5 tertius decimus est annus -i decemnovennalis. PASCHAS. Leo M. epist. 3, 1 Romana supputatio, quae -o concluditur . . . qui -us coepit a consulatu Antonini *eqs.* ISID. orig. 6, 17. **b** *in medicina, de genere curae* (*v. l. 7*): CHIRON 249 -o curari oportet. 255 per hoc -um. 262 VEG. mulom. 2, 5, 3. 2, 6, 1. 12. SORAN. p. 54, 2. 60, 22 cibis etiam secundum -os ordinatis. 66, 20 analeptico -o (105, 3. 112, 19). 97, 14 THEOD. PRISC. log. 46. 60. 69. 82 gyn. 31 CAEL. AVR. chron. 1, 1, 21. 24 perfecto resumptivo -o erit metasyncriticus adhibendus. 1, 1, 28. 2, 3, 69. 2, 7, 107. 2, 14, 211. 3, 1, 8. 3, 8, 92. 4, 1, 3. 4, 3, 72. 73. 74 CASS. FEL. 1 p. 10. 8 p. 16.

deriv.: (cycleus). *graec.*: cyclas, cyclicus. κυκλωτός (VITR. 10, 3, 1). κυκλοφορητικός (MART. CAP. 8, 814).

cycnarium, -ī *n.,* κυκνάριον. *unguentum ocularium* (*cf.* cycnium): CORP. XIII 10021, 139 Μαρκιανοῦ κυκνάρια. 10021, 213 κυκν. *cf.* cynarium.

cycnēus, -a, -um, κύκνειος. quigneus GLOSS. *quod cycni est*: CIC. de orat. 3, 6 illa tamquam -a fuit divini hominis vox et oratio, quam quasi expectantes post eius interitum veniebamus in curiam *eqs.* (*fort. huc pertinet* DIRAE 1 -as repetamus carmine voces. *cf.* AMBR. hex. 5, 12, 39 unde mihi -a carmina, quae etiam sub gravi mortis imminentis terrore delectant? Iac. 2, 11, 56 nec sic -a carmina aures animumque mulcerent. HIER. epist. 52, 3 -um nescio quid . . . vicina morte cecinerunt. 60, 1 -o canore vox dulcior). LVCR. 2, 505 -a mele (μέλη). VERG. catal. 9, 27 candida -o non edita Tyndaris ovo (*i. Helena*). OV. trist. 4, 8, 1 iam mea -as imitantur tempora plumas. CARM. epigr. 1111, 12 (*saec. I ex.*) quondam ego Pierio vatum monimenta canore doctus -is enumerare modis. SER. SAMM. 150 -os adipes. AVIEN. Arat. 635 -o capiti (*i. cycni*). AMBR. exc. Sat. 2, 129 -is fabulis (*i. de cycnis*). *i. quod cycno similis est, praecipue colore,* GLOSS. -um album. -o candido. QVEROL. p. 30, 7 -a capita et colla (PS. AMBR. act. Seb. 7 pater gravis iam senio . . . -o capiti terrae pulverem spargens. GREG. TVR. glor. mart. 50 -o capite). AMBR. in psalm. 36, 60 nec minor est aestimatus *Iohannes*, cui -a quaedam suppeteret gratia senectutis. GREG. TVR. Mart. 2, 56 vir crine -o. cycnion *unguentum oculariorum*: CORP. XIII 10021, 90 -on ad imp(etum). 133 cycni. 189 cycnium lene.

cycnīnus, -a, -um *a* cycnus. GLOSS. III 316, 66 cycinina (*caro*) κύκνεια.

cycnion *v. l. 60.*

cycnus, -ī *m.,* κύκνος. ISID. orig. 12, 7, 18 olor est avis, quam Graeci κύκνον vocant . . . -us autem a canendo est appellatus, eo quod carminis dulcedinem modulatis vocibus fundit. 12, 7, 19 olor autem latinum est, nam graece -i dicuntur (*cf.* PORPH. Hor. carm. 3, 28, 15 oloribus i. -is. SERV. Aen. 10, 580. GLOSS. olor. *distinguit quodammodo inter* olor *et* -us: SEN. Ag. 679 licet ipse velit clarus niveos inter olores Histrum -us Tanainque colens extrema loqui).
saepe scribitur cygnus, cignus (*hoc etiam* POL. SILV. nom. anim. chron. I p. 543, 20), cycnus: CARM. epigr. 1549, 23. cicinus: CARM. c. pag. 10 ORIBAS. syn. 4, 17 GLOSS. LEX Sal. 7, 3 add. 4 ciceno. GLOSS. κύκνος. *legitur inde a* LVCR. *et* CIC.; *inter scriptores prosae orationis habent* CIC. *bis,* OBSEQ. (LIV.?) *et* MELA *singulis locis,* PLIN. nat. *sexies; saepius inde a* FRONTONE *et* APVL. [*locus dubius*: LVCR. 4, 545 *coni. Lachm.*] *cf. nom. propr.* Cycnus. [*it.* cecero, *francog.* cigne, *hisp.* cisne. *M.-L.*]

1 *generatim*: CIC. nat. deor. 2, 123 quae (*animalia*) . . . sunt altiora, ut anseres, ut -i, ut grues, ut cameli. LVCR. 2, 824 conveniebat enim . . . nigros fieri nigro de semine -os. VERG. Aen. 9, 560 qualis ubi . . . candenti corpore -um sustulit *aquila. cf.* 12, 250. OV. Pont. 3, 3, 96 si dubitem . . ., Memnonio (*i. nigro*) -os esse colore

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

putem (*cf.* Ivv. 6,165 rara avis in terris nigroque simillima -o. Avg. trin. 11, 10, 17 quis enim videt -um nigrum? Isid. orig. 12,7,18 nullus enim meminit -um nigrum). Mela 1, 110 quia . . . ignaris qua terra esset, -i vox notam dederat, Cycnum appellasse dicuntur. Plin. nat. 1, 29, 38. 1, 30, 8—53. 30, 30 -i adeps (30, 69. 70. 131 Plin. Val. 2, 31). Stat. Theb. 7, 287 quales . . . renidentem deducunt Strymona -i. Mart. 14, 161, 2 -i . . . lana. Fronto p. 157, 6 N. histriones . . . caudam -i . . . pallio demonstrant. Querol. p. 30, 13 (*ibid.* olores). Ambr. hex. 5, 22, 75 -us autem cur proceriore collo utatur, in promptu est (*cf. infra l. 28.* Evstath. Bas. hex. 8, 7 p. 954[B] -us in altum guttur extendens). Clavd. carm. min. 31, 12 electra . . . -us oloriferi vexit ab amne Padi. *comeditur:* Vespa 93 -um bene condio (*sc. cocus*) Ledae. Oribas. syn. 4, 17 qui duras habent carnes, turtur anax, amplius pavo cicinus . . . indigesti sunt. *cf.* Itala (Lugd.) *et* Vvlg. lev. 11, 18 -um *ne comedatis* (deut. 14, 16 Lugd. schnum).

2 *speciatim:* **a** *avis canora* (*cf. p. 1584, 66*): Lvcr. 4, 181 (= 4, 910) parvus ut est -i melior canor. Verg. ecl. 9, 29 Vare, tuum nomen . . . cantantes sublime ferent ad sidera -i. Aen. 7, 699. 11, 458 dant sonitum rauci per stagna loquacia -i (*cf. p. 1586, 1*). Hor. carm. 4, 3, 20 o mutis quoque piscibus donatura -i, si libeat, sonum, *Pieri.* Ov. met. 5, 387 carmina -orum. Apvl. Socr. 4 p. 110 utinam sicuti -o cantum indulsit, ita huic quoque (*sc. corvo*) vocem tribuisset *Apollo.* Tert. anim. 33 ut poetae in pavos vel in -os transeant, si vel -is decora vox est (*cf. infra l. 63*). Carm. epigr. 1549, 23 (*Romae*) Oebaliusque dabit mecum tibi murmura -us. Macr. somn. 2, 3, 10 cum aves quoque ut lusciniae, ut -i . . . cantum veluti quadam disciplina artis exerceant. Serv. Aen. 7, 700 secundum Plinium, qui ait in naturali historia (?), -os ideo suavius canere, quia colla longa et inflexa habent (Isid. orig. 12, 7, 18). Evg. Tolet. carm. 33, 11. *cf.* Mart. Cap. 9, 927 -os Hyperboreos citharae cantus adducit. *praecipue morti proxima cantare dicitur* (*cf. titulum* Varro Men. -us περὶ ταφῆς): Cic. Tusc. 1, 73 ut -i, qui non sine causa Apollini dicati sint, sed quod ab eo divinationem habere videantur, qua providentes, quid in morte boni sit, cum cantu et voluptate moriantur. Ov. met. 14, 430 carmina iam moriens canit exequialia -us. Sen. Ag. 679 *v. p. 1584, 70.* Phaedr. 302 dulcior vocem moriente -o. Stat. Theb. 5, 341 mitior et senibus -is . . . vox (*cf.* Mart. 5, 37, 1 puella senibus dulcior mihi -is. 9, 42, 2. Nemes. cyn. 314). silv. 2, 4, 10 non soli celebrant sua funera -i. Mart. 13, 77, 2 cantator -us funeris ipse sui. Fronto p. 113, 8 N. an tu -um coges in ultima cantione cornicum voculas aemulari? *cf. infra l. 56.* **b** *avis rerum futurarum praescia, auguralis:* Cic. *v. l. 32.* Macer carm. frg. 4 -us in auspiciis semper laetissimus ales. Verg. Aen. 1, 393 aspice bis senos laetantes agmine -os *eqs.* (*cf.* Serv. Aen. 1, 393. 398). Obseq. 14 in templum Victoriae -us illapsus . . . effugit. Stat. Theb. 3, 525 Apvl. Plat. 1, 1 (*syn.* olor. *cf.* Tert. anim. 46). Mart. Cap. 9, 894 in argumentum praescientiae mihi (*sc. Oeonisticae*) corvus alludit, -us etiam sociatur. **c** *in fabulis:* *Iuppiter in -um conversus:* Ov. epist. 8, 67 non ego fluminei referam mendacia -i nec querar in plumis delituisse Iovem. 16, 55. Val. Fl. 1, 432 volat amborum (*Castoris et Pollucis*) patrius de pectore -us (*sc. pictus*). Mart. 9, 103, 2 Tert. nat. 2, 13 spect. 8 Firm. err. 12, 4 Hyg. fab. 77 p. 80, 10 Avg. civ. 4, 27. Carm. c. pag. 10 Iuppiter hic vester . . . fingeret ut -um, voluit canescere plumā? Drac. Romul. 2, 24. *Cycnus:* Hyg. fab. 154 p. 27, 18 Cycnus rex Liguriae . . . dum deflet propinquum *Phaethontem,* in -um conversus est; is quoque moriens flebile canit. *cf. nom. propr.* Cycnus. *avis Veneris sacra:* Prop. 3, 3, 39 contentus niveis semper vectabere -is (*i. carmina amatoria facies*). *cf.* Ov. ars 3, 809 -is descendere tempus, duxerunt collo qui iuga nostra suo. met. 10, 708 *Venus* iunctisque per aera -is carpit iter. Stat. silv. 1, 2, 146. 3, 4, 22 Drac. Romul. 8, 475. *Thaliae:* Mart. Cap. 1, 28 vector eius (*Thaliae*) -us. *Apollinis v. supra l. 32.* *de poetis* (*cf.* Hor. carm. 2, 20. Porph. *ad l.* poetice significat se in -i figuram transiturum et dulcedine cantus totum orbem impleturum. Gloss. -i poetae. poetae sunt dicti. poetae dicti a suavitate canticorum. *cf. l. 24*): Hor. carm. 4, 2, 25 multa Dircaeum levat aura -um, tendit, Antoni, quotiens in altos nubium tractus (*i. Pindarum. cf.* Porph. *ad l.*). **d** *sidus:* Manil. 2, 31. Hyg. astr. 2, 8 p. 44, 19 olor: hunc -um Graeci appellant. Avien. Arat. 2, 636. 1153. 1258 Schol. Germ. Bas. p. 84, 19. **e** *in proverbiis:* Lvcr. 3, 7 quid enim contendat hirundo -is? Verg. ecl. 8, 55 certent et -is ululae, sit Tityrus Orpheus. Avson. 410, 8 cornix non ideo (*sc. quia longaeva est*) ante -um. Verg. ecl. 7, 38 candidior -is (Mart. 1, 115, 2). *cf. p. 1584, 84. hinc de sene albicapillo:* Mart. 3, 43, 2 tam subito corvus (*sc. tinctis capillis*), qui modo -us eras. Ov. met. 13, 796 mollior et -i plumis.

epitheta: albus: Ov. met. 14, 509 Boeth. in Porph. comm. pr. 2, 9 p. 100, 17. candidus: Verg. ecl. 7, 38 Mart. 1, 115, 2. *cf.* Verg. Aen. 9, 560 candenti corpore -um. canorus: Avien. orb. terr. 997 Sidon. carm. 22 praef. 3. *cf.* Coripp. Ioh. 4, 389 -umve canentem raucamque gruem. clarus: Sen. Ag. 678. flumineus: Ov. epist. 8, 67. *cf.* met. 2, 539 amanti flumina -o. loquax: Pervig. Ven. 85. mollis: Stat. silv. 3, 4, 22. niveus: Verg. georg. 2, 199 Aen. 7, 699 Prop. 3, 3, 39 Gratt. 77 Drac. Romul. 8, 453. raucus: Verg. Aen. 11, 458. *cf.* Serv. Aen. 7, 705 sciendum tamen Vergilium secundum morem provinciae suae locutum, in qua bene canentes -i rauciores vocantur. senex *v. p. 1585, 37.* Hyperboreus: Mart. Cap. 9, 927. Oebalius: Carm. epigr. 1549, 23.

deriv. graec.: cycnarium, cycne(i)us. *lat.:* cycninus.

cycolis, *acc.* -ida, *f.* Ps. Apvl. herb. 23 *herbam* Apollinarem . . . Daci -ida *appellant.*

cydaeus. *adde ad* chydaeus *vol. III p. 1034, 19.* Itala exod. 1, 7 (Tycon. 5 p. 55, 15) filii autem Israhel . . . -i (cydei, cythei *al.*) fuerunt (χυδαῖοι ἐγένοντο, Vvlg. quasi germinantes multiplicati sunt).

cydarum, -ī *n.* [*gr.* κύδαρον, κύδαρος. *Th.*]. Gell. 10, 25, 5 *navium genera* camarae, placidae, -um, ratariae. Inscr. Rostowzew tess. plumb. 944 cyd(ari) aes (*cum imagine navis*). 945. 948.

quidquid candidum est, **cydnum** gentili lingua Syri dicunt Sol. 38, 5. *cf. nom. propr.*

cydon *v.* chilo. **cydōneum** *sim. v. nom. propr.* Cydon.

cyferinon *n.* Chiron 335 (= 550) si iumento sanguis per naribus effluet, quod vitium appellatur graece -n (*al.* cif-, Veg. mulom. 2, 37 cyferion).

1. cygnus *v.* cycnus. **2. cygnus** *v.* 2. cignus.

cyītis *f.* [*vocabulum graecum non traditum. Th.*]. *gemma:* Plin. nat. 1, 37, 56. 37, 154 -s circa Copton nascitur candida et videtur intus habere partum, qui sentiatur etiam crepitu.

cyix, *acc.* -ca, *m.,* κύιξ. Plin. nat. 19, 95 genera *bulborum* Graeci haec fecere: bolbinen, setanion, opitiona, -a *eqs.*

cylaula, cyliacus *v.* coel-.

cylicēum, -ī *n.,* κυλικεῖον. Varro ling. 5, 121 cilibantum . . . videtur declinatum a graeco -o (ciliceo *cod.*), a poculo cylice qui †illa.

cylindrātus, -a, -um *a* cylindrus. Plin. nat. 18, 125 siliquae . . . piso -ae.

cylindroīdēs κυλινδροειδής. Chalc. comm. 90 umbra -es.

cylindrus, -ī *m.,* κύλινδρος (Gloss.). *nom.* -os: Mart. Cap. 6, 721. cylindrum: Gloss. *legitur apud* Catonem *et inde a* Cic. [*it. dial.* colondro, *francog.* calandre. *M.-L.*]

1 *corpus mathematicum* (Isid. orig. 3, 12, 4 -us est figura quadrata, habens superius semicirculum in solidum): Cic. nat. deor. 1, 24 mihi vel -i vel quadrati vel coni vel pyramidis *forma* videtur esse formosior. 2, 47. Tusc. 5, 64 in summo sepulcro *Archimedis* sphaeram esse positam cum -o. 5, 65. fat. 42. 43 ut igitur, inquit *Chrysippus,* qui protrusit -um, dedit ei principium motionis, volubilitatem autem non dedit (*cf.* Gell. 7, 2, 11. Apvl. mund. 28 si quis sphaeram et quadratum et -um et alias figuras per proclive simul iaciat *eqs.*). Vitr. 9 praef. 14 Chalc. transl. 50 comm. 89. 259 ad formam -i cavi sive imbricis. 237 Mart. Cap. 6, 721. 722. Evstath. Bas. hex. 9, 1 p. 956[C] *terram* -o similem. **2** *lapis cylindratus* (Gloss. lapis volubilis): *ad aream, pavimentum sim. coaequandum* (*cf.* Gloss. V 617, 49 -us est fustis quo aratores glebas camporum quassant): Cato agr. 129 comminuito terram et -o aut pavicula coaequato. Verg. georg. 1, 178 area cum primis ingenti aequanda -o *est* (*cf.* Serv. *ad l.* id est lapide tereti in modum columnae, qui a volubilitate nomen accepit. = Isid. orig. 20, 14, 9). Vitr. 10, 2, 12 quemadmodum in palaestris -i exaequant ambulationes. Colvm. 10, 319. 11, 3, 34. Plin. nat. 17, 73 area aequata -is aut volviculis. 19, 158. *cf.* Cassiod. var. 12, 24, 6 pro aratris, pro falcibus -os volvitis (*in salinis*). *pars columnae* (*cf.* Gloss. semicolumnium, *metonymice de homine brevi:* Anth. 209, 2 regius est Abcar servus . . . rana nanus . . . -us): Amm. 31, 15, 13 contrusis per pronum saxis et columnarum fragmentis et -is. *cf.* Arator act. 2, 413 qui tacta sacretur parte -i (*i. columnae*). *adde:* Veg. mil. 4, 9 intercisi ex validissimis arboribus -i, quas taleas vocant, ut sint volubiles, levigantur, quae per pronum labentia . . . bellatores solent deterrere. **3** *gemma cylindrata:* Plin. nat. 37, 78 ideo -os ex iis (*beryllis*) malunt facere quam gemmas. 37, 113 Ivv. 2, 61 (Schol. *ad l.* gemmas pretiosissimas. Gloss. V 653, 37 -i margaritae rotundae). Pavl. dig. 34, 2, 32, 9 Tert. cult. fem. 1, 7. Sol. 52, 64 hoc genus gemmas in longissimos -os fingere. Corp. XI 364 fila II ex -is n(umero) XXXIII auro clus(is). II 2060. 3386. Carm. epigr. rev. arch. 4 s. XI 1908 p. 320 (*in Africa*) auro nil aliut pretiosius atque -o. Mart. Cap. 6, 588 caelicolarum auratam curiam et interstinctum -is gemmantibus pavimentum. Prisc. periheg. 977.

deriv.: cylindratus. *comp. graec.:* cylindroides. hemicylindrus.

cylioperdices (κυλιοπέρδικες *Ps. Call.*) multaque formarum humanarum genera invisitata Ivl. Val. 3, 19.

cylisma, -tis *n.,* κύλισμα. Gloss. quilismata vibrationes vocum. Fvlg. myth. 3, 9 p. 74, 17 *viva vox potest* ornare quilismata. p. 75, 2.

cylix, -cis *m.,* κύλιξ. Porph. Hor. ars 52 *transtulimus* a -e (coelice *trad.*) calicem. *cf.* cyliceum.

1. cylon *n.,* κύλον. Pavl. Fest. p. 303 suggillatum dicitur ex Graeco, quod ea pars, quae est sub oculo, -n ab eis dicitur. Corp. XIII 10021, 181 (*in signaculo oculariorum*) ad -n. *ibid.* ad -n et chalazos(in).

2. ?cylon. Plin. nat. 33, 162 idem et Puteolani *caerulei* usus,

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

praeterque ad fenestras: -n vocant (*sic B*; cylonon, cynolon *cett.*; cyanon *Durand*).

cȳma, -ae *f.* (-atis *n.*) [*a gr.* κῦμα *tractum. Th.*]. ISID. orig. 17, 6, 20 -as vocatas quasi comas (17, 10, 4). c u m a: EDICT. imp. Diocl. 6, 11 GLOSS. c i m a *saepius traditur, cf.* CARM. epigr. 349, 3 (*Herculanei*) ⟨. . .⟩ o sinplex cima⟨. . .⟩. cyima, cuima GLOSS. c e m a: ANON. med. ed. Piechotta 182 DIOSC. 2, 104. c o m a *in codd.* CASS. FEL. *cf. l. 4.* *d e g e n e r e*: NON. p. 195 -a neutro, ut Lucilius (*l. 20*). feminino Cornelius Celsus, etsi minoris auctoritatis, posuit: laetam formosamque -am. CHAR. gramm. I 56, 8 haec -a feminino an neutro genere hoc -a dic⟨endum sit quaeritur⟩ *eqs.* DVB. NOM. gramm. V 574, 1. *f e m i n. g e n e t. inde a* VOLVMN. *et* CELSO; *n e u t r i g e n e r i s*: LVCIL. 945 COLVM. 10, 129 (*idem saepe in oratione pedestri gen. fem.*). *cf.* ORIBAS. syn. 1, 19[826] cimi rosae apochyma. PLIN. nat. 19, 137 hic (*cyma*) est quidam ipsorum caulium delicatior tenerior cauliculus. ISID. orig. 17, 10, 4 summitas olerum vel arborum. GLOSS. ὅρμενον. ἀσπάραγος (IDIOM. gen. gramm. IV 576, 29). κραμβασπάραγος, ἀροτριασις (?). ἀκρεμών. cucumola (cocumula). [*val.* cĭumă, *it.* cima, *francog.* cime, *hisp.* cima. *M.-L.*]

LVCIL. 945 asparagi molles et viride -a. VOLVMN. carm. frg. gramm. V 574, 1 stridentis dabitur patella -ae. CELS. 2, 21 mali vero suci sunt . . . brassica magisque etiam -a eius. COLVM. 10, 129 *terra* frigoribus caules et veri -ta mittit. 11, 3, 24 *bis.* 29. 12, 7, 1. 5. 12, 9, 3. 12, 56, 3 haec utraque (*napi et rapa*) antequam caulem agant et -am faciant. TEST. porcelli p. 243 porcellus . . . ductus sub die XVI kal. lucerninas, ubi abundant -ae. PLIN. nat. 1, 20, 35. 18, 127. 19, 137 *sqq.* 144 est autem id (*lapsana*) -a silvestris. 20, 90 ex omnibus brassicae generibus suavissima est -a (quima *codd.*), at inutilis habetur, difficilis in coquendo et renibus contraria. 24, 119. EDICT. imp. Diocl. 6, 11 cumae optimae. GARG. MART. med. 2 apiorum -ae uncias III. MARCELL. med. 12, 29 ruborum -ae tenerae. 20, 119. 30, 72 lauriculi teneri, id est -ae lauri. THEOD. PRISC. eup. faen. 75 log. 101 APIC. 3, 81 PS. APVL. herb. 87. CASS. FEL. 40 p. 91 ysopi -am. 42 p. 100 absinthii Pontici. 63 p. 156 thymi. ORIBAS. syn. 1, 28 rubi -as. 4, 8 arborum -as. 2 add. 844. 848 vitium.

graece: MART. CAP. 8, 814 ignis κῦμα. ORIBAS. syn. 4, 2 -ae *genus cochlearum, est* cheme *q. v.*

deriv.: cumatilis, cymosus, cymula. *graece*: cymatium.

cȳmatilis *v.* cumatilis.

cȳmatium, -ī *n.*, κυμάτιον. *t. t. architecturae*: LEX Puteol. (Corp. X 1781) 2, 5 c u m a t i u m que inponito ferroque plano figito. VITR. 3, 5, 7 *bis.* 3, 5, 10 -um epistylii septima parte suae altitudinis est faciendum *eqs.* 4, 1, 7 -iis et encarpis pro crinibus dispositis frontes *columnarum* ornaverunt. 4, 3, 4. 6. 4, 6, 2 *sqq.* TERT. idol. 8 scit albarius . . . -a distendere et multa alia ornamenta praeter simulacra parietibus incrispare. ITALA exod. 25, 11 (Ottob. Aug. quaest. hept. 2, 104) facies ei (*arcae*) -a versatilia aurea in circuitum (κυμάτια, VVLG. coronam auream). 25, 24. 25. *cf.* AVG. quaest. hept. 2, 104 -a dixit quae in quadratura extant per quattuor partes, sicut mensae quadrae fieri solent. [*francog.* cimaise. *M.-L.*] *L.*

cymba, -ae *f.*, κύμβη (*cf.* PAVL. FEST. p. 51 -am Graeci κύμβην appellant). GRAMM. suppl. 292, 14 cymba per y. *scribitur in codd. etiam* c u m b a (*hoc etiam* CORP. VIII 24169 NOT. Tir. 110, 57) *et* c i m b a (NOT. Tir. 99, 79). GLOSS. gumba (*vox trunc. i.* catacumba*?*). *de notione*: PAVL. FEST. p. 64 -am Sabini vocant eam, quam militares lecticam, unde videtur derivatum esse cubiculum. ISID. orig. 19, 1, 25 lembus navicula brevis, quae alia appellatione dicitur et -a et caupilus, sicut et lintris, id est carabus. 19, 2, 1 -a locus imus navis, quod aquis incumbat (*cf.* GLOSS. Plac. V 60, 5 [= 12, 29] locus navis. V 617, 28 est fundus navis). GLOSS. navis. naviculae genus. navicula modica. navicula non grandis. navicula aut navis. species navis non grandis, genus est navis id est pilatica (piratica*? Goetz*). *nota*: GLOSS. Werth. (*Gallée 337*) -a idolum est iuxta quod via est Appia, quam Appius fecit et aquaeductum in verba (*scr.* urbem) curando (*cf. vol. III p. 588, 46*). *legitur inde ab* AFRAN. *et* CIC. [*cf. mediol.* combel. *M.-L.*]

1 *p r o p r i e i. q. n a v i c u l a, l i n t e r*: AFRAN. com. 138 conscendo -am interibi luci piscatoriam. CIC. off. 3, 58 -arum ante oculos multitudo (**3**, 59). VERG. georg. 4, 195 ut -ae instabiles fluctu iactante saburram *tollunt.* CIRIS 479 -a velut magnas sequitur cum parvula classes (*cf.* STAT. silv. 1, 4, 121 immensae . . . conexa carinae -a minor). PROP. 1, 11, 10 parvula . . . -a. 2, 4, 29 tuta. 4, 6, 63 fugaci. LIV. 26, 45, 7 levibus -is . . . vadis. OV. ars 3, 584 saepe perit ventis obruta -a suis. met. 1, 293 -a sedet alter adunca. fast. 6, 777 pars pede, pars etiam celeri decurrite -a. trist. 2, 330 non ideo debet pelago se credere, si qua audet in exiguo ludere -a lacu. 5, 12, 28 vertitur in teneram cariem rimisque dehiscit, si qua diu solitis -a vacabit aquis. SEN. Ag. 106 mari credere -am. Med. 368 altum -a pererrat. Thy. 592 ludenti -ae. epist. 51, 12 tot genera -arum. LVCAN. 4, 136 conseritur bibula Memphitis -a papyro. PLIN. nat. 7, 208 onerariam *navem* Hippus Tyrius invenit, lembum Cyprenses, -am Phoenices, celetem Rhodii, cercyrum Cyprii. 9, 33. 35. **145** grandiorum navium, *opp.* piscantium -as. IVV. 4, 45 -ae linique magister. 12, 80 ANTH. 21, 107. AVIEN. Arat. 918 cum vada -am prona vehunt. ora 101 notis -is turbidum late fretum . . . secant. 369. 379 orb. terr. 515. 607. 654. 759. 799. 1191. AVSON. Mos. 216 Euboicae . . . -ae. AMM. 24, 4, 9. PRVD. c. Symm. 1, 12 ad portum fluitans -a relabitur. 2, 941. perist. 5, 450 strenue -am peritus pellere. 11, 69 rimosae . . . -ae. SEDVL. carm. pasch. 3, 47 exiguae conscendens robora -ae. SIDON. carm. 5, 424. CYPR. GALL. exod. 63 Moysen impositum -ae referunt. ENNOD. carm. 1, 5, 28 *Padus* gemuit sub pondere -ae. 1, 7, 33 sutilis . . . -a (*cf. l. 13*). 2, 16, 10. dict. 1, 8 p. 425, 13 -am salo laxare. opusc. 3, 182 p. 378, 12. *nota*: IORD. Get. 280 -arum lintres. *d e n a v e t r a i e c t o r i a*: OV. am. 3, 6, 4 quae sine remigis ictu concava traiecto -a rudente vehat. *i n f a b u l a: d e l i n t r e C h a r o n i s*: VERG. georg. 4, 506 illa . . . Stygia nabat iam frigida -a. Aen. 6, 303 ferruginea -a. 6, 413 -a sutilis (APVL. met. 6, 18). HOR. carm. 2, 3, 28. PROP. 3, 18, 24 publica -a. SEN. Herc. f. 775 -a populorum capax. Herc. O. 1924 Oed. 166 PETRON. 121, 118. STAT. silv. 2, 1, 186 avidae trux navita -ae. 5, 1, 252. SIL. 5, 267 nudum Tartarea portabit navita -a. CARM. epigr. 1549, 3 (*saec. I ex.*) IVV. 2, 151 DRAC. Romul. 9, 137 CORIPP. Ioh. 4, 325. *nota*: PROP. 4, 11, 69 mihi -a volenti solvitur. *d e A r g o n a u t a r u m n a v e*: AVIEN. Arat. 757 Thessala -a *Argo, quae est inter sidera* (orb. terr. 254).

2 *i n i m a g i n e*: PROP. 3, 3, 22 non est ingenii -a gravanda tui. OV. ars 3, 26 conveniunt -ae vela minora meae. trist. 1, 1, 85 mea -a, . . . illum, quo laesa est, horret adire locum. 3, 4, 16 mea per placidas -a cucurrit aquas. Pont. 2, 6, 12 naufragio quid prodest discere facto, qua mea debuerit currere -a via. 4, 8, 30 obruta de mediis -a resurget aquis. STAT. silv. 3, 3, 84 in . . . omni felix tua -a profundo. QVINT. inst. 12, 10, 37 altius, in quo mea -a non sidat. ANTH. 407, 8 contrahe vela et te litoribus -a propinqua vehat. HIER. epist. 14, 10, 1 fragilis in altum -a processit *orationis* (130, 7. *cf.* SIDON. epist. 9, 16, 3 vers. 2 egit audacem mea -a cursum. ENNOD. epist. 1, 1, 1 p. 1, 5 sermonum -am). AVG. epist. 119, 6 fluctuantem fidei nostrae -am . . . stabilire. RVRIC. epist. 1, 13 qui me . . . in saeculi turbinibus tamquam in maris aestibus -a instabili fluctuantem . . . respicitis. ENNOD. epist. 2, 40, 5 p. 47, 7 committo . . . -am tenuem placido mari.

deriv.: cymbula. *cf.* cymbius. *graec.*: cymbium.
comp.: cymbago.

cymbago, -ere *a* cymb(am) agere. NOT. Tir. 110, 58 cumbagat (*antecedit* cumba).

cymbalāris, -is *f.* [*a* cymbalum; *cf.* cymbalitis, κύμβαλον. *Th.*]. *genus herbae*: PS. APVL. herb. 44 Graeci cotyledon, alii cepon Aphrodites, alii ges omphalon, alii stergethron, Itali umbilicum Veneris, alii -em appellant (*cf.* SCRIB. LARG. 55). c y m b a l ā r i a: GLOSS. cyclaminus (*v. p. 1583, 43*).

cymbalicus, -a, -um, κυμβαλικός. *ad cymbalum pertinens*: VEN. FORT. carm. 2, 9, 57 -ae voces calamis miscentur acutis.

cymbalisso, -āre [κυμβαλίζω. *Th.*]. *i. q. cymbala quatere* (GLOSS. V 639, 48). HEMINA hist. 27 mulier cantabat tibiis Phrygiis et altera -bat.

cymbalista, -ae *m.*, κυμβαλιστής. *is, qui cymbala quatit*: APVL. Socr. 14 p. 149 strepitu -arum et tympanistarum et choraularum. *nom. propr. videtur* CORP. VI 4627 M. Octavi(us) C y m b a l i s t e s.

cymbalistria, -ae *f.* [*κυμβαλίστρια; *cf.* κυμβαλίζειν, κυμβαλιστής *et* ψάλτρια, crotalistria. *Th.*]. *ea, quae cymbala quatit*: PETRON. 22 -a . . . concrepans aera omnes excitavit. 23. CORP. V 519 -a *Matris Magnae.* VI 2254 Bacchi cymbalis(tria) (*cf.* CARM. epigr. 211). IX 1538 c⟨y⟩bal(istria).

cymbalītis, -is *f.*, κυμβαλῖτις. *genus herbae* (*cf.* cymbalaria, cymbalaris): MARCELL. med. 14, 65 herbae -is radicem ante solis ortum collige.

cymbalum, -ī *n.*, κύμβαλον (*quod ubique in gr. et* GLOSS. *respondet*). GRAMM. suppl. 292, 14 -um per y. ISID. orig. 3, 21, 11 -a, quia cum ballematica simul percutiuntur, ita enim Graeci dicunt -a ballematica. c y m b a l o n *v. p. 1589, 35.* *legitur inde a* CIC., *imprimis adhibetur plur.* (*praeter p. 1589, 26*). [*it.* cembolo. *M.-L.*]

nomen instrumenti musici (*cf.* CASSIOD. in psalm. 150, 5 -a . . . sunt ex permixtis metallis parvissimae phialae compositae, ventricula sua in lateribus habentes, quae artificiosa modulatione collisae acutissimum sonum delectabili consonatione restituunt): *n u m e r o p l u r a l i*: CIC. Pis. 20 neque . . . supercilium tuum neque collegae tui -a fugi. 22 domus cantu et -is personaret. CATVLL. 63, 21 ad domum C y b e b e s, ubi -um (*genet. plur.*) sonat vox, ubi tympana reboant (*cf.* VARRO Men. 149 domum praeter Matris deum aedem exaudio -orum sonitum. VERG. georg. 4, 64 tinnitus . . . cie et Matris quate -a . . . . PROP. 3, 17, 36 Cybebe tundet . . . -a rauca. AVG. civ. 7, 24 -orum sonitus *de Magna Matre.* SERV. georg. 4, 64 Matris -a, quae in eius tutela sunt ideo, quod similia sunt hemicycliis caeli. CORP. III 1952 Matri Magnae larophorum -a tynpana catillum forfices). CATVLL. 63, 29 leve tympanum remugit, cava -a recrepant. LVCR. 2, 618 tympana tenta tonant palmis et -a circum concava. VARRO rust. 3, 16, 7 *apes* -is et plausibus numero reducunt in locum unum (AMM. 18, 3, 1). PROP. 3, 18, 6 -a Thebano concrepuere deo. LIV. 39, 8, 8 prae ululatibus tympanorumque et -orum strepitu (39, 10, 7). OV. ars 1, 537 sonuerunt -a toto litore et . . . tympana. fast.

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

4, 213 -a pro galeis, pro scutis tympana pulsant *Corybantes* (GERM. 36 aerea ... -a. MIN. FEL. 22, 3 LACT. inst. 1, 13, 5 epit. 18, 11). PRIAP. 27, 3 -a cum crotalis, pruriginis arma. CELS. 3, 18 symphoniae et -a *ad discutiendas tristes cogitationes* (SORAN. p. 61, 15). MELA 1, 73 -orum ... crepitantium (3, 95. MART. CAP. 6, 667 tibiis, fistula, -is tympanisque percrepat). SCRIB. LARG. 55 similia folia -is. SEN. nat. 2, 29, 1 tympana et -a sonant. PLIN. nat. 5, 7 tympanorum et -orum sonitu. [MART.] 14, 204 lemma. STAT. silv. 1, 6, 71. QVINT. inst. 11, 3, 59 vocis modulationem ... -is *adiuvare*. PLIN. epist. 2, 14, 13 -a et tympana illis canticis desunt. IVV. 9, 62 -a pulsantis... amici. APVL. met. 9, 4 cum crotalis et -is. SOL. 24, 10 cantus tibiarum et tinnitus -orum (FIRM. err. 6, 2). NEMES. ecl. 3, 51 vocalia -a. ANTH. 723, 8 *luna* sistro renovas brumam, tu -a quassas. ARNOB. nat. 7, 32 aeris tinnitibus et quassationibus -orum. *bis*. LAMPR. Comm. 11, 3 quatientem -a. AVSON. 418, 20 -a dant flictu sonitum. CARM. c. pag. 73 -a ... quatere. VVLG. II reg. 6, 5 et citharis et lyris et tympanis et sistris et -is (κυμβάλοις) *ludebant* (*cf.* I par. 13, 8. 15, 19. 28. 16, 5. 42 II par. 5, 13 Iudith 16, 2 psalm. 150, 5 I Macc. 4, 54. AVG. civ. 7, 24 crepitus -orum. in psalm. 150, 8 -a invicem tangunt, ut sonent; ideo a quibusdam labiis nostris comparata sunt (SEDVL. op. pasch. 4, 6 EVCHER. form. 9 p. 57, 10 NICET. psalm. 76, 12. 81, 12). MACR. sat. 1, 18, 5 -orum crepitus. CARM. epigr. 513, 7 sacr(a) cymbal(a) concrepui. *in imag.*: VEN. FORT. Mart. 2, 176 fremitus fragilis *daemonum* per inania -a tinnit. *t. t.*: VITR. 10, 8, 1 aerei delphini pendentia habent catenis -a ex ore infra foramina modiolorum calata. 10, 8, 5. *numero singulari*: FRONTO p. 160, 5 N. ad modum crotali aut -i pedem poneret. FIRM. err. 18, 1 de tympano manducavi, de -o bibi ... graeco sermone ... ἐκ κυμβάλου πέπωκα. AMBROSIAST. in I Cor. 13, 1 aeramentum ... resonat et -um tinnit. HIER. tract. in psalm. I p. 81, 11 quasi -um tinniens (*cf.* VVLG. I Cor. 13, 1 velut aes sonans aut -um tinniens [κύμβαλον ἀλαλάζον]). in Is. 18, 1 p. 285 -um rauco concrepans sonitu. POMER. 3, 14, 1 FVLG. RVSP. c. Fab. frg. 28. ISID. sent. 3, 37, 4 tamquam aes aut -um. GLOSS. V 158, 4. 5 *thyrsus* genus -i in modum fenestrae quadratae factum *eqs.* *in imag.*: VERG. catal. 5, 5 inane -on iuventutis *de studiis rhetoricis*. PLIN. nat. praef. 25 Apion ... grammaticus: hic quem Tiberius Caesar -um mundi vocabat, cum propriae famae tympanum potius videri posset. VVLG. Is. 18, 1 vae terrae -o alarum (*cf.* HIER. in Is. 18, 1 p. 198, 285).

deriv.: cymbalari(u)s. *graece*: cymbalicus, cymbalisso, cymbalista, cymbalistria, cymbalitis.

cymbium, -ī *n.*, κυμβίον. PAVL. FEST. p. 51 -um poculi genus a similitudine navis, quae κυμβίς dicitur, appellatum (SERV. Aen. 3, 66 -a pocula in modum cymbae facta. GLOSS. V 178, 13). MACR. sat. 5, 21, 9 -a... deminutive a cymba dicta (*cf.* SCHOL. Stat. Theb. 6, 197). 5, 21, 11 fuerunt, qui -um a cissybio per syncopam dictum existimarent. *vas potorium*, *cf.* VARRO frg. Non. p. 545, 21 vasa vinaria: sini, -a, culignae, paterae, guti, sextarii, simpuvium. MACR. sat. 5, 21, 2 de carchesiis -isque, quae apud Latinos haud scio an umquam reperias. 5, 21, 7. SERV. Aen. 5, 267. GLOSS. species poculorum. poculorum genera. V 53, 7 catini scyphi et -a poculorum sunt genera. ISID. orig. 20, 5, 4 cyathi ... et scyphi, -a. GLOSS. *lib. gloss.* vasa, quae in modum cauci fiunt (*cf.* V 494, 40 species crocorum [*i.* poculorum?, caucorum? *Goetz*]). VERG. Aen. 3, 66 spumantia -a lacte (= NEMES. ecl. 1, 68 PRVD. apoth. 473. *cf.* STAT. Theb. 6, 212 rapti gratissima -a lactis). 5, 267 ex aere lebetas -aque argento perfecta atque aspera signis (HYG. fab. 273 p. 148, 19 lebetas -aque argento caelata). PROP. 3, 8, 4 -a plena. PAVL. FEST. p. 98 glomus in sacris crustulum, -i figura, ex oleo coctum, appellatur. PLIN. nat. 37, 113 -a... ex *gemma fiunt*. MART. 8, 6, 2 ficta Saguntino -a malo luto. APVL. met. 11, 4 aureum. PAVL. dig. 34, 2, 32, 1 -a argentea crustis aureis illigata. NEMES. ecl. 3, 59 roseo ... -a musto plena. AMBR. Hel. 17, 63 quis inter -a texit, quod latere cupiebat. *de lucerna*: APVL. met. 11, 10 aureum -um medio sui patore flammeam suscitans largiorem.

cymbius, -ī *m.*; *cf. c.* cymba. *tegumentum solii concameratum*: CORIPP. Iust. 3, 196 quas *columnas* super ex liquido praefulgens -us auro immodico, simulans convexi climata caeli, ... solium ... obumbrat.

[**cymbloma**]. PROB. app. gramm. IV 196, 12 nomina generis neutri semper pluralis numeri: ... -a (*fort.* symbola *Keil*).

cymbula, -ae *f. a* cymba *deminutive.* *i. q. navicula*: PLIN. epist. 8, 20, 7 -ae onerariis *navibus* adhaerescunt. PROB. app. gramm. IV 194, 16 -a. SIDON. epist. 2, 2, 16 -is ... secatur pervagabilibus pelagus. ENNOD. carm. 2, 134, 8 humida ... siccam -a portat avem. NOT. Tir. 99, 82 (cimbile). 100, 59 (cumbile). *in imag.*: ENNOD. opusc. 2, 31 p. 297, 7 -am nostram quaestionum flatibus ... transmittunt. 2, 104 p. 319, 14 irrisam a sapientibus saeculi -am. GILD. Brit. 106 chron. III p. 82, 21 in despecta ingenii nostri -a. *Mertel.*

cymētērium *v.* coem-. **cymia** *v. sub* cheme.

cymīnum *etc. v.* cuminum.

cymōsis ORIBAS. syn. 8, 44 *v.* chemosis.

cȳmōsus, -a, -um [*a* cyma. *Th.*]. COLVM. 10, 137 quae duri praebent -a stirpe Sabelli (*i. brassica*).

cȳmula, -ae *f. a* cyma *deminutive.* PLIN. VAL. 1, 44 sucum e -is coriandri.

cynacantha, -ae *f.*, κυνάκανθα. *nomen arboris*: PLIN. nat. 11, 118.

cynanchē, -ēs *f.*, κυνάγχη. *genus morbi*: ***graece***: CELS. **4, 7, 1** nostri anginam vocant *hoc morbi genus*: apud Graecos nomen, prout species est (*aut enim συνάγχην aut κυνάγχην vocant*). CAEL. AVR. acut. 3, 1, 1 alii etiam -en vel lycanchen hanc passionem (*sc. synanchen*) vocaverunt. 3, 1, 2. *cf. l. 13 et* synanche.

cynanchos *f.*, κύναγχος. *nomen herbae*: DIOSC. 4, 77 (*cf.* 4, 80 W.) astroquiron (ἀπόκυνον) aut quinarcon (κύναγχον) aut quinomoron aut quinocramben dicunt. *cf.* PS. APVL. herb. 127 *brassicam silvaticam* alii cynocharon, alii cynanchen, alii cynocramben nuncupant.

cynapanxis, *acc.* -in *f.* *nomen herbae, genus rubi*: PLIN. nat. 24, 121 cynosbaton alii -in, alii neurospaston vocant.

1. cynara *v.* cinara.

2. cynara, -ae *f.* *nomen instrumenti, i. q.* cinyra: PS. CYPR. spect. 2. 3.

cynarium ad imp(etum) *in signaculo ocularii* CORP. XIII 10021, 199.

cynas, κυνάς *nomen arboris*: PLIN. nat. 1, 12, 22. 12, 39 Arabiae autem arborem, ex qua vestem faciant, -as vocari, folio palmae simili.

cynēgeticōn (*gen. plur.*, κυνηγετικῶν) *libros scripserunt* GRATT. *et* NEMES.

cynēus *v. nom. propr.*

cynicus, -a, -um (-on *l. 31*), κυνικός. *i. q. caninus: graece* CELS. 4, 3 circa faciem vero morbus innascitur, quem Graeci κυνικὸν σπασμόν nominant (SCRIB. LARG. 101. 255 THEOD. PRISC. log. 53 CAEL. AVR. acut. exc. prooem. p. 482. *cf.* PLIN. nat. 25, 60 medetur ... spasticis -is). CHALC. comm. 125 -us annus *Aegyptiorum* (*a Sothi i. canicula stella nominatus*). FILASTR. 49, 5 ubi et mysterium -on (cynicorum *codd.*) et infantis execranda celebratur impietas. QVEROL. p. 24, 15 -us magister (*i.* κυνηγέτης). *de secta Cynicorum v. nom. prop.*

? **cynisa**. ANIDOT. Brux. 32 ad -am coquis. *cf.* cinissa.

cynismus *v.* Cynicus *nom. propr.*

cynistōr *v. p. 1591, 81.*

cynocardamon *n.*, κυνοκάρδαμον. *nomen herbae*: PS. APVL. 21 *nasturtium* Graeci cardamon, alii -on. GLOSS. III 557, 72 cinocardamo nasturtium. 622, 22 cynoscardamo id est nasturcium.

cynocauma, -tis *n.*, κυνόκαυμα. *i. q. aestus dierum canicularium*: PETR. CHRYS. serm. 51 p. 342^C quia solito plus sese terris aestus infuderat, diu tacui, ne compressio, quae ex desiderio nascitur audiendi, ipsa nobis -tum generaret incendium. RVRIC. epist. 1, 17 p. 370, 2 ut ... apricitatem ignis plurimi diebus -tis quaereremus. PLIN. VAL. 3, 14. *deriv.* **cynocaumaticus**: GLOSS. III 599, 19 -i[s] dies caniculares.

cynocephalia, *acc.* -an *f.* [*cf.* κυνοκεφάλαιον. *Th.*]. *nomen herbae*: PLIN. nat. 30, 18 cum adulescentibus nobis visus Apion ... prodiderit -an herbam, quae in Aegypto vocaretur osiritis, divinam *esse* et contra omnia venena *eqs.* cynocephalion (-um) *n.*: DIOSC. 4, 65 psyllion aut quinofallion (4, 69 W. κυνοκεφάλιον). PS. DIOSC. herb. fem. 23 antirenon (i. antirrhinon) quidam -um vocant. PS. APVL. herb. 85 (*i. q. herba sabina. cf.* GLOSS. III 557, 9 cinopalion i. sabina). 86 Graeci -on dicunt, alii antirrhinon ..., Itali canis cerebrum. ANON. med. ed. Piechotta 190 quinocefalion.

cynocephalus, -ī *m.*, κυνοκέφαλος. cynec- *traditur* MIN. FEL. 22 *bis.* *qui caput caninum habet: genus simiae: cf.* ISID. orig. 12, 2, 32 -i et ipsi similes simiis, sed facie ad modum canis, unde et nuncupati. CIC. Att. 6, 1, 25 erat praeterea -us in essedo *Vedii*. PLIN. nat. 6, 184 a Tergedo (*nomen regionis Aethiopiae*) *primum visos* -os. 6, 190 Nomades -orum lacte viventes. 7, 31 animalium, quae -os vocamus, lacte vivit *gens Nomadum*, quorum armenta pascit. 8, 216 efferatior *quam simiis* -is natura, sicut mitissima satyris. 37, 124 pilis -i. SOL. 27, 58. 30, 4. CYPR. Demetr. 12 crocodili et -i ... coluntur. NOT. Tir. 108, 99 simia -us. *de Anubi Aegyptiorum deo*: MIN. FEL. 22, 1 Isis perditum filium cum -o suo... luget. 22, 2 TERT. apol. 6. LACT. epist. 18 (23), 6 puer *Osiris* per -um invenitur. *cf.* QVEROL. p. 28, 20. 29, 24 mysteria sunt in aditu ... -i, furiae, ululae, nocturnae striges. 31, 2 -i ... quibus a pectore sunt canina, alvi obesi, pandae manus. 31, 20 AVG. civ. 2, 14. 3, 12. *dub.* (*de diabolo?*): TERT. scorp. 1 et nunc ⟨in⟩ praesentia rerum est medius ardor, ipsa canicula persecutionis, ab ipso scilicet -o. *de hominibus fabulosis*: AVG. civ. 16, 8 quid dicam de -is, quorum canina capita atque ipse latratus magis bestias quam homines confitetur? *cf.* ISID. orig. 11, 3, 15 (*de portentis*) -i appellantur, eo quod canina capita habeant ... hi in India nascuntur. GLOSS. cynoscephalus. TAB. Peut. 9, 5 cenocephali. *cf. p. 1591, 73.*

cynochalcē *f.* *nom. herbae polygoni*: PS. APVL. herb. **19** cynochale (DIOSC. 4, 4 W. κυνοχάλκη).

cynocharon *v.* cynanchos.

cynocorion *n.*, *κυνοκόριον. *nomen herbae*: GLOSS. quin(o)corio id est coconidio (κόκκος κνίδιος). *v.* GLOSS. *s. v.* turbisci semen.

cynocoron *n.*, κυνόκορον. *nomen herbae*: GLOSS. satyrion (*trad.*

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

cinticoron, cinocoron). *cf.* Ps. APVL. herb. 16 Graecis dicitur satyrion, aliis cynosorchis (*cod. Vrat.* cynocoron).

cynocrambē *v.* cynanchos.

cynodidascalicus, *κυνοδιδασκαλικός. VARRO in -o (*Men. 230*) Phalaecion metrum ionicum trimetrum appellat (BASS. gramm. VI 261, 18).

cynodūs, -ontis, κυνόδους. SOL. 1, 71 quos -as vocant, quibus gemini procedunt ab dextera parte, fortunae blandimenta promittunt (PLIN. nat. 7, 71 a canibus cognominati). ISID. orig. 11, 3, 7 (*inter portenta*) -es, quibus gemini procedunt dentes.

cynoglōssos, *acc.* -on *f.*, κυνόγλωσσος. -a *v. l. 14. 16. 17.* *nomina herbarum: i. q. lingua canina*: PLIN. nat. 25, 81 iungitur *plantagini* et -os caninam linguam imitata, topiariis operibus gratissima. 1, 25, 38. Ps. APVL. herb. 96 nomina et virtutis herbae -ae. Graeci -on ... Itali linguam canis. GLOSS. ribbae (*anglosax.*). *i. q. arnoglossos*: Ps. APVL. herb. 2 -a. *i. q. narcissus*: Ps. APVL. herb. 56 -a. GLOSS. III 541, 9 cinoglosa.

cynoīdēs *v.* cynomyia *1.* **cynolon** *v.* 2. cylon.

cynolyssos, *κυνόλυσσος. CAEL. AVR. acut. 3, 9 Andreas *hydrophobian* -on vocavit, veluti ex rabie canina morbum conceptum.

cynomantia canis divinatio GLOSS. V 653, 38 (*ad* IVV. 6, 551 rimabitur exta catelli). *κυνομαντία.

cynomazon *n.*, κυνόμαζον. *nomen herbae, i. q. carduus silvaticus*: Ps. APVL. herb. 109. DIOSC. 3, 9 quinomazon.

cynomela, cynomia *v.* cynomyia.

? **cynomynna** septemtrio GLOSS. V 351, 26 (cynosura *Oehler Hessels; fort. contaminata*).

cynomorion *n.*, κυνομόριον. *nomen herbae*: PLIN. nat. 1, 22, 80. 22, 162 alii -on eam (*orobanchen*) appellant a similitudine canini genitalis. DIOSC. 2, 128 cinomirion (2, 142 W.). *cf. p. 1590, 11.*

cynomyia, -ae *f.* [κυνόμυια, κυνάμυια. *Th.*]. *acc.* -an *l. 57.* cynomia *v. l. 37. 44. 57. 59. 67.* coen- *v. l. 38 sqq. 60. 61. 65.*

1 *nomen herbae*: PLIN. nat. 1, 25, 90 psyllion sive cynoides (*cod. Voss.*, κυνοειδής DIOSC. 4, 69 W., cynois *vulg.*) ... sive -a. 25, 140 psyllion alii cynoides (-da *codd.*), alii crystallion, alii Sicelicon, alii -am appellant. DIOSC. 4, 65 quinomela. Ps. DIOSC. herb. fem. 25 cynomia. GLOSS. III 557, 46 ipsillium cinomia. **2** *nomen muscae* (*quarta plaga Aegyptiorum*): HIER. epist. 106, 86 κοινόμυια, non ut Latini interpretati sunt, musca canina dicitur per *v* graecam litteram, sed iuxta hebraicam intellegentiam per διφθογγόν debet scribi οι, ut sit κοινόμυια, id est omne muscarum genus, Aquila πάμμικτον, id est omnimodam muscam interpretatus est. *cf.* EVCHER. instr. 2 p. 157, 15 coenomyia non musca canina, sed musca omnimoda. BEDA gramm. VII 265, 25 cynomia per y scripta caninam muscam significat, . . . coenomia per dipthongum oe communem muscam ... sed similitudine soni per incuriam contigisse, ut cynomia pro coenomia scriberetur. AVG. serm. 8, 5 quid est -a? canina musca, graecum vocabulum est (Ps. AVG. serm. 20, 2 CYPR. GALL. exod. 286. Ps. PROSP. prom. 1, 36 quarta plaga Aegyptiorum coenomyia, caninae scil. muscae, secretis etiam membris poenas morsibus infligentes. CASSIOD. in psalm. 104, 31 -a significat muscam caninam quae ceteris muscis omnino mordacior est . . ., unde infesti ac saevissimi animalis derivativum nomen accepit. ISID. *l. 69.* orig. 12, 8, 12 -a graece vocatur, id est musca canina). GLOSS. V 178, 19 -a musca minuta, item omnimoda. 353, 61 cynomigia omne genus muscarum. IV 30, 28 *al.* casnomia musca venenosa (*cf. l. 66*). ITALA exod. 8, 21 (Aug. quaest. hept. 2, 26 p. 106, 12) mitto in te . . . cynomian (κυνόμυιαν, VVLG. omne genus muscarum. *v. supra l. 41*). 8, 29 (Aug. loc. hept. 2, 47) exibit cynomia a Pharaone (κυνόμυια, VVLG. musca). VVLG. psalm. 77, 45 misit in eos coenomyiam (HIER. psalt. sec. Hebr. 78, 45 omne genus muscarum). 104, 31 venit coenomyia et cinifes (PSALT. Rom. *et* AVG. in psalm. 104, 39 -a et scynifes. HIER. psalt. sec. Hebr. 105, 31 musca omnimoda). HIL. trin. 7, 10 -am. FVLG. aet. mund. p. 149, 4 ventus crescit in -iis ac locustis. HIER. in Is. 4, 10 p. 106 coenomyiam. RVFIN. Orig. in exod. 4, 1 AVG. civ. 16, 43 grat. 23, 45. PASS. Mar. Iac. 12 p. 62, 6 -iae venena cruciantia (*v. l. 56*). NOT. Tir. 119, 94. 131, 99 cinomia. *allegorica interpretatio*: AVG. in psalm. 77, 27 -a canini mores sunt, qui nec parentes quando nascuntur, vident. *cf.* ISID. in exod. 14, 9 interpretes -am id est caninam muscam posuerunt, per quam canini mores significantur.

cynon *v.* coenon.

? **cynopennae.** TERT. nat. 1, 8 (= apol. 8) -ae aliqui vel sciapodes *homines fabulosi. fort. leg.* cynocephali.

cynophalion *v.* cynocephalia.

? **cynopodion** *n. nomen herbae*: GLOSS. III 574, 54 polygonos quinopodion. Ps. APVL. herb. 19 *trad.* quinopodion *vel* coenop-. *sed* DIOSC. 4, 4 W. κ⟨ορ⟩νοπόδιον.

1. cynōps *v.* chynops.

2. cynōps. *genus conchae*: PLIN. nat. 32, 148.

cynorhētōr, κυνορήτωρ. *titulus saturae Varronianae*: SERV. auct. georg. 2, 478 Varro in cynistrore (*i.* κυνίστωρ?). DIOM. gramm. I 367, 27 in cynorhetore.

cynorrhoda, -ae *f.*; **cynorrhodon** (-um), -ī *n.*, κυνόρροδον. *nomen herbae*: PLIN. nat. 1, 25, 6 -um. 8, 152 radix silvestris rosae, quae -a appellatur (25, 17 -on). 12, 25 -o *dat.* 24, 121 -a. 25, 18 -i. 25, 125 -um. 29, 93 -i. VEG. mulom. 2, 148, 2 radicem -ae, i. herbae, quae appellatur rosa canina (MARCELL. med. 12, 12 -am. ANON. med. ed. Piechotta 171 cynorodi id est rosae caninae, quae est candida quae in campis saepius nascitur flores similes faciens rosae nostrae huius. *cf.* GLOSS. III 544, 64 rosa canina clinorica. V 494, 41 cinore herba quae dicitur rosa canina). *nomen floris lilii*: PLIN. nat. 21, 24 est et rubens lilium, quod Graeci crinon vocant, alii florem eius -on.

cynosanthos, κυνὸς ἄνθος. *nomen floris*: GLOSS. III 558, 72 cinosantus flos rododamni. *cf.* 622, 54 cynosantu id est flos de rodolamnis.

cynosbatos, -ī *f.*, κυνόσβατος. *nomen herbarum: rubus*: COLVM. 11, 3, 4 eius quam Graeci vocant κυνόσβατον, nos sentem canis appellamus. PLIN. nat. 1, 24, 74. 16, 180 rubi mora ferunt et alio genere similitudinem rosae, quae vocatur -os. 24, 121 alterum genus rubi, in quo rosa nascitur, gignit pilulam castaneae similem . . ., -on, alii cynapanxin, alii neurospaston vocant. Ps. APVL. herb. 87. DIOSC. 1, 104 (1, 94 W.) de cynobatu. cynosuatu ... multi oxiacanta appellant. Ps. DIOSC. herb. fem. 61. *cf.* GLOSS. *s. v.* rubus caninus. *cappari*: PLIN. nat. 1, 13, 44 capparis sive -on. 13, 127. 24, 121. DIOSC. 2, 159 cappar quam multi quinosbaton ... appellant.

cynosdexia, κυνὸς δεξιά. *genus conchae*: PLIN. nat. 32, 147 (*trad.* cynosdextia *vel* -tria).

cynosorchis *f.*, κυνὸς ὄρχις. *nomen herbae*: PLIN. nat. 1, 27, 42. 27, 65 -im aliqui orchim vocant. Ps. APVL. herb. 16 *v. p. 1591, 2.* DIOSC. 3, 136 (3, 126 W.) orcis aut quinosorcin dicunt. 3, 137.

cynosprasion *n.*, κυνὸς πράσιον. *nomen herbae, marrubii*: Ps. APVL. herb. 46.

1. cynosūra, -ae *f.*, κυνόσουρα. *cf. etiam nom. propr. sidus, ursa minor*: CIC. Arat. frg. 6 ex his altera apud Graios -a vocatur, altera dicitur esse Helice (*cf.* VITR. 9, 4, 5 PROB. Verg. georg. 1, 138). frg. 31 ipse *Cepheus* ad tergum -ae vertitur arcti. OV. fast. 3, 107 ecce duas arctos, quarum -a petatur Sidoniis, Helicen Graia carina notet (*cf.* GERM. 41 VAL. FL. 1, 18). MANIL. 1, 299. 628. 2, 30. 5, 696. 711. VITR. 9, 4, 6 -ae caput. GERM. 39 Iovis altrices Helice -aque fulgent (*cf.* HYG. astr. 2, 2 p. 31, 24. 32, 5 *al. v. nom. propr.*). 45. 51. 54. 187. 313. SEN. Thy. 872 magnoque minor iuncta draconi frigida duro -a gelu. LVCAN. 3, 219 has (*Phoenicum*) ad bella rates ... certior haud ullis duxit -a carinis. 8, 179. 9, 540 SIL. 3, 665. 14, 457 AMPEL. 3 AVIEN. Arat. 122. 124. 136. 685 orb. terr. 1051 SERV. georg. 1, 138 auct. Aen. 1, 744. 3, 516 georg. 1, 246 ENNOD. dict. 9, 2 p. 451, 2. *deriv.* **cynosūris,** -dos, *acc.* -da: OV. trist. 5, 3, 7 stellis -dos ursae. GERM. 189 latus ... Cepheos extremam tangit -da caudam. AVIEN. Arat. 443 -dos ursae. 509.

2. cynosūra ova: PLIN. nat. 1, 10, 77. 10, 166 urina *ova* autem vere tantum fiunt incubatione derelicta, quae alii -a dixere.

cynozolon, -ī *n.*, κυνόζολον. *nomen herbae*: PLIN. nat. 1, 22, 21. 22, 47 (*inter genera herbae chamaeleonis*) -on appellatur propter gravitatem odoris. Ps. APVL. herb. 109.

cynus canis graece GLOSS.

cyōn *v. vol. II p. 965, 45.*

cyparissiās, *adi.* κυπαρισσίας. **1** *de igne*: PAVL. FEST. p. 51 -ae dicuntur ignes prodigiosi a similitudine cypressorum. p. 64 -ae (*trad.* cyparissae) appellantur acies quaedam igneae, quae noctu apparere solent ad similitudinem cupressi. SEN. nat. 1, 15, 4 horum (*fulgorum*) genera sunt pogoniae et -ae (citharissiae *trad.*) et lampades et alia omnia, quorum ignis sparsus est. **2** *de herba, genus tithymalli*: PLIN. nat. 1, 26, 43 tithymalos -as. 26, 70 quintum *genus tithymalli* cyparittian vocant propter foliorum similitudinem. DIOSC. 4, 159 (*cf.* 4, 164, 8 W.) alter vero *tithymallos* qui quiparissias dicitur ... folia habet similia pituis sed mollia, unde et nomen ipsum accepit. Ps. APVL. herb. 108.

cyparissus *etc. v.* cupressus. **cyparittiās** *v. l. 60.*

cypēris, *acc.* -da *f.* [*cf.* cyperos *et* κυπειρίς. *Th.*]. PLIN. nat. 21, 117 radix *cyperi* olivae nigrae similis, quam, cum oblonga est, -da vocant. 1, 21, 70.

***cypērum** (-on), -ī *n.*; **cypērus** (-os), -ī *f.* [*ion.* κύπερος, *cf.* cypiros κύπειρος. *Th.*]. cyperum: VARRO rust. 3, 16, 13 COLVM. 12, 20, 5 SCRIB. LARG. 257 PLIN. nat. 21, 117 THEOD. PRISC. log. 75 ISID. orig. 17, 9, 8 GLOSS. cyperon: PETRON. 127 vers. cyperus: SCRIB. LARG. 72 PLIN. nat. 1, 21, 70 ORIBAS. syn. 5, 18 GLOSS. cyperos: PLIN. nat. 21, 115. 117 MARCELL. med. 12, 9. CELS. 3, 21 iunci quadrati et rotundi semen: illum κύπειρον, hunc σχοῖνον Graeci vocant (SCRIB. LARG. 61 -i id est iunci. PLIN. nat. 21, 115 iunci trianguli: -on vocant. 21, 117 -os iuncus est ... angulosus. MARCELL. med. 11, 27. 12, 9 ISID. orig. 17, 9, 8. GLOSS. iuncus triangulus. radix de iunco triangulo. DIOSC. 1, 4 W.). DIOSC. 1, 4 quiperum multi erisceptron (ἐρυσίσκηπτρον) vocant, aliqui et alspalatum (ἀσπάλαθον), sed falsum est (*cf.* GLOSS. III 558, 47 -us ceptron, *nisi subest* κύπειρον). GLOSS. ciperum hipetrum (*aut* κύπειρον *aut* erysisceptron). quiparum. cipero casion. *cf.* cypira.

VARRO rust. 3, 16, 13 si pabulum naturale non est, ea oportet dominum serere, quae maxime secuntur apes; ea sunt ... ocimum,

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

cyp⟨e⟩rum, medice *eqs.* Colvm. 12, 20, 5 ad *mustum* adici debent ii odores, . . . palma, -um, schoenum. Scrib. Larg. 72 -i siccatae bene. 257 -i contusi. 265. 269. 271. 278. Petron. 127 vers. emicuere rosae violaeque et molle -on. Plin. nat. 1, 21, 70. 17, 209 Graecia vero universa iunco, -o, ulva *vites suspendunt.* 21, 88 folio -i. 21, 117 laus -o prima Hammoniaco, secunda Rhodio, tertia Theraeo, novissima Aegyptio . . . -is (ceteris *codd.*) odor et ipsis nardum imitans. 21, 118 -o vis in medicina psilotri. 25, 165. Marcell. med. 8, 154 -i Sidonii *al.* Diosc. 1, 4 de quiperu Indicu. Soran. p. 44, 13 Theod. Prisc. eup. faen. 52 *al.* Apic. 1, 5 ciperum. Cass. Fel. 1 p. 4 *al.* Oribas. syn. 5, 18 Diosc. 1, 6. 25 *al.*

cȳphi *n.* [*κῦφι, κοῖφι. Th.*]. Diosc. 1, 25 de quifi. quifi confectiones aromatis donum dei (*ϑυμιάματός ἐστι σκευασία κεχαρισμένη ϑεοῖς*); hunc in usum habent Aegyptiorum sacerdotes. Pelagon. 138 -i cum (caefinum *trad.*) vino dabis. Veg. mulom. 2, 149, 5 tres pilulas -i cum (cuficum *L*, gypsi *vulg.*) vino. 3, 8, 6 -i resoluti (gyfni *L*, gisni *vulg.*). 4, 2, 14 (gisni *vulg.*). Hier. adv. Iovin. 2, 8 diversa thymiamata et amomum et -i.

cypīra, -ae *f.* [*cf.* cypirus. *Th.*]. Plin. nat. 21, 117 est et per se Indica herba, quae -a vocatur, zingiberis effigie. 1, 21, 70. *cf.* Diosc. 1, 4 (1, 5 W.). Isid. orig. 17, 9, 8 traditur etiam alia species cyperi, quae in India nascitur et appellatur lingua eorum zingiber.

cypīrus (-os), -ī *f.* [*κύπειρος. Th.*]. Scrib. Larg. 82 -i radicis, quem nos gladiolum appellamus. Plin. nat. 1, 21, 67 -os. 12, 42 -os. 12, 43. 13, 13. 18. 17, 95. 21, 107 bulborum generi quidam adnumerant et -i, hoc est gladioli, radicem *eqs.* 21, 111. 115 multi vero non discernunt *cyperum* a -o vicinitate nominis; nos distinguemus utrumque. -us est gladiolus . . . radice bulbosa *eqs.* 21, 116. 117. 22, 40.

cyppus *v.* cippus. **cypressus** *etc. v.* cupressus.

cypros, cyprum *etc. v. nom. propr.* Cyprus.

cypselē, -ēs *f.*, *κυψέλη.* Hier. in Agg. 2, 17 p. 765 *ex LXX* quando mittebatis in -em (*κυψέλην*) hordei xx sata (Vvlg. cum accederetis ad acervum xx modiorum).

cypselus, -ī *m.* *genus avis*: Plin. nat. 10, 114 plurimum volant *aves* quae apodes, quia careant usu pedum, ab aliis -i appellantur, hirundinum specie. 1, 10, 55. [*prov.* siseu, *ven.* sisila. *M.-L.*]. *v. etiam nom. propr.*

[cypys]. Gloss. II 338, 11 *καμπτός* flexus, haec meta, -s (gyrus *Bücheler*).

cyrex, cyrica, cyricia (Oribas. syn. 4, 2. 12. 17. 27 Gloss. III 187, 23) *est* ceryx *cochlea.*

? cyria *herba.* Gloss. III 585, 10 ostr⟨i⟩ago i. cyrian et porfiron.

cyriologia, *acc.* -an *f.*, *κυριολογία.* Diom. gramm. I 456, 9 culta et sana oratio, quam illi nominant -an, in qua tropi sunt. *graece* Don. Ter. Phorm. 577.

cyriona *genus ulceris* Oribas. syn. 8, 34 *pro* cerium *q. v.*

cyrografum *v.* chirographum.

cysopharmacum, -ī *n.*, **κυσοφάρμακον.* Antidot. Brux. 28 medicamentum Philosophiani quod dicitur -um, unicum faciens ad passiones has (*sc. ulcera sim.*).

cysthos *m.*, *κύσϑος.* Avson. 123, 5 (*in ligurritorem*) dum -on costonque putas communis odoris.

cystis *f.*, *κύστις.* Vindic. med. 9 *urina* effluens ad inferiorem locum quem graece -in appellamus.

cythion *collyrium*: Cels. 6, 6, 7 praeter haec ex frequentissimis collyriis est id, quod quidam -on, quidam a cinereo colore *τέφριον* appellant.

cytinus, -ī *m.*, *κύτινος.* *flos mali Punici*: Plin. nat. 1, 23, 59. 21, 147 (cyanus *codd.*). 23, 110 primus pomi huius (*sc. mali Punici*) partus florere incipientis -us vocatur Graecis, mirae observationis multorum experimento. 23, 111 -i siccati tritique. 23, 112 in hoc ipso -o flosculi sunt, antequam scilicet malum ipsum prodeat, erumpentes, quod balaustium vocari diximus (Marcell. med. 27, 1). Garg. Mart. med. 41. *alius*: Diosc. 1, 107 nascitur circa radices eius (*cisthi fruticis*) hypoquistis (*ὑποκιστίς* 1, 97 W.) quam multi vocant torbiton vel quitinitos (*κύτινυς*).

cytisus, -ī *f.*, *κύτισος.* cytisum: Varro rust. *saepe* Colvm. 5, 12, 1 arb. 28, 1. 4 (*idem saepius* -us) Serv. *l. 19* (*idem* -us) Gloss. cytisus *passim inde a* Verg. cutisus Gloss. *l. 24.* quitisus: Schol. Verg. Medic. ecl. 10, 7 *citans* Verg. georg. 2, 431. Diosc. 4, 108. Serv. ecl. 1, 78 -um genus fruticis vel herba quae nascitur inter campos et silvas in Cytisa civitate. georg. 2, 431 -i virgulta a Cyto insula ubi abundant nominata. auct. georg. 3, 394 -us arbor a Cytiso insula. Gloss. frutectum. genus arboris quasi catanum (*latet* casia) herba odorifera. -i genus arborum pinguis. Virgilius (*georg. 2, 431*). cutisus *κύτισος δένδρον.*

Varro rust. 1, 23, 1 ad pabulum quae pertinent, in quo est ocimum . . ., -um, lupinum. 1, 43 -um seritur in terra bene subacta tamquam semen brassicae. 2, 1, 17. 2, 2, 19 maxime amicum *ad corpus alendum* -um et medica. 3, 16, 10. 13. 26. Verg. ecl. 1, 78 non me pascente, capellae, florentem -um et salices carpetis amaras (2, 64 florentem -um sequitur lasciva capella). 9, 31 -o pastae . . . vaccae. 10, 30 nec -o saturantur apes. georg. 2, 431 tondentur -i. 3, 394 cui lactis amor, -um lotosque frequentes . . . ferat praesepibus. Ov. ars 3, 692 tenues -i. fast. 5, 272. Cels. 4, 16 -us *urinam movet.* Colvm. 2, 10, 24. 5, 12, 1 *eqs.* 6, 24, 5 -us viridis. 7, 3, 19. 22. 7, 4, 2. 7, 6, 1 -us agrestis. 7, 6, 7. 8, 4, 2 -i folia seminaque. 8, 5, 2. 9, 4, 2. 9, 5, 6. arb. 28, 1 -um, quod Graeci aut zeas aut carniciu (?) aut tripharni vocant, quam plurimum habere expedit *eqs.* Plin. nat. 1, 13, 47 -us. 12, 20. 13, 130 frutex est et -us ab Amphilocho Atheniense (*cf.* 18, 144) miris laudibus praedicatus pabulo omnium, aridus vero etiam suum. 13, 131. 16, 92. 186. 204. 17, 52. 216. 239. 18, 148. 165. 21, 70. 27, 82. Avian. fab. 26, 5 -i croceum . . . florem. Sidon. epist. 9, 13, 5 v. 37 carm. 2, 413 Ennod. carm. 1, 9, 149 Oribas. syn. 5, 4. [*hisp.* codeso. *M.-L.*]

cytōdēs, cytus *v.* cet-.

cytōnius *v.* Cydonius *nom. propr.*

[cytrum]. Hesych. in lev. 23, 9—21 p. 1086B cibum nobis novae polentae et pultum, sive ut LXX -orum, praestitit (lev. 23, 14 *χίδρα*): non enim nova solum, sed et -a Christi praecepta sunt sive ut mollia: sic enim -a alii interpretes ediderunt *eqs.*

cyulus, -ī *m.* Gild. Brit. 23 chron. III p. 38, 30 erumpens *Saxonum gens* tribus ut lingua eius exprimitur -is, nostra longis navibus. *cf. anglosax.* céol *vol. III p. 771, 11.* *L.*

digitized by Thesaurus Linguae Latinae